New Testament

Nyaboa Language

Nyaboa - Bible - New Testament

Matiee	3
Maakɩ	74
Luukɩ	120
‘Zaan	197
Nʊnʊkpli	254
Wlɔmʊkɔmʊ	327
1 Kɔlɛɛtɩkɔmʊ	361
2 Kɔlɛɛtɩkɔmʊ	395
Galasiikɔmʊ	417
Efɛɛzɩkɔmʊ	430
Filiipʊkɔmʊ	442
Kolɔsʊkɔmʊ	451
1 Tesalonikɩkɔmʊ	459
2 Tesalonikɩkɔmʊ	466
1 Timotee	470
2 Timotee	479
Tiitɩ	486
Filemɔɔ	490
Eblee	492
Zaakɩ	519
1 ‘Piɛlɩ	528
2 ‘Piɛlɩ	537
1 ‘Zaan	543
2 ‘Zaan	551
3 ‘Zaan	552
Ziidɩ	554
Dukuyrilizadɩ	557

YBHƐYBHƐTITELRE
© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Nyaboa - Bible - New Testament

Matiee

Matiee 1

1Nyɔ -lue ʋn-ʋ 'la'a Zezii, -ɔ 'ma-a -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ, 'ɔ -glıgbawɔnyi'a "na "we'a 'nynı 'ka-a: Ɔ-ɔ 'mo-o Ablaamʋ -ke Daviidı'a "nayu.

2Ablaamʋ 'wlʋ'o Izaakı, Izaakı 'wlʋ'o Zakɔɔpʋ, Zakɔɔpʋ 'wlʋ'o Zidaa -ke 'ɔ 'lotʋ'a "nynuu.

3Zidaa 'wlʋ'o Falɛsı -ke -Zalaa -nı 'sɔn, 'le Tamaa "du'o 'wa 'lotʋ, Falɛsı 'ye Ɛsılɔmʋ 'wlʋ 'le Ɛsılɔmʋ 'ye Alaamʋ 'wlʋ.

4Alaamʋ 'wlʋ'o Aminadabʋ, Aminadabʋ 'wlʋ'o Nasɔɔ 'le Nasɔɔ 'ye Salımɔɔ 'wlʋ.

5Salımɔɔ 'wlʋ'o Bʋazı 'le Raabʋ "du'o 'ɔ 'lotʋ; Bʋazı 'wlʋ'o Obɛdı 'le Wlutı "du'o 'ɔ 'lotʋ. Obɛdı 'wlʋ'o Izayii.

6Izayii 'wlʋ'o Daviidı -ɔ 'ma-a 'bhlʋkpayowliklagba. Daviidı 'wlʋ'o Salomɔɔ. 'Ɔ 'lotʋ-ʋ 'mo-o Ulii'a -dıgbanynaakpʋ.

7Salomɔɔ 'wlʋ'o Wlʋbʋamʋ, Wlʋbʋamʋ 'wlʋ'o Abia,

8Abia 'wlʋ'o Azafʋ, Azafʋ 'wlʋ'o Zozafaa, Zozafaa 'wlʋ'o Zolaamʋ, Zolaamʋ 'wlʋ'o Oziası,

9Oziası 'wlʋ'o Zʋatamʋ, Zʋatamʋ 'wlʋ'o Akaazı, Akaazı 'wlʋ'o Ezekiası,

10Ezekiası 'wlʋ'o Manasee, Manasee 'wlʋ'o Amɔɔ, Amɔɔ 'wlʋ'o Zoziası,

11Zoziası 'wlʋ'o Zekoniası -ke 'ɔ 'lotʋ'a "nynuu. -Nɔɔ -ke ti ʋn kpʋn'a Izrayɛɛlıkɔmʋ, ʋn 'ye 'ʋ Babilɔɔnʋ kpa, 'bho-o mo'o.

12Izrayɛɛlıkɔmʋ nyni'a Babilɔɔnʋ, -nɔɔ -lrɛɛ zi'a, 'le Zekoniası 'ye Salatiɛlı 'wlʋ. Salatiɛlı 'wlʋ'o Zolobabɛlı,

13Zolobabɛlı 'wlʋ'o Abiyudı, Abiyudı 'wlʋ'o Eliakimʋ, Eliakimʋ 'wlʋ'o Azɔlʋ,

14Azɔlʋ 'wlʋ'o Sadokı, Sadokı 'wlʋ'o Akimʋ, Akimʋ 'wlʋ'o Eliudı,

15Eliudı 'wlʋ'o Eliazaa, Eliazaa 'wlʋ'o Mataa, Mataa 'wlʋ'o Zakɔɔpʋ,

16Zakɔɔpʋ 'wlʋ'o 'Zızɛɛfʋ. Malii -ʋ 'wlʋ'a Zezii ʋn-ʋ 'la'a -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ, 'wa nyimiɛ ɔ "du'o.

17-Ɛ 'wlʋ'a 'bho Ablaamʋ "kpi, "na "we'a "na kpɛ -bue 'yɔ nyiɛ-ɛ zi'o 'le ɛ 'ye Daviidı -yɛ. -Ɛ 'wlʋ'a 'bho Daviidı "kpi ɛ 'ke -nɔɔ -ke ti Izrayɛɛlıkɔmʋ'a Babilɔɔnʋ'a -nınıa -yɛ ɛ,

YBHƐYBHƐTITELRE
© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"na "we'a "na kpɛ -bue 'yɔ nyiɛ-ɛ ka'a wɔn. 'Wlʊ 'bho 'le ɛ 'ke -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, 'ɔ 'wlʊwlʊnɔɔ "kpi bhla, "na "we'a "na -zakpɪ -bue 'yɔ nyiɛ -lrɪɪ-ɪ -nɪ'e 'bho.

18A -gblee, -ka Zezii Kliisɪ 'wlʊwlʊ'a 'mʊti, 'kla-a 'ka-a: 'Ɔ 'lotʊ, Malii 'mo-o 'Zɪzɛɛfʊ'a wɔnbha. -Da ʊn -ke ɔ -see'a -dalue ti-de ke a, 'bho-o ʊn 'bhle -nɪ'e -nɪgblaa. Ʊn 'ka -nɪgblaa 'bhle a, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'dree 'nʊ-ʊ 'mʊ ti.

19-Ka ɛ "du -nɪ'a -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a wɔnkuɛ 'mʊ ʊn 'bhle -nɪ ɛ-bɛ -nɪgblaa 'mnɛ, 'wa wɔnbha 'Zɪzɛɛfʊ -mnɔɔ se ɪ yibo. 'Ɔ dɪlikpʊnkamʊ ɔ -see 'ybha ɔ 'ke ʊ gbɔ-za 'bho nyʊ 'wee'a "yigbeyi. Ɔ 'bɔ-ɔ ti ɔ -ke ʊn 'ke 'le "zizekwla 'mʊ "yrilisʊsɔ -nɪ.

20Ɔ-ɔ popo'a 'tɔ -kaa 'gwlʊti a, 'le -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -lue 'ye ɔ -bodɪ yi 'le ya 'mʊ. Ɔ na: Daviidɪ'a "nayu, 'Zɪzɛɛfʊ, -a'a -pɔlʊ'a 'kɔlʊ -nɪ Malii'a "kpi -le! "Luo nʊ 'mʊ, -ɪn 'ke ʊ kpa, -ɛkedɪmaa, 'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a wɔnkuɛ 'mʊ, 'le-e ʊn-ʊ fuo nɪ'e "yu wɔn.

21Ʊn-ʊ 'ye-e "yunyukpasu 'wlʊ -mʊ 'le -ɪn 'ke ɔ Zezii 'nynɪ "duu. Ɔbɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ 'ye 'ɔ nyʊ 'pʊʊn mʊ 'le 'wa "nyinynidɪ 'mʊ 'bho -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

22A -gblee, -ka -a'ba -Kɔyi 'mnɔ 'lɛ 'ka 'ɔ wlu'a 'mʊtizayi ʊn-ʊ 'la'a Ezayii "yi see, 'ɛ "yri'a 'bɪ-ɪ 'wlʊ'o -daa. Ɔ naq

23'Nynaakpʊdraa-a se'a nyukpasu yibo tukutuku, ʊn-ʊ 'ye-e -nɪgblaa 'bhle -mʊ, 'le, "yu ʊn-ʊ 'ye'a 'wlʊ mʊ a, ʊn 'ke ɔ Emanuɛlɪ 'la. 'Ɛ 'zɔ-ɔ 'mo-o: -A -ke -Lagɔ -na'o.

24'Zɪzɛɛfʊ nʊ'a -kaa, ɔ -sɔ'ɔ-ɔ "nynɔɔ 'mʊ. -Ka -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi 'lɛ'ɛ 'tɪn, 'ka-a ɔ nʊ'o 'le ɔ 'ye 'le Malii jri kpakpakamʊ.

25l zi'a -kaa a, ɔ -fuo 'nʊ-ʊ wɔn -kpayɪ! ʊn 'ye -gba. Ʊn 'wlʊ'a ɔ-bɔ "yu 'mnɔ 'le ɔ 'ye ɔ 'nynɪ "duu. Ɔ 'lɔ ɔ Zezii-ɔ, -yrɔzaa, 'le ɔ -ke Malii 'ye linyinyni.

Matiee 2

1-Nɔɔ -ke ti nyukpasu -lue ʊn-ʊ 'la'a Elɔɔdɪ "du'a Zideebhlʊkpayowliklagba, 'bho-o Zezii 'wlʊ -nɪ'e 'le 'ɛ -gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Bɛtɪlɛɛmʊ. A -gblee, ɔ 'wlʊ'a a, 'cʊdrɪɛ -tɔ'ɔ nyʊ 'bhlʊkpayowliklagba 'wlʊ-o'o a, 'ɪnnɛ 'cʊdrɪzrɛmʊ 'ye'e li. 'Ɛ kamʊ ʊn -sɔ'ɔ 'le 'yrʊ'a 'wlʊnamʊ, ʊn 'ye Zelizalɛɛmʊ yi.

2Ʊn nyni'a, ʊn dede'e-e ti: "Yuyigbɛ -ɔ 'ye'a 'Zuifʊ'a 'bhlʊkpayowliklagba "du mʊ, doo ɔ 'wlʊ -nɪ'a? -A 'ye-e 'ɔ 'cʊdrɪɛ li. Ɛ 'daa'a-a 'le 'yrʊ'a 'wlʊnamʊ. 'Ɛ dɪ -a yi 'ɔ bʊbɔnamʊ.

3-Da 'bhlʊkpayowli Elɔɔdɪ -ke 'ɔ nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho Zelizalɛɛmʊ 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ʊn "zru-o'o.

4Elɔɔdɪ nʊ'a -kaa, ɔ 'la-a -Lagɔ'ɔ gbayibomʊ -ke -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ -yʊ 'ma-a 'ɔ -nʊ, 'ɪnnʊ ɔ dede'e ti: -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, doo ɔ 'ke 'wlʊ -nɪ'a?

5'Le ʊn na: 'Nɔɔ Zideebhlʊkpa "kpi'a -gwlɔ 'ma-a Bɛtɪlɛɛmʊ, 'bho-o mo'o. -Gblee, -Lagɔwlu'a 'mʊtizayi ʊn-ʊ 'la'a Misee, wlu ɔ 'cnɪ'a see, 'ɪnnɪ 'ka-a:

6-Lagɔ na: 'Le Zideebhlʊkpa "kpi'a gwlɛ'ɛ "klumʊ Bɛtɪlɛɛmʊ 'wlʊ'o 'nynɪ, 'le ɛ 'li 'bhlʊkpayowli-i 'ye 'wlʊ -nɪ mʊ 'le ɔ 'ke 'an nyʊ Izrayɛɛlɪkɔmʊ -jolʊ gbo po.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7'Bho 'ya "kpi Elɔɔdı 'la-a 'cʊdrızrɛmʊ 'mnʊ "sra 'mʊ, ɔ 'ye ʊ ti'crɛ 'le ɔ na: 'Cʊdrıɛ 'mnɛ -kaaa fanfaan wɔn-ɔ"du, 'ɛ 'wı 'diɛ 'ka-a'a?

8'Le ɔ 'ye ʊ "yiflɔɛ "nyı ʊn 'ke Bɛtılɛɛmʊ mu, 'le ɔ na: -Bho a mu a, a dede 'ɔ "kpidı ti "sıkısıkı, a 'bɔ ɔ ti. -Bho a 'ye ɔ ɔ, "lemnıı a yi, a 'ke 'ınmʊ 'tmʊʊ 'le 'an "bhuo 'ke "yuyigbɛ 'mnɔ bʊbɔnamʊ mu -lrɛɛke.

9'Bhlʊkpayowli "du 'ʊ wlu "yi -nalo, ʊn 'kpa-a -jeyi. Ʊn -ka 'le-e gbʊ, 'cʊdrıɛ ʊn "duu 'ka "yriti see 'le 'yrʊ 'zɔ-ɔ 'na-a 'bho 'wa nya. Ɛ nyni'a -kaa 'bho -budu -ke 'li "yu -nı'a, 'bho-o ɛ -nyna'a ti.

10Ʊ-bʊ nyʊ -nı'a munamʊ, ʊn 'ye'a 'cʊdrıɛ li, ɛ -nyna'a ti a, -ka ʊn -die'a 'mʊ 'wee, 'bʊbʊaklagba-a 'lbhʊ ʊ'o.

11Ʊn 'wlaa'a-a 'le -budu 'li. Ʊn -yɛ'ɛ-ɛ 'le "yulre -ke 'ɔ 'lotʊ Malii. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ 'wla-a "yuyigbɛ 'kolri wɔnyi glu, ʊn 'ye ɔ bʊbɔ. Ʊn nʊ'a -kaa, ʊn 'kpa-a 'le 'wa badu 'li sʊ, ʊn -za'a-a 'le 'nynıbhlelı, 'ınnı ʊn "nyı ɔ'o. 'Ya 'nynı 'ka-a: Sanu-e lɛ -lue-e kɔɔ'ɔ "wle, -bho nyɔ po'a "yri -ɛ po'a ngnɛzɛgɛ, ʊn-ʊ 'la'a lasaası -ke litricna ʊn-ʊ 'la'a miilı.

12Ʊn nʊ'a 'tɔ -kaa, 'le ya 'mʊ -Lagɔ 'tmʊʊ nʊ-o'o: A'ba -mu -nı 'le Elɔɔdı gbo -le! 'Le nyʊ 'mnʊ 'ye "sesijolʊ bhlu, ʊn 'ye ʊ "bhli le mu.

13Ʊ-bʊ nyʊ-ʊ yi'a -gbanynɔgbe 'li, ʊn mu'a, -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -lue-e yi'e 'Zızɛɛfʊ -bodı 'le ya 'mʊ. Ɔ na: Elɔɔdı 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke -dagbɛ yi, ɔ 'ke "yuyigbɛ 'mʊ"luo ɔ 'ke ɔ 'lbha, ɔ 'ke 'mɛ. 'Ɛ dı -sɔ 'mʊ, "luo "yuyigbɛ -ke 'ɔ 'lotʊ 'mʊ. A ple, a mu 'le Ezipʊtıbhlʊkpa "kpi, a -de 'le ti. -Bho 'ın nʊ: A yi 'le a 'ke yi.

14'Zızɛɛfʊ -sɔ'ɔ 'mʊ "matʊ -ziaka, ɔ "luo'o-o "yuyigbɛ -ke 'ɔ 'lotʊ 'mʊ, ʊn 'ye Ezipʊtı mu.

15'Le-e ʊn -de'e ti 'le ɛ 'ye Elɔɔdı'a 'mɛmɛɛnɔɔ "kpi bhla. A -gblee, 'ɛ lɛtu -nʊ-ɛ'o, 'le, wlu -a'ba -Kɔyi -Lagɔ -yi -nı'a 'ɔ wlu'a 'mʊtizayi ʊn-ʊ 'la'a Ozee 'mʊ, 'ɛ "yri'a 'bı 'ye 'wlʊ. Ɔ na: 'Le Ezipʊtı, 'le-e 'ın 'laa'a 'an "yu le.

16'Cʊdrızrɛmʊ yi'a Zezii'a -gbanynɔgbe 'li, ʊn -see 'bho Elɔɔdı gbo -pa -nı 'le ʊn 'ke ɔ 'tmʊʊ'a dı, ɔ po'o 'cɛ 'gagwloka, 'le, "yreetınyukpasi 'bhle'a -zʊın 'sɔn 'le ɛ 'ye'a 'dre, -ʊ -nı'a 'bho Bɛtılɛɛmʊ -ke -gwlɛ -lrıı-ı bi'a 'ɛ lemʊ ti, ɔ 'ye nyʊ 'srʊ po, ʊn 'ye ʊ 'lbha ʊn 'ye 'mɛ. "Dı nyʊ -zɔ ɔ 'ka -bodı 'mʊ 'bho 'cʊdrıɛ'ɛ 'daadaanɔɔ'ɔ damʊ, "yu 'mnɔ 'ke 'le "yreetı'a "klumʊ -nı'a dı mo'o.

17-Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi ʊn-ʊ 'la'a Zelemii, 'bho-o 'ɔ wlu'a "yri'a 'bı 'wlʊ -nı'o.

18Ɔ na: 'ln 'wɔn-ɔ "vizrɛ 'bɔ ngazeka 'le Wlamaagwlɔ 'mʊ. Rasɛɛlı "vi'e 'wa tisienynuu'a "nynuu. Ʊn -see ti'bɔ nyʊ 'ke ʊ 'gate, -ɛkedımaa, ʊn 'mɛ-o'o.

19-Nɔɔ -ke ti Elɔɔdı 'mɛ'ɛ ɛ, 'le ya 'mʊ -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -lue 'yi-e 'Zızɛɛfʊ -bodı 'le Ezipʊtı 'le ɔ na:

20'Zızɛɛfʊ, -sɔ 'mʊ, "luo "yuyigbɛ -ke 'ɔ 'lotʊ 'mʊ, a mu 'le Izrayɛɛlıbhlʊkpa "kpi le, -ɛkedımaa, Elɔɔdı -ke nyʊ-ʊ 'bɔ 'ka ti "yuyigbɛ 'ke 'mɛ, 'wa "bhi 'mɛ-o'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21Elɔɔdı 'mɛ'ɛ 'tɔ'ɔ dı 'Zızɛɛfʋ -sɔ'ɔ 'mʋ, ɔ 'ye "yuyigbɛ -ke 'ɔ 'lotʋ 'mʋ"luo 'le ɔ -ke ʋn 'ye 'le Izrayɛɛlı le mu.

22Ʊn mu'a a, ɔ 'wɔn-ɔ 'bɔ na 'le Zideebhlʋkpa "kpi Elɔɔdı'a "yu Akɛlayusı -zi'e 'bho 'ɔ -tıta'a 'bı 'mʋ. 'Ɛ dı 'Zızɛɛfʋ -see 'ybha ɔ 'ke le mu. 'Bho "yuyigbɛ'ɛ damʋ, ɔ 'bhle-e 'bhlʋkpayowli 'mnɔ'ɔ -fanʋ ku 'mʋti. Ɔ 'wɛn 'ɛ 'mʋti "sıkısıkı 'le ya 'mʋ a, 'bho-o ɔ -sɔ -nı'e 'mʋ, ɔ 'ye Galileebhlʋkpa "kpi mu,

23ɔ 'ye 'le'a -gwlɔ ʋn-ʋ 'la'a Nazalɛɛtı -de. A -gblee, dı -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʋtizamʋ "we 'cnı'a see, 'ɛ "yri'a 'bı-ı 'wlʋ'o -laa, ʋn na: Nyʋ-ʋ 'ye -ɔ Nazalɛɛtıyi 'la -mʋ.

Matiee 3

1-Nɔɔ -lue-e -nı'a 'le -nɔɔ'ɔ "klumʋ, nyukpasu -lue ʋn-ʋ 'la'a 'Zaan Batiisı, 'ınnɔ 'daa'a 'le Zideebhlʋkpa "kpi'a -da -lue "musa -nı'a, 'le ɔ-ɔ po'o weze 'le ɔ-ɔ nʋ'o na:

2A yibo a'ba "nyinynidı "yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, a 'ke 'le ɔ gbo "bhiti. 'Ɔ nyʋ'a -kɔkɔɔ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo.

3'Zaan'a "kpidı -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʋtizayi ʋn-ʋ 'la'a Ezayii -za'a 'mʋ see, ɔ 'ye na: Nyɔ -lue-e -nı'e 'le "musa "kpi, 'ınnɔ po'o weze 'le ɔ na: A -za 'le a'ba -pɔlʋ 'zɔ nyanı, a'ba -Kɔyi -nı'e-e yinamʋ.

4A -gblee, nmi ʋn-ʋ 'la'a -nyɔmɛɛ, 'ɛ nani ʋn lbha'a a, 'ɛ -bana 'Zaan -pa'a 'mʋ 'le ɔ -bhla'a nmiku'a "bɛtʋ "pli 'mʋ, -kpakpı ɔ-ɔ li'o 'le ɔ-ɔ bhɛ'ɛ lʋ. Kpli ɔ -nı'a ti a, 'ınnɛ -Lagɔwlu'a 'mʋtizamʋtɔlʋ -nı'e ti -bɛnyı.

5A 'ye li-ɔ, "nigblʋ ʋn-ʋ 'la'a Zudɛɛn, 'le 'ɛ wɔnli, nyʋ -lrʋʋ-ʋ 'wlʋ'o 'le-ɛ, Zelizalɛɛmʋkɔmʋ -ke Zideekɔmʋ -lrʋʋ, 'wa -dadudu-u 'yi -ɔ -bodı

6'le wa-a za'a 'le 'wa "nyinynidı 'bho nyʋ 'wee'a "yigbeyi 'le ɔ-ɔ batizee nʋ'o 'le ɛ-bɛ Zudɛɛn -lue 'mnɛ kɔ.

7Nyʋ'a -dadudu-u yi 'ɔ -bodı ɔ 'ke ʋ batizee, 'wa "klumʋ ɔ 'yee'e-e nyʋ ʋn-ʋ 'la'a Falizıɛɛn -ke Sadizıɛɛn, 'le ɔ 'ye ʋ -kaa "yi'lɛ: "Yrabhabhlemʋ-a! Yrɔɔ nʋ'o, -Lagɔ'ɔ wɔnkucɛ ɔ-ɔ 'ye'a nyʋ "kpi -ya mʋ, abʋ cɛ ɛ wɔn 'mʋ'a?

8A'ba kpli-i nʋ'a, a yibo'o-o a'ba "nyinynidı "yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'le a 'ye 'le ɔ gbo "bhiti, a -tɔ nı!

9A'ba nʋ, a'ba "na 'mo-o 'tɔ Ablaamʋ'a dı a, a-a 'ye -Lagɔ'ɔ -zigle wɔn 'mʋ -cɛ mʋ, -le! A -gblee, sıkpı-ı 'pɛ'ɛ -laa ti, ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke ı 'mʋ"luo ɔ 'ke ı Ablaamʋ'a "nynuu'a "nynuu 'mʋ nʋ.

10A-bʋ -yʋʋ, tu nyɔ 'ke amʋ "yi po. Tu -yɛ -see'a "bhizıgı po, ɛ-ɛ 'ye-e -cɛ -mʋ 'le ɛ 'ke 'le nɛ 'mʋ "vuto-ɛ. A "du a'ba "bhi "yrili! "Gbepa -sʋɛ'o see, ɛ 'pɛ-ɛ 'bho tu 'mnɛ'ɛ kplu "kpi ti 'le ɛ 'ke 'ɛ 'sısıanyı cɛ.

11'lnmɔ -yɔɔ, "ni 'mna-a batizee nı'e amʋ. Ɛ-ɛ 'tɔ-ɔ na a yibo'o-o a'ba "nyinynidı "yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le a 'ye 'le ɔ gbo "bhiti. Nyɔ -lue-e -nı'e 'le 'an lemʋ, ɔ-ɔ yi-o'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔ 'ku-o wɔn, ɔ 'ye 'ɩnmʋ -zi. 'lɩn se 'bhɛɛ ɩn 'ke 'ɔ 'geyikpaankpɩan'a "bhuo "du. Ɔ-bɔ, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu ɔ-ɔ 'ye amʋ 'mʋ -po mʋ 'le ɔ 'ke amʋ 'mʋ "yi, 'le, a'ba "klumʋ'a nyʋtɔlʋ, -ka nɛ-ɛ sin'a lɩ a, 'ka 'mnɔ, 'ka-a ɔ-ɔ 'ye amʋ -zigle -tu mʋ.

12A -gblee, "yi -ke a'ba tinɩɛ gʋgɔ'ɔ "yiti, 'ɩnnɛ 'ka-a: Nɩkpɛ ɔ 'bhle'e kwa 'le ɔ 'ke lɩ'a 'yɔ 'mʋ bhla. -Yɩ 'bhle'a lɛ 'li, 'le ɔ 'ke ɩ 'sra 'yaa, 'le, 'ya flɩ-ɩ 'ye'a 'bho -sie mʋ a, ɔ 'ke ɩ 'le nɛ 'mʋ po. Ɛ-bɛ "yi 'mnɛ'ɛ 'zɔ 'ka-a: 'Sra 'mo-o -Lagɔ gbo 'le nɛ "du'o "kɔgwlɛnɛ.

13l-bɩ 'wɩ 'mnɩ 'li, Zezii -sɔ'ɔ-ɔ Galileebhlʋkpa "kpi, 'le ɔ 'ye 'Zaan gbo mu 'bho Zudɛɛn wɔnyi 'le 'Zaan 'ke ɔ batizee.

14'Zaan na: 'lɩn se ɛ 'bhɛɛ, -ɛkedɩmaa, 'ɩnmɔ 'ke -mnɔɔɔ gbo yi 'le -ɩn 'ke 'ɩnmʋ batizee.

15'Le Zezii na: 'Wɔɔn nɛ! 'Ka-a ɛ 'ke 'mʋ-nɩ -tanyɩke-ɔ, 'le, lɛ"o lɛ -Lagɔ 'ybhaa'a -amʋ, -a 'ke ɛ "yi-nynia. 'Le 'Zaan 'ye ɛ 'wɔɔn, ɔ 'ye ɔ batizee.

16'Zaan gwɛ'ɛ Zezii'a batizeeɛ "yi -nalo, -da Zezii -sɔ'ɔ 'le "nukɔ, 'bho -gbaa -lue 'mʋ ɔ 'ye-e yaku li ɛ 'ye wɔn kati 'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ye ɔ "kpi'dree -ka 'gbɔlɩɛ.

17Wlu-u 'wlʋ'a 'le yaku 'li ɔ 'wɔn'ɔ 'bɔ, -kaa ɛ 'lɛ'ɛ -kaa: -lɩnmɔ 'mo-o 'an "yu'a 'dɛ -lue -ke dɩ 'ɩn -kma'a. 'Le -ɩn 'mʋ 'ɩn po'o 'an 'bʋbʋa'a 'wee.

Matiee 4

1l zi'a -kaa a, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -kpa -nɩ'e-e Zezii'a -pɔlʋ 'le "musa "kpi 'le ɔ 'ye 'le mu, 'le "nyinynidɩ'a tiyayi ʋn-ʋ 'la'a Sataan 'ke ɔ ti'dɩn, 'le ɛ 'ke ɔ "nyinynidɩ wɔnpo 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

2Ɔ nʋ 'le 'wɩ'a -gwlɩ 'sɔn, ɔ -see lɛ wɔn 'dɩ. 'Mʋ nʋ'a -kaa, ɛ-ɛ 'lbhɔ -ɔ'o,

3'le "nyinynidɩ'a tiyayi 'ye ɔ tidɩnnamʋ yi 'le ɛ 'ke ɔ "nyinynidɩ wɔnpo 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'Le ɛ na: -Bho -ɩn "du -Lagɔ'ɔ "yu -ziaka a, -zɛ sɩkpɩ -nɩɩ "flɔɔ 'mʋ.

4'Le Zezii na: -Kaa ɩ 'cnɩ-ɛ'ɛ -kaa 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li: Ɛ -se lililɩ'a "sɛ'ɛ dɩ nyunyɔ -nɩ 'nɔɔ 'bhlʋkpa "kpi -ko. Wlu 'wee 'wlʋ'a 'le -Lagɔ'ɔ wɔn 'mʋ, ɔ 'ke ɩ -lokuipo, ɔ 'ke ɩ 'bho "du, 'ɛ dɩ ɔ -nɩ'e ti -lrɛɛ.

5Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le Sataan 'ye ɔ 'mʋ"luo, ɛ -ke ɔ 'ye 'le -gwlɔ -Lagɔ -za'a 'bho ʋn-ʋ 'la'a Zelizalɛɛmʋ 'li mu, 'le ɛ -ke ɔ 'ye 'le'a -Lagɔ'ɔ bʋbɔbhlegbo'a -buduklagba'a "kpi 'ya.

6'Le ɛ na: Zezii, -bho -ɩn "du -Lagɔ'ɔ "yu -ziaka a, "blu, -ɩn 'ke 'le 'zɔ 'kpa. -Kaa ɩ 'cnɩ-ɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li, na: -Lagɔ-ɔ 'ye-e ɔ gbo'a -dalbhomʋ -ya -mʋ, ʋn-ʋ 'ye-e -ɩnmʋ 'san -mʋ 'le -a'a -bhɩɛ'ɛ "bhuo -kaa sʋkpʋyʋɛ li-tri.

7Ɛ 'lɛ'ɛ -kaa 'le Zezii na: -Kaa 'ka-a ɩ 'cnɩ-ɛ'ɛ -Lagɔbɔgʋ 'li -lrɛɛ: -A'a 'dɩn -a'a -Kɔyi -Lagɔ ti -le!

8Sataan nʋ'a -kaa, ɛ "luo'o-o Zezii 'mʋ -lrɛɛ 'le ɛ -ke ɔ 'ye 'le yatɛtrɩ "kpi mu, 'le ɛ 'ye ɔ 'kmʋ'a 'bhlɩkpɩ -ke 'ya 'bhlʋkpayowli'a 'nynɩ'a "yibhɛɛɛ'ɛ klɛ "yigbeyi tide 'le ɔ -ke ɛ 'ye ɩ "kpitigbʋgbʋ,

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9'le ɛ na: Zezii, -bho -ɪn po 'ɪnmʊ 'kolri wɔnyi glu, 'le -ɪn 'ke 'ɪnmʊ 'bho "du -ɪn 'ke 'ɪnmʊ bʊbɔ ɔ, "lemnɪɪ 'an-a "nyɪ-e -ɪnmʊ -kɔkɔlɪ -nɪɪ'a klɛ.

10'Le Zezii 'ye -wlu "yikmaka 'le ɔ na: Sataan, -sɔ 'ɪnmʊ kli! -A'a -Kɔyi -Lagɔ -nɪ -lue 'tɪn, 'ɪnnɔ -ɪn 'ke 'bho "du 'le -ɪn 'ke ɔ bʊbɔ. 'ka-a ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ -Lagɔbɔgʊ 'li.

11Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, Sataan 'wlʊ -ɔ kli 'le -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ 'ye 'bho 'ɔ "troli yi 'le ʊn-ʊ kpa nɔ'o.

12ɩ zi'a -kaa a, Zezii -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ɔ 'ye Galilee mu. (-Da ɔ 'wɔn'ɔ 'bɔ ʊn 'po-o 'Zaan -jie 'mʊ, 'bho-o ɔ -mu -nɪ'e 'le.)

13Ɔ mu'a a, ɔ -see 'ɔ "bhli Nazalɛɛtɪ ti-de; ɔ 'mu-o Kapɛnayiimʊ, -gwlɔ -nɪ'a 'bho Galileebadaklagba wɔnli 'le Zabilɔɔ -ke Nɛfʊtaliibhlʊkpa "kpi.

14'Ka 'mnɔ 'ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ, 'le, dɪ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi Ezayii -za 'ka 'mʊ, 'ɛ "yri'a 'bɪ 'ye 'wlʊ. -Kaa ɔ 'lɛ'ɛ -kaa:

15Zabilɔɔkɔmʊ! Nɛfʊtaliikɔmʊ! A-bʊ -badaklagba ge'a "yi 'le Zudɛɛn'ɛ 'kpʊkpʊ-ʊ -nɪ'a 'le Galileefɔ gbo -ʊ -se'a-a 'Zuifʊ!

16-Ka nyʊ -yʊ -nɪ'a 'le -kuyre 'mʊ 'ye'a zɔklagba, 'ka 'mnɔ 'ka-a, nyʊ -yʊ 'mɛ'ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, "dɪzɪgɪ -ya'a zɔklagba 'le 'wa -pɔlʊ 'zɔ 'le ʊn 'ke 'pʊn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'Ka-a Ezayii 'lɛ'o.

17'Le 'mnɔ 'le-e ɔ-ɔ za nɪ'e "dɪzɪgɪ-ɪ 'wlʊ'a 'le -Lagɔ gbo 'mʊ. Ɔ na: A yibo a'ba "nyinynidɪ "yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, a 'ke 'le ɔ gbo "bhiti, -ɛkedɪmaa, 'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo.

18Zɔ -lue 'zɔ, Zezii -nɪ -badaklagba wɔnli tinanamʊ a, 'bho-o ɔ -yɛ'ɛ "nizemʊ 'sɔn. 'Lotʊ'a "nynuu mo'o, 'wa 'nynɪ-ɪ 'mo-o Simɔɔ (ʊn-ʊ 'la'a 'Piɛlɪ) -ke Andree. Ʊn-ʊ "vuto-o -dada 'le -bada kɔ,

19'le Zezii 'ye ʊ 'la 'le ɔ na: A yi, -a 'ke mu, 'ɪn -ke a 'ke -na. -Ka a'ba -dada-a jri'a zmi a, a 'ke -kaa nyunyu jri 'le ʊn 'ke yi, ʊn 'ke -Lagɔ'ɔ nʊ "du.

20'Bho -gbaa -lue 'mnɛ 'mʊ ʊn 'sie-e 'wa "nizelɪ'a klɛ 'le ʊn -ke ɔ 'ye mu.

21Ɔ nyni'a 'bho nya ti a, ɔ -yɛ'ɛ-ɛ 'lotʊ'a "nynuu 'sɔn -lrʊʊ. 'Wa 'nynɪ-ɪ 'mo-o Zaakɪ -ke 'Zaan. Nyɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Zebedee, 'ɔ "yreetɪ mo'o. Ʊn -ke 'wa -tɪta -nɪ'e-e 'le gɔlʊ 'li 'le ʊn-ʊ nmaze'e 'wa -dadɪ, 'le Zezii 'ye ʊ 'la, ɔ na: A yi!

22'Bho -gbaa -lue 'mʊ, ʊn 'sie-e 'wa gɔlʊ -ke 'wa -tɪta 'le ʊn -ke ɔ 'ye mu.

23Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, Zezii-i 'mu-o 'le Galileebhlʊkpa "kpi'a -da 'wee 'le ɔ-ɔ pa'a 'le -Lagɔwlu'a 'licɪaanbidi 'li, ɔ-ɔ tɔ'ɔ -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ'ɔ "dɪzɪgɪ, 'le ɔ-ɔ 'pʊʊn'o "gwizimʊ'a -dadudu.

24'Ɔ 'nynɪ -wa'a-a 'le Siliibhlʊkpa "kpi ti, 'le nyʊ-ʊ yɔ 'ɔ "gwizimʊ sɪa nɪ'a 'walɪ'a 'digbi'a -dadudu wɔn 'mʊ, "nyinynidɪ'a -zuzumʊbhlemʊ-e, -sukusukumʊbhlemʊ -ke -klɔklɔmʊ -nɪ'e-e 'le 'wa "klumʊ, 'le ɔ-ɔ 'pʊʊn nʊ'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25Nyunyu'a -dadudu-u "gbu-o ti, 'le ʋn-ʋ na 'nɔ kli. Ʊ-bʋ nyʋ 'mnʋ -sɔ'ɔ-ɔ -da 'wee, -lrʋʋ "du Galileebhlʋkpa "kpi'a nyʋ, -lrʋʋ -sɔ'ɔ-ɔ 'bhlʋkpa ʋn-ʋ 'la'a -Gwlɛklıgbı bue'a 'bhlʋkpa "kpi, 'le -lrʋʋ -sɔ'ɔ Zelizalɛɛmʋgwlɔ 'mʋ -ke Zideebhlʋkpa "kpi'a -gwlɛ -lrıı 'mʋ, 'le -lrʋʋ -sɔ'ɔ 'le Zudɛɛn lemʋ'a 'bhlʋkpa "kpi.

Matiee 5

1-Da Zezii 'ye'a nyʋ li ʋn -die'a "yi, ɔ mu-o'o ɔ 'ye 'le trı -lue "kpi 'ya 'le ɔ 'ye ti-de, 'le 'ɔ 'bınamʋ 'ye ɔ linyni.

2Ɔ-ɔ tɔ nʋ-o'o na:

3A-bʋ -yʋ yibo'a a se -naagı 'bhle 'bho -Lagɔ'ɔ wlu'a damʋ, -ʋ -nı'a ɛ tibɔnamʋ -bhla a, a 'wa-a ti, -ɛkedımaa, -Lagɔ 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke amʋ -kɔ.

4A-bʋ -yʋ 'gwlʋlinyniɛ kpʋn'a 'gwlʋ a'ba "nyinynidı'a dı, a 'wa-a ti, -ɛkedımaa, -Lagɔ-ɔ 'ye-e amʋ 'gate -mʋ.

5A-bʋ -yʋ'a zi'a wɔnyibhleɛɛ'ɛ dı, a 'wa-a ti, -ɛkedımaa a-a 'ye-e 'bhlıkpı -kɔ -mʋ.

6A-bʋ -yʋ "luo'a 'kpı 'wee 'mʋ, -ka -Lagɔ 'lɛ'ɛ 'tın -ʋ na'a 'na, a 'wa-a ti, -ɛkedımaa, lɛ a 'bɔ'ɔ ti, -Lagɔ-ɔ 'ye -ɛ amʋ "nyı -mʋ.

7A 'wa-a ti a-bʋ -yʋ 'ye'a a -bonyunyu'a ngaze, -Lagɔ-ɔ 'ye-e a'ba ngaze 'ye -mʋ.

8A-bʋ -yʋ -ke -pɔlʋ 'saa'a li 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, a 'wa-a ti, -ɛkedımaa, a-a 'ye-e -Lagɔ 'ye -mʋ.

9A-bʋ -yʋ -de'a 'le wɔnlipıpɛɛ 'mʋ ti, a 'wa-a ti, -ɛkedımaa, -Lagɔ-ɔ 'ye-e amʋ 'ɔ "yreetı 'la -mʋ.

10A-bʋ -yʋ ʋn-ʋ kla'a nyanı 'mʋ -Lagɔ'ɔ "yisrɛɛdı'a dı, a 'wa-a ti, -ɛkedımaa, a-a 'mo-o nyʋ ɔ 'ka -kɔ "kɔmʋ.

11-Bho koo nyʋ "du 'an dı, ʋn -ka amʋ "jreenynı 'mʋ-ʋ po, ʋn -ka amʋ nyanı 'mʋ kla, ʋn -ka amʋ sın licɛ, dı-ı se'a amʋ "yi"tuu, ʋn -kı ı amʋ "kpi "duu, 'an -nanaa'a kamʋ, a 'wa-a ti.

12-Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʋtizamʋ -kɔ'ɔ a'ba nya, -ka -lue 'mnɔ, 'ka-a ʋn klʋ 'ʋ nyanı 'mʋ. A li 'bʋbʋa tenyı, -ɛkedımaa, -Lagɔ-ɔ 'ye-e amʋ 'nynıbhlelɛ "lruli-nʋ -mʋ 'le yaku 'li.

13A -gblee, Zezii 'po-o "yi 'le ɔ na: -Ka 'tɔn-ɔ 'bhle nı'a -zapʋ 'nʋ wɔn, 'ka 'mnɔ 'ka-a abʋ 'ke 'kmʋ 'mʋ'a nyʋ -bodı nʋ. -Bho 'tɔn -gwɛ wɔn ɔ, ɛ-ɛ mo 'tɔ-ɔ bhubhulɛ 'le ʋn-ʋ po 'ɛ ti, nyʋ-ʋ na 'nɛ "kpi.

14-Ka "napɛ-ɛ 'ye nı'a 'le -kuyre 'mʋ ti a, 'ka 'mnɔ 'ka-a abʋ 'ke nyunyu -bodı nʋ. A yibo'o-o na "kolru'a gwlɔ se 'bhɛɛ ɛ 'ke "yi"zize.

15-Ka -lue 'mnɔ nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke "napɛ "yicɛ 'le ɔ 'ke ɛ -cıcɛ "yiti"jrii. -Bho "napɛ -ka wan, nyɔ-ɔ 'de -ɛ 'bho -da -tɛ'ɛ ya ti 'le nyʋ 'wee -nı'a 'le -budu 'li-i 'ye'e ti.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16-Ka "napɛ-ɛ 'ye nɪ nɪ'a nyʊ ti 'le -kuyre 'mʊ, a -nɪ -kaa nyunyu -bodɪ, 'le ʊn 'ke a'ba "dɪzɪgɪ -za, ʊn 'ke a'ba kpli li'ye, "lemnɪɪ, a'ba -tɪta -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, ʊn-ʊ 'bhɛɛ-ɛ 'ɔ 'nynɪ "yi.

17Ɔ gwɛ'ɛ "yi 'mnɛ "yi a, 'le ɔ 'ye -kaa 'lɛ -lrɛɛ: -Lagɔ'ɔ gba ɔ "nyɪ'a Moyiizɪ -a'ba dɪ -ke -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ -lrʊʊ'a -tɔtɔlɪ, a'ba popo 'gwlʊti -le na 'ɪn yi-o'o 'ɪn 'ke ɪ ti-za. 'ln yi-o'o 'ɪn 'ke ɪ "yi-nynia.

18-Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, -ka 'bhlʊkpa -ke yaku-u 'ye'a 'mʊ-gwle mʊ a, -tɔtɔlɪ -ke gba -nɪɪ'a "kpi -piplii -see 'bho 'wlʊ yi 'le 'ya tisɔɛ'ɛ -nɔɔ 'ke nyni.

19'lnnɪ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, -bho nyɔ cɛ ɪ-bɪ gba 'mnɪ'a -toope gbɛ 'mʊ 'le -ɪn 'ke ɛ nyʊ -tɔ 'le ʊn 'ke ɪ nʊ, -ɪn "pli-e -a'a "bhuo "yi tenyɪ 'le yaku 'li 'bho -Lagɔ -bodɪ. 'Bho 'ɛ lemʊ nyɔ-ɔ kpʊn'a -Lagɔ'ɔ gba "yi 'le -ɪn 'ke 'na nyʊ -tɔ, ʊn 'ke -kaa nʊ, -ɪnmɔ 'mo-o -klagba 'le yaku 'li -Lagɔ'ɔ damʊ.

20'ln-ɪ 'wɪ -ɪ amʊ "yiti, -bho a 'bɔ ti a 'ke "yi'srɛɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi a, "lemnɪɪ, gba 'mnɪ'a "yikpʊɛn, a kpɛ ɛ, a 'ke ɛ -nynia, 'le a 'ke -Lagɔ'ɔ gbayibomʊ -ke Faliziɛɛn 'mʊ-zi. -Bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, a se 'bho -Lagɔ'ɔ "troli 'bɪ 'bhle.

21Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, ɔ 'de-e dɪ'a kpɛ: A yibo'o-o gba -Lagɔ po'a a'ba "na "we see: -A'a 'lbha "ku -le! -Yɔ 'lbha'a "ku, ʊn-ʊ 'tu-o -ɪnmʊ -zigle.

22'Bho 'ɛ lemʊ 'mna-a 'wɪ -ɪ amʊ "yiti, nyɔ"o nyɔ-ɔ po'a ɔ -bonyunyɔ 'cɛ kwa, -Lagɔ 'ke ɔ -zigle -tu mo'o. Nyɔ -yɔ 'ye'a 'ɔ -bonyunyɔ 'bhatɛɛ 'mʊ, ʊn 'ke ɔ -a'ba -zigletumʊ wɔnyi kpa mo'o. -Yɔ 'ye'a 'ɔ -bonyunyɔ -sabhɛ 'mʊ, ɔbɔ-ɔ'ɔ "bhuo -nmɔ'ɔ-ɔ 'le nɛ -ɛ'ɛ 'mʊ'a "kɔmʊkɔmʊ 'mʊ ti.

23'Ɛ dɪ, -bho -ɪn yi -Lagɔ bʊbɔnamʊ, -ka -a'a -bonyunyɔ 'bhlee'a -ɪnmʊ 'liti 'le -ɪn 'ke 'na 'gwlʊtipopo a,

24"tii 'bho 'le -ɪn 'ke mu. -Bho a -za 'bɪa 'le -ɪn 'ke le yi, -ɪn 'ke -a'a -Lagɔ bʊbɔ.

25-Bho nyɔ "kla -ɪnmʊ 'bho -zigletumʊ wɔnyi, -bho a se -bhla 'le 'gbʊʊ ke a, mu, -da ɔ -nɪ'a, -ɪn 'ke ɔ 'bho -yɛ, -ɪn 'ke ɔ 'gbɛ kwa 'mʊ cɛ 'le ɔ -kaa -ɪnmʊ -jie 'mʊ po.

26-Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, -bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ 'le ʊn 'ke -ɪnmʊ -jie 'mʊ po a, lɛ -zigle -cɛ'ɛ -ɪnmʊ, -a "du -ɛ -kpayɪke-ɔ 'le ʊn 'ke -ɪnmʊ "yiti"taa.

27Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, ɔ 'de-e dɪ'a kpɛ -lrɛɛ: A 'wɪn -ɪ 'bɔ na: -A'a 'ye -yranynɔbha -le!

28'Mna-a 'wɪ -ɪ amʊ "yiti, nyɔ -yɔ 'yra'a "sesinynaakpʊ, -ɔ -ke -pɔlʊ 'cnaa 'nʊ "yi a, ɔ -ke ʊn "du-o "bha see 'le 'ɔ -pɔlʊ gbo.

29Ɔ 'po-o "yi -lue: -Bho ɛ "du -a'a -linayri "tuu -ɪnmʊ 'le "nyinynidɪ 'mʊ, -bhladɪ -ɪn -see 'ɛ nʊ ke, -zɛ ɛ 'le; "vuto nɛ 'le nya. Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili -ɪn 'ke -nɪa 'le -ɪn 'ke 'pʊn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɛ 'ye -ɪn 'ke "yi'gbaa 'le -ɪn 'ke 'le "kɔgwlɛnɛ 'mʊ mu -zi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30-Bho ɛ "du -a'a -linasʊ "tuu -ɪnmʊ 'le "nyinynidɪ 'mʊ, -bhladɪ -ɪn -see 'ɛ nʊ ke, cɛ ɛ 'bho, "vuto nɛ 'le nya. Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili -ɪn 'ke sʊ -lue 'bhle 'le -ɪn 'ke 'pʊn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɛ 'ye -ɪn 'ke "yi'gbaa 'le -ɪn 'ke 'le "kɔgwlɛnɛ 'mʊ mu -zi.

31A -gblee, -kaa 'ka-a ɛ -zɛ'ɛ 'mʊ -lrɛɛ: -Bho nyɔ 'ke 'ɔ 'nynɔ 'kwla-za a, ɔ 'cnɪ "bɔgʊ -ɛ nʊ'a na: -Ɛ 'wlʊ'a -laa -zɪan, 'ɪn -za'a amʊ 'kwla, 'le -ɪn 'ke ʊ "bɔgʊ 'mnɛ "nyɪ ʊn 'ke mu.

32'Mna-a 'wɪ -ɪ amʊ "yiti, nyɔ"o nyɔ-ɔ za'a 'ɔ "yikpʊnnynaakpʊ 'kwla 'le ʊn 'ye'a nyimiɛlre kpa, 'ɔ "bhuo-o po 'ʊ -yranynɔbha wɔn. Nyɔ -yɔ kpa'a 'kwlazanynɔ, -mnɔɔɔ 'ye-e -yranynɔbha -lrɛɛ.

33Zezii po'a ɛ-bɛ wlu 'mnɛ ti a, ɔ 'de-e -bhla dɪ'a kpɛ: -Kaa 'ka-a ɛ -zɛ'ɛ a'ba "na "we -bodɪ 'mʊ: -Bho -ɪn -zrɛ -ɪn 'ke lɛ nʊ, -a'a -za wlu "yida 'mʊ -le! Lɛ -ke dɪ -ɪn -zrɛ'ɛ 'bho -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, nʊ ɛ "gɪɪ!

34'Bho 'ɛ lemʊ 'mna-a 'wɪ -ɪ amʊ "yiti, nyɔ'ɔ -zrɛ -le 'wee! Nyɔ'ɔ -zrɛ -nɪ yaku 'mʊ -le! -Lagɔ'ɔ -dena mo'o.

35'Bhlʊkpa 'ka-a -lrɛɛ! Ɛ-bɛ 'mo-o 'ɔ -kɔkɔlɛ -lrɛɛke. Nyɔ'ɔ -zrɛ -nɪ Zelizalɛɛmʊ 'mʊ -le, -ɛkedɪmaa, ɛ-ɛ 'mo-o -gwlɔ -Lagɔ -za'a -bho.

36Nyɔ'ɔ -zrɛ -nɪ 'ɔ "bhuo'a "lru 'mʊ -le, -ɛkedɪmaa, nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke "nɪmnɪyʊɛ'ɛ "bhuo-o -nɪ'a 'le 'ɔ "lru 'li "pluu -nɪ, 'le nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ɛ -kpe -nɪ -lrɛɛ.

37A'ba kɪn "du kɪn! A'ba -gba "du -gba! -Bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, -zrɛzrɛɛ nyɔ-ɔ "du'a 'bho "kpi, "nyinynidɪ'a tiyayi'a -nɛ mo'o.

38l zi'a -kaa a, Zezii 'de-e -bhla dɪ'a kpɛ: A 'wɪn -ɪ 'bɔ na "yri -ke "yri 'ke bhlu 'le 'nynɪɛ -ke 'nynɪɛ 'ke bhlu.

39'Mna-a 'wɪ -ɪ amʊ "yiti, -bho nyɔ nʊ -ɪnmʊ "nyinynidɪ "lruli, -a'a -zɛ 'ɛ kpa -le! -Bho nyɔ -po 'le -a'a -linaloku 'mʊ 'kpa, -tɔ nɔ -a'a kɪmnaloku "yi ɔ 'ke 'le -po -lrɛɛ.

40-Bho -zigle kpʊn -ɪnmʊ 'le ʊn 'ke -a'a -bana 'nynɪ 'mʊ po a, "du ɛ -a'a 'mʊwlayriɛ "kpi 'le -ɪn 'ke ɛ bʊbɔ.

41-Bho "kui'a nyɔ kpʊn -ɪnmʊ -glaka, -ɪn 'ke ɔ -jeyi kpa, kpɔ ɔ -jeyi 'le -ɪn 'ke ɔ 'le nya -nynia.

42Nyɔ-ɔ 'ybha'a -ɪnmʊ lɛ, -a'a -bhle nɔ -le! -Yɔ yi'a -ɪnmʊ gbo lɛ -zrɔnamʊ, -a'a -bhle nɔ -le -lrɛɛ!

43Zezii 'kɔ-ɔ 'bho wlu -lrɛɛ: A 'wɪn -ɪ 'bɔ na: -Kma -a'a -bonyunyɔ'ɔ dɪ, 'le -ɪn 'ke -a'a jɛkayi 'mʊ'nyɛ.

44'Mna-a 'wɪ -ɪ amʊ "yiti, a -kma a'ba jɛkamʊ'a dɪ, 'le, nyʊ-ʊ kla'a amʊ nyanɪ 'mʊ, a 'ke 'wa dɪ -Lagɔ libhade,

45"lemnɪɪ a kɔɔ'ɔ-ɔ a'ba -tɪta -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li. -Lagɔ'ɔ 'tɛ 'mʊ. 'Ɔ 'yrʊ-ʊ fan 'nɪ-e 'limʊ'a wɔnnmɔmʊ -ke 'limʊ'a wɔnnynimʊ 'mʊ, 'ɔ "ni-i lbha 'nɪ-e 'limʊ'a wɔnnmɔmʊ -ke 'limʊ'a wɔnnynimʊ 'mʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

46Nyʊ -yʊ -kma'a a'ba dɪ, -bho a -kma 'wa "sɛ'ɛ dɪ 'le, lee -ke dɪ a-a fuo'o -Lagɔ wɔn a'ba -zɛgɛ'ɛ dɪ'a? Nyʊ-ʊ za'a lapoo a 'nyɛ'ɛ 'mʊ'a "bhi, 'ka-a ʊn-ʊ nʊ'o.

47-Bho a -ka a'ba 'lotʊ'a "nynuu'a "sɛ-ɛ 'ye 'le, leelɛ a nʊ'o -ɛ mu'o "yri gbɔ'ɔ? Nyʊ-ʊ se'a -Lagɔ yibo, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a ʊn-ʊ nʊ'o.

48Dɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, 'ya "lruyilbhanamʊ 'ka-a: A'ba -tɪta -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, -ka ɔ se'a 'bɪ li'bhle a, a "du 'na "yrili, -bho a -see "ma 'le a 'ke ɔ ka -nɪ.

Matiee 6

1Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, ɔ na: A'ba -Lagɔlbhʊ'a nʊnʊsʊ'a damʊ, a "du a'ba "bhi "yrili, 'le a -kɛɛ ɛ 'bho nyʊ "we'a "yigbeyi -nʊ -nɪ, 'le nyʊ -kaa amʊ "yrili-ya. -Bho a nʊ -kaa 'ya a, "lemnɪɪ a -see lɛ 'ye yi 'bho a'ba -tɪta -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li gbo.

2'Ɛ dɪ, -bho a 'ke "pʊanlbhamʊ mɔni "nyɪ, a'ba po weze 'bho nyʊ'a "yigbeyi, a'ba -tɔ a'ba "bhi -le! -Ka -lue 'mnɔ 'ka-a -mɪɛ 'sɔn'ɔ 'bhlemʊ-ʊ nʊ'o 'le -Lagɔwlu'a 'licɪaanbidi 'li -ke gwlɔ'ɔ -da nyʊ -die'a "yi. Ʊn-ʊ nʊ -ɪ'o 'le nyʊ 'ke 'wa "dɪzɪgɪ kpa. -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, -zɪgɪ ʊn 'ka 'le -Lagɔ gbo 'ye, ʊn 'ye -ɪ'o see.

3-lnmɔ -yɔɔ, -bho -ɪn "nyɪ "pʊanlbhayi mɔni, nyɔ -ke -ɪn "kʊkɔɔ'ɔ gbo, 'ɔ 'wɪn ɪ 'bɔ -le!

4"Lemnɪɪ 'jɛ -ɪn nʊ'a -sie'e-e 'le "sra 'mʊ, 'le, -a'a -tɪta -Lagɔ -yɔ 'ye'a 'le lɪ 'wee'a "sra 'mʊ ti, ɔ 'ke -ɪnmʊ -zɛgɛ "lrulinʊ -lrɛɛ.

5A -gblee, -bho a -ka -Lagɔ wɔn gbo-o po, a'ba nʊ -mɪɛ 'sɔn'ɔ 'bhlemʊ'a ka -le! -Bho ʊn -kɔ ɔ wɔn gbo-o po, ʊn-ʊ 'nyna-a yayi ti 'le 'ɔ wlu'a 'licɪaanbidi 'li -ke gwlɔ'ɔ -da nyʊ-ʊ -die'a "yi, 'le nyʊ 'wee 'ke ʊ 'yra. -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, -zɪgɪ ʊn 'ka 'le ɔ gbo 'ye, ʊn 'ye -ɪ'o see.

6-Bho -mnɔɔɔ 'ke -Lagɔ wɔn gbo po a, pa 'le -budu 'li, ka 'bho, 'le, ɔ-bɔ -Lagɔ nyɔ'ɔ 'ye'a li, -ɪn -ke ɔ 'ke -wlu. "Lemnɪɪ -a'a -tɪta 'mnɔ-ɔ 'ye'a 'le lɪ 'wee'a "sra 'mʊ ti 'ke -ɪnmʊ -zɛgɛ "lrulinʊ -lrɛɛ.

7-Bho -ɪn -kɔ ɔ wɔn gbo-o po, -a'a tro bhebheti'a -zebhle, nyʊ-ʊ se'a ɔ-bɔ -Lagɔzɛgɛ yibo'a ka -le! Ʊbʊ na, -bho ʊn -ka wlu tenyɪ, 'wa kɔku-u 'po -ʊ -lokui.

8Nyɔ'ɔ -za 'wa nyunyutu "bhle -le, -ɛkedɪmaa, lɛ -ɪn se'a 'bhle, -bho -ɪn -see ɛ 'ybha ke, -a'a -tɪta -Lagɔ yibo nɛ-o'o see.

9'Ɛ dɪ, -ka -ɪn 'kɔ ɔ wɔn gbo po, 'ka-a 'ka-a: -A'ba -Tɪta, -ɪnmɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, -a'a "bhuo nʊ ɛ, 'le, -ka -ɪn 'saa'a li, nyʊ 'ke ɪ yibo!

10Yi, -ɪn 'ke nyʊ -kɔ! -Ka -a'a 'gwlʊdɪ -nʊ-ɛ'ɛ 'le yaku 'li, ɛ -nʊ-ɛ -kaa 'nɔɔgbɛ 'bhlʊkpa "kpi!

11"Nyɪ -amʊ -a'ba zɔliliɛ!

12Nyʊ-ʊ nʊ'a -amʊ "nyinynidɪ "lruli, -ka -a-bʊ 'bhɔ'ɔ 'wa "nyinynidɪ'a dɪ, -a'ba "nyinynidɪ -a nʊ'a 'bho -a'a "yigbeyi, 'bhɔ -kaa 'ya dɪ!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13-A'a -za "nyinynidɪ'a tiyayi "yrili, 'ɛ -lu -nɪ -amʊ tidɪnlɪ 'mʊ tʊ wɔn 'mʊ -le, -za -amʊ "nyinynidɪ'a tiyayi'a 'mʊtikukuɛ "kpi, [-ɛkedɪmaa -ɪnmɔ ku'o wɔn, -a'a 'nynɪ-ɪ 'bhɛ'ɛ "yi, -ɪnmɔ 'mo-o nyunyu'a -kɔkɔyi. Ɛ -nɪ -kaa 'mʊ "kɔmʊ!]

14-Ziaka, -ɪn -bonyunɔ'ɔ "nyinynidɪ ɔ nʊ'a -ɪnmʊ "lruli, -bho -ɪn 'bhɔ 'ya dɪ, "lemnɪɪ -a'a -tɪta-a -nɪ'a 'le yaku 'li-i 'bhɔ-ɔ -a'a nɪ'a dɪ -lrɛɛ.

15-ln -bonyunɔ'ɔ "nyinynidɪ ɔ nʊ'a -ɪnmʊ "lruli, -bho -ɪn se 'ya dɪ 'bhɔ, -a'a -tɪta-a -nɪ'a 'le yaku 'li -see -a'a "nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ yi "bhalrɛɛke.

16Zezii na: A -gblee, -bho -ɪn pa su, -a'a -kma "yigbeyi -le, -mɪɛ 'sɔn'ɔ 'bhlemʊ'a ka! 'Wa "yigba-a zɛ-o'o 'le nyʊ 'ke yibo -ka ʊn-ʊ pa'a su. -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, -zɪgɪ ʊn 'ka 'le -Lagɔ gbo 'ye, ʊn 'ye -ɪ'o see.

17-Bho -mnɔɔɔ -ka su-u pa, 'sra "yigbeyi 'le -ɪn 'ke -a'a "nɪmnɪ 'mʊ "flan.

18"Lemnɪɪ nyʊ -see -a'a -supadɪ yibo yi. -Bho ɛ -se -a'a -tɪta -Lagɔ nyɔ'ɔ 'ye'a li, 'ɪnnɔ 'ke ɪ yibo, 'le, -a'a -tɪta 'mnɔ, -ɔ 'ye'a 'le lɪ 'wee'a "sra 'mʊ ti, ɔ 'ke -ɪnmʊ -zɛgɛ "lrulinʊ -lrɛɛ.

19Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, -kaa 'ka-a ɔ 'lɛ'ɛ -kaa -lrɛɛ: Nyɔ'ɔ zi 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ'a 'gagalɪ'a -zrʊʊ 'mʊpodɪ -le! -Ɛkedɪmaa, kokoyrele -ke "glɪ-ɪ pa 'nɪ-ɪ gbo, ya-a nyni 'nɪ-ɪ wɔn, 'le "yrimʊ-ʊ za'a -budu'a -kpana glu, ʊn-ʊ "luo 'nɪ 'mʊ.

20'Ɛ 'zɔ-ɔ 'mo-o, nyɔ'ɔ -ma 'kmʊ 'mʊ'a lɪ "yi -le! Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili nyɔ 'ke 'ɔ 'nynɪwlʊɛɛ 'le yaku 'li'a dɪ zi 'le yaku 'li'a lɪ-ɪ gwle'e 'mʊ-ɛ "kɔgwlɛka. Nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ɪ wɔn-nyni.

21A po -lokui, -da nyɔ'ɔ 'tʊnʊlɛ -nɪ'a, 'bho-o 'ɔ -pɔlʊ 'wla'a ti.

22-23Zezii 'po-o "yi 'le ɔ na: -Ka nyɔ-ɔ -nɪ'a 'le -kuyre 'mʊ 'ye -nɪ'a "napɛ 'mʊ ti, 'ka-a "yri -nɪ'o nyunyɔ'ɔ ku -bodɪ. -Bho -a'a "yri -ka ti-i'ye, -a'a ku'a klɛ 'bhle-e zɔ 'mʊ. -Bho -a'a "yri'a 'ye ti, -a'a ku'a klɛ -nɪ'e-e 'le -kuyre 'mʊ. Ɛ-bɛ "yi 'mnɛ'ɛ 'zɔ 'ka-a: Nyɔ-ɔ nʊ'a -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdɪ kɔɔ'ɔ-ɔ "yri-i 'ye'a ti. Nyɔ-ɔ -ma'a 'kmʊ'a lɪ "yi kɔɔ'ɔ-ɔ "lɔlɔyi. 'Ɔ nyunyɔtu'a -kuyre 'ku-o wɔn, ɛ 'ye "lɔyi'a nɛ 'mʊ-zi.

24Zezii 'po-o "yi -lrɛɛ: Nyɔ -lue se 'bhɛɛ ɔ 'ke nyʊ 'sɔn "yi-de. Ɔ-ɔ 'nyɛ-ɛ -lue 'mʊ 'le ɔ-ɔ ybhɛ'ɛ -lrɔɔ 'mʊ. 'Le ɔ-ɔ zi'e -lue gbo, ɔ-ɔ 'nyɛ'ɛ -lrɔɔ 'mʊ. -Ka -lue 'mnɔ 'ka-a nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke -dalue -Lagɔ -ke mɔni kli -ple -nɪ.

25A -gblee, 'ɪnnɪɪnɪ'a dɪ 'ɪn-ɪ wɪ 'ɪ amʊ "yiti, lililɛ -ke nmɔ a-a 'bɔ'ɔ ti 'le a 'ke ti-nɪ a, a'ba -kple 'ya dɪ -le! -Banɪ a 'ka ku "yi 'bhaa, a'ba -kple 'ya dɪ -le -lrɛɛ! Nyunyɔ'ɔ tinɪɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'le ɛ 'ye lililɛ -zi, 'le nyunyɔ'ɔ ku -nmɔ'ɔ "yrili ɛ 'ye -bana -zi.

26A -gblee, nɪkpɪ 'wee'a po -kɔbʊ, 'ya cɛ -kɔbʊ, ɪ se 'sra 'bhle, 'le a'ba -tɪta -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li-i "nyɪ 'ɪ lilia! A -se -kaa-a lɛ 'le a se nɪkpɪ -zi?

27Nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'le 'ɔ "bhuo'a -kplekplea 'mʊ 'ɔ 'wɪ "kpi 'wɪ -lue 'tɪn po.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28-Bho a se -bana 'bhle, a'ba -kple -le! 'Kwla 'zɔ'ɔ -sukui-i po'a "bowle, a -gbʋ 'ya mɛmɛɛ ya. 'Ya nʋ lbhʋ 'le 'ya "pa'a -banɪ.

29'ln-ɪ 'wɪ -ɪ amʋ "yiti, Salomɔɔ 'ma-a 'bhɪɔ, 'ɔ -bana -ke "bhuo 'ka "yrili-nmɔ -ɛ 'ka "bowle 'mnɪ 'mʋ-zi, ɛ se -nɪ.

30A -gblee, 'kwla 'zɔ'ɔ -sukui, -bho nyɔ gle'a, -bho zɔ zɪ, ɔ-ɔ po'a "yri a, -Lagɔ-ɔ bɛ nɪ-o'o 'le ɪ-ɪ nmɔ'ɔ 'le "yri lemʋ ti, 'le, -taaflɛ, a-bʋ 'ma-a 'an -namʋ, ɔ -see amʋ li'gbaa yi -cueyi'a? -Ka a se'a -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ 'mʋ'bhle, a -gbʋ -kaa ya!

31'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, a'ba nʋ: Leelɛ -a 'ke li 'ya'a? Leelɛ -a 'ke 'na 'ya'a? Leelɛ -a 'ke 'mʋ-pa 'ya'a? A'ba -kple -kaa -le!

32Nyʋ -yʋ se'a -Lagɔ yibo, 'ɪnnʋ 'bɪ 'ɪ -kaa ti 'yrɛlɛɛ! -Bho a-bee -mnʋʋ se lɛ 'bhle, a'ba -tɪta -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, -ka a -bɔ 'nɛ 'mʋ, ɔ yibo nɪ-o'o.

33-Lagɔ 'ke amʋ nyʋ -lrʋʋ 'gbaa 'le ɔ 'ke amʋ -kɔ 'le a 'ke 'ɔ "yisrɛɛpie 'mʋ -nɪ, a zi 'ya dɪ -antanyɪ! 'lnnɪ ɔ-ɔ 'bɔ'ɔ amʋ 'mʋ ti. 'Le, -ɪ -sie'a 'bho, ɔ 'ke ɪ 'bho po.

34'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, zɔ -yɛ 'ye'a -zɪ mʋ a, a'ba -kple 'ɛ dɪ -le, -ɛkedɪmaa, 'ɛ "bhuo-o 'ye-e amʋ 'ɛ -zɪalɪ -ya -mʋ. 'Wɪ"o 'wɪ -ke 'ɛ sɪasɪaa 'bhɛɛ'ɛ 'mʋ-ɛ.

Matiee 7

1A -gblee, Zezii 'po-o "yi 'le ɔ na: -A'a -tu -ɪn -bonyunyɔ -zigle -le, 'le -Lagɔ -kaa -ɪnmʋ -zigle -tu!

2-Ka ɛ -nɪ'a, -gʋʋʋn 'ye ɛ 'na, 'ka-a ɛ -nɪ'o 'le -dɪan 'wlɛ 'ɛ ti.

3-Bho a'ba "bhi nʋ dɪklɪgbɪ, a-a po 'nɪ-ɪ "yriti. -Bho ɛ "du a -bonyunyɔ nʋ dɪtoope, "lemnɪɪ a-a "tɪtra-a li a 'ke ɔ -zigle -tu. 'Ka se "yrili-nmɔ.

4-lnmɔ "yri "kanyɪ kpʋn'a tenyɪ a, -ɪnmɔ nʋ'o -ɪn -bonyunyɔ -za "kanyɪ "yri 'mʋ'a?

5-Mɪɛ 'sɔn'ɔ 'bhleyi, nmaze -a'a "bhuo -tanyɪ 'le -ɪn 'ke -a'a -bonyunyɔ'ɔ nɪ'a 'bɪ 'ye.

6Zezii 'po-o "yi -lrɛɛ, ɔ na: Gbi se 'nynɪbhlelɛ'ɛ dɪ "yri yibo 'le -ɪn 'ke ɪ ɛ "nyɪ. -Bho -ɪn nʋ, -ɪn 'ke ɪ ɛ wɔn "yi -za a, ɪ 'bhɛɛ'o ɪ 'ke -ɪnmʋ nmu. -Ka -lue 'mnɔ 'ka-a -gwlɔbhee se 'nynɪbhlelɛ'ɛ dɪ "yri yibo -lrɛɛ, 'le -ɪn 'ke ɪ ɛ "nyɪ, ya-a na 'nɛ-ɛ "kpi. 'Ɛ 'zɔ-ɔ 'mo-o: 'Bho lɛ"o lɛ'ɛ damʋ, 'bhle -naagɪ! Lɛ-ɛ 'ma-a -a'a "yisrilɛzɛgɛ, -a'a -za 'ɛ dɪ nyɔ"o nyɔ -bodɪ 'mʋ -le 'yrɛlɛɛ!

7A -gblee, Zezii na: -Bho -ɪn -ka -Lagɔ wɔn gbo-o po, 'kpɪ'a -wa -ɪnmʋ "yiti -le! -Ka, -bho -ɪn bhɔtɔ 'bho -buduwɔn "yi, ʋn-ʋ 'ye'a 'bho kati mʋ a, 'ka-a, -bho -ɪn 'ybhaa -Lagɔ lɛ 'le ɔ 'ke ɛ -ɪnmʋ "nyɪ. -Bho -ɪn 'bɛ ɛ ti a, -a 'ye -ɛ'o.

8A 'ye li-ɔ, -bho nyɔ 'ybha lɛ, 'le -Lagɔ-ɔ "nyɪ ɔ ɛ'o. -Bho -ɪn 'bɛ ɛ ti, -a 'ye -ɛ'o.

9'Le a'ba "klumʋ, yrɔɔ, -bho -ɔ -ke "yu 'ybha'a "flɔɔ ɔ, -ɔ za'a 'le sʋkpʋ -ɔ "nyɪ 'ɔ!

10'Le yrɔɔ -ke "yu, -bho -ɔ 'ybhaa 'ɔ -tɪta zmi, -ɔ za'a 'le sɛn -ɔ "nyɪ 'ɔ?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11A-bʊ 'ma-a 'limʊ'a wɔnnynimʊ, a-bʊ yibo'a lɪzɪgɪ a 'ka a'ba "yreetɪ "nyɪ a, 'le, -taaflɛ, a'ba -tɪta -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, -bho a 'ybhaa nɔ lɛ, ɔ -see amʊ -zɛgɛ "nyɪ yi'a?

12'Ɛ dɪ 'tɔ ɔ, lɛ a-a 'bɔ'ɔ ti nyʊ 'ke amʊ "lrulinʊ, a nʊ ɛ a -bonyunyu -bodɪ. 'Ya lɛtu Moyiizɪ -ke -Lagɔwlu'a 'mʊtizamʊ -lrʊʊ 'cnɪ'o.

13Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, nyunyu'a 'digbi'a kpɛ 'sɔn'ɔ "kpi'a "yi ɔ po'o: Nyʊ-ʊ 'mɛ'ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi -ke nyʊ-ʊ yi'a Zezii -bodɪ, -ʊ 'ye'a 'pʊnpʊan 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Ɔ na: -Buduwɔn 'bhɛ'ɛ 'mʊti, 'ɛ -jolʊ-ʊ 'mu-o "mamagwlɔ 'mʊ, 'le nyʊ'a -dadudu-u bhlu ɛ'o. 'Ɛ dɪ a -pa -nɪ 'bho -buduwɔn -nɪ'a "sʊkʊpɪɪ "yi,

14-ɛkedɪmaa, ɛ-bɛ -yɛ -nɪ'a "sʊkʊpɪɪ 'mo-o "yikmujolʊ -ɛ mu'a 'le "kɔgwlɛtinɪɛ'ɛ gwlɔ 'mʊ. Nyʊ -yʊ 'ye'a -jolʊ 'mnɛ, ʊn se "yi-die.

15-Kaa 'ka-a Zezii 'lɛ'ɛ -lrɛɛ: A "du a'ba "bhi "yrili 'bho nyʊ-ʊ -se'a-a -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊzɪgɪ'a damʊ. 'Bho "kpi ti ʊn-ʊ yi'e -ɪnmʊ -bodɪ, -mnɔɔɔ na ʊn 'yɔɔ'o 'bhlabhlɛ'ɛ ka, 'le 'wa -pɔlʊ'a glu kɔɔ'ɔ -blakpa 'mʊ-ʊ 'lbha'a -ɛ 'bɔ'ɔ lililɛ ti.

16'Le 'wa nʊnʊkpli 'mʊ, 'le-e a 'ke ʊ yibo -nɪ. Wlu 'mnɛ'ɛ "yitigʊgɔlɛ 'ka-a: Nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'le nnagbakuo 'mʊ -nyimiɛbhuo -za, 'le nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'le -kikalɪ ya -vajibhuo -za.

17A yibo'o-o na tuzɛgɛ-ɛ 'po-o "bhizɪgɪ, 'le -kmakmatu-u po'o -kmakmabhi.

18'Mɪɪmɪɪtu se 'bhɛɛ ɛ 'ke -zɔtu'a "bhi -tro, 'le -zɔtu'a "bhuo se 'bhɛɛ ɛ 'ke 'le -sratu ya -nɪ.

19Tu -yɛ'ɛ po'a "bhizɪgɪ, ɛ-ɛ 'ye-e -cɛ -mʊ 'le ɛ 'ke "yri-po-ɛ.

20'Ka 'mnɔ 'ka-a, nyʊ-ʊ -se'a-a -Lagɔwlu'a 'mʊtizamʊzɪgɪ, 'le 'wa nʊnʊkpli 'mʊ a-a 'ye ʊ "yiyibo -nɪ mʊ.

21A -gblee, 'an -tɪta -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, nyɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti, 'ɔ nyʊ ɔ -kɔ'ɔ "klumʊ, ɔ 'ke 'le 'bɪ 'ye, -bho ɔ -ka: 'An -Kɔyi! 'An -Kɔyi! 'bho wɔnkpʊ "kpi'a "sɛ-ɛ nʊ a, ɔ -see 'ɔ nyɔtu -kɔ yi. Nyɔ -yɔ nʊ'a 'ɔ 'gwlʊdɪ, 'ɪnnɔ ɔ 'ke -kɔ.

22-Lagɔ'ɔ -zigle'a -nɔɔ ti a, nyʊ'a -dadudu-u 'ye-e na: -A'ba -Kɔyi, -a'a 'nynɪ 'mʊ -a -za -nɪ'e -Lagɔ'ɔ wlu 'mʊti: -a'a 'nynɪ 'mʊ -a -nu -nɪ'e nyʊ 'mʊ "nyinynidɪ'a -zuzu ti, 'le -a'a 'nynɪ 'mʊ -a -nʊ -nɪ'e wɔnkulɪ'a -dadudu.

23'Bho-o 'ɪn-ɪ 'ye -nʊ -nɪ mʊ: A-bʊ 'ma-a "nyinynidɪ'a nʊmʊ a, 'ɪn se a'ba -lue komu yibo! A po 'ɪnmʊ le!

24Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, ɔ 'po-o -bidi "kpi'a "yi, ɔ na: 'An wlu 'ɪn -za'a -laa 'mʊ, nyɔ -yɔ po 'ɪ -lokui, -ɔ -de 'nɪ 'mʊ ti, -a'a nyɔtu kɔɔ'ɔ-ɔ -naagɪbhleyi -po -nɪ'a 'ɔ lasoobudu 'bho trɪ "kpi.

25-Bibie nʊ'a -kaa, ɛ yi-o'o, "ni-i lbha-a'o, "nisʊɪ "yi-o'o. Ɛ -see bhlu, -ɛkedɪmaa, 'ɛ 'kpʊ -po-ɛ'ɛ-ɛ 'bho trɪ "kpi glu.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26Ɛ-bɛ wlu 'ɪn -za'a -laa 'mʊ, nyɔ -yɔ 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, -ɔ -see 'ɪ 'mʊ ti-de, 'ɔ nyɔtu kɔɔ'ɔ-ɔ nyɔ-ɔ se'a -tɔɔ 'bhle, -ɔ -po -nɪ'a 'bho -bɪsɪdudu 'mʊ -budu.

27-Bibie nʊ'a -kaa, ɛ yi-o'o, "ni-i lbha-a'o, "nisʊɪ "yi-o'o, 'le -bibie 'ye ɛ -bhlua gbligbligbli!, ɛ 'ye wɔn-nyni 'wee.

28A -gblee, -da Zezii gwɛ'ɛ nyʊ'a -tɔtɔɔ "yi, 'ɔ -tɔtɔsʊ -ma'a-a nyʊ 'wee wɔnti.

29'Ɔ nɛ se -Lagɔ'ɔ gbayibomʊ'a -tɔtɔɔ'ɔ ka -nɪ. Ɔbɔ-ɔ'ɔ nɛ -ke wɔnkuɛ -na'o.

Matiee 8

1Ɛ-bɛ nyʊ'a -tɔtɔɔ 'mnɛ gwɛ'ɛ "yi a, Zezii -nɪ 'le trɪ "kpi 'wlʊnamʊ, nyʊ "gbu-o ti 'le ʊn-ʊ na 'nɔ kli.

2Ɔ -ka 'le-e gbʊ, lalʊlibhleyi -lue yi-o'o, ɔ 'po-o 'kolri glu 'bho Zezii'a "yigbeyi 'le ɔ na: 'An -Kɔyi, 'ɪnmɔ bhade -ɪnmʊ li, 'ɪn yi-o'o -ɪn 'ke 'ɪnmʊ 'pʊʊn.

3Zezii nʊ'a -kaa, ɔ 'sro-o sʊ, ɔ 'ye ɔ li'tʊ 'le ɔ na: Kɪn, 'ɪn 'wɔn-o'o, 'pʊn! 'Bho -gbaa -lue 'mnɛ 'mʊ 'ɔ 'wɛ 'bhɔ-o'o, ɔ 'pʊn-o'o.

4'Le Zezii 'ye ɔ 'tmʊʊ 'le ɔ na: Po -lokui! -Bho -ɪn mu a, nyɔ'ɔ 'wɔn 'ya "dɪ 'bɔ -le! Mu 'le -Lagɔ'ɔ 'sragazayi gbo, -ka -ɪn -nɪ'a, -ɪn 'ke ɔ 'na "yi-tɔ, 'sraga -ke dɪ Moyiizɪ -za 'ka 'mʊ a, ɔ 'ke ɛ -za -a'a dɪ 'le nyʊ'a klɛ 'ke yibo na -ɪn 'pʊn-o'o.

5ɩ zi'a -kaa a, Zezii 'zi-e 'bho li, ɔ -nɪ -gwlɔ ʊn-ʊ 'la'a Kapɛnayiimʊ panamʊ, 'Wlomɛɛ'ɛ "sroja'a -klagba -lue 'nyni -ɔ li.

6Ɔ na: 'An -Kɔyi, 'an lbhʊzeyi 'pɛ'ɛ 'le "bhlegbo ti, ɔ -klɔ'o 'le ɔ-ɔ sɪa'o tenyɪ.

7Zezii na: 'ɪn -ke -a mu-o'o, 'ɪn 'ke ɔ 'pʊʊn.

8"Sroja'a -klagba 'mnɔ na: 'An -Kɔyi, leelɛ 'ɪn "du'o 'le -mnɔɔɔ 'ke 'le 'an -budu 'li pa? -Bho -ɪn -za wlukpɪan 'mʊ, 'an lbhʊzeyi-i 'ye-e 'pʊn -mʊ.

9'Mna-a 'mo-o nyʊ'a 'zɔnɪyi, 'le "sroja -lrʊʊ -nɪ'e 'an "lru 'zɔ. -Bho 'ɪn nʊ: -Yɔɔ mu!, ɔ-ɔ mu-o'o, 'le, -bho 'ɪn nʊ: -Yɔɔnɔ yi!, ɔ-ɔ yi-o'o. -Bho 'ɪn nʊ: 'An lbhʊzeyi, nʊ 'ɪnnɛɛnɛ!, ɔ-ɔ nʊ -ɛ'o.

10Zezii 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ɔ -gbʊ 'nɔ-ɔ ya, ɔ 'lu-o "lru "yi, 'le, nyʊ -ke ɔ-ɔ na'a, ɔ 'ye ʊ -kaa "yi'lɛ: -Waaa! -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, 'nɔɔ Izrayɛɛlɪbhlʊkpa "kpi 'ɪn -see -bhla "gwlideɛ -yɛɛ'ɛ lɛtu 'ye ke!

11A 'ye li-ɔ! Nyʊ'a -dadudu-u 'ye-e 'bhlɪkpɪ 'wee "kpiti 'wlʊ -mʊ 'le ʊn -ke Ablaamʊ, Izaakɪ, Zakɔɔpʊ 'ke -dalue 'bʊbʊa -li -nɪ 'le -Lagɔ gbo.

12Nyʊ-ʊ 'ke 'ka 'le -Lagɔ'ɔ nyʊ'a "klumʊ -nɪ, ʊn-ʊ 'ye-e 'le "kɔgwlɛkuyre 'mʊ "vuto-ɛ -mʊ, 'nɔɔ "vivia -ke 'kleyeɛɛ -nɪ'a. Ɛ-ɛ 'tɔ-ɔ ʊn -ke -Lagɔ'ɔ "yicɪcɛɛ.

13'Le Zezii na ɔ-bɔ "sroja'a -klagba 'mnɔ -bodɪ: Mu -ɪn "bhli le! -Ka -ɪn de'a 'ɪnmʊ "gwli, ɪ -nɪ -kaa 'mʊ! 'Bho -gbaa -lue 'mʊ 'ɔ lbhʊzeyi 'mnɔ 'pʊn-o'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Dɪ'a klɛ zi'a -kaa a, Zezii 'mu-o 'le 'Piɛlɪ "bhlibhlegbo. Ɔ -ka 'bho-o nyni, yakalɪ-ɪ 'lbha-a 'Piɛlɪ'a 'nynɔ'ɔ 'lotʊ, ʊn 'pɛ-ɛ 'bho 'wa "kpitipɛlɛ "kpi ti.

15Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'kpʊn-o 'wa sʊ, 'le 'bho -gbaa -lue 'mʊ ʊn 'ye 'pʊn. 'Bho-o ʊn -nyna'a ti, ʊn 'ye ɔ lilia "nyɪ.

16-Da "jiazɔ nyni'a a, nyʊ 'bhle-e "gwizimʊ'a -dadudu, -lrʊʊ 'bhle-e "nyinynidɪ'a -zuzu 'mʊ, 'le Zezii-i nʊ'o wlu, ɔ-ɔ nu'o "nyinynidɪ'a -zuzu nyʊ 'mʊ ti, 'le ɔ-ɔ 'pʊʊn'o 'walɪ -lrɪ'a nyʊ.

17Ɔ nʊ -ɪ'o, 'le, -Lagɔwlu'a 'mʊtizayi Ezayii'a wlu ɔ -za'a 'mʊ see 'bho -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ'a damʊ, 'ɛ "yri'a 'bɪ 'ye 'wlʊ: Ɔ "luo'o-o -amʊ 'mʊ ɔ 'ye -amʊ -a'ba -nɪanɪaa -ke -a'ba 'walɪ "kpi -za. 'Ka-a Ezayii 'lɛ'o.

18A -gblee, Zezii nʊ'a -kaa, nyunyu'a -dadudu-u 'po -ɔ -die 'li 'le ɔ na: A-ba -zi 'le "nibadaklagba'a 'kpʊkpʊ -yɛ 'nɪaa "kpi.

19Ɔ 'ke wlu tiponamʊ mu a, -Lagɔ'ɔ gbayiboyi -lue 'nyni -ɔ li 'le ɔ na: 'An -Tɔyi, 'ɪn 'bɔ-ɔ ti 'ɪn -ke -ɪn 'ke -na, 'ɪn -ke -ɪn 'ke da"o da mu.

20'Le Zezii 'ye ɔ -kaa "yi'lɛ: -Toto "we 'bhle-e 'limʊpabhie, 'le nɪkpɪ 'bhle'e 'lrʊ. -Da 'ɪn 'ka 'kpʊ "yi -jra -nɪ, 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu -mnɔɔ se 'bho 'bhle.

21Ɔ -za'a wlu 'mnɛ 'mʊ a, 'le 'ɔ -namʊ'a -lue na: 'An -Kɔyi, -nyɪɪ, 'ɪn mu, -bho 'ɪn nmaze 'an -tɪta ti-ɔ 'le 'ɪn 'ke yi.

22'Le Zezii na: Yi, -a 'ke mu! Nyʊ-ʊ 'mɛ'ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, "tayi nʊ "yiti ʊn 'ke 'wa 'mɛmʊ tinmaze.

23Zezii gwɛ'ɛ -wluwlua "yi, ɔ -ke 'ɔ -namʊ 'kpa'a 'le-e gɔlʊ 'li ʊn 'ye -jeyi 'kpa.

24A -gblee, -bibieklagba -lue cɛ'ɛ yayi, ɛ-ɛ 'yi-e 'le -bada'a "kpi ti, ɛ klu-o'o "vuu! "vuu! 'Le "ni'a "tarili-i cɛ'ɛ 'plan, ɛ-ɛ 'wla'a 'le 'wa gɔlʊ 'li -wou! -wou! Ʊn -ke gɔlʊ -nɪ'a -kaa vɔnamʊ, Zezii -mnɔɔ-ɔ 'mʊ-o'o,

25'le 'ɔ -namʊ 'ye ɔ linyni, ʊn 'ye ɔ "nynɔɔ 'mʊ -za. 'Le ʊn na: -Yeee! -A'ba -Kɔyi, 'pʊʊn -amʊ, -a 'mɛ-ɛ'o.

26'Le ɔ na: Lee -sɪanyɪ 'lbha'a amʊ'a? A -see 'ɪnmʊ "gwlide, 'maae? 'Le ɔ 'ye 'mʊ-sɔ, ɔ 'ye -bibie -ke "ni 'mʊ'kaa, 'le ɔ na: A 'bhɔ! l nʊ'a -kaa, ɪ 'bhɔ-ɔ'o blenyi!

27'Ɛ dɪ, nyʊ -yʊ -nɪ'a 'le gɔlʊ 'li, wɔn mʊ 'ʊ ti 'le ʊn na: Nyunyɔ'ɔ 'cɛ yɛɛ ɔbɔ "du'o 'le -bibie -ke "ni-i "du'o 'bho 'ɔ wlu'a!

28Zezii -ke 'ɔ -namʊ cɛ'ɛ "ni a, ʊn 'nyni-e 'le 'bhlʊkpa ʊn-ʊ 'la'a Gadaleniɛɛ'ɛ "kpi. Ʊn -ka 'le-e gbʊ, nyʊ-ʊ 'sɔn 'da-a 'le zokogwlii 'mʊ, 'le ʊn 'ye Zezii -jeyi yi. Ʊ-bʊ nyʊ 'sɔn 'mnʊ 'bhle-e "nyinynidɪ'a -zuzu 'mʊ. 'Wa 'mnamʊnynidɪ, -jolʊ "si'a -da ʊn -nɪ'a ti, nyʊ'a bhlu ɛ.

29Ʊ-bʊ -sabhɛkpʊnmʊ 'sɔn 'mnʊ 'ye'a Zezii "yri, ʊn "wɔ-o'o: -Lagɔ'ɔ "yu, leedɪ -a -ke -ɪn 'bhle? -Nɔɔ -yɛ "du-ɛ 'ka a, ɛ -see nyni, -ɪn yi-o'o -ɪn 'ke -amʊ ti-za'a?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30'Bho zokogwlii 'mnɛ "troli, -kaa nya -sɛ, 'bho-o -gwlɔbhee'a -dugbadɔnʊ -nɪ'o, ɪ-ɪ li'e ti.

31'Le "nyinynidɪ'a -zuzu-u -nɪ'a nyʊ 'mnʊ 'mʊ na: Zezii, -a-bʊ bhade -ɪnmʊ li, -bho -ɪn nu -amʊ ti, "tayi -amʊ "yiti -a 'ke -bhee-e 'nɪaa 'mʊ pa.

32Ɔ 'wɔn-o'o, 'le ɔ na: A mu! 'Le "nyinynidɪ'a -zuzu 'ye nyʊ 'mnʊ 'mʊ 'wlʊ, ɪ 'ye -bhee 'mnɪ 'mʊ pa. 'Bho -gbaa -lue 'mʊ, -bhee gbugbluo'o, 'ɪnnɪ 'wlʊ'o 'le -gɔgɔ "kpi, -ɪ 'kpa'a "nukɔ, -ɪ 'mɛ'o 'wee.

33Nyʊ -yʊ fuo 'nɪ li, ʊn ple-o'o, "dɪ 'wee zi'a 'bho -bhee -ke nyukpasi 'sɔn-ɔ 'bhle'a "nyinynidɪ'a -zuzu 'mʊ'a "kpi, ʊn 'ye 'le gwlɔ 'mʊ 'ya wlu kpa.

34'Ya "dɪ nyni'a 'le a, -gwlɔkɔmʊ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ʊn 'ye Zezii -jeyi mu. Ʊn -ke ɔ 'gbʊʊ'a 'le ʊn na: -A-bʊ bhade -ɪnmʊ li, 'wlʊ 'nɔɔ -a'ba 'bhlʊkpa "kpi!

Matiee 9

1ɩ zi'a -kaa a, Zezii 'kpa'a 'le-e gɔlʊ 'li ɔ 'ye Kapɛnayiimʊ le mu.

2Ɔ nyni'a 'bho a, nyʊ -yɔ 'ɔ-ɔ -klɔklɔyi -lue. Ɔ 'pɛ-ɛ 'bho 'ɔ "kpitipɛlɛ "kpi ti. Zezii 'ye'a -kaa 'ɔ "gwlideɛ 'le nyʊ 'mnʊ 'mʊ 'li, 'le ɔ na -klɔklɔyi -bodɪ: 'An "yu, po 'le 'kpɪ! -A'a "nyinynidɪ -gwɛ'ɛ-ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi ti.

3Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le -Lagɔ'ɔ gba'a yibomʊ 'ye'a 'ɛ da-a wlu'o -kaa 'le 'wa -pɔlʊ 'zɔ: 'lnnɔɔnɔ -naa, ɔ-ɔ 'nyni-e -Lagɔ'ɔ 'nynɪ wɔn!

4Zezii -mnɔɔ yibo'o-o lɛ wa-a popo'a 'gwlʊti see, 'le ɔ na: Leedɪ a 'bhle'e -kaa "nyinyninaagɪ'a?

5'ln 'bhɛɛ'o 'ɪn 'ke amʊ -tɔ na 'ɪn 'bhle-e wɔnkuɛ 'le 'ɪn 'ke nyʊ -bodɪ nʊ na: -A'a "nyinynidɪ -gwɛ'ɛ-ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi ti. -Bho 'ɪn nʊ nyɔ -nɔɔ -bodɪ na: -Sɔ 'mʊ, "luo -a'a "kpitipɛlɛ 'mʊ, -ɪn 'ke -na, 'le ɔ 'ke ɛ nʊ, 'ɪnnɛ 'ke -tɔ -ka 'ɪn 'bhle'a wɔnkuɛ 'le 'ɪn 'ke nyɔ -bodɪ nʊ, na: -A'a "nyinynidɪ -gwɛ'ɛ-ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi ti.

6'ln 'ybha-o'o a 'ke ɪ yibo -ka 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu 'bhle'a wɔnkuɛ 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi, 'ɪn 'ke nyʊ'a "nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le ɔ na -klɔklɔyi -bodɪ: -Sɔ 'mʊ, "luo -a'a "kpitipɛlɛ 'mʊ, -ɪn 'ke -ɪn "bhli mu!

7'Le ɔ 'ye 'mʊ-sɔ, ɔ 'ye 'ɔ "kpitipɛlɛ 'mʊ"luo, ɔ 'ye 'ɔ "bhli mu.

8Nyʊ 'ye'a -kaa li "sɛɛ, wɔn 'ma-a 'wa klɛ ti 'le ʊn-ʊ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi -ka ɔ "nyɪ'a nyunyu 'ɛ wɔnkuɛlɛtu.

9Dɪ'a klɛ zi'a -kaa a, Zezii zi'e 'bho-o li. Ɔ -nɪ'a zinamʊ, ɔ 'ye-e lapoozayi -lue ʊn-ʊ 'la'a Matiee li, ɔ -de'e-e 'le -budu -lue 'li ti. 'Bho-o ɔ-ɔ za nɪ'e zikamʊ mɔni "lrumʊ, 'le Zezii na: Matiee! Yi 'ɪnmʊ 'bɪ, 'ɪn -ke -ɪn 'ke -na. Matiee nʊ'a -kaa, ɔ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ɔ -ke ɔ 'ye mu.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Zɔ -lue 'zɔ Zezii 'mu-o Matiee "bhlibhlegbo. Ɔ-bɔ Zezii -ke 'ɔ -namʊ -nɪ'a 'le Matiee 'mnɔ'ɔ -budu 'li linamʊ a, lapoozamʊ -ke nyʊ -dudu -lrʊʊ Faliziɛɛn-ɛ zrɛ nɪ'a "nyinynikpli'a nʊmʊ "yi 'kpa-a 'le Zezii -ke 'ɔ nyʊ'a "klumʊ 'le ɔ -ke ʊn-ʊ li'o.

11Faliziɛɛn -gbɪ -nɪ'a 'bho 'ye'a 'na li, ʊn na 'ɔ -namʊ -bodɪ: Leedɪ a'ba -tɔyi -ke -kaabonyʊ-ʊ li nɪ'e -dalue'a? 'Ka se "yrili-nmɔ.

12Zezii 'wɔn'ɔ 'wa wlu 'mnɛ 'bɔ ɔ, ɔ -po 'nʊ-ʊ "nna 'le ɔ na: 'Kpayibhleyi'a 'bɔ "gipoyi ti. Nyɔ -ke "lru-u 'bhati'a a, 'ɪnnɔ 'bɔ'ɔ "gipoyi ti.

13A mu a 'ke wlu -nɛɛ'ɛ 'zɔ ti'bɔ. Ɛ-bɛ wlu-u 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔbɔgʊ 'li, 'ɪnnɛ 'ka-a: Nyʊ'a ngazeyeɛɛ 'mna 'ybha'o ɛ 'ye nmi'a 'sraga -zi. A -gblee, nyʊ-ʊ 'la'a 'wa "bhi kplizɪgɪ'a nʊmʊ, 'ɪn -see 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ 'wa dɪ yi. "Nyinynikpli'a nʊmʊ'a dɪ 'ɪn yi'o 'le ʊn 'ke 'wa "nyinynidɪ "yiyibo 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le ʊn 'ke ɔ gbo "bhiti.

14Zezii gwɛ'ɛ nyʊtɔɛ "yi a, zɔ -lue 'zɔ, 'Zaan Batiisɪ'a -namʊ 'yi -ɔ -bodɪ ʊn 'ye ɔ tidede 'le ʊn na: Leedɪ -a-bʊ -ke Faliziɛɛn'ɛ -namʊ-ʊ pa'a su, 'le -mnaaa'a nʊ'a pa su'a? 'Ka se "yrili-nmɔ.

15Ʊn po'a wlu ti a, 'le ɔ 'ye "yi po, na: 'Bho 'nynɔkpagɔ'ɔ zɔ nyimiɛ-ɛ 'la-a nyʊ. -Bho ɔ -nɪ 'bho 'le, 'gwlʊ 'bhɛɛ'ɛ ɛ 'ke nyʊ 'mnʊ li-nyni 'le ʊn 'ke -lɔlɔ 'sɪn'a? -Gba, -bho ɔ -nɪ 'bho a, 'gwlʊ -see ʊ li-nyni yi, ʊn-ʊ 'ye-e -li -mʊ 'le 'bʊbʊa 'mʊ. -Nɔɔ -lrɛɛ-ɛ 'ye-e -nyni -mʊ, nyimiɛ 'mnɔ-ɔ 'ye-e 'wa "klumʊ 'wlʊ -mʊ, 'bho-o ʊn-ʊ 'ye -lɔlɔ 'sɪn -nɪ mʊ.

16Ɔ 'po-o "yi -lrɛɛ, ɔ na: Nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke -banasʊa'a -da -cna'a "yriɛfɔtɔlre "pa -nɪ. -Bho ɛ -nɪ -kaa a, "yriɛfɔtɔlre-e -geti-e -banasʊa, 'le 'ɛ 'bɪ-ɪ 'bhɛ'ɛ 'mʊti.

17A -gblee, -ka -lue 'mnɔ ɔ, 'ka-a nyɔ se 'bhɛɛ, 'tokogbalu ʊn "pa -nɪ'a -drutɛn, ɔ 'ke 'le 'ɛ 'limʊ nmɔlre po. -Bho ɛ -nɪ -kaa a, nmɔlre-e 'wa-a 'toko, 'le nmɔ -ke 'toko-o nyni'e wɔn. 'Ɛ dɪ nyɔ-ɔ po'o nmɔlre 'le 'tokolre 'li 'le 'ya 'wee ma'a "yi -ka -zɛgɛka.

18A -gblee, -da Zezii -nɪ'a -wlunamʊ a, 'le nyɔ -lue 'ye yi. -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'li'a -klagba mo'o. 'lnnɔ -gble'e Zezii bhɪ gbɔ, ɔ na: 'An "yunynaakpʊdraa 'mɛ-o'o, ʊn -kaaa 'mɛ, ɛ -see 'mʊ-gwle ke. 'lnmɔ bhade -ɪnmʊ li, yi -ɪn 'ke ʊ kwa "lru tide ʊn 'ke 'mɛnynɔɔ 'mʊ -sɔ, ʊn 'ke 'pʊn!

19Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, Zezii -ke 'ɔ -namʊ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ʊn 'ye ɔ kli mu.

20-21A -gblee, 'le nyʊ'a "klumʊ 'nynaakpʊ -lue-e -nɪ'e 'le, 'le -zʊɪn -bue 'yɔ 'sɔn 'li ʊn se 'kpa "yi'bhle, -gɛnplʊ 'lbhʊ ʊ'o. Ʊn 'wɔn'ɔ 'bɔ Zezii-i 'pʊʊn'o nyʊ a, 'le ʊn 'ye -kaa 'wa "bhuo'a -pɔlʊ 'zɔ bhaga: -Bho 'ɪn mu, 'le 'ɪn 'ke 'ɔ -bana li'tʊ fɔfʊyiti a, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'pʊn -mʊ. 'Ɛ dɪ ʊn nyni 'ɔ li, ʊn 'ye 'ɔ -bana lemʊ li'tʊ -nɪ.

22Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ popo'o-o le. Ɔ 'ye 'ʊ li a, 'le ɔ na: 'An "yu, a po 'le 'kpɪ! A 'de-e 'ɪnmʊ "gwli'a dɪ, a 'pʊn'o. 'Bho -gbaa -lue 'mnɛ 'mʊ 'nynaakpʊ 'mnʊ 'pʊn-o'o.

23Ɔ zi'a 'bho li a, ɔ 'nyni-e -Lagɔ'ɔ nyɔklagba 'mnɔ "bhlibhlegbo. Bhlemʊ yi'a 'bho guzɔ -ke nyʊ-ʊ -nɪ'a "vinamʊ, -da ɔ 'ye 'ʊ li a,

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24ɔ 'pa-a 'le -budu 'li, ɔ na: A 'da! Ʊ-bʊ 'nynaakpʊ 'mnʊ -see 'mɛ, ʊn-ʊ 'mʊ-o'o. Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, -glalaa! ʊn 'cɪsɛ nɔ-o'o.

25'Le ɔ na: A 'da 'wee! Ʊn 'da'a a, ɔ 'pa-a 'le -buduyu -ke 'li "ku -nɪ'a, ɔ 'ye 'wa sʊ kpʊn, 'le ʊn 'ye 'mʊ-sɔ.

26'Ɔ "dɪ nʊ'a -kaa, ɪ -wa'a-a 'le 'bhlʊkpa 'mnɛ "kpi ti.

27Dɪ'a 'wee zi'a -kaa a, Zezii 'zi-e 'bho li. Ɔ -nɪ munamʊ 'le "lɔlɔmʊ 'sɔn 'ple -ɔ kli, 'le ʊn-ʊ "wɔ'o: 'Bhlʊkpayowli Daviidɪ'a "nayu, 'ye -a'ba ngaze, -ɪn 'ke -amʊ 'pʊʊn!

28Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'nyni-e 'bho "bhlegbo. -Da ɔ nyni'a 'bho "bhlegbo a, "lɔmʊ 'mnʊ 'nyni -ɔ li, 'le ɔ 'ye ʊ tidede: A 'de-e 'ɪnmʊ "gwli 'ɪn 'bhɛɛ'o 'ɪn 'ke amʊ 'pʊʊn'a? 'Le ʊn na: Kɪn.

29A -gblee, 'le ɔ 'ye 'wa "yri li'tʊ, 'le ɔ na: -Ka a de'a 'ɪnmʊ "gwli, ɛ -nɪ -kaa 'mʊ!

30'Bho -gbaa -lue 'mʊ, ʊn 'ye-e ti, 'le ɔ na: -Bho a mu a, nyɔ'ɔ 'wɔn 'ya "dɪ 'bɔ -le"a!

31Ʊn mu'a a, ʊn -see 'bho 'ɔ wlu 'mnɛ "du. Ʊn -za'a-a 'ɔ "dɪ, ɪ 'ye 'le 'bhlʊkpa "kpi ti-wa.

32Zezii gwɛ'ɛ 'wa 'pʊʊnpʊan "yi a, ʊn -nɪ munamʊ, nyʊ 'bhle-e "gwizinyɔ -lue -lrɔɔ -ɔ'ɔ -wlu'a wɔn. "Nyinynidɪ'a -zuzu 'kpʊn -ɔ wɔn "yi'a dɪ, ʊn -yɔ 'ɔ Zezii ɔ 'ke ɔ 'pʊʊn, 'le ɔ 'ye ɔ "nyinynidɪ'a -zuzu 'mʊ tinu.

33-Da "nyinynidɪ'a -zuzu 'wlʊ -nɪ 'nɔ 'mʊ "gamʊ, ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ-ɔ wlu-o'o. Nyʊ-ʊ 'ye'a 'ya da, wɔn 'mʊ -ʊ ti 'le ʊn na: -A -see -bhla -yɛɛ 'ye ke 'nɔɔ Izrayɛɛlɪbhlʊkpa "kpi!

34Faliziɛɛn -gbɪ -nɪ'a 'bho a, ʊn na: "Nyinynidɪ'a -zuzu "we'a -kɔyi "nyɪ 'ɔ wɔnkuɛ 'le ɔ-ɔ nu'o "nyinynidɪ'a -zuzu ti.

35l zi'a -kaa, Zezii -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ɔ-ɔ 'ple-e -gwlɛklɪgbɪ -ke -gwlɛtoope "kpi ti, 'le -Lagɔwlu'a 'licɪaanbidi 'li ɔ-ɔ za nɪ'e wlu-u 'wlʊ'a 'le -Lagɔ gbo 'mʊ -lue -lue, 'le ɔ-ɔ za'a -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ'ɔ "dɪzɪgɪ 'mʊ, ɔ-ɔ 'pʊʊn'o "gwizimʊ'a -dadudu-u 'bhle'a 'wɛ"o 'wɛ 'mʊ.

36Nyʊ-ʊ "gbu'a ti, -ʊ sɪa'a, 'kpɪ -wa'a "yiti, -ʊ yi 'ɔ -bodɪ, -bho ɔ -gbʊ nʊ ya, ngaze-e 'lbhɔ -ɔ'o. Ʊn kɔɔ'ɔ-ɔ 'bhlabhlɪ-ɪ se'a ka "yriliduyi 'bhle; 'wa -klɪgbɪ'a -tɔ nʊ -Lagɔ'ɔ -jolʊ'a dɪ mo'o.

37'Bhlɪkpɪ "kpi'a nyʊ-ʊ -flɔ'ɔ -pɔlʊ wɔn, -ʊ 'ka -Lagɔ'ɔ "dɪzɪgɪ 'wɔɔn, -ka nyɔ 'kɪ ɪ ʊ -bodɪ 'mʊ-za a, 'ya "yi Zezii po'o 'le ɔ na: 'An -namʊ-a, lee -ke -kpaa 'bhɛ'ɛ -kaa "yigbeyi ti, -ɛ -ke cɛmʊ se -kaa "yi-die 'ya-a!

38'Ɛ dɪ, a bhade -kpaayowli li 'le ɔ 'ke 'ɛ cɛmʊ -dudu -ya, ʊn 'ke ɛ cɛ, ʊn 'ke ɛ "glo.

Matiee 10

1Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, ɔ 'la-a 'ɔ -namʊ -bue 'yɔ 'sɔn, 'le ɔ 'ye ʊ wɔnkuɛ "nyɪ, ʊn 'ke "nyinynidɪ'a -zuzu nyʊ 'mʊ tinu, 'le ʊn 'ke "gwizimʊ -ke 'walɪ 'wee'a 'mʊbhlemʊ 'pʊʊn.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2Ʊ-bʊ 'ɔ -namʊ -bue 'yɔ 'sɔn 'mnʊ, 'wa 'nynɪ 'ka-a: Simɔɔ Zezii "duu'a 'nynɪ ɔ-ɔ 'la'a 'Piɛlɪ -ke 'ɔ 'lotʊ'a "yu Andree-e, Zaakɪ -ke 'ɔ leyi 'Zaan-e, -ʊ 'ma-a Zebedee'a "yreetɪ;

3ʊn -ke Filiipʊ -ke Batelemii-e; Tomaa -ke Matiee -ɔ 'ma-a lapoomɔni'a -zayi; nyɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Alifee, 'ɔ "yu Zaakɪ -ke Tadɪ;

4ʊn -ke Simɔɔ -ɔ 'ma-a 'bhlʊkpa'a "kpiticɛyi -ke Zidaa Isikaliyoo -ɔ 'ye'a -laa Zezii 'ɔ tʊ'a nyʊ -jeyi "nyɪ mʊ.

5A -gblee, 'ɪnnʊ Zezii "du'o "dɪ 'mʊ 'le ɔ 'ke ʊ lbho, ɔ na: -Bho a mu a, -gwlɛ -ke 'mʊ'a nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ, a'ba -pa -nɪ 'bho -le! A'ba -pa -nɪ 'bho Samaliikɔmʊ'a "gbe 'li -le!

6A mu 'le Izrayɛɛlɪkɔmʊ gbo. Ʊn kɔɔ'ɔ-ɔ 'bhlabhlɪ-ɪ "ma'a, -ʊ se'a "yriliduyi 'bhle, -ɛkedɪmaa, 'wa -klɪgbɪ'a -tɔ nʊ -Lagɔ'ɔ -jolʊ.

7-Bho a -ka mu, a -tɔ nyʊ na -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo.

8A 'pʊʊn "gwizimʊ -ke 'mɛmʊ 'le ʊn 'ke ti-nɪ -lrɛɛ! A 'pʊʊn lalʊlibhlemʊ! A nu nyʊ 'mʊ "nyinynidɪ'a -zuzu ti. Lɛ -Lagɔ "nyɪ'a amʊ, ɛ-ɛ 'mo-o 'jɛ, ɔ 'ye ɛ amʊ -bodɪ nʊ. 'Ɛ dɪ, a "nyɪ ɛ nyʊ bhebhe -lrɛɛke!

9A'ba 'bhle mɔni gbɔli -le!

10A'ba 'bhle badu -le! A'ba 'bhle -banɪ'a 'sɔnnɛ -le! A'ba 'bhle -bhopɪmʊpalɪ -le! A'ba 'bhle -kɔɔtu -le, -ɛkedɪmaa, lbhʊzeyi -nmɔ'ɔ-ɔ lililɛ "yiti.

11-Gwlɔ -ke 'mʊ a-a 'ye'a -nyni mʊ, a dede ti, 'le, nyɔ ʊn-ʊ 'ye'a amʊ da -tɔ mʊ, ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ, -bho ɔ 'crɛ amʊ "yriti, -bho ɔ -za amʊ -jeyi, a -de 'bho 'ɔ "bhlibhlegbo ti 'le a'ba mumunɔɔ 'ke nyni.

12-Bho a nyni, -budu -ke 'li a-a 'ye'a -pa mʊ, a na: -Lagɔ'ɔ wɔnlipɪpɛɛ -sie amʊ gbo!

13-Bho -budu 'mnɛ 'li'a nyʊ kpʊn amʊ, a'ba wɔnlipɪpɛɛ'ɛ 'yeyea 'mnɛ -nɪ nʊ "kpi! -Bho ʊn -see 'wɔn ʊn 'ke amʊ kpʊn, "lemnɪ a'ba wɔnlipɪpɛɛ 'mnɛ 'yi-e amʊ -bodɪ le 'le a -ke ɛ 'ke 'bho lizi.

14-Bho ɛ "du gwlɔ 'mʊ'a nyʊ, 'le ɛ 'ke -budu 'li'a nyʊ "du, -bho ʊn -see 'wɔn ʊn 'ke a'ba 'lɪkpʊ kpʊn 'le ʊn 'ke amʊ -lokuipo, a -sɔ 'bho 'mʊ! -Bho a -ka mu, a 'gbɔtɔ 'bho'a "piplee-e -nɪ'a a'ba -bhopɪ li. 'lnnɛ 'ke ʊ -tɔ na ʊn -ke -Lagɔ 'bhle -ɪ'o.

15-Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, 'bho -Lagɔ'ɔ -zigle'a zɔ, gwlɔ 'mnɛ'ɛ nyʊ'a 'kleyeɛɛ-ɛ 'ye-e wɔn-ku -mʊ 'le ɛ 'ke Sodɔɔmʊgwlɔ -ke Gomɔɔgwlɔ'ɔ 'kleyeɛɛ 'mʊ-zi.

16'Bho dɪ 'mnɪ'a "kpi, Zezii na: -Ka 'bhlabhlɪ-ɪ -nɪ'a 'le -bhlakpɪ'a "klumʊ, 'ka-a 'ɪn-ɪ lbho'o amʊ 'le nyʊ-ʊ se'a -Lagɔ yibo'a "klumʊ. 'Ɛ dɪ, a 'bhle "klɪklɪ, nyɔ-ɔ 'yɔɔ'ɔ 'le -ɔ "si'a 'bho -ɔ 'srɛɛ'ɛ "yi, 'le a 'ke 'ɔ ka -nɪ!

17A "du a'ba "bhi'a dɪ gba 'mʊ! A'ba 'wlaa nyʊ wɔn ti -le! 'ln na, ʊn-ʊ 'ye-e amʊ -zigle -tu -mʊ. 'Le -Lagɔwlu'a 'licɪaanbidi 'li ʊn-ʊ 'ye amʊ "sɛɛn mʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18'An dı ʋn-ʋ 'ye-e amʋ -kpʋn -mʋ 'le ʋn 'ke amʋ 'bhlıkpıyowli -ke 'bhıɔ "we'a wɔnyi kpa 'le ʋn 'ke amʋ -zigle -tu. 'Bho 'wa "yigbeyi -ke 'le 'wa nyʋ'a "yigbeyi 'an "dı a-a 'ye -za mʋ.

19-20-Bho a nyni 'le -zigle 'mʋ ti a, 'bho dı a 'ka 'mʋ-za, 'ya "kpi, 'le, -ka a 'kı ı 'mʋ-za, 'ya damʋ, nymɔ'ɔ "si amʋ 'gwlʋ -le, -ɛkedımaa, 'bho 'mnɔ, dı a-a 'ye'a 'mʋ-za mʋ, a'ba -tıta -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ye ɛ amʋ -tɔ mʋ 'le a 'ke ɛ 'mʋ-za.

21Nyʋ -lrʋʋ, -bho koo ɛ "du 'wa 'lotʋ'a "nynuu, 'le ɛ 'ke 'wa "yreetı "du, ʋn-ʋ 'ye -ʋ tʋ wɔn-po -mʋ 'le nyʋ 'ke ʋ 'lbha ʋn 'ke 'mɛ. 'Le -lrʋʋ 'ke 'wa -kɔkɔmʋ tʋ wɔnpo 'le nyʋ 'ke ʋ 'lbha ʋn 'ke 'mɛ.

22A-bʋ -yʋʋ, 'an 'nynı a 'bhle'e "kpi'a dı, nyʋ 'wee-e 'ye-e amʋ 'mʋ'nyɛ -mʋ. 'Ka-a ı-ı 'ye 'mʋ-nı mʋ. Nyɔ -yɔ 'ye'a 'kpa "yi -ku mʋ, -ɔ 'ye'a 'ınmʋ "srii mʋ "kɔmʋkɔmʋ, 'ınnɔ 'ye 'pʋn mʋ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

23-Gwlɔ -ke 'mʋ a -nı'a, -bho ʋn -ka 'bho amʋ nyanı 'mʋ-ʋ kla, a ple a 'ke -gwlɔ -lrɛɛ 'mʋ mu. -Ziadı 'ın-ı za'a amʋ -bodı 'mʋ, a -see Izrayɛɛlı'a gwlɛ "yiti-gwɛ yi 'le ɛ 'ke 'ınmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu'a leyinɔɔ "kpi bhla.

24A yibo na, nyɔ'ɔ 'zɔ'ɔ 'cıaanyi se "yi'bhɛ ɔ se 'ɔ -tɔyi -zi 'le lbhʋzeyi se "yi'bhɛ ɔ se 'ɔ -kɔyi -zi -lrɛɛ.

25Lɛ ʋn-ʋ nʋ'a nyʋ'a -tɔyi "lruli, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili ʋn 'ke ɛ 'ɔ 'zɔ'ɔ 'cıaanmʋ "lrulinʋ -lrɛɛ, 'le, lɛ ʋn-ʋ nʋ'a nyʋ'a -kɔyi "lruli, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili ʋn 'ke ɛ 'ɔ lbhʋzemʋ "lrulinʋ -lrɛɛ. A -gblee, 'ınmɔ kɔɔ'ɔ "bhlegboyowli, -bho ʋn 'la 'ınmʋ "nyinynidı'a tiyayi Beɛzebilı, 'le, -taaflɛ, a-bʋ -yʋ 'ma-a "bhlegbo'a nyʋ, ʋn -see amʋ "nyinyninynı "duu yi'a?

26A -gblee, a'ba ple nyunyu'a -fanʋ -le! Lı-ı "zize'a, ı-ı 'ye-e "piemʋ ti'pɛ -mʋ 'le lı -yı -nı 'ka "zizekwla 'mʋ-ʋ 'ye-e yibo-ɛ -mʋ.

27Lɛ 'ın -ke a-a cɛ'ɛ kpɔ 'ın-ı za'a amʋ -bodı 'mʋ, a -zɛ ɛ 'mʋti 'bho nyʋ 'wee'a "yigbeyi, 'le, lɛ 'ın-ı za'a amʋ -bodı 'mʋ 'le "sra 'mʋ, a -wa nı 'gba 'mʋ ti.

28Nyʋ -yʋ 'ka ku 'lbha, -ʋ se'a -zuzu 'bhɛɛ, a'ba ple ʋ -le! -Lagɔ 'bhɛɛ'ɛ ɔ 'ke ku -ke -zuzu 'kleyeɛɛ wɔnpo 'le "kɔgwlɛnɛ 'mʋ, 'ınnɔ nyɔ 'ke ple.

29'Le Zezii 'ye "yi -lue po, ɔ na: Nyɔ-ɔ 'kpʋn-o nıkpıyreetı 'sɔn 'le -a po 'nı mɔniyʋɛ gbɛ 'mʋ 'pɛlʋ. -Bho -Lagɔ -see 'wɔn, 'ya -lue'a "bhuo yi ti'ga mʋ 'nı?

30-Lagɔ yibo'o-o "nımnı 'diɛ -ke "bhi -nı'a 'le a'ba "lru 'li.

31A "du-o lɛ, a 'ye "yidienıkpıyreetı -zi. 'Ɛ dı 'tɔ ɔ, -sıanyı'a 'lbha amʋ -le!

32'Ka-a ı -nı'e 'mʋ'a dı a, nyɔ -yɔ nʋ'a 'bho nyʋ 'wee'a "yigbeyi 'an nɔ ɔ "du'o, 'mna-a 'ye -ɔ 'an -tıta-a -nı'a 'le yaku 'li "yi-tɔ -mʋ -lrɛɛ 'an nyɔ'ɔ kamʋ.

33Nyɔ -yɔ nʋ'a 'bho nyʋ'a klɛ'ɛ "yigbeyi ɔ se 'ınmʋ yibo, 'bho 'an -tıta-a -nı'a 'le yaku 'li'a "yigbeyi 'ın-ı 'ye -ɔ "yidepo -mʋ 'le 'ın 'ke na 'ın se ɔ yibo nʋ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

34A -gblee, a'ba de "gwli -le na 'ɪn 'yi-e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ 'le 'ɪn 'ke -pɔlʊ'a bhlubhlua -ya. "Yicɪcɛɛ 'mna-a ya'a 'nɔɔ.

35'ln-ɪ 'ya-a "yicɪcɛɛ 'bho "yu -ke 'ɔ -tɪta'a 'nynɪmʊ, "yunynaakpʊ -ke 'wa 'lotʊ'a 'nynɪmʊ, 'le 'bho "yu'a 'nynɔ -ke 'wa nyimiɛ'ɛ 'lotʊ'a 'nynɪmʊ -lrɛɛ,

36'le nyɔ'ɔ "bhuo'a "bhlegbo'a nyʊ 'ke 'ɔ jɛkamʊ "du.

37-Bho ɛ "du -a'a -tɪta, 'le ɛ 'ke -a'a 'lotʊ "du, -bho -ɪn -kma 'wa "klumʊ'a nyɔ'ɔ dɪ, ɛ 'ke 'ɪnmʊ -zi, -ɪn se 'an nyɔ'ɔ "dudua "yiti-nmɔ. -Bho ɛ "du -a'a "yunyukpasu 'le ɛ 'ke -a'a "yunynaakpʊ "du, -bho -ɪn -kma 'wa "klumʊ'a nyɔ'ɔ dɪ, ɛ 'ke 'ɪnmʊ -zi, -ɪn se 'an nyɔ'ɔ "dudua "yiti-nmɔ.

38Nyɔ -yɔ -see'a ti'bɔ ɔ 'ke 'ɪnmʊ "srii "kɔmʊkɔmʊ, -ɔ -see'a 'ybha ɔ 'ke 'kle 'ye kplokplo 'an dɪ 'le ɛ-bɛ 'kleyeɛɛ 'mnɛ 'mʊ ɛ 'bhɛɛ'ɛ nyʊ 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ 'le ɛ 'ke ngazemɛmɛɛ'ɛ "bhuoka "du, 'ɔ nyɔtu se 'an nyɔ'ɔ "dudua "yiti-nmɔ.

39Nyɔ -yɔ'ɔ zi'a 'ɔ "bhuo'a tinɪɛ'ɛ dɪ, -ɔ sɪa'a 'an dɪ kplokplo 'le ɛ 'ye'a 'ɔ 'mɛnamʊ nyni, 'ɔ nyɔtu 'ke 'pʊn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Nyɔ -yɔ zi'a 'ɔ "bhuo'a tinɪɛ'ɛ dɪ 'le 'kmʊ 'mʊ'a lɪ 'li, 'ɔ nyɔtu 'ke 'mɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

40A 'ye li-ɔ, a-bʊ 'mo-o 'an -nʊ'a dɪ, nyɔ -yɔ kpʊn'a amʊ -gli, 'ɪnmɔ ɔ kpʊn'o 'le ɔ "si'e 'bho, ɔ kpʊn'o -Lagɔ -yɔ lbho'a 'ɪnmʊ.

41Nyɔ -yɔ kpʊn'a -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi -gli, -ɔ 'yee'a 'ɔ dɪ -ziadɪ 'mʊ -Lagɔ'ɔ kamʊ, -zɛgɛ -Lagɔ-ɔ 'ye'a 'ɔ nyʊ "lruli-nʊ mʊ, 'ɔ nyɔtu -see ɛ 'mʊ-bɔ yi. Nyɔ-ɔ 'srɛɛ'ɛ "yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, nyɔ -yɔ kpʊn 'ɔ -gli, -ɔ 'yee'a 'ɔ dɪ -ziadɪ 'mʊ 'ɔ "yisrɛɛɛ'ɛ kamʊ, -zɛgɛ -Lagɔ-ɔ 'ye'a "yisrɛɛyi 'mnɔ "lruli-nʊ mʊ, 'ɔ nyɔtu -see ɛ 'mʊ-bɔ yi.

42Nyɔ -yɔ -ke "bhuo "nyɪ'a 'an -namʊ'a "klumʊ'a 'zɔnyɔtoope 'nananikpɪan 'an -nanaa'a kamʊ, -ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, 'ɔ nyɔtu, -zɛgɛ -Lagɔ-ɔ 'ye 'ɔ "lruli-nʊ mʊ, ɔ -see 'ɛ -lue komu 'mʊ-bɔ yi!

Matiee 11

1A -gblee, Zezii gwɛ'ɛ 'ɔ -namʊ -bue 'yɔ 'sɔn'ɔ -tɔtɔɔ "yi, ɔ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ɔ 'ye 'bho 'bhlʊkpa 'mnɛ'ɛ "kpi'a gwlɛ 'mʊ mu ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ wlu 'mʊ-za.

2'Nɔɔ 'Zaan Batiisɪ -nɪ'a -jie 'mʊ ɔ 'wɔn-ɔ Zezii Kliisɪ'a lbhʊ'a "dɪ 'bɔ, 'le ɔ 'ye 'le ɔ gbo 'ɔ -namʊ -yɔ gbɪ lbho ʊn 'ke ɔ tidede:

3-Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ -ke dɪ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ 'cnɪ'a see -ɔ 'ka yi, -a -nɪ'a wɔnfuonamʊ, 'ɪnnɔ -ɪn "du'a? -Ale -a 'ke ɔ -bhla wɔn-fuo ma'a?

4'Le Zezii na: -Bho a mu, lɪ a-a 'ye'a li -ke lɪ a-a 'wɔn'ɔ 'bɔ ɔ, a 'tmʊʊ nɪ 'Zaan!

5"Lɔmʊ-ʊ 'ye-e ti, topomʊ-ʊ na-o'o kpleyikpleyi, lalʊlibhlemʊ 'pʊn-o'o, "sumʊ-ʊ 'wɔn-ɔ ti, 'mɛmʊ-ʊ 'sɔ-ɔ 'mɛnynɔɔ 'mʊ, dɪnnʊmʊ-ʊ 'wɔn-ɔ -Lagɔ'ɔ "dɪzɪgɪ 'bɔ.

6Nyɔ-ɔ -see'a 'an "gwlideɛ -pɔlʊ "yi -za, ɔ 'wa-a ti!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7A 'ye li-ɔ, 'Zaan'a lbhomʊ nʊ'a -kaa, ʊn 'mu-o le. Ʊn -nɪ munamʊ, Zezii 'ye 'bho 'kpa 'le ɔ-ɔ za'a 'Zaan'a "kpi'a dɪ nyʊ -bodɪ 'mʊ, ɔ-ɔ nʊ'o na: Lbheedɪ a mu'o 'le "musa "kpi'a? "Yripleyi a mu'o 'yenamʊ'a? -Gba.

8Nyɔ -lue-e pa'a "yrilinmɔbanɪ 'mʊ, 'ɪnnɔ a mu'o 'yenamʊ'a? -Gba. A-a 'ye-e li'a, nyʊ -yʊ 'bhle'a "yrilinmɔbanɪ 'mʊ, -mnʊʊ -nɪ'e-e 'le 'bhɪɔ'ɔ -denamʊ.

9-Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi a mu'o 'yenamʊ'a? Kɪn, 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, ɔbɔ 'bhɛ-ɛ "yi tenyɪ ɔ 'ye -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ -lrʊʊ -zi.

10'Zaan 'mo-o nyɔ -yɔ -ke dɪ -Lagɔ -zi -nɪ'a 'ɔ wlu'a 'mʊtizayi 'mʊ 'le ɔ 'ye'a na: 'An wlukpayi 'ɪn-ɪ lbho'o 'le -a'a nya, 'le ɔ 'ke -a'a -jolʊ po, 'le, wlu ɔ-ɔ 'ye'a 'mʊ-za mʊ a, ɛ 'ke nyunyu'a -pɔlʊ 'zɔ nmaze, 'ɪnnɔ mo'o.

11-Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, -ɛ -sɔ'ɔ -tanyɪnyunyu "kpi, ɛ 'ye'a 'Zaan "kpi bhla, nyɔ-ɔ 'ka "yi'bhɛ -ɔ 'kɔ ɔ -zi, ɔ se -nɪ. 'Bho 'ɛ lemʊ, nyʊ -Lagɔ-ɔ 'ye'a -kɔ mʊ 'le 'wa "klumʊ'a nyɔ 'wa 'la'a lɛ, ɔ 'bhɛ-ɛ "yi, ɔ 'ye 'Zaan -zi.

12A-a 'ye-e li'a, -ɛ 'nyaa'a -nɔɔ -ke ti 'Zaan Batiisɪ-ɪ za nɪ'a -Lagɔwlu 'mʊ 'le ɛ 'ye'a -zɪan "kpi bhla, -ka tikumʊ kpa'a nyʊ tʊ gbo 'le wa-a kpʊn'a 'wa 'bhlʊkpa 'mnɛ -glaka, 'ka 'mnɔ 'ka-a, nyʊ -ke -pɔlʊ -gwɛ'ɛ ti 'bho -Lagɔ'ɔ damʊ, ʊn 'bɔ'ɔ ti 'wa -pɔlʊ'a klɛ ti -Lagɔ 'ke ʊ -kɔ.

13Dɪ Moyiizɪ -ke -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ -lrʊʊ 'cnɪ'a see, 'ya "yri'a 'bɪ -nɪ'e-e 'bho 'Zaan "kpi 'wlʊ -nɪnamʊ,

14'le, -bho a 'wɔn a 'ke ɪ "gwlide a, -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi Elii -ke "kpidɪ ʊn 'cnɪ'a see -ɔ 'ye'a le -yi mʊ, ɔ-bɔ 'Zaan 'mnɔ, 'ɪnnɔ mo'o.

15-Bho a 'bɔ ti a 'ke ɪ 'mʊti'wɔn, a popo 'gwlʊti -ziaka!

16-Ka 'traamʊ'a nyʊ -nɪ'a, 'ɛ "yi 'ɪn 'ke po. Ʊn kɔɔ'ɔ-ɔ "yreetɪkɔni-i cɛ'ɛ -pligbele lɛ"o lɛ'ɛ kpʊn'a 'gwlʊ 'le 'wa bhʊbhladu 'mʊ -ʊ "wʊwɔ'ɔ "lruli:

17-A bhle'a 'traamʊ -Aluku, a-bee -see lete! 'le ʊn-ʊ nʊ'o "bhalrɛɛke: -Gwɪan li'a -a'ba -kɔbʊ, a-bee -see yi 'le a 'ke -kple'a!

18A -gblee, 'Zaan yi'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ a, lɪ -lrɪɪ nyʊ-ʊ li'a, 'ɔ li, 'ɔ 'na nmɔ, 'le nyʊ-ʊ nʊ'o: Ɔ 'bhle-e "nyinynidɪ'a -zuzu 'mʊ!

19'Le 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu -mnɔɔ 'ye yi, 'le 'ɪn-ɪ li'e lililɛ, 'ɪn-ɪ 'na'a nmɔ nyʊ 'wee'a ka, 'le nyʊ-ʊ nʊ'o: -Oooo! A 'ye-e liliyi -ke nmɔ'ɔ 'nayi 'mnɔ li'a! Ɔ -ke lapoozamʊ -ke "nyinynikpli'a nʊmʊ -lrʊʊ 'po-o bha! l -nɪ'a -kaa, 'le -Lagɔ'ɔ -naagɪ-ɪ nʊ'o 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ lbhʊ 'le nyʊ 'bhɛɛ'o ʊn 'ke ɛ "yiyibo 'le 'ɪn -ke 'Zaan'a "yisrɛɛkpli 'mʊ.

20Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, -gwlɛ -ke 'mʊ ɔ -nʊ -nɪ'a wɔnkulɪ'a -dadudu, 'ya -da ɔ-ɔ wlu'o "yikmaka, -ɛkedɪmaa, 'bho ɪ-bɪ gwlɛ 'mnɪ'a 'limʊ'a nyʊ -see 'wa "nyinynidɪ "yiyibo, ʊn -see -Lagɔ gbo "bhiti,

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21'le ɔ na: -Yeee! Ngazedɪ! Kolazɛɛnkɔmʊ-a! -Yeee! Ngazedɪ! Bɛsayidaakɔmʊ-a! A-a 'ye-e 'kle 'ye -mʊ tenyɪ "sɛ, -ɛkedɪmaa, wɔnkulɪ 'ɪn -nʊ -nɪ'a 'bho a gbo, -bho ɛ "du 'kɪ Tiilɪ -ke Sidɔɔgwlɛ 'mʊ, -nɔɔ -a 'bhle'a -laa kwa, 'bho'a nyʊ yibo 'kɪ 'wa "nyinynidɪ "yi, ʊn "bhiti -Lagɔ gbo-ɔ! 'Le ʊn -crɛ 'kɪ -bhɛcɛzʊɪn 'le ʊn 'wla 'kɪ "tutɔni "lru-ɔ! 'lnnɛ tɔ'o -ka ʊn yibo'a 'wa "nyinynidɪ "yi -ziaka, 'le ʊn 'ye -Lagɔ gbo "bhiti.

22'lnnɪ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ 'ɪn 'tmʊʊ'o amʊ, 'bho -Lagɔ'ɔ -zigle'a zɔ, a'ba 'kleyeɛɛ-ɛ 'ye-e wɔn-ku -mʊ 'le ɛ 'ke Tiilɪ -ke Sidɔɔ 'mʊ-zi.

23A-bʊ, Kapɛnayiimʊkɔmʊ, a 'de-e "gwli na 'ɪn -nɪ'e-e -daa a'ba "klumʊ'a dɪ, -Lagɔ-ɔ 'ye amʊ 'nynɪ "kpi -po mʊ'a? -Gba. Ɔ-ɔ 'ye-e amʊ dɪn "yi 'lbhaa -mʊ 'le "kɔgwlɛnɛ 'mʊ, -ɛkedɪmaa, wɔnkulɪ -nʊ-ɛ'ɛ 'bho a "bhli, 'le ɪ 'ke 'kɪ 'bho Sodɔɔmʊ -nʊ-ɛ -nɪ see a, "yri -nɛɛ "yi 'ɛ -gwlɔtu -nɪ 'ko-o ti.

24'Ɛ dɪ 'ɪn-ɪ zɪ 'ɪ 'mʊ -lrɛɛ, -Lagɔ'ɔ -zigle'a zɔ, a'ba 'kleyeɛɛ-ɛ 'ye-e wɔn-ku -mʊ 'le ɛ 'ke Sodɔɔmʊ'a nɛ -zi.

25Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti Zezii na: 'An -Tɪta, yaku -ke 'bhlʊkpa'a -Kɔyi, 'ɪn-ɪ 'po-o -ɪnmʊ 'sɛɛ -ka -ɪn -za'a -a'a "dɪzɪgɪ "yiglu, -a'a nyʊ-ʊ 'yɔɔ'ɔ 'wa 'la'a lɛ, -ɪn 'ye ʊ ɪ -tɔ ɔ; -ka -ɪn "zize 'nɪ 'nynɪbhlemʊ 'ma-a "bɔgʊyibomʊklɪgbɪ -ke -naagɪbhlemʊ -lrʊʊ "yrili, 'ya dɪ 'ɪn-ɪ po'o -ɪnmʊ 'sɛɛ.

26Kɪn, 'an -Tɪta, -ka -a'a 'gwlʊ 'bɔ'ɔ ti, 'ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ. 'Ɛ dɪ 'ɪn-ɪ po'o -ɪnmʊ 'sɛɛ.

27'Le ɔ na nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho -bodɪ: 'An -tɪta -Lagɔ "nyɪ-e 'ɪnmʊ 'ɔ wɔnkuɛ -jeyi, 'le nyɔ se 'ɪnmɔ 'ɔ "yu yibo -ziaka, -bho ɛ -se 'an -tɪta, 'le nyɔ se 'an -tɪta yibo -ziaka, -bho ɛ -se 'ɪnmɔ 'ɔ "yu -ke nyʊ 'ɪn 'bɔ'ɔ ti 'ɪn 'ke "yri kati 'le 'ɪn 'ke ʊ ɔ -tɔ 'le ʊn 'ke ɔ yibo -ziaka -lrɛɛ.

28Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, ɔ na: A-bʊ sɪa'a -ke a-bʊ se'a -pɔlʊ'a bhlubhlua 'bhle, a yi 'ɪnmʊ -bodɪ 'le 'mna 'ke amʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua "nyɪ.

29A "tayi a'ba "bhi "yiti 'le 'ɪn 'ke amʊ -kɔ, a 'wɔn a 'ke 'an -tɔtɔlɪ kpʊn 'le a 'ke ɪ 'mʊ ti-de. A -gblee, 'ɪnmɔ a-a 'ye'a -laa li, 'an -pɔlʊ 'yɔɔ'o 'le 'an 'bhɛɛ 'an "bhuo "yi 'le a 'ke -pɔlʊ'a lipɪpɛɛ 'ye.

30'An nyʊ'a 'bhlebhlesʊ 'ɪn 'bhle'a nyʊ, 'ɛ -sɪa -nɪ nʊ.

Matiee 12

1-Nɔɔ gbɛ zi'a a, 'Zuifʊ'a lifɔzɔ, Zezii -ke 'ɔ -namʊ-ʊ yi 'nɪ-e 'le -kpɪɪ 'mʊ. Lɪ-ɪ -ke -kɔbʊ gʊgɔ'ɔ, ʊn-ʊ 'la'a 'blee, 'ya -kpɪɪ mo'o. 'Mʊ nʊ'a -kaa, ɛ-ɛ 'lbha-a 'ɔ -namʊ, 'le ʊn-ʊ cɛ'ɛ 'ya -flei 'le ʊn-ʊ li'e 'ya 'yɔ.

2Faliziɛɛn "we 'ye 'ʊ li, ʊn dede'e-e Zezii ti ʊn na: -Gbʊ 'nɔɔ! Lɛ nyɔ -see'a -nʊ yi -a'ba lifɔzɔ, 'ɪnnɛ -a'a -namʊ-ʊ nʊ'a?

3'Le ɔ na: "Dɪ-ɪ -zɛ'ɛ 'mʊ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, a 'mate nɪ-a'a-ae? -A'ba "na Daviidɪ, -da 'mʊ-ʊ 'lbhɔ 'ɔ -ke 'ɔ -namʊ, koo ʊn -nyna'a?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Ʊn pa'a 'le -Lagɔbudu 'li, "flɔɔ ʋn -za'a 'sraga 'mʋ, ʋn "nyɪ'a -Lagɔ, 'ɪnnɪ ʋn li'o. l-bɪ "flɔɔ 'mnɪ, 'le -a'ba gba 'li, 'ɔ 'sragazamʋ'a "sɛ-ɛ 'ke ɪ li.

5Gbawlu Moyiizɪ 'cnɪ'a see 'le -Lagɔbɔgʋ 'li, a -see ɪ zrɛ'ɛ? -Lagɔ'ɔ 'sragazamʋ -nɪ'a lbhʋ -nʋnamʋ 'le -Lagɔ'ɔ bʋbɔbhlegbo, ʋn 'cɛ-ɛ lifɔzɔ'ɔ gba 'mʋ 'le ɛ -se 'wa "yikpadɪ -ko.

6'Ɛ dɪ a, 'ɪn-ɪ 'tmʋʋ'o amʋ, nyɔ-ɔ 'bhɛ'ɛ "yi, -ɔ -zi'a -Lagɔ'ɔ bʋbɔbhlegbo, ɔ -nɪ'e-e -dagbɛ.

7Nyunyu'a ngazeyeɛɛ 'ɪn 'bɔ'ɔ ti, ɛ -se nmisragazɛɛ -ko. -Bho a 'wɔn 'kɪ -Lagɔ'ɔ wlu -nɛɛ'ɛ 'zɔ 'mʋti a, nyʋ-ʋ -see'a dɪ'a da 'ye, a -see 'kɪ ʋ dɪ "yi-kpa yi.

8'lnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu, 'ɪnmɔ 'bhle'e wɔnkuɛ 'bho lifɔzɔ'ɔ "bhuo "kpi. 'Ɛ dɪ ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ -nɪ'e -kaa 'mʋ.

9Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, ɔ mu-o'o. Faliziɛɛn -ke ɔ depo'a a, ɔ 'ye 'le 'wa -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu -lue 'li pa.

10'Le-e ɔ -yɛ'ɛ nyɔ -lue -ke sʋ-ʋ 'mɛ'ɛ. Nyʋ-ʋ -nɪ'a 'le 'bɔ-ɔ ti ʋn 'ke Zezii dɪ -kpʋn. 'Ɛ dɪ ʋn dede 'nɔ ti: 'Bho lifɔzɔ'ɔ zɔ nyɔ 'bhɛɛ'ɛ ɔ 'ke nyɔ 'pʋʋn'a?

11'Le ɔ 'ye ʋ -kaa "yi'lɛ: -Bho nyɔ 'bhle 'bhlabhlɪ, 'le 'ya "klumʋ'a -lue 'ke 'mʋtɛbhie 'li 'kpa -a'ba lifɔzɔ'ɔ zɔ, ɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ɛ 'le -za?

12Nyunyɔ se -kaa 'bhlabhlɛ -zi? "Lemnɪɪ ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili -a 'ke -zɛgɛ nʋ 'bho -a'ba lifɔzɔ'ɔ zɔ.

13Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le ɔ na nyukpasu 'mnɔ -bodɪ: Sro sʋ! 'Le ɔ 'ye ɛ sro, ɛ 'ye 'pʋn -nalo.

14Ɔ gwɛ'ɛ "yi a, Faliziɛɛn -nɪ'a 'bho 'da'a 'le-e -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'li, ʋn mu-o'o ʋn 'ye "lru'gbʋʋ. -Ka ʋn 'ka -nyna 'le ʋn 'kɔ ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ, ʋn 'ke 'na bhaga.

15Zezii yibo'o-o na Faliziɛɛn-ɛ 'ye -ɔ fɛ 'zɔ -pa -mʋ. 'Ɛ dɪ ɔ 'wlʋ'o 'bho. 'Nɔɔ ɔ mu'a a, nyʋ "gbu-o ti, ʋn -ke ɔ 'ye mu 'le ɔ 'ye 'wa "klumʋ'a "gwizimʋ 'wee 'pʋʋn,

16'le ɔ-ɔ 'lʋ 'ʋ -kaa "yi: A'ba "si nyɔ -yɔ 'ɪn "du'a 'nynɪ -le"a!

17'Ɛ lɛtu -nʋ-ɛ'o, 'le, wlu -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʋtizayi Ezayii -za 'ka 'mʋ, 'ɛ "yri'a 'bɪ 'ke 'wlʋ. -Ka Ezayii 'lɛ'ɛ, 'kla-a 'ka-a:

18-Lagɔ na: 'An lbhʋzeyi 'ɪn -za'a 'bho, 'ɪnnɔ 'ka-a. 'Ɔ dɪ 'ɪn -kma'o, 'le ɔ 'mʋ 'ɪn-ɪ po'o 'an 'bʋbʋa'a klɛ. 'ln-ɪ 'ye -ɔ 'an Lisaazuzu 'mʋ -po -mʋ, -ka 'ɪn-ɪ 'ye'a nyʋ "yi'srɛɛ mʋ 'bho 'an "yigbeyi, 'le ɔ 'ke ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ 'bhlɪkpɪ -bodɪ 'mʋ-za.

19Ɔ -ke nyɔ -see -jɛ yi, 'le ɔ -see zrɛ -po yi, ɔ -see 'yrɛlɛɛ -wlu yi 'le ɔ -kaa 'ɔ "bhuo nyʋ "yi-tɔ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20Nyʊ-ʊ -nɪ'a 'mɛnamʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɔ -see ʊ "kpi-tbhɛ yi. Nyʊ -ke -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ-ɛ 'fɪɪn'a 'mʊ tenyɪ, ɔ -see ʊ 'ɛ -dɪɪ "yriti-cɛ yi. 'Kla 'mnɔ 'ka-a ɔ-ɔ 'ye -nʊ mʊ 'le 'ɔ nyʊ'a "yisrɛɛɛ'ɛ "yri'a 'bɪ 'ke 'wlʊ,

21'le 'bhlɪkpɪ'a klɛ 'ke ɔ "gwlide. 'Ka-a Ezayii 'lɛ'o.

22Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti a, nyʊ 'bhle-e "nyinynidɪ'a -zuzu'a 'mʊbhleyi -lue. 'Ɔ -wlu wɔn 'le 'ɔ 'ye'e ti -lrɛɛ. 'lnnɔ ʊn -ya'a Zezii. Ɔ-bɔ nyukpasu 'mnɔ, Zezii 'pʊʊn nɔ-ɔ'o 'le ɔ-ɔ wlu'o "yisrɛɛka 'le ɔ-ɔ 'ye'e ti.

23Nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho, wɔn 'mʊ -ʊ ti 'le ʊn-ʊ nʊ'o: 'lnnɔɔnɔ -se 'bhlʊkpayowli Daviidɪ'a "nayu, -ɔ 'ma-a -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ?

24Faliziɛɛn "we 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ʊn na, "nyinynidɪ'a -zuzu "we'a -kɔyi ʊn-ʊ 'la'a Beɛzebilɪ, 'ɪnnɛ "nyɪ 'ɔ wɔnkuɛ'ɛ dɪ ɔ-ɔ nu'o "nyinynidɪ'a -zuzu "we ti.

25Ɔ yibo'o-o lɛ ʊn-ʊ popo'a 'gwlʊti'a dɪ ɔ na: -Bho 'bhlʊkpa -lue "kpi'a nyʊ cɪcɛ 'mʊ, ʊn -ka tʊ-ʊ vɔ, ɛ-bɛ 'bhlʊkpa 'mnɛ-ɛ 'mo-o tisɔlɛ. Gwlɔ o, "bhlegbo o, -ɛ -ke 'mʊ'a nyʊ-ʊ cɪcɛ'ɛ 'mʊ, -bho ʊn vɔ tʊ, ɛ-bɛ "bhlegbo 'mnɛ-ɛ 'mo-o "bhlegbo -yɛ 'ka ti-sɔ -lrɛɛ.

26'Ka 'mnɔ 'ka-a, -bho Sataan -ka 'kɪ 'ɛ "bhuo ti-inu a, -bho 'ɛ "nyinynidɪ'a -zuzu -ka 'kɪ 'mʊ-ʊcɪcɛ ɪ -ka tʊ-ʊ vɔ, 'ɛ wɔnkuɛ-ɛ "tii 'ko-o "yi.

27-Bho a nʊ na 'ɪn-ɪ 'nu-o "nyinynidɪ'a -zuzu ti 'le Beɛzebilɪ'a wɔnkuɛ 'mʊ, 'le, "lemnɪɪ, a'ba "bhi'a -namʊ -mnʊʊ, doo ʊn-ʊ za'a wɔnkuɛ 'le ʊn-ʊ nu'o "nyinynidɪ'a -zuzu ti'a? Ɛ-bɛ -lue 'mnɛ-ɛ "nyɪ 'ʊ wɔnkuɛ'ɛ? 'Wa "nyinynidɪ'a -zuzu'a tinuɛ, 'ɪnnɛ za'a amʊ 'gɪ see.

28-Bho ɪ -see -kaa 'mʊ-nɪ, 'le ɛ 'ke 'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mʊ 'ɪn-ɪ nu nɪ'e "nyinynidɪ'a -zuzu ti a, "lemnɪɪ -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ -yɛ'ɛ amʊ-ɛ.

29l-bɪ dɪ 'mnɪ'a kamʊ ɔ -za'a 'bho Sataan "kpi "yi 'le ɔ 'ye ɛ po -lrɛɛ, 'le ɔ na: -Bho -ɪn -see -glaliyi san ke, -ɪn se 'bhɛɛ -ɪn 'ke ɔ gbo pa 'le -ɪn 'ke 'ɔ -kɔkɔlɪ 'mʊ"luo. -Bho -ɪn sɔn ɔ, "lemnɪɪ -ɪn -flɔ'ɔ-ɔ "yi 'le -a "luo'o 'tɔ 'ɔ -kɔkɔlɪ 'mʊ 'wee.

30A -gblee, nyɔ -ke 'ɪn se'a -na a, ɔ-ɔ 'mo-o 'an tʊ'a nyɔ, 'le, nyɔ -yɔ -see'a 'ɪnmʊ -kpa a, -a 'ke lɪ "lru "du, ɔ-ɔ 'mo-o lɪ'a yagbayi.

31'Ɛ dɪ a, 'ɪn-ɪ wɪ 'ɪ amʊ "yiti, nyunyu'a "nyinynidɪ -ke "nyinyniwlu'a 'wee ʊn-ʊ za'a 'mʊ, -Lagɔ-ɔ 'ye-e 'ya dɪ 'bhɔ -mʊ. Nyɔ -yɔ nyni'a -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a 'nynɪ wɔn, -Lagɔ -see 'ɔ "nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ yi.

32-Bho nyɔ nyni 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu'a 'nynɪ wɔn ɔ, -Lagɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ 'ɔ "nyinynidɪ'a dɪ. 'Bho 'ɛ lemʊ 'tɔ, nyɔ -yɔ nyni'a -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a 'nynɪ wɔn, -Lagɔ'ɔ 'bhɔ 'ɔ "nyinynidɪ'a dɪ "kɔmʊkɔmʊ! l -nɪ 'nɔ-ɔ "kpi "kɔgwlɛka.

33Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, ɔ -po 'nʊ-ʊ "yi -lue, ɔ na: Tuzɛgɛbhleyi 'ye'e wɔnnmɔbhi. Nyɔ-ɔ 'bhle'a -kmakmatu, ɔ-ɔ 'ye-e -kmakmabhi, -ɛkedɪmaa, 'le tu'a "bhi 'mʊ, 'le-e nyɔ yibo -nɪ 'nɛ "yi, -bho ɛ "du -zɛgɛ 'le -bho ɛ -se -zɛgɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

34"Yrabhabhlemʋ-a! A-bʋ -yʋ -se'a-a -zɪgɪ, koo a 'ke 'tɔ -ziadɪ 'mʋ-za'a? 'Kla 'mnɔ, lɪ-ɪ "yi'a 'le -pɔlʋ 'zɔ, 'ɪnnɪ nyɔ-ɔ po'o "piemʋ.

35Nyɔzɛgɛ-ɛ 'za-a dɪzɪgɪ-ɪ 'wlʋ'a 'le 'ɔ -pɔlʋzɛgɛ gbo 'mʋ, 'le nyɔ -ke dɪ -nyni'a "yrili-i za'a "nyinynidɪ -nɪ'a 'le 'ɔ "nyinynipɔlʋ gbo 'mʋ.

36'ln-ɪ 'wɪ -ɪ amʋ "yiti, -Lagɔ'ɔ -zigle'a zɔ nyɔ"o nyɔ'ɔ bhebhewlu 'wee ɔ -za'a 'mʋ, ɔ-ɔ 'ye-e 'ya kuna -po -mʋ,

37-ɛkedɪmaa, nyunyɔ'ɔ "bhuo'a wlu 'ke ɔ dɪ li-za. Ɛ-bɛ wlu 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'ke ɔ dɪ -kpʋn -lrɛɛ.

38Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, -Lagɔ'ɔ gbayibomʋ -ke Faliziɛɛn gbɪ na: Zezii, -a'ba -Tɔyi, -a 'bɔ-ɔ ti -a 'ke -ɪnmʋ ya-gbʋ, -ɪn 'ke wɔnkulɛ nʋ.

39'Bho 'wa wlu "kpi ɔ na: 'Traamʋ'a nyʋ-ʋ 'ma-a "nyinynidɪ'a nʋmʋ -ʋ se'a "yikpʋn -Lagɔ'ɔ damʋ, ʋn 'ybha-a wɔnkulɛ 'le 'ɛ -lue komu -see -nʋ-ɛ yi, -bho ɛ -se 'tɔ-ɔ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʋtizayi Zonaasɪ'a nɛ'ɛ "sɛ.

40-Ka Zonaasɪ nʋ'a 'wɪ 'sɔn 'le zmiklagba'a 'limʋ, 'ɛ tanzɔ 'le zmi 'ye 'ɔ gwla, ɔ -see'a 'mɛ ɛ, 'kla 'mnɔ 'ka-a 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu-u 'ye 'wɪ 'sɔn 'le glu -nʋ mʋ, 'ɛ tanzɔ 'le 'ɪn 'ke glu -sɔ, 'ɪn 'ke ti-nɪ -lrɛɛ.

41'Bho -Lagɔ'ɔ -zigle'a zɔ Niniivʋkɔmʋ-ʋ 'ye-e 'traamʋ'a nyʋ dɪ "yi-kpa -mʋ, -ɛkedɪmaa, -da Zonaasɪ -za -nɪ nʋ'a -Lagɔwlu -bodɪ 'mʋ, 'bho-o Niniivʋkɔmʋ 'mnʋ yibo -nɪ'e 'wa "nyinynidɪ "yi 'le ʋn 'ye -Lagɔ gbo "bhiti, 'le, nyɔ -yɔ 'bhɛ'ɛ "yi -ɔ -zi'a Zonaasɪ, ɔ -nɪ'e -dagbɛ a'ba "klumʋ 'le a'ba "du'o 'bho 'ɔ wlu'a!

42-Lagɔ'ɔ -zigle'a zɔ, 'bhlʋkpa ʋn-ʋ 'la-a Sebaa, 'ɛ -yowlinynaakpʋ-ʋ 'ye-e 'traamʋ'a nyʋ dɪ "yi-kpa -mʋ, -ɛkedɪmaa, Izrayɛɛlɪ'a 'bhlʋkpayowli Salomɔɔ'ɔ -naagɪwlu'a dɪ ʋn "du'o 'le ʋn 'ye 'le 'wa 'bhlʋkpa -nɪ'a 'le nya 'mʋ-sɔ. Nyɔ -yɔ 'bhɛ'ɛ "yi -ɔ -zi'a Salomɔɔ, ɔ -nɪ'e-e -dagbɛ a'ba "klumʋ 'le a'ba "du'o 'bho 'ɔ wlu'a!

43l zi'a -kaa a, Zezii 'po-o "yi, ɔ na: -Bho "nyinynidɪ'a -zuzu 'da nyɔ 'mʋ, ɛ-ɛ mu-o'o 'le ɛ-ɛ 'yeye'e 'le "musa "kpi ti, ɛ-ɛ 'bɔ-ɔ -dena -lrɛɛ ti 'le 'ɛ 'ye 'ɛ.

44-Bho ɛ -see -dena 'ye a, 'le ɛ-ɛ nʋ'o na: 'ln-ɪ 'ye-e 'le 'an -budu 'li le -mu -mʋ, 'le, -bho ɛ -ka le-e yi, 'le lɛ se 'le -nɪ, 'le -budu 'li 'ke tiwopo-ɛ, 'le 'le 'ke -bɛ,

45ɛ-ɛ sɔ'ɔ 'mʋ-ɛ, 'le, "nyinynidɪ'a -zuzu -mɛɛsɔn -lrɪ -yɪ -nyni'a 'mna 'mʋ, -ɪ -zi'a ɛbɛ ɛ, ɛ-ɛ mu'o 'ya dɪ 'le ɛ -ke ɪ-ɪ yi'o 'le ɪ-ɪ de'o. Nyɔ Zezii 'la'a -budu, 'le, ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ, 'ɔ lɛ-ɛ zi'e 'tɔ "ka "yi. -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a 'traamʋ'a nyʋ-ʋ 'bhle'a nyanɪ'a -dedekpli-i 'ye 'mʋ-nɪ mʋ.

46A -gblee, Zezii -nɪ nyʋ'a -dadudu -tɔnamʋ, ɔ 'bhle-e wlu wɔn 'mʋ 'le 'ɔ 'lotʋ -ke 'ɔ 'lotʋ'a "nynuu 'ye yi. Ʊn -nyna'a-a 'bho "piemʋ ti, ʋn 'bɔ-ɔ ti ʋn 'ke ɔ 'tmʋʋ.

47'Le nyɔ -lue 'ye ɔ linyni, ɔ na: Po -lokui! -A'a 'lotʋ -ke -a'a 'lotʋ'a "nynuu -nɪ'e-e 'bho "piemʋ. Ʊn na ʋn 'bɔ-ɔ ti ʋn 'ke -ɪnmʋ 'tmʋʋ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

48Ɔ na ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ -bodı: Yrʊʊ -ke "bhi -nı'e bho, -ʊ 'mo-o 'an 'lotʊ -ke 'an 'lotʊ'a "nynuu -ziaka'a?

49'Le ɔ 'ye 'ɔ -namʊ -jiɛ "yi-tɔ na: 'An 'lotʊ -ke 'an 'lotʊ'a "nynuu 'ka-a!

50-Gblee, 'an -tıta -Lagɔ -nı'a 'le yaku 'li, nyʊ -yʊ nʊ'a 'ɔ 'gwlʊdı, 'ınnʊ 'mo-o 'an 'lotʊ -ke 'an 'lotʊ'a "nynuuzıgı.

Matiee 13

1Zɔ -lue 'mnɛ 'zɔ, Zezii -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, -budu -ke 'li ɔ -nı'a, ɔ 'ye 'le 'da, ɔ 'ye 'le -badaklagba wɔnli mu, ɔ 'ye ti-de 'le ɔ 'ke nyʊ -tɔ.

2Nyʊ'a -dadudu 'gbʊʊ'o-o 'bho 'ɔ "troli. 'Wa "yidieɛ'ɛ dı ɔ 'kpa'a gɔlʊ -lue 'li, ɔ 'tɛ-ɛ 'kıka gbo -sɛ 'le ɔ 'ye ti-de. Nyʊ'a klɛ yi'a a, ʊn -nı'e-e 'bho "ni wɔnli.

3Ɔ-ɔ tɔ 'nʊ-ʊ lı'a -dadudu 'le "yi 'mʊ, na: A -gblee, nyɔ -lue -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ɔ 'ye 'ɔ -jolʊgle -klunamʊ mu.

4Ɔ -nı'a lı 'le gle 'mʊ -gbanamʊ, 'ya 'yɔtɔlʊ 'kpa-a 'bho -jolʊkpa "yi. Nıkpı nʊ'a -kaa, ı yi-o'o, ı 'ye ı li,

5'le 'ya 'yɔtɔlʊ 'ye 'bho kpıan "kpi 'kpa, -da -ke 'bhlʊkpa se'a 'mʊku. l nʊ'a -kaa, ı mɛ-o'o -nalo.

6'Yrʊ fan'a a, ı sin-o'o, ı 'ye 'mɛ, -ɛkedımaa, 'ya 'sısıanyı -see glu nyni.

7'Le -lrıı 'ye nnagbakuo'a -gbɔtı'a 'bhlʊkpa 'mʊ 'kpa. l-bı "wi 'mnı mɛ'ɛ ɛ, ı -po'o-o 'ya -kɔni -popo "lru. 'Ɛ dı ı nɛsrɛ'o 'le ı -see 'yɔ po.

8'Yɔ -lrıı nʊ'a -kaa, ı 'kpa-a 'bhlʊkpazɛgɛ 'mʊ, 'le ı 'ye mɛ, ı 'ye -nıgblıı 'bhle. l wa'a a, ı -tɔ'ɔ-ɔ "yri. -Lue'a 'yɔ ɛ po'a a, ı 'bhɛɛ'ɛ-ɛ 'yɔ'ɔ -gwlʊ -lue 'yɔ -bue; 'plan -lrɛɛ "klumʊ'a -lue 'bhɛɛ'ɛ-ɛ 'yɔ'ɔ -gwlı tan 'le -yı -nı'a 'bho'a -lue po'o 'yɔ'ɔ -gwlı -muu.

9Zezii gwɛ'ɛ -wluwlua "yi, ɔ na: -Bho a 'bɔ ti a 'ke ı 'mʊti'wɔn ɔ, a popo 'gwlʊti -ziaka.

10A -gblee, Zezii gwɛ'ɛ -wluwlua "yi a, ɔ -namʊ 'nyni -ɔ li 'le ʊn na: Leedı -a po'o "yi'a?

11'Le ɔ na: A-bʊ -yʊʊ, -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ'ɔ dı ɔ "zize'a nyʊ -lrʊʊ "yrili, ɔ zıza 'nı-ı gbɔ, ɔ 'ye amʊ -tɔ, a 'ke ı yibo. Ʊ-bee -mnʊʊ'a nɛ se -kaa 'mʊ-nı.

12A 'ye li-ɔ, nyɔ -yɔ 'bhle'a lɛ, -ɔ nʊ 'nɛ lbhʊ, -Lagɔ-ɔ "nyı -ɔ -lrɛɛ, 'le ı-ı 'kpa'a "kpi. -Yɔ 'bhle'a -toope, -ɔ de 'ɛ ti, ɔ-ɔ 'zɛ -ɛ ɔ kwa 'mʊ 'wee.

13'lnnɛ 'bhle'e 'nynı'a dı, 'ın-ı 'tmʊʊ 'nı nʊ'o "yi 'mʊ, -ɛkedımaa, -bho koo ʊn 'yra 'ınmʊ, 'wa -pɔlʊ 'zɔ -see 'ınmʊ "yrili-gwɛ yi -Bho koo ʊn po 'ınmʊ -lokui, ʊn -see ti'wɔn yi, 'le ʊn -see ı 'mʊti'wɔn yi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14-Ka -Lagɔwlu'a 'mʊtizayi Ezayii 'lɛ 'ka 'bho 'wa "kpi, 'ɛ "yri'a 'bɪ-ɪ 'wlʊ'o -laa, ɔ na: -Lagɔ na: A-a 'ye-e 'an wlu 'bʊ'wɔn -mʊ -kpɪɪn, 'le a -see ɛ 'mʊti'wɔn yi. A-a 'ye-e 'ɪnmʊ ya-gbʊ -mʊ -kpɪɪn, 'le a -see 'ɪnmʊ "yrili-gwɛ yi.

15Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, 'wa -pɔlʊ "kpleku'o, 'le ɛ -kaa 'ɪnmʊ "yrili-gwɛ, 'wa -lokui 'bhlu-o -jidɔ 'le ɪ -kaa ti'wɔn. Ʊn 'po-o 'wa "yri kuku "kpi, 'le ɪ -kaa ti'ye. Ʊn nʊ -ɪ'o 'le ʊn -kaa kpli "yizizia. -Bho ʊn zizia 'kɪ kpli "yi a, "lemnɪɪ 'ɪn-ɪ 'pʊʊn nʊ 'ko-o'o 'bho 'an "yigbeyi. 'Ka-a -Lagɔ 'lɛ'o.

16Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le ɔ na: A-bʊ -yʊʊ, a'ba "yri-i 'ye-e ti 'le a'ba -lokui-i 'wɔn'ɔ ti'a dɪ, a wa'a ti!

17-Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, -Lagɔwlu'a 'mʊtizamʊ -ke -Lagɔ'ɔ nyʊ -lrʊʊ-ʊ 'srɛɛ'ɛ "yi, -ʊ -nɪ'a ti -bɛnyɪ, 'wa -dadudu 'bɔ-ɔ ti, lɪ a-a 'ye'a li a, ʊn 'ke ɪ li'ye, 'le ʊn -see ɪ li'ye. Lɪ a-a 'wɔn'ɔ 'bɔ, ʊn 'bɔ-ɔ ti ʊn 'ke ɪ 'bʊ'wɔn 'le ʊn -see ɪ 'bʊ'wɔn.

18Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, ɔ na: 'Bhlʊkpa'a 'digbi nyiɛ'ɛ "yi'a 'zɔ 'ka-a:

19(Lɪgbayi 'mo-o -Lagɔwlu'a 'mʊzayi, lɪ'a 'yɔ-ɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ wlu, 'bhlʊkpa 'mo-o nyʊ-ʊ po 'ɛ -lokui, 'wa -pɔlʊ.) Nyʊ -yʊ 'wɔn'ɔ -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ'ɔ "dɪ 'bɔ, ʊn se 'ɪ 'mʊti'wɔn, ʊn kɔɔ'ɔ-ɔ -jolʊkpa "yi'a 'bhlʊkpa. "Nyinynidɪ'a tiyayi yi-o'o 'le ɛ-ɛ zɪ 'ɪ 'le 'wa -pɔlʊ 'zɔ 'le ʊn-ʊ 'mate'e ɪ-bɪ "dɪ 'mnɪ.

20Nyʊ -lrʊʊ kɔɔ'ɔ-ɔ kpɪan -ke "kpi lɪyɔ 'kpa'a. Ʊn 'wɔn'ɔ -Lagɔwlu 'bɔ -nalo, ʊn-ʊ kpʊn -ɛ'o 'le 'bʊbʊa 'mʊ.

21'Le 'wa -de nɛ -pɔlʊ ti -ziaka, ʊn-ʊ 'kpʊn -ɛ ti -daan. -Lagɔ'ɔ wlu'a dɪ, -bho 'kleyeɛɛ -ke nyʊ'a nyanɪ'a 'mʊklɛɛ bhlʊ ʊ "kpi, 'wa "gwlideɛ-ɛ "tii-o'o.

22Nyʊ -lrʊʊ kɔɔ'ɔ-ɔ nnagbakuo'a -gbɔtɪ'a 'bhlʊkpa. Ʊn 'wɔn'ɔ -Lagɔ'ɔ wlu 'bɔ ɔ, 'nɔɔ 'kmʊ'a -nɔɔ -ke 'li -a -nɪ'a -laa 'traamʊ, 'ya lɪ-ɪ sɪa nɪ nʊ-o'o. 'Yewlilɪ -ɪn 'ke 'ga -ke 'kmʊ'a lɪ -lrɪɪ'a 'tʊ-ʊ "su-o 'wa -pɔlʊ "yi, 'le ʊn-ʊ 'mate'e -Lagɔ'ɔ wlu. 'Ɛ dɪ ʊn se 'bhɛɛ ʊn 'ke ɛ 'bho "du 'le ʊn 'ke kpli "yizizia.

23'Le nyʊ -yʊ -nɪ'a 'bho kɔɔ'ɔ 'bhlʊkpazɛgɛ. 'Ɛ -lololɪ wa'a a, ɪ -tɔ'ɔ "yri a, -lue'a 'yɔ ɛ po'a a, ɪ 'bhɛɛ'ɛ-ɛ 'yɔ'ɔ -gwlʊ -lue 'yɔ -bue; 'plan -lrɛɛ "klumʊ'a -lue 'bhɛɛ'ɛ-ɛ 'yɔ'ɔ -gwlɪ tan 'le -yɪ -nɪ'a 'bho'a -lue po'o 'yɔ'ɔ -gwlɪ -muu. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ 'wɔn'ɔ -Lagɔwlu 'bɔ ɔ, ʊn 'wɪn 'ɪ 'mʊti, 'le, -ka ɛ 'lɛ'ɛ ɛ, ʊn-ʊ nʊ'o -kaa. l-bɪ "yi 'mnɪ, 'ya 'zɔ'ɔ "tiinamʊ 'ka-a.

24A -gblee, Zezii -po 'nʊ-ʊ "yi -lrɛɛ, ɔ na: Lɛ -ke -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ gʊgɔ'ɔ "yiti, 'ɪnnɛ 'ka-a: Nyɔ -lue 'gba-a lɪ'a 'yɔ -ke -kɔbʊ gʊgɔ'ɔ 'le 'ɔ -kpaa 'mʊ.

25"Matʊ -lue, -da nyʊ 'wee -nɪ'a 'mʊnamʊ, -sukui -ke ɪ-bɪ -lololɪ 'mnɪ gʊgɔ'ɔ, nyɔ 'mnɔ'ɔ jɛkayi yi-o'o ɔ 'ye 'ya 'yɔ 'le -kpaa -lue 'mnɛ 'mʊ -lo 'le ɔ 'ye mu.

26'Le ɪ-bɪ -lololɪ 'mnɪ 'ye mɛ. 'Ya wawaanɔɔ mu'a -nyni mʊ a, -sukui 'mnɪ 'da-o'o -lrɛɛ.

27-Kpaayowli'a lbhʊzemʊ na: -A'ba -Kɔyi, -ɪn -see -lololɪzɪgɪ 'le -a'a -kpaa 'mʊ -lo? Doo -sukui 'wlʊ'a?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28'Le ɔ na: Jɛkayi -lue-e nʊ'o -kaa. 'Le 'ɔ lbhʊzemʊ 'mnʊ 'ye ɔ tidede: -ln 'bɔ-ɔ ti -a 'ke mu -a 'ke -sukui 'mnɪ 'le -lololɪ 'mʊ -za'a?

29'Le ɔ na: -Gba. -Bho a 'ke ɪ 'le ɪ 'mʊ -za a, a -kɪɪ ɪ -lololɪzɪgɪ 'gbaa.

30A "tayi nɪ "yiti. -Bho -lololɪzɪgɪ zaan a, 'le 'ɪn 'ke "ba 'la 'le ʊn 'ke ɪ gbobhete, ʊn 'ke ɪ ti'wla 'le ʊn 'ke ɪ 'mʊzɪza, ʊn 'ke 'ya -pʊpɪ lisan, ʊn 'ke ɪ "yripo 'le ʊn 'ke -lololɪzɪgɪ 'mʊ'tɛ, ʊn 'ke ɪ 'sra wɔnyi "du.

31A -gblee, Zezii 'po-o "yi -lrɛɛ, ɔ na: -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ kɔɔ'ɔ-ɔ tu -lue'a 'yʊɛ. 'lnnɛ nyukpasu -lue -lo'o 'le 'ɔ -kpaa 'mʊ.

32Lɪ'a 'yɔ 'bhɛ-ɛ "yi, 'ya 'wee 'ye ɛ 'mʊ-zi. -Bho ɛ mɛ, ɛ-ɛ 'bhʊa-a'o 'le ɛ-ɛ 'bhɛ'ɛ "yi 'le ɛ-ɛ zi'e tui 'wee 'mʊ, 'le ɛ-ɛ "du'o tu -ke "klei -ke ya nɪkpɪ-ɪ po nɪ'a 'lrʊ.

33Zezii po'a "yi 'mnɛ ɛ, ɔ 'kɔ-ɔ 'bho -lrɛɛ: -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ 'ɪn 'ke "flɔɔ'ɔ "buubuulɛ likpʊkpa -nɪ. Lɪ'a 'pʊn ʊn-ʊ 'la'a faliinɪ, -bho 'nynaakpʊ -lue "pli ɛ -buaan, 'le ɛ 'ke kwa 'gbaa, 'le ʊn bhete 'nɛ "flɔɔ'ɔ "buubuulɛ 'mnɛ gbo. -Bho ɛ lele 'le ɛ 'ke ɛ pa, "lemnɪɪ ɛ-ɛ "bu-o'o. (l-bɪ "yi 'sɔn 'mnɪ, 'ya 'zɔ 'ka-a: -Ka tu'a 'yʊɛtoope 'bhʊa'a 'le ɛ "du'a tuklagba, 'le, -ka "flɔɔ'ɔ "buubuulɛ "buu -nɪ'a faliinɪ, 'ka 'mnɔ 'ka-a nyʊ-ʊ 'wɔɔn'ɔ -Lagɔwlu, 'bho 'ɛ 'nyaanamʊ ʊn se "yi-die. -Bho ɛ nyni 'le nya ti 'le nyʊ -lrʊʊ-ʊ 'kpʊ 'ʊ "kpi.)

34Zezii -za -nɪ'e-e 'ya klɛ "yi'a -dadudu nyʊ -bodɪ 'mʊ. Wlu ɔ 'ka 'mʊ-za kpɪanmʊti, ɛ se -nɪ, -bho ɛ -se "yi'a "sɛ.

35'Kla 'mnɔ 'ka-a ɔ-ɔ nʊ'o, 'le, lɛ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi -lue -za 'ka 'mʊ see, 'ɛ "yri'a 'bɪ 'ke 'ye-ɛ: 'Le "yi 'mʊ 'ɪn-ɪ 'ye ʊ 'tmʊʊ -nɪ mʊ. 'Bho 'bhlʊkpa'a tiyanamʊ lɪ-ɪ "zize 'ka a, 'ɪn-ɪ 'ye -ʊ -bodɪ 'mʊ-za -mʊ.

36Zezii gwɛ'ɛ -tɔtɔɔ "yi a, ɔ "tayi'e-e nyʊ "yiti ɔ -ke ʊn 'ye lisʊsɔ 'le ɔ 'ye "bhlegbo mu, 'le 'ɔ -namʊ 'ye ɔ linyni 'le ʊn na: Zɪza -kpaa 'mʊ'a -sukui'a "yi gbɔ!

37'Le ɔ na: -Lololɪzɪgɪ'a -loyi 'mo-o 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu.

38-Kpaa-a 'mo-o 'kmʊ; -lololɪzɪgɪ-ɪ 'mo-o nyʊ-ʊ 'wɔɔn'ɔ -Lagɔ, ɔ 'ke ʊ -kɔ. -Sukui-i 'mo-o nyʊ-ʊ "du'a 'bho "nyinynidɪ'a tiyayi'a wlu.

39Jɛkayi -lo'a -sukui'a 'yɔ-ɔ 'mo-o "nyinynidɪ'a tiyayi. -Lololɪzɪgɪ'a cɛcɛɛ-ɛ 'mo-o 'kmʊ'a "yitiinamʊ. 'Ya cɛmʊ 'mo-o -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ.

40A -gblee, -ka nyɔ-ɔ 'kɪkle'a -sukui 'mnɪ'a -pʊpɪ "lruli 'le ɔ-ɔ po 'ɪ "yri, 'kla 'mnɔ 'ka-a ɛ-ɛ 'ye 'mʊ-nɪ mʊ 'kmʊ'a "yitiinamʊ.

41'lnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu-u 'ye-e 'an -dalbhomʊ 'nɔɔ -lbho -mʊ, nyʊ-ʊ po'a 'wa -bonyunyu "nyinynidɪ 'mʊ -ke nyʊ-ʊ nʊ'a "nyinynidɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'le ʊn 'ke ʊ 'mʊ'tɛ,

42'le ʊn 'ke ʊ 'le "kɔgwlɛnɛ 'mʊ "vuto, 'le-e "vivia -ke 'kleyeɛɛ -nɪ'o.

43'Bho 'ɛ "kpi, nyʊ -yʊ 'wɔɔn'ɔ -Lagɔ 'ke ʊ -kɔ, 'le ɔ-bɔ, 'wa -tɪta'a -denamʊ, nyʊ 'mnʊ, 'le 'ɔ 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ'ɛ -vlavlɪ 'mʊ ʊn-ʊ 'ye -vlan -nɪ mʊ 'yrʊ'a ka. A -na nɪ -tɔɔ ti -ziaka 'le a 'ke ɪ 'mʊti'wɔn!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

44Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, ɔ na: -Lagɔ'ɔ nyʋ'a -kɔkɔɔ kɔɔ'ɔ-ɔ 'nynıbhlewlilɛ -ɛ "du-ɛ'ɛ 'le -kpaa 'mʋ ti. Nyɔ -lue dide 'nɛ-ɛ "lru, ɔ "luo 'nɛ 'mʋ, ɔ "du -ɛ ti. 'Bʋbʋa 'lbhɔ -ɔ'o, ɔ 'ye mu, ɔ 'ye 'ɔ -kɔkɔlı 'wee 'pɛlʋ -po 'le ɔ 'ye -kpaa 'mnɛ de.

45A -gblee, Zezii 'po-o "yi -lrɛɛ, ɔ na: -Lagɔ'ɔ nyʋ'a -kɔkɔɔ kɔɔ'ɔ-ɔ lɛkpikpɛɛ 'pɛlʋpoyi -lue 'bɔ'ɔ ti.

46-Da ɔ -bhla -nı'a 'wɛnwɛnlɛ 'mnɛ "kpi a, ɔ mu-o'o ɔ 'ye 'ɔ -kɔkɔlı'a klɛ 'pɛlʋ po 'le ɔ 'ye ɛ de.

47Zezii na -lrɛɛ: -Lagɔ'ɔ nyʋ'a -kɔkɔɔ kɔɔ'ɔ-ɔ zmi"o zmi, -bho nyɔ -po'a "pilo, -ı kpʋn 'ɛ wɔn 'mʋ.

48Zmi tʋtro nɛ-o'o. -Bho ı -die "yi, "lemnıı "nizemʋ 'mnʋ-ʋ 'jri-e "pilo 'le -koko wɔnli, 'le ʋn-ʋ de'e ti, ʋn-ʋ za'a zmi "pilo wɔn, 'le ʋn-ʋ po 'ı -taa 'li, 'le ʋn-ʋ po'o 'le "nukɔ bhebhelı le.

49'Bho 'kmʋ'a "yitiinamʋ, 'kla 'mnɔ 'ka-a lı-ı 'ye -nı mʋ. -Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ-ʋ 'ye-e -yi -mʋ 'le ʋn 'ke "yisrɛɛmʋ -ke "nyinynidı'a nʋmʋ 'mʋzıza.

50'Le "kɔgwlɛnɛ 'mʋ ʋn-ʋ 'ye "nyinynidı'a nʋmʋ "vuto mʋ. 'Le-e "vivia -ke 'kleyeɛɛ -nı'o.

51Zezii na: A 'wɔn 'ya 'wee 'mʋti 'nı -ziaka? 'Le ʋn na: Kın.

52'Le ɔ na: -Lagɔ'ɔ gba'a yiboyi -ɔ -ke -Lagɔ-ɔ na'a, 'le -ɔ 'wɔn'ɔ 'le 'ɔ tinıɛ 'mʋ -Lagɔ 'ke ɔ -kɔ ɔ, yrɔɔ 'ın 'ke ɔ likpʋkpa -nı'a? Ɔ kɔɔ'ɔ-ɔ -glıgbayowli-i "luo'a 'ɔ 'nynıbhlelılre 'mʋ -ɔ po 'ı 'sʋa "kpi.

53Zezii gwɛ'ɛ "yi 'mnı'a 'wee "yi a, ɔ 'zi-e 'bho li,

54ɔ -ke 'ɔ -namʋ 'ye 'ɔ "bhligwlɔ 'mʋ mu, ʋn 'ye nyni. A -gblee, ɔ 'pa-a 'bho'a -Lagɔwlu'a 'licıaanbudu 'li. Ɔ -nı'a nyʋ -Lagɔwlu -tɔnamʋ, nyʋ-ʋ 'ye'a 'ɛ da, wɔn 'mʋ -ʋ ti 'le ʋn-ʋ dede'e -dede ti: Doo ɔ -za'a -naagı -yɛɛ'ɛ? Doo 'mʋtikukuɛ ɔ-ɔ nʋ nı'a wɔnkulı -nıı 'wlʋ'a?

55'lnnɔɔnɔ -naa -se -kaa tuibayi 'Zızɛɛfʋ'a "yu? -Ɔ 'ma-a Malii'a "yu -lrɛɛ? Zaakı-e 'Zʋʋzı-e Ziidı -ke Simɔɔ'ɔ vɛnyı?

56-Ɔ -ke lenynuubʋnynʋkpakpı -nı'a -laa gwlɔ 'mʋ -ko? Doo wɔnkuɛ -yɛɛ 'wlʋ'a?

57'Ɛ dı, 'wa 'lɔ 'ɔ lɛ, 'le Zezii na: -Da 'wee -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʋtizayi-i 'mu-o 'nynı, -bho ɛ -se 'bho 'ɔ "bhligwlɔ 'mʋ, 'ɔ -glıgbawɔnyi, 'ɔ nyʋ'a "klumʋ, 'bho'a "sɛ, 'bho-o 'wa 'lɔ 'ɔ lɛ.

58Nyʋ 'mnʋ -see Zezii "gwlide'a dı, ɔ -see 'bho wɔnkulı'a -dadudu -nʋ -nı.

Matiee 14

1A -gblee, ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ 'li, Galilee'a 'bhlʋkpayowli ʋn-ʋ 'la'a Elɔɔdı 'wɔn'ɔ Zezii'a "dı 'bɔ ɔ,

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2ɔ na 'ɔ -namʊ -bodɪ: -lɪn! 'Zaan Batiisɪ -nɪ 'ka a, 'ɪnnɔ ma'a? 'lnnɔ -sɔ'ɔ glu, -ɔ yi'e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ le'a? 'Ɛ dɪ ɔ-ɔ nʊ'o wɔnkulɪ'a!

3-4A 'ye li-ɔ, 'Zaan Batiisɪ'a 'mɛmɛɛ 'tbha-a -da. Zɔ -lue 'zɔ Elɔɔdɪ 'kpa-a 'nynɔ, 'ɪnnʊ 'mo-o Elodiadɪ. 'Ɔ 'lotʊ'a "yu ʊn-ʊ 'la'a Filiipʊ, 'ɔ 'nynɔ mo'o, 'ɪnnʊ Elɔɔdɪ -zɔ 'ɔ li. Ɔ-bɔ 'Zaan Batiisɪ 'mnɔ 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ɔ mu-o'o ɔ 'ye ɔ 'bho -yɛ 'le ɔ na: Elɔɔdɪ, ɛ se "yrilinmɔ -ɪn 'ke -a'a 'lotʊ'a "yu 'nynɔ li-za. Ɛ-bɛ wlu 'mnɛ -see Elɔɔdɪ 'tʊ nʊ'a dɪ, ɔ 'nyɛ'ɛ 'Zaan Batiisɪ 'mʊ. 'lnnɪ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, ɔ -po'o 'Zaan Batiisɪ nyʊ 'srʊ ʊn 'ye ɔ kpʊn, ʊn 'ye ɔ san, 'le ʊn 'ye ɔ -jie 'mʊ po. Elodiadɪ 'mnʊ'a dɪ, ɔ nʊ'o 'Zaan Batiisɪ kpli -nɪɪ "lruli.

5Ɔ 'bɔ 'ko-o ti ɔ 'ke 'Zaan Batiisɪ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ. 'Zuifʊ'a klɛ-ɛ "du-o 'bho 'Zaan Batiisɪ, -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizɛɛ'ɛ kamʊ. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ'a -fanʊ ɔ 'bhle'e ku 'mʊti'a dɪ, ɔ se 'Zaan Batiisɪ'a -nynaka 'bhle.

6A -gblee, Elɔɔdɪ'a 'wlʊwlʊgɔ'ɔ zɔ-ɔ nyni'o, 'le ɔ 'ye nyʊklɪgbɪ 'la. Elodiadɪ'a "yunynaakpʊ nʊ'a -kaa, ʊn-ʊ lete'o 'bho nyʊ 'wee'a "yigbeyi. 'Wa letebhʊ 'pa-a Elɔɔdɪ 'mʊ,

7ɔ 'ye 'bho 'kpa ɔ 'ye "pli, ɔ 'ye -zrɛ 'le ɔ na: Lɛ a 'bɔ'ɔ ti, a "si ɛ 'nynɪ, 'ɪn 'ke ɛ amʊ "nyɪ.

8'Bho "yuyigbɛ'ɛ 'lotʊ'a wɔnmʊpowlu "kpi, ʊn na: 'ln 'ybha-a 'Zaan Batiisɪ'a "lru. De ɛ 'le "bo 'li ti, -ɪn 'ke ɛ 'ɪnmʊ "nyɪ.

9Elɔɔdɪ nʊ'a -kaa, ɔ "zru-o'o! -Ɛkedɪmaa, 'bho nyʊ 'wee'a "yigbeyi ɔ -zrɛ -nɪ'o.

10'Le ɔ 'ye "srojayi -lue 'srʊ po 'le ɔ na: Mu, cɛ 'bho 'Zaan'a "lru, de ɛ 'le "bo 'li ti, -ɪn -ke ɛ 'ke yi. 'Le ɔ 'ye 'le -jie 'mʊ mu, ɔ 'ye 'Zaan Batiisɪ "lru "yicɛ,

11ɔ 'ye 'ɔ "lru "bo 'li tide, ɔ 'ye ɛ ʊ -ya, 'le 'nynaakpʊdraa 'ye ɛ 'le -za ʊn 'ye ɛ 'wa 'lotʊ -jeyi "nyɪ.

12'Zaan Batiisɪ'a -namʊ 'wɔn'ɔ 'ɔ 'mɛmɛdɪ 'bɔ ɔ, 'le ʊn 'ye yi, 'le ʊn 'ye 'ɔ "ku 'mʊ"luo, ʊn 'ye ɛ tinmaze. 'Le lɪ 'wee zi'a a, ʊn 'ye 'ya "dɪ Zezii kpa. -Kagbɛ ɛ, 'ka-a 'Zaan'a 'mɛmɛdɪ zi'o. 'Ɛ dɪ Elɔɔdɪ nʊ'o: Zezii 'mo-o 'Zaan Batiisɪ -sɔ'ɔ glu.

13Zezii 'wɔn'ɔ "dɪ 'mnɪ 'bɔ ɔ, ɔ -ke 'ɔ -namʊ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ʊn 'ye gɔlʊ 'li 'kpa, ʊn 'ye -da cɛ'ɛ kpɔ mu. Nyʊ 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ʊn 'wlʊ-o -gwlɛ gwlɛ 'mʊ 'le ʊn 'ye "ni wɔnli tiple ʊn 'ye ʊ kli mu.

14Ɔ -ke ʊn 'wlʊ'a 'le gɔlʊ 'li, ʊn 'ye-e nyʊ'a -dadudu li. ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ'a ngaze 'lbhɔ -ɔ'o, 'le ɔ-ɔ 'pʊʊn'o 'wa "gwizimʊ.

15"Jiazɔ nyni'a a, 'ɔ -namʊ 'nyni -ɔ li 'le ʊn na: 'Yrʊ -nɪ'e-e tikpanamʊ 'le 'nɔɔ cɛ'ɛ kpɔ. 'Tmʊʊ nyʊ 'mnʊ, ʊn 'ke gwlɔ 'mʊ mu, ʊn 'ke lilia ti'bɔ.

16Ɔ na: Ɛ se -kaa ti-nmɔ ʊn 'ke le mu. A'ba "bhi "nyɪ ʊ lilia!

17'Le ʊn na: -A 'bhle'a -laa "klenyɪ, ɪ-ɪ 'mo-o "flɛɛ -muu -ke zmi 'sɔn!

18Zezii na: A -yɪ ɪ 'ɪnmʊ!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19Ʊn -ke ɪ yi'a a, 'le ɔ na: Nyʊ 'wee bhla 'bho -sukui "kpi gbɔ ti! 'Le ɔ 'ye "flɛɛ -muu -ke zmi 'sɔn 'mʊ"luo. Ɔ popo'o-o 'le yaku "yi, ɔ 'ye -Lagɔ 'sɛɛ po, 'le ɔ 'ye "flɛɛ -ke zmi -jiɛ "yi ticɪcɛ -nɪ. 'lnnɪ ɔ "nyɪ'e 'ɔ -namʊ, ʊn 'gblee'e nyʊ "yiti.

20'Wa 'wee li-o'o ʊn 'ye lbho, lililɪ 'ye ti-sie. "Flɛɛ -ke zmi'a "di-i -sie'a ti, ʊn 'tɪtɛ 'nɪ ti a, ɪ 'po-o -cɪcɪ -bue 'yɔ 'sɔn.

21Ʊ-bʊ nyʊ'a 'wee li'a, -bho nyɔ -za 'bho "yreetɪ -ke 'nynʊkpakpɪ, 'wa "klumʊ'a nyukpasi'a "sɛsɛ 'bhɛɛ'ɛ-ɛ "dui -bue "dui 'sɔn -gwlɪ -bue.

22l zi'a -kaa a, Zezii na 'ɔ -namʊ -bodɪ: A 'kpa 'le gɔlʊ 'li. A -kɔ 'an nya, a 'ke "ni cɛ. -Bho 'ɪn "nyɪ nyʊ -jolʊ 'le 'ɪn 'ke yi.

23Ɔ gwɛ'ɛ nyʊ'a -jolʊnyɪɛɛ "yi a, ɔ -nɪ -lue, ɔ 'ye 'le -gɔgɔ -lue "kpi 'ya, ɔ 'ye -Lagɔ wɔn gbo po. -Da -kʊtamnɪ -nɪ'a 'mʊtikpenamʊ, ɔ -nɪ -lue, ɔ 'ye li-cɛ.

24Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ 'li 'ɔ -namʊ'a gɔlʊ -fla'a-a -jolʊ 'mʊ see. Ɛ -tɛ'ɛ-ɛ 'kɪka gbo. -Bibie nʊ'a -kaa, ɛ yi-o'o. Ʊn -ke ɛ-ɛ dede-e "yi 'le "tarili'a 'wɔn'ɔ gɔlʊ 'ke -na.

25Zɔ'ɔ "yri mu'a le -yi mʊ a, Zezii-i 'na-a 'bho "ni "yigbeyi 'le ɔ-ɔ mu'o 'ɔ -namʊ "yi.

26A -gblee, -da ʊn 'ye 'ɔ li, ɔ -nɪ'a 'bho "ni "yigbeyi -nanamʊ a, "lri pʊ -ʊ'o -sɪanyɪ'a dɪ, 'le ʊn 'ye "wɔ, ʊn na: "Kuzuzu mo'o!

27'Bho -gbaa -lue 'mʊ, ɔ na: A -ku -pɔlʊ ti, -sɪanyɪ'a -lbha amʊ -le, 'ɪnmɔ Zezii mo'o!

28'Piɛlɪ na: 'An -Kɔyi, -bho ɛ "du -ɪnmʊ -ziaka, 'wɔn 'ɪn 'ke -ɪnmʊ -jeyi yi 'bho "ni "yigbeyi.

29Ɔ na: Yi! 'Piɛlɪ 'wlʊ'a 'le gɔlʊ 'li, ɔ 'kpa-a 'bho "ni "yigbeyi 'le ɔ-ɔ mu'o Zezii "yi.

30Ɔ -gbʊ'a -bibie ya, -sɪanyɪ 'lbhɔ -ɔ'o, ɔ "bhlu-o "nidu, 'le ɔ 'ye "wɔ: 'An -Kɔyi, 'pʊʊn 'ɪnmʊ!

31Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, Zezii 'sro-o sʊ -nalo, ɔ 'ye ɔ kpʊn 'le ɔ na: -lɪn -see 'ɪnmʊ "gwlide ke! Leedɪ -a'a -pɔlʊ 'kɔlʊ'a?

32Ʊn -nɪ 'sɔn nʊ'a -kaa, ʊn 'ya-a 'le gɔlʊ 'li. 'Bho -gbaa -lue 'mʊ, blenyi, -bibie 'bhɔ-ɔ'o.

33'Bho 'mnɔ 'ɔ -namʊ -nɪ'a 'le gɔlʊ 'li 'wee 'po -ɔ 'kolri wɔnyi glu 'le ʊn na: -Lagɔ'ɔ "yu -ɪn "du'o -ziaka.

34Ʊn cɛ'ɛ "ni, 'bhlʊkpa ʊn-ʊ 'la'a Genɪzalɛɛtɪ, 'le-e 'wa gɔlʊ -kpʊn -nɪ'e 'kpʊkpʊ.

35Ʊn nyni'a -nalo, nyʊ-ʊ -nɪ'a 'le 'fɔ 'mnɛ "kpi yibo'o-o Zezii "yi 'le ʊn 'ye 'ɔ yiyidɪ 'le 'wa 'bhlʊkpa "kpi ti-wa, 'le ʊn-ʊ yɔ 'ɔ "gwizimʊ 'wee.

36Nyʊ bhade 'nɔ-ɔ li "gwizimʊ 'ke 'ɔ -bana li'tʊ fɔfʊyiti, 'le, "gwizimʊ-ʊ 'tʊ'a 'ɔ -bana li, -Lagɔ-ɔ 'pʊʊn nʊ'o.

Matiee 15

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1'Bho ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, Faliziɛɛnyɔ gbɪ -ke -Lagɔ'ɔ gbayibomʊtɔlʊ 'wlʊ-o Zelizalɛɛmʊ, ʊn 'ye Zezii -bodɪ yi 'le ʊn 'ye ɔ tidede,

2ʊn na: -A'a -namʊ 'cɛ-ɛ -a'ba "na "we'a gba 'mʊ. 'ɪnnɛ 'mo-o, -ka nyɔ-ɔ lre'a kwa 'le -a 'saa'a li 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'wa nʊ -kaa 'le ʊn-ʊ li'o. Leedɪ ʊn-ʊ nʊ'o 'na'a?

3Ɔ na: 'Le a'ba "bhi 'le, a -see -Lagɔ'ɔ gba 'mʊcɛ'ɛ? 'Mna na, a'ba "bhi'a gba a-a kpʊn'o "yi tenyɪ.

4-Lagɔ na: "Du 'bho -a'a -tɪta -ke -a'a 'lotʊ'a wlu. -Kaa ɔ 'lɛ'ɛ -kaa -lrɛɛ: -Yɔ nʊ'a 'ɔ -tɪta -ke 'ɔ 'lotʊ "we'a -lue "nyinynidɪ "lruli, ɔbɔ 'ke 'lbhɛ-ɛ ɔ 'ke 'mɛ mo'o.

5-6-Lagɔ 'lɛ-ɛ -kaa see, 'ɛ dɪ, a-bʊ -yʊʊ, a-a tbhɛ'ɛ ɪ-bɪ -Lagɔ'ɔ gba 'mnɪ "kpi 'le a-a tɔ'ɔ -kaa nyʊ. -Bho dɪ kpʊn -a'a -tɪta -ke -a'a 'lotʊ 'le ʊn 'ke -ɪnmʊ -bodɪ yi, -ɪn 'ke ʊ -kpa 'le -ɪn 'ke na: 'ln 'wɪn -ɪ 'bɔ, lɪ 'ɪn 'ke 'ka amʊ "nyɪ, 'ɪn "nyɪ -ɪ -Lagɔ -bonyaa 'mʊ, -bho -ɪn 'lɛ -kaa, -a'a nyɔtu se 'tɔ 'bhɛɛ -ɪn 'ke ʊ -kpa. 'Ka-a a'ba "sɛ-ɛ tʊtɔ'o "kɔmʊkɔmʊ. -Bho a -ka -kaa-a nʊ, a 'po-o -Lagɔ'ɔ wlu 'plʊ 'mʊ ti.

7A-a 'mo-o -mɪɛ 'sɔn'ɔ 'bhlemʊ. -Aaan! Dɪ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi Ezayii 'cnɪ'a 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li see, a'ba "kpidɪ -ke damʊ ɔ -za'a -ziadɪ 'mʊ, ɔ 'bhle-e 'gɪ'a? -Kagbɛ 'ka-a ɔ 'cnɪ ɛ'o:

8-Lagɔ na: 'Bho -mɪɛ "yi ʊ-bʊ nyʊ -nʊʊ 'bhle -nɪ'e 'an 'nynɪ, 'wa -pɔlʊ se 'ɪnmʊ "yi -nɪ -ka -zɛgɛka.

9-Bho koo ʊn bʊbɔ 'ɪnmʊ kplokplo, bhebhelɪ mo'o, -ɛkedɪmaa, nyunyu'a 'liticɛdɪ ʊn-ʊ tɔ'ɔ nyʊ, 'ɪnnɪ ʊn-ʊ 'la'a 'an wlu.

10A -gblee, 'kla 'mnɔ'ɔ dɪ, Zezii 'la-a nyʊ'a -dadudu 'le ɔ na: A'ba 'wee, a po 'ɪnmʊ -lokui, a 'ke 'an wlu 'mʊti'wɔn -ka -zɛgɛka.

11Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'po-o "yi -lue 'le ɔ na: Lililɛ nyɔ-ɔ li'a, 'ɛ po nyɔ "nyinyninyɔ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Lɛ-ɛ 'wlʊ'a 'le nyɔ'ɔ -pɔlʊ 'zɔ, 'ɪnnɛ po 'ɔ "nyinyninyɔ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

12Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le 'ɔ -namʊ 'ye ɔ linyni 'le ʊn na: Wlu -ɪn -za'a -laa 'mʊ 'kpʊn-o Faliziɛɛn "we li, -ɪn yibo nɪ 'nɪ?

13Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa, 'le ɔ 'ye "yi -lue po 'le ɔ na: -Lololɛ -yɛ 'an -tɪta -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li -see'a -lo, ɛ-ɛ 'ye-e glu -zɛ -mʊ.

14A "tayi nʊ "yiti! Ʊn kɔɔ'ɔ-ɔ "lɔmʊ -yʊ tɔ'ɔ nyʊ -jolʊ. 'Le, -bho "lɔyi 'bhlee 'ɔ -bolɔyi -kɔɔtu wɔnyi a, ʊn -nɪ 'sɔn, ʊn-ʊ 'ga'a 'le "bhie 'li ti.

15Ɔ gwɛ'ɛ "yi -nɛɛ "yi a, 'Piɛlɪ "luo'o-o wlu 'mʊ, ɔ na: 'An -Kɔyi, zɪza "yi 'mnɪ gbɔ!

16'Le Zezii na: A-bʊ -yʊʊ 'ku-o -loku 'mʊ -lrɛɛ?

17A -see -bhla ti'wɔn ke? Lɛ nyɔ-ɔ li'a, 'ɛ po nyɔ "nyinyninyɔ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -ɛkedɪmaa, ɛ-ɛ 'mu-o 'ɔ 'limʊ. -Bho ɔ mu 'kwla "kpi 'le ɛ-ɛ 'wlʊ 'ɔ 'mʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Lı nyɔ-ɔ popo'a 'gwlʋti, ɔ-ɔ nʋ'a, ɔ-ɔ za'a 'mʋ, 'ınnı po 'ɔ "nyinyninyɔ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

19'Le nyunyɔ'ɔ -pɔlʋ 'zɔ, 'le-e "nyinyninaagı-ı 'wlʋ'o, 'ınnı "tuu'o nyɔ 'le ɔ-ɔ nʋ'o "nyinynidı -nıı: 'Le nyɔ-ɔ 'lbha'a "ku, 'le ɔ-ɔ 'ye'e -yranynɔbha, ɔ-ɔ "wılı'o, 'le ɔ-ɔ "yri'o, ɔ-ɔ cɛ'ɛ sın, ɔ-ɔ nyni'e nyʋ'a 'nynı wɔn.

20A -gblee, lı-ı po'a nyɔ "nyinyninyɔ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'ınnı 'ka-a! -Bho -ın -see kwa -lre 'le -ın 'ke li, 'ɛ po nyɔ "nyinynidı 'mʋ.

21Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, ɔ 'zi-e 'bho li, ɔ 'ye Tiilı -ke Sidɔɔbhlʋkpa "kpi mu.

22Ɔ nyni'a 'le, Kanaanynaakpʋ-ʋ -nı'a 'le 'bhlʋkpa 'mnɛ'ɛ "kpi see 'yi -ɔ -bodı 'le ʋn-ʋ "wɔ'o: 'An -Kɔyi, 'bhlʋkpayowli Daviidı'a "nayu, 'ye 'an ngaze! 'An "yunynaakpʋ se 'kpa "yi'bhle, ʋn 'bhle-e "nyinynidı'a -zuzu 'mʋ.

23Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa a, ɔ "suu 'nʋ 'mʋ-ɛ. 'Ɛ dı 'ɔ -namʋ nyni 'ɔ li, ʋn na: Lɛ ʋn 'bɔ'ɔ ti, nʋ ɛ ʋ -bodı ʋn 'ke mu, 'wa wlu 'kpʋn-o wɔn, ʋn 'ke -amʋ kli 'wlʋ.

24Ɔ na: Izrayɛɛlıkɔmʋ'a "sɛ'ɛ dı 'ın yi'o. Ʊn kɔɔ'ɔ-ɔ "mamabhlabhlı. Ʊn se "yriliduyi 'bhle. 'Wa -klıgbı'a -tɔ nʋ -Lagɔ'ɔ -jolʋ.

25'Nynaakpʋ 'mnʋ nʋ'a -kaa, ʋn 'nyni -ɔ li, ʋn 'po -ɔ 'kolri wɔnyi glu 'le ʋn na: 'An -Kɔyi, -kpa 'ınmʋ!

26A -gblee, ɔ na: Ɛ se "yrili-nmɔ -ın 'ke "yreetı lililɛ wɔn "yi -za -ın 'ke ɛ gbi "nyı.

27(-Ɛ -ke dı ɔ 'lʋ 'ʋ -kaa "yi, 'ınnɛ 'mo-o ʋn -se 'Zuifʋnynaakpʋ -ko.) 'Le ʋn na: Kın, 'an -Kɔyi, -ziadı mo'o. -Bho ɛ -nı -kaa a, -bho gbe'a -yowli -ka li, lililı'a kɔtı 'ga'a ti, gbe -mnɛɛ-ɛ li-o'o o!

28'Le Zezii na: A 'de-e 'ınmʋ "gwli -ziaka. -Ka a 'ybha'a a, ɛ -nı -kaa 'mʋ! 'Bho -gbaa -lue 'mnɛ 'mʋ "nyinynidı'a -zuzu 'wlʋ'o 'wa "yu 'mʋ-ɛ. Ʊn 'pʋn-o'o.

29l zi'a -kaa a, Zezii zi'e 'bho-o li, ɔ 'ye Galilee'a -badaklagba wɔnli le mu, ɔ 'ye -gɔgɔ -lue "kpi 'ya, ɔ 'ye ti-de.

30-Ka ɔ -nı'a 'bho, nyʋ 'wın 'ı 'bɔ ɔ, ʋn "gbu-o ti, ʋn 'bhle-e 'wa "gwizimʋ. Topomʋ o, -nıanıamʋ o, "lɔlɔmʋ o, -yʋ 'ma-a bobo -ke 'walı'a -dadudu -lrıı, 'ınnʋ ʋn-ʋ ya'a Zezii 'le ɔ-ɔ 'pʋʋn nʋ'o.

31Nyʋ-ʋ -nı'a 'bho a, ʋn 'ye'a 'ɛ lɛtu li, wɔn 'ma-a 'wa klɛ ti tenyı 'le ʋn-ʋ nʋ'o: -lın! Nyʋ-ʋ 'ma-a bobo, wa-a wlu-o'o. Topomʋ-ʋ na-o'o. "Lɔmʋ 'ye-e ti; 'le ʋn-ʋ 'bhɛɛ'ɛ Izrayɛɛlı'a -Lagɔ'ɔ 'nynı "yi.

32A -gblee, Zezii -ke nyʋ 'mnʋ nʋ 'bho 'wı tan ʋn -see lɛ li, 'le ɔ 'ye 'ɔ -namʋ 'la 'le ɔ na: -Yeee! Nyʋ -nʋʋ, 'wa dı 'bhle-e ngaze 'mʋ "sɛ, -ɛkedımaa, 'ın -ke ʋn 'nʋ-o 'nɔɔ 'wı tan, ʋn -see li. 'Wa -dadudu 'wlʋ-o nya. -Bho ʋn -sɔ 'mʋ, -bho ʋn -ka ʋ "bhli le-e mu, ʋn-ʋ 'ye-e -jeyi 'kpna -nı -mʋ. 'Ɛ dı, -bho -a se ʋ lilia "nyı, -a se 'bhɛɛ -a 'ke ʋ "yiti"tayi ʋn 'ke mu.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

33'Le 'ɔ -namʊ na: Nyʊ-ʊ -die'a -kaa 'mʊ, 'nɔɔ -tɛ'ɛ -kaa, 'nɔɔ gwlɔ se'a -nɪ, 'le, doo -a 'ke lililɛ -za, -a 'ke ʊ "nyɪ'a?

34'Le ɔ na: Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili. "Flɛɛ 'diɛ a 'bhle'a? 'Le ʊn na: -A 'bhle-e "flɛɛ -mɛɛsɔn -ke zmiyɔ -gbɪ.

35Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa 'le ɔ na nyʊ 'wee bhla gbɔ ti, 'le ʊn 'ye gbɔ tibhla,

36ɔ 'ye "flɛɛ -mɛɛsɔn -ke zmiyɔ gbɪ 'mʊ"luo, ɔ 'ye -Lagɔ 'sɛɛ po, ɔ 'ye ɪ -jiɛ "yi ticɪcɛ -nɪ, ɔ 'ye ɪ 'ɔ -namʊ "nyɪ, ʊn 'ye ɪ nyʊ "yiti'gblee.

37'Wa 'wee li-o'o, ʊn 'ye lbho, lililɪ 'ye ti-sie. 'Ya kɔtɪ -sie'a ti, ʊn 'tɪtɛ 'nɪ ti, ɪ 'po-o -cɪcɪ -mɛɛsɔn.

38Nyʊ-ʊ li'a a, -bho nyɔ -za 'bho 'nynʊkpakpɪ -ke "yreetɪ, 'wa "klumʊ'a nyukpasi'a "sɛ'ɛ "dui -nɪ -bue.

39Ʊn li'a a, Zezii "tayi 'nʊ-ʊ "yiti, ʊn 'ye le mu. Ʊn mu'a a, 'le ɔ -ke 'ɔ -namʊ 'ye 'le gɔlʊ 'li le 'kpa, ʊn 'ye Magadaabhlʊkpa "kpi mu.

Matiee 16

1ɩ zi'a -kaa a, Faliziɛɛn -ke Sadiziɛɛn 'yi-e Zezii -bodɪ ʊn 'ye ɔ 'bhakʊplʊ le 'gbaa -nɪ, ʊn 'ye ɔ tidede: -Bho ɛ "du -Lagɔ lbho -ɪnmʊ -ziaka, 'ɔ 'nynɪ 'mʊ, nʊ -daa -a'ba "yigbeyi wɔnkulɛ -lue -a 'ke ɛ li'ye.

2'Le ɔ na: 'Bho 'yrʊ'a tiganamʊ, 'le a 'ke yaku li'ye, 'le ɛ 'ke zaan a, a-a 'nʊ-o: -Vlii 'wla-o'o,

3'le ɛ 'ke -druma "du a, -bho yayi -nɪ -tukuu, a-a 'nʊ-o: "Ni-i 'ye-e -lbha -mʊ. A yibo'o-o yaku "yi'a lɪ-ɪ zi'a "tibheli, 'le, -nɔɔ -ke 'mʊyibolɪ'a dɪ a 'wɔn'ɔ 'bɔ see, a se ɪ "yiyibo!

4'Traamʊ'a nyʊ-ʊ se'a -Lagɔ "yi-kpʊn, -ʊ se'a "yi'srɛɛ 'bho 'ɔ "yigbeyi, ʊn 'bɔ-ɔ ti ʊn 'ke wɔnkulɪ li'ye. 'Le 'ɛ -lue 'tɪn -see -nʊ-ɛ yi, -bho ɛ -se Zonaasɪ'a "sɛ'ɛ nɛ'ɛ "yitigʊgɔlɛ 'ye'a -nʊ-ɛ mʊ. 'Le ɔ 'ye ʊ 'bho sie, ɔ -ke 'ɔ -namʊ 'ye "ni "kpi le mu.

5Ʊn cɛ'ɛ "ni a, 'le 'ɔ -namʊ 'ye 'gwlʊtipopo -ka ʊn -see'a "yidieflɔɔ 'mʊ"luo.

6'Le Zezii na: 'Bho Faliziɛɛn -ke Sadiziɛɛn "we'a "flɔɔ'ɔ "buubuulɛ'ɛ damʊ a "du a'ba "bhi "yrili!

7'Ɔ -namʊ'a "sɛ nʊ'a -kaa, ʊn-ʊ 'kabha'o: -A -ke "yidieflɔɔ -see yi'a dɪ ɔ 'lɛ'ɛ -kaa lɛ-ɛ!

8Dɪ ʊn -za'a 'mʊ, ɔ 'wɪn 'ɪ 'bɔ 'le ɔ 'ye ʊ -kaa "yi'lɛ: Leedɪ a nʊ'o -a se "yidieflɔɔ 'bhle, 'ɛ dɪ ɔ 'lɛ'ɛ 'na'a? A -see -bhla 'ɪnmʊ "gwlide ke!

9A -see -bhla ti'wɔn ke? "Flɛɛ -muu 'ɪn cɪcɛ'ɛ ti, nyunyu'a "dui -bue "dui 'sɔn -gwlɪ -bue li'a -ɪ -sie'a ti, a -see 'ya dɪ 'gwlʊtipopo? Ʊn li'a 'le, lililɪ'a -cɪcɪ 'diɛ -sie'e ti'a?

10'Le "flɛɛ -mɛɛsɔn nyunyu'a "dui -bue li'a 'le ɪ 'ye'a ti-sie, a -see 'ya dɪ 'gwlʊtipopo? Ʊn li'a 'le, lililɪ'a -cɪcɪ 'diɛ -sie'e ti'a?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11-Ka 'ɪn -see amʊ "flɛɛ'ɛ dɪ -bodɪ 'mʊ-za, lɛ 'ɪn -za'a 'mʊ, a'ba 'wɪn ɪ 'mʊti? 'Bho Faliziɛɛn -ke Sadiziɛɛn "we'a "flɔɔ'ɔ "buubuulɛ'ɛ damʊ, a "du a'ba "bhi "yrili!

12Ɔ mu'a 'bho wlu 'mnɛ'ɛ da le a, -yrɔzaa! 'le 'ɔ -namʊ 'ye ɪ 'mʊti'wɔn. -Ka ɔ -see'a ka "flɔɔ'ɔ "buubuulɛzɛgɛ 'nynɪ "si, 'le ɔ "si'a ka Faliziɛɛn -ke Sadiziɛɛn "we'a -tɔtɔlɪ 'nynɪ, 'le ʊn 'ye ɪ yibo.

13Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, ɔ -ke 'ɔ -namʊ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ʊn 'ye -gwlɔklagba ʊn-ʊ 'la'a Filiipʊ'a Sezalee -bhoga mu. 'Bho-o Zezii dede -nɪ'e 'ɔ -namʊ ti: 'An -namʊ-a, -bho nyʊ -ka 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu'a "kpidɪ 'mʊ-ʊza 'le, ʊn na 'yɔɔ 'ɪn "du'a?

14'Le ʊn na: Nyʊ na -ɪnmɔ 'mo-o 'Zaan Batiisɪ, -lrʊʊ na -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ -nɪ'a ti -bɛnyɪ, 'wa -lue -ɪn "du'o, -lrʊʊ na -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi Elii -ɪn "du'o, 'le -lrʊʊ na -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi Zelemii -ɪn "du'o.

15'Le ɔ na: -Bho ɛ "du a'ba "bhi -bodɪ 'le, 'yɔɔ 'ɪn "du'a?

16'Le Simɔɔ 'Piɛlɪ na: -lnmɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, Tinɪlagɔ'ɔ "yu.

17Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'bho-o ɔ -nʊ -nɪ'e: Zonaasɪ'a Simɔɔ, -ɪn 'wa-a ti, wlu -nɛɛ, 'an -tɪta -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, 'ɪnnɔ po 'ɛ -ɪnmʊ wɔn 'mʊ, nyunyɔ -see -ɪnmʊ -ziadɪ wɔn 'mʊ po.

18'ɪnmɔ -yɔɔ, 'ɪn-ɪ 'wɪ -ɪ -ɪnmʊ "yiti, trɪ -ke "kpi nyʊ-ʊ -po'a -budu a, -ɪn -ke ɛ gʊgɔ'ɔ-ɔ "yiti. -Ka -lue 'mnɔ 'ka-a 'ɪn "luo'o -ɪnmʊ 'mʊ -a'a lbhʊ 'mʊ nyunyu'a -dadudu 'ke 'ɪnmʊ -bodɪ yi, 'le -ɪn 'ke 'wa nyamna "du. "Nyinynidɪ'a tiyayi'a wɔnkuɛ -ke 'mɛmɛɛ'ɛ "bhuo -see nyʊ 'mnʊ "yi-pa yi.

19Nyʊ -Lagɔ-ɔ 'ye'a -kɔ mʊ, -ɪnmɔ 'ye 'wa nyamna "du mʊ 'le 'ɪn 'ke -ɪnmʊ 'an wɔnkuɛ "nyɪ. -Lagɔ'ɔ wɔnkuɛ -ke -ɪn -na'a a, 'le ɛ 'mʊ lɛ"o lɛ -a 'ye'a 'mʊ'kaa mʊ 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi, -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li-i 'ye -ɛ 'mʊ'kaa -mʊ -lrɛɛ. Lɛ"o lɛ -a 'ye'a wɔn "kpiti-cɛ mʊ 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi, -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li-i 'ye -ɛ wɔn "kpiti-cɛ -mʊ -lrɛɛ.

20'Le ɔ 'ye 'ɔ -namʊ "dɪ 'mʊ "du 'le ɔ na: -Ka 'ɪn "du'a -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, nyɔ'ɔ 'wɔɔn nɪ amʊ wɔn "yi 'bɔ -le"a!

21A -gblee, ɛ-bɛ -nɔɔ -lue 'mnɛ 'li, Zezii 'kpa-a 'bho, lɪ -Lagɔ 'wɔn'ɔ -ɪ 'ye 'ɔ -bodɪ -yi mʊ, 'ɪnnɪ ɔ-ɔ 'tmʊʊ'o 'ɔ -namʊ. Ɔ na: 'ln-ɪ 'ye-e 'le Zelizalɛɛmʊ -mu -mʊ 'le -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ-e, 'ɔ gba'a yibomʊ -ke 'Zuifʊ'a -zigletumʊ -lrʊʊ-ʊ -nɪ'a 'bho-o 'ye 'ɪnmʊ 'kleyeɛɛ "kpi -ya mʊ 'le ʊn 'ke 'ɪnmʊ 'lbha 'ɪn 'ke 'mɛ. -Bho ʊn nmaze 'ɪnmʊ ti, 'an 'mɛmɛɛ'ɛ 'wɪ 'sɔn, 'ɛ tanzɔ, 'le -Lagɔ 'ke 'ɪnmʊ glu -za 'le 'ɪn 'ke ti-nɪ -lrɛɛ. 'lnnɪ ɔ -za'a 'mʊ.

22'Ɔ "yitiflɔwlu 'mnɛ -see 'Piɛlɪ'a -pɔlʊ -bhlua, 'ɛ dɪ ɔ -ke ɔ -jri-ɛ'ɛ gbɔ 'le ɔ na: -Woofoa! 'An -Kɔyi, 'ya lɛtu -see -ɪnmʊ -bodɪ -yi yi.

23'Piɛlɪ 'lɛ'ɛ -kaa a, Zezii "bhiti'e-e "yiti 'le ɔ-ɔ wlu 'nɔ "lruli, ɔ na: Sataan! po 'ɪnmʊ le! Lɪ -ke -Lagɔ se'a -ybhɛ, 'ɪnnɪ -a popo'o 'gwlʊti. -ln 'bɔ-ɔ ti -ɪn 'ke 'ɪnmʊ "nyinynidɪ 'mʊ

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

po, 'le, lɛ -Lagɔ 'bɔ'ɔ ti, 'ɪn 'ke nʊ, -ɪn 'ke ɛ 'ɪnmʊ -pɔlʊ "yi -za, -ɛkedɪmaa, -a'a popo -Lagɔ'ɔ ka 'gwlʊti, nyunyɔnaagɪ -ɪn 'bhle'e 'mʊ.

24'Le ɔ na 'ɔ -namʊ -bodɪ: Nyɔ -yɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke 'ɪnmʊ "srii 'le 'ɪn -ke ɔ 'ke -na "kɔmʊkɔmʊ, -yɪ 'ma-a 'ɔ "bhuo'a 'gwlʊdɪ, ɔ po ɪ ti 'le ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdɪ nʊ. Ɔ 'wɔn ɔ 'ke 'kle 'ye kplokplo, 'le ɛ-bɛ 'kleyeɛɛ 'mʊ ɛ 'bhɛɛ'o nyʊ 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ 'le ɛ 'ke ngazemɛmɛɛ'ɛ "bhuoka "du.

25Nyɔ -yɔ'ɔ zi'a 'ɔ "bhuo'a tinɪɛ'ɛ dɪ, -ɔ sɪa'a 'an dɪ kplokplo 'le ɛ 'ke 'ɔ 'mɛnamʊ nyni, 'ɔ nyɔtu 'ke 'pʊn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Nyɔ -yɔ zi'a 'ɔ "bhuo'a tinɪɛ'ɛ dɪ 'le 'kmʊ 'mʊ'a lɪ 'li, 'ɔ nyɔtu 'ke 'mɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

26-Gblee, -bho -ɪn "du 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ'a 'gagalɪ 'wee'a 'yeyedɪ 'le -ɪn 'ke 'mɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le, leelɛ -ɪn 'ye'e 'tɔ 'bho'a? 'Ya 'wee 'mo-o bhubhulɪ, -ɛkedɪmaa, 'ya lɛtu se 'bhɛɛ ɪ 'ke nyɔ 'pʊʊn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

27-Ziaka, 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'le 'an -tɪta -Lagɔ gbo 'wlʊ -mʊ 'le 'ɪn -ke ɔ gbo'a -dalbhomʊ 'ke 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi yi. 'Le 'ɔ 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ 'mʊ 'ɪn-ɪ 'ye -yi -nɪ mʊ. 'Bho 'mnɔ, nyɔ"o nyɔ'ɔ dɪ ɔ nʊ'a 'le ɔ 'ke 'ya 'pɛlʊ 'ye.

28-Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu-u 'ye-e -yi -mʊ 'le nyʊ 'ke 'an nyʊ'a -kɔkɔɔ'ɔ da 'ye. A-bʊ -nɪ'a -laa, a'ba "klumʊ'a nyʊ -lrʊʊ -see 'mɛ yi, a-a 'ye-e 'ɛ da 'ye -mʊ. 'Ka-a Zezii 'lɛ'o.

Matiee 17

1Zezii -za'a ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ 'mʊ, ɔ nʊ 'bho 'ɛ "kpi 'wɪ -mɛɛlo, 'le ɔ 'ye 'Piɛlɪ, Zaakɪ -ke 'ɔ 'lotʊ'a "yu 'Zaan 'mʊ"luo, ɔ -ke ʊn 'ye 'le trɪklagba -lue "kpi 'ya. 'Le-e ɔ -ke ʊn -cɛ'ɛ li.

2Ʊn nyni'a 'le trɪ "kpi "gamʊ, 'wa "yri nʊ'a -kaa, ɪ kati'o, 'le, -vlavlɪ 'bhɛɛ'ɛ Zezii'a 'nynɪ "yi a, ʊn 'ye ɪ li'ye. 'Ɔ "yigba -ke 'ɔ -banɪ "plu-o'o 'le ɪ-ɪ vlan'o tenyɪ, 'nɔɔ 'kmʊ'a "pluplulɪ nyɔ 'kɪ ɪ likpʊkpa -nɪ, ɪ se -nɪ.

3'Ɔ -namʊ tan nʊ'a -kaa, Moyiizɪ -ke Elii 'ma-a -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ -bɛnyɪ, ʊn 'ye -ʊ li 'le ʊn -ke Zezii-i wlu'o.

4Ʊn 'ye 'ʊ -kaa li a, 'le 'Piɛlɪ 'ye wlu 'mʊ"luo, ɔ na: 'An -Kɔyi, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili -a 'ke 'nɔɔ -de. -Bho -ɪn 'wɔn ɔ, 'le -a 'ke -pepe tan po, -a'a -nɛ -lue, Moyiizɪ'a -nɛ -lue, Elii'a -nɛ -lue.

5Wlu 'mnɛ "sri 'le 'Piɛlɪ'a wɔn 'mʊ, 'mʊkudruku-u vlan'a 'wlʊ-o 'le yaku 'li, ɛ 'ye 'wa klɛ -zuzu "lru"jri. Wlu -lue-e 'wlʊ'a 'le -druku 'mnɛ 'mʊ, ɛ na: 'An "yu'a 'dɛ -lue -ke dɪ 'ɪn -kma'a, 'ɪnnɔ 'ka-a. Ɔ 'mʊ 'ɪn-ɪ po'o 'an 'bʊbʊa'a klɛ. 'lnnɔ 'mo-o Zezii. A po ɔ -lokui!

6-Da 'ɔ -namʊ 'wɔn'ɔ wlu 'mnɪ 'bɔ, -sɪanyɪ 'lbhʊ -ʊ'o tenyɪ; ʊn 'ga-a ti; ʊn 'po-o "yigba glu.

7Ɔ 'nyni -ʊ li 'le ɔ 'ye ʊ li'tʊ, ɔ na: A -sɔ 'mʊ, -sɪanyɪ'a 'lbha amʊ -le!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Ʊn -sɔ'ɔ 'mʊ, ʊn gbʊgbʊ'a ti, ʊn -see nyɔ li'ye -bho ɛ -se Zezii'a "sɛ, 'ɪnnɔ -ke ʊn -nɪ 'bho.

9ɩ zi'a -kaa a, ʊn-ʊ 'wlʊ-o 'tɔ 'le trɪ "kpi. Ʊn -nɪ'a 'drenamʊ 'le Zezii 'ye ʊ "dɪ 'mʊ "du: Lɪ-ɪ -ke da a 'ye'a -laa, a'ba -zɪ ɪ nyʊ -bodɪ 'mʊ -le, 'le ɛ 'ke 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu'a glusɔnɔɔ "kpi bhla"a!

10Ɔ -za'a wlu 'mnɛ 'mʊ 'le 'ɔ 'ye ɔ tidede: -A'ba -Tɔyi, -Lagɔ'ɔ gbayibomʊ na Elii 'ke yi -tanyɪ. 'Ka-a ma'a?

11'Le ɔ na: Kɪn, 'ka-a mo'o. Elii 'ke nya -kɔ -ziaka 'le ɔ 'ke lɪ 'wee nmaze, ɪ 'ke "yrili-nmɔ. -Bho ɔ yi-ɔ ɔ, 'le -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ 'ke yi.

12'ln-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, Elii yi-o'o see, nyʊ -see ɔ "yiyibo. Lɛ ʊn 'bɔ'ɔ ti, 'ɪnnɪ ʊn nʊ 'ɔ "lruli. -Ka -lue 'mnɔ 'ka-a ʊn-ʊ 'ye 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu'a "bhuo 'kleyeɛɛ "kpi -ya mʊ -lrɛɛ.

13-Ka ɔ "si'a ka 'Zaan Batiisɪ 'nynɪ, 'ɔ -namʊ 'wɪn -ɪ 'mʊti "gamʊ.

14A -gblee, ʊn -ka 'bho trɪ 'zɔ-ɔ nyni, nyʊ 'gbʊʊ'o-o "lru, ʊn-ʊ fuo 'nʊ-ʊ wɔn. 'Wa "klumʊ'a nyɔ -lue 'yi-e Zezii -jeyi, ɔ 'ye ɔ bhɪ gbɔ -gble.

15Ɔ na: 'An -Kɔyi, 'ye 'an "yu'a ngaze! Ɔ se 'kpa "yi'bhle. Ɔ 'bhle-e -sukusuku 'mʊ. -Bho 'ɛ 'cʊsasʊ 'wlʊ, 'wɪ -lrɛɛ 'li ɔ-ɔ 'kpa-a nɛ 'mʊ, 'le 'wɪ -lrɛɛ 'li ɔ-ɔ 'kpa'a "nukɔ.

16'ln -yɔ 'ɔ-ɔ -a'a -namʊ 'le ʊn se 'ɔ 'pʊʊnpʊan 'bhɛɛ.

17'Le Zezii 'ye -kaa 'ɔ -namʊ -ke nyʊ -lrʊʊ-ʊ -nɪ'a 'bho "yi'lɛ: -Wooo! A-bʊ -pɔlʊ'a "yikmumʊ -ʊ -ke dɪ -nyni'a "yrili, a -see 'ɪnmʊ "gwlide ke! Bhubhuyiti'a dɪ 'ɪn-ɪ sɪa'a -kaa a'ba dɪ kplokplo'a? -Bhlaaka a 'ke 'tɔ ti'wɔn'ɔ? Ɛ -nmɔ'ɔ -kaa-a ti, a -ya 'ɪnmʊ "yuyigbɛ! 'Le ʊn -ke ɔ 'ye yi.

18Ɔ yi'a a, Zezii "plaan'a-a "nyinynidɪ'a -zuzu "lruli "yikmaka, ɔ na: "Nyinynidɪ'a -zuzu, 'dɔ ɔ 'mʊ! 'Le "nyinynidɪ'a -zuzu 'ye "yuyigbɛ 'mʊ 'da, ɔ 'ye 'pʊn 'bho -gbaa -lue 'mʊ.

19Zezii -ke 'ɔ -namʊ -cɛ'ɛ li, 'le ʊn 'ye ɔ tidede: Leedɪ -a nu'o "yuyigbɛ "nyinynidɪ'a -zuzu 'mʊ ti, 'le -a se ɛ 'bhɛɛ'ɛ?

20Le ɔ na: -Ɛkedɪmaa, a -see 'ɪnmʊ "gwlide. -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, -bho a de 'kɪ 'ɪnmʊ "gwli -toope a, lɛ-ɛ -kmu'a "yi 'bho nyʊ 'wee'a "yigbeyi -see amʊ wɔn "yi ti-nyna yi, lɛ"o lɛ-ɛ 'ye-e amʊ 'mʊ'wɔɔn -mʊ.

[21'Le -Lagɔ'ɔ libhadeɛ -ke -supɛɛ 'mʊ, 'le-e nyɔ-ɔ nʊ nɪ'e 'ya "nyinynidɪ'a -zuzutu ti.]

22ɩ zi'a -kaa a, zɔ -lue 'zɔ Zezii'a -namʊ -ke ɔ 'gbʊʊ'o-o 'bho Galilee "lru, 'le, dɪ-ɪ 'ye 'ɔ -bodɪ -yi mʊ, ɔ 'ye ɪ 'mʊ-za -lrɛɛ: 'lnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu, ʊn-ʊ 'ye-e 'ɪnmʊ nyʊ -jeyi "nyɪ -mʊ,

23'le ʊn 'ke 'ɪnmʊ 'lbha 'ɪn 'ke 'mɛ. -Bho 'ɪn nmaze-ɛ ti, 'an 'mɛwɪ'a tanzɔ 'le 'ɪn 'ke glu -sɔ, 'ɪn 'ke ti-nɪ -lrɛɛ. Wlu 'mnɛ -nyni'e-e 'ɔ -namʊ 'gwlʊ li.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24Zezii po'a wlu 'mnɛ ti, ɔ -ke 'ɔ -namʊ 'mu-o Kapɛnayiimʊ. Ʊn nyni'a, nyʊ-ʊ za'a -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a lapoo 'ye-e 'Piɛlɪ li, 'le ʊn 'ye ɔ tidede: A'ba -tɔyi -ke a -na'a, 'ɔ "pɛle lapoo?

25'Piɛlɪ na: Leedɪ'a, ɔ-ɔ "pɛle nɛ-o'o. Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, ɔbɔ-e Zezii -ke 'ɔ -namʊ -lrʊʊ 'nyni-e -budu -lue wɔnyi. Ʊn pa'a a, 'le Zezii 'ye wlu 'mʊ"luo -antanyɪ 'le ɔ na: Simɔɔ, koo -a popo'o 'gwlʊti'a? -Mnɔɔɔ -bodɪ 'le, 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ yɔɔ "pɛle'e lapoo, ɔ "nyɪ'e 'bhlʊkpayowliklagba, 'ɔ nyʊ-ae -ale 'lɪkpʊ?

26Ɔ na: 'Lɪkpʊ mo'o. Zezii na: -Ka -lue 'mnɔ, -yʊ 'ma-a 'bhlʊkpayowliklagba'a nyʊ, ʊn se 'bhɛɛ ʊn 'ke lapoo "pɛle.

27-Lagɔ'ɔ "yu 'mna "du'o, 'ɪn se 'kɪ 'bhɛɛ 'ɪn 'ke ɪ "pɛle, 'le ɛ 'ye -kaa 'mʊ-nɪ'a dɪ, -abʊ -see nyʊ dɪ li-kpʊn yi 'le ʊn -kaa 'cɛ po. 'Ɛ dɪ, mu 'le -badaklagba kɔ, po 'le gwɛ. -Antanyɪzmi -a 'ye'a "fla mʊ, 'bhɛ ɛ wɔn 'mʊ, -a 'ye-e 'le nɛtɛmɔni 'yee -mʊ. "Pɛle -nɪ nɛ -a -nɪ 'sɔn "lrumʊ'a lapoo.

Matiee 18

1A -gblee, zɔ -lue 'zɔ, Zezii'a -namʊ 'nyni -ɔ li, ʊn 'ye ɔ tidede: -Bho -a'a nyʊ'a -kɔkɔɔ'ɔ -nɔɔ nyni 'le, yɔɔ 'mo-o -klagba'a?

2Ʊn po'a wlu 'mnɛ ti a, ɔ 'la-a "yuyigbɛ -lue 'le ɔ 'ye ɔ 'bho 'wa "yigbeyi ti-nyna 'le ɔ na:

3-Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, -ka a-a popo'a 'gwlʊti, -bho a se 'na "yizizia 'le a 'ke 'yɔɔ -ka "yuyigbɛ, "lemnɪɪ 'mna se 'bhɛɛ 'ɪn 'ke a'ba -kɔyi "du.

4'An nyʊ 'ɪn-ɪ 'ye'a -kɔ mʊ'a "klumʊ'a -klagba-a 'mo-o nyɔ-ɔ ya'a 'ɔ "bhuo 'zɔ, -ɔ'ɔ 'nɛ'ɛ dɪ 'mʊti "danaka.

5'Ɔ nyɔtu, nyɔ -yɔ "du'a 'an dɪ -ɔ kpʊn 'ɔ -gli, de "gwli 'ɪnmɔ -ɪn kpʊn'o.

6'ln-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, nyɔ -yɔ de'a 'ɪnmʊ "gwli 'wa 'la'a lɛ -ka "dana, -bho nyɔ -lrɔɔ 'bɔ ti ɔ 'ke ɔ dɪ "yrili"maa 'le ʊn 'ke 'an "gwlidedɪ 'bhɔ ɔ, -bhladɪ ɔ -see 'ɛ nʊ ke, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili, 'ɔ nyunyɔtu, ʊn 'ke ɔ sʊkpʊmua -bluu 'zɔ tisɪsan 'le ʊn 'ke ɔ 'tɔnni kɔ po.

7Ngazedɪ'a 'yɛɛ 'kaa'a? Lɪ'a -dadudu-u "tuu'o nyʊ "nyinynidɪ'a nʊnamʊ, ɛ-ɛ 'mo-o 'kmʊ -yɛ -ke "kpi 'ya lɪtu'a 'wlʊ-a'o! 'Ya lɪtu -see 'nɔɔ -bɔ yi. -Yɔ "tuu'a nyʊ 'ya lɛtu'a nʊnamʊ, 'ɔ dɪ-ɪ 'ye-e ngaze 'mʊ'bhle -mʊ "sɛ!

8Zezii 'po-o "yi 'le ɔ na: -Bho ɛ "du -a'a sʊ 'le ɛ 'ke -a'a bhʊ "du, -bho ɛ "tuu -ɪnmʊ "nyinynidɪ'a nʊnamʊ, -bhladɪ -ɪn -see 'ɛ nʊ ke, cɛ ɛ 'bho, -ɪn 'ke ɛ 'le nya "vuto, ɛ 'ke -ɪnmʊ gbo-tɛ. Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili -ɪn 'ke sʊgbɔdie 'bhle 'le -ɪn 'ke bhʊgbɔdie 'bhle 'le -ɪn 'ke "kɔgwlɛtinɪɛ 'ye. -Bho -ɪn se ɛ 'bho cɛ ɛ, -ɪn -ke -a'a sʊɪ -ke bhɪ 'sɔn-ɔ 'ye-e 'le "kɔgwlɛnɛ 'mʊ -mu -mʊ.

9'Le, -bho ɛ "du -a'a "yri-i "tuu -ɪnmʊ "nyinynidɪ'a nʊnamʊ -lrɛɛ, -bhladɪ -ɪn -see 'ɛ nʊ ke, "tru ɛ 'le, "vuto nɛ 'le nya ɛ 'ke -ɪnmʊ gbo-tɛ. Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili -ɪn 'ke "yriyʊɛ -lue

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'bhle 'le -ɪn 'ke "kɔgwlɛtinɪɛ 'ye. -Bho -ɪn se ɛ 'le "tru a, -ɪn -ke -a'a "yriyɔ 'sɔn-ɔ 'ye-e 'le nɛ 'mʊ -mu -mʊ, 'nɔɔ ʊn-ʊ 'la'a Geɛɛnɪ.

10Zezii po'a ɛ-bɛ wlu 'mnɛ ti a, ɔ na: A "du a'ba "bhi'a dɪ gba 'mʊ, -klaabonyʊ -yʊ de'a 'ɪnmʊ "gwli, 'wa 'la'a lɛ "danaka, 'le a -kaa 'wa -lue "yi"pli. 'ln-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ -ziaka, -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ "du 'ʊ "yrili. 'An -tɪta -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li'a "yri -nɪ 'nʊ-ʊ "kpi "kɔmʊ.

[11A -gblee, 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu yi-o'o 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, nyʊ-ʊ 'mɛ'ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'ɪn 'ke ʊ 'pʊʊn.]

12Zezii'a "gwlidemʊ 'mnʊ'a dɪ ɔ po'o 'bhlabhlɛ'ɛ "yi, 'le ɔ na: Koo a-a popo'o 'gwlʊti'a? -Bho nyɔ 'bhle 'bhlabhlɪ'a -gwlɪ -muu 'le 'ya "klumʊ'a -lue 'ke "ma 'le, ɔ -see -mu yi ɔ 'ke 'bhlabhlɪ'a -gwlɪ nyiɛ 'bhlabhlɪ -bue 'yɔ -mɛɛnyiɛ 'bho "ko "kpi sie 'le ɔ 'ke ɛ ti'bɔ'ɔ?

13-Bho ɔ 'ye ɛ, 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, ɛbɛ-ɛ'ɛ "kpi'a 'bʊbʊa-a 'ye-e "yi-die -mʊ 'le ɛ 'ke -gwlɪ nyiɛ 'bhlabhlɪ -bue 'yɔ -mɛɛnyiɛ -yɪ -see'a "ma 'mʊ-zi.

14-Ka -lue 'mnɔ 'ka-a, a'ba -tɪta -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li -see 'ybha 'le nyʊ-ʊ de'a 'ɪnmʊ "gwli'a -lue 'tɪn 'ke 'an dɪ "yrili"maa 'le ɔ 'ke 'ɔ "nyinynidɪ 'mʊ 'mɛ -nɪ.

15A -gblee, Zezii "du-o 'ɔ -namʊ "srɪn 'mʊ, ɔ na: -Bho -a'a 'lotʊ'a "yu nʊ "nyinynidɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, mu, -ɪn 'ke ɔ 'bho -yɛ, 'le -ɪn -ke ɔ 'ke li-cɛ. Lɛ ɔ nʊ'a, -ɪn 'ke ɔ "yi-tɔ 'le ɔ 'ke ɛ "yi'wɔɔn ɔ, "lemnɪɪ -ɪn -yɔ 'ɔ-ɔ 'bho -Lagɔ'ɔ -jolʊzɛgɛ "yi le.

16Lɛ ɔ nʊ'a 'bho, -bho ɔ -see ɛ "yiyibo, mu, 'la nyɔ -lue -ke 'sɔn 'le a 'ke 'sɔn -nɪ, 'le a 'ke tan -nɪ, 'bho a'ba "yigbeyi 'le a 'ke ɔ tidede -lrɛɛ, 'le a 'ke ɔ 'kpa "yi po 'le ɔ 'ke ɛ "yiyibo. -Bho a nʊ -kaa a, "lemnɪɪ, -ka ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔwlu 'li, 'ka-a a-a nʊ'o, 'le, lɛ"o lɛ a-a 'ye'a 'mʊ-za mʊ, a-bʊ 'ke ɛ "kpi "du, a-bʊ 'mo-o 'ɛ "dɪ'a -dayemʊ.

17"Nyinynidɪ ɔ nʊ'a, -bho ɔ -see ɛ "yiyibo, 'an -glɪgbawɔnyi -ɪn -nɪ'a a, mu -ɪn 'ke 'bho'a nyʊ -lrʊʊ wlu kpa. -Bho ɔ -see ɛ 'tɔ "yiyibo 'bho 'wa 'wee'a "yigbeyi, "lemnɪɪ 'an -glɪgbawɔnyi'a nyʊ -zɔ ɔ 'le 'wa "klumʊ, 'le, "sesinyɔ -ke ʊn se'a lɛ -lue 'mʊ-plɛ, ʊn 'ke ɔ "yi-zrɛ -nɪ.

18A po -lokui, -ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, 'an wɔnkuɛ 'ɪn "nyɪ'a amʊ, 'le ɛ 'mʊ lɛ"o lɛ a-a 'ye'a 'mʊ'kaa mʊ 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi, -Lagɔ-ɔ 'ye -ɛ 'mʊ'kaa -mʊ 'le yaku 'li -lrɛɛ, lɛ"o lɛ a-a 'ye'a wɔn "kpiti-cɛ mʊ 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi, -Lagɔ-ɔ 'ye -ɛ wɔn "kpiti-cɛ -mʊ 'le yaku 'li -lrɛɛ.

19'Bho 'ɛ lemʊ -lrɛɛ, 'nɔɔgbɛ 'bhlʊkpa "kpi, -bho a'ba "klumʊ'a 'sɔn bhete gbo 'le -pɔlʊ -lue 'mʊ, 'le ʊn 'ke lɛ 'ybha a, 'an -tɪta -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku li-i "nyɪ 'ɛ amʊ-ɛ.

20A -gblee, -bho ɛ "du nyʊ 'sɔn, nyʊ tan, -da ʊn 'gbʊʊ'a "lru 'an 'nynɪ 'mʊ, 'ɪn -nɪ'e-e 'bho 'wa "klumʊ.

21Zezii po'a wlu 'mnɛ ti, 'Piɛlɪ 'nyni -ɔ li 'le ɔ 'ye ɔ tidede: 'An -Kɔyi, -bho 'an -bonyunyɔ -ka 'ɪnmʊ "nyinynidɪ "lruli-inʊ -zɔɔ, 'ɪn 'ke 'ya dɪ 'bhɔ 'le ɔ 'ke mu ɛ 'ke kpɛ -mɛɛsɔn "kpi bhla ma'a?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22Ɔ na: -Gbaan! Kpɛ -dadudu mo'o, ɛ -see "tiinamʊ 'bhle yi.

23A -gblee, lɛ -ke -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ gʊgɔ'ɔ "yiti, 'ɪnnɛ 'ka-a: 'Bhlʊkpayowliklagba -lue 'bɔ-ɔ ti ɔ -ke 'ɔ lbhʊzemʊ 'ke 'ɔ "wlilɪ'a sɪkpɪ 'tɛ.

24Ɔ "du-o 'ya zrɛzrɛɛ wɔn, 'le, nyɔ -lue mɔni -dudududududu -bhlu -nɪ'a "kpi, ɔ 'ye ɔ 'la 'le ʊn 'ye ɔ -ya.

25-Da ɔ 'ka mɔni 'mnɪ -za 'le ɔ 'ke ɪ 'kwla-za, ɔ se 'bho 'bhle. 'Le 'ɔ -kɔyi na: 'ln-ɪ 'ye-e -ɪnmʊ 'dʊdɔ 'mʊ -sie -mʊ, -ɪn -ke -a'a 'nynɔ-e "yreetɪ-e -kɔkɔlɪ'a klɛ 'le 'an kpa 'ke -ɪnmʊ "kpi ti-gwɛ.

26Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'ɔ lbhʊzeyi-i 'na-a 'koji 'bho 'ɔ "yigbeyi, ɔ 'ye ɔ libhade, ɔ na: -Ku 'limʊ ti 'ɪn -bodɪ, -ɪn 'ke 'an ngaze 'ye, 'ya 'wee 'ɪn-ɪ 'ye 'kwla-za mʊ.

27'Ɔ -kɔyi nʊ'a -kaa, ɔ 'ye-e 'ɔ ngaze 'le ɔ 'ye kpa-a -nɪ 'nɔ "kpi'a dɪ 'bhɔ 'le ɔ 'ye ɔ "yiti"tayi ɔ 'ye mu.

28Ɔ-bɔ lbhʊzeyi 'mnɔ 'da'a 'bho "piemʊ, 'ɔ -bonyunyɔ -ke ɔ -nɪ'a lbhʊ -lue 'mʊ -ɔ 'bhle'a 'ɔ mɔniyɔɔsɪ'a kpa, 'ɪnnɔ ɔ 'ye'o 'le ɔ 'ye ɔ -bluu 'zɔ kpʊn 'le -fukafuka 'ye ɔ wɔn "suu, ɔ na: 'An mɔni -ɪn 'bhle'a, -zɛ ɛ 'kwla!

29'Le kpabhleyi 'ye ɔ bhɪ gbɔ -gble, ɔ 'ye ɔ libhade: -Ku "gwli, -ɪn 'ke 'an ngaze 'ye, 'ɪn-ɪ 'ye -ɪ 'kwla-za -mʊ.

30Ɔ -see 'wɔn, ɔ 'ye ɔ -jie 'mʊ po 'le nyukpasu 'mnɔ 'ye ɔ kpa -za -kpayɪ-ɔ, 'le ɔ 'ye ɔ "yiti"tayi.

31nyʊ -ke ɔ-ɔ nʊ'a lbhʊ -lue, ʊn 'ye 'ɔ zagbɪ'a da, ɪ -see ʊ 'tʊ nʊ, ʊn mu-o'o ʊn 'ye 'wa -klagba wlu kpa. -Ka 'ya 'wee zi'a, ʊn 'ye ɔ -kaa 'tmʊʊ,

32'le 'wa -kɔyi 'ye ɔ 'la, ɔ na: Nyanɪbhleyi! -ln 'bhle'a 'an kpa 'le -ɪn 'ye 'ɪnmʊ libhade. 'Ɛ dɪ 'ɪn 'bhɔ'ɔ -a'a kpa 'wee'a dɪ.

33-Ka 'mna 'ye'a -a'a ngaze, 'ka 'mnɔ, 'ka-a -ɪn 'ke 'kɪ -ɪn -bonyunyɔ'ɔ ngaze 'ye.

34'Wa -kɔyi 'ye ɪ 'cɛ "yi -po -nɪ 'le ɔ 'ye ɔ -jie 'mʊ po 'le ʊn 'ke ɔ nyanɪ 'mʊ kla 'le ɔ 'ke mɔni 'mnɪ 'kwla-za. -Bho ɪ -gwɛ nɔ "kpi ti 'le ɔ 'ke 'da.

35'Le Zezii 'ye ɪ wlu "kpi "du, ɔ na: -Ka -lue 'mnɔ ɔ, a'ba nyɔ -yɔ -see'a 'ɔ -bonyunyɔ'ɔ "nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ 'ɔ -pɔlʊ'a klɛ ti, 'an -tɪta -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, 'ka-a ɔ-ɔ 'ye ɪ amʊ "lruli-nʊ mʊ -lrɛɛ.

Matiee 19

1A -gblee, Zezii gwɛ'ɛ nyʊ'a -tɔtɔɔ "yi, ɔ -ke 'ɔ -namʊ -sɔ'ɔ-ɔ Galilee, ʊn 'ye 'le Zudɛɛn'ɛ lemʊ Zideebhlʊkpa "kpi mu.

2Nyʊ'a -dadudu "gbu-o ti ʊn 'ye ɔ kli mu, ʊn 'ye ɔ 'le -yɛ 'le ɔ 'ye 'wa "gwizimʊ 'pʊʊn.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Faliziɛɛn -gbɪ -nɪ'a 'bho 'nyni -ɔ li, ʋn 'gbaa 'nɔ-ɔ 'bhakʋplʋ le, ʋn 'ke ɔ dɪ -kpʋn -nɪ. Ʊn na: Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ -kaa ti lɛ"o lɛ 'nynaakpʋ-ʋ nʋ'a 'ɔ nyimiɛ "lruli, ɔ 'bhɛɛ'ɛ ɔ 'ke 'ɛ dɪ "du ɔ 'ke ʋ 'kwla-za'a?

4'Le ɔbɔ 'ye ʋ -kaa tidede -lrɛɛ: -Ka -Lagɔ'ɔ wlu 'lɛ'ɛ, a se 'na yibo? 'Bho lɪ 'wee'a 'nyaanamʋ -Lagɔ -ya'a-a nyunyu ti, nyukpasu -ke 'nynaakpʋ.

5'lnnɪ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ nyukpasu -ke 'ɔ 'nynɔ -nɪ 'sɔn 'ke 'wa -tɪta -ke 'wa 'lotʋ "yi'wlʋ 'le ʋn 'ke 'wa "bhi'a da pa, 'le ʋn 'ke nyɔ -lue 'tɪn "du.

6'Ɛ 'zɔ-ɔ 'mo-o nyukpasu -ke 'ɔ 'nynɔ -se 'tɔ-ɔ nyʋ 'sɔn -ko 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'Bho 'mnɔ nyɔ -lue ʋn "du'o. 'Ɛ dɪ, -bho -Lagɔ nʋ nyukpasu -ke 'ɔ nynɔ -lue 'tɪn 'mʋ, 'le ɛ 'se -kaa ti-nmɔ nyɔ -lrɔɔ 'ke ʋ lizɪza.

7'Le Faliziɛɛn "we na: 'Le leedɪ Moyiizɪ nʋ'o: -Bho nyɔ 'ke 'ɔ 'nynɔ 'kwla-za a, ɔ 'cnɪ "bɔgʋ -ɛ nʋ'a na: -Ɛ 'wlʋ'a -laa -zɪan 'ɪn -za'a amʋ 'kwla. 'Le -ɪn 'ke ʋ "bɔgʋ 'mnɛ "nyɪ ʋn 'ke mu. Leedɪ ma'a?

8Zezii na: Ɛ se 'kɪ -kaa 'mʋ-nɪ 'bho lɪ 'wee'a 'nyaanamʋ. A 'ku-o -loku 'mʋ'a dɪ Moyiizɪ nʋ'o a 'bhɛɛ'o a 'ke 'nynɔ 'kwla-za.

9A -gblee, 'ɪn-ɪ 'tmʋʋ'o amʋ-ɛ, -bho nyɔ -za 'ɔ "yikpʋnnynaakpʋ 'kwla a, 'le ɔ 'ke -lrʋʋ kpa a, ɔ 'ye-e -yranynɔbha.

10'Le Zezii'a -namʋ na: -Bho 'nynɔkpadɪ -nɪ -kaa 'mʋ, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili nyɔ 'ke nyɪfa 'mʋ -sie.

11'Le Zezii na: Nyʋ 'wee se 'ɛ lɛtu wɔnyi'bhɛɛ. Nyʋ -Lagɔ "nyɪ'a wɔnkuɛ, 'wa "sɛ-ɛ 'bhɛɛ nɛ'o.

12A -gblee, lɪ'a -dadudu "du-o nyʋ -lrʋʋ -taniɛ 'mʋ 'le 'wa kpa'a 'nynɔ 'le 'nynaakpʋ'a kpa'a nyimiɛ -lrɛɛ. Nyʋ -lrʋʋ 'ka 'wlʋ see, ʋn se nyukpasu nɪ 'mʋ-nɪ 'le 'nynaakpʋ se 'nynaakpʋ nɪ 'mʋ-nɪ -lrɛɛ. Nyʋ -lrʋʋ -wɛ'o, -lrʋʋ 'ma-a "yi 'le 'wa kpa'a 'nynɔ 'le 'nynaakpʋ'a kpa'a nyimiɛ 'le ʋn 'ke "yi-flɔ ʋn 'ke -Lagɔ'ɔ nyʋkɔɛ'ɛ lbhʋ nʋ 'wa -pɔlʋ'a klɛ ti. Nyɔ -yɔ 'bhɛɛ'ɛ 'ɛ lɛtu wɔnyi, ɔ nʋ ɛ!

13l zi'a -kaa a, nyʋ 'bhle-e 'wa "yreetɪ, 'ɪnnʋ ʋn -ya'a Zezii ɔ 'ke ʋ kwa "lru tide 'le ɔ 'ke ʋ "niti-wʋnna. A -gblee, nyʋ 'mnʋ -ke 'wa "yreetɪ-ɪ yi'a -kaa a, 'ɔ -namʋ kɪka 'nʋ-ʋ "yiti 'le ʋn-ʋ nʋ'o: A -ke a'ba "yreetɪ po le!

14'Le ɔ na: A "tayi "yreetɪ "yiti ʋn 'ke 'ɪnmʋ -bodɪ yi! A'ba "taa nʋ 'le -le! A -gblee, nyɔ-ɔ -ke 'limʋ'a -pɔlʋ 'yɔɔ'ɔ -ka "dana'a -pɔlʋ, 'ɔ nyɔtu -Lagɔ 'bhɛɛ'ɛ ɔ 'ke -kɔ.

15Ɔ nʋ'a -kaa, ɔ 'de -ʋ kwa "lru ti; ɔ -wʋnna 'nʋ "niti 'le ɔ 'ye 'bho lizi.

16A -gblee, Zezii -ka 'le-e gbʋ nyukpasudraa -lue 'nyni -ɔ li 'le ɔ 'ye ɔ tidede: 'An -Tɔyi, leelɛ 'mo-o -zɛgɛ 'ɪn 'ke nʋ, 'le, tinɪɛzɛgɛ-ɛ se'a "tiinamʋ 'bhle, 'ɪn 'ke ɛ 'ye'a?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17'Le ɔ na: Leelɛ -ke dɪ a dede'e 'ɪnmʊ lɛ-ɛ 'ma-a -zɛgɛ "kpi ti'a? Lɛ-ɛ 'ka -zɛgɛ "du, ɛ se -nɪ, -bho ɛ -se -Lagɔ -nɪ -lue 'tɪn. 'Bho 'ɛ "kpi, -bho -ɪn 'bɔ ti -ɪn 'ke "kɔgwlɛtinɪɛ 'ye, -kpʊn -Lagɔ'ɔ gba "yi.

18'Le ɔ 'ye tidede: Yrɪ ma'a? 'Le Zezii na: -Lagɔ'ɔ gba nyɔ 'ka "yi-kpʊn, 'ɪnnɪ 'ka-a: -A'a 'lbha "ku -le! -A'a 'ye -yranynɔbha -le! -A'a "yri -le! -A'a -cɛ -ɪn -bonyunyɔ sɪn li -le!

19"Du 'bho -a'a -tɪta -ke -a'a 'lotʊ'a wlu! -Ka -ɪn -kma'a -a'a "bhuo'a dɪ, -kma -kaa -ɪn -bonyunyɔ'ɔ dɪ!

20Nyukpasudraa 'mnɔ na: Gba -nɪɪ, 'ɪn -kpʊn 'nɪ-ɪ "yi 'wee. Leelɛ 'ɪn 'ke nʊ -lrɛɛ'ɛ?

21'Le Zezii na: -Bho -ɪn 'bɔ ti, -ɪn 'ke 'ɛ "tiinamʊ nyni, -a'a 'gagalɪ -ɪn 'bhle'a, -a'a -pɔlʊ kpʊn'a ti a, mu, po 'ya 'wee 'pɛlʊ 'le -ɪn 'ke 'ya mɔni "pʊanmʊ "yiti'gblee. -Bho -ɪn nʊ -kaa a, "lemnɪɪ -a 'ye-e "kɔgwlɛtinɪɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "troli. Ɛbɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ bhle'e 'nynɪ, -ɛ -zi'e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ'a 'gagalɪ'a klɛ. -Bho -ɪn -po nɪ 'pɛlʊ a, yi 'ɪn -ke -ɪn 'ke -na.

22Nyukpasudraa 'mnɔ 'wɔn'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ ɔ, 'gwlʊ -nyni 'nɔ-ɔ li, ɔ -kma'a-a "yigbeyi, ɔ 'ye mu, -ɛkedɪmaa, ɔ 'ga-o'o tenyɪ.

23Ɔ mu'a a, 'le Zezii na 'ɔ -namʊ -bodɪ: -Yeee! -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, nyɔ-ɔ 'bhle'a 'gagalɪ'a -dadudu -ɔ -ke -pɔlʊ kpʊn 'ɪ ti, -Lagɔ 'ke ɔ -kɔ, ɛ ku -kaa wɔn 'ya!

24'lɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ -lrɛɛ, nmiklagba 'ke 'bho "bhietoope "yi -zi -nɪ, ɛ 'ku-o wɔn. 'Gagayi'a -pɔlʊ 'ke 'ɔ 'gagalɪ "yi-sɔ 'le -Lagɔ 'ke ɔ -kɔ ɔ, ɛ 'ku-o wɔn tenyɪ -lrɛɛ, ɛ 'ye nmiklagba'a 'bho "bhietoope'a "yizinɪɛ -zi.

25'Ɔ -namʊ 'wɔn'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ ɔ, wɔn 'mʊ -ʊ ti 'le ʊn na: -Bho ɛ -nɪ -kaa 'mʊ 'le, "lemnɪɪ nyɔ yɔɔ 'ke 'pʊn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi'a?

26Ɔ -gbʊ 'nʊ ya, ɔ na: 'lnnɛɛnɛ -nɛɛ, nyunyɔ -bodɪ ɛ ku'o wɔn. 'Bho -Lagɔ -bodɪ ɛ se wɔnku. 'Bho -Lagɔ -bodɪ lɛ-ɛ 'ka wɔnku, 'ɛ lɛtu se -nɪ.

27Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa 'le 'Piɛlɪ 'ye wlu 'mʊ"luo 'le ɔ na: Zezii, -ɪn 'ye li-ɔ, -a'a dɪ -a "tayi'e -a'ba lɪ'a klɛ "yiti 'le -a -ke -a na'o. Koo -abʊ-a'a dɪ 'ke 'mʊtinɪnɪ'a?

28'Le ɔ na: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, 'le 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu'a 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ 'mʊ, -nɔɔ -ke ti 'ɪn-ɪ 'ye'a 'kmʊlre 'li'a lɪ'a klɛ -kɔ mʊ, 'bho 'mnɔ, -ka a -nɪ'a -bue 'yɔ 'sɔn 'ɪn -ke a -na a, 'ka-a abʊ-ʊ 'ye 'nynɪ 'wlʊ mʊ -lue -lue 'le 'ɪn -ke a 'ke lɪ -kɔ 'le a 'ke Izrayɛɛlɪ'a 'cɛ -bue 'yɔ 'sɔn -zigle -tu.

29'Le nyɔ -yɔ "tayi'a 'ɔ "bhlegbo -ke 'ɔ -kpɪɪ "yiti, -ɔ sie'a 'ɔ -glɪgbawɔnyi'a nyʊ, 'ɔ 'lotʊ'a "nynuu o, -tɪta o, 'ɔ 'lotʊ -ke 'ɔ "yreetɪ o, -bho ɔ -tbhɛ lɪ -nɪɪ -ke nyʊ -nʊʊ "kpi 'an dɪ, -zɛgɛ -Lagɔ-ɔ 'ye 'ɔ "lruli-nʊ mʊ, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili, ɛ 'ye lɪ -yɪ ɔ -tbhɛ'ɛ "kpi -zi, 'le ɔ 'ke 'bho "si, tinɪɛzɛgɛ-ɛ se'a "tiinamʊ 'bhle, ɔ 'ke ɛ 'ye.

30Nyʊ -yʊ 'ma-a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ 'nynɪbhlemʊklɪgbɪ, 'le nya 'wla 'wa -dadudu-u 'ye-e 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi bhubhunyʊ "du -mʊ. 'Le, nyʊ -yʊ ma 'ka-a bhubhunyʊ, 'bho -Lagɔ'ɔ "troli, 'wa -dadudu 'ke 'bho 'ɔ "yigbeyi 'nynɪbhlemʊklɪgbɪ "du.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Matiee 20

1Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, ɔ 'po-o "yi -lue 'bho lbhʊnʊmʊ "kpi 'le ɔ na: Lɛ -ke -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ gʊgɔ'ɔ "yiti, 'ɪnnɛ 'ka-a: -Kpaayowli -lue 'da-o'o zɔwɔnyi, ɔ 'ye lbhʊnʊmʊ tibɔnamʊ mu, ʊn 'ke 'ɔ -lololɪ 'zɔti 'bhɪsɛ.

2Ɔ 'ye 'ʊ a, ɔ -ke ʊn bhaga'o zɔ -lue 'zɔ'ɔ mɔni "kpi. Wlu 'bhɛɛ'ɛ 'mʊ 'le ɔ 'ye ʊ 'le lbhʊ "yi kpa.

3-Drumayrʊvlaan 'mʊ ɔ -ka mu 'bho lbhʊtibɔmʊ'a "lrugbʊʊnamʊ, nyʊ -lrʊʊ -nɪ'e-e 'bho, ʊn se lɛ nʊnamʊ -nɪ.

4Ɔ na: A mu a 'ke 'le 'an -kpaa 'mʊ lbhʊ nʊ 'le 'ɪn 'ke amʊ -ka -zɛgɛka "pɛle, 'le ʊn 'ye mu.

5'Yrʊ nyni'a "duu 'mʊ -kpaayowli 'mnɔ 'da-a'o ɔ 'ye -kaa nʊ -lrɛɛ. 'Le "jiazɔyrʊklagba 'mʊ ɔ 'nʊ-o -kaa -lrɛɛ.

6"Jiazɔyrʊ mu'a "yiti'tepo mʊ, 'ka-a ɔ nʊ'o -lrɛɛ, ɔ 'ye gbɔmʊbhɔɔmʊ -yɛ. Ɔ dede 'nʊ-ʊ ti: Leedɪ a -see lbhʊ nʊ 'le glu-u gwɛ'ɛ?

7'Le ʊn na: Nyɔ -see -amʊ lbhʊ "nyɪ'a dɪ mo'o. 'Le ɔ na: A mu 'le 'an -kpaa 'mʊ a 'ke lbhʊ nʊ.

8"Jiazɔyrʊ'a -gbɔtʊ -cɛ'ɛ 'bho, -kpaayowli 'mnɔ 'la-a 'ɔ "bɔgʊyiboyi -ɔ "pɛle'a nyʊ-ʊ nʊ'a lbhʊ, ɔ na: 'La lbhʊzemʊ 'le -ɪn 'ke ʊ "pɛle. Nyʊ-ʊ 'bhɔɔ'ɔ gbɔ 'mʊ, 'nyaa nʊ 'mʊ, 'le, -yʊ 'nyaa'a 'bho, -ɪn 'ke ʊ "kpi "yi-gwɛ -nɪ.

9"Jiazɔyrʊ 'tepo'a "yiti, nyʊ-ʊ yi'a 'ye-e 'wa zɔ -lue 'mʊ mɔni.

10Nyʊ -yʊ yi'a lbhʊ 'mʊ see 'ye'a nyʊ 'mnʊ li, ʊbʊ na ʊn-ʊ 'ye 'ko-o "yidiemɔni 'ye -mʊ. Ʊn mu'a 'le -gbʊ mʊ, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a ʊn 'ye'o -lrɛɛ.

11'Bho mɔni 'mnɪ'a kpʊnnamʊ nyʊ-ʊ -gwɛ'ɛ glu 'kpa-a -kpaayowli dɪ "yi, na:

12-A-bʊ sɪa'a 'yrʊwɔn 'mʊ, leedɪ -a -ke nyʊ-ʊ yi'a 'traamʊ 'bhɛɛ'ɛ mɔni 'mʊ'a?

13'Le -kpaayowli 'ye -kaa 'wa -lue "yi'lɛ: 'ln bha, 'ɪn -see -ɪnmʊ "yrabha 'li -po. -ln 'ka lbhʊ "yi kpa, mɔni -a'a "bhuo 'wɔɔn'ɔ "yi, 'ɪnnɛ 'ɪn "nyɪ'e -ɪnmʊ, 'kla -ko?

14"Luo -a'a mɔni 'mʊ, -ɪn 'ke mu. Nyɔ -yɔ yi'a -laa -lreeka a, -ka -ɪn 'ye'a, 'ka-a ɔ 'ke 'ye.

15'An "bhuo'a "yiglɛmɔni, -ka 'ɪn 'bɔ'ɔ ti, 'ka-a 'ɪn 'ke ɛ nʊ -ko? 'An dɪ'a "yrilinmɔɛ'ɛ "mʊnynɪ -a nʊ'a?

16'Le Zezii na: A -gblee, -ka ɛ zi'a 'bho nyʊ 'mnʊ'a "kpi, -ka -lue 'mnɔ, 'bho -Lagɔ'ɔ damʊ, 'ka-a ɛ 'ye 'mʊ-nɪ mʊ. -Klagba -ke -toope -see -nɪ yi. Ɛ -se 'bho 'wa lbhʊ'a "yigwlekamʊ, -zɛgɛ -Lagɔ 'kʊ ʊ "lrulinʊ, ɛ 'ke "yi'bhɛ 'le ɛ 'ke gbɔmʊbhɔɔmʊ'a nɛ 'mʊ-zi -ko, 'le ɛ -se 'wa gbɔmʊbhɔɔkamʊ ɔ 'ke 'wa -zɛgɛ "yi"pli -ko -lrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17l zi'a -kaa a, Zezii -ke 'ɔ -namʊ 'kpa-a -jeyi, ʊn-ʊ 'mu-o Zelizalɛɛmʊ. Ʊn -nɪ munamʊ, ɔ -ke 'ɔ -namʊ -cɛ'ɛ li. Ʊn -nɪ -nanamʊ 'le ɔ-ɔ 'tmʊʊ nʊ'o:

18A -gblee, 'le Zelizalɛɛmʊ 'nɔɔ -a -nɪ'a munamʊ, 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu, 'le 'mnɔ 'le-e ʊn-ʊ 'ye 'ɪnmʊ nyʊ -jeyi "nyɪ -nɪ mʊ, -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ -ke 'ɔ gba'a yibomʊ "we ʊn-ʊ 'ye 'ɪnmʊ -jeyi "nyɪ mʊ. Ʊn-ʊ 'ye-e 'ɪnmʊ dɪ "kpi "duu -mʊ 'le ʊn 'ke -kaa 'lɛ: Ɔ 'ke 'mɛ mo'o!

19'Lɪkpʊ -ʊ -nɪ'a Zelizalɛɛmʊ, -ʊ se'a -Lagɔ yibo, 'ɪnnʊ ʊn-ʊ 'ye 'ɪnmʊ -jeyi "nyɪ mʊ. Ʊbʊ 'mnʊ-ʊ 'ye-e 'ɪnmʊ 'cɪsɛ -mʊ, ʊn-ʊ 'ye-e 'ɪnmʊ "sɛɛn -mʊ, 'le, tu -ke "yri ʊn-ʊ 'lbha nɪ'a "ku, ʊn 'ke 'ɪnmʊ 'bho kɔ 'le 'ɪn 'ke 'mɛ. -Bho 'ɪn 'mɛ, -bho ʊn nmaze 'ɪnmʊ ti, 'an 'mɛwɪ tan'a zɔ -Lagɔ 'ke 'ɪnmʊ glu -za, 'ɪn 'ke ti-nɪ -lrɛɛ. 'Ka-a Zezii 'lʊ 'ʊ "yi.

20'Bho 'mnɔ ɔ, Zebedee'a "yreetɪ, Zaakɪ -ke 'Zaan -ke 'wa 'lotʊ 'nyni-e Zezii li, ʊn 'yi-e 'zɔ 'bho 'ɔ wɔnyi 'le 'wa 'lotʊ 'ke ɔ lɛ 'ybhaa.

21Ɔ na: Leelɛ a 'ybha'a? 'Le ʊn na: -Bho -a'a nyʊ'a -kɔkɔɔnɔɔ nyni a, 'wɔn 'an "yreetɪ 'sɔn -nʊʊ, 'bho -a'a 'zɔnyʊklɪgbɪ -ʊ 'ka -ɪnmʊ "yi kɔ ɔ, ʊn 'ke ʊ "du 'le ʊn -ke -ɪn 'ke nyʊ -kɔ.

22'Le ɔ na: Lɛ a-a 'ybha'a, a yibo 'ɛ 'zɔ 'nɪ? 'Le ɔ 'ye 'wa "yreetɪ gbo "bhiti, ɔ na: 'lɪn-ɪ dede-e amʊ ti, -ka 'ɪn-ɪ 'ye'a 'kleyeɛɛ 'mʊ -zi -nɪ mʊ 'le 'ɪn 'ke 'mɛ, a 'bhɛɛ nɛ 'nɪ? Ʊn -nɪ 'sɔn na: -A 'bhɛɛ nɛ-o'o!

23'Le ɔ na: -Ka 'ɪn 'ka 'kleyeɛɛ 'mʊ -zi -nɪ 'le 'ɪn 'ke 'mɛ, 'ka-a a 'ke ɛ 'mʊ -zi -nɪ 'le a 'ke 'mɛ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'bho lɛ -yɛ a 'ybha'a -laa'a damʊ, 'ɪn se 'bho 'ɛ "kpi wlu 'bhle, -bho ɛ -se -Lagɔ -nɪ -lue 'tɪn. 'An 'zɔ'ɔ nyʊklɪgbɪ -ʊ 'ka 'ɪnmʊ "yi kɔ ɔ, 'le 'ɪn -ke ʊn 'ke nyʊ -kɔ ɔ, ɔ -zʊ 'ʊ-ʊ 'bho see.

24Zezii'a -namʊ -bue -yʊ -sie'a 'bho 'wɔn'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ ɔ, ʊn -po'o-o ʊ-bʊ 'lotʊ'a "nynuu 'sɔn 'mnʊ 'cɛ -kwa,

25'le ɔ 'ye 'wa 'wee 'la ɔ 'ke ʊ 'tmʊʊ 'le ɔ na: A yibo'o-o 'bhlɪkpɪ'a -yowli "we 'bhle-e nyʊ 'wa wɔnzika 'le 'wa nyʊklɪgbɪ-ɪ nʊ nɪ'e 'bho nyʊ "kpi wɔnkuɛ.

26A-bʊ -yʊʊ, 'le a'ba "klumʊ 'ɛ lɛtu'a -nʊ-ɛ -le! 'Le a'ba "klumʊ nyɔ -yɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke a'ba -klagba "du, ɔ "du 'bho a'ba klɛ kplokplo 'le ɔ 'ke a'ba 'zɔ'ɔ lbhʊnʊyi "du.

27-Yɔ 'bɔ'ɔ ti 'le a'ba "klumʊ -lrɛɛ ɔ 'ke amʊ -kɔ ɔ, ɔ -ya 'ɔ "bhuo 'zɔ ɔ 'ke a'ba klɛ'ɛ 'geyikpaan "du.

28'lnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu, 'ka-a 'ɪn -nɪ'o -lrɛɛ. Ɛ -se nyʊ 'ke 'ɪnmʊ lbhʊ -bodɪ nʊ, 'ɛ dɪ 'ɪn yi 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ -ko; 'ɪn yi-o'o 'ɪn 'ke nyʊ lbhʊ -bodɪ nʊ 'le 'ɪn 'ke nyʊ "we'a -zɛgɛ'ɛ dɪ 'mɛ. -Bho 'ɪn 'mɛ ɛ, 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi "nyinynidɪ kpʊn 'ʊ 'geyiɛ 'mʊ, 'ɪn 'ke ʊ 'le ɪ 'mʊ zetie. 'Ɛ dɪ 'ɪn yi'e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ.

29A -gblee, Zezii -ke 'ɔ -namʊ -nɪ -gwlɔ ʊn-ʊ 'la'a Zelikoo 'mʊcɛnamʊ 'le nyʊ'a -dadudu-u na 'nɔ kli. Ʊn mu'a gwlɔ ti-gwɛ mʊ,

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30"lɔmʋ 'sɔn -de'e-e 'bho -jolʋwɔnli ti. Ʋn 'wɔn'ɔ 'bɔ Zezii -nɪ'e zinamʋ, ʋn -nɪ 'sɔn "wɔ -nɪ'e-e -dalue 'le ʋn na: -A'ba -Kɔyi Zezii'ɔ! 'Bhlʋkpayowli Daviidɪ'a "nayu'ɔ! 'Ye -a'ba ngaze ɔɔ!

31'Le nyʋ -ʋ -die'a -kaa 'mʋ -ʋ -nɪ'a 'bho -nanamʋ-ʋ 'kaa 'nʋ 'mʋ: -Ɔɔ! A 'bhɔ zrɛ ke! 'Le ʋn 'ye 'bho 'kpa -lrɛɛ ʋn 'ye "wɔ tenyɪ: -A'ba -Kɔyi Zezii'ɔ! 'Bhlʋkpayowli Daviidɪ'a "nayu'ɔ! -Alele! 'Ye -a'ba ngaze ɔɔ!

32Zezii 'wɔn'ɔ 'wa wlu 'bɔ ɔ, ɔ -nyna'a-a ti 'le ɔ 'ye ʋ 'la: A yi! Ʋn yi'a a, 'le ɔ 'ye ʋ tidede: Leelɛ a 'ybha'a 'ɪn 'ke amʋ -bodɪ nʋ'a?

33"Lɔmʋ 'sɔn 'mnʋ na: -A'ba -Kɔyi, -a 'ybha-o'o -a'ba "yri 'ke kati.

34Ɔ -gbʋ 'nʋ ya, ngaze 'lbhɔ -ɔ'o tenyɪ 'le ɔ 'ye 'wa "yri li'tʋ ʋn 'ke ti'ye. 'Bho -gbaa -lue 'mʋ nyʋ 'sɔn 'mnʋ 'pʋn-o'o 'le ʋn 'ye 'bho 'kpa ʋn-ʋ na 'nɔ kli.

Matiee 21

1Zezii -ke 'ɔ -namʋ -nɪ'e-e -bhla 'le Zelizalɛɛmʋ -jeyi. -Bho nyɔ 'ke Zelizalɛɛmʋ mu, -gwlɔ -lue -a zi'e li. Gwlɔ 'mnɛ'ɛ 'nynɪ-ɪ 'mo-o 'Bɛtɪfazee. -Gɔgɔ ʋn-ʋ 'la'a Oliviee'a -gɔgɔ, 'le 'ɛ "troli -bhoga, 'le-e ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ -nɪ'o. -Da Zezii -ke 'ɔ -namʋ -nɪ'a 'le nyninamʋ 'le ɔ 'ye 'ɔ -namʋ'a "klumʋ'a nyʋ 'sɔn 'tmʋʋ, ɔ na:

2A mu 'bho -gwlɔ -nɪ'a 'bho -a'ba nya 'mʋ. -Bho a -ka 'bho panamʋ-ʋ mu, a-a 'ye 'bho-o -sokofalegbuda -lue -ke 'ɛ 'lotʋ -yɛ -mʋ. -Bho a nyni ɪ li, a bɔti nɪ ti, a 'ke ɪ 'ɪnmʋ -ya.

3-Bho nyɔ dede amʋ ti 'le ɔ 'ke -kaa 'lɛ: Koo a 'ke ɪ -nyna -ɛ -ke dɪ a-a bɔti 'nɪ ti'a?, a na: -A'ba -Kɔyi Zezii 'ybhɪ ɪ'o. -Bho ɔ gwɛ "yi 'le ɪ 'ke le -yɛ. 'Le ɔ 'ke amʋ "yiti"tayi a -ke ɪ 'ke yi.

4('Bho-o, wlu -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʋtizayi ʋn-ʋ 'la'a Zakalii 'cnɪ'a see, 'ɛ "yri'a 'bɪ 'wlʋ -nɪ'o, ɔ na:

5A 'tmʋʋ Siɔnkɔmʋ (Zelizalɛɛmʋkɔmʋ): A -gblee, a'ba 'bhlʋkpayowliklagba 'yi-e amʋ -bodɪ 'yɔɔyɔɔka, ɔ 'ya-a 'bho -sokofale "kpi, ɔ 'ya-a 'bho -sokofalegbuda'a "kpi.)

6A -gblee, Zezii'a -namʋ nʋ'a -kaa, ʋn mu-o'o. -Ka ɔ 'lʋ 'ʋ "yi 'tɪn, 'ka-a ʋn nʋ'o,

7'le ʋn -ke -sokofalenʋ-e 'ɛ "yu 'ye yi, 'le ʋn 'ye 'bho 'ya "kpi 'wa "yrii tisro 'le Zezii 'ye 'bho -sokofale'a "yu "kpi ti-de.

8Nyʋ-ʋ -nɪ'a 'bho, 'wa -dadudu 'sro-o 'wa "yrii 'bho -jolʋkpa "yi ti 'le -lrʋʋ-ʋ cɛ'ɛ tui'a titivan 'le ʋn-ʋ popo 'nɪ -jeyi ti. Ʋn-ʋ nʋ -ɪ'o Zezii'a "yibhɛɛɛ'ɛ kamʋ.

9'Le, nyʋ'a 'plan-a na'a 'le 'ɔ nya -ke -yʋ na'a 'ɔ le, ʋn-ʋ po'o wlu yayi 'le ʋn-ʋ 'lɛ'ɛ -kaa: 'Bhlʋkpayowli Daviidɪ'a "nayu'a 'nynɪ 'bhɛ "yi'ɔ! -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ, 'ɪnnɔ -nɪ'e yinamʋ. -Lagɔ -wʋnna nɔ "niti ɔ! -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li'a 'nynɪ 'bhɛ "yi'ɔ!

10Zezii nʋ'a -muaa! ɔ pa'a Zelizalɛɛmʋgwlɔ, gwlɔ'ɔ 'wee -nyna'a-a yayi ti. 'Le nyʋ-ʋ dede'e -dede ti: Nyɔ yɔɔ ma'a?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11Nyʊ -ke Zezii na'a na: -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi Zezii, Galileebhlʊkpa "kpi'a -gwlɔ ʊn-ʊ 'la'a Nazalɛɛtɪ'a -deyi mo'o.

12A -gblee, Zezii 'mu-o 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔblegbo. Ɔ -ka 'le-e nyni, nyʊ -nɪ'e-e 'le 'pɛlʊ -po -nɪnamʊ. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, ʊn -ke nyʊ-ʊ de'a lɪ, 'le ɔ 'ye ʊ tinu. Nyʊ-ʊ zizia'a 'Wlomɛɛ'ɛ mɔni 'Zuifʊ'a nɛ "yi, ɔ 'ye 'wa -klugbɪ 'cɛti, nyʊ-ʊ po'a -kpakpɪ 'pɛlʊ, ɔ 'ye 'wa kpi tipopo,

13ɔ 'ye 'wa klɛ 'tmʊʊ 'le ɔ na: 'Le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li -kaa -Lagɔ 'lɛ'o: 'An -budu-u 'mo-o -budu -yɛ -ke 'li nyʊ 'ka yi ʊn 'ke 'ɪnmʊ wɔn gbo po. A-bʊ -yʊʊ, 'le-e a-a yi'o, a-a 'lbha nɪ'e nyʊ "yrabha 'mʊ, a-a "yri'e 'wa mɔni'a!

14l zi'a -kaa a, "lɔmʊ -ke topomʊ 'nyni-e Zezii li 'bho -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo 'le ɔ 'ye ʊ 'pʊʊn.

15Ɔ 'pʊʊn'a "gwizimʊ 'mnʊ, "yreetɪ-ɪ -nɪ'a 'bho "wɔ-o'o, ʊn-ʊ 'nʊ-o: 'Bhlʊkpayowli Daviidɪ'a "nayu, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi Zezii'a 'nynɪ 'bhɛ "yi'ɔ! -Da -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ -ke 'ɔ gbayibomʊ 'ye'a wɔnkulɪ ɔ nʊ'a li 'le ʊn 'wɔn'ɔ "yreetɪ'a "wɔwɔwlu 'mnɪ 'bɔ ɔ, ʊn 'kpa-a 'cɛ 'mʊ.

16Ʊn na: Zezii, -ka "yreetɪ 'mnʊ 'lɛ'ɛ, -a 'wɪn -ɪ 'bɔ'ɔ? Ɔ na: Kɪn. Wlu -ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li -ɛ nʊ'a -ɪnmɔ -za'a "yreetɪ -ke "yreetɪbliin 'nynɪ'a "yibhɛɛwlu 'mʊ, 'le ɛ-ɛ yi nɪ'e 'wa wɔn 'mʊ'a?, ɛ-bɛ wlu 'mnɛ, a -see ɛ zrɛ ke?

17'Le ɔ 'ye ʊ "kpi-tbhɛ 'le ɔ 'ye 'da, ɔ -ke 'ɔ -namʊ 'ye -gwlɔ wa-a 'la'a Bɛtanii mu. 'Bho-o ʊn 'mʊʊ'o.

18Zɔ zɪ'a a, -drumasrɪn Zezii -ke 'ɔ -namʊ -sɔ'ɔ-ɔ Bɛtanii. Ʊn -nɪ'a Zelizalɛɛmʊ le -munamʊ, 'mʊ 'lbhɔ -ɔ'o.

19Ɔ -gbʊ'a 'bho -jolʊ wɔnli, tu -ke "bhi ʊn-ʊ li'a a, ʊn-ʊ 'la'a figiee, ɔ 'ye -ɛ li. Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ -pa -nɪ'e-e 'bho 'ɛ 'zɔ, ɔ 'ke 'bho -gbʊ, -bho ɔ 'bhɛɛ ɔ 'ke ɛ "bhi'a 'digbi gbɪ ya 'yee. Ɔ popo'a 'le 'ɛ ya, ɔ -see 'le "bhuo -lue 'tɪn 'yee, wʊɪn'a "sɛ-ɛ bhlɛ'ɛ ti -lukuluku!, 'le ɔ 'ye tu 'mnɛ gbobhla, ɔ na: -A'a -tro 'tɔ "bhi -le "kɔmʊkɔmʊ! -Nɔɔtoope zi'a a, tu 'mnɛ -ke 'ɛ wʊɪn bhete'e gbo, ɪ yɛ-o'o.

20'Ɔ -namʊ 'ye'a 'na li, wɔn 'mʊ -ʊ ti, 'le ʊn-ʊ nʊ'o: Zezii, -a 'ye-e li'a! Tu -ɪn bhla'a gbo, 'bho -nynayiza ɛ 'mɛ -nɪ'o.

21'Le ɔ na: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, -bho a'ba -pɔlʊ se 'kɔlʊ, 'le a 'ke -Lagɔ "gwlide, -yɛ 'ɪn nʊ'a -laa figieetu "lruli, ɛ -se 'ɛ -klaabolɛ'ɛ "sɛ a 'ke nʊ -ko. Lɛ-ɛ -kmu'a "yi 'bho nyʊ 'wee'a "yigbeyi, a-a 'ye -ɛ -nʊ -mʊ, ɛ -see amʊ wɔnyi ti-nyna yi, lɛ"o lɛ-ɛ 'ye-e amʊ 'wɔɔn -mʊ.

22-Bho -ɪn po -Lagɔ wɔn gbo 'le -ɪn 'ke ɔ lɛ 'ybhaa, de "gwli na ɔ 'wɔn-o'o ɔ 'ke ɛ -ɪnmʊ "nyɪ, 'le ɔ-ɔ "nyɪ 'ɛ -ɪnmʊ -ziaka.

23A -gblee, Zezii -ke 'ɔ -namʊ 'nyni-e Zelizalɛɛmʊ 'le ɔ -ke ʊn 'ye 'bho -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo pa. Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'kpa'a 'bho-ɛ ɔ-ɔ tɔ'ɔ nyʊ. -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ -ke

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'Zuifʋ'a -zigletumʋ -lrʋʋ-ʋ -nɪ'a 'bho 'nyni -ɔ li, ʋn 'ye ɔ tidede, ʋn na: Yɔɔ -ke "bhuo-o "nyɪ'e -ɪnmʋ "yiflɔɛ 'le -a sɪa nɪ'e -kaa nyʋ'a? Yɔɔ lbho'o -ɪnmʋ'a?

24'Le ɔ na: Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili. 'ln-ɪ dede-e amʋ dɪ -lue ti: -Bho abʋ "du ɛ "kpi a, "lemnɪɪ nyɔ-ɔ -ke 'nynɪ 'mʋ 'ɪn-ɪ nʋ'a -kaa a, 'mna-a "si -ɔ 'nynɪ.

25'ln na, 'Zaan Batiisɪ -nɔɔ 'le, yɔɔ -ke "bhuo-o lbho 'ɔ 'le ɔ-ɔ batizee'e nyʋ'a? -Lagɔe, -ale nyunyu? 'Ɔ wlu 'mnɛ crʋ -ʋ'o, 'le ʋn-ʋ 'kabha'o, ʋn-ʋ nʋ'o: Koo -a 'ke 'lɛ 'ya-a? -Bho -a nʋ -Lagɔ lbho ɔ'o, ɔ-ɔ 'ye-e: "Lemnɪɪ 'an "kpidɪ ɔ -za'a 'mʋ, leedɪ a -see ɪ "gwlide 'ya? -nʋ -mʋ.

26-Bho -a nʋ: Nyunyu lbho 'ɔ ɔ, ɛ -see nyʋ-ʋ -nɪ'a 'bho 'tʋ -nʋ yi, -ɛkedɪmaa, 'wa klɛ 'de-e "gwli 'Zaan Batiisɪ 'mo-o -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʋtizayi -ziaka. 'Le koo -a 'ke -nyna'a?

27'Le ʋn 'ye ɔ -kaa "yi'lɛ, ʋn na: -Yɔ 'ma-a 'Zaan Batiisɪ, -ɔ lbho 'ɔ, -a se ɔ yibo. 'Le ɔ na: Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili, -bho ɛ -nɪ -kaa 'mʋ, "lemnɪɪ, -ɔ lbho'a 'ɪnmʋ, 'mna -see ɔ 'nynɪ "si yi.

28Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, ɔ 'po-o "yi -lue, ɔ na: Koo a-a popo'o dɪ -nɛɛ "kpi 'gwlʋti'a? Nyukpasu -lue 'bhle-e "yreetɪnyukpasi 'sɔn. ɔ na 'wa -lue -bodɪ: Mu 'le 'an -kpaa 'mʋ -ɪn 'ke lbhʋ nʋ.

29"Yu 'mnɔ na 'ɔ -tɪta -bodɪ: 'ln se 'le 'bhɛɛ. Ɔ -nɪ'a 'bho -daan, ɔ popo'a 'gwlʋti ɔ -sɔ'ɔ 'mʋ-ɛ 'le ɔ 'ye lbhʋ 'mʋ mu 'le 'ɔ -tɪta'a -kpaa 'mʋ,

30'le nyukpasu 'mnɔ 'ye 'bho 'ɔ "yu'a 'sɔnnɔ -yɛ 'le ɔ na: 'An "yu, mu 'le 'an -kpaa 'mʋ, -ɪn 'ke lbhʋ nʋ. Ɔbɔ na: -Aɔ! Ɔ 'wɔn-ɔ'o bhebhe ɔ -see da mu.

31'Bho ʋn -nɪ 'sɔn'ɔ "klumʋ 'le, yɔɔ nʋ'o 'ɔ -tɪta'a 'gwlʋdɪ'a? Nyʋ 'mnʋ na: -Ɔ nʋ'a: "Kɪɪn, 'le ɔ 'ye'a mu, 'ɪnnɔ mo'o. 'Le Zezii na: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʋ -bodɪ 'mʋ, "nyinynidɪ'a nʋmʋ lapoozamʋ -ke "wɪlɪmʋ-ʋ 'ye-e amʋ "yi-zi -mʋ 'le -Lagɔ 'ke ʋ -kɔ.

32A -gblee, 'Zaan 'yi-e amʋ -bodɪ 'le ɔ 'ye amʋ -Lagɔ'ɔ "yisrɛɛjolʋ da -tɔ 'le a -see ɔ "gwlide. "Nyinynidɪ'a nʋmʋ lapoozamʋ -ke "wɪlɪmʋ de 'ɔ "gwli. A 'ye'a -kaa lɪ'a klɛ li, 'le a -see a'ba "nyinynidɪ "yiyibo, a -see -Lagɔ gbo "bhiti a 'ke ɔ "gwlide'a!

33A -gblee, Zezii na: A po "yi -lue -lrɛɛ -lokui! -Kpaaduyi -lue-e "du'o 'ɔ -kpaa. Tui-i tro'a "bhi ʋn-ʋ 'la'a lezɛɛn, 'ɪnnɪ ɔ -lo'o. 'Ya "bhi nyʋ-ʋ nʋ'o duvɛɛn 'mʋ. -Kpaa 'mnɛ, ɔ -po 'nɛ-ɛ -gbatɪ "yrili, 'le ɔ 'ye -dedeyibhie cɛ, ɔ 'ye ɛ lasoo tri 'le ʋn 'ke 'le 'ɛ 'limʋ 'ya "bhi vlɔtɔ -nɪ 'le ʋn 'ke ɪ "ni 'mʋ -za. Ɔ 'po-o 'bho 'tide "lru -popo 'le ʋn 'ke 'bho -kpaa li-fuo -nɪ. Ɔ nʋ'a -kaa a, 'le ɔ 'ye ɛ lbhʋnʋmʋ lisie, -bho ʋn -zɛ ɛ, 'le ɔ -ke ʋn 'ke 'gble, 'le ɔ 'ye 'mʋ-sɔ, ɔ 'ye 'le nya 'laga 'mʋ mu.

34'Ya -zazanɔɔ nyni'a a, ɔ 'lbho-o 'le lbhʋnʋmʋ 'mnʋ gbo 'ɔ 'gbaplemʋ ʋn 'ke 'ɔ nɪ "nyɪ, ʋn 'ke ɪ 'le ɔ gbo kpa, 'le ʋn 'ye mu.

35Ʋn nyni'a a, 'ɪnnʋ ʋn kpʋn'o kwa 'mʋ ti, ʋn 'lbha'o. Ʋn "sɛɛn'ɛ -lue, -lue 'mɛ-ɛ'o ɔ -sie'e-e -gwlii 'mʋ 'le ʋn 'ye tannɔ -digbi 'mʋ 'lbha ɔ 'ye 'mɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

36l zi'a -kaa a, 'le -kpaayowli 'mnɔ 'ye 'ɔ 'gbaplemʊ -lrʊʊ-ʊ -die'a "yi lbho. Lɛ ʊn nʊ'a -tanyɪnyʊ "lruli 'tɪn, 'ɪnnɛ ʊn nʊ'o -lrɛɛ.

37'Ɔ 'gbaplemʊ'a klɛ -gwɛ'ɛ 'bho ti, -kaa ɔ-ɔ popo'o -kaa 'gwlʊti: -Bho ɛ "du 'an "bhuoka'a "yu, ʊn-ʊ 'ye -ɔ 'bho "du -mʊ. 'Ɛ dɪ, 'bho gbɔ 'mʊ 'bhɔɔnamʊ, 'ɔ "yu'a 'dɛ -lue -ke dɪ ɔ -kma'a, ɔ 'ye ɔ lbho,

38'le ɔ 'ye mu, ɔ 'ye nyni. Ʊn 'ye 'ɔ "yri a, -kagbɛ 'wa "sɛ bhaga'o: 'Le nyaka 'wla -ɔ 'ye'a 'ɔ -tɪta'a -kpaa'a "kpi -zi mʊ, 'ɪnnɔ 'ka-a. 'Ɛ dɪ a-ba 'lbhɔ ɔ ɔ 'ke 'mɛ, "lemnɪɪ -kpaa 'mnɛ ɛ, -a-bʊ 'ye ɛ 'tɔ -kɔ mʊ.

39Ɔ-bɔ "yu 'mnɔ, 'ɪnnɔ ʊn kpʊn'o kwa 'mʊ ti, ʊn -ke ɔ 'ye -kpaa 'mnɛ le po 'le ʊn 'ye ɔ 'lbha ɔ 'ye mɛ.

40'Bho wlu 'mnɛ'ɛ "kpi, nyʊ-ʊ po 'ɔ -lokui, Zezii dede -nɪ 'nʊ ti: -Bho -kpaayowli yi 'le, koo ɔ 'ke nyʊ 'mnʊ -nyna'a?

41'Le nyʊ ɔ po'a dɪ gbo na: -Kpaayowli -see 'wa ngaze 'ye yi, ɔ-ɔ 'ye-e nyanɪbhlemʊ 'mnʊ 'lbha -mʊ ʊn 'ke 'mɛ, 'le ɔ 'ke 'ɔ -kpaa nyʊ -lrʊʊ lisie. -Bho lezɛɛnbhi'a -zazanɔɔ nyni, -ʊ 'kɔ ɔ 'ɔ nɛ "nyɪ, 'ɪnnʊ ɔ 'ke ɛ lisie.

42Zezii na: Wludie -gbɛ -ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, a -see ɛ zrɛ? Ɛ 'lɛ-ɛ -kaa na: Sʊkpʊ -budupomʊ -ba'a, ʊn nʊ'a ɛ se "yrili-nmɔ ʊn po'a ti, 'ɛ 'bɪ-ɪ 'ye-ɛ'o na 'ɪnnɛ -nmɔ'ɔ "yrili, -ɛ -zi'e sɪkpɪ 'wee. Ɛbɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ -a'ba -Kɔyi -Lagɔ nʊ'o -ɛ -nmɔ'ɔ "yri "kpi ti 'bho -a'ba "yigbeyi.

43Zezii 'lɛ'ɛ -kaa: 'Ɛ dɪ 'ɪn-ɪ wɪ 'ɪ amʊ "yiti. -Bho a se a'ba "nyinynidɪ "yiyibo 'le a 'ke -Lagɔ gbo "bhiti a, ɔ -see amʊ -kɔ yi. "Sesinyʊ 'kɔ ɔ 'bho "du, 'ɪnnʊ ɔ-ɔ 'ye -kɔ mʊ.

[44'Le ɔ 'ye 'bho wlu -lrɛɛ kɔ, ɔ 'ye "yi po, ɔ na: 'ln kɔɔ'ɔ-ɔ sʊkpʊmuaklagba -lrɛɛ: Nyɔ-ɔ 'ga'a 'bho sʊkpʊmua "yriti, ɔ 'jra-a li. 'Le, -bho ɛbɛ 'gɔ ɔ "kpi ti, ɛ-ɛ wa 'nɔ ti.]

45A -gblee, -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ -ke Faliziɛɛn 'wɔn-ɔ 'ɔ "yi 'mʊti, 'le ʊn yibo'o -ka ɔ "si 'ʊ 'nynɪ.

46'lnnɪ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ ʊn 'ybha'o ʊn 'ke ɔ kpʊn. Nyʊ-ʊ zi 'ɔ gbo 'ɔ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizɛɛ'ɛ kamʊ, ʊn -die'e-e "yi. Nyʊ 'mnʊ'a "yidieɛ'ɛ -fanʊ 'lbhʊ ʊ'o, ʊn 'ye ɔ "yiti"tayi.

Matiee 22

1A -gblee, Zezii 'kpa-a 'bho -lrɛɛ 'le "yi 'mʊ, ɔ-ɔ 'tmʊʊ nɪ'e nyʊ-ʊ po 'ɔ -lokui, ɔ na:

2Lɛ -ke -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ gʊgɔ'ɔ "yiti, 'ɪnnɛ 'ka-a: 'Bhlʊkpayowliklagba -lue "du-o 'ɔ "yu-u kpa'a 'nynɔ gɔ "yi.

3Ɔ gwɛ'ɛ pipia "yi, 'le, nyʊ ɔ 'la'a, ɔ 'ye 'le ʊ gbo 'ɔ lbhʊnʊmʊ lbho ʊn 'ke linamʊ yi. (A 'ye li-ɔ, -budu -ke 'li nyʊ 'mnʊ-ʊ 'ye'a -li -nɪ mʊ, gɔbanɪ'a -dadudu ɔ de'e 'bho 'ɛ wɔnyi ti. -Bho nyɔ 'ke 'le pa, 'le ɔ-ɔ za'a 'bho, ɔ-ɔ pa'a 'mʊ.) A -gblee, -ka ʊn -die'a 'mʊ ʊn -see yidɪ 'wɔɔn. 'Ɔ lbhʊnʊmʊ 'mnʊ nʊ'a -kaa, ʊn 'yi-e le 'le ʊn 'ye 'wa -kɔyi wlu -ya,

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4'le ɔ 'ye lbhʊnʊmʊ -lrʊʊ lbho ɔ na: -Bho a mu, a na nyʊ 'ɪn 'la'a -bodɪ: -A'ba 'bhleyi 'lbha-a 'ɔ "nalɪ 'bhle'a 'cna, lililɪ -gwɛ'ɛ-ɛ "yi, a mu a 'ke li.

5Ʊ-bʊ nyʊ ʊn kpa'a wlu, 'wa dɪ se lililɪ "kpi -nɪ. Ʊn -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ʊn 'mu-o 'wa "bhi'a dɪ gbo. -Lue -sɔ'ɔ 'mʊ, ɔ 'mu-o 'ɔ -kpaa 'mʊ, -lrɔɔ -sɔ'ɔ 'mʊ, ɔ 'mu-o 'ɔ 'pɛlʊpolɪ'a -da.

6-Yʊ -sie'a 'bho 'kpʊn-o 'ɔ lbhʊnʊmʊ 'mnʊ kwa 'mʊ ti, ʊn 'ye ʊ nyanɪ 'mʊ kla ʊn 'ye ʊ 'lbha, ʊn 'ye 'mɛ.

7'Bhlʊkpayowli 'mnɔ 'wɔn'ɔ dɪ 'mnɪ 'bɔ, ɔ 'po-o 'cɛ, ɔ na: "Sroja, a mu, a 'ke "kulbhamʊ 'mnʊ ti-za 'le a 'ke 'wa gwlɔ "yripo. 'Le ʊn 'ye 'na nʊ -ziaka, ʊn 'ye yi.

8'Bho zɔ -lue 'tɪn 'mnɛ 'li ɔ na 'ɔ lbhʊnʊmʊ -lrʊʊ-ʊ -sie'a 'bho -bodɪ: Lililɪ -pi-ɛ'o 'le nyʊ 'ɪn 'la'a, ʊn -see 'tɔ lililɪ 'mnɪ'a 'limʊ "yigɔ'ɔ dɪ,

9a mu 'le -jolʊgblɪ -ke -jolʊtɪ "yi, nyɔ"o nyɔ a-a 'ye'a 'ye mʊ, a 'lɔ ɔ, a -ke ɔ 'ke yi.

10'Nɔɔ ɔ lbho 'ʊ a, 'ɔ lbhʊnʊmʊ 'ye 'le mu, ʊn 'ye-e dɪ'a "nyinynimʊ -ke dɪ'a "yrilinmɔmʊ, 'ɪnnʊ ʊn 'gbʊʊ'o "lru, ʊn -ke ʊn 'ye yi, -srɪnɪ! -budu 'ye nyunyu "yi.

11Ʊn -nɪ'a linamʊ, 'bhlʊkpayowli 'pa-a 'le, ɔ 'ke nyʊ-ʊ yi'a 'ye. Ɔ -ka 'le-e gbʊ, nyɔ -lue se gɔbana 'mʊ'bhle.

12'Le ɔ na: 'lɪn bha, koo -mnɔɔɔ pʊpa'a 'mʊti 'le -ɪn se gɔbana 'mʊ'bhle'a? Ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ 'nʊ-o blenyi, ɔ -see wɔn -wlu.

13'Bhlʊkpayowli na: A kpʊn ɔ, a san 'ɔ bhɪ -ke sʊɪ, a 'ke ɔ 'le "piemʊ 'nɔɔ -kuyre -nɪ'a "vuto. Lɛ -ke ɛ gʊgɔ'ɔ "yiti, 'ɛ 'zɔ 'ka-a: Nyʊ-ʊ -see'a 'wɔn -Lagɔ 'ke ʊ -kɔ, ɔ-ɔ 'ye -ʊ 'le "kɔgwlɛkuyre 'mʊ "vuto -mʊ, 'nɔɔ 'kleyeɛɛ -ke "vivia -nɪ'a.

14A -gblee, nyʊ ɔ-ɔ 'la'a ɔ 'ke ʊ -kɔ, ʊn -se -sɛ. 'Le 'wa "klumʊ'a -yʊ 'wɔn'ɔ ɔ, ɔ -za'a 'bho, ʊn se "yi-die.

15ɩ zi'a -kaa a, zɔ -lue 'zɔ ɔ, Faliziɛɛn "we 'pa-a "sra, -ka ʊn 'ka -nyna 'le ʊn 'ka Zezii dɪ -kpʊn ʊn 'ke 'na bhaga.

16Ʊn gwɛ'ɛ "yi, 'wa -namʊ gbɪ -ke Elɔɔdɪ'a -namʊtɔlʊ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ ʊn 'ye ɔ tidedenamʊ mu, ʊn na: -A'ba -Tɔyi, -a yibo'o-o "yisrɛɛyi -ɪn "du'o. -Ka -Lagɔ nʊ'a nyɔ -na 'tɪn, 'ka-a -a tɔ'ɔ nyʊ. -Bho koo nyɔ "du nyɔklagba, -a'a ple 'ɔ "yri. 'Bho nyʊ'a "yigbeyi, -bho -ɪn -ka wlu, -a'a 'kɪkle wlu "yi.

17'Ɛ dɪ -a dede'e -ɪnmʊ ti, 'Wlomɛɛ'ɛ 'bhlʊkpayowliklagba na: -A "pɛle lapoo. Ɛ -nmɔ'ɔ -kaa-a ti -a 'ke ɛ nʊ'a? -A "pɛle nɛ-ee -ale -a'ba "pɛle nɛ -le? Koo -a popo'o 'gwlʊti'a? 'Tmʊʊ -amʊ.

18Ɔ yibo'o-o 'wa nyanɪ'a dɪ 'le ɔ na: -Mɪɛ 'sɔn wɔn 'mʊ 'bhlemʊ-a, -ka a 'lɛ'ɛ -laa, ɛ -se 'ka-a a-a popo 'gwlʊti -ko. A-a 'bi-e 'ɪnmʊ lemʊ ti a 'ke 'ɪnmʊ dɪ -kpʊn. 'Ɛ dɪ 'ɪn 'wɪn 'ɪ 'bɔ.

19A -ya 'ɪnmʊ mɔniyʊɛ 'mʊ 'ɪn 'ke ɛ 'ye 'le 'ɪn 'ke ɛ wlu "kpi "du.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20'Le ʊn -ke ɛ 'ye yi. Ɔ na; Nyunyɔlru -ke 'nynɪ-ɪ -nɪ'a -laa mɔniyʊɛ "kpi, yɔɔ -kɔ nɪ'a?

21Ʊn na: 'Bhlʊkpayowliklagba mo'o. 'Le ɔ na: Kɪn. -Bho ɛ "du 'bhlʊkpayowli'a 'bhoduɛɛ'ɛ dɪ, a "du ɔ 'bho 'le a 'ke lapoo "pɛle! -Bho ɛ "du -Lagɔ'ɔ 'bhoduɛɛ'ɛ dɪ, a "du ɔ 'bho -lrɛɛ 'le a 'ke 'ɔ 'gwlʊdɪ nʊ!

22Ʊn 'wɔn'ɔ Zezii'a wlu 'mnɛ 'bɔ ɔ, wɔn 'mʊ -ʊ ti 'le ʊn 'ye ɔ 'bho sie, ʊn 'ye mu.

23A -gblee, 'le Zelizalɛɛmʊ, nyʊ'a 'plan-a -nɪ'a 'le -lrɛɛ, 'ɪnnʊ 'mo-o Sadiziɛɛn. -Kaa ʊn-ʊ tɔ'ɔ -kaa nyʊ na: -Bho nyɔ 'mɛ ɛ, 'ɔ -sɔ glu. Zɔ -lue 'mnɛ 'zɔ, ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, 'wa -lrʊʊ -yɛ'ɛ-ɛ Zezii 'le ʊn na:

24-A'ba -Tɔyi, -a'ba "na Moyiizɪ po'o gba, ɔ na: -Bho nyɔ 'bhle 'nynɔ 'le ɔ -ke ʊn -see "yu 'wlʊ 'le ɔ 'ke 'mɛ ɛ, 'le ɔ 'ke 'lotʊ'a "yunyukpasu 'bhle a, 'ɪnnɔ kpa'a 'ɔ -dɪgbanynɔ 'le ɔ -ke ʊn 'ke 'ɔ 'lotʊ'a "yu'a 'nynɪ 'mʊ "yu 'wlʊ -nɪ.

25'Bho-o 'lotʊ'a "nynuu -mɛɛsɔn -nɪ'o. Zɔ -lue 'zɔ 'wa "klumʊ'a -lue 'kpa-a 'nynɔ, ɔ -ke ʊn -see "yu 'wlʊ ɔ 'ye 'mɛ, 'le 'ɔ 'lotʊ'a "yu 'ye 'ɔ -dɪgbanynɔ kpa.

26Ɔbɔ -ke ʊn -see "yu 'wlʊ ɔ 'ye 'mɛ -lrɛɛ. 'Ka 'mnɔ ɔ, ʊn -sie'a 'bho ʊn "luo'o -dɪgbanynɔ 'mnʊ 'mʊ -lue -lue, ʊn -ke ʊn -see "yu 'wlʊ, ʊn 'ye 'mɛ.

27-Dɪgbanynaakpʊ pa'a 'le, ʊn 'mɛ-ɛ'o -lrɛɛ.

28'Ɛ dɪ, -bho -ɪn na, 'le 'wɪ -lrɛɛ 'li 'mɛmʊ-ʊ 'ye-e glu -sɔ mʊ a, ʊ-bʊ 'lotʊ'a "nynuu -mɛɛsɔn 'mnʊ 'le, koo 'wa "kpidɪ 'ye 'mʊ-nɪ mʊ 'bho 'nynaakpʊ 'mnʊ'a damʊ'a? 'Wa 'wee kpʊ ʊ 'ko-o'o. -Bho ʊn -sɔ glu, 'bho 'wa "klumʊ 'le, yɔɔ -ke 'nynɔ ʊn 'ke "du'a? 'Tmʊʊ -amʊ!

29'Le Zezii na: -Yɛ 'ma-a 'mɛmʊ'a glusɔɛ'ɛ dɪ, a -see 'ɛ -lue 'tɪn 'mʊti'wɔn. A-a "maa-a a'ba "bhi, -ɛkedɪmaa, a se -Lagɔ'ɔ wlu yibo 'le a 'se 'ɔ wɔnkuɛ yibo -lrɛɛ.

30'lɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, -da 'mɛmʊ-ʊ 'ye'a glu -sɔ -nɪ mʊ, kpʊkpɛɛ -see ti-nɪ yi. -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ -nɪ'a 'le yaku 'li, -ka 'wa tinɪɛ -nɪ'a a, 'ka-a nyunyu'a nɛ-ɛ 'ye -nɪ mʊ.

31-Bho a na 'mɛmʊ -see glu -sɔ yi a, a "maa-a a'ba "bhi. Dɪ -Lagɔ 'tmʊʊ'a Moyiizɪ ɔ 'cnɪ'a 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, a -see ɪ -bhla 'bʊ'wɔn ke?

32-Kaa ɔ 'lɛ'ɛ -kaa: A'ba "naklɪgbɪ "we, Ablaamʊ, Izaakɪ -ke Zakɔɔpʊ, 'ɪnmɔ -Lagɔ, 'ɪnmɔ -ke ʊn bhla'a -ybhɛybhɛtite, 'ɪnmɔ 'ka-a! 'Ka-a -Lagɔ 'tmʊʊ'o Moyiizɪ. l-bɪ wlu 'mnɪ, 'ya 'zɔ -tɛ'ɛ 'mʊ-ɛ. 'Le ɛ 'mʊ Ablaamʊ, Izaakɪ -ke Zakɔɔpʊ "we 'mnʊ, ʊn 'mɛ-o'o see. 'Le, -bho -Lagɔ na: 'lnmɔ -ke ʊn bhla'a -ybhɛybhɛtite, ɛ-ɛ tɔ'ɔ na ʊn -nɪ'e-e -bhla ti 'bho 'ɔ "yigbeyi, -bho 'wla a, 'le ɔ 'ke ʊ glu -za. A -gblee, -kaabonyʊ -ke -Lagɔ -na'a, 'ka-a 'wa 'wee -nɪ'o 'bho 'ɔ "yigbeyi. Lɛ a'ba 'wɔn'ɔ 'mʊti, 'ɪnnɛ 'ka-a! 'Ɛ dɪ 'ɪn nʊ'o na: A-a "maa-a a'ba "bhi. 'Ka-a Zezii 'lɛ'o.

33Nyʊ'a -dadudu-u 'wɔn'ɔ 'ɔ -tɔtɔwlu 'mnɛ 'bɔ ɔ, wɔn 'mʊ -ʊ ti.

34-Ka Zezii -ke Sadiziɛɛn "we depo'a a, 'ɔ wlu kpʊn 'ʊ a, Faliziɛɛn 'wɔn'ɔ 'na 'bɔ ɔ, ʊn 'gbʊʊ'o-o "lru.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35'Wa "klumʊ'a -Lagɔ'ɔ gbayiboyi -lue 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke Zezii dɪ -kpʊn -nɪ 'le ɔ 'ye tidede, ɔ na:

36'An -Tɔyi, 'le -Lagɔ'ɔ gba'a "klumʊ 'le, gba yɛɛ ku'o wɔn -a 'ke "yi-kpʊn -ɛ -zi'e 'ya 'wee 'mʊ'a?

37-38Ɔ na: -Lagɔ'ɔ gba -ɛ ku'a wɔn tenyɪ, 'ɪnnɛ 'ka-a: -Kma -a'a -Kɔyi, -Lagɔ'ɔ dɪ! -ln 'ke ɔ -a'a -pɔlʊ'a klɛ -jeyi "nyɪ 'le -a'a 'gwlʊtipopoɛ'ɛ klɛ ti -ɪn 'ke 'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ. Lɪ 'wee -a nʊ'a -ɪn 'ke ɪ nʊ 'ɔ dɪ. -Kaa 'ka-a -ɪn 'ke 'ɔ dɪ -kma.

39-Lagɔ 'mnɔ'ɔ gba'a 'sɔnnɛ, -ɛ ku'a wɔn -a 'ka "yi-kpʊn -lrɛɛ, 'ɪnnɛ 'ka-a: -Ka -ɪn -kma'a -a'a "bhuo'a dɪ, -kma -kaa -ɪn -bonyunyɔ'ɔ dɪ!

40l-bɪ gba 'sɔn -nɪɪ, -Lagɔ'ɔ gba -lrɪɪ ɔ "nyɪ'a Moyiizɪ -a'ba dɪ -ke -Lagɔ'ɔ wlu'a mʊtizamʊ -lrʊʊ'a -tɔtɔlɪ, ɪ 'kɪ -ɪ wɔn.

41A -gblee, Faliziɛɛn "we -nɪ'a -bhla 'bho nyʊ'a "klumʊ ʊn -see mu ke 'le Zezii na:

42'Mna-a dede-e amʊ ti -lrɛɛ, -bho a-bee popo 'gwlʊti 'le, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ 'ka yi, yɔɔ -ke -gluuwɔnyi'a "yu ma'a? Ʊn na: Daviidɪ'a "nayu mo'o.

43Ɔ na: 'Le ɛ-bɛ wlu 'mnɛ'ɛ 'zɔ'ɔ 'nynɪ -mɛ'ɛ? Ɔ-bɔ Daviidɪ 'mnɔ'ɔ "bhuo -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'tmʊʊ nɔ-o'o, ɔ 'ye wlu -nɛɛ 'cnɪ:

44'An -Kɔyi -Lagɔ 'tmʊʊ'o -kaa 'an -Kɔyi: -Zi -laa 'an "troli -ɪn 'ke ti-de 'le 'ɪn 'ke -a'a tʊ'a nyʊ wɔn-zi.

45-Bho Daviidɪ 'lɛ -kaa a, "lemnɪɪ, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, 'ɪnnɔ ɔ-ɔ "si'e 'nynɪ ɔ-ɔ 'la'a 'ɔ -Kɔyi. Ɔ-bɔ 'ma-a Daviidɪ'a "nayu, -bho Daviidɪ -kɔ ɔ 'ɔ -Kɔyi-i 'la, koo 'ɛ 'zɔ -nɪ'e 'mʊ'a?

46Zezii 'lɛ'ɛ -kaa a, nyɔ-ɔ 'ka 'tɔ 'ɔ wlu "kpiduɛɛ 'bhɛɛ, ɔ se -nɪ. -Ɛ 'wlʊ'a 'bho zɔ 'mnɛ 'li -alibi, nyʊ-ʊ 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke ɔ dɪ -kpʊn, 'wa nyɔ -see 'tɔ 'ybha ɔ 'ke ɔ dɪ -lrɪɪ tidede.

Matiee 23

1l zi'a -kaa a, Zezii na 'ɔ -namʊ -ke nyʊ-ʊ po 'ɔ -lokui -bodɪ:

2-Lagɔ'ɔ gbayibomʊ -ke Faliziɛɛn-ɛ 'mo-o gba -Lagɔ "nyɪ'a Moyiizɪ'a gbɔzɪzamʊ.

3Lɪ ʊn-ʊ tɔ'ɔ amʊ, a "du ɪ 'bho a 'ke ɪ nʊ. A "du a'ba "bhi "yrili! Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, lɪ wa-a tɔ'ɔ, 'wa -de nɪ 'mʊ ti. 'Wa kpli ʊn-ʊ nʊ'a a, a'ba -gbʊ nɪ ya, a'ba nʊ ɪ -le!

4Wɔnkugbɪ ʊn-ʊ po'o nyʊ. 'Le 'wa "bhi'a 'bɔ ti ʊn 'ke ɪ 'mʊ ti-de 'le ʊn 'ke ʊ 'le 'ɛ -lue 'tɪn 'mʊ -kpa -nɪ 'le ʊn 'ke ɪ "yi-kpʊn -lrɛɛ.

5Ʊn-ʊ 'nʊ-o lɛ"o lɛ-ɛ 'kʊ ʊ "yrili-ya. Lɪtɔlʊ ʊn-ʊ nʊ'a, 'ɪnnɪ 'ka-a: -Bɔtɔ -ke 'limʊ -Lagɔwludidi -nɪ'a ʊn-ʊ po'a sʊ 'mʊ -ke "yigbeyi ti, ʊn-ʊ 'bhɛɛ 'nɪ-ɪ "yi. 'Le ʊn-ʊ tɛ'ɛ 'wa -vilɔbanɪ'a wɔndrɪ'a -wlawlɪ ti 'le ʊ-bee'a nɪ -ke nyʊ -lrʊʊ'a nɪ -kaa gʊgɔ 'le nyʊ 'ke ʊ 'yra.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6-Bho nyʊklıgbı "du gɔ ɔ, 'le ʊn 'ke ʊ 'la a, ʊn 'ybha-o'o ʊn 'ke 'nynıbhlekpi "kpi -de, 'le -Lagɔwlu'a 'licıaanbudu 'li ʊn 'ybha-o'o ʊn 'ke kpizıgı "kpi -de 'le nyʊ 'ke ʊ 'yra -lrɛɛ.

7-Bho -die -gwɛ 'le ʊn 'ybha-o'o nyʊ 'ke ʊ 'bho "du ʊn -ke ʊn 'ke 'yıye 'le ʊn 'ke ʊ 'wa -tɔmʊklıgbı 'la.

8A-bʊ -yʊʊ, a'ba 'bɔ -klagba ti -le 'le nyʊ -kaa amʊ 'wa -tɔmʊklıgbı 'la! -Ka a -die'a 'mʊ a-a 'mo-o 'lotʊ'a "nynuu, a'ba -tɔyiklagba -nı'e-e -lue 'tın. 'lnnɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ.

9'Nɔɔgbɛ 'bhlʊkpa "kpi nyʊ-ʊ 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke -tıta'a 'nynı 'bhle 'le nyʊ 'ke ʊ 'yra ʊn 'ke ʊ 'bho "du, 'wa nyunyɔtu -ke nyɔ"o nyɔ, a'ba 'laa nʊ 'mʊ -le! A'ba -tıta -nı'e-e -lue 'tın, 'ınnɔ 'mo-o -Lagɔ -nı'a 'le yaku 'li.

10A'ba 'bɔ -klagba ti -le, 'le nyʊ -kaa amʊ 'wa -klagba 'la. -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ -nı'e-e -lue 'tın, 'ınnɔ 'mo-o a'ba -klagba.

11A -gblee, nyɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti 'le a'ba "klumʊ ɔ 'ke -klagba "du, ɔ -ya 'ɔ "bhuo ya 'le ɔ 'ke a'ba 'wee'a lbhʊnʊyi "du!

12Nyɔ-ɔ 'bhɛɛ'ɛ 'ɔ "bhuo "yi, -Lagɔ-ɔ 'yɔ -ɔ 'zɔ, nyɔ -yɔ ya'a 'ɔ "bhuo ya, -Lagɔ-ɔ 'bhɛɛ 'nɔ-ɔ "yi.

13Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, ɔ na: A-bʊ -Lagɔ'ɔ gbayibomʊ -ke Faliziɛɛn, a-a 'mo-o -mıɛ 'sɔn wɔn 'mʊ 'bhlemʊ, -ɛkedımaa, -ka a-a 'lɛ'ɛ, a'ba nʊ -kaa. -Yeee! Ngazedı! Abʊ -see ti'bɔ -Lagɔ 'ke amʊ -kɔ, 'le, nyʊ-ʊ 'bɔ'ɔ ti -Lagɔ 'ke ʊ -kɔ, a-bʊ ka 'nʊ -budu le. 'Ɛ dı, a-a 'ye 'kle 'ye mʊ tenyı.

[14A-bʊ -Lagɔ'ɔ gbayibomʊ -ke Faliziɛɛn, a-a 'mo-o -mıɛ 'sɔn'ɔ 'bhlemʊ. -Bho a -ka -Lagɔ wɔn gbo-o po, nyʊ 'ke amʊ 'bho "du'a dı, 'ka-a a 'bhle ɛ'o kplokplo! A-a 'nʊ-o -bhla -kaa, 'le a-a 'lbha'a -dıgbanynʊkpakpı "yrabha 'mʊ, a-a zʊ 'ʊ lı 'wee kwa 'mʊ. -Yeee! Ngazedı! 'Kla 'mnɔ'ɔ dı, -Lagɔ-ɔ 'ye amʊ -zigle -tu mʊ tenyı.]

15-Lagɔ'ɔ gbayibomʊ -ke Faliziɛɛn, a-a 'mo-o -mıɛ 'sɔn'ɔ 'bhlemʊ. -Ka a-a 'lɛ'ɛ, a'ba -na -kaa. 'Nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi a-a 'mu-o -da 'wee 'le a-a 'ye'e -pɔlʊ'a "yitibhitiyi -lue a -ke ɔ -na'o. -Yeee! Ngazedı! -Bho a 'ye ɔ -kaa, 'le 'ɔ 'mʊtiyɛɛɛ 'mʊ, "kɔgwlɛnɛ -ke 'mʊ a'ba "bhi 'ka mu, 'le-e a-a "nyınyıɛ 'nɔ ti. 'Ɛ dı a-a 'ye 'kle 'ye mʊ tenyı.

16A-bʊ 'ma-a -naagı'a "yisumʊ -ʊ po'a nyʊ "yisrɛɛjolʊ gbo, -yeee! Ngazedı! A-a 'gbʊ-o nyʊ "yrili na, -bho nyɔ -zrɛ -nı -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a lisaabudu 'mʊ, 'ɔ wlu -see "yiti"si. -Bho ɛ "du -budu 'mnɛ'ɛ sanu, "lemnıı ɛ "si-e "yiti. 'Ɛ dı a-a 'ye 'kle 'ye mʊ tenyı.

17-Naagı'a "yisumʊ-a, a-bʊ se'a -naagı 'bhle a, -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a lisaabudu'a damʊ sanu nyɔ-ɔ "nyı'a -Lagɔ "du-o lɛ. 'Ɛ dı 'bho 'ya "klumʊ yɛɛ "yri kpʊn'o ti'a? Sanu-ae -ale -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a lisaabudu?

18'Le a-a nʊ'o -lrɛɛ: -Gbagbʊ -ke "kpi ʊn-ʊ za nı'a -Lagɔ'ɔ 'sraga, -bho nyɔ -zrɛ -nı nɛ 'mʊ, 'ɔ wlu -see "yiti"si, 'le ɔ 'ke 'sraganmi 'mʊ -zrɛ -nı a, 'ɔ wlu "si-e "yiti.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19-Naagɪ'a "yisumʊ-a! 'Sragagbagbʊ'a damʊ, nmi nyɔ-ɔ "nyɪ'a -Lagɔ "du-o lɛ. 'Ɛ dɪ 'bho 'ya "klumʊ yɛɛ "yri kpʊn'o ti'a? 'sraganmi-ae -ale 'sragagbagbʊ?

20Nyɔ -yɔ -zrɛ -nɪ'a 'sragagbagbʊ 'mʊ, ɔ-ɔ zrɛ 'nɪ-e lɛ"o lɛ-ɛ -nɪ'a 'bho 'ɛ "kpi 'mʊ -lrɛɛ.

21Nyɔ -yɔ -zrɛ -nɪ'a -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a lisaabudu 'mʊ, ɔ-ɔ zrɛ nɪ'e -Lagɔ -nɪ'a 'le 'ɛ 'limʊ 'mʊ-ɛ -lrɛɛ.

22Nyɔ -yɔ -zrɛ -nɪ'a yaku 'mʊ, ɔ-ɔ zrɛ 'nɪ-e -Lagɔ'ɔ -dena 'mʊ -da ɔ -kɔ'ɔ ɔ, 'le ɔ "si'e 'bho, -Lagɔ -kɔ'ɔ 'bho, 'ɪnnɔ ɔ-ɔ zrɛ nɪ'e 'mʊ -lrɛɛ.

23A-bʊ -Lagɔ'ɔ gbayibomʊ -ke Faliziɛɛn, a-a 'mo-o -mɪɛ 'sɔn'ɔ 'bhlemʊ. -Yeee! Ngazedɪ! A'ba -kpɪɪ 'mʊ'a -lololɪ -srɪɪn'a -buenɛ, a-bʊ 'bhɛɛ'ɛ 'ya -Lagɔ'ɔ "nyɪnyɪa, 'le, gba -Lagɔ "nyɪ'a Moyiizɪ, 'ya -tɔtɔlɪzɪgɪ -nɪɪ: "yisrɛɛdɪ-e ngazebhleɛɛ -ke 'mʊtiyɛɛɛ, a-a kpʊn 'nɪ 'plʊ. 'Ɛ dɪ a-a 'ye 'kle 'ye mʊ tenyɪ.

24-Naagɪ'a "yisumʊ-a, a-bʊ po'a nyʊ "yisrɛɛjolʊ gbo, a-bʊ kuku'a 'mʊti 'bho lɪtoope'a damʊ 'le a-a kpʊn nɪ'e lɪzɪgɪ 'plʊ.

25A-bʊ -Lagɔ'ɔ gbayibomʊ -ke Faliziɛɛn, a-a 'mo-o -mɪɛ 'sɔn'ɔ 'bhlemʊ. -Ka a'ba gba 'lɛ'ɛ, 'ka-a a-a wɔtɔ'ɔ a'ba "kɔpɪ -ke a'ba "be li. -Yeee! Ngazedɪ! -Ɛkedɪmaa, "yriyrinaagɪ -ke "nyinyninaagɪ -lrɪɪ-ɪ "tuu'a amʊ -ɪ -ke 'mʊ a-a zi nɪ'a 'le a-a 'ye'a nmɔ-e lililɪ, 'ɪnnɪ a-a kpʊn'o 'plʊ. 'Ɛ dɪ a-a 'ye 'kle 'ye mʊ tenyɪ.

26Faliziɛɛn -ke -naagɪ "lɔ'ɔ, a zi ɪ-bɪ "nyinynidɪ 'mnɪ'a dɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi -tanyɪ 'le -Lagɔ 'ke 'ya dɪ 'bhɔ 'le a'ba kpli 'ke "yi'srɛɛ.

27A-bʊ -Lagɔ'ɔ gbayibomʊ -ke Faliziɛɛn, a-a 'mo-o -mɪɛ 'sɔn'ɔ 'bhlemʊ. -Yeee! Ngazedɪ! A kɔɔ'ɔ-ɔ tritrizokoeplu. 'Ya "kpi -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'le 'ya 'limʊ 'zɔn'o -plɔnkɪn, 'le "ku'a 'kpɪ 'wla'a 'le ti. 'Ɛ dɪ a-a 'ye 'kle 'ye mʊ tenyɪ.

28-Ka -lue 'mnɔ, 'bho "kpiti a "du-o -zɪgɪ 'bho nyʊ'a "yigbeyi, 'le a'ba 'limʊ "yrabha -ke "nyinynidɪ -lrɪɪ "yi'e 'le.

29A -gblee, Zezii 'lʊ -ʊ -kaa "yi -lrɛɛ: -Yeee! Ngazedɪ! A-bʊ -Lagɔ'ɔ gbayibomʊ -ke Faliziɛɛn, a-a 'mo-o -mɪɛ 'sɔn wɔn 'mʊ 'bhlemʊ. A -nmɔ'ɔ-ɔ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ -ke "yisrɛɛmʊ -lrʊʊ'a zokoe kwa 'mʊ ti.

30'Le a-a nʊ'o: -Bho -abʊ -nɪ 'kɪ ti -a'ba "na'a -nɔɔ "yi a, -abʊ -ke ʊn -see 'kɪ -naagɪ -lue 'mʊ-plɛ yi -a 'ke -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ 'lbha ʊn 'ke 'mɛ.

31l -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyʊ-ʊ 'lbha'a -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ ʊn 'ye'a 'mɛ, -ka a "du'a ka 'wa "nynuu'a "nynuu, a'ba "bhi'a wlu 'lɛ'ɛ 'na.

32'Mna yibo'o-o, lɛ a'ba "na "we nʊ'a 'bho, a -see 'ɛ dɪ 'bhɔ yi! 'Ɛ dɪ a-a 'ye 'kle 'ye mʊ tenyɪ.

33"Yrabhabhlemʊ-a! -Zigle -ɛ 'ye'a amʊ -kpʊn mʊ 'le a 'ke "kɔgwlɛkle 'ye, koo a 'ke ɛ wɔn 'mʊ cɛ'ɛ?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

34'Ɛ dı, a po -lokui! -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ-e nyʊ -Lagɔ "nyı'a "yisrɛɛnaagı -ke -Lagɔ'ɔ wlu'a yibomʊ, 'ın-ı 'ye -ʊ amʊ -jeyi -po -mʊ 'le a 'ke tɔlʊ 'lbha ʊn 'ke 'mɛ, 'le a 'ke -lrʊʊ 'bho nyʊyrilbhaatu "yri kɔ 'le a 'ke -lrʊʊ 'le a'ba -Lagɔwlu'a 'licıaanbidi 'li "sɛɛn -nı, 'le, -yʊ -sie'a 'bho -ʊ 'ye'a -ple mʊ, a 'ke ʊ kli ple 'le gwlɛ "kpi ti -lue -lue.

35-36Nyʊ-ʊ -see'a "nyinynidı nʊ a'ba "na 'lbha'a 'bho ʊn 'ye'a 'mɛ, ʊn -die'e-e "yi. Ɛ 'nyaa'a-a 'bho "yisrɛɛyi Abɛlı'a "kpi, 'le, Balakii'a "yu, Zakalii a 'lbha'a see 'bho -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a 'sragagbagbʊ -ke 'ɛ lisaabudu'a gwia 'mʊ, ɔ 'ye'a 'mɛ, ɛ 'ye ɔ -yɛ. A-a 'ye-e -Lagɔ'ɔ nyʊ nyanı 'mʊ -kla -mʊ -lrɛɛ'ɛ dı, -ziadı 'ın-ı za'a amʊ -bodı 'mʊ, ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ 'wee a'ba "na 'lbha'a 'bho ʊn 'ye'a 'mɛ'ɛ dı, 'kleyeɛɛ'ɛ -belu -Lagɔ-ɔ 'ye'a -ya mʊ, a-bʊ 'traamʊ'a nyʊ ɛ-ɛ 'ye "kpiti'ga mʊ!

37Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, ɔ na: Zelizalɛɛmʊkɔmʊ-a, Zelizalɛɛmʊkɔmʊ-a! -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ ɔ po'a amʊ -jeyi, a-bʊ 'lbhʊ -ʊ'o ʊn 'ye 'mɛ. A -gblee, -ka -gbanynɔsʊʊn 'kıkle'a 'ɛ "yreetı "lruli 'bho 'ɛ -kpakpı 'zɔ, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a 'ın 'bɔ'ɔ ti sese 'ın 'ke amʊ "lruli'kıkle 'bho 'an "troli 'ın -ke a 'ke -na 'le a'ba 'wɔn'o!

38'Ɛ dı 'traamʊ 'tɔ 'ın-ı 'wlʊ-o amʊ "yrili. A -gblee, wlu -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi Ezayii -za 'ka 'mʊ see, 'ɛ "yri'a 'bı'a 'wlʊwlʊnɔɔ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo. Ɔ na Zelizalɛɛmʊgwlɔ-ɔ 'ye-e ti-sɔ -mʊ 'le ɛ 'ke wɔn -zɛ.

39'ln-ı 'wı -ı amʊ "yiti, -ɛ 'wlʊ'a -laa, a -see 'ınmʊ 'ye yi kplokplo, 'le, -nɔɔ -ke 'li a-a 'ye'a -nʊ mʊ, na: -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, 'ınnɔ -nı'e yinamʊ, -Lagɔ -wʊnna nɔ "niti ɔ! ɛ 'ke ɛ "kpi bhla.

Matiee 24

1A -gblee, Zezii 'da-a 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo. Ɔ -nı munamʊ 'le 'ɔ -namʊ 'ye ɔ linyni 'le ʊn 'ke ɔ -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo 'mnɛ "yi-tɔ. Ʊn na: -Gbʊ -bidi -nıı ya, -ka ı -nmɔ'ɔ "yrili, 'ya gʊgɔbolɛ se -nı.

2'Le ɔ na: A-a 'ye 'ya 'wee li'a? -Ziadı 'ın-ı za'a amʊ -bodı 'mʊ, a -gblee, -bidi -nıı, ʊn-ʊ 'ye -ı -wa -mʊ 'wee 'le ʊn 'ke ı ti-za. 'Ya lɛ -lue komu -see 'bho -sie yi.

3Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, ɔ 'mu-o 'le Olivieegɔgɔ "kpi, ɔ 'ye ti-de. 'Ɔ -namʊ 'nyni -ɔ li ʊn 'ye ɔ tidede, ʊn na: -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a "kpidı -ın -za'a 'mʊ 'traamʊ, ʊn-ʊ 'ye'a -wa mʊ 'le, -bhlaaka 'ɛ -nɔɔ 'ke nyni'a? -Bho -a'a leyiɛ -ke 'kmʊ'a "yitiinamʊ'a -nɔɔ -ka nyni 'le, leelɛ -a 'ke ɛ 'mʊyibo -nı'a? 'Tmʊʊ -amʊ!

4'Le ɔ 'ye ʊ "dı 'mʊ "du, ɔ na: A "du a'ba "bhi "yrili 'le nyɔ -kaa amʊ -tɔɔ "yrili"maa.

5A -gblee, nyʊ'a -dadudu-u 'ye-e -yi -mʊ 'le ʊn 'ke 'an 'nynı 'mʊ"luo, ʊn 'ke -kaa 'lɛ -lue -lue: 'lnmɔ -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, 'ınmɔ 'ka-a! 'Ka-a ʊn-ʊ 'ye 'lɛ mʊ 'le ʊn 'ke nyʊ'a -dadudu dı "yrili"maa.

6'Bho 'mnɔ, -bho tʊı -ka 'le a "bhli-i vɔɛ, -sıanyı'a 'lbha amʊ -le! -Bho a 'wɔn 'le 'bhlıkpı -lrıı "kpi'a tʊ'a vɔvɔɔ'ɔ "dı 'bɔ, -sıanyı'a 'lbha amʊ -le -lrɛɛ! Tʊı 'mnı-ı 'ye-e -vɔ-ɛ mʊ, ɛ -se -bhla 'kmʊ'a "yitiinɔɔ -ko.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7'Bhlʊkpa -lrɛɛ'ɛ nyʊ -ke 'bhlʊkpa -lrɛɛ'ɛ nyʊ-ʊ 'ye-e tʊ -vɔ -mʊ 'le 'bhɪɔ -lue -lrɔɔ'ɔ nyʊ -ke 'bhɪɔ -lrɔɔ'ɔ nyʊ 'ke vɔ. 'Mʊ-ʊ 'ye-e 'le 'bhlɪkpɪ'a -dadudu "kpi ti-yi -mʊ, 'le 'bhlɪkpɪ'a -dadudu "kpi 'bhlʊkpa-a 'ye-e -trɛ -mʊ!

8'Ya 'wee-e 'mo-o 'kleyeɛɛ 'mʊ 'nyaanamʊ.

9'An 'nynɪ a 'bhle'e "kpi'a dɪ nyʊ-ʊ 'ye amʊ -kpʊn mʊ 'le ʊn 'ke amʊ nyanɪ 'mʊ kla 'le ʊn 'ke amʊ 'lbha a 'ke 'mɛ. 'Bhlɪkpɪ "kpi'a nyʊ 'wee-e 'ye-e amʊ 'mʊ'nyɛ -mʊ.

10'Bho -nɔɔ 'mnɛ ti nyʊ'a -dadudu-u de'a 'ɪnmʊ "gwli, 'wa "gwlideɛ-ɛ 'ye-e -denɪ 'mʊ-sɔ -mʊ 'le ʊn 'ke gbɔzɪza 'le ʊn 'ke 'wa jɛkamʊ kwa 'mʊ 'kpa 'le ʊn 'ke 'mʊ'nyɪnyɛ -lrɛɛ.

11Nyʊ-ʊ 'ye-e 'mʊ-sɔ -mʊ 'le ʊn 'ke -kaa 'lɛ: -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ -a "du'o. Ʊn -se -Lagɔ'ɔ lbhʊnʊmʊzɪgɪ -ko. Ʊbʊ 'mnʊ-ʊ 'ye-e nyʊ'a -dadudu -tɔɔ "yrili"maa -mʊ.

12"Nyinynidɪ-ɪ 'ye-e 'kmʊ "kpi 'pɪple -mʊ. 'Ɛ -nɔɔ ti dɪkɪkmɛɛ-ɛ 'ye-e pɪpɛ -mʊ 'le 'an nyʊ'a -dadudu 'mʊ.

13nyɔ -yɔ 'ye'a 'kpa "yi -ku mʊ -ɔ 'ye'a 'ɪnmʊ "srii mʊ "kɔmʊkɔmʊ, 'ɪnnɔ 'ye 'pʊn mʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

14-Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ'ɔ "dɪzɪgɪ -nɪɪ, 'bhlɪkpɪ 'wee "kpi'a nyʊ 'ke 'ya -ziadɪ 'bʊ'wɔn 'le ɪ 'ke 'an dɪ 'mʊ-za ke-ɔ 'le 'kmʊ'a "yitiinɔɔ 'ke nyni mo'o.

15A -gblee, -ka -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi ʊn-ʊ 'la'a Daniɛlɪ 'lɛ'ɛ see, lɛ ʊn-ʊ 'la'a "nyinynilɛ, -ɛ nyni'a 'bhlʊkpa wɔn, 'ɪnnɛ 'ye -yi mʊ, 'le, 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi -da 'saa'a li ɛ se'a ti-nmɔ ɔ, ɛ 'ke 'bho -nɪ. (Wlu -nɪɪ, ɪ 'bhle-e 'zɔ. Nyɔ -yɔ zrɪ 'ɪ a, ɔ -de nɪ -pɔlʊ ti 'le ɔ 'ke ɪ 'mʊti'wɔn!)

16-Nɔɔ -ke ti lɛ 'mnɛ-ɛ 'ye'a -yi mʊ a, nyʊ -yʊ 'ma-a Zideekɔmʊ a, ʊn ple ʊn 'ke 'le trɪ "kpi mu.

17"Bhlegbo'a -da nyʊ-ʊ po nɪ'a "zrɔ "jiazɔ ɔ, nyɔ-ɔ 'ye'a 'bho -nɪ mʊ, -bho 'ɛ -nɔɔ nyni a, 'ɔ pa 'le 'ɔ -budu 'li, 'ɔ "luo 'ɔ -kɔkɔlɛ 'mʊ -le! Ɔ -cɛ -nɪ 'le ɔ 'ke ple -nalo!

18Nyɔ -yɔ 'ye'a -kpaa 'mʊ -nɪ mʊ, 'ɔ yi gwlɔ 'mʊ, 'ɔ pa 'le 'ɔ "bhlegbo, 'ɔ "luo 'ɔ "yriɛ 'mʊ -le! Ɔ -cɛ -nɪ 'le ɔ 'ke ple -nalo!

19-Yeee! Ngazedɪ! 'Ɛ -nɔɔ ti 'nynʊkpakpɪ-ɪ 'ye'a -nɪgblɪɪ 'bhle mʊ -ke -yʊ 'ye'a 'nyanyayreetɪ "kpi'bhle mʊ, ʊn-ʊ 'ye-e -sɪa -mʊ tenyɪ "sɛ!

20'Ɛ dɪ a bhade -Lagɔ li 'le a'ba pleplenɔɔ -kaa "gudabhla -ke -a'ba lifɔzɔ "du, -ɛkedɪmaa, ɛ-ɛ 'ye-e wɔn-ku -mʊ tenyɪ.

21A -gblee. 'ɛ -nɔɔ ti'a 'kleyeɛɛ 'sɔnnɛ -see -nɪ yi. Ɛ-ɛ 'ye-e wɔn-ku -mʊ tenyɪ. -Da -Lagɔ -ya'a 'kmʊ ti, ɛ -kaa -zɪan "kpi-i bhla, nyʊ -see 'ɛ 'kleyeɛɛlɛtu 'ye ke -bhla. Ɛbɛ 'mnɛ, -bho ɛ zi, nyɔ see 'tɔ 'ɛ -lrɛɛ 'ye yi "kɔmʊkɔmʊ.

22-Lagɔ -see 'ybha nyunyu'a 'wee 'ke -gwɛ. 'Ɛ dɪ ɔ 'ybha'o ɔ 'ke ɛ-bɛ 'kleyeɛɛ 'mnɛ'ɛ 'wɪ "yi"pli. 'Ɔ nyʊ ɔ -za'a 'bho'a dɪ, ɔ-ɔ 'ye 'wɪ "yi"pli mʊ 'le ʊn 'ke 'kleyeɛɛ wɔn 'mʊ cɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, -bho nyɔ nʊ na: -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, 'ɪnnɔ -nɪ'e -laa, nʊ a, a'ba de 'ɔ wlu "gwli -le!

24Nyʊ-ʊ 'ye-e 'mʊ-sɔ -mʊ 'le ʊn 'ke 'wa "bhi -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ 'la. Ʊn-ʊ 'ye-e -kaa 'lɛ -mʊ, ɛ -se -Lagɔ -zʊ ʊ 'bho -ko. -Lrʊʊ-ʊ 'ye-e -kaa 'lɛ -mʊ: -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ -a "du'o. Ɛ -se -Lagɔ lbho ʊbʊ -ko -lrɛɛ. Ʊbʊ 'mnʊ, wɔnkulɪ 'ka -tɔ na -Lagɔ'ɔ -nʊ ʊn "du'o, ʊn-ʊ 'ye -ɪ -nʊ -mʊ. 'Ka-a ʊn-ʊ 'ye -nʊ mʊ, 'le, -yʊ -ke "bhi 'ma-a -Lagɔ'ɔ -nʊ ɔ -za'a 'bho, ʊn 'ke ʊ -tɔɔ "maa.

25A-a 'ye-e li'a! -Nɔɔ "sri 'le nya see, 'le 'ɪn-ɪ zɪ 'ɪ amʊ -bodɪ 'mʊ.

26'Ɛ dɪ, -bho nyɔ na: -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ -nɪ'e-e 'le "musa "kpi, a'ba mu 'le -le! -Bho nyɔ nʊ: -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ-ʊ "zize-e -dagbɛ, a'ba 'lɪ ɪ -ziadɪ -le!

27-Ka, -bho "ni 'wla "yri ya, 'ɛ -wlewle-e cɛ'ɛ yaku -kpoo "kpi, 'kla 'mnɔ 'ka-a 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu'a leyiɛ-ɛ 'ye 'mʊ-nɪ mʊ.

28-Ka -bho 'wope 'ye'a nmi'a "ku li, 'le ɪ-ɪ "crii 'nɛ "kpi a, -ka -lue 'mnɔ, 'bho 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu'a leyinamʊ, nyunyu'a 'wee-e 'ye-e 'ɛ da 'ye -mʊ.

29A -gblee, -bho 'kleyenɔɔ 'mnɛ zi a, 'yrʊ-ʊ 'ye-e -kpe -mʊ 'le -kuyre 'ke kpʊn 'le 'cʊ -see -fan yi 'le 'cʊdrɪ 'ke 'le yaku "yi 'wlʊ ɪ 'ke 'zɔ 'kpa 'le lɪ 'wee -nɪ'a 'le yaku "yi 'ke gbugbluo.

30-Bho lɪ'a klɛ 'mnɪ zi 'tɔ -kaa a, 'bho-o 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu'a leyiɛ'ɛ 'mʊyibolɛ 'ke 'le yaku "yi 'da. A -gblee, 'bhlɪkpɪ 'wee "kpi'a nyʊ-ʊ 'ye-e -kple -mʊ 'le 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu 'ke 'le yaku'a -druku 'mʊ -yi -nɪ. Wɔnkuɛklagba -Lagɔ "nyɪ'a 'ɪnmʊ, 'le ɛ 'mʊ 'ɪn-ɪ 'ye -yi -nɪ mʊ 'ɪn 'ke nyʊ -kɔ. -Ka 'yrʊ'a -vlavlɪ -nɪ'a a, 'ka-a 'ɪn-ɪ 'ye -nɪ mʊ 'le ʊ-bʊ 'bhlɪkpɪ "kpi'a nyʊ 'mnʊ 'ke 'ɪnmʊ li'ye.

31Lɛglɪ-ɪ 'ye-e -wlu -mʊ 'le 'ɪn 'ke -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ 'bhlɪkpɪ'a "kete 'wee "yi lbho ʊn 'ke mu, 'ɔ -nʊ -yʊ ɔ -za'a bho, 'le ʊn 'ke 'wa klɛ 'la ʊn 'ke ʊ "lru'gbʊʊ.

32A -gblee, tu ʊn-ʊ 'la'a figiee'a 'mʊyibolɛ ɛ-ɛ tɔ'ɔ amʊ a, a 'wɛn ɛ 'mʊti -ka -zɛgɛka! Tu 'mnɛ, -bho ɛ -ka tɔpɔ ɔ, "lemnɪɪ 'ɛ -trotronɔɔ -nɪ'e-e nyninamʊ.

33-Ka -lue 'mnɔ ɔ, dɪ 'ɪn -za'a -laa 'mʊ, -bho 'ya "yri'a 'bɪ -ka 'wlʊ a, -ka 'an leyinɔɔ "kɔɔ'ɔ gbo, a yibo 'na!

34-Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, nyʊ-ʊ -nɪ'a 'traamʊ ti, 'wa "klumʊ'a nyʊtɔlʊ -see 'mɛ yi 'le ɪbɪ 'mnɪ'a "yri'a 'bɪ 'ke 'wlʊ.

35'ln na, -bho koo yaku -ke 'bhlʊkpa -sɔ ti, 'an wɔn 'mʊ'a wlu 'mo-o -ziadɪ, ɛ -see 'plʊ 'kpa yi "kɔmʊkɔmʊ.

36l zi'a -kaa, Zezii "du-o 'ɔ -namʊ "dɪ 'mʊ, ɔ na: -Nɔɔ -ke ti ɛbɛ 'mnɛ'ɛ "yri'a 'bɪ-ɪ 'ye'a 'wlʊ -nɪ mʊ, nyʊ se ɪ yibo. -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ -nɪ'a 'le yaku 'li'a "bhi se ɛ yibo, 'ɪnmɔ, -Lagɔ'ɔ "yu'a "bhuo, se ɛ yibo. 'An -tɪta -Lagɔ -nɪ -lue 'tɪn, 'ɪnnɔ yibo nɛ'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

37-Lagɔ'ɔ lbhʊnʊyi ʊn-ʊ 'la'a Nʊe, lɛ-ɛ zi'a 'bho 'ɔ -nɔɔ "yi, 'ɪnnɛ 'ye -zi mʊ 'bho 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu'a leyinɔɔ "yi. A -gblee, -ka ɛ zi'a a, 'kla-a 'ka-a:

38-Nɔɔ -ke ti "ni -see'a -bhla 'bhlʊkpa -za ke, nyʊ-ʊ li 'le ʊn-ʊ kpa 'nynʊkpakpɪ, tɔlʊ-ʊ "du 'wa "yreetɪnynʊkpakpɪ nyna; 'ka-a ʊn-ʊ nʊ'o "kɔmʊkɔmʊ 'le ɛ 'ye Nʊe'a batoo'a 'likpanɔɔ "kpi bhla.

39ɩ zi'a -kaa, 'wa dɪ se ɪ "kpi -nɪ, 'le, "ni -za'a 'bhlʊkpa, ɛ 'ye ʊ 'lbha "fɪa 'wee, ɛ 'ye ʊ ti-za. -Ka -lue 'mnɔ 'kla-a ɛ-ɛ 'ye 'mʊ-nɪ mʊ 'bho 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu'a leyinɔɔ 'li.

40A -gblee, nyʊ 'sɔn-ɔ 'ye-e 'bho -kpaa 'mʊ -plɛ -mʊ, -lue -yɔ de'a 'ɪnmʊ "gwli-i 'ye-e 'mʊ"luo-ɛ -mʊ 'le -yɔ -see'a 'ɪnmʊ "gwlide 'ke 'bho -sie.

41'Nynʊkpakpɪ 'sɔn-ɔ 'ye-e 'bho pinamʊ -plɛ -mʊ. -Yʊ de'a 'ɪnmʊ "gwli-i 'ye-e 'mʊ"luo-ɛ -mʊ 'le -yʊ -see'a 'ɪnmʊ "gwlide 'ke 'bho -sie.

42A "du a'ba "bhi "yrili, -nɔɔ -ke ti 'ɪnmɔ a'ba -Kɔyi-i 'ye'a -yi -nɪ mʊ, a se 'bho yibo.

43'Ɔ leyiɛ'ɛ "yi ɔ po'o, ɔ na: -Nɔɔ -ke ti "yriyi 'ka -budu'a -yowli gbo pa, 'le ɔ 'ke ɛ yibo a, ɔ-ɔ 'ye-e yra -de -mʊ 'le ɔ -kɔɔ ɔ "yiti"tayi ɔ -kɔɔ ɔ gbo pa.

44-Nɔɔ -ke ti 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu-u 'ye'a le -yi mʊ, a se 'bho yibo. 'Ɛ dɪ a'ba -boti -le, 'ɪn -kaa amʊ 'zɔ'daa.

45A -gblee, Zezii 'po-o "yi -lrɛɛ, ɔ na: Yɔɔ 'mo-o "yisrɛɛlbhʊzeyi -ɔ 'bhle'e -naagɪ'a? 'Ɔ nyɔtu 'mo-o nyɔ -yɔ -ke -kɔyi -kaa 'lɪkpada-a mu, ɔ-ɔ sie'a 'ɔ -bolbhʊnʊmʊ li 'le ɔ-ɔ "du 'ʊ "yrili, 'le ɔ-ɔ "nyɪ 'ʊ lilia.

46-Bho 'ɔ -kɔyi -ka le-e yi, ɔ-ɔ yɛ 'nɔ ɛ kwa 'mʊ a, 'ɔ nyɔtu 'wa-a ti!

47-Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, "bhlegbo'a -yowli 'mnɔ, lɪ 'wee ɔ 'bhle'a a, ɔ "nyɪ -ɔ'o 'le ɔ-ɔ "du 'ɪ "yrili.

48-Bho 'ɔ lbhʊnʊyi 'bhle nyanɪ, ɔ-ɔ popo-o -kaa 'gwlʊti: 'An -kɔyi -see -yi yi -susueyi,

49'le, ɔ -bonyunyu -ke ɔ -plɛ'ɛ lbhʊ -lue "yi, ɔ 'ke ʊ 'lbha, 'le ɔ -ke nmɔnamʊ 'ke gbɔ-po 'le ʊn 'ke -dalue -li -nɪ 'le ʊn 'ke nmɛ 'na.

50"Bhlegbo'a lifuoyi 'mnɔ -ka 'le-e gbʊ, zɔ -lue 'zɔ, -da ɔ -see'a 'ɔ -kɔyi'a leyiɛ "gwlide, 'bho-o ɔ -yi -nɪ'o 'le ɔ 'ke ɔ 'zɔ'daa.

51-Bho ɔ -yɛ nɔ 'bho, ɔ-ɔ 'kpʊn-o nyɔ 'mnɔ 'le ɔ-ɔ klɔ 'ɔ nyanɪ 'mʊ tenyɪ. -Ka -lue 'mnɔ nyɔ-ɔ -see'a 'bho -Lagɔ'ɔ wlu "du, -Lagɔ-ɔ 'ye -ɔ nyanɪ 'mʊ -kla -mʊ tenyɪ 'le ɔ -ke "nyinynidɪ'a nʊmʊ -lrʊʊ 'ke "kɔgwlɛnɛmʊmuɛ 'mʊ'bhɛɛ, 'nɔɔ "vivia -ke 'kleyeɛɛ -nɪ'a!

Matiee 25

1Zezii 'po-o 'nynɔkpayi -lue'a "yi, ɔ na: Lɛ -ke -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ gʊgɔ'ɔ "yiti, 'ɪnnɛ 'mo-o: Nyukpasu -lue 'nynʊkpakpɪyreetɪ bue'a bha-a 'ye'a -kpa mʊ, 'ɪnnɔ ʊn mu'o -jeyi. Ʊn 'ka mu, "jiazɔ ka, -ka ʊn -die'a 'mʊ ʊn 'bhle-e "napɪ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2'Le 'wa "klumʊ -muu 'bhle'e -tɔɔ, -muu se -tɔɔ 'bhle.

3-Muu -yʊ se'a -tɔɔ 'bhle, ʊn po'a 'wa "napɛ 'li "ni, ʊn -see -lrɛɛ 'le kpanɪ 'li po.

4-Tɔɔbhlemʊ -mnʊʊ-ʊ "yi'a 'wa "napɪ, ʊn 'po-o "napɛ'ɛ "ni 'le kpanɪ 'li 'le ʊn -ke ɪ 'ye mu.

5Nyukpasu 'mnɔ -see yi -susueyi. Glu gwɛ'ɛ ɛ, "nynɔɔ kpʊn -ʊ'o, ʊn 'ye 'mʊ 'wee 'le 'wa "napɪ-ɪ wan'o 'bho 'wa "troli -lue -lue.

6Dodogwia, ʊn 'wɔn-ɔ wezewlu 'bɔ: Nyɔ a-a fuo'a wɔn-ɔ yi-o'o o! A 'da a 'ke ɔ -jeyi mu!

7'Nynʊkpakpɪyreetɪ bue 'mnʊ gbugbluo'o-o "nynɔɔ 'mʊ ti, ʊn 'ye 'wa "napɪ nmaze.

8-Yʊ se'a "napɛ'ɛ "ni kuklo, ʊn na -yʊ 'bhle'a -tɔɔ, ʊn kuklo'a -bodɪ: -A'ba "napɪ -nɪ'e-e 'mʊnamʊ. A "nyɪ -amʊ "ni gbɛ!

9Ʊ-bee 'mnʊ na: A mu a 'ke -lrɛɛ de, -yɛɛ -mnɛɛ se 'mʊgbleɛɛ 'bhɛɛ.

10Ʊ-bʊ -muu 'mnʊ 'ye "napɛ'ɛ "ni tibɔnamʊ mu. Ʊn -ma 'le nyɔ 'mnɔ 'ye nyni, 'le, -budu -ke 'li ʊn-ʊ "du nɪ'a 'nynɔkpagɔ, 'le -yʊ -ke "napɪ 'bhle'a "ni 'li, ɔ -ke ʊn 'ye 'le pa 'le nyʊ 'ye 'bho "sapɛ po.

11Ʊn -ka 'le-e gbʊ, -yrɔzaa, -muu -yʊ mu 'ka "napɛ'ɛ "ni denamʊ yi-o'o. Ʊn 'bhla-a 'bho -buduwɔn "yi, ʊn na: -A'ba -Kɔyi, -a'ba -Kɔyi, kati 'bho!

12'Le ɔ-bɔ 'nynɔkpayi 'mnɔ 'ye ʊ "yrili-gbʊ na: -ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, 'ɪn se amʊ yibo.

13'Ɛ dɪ 'ɪn-ɪ nʊ'o: A yaa 'mʊti 'le a 'ke 'ɪnmʊ wɔn-fuo, -ɛkedɪmaa, -nɔɔ -ke ti 'ɪn 'ka yi, a se 'bho yibo.

14A -gblee, Zezii 'kɔ-ɔ 'bho "yi -lrɛɛ, ɔ na: -Ka nyukpasu -lue 'ka 'lɪkpa 'mʊ mu, ɔ 'ye 'ɔ lbhʊnʊmʊ mɔni "yiti'gblee, 'ka-a -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ -nɪ'o.

15'Ɔ lbhʊnʊmʊ -nɪ tan, ɔ "nyɪ -lue nɛtɛmɔni'a -gwlɪ -muu, ɔ "nyɪ -yɔ kɔ'ɔ "yi nɛtɛmɔni'a -gwlɪ 'sɔn, ɔ "nyɪ tannɔ nɛtɛmɔni'a -gwlʊ -lue. -Ka nyɔ"o nyɔ 'bhɛɛ'ɛ, 'ka-a ɔ "nyɪ ʊ'o, 'le ɔ 'ye mu.

16-Yɔ 'ye'a nɛtɛmɔni'a -gwlɪ -muu, ɔ -nʊ 'nɪ-ɪ lbhʊ 'le ɔ 'ye 'bho -gwlɪ -muu -lrɪ "kpi 'yee.

17-Yɔ kɔ'ɔ "yi, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a ɔ nʊ'o 'le ɔbɔ 'ye 'bho 'sɔn -lrɪ "kpi 'yee.

18-Yɔ 'ye'a -gwlʊ -lue mu-o'o, ɔ 'ye "bhie "bhlu, ɔ 'ye 'le mɔni 'mnɪ ti"du.

19Ɛ -gwle'a 'mʊ kplokplokplo, lbhʊnʊmʊ tan 'mnʊ'a -klagba 'yi-e le, 'le ɔ na: A yi, -a 'ke mɔni 'ɪn -sie'a amʊ li'a sɪkpɪ 'tɛ, 'le ʊn 'ye yi.

20Lbhʊnʊyi 'ye'a -gwlɪ -muu na: 'An -Kɔyi, -ɪn "nyɪ'a 'ɪnmʊ, 'bho 'ya "kpi 'ɪn 'ye-e 'bho -gwlɪ -muu -lrɪ. 'ɪnnɪ 'ka-a!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21'Ɔ -klagba na: -A'a -sɛ! Lbhʊzeyi'a -zɛgɛnɔ, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili. 'Bho lɛtoope'a damʊ -ɪn 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi. 'Ɛ dɪ lɪ-ɪ 'bhle'a 'nynɪ, 'ɪnnɪ 'ɪn-ɪ 'ye -ɪnmʊ "nyɪ mʊ. Yi, -a 'ke 'bʊbʊa li!

22'Ɔ lbhʊnʊyi -yɔ 'ye'a nɛtɛmɔni'a -gwlɪ 'sɔn na: 'An -Kɔyi, mɔni -ɪn "nyɪ'a 'ɪnmʊ, 'bho 'ya "kpi, 'ɪn 'ye-e 'bho -gwlɪ 'sɔn -lrɪɪ. 'lnnɪ 'ka-a!

23'Ɔ -klagba na: -A'a -sɛ! Lbhʊzeyi'a -zɛgɛnɔ, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili. 'Bho lɛtoope'a damʊ -ɪn 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi. 'Ɛ dɪ lɪ-ɪ 'bhle'a 'nynɪ, 'ɪnnɪ 'ɪn-ɪ 'ye -ɪnmʊ "nyɪ mʊ. Yi, -a 'ke 'bʊbʊa li!

24'Bho -lebhɔɔnamʊ 'ɔ lbhʊnʊyi -yɔ 'ye'a nɛtɛmɔni'a -gwlʊ -lue na: 'An -Kɔyi, 'ɪn yibo'o-o -a'a dɪ, -a 'nɛ-ɛ dɪ 'mʊti 'le -ɪn 'bhle'e satɛ;

25-bho 'ɪn -nʊ -nɪ mɔni 'mnɛ lbhʊ, 'ɪn -see lɛ 'ye yi, 'ɛ -sɪanyɪ 'lbha'a 'ɪnmʊ. 'Ɛ dɪ, 'ɪn "bhlu'o glu 'ɪn 'ye ɛ 'le ti"du. -A'a lɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'ka-a!

26'Le 'ɔ -klagba na: Nyanɪ-e vlanvlanlbhʊzeyi, -mnɔɔɔ na 'ɪn 'bhle-e satɛ 'le 'ɪn-ɪ 'nɛ'ɛ dɪ 'mʊti.

27'Ɛ dɪ -ɪn 'bhɛɛ 'ko-o'o, -budu -ke 'li nyʊ-ʊ de'a mɔni ti, -ɪn 'ke ɛ 'le kpa, 'le, -bho 'ɪn -ka yi, ɛ 'ke "kpi'kpa.

28'Le -ɪn -see 'tɔ 'na nʊ'a dɪ a -za ɔ 'bhle'a kwa 'mʊ, a 'ke ɛ -yɔ 'bhle'a -gwlɪ -muu "nyɪ.

29'Ɛ dɪ'a kpɛ Zezii de'o 'le ɔ na: -Yɔ 'bhle'a lɛ, -ɔ nʊ 'nɛ lbhʊ, ʊn-ʊ "nyɪ -ɔ -lrɛɛ, 'le 'ɔ lɪ-ɪ 'pɪple'e ti. -Yɔ 'bhle'a -toope, -ɔ de 'ɛ ti, ʊn-ʊ 'zɛ -ɛ ɔ kwa 'mʊ 'wee 'le ɔ-ɔ bɔ'o.

30Nyɔ -yɔ nʊ'a bhebheti'a lbhʊnʊyi 'mnɔ ka a, ʊn-ʊ 'ye -ɔ -kpʊn -mʊ ʊn 'ke ɔ 'le "kɔgwlɛkuyre 'mʊ "vuto, 'nɔɔ 'kleyeɛɛ -ke "vivia -nɪ'a.

31A -gblee, -nɔɔ -ke ti 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu -ke -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ 'wee-e 'ye'a 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi -yi mʊ, 'le 'an 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ 'mʊ 'ɪn-ɪ 'ye -yi -nɪ mʊ. 'Bho 'mnɔ, 'bho-o 'ɪn-ɪ 'ye lɪ'a klɛ -kɔ mʊ 'le 'an 'nynɪ 'ke "yi'bhɛ.

32-33-Ka wliyriliduyi-i zɪza 'ka 'ɔ wli 'mʊ 'le ɔ po'a 'bhlabhlɪ -lina gbo 'le ɔ po'a -vakɪ kɪmna gbo, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a 'bhlɪkpɪ 'wee'a nyʊ-ʊ 'ye 'bho 'an "yigbeyi 'gbʊʊ mʊ 'le 'ɪn ke ʊ 'mʊzɪza,

34'le 'ɪn 'ke -kaa -yʊ -nɪ'a 'le 'an -linasʊ gbo "yi'lɛ: A-bʊ 'an -tɪta -Lagɔ -wʊnna'a "niti, a yi a 'ke 'le 'ɔ -kɔmʊ'a "klumʊ 'kpa. Ɔ 'ka 'bhlʊkpa ti-ya, ɔ 'tɛ-ɛ a'ba -kɔkɔɔ'ɔ -gɔlɪ see.

35A -gblee, 'mʊ -nɪ'a 'ɪnmʊ 'lbhanamʊ, a "nyɪ-e 'ɪnmʊ lilia; "nitʊ-ʊ 'lbha'a 'ɪnmʊ, a "nyɪ-e 'ɪnmʊ "ni 'ɪn 'ye 'na; 'ɪn "du'a 'lɪkpayi 'ɪn yi'a amʊ "bhli, a kpʊn'o 'ɪnmʊ-ɛ -gli:

36'ɪn se'a lɛ ku li 'bhle, a -pa'a 'ɪnmʊ -bana 'mʊ: 'an "lru -nɪ'a 'bhatinamʊ, a "gipo'o 'ɪnmʊ-ɛ: 'ɪn -nɪ'a -jie 'mʊ, a dede'e-e 'ɪnmʊ "yi.

37'Bho-o nyʊ-ʊ 'srɛɛ'ɛ "yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'mnʊ-ʊ 'ye 'ɪnmʊ tidede -nɪ mʊ: -A'ba -Kɔyi, -bhlaaka 'mʊ -ke "nitʊ-ʊ 'lbha'a -ɪnmʊ, 'le a-bʊ 'ye -ɪnmʊ "ni -ke lilia "nyɪ'a?

38-Bhlaaka -ɪn se lɛ 'mʊ'bhle -a 'ye -ɪnmʊ -bana 'mʊ -pa'a? -Bhlaaka -ɪn yi'e 'lɪkpa 'mʊ, 'le -a 'ye -ɪnmʊ kpʊn -gli'a?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

39-Bhlaaka -a'a "lru 'bhati'o 'le -ɪn -nɪ'e -jie 'mʊ 'le -a 'ye -a'a dɪ zi'a?

40'Le 'ɪn 'ke na: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, 'an 'lotʊ'a "nynuu "srii'a 'ɪnmʊ'a "klumʊ'a -lue -ke "bhuo 'wa 'la'a lɛ, -bho a nʊ ɛ ɔ "lruli, 'ɪnmɔ a nʊ 'ɛ -bodɪ.

41'Le 'ɪn 'ke nyʊ-ʊ -nɪ'a 'le 'an kɪmna gbo -kaa "yi'lɛ: A-bʊ -Lagɔ -bhla'a tu ti, a po 'ɪnmʊ le! "Kɔgwlɛnɛ -nʊ-ɛ'ɛ lɛ "nyinynidɪ'a tiyayi -ke 'ɛ -dalbhomʊ'a dɪ, a mu 'le ɛ 'mʊ!

42A -gblee, 'mʊ -nɪ'a 'ɪnmʊ 'lbhanamʊ, a -see 'ɪnmʊ lilia "nyɪ; "nitʊ -nɪ'a 'ɪnmʊ 'lbhanamʊ, a -bhle'e-e 'ɪnmʊ "ni.

43'lɪn yi'a amʊ "bhli 'lɪkpa 'mʊ, a -see 'ɪnmʊ -gli kpʊn; 'ɪn se'a lɛ 'mʊ'bhle, a -bhle'e-e 'ɪnmʊ -bana. 'An "lru 'bhati'o 'le 'ɪn -nɪ'e -jie 'mʊ 'le a -see 'an dɪ zi.

44'Bho-o nyʊ 'mnʊ-ʊ 'ye 'ɪnmʊ tidede -nɪ mʊ: -A'ba -Kɔyi, -bhlaaka -a 'ye'e 'ɪnmʊ 'le -ɪn 'ye kpli -yɪɪ ti-nɪ 'le -a -see -a'a dɪ zi, -a -see -ɪnmʊ -kpa'a?

45'Le 'ɪn 'ke na: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, 'an 'lotʊ'a "nynuu "srii'a 'ɪnmʊ'a "klumʊ'a -lue -ke "bhuo 'wa 'la'a lɛ, -bho a -see 'ɛ lɛtu ɔ "lrulinʊ, 'ɪnmɔ a -see ɛ "lrulinʊ -lrɛɛke.

46'Wa nyʊtu 'ke "kɔgwlɛkle 'ye 'le nyʊ-ʊ 'srɛɛ'ɛ "yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'ke "kɔgwlɛtinɪɛ 'ye.

Matiee 26

1ɪ zi'a -kaa a, Zezii 'gwɛ-ɛ 'ɔ -tɔtɔlɪ "yi. 'Le, 'Zuifʊ "we'a zʊn 'li'a gɔklagba ʊn-ʊ 'la'a 'Paakɪ, 'ɛ 'wɪ -nɪ'e nyninamʊ.

2Ɔ na 'ɔ -namʊ -bodɪ: 'Paakɪ'a 'wɪ 'sɔn-ɔ -sie'e 'bho 'le 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu 'ke nyʊ -jeyi "nyɪ-ɛ 'ɪn 'ke 'bho nyʊyrilbhaatu "yri -kɔ-ɛ.

3-Nɔɔ -ke 'li ɔ 'lɛ -nɪ'a -kaa a, -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba ʊn-ʊ 'la'a Kayifʊ, 'le 'ɔ "bhlibudu 'li -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ -ke 'bho'a 'Zuifʊ'a -zigletumʊ -lrʊʊ 'gbʊʊ'o "lru.

4'Wa 'wee 'po-o wlu -dalue ʊn 'ke ɔ 'srɛ 'li -po 'le ʊn 'ke ɔ kpʊn, ʊn 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ.

5Nyʊ 'mnʊ na: -A'ba kpʊn ɔ 'bho gɔ'ɔ zɔ -le! 'Bho 'mnɔ ɔ, nyunyu -die'e-e "yi, ʊn -kaa -amʊ tʊ gbo -ya.

6A -gblee, ɛ-bɛ -nɔɔ -lue 'mnɛ 'li, Zezii -nɪ'e-e 'bho Bɛtanii. Nyɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Simɔɔ, -ɔ 'pʊn'a lalʊ wɔn 'mʊ, 'bho 'ɔ "bhlegbo ɔ -nɪ'o.

7Zezii -nɪ linamʊ 'le 'nynaakpʊ -lue nʊ'a -kaa, ʊn 'nyni -ɔ li: ʊn 'bhle-e kpanatoope -lue -kwa. Sʊkpʊ ʊn-ʊ 'la'a alɪbaatɪ, 'ɛ kpana mo'o. 'Cna -lue -gbɛ -nɪ'e 'le 'ɛ 'limʊ. Ɛ-bɛ 'cna 'mnɛ, ɛ-ɛ 'po-o ngnɛzɛgɛ 'le 'ɛ 'pɛlʊ -kmu'o "yi tenyɪ. Kpana 'mnɛ, 'ɪnnɛ ʊn 'bhle'e kwa ʊn 'ye yi. Ʊn nyni 'ɔ li, 'ɛ 'limʊ'a 'cna -nɪ'a 'le, 'ɪnnɛ ʊn 'wlɔ 'ɔ "lru.

8'Ɔ -namʊ 'ye'a 'na li, ɛ -see ʊ 'tʊ nʊ 'le ʊn-ʊ "wʊnwan'o 'le ʊn-ʊ 'lɛ'ɛ -kaa: -Ɔɔ! A -gblee, 'cna -ɛ -ke 'pɛlʊ-ʊ -kmu'a "yi, 'ɪnnɛ ʊn lʊkwla'a ti. 'Kla se "yrili-nmɔ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9-Bho ɛ -po-ɛ 'kɪ 'pɛlʊ, ɛ 'bhɛɛ'o ɛ 'ke mɔni -dudu 'ye 'le ɛ 'ke "pʊanlbhamʊ "yiti'gble-ɛ.

10Ɔ 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ɔ na: Leedɪ a sɪa nɪ nʊ'a? A'ba nʊ -kaa -le! Lɛzɛgɛ ʊn nʊ'o 'ɪnmʊ "lruli.

11-Yʊ 'ma-a "pʊanmʊ a, a -ke ʊn -nɪ'e-e 'nɔɔ "kɔmʊkɔmʊ. -Bho a 'ybha a 'bhɛɛ'ɛ a 'ke ʊ -zɪgɪ "lrulinʊ. 'Le 'ɪnmɔ -yɔɔ, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'le a'ba "klumʊ 'wlʊ -mʊ 'ɪn 'ke 'mɛ!

12-Bho 'ɪn 'mɛ, -bho ʊn -ka 'ɪnmʊ ti-inmaze, 'cna ʊn 'ka 'ɪnmʊ "lru 'wla, 'ɪnnɛ ʊn 'wla'a -laa 'ɪnmʊ "lru -nalo.

13-Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, ʊ-bʊ 'nynaakpʊ 'mnʊ, lɛ ʊn nʊ'a, nyʊ-ʊ 'ye-e 'ɛ "dɪ -za -mʊ "kɔmʊkɔmʊ. 'Nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, -da 'wee ʊn-ʊ 'ye'a -Lagɔ'ɔ "dɪzɪgɪ -kpa mʊ, ʊn-ʊ 'ye-e 'wa "kpidɪ 'mʊ-za -mʊ.

14Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, 'ɔ -namʊ -bue 'yɔ 'sɔn'ɔ "klumʊ'a -lue ʊn-ʊ 'la'a Zidaa Isikaliyoo -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ɔ 'ye mu, ɔ 'ye -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ "we -yɛ,

15'le ɔ na: -Bho 'ɪn "nyɪ amʊ Zezii, leelɛ a 'ke 'ɪnmʊ "nyɪ'a? Ʊn na: Mɔni mo'o. 'Le ʊn 'ye ɔ nɛtɛmɔni'a -gwlʊ -lue 'yɔ bue zrɛ, ʊn 'ye ɔ "nyɪ 'le ɔ 'ye mu.

16-Ɛ 'wlʊ'a 'bho 'mnɔ ɔ, -ka ɔ 'ka -nyna 'le ɔ 'kʊ ʊ Zezii -jeyi "nyɪ, 'ka-a ɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti!

17A -gblee, 'le, 'Zuifʊ "we'a zʊn 'li'a gɔklagba 'mnɛ, 'ɛ 'wɪ 'ye nyni. -Bho 'ɛ -nɔɔ nyni a, "flɔɔ se'a "flɔɔbuulɛ gbo'bhle, 'ɪnnɛ ʊn-ʊ li'o. 'Wa li "flɔɔ -lrɛɛ. 'Bho gɔ 'mnɛ'ɛ -antanyɪzɔ Zezii'a -namʊ dede 'nɔ-ɔ ti, ʊn na: -A'ba -Tɔyi, -bho -a -ka 'Paakɪ'a gɔ-ɔ "du, lililɪ -a 'ka li, doo -ɪn 'ybha'a -a 'ke mu -a 'ke ɪ -pi -nɪ'a?

18'Le ɔ na: A mu Zelizalɛɛmʊ, nyukpasu -lue-e -nɪ'e 'bho, a 'lɔ ɔ -kaa "yi: -A'ba -tɔyi na 'ɔ -nɔɔ nyni-o'o: -da -ɪn "bhli ɔ -ke 'ɔ -namʊ 'ke 'Paakɪ -po -nɪ!

19Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le 'ɔ -namʊ 'ye 'mʊ-sɔ, ʊn 'ye mu. Ʊn mu'a, -ka ɔ 'lʊ 'ʊ "yi 'tɪn, 'ka-a ʊn nʊ'o 'le ʊn 'ye 'bho gɔlilɪ -pi -nɪ.

20"Jiazɔ nyni'a, ɔ -ke 'ɔ -namʊ -bue 'yɔ 'sɔn 'ye linamʊ mu!

21Ʊn -nɪ linamʊ 'le ɔ 'ye ʊ -kaa "yi'lɛ: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, a'ba "klumʊ'a nyɔ -lue, 'ɪnnɔ 'ye 'ɪnmʊ 'an tʊ'a nyʊ -jeyi "nyɪ mʊ.

22Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'gwlʊ -nyni'e-e 'ɔ -namʊ'a 'wee li. 'Le ʊn-ʊ 'lɔ 'ɔ -kaa "yi zikezikezike: -A'ba -Kɔyi, 'ɪnmɔ 'maae? -A'ba -Kɔyi, 'ɪnmɔ 'maae? -A'ba -Kɔyi, 'ɪnmɔ 'maae?

23'Le ɔ na: Nyɔ -ke 'ɪn -nɪ'a -laa -zapʊ -lue kɔ lililɛ 'smanamʊ, 'ɪnnɔ mo'o.

24Kɪn, -ziadɪ mo'o, 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu-u 'ye-e 'mɛ -mʊ. 'Ka-a 'an "kpidɪ 'cnɪ-ɛ'o 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li. -Yeee! Ngazedɪ! Nyɔ-ɔ 'ye'a 'ɪnmʊ 'an tʊ'a nyʊ -jeyi "nyɪ mʊ, 'ɔ 'kleyeɛɛ-ɛ 'ye-e wɔn-ku -mʊ tenyɪ "sɛ! Ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ, -bho ɔ se 'kɪ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ yi a, ɛ -nmɔ 'ko-o "yrili! 'Ka-a Zezii 'lʊ 'ʊ "yi!

25Zidaa -ɔ 'ye 'ɔ 'ɔ tʊ'a nyʊ -jeyi "nyɪ mʊ dede 'nɔ-ɔ ti: -A'ba -Tɔyi, 'ɪnmɔ 'maae? 'Le ɔ na: -A'a "bhuo mo'o 'tɪn!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26Ʊn -nɪ'a -bhla linamʊ Zezii "luo'o-o "flɔɔ 'mʊ, ɔ 'ye 'ɛ dɪ -Lagɔ 'sɛɛ po, ɔ 'ye ɛ -jiɛ "yi ticɪcɛ -nɪ, ɔ 'ye ɛ 'ɔ -namʊ "nyɪ 'le ɔ na: A kpʊn a 'ke li! Ɛ-bɛ "flɔɔ -nɛɛ, 'ɪnmɔ mo'o, 'an ku mo'o.

27'Le ɔ 'ye duvɛɛn'ɛ "kɔpʊ 'mʊ"luo, ɔ 'ye 'ɛ dɪ -Lagɔ 'sɛɛ po, ɔ 'ye ʊ ɛ "nyɪ, ɔ na: A 'na 'wee!

28A -gblee, duvɛɛn a-a 'na'a -laa, 'an nymɔ mo'o. 'An nymɔ 'mnɛ, nyʊ 'wee'a -zɛgɛ'ɛ dɪ ɛ-ɛ 'ye ti'wla mʊ 'le ʊn 'ke 'pʊn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. -Lagɔ -ke nyunyu 'ke -ybhɛybhɛtite bhla 'le ɔ 'ke 'wa "nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ 'bho 'ɔ "yigbeyi, 'ɛ 'mʊyibolɛ'ɛ nmɔ mo'o.

29-Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, -ɛ 'wlʊ'a -laa -zɪan 'ɪn -see 'tɔ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ duvɛɛn 'na yi. -Da 'an -tɪta -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ'ɔ "yri'a 'bɪ-ɪ 'ye'a 'wlʊ -nɪ mʊ a, 'bho 'ɔ "troli, 'bho-o 'ɪn -ke a-a 'ye duvɛɛn -lrɛɛ 'na -nɪ mʊ.

30Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'Paakɪ'a 'lʊɪ-ɪ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi, 'le ʊn 'ye ɪ bhle. Ʊn gwɛ'ɛ bhlebhlea "yi 'le ʊn 'ye 'le 'wlʊ, ʊn 'ye 'le Olivieegɔgɔ "kpi -bhoga mu.

31Ʊn -nɪ munamʊ 'le Zezii 'ye -kaa 'ɔ -namʊ "yi'lɛ: A -gblee, -zɪan "matʊ'a "bhuo, a'ba 'wee, a-a 'ye-e 'an dɪ -pɔlʊ "yi -za -mʊ 'le a 'ke 'ɪnmʊ kli 'wlʊ. -Kaa ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ -kaa 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, ɔ na: 'ln-ɪ 'ye-e 'bhlabhlɪ'a "yriliduyi 'lbha -mʊ ɔ 'ke 'mɛ 'le 'ɔ 'bhlabhlɪ 'ke tibʊba.

32'Ka-a ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li. 'Ɛ dɪ 'ɪn na: -Bho 'ɪn 'mɛ 'le -Lagɔ 'ke 'ɪnmʊ glu -za, 'le 'ɪn 'ke ti-nɪ -lrɛɛ ɛ, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'le Galileebhlʊkpa "kpi -nyni -mʊ -tanyɪ 'le a 'ke 'le 'ɪnmʊ -yɛ.

33'Piɛlɪ na: -Bho ʊ-bee -yʊʊ -za -a'a dɪ -pɔlʊ "yi 'le ʊn 'ke -ɪnmʊ kli 'wlʊ, 'ɛ dɪ 'ɪnmɔ -yɔɔ, 'ɪn -see -a'a dɪ -pɔlʊ "yi -za yi "kɔmʊkɔmʊ.

34Zezii na: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, -zɪan "matʊ'a "bhuo -bhladɪ zɔ'ɔ "yri -ka 'le-e yi, 'le -sʊʊn 'ke zro, -ɪnmɔ 'Piɛlɪ, kpɛ tan -a 'ye 'ɪnmʊ "yidepo -nɪ mʊ -tanyɪ 'le -ɪn 'ke -kaa 'lɛ: Zezii a-a "si'a -laa 'nynɪ, 'ɪn se ɔ yibo.

35Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'Piɛlɪ'a -pɔlʊ -see bhlu 'le ɔ na: -ln na, leelɛ! -A'a 'lɛ -kaa -le! 'ln 'ke -ɪnmʊ "yidepo 'le 'ɪn 'ke na 'ɪn se -ɪnmʊ yibo, nʊ, -gba, 'ɪn se ɛ 'bhɛɛ. -Bho ɛ "du -a'a 'mɛnamʊ 'ɪn -ke -ɪn -nɪ 'sɔn, -a 'ke -dalue -pa -nɪ mo'o. 'Ka 'mnɔ 'ka-a Zezii'a -namʊ 'wee 'lɛ'o.

36A -gblee, Zezii -ke 'ɔ -namʊ nʊ'a -kaa, ʊn 'nyni-e -da -lue ʊn-ʊ 'la'a Gɛsɪmanee. Ʊn nyni'a 'bho 'le Zezii na: A -de -bhla -laa ti a 'ke 'ɪnmʊ -fuo. 'ln-ɪ mu-o'o 'ɪn 'ke -Lagɔ wɔn gbo po, 'ɪn 'ke le yi.

37'Le ɔ 'ye 'le 'wa "klumʊ nyʊ tan -za. 'Piɛlɪ -ke Zebedee'a "yreetɪ 'sɔn, 'ɪnnʊ -ke ɔ mu'o. Ɔ -ke ʊn -nɪ'a munamʊ, 'gwlʊ'a linyniɛ gbuta'a-a 'ɔ -pɔlʊ 'le 'ɔ 'kpɪ-ɪ mɛ'ɛ li,

38'le ɔ 'ye ʊ -kaa 'tmʊʊ: 'Gwlʊ'a linyniɛ gbuta'a-a 'an -pɔlʊ. A -fuo -laa 'ɪnmʊ. 'ln-ɪ mu-o'o 'ɪn 'ke -Lagɔ wɔn gbo po. A de yra, a'ba 'mʊ -le"a!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

39'Le ɔ 'ye 'bho nya tinyni -sɛ, ɔ 'ye 'ɔ "bhuo 'bhlʊgbɔ tisro, ɔ 'ye 'bho 'bhlʊkpa "yi "kwla "jri 'le ɔ 'ye -Lagɔ wɔn gbo po, ɔ na: 'An -tɪta -Lagɔ, -bho -ɪn 'ybha 'le -ɪn 'ke 'ɪnmʊ 'kleyeɛɛ gbo-tɛ, -yɛ 'ma-a -a'a 'gwlʊdɪ, 'ɪnnɛ 'ke -nʊ-ɛ, ɛ se 'an nɛ -ko.

40Ɔ bhade'a -kaa a, ɔ 'mu-o 'le 'ɔ -namʊ tan'a "troli le. Ɔ -ka nyni, ʊn-ʊ 'mʊ-o'o 'le ɔ 'ye ʊ "nynɔɔ 'mʊ -za 'le ɔ 'ye -kaa 'Piɛlɪ "yi'lɛ: -lɪn! A -see -dagbɛ -gwle ke -a 'mʊ 'ko-a'a?

41'Ɛ dɪ a de yra, a'ba 'mʊ -le, a 'ke -Lagɔ libhade. -Bho "nyinynidɪ'a tiyayi Sataan 'dɪn amʊ ti, -yɛ 'ma-a "nyinynidɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, a -kɪı ı nʊ, -ɛkedɪmaa, nyunyɔpɔlʊ -mnɛɛ, ɛ 'bhɛɛ'ɛ ɛ 'ke -zɪgɪ nʊ, nyunyɔ -mnɔɔ'ɔ "bhuo-o 'fɪɪn'e 'mʊ'a dɪ mo'o.

42'Le ɔ 'ye ʊ le po -lrɛɛ ɔ 'ye -Lagɔ libhade, 'le ɔ na: 'An -tɪta -Lagɔ, -bho -ɪn 'bɔ ti 'ɪn 'ke 'kleyeɛɛ 'mʊ -zi -nɪ, -a'a 'gwlʊdɪ -nʊ-ɛ!

43'Le ɔ 'ye "yiti"bhiti ɔ 'ye 'bho 'ɔ -namʊ "troli le mu. Ɔ -ka le-e nyni, ʊn-ʊ 'mʊ-o'o -lrɛɛ, ʊn se yradeɛ 'bhɛɛ, 'wa "yri 'ku-o -kwa "nynɔɔ'ɔ dɪ.

44'Ɛ kpɛ tannɛ ɔ 'po -ʊ le. -Ka ɔ bhade 'ka 'traamʊ, ɔ 'ye 'na -Lagɔ libhade,

45'le ɔ 'ye 'ɔ -namʊ "troli le mu, ɔ 'ye ʊ "nynɔɔ 'mʊ -za, ɔ 'ye ʊ -kaa "yi'lɛ: 'Mʊmʊa'a "sɛ'ɛ lbhʊ a 'bhle'o 'le a -de'e ti bhubhuyiti'a? Ɛ -gwɛ'ɛ-ɛ "yi, 'an -nɔɔ nyni-o'o. A -gblee, 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu, 'traamʊ'a "bhuo ʊn-ʊ 'ye-e 'ɪnmʊ "nyinynidɪ'a nʊmʊ -jeyi "nyɪ -mʊ.

46'Ɛ dɪ, a -sɔ 'mʊ -a 'ke ʊ -jeyi mu. A -gblee, nyɔ-ɔ 'ye 'ʊ 'ɪnmʊ -jeyi "nyɪ mʊ, ɔ -nɪ'e-e yinamʊ.

47Wlu "sri 'le Zezii'a wɔn 'mʊ, 'ɔ -namʊ -bue 'yɔ 'sɔn'ɔ -lue, Zidaa nʊ'a -kaa, ɔ -yɛ 'nʊ 'bho-ɛ. Nyʊ'a -dadudu -ke ɔ -na'o, ʊbʊ 'mnʊ, ʊn 'bhle-e -blajrɪı -ke gbatui. -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklıgbɪ -ke 'Zuifʊ'a -zigletumʊ -lrʊʊ, 'ɪnnʊ lbho ʊ'o.

48Zidaa -yʊ 'ʊ -jeyi ʊn 'ke Zezii kpʊn, ɔ -ke ʊn 'ka yi, -kaa ɔ 'lʊ 'ʊ -kaa "yi: -Bho -a mu, nyɔ 'ɪn-ɪ 'ye'a -gble mʊ, 'ɪnnɔ mo'o. A kpʊn ɔ, a -ke ɔ 'ke mu.

49Ʊn nyni'a 'bho -nalo, ɔ 'nyni-e Zezii li, ɔ 'ye ɔ -gble 'le ɔ na: -lɪɪn! -A'ba -Tɔyi, -a gbɪgble, -a -tuu!

50'Le Zezii na: 'ln bha, lɛ -mnɔɔɔ yi'a nʊnamʊ, nʊ ɛ! 'Bho -gbaa -lue 'mʊ, nyʊ 'mnʊ 'nyni-e Zezii li, ʊn 'ye ɔ kwa 'mʊ tikpʊn.

51Ʊn kpʊn 'ɔ, 'ɔ -nayi -lue-e -nɪ'a 'bho jri'e 'le-e -blajrɛɛ ɔ 'ye -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba'a lbhʊnʊyi -loku "lru cɛ.

52Zezii na: "Duu -a'a -jrɛɛ 'le 'ɛ kpla 'li le! Nyɔ-ɔ -kma'a -gbaa'a dɪ, ɔ -ke ɛ-ɛ 'nɛ-o'o.

53-ln se yibo -bho 'ɪn nʊ 'an -tɪta -Lagɔ: Yi -ɪn 'ke 'ɪnmʊ -kpa, 'bho -gbaa -lue 'mʊ ɔ 'po-o 'ɪnmʊ 'ɔ "sroja'a -dadudu -jeyi?

54-Bho ɛ -nɪ -kaa 'mʊ 'le, koo 'an dɪ 'ke 'mʊ-nɪ'a? l 'ka -kaa 'mʊ-nɪ, ɛ -se bhubhuyiti -ko. 'An "kpidɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, 'ya "yri'a 'bɪ 'ke 'wlʊ'a dɪ mo'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

55'Le Zezii na nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho -bodɪ: -Blajrɪ -ke gbatui a 'bhle'o a-a yi'e 'ɪnmʊ kpʊnnamʊ -ka nyɔ-ɔ yi'a ka 'gbokobhleyi kpʊnnamʊ'a! 'Le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo 'ɪn -gwle'e-e 'le a'ba "klumʊ nyʊ -tɔnamʊ, a -see 'le 'ɪnmʊ -kpʊn -nɪ.

56'Ya 'wee -nɪ'e -kaa 'mʊ-ɛ 'le 'an "kpidɪ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ 'cnɪ'a see, 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, wlu 'mnɪ'a "yri'a 'bɪ 'ke 'wlʊ. Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa -nalo, 'ɔ -namʊ'a klɛ 'wlʊ -ɔ kli, ʊn 'ye ple.

57Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, yɔ 'ma-a -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba Kayifʊ, 'le ɔ "bhli, nyʊ-ʊ kpʊn'a Zezii, 'le-e ʊn kpɔ ɔ'o, 'le, -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ-e 'ɔ gba'a yibomʊ -ke 'Zuifʊ'a -zigletumʊ -lrʊʊ-ʊ -nɪ'a 'bho, 'wa klɛ 'ye 'le "lru'gbʊʊ.

58'Ka-a 'Piɛlɪ-ɪ na 'nʊ 'bɪ -wɔɔ! 'le ɔ 'ye 'le -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba 'mnɔ'ɔ "bhlegbo pa. Nyʊ-ʊ fuo'a "bhlegbo li'a "klumʊ ɔ pa'o, 'le, -ka Zezii'a dɪ 'mnɪ-ɪ 'ye'a 'mʊtizizi mʊ, ɔ 'ke 'na 'ye.

59'Bho -da -lue 'mnɔ, ʊn -nɪ'e-e Zezii -zigle -tunamʊ. 'Zuifʊ'a -zigletumʊ'a klɛ -nɪ'e 'bho-ɛ. Wlu -ɪ 'kɔ ɔ kpʊn, 'ɪnnɛ -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ -ke 'Zuifʊ'a -zigletumʊ -lrʊʊ-ʊ 'bɔ'ɔ ti 'le ʊn 'ke ɔ wɔn "kpiticɛ nyʊ 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ.

60'Ɛ dɪ nyʊ'a -dadudu "duu 'nɔ dɪ "kpi. Ʊn nʊ'a -kaa, wlu -ɪ 'kɔ ɔ kpʊn, ʊn -see ɪ 'ye. 'Le 'ɛ "lruyijranamʊ, nyukpasi 'sɔn-ɔ 'kɔ ɔ dɪ "kpi "duu, ʊn -sɔ'ɔ 'mʊ, -kaa ʊn 'lɛ'ɛ -kaa:

61Ɔ-bɔ Zezii -nɔɔ, ɔ na ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a lisaabudu wa. -Bho ɔ wɛ ɛ, 'le ɔ 'ke -lreenɛ 'wɪ tan ti -po -nɪ. 'Ka-a ɔ 'lɛ'o.

62'Le -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba 'ye 'mʊ-sɔ, 'le ɔ na: Zezii, -a'a "kpidɪ nyʊ -nʊʊ-ʊ za'a -laa 'mʊ, -ɪn se 'bhɛɛ -ɪn 'ke -a'a nɪ lizɪza?

63Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, Zezii "mu-o wɔn blenyi! 'Le ɔ na: 'Le Tinɪlagɔ'ɔ 'nynɪ 'mʊ 'ɪn-ɪ dede 'nɪ-e -ɪnmʊ ti: -Za -ziadɪ 'mʊ! -lnmɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ'a? -lnmɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ "yu'a?

64'Le Zezii na: Kɪn, 'ɪnnɔ 'ɪn "du'o. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'bho -Lagɔ'ɔ "troli ti-de -mʊ 'le 'ɪn -ke ɔ 'ke lɪ'a klɛ -kɔ. 'ln-ɪ 'ye-e le -yi -mʊ. -Bho 'ɪn -ka le-e yi, 'le yaku'a -druku 'mʊ 'ɪn-ɪ 'ye -yi -nɪ mʊ 'le a 'ke 'ɪnmʊ li'ye!

65Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba -cna'a-a 'ɔ "bhuo'a -banɪ. Ɛ-ɛ 'tɔ-ɔ nyʊ -ka Zezii nʊ'a "nyinynidɪ 'bho -Lagɔ'ɔ damʊ, 'le ɔ 'ye -kaa nyʊ "yi'lɛ: -Ka ɔ -nyni'a -Lagɔ'ɔ 'nynɪ wɔn 'traamʊ, a 'wɔn'ɔ 'na-a 'bɔ. Wlu -ɛ 'kɔ ɔ kpʊn, -a'ba 'bɛ ɛ 'tɔ ti -le!

66'Ɛ dɪ koo a-a 'lɛ'ɛ? Lee -a 'ke 'tɔ nʊ'a? 'Le 'wa 'wee na: Wlu -nɛɛ, ɛ kpʊn -ɔ'o. Ɔ 'ke 'lbhɛ-ɛ ɔ 'ke 'mɛ mo'o.

67Ʊn nʊ'a kaa, 'le ʊn 'ye ɔ "yigbeyi san, ʊn 'ye ɔ -tʊtrɔ "yriwʊnna 'le ʊn-ʊ po 'nɔ -kpikpiin, ʊn-ʊ po 'ɔ 'kpɪ wɔn 'mʊ, ʊn-ʊ nʊ'o:

68-lnmɔ -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, nyɔ-ɔ -po'a -a'a da a, "si ɔ 'nynɪ!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

69Ʊn -nɪ'a Zezii -zigle -tunamʊ, 'Piɛlɪ -nɪ'e-e -bhla 'bho "bhlegbo 'le lbhʊnʊnynaakpʊ -lue 'ye yi. Ʊbʊ 'mnʊ yi'a, ʊn 'ye-e 'Piɛlɪ li, ʊn 'nyni -ɔ li 'le ʊn na: -lnmɔ -naa, -ɪnmɔ -ke Galileeyi ʊn-ʊ 'la'a Zezii, -ɪnmɔ -ke ɔ-ɔ na'o.

70'Le ɔ 'ye 'bho nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho'a "yigbeyi depo -nɪ, ɔ na: -Gbaa! 'ln se ɔ yibo. Dɪ a-a za'a -laa 'mʊ'a "bhuo, 'ɪn se 'ɛ -lue komu yibo.

71Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le ɔ 'ye 'bho 'wlʊ, ɔ 'ye 'bho 'gbewɔn "yi mu. 'Nynaakpʊ -lrʊʊ nʊ'a -kaa, ʊn -yɛ 'nɔ 'bho-ɛ, ʊn 'ye nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho -kaa "yi'lɛ: Nyɔ -nɔɔ -ke Nazalɛɛtɪyi ʊn-ʊ 'la'a Zezii-i na-o'o.

72'Le ɔ 'ye depo -lrɛɛ, ɔ na: 'ln-ɪ zrɛ-o'o, nyɔ a-a "si'a -laa 'nynɪ, 'ɪn se ɔ yibo.

73Ɔ -fɔ'ɔ -daan, nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho, ʊn 'nyni -ɔ li, ʊn na: -Ziadɪ mo'o, Zezii'a -nayi -ɪn "du'o. Galileekɔyi -ɪn "du'o -lrɛɛ. -A'a -wluwlu 'tmʊʊ'o -amʊ.

74'Le ɔ na: -Bho 'ɪn cɛ sɪn, -Lagɔ 'lbha 'ɪnmʊ! 'ln-ɪ zrɛ-o'o. Nyɔ a-a "si'a -laa 'nynɪ, 'ɪn se ɔ yibo. 'Bho -gbaa -lue 'mʊ -sʊʊn zro-o'o.

75-Yrɔzaa! 'le 'Piɛlɪ 'ye 'gwlʊtipopo ɔ na: "Wii! Wlu Zezii -za 'ka 'mʊ, ɔ 'ye'a na: -Bhladɪ -sʊʊn -ka zro, kpɛ tan -a 'ye 'ɪnmʊ "yidepo -nɪ mʊ -tanyɪ 'le -ɪn 'ke -kaa 'lɛ: Zezii a-a "si'a -laa 'nynɪ, 'ɪn se ɔ yibo, wlu 'mnɛ, 'ɛ "yri'a 'bɪ-ɪ 'wlʊ'o -laa'a! Ɔ popo'a wlu 'mnɛ 'gwlʊti 'le ɔ 'ye 'da, ɔ 'ye "vi ngazeka.

Matiee 27

1A -gblee, zɔ zɪ'a, 'ɛ -drumasrɪn 'le 'Zuifʊ'a -zigletumʊ "we 'ye "lru'gbʊʊ. -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ -ke 'Zuifʊ'a -zigletumʊ -lrʊʊ-ʊ -nɪ'a 'bho, 'ɪnnʊ bhete'e gbo, 'le, -ka ʊn 'ka -nyna ʊn 'ka Zezii 'lbha ɔ 'ke 'mɛ, ʊn 'ye 'na bhaga.

2Ʊn 'gbʊʊ'a "lru, nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho, 'le ʊn 'ye ʊ -kaa 'tmʊʊ: A sɔn ɔ! Ʊn sɔn 'ɔ, 'Wlomɛɛyi -lue -ɔ -kɔ'ɔ 'wa 'bhlʊkpa ʊn-ʊ 'la'a Pilaatɪ, 'le ɔ gbo ʊn -ke ʊn kpa'a Zezii 'le ʊn 'ye ɔ ɔ -jeyi "nyɪ.

3Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti a, Zidaa -yɔ -po'a Zezii 'pɛlʊ, ɔ 'ye'a li ʊn 'po-o Zezii dɪ "kpi 'le ʊn 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ ɛ, -pɔlʊ 'kpɪkple 'nɔ-ɔ li 'le ɔ 'ye nɛtɛmɔni'a -gwlʊ -lue 'yɔ -bue 'le -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ -ke 'Zuifʊ'a -zigletumʊ -lrʊʊ gbo le -ya.

4'Le ɔ na: Nyɔ-ɔ se'a "nyinynidɪ "kpi'bhle, 'ɪnnɔ 'ɪn -po'o 'pɛlʊ. 'ln 'nʊ-o "nyinynidɪ. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ na: -A'ba dɪ se 'bho -nɪ. -A'a "bhuoka'a dɪ mo'o.

5Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa a, mɔni -ke ɔ yi'a, 'ɪnnɪ ɔ "vuto'o 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a lisaabudu 'li 'le ɔ 'ye mu, ɔ 'ye 'ɔ "bhuo "bhluku -bluu 'zɔ -po, ɔ 'ye 'mɛ.

6-Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ 'tɛ-ɛ mɔni 'mnɪ ti 'le ʊn na: 'Le -a'ba gba 'li, mɔni -nɪɪ, nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ɪ -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a mɔni "kpibhete, 'ya mɔnitu 'mo-o nymɔmɔni. ('Ɛ 'zɔ-ɔ 'mo-o mɔni ʊn de'a nyɔ 'mʊ 'le ʊn 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ).

7'Wa "sɛ bhaga'o, 'le ʊn 'ye mɔni 'mnɪ 'mʊ"luo, 'bhlʊkpa'a -da lɪmayi cɛ'ɛ mɛ, ʊn 'ye 'bhlʊkpa 'mnɛ de, 'le ʊn 'ye ɛ 'lɪkpʊ'a zokogwlii 'mʊ nʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8-Nɔɔ -ke 'li -a -nɪ'a 'traamʊ, ɛ-bɛ mɔni 'mnɪ'a dɪ ʊn-ʊ 'la'a 'bhlʊkpa 'mnɛ nymɔkpaa.

9A -gblee, -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi Zelemii'a wlu ɔ 'cnɪ'a 'le -Lagɔbɔgʊ 'li see, 'bho-o 'ɛ "yri'a 'bɪ 'wlʊ -nɪ'o. Ɔ na: Nɛtɛmɔni'a -gwlʊ -lue 'yɔ -bue, nyɔ-ɔ -ke 'pɛlʊ-ʊ 'bhɛ'ɛ "yi, ɛ -zi'a lɪ 'wee wɔn 'mʊti, 'ɪnnɪ Izrayɛɛlɪkɔmʊtɔlʊ 'bhɪbhɛ -nɪ 'nɔ "yi.

10Nɛtɛmɔni'a -gwlʊ -lue 'yɔ bue 'mnɪ, 'ɪnnɪ ʊn po -nɪ 'nɔ 'pɛlʊ. Leyamɔni 'mnɪ, 'bhlʊkpa'a -da lɪmayi cɛ'ɛ mɛ, 'ɪnnɪ ʊn de'e 'bhlʊkpa 'mnɛ 'mʊ. 'Ka-a 'an -Kɔyi -Lagɔ 'lɛ'ɛ 'ɪnmʊ "yi 'le ɪ 'ke -nʊ-ɛ. 'Ka-a Zelemii 'lɛ'o.

11A -gblee, nyʊ-ʊ kpʊn'a Zezii, ʊn -ke ɔ nyni'a 'bho 'bhlʊkpayowli Pilaatɪ gbo, ʊn -nyna 'nɔ-ɔ 'bho Pilaatɪ'a "yigbeyi ti 'le ɔ 'ye ɔ ti'crɛ, ɔ na: -lnmɔ 'mo-o 'Zuifʊ'a 'bhlʊkpayowli'a? 'Le ɔ na: -Ka -ɪn 'lɛ'ɛ -laa 'tɪn, 'ka-a ɪ -nɪ'e 'mʊ.

12'Bho wlu 'mnɛ'ɛ "kpi -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ -ke 'Zuifʊ'a -zigletumʊ -lrʊʊ-ʊ -nɪ'a 'bho "klɔ -ɔ'o 'le ʊn-ʊ "duu 'nɔ dɪ "kpi, ɔ -see wɔn -wlu.

13'Le Pilaatɪ na: Zezii, nyʊ-ʊ "kla'a -laa -ɪnmʊ, -a'a "kpidɪ ʊn-ʊ za'a 'mʊ, -a 'wɪn -ɪ 'bɔ, -ɪn se 'bhɛɛ -ɪn 'ke -a'a nɪ lizɪza?

14Ɔ -see ɔ "dapo, ɔ "mu-o wɔn blenyi! 'Ɛ dɪ wɔn ma'a Pilaatɪ ti tenyɪ.

15'Le zʊɪn'a klɛ 'li, -bho 'Zuifʊ'a gɔklagba ʊn-ʊ 'la'a Paakɪ nyni, Pilaatɪ-ɪ "sii-e -jiekɔyi -lue ti. Nyɔ -yɔ 'wa 'wee cɛ'ɛ wɔn "kpiti, 'ɪnnɔ ɔ-ɔ "sii'e ti.

16Ɛ-bɛ -zʊn -lue 'mnɛ ti, ɔ 'po-o nyʊ -lrʊʊ -jie 'mʊ. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ'a "klumʊ'a nyɔ -lue 'mo-o Balabaasɪ. Nyʊ 'wee 'wɔn-ɔ 'ɔ "nyinynikpli'a 'nynɪ 'bɔ.

17Pilaatɪ dede'e-e nyʊ 'wee -nɪ'a 'bho ti, ɔ na: Yɔɔ a 'bɔ'ɔ ti 'ɪn 'ke ti"sii'a? Balabaasɪ-ae -ale Zezii ʊn-ʊ 'la'a -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ?

18Ɔ 'ka -kaa 'lɛ, ɛ -se bhubhuyiti -ko, -ɛkedɪmaa, 'Zuifʊ'a -klɪgbɪ 'bhlee'e-e Zezii 'liti: 'ɛ dɪ ʊn "nyɪ 'ɔ ɔ -jeyi.

19Pilaatɪ "sri Zezii -zigle -tunamʊ 'le 'ɔ 'nynɔ 'ye ɔ wlu -jeyi po, ʊn na: Nyukpasu 'mnɔ, ɔ -see "nyinynilɛ nʊ. -Zɪan'a "matʊ 'ɪn sɪa-o'o 'le ya 'mʊ 'ɔ dɪ. 'Ɛ dɪ -za 'ɔ dɪ wɔn "kpi!

20Pilaatɪ dede'a -kaa nyʊ ti a, -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ -ke 'Zuifʊ'a -zigletumʊ -lrʊʊ-ʊ -nɪ'a 'bho "duu'o-o nyʊ wɔn 'le ʊn 'ke nʊ: 'Lbha Zezii ɔ 'ke 'mɛ! "Sii Balabaasɪ ti.

21'Le 'bhlʊkpayowli Pilaatɪ 'ye ʊ tidede -lrɛɛ: Yɔɔ a 'bɔ'ɔ ti 'ɪn 'ke ti"sii'a? 'Le 'wa 'wee na: Balabaasɪ mo'o.

22'Le ɔ na: Zezii ʊn-ʊ 'la'a -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, 'bho 'ɔ damʊ, leelɛ 'ɪn 'ke nʊ'a? 'Le ʊn 'ye -dalue "wɔ -nɪ, ʊn na: Ɔ -kɔ-ɛ 'bho nyʊyrilbhaatu "yri ɔ 'ke 'mɛ ɔ, -ɔ -ke -mɛ-ɔ, ɔ 'ke 'mɛ ɔ!

23'Le ɔ na: "Nyinynidɪ'a 'cɛ yɛɛ -ke "bhuo ɔ nʊ'a? Ʊn 'ye -dalue "wɔ -nɪ tenyɪ -lrɛɛ 'le ʊn na: Ɔ -kɔ-ɛ 'bho tu "yri ɔ 'ke 'mɛ ɔ, -ɔ -ke -mɛ-ɔ, ɔ 'ke 'mɛ ɔ!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24Pilaatı 'ye'a li ʊn -see 'ɔ wlu 'wɔɔn, ʊn-ʊ "wʊwɔ'ɔ 'mʊti, ɛ -see 'bhɛɛ yi, 'le ɔ 'ye "ni 'mʊ"luo 'le ɔ 'ye kwa po 'bho nyʊ 'wee'a "yigbeyi 'le ɔ na: 'Le a 'ke nyukpasu -nɔɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ ɛ, 'ɪn se 'le a'ba zagbı 'mnı 'li -nı.

25'Wa 'wee na: 'Ɔ 'mɛmɛɛ "du -a'ba "bhi -ke -a'ba "nynuu'a "nynuu'a "lruyidı!

26Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa, 'le Pilaatı 'ye Balabaası ti"sii, 'le ɔ 'ye -kaa "sroja 'tmʊʊ: A "sɛɛn Zezii 'le a -ke ɔ 'ke mu, a 'ke ɔ 'bho tu "yri kɔ ɔ 'ke 'mɛ.

27Pilaatı cɛ'ɛ Zezii wɔn "kpiti "gamʊ, 'ɔ "sroja -ke Zezii 'mu-o 'le 'bhlʊkpayowli 'mnɔ'ɔ -buduklagba 'li 'le ʊn 'ye "sroja -lrʊʊ "we 'la, ʊn 'ye ɔ "lru'gbʊʊ.

28Ʊn -za'a-a Zezii 'ɔ -banı 'mʊ 'le ʊn 'ye ɔ -vilɔbanazana 'mʊ -pa,

29'le ʊn 'ye "wi'a -kwloo lbha ʊn 'ye ɔ "lru de, 'le ʊn 'ye 'le 'ɔ -linakʊtagwlʊ -kɔɔtu "du 'le ʊn 'ye 'bho 'ɔ "yigbeyi 'kolri glu po, -ka nyɔ-ɔ "du'a ka 'bho 'bhlʊkpayowli 'le ʊn-ʊ 'lɛ'ɛ -kaa: -lɪɪn! 'Zuifʊ'a 'bhlʊkpayowli, -gwle 'mʊ "kɔgwlɛka!

30'Le ʊn-ʊ wʊnnɔ 'ɔ -tʊtrɔ "yri, 'le ʊn-ʊ po 'ɔ -kɔɔtu 'mnɛ "lru.

31'Ka-a ʊn 'cɪsɛ 'nɔ kplokplo 'le ʊn 'ye ɔ -vilɔbana 'mʊ -za 'le ʊn 'ye ɔ 'ɔ "bhuo'a -banı 'mʊ -pa. Ʊn -ke ɔ 'ye 'le 'wlʊ 'le ʊn -ke ɔ 'ye mu ʊn 'ke ɔ 'bho tu "yri kɔ.

32A -gblee, ʊn -ke Zezii -nı munamʊ 'le ʊn -ke nyɔ -lue 'ye 'gbʊʊ. Ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ'ɔ 'nynı 'mo-o Simɔɔ. -Gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Silɛɛnı, 'le'a "yiyi mo'o. 'lnnɔ "sroja kpʊn'o -glaka, ɔ 'ke Zezii'a "yrilbhaatu 'mʊ"luo ɔ 'ke ɛ 'bhle,

33'le ʊn -ke Zezii 'ye -da -lue nyni. 'Bho-o ʊn-ʊ 'la'a Gɔgɔtaa. 'Ɛ 'zɔ-ɔ 'mo-o "lrukpaan.

34Ʊn nyni'a 'bho 'le ʊn 'ye Zezii duvɛɛn "nyı ɔ 'ke 'na. Duvɛɛn 'mnɛ, "nynɔɔmʊpokɔku ʊn-ʊ 'la'a biilı, 'ɪnnɛ ʊn zizia nɛ'o. 'lnnɛ ʊn "nyı ɔ'o ɔ 'ke 'na. Ɔ 'ye 'ɛ wɔn, ɔ -see 'wɔn ɔ 'ke ɛ 'na,

35'le ʊn 'ye ɔ 'bho tu "yri kɔ, ʊn 'ye 'ɔ -banı -nıgbı 'mʊ po, ʊn 'ye ı 'gble.

36'Le "sroja -nı'e 'bho, 'le ʊn-ʊ fuo 'nɔ li.

37'Bho tu -ke "yri ʊn kɔ 'ɔ, wlu-u 'cnı-ɛ'ɛ 'bho 'ɔ "lru gbo, 'ɪnnɛ 'mo-o: 'lnnɔɔnɔ 'mo-o 'Zuifʊ'a 'bhlʊkpayowli Zezii. -Ka ɔ -nyna'a -ɛ -ke dı ʊn nʊ'a ʊn 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ, wlu 'mnı, 'ɪnnı 'tmʊʊ nı'e nyʊ.

38Ʊn kɔ 'ɔ 'bho tu "yri a, ʊn 'kɔ-ɔ 'gbokobhlemʊ 'sɔn 'bho tui -lrıı "yri -lrɛɛ. -Lue -nı 'le 'ɔ -linasʊ gbo 'le -lue -nı'e 'ɔ kımnasʊ gbo.

39Nyʊ-ʊ zi nı'a 'bho, ʊn 'ye 'ɔ li, ʊn-ʊ 'lu-o "lru "yi 'le ʊn-ʊ "jree nɔ'o.

40Ʊn na: -Ɛɛɛ! -lnmɔ -naa, -ɪn see -ɪn 'ke -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a lisaabudu wa, 'wı tan ti -ɪn 'ke -lreenɛ po, nʊ! 'Ɛ dı, -bho -ɪn "du -Lagɔ'ɔ "yu -ziaka a, 'wlʊ 'bho tu "yri -ɪn 'ke ti"si, -ɪn 'ke -a'a "bhuo 'pʊʊn.

41-Ka -lue 'mnɔ 'ka-a -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklıgbı-e 'ɔ gba'a yibomʊ -ke 'Zuifʊ'a -zigletumʊ -lrʊʊ-ʊ 'cɪsɛ'ɛ Zezii 'le ʊn na:

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

42-Yʊ 'ma-a 'ɔ "bhlimʊ, ɔ 'pʊʊn'o-o 'wa -dadudu, 'le, -ka ɔ 'ka -nyna ɔ 'ka 'ɔ "bhuo 'pʊʊn, ɔ se 'na yibo! 'lnnɔɔnɔ ʊn-ʊ 'la'a Izrayɛɛlı'a 'bhlʊkpayowliklagba, ɔ 'wlʊ 'traamʊ 'bho tu "yri ɔ 'ke ti"si -a 'ke ɔ li'ye 'le -a 'ke ɔ "gwlide!

43Ɔ 'de-e -Lagɔ "gwli 'le ɔ 'ye na: 'ınmɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ "yu, nʊ. 'Ɛ dı, -bho -Lagɔ zi 'ɔ dı -ziaka, -a -gbʊ 'bho, -bho ɔ 'ke ɔ 'traamʊ 'pʊʊn.

44A -gblee, 'gbokobhlemʊ 'sɔn ʊn kɔ'ɔ tui -lrıı "yri 'bho 'ɔ "troli, ʊn-ʊ "jree nɔ-o'o -lrɛɛ.

45A -gblee, 'Yrʊ -nı "duu 'mʊ, -kuyre 'ye 'le 'bhlʊkpa'a 'wee "kpi tikpʊn, ɛ 'ye "jiazɔyrʊklagba('a "yri tan) "kpi bhla.

46Ɛ zi'a -toope a, Zezii nʊ'a kaa, ɔ "wɔ-o'o 'le ɔ na: Elii, Elii, lema sabatanii? 'Ɛ 'zɔ-ɔ 'mo-o, 'an -tıta -Lagɔ, 'an -tıta -Lagɔ, koo -ın -nyna'a -ın 'ye 'ınmʊ "yrilijra'a?

47Nyʊ-ʊ -nı'a 'bho, 'wa "klumʊ'a nyʊ -lrʊʊ 'wɔn -ı -nıı 'bɔ ɔ, ʊn na: A po -lokui, ɔ-ɔ 'la-a -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi, Elii!

48'Bho -gbaa -lue 'mʊ 'wa "klumʊ'a nyɔ -lue 'ye ple ɔ 'ye mu, ɔ 'ye -fuu'a -tuto 'mʊ"luo, ɔ 'ye ɛ 'le -geponmɔ kɔ 'sma 'le ɔ 'ye ɛ -kɔɔtu "yitisısan, ɔ 'ye yi, ɔ 'ye -kɔɔtu 'mnɛ Zezii "yi-tɔ 'le ɔ 'ke -fuu'a -tuto 'mnɛ 'mʊ'nyɔ ɔ 'ke 'na.

49'Le nyʊ -lrʊʊ na: A -nyna ti, -a 'ke 'tɔ 'bho -gbʊ, -bho Elii 'ke yi ɔ 'ke ɔ tu "yri -za.

50'Le Zezii 'ye "wɔ -lrɛɛ 'le 'ɔ -fıfɛ 'ye 'bho -cɛ.

51A -gblee, 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a lisaabudu 'li, -da -lue-e -nı'e 'le, nyɔ'ɔ pa 'le: "yriɛklagba -lue-e beze'e 'bho 'ɛ wɔn "yi, 'ınnɛ "zize'e 'le "yi. Zezii'a -fıfɛ -cɛ'ɛ 'bho, ɛ-bɛ "yriɛ 'mnɛ gwia 'mʊ -wa'a 'mʊ-ɛ -bhaoooo! Ɛ 'kpaa'a-a 'le yayi ɛ 'ye 'zɔ 'dre, 'le 'bhlʊkpa 'ye -trɛ, trı'a -dadudu 'ye 'mʊ-wa.

52Zokoe kati'e-e wɔn 'le -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -dadudu-u 'mɛ'ɛ 'ye glu -sɔ.

53A -gblee, ʊn 'da'a zokoe 'li, Zezii -sɔ'ɔ glu 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ, ɔ -nı'a ti -lrɛɛ, 'le Zelizalɛɛmʊ, -gwlɔ -Lagɔ -za'a 'bho, ʊn 'ye 'bho 'ɛ 'li pa 'le nyʊ 'wee 'ye ʊ 'ye.

54"Sroja'a -klagba -ke 'ɔ "sroja-a fuo'a Zezii li 'ye-e 'bhlʊkpa'a -trɛna -ke lı 'wee zi'a 'bho. Ʊn 'ye'a -kaa 'ya da, -sıanyı 'lbhʊ ʊ'o tenyı 'le ʊn na: Nyɔ -nɔɔ, -Lagɔ'ɔ "yu mo'o -ziaka.

55'Nynʊkpakpı'a -dadudu-u -nı'e 'bho -lrɛɛ. Ʊn -nyna'a 'le-e nya ti 'le ʊn-ʊ 'yra'a 'le. Ʊ-bʊ 'nynʊkpakpı 'mnʊ, -nɔɔ -ke ti Zezii -nı'a -bhla 'le Galileebhlʊkpa "kpi, ʊn -ke ɔ-ɔ na'o 'le ʊn-ʊ pi'e 'ɔ lililı.

56'Wa "klumʊ 'nynaakpʊ -lue ʊn-ʊ 'la'a Malii -ʊ -sɔ'ɔ -gwlɔ ʊn-ʊ 'la'a Madalaa-e Malii -ʊ 'ma-a Zaakı -ke 'Zızɛɛfʊ'a 'lotʊ -ke Zebedee'a "yreetı'a 'lotʊ, 'le-e ʊn -nı'o.

57A -gblee, zɔ -ke ti Zezii 'mɛ'ɛ, 'ɛ "jiazɔ nyni'a 'le 'gagayi -lue ʊn-ʊ 'la'a 'Zızɛɛfʊ, ɔ 'ye 'bho 'ɔ "ku'a da yi. Ɔbɔ 'mnɔ, -gwlɔ ʊn-ʊ 'la'a Alimatee, 'le'a "yiyi mo'o 'le ɔ -ke Zezii-i na'o -lrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

58Ɔbɔ 'mnɔ, 'ɩnnɔ mu'o 'le Pilaatɩ gbo. Ɔ -yɛ 'nɔ 'le a, 'le ɔ 'ye ɔ -kaa libhade: 'lnmɔ bhade -ɩnmʋ li, 'ɩn 'ke Zezii'a "ku'a dɩ mu. Ɔ na: Mu -ɩn 'ke Zezii'a "ku 'mʋ"luo.

59Ɔ mu'a, ɔ "luo 'nɔ-ɔ 'mʋ, ɔ 'ye "ku "yriɛplulre li'fɩfɩan,

60'le ɔ 'ye ɛ tinmaze. 'Ɔ zokolre ʋn cɛ'ɛ 'le trɩ 'li, -ka -buduyu, 'le-e ɔ "du ɔ'o, ɔ 'ye sʋkpʋmuaklagba -lue tiklikpe, ɔ 'ye 'bho ka, ɔ 'ye mu.

61Ɔ -nɩ 'ɔ tinmazenamʋ, Madalaa'a Malii -ke Malii -lrʋʋ -nɩ'e 'bho-ɛ, ʋn-ʋ 'de-e 'bho zoko wɔnyi ti -daan 'le ʋn 'ye 'bho 'wlʋ.

62'Zuifʋ'a lifɔzɔ nyni'a, -Lagɔ'ɔ 'sragazamʋklɩgbɩ -ke Faliziɛɛn "we mu-o'o ʋn 'ye Pilaatɩ -yɛ 'le ʋn na:

63-A'ba -Kɔyi, -a yi-o'o -a 'ke -ɩnmʋ 'tmʋʋ. -Gblee, sɩnbhleyi 'mnɔ, -a -see 'ɔ wlu gbo'mate. -Da, ɔ -nɩ'a ti, ɔ nʋ 'ko-o 'bho 'ɔ 'mɛwɩ tan'a zɔ ɔ-ɔ 'ye-e glu -sɔ -mʋ'a dɩ,

64'tmʋʋ -a'a "sroja ʋn 'ke 'ɔ zoko li-fuo 'le ɛ 'ke 'wɩ 'mnɩ "kpi bhla, 'le 'ɔ -namʋ -kaa yi, ʋn -kaa 'ɔ "ku "yri, ʋn -kaa: Zezii -sɔ'ɔ-ɔ glu, nʋ. -Bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, "lemnɩɩ, 'ɛ sɩntu-u 'ye-e ti-wa -mʋ, 'le, -yɛ ɔ nʋ 'ka a ɔbɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ, ɛ 'ke ɛ 'mʋ-zi.

65Ɔ na: "Sroja 'ka-a, ʋn 'ke 'ɔ zoko li-fuo. A mu! -Ka a 'bhɛɛ'ɛ 'le a 'ke -kaa zoko "yrili"du, a nʋ -kaa -ka -zɛgɛka!

66Ʊn mu'a, ʋn nyni'a bho zoko'a da, sʋkpʋmuaklagba -ɛ -te'a 'bho zokobhie wɔnyi, 'ɩnnɛ ʋn sɩsan'a 'bho ti, ʋn tri'e 'ɛ wɔnyi 'le ʋn 'ye 'bho "sroja sie. 'Ka-a ʋn "du'o zoko 'mnɛ "yrili.

Matiee 28

1A -gblee, 'Zuifʋ'a lifɔzɔ zi'a a, 'ɛ zɔbhibhi 'mʋ, Malii 'sɔn 'mnʋ-ʋ 'mu-o 'bho Zezii'a zoko'a da 'yenamʋ.

2Ʊn -nɩ 'bho nyninamʋ 'le 'bhlʋkpa 'ye -trɛ tenyɩ, 'le -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -lue 'ye 'le yaku 'li 'wlʋ, ɔ 'ye 'dre, 'le, sʋkpʋmuaklagba-a -nɩ'a 'bho zokowɔn "yi, ɔ 'ye ɛ tiklikpe 'le ɔ 'ye 'bho 'ɛ "kpi -zi, ɔ 'ye ti-de.

3Ɔ -nɩ'e-e ngaa -ka "ni 'wla'a "yri ya, 'le 'ɔ -banɩ "plu'o "buu!

4"Sroja-a fuo'a 'ɔ zokowɔn, ʋn 'ye 'ɔ li a, -sɩanyɩ -ke "bhuo 'lbhʋ 'ʋ a, ɛ tɩtrɛ 'nʋ-ʋ li 'le 'wa nmi 'ye "yicɩcɛ.

5-Lagɔ gbo'a -dalbhoyi 'mnɔ na: A-bʋ 'nynʋkpakpɩ -yʋʋ, -sɩanyɩ'a 'lbha amʋ -le! Zezii ʋn kɔ'ɔ 'bho tu "yri, -ka a-a 'bɔ 'ɔ ti, 'ɩn yibo nɩ-o'o.

6-Ka ɔ 'lɛ'ɛ, -Lagɔ -zɔ 'ɔ-ɔ glu 'le 'mɛmʋ'a "klumʋ, ɔ -nɩ'e-e ti -lrɛɛ: 'ɛ dɩ ɔ se 'nɔɔ -nɩ. A yi, -da ɔ 'pɛ 'ka ti, a 'ke 'bho 'ye.

7A mu -susueyi, a 'ke 'ɔ -namʋ wlu kpa. Ɔ -sɔ'ɔ-ɔ glu 'le 'mɛmʋ'a "klumʋ, ɔ 'ye ti-nɩ -lrɛɛ. Ɔ 'zi-e 'le Galilee, 'le-e a 'ke ɔ -yɛ. Lɛ 'ɩn 'ke amʋ -bodɩ 'mʋ-za, 'ɩnnɛ 'ka-a!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Ʊ-bʊ 'nynʊkpakpɪ 'mnʊ nʊ'a -kaa, ʊn 'bhle pleplea, 'le ʊn 'ye 'le zokowɔn "yi 'wlʊ. 'Bʊbʊaklagba -ke -sɪanyɪ "yi 'ʊ 'mʊ 'le ʊn-ʊ mu'o Zezii'a -namʊ wlu kpanamʊ.

9Ʊn -nɪ munamʊ 'le Zezii-i yi'e 'le 'wa nya. Ɔ -ke ʊn 'gbʊʊ'a, ɔ na: 'lnmɔ 'ye'e amʊ! 'Le ʊn 'ye ɔ linyni, ʊn 'ye 'ɔ bhɪ tikpʊn, ʊn 'ye ɔ bʊbɔ.

10Ʊn nʊ'a -kaa a, 'le Zezii na: -Sɪanyɪ'a 'lbha amʊ -le! A mu, a 'ke 'an 'lotʊ'a "nynuu wlu kpa ʊn 'ke Galilee mu, 'le-e ʊn-ʊ 'ye 'ɪnmʊ -yɛ mʊ.

11A -gblee, 'nynʊkpakpɪ-ɪ -nɪ'a wlu kpanamʊ munamʊ, ʊn -nɪ -jeyi, 'le "srojatɔlʊ fuo'a 'ɔ zoko li 'ye Zelizalɛɛmʊgwlɔ 'mʊ mu, ʊn 'ye -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ wlu kpa. Lɛ-ɛ zi'a 'bho 'wee, ʊn 'ye 'ɛ kuna po.

12-Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ʊn -ke 'Zuifʊ'a -zigletumʊ -lrʊʊ 'ye "lru'gbʊʊ, ʊn 'ye wlu 'mʊ'bhɛɛ, ʊn 'ye "sroja mɔni "nyɪ.

13'Le ʊn na: -Bho a mu, a na: -A -nɪ 'mʊnamʊ Zezii'a -namʊ 'ye yi, ʊn 'ye 'ɔ "ku "yri "matʊ.

14-Bho 'bhlʊkpayowli 'wɪn ɪ 'bɔ, lɛ -a 'ka nʊ -a 'ke ɔ 'gate a, 'le -a 'ke amʊ dɪ "kpi -za, -a yibo nɛ-o'o.

15"Sroja 'mnʊ "luo'o-o mɔni 'mʊ. Ʊn mu'a, wɔnmʊpowlu 'mnɛ 'tɪn, 'ɪnnɛ ʊn kpa'o. 'Wa "dɪ 'mnɪ, 'ɪnnɪ -wa'a 'le 'Zuifʊ'a "klumʊ ti 'le ɛ 'ye -zɪan "kpi bhla.

16l zi'a -kaa 'wee a, 'le, 'bho -gɔgɔ -ke "kpi Zezii -tɔ'ɔ 'ɔ -namʊ -bue 'yʊɛ -lue, ʊn 'ye 'bho mu.

17'Bho-o ʊn -yɛ nɔ'o. Ʊn 'ye 'ɔ ɔ, ʊn bʊbɔ nɔ-o'o. 'Le, nyʊtɔlʊ -nɪ'a 'le 'wa "klumʊ, 'wa -pɔlʊ-ʊ 'kɔlʊ'o.

18Ɔ 'nyni -ʊ li 'le ɔ na: 'ln 'bhle-e wɔnkuɛ 'wee 'le yaku 'li -ke 'nɔɔ 'bhlʊkpa "yi.

19A mu, a kpa 'an "dɪzɪgɪ 'le 'bhlɪkpɪ 'wee "kpi 'le a 'ke nyunyu 'an -namʊ 'mʊ nʊ. A batizee nʊ 'le 'an -tɪta -Lagɔ-e 'ɪnmɔ 'ɔ "yu -ke 'ɔ Lisaazuzu'a 'nynɪ 'mʊ.

20'Le 'an "dɪzɪgɪ 'wee 'ɪn-ɪ sie'a amʊ li a, a 'ke ʊ 'ya 'bhoduɛɛ -tɔ. A yibo na 'ɪn -ke a-a na'o "kɔmʊkɔmʊ 'le 'kmʊ 'mʊ'a "yitiinɔɔ 'ke nyni! -Bho ɛ nyni a, -nɔɔ -yɛ kɔ'ɔ 'bho, 'ɪn -ke a-a 'ye-e -de -mʊ "kɔmʊ. 'Ɛ lɛtu -see "tiinamʊ 'bhle yi 'bho le. 'Ka-a Zezii 'lɛ'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Maakı

Maakı 1

1"Dızıgı-ı 'cnı-ɛ'ɛ 'nɔɔ "bɔgʊ 'li, -Lagɔ'ɔ "yu ʊn-ʊ 'la'a Zezii Kliisı, 'ɔ dı ı-ı za'a 'mʊ.

2-3Zezii Kliisı -ke nyukpasu -lue ʊn-ʊ 'la'a 'Zaan, -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi -lue ʊn-ʊ 'la'a Ezayii, -da ɔ -nı'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ see, 'wa dı ɔ 'cnı'a 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, 'ınnı 'ka-a, 'le ɔ na: -Kaa -Lagɔ 'lɛ'o: Po -lokui, 'an wlukpayi 'ın-ı lbho'o 'le -a'a nya, 'le ɔ 'ke -a'a -jolʊ po, 'le, wlu ɔ-ɔ 'ye'a 'mʊ-za mʊ a, ɛ 'ke nyunyu'a -pɔlʊ 'zɔ nmaze. A -gblee, -kaa ɔ 'lɛ'ɛ -kaa -lrɛɛ: Nyɔ -lue-e -nı'e 'le "musa "kpi, 'ınnɔ po'o weze 'le ɔ na: A -za 'le a'ba -pɔlʊ 'zɔ nyanı, a'ba -Kɔyi -nı'e-e yinamʊ.

4A -gblee, -ka Ezayii 'lɛ 'ka see, 'ka-a 'Zaan -nı'e 'le "musa "kpi, ɔ-ɔ batizee'e nyʊ, ɔ-ɔ po'o weze, 'le ɔ-ɔ 'tmʊʊ'o -kaa nyʊ: A yibo a'ba "nyinynidı "yi 'le a 'ke -Lagɔ gbo "bhiti 'ın 'ke amʊ batizee, "lemnıı -Lagɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ a'ba "nyinynidı'a dı. 'Kla 'mnɔ ɔ, 'ka-a 'Zaan-a po'o weze,

5'le Zelizalɛɛmʊgwlɔ 'mʊ'a nyʊ -ke Zideebhlʊkpa "kpi'a nyʊ -lrʊʊ'a -dadudu-u yi 'ɔ -bodı 'le ʊn-ʊ za'a 'wa "nyinynidı 'mʊ 'bho nyʊ 'wee'a "yigbeyi, 'le ɔ-ɔ batizee 'nʊ 'le "nigblʊ -lue ʊn-ʊ 'la'a Zudɛɛn kɔ.

6Nmi ʊn-ʊ 'la'a -nyɔmɛɛ'ɛ nani ʊn lbha'a a, 'ɛ -bana 'Zaan -pa'a 'mʊ 'le ɔ -bhla'a nmiku'a "bɛtʊ "pli 'mʊ, -kpakpı ɔ-ɔ li'o 'le ɔ-ɔ bhɛ'ɛ lʊ. Kpli ɔ -nı'a ti a, 'ınnɛ -Lagɔwlu'a 'mʊtizamʊtɔlʊ -nı'e ti -bɛnyı.

7A -gblee, ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, -kaa ɔ-ɔ 'lʊ 'ʊ -kaa "yi: Nyɔ -lue-e -nı'e 'le 'an lemʊ, ɔ-ɔ yi-o'o. Ɔ 'ku-o wɔn, ɔ 'ye 'ınmʊ -zi. 'ln se 'bhɛɛ 'ın 'ke 'ɔ 'geyikpaankpıan'a "bhuo "du.

8"Ni 'mna-a batizee nı'e amʊ, ɔ-bɔ, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu ɔ-ɔ 'ye amʊ 'mʊ -po mʊ, 'le ɔ 'ke amʊ 'mʊ "yi.

9l-bı 'wı 'mnı 'li, Zezii -sɔ'ɔ-ɔ Galileebhlʊkpa "kpi'a -gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Nazalɛɛtı, 'le ɔ 'ye 'Zaan gbo mu 'le 'Zaan 'ye ɔ Zudɛɛn kɔ batizee -nı.

10-Da Zezii -sɔ'ɔ "nukɔ, 'bho -gbaa -lue 'mʊ, ɔ 'ye-e yaku li, ɛ 'ye wɔn kati 'le Lisaazuzu 'ye ɔ "kpi'dree -ka 'gbɔlıɛ.

11Wlu-u 'wlʊ'a 'le yaku 'li ɔ 'wɔn'ɔ 'bɔ, -kaa ɛ 'lɛ'ɛ -kaa: -lnmɔ 'mo-o 'an "yu'a 'dɛ -lue -ke dı 'ın -kma'a. 'Le -ın 'mʊ 'ın po'o 'an 'bʊbʊa'a 'wee.

12'Bho -gbaa -lue 'mnɛ 'mʊ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -kpa -nı'e-e 'ɔ -pɔlʊ 'le "musa "kpi 'le ɔ 'ye 'le mu.

13Ɔ nʊ 'le 'wı'a -gwlı 'sɔn, 'le-e "nyinynidı'a tiyayi ʊn-ʊ 'la'a Sataan 'dın -nı 'nɔ ti ɛ 'ke ɔ "nyinynidı wɔnpo 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'Le 'kwla 'zɔ'ɔ nmi'a "klumʊ ɔ -nı'o 'le -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ-ʊ kpa nɔ'o.

14l zi'a -kaa a, Zezii -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ɔ 'ye Galilee mu. (-Da ʊn po'a 'Zaan -jie 'mʊ, 'bho-o ɔ -mu -nı'o.) 'Le 'mnɔ ɔ, 'le-e ɔ -za -nı'e "dızıgı-ı 'wlʊ'a 'le -Lagɔ gbo 'mʊ.

YBHƐYBHƐTITELRE
© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15-Kaa ɔ-ɔ 'lɛ'ɛ -kaa: -Nɔɔ -Lagɔ "du 'ka, ɛ nyni-o'o. 'Ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo. A yibo a'ba "nyinynidɪ "yi 'le a 'ke ɔ gbo "bhiti, a 'ke kpli "yizizia 'le a 'ke 'ɔ "dɪzɪgɪ "gwlide, a 'ke ɪ 'wɔɔn!

16-Da ɔ -nɪ'a Galilee'a -badaklagba wɔnli -nanamʊ a, 'bho-o ɔ 'yee'e "nizemʊ 'sɔn. 'Lotʊ'a "nynuu mo'o, 'wa 'nynɪ-ɪ 'mo-o Simɔɔ -ke Andree. Ʊn-ʊ "vuto-o -dada 'le -bada kɔ,

17'le ɔ 'ye ʊ 'la 'le ɔ na: A yi, -a 'ke mu, 'ɪn -ke a 'ke -na. -Ka a'ba -dada-a jri'a zmi a, a 'ke -kaa nyunyu jri 'le ʊn 'ke yi, ʊn 'ke -Lagɔ'ɔ nʊ "du.

18'Bho -gbaa -lue 'mnɛ 'mʊ ʊn sie'e 'wa "nizelɪ'a klɛ 'le ʊn -ke ɔ 'ye mu. 'Bho 'mnɔ ɔ, 'bho-o ʊn "luo'o 'ɔ 'bɪnɛɛ 'mʊ 'le ʊn -ke ɔ 'ye -da 'wee mu.

19Ɔ nyni'a -kaa 'bho nya ti -sɛ ɛ, ɔ -yɛ'ɛ-ɛ 'lotʊ'a "nynuu 'sɔn. 'Wa 'nynɪ-ɪ 'mo-o Zaakɪ -ke 'Zaan. Ʊbʊ-e 'wa -tɪta ʊn-ʊ 'la'a Zebedee -ke 'ɔ lbhʊnʊmʊ, ʊn -nɪ'e-e 'le 'wa gɔlʊ 'li 'le ʊn-ʊ nmaze'e 'wa -dadɪ.

20'Bho-o Zezii -nyna'a ti 'le ɔ na 'lotʊ'a "nynuu 'sɔn 'mnʊ -bodɪ: A yi. Ɔ 'lʊ 'ʊ a, ʊn 'sie-e 'wa -tɪta -ke 'ɔ lbhʊnʊmʊ "we 'le gɔlʊ 'li 'le ʊn -ke ɔ 'ye mu.

21Zezii -ke 'ɔ -namʊ mu'a a, ʊn 'nyni-e -gwlɔ -lue 'mʊ. 'Bho-o 'mo-o Kapɛnayiimʊ. 'Zuifʊ'a lifɔzɔ, Zezii pa'a 'le-e -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'li 'le ɔ-ɔ tɔ'ɔ nyʊ.

22'Ɔ -tɔtɔsʊ ɔ-ɔ tɔ'ɔ ɔ, 'ɪnnɛ -ma'a nyʊ-ʊ po 'ɔ -lokui wɔnti, -ɛkedɪmaa, 'ɔ -tɔ nyʊ -Lagɔ'ɔ gba'a yibomʊ'a ka. -Bho ɔbɔ -ka tɔ, ɔ-ɔ wlu-o'o 'le wɔnkuɛ 'mʊ.

23A -gblee, ʊn -ka 'le-e gbʊ, nyukpasu -lue-e 'bhle'a "nyinynidɪ'a -zuzu 'mʊ, ɔ 'pa-a 'le 'wa "klumʊ.

24Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ "wɔ-o'o 'le ɔ na, Nazalɛɛtɪkɔyi Zezii, leedɪ -a -ke -ɪn 'bhle? -ɪn yi-o'o -ɪn 'ke -amʊ ti-za'a? -A yibo'o-o nyunyɔ'ɔ -yɔ -ɪn "du'a. -ɪn 'mo-o -Lagɔ'ɔ "yu -lue ɔ -za'a 'bho 'le ɔ lbho'a.

25Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le Zezii 'ye -wlu "yikmaka 'le ɔ na: "Nyinynidɪ'a -zuzu, "mu wɔn, 'dɔ ɔ 'mʊ!

26A -gblee, "nyinynidɪ'a -zuzu nʊ'a -kaa, ɛ -drɛ -nɪ'e-e nyɔ 'mnɔ ti 'le ɛ-bɛ -zuzu 'mnɛ 'ye "plan 'le ɛ 'ye ɔ 'mʊ 'da.

27-Ka -ke "bhuo -tɔɔ "maa'a nyʊ-ʊ 'ye'a 'ɛ da, -gba, -sɪanyɪ kpʊn -ʊ'o 'le ʊn-ʊ dede'e -dede -kaa ti: Lee 'ka-a'a? Wlu -nɛɛ, ɛ-ɛ 'mo-o -tɔtɔɔlre -ɛ -ke wɔnkuɛ -na'a! 'Ɔ wɔnkuɛ 'mnɛ'ɛ dɪ, "nyinynidɪ'a -zuzu "we'a "bhi-i "du'o 'bho 'ɔ wlu!

28'Bho -gbaa -lue 'mnɛ 'mʊ Zezii'a 'nynɪ -wa'a-a 'le Galilee'a 'bhlʊkpa "kpi ti.

29Zezii 'ka 'le -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'li 'da, 'ɔ -namʊ Simɔɔ-e, Andree-e, Zaakɪ -ke 'Zaan -ke ɔ -na'o, 'le ʊn 'ye 'le Simɔɔ -ke Andree "bhlibhlegbo mu.

30Ʊn -ka 'bho-o nyni, yakalɪ-ɪ 'lbha-a Simɔɔ'ɔ 'nynɔ'ɔ 'lotʊ, ʊn 'pɛ-ɛ 'bho 'wa "kpimʊʊlɛ "kpi ti. Nyʊ 'ye'a Zezii "yri, 'bho-o ʊn -nyna'a ti, ʊn 'ye ɔ 'wa dɪ 'tmʊʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

31A -gblee, ɔ nyni 'ʋ li a, ɔ 'kpʋn-o 'wa sʋ, ɔ 'ye ʋ gbɔde, ʋn 'ye 'mʋ-sɔ, ʋn 'ye ti-nyna, ʋn 'pʋn-o'o, 'le ʋn 'ye mu 'le ʋn 'ye ʋ-bee lilia "nyɪ.

32"Jiazɔ nyni'a, -da 'yrʋ 'ga'a ti a, nyʋ-ʋ 'bhle'a "nyinynidɪ'a -zuzu "we 'mʋ, gwlɔ 'mnɛ 'mʋ'a nyʋ 'bhle -ʋ'o, ʋn -ke "gwizimʋ "we -lrʋʋ, 'le ʋn -ke ʋn-ʋ yi'e -budu -ke 'li Zezii -nɪ'a.

33Nyʋ'a klɛ -gwɛ'ɛ-ɛ ti 'le ʋn 'ye 'bho 'ɛ wɔn "yi 'gbʋʋ.

34Ɔ 'pʋʋn'o-o "gwizimʋ'a -dadudu, ɔ -za'a-a nyʋ "nyinynidɪ'a -zuzu'a -dadudu 'mʋ, 'le ɔ 'ye "nyinynidɪ'a -zuzu 'mnɪ tinu. l -kaa nʋ na: -lnmɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ "yu'a dɪ, 'ɔ 'wɔn'ɔ ɪ 'ke -wlu, -ɛkedɪmaa, ɪ yibo nɔ-o'o.

35Zɔbhibhi 'mʋ, Zezii -sɔ'ɔ 'mʋ-ɛ, ɔ 'ye -budu 'li 'da, ɔ 'ye gwlɔ le po. Ɔ nyni'a -dagbɛ cɛ'ɛ kpɔ, 'bho-o ɔ -po -nɪ'e -Lagɔ wɔn gbo.

36-37Simɔɔ -ke 'ɔ -namʋ -lrʋʋ -sɔ'ɔ "nynɔɔ 'mʋ, ʋn 'mu -ɔ tibɔnamʋ. Ʊn 'ye 'ɔ ɔ, ʋn na: -Gblee, -ɪnmɔ nyʋ 'wee 'bɔ'ɔ ti.

38'Le ɔ na: -A mu "setida, 'le -gwlɛ -lrɪ 'mʋ, 'ɪn 'ke 'le -Lagɔ'ɔ wlu 'mʋ-za -nɪ mo'o -lrɛɛ. 'Ɛ dɪ 'ɪn yi'e 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ.

39'Le ɔ -ke ʋn 'ye mu, ɔ -ke ʋn-ʋ ple'e Galilee'a 'bhlʋkpa 'wee "kpi ti, ɔ-ɔ tɔ'ɔ nyʋ 'le 'wa -Lagɔwlu'a 'licɪaanbidi 'li, 'le ɔ-ɔ nu'o nyʋ 'mʋ "nyinynidɪ'a -zuzu "we ti.

40Zɔ -lue 'zɔ ɔ, lalʋlibhleyi -lue 'yi-e Zezii -bodɪ 'le ɔ 'ye 'bho 'ɔ "yigbeyi 'kolri glu po 'le ɔ na: 'lnmɔ bhade -ɪnmʋ li, 'ɪn yi-o'o -ɪn 'ke 'ɪnmʋ 'pʋʋn.

41'Ɔ ngaze nʋ'a -kaa, ɛ 'lbha-a Zezii 'le ɔ 'ye sʋ sro, ɔ 'ye ɔ li'tʋ 'le ɔ na:

42Kɪn, 'ɪn 'wɔn-o'o, 'pʋn. 'Bho -gbaa -lue 'mnɛ 'mʋ 'ɔ lalʋ 'bhɔ-o'o, ɔ 'pʋn-o'o,

43-44'le Zezii 'ye ɔ 'tmʋʋ 'le ɔ na: Po -lokui, -bho -ɪn mu a, nyɔ'ɔ 'wɔn 'ya "dɪ 'bɔ -le! Mu 'le -Lagɔ'ɔ 'sragazayi gbo, -ka -ɪn -nɪ'a, -ɪn 'ke ɔ 'na "yi-tɔ, 'sraga -ke dɪ Moyiizɪ -za 'ka 'mʋ a, ɔ 'ke ɛ -za -a'a dɪ, -ka -ɪn 'pʋn'a a, nyʋ'a klɛ 'ke ɪ yibo.

45A -gblee, ɔbɔ mu'a a, ɔ -see "dɪ 'mnɪ wɔnti-de. -Bho doo ɔ nyni ti, dɪ-ɪ bhlɔ 'ɔ "kpi, ɔ-ɔ 'zɪ -ɪ nyʋ -bodɪ 'mʋ. 'Ɛ dɪ Zezii 'se 'bhɛɛ ɔ 'ke gwlɔ pa, ɔ 'ke 'ɔ "bhuo nyʋ "yi-tɔ. 'Ɛ -gwlɔ ɔ po'o le, 'bɪ -ke 'mʋ nyunyu se'a -de, 'le ɔ 'ye 'le mu. Ɛ -nɪ'a -kaa a, nyʋ-ʋ 'wlʋ-o -bhla gwlɛ "kpiti 'le ʋn-ʋ yɛ 'nɔ 'le.

Maakɪ 2

1-2'Wɪ -lrɪ gbɪ zi'a, Zezii 'yi-e Kapɛnayiimʋ le. Ʊn 'wɔn'ɔ 'ɔ "dɪ 'bɔ ɔ, nyʋ'a -dadudu "gbu-o ti, -budu -ke 'li ɔ -nɪ'a, ʋn 'ye 'le yi, ʋn 'ye 'le 'gbʋʋ. 'Bɪ -lue 'tɪn se 'le -nɪ, 'bho "piemʋ -buduwɔn "yi'a "bhuo -lrɛɛ 'le Zezii-i tɔ 'nʋ -Lagɔwlu.

3-Da ɔ -nɪ 'ʋ -tɔnamʋ a, nyʋ -lrʋʋ-ʋ -nɪ'a yinamʋ 'le 'wa "klumʋ nyʋ nyiɛ-ɛ 'bhle'e -klɔklɔyi -lue, 'ɪnnɔ ʋn-ʋ yɔ ɔ'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Nyʊ'a "yidiedɪ, -ka ʊn 'ka -nyna ʊn 'ke ɔ Zezii "yi-tɔ, ʊn se 'na 'bhle. A -gblee, ʊn -ke ɔ 'ya-a 'le -budu "kpi, 'ɛ -da Zezii -nɪ'a, 'bho-o ʊn cɛ'ɛ wɔn, -klɔklɔyi 'mnɔ-ɔ 'pɛ'ɛ 'bho 'ɔ "kpitipɛlɛ "kpi ti, ʊn 'ye ɔ "bhlukui gbo -yi -nɪ, ʊn 'ye ɔ 'bho Zezii'a "yigbeyi ti"sii.

5-Ka nyʊ 'mnʊ de 'ɔ "gwli, ɔ 'ye'a 'na li a, 'le ɔ 'ye -kaa -klɔklɔyi "yi'lɛ. 'An "yu, -a'a "nyinynidɪ -gwɛ'ɛ-ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi ti.

6Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, -Lagɔ'ɔ gba'a yibomʊ -de'a 'bho ti, -ʊ 'ye'a 'ɛ da, ʊn-ʊ 'wlu-o -kaa 'le 'wa -pɔlʊ 'zɔ:

7Lee -ke dɪ 'ɪnnɔɔnɔ -nɔɔ-ɔ wlu'o -kaa 'le ɔ-ɔ nyni'e -Lagɔ'ɔ 'nynɪ wɔn'ɔ? 'Bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'yɔɔ 'bhɛɛ'ɛ -ɔ 'ke nyɔ'ɔ "nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ, -bho ɛ -se -Lagɔ -nɪ -lue?

8Zezii yibo'o-o lɛ ʊn-ʊ popo'a 'gwlʊti see, 'le ɔ na: Leedɪ a'ba -naagɪ -nɪ'e -kaa'a?

9-11'lɪn 'bhɛɛ'o 'ɪn 'ke amʊ -tɔ na 'ɪn 'bhle-e wɔnkuɛ 'le 'ɪn 'ke nyɔ -bodɪ nʊ, na: -A'a "nyinynidɪ -gwɛ'ɛ-ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi ti. -Bho 'ɪn nʊ nyɔ -nɔɔ -bodɪ, na: -Sɔ 'mʊ, "luo -a'a "kpitipɛlɛ 'mʊ, -ɪn 'ke -na, 'le ɔ 'ke ɛ nʊ, 'ɪnnɛ 'ke -tɔ -ka 'ɪn 'bhle'a wɔnkuɛ 'le 'ɪn 'ke nyɔ -bodɪ nʊ, na: -A'a "nyinynidɪ -gwɛ'ɛ-ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi ti. 'lɪn 'ybha-o'o a 'ke ɪ yibo -ka 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu 'bhle'a wɔnkuɛ 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi, 'ɪn 'ke nyʊ'a "nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le ɔ na -klɔklɔyi -bodɪ: -Sɔ 'mʊ, "luo -a'a "kpitipɛlɛ 'mʊ, -ɪn 'ke -ɪn "bhli mu.

12-Da nyʊ'a klɛ -nɪ'a 'bho poponamʊ a, 'bho -gbaa -lue 'mnɛ 'mʊ, ɔ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ɔ 'ye 'ɔ "kpitipɛlɛ 'mʊ"luo, ɔ 'ye mu. Ʊn 'ye'a -kaa li "sɛɛ, wɔn 'ma-a 'wa klɛ ti 'le ʊn-ʊ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi, ʊn-ʊ nʊ'o: -A -see -bhla -yɛɛ -mnɛɛ'ɛ lɛtu 'ye ke!

13Dɪ'a klɛ zi'a -kaa a, Zezii 'mu-o 'le Galilee'a -badaklagba wɔnli le, 'le nyʊ'a -dadudu-u yi 'ɔ -bodɪ 'le ɔ-ɔ tɔ nʊ'o.

14'Wɪ -lue 'li, ɔ -nɪ'a zinamʊ, ɔ 'ye-e lapoozayi -lue ʊn-ʊ 'la'a Levii. 'Ɔ -tɪta'a 'nynɪ-ɪ 'mo-o Alɪfee, ɔ -de'e-e -budu -lue 'li ti. 'Bho-o ɔ-ɔ za nɪ'e zikamʊ mɔni "lrumʊ. Zezii na: Yi 'ɪnmʊ 'bɪ, 'ɪn -ke -ɪn 'ke -na. Levii -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ ɔ -ke ɔ 'ye mu.

15Zɔ -lue 'zɔ, Zezii 'mu-o 'bho Levii "bhli linamʊ. Lapoozamʊ "we -ke nyʊ -lrʊʊ 'Zuifʊ'a 'plan ʊn-ʊ 'la'a Faliziɛɛn-ɛ zrɛ nɪ'a "nyinynikpli'a nʊmʊ "yi -nɪ'e-e 'le -budu 'li. Ɛ -se bhubhuyiti -kaabonyʊ -nɪ 'bho -ko, ʊbʊ 'mnʊ'a -dadudu -ke Zezii -na'o -lrɛɛ. Ʊn -ke 'ɔ -namʊzɪgɪ bhete'e-e gbo 'le ʊn -ke ɔ-ɔ li nɪ'e -dalue.

16-Lagɔ'ɔ gba'a yibomʊ -lrʊʊ -gbɪ -nɪ'a 'bho -ʊ 'ma-a ʊ-bʊ Faliziɛɛn, ʊn 'ye'a Zezii, ɔ -ke ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, ʊn-ʊ zrɛ'ɛ "nyinynikpli'a nʊmʊ "yi-i li nɪ'a -dalue a, 'bho-o ʊn dede -nɪ'e -kaa 'ɔ -namʊ ti: Leedɪ ɔ -ke -kaabonyʊ-ʊ li nɪ'e -dalue'a? 'Ka se "yrili-nmɔ.

17Ɔ 'wɔn'ɔ 'wa wlu 'mnɛ 'bɔ ɔ, ɔ -po 'nʊ-ʊ "nna 'le ɔ na: 'Kpayibhleyi'a 'bɔ "gipoyi ti. Nyɔ -ɔ -ke "lru-u 'bhati'a, 'ɪnnɔ 'bɔ'ɔ "gipoyi ti. 'Ɛ 'zɔ-ɔ 'mo-o, nyʊ-ʊ 'la'a 'wa "bhi kplizɪgɪ'a nʊmʊ 'ɪn -see 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ 'wa dɪ yi. "Nyinynikpli'a nʊmʊ'a dɪ 'ɪn yi'o 'le ʊn 'ke 'wa "nyinynidɪ "yiyibo ʊn 'ke -Lagɔ gbo "bhiti.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18A -gblee, zɔ -lue 'zɔ, 'Zaan Batiisɪ'a -namʊ -ke nyʊ ʊn-ʊ 'la'a Faliziɛɛn 'pa-a -su. Nyʊ yi-o'o, ʊn 'ye Zezii tidede 'le ʊn na: Leedɪ 'Zaan Batiisɪ'a -namʊ -ke Faliziɛɛn "we'a -namʊ-ʊ pa'a su, 'le -mnaaa'a nʊ'a pɛ ɛ'ɛ? 'Ka se "yrili-nmɔ.

19Ʊn po'a wlu ti a, 'le ɔ 'ye "yi po 'le ɔ na: 'Bho 'nynɔkpagɔ'ɔ zɔ, nyimiɛ-ɛ 'la-a nyʊ. -Bho ɔ -nɪ 'bho 'le, 'gwlʊ 'bhɛɛ'ɛ ɛ 'ke nyʊ 'mnʊ li-nyni 'le ʊn 'ke -lɔlɔ 'sɪn'a? -Gba, -bho ɔ -nɪ 'bho a, 'gwlʊ -see ʊ li-nyni yi, ʊn-ʊ 'ye-e -li -mʊ 'le 'bʊbʊa 'mʊ.

20-Nɔɔ -lrɛɛ-ɛ 'ye-e -nyni -mʊ, nyimiɛ 'mnɔ-ɔ 'ye-e 'wa "klumʊ 'wlʊ -mʊ, 'bho-o ʊn-ʊ 'ye -lɔlɔ 'sɪn -nɪ mʊ.

21Ɔ 'po-o "yi -lue -lrɛɛ, 'le ɔ na: Nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke -banasʊa'a -da -cna'a "yriɛfɔtɔlre "pa -nɪ. -Bho ɛ -nɪ -kaa a, "yriɛfɔtɔlre-e -geti-e -banasʊa, 'le 'ɛ 'bɪ-ɪ 'bhɛ'ɛ 'mʊti.

22A -gblee, -ka -lue 'mnɔ ɔ, 'ka-a nyɔ 'se 'bhɛɛ, 'tokogbalu ʊn "pa -nɪ'a -drutɛn ɔ 'ke 'le 'ɛ 'limʊ nmɔlre po. -Bho ɛ -nɪ -kaa a, nmɔlre-e 'wa-a 'toko, 'le nmɔ -ke 'toko-o nyni'e wɔn. 'Ɛ dɪ nyɔ-ɔ po'o nmɔlre 'le 'tokolre 'li.

23'Zuifʊ'a lifɔzɔ, Zezii -ke 'ɔ -namʊ -yi -nɪ'e-e 'le -kpɪɪ 'mʊ. Lɪ-ɪ -ke -kɔbʊ gʊgɔ'ɔ ʊn-ʊ 'la'a 'blee, 'ya -kpɪɪ mo'o. Ʊn -nɪ zinamʊ 'le 'ɔ -namʊ-ʊ cɛ'ɛ 'ya -flei, 'le ʊn-ʊ li'e 'ya 'yɔ.

24Faliziɛɛn "we 'ye 'ʊ li "sɛɛ, ʊn dede'e-e Zezii ti, 'le ʊn na: -Gbʊ 'nɔɔ! Lɛ nyɔ -se'a -nʊ yi -a'ba lifɔzɔ, 'ɪnnɛ -a'a -namʊ-ʊ nʊ'o. Leedɪ ma'a?

25-26'Le ɔ na: "Dɪ-ɪ -zɛ'ɛ 'mʊ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, a 'mate nɪ-a'a-ae? 'Sragazayiklagba ʊn-ʊ 'la'a Abiataa, 'ɔ -nɔɔ ti, -da 'mʊ 'lbha'a -a'ba "na Daviidɪ -ke 'ɔ -namʊ, ʊn se'a lililɛ 'bhle, koo ʊn -nyna'a? Ʊn pa'a -Lagɔbudu 'li, "flɔɔ ʊn -za'a 'sraga 'mʊ, ʊn "nyɪ'a -Lagɔ, -ɪ -nɪ'a 'le -Lagɔ'ɔ -budu 'li, 'ɪnnɪ ɔ li'o 'le ɔ 'ye 'bho -za, ɔ 'ye 'ɔ -namʊ "nyɪ, ʊn 'ye li. l-bɪ "flɔɔ 'mnɪ, 'le -a'ba gba 'li, -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊ'a "sɛ-ɛ 'ke ɪ li.

27Zezii 'ka -wluwlua "yigwɛ, -kaa ɔ 'lʊ 'ʊ -kaa "yi: -Lagɔ 'ke nyʊ 'bʊbʊa 'li po, 'ɛ dɪ ɔ -ya'a lifɔzɔ ti. Ɔ -see nyʊ ti-ya 'le lifɔzɔ'ɔ gba 'ke ʊ -kɔ.

28'Ɛ dɪ ɪ-bɪ gba 'mnɪ se 'bhɛɛ ɪ 'ke 'mnamʊ -kɔ. 'lnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu, 'ɪnmɔ 'bhle'e wɔnkuɛ 'bho lifɔzɔ'ɔ "bhuo "kpi.

Maakɪ 3

1Zɔ -lue -lrɛɛ 'li, Zezii 'pa-a 'le -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'li le. 'Le-e ɔ -yɛ'ɛ nyɔ -lue -ke sʊ-ʊ 'mɛ'ɛ.

2A -gblee, ɔ pa'a a, nyʊ-ʊ -nɪ'a 'le, ʊn-ʊ gbʊ 'nɔ-ɔ ya 'tɪn, -bho ɔ 'ke nyɔ 'mnɔ 'pʊʊn 'bho lifɔzɔ'ɔ zɔ. Ɛ -se bhubhuyiti ʊn-ʊ nʊ -kaa -ko, ʊn-ʊ 'bɔ-ɔ ti ʊn 'ke ɔ dɪ -kpʊn, -ɛkedɪmaa, ʊn na ɔ-ɔ 'cɛ-ɛ 'Zuifʊ'a gba 'mʊ.

3'Le ɔ 'ye nyɔ -ɔ -ke sʊ-ʊ 'mɛ'ɛ 'mnɔ 'tmʊʊ 'le ɔ na: -Sɔ 'mʊ, -nyna -daa nyʊ 'wee'a "yigbeyi ti.

4'Le ɔ 'ye 'bho yi. 'Bho-o Zezii dede -nɪ'e nyʊ 'mnʊ ti 'le ɔ na: 'Bho lifɔzɔ'ɔ zɔ ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili nyɔ 'ke -zɛgɛ nʊ-ae, -ale nyɔ 'ke "nyinynidɪ nʊ? Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili -lrɛɛ -a'ba

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lifɔzɔ'ɔ zɔ nyɔ 'ke nyɔ 'pʋʋn-ae, -ale nyɔ 'ke nyɔ "yiti"tayi ɔ 'ke 'mɛ? A -gblee, ʋn 'nʋ-o blenyi! 'Wa 'wɔn ʋn 'ke ɔ "dapo.

5'Cɛ nʋ'a -kaa, ɛ "yi-e Zezii 'mʋ. Ɔ gbʋgbʋ 'nʋ-ʋ "kpiti, 'kpɪ -wa 'nɔ-ɔ "yiti, -ɛkedɪmaa, ʋn 'ku-o -loku 'mʋ. 'Le ɔ na nyukpasu -bodɪ: Sro sʋ. 'Le ɔ 'ye ɛ sro, ɛ 'ye 'pʋn -nalo.

6A -gblee, Faliziɛɛn -nɪ'a 'bho 'da'a 'le -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'li, ʋn mu-o'o ʋn 'ye 'bhlʋkpayowli ʋn-ʋ 'la'a Elɔɔdɪ'a -namʋ -yɛ. 'Bho -gbaa -lue 'mʋ, 'ɪnnʋ -ke ʋn 'gbʋʋ'o "lru, -ka ʋn 'ka -nyna 'le ʋn 'ka Zezii 'lbha, ʋn 'ke 'na dɪ bhaga.

7-8l-bɪ dɪ 'mnɪ zi'a -kaa a, Zezii -ke 'ɔ -namʋ 'mu-o 'le Galilee'a -badaklagba "troli. Nyʋ'a -dadudu-u na 'nɔ-ɔ kli. Ʊ-bʋ nyʋ 'mnʋ -sɔ'ɔ-ɔ -da 'wee, -lrʋʋ "du Galileebhlʋkpa "kpi'a nyʋ, -lrʋʋ -sɔ Zelizalɛɛmʋgwlɔ -ke Zideebhlʋkpa "kpi'a -gwlɛ -lrɪɪ 'mʋ, 'le -lrʋʋ -sɔ'ɔ Idumeebhlʋkpa -ke "nigblʋ ʋn-ʋ 'la'a Zudɛɛn lemʋ'a 'bhlʋkpa "kpi, 'le -lrʋʋ -sɔ'ɔ -gwlɛ ʋn-ʋ 'la'a 'Tiilɪ -ke Sidɔɔ, 'ya 'fɔ gbo -bhoga. -Bho ʋ-bʋ nyʋ-ʋ -die'a -kaa 'mʋ yi Zezii -bodɪ, ɛ -se bhubhuyiti -ko. Lɪ ɔ-ɔ nʋ'a, 'ya "dɪ ʋn 'wɔn'ɔ 'bɔ, 'ɛ dɪ ʋn yi'o.

9Ɔ 'tmʋʋ'o-o 'ɔ -namʋ 'le ɔ na: A mu gɔlʋ -lue'a dɪ, a -ke ɛ 'ke yi, a 'ke ɛ -laa 'an "troli -kpʋn. -Bho nyʋ -ka 'ɪnmʋ li-inyni 'ɪn 'ke 'le 'ɛ 'limʋ 'kpa 'le ʋn -kaa 'ɪnmʋ "kpi -na.

10Ɔ 'pʋʋn'o-o nyʋ'a -dadudu'a dɪ, "gwizimʋ'a klɛ-ɛ "tutu'o 'le ʋn 'ke yi ʋn 'ke ɔ li'tʋ 'le ʋn 'ke 'pʋn. 'Ɛ dɪ ɔ 'ybha'a gɔlʋ.

11-Bho nyʋ-ʋ 'bhle'a "nyinynidɪ'a -zuzu 'mʋ 'ye ɔ li -nalo, ʋn-ʋ 'ga-a 'bho 'ɔ "yigbeyi ti, ʋn-ʋ "plan'o, ʋn-ʋ nʋ'o: -lnmɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ "yu.

12'Le ɔ-ɔ 'tmʋʋ nʋ'o "yikmaka: A'ba "si nyunyɔ'ɔ -yɔ 'ɪn "du'a 'nynɪ -le!

13Dɪ 'mnɪ zi'a a, Zezii 'la-a nyʋ ɔ 'ybha'a, 'le ɔ -ke ʋn 'ye mu, ɔ -ke ʋn 'ye 'le -gɔgɔ -lue "kpi 'ya.

14'Le ʋ-bʋ nyʋ 'mnʋ'a "klumʋ ɔ -za'a nyʋ -bue 'yɔ 'sɔn, 'ɪnnʋ -ke ɔ 'ke "sisri 'le ɔ 'ke ʋ lbho ʋn 'ke -Lagɔwlu kpa.

15Wɔnkuɛ ɔ-ɔ 'ye 'ʋ "nyɪ mʋ a, 'ɪnnɛ ʋn-ʋ 'ye "nyinynidɪ'a -zuzu "we ti-nu -nɪ mʋ.

16-19Ʊ-bʋ nyʋ -bue 'yɔ 'sɔn 'mnʋ, 'wa 'nynɪ 'ka-a: Simɔɔ Zezii "duu'o 'nynɪ, 'ɪnnɔ 'mo-o 'Piɛlɪ, Zaakɪ -ke 'ɔ leyi 'Zaan, -ʋ 'ma-a Zebedee'a "yreetɪ, 'ɪnnʋ ɔ "duu'o Bʋanɛzɛɛzɪ, 'ɛ 'zɔ-ɔ 'mo-o nyʋ-ʋ -ke wlu kɔɔ'ɔ dɛ, ʋn -ke Andree, Filiipʋ, Batelemii, Matiee, Tomaa, nyɔ -lue ʋn-ʋ 'la'a Alɪfee, 'ɔ "yu Zaakɪ, Tadɪ, Simɔɔ -ɔ 'ma-a 'bhlʋkpa'a "kpiticɛyi, ʋn -ke Zidaa Isikaliyoo, -ɔ 'ye'a -laa Zezii 'ɔ tʋ'a nyʋ -jeyi "nyɪ mʋ.

20Zezii -za'a -kaa 'bho 'ɔ nyʋ 'mnʋ, ɔ -ke ʋn 'mu-o "bhlegbo -lue. 'Bho-o nyʋ'a -dadudu -lrʋʋ 'gbʋʋ'o. 'Wa "yidieɛ'ɛ dɪ, -ka Zezii -ke 'ɔ -namʋ 'ka -nyna ʋn 'ka li, ʋn se 'na 'bhle.

21'Ɔ nyʋ 'wɔn'ɔ 'ɔ "dɪ 'bɔ ɔ, ʋn 'kpa-a -jeyi, ʋn-ʋ yi'e 'ɔ dɪ, -ɛkedɪmaa, ʋbʋ na 'ɔ "lru -nyni'e-e wɔn.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22A -gblee, -Lagɔ'ɔ gba'a yibomʊyɔ gbɪ 'wlʊ-o Zelizalɛɛmʊ, ʊn 'ye 'bho yi -lrɛɛ. 'lnnʊ nʊ'o na, "nyinynidɪ'a -zuzu "we'a -kɔyi ʊn-ʊ 'la'a Beɛzebilɪ, 'ɪnnɛ -nɪ'e Zezii 'mʊ. Ɛbɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ "nyɪ 'ɔ wɔnkuɛ, 'ɛ dɪ ɔ-ɔ nu'o "nyinynidɪ'a -zuzu "we ti.

23A -gblee, Zezii 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ɔ 'lʊ -ʊ'o 'le ɔ 'ye ʊ -kaa 'tmʊʊ: Koo Sataan a-a 'la'a Beɛzebilɪ 'ke 'tɔ 'ɛ "bhuo tinu -lrɛɛ?

24'Bho-o ɔ -po -nɪ'e "yi 'le ɔ na. -Bho 'bhɪɔ -lue'a nyʊ cɪcɛ 'mʊ, -bho ʊn -ka tʊ-ʊ vɔ, ɛ-bɛ 'bhlʊkpa 'mnɛ ɛ, ɛ-ɛ 'mo-o -yɛ 'ka ti-sɔ.

25-Bho "bhlegbo -lue'a nyʊ cɪcɛ 'mʊ, -bho ʊn -ka tʊ-ʊ vɔ, ɛ-bɛ "bhlegbo 'mnɛ ɛ, ɛ-ɛ 'mo-o -yɛ 'ka ti-sɔ -lrɛɛ.

26'Ka 'mnɔ ɔ, 'ka-a, -bho Sataan -ka 'kɪ 'ɛ "bhuo tʊ gbo-o ya a, -bho 'ɛ "nyinynidɪ'a -zuzu "we -ka 'kɪ 'mʊ-ʊcɪcɛ, ɪ -ka tʊ-ʊ vɔ, 'ɛ wɔnkuɛ-ɛ "tii 'ko'o "yi.

27-Ka Sataan 'mnɔ kɔɔ'ɔ -glaliyi, Zezii 'po-o 'ɛ "yi -lrɛɛ 'le ɔ na: -Bho -ɪn -see -glaliyi san ke, -ɪn se 'bhɛɛ -ɪn 'ke ɔ gbo pa 'le -ɪn 'ke 'ɔ -kɔkɔlɪ 'mʊ"luo. -Bho -ɪn sɔn ɔ, "lemnɪɪ -ɪn -flɔ'ɔ-ɔ "yi 'le -a "luo'o 'tɔ 'ɔ -kɔkɔlɪ 'mʊ 'wee.

28A po -lokui -ziaka, -bho koo nyɔ'ɔ "nyinynidɪ -die 'mʊ 'le ɔ -ka "nyinyniwlu 'mʊ-ʊza, -Lagɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ 'ya dɪ.

29Nyɔ -yɔ nyni'a -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a 'nynɪ wɔn, -Lagɔ'ɔ 'bhɔ 'ɔ "nyinynidɪ'a dɪ "kɔmʊkɔmʊkɔmʊ. l -nɪ 'nɔ-ɔ "kpi "kɔgwlɛka.

30Zezii 'ka -kaa 'lɛ, ɛ -se bhubhuyiti -ko. -Lagɔ'ɔ gba'a yibomʊ nʊ'o na ɔ 'bhle-e "nyinynidɪ'a -zuzu 'mʊ'a dɪ mo'o.

31Ɔ -nɪ -wlunamʊ, 'le 'ɔ 'lotʊ -ke 'ɔ 'lotʊ'a "nynuu "we 'ye yi. Ʊn yi'a, 'bho "piemʊ ʊn -nyna'a ti 'le ʊn 'ye nyɔ -lue lbho ɔ 'ke ɔ 'la.

32Nyʊ'a -dadudu 'bi-e Zezii 'le ʊn -de'e ti. Ʊn 'wɔn'ɔ wlu 'bɔ ɔ, 'wa -lue na: Zezii, po -lokui, -a'a 'lotʊ -ke -a'a 'lotʊ'a "nynuu "we -nɪ'e-e 'le "piemʊ, 'ɪnnʊ 'la'a -ɪnmʊ.

33'Le ɔ na; Yʊʊ -ke "bhi-i -nɪ 'bho, -ʊ 'mo-o 'an 'lotʊ -ke 'an 'lotʊ'a "nynuu -ziaka'a?

34'Le ɔ 'ye nyʊ-ʊ po 'ɔ -die 'li ya-gbʊ, 'le ɔ na: 'An 'lotʊ -ke 'an 'lotʊ'a "nynuu 'ka-a!

35Nyɔ -yɔ nʊ'a -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdɪ, 'ɪnnɔ 'mo-o 'an 'lotʊ -ke 'an 'lotʊ'a "nynuuzɪgɪ.

Maakɪ 4

1-Ka -lue 'mnɔ -lrɛɛ, Zezii 'mu-o Galilee'a -badaklagba wɔnli le, ɔ 'ke nyʊ -tɔ. Nyʊ'a -dadudu 'gbʊʊ'o. 'Wa "yidieɛ'ɛ dɪ ɔ 'kpa'a gɔlʊ -lue 'li, ɔ 'ye ti-de. Gɔlʊ 'mnɛ -tɛ 'kɪka gbo 'bho -bada'a "yigbeyi 'le nyʊ 'mnʊ'a klɛ -nɪ'e 'bho 'kɪka "yi, "ni wɔnli.

2"Yi ɔ-ɔ po'o 'le ɔ-ɔ tɔ nʊ'o lɪ'a -dadudu. A -gblee, ɔ -nɪ 'ʊ -tɔnamʊ, -kaa ɔ po'o -kaa "yi 'le ɔ na:

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3-4A po -lokui, nyɔ -lue -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ɔ 'ye 'ɔ gle -klunamʊ mu. Ɔ -nɪ'a lɪ -gbanamʊ, 'ya 'yɔtɔlʊ 'kpa-a 'bho -jolʊkpa "yi, nɪkpɪ yi-o'o ɪ 'ye ɪ li.

5'Le 'ya 'yɔtɔlʊ 'kpa'a 'bho kpɪan "kpi, -da -ke 'bhlʊkpa se'a 'mʊku. l nʊ'a -kaa, ɪ mɛ-o'o -nalo.

6'Yrʊ fan'a a, ɪ sin-o'o, -ɛkedɪmaa, 'ya 'sɪsɪanyɪ -see glu nyni.

7'Le -lrɪɪ 'ye "wigbakuo'a -gbɔtɪ'a 'bhlʊkpa 'mʊ 'kpa. l-bɪ "wi 'mnɪ mɛ'ɛ ɛ, ɪ -po'o-o 'ya -kɔni -popo "lru. 'Ɛ dɪ ɪ nɛsrɛ'o 'le ɪ -see 'yɔ po.

8'Yɔ -lrɪɪ nʊ'a -kaa, ɪ 'kpa-a 'bhlʊkpazɛgɛ 'mʊ, ɪ 'ye mɛ, 'ya gɪ 'ye -nɪgblɪɪ 'bhle. l wa'a a, -lue po 'yɔ'ɔ -gwlʊ -lue 'yɔ -bue, -lue -lrɛɛ po 'yɔ'ɔ -gwlɪ tan 'le -lue -yɛ -nɪ'a 'bho po'o 'yɔ'ɔ -gwlɪ -muu.

9Zezii gwɛ'ɛ -wluwlua "yi, ɔ na: -Bho a 'bɔ ti a 'ke ɪ 'mʊti'wɔn ɔ, a popo 'gwlʊti -ziaka.

10Nyʊ mu'a a, 'wa -lrʊʊ -sie'o 'le ʊn -ke Zezii'a -namʊ -bue 'yɔ 'sɔn na: Zezii, zɪza "yi 'mnɪ gbɔ.

11'Le ɔ na: A-bʊ -yʊʊ, -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ'ɔ dɪ ɔ "zize'a nyʊ -lrʊʊ "yrili, ɔ zɪza 'nɪ-ɪ gbɔ, ɔ 'ye amʊ -tɔ. 'Ɛ dɪ a-a 'ye "yi 'mnɪ'a 'wee 'mʊti'wɔn mʊ. -Yɛ 'ma-a nyʊ "we -yʊ -nɪ'a a, ʊn-ʊ 'po -ɪ -lokui 'le 'wa 'wɪn ɪ 'mʊti.

12'Wa "kpidɪ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi, Ezayii 'cnɪ'a see 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, 'ɪnnɛ 'ka-a: -Lagɔ na: Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, -bho koo ʊn -gbʊ 'ɪnmʊ ya, 'wa -pɔlʊ 'zɔ -see 'ɪnmʊ "yrili-gwɛ yi. -Bho koo ʊn po 'ɪnmʊ -lokui, ʊn -see 'an wlu 'mʊti'wɔn yi. -Bho ɛ -nɪ -kaa a, ʊn -see kpli "yizizia yi, "lemnɪɪ 'mna -see 'wa "nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ yi. 'Ka-a Ezayii 'lɛ'o.

13Zezii na: "Yi -yɪɪ, a -see 'ɪ 'mʊti'wɔn, 'le, "yi -yɪ 'ɪn-ɪ 'ye'a -po mʊ, a-a 'ye ɪ 'mʊti'wɔn mʊ 'nɪ? l-bɪ "yi 'mnɪ, 'ya 'zɔ 'ka-a.

14Lɪgbayi 'mo-o -Lagɔwlu'a 'mʊzayi, lɪ'a 'yɔ-ɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ wlu, 'bhlʊkpa 'mo-o nyʊ-ʊ po 'ɛ -lokui, 'wa -pɔlʊ.

15Nyʊtɔlʊ kɔɔ'ɔ-ɔ -jolʊkpa "yi'a 'bhlʊkpa -da lɪ'a 'yɔ 'kpa'a 'le nɪkpɪ 'ye'a yi, ɪ 'ye 'ɪ li. 'Ka 'mnɔ ɔ, 'ka-a, -bho nyʊtɔlʊ 'wɔn -Lagɔ'ɔ wlu 'bɔ ɔ, 'le Sataan-a yi'o, ɛ-ɛ zɛ 'ɛ 'wa -pɔlʊ 'zɔ 'le ʊn-ʊ 'mate'e ɛ-bɛ wlu 'mnɛ.

16-Ka -lue 'mnɔ ɔ, nyʊtɔlʊ kɔɔ'ɔ-ɔ kpɪan "kpi'a -da -ke 'bhlʊkpa se'a 'mʊku. -Da ʊn 'wɔn -nɪ'a -Lagɔwlu 'bɔ -nalo, ʊn-ʊ kpʊn -ɛ'o 'bʊbʊaka.

17'Wa -de nɛ -pɔlʊ ti -ziaka, ʊn-ʊ 'kpʊn -ɛ ti -daan. -Lagɔwlu'a dɪ, -bho 'kleyeɛɛ -ke nyʊ'a nyanɪ'a 'mʊklɛɛ bhlʊ ʊ "kpi, 'wa "gwlideɛ-ɛ "tii-o'o.

18-19'Le nyʊ -lrʊʊ kɔɔ'ɔ "wigbakuo'a -gbɔtɪ'a 'bhlʊkpa. Ʊn 'wɔn'ɔ -Lagɔ'ɔ wlu 'bɔ ɔ, 'nɔɔ 'kmʊ'a -nɔɔ -ke 'li -a -nɪ'a -laa 'traamʊ, 'ya lɪ-ɪ sɪa nɪ nʊ-o'o. 'Ye "wlilɪ -ɪn 'ke 'ga -ke 'kmʊ'a lɪ -lrɪɪ'a 'tʊ-ʊ "su-o 'wa -pɔlʊ "yi 'le ʊn-ʊ 'mate'e -Lagɔ'ɔ wlu. 'Ɛ dɪ ʊn 'se 'bhɛɛ ʊn 'ke ɛ 'bho "du 'le ʊn 'ke kpli "yizizia.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20'Le, nyʊ -yʊ -nɪ'a 'bho, ʊn kɔɔ'ɔ 'bhlʊkpazɛgɛ. 'Ɛ -lololɪ wa'a a, -lue po 'yɔ'ɔ -gwlɪ -lue 'yɔ -bue, -lue -lrɛɛ po 'yɔ'ɔ -gwlɪ tan 'le -yɛ -nɪ'a 'bho po'o 'yɔ'ɔ -gwlɪ -muu. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ 'wɔn'ɔ -Lagɔwlu 'bɔ ɔ, ʊn 'kpʊn -ɛ ti, 'le, -ka ɛ 'lɛ'ɛ ɛ, ʊn-ʊ nʊ'o -kaa. l-bɪ "yi 'mnɪ, 'ya 'zɔ'ɔ "tiinamʊ 'ka-a.

21Zezii 'gwɛ-ɛ -antanyɪyi'a gbɔzɛɛ "yi. Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'po-o "yi -lrɛɛ 'le ɔ na: -Bho nyɔ cɛ "napɛ "yi, nyɔ-ɔ "jrii 'nɛ-ɛ -solu "yiti-ae, -ale nyɔ-ɔ "du -ɛ -gbagbʊ 'zɔ'ɔ? -Gba, nyɔ'ɔ nʊ ɛ -kaa, nyɔ-ɔ 'de -ɛ -da tɛ'ɛ ya ti, 'le nyʊ'a klɛ-ɛ 'ye'e ti.

22'Ka 'mnɔ ɔ, 'ka-a, wlu 'wee 'bhle'a 'zɔ, ɪ-ɪ 'ye gbɔ-zɛ mʊ. lbɪ wlu 'mnɪ, 'ya 'zɔ 'ka-a: Wlu 'ɪn-ɪ za'a 'mʊ, a'ba 'wɪn ɪ 'mʊti -ziaka. -Bho 'wla a-a 'ye -ɪ 'mʊti'wɔn -mʊ.

23'Ɛ dɪ a -na nɪ -tɔɔ ti!

24Ɔ 'po -ʊ 'kpa "yi 'le ɔ na: Wlu 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, a po ɪ -lokui 'le a 'ke ɪ -pɔlʊ ti-de. -Bho a "du ɪ 'bho a, 'bho-o -Lagɔ-ɔ 'ye amʊ -naagɪ "nyɪ -nɪ mʊ 'le a 'ke 'ya 'wee 'mʊti'wɔn.

25'Ɛ dɪ'a kpɛ ɔ de'o 'le ɔ na: -Yɔ 'bhle'a lɛ -ɔ nʊ 'nɛ lbhʊ, -Lagɔ-ɔ "nyɪ -ɔ -lrɛɛ. -Yɔ 'bhle'a -toope -ɔ de 'ɛ ti, ɔ-ɔ 'zɛ -ɛ ɔ kwa 'mʊ 'wee, 'le ɔ-ɔ bɔ'o.

26A -gblee, Zezii 'po-o "yi -lrɛɛ 'le ɔ na: Lɛ-ɛ -ke -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ gʊgɔ'ɔ "yiti a, 'ɪnnɛ 'ka-a. Nyɔ -lue 'gba-a lɪ'a 'yɔ 'le 'ɔ gle 'mʊ.

27-Bho "matʊ ɔ-ɔ 'mʊ, -bho zɔ zɪ ɔ-ɔ sɔ 'mʊ, 'ɪnnɛ ɔ-ɔ nʊ'o kplokplokplo. 'Le ɪ-ɪ mɛ'o, 'ya -kɔni-i tɛ'ɛ ya, 'ɔ yibo 'bho lɛ "yri.

28'Bhlʊkpa'a "sɛ-ɛ nʊ'o lbhʊ 'le lɪ-ɪ mɛ'o, 'ya -kɔni-i tɛ'ɛ ya 'le 'ya gɪ-ɪ 'bhle'e -nɪgblɪ. -Bho ɪ wa a, 'le 'ya -flei-i po'o 'yɔ 'li.

29-Bho ɪ zaan a, 'le ɔ-ɔ 'la'a nyʊ, ʊn-ʊ mu 'ɪ cɛnamʊ. -Daa -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ'ɔ "dɪ -yɪ -gwɛ -nɪ'e "yi.

30'Le Zezii 'ye -kaa 'lɛ -lrɛɛ: Leelɛ nyɔ 'ke -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ likpʊkpa -nɪ'a? 'Ɛ dɪ 'ɪn-ɪ yi-o'o 'ɪn 'ke ɛ amʊ -tɔ.

31Ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ tu -lue'a 'yʊɛ. Tui-i -nɪ'a 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi, 'ya 'yɔ 'bhɛ-ɛ "yi, 'ya 'wee 'ye ɛ -zi.

32-Bho ɛ pa glu 'le ɛ 'ke mɛ ɛ, ɛ-ɛ 'tɛ-ɛ ya, ɛ-ɛ 'zi-e tu'a klɛ 'le ɛ-ɛ po'o "kleiklɪgbɪ, ɛ-ɛ nʊ'o tu'a -yɛ -ke ya nɪkpɪ 'bhɛɛ'ɛ ɪ 'ka 'lrʊɪ -po -nɪ. -Ka -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ'ɔ dɪ -nɪ'a 'mʊ, 'kla-a 'ka-a.

33'Kla 'mnɔ ɔ, 'ka-a Zezii po'o "yi'a -dadudu 'le ɔ-ɔ tɔ'ɔ nyʊ. Ʊn 'ke ɪ 'mʊti'wɔn -ziaka, 'ɛ dɪ ɔ-ɔ po'o ɪ-bɪ "yi 'mnɪ.

34"Yi'a "sɛ ɔ-ɔ po'o 'le ɔ-ɔ tɔ nʊ'o. -Bho ɔ -ke 'ɔ -namʊ -cɛ li-ɔ, 'le ɔ-ɔ zɪza 'nɪ gbɔ.

35Ɛ-bɛ zɔ -lue 'mnɛ'ɛ "jiazɔ, Zezii na: 'An -namʊ-a, -a cɛ "ni, -a 'ke 'kpʊkpʊ-ʊ -nɪ'a 'lelaa "kpi mu.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

36Ʊn -ke nyʋ sʋsɔ'ɔ li a, gɔlʋ -ke 'li Zezii -nɪ'a, ʋn 'mu-o 'le 'ɛ 'limʋ le. Ʊn -nɪ'a munamʋ, gɔlɪ -lrɪɪ -nɪ'e-e 'wa "troli 'bho "ni "yigbeyi.

37-38Zezii 'pɛ-ɛ 'le gɔlʋ'a -gbɔtʋ gbo ti 'le ɔ po'o lɛ "lru "kpi, ɔ-ɔ 'mʋ'o. -Bibie nʋ'a -kaa, ɛ yi-o'o "vuu! Ɛ 'po-o "ni yayi, "ni-i cɛ 'plan, ɛ-ɛ 'kpa 'le -wou! Ɛ-ɛ cɛ 'plan, ɛ-ɛ 'kpa 'le -wou! Ɛ -sie'e-e 'bho -toope gɔlʋ 'ke "yi. Ɛ-ɛ nʋ'a -kaa a, Zezii -mnɔɔ-ɔ 'mʋ-o'o -bhla, 'le 'ɔ -namʋ 'ye ɔ "nynɔɔ 'mʋ -za, 'le ʋn na: -Wooo! Zezii, -a'ba -Tɔyi, -a -nɪ'a 'mɛnamʋ, 'ya kpʋn -ɪnmʋ li 'maae?

39A -gblee, ɔ -sɔ'ɔ "nynɔɔ 'mʋ, ɔ 'kaa'a-a -bibie -ke "ni 'mʋ 'le ɔ na: A 'bhɔ! l nʋ'a -kaa, ɪ 'bhɔ-ɔ'o blenyi!

40Ɔ na 'ɔ -namʋ -bodɪ: Lee -sɪanyɪ 'lbha'a amʋ'a? A -see -Lagɔ "gwlide 'maae?

41-Sɪanyɪ kpʋn -ʋ'o tenyɪ 'le 'wa "sɛ-ɛ dede'e -dede ti 'le ʋn na: -Wooo! Nyunyɔ'ɔ 'cɛ yɛɛ 'ka-a, -ɔ -ke wlu -bibie -ke "ni-i "du'o 'bho'a!

Maakɪ 5

1Zezii -ke 'ɔ -namʋ cɛ'ɛ "ni, ʋn 'nyni-e 'le 'bhlʋkpa -lue ʋn-ʋ 'la'a Gelazeniɛɛ'ɛ "kpi.

2Ɔ 'wlʋ'a 'le gɔlʋ 'li, ɔ mu'a bhʋ 'bhlʋgbɔ ti"sii mʋ -nalo, nyɔ -lue 'da-a 'le zokogwlii 'mʋ, ɔ 'yi -ɔ -jeyi. Ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ 'bhle-e "nyinynidɪ'a -zuzu 'mʋ

3'le ɔ -de'e 'le zokoe 'mʋ. Sansaan se ɔ 'bhɛɛ, -bho koo ɛ "du gbloko'a "bhuo -dɪ.

4-Bho ʋn -po 'ɔ bhɪ -ke sʋɪ 'mʋ gblokoe, ɔ-ɔ cɪ -ɪ'o 'wɪ'a klɛ. Nyɔ -ke "bhuo-o 'kɔ ɔ wɔnyi'bhɛɛ 'le ɔ 'ka 'wlɛ 'mʋ yi, ɔ se -nɪ.

5'Wɪ 'wee 'li "matʋ -ke zɔ 'mʋ, ɔ-ɔ 'na-a 'le zokoe 'mʋ -ke 'le -gɔgɔɛ "kpi ti. Ɔ-ɔ "pna, ɔ-ɔ "luo sɪkpɪ 'mʋ, ɔ-ɔ cɛ nɪ 'ɔ "bhuo'a ku "gbli. Ɔbɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ mu'o Zezii -jeyi.

6-8Ɔ 'ye 'ɔ 'le nya li, ɔ -ke -jiji mu-o'o, ɔ 'ye 'ɔ "yigbeyi 'kolri glu po. 'Bho -gbaa -lue 'mʋ, Zezii na: "Nyinynidɪ'a -zuzu, 'wlʋ ɔ 'mʋ! 'Le nyɔ 'mnɔ 'ye "wɔ, ɔ na: Zezii, -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li'a "yu, leedɪ 'ɪn -ke -ɪn 'bhle? -Lagɔ'ɔ 'nynɪ 'mʋ 'ɪnmɔ bhade -ɪnmʋ li, -a'a 'yee 'ɪnmʋ 'kle -le!

9'Le Zezii na: -A'a 'nynɪ -mɛ'ɛ? Ɔ na: 'lnmɔ 'mo-o -gbogboyoko, -ɛkedɪmaa, -a -die'e-e "yi.

10'Le ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ 'ye Zezii 'gbɛ kwa 'mʋ cɛ 'le ɔ na: 'lnmɔ bhade -ɪnmʋ li, "nyinynidɪ'a -zuzu 'mnʋ, -bho -ɪn nu ɪ ti a, -a'a -jra -nɪ nɪ 'nɔɔ 'bhlʋkpa -nɛɛ "kpi -le!

11'Bho 'mnɔ'ɔ "troli, 'le -gɔgɔ "kpi, 'le-e -gwlɔbhee'a -dugbadɔnʋ -nɪ'o 'le ɪ-ɪ li'e ti.

12'Le "nyinynidɪ'a -zuzu -nɪ'a nyɔ 'mnɔ 'mʋ, 'le ɪ na: Zezii, -a-bʋ bhade -ɪnmʋ li, "tayi -amʋ "yiti -a 'ke -bhee-e 'nɪaa 'mʋ pa.

13Zezii 'wɔn-o'o. 'Le "nyinynidɪ'a -zuzu 'ye nyɔ 'mnɔ 'mʋ 'wlʋ, ɪ 'ye -bhee 'mnɪ 'mʋ pa. 'Ya 'wee 'bhɛɛ'ɛ-ɛ -bhee'a "dui -muu. A -gblee, 'ɪnnɪ gbugbluo'o, -ɪ 'wlʋ'o -gɔgɔ "kpi, -ɪ 'kpa'a "nukɔ, -ɪ 'mɛ'o 'wee.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Nyʊ-ʊ fuo 'nɪ li, ʊn ple-o'o ʊn 'ye 'le gwlɔ 'mʊ -ke 'le -jrigbɪ "yi wlu kpa. 'Ya "dɪ nyni'a 'le a, nyʊ 'yi-e 'bho 'bɪ tiyenamʊ.

15Ʊn -ka 'bho-o nyni, nyukpasu -ɔ 'bhle 'ka "nyinynidɪ'a -zuzu -dudu 'mʊ, ɔ -de'e-e 'bho Zezii'a "troli ti, ɔ -pa'a-a -bana 'mʊ, 'le ɔ yi'e 'ɔ nyunyɔkpli 'mʊ le. Ʊn nʊ'a -kaa "sɛɛ, -sɪanyɪ kpʊn -ʊ'o Zezii'a wɔnkuɛ'ɛ dɪ.

16Nyʊ-ʊ 'ye'a 'ya da, lɪ-ɪ zi'a nyukpasu 'mnɔ -ke -bhee "we'a damʊ, 'ɪnnʊ 'tmʊʊ nɪ nʊ'o.

17Ʊn 'wɔn'ɔ ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ 'mʊti 'le ʊn na: Zezii, -a-bʊ bhade -ɪnmʊ li, 'wlʊ 'nɔɔ -a'ba 'bhlʊkpa "kpi.

18-Da ɔ -nɪ'a 'le gɔlʊ 'li le 'kpanamʊ a, nyukpasu "nyinynidɪ'a -zuzu 'wlʊ 'ka 'mʊ na: Zezii, 'ɪnmɔ bhade -ɪnmʊ li, 'ɪn 'bɔ-ɔ ti 'ɪn -ke -ɪn 'ke -na.

19Ɔ -see 'wɔn ɔ -ke ɔ 'ke mu 'le ɔ na: Mu -ɪn "bhli le! -Ka -a'a -Kɔyi -Lagɔ 'ye'a -a'a ngaze 'le ɔ 'ye'a -ɪnmʊ 'pʊʊn, -ɪn 'ke 'na -a'a "bhlimʊ 'tmʊʊ.

20Ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ yi'a le, ɔ 'mu-o 'bhlʊkpa ʊn-ʊ 'la'a -Gwlɛklɪgbɪ bue'a 'bhlɪkpɪ "kpi, 'le ɔ-ɔ kpa'a Zezii'a "dɪ, ɔ-ɔ 'tmʊʊ'o nyʊ -ka Zezii nʊ 'ɔ -zɛgɛ "lruli. Nyʊ 'wee 'wɔn'ɔ ɪ-bɪ "dɪ 'mnɪ 'bɔ, wɔn 'mʊ -ʊ ti.

21A -gblee, Zezii -ke 'ɔ -namʊ nʊ'a -kaa, ʊn 'cɛ-ɛ "ni 'le gɔlʊ 'li, 'le, 'kpʊkpʊ -ke "kpi ʊn -sɔ 'ka 'mʊ, ʊn 'ye 'le le mu. Ʊn nyni'a -nalo, nyʊ'a -dadudu 'gbʊʊ'o-o 'bho 'ɔ "troli.

22Ʊn -nɪ -bhla 'bho "ni wɔnli, 'le nyɔ -lue 'ye yi. -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'li'a -klagba mo'o. 'lnnɔ 'mo-o Zayilisɪ. Ɔ 'ye'a Zezii, ɔ 'nyni -ɔ li, ɔ 'ye ɔ bhɪ gbɔ -gble.

23'lnnɔ ɔ bhade'e li ngazeka 'le ɔ na. 'An "yunynaakpʊdraa -nɪ'e-e 'mɛnamʊ. 'lnmɔ bhade -ɪnmʊ li, yi -ɪn 'ke ʊ kwa "lru tide, ʊn 'ke 'pʊn 'le ʊn 'ke ti-nɪ.

24'Le Zezii -ke ɔ 'ye mu. Nyʊ -dudu-u -nɪ'a 'bho, ʊn nʊ'a -kaa, ʊn 'mu -ɔ kli 'le ʊn-ʊ "tutu'o -tutu 'le.

25A -gblee, 'le 'wa "klumʊ, 'nynaakpʊ -lue-e -nɪ'e 'le, 'le -zʊɪn -bue 'yɔ 'sɔn 'li ʊn se 'kpa "yi'bhle, -gɛnplʊ 'lbhʊ ʊ'o.

26Ʊbʊ 'mnʊ -sɪa -nɪ'e-e "gipomʊ'a -dadudu 'zɔ, 'wa mɔni'a klɛ 'ye -gwɛ 'le ʊn -see 'pʊn. Ʊn-ʊ nʊ'a -kaa, 'le 'wa 'wɛ-ɛ 'kpa'a -bhla "kpi.

27-28Ʊn 'wɔn'ɔ 'bɔ Zezii-i 'pʊʊn'o nyʊ a, 'le ʊn 'ye -kaa 'wa "bhuo'a -pɔlʊ 'zɔ bhaga: -Bho 'ɪn mu, 'le 'ɪn 'ke 'ɔ -bana li'tʊ fɔfʊyiti a, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'pʊn -mʊ. 'Ɛ dɪ ʊn -nɪ'e nyʊ'a "klumʊ. Ʊn zɪza'a nyʊ "yiti a, ʊn 'nyni -ɔ li 'le ʊn 'ye 'ɔ -bana lemʊ li'tʊ -nɪ.

29'Bho -gbaa -lue 'mʊ 'wa 'wɛ 'bhɔ-o'o. Ʊn -gbʊ'a 'wa kukuzɔ, ʊn yibo'o-o na ʊn 'pʊn-o'o.

30Ʊn 'tʊ 'ɔ li -nalo, ɔ yibo'o-o na 'mʊtikukuɛ-ɛ -nɪ 'nɔ 'mʊ, ɛ 'pʊʊn'o-o nyɔ -lue. Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ -nyna'a-a ti. Ɔ popo'a le 'le ɔ na: Yɔɔ 'tʊ'o 'an -bana li'a?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

31'Le 'ɔ -namʊ na: "A! Nyʊ-ʊ "tutu'a 'le, -a'a "bhuo-o 'ye -ʊ li 'le -a nʊ'o: Yɔɔ 'tʊ'o 'ɪnmʊ li'a?

32Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa a, ɔ-ɔ gbʊgbʊ-o nyʊ "kpi ti -bhla, ɔ 'ke nyɔ-ɔ 'tʊ 'ɔ li li'ye.

33'Nynaakpʊ 'mnʊ yibo'a na ʊ-bʊ ɔ-ɔ "si'e 'nynɪ a, -sɪanyɪ kpʊn -ʊ'o 'le ʊn-ʊ tɪtrɛ'ɛ li, ʊn 'ye 'ɔ "yigbeyi 'kolri glu po, 'le, lɛ-ɛ zi 'ʊ -bodɪ, ʊn 'ye ɔ 'tmʊʊ.

34'Le ɔ na: 'An "yu, a 'de-e 'ɪnmʊ "gwli'a dɪ, a 'pʊn'o. A -za -pɔlʊ ti, a 'ke mu, a -ke 'wɛ 'mnɛ cɪcɛ'ɛ-ɛ "yi.

35Ɔ -nɪ -kaa -wlunamʊ 'le nyʊ 'ye yi, ʊn -sɔ'ɔ-ɔ Zayilisɪ 'mnɔ "bhlibhlegbo. Ʊn na: Zayilisɪ, -a'a -sɪa -nɪ -a'ba -Tɔyi bhubhuyiti -le 'nɪ, -a'a "yu 'mɛ-o'o.

36Zezii -see 'wa wlu 'mnɛ lɛ 'la 'le ɔ na: Zayilisɪ, -za -pɔlʊ ti, de -Lagɔ "gwli, -a mu 'le.

37Ɔ -ke Zayilisɪ -nɪ'a munamʊ, ɔ -see 'wɔn nyɔ 'ke ɔ -jeyi kpa, -bho ɛ -se 'Piɛlɪ-e Zaakɪ -ke 'ɔ 'lotʊ'a "yu, 'Zaan.

38Ʊn nyni'a a, ʊn -yɛ'ɛ 'bho-o nyʊ'a -dadudu-u -nɪ'a "vinamʊ.

39'Wa "vizrɛ ka'a 'bho-o "bhlegbo. Zezii nʊ'a -kaa, ɔ 'pa-a 'le -budu 'li 'le ɔ na: Ʊ-bʊ 'nynaakpʊdraa 'mnʊ -see 'mɛ, ʊn -nɪ'e-e 'mʊnamʊ o! Leedɪ a-a "vi -ɛ -ke -zrɛ -die -kaa 'mʊ?

40Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, -glalaa! ʊn 'cɪsɛ nɔ-o'o. 'Le ɔ na: A 'da 'wee. Ʊn 'da'a a, 'le ɔ 'ye 'wa -tɪta-e, 'lotʊ -ke 'ɔ -namʊ tan 'la. -Buduyu -ke 'li "ku -nɪ'a, 'ɪnnʊ -ke ɔ pa'a 'le,

41ɔ 'ye 'wa sʊ kpʊn 'le ɔ na: Talita kuumi! 'Ɛ 'zɔ-ɔ 'mo-o, 'Nynaakpʊdraa, 'ɪnmɔ 'lɛ'ɛ -kaa, a -sɔ 'mʊ!

42'Bho -gbaa -lue 'mnɛ 'mʊ ʊn -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, 'le ʊn 'ye 'bho 'kpa ʊn 'ye -na. (Ʊn-ʊ 'mo-o -zʊɪn -bue 'yɔ 'sɔn'ɔ "yu.) Nyʊ-ʊ 'ye'a 'ɛ da a, -tɔɔ "maa nʊ-o'o tenyɪ.

43Zezii "du -ʊ "srɪn 'mʊ 'le ɔ na: l-bɪ dɪ -nɪɪ, nyɔ'ɔ 'wɪn ɪ 'bɔ -le! 'Le ɔ 'ye "yu 'mnʊ'a -kɔkɔmʊ 'tmʊʊ: A "nyɪ ʊ lililɛ ʊn 'ke li!

Maakɪ 6

1'Ya 'wee zi'a -kaa a, Zezii -ke 'ɔ -namʊ -sɔ'ɔ-ɔ 'le 'mnɔ 'le ɔ -ke ʊn 'ye 'bho 'ɔ "bhligwlɔ 'mʊ, Nazalɛɛtɪ, nyni.

2'Bho lifɔzɔ ɔ pa'a 'le-e -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'li. Ɔ -nɪ'a nyʊ -Lagɔwlu -tɔnamʊ, nyʊ-ʊ po 'ɔ -lokui, wɔn 'mʊ -ʊ ti 'le ʊn-ʊ dede'e -dede ti: A -gblee, lee 'ka-a'a? Doo -yɪɪ -sɔ'ɔ 'mʊ'a? Doo ɔ -za'a -naagɪ -yɛɛ'ɛ? Ɛ -ke 'mʊtikukuɛ ɔ-ɔ nʊ nɪ'e wɔnkulɪ -nɪɪ'a?

3'lnnɔɔnɔ -naa -se tuibayi -ɔ 'ma-a Malii'a "yu, Zaakɪ-e 'Zʊʊzɪ-e Ziidɪ -ke Simɔɔ'ɔ vɛnyɪ? -Ɔ -ke lenynuubʊnynʊkpakpɪ -ke -a -nɪ'a -laa gwlɔ 'mʊ -ko? 'Ɛ dɪ 'wa 'lɔ 'ɔ lɛ.

4'Le Zezii na: -Da 'wee -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi-i 'mu-o 'nynɪ, -bho ɛ -se 'bho 'ɔ "bhligwlɔ 'mʊ, 'ɔ -glɪgbawɔnyi, 'ɔ nyʊ'a "klumʊ, 'bho'a "sɛ, 'bho-o 'wa 'lɔ 'ɔ lɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5-6Zezii 'ye'a 'ɔ "bhlimʊ, -ʊ -see 'ɔ "gwlide, wɔn'ɔ "bhuo se ɔ li-nɪ. Ʊbʊ 'mnʊ'a dɪ ɔ -see 'bho wɔnkulɪ'a -dadudu nʊ, -bho ɛ -se "gwizimʊ -gbɪ ɔ de kwa "lru ti, 'ɪnnʊ ɔ 'pʊʊn'o. Zezii -sɔ'ɔ 'bho 'ɔ "bhligwlɔ 'mʊ, -gwlɛ -lrɪ-ɪ -nɪ'a 'le, ɔ 'ple -ɪ "kpi ti 'le ɔ-ɔ tɔ'ɔ nyʊ.

7'Bho 'mnɔ, 'bho-o ɔ 'gbʊʊ'o 'ɔ -namʊ "lru, ɔ 'ke ʊ lbho 'sɔn 'sɔn, 'le 'ɔ wɔnkuɛ 'mʊ, "nyinynidɪ'a -zuzu "we-e -nɪ'a nyʊ 'mʊ, ʊn 'ke ɪ tinu,

8'le ɔ 'ye ʊ 'tmʊʊ: -Bho a -ka mu, a'ba 'bhle lɛ kwa -le, a'ba 'bhle "flɔɔ -ke badu -le, a'ba 'bhle mɔni gbɔli -le, a 'bhle -kɔɔtu'a "sɛ!

9A -pa -bhopɪmʊpalɪ 'mʊ, ɛ -ke -bana'a kpɛ'ɛ -lue, a'ba dede -banɪ 'sɔn "kpi -le!

10-Kaa ɔ 'tmʊʊ nʊ'o -kaa -lrɛɛ: -Bho a mu, 'le a 'ke -gwlɔ -lue 'mʊ nyni, -bho nyɔ -za amʊ -jeyi, a -de 'bho 'ɔ "sɛ'ɛ "bhlegbo ti 'le a'ba mumunɔɔ 'ke nyni.

11-Bho a nyni -gwlɔ -lrɛɛ 'mʊ, 'le 'bho'a nyʊ -see 'wɔn ʊn 'ke a'ba 'lɪkpʊ kpʊn, ʊn 'ke amʊ -lokuipo, a -sɔ 'bho ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ 'mʊ. -Bho a -ka mu, a 'gbɔtɔ 'bho'a "piplee-e -nɪ'a a'ba -bhopɪ li! 'lnnɛ 'ke ʊ -tɔ na ʊn -ke -Lagɔ 'bhle -ɪ'o.

12Zezii "du'a -kaa 'ɔ -namʊ -bue 'yɔ 'sɔn 'mnʊ "dɪ 'mʊ, ʊn mu-o'o ʊn 'ye -Lagɔwlu kpa, 'le ʊn-ʊ 'lɛ'ɛ -kaa nyʊ "yi: A yibo a'ba "nyinynidɪ "yi 'le a 'ke -Lagɔ gbo "bhiti 'le a 'ke "nyinynikpli'a dɪ 'bhɔ!

13'Le ʊn-ʊ nu'o nyʊ'a -dadudu 'mʊ "nyinynidɪ'a -zuzu "we ti, ʊn-ʊ po'o "gwizimʊ "we 'cna "lru 'li. 'lnnɛ tɔ 'nʊ na -Lagɔ-ɔ 'ye -ʊ 'pʊʊn -mʊ 'le ʊn-ʊ 'pʊn'o.

14-16Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, nyʊ'a -dadudu 'wɔn-ɔ Zezii'a dɪ 'bɔ 'le 'ɔ 'nynɪ-ɪ mu'o -da 'wee. -Kaa nyʊ-ʊ za'a -kaa 'ɔ "dɪ, ʊn na: 'Zaan Batiisɪ nyʊ cɛ'ɛ "lru "yi, 'ɪnnɔ -sɔ'ɔ glu, -ɔ yi'e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ le: 'ɛ dɪ ɔ-ɔ nʊ'o wɔnkulɪ -nɪɪ. Nyʊ -lrʊʊ na: -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ -nɪ'a -bɛnyɪ, ɔ kɔɔ'ɔ-ɔ 'wa -lue. 'Le, -lrʊʊ-ʊ -nɪ'a 'bho, ʊn na: -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi Elii mo'o. A -gblee, 'wa 'bhlʊkpayowli ʊn-ʊ 'la'a Elɔɔdɪ, ɔ 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ɔ na: -lɪn! 'Zaan Batiisɪ 'ɪn po'a nyʊ 'srʊ ʊn cɛ'ɛ "lru "yi, 'ɪnnɔ -sɔ'ɔ glu, -ɔ yi'e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ le'a?

17-20Ɛ -se bhubhuyiti 'Zaan 'mɛ -ko. Zɔ -lue 'zɔ, Elɔɔdɪ 'mnɔ 'kpa-a 'nynɔ, 'ɪnnʊ 'mo-o Elodiadɪ. 'Ɔ 'lotʊ'a "yu ʊn-ʊ 'la'a Filiipʊ, 'ɔ 'nynɔ mo'o, 'ɪnnʊ Elɔɔdɪ -zɔ 'ɔ li. Ɔ-bɔ 'Zaan Batiisɪ 'mnɔ 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ɔ mu-o'o ɔ 'ye ɔ -yɛ 'le ɔ na: Elɔɔdɪ, ɛ se "yrili-nmɔ -ɪn 'ke -a'a 'lotʊ'a "yu 'nynɔ li-za. Ɛ-bɛ wlu -nɛɛ'ɛ dɪ, Elodiadɪ 'nyɛ'ɛ 'Zaan 'mʊ, 'le Elɔɔdɪ 'ye nyʊ 'srʊ po, 'ɛ 'Zaan ʊn kpʊn'o, ʊn san'o, ʊn po'o -jie 'mʊ. l -nɪ'a -kaa a, ɔ-ɔ "du'o -bhla 'Zaan "yrili, 'le ɔ-ɔ "du 'ɔ 'bho, -ɛkedɪmaa, ɔ yibo'o-o na ɔ-ɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ nyɔzɛgɛ. 'Le ɛ 'mʊ, -bho koo 'Zaan'a wɔnkpʊnwlu -ka 'ɔ -pɔlʊ 'mʊ-ʊ'gble, ɔ 'ybha-o'o ɔ 'ke -bhla 'ɔ wlu -lokuipo. 'Ɛ dɪ ɔ-ɔ "du 'ɔ "yrili. 'Nynaakpʊ -mnʊʊ, ʊn 'bhle-e -bhla 'Zaan'a 'cɛ 'li. Ʊn 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke 'mɛ. 'Wa nyimiɛ'ɛ dɪ ʊn 'se -nynaka 'bhle.

21'Wɪ -lue 'li 'wa -nɔɔzɛgɛ nyni-o'o. Zɔ -lue-e 'ma-a Elɔɔdɪ'a 'wlʊwlʊzɔ ɔ, 'bho ɛ ti ɔ "du-o gɔ, ɔ 'ye nyʊ 'la. Ɔ 'la-a 'nynɪbhlemʊ ʊn -ke ɔ-ɔ nʊ'a 'bhlʊkpa'a lbhʊ, 'le ɔ-ɔ 'la'a "sroja'a -klɪgbɪ -ke Galileebhlʊkpa "kpi'a 'gagamʊ "we, ʊn 'ye yi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22Ʊn -ke ɔ -nɪ linamʊ 'le Elodiadɪ'a "yunynaakpʊ 'ye 'le -budu 'li pa, ʊn 'ye lete. 'Wa letebhʊ -za'a-a Elɔɔdɪ -ke nyʊ-ʊ -ke ɔ-ɔ li'a -pɔlʊ 'li. A -gblee, 'ɪnnʊ ɔ 'la'o 'le ɔ na: Lɛ a 'bɔ'ɔ ti, a "si ɛ 'nynɪ, ɪn 'ke ɛ amʊ "nyɪ!

23Ɔ 'ye -zrɛ 'le ɔ na: Lɛ a 'bɔ'ɔ ti, 'ɪn-ɪ "nyɪ 'ɛ amʊ-ɛ, -bho koo ɛ "du 'an -kɔkɔlɪ'a 'plan -dɪ.

24Ʊ-bʊ 'nynaakpʊdraa 'mnʊ 'da'a a, ʊn -yɛ'ɛ 'wa 'lotʊ 'le ʊn na: -Diadɪ, 'ɪn lete'a a, 'bhlʊkpayowli na lɛ 'ɪn 'ybha'a ɔ 'ke ɛ 'ɪnmʊ "nyɪ. 'Ɛ dɪ 'ɪn yi'o. Koo a-a 'lɛ'ɛ? 'Le ʊn na: -Bho a mu, a 'ybha 'Zaan Batiisɪ'a "lru!

25'Nynaakpʊdraa "depo'o-o "yi, ʊn 'ye 'bhlʊkpayowli -yɛ 'le ʊn na: 'ln 'ybha-a 'Zaan'a "lru. De ɛ 'le "bo 'li ti 'tɪtɪtraamʊ'a "bhuo, -ɪn 'ke ɛ 'ɪnmʊ "nyɪ!

26'Gwlʊ nʊ'a -kaa, ɛ -nyni 'nɔ-ɔ li. Ɔ se 'tɔ 'bhɛɛ ɔ 'ke wlu "yizizia, -ɛkedɪmaa, 'bho nyʊ-ʊ -ke ɔ li'a "yigbeyi ɔ -zrɛ -nɪ'o.

27'Bho -gbaa -lue 'mʊ, ɔ 'po-o "srojayi -lue 'srʊ 'le ɔ na: Mu, cɛ 'bho 'Zaan'a "lru, de ɛ 'le "bo 'li ti, -ɪn -ke ɛ 'ke yi! 'Le ɔ 'ye 'le -jiebudu 'li mu, ɔ 'ye ɔ "lru "yicɛ.

28'Ɔ "lru 'mnɛ, 'ɪnnɛ ɔ de'e 'le "bo 'li ti, ɔ -ya'a 'nynaakpʊdraa, 'ɪnnɛ ʊn kpa'a 'le 'wa 'lotʊ gbo.

29-Yʊ ma 'ka-a 'Zaan'a -namʊ -tanyɪ, ʊn 'wɔn'ɔ 'ɔ 'mɛmɛdɪ 'bɔ ɔ, ʊn 'mu-o 'ɔ "ku'a dɪ, 'le ʊn 'ye ɔ tinmaze. -Kagbɛ ɛ, 'ka-a 'Zaan'a 'mɛmɛdɪ zi'o. Nyʊ-ʊ 'la'a Zezii 'Zaan Batiisɪ, 'ɛ dɪ Elɔɔdɪ 'wɔɔn'ɔ 'wa wlu, 'le ɔ-ɔ nʊ'o: Kɪn, -ziadɪ mo'o. 'Zaan Batiisɪ -ɔ 'mɛ'ɛ, ɔ -sɔ'ɔ-ɔ glu.

30Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, 'bho-o Zezii'a -dalbhomʊ -bue 'yɔ 'sɔn -sɔ'ɔ 'nɔɔ ʊn mu 'ka, 'le ʊn 'ye 'bho 'ɔ "troli "lru'gbʊʊ. Lɪ ʊn nʊ'a, ɪ -ke lɪ ʊn -tɔ'ɔ 'le nyʊ, 'le ʊn-ʊ zɔ 'ɔ 'ya "dɪ.

31Ɔ na: 'ln 'wɪn -ɪ 'bɔ. 'Ɛ dɪ -a mu -dagbɛ cɛ'ɛ kpɔ, -a 'ke li-fɔ. Ɔ 'ka -kaa 'lɛ, ɛ -se "sɛ -ko. Nyʊ-ʊ mu'a -ke nyʊ-ʊ yi'a, 'wa "yidiedɪ ɔ -ke 'ɔ -namʊ -see "yiflɔɛ 'ye ʊn 'ke li.

32Ʊn nʊ'a -kaa, ʊn 'kpa-a gɔlʊ 'li 'le ʊn -ke ɔ-ɔ mu'o 'nɔɔ cɛ'ɛ kpɔ.

33Ʊn -nɪ'a munamʊ, nyʊ'a -dadudu-u 'ye 'ʊ, ʊn yibo 'nʊ-ʊ "yi. Ʊn 'wlʊ'a gwlɛ "kpiti, ʊn -na'a 'bhlʊgbɔ, ʊn "depo'o, 'le ʊn 'ye ʊ "yizi, ʊn 'ye 'le nyni.

34-Da Zezii -ke 'ɔ -namʊ-ʊ "si'a 'bho 'kɪka "yi ti, ʊn -yɛ'ɛ 'bho-o ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ. Zezii 'ye 'ʊ li, ngaze 'lbhɔ -ɔ'o tenyɪ, -ɛkedɪmaa, ʊn kɔɔ'ɔ-ɔ 'bhlabhlɪ-ɪ se'a "yriliduyi 'bhle, 'wa -klɪgbɪ'a -tɔ nʊ -Lagɔ'ɔ -jolʊ. 'Ɛ dɪ ɔ 'kpa'a 'bho, ɔ-ɔ tɔ 'nʊ -Lagɔwlu'a -dadudu.

35-36'Yrʊ -nɪ'a tikpanamʊ, 'ɔ -namʊ nyni 'ɔ li, ʊn na: -Nɔɔ zi-o'o, 'le 'nɔɔ cɛ'ɛ kpɔ. 'Ɛ dɪ 'tmʊʊ nyʊ 'mnʊ ʊn 'ke gwlɛ -ke -jrigbɪ "yi mu, ʊn 'ke lilia ti'bɔ.

37Ɔ na: A'ba "bhi "nyɪ ʊ lilia! 'Le ʊn na: -A 'wɪn -ɪ 'bɔ. Nyʊ-ʊ -die'a -kaa 'mʊ, deniee'a -gwlɪ bue'a "flɛɛ, 'ɪnnɪ 'ke 'wa lilia 'bhɛɛ, -a 'ye ɪ 'bhle mʊ 'nɪ?

38Ɔ na: 'ln yibo 'nɪ 'nɪ-ɛ. "Flɛɛ 'diɛ a 'bhle'a? A mu, a 'ke tidede. Ʊn yi'a le, ʊn na: -A 'bhle-e "flɛɛ -muu, ɪ -ke zmi 'sɔn.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

39'Le ɔ 'ye ʋ 'tmʋʋ: A de nyʋ "papa 'mʋ ti 'bho -sukui "kpi.

40'Le ʋn 'ye -kaa ti-de, 'ya -lue 'li nyʋ'a -gwlɪ -muu, -lrɪɪ'a -lue 'li nyʋ'a -gwlɪ 'sɔn 'yɔ -bue.

41Zezii "luo'a ɪ-bɪ "flɛɛ -muu -ke zmi 'sɔn 'mnɪ 'mʋ, ɔ popo'o-o 'le yaku "yi, ɔ 'ye -Lagɔ 'sɛɛ po, 'le ɔ 'ye "flɛɛ -jie "yi ticɪcɛ -nɪ. 'lnnɪ ɔ "nyɪ'e 'ɔ -namʋ, ʋn 'gblee'e nyʋ 'mnʋ "yiti. 'Ka-a ɔ nʋ'o zmi 'sɔn 'mnɪ -lrɛɛ.

42'Wa 'wee li-o'o, ʋn 'ye lbho, lililɪ 'ye ti-sie.

43"Flɛɛ -ke zmi'a kɔtɪ -sie'a ti, ʋn 'tɪtɛ 'nɪ ti, ɪ "yi-e -cɪcɪ -bue 'yɔ 'sɔn.

44Ʊ-bʋ nyʋ-ʋ li'a -kaa 'wee, 'wa "klumʋ'a nyukpasi 'nʋ-o nyʋ'a "dui -bue "dui 'sɔn -gwlɪ -bue.

45l zi'a -kaa a, Zezii 'tmʋʋ'o-o 'ɔ -namʋ 'le ɔ na: A 'kpa 'le gɔlʋ 'li, a cɛ "ni, a 'ke Bɛsayidaa -bhoga mu. -Bho 'ɪn "nyɪ nyʋ -nʋʋ -jolʋ, -bho ʋn mu a, "lemnɪɪ 'ɪn-ɪ 'yi-e amʋ kli. 'Le ʋn 'ye gɔlʋ 'li 'kpa, ʋn 'ye mu.

46Ɔ "nyɪ'a nyʋ 'mnʋ -jolʋ, ʋn mu'a a, ɔ 'ya-a 'le -gɔgɔ -lue "kpi ɔ 'ke -Lagɔ wɔn gbo po.

47-48-Kʋtamnɪ -nɪ'a 'mʋtikpenamʋ, gɔlʋ -ke 'li 'ɔ -namʋ -nɪ'a, ɛ -nɪ 'le "nigwia, 'le -bibie-e yi'o. Ʊn -ke ɛ-bɛ -bibie 'mnɛ dede'e-e "yi'a dɪ, 'ka-a ʋn "lu'o kplokplo, gɔlʋ -see -gbaa 'mʋ -sɔ. -Da Zezii -nɪ'a 'bho 'kɪka "yi, ɔ 'ye -ʋ li. "Matʋ'a dodogwia, -da zɔ'ɔ "yri-i mu'a -laa le -yi -nɪ mʋ a, ɔ 'mu -ʋ kli, 'le ɔ-ɔ na'a 'bho "ni "yigbeyi. Ɔ -nɪ ʋ lizinamʋ, 'le ʋn 'ye ɔ li'ye.

49A -gblee, ʋn 'ye 'ɔ 'bho "ni "yigbeyi li, ʋn "wɔ-o'o, ʋbʋ na 'kɪ "kuzuzu mo'o.

50'Wa klɛ 'ye 'ɔ li, 'wa 'limʋ -wa'a-a wɔn -sɪanyɪ'a dɪ. 'Bho -gbaa -lue 'mʋ ɔ na: A -ku -pɔlʋ ti, -sɪanyɪ'a 'lbha amʋ -le! 'lnmɔ Zezii mo'o.

51'Le ɔ 'ye 'le gɔlʋ 'li 'kpa. -Bibie nʋ'a -kaa "sɛɛ blenyi! ɛ 'bhɔ-o'o. Wɔn 'ma-a 'ɔ -namʋ ti tenyɪ.

52Wɔnkulɛ ɔ nʋ'a -glaaple 'bho "flɛɛ'ɛ damʋ, ʋn -see 'ɛ 'zɔ 'mʋti'wɔn -ka -zɛgɛka, -ɛkedɪmaa, ʋn 'ku-o -loku 'mʋ.

53Ʊn cɛ'ɛ "ni, 'bhlʋkpa -lue ʋn-ʋ 'la'a Genɪzalɛɛtɪ, 'ɛ 'kpʋkpʋ "kpi 'wa gɔlʋ -kpʋn -nɪ'o. 'Bho-o ʋn -mɔ 'nɛ ti.

54Ʊn 'wlʋ'a 'le ɛ 'li -nalo, nyʋ-ʋ -nɪ'a 'bho, ʋn yibo'o-o Zezii "yi,

55'le ʋn 'ye 'ɔ "dɪ -da 'wee kpa. 'Nɔɔ nyʋ 'wɔn -nɪ'a 'ɔ 'nynɪ 'bɔ, 'le-e ʋn-ʋ 'bhle'e 'wa "gwizimʋ -sɪsa 'mʋ -lue -lue, 'le ʋn-ʋ kpʋn 'ʋ 'le.

56Lɪ-ɪ -ke 'mʋ ɔ-ɔ zi nɪ'a a, 'le -gwlɛklɪgbɪ 'mʋ-e, -gwlɛtoope 'mʋ -ke -jrigbɪ "yi, -kaa ʋn-ʋ nʋ'o -kaa, 'bho -gwlɔpie 'mʋ ʋn-ʋ ya'a 'wa "gwizimʋ. -Bho Zezii yi, 'le ʋn-ʋ bhade 'nɔ li "gwizimʋ 'mnʋ 'ke 'ɔ -bana li'tʋ fɔfʋyiti ʋn 'ke 'pʋn. 'Wa nyɔ -yɔ 'tʋ 'ɔ li, 'le -Lagɔ-ɔ 'pʋʋn nɔ'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Maakı 7

1Zɔ -lue 'zɔ, Faliziɛɛn -ke -Lagɔ'ɔ gba'a yibomʊtɔlʊ -sɔ'ɔ Zelizalɛɛmʊ, ʊn 'ye yi, ʊn 'ye Zezii -yɛ.

2'Bho 'mnɔ ɔ, 'bho-o ʊn 'yee'e 'ɔ -namʊtɔlʊ -ʊ cɛ'ɛ 'Zuifʊ'a gba 'mʊ. 'lnnɛ 'mo-o, ʊn 'ka li, -ka nyɔ-ɔ lre'a kwa 'le Zuifʊ'a gba 'li 'le -a 'saa'a li 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'wa nʊ -kaa 'le ʊn-ʊ li'o.

3-4'Zuifʊ'a klɛ -ke 'wa -yʊ 'ma-a Faliziɛɛn'ɛ "bhi, 'wa "na'a "na "we'a gba ʊn bhla'a "kpi, ʊn-ʊ kpʊn 'nı-ı "yi. A -gblee, -kaa ɛ -nı'e -kaa. -Ka nyɔ-ɔ lre'a kwa ı-bı gba 'mnı 'li, -bho -ın se -kaa nʊ, -a'a li. -Bho nyɔ -sɔ 'pɛlʊ 'mʊ, 'le nyʊklumʊ, -ka 'wa gba 'lɛ'ɛ, -bho -ın se -kaa -a'a "bhuo "ni 'mʊ gba, 'le -ın 'ke li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -a'a li. -Ka 'wa gba 'lɛ'ɛ, -bho -ın se -kaa -a'a "kɔpı-e, -a'a 'tokoe -ke nɛtɛyakpi liwɔtɔ, -a'a 'tʊ ı li. l-bı gba ʊn-ʊ kpʊn'a -kaa "yi, ı -se -sɛ.

5'lnnıunı'a dı Faliziɛɛn -ke -Lagɔ'ɔ gba'a yibomʊ nyni'e Zezii li, 'le ʊn 'ye ɔ -kaa tidede: -A'a -namʊ-ʊ 'cɛ-ɛ -a'ba "na "we'a gba 'mʊ. 'lnnɛ 'mo-o, -ka nyɔ-ɔ lre'a kwa 'le -a 'saa'a li 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'wa nʊ -kaa 'le ʊn-ʊ li'o. Leedı ʊn-ʊ nʊ'o 'na'a?

6-7'Le ɔ na: A-a 'mo-o -mıɛ 'sɔn'ɔ 'bhlemʊ. -Da -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi, Ezayii, 'cnı'a 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li see, a'ba "kpidı -ke damʊ ɔ -za'a -ziadı 'mʊ, -kagbɛ 'ka-a ɔ 'cnı ɛ'o: -Lagɔ na: 'Bho -mıɛ "yi ʊ-bʊ nyʊ -nʊʊ 'bhle -nı'e 'an 'nynı, 'wa -pɔlʊ se 'ınmʊ "yi -nı -ka -zɛgɛka. -Bho koo ʊn bʊbɔ 'ınmʊ kplokplo, bhebhelı mo'o, -ɛkedımaa, nyunyu'a 'liticɛdı ʊn-ʊ tɔ'ɔ nyʊ, 'ınnı ʊn-ʊ 'la'a 'an wlu.

8-Kaa Zezii 'lɛ'ɛ -kaa: A-a 'tbhɛ-ɛ -Lagɔ'ɔ gba "kpi, 'le, nyunyu'a gba -ı 'ma-a 'liticɛdı, a-a kpʊn 'nı "yi.

9'Le ɔ 'ye -kaa 'lɛ -lrɛɛ: Kın, lbhʊzɛgɛ a 'bhle'e kwa! -Bho ɛ "du a'ba "bhi'a gba'a "yikpʊnnamʊ, a-a po'o 'le-e 'kpı 'le a-a po'o -Lagɔ'ɔ gba ti!

10A -gblee, 'ın-ı yi-o'o 'ın 'ke amʊ -ziadı -bodı 'mʊ-za. -Kaa Moyiizı po'o -kaa -Lagɔ'ɔ gba: "Du 'bho -a'a -tıta -ke -a'a 'lotʊ'a wlu. -Kaa ɔ 'lɛ'ɛ -kaa -lrɛɛ: -Yɔ nʊ'a 'ɔ -tıta -ke 'ɔ 'lotʊ "we'a -lue "nyinynidı "lruli, ɔbɔ 'ke 'lbhɛ-ɛ ɔ 'ke 'mɛ mo'o!

11-13'Le -Lagɔ'ɔ 'nynı 'mʊ Moyiizı 'lɛ'ɛ -kaa see. 'Ɛ dı, a-bʊ -yʊʊ, a-a tbhɛ'ɛ ı-bı -Lagɔ'ɔ gba 'mnı "kpi 'le a-a tɔ'ɔ -kaa nyʊ. -Bho dı kpʊn -a'a -tıta -ke -a'a 'lotʊ 'le ʊn 'ke -ınmʊ -bodı yi, -ın 'ke ʊ -kpa 'le -ın 'ke na: 'ln 'wın -ı 'bɔ, lı 'ın 'ke 'ka amʊ "nyı, ı 'nʊ-o kɔbaa, 'ınnɛ 'mo-o: 'ln 'nʊ-o 'jɛ -Lagɔ "lruli, -bho -ın 'lɛ -kaa, -a'a nyɔtu se 'tɔ 'bhɛɛ -ın 'ke ʊ -kpa. 'Ka 'mnɔ ɔ, 'ka-a a'ba "sɛ-ɛ tʊtɔ'o "kɔmʊkɔmʊ. -Kaabolı a-a tɔ'ɔ, ı -se -sɛ. -Bho a -ka -kaa-a nʊ, a-a 'po-o -Lagɔ'ɔ wlu 'plʊ 'mʊ ti.

14'Kla 'mnɔ'ɔ dı, Zezii 'la-a nyʊ'a -dadudu ɔ 'ke ʊ 'tmʊʊ -lrɛɛ 'le ɔ na: -Bho a 'ke 'an wlu 'mʊti'wɔn -ka -zɛgɛka, a'ba 'wee, a po 'ınmʊ -lokui!

15Ɔ 'po-o "yi -lue 'le ɔ na: Lililɛ nyɔ-ɔ li'a, 'ɛ po nyɔ "nyinyninyɔ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Lɛ-ɛ 'wlʊ'a 'le nyɔ'ɔ -pɔlʊ 'zɔ, 'ınnɛ po 'ɔ "nyinyninyɔ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

[16-Bho a 'bɔ ti a 'ke ɪ 'mʊti'wɔn, a -na nɪ -tɔɔ ti -ziaka!]

17-Da Zezii 'wlʊ'a 'le nyʊklumʊ, ɔ -ke 'ɔ -namʊ 'pa-a 'le -budu -lue 'li 'le ʊn 'ye ɔ tidede na: Zezii, ɛ-bɛ "yi -nɛɛ 'le, 'ɛ 'zɔ'ɔ 'nynɪ -mɛ'ɛ?

18'Le ɔ na: A-bʊ -yʊʊ, 'ka-a a ku'o -loku 'mʊ -lrɛɛ? A -see -bhla ti'wɔn ke? 'ln-ɪ yi-o'o 'ɪn 'ke ɛ gbɔzɪza. Lɛ nyɔ-ɔ li'a, 'ɛ po nyɔ "nyinyninyɔ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -ɛkedɪmaa, 'ɛ pa 'le nyɔ'ɔ -pɔlʊ 'zɔ, ɛ-ɛ 'mu-o 'ɔ 'limʊ.

19-Bho ɔ mu 'kwla "kpi 'le ɛ-ɛ 'wlʊ 'ɔ 'mʊ. (Wlu Zezii -za'a -laa 'mʊ, 'ɛ 'zɔ-ɔ 'mo-o, nyɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke lililɪ'a 'wee li. 'Ya po nyɔ "nyinyninyɔ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi)

20'Le Zezii na -lrɛɛ: Lɪ nyɔ-ɔ popo'a 'gwlʊti, ɔ-ɔ nʊ'a, ɔ-ɔ za'a 'mʊ, 'ɪnnɪ po 'ɔ "nyinyninyɔ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

21-22'Le nyunyɔ'ɔ -pɔlʊ 'zɔ, 'le-e "nyinyninaagɪ-ɪ 'wlʊ'o, 'ɪnnɪ "tuu'o nyɔ 'le ɔ-ɔ nʊ'o "nyinynidɪ -nɪɪ: 'Le nyɔ-ɔ "wɪlɪ'o, ɔ-ɔ "yri'o, ɔ-ɔ 'lbha'a "ku, 'le ɔ-ɔ 'ye'e -yranynɔbha, 'ɔ -pɔlʊ-ʊ cna'a nyʊ'a lɪ "yi, ɔ-ɔ 'bhle'e nyanɪ, ɔ-ɔ 'bhle'e "yrabha, 'le ɔ-ɔ nʊ'o -ganɪlbhakpli. Ɔ 'mɪɪ'e-e "yri 'bho ɔ -bonyunyu'a lɪ "kpi, ɔ-ɔ nyni nyʊ'a 'nynɪ wɔn, ɔ-ɔ 'bhɛɛ 'ɔ "bhuo "yi, ɔ-ɔ 'bhle'e -yawlaa.

23l-bɪ "nyinynidɪ -nɪɪ, 'le nyɔ'ɔ "bhuo'a -pɔlʊ 'zɔ, 'le-e ɪ-ɪ 'wlʊ'o 'le ɪ-ɪ po 'ɔ "nyinyninyɔ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

24-27Zezii 'tmʊʊ'a -kaa 'ɔ -namʊ, ɔ -sɔ'ɔ 'mʊ, ɔ 'mu-o -gwlɔ ʊn-ʊ 'la'a 'Tiilɪ -bhoga, 'le 'bhlʊkpa ʊn-ʊ 'la'a Silii'a Fenisii. Ɔ nyni'a 'le, ɔ 'pa-a 'bho "bhlegbo -lue. 'Bho-o ɔ "si -nɪ'e ti. 'Bho 'mnɔ, ɔ -see 'kɪ ti'bɔ, -ka ɔ yi'a a, nyɔ 'ke ɪ yibo, 'le 'ɔ "dɪ 'ye ti-wa. 'Bho-o 'nynaakpʊ -lue 'wɔn -nɪ 'nɪ 'bɔ. Ʊbʊ 'mnʊ, 'wa "yunynaakpʊtoope 'bhle-e "nyinynidɪ'a -zuzu 'mʊ. -Ka Zezii-i nu'a nyʊ 'mʊ "nyinynidɪ'a -zuzu ti, 'le ʊn 'ye 'na 'bʊ'wɔn -lrɛɛ. Ʊn 'wɔn'ɔ 'ɔ "dɪ 'bɔ -nalo, ʊn mu-o'o ʊn 'ye ɔ -yɛ 'le ʊn 'ye 'bho 'ɔ "yigbeyi 'kolri glu po, ʊn 'ye ɔ -kaa libhade: 'lnmɔ bhade -ɪnmʊ li, yi, "nyinynidɪ'a -zuzu -nɪ'a 'an "yu 'mʊ, -ɪn 'ke ɛ tinu. 'Le ɔ na: -ln 'ke "yreetɪ lililɛ kwa 'mʊ -za -ɪn 'ke ɛ gbi "nyɪ, ɛ se "yrili-nmɔ. "Yreetɪ-ɪ 'ke li -tanyɪ. Ɔ 'ka -kaa 'lɛ, ɛ -se bhubhuyiti -ko, -ɛkedɪmaa, ʊbʊ 'mnʊ, ʊn -se 'Zuifʊnynaakpʊ -ko, 'le ʊn -ke 'wa 'cɛ "we 'ye 'le -nɪ, 'le-e ʊn 'wlʊ -nɪ'o. 'Ɛ dɪ ɔ 'lɛ'ɛ -kaa.

28'Le 'nynaakpʊ 'mnʊ na: Kɪn, 'an -Kɔyi, -ziadɪ mo'o. -Bho ɛ -nɪ -kaa a, lililɛ "yreetɪ-ɪ li'a a, 'ɛ kɔtɪ 'ga'a 'bhlʊgbɔ ti, gbi -mnɪɪ-ɪ li-o'o o!

29Ɔ na: A -za'a-a wluzɛgɛ 'mʊ'a dɪ 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ, a mu a "bhli! "Nyinynidɪ'a -zuzu 'wlʊ-o a'ba "yu 'mʊ.

30'Le ʊn 'ye mu. Ʊn -ka nyni, 'wa "yu 'pɛ-ɛ 'bho 'wa "kpitipɛlɛ "kpi ti 'tɪn! "Nyinynidɪ'a -zuzu 'wlʊ 'ʊ 'mʊ-ɛ.

31l zi'a -kaa a, Zezii -sɔ'ɔ-ɔ 'le 'Tiilɪ -bhoga. Ɔ 'ka mu, ɔ -zi -nɪ'e-e -gwlɔ ʊn-ʊ 'la'a Sidɔɔ 'le ɔ 'ye "yiti"bhiti, ɔ 'ye Galilee'a -badaklagba "troli le mu. 'Le-e ɔ -zi -nɪ'o, ɔ 'ye 'bhlʊkpa ʊn-ʊ 'la'a -Gwlɛklɪgbɪ bue'a 'bhlʊkpa "kpi nyni.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32Ɔ nyni'a 'le, nyʊ -ke nyukpasu -lue yi-o'o. Ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ "sun-o'o 'le ɔ 'se -wluka yibo -ka -zɛgɛka -lrɛɛ. 'Ɔ dı ʊn bhade'e Zezii li ɔ 'ke ɔ sʊ "lru tide 'le ɔ 'ke 'pʊn.

33Zezii nʊ'a -kaa, ɔ -ke ɔ 'po-o nyʊ le, 'le ɔ 'ye ɔ -jiei -lokui 'mʊ kpa, ɔ 'ye -jiɛ "yi -tʊtrɔ po, ɔ 'ye 'ɔ -mıɛ li'tʊ.

34Ɔ nʊ'a -kaa a, ɔ popo'o-o 'le yaku "yi, ɔ 'ke -Lagɔ wɔn gbo po, ɔ 'ye -fıfɛ ti'wla 'le ɔ na: Efaata! 'Ɛ 'zɔ-ɔ 'mo-o, a kati!

35'Bho -gbaa -lue 'mnɛ 'mʊ, 'ɔ -lokui kati'o, 'ɔ -mıɛ bɔti'e-e ti. Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ-ɔ wlu-o'o 'tɔ -ka -zɛgɛka.

36'Le Zezii na: Nyɔ'ɔ 'wɔn 'ɛ "dı 'bɔ -le! -Yı ɔ-ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ-ʊ 'kpa-a -bhla 'ɛ "dı -da 'wee.

37Wɔn 'ma-a 'wa klɛ ti tenyı 'le ʊn na: -lın! Nyʊ-ʊ "sun 'ka, 'wa -lokui ɔ-ɔ kati'o, 'ınnʊ 'wɔn'ɔ ti, 'le, nyʊ-ʊ ma 'ka-a bobo, ɔ-ɔ bɔti'e 'wa -mıɛ ti 'le ʊn-ʊ wlu'a? Kın, lı ɔ-ɔ nʊ'a, ı -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'wee!

Maakı 8

1-3Ɛ-bɛ -nɔɔ -lue 'mnɛ ti, zɔ -lue 'zɔ, nyʊ'a -dadudu 'yi-e Zezii "troli -lrɛɛ, ʊn 'ye 'gbʊʊ 'le ɔ 'ye ʊ 'wı tan ti -Lagɔ'ɔ wlu -tɔ -nı. ɩ-bı 'wı 'mnı 'li ʊn -see li. 'Le ɔ 'ye 'ɔ -namʊ 'la 'le ɔ na: -Yeee! Nyʊ -nʊʊ, 'wa dı 'bhle-e ngaze 'mʊ "sɛ, -ɛkedımaa, 'ın -ke ʊn 'nʊ-o 'nɔɔ 'wı tan, ʊn -see li. 'Wa -dadudu 'wlʊ-o nya. -Bho ʊn -sɔ 'mʊ, -bho ʊn -ka ʊ "bhli-i mu, ʊn-ʊ 'ye-e -jeyi 'kpna -nı mʊ'a dı. 'Ɛ dı, -bho -a se ʊ lilia "nyı, -a se 'bhɛɛ -a 'ke ʊ "yiti"tayi ʊn 'ke mu.

4'Le ʊn na: -A 'wın -ı 'bɔ. 'Nɔɔ -tɛ'ɛ -kaa, 'nɔɔ gwlɔ se'a -nı, 'le, nyʊ-ʊ -die'a -kaa 'mʊ, doo -a 'ke lililɛ -za, -a 'ke ʊ "nyı'a?

5Ɔ na: Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili. "Flɛɛ 'diɛ a'ba "bhi 'bhle'a? 'Le ʊn na: -A 'bhle-e "flɛɛ -mɛɛsɔn.

6Ʊn "nyı 'ı ɔ, 'le ɔ 'ye -kaa nyʊ 'mnʊ 'tmʊʊ: A bhla gbɔ ti. Ʊn bhla'a gbɔ ti a, ɔ "luo'o-o "flɛɛ -mɛɛsɔn 'mnı 'mʊ, ɔ 'ye -Lagɔ 'sɛɛ po. Ɔ po'a -Lagɔ 'sɛɛ, ɔ cıcɛ 'nı-ı -jiɛ "yi ti, ɔ 'ye ı 'ɔ -namʊ "nyı ʊn 'ke ı nyʊ 'mnʊ'a klɛ "yiti'gblee, 'le ʊn 'ye ı -kaa 'gble.

7Ʊn 'bhle-e zmisrıgbı -toope -lrɛɛ. Ɔ "luo 'nı 'mʊ, ɔ 'po-o -Lagɔ 'sɛɛ 'le ɔ 'ye 'ɔ -namʊ "nyı ʊn 'ke ı 'gble, 'le ʊn 'ye ı 'gble.

8'Wa 'wee li-o'o, ʊn 'ye lbho, lililı 'ye ti-sie. 'Ya kɔtı -sie'a ti, ʊn 'tıtɛ 'nı ti, ı "yi-e -cıcı -mɛɛsɔn.

9Nyʊ-ʊ -nı'a 'bho, ʊn 'bhɛɛ'ɛ-ɛ nyʊ'a "dui -bue. Ʊn li'a -kaa, ʊn gwɛ'ɛ "yi a, 'le Zezii na: A mu 'tɔ a "bhli le!

10Ʊn mu'a -nalo, ɔ -ke 'ɔ -namʊ -sɔ'ɔ 'mʊ, ʊn 'mu-o 'le -badaklagba wɔnyi. 'Le-e ʊn "luo -nı'e gɔlʊ -lue 'mʊ, ʊn 'ye "ni cɛ, 'bhlʊkpa -lue ʊn-ʊ 'la'a Damanutaa, ʊn 'ye 'le 'ɛ "kpi mu.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11Zɔ -lue 'zɔ, Faliziɛɛnyɔ gbɪ yi-o'o ʋn 'ye Zezii -yɛ ʋn 'ke ɔ ti'crɛ 'le ʋn 'ke ɔ dɪ -kpʋn. Ʊn na: -Bho ɛ "du -Lagɔ lbho -ɪnmʋ -ziaka, 'ɔ 'nynɪ 'mʋ, nʋ -daa -a'ba "yigbeyi wɔnkulɛ -lue -a 'ke ɛ li'ye.

12Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa a, ɔ 'kpa-a -fɪfɛ -daan, ɔ 'ye ɛ ti'wla 'le ɔ na: 'Le -nɔɔ -ke 'li -a -nɪ'a -laa, lee 'ɛ nyʋ 'ye'o 'le ʋn 'bɔ'ɔ ti ʋn 'ke wɔnkulɪ'a da 'ye'a? -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʋ -bodɪ 'mʋ, -bho ɛ 'kpa -kaa ti, a -see 'ɪnmʋ yibo yi "kɔmʋkɔmʋ, a -see wɔnkulɛ -lue komu'a da 'ye yi -lrɛɛ.

13Ɔ gwɛ'ɛ -wluwlua "yi, ɔ sie 'ʋ 'bho-ɛ 'le ɔ -ke 'ɔ -namʋ 'ye 'le -badaklagba wɔnyi le mu, ʋn 'ye gɔlʋ 'li le 'kpa ʋn 'ke "ni cɛ.

14-16Ʊn -nɪ'a munamʋ, -kaa Zezii "du'o 'ɔ -namʋ "dɪ 'mʋ 'le ɔ na: A po -lokui, 'bho Faliziɛɛn -ke Elɔɔdɪ'a "flɔɔ'ɔ "buulɛ'ɛ damʋ, a "du a'ba "bhi "yrili! 'Ɔ -namʋ -mnʋʋ -ke ɔ 'ka mu, ʋn -see "flɛɛ 'mʋ"luo. "Flɔɔ -lue 'tɪn'a "sɛ ʋn 'bhle'e 'le gɔlʋ 'li. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, -da ɔ -za'a "flɔɔ'ɔ "buulɛ'ɛ dɪ 'mʋ, 'le 'wa "sɛ-ɛ 'tɪtmʋʋ'o -tɪtmʋʋ -kaa: -A se "flɛɛ -dudu 'bhle'a dɪ, ɔ 'lɛ'ɛ -kaa.

17Ɔ 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ɔ yibo'o-o na "flɔɔzɛgɛ'ɛ dɪ ʋn-ʋ kple'o. -Yɪ ɔbɔ-ɔ "si'a 'nynɪ, ʋn -see'a 'mʋti'wɔn, 'ɪnnɪ 'mo-o lɪ Faliziɛɛn -ke Elɔɔdɪ-ɪ tɔ'ɔ nyʋ. 'Le ɔ 'ye ʋ -kaa "yi'lɛ: Leedɪ a-a nʋ'o: -A se "flɛɛ -dudu 'bhle'a dɪ ma'a? A -see -bhla ti'wɔn ke? A se -naagɪ 'bhle? A 'ku-o -loku 'mʋ'a?

18"Yri a 'bhle'a, ɛ -se a 'ke ɪ ti'ye -nɪ'a dɪ -ko? -Lokui a 'bhle'a, ɛ -se a 'ke ɪ ti'wɔn -nɪ'a dɪ -ko? "Flɛɛ -muu 'ɪn 'gblee'a nyʋ'a "dui -bue "dui 'sɔn -gwlɪ bue "yiti, ʋn li'a, ʋn 'ye'a lbho, a -see 'ya dɪ 'gwlʋtipopo?

19Ʊn li'a 'le lililɪkɔtɪ'a -cɪcɪ 'diɛ -sie'e ti'a? 'Le ʋn na: -Cɪcɪ -bue 'yɔ 'sɔn.

20"Flɛɛ -mɛɛsɔn 'ɪn 'gblee'a nyʋ'a "dui bue "yiti, ʋn li'a, ʋn 'ye'a lbho, a -see -mnɪɪ'a dɪ 'gwlʋtipopo -lrɛɛ? Ʊ-bee -mnʋʋ li'a 'le, lililɪkɔtɪ'a -cɪcɪ 'diɛ -sie'e ti'a? 'Le ʋn na: -Cɪcɪ -mɛɛsɔn.

21'Le ɔ na: 'Le a 'se -bhla -naagɪ 'bhle'a?

22Zezii -ke 'ɔ -namʋ cɛ'ɛ "ni, ʋn mu-o'o, -gwlɔ -lue ʋn-ʋ 'la'a Bɛsayidaa, ʋn 'ye 'le nyni. 'Bho-o nyʋ -ya'a Zezii "lɔlɔyi -lue, 'le ʋn na: -A-bʋ bhade -ɪnmʋ li, 'tʋ ɔ li ɔ 'ke 'pʋn.

23Ɔ nʋ'a -kaa, ɔ 'kpʋn-o "lɔlɔyi 'mnɔ -jiɛ "yi, ɔ -ke ɔ 'ye gwlɔ le po -sɛ, ɔ 'ye ɔ -tʋtrɔ "yri "kpi titri, ɔ 'ye ɔ kwa "yri "jri. Ɔ -zɔ 'ɔ kwa "yri 'le ɔ na: -A'a "yri-i 'ye lɛgbɛ li 'nɪ?

24Ɔ 'ye "yri 'bhati 'le ɔ na: Kɪn, 'ɪn-ɪ 'ye-e nyʋ'a -zuzu li, ʋn kɔɔ'ɔ-ɔ tui, ʋn-ʋ na-o'o.

25'Le Zezii 'ye ɔ kwa "yri "jri -lrɛɛ. Ɔ -zɔ 'ɔ kwa "yri, ɔ-bɔ "lɔlɔyi 'mnɔ 'bhati'a "yri, ɪ 'yi-e -denɪ 'mʋ le. Ɔ 'pʋn-o'o, ɔ-ɔ 'ye'e 'tɔ-ɔ ti wesaa!

26'Le Zezii na: -A'a mu -gwlɔ -nɛɛ 'mʋ le -le! Zi 'tɔ -ɪn 'ke -ɪn "bhli mu.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

27l zi'a -kaa a, Zezii -ke 'ɔ -namʊ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ. -Gwlɔklagba -lue ʊn-ʊ 'la'a Filiipʊ'a Sezalee -bhoga'a -gwlɛ -nɪ'a 'le, ʊn 'ye ɪ 'mʊ mu. Ɔ -ke ʊn -nɪ'a munamʊ 'le ɔ na: 'An -namʊ-a, -bho nyʊ -ka 'an "kpidɪ 'mʊ-ʊza 'le, ʊn na 'yɔɔ 'ɪn "du'a?

28'Le ʊn na: Nyʊ na -ɪnmɔ 'mo-o 'Zaan Batiisɪ. Nyʊ -lrʊʊ na -ɪn 'mo-o -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ -nɪ'a -bɛnyɪ, 'wa -lue, 'le nyʊ -lrʊʊ-ʊ -nɪ'a 'bho na -ɪnmɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi, Elii.

29'Le ɔ 'ye 'le ʊ gbo "bhiti 'le ɔ na: -Bho ɛ "du a'ba "bhi -bodɪ 'le, 'yɔɔ 'ɪn "du'a? 'Piɛlɪ na: -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, 'ɪnnɔ -ɪn "du'o.

30'Piɛlɪ 'lɛ'ɛ -kaa a, Zezii na: A'ba 'wee, wlu -nɛɛ, a'ba -zɛ ɛ 'bho nyʊ'a "yigbeyi 'mʊ -le"a!

31-Kaa ɔ 'tmʊʊ nʊ'o -kaa -lrɛɛ: Lɪ -Lagɔ 'wɔn'ɔ -ɪ 'ye'a 'ɪnmʊ -bodɪ -yi mʊ, 'ɪnnɪ 'ka-a: 'lnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'kle 'ye -mʊ tenyɪ. -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ-e, 'ɔ gba'a yibomʊ -ke 'Zuifʊ'a -zigletumʊ -lrʊʊ-ʊ -nɪ'a 'bho-o 'ye-e 'ɪnmʊ -vu -mʊ 'le ʊn 'ke 'ɪnmʊ 'lbha 'le 'ɪn 'ke 'mɛ. -Bho 'wɪ 'sɔn 'ɛ tanzɔ -Lagɔ 'ke 'ɪnmʊ glu -za, 'ɪn 'ke ti-nɪ -lrɛɛ.

32Ɔ -flɔ 'nʊ -kaa wlu "yiti, ɔ 'tmʊʊ 'nʊ, 'Piɛlɪ'a -pɔlʊ -see 'wɔn. Ɔ -ke ɔ -jri-ɛ'ɛ-ɛ gbɔ 'le ɔ 'ke ɔ 'tmʊʊ 'le ɔ na: -Woofoa! Zezii, -a'a -wlu -kaa -le! 'Ya lɛtu -see -ɪnmʊ -bodɪ -yi yi.

33'Piɛlɪ 'lɛ'ɛ -kaa a, Zezii -tbhɛ 'nɔ-ɔ "kpi 'le ɔ 'ye ɔ "lruli-wlu 'bho 'ɔ -namʊ -lrʊʊ'a "yigbeyi 'le ɔ na: Sataan! Po 'ɪnmʊ le. -lnmɔ, 'Piɛlɪ, -ka -a popo'a 'gwlʊti, 'ka -ke -Lagɔ se -ybhɛ, -ɛkedɪmaa, nyunyu'a -ka -a popo'o 'gwlʊti.

34'Le ɔ 'ye 'tɔ nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho'a klɛ 'la ɔ 'ke ʊ 'tmʊʊ -lrɛɛ 'le ɔ na: Nyɔ -yɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke 'ɪnmʊ "srii 'le 'ɪn -ke ɔ 'ke -na "kɔmʊkɔmʊ, -yɪ 'ma-a 'ɔ "bhuo'a 'gwlʊdɪ, ɔ po ɪ ti 'le ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdɪ nʊ! Ɔ 'wɔn ɔ 'ke 'kle 'ye kplokplo, 'le ɛ-bɛ 'kleyeɛɛ 'mnɛ 'mʊ ɛ 'bhɛɛ'o nyʊ 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ 'le ɛ 'ke ngazemɛmɛɛ'ɛ "bhuoka "du.

35Nyɔ -yɔ'ɔ zi'a 'ɔ "bhuo'a tinɪɛ'ɛ dɪ, -ɔ sɪa'a 'an dɪ, -ɔ sɪa'a -Lagɔ'ɔ "dɪzɪgɪ'a dɪ kplokplo 'le ɛ 'ke 'ɔ 'mɛnamʊ nyni, 'ɔ nyɔtu 'ke 'pʊn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Nyɔ -yɔ zi'a 'ɔ "bhuo'a tinɪɛ'ɛ dɪ 'le 'kmʊ 'mʊ'a lɪ 'li, 'ɔ nyɔtu 'ke 'mɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

36-37-Gblee, -bho -ɪn "du 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ'a 'gagalɪ 'wee'a 'yeyedɪ 'le -ɪn 'ke 'mɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le, leelɛ -ɪn 'ye'e 'tɔ 'bho'a? 'Ya 'wee 'mo-o bhubhulɪ, -ɛkedɪmaa, 'ya lɛtu se 'bhɛɛ ɪ 'ke nyɔ 'pʊʊn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

38Nyʊ-ʊ -ke "klumʊ a -nɪ'a a, 'wa -kpʊn -Lagɔ "yi, "nyinynidɪ'a -dadudu ʊn-ʊ nʊ'o. 'ln-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, zɔ -lue 'zɔ, 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'le 'an -tɪta -Lagɔ gbo 'wlʊ -mʊ, 'le ɔ gbo'a -dalbhomʊ cɛ'ɛ kpɔ, 'ɪn -ke ʊn 'ke 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi le yi. 'Le -Lagɔ'ɔ 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ 'mʊ 'ɪn-ɪ 'ye -yi -nɪ mʊ. 'Ɛ dɪ, 'le ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ'a "klumʊ, a-bʊ 'ma-a 'an -namʊ, a'ba depo 'ɪnmʊ "yi 'bho 'wa "yigbeyi -le! A -flɔ nʊ 'an wlu "yiti 'le a 'ke ʊ 'tmʊʊ. -Bho 'ɪn yi, nyɔ -yɔ 'ye'a 'ɪnmʊ "yidepo mʊ, 'ɪn -see 'ɔ dɪ -zi yi, 'ɪn-ɪ 'ye -ɔ "yidepo -mʊ -lrɛɛ.

Maakɪ 9

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1'Le Zezii 'ye ʋ -kaa "yi'lɛ -lrɛɛ: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʋ -bodɪ 'mʋ, -Lagɔ-ɔ 'ye-e -yi -mʋ 'le wɔnkuɛ 'mʋ 'le nyʋ 'ke 'ɔ nyʋ'a -kɔkɔɔ'ɔ da 'ye. A-bʋ -nɪ'a -laa, a'ba "klumʋ'a nyʋtɔlʋ -see 'mɛ yi, ʋn-ʋ 'ye-e 'ɛ da 'ye -mʋ.

2'Wɪ -mɛɛlo zi'a a, Zezii 'ya-a 'le trɪklagba -lue "kpi. 'Ɔ -namʋ'a "klumʋ'a nyʋ tan, 'Piɛlɪ-e, Zaakɪ -ke 'Zaan, 'ɪnnʋ -ke ɔ mu'o. Ʋn nyni'a 'le trɪ "kpi, nyɔ se 'le -nɪ, -bho ɛ -se 'wa "sɛ. -Da ʋn -nɪ'a 'le, 'bho -gbaa -lue 'mʋ 'wa "yri nʋ'a -kaa, ɪ kati'o, 'le, -vlavlɪ 'bhɛɛ'ɛ Zezii'a 'nynɪ "yi a, ʋn 'ye ɪ li'ye.

3'Ɔ -banɪ nʋ'a -kaa, ɪ "plu-o'o 'le ɪ-ɪ vlan'o tenyɪ. -Ka -ke "bhuo ɪ "plu'a a, 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ lɛ-ɛ 'ka "plu nyɔ 'ke 'ɪ likpʋkpa -nɪ, 'ɛ lɛtu se -nɪ.

4'Bho 'mnɔ ɔ, -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʋtizamʋ -nɪ'a -bɛnyɪ, Elii -ke Moyiizɪ, 'bho-o ʋn 'yee 'nʋ li -lrɛɛ, ʋn -ke Zezii -nɪ'e-e -wlunamʋ,

5'le 'Piɛlɪ 'ye 'bho 'kpa 'le ɔ na Zezii -bodɪ: -A'ba -Tɔyi, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili -a 'ke 'nɔɔ -de. -A yi-o'o -a 'ke -pepe tan po, -a'a -nɛ -lue, Moyiizɪ'a -nɛ -lue, Elii'a -nɛ -lue.

6-Sɪanyɪ 'lbha'a Zezii'a -namʋ tan 'mnʋ, ɛ -zʋ 'ʋ-ʋ -zuzu "kpi'a dɪ 'Piɛlɪ -see 'gwlʋtipopo, ɔ 'ye -kaa 'lɛ.

7Yaku'a -druku nʋ'a -kaa "sɛɛ, ɛ "jri-e 'wa klɛ -zuzu "lru. 'Le ɛ-bɛ -druku 'mnɛ 'mʋ, 'le-e wlu 'wlʋ'o 'le ɛ na: 'An "yu'a 'dɛ -lue -ke dɪ 'ɪn -kma'a, 'ɪnnɔ 'mo-o Zezii. A po ɔ -lokui!

8'Ɔ -namʋ 'mnʋ gbʋgbʋ'a ti -nalo, ʋn -see nyɔ li'ye, -bho ɛ -se Zezii -nɪ -lue 'tɪn, 'ɪnnɔ -ke ʋn -nɪ 'bho.

9ɩ zi'a -kaa a, ʋn-ʋ 'wlʋ-o 'tɔ 'le trɪ "kpi. Ʋn -nɪ'a 'drenamʋ 'le Zezii 'ye ʋ "dɪ 'mʋ "du! Lɪ-ɪ -ke -da a 'ye'a -laa, a'ba -zɪ ɪ nyʋ 'wee -bodɪ 'mʋ -le"a! 'ɩnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'mɛ -mʋ 'le -Lagɔ 'ke 'ɪnmʋ glu -za, 'le 'ɪn 'ke ti-nɪ -lrɛɛ. 'Bho 'mnɔ 'tɔ ɔ, 'bho-o a 'ke ɪ nyʋ -bodɪ 'mʋ-za -nɪ.

10A -gblee, 'le 'wa -pɔlʋ gbo ʋn 'kpʋn-o ɛ-bɛ wlu 'mnɛ ti. 'Wa "sɛ nʋ'a -kaa, ʋn-ʋ dede-e -dede ti: Yɛɛ 'mo-o, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'mɛ -mʋ 'le -Lagɔ 'ke 'ɪnmʋ glu -za, 'le 'ɪn 'ke ti-nɪ -lrɛɛ'ɛ? Wlu -yɛɛ'ɛ 'zɔ'ɔ 'nynɪ -mɛ'ɛ?

11'Le ʋn 'ye -kaa Zezii wludie -lrɛɛ tidede: -Lagɔ'ɔ gba'a yibomʋ "we na 'nɪ, Elii 'ke yi -tanyɪ. -Bho ɔ yi-ɔ ɔ, 'le -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ 'ke yi 'le nya 'wla. Dɪ ʋn-ʋ za'a -laa 'mʋ, -ziadɪ ma'a?

12-13'Le ɔ na: Kɪn, -ziadɪ mo'o. Elii 'ke yi -tanyɪ 'le ɔ 'ke lɪ 'wee nmaze ɪ 'ke "yrili-nmɔ. -Bho ɔ yi-ɔ ɔ, 'le -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ 'ke yi. 'Le -Lagɔwlu'a "bɔgʋ 'li -kaa ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ -kaa: Nyunyɔ'ɔ "Yu-u 'ye-e 'kle 'ye -mʋ tenyɪ 'le nyʋ -see ɔ lɛ 'la yi, 'kla -ko? Koo a-a popo'o 'gwlʋti'a? A -gblee, lɛ-ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ Nyunyɔ'ɔ "Yu'a damʋ, 'ɪnnɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'bho Elii'a damʋ -lrɛɛ. -Yɪ 'ma-a Elii'a -nɛ, 'ɛ "yri'a 'bɪ 'wlʋ-o'o. 'Ɛ dɪ 'ɪn-ɪ 'tmʋʋ'o amʋ, Elii yi-o'o see, nyʋ -see ɔ lɛ 'la. Lɪ ʋn 'ybha'a, ʋn 'nʋ -ɔ ɪ "lruli. 'Ka-a Zezii 'lʋ 'ʋ "yi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Ɔ -ke ʋn 'dre'a, ʋn -yɛ'ɛ-ɛ 'bho 'ɔ -namʋ -lrʋʋ, 'ɪnnʋ -ke -Lagɔ'ɔ gba'a yibomʋyɔ gbɪ -nɪ'e deponamʋ. Ʊn -ka 'bho-o nyni, nyʋ'a -dadudu bi -ʋ'o.

15Ʊ-bʋ nyʋ 'mnʋ 'ye'a Zezii "yri -nalo, lɛ -wa 'nʋ-ʋ 'li ti 'bʋbʋa'a dɪ, 'le ʋn 'ye gbugbluo ʋn 'ye mu, ʋn -ke ɔ 'ke 'yɪye,

16'le ɔ 'ye 'ɔ -namʋ linyni, ɔ 'ye ʋ tidede 'le ɔ na: Leelɛ -ke dɪ -a -ke ʋn-ʋ depo'a?

17-18'Le nyʋ'a "klumʋ nyɔ -lue 'ye wɔn-wlu 'le ɔ na: -A'ba -Tɔyi, 'an "yu'a dɪ mo'o. Ɔ se 'kpa "yi'bhle, ɔ 'bhle-e "nyinynidɪ'a -zuzu 'mʋ, 'ɪnnɛ kpʋn 'ɔ wɔn "yi: 'ɛ dɪ ɔ 'se -wluka yibo. -Bho "nyinynidɪ'a -zuzu 'mnɛ 'wlʋ "bhle, ɛ-ɛ 'bhla-a "yu ti 'le -fɪɪn-ɪ yi 'ɔ wɔn, ɔ-ɔ li'e 'nynɪ "yi, ɔ-ɔ 'srɛɛ'o "dɪɪn! 'An "yu 'mnɔ, 'ɪnnɔ -ke 'ɪn yi'o, 'ɪn 'ye -a'a -namʋ libhade, "nyinynidɪ'a -zuzu -nɪ 'nɔ 'mʋ, ʋn 'ke ɛ tinu 'le ʋn se ɛ 'bhɛɛ.

19'Le ɔ 'ye -kaa 'ɔ -namʋ "yi'lɛ: -Wooo! A -see 'ɪnmʋ "gwlide ke! Bhubhuyiti'a dɪ 'ɪn sɪa'a -kaa a'ba dɪ kplokplo'a? -Bhlaaka a 'ke 'tɔ ti'wɔn'ɔ? ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ -kaa ti, a -ya 'ɪnmʋ "yuyigbɛ!

20'Le ʋn -ke ɔ 'ye yi. "Nyinynidɪ'a -zuzu 'ye'a Zezii li, ɛ "tutu'o-o "yu ti 'gagwloka, ɔ 'ye ti'ga, ɔ-ɔ "klakpa'a ti 'le -fɪɪn-ɪ yi 'ɔ wɔn,

21'le Zezii 'ye 'ɔ -tɪta tidede: -Bhlaaka 'wɛ -nɛɛ nʋ 'ɔ? 'Le ɔ na! Ɔ -zɛ 'ɛ-ɛ "dana 'mʋ.

22'Wɪ -lrɛɛ 'li "nyinynidɪ'a -zuzu-u 'po -ɔ nɛ 'mʋ, 'le 'wɪ -lrɛɛ 'li ɛ-ɛ po 'ɔ "nukɔ, -ka ɛ 'kɔ ɔ ka 'lbha ɔ 'ka 'mɛ. -Bho -ɪn 'bhɛɛ nɛ, 'ye -a'ba ngaze, yi -ɪn 'ke -amʋ -kpa.

23'Le ɔ na: Yɛɛ 'mo-o, -bho -ɪn 'bhɛɛ nɛ'ɛ? -Bho -ɪn de -Lagɔ "gwli, -ɪ -nɪɪ'a lɛtu se wɔnku.

24Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, "yu'a -tɪta 'kpa-a 'bho -nalo, ɔ na: 'ln 'de-e -Lagɔ "gwli 'nɪ, 'ɪn se ɛ 'bhɛɛ -ka -zɛgɛka. 'Ɛ dɪ yi -ɪn 'ke 'ɪnmʋ -kpa 'le 'ɪn 'ke ɛ 'bhɛɛ!

25Nyʋ'a -dadudu "du-o "lrusuko -lrɛɛ, ʋn 'ye Zezii bi 'le ɔ 'ye "nyinynidɪ'a -zuzu "dapo "yikmaka 'le ɔ na: "Nyinynidɪ'a -zuzu, -ɪnmɔ -nɪ'a "yu 'mnɔ 'mʋ, ɔ se'a -wluka yibo, ɔ 'ye'a "sun, 'dɔ ɔ 'mʋ! -Ɛ 'wlʋ'a -laa -zɪan, -a'a yi ɔ 'tɔ 'mʋ le -le "kɔmʋkɔmʋ!

26Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, ɛ-bɛ "nyinynidɪ'a -zuzu 'mnɛ "pna-o'o, ɛ "tutu'o-o "yu ti 'gagwloka 'le ɛ 'ye ɔ 'mʋ 'da. 'Ɔ nmi nʋ'a -kaa, "bhlekuu! l 'yɔɔ'ɔ 'mʋ-ɛ -ka nyɔ 'mɛ'ɛ ka. 'Le, nyʋ-ʋ -nɪ'a 'bho, 'wa -lrʋʋ na: "Wii! Ɔ 'mɛ-ɔ!

27'Le Zezii 'ye 'ɔ sʋ kpʋn, ɔ 'ye ɔ "yi"luo. "Yu nʋ'a -kaa, ɔ -sɔ'ɔ 'mʋ-ɛ, ɔ 'ye ti-nyna, ɔ 'pʋn-o'o.

28Zezii -ke 'ɔ -namʋ -sɔ'ɔ 'mʋ, ʋn 'mu-o "bhlegbo. Ɔ -ke ʋn -cɛ'ɛ li, 'le ʋn 'ye ɔ -kaa tidede: Leedɪ -a nu'o "nyinynidɪ'a -zuzu 'mnɛ ti ɛ 'ke "yu 'mʋ 'da 'le -a se ɛ 'bhɛɛ'ɛ?

29'Le ɔ na: 'Ɛ -zuzutu, -bho -ɪn 'ke ɛ nyɔ 'mʋ tinu 'le ɛ 'ke 'da, -bho -ɪn se -Lagɔ libhade, ɛ se 'bhɛɛ.

30l zi'a -kaa a, ʋn -sɔ'ɔ 'mʋ-ɛ, ʋn 'ye mu, ʋn 'ke Galilee'a 'bhlʋkpa 'mʋ cɛ. Ʊn -nɪ'a munamʋ, Zezii -see 'ybha nyɔ 'ke ɔ da yibo.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

31Ɔ 'ka -kaa nʊ, ɛ -se bhubhuyiti -ko, -ɛkedɪmaa, dɪ-ɪ 'ye 'ɔ -bodɪ -yi mʊ, ɔ-ɔ 'tmʊʊ 'nɪ-ɪ 'ɔ -namʊ 'le ɔ na: 'lnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu, ʊn-ʊ 'ye-e 'ɪnmʊ nyʊ -jeyi "nyɪ -mʊ, nyʊ 'mnʊ-ʊ 'ye-e 'ɪnmʊ 'lbha -mʊ 'ɪn 'ke 'mɛ. -Bho 'ɪn 'mɛ, 'wɪ 'sɔn, 'ɛ tanzɔ, -Lagɔ-ɔ 'ye-e 'ɪnmʊ glu -za -mʊ, 'ɪn 'ke ti-nɪ -lrɛɛ.

32Zezii 'lʊ 'ʊ -kaa "yi, ʊn -see 'ɔ wlu'a 'zɔ 'mʊti'wɔn. Nymɔ-ɔ "si 'ʊ 'gwlʊ'a dɪ, ʊn -see 'ybha ʊn 'ke ɔ tidede.

33Ʊn nʊ'a -kaa, ʊn 'nyni-e 'bho Kapɛnayiimʊ 'le ʊn 'ye "bhlegbo mu. 'Le-e Zezii dede -nɪ'e 'ɔ -namʊ 'mnʊ ti 'le ɔ na: -A -nɪ'a 'traamʊ yinamʊ 'le -jeyi, leelɛ -ke "kpi a'ba "sɛ -nɪ'e deponamʊ'a?

34'Wa 'wee "mu-o wɔn blenyi, -ɛkedɪmaa, 'le -jeyi 'wa "sɛ dede'e-e -dede ti: 'Nɔɔ -a'ba "klumʊ 'le, yɔɔ 'mo-o -a'ba 'wee'a -klagba'a?

35Zezii -de'e-e ti ɔ 'ye ʊ 'tmʊʊ 'le ɔ na: A po -lokui, -yɔ 'ybha'a ɔ 'ke nyʊ'a -klagba "du, 'le ɔ 'ke ʊ -kɔ ɔ, ɔ -ya 'ɔ "bhuo 'zɔ ɔ 'ke ʊ 'bho "du kplokplo 'le ɔ 'ke 'wa 'zɔ'ɔ lbhʊnʊyi "du.

36Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'la-a "yuyigbɛ -lue, ɔ 'ye 'bho 'wa gwia 'mʊ ti-nyna, ɔ 'ye ɔ "gwli "du 'le ɔ 'ye ʊ -kaa "yi'lɛ:

37Nyɔ -yɔ 'wa 'la'a lɛ -ka "yuyigbɛ -naa, -ɔ kpʊn'a 'ɔ nyɔtu -gli 'an dɪ, 'ɪnmɔ ɔ kpʊn'o. Nyɔ -yɔ kpʊn'a 'ɪnmʊ -gli, ɛ -se 'an "sɛ ɔ -kpʊn -kʊtɪ 'sɔn -ko 'nɪ: 'an -tɪta, -Lagɔ, -ɔ lbho'a 'ɪnmʊ, 'ɪnnɔ ɔ kpʊn'o -gli -lrɛɛ.

38Zɔ -lue 'zɔ -kaa 'Zaan 'tmʊʊ'o -kaa Zezii: -A'ba -Tɔyi, -a -yɛ'ɛ-ɛ nyɔ -lue, ɔ -se -a'ba "klumʊ'a nyɔ -ko. 'lnnɔ "luo'o -a'a 'nynɪ 'mʊ, -ɔ -nɪ'e nyʊ "we 'mʊ "nyinynidɪ'a -zuzu tinunamʊ, 'le -a 'ye ɔ -kaa "yi'lɛ: -A'a nʊ -kaa -le, -ɛkedɪmaa, -ɪn -se -a'ba "klumʊ'a nyɔ -ko!

39'Le ɔ na: A'ba 'kaa nɔ 'mʊ -le! Nyɔ -yɔ 'ka 'an 'nynɪ 'mʊ"luo, -ɔ 'kɛ ɛ wɔnkulɪ -nʊ -nɪ, -ɔ 'ka 'bho "si -ɔ 'kɛ ɛ wɔn-nyni, ɔ se -nɪ.

40'Ɛ dɪ, -yɔ -ke -a -see'a "yidede, ɔ-ɔ 'mo-o -a'ba -nɔ.

41'Bho 'mnɔ, a-a 'mo-o 'an -nʊ'a dɪ, nyɔ -yɔ "nyɪ'a amʊ 'nanani, -ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, 'ɔ nyɔtu, ɔ -see 'le ɛ 'mʊ -zɛgɛ 'mʊ-bɔ yi 'bho -Lagɔ'ɔ damʊ.

42A -gblee, 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, nyɔ -yɔ de'a 'ɪnmʊ "gwli 'wa 'la'a lɛ -ka "dana, -bho nyɔ -lrɔɔ 'bɔ ti ɔ 'ke ɔ dɪ "yrili"maa 'le ɔ 'ke 'an "gwlidedɪ 'bhɔ ɔ, ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ, -bhladɪ ɔ -see 'ɛ nʊ ke, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili ʊn 'ke ɔ sʊkpʊmua -bluu 'zɔ tisɪsan 'le ʊn 'ke ɔ 'tɔnni kɔ po.

43Zezii 'po-o "yi 'le ɔ na: -Bho ɛ "du -a'a sʊ-ʊ "tuu -ɪnmʊ "nyinynidɪ'a nʊnamʊ, -bhladɪ -ɪn -see 'ɛ nʊ ke, cɛ ɛ 'bho! Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili -ɪn 'ke sʊgbɔdie 'bhle -ɪn 'ke "kɔgwlɛtinɪɛ 'ye. -Bho -ɪn se ɛ 'bho cɛ ɛ, nɛ -ɛ'ɛ 'mʊ'a "kɔmʊkɔmʊ, -ɪn -ke -a'a sʊɪ 'sɔn-ɔ 'ye-e 'le ɛ 'mʊ -mu -mʊ, 'nɔɔ ʊn-ʊ 'la'a Geɛɛnɪ.

[44'Le 'mnɔ 'le'a -cɪanyɪ'a 'mɛ "kɔmʊkɔmʊ. 'Le'a nɛ'ɛ 'mʊ "kɔmʊkɔmʊ -lrɛɛ.]

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

45-Bho ɛ "du -a'a bhʊ-ʊ "tuu -ɪnmʊ "nyinynidɪ'a nʊnamʊ, -bhladɪ -ɪn -see 'ɛ nʊ ke, cɛ ɛ 'bho! Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili -ɪn 'ke bhʊgbɔdie 'bhle 'le -ɪn 'ke "kɔgwlɛtinɪɛ 'ye. -Bho -ɪn se ɛ 'bho cɛ ɛ, -ɪn -ke -a'a bhɪ 'sɔn-ɔ 'ye-e 'le nɛ 'mʊ -mu -mʊ, 'nɔɔ ʊn-ʊ 'la'a Geɛɛnɪ.

[46'Le 'mnɔ 'le'a -cɪanyɪ'a 'mɛ "kɔmʊkɔmʊ. 'Le'a nɛ'ɛ 'mʊ "kɔmʊkɔmʊ -lrɛɛ.]

47-Bho ɛ "du -a'a "yri-i "tuu -ɪnmʊ "nyinynidɪ'a nʊnamʊ -lrɛɛ, -bhladɪ -ɪn -see 'ɛ nʊ ke, wɛ ɛ! Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili -ɪn 'ke "yriyʊɛ -lue 'bhle 'le -Lagɔ 'ke -a'a -kɔyi "du. -Bho -ɪn se ɛ wa a, -ɪn -ke -a'a "yriyɔ 'sɔn-ɔ 'ye-e 'le nɛ 'mʊ -mu -mʊ, 'nɔɔ ʊn-ʊ 'la'a Geɛɛnɪ.

48'Le 'mnɔ 'le'a -cɪanyɪ'a 'mɛ "kɔmʊkɔmʊ. 'Le'a nɛ'ɛ 'mʊ "kɔmʊkɔmʊ -lrɛɛ.

49-Kaa Zezii 'lɛ'ɛ -kaa -lrɛɛ: 'Le 'kleyeɛɛ 'mʊ nyunyɔ 'ke -zi -nɪ. -Ka nyɔ-ɔ po'a nmiyalɪ 'tɔn "lru 'le ɔ-ɔ de 'ɛ ti, 'ka 'mnɔ, 'ka-a nyɔ-ɔ zi nɪ'e 'kleyeɛɛ 'mʊ 'le ɔ-ɔ "nyɪ'e 'ɔ "bhuo -Lagɔ -jeyi.

50'ln-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, 'tɔn-ɔ 'mo-o lɛzɛgɛ. -Ka 'tɔn-ɔ 'bhle nɪ'a -zapʊ 'nʊ wɔn, 'ka 'mnɔ ɔ, -a'a -pɔlʊ 'yɔɔ -ɪn -bonyunyɔ -bodɪ -ɪn -ke ɔ 'ke -ybhɛ. -Bho 'tɔn -gwɛ wɔn ɔ, ɛ-ɛ mo'o 'tɔ-ɔ bhubhulɛ.

Maakɪ 10

1Zezii 'tmʊʊ'a -kaa nyʊ 'mnʊ, ɔ -ke 'ɔ -namʊ -sɔ'ɔ 'le 'mʊ-ɛ, ʊn 'ye 'le Zideebhlʊkpa "kpi mu. 'Le-e ʊn -sɔ'ɔ 'mʊ, ʊn 'ye Zudɛɛn cɛ, 'le, 'ɛ 'kpʊkpʊ -yɛ -nɪ'a 'le, ʊn 'ye 'ɛ "kpi nyni. Nyʊ'a -dadudu -lrʊʊ nʊ'a -kaa, ʊn 'yi -ɔ -bodɪ, ʊn 'ye 'gbʊʊ 'le ɔ-ɔ tɔ 'nʊ -Lagɔwlu. -Bho nyʊ yi ɔ -bodɪ, 'ka-a ɔ-ɔ nʊ'o "cɪcɪ.

2'Bho 'mnɔ Faliziɛɛnyɔ -gbɪ -nɪ'a nyʊ'a "klumʊ, ʊn 'nyni -ɔ li, ʊn 'ke ɔ ti'crɛ 'le ʊn 'ke ɔ wlu -kpʊn -nɪ. Ʊn na: Ɛ -nmɔ'ɔ -kaa-a ti nyɔ 'ke 'ɔ 'nynɔ 'kwla-za'a? 'Tmʊʊ -amʊ!

3'Le ɔbɔ 'ye ʊ -kaa tidede -lrɛɛ 'le ɔ na: Koo -a'ba "na Moyiizɪ 'lɛ'ɛ 'bho 'ɛ damʊ'a?

4Ʊn na: -Kaa Moyiizɪ 'lɛ'ɛ -kaa: -Bho nyɔ 'ke 'ɔ 'nynɔ 'kwla-za a, ɔ 'cnɪ "bɔgʊ -ɛ nʊ'a na: -Ɛ 'wlʊ'a -laa -zɪan, 'ɪn -za'a amʊ 'kwla. 'Le -ɪn 'ke ʊ "bɔgʊ 'mnɛ "nyɪ ʊn 'ke mu.

5'Le ɔ na: Moyiizɪ 'ka -kaa 'lɛ, ɛ -se bhubhuyiti -ko. 'Bho -Lagɔwlu'a damʊ, a 'ku-o -loku 'mʊ: 'ɛ dɪ ɔ 'lɛ'ɛ -kaa.

6A -gblee, -Lagɔwlu na: 'Bho lɪ 'wee'a 'nyaanamʊ -Lagɔ -ya'a-a nyunyu ti, nyukpasu -ke 'nynaakpʊ.

7'Ka 'mnɔ'ɔ dɪ nyukpasu -ke 'ɔ 'nynɔ -nɪ 'sɔn 'ke 'wa -tɪta -ke 'wa 'lotʊ "yi'wlʊ 'le ʊn 'ke 'wa "bhi'a da pa, ʊn 'ke nyɔ -lue 'tɪn "du.

8'Le ɔ 'ye -kaa 'lɛ -lrɛɛ: 'Ɛ 'zɔ-ɔ 'mo-o, nyukpasu -ke 'ɔ 'nynɔ -se 'tɔ-ɔ nyʊ 'sɔn -ko 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'Bho 'mnɔ nyɔ -lue ʊn "du'o.

9'Ɛ dɪ, -bho -Lagɔ nʊ'o nyukpasu -ke 'ɔ 'nynɔ -lue 'tɪn 'mʊ, 'le ɛ 'se -kaa ti-nmɔ nyɔ -lrɔɔ 'ke ʊ lizɪza.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, ɔ -ke 'ɔ -namʊ 'mu-o "bhlegbo. 'Bho-o ʊn dede -nɪ 'nɔ dɪ 'mnɪ'a "kpidɪ ti,

11'le ɔ na: -Ɔ -za'a 'ɔ 'nynɔ 'kwla, -ɔ kpa'a -lrʊʊ, ɔ 'ye-e -yranynɔbha.

12-Ka -lue 'mnɔ, 'nynaakpʊ-ʊ -sɔ'ɔ 'wa nyimiɛ li, -ʊ kpa'a -lrɔɔ, ʊn 'ye-e -yranynɔbha -lrɛɛ. 'Ka-a Zezii 'lʊ 'ʊ "yi.

13Zɔ -lue 'zɔ, nyʊ -lrʊʊ -ya'a-a Zezii 'wa "yreetɪ ɔ 'ke ʊ kwa "lru tide, 'le ɔ 'ke ʊ "niti-wʊnna, 'le 'ɔ -namʊ-ʊ kɪka 'nʊ "yiti 'le ʊn na: A -ke a'ba "yreetɪ po le!

14Ɔ 'ye'a 'na li, 'ka -see ɔ 'tʊ nʊ, 'le ɔ 'ye 'ɔ -namʊ 'tmʊʊ, na: A "tayi "yreetɪ "yiti ʊn 'ke 'ɪn gbo yi! A'ba "taa nʊ 'le -le! A -gblee, nyɔ-ɔ -ke 'limʊ'a -pɔlʊ 'yɔɔ'ɔ -ka "dana'a -pɔlʊ, 'ɔ nyɔtu -Lagɔ 'bhɛɛ'ɛ ɔ 'ke -kɔ.

15-Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, nyɔ -yɔ -ke 'limʊ'a -pɔlʊ se'a 'yɔɔ -ka "dana'a -pɔlʊ, -ɔ'ɔ 'wɔn -Lagɔ 'ke ɔ -kɔ ɔ, -Lagɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'ɔ nyɔtu -kɔ "kɔmʊkɔmʊ.

16'Le ɔ 'ye "yreetɪ 'mnʊ 'le jri, ɔ 'ye ʊ "gwli "du, ɔ 'ye ʊ kwa "lru tide -lue -lue 'le ɔ 'ye ʊ "niti-wʊnna.

17Ɛ zi'a -kaa a, Zezii -sɔ'ɔ 'mʊ, ɔ 'kpa-a -jeyi. Ɔ -nɪ'a munamʊ a, nyɔ -lue 'bhle-e -jiji ɔ 'ye yi, ɔ 'ye 'bho 'ɔ "yigbeyi 'kolri glu po 'le ɔ na: -A'ba -Tɔyi, -ɪnmɔ 'ma-a -zɛgɛ, koo 'ɪn 'ke -nyna, 'le, tinɪɛzɛgɛ-ɛ se'a "tiinamʊ 'bhle, 'ɪn 'ke ɛ 'ye'a?

18'Le ɔ na: Leedɪ -a 'la'a 'ɪnmʊ -zɛgɛ'ɛ? Nyɔ-ɔ 'ka -zɛgɛ "du, ɔ se -nɪ, -bho ɛ -se -Lagɔ -nɪ -lue 'tɪn.

19-Lagɔ'ɔ gba nyɔ 'ka "yi-kpʊn, 'ɪnnɪ 'ka-a: -A'a 'lbha "ku -le, -a'a 'ye -yranynɔbha -le, -a'a "yri -le, -a'a -cɛ -ɪn -bonyunyɔ sɪn li -le, -a'a li -ɪn -bonyunyɔ'ɔ lɛ -duvlɛɛ 'mʊ -le, "du 'bho -a'a -tɪta -ke -a'a 'lotʊ'a wlu! -ln yibo'o-o -ɪ -nɪɪ 'wee, -ɪn -kpʊn nɪ -kaa "yi 'nɪ?

20Ɔbɔ 'mnɔ na: Kɪn, -a'ba -Tɔyi, -ɛ 'wlʊ'a 'an "danabhla, ɛ bhla'a -zɪan "kpi, gba -nɪɪ, 'ɪn -kpʊn'o-o 'ya klɛ "yi.

21Zezii -gbʊ 'nɔ-ɔ ya 'bʊbʊaka, -ɛkedɪmaa, ɔ -kma'a-a 'ɔ dɪ 'le ɔ na: Lɛ -lue-e -sie'e 'bho, 'ɪnnɛ kpʊn'o -ɪnmʊ ti. -A'a 'gagalɪ -ɪn 'bhle'a, -a'a -pɔlʊ kpʊn'a ti a, 'ɪnnɪ 'ɪn-ɪ "si'e 'nynɪ. 'Ɛ dɪ mu, -po 'ya klɛ 'pɛlʊ 'le -ɪn 'ke 'ya mɔni "pʊanlbhamʊ "yiti'gblee. -Bho -ɪn nʊ -kaa a, "lemnɪɪ -a 'ye-e "kɔgwlɛtinɪɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "troli. Ɛbɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'bhle'e 'nynɪ, -ɛ -zi'e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ'a 'gagalɪ'a klɛ. -Bho -ɪn -po nɪ 'pɛlʊ a, yi 'ɪn -ke -ɪn 'ke -na.

22Ɔ 'wɔn'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ ɔ, ɔ -kma'a-a "yigbeyi, -ɛkedɪmaa, 'gwlʊ -nyni 'nɔ-ɔ li 'le ɔ 'ye mu. Ɔ 'bhle-e 'gagalɪ'a -dadudu, ɔ -kɪɪ ɪ "yiti"tayi'a dɪ, ɔ mu'o.

23'Le Zezii'a -namʊ bi 'ɔ ɔ, ɔ 'ye ʊ -kaa "yi'lɛ: -Yeee! Nyɔ-ɔ 'bhle'a 'gagalɪ'a -dadudu, -ɔ -ke -pɔlʊ kpʊn 'ɪ ti, -Lagɔ 'ke ɔ -kɔ, ɛ ku -kaa wɔn 'ya!

24Ʊn 'wɔn'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ ɔ, wɔn 'mʊ -ʊ ti. 'Le ɔ na -lrɛɛ: "Yreetɪ-a, -ziadɪ mo'o. 'Ka'a dɪ, nyɔ -yɔ -ke -pɔlʊ kpʊn'a 'ɔ 'gagalɪ ti, -Lagɔ 'ke ɔ -kɔ, ɛ 'ku-o wɔn"ɔ!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25Nmiklagba 'ke 'bho "bhietoope "yi -zi -nɪ, ɛ 'ku-o wɔn. 'Gagayi'a -pɔlʊ 'ke 'ɔ 'gagalɪ "yi-sɔ 'le -Lagɔ 'ke ɔ -kɔ ɔ, ɛ 'ku-o wɔn tenyɪ -lrɛɛ, ɛ -zi'e-e nmiklagba'a 'bho "bhietoope'a "yizinɪɛ.

26Ʊn 'wɔn'ɔ 'na 'bɔ -lrɛɛ ɛ, -zuzu -sɔ 'nʊ-ʊ "kpi 'le 'wa "sɛ-ɛ dede'e -dede ti: -Bho ɛ -nɪ -kaa 'mʊ 'le, "lemnɪɪ nyɔ yɔɔ 'ke 'pʊn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi'a?

27Zezii -gbʊ 'nʊ ya, ɔ na: 'lnnɛɛnɛ -nɛɛ, nyunyɔ -bodɪ ɛ ku'o wɔn. -Bho ɛ "du 'bho -Lagɔ -bodɪ, ɛ se wɔnku. 'Bho -Lagɔ -bodɪ lɛ-ɛ 'ka wɔnku, 'ɛ lɛtu se -nɪ.

28'Le 'Piɛlɪ na: Zezii, -ɪn 'ye li-ɔ, -a'a dɪ -a "tayi'e -a'ba lɪ'a klɛ "yiti 'le -a -ke -a na'o.

29'Le ɔ na: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, nyɔ -yɔ "tayi'a 'ɔ "bhlegbo -ke 'ɔ -kpɪɪ "yiti, -ɔ sie'a 'ɔ -glɪgbawɔnyi'a nyʊ, 'ɔ 'lotʊ'a "nynuu o, -tɪta o, 'ɔ 'lotʊ -ke 'ɔ "yreetɪ o, -bho ɔ -tbhɛ lɪ -nɪɪ -ke nyʊ -nʊʊ "kpi 'an dɪ -ke -Lagɔ'ɔ "dɪzɪgɪ'a dɪ, 'ɔ nyɔtu,

30lɪzɪgɪ'a -dadudu -ɪ -zi'a -yɪ ɔ -tbhɛ'ɛ "kpi, 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, 'ɪnnɪ -Lagɔ-ɔ "nyɪ ɔ'o. Ɔbɔ 'mnɔ, -da 'wee ɔ-ɔ mu'a, ɔ-ɔ 'ye-e -denɪzɪgɪ, ɔ-ɔ 'ye-e -kpɪɪ, ɔ-ɔ 'ye-e 'lotʊ'a "nynuu, ɔ-ɔ 'ye-e 'lotʊ "we 'le nyʊ'a -dadudu-u "du'o 'ɔ "yreetɪ. -Bho koo ʊn -kɔ ɔ nyanɪ 'mʊ-ʊ kla, ɔ-ɔ 'ye-e lɪzɪgɪ -nɪɪ'a 'wee, 'le -Lagɔ-ɔ "nyɪ 'ɔ 'le nya 'wla tinɪɛzɛgɛ-ɛ se'a "tiinamʊ 'bhle.

31Nyʊ -yʊ 'ma-a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ 'nynɪbhlemʊklɪgbɪ, 'le nya 'wla 'wa -dadudu-u 'ye-e 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi bhubhunyʊ "du -mʊ. 'Le nyʊ -yʊ ma 'ka-a bhubhunyʊ, 'bho -Lagɔ'ɔ "troli 'wa -dadudu 'ke 'bho 'ɔ "yigbeyi 'nynɪbhlemʊklɪgbɪ "du.

32l zi'a -kaa a, Zezii -ke 'ɔ -namʊ 'kpa-a -jeyi, ʊn-ʊ 'mu-o Zelizalɛɛmʊ. Ʊn -nɪ'a munamʊ, Zezii -kɔ'ɔ 'le 'wa nya. 'Ɔ -namʊ -bue 'yɔ 'sɔn -ke nyʊ-ʊ na 'nʊ 'bɪ, 'wa -pɔlʊ -see bhlu, 'le Zezii 'ye 'ɔ -namʊ 'mʊ"luo, ɔ -ke ʊn 'ye kpɔ cɛ, dɪ-ɪ 'ye 'ɔ -bodɪ -yi mʊ, ɔ 'ke ʊ ɪ 'tmʊʊ -lrɛɛ.

33Ɔ na: A po -lokui, 'le Zelizalɛɛmʊ 'nɔɔ -a -nɪ'a munamʊ, 'le 'mnɔ, 'le-e ʊn-ʊ 'ye 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu nyʊ -jeyi "nyɪ -nɪ mʊ, -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ -ke 'ɔ gba'a yibomʊ "we ʊn-ʊ 'ye 'ɪnmʊ -jeyi "nyɪ mʊ. Ʊn-ʊ 'ye-e 'ɪnmʊ dɪ "kpi "duu -mʊ 'le ʊn 'ke -kaa 'lɛ: Ɔ 'ke 'mɛ mo'o! 'Lɪkpʊ -nɪ'a Zelizalɛɛmʊ, -ʊ se'a -Lagɔ yibo, 'ɪnnʊ ʊn-ʊ 'ye 'ɪnmʊ -jeyi "nyɪ mʊ.

34Ʊbʊ 'mnʊ-ʊ 'ye-e 'ɪnmʊ 'cɪsɛ -mʊ, ʊn-ʊ 'ye-e 'ɪnmʊ -tʊtrɔ "yri-wʊnna -mʊ, ʊn-ʊ 'ye-e 'ɪnmʊ "sɛɛn -mʊ 'le ʊn 'ke 'ɪnmʊ 'lbha 'ɪn 'ke 'mɛ. -Bho 'wɪ 'sɔn, 'ɛ tanzɔ, 'le -Lagɔ 'ke 'ɪnmʊ glu -za, 'ɪn 'ke ti-nɪ -lrɛɛ. 'Ka-a Zezii 'lʊ 'ʊ "yi.

35'Bho 'mnɔ, Zebedee'a "yreetɪ, Zaakɪ -ke 'Zaan 'nyni-e Zezii li 'le ʊn na: -A'ba -Tɔyi, -a yi-o'o -a 'ke -ɪnmʊ lɛ -lue 'ybhaa, -ɪn 'ke -amʊ -bodɪ nʊ.

36Ɔ na: Leelɛ a 'ybha'a 'ɪn 'ke amʊ -bodɪ nʊ'a?

37'Le ʊn na: -Bho -a'a nyʊ'a -kɔkɔɔnɔɔ nyni a, 'wɔn -a -nɪ 'sɔn, 'bho -a'a 'zɔ'ɔ nyʊklɪgbɪ -ʊ 'ka -ɪnmʊ "yi kɔ ɔ, -a 'ke ʊ "du 'le -a -ke -ɪn 'ke nyʊ -kɔ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

38'Le ɔ na: Lɛ a-a 'ybha'a, a yibo 'ɛ 'zɔ 'nɪ? 'lɪn-ɪ dede-e amʊ ti, -ka 'kleyeɛɛ-ɛ 'ye'a 'ɪnmʊ "kpi 'pɪple mʊ, 'ɪn 'ke ɛ 'mʊ -zi -nɪ 'le 'ɪn 'ke 'mɛ ɛ, a 'bhɛɛ'ɛ 'kleyeɛɛ 'ke amʊ "kpi 'pɪple, a 'ke ɛ 'mʊ -zi -nɪ 'le a 'ke 'mɛ'ɛ?

39Ʊn na: -A 'bhɛɛ nɛ-o'o. 'Le ɔ na: Ɛ -nmɔ'ɔ -kaa-a ti. -Ka 'kleyeɛɛ-ɛ 'ye'a 'ɪnmʊ "kpi 'pɪple mʊ 'ɪn 'ke ɛ 'mʊ -zi -nɪ 'le 'ɪn 'ke 'mɛ ɛ, 'ka-a 'kleyeɛɛ-ɛ 'ye amʊ "kpi 'pɪple mʊ a 'ke ɛ 'mʊ -zi -nɪ 'le a 'ke 'mɛ.

40Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'bho lɛ -yɛ a 'ybha'a -laa'a damʊ, 'ɪn se 'bho 'ɛ "kpi wlu 'bhle, -bho ɛ -se -Lagɔ -nɪ -lue 'tɪn. 'An 'zɔ'ɔ nyʊklɪgbɪ -ʊ 'ka 'ɪnmʊ "yi kɔ ɔ, 'le 'ɪn -ke ʊn 'ke nyʊ -kɔ ɔ, ɔ -zʊ 'ʊ-ʊ 'bho see.

41Zezii'a -namʊ -bue -yʊ -sie'a 'bho 'wɔn'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ, ʊn -po'o-o Zaakɪ -ke 'Zaan 'cɛ -kwa,

42'le ɔ 'ye 'wa klɛ 'la ɔ 'ke ʊ 'tmʊʊ 'le ɔ na: A yibo'o-o, 'bhlɪkpɪyowli "we 'bhle-e nyʊ 'wa wɔnzika 'le 'wa nyʊklɪgbɪ-ɪ nʊ nɪ'e 'bho nyʊ "kpi 'wa wɔnkuɛ.

43A-bʊ -yʊʊ, 'le a'ba "klumʊ 'ɛ lɛtu'a -nʊ-ɛ -le! 'Le a'ba "klumʊ nyɔ -yɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke a'ba -klagba "du, ɔ "du 'bho a'ba klɛ kplokplo 'le ɔ 'ke a'ba 'zɔ'ɔ lbhʊnʊyi "du.

44-Yɔ 'bɔ'ɔ ti 'le a'ba "klumʊ -lrɛɛ ɔ 'ke amʊ -kɔ ɔ, ɔ -ya 'ɔ "bhuo 'zɔ ɔ 'ke a'ba klɛ'ɛ 'geyikpaan "du.

45'lnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu, 'ka-a 'ɪn -nɪ'o -lrɛɛ. Ɛ -se nyʊ 'ke 'ɪnmʊ lbhʊ -bodɪ nʊ, 'ɛ dɪ 'ɪn yi'e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ -ko. 'ln yi-o'o 'ɪn 'ke nyʊ lbhʊ -bodɪ nʊ 'le 'ɪn 'ke nyʊ "we'a -zɛgɛ'ɛ dɪ 'mɛ. -Bho 'ɪn 'mɛ ɛ, "nyinynidɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -ɪ kpʊn 'ʊ 'geyiɛ 'mʊ, 'ɪn 'ke ʊ 'le ɪ 'mʊ zetie. 'Ɛ dɪ 'ɪn yi'e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ.

46Zezii 'lʊ 'ʊ -kaa "yi, ʊn 'nyni-e -gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Zelikoo 'le ʊn 'ye zi. Zezii-e, 'ɔ -namʊ -ke nyʊ'a -dadudu -ʊ na 'nɔ 'bɪ, ʊn -nɪ'a zinamʊ, ʊn -yɛ'ɛ-ɛ 'bho -jolʊ wɔnli nyɔ -lue. 'Bho-o ɔ -de'e ti 'le ɔ-ɔ 'ybha'a zikamʊ mɔni. Ɔbɔ 'mnɔ, ɔ "lɔ-ɔ'o, 'ɔ 'nynɪ-ɪ 'mo-o Batimee, nyɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Timee, 'ɔ "yu mo'o.

47Ɔ 'wɔn'ɔ 'bɔ Nazalɛɛtɪkɔyi Zezii -nɪ'e zinamʊ, ɔ 'po-o wlu yayi, ɔ 'ye "wɔ 'le ɔ na: -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi Zezii'ɔ! -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi Zezii'ɔ! 'Bhlʊkpayowli Daviidɪ'a "nayu, 'ye 'an ngaze ɔɔ!

48Nyʊ-ʊ -die'a -kaa 'mʊ, -ʊ -nɪ'a 'bho -nanamʊ, ʊn 'kaa 'nɔ 'mʊ-ɛ 'le ʊn na: -Ɔɔ! 'Bhɔ zrɛ ke! 'Le ɔ 'ye 'bho 'kpa -lrɛɛ, ɔ 'ye "wɔ tenyɪ 'le ɔ na: 'Bhlʊkpayowli Daviidɪ'a "nayu'ɔ! -Alele! 'Ye 'an ngaze ɔɔ!

49Zezii nʊ'a -kaa, ɔ -nyna'a-a ti 'le ɔ na: A 'lɔ ɔ, ɔ 'ke yi. 'Le ʊn 'ye ɔ wlu kpa, ʊn na: -Ku "gwli, -sɔ 'mʊ, -ɪn 'ke mu, ɔ-ɔ 'la'a -ɪnmʊ-ɛ.

50A -gblee, ɔ -za'a 'ɔ -vilɔbana 'mʊ, -bu! ɔ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ɔ 'ye 'bho Zezii "troli mu,

51'le Zezii 'ye ɔ tidede, na: Lee -ɪn 'ybha'a 'ɪn 'ke -ɪn -bodɪ nʊ'a? Ɔ na: -A'ba -Tɔyi, 'ɪn 'ybha-o'o 'an "yri 'ke kati.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

52'Le Zezii na: -ln 'de-e -Lagɔ "gwli'a dı, mu, -ın 'pʊn-o'o. 'Bho -gbaa -lue 'mʊ 'ɔ "yri kati'o, ɔ-ɔ 'ye-e ti. -Da Zezii -nı'a munamʊ, 'le ɔ-ɔ na 'nɔ kli.

Maakı 11

1Zezii -ke 'ɔ -namʊ -nı'e-e -bhla 'le Zelizalɛɛmʊ -jeyi. -Bho nyɔ 'ke Zelizalɛɛmʊ mu, -gwlɛ 'sɔn -a zi'e li. Gwlɛ 'mnı, 'ya 'nynı-ı 'mo-o Bɛtıfazee -ke Bɛtanii. -Gɔgɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Oliviee'a -gɔgɔ, 'le 'ɛ "troli -bhoga, 'le-e ı-bı gwlɛ 'mnı -nı'o. -Da Zezii -ke 'ɔ -namʊ -nı'a 'le nyninamʊ 'le ɔ 'ye 'ɔ -namʊ'a "klumʊ'a nyʊ 'sɔn 'tmʊʊ.

2Ɔ na: A mu 'bho -gwlɔ -nı'a 'bho -a'ba nya 'mʊ. -Bho a -ka 'bho panamʊ-ʊ mu, a-a 'ye 'bho-o -sokofalegbuda -lue -yɛ -mʊ. Ɛ -mɔ-ɛ'ɛ-ɛ ti, nyɔ -see ɛ -bhla "kpi 'kpa ke. -Bho a nyni ɛ li, a bɔti nɛ ti, a 'ke ɛ 'ınmʊ -ya!

3-Bho nyɔ dede amʊ ti 'le ɔ 'ke -kaa 'lɛ: Koo a 'ke ɛ -nyna -ɛ -ke dı a-a bɔti 'nɛ ti'a?, a na: -A'ba -Kɔyi, Zezii 'ybhɛ ɛ'o. -Bho ɔ gwɛ "yi 'le ɛ 'ke 'traamʊ le -yɛ.

4'Le ʊn 'ye mu. Ʊn -ka 'bho-o nyni, -sokofalegbuda -nı'e-e 'bho "piemʊ -jolʊ wɔnli, ɛ -mɔ-ɛ'ɛ-ɛ 'bho -budu -lue wɔnyi ti 'le ʊn 'ye ɛ tibɔti ʊn -ke ɛ 'ke mu.

5Nyʊ-ʊ -nı'a 'bho, 'wa -lrʊʊ dede 'nʊ-ʊ ti 'le ʊn na: Lee a-a nʊ'o -kaa'a? Leedı a-a bɔti'e -sokofalegbuda 'mnɛ ti'a?

6-Ka Zezii 'tmʊʊ 'nʊ, 'ka-a ʊn 'lɛ'ɛ nyʊ 'mnʊ "yi 'le ʊn 'ye ʊ "yiti"tayi 'le ʊn -ke ɛ 'ye mu.

7Ʊn -ke ɛ nyni'a 'bho Zezii'a "troli, ʊn 'sro-o 'bho 'ɛ "kpi 'wa "yrii ti 'le ɔ 'ye 'bho 'ɛ "kpi 'kpa.

8Nyʊ-ʊ -nı'a 'bho, 'wa -dadudu 'sro-o 'wa "yrii -jolʊkpa "yi ti, 'le -lrʊʊ cɛ'ɛ -titi, ʊn 'ye ı -jeyi tipopo,

9'le, nyʊ'a 'plan, -ʊ na'a 'le Zezii'a nya -ke -yʊ na'a 'le 'ɔ le, ʊn-ʊ po'o wlu yayi 'le ʊn-ʊ 'lɛ'ɛ -kaa: -Lagɔ'ɔ 'nynı 'bhɛ "yi ɔ! -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, 'ınnɔ -nı'e yinamʊ, -Lagɔ -wʊnna nɔ "niti ɔ!

10Nyʊ'a -kɔkɔɔ'ɔ "yri'a 'bı-ı -nı'a -laa 'wlʊnamʊ, -ɛ -sɔ'ɔ -a'ba "na Daviidı'a nyʊ'a -kɔkɔɔ "kpi, -Lagɔ -wʊnna nɛ "niti ɔ! -Lagɔ -nı'a 'le yaku 'li'a 'nynı 'bhɛ "yi ɔ!

11'Ka-a ʊn -ke ɔ -na'o, ʊn 'ye Zelizalɛɛmʊ'a gwlɔ 'mʊ pa, 'le ɔ 'ye 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo mu. Ɔ nyni'a 'le, ɔ gbʊgbʊ'o-o ti, 'le, lı-ı zi'a 'le, ɔ 'ye ı "yriti"duu. "Jiazɔyrʊ nyni'a, 'le ɔ -ke 'ɔ -namʊ -bue 'yɔ 'sɔn 'ye Bɛtanii mu.

12Zɔ zı'a, ʊn -sɔ'ɔ-ɔ Bɛtanii, ʊn -nı'a 'le munamʊ, 'mʊ-ʊ 'lbha-a Zezii.

13'Le 'wa nya "sɛɛ, ʊn 'ye-e tu -lue li, 'ınnɛ 'mo-o figiee, 'ɛ ya'a wʊın -nı'e-e -dipeluu! Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ -pa -nı'e-e 'bho 'ɛ 'zɔ, ɔ 'ke 'bho -gbʊ, -bho ɔ 'bhɛɛ ɔ 'ke ɛ "bhi'a 'digbi gbı ya 'yee. Ɔ nyni'a 'bho, ɔ popo'a 'le 'ɛ ya, ɔ -see 'le "bhuo -lue 'tın 'yee, wʊın'a "sɛ-ɛ bhlɛ'ɛ ti -lukuluku! Ɛ -se bhubhuyiti ɛ -nı -kaa -ko, 'ɛ -trotronɔɔ-ɔ -see nyni ke'a dı mo'o,

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14'le ɔ 'ye ɛ gbobhla, ɔ na: Nyɔ'ɔ li 'tɔ -a'a "bhuo -le "kɔmʊkɔmʊ! Ɔ-ɔ bhla'a tu 'mnɛ gbo, 'ɔ -namʊ 'wɪn -ɪ 'bɔ.

15Ʊn zi 'ɛ li, ʊn 'nyni-e Zelizalɛɛmʊ. Zezii nʊ'a -kaa, ɔ 'pa-a 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo. Ɔ -ka 'le-e nyni, nyʊ -nɪ'e-e 'le 'pɛlʊ -po -nɪnamʊ. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, ʊn -ke nyʊ-ʊ de'a lɪ, 'le ɔ 'ye ʊ tinu. Nyʊ-ʊ zizia'a 'Wlomɛɛ'ɛ mɔni 'Zuifʊ'a nɛ "yi, ɔ 'ye 'wa -klugbɪ 'cɛti, nyʊ-ʊ po'a -kpakpɪ 'pɛlʊ, ɔ 'ye 'wa kpi tipopo.

16Nyʊ-ʊ "glo'a lɪ, -ʊ cɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo 'mʊ, ɔ 'ye ʊ ti-nyna, 'le ɔ na: A'ba cɛ 'tɔ -kaa -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo 'mʊ -le!

17Ɔ 'ye 'wa klɛ 'tmʊʊ 'le ɔ na: 'Le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li -kaa -Lagɔ 'lɛ'o: 'An -budu-u 'mo-o -budu -yɛ -ke 'li 'bhlɪkpɪ 'wee "kpi'a nyʊ 'ka yi ʊn 'ka 'ɪnmʊ wɔn gbo po. A-bʊ -yʊʊ, 'le-e a-a yi'o, a-a 'lbha nɪ'e nyʊ "yrabha 'mʊ, a-a "yri'e 'wa mɔni'a!

18-Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ -ke 'ɔ gba'a yibomʊ "we 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, 'gwlʊ -nyni 'nʊ-ʊ li. 'Ɛ dɪ, -ka ʊn 'ka -nyna ʊn 'ka Zezii 'lbha ɔ 'ka 'mɛ, ʊn-ʊ 'bɔ'ɔ 'na ti. 'Ɔ wlu-u 'kpʊn-o nyʊ'a -dadudu'a -pɔlʊ ti'a dɪ, ʊ-bʊ 'Zuifʊ'a nyʊklɪgbɪ 'mnʊ -see -bhla 'ybha ʊn 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ, -ɛkedɪmaa, nyʊ 'mnʊ'a -fanʊ 'lbhʊ -ʊ'o.

19"Jiazɔyrʊ nyni'a a, Zezii -ke 'ɔ -namʊ -sɔ'ɔ-ɔ Zelizalɛɛmʊ, ʊn 'ye mu.

20Zɔ zɪ'a, 'ɛ -drumasrɪn 'le ʊn-ʊ mu'o le. Ʊn -nɪ zinamʊ, 'le, figieetu Zezii bhla'a gbo, ʊn 'ye ɛ li'ye. Ɛ 'mɛ-o'o 'wee.

21'Piɛlɪ nʊ'a -kaa, ɔ popo'o-o 'ɛ "kpidɪ 'gwlʊti 'le ɔ na: -A'ba -Tɔyi, -a 'ye-e li'a? -Glaaple tu -ɪn bhla'a gbo, ɛ 'mɛ-o'o.

22-23Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le Zezii 'ye 'ɔ -namʊ 'wee 'tmʊʊ, ɔ na: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, nyɔ -yɔ de'a -Lagɔ "gwli, lɛ-ɛ -kmu'a "yi 'bho nyʊ 'wee'a "yigbeyi, -a 'ye -ɛ -nʊ -mʊ, ɛ -see -ɪnmʊ wɔnyi ti-nyna yi, lɛ"o lɛ-ɛ 'ye-e -ɪnmʊ 'mʊ'wɔɔn -mʊ. -Bho -a'a -pɔlʊ se 'kɔlʊ 'le -ɪn 'ke -Lagɔ "gwlide, lɛ -ɪn "si'a 'nynɪ, 'ɛ "yri'a 'bɪ-ɪ 'wlʊ-o'o.

24'Ɛ dɪ 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ, -bho -ɪn po -Lagɔ wɔn gbo 'le -ɪn 'ke ɔ lɛ 'ybhaa, de "gwli na, ɔ 'wɔn-o'o ɔ 'ke ɛ -ɪnmʊ "nyɪ, 'le ɔ-ɔ "nyɪ 'ɛ -ɪnmʊ -ziaka.

25-Bho -ɪn -kɔ ɔ wɔn gbo-o po a, 'le nyɔ'ɔ dɪ 'ke 'le -a'a 'limʊ -nɪ, 'ye 'ɔ ngaze 'le -ɪn 'ke 'ya dɪ 'bhɔ! -Bho -ɪn nʊ -kaa a, "lemnɪu, -a'a -tɪta -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, ɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ -a'a "nyinynidɪ'a dɪ 'bho 'ɔ "yigbeyi.

[26-Bho -ɪn se -kaa nʊ, -a'a -tɪta -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, ɔ -see -a'a ngaze 'ye yi 'le ɔ 'ke -a'a "nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ 'bho 'ɔ "yigbeyi.]

27'Ka-a Zezii 'tmʊʊ nʊ'o 'le ʊn 'ye Zelizalɛɛmʊ nyni, ʊn 'ye 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo pa. Ɔ -nɪ 'le tinanamʊ 'le -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ-e, -Lagɔ'ɔ gba'a yibomʊ -ke 'Zuifʊ'a -zigletumʊ -lrʊʊ-ʊ -nɪ'a 'bho 'ye ɔ linyni,

28ʊn 'ye ɔ tidede 'le ʊn na: Yɔɔ -ke "bhuo-o "nyɪ'e -ɪnmʊ "yiflɔɛ 'le -a sɪa nɪ'e -kaa nyʊ'a? Yɔɔ lbho'o -ɪnmʊ'a?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29'Le ɔ na: Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili. 'ln-ɪ dede-e amʊ dɪ -lue gbɛ ti. -Bho abʊ "du ɛ "kpi a, "lemnɪɪ nyɔ-ɔ -ke 'nynɪ 'mʊ 'ɪn-ɪ nʊ'a -kaa a, 'mna-a "si -ɔ 'nynɪ.

30'ln na, 'Zaan Batiisɪ -naa 'le, yɔɔ -ke "bhuo-o lbho 'ɔ 'le ɔ-ɔ batizee'e nyʊ'a? -Lagɔe, -ale nyunyu? A 'tmʊʊ 'ɪnmʊ!

31'Ɔ wlu 'mnɛ crʊ -ʊ'o 'le ʊn-ʊ 'kabha'o, ʊn-ʊ nʊ'o: Koo -a 'ke 'lɛ 'ya-a? -Bho -a na, -Lagɔ lbho ɔ'o, ɔ-ɔ 'ye-e, "lemnɪɪ, 'an "kpidɪ ɔ -za'a 'mʊ, leedɪ a -see ɪ "gwlide 'ya? -nʊ -mʊ.

32-Bho -a na, nyunyu lbho 'ɔ ɔ, ɛ -see nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho 'tʊ -nʊ yi, -ɛkedɪmaa, 'wa klɛ 'de-e "gwli 'Zaan Batiisɪ-ɪ 'mo-o -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi -ziaka. 'Le koo -a 'ke -nyna'a?

33'Le ʊn 'ye -kaa Zezii "yi'lɛ, ʊn na: -Yɔ 'ma-a 'Zaan Batiisɪ, -ɔ lbho 'ɔ, -a se ɔ yibo. 'Le ɔ na: Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili. -Bho ɛ -nɪ -kaa 'mʊ, "lemnɪɪ -ɔ lbho'a 'ɪnmʊ, 'mna -see ɔ 'nynɪ "si yi!

Maakɪ 12

1l zi'a -kaa a, Zezii 'po-o "yi -lue 'le ɔ na: Nyɔ -lue nʊ'a -kaa, ɔ "du-o -kpaa, tui-i tro'a "bhi ʊn-ʊ 'la'a lezɛɛn, 'le ɔ 'ye ɪ -lo. 'lnnɪ nyʊ-ʊ nʊ'o duvɛɛn 'mʊ. Ɛ-bɛ -kpaa 'mnɛ, ɔ -po 'nɛ-ɛ -gbatɪ "yrili, ɔ 'ye -dedeyibhie cɛ, ɔ 'ye ɛ lasoo tri 'le ʊn 'ke 'ɛ 'limʊ 'ya "bhi'a "ni 'mʊ"pli -nɪ. Ɔ 'po-o 'bho 'tide "lru -popo 'le ʊn 'ke 'bho -kpaa li-fuo -nɪ, ɔ 'ye ɛ lbhʊnʊmʊ lisie, -bho ʊn -zɛ ɛ, 'le ɔ -ke ʊn 'ke 'gble, 'le ɔ 'ye 'mʊ-sɔ, ɔ 'ye nya 'laga 'mʊ mu.

2'Ya -zazanɔɔ nyni'a a, ɔ 'lbho-o 'le lbhʊnʊmʊ 'mnʊ gbo 'ɔ 'gbaplemʊ'a "klumʊ'a nyɔ -lue, ʊn 'ke ɔ 'ɔ nɪ "nyɪ, ɔ 'ke ɪ 'le ɔ gbo kpa, 'le ɔ 'ye mu.

3Ɔ nyni'a a, 'ɪnnɔ ʊn kpʊn'o kwa 'mʊ ti, ʊn "sɛɛn'ɛ kplokplo. Ʊn -see ɔ lɛ "nyɪ ʊn 'ye ɔ tinu,

4'le -kpaayowli 'mnɔ 'ye 'le 'ɔ 'gbapleyi -lrɔɔ lbho. Ɔ nyni'a a, 'ɪnnɔ ʊn wa'a 'gʊ, ʊn kla'a nyanɪ 'mʊ kplokplo, ʊn -see ɔ lɛ "nyɪ, ʊn nu'o ti,

5'le ɔ 'ye 'le 'ɔ 'gbaplemʊ'a tannɔ lbho. Ɔ nyni'a a, 'ɪnnɔ ʊn 'lbha'o ɔ 'ye 'mɛ. Nyʊ'a klɛ ɔ-ɔ lbho'a 'le, 'ka-a ʊn-ʊ nʊ'o, ʊn-ʊ "sɛɛn tɔlʊ, ʊn-ʊ 'lbha -lrʊʊ ʊn-ʊ 'mɛ. 'Ka-a ɛ zi'o 'le 'ɔ 'gbaplemʊ'a klɛ 'ye "yiti-gwɛ.

6'Ɔ "yu'a 'dɛ -lue -ke dɪ ɔ -kma'a, 'ɔ "sɛ-ɛ -sie 'nɔ kwa 'mʊ. Ɔ-bɔ "yu 'mnɔ, 'ɪnnɔ ɔ 'bhɔɔ'ɔ gbɔ 'mʊ, ɔ lbho'o 'le lbhʊnʊmʊ 'mnʊ gbo. -Kaa ɔ-ɔ popo'o 'gwlʊti: 'An "bhuo'a "yu ma'a dɪ, -bho ɔ mu a, ʊn-ʊ 'ye ɔ 'bho "du mʊ. 'Le ɔ 'ye mu, ɔ 'ye nyni.

7Ʊn 'ye 'ɔ "yri a, -kaa 'wa "sɛ bhaga'o: 'Le nya 'wla -ɔ 'ye'a 'ɔ -tɪta'a -kpaa "kpi -zi mʊ, 'ɪnnɔ 'ka-a. 'Ɛ dɪ a-ba 'lbhɔ ɔ, ɔ 'ke 'mɛ, "lemnɪɪ -kpaa 'mnɛ ɛ, -a-bʊ 'ye ɛ 'tɔ -kɔ mʊ.

8A -gblee, ɔ-bɔ "yu 'mnɔ, 'ɪnnɔ ʊn kpʊn'o kwa 'mʊ ti, ʊn 'lbha'o, 'ɔ "ku ʊn po'o 'kwla.

9'Bho 'ɛ "kpi, Zezii -nyna'a-a ti, nyʊ-ʊ po 'ɔ -lokui, 'le ɔ 'ye ʊ tidede, 'le ɔ na: -Bho a popo 'gwlʊti 'le, lee ɔ-bɔ -kpaayowli 'mnɔ 'ke 'traamʊ nʊ 'tɔ'ɔ? 'ln-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, -

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

kpaayowli 'mnɔ-ɔ 'ye-e -yi -mʊ ɔ 'ke ʊ-bʊ lbhʊnʊmʊ 'lbha, ʊn 'ke 'mɛ 'le ɔ 'ke 'ɔ -kpaa nyʊ -lrʊʊ lisie.

10'Le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, wludie -gbɛ -nɪ'e 'le, 'ɪnnɛ 'lɛ'ɛ -kaa: Sʊkpʊ -budupomʊ -ba'a, ʊn nʊ'a ɛ se "yrili-nmɔ ʊn po'a ti, 'ɛ 'bɪ-ɪ 'ye-ɛ'o na 'ɪnnɛ -nmɔ'ɔ "yrili -ɛ -zi'e sɪkpɪ 'wee.

11Ɛbɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ -a'ba -Kɔyi -Lagɔ nʊ'o, -ɛ -nmɔ'ɔ "yri "kpi ti 'bho -a'ba "yigbeyi.

12Zezii 'lɛ'ɛ -kaa a, ɛ -see 'Zuifʊ'a nyʊklɪgbɪ 'tʊ nʊ, -ɛkedɪmaa, ʊn yibo'o-o na ʊ-bʊ ɔ "si'e 'nynɪ. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ ʊn-ʊ 'ybha'o ʊn 'ke ɔ kpʊn. Nyʊ'a -dadudu 'zi -ɔ gbo. 'Ɛ dɪ ʊn -see 'ybha ʊn 'ke ɔ -bhla kpʊn, -ɛkedɪmaa, nyʊ 'mnʊ'a -fanʊ 'lbhʊ -ʊ'o 'le ʊn 'ye ɔ "yiti"tayi ʊn 'ye mu.

13Zɔ -lue 'zɔ ɔ, ʊn 'lbho-o Faliziɛɛn gbɪ -ke Elɔɔdɪ'a -namʊ'a nyʊ -lrʊʊ ʊn 'ke Zezii ti'crɛ 'le ʊn 'ke ɔ dɪ -kpʊn,

14ʊn 'ye yi 'le ʊn na: -A'ba -Tɔyi, -a yibo'o-o -ɪn 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi. -Bho koo nyɔ "du nyɔklagba, -a'a ple 'ɔ "yri. 'Bho nyʊ'a "yigbeyi, -bho -ɪn -ka wlu, -a'a 'kɪkle wlu "yi. -Ka -Lagɔ nʊ'a nyɔ 'ke -na 'tɪn, 'ka-a -a tɔ'ɔ nyʊ. 'Le ʊn 'ye -kaa 'lɛ -lrɛɛ: 'Wlomɛɛ'ɛ 'bhlʊkpayowliklagba na: -A "pɛle lapoo. Ɛ -nmɔ'ɔ -kaa-a ti -a 'ke ɛ nʊ'a? -A "pɛle nɛ-ee, -ale -a'ba "pɛle nɛ -le? 'Tmʊʊ -amʊ!

15'Le ɔ na: A-a 'mo-o -mɪɛ 'sɔn wɔn 'mʊ 'bhlemʊ. -Ka a 'lɛ'ɛ -laa, ɛ -se 'ka-a a-a popo 'gwlʊti -ko. A-a 'bi-e -ɪnmʊ lemʊ ti a 'ke 'ɪnmʊ dɪ -kpʊn. 'Ɛ dɪ 'ɪn 'wɪn 'ɪ 'mʊti. A -ya 'ɪnmʊ mɔniyʊɛ 'mʊ 'ɪn 'ke ɛ 'ye 'le 'ɪn 'ke 'bho wlu "du!

16'Le ʊn -ke ɛ 'ye yi. Ɔ na: Nyunyɔlru -ke 'nynɪ-ɪ -nɪ'a -laa mɔniyʊɛ "kpi, yɔɔ -kɔ 'nɪ'a? Ʊn na: 'Bhlʊkpayowliklagba mo'o.

17Ɔ na: Kɪn. -Bho ɛ "du 'bhlʊkpayowli'a 'bhoduɛɛ'ɛ dɪ, a "du ɔ 'bho 'le a 'ke lapoo "pɛle! -Bho ɛ "du -Lagɔ'ɔ 'bhoduɛɛ'ɛ dɪ, a "du ɔ 'bho -lrɛɛ 'le a 'ke 'ɔ 'gwlʊdɪ nʊ! Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, wɔn 'mʊ -ʊ ti.

18A -gblee, 'le Zelizalɛɛmʊ, nyʊ'a 'plan-a -nɪ'a 'le -lrɛɛ, 'ɪnnʊ 'mo-o Sadiziɛɛn. -Kaa ʊn-ʊ tɔ'ɔ nyʊ, ʊn na: -Bho nyɔ 'mɛ ɛ, 'ɔ -sɔ glu. Zɔ -lue 'mnɛ 'zɔ, ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, 'wa -lrʊʊ -yɛ'ɛ-ɛ Zezii 'le ʊn na:

19-A'ba -Tɔyi, -kaa -a'ba "na Moyiizɪ po'o gba -nɛɛ, ɔ na: -Bho nyɔ 'bhle 'nynɔ 'le ɔ -ke ʊn -see "yu 'wlʊ, ɔ 'ke 'mɛ ɛ, 'le ɔ 'ke 'lotʊ'a "yunyukpasu 'bhle a, 'ɪnnɔ kpa'a 'ɔ -dɪgbanynɔ 'le ɔ -ke ʊn 'ke 'ɔ 'lotʊ'a "yu'a 'nynɪ 'mʊ "yu 'wlʊ -nɪ.

20'Bho-o 'lotʊ'a "nynuu -mɛɛsɔn -nɪ'o. Zɔ -lue 'zɔ, 'wa "klumʊ'a nyɔ -lue 'kpa-a 'nynɔ, ɔ -ke ʊn -see "yu 'wlʊ, ɔ 'ye 'mɛ,

21'le 'ɔ 'lotʊ'a "yu -lrɔɔ 'ye 'ɔ -dɪgbanynɔ kpa. Ɔbɔ -ke ʊn -see "yu 'wlʊ, ɔ 'ye 'mɛ -lrɛɛ.

22'Ka 'mnɔ ɔ, 'ka-a, -ʊ -sie'a 'bho, ʊn "luo'o -dɪgbanynɔ 'mnʊ 'mʊ -lue -lue, ʊn -ke ʊn -see "yu 'wlʊ, ʊn 'ye 'mɛ. -Dɪgbanynaakpʊ pa'a 'le, ʊn 'mɛ-o'o -lrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23'Ɛ dɪ, -bho -ɪn na 'le 'wɪ -lrɛɛ 'li 'mɛmʊ-ʊ 'ye-e glu -sɔ -mʊ a, ʊ-bʊ 'lotʊ'a "nynuu -mɛɛsɔn 'mnʊ 'le, koo 'wa "kpidɪ-ɪ 'ye -nɪ mʊ 'bho 'nynaakpʊ 'mnʊ'a damʊ'a? 'Wa 'wee kpʊ ʊ 'ko-o'o. -Bho ʊn -sɔ glu 'le, 'bho 'wa "klumʊ, 'yɔɔ -ke 'nynɔ ʊn 'ke "du'a? 'Tmʊʊ -amʊ!

24'Le Zezii na: -Yɛ 'ma-a 'mɛmʊ'a glusɔɛ'ɛ dɪ, a -see lɛ -lue 'tɪn 'mʊti'wɔn. A-a "maa-a a'ba "bhi, -ɛkedɪmaa, a se -Lagɔ'ɔ wlu yibo 'le a se 'ɔ wɔnkuɛ yibo -lrɛɛ.

25'ln-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, -da 'mɛmʊ-ʊ 'ye'a glu -sɔ -nɪ mʊ, kpʊkpɛɛ -see ti-nɪ yi. -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ -nɪ'a 'le yaku 'li, -ka 'wa tinɪɛ -nɪ'a, 'ka-a nyunyu'a tinɪɛ-ɛ 'ye -nɪ mʊ.

26-Bho a na 'mɛmʊ -see glu -sɔ yi a, a-a "maa-a a'ba "bhi. Dɪ Moyiizɪ 'wɔn'ɔ 'bɔ, ɔ 'cnɪ'a 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, -da -Lagɔ -nɪ'a 'le -gamnɪgɪ 'mʊ, dɪ ɔ 'tmʊʊ 'nɔ, a -see ɪ -bhla 'bɔ'wɔn ke? -Kaa ɔ 'lɛ'ɛ -kaa: A'ba "naklɪgbɪ "we, Ablaamʊ, Izaakɪ -ke Zakɔɔpʊ, 'ɪnmɔ -Lagɔ, 'ɪnmɔ -ke ʊn bhla'a -ybhɛybhɛtite, 'ɪnmɔ 'ka-a!

27'Ka-a -Lagɔ 'tmʊʊ'o Moyiizɪ. l-bɪ wlu 'mnɪ, 'ya 'zɔ -tɛ'ɛ 'mʊ-ɛ. 'Le ɛ 'mʊ Ablaamʊ, Izaakɪ -ke Zakɔɔpʊ "we 'mnʊ, ʊn 'mɛ-ɛ'o see. 'Le, -bho -Lagɔ na: 'lnmɔ -ke ʊn bhla'a -ybhɛybhɛtite, ɛ-ɛ 'tɔ-ɔ na, ʊn -nɪ'e-e -bhla ti 'bho 'ɔ "yigbeyi; -bho 'wla a, 'le ɔ 'ke ʊ glu -za. A -gblee, -kaabonyʊ -ke ɔ -na'a, 'ka-a 'wa 'wee -nɪ'o 'bho 'ɔ "yigbeyi. Lɛ a'ba 'wɔn'ɔ 'mʊti, 'ɪnnɛ 'ka-a! 'Ɛ dɪ 'ɪn nʊ'o na: A-a "maa-a a'ba "bhi.

28-Da Zezii -ke Sadiziɛɛn 'mnʊ -nɪ'a deponamʊ, -Lagɔ'ɔ gba'a yiboyi -lue-e -nɪ'e 'bho. -Ka Zezii "du'a Sadiziɛɛn "we'a wlu "kpi -ka -zɛgɛka, ɔ 'ye'a 'na li, ɔ 'nyni -ɔ li ɔ 'ke ɔ tidede 'le ɔ na: -A'ba -Tɔyi, 'le -Lagɔ'ɔ gba'a "klumʊ 'le, gba yɛɛ ku'o wɔn -a 'ke "yi-kpʊn -ɛ -zi'e 'ya 'wee'a?

29'Le ɔ na: -Lagɔ'ɔ gba -ɛ ku'a wɔn tenyɪ, 'ɪnnɛ 'ka-a: Izrayɛɛlɪkɔmʊ, a po -lokui, -a'ba -Kɔyi, -Lagɔ -nɪ -lue 'tɪn, 'ɪnnɔ 'mo-o -Lagɔ.

30'Ɛ dɪ -ɪn 'ke -a'a -Kɔyi -Lagɔ'ɔ dɪ -kma. -ln 'ke ɔ -a'a -pɔlʊ'a klɛ -jeyi "nyɪ 'le -a'a 'gwlʊtipopoɛ'ɛ klɛ ti -ɪn 'ke 'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ, lɪ 'wee -a nʊ'a, -ɪn 'ke ɪ nʊ 'ɔ dɪ. -Kaa -ɪn 'ke 'ɔ dɪ -kma.

31-Lagɔ 'mnɔ'ɔ gba'a 'sɔnnɛ, -ɛ ku'a wɔn, -a 'ka "yi-kpʊn -lrɛɛ, 'ɪnnɛ 'ka-a: -Ka -ɪn -kma'a -a'a "bhuo'a dɪ, -kma -kaa -ɪn -bonyunyɔ'ɔ dɪ! Gba -lrɛɛ, -ɛ 'ka wɔnku, -ɛ 'ka ɪ-bɪ 'sɔn -nɪɪ -zi, ɛ se -nɪ.

32Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ na: Kɪn, -a'ba -Tɔyi, 'ka-a mo'o. -Ziadɪ -ɪn -nɪ'e 'mʊzanamʊ. -A'ba -Kɔyi -Lagɔ, ɔ -nɪ -lue 'tɪn, 'ɪnnɔ 'mo-o -Lagɔ. 'Bho 'ɔ "yigbeyi -Lagɔ -lrɔɔ se 'bho -nɪ.

33'Le ɛ 'mʊ nyɔ 'ke 'ɔ dɪ -kma mo'o 'le ɔ 'ke ɔ 'ɔ -pɔlʊ'a klɛ -jeyi "nyɪ, 'le 'ɔ 'gwlʊtipopoɛ'ɛ klɛ ti ɔ 'ke 'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ, lɪ 'wee ɔ 'ka nʊ, ɔ nʊ ɪ 'ɔ dɪ! -Kaa ɔ 'ke 'ɔ dɪ -kma. -Ka ɔ -kma'a 'ɔ "bhuo'a dɪ, 'ka-a ɔ 'ke 'ɔ -bonyunyɔ'ɔ dɪ -kma. 'Bho -Lagɔ'ɔ 'sragazanamʊ, -ka nyɔ-ɔ ya'a nmi ʊn-ʊ 'lbhɛ 'ɛ ʊn-ʊ po 'ɛ "yri muaa 'wee, -a 'ye 'na-a -nʊ -mʊ kplokplo, -a 'ye-e lɪ -lrɪɪ -ya -mʊ 'le ʊn 'ke ɪ 'sraga 'mʊ -za kplokplo, -bho koo -

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɪn nʊ -kaa, bhubhuyiti'a lɪ mo'o. l-bɪ gba 'sɔn -nɪɪ, -bho -ɪn -kpʊn nɪ "yi, 'ɪnnɪ ku'o wɔn, -ɪ -zi'e 'sragazɛɛ.

34Nyɔ 'mnɔ -zɛ 'ɛ -kaa 'mʊ -ka -zɛgɛka, Zezii na: -ln -nɪ'e-e -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ'ɔ dɪ'a 'zɔ 'mʊtiwɔnnamʊ 'le ɔ 'ke -ɪnmʊ -kɔ. Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, nyɔ -lrɔɔ -see 'tɔ 'ybha ɔ 'ke ɔ dɪ -lrɪɪ tidede.

35l zi'a -kaa a, Zezii mu'o 'le-e -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo. Ɔ nyni'a 'le, -da ɔ -nɪ'a nyʊ -tɔnamʊ a, ɔ dede 'nʊ-ʊ dɪ -lue gbɛ ti 'le ɔ na: -Lagɔ'ɔ gba'a yibomʊ "we na: -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi 'pʊʊn'a nyʊ -ɔ 'ka yi, -a'ba "na Daviidɪ'a "nayu ɔ 'ke "du. Kɪn, 'ka-a mo'o.

36'Le, ɛ-bɛ wlu 'mnɛ, 'ɛ 'zɔ'ɔ 'nynɪ -mɛ'ɛ? Ɔ-bɔ Daviidɪ 'mnɔ'ɔ "bhuo, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'tmʊʊ nɔ-o'o ɔ 'ye wlu -nɛɛ 'cnɪ: 'An -Kɔyi -Lagɔ 'tmʊʊ'o -kaa 'an -Kɔyi: -Zi -laa 'an "troli -ɪn 'ke ti-de 'le 'ɪn 'ke -a'a tʊ'a nyʊ wɔn-zi.

37-Bho Daviidɪ 'lɛ -kaa a, "lemnɪɪ -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, 'ɪnnɔ ɔ-ɔ "si'e 'nynɪ ɔ-ɔ 'la'a 'ɔ -kɔyi. Ɔ-bɔ 'ma-a Daviidɪ'a "nayu, -bho Daviidɪ -kɔ ɔ 'ɔ -kɔyi-i 'la 'le, koo 'ɛ 'zɔ -nɪ'e 'mʊ'a? Nyʊ'a -dadudu-u 'po-o -bhla Zezii -lokui 'le 'bʊbʊa 'mʊ.

38Zɔ -lue 'zɔ, ɔ -nɪ 'ʊ -tɔnamʊ, ɔ na: 'Bho -Lagɔ'ɔ gba'a yibomʊ'a damʊ, a "du a'ba "bhi "yrili! -Bho ʊn -pa 'wa 'nynɪbhlevilɔbanɪ 'mʊ, -bho -die -gwɛ 'le, ʊn 'ybha-o'o nyʊ 'ke ʊ 'yra, ʊn 'ke ʊ 'bho "du 'le ʊn -ke ʊn 'ke 'yɪye.

39'Le -Lagɔwlu'a 'licɪaanbidi 'li ʊn 'ybha-o'o ʊn 'ke kpizɪgɪ "kpi -de 'le nyʊ 'ke ʊ 'yra. -Bho nyʊklɪgbɪ "du gɔ 'le ʊn 'ke ʊ 'la a, ʊn 'ybha-o'o ʊn 'ke 'nynɪbhlekpi "kpi -de 'le nyʊ 'ke ʊ 'yra -lrɛɛ.

40-Bho ʊn -ka -Lagɔ wɔn gbo-o po, nyʊ 'ke ʊ 'bho "du'a dɪ, 'ka-a ʊn 'bhle ɛ'o kplokplokplo. Ʊn-ʊ nʊ'a -bhla -kaa a, ʊn-ʊ 'lbha-a -dɪgbanynʊkpakpɪ "yrabha 'mʊ 'le ʊn-ʊ zʊ 'ʊ lɪ kwa 'mʊ. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, -Lagɔ-ɔ 'ye -ʊ -zigle -tu -mʊ tenyɪ.

41A -gblee, 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo mɔnilipolɪ -nɪ'e 'le. Mɔni ʊn-ʊ "nyɪ'a -Lagɔ ɔ, 'le-e ʊn-ʊ po ɪ'o. 'Ya -lue "troli Zezii -de'e ti. -Ka nyʊ-ʊ po'a 'le mɔni 'le ɔ-ɔ gbʊ'o 'na ya. "Wlilɪbhlemʊ "we-e yi'a, ʊn-ʊ po'o 'le-e mɔni'a -dadudu,

42'le 'nynaakpʊ -lue 'ye yi. "Pʊanlbhadɪgbanynaakpʊ mo'o. Ʊn nʊ'a -kaa, ʊn po'o 'le-e mɔniyɔ 'sɔn.

43Ʊn po 'ɪ 'le, Zezii "bhiti'e-e 'le 'ɔ -namʊ gbo, ɔ 'ye ʊ 'tmʊʊ, ɔ na: A 'ye-e 'nynaakpʊ -nʊʊ li'a! Mɔniyɔ 'sɔn, 'ɪnnɪ ʊn po'o 'le mɔnilipolɛ 'li. -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, ʊ-bʊ -dɪgbanynaakpʊ -nʊʊ, 'mna-a'a damʊ, 'ɪnnʊ po'o 'le mɔni'a -dadudu, -ʊ -zi'e nyʊ 'wee po'a 'le mɔni.

44-Ɛ -ke dɪ 'ɪn 'lɛ'ɛ -kaa, 'ɪnnɛ 'mo-o, nyʊ -yʊ po'a 'le mɔni'a -dadudu, mɔni -ɪ se'a dɪ "kpi 'bhle, 'ɪnnɪ ʊn po'o 'le. -Yɛ 'ma-a ʊ-bʊ a, mɔni -gbɪ ʊn 'bhle'a ʊn 'ke 'ka li, 'ya klɛ ʊn po'o 'le.

Maakɪ 13

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

[1]l zi'a -kaa a, Zezii -ke 'ɔ -namʊ 'da-a 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo. -Da ʊn -nɪ'a 'danamʊ, 'wa "klumʊ'a nyɔ -lue 'tmʊʊ nɔ-o'o, ɔ na: -A'ba -Tɔyi, -gblee, sɪkpɪmii -ke "bhi ʊn -po -nɪ'a -bidi -nɪɪ, 'ya gʊgɔbolɛ se -nɪ. -Ka -zɛgɛka'a "bhuo ʊn po ɪ'o 'le ɪ -nmɔ'ɔ "yrili tenyɪ.

[2]'Le ɔ na: Kɪn, -bidi -a 'ye'a li a, ʊn-ʊ 'ye -ɪ -wa -mʊ 'wee 'le ʊn 'ke ɪ ti-za, 'ya lɛ -lue komu -see 'bho -sie yi.

[3]Ʊn gwɛ'ɛ "zrɔpoɛ "yi a, 'le Zezii 'ye 'le Olivieegɔgɔ "kpi 'ya, 'Ɔ -namʊ'a "klumʊ'a nyʊ nyiɛ: 'Piɛlɪ, Zaakɪ, 'Zaan -ke Andree, 'wa "sɛ-ɛ -ke ɔ mu'o. 'Le -gɔgɔ "kpi 'mnɔ, 'le-e ʊn -de'e ti. 'Nɔɔ ʊn -de'a ti, -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo-o ge 'ʊ "yi "tɪklɪlɪ. 'Le ʊn 'ye Zezii tidede, ʊn na:

[4]-Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a "kpidɪ -ɪn -za'a 'traamʊ ʊn-ʊ 'ye'a -wa mʊ 'le, -bhlaaka 'ɛ -nɔɔ 'ke nyni'a? l-bɪ wlu 'mnɪ, -bho 'ya "yri'a 'bɪ -ka 'wlʊ, leelɛ -a 'ke ɪ 'mʊyibo -nɪ'a? 'Tmʊʊ -amʊ!

[5]'Le ɔ 'ye ʊ "dɪ 'mʊ "du ɔ na: A "du a'ba "bhi "yrili, 'le nyɔ -kaa amʊ -tɔɔ "yrili"maa.

[6]Nyʊ'a -dadudu-u 'ye-e -yi -mʊ 'le ʊn 'ke 'an 'nynɪ 'mʊ"luo, ʊn 'ke -kaa 'lɛ -lue -lue, 'lnmɔ -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, 'ɪnmɔ 'ka-a! 'Ka-a ʊn-ʊ 'ye 'lɛ mʊ 'le ʊn 'ke nyʊ'a -dadudu dɪ "yrili"maa.

[7]'Bho 'mnɔ, -bho tʊɪ -ka 'le a "bhli-i vɔɛ, -sɪanyɪ'a 'lbha amʊ -le! -Bho a 'wɔn 'le 'bhlɪkpɪ -lrɪɪ "kpi'a tʊ'a vɔvɔɔ'ɔ "dɪ 'bɔ, -sɪanyɪ'a 'lbha amʊ -le -lrɛɛ! Tʊɪ 'mnɪ, ɪ-ɪ 'ye-e -vɔ-ɛ -mʊ. Ɛ -se -bhla 'kmʊ'a "yitiinɔɔ -ko.

[8]'Bhlʊkpa -lrɛɛ'ɛ nyʊ -ke 'bhlʊkpa -lrɛɛ'ɛ nyʊ-ʊ 'ye-e tʊ -vɔ -mʊ 'le 'bhɪɔ -lrɔɔ'ɔ nyʊ -ke 'bhɪɔ -lrɔɔ'ɔ nyʊ 'ke vɔ. 'Le 'bhlɪkpɪ'a -dadudu "kpi 'bhlʊkpa-a 'ye -trɛ mʊ 'le 'mʊ 'ke 'le 'bhlɪkpɪ'a -dadudu "kpi tiyi. 'Ya 'wee-e 'mo-o 'kleyeɛɛ 'mʊ 'nyaanamʊ.

[9-10]'Bhlɪkpɪ 'wee "kpi'a nyʊ 'ke -Lagɔ'ɔ "dɪzɪgɪ 'bʊ'wɔn -tanyɪ-ɔ, 'le 'ɛ "yitiinɔɔ 'ke nyni mo'o. -Yɛ 'ma-a a-bʊ, a "du a'ba "bhi "yrili, dɪ 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'a amʊ, 'ya damʊ. 'ln na, ʊn-ʊ 'ye-e amʊ -zigle -tu -mʊ, 'le -Lagɔwlu'a 'licɪaanbidi 'li ʊn-ʊ 'ye-e amʊ "sɛɛn -mʊ. 'An dɪ ʊn-ʊ 'ye amʊ -kpʊn mʊ 'le ʊn 'ke amʊ 'bhlɪkpɪyowli -ke 'bhɪɔ "we'a wɔnyi kpa 'le ʊn 'ke amʊ -zigle -tu. 'Bho 'wa "yigbeyi 'an "dɪ a-a 'ye -za mʊ.

[11]-Bho a nyni 'le -zigle 'mʊ ti a, 'bho dɪ -yɪ a 'ka 'mʊ-za, 'ya damʊ, nymɔ'ɔ "si amʊ 'gwlʊ -le, -ɛkedɪmaa, 'bho 'mnɔ, dɪ a-a 'ye'a 'mʊ-za mʊ, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ye ɪ amʊ -tɔ mʊ, le a 'ke ɪ 'mʊ-za!

[12]Nyʊ -lrʊʊ, -bho koo ɛ "du 'wa 'lotʊ'a "nynuu o, 'le ɛ 'ke 'wa "yreetɪ "du o, ʊn-ʊ 'ye -ʊ tʊ wɔn-po -mʊ 'le nyʊ 'ke ʊ 'lbha ʊn 'ke 'mɛ. 'Le -lrʊʊ 'ke 'wa -kɔkɔmʊ tʊ wɔnpo 'le nyʊ 'ke ʊ 'lbha 'le ʊn 'ke 'mɛ.

[13]A-bʊ -yʊʊ, 'an 'nynɪ a 'bhle'e "kpi'a dɪ, nyʊ 'wee-e 'ye-e amʊ 'mʊ'nyɛ -mʊ. 'Ka-a ɪ-ɪ 'ye 'mʊ-nɪ mʊ. Nyɔ -yɔ 'ye'a 'kpa "yi -ku mʊ, -ɔ 'ye'a 'ɪnmʊ "srii mʊ "kɔmʊkɔmʊ, 'ɪnnɔ 'ye 'pʊn mʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14A -gblee, lɛ ʋn-ʋ 'la'a "nyinynilɛ, -ɛ nyni'a 'bhlʋkpa wɔn, 'ɪnnɛ 'ye -yi mʋ, 'le, -da ɛ se'a ti-nmɔ ɔ, ɛ 'ke 'bho -nɪ. (Wlu -nɪɪ, ɪ 'bhle-e 'zɔ. Nyɔ -yɔ zrɪ 'ɪ a, ɔ -de nɪ -pɔlʋ ti 'le ɔ 'ke ɪ 'mʋti'wɔn!) -Nɔɔ -ke ti lɛ 'mnɛ-ɛ 'ye'a -yi mʋ a, -yʋ 'ma-a Zideekɔmʋ a, ʋn ple ʋn 'ke 'le trɪ "kpi mu!

15"Bhlegbo'a -da nyʋ-ʋ po nɪ'a "zrɔ "jiazɔ ɔ, nyɔ-ɔ 'ye'a 'bho -nɪ mʋ, -bho 'ɛ -nɔɔ nyni a, 'ɔ pa 'le 'ɔ -budu 'li, 'ɔ "luo 'ɔ -kɔkɔlɛ 'mʋ -le! Ɔ -cɛ -nɪ 'bho ɔ 'ke ple -nalo!

16Nyɔ -yɔ 'ye'a -kpaa 'mʋ -nɪ mʋ, 'ɔ yi gwlɔ 'mʋ, 'ɔ pa 'le 'ɔ "bhlegbo, 'ɔ "luo 'ɔ "yriɛ 'mʋ -le! Ɔ -cɛ -nɪ 'le ɔ 'ke ple -nalo!

17-Yeee! Ngazedɪ! 'ɛ -nɔɔ ti, 'nynʋkpakpɪ-ɪ 'ye'a -nɪgblɪɪ 'bhle mʋ -ke -yʋ 'ye'a 'nyanyayreetɪ "kpi'bhle mʋ, ʋn-ʋ 'ye-e -sɪa -mʋ tenyɪ "sɛ!

18'Ɛ dɪ, a bhade -Lagɔ li 'le ɛ -kaa "gudabhla yi, -ɛkedɪmaa, ɛ-ɛ 'ye-e wɔn-ku -mʋ tenyɪ.

19'Ɛ dɪ 'ɛ -nɔɔ ti'a 'kleyeɛɛ 'sɔnnɛ -see -nɪ yi. Ɛ-ɛ 'ye-e wɔn-ku -mʋ tenyɪ. -Da -Lagɔ -ya'a 'kmʋ ti, ɛ -kaa -zɪan "kpi-i bhla, nyɔ -see 'ɛ 'kleyeɛɛlɛtu 'ye ke -bhla. Ɛbɛ 'mnɛ, -bho ɛ zi, nyɔ -see 'tɔ 'ɛ -lrɛɛ 'ye yi "kɔmʋkɔmʋ.

20-A'ba -Kɔyi 'mnɔ -see 'ybha nyunyu'a 'wee 'ke -gwɛ'ɛ dɪ ɔ 'ybha'o ɔ 'ke ɛ-bɛ 'kleyeɛɛ 'mnɛ'ɛ 'wɪ "yi"pli. 'Ɔ -nʋ ɔ -za'a 'bho'a dɪ, ɔ-ɔ 'ye 'wɪ 'mnɪ "yi"pli mʋ 'le ʋn 'ke 'kleyeɛɛ wɔn 'mʋ cɛ.

21Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, -bho nyɔ na: -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ, 'ɪnnɔ -nɪ'e -laa, 'le ɔ 'ke na: 'lnnɔ -nɪ'e 'lelaa, nʋ a, a'ba 'lɪ ɪ -ziadɪ -le!

22Nyʋ-ʋ 'ye-e 'mʋ-sɔ -mʋ 'le ʋn 'ke 'wa "bhi -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ 'la. Ʊn-ʋ 'ye-e -kaa 'lɛ -mʋ, ɛ -se -Lagɔ -zʋ ʋ 'bho -ko. -Lrʋʋ-ʋ 'ye-e -kaa 'lɛ -mʋ: -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʋtizamʋ -a "du'o. Ɛ -se -Lagɔ lbho ʋ -ko -lrɛɛ. Ʊbʋ 'mnʋ, wɔnkulɪ 'ka -tɔ na, -Lagɔ'ɔ -nʋ ʋn "du'o, ʋn-ʋ 'ye -ɪ -nʋ -mʋ. 'Ka-a ʋn-ʋ 'ye -nʋ mʋ, 'le, -yʋ -ke "bhi 'ma-a -Lagɔ'ɔ -nʋ ɔ -za'a 'bho, ʋn 'ke ʋ -tɔɔ "maa.

23'Ɛ dɪ, 'an -namʋ-a, 'bho ɪ-bɪ dɪ 'wee 'mnɪ'a damʋ, a "du a'ba "bhi "yrili, -ɛkedɪmaa, 'ɪn 'tmʋʋ'o amʋ-ɛ see.

24A -gblee, -bho 'kleyenɔɔ 'mnɛ zi a, 'yrʋ-ʋ 'ye-e -kpe -mʋ 'le -kuyre 'ke kpʋn 'le 'cʋ -see -fan yi,

25'le 'cʋdrɪ 'ke 'le yaku "yi 'wlʋ, ɪ 'ke 'zɔ 'kpa 'le lɪ 'wee -nɪ'a 'le yaku "yi 'ke gbugbluo.

26-Bho lɪ'a klɛ 'mnɪ zi 'tɔ -kaa a, 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu-u 'ye-e 'le yaku'a -druku 'mʋ -yi -nɪ -mʋ. Wɔnkuɛklagba -Lagɔ "nyɪ'a 'ɪnmʋ, 'le ɛ 'mʋ 'ɪn-ɪ 'ye -yi -nɪ mʋ 'ɪn 'ke nyʋ -kɔ. -Ka 'yrʋ'a -vlavlɪ -nɪ'a, 'ka-a 'ɪn-ɪ 'ye -nɪ mʋ 'le nyʋ 'ke 'ɪnmʋ li'ye.

27'Le 'ɪn 'ke -Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ 'bhlɪkpɪ'a "kete 'wee "yi lbho ʋn 'ke mu, -Lagɔ'ɔ -nʋ -yʋ ɔ -za'a 'bho, 'le ʋn 'ke 'wa klɛ 'la, ʋn 'ke ʋ "lru'gbʋʋ.

28Tu ʋn-ʋ 'la'a figiee, 'ɛ 'mʋyibolɛ ɛ-ɛ tɔ'ɔ amʋ a, a 'wɛn ɛ 'mʋti -ka -zɛgɛka! Tu 'mnɛ, -bho ɛ -ka tɔpɔ ɔ, "lemnɪɪ 'ɛ -trotronɔɔ -nɪ'e-e nyninamʋ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29-Ka -lue 'mnɔ ɔ, dı 'ın -za'a -laa 'mʊ, -bho 'ya "yri'a 'bı -ka 'wlʊ a, -ka 'an leyinɔɔ "kɔɔ'ɔ gbo, a yibo 'na.

30-Ziadı 'ın-ı za'a amʊ -bodı 'mʊ, nyʊ-ʊ -nı'a 'traamʊ ti, 'wa "klumʊ'a nyʊtɔlʊ -see 'mɛ yi 'le ıbı 'mnı'a "yri'a 'bı 'ke 'wlʊ.

31'ln na, -bho koo yaku -ke 'bhlʊkpa -sɔ ti, 'an wɔn 'mʊ'a wlu 'mo-o -ziadı, ɛ -see 'plʊ 'kpa yi "kɔmʊkɔmʊ.

32'Le Zezii 'ye ʊ "dı 'mʊ "du, ɔ na: -Nɔɔ -ke ti ıbı 'mnı'a "yri'a 'bı-ı 'ye'a 'wlʊ mʊ, nyɔ se ɛ yibo. -Lagɔ'ɔ -dalbhomʊ -nı'a 'le yaku 'li'a "bhi se ɛ yibo, 'ınmɔ, -Lagɔ'ɔ "yu'a "bhuo, se ɛ yibo. 'An -tıta -Lagɔ -nı -lue, 'ınnɔ yibo nɛ'o.

33'Ɛ dı a "du a'ba "bhi "yrili, a'ba 'mate ti -le, a yaa 'mʊti, -ɛkedımaa, -nɔɔ -ke ti 'ın-ı 'ye'a le -yi mʊ, a se ɛ yibo.

34-Ka, -bho nyɔklagba -ka 'lıkpada-a mu 'le ɔ-ɔ sie'a 'ɔ "bhlegbo 'ɔ lbhʊnʊmʊ li, ɔ-ɔ 'gblee 'nʊ lbhʊ "yiti -lue -lue 'le ɔ-ɔ 'tmʊʊ'a -kaa "bhlegbo'a lifuoyi: -Fuo "bhlegbo li, -a'a 'mʊ -le!, 'ka-a ɛ -nı'e 'mʊ.

35-Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a 'ın-ı "du'o amʊ "dı 'mʊ: 'ɛ dı a yaa 'mʊti, a'ba 'mate ti -le, -ɛkedımaa, 'ınmɔ, a'ba -yowli, -nɔɔ -ke ti 'ın-ı 'ye'a le -yi mʊ, a se ɛ yibo. -Bheje -bho -kʊtamnı -ka 'mʊti-ikpe maa, -bheje dodogwia maa, -bho -antanyısʊʊn zro maa, -bheje -bho zɔ'ɔ "yri -ka 'le-e yi maa, a se yibo.

36-37'ln-ı 'ye-e -yi -mʊ 'ın 'ke amʊ 'zɔ'daa. 'Ka 'mnɔ'ɔ dı, a'ba 'mate ti -le, a yaa 'mʊti! "Dı 'ın-ı "du'a -laa amʊ 'mʊ, nyʊ 'wee'a lɛ mo'o.

Maakı 14

1'Zuifʊ "we'a zʊn 'li'a gɔklagba ʊn-ʊ 'la'a 'Paakı, 'ɛ 'wı -nı'e-e nyninamʊ. -Bho ɛ-bɛ gɔ 'mnɛ'ɛ 'wı nyni a, "flɔɔ se'a 'ɛ "buulɛ gbo'bhle, 'ınnɛ ʊn-ʊ li'o. 'Wa li "flɔɔ -lrɛɛ 'le 'wı -mɛɛsɔn-ɔ zi'o. Ɛ-bɛ gɔ 'mnɛ, 'ɛ 'wı 'sɔn-ɔ -sie'e 'bho nya, 'le -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklıgbı -ke 'ɔ gba'a yibomʊ "we-e bhaga'a dı, -ka ʊn 'ka -nyna ʊn 'ka Zezii fɛ 'zɔ -pa 'le ʊn 'ke 'ɔ kpʊn, ʊn 'ke 'ɔ 'lbha ɔ 'ka 'mɛ, ʊn-ʊ 'bɔ'ɔ 'na ti.

2'Ɛ dı 'wa "sɛ 'tıtmʊʊ'o 'le ʊn na: -Bho -a 'ke ɔ kpʊn a, -a'ba -kpʊn -nı nɔ 'bho gɔ'ɔ zɔ -le! 'Bho 'mnɔ ɔ, nyunyu -die'e-e "yi, ʊn -kaa -amʊ tʊ gbo -ya.

3Ɛ-bɛ -nɔɔ -lue 'mnɛ 'li, Zezii -nı'e-e 'bho Bɛtanii. Nyɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Simɔɔ, -ɔ 'pʊn'a lalʊ wɔn 'mʊ, 'bho 'ɔ "bhlegbo ɔ -nı'o. Zezii -nı linamʊ 'le 'nynaakpʊ -lue 'ye ɔ 'bho -yɛ. Ʊn 'bhle-e kpanatoope -lue -kwa. Sʊkpʊ ʊn-ʊ 'la'a alıbaatı, 'ɛ kpana mo'o. 'Cna -lue -gbɛ -nı'e 'le 'ɛ 'limʊ. Ɛ-bɛ 'cna 'mnɛ, 'ınnɛ 'mo-o 'naadı. Ɛ-ɛ 'po-o ngnɛzɛgɛ 'le 'ɛ 'pɛlʊ -kmu'o "yi tenyı. Kpana 'mnɛ, 'ınnɛ ʊn 'bhle'e kwa ʊn 'ye yi. Ʊn nyni'a Zezii li, ʊn 'cɛ -ɛ "lru "yi, 'ɛ 'limʊ'a 'cna-a -nı'a 'le, 'ınnɛ ʊn 'wlɔ 'ɔ "lru.

4'Nynaakpʊ 'mnʊ nʊ'a -kaa a, nyʊ-ʊ -nı'a 'bho, ɛ -see 'wa "klumʊ'a nyʊ -lrʊʊ 'tʊ nʊ 'le 'wa "sɛ-ɛ "wʊnwan'o 'le ʊn-ʊ 'lɛ'ɛ -kaa: -Ɔɔ! A -gblee, 'cna -ɛ -ke 'pɛlʊ-ʊ -kmu'a "yi, 'ınnɛ ʊn lʊkwla'a ti. 'Kla se "yrili-nmɔ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5-Bho ɛ -po-ɛ 'kɪ 'pɛlʊ, ɛ 'bhɛɛ'o ɛ 'ke nyɔ'ɔ zʊn 'li'a "pɛlemɔni 'mʊ-zi 'le ɪ 'ke "pʊanlbhamʊ "yiti'gble-ɛ, 'le ʊn-ʊ wlu 'nʊ "lruli.

6Zezii 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ɔ na: A -zʊ ʊ wɔn li! Leedɪ a-a sɪa nɪ 'nʊ'a? A'ba nʊ -kaa -le! Lɛzɛgɛ ʊn nʊ'o 'ɪnmʊ "lruli.

7-Yʊ 'ma-a "pʊanlbhamʊ a, a -ke ʊn -nɪ'e-e -bhla 'nɔɔ "kɔmʊkɔmʊ. -Bho a 'ybha, a 'bhɛɛ'o a 'ke ʊ -zɪgɪ "lrulinʊ. 'lnmɔ -yɔɔ, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'le a'ba "klumʊ 'wlʊ -mʊ 'ɪn 'ke 'mɛ.

8-Bho 'ɪn 'mɛ, -bho nyʊ -ka 'ɪnmʊ ti-inmaze, 'cna ʊn 'ka 'ɪnmʊ "lru'wla, 'ɪnnɛ ʊn 'wla'a -laa 'ɪnmʊ "lru -nalo. Lɛ -yɛ ʊbʊ 'bhɛɛ'ɛ, 'ɪnnɛ ʊn nʊ'o.

9-Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a -bodɪ 'mʊ, ʊ-bʊ 'nynaakpʊ 'mnʊ, lɛ ʊn nʊ'a, nyʊ-ʊ 'ye-e 'ɛ "dɪ -za -mʊ "kɔmʊkɔmʊ. 'Nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, -da 'wee ʊn-ʊ 'ye'a -Lagɔ'ɔ "dɪzɪgɪ -kpa mʊ, ʊn-ʊ 'ye-e 'wa "kpidɪ 'mʊ-za -mʊ.

10l zi'a -kaa a, Zezii'a -namʊ -bue 'yɔ 'sɔn'ɔ "klumʊ'a nyɔ -lue, Zidaa Isikaliyoo -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ɔ 'ye mu, ɔ 'ye -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ "we -yɛ, ɔ 'ye ʊ -kaa 'tmʊʊ: 'ln yi-o'o 'ɪn 'ke amʊ Zezii -jeyi "nyɪ.

11Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, ʊn na: -Ao! -A 'wɪn -ɪ 'bɔ. -A 'ye-e -ɪnmʊ mɔni "nyɪ -mʊ. 'Wa 'wee nʊ'a -kaa, 'bʊbʊa-a 'lbhʊ -ʊ'o. -Ɛ 'wlʊ'a 'bho 'mnɔ ɔ, -ka ɔ 'ka -nyna 'le ɔ 'kʊ ʊ Zezii -jeyi "nyɪ, 'ka-a ɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti.

12A -gblee, 'le 'Zuifʊ "we'a zʊn 'li'a gɔklagba 'mnɛ, 'ɛ 'wɪ 'ye nyni. 'Bho 'ɛ -antanyɪzɔ, 'bhlabhlɪgbudɪ ʊn-ʊ 'lbha'o, ʊn-ʊ za'a 'sraga 'le ʊn-ʊ li nɪ'e 'wa "bhlegbo -lue -lue. 'lnnɛ 'mo-o 'Paakɪ'a gɔ. Gɔ 'mnɛ, 'ɛ 'wɪ nyni'a, 'le Zezii'a -namʊ 'ye ɔ -kaa tidede, ʊn na: -A'ba -Tɔyi, -bho -a -ka 'Paakɪ-ɪ po, lililɪ -a 'ka li, doo -ɪn 'ybha'a -a 'ke mu -a 'ke ɪ -pi -nɪ'a?

13'Le ɔ 'ye 'ɔ -namʊ'a "klumʊ'a nyʊ 'sɔn lbho, ɔ na: A mu 'bho Zelizalɛɛmʊ! -Bho a -ka 'bho-o nyni, a-a 'ye-e nyɔ -lue 'ye -mʊ, ɔ 'bhle-e "nitoko, a -ke ɔ mu!

14Ɔbɔ 'mnɔ, ɔ-ɔ 'ye-e 'bho "bhlegbo -lue -pa -mʊ. A -ke ɔ pa 'bho, 'le a 'ke -kaa "bhlegboyowli 'tmʊʊ: -A'ba -Tɔyi Zezii na, ɔ 'ybha-o'o ɔ -ke 'ɔ -namʊ 'ke -laa 'Paakɪ'a lililɪ -li -nɪ. 'Ɛ dɪ ɔ nʊ'o: -Tɔ -amʊ -bududie -lue da -a -ke ʊn 'ke 'le 'ɛ 'limʊ -li -nɪ.

15-Bho a 'lɔ ɔ -kaa "yi a, ɔ-ɔ 'ye-e amʊ 'ɔ yayibudu'a "die -lue da -tɔ -mʊ. 'Ɛ 'limʊ nmaze-ɛ'ɛ -nalo 'le "kpilinɪlɪ'a klɛ -nɪ'e 'le. -Bho a pi a, 'le-e -a 'ke -li -nɪ.

16'Ka-a Zezii 'tmʊʊ nʊ'o, 'le ʊn 'ye mu. Ʊn nyni'a 'bho gwlɔ 'mʊ, -ka ɔ 'lɛ'ɛ 'tɪn, 'ka-a ɪ zi'o 'le ʊn 'ye ɪ-bɪ lililɪ 'mnɪ pi.

17"Jiazɔ nyni'a a, 'le Zezii -ke 'ɔ -namʊ -bue 'yɔ 'sɔn 'ye linamʊ mu.

18Ʊn -nɪ linamʊ ɔ 'ye ʊ 'tmʊʊ 'le ɔ na: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, a'ba "klumʊ'a nyɔ -lue, -ɔ -ke -a -nɪ'a -dalue -li -nɪnamʊ, 'ɪnnɔ 'ye 'ɪnmʊ 'an tʊ'a nyʊ -jeyi "nyɪ mʊ.

19Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'gwlʊ -nyni'e-e 'wa 'wee li 'le ʊn-ʊ 'lɔ 'ɔ -kaa "yi zikezikezike: -A'ba -Tɔyi, 'ɪnmɔ 'maae? -A'ba -Tɔyi, 'ɪnmɔ 'maae? -A'ba -Tɔyi, 'ɪnmɔ 'maae?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20'Le ɔ na: A-bʊ 'an -namʊ -bue 'yɔ 'sɔn -nʊʊ, a'ba "klumʊ'a nyɔ -lue mo'o: -ɔ -ke 'ɪn -nɪ'a -laa -zapʊ -lue kɔ lililɛ 'smanamʊ, 'ɪnnɔ mo'o.

21Kɪn, -ziadɪ mo'o, 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu-u 'ye-e 'mɛ -mʊ, 'ka-a 'an "kpidɪ 'cnɪ-ɛ'o 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li. -Yeee! Ngazedɪ! Nyɔ-ɔ 'ye'a 'ɪnmʊ 'an tʊ'a nyʊ -jeyi "nyɪ mʊ, 'ɔ 'kleyeɛɛ-ɛ 'ye-e wɔn-ku -mʊ tenyɪ "sɛ! Ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ, -bho ɔ se 'kɪ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ yi a, ɛ -nmɔ 'ko-o "yrili! 'Ka-a Zezii 'lʊ 'ʊ "yi.

22Ʊn -nɪ'a linamʊ 'le Zezii 'ye "flɔɔ 'mʊ"luo, ɔ 'ye 'ɛ dɪ -Lagɔ 'sɛɛ po, ɔ 'ye ɛ -jiɛ "yi ticɪcɛ -nɪ, ɔ 'ye ɛ 'ɔ -namʊ "nyɪ 'le ɔ na: A kpʊn a 'ke li, ɛ-bɛ "flɔɔ -nɛɛ, 'ɪnmɔ mo'o, 'an ku mo'o.

23'Le ɔ 'ye duvɛɛn'ɛ "kɔpʊ 'mʊ"luo, ɔ 'ye 'ɛ dɪ -Lagɔ 'sɛɛ po, ɔ 'ye ʊ "nyɪ 'le 'wa 'wee 'ye ɛ 'na.

24'Le ɔ na: Duvɛɛn a 'na'a -laa, 'an nymɔ mo'o. 'An nymɔ 'mnɛ, nyʊ "we'a -zɛgɛ'ɛ dɪ ɛ-ɛ 'ye ti'wla mʊ 'le ʊn 'ke 'pʊn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. -Lagɔ -ke nyunyu 'ke -ybhɛybhɛtite bhla, 'ɛ 'mʊyibolɛ'ɛ nymɔ mo'o.

25-Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, -ɛ 'wlʊ'a -laa -zɪan, 'ɪn -see 'tɔ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ duvɛɛn 'na yi. -Da -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ'ɔ "yri'a 'bɪ-ɪ 'ye'a 'wlʊ -nɪ mʊ a, 'bho 'ɔ "troli, 'bho-o 'ɪn -ke a-a 'ye duvɛɛn -lrɛɛ 'na -nɪ mʊ.

26Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'Paakɪ'a 'lʊɪ-ɪ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi, 'le ʊn 'ye ɪ bhle. Ʊn gwɛ'ɛ bhlebhlea "yi 'le ʊn 'ye 'le 'wlʊ, ʊn 'ye 'le Olivieegɔgɔ "kpi -bhoga -mu -nɪ.

27Ʊn -nɪ munamʊ 'le Zezii 'ye ʊ -kaa "yi'lɛ: A -gblee, a'ba 'wee, a-a 'ye-e 'an dɪ -pɔlʊ "yi -za -mʊ 'le a 'ke 'ɪnmʊ kli 'wlʊ. -Kaa ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ -kaa 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, -Lagɔ na: 'ln-ɪ 'ye-e 'bhlabhlɪ'a "yriliduyi 'lbha -mʊ ɔ 'ke 'mɛ 'le 'ɔ 'bhlabhlɪ 'ke tibʊba. 'Ka-a ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li.

28'Ɛ dɪ 'ɪn na: -Bho 'ɪn 'mɛ 'le -Lagɔ 'ke 'ɪnmʊ glu -za, 'le 'ɪn 'ke ti-nɪ -lrɛɛ ɛ, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'le Galileebhlʊkpa "kpi -nyni -mʊ -tanyɪ 'le a 'ke 'le 'ɪnmʊ -yɛ.

29'Le 'Piɛlɪ na: -Bho ʊ-bee -yʊʊ -za -a'a dɪ -pɔlʊ "yi 'le ʊn 'ke -ɪnmʊ kli 'wlʊ, 'ɛ dɪ, 'ɪnmɔ -yɔɔ, 'ɪn -see -a'a dɪ -pɔlʊ "yi -za yi "kɔmʊkɔmʊ.

30'Le Zezii na: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, -zɪan'a "matʊ'a "bhuo, -bhladɪ -sʊʊn -ka kpɛ 'sɔn-ɔ zro nɪ, -ɪnmɔ 'Piɛlɪ, kpɛ tan -a 'ye 'ɪnmʊ "yidepo -nɪ mʊ -tanyɪ 'le -ɪn 'ke -kaa 'lɛ: Zezii a-a "si'a -laa 'nynɪ, 'ɪn se ɔ yibo.

31Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'Piɛlɪ'a -pɔlʊ -see bhlu 'le ɔ na: -ln na, leelɛ! -A'a 'lɛ 'na -le! 'ln 'ke -ɪnmʊ "yidepo 'le 'ɪn 'ke na 'ɪn se -ɪnmʊ yibo, nʊ, -gba, 'ɪn se ɛ 'bhɛɛ. -Bho ɛ "du -a'a 'mɛnamʊ, 'ɪn -ke -ɪn -nɪ 'sɔn, -a 'ke -dalue -pa -nɪ mo'o. 'Ka 'mnɔ 'ka-a Zezii'a -namʊ 'wee 'lɛ'o.

32Zezii -ke 'ɔ -namʊ nʊ'a -kaa, ʊn 'nyni-e -da -lue ʊn-ʊ 'la'a Gɛsɪmanee. Ʊn nyni'a 'bho, 'le Zezii na: A -de -bhla -laa ti, a 'ke 'ɪnmʊ -fuo. 'ln-ɪ mu-o'o 'ɪn 'ke -Lagɔ wɔn gbo po 'le 'ɪn 'ke le yi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

33'Le ɔ 'ye 'le 'wa "klumʊ nyʊ tan -za: 'Piɛlɪ-e, Zaakɪ -ke 'Zaan, 'ɪnnʊ -ke ɔ mu'o. Ɔ -ke ʊn -nɪ'a munamʊ, nymɔ-ɔ "si -ɔ 'gwlʊ tenyɪ 'le 'ɔ 'kpɪ-ɪ mɛ'ɛ li.

34'Le ɔ 'ye ʊ -kaa 'tmʊʊ: 'Gwlʊlinyniɛ gbuta'a-a 'an -pɔlʊ. 'Ɛ dɪ a fuo -laa 'ɪnmʊ, 'ɪn-ɪ mu-o'o 'ɪn 'ke -Lagɔ wɔn gbo po. A de yra, a'ba 'mʊ -le"a!

35'Le ɔ 'ye 'bho nya tinyni -sɛ, ɔ 'ye 'ɔ "bhuo 'bhlʊgbɔ tisro, ɔ 'ye 'bho 'bhlʊkpa "yi "kwla "jri 'le ɔ 'ye -Lagɔ wɔn gbo po, -bho ɔ 'ybha 'le ɔ 'ke ɔ 'kleyeɛɛ gbo-tɛ.

36Ɔ na: -Yeee! 'An -tɪta -Lagɔ, -ɪn -bodɪ, lɛ-ɛ 'ka wɔnku, 'ɛ lɛtu se -nɪ. 'lnmɔ bhade -ɪnmʊ li, -tɛ 'ɪnmʊ 'kleyeɛɛ -nɛɛ gbo! -Yɛ 'ma-a -a'a 'gwlʊdɪ, 'ɪnnɛ 'ke -nʊ-ɛ, ɛ -se 'an nɛ -ko.

37Ɔ bhade'a -kaa a, ɔ 'mu-o 'le 'ɔ -namʊ tan "troli le. Ɔ -ka nyni, ʊn-ʊ 'mʊ-o'o 'le ɔ 'ye ʊ "nynɔɔ 'mʊ -za 'le ɔ 'ye -kaa 'Piɛlɪ "yi'lɛ: -lɪn! Simɔɔ, 'mʊmʊa'a "sɛ'ɛ lbhʊ -ɪn 'bhle'a? A -see -dagbɛ -gwle ke, -a 'mʊ 'ko-a'a?

38'Ɛ dɪ, a de yra, a'ba 'mʊ -le, a 'ke -Lagɔ libhade, -bho "nyinynidɪ'a tiyayi Sataan 'dɪn amʊ ti, -yɛ 'ma-a "nyinynidɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, a -kɪɪ ɪ nʊ, -ɛkedɪmaa, nyunyɔpɔlʊ -mnɛɛ, ɛ 'bhɛɛ'ɛ ɛ 'ke -zɪgɪ nʊ, nyunyɔ -mnɔɔ'ɔ "bhuo-o 'fɪɪn'e 'mʊ'a dɪ mo'o.

39'Le ɔ 'ye ʊ le po, -ka ɔ bhade 'ka -tanyɪ, ɔ 'ye 'na -Lagɔ libhade,

40'le ɔ 'ye "yiti"bhiti, ɔ 'ye 'bho 'ɔ -namʊ tan 'mnʊ "troli le mu. Ɔ -ka 'le-e nyni, ʊn-ʊ 'mʊ-o'o -lrɛɛ. -Lreeka ʊn -sɔ'ɔ "nynɔɔ 'mʊ'a dɪ ʊn -see ɔ "dapo.

41'Ɛ kpɛ tannɛ, ɔ mu-o'o ɔ 'ye le yi. Ɔ -ka 'le-e nyni, ʊn-ʊ 'mʊ-o'o -lrɛɛ, 'le ɔ 'ye ʊ "nynɔɔ 'mʊ -za, ɔ 'ye ʊ -kaa "yi'lɛ: 'Mʊmʊa'a "sɛ'ɛ lbhʊ a 'bhle'o 'le a -de'e ti bhubhuyiti'a? Ɛ -gwɛ'ɛ-ɛ "yi, 'an -nɔɔ nyni-o'o. A -gblee, 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu, 'traamʊ'a "bhuo ʊn-ʊ 'ye-e 'ɪnmʊ "nyinynidɪ'a nʊmʊ -jeyi "nyɪ -mʊ.

42'Ɛ dɪ, a -sɔ 'mʊ, -a 'ke ʊ -jeyi mu. A -gblee, -ɔ 'ye'a 'ɪnmʊ ʊ -jeyi "nyɪ mʊ, ɔ -nɪ'e-e yinamʊ.

43Wlu -nɪ 'le Zezii'a wɔn 'mʊ, 'ɔ -namʊ -bue 'yɔ 'sɔn'ɔ -lue, Zidaa, nʊ'a -kaa, ɔ -yɛ nʊ 'bho-ɛ. Nyʊ'a -dadudu -ke ɔ -na'o. Ʊbʊ 'mnʊ, ʊn 'bhle-e -blajrɪɪ -ke gbatui. -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ-e, 'ɔ gba'a yibomʊ -ke 'Zuifʊ'a -zigletumʊ -lrʊʊ, 'ɪnnʊ lbho ʊ'o.

44Zidaa -yʊ 'ʊ -jeyi, ʊn 'ke Zezii kpʊn. Ɔ -ke ʊn 'ka yi, -kaa ɔ 'lʊ 'ʊ -kaa "yi: -Bho -a mu, nyɔ 'ɪn-ɪ 'ye'a -gble mʊ, 'ɪnnɔ mo'o. A kpʊn ɔ, a -ke ɔ 'ke mu, a 'ke ɔ "yrili"du -ka -zɛgɛka.

45Ʊn nyni'a 'bho -nalo, ɔ 'nyni-e Zezii li, ɔ 'ye ɔ -gble 'le ɔ na: -lɪɪn! -A'ba -Tɔyi, -a gbɪgble, -a -tuu!

46'Bho -gbaa -lue 'mʊ ʊn 'kpʊn-o Zezii kwa 'mʊ ti.

47Ʊn kpʊn 'ɔ, nyɔ -lue-e -nɪ'a 'bho jri'e 'le-e -bhlajrɛɛ, ɔ 'ye -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba'a lbhʊnʊyi -loku "lru cɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

48'Le Zezii na: -Blajrɩ -ke gbatui a 'bhle'o, a-a yi'e 'ɩnmʋ kpʋnnamʋ, -ka nyɔ-ɔ yi'a ka 'gbokobhleyi kpʋnnamʋ'a!

49'Le -Lagɔ'ɔ bʋbɔbhlegbo 'ɩn -gwle'e-e 'le a'ba "klumʋ nyʋ -tɔnamʋ, a -see 'le 'ɩnmʋ -kpʋn -nɩ. l 'ka -kaa 'mʋ-nɩ, ɛ -se "sɛ -ko. 'An "kpidɩ 'cnɩ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li, 'ya "yri'a 'bɩ 'ke 'wlʋ'a dɩ mo'o.

50Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa -nalo, 'ɔ -namʋ'a klɛ 'wlʋ -ɔ kli, ʋn 'ye ple.

51-52'Bho 'mnɔ, nyukpasudraa -lue-e -nɩ'e 'bho. Nyʋ 'mnʋ -ke Zezii -nɩ munamʋ, 'le ɔ-ɔ na 'nʋ kli. Ʊn 'ye 'ɔ li, ʋn 'bɔ-ɔ ti ʋn 'ke ɔ kpʋn, 'le ɔ 'ye "crapa, "yriɛ ɔ 'wla'a 'mʋ, ɔ 'ye ʋ ɛ kwa 'mʋ sie 'le 'ɔ -patɩ 'ye ple.

53Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, -yɔ 'ma-a -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba, 'le ɔ "bhli ʋn -ke Zezii mu'o. 'Le, -Lagɔ'ɔ 'sragazamʋklɩgbɩ-e, 'ɔ gba'a yibomʋ -ke 'Zuifʋ'a -zigletumʋ -lrʋʋ-ʋ -nɩ'a 'bho, 'wa klɛ 'ye 'le "lru'gbʋʋ.

54'Ka-a 'Piɛlɩ-ɩ na 'nʋ 'bɩ -wɔɔ, 'le ɔ 'ye 'le -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba 'mnɔ'ɔ "bhlegbo pa. Nyʋ-ʋ fuo'a "bhlegbo li, ʋn -nɩ 'bho nɛ wɔnli 'le ɔ 'ye 'bho 'wa gwia 'mʋ pa, ɔ 'ye ti-de 'le ɔ-ɔ 'wʋta'o.

55-56'Bho -da -lue 'mnɔ, ʋn -nɩ'e-e Zezii -zigle -tunamʋ. 'Zuifʋ'a -zigletumʋ'a klɛ -nɩ'e 'bho-ɛ. Wlu-u 'kɔ ɔ kpʋn, 'ɩnnɩ -Lagɔ'ɔ 'sragazamʋklɩgbɩ -ke 'Zuifʋ'a -zigletumʋ -lrʋʋ-ʋ 'bɔ'ɔ ti 'le ʋn 'ke ɔ wɔn "kpiticɛ nyʋ 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ. 'Ɛ dɩ nyʋ'a -dadudu "duu 'nɔ dɩ'a -dadudu "kpi 'le 'wa wlu se 'mʋ'bhɛɛ. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɩ'a dɩ, wlu-u 'kɔ ɔ kpʋn, ʋn -see ɩ 'ye.

57'Wa -lrʋʋ-ʋ 'kɔ ɔ dɩ "kpi "duu, ʋn -sɔ'ɔ 'mʋ, -kaa ʋn 'lɛ'ɛ -kaa:

58Ɔ-bɔ Zezii -nɔɔ, ɔ na: -Lagɔ'ɔ bʋbɔbhlegbo'a lisaabudu -a'ba "na "we po'a a, ɔ 'ke ɛ wa. -Bho ɔ wɛ ɛ, 'le ɔ 'ke 'ɛ -lreenɛ 'wɩ tan ti -po -nɩ, ɛ -se nyunyu 'ke ɛ po -ko. 'Ka-a ɔ 'lɛ'o. -A'ba 'wee, -a 'wɩn -ɩ 'bɔ.

59Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa, 'wa wlu se -bhla 'mʋ'bhɛɛ.

60'Le -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba 'ye 'mʋ-sɔ, ɔ 'ye 'bho nyʋ 'wee'a "yigbeyi tinyni, ɔ 'ye -kaa Zezii "yi'lɛ: -A'a "kpidɩ nyʋ -nʋʋ-ʋ za'a -laa 'mʋ, 'le ɩ 'mʋ -ɩn se 'bhɛɛ -ɩn 'ke -a'a nɩ lizɩza?

61Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, Zezii "mu-o wɔn blenyi!, 'le ɔ 'ye ɔ tidede, ɔ na: -lnmɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ'a? -lnmɔ 'mo-o -Lagɔ -ke 'nynɩ 'bhɛ'ɛ "yi'a "yu'a?

62'Le ɔ na: Kɩn, 'ɩnnɔ 'ɩn "du'o. 'lnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu, 'ɩn-ɩ 'ye-e 'bho -Lagɔ'ɔ "troli ti-de -mʋ 'le 'ɩn -ke ɔ 'ke lɩ'a klɛ -kɔ. 'ln-ɩ 'ye-e le -yi -mʋ. -Bho 'ɩn -ka yi, 'le yaku'a -druku 'mʋ 'ɩn-ɩ 'ye -nɩ mʋ 'le a 'ke 'ɩnmʋ li'ye.

63-64Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba -cna'a-a 'ɔ "bhuo'a -banɩ. Ɛ-ɛ 'tɔ-ɔ nyʋ -ka Zezii nʋ'a "nyinynidɩ 'bho -Lagɔ'ɔ damʋ. 'Le ɔ 'ye -kaa nyʋ 'tmʋʋ: -Ka ɔ -nyni'a 'traamʋ -Lagɔ'ɔ 'nynɩ wɔn, a 'wɔn'ɔ 'na-a 'bɔ. Wlu-u 'kɔ ɔ kpʋn, -a'ba 'bɩ ɩ 'tɔ ti -le! 'Ɛ

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

dı, koo a-a 'lɛ'ɛ? Lee -a 'ke 'tɔ nʊ'a? 'Le 'wa 'wee na: Wlu -nɛɛ, ɛ kpʊn -ɔ'o, ɔ 'ke 'lbhɛ-ɛ, ɔ 'ke 'mɛ mo'o.

65'Le 'wa "klumʊ'a nyʊ -lrʊʊ 'ye ɔ -tʊtrɔ "yriwʊnna, ʊn 'ye 'ɔ "yigbeyi san 'le ʊn-ʊ po 'nɔ -kpikpiin, ʊn-ʊ nʊ'o: Nyɔ-ɔ -po'a -a'a da a, "si ɔ 'nynı! Ʊn 'lbhɔ 'ɔ -kaa a, 'le "sroja 'ye ɔ 'mʊ"luo 'le ʊn-ʊ po 'ɔ 'kpı wɔn 'mʊ.

66-67Ʊn -nı'a Zezii -zigle -tunamʊ, 'Piɛlı -nı'e-e -bhla 'bho "bhlegbo, nɛ "troli, 'le 'nynaakpʊ -lue 'ye yi. -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba'a lbhʊnʊmʊ'a "klumʊ'a 'nynaakpʊ mo'o. Ʊbʊ 'mnʊ yi'a a, ʊn 'ye-e 'Piɛlı li. 'Ka-a ʊn 'yrɔ ɔ'o kplokplo 'le ʊn na: -lnmɔ -naa, -ınmɔ -ke Nazalɛɛtıkɔyi ʊn-ʊ 'la'a Zezii, -ınmɔ -ke ɔ-ɔ na 'ko'o.

68'Le ɔ 'ye depo, ɔ na: -Gbaa! 'ln se ɔ yibo. Dı a-a za'a -laa 'mʊ'a "bhuo, 'ın se 'ɛ -lue komu yibo. Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le ɔ 'ye 'bho nɛ "troli 'wlʊ, ɔ 'ye 'bho 'gbewɔn "yi mu. 'Bho-o -antanyısʊʊn -zro -nı'o.

69'Nynaakpʊ 'mnʊ nʊ'a -kaa, ʊn -yɛ 'nɔ 'bho-ɛ -lrɛɛ. Ʊn 'ye nyʊ-ʊ -nı'a 'bho -kaa "yi'lɛ: Nyɔ -nɔɔ, Zezii'a -nayi mo'o.

70'Le ɔ 'ye depo -lrɛɛ. Ɔ -fɔ'ɔ -daan, nyʊ-ʊ -nı'a 'bho, 'wa "bhi na: -Ziadı mo'o, Zezii'a -nayi -ın "du'o: -ın 'ye li-ɔ, -ın 'mo-o Galileekɔyi -lrɛɛ.

71'Le ɔ na: -Bho 'ın cɛ sın, -Lagɔ 'lbha 'ınmʊ! 'ln-ı zrɛ-o'o, nyɔ a-a "si'a -laa 'nynı, 'ın se ɔ yibo.

72'Bho -gbaa -lue 'mnɛ 'mʊ 'le -sʊʊn'a kpɛ 'sɔnnɛ 'ye zro, 'le ɔ 'ye 'gwlʊtipopo, ɔ na: "Wii! Wlu Zezii -za 'ka 'mʊ ɔ 'ye'a na: -Bhladı -sʊʊn -ka kpɛ 'sɔn-ɔ zro nı, kpɛ tan -a 'ye 'ınmʊ "yidepo -nı mʊ -tanyı 'le -ın 'ke -kaa 'lɛ: Zezii a-a "si'a -laa 'nynı, 'ın se ɔ yibo, wlu 'mnɛ'ɛ "yri'a 'bı-ı 'wlʊ'o -laa'a! Ɔ popo'a wlu 'mnɛ 'gwlʊti 'le ɔ 'ye "vi.

Maakı 15

1Zɔ zı'a, 'ɛ -drumasrın, 'le 'Zuifʊ'a -zigletumʊ "we 'ye "lru'gbʊʊ. -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklıgbı-e, 'ɔ gba'a yibomʊ -ke 'Zuifʊ'a -zigletumʊ -lrʊʊ-ʊ -nı'a 'bho, 'ınnʊ bhete'e gbo, 'le 'wa 'wee 'ye dı bhaga ʊn 'ke Zezii'a "kpi'a -zigle "yicɛ. Ʊn 'gbʊʊ'a "lru, nyʊ-ʊ -nı'a 'bho, 'le ʊn 'ye ʊ -kaa 'tmʊʊ: A sɔn ɔ! Ʊn sɔn 'ɔ, 'Wlomɛɛyi -lue -ɔ -kɔ'ɔ 'wa 'bhlʊkpa, ʊn-ʊ 'la'a Pilaatı, 'le 'wa 'wee -ke Zezii 'ye 'le ɔ gbo mu 'le ʊn 'ye ɔ ɔ -jeyi "nyı.

2Ʊn nyni'a 'le, 'le Pilaatı 'ye Zezii tidede, ɔ na: -lnmɔ 'mo-o 'Zuifʊ'a 'bhlʊkpayowli'a? 'Le ɔ na: -Ka -ın 'lɛ'ɛ -laa 'tın, 'ka-a ı -nı'e 'mʊ.

3'Le -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklıgbı "we 'ye ɔ "kla 'bho Pilaatı "yigbeyi,

4'le Pilaatı 'ye ɔ tidede -lrɛɛ, ɔ na: Nyʊ-ʊ "kla'a -laa -ınmʊ, -a'a "kpidı ʊn-ʊ za'a 'mʊ, -a 'wın -ı 'bɔ, -ın se 'bhɛɛ -ın 'ke -a'a nı lizıza?

5Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, Zezii -see ɔ "dapo, ɔ "mu-o wɔn blenyi! 'Ɛ dı wɔn ma'a Pilaatı ti.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6'Le zʋɪn'a klɛ 'li, -bho 'Zuifʋ'a gɔklagba ʋn-ʋ 'la'a 'Paakɪ nyni, Pilaatɪ-ɪ "sii-e -jiekɔyi -lue ti. Nyɔ -yɔ nyʋ nʋ'a: Ɔ "si ti, 'ɪnnɔ ɔ-ɔ "sii'e ti.

7Ɛ-bɛ -zʋn -lue 'mnɛ 'li, ɔ 'po-o nyʋ -lrʋʋ -jie 'mʋ. Ʊ-bʋ nyʋ 'mnʋ, 'bhlʋkpa'a -kɔyi'a nyʋ ʋn kpa'a tʋ gbo, ʋn 'ye nyɔ -lue 'lbha ɔ 'ye 'mɛ. Tʋ'a kpamʋ 'mnʋ, 'wa "klumʋ'a nyɔ -lue-e 'mo-o Balabaasɪ.

8'Ɛ dɪ nyʋ'a -dadudu yi'o, ʋn 'ye Pilaatɪ -yɛ, 'le ʋn na: -lnmɔ -a yi'e libhadenamʋ. -Ka 'le zʋn 'li -a "sii'a -jiekɔyi -lue ti, -a yi-o'o -ɪn 'ke -kaa nyɔ -lue ti"sii. 'Le ɔ 'ye 'wɔn, 'le ɔ na: -Ao!

9'Ɛ dɪ -yɔ 'ɪn 'ka ti"sii, a'ba "bhi "si ɔ 'nynɪ. -Yɔ ʋn-ʋ 'la'a 'Zuifʋ'a 'bhlʋkpayowli, 'ɪnnɔ 'ɪn 'ke ti"sii'a?

10Ɔ 'ka -kaa 'lɛ, ɛ -se bhubhuyiti -ko, -ɛkedɪmaa, ɔ yibo'o-o -ka -Lagɔ'ɔ 'sragazamʋklɪgbɪ 'bhlee'a Zezii 'liti, 'ɛ dɪ ʋn "nyɪ 'ɔ ɔ -jeyi.

11Ɔ nʋ'a: 'ln "sii Zezii ti? 'le 'wa 'wee na: -Gba! -A'a "sii Zezii ti -le! Balabaasɪ -ɪn 'ke ti"sii. Ʊn 'ka -kaa 'lɛ, ɛ -se bhubhuyiti -ko. -Lagɔ'ɔ 'sragazamʋklɪgbɪ-ɪ "duu 'nʋ wɔn, ʋn 'ye 'na 'lɛ.

12'Le Pilaatɪ 'ye ʋ -kaa tidede, ɔ na: 'ln 'wɪn -ɪ 'bɔ. -Yɔ a-a 'la'a -laa 'Zuifʋ'a 'bhlʋkpayowli, 'bho 'ɔ damʋ, leelɛ 'ɪn 'ke nʋ'a?

13Ʊn 'ye -dalue "wɔ -nɪ 'le ʋn na: Ɔ -kɔ-ɛ 'bho nyʋyrilbhaatu "yri ɔ 'ke 'mɛ ɔ, -ɔ -ke -mɛ-ɔ, ɔ 'ke 'mɛ ɔ!

14'Le Pilaatɪ na: "Nyinynidɪ'a 'cɛ yɛɛ -ke "bhuo ɔ nʋ'a? Ʊn 'ye -dalue "wɔ -nɪ -lrɛɛ tenyɪ! 'Le ʋn na: Ɔ -kɔ-ɛ 'bho tu "yri ɔ 'ke 'mɛ ɔ, -ɔ -ke -mɛ-ɔ, ɔ 'ke 'mɛ ɔ!

15Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa, 'le Pilaatɪ 'ye ʋ 'mʋ'wɔn, ɔ 'ye Balabaasɪ ti"sii, 'wa -pɔlʋ 'ke bhlu, 'le ɔ 'ye -kaa "sroja 'tmʋʋ: A "sɛɛn Zezii 'le a -ke ɔ 'ke mu, a 'ke ɔ 'bho tu "yri kɔ ɔ 'ke 'mɛ.

16'Le ʋ-bʋ "sroja 'mnʋ -ke ɔ 'ye 'le 'bhlʋkpa'a -kɔyi 'mnɔ'ɔ -buduklagba 'li mu, 'le-e ʋn-ʋ 'la'a pletʋalɪ, 'le ʋn 'ye "sroja "we'a -lrʋʋ 'la,

17ʋn 'ye Zezii -vilɔbanazana 'mʋ -pa, ʋn 'ye "wi'a -kwloo lbha, ʋn 'ye ɔ "lru de,

18'le ʋn-ʋ yi'e 'wlɛ 'mʋ, ʋn-ʋ 'ye ɔ'o 'le ʋn-ʋ nʋ'o: -lɪɪn! 'Zuifʋ'a 'bhlʋkpayowli, -gwle 'mʋ "kɔgwlɛka!

19'Le ʋn-ʋ po 'ɔ -kɔɔtu "lru, ʋn-ʋ wʋnnɔ 'ɔ -tʋtrɔ "yri, 'le ʋn-ʋ po'o 'bho 'ɔ "yigbeyi 'kolri glu, -ka nyɔ-ɔ "du'a ka 'bho 'bhlʋkpayowli.

20'Ka-a ʋn 'cɪsɛ 'nɔ kplokplokplo, ʋn 'ye ɔ -banazana 'mʋ -za, 'le ʋn 'ye ɔ 'ɔ "bhuo'a -banɪ 'mʋ -pa, ʋn -ke ɔ 'ye 'le 'wlʋ, 'le ʋn -ke ɔ 'ye mu, ʋn 'ke ɔ 'bho tu "yri kɔ.

21Ʊn -ke ɔ -nɪ munamʋ, 'le ʋn -ke nyɔ -lue 'ye 'gbʋʋ. Ɔbɔ 'mnɔ -sɔ'ɔ-ɔ -kpaa 'mʋ, 'ɔ 'nynɪ-ɪ 'mo-o Simɔɔ, -gwlɔ -lue ʋn-ʋ 'la'a Silɛɛnɪ, 'le'a "yiyi mo'o. Nyʋ ʋn-ʋ 'la'a Alasaanɪ -ke Wlufiisɪ, 'wa -tɪta mo'o. Ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ "sroja kpʋn'o -glaka, ɔ 'ke Zezii'a "yrilbhaatu 'mʋ"luo, ɔ 'ke ɛ 'bhle,

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22'le ʋn -ke Zezii 'ye -da -lue mu. 'Bho-o ʋn-ʋ 'la'a Gɔgɔtaa. 'Ɛ 'zɔ-ɔ 'mo-o "lrukpaan.

23Ʊn nyni'a 'bho 'le ʋn 'ye Zezii duvɛɛn "nyɪ ɔ 'ke 'na. Duvɛɛn 'mnɛ, "nynɔɔmʋpokɔku ʋn-ʋ 'la'a 'miilɪ, 'ɪnnɛ ʋn zizia nɛ'o, 'ɪnnɛ ʋn "nyɪ ɔ'o ɔ 'ke 'na, 'le ɔ -see 'wɔn ɔ 'ke ɛ 'na,

24'le ʋn 'ye ɔ 'bho tu "yri kɔ, ʋn 'ye 'ɔ -banɪ -nɪgbɪ 'mʋ po, ʋn 'ke ɪ 'gble.

25-Drumayrʋvlaan 'mʋ, ('ɛ "yri -mɛɛnyiɛ "yi) ʋn kɔ 'ɔ 'bho tu "yri.

26'Bho tu -ke "yri ʋn kɔ 'ɔ, wlu-u 'cnɪ-ɛ'ɛ 'bho 'ɔ "lru gbo, 'ɪnnɛ 'mo-o: 'Zuifʋ'a 'bhlʋkpayowli. -Ka ɔ -nyna'a, -ɛ -ke dɪ ʋn nʋ'a ʋn 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ, wlu 'mnɪ, 'ɪnnɪ 'tmʋʋ 'nɪ nyʋ.

27Ʊn kɔ 'ɔ 'bho tu "yri a, ʋn 'kɔ-ɔ 'gbokobhlemʋ 'sɔn 'bho tu -lrɪɪ "yri -lrɛɛ. -Lue -nɪ 'ɔ -linasʋ gbo 'le -lue -nɪ'e 'ɔ kɪmnasʋ gbo.

[28Wlu -ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li see, ɪ 'lɛ-ɛ -kaa Zezii'a damʋ: Ʊn po 'ɔ 'le-e 'gbokobhlemʋ'a "klumʋ, wlu 'mnɪ'a "yri'a 'bɪ-ɪ 'wlʋ'o.]

29Nyʋ-ʋ zi nɪ'a 'bho, ʋn 'ye 'ɔ li, ʋn-ʋ 'lu-o "lru "yi 'le ʋn-ʋ "jree nɔ'o, ʋn-ʋ 'lɛ'ɛ -kaa: -Ɛɛɛ! -lnmɔ -naa, -ɪn -see, -ln 'ke -Lagɔ'ɔ bʋbɔbhlegbo'a lisaabudu wa, 'le 'wɪ tan ti -ɪn 'ke -lreenɛ po, nʋ?

30'Ɛ dɪ, -bho -ɪn ku wɔn -ziaka a, 'wlʋ 'bho tu "yri -ɪn 'ke ti"si -ɪn 'ke -a'a "bhuo 'pʋʋn.

31-Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a -Lagɔ'ɔ 'sragazamʋklɪgbɪ -ke 'ɔ gba'a yibomʋ "we-e 'cɪsɛ'ɛ Zezii 'le ʋn na: -Yʋ 'ma-a 'ɔ "bhlimʋ, ɔ 'pʋʋn'o-o 'wa -dadudu, 'le, -ka ɔ 'ka -nyna ɔ 'ke 'ɔ "bhuo 'pʋʋn, ɔ 'se 'na yibo.

32'lnnɔɔnɔ, ʋn-ʋ 'la'a -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ, Izrayɛɛlɪ'a 'bhlʋkpayowliklagba, ɔ 'wlʋ 'traamʋ 'bho tu "yri ɔ 'ke ti"si, -a 'ke ɔ li'ye 'le -a 'ke ɔ "gwlide. Nyʋ 'sɔn -yʋ ʋn kɔ'ɔ tui -lrɪɪ "yri 'bho Zezii'a "troli, ʋn-ʋ "jree nɔ-o'o -lrɛɛ.

33'Yrʋ -nɪ "duu 'mʋ, -kuyre 'ye 'le 'bhlʋkpa'a 'wee "kpi kpʋn, ɛ 'ye "jiazɔyrʋklagba('a "yri tan) "kpi bhla.

34"Jiazɔyrʋklagba 'mnɛ "yi Zezii nʋ'a -kaa, ɔ "wɔ-o'o 'le ɔ na: Eloyii! Eloyii! Lama sabatanii! 'Ɛ 'zɔ-ɔ 'mo-o: 'An -tɪta -Lagɔ, 'an -tɪta -Lagɔ, koo -ɪn -nyna'a -ɪn 'ye 'ɪnmʋ "yrilijra'a?

35Nyʋ-ʋ -nɪ'a 'bho, 'wa "klumʋ'a nyʋ -lrʋʋ 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ʋn na: A po -lokui, a -gblee, ɔ-ɔ 'la-a Elii.

36'Le 'wa "klumʋ'a nyɔ -lue 'ye ple, ɔ 'ye mu, ɔ 'ye -fuu'a -tuto 'mʋ"luo, ɔ 'ye ɛ 'le -geponmɔ kɔ 'sma 'le ɔ 'ye ɛ -kɔɔtu "yi tisɪsan, ɔ 'ye yi, ɔ 'ye Zezii -kɔɔtu 'mnɛ "yi-tɔ ɔ 'ke -fuu'a -tuto 'mʋ'nyɔ ɔ 'ke 'na 'le ɔ 'ye -kaa 'lɛ: A -nyna ti, -a 'ke 'tɔ 'bho -gbʋ, -bho Elii 'ke yi ɔ 'ke ɔ tu "yri -za.

37'Le Zezii 'ye "wɔ -lrɛɛ, 'ɔ -fɪfɛ 'ye 'bho -cɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

38A -gblee, 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a lisaabudu 'li, -da -lue-e -nɪ'e 'le, nyɔ'ɔ pa 'le: "yriɛklagba -lue-e beze'e 'bho 'ɛ wɔn "yi, 'ɪnnɛ "zize'e 'le "yi. Zezii'a -fɪfɛ -cɛ'ɛ 'bho, ɛ-bɛ "yriɛ 'mnɛ gwia 'mʊ -wa'a 'mʊ-ɛ -bhaoo! Ɛ 'kpaa'a-a 'le yayi, ɛ 'ye 'zɔ 'dre.

39"Sroja'a -klagba-a -nɪ'a 'bho 'ɔ "yigbeyi, -ka Zezii "wɔ'ɔ 'le 'ɔ -fɪfɛ 'ye'a 'bho -cɛ, ɔ 'ye'a 'na li 'le ɔ na: Nyɔ -nɔɔ, -Lagɔ'ɔ "yu mo'o -ziaka.

40'Nynʊkpakpɪ -lrʊʊ-ʊ -nɪ'e 'bho -lrɛɛ, ʊn -nyna'a 'le-e nya ti 'le ʊn-ʊ popo'o 'le. 'Wa "klumʊ 'nynaakpʊ -lue ʊn-ʊ 'la'a Salomee-e, Malii, -ʊ -sɔ'ɔ -gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Madalaa-e, ʊn -ke Malii -lrʊʊ -ʊ 'ma-a Zaakɪtoope -ke 'Zoozɪ'a 'lotʊ, 'le-e ʊn -nɪ'o.

41-Nɔɔ -ke ti Zezii -nɪ'a -bhla 'le Galileebhlʊkpa "kpi, ʊ-bʊ 'nynʊkpakpɪ 'mnʊ, 'ɪnnʊ -ke ɔ-ɔ na'o 'le ʊn-ʊ pi'e 'ɔ lililɪ. 'Nynʊkpakpɪ'a -dadudu -lrʊʊ -nɪ'e 'bho-ɛ -lrɛɛ, 'ɪnnʊ -ke Zezii -sɔ'ɔ Galilee, ʊn -ke ɔ 'ye Zelizalɛɛmʊ yi.

42-43Zɔ -ke ti Zezii 'mɛ'ɛ, 'ɛ "jiazɔ nyni'a, 'le, nyɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a 'Zɪzɛɛfʊ, ɔ 'ye 'le Pilaatɪ gbo mu. Ɔbɔ 'mnɔ, -gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Alimatee, 'le'a "yiyi mo'o. 'Zuifʊ'a -zigletumʊ'a "klumʊ'a nyɔklagba -lue mo'o. -Ka -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ'ɔ "yri'a 'bɪ-ɪ 'ye'a 'wlʊ mʊ, ɔ de'e 'na-a "gwli 'le ɔ-ɔ fuo 'nɛ wɔn. Ɔbɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ mu'o -ɔ -yɛ'ɛ 'le Pilaatɪ, 'le ɔ 'ye 'le nyukpasupɔlʊ po, ɔ 'ye ɔ -kaa libhade: 'lnmɔ bhade -ɪnmʊ li, 'ɪn 'ke Zezii'a "ku'a dɪ mu. Ɛ -se bhubhuyiti ɔ 'lɛ -kaa -ko. Ɔ 'ybha-o'o ɔ 'ke ɔ tinmaze -susueyi, -ɛkedɪmaa, zɔ-ɔ 'ye'a -zɪ mʊ, 'ɪnnɛ 'mo-o ʊ-bʊ 'Zuifʊ "we'a lifɔzɔ. 'Ɛ dɪ nyʊ 'wee -nɪ'e 'wa lɪ nmazenamʊ.

44'Le Pilaatɪ na: -lɪn! -Ziadɪ ma'a? Ɔ 'mɛ-ɛ'ɛ see'a? 'Le ɔ 'ye "sroja'a -klagba 'la ɔ 'ke yi. Ɔ yi'a 'le ɔ na: Zezii -kaaa 'mɛ, ɛ -gwle'e 'mʊ-ɛ'ɛ?

45'Le "sroja'a -klagba 'mnɔ na: Kɪn, ɔ 'mɛ-ɛ'o see. 'Le Pilaatɪ 'ye -kaa 'Zɪzɛɛfʊ 'tmʊʊ: Mu, -ɪn 'ke Zezii'a "ku 'mʊ"luo.

46Ɔ mu'a, 'le ɔ 'ye "yriɛplu de, ɔ 'ye Zezii'a "ku tu "yri -za, ɔ 'ye ɛ "yriɛ li'fɪfɪan, ɔ 'ye ɛ tinmaze. Zoko ʊn cɛ'ɛ 'le trɪ 'li, -ka -buduyu, 'le-e ɔ "du ɔ'o, ɔ 'ye sʊkpʊmuaklagba -lue tiklikpe, ɔ 'ye ɛ 'bho zoko'a wɔn "yi -te, ɔ 'ye 'bho ka.

47Ɔ -nɪ 'ɔ tinmazenamʊ, Madalaa'a Malii -ke 'Zoozɪ'a 'lotʊ Malii -nɪ'e 'bho-ɛ.

Maakɪ 16

1'Zuifʊ'a lifɔzɔ zi'a, 'ɛ "jiazɔ ɔ, Malii 'sɔn 'mnʊ -ke Salomee, ʊn -nɪ tan, ʊn 'ye 'cnɪ-ɪ po'a ngnɛzɛgɛ de, ʊn 'ke ɪ Zezii'a "ku "lru'wla, ɛ -kaa 'zɔn -susueyi.

2Zɔ zɪ'a, 'yrʊ -nɪ'a "yiglu 'wlʊnamʊ, ʊn 'ye 'mʊ-sɔ, ʊn 'ye 'le Zezii'a zoko'a da mu.

3-4Ʊn -nɪ'a munamʊ 'le -jeyi, 'wa "sɛ-ɛ 'kabha-o'o 'le ʊn-ʊ nʊ'o: Sʊkpʊmuaklagbaklagba -ɛ -nɪ'a 'bho zokowɔn "yi, yɔɔ 'ke ɛ klikpe -ɔ 'ke ɛ 'bho -za'a "bhuo'a? Ʊn nyni'a a, ʊn -ka 'bho-o gbʊ, sʊkpʊ 'mnɛ -sɔ'ɔ-ɔ -gwlii 'mʊ, ɛ -de'e 'bho-o "kete "yi ti,

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5'le ʋn 'ye 'le zoko 'li pa. Ʊn pa'a 'le, 'wa -linasʋ gbo ʋn 'ye-e nyukpasudraa -lue li: ɔ -de'e-e ti 'le ɔ -pa'a -vlanvlanbanaplu 'mʋ. Ʊn 'ye 'ɔ "yri, -sıanyı 'lbhʋ -ʋ'o,

6'le ɔ-bɔ nyukpasudraa 'mnɔ 'ye ʋ -kaa "yi'lɛ: -Sıanyı'a 'lbha amʋ -le! Nazalɛɛtıkɔyi Zezii ʋn kɔ'ɔ 'bho tu "yri, -ka a-a 'bɔ 'ɔ ti, 'ın yibo nı-o'o. -Lagɔ -zɔ 'ɔ-ɔ glu 'le 'mɛmʋ'a "klumʋ, ɔ -nı'e-e ti -lrɛɛ: 'ɛ dı ɔ se 'nɔɔ -nı. -Da ʋn "du ɔ 'ka, 'bho-o a'ba "bhi 'ye'e -laa li.

7A -gblee, ɔ se 'bho -nı. 'Ɛ dı a mu, a 'ke 'Piɛlı -ke Zezii'a -namʋ -lrʋʋ "we -kaa "dı kpa: A mu 'le Galileebhlʋkpa "kpi, Zezii-i 'ye 'le-e -nyni -mʋ -tanyı 'le a 'ke ɔ 'le -yɛ. 'Ka-a 'ɔ "bhuo 'lɛ'ɛ amʋ "yi.

8Nyukpasudraa 'mnɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, ʋn 'wlʋ'o 'le-e zoko 'li -nalo. Ʊn -nı litıtrɛnamʋ, ʋn 'ye ple, -ɛkedımaa, -zuzu -sɔ 'nʋ-ʋ "kpi tenyı. -Sıanyı 'lbhʋ 'ʋ'a dı, ʋn -see nyɔ lɛ -bodı 'mʋ-za.

9[Zɔ-ɔ kɔ'ɔ 'Zuifʋ'a lifɔzɔ "yi, 'ɛ zɔwɔnyi Zezii -sɔ'ɔ glu, ɔ -nı'a ti -lrɛɛ, 'nynaakpʋ -lue ɔ -tɔ'ɔ 'ɔ "bhuo "yi -tanyı. Ʊ-bʋ 'nynaakpʋ 'mnʋ, Madalaa'a Malii mo'o, Malii -ʋ -ke 'mʋ ɔ nu'a "nyinynidı'a -zuzu -mɛɛsɔn ti, 'ınnʋ mo'o.

10Ʊ-bʋ 'nynaakpʋ 'mnʋ, Zezii -tɔ 'nʋ 'ɔ "bhuo "yi a, ʋn mu-o'o ʋn 'ye 'ɔ -namʋ -yɛ, ʋn 'ke ʋ ı -bodı 'mʋ-za. Ʊn -kʋ ʋ 'bho-o yɛ, 'gwlʋ -nyni 'nʋ-ʋ li 'le ʋn-ʋ "vi'o,

11'le ʋn 'ye ʋ -kaa 'tmʋʋ: Zezii -sɔ'ɔ-ɔ glu, ɔ -nı'e-e ti: 'ın 'ye -ɔ'o. Ʊn 'wın 'ı 'bɔ ɔ, ʋn -see ı "gwlide.

12ǀ zi'a -kaa a, Zezii mu-o'o ɔ 'ye 'ɔ "bhuo 'ɔ -namʋ'a "klumʋ'a nyʋ 'sɔn "yi-tɔ -lrɛɛ. Ʊn -nı Zelizalɛɛmʋ -sɔnamʋ 'le ʋn-ʋ na'a 'le -jeyi. Ɔ -tɔ 'nʋ 'ɔ "bhuo "yi, ʋn -see ɔ "yiyibo -susueyi.

13-Da ʋn yibo 'nɔ 'tɔ "yi a, ʋn mu'o 'le-e gwlɔ 'mʋ, 'ɔ -namʋ -lrʋʋ "we-e -nı'a 'le, 'le ʋn 'ye ʋ "dı kpa. Ʊn -zı 'ı ʋ -bodı 'mʋ, ʋn -see ı "gwlide -lrɛɛ.

14ǀ zi'a -kaa 'wee a, 'le Zezii 'ye 'tɔ 'ɔ "bhuo 'ɔ -namʋ -bue 'yʋɛ -lue "yi-tɔ. Ʊn -nı linamʋ ɔ 'ye ʋ 'bho -yɛ, 'le ɔ na: A ku -kaa -loku 'mʋ 'ya! -Lagɔ -za'a 'ınmʋ glu, 'ın -nı'a ti, 'ın -tɔ'ɔ-ɔ 'an "bhuo nyʋ'a -dadudu "yi, ʋn 'ye yi ʋn 'ye amʋ 'tmʋʋ, leedı a -see ı "gwlide'a? 'Le a -see 'ınmʋ "gwlide -lrɛɛ?

15Ɔ -wlu'a -kaa a, 'le ɔ 'ye ʋ -kaa "dı 'mʋ "du: A mu 'le 'bhlıkpı 'wee "kpi, a 'ke nyʋ 'wee 'an "dızıgı kpa.

16Nyɔ -yɔ de 'ı "gwli, -ɔ 'wɔɔn 'nı, -bho ʋn batizee nɔ, 'ınnɔ 'pʋn'o 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Nyɔ -yɔ -see 'ı "gwlide, -ɔ -see 'ı 'wɔɔn, 'ınnɔ -zigle kpʋn'o 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

17Nyʋ -yʋ de'a 'ınmʋ "gwli a, wɔnkulı ʋn-ʋ 'ye 'ʋ 'mʋyibo -nı mʋ, 'ınnı 'ka-a: ʋn-ʋ 'ye-e 'an 'nynı 'mʋ"luo -mʋ, ʋn 'ke nyʋ 'mʋ "nyinynidı'a -zuzu tinu. Wlu "we ʋn se'a yibo, ʋn-ʋ 'ye -ı -po -mʋ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Ʊn-ʊ 'ye-e sanı kwa 'mʊ ti-kpʊn -mʊ, ı -see ʊ ka -nyna yi. Nyʊ-ʊ 'ye-e 'wa lililı gu gbo -po -mʊ ʊn 'ke 'mɛ, ɛ -see ʊ ka -nyna yi -lrɛɛ. Ʊn-ʊ 'ye-e "gwizimʊ kwa "lru ti-de -mʊ 'le -Lagɔ 'ke ʊ 'pʊʊn.

19-A'ba -Kɔyi Zezii "du 'ʊ -kaa "dı 'mʊ, 'le -Lagɔ 'ye ɔ 'le yaku 'li 'la 'bho 'ɔ "troli, ɔ 'ye 'le mu, ɔ 'ke lı'a klɛ -kɔ.

20l zi'a -kaa a, 'le 'ɔ -namʊ 'ye 'bhlıkpı'a 'wee "kpi 'ɔ "dızıgı kpa. -Bho ʊn -kı ı-ı kpa a, 'ɔ wɔnkuɛ -nı 'nʊ-ʊ 'mʊ, wɔnkulı tɔ'ɔ nyʊ, -ka, dı ʊn-ʊ za'a 'mʊ, ı "du'a -ziadı, 'le ʊn-ʊ nʊ ı'o.]

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Luukı

Luukı 1

1-2Teofilı, -ın 'mo-o nyɔ -yɔ "yri kpʋn'a ti. 'Bho Zezii'a "kpi, dı-ı -nʋ-ɛ'ɛ 'nɔɔ -a'ba "klumʋ, -a'a "bhuo 'wın -ı 'bɔ. Nyʋ'a -dadudu 'kpa-a ı-bı dı 'mnı 'cnınamʋ. Nyunyu -ke "bhi -ke pɛyri 'sɔn-ɔ 'ye'a 'ya da 'le 'ya 'nyaanamʋ 'le -ʋ "si'a 'bho, -ʋ de'a 'ya 'mʋzɛɛ 'gbɛ "lru, -ka ʋn-ʋ zı 'ı -amʋ -bodı 'mʋ, 'kla-a nyʋ 'kpı 'ı 'cnınamʋ.

3-4'Traamʋ 'tɔ ɔ, 'an "bhuo 'crı -ı 'mʋti "bhalrɛɛke, 'le, -ka ı zizi'a 'mʋti 'le 'ya 'nyaanamʋ, 'ın 'ye -kaa yibo. 'Ɛ dı 'an-a de 'ı 'bho -a'a "yigbeyi ti, 'le, dı -ın 'wɔn'ɔ 'bɔ, -ka ı se'a sın 'mʋ'bhle, -ın 'ke ı -kaa yibo.

5Nyukpasu -lue ʋn-ʋ 'la'a Elɔɔdı, -da ɔ "du -nı'a 'Zuifʋ'a 'bhlʋkpayowli, 'bho-o ı-bı dı 'mnı 'nyaa'o. Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, -Lagɔ'ɔ 'sragazayi -lue ʋn-ʋ 'la'a Zakalii, 'ınnɔ -nı'e 'le 'bhlʋkpa 'mnɛ "kpi. -Lagɔ'ɔ 'sragazamʋ'a 'cɛ -lue ʋn-ʋ 'la'a Abia, 'ɛ 'cɛ "yi'a nyɔ ɔ "du'o. 'Ɔ 'nynɔ'ɔ 'nynı-ı 'mo-o Elizabɛɛtı. -Lagɔ'ɔ 'sragazayi Alɔɔ'ɔ "nayu mo'o.

6Ɔ -ke 'ɔ 'nynɔ -nı 'sɔn, ʋn 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ʋn-ʋ 'kpʋn-o -Lagɔ'ɔ gba'a klɛ "yi.

7Ʊ-bʋ -nı'a -kaa 'bho -Lagɔ'ɔ -jeyi -nanamʋ, ʋn -see gıɛn 'zɔ po, -ɛkedımaa, Elizabɛɛtı "ku-o'o 'le ʋn -ke 'wa nyimiɛ -nı'e nɛnamʋ.

8Zɔ -lue 'zɔ Zakalii -nı'e-e 'ɔ -Lagɔ'ɔ 'sragazalbhʋ nʋnamʋ 'le -Lagɔ'ɔ bʋbɔbhlegbo. 'Wı 'mnı 'nʋ-o 'ɔ 'cɛ'ɛ lbhʋnʋwı:

9-Bho ʋ-bʋ -Lagɔ'ɔ 'sragazamʋ 'gbʋʋ a, 'wa 'nynı ʋn-ʋ po'o -nıgbı 'mʋ -lue -lue, -yɔ -ke -nıgbı -li'a a, 'ınnɔ za'a 'sraga. Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, Zakalii'a -nıgbı -li'o, 'le ɔ 'ye 'le -Lagɔ'ɔ bʋbɔbhlegbo'a lisaabudu 'li pa, lɛ -lue-e kɔɔ'ɔ "wle ʋn-ʋ 'la'a lasaası, ɔ 'ke ɛ 'le "yri-po -nı, 'le ɔ 'ke -Lagɔ bʋbɔ.

10-Da ɔ -nı'a 'le -buduyu 'mnɛ 'li lasaası "yri-po -nınamʋ a, 'ɔ nyʋ -yʋ -sie'a 'bho 'ɛ "jınɛ "yi, 'wa klɛ-ɛ 'po-o -Lagɔ wɔn gbo.

11-Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -lue nʋ'a -kaa, ɔ 'yi-e Zakalii -bodı. 'Bho -gbagbʋ -ke -da ɔ -nı'a lasaası "yri-po -nınamʋ, 'ɛ 'fɔ -ke "yi 'ma-a 'ɔ -linasʋ gbo, 'bho-o ɔ -nyna'a ti.

12Zakalii 'ye 'ɔ li a, -sıanyı kpʋn -ɔ'o. -Da ɔ -nı'a, ɔ se 'bho yibo.

13'Le -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi na: Zakalii, -sıanyı'a 'lbha -ınmʋ -le! -Lagɔ 'kpʋn-o -a'a bhadewlu, -a'a 'nynɔ Elizabɛɛtı-ı 'ye-e "yunyukpasu -lue 'wlʋ -mʋ. 'Ɔ 'nynı-ı 'mo-o 'Zaan.

14Ɔ-ɔ 'ye-e -ınmʋ 'bʋbʋa "yi 'lbhaa -mʋ tenyı, 'le 'gwlʋ-ʋ 'ye nyʋ'a -dadudu li-nmɔ mʋ 'ɔ dı.

15-17Nyɔklagba ɔ-ɔ 'ye "du mʋ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Ɔ -see nmɔ 'na yi, lɛ"o lɛ -ke nmɔ gʋgɔ'ɔ kpli 'mʋ, ɔ -see ɛ 'na yi. -Bho ɔ mu -lɛɛɛ! -nʋ mʋ, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ye ɔ 'mʋ -pa mʋ 'le ɔ 'ke ɔ 'mʋ "yi 'le ɔ 'ke ɔ wɔnkuɛ "nyı -ka -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʋtizayi Elii'a

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ka 'le ɔ 'ke -Lagɔ nya ti-ple. 'lnnɔ 'ye Izrayɛɛlı'a nyʋ'a -dadudu'a -pɔlʋ "yiti"bhiti mʋ 'le ʋn 'ke 'bho 'wa -Kɔyi -Lagɔ'ɔ wlu "du. 'lnnɔ 'ye -Lagɔ'ɔ nya -kɔ mʋ, 'le ɔ 'ke "yreetı -ke 'wa -tıta "we -ybhɛ -nı, 'le, nyʋ -yʋ'a "du'a 'bho -Lagɔ'ɔ wlu a, ɔ 'ke ʋ -naagızıgı "lru 'mʋ po 'le ʋn 'ke "yi'srɛɛ, 'le ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ -glıgba tide 'le ʋn 'ke 'ɔ nʋ "du.

18-Lagɔ gbo'a -dalbhoyi 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le Zakalii 'ye ɔ tidede na: Koo 'ın 'ke yibo na, dı -a za'a 'mʋ, dızıgı ma'a? 'An 'nynɔ-e, 'an "bhuo-e, -a nɛ-o'o.

19Zakalii dede'a -kaa ti a, 'le -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi na: 'lnmɔ 'mo-o Gabliɛlı; 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'ın -nı'o 'le 'an-a nʋ'o 'ɔ lbhʋ, 'le ɔ 'ye 'ınmʋ 'nɔɔ -ın gbo lbho, 'ın 'ke -ınmʋ -bolia'a dı -nıı 'tmʋʋ.

20'Ya -nɔɔ -Lagɔ "du'a a, -bho ı nyni a 'le ɛ 'ke -nʋ-ɛ. -ln -see 'tɔ 'an wlu -ziadı 'la'a dı a, lɛ-ɛ 'wlʋ'a -zıan -laa, -a'a wlu -see 'le 'wlʋ yi 'le dı 'mnı'a "yri'a 'bı 'ke 'wlʋ.

21Zakalii -ke -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -nı'a -kaa dı 'mnı 'mʋzanamʋ 'le lisaabuduyu 'li a, nyʋ -yʋ fuo 'nɔ 'bho "jınɛ "yi, wɔn 'mʋ -ʋ ti, 'ɔ 'legwlesʋ ɔ -gwle'a 'le'a dı.

22Ɔ 'da'a 'le lisaabuduyu 'mnɛ 'li, 'ɔ wlu'a 'wlʋ 'le. Ɔ-ɔ 'po-o "yi, 'le nyʋ-ʋ -fuo nɔ 'ka 'ye -tɔɔ po, -ka ɔ 'ye'a lɛ.

23'Ɔ lbhʋnʋwı nʋ'a -kaa, ı -gwɛ'ɛ-ɛ "yi 'le ɔ 'ye 'ɔ "bhli le mu.

24-25lbı 'mnı, 'ya 'wı gbı zi'a a, 'ɔ 'nynɔ Elizabɛɛtı nʋ'a -kaa, ʋn 'bhle-e -nıgblaa. Ʋn -see bhʋ "piemʋ po, ʋn nʋ 'cʋı -muu, 'le, -bho ʋn -de ti, ʋn-ʋ nʋ'o: -Lagɔ 'ye'e 'an ngaze 'le ɔ 'ye 'ınmʋ dındıntikɔɛɛn -naa "yigbeyi -za.

26-Da Elizabɛɛtı'a -nıgblaa nʋ'a 'cʋı -mɛɛlo, 'le -Lagɔ 'ye 'le ɔ gbo'a -dalbhoyi Gabliɛlı lbho, 'le ɔ 'ye 'le Galilee'a 'bhlʋkpa "kpi'a -gwlɔ -lue ʋn-ʋ 'la'a Nazalɛɛtı mu.

27'Le 'nynaakpʋdraa -lue, -ʋ se'a nyukpasu yibo a, 'le ʋ gbo -Lagɔ lbho ɔ'o. 'Wa 'nynı-ı 'mo-o Malii. Nyukpasu -lue ʋn-ʋ 'la'a 'Zızɛɛfʋ -ɔ 'ma-a 'bhlʋkpayowli Daviidı'a "nayu, 'ınnɔ mu'o 'wa 'kwlamʋ kpıanmʋti. Ɔ-bɔ 'Zızɛɛfʋ 'mnɔ, 'ınnɔ ʋn-ʋ 'ye -kpa mʋ.

28-Da Malii -nı'a, -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi nyni'a 'bho a, 'le ɔ na: Malii, 'ınmɔ 'ye'e amʋ, 'ın -sɛ, a-bʋ -Lagɔ'ɔ "nitiwʋnnasʋ -nı'a "kpi a, -Lagɔ -sie'e amʋ gbo.

29-Lagɔ gbo'a -dalbhoyi'a wlu 'mnɛ 'nʋ-o 'le 'wa 'limʋ sakaa! 'le ʋn-ʋ 'kabha'o 'le ʋn-ʋ nʋ'o: 'Yıyesʋ ɔ 'ye'a -laa 'ınmʋ 'le, kbhoo 'ɛ 'zɔ 'lɛ 'ya-a?

30'Le -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi na: Malii, -sıanyı'a 'lbha amʋ -le! -Lagɔ -wʋnna'a-a amʋ "niti!

31A -gblee, a-a 'ye-e -nıgblaa 'bhle -mʋ 'le a 'ke "yunyukpasu 'wlʋ. 'Ɔ 'nynı-ı 'mo-o Zezii.

32Nyɔklagba ɔ-ɔ 'ye "du mʋ. -A'ba -Kɔyi -Lagɔ -nı'a 'le yaku 'li, 'ɔ "yu mo'o. Ɔ-ɔ 'ye -ɔ 'nynı "kpi -po -mʋ 'le ɔ 'ke nyʋ -kɔ -ka ɔ nʋ'a 'ɔ "na Daviidı.

33'lnnɔ 'ye Izrayɛɛlı'a 'bhlʋkpa "kpi'a nyʋ -kɔ mʋ "kɔmʋkɔmʋ. 'Ɔ nyʋ'a -kɔkɔɔ -see "tiinamʋ 'bhle yi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

34-Dalbhoyi po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le Malii na: 'lnmɔ se'a nyukpasu yibo a, doo 'ɪn 'ke -nɪgblaa -za'a?

35'Le ɔ 'ye wlu 'mʊ"luo 'le ɔ na: -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu-u 'ye-e amʊ "kpi -yi -mʊ 'le ɔ-bɔ wɔnkuzuzu 'mnɔ-ɔ 'ye amʊ "lru "jri mʊ. 'Ɛ dɪ nyʊ-ʊ 'ye a'ba "yu 'mnɔ Lisaayi 'la mʊ, 'le nyʊ-ʊ 'ye ɔ -Lagɔ'ɔ "yu 'la mʊ.

36A'ba 'lotʊ'a "yunynaakpʊ Elizabɛɛtɪ -ʊ 'kpa'a -kaa nyunyɔzɛgɛ, ʊn -nɪ'e-e "yu 'wlʊnamʊ yinamʊ. Elizabɛɛtɪ nyʊ 'la 'ka "kukunynaakpʊ, 'wa -nɪgblaa'a 'cʊɪ'a -mɛɛlonɛ -nɪ'e -laa 'le yayi.

37Lɛ -yɛ 'ka wɔnku 'le nyʊ 'ka, ɛ se -nynaka 'bhle, nʊ, 'ɛ lɛtu se -nɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

38-Lagɔ gbo'a -dalbhoyi po'a wlu 'mnɛ ti "sɛɛ, Malii na: -Lagɔ'ɔ lbhʊnʊyi 'ɪn "du'o. -Ka -ɪn -zɪ 'ɪ -laa 'ɪnmʊ -bodɪ 'mʊ, ɪ -nʊ-ɛ -kaa! -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi nʊ'a -kaa, ɔ 'mu-o le.

39Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti a, Malii -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ʊn 'bhle-e -jiji, 'le, 'bhlʊkpa -ke "kpi trɪ -die'a "yi, 'nɔɔ ʊn-ʊ 'la'a Zidee, 'ɛ -gwlɔ -lue 'mʊ, 'le-e ʊn mu'o Elizabɛɛtɪ 'yenamʊ.

40Ʊn nyni'a a, ʊn 'pa-a 'le Zakalii'a -budu 'li 'le ʊn 'ye Elizabɛɛtɪ 'ye.

41Malii'a 'yewlu 'kpa'a 'le Elizabɛɛtɪ'a -loku 'mʊ a, 'bho -gbaa -lue 'mʊ 'wa -nɪgblaa 'tʊtɔ'ɔ-ɔ ti. -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu nʊ'a -kaa, ɔ "yi'e Elizabɛɛtɪ 'mʊ-ɛ.

42Ʊn nʊ'a -kaa, -mnɪɪ ʊn 'po-o wlu yayi 'le ʊn na: Malii, -Lagɔ -wʊnna'a-a amʊ "niti tenyɪ 'le a 'ye 'nynʊkpakpɪ-ɪ -nɪ'a 'nɔɔ "piemʊ'a klɛ -zi, 'le 'ɔ "nitiwʊnnasʊ -nɪ'e "yu a-a 'ye'a 'wlʊ mʊ "kpi.

43Lee 'mna "du'o 'le 'an -Kɔyi'a 'lotʊ yi'e 'mnamʊ "bhli'a?

44A -gblee, -da a'ba 'yewlu kpa'a 'le 'an -loku 'mʊ a, "yu-u -nɪ'a 'le 'an 'limʊ, 'bʊbʊa 'lbhɔ -ɔ'o. 'Ɛ dɪ ɔ 'tʊtɔ'ɔ ti.

45Dɪ -Lagɔ -za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, a-bʊ de'a "gwli, -ka ɪ-ɪ 'ye'a -nʊ-ɛ mʊ a, a 'wa-a ti.

46-47'Bho 'ɛ "kpi 'le Malii na 'nɪ ɛ: 'ln -gwɛ'ɛ-ɛ ti 'le 'ɪn-ɪ 'bhɛɛ'ɛ 'an 'Pʊʊnyi -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi. 'Ɔ dɪ 'bʊbʊa "yi'e 'ɪnmʊ,

48-ɛkedɪmaa, ɔ 'wɔn-o'o -ziaka, 'ɪnmɔ -se'a-a lɛ, 'le ɔ 'ye 'ɪnmʊ ya-gbʊ 'le 'ɔ lbhʊnʊmʊ 'wee'a "klumʊ. Kɪn, lɛ-ɛ 'wlʊ'a -zɪan -laa, -ka nyunyu'a -zakpɪ-ɪ 'ye'a 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi -zi mʊ a, 'ka-a 'wa klɛ 'ye: A 'wa-a ti, -nʊ mʊ.

49-Ɛ -ke dɪ nyʊ-ʊ 'ye'a -kaa 'ɪnmʊ 'la mʊ a, Wɔnkulagɔ'ɔ "bhuo 'nʊ-o 'ɪnmʊ "yrilinmɔdɪklɪgbɪ "lruli. 'Ɔ 'nynɪ -nɪ'e-e "yibhɛɛka.

50Nyʊ-ʊ "du 'ɔ 'bho a, ɔ-ɔ 'ye-e 'wa ngaze "kɔmʊkɔmʊ.

51'Le 'ɔ nʊnʊdɪ 'mʊ a, 'le-e ɔ-ɔ tɔ nɪ'e 'ɔ wɔnkuɛ. Nyʊ -yʊ 'bhɛɛ'ɛ 'wa "bhi "yi, 'wa -zɛ lɛ 'mʊ.

52Ɔ-ɔ 'za-a 'bhlɪkpɪyowliklɪgbɪ 'nynɪ "kpi, nyʊ-ʊ -se'a-a lɛ, ɔ-ɔ "luo'o 'wa 'nynɪ "yi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

53Nyʊ -yʊ ma 'ka-a "pʊanlbhanyʊ, ɔ-ɔ "nyɪ-e -mnʊʊ lɪzɪgɪ, 'le ɪ-ɪ 'nyɪnyɛ'ɛ ti, 'le, 'gagamʊ -ke -pɔlʊ -see'a lɛ ti'bɔ, ɔ -see 'wa lɪ "kpi po.

54-55-A-bʊ Izrayɛɛlɪkɔmʊ 'ma-a 'ɔ lbhʊnʊmʊ, -a-bʊ ɔ-ɔ yi'e -kpanamʊ. -Ka ɔ -zɪ ɪ 'ka -a'ba "na "we -bodɪ 'mʊ, 'ka-a ɔ -nɪ 'ɪ nʊnamʊ. 'Bho Ablaamʊ -bodɪ -Lagɔ'ɔ 'limʊ -nmɔ'ɔ wɔn, 'le ɛ 'ke mu ɛ 'ke 'ɔ "nynuu'a "nynuu "kpi bhla, -Lagɔ'ɔ 'limʊ-ʊ 'ye-e wɔn-nmɔ -mʊ "kɔmʊ.

56'Nɔɔ Malii yi 'ka Elizabɛɛtɪ 'yenamʊ a, 'wɪ ʊn -ke ʊn zi'a 'le 'kpna-a 'cʊɪ tan 'li 'le ʊn 'ye 'wa "bhli le mu.

57-Gblee, Elizabɛɛtɪ'a -gbagbanɔɔ nyni-o'o. Ʊn mu'a 'le "bhlegbo, ʊn 'wlʊ-o nyukpasuyu.

58'Wa -gwlɔkɔmʊ -ke 'wa 'wlʊkamʊ 'wɪn 'ɪ 'bɔ, 'bʊbʊa 'lbhʊ -ʊ'o. Ʊn yibo'o-o -ka -Lagɔ -kma'a Elizabɛɛtɪ'a dɪ 'le ɔ 'ye'a 'wa ngaze 'ye 'le ʊn 'ye'a "yu 'wlʊ.

59"Yu 'wlʊ'a a, ɔ nʊ 'wɪ -mɛɛsɔn, 'ɛ -mɛɛtanzɔ, 'le nyʊ 'ye yi, ʊn 'ke ɔ klɛ 'mʊ kpa. Nyʊ 'mnʊ 'bɔ 'ko-o ti ʊn 'ke ɔ 'ɔ -tɪta'a 'nynɪ Zakalii "duu,

60'le 'ɔ 'lotʊ 'ye wlu 'mʊ"luo, 'le ʊn na: -Gba, "yu -nɔɔ, 'ɔ 'nynɪ-ɪ 'mo-o 'Zaan.

61'Le nyʊ na: Elizabɛɛtɪ, 'Zaan'a 'nynɪtu se -laa a'ba "bhlegbo -nɪ.

62Nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho nʊ'a -kaa, ʊn 'po-o "yi 'le ʊn 'ye Zakalii tidede, 'le ʊn na: 'Nynɪ yɛɛ -ɪn 'bɔ'ɔ ti nyʊ 'ke -a'a "yu "duu'a?

63Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'po-o "yi, ɔ 'ye "kpicnɪklugba -lue 'ybha. Ʊn "nyɪ 'ɔ ɛ "sɛɛ, ɔ 'cnɪ-e 'bho ɛ "kpi: 'Zaan 'mo-o 'ɔ 'nynɪ. Nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho 'ye 'ɛ li, -tɔɔ "maa'a-a 'wa klɛ.

64'Bho-o Zakalii'a -mɪɛ bɔti -nɪ'e ti 'le ɔ 'ye -wlu. Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'bhɛɛ'ɛ-ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi.

65Ɔ -nɪ'a -kaa -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yibhɛɛnamʊ, -mnɪɪ -sɪanyɪ 'kpʊn-o nyʊ'a klɛ -ke ɔ "tutu'a "yi. Nyʊ-ʊ -nɪ'a 'le Zideebhlʊkpa'a 'fɔtɔ -ke "kpi trɪ -nɪ'a, ʊn zɪza 'nɪ-ɪ -bodɪ 'mʊ.

66Nyɔ"o nyɔ 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ɔ-ɔ popo-o 'gwlʊti 'le ɔ-ɔ nʊ'o: Kbhoo "yu 'mnɔ 'ke 'le nyaka -nɪ 'ya-a? -Lagɔ'ɔ "nitiwʊnnasʊ'a "bhuo -nɪ 'nɔ-ɔ "kpi -ka -zɛgɛka.

67ɩ zi'a -kaa a, 'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ye Zakalii 'ma-a "yu'a -tɪta 'mʊ "yi 'le ɔ 'ye 'bho 'kpa, 'le ɔ-ɔ za'a -Lagɔ'ɔ wlu 'mʊti 'le ɔ-ɔ nʊ'o:

68-A'ba -Kɔyi Izrayɛɛlɪkɔmʊ'a -Lagɔ'ɔ 'nynɪ 'bhɛ "yi, -ɛkedɪmaa, ɔ 'crɛ-ɛ 'ɔ nyʊ "yriti, 'le ɔ-ɔ 'ye ʊ zetie mʊ.

69'lnnɔ -ya'a wɔnkuyi -lue -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ. -A'ba dɪ nyɔ 'mnɔ-ɔ 'ye 'nɔɔ 'ɔ lbhʊnʊyi Daviidɪ'a "nynuu'a "nynuu "klumʊ -yi mʊ.

70-Ka ɔ nʊ'a -laa, 'kla 'mnɔ, 'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ 'ɔ "bhuo -za'a 'bho, 'ka-a ɔ po 'ɪ 'le 'wa wɔn 'mʊ -bɛnyɪ 'le ʊn 'ye ɪ 'mʊ-za see.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

71Ɔ na 'kı see ɔ-ɔ 'ye-e -amʊ tʊ "kpi -za -mʊ 'le ɔ 'ke -amʊ "kpiticɛ, nyʊ -yʊ -see'a 'ybha ʊn 'ke -amʊ "yri 'mʊ 'ye, 'le ɔ 'ke ʊ -amʊ "kpi -za.

72Ɔ na 'kı see 'ɔ ngaze'a "yri'a 'bı-ı 'ye-e 'wlʊ -mʊ 'le -a'ba "na "we gbo 'le ɛ 'ye 'wlʊ. Ɔ na 'kı see ɔ-ɔ 'ye-e ɔ -ke -a'ba -ybhɛybhɛtite ɔ bhla'a 'gwlʊ "yi -de -mʊ.

73-74-Ɛ -ke dı ı -nʊ-ɛ'ɛ -kaa, -Lagɔ'ɔ "bhuo-o -zrɛ -nı'e -a'ba "na Ablaamʊ kwa, -ka ɔ-ɔ 'ye'a -amʊ 'le -a'ba tʊ'a nyʊ'a 'geyiɛ 'mʊ -za mʊ, 'le, -bho -a -kɔ ɔ-ɔ bʊbɔ, -a 'ke tiwa,

75'le -a 'ke li'saa 'le -a 'ke "yi'srɛɛ 'bho 'ɔ "yigbeyi 'le -a'ba tinıɛ'ɛ 'wı'a klɛ 'li.

76'Le -ınmɔ -yɔ 'ma-a -laa 'an "yu a, ʊn-ʊ 'ye-e -ınmʊ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi 'la -mʊ, -ɛkedımaa, -ınmɔ 'ye -a'ba -Kɔyi'a nya -kɔ mʊ 'le -ın 'ke 'ɔ weze po,

77'le -ın 'ke 'ɔ nyʊ 'tmʊʊ, -ka ɔ-ɔ 'ye'a 'wa "nyinynidı'a dı 'bhɔ mʊ 'le ʊn 'ke 'pʊnpʊan 'ye 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

78-79-Ɛkedımaa, -a'ba -Lagɔ'ɔ dı -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili, ɔ -nı'e-e -ka -yɔkɔɔ, 'le, 'ɔ 'limʊ'a wɔnnmɔkamʊ, -ka zɔ nu'a -kuyre ti a, 'ka-a nyɔ -lue ɔ-ɔ 'ye -amʊ -ya mʊ, nyʊ-ʊ 'mɛ'ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi -ʊ ple'a 'mɛmɛɛ, ɔ-ɔ 'ye 'wa -pɔlʊ 'zɔ zɔ -ya mʊ 'le ʊn 'ke 'pʊnpʊan 'ye, 'le -a 'ke 'bho wɔnlipıpɛjolʊ "yi -nı.

80Zakalii'a "yu 'mnɔ, -ka ɔ-ɔ 'bhʊa'a, 'ka-a 'ɔ dılikpʊɛn 'kpa'a "kpi. Ɔ 'nɛ-ɛ 'kwlı "yi, nyɔ se ɔ yibo, 'le, zɔ -ke ti ɔ 'ka 'ɔ "bhuo nyʊ "yi-tɔ, ɛ 'ye nyni 'le ɔ 'ye 'da 'bho Izrayɛɛlıkɔmʊ "we'a "yigbeyi.

Luukı 2

1Ɛ-bɛ 'Zaan Batiisı'a 'wlʊwlʊnɔɔ 'mnɛ zi'a a, 'Wlomɛɛ'ɛ 'bhlʊkpayowliklagba ʊn-ʊ 'la'a Ogusitı a, 'ınnɔ 'tmʊʊ'o 'ɔ -dalbhomʊ: A mu, a 'tmʊʊ 'an 'bhlıkpıyowli "we ʊn 'ke 'wa nyʊ 'wee zrɛ.

2Nyukpasu -lue ʊn-ʊ 'la'a Kiliniusı, -da ɔ "du -nı'a Silii'a 'bhlʊkpayowli, ɛ-bɛ nyʊzrɛɛ 'mnɛ, 'bho-o ʊn -za -nı nɛ "yi.

3-Ka 'ɔ wlu 'lɛ'ɛ nyʊ 'ke -kaa nʊ'a dı a, nyɔ"o nyɔ mu'o 'ɔ "bhligwlɔ 'mʊ ʊn 'ke ɔ 'le -zrɛ -nı.

4-5'Ɛ dı 'Zızɛɛfʊ -ke 'ɔ 'nynɔ Malii -sɔ'ɔ 'bho Galileebhlʊkpa "kpi'a -gwlɔ 'ma-a Nazalɛɛtı 'mʊ, 'le ʊn 'ye Zideebhlʊkpa "kpi'a -gwlɔ -lue 'ma-a Bɛtılɛɛmʊ mu 'le ʊn 'ke ʊ 'le -zrɛ -nı, -ɛkedımaa, 'Zuifʊ'a 'bhlʊkpayowliklagba Daviidı'a "nayu 'Zızɛɛfʊ "du'o. ('Le Bɛtılɛɛmʊ 'mnɔ ɔ, 'le-e Daviidı'a "bhuo 'wlʊ -nı'o.) -Gblee, 'Zızɛɛfʊ -ke 'ɔ 'nynɔ Malii 'mnʊ 'ka 'le mu a, ʊn 'bhle-e -nıgblaa.

6Ʊn -nı -kaa 'le Bɛtılɛɛmʊ, 'le 'wa -gbagbanɔɔ 'ye nyni.

7Ʊn 'wlʊ-o nyukpasuyu. 'Wa 'mʊcıaanyu mo'o. -Budu -ke 'li 'lıkpamʊ-ʊ 'mʊ'a a, 'bı se 'le -nı'a dı a, Malii -ke 'Zızɛɛfʊ mu'o 'le wligbʊn 'li 'mʊʊnamʊ, 'le-e 'wa "yu 'mnɔ 'wlʊ -nı'o. Ʊn 'fıfıan 'nɔ-ɔ "yrıɛfɔtı li, 'le, -titi ʊn-ʊ "nyı'a wli, 'le -gboko 'li, ʊn 'ye ɔ 'ya "kpi ti'pɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Ɛ-bɛ "matʋ -lue 'le 'bhlʋkpa 'mnɛ "kpi a, 'bhlabhlɪ'a "yrilidumʋ -ke 'wa 'bhlabhlɪ "we -nɪ'e-e 'le 'kwla 'zɔ 'le ʋn-ʋ fuo 'nɪ li.

9Ʊn -nɪ'a 'le a, 'le -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi 'ye ti"si 'le ʋn 'ye ɔ li'ye. Ʊn 'ye 'ɔ li a, 'bho 'wa "troli vlan-o'o. l-bɪ -vlavlɪ 'mnɪ, 'ɪnnɪ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi. -Sɪanyɪ nʋ'a -kaa, ɛ kpʋn -ʋ'o.

10'Le -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi 'ye ʋ -kaa "yi'lɛ: -Sɪanyɪ'a 'lbha amʋ -le, -ɛkedɪmaa, -boliadɪ 'ɪn-ɪ ya'a amʋ, ɛ-ɛ 'ye-e Izrayɛɛlɪ'a 'bhlʋkpa 'bʋbʋaklagba "yi 'lbhaa -mʋ. 'Ɛ dɪ 'ɪn yi'e amʋ -bodɪ 'mʋzanamʋ.

11A -gblee, 'le a'ba "na Daviidɪ "bhligwlɔ Bɛtɪlɛɛmʋ a, ɛ-bɛ -zɪan "matʋ a, nyʋ'a 'pʋʋnyi 'wlʋ'o a'ba dɪ. -A'ba -Kɔyi, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ, 'ɪnnɔ ɔ "du'o.

12Ɔ-bɔ "yu 'mnɔ ɔ, 'ɔ 'mʋyibolɛ 'ka-a: -Bho a mu a, "yu ʋn 'fɪfɪan'a "yriɛfɔtɪ li a, 'le ʋn 'pɛɛ'ɛ 'le wli'a -titi'a -gboko 'li ti a, 'ɪnnɔ mo'o.

13Ɔ mu'a wlu ti-po mʋ "sɛɛ, -Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ -lrʋʋ -sɔ'ɔ-ɔ yaku "yi, ʋn yi-o'o 'bho 'ɔ "troli 'le ʋn-ʋ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi, 'le ʋn-ʋ nʋ'o:

14-Lagɔ'ɔ 'nynɪ 'bhɛ "yi 'le yaku 'li, 'le, nyunyu -ke dɪ -Lagɔ -kma'a, 'wa -pɔlʋ bhlu 'nɔɔ 'bhlʋkpa "kpi!

15-Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ gwɛ'ɛ -wluwlua "yi a, ʋn 'mu-o -Lagɔ gbo le. Ʊn mu'a 'le a, 'bhlabhlɪ'a "yrilidumʋ 'ye -kaa "yi'lɪlɛ na: -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -a'ba -Kɔyi -ya'a 'nɔɔ 'zɔ ɔ, 'ɪnnɔ nʋ'o na -a'ba 'Pʋʋnyi 'wlʋ-o'o. 'Ɛ dɪ a, -a mu Bɛtɪlɛɛmʋ -a 'ke ɔ li'ye.

16'Le ʋn 'ye 'mʋ-sɔ, ʋn 'ye 'le -vuka kpa. Ʊn -ka mu a, 'Zɪzɛɛfʋ -ke Malii -nɪ'e-e 'le wligbʋn 'li 'le "yulre 'pɛɛ'ɛ 'le -gboko 'li ti.

17Ʊn 'ye'a "yu 'mnɔ li a, 'le, dɪ 'wee -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -za'a 'bho 'ɔ "kpi 'mʋ, ʋn 'ye ɪ 'mʋ-za.

18Nyʋ ʋn-ʋ zɪ 'ɪ -bodɪmʋ a, wɔn 'mʋ -ʋ ti.

19Malii -mnʋʋ a, ʋn 'de -ɪ 'le 'wa -pɔlʋ 'zɔ ti 'tɪn 'le ʋn-ʋ na 'nɪ -tɔɔ ti "kɔmʋkɔmʋ.

20Ʊ-bʋ 'bhlabhlɪ'a "yrilidumʋ nʋ'a -kaa, ʋn 'mu-o 'nɔɔ 'wa 'bhlabhlɪ -sie'a le. Dɪ 'wee ʋn 'wɔn'ɔ 'bɔ 'le ʋn 'ye'a a, -ka -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi 'lɛ'ɛ ɛ, 'ka-a ɪ zi'o. 'Ɛ dɪ ʋn-ʋ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi tenyɪ.

21'Wɪ -mɛɛsɔn zi'a, 'ɛ 'wɪ -mɛɛtan'a zɔ, "yulre'a klɛmʋkpanamʋ nyni-o'o. 'Bho-o ʋn "duu -nɪ 'nɔ Zezii. -Gblee, -da 'ɔ 'lotʋ Malii -see'a 'ɔ -nɪgblaa 'bhle ke a, 'bho 'mnɔ, 'bho-o -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi 'tmʋʋ -nɪ 'nʋ 'ɔ 'nynɪ see.

22"Yulre 'wlʋ'a, ɔ nʋ'a 'wɪ'a -gwlɪ 'sɔn, 'le 'Zɪzɛɛfʋ 'ye Malii 'le -Lagɔ'ɔ bʋbɔbhlegbo kpa 'le Zelizalɛɛmʋ, -Lagɔ'ɔ "bhuo'a gba 'ɔ wlu'a 'mʋtizayi ʋn-ʋ 'la'a Moyiizɪ po'a -gbagbanynʋkpakpɪ see ʋn 'ke nʋ 'le ʋn 'ke li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ʋn 'ke ɛ nʋ. Ʊn -ke 'wa nyimiɛ nʋ'a -kaa, ʋn "luo'o-o Zezii 'mʋ, ʋn 'ke ɔ -Lagɔ "yi-tɔ 'le ʋn 'ke ɔ -Lagɔ -jeyi "nyɪ 'ɔ lbhʋ'a dɪ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23-Gblee, -Lagɔ'ɔ gba-a 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le 'ɔ "bɔgʊ 'li, 'ɪnnɛ 'ka-a: -Bho nyɔ 'cɪaan nyukpasu 'mʊ a, ɔ-ɔ "nyɪ -ɔ -Lagɔ -jeyi. 'Ɔ -nɔ mo'o.

24Ʊn nyni'a Zelizalɛɛmʊ, -Lagɔ'ɔ 'sraga ɔ nʊ'a 'le 'ɔ gba 'li 'nynʊkpakpɪ -za'a ('ɪnnɛ 'mo-o 'gbɔlɪ 'sɔn. -Bho nyɔ se 'gbɔlɪ 'bhle, ɔ-ɔ "nyɪ-e -kpakpɪyreetɪ 'sɔn), 'ɛ dɪ 'Zɪzɛɛfʊ -ke Malii "nyɪ'e -Lagɔ'ɔ 'sragazayi 'gbɔlɪ 'sɔn ɔ 'ke ɛ -za.

25Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, nyukpasu -lue-e -nɪ'e 'le Zelizalɛɛmʊ. 'Ɔ 'nynɪ 'mo-o Siminyɔ. Ɔ-bɔ nyukpasu 'mnɔ 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi. Ɔ-ɔ "du-o 'bho -Lagɔ tenyɪ 'le ɔ-ɔ fuo'o Izrayɛɛlɪkɔmʊ'a 'Pʊʊnyi'a 'wlʊwlʊa wɔn. Ɔ 'bhle-e -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mʊ.

26Ɔ-bɔ -zuzu 'mnɔ, 'ɪnnɔ 'tmʊʊ 'nɔ na, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -bho ɔ se ɔ "yri 'mʊ 'ye a, ɔ -see 'mɛ yi.

27Ɔ-bɔ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mnɔ ɔ, 'ɪnnɔ kpa'a Siminyɔ'ɔ -pɔlʊ 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo -lrɛɛ, 'le ɔ 'ye 'le mu. -Nɔɔ -ke ti Zezii'a 'lotʊ -ke 'ɔ -tɪta kpɔ 'ɔ -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo a, -ka 'Zuifʊ'a gba 'lɛ'ɛ 'ɔ dɪ ʊn 'ke -kaa nʊ a, ʊn -ke Siminyɔ 'gbʊʊ'o.

28-Gblee, Siminyɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'ye "yulre 'mʊ"luo, ɔ 'ye ɔ sʊɪ 'mʊ ti'gbate 'le ɔ-ɔ po'o -Lagɔ 'sɛɛ, ɔ-ɔ nʊ'o na:

29-31'Traamʊ 'tɔ ɔ, 'an -Kɔyi, -a'a wlu -ɪn -za'a 'mʊ, 'ɛ "yri'a 'bɪ 'wlʊ-o'o. -A'a nyunyu'a 'Pʊʊnyi -a'a "bhuo -ya'a 'nɔɔ 'Zuifʊ gbo, 'an "bhuo'a "yri 'ye -ɔ'o. 'Ɛ dɪ, 'ɪnmɔ 'ma-a -a'a lbhʊnʊyi, -ɪn 'bhɛɛ'o -ɪn 'ke 'tɔ 'ɪnmʊ "yiti"tayi 'ɪn 'ke 'le -ɪn gbo le yi.

32Ɔ-bɔ nyunyu'a 'Pʊʊnyi 'mnɔ, ɔ-ɔ 'ye-e 'kmʊ 'mʊ'a nyunyu'a -dadudu'a -pɔlʊ 'zɔ zɔ -ya -mʊ 'le ʊn 'ke -ɪnmʊ yibo, 'le ɛ 'ke -a'a 'bhlʊkpa Izrayɛɛlɪ'a 'nynɪ "yi'bhɛɛ.

33-Gblee, dɪ Siminyɔ -nɪ'a -kaa 'bho Zezii "kpi 'mʊzanamʊ a, ɪ -ma'a-a 'Zɪzɛɛfʊ -ke Malii wɔnti,

34-35'le, ʊn -ke 'wa "yu, ɔ 'ye ʊ "niti-wʊnna 'le ɔ na: Malii, a-a 'ye-e 'kle 'ye -mʊ tenyɪ, -ɛkedɪmaa, 'nɔɔ Izrayɛɛlɪbhlʊkpa "kpi -Lagɔ'ɔ "bhuo-o -za'a 'bho "yu -nɔɔ 'le -a 'ke 'mʊ'gble-ɛ; -Lagɔ-ɔ 'ye-e nyʊ'a -dadudu dɪ -kpʊn -mʊ 'le ɔ 'ke nyʊ -lrʊʊ dɪ li-za. "Nyinynidɪ 'mʊ'a 'pʊnpʊan'a -jolʊ -Lagɔ 'mnɔ -ya'a -amʊ, 'ɪnnɔ 'ye ɛ nyʊ -tɔ mʊ 'le -lrʊʊ-ʊ 'ye ɔ 'cɪsɛ mʊ. 'Ɔ dɪ, "nyinynidɪ "zize'a 'le nyʊ -dudu'a -pɔlʊ 'zɔ, ɪ-ɪ 'ye "piemʊ 'kpa mʊ.

36Ɛ-bɛ zɔ 'mnɛ ti a, -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizanynaakpʊ -lue ʊn-ʊ 'la'a Anɪ, 'ɪnnʊ -nɪ'e 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo. Nyukpasu ʊn-ʊ 'la'a Fanuɛlɪ'a "yu mo'o. Fanuɛlɪ 'nʊ-o nyukpasu ʊn-ʊ 'la'a Asɛlɪ'a -gluuwɔnyi'a nyɔ. Ʊ-bʊ Anɪ 'mnʊ nɛ-o'o. 'Wa 'bhʊabhʊa'a -nɔɔ "yi a, 'wa nyimiɛ ʊn kpa'a, ʊn -ke ɔ 'nʊ-o -zʊɪn -mɛɛsɔn 'le ɔ 'ye 'mɛ.

37-Dɪgbanynaakpʊ ʊn "du'o. Ʊn 'bhle'e 'tɔ-ɔ zʊɪn'a -gwlɪ nyiɛ 'yɔ nyiɛ. 'Wa bɔ 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo, -bho koo ti -nɪ, ʊn -nɪ'e 'le-ɛ 'le ʊn-ʊ bʊbɔ'ɔ -Lagɔ 'le ʊn-ʊ po 'ɔ wɔn gbo 'le ʊn-ʊ pa'a su 'wɪ -lrɪɪ 'li.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

38-Da 'Zɪzɛɛfʋ -ke Malii-i tɔ'ɔ 'wa "yu -Lagɔ "yi 'le 'ɔ bʋbɔbhlegbo a, Anɪ -yɛ 'nʋ 'bho-ɛ 'le ʋn 'ye 'bho 'kpa 'le ʋn-ʋ po'o -Lagɔ 'sɛɛ, 'le, nyʋ -yʋ fuo'a -nɔɔ -ke ti -Lagɔ 'ke Zelizalɛɛmʋkɔmʋ zetie, ʋn-ʋ zʋ 'ʋ "yulre 'mnɔ'ɔ dɪ -bodɪ 'mʋ.

39Lɪ -Lagɔ'ɔ gba "si'a 'nynɪ, Zezii'a 'lotʋ -ke 'ɔ -tɪta gwɪ 'ɪ "yi a, ʋn -ke ɔ 'mu-o 'wa "bhli Nazalɛɛtɪ le, 'le Galileebhlʋkpa "kpi.

40-Ka Zezii-i 'bhʋa'a, 'ka-a 'ɔ dɪlikpʋɛn-ɛ 'kpa'a "kpi, ɔ-ɔ 'wɔn'ɔ -Lagɔ'ɔ 'gwlʋdɪ 'mʋti 'le -Lagɔ'ɔ "nitiwʋnnasʋ -nɪ 'nɔ "kpi.

41-Ka zʋn-ʋ "si'a ti a, 'ka-a Zezii'a 'lotʋ -ke 'ɔ -tɪta-a mu'o 'le Zelizalɛɛmʋ 'Zuifʋ "we'a gɔklagba ʋn-ʋ 'la'a 'Paakɪ "dunamʋ.

42Zezii 'bhle-e -zʋɪn -bue 'yɔ 'sɔn 'le ʋn -ke ɔ 'ye 'le mu.

43Gɔ -gwɛ'ɛ-ɛ "yi. Malii -ke 'Zɪzɛɛfʋ -nɪ'a 'wa "bhli le -munamʋ, Zezii -mnɔɔ -sie'e-e Zelizalɛɛmʋ; ʋn -see ɪ "gwlide.

44Ʊn-ʋ 'kpa-a -nanamʋ -druma, -kuyre kpʋn'o 'tɔ, 'wa 'ye ɔ li, 'le ʋn 'ye ɔ tibɔnamʋ 'kpa 'le 'wa 'lotʋ'a "nynuu -ke 'wa "yiyibomʋ'a "klumʋ.

45Ʊn -see ɔ 'tɔ 'ye a, 'le ʋn 'ye 'le Zelizalɛɛmʋ le mu ʋn 'ke ɔ ti'bɔ!

46Ʊn 'bɔ'ɔ ti 'wɪ 'sɔn, 'bho 'ɛ tanzɔ, ʋn -yɛ 'nɔ-ɔ 'le -Lagɔ'ɔ bʋbɔbhlegbo. Ɔ -nɪ'e-e 'le 'Zuifʋ'a gba'a -tɔmʋ'a "klumʋ, 'le ɔ-ɔ po 'ʋ -lokui 'le ɔ-ɔ dede 'nʋ ti.

47-Bho ɔbɔ "luo wlu 'mʋ a, nyʋ 'wee -yʋ po 'ɔ -lokui, wɔn 'mʋ -ʋ ti 'ɔ -naagɪ ɔ 'bhle'a dɪ.

48-Gblee, 'ɔ 'lotʋ -ke 'ɔ -tɪta 'ye 'ɔ ɔ, wɔn 'mʋ -ʋ ti -lrɛɛ, 'le Malii na: Zezii, leelɛ -ke dɪ -ɪn nʋ'o -klaa'a? 'ln -ke -a'a -tɪta -nɪ'a -ɪnmʋ tibɔnamʋ a, -pɔlʋ 'mɔ-ɔ -amʋ 'li.

49'Le ɔ na: Leelɛ -ke dɪ a-a 'bɔ'ɔ 'ɪnmʋ ti'a? -Ka 'ɪn 'ka 'nɔɔ 'an -tɪta'a -budu 'li -nɪ, a -see ɪ "gwlide 'maae?

50-Gblee, 'ɔ wlu 'mnɛ ɛ, ʋn -see 'le 'ɛ 'zɔ 'mʋti'wɔn.

51Ɔ nʋ'a -kaa, ɔ -ke ʋn 'mu-o Nazalɛɛtɪ le, 'le ɔ-ɔ "du'o 'bho 'wa wlu. Dɪ-ɪ zi'a a, Malii -mnʋʋ 'de -ɪ 'le 'wa -pɔlʋ 'zɔ ti 'tɪn.

52'Le ɔ-ɔ 'bhʋa'o, 'ɔ dɪlikpʋɛn-ɛ 'kpa'a "kpi, -Lagɔ -kma'a-a 'ɔ dɪ 'le 'ɔ kpli-i nʋ'o nyunyu 'tʋ.

Luukɪ 3

1-Da 'Wlomɛɛ'ɛ 'bhlʋkpayowliklagba ʋn-ʋ 'la'a Tibɛlɪ -kɔ -nɪ'a 'Wlomɛɛ'ɛ 'bhlɪkpɪ "we, 'ɛ -zʋɪn -bue 'yɔ -muunɛ 'li, 'bho-o 'bhlʋkpayowli ʋn-ʋ 'la'a Pɔnsɪ Pilaatɪ -kɔ -nɪ'e Zidee'a 'bhlʋkpa, nyukpasu -lue ʋn-ʋ 'la'a Elɔɔdɪ, 'ɪnnɔ "du'o Galilee'a nɔ. 'Ɔ 'lotʋ'a "yu ʋn-ʋ 'la'a Filiipʋ, 'ɪnnɔ -nɪ'e 'le Itulee -ke Trakonitɪ'a 'bhlʋkpa "kpi. Lisaniasɪ -mnɔɔ-ɔ -kɔ'ɔ Abilɛɛnɪ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2Nyʊ -yʊ ʊn-ʊ 'la'a Anɪ -ke Kayifʊ, 'ɪnnʊ 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ. Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti a, 'bho-o -Lagɔ 'tmʊʊ -nɪ'e Zakalii'a "yu 'Zaan 'le "musa "kpi ɔ 'ke 'ɔ wlu nyʊ -bodɪ 'mʊ-za.

3'Ɛ dɪ 'Zaan-a ple'e -gwlɛ "we-e -nɪ'a "nigblʊ ʊn-ʊ 'la'a Zudɛɛn wɔnli "yiti, 'le ɔ-ɔ po'o weze 'le ɔ-ɔ nʊ'o na: A yibo a'ba "nyinynidɪ "yi 'le a 'ke -Lagɔ gbo "bhiti 'le 'ɪn 'ke amʊ batizee, "lemnɪɪ -Lagɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ a'ba "nyinynidɪ'a dɪ.

4'Zaan'a "kpidɪ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi ʊn-ʊ 'la'a Ezayii 'cnɪ'e 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li see, ɔ 'ye na: Nyɔ -lue-e -nɪ'e 'le "musa "kpi, 'ɪnnɔ po'o weze 'le ɔ na: A po a'ba -Kɔyi'a -jolʊ! -Bho a po ɛ, a 'srɛɛ nɛ 'mʊ!

5A -ka -dogwi! A wa trɪ -ke -gɔgɔɛ! A 'srɛɛ -jolʊ 'mʊ! -Yɛ -ke -da sɪkpɪ -nɪ'a, a -zɪ ɪ 'bho 'le a 'ke 'bho 'mʊ'bhɛɛ! ("Yi Ezayii po'a, 'ɛ 'zɔ 'ka-a: A'ba -Kɔyi -nɪ'e-e yinamʊ. 'Ɛ dɪ a "tayi "nyinynidɪ -nɪ'a 'le a'ba -pɔlʊ 'zɔ "yiti, -Lagɔ 'ke ɪ 'le -za 'le ɔ 'ke 'ya dɪ 'bhɔ!) Ezayii'a wlu -lue 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'ka-a -bhla: -Bho -Lagɔ 'bhɔ a'ba -pɔlʊ 'zɔ'ɔ "nyinynidɪ'a dɪ a,

6'le nyunyu 'wee 'ke yibo -ka ɔ 'pʊʊn'a amʊ.

7'Zaan po'a -kaa weze a, 'le nyʊ'a -dadudu-u yi 'ɔ gbo ɔ 'ke ʊ batizee, 'le ɔ na: "Yrabhabhlemʊ-a! Yrɔɔ nʊ'o, -Lagɔ'ɔ wɔnkucɛ ɔ-ɔ 'ye'a nyʊ "kpi -ya mʊ, abʊ cɛ ɛ wɔn 'mʊ'a?

8A'ba kpli-i nʊ'a, a yibo'o-o a'ba "nyinynidɪ "yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le a 'ye 'le ɔ gbo "bhiti, a -tɔ nɪ! A'ba nʊ, a'ba "na 'mo-o 'tɔ Ablaamʊ'a dɪ a, a-a 'ye -Lagɔ'ɔ -zigle wɔn 'mʊ -cɛ mʊ, -le! A -gblee, sɪkpɪ-ɪ 'pɛ'ɛ -laa ti ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke ɪ Ablaamʊ'a "nynuu'a "nynuu 'mʊ nʊ.

9A-bʊ -yʊʊ, tu nyɔ 'ke amʊ "yi po: Tu -yɛ -see'a "bhizɪgɪ po, ɛ-ɛ 'ye-e -cɛ -mʊ 'le ɛ 'ke 'le nɛ 'mʊ "vuto-ɛ. A "du a'ba "bhi "yrili! "Gbepa -sʊɛ'o see, ɛ 'pɛ-ɛ 'bho tu 'mnɛ'ɛ kplu "kpi ti 'le ɛ 'ke 'ɛ 'sɪsɪanyɪ cɛ. (-Gblee, ʊn 'wɔn-ɔ "yi 'mnɛ'ɛ 'zɔ 'mʊti: Ʊn 'ke 'wa "nyinynidɪ "yiyibo 'le ʊn 'ke -Lagɔ gbo "bhiti.)

10'Zaan Batiisɪ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le ʊn-ʊ dede 'nɔ ti, na: Leelɛ -Lagɔ 'ybha'a -a 'ke nʊ'a?

11'Le ɔ na: -yɔ 'bhle'a -banɪ 'sɔn, -yɔ se'a -bana 'bhle, ɔ "nyɪ ɔ -lue, 'le, -yɔ 'bhle'a lililɛ, nyɔ -yɔ 'mʊ-ʊ 'lbha'a a, ɔ "nyɪ ɔ!

12Ʊn -ka 'le-e gbʊ, lapoozamʊ 'yi-e batizeenamʊ -lrɛɛ. -Kaa 'ka-a ʊn dede'e 'Zaan ti: Kbhoo -abʊ 'ke -nyna'a?

13'Le ɔ 'ye ʊ -kaa "yi'lɛ: -Bho a mu a, a'ba po lapoo'a mɔni "kpi -le! -Ka a'ba 'bhlɪkpɪyowli cɛ'ɛ nyʊ a, ʊn "du 'na!

14'Le "sroja 'ye ɔ -kaa tidede: 'Le -abʊ 'le'a? Kbhoo -abʊ 'ke -nyna'a? 'Le ɔ na: Abʊ-a'a -za nyʊ mɔni kwa 'mʊ -le -glaka, a'ba kpa nyʊ bhubhudɪ "yi -le! A "du a'ba "pɛlemɔni'a "sɛ "yrili!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15-Gblee, nyʊ-ʊ yi'a a, ʊn de 'ko-o "gwli na wɔnkulɪ 'ye 'kɪ 'bho -zi mʊ 'le ʊn-ʊ popo'o 'gwlʊti na 'Zaan 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ.

16'Wa 'gwlʊtipopoɛ 'mnɛ'ɛ "kpi, 'bho-o ɔ "du'o wlu 'le ɔ 'ye ʊ -kaa "yi'lɛ: 'lnmɔ -yɔɔ, "ni 'mna-a batizee nɪ'e amʊ. Nyɔ -lue-e -nɪ'e 'le 'an lemʊ, ɔ-ɔ yi-o'o. Ɔ 'ku-o wɔn ɔ 'ye 'ɪnmʊ -zi. 'ln se 'bhɛɛ 'ɪn 'ke 'ɔ 'geyikpaankpɪan'a "bhuo "du. Ɔ-bɔ, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu ɔ-ɔ 'ye amʊ 'mʊ -po mʊ 'le ɔ 'ke amʊ 'mʊ "yi, 'le a'ba "klumʊ'a nyʊtɔlʊ, -ka nɛ-ɛ sin'a lɪ a, 'ka 'mnɔ 'ka-a ɔ-ɔ 'ye amʊ -zigle -tu mʊ.

17A -gblee, "yi -ke a'ba tinɪɛ gʊgɔ'ɔ "yiti, 'ɪnnɛ 'ka-a: Nɪkpɛ ɔ 'bhle'e kwa 'le ɔ 'ke lɪ'a 'yɔ 'mʊ bhla. -Yɪ 'bhle'a lɛ 'li, 'le ɔ 'ke ɪ 'sra 'yaa, 'le, 'ya flɪ-ɪ 'ye'a 'bho -sie mʊ a, ɔ 'ke ɪ 'le nɛ 'mʊ po. (Ɛ-bɛ "yi 'mnɛ'ɛ 'zɔ 'ka-a: 'sra 'mo-o -Lagɔ gbo 'le nɛ "du'o "kɔgwlɛnɛ.)

18'Zaan -nɪ'a Izrayɛɛlɪkɔmʊ "dɪ -lrɪɪ'a -dadudu 'mʊ "dunamʊ a, ɔ-ɔ 'zʊ -ʊ -Lagɔ'ɔ "dɪzɪgɪ -bodɪ 'mʊ.

19Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'kpa-a Galilee'a 'bhlʊkpayowli Elɔɔdɪ dɪ "yi, -ɛkedɪmaa, 'ɔ 'lotʊ'a "yu'a 'nynɔ -ʊ 'ma-a Elodiadɪ, ɔ -zʊ 'ʊ-ʊ ɔ li 'le ɔ 'ye "nyinynidɪ -lrɪɪ nʊ.

20A 'ye li-ɔ, Elɔɔdɪ 'mnɔ "yi-e 'ɔ "nyinynidɪ "kpi -lrɛɛke: ɔ 'po-o 'Zaan -jie 'mʊ.

21-Nɔɔ -ke ti nyʊ'a -dadudu-u mu'a 'Zaan gbo ɔ 'ke ʊ batizee, 'bho-o ɔ batizee -nɪ'e Zezii -lrɛɛ. Zezii gwɛ'ɛ batizeeɛ "yi 'le ɔ-ɔ po'o -Lagɔ wɔn gbo. 'Bho -gbaa -lue 'mʊ, ɔ 'ye-e yaku li, ɛ 'ye wɔn kati

22'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ye 'gbɔlɪɛ'ɛ ku 'mʊ"luo, ɛ 'ye ɔ "kpi ti"si, 'le wlu 'ye 'le yaku 'li 'wlʊ, ɔ 'ye ɛ 'bʊ'wɔn 'le ɛ na: -lnmɔ 'mo-o 'an "yu'a 'dɛ -lue -ke dɪ 'ɪn -kma'a. 'Le -ɪn 'mʊ 'ɪn po'o 'an 'bʊbʊa'a 'wee.

23-38Ɛ zi'a -kaa a, Zezii 'nyaa'a-a nyʊ'a -tɔtɔɔ 'mʊ. Ɔ 'ka 'ɔ 'lbhʊ 'mnɛ wɔn"du a, ɔ 'bhle-e -kaa zʊɪn'a -gwlʊ -lue 'yɔ -bue. Nyʊ na 'kɪ ɔ-ɔ 'mo-o 'Zɪzɛɛfʊ'a "yu. Ɔ-bɔ 'Zɪzɛɛfʊ 'mnɔ ɔ, 'ɔ "na "we'a 'nynɪ 'ka-a: -Lagɔ -ya'a Adaa ti. Ɔ -yɔ 'ɔ ti a, 'le ɔ 'ye Sɛtɪ 'wlʊ. Sɛtɪ 'wlʊ'o Enosɪ, Enosɪ 'wlʊ'o Kayinaa, Kayinaa 'wlʊ'o Maleleɛlɪ, Maleleɛlɪ 'wlʊ'o Zalɛdɪ, Zalɛdɪ 'wlʊ'o Enɔkɪ, Enɔkɪ 'wlʊ'o Matusalaa, Matusalaa 'wlʊ'o Lamɛkɪ, 'le ɔbɔ 'ye Nʊe 'wlʊ. Nʊe 'wlʊ'o Sɛmʊ, Sɛmʊ 'wlʊ'o Alɪfasaadɪ, Alifasaadɪ 'wlʊ'o Kayinamʊ, Kayinamʊ 'wlʊ'o Salaa, Salaa 'wlʊ'o Ebɛlɪ, Ebɛlɪ 'wlʊ'o Falɛkɪ, Falɛkɪ 'wlʊ'o Wlagau, Wlagau 'wlʊ'o Seluukɪ, Seluukɪ 'wlʊ'o Nakɔɔ, Nakɔɔ 'wlʊ'o Talaa; 'le ɔbɔ 'ye Ablaamʊ 'wlʊ. Ablaamʊ'a "yu 'mo-o Izaakɪ, Izaakɪ'a "yu 'mo-o Zakɔɔpʊ, Zakɔɔpʊ'a "yu 'mo-o Zidaa, Zidaa'a "yu 'mo-o Falɛsɪ, Falɛsɪ'a "yu 'mo-o Ɛsɪlɔmʊ, Ɛsɪlɔmʊ'a "yu 'mo-o Alɪnii, Alɪnii'a "yu 'mo-o Adɪminɪ, Adɪminɪ'a "yu 'mo-o Aminadabʊ, Aminadabʊ'a "yu 'mo-o Nasɔɔ, Nasɔɔ'a "yu 'mo-o Salaa, Salaa'a "yu 'mo-o Bʊazɪ, Bʊazɪ'a "yu 'mo-o Zobɛdɪ, Zobɛdɪ'a "yu 'mo-o Izayii, 'le Izayii 'ye Daviidɪ 'wlʊ. Daviidɪ 'wlʊ'o Nataan, Nataan 'wlʊ'o Matataa, Matataa 'wlʊ'o Mɛnaa, Mɛnaa 'wlʊ'o Melea, Melea 'wlʊ'o Eliakimʊ, Eliakimʊ 'wlʊ'o Zonamʊ, Zonamʊ'a "yu 'mo-o 'Zɪzɛɛfʊ, 'Zɪzɛɛfʊ'a "yu 'mo-o Zidaa, Zidaa'a "yu 'mo-o Siminyɔ, Siminyɔ'ɔ "yu 'mo-o Levii, Levii'a "yu 'mo-o Mataatɪ, Mataatɪ'a "yu 'mo-o Zolimʊ, Zolimʊ'a "yu 'mo-o Eliezɛlɪ, Eliezɛlɪ'a "yu 'mo-o Zezii, Zezii'a "yu 'mo-o Ɛlɪ, Ɛlɪ'a "yu 'mo-o Ɛlɪmadaan, Ɛlɪmadaan'a "yu 'mo-o

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kozamʋ, Kozamʋ'a "yu 'mo-o Adii, Adii'a "yu 'mo-o Mɛlɪki, Mɛlɪki'a "yu 'mo-o Neli, Neli'a "yu 'mo-o Salatiɛlɪ, Salatiɛlɪ'a "yu 'mo-o Zolobabɛlɪ, Zolobabɛlɪ'a "yu 'mo-o Wlesaa, Wlesaa'a "yu 'mo-o Zʋanaa, Zʋanaa'a "yu 'mo-o Zodaa; 'le ɔbɔ 'ye Zozɛkɪ 'wlʋ. Zozɛkɪ 'wlʋ'o Semeyinɪ, Semeyinɪ 'wlʋ'o Matatiasɪ, Matatiasɪ 'wlʋ'o Maatɪ, Maatɪ 'wlʋ'o Nagayi, Nagayi 'wlu'o Ɛsɪli, Ɛsɪli 'wlʋ'o Naumʋ, Naumʋ 'wlʋ'o Amɔsɪ, Amɔsɪ 'wlʋ'o Matatiasɪ, Matatiasɪ 'wlʋ'o 'Zɪzɛɛfʋ, 'Zɪzɛɛfʋ 'wlʋ'o Zanayi, Zanayi 'wlʋ'o Mɛlɪki, Mɛlɪki 'wlʋ'o Levii, Levii 'wlʋ'o Mataatɪ, Mataatɪ 'wlʋ'o Elii, 'le Elii 'ye 'Zɪzɛɛfʋ 'wlʋ 'tɔ.

Luukɪ 4

1-lɪn 'ye li-ɔ, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu "si'a Zezii "kpi ti a, ɔ "yi -ɔ 'mʋ, 'le ɔ 'ye Zudɛɛn wɔnli 'wlʋ, 'le Lisaazuzu 'mnɔ 'ye 'ɔ -pɔlʋ "musa "kpi -kpa -nɪ 'le ɔ 'ye 'le mu.

2'Wɪ'a -gwlɪ 'sɔn 'li "nyinynidɪ'a tiyayi ʋn-ʋ 'la'a Sataan 'ye ɔ ti'dɪn 'le ɛ 'ke ɔ "nyinynidɪ wɔnpo 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Ɔ -see lɛ wɔn 'dɪ ɪ-bɪ 'wɪ 'mnɪ 'li, 'le, ɪ zi'a, 'mʋ nʋ'a -kaa, ɛ-ɛ 'lbhɔ ɔ'o.

3-Gblee, "nyinynidɪ'a tiyayi 'yi -ɔ tidɪnamʋ 'le ɛ 'ke ɔ "nyinynidɪ wɔnpo 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le ɛ na: -Bho -ɪn "du -Lagɔ'ɔ "yu -ziaka a, -zɛ sʋkpʋ -nɛɛ "flɔɔ 'mʋ.

4'Le Zezii na: -Kaa ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ -kaa 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li: Ɛ -se lililɪ'a "sɛ'ɛ dɪ nyunyɔ -nɪ 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ -ko. Wlu 'wee 'wlʋ'a 'le -Lagɔ'ɔ wɔn 'mʋ, ɔ 'ke ɪ -lokui po, ɔ 'ke ɪ 'bho "du, 'ɛ dɪ ɔ -nɪ'e ti -lrɛɛ.

5Sataan nʋ'a -kaa, ɛ "luo'o-o Zezii 'mʋ 'le ɛ -ke ɔ 'ye 'le yatɛda -lue mu, 'bho -gbaa -lue 'mʋ ɛ 'ye ɔ 'kmʋ'a 'bhlɪkpɪ 'wee "yi-tɔ.

6'Le ɛ na: 'Bhlɪkpɪ -a 'ye'a -laa li a, -ɪnmɔ 'an-a 'ye 'ya 'bhlɪkpɪ'a -yowli "we -ke "wlilɪ "nyɪ mʋ 'le -a'a 'nynɪ 'ke mu. 'Ya 'wee, 'ɪn "bhuo'a lɪ mo'o. Nyɔ -yɔ 'ɪn 'ybha'a, 'ɪn 'bhɛɛ'o 'ɪn 'ke ɪ ɔ "nyɪ.

7-Bho -ɪn "du 'bho 'ɪnmʋ 'le -ɪn 'ke 'ɪnmʋ 'kolri wɔnyi glu po a, 'le -ɪn 'ke 'ɪnmʋ bʋbɔ ɔ, 'ɪnnɪɪnɪ'a 'wee, ɪ-ɪ "du-o -a'a -kɔkɔlɪ.

8'Le Zezii na: -Kaa ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ -kaa 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li: -A'a -Kɔyi -Lagɔ -nɪ -lue 'tɪn, 'ɪnnɔ -ɪn 'ke 'bho "du 'le -ɪn 'ke ɔ bʋbɔ.

9Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le Sataan 'ye ɔ 'mʋ"luo -lrɛɛ, ɛ -ke ɔ 'ye 'le Zelizalɛɛmʋ mu, 'le ɛ -ke ɔ 'ye 'le'a -Lagɔ'ɔ bʋbɔbhlegbo'a -buduklagba'a "kpi 'ya 'le ɛ na: -Bho -ɪn "du -Lagɔ'ɔ "yu -ziaka a, "blu -ɪn 'ke 'le 'zɔ 'kpa.

10-Kaa ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li, na: -Lagɔ-ɔ 'ye-e ɔ gbo'a -dalbhomʋ -ya -mʋ, ʋn 'ke -ɪnmʋ "yrili"du.

11'Le ʋn-ʋ 'ye -ɪnmʋ 'san mʋ -lrɛɛ 'le -a'a -bhɪɛ'ɛ "bhuo -kaa sʋkpʋyʋɛ li-tri.

12Zezii na: -Kaa 'ka-a ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ -Lagɔbɔgʋ 'li -lrɛɛ: -A'a 'dɪn -a'a -Kɔyi -Lagɔ ti -le!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13"Nyinynidɪ'a tiyayi -zi -nɪ'e-e lɪ 'wee 'mʊ, ɛ 'ye Zezii ti'dɪn. Ɛ -sɪa 'nɔ-ɔ "yi 'le ɛ 'ye ɔ kli 'wlʊ, 'le ɛ-ɛ fuo'o -nɔɔ -lrɛɛ.

14'Nɔɔ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu kpa 'ka Zezii a, ɔ -sɔ'ɔ-ɔ 'le 'mʊ 'le ɔ 'ye Galilee le mu. -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a "bhuo'a wɔnkuɛ "yi -ɔ 'mʊ. Ɛ-bɛ 'bhlʊkpa 'mnɛ "kpi a, 'ɔ 'nynɪ -wa'a-a 'le ti.

15Ɔ nyni'a 'le a, ɔ-ɔ 'tɔ-ɔ nyʊ -Lagɔ'ɔ "dɪzɪgɪ 'le 'wa -Lagɔwlu'a 'licɪaanbidi 'li, 'le, -ka 'ɔ dɪ -nmɔ'ɔ "yrili, ʊn-ʊ zɪ 'ɪ 'mʊ.

16-Nɔɔ -lue 'li, 'le Zezii 'ye 'mʊ-sɔ, Nazalɛɛtɪ'a -gwlɔ -ke 'mʊ ɔ 'bhɛɛ -nɪ'a "yi a, ɔ 'ye 'le mu. 'Zuifʊ'a lifɔzɔ ɔ-ɔ 'mu-o 'wa -Lagɔwlu'a 'licɪaanbidi 'li "cɪcɪ. Ɔ -nɪ'e-e 'tɔ Nazalɛɛtɪ'a dɪ a, ɔ pa'a 'le 'wa da, 'le ɔ 'ye 'mʊ-sɔ, ɔ 'ye -Lagɔbɔgʊ zrɛ.

17-Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi Ezayii -nɪ'a ti -bɛnyɪ, 'ɔ "bɔgʊ ɔ 'cnɪ'a see, 'le nyɔ -lue 'ye ɛ ɔ "nyɪ. Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ kati 'nɛ-ɛ "yi, 'le, -da wlu -nɛɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ, ɔ 'ye 'bho 'ye. -Kaa Ezayii 'lɛ'ɛ -kaa 'le 'ɔ "bɔgʊ 'li:

18'lɪn 'bhle-e -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mʊ. Ɔ -za'a 'bho 'ɪnmʊ-ɛ 'ɪn 'ke 'ɔ "dɪzɪgɪ dɪnnʊmʊ 'tmʊʊ. Ɔ 'lbho-o 'ɪnmʊ 'ɪn 'ke nyʊ'a -dadudu 'geyikpaankwla 'zɔ -za, 'ɪn 'ke "lɔmʊ'a "yri kati, 'le, nyʊ -yʊ 'wa jɛkamʊ-ʊ kla'a nyanɪ 'mʊ a, 'ɪn 'ke ʊ "kpiticɛ 'le ʊn 'ke "yi-flɔ,

19'le, -nɔɔ -ke ti -Lagɔ-ɔ 'ye'a nyʊ "niti-wʊnna mʊ a, 'ɪn 'ke ʊ ɛ 'tmʊʊ.

20Zezii gwɛ'ɛ "yi a, 'le ɔ 'ye "bɔgʊ 'mnɛ "yika, 'le, nyɔ ɔ -zɛ 'ɛ kwa 'mʊ, ɔ 'ye ɛ ɔ -jeyi "nyɪ 'le ɔ 'ye ti-de ɔ 'ke wlu ɔ zrɛ'ɛ 'zɔ -za; -mnɪɪ -zipaa! nyʊ 'wee -nɪ'a 'le -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'li a, ʊn-ʊ 'yrɔ -ɔ'o,

21'le ɔ 'ye 'tɔ 'bho 'kpa 'le ɔ na: -Zɪan'a "bhuo, -da a 'wɔn -nɪ'a 'an "bɔgʊ'a zrɛzrɛwlu 'bɔ, ɪ-bɪ dɪ-ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ -laa, 'bho-o 'ya "yri'a 'bɪ 'wlʊ -nɪ'o. Nyɔ Ezayii "si'a 'nynɪ a, 'ɪnmɔ mo'o.

22Nyʊ 'wee -nɪ'a 'le -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'li, ʊn-ʊ 'za-a Zezii'a "yrilinmɔdɪ 'mʊ, 'le wɔn mʊ 'ʊ ti 'ɔ wɔnnmɔwlu ɔ -za'a 'mʊ'a dɪ, 'le ʊn-ʊ nʊ'o na: 'lnnɔɔnɔ -naa, ɔ -se -kaa 'Zɪzɛɛfʊ'a "yu?

23'Le ɔ 'ye ʊ -kaa "yi'lɛ: 'lɪn yibo'o-o na a'ba "bhi-i 'ye-e 'ɪnmʊ 'traamʊ "nna -nɛɛ -po -mʊ: -Dɔtrɔɔ, 'pʊʊn -a'a "bhuo. 'Le a-a 'ye -kaa 'ɪnmʊ "yi'lɛ mʊ -lrɛɛ: Lɪ'a klɛ -ɪn nʊ'a 'le Kapɛnayiimʊgwlɔ 'mʊ, -a 'wɪn -ɪ 'bɔ. Nʊ 'nɔɔ -a'a "bhuo'a "bhli ɪ-bɪ wɔnkulɪ 'mnɪ.

24'Le ɔ 'ye 'bho wlu -lrɛɛ "du: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, 'bho -Lagɔwlu'a 'mʊtizayi'a "bhuo'a "bhligwlɔ 'mʊ, nyʊ'a 'la 'ɔ wlu lɛ.

25A -gblee, -da -Lagɔwlu'a 'mʊtizayi Elii -nɪ'a ti, 'bho -nɔɔ 'mnɛ 'li, Izrayɛɛlɪ'a 'bhlʊkpa "kpi'a -dɪgbanynʊkpakpɪ -die'e-e "yi. "Ni -see 'zɔ "too, ɛ 'nʊ-o -zʊɪn tan "die, 'le, 'mʊ-ʊ yi'a 'le 'bhlʊkpa 'mnɛ "kpi ti a, ɛ-ɛ 'lbha'a gbe.

26Ɛ -nɪ'a -kaa, -Lagɔ -see 'wa nyɔ gbo Elii lbho, -bho ɛ -se -dɪgbanynɔkpakpʊ -lue-e -nɪ'a 'le Salɛpʊtaagwlɔ 'mʊ 'le Sidɔɔ'ɔ "troli.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

27'Bho -Lagɔwlu'a 'mʊtizayi Elizee'a -nɔɔ "yi a, lalʊlbhamʊ -die'e-e 'le Izrayɛɛlıbhlʊkpa "kpi "yi -lrɛɛ, ɔ -see 'wa nyɔ -lue'a "bhuo "gipo, -bho ɛ -se Siliibhlʊkpa "kpi'a nyɔ Naamaa'a "sɛ.

28Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, nyʊ 'wee -nı'a 'le -Lagɔwlu'a 'licıaanbudu 'li a, ʊn 'wɔn'ɔ wlu 'mnı 'bɔ ɔ, 'cɛ 'lbhʊ -ʊ'o tenyı,

29'le ʊn 'ye 'mʊ-sɔ, ʊn 'ye ɔ kpʊn, ʊn 'ye ɔ 'bho gwlɔ 'mʊ -za, 'le, trı -ke "kpi Nazalɛɛtıgwlɔ -po-ɛ'ɛ, ʊn -ke ɔ 'ye 'le 'ɛ "lrugwia mu 'le ʊn 'ke ɔ 'zɔ "vuto.

30-Gblee, ɔ nʊ'a -kaa, ɔ -zi -nı'e-e 'wa 'nynımʊ 'le ɔ 'ye mu.

31Zezii -sɔ'ɔ 'le trı "kpi a, ɔ 'mu-o -gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Kapɛnayiimʊ, 'le Galileebhlʊkpa "kpi. -Bho 'Zuifʊ'a lifɔzɔ, ɔ 'mu-o 'le 'wa -Lagɔwlu'a 'licıaanbudu 'li 'le ɔ-ɔ tɔ'ɔ nyʊ.

32Nyʊ-ʊ po 'ɔ -lokui a, wɔn 'mʊ -ʊ ti 'ɔ -tɔtɔsʊ'a dı. -Bho ɔ -ka tɔ, 'ɔ wlu 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi 'le ɛ -ke wɔnkuɛ -na'o.

33-Gblee, 'le -Lagɔwlu'a 'licıaanbudu 'mnɛ 'li a, nyukpasu -lue-e 'bhle'a "nyinynidı'a -zuzu 'mʊ, 'ınnɔ -nı'e 'le 'wa "klumʊ. "Nyinynidı'a -zuzu nʊ'a -kaa, ɛ "wɔ-o'o 'le ɛ na:

34-Wooo! Nazalɛɛtıkɔyi Zezii, leedı -a -ke -ın 'bhle? -ln yi-o'o -ın 'ke -amʊ ti-za'a? 'ln yibo'o-o nyunyɔ'ɔ -yɔ -ın "du'a. -ln 'mo-o -Lagɔ'ɔ "yu'a 'dɛ -lue ɔ -za'a 'bho ɔ lbho'a.

35'Le ɔ 'ye "yikmaka -wlu 'le ɔ na: "Nyinynidı'a -zuzu, "mu wɔn, 'da nyɔ -nɔɔ 'mʊ! -Gblee, "nyinynidı'a -zuzu 'mnɛ nʊ'a -kaa, -gbu! ɛ 'bhla-a nyɔ 'mnɔ 'bho 'ɔ -bonyunyu'a "yigbeyi ti 'le ɛ 'ye ɔ 'mʊ 'da. Ɛ -see ɔ lɛ li-za -lrɛɛ.

36-Gblee, nyʊ 'wee 'ye'a 'ɛ da, -sıanyı kpʊn -ʊ'o 'le ʊn-ʊ dede'e -dede -kaa ti: Wlu'a yɛɛ 'ka-a'a? Ɔ-bɔ nyɔ -nɔɔ, 'ɔ wɔnkuɛ'ɛ dı, ɔ-ɔ 'zi-e "nyinynidı'a -zuzu wɔn 'le ı-ı "du'o 'bho 'ɔ wlu.

37-A 'ye-e li'a, Zezii'a 'nynı nʊ'a -kaa, ɛ -wa'a-a 'le Galilee'a 'bhlʊkpa "kpi ti.

38Zezii -sɔ'ɔ -Lagɔwlu'a 'licıaanbudu 'li a, ɔ 'mu-o nyukpasu -lue ʊn-ʊ 'la'a Simɔɔ'ɔ "bhlibhlegbo. Ɔ -ka 'bho-o nyni a, yakalı-ı 'lbha-a Simɔɔ'ɔ 'nynɔ'ɔ 'lotʊ, 'le, nyʊ-ʊ -nı'a 'bho, ʊn 'ye ɔ 'wa dı 'tmʊʊ.

39-Gblee, ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'nyni -ʊ li, ɔ 'ye ʊ "kpi "yiti"jri, 'le 'ɔ wlu'a wɔnkuɛ 'mʊ, ɔ na: Yakalı, "tayi 'ınnʊʊnʊ -naa "yiti! 'Le ɛ 'ye 'bhɔ 'le 'bho -gbaa -lue 'mʊ ʊn 'ye 'mʊ-sɔ, ʊn 'ye ʊ lilia "nyı.

40"Jiazɔ -da -kuyre -nı'a kpʊnnamʊ, nyʊ 'bhle-e 'wa "gwizimʊ'a -dadudu 'le ʊn 'ye ʊ Zezii gbo kpa 'le ɔ 'ye ʊ sʊ "lru tide, ʊn 'ye 'pʊn 'wee.

41Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ'a -dadudu 'bhle-e "nyinynidı'a -zuzu 'mʊ. -Bho ɔ nu ı ti a, -bho ı -ka 'da 'le ı-ı "wɔ'o 'le ı-ı nʊ'o: -Lagɔ'ɔ "yu -ın "du'o. 'Le ɔ-ɔ 'kaa 'nı 'mʊ, ɔ-ɔ nʊ'o na: A mna wlu! -Ɛkedımaa, ı yibo'o-o -ka ɔ "du'a -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi ɔ 'pʊʊn'a nyʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

42Zɔwɔnyi a, Zezii -sɔ'ɔ 'bho-o gwlɔ 'mʊ 'mʊ 'le ɔ 'ye 'kwlɪ "yi nɛ, 'le nyʊ 'ye ɔ tibɔnamʊ mu. Ʊn 'ye 'ɔ ɔ, ʊn na: -A'a -sɔ -amʊ gbo, -a'a mu "setida -le!

43'Le ɔ na: 'ln 'ke "sesigwlɛ -lrɪı 'mʊ mu mo'o 'le 'ɪn 'ke 'le'a nyʊ -Lagɔ'ɔ "dɪzɪgɪ -bodɪ 'mʊ-za, 'le, -ka ɔ 'ka nyʊ -kɔ, 'ɪn 'ke ʊ -kaa 'tmʊʊ. 'Ɛ dɪ 'ɪn yi'e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ.

44-Gblee, ɔ nʊ'a -kaa, ɔ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ 'le ɔ-ɔ ple'e 'Zuifʊ'a 'bhlʊkpa "kpi'a -Lagɔwlu'a 'licɪaanbidi 'wee "yiti 'le ɔ-ɔ za'a -Lagɔ'ɔ wlu 'mʊ.

Luukɪ 5

1Zɔ -lue 'zɔ ɔ, Zezii -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ɔ 'ye -badaklagba ʊn-ʊ 'la'a Genɪzalɛɛtɪ wɔnli tinanamʊ mu. 'Le-e nyʊ'a -dadudu -yɛ nɔ'o 'le ʊn-ʊ "tutu'o, 'le, -Lagɔwlu ɔ-ɔ za'a 'mʊti, ʊn 'ke ɛ 'bɔ'wɔn.

2Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'ye-e 'le 'kɪka "yi gɔlɪ 'sɔn li. "Nizemʊ -kɔ 'nɪ a, ʊn 'dre-e 'le 'ya 'limʊ 'le ʊn-ʊ wɔtɔ'ɔ 'wa -dadɪ.

3-Gblee, ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'kpa-a Simɔɔ'ɔ gɔlʊ 'li, 'le ɔ 'ye ɔ 'tmʊʊ 'le ɔ na: 'lnmɔ bhade -ɪnmʊ li, yi -ɪn 'ke gɔlʊ -nɛɛ po -ɪn 'ke 'ɪnmʊ 'kɪka gbo-tɛ. Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le Simɔɔ -ke ɔ 'ye mu. Ʊn nyni'a 'bho nya ti -sɛ ɛ, ɔ 'ye gɔlʊ ti-nyna. 'Le-e Zezii -de'e ti 'le ɔ 'ye 'bho 'kpa ɔ-ɔ tɔ'ɔ nyʊ.

4Ɔ gwɛ'ɛ -wluwlua "yi a, 'le ɔ na: Simɔɔ, -ɪn -ke gɔlʊ -na, -ɪn -ke ɛ 'ke "ni'a -da -tɛ'ɛ 'mʊ tinyni, 'le -ɪn -ke -a'a -namʊ 'ke 'bho a'ba -dadɪ "vuto, a 'ke zmi kpʊn.

5'Le ɔ na: 'An -Kɔyi, -glaaple'a "matʊ, -a -zi 'nɪ 'mʊ-ɛ 'wee, -a -see lɛ'ɛ -lue komu 'ye, -a sɪa-o'o bhubhuyiti. -lnmɔ 'lɛ'ɛ 'tɔ -kaa'a dɪ a, 'ɪn-ɪ 'ye 'le 'an -dada "vuto mʊ.

6Ɔ po'a wlu ti "sɛɛ, ɔ -ke 'ɔ -namʊ "we "vuto'o-o 'wa -dadɪ 'le -bada 'mnɛ kɔ. Zmi 'wa -dadɪ jri'a, 'ya "yidieɛ'ɛ dɪ, ɪ na ɪ 'ke -dadɪ 'mnɪ -cna.

7Ʊn nʊ'a -kaa, 'wa -namʊ -lrʊʊ-ʊ -nɪ'a "setigɔlʊ 'li, ʊn 'laa 'nʊ-ʊ "yi ʊn 'ke yi ʊn 'ke ʊ -kpa. Ʊn yi-o'o 'le ʊn 'ye zmi gɔlɪ 'sɔn 'mnɪ "yii; -toope -sie'e 'bho ɪ 'ke "nidu "mna, 'ya zmi'a "yiyia'a dɪ.

8-Gblee, Simɔɔ 'Piɛlɪ 'wɔn-ɔ dɪ-ɪ zi'a 'zɔ 'mʊti. Ʊn -sɔ'ɔ "nukɔ 'mʊ 'le ɔ 'ye Zezii 'kolri wɔnyi glu po 'le ɔ na: 'An -Kɔyi, 'ɪnmɔ 'bhade -ɪnmʊ li, "nyinynidɪ'a nʊyi 'ɪn "du'o; 'ɪnmɔ -ke kpli-i se'a "yi'srɛɛ 'le -mnɔɔɔ 'ke 'mna linyni! 'Ɛ dɪ nyni 'le nya ti.

9-Gblee, -sɪanyɪ nʊ'a -kaa, ɛ 'kpʊn-o Simɔɔ -ke 'ɔ -namʊ, zmi ʊn tri'a "nyni wɔn 'mʊ ti'a dɪ.

10Ɛ-bɛ -sɪanyɪ 'mnɛ -lrɛɛ, ɛ 'kpʊn-o 'ɔ -namʊ Zaakɪ -ke 'Zaan, -ʊ 'ma-a nyɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Zebedee'a "yreetɪ. 'Le Zezii na: Simɔɔ, -sɪanyɪ'a 'lbha -ɪnmʊ -le! 'Traamʊ 'tɔ ɔ, -ka -a'a -dada jri'a zmi a, 'ka-a -ɪn 'ke nyunyu jri 'le ʊn 'ke yi ʊn 'ke -Lagɔ'ɔ nʊ "du.

11Simɔɔ -ke 'ɔ -namʊ 'wɔn'ɔ Zezii'a wlu -nɛɛ 'bɔ ɔ, ʊn "luo'o-o 'wa gɔlɪ 'mʊ, ʊn -kpʊn 'nɪ-ɪ 'kɪka. 'Bho -gbaa -lue 'mnɛ 'mʊ, ʊn 'sie-e 'wa "nizelɪ'a klɛ 'le ʊn -ke ɔ 'ye mu. 'Bho 'mnɔ, 'bho-o ʊn "luo'o 'ɔ 'bɪnɛɛ 'mʊ 'le ʊn -ke ɔ 'ye -da 'wee mu.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12l zi'a -kaa, Zezii -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ ɔ 'ye Galileebhlʊkpa "kpi'a -gwlɔ -lue 'mʊ mu. Ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ 'mʊ, nyukpasu -lue lalʊ -za'a ku, 'bho-o ɔ -yi -nɪ'e Zezii -bodɪ. Ɔ 'ye 'ɔ li a, ɔ 'po -ɔ 'kolri wɔnyi glu 'le ɔ na: 'An -Kɔyi, 'ɪnmɔ bhade -ɪnmʊ li, 'ɪn yi-o'o -ɪn 'ke 'ɪnmʊ 'pʊʊn.

13-Gblee, Zezii 'wɔn'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ, 'le ɔ 'ye sʊ sro, ɔ 'ye ɔ li'tʊ 'le ɔ na: Kɪn, 'ɪn 'wɔn-o'o, 'pʊn! 'Bho -gbaa -lue 'mnɛ 'mʊ 'ɔ 'wɛ 'bhɔ-ɔ'o,

14'le Zezii 'ye ɔ 'tmʊʊ 'le ɔ na: Po -lokui! -Bho -ɪn mu a, nyɔ'ɔ 'wɔn 'ya dɪ 'bɔ -le! Mu 'le -Lagɔ'ɔ 'sragazayi gbo, -ka -ɪn -nɪ'a, -ɪn 'ke ɔ 'na "yi-tɔ, 'sraga -ke dɪ Moyiizɪ -za 'ka 'mʊ a, ɔ 'ke ɛ -za -a'a dɪ, 'le, -ka -ɪn 'pʊn'a a, nyʊ'a klɛ 'ke ɪ yibo.

15-Gblee, Zezii -see 'kɪ 'ybha 'ɔ 'nynɪ 'ke ti-wa. Ɛ -nɪ'a 'tɔ -kaa, ɛ -wa'a-a 'le Galileebhlʊkpa "kpi ti. Nyʊ'a -dadudu 'wlʊ-o gwlɛ "kpiti 'le ʊn-ʊ yɛ 'nɔ 'le ʊn 'ke ɔ -lokuipo, 'le, nyʊ -yʊ 'bhle'a 'walɪ 'mʊ a, ɔ 'ke ʊ 'pʊʊn.

16Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ'a "yidieɛ'ɛ dɪ, ɔ-ɔ po'o gwlɔ le. 'Bɪ -ke 'mʊ nyunyu se'a -de, 'le-e ɔ-ɔ mu'o 'le ɔ-ɔ po'o -Lagɔ wɔn gbo.

17'Wɪ -lrɪ zi'a, Zezii -nɪ nyʊ -Lagɔwlu -tɔnamʊ. 'Zuifʊ'a 'plan ʊn-ʊ 'la'a Falizieɛn -ke -Lagɔ'ɔ gbayibomʊ -lrʊʊ -de'e-e 'bho 'ɔ "troli ti 'le ʊn-ʊ po 'ɔ -lokui. Ʊn -sɔ'ɔ-ɔ Galilee -ke Zidee'a gwlɛ'ɛ -dadudu 'mʊ. Ʊn -sɔ'ɔ-ɔ Zideebhlʊkpa "kpi'a -gwlɔklagba Zelizalɛɛmʊ -lrɛɛke. Zezii 'bhle-e -Lagɔ'ɔ wɔnkuɛ 'mʊ 'le ɔ-ɔ 'pʊʊn'o "gwizimʊ.

18-Da ɔ -nɪ'a nyʊ -tɔnamʊ a, nyʊ -lrʊʊ 'bhle-e -klɔklɔyi -lue; ɔ 'pɛ-ɛ 'bho 'ɔ "kpitipɛlɛ "kpi ti 'le ʊn-ʊ yɔ 'ɔ Zezii. Nyʊ'a "yidiedɪ, -ka ʊn 'ka -nyna ʊn 'ke ɔ 'le -budu 'li -pa, 'le ʊn 'ke ɔ Zezii "yi-tɔ, ʊn se 'na 'bhle.

19-Gblee, ʊn nʊ'a -kaa, ʊn -ke ɔ 'ya-a 'le -budu "kpi, 'ɛ -da Zezii -nɪ'a, 'bho-o ʊn cɛ'ɛ wɔn, 'le ʊn 'ye ɔ "bhlukui gbo -yi -nɪ, ʊn 'ye ɔ 'bho 'ɔ "yigbeyi ti"sii, 'bho nyʊ'a gwia 'mʊ.

20-Ka nyʊ 'mnʊ de 'ɔ "gwli, ɔ 'ye'a 'na li a, 'le ɔ 'ye -kaa -klɔklɔyi "yi'lɛ: 'ln bha, -a'a "nyinynidɪ -gwɛ'ɛ-ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi ti.

21Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, Falizieɛn -ke -Lagɔ'ɔ gba'a yibomʊ 'ye'a 'ɛ da-a wlu'o -kaa 'le 'wa -pɔlʊ 'zɔ: 'lnnɔɔnɔ -naa, yɔɔ -ke "bhuo ɔ "du'o 'le ɔ-ɔ nyni'e -kaa -Lagɔ'ɔ 'nynɪ wɔn'ɔ? 'Bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'yɔɔ 'bhɛɛ'ɛ ɔ 'ke nyɔ'ɔ "nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ, -bho ɛ -se -Lagɔ -nɪ -lue?

22Zezii -mnɔɔ yibo'o-o lɛ ʊn-ʊ popo'a 'gwlʊti see, 'le ɔ na: Leedɪ a'ba -naagɪ -nɪ'e -kaa'a?

23'ln 'bhɛɛ'o 'ɪn 'ke amʊ -tɔ na 'ɪn 'bhle-e wɔnkuɛ 'le 'ɪn 'ke nyɔ -bodɪ nʊ na: -A'a "nyinynidɪ -gwɛ'ɛ-ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi ti. -Bho 'ɪn nʊ nyɔ -nɔɔ -bodɪ na: -Sɔ 'mʊ, "luo -a'a "kpitipɛlɛ 'mʊ, -ɪn 'ke -na, 'le ɔ 'ke ɛ nʊ, 'ɪnnɛ 'ke -tɔ -ka 'ɪn 'bhle'a wɔnkuɛ 'le 'ɪn 'ke nyɔ -bodɪ nʊ, na: -A'a "nyinynidɪ -gwɛ'ɛ-ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi ti.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24'lɲ 'ybha-o'o a 'ke ɪ yibo -ka 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu 'bhle'a wɔnkuɛ 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi, 'ɪn 'ke nyʊ'a "nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le ɔ na -klɔklɔyi -bodɪ: -Sɔ 'mʊ, "luo -a'a "kpitipɛlɛ 'mʊ, -ɪn 'ke -ɪn "bhli le mu!

25-Gblee, 'bho -gbaa -lue 'mʊ, ɔ 'ye 'mʊ-sɔ, 'bho nyʊ 'wee'a "yigbeyi, ɔ 'ye 'ɔ "kpitipɛlɛ 'mʊ"luo, ɔ-ɔ mu'o 'ɔ "bhli le, 'le ɔ-ɔ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi.

26Nyʊ 'ye'a -kaa li "sɛɛ, wɔn 'ma-a 'wa klɛ ti, 'le ʊn-ʊ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ a, -sɪanyɪ kpʊn -ʊ'o 'le ʊn-ʊ nʊ'o na: -A -see -bhla -yɛɛ -mnɛɛ'ɛ lɛtu 'ye ke!

27-Klɔklɔyi mu'a 'ɔ "bhli le a, Zezii -mnɔɔ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ɔ 'ye 'bho lizi. Ɔ -nɪ zinamʊ, ɔ 'ye-e lapoozayi -lue ʊn-ʊ 'la'a Levii li. Ɔ -de'e-e -budu -lue 'li ti; 'bho-o ɔ-ɔ za nɪ'e zikamʊ mɔni "lrumʊ, 'le Zezii na: Yi 'ɪnmʊ 'bɪ 'ɪn -ke -ɪn 'ke -na!

28-lɲ 'ye li-ɔ, Levii nʊ'a -kaa, ɔ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ. Mɔni ɔ-ɔ 'ye'a 'ɔ lbhʊ 'mʊ, 'ɔ -pɔlʊ -see 'mʊzegbe 'ya dɪ, 'le ɔ -ke Zezii 'ye mu.

29Zɔ -lue 'zɔ, Zezii'a dɪ Levii "du'o gɔ. 'Ɛ kamʊ ɔ 'lɔ ɔ'o 'le 'ɔ "bhlibhlegbo 'le ɔ 'ye 'le mu. Lapoozamʊ -ke nyʊ -dudu -lrʊʊ -nɪ'e-e 'le -budu 'li 'le ʊn -ke Zezii'a -namʊ bhete'e gbo, 'le ɔ -ke ʊn-ʊ li'o.

30-Gblee, Faliziɛɛn -ke -Lagɔ'ɔ gba'a yibomʊ -lrʊʊ -gbɪ -nɪ'a 'bho 'ye'a 'na li, ʊn 'po-o 'cɛ 'le ʊn na Zezii'a -namʊ -bodɪ: Leedɪ a -ke lapoozamʊ -ke "nyinynikpli'a nʊmʊ -lrʊʊ-ʊ li nɪ'e -dalue'a? 'Ka se "yrili-nmɔ.

31Zezii 'wɔn'ɔ 'wa wlu 'mnɛ 'bɔ ɔ, ɔ 'po-o "nna 'le ɔ na: 'Kpayibhleyi'a 'bɔ "gipoyi ti, -bho ɛ -se nyɔ -ke "lru-u 'bhati'a, 'ɪnnɔ 'bɔ'ɔ "gipoyi ti.

32'Ɛ 'zɔ-ɔ 'mo-o, nyʊ-ʊ 'la'a 'wa "bhi kplizɪgɪ'a nʊmʊ, 'ɪn -see 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ 'wa dɪ yi. "Nyinynikpli'a nʊmʊ'a dɪ 'ɪn yi'o 'le ʊn 'ke 'wa "nyinynidɪ "yiyibo 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le ʊn 'ke ɔ gbo "bhiti.

33Zezii gwɛ'ɛ -wluwlua "yi a, 'le ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ 'ye ɔ -kaa "yi'lɛ -lrɛɛ: 'Zaan'a -namʊ-ʊ 'pa-a -nɔɔ -lrɛɛ 'li -su 'le ʊn-ʊ po'o -Lagɔ wɔn gbo. 'Ka 'mnɔ 'ka-a Faliziɛɛn'ɛ nʊ-ʊ nʊ'o. Leedɪ -mnaaa'a -namʊ'a pa su'a? 'Ka se "yrili-nmɔ.

34Ʊn po'a wlu ti a, 'le Zezii 'ye "yi po 'le ɔ na: 'Bho 'nynɔkpagɔ'ɔ zɔ nyimiɛ-ɛ 'la-a nyʊ. -Bho ɔ -nɪ 'bho 'le, 'gwlʊ 'bhɛɛ'ɛ ɛ 'ke nyʊ 'mnʊ li-nyni 'le ʊn 'ke -lɔlɔ 'sɪn'a? -Gba, -bho ɔ -nɪ 'bho a, 'gwlʊ -see ʊ li-nyni yi, ʊn-ʊ 'ye-e -li -mʊ 'le 'bʊbʊa 'mʊ.

35Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -nɔɔ -lrɛɛ-ɛ 'ye-e -nyni -mʊ, 'le nyimiɛ 'mnɔ 'ke 'wa "klumʊ 'wlʊ, 'bho-o ʊn-ʊ 'ye -lɔlɔ 'sɪn -nɪ mʊ.

36Zezii 'po-o "yi -lue -lrɛɛ 'le ɔ na: Nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke -banasʊa'a -da -cna'a "yriɛfɔtɔlre "pa -nɪ. -Bho ɛ -nɪ -kaa a, "yriɛfɔtɔlre-e -geti-e -banasʊa, 'le 'ɛ 'bɪ-ɪ 'bhɛ'ɛ 'mʊti.

37-Gblee, -ka -lue 'mnɔ ɔ, 'ka-a nyɔ se 'bhɛɛ, 'tokogbalu ʊn "pa -nɪ'a -drutɛn, nyɔ 'ke 'le 'ɛ 'limʊ nmɔlre po. -Bho ɛ -nɪ -kaa a, nmɔlre-e 'wa-a 'toko 'le nmɔ -ke 'toko-o nyni'e wɔn.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

38'Ɛ dı nyɔ-ɔ po'o nmɔlre 'le 'tokolre 'li.

39Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, 'le nyɔ 'ke nmɔsʊa 'na, 'ɔ zi nmɔlre'a dı 'le ɔ-ɔ nʊ'o: Nmɔsʊa -nmɔ'ɔ wɔn.

Luukı 6

1'Zuifʊ'a lifɔzɔ, Zezii -ke 'ɔ -namʊ -yi -nı'e-e 'le -kpıı 'mʊ. Lı-ı -ke -kɔbʊ gʊgɔ'ɔ ʊn-ʊ 'la'a 'blee, 'ya -kpıı mo'o. Ʊn -nı zinamʊ 'le 'ɔ -namʊ-ʊ cɛ'ɛ 'ya -flei, ʊn-ʊ sʊsɔ 'nı -kʊtagwlʊ ti, 'le ʊn-ʊ li'e 'ya 'yɔ.

2Faliziɛɛntɔlʊ 'ye 'ʊ li "sɛɛ, ʊn dede'e-e Zezii ti, 'le ʊn na: -Gbʊ 'nɔɔ! Lɛ nyɔ -see'a -nʊ yi -a'ba lifɔzɔ, 'ınnɛ -a'a -namʊ-ʊ nʊ'o, leedı ma'a?

3-4'Le ɔ na: "Dı-ı -zɛ'ɛ 'mʊ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, a 'mate nı-a'a-ae? -A'ba "na Daviidı, -da 'mʊ-ʊ 'lbhɔ 'ɔ, ɔ -ke 'ɔ -namʊ, koo ʊn -nyna'a? Ʊn pa'a -Lagɔbudu 'li, "flɔɔ ʊn -za'a 'sraga 'mʊ, ʊn "nyı'a -Lagɔ, -ı nı'a 'le -Lagɔ'ɔ -budu 'li, 'ınnı ɔ li'o, 'le ɔ 'ye 'bho -za, ɔ 'ye 'ɔ -namʊ "nyı, ʊn 'ye li. l-bı "flɔɔ 'mnı, 'le -a'ba gba 'li, -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊ'a "sɛ-ɛ 'ke ı li.

5'Le ɔ 'ye ʊ -kaa "yi'lɛ -lrɛɛ: A 'ye li-ɔ, 'ınmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu, 'ınmɔ 'bhle'e wɔnkuɛ 'bho lifɔzɔ'ɔ "bhuo "kpi.

6'Zuifʊ'a lifɔzɔ -lrɛɛ 'li a, Zezii 'pa-a 'le -Lagɔwlu'a 'licıaanbudu -lue 'li, 'le ɔ-ɔ tɔ'ɔ nyʊ. -Gblee, ɛ-bɛ -budu 'mnɛ 'li, 'le-e ɔ -yɛ'ɛ nyɔ -lue -ke -linasʊ 'mɛ'ɛ.

7-Lagɔ'ɔ gba'a yibomʊ -ke Faliziɛɛn -nı'a 'le a, ʊn-ʊ 'gbʊ-o Zezii ya 'tın, -bho ɔ 'ke nyɔ 'mnɔ 'pʊʊn 'bho 'wa lifɔzɔ'ɔ zɔ. Ɛ -se bhubhuyiti ʊn-ʊ nʊ -kaa -ko. Ʊn-ʊ 'bɔ-ɔ ti ʊn 'ke ɔ dı -kpʊn, -ɛkedımaa, ʊn na ɔ-ɔ 'cɛ-ɛ 'Zuifʊ'a gba 'mʊ.

8-Ka ʊn-ʊ popo'a 'gwlʊti Zezii -mnɔɔ yibo'o-o 'na see 'le ɔ 'ye nyɔ -ke sʊ-ʊ 'mɛ'ɛ 'mnɔ 'tmʊʊ 'le ɔ na: -Sɔ 'mʊ, -nyna -daa nyʊ 'wee'a "yigbeyi ti. 'Le ɔ 'ye 'mʊ-sɔ, ɔ 'ye 'bho ti-nyna.

9'Bho-o Zezii dede -nı'e Faliziɛɛn -ke -Lagɔ'ɔ gba'a yibomʊ 'mnʊ ti 'le ɔ na: 'Bho lifɔzɔ'ɔ zɔ, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili nyɔ 'ke -zɛgɛ nʊ-ae, -ale nyɔ 'ke "nyinynidı nʊ? Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili -lrɛɛ -a'ba lifɔzɔ'ɔ zɔ nyɔ 'ke nyɔ 'pʊʊn-ae, -ale nyɔ 'ke nyɔ "yiti"tayi ɔ 'ke 'mɛ?

10Zezii nʊ'a -kaa, ɔ gbʊgbʊ 'nʊ-ʊ "kpiti 'wee 'le ɔ na nyukpasu 'mnɔ -bodı: Sro sʊ! 'Le ɔ 'ye ɛ sro, ɔ 'ye 'pʊn -nalo.

11Zezii gwɛ'ɛ "yi a, Faliziɛɛn -ke -Lagɔ'ɔ gbayibomʊ 'ye'a 'ɛ da a, ʊn 'po-o 'cɛ tenyı 'le ʊn-ʊ dede'e -dede ti -ka ʊn 'ka -nyna, 'le ʊn 'ke ɔ "nyinynidı "lrulinʊ.

12Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ 'li, Zezii 'ya-a -gɔgɔ ɔ 'ke -Lagɔ wɔn gbo po. Ɔ -nı -Lagɔ wɔngboponamʊ, "puu! zɔ 'ye ɔ 'le -zı -nı.

13Zɔ zı'a, 'le ɔ 'ye 'ɔ -namʊ 'la. 'Bho 'wa "klumʊ ɔ -za'a nyʊ -bue 'yɔ 'sɔn, ʊn 'ke 'ɔ -dalbhomʊ "du 'le ʊn 'ke -Lagɔ'ɔ "dızıgı kpa. Ʊ-bʊ 'ɔ -dalbhomʊ 'mnʊ, 'wa 'nynı 'ka-a:

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Simɔɔ (Zezii "duu'a 'nynɪ ɔ-ɔ 'la'a 'Piɛlɪ) -ke 'ɔ 'lotʊ'a "yu Andree, Zaakɪ -ke 'Zaan, Filiipʊ -ke Batelemii,

15Matiee -ke Tomaa, nyɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Alɪfee'a "yu Zaakɪ-e, Simɔɔ (-ɔ 'ma-a 'bhlʊkpa'a "kpiticɛyi) –ke

16nyɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Zaakɪ'a "yu, Zidaa, ʊn -ke Zidaa Isikaliyoo -ɔ 'ye'a -laa Zezii 'ɔ tʊ'a nyʊ -jeyi "nyɪ mʊ.

17Zezii 'tɛ'ɛ ʊ-bʊ 'ɔ -namʊ 'mnʊ 'mʊ a, ɔ -ke ʊn 'dre-e -gɔgɔ, ʊn 'ye 'bho 'ɛ 'zɔ nyni, 'le ɔ 'ye ti-nyna. 'Bho 'mnɔ, 'bho-o 'ɔ -namʊ'a -dadudu -ke nyʊ -lrʊʊ'a 'plan -nɪ'o. Ʊ-bʊ nyʊ -lrʊʊ'a 'plan 'mnɛ -sɔ'ɔ-ɔ 'Zuifʊ'a -gwlɔ ʊn-ʊ 'la'a Zelizalɛɛmʊ -ke 'wa 'bhlʊkpa "kpi 'le -lrʊʊ -sɔ'ɔ 'tɔnniwɔnli'a -gwlɛ ʊn-ʊ 'la'a Tiilɪ -ke Sidɔɔ 'mʊ.

18Ʊn-ʊ 'yi-e Zezii -lokuiponamʊ 'le ɔ 'ke ʊ 'walɪ 'mʊ -za. Nyʊ -yʊ 'bhle'a "nyinynidɪ'a -zuzu 'mʊ, ɔ-ɔ 'pʊʊn nʊ-o'o -lrɛɛ.

19Nyʊ 'wee 'bɔ-ɔ ti, ʊn 'ke ɔ li'tʊ, -ɛkedɪmaa, ɔ 'bhle-e wɔnkuɛ 'mʊ. 'Le ɛ 'mʊ ɔ-ɔ 'pʊʊn'o nyʊ 'wee.

20Zezii nʊ'a -kaa, ɔ -gbʊ'o-o 'ɔ -namʊ ya 'le ɔ na: A-bʊ dɪn-ɪ nʊ'a a, a 'wa-a ti, -ɛkedɪmaa, -Lagɔ 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke amʊ -kɔ.

21A-bʊ -yʊ 'mʊ-ʊ 'lbha'a 'traamʊ a, a 'wa-a ti, -ɛkedɪmaa, lɛ a 'ybha'a, a-a 'ye -ɛ 'ye -mʊ 'le a 'ke lbho. A-bʊ -yʊ -nɪ'a 'traamʊ "vinamʊ, a 'wa-a ti, -ɛkedɪmaa, a-a 'ye-e 'cɪsɛ -mʊ.

22'lnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu'a -nanaa'a kamʊ, a-bʊ -yʊ nyʊ-ʊ kla'a nyanɪ 'mʊ a, -ʊ -ke ʊn cɪcɛ'ɛ "yi a, ʊn-ʊ "jree'a 'le -ʊ -ke 'nynɪ nyni'a wɔn, a 'wa-a ti.

23-Ka -lue 'mnɔ ɔ, 'ka-a 'wa "na "we'a -nɔɔ "yi ʊn nʊ'o -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ. 'Ɛ dɪ, -bho -kaabodɪ -yɛ amʊ a, a li 'bʊbʊa tenyɪ, -ɛkedɪmaa, -Lagɔ-ɔ 'ye-e amʊ 'nynɪbhlelɛ "lruli-nʊ -mʊ 'le yaku 'li.

24A -gblee, -yeee! Ngazedɪ! A-bʊ nyʊ -yʊ 'ga'a a, a-a 'ye-e 'kle 'ye -mʊ tenyɪ, -ɛkedɪmaa, a 'ye-e a'ba -bolia see.

25-Yeee! Ngazedɪ! A-bʊ -yʊ 'bhle'a 'traamʊ lililɪ 'wee a, a-a 'ye-e 'kle 'ye -mʊ tenyɪ, -ɛkedɪmaa, 'mʊ-ʊ 'ye-e amʊ 'lbha -mʊ. -Yeee! Ngazedɪ! A-bʊ nyʊ -yʊ 'cɪsɛ'ɛ 'traamʊ a, a-a 'ye-e 'kle 'ye -mʊ tenyɪ, -ɛkedɪmaa, a-a 'ye-e "zru -mʊ 'le a 'ke "vi.

26-Yeee! Ngazedɪ! A-bʊ nyʊ -yʊ -ke "dɪ a'ba -bonyunyu-u za'a, a-a 'ye-e 'kle 'ye -mʊ tenyɪ, -ɛkedɪmaa, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a 'wa "na "we nʊ'o nyʊ-ʊ -se'a-a -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊzɪgɪ.

27A 'ye li-ɔ, a-bʊ -yʊ po'a 'ɪnmʊ -lokui, 'ɪn-ɪ 'wɪ -ɪ amʊ "yiti, a -kma a'ba jɛkamʊ'a dɪ, 'le, nyʊ-ʊ kla'a amʊ nyanɪ 'mʊ a, a nʊ ʊ "yrilinmɔdɪ "lruli!

28Nyʊ -yʊ bhla'a amʊ tu ti, a -wʊnna nʊ "niti, 'le, nyʊ -yʊ kla'a amʊ nyanɪ 'mʊ a, a 'ke 'wa dɪ -Lagɔ libhade.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29-Bho nyɔ -po 'le -a'a -loku -lue 'mʋ 'kpa, -tɔ nɔ -a'a -loku -lrɛɛ "yi ɔ 'ke 'le -po. -Bho nyɔ -za -ɩnmʋ 'mʋwlayriɛ li, "tayi nɔ "yiti ɔ 'ke -a'a -bana 'mʋ"luo -lrɛɛ.

30Nyɔ-ɔ 'ybha'a -ɩnmʋ lɛ, -a'a -bhle nɔ -le, 'le, -bho nyɔ "luo -a'a lɛ 'mʋ, -a'a nʋ: -Yɛ ɛ le, -le!

31A -gblee, lɛ a-a 'bɔ'ɔ ti nyʋ 'ke amʋ "lrulinʋ a, a nʋ ɛ a'ba -bonyunyu -bodɩ!

32Nyʋ -yʋ -kma'a a'ba dɩ, -bho a -kma 'wa "sɛ'ɛ dɩ 'le, lee -ke dɩ a-a fuo'o -Lagɔ wɔn a'ba -zɛgɛ'ɛ dɩ'a? Nyʋ -yʋ -ke "bhi-i 'ma-a "nyinynikpli'a nʋmʋ, 'ka 'mnɔ, 'ka-a ʋn-ʋ kma'a nyʋ -yʋ -kma'a 'wa dɩ'a dɩ.

33'Le, nyʋ -yʋ -kma'a a'ba dɩ, -bho a -ka 'wa "sɛ "yrilinmɔdɩ "lruli-inʋ 'le, lee -ke dɩ a-a fuo'o -Lagɔ wɔn a'ba -zɛgɛ'ɛ dɩ'a? -Ka -lue 'mnɔ 'ka-a "nyinynikpli'a nʋmʋ-ʋ nʋ'o.

34Nyʋ -yʋ -ke a 'ka lɛ "yizizia, -bho a -ka 'wa "sɛ lɛ-ɛ "nyɩ 'le, lee -ke dɩ a-a fuo'o -Lagɔ wɔn a'ba -zɛgɛ'ɛ dɩ'a? -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a "nyinynikpli'a nʋmʋ-ʋ "nyɩ'e 'wa -bonyunyu lɛ, 'le ʋn-ʋ za 'nɛ 'ɛ 'mʋbhɛɛlɛ 'kwla.

35A -gblee, a-bʋ -yʋʋ a, a -kma a'ba jɛkamʋ'a dɩ! A nʋ ʋ "yrilinmɔdɩ "lruli, 'le, a 'ke ʋ lɛ "nyɩ a, abʋ-a'a -fuo 'ɛ leyiɛ wɔn -le! -Ka -Lagɔ -nɩ'a 'le yaku 'li-i nʋ'a a, 'ka-a a-bʋ 'ma-a 'ɔ nyʋ 'ke nʋ -lrɛɛ. 'Ɛ dɩ ɔ-ɔ 'ye amʋ 'nynɩbhlelɛ "lruli-nʋ mʋ. A -gblee, nyʋ -yʋ, -bho -ɩn "nyɩ'a lɛ, ʋn-ʋ wa'a -ɩnmʋ 'kpɩ "yiti -ke 'limʋ'a wɔnnynimʋ, 'ɔ 'limʋ -nmɔ 'nʋ-ʋ "kpi wɔn.

36A 'ye li-ɔ, -ka a'ba -tɩta -Lagɔ'ɔ 'limʋ -nmɔ'ɔ wɔn tenyɩ a, a "du 'na "yrili!

37A -gblee, 'ɩn-ɩ 'tmʋʋ'o amʋ-ɛ, a'ba -tu a'ba -bonyunyu -zigle -le, 'le -Lagɔ -kaa amʋ -zigle -tu! A'ba "sraa a'ba -bonyunyu -jiɛ -le, 'le -Lagɔ -kaa amʋ -jiɛ "sraa! A 'bhɔ a'ba -bonyunyu'a "nyinynidɩ'a dɩ 'le -Lagɔ 'ke a'ba "nyinynidɩ'a dɩ 'bhɔ!

38A "nyɩ a'ba -bonyunyu, 'le -Lagɔ 'ke amʋ "nyɩ! A'ba -bonyunyu'a "nyɩnyɩsʋ -Lagɔ-ɔ 'ye ya-gbʋ mʋ 'le ɔ 'ke amʋ "nyɩ. A -gblee, -Lagɔ'ɔ "bhuo'a 'limʋ'a wɔnnmɔɛ'ɛ dɩ, -bho ɔ -ka nyɔ lɛ-ɛ "nyɩ a, 'ɔ -gbʋ nɛ ya; 'ɛ "yidieɛ'ɛ dɩ nyɔ se ɛ kwa li 'bhɛɛ.

39-ln 'ye li-ɔ, Zezii 'po-o "yi -lue 'le ɔ na: "Lɔyi se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'ɔ -bolɔyi -kɔɔtu wɔnyi 'bhlee, 'ka -ko? -Bho ɛ se -kaa 'mʋ-nɩ a, ʋn -nɩ 'sɔn-ɔ 'ga'a 'le-e "bhie 'li ti.

40A yibo na nyɔ'ɔ 'zɔ'ɔ 'cɩaanyi se "yi'bhɛ ɔ se 'ɔ -tɔyi -zi. -Bho ɔ 'cɩan lɩ 'wee 'le ɔ 'ke ɩ yibo a, ɔ -ke 'ɔ -tɔyi 'ke 'mʋ'bhɛɛ mo'o!

41Leedɩ, -bho -a'a "bhuo nʋ dɩklɩgbɩ, -a po 'nɩ "yriti, 'le, -bho ɛ "du -a'a -bonyunyɔ nʋ dɩtoope, -a "tɩtra'a 'li -ɩn 'ke ɔ -zigle -tu'a? 'Ka se "yrili-nmɔ.

42-lnmɔ "yri "kanyɩ kpʋn'a tenyɩ a, -ɩnmɔ nʋ'o -ɩn -bonyunyɔ -za "kanyɩ "yri 'mʋ'a? -Mɩɛ 'sɔn'ɔ 'bhleyi! Nmaze -a'a "bhuo -tanyɩ 'le -ɩn 'ke -a'a -bonyunyɔ'ɔ nɩ'a 'bɩ 'ye.

43-ln 'ye li-ɔ, Zezii 'po-o "yi -lue -lrɛɛ 'le ɔ na: Tu -ke "bhi 'mɩɩ'a, ɛ se 'bhɛɛ ɛ 'ke -kmakmabhi po, 'le, tu -yɛ -kma'a, ɛ se 'bhɛɛ, ɛ 'ke 'mɩmɩbhi po.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

44'Le tu'a "bhuo 'mʊ, 'le-e a 'ke ɛ yibo -nɪ. Nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'le -kikalɪ'a "bhluku ya -vajibhuo -za, 'le nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'le nnagbakuo 'mʊ -nyimiɛbhuo -za.

45Nyɔzɛgɛ-ɛ 'za-a dɪzɪgɪ-ɪ 'wlʊ'a 'le 'ɔ -pɔlʊzɛgɛ gbo 'mʊ; 'le nyɔ -ke dɪ -nyni'a "yrili-i za'a "nyinynidɪ -nɪ'a 'le 'ɔ "nyinynipɔlʊ gbo 'mʊ. A -gblee, lɪ-ɪ "yi'a 'le -pɔlʊ 'zɔ, 'ɪnnɪ nyɔ-ɔ po'o "piemʊ.

46'Le Zezii 'ye 'bho 'kpa 'le ɔ na: Lee -ke dɪ a-a 'la'a 'ɪnmʊ wɔn "yiti, -a'ba -Kɔyi, -a'ba -Kɔyi, 'le a'ba nʊ'o 'an 'gwlʊdɪ'a?

47Nyɔ -yɔ yi'a 'ɪnmʊ gbo a, -ɔ po'a 'ɪnmʊ -lokui 'le -ɔ -de'a 'an wlu 'mʊ ti a, -ka 'ɔ nyɔtu -nɪ'a, 'kla-a 'ka-a:

48A -gblee, 'ɔ nyɔtu kɔɔ'ɔ-ɔ -naagɪbhleyi -po -nɪ'a 'ɔ lasoobudu 'bho trɪ "kpi. "Ni nʊ'a -kaa, ɛ lbha-a'o, 'le "nisʊɪ 'ye "yi; ɛ -see bhlu, -ɛkedɪmaa, 'ɛ 'kpʊ -po-ɛ'ɛ-ɛ 'bho trɪ "kpi glu.

49Ɛ-bɛ wlu 'ɪn -za'a -laa 'mʊ, nyɔ -yɔ 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ɔ -see 'ɪ 'mʊ ti-de, 'ɔ nyɔtu kɔɔ'ɔ-ɔ nyɔ-ɔ se'a -tɔɔ 'bhle -ɔ -po -nɪ'a 'ɔ -budu 'bho -bɪsɪdudu 'mʊ. "Ni nʊ'a -kaa, ɛ lbha-o'o, 'le "nisʊɪ 'ye "yi. Ɛ -zɛ'ɛ -bɪsɪ 'zɔ "sɛɛ, 'bho -gbaa -lue 'mʊ gbligbligbli! ɛ bhlu-o'o, 'le ɛ 'ye wɔn-nyni 'wee.

Luukɪ 7

1Zezii 'gwɛ-ɛ -wluwlua "yi 'le ɔ 'ye Kapɛnayiimʊ mu.

2'Wlomɛɛ'ɛ "sroja'a -klagba'a lbhʊnʊyi -ke dɪ ɔ -kma'a, 'bho 'mnɔ, 'bho-o ɔ -nɪ'o. "Lru-u 'bhati 'nɔ ɔ, ɔ-ɔ 'za-a 'bho 'nynɪ "yi 'le ɔ-ɔ fɔ'o.

3"Sroja'a -klagba 'mnɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'wɔn-ɔ Zezii'a "dɪ 'bɔ, 'le ɔ na 'Zuifʊ'a nyʊklɪgbɪ -bodɪ: A mu, a 'tmʊʊ Zezii ɔ 'ke yi ɔ 'ke 'an lbhʊnʊyi 'pʊʊn!

4Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le ʊn 'ye mu. Ʊn nyni 'ɔ li a, ʊn 'bhade 'nɔ-ɔ li -yɔkɔyɔkɔ, 'le ʊn-ʊ nʊ'o, na: Ɔ-bɔ "sroja'a -klagba -nɔɔ, nyɔzɛgɛ mo'o. Lɛ ɔ 'ybha'a -ɪnmʊ a, "nyɪ ɔ ɛ!

5Ɔ -kma'a-a -a'ba 'bhlʊkpa'a dɪ, 'le 'ɔ 'sana 'mʊ a, -a'ba -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'ye -po-ɛ.

6-Gblee, Zezii nʊ'a -kaa, ɔ -ke ʊn 'kpa-a -jeyi. Ʊn nyni'a 'bho "sroja'a -klagba 'mnɔ'ɔ -budu "troli ti a, ɔ 'lbho-o 'ɔ bhatɔlʊ 'le Zezii gbo. Wlu ɔ "du 'ʊ "yi, 'ɪnnɛ 'ka-a: 'An -Kɔyi, -a'a -sɪa -nɪ -a'a "bhuo -le bhubhuyiti! Leelɛ 'ɪn "du'o 'le -mnɔɔɔ 'ke 'le 'an -budu 'li pa'a?

7'ln -gbʊ'o-o 'ɪn "bhuo ya: 'ɛ dɪ 'ɪn -see -ɪn gbo yi. -Bho -ɪn -za wlukpɪan 'mʊ a, 'an lbhʊnʊyi-i 'ye-e 'pʊn -mʊ.

8'Mna-a 'mo-o nyʊ'a 'zɔnɪyi, 'le "sroja -lrʊʊ -nɪ'e 'an "lru 'zɔ. -Bho 'ɪn nʊ -yɔɔ mu!, ɔ-ɔ mu-o'o, 'le, -bho 'ɪn nʊ -yɔɔnɔ yi!, ɔ-ɔ yi-o'o. -Bho 'ɪn nʊ: 'An lbhʊnʊyi, nʊ 'ɪnnɛɛnɛ!, ɔ-ɔ nʊ -ɛ'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9-Gblee, Zezii 'wɔn'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ, ɔ -gbʊ 'nɔ ya, ɔ 'lu-o "lru "yi, ɔ 'ye "yiti"bhiti, 'le nyʊ'a -dadudu-u na 'nɔ kli, ɔ 'ye ʊ -kaa "yi'lɛ: -Waaa! 'ln-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, 'nɔɔ Izrayɛɛlɪbhlʊkpa "kpi 'ɪn -see -bhla "gwlideɛ -yɛɛ'ɛ lɛtu 'ye ke!

10Nyʊ "sroja'a -klagba lbho'a a, ʊn nʊ'a -kaa, ʊn 'yi-e "bhlegbo le. Ʊn -ka yi a, 'ɔ lbhʊnʊyi 'pʊn-o'o.

11l zi'a -kaa, 'ɛ zɔ zɪ'a a, Zezii -sɔ'ɔ-ɔ Kapɛnayiimʊ, ɔ 'ye -gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Nayiimʊ mu. 'Ɔ -namʊ -ke nyʊ -lrʊʊ'a -dadudu 'kpɔ -ɔ 'le -jeyi.

12-Da ɔ -nɪ'a gwlɔ'ɔ 'gbewɔn "yi tinyninamʊ a, nyʊ 'bhle-e "ku -lue, ʊn-ʊ 'kpɛ -ɛ 'le zokogwlii 'mʊ. (-Dɪgbanynaakpʊ -lue'a "yu'a 'dɛ -lue mo'o.) 'Bho gwlɔ 'mnɛ 'mʊ'a nyʊ'a -dadudu -ke ʊn-ʊ na'o.

13Zezii nʊ'a -kaa, ɔ 'ye-e -dɪgbanynaakpʊ 'mnʊ li, 'le 'wa ngaze 'ye ɔ 'lbha, 'le ɔ na: A 'bhɔ "vidɪ!

14Ɔ nʊ'a -kaa, rarɪ -ke 'mʊ "ku 'pɛ'ɛ ti, ɔ 'nyni -ɛ li 'le ɔ 'ye ɛ li'tʊ. 'Ɛ dɪ nyʊ-ʊ 'bhle'a -gbati -nyna'a ti, 'le ɔ na: 'An 'lotʊ'a "yu, 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o -ɪnmʊ-ɛ, -sɔ 'mʊ!

15Ɔ-bɔ nyukpasudraa 'mnɔ nʊ'a -kaa, ɔ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ 'le ɔ-ɔ wlu'o wɔn. 'Le Zezii na 'ɔ 'lotʊ -bodɪ: A'ba "yu -sɔ 'mʊ-ɔ, 'ɪnnɔ 'ka-a!

16Nyʊ 'wee 'ye'a 'ɛ da, -sɪanyɪ kpʊn -ʊ'o. 'le ʊn-ʊ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi, ʊn-ʊ nʊ'o na: -Lagɔwlu'a 'mʊtizayiklagba 'daa'a-a 'nɔɔ a'ba "klumʊ'a! 'Le ʊn-ʊ 'lɛ'ɛ -kaa -lrɛɛ: -Lagɔ yi-o'o ɔ 'ke 'ɔ 'bhlʊkpa -kpa!

17-Gblee, wɔnkulɛ Zezii nʊ'a zɔ 'mnɛ 'li'a dɪ, 'le 'Zuifʊ'a 'bhlʊkpa -ke -yɪ -nɪ'a 'bho 'ɛ "troli, 'ɔ 'nynɪ -wa'a 'le 'ya "kpi ti.

18Dɪ'a klɛ zi'a, 'Zaan Batiisɪ'a -namʊ 'tmʊʊ 'nɔ-ɔ 'ya 'wee; 'le 'Zaan 'ye 'wa "klumʊ nyʊ 'sɔn 'la,

19ɔ 'ye ʊ 'le Zezii gbo lbho ʊn 'ke ɔ -kaa tidede: -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ -ke dɪ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ 'cnɪ'a see ɔ-ɔ 'ye'a -yi mʊ, -a -nɪ'a wɔnfuonamʊ, 'ɪnnɔ -ɪn "du'a? -Ale -a 'ke ɔ -bhla wɔn-fuo ma'a?

20-Gblee, ʊn mu'a, ʊn nyni 'ɔ li a, 'le ʊn 'ye ɔ -kaa "yi'lɛ: 'Zaan na 'nɪ ɛ -a yi -a 'ke -ɪnmʊ tidede: -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ -ke dɪ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ 'cnɪ'a see ɔ-ɔ 'ye'a -yi mʊ, -a -nɪ'a wɔnfuonamʊ, 'ɪnnɔ -ɪn "du'a?

21Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, Zezii-i 'pʊʊn-o nyʊ'a -dadudu-u 'bhle'a 'walɪ 'mʊ. Ɔ-ɔ 'pʊʊn-o "gwizimʊ -lrɛɛ, ɔ-ɔ 'nu-o nyʊtɔlʊ "nyinynidɪ'a -zuzu 'mʊ ti, 'le ɔ-ɔ 'pʊʊn'o "lɔmʊ.

22-Gblee, -ka ɔ 'lɛ'ɛ 'Zaan'a lbhomʊ "yi, 'kla-a 'ka-a: -Bho a mu, lɪ a 'ye'a li -ke lɪ a 'wɔn'ɔ 'bɔ ɔ, a 'tmʊʊ nɪ 'Zaan: "Lɔmʊ-ʊ 'ye-e ti, topomʊ-ʊ na-o'o kpleyikpleyi, lalʊlibhlemʊ 'pʊn-o'o, "sumʊ-ʊ 'wɔn-ɔ ti, 'mɛmʊ-ʊ 'sɔ-ɔ 'mɛnynɔɔ 'mʊ, dɪnnʊmʊ-ʊ 'wɔn-ɔ -Lagɔ'ɔ "dɪzɪgɪ 'bɔ.

23Nyɔ-ɔ -see'a 'an "gwlideɛ -pɔlʊ "yi -za, ɔ 'wa-a ti.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24-ln 'ye li-ɔ, 'Zaan'a lbhomʊ nʊ'a -kaa, ʊn mu-o'o le. Ʊn -nɪ munamʊ, Zezii 'ye 'bho 'kpa 'le ɔ-ɔ za'a 'Zaan "kpi'a dɪ nyʊ -bodɪ 'mʊ, ɔ nʊ'o, na: Lbheedɪ a mu'o 'le "musa "kpi'a? "Yripleyi a mu'o 'yenamʊ'a? -Gba.

25Nyɔ -lue-e -pa'a "yrilinmɔbanɪ 'mʊ, 'ɪnnɔ a mu'o 'yenamʊ'a? A-a 'ye-e li'a, nyʊ -yʊ 'bhle'a lɪ 'wee -ke "yrilinmɔbanɪ 'mʊ, -mnʊʊ -nɪ'e-e 'le 'bhɪɔ'ɔ -denamʊ.

26-Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi a mu'o 'yenamʊ'a? Kɪn, 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, ɔbɔ 'bhɛ-ɛ "yi tenyɪ, ɔ 'ye -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ -lrʊʊ -zi.

27-Gblee, 'Zaan 'mo-o nyɔ -yɔ -ke dɪ -Lagɔ -zi -nɪ'a 'ɔ wlu'a 'mʊtizayi 'mʊ 'le ɔ 'ye'a na: 'An wlukpayi 'ɪn-ɪ lbho'o 'le -a'a nya, 'le ɔ 'ke -a'a -jolʊ po, 'le wlu ɔ-ɔ 'ye'a 'mʊ-za mʊ, ɛ 'ke nyunyu'a -pɔlʊ 'zɔ nmaze, 'ɪnnɔ mo'o.

28-Gblee, Zezii 'kpa-a 'bho le 'le ɔ na: 'ln-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, -ɛ -sɔ'ɔ -tanyɪnyunyu'a "kpi, ɛ -yɛ'ɛ 'Zaan, nyɔ-ɔ 'ka "yi'bhɛ -ɔ 'kɔ ɔ -zi, 'ɔ nyunyɔtu se -nɪ. 'Bho 'ɛ lemʊ, nyʊ -Lagɔ-ɔ 'ye'a -kɔ mʊ, 'le 'wa "klumʊ'a nyɔ 'wa 'la'a lɛ, ɔ 'bhɛ-ɛ "yi, ɔ 'ye 'Zaan -zi.

29Zezii -nɪ'a wlu 'mnɛ 'mʊzanamʊ, 'Zuifʊ'a -dadudu -ke 'wa nyʊ -lrʊʊ-ʊ za'a lapoo 'po -ɔ -lokui. 'Wa "bhi yibo'o-o -ka -Lagɔ 'srɛɛ'ɛ "yi 'le 'Zaan 'ye ʊ batizee.

30-ln 'ye li-ɔ, ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, Faliziɛɛn -ke -Lagɔ'ɔ gbayibomʊ -see -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdɪ nʊ, ʊn -see 'wɔn 'Zaan 'ke ʊ batizee.

31'Le Zezii na -lrɛɛ: Yɔɔ 'ɪn 'ke 'traamʊnyʊ "yi po'a? Yɔɔ -ke ʊn 'ke "yitigʊgɔ'ɔ?

32A -gblee, ʊn kɔɔ'ɔ-ɔ "yreetɪkɔni-i cɛ'ɛ -pligbele lɛ"o lɛ'ɛ kpʊn'a 'gwlʊ 'le 'wa bhʊbhladu 'mʊ -ʊ "wʊwɔ'ɔ "lruli: A bhle'a 'traamʊ -Aluku, a-bee -see lete! 'le ʊn-ʊ nʊ'o "bhalrɛɛke: -Gwɪan li'a -a'ba -kɔbʊ, a-bee -see yi 'le a 'ke -kple'a?

33A -gblee, 'Zaan Batiisɪ yi'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ a, lɪ -lrɪ nyʊ-ʊ li'a, 'ɔ li ɪ, 'ɔ 'na nmɔ, 'le a-a nʊ'o: Ɔ 'bhle-e "nyinynidɪ'a -zuzu 'mʊ!

34'Le 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu -mnɔɔ 'ye yi, 'le 'ɪn-ɪ li'e lililɛ, 'ɪn-ɪ 'na'a nmɔ nyʊ 'wee'a ka 'le a-a nʊ'o: -Wooo! A-a 'ye-e liliyi -ke nmɔ'ɔ 'nayi 'mnɔ li'a! Ɔ -ke lapoozamʊ -ke "nyinynikpli'a nʊmʊ -lrʊʊ 'po-o bha!

35l -nɪ'a -kaa, nyʊ -yʊ 'wɔɔn'ɔ -Lagɔ'ɔ -naagɪ, 'ɪn -ke 'Zaan -nɪ 'sɔn'ɔ "yisrɛɛkpli 'mʊ, 'le-e ʊn yibo 'nɛ "yi.

36Zɔ -lue 'zɔ, Faliziɛɛn -lue 'la-a Zezii 'le 'ɔ "bhlibhlegbo ɔ -ke ɔ 'ke li. Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'mu-o ɔ-bɔ nyukpasu 'mnɔ'ɔ "bhlibhlegbo 'le ʊn-ʊ li'o.

37'Nynaakpʊ -lue-e -nɪ'e 'bho Faliziɛɛn 'mnɔ'ɔ gwlɔ 'mʊ. 'Wa 'nynɪ -nyni'e-e wɔn "wɪlɪɛ'ɛ dɪ. Nyʊ 'tmʊʊ nʊ-o'o -ka Zezii mu'a 'le Faliziɛɛn 'mnɔ gbo linamʊ. -Gblee, 'nynaakpʊ 'mnʊ nʊ'a -kaa, 'cna-a po'a ngnɛzɛgɛ 'le -ɛ -ke 'pɛlʊ -kmu'a "yi, ʊn "luo'o-o 'ɛ kpana -lue 'mʊ 'le ʊn -ke ɛ 'ye Zezii gbo mu. Sʊkpʊ ʊn-ʊ 'la'a alɪbaatɪ, 'ɛ kpana mo'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

38Ʊn nyni 'ɔ li, 'le ʋn 'ye 'le 'ɔ bhɪ gbo mu, ʋn 'ye 'bho 'kpa ʋn-ʋ "vi'o. 'Wa "mi pɪpɛ'ɛ-ɛ 'ɔ bhɪ. -ln 'ye li-ɔ, ʋ-bʋ 'nynaakpʋ 'mnʋ "luo'o-o 'wa "nɪmnɪ 'mʋ 'le ʋn 'ye 'ɔ bhɪ li'sra; 'le ʋn 'ke ɔ 'bho "du'a dɪ, ʋn nʋ'a -kaa, ʋn -gble 'nɔ-ɔ bhɪ gbɔ 'le ʋn 'ye ɪ 'cna "lru 'wla.

39Faliziɛɛn 'lɔ 'ɔ lilidɪ 'ye'a 'na li a, ɛ -see ɔ 'tʋ nʋ 'le ɔ-ɔ 'kabha'o, ɔ-ɔ nʋ'o, na: Ɔ-bɔ nyɔ -nɔɔ, -bho ɔ "du 'kɪ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʋtizayi -ziaka, 'nynaakpʋ -nɪ 'ɔ -laa litʋnamʋ, ɔ yibo nʋ 'kɪ "yi'ɔ "sɛ! 'Nynaakpʋ -ke 'nynɪ -nyni'a wɔn "wɪlɪɛ'ɛ dɪ!

40-Gblee, 'le Zezii 'ye 'tɔ wlu 'mʋ"luo 'le ɔ na: Simɔɔ! 'ln 'bhle-e dɪ -lue 'ɪn 'ke -ɪnmʋ 'tmʋʋ. 'Le ɔ na: 'An -Tɔyi, -za 'mʋ.

41'Le ɔ 'ye "yi po 'le ɔ na: Nyʋ 'sɔn 'kpʋn-o nyɔ -lue'a mɔni. Ʊ-bʋ nyʋ 'mnʋ, 'wa -lue 'kpʋn-o nɛtɛmɔni'a "du'a -gwlʋ -lue "dui -muu, -lrɔɔ 'kpʋn-o nɛtɛmɔni'a "dui 'sɔn -gwlʋ -bue.

42Ʊn -nɪ 'sɔn, 'wa -za 'ɔ kpa'a dɪ, ɔ nʋ'a -kaa, ɔ 'bhɔ-ɔ 'ɔ mɔni'a dɪ. Ʊ-bʋ nyʋ 'sɔn 'mnʋ'a "klumʋ 'le, yɔɔ 'ke 'ɔ dɪ -kma tenyɪ'a?

43'Le Simɔɔ na: 'ln popo'a 'gwlʋti a, nyɔ-ɔ 'bhle'a 'ɔ mɔni -dudu 'le ɔ 'ye'a 'ya dɪ 'bhɔ ɔ, 'ɪnnɔ mo'o. 'Le Zezii 'ye ɔ -kaa "yi'lɛ: Kɪn, dɪzɪgɪ -ɪn -za'a 'mʋ!

44-Gblee, Zezii nʋ'a -kaa, ɔ "bhiti'e-e 'le 'nynaakpʋ gbo 'le ɔ na Simɔɔ -bodɪ: -ln 'ye 'nynaakpʋ -naa li-ɔ? 'ln yi'a -ɪnmʋ "bhli a, -ɪn -see 'an 'lɪkpʋ kpʋn -gli, -ɛkedɪmaa, -ɪn -see 'ɪnmʋ "ni "nyɪ 'ɪn 'ke bhɪ liwɔtɔ. Ʊ-bʋ 'nynaakpʋ -yʋʋ, 'wa "mi ʋn wɔtɔ -nɪ'e 'an bhɪ li, 'le ʋn 'ye ɪ 'wa "nɪmnɪ li'sra -nɪ.

45'ln yi'a -ɪnmʋ "bhli a, -ɪn -see 'ɪnmʋ -gble, 'nynaakpʋ -naa, 'ɪnnʋ -nɪ'e 'an bhɪ -gblenamʋ "kɔmʋkɔmʋ.

46-ln -see 'ɪnmʋ 'cna "lru 'wla, 'cna -ke 'pɛlʋ -kmu'a "yi a, 'ɪnnʋ 'wlɛ 'ɛ 'an bhɪ "lru.

47-ln 'ye li-ɔ, 'ɛ dɪ 'ɪn-ɪ 'tmʋʋ'o -ɪnmʋ na, ʋn -kma'a-a 'an dɪ tenyɪ, 'ɪnnɛ tɔ'ɔ na, 'wa "yidienyinynidɪ ʋn nʋ'a 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi a, ɔ 'bhɔ-ɔ 'ya dɪ. Nyɔ -yɔ -ke "nyinynidɪ se'a "yi-die, -bho -Lagɔ 'bhɔ 'ya dɪ, ɔ nyɔtu'a -kma -Lagɔ 'mnɔ'ɔ dɪ tenyɪ.

48'Le Zezii na 'nynaakpʋ -bodɪ: A'ba "nyinynidɪ -gwɛ'ɛ-ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi ti.

49-Gblee, nyʋ -yʋ -ke ɔ -nɪ'a linamʋ, -ka 'ka-a ʋn-ʋ popo'o 'gwlʋti: 'lnnɔɔnɔ -naa, yɔɔ -ke "bhuo ɔ "du'o 'le ɔbɔ-ɔ 'bhɔ'ɔ nyɔ'ɔ "nyinynidɪ'a dɪ'a!

50-ln 'ye li-ɔ, 'le ɔ 'ye -kaa 'nynaakpʋ 'mnʋ "yi'lɛ: A'ba 'an "gwlideɛ'ɛ dɪ a 'pʋn'o 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. A -za -pɔlʋ ti, a 'ke mu!

Luukɪ 8

1l zi'a -kaa a, Zezii -sɔ'ɔ 'mʋ-ɛ 'le ɔ-ɔ ple'e Galileebhlʋkpa "kpi'a gwlɛ "yiti. l-bɪ gwlɛ 'mnɪ 'mʋ ɔ-ɔ za nɪ'e -Lagɔ'ɔ nyʋ'a -kɔkɔɔ'ɔ "dɪzɪgɪ 'mʋ. 'Ɔ -namʋ -bue 'yɔ 'sɔn

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2-ke 'nynʊkpakpɪtɔlʊ -yʊ ɔ 'pʊʊn'a-e, 'le ɔ nu'a "nyinynidɪ'a -zuzu 'mʊ ti-e, 'ɪnnʊ kpɔ 'ɔ -jeyi. Ʊ-bʊ 'nynʊkpakpɪ 'mnʊ'a 'nynɪ 'ka-a: Malii "nyinynidɪ'a -zuzu'a -dadudu 'wlʊ'a 'mʊ, (ʊn-ʊ 'la'a Madalaa'a Malii)-e,

3Elɔɔdɪ'a -budu 'li'a lbhʊnʊmʊ'a -klagba Kuza'a 'nynɔ 'Zaanɪ-e, Sizanɪ, ʊn -ke 'wa -dadudu -lrʊʊ-ʊ 'kpa-a Zezii -ke 'ɔ -namʊ 'le 'wa -kɔkɔlɪ 'mʊ.

4-ln 'ye li-ɔ, nyʊ -sɔ'ɔ-ɔ gwlɔ"o gwlɔ 'mʊ 'le ʊn 'ye Zezii -bodɪ yi. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ 'gbʊʊ'o-o "lru 'bho 'ɔ "troli'a dɪ, ɔ po'o "yi -nɛɛ 'le ɔ na:

5A po -lokui, nyɔ -lue -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ɔ 'ye 'ɔ gle -klunamʊ mu. Ɔ -nɪ'a 'le gle 'mʊ lɪ -gbanamʊ, 'ya 'yɔtɔlʊ 'kpa-a 'bho -jolʊkpa "yi, nyʊ 'ye ɪ "kpi -na 'le nɪkpɪ 'ye ɪ li.

6'Le 'ya 'yɔtɔlʊ 'kpa'a 'bho kpɪan "kpi'a -da -ke 'bhlʊkpa se'a 'mʊku. l nʊ'a -kaa, ɪ mɛ-o'o. 'Yrʊ fan'a a, ɪ sin-o'o, -ɛkedɪmaa, 'bhlʊkpa 'yɛ-ɛ 'mʊti.

7'Le -lrɪɪ 'ye nnagbakuo'a -gbɔtɪ'a 'bhlʊkpa 'mʊ 'kpa. l-bɪ "wi 'mnɪ mɛ'ɛ ɛ, ɪ -po'o-o 'ya -kɔni -popo "lru. 'Ɛ dɪ ɪ nɛsrɛ'o 'le ɪ -see 'yɔ po.

8'Yɔ -lrɪɪ nʊ'a -kaa, ɪ 'kpa-a 'bhlʊkpazɛgɛ 'mʊ; ɪ mɛ-o'o. 'Ya gɪ-ɪ 'bhle'a -nɪgblɪɪ wa'a a, -lue 'po-o 'yɔ'ɔ -gwlɪ -muu. Zezii gwɛ'ɛ -wluwlua "yi 'le ɔ na: -Bho a 'bɔ ti a 'ke ɪ 'mʊti'wɔn ɔ, a popo 'gwlʊti -ziaka!

9-Gblee, Zezii gwɛ'ɛ -wluwlua "yi, 'le 'ɔ -namʊ na: Zezii, zɪza "yi -ɪn po'a -laa gbɔ!

10'Le ɔ na: A-bʊ -yʊʊ, -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ'ɔ dɪ ɔ "zize'a nyʊ -lrʊʊ "yrili, ɔ zɪza 'nɪ-ɪ gbɔ ɔ 'ye amʊ -tɔ; 'ɛ dɪ a-a 'ye "yi 'mnɪ 'mʊti'wɔn mʊ. -Yɛ 'ma-a nyʊ "we -yʊ 'nɪaa, ʊn-ʊ 'po -ɪ -lokui 'le 'wa 'wɪn 'ɪ 'mʊti; 'wa "kpidɪ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi, Ezayii 'cnɪ'a see 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, 'ɪnnɛ 'ka-a: -Lagɔ na: Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, -bho koo ʊn -gbʊ 'ɪnmʊ ya, 'wa -pɔlʊ 'zɔ -see 'ɪnmʊ "yrili-gwɛ yi. -Bho koo ʊn po 'ɪnmʊ -lokui, ʊn -see 'an wlu 'mʊti'wɔn yi.

11Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le ɔ na: Lɪgbayi'a "yi'a 'zɔ 'ka-a: Lɪ'a 'yɔ-ɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ wlu.

12Nyʊtɔlʊ kɔɔ'ɔ-ɔ -jolʊkpayi'a 'bhlʊkpa, -da lɪ'a 'yɔ 'kpa'a 'le nɪkpɪ 'ye'a yi, ɪ 'ye 'ɪ li. 'Ka 'mnɔ ɔ, 'ka-a, -bho nyʊtɔlʊ 'wɔn -Lagɔ'ɔ wlu 'bɔ ɔ, 'le "nyinynidɪ'a tiyayi Sataan-a yi'o, ɛ-ɛ zɛ 'ɛ 'le 'wa -pɔlʊ 'zɔ 'le ʊn-ʊ 'mate'e ɛ-bɛ wlu 'mnɛ, ʊn -kaa -Lagɔ'ɔ wlu 'wɔɔn 'le ʊn -kaa 'pʊn 'bho 'ɔ "yigbeyi.

13Nyʊtɔlʊ kɔɔ'ɔ-ɔ kpɪan "kpi'a -da -ke 'bhlʊkpa se'a 'mʊku. -Ka -lue 'mnɔ ɔ, 'ka-a ʊn -nɪ'o. -Da ʊn 'wɔn -nɪ'a -Lagɔwlu 'bɔ -nalo, ʊn-ʊ kpʊn -ɛ'o 'le 'bʊbʊa 'mʊ! 'Wa -de nɛ -pɔlʊ ti -ziaka; ʊn-ʊ 'kpʊn -ɛ ti -daan. -Bho "nyinynidɪ'a tiyayi Sataan 'dɪn ʊ ti ɛ 'ke ʊ "nyinynidɪ wɔnpo 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'wa "gwlideɛ-ɛ "tii-o'o.

14Nyʊ -lrʊʊ-ʊ kɔɔ'ɔ-ɔ "wigbakuo'a 'bhlʊkpa. -Bho ʊn 'wɔn -Lagɔwlu 'bɔ ɔ, 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ'a "wlilɪ-e, 'tʊnʊlɪ -ke 'gwlʊtipopoɛ-ɛ "su-o 'wa -pɔlʊ "yi 'le ʊn-ʊ 'mate nɛ'o. 'Ɛ dɪ ʊn se 'bhɛɛ ʊn 'ke ɛ 'bho "du 'le ʊn 'ke kpli "yizizia -ziaka.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Nyʊ -yʊ -nɪ'a 'bho kɔɔ'ɔ-ɔ 'bhlʊkpazɛgɛ. -Bho ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ 'wɔn -Lagɔwlu 'bɔ ɔ, ʊn-ʊ 'kpʊn -ɛ ti -gli, ʊn-ʊ 'ku-o "gwli, 'le, -ka ɛ 'lɛ'ɛ ɛ, ʊn-ʊ nʊ'o -kaa.

16Zezii 'gwɛ-ɛ -antanyɪyi'a gbɔzɛɛ "yi. Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'po-o "yi -lrɛɛ 'le ɔ na: -Bho nyɔ cɛ "napɛ "yi, nyɔ-ɔ "jrii 'nɛ-ɛ -solu "yiti-ae, -ale nyɔ-ɔ "du -ɛ -gbagbʊ 'zɔ'ɔ? -Gba! Nyɔ'ɔ nʊ ɛ -kaa. Nyɔ-ɔ 'de -ɛ -da -tɛ'ɛ ya ti 'le nyʊ-ʊ pa'a 'le -budu 'li, ʊn-ʊ 'ye'e ti.

17'Ka 'mnɔ ɔ, 'ka-a, wlu 'wee 'bhle'a 'zɔ, ɪ-ɪ 'ye gbɔ-zɛ mʊ. l-bɪ wlu 'mnɪ, 'ya 'zɔ 'ka-a: Wlu 'ɪn-ɪ za'a 'mʊ, a'ba 'wɪn ɪ 'mʊti -ziaka. -Bho 'wla a-a 'ye -ɪ 'mʊti'wɔn -mʊ.

18'Ɛ dɪ, wlu 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, a po ɪ -lokui 'le a 'ke ɪ -pɔlʊ ti-de! -Gblee, 'ɛ dɪ'a kpɛ ɔ de'o 'le ɔ na: -Yɔ 'bhle'a lɛ, -ɔ nʊ 'nɛ lbhʊ, -Lagɔ-ɔ "nyɪ -ɔ -lrɛɛ, 'le, -yɔ 'bhle'a -toope, -ɔ de 'ɛ ti, ɔ-ɔ 'zɔ -ɔ ɛ kwa 'mʊ 'wee 'le ɔ-ɔ bɔ'o.

19Ɔ -nɪ -wlunamʊ, 'le 'ɔ 'lotʊ -ke 'ɔ 'lotʊ'a "nynuu "we 'ye yi. Ʊn yi'a 'bho "piemʊ, ʊn -nyna'a-a ti nyʊ'a "yidieɛ'ɛ dɪ.

20Nyɔ -lue nʊ'a -kaa, ɔ 'nyni-e Zezii li 'le ɔ na: Po -lokui, -a'a 'lotʊ -ke -a'a 'lotʊ'a "nynuu -nɪ'e-e 'bho "piemʊ. 'lnnʊ 'la'a -ɪnmʊ.

21'Le Zezii 'ye nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho 'ɔ "troli 'tmʊʊ 'le ɔ na: Nyʊ -yʊ po'a -Lagɔ'ɔ wlu -lokui 'le -ʊ nʊ'a 'ɔ 'gwlʊdɪ, 'ɪnnʊ 'mo-o 'an 'lotʊ -ke 'an 'lotʊ'a "nynuuzɪgɪ.

22Zɔ -lue 'zɔ, Zezii -ke 'ɔ -namʊ 'kpa-a 'le gɔlʊ 'li 'le ɔ na: 'An -namʊ-a, -a cɛ -badaklagba -nɛɛ, -a 'ke 'kpʊkpʊ-ʊ -nɪ'a 'lelaa "kpi mu. Ʊn nʊ'a -kaa, ʊn 'kpa-a -jeyi,

23Ʊn -nɪ munamʊ 'le Zezii 'ye "nynɔɔ 'mʊ 'kpa. -Bibie nʊ'a -kaa, 'bho -gbaa -lue 'mʊ, ɛ yi-o'o "vuu, "vuu! "ni-i cɛ'ɛ 'plan, ɛ-ɛ 'kpa'a 'le gɔlʊ 'li -wou, -wou! Zezii -ke 'ɔ -namʊ -nɪ'e-e 'mɛmɛɛ -ke 'pʊnpʊan'a 'nynɪmʊ, -ɛkedɪmaa, ɛ -sie'e 'bho-o -toope 'wa gɔlʊ 'ke "ni "yi.

24-Gblee, 'le Zezii'a -namʊ 'ye ɔ 'tɔ linyni, ʊn 'ye ɔ "nynɔɔ 'mʊ -za 'le ʊn na: -Yeee! -A'ba -Kɔyi, Zezii, -a -nɪ'e-e 'mɛnamʊ! -ln 'ye li-ɔ, ɔ -sɔ'ɔ "nynɔɔ 'mʊ a, ɔ 'kaa'a-a -bibie -ke "ni 'mʊ 'le ɔ na: A 'bhɔ! l nʊ'a -kaa, ɪ 'bhɔ-ɔ'o blenyi!

25'Le ɔ na 'ɔ -namʊ -bodɪ: A -see 'ɪnmʊ "gwlide 'maae? -Sɪanyɪ nʊ'a -kaa, ɛ kpʊn -ʊ'o tenyɪ, wɔn 'mʊ -ʊ ti 'le 'wa "sɛ-ɛ dede'e -dede -kaa ti: -Wooo! Nyunyɔ'ɔ 'cɛ yɛɛ 'ka-a, -ɔ -zi'e "ni -ke -bibie wɔn 'le -ɔ -ke wlu ɪ-ɪ "du'o 'bho'a!

26Zezii -ke 'ɔ -namʊ -sɔ'ɔ Galileebhlʊkpa "kpi, 'le ʊn 'ye "ni cɛ, ʊn 'ye 'bhlʊkpa -lue -lrɛɛ -ke ɛ gege'a "yi ʊn-ʊ 'la'a Gelazeniɛɛ'ɛ "kpi nyni.

27Ɔ 'dre-e gɔlʊ 'li'a dɪ, nyɔ -lue-e -de 'ka 'le ɛ-bɛ 'bhlʊkpa 'mnɛ "kpi'a -gwlɔ -lue 'mʊ yi 'ɔ -jeyi. Ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ 'bhle-e "nyinynidɪ'a -zuzu 'mʊ. 'Wɛ -kɔɔɔ 'ɔ "kpi 'kpa a, 'ɔ -pa -bana 'mʊ, 'ɔ 'mʊʊ -budu 'li: 'le zokogwlii 'mʊ ɔ-ɔ de'o.

28Ɔ 'ye'a Zezii li a, ɔ "wɔ-o'o, ɔ 'ye ɔ 'kolri "yigbeyi glu po, 'le ɔ na: Zezii, -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li'a "yu, leedɪ 'ɪn -ke -ɪn 'bhle? 'lnmɔ bhade -ɪnmʊ li, -a'a 'yee -nɪ 'ɪnmʊ 'kle -le!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29Zezii-i 'nu-o "nyinynidɪ'a -zuzu ti'a dɪ, ɔ-ɔ za'a wlu -nɛɛ 'mʊ. -Gblee, ɛ-bɛ -zuzu 'mnɛ-ɛ 'sɔ-ɔ "bhle kpɛ'ɛ -dadudu. Ʊn-ʊ 'po-o 'ɔ bhɪ -ke sʊɪ 'mʊ gbloko, 'le ɔ -kaa ti-na. -Bho ʊn nʊ -kaa a, ɔ-ɔ cɪ -ɪ'o 'le "nyinynidɪ'a -zuzu-u kpɔ 'ɔ "musa "kpi.

30Ɔ-bɔ nyukpasu 'mnɔ -za'a wlu 'mnɛ 'mʊ a, 'le Zezii na: -A'a 'nynɪ -mɛ'ɛ? Ɔ na: 'lnmɔ 'mo-o -gbogboyoko. "Nyinynidɪ'a -zuzu pɔ 'ɔ 'mʊ -die'e-e "yi'a dɪ ɔ 'lɛ'ɛ -kaa.

31'Le ɪ-bɪ -zuzu 'mnɪ 'ye Zezii 'gbɛ kwa 'mʊ cɛ 'le ɪ na: -A-bʊ bhade -ɪnmʊ li, -dogwigbaa-a -de'a 'bho ti -a'ba dɪ, -a'a po -amʊ 'le 'ɛ 'limʊ -le, -a -kaa 'kle 'ye!

32-ln 'ye li-ɔ, 'bho 'mnɔ'ɔ "troli, 'le -gɔgɔ "kpi, 'le-e -gwlɔbhee'a -dugbadɔnʊ -nɪ'o 'le ɪ-ɪ li'e ti. 'Le "nyinynidɪ'a -zuzu -nɪ'a nyɔ 'mnɔ 'mʊ na: Zezii, -a-bʊ bhade -ɪnmʊ li, "tayi -amʊ "yiti -a 'ke -bhee-e 'nɪaa 'mʊ pa! 'Le ɔ 'ye 'wɔn.

33l-bɪ -zuzu 'mnɪ nʊ'a -kaa, ɪ 'wlʊ-o nyɔ 'mnɔ 'mʊ 'le ɪ 'ye -bhee 'mnɪ 'mʊ pa. 'Bho -gbaa -lue 'mnɛ 'mʊ, -bhee gbugbluo'o, 'ɪnnɪ 'wlʊ'o 'le -gɔgɔ "kpi, -ɪ 'kpa'a "nukɔ, -ɪ 'mɛ'o 'wee;

34Nyʊ-ʊ fuo 'nɪ li, ʊn 'ye'a lɛ-ɛ zi'a li a, ʊn ple-o'o ʊn 'ye 'le gwlɔ 'mʊ -ke -jrigbɪ "yi wlu kpa.

35'Ya "dɪ nyni'a 'le a, nyʊ 'yi-e 'bho 'bɪ tiyenamʊ. Ʊn -ka 'bho-o nyni, nyukpasu 'bhle 'ka "nyinynidɪ'a -zuzu -dudu 'mʊ -de'e-e 'bho Zezii'a "troli ti, ɔ -pa'a-a -bana 'mʊ 'le ɔ yi'e 'ɔ nyunyɔkpli 'mʊ le. Ʊn nʊ'a -kaa "sɛɛ, -sɪanyɪ kpʊn -ʊ'o Zezii'a wɔnkuɛ'ɛ dɪ.

36Nyʊ -yʊ 'ye'a 'ya da -zʊ 'ʊ-ʊ -ka ɔ 'pʊnpʊn'a 'mʊti -bodɪ 'mʊ.

37-Sɪanyɪ 'kpʊn-o Gɛlazeniɛɛkɔmʊ tenyɪ'a dɪ, ʊn bhade'e Zezii li ɔ 'ke 'wa 'bhlʊkpa "kpi 'wlʊ. Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ-ɔ 'kpa-a gɔlʊ 'li ɔ 'ke 'ɔ "bhli le mu.

38-Da ɔ -nɪ'a 'le 'kpanamʊ a, nyukpasu "nyinynidɪ'a -zuzu 'da 'ka 'mʊ na: Zezii, 'ɪnmɔ bhade -ɪnmʊ li, 'ɪn 'bɔ-ɔ ti, 'ɪn -ke -ɪn 'ke -na. Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, Zezii -see 'wɔn ɔ -ke ɔ 'ke mu 'le ɔ na:

39Mu -ɪn "bhli le! -Ka -Lagɔ 'pʊʊn'a -ɪnmʊ, -ɪn 'ke -kaa -a'a "bhlimʊ 'tmʊʊ. Ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ yi'a le, ɔ 'tmʊʊ'o-o 'ɔ gwlɔ 'mʊ'a nyʊ 'wee -ka Zezii nʊ 'ɔ -zɛgɛ "lruli.

40-Gblee, Zezii nʊ'a -kaa, ɔ 'mu-o Galileebhlʊkpa "kpi le. Ɔ -ka 'bho 'kpʊkpʊ "kpi-i nyni, ɔ -yɛ'ɛ 'bho-o nyʊ'a -dadudu, ʊn 'yi -ɔ -jeyi, 'le ʊn-ʊ fuo 'nɔ wɔn.

41Nyukpasu -lue ʊn-ʊ 'la'a Zayilisɪ 'ye-e Zezii li, 'le ɔ 'ye ɔ linyni. -Lagɔwlu'a licɪaanbudu 'li'a -klagba mo'o. Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ -gble'e-e Zezii bhɪ gbɔ 'le ɔ na: 'lnmɔ bhade -ɪnmʊ li, yi -a 'ke 'ɪn "bhlibhlegbo mu.

42'An "yunynaakpʊ'a 'dɛ -lue -ke -zʊɪn 'bhɛɛ'ɛ -zʊɪn -bue 'yɔ 'sɔn, 'ɪnnʊ -nɪ'e 'mɛnamʊ, -ɪn 'ke ʊ 'pʊʊn. Ɔ po'a wlu -nɛɛ ti "sɛɛ, ɔ -ke Zezii 'kpa-a 'ɔ "bhli'a -jeyi, 'le nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho-o "tutu'o -tutu 'le.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

43-ln 'ye li-ɔ, nyʊ 'mnʊ'a "klumʊ, 'nynaakpʊ -lue-e -nɪ'e 'le, 'le -zʊɪn -bue 'yɔ 'sɔn 'li ʊn se 'kpa "yi'bhle. -Gɛnplʊ 'lbhʊ ʊ'o. 'Wa "wlilɪ'a klɛ -gwɛ -nɪ'e-e "gipomʊ'a -dadudu gbo 'le ʊn -see 'pʊn.

44Ʊ-bʊ 'nynaakpʊ 'mnʊ nʊ'a -kaa, ʊn zɪza'a-a nyʊ "yiti, ʊn 'ye Zezii linyni 'le ʊn 'ye 'ɔ -bana lemʊ li'tʊ -nɪ. Ʊn nʊ'a -kaa, 'bho -gbaa -lue 'mʊ 'wa 'wɛ 'bhɔ-o'o.

45'Le ɔ na: Yɔɔ 'tʊ'o 'ɪnmʊ li'a? Nyʊ 'wee depo'o 'le 'Piɛlɪ na: 'An -Kɔyi, nyʊ-ʊ "tutu'a 'le, -a'a 'ye ʊ li, 'le -a dede'e ti'a?

46'Le Zezii na: -Gba! Nyɔ-ɔ za'a di -ɔ 'tʊ'o 'ɪnmʊ li, -ɛkedɪmaa, 'mʊtikukuɛ-ɛ -nɪ'a 'ɪn 'mʊ, ɛ 'pʊʊn'o-o ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ.

47Ʊ-bʊ 'nynaakpʊ 'mnʊ yibo'o-o na ʊ-bʊ ɔ "si'e 'nynɪ. -Sɪanyɪ nʊ'a -kaa, ɛ kpʊn -ʊ'o, ʊn-ʊ tɪtrɛ'ɛ-ɛ li, ʊn 'ye 'ɔ "yigbeyi 'kolri glu po, 'le, lɛ -ke dɪ ʊn 'tʊ 'ɔ li, 'le, -ka ʊn 'pʊn'a -nalo, ʊn 'ye ɪ nyʊ 'wee'a "yigbeyi 'mʊ-za -nɪ.

48'Le ɔ na: 'An "yu, a 'de-e 'ɪnmʊ "gwli'a dɪ, a 'pʊn'o. A -za -pɔlʊ ti, a 'ke mu!

49Ɔ -nɪ -kaa -wlunamʊ 'le nyɔ -lue 'ye 'le Zayilisɪ'a "bhlibhlegbo 'mʊ-sɔ, 'le ɔ na: Zayilisɪ, -a'a -sɪa -nɪ -a'ba -Tɔyi -le bhubhuyiti! -A'a "yu 'mɛ-o'o.

50Ɔ-bɔ nyukpasu 'mnɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le Zezii na: Zayilisɪ, -za -pɔlʊ ti, de -Lagɔ "gwli, 'le ʊn 'ke 'pʊn.

51Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ɔ -ke Zayilisɪ 'ye 'ɔ "bhlibhlegbo -vuka kpa. Ʊn nyni'a 'le a, ɔ -see 'wɔn ɔ -ke nyɔ 'ke 'le Zayilisɪ'a -budu 'li pa, -bho ɛ -se 'Piɛlɪ-e, 'Zaan-e Zaakɪ-e, Zayilisɪ -ke "yu'a 'lotʊ'a "sɛ.

52Nyʊ 'wee -nɪ'a 'bho "bhlegbo-o "vi-o'o 'le ʊn-ʊ 'wla'a 'wa 'bɛtɪ 'kpɪ 'li tenyɪ. 'Le Zezii na: A'ba "vi -le! Ʊn -nɪ'e-e 'mʊnamʊ, ʊn -see 'mɛ!

53Ɔ -za'a wlu 'mnɛ 'mʊ a, ʊ-bʊ nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho yibo'o-o na ʊn 'mɛ-ɛ'ɛ dɪ, ʊn nʊ'a -kaa -glalaa! ʊn 'cɪsɛ nɔ'o.

54-Gblee, ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'kpʊn-o 'nynaakpʊdraa 'mnʊ'a sʊ, ɔ 'ye "wɔ 'le ɔ na: 'An "yu, a -sɔ 'mʊ!

55'Bho -gbaa -lue 'mnɛ 'mʊ, ʊn -sɔ'ɔ-ɔ 'mɛnynɔɔ 'mʊ 'le ʊn 'ye 'mʊ-sɔ 'le ɔ na "yu'a -kɔkɔmʊ -bodɪ: A "nyɪ ʊ lililɛ ʊn 'ke li!

56-Tɔɔ nʊ'a -kaa, ɛ "maa nʊ-o'o tenyɪ 'le ɔ 'ye ʊ -kaa 'tmʊʊ: l-bɪ dɪ -nɪɪ, nyɔ'ɔ 'wɪn ɪ 'bɔ -le"a!

Luukɪ 9

1Zɔ -lue 'zɔ, Zezii 'la-a 'ɔ -namʊ -bue 'yɔ 'sɔn, 'le ʊn 'ye "lru'gbʊʊ. 'Bho-o ɔ "nyɪ -nɪ 'nʊ 'ɔ wɔnkuɛ ʊn 'ke "nyinynidɪ'a -zuzu -nɪ'a nyʊ 'mʊ tinu 'le ʊn 'ke "gwizimʊ 'pʊʊn.

2Ɔ nʊ'a -kaa -lrɛɛ ɛ, ɔ 'lbho -ʊ gwlɛ "kpiti ʊn 'ke -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ'ɔ "dɪzɪgɪ 'mʊ-za, 'le ʊn 'ke "gwizimʊ 'pʊʊn.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3'Le ɔ 'ye ʋ "dɪ 'mʋ "du: -Bho a -ka mu, lɪ -yɪ "sri'a amʋ "yi, a "luo 'ya "sɛ 'mʋ. A'ba 'bhle -kɔɔtu -le, a'ba 'bhle badu -le, a'ba 'bhle lililɛ -le, a'ba 'bhle mɔni -le, a'ba dede -banɪ 'sɔn "kpi -le!

4-Bho a nyni -gwlɔ -lue 'mʋ 'le nyɔ 'ke amʋ -jeyi -za a, a -de 'bho 'ɔ "sɛ'ɛ "bhlegbo ti 'le a'ba mumunɔɔ 'ke nyni.

5-Bho a nyni -gwlɔ -lrɛɛ 'mʋ 'le 'bho'a nyʋ -see 'wɔn ʋn 'ke a'ba 'lɪkpʋ kpʋn a, ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ, a -sɔ 'bho 'mʋ! -Bho a -ka mu, a 'gbɔtɔ 'bho'a "piplee-e -nɪ'a a'ba -bhopɪ li: 'ɪnnɛ 'ke ʋ -tɔ na ʋn -ke -Lagɔ 'bhle -ɪ'o.

6Ɔ gwɛ'ɛ -wluwlua "yi a, 'le ʋn 'ye 'mʋ-sɔ, ʋn 'ye -jeyi 'kpa, 'le ʋn-ʋ ple'e Galileebhlʋkpa "kpi'a gwlɛ "yiti. l-bɪ gwlɛ 'mnɪ 'mʋ ʋn-ʋ za nɪ'e -Lagɔ'ɔ nyʋ'a -kɔkɔɔ'ɔ "dɪzɪgɪ 'mʋ, 'le ʋn-ʋ 'pʋʋn'o "gwizimʋ.

7-8-Gblee, Galilee'a 'bhlʋkpayowli Elɔɔdɪ 'wɔn'ɔ ɪ-bɪ "dɪ 'mnɪ 'bɔ ɔ, nyʋ'a -dadudu na 'bho Zezii'a damʋ: 'Zaan Batiisɪ -sɔ'ɔ-ɔ glu, ɔ 'yi-e 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ le. Nyʋtɔlʋ na: -Lagɔwlu'a 'mʋtizamʋ -nɪ'a -bɛnyɪ, 'wa -lue-e -sɔ'ɔ glu, 'ɪnnɔ yi'e 'nɔɔ 'kmʋ le, 'le -lrʋʋ na: -Lagɔwlu'a 'mʋtizayi Elii -nɪ'a -bɛnyɪ, 'ɪnnɔ 'daa'a -amʋ 'zɔ. 'Ɛ dɪ nymɔ "si'e Elɔɔdɪ 'gwlʋ.

9'Le ɔ na: 'ln 'po-o nyʋ 'srʋ, ʋn 'ye 'Zaan Batiisɪ "lru "yicɛ. Nyɔ -ke "kpidɪ 'ɪn-ɪ 'wɔn'ɔ -laa 'bɔ 'le, 'ɔ nyɔtu'a 'nynɪ -mɛ'ɛ? 'Le ɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke Zezii 'ye.

10-Nɔɔ gbɛ zi'a a, Zezii'a -dalbhomʋ -sɔ'ɔ-ɔ -gwlɛ -ke 'mʋ ʋn mu 'ka, 'le, lɪ ʋn nʋ'a a, ʋn-ʋ zɔ 'ɔ 'ya "dɪ. Nyʋ'a "yidieɛ'ɛ dɪ 'le ɔ na ʋ -bodɪ: -A mu -dagbɛ cɛ'ɛ kpɔ. 'Le ɔ -ke ʋn 'ye -gwlɔ -lue ʋn-ʋ 'la'a Bɛsayidaa -bhoga -mu -nɪ.

11Ʊ-bʋ nyʋ-ʋ -sie'a 'bho 'ye'a 'wa mumua 'bɪ a, ʋn -sɔ'ɔ 'mʋ-ɛ, ʋn 'ye ʋ kli mu. Ʊn nyni 'ɔ gbo a, ɔ kpʋn -ʋ'o -gli: ɔ-ɔ 'zʋ -ʋ -Lagɔ'ɔ nyʋ'a -kɔkɔɔ'ɔ "dɪzɪgɪ -bodɪ 'mʋ, 'le ɔ-ɔ 'pʋʋn'o "gwizimʋ.

12'Yrʋ -nɪ'e-e tikpanamʋ'a dɪ, 'ɔ -namʋ -bue 'yɔ 'sɔn nyni 'ɔ li 'le ʋn na: -Nɔɔ zi-o'o 'le 'nɔɔ cɛ'ɛ kpɔ. 'Ɛ dɪ 'tmʋʋ nyʋ -nʋʋ ʋn 'ke gwlɛ -ke -jrigbɪ -nɪ'a -laa'a "troli mu ʋn 'ke 'wa lililɪ -ke 'bɪ ti'bɔ.

13'Le ɔ na: A'ba "bhi "nyɪ ʋ lilia! 'Le ʋn na: "Flɛɛ -muu -ke zmi 'sɔn 'tɪn -a 'bhle'o. -ln 'ybha-o'o -a 'ke ʋ-bʋ nyʋ 'mnʋ'a liliɛ denamʋ mu'a?

14-Gblee, 'wa "klumʋ'a nyukpasi'a "sɛ 'bhɛɛ'ɛ-ɛ "dui -bue "dui 'sɔn -gwlɪ -bue, 'le ɔ na: A de 'wa nyʋ'a -gwlɪ 'sɔn nyʋ bue'a "papa ti!

15'Ɔ -namʋ "du-o 'bho 'ɔ wlu 'le ʋn 'ye ʋ -kaa tide.

16-ln 'ye li-ɔ, ɔ nʋ'a -kaa, ɔ "luo'o-o ɪ-bɪ "flɛɛ -muu -ke zmi 'sɔn 'mnɪ 'mʋ, ɔ popo'o-o 'le yaku "yi, ɔ 'ye 'ya dɪ -Lagɔ "sɛɛ po, 'le ɔ 'ye ɪ -jiɛ "yi ticɪcɛ -nɪ 'le ɔ 'ye ɪ 'ɔ -namʋ "nyɪ, ʋn 'ye ɪ ʋ-bʋ nyʋ 'mnʋ "yiti'gblee.

17'Wa 'wee nʋ'a -kaa, ʋn li-o'o ʋn 'ye lbho 'le lililɪ 'ye ti-sie. "Flɛɛ -ke zmi'a kɔtɪ -sie'a ti, ʋn 'tɪtɛ 'nɪ ti a, ɪ "yi-e -cɪcɪ -bue 'yɔ 'sɔn.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Zɔ -lue 'zɔ ɔ, Zezii-i 'po-o -Lagɔ wɔn gbo 'le 'ɔ -namʊ -nɪ'e 'bho 'ɔ "troli. Ɔ gwɛ'ɛ "yi a, 'le ɔ 'ye ʊ tidede: 'An -namʊ-a, -bho nyʊ -ka 'an "kpidɪ 'mʊ-ʊza 'le, ʊn na 'yɔɔ 'ɪn "du'a?

19'Le ʊn na: Nyʊ na -ɪnmɔ 'mo-o 'Zaan Batiisɪ, tɔlʊ na -Lagɔwlu'a 'mʊtizamʊ -nɪ'a ti -bɛnyɪ, -ɪnmɔ 'mo-o 'wa -lue-e -sɔ'ɔ glu, 'ɪnnɔ yi'e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ le, 'le -lrʊʊ na Elii -ɪn "du'o.

20'Le ɔ na: -Bho ɛ "du a'ba "bhi -bodɪ 'le, 'yɔɔ 'ɪn "du'a? 'Le 'Piɛlɪ na: -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, 'ɪnnɔ -ɪn "du'o.

21Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le Zezii 'ye 'ɔ -namʊ "yikmaka "dɪ 'mʊ "du 'le ɔ na: A'ba 'wee, wlu -nɛɛ, a'ba -zɛ ɛ 'bho nyʊ'a "yigbeyi 'mʊ -le"a!

22-Kaa ɔ 'tmʊʊ nʊ'o -kaa -lrɛɛ: Lɪ -Lagɔ 'wɔn'ɔ -ɪ 'ye'a 'ɪnmʊ -bodɪ -yi mʊ, 'ɪnnɪ 'ka-a: 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'kle 'ye -mʊ tenyɪ. -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ-e 'ɔ gba'a yibomʊ -ke 'Zuifʊ'a -zigletumʊ -lrʊʊ-ʊ -nɪ'a 'bho-o 'ye-e 'ɪnmʊ -vu -mʊ. Ʊn-ʊ 'ye-e 'ɪnmʊ 'lbha -mʊ 'le 'ɪn 'ke 'mɛ. -Bho 'wɪ 'sɔn, 'ɛ tanzɔ -Lagɔ-ɔ 'ye-e 'ɪnmʊ glu -za -mʊ 'le 'ɪn 'ke ti-nɪ -lrɛɛ.

23'Le ɔ na nyʊ'a klɛ-ɛ po 'ɔ -lokui -bodɪ: Nyɔ -yɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke 'ɪnmʊ "srii 'le 'ɪn -ke ɔ 'ke -na "kɔmʊkɔmʊ, -yɪ 'ma-a 'ɔ "bhuo'a 'gwlʊdɪ, ɔ po ɪ ti, ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ nɪ nʊ, 'le ɔ 'wɔn zɔ"o zɔ ɔ 'ke 'kle 'ye kplokplo 'le ɛ-bɛ 'kleyeɛɛ 'mnɛ 'mʊ ɛ 'bhɛɛ'o nyʊ 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ 'le ɛ 'ke ngazemɛmɛɛ'ɛ "bhuoka "du.

24Nyɔ -yɔ'ɔ zi'a 'ɔ "bhuo'a tinɪɛ'ɛ dɪ, -ɔ sɪa'a 'an dɪ kplokplo 'le ɛ 'ke 'ɔ 'mɛnamʊ nyni, 'ɔ nyɔtu 'ke 'pʊn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Nyɔ -yɔ zi'a 'ɔ "bhuo'a tinɪɛ'ɛ dɪ 'le 'kmʊ 'mʊ'a lɪ 'li, 'ɔ nyɔtu 'ke 'mɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

25-Gblee, -bho -ɪn "du 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ'a 'gagalɪ 'wee'a 'yeyedɪ 'le -ɪn 'ke 'mɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le, leelɛ -ɪn 'ye'e 'tɔ 'bho'a?

26'ln-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, zɔ -lue 'zɔ 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu-u 'ye-e 'an -tɪta -Lagɔ gbo 'wlʊ -mʊ 'le 'ɪn 'ke 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi yi. 'Le 'ɪnmɔ Zezii-e, 'an -tɪta -Lagɔ -ke ɔ gbo'a -dalbhomʊ cɛ'ɛ kpɔ'ɔ 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ 'mʊ 'ɪn-ɪ 'ye -yi -nɪ mʊ. 'Ɛ dɪ a'ba depo 'ɪnmʊ "yi -le 'bho nyʊ'a "yigbeyi! A -flɔ nʊ 'an wlu "yiti, 'le a 'ke ʊ 'tmʊʊ! -Bho 'ɪn yi a, nyɔ -yɔ 'ye'a 'ɪnmʊ "yidepo mʊ, 'ɪn -see 'ɔ dɪ -zi yi, 'ɪn-ɪ 'ye -ɔ "yidepo -mʊ -lrɛɛ.

27A 'ye li-ɔ, -ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, a-bʊ -nɪ'a -laa, a'ba "klumʊ'a nyʊ -lrʊʊ -see 'mɛ yi 'le -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ'ɔ -nɔɔ 'ke nyni 'le ʊn 'ke 'ɛ da 'ye.

28Zezii -za'a ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ 'mʊ, 'wɪ ɔ nʊ'a 'bho 'ɛ "kpi, ɪ 'bhɛɛ'ɛ-ɛ -mɛɛsɔn, 'le ɔ 'ye 'Piɛlɪ-e, 'Zaan -ke Zaakɪ 'mʊ"luo, ɔ -ke ʊn 'ye 'le trɪ -lue "kpi 'ya ɔ 'ke -Lagɔ wɔn gbo po.

29Ɔ -nɪ -Lagɔ wɔngboponamʊ, 'bho -gbaa -lue 'mʊ 'ɔ "yigba-a vlan-o'o, 'ɔ -banɪ "plu-o'o 'le ɪ-ɪ vlan'o tenyɪ -lrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30-31-Gblee, ɛ-bɛ -gbaa -lue 'mnɛ 'mʊ, -vlavlɪ -sɔ'ɔ 'le yaku "yi, -Lagɔwlu'a 'mʊtizamʊ -nɪ'a -bɛnyɪ, Elii -ke Moyiizɪ, 'le ɛ 'mʊ, 'le-e ʊn 'da -nɪ'o, 'le ʊn -ke Zezii-i wlu'o. -Ka -Lagɔ 'ybha'a ɔ 'ke 'mɛ 'le Zelizalɛɛmʊ, 'ya dɪ ʊn -ke ɔ-ɔ za'a 'mʊ.

32Dɪ -nɪɪ-ɪ zi'a -kaa, 'Piɛlɪ -ke 'ɔ -namʊ -lrʊʊ-ʊ 'mʊ-o'o tenyɪ. Ʊn nʊ'a -kaa, ʊn -sɔ'ɔ-ɔ "nynɔɔ 'mʊ 'le ʊn 'ye Zezii -ke nyʊ 'sɔn-ɔ -nɪ'a 'bho 'ɔ "troli li'ye. 'Le ɛ-bɛ -Lagɔ gbo'a -vlavlɪ 'mnɛ 'mʊ ʊn -nɪ'o.

33-Da ʊ-bʊ nyʊ 'sɔn 'mnʊ -nɪ'a le munamʊ a, 'bho-o 'Piɛlɪ -nʊ -nɪ'e Zezii -bodɪ: 'An -Kɔyi, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili -a 'ke 'nɔɔ -de. -A yi-o'o -a 'ke -pepe tan po: -A'a -nɛ -lue, Moyiizɪ'a -nɛ -lue, Elii'a -nɛ -lue. -Gblee, -sɪanyɪ 'lbhɔ 'ɔ ɔ, ɛ -zɔ 'ɔ-ɔ -zuzu "kpi. Ɔ 'ka wlu 'mnɛ 'mʊ-za a, 'ɛ dɪ ɔ -see 'gwlʊtipopo tenyɪ.

34Ɛ-bɛ wlu 'mnɛ "sri 'le 'ɔ wɔn 'mʊ, 'le -druku 'ye 'le yaku "yi 'wlʊ, ɛ 'ye 'wa klɛ -zuzu "lru"jri. Zezii'a -namʊ 'ye'a ɛ-bɛ -zuzu "jri 'ʊ "lru li a, -sɪanyɪ kpʊn -ʊ'o.

35-ln 'ye li-ɔ, wlu -lue nʊ'a -kaa, ɛ 'wlʊ-o 'le -druku 'mnɛ 'mʊ, ɛ na: 'An "yu'a 'dɛ -lue 'ɪn -za'a 'bho, 'ɪnnɔ 'ka-a! 'lnnɔ 'mo-o Zezii, a po ɔ -lokui!

36-Wluwlu -nɛɛ -gwɛ'ɛ 'le yaku 'li "yi, 'le Zezii'a -namʊ 'ye tigbʊgbʊ. Ʊn -see nyɔ li'ye -bho ɛ -se Zezii'a "sɛ -ke ʊn -nɪ 'bho. -Ɛ -sɔ'ɔ 'bho ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ "kpi, -ɛ -yɛ'ɛ 'ɔ glusɔnɔɔ -ke 'ɔ -Lagɔ gbo'a munamʊ, dɪ'a klɛ -ke -da ʊn 'ye'a -laa a, ʊn "muu 'nɪ-ɪ wɔn.

37Zɔ zɪ'a a, Zezii -ke 'ɔ -namʊ -sɔ'ɔ-ɔ 'le trɪ "kpi. Ʊn -ka 'bho 'ɛ 'zɔ-ɔ nyni, nyʊ 'gbʊʊ'o-o "lru 'le ʊn-ʊ fuo 'nʊ wɔn.

38-Gblee, 'le 'wa "klumʊ, 'le-e nyɔ -lue 'wlʊ'o, ɔ 'ye "wɔ 'le ɔ na: 'An -Tɔyi, 'ɪnmɔ bhade -ɪnmʊ li, -gbʊ 'an "yu ya. 'An "yu'a 'dɛ -lue mo'o.

39Ɔ se 'kpa "yi'bhle. Ɔ 'bhle-e "nyinynidɪ'a -zuzu 'mʊ. -Bho 'ɛ lɛtu 'wlʊ "bhle, 'bho -gbaa -lue 'mʊ ɛ-ɛ "wɔɔ nɔ-o'o, ɛ-ɛ "tutu 'nɔ-ɔ ti tenyɪ 'le -fɪɪn-ɪ yi 'ɔ wɔn. -Bho ɔ 'ke -gbaanamʊ le mu, ɛ-ɛ sɪa nɪ nɔ-ɔ'o yrubhɛ!

40'An "yu 'mnɔ, 'ɪnnɔ -ke 'ɪn yi'o, 'ɪn 'ye -a'a -namʊ libhade, "nyinynidɪ'a -zuzu -nɪ 'nɔ 'mʊ, ʊn 'ke ɛ tinu 'le ʊn se ɛ 'bhɛɛ.

41Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le Zezii 'ye -kaa 'ɔ -namʊ -ke nyʊ -lrʊʊ-ʊ -nɪ'a 'bho "yi'lɛ: -Wooo! A-bʊ -pɔlʊ'a "yikmumʊ -ke dɪ -nyni'a "yrili, a -see 'ɪnmʊ "gwlide ke! Bhubhuyiti'a dɪ 'ɪn-ɪ sɪa'a -kaa a'ba dɪ kplokplo'a? -Bhlaaka a 'ke 'tɔ ti'wɔn'ɔ? 'Le ɔ na "yu'a -tɪta -bodɪ: -Ya 'ɪnmʊ "yuyigbɛ!

42-Da ɔ-bɔ "yu 'mnɔ -nɪ'a Zezii linyninamʊ a, "nyinynidɪ'a -zuzu "tutu 'nɔ-ɔ ti 'gagwloka 'le ɛ 'ye ɔ tibhla, 'le Zezii 'ye "nyinynidɪ'a -zuzu "lruli"plaan "yikmaka 'le ɔ na: "Nyinynidɪ'a -zuzu, 'dɔ ɔ 'mʊ! 'Le ɛ 'ye ɔ 'mʊ 'da, ɔ 'ye 'pʊn 'le ɔ 'ye ɔ 'ɔ -tɪta -jeyi "nyɪ.

43-ln 'ye li-ɔ, nyʊ 'wee -nɪ'a 'bho a, ʊn 'ye'a -ka -Lagɔ'ɔ 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi 'le -ka ɔ ku'a wɔn li a, wɔn 'mʊ -ʊ ti. -Gblee, lɪ'a klɛ Zezii-i nʊ'a a, ɪ-ɪ 'ma-a nyɔ"o nyɔ wɔnti'a dɪ, ɔ na 'ɔ -namʊ -bodɪ:

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

44Dı 'ın-ı 'ye'a amʊ -bodı 'mʊ-za mʊ 'traamʊ, a po ı -lokui 'tın! A -gblee, 'ınmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu, ʊn-ʊ 'ye-e 'ınmʊ nyʊ -jeyi "nyı -mʊ 'le ʊn 'ke 'ınmʊ 'lbha 'ın 'ke 'mɛ.

45Ɔ 'lʊ 'ʊ -kaa "yi, ʊn -see 'ɔ wlu'a 'zɔ 'mʊti'wɔn. -Lagɔ'ɔ "bhuo-o "zize nɛ 'ʊ "yrili 'le ʊn -see ɛ 'mʊti'wɔn. Nymɔ-ɔ "si 'ʊ 'gwlʊ'a dı, ʊn -see 'ybha ʊn 'ke ɔ tidede.

46Zɔ -lue 'zɔ, Zezii'a -namʊ 'kpa-a 'bho 'le ʊn-ʊ depo'o, ʊn-ʊ nʊ'o, na: -Da -a'ba "klumʊ 'traamʊ 'le, yɔɔ 'mo-o -a'ba -klagba'a?

47Dı 'wa klɛ-ɛ popo'a 'gwlʊti, ɔbɔ yibo nı-ı'o. 'Ɛ dı ɔ 'la'a "yuyigbɛ -lue 'le ɔ 'ye ɔ 'bho 'ɔ "troli ti-nyna.

48'Le ɔ na: Nyɔ -yɔ 'wa 'la'a lɛ -ka ɔ-bɔ "yuyigbɛ -nɔɔ, -ɔ kpʊn'a 'ɔ nyɔtu -gli 'an dı, 'ınmɔ ɔ kpʊn'o. 'Le nyɔ -yɔ kpʊn'a 'ınmʊ -gli, ɛ -se 'an "sɛ ɔ -kpʊn -kʊtı 'sɔn -ko. 'An -tıta -Lagɔ lbho'a 'ınmʊ, 'ınnɔ ɔ kpʊn'o -gli -lrɛɛ. 'Le a'ba "klumʊ, nyɔ -yɔ -ya'a 'ɔ "bhuo 'zɔ, 'ɔ nyɔtu 'mo-o -klagba -ziaka.

49Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le 'Zaan na: -A'ba -Kɔyi, -a 'ye-e nyɔ -lue, ɔ -se -a'ba "klumʊ'a nyɔ -ko. 'lnnɔ "luo'o -a'a 'nynı 'mʊ, -ɔ -nı'e nyʊ "we 'mʊ "nyinynidı'a -zuzu tinunamʊ. 'Le -a 'ye ɔ -kaa "yi'lɛ: -A'a nʊ -kaa -le, -ɛkedımaa, -ın -se -a'ba "klumʊ'a nyɔ -ko!

50'Le ɔ na: A -gblee, nyɔ -yɔ -ke a -see'a "yidede, ɔ-ɔ 'mo-o a'ba -nɔ. 'Ɛ dı a'ba 'kaa nɔ 'mʊ -le!

51-ln 'ye li-ɔ, -nɔɔ -ke "yigwɛnamʊ Zezii 'ka yaku 'li mu, ɛ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo: 'ɛ dı ɔ "luo'o 'ɔ -pɔlʊ'a klɛ 'mʊ 'le ɔ na: 'ln-ı 'mu-o Zelizalɛɛmʊ.

52Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'lbho-o 'le 'ɔ nya 'ɔ wlukpamʊ, 'le ʊn 'ye mu. Ʊn mu'a 'le ʊn 'ye Samaliibhlʊkpa "kpi'a -gwlɔ -lue 'mʊ -pa -nı, ʊn 'ke 'ɔ yiyia wɔn-fuo.

53Zelizalɛɛmʊ -bhoga ɔ-ɔ mu nı'a dı, ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ mʊ'a nyʊ -see 'wɔn ʊn 'ke 'ɔ 'lıkpʊ kpʊn.

54'Ɔ -namʊ, Zaakı -ke 'Zaan, 'ye'a 'na li a, 'le ʊn na: -A'ba -Kɔyi, -a 'tmʊʊ-o -Lagɔ, ɔ 'ke nɛ 'zɔ po 'le ɛ 'ke nyʊ 'mnʊ ti-za?

55'Le ɔ 'ye 'le ʊ gbo "bhiti 'le ɔ na: A 'bhle -kaa "nyinyninaagı 'ya! 'Kla se "yrili-nmɔ.

56'Le ʊn 'ye 'mʊ-sɔ, ʊn 'ye -gwlɔ -lue -lrɛɛ 'mʊ mu.

57Dı 'mnı zi'a -kaa, Zezii -ke 'ɔ -namʊ -nı 'le -jeyi bhʊ 'mʊ -nanamʊ 'le nyɔ -lue na Zezii -bodı: 'ln 'bɔ-ɔ ti 'ın -ke -ın 'ke -na, 'ın -ke -ın 'ke da"o da mu.

58'Le ɔ 'ye ɔ -kaa "yi'lɛ: -Toto "we 'bhle-e 'lipabhie, 'le nıkpı 'bhle'e 'lrʊ. -Da 'ınmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu 'ka 'kpʊ "yi -jra -nı, 'ın se 'bho 'bhle.

59'Le ɔ na nyɔ -lrɔɔ -bodı: Yi, -ın -ke 'ın 'ke -na, -a 'ke -da 'wee mu. 'Le ɔbɔ na: 'An -Kɔyi, -nyıı 'ın mu. -Bho 'ın nmaze 'an -tıta ti-ɔ, 'le 'ın 'ke yi!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

60'Le ɔ na: Nyʊ-ʊ 'mɛ'ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, "tayi nʊ "yiti ʊn 'ke 'wa 'mɛmʊ tinmaze. -lnmɔ -yɔɔ, -mnɔɔɔ mu, -ɪn 'ke -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ'ɔ dɪ -a'a -bonyunyu -bodɪ 'mʊ-za.

61'Le nyɔ -lrɔɔ na: 'An -Kɔyi, 'ɪn 'wɔn-o'o. -Nyɪɪ 'ɪn mu 'ɪn 'ke 'an -kɔkɔmʊ wlu po 'le 'ɪn 'ke yi 'ɪn -ke -ɪn 'ke -na, -a 'ke -da 'wee mu.

62'Le ɔ na ɔbɔ 'mnɔ -bodɪ: Nyɔ -yɔ 'kpa'a lbhʊ -nʊnamʊ, -bho ɔ -see 'bho -gwle, 'le ɔ 'ke ɛ "kpi-tbhɛ, 'bho -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔnɔɔ ti 'ɔ nyɔtu se 'bhɛɛ ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ lbhʊ nʊ.

Luukɪ 10

1l zi'a -kaa, -a'ba -Kɔyi Zezii -za'a-a 'bho nyʊ -lrʊʊ'a -gwlɪ tan 'yɔ -bue 'yɔ 'sɔn, 'le, -gwlɛ -ke 'mʊ ɔ 'ka mu, ɔ 'ye ʊ ɪ 'mʊ lbho 'sɔn 'sɔn 'le ʊn 'ye mu.

2'Bhlɪkpɪ "kpi'a nyʊ-ʊ -flɔ'ɔ -pɔlʊ wɔn, -ʊ 'ka -Lagɔ'ɔ "dɪzɪgɪ 'wɔɔn, -ka nyɔ 'kʊ ʊ ɪ -bodɪ 'mʊ-za a, 'ya "yi Zezii po'o 'le ɔ na: Lee -ke -kpaa 'bhɛ'ɛ -kaa "yigbeyi ti -ɛ -ke cɛmʊ se -kaa "yi-die 'ya-a! 'Ɛ dɪ a bhade -kpaayowli li, 'le ɔ 'ke 'ɛ cɛmʊ -dudu -ya, ʊn 'ke ɛ cɛ, ʊn 'ke ɛ "glo!

3'Bho wlu 'mnɛ'ɛ "kpi ɔ na: A mu! -Ka 'bhlabhlɪ-ɪ -nɪ'a 'le -blakpɪ'a "klumʊ, 'ka-a 'ɪn-ɪ 'lbho'o amʊ 'le 'kmʊ 'mʊ'a nyʊ'a "klumʊ.

4-Bho a -ka mu, a'ba 'bhle mɔni gbɔli -le! A'ba 'bhle badu -le! A'ba 'bhle -bhopɪmʊpalɪ -le! A'ba "du nyɔ'ɔ 'yɪyeɛ'ɛ dɪ, a'ba -pa -nɪ -dalrɔɔ -le!

5-Bho a nyni, -budu -ke 'li a-a 'ye'a -pa mʊ, a na: -Lagɔ'ɔ wɔnlipɪpɛɛ -sie amʊ gbo!

6-Bho wɔnlipɪpɛnyɔ -nɪ ɛ-bɛ -budu 'mnɛ 'li a, a'ba wɔnlipɪpɛɛyeyea 'mnɛ -nɪ nɔ "kpi! -Bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, a'ba wɔnlipɪpɛɛ 'mnɛ 'yi-e amʊ -bodɪ le, 'le a -ke ɛ 'ke 'bho lizi.

7-Bho nyɔ -za amʊ -jeyi, a -de 'le 'ɔ "sɛ'ɛ "bhlibhlegbo ti! A'ba mu nyʊ -lrʊʊ gbo -le! Lbhʊnʊyi -ke 'ɔ "pɛlemɔni nɪnmɔ'ɔ-ɔ "yiti. 'Ɛ dɪ, lɛ"o lɛ nyɔ-ɔ 'ye'a amʊ "nyɪ mʊ, 'le ɛ 'ke lililɛ "du, a li ɛ, 'le ɛ 'ke 'nanalɛ "du, a 'nɛ ɛ!

8-Bho a mu -gwlɔ -lue 'mʊ 'le nyɔ 'ke a'ba 'lɪkpʊ kpʊn, 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, lɛ"o lɛ ɔ-ɔ 'ye'a amʊ "nyɪ mʊ, 'le ɛ 'ke lililɛ "du, a li ɛ!

9Ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ 'mʊ, a 'pʊʊn 'bho "gwizimʊ 'le a 'ke -kaa 'ɛ nyʊ "yi'lɛ: -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo.

10-Bho a nyni -gwlɔ -lue 'mʊ 'le 'bho'a nyʊ -see a'ba 'lɪkpʊ kpʊn a, a mu 'bho 'wa -gwlɔpie 'mʊ 'le a 'ke na:

11-A 'gbɔtɔ-ɔ -daa'a "piplee-e -nɪ'a -a'ba -bhopɪ li. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, lɛ a'ba "bhi 'ka yibo, 'ɪnnɛ 'ka-a: -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo. (-Gblee, "piplee'a 'gbɔtɔɛ 'ke ʊ -tɔ na ʊn -ke -Lagɔ 'bhle ɪ'o.)

12'Le Zezii na: 'ln-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ -lrɛɛ, 'bho -Lagɔ'ɔ -zigle'a zɔ, gwlɔ 'mnɛ'ɛ nyʊ'a 'kleyeɛɛ-ɛ 'ye-e wɔn-ku -mʊ 'le ɛ 'ke Sodɔɔmʊgwlɔ'ɔ nɛ 'mʊ-zi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Ɛ-bɛ wlu 'mnɛ'ɛ "kpi a, 'le ɔ na: -Yeee! Ngazedɪ, Kolazɛɛnkɔmʊ-a! -Yeee! Ngazedɪ, Bɛsayidaakɔmʊ-a! A-a 'ye-e 'kle 'ye -mʊ tenyɪ "sɛ, -ɛkedɪmaa, wɔnkulɪ 'ɪn -nʊ -nɪ'a 'bho amʊ gbo, -bho ɛ "du 'kɪ Tiilɪ -ke Sidɔɔgwlɛ 'mʊ, -nɔɔ -a 'bhle'a -laa kwa, 'bho'a nyʊ yibo 'kɪ 'wa "nyinynidɪ "yi, ʊn "bhiti 'le -Lagɔ gbo-ɔ! Ʊn -crɛ 'kɪ -bhɛcɛzʊɪn, ʊn 'wla 'kɪ "tutɔni "lru-ɔ! 'lnnɛ tɔ'o -ka ʊn yibo'a 'wa "nyinynidɪ "yi -ziaka, 'le ʊn 'ye'a -Lagɔ gbo "bhiti.

14'Ɛ dɪ 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ, 'bho -Lagɔ'ɔ -zigle'a zɔ, a'ba 'kleyeɛɛ-ɛ 'ye-e wɔn-ku -mʊ 'le ɛ 'ke Tiilɪ -ke Sidɔɔkɔmʊ 'mʊ-zi.

15'Le ɔ 'ye Kapɛnayiimʊkɔmʊ gbo "bhiti 'le ɔ na: A-bʊ Kapɛnayiimʊkɔmʊ, abʊ 'de-e "gwli na 'ɪn -nɪ'e-e -daa a'ba "klumʊ'a dɪ, -Lagɔ-ɔ 'ye amʊ 'nynɪ "kpi -po mʊ'a? -Gba! Ɔ-ɔ 'ye-e amʊ dɪn "yi 'lbhaa -mʊ 'le "kɔgwlɛnɛ 'mʊ.

16'Le ɔ 'ye -kaa 'ɔ -namʊ "yi'lɛ -lrɛɛ: A 'ye li-ɔ, nyɔ -yɔ po'a amʊ -lokui, 'ɪnmɔ ɔ po'o -lokui. Nyɔ -yɔ -see'a amʊ kpʊn -gli a, ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ -see 'ɪnmʊ kpʊn -gli. 'Le, nyɔ -yɔ -see'a 'ɪnmʊ kpʊn -gli a, -Lagɔ -yɔ lbho'a 'ɪnmʊ, 'ɪnnɔ ɔ -see kpʊn -gli -lrɛɛ.

17Zezii'a -namʊ ɔ lbho'a a, ʊn 'yi-e le, 'le ʊn-ʊ nʊ'o 'le 'bʊbʊa 'mʊ, na: -Gblee, -a'ba -Kɔyi, -bho -a "luo -a'a 'nynɪ 'mʊ 'le -a 'ke "nyinynidɪ'a -zuzu tinu, ɪ-ɪ "du-o 'bho -a'ba wlu -lrɛɛ.

18'Le ɔ 'ye ʊ -kaa "yi'lɛ, na: "Nyinynidɪ'a tiyayi Sataan se 'tɔ wɔnkuɛ 'bhle. -Ka -duu bhlu'a 'le -yibhɔkɔ, 'ka-a -Lagɔ "vuto 'nɛ 'nɔɔ 'zɔ, 'le 'ɪn 'ye ɛ li'ye.

19A -gblee, 'ɪn "nyɪ-e amʊ wɔnkuɛ a 'ke sanɪ -ke "gwɪangwɪn "kpi -na, 'le a 'ke -a'ba tʊ'a nyɔ Sataan'a "bhuo'a wɔnkuɛ ti-wa. -Bho a -ka -kaa-a nʊ a, lɛ'ɛ -lue komu -see amʊ ka -nyna yi.

20Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -ɛ -ke 'bʊbʊa a 'ka li tenyɪ a, 'ɪnnɛ 'mo-o, -Lagɔ'ɔ nyʊ ɔ -kɔ'ɔ, "bɔgʊ -ke 'li 'wa 'nynɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ, a'ba nɪ 'ke 'le 'ɛ 'limʊ 'cnɪ-ɛ -lrɛɛ. Ɛ -se a'ba "nyinynidɪ'a -zuzu'a 'bhoduɛɛ'ɛ dɪ -ko.

21Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu "yi-e Zezii 'bʊbʊa 'mʊ 'le ɔ na: 'An -tɪta -Lagɔ, yaku -ke 'bhlʊkpa'a -Kɔyi, 'ɪn-ɪ 'bhɛɛ-ɛ -a'a 'nynɪ "yi. -Ka -ɪn -za'a -a'a "dɪzɪgɪ "yiglu -a'a nyʊ-ʊ 'yɔɔ'ɔ, 'wa 'la'a lɛ, -ɪn 'ye ʊ ɪ -tɔ. -Ka -ɪn "zize 'nɪ 'nynɪbhlemʊ 'ma-a "bɔgʊyibomʊklɪgbɪ -ke -naagɪbhlemʊ -lrʊʊ "yrili, 'ya dɪ 'ɪn-ɪ 'bhɛɛ'ɛ -a'a 'nynɪ "yi. Kɪn, 'an -tɪta, -ka -a'a 'gwlʊ 'bɔ'ɔ ti, 'ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ. 'Ɛ dɪ 'ɪn-ɪ 'bhɛɛ'ɛ -a'a 'nynɪ "yi.

22'Le ɔ na nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho -bodɪ: 'An -tɪta -Lagɔ "nyɪ-e 'ɪnmʊ 'ɔ wɔnkuɛ -jeyi. 'Le nyɔ se 'ɪnmɔ 'ɔ "yu yibo -ziaka, -bho ɛ -se 'an -tɪta, 'le nyɔ se 'an -tɪta yibo -ziaka, -bho ɛ -se 'ɪnmɔ 'ɔ "yu -ke nyʊ 'ɪn-ɪ 'bɔ'ɔ ti 'ɪn 'ke 'wa "yri kati 'le 'ɪn 'ke ʊ ɔ -tɔ 'le ʊn 'ke ɔ yibo -ziaka -lrɛɛ.

23'Le ɔ 'ye 'le 'ɔ -namʊ'a "sɛ gbo "bhiti, 'le ɔ na: A-bʊ -yʊʊ, a 'wa-a ti lɪ a-a 'ye'a dɪ.

24A 'ye li-ɔ, 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, -da -Lagɔwlu'a 'mʊtizamʊ -ke 'bhlɪkpɪyowli -nɪ'a ti see, 'wa -dadudu 'bɔ-ɔ ti, lɪ a-a 'ye'a li a, ʊn 'ke ɪ li'ye, 'le ʊn -see ɪ li'ye. Lɪ a-a 'wɔn'ɔ 'bɔ, ʊn 'bɔ-ɔ ti ʊn 'ke ɪ 'bʊ'wɔn 'le ʊn -see ɪ 'bʊ'wɔn -lrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25-Gblee, 'bho-o -Lagɔ'ɔ gbayiboyi -lue -sɔ -nɪ'e 'tɔ 'mʊ. Ɔ 'ke Zezii dɪ -kpʊn'a dɪ 'le ɔ na: 'An -Tɔyi, koo 'ɪn 'ke -nyna 'le 'ɪn 'ke "kɔgwlɛtinɪɛ 'ye'a?

26'Le ɔ na: -A'ba gba Moyiizɪ 'cnɪ'a 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, koo ɛ 'lɛ'ɛ? -Bho -ɪn zrɛ ɛ 'le, koo a-a 'wɛn 'ɛ 'mʊti'a?

27'Le ɔ na: -Kma -a'a -Kɔyi -Lagɔ'ɔ dɪ, 'le -ɪn 'ke ɔ -a'a -pɔlʊ'a klɛ -jeyi "nyɪ, 'le -a'a 'gwlʊtipopoɛ'ɛ klɛ ti -ɪn 'ke 'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ, lɪ 'wee -a nʊ'a, -ɪn 'ke ɪ nʊ 'ɔ dɪ. -Kaa -ɪn 'ke 'ɔ dɪ -kma, 'le, -ka -ɪn -kma'a -a'a "bhuo'a dɪ, -kma -kaa -a'a -bonyunyɔ'ɔ dɪ!

28'Le ɔ na 'tɔ: Kɪn, -ka -ɪn 'lɛ'ɛ 'tɪn, 'kla-a mo'o. -Bho -ɪn mu a, nʊ -kaa, 'le -ɪn 'ke "kɔgwlɛtinɪɛ 'ye!

29Dɪn 'kɔ ɔ 'lbha'a dɪ, ɔ na: Yɔɔ -ke "bhuo-o 'mo-o 'an -bonyunyɔ'ɔ?

30'Le Zezii 'ye wlu 'mʊ"luo, ɔ 'ye "yi po 'le ɔ na: Nyukpasu -lue -sɔ'ɔ-ɔ Zelizalɛɛmʊ 'le ɔ-ɔ mu'o Zelikoogwlɔ 'mʊ. Ɔ nyni'a -jolʊ'a nya ti a, 'le-e ɔ -yɛ'ɛ 'gbokobhlemʊ. Ʊn nʊ'a -kaa, ʊn 'kpʊn -ɔ kwa 'mʊ ti, ʊn 'ye ɔ -banɪ 'mʊ -za, ʊn 'ye ɔ "yri 'le ʊn 'ye ɔ bhɔtɔ. Ɔ 'kpa'a 'gwlʊ "sɛɛ, ʊn 'sie -ɔ 'bho 'le ʊn 'ye mu.

31Ɛ-bɛ -jolʊ 'mnɛ, 'ɪnnɛ -Lagɔ'ɔ 'sragazayi -lue bhlu'o. Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'ye-e nyɔ 'mnɔ li, 'le ɔ 'ye -jolʊ'a 'fɔtɔ -lue gbo ti'nyɪnyɛ, ɔ 'ye zi.

32'Le Levii'a -gluuwɔnyi'a "yu -lue 'ye ɛ-bɛ 'bɪ 'mnɛ "yi nyni. Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'nyni-e 'bho ti, ɔ 'ye nyɔ 'mnɔ li'ye, 'le, -ka -Lagɔ'ɔ 'sragazayi nʊ'a 'tɪn, ɔ 'ye -kaa nʊ.

33A 'ye li-ɔ, Samaliikɔmʊ -a'ba 'bhlʊkpa "kpi'a nyʊ 'nyɛ'ɛ 'mʊ a, 'wa -lue-e -nɪ'e 'lɪkpa 'mʊ munamʊ. 'lnnɔ bhlu'o -jolʊ 'mnɛ, 'le ɔ 'ye 'bho 'ɔ "troli nyni, 'le ɔ 'ye ɔ li'ye. Ngaze nʊ'a -kaa "sɛɛ, ɛ 'lbhɔ -ɔ'o tenyɪ,

34'le ɔ 'ye ɔ linyni, ɔ 'ye 'cna -ke nmɔ 'mʊ"luo, ɔ 'ye 'ɔ "ji glo, 'le ɔ 'ye ɪ "yisan, 'le ɔ 'ye ɔ 'bho 'ɔ -sokofale "kpi tide, 'le, -budu -ke 'li 'lɪkpamʊ-ʊ 'mʊ'a a, ɔ 'ye ɔ 'le 'ɛ 'limʊ kpa, 'le ɔ 'ye 'ɔ dɪ zi.

35Zɔ zɪ'a a, 'le ɔ 'ye 'le nɛtɛmɔni 'sɔn -za 'le ɔ 'ye ɪ -budu 'mnɛ'ɛ -yowli -jeyi "nyɪ 'le ɔ na: "Du ɔ "yrili! -Bho mɔni -nɛɛ se "yi-die a, po 'bho -lrɛɛ! -Bho 'ɪn -yi -nɪ 'nɔɔ le a, 'le 'ɪn "bhuo 'ke ɛ 'kwla-za.

36'Le Zezii na -Lagɔ'ɔ gbayiboyi -bodɪ: Ɔ-bɔ nyɔ 'gbokobhlemʊ 'lbha'a 'le, ʊ-bʊ nyʊ tan -nʊʊ'a "klumʊ, yɔɔ 'mo-o 'ɔ -bonyunyɔ'ɔ?

37'Le ɔ na: -Ɔ nʊ 'ɔ "yrilinmɔdɪ "lruli, 'ɪnnɔ mo'o. 'Le ɔ na: Kɪn, -ka -ɪn 'lɛ'ɛ 'tɪn, 'kla-a mo'o. -Bho -ɪn mu a, nʊ -ka -lue 'mnɔ!

38Zezii -ke 'ɔ -namʊ -see -bhla Zelizalɛɛmʊ nyni ke. 'Le 'ɛ -jolʊ "yi'a -gwlɔ -lue-e -nɪ'a 'bho, 'bho-o ɔ -pa -nɪ'o. 'Nynaakpʊ -lue-e -nɪ'a 'bho, 'wa 'nynɪ-ɪ 'mo-o Maatɪ. 'lnnʊ -zɔ 'ɔ -jeyi.

39Ʊ-bʊ Maatɪ 'mnʊ 'bhle-e leyinynaakpʊ -lue. 'Wa 'nynɪ-ɪ 'mo-o Malii. Ʊn nʊ'a -kaa, ʊn -de'e-e 'bho Zezii'a "troli ti 'le ʊn-ʊ po'o 'ɔ -tɔtɔlɪ -lokui.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

40Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, Maatı -mnʊʊ se kwa 'mʊ -flɔ, 'wa pipilbhʊ-ʊ 'sʊn -ʊ li. Ʊn nʊ'a -kaa, ʊn 'nyni-e Zezii li 'le ʊn na: 'An -Kɔyi, 'an leyi -yʊ -nı'a 'bho -a'a "troli, -ʊ se'a lɛ nʊnamʊ -nı, -a'a 'ye ʊ li, 'maae? 'Tmʊʊ nʊ, ʊn 'ke 'ınmʊ -kpanamʊ yi!

41'Le ɔ na: Maatı, a'ba popo lı -yı 'nıaa'a dı 'gwlʊti -le!

42Lɛ -lue 'tın'a "sɛ'ɛ dı, nymɔ 'ke nyɔ 'gwlʊ "si. Ɛ-bɛ lɛ 'mnɛ ɛ, Malii 'ye -ɛ'o, 'le nyɔ -see ɛ ʊ kwa 'mʊ -za yi.

Luukı 11

1Zɔ -lue 'zɔ, Zezii -nı'e-e 'bho -da -lue 'le ɔ-ɔ po'o 'ɔ -tıta wɔn gbo, Ɔ gwɛ'ɛ 'ɔ wɔngbopoɛ "yi a, 'le 'ɔ -namʊ'a -lue na: -A'ba -Kɔyi, -ka 'Zaan -tɔ'ɔ 'ɔ -namʊ -Lagɔ'ɔ wɔngbopoɛ, -tɔ -kaa -abʊ -lrɛɛ 'le -a 'ke 'ɛ ka yibo.

2'Le ɔ na: -Bho a -ka -Lagɔ wɔn gbo-o po a, a na: -A'ba -Tıta, -a'a "bhuo nʊ ɛ, 'le, -ka -ın 'saa'a li, nyʊ 'ke ı yibo! Yi -ın 'ke nyʊ -kɔ!

3"Nyı -amʊ lililɛ zɔ"o zɔ!

4Nyʊ-ʊ nʊ'a -amʊ "nyinynidı "lruli, -ka -a 'bhɔ'ɔ 'ya dı a, -a'ba "nyinynidı -a nʊ'a 'bho -a'a "yigbeyi, 'bhɔ -kaa 'ya dı! -A'a -za "nyinynidı'a tiyayi "yrili, 'ɛ -lu -nı -amʊ tidınlı 'mʊ tʊ wɔn 'mʊ -le!

5-6Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, ɔ 'po-o "yi 'le ɔ na: A -gblee, 'lıkpayi 'ga'a nyɔ -lue "kpi ti dodo 'mʊ 'le ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ 'ye 'mʊ-sɔ 'le ɔ 'ye 'ɔ -ybhɛybhɛyi -lue'a -buduwɔn "yi bhɔtɔnamʊ mu, 'le ɔ na: 'An bha -lue-e 'ga'a 'traamʊ 'ınmʊ "kpi ti, -ka 'ın 'ka -nyna, 'ın se -kaa 'bhle. Kati 'bho -ın 'ke 'ınmʊ lililɛ gbɛ "nyı!

7Nyɔ -yɔ -nı'a 'le -budu'a 'limʊ na: 'ln bha, 'ınmɔ bhade -ınmʊ li, 'ın 'ka-a lı 'wee wɔnyi, 'ın se 'tɔ 'mʊsɔɛ 'bhɛɛ 'le "yreetı'a klɛ-ɛ 'mʊ'o -lrɛɛ.

8'Le, -yɔ -nı'a 'bho "piemʊ a, ɔ na: Kati 'bho, -nynaka se 'tɔ -nı. A -gblee, nyɔ-ɔ -nı'a 'le -budu 'li a, ɔ-ɔ 'ye-e 'mʊ-sɔ -mʊ, lı 'ɔ bha 'ybhaa 'nɔ, ɔ 'ke ɔ ı "nyı. -Bho ɔ -see ɛ 'wa -ybhɛybhɛkamʊ nʊ a, 'ɔ 'nynı'a wɔnnyniɛ ɔ-ɔ 'ye gbo-ple mʊ.

9'Ɛ dı 'mna-a 'tmʊʊ'o amʊ, -ka, -bho a bhɔtɔ 'bho -buduwɔn "yi, ʊn-ʊ 'ye'a 'bho kati mʊ a, 'ka-a, -bho a 'ybhaa -Lagɔ lɛ, ɔ-ɔ 'ye ɛ amʊ "nyı mʊ. -Bho a 'bɔ 'le -Lagɔ kwa 'mʊ lɛ ti, a-a 'ye -ɛ 'ye -mʊ.

10A 'ye li-ɔ, nyɔ"o nyɔ-ɔ 'ybha'a lɛ, -Lagɔ-ɔ "nyı -ɔ'o; -yɔ 'bɔ'ɔ lɛ ti, ɔ-ɔ 'ye -ɛ'o.

11'Nɔɔ -a'ba "klumʊ -a'ba tɔlʊ 'bhle-e "yreetı, nyɔ yɔɔ 'bhɛɛ'ɛ, -bho 'ɔ "yu 'ybhaa nɔ zmi, ɔ 'ke ɔ sɛn "nyı'a?

12'Le yɔɔ 'bhɛɛ'ɛ "bhalrɛɛ, -bho 'ɔ "yu 'ybhaa nɔ -sʊʊngıɛn, ɔ 'ke ɔ "gwıangwıan "nyı'a?

13A-bʊ 'ma-a 'limʊ'a wɔnnynimʊ, a-bʊ yibo'a lızıgı a 'ka a'ba "yreetı "nyı a, 'le, -taaflɛ, 'limʊ'a Wɔnnmɔlagɔ, 'ınnɔ, -bho a 'ybhaa 'ɔ Lisaazuzu, -ɔ -see ɔ amʊ "nyı yi'a?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Zɔ -lue 'zɔ, "nyinynidɪ'a -zuzu -nɪ'a nyukpasu -lue 'mʊ, -ɛ'ɛ 'wɔn ɔ 'ke -wlu, 'ɪnnɛ Zezii nu'o ti. 'Bho-o nyukpasu 'mnɔ -nyna'a ti 'le ɔ 'ye -wlu. Vlinii! Wɔn 'ma-a nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho ti.

15'Wa tɔlʊ 'da'a 'bho ti, ʊn na, "nyinynidɪ'a tiyayi -ɛ -kɔ'ɔ "nyinynidɪ'a -zuzu "we ʊn-ʊ 'la'a Beɛzebilɪ, 'ɪnnɛ "nyɪ 'ɔ wɔnkuɛ: 'ɛ dɪ ɔ-ɔ nu 'ɪ ti.

16Tɔlʊ -yʊ 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke ɔ 'le po -mnʊʊ na: -Tɔ wɔnkulɛ -lrɛɛ, 'le, -ka -Lagɔ lbho'a -ɪnmʊ, -a 'ke ɪ yibo.

17Lɪ nyʊ 'mnʊ popo'a 'gwlʊti, ɔ yibo nɪ-ɪ'a dɪ a, ɔ 'po-o "yi -lue 'le ɔ na: -Bho 'bhlʊkpa -lue "kpi'a "sɛ'ɛ nyʊ cɪcɛ 'mʊ, -bho ʊn -ka tʊ-ʊ vɔ, ʊn gwɛ-o'o 'le ʊn sie'e -gwlɔgbɪ.

18-Mnɪɪ 'tɔ 'le, Sataan a-a 'la'a Beɛzebilɪ, -bho 'ɛ "nyinynidɪ'a -zuzu "we'a "sɛ cɪcɛ 'mʊ, -bho ɪ -ka tʊ-ʊ vɔ, koo ɛ 'ke -nyna ɛ 'ke ɪ -kɔ'ɔ? 'Le a na 'traamʊ na Beɛzebilɪ'a "bhuo-o "nyɪ'e 'ɪnmʊ wɔnkuɛ'ɛ dɪ 'an-a nu'o "nyinynidɪ'a -zuzu ti'a?

19-Bho Beɛzebilɪ "nyɪ 'ɪnmʊ wɔnkuɛ -ziaka, -bho 'ɪn -ka "nyinynidɪ'a -zuzu ti-inu, -mnɪɪ a'ba "bhi'a nyʊ-ʊ -nɪ'a 'le a'ba "klumʊ, -ʊ nu 'ɪ ti 'le'a? Ɛ-bɛ -lue 'mnɛ-ɛ "nyɪ 'ʊ wɔnkuɛ'ɛ? A'ba "bhi'a -namʊ'a "nyinynidɪ'a -zuzu'a tinuɛ, 'ɪnnɛ za'a amʊ 'gɪ see.

20-l 'ma-a 'ya -zɪgɪ a, 'ɪnnɛ 'mo-o -Lagɔ'ɔ "bhuo'a wɔnkuɛ 'an-a nu nɪ nɪ'e "nyinynidɪ'a -zuzu "we ti. 'Ɛ 'zɔ-ɔ 'mo-o, -Lagɔ'ɔ nyunyu'a -kɔkɔɔ -yɛ'ɛ amʊ-ɛ.

21-Ka Sataan kɔɔ'ɔ -glaliyi, Zezii 'po-o 'ɛ "yi -lrɛɛ 'le ɔ na: 'Le nyɔ 'ke tiku, -bho ɔ 'bhle -jrɛɛ, -bho ɔ -ka 'ɔ -budu li-ifuo a, 'ɔ -kɔkɔlɪ 'kpʊn-o "yi.

22-Bho -glaliyi yi, -bho ɔ -ke ɔ vɔ, ɔ-ɔ 'bhlɔ -ɔ ti, 'le, 'ɔ -jrɛɛ ɔ de 'ka "gwli, ɔ-ɔ 'zɛ -ɛ ɔ kwa 'mʊ, 'le, 'ɔ -kɔkɔlɪ ɔ -zɔ 'ɔ kwa 'mʊ, ɔ-ɔ 'gble ɪ'o.

23A -gblee, nyɔ -yɔ -ke 'ɪn se'a -na a, -mnɔɔ 'nʊ-o 'an tʊ'a nyɔ, 'le, nyɔ -yɔ'ɔ -kpa 'ɪnmʊ 'le lɛ"o lɛ nʊnamʊ, ɔbɔ nʊ'o 'an dɪwɔnnyniyi.

24Zezii po'a wlu 'mnɛ ti, "yi -lrɛɛ ɔ po'o 'le ɔ na: -Bho "nyinynidɪ'a -zuzu 'da nyɔ 'mʊ, ɛ-ɛ mu-o'o 'le ɛ-ɛ 'yeye'e 'le "musa "kpi ti 'le ɛ-ɛ 'bɔ'ɔ -dena ti. -Bho ɛ se -dena 'ye a, ɛ na: 'An-a 'mu-o 'an -budu -ke 'li 'ɪn -sɔ 'ka 'mʊ le.

25-Bho ɛ yi le, 'le -budu 'li 'ke tiwopo-ɛ, 'le 'le 'ke -bɛ,

26ɛ-ɛ sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, 'le, "nyinynidɪ'a -zuzu -mɛɛsɔn -lrɪɪ-ɪ -nyni'a 'mna 'mʊ -ɪ -zi'a ɛbɛ ɛ, ɛ-ɛ mu'o 'ya dɪ, 'le ɛ -ke ɪ-ɪ yi'o 'le ɪ-ɪ de'o. Nyɔ Zezii 'la'a -budu, 'le, ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ, 'ɔ lɛ-ɛ zi'e "ka "yi.

27Zezii po'a -kaa wlu 'mnɛ ti -nalo, 'nynaakpʊ -lue "luo'o wlu 'mʊ-ɛ, 'le nyʊ'a "klumʊ, ʊn na: 'Nynaakpʊ-ʊ 'wlʊ'a -ɪnmɔ Zezii a, a 'wa-a ti.

28'Le ɔ na: Kɪn, -ʊ wa'a ti tenyɪ a, 'ɪnnʊ 'mo-o nyʊ-ʊ po'a -Lagɔ'ɔ wlu -lokui, ʊn-ʊ "du 'ɔ 'bho.

29-Gblee, nyunyu yiyi'e-e "kpiti 'bho Zezii'a "troli'a dɪ ɔ "luo'o wlu 'mʊ 'le ɔ na: 'Traamʊ'a nyʊ'a dɪ -nyni'e-e "yrili. Ʊn 'bɔ-ɔ ti 'ɪn 'ke wɔnkulɛ nʊ, 'le, -ka -Lagɔ lbho'a

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'ɪnmʊ, ʊn 'ke 'na yibo, 'le wɔnkulɛ'ɛ -lue komu -see ʊ "yi-tɔ-ɛ yi, -bho ɛ -se 'tɔ-ɔ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi Zonaasɪ'a -nɛ.

30-Mnɪɪ, -ka Zonaasɪ -za'a Niniivʊkɔmʊ -Lagɔ'ɔ wlu -bodɪ 'mʊ 'le ʊn 'ye'a 'wa "nyinynidɪ "yiyibo, ʊn 'ye'a -Lagɔ gbo "bhiti a, 'kla-a 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu-u 'ye 'traamʊ'a nyʊ -Lagɔ'ɔ wlu -bodɪ 'mʊ-za mʊ.

31'Bho -Lagɔ'ɔ -zigle'a zɔ, 'nynaakpʊ -lue -ʊ -kɔ'ɔ 'bhlʊkpa ʊn-ʊ 'la'a Sebaa, 'ɪnnʊ 'ye 'traamʊ'a nyʊ dɪ "yi-kpa mʊ, -ɛkedɪmaa, ʊbʊ 'bhlu-o -tɛtɛjolʊ 'le ʊn 'ye Izrayɛɛlɪbhlʊkpayowliklagba Salomɔɔ gbo 'ɔ -naagɪwlu -lokuiponamʊ yi 'le a-bee -mnʊʊ 'bhle-e -laa a'ba "klumʊ nyɔ -yɔ 'bhɛ'ɛ "yi, -ɔ -zi'a Salomɔɔ 'le a'ba "du'o 'bho 'ɔ wlu'a!

32'Bho -Lagɔ'ɔ -zigle'a zɔ, Niniivʊkɔmʊ 'ye 'traamʊ'a nyʊ dɪ "yi-kpa mʊ, -ɛkedɪmaa, ʊ-bʊ Niniivʊkɔmʊ 'wɔɔn'ɔ-ɔ -Lagɔ'ɔ wlu Zonaasɪ -zʊ 'ʊ -bodɪ 'mʊ 'le ʊn 'ye 'wa "nyinynidɪ "yiyibo, 'le ʊn 'ye -Lagɔ gbo "bhiti 'le a-bee -mnʊʊ 'bhle'e -laa a'ba "klumʊ nyɔ -yɔ 'bhɛ'ɛ "yi -ɔ -zi'a Zonaasɪ 'le a'ba "du'o 'bho 'ɔ wlu'a!

33Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, ɔ 'po-o "yi -lue ɔ na: Nyɔ'ɔ cɛ "napɛ "yi, 'ɔ "jrii nɛ -cɪcɛ "yi ti, ɔ-ɔ 'de -ɛ -da -tɛ'ɛ ya ti 'le nyʊ-ʊ pa'a 'le -budu 'li, ʊn-ʊ 'ye nɪ 'nɛ "yi ti.

34-Ka nyɔ -nɪ'a 'le -kuyre 'mʊ 'ye -nɪ'a "napɛ 'mʊ ti, 'ka-a "yri -nɪ'o nyunyɔ'ɔ ku -bodɪ. -Bho -a'a "yri -ka ti-i'ye, -ɪn kɔɔ'ɔ-ɔ -ka nyɔ-ɔ -nɪ'a zɔ 'mʊ. -Bho -a'a "yri'a 'ye ti, -ɪn kɔɔ'ɔ-ɔ -ka nyɔ-ɔ -nɪ'a 'le -kuyre 'mʊ. Ɛ-bɛ "yi 'mnɛ'ɛ 'zɔ 'ka-a: Nyɔ-ɔ 'wɔɔn'ɔ 'an 'mʊzadɪ kɔɔ'ɔ-ɔ nyɔ-ɔ 'ye'a ti. Nyɔ-ɔ'ɔ 'wɔɔn'ɔ 'an 'mʊzadɪ kɔɔ'ɔ-ɔ "lɔlɔyi.

35'Ɛ dɪ, "du -a'a "bhuo "yrili 'le -ɪn -kaa nyʊ -yʊ'a 'wɔɔn'ɔ 'an 'mʊzadɪ'a ka nʊ!

36-lɪn 'ye li-ɔ, -bho -ɪn 'la 'an 'mʊzadɪ -ziadɪ -a'a -pɔlʊ'a klɛ ti a, lɛ 'ɪn "du'a, -a 'ye -ɛ "yrili-gwɛ -mʊ, -ka lɛ-ɛ 'pɛ'ɛ -kaa 'bho tiyenapɛ'ɛ zɔ "yi ti.

37-Da Zezii gwɛ'ɛ dɪ 'mnɪ'a 'mʊzɛɛ "yi a, 'le Faliziɛɛn -lue 'ye ɔ lilidɪ 'la 'le 'ɔ "bhli. Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ -ke ɔ mu-o'o, Ʊn pa'a 'bho -buduwɔn "yi a, 'le Zezii 'ye 'bho lililɪ'a "troli -zi, ɔ 'ye ti-de.

38Nyukpasu 'la 'ka Zezii lilidɪ a, ɔ -gbʊ'a Zezii ya, ɔ -see kwa -lre ke-ɔ 'le ɔ 'ke li -ka 'wa gba 'lɛ'ɛ, ɔ nʊ'a -kaa, wɔn 'mɔ -ɔ ti

39Zezii 'ye'a 'ɔ "yri li 'le ɔ na: -Kagbɛ a-bʊ Faliziɛɛn "we -nɪ'e -kaa "kɔmʊkɔmʊ, a-a wɔtɔ-ɔ a'ba "kɔpɪ -ke a'ba "be'a ku li, -mnɛɛ a-a 'la'a abʊ-a'a gba'a "yikpʊɛn 'le "yriyria -ke "nyinynidɪ -lrɪɪ "yi'e 'le a'ba -pɔlʊ 'zɔ.

40-Nɪamʊ-a, a se yibo na -Lagɔ -ya'a a'ba "tielɪ 'mnɪ ti a, 'ɪnnɔ nʊ'o a'ba -pɔlʊ lɛ -lrɛɛ'ɛ?

41Lɛ-ɛ 'srɛɛ'ɛ "yi a 'ka nʊ, 'ɪnnɛ 'mo-o, lɪ-ɪ -nɪ'a 'le a'ba "kɔpɪ -ke a'ba "be 'li, a "nyɪ ɪ "pʊanlbhamʊ 'le a'ba "tielɪ'a 'wee 'ke li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi!

42-Yeee! Ngazedɪ! A-bʊ Faliziɛɛn, a "nyɪ-e -Lagɔ a'ba -kpɪɪ 'mʊ'a -lololɪsrɪɪn'a -buenɛ 'le a-a kpʊn'o "yisrɛɛɛ -ke -Lagɔ'ɔ dɪ'a -kmakmaa 'plʊ. "Yisrɛɛɛ -ke -Lagɔ'ɔ dɪ'a -kmakmaa 'mnɪ, 'ɪnnɪ a 'ke 'kɪ nya -kɔ 'le a 'ke 'ya 'wee nʊ. 'Ɛ dɪ a-a 'ye 'kle 'ye mʊ tenyɪ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

43-Yeee! Ngazedı! A-bʊ Faliziɛɛn, 'le -Lagɔwlu'a 'licıaanbidi 'li a 'ybha-o'o a 'ke kpizıgı "kpi -de 'le nyʊ 'ke amʊ 'yra 'le a 'bɔ'ɔ ti -bho -die -gwɛ 'le nyʊ 'ke amʊ 'bho "du ʊn -ke a 'ke 'yıye. 'Ɛ dı a-a 'ye 'kle 'ye mʊ tenyı.

44-Ka zoko "kpi'a -nanaa "du'a gba'a -zazaa 'nɔɔ -a "bhli, 'traamʊ 'le nyʊ-ʊ -nı'a -kaa 'bho zoko "kpi -nanamʊ 'le ʊn se ı yibo, 'ka-a a-bʊ Faliziɛɛn -ke nyunyu -nı'o. -Yeee! Ngazedı! A kɔɔ'ɔ-ɔ zoko, "nyinynidı -nı'a 'le a'ba -pɔlʊ 'zɔ, nyunyu se ı yibo. 'Ɛ dı a-a 'ye 'kle 'ye mʊ tenyı.

45'Le -Lagɔ'ɔ gbayibomʊ'a -lue 'ye wlu 'mʊ"luo 'le ɔ na: -A'ba -Tɔyi, -ka -a za'a -laa 'mʊ a, -ın -nı'e-e -a-bʊ -vlɛnamʊ -lrɛɛ.

46'Le Zezii na: -Yeee! Ngazedı! A-bʊ -Lagɔ'ɔ gbayibomʊ, wɔnkugbı a-a po'o nyʊ 'le a'ba "bhi'a 'bɔ'ɔ ti a 'ke ı 'mʊ ti-de 'le a'ba -kpa 'nʊ -ka -toope 'le ʊn 'ke ı "yi-kpʊn -lrɛɛ. 'Ɛ dı a-a 'ye 'kle 'ye mʊ tenyı -lrɛɛ.

47-Yeee! Ngazedı! -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ a'ba "na "we 'lbha'a, 'wa zoko a-a nmɔ'ɔ kwa 'mʊ ti.

48-Ka ʊn 'lbhʊ 'ʊ a, a'ba 'gwlʊdı ma'a dı a -nmɔ 'nı kwa 'mʊ ti: 'ɛ dı a-a 'ye 'kle 'ye mʊ tenyı.

49'Ɛ dı, -Lagɔ -ke "bhuo-o yibo'a dı'a klɛ, ɔ -za'a a'ba dı 'mʊ 'le ɔ na: 'ln-ı 'ye-e 'an wlu'a 'mʊtizamʊ -ke 'an -dalbhomʊ 'le ʊ gbo -lbho -mʊ. Ʊn-ʊ 'ye-e 'wa tɔlʊ 'lbha -mʊ 'le ʊn-ʊ 'ye 'wa tɔlʊ nyanı 'mʊ -kla mʊ.

50-51Ʊ-bʊ -Lagɔnyʊ a'ba "na "we 'bhle'a 'lbhalbha see 'le 'bhlıkpı'a 'nyaanamʊ -ɛ -yɛ'ɛ -zıan, ʊn -se -sɛ. Ɛ 'nyaa'a-a 'bho Abɛlı "kpi, 'le, Zakalii a 'lbha -nı'a -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a 'sragagbagbʊ -ke 'ɛ lisaabudu'a gwia 'mʊ, ɛ 'ye ɔ -yɛ. A -see 'bho "tii, a-a 'ye-e -Lagɔ'ɔ nyʊ nyanı 'mʊ -kla -mʊ -lrɛɛ'ɛ dı a, ʊ-bʊ nyʊ 'wee a'ba "na "we 'lbha'a see, 'ɛ 'kleyeɛɛ'ɛ -belu -Lagɔ-ɔ 'ye'a -ya mʊ, a-bʊ 'traamʊ'a nyʊ ɛ-ɛ 'ye "kpiti'ga mʊ!

52-Yeee! Ngazedı! A-bʊ -Lagɔ'ɔ gba'a yibomʊ, lɛ-ɛ 'ma-a -ka -Lagɔ 'pʊʊn'a nyʊ 'bho 'ɔ "yigbeyi ʊn 'ke 'ka yibo 'le 'ɔ wlu 'li a, a-a "zize-e -mnıı "yi "klakla 'le a'ba -Lagɔwlu'a -tɔtɔsʊ 'li; nyʊ -yʊ 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke ı yibo, a-a "maa-a -mnʊʊ 'le a'ba "bhi se ı yibo -lue. 'Ɛ dı a-a 'ye 'kle 'ye mʊ tenyı.

53-54Zezii'a wlu 'mnı 'lbhaa'a-a -Lagɔ'ɔ gba'a yibomʊ -ke Faliziɛɛn 'cɛklagba "yi. 'Ɛ dı, ı-bı 'wı 'mnı ti a, ʊn-ʊ 'bʊbɔ 'nɔ wlu wɔn 'mʊ ti 'le ʊn-ʊ dede 'nɔ dı -dudu ti, 'le, -bho 'ɔ wlu "ma 'bho -Lagɔ'ɔ gba "kpi a, ʊn 'ke ɔ kpʊn.

Luukı 12

1Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti a, nyʊ'a -gbogboyoko "yi-e 'bho Zezii'a "troli 'le 'wa "yidieɛ'ɛ dı ʊn-ʊ "side'e -side "kpi. 'Le ɔ na 'ɔ -namʊ -bodı: A'ba -za Faliziɛɛn "sɛlı -le! Ʊn-ʊ 'mo-o -mıɛ 'sɔn wɔn 'mʊ 'bhlemʊ. -Ka "buubuulɛ "buu'a "flɔɔ ɔ, 'ka 'mnɔ, 'ka-a, -bho ʊn -nı 'le nyʊ'a "klumʊ, 'le 'wa "nyinynikpli "jri'e 'wa -dadudu "lru 'le ʊn -ke ʊn-ʊ plɛ'ɛ ı-bı kplisasʊı 'mnı 'mʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2A -gblee, lı-ı "zize'a, ı-ı 'ye-e "piemʊ 'kpa -mʊ, 'le, lı -yı -nı 'ka "zizekwla 'mʊ, ı-ı 'ye yibo-ɛ mʊ.

3'Ɛ kamʊ, -bho a -za dı gbı 'mʊ dodogwia a, 'yrʊgbagbʊ nyʊ-ʊ 'ye ı 'bʊ'wɔn mʊ. 'Le, -bho -budu -kɛ wɔn "yi, 'le a 'ke nyɔ "wʊnwan, ı-bı dı 'mnı, 'bho -gwlɔduu, 'bho-o nyʊ-ʊ 'ye ı 'mʊ-za -nı mʊ.

4'An bha "we-a! 'ln-ı 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, nyʊ -yʊ 'ka ku'a "sɛ 'lbha, a'ba ple ʊ -le!

5Nyɔ -yɔ a 'ka ple, 'ın-ı yi-o'o 'ın 'ke ɔ amʊ -tɔ: 'ınnɔ 'mo-o -Lagɔ, -ɛkedımaa, 'ınnɔ 'bhɛɛ'o, -bho nyɔ 'mɛ'ɛ ɛ, ɔ 'ke ɔ 'kleyeɛɛ wɔnpo 'le "kɔgwlɛnɛ 'mʊ. Kın! 'ln-ı 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, 'ınnɔ a 'ke 'bho "du.

6Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le ɔ 'ye "yi -lue po, 'le ɔ na: Nyɔ-ɔ 'kpʊn-o nıkpıyreetı -muu 'le ɔ-ɔ po 'nı 'pɛlʊ mɔniyʊɛ gbɛ 'mʊ. Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, -Lagɔ'ɔ 'mate 'ya 'yʊɛ -lue'a "bhuo gbo.

7Ɔ-bɔ -Lagɔ 'mnɔ yibo'o-o "nımnı 'diɛ -ke "bhi-i -nı'a 'le a'ba "lru 'li. A "du-o lɛ, a 'ye "yidienıkpıyreetı -zi. 'Ɛ dı 'tɔ ɔ, -sıanyı'a 'lbha amʊ -le!

8'ln-ı 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, nyɔ -yɔ nʊ'a 'bho nyʊ 'wee'a "yigbeyi 'an -nɔ ɔ "du'o a, 'ınmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu-u 'ye -ɔ "yi'wɔɔn -mʊ -lrɛɛ 'an nyɔ'ɔ kamʊ 'bho -Lagɔ -ke ɔ gbo'a -dalbhomʊ'a "yigbeyi.

9'Le nyɔ -yɔ nʊ'a 'bho nyʊ'a klɛ'ɛ "yigbeyi ɔ se 'ınmʊ yibo, 'ın-ı 'ye -ɔ "yidepo -mʊ -lrɛɛ 'bho -Lagɔ -ke ɔ gbo'a -dalbhomʊ'a "yigbeyi.

10A -gblee, -bho nyɔ -nyni 'ınmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu'a 'nynı wɔn ɔ, -Lagɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ 'ɔ "nyinynidı'a dı. 'Bho 'ɛ lemʊ 'tɔ ɔ, nyɔ -yɔ -nyni'a -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a 'nynı wɔn, -Lagɔ'ɔ 'bhɔ 'ɔ "nyinynidı'a dı "kɔmʊkɔmʊ!

11-Bho nyɔ kpa amʊ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'licıaanbidi 'li -ke 'bhlıkpıyowli wɔnyi, ʊn 'ke amʊ -zigle -tu a, 'bho dı a 'ka 'mʊ-za, 'ya "kpi, 'le, -ka a 'kı ı 'mʊ-za, 'ya damʊ, nymɔ'ɔ "si amʊ 'gwlʊ -le!

12-Ɛkedımaa, 'bho 'mnɔ ɔ, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ye ɛ amʊ -tɔ mʊ, 'le a 'ke ɛ 'mʊ-za.

13Zezii 'gwɛ-ɛ -wluwlua "yi, 'le nyɔ -lue 'ye ʊ-bʊ nyʊ'a -gbogboyoko 'mnʊ'a "klumʊ 'wlʊ 'le ɔ na Zezii -bodı: 'An -Tɔyi, 'tmʊʊ 'an vɛnyı a, 'ın -ke ɔ 'ke -a'ba -tıta'a tisiewlilı 'gble!

14'Le ɔ na: 'ln bha, -yı 'ma-a a'ba dı'a "yicɛɛ -ke a'ba "wlilı'a 'gblegblea'a dı, 'ın se -laa 'ya dı ti-de.

15'Le ɔ na nyʊ 'wee -nı'a 'bho -bodı: -Bho koo nyɔ 'ga, ɛ -se 'ɔ "wlilı'a dı ɔ 'ke tinıɛzɛgɛ 'ye -ko; 'ɛ dı, a "du a'ba "bhi "yrili 'bho ı-bı "wlilı'a 'tʊ-ʊ -nı'a amʊ 'mʊ'a damʊ!

16'Bho ɛ-bɛ wlu 'mnɛ "kpi, 'bho-o ɔ -po -nı'e "yi -lue 'le ɔ na: 'Bho-o 'gagayi -lue -nı'o. Ɔ 'bhle-e -kpıı'a -dadudu 'le ı-ı tro'o tenyı,

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17'le ɔ 'ye 'bho 'kpa 'le ɔ-ɔ 'kabha'o, ɔ-ɔ nʊ'o, na: -Da 'ɪn 'ka 'an lɪ 'ɪn -za'a "du, 'bho se'a "yi'bhɛ, 'le, koo 'ɪn 'ke -nyna'a?

18'Le ɔ na: Lɛ 'ɪn 'ka nʊ, 'ɪnnɛ 'ka-a: 'ln-ɪ yi-o'o 'ɪn 'ke 'an 'srɪ -yɪɪ -bhlua, 'le 'ɪn 'ke 'ya 'bɪ 'mʊ -klɪgbɪ -po. 'Le 'ya 'limʊ 'tɔ ɔ, 'le-e 'ɪn-ɪ 'ye 'an lɪ'a 'yɔ -ke 'an "wlilɪ -lrɪɪ'a klɛ -po mʊ.

19'Le 'ɪn-ɪ 'ye -kaa 'an "bhuo "yi'lɛ mʊ -lrɛɛ: 'ln bha, "wlilɪ'a -dadudu -ɪn 'bhle'a a, zʊɪn -ke zʊɪn 'li'a lɪ mo'o. -Za nymɔ 'gwlʊ, li lɛ"o lɛ, 'na nmɔ"o nmɔ, 'le -ɪn 'ke 'bʊbʊa li.

20A -gblee, 'le -Lagɔ na: -Nɪayi, -a 'ye-e -zɪan "matʊ 'mɛ -mʊ! 'Le, -bho 'ɪn se ti-nɪ 'le, -a'a lɪ -ɪn po'a -zrʊʊ 'mʊ, yɔɔ ɪ -sie'e li, -ɔ 'ke 'ɪ 'mʊ li'a?

21'Le ɔ 'ye 'bho wlu -lrɛɛ "du 'le ɔ na: -Ka -lue 'mnɔ, nyɔ-ɔ po'a 'ɔ "bhuo'a dɪ "wlilɪ -zrʊʊ 'mʊ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ 'le -ɔ -see'a 'ɔ 'nynɪwlʊɛɛ'ɛ dɪ zi 'le yaku 'li a, 'ka-a 'ɔ dɪ -nɪ'o.

22'Bho 'ɛ "kpi, 'le Zezii na 'ɔ -namʊ -bodɪ: A 'ye li-ɔ, 'ɪnnɪɪnɪ'a dɪ 'ɪn-ɪ wɪ 'ɪ amʊ "yiti, lililɛ a 'ka li 'le a 'ka ti-nɪ, a'ba -kple 'ɛ dɪ -le; -bana a 'ka ku "yi'bhaa, a'ba -kple 'ɛ dɪ -le -lrɛɛ!

23Nyunyɔ'ɔ tinɪɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'le ɛ 'ye lililɛ -zi; 'le nyunyɔ'ɔ ku -nmɔ'ɔ "yrili ɛ 'ye -bana -zi.

24A yibo nɪkpɪ 'nɪ? 'Ya po -kɔbʊ, 'ya cɛ -kɔbʊ, ɪ se 'sra 'bhle, 'le, ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -Lagɔ-ɔ "nyɪ 'ɪ lilia. Abʊ -se -kaa-a lɛ 'le a se nɪkpɪ -zi?

25Nyɔ se 'bhɛɛ, 'ɔ "bhuo'a -kplekplea 'mʊ, ɔ 'ke 'bho 'ɔ 'wɪ "kpi 'wɪ -lue 'tɪn po.

26'Le, -bho ɛ-bɛ -kplekplea 'mnɛ -see -kaabodɪtoope nmaze yi, ɪ-bɪ dɪ -lrɪɪ-ɪ -zi'a amʊ wɔn 'mʊti, leedɪ a-a popo'o 'ya dɪ 'gwlʊti'a?

27A yibo 'kwla 'zɔ'ɔ -sukui-i po'a "bowle 'nɪ? A -gbʊ 'ya mɛmɛɛ ya. 'Ya nʊ lbhʊ 'le 'ya "pa'a -banɪ. 'ln-ɪ 'wɪ -ɪ amʊ "yiti, ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, Salomɔɔ 'ma-a 'bhɪɔ, 'ɔ -bana -ke "bhuo 'ka "yrili-nmɔ, -ɛ 'ka "bowle 'mnɪ 'mʊ-zi, ɛ se -nɪ.

28A -gblee, 'kwla 'zɔ'ɔ -sukui, -bho nyɔ gle'a, -bho zɔ zɪ, ɔ-ɔ po'a "yri a, -Lagɔ-ɔ bɛ nɪ-o'o 'le ɪ-ɪ nmɔ'ɔ 'le "yri lemʊ ti; 'le, -taaflɛ, a-bʊ 'ma-a 'an -namʊ, ɔ -see amʊ li'gbaa yi -cueyi'a? -Ka a se'a -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ 'mʊ'bhle, a -gbʊ -kaa ya!

29'Ɛ dɪ, lililɛ a 'ka li 'le lɛ a 'ka 'na, 'ya tibɔnamʊ a'ba -mɔ a'ba "bhi -pɔlʊ 'li -le!

30Nyʊ -yʊ se'a -Lagɔ yibo, 'ɪnnʊ 'bɪ 'ɪ -kaa ti 'yrɛlɛɛ! A-bʊ -yʊʊ, -bho a-bee -mnʊʊ se lɛ 'bhle, -ka a -bɔ 'nɛ 'mʊ, a'ba -tɪta -Lagɔ yibo nɪ-o'o.

31A 'ye li-ɔ, -Lagɔ 'ke amʊ nyʊ -lrʊʊ 'gbaa 'le ɔ 'ke amʊ -kɔ 'le a 'ke 'ɔ "yisrɛɛpie 'mʊ -nɪ, a zi 'ya dɪ -antanyɪ, 'le, -yɪ -sie'a 'bho, ɔ 'ke ɪ 'bho po.

32A-bʊ 'ma-a 'an nyʊ, a'ba -tɪta -Lagɔ 'wɔn-o'o ɔ 'ke amʊ 'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ -ya 'le ɔ 'ye 'bho 'kpa ɔ-ɔ nʊ ɛ'o. 'Ɛ dɪ nymɔ'ɔ "si amʊ 'gwlʊ -le!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

33Lı a 'bhle'a a, a -po nı 'pɛlʋ 'le a 'ke 'ya mɔni "pʋanlbhamʋ "nyı. "Wlilı -see'a -gwɛ yi "kɔmʋkɔmʋ, a 'bhle ı! 'Ɛ 'zɔ 'mo-o, nyɔ'ɔ -ma 'kmʋ 'mʋ'a lı "yi -le! Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili nyɔ 'ke 'ɔ 'nynıwlʋɛɛ 'le yaku 'li'a dı zi. 'Le'a lı-ı gwle'e 'mʋ-ɛ "kɔgwlɛka. "Yrimʋ -see ı 'mʋ"luo yi, 'le kokoyrele -see ı -li yi. Nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ı wɔn-nyni.

34A -gblee, -da nyɔ'ɔ 'tʋnʋlɛ -nı'a a, 'bho-o 'ɔ -pɔlʋ-ʋ 'wla'a ti.

35Zezii nʋ'a -kaa, ɔ 'po-o "yi -lue 'le ɔ na: A -fie li, a san "yi 'le a 'ke yra de. A cɛ a'ba "napı "yi.

36'Bho 'nynɔkpagɔ'ɔ zɔ, 'le, -bho lbhʋnʋmʋ'a -kɔyi -kɛ ɛ 'mʋ-ʋ mu a, -ka ʋn-ʋ fuo 'nɔ wɔn, 'le, -bho ɔ yi, -bho ɔ bhɔtɔ -buduwɔn "yi, 'le ʋn-ʋ kati 'nɛ -nalo a, a -nı -kaa!

37-Bho 'wa -kɔyi -ka yi, lbhʋnʋmʋ de'a yra a, ʋn 'wa-a ti! -Ziadı 'ın-ı za'a amʋ -bodı 'mʋ, ɔ-ɔ 'ye-e li-fie -mʋ, 'le ɔ 'ke ʋ 'la, 'le ɔ 'ke ʋ lilia "nyı.

38-Bho nyʋ -sɔ "nynɔɔ'ɔ -gbaa -lue -ke 'ɛ 'sɔnnɛ 'mʋ, -bho ɔ -ka yi 'le lbhʋnʋmʋ 'mnʋ 'ke yra de a, ʋn 'wa-a ti!

39'Le ɔ 'ye "yi -lue -lrɛɛ po 'le ɔ na: A po -lokui! -Nɔɔ -ke ti "yriyi 'ka yi, -bho -buduyowli yibo nɛ 'kı, ɔ -see ɔ 'kı "yiti"tayi yi, ɔ -see ɔ gbo -pa yi.

40Ɛ-bɛ "yi 'mnɛ'ɛ 'zɔ 'ka-a: -Nɔɔ -ke ti 'ınmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu-u 'ye'a le -yi mʋ, a se ɛ yibo. 'Ɛ dı, a'ba -boti -le, 'le 'ın -kaa amʋ 'zɔ'daa!

41'Bho 'ɛ "kpi 'le 'Piɛlı na: 'An -Kɔyi, -a-bʋ 'ma-a -a'a -namʋ, -a'ba dı -ın po'o "yi -nɛɛ-ɛe, -ale nyʋ 'wee'a dı ma'a?

42'Le ɔ na: Yɔɔ 'mo-o "yisrɛɛlbhʋnʋyi -ɔ 'bhle'e -naagı'a? 'Ɔ nyɔtu 'mo-o nyɔ -yɔ -ke -kɔyi -kaa 'lıkpada-a mu, ɔ-ɔ sie'a 'ɔ -bolbhʋnʋmʋ li 'le ɔ-ɔ "du 'ʋ "yrili, 'le ɔ-ɔ "nyı 'ʋ lilia.

43-Bho 'ɔ -kɔyi -ka le-e yi, 'le ɔ 'ke ɔ ı-bı lbhʋ 'mnı kwa 'mʋ -yɛ ɛ, ɔ 'wa-a ti.

44-Ziadı 'ın-ı za'a amʋ -bodı 'mʋ, ɔ-bɔ "bhlegboyowli 'mnɔ, lı 'wee ɔ 'bhle'a, ɔ-ɔ "nyı -ɔ'o 'le ɔ-ɔ "du 'ı "yrili.

45'Le, -bho ɔ-bɔ lbhʋnʋyi popo -kaa 'gwlʋti: 'An -kɔyi -see -yi yi -susueyi, 'le, 'ɔ -bonyunyu -ke ɔ -plɛ'ɛ lbhʋ -lue "yi, ɔ 'ke ʋ 'lbha, 'le ɔ 'ke lililı li, ɔ 'ke nmɛ 'na, -bho ı -kɔ ɔ 'lbha a,

46a -gblee, ɛ-bɛ -nɔɔ -ke ti, ɔ -see'a 'ɔ -kɔyi'a yiyia "gwlide, 'bho-o ɔ-ɔ 'ye -yi -nı mʋ 'le ɔ 'ke ɔ 'zɔ'daa. -Bho ɔ -yɛ nɔ 'bho, ɔ-ɔ 'kpʋn-o nyɔ 'mnɔ 'le ɔ-ɔ klɔ 'ɔ nyanı 'mʋ tenyı. Nyʋ-ʋ -see'a -Lagɔ "gwlide 'le -ʋ -see'a 'bho 'ɔ wlu "du, 'ka-a ɔ-ɔ 'ye 'ʋ -nʋ mʋ 'le ʋn 'ke 'le "kɔgwlɛnɛ 'mʋ mu.

47Lbhʋnʋyi -yɔ yibo'a lɛ 'ɔ -kɔyi 'ybha'a, 'le ɔ -see ɛ nʋ, 'ɔ -kɔyi 'mnɔ-ɔ 'ye -ɔ "sɛɛn -mʋ tenyı.

48'Bho 'ɛ "kpi, -yɔ se'a lɛ 'ɔ -kɔyi 'ybha'a yibo, 'le ɔ-ɔ nʋ'a dı-ı -nı'a 'lbhalbhaka a, 'ɔ "sɛɛsɛ -see wɔn-ku yi. "Yi Zezii po'a, ɔ 'ke ɛ gbɔ-za'a dı, ɔ po'o "nna -lue 'le ɔ na: Nyɔ

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

-yɔ -Lagɔ "nyɪ'a lɪ'a -dadudu, 'ɪnnɔ ɔ-ɔ 'ybha'a lɪ'a -dadudu -lrɪɪ tenyɪ. Nyɔ -yɔ ɔ sie'a 'ɔ lɪ'a -dadudu li, 'ɪnnɔ ɔ-ɔ 'ye 'ya -lrɪɪ'a 'gbɛ li-sie mʊ.

49Zezii 'po-o "yi -lue -lrɛɛ 'le ɔ na: 'lɲ 'yi-e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, 'le, -ka -bho nɛ -cɛ'ɛ "yi, ɛ 'bhɛɛ'ɛ ɛ 'ka nyɔ -sin 'le ɔ 'ke 'kle 'ye, 'ka-a 'ɪn 'bɔ'ɔ ti 'an "dɪzɪgɪ 'ke 'bhlɪkpɪ 'wee "kpi ti-wa -nalo 'le 'ya dɪ nyʊ 'ke 'kle 'ye, ʊn 'ke 'mʊcɪcɛ.

50-Ka, -bho ʊn -ka nyɔ-ɔ batizee 'le ʊn-ʊ sri 'ɔ "nukɔ ɔ, 'ka-a 'kleyeɛɛ 'ke 'ɪnmʊ "kpi 'pɪple. 'Le nymɔ "si'e 'ɪnmʊ 'gwlʊ tenyɪ, 'le ɛ 'ke -nʊ-ɛ.

51A -gblee, a'ba de "gwli na 'ɪn 'yi-e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ 'le 'ɪn 'ke -pɔlʊ'a bhlubhua -ya -le! -Gba! "Yicɪcɛɛ 'mna-a ya'a 'nɔɔ.

52'Traamʊ 'tɔ ɔ, 'an dɪ, "bhlegbo -yɛ -ke -da nyʊ -muu -nɪ'a a, 'wa tan-a 'ye-e -na -mʊ 'le ʊn -ke nyʊ 'sɔn 'ke "yidede; 'le ʊ-bʊ nyʊ 'sɔn 'mnʊ 'ke gbɔ-po, 'le ʊn -ke ʊ-bʊ nyʊ tan 'mnʊ 'ke "yidede -lrɛɛ.

53"Yunyukpasu -ke 'ɔ -tɪta-a 'ye-e "yicɪcɛ -mʊ; "yunynaakpʊ -ke 'wa 'lotʊ-ʊ 'ye-e "yicɪcɛ -mʊ; 'le nyimiɛ'ɛ 'lotʊ -ke 'wa "yu'a 'nynɔ-ɔ 'ye "yicɪcɛ mʊ -lrɛɛ.

54Zezii 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le ɔ na nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho -bodɪ: 'Le 'yrʊ'a tiganamʊ, 'le -druku 'ke 'le 'mʊ-sɔ -nɪ, -bho ɛ -ka zi a, 'bho-o a -nyna'a ti 'le a-a nʊ'o: "Ni-i 'ye-e -lbha -mʊ, 'le ɛ-ɛ lbha'o.

55'Le -pʊpɔɔ 'ke 'zɔti 'mʊ-sɔ, a 'ke ɛ li'ye, a-a 'nʊ-o: 'Yrʊ-ʊ 'ye-e -fan -mʊ, 'le ɛ-ɛ wa'a 'nɪgɪɛn.

56Nyanɪbhlemʊ-a! A yibo'o-o 'bhlʊkpa -ke yaku "yi'a lɪ-ɪ zi'a "tibheli, 'le, -nɔɔ -ke 'mʊyibolɪ'a dɪ a 'wɔn'ɔ 'bɔ see, a se ɪ "yiyibo!

57Leedɪ, "yisrɛɛlɪ a 'ka nʊ, 'le a'ba 'crɛ'ɛ a'ba "bhi 'mʊti 'ya dɪ'a?

58-lɲ 'ye li-ɔ, -bho nyɔ "klaa -ɪnmʊ 'bho -zɪgletumʊ wɔnyi, -bho a -see -bhla 'le 'gbʊʊ ke a, mu -da ɔ -nɪ'a, -ɪn 'ke ɔ 'bho -yɛ, -ɪn 'ke ɔ 'gbɛ kwa 'mʊ cɛ 'le ɔ -kaa -ɪnmʊ -jie 'mʊ po.

59'lɲ-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, -bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, 'le ɔ 'ke -ɪnmʊ -jie 'mʊ po a, lɛ -zigle -cɛ'ɛ -ɪnmʊ, -a "du ɛ -kpayɪke-ɔ, 'le ʊn 'ke -ɪnmʊ "yiti"tayi. Ɛ-bɛ dɪ'a "yitigʊgɔlɛ -nɛɛ, ɛ 'bhle-e 'zɔ.

Luukɪ 13

1Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, 'bho-o nyʊ gbɪ -yi -nɪ'e Zezii -bodɪ 'le ʊn na: Zezii, -da Galileekɔmʊ -lrʊʊ-ʊ za'a -Lagɔ'ɔ 'sraga, lɛ-ɛ zi 'ʊ "kpi, -ɪn 'wɪn ɪ 'bɔ 'nɪ? Zideebhlʊkpa'a -yowli Pilaatɪ 'tmʊʊ'o-o 'ɔ "sroja, ʊn 'ye ʊ 'lbha 'le 'wa nymɔ -ke 'sragazanmi'a nɛ 'ye zizia.

2Ʊn po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le ɔ 'ye ʊ -kaa "yi'lɛ: A'ba popo 'gwlʊti -le na 'wa "sɛ 'mo-o "nyinynikpli'a nʊmʊklɪgbɪ -ʊ -zi Galileekɔmʊ -lrʊʊ'a dɪ ʊn 'mɛ -kaa -ko!

3'lɲ-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, a-bʊ -yʊʊ, -bho a -see a'ba "nyinynidɪ "yiyibo 'le a 'ke -Lagɔ gbo "bhiti, 'le sɪasɪaa 'mʊ a-a 'ye 'mɛ -nɪ mʊ ʊ-bʊ Galileekɔmʊ 'mnʊ'a ka.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4A -gblee, Zelizalɛɛmʋ'a 'fɔtɔ -lue ʋn-ʋ 'la'a Siloye, 'ɛ yayibudu -lue 'ka bhlu, nyʋ -bue nyʋ -mɛɛtan ɛ 'lbha'a, a-a popo 'wa dɪ 'gwlʋti 'nɪ? Ɛ -se 'wa "nyinynikpli'a dɪ -ko -lrɛɛ.

5A-bʋ -yʋʋ, 'ɪn-ɪ 'tmʋʋ'o amʋ-ɛ, -bho a -see a'ba "nyinynidɪ "yiyibo 'le a 'ke -Lagɔ gbo "bhiti, 'le sɪasɪaa 'mʋ a-a 'ye 'mɛ -nɪ mʋ 'wa ka.

6Le ɔ 'ye 'ɛ dɪ "yi -lue po 'le ɔ na: 'Bho-o nyɔ -lue -nɪ'o. Ɔ 'bhle-e -kpaa -lue; 'le ɛ 'mʋ ɔ -lo'o -trotrotu -lue. -Bho ɔ yi ɛ-bɛ -kpaa 'mnɛ 'mʋ, ɔ 'ke 'ɛ "bhi -za a, 'ɔ -yɛ nɛ lɛ ya 'le ɔ-ɔ mu'o le.

7'Le ɔ na 'ɔ -kpaa 'mnɛ 'mʋ'a lbhʋnʋyi -bodɪ: -ln 'ye li-ɔ, -zʋɪn tan 'li 'ɪn -yi -nɪ'e -kpaa -nɛɛ 'mʋ tu -nɛɛ'ɛ "bhi -zanamʋ 'le 'an 'ye lɛ. -Bho -ɪn gwɛ "yi a, "klɛ ɛ, ɛ -kaa 'bɪ 'mʋ -ka bhubhuyiti.

8'Le ɔ na: 'An -Kɔyi, -zʋn -nɛɛ ti, "tayi nɛ "yiti, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'ɛ gbɔli ti"bhlu -mʋ, 'ɪn 'ke 'bho 'bhlʋkpa'a "nimʋpokɔku po.

9-Bho 'ɪn nʋ ɛ -kaa, -zʋn 'ye'a ti"si mʋ, ɛ 'bhɛɛ'o ɛ 'ke -tro. -Bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, 'le ɛ 'ke -cɛ!

10'Zuifʋ'a lifɔzɔ -lue 'li mo'o 'le Zezii-i tɔ'ɔ nyʋ -Lagɔwlu 'le 'wa -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu -lue 'li.

11Ɛ-bɛ -budu 'mnɛ 'li, 'nynaakpʋ -lue -ke lɪ'a 'wɔn, 'ɪnnʋ -nɪ'e 'le. Ʊn 'bhle-e "nyinynidɪ'a -zuzu 'mʋ 'le -zʋɪn -bue -zʋɪn -mɛɛtan 'li. 'lnnɛ -po 'nʋ-ʋ -kpɛɛ 'mʋ 'le ʋn se 'mʋsrɛɛɛ 'bhɛɛ.

12-13Zezii nʋ'a -kaa, ɔ 'yʋ -ʋ li, ɔ 'ye ʋ 'la 'le ɔ 'ye ʋ kwa "lru tide 'le ɔ na: 'An 'lotʋ'a "yu, a 'pʋn-o'o! 'Bho -gbaa -lue 'mʋ, ʋn 'pʋn-o'o 'le ʋn-ʋ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi.

14-Gblee, ʋ-bʋ 'nynaakpʋ Zezii 'pʋʋn'a 'Zuifʋ'a lifɔzɔ'ɔ zɔ'ɔ dɪ, 'wa -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu'a -klagba po'o 'cɛ, 'le ɔ na nyʋ-ʋ -nɪ'a 'bho -bodɪ: -A 'bhle-e 'wɪ -mɛɛlo, ɪ ti -a 'ke lbhʋ -nʋ -nɪ. l-bɪ 'wɪ 'mnɪ 'li, -a -flɔ'ɔ-ɔ "yi -a 'ke nyʋ gbo mu, ʋn 'ke -amʋ 'pʋʋn. Ɛ -se -a'ba lifɔzɔ'ɔ zɔ -a 'ke -kaa nʋ -ko!

15-ln 'ye li-ɔ, ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le -a'ba -Kɔyi Zezii na ɔ -ke 'ɔ wlumʋbhɛɛmʋ -bodɪ: A 'bhle-e "yrabha! -Bho -a'ba lifɔzɔ'ɔ zɔ, a'ba wli a -mɔ'ɔ ti, a-a boti 'nɛ-ɛ ti 'le ɛ-ɛ li'e ti, 'kla -ko?

16A -gblee, ʋ-bʋ 'nynaakpʋ -yʋʋ, -a'ba "na Ablaamʋ'a "nayu mo'o. "Nyinynidɪ'a tiyayi Sataan -po 'nʋ -kpɛɛ 'mʋ 'le -zʋɪn -bue -zʋɪn -mɛɛtan 'li. -A'ba lifɔzɔ ma'a dɪ, ɛ se "yrili-nmɔ 'ɪn 'ke ʋ 'pʋʋn'a?

17Zezii'a wlu 'mnɛ nʋ'a -kaa, ɛ 'lbhaa'a-a 'ɔ "yidedemʋ dɪn "yi. Lɪ-ɪ ma'a nyʋ wɔnti ɔ-ɔ nʋ'a, 'le nyʋ'a -dadudu -lrʋʋ-ʋ -nɪ'a 'bho-o li'e 'ya 'bʋbʋa.

18-Gblee, Zezii nʋ'a -kaa, ɔ 'po-o "yi -lue 'le ɔ na: Leelɛ -ke -Lagɔ'ɔ nyʋ'a -kɔkɔɔ gʋgɔ'ɔ "yiti'a? Leelɛ 'ɪn 'ke ɛ likpʋkpa -nɪ'a?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19'Ɛ lɛtu kɔɔ'ɔ-ɔ tu -lue -ɛ -ke 'yʊɛ -nɪ'a -toope. 'lnnɛ nyukpasu -lue -lo'o 'le 'ɔ -kpaa 'mʊ. Ɛ mɛ'ɛ ɛ, ɛ 'bhʊa-o'o -susueyi 'le nɪkpɪ 'ye 'le 'ɛ "klei ya 'lrʊɪ -po -nɪ.

20'Bho 'ɛ "kpi ɔ 'po-o "yi -lue -lrɛɛ 'le ɔ na: Leelɛ 'ɪn 'ke -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ likpʊkpa -nɪ'a?

21Ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ "flɔɔ'ɔ "buubuulɛ 'nynaakpʊ -lue "luo'o 'mʊ, 'le, lɪ'a 'pʊn ʊn "pli'a -buaan! ʊn-ʊ 'la'a faliinɪ, ʊn bhete 'nɪ gbo. -Bho ɛ lele, 'le ɛ 'ke faliinɪ 'mnɛ pa, "lemnɪɪ ɛ-ɛ "bu-o'o. l-bɪ "yi 'sɔn 'mnɪ, 'ya 'zɔ 'mo-o, -ka tu'a 'yʊɛtoope 'bhʊa'a 'le ɛ "du'a tuklagba, 'le, -ka "flɔɔ'ɔ "buubuulɛ "buu -nɪ'a faliinɪ, 'ka 'mnɔ 'ka-a, nyʊ-ʊ 'wɔɔn'ɔ -Lagɔwlu, 'bho 'ɛ 'nyaanamʊ ʊn se "yi-die. -Bho ɛ nyni 'le nya 'le nyʊ -lrʊʊ-ʊ 'kpʊ 'ʊ "kpi.

22Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, Zezii-i 'ple-e gwlɛ "yiti 'le ɔ-ɔ mu nɪ'e Zelizalɛɛmʊ -bhoga. l-bɪ gwlɛ 'mnɪ 'mʊ ɔ-ɔ tɔ'ɔ nyʊ -Lagɔwlu.

23Nyɔ -lue nʊ'a -kaa, ɔ 'yi -ɔ -bodɪ 'le ɔ na: 'An -Kɔyi, ɛ -se nyʊ'a -dadudu 'ke 'pʊn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi -ko? A -gblee, 'le Zezii 'ye "yi -lue po 'le ɔ na nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho -bodɪ:

24'ln-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, nyʊ'a -dadudu-u 'ye-e ti'bɔ -mʊ, ʊn 'ke -buduwɔn -nɪ'a "sʊkʊpɪɪ "yi -pa -nɪ 'le -Lagɔ 'ke ʊ -kɔ, ʊn 'ke 'pʊn 'bho 'ɔ "yigbeyi, 'le ʊn -see ɛ 'bhɛɛ yi. 'Ɛ dɪ a po 'le 'kpɪ 'le a 'ke 'bho ɛ-bɛ "yikmujolʊ 'mnɛ "yi -zi -nɪ.

25-Bho 'ɪnmɔ -buduyowli -sɔ 'mʊ, -bho 'ɪn pa 'le 'ɪn 'ke 'ɛ wɔn "yi "sapɛ po, a-a 'ye-e "piemʊ -sie -mʊ. 'Le a-a 'ye 'bho 'kpa mʊ, a-a 'ye -buduwɔn "yi bhɔtɔ mʊ 'le a-a 'ye na: -A'ba -Kɔyi, kati 'bho -buduwɔn "yi!, 'le 'ɪn-ɪ 'ye, 'ln se a'ba -lue komu yibo, -nʊ mʊ!

26-Bho 'ɪn 'lɛ -kaa a, 'le a-a 'ye na: -A -ke -ɪn -li -nɪ'e-e -dalue 'le -ɪn 'ye nyʊ -Lagɔwlu -tɔ 'bho -a'ba -gwlɔduu 'mʊ,

27'le 'ɪn-ɪ 'ye: 'ln se a'ba -lue komu yibo! -nʊ mʊ -lrɛɛ, a'ba 'wee "du-o "nyinynidɪ'a nʊmʊ. A po 'ɪnmʊ le!

28A 'ye li-ɔ, -bho a 'ye a'ba "na Ablaamʊ-e, Izaakɪ-e, Zakɔɔpʊ -ke -Lagɔwlu'a 'mʊtizamʊ 'wee li, ʊn 'ke 'bɪ 'ye 'le -Lagɔ'ɔ nyʊ ɔ -kɔ'ɔ "klumʊ, 'le a-bee -mnʊʊ 'ke ti-nu-ɛ, 'bho-o a-a 'ye 'kle 'ye -nɪ mʊ 'le a 'ke "vi.

29-Bho -Lagɔ -kɔ nyʊ, gɔ ɔ-ɔ 'ye'a "du mʊ, nyʊ-ʊ 'ye-e 'bhlɪkpɪ'a "kete 'wee "yi 'wlʊ -mʊ 'le ʊn 'ke -dalue -li -nɪ.

30Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, 'bho-o nyʊ -yʊ 'ma-a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ 'nynɪbhlemʊklɪgbɪ, 'le nya 'wla, 'wa -dadudu-u 'ye-e 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi bhubhunyʊ "du -mʊ. 'Le nyʊ -yʊ ma 'ka-a bhubhunyʊ, 'bho -Lagɔ'ɔ "troli 'wa -dadudu 'ke 'bho 'ɔ "yigbeyi 'nynɪbhlemʊklɪgbɪ "du.

31Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, Faliziɛɛntɔlʊ 'yi-e Zezii -bodɪ 'le ʊn na: 'Bhlʊkpayowli Elɔɔdɪ 'ybha-o'o ɔ 'ke -ɪnmʊ 'lbha. 'Ɛ dɪ, -sɔ -laa 'mʊ -ɪn 'ke -dalrɔɔ mu!

32'Le Zezii na: A mu, a 'ke -kaa "yrabhabhleyi 'mnɔ 'tmʊʊ, 'ɪn-ɪ 'nu-o nyʊ 'mʊ "nyinynidɪ'a -zuzu ti. 'ln-ɪ 'nynia-a 'an nyʊ'a 'pʊʊnpʊan "yi -nɔɔ gbɛ ti, 'le, -bho ɛ zi 'tɪn, 'ɪn 'ke 'an lbhʊ "yigwɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

33A 'ye li-ɔ, ɛ se "yrili-nmɔ -Lagɔwlu'a 'mʊtizayi 'ke "setida 'mɛ -nɪ, -bho ɛ -se Zelizalɛɛmʊ. 'Ɛ dɪ, -bho 'ɛ -nɔɔ nyni, 'ɪn 'ke 'le'a -jolʊ 'mʊ"luo mo'o.

34Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le ɔ na: Zelizalɛɛmʊkɔmʊ-a! Zelizalɛɛmʊkɔmʊ-a! -Lagɔwlu'a 'mʊtizamʊ ɔ po'a amʊ -jeyi, a-bʊ 'lbhʊ ʊ'o ʊn 'ye 'mɛ. -Ka -gbanynɔsʊʊn 'kɪkle'a 'ɛ "yreetɪ "lruli 'bho 'ɛ -kpakpɪ 'zɔ, -ka -lue 'mnɔ, 'ka-a 'ɪn 'bɔ'ɔ ti sese 'ɪn 'ke amʊ "lruli'kɪkle 'bho 'an "troli, 'ɪn -ke a 'ke -na 'le a'ba 'wɔn'o!

35'Ɛ dɪ, 'traamʊ 'tɔ, 'ɪn-ɪ 'wlʊ'o amʊ "yrili. A -gblee, wlu -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi Zelemii -za 'ka 'mʊ see, 'ɛ "yri'a 'bɪ'a 'wlʊwlʊnɔɔ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo. Ɔ na: Zelizalɛɛmʊgwlɔ-ɔ 'ye-e ti-sɔ -mʊ 'le ɛ 'ke wɔn-zɛ. 'ln-ɪ 'wɪ -ɪ amʊ "yiti, -ɛ 'wlʊ'a -laa, a -see 'ɪnmʊ 'ye yi "kɔmʊkɔmʊ, 'le, -nɔɔ -ke 'li a-a 'ye'a -nʊ mʊ, na: -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, 'ɪnnɔ -nɪ'e yinamʊ; -Lagɔ -wʊnna nɔ "niti ɔ, ɛ 'ke ɛ "kpi bhla.

Luukɪ 14

1-2'Zuifʊ'a lifɔzɔ, Faliziɛɛn'ɛ -klagba -lue 'la-a Zezii lilidɪ, 'le 'ɔ "bhlibhlegbo, 'le ɔ 'ye 'mʊ-sɔ, ɔ 'ye 'le mu, 'le ɔ 'ye 'bɪ 'mʊ"luo, ɔ 'ye ti-de. 'Bho 'ɔ nya a, nyukpasu -lue-e 'bhle'a "buubuuwɛ 'mʊ, 'ɪnnɔ -nɪ'e 'bho. Nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho nʊ'a -kaa, ʊn-ʊ 'gbʊ-o Zezii ya 'tɪn, -bho ɔ 'ke nyɔ 'mnɔ 'pʊʊn 'bho 'wa lifɔzɔ'ɔ zɔ. Ɛ -se bhubhuyiti ʊn-ʊ nʊ -kaa -ko: ʊn-ʊ 'bɔ-ɔ ti ʊn 'ke ɔ dɪ -kpʊn, -ɛkedɪmaa, ʊn na 'ɛ lɛtu se "yrili-nmɔ.

3-Gblee, 'le Zezii 'ye wlu 'mʊ"luo 'le ɔ na Faliziɛɛn -ke -Lagɔ'ɔ gbayibomʊ -bodɪ: Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili, -a'ba lifɔzɔ'ɔ zɔ nyɔ 'ke nyɔ 'pʊʊn-ae, -ale ɔ -see ɔ 'pʊʊn yi?

4-ln 'ye li-ɔ, ʊn 'nʊ-o blenyi! 'Wa 'wɔn ʊn 'ke ɔ "dapo'a dɪ, 'le ɔ 'ye nyukpasu 'mnɔ'ɔ sʊ kpʊn, ɔ 'ye ɔ 'pʊʊn 'le ɔ na: 'An 'lotʊ'a "yu, -ɪn 'pʊn-o'o, mu -a'a "bhlibhlegbo!

5Ɔ po'a wlu -nɛɛ ti, 'le ɔ na nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho -bodɪ: -Bho a'ba nyɔ -lue'a "yu 'kpa "nibhie 'li -a'ba lifɔzɔ'ɔ zɔ, a -see li"tɪtra yi, a 'ke ɔ 'le -za? 'Le, -bho ɛ "du a'ba -bhlii 'le, a -see ɛ -nʊ yi -lrɛɛ?

6-Gblee, ʊn 'nʊ-o blenyi -lrɛɛ, wlu ʊn 'kɔ ɔ "kpi "du, ɛ se -nɪ.

7-ln 'ye li-ɔ, nyʊ Faliziɛɛn'ɛ -klagba 'la'a a, ʊn-ʊ 'bɔ-ɔ 'nynɪbhlekpe ti, 'le ʊn-ʊ de 'nɪ "kpi. Zezii 'ye 'ʊ -kaa li a, 'le ɔ 'ye "yi -lue po 'le ɔ na:

8-Bho nyɔ 'la -ɪnmʊ 'le 'ɔ "bhlibhlegbo 'nynɔkpagɔ 'mʊ a, 'le -ɪn 'ke 'le mu a, -a'a -de 'nynɪbhlekpe "kpi -le -antanyɪ! Ɔ 'bhɛɛ'o, nyɔ -yɔ 'bhle'a 'nynɪ, -ɔ -zi'a -ɪnmʊ, ɔ 'ke ɔ 'la -lrɛɛ.

9'Le nyɔ-ɔ 'la'a a -nɪ 'sɔn, ɔ -kaa yi, ɔ -kaa -kaa -ɪnmʊ "yi'lɛ: "Nyɪ ɔ 'bɪ, ɔ 'ke ti-de! -Bho ɔ 'lɛ -kaa, dɪn-ɪ 'ye-e -ɪnmʊ 'lbha -mʊ. 'le -a 'ye 'tɔ 'mʊ-sɔ mʊ, -a 'ye bhubhukpe "kpi -zi mʊ!

10-Gba! -Bho nyɔ 'la -ɪnmʊ 'le -ɪn 'ke 'ɔ "bhli mu, "luo bhubhukpe 'mʊ 'le ɔ 'ke yi ɔ 'ke -kaa -ɪnmʊ "yi'lɛ: 'An 'lotʊ'a "yu, yi -laa nya, -dagbɛ 'nynɪbhlekpe "kpi! -Bho ɔ 'lɛ -kaa a, "lemnɪ ɔ 'bhɛɛ'ɛ-ɛ -ɪnmʊ "yi 'le nyʊ -ke -ɪn -nɪ'a linamʊ'a "klumʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11-Gblee, nyɔ-ɔ 'bhɛɛ'ɛ 'ɔ "bhuo "yi, -Lagɔ-ɔ 'yɔ -ɔ 'zɔ, nyɔ -yɔ yɔ 'ɔ "bhuo ya, -Lagɔ-ɔ 'bhɛɛ 'nɔ-ɔ "yi.

12Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le ɔ 'ye nyɔ-ɔ 'lɔ 'ɔ "kpi 'kpa 'le ɔ na: -Bho -ɪn "du gɔ, -a'a bhɪ-e, -a'a 'lotʊ'a "nynuu-e, -a'a 'cɛ -ke -a'a -gwlɔkɔmʊ 'bhle'a 'nynɪ, -a'a 'lʊ ʊ -le! -Ɛkedɪmaa, ʊ-bee -mnʊʊ 'bhɛɛ'o ʊn 'ke -ɪnmʊ 'la, 'le, -a'a "yrilinmɔdɪ -ɪn nʊ 'ʊ "lruli, ʊn 'ke ɪ 'kwla-za.

13'ln-ɪ 'tmʊʊ'o -ɪnmʊ-ɛ, -bho -ɪn "du gɔ, 'la "pʊanlbhamʊ-e, topomʊ-e, "lɔmʊ -ke -nɪamʊ -lrʊʊ!

14-Bho -ɪn nʊ -kaa a, -Lagɔ-ɔ wʊnna-a -ɪnmʊ "niti; -ɛkedɪmaa, ʊn se 'bhɛɛ, lɛ -a 'ye 'ʊ "nyɪ mʊ, ʊn 'ke ɛ 'kwla-za. Nyʊ-ʊ nʊ'a "yrilinmɔdɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -ʊ 'mɛ'ɛ ɛ, -da ɔ 'ye 'ʊ glu -za -nɪ mʊ, 'le ʊn 'ke ti-nɪ -lrɛɛ ɛ, 'bho 'mnɔ, 'bho-o ɔ-ɔ 'ye -ɪnmʊ 'nynɪbhlelɛ "lruli-nʊ -nɪ mʊ.

15Nyʊ -ke Zezii-i li'a a, 'wa -lue 'wɔn'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ ɔ, ɔ na Zezii -bodɪ: -Bho -Lagɔ -kɔ nyʊ, gɔ ɔ-ɔ 'ye'a "du mʊ, -ɔ li'a 'ɛ lililɛ ɛ, ɔ 'wa-a ti!

16Zezii 'ke ɔ "kpi "du'a dɪ, ɔ po'o "yi -lue 'le ɔ na: 'Bho-o nyɔ -lue -nɪ'o. Ɔ "du-o gɔklagba -lue; 'le ɛ 'mʊ, 'le-e ɔ 'la'a nyʊ'a -dadudu.

17Ɔ gwɛ'ɛ pipia "yi, 'le ɔ 'ye 'ɔ lbhʊnʊyi nyʊ ɔ 'la'a gbo lbho ʊn 'ke linamʊ yi.

18-Ka ʊn -die'a 'mʊ, ʊn kpa'a 'bho-ɛ -lue -lue, ʊn-ʊ bhade-e lbhʊnʊyi li. -Yɔ ɔ 'wlʊʊ'a "yi -antanyɪ, ɔ na: 'ln 'de-e -kpaa -lue; 'ɪn 'ke ɛ 'yenamʊ mu mo'o. 'lnmɔ bhade -ɪnmʊ li, -a'a po 'cɛ -le!

19-Lue -lrɔɔ na: 'ɪn 'de-e -bhlii -bue, 'ɪnnɪ -ke 'ɪn -nɪ'e -kpaa 'mʊ munamʊ, 'ɪn 'ke ɪ ti'dɪn, -bho ɪ 'ke lbhʊ nʊ tenyɪ. 'lnmɔ bhade -ɪnmʊ li, -a'a po 'cɛ -le!

20-Lue -lrɔɔ nʊ'a -kaa -lrɛɛ, ɔ na: 'Traamʊ 'ɪn kpa'a 'nynɔ: 'ɛ dɪ 'ɪn se 'bhɛɛ 'ɪn 'ke yi.

21Ɔ-bɔ lbhʊnʊyi 'mnɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'yi-e 'ɔ -kɔyi gbo le. Nyʊ -ke gbo ɔ mu 'ka a, dɪ ʊn -za'a 'mʊ, ɔ 'ye ɪ gbo -pa, ɔ 'ye ɔ ɪ 'tmʊʊ. Ɔ 'wɔn'ɔ dɪ 'mnɪ 'bɔ, ɔ 'po-o 'cɛ, 'le ɔ na 'ɔ lbhʊnʊyi -bodɪ: Kpa 'le -gwlɔduu 'mʊ -ke -jolʊkɔtɪ "yi -vuka, 'la "pʊanlbhamʊ-e, "lɔmʊ-e, topomʊ -ke -nɪamʊ -lrʊʊ, ʊn 'ke yi, ʊn 'ke li!

22'Le ɔ 'ye 'mʊ-sɔ, ɔ 'ye -jeyi 'kpa. Ɔ -gwle'a 'le -daan a, ɔ 'yi-e le. 'Le ɔ na: 'An -Kɔyi, 'ɪn -ke ʊn yi-ɔ, 'le 'bɪ -sie'e -bhla ti!

23'Le ɔ na 'ɔ lbhʊnʊyi -bodɪ: Mu 'le 'kwla 'zɔ'ɔ -jolʊtɪ "yi -ke -dalrɔɔ, nyɔ"o nyɔ a-a 'ye'a 'ye mʊ, 'tmʊʊ nɔ, ɔ 'ke 'ɪnmʊ "bhli yi, 'an -budu 'ke "yi -srɪnɪ! 'le ʊn 'ke li.

24A -gblee, 'le ɔ na 'ɔ lbhʊnʊyi -bodɪ -lrɛɛ: 'ln-ɪ 'wɪ -ɪ -ɪnmʊ "yiti, -antanyɪnyʊ 'ɪn 'la 'ka, -bho 'wa nyɔ yi, ɔ -see 'an lililɛ -nɛɛ -li yi.

25-Nɔɔ gbɛ zi'a, Zezii nʊ'a -kaa, ɔ 'cɛ-ɛ 'bho "die 'le ɔ-ɔ mu'o -dalrɔɔ. Ɔ -nɪ munamʊ, 'le nyʊ'a -dadudu-u kpɔ 'ɔ -jeyi, 'le ɔ 'ye ʊ gbo "bhiti, 'le ɔ na:

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26Nyɔ -yɔ yi'a 'ɩnmʋ gbo, -bho ɛ "du -a'a -tɩta-e, -a'a 'lotʋ-e, -a'a 'nynɔ-e, -a'a "yreetɩ -ke -a'a 'lotʋ'a "nynuu, 'le -ɩn 'ke 'wa "klumʋ'a nyɔ'ɔ dɩ -kma, ɛ 'ke 'ɩnmʋ -zi, -ɩn -see 'an -nayi "du yi. -Bho -ɩn -ka -a'a "bhuo'a tinɩɛ'ɛ dɩ-ɩ zi, 'le ɛ 'ke 'ɩnmʋ -zi, -a'a nyɔtu se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'an -nayi "du -lrɛɛ.

27Nyɔ -yɔ -see'a ti'bɔ ɔ 'ke 'ɩnmʋ "srii "kɔmʋkɔmʋ, -ɔ -see'a 'ybha ɔ 'ke 'kle 'ye kplokplo 'an dɩ, 'le, ɛ-bɛ 'kleyeɛɛ 'mnɛ 'mʋ, ɛ 'bhɛɛ'o nyɔ 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ 'le ɛ 'ke ngazemɛmɛɛ'ɛ "bhuoka "du, 'ɔ nyɔtu se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'an -nayi "du.

28'Bho 'ɛ "kpi, 'bho-o ɔ -po -nɩ'e "yi -lue 'le ɔ na: -Bho a'ba nyɔ -lue 'ybha ɔ 'ke yayibudu po 'le, 'ɔ 'lbha "yi 'tɩn 'le 'ɔ popo -kaa 'gwlʋti -antanyɩ: -Bho 'ɩn po 'an -budu'a 'kpʋ glu 'le, 'ɩn 'bhle mɔni -dudu 'nɩ 'ɩn 'ke ɛ "yigwɛ'ɛ? Mɔni 'diɛ ɛ 'ke 'mʋ"luo 'ya-a?,

29-bho ɛ -se -mnɛɛ, 'le ɔ 'ke ɛ glu po, -bho ɔ se 'ɛ "yigwɛɛ 'bhɛɛ, nyɔ"o nyɔ 'ye 'ɛ ɛ, ɔ-ɔ 'ye -ɔ 'cɩsɛ -mʋ 'le ɔ 'ke na:

30Ɔ-bɔ nyɔ -nɔɔ, ɔ-ɔ 'po-o -budu 'le ɔ se 'ɛ lbhʋ 'bhɛɛ!

31'Le Zezii 'ye "yi -lue -lrɛɛ po 'le ɔ na: A -gblee. -bho 'bhlʋkpayowli -lue'a nyʋ -ke 'ɔ -bonyunyɔ -lrɔɔ'ɔ nʋ 'ke tʋ vɔ ɔ, -ka -lue 'mnɔ, 'ka-a ɔ-ɔ de'e ti 'le ɔ-ɔ popo'o 'gwlʋti na: 'lnmɔ 'bhle'a -kaa nyʋ'a "du'a -gwlʋ -lue 'le, 'ɩn 'bhɛɛ 'ɩn -ke nyɔ-ɔ 'ma-a -kaa nyʋ'a "du'a -gwlɩ 'sɔn -nayi 'ke "yidede 'nɩ?

32A 'ye li-ɔ, -bho ɔ se ɛ 'bhɛɛ ɛ, 'le, -bhladɩ ɔ -tɛ'ɛ gbo, ɔ-ɔ lbho'o 'le 'ɔ nyʋ'a 'yɔ ʋn 'ke ɔ 'gbɛ kwa 'mʋ cɛ.

33l-bɩ dɩ 'mnɩ'a "lru "yi 'le Zezii 'ye 'bho wlu -lrɛɛ "du 'le ɔ na: -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a ɛ -nɩ'o a'ba "bhi'a damʋ. A'ba -yɔ -see'a 'ɔ -kɔkɔlɩ kwa gbo -za 'le -ɔ -see'a 'ɩnmʋ "srii, ɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'an -nayi "du.

34Ɔ 'ke 'ɔ wlu "lru "yi jra'a dɩ, ɔ po'o "yi -lue -lrɛɛ 'le ɔ na: A'ba "bhi yibo'o-o 'wee -ka 'tɔn "du'a lɛzɛgɛ, 'le ɛ-ɛ 'bhle nɩ'a -zapʋ 'nʋ wɔn. -Bho ɛ -gwɛ wɔn 'le, leelɛ nyɔ 'ke ɛ gbo po 'le ɛ 'ke lɛ wɔn 'bhle'a?

35Nyɔ se 'tɔ 'bhɛɛ, ɔ 'ke ɛ 'mʋ"luo 'le ɔ 'ke ɛ 'bhlʋkpa "ni 'mʋ -po -nɩ. Ɛ-ɛ 'mo-o bhubhulɛ 'le ɛ-ɛ 'wlɛɛ'ɛ ti. -Yɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke dɩ 'mnɩ 'mʋti'wɔn ɔ, ɔ popo 'gwlʋti -ziaka!

Luukɩ 15

1-Nɔɔ -lrɛɛ 'li, lapoozamʋ -ke nyʋ -lrʋʋ Faliziɛɛn-ɛ zrɛ nɩ'a "nyinynikpli'a nʋmʋ "yi, ʋn 'nyni-e Zezii li, 'le ʋn-ʋ po 'ɔ -lokui.

2Faliziɛɛn 'mnʋ -ke -Lagɔ'ɔ gbayibomʋ nʋ'a -kaa, ʋn-ʋ "wʋnwan'o 'le ʋn-ʋ nʋ'o: Ɔ-bɔ nyɔ -nɔɔ, ɔ-ɔ 'kpʋn-o "nyinynikpli'a nʋmʋ -gli 'le ɔ -ke ʋn-ʋ li nɩ'e -dalue.

3-Gblee, 'le Zezii 'ye 'ɛ dɩ "yi -lue po 'le ɔ na:

4-Bho a'ba nyɔ -lue 'bhle 'bhlabhlɩ'a -gwlɩ -muu 'le 'ya "klumʋ'a -lue 'ke "ma 'le, ɔ -see -mu yi ɔ 'ke 'bhlabhlɩ'a -gwlɩ nyiɛ 'bhlabhlɩ -bue 'yɔ -mɛɛnyiɛ 'bho 'ya tilinamʋ sie, 'le, -yɛ "ma'a a, ɔ 'ke ɛ ti'bɔ kplokplo 'le ɔ 'ke ɛ 'ye?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5-Bho ɔ 'ye ɛ-bɛ 'bhlabhlɛ 'mnɛ, ɔ-ɔ 'li-e 'bʋbʋa, ɔ-ɔ "luo 'nɛ-ɛ 'mʋ, ɔ-ɔ po 'nɛ-ɛ -kpakpʋ 'mʋ ti

6'le ɔ -ke ɛ-ɛ mu'o 'le 'ɔ "bhlibhlegbo, 'le, ɔ 'ke 'le nyni a, ɔ-ɔ 'la'a 'ɔ bha -ke 'ɔ -gwlɔkɔmʋ 'le ɔ-ɔ nʋ 'ʋ -bodɪ: -A bhete gbo -a 'ke 'bʋbʋa li, -ɛkedɪmaa, 'an 'bhlabhlɛ-ɛ "ma 'ka, 'ɪn 'ye -ɛ'o.

7'lɲ-ɪ 'tmʋʋ'o amʋ-ɛ, -ka -lue 'mnɔ, 'ka-a, -bho nyɔ -lue 'tɪn yibo 'ɔ "nyinynidɪ "yi 'le ɔ 'ke -Lagɔ gbo "bhiti a, -Lagɔ-ɔ 'li-e 'ɛ 'bʋbʋa. Nyʋ'a -gwlɪ nyiɛ nyʋ -bue 'yɔ -mɛɛnyiɛ, -ʋ 'la'a 'wa "bhi kplizɪgɪ'a nʋmʋ 'le -ʋ -see'a ti'bɔ ʋn 'ke 'wa "nyinynidɪ "yiyibo 'le ʋn 'ke -Lagɔ gbo "bhiti, ɛ-bɛ 'bʋbʋa 'mnɛ -zi'e-e 'wa nɛ 'mʋ.

8Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le ɔ 'ye -ka -lue 'mnɔ'ɔ dɪ "yi -lue -lrɛɛ po 'le ɔ na: -Bho 'nynaakpʋ -lue 'bhle nɛtɛmɔni -bue, 'le 'ya -lue 'ke 'le -kuyrebudu 'li "ma -nɪ, ʋn -see -mu yi, ʋn 'ke "napɛ "yicɛ, ʋn 'ke -budu 'li tiwopo, ʋn 'ke ɛ ti'bɔ 'tɪn 'le ʋn 'ke ɛ 'ye?

9-Bho ʋn 'ye ɛ, ʋn-ʋ 'la-a 'wa bha -ke 'wa -gwlɔkɔmʋ 'le ʋn-ʋ nʋ 'ʋ -bodɪ: 'An nɛtɛmɔni-i "ma 'ka a, 'ɪn 'ye -ɛ'o. 'Ɛ dɪ -a bhete gbo -a 'ke 'bʋbʋa li!

10'lɲ-ɪ 'tmʋʋ'o amʋ-ɛ, -ka -lue 'mnɔ, 'ka-a, -bho nyɔ -lue 'tɪn yibo 'ɔ "nyinynidɪ "yi 'le ɔ 'ke -Lagɔ gbo "bhiti, 'le -Lagɔ -ke ɔ gbo'a -dalbhomʋ-ʋ li'e 'bʋbʋa.

11-lɲ 'ye li-ɔ, ɪ-bɪ dɪ -lue 'mnɪ'a "lru "yi, Zezii po'o "yi -lue -lrɛɛ 'le ɔ na: 'Bho-o nyɔ -lue -nɪ'o; ɔ 'bhle-e "yreetɪ 'sɔn.

12'Le leyi na 'ɔ -tɪta -bodɪ: 'An -tɪta, -bho 'wla, -a'a -kɔkɔlɪ -a 'ka "kpi-zi, -a'a "bhuo 'gble ɪ -nalo -ɪn 'ke 'an nɛ "nyɪ. A -gblee, 'le ɔ 'ye ɪ 'ɔ "yreetɪ 'sɔn "yiti'gblee.

13'Wɪ gbɪ zi'a a, ɔ-bɔ "yu 'mnɔ nʋ'a -kaa, 'kwladie 'ɔ -tɪta 'gbaa'a lɪ -lrɪɪ ɔ 'ye 'ɔ "nyɪ, ɔ -po 'nɛ-ɛ 'pɛlʋ, 'le mɔni 'wee ɔ 'ye'a a, ɔ 'ye ɪ 'mʋ"luo 'le ɔ 'ye 'mʋ-sɔ, ɔ 'ye 'lɪkpa 'mʋ mu, 'le gbotɛbhlʋkpa "kpi. 'Le 'mnɔ, 'le-e ɔ -nʋ 'nɪ wlakawlakawlaka! 'le ɪ 'ye -gwɛ.

14l -gwɛ'ɛ ɛ, 'le 'mʋklagba -lue 'ye 'le ɛ-bɛ 'bhlʋkpa 'mnɛ "kpi tiyi; 'le ɔ se lililɛ 'bhle.

15A -gblee, ɔ nʋ'a -kaa, ɔ 'mu-o 'bhlʋkpa 'mnɛ "kpi'a nyɔ -lue gbo, ɔ 'ke ɔ 'mʋ"luo ɔ 'ke 'ɔ lbhʋ nʋ. Ɔ-bɔ nyukpasu 'mnɔ, 'ɪnnɔ "luo 'nɔ 'mʋ, -ɔ kpɔ 'ɔ 'le 'ɔ -kpaa 'mʋ ɔ 'ke 'ɔ -gwlɔbhee "yrili"du.

16'Mʋ-ʋ 'lbhɔ 'ɔ tenyɪ'a dɪ ɔ 'bɔ'ɔ ti, ɔ 'ke 'ya lililɪ li, 'le nyɔ'ɔ "nyɪ ɪ ɔ'o.

17Ɔ nʋ'a -kaa, ɔ 'kpa-a 'gwlʋtipoponamʋ 'bho 'ɔ "bhuo "kpi 'le ɔ na: 'lɲmɔ -ke -tɪta'a lbhʋnʋmʋ 'bhle'a lililɪ 'wee, -ʋ se'a 'ya lilia 'bhɛɛ, 'ɪnmɔ 'mɛ'ɛ 'nɔɔ 'mʋ'a dɪ'a!

18'lɲ-ɪ 'ye -ɔ gbo le -mu -mʋ 'le 'ɪn 'ke na: 'An -tɪta, 'ɪn 'nʋ-o "nyinynidɪ 'bho -ɪn -ke -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

19-lɲ 'ke 'ɪnmʋ -a'a "yu 'la, 'ɪn se ɛ "yiti-nmɔ. "Luo 'ɪnmʋ 'mʋ -a'a lbhʋnʋmʋ'a -lue'a ka!

20A -gblee, 'le ɔ 'ye 'mʋ-sɔ, ɔ 'ye 'ɔ -tɪta 'mnɔ gbo le yi. Ɔ "kɔɔ'ɔ -budu gbo, 'ɔ -tɪta 'ye -ɔ li 'le ngaze 'ye ɔ 'lbha. Ɔ nʋ'a -kaa, ɔ ple-o'o, ɔ 'ye ɔ -jeyi mu, ɔ 'ye ɔ -gble.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21'Le 'ɔ "yu na: 'An -tɪta, 'ɪn 'nʊ-o "nyinynidɪ 'bho -ɪn -ke -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. -ln 'ke 'ɪnmʊ -a'a "yu 'la, 'ɪn se ɛ "yiti-nmɔ!

22Ɔ 'ke 'ɔ "yu "yi'bhɛɛ'ɛ dɪ 'le ɔ 'ye -kaa 'ɔ lbhʊnʊmʊ "yi'lɛ: A "depo "yi, a -ke "yrilinmɔvilɔbana -lue 'ke yi, a 'ke ɛ 'an "yu 'mʊ -pa! A -po nɔ -jiɛmʊpolɛ -jiɛ 'mʊ 'le a 'ke ɔ lɪ bhʊ 'mʊ -pa!

23-A'ba wawabhliigbuda, -a de'a ti gɔklagba -lue'a dɪ, a -ke ɛ yi, a 'ke ɛ ɔ 'mʊ 'lbhaa, -a 'ke ɛ li 'le 'bʊbʊa 'mʊ!

24A 'ye li-ɔ, -ka nyɔ 'mɛ'ɛ 'le ɔ 'ye'a glu -sɔ, ɔ 'ye'a ti-nɪ -lrɛɛ, 'ka-a 'an "yu -nɔɔ -nɪ'o. Ɔ "ma-o'o 'le 'ɪn 'ye ɔ 'ye. Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le ʊn 'ye 'bho 'kpa, 'le ʊn-ʊ "du'o ɛ-bɛ gɔ 'mnɛ 'le 'bʊbʊa 'mʊ.

25Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti a, ɔ-bɔ nyukpasu 'mnɔ'ɔ "yuklagba -nɪ'e-e lbhʊ -nʊnamʊ 'le -kpaa 'mʊ. Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'yi-e gwlɔ 'mʊ le. Ɔ "kɔɔ'ɔ 'bho "bhlegbo gbo a, ɔ 'wɔn-ɔ -lili -ke 'lʊɪ'a wlu 'bɔ,

26'le ɔ 'ye lbhʊnʊyi -lue 'la 'le ɔ na: Leelɛ -kɔ'ɔ 'lʊɪ -ke -lili -yɪɪ'a?

27'Le ɔ na: -A'a leyi 'yi-e le! Ɔ 'ka yi, 'ɔ nmi -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili'a dɪ, -a'a -tɪta 'lbha'a 'ɔ wawabhliigbuda.

28A -gblee, ɔ-bɔ "yuklagba 'mnɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'po-o 'cɛ; ɔ -see 'wɔn ɔ 'ke 'bho "bhlegbo pa. 'Ɔ -tɪta 'wɪn 'ɪ 'bɔ, 'le ɔ 'ye 'da 'le ɔ 'ye mu, ɔ 'ye ɔ libhade,

29'le ɔ 'ye -kaa 'ɔ -tɪta "yi'lɛ: -ln 'ye li-ɔ, zʊɪn'a -dadudu ti 'ɪn -nɪ'e -a'a lbhʊ -nʊ -nɪnamʊ 'le 'ɪn-ɪ "du'o 'bho -a'a wlu. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -ɪn -see 'ɪnmʊ wliyu -lue 'tɪn "nyɪ ke 'le 'ɪn -ke 'an bha "we 'ke ɛ-ɛ li 'le 'bʊbʊa 'mʊ.

30'Traamʊ 'tɔ, -a'a "yu -ke "wɪlɪnynʊkpakpɪ -nyni'a -a'a -kɔkɔlɪ 'wee wɔn, 'ɪnnɔ yi'a dɪ, -ɪn 'lbha'a -bhliigbuda-a -wɛ'ɛ!

31'Le 'ɔ -tɪta na: 'An "yu, 'ɪn -ke -ɪn -na'o "kɔmʊkɔmʊ. Lɛ"o lɛ 'ɪn 'bhle'a, -a'a lɛ mo'o -lrɛɛ.

32-Ka nyɔ 'mɛ'ɛ ka 'le ɔ 'ye'a glu -sɔ, ɔ 'ye'a ti-nɪ -lrɛɛ, 'ka-a -a'a 'lotʊ'a "yu -nɔɔ -nɪ'o. Ɔ "ma-o'o 'le 'ɪn 'ye ɔ 'ye. 'Ɛ dɪ ɛ -nmɔ'ɔ "yrili -a 'ke gɔ "du 'le -a 'ke 'bʊbʊa li.

Luukɪ 16

1Zɔ -lue 'zɔ Zezii 'po-o "yi -lue 'le ɔ na 'ɔ -namʊ -bodɪ: 'Gagayi -lue 'bhle-e 'ɔ "wlilɪ'a "yriliduyi -lue. Nyʊ nʊ'a -kaa, ʊn 'tmʊʊ'o-o ɔ-bɔ 'gagayi 'mnɔ na 'ɔ lbhʊnʊyi-i 'nyni-e 'ɔ "wlilɪ wɔn.

2Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'lɔ -ɔ'o 'le ɔ na: -A'a "kpidɪ 'ɪn 'wɔn'ɔ 'bɔ, ɪ -see 'ɪnmʊ 'tʊ nʊ. -ln se 'tɔ 'bhɛɛ -ɪn 'ke 'an lbhʊnʊyi "du. 'Ɛ dɪ, -ka -ɪn nʊ'a -a'a lbhʊ 'mnɛ ɛ, yi -ɪn 'ke -kaa 'ɪnmʊ 'tmʊʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3A -gblee, ɔ-bɔ "wlilıyriliduyi 'mnɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'kpa-a 'bho 'le ɔ-ɔ popo'o -kaa 'gwlʊti: 'An -kɔyi-i 'ye-e 'ınmʊ lbhʊ 'mʊ -za -mʊ "sɛ! 'ln se -kpaalbhʊ 'bhɛɛ, 'le -zrɔzrɔɔ-ɔ 'lbhaa'a 'ınmʊ dın "yi, 'le, koo 'ın 'ke -nyna'a?

4-lıın! Lɛ 'ın 'ka nʊ, -bho ɔ nu 'ınmʊ ti 'le nyʊ 'ka 'ınmʊ kpʊn -gli 'le 'wa "bhlibhlegbo, 'ın 'ye ɛ-ɔ!

5A 'ye li-ɔ, ɔ nʊ'a -kaa, nyʊ-ʊ 'bhle'a 'ɔ -kɔyi'a kpadı, ɔ 'lʊ -ʊ'o -lue -lue. -Yɔ yi'a -antanyı, ɔ na ɔ -bodı: 'An -kɔyi'a kpadı 'diɛ -ın 'bhle'a?

6'Le ɔ na: 'Cna'a gbogbowuin'a -gwlı -muu 'ın 'bhle'o. 'Le ɔ 'ye ɔ -kaa "yi'lɛ: -A'a kpadı'a "bɔgʊ 'ka-a! -De ti -susueyi, -ın 'ke 'cna'a gbogbowuin'a -gwlı 'sɔn 'yɔ bue 'cnı 'le 'ɛ 'limʊ.

7'Le ɔ na nyɔ -lrɔɔ -bodı: 'Le -mnɔɔɔ 'le, kpadı 'diɛ -ın 'bhle'a? 'Le ɔ na: -Kɔbʊbhɛcı'a "du -lue -gwlı -muu. 'Le ɔ na: -A'a kpadı'a "bɔgʊ 'ka-a! 'Cnı 'le 'ɛ 'limʊ -bhɛcı'a "du -lue.

8Ɔ-bɔ lbhʊnʊyi -ke kpli se'a "yi'srɛɛ, 'ɔ -kɔyi 'ye'a 'ɛ -naagı'a lɛtu li a, ɔ 'wɔɔn 'nɔ-ɔ "kpi. A -gblee, 'traamʊ'a nyʊ-ʊ zi'a 'wa "bhi'a tinıɛ'ɛ dı 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, 'le 'wa bo 'li, ʊn 'bhle-e -naagı tenyı, nyʊ-ʊ 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdı nʊ, ʊn 'ye ʊ -zi.

9A 'ye li-ɔ, ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, 'ınmɔ Zezii 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, 'kmʊ 'mʊ'a "wlilı nyɔ'ɔ de'a "gwli, a "luo nı 'mʊ, a 'ke -Lagɔ'ɔ lbhʊ nʊ, 'le, -nɔɔ -ke ti a -bɔ 'nı 'mʊ, ɔ 'ke amʊ "kɔgwlɛnynıwlʊɛɛ "nyı 'le yaku 'li.

10A 'ye li-ɔ, nyɔ -ke kpli 'srɛɛ'ɛ "yi 'le lıtoope 'li, 'ɔ nyɔtu'a kpli 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi 'le lıklıgbı 'li. -Yɔ -ke kpli se'a "yi'srɛɛ 'le lıtoope 'li, 'ɔ nyɔtu'a kpli se "yi'srɛɛ -lrɛɛ 'le lıklıgbı 'li.

11'Ɛ dı 'kmʊ 'mʊ'a "wlilı nyɔ'ɔ de'a "gwli, -bho a se 'ya lilia "yi'srɛɛ 'le, -Lagɔ-ɔ 'ye amʊ -zɛgɛ "lruli-nʊ mʊ 'nı?

12'Le, ı-bı "wlilı -se'a-a a'ba lı, -bho a'ba kpli se "yi'srɛɛ 'ya damʊ 'le, a'ba -zɛgɛ -Lagɔ de'a 'le yaku 'li ti, ɔ-ɔ 'ye ɛ amʊ "lruli-nʊ mʊ 'nı?

13A -gblee, nyɔ -lue se 'bhɛɛ ɔ 'ke nyʊ 'sɔn "yi-de. Ɔ-ɔ 'nyɛ-ɛ -lue 'mʊ 'le ɔ-ɔ ybhɛ'ɛ -lrɔɔ 'mʊ. 'Le ɔ-ɔ zi'e -lue gbo, ɔ-ɔ 'nyɛ'ɛ -lrɔɔ 'mʊ. -Ka -lue 'mnɔ 'ka-a nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke -Lagɔ -ke mɔni -dalue kli -ple -nı.

14Faliziɛɛn -kma'a-a mɔni'a dı, ʊn 'wɔn'ɔ Zezii'a wlu 'mnı 'bɔ, ʊn-ʊ 'cısɛ nɔ'o,

15'le ɔ 'ye ʊ -kaa "yi'lɛ: A 'ybha-o'o nyʊ 'ke amʊ 'mʊ"luo -ka "yisrɛɛmʊ. Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, -Lagɔ yibo'o-o a'ba 'gwlʊtipopoɛ. A 'ye li-ɔ, lɛ nyʊ-ʊ "luo'a 'mʊ -ka lɛklagba a, -Lagɔ'ɔ 'la 'ɛ lɛtu lɛ 'le ɔ-ɔ 'nyɛ 'ɛ 'mʊ.

16A -gblee, dı -Lagɔ -zi -nı'a Moyiizı -ke -Lagɔwlu'a 'mʊtizamʊ -lrʊʊ 'mʊ 'le -ı 'cnı-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li see, 'ınnı po'o nyʊ -jolʊ gbo 'le 'Zaan Batiisı 'ye 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ yi. -Ɛ -sɔ'ɔ ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ 'li, 'ınmɔ Zezii-i 'za-a amʊ -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ'ɔ "dızıgı -bodı 'mʊ 'le nyʊ'a -dadudu-u drɛ'o ʊn 'ke nyʊ ɔ -kɔ'ɔ "klumʊ -nı.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -tɔtɔlɪ -ke gba 'mnɪ, -piplii'a -lue komu -see ɪ li'wlʊ yi. -Ka 'bhlʊkpa -ke yaku-u 'ye'a 'mʊ-gwle mʊ a, 'ka-a ɪ-ɪ 'ye 'mʊ-gwle mʊ -lrɛɛ.

18Ɛ-bɛ wlu 'mnɛ, 'ɛ "yitigʊgɔlɛ 'ka-a: Nyɔ"o nyɔ-ɔ -za'a 'ɔ 'nynɔ 'kwla, 'le -ɔ kpa'a -lrʊʊ, 'ɔ nyɔtu 'ye-e -yranynɔbha. 'Le, nyɔ -yɔ kpa'a 'kwlazanynaakpʊ, ɔ 'ye'e -yranynɔbha -lrɛɛ.

19-Gblee, Zezii nʊ'a -kaa, ɔ 'po-o "yi -lue -lrɛɛ 'le ɔ na: 'Bho-o 'gagayi -lue -nɪ'o. Zɔ"o zɔ 'li, "yrilinmɔyriiklɪgbɪ -ke 'pɛlʊ -kmu'a "yi, 'ɪnnɪ ɔ-ɔ 'wla'a 'mʊ 'le ɔ-ɔ "du'o gɔ.

20'Bho ɔ-bɔ 'gagayi 'mnɔ'ɔ gwlɔ 'mʊ, "pʊanlbhayi -lue ʊn-ʊ 'la'a Lazaa, 'ɪnnɔ -nɪ'e 'bho -lrɛɛ. "Ji -tro 'nɔ-ɔ li -nyakaa! 'Bho 'gagayi 'mnɔ'ɔ "bhlegbo'a komi'a -kpana wɔnyi, 'bho-o ɔ-ɔ 'pɛ'ɛ ti.

21-Bho 'gagayi li, 'ɔ wɔntɔlʊ 'ɔ lbhʊnʊmʊ-ʊ 'wla'a ti, ɔ 'bɔ 'kɪ-ɪ ti ɔ 'ke ɪ li, 'le nyɔ'ɔ "nyɪ ɪ ɔ'o. 'Bho 'ɛ lemʊ 'le gbi-i yi'o 'ɔ "ji "yi tibhɛnamʊ.

22A -gblee, ɔ-bɔ "pʊanlbhayi nʊ'a -kaa, ɔ 'mɛ-ɛ'o, 'le -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ 'ye 'ɔ -zuzu 'mʊ"luo, ʊn 'ye ɛ 'le 'ɔ "na Ablaamʊ'a "troli kpa 'le yaku 'li. 'Gagayi -mnɔɔ pa'a 'le, ɔ 'mɛ-o'o -lrɛɛ, 'le nyʊ 'ye 'ɔ guda yagba ɛ 'ye 'wlʊ,

23'le ɔ 'ye "kɔgwlɛnɛ 'mʊ mu, 'le ɔ-ɔ 'ye'e 'le ɛ 'mʊ 'kle. Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ "luo'o-o "yigba "yi 'le ɔ 'ye Ablaamʊ li'ye. 'Bho 'ɔ "troli, 'bho-o Lazaa -de'e ti, 'le ʊn -tɛ 'nɔ gbo.

24'Le ɔ 'ye 'bho 'kpa, ɔ-ɔ "wɔ'o: 'An "na Ablaamʊ, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'kle tenyɪ 'nɔɔ nɛ 'mʊ. 'Ɛ dɪ 'ye 'an ngaze, -ɪn 'ke Lazaa lbho, ɔ 'ke "nitoope "pli ɔ 'ke ɛ 'ɪnmʊ -ya, 'ɪn 'ke 'an -bluuzɔjeyi tilele!

25'Le ɔ na: 'An "yu, 'le -a'a tinɪnɔɔ 'li, -zɛgɛ -ɪn 'ye'a a, popo 'ɛ dɪ 'gwlʊti. Lazaa -mnɔɔ'ɔ damʊ, ɔ 'ye-e 'kle tenyɪ. -Da -ɪn -nɪ'a 'traamʊ 'kle 'yenamʊ, 'bho-o ɔ-ɔ 'ye nɪ'e 'ɔ -zɛgɛ.

26'Bho 'ɛ lemʊ, -dogwigbaa -lue-e -nɪ'e 'bho -a'ba 'nynɪmʊ. 'Le, nyʊ-ʊ 'bɔ'ɔ ti, ʊn 'ke 'nɔɔ -amʊ gbo 'mʊ-sɔ, ʊn 'ke 'le a-bee gbo yi, ʊn se ɛ 'bhɛɛ. 'Le nyɔ se 'bhɛɛ -lrɛɛ, ɔ 'ke 'le amʊ gbo 'wlʊ 'le ɔ 'ke 'nɔɔ -amʊ gbo yi.

27-28'Le ɔ na: 'An "na Ablaamʊ, 'ɪn 'bhle-e 'lotʊ'a "nynuu -muu 'le 'an -tɪta'a "bhlegbo. 'Ɛ "lru "yi, 'ɪnmɔ bhade -ɪnmʊ li, 'tmʊʊ Lazaa, ɔ 'ke mu, ɔ 'ke ʊ 'tmʊʊ 'le ʊ-bee -mnʊʊ -kaa 'nɔɔ 'kleyeda -nɔɔ yi -lrɛɛ.

29'Le ɔ 'ye ɔ -kaa "yi'lɛ: Dɪ Moyiizɪ -ke -Lagɔwlu'a 'mʊtizamʊ -lrʊʊ 'cnɪ'a 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li see, ʊn 'bhle -ɪ'o. ʊn po ɪ -lokui 'le ʊn 'ke ɪ 'bho "du.

30'Le ɔ na: 'An "na Ablaamʊ, ʊn -see ti'bɔ ʊn 'ke ɛ nʊ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ, -bho nyɔ -sɔ 'nɔɔ 'mɛmʊ'a "klumʊ 'mʊ, 'le ɔ 'ke ʊ gbo le mu a, "lemnɪɪ ʊn-ʊ yibo'o-o 'wa "nyinynidɪ "yi, 'le ʊn 'ke -Lagɔ gbo "bhiti.

31'Le ɔ na: -Bho ʊn -see ti'bɔ, dɪ -Lagɔ -zi -nɪ'a Moyiizɪ -ke -Lagɔwlu'a 'mʊtizamʊ -lrʊʊ 'mʊ, 'le, -ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le 'ɔ "bɔgʊ 'li see, ʊn 'ke ɪ -lokuipo, 'le nyɔ'ɔ "bhuo 'ke glu -sɔ -dɪ, ɔ 'ke 'le 'kmʊ 'mʊ le mu a, ʊn -see 'wa "bhi "yiti"tayi yi 'le ʊn 'ke 'ɔ wlu 'mʊti'wɔn.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Luukı 17

1Zezii 'gwɛ-ɛ "yi'a popoa "yi, 'le ɔ na 'ɔ -namʊ -bodı: Lı'a -dadudu-u 'ye-e nyʊ "nyinynidınʊnamʊ "tuu -mʊ "kɔmʊkɔmʊ. -Yɔ "tuu'a 'ɔ -bonyunyɔ 'ya lɛtu'a nʊnamʊ, 'ɔ dı-ı 'ye-e ngaze 'mʊ'bhle -mʊ "sɛ!

2A -gblee, nyɔ -yɔ de'a 'ınmʊ "gwli 'wa 'la'a lɛ -ka "dana, -bho nyɔ -lrɔɔ 'bɔ ti ɔ 'ke ɔ dı "yrili"maa 'le ɔ 'ke 'an "gwlidedı 'bhɔ ɔ, -bhladı ɔ -see 'ɛ nʊ ke, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili ʊn 'ke 'ɔ nyɔtu sʊkpʊmua -bluu 'zɔ tisısan 'le ʊn 'ke ɔ 'tɔnni kɔ po.

3A "du a'ba "bhi "yrili! -Bho -a'a -bonyunyɔ -lue nʊ -ınmʊ "nyinynidı "lruli, 'lɔ ɔ 'tın 'le -ın 'ke ɔ 'ɛ dı 'tmʊʊ! 'Le, -bho ɔ nʊ: Lɛ 'ın nʊ'a, ɛ se "yrili-nmɔ ɔ, 'bhɔ 'ɔ "nyinynidı'a dı!

4-Bho ɔ -ka -ınmʊ "nyinynidı "lruli-inʊ -zɔɔ 'le ɔ -ka yi, ɔ -ka: 'An 'lotʊ'a "yu, lɛ 'ın nʊ'a, ɛ se "yrili-nmɔ, nʊ a, 'bhɔ 'ya dı!

5Zezii po'a wlu ti "sɛɛ, 'ɔ -dalbhomʊ na: -A'ba -Kɔyi Zezii, -kpa -amʊ 'le -a 'ke -ınmʊ "gwlide tenyı.

6'Le ɔ na: -Bho a de 'kı 'ınmʊ "gwli -toope, lɛ-ɛ -kmu'a "yi 'bho nyʊ 'wee'a "yigbeyi, ɛ -see amʊ wɔnyi ti-nyna yi. Lɛ"o lɛ-ɛ 'ye-e amʊ 'mʊ'wɔɔn -mʊ.

7A 'ye li-ɔ, a'ba "klumʊ'a nyɔ -lue 'bhle-e 'ɔ -kpaa 'mʊ'a lbhʊnʊyi, 'le, "bhalrɛɛke, ɔ "du'o 'bhlabhlı'a "yriliduyi. -Bho ɔ -sɔ lbhʊ 'mʊ 'le ɔ 'ke ɔ li'ye, ɔ nʊ ɔ -bodı, yi -a 'ke li, 'nı?

8-Gba! -Ka ɔ-ɔ 'lɔ 'ɔ "yi, 'kla-a 'ka-a: Pi -a'ba lililı, 'le, -bho -ın 'ke 'an nɛ 'ınmʊ -ya, 'ın 'ke li a, zizia -a'a -banı "yi! -Bho 'ın gwɛ "yi-ɔ, -yrɔzaa! 'le -ın 'ke -a'a nɛ'ɛ linamʊ 'kpa.

9Ɛ -se lbhʊ 'ɔ -kɔyi "nyı 'ɔ 'le ɔ nʊ'a dı ɔ -kpʊn-ɛ -glaka 'le ɔ 'ke ɔ 'sɛɛ po -ko.

10A -gblee, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a ɛ -nı'e 'mʊ a'ba damʊ. Lɛ -ke dı nyɔ 'tmʊʊ'a amʊ, -bho a nʊ ɛ, a 'lɛ -kaa a'ba "bhi "yi: Bhubhuyiti'a lbhʊnʊmʊ -a'bʊ "du'o. -A'ba lbhʊ -a 'bhle'a, 'ınnɛ -a nʊ'o!

11l zi'a -kaa, Zezii -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, 'le ɔ-ɔ mu'o Zelizalɛɛmʊ -bhoga. Samaliibhlʊkpa -ke Galileebhlʊkpa'a "duunamʊ, -jolʊ -nı'a 'bho, 'ınnɛ ɔ-ɔ bhlu'o.

12Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ -pa -nı'e-e -gwlɔ -lue 'mʊ. Ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ 'mʊ, lalʊlbhamʊ -bue -nı'e 'bho, 'ınnʊ mu 'ɔ -jeyi. Ʊn mu 'ɔ li-nyni mʊ -sɛ "sɛɛ, ʊn -nyna'a-a ti,

13'le ʊn-ʊ 'lɔ ɔ'o, ʊn-ʊ nʊ'o: -A'ba -Kɔyi, Zezii, 'ye -a'ba ngaze, -ın 'ke -amʊ 'pʊʊn!

14Zezii nʊ'a -kaa, ɔ 'ye -ʊ li, 'le ɔ na ʊ -bodı: A mu -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊ gbo, -ka a 'pʊn'a a, a 'ke ʊ -kaa "yi-tɔ. -ln 'ye li-ɔ, 'le ʊn 'ye 'mʊ-sɔ, ʊn 'ye -jeyi 'kpa. Ʊn -nı'a munamʊ, ʊn nʊ'a -kaa, ʊn 'pʊn-o'o.

15-Gblee, ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ'a -lue -gbʊ'a 'ɔ "bhuo ya a, ɔ 'pʊn'a a, ɔ "bhiti'e-e "yiti, 'le ɔ 'ye Zezii gbo le yi. Ɔ -nı'a yinamʊ, ɔ-ɔ 'bhɛɛ-ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynı "yi tenyı.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16-Gblee, ɔ nyni'a Zezii li a, 'le ɔ 'ye ɔ wɔnyi 'kolri glu po 'le ɔ na: 'An 'lotʋ'a "yu, 'ɪnmɔ po'o -ɪnmʋ 'sɛɛ -ka -ɪn 'pʋʋn'a 'ɪnmʋ! -ln 'ye li-ɔ, ɔ-bɔ nyɔ-ɔ 'bhle'a kpli -nɛɛ, ɔ-ɔ 'mo-o Samaliikɔmʋ 'Zuifʋ 'nyɛ'ɛ 'mʋ, 'wa -lue.

17'Le Zezii na nyʋ-ʋ -nɪ'a 'bho -bodɪ: Ʊn -nɪ -bue, ʋn 'pʋn-o'o 'wee, 'kla -ko? 'Le doo 'ɔ bha -mɛɛnyiɛ "we -mnʋʋ -sie'a?

18Ɔ-bɔ 'lɪkpayi -nɔɔ, -ka ɔ yi'a le, 'le ɔ-ɔ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi, leedɪ ʋ-bee -mnʋʋ -see yi, ʋn 'ke -kaa nʋ -lrɛɛ'ɛ?

19'Le ɔ na ɔ -bodɪ: 'An 'lotʋ'a "yu, -sɔ 'mʋ, -ɪn 'ke -a'a "bhli le mu, -a'a -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ 'pʋʋn'o -ɪnmʋ-ɛ!

20l zi'a -kaa, 'le Faliziɛɛn'ɛ -dadudu na Zezii -bodɪ: -Bhlaaka -Lagɔ 'ke nyʋ -kɔ'ɔ? 'Le ɔ na: Nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'ɛ -nɔɔ yibo see. Ɛ -se -ka a-a popo'a 'gwlʋti, 'ka-a ɛ 'ke yi -ko.

21Nyɔ -see na: A -gblee, 'ɪnnɛ -nɪ'e -laa, -nʋ yi! Ɔ -see "bhalrɛɛke na: 'lnnɛ -nɪ'e 'lelaa, -nʋ yi! A 'ye li-ɔ, lɛ a 'ka yibo, 'ɪnnɛ 'ka-a: -Lagɔ "du-o nyʋ'a -kɔkɔɔ wɔn 'le ɛ -nɪ'e 'nɔɔ a'ba "klumʋ.

22Ɔ gwɛ'ɛ 'le ʋ gbo'a 'mʋzɛɛ "yi, 'le ɔ na 'ɔ -namʋ -bodɪ: -Nɔɔ -lue-e 'ye-e -nyni -mʋ. -Bho ɛ nyni a, a-a 'ye-e ti'bɔ -mʋ a 'ke 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu li'ye 'le zɔ -lue 'tɪn'a "sɛ 'li, 'le a -see 'ɪnmʋ 'ye yi.

23Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, -ka nyʋ-ʋ 'ye'a amʋ "yi'lɛ mʋ, 'kla-a 'ka-a: Zezii 'yi-e 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ le. Ɔ -nɪ'e-e 'fɔtɔ -nɛɛ gbo, ɔ -nɪ'e-e 'lelaa. -Bho ʋn -ka -kaa-a 'lɛ ɛ, a'ba mu 'le -le!

24A 'ye li-ɔ, -ka -bho "ni 'wla "yri ya, 'le 'ɛ -wlewle-e cɛ'ɛ yaku -kpoo "kpi, 'kla 'mnɔ 'ka-a 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu'a leyiɛ-ɛ 'ye 'mʋ-nɪ mʋ.

25Ɛ -nɪ'a -kaa, -bho 'ɪn 'ke le yi a, 'ɪn 'ke 'kle 'ye -antanyɪ mo'o, 'le 'traamʋ'a nyʋ'a -dadudu 'ke 'ɪnmʋ vu.

26-Lagɔ'ɔ lbhʋnʋyi -lue ʋn-ʋ 'la'a Nʋe, 'lɛ-ɛ zi'a 'ɔ -nɔɔ "yi, 'ɛ gʋgɔbolɛ-ɛ 'ye-e -zi -mʋ -lrɛɛ 'bho 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu'a leyinɔɔ "yi.

27-Ka ɛ zi'a a, 'kla-a 'ka-a: -Nɔɔ -ke ti "ni -see'a -bhla 'bhlɪkpɪ -za ke, nyʋ-ʋ li-o'o, ʋn-ʋ kpa'a 'nynʋkpakpɪ, 'le "bhalrɛɛke nyʋtɔlʋ-ʋ "du'o 'wa "yreetɪnynʋkpakpɪ nyna. 'Ka-a ʋn-ʋ nʋ'o "kɔmʋ, 'le ɛ 'ye Nʋe'a batoo'a 'likpanɔɔ "kpi bhla. l zi'a -kaa, 'wa dɪ se ɪ "kpi -nɪ 'le "ni -za'a 'bhlɪkpɪ, ɛ 'ye ʋ 'lbha 'wee, ɛ 'ye ʋ ti-za.

28-Ka -lue 'mnɔ 'ka-a, -Lagɔ'ɔ lbhʋnʋyi -lue ʋn-ʋ 'la'a 'Lɔɔtʋ, lɛ-ɛ zi'a 'ɔ -nɔɔ "yi, 'ɛ gʋgɔbolɛ-ɛ 'ye -yi mʋ: -Ka ɛ zi'a -lrɛɛ, 'kla-a 'ka-a: Nyʋ-ʋ li-o'o, ʋn-ʋ popo'o -popo lɪ kwa 'mʋ 'pɛlʋ, ʋn-ʋ lo'o lililɪ 'le ʋn-ʋ po'o -bidi,

29'le 'wa dɪ se -Lagɔ'ɔ dɪ "kpi -nɪ. 'Ɛ dɪ, zɔ -ke ti 'Lɔɔtʋ -sɔ'ɔ Sodɔɔmʋgwlɔ 'li, nɛ -ke sɪkpɪ-ɪ -smua'a a, 'ɪnnɪ -Lagɔ -za'a 'le yaku 'li, ɔ 'wlʋ 'ʋ "lru, 'le ɪ 'ye ʋ 'lbha, ʋn 'ye 'mɛ 'wee.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30A -gblee, 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu, zɔ -ke ti 'ɪn 'ka le yi 'le 'an 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ 'mʊ, 'ka-a ɛ-ɛ 'ye -zi mʊ -lrɛɛ.

31-Bho 'ɛ -nɔɔ nyni a, "bhlegbo'a -da nyʊ-ʊ po nɪ'a "zrɔ "jiazɔ ɔ, nyɔ-ɔ 'ye'a 'bho -nɪ mʊ, 'ɔ pa 'le 'ɔ -budu 'li, 'ɔ "luo 'ɔ -kɔkɔlɪ 'mʊ -le! Ɔ -cɛ -nɪ 'bho ɔ 'ke ple -nalo! -Ka -lue 'mnɔ 'ka-a, nyɔ -yɔ 'ye'a -kpaa 'mʊ -nɪ mʊ, 'ɔ yi gwlɔ 'mʊ, 'ɔ pa 'le 'ɔ "bhlegbo -le!

32A popo 'Lɔɔtʊ'a 'nynɔ'ɔ dɪ 'gwlʊti, 'le, -bho a -ka ple, a -kaa lemʊ -gbʊ 'wa ka!

33A -gblee, nyɔ -yɔ'ɔ zi'a 'ɔ "bhuo'a tinɪɛ'ɛ dɪ, -ɔ sɪa'a 'an dɪ kplokplo 'le ɛ 'ke 'ɔ 'mɛnamʊ nyni, 'ɔ nyɔtu 'ke 'pʊn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Nyɔ -yɔ zi'a 'ɔ "bhuo'a tinɪɛ'ɛ dɪ 'le 'kmʊ 'mʊ'a lɪ 'li, 'ɔ nyɔtu 'ke 'mɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

34'lɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, -bho 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu'a leyinamʊ, nyʊ 'sɔn-ɔ 'ye-e -dalue ti'pɛ -mʊ. -Lue -yɔ de'a 'ɪnmʊ "gwli, ɔ-ɔ 'ye-e 'mʊ"luo-ɛ -mʊ, 'le, -yɔ -see'a 'ɪnmʊ "gwlide, ɔ 'ke 'bho -sie.

35'Nynʊkpakpɪ 'sɔn-ɔ 'ye-e 'bho pinamʊ -plɛ -mʊ. -Yʊ de'a 'ɪnmʊ "gwli, ʊn-ʊ 'ye-e 'mʊ"luo-ɛ -mʊ, 'le, -yʊ -see'a 'ɪnmʊ "gwlide, ʊn 'ke 'bho -sie.

[36Nyʊ 'sɔn-ɔ 'ye-e -kpaa 'mʊ -plɛ -mʊ, -yɔ de'a 'ɪnmʊ "gwli, ɔ-ɔ 'ye-e 'mʊ"luo-ɛ -mʊ, 'le, -yɔ -see'a 'ɪnmʊ "gwlide, ɔ 'ke 'bho -sie.]

37'Le 'ɔ -namʊ na: -A'ba -Kɔyi, doo 'ɛ lɛtu 'ke -nʊ-ɛ -nɪ'a? 'Le ɔ 'ye "yi -lue po 'le ɔ na: A 'ye li-ɔ, -ka 'wope-e 'ye'a nmi'a "ku li 'le ɪ-ɪ "crii 'nɛ "kpi a, 'le nyʊ-ʊ yibo'a -da ɛ -nɪ'a, 'ka-a nyʊ 'ke 'ɪnmʊ da yibo 'bho 'an leyinamʊ.

Luukɪ 18

1ɪ zi'a -kaa, Zezii'a -namʊ 'ke 'kpɪ 'mʊ'bhle 'le ʊn 'ke -Lagɔ wɔn gbo po -wlɛɛwlɛɛ'ɛ dɪ, ɔ po'o "yi -nɛɛ 'le ɔ 'ye ʊ -kaa 'tmʊʊ:

2'Bho-o -zigletuyi -lue -nɪ'o 'bho -gwlɔ -lue 'mʊ. 'Ɔ "du 'bho -Lagɔ -ke nyɔ'ɔ wlu.

3Ɛ-bɛ -gwlɔ -lue 'mnɛ 'mʊ -dɪgbanynaakpʊ -lue-e -nɪ'e 'bho -lrɛɛ. Ʊ-bʊ 'nynaakpʊ 'mnʊ-ʊ 'yi -ɔ gbo -zɔɔ, 'le ʊn-ʊ nʊ'o: Dɪ 'ɪn -ke 'an jɛkayi -za'a 'mʊ, -a'a "muu nɪ wɔn -le, "nyɪ 'ɪnmʊ 'ya 'gɪ!

4'Ka-a ʊn-ʊ yi 'ɔ gbo 'yrɛlɛɛ! 'le ɔ -see 'wɔn. Ʊn nʊ'a -kaa, zɔ -lue 'zɔ, ʊn yi-o'o -lrɛɛ 'le ɔ na: "Wa! 'An "du 'bho -Lagɔ -ke nyɔ'ɔ wlu.

5Ʊ-bʊ 'nynaakpʊ -yʊʊ-ʊ sɪa nɪ'e 'ɪnmʊ-ɛ'ɛ dɪ, 'ɪn 'ke ʊ 'gɪ "nyɪ mo'o. -Bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, ʊn-ʊ 'ye-e 'ɪnmʊ gbo -yi -mʊ "kɔmʊkɔmʊ 'le ʊn 'ke 'ɪnmʊ "yri 'mʊ -kpe.

6'Le -a'ba -Kɔyi Zezii na: Ɔ-bɔ -zigletuyi -ke kpli se'a "yi'srɛɛ, dɪ ɔ -za'a 'mʊ, a popo 'ya "kpi 'gwlʊti!

7Ɔbɔ nʊ'a -kaa 'le, 'le, -Lagɔ 'ma-a "yisrɛɛyi, nyʊ -yʊ ɔ -za'a 'bho, ɔ 'ke ʊ -kɔ, 'le, -bho koo ti -nɪ, -ʊ 'lɔ 'ɔ, ɔ 'ke ʊ -kpa, a-a popo'o 'gwlʊti na, ɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ʊ "kpiticɛ'ɛ? Ɔ -see 'traamʊ -yi yi -zozo, ɔ 'ke ʊ -kpa'a?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8'lɲ-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, ɔ-ɔ 'ye -ʊ -kpa -mʊ -susueyi. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ 'le, -bho 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu -ka 'nɔɔ nyunyu'a "klumʊ le-e yi, 'ɪn-ɪ 'ye 'nɔɔ 'an "gwlidemʊ -yɛ mʊ 'nɪ?

9-Gblee, nyʊ -yʊ 'la'a 'wa "bhi "yisrɛɛmʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le -ʊ 'nyɛ'ɛ 'wa -bonyunyu 'mʊ, 'wa "yi Zezii po'o, 'le ɔ na:

10'Bho-o nyʊ 'sɔn -nɪ'o: -Lue-e 'mo-o Faliziɛɛn 'le -lrɔɔ "du'o lapoozayi. Ʊn nʊ'a -kaa, ʊn -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ 'le ʊn 'ye -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo mu, ʊn 'ke -Lagɔ wɔn gbo po.

11-ɲ 'ye li-ɔ, Faliziɛɛn nʊ'a -kaa, ɔ -nyna'a-a yayi ti 'le ɔ-ɔ po'o -kaa -Lagɔ wɔn gbo: 'An -Lagɔ, -ka 'an kpli -nmɔ'ɔ "yrili tenyɪ 'bho 'an -bonyunyu'a damʊ, 'ɛ dɪ 'ɪn-ɪ po'o -ɪnmʊ 'sɛɛ. Ʊn-ʊ 'li-e 'wa -bonyunyu -duvlɛɛ 'mʊ, ʊn-ʊ 'la-a -yranynɔbha 'le ʊn-ʊ nʊ'o "nyinynidɪ -lrɪɪ. Ɔ-bɔ lapoozayi -ke kpli se'a "yi'srɛɛ, -ka 'ɪn se'a 'ɔ ka -nɪ, 'ɛ "lru "yi 'ɪn-ɪ po'o -ɪnmʊ 'sɛɛ.

12'Le, 'wɪ -mɛɛsɔn 'li, 'ɪn-ɪ pa nɪ'e su kpɛ 'sɔn, 'le 'ɪn-ɪ "nyɪ'e -ɪnmʊ 'an 'yeyelɪ'a -buenɛ.

13Lapoozayi -mnɔɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'po-o 'ɔ -bonyunyu le, 'le ɔ -see ti'bɔ ɔ 'ke "yigba "yi"luo. 'Le 'ɔ "nyinynidɪ'a "yiyiboɛ'ɛ dɪ, ɔ-ɔ bhɔtɔ'ɔ 'ɔ 'bɛtɛ, 'le ɔ-ɔ nʊ'o: 'An -Lagɔ, 'ɪnmɔ 'ma-a "nyinynidɪ'a nʊyi, 'ye 'an ngaze!

14'Le Zezii 'ye -kaa 'lɛ -lrɛɛ: 'lɲ-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, ɔ-bɔ lapoozayi 'ka 'ɔ "bhli mu a, -Lagɔ 'bhɔ-ɔ 'ɔ "nyinynidɪ'a dɪ. 'Bho Faliziɛɛn'ɛ damʊ, ɔ -see 'ɔ nɪ'a dɪ 'bhɔ, -ɛkedɪmaa, nyɔ-ɔ 'bhɛɛ'ɛ 'ɔ "bhuo "yi, -Lagɔ-ɔ 'yɔ -ɔ 'zɔ, 'le nyɔ -yɔ yɔ'ɔ 'ɔ "bhuo ya, 'le -Lagɔ-ɔ 'bhɛɛ 'nɔ "yi.

15Zɔ -lue 'zɔ, nyʊ -ya'a-a Zezii 'wa "yreetɪtoope ɔ 'ke ʊ kwa "lru tide, 'le ɔ 'ke ʊ "niti-wʊnna. -Gblee, ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ -ke 'wa "yreetɪ-ɪ yi'a -kaa a, 'ɔ -namʊ kɪka 'nʊ-ʊ "yiti 'le ʊn-ʊ nʊ'o: A -ke a'ba "yreetɪ po le!

16Zezii 'ye'a 'na li a, 'le ɔ na: A "tayi "yreetɪ "yiti ʊn 'ke 'ɪnmʊ gbo yi! A'ba "taa nʊ 'le -le! A-a 'ye-e li'a, nyɔ-ɔ -ke 'limʊ'a -pɔlʊ 'yɔɔ'ɔ -ka "dana'a -pɔlʊ, 'ɔ nyɔtu -Lagɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke -kɔ.

17-Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, nyɔ -yɔ -ke 'limʊ'a -pɔlʊ se'a 'yɔɔ -ka "dana'a nɛ, -ɔ'ɔ 'wɔn -Lagɔ 'ke ɔ -kɔ ɔ, 'ɔ nyɔtu -Lagɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ɔ -kɔ "kɔmʊkɔmʊ.

18l zi'a -kaa a, 'le 'Zuifʊ'a -klagba -lue 'ye -kaa Zezii tidede: -A'ba -Tɔyi, -ɪnmɔ 'ma-a -zɛgɛ, koo 'ɪn 'ke -nyna, tinɪɛzɛgɛ-ɛ se'a "tiinamʊ 'bhle, 'ɪn 'ke ɛ 'ye'a?

19'Le ɔ na: Leedɪ -a 'la'a 'ɪnmʊ -zɛgɛ'ɛ? Nyɔ-ɔ 'ka -zɛgɛ "du, ɔ se -nɪ, -bho ɛ se -Lagɔ -nɪ -lue 'tɪn.

20-Lagɔ'ɔ gba nyɔ 'ka "yi-kpʊn, 'ɪnnɪ 'ka-a: -A'a 'ye -yranynɔbha -le, -a'a 'lbha "ku -le, -a'a "yri -le, -a'a -cɛ -a'a -bonyunyɔ sɪn li -le, "du 'bho -a'a 'lotʊ -ke -a'a -tɪta'a wlu! -ɲ yibo'o-o 'ɪnnɪɪnɪ 'wee, -ɪn -kpʊn nɪ -kaa "yi 'nɪ?

21Ɔbɔ 'mnɔ na: Kɪn! -Ɛ 'wlʊ'a 'an "danabhla, ɛ bhla'a -zɪan "kpi, ɪ-bɪ gba -nɪɪ, 'ɪn -kpʊn'o-o 'ya klɛ "yi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22-Gblee, Zezii 'wɔn'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ ɔ, ɔ na ɔ -bodɪ: Lɛ -lue-e -sie'a 'bho, -ɛ kpʊn'a -ɪnmʊ ti, 'ɪnnɛ 'ka-a: -A'a 'gagalɪ -ɪn 'bhle'a, 'ɪnnɪ 'ɪn-ɪ "si'e 'nynɪ. 'Ɛ dɪ, mu, -po 'ya klɛ 'pɛlʊ, 'le -ɪn 'ke 'ya mɔni "pʊanmʊ "yiti'gblee. -Bho -ɪn nʊ -kaa a, "lemnɪɪ -a 'ye-e "kɔgwlɛtinɪɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "troli. Ɛbɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'bhle'e 'nynɪ, -ɛ -zi'e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ'a 'gagalɪ'a klɛ. -Bho -ɪn gwɛ 'ya 'wee "yi a, yi 'ɪn -ke -ɪn 'ke -na.

23Ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ 'wɔn'ɔ ɪ-bɪ wlu 'mnɪ 'bɔ ɔ, ɔ 'ga-o'o tenyɪ'a dɪ, ɔ -kma'a "yigbeyi 'le ɔ 'ye mu.

24-Ka 'gwlʊ -nyni 'nɔ li, Zezii 'ye'a -kaa li a, 'le ɔ na nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho -bodɪ: -Yeee! Nyɔ-ɔ 'bhle'a 'gagalɪ'a -dadudu, -ɔ -ke -pɔlʊ kpʊn 'ɪ ti, -Lagɔ 'ke ɔ -kɔ, ɛ ku -kaa wɔn 'ya!

25Nmiklagba 'ke 'bho "bhietoope "yi -zi -nɪ, ɛ 'ku-o wɔn. 'Gagayi'a -pɔlʊ 'ke 'ɔ 'gagalɪ "yi-sɔ, 'le -Lagɔ 'ke ɔ -kɔ ɔ, ɛ 'ku-o wɔn -lrɛɛ, ɛ 'ye nmiklagba'a 'bho "bhietoope'a "yizinɪɛ -zi.

26Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ 'wɔn'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ, 'le 'wa "sɛ-ɛ dede'e -dede -kaa ti: -Bho ɛ -nɪ -kaa 'mʊ 'le, "lemnɪɪ nyɔ yɔɔ 'ke 'pʊn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi'a?

27'Le Zezii na: 'lnnɛɛnɛ -nɛɛ, nyunyɔ -bodɪ ɛ ku'o wɔn. -Bho ɛ "du -Lagɔ -bodɪ, ɛ se wɔnku. 'Bho -Lagɔ -bodɪ lɛ-ɛ 'ka wɔnku, 'ɛ lɛtu se -nɪ.

28Ɔ -za'a wlu 'mnɪ 'mʊ a, 'le 'ɔ -namʊ'a -lue 'Piɛlɪ na: Zezii, -ɪn 'ye li-ɔ, -a'a dɪ -a "tayi'e -a'ba lɪ'a klɛ "yiti 'le -a -ke -a -na'o.

29'Le ɔ 'ye ʊ -kaa "yi'lɛ: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, nyɔ -yɔ "tayi'a 'ɔ "bhlegbo "yiti, -ɔ sie'a 'ɔ -glɪgbawɔnyi'a nyʊ, 'ɔ nynɔ o, 'ɔ "yreetɪ o, 'ɔ 'lotʊ'a "nynuu o, 'ɔ 'lotʊ -ke 'ɔ -tɪta o, -bho ɔ -tbhɛ lɪ -nɪɪ -ke nyʊ -nʊʊ "kpi -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ'ɔ dɪ, 'ɔ nyɔtu,

30lɪzɪgɪ'a -dadudu -ɪ -zi'a -yɪ ɔ -tbhɛ'ɛ "kpi, 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, 'ɪnnɪ -Lagɔ "nyɪ ɔ'o, 'le ɔ 'ke 'bho "si, tinɪɛzɛgɛ-ɛ se'a "tiinamʊ 'bhle, ɔ 'ke ɛ 'ye 'le nya 'wla.

31l zi'a -kaa a, Zezii "luo'o-o 'ɔ -namʊ -bue 'yɔ 'sɔn 'mʊ, ɔ -ke ʊn 'ye kpɔ cɛ 'le ɔ na ʊ -bodɪ: A -gblee, 'le Zelizalɛɛmʊ 'nɔɔ -a -nɪ'a munamʊ, 'ɪnmɔ Nyunyɔ "Yu'a dɪ -Lagɔwlu'a 'mʊtizamʊ 'cnɪ'a see 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, 'le-e 'ya "yri'a 'bɪ-ɪ 'ye 'wlʊ -nɪ mʊ.

32A 'ye li-ɔ, 'lɪkpʊ se'a -Lagɔ yibo, 'ɪnnʊ ʊn-ʊ 'ye 'ɪnmʊ -jeyi "nyɪ mʊ. Ʊbʊ 'mnʊ-ʊ 'ye-e 'ɪnmʊ 'cɪsɛ -mʊ, ʊn-ʊ 'ye-e 'ɪnmʊ "jree -mʊ, ʊn-ʊ 'ye-e 'ɪnmʊ -tʊtrɔ "yri-wʊnna -mʊ,

33ʊn-ʊ 'ye-e 'ɪnmʊ "sɛɛn -mʊ 'le ʊn 'ke 'ɪnmʊ 'lbha 'ɪn 'ke 'mɛ. -Bho 'wɪ 'sɔn, 'ɛ tanzɔ, -Lagɔ-ɔ 'ye-e 'ɪnmʊ glu -za -mʊ 'le 'ɪn 'ke ti-nɪ -lrɛɛ.

34Ɔ -nɪ'a -kaa -wlunamʊ, 'ɔ -namʊ -see lɛ'ɛ -lue komu 'mʊti'wɔn. -Lagɔ'ɔ "bhuo-o "zize 'nɛ ʊ "yrili 'le ʊn -see 'ɔ wlu'a 'zɔ 'mʊti'wɔn.

35-Gblee, Zezii -ke 'ɔ -namʊ -nɪ'e-e Zelikoogwlɔ linyninamʊ. Ʊn -nɪ munamʊ 'le ʊn 'ye 'bho -jolʊ wɔnli "lɔyi -lue -yɛ. 'Bho-o ɔ -de'e ti 'le ɔ-ɔ 'ybhaa'a zikamʊ mɔni.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

36Ɔ nʋ'a -kaa, ɔ 'wɔn-ɔ Zezii'a klinamʋ'a bhı'a -jiji 'bɔ 'le ɔ 'ye -kaa 'wa tɔlʋ tidede: Koo a -nyna'a 'le a 'ye -kaa 'mʋ-die'a?

37'Le nyʋ na: Nazalɛɛtıkɔyi Zezii -nı'e -laa -zi -nınamʋ.

38Ɔ 'wın 'ı 'bɔ ɔ, ɔ "wɔ-o'o 'le ɔ-ɔ nʋ'o: -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi Zezii'ɔ! -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi Zezii'ɔ! 'Bhlʋkpayowli Daviidı'a "nayu, 'ye 'an ngaze ɔɔ!

39-ln 'ye li-ɔ, nyʋ-ʋ -kɔ'ɔ 'wa -bonyunyu'a nya, ʋn-ʋ wlu 'nɔ-ɔ "lruli 'le ʋn-ʋ 'kaa 'nɔ 'mʋ, ʋn-ʋ nʋ'o: -Ɔɔ! 'Bhɔ zrɛ ke! Ɛ -nı'a -kaa 'mʋ a, ɔ 'kpa-a 'bho -lrɛɛ 'le ɔ 'ye "wɔ tenyı, 'le ɔ na: 'Bhlʋkpayowli Daviidı'a "nayu'ɔ! -Alele, 'ye 'an ngaze ɔɔ!

40Zezii nʋ'a -kaa, ɔ -nyna'a-a ti 'le ɔ na nyʋ -bodı: A mu 'ɔ dı, a 'ke ɔ 'ınmʋ -ya! 'Le ʋn 'ye 'bho mu, ʋn -ke ɔ 'ye yi. Ʊn nyni'a Zezii li a, 'le ɔ 'ye -kaa ɔ-bɔ nyukpasu 'mnɔ tidede:

41Leelɛ -ın 'ybha'a 'ın 'ke -ınmʋ -bodı nʋ'a? 'Le ɔ na: 'An -Kɔyi, 'ın 'ybha-o'o 'an "yri 'ke kati.

42'Le Zezii na: -A'a "yri kati! -ln 'de-e 'ınmʋ "gwli'a dı, -ın 'pʋn'o!

43-Gblee, 'bho -gbaa -lue 'mʋ, ɔ-ɔ 'ye-e ti 'le ɔ-ɔ na'a Zezii kli, ɔ-ɔ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynı "yi. Nyʋ-ʋ -nı'a 'bho 'ye'a 'na li a, ʋn 'kpa-a 'bho -lrɛɛ 'le ʋn-ʋ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynı "yi.

Luukı 19

1l zi'a -kaa a, Zezii 'nyni-e Zelikoogwlɔ 'mʋ 'le ɔ-ɔ cɛ 'ɛ 'mʋ.

2Ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ 'mʋ, 'bho-o nyɔ -lue -nı'o. 'Ɔ 'nynı 'mo-o Zasee. Lapoozamʋ'a -klagba mo'o 'le ɔ-ɔ 'ga'o.

3'lnnɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke Zezii li'ye 'le nyʋ'a -dadudu'a "klumʋ 'le ɔ 'ke ɔ yibo. Ɔ "kɔ-ɔ ti, 'le nyʋ 'mnʋ "si'e 'bho ʋn -die'e "yi'a dı, ɔ se 'bhɛɛ ɔ ke ɔ li'ye.

4Ɔ nʋ'a -kaa, -jolʋ -ke "yi Zezii 'ka -zi -nı a, ɔ ple-o'o, ɔ 'ye 'le nya cɛ, 'le, tu -lue-e -nı'a 'bho ʋn-ʋ 'la'a sikɔmɔɔ, ɔ 'ye ɛ ya 'ya 'le ɔ 'ke ɔ li'ye.

5Ɔ -nı Zezii'a yiyia wɔnfuonamʋ 'le tu ya, 'le Zezii'a "bhuo 'ye 'bho 'ɛ 'zɔ nyni, ɔ 'ye "yigba "yi"luo 'le ɔ na: Zasee, "depo "yi -ın 'ke ti"si! -Gblee, -a'a 'lıkpayi 'ın "du'o -zıan.

6Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, ɔ "depo'o-o "yi, ɔ 'ye 'dre 'le ɔ 'ye 'ɔ 'lıkpʋ kpʋn 'le 'bʋbʋa 'mʋ.

7Nyʋ-ʋ -nı'a 'bho 'ye'a -kaa li a, ʋn-ʋ "wʋnwan'o 'le ʋn-ʋ nʋ'o: "Wiii! "Nyinynikpli'a nʋyi -zɔ 'ɔ -jeyi 'le ɔ-ɔ mu'o 'ɔ "bhlibhlegbo!

8Ʊn nyni'a Zasee 'mnɔ'ɔ "bhlegbo a, ɔ nʋ'a -kaa, ɔ 'nyni-e Zezii li 'le ɔ na: 'An -Kɔyi, 'ın 'ke -ınmʋ dı gbı 'tmʋʋ mo'o. 'An -kɔkɔlı'a "die, 'ın-ı 'gblee 'nɛ-ɛ "pʋanlbhamʋ "yiti, 'le, mɔni 'ın 'lbha'a nyʋ "yrabha 'mʋ, 'ın 'ye'a a, 'ɛ 'digbi'a kpɛ nyiɛ 'ın 'ke ı ʋ -bodı 'kwla-za.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9'Le ɔ na: -ln 'kpʊn-o 'ɪnmɔ nyʊ'a 'pʊʊnyi'a 'lɪkpʊ 'le -ɪn 'ybha'o -ɪn 'ke -a'ba "na Ablaamʊ'a "yisrɛɛkpli nʊ'a dɪ, 'ɪn na, -zɪan -ɪn 'pʊn-o'o 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

10-Gblee, 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu 'yi-e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, 'le, nyʊ-ʊ 'mɛ'ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'ɪn 'ke ʊ 'la, ʊn 'ke 'ɪnmʊ gbo yi 'le ʊn 'ke 'pʊn 'bho 'ɔ "yigbeyi.

11l-bɪ wlu 'mnɪ, nyʊ-ʊ po 'ɪ -lokui'a dɪ, Zezii kɔ'ɔ 'ya "kpi "yi -lue. -Gblee, ɔ "kɔɔ'ɔ-ɔ Zelizalɛɛmʊ gbo'a dɪ, ʊn na 'kɪ -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ-ɔ 'mu-o nyninamʊ.

12-Ka ɔ 'lʊ 'ʊ "yi, 'kla-a 'ka-a: 'Bho-o nyɔ -lue -nɪ'o. 'Ɔ -glɪgbawɔnyi'a nyʊ 'nʊ-o nyʊklɪgbɪ. Zɔ -lue 'zɔ, ɔ 'mu-o 'bhlʊkpayowliklagba -lue gbo 'le gbotɛlɪkpa 'mʊ, 'bhlʊkpa -ke "kpi ɔ -sɔ'ɔ 'mʊ, ɔ 'ke ɔ 'ɛ -yowli 'mʊ nʊ 'le ɔ 'ke le yi, ɔ 'ke ɛ -kɔ.

13Ɔ 'ka mu a, ɔ 'la-a 'ɔ lbhʊnʊmʊ -bue 'tɪn, 'le ʊn 'ye yi, ɔ 'ye ʊ mɔni "yiti'gblee -lue -lue, 'le ɔ na: A "luo mɔni -nɪɪ 'mʊ, 'le, -bhladɪ 'ɪn -ka le-e yi, a 'ke ɪ lbhʊ ti -nʊ -nɪ.

14A -gblee, 'ɔ 'bhlʊkpa "kpi'a nyʊ 'nyɔ -ɔ 'mʊ. Ɔ mu'a a, ʊn 'lbho -ɔ nyʊ kli ʊn 'ke -kaa ɔ-bɔ 'bhlʊkpayowliklagba 'mnɔ 'tmʊʊ: Nyɔ -nɔɔ, -a -see 'wɔn ɔ 'ke -amʊ -kɔ.

15Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, ʊn 'nʊ -ɔ 'ɔ "bhlibhlʊkpa'a -yowli 'mʊ 'le ɔ 'ye le yi. Ɔ nyni'a a, 'ɔ lbhʊnʊmʊ ɔ "nyɪ'a mɔni, ɔ 'lʊ -ʊ'o, 'le, -ka ʊn -nʊ -nɪ'a 'ɔ mɔni lbhʊ ti, ʊn 'ke ɔ -kaa 'tmʊʊ.

16Ʊn yi'a a, 'wa -antanyɪnɔ na: 'An -Kɔyi, mɔni -ɪn "nyɪ'a 'ɪnmʊ a, ɛ 'kpa-a "kpi kpɛ -bue.

17'Le 'ɔ -klagba na: -A'a -sɛ! Lbhʊzeyi'a -zɛgɛnɔ, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili. 'Bho lɛtoope'a damʊ, -ɪn 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi. 'Ɛ dɪ 'ɪn "nyɪ'e -ɪnmʊ -gwlɛ -bue -ɪn 'ke ɪ -kɔ.

18Lbhʊnʊyi kɔ'ɔ "yi na: 'An -Kɔyi, mɔni -ɪn "nyɪ'a 'ɪnmʊ a, ɛ 'kpa-a "kpi kpɛ -muu.

19'Le ɔ na: -A'a -sɛ! Lɛ -ɪn nʊ'a a, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili. 'ln "nyɪ-e -mnɔɔɔ -gwlɛ -muu.

20-21'Le ʊ-bʊ lbhʊnʊmʊ'a tannɔ na: 'An -Kɔyi, 'ɪn yibo'o-o -a'a dɪ, -a 'nɛ-ɛ dɪ 'mʊti 'le -ɪn 'bhle'e satɛ. Mɔni -ɪn "nyɪ'a 'ɪnmʊ, -bho 'ɪn -nʊ nɛ lbhʊ ti, 'ɪn -see lɛ 'ye yi, 'ɛ -sɪanyɪ 'lbha'a 'ɪnmʊ. 'Ɛ "lru "yi 'ɪn 'fɪfɪan 'nɛ "yriɛfɔtɔ li, 'le 'ɪn 'ye ɛ tide. -A'a lɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'ka-a!

22'Le 'ɔ -klagba na: Nyanɪbhlelbhʊnʊyi, -a'a "bhuo'a wlu 'ɪn-ɪ 'ye 'mʊ"luo mʊ 'le 'ɪn 'ke -ɪnmʊ dɪ -kpʊn -nɪ. -Mnɔɔɔ na 'ɪn-ɪ 'nɛ-ɛ dɪ 'mʊti 'le 'ɪn 'bhle'e satɛ.

23Leedɪ, -budu -ke 'li nyʊ-ʊ de'a mɔni ti, -ɪn -see ɛ 'le kpa, 'le, -bho 'ɪn -ka le-e yi, ɛ 'ke "kpi'kpa'a?

24'Le ɔ na nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho -bodɪ: Ɔ -see 'tɔ -kaa nʊ'a dɪ, mɔni ɔ 'bhle'a, a -zɛ ɛ ɔ kwa 'mʊ, 'le, -yɔ -ke -nɛ 'kpa'a "kpi kpɛ -bue, a 'ke ɛ ɔ "nyɪ.

25'Le nyʊ 'mnʊ na: -A'ba -Kɔyi, -bue ɔ 'bhle'a see, ɪ -die'e-e "yi.

26'Le ɔ 'ye 'ɛ dɪ'a kpɛ de 'le ɔ na: 'ln-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, -yɔ 'bhle'a lɛ, -ɔ nʊ 'nɛ lbhʊ, ʊn-ʊ "nyɪ -ɔ -lrɛɛ. -Yɔ 'bhle'a lɛtoope, -ɔ de 'ɛ ti, ʊn-ʊ 'zɛ -ɛ ɔ kwa 'mʊ 'wee 'le ɔ-ɔ bɔ'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

27Nyʊ -yʊ 'ma-a 'an tʊ'a nyʊ, -ʊ -see'a 'wɔn 'ɪn 'ke ʊ -kɔ ɔ, a kpʊn ʊ, a -ke ʊn 'ke -laa 'an "yigbeyi yi 'le a 'ke ʊ 'lbha.

28Zezii po'a "yi 'mnɛ ɛ, ɔ -kɔ'ɔ-ɔ nyʊ'a nya 'le ɔ-ɔ mu'o Zelizalɛɛmʊ.

29-Gblee, -bho nyɔ -ka 'le-e mu, -gwlɛ 'sɔn -a zi'e li. Gwlɛ 'mnɪ, 'ya 'nynɪ 'mo-o Bɛtɪfazee -ke Bɛtanii. -Gɔgɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Oliviee'a -gɔgɔ, 'le 'ɛ "troli -bhoga, 'le-e ɪ-bɪ gwlɛ 'mnɪ -nɪ'o. -Da Zezii -ke 'ɔ -namʊ -nɪ'a 'le nyninamʊ 'le ɔ 'ye 'wa "klumʊ'a nyʊ 'sɔn 'tmʊʊ, 'le ɔ na:

30A mu 'bho -gwlɔ -nɪ'a 'bho -a'ba nya 'mʊ. -Bho a -ka 'bho-o pa, a-a 'ye 'bho-o -sokofalegbuda -lue -yɛ -mʊ. Ɛ -mɔ-ɛ'ɛ-ɛ ti, nyɔ -see ɛ -bhla "kpi 'kpa ke. -Bho a nyni ɛ li, a bɔti nɛ ti, a 'ke ɛ 'ɪnmʊ -ya.

31-Bho nyɔ dede amʊ ti 'le ɔ 'ke -kaa 'lɛ: Koo a 'ke ɛ -nyna -ɛ -ke dɪ a-a bɔti 'nɛ ti'a?, a na: -A'ba -Kɔyi Zezii 'ybhɛ ɛ'o.

32'Le ʊn 'ye 'mʊ-sɔ ʊn 'ye mu. -Ka ɔ 'lʊ 'ʊ "yi 'tɪn, 'ka-a ɪ zi'o.

33-Gblee, ʊn -nɪ'a -sokofalegbuda tibɔtinamʊ a, 'ɛ -yowli na: Leedɪ a-a bɔti'e -sokofalegbuda 'mnɛ ti'a?

34'Le ʊn na: -A'ba -Kɔyi Zezii 'ybhɛ ɛ'o.

35'Le ʊn 'ye ʊ "yiti"tayi 'le ʊn -ke ɛ 'ye mu. Ʊn -ke ɛ nyni'a Zezii'a "troli ti, ʊn 'sro-o 'bho 'ɛ "kpi 'wa "yrii ti, 'le ʊn 'ye ɔ -kpa, ɔ 'ke 'bho 'ɛ "kpi 'kpa. Ɔ 'kpɛ 'ɛ "kpi a, 'le ɔ 'ye -jeyi 'kpa.

36Ʊn -nɪ'a munamʊ, nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho nʊ'a -kaa, ʊn 'sro-o 'wa "yrii -jolʊkpa "yi ti 'ɔ "yibhɛɛɛ'ɛ kamʊ.

37-ln 'ye li-ɔ, ʊn -nɪ'a Oliviee'a -gɔgɔ 'drenamʊ 'le ʊn 'ke Zelizalɛɛmʊ linyni a, nyʊ 'mnʊ, -ʊ -ke Zezii -na'a, 'wa tɔlʊ-ʊ 'li-e 'bʊbʊa 'le ʊn 'ye 'bho 'kpa, wɔnkulɪ ʊn 'ye'a li'a dɪ, ʊn-ʊ "wɔ'o, ʊn-ʊ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi,

38ʊn-ʊ nʊ'o na: -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, 'ɪnnɔ -nɪ'e yinamʊ, ɔ 'ke nyʊ -kɔ, -Lagɔ -wʊnna nɔ "niti ɔ! -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li "nyɪ nyʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua 'le 'ɔ 'nynɪ 'ke "yi'bhɛ-ɛ ɔ!

39Faliziɛɛn'ɛ tɔlʊ -nɪ'a 'le ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ'a "klumʊ, ʊn 'wɔn'ɔ wlu 'mnɪ 'bɔ ɔ, ʊn na: -A'ba -Tɔyi, 'kaa -a'a -namʊ 'mʊ, ʊn 'ke zrɛ 'bhɔ!

40'Le ɔ na: 'ln-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, ʊn se 'bhɛɛ ʊn 'ke zrɛ 'bhɔ. 'Le, -bho ʊn 'bhɔ 'kɪ zrɛ, sɪkpɪ -nɪɪ'a "bhi-i 'ye-e 'kɪ "wɔ -mʊ.

41Zezii "kɔɔ'ɔ Zelizalɛɛmʊ gbo "tɪtɪ, ɔ 'ye 'ɛ li a, 'le ɔ-ɔ "vi'o 'bho'a nyʊ'a dɪ 'le ɔ-ɔ nʊ'o:

42-Zɪan'a "bhuo, lɛ-ɛ 'ka amʊ -pɔlʊ'a wɔnlipɪpɛɛ "nyɪ, a'ba -kɛɛ ɛ 'kɪ 'mʊti'wɔn 'ya! 'Traamʊ 'tɔ ɔ, a se 'bhɛɛ a 'ke ɪ 'mʊti'wɔn.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

43A -gblee, 'wɪ -lrɪɪ-ɪ 'ye-e -nyni -mʊ 'le a'ba tʊ'a nyʊ 'ke a'ba gwlɔ komi "yrili-po, ʊn 'ke ɛ "gbele 'li po 'wɪ'a -dadudu 'li, 'le ʊn 'ke amʊ kwa 'mʊ tikpʊn.

44Ʊn-ʊ 'ye-e amʊ 'lbha -mʊ 'le ʊn 'ke a'ba -bidi -ke a'ba gwlɔ'ɔ 'gbe wa, ʊn 'ke ɪ ti-za. 'Ya lɛ'ɛ -lue komu -see 'bho -sie yi, -ɛkedɪmaa, -nɔɔ -ke ti -Lagɔ yi'a amʊ "yriticrɛnamʊ, a -see ɛ "yiyibo.

45Zezii 'gwɛ-ɛ "vivia "yi 'le ɔ 'ye Zelizalɛɛmʊ'a gwlɔ 'mʊ pa 'le ɔ 'ye -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo mu. Ɔ -ka 'le-e nyni, nyʊ -nɪ'e-e 'le 'pɛlʊ -po -nɪnamʊ. Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'kpa-a 'bho, ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, ɔ-ɔ 'nu -ʊ ti,

46'le ɔ-ɔ nʊ 'ʊ -bodɪ, na: 'Le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, -kaa ɔ 'lɛ'ɛ -kaa: 'An -budu-u 'mo-o -yɛ -ke 'li nyʊ 'ka yi, ʊn 'ka 'ɪnmʊ wɔn gbo po. A-bʊ -yʊʊ, 'le-e a-a yi'o, a-a 'lbha nɪ'e nyʊ "yrabha 'mʊ, a-a "yri'e 'wa mɔni!

47-Gblee, ɔ nʊ'a -kaa, ɔ-ɔ 'tɔ-ɔ nyʊ -Lagɔwlu zɔ"o zɔ 'li 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo 'mnɔ. 'Le, -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ-e, 'ɔ gbayibomʊ -ke 'Zuifʊ'a nyʊklɪgbɪ, -ka ʊn 'ka -nyna, ʊn 'kɔ ɔ 'lbha, ɔ 'ke 'mɛ, ʊn-ʊ 'bɔ'ɔ 'na ti.

48-ln 'ye li-ɔ, 'ɔ wlu-u 'kpʊn-o nyʊ'a -dadudu'a -pɔlʊ ti, 'le 'wa -fanʊ 'lbhʊ ʊ'a dɪ, ʊn se -nynaka 'bhle.

Luukɪ 20

1-Gblee, zɔ -lue 'zɔ, Zezii -nɪ -kaa 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo nyʊ -Lagɔ'ɔ "dɪzɪgɪ -tɔnamʊ 'le -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ-e, 'ɔ gbayibomʊ -ke 'Zuifʊ'a -zigletumʊ -lrʊʊ-ʊ -nɪ'a 'bho 'ye ɔ linyni, ʊn 'ye ɔ -kaa tidede 'le ʊn na:

2Yɔɔ -ke "bhuo-o "nyɪ'e -ɪnmʊ "yiflɔɛ 'le -a sɪa nɪ'e -kaa nyʊ'a? Yɔɔ lbho'o -ɪnmʊ'a?

3'Le ɔ na: Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili! 'ln-ɪ dede-e amʊ dɪ -lue gbɛ ti. -Bho abʊ -zɛ ɛ 'zɔ ɔ, "lemnɪɪ, nyɔ-ɔ -ke 'nynɪ 'mʊ 'ɪn-ɪ nʊ nɪ'a -kaa a, 'mna-a "si -ɔ 'nynɪ.

4'ln na, 'Zaan Batiisɪ -nɔɔ 'le, yɔɔ -ke "bhuo-o lbho 'ɔ 'le ɔ-ɔ batizee'e nyʊ'a? -Lagɔe -ale nyunyu?

5-ln 'ye li-ɔ, Zezii'a wlu 'mnɛ crʊ -ʊ'o 'le ʊn-ʊ kabha'o, ʊn-ʊ nʊ'o: Koo -a 'ke 'lɛ 'ya-a? -Bho -a nʊ -Lagɔ lbho ɔ'o, ɔ-ɔ 'ye-e: "Lemnɪɪ 'an "kpidɪ ɔ -za'a 'mʊ, leedɪ a -see ɪ "gwlide 'ya? -nʊ -mʊ.

6-Bho -a nʊ nyunyu lbho 'ɔ ɔ, nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho, 'wa klɛ-ɛ 'ye-e -amʊ -digbi 'mʊ 'lbha -mʊ, -ɛkedɪmaa, ʊn 'de-e "gwli 'Zaan Batiisɪ-ɪ 'mo-o -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi -ziaka. 'Le koo -a 'ke -nyna'a?

7'Le ʊn 'ye ɔ 'tɔ -kaa "yi'lɛ: -Yɔ 'ma-a 'Zaan Batiisɪ, -ɔ lbho 'ɔ, -a se ɔ yibo.

8'Le ɔ na: Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili. -Bho ɛ -nɪ -kaa 'mʊ, -ɔ lbho'a 'ɪnmʊ, 'mna -see ɔ 'nynɪ "si yi!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9l zi'a -kaa a, Zezii 'kpa-a 'bho 'le ɔ 'ye nyʊ 'mnʊ gbo "bhiti -lrɛɛ 'le ɔ 'ye "yi -lue po. Ɛ-bɛ "yi 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'ka-a: Nyɔ -lue "du-o -kpaa. Tui-i tro'a "bhi ʊn-ʊ 'la'a lezɛɛn, 'le ɔ 'ye ɪ -lo, 'ɪnnɪ nyʊ-ʊ nʊ'o duvɛɛn 'mʊ. Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'sie -ɛ lbhʊnʊmʊ li, -bho ʊn -zɛ ɛ, 'le ɔ -ke ʊn 'ke 'gble, 'le ɔ 'ye 'mʊ-sɔ, ɔ 'ye nya 'laga 'mʊ mu, ɔ 'ke 'le -gwle.

10'Ya -zazanɔɔ nyni'a a, ɔ 'lbho-o 'le lbhʊnʊmʊ 'mnʊ gbo 'ɔ 'gbaplemʊ'a -lue, ʊn 'ke ɔ 'ɔ nɪ "nyɪ, ɔ 'ke ɪ 'le ɔ gbo kpa, 'le ɔ 'ye mu. Ɔ nyni'a a, ʊn 'kpʊn -ɔ kwa 'mʊ ti, ʊn 'ye ɔ "sɛɛn kplokplo. Ʊn -see ɔ lɛ "nyɪ, 'le ʊn 'ye ɔ tinu,

11'le -kpaayowli 'mnɔ 'ye 'le 'ɔ 'gbapleyi -lrɔɔ lbho. Ɔ nyni'a a, ʊn 'kpʊn -ɔ kwa 'mʊ ti, ʊn 'ye ɔ 'lbha -lrɛɛ, ʊn 'ye ɔ nyanɪ 'mʊ kla kplokplo 'le ʊn -see ɔ lɛ'ɛ -lue komu "nyɪ 'le ʊn 'ye ɔ tinu,

12'le ɔ 'ye 'ɔ 'gbaplemʊ'a tannɔ lbho. Ɔbɔ nyni'a a, ʊn 'kpʊn -ɔ kwa 'mʊ ti, ʊn 'ye ɔ 'lbha, nymɔ 'ye ɔ 'mʊ 'wlʊ 'le ʊn 'ye ɔ tinu -lrɛɛ.

13Ɔ-bɔ -kpaayowli 'mnɔ'ɔ 'gbaplemʊ'a klɛ -gwɛ'ɛ-ɛ "yiti 'le ɔ 'ye -tɔɔ ti-na: Koo 'ɪn 'ke -nyna'a? 'ln-ɪ yi-o'o, 'an "yu'a 'dɛ -lue -ke dɪ 'ɪn -kma'a a, 'ɪn 'ke ɔ ʊ gbo lbho. 'An "bhuo'a "yu ma'a dɪ, -bho ɔ mu a, ʊn-ʊ 'ye ɔ 'bho "du mʊ.

14'Ɛ kamʊ ɔ lbho ɔ'o 'le ɔ 'ye mu, ɔ 'ye nyni. Ʊn 'ye 'ɔ "yri a, dɪ 'wa "sɛ bhaga'a, 'ɪnnɪ 'ka-a: 'Le nya 'wla, -ɔ 'ye'a 'ɔ -tɪta'a -kpaa "kpi -zi mʊ, 'ɪnnɔ 'ka-a: 'Ɛ dɪ a-ba 'lbhɔ ɔ, ɔ 'ke 'mɛ, "lemnɪɪ, -kpaa 'mnɛ ɛ, -a-bʊ 'ye ɛ 'tɔ -kɔ mʊ.

15A -gblee, ɔ-bɔ "yu 'mnɔ, ʊn nʊ'a -kaa, ʊn 'kpʊn -ɔ kwa 'mʊ ti, ʊn -ke ɔ 'ye -kpaa 'mnɛ le po 'le ʊn 'ye ɔ 'lbha ɔ 'ye 'mɛ. 'Le Zezii 'ye -kaa nyʊ-ʊ po 'ɔ -lokui tidede, 'le ɔ na: -Bho -kpaayowli yi le 'le, koo ɔ 'ke nyʊ 'mnʊ -nyna'a?

16'ln-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, ɔ-ɔ 'ye-e -yi -mʊ, ɔ 'ke ʊ 'lbha, ʊn 'ke 'mɛ 'le ɔ 'ke 'ɔ -kpaa nyʊ -lrʊʊ lisie. A 'ye li-ɔ, ʊn 'wɔn'ɔ wlu -nɛɛ 'bɔ ɔ, ʊn na: -Woofo! -Kaabodɪ -see 'nɔɔ -yi yi "kɔmʊ-a"a!

17'Le ɔ 'ye ʊ ya-gbʊ 'le ɔ na: Wludie -gbɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, a -see ɛ zrɛ? -Ka ɛ 'lɛ'ɛ, 'kla-a 'ka-a: Sʊkpʊ -budupomʊ -ba'a, ʊn nʊ'a ɛ se "yrili-nmɔ, ʊn po'a ti, 'ɛ 'bɪ-ɪ 'ye-ɛ'o na 'ɪnnɛ -nmɔ'ɔ "yrili -ɛ -zi'e sɪkpɪ 'wee.

18'Le ɔ 'ye 'bho wlu -lrɛɛ kɔ, ɔ na: Nyɔ-ɔ 'ga'a 'bho ɛ-bɛ sʊkpʊ 'mnɛ "yriti, ɔ-ɔ 'jra-a li, 'le, -bho ɛbɛ 'ga nyɔ "kpiti, ɛ-ɛ wa 'nɔ-ɔ ti.

19-Gblee, -Lagɔ'ɔ gbayibomʊ -ke 'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ 'wɔn'ɔ "yi 'mnɛ 'bɔ ɔ, ʊn yibo'o-o na 'wa dɪ Zezii po ɛ'o. 'Ɛ "lru "yi ʊn-ʊ 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke ɔ 'kɪ kpʊn, 'bho -gbaa -lue 'mnɛ 'mʊ, 'le nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho'a -fanʊ-ʊ 'lbhʊ ʊ'o.

20Ʊn nʊ'a -kaa, ʊn 'kpa-a 'bho 'le ʊn-ʊ "du 'ɔ "yrili, 'le, nyʊ-ʊ 'kɔ ɔ gbɔ-za, ʊn 'ye ʊ lbho 'le ɔ gbo. Ʊn-ʊ 'srɛɛ-ɛ 'wa kpli "yi, 'le, -bho ʊn dede nɔ ti "yrabhaka, ʊn 'ke ɔ dɪ -kpʊn. Ʊn 'bɔ-ɔ ti, -bho ʊn 'ye 'ɔ -flɔna, 'le ʊn 'ke mu, ʊn 'ke ɔ 'bho'a 'bhlʊkpayowli wɔn 'mʊ ti"du.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21'Ɛ dı ʋn dede 'nɔ wlu -nɛɛ ti 'le ʋn na: -A'ba -Tɔyi, -a yibo'o-o -ka -a'a 'mʋzawlu -ke -a'a -tɔtɔlı 'srɛɛ'ɛ "yi. -Bho koo nyɔ "du nyɔklagba, -a'a ple 'ɔ "yri, 'le, -ka -Lagɔ nʋ'a nyɔ -na 'tın, 'ka-a -a tɔ'ɔ nyʋ.

22-Gblee, 'Wlomɛɛ'ɛ 'bhlʋkpayowliklagba na -a "pɛle lapoo. -A "pɛle nɛ-ee, -ale -a'ba "pɛle nɛ -le? Koo -a popo'o 'gwlʋti'a? 'Tmʋʋ -amʋ!

23-Gblee, Zezii nʋ'a -kaa, ɔ 'wɔn-ɔ 'wa "yrabhawlu 'mnɛ'ɛ 'zɔ 'mʋti 'le ɔ na:

24A -ya 'ınmʋ mɔniyʋɛ 'mʋ 'ın 'ke ɛ 'ye 'le 'ın 'ke 'bho wlu "du. Ʊn nʋ'a -kaa, ʋn -ke ɛ yi-o'o, 'le ɔ na: Nyunyɔlru -ke 'nynı-ı -nı'a -laa mɔniyʋɛ -nɛɛ "kpi 'le, yɔɔ -kɔ nı'a? 'Le ʋn na: 'Bhlʋkpayowliklagba mo'o.

25'Le ɔ na: Kın. -Bho ɛ "du 'bhlʋkpayowli'a 'bhoduɛɛ'ɛ dı, a "du ɔ 'bho 'le a 'ke lapoo "pɛle! -Bho ɛ "du -Lagɔ'ɔ 'bhoduɛɛ'ɛ dı, a "du ɔ 'bho 'le a 'ke 'ɔ 'gwlʋdı nʋ!

26-ln 'ye li-ɔ, wlu ɔ -za'a -laa 'mʋ 'bho nyʋ 'wee'a "yigbeyi, ʋn 'wın 'ı 'bɔ ɔ, wɔn 'mʋ -ʋ ti 'le ʋn 'ye zrɛ 'bhɔ blenyi! 'Ɔ wlu 'mnɛ, ʋn -see 'ɛ -flɔna 'ye.

27-Gblee, nyʋ'a 'plan -lrɛɛ-ɛ -nı'e 'bho; 'ınnʋ 'mo-o Sadizıɛɛn. Ʊn-ʋ 'tɔ-ɔ nyʋ na, -bho nyɔ 'mɛ ɛ, 'ɔ -sɔ glu. Zɔ -lue 'mnɛ 'zɔ, ʋ-bʋ nyʋ 'mnʋ, 'wa -lrʋʋ-ʋ -yɛ'ɛ Zezii 'le ʋn na:

28-A'ba -Tɔyi, gba -a'ba "na Moyiizı po'a see, 'ınnɛ 'ka-a: ɔ na: -Bho nyɔ 'bhle 'nynɔ 'le ɔ -ke ʋn -see "yu 'wlʋ, ɔ 'ke 'mɛ ɛ, 'le ɔ 'ke 'lotʋ'a "yunyukpasu 'bhle a, 'ınnɔ kpa'a 'ɔ -dıgbanynɔ 'le ɔ -ke ʋn 'ke 'ɔ 'lotʋ'a "yu 'mnɔ'ɔ 'nynı 'mʋ "yu 'wlʋ -nı.

29'Bho-o 'lotʋ'a "nynuu -mɛɛsɔn -nı'o. Zɔ -lue 'zɔ, 'wa "klumʋ'a -lue 'kpa-a 'nynɔ. Ɔ -ke ʋn -see "yu 'wlʋ, ɔ 'ye 'mɛ,

30'le 'ɔ 'lotʋ'a "yu -lrɔɔ 'ye 'ɔ -dıgbanynɔ kpa. Ɔbɔ -ke ʋn -see "yu 'wlʋ -lrɛɛ 'le ɔ 'ye 'mɛ -lrɛɛke,

31'le 'ɔ 'lotʋ'a "nynuu'a tannɔ 'ye ʋ kpa, ɔ -ke ʋn -see "yu 'wlʋ -lrɛɛ 'le ɔ 'ye 'mɛ. 'Ka 'mnɔ 'ka-a, -yʋ -sie'a 'bho, ʋn "luo'o -dıgbanynɔ 'mnʋ 'mʋ -lue -lue, ʋn -ke ʋn -see "yu 'wlʋ, ʋn 'ye 'mɛ.

32-Dıgbanynaakpʋ pa'a 'le, ʋn 'mɛ-o'o -lrɛɛ.

33'Ɛ dı, -bho -ın nʋ 'le 'wı -lrɛɛ 'li 'mɛmʋ-ʋ 'ye-e glu -sɔ -mʋ a, ʋ-bʋ 'lotʋ'a "nynuu -mɛɛsɔn 'mnʋ 'le, koo 'wa "kpidı 'ye 'mʋ-nı mʋ 'bho 'nynaakpʋ 'mnʋ'a damʋ'a? 'Wa 'wee kpʋ ʋ 'ko-o'o. -Bho ʋn -sɔ glu 'le, 'bho 'wa "klumʋ, yɔɔ -ke 'nynɔ, ʋn 'ke "du'a? 'Tmʋʋ -amʋ!

34'Le Zezii na: -Yɛ 'ma-a 'mɛmʋ'a glusɔɛ'ɛ dı, a -see 'ɛ -lue 'tın 'mʋti'wɔn. A-a "maa-a a'ba "bhi. 'Nɔɔ 'kmʋ -nɛɛ 'mʋ, 'nɔɔ nyukpasu -ke 'nynaakpʋ-ʋ kpʋkpa nı'o.

35-36Ʊ-bʋ nyukpasi -ke 'nynʋkpakpı 'mnʋ, -da 'mɛmʋ-ʋ 'ye'a glu -sɔ -nı mʋ, 'wa "klumʋ'a nyʋ -ke dı -Lagɔ-ɔ 'ye'a 'wɔɔn mʋ ʋn 'ke 'ɔ "troli -nı "kɔgwlɛka, ʋn -see 'mɛ yi "kɔmʋkɔmʋ'a dı, kpʋkpɛɛ -see 'wa "klumʋ -nı yi. -Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ -nı'a 'le

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

yaku 'li, -ka 'wa tinɪɛ -nɪ'a, 'ka-a nyʊ 'mnʊ'a tinɪɛ-ɛ 'ye -nɪ mʊ. Ʊn -sɔ'ɔ-ɔ glu 'le ʊn 'ye ti-nɪ -lrɛɛ "kɔgwlɛka'a dɪ, ʊn "du'o -Lagɔ'ɔ nyʊ. 'Ɛ kamʊ a-a "maa'a a'ba "bhi.

37-Bho a nʊ 'mɛmʊ -see glu -sɔ yi a, a-a "maa-a a'ba "bhi -lrɛɛ. Dɪ Moyiizɪ 'wɔn'ɔ 'bɔ, ɔ 'cnɪ'a 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, -da -Lagɔ -nɪ'a 'le -gamnɪgɪ 'mʊ, dɪ ɔ 'tmʊʊ 'nɔ, 'ya dɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -pɔlʊ "yiglu. -Ka 'mɛmʊ-ʊ 'ye'a glu -sɔ mʊ, 'le ʊn 'ke ti-nɪ -lrɛɛ, 'ɔ "bhuo 'tmʊʊ'o-o -kaa nyʊ gbaa! -Kaa -Lagɔ 'lɛ'ɛ -kaa: A'ba "naklɪgbɪ "we, Ablaamʊ-e, Izaakɪ -ke Zakɔɔpʊ, 'ɪnmɔ -Lagɔ, 'ɪnmɔ -ke ʊn bhla'a -ybhɛybhɛtite, 'ɪnmɔ 'ka-a!

38'Ka-a -Lagɔ 'tmʊʊ'o Moyiizɪ. l-bɪ wlu 'mnɪ, 'ya 'zɔ -tɛ'ɛ 'mʊ-ɛ: 'Le ɛ 'mʊ, Ablaamʊ-e, Izaakɪ -ke Zakɔɔpʊ "we 'mnʊ, ʊn 'mɛ-ɛ'o see. 'Le, -bho -Lagɔ nʊ, 'ɪnmɔ -ke ʊn bhla'a -ybhɛybhɛtite, ɛ-ɛ 'tɔ-ɔ na, ʊn -nɪ'e-e -bhla ti 'bho 'ɔ "yigbeyi. -Bho 'wla a, 'le ɔ 'ke ʊ glu -za. A -gblee, -kaabonyʊ -ke -Lagɔ -na'a, 'ka-a 'wa 'wee -nɪ'o 'bho 'ɔ "yigbeyi. Lɛ a'ba 'wɔn'ɔ 'mʊti, 'ɪnnɛ 'ka-a! 'Ɛ "lru "yi 'ɪn nʊ'o, na: A-a "maa-a a'ba "bhi.

39-40-Gblee, nyʊ 'wee 'bhɔ-ɔ zrɛ blenyi'a dɪ, -Lagɔ'ɔ gbayibomʊtɔlʊ -nɪ'a 'bho, ʊn nʊ'a -kaa, ʊn na Zezii -bodɪ: -A'ba -Tɔyi, -ka -zɛgɛka -ɪn "du'o 'wa wlu "kpi! -lɪn 'ye li-ɔ, -ɛ 'wlʊ'a 'bho zɔ 'mnɛ 'li, -alibi! nyʊ-ʊ 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke ɔ dɪ -kpʊn, 'wa nyɔ -see 'tɔ 'ybha ɔ 'ke ɔ dɪ -lrɪɪ tidede.

41l zi'a -kaa, 'le Zezii na ʊ -bodɪ: 'Mna-a dede-e amʊ ti -lrɛɛ, nyʊ na, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ 'ka yi, -a'ba "na Daviidɪ'a "nayu ɔ 'ke "du. Kɪn, 'ka-a mo'o. 'Le ɛ-bɛ wlu 'mnɛ, 'ɛ 'zɔ'ɔ 'nynɪ -mɛ'ɛ?

42A -gblee, 'le -Lagɔ'ɔ -Wɛɛlizabɔgʊ 'li, wlu ɔ-bɔ Daviidɪ 'mnɔ'ɔ "bhuo 'cnɪ'a 'le, 'ɪnnɛ 'ka-a: 'An -Kɔyi -Lagɔ 'tmʊʊ'o -kaa 'an -Kɔyi: -Zi -laa 'an "troli -ɪn 'ke ti-de,

43'le 'ɪn 'ke -a'a tʊ'a nyʊ wɔn-zi.

44-Bho Daviidɪ 'lɛ -kaa a, "lemnɪɪ -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, 'ɪnnɔ ɔ-ɔ "si'e 'nynɪ, ɔ-ɔ 'la'a 'ɔ -kɔyi. Ɔ-bɔ 'ma-a Daviidɪ'a "nayu, -bho Daviidɪ -kɔ ɔ 'ɔ -kɔyi-i 'la 'le, koo 'ɛ 'zɔ -nɪ'e 'mʊ'a?

45-Gblee, nyʊ 'wee po'a Zezii -lokui, 'bho 'wa "yigbeyi, ɔ na 'ɔ -namʊ -bodɪ:

46'Bho -Lagɔ'ɔ gbayibomʊ'a damʊ, a "du a'ba "bhi "yrili! -Bho ʊn -pa 'wa 'nynɪbhleviləbanɪ 'mʊ, -bho -die -gwɛ 'le, ʊn 'ybha-o'o nyʊ 'ke ʊ 'yra, ʊn 'ke ʊ 'bho "du 'le ʊn -ke ʊn 'ke 'yɪye. 'Le -Lagɔwlu'a licɪaanbidi 'li, ʊn 'ybha-o'o ʊn 'ke kpizɪgɪ "kpi -de 'le nyʊ 'ke ʊ 'yra -lrɛɛ. -Bho nyʊklɪgbɪ "du gɔ ɔ, 'le ʊn 'ke ʊ 'la a, ʊn 'ybha-o'o ʊn 'ke 'nynɪbhlekpi "kpi -de 'le nyʊ 'ke ʊ 'yra -lrɛɛ.

47-Bho ʊn -ka -Lagɔ wɔn gbo-o po, nyʊ 'ke ʊ 'bho "du'a dɪ, 'ka-a ʊn-ʊ 'bhle ɛ'o kplokplo. Ʊn-ʊ nʊ'a -bhla -kaa a, ʊn-ʊ 'lbha-a -dɪgbanynʊkpakpɪ "yrabha 'mʊ 'le ʊn-ʊ zʊ 'ʊ lɪ kwa 'mʊ. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, -Lagɔ-ɔ 'ye -ʊ -zigle -tu -mʊ tenyɪ.

Luukɪ 21

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1-lɩn 'ye li-ɔ, 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo, mɔnilipolɩ -nɩ'e 'le. Mɔni nyʊ-ʊ "nyɩ'a -Lagɔ ɔ, 'le-e ʊn-ʊ po ɩ'o. Zezii "luo'a "yigba "yi, ɔ-ɔ gbʊgbʊ-o ti, 'le, "wlilɩbhlemʊ po 'ɩ mɔni 'li, ɔ 'ye ʊ li'ye.

2"Pʊanlbhadɩgbanynaakpʊ -lue nʊ'a -kaa -lrɛɛ, ʊn 'po-o 'le mɔniyɔ 'sɔn 'le ɔ 'ye ʊ li'ye.

3'Bho 'mnɔ, 'bho-o ɔ -nʊ -nɩ'e 'tɔ na: A-a 'ye-e 'nynaakpʊ -nʊʊ li'a? Mɔniyɔ 'sɔn, 'ɩnnɩ ʊn po'o 'le mɔnilipolɛ 'li. -Ziadɩ 'ɩn-ɩ za'a amʊ -bodɩ 'mʊ, ʊ-bʊ -dɩgbanynaakpʊ -nʊʊ, 'bho 'mna-a'a damʊ, 'ɩnnʊ po'o 'le mɔni'a -dadudu, ʊn 'ye nyʊ 'wee -zi.

4-Ɛkedɩmaa, nyʊ -yʊ po'a 'le mɔni'a -dadudu, mɔni -ɩ se'a dɩ "kpi 'bhle, 'ɩnnɩ ʊn po'o 'le. -Yɛ 'ma-a ʊ-bʊ a, mɔni -gbɩ ʊn 'bhle'a ʊn 'ke 'ka li, 'ya klɛ ʊn po'o 'le.

5l zi'a -kaa, nyʊtɔlʊ-ʊ 'za-a -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a dɩ 'mʊ 'le ʊn-ʊ nʊ'o: -Wooo, leedɩ -bidi -nɩɩ'a poposɩkpɩmii -ke -bɛbɛlɩ nyʊ "nyɩ'a -Lagɔ, ɩ -nmɔ'ɔ -kaa "yrili'a! 'Le Zezii na:

6Kɩn, -bidi a-a 'ye'a li a, -nɔɔ -lue-e 'ye-e -nyni -mʊ, 'le nyʊ 'ke ɩ wa, ʊn 'ke ɩ ti-za. 'Ya lɛ -lue komu -see 'bho -sie yi.

7'Le ʊn na: -A'ba -Tɔyi, -bhlaaka 'ɛ -nɔɔ 'ke nyni'a? l-bɩ wlu 'mnɩ, -bho 'ya "yri'a 'bɩ -ka 'wlʊ, leelɛ -a 'ke ɩ 'mʊyibo -nɩ'a?

8'Le ɔ na: A "du a'ba "bhi "yrili, 'le nyʊ -kaa amʊ -tɔɔ "yrili"maa! A -gblee, nyʊ'a -dadudu-u 'ye-e -yi -mʊ 'le ʊn 'ke 'an 'nynɩ 'mʊ"luo, ʊn 'ke -kaa 'lɛ -lue -lue: 'lnmɔ -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, 'ɩnmɔ 'ka-a! Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ-ʊ 'ye-e -kaa 'lɛ -mʊ -lrɛɛ: 'Kmʊ'a "yitiinɔɔ nyni-o'o. -Bho ɛ -nɩ -kaa 'mʊ a, a'ba -ke 'wa -na -le!

9-Bho a 'wɔn 'le 'bhlɩkpɩ "kpi tʊ'a vɔvɔɔ -ke 'wa 'bhlɩkpɩyowli "we'a 'bhozɛɛ'ɛ dɩ 'bɔ ɔ, -sɩanyɩ'a 'lbha amʊ -le! l-bɩ dɩ 'mnɩ-ɩ 'ye-e -kaa -nʊ-ɛ -mʊ. Ɛ -se -bhla 'kmʊ'a "yitiinɔɔ -ko.

10'Le ɔ na -lrɛɛke: 'Bhlʊkpa -lrɛɛ'ɛ nyʊ -ke 'bhlʊkpa -lrɛɛ'ɛ nyʊ-ʊ 'ye-e tʊ -vɔ -mʊ, 'le 'bhɩɔ -lrɔɔ'ɔ nyʊ -ke 'bhɩɔ -lrɔɔ'ɔ nyʊ 'ke vɔ,

11'le 'bhlɩkpɩ'a -dadudu "kpi, 'bhlʊkpa-a 'ye-e -trɛ -mʊ tenyɩ 'le 'mʊ -ke 'walɩ'a -dadudu 'ke tiyi. Lɩ-ɩ 'bhle'a -sɩanyɩ 'mʊ, nyʊ-ʊ 'ye -ɩ li'ye -mʊ 'le yaku "yi.

12A 'ye li-ɔ, -bho ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ 'ke nyni a, nyʊ-ʊ 'ye-e amʊ -kpʊn -mʊ, ʊn-ʊ 'ye-e amʊ nyanɩ 'mʊ -kla -mʊ. Ʊn-ʊ 'ye-e amʊ nyʊ -lrʊʊ -jeyi "nyɩ -mʊ 'le ʊn 'ke amʊ -zigle -tu 'le -Lagɔwlu'a 'licɩaanbidi 'li, 'le ʊn 'ke amʊ -jie 'mʊ po. 'An nyʊ a "du'a "lru "yi, ʊn-ʊ 'ye amʊ 'bhɩɔ -ke 'bhlʊkpayowli "we'a wɔnyi -kpa mʊ 'le ʊn 'ke amʊ -zigle -tu.

13l-bɩ nyanɩ'a 'mʊklɛɛ 'mnɩ 'mʊ a-a 'ye -zi -nɩ mʊ 'le a 'ke 'an "dɩ -za.

14'Ɛ "lru "yi, a san "yi, 'le, dɩ a 'ka 'mʊ-za, 'ya nymɔ -kaa amʊ 'gwlʊ "si,

15-ɛkedɩmaa, dɩlikpʊnwlu a-a 'ye'a 'mʊ-za mʊ, 'ɩn "bhuo-o 'ye ɩ amʊ wɔn 'mʊ -po mʊ. -Bho ɛ -nɩ -kaa 'mʊ a, "lemnɩɩ a'ba "yidedemʊ'a wlu -see a'ba nɛ leyi 'la yi 'le ʊn 'ke ɛ wɔn 'mʊ-ʊ cɛ!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16A'ba 'lotʋ o, a'ba -tıta o, a'ba 'lotʋ'a "nynuu o, a'ba 'wlʋkamʋ o, a'ba bha'a "bhi o, ʋn-ʋ 'ye-e amʋ a'ba jɛkamʋ -jeyi "nyı -mʋ 'le ʋn 'ke a'ba tɔlʋ 'lbha ʋn 'ke 'mɛ.

17A-bʋ -yʋʋ, 'an 'nynı a 'bhle'e "kpi'a dı, nyʋ 'wee-e 'ye amʋ 'mʋ'nyɛ mʋ.

18Ɛ -nı'a -kaa 'mʋ a, lɛ'ɛ -lue komu -see a'ba -zuzu li-tri yi.

19Nyɔ -yɔ 'ye'a 'kpa "yi -ku mʋ, -ɔ 'ye'a 'ınmʋ "srii mʋ "kɔmʋkɔmʋ, 'ınnɔ 'ke 'pʋn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

20'Le Zezii 'ye 'bho wlu -lrɛɛ kɔ, 'le ɔ na: -Da a-a 'ye'a "sesisroja li'ye -nı mʋ, ʋn 'ke Zelizalɛɛmʋ "gbele "yrili-po, ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, -ka 'ɛ tizanɔɔ "kɔɔ'ɔ gbo, 'bho-o a 'ye ı yibo -nı mʋ.

21-Bho ɛ -nı -kaa 'mʋ a, nyʋ-ʋ 'ye'a Zideebhlʋkpa "kpi -nı mʋ, ʋn ple ʋn 'ke 'le trı "kpi "zizenamʋ mu! Nyʋ -yʋ 'ye'a Zelizalɛɛmʋ'a gwlɔ 'mʋ -nı mʋ, ʋn -sɔ nɛ 'mʋ, 'le nyʋ -yʋ 'ye'a -kpaa 'mʋ -nı mʋ, 'wa yi gwlɔ 'mnɛ 'mʋ le -le! Ʊn -cɛ -nı 'le ʋn 'ke ple -nalo!

22A -gblee, ı-bı 'wı 'mnı ti, 'bho-o -Lagɔ-ɔ 'ye Izrayɛɛlıkɔmʋ -zigle -tu -nı mʋ, 'le, dı -Lagɔwlu'a 'mʋtizamʋ 'cnı'a 'le 'ɔ "bɔgʋ 'li see, 'ya "yri'a 'bı 'ke 'wlʋ.

23-Yeee! Ngazedı! 'Ɛ -nɔɔ ti, 'nynʋkpakpı-ı 'ye'a -nıgblıı 'bhle mʋ -ke -yʋ 'ye'a 'nyanyayreetı "kpi'bhle mʋ, ʋn-ʋ 'ye-e 'kle 'ye -mʋ tenyı "sɛ! A 'ye li-ɔ, ɛ-bɛ 'bhlʋkpa 'mnɛ "kpi, 'kleyeɛɛklagba-a 'ye-e 'bho -yi -mʋ, 'le -Lagɔ 'ke 'ɔ wɔnkucɛ 'bho'a nyʋ "kpi -ya.

24Nyʋ-ʋ 'ye-e 'wa tɔlʋ -blajrɛɛ 'mʋ 'lbha -mʋ 'le -lrʋʋ-ʋ -sie'a 'bho, ʋn 'ke ʋ kpʋn 'le ʋn 'ke ʋ 'le 'bhlıkpı 'wee "kpi tibʋba. "Sesinyʋ se'a -Lagɔ yibo, ʋn-ʋ 'ye-e Zelizalɛɛmʋ kwa 'mʋ tipopo -mʋ 'le ʋn 'ke ɛ -kɔ, 'le, -nɔɔ -ke ti, ʋn 'ke 'wa "lrumʋkɔmʋ "kpi 'wlʋ, ɛ 'ke nyni.

25A -gblee, lı nyɔ -see'a -bhla 'ye ke, 'ınnı nyʋ-ʋ 'ye li'ye mʋ 'le 'yrʋ-e, 'cʋ -ke 'cʋdrı "yi. 'An leyiɛ'ɛ 'mʋyibolı mo'o. 'Nɔɔ 'zɔ, -sıanyı-ı 'ye-e 'bhlıkpı 'wee'a nyʋ 'lbha -mʋ 'le 'tɔnni'a popoa 'ke amʋ "lri -pa.

26A 'ye li-ɔ, lı 'wee -nı'a 'le yaku "yi, ı-ı 'ye-e gbugbluo -mʋ, 'ɛ "lru "yi, dı-ı 'ye'a 'nɔɔ 'bhlıkpı "kpi -zi mʋ, -bho nyʋ popo nı 'gwlʋti, 'le ʋn-ʋ 'ye glu -pa mʋ.

27-Bho lı'a klɛ 'mnı zi 'tɔ -kaa a, "lemnıı 'ınmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu-u 'ye-e 'le yaku'a -druku 'mʋ -yi -nı -mʋ. Wɔnkuɛklagba -Lagɔ "nyı'a 'ınmʋ, 'le ɛ 'mʋ, 'ın-ı 'ye le -yi -nı mʋ 'ın 'ke nyʋ -kɔ. -Ka 'yrʋ'a -vlavlı -nı'a, 'ka-a 'ın-ı 'ye -nı mʋ 'le nyʋ 'ke 'ınmʋ li'ye.

28-Bho ı-bı lı 'mnı "du-ɛ wɔn, a -ku -pɔlʋ ti a 'ke "yigba "yi"luo 'le a 'ke yaku "yi popo, -ɛkedımaa, a'ba zetienɔɔ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo.

29-Gblee, nyʋ 'ke Zezii'a -tɔtɔlı 'mʋti'wɔn'ɔ dı, ɔ po'o "yi -lue -nɛɛ 'le ɔ na: A -gbʋ figiee -ke tui'a -dadudu -lrıı ya:

30'Ya 'mʋyibolɛ ı-ı tɔ'ɔ amʋ, a 'wın ı 'mʋti -ka -zɛgɛka! l-bı tui 'mnı, -bho ı -ka tɔpɔ ɔ, "lemnıı 'ya -trotronɔɔ -nı'e-e nyninamʋ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

31-Ka -lue 'mnɔ, dı 'ın -za'a -laa 'mʊ, -bho 'ya "yri'a 'bı -ka 'wlʊ a, -ka -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ "kɔɔ'ɔ gbo, a yibo 'na.

32-Ziadı 'ın-ı za'a amʊ -bodı 'mʊ, nyʊ-ʊ -nı'a 'traamʊ ti, 'wa "klumʊ'a nyʊtɔlʊ -see 'mɛ yi 'le ı-bı 'mnı'a "yri'a 'bı 'ke 'wlʊ.

33'ln na, -bho koo 'bhlʊkpa -ke yaku -sɔ ti, 'an wɔn 'mʊ'a wlu 'mo-o -ziadı, ɛ -see 'plʊ 'kpa yi "kɔmʊkɔmʊ.

34A "du a'ba "bhi "yrili! Zɔ"o zɔ'ɔ gɔ -ke nmɛ'ɛ 'nanaa, a'ba -pɔlʊ'a -nı nı "yi -le! 'Kmʊ 'mʊ'a 'tʊnʊlı'a 'gwlʊtipopoɛ'ɛ "su a'ba -pɔlʊ "yi -le! -Bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, 'ınmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu-u 'ye-e amʊ 'zɔ'daa -mʊ, ɛ-bɛ zɔ 'mnɛ ti.

35A 'ye li-ɔ, -ka -zepıɛ-ɛ kpʊn'a nıkpı, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a ɛ-bɛ zɔ 'mnɛ 'ye 'bhlıkpı 'wee "kpi'a nyʊ -zı mʊ.

36'Ɛ dı, a yaa 'mʊti. A po -Lagɔ wɔn gbo -zɔɔ, 'le ɔ 'ke amʊ 'kpı 'mʊ po. "Lemnıı a-a 'ge-e 'ınmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu "yi, 'le, lı -nıı-ı 'ye'a -yi mʊ, a 'ke ı wɔn 'mʊ cɛ.

37-Gblee, -bho zɔzıbhla a, Zezii-i 'tɔ-ɔ nyʊ -Lagɔwlu 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo. Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, 'le Oliviee'a -gɔgɔ "kpi ɔ-ɔ mu'o 'mʊʊnamʊ "jiazɔ,

38'le, -bho -drumasrın, nyʊ'a -dadudu-u yi'e 'le ɛ-bɛ -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo 'mnɔ ʊn 'ke ɔ -lokuipo.

Luukı 22

1-Gblee, 'Zuifʊ "we'a zʊn 'li'a gɔklagba ʊn-ʊ 'la'a 'Paakı, 'ɛ 'wı -nı'e-e nyninamʊ. -Bho ɛ-bɛ gɔ 'mnɛ'ɛ 'wı nyni a, "flɔɔ se'a 'ɛ "buulɛ gbo'bhle, 'ınnɛ ʊn-ʊ li'o. 'Wa li "flɔɔ -lrɛɛ 'le 'wı -mɛɛsɔn-ɔ zi'o.

2-ln 'ye li-ɔ, -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklıgbı -ke 'ɔ gbayibomʊ-ʊ 'ple-e nyʊ-ʊ -nı'a 'bho'a -fanʊ'a dı, -ka ʊn 'ka -nyna, ʊn 'ka Zezii 'lbha, ɔ 'ke 'mɛ, ʊn-ʊ 'bɔ'ɔ 'na ti "kɔmɔkɔmʊ.

3Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, 'ɔ -namʊ -bue 'yɔ 'sɔn'ɔ "klumʊ'a nyɔ -lue, Zidaa ʊn-ʊ 'la'a Isikaliyoo -lrɛɛ, 'le "nyinynidı'a tiyayi Sataan'a -naagı 'ye ɔ "lru 'mʊ 'kpa.

4Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ɔ 'ye mu, ɔ 'ye -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklıgbı -ke 'Zuifʊ'a "sroja -yɛ, 'le, -ka ʊn 'ka -nyna ɔ 'ke ʊ Zezii -jeyi "nyı, ʊn 'ye 'na bhaga.

5'Ɛ 'bʊbʊa-a 'lbhʊ ʊ'o 'le ʊn 'ye ɔ -kaa 'tmʊʊ: -A 'wın -ı 'bɔ, -a 'ye-e -ınmʊ mɔni "nyı -mʊ.

6Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'wɔɔn'ɔ-ɔ 'wa wlu, 'le, -nɔɔzɛgɛ -ke ti, -bho ɔ "nyı ʊ ɔ -jeyi 'le nyʊ -lrʊʊ se 'ı yibo yi, ɔ-ɔ fuo 'nɛ wɔn.

7-Gblee, ɛ-bɛ 'Zuifʊ "we'a gɔklagba 'mnɛ'ɛ 'wı -ke 'li nyʊ-ʊ 'lbha'a 'bhlabhlıgbudı, 'le ʊn-ʊ li 'ı a, 'ınnɛ nyni'o,

8'le Zezii 'ye 'le 'ɔ nya 'Piɛlı -ke 'Zaan lbho 'le ɔ na: A mu 'bho Zelizalɛɛmʊ a 'ke 'Paakı'a lililɛ pi, 'le, -a'ba 'wee, -a 'ke ɛ li.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9'Le ʊn na: 'Ɛ doo -ɪn 'bɔ'ɔ ti -a 'ke ɛ -pi -nɪ'a?

10'Le ɔ na: Dɪ 'ɪn-ɪ 'ye'a amʊ -bodɪ 'mʊ-za mʊ, a po ɪ -lokui 'tɪn! -Bho a -ka 'bho gwlɔ 'mnɛ 'mʊ-ʊ nyni, a-a 'ye-e nyɔ -lue 'ye -mʊ, ɔ 'bhle-e "nitoko. A 'kpɔ ɔ 'bɪ, "jɪnɛ -ke "yi ɔ-ɔ 'ye'a -mu mʊ, a -ke ɔ -pa -nɪ 'bho 'le a 'ke -kaa 'ɛ -yowli 'tmʊʊ:

11-A'ba -Tɔyi Zezii na, ɔ 'ybha-o'o ɔ -ke 'ɔ -namʊ 'ke -laa 'Paakɪ'a lililɪ -li -nɪ. 'Ɛ dɪ ɔ nʊ'o: -Tɔ -amʊ -bududie -lue da -a -ke ʊn 'ke 'le 'ɛ 'limʊ -li -nɪ.

12-Bho a 'lɔ ɔ -kaa "yi a, ɔ-ɔ 'ye-e amʊ 'ɔ yayibudu'a "die -lue da -tɔ -mʊ. 'Ɛ 'limʊ nmaze-ɛ'o -nalo 'le "kpilinɪlɪ'a klɛ -nɪ'e 'le. -Bho a pi a, 'le-e -a 'ke -li -nɪ.

13'Le ʊn 'ye 'mʊ-sɔ, ʊn 'ye -jeyi 'kpa. Ʊn nyni'a 'le a, -ka Zezii 'tmʊʊ 'nʊ 'tɪn, 'ka-a ɪ zi'o 'le ʊn 'ye ɪ-bɪ lililɪ 'mnɪ pi.

14'Ya lilinɔɔ nyni'a a, Zezii -ke 'ɔ -namʊ 'ma-a 'ɔ -dalbhomʊ -lrɛɛ, ʊn 'kpɪ -ɪ "kpi 'le ʊn-ʊ li ɪ'o.

15'Le ɔ na ʊ -bodɪ: 'ln 'ybha-o'o 'an -pɔlʊ'a klɛ ti, 'ɪn -ke a 'ke gɔklagba -nɛɛ po-ɔ 'le 'ɪn 'ke 'kle 'ye.

16A -gblee, 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, -ɛ 'wlʊ'a -zɪan -laa, 'ɪn -see 'tɔ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ gɔ 'mnɛ "du yi. -Bho -Lagɔ -kɔ nyʊ, lɛ-ɛ 'ma-a 'Paakɪ, -da ʊn-ʊ 'ye'a 'ɛ "yri'a 'bɪ 'ye -nɪ mʊ, 'bho-o 'ɪn -ke a-a 'ye ɛ "du -nɪ mʊ.

17Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le ɔ 'ye duvɛɛn'ɛ "kɔpʊ -lue 'mʊ"luo, ɔ 'ye 'ɛ dɪ -Lagɔ 'sɛɛ po 'le ɔ 'ye ʊ ɛ -jeyi "nyɪ 'le ɔ na: Nmɔ-ɔ -nɪ'a 'le "kɔpʊ -nɛɛ'ɛ 'limʊ a, a 'nɛ ɛ "yi -lue -lue.

18A 'ye li-ɔ, 'ɪn-ɪ 'wɪ -ɪ amʊ "yiti, -ɛ 'wlʊ'a -laa -zɪan, 'ɪn -see 'tɔ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ duvɛɛn 'na yi. -Da -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ'ɔ "yri'a 'bɪ-ɪ 'ye'a 'wlʊ -nɪ mʊ, 'bho 'ɔ "troli a, 'bho-o 'ɪn -ke a-a 'ye duvɛɛn 'na -nɪ mʊ.

19-Gblee, ɔ nʊ'a -kaa -lrɛɛ ɛ, ɔ "luo'o-o "flɔɔ 'mʊ, ɔ 'ye 'ɛ dɪ -Lagɔ 'sɛɛ po, ɔ 'ye ɛ -jiɛ "yi ticɪcɛ -nɪ, ɔ 'ye ɛ 'ɔ -namʊ "nyɪ, 'le ɔ na ʊ -bodɪ: Ɛ-bɛ "flɔɔ -nɛɛ, 'ɪnmɔ 'ye'a a'ba dɪ 'mɛ mʊ a, 'ɪnmɔ mo'o, 'an ku mo'o. A nʊ 'ɛ lɛtu "kɔmʊkɔmʊ! 'lnnɛ 'ke amʊ 'an dɪ 'gwlʊtipopo.

20-Gblee, ʊn nʊ'a -kaa, ʊn 'gwɛ-ɛ lilia "yi, 'le ɔ 'ye "kɔpʊ -lrɛɛ 'mʊ"luo, ɔ 'ye ʊ ɛ -jeyi "nyɪ 'le ɔ na: Nmɔ-ɔ -nɪ'a ɛ-bɛ "kɔpʊ -nɛɛ'ɛ 'limʊ a, -ybhɛybhɛtitelre -Lagɔ -ke nyunyu bhla'a a, 'ɛ 'mʊyibolɛ mo'o. Ɛ-bɛ nmɔ 'mnɛ, 'an nymɔ mo'o. 'lnnɛ 'ye ti'wla mʊ a'ba -zɛgɛ'ɛ dɪ 'le a 'ke 'pʊn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

21A 'ye li-ɔ, a'ba "klumʊ'a nyɔ -lue, -ɔ -ke -a -nɪ'a -dalue -li -nɪnamʊ, 'ɪnnɔ 'ye 'ɪnmʊ 'an tʊ'a nyʊ -jeyi "nyɪ mʊ.

22Kɪn, -ziadɪ mo'o, 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu-u 'ye-e 'mɛ -mʊ. 'Ka-a -Lagɔ 'ybha'o 'an "kpidɪ 'ke 'mʊ-nɪ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyɔ-ɔ 'ye'a 'ɪnmʊ 'an tʊ'a nyʊ -jeyi "nyɪ mʊ, -yeee! Ngazedɪ! 'Ɔ 'kleyeɛɛ-ɛ 'ye-e wɔn -ku -mʊ tenyɪ "sɛ!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, ʋ-bʋ 'ɔ -dalbhomʋ 'mnʋ 'kpa-a 'bho 'le ʋn-ʋ dede'e -dede -kaa ti: Nyɔ yɔɔ -nɪ'e 'nɔɔ -a'ba "klumʋ, -ɔ 'ke -kaabodɪ -yɪɪ nʋ'a?

24l zi'a -kaa a, depoɛklagba -lue 'kpa-a 'bho Zezii'a -namʋ'a "klumʋ. Ʊn 'bɔ-ɔ ti, nyɔ-ɔ 'ma-a 'wa -klagba, ʋn 'ke ɔ yibo.

25'Le Zezii na: 'Bhlɪkpɪyowli "we 'bhle-e nyʋ 'wa wɔnzika 'le nyʋ-ʋ nʋ nɪ'e 'bho 'wa "kpi 'wa wɔnkuɛ, 'le ʋn 'ybha'o ʋ-bʋ nyʋ 'mnʋ 'ke ʋ dɪ'a "yrilinmɔmʋ 'la.

26A-bʋ -yʋʋ, 'le a'ba "klumʋ 'ɛ lɛtu'a -nʋ-ɛ -le! Nyɔ -yɔ 'bɔ'ɔ ti, ɔ 'ke 'le a'ba "klumʋ -klagba "du a, 'ɔ nyɔtu -nɪ "dana'a ka! Nyɔ -yɔ po'a amʋ -jolʋ gbo, 'le ɔ 'ke a'ba 'zɔ'ɔ lbhʋnʋyi'a ka -nɪ!

27A -gblee, nyɔ-ɔ de'a ti ɔ 'ke li-e, ɔ -ke nyɔ -yɔ kpɔ 'ɔ lililɛ wɔnyi-e, ʋn -nɪ 'sɔn'ɔ damʋ 'le, yɔɔ 'mo-o 'wa -klagba'a? -Yɔ de'a ti ɔ 'ke li, 'ɪnnɔ mo'o, 'kla -ko? A -gblee, 'nɔɔ a'ba "klumʋ ɛ -se -kaa -ko: 'ɪn kɔɔ'ɔ-ɔ a'ba lbhʋnʋyi.

28-29A 'ye li-ɔ, 'an -tɪta -Lagɔ "nyɪ-e 'ɪnmʋ wɔnkuɛ 'ɪn 'ke nyʋ -kɔ. A "srii'e 'ɪnmʋ-ɛ "kɔmʋkɔmʋ 'an 'kleyenɔɔ ti'a dɪ, 'ɪn-ɪ "nyɪ 'ɛ amʋ -jeyi -lrɛɛ.

30"Lemnɪɪ, -da 'ɪn-ɪ 'ye'a nyʋ -kɔ -nɪ mʋ a, 'ɪn -ke a-a 'ye-e -dalue -li -nɪ -mʋ. 'Bho 'mnɔ, 'bho-o a-a 'ye wɔn-ku -nɪ mʋ 'le a 'ke Izrayɛɛlɪ'a 'cɛ -bue 'yɔ 'sɔn -zigle -tu.

31Ɔ po'a wlu ti a, 'le ɔ 'ye Simɔɔ 'Piɛlɪ gbo "bhiti 'le ɔ na: Simɔɔ, po -lokui! -Lagɔ "nyɪ-e "nyinynidɪ'a tiyayi Sataan "yiflɔɛ, ɛ 'ke a-bʋ 'ma-a 'an -namʋ ti'dɪn.

32Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, 'ɪn bhade'e-e -a'a dɪ -Lagɔ li 'le -a'a 'an "gwlideɛ -kaa 'mʋ'fɪɪn. 'Le, -da -a 'ye'a -a'a "nyinynidɪ "yiyibo -nɪ mʋ 'le -ɪn 'ke 'ɪnmʋ gbo "bhiti a, nyʋ-ʋ 'ma-a 'an -nʋ -a'a ka a, de ʋ -pɔlʋ 'li ti!

33'Le ɔ na: 'An -Kɔyi, -ɪn na, leelɛ! -A'a 'lɛ 'na -le! -Bho ɛ "du -a'a -jiemʋponamʋ, 'le, "bhalrɛɛke, -bho ɛ "du -a'a 'mɛnamʋ, 'ɪn -ke -ɪn -nɪ 'sɔn, -a 'ke "sisri mo'o.

34'Le ɔ 'ye ɔ -kaa "yi'lɛ, na: 'ln-ɪ 'tmʋʋ'o -ɪnmʋ-ɛ, -zɪan'a "matʋ'a "bhuo, -bhladɪ -sʋʋn 'ke zro, -ɪnmɔ 'Piɛlɪ, kpɛ tan -a 'ye 'ɪnmʋ "yidepo -nɪ mʋ -antanyɪ 'le -ɪn 'ke -kaa 'lɛ: Zezii a-a "si'a 'nynɪ, 'ɪn se ɔ yibo.

35l zi'a -kaa a, 'le Zezii na 'ɔ -namʋ 'mnʋ -bodɪ: -Da a se'a mɔni-e, badu -ke -bhopɪmʋpalɪ 'bhle 'le 'ɪn 'ye'a amʋ lbho, a -bɔ lɛ 'mʋ 'nɪ? 'Le ʋn na: -Gba, a -see lɛ -lue 'tɪn'a "bhuo 'mʋ-bɔ!

36'Le ɔ na: 'Traamʋ 'tɔ ɔ, nyɔ -yɔ 'bhle'a mɔni, ɔ "luo nɛ 'mʋ! Nyɔ -yɔ 'bhle'a badu, 'ka-a 'ɔ dɪ -nɪ'e 'mʋ -lrɛɛ. 'Le nyɔ -yɔ se'a -bhlajrɛɛ 'bhle, ɔ -po 'ɔ -bana 'pɛlʋ 'le ɔ 'ke ɛ de!

37A -gblee, 'ɪn-ɪ 'tmʋʋ'o amʋ-ɛ, 'an "kpidɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li, -ɛ nʋ'a na: "Nyinynikpli'a nʋmʋ nyʋ -zrɛ 'nɔ "yi, ɛ-bɛ wlu 'mnɛ, 'ɛ "yri'a 'bɪ 'ke 'wlʋ mo'o. Kɪn, 'an "kpidɪ -Lagɔwlu'a 'mʋtizamʋ 'cnɪ'a a, 'ya "yri'a 'bɪ-ɪ 'ye-e 'wlʋ -mʋ.

38'Le ʋn na: -A'ba -Kɔyi, -bhlajrɪɪ 'sɔn 'ka-a! 'Le ɔ na: Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

39-Gblee, Zezii -ke 'ɔ -namʊ 'gwɛ-ɛ lilia "yi. Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ -ke ʊn -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ʊn 'mu-o Oliviee'a -gɔgɔ "kpi. 'Ka-a ɔ-ɔ nʊ'o "cɪcɪ.

40'Le ʊn 'ye 'le nyni. Ʊn nyni'a 'le a, 'le ɔ na ʊ -bodɪ: A bhade -Lagɔ li, 'le, -bho "nyinynidɪ'a tiyayi Sataan 'dɪn amʊ ti, a -kaa "nyinynidɪ nʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

41Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ -tɛ 'nʊ-ʊ gbo -sɛ, ɔ 'ye 'kolri glu po 'le ɔ-ɔ po'o -kaa -Lagɔ wɔn gbo:

42'An -tɪta -Lagɔ, -bho -ɪn 'wɔn, -tɛ 'ɪnmʊ 'kleyeɛɛ -nɛɛ gbo! -Yɛ 'ma-a -a'a 'gwlʊdɪ, 'ɪnnɛ 'ke -nʊ-ɛ, ɛ -se 'an nɛ -ko.

43[Ɔ -nɪ -kaa nʊnamʊ 'le -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi 'ye 'bho 'ɔ "troli ti"si, ɔ 'ke ɔ 'kpɪ 'mʊ po.

44-ɩn 'ye li-ɔ, 'ɔ -pɔlʊ nʊ'a -kaa, ɛ gbuta'o 'le ɔ-ɔ po'o -Lagɔ wɔn gbo tenyɪ, 'le, zu'a "bhuo-o "plu 'ɔ "lru, ɛ kɔɔ'ɔ nymɔpʊpalɪ.]

45Zezii nʊ'a -kaa, ɔ 'gwɛ-ɛ -Lagɔ'ɔ wɔngbopoɛ "yi, 'le ɔ 'ye 'mʊ-sɔ, ɔ 'ye 'ɔ -namʊ'a "troli le mu. Ɔ -ka mu a, 'gwlʊlinyniɛ'ɛ dɪ ʊn-ʊ 'mʊ'o 'le ɔ 'ye ʊ "nynɔɔ 'mʊ -za.

46'Le ɔ na: -lɪn! A-a 'mʊ-ae? A -sɔ 'mʊ a 'ke -Lagɔ wɔn gbo po, 'le, -bho Sataan 'dɪn amʊ ti, a -kaa "nyinynidɪ nʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

47Wlu "sri 'le Zezii'a wɔn 'mʊ 'le nyʊ'a 'plan 'ye ɔ -ke 'ɔ -namʊ 'zɔ'daa. 'Ɔ -namʊ 'mnʊ'a -lue, Zidaa, 'ɪnnɔ -yʊ 'ʊ -jeyi ʊn 'ke Zezii kpʊn. Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'nyni-e Zezii li ɔ 'ke ɔ -gble,

48'le ɔ 'ye ɔ -kaa "yi'lɛ, na: Zidaa, 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu, -ɪn 'ybha-o'o 'ɪn -ke -ɪn 'ke gbɪgble 'le -ɪn 'ke 'ɪnmʊ 'an tʊ'a nyʊ "yi-tɔ 'le ʊn 'ke 'ɪnmʊ kpʊn'a?

49-Gblee, lɛ-ɛ 'ka zi, Zezii'a -namʊ 'mnʊ 'ye-e 'na li 'le ʊn na ɔ -bodɪ: -A'ba -Kɔyi, -a -ke nyʊ -nʊʊ vɔ'ɔ?

50Tidedewlu 'mnɛ "sri 'le 'wa wɔn 'mʊ 'le 'wa -lue 'ye -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba'a lbhʊnʊyi -linaloku "lru cɛ.

51'Le Zezii na: A'ba nʊ -kaa -le! A "tayi nʊ "yiti! A 'ye li-ɔ, ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'tʊ-o ɔ-bɔ nyukpasu 'mnɔ'ɔ -loku li, 'le, 'bho -gbaa -lue 'mʊ, 'ɛ "jie 'ye -gwɛ.

52'Le ɔ na 'Zuifʊ'a "srojaklɪgbɪ-e, -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ -ke 'Zuifʊ'a -zigletumʊ -lrʊʊ -bodɪ: -Blajrɪ -ke gbatui a 'bhle'o, a-a yi'e 'ɪnmʊ kpʊnnamʊ -ka nyɔ-ɔ yi'a ka 'gbokobhleyi kpʊnnamʊ'a!

53'Le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo 'ɪn -gwle'e-e 'le a'ba "klumʊ nyʊ -tɔnamʊ, leedɪ a -see 'le 'ɪnmʊ -kpʊn -nɪ'a? A -gblee, ɛ 'ka -kaa 'mʊ-nɪ a, ɛ -se "sɛ -ko. 'Traamʊ'a -nɔɔ -yɛɛ, ɛ-ɛ 'mo-o a -ke Sataan'a -nɛ. -Lagɔ "tayi'e amʊ "yiti a 'ke a'ba "nyinynikpli nʊ.

54Zezii 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le nyʊ 'mnʊ 'ye ɔ kpʊn, 'le ʊn 'ye ɔ 'le -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba'a "bhlegbo kpa. Ʊn -nɪ 'le munamʊ 'le 'Piɛlɪ na 'nʊ 'bɪ -wɔɔ!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

55-Gblee, 'bho "bhlegbo 'mnɔ, nyʋ 'cɛ-ɛ 'bho'a "jɩnɛ "yi nɛ "yi; 'le ʋn de'e 'bho 'ɛ wɔnli ti, ʋn-ʋ 'wʋta'o. 'Piɛlɩ -mnɔɔ nʋ'a -kaa, ɔ 'pa-a 'bho 'wa gwia 'mʋ, ɔ 'ye ti-de 'le ɔ-ɔ 'wʋta'o -lrɛɛ.

56Ɔ -nɩ 'bho, 'le lbhʋnʋnynaakpʋ -lue 'ye ɔ li'ye, ʋn 'ye ɔ 'yra kplokplo 'le ʋn na: Ɔ-bɔ nyɔ -nɔɔ, Zezii'a -nayi mo'o.

57'Le ɔ na: -Gbaa! 'ln se ɔ yibo.

58Ʋn -de'a 'bho ti -daan a, nyʋ-ʋ -nɩ'a 'bho'a -lue nʋ'a -kaa, ɔ 'ye -ɔ li, 'le ɔ na: -lnmɔ -nɔɔ, Zezii'a -namʋ'a -lue -ɩn "du'o! Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le ɔ na: -Gbaa, 'an 'lotʋ'a "yu, 'ɩn -ko.

59Ʋn -fɔ'ɔ -toope -lrɛɛ, 'le nyɔ -lrɔɔ na: -Ziadɩ mo'o, ɔ-bɔ nyɔ -nɔɔ, Zezii'a -nayi ɔ "du'o. A 'ye li-ɔ, ɔ-ɔ 'mo-o Galileekɔyi -lrɛɛ.

60'Le ɔ na: -Gba! 'An 'lotʋ'a "yu, 'ɩn se ɔ yibo. Dɩ a-a za'a -laa 'mʋ'a "bhuo, 'ɩn se 'ɛ -lue komu yibo. 'Bho -gbaa -lue 'mʋ, ɔ -nɩ -wlunamʋ 'le -sʋʋn 'ye zro.

61-Gblee, -a'ba -Kɔyi Zezii nʋ'a -kaa, ɔ 'ka-a -bluu 'le ɔ 'ye ɔ 'yra. -Yrɔzaa! 'le 'Piɛlɩ 'ye 'gwlʋtipopo, 'le ɔ na: "Wii! Wlu Zezii -za 'ka 'mʋ, ɔ 'ye'a na: -Bhladɩ -sʋʋn -ka zro, kpɛ tan -a 'ye 'ɩnmʋ "yidepo -nɩ mʋ -antanyɩ 'le -ɩn 'ke -kaa 'lɛ: Zezii a-a "si'a 'nynɩ, 'ɩn se ɔ yibo, wlu 'mnɛ'ɛ "yri'a 'bɩ-ɩ 'wlʋ'o -laa'a!

62Ɔ popo'o-o wlu 'mnɛ 'gwlʋti, 'le ɔ 'ye 'da, ɔ 'ye "vi ngazeka.

63Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, nyʋ-ʋ "du'a Zezii "yrili, ʋn-ʋ "sɛɛn nɔ-ɔ'o 'le ʋn-ʋ 'cɩsɛ nɔ'o.

64Ʋn 'sɔn -ɔ "yigbeyi, 'le ʋn-ʋ po 'ɔ da, ʋn-ʋ nʋ'o: Nyɔ-ɔ -po'a -a'a da a, "si ɔ 'nynɩ!

65Ʋn -nɩ'a -kaa nʋnamʋ -bhla a, ʋn-ʋ 'zɔ -ɔ wluklɩgbɩ -bodɩ 'mʋ.

66Zɔ zɩ'a a, -Lagɔ'ɔ 'sragazamʋklɩgbɩ-e, 'ɔ gbayibomʋ -ke 'Zuifʋ'a -zigletumʋ -lrʋʋ, ʋn 'gbʋʋ'o-o "lru. Ʋn nʋ'a -kaa, ʋn 'tmʋʋ'o-o nyʋ-ʋ -nɩ'a 'bho 'le ʋn na: A -ke Zezii yi -laa -a'ba wɔnyi!

67Ʋn -ke ɔ yi'a a, 'le ʋn 'ye ɔ -kaa tidede: -lnmɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ'a? 'Tmʋʋ -amʋ! 'Le ɔ na: -Bho 'ɩn -zɩ ɩ amʋ -bodɩ 'mʋ, a -see 'an wlu -ziadɩ 'la yi.

68'Le, -bho 'ɩn dede amʋ ti a, a -see 'ɩnmʋ "da-po yi.

69'Traamʋ 'tɔ ɔ, 'ɩnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu-u 'ye-e 'bho Wɔnkulagɔ'ɔ "troli ti-de -mʋ 'le 'ɩn -ke ɔ 'ke lɩ'a klɛ -kɔ.

70Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le ʋn na: -Lagɔ'ɔ "yu -ɩn "du'o 'tɔ -kɛ? 'Le ɔ na: Kɩn, 'ɩnnɔ 'ɩn "du'o.

71Ʋn nʋ'a -kaa, ʋn 'kpa-a 'bho 'le ʋn-ʋ nʋ'o: Wlu -ɛ 'kɔ ɔ kpʋn, -a'ba 'bɛ ɛ 'tɔ ti -le! -A'ba "bhi 'wɔn-ɔ 'ɔ wlu 'bɔ!

Luukɩ 23

1l zi'a -kaa a, nyʋ 'wee -sɔ'ɔ 'mʋ-ɛ -nyaku! 'le ʋn 'ye Zezii kpʋn, 'Wlomɛɛyi -lue, -ɔ -kɔ'ɔ 'wa 'bhlʋkpa ʋn-ʋ 'la-a Pilaatɩ, ʋn 'ye ɔ 'ɔ wɔnyi kpa.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2'Bho 'mnɔ, 'bho-o ʋn-ʋ kpa nɪ 'nɔ dɪ "yi 'le ʋn-ʋ nʋ'o: Ɔ-bɔ nyɔ -nɔɔ, kpli ɔ -nɪ'a -a'ba 'lotʋ'a "nynuu -lrʋʋ -tɔnamʋ, ɪ se "yrili-nmɔ. -Ka ɔ-ɔ 'tmʋʋ nʋ'a a, 'kla-a 'ka-a: Ɔ na 'wa "pɛle lapoo, 'wa "nyɪ -a'ba 'bhlʋkpayowliklagba -le! Ɔ na ɔ-bɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ -lrɛɛ, 'ɪnnɛ 'mo-o 'bhlʋkpayowli.

3Ʊn gwɛ'ɛ -wluwlua "yi a, 'le Pilaatɪ 'mnɔ 'ye ɔ -kaa tidede: -lnmɔ 'mo-o 'Zuifʋ'a 'bhlʋkpayowli'a? 'Le ɔ na: -Ka -ɪn 'lɛ'ɛ -laa 'tɪn, 'ka-a ɪ -nɪ'e 'mʋ.

4Ɔ 'wɔn'ɔ Zezii'a wlu 'mnɛ 'bɔ ɔ, 'le ɔ na -Lagɔ'ɔ 'sragazamʋklɪgbɪ -ke nyʋ-ʋ -nɪ'a 'bho -bodɪ: "Nyinynilɛ -ke "lru "yi 'ɪn 'kɔ ɔ wlu "kpiticɛ 'le a 'kɔ ɔ 'lbha, ɔ 'ke 'mɛ ɛ, 'ɪn -see ɛ 'ye.

5Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, ʋn-ʋ 'ku-o 'bho wɔn ti 'le ʋn-ʋ nʋ'o: Lɪ ɔ-ɔ tɔ'ɔ nyʋ 'nɔɔ 'Zuifʋ'a 'bhlʋkpa'a klɛ "kpi, 'ya "lru "yi ʋn-ʋ 'kpɪkpɪa'o. 'Le Galileebhlʋkpa "kpi, 'le-e ɔ 'nyaa'o 'le ɔ 'ye 'nɔɔ nyni 'traamʋ.

6-Gblee, Pilaatɪ 'wɔn'ɔ 'wa wlu 'mnɛ 'bɔ, 'le ɔ 'ye ʋ tidede: Nyɔ -nɔɔ, Galileekɔyi ɔ "du'a?

7'Le ʋn na: Kɪn, 'bhlʋkpa Elɔɔdɪ -kɔ'ɔ, 'le'a "yiyi mo'o. l-bɪ 'wɪ 'mnɪ ti, Elɔɔdɪ'a "bhuo -nɪ'e-e Zelizalɛɛmʋ: 'ɛ dɪ Pilaatɪ 'tmʋʋ'o 'ɔ "sroja, ʋn 'ye Zezii 'mʋ"luo 'le ʋn 'ye ɔ 'le 'ɔ wɔnyi kpa.

8Ʊn -ke ɔ mu 'ɔ gbo a, 'ɔ 'gwlʋ 'wɔn-o'o ɔ 'ke Zezii li'ye, -ɛkedɪmaa, ɔ-ɔ 'wɔn-ɔ 'ɔ 'nynɪ 'bɔ, 'le ɔ 'ybha'o see ɔ 'ke ɔ yibo. Ɔ-ɔ popo-o 'gwlʋti na ɔ-ɔ 'ye 'kɪ-ɪ wɔnkulɛ -lue -nʋ -mʋ.

9Ɔ nʋ'a -kaa, ɔ dede 'nɔ-ɔ dɪ'a -dadudu ti 'le ɔ -see ɔ "dapo.

10Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, -Lagɔ'ɔ 'sragazamʋklɪgbɪ -ke 'ɔ gbayibomʋ -nɪ'e 'bho-ɛ. 'lnnʋ "duu 'nɔ dɪ "kpi tenyɪ.

11-ln 'ye li-ɔ, Elɔɔdɪ -ke "sroja nʋ'a -kaa, ʋn 'kpʋn-o Zezii 'mʋnyɛka 'le ʋn-ʋ 'cɪsɛ nɔ'o. Ʊn nʋ'a -kaa -lrɛɛ, ʋn -pa 'nɔ-ɔ "yrilinmɔbanɪ 'mʋ 'le ʋn 'ye ɔ Pilaatɪ wɔnyi le kpa.

12-Gblee, Pilaatɪ -ke Elɔɔdɪ -nɪ 'sɔn 'nyɪnyɛ 'ko 'mʋ-ɛ. Ɛ-bɛ zɔ 'mnɛ ti, 'bho-o ʋn -ybhɛ -nɪ'o.

13l zi'a -kaa a, Pilaatɪ 'la-a -Lagɔ'ɔ 'sragazamʋklɪgbɪ-e, 'Zuifʋ'a -klɪgbɪ -ke 'Zuifʋ'a -lrʋʋ,

14'le ɔ na ʋ -bodɪ: A -ke nyɔ -nɔɔ yi'a 'ɪnmʋ gbo, a na, kpli ɔ -nɪ'a a'ba 'lotʋ'a "nynuu -lrʋʋ -tɔnamʋ, ɪ se "yrili-nmɔ. A 'ye li-ɔ, 'bho a'ba "bhi'a "yigbeyi 'ɪn dede -nɪ 'nɔ ti. "Nyinynilɛ, -ɛ -ke dɪ a-a kpɔ 'ɔ "yi a, 'ɪn -see ɛ 'ye.

15"Nyinynilɛ ɔ nʋ'a a, Elɔɔdɪ -mnɔɔ'ɔ "bhuo -see ɛ 'ye. 'Ɛ "lru "yi ɔ -yɔ 'ɔ 'nɔɔ -amʋ gbo -lrɛɛ. A -gblee, ɔ-bɔ nyɔ -nɔɔ, "nyinynilɛ, -ɛ -ke dɪ ɔ 'ka 'mɛ ɛ, ɔ -see 'ɛ -lue komu nʋ.

16'ln-ɪ yi-o'o 'ɪn 'ke ɔ nyʋ -jeyi "nyɪ, ʋn 'ke ɔ "sɛɛn 'le 'ɪn 'ke ɔ "yiti"tayi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

[17-ln 'ye li-ɔ, 'le zʋɪn'a klɛ 'li, -bho 'Zuifʋ'a 'Paakɪgɔklagba nyni a, Pilaatɪ-ɪ "sii-e -jiekɔyi -lue ti. Nyɔ -yɔ ʋn 'ybha'a, 'ɪnnɔ ɔ-ɔ "sii'e ti.]

18'Ɛ kamʋ, nyʋ-ʋ -nɪ'a 'bho, ʋn 'kpa'a 'bho, ʋn-ʋ "wɔ'o 'le ʋn-ʋ nʋ'o: -A'a "sii Zezii -nɔɔ ti -le! Balabaasɪ -ɪn 'ke ti"sii.

19-Gblee, 'bho gwlɔ 'mnɛ 'mʋ, ɔ-bɔ Balabaasɪ 'kpa-a 'bhlʋkpa'a -kɔyi'a nyʋ tʋ gbo. Ɔ 'lbha-a 'wa -lue ɔ 'ye 'mɛ. 'Ɛ dɪ ʋn po 'ɔ -jie 'mʋ.

20-ln 'ye li-ɔ, Pilaatɪ 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke Zezii ti"sii. 'Ɛ dɪ, nyʋ-ʋ -nɪ'a 'bho, ɔ 'wɔn'ɔ 'wa wlu 'mnɛ 'bɔ ɔ, ɔ "luo'o wlu 'mʋ -lrɛɛ 'le ɔ 'ye ʋ 'tmʋʋ.

21Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, ʋn-ʋ 'kpa-a 'bho ʋn-ʋ "wɔ nɪ'e -dalue 'le ʋn-ʋ nʋ'o: Ɔ -kɔ-ɛ 'bho nyʋyrilbhaatu "yri ɔ 'ke 'mɛ ɔ, -ɔ -ke -mɛ-ɔ, ɔ 'ke 'mɛ ɔ!

22Ɔ nʋ'a -kaa, ɔ "luo'o wlu'a kpɛ tannɛ 'mʋ-ɛ 'le ɔ na: "Nyinynidɪ'a 'cɛ yɛɛ -ke "bhuo ɔ nʋ'a? "Nyinynilɛ, -ɛ -ke dɪ nyʋ 'kɔ ɔ 'lbha, ɔ 'ka 'mɛ ɛ, 'ɪn -see ɛ 'ye. 'ln-ɪ yi-o'o 'ɪn 'ke ɔ nyʋ -jeyi "nyɪ ʋn 'ke ɔ "sɛɛn 'le 'ɪn 'ke ɔ "yiti"tayi.

23-24Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, ʋn 'kpa-a 'bho -lrɛɛ 'le ʋn 'ye -dalue "wɔ -nɪ tenyɪ 'le ʋn-ʋ nʋ'o: Ɔ -kɔ-ɛ 'bho tu "yri ɔ 'ke 'mɛ ɔ, -ɔ -ke -mɛ-ɔ, ɔ 'ke 'mɛ ɔ! 'Le 'wa wlu 'mnɛ'ɛ dɪ, ɔ 'wɔn'o, Zezii ʋn "srii'a, ɔ 'ke ʋ ɔ -jeyi "nyɪ.

25'lnnɛ 'bhle'e 'nyni'a dɪ, Balabaasɪ -yɔ kpa 'ka nyʋ tʋ gbo 'le -ɔ "si'a 'bho -ɔ 'lbha'a "ku a, 'le 'ya dɪ ʋn 'ye 'ɔ -jie 'mʋ po a, 'ɪnnɔ ʋn 'bɔ'ɔ ti, 'le ɔ 'ye ɔ ti"sii. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, ɔ "nyɪ -ʋ Zezii -mnɔɔ -jeyi, lɛ ʋn 'ybha'a, ʋn 'ke ɔ "lrulinʋ.

26Pilaatɪ "nyɪ 'ʋ Zezii -jeyi a, ʋn -ke ɔ -sɔ'ɔ 'mʋ-ɛ 'le ʋn -ke ɔ-ɔ mu'o ʋn 'ke ɔ tu "yri kɔ. Ʊn -ke ɔ -nɪ munamʋ 'le ʋn -ke nyɔ -lue 'ye 'gbʋʋ. Ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ -sɔ'ɔ-ɔ -kpaa 'mʋ; 'ɔ 'nynɪ 'mo-o Simɔɔ. -Gwlɔ -lue ʋn-ʋ 'la'a Silɛɛnɪ, 'le'a "yiyi mo'o. Ɔ-bɔ nyukpasu 'mnɔ, 'ɪnnɔ "sroja kpʋn'o -glaka, ɔ 'ke Zezii'a "yrilbhaatu 'mʋ"luo, ɔ 'ke ɛ 'bhle 'le 'ɔ lemʋ.

27Nyʋ'a -dadudu -ke ɔ -na'o. 'Le 'wa "klumʋ, 'nynʋkpakpɪ'a -dadudu-u -nɪ'e 'le, 'ɪnnʋ "vi'o 'ɔ dɪ tenyɪ.

28-Gblee, ɔ nʋ'a -kaa, ɔ "bhiti'e-e 'le ʋ gbo 'le ɔ na: Zelizalɛɛmʋnynʋkpakpɪ-a, a'ba "vi 'an dɪ -le! A "vi a'ba "bhi -ke a'ba "yreetɪ'a dɪ!

29A 'ye li-ɔ, -nɔɔ -lue -nɪ'e-e nyninamʋ, 'bho-o nyʋ 'ye -nʋ mʋ, na, "kukunynʋkpakpɪ-e, 'nynʋkpakpɪ-ɪ -see'a "yu 'wlʋ -ke -yʋ se'a "yu "kpi'bhle, ʋn 'wa-a ti.

30'Bho ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, 'bho-o nyʋ-ʋ 'ye ti'bɔ -nɪ mʋ trɪ 'ke ʋ "kpi ti'ga, ʋn 'ke 'mɛ 'le -gɔgɔ 'ke -wɛ, ɛ 'ke ʋ "yi-ka.

31A -gblee, 'ɪnmɔ kɔɔ'ɔ tuyalɪ -ɔ se'a "nyinynidɪ nʋ, -bho ʋn -ka -kaa 'ɪnmʋ nyanɪ 'mʋ-ʋ kla, 'le, a-bee-e kɔɔ'ɔ lolotu -ʋ nʋ'a "nyinynidɪ, koo a'ba nɛ 'ke 'mʋ-nɪ'a?

32-ln 'ye li-ɔ, ʋn -ke ɔ -nɪ'a munamʋ, "sroja 'gbaa 'nɔ-ɔ 'gbokobhlemʋ 'sɔn, ʋn 'ke ʋ 'bho tu "yri kɔ -lrɛɛ, ʋn 'ke 'mɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

33Ʊn nʋ'a -kaa, ʋn 'nyni-e 'bho -da -lue ʋn-ʋ 'la'a "lrukpaan. Ʊn nyni'a 'bho a, 'le ʋn 'ye Zezii 'bho tu "yri kɔ. Ʊn 'kɔ-ɔ ʋ-bʋ 'gbokobhlemʋ 'sɔn 'mnʋ 'bho tui -lrɩ "yri -lrɛɛ. -Lue -nɩ 'ɔ -linasʋ gbo 'le -lrɔɔ -nɩ'e 'ɔ kɩmnasʋ gbo.

34'Le ɔ na: 'An -tɩta -Lagɔ, nyʋ-ʋ nʋ'a 'ɩnmʋ dɩ -nɩɩ "lruli, 'bhɔ 'wa "nyinynidɩ'a dɩ, -ɛkedɩmaa, lɛ ʋn-ʋ nʋ'a a, ʋn se ɛ yibo. Ɔ -nɩ'a -kaa bhadenamʋ, ʋ-bee -mnʋʋ, ʋn-ʋ 'po-o 'ɔ -banɩ -nɩgbɩ 'mʋ, ʋn 'ke ɩ 'gble.

35Nyʋ-ʋ -nɩ'a 'bho, ʋn -de'e 'bho-o 'wa "troli ti 'le ʋn-ʋ 'yra'o. 'Le 'Zuifʋ'a -klɩgbɩ-ɩ drɩ 'nɔ 'nynɩ, ʋn-ʋ nʋ'o: Ɔ 'pʋʋn'o-o nyʋ'a -dadudu. -Bho ɔ "du -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ -ziaka, ɔ 'pʋʋn 'ɔ "bhuo!

36"Sroja nʋ'a -kaa, ʋn 'kpa-a 'bho 'le ʋn-ʋ 'cɩsɛ nɔ'o -lrɛɛ, 'le ʋn 'ye tu'a "klɛɛ 'mʋ"luo, ʋn 'ye ɛ -fuu'a -tuto "yi tisɩsan, ʋn 'ye ɛ -geponmɔ kɔ 'sma, ʋn 'ye ɔ linyni 'le ʋn 'ye ɛ ɔ "yi-tɔ, ɔ 'ke -fuu 'mnɛ 'mʋ'nyɔ, ɔ 'ke 'na.

37'Le ʋn na: -Bho -ɩn "du 'Zuifʋ'a 'bhlʋkpayowli, 'pʋʋn -a'a "bhuo!

38-Gblee, tu -ke "yri ʋn kɔ 'ɔ ɔ, wlu -nɩɩ, 'ɩnnɩ 'cnɩ-ɛ'ɛ 'bho 'ɔ "lru gbo: 'lnnɔɔnɔ 'mo-o 'Zuifʋ'a 'bhlʋkpayowli.

39-ln 'ye li-ɔ, ʋ-bʋ 'gbokobhlemʋ 'sɔn, ʋn kɔ'ɔ 'bho tu "yri a, 'wa -lue nʋ'a -kaa, ɔ-ɔ 'drɩ-e Zezii 'nynɩ 'le ɔ-ɔ nʋ'o: -Ɛɛɛ! -lnmɔ -nɔɔ, -ɩn -see, -ɩnmɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ, nʋ? 'Ɛ dɩ 'pʋʋn -a'a "bhuo 'le -ɩn 'ke -amʋ 'pʋʋn -lrɛɛ!

40Ɛ -nɩ'a -kaa 'mʋ a, 'wa -lue -yɔ -nɩ'a 'bho, ɔ -wlu 'nɔ-ɔ "lruli 'le ɔ na: -ln -ke ɔ -nɩ'a 'kle -lue 'yenamʋ a, -a'a "du 'bho -Lagɔ, 'maae?

41-Abʋ a, ɛ-bɛ 'kleyeɛɛ -nɛɛ, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ -amʋ "yiti, -ɛkedɩmaa, -a'ba kpli -a nʋ'a a, 'ya "lru "yi mo'o. Ɛ -nɩ'a -kaa 'mʋ a, ɔ-bɔ nyɔ -yɔɔ, ɔ -see "nyinynidɩ'a -lue komu nʋ.

42Ɔ nʋ'a -kaa -lrɛɛ ɛ, 'le ɔ na: Zezii, -bho -ɩn yi le -ɩn 'ke nyʋ -kɔ ɔ, -a'a 'mate 'an dɩ -le"a!

43'Le ɔ na: -Ziadɩ 'ɩn-ɩ za'a -ɩnmʋ -bodɩ 'mʋ, -zɩannamʋ'a "bhuo, 'bho 'an -tɩta -Lagɔ'ɔ "troli 'ɩn -ke -a 'ye ti-de mʋ 'le yaku 'li.

44-ln 'ye li-ɔ, 'yrʋ -nɩ "duu 'mʋ, 'le -kuyre 'ye 'le 'bhlʋkpa'a 'wee "kpi kpʋn, ɛ 'ye "jiazɔyrʋklagba('a "yri tan) "kpi bhla.

45-Gblee, 'le -Lagɔ'ɔ bʋbɔbhlegbo'a lisaabudu 'li, -da -lue-e -nɩ'e 'le, nyɔ'ɔ pa 'le, "yriɛklagba -lue-e beze'e 'bho 'ɛ wɔn "yi, 'ɩnnɛ "zize'e 'le "yi. Ɛ-bɛ "yriɛ 'mnɛ nʋ'a -kaa, 'ɛ gwia 'mʋ -wa'a 'mʋ-ɛ -bhaoo!,

46'le Zezii 'ye "wɔ tenyɩ 'le ɔ na: 'An -tɩta -Lagɔ, 'ɩn-ɩ "nyɩ-e 'ɩnmʋ 'an -zuzu -jeyi. Ɔ po'a wlu ti "sɛɛ, 'ɔ -fɩfɛ -cɛ'ɛ 'bho-ɛ.

47"Sroja'a -klagba-a -nɩ'a 'bho, -ka Zezii "wɔ'ɔ, 'ɔ -fɩfɛ 'ye'a 'bho -cɛ, ɔ 'ye'a 'na li a, ɔ 'bhɛɛ'ɛ-ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɩ "yi, 'le ɔ na: -Ziadɩ mo'o, ɔ-bɔ nyɔ -nɔɔ, ɔ 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

48-ln 'ye li-ɔ, nyʊ'a -dadudu "gbu-o ti ʊn 'ye 'bho 'bɪ tiyenamʊ yi. Ʊn 'ye'a lɛ-ɛ zi'a li a, ʊn "bhiti'e-e "yiti 'le ʊn 'ye 'wa "bhli le mu. Ʊn -nɪ le munamʊ, 'gwlʊ -nyni 'nʊ-ʊ li'a dɪ, ʊn-ʊ 'bhɔtɔ'ɔ 'wa 'bɛtɪ.

49Zezii'a bha 'wee -nɪ'e 'bho-ɛ -lrɛɛ. 'Nynʊkpakpɪ-ɪ -ke ɔ-ɔ na'a, -ʊ -ke ɔ -sɔ'ɔ Galilee 'le ʊn 'ye'a Zelizalɛɛmʊ yi, ʊn -nɪ'e-e 'le 'wa "klumʊ. 'Wa klɛ "tɔɔ'ɔ-ɔ gbɔ 'le ʊn-ʊ popo'o 'le.

50-51-Gblee, nyɔ -lue-e -nɪ'e 'bho. 'Ɔ 'nynɪ 'mo-o 'Zɪzɛɛfʊ. -Gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Alimatee, 'le'a "yiyi mo'o. Ɔ-ɔ 'mo-o 'Zuifʊ'a -zigletumʊ'a "klumʊ'a nyɔklagba -lue. 'Ɔ dɪ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'le ɔ 'srɛɛ'ɛ "yi. -Ka -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ'ɔ "yri'a 'bɪ-ɪ 'ye'a 'wlʊ mʊ, ɔ de'e 'na-a "gwli 'le ɔ-ɔ fuo 'nɛ wɔn. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, kpli 'ɔ -Bozuifʊ'a -klɪgbɪ nʊ'a a, ɪ -see ɔ 'tʊ nʊ.

52Ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ mu'o Pilaatɪ gbo, ɔ 'ye ɔ 'bho -yɛ, 'le ɔ na ɔ -bodɪ: 'lnmɔ bhade -ɪnmʊ li, 'ɪn 'ke Zezii'a "ku'a dɪ mu, 'ɪn 'ke ɛ tinmaze. Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le ɔ 'ye 'wɔn.

53Pilaatɪ 'wɔɔn'ɔ dɪ, ɔ 'bhle'e -jiji, -da Zezii'a "ku -sie'a, ɔ 'ye 'bho mu 'le ɔ 'ye ɛ tu "yri -za. Ɔ 'ka mu, ɔ 'bhle-e "yriɛplu -lue. 'lnnɛ ʊn 'fɪfɪan 'nɔ li, 'le, zoko ʊn cɛ'ɛ 'le trɪ 'li, -ka -buduyu, -ɛ -ke 'limʊ ʊn -see'a -bhla nyɔ tinmaze ke, ʊn 'ye ɔ 'le "du, ʊn 'ye sʊkpʊmuaklagba -lue tiklikpe 'le ʊn 'ye ɛ 'bho 'ɛ wɔnyi -te.

54-Gblee, ɔ nmaze 'nɔ-ɔ ti -susueyi, -ɛkedɪmaa, zɔ-ɔ 'ye'a -zɪ mʊ, 'ɪnnɛ 'mo-o ʊ-bʊ 'Zuifʊ "we'a lifɔzɔ. 'Ɛ dɪ nyʊ 'wee -nɪ'e 'wa lɪ nmazenamʊ.

55Ʊ-bʊ 'nynʊkpakpɪ -ke Zezii -sɔ 'ka Galilee 'mʊ, 'ɪnnʊ -ke 'Zɪzɛɛfʊ mu'o 'le, 'le ʊn 'ye ɛ-bɛ zoko 'mnɛ ya-gbʊ, 'le, -da "ku 'pɛ'ɛ ti a, ʊn 'ye 'bho "yri ti"duu.

56Ʊn nʊ'a -kaa a, ʊn 'mu-o Zelizalɛɛmʊ le. Ʊn nyni'a a, ʊn 'de-e 'cnɪ-ɪ po'a ngnɛzɛgɛ, ʊn 'ke ɪ Zezii'a "ku "lru'wla, ɛ -kaa 'zɔn -susueyi. -ln 'ye li-ɔ, 'le 'wa gba 'li, nyɔ'ɔ nʊ lbhʊ 'bho 'wa lifɔzɔ'ɔ zɔ, 'ɛ dɪ ʊn -fɔ'ɔ li.

Luukɪ 24

1Zɔ-ɔ kɔ'ɔ 'Zuifʊ'a lifɔzɔ "yi, 'ɛ zɔbhibhi 'mʊ, 'le ʊ-bʊ 'nynʊkpakpɪ 'mnʊ 'ye 'mʊ-sɔ, 'cnɪ ʊn de'a, ʊn 'ye ɪ 'mʊ"luo, ʊn -ke ɪ 'ye 'le Zezii'a zoko'a da le mu, ʊn 'ye 'le nyni.

2Ʊn nyni'a 'le a, ʊn popo'o-o 'bho 'ɛ wɔnyi, sʊkpʊ 'mnɛ -sɔ'ɔ-ɔ -gwlii 'mʊ. Ɛ -de'e 'bho-o "setida ti.

3Ʊn nʊ'a -kaa, ʊn 'pa-a 'le zoko 'mnɛ 'li, ʊn 'ye -a'ba -Kɔyi Zezii'a "ku ti'bɔ. Ʊn 'bɛ 'ɛ ti a, ʊn -see ɛ 'ye.

4-Gblee, ʊn -nɪ tiwenamʊ, 'le, nyʊ 'sɔn-ɔ 'bhle'a -banɪplu nʊ'a "wleewle 'mʊ, ʊn 'ye 'bho 'wa "yigbeyi 'daa.

5Ʊn nʊ'a -kaa, -sɪanyɪ kpʊn-o'o tenyɪ 'le ʊn 'ye "yiti"jri. 'Le ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ na ʊ -bodɪ: Leedɪ, nyɔ -yɔ -nɪ'a ti, 'le a-a 'bɔ -nɪ 'nɔ nyʊ-ʊ 'mɛ'ɛ "klumʊ ti'a?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6-Lagɔ -zɔ 'ɔ-ɔ glu, ɔ -nɪ'e-e ti -lrɛɛ. 'Ɛ dɪ ɔ se 'nɔɔ -nɪ. -Da a -ke ɔ -nɪ'a Galilee, wlu ɔ -za'a 'mʊ, a popo nɛ 'gwlʊti!

7Ɔ na ɔ-bɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu, "nyinynidɪ'a nʊmʊ nyʊ 'ke ɔ -jeyi "nyɪ, ʊn 'ke ɔ nyʊyrilbhaatu "yri kɔ, ɔ 'ke 'mɛ, 'le, -bho 'wɪ 'sɔn, 'ɛ tanzɔ, -Lagɔ 'ke ɔ glu -za 'le ɔ 'ke ti-nɪ -lrɛɛ.

8-ln 'ye li-ɔ, 'bho ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, 'bho-o ʊn popo -nɪ'e Zezii'a wlu 'mnɛ 'gwlʊti.

9Ʊn nʊ'a -kaa, ʊn -sɔ'ɔ 'le-e zokogwlii 'mʊ 'le ʊn 'ye Zelizalɛɛmʊ le mu. Ʊn nyni'a a, 'le lɪ'a klɛ-ɛ zi'a, Zezii'a -namʊ -bue 'yʊɛ -lue -ke nyʊ -lrʊʊ, ʊn 'ye ʊ ɪ -bodɪ 'mʊ-za.

10-Gblee, ʊ-bʊ 'nynʊkpakpɪ-ɪ mu'a 'le a, 'wa tɔlʊ'a 'nynɪ 'ka-a: Madalaa'a Malii-e, 'Zaanɪ -ke Zaakɪ'a 'lotʊ Malii. Ʊ-bee -mnʊʊ, 'nynʊkpakpɪ -lrʊʊ -ke ʊn -na'a a, ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ, ʊn -zɪ 'ɪ-ɪ Zezii'a -dalbhomʊ 'mnʊ -bodɪ 'mʊ -lrɛɛ.

11Ʊn 'tmʊʊ 'nʊ -kaa a, ʊn-ʊ popo-o 'gwlʊti na bhubhuyiti'a dɪ mo'o. 'Ɛ kamʊ ʊn -see 'wa wlu "gwlide.

[12Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'Piɛlɪ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, 'le ɔ 'ye 'le zokogwlii 'mʊ -vuka kpa. Ɔ nyni'a 'le a, ɔ "jri-e "yiti, ɔ 'ye 'le ɛ-bɛ zoko 'li popo, ɔ 'ye "ku'a "yriɛplu'a "sɛ li'ye. 'Ɛ wɔn mɔ 'ɔ ti, 'le, -da ɔ -sɔ'ɔ 'mʊ, ɔ 'ye 'bho le mu.]

13Ɛ-bɛ zɔ 'mnɛ ti, Zezii'a -namʊ 'sɔn -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ 'le ʊn-ʊ mu'o -gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Emayisɪ. -Jolʊ 'wlʊ'a Zelizalɛɛmʊ, -ɛ mu'a gwlɔ 'mnɛ 'mʊ, ɛ -jri-ɛ'ɛ-ɛ bhʊ 'mʊ.

14Ʊn -nɪ 'le mumamʊ, 'le, lɪ'a klɛ-ɛ zi'a -laa, ʊn-ʊ za'a 'ya dɪ 'mʊ.

15-Gblee, ʊn -nɪ ɪ -kaa 'mʊzanamʊ 'le Zezii'a "bhuo 'ye ʊ "kpi bhla, 'le ɔ -ke ʊn-ʊ na'a bhʊ 'mʊ.

16Ʊn-ʊ 'ye -ɔ li, ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'wa 'kpɪ'a limɛɛɛ -ke 'wa -pɔlʊ'a "yikmuɛ'ɛ dɪ, 'wa yibo 'nɔ "yi.

17'Le ɔ 'ye ʊ -kaa tidede: Leedɪ, a -nɪ 'sɔn, a-a za'a 'mʊ'a? Ʊn nʊ'a -kaa, 'gwlʊ -nyni 'nʊ-ʊ li, 'le ʊn 'ye ti-nyna.

18Ʊn -nɪ 'sɔn, 'wa -lue ʊn-ʊ 'la'a Kleopasɪ, ɔ na: Dɪ-ɪ zi'a 'wɪ -nɪɪ 'mʊ, -ɪn -nɪ -lue 'tɪn, "lemnɪɪ -ɪnmɔ -nɪ'e Zelizalɛɛmʊ, -ɔ se ɪ yibo"a!

19'Le ɔ na: Leedɪ zi'a? 'Le ʊn na: Nazalɛɛtɪkɔyi Zezii, ɔ-ɔ 'mo-o -Lagɔwlu'a 'mʊtizayi, 'le wɔnkuɛ 'mʊ ɔ-ɔ wlu nɪ'o 'le ɔ-ɔ nʊ nɪ'e lɪ. -Lagɔ -ke nyʊ 'wee yibo'o-o -ka ɔ ku'a wɔn.

20-A'ba -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ -ke -a'ba -klɪgbɪ "nyɪ -ɔ 'Wlomɛɛ'ɛ 'bhlʊkpayowli Pilaatɪ -jeyi ɔ 'ke ɔ wlu "kpiticɛ 'le nyʊ 'ke ɔ nyʊyrilbhaatu "yri kɔ, ɔ 'ke 'mɛ.

21-Abʊ na 'kɪ, 'ɪnnɔ yi'o ɔ 'ke Izrayɛɛlɪkɔmʊ zetie. -Gblee, ʊn -kɔɔɔ ɔ 'lbha a, 'ɛ 'wɪ tanzɔ 'ka-a!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22-23-Waa! -Zıan'a -drumasrın, -a-bʊ Zezii'a -namʊ'a "klumʊ'a 'nynʊkpakpı, 'ınnʊ -sɔ'ɔ 'mʊ, 'ınnʊ mu'o 'ɔ zoko'a da. Ʊn 'bɔ-ɔ 'ɔ "ku ti 'le zoko 'li, ʊn -see ɛ 'ye. 'lnnʊ yi'o, -ʊ ma'a -amʊ wɔnti. Ʊn na ʊn mu'a 'le a, -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ 'sɔn-ɔ 'daa'a 'bho 'wa "yigbeyi, 'ınnʊ 'tmʊʊ 'nʊ na, -Lagɔ -zɔ 'ɔ-ɔ glu, 'le ɔ 'ye ti-nı -lrɛɛ.

24Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa a, -a'ba "klumʊ'a nyʊtɔlʊ 'mu-o 'le 'bı tiyenamʊ. -Ka ʊ-bʊ 'nynʊkpakpı -zı 'ı 'mʊ 'tın, 'ka-a ı -nı'e 'mʊ. Ʊ-bee -mnʊʊ -see ɔ li'ye -lrɛɛ.

25'Le ɔ 'ye ʊ -kaa "yi'lɛ: -Nıamʊ-a! Dı -Lagɔwlu'a 'mʊtizamʊ 'cnı'a 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li see, 'ınnı a -see -ziadı 'la'a!

26Ɔ-bɔ -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, a se yibo na, ɔ 'ke -kaa 'kle 'ye -antanyı-ɔ, 'le -Lagɔ 'ke 'ɔ 'nynı "yi'bhɛɛ mo'o?

27Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'kpa-a 'bho, 'le, 'ɔ "kpidı 'cnı-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li see, -ı 'nyaa'a 'le "bɔgʊ Moyiizı 'cnı'a, -ı nyni'a 'le "bɔgʊ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ -lrʊʊ 'cnı'a, ɔ 'ye ı gbo -pa, ɔ 'ye ı gbɔzıza.

28Ʊn nʊ'a -kaa -lrɛɛ, Emayisı ʊ-bʊ Zezii'a -namʊ -nı'a munamʊ, ʊn 'nyni -ɛ li. Nyɔ -ke ʊn-ʊ na'a bhʊ 'mʊ, ʊn -gbʊ 'nɔ ya a, -ka nyɔ-ɔ mu'a gbotɛda, 'ka-a ɔ -nı'o,

29'le ʊn 'ye ɔ -jeyi -za 'le ʊn na ɔ -bodı: Glu -nı'e-e gwɛnamʊ. 'Ɛ dı 'pɛ ti! 'Le ɔ 'ye 'wɔn. Ɔ 'wɔn'ɔ ɔ, 'le ʊn -ke ɔ 'ye 'wa "bhlibhlegbo mu.

30-Nɔɔtoope zi'a a, ʊn 'kpa-a 'bho, ʊn 'ke li. Ɔ-bɔ 'wa 'lıkpayi nʊ'a -kaa, ɔ "luo'o-o "flɔɔ 'mʊ, ɔ 'ye -Lagɔ 'sɛɛ po 'ɛ dı, ɔ 'ye ɛ -jiɛ "yi ticıcɛ -nı 'le ɔ 'ye ɛ ʊ "nyı.

31-Gblee, 'bho 'mnɔ 'bho-o 'wa -naagı kati -nı'e wɔn, -yrɔzaa! 'le ʊn 'ye ɔ "yiyibo. Ɔ nʊ'a -kaa, 'bho -gbaa -lue 'mʊ, foo! ɔ "ma-a'o.

32'Le ʊn 'ye -kaa "yi'lılɛ: "Wii! Zezii ma'a dı, -a -ke ɔ -nı'a -wlunamʊ, 'le, dı -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ 'cnı'a 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li see, ɔ -nı 'ı 'mʊzanamʊ, 'bʊbʊa 'ye -kaa -amʊ 'mʊ "yi'a!

33Ʊn gwɛ'ɛ lilia "yi 'le ʊn 'ye 'mʊ-sɔ, 'bho -gbaa -lue 'mʊ ʊn 'ye "yiti"bhiti, ʊn 'ye Zelizalɛɛmʊ le mu. Ʊn nyni'a 'bho a, 'bho-o ʊn -yɛ'ɛ Zezii'a -namʊ -bue 'yʊɛ -lue -ke nyʊ -lrʊʊ.

34'lnnʊ 'tmʊʊ nʊ'o: -Ziaka, -Lagɔ -za'a-a -a'ba -Kɔyi Zezii glu 'le ɔ 'ye ti-nı -lrɛɛ! Ɔ -tɔ'ɔ-ɔ 'ɔ "bhuo Simɔɔ "yi.

35Ʊ-bee -mnʊʊ nʊ'a -kaa, ʊn 'kpa-a 'bho, dı-ı zi'a 'le Emayisı'a -jeyi-e, -da ʊn yibo -nı 'nɔ "yi -ke "flɔɔ'ɔ 'gblenamʊ, ʊn 'ye ı gbo -pa, ʊn 'ye ı 'mʊ-za.

36Ʊn -nı -kaa ı-bı dı 'mnı 'mʊzanamʊ 'le Zezii'a "bhuo 'ye 'bho 'wa "klumʊ 'daa, 'le ɔ na: A 'ye -pɔlʊ'a bhlubhlua!

37Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, ʊbʊ na 'kı ʊn 'ye-e "kuzuzu. 'Ɛ dı ʊn pa'a -kpekpe 'mʊ 'wee -sıanyı'a dı.

38'Le ɔ na: Lee -sıanyı 'lbha amʊ'a? Leedı a-a 'kabha'a?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

39"Jie'a fanı -nı'a 'an -bhopı -ke 'an -kʊtıgwlʊ, a -gbʊ nı ya! 'lnmɔ mo'o -ziaka. "Kuzuzu se ku 'bhle. 'Ɛ dı a 'tʊ 'ınmʊ li, 'le a 'ke yibo na 'ın -se "kuzuzu -ko!

[40Ɔ 'lʊ 'ʊ -kaa "yi 'le ɔ 'ye ʊ 'ɔ bhı -ke -kʊtı "yi-tɔ.]

41Ʊn nʊ'a -kaa, 'bʊbʊa "yi 'ʊ 'mʊ-ɛ 'le -tɔɔ "maa nʊ'o, 'ɛ kamʊ, dı ɔ-ɔ zʊ 'ʊ -bodı 'mʊ a, ʊn -see ı -ziadı 'la. 'Le ɔ na: A 'bhle -laa lililɛ gbɛ 'nı?

42'Le ʊn na: Kın, zmi -a la'a, 'ınnɛ 'ka-a, kpʊn ɛ!

43'Le ɔ 'ye ɛ kpʊn, ɔ 'ye ɛ 'bho 'wa "bhi'a "yigbeyi -li -nı,

44'le ɔ 'ye ʊ -kaa "yi'lɛ -lrɛɛ: -Da 'ın -ke a-a na'a -bɛnyı, dı 'ın 'tmʊʊ'a amʊ, 'ınnı 'ka-a: 'An "kpidı -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ Moyiizı -ke 'wa -lrʊʊ 'cnı'a 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li see, 'ya "yri'a 'bı 'ke 'wlʊ mo'o, 'le 'ya lɛtu 'ye 'traamʊ zi.

45'Bho 'mnɔ 'bho-o ɔ -flɔ -nı'e 'wa -naagı wɔn, 'le, wlu-u 'cnı-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, ʊn 'ke ı 'mʊti'wɔn,

46'le ɔ 'ye ʊ -kaa "yi'lɛ, na: l-bı wlu-u 'cnı-ɛ'ɛ 'le "bɔgʊ 'mnɛ 'li, 'ınnɛ 'ka-a: -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, ɔ-ɔ 'ye-e 'kle 'ye -mʊ, ɔ-ɔ 'ye-e 'mɛ -mʊ. -Bho 'wı 'sɔn, 'ɛ tanzɔ 'le -Lagɔ 'ke ɔ glu -za, 'le ɔ 'ke ti-nı -lrɛɛ.

47-Bho ɛ -nı -kaa 'mʊ a, 'le nyʊ 'ke -daa Zelizalɛɛmʊ 'nyaa 'le ʊn 'ke 'bhlıkpı 'wee "kpi mu, ʊn 'ke 'le 'ɔ 'nynı 'mʊ nyʊ -lrʊʊ 'tmʊʊ, ʊn 'ke 'wa "nyinynidı "yiyibo 'le ʊn 'ke -Lagɔ gbo "bhiti. "Lemnıı -Lagɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ 'wa "nyinynidı'a dı.

48l-bı lı-ı zi'a -laa, a 'ye-e 'ya da'a dı, a-bʊ 'ke 'ya "dı -za.

49A 'ye li-ɔ, 'bho 'mna-a'a damʊ, 'jɛ 'an -tıta -Lagɔ "du'a amʊ wɔn 'mʊti a, 'ınnɛ 'ın-ı 'ye amʊ -jeyi -po mʊ. A-bee -mnʊʊ -lrɛɛ, a -de -laa -gwlɔ -nɛɛ 'mʊ ti, 'le, zɔ -ke 'li ɔ-bɔ -Lagɔ'ɔ Wɔnkuzuzu 'mnɔ 'ka amʊ "kpi'dree, ɛ 'ke nyni.

50l zi'a -kaa, Zezii "luo'o-o 'ɔ -namʊ 'mʊ, ɔ -ke ʊn 'ye Zelizalɛɛmʊ 'mʊ-sɔ, ʊn 'ye Bɛtanii -bhoga -mu -nı. 'Le 'mnɔ, 'le-e ɔ -tɔ -nı'e sʊı yayi 'le ɔ 'ye ʊ "niti-wʊnna.

51-Gblee, ɔ -nı 'ʊ "nitiwʊnnanamʊ, -Lagɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'ye ɔ 'le yaku 'li 'la, 'bho 'ɔ "troli, 'le ɔ 'ye 'bho 'wa "klumʊ 'mʊ-sɔ, pee! 'le ɔ 'ye 'le mu.

52Ʊ-bee -mnʊʊ a, 'bʊbʊaklagba-a "yi 'ʊ 'mʊ, ʊn -nı 'ɔ 'nynı "yibhɛɛnamʊ 'le ʊn 'ye gwlɔ 'mʊ le mu.

53Ʊn nyni'a a, ʊn-ʊ 'gbʊʊ-o "lru -wlɛɛwlɛɛ 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo 'le ʊn-ʊ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynı "yi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ʻZaan

ʻZaan 1

1-Bɛnyɪ, -da -Lagɔ 'ka lɪ 'wee ti-ya a, 'ɔ "yu Zezii Kliisɪ 'ma-a 'ɔ wlu, ɔ -nɪ'e-e ti see. Ɔbɔ 'mnɔ -ke -Lagɔ-ɔ na-o'o 'le ɔ -ke ɔ "sisri'e "yi, 'le, -ka -Lagɔ -nɪ'a, ɔ -nɪ'e -kaa.

2A -gblee, ʊn -nɪ 'sɔn, ʊn-ʊ na-o'o 'le ʊn "sisri'e "yi "kɔmʊkɔmʊ.

3Lɛ"o lɛ -Lagɔ 'ka ti-ya, -ɛ -see 'ɔ 'mʊ -zi -nɪ, ɛ se -nɪ. 'Le ɔ 'mʊ ɔ -nʊ -nɪ'e lɪ 'wee lɛ.

4'lnnɔ 'bhle'e tinɪɛzɛgɛ 'le ɔ-ɔ ya'a zɔ 'le nyunyu'a -pɔlʊ 'zɔ.

5'Ɔ kpli kɔɔ'ɔ-ɔ zɔ. "Nyinynidɪ'a nʊmʊ'a nɛ kɔɔ'ɔ-ɔ -kuyre. -Ka zɔ-ɔ vlan'a 'le -kuyre 'mʊ, 'ka-a 'ɔ dɪ -nɪ'o. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, "nyinynidɪ'a nʊmʊ'a -dadudu-u kɔɔ'ɔ -kuyre 'mnɛ, ʊn -see ɔ ti'bɔ.

6Zɔ -lue 'zɔ, -Lagɔ 'lbho-o 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ nyɔ -lue. 'Ɔ 'nynɪ 'mo-o 'Zaan Batiisɪ.

7Ɔ yi-o'o, 'le, nyɔ-ɔ ya'a zɔ 'le nyunyu'a -pɔlʊ 'zɔ, ɔ 'ke 'ɔ "kpidɪ 'mʊ-za. Ɔ yi-o'o 'le 'ɔ wlu'a 'sana 'mʊ nyʊ 'wee 'ke nyɔ 'mnɔ "gwlide.

8A 'ye li-ɔ, ɔ-bɔ 'Zaan'a "bhuo -se nyɔ 'mnɔ -ko. Ɔ yi-o'o ɔ 'ke 'ɔ "kpidɪ 'mʊ-za.

9Zezii, 'ɪnnɔ 'mo-o nyɔ-ɔ yi'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ 'le ɔ-ɔ ya'a zɔ 'le nyunyu'a -pɔlʊ 'zɔ -ziaka.

10A -gblee, ɔ -nɪ'e-e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ see. 'Le ɔ 'mʊ -Lagɔ -zi -nɪ'o, ɔ 'ye lɪ 'wee ti-ya, 'le nyunyu'a -dadudu -see ɔ "yiyibo 'le ʊn 'ke ɔ -kʊtɪ 'sɔn -kpʊn -nɪ.

11Ɔ 'yi-e 'ɔ "bhuo'a "bhlibhlʊkpa "kpi 'le 'bho'a nyʊ'a -dadudu -see ɔ kpʊn -gli -lrɛɛke.

12Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ, nyunyu'a tɔlʊ 'wɔɔn nɔ-o'o, 'le ʊn 'ye ɔ "gwlide, 'le ɔ 'ye ʊ wɔn "kpiticɛ ʊn 'ke -Lagɔ'ɔ "yreetɪ "du.

13A 'ye li-ɔ, ʊn 'wlʊ-o'o -lreeka 'le -Lagɔ 'ye ʊ tinɪɛlre "nyɪ. -Ka 'nynaakpʊ -ke nyukpasu-u 'wlʊ'a nyɔ 'le ɔ-ɔ "du'a 'wa "yu a, ɛ -se 'ka-a ʊn "du -Lagɔ'ɔ "yreetɪ 'nɪ -ko. -Lagɔ'ɔ "bhuo-o 'bɔ'ɔ ti ɛ 'ke -kaa 'mʊ-nɪ.

14Zezii 'ma-a -Lagɔ'ɔ wlu a, nyunyɔ 'mʊ ɔ -zi -nɪ'o 'le ɔ -ke -Lagɔ'ɔ 'limʊ'a wɔnnmɔɛ -ke 'ɔ -ziadɪ 'ye 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ yi. Ɔ yi'a a, ɔ -gwle'e-e 'nɔɔ -a'ba "klumʊ -daan 'le ɔ 'ye le mu. -Ka 'ɔ 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi, -a 'ye-e 'na li. Ɛ-bɛ 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ 'mnɛ, ɔ-bɔ 'ma-a -Lagɔ'ɔ "yu'a 'dɛ -lue, 'ɪnnɔ ɔ "nyɪ ɛ'o.

15'Zaan 'po-o weze 'le ɔ 'ye 'ɔ "kpidɪ 'mʊ-za, ɔ na: 'Ɔ "kpidɪ 'ɪn -za'a 'mʊ 'le 'ɪn 'ye na: Nyɔ -lue-e -nɪ'e 'le 'an lemʊ. -Da 'ɪn -see'a 'wlʊ ke, ɔ -nɪ'e-e ti see 'bho -Lagɔ'ɔ "troli. 'Ɛ dɪ ɔ 'bhɛ'ɛ "yi tenyɪ ɔ 'ye 'ɪnmʊ -zi.

16-Ka 'ɔ 'limʊ -nmɔ'ɔ wɔn tenyɪ, -a'ba "bhi 'ye -ɛ li. 'Ɛ dɪ 'ɔ nyʊ'a "nitiwʊnnasʊ popo'o 'bɪ 'mʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17-Bɛnyɪ a, -Lagɔ -zi -nɪ'e-e 'ɔ wlu'a 'mʊtizayi ʊn-ʊ 'la'a Moyiizɪ 'mʊ 'le ɔ 'ye -amʊ 'ɔ gba "we -tɔ. -Yɪ 'ma-a 'ɔ 'limʊ'a wɔnnmɔɛ -ke 'ɔ -ziadɪ, ɪ 'ka -amʊ -yɛ ɛ, 'le Zezii Kliisɪ 'mʊ ɪ -zi -nɪ'o.

18-Bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, nyɔ -see -bhla -Lagɔ li'ye ke. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ɔ "yu'a 'dɛ -lue-e 'ma-a 'ɔ "bhuo -lrɛɛ ɛ, -ɔ -ke ɔ "sisri'a "yi "kɔmʊkɔmʊ a, 'ɪnnɔ -tɔ 'nɪ -amʊ.

19-20'Zaan-a batizee-e nyʊ 'le "nigblʊ -lue ʊn-ʊ 'la'a Zudɛɛn kɔ. Zɔ -lue 'zɔ, Zelizalɛɛmʊ'a 'Zuifʊ'a -klɪgbɪ 'lbho-o -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊ -ke Levii'a -gluuwɔnyi'a nyʊtɔlʊ 'le ɔ gbo 'le ʊn 'ye mu, ʊn 'ye ɔ tidede: Yɔɔ -ɪn "du'a? Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa a, ɔ -za'a-a 'ɔ "kpidɪ 'mʊ gbaa 'bho nyʊ 'wee'a "yigbeyi, 'le ɔ na: 'lnmɔ -yɔɔ, 'mna -se -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ -ko!

21'Le ʊn na: 'Le yɔɔ -ɪn "du'a? -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi Elii -nɪ'a ti -bɛnyɪ, 'ɪnnɔ -ɪn "du'a? 'Le ɔ na: -Gba! 'ɪn -se ɔ -ko. 'Le ʊn na: -Lagɔwlu'a 'mʊtizayi -ke dɪ Moyiizɪ -za'a 'mʊ see, -ɔ 'ye'a -yi mʊ, 'ɪnnɔ -ɪn "du'a? 'Le ɔ na: -Gba!

22'Le ʊn 'ye ɔ 'tɔ -kaa "yi'lɛ: 'Le nyɔ yɔɔ -ɪn "du'o 'tɔ'ɔ? Nyʊ-ʊ lbho'a -amʊ, -a 'ke ʊ -pɔlʊ "kpi zɪza mo'o. 'Ɛ dɪ, -za -a'a "bhuo'a "kpidɪ 'mʊ.

23'Le ɔ na: Nyɔ -lue -ke dɪ -Lagɔwlu'a 'mʊtizayi Ezayii 'cnɪ'a 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li see -ɔ -nɪ'a 'le "musa "kpi, -ɔ po'a weze, -ɔ nʊ'a: A -za 'le a'ba -pɔlʊ 'zɔ nyanɪ. A'ba -Kɔyi -nɪ'e-e yinamʊ, ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ, 'ɪnmɔ mo'o!

24A -gblee, nyʊ-ʊ mu'a 'Zaan gbo, nyʊ'a 'plan ʊn-ʊ 'la'a Faliziɛɛn, 'wa nyʊtɔlʊ -nɪ'e-e 'le 'wa "klumʊ.

25'lnnʊ dede 'nɔ -kaa ti: -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ-e, -Lagɔwlu'a 'mʊtizayi Elii -ke 'ɔ -lue -lrɔɔ-ɔ 'ka yi, -bho -ɪn -se 'wa "klumʊ'a nyɔ -lue 'le, leedɪ -a batizee'e 'tɔ nyʊ'a?

26-27'Le ɔ 'ye ʊ -kaa "yi'lɛ: "Ni 'mna-a batizee nɪ'e amʊ. Nyɔ -lue-e -nɪ'e 'le 'an lemʊ, ɔ-ɔ yi-o'o. Ɔ -nɪ'e-e -laa a'ba "klumʊ, 'le, lɛ ɔ "du'a a, a 'se ɛ yibo. 'ln se 'bhɛɛ 'ɪn 'ke 'ɔ 'geyikpaankpɪan'a "bhuo "du.

28(A 'ye li-ɔ, Zideebhlʊkpa "kpi'a -gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Bɛtanii, 'le Zudɛɛn'ɛ 'yrʊ'a 'wlʊnamʊ'a 'fɔtɔ gbo, 'le-e ɪ-bɪ dɪ -nɪɪ -zi -nɪ'o.)

29Zɔ zɪ'a a, 'Zaan nʊ'a -kaa, ɔ 'ye-e Zezii li, ɔ-ɔ 'yi -ɔ "yi, 'le ɔ na: A 'ye li-ɔ, nyɔ -lue -Lagɔ -za'a 'bho, -ɔ kɔɔ'ɔ 'bhlabhlɛgbuda ʊn-ʊ 'ye'a 'sraga 'mʊ -za mʊ, -ɔ -ke dɪ ɔ-bɔ -Lagɔ 'ka nyunyu'a "nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ, 'ɪnnɔ 'ka-a!

30'Ɔ "kpidɪ 'ɪn -za'a 'mʊ 'le 'ɪn 'ye na: Nyɔ -lue-e -nɪ'e 'le 'an lemʊ. -Da 'ɪn -see'a 'wlʊ ke, ɔ -nɪ'e-e ti see 'bho -Lagɔ'ɔ "troli. 'Ɛ dɪ ɔ 'bhɛ'ɛ "yi tenyɪ ɔ 'ye 'ɪnmʊ -zi.

31A -gblee, nyɔ -yɔ ɔ 'ka "du, 'ɪn se ɔ yibo. Ɛ -nɪ'a kaa 'mʊ a, Izrayɛɛlɪkɔmʊ 'ke 'wa -pɔlʊ 'zɔ nyanɪ -za 'le ʊn 'ke ɔ yibo'a dɪ, 'ɪn-ɪ batizee'e nyʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32'Le, dı -lrıı -ke -da 'Zaan 'ye'a a, ɔ 'ye ı 'mʊ-za gbaa! 'le ɔ na: 'ln 'ye-e -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu li, ɔ 'ye yaku 'li 'wlʊ. -Ka 'gbɔlıɛ -nı'a -laa, 'ka-a ɔ -nı'o 'le ɔ 'ye yi, ɔ 'ye 'le ɔ 'mʊ -de.

33'An "bhuo'a -naagı 'mʊ, nyɔ -yɔ ɔ "du'a, 'ın se ɔ yibo. -Lagɔ lbho'a 'ınmʊ 'ın 'ke nyʊ batizee, 'ınnɔ nʊ'o na see: -A 'ye-e -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu li'ye -mʊ, ɔ 'ke nyɔ -lue "kpi'dree 'le ɔ 'ke 'le ɔ 'mʊ -de. Ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ, -a fuo 'ka wɔn, 'ınnɔ mo'o, 'ınnɔ 'ye nyʊ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mʊ -po mʊ 'le ɔ 'ke ʊ 'mʊ "yi.

34A 'ye li-ɔ, 'ınmɔ 'Zaan 'ye -ɛ -kaa li'a dı a, 'ɛ kamʊ 'ın-ı 'tmʊʊ'o amʊ gbaa -ka ɔ "du'a -Lagɔ'ɔ "yu.

35Zɔ -lrɛɛ zı'a a, 'Zaan -nı'e-e -bhla Bɛtanii. Ɔ -ke 'ɔ nyʊ 'sɔn -na'o.

36Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'ye-e Zezii li, ɔ-ɔ zi-o'o, 'le ɔ na: A 'ye li-ɔ, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi, -ɔ kɔɔ'ɔ 'bhlabhlɛgbuda ʊn-ʊ 'ye'a 'sraga 'mʊ -za mʊ, -ɔ 'ka 'mɛ nyunyu'a dı, 'ınnɔ 'ka-a!

37'Zaan'a -namʊ 'sɔn 'mnʊ 'wɔn'ɔ 'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ ɔ, ʊn 'kpa-a Zezii kli, ʊn -ke ɔ 'ke -na.

38Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ "bhiti'e-e "yiti, ɔ 'ye ʊ li'ye 'le ɔ 'ye ʊ -kaa tidede: Leelɛ -nı'e 'bho'a? 'Le ʊn na: Wlabii, doo -a'a "bhlegbo -nı'a? ('Le 'Zuifʊ'a wlu 'mʊ, Wlabii'a 'zɔ 'mo-o: 'an -Tɔyi.)

39'Le ɔ na: A yi, -da 'ın -de'a ti, a 'ke 'bho yibo. Ʊn nʊ'a -kaa, ʊn -ke ɔ 'kpa-a -jeyi. "Jiazɔyrʊklagba 'mʊ ʊn mu'o. Ʊn nyni'a a, 'bho-o ʊn -ke ɔ -de'e ti -daan 'le ʊn 'ye le mu.

40Nyʊ 'sɔn-ɔ 'wɔn'ɔ 'Zaan'a wlu 'bɔ, -ʊ mu'a Zezii kli, ʊn -ke ɔ 'ke -na a, 'wa -lue'a 'nynı 'mo-o Andree. Nyɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Simɔɔ 'Piɛlı, 'ɔ 'lotʊ'a "yu mo'o.

41Ʊn -sɔ'ɔ Zezii gbo, Andree nʊ'a -kaa, ɔ 'mu-o 'ɔ 'lotʊ'a "yu Simɔɔ gbo -antanyı 'le ɔ 'ye ɔ 'tmʊʊ, 'le ɔ na: -A 'ye-e -a'ba Mesii ('le Glɛkıwlu 'mʊ, ʊn-ʊ 'lɔ -ɔ Kliisı; 'ınnɔ 'mo-o: -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ).

42A -gblee, 'le ɔ 'ye Simɔɔ 'mʊ"luo, ɔ 'ye ɔ Zezii gbo kpa. Ʊn nyni'a 'le a, Zezii 'ye ɔ ya-gbʊ 'le ɔ na: -A'a 'nynı 'mo-o 'Zaan'a "yu Simɔɔ. -Ɛ 'wlʊ'a -laa -zıan a, nyʊ 'la -ınmʊ Sefaası! ('Le Glɛkıwlu 'mʊ, ʊn-ʊ 'lɔ -ɔ 'Piɛlı. 'Ɛ 'zɔ 'mo-o sʊkpʊ.)

43Zɔ -lrɛɛ zı'a a, Zezii 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke Galileebhlʊkpa "kpi mu, 'le ɔ 'ye 'mʊ-sɔ, ɔ 'ye -jeyi 'kpa, ɔ 'ye nyɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Filiipʊ gbo mu 'le ɔ 'ye ɔ -kaa "yi'lɛ: Yi 'ınmʊ 'bı, 'ın -ke -ın 'ke -na!

44(A 'ye li-ɔ, Filiipʊ 'nʊ-o Bɛsayidaakɔyi. 'Bho ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ 'mʊ, 'bho-o Andree -ke 'Piɛlı 'wlʊ -nı'o -lrɛɛ.)

45A -gblee, Filiipʊ 'mnɔ nʊ'a -kaa -lrɛɛ ɛ, ɔ 'kpa-a 'le nyɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Natanayɛɛlı gbo -vuka 'le ɔ na: Natanayɛɛlı, nyɔ -ke dı Moyiizı -ke -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ -lrʊʊ 'cnı'a 'le -Lagɔbɔgʊ 'li, 'ın 'ye -ɔ'o. Nazalɛɛtıkɔyi 'Zızɛɛfʊ'a "yu Zezii mo'o!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

46'Le Natanayɛɛlı na: -Gwlɔ 'ma-a Nazalɛɛtı, lɛzɛgɛ-ɛ 'ye 'le -mnɔɔ 'mʊ-sɔ mʊ 'nı? 'Le ɔ na: Yi -a 'ke mu -ın 'ke ɔ 'ye.

47'Le ʊn 'ye 'mʊ-sɔ, ʊn 'ye -jeyi 'kpa. Zezii nʊ'a -kaa, Natanayɛɛlı -nı ɔ "yimunamʊ, ɔ 'ye -ɔ li, 'le ɔ 'ye -kaa 'ɔ "kpidı 'mʊ-za: Nyɔ ʊn 'ka Izrayɛɛlıkɔyi 'la, 'ınnɔ 'ka-a, ɔ 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi!

48'Le Natanayɛɛlı na: Leelɛ -ın yibo -nı'e 'ınmʊ'a? 'Le ɔ na: -Da Filiipʊ -see'a -bhla -ınmʊ 'la ke, -ka -ın -nı'a 'le figieetu 'zɔ, 'ın yibo nı-o'o.

49'Le Natanayɛɛlı 'ye ɔ 'tɔ -kaa "yi'lɛ: -lın! 'An -Tɔyi, -Lagɔ'ɔ "yu -ın "du'a! Izrayɛɛlıkɔmʊ'a 'bhlʊkpayowliklagba ʊn -nı'a wɔnfuonamʊ, -ınmɔ ma'a!

50'Le ɔ na: 'ln nʊ'a na -ka -ın -nı'a 'le figieetu 'zɔ, 'ın yibo nı-o'o, 'ɛ "sɛ'ɛ dı, -a de'e 'ınmʊ "gwli'a? -De 'bho ti, lıklıgbı -yı -zi'a -yıı -nıı 'mʊ, -a 'ye-e 'ya da 'ye -mʊ!

51'Le ɔ 'ye ɔ -kaa "yi'lɛ -lrɛɛ: -Ziadı 'ın-ı za'a -ınmʊ -bodı 'mʊ, yaku-u 'ye-e wɔn kati -mʊ. -Ka 'ınmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu "du'a -Lagɔ -ke nyunyu'a 'nynımʊnıyi, -a 'ye -ı yibo -mʊ. 'Ɛ lɛtu kɔɔ'ɔ-ɔ -a'ba "na Zakɔɔpʊ'a "yritiyeɛɛ. 'Le ɛ 'mʊ -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ-ʊ zizi-e 'mʊti 'le 'bhlʊkpa -ke yaku'a 'nynımʊ. -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a 'ın -nı'e nyunyu -ke -Lagɔ'ɔ 'nynımʊ.

'Zaan 2

1Natanayɛɛlı -sɔ'ɔ Zezii gbo, ɛ 'nʊ-o 'wı 'sɔn 'le Galileebhlʊkpa "kpi'a -gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Kanaa nyʊ 'ye 'nynɔkpagɔ -lue "du. Zezii'a 'lotʊ Malii 'ye-e 'ɛ -da.

2A -gblee, ɛ-bɛ gɔ 'mnɛ 'mʊ, ʊn 'la-a Zezii -ke 'ɔ -namʊ.

3A 'ye li-ɔ, ɛ -sie'e-e 'bho -toope 'le 'wa duvɛɛn 'ke -gwɛ, 'le 'ɔ 'lotʊ 'ye ɔ -kaa "yi'lɛ: Zezii, duvɛɛn -gwɛ'o, -kpa nʊ!

4'Le ɔ na: Maii, 'ın-ı 'wɔn-ɔ amʊ 'mʊti. Lɛ a 'ka yibo a, 'ınnɛ 'mo-o, lbhʊ -Lagɔ "nyı'a 'ınmʊ 'ın 'ka nʊ, 'ɔ "bhuo 'ke ɛ 'ınmʊ -tɔ. A 'ye li-ɔ, ɛ-bɛ lbhʊ 'mnɛ, 'ɛ wɔndunɔɔ -see -bhla nyni ke.

5-Ka ɔ 'kʊ ʊ -kpa, ʊn 'de-e -kaa "gwli'a dı, ʊn na lbhʊnʊmʊ -bodı: Lɛ"o lɛ ɔ-ɔ 'ye'a 'nynı "si mʊ, a nʊ ɛ!

6A -gblee, 'le 'Zuifʊ'a gba 'li, -bho nyɔ 'ke li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɔ-ɔ "pli-e 'le 'wa -yakpiklıgbı 'li "ni 'le ɔ-ɔ lre nɛ'o. l-bı -yakpi 'mnı, 'ya -mɛɛlo -nı'e 'bho; 'ya -lue 'bhɛɛ'o, ɛ 'ke "ni'a bhi'a -gwlı 'sɔn 'mʊ"luo.

7'Le Zezii na lbhʊnʊmʊ -bodı: l-bı -yakpi -nıı, a "yi nı "ni! 'Le ʊn 'ye ı "ni 'li po, ı 'ye "yi -mnınıı!

8'Le ɔ na: 'Traamʊ 'tɔ ɔ, a "pli 'le "nitoope, a 'ke ɛ 'le a'ba -klagba gbo kpa! Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le ʊn 'ye ɛ "pli, ʊn -ke ɛ 'ye mu, ʊn 'ye ɛ ɔ -jeyi "nyı.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9A -gblee, "ni nʊ'a -kaa, ɛ -zɛ'ɛ-ɛ duvɛɛn 'mʊ, 'le ɔ 'ye ɛ wɔn'ye. -Da ʊn -za'a nmɔ 'mnɛ, ɔ se 'bho yibo. (Ʊ-bʊ lbhʊnʊmʊ "pli'a "ni, 'ɪnnʊ yibo'o 'bho.) Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'la-a 'nynɔkpayi,

10'le ɔ na: Nmɔ-ɔ -nmɔ'ɔ wɔn, 'ɪnnɛ nyɔ-ɔ "nyɪ'e nyʊ 'wee -antanyɪ. 'Le, -da ʊn -see'a lɛ wɔn yibo yi a, nyɔ-ɔ "nyɪ 'ʊ -ɛ se'a wɔn-nmɔ tenyɪ. 'Le -mnɔɔɔ 'ye wɔnnmɔnɛ tide 'le ɛ-ɛ bhla'a 'traamʊ "kpi'a!

11A 'ye li-ɔ, Zezii'a wɔnkulɪ 'wee ɔ nʊ'a a, 'ya -antanyɪnɛ 'ka-a! Galileebhlʊkpa "kpi'a -gwlɔ Kanaa, 'bho-o ɔ -nʊ -nɪ nɛ'o. -Ka 'ɔ 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi, 'ka-a ɔ -tɔ 'nɛ nyʊ "yi. 'Ɔ -namʊ 'ye'a 'na li a, ʊn 'de -ɔ "gwli -ka -zɛgɛka.

12Dɪ 'mnɪ zi'a -kaa a, ɔ -ke 'ɔ 'lotʊ-e, 'ɔ 'lotʊ'a "nynuu -ke 'ɔ -namʊ -sɔ'ɔ-ɔ Kanaa 'mʊ, 'le, -gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Kapɛnayiimʊ, ʊn 'ye ɛ 'mʊ 'wɪ gbɪ nʊnamʊ mu.

13A -gblee, 'Zuifʊ'a zʊn 'li'a gɔklagba ʊn-ʊ 'la'a 'Paakɪ, 'ɛ -nɔɔ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo'a dɪ, Zezii -sɔ'ɔ Kapɛnayiimʊ 'le ɔ 'ye Zelizalɛɛmʊ mu.

14-Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo -nɪ'a gwlɔ 'mnɛ 'mʊ, 'le ɔ 'ye 'le mu. Ɔ -ka 'le-e nyni, nyʊ-ʊ po 'nɪ-e 'le 'wa -bhlii-e, 'wa wli -ke 'wa -kpakpɪ 'pɛlʊ, 'le, nyʊ-ʊ 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke -Lagɔ'ɔ 'sraga -za a, ʊn 'ke ɪ de. Nyʊ-ʊ zizi'a 'Wlomɛɛ'ɛ mɔni 'Zuifʊ'a nɛ "yi, -ʊ -de'a 'wa -klugbɪ'a "troli ti, ɔ -yɛ 'nʊ 'le-ɛ -lrɛɛ.

15Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ "luo'o-o sɪsɪɛn 'mʊ, ɔ 'ye ʊ -ke 'wa 'pɛlʊpolɪ "we tinu, 'le ʊn -ke ɪ 'ye "bhlegbo 'mnɛ 'wlʊ. Nyʊ-ʊ zizia'a mɔni "yi, ɔ 'ye 'wa -klugbɪ 'cɛti 'le 'wa mɔni 'ye ti'wla.

16-Kpakpɪpɛlʊpomʊ -see'a -bhla 'da ke, 'le ɔ na ʊ -bodɪ: 'lnnɪɪnɪ -nɪɪ, a -zɪ ɪ -laa! 'An -tɪta -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo mo'o, ɛ -se a'ba 'pɛlʊ'a nɛ -ko!

17A 'ye li-ɔ, 'ɔ -namʊ nʊ'a -kaa, wlu -ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li see, ʊn popo 'nɛ-ɛ 'gwlʊti. Ɛ-bɛ wlu 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'ka-a: 'An -Lagɔ, -ka nɛ-ɛ wan'a 'le tu'a -boo 'li, 'ka-a -ɪn -ke -a'a -budu'a dɪkmɛɛ-ɛ "bhubhlu'o 'le 'an 'limʊ ti.

18Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le 'Zuifʊ'a -klɪgbɪ na: Kpli -ɪn nʊ'a -laa 'le, 'ɛ wɔnkulɛ yɛɛ -ɪn 'ke nʊ, -ɛ 'ke -tɔ na -Lagɔ "nyɪ'e -ɪnmʊ 'ɛ wɔnkuɛ'ɛ lɛtu'a?

19'Le ɔ na: -Bho a wa -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a lisaabudu -nɛɛ ɛ, 'ɪn-ɪ 'po-o 'ɛ -lreenɛ 'wɪ tan 'tɪn ti.

20'Le ʊn na: -lɪn! -Budu -a'ba "na "we -po -nɪ'a zʊɪn'a -gwlɪ 'sɔn -zʊɪn -mɛɛlo ti, 'ɛ -lreenɛ -mnɔɔɔ 'bhɛɛ'ɛ -ɪn 'ke -po 'wɪ tan 'tɪn ti'a!

21A -gblee, -budu -ke dɪ Zezii -za'a 'mʊ, 'ɔ "bhuo ɔ "si'e 'nynɪ.

22A 'ye li-ɔ, -bho ɔ 'mɛ 'wla, 'wɪ 'sɔn, 'bho 'ɛ tanzɔ, -da ɔ-ɔ 'ye'a glu -sɔ -nɪ mʊ, ɔ-ɔ 'ye'a ti-nɪ mʊ -lrɛɛ ɛ, -ka ɔ -za'a wlu 'mnɛ 'mʊ a, 'bho-o 'ɔ -namʊ popo 'nɪ 'gwlʊti. 'ɔ wlu 'mnɛ -ke -yɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li see, 'le ʊn 'ye ɪ 'mʊti'wɔn 'le ʊn 'ye ɪ 'wɔɔn.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23Ɛ-bɛ 'Paakɪ'a -nɔɔ 'mnɛ ti, wɔnkulɪ Zezii nʊ'a 'bho Zelizalɛɛmʊ'a dɪ, nyʊ'a -dadudu'a 'limʊ na ʊn 'de -ɔ "gwli.

24Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, ɔ yibo'o-o nyɔ"o nyɔ'ɔ 'gwlʊtipopoɛ'ɛ dɪ, ɔ -see ʊ "gwlide.

25'Ɔ "bhuo yibo'o-o nyunyu'a -pɔlʊ'a dɪ, ɔ -see ti'bɔ, nyɔ 'ke ɔ 'wa kpli -tɔ.

'Zaan 3

1-2l-bɪ Zezii'a wɔnkulɪ 'mnɪ'a dɪ, nyɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a "Nikodɛmʊ 'yi -ɔ gbo "matʊ -lue. Ɔbɔ 'mnɔ 'mo-o Faliziɛɛn -ke 'Zuifʊ'a -klɪgbɪ'a -lue. Ɔ yi'a, 'le ɔ na: 'An -Tɔyi, 'ɪn -ke nyʊ -lrʊʊ yibo'o-o -ka -Lagɔ -ya'a -ɪnmʊ 'nɔɔ -a'ba "klumʊ -ɪn 'ke -amʊ 'ɔ wlu -tɔ, -ɛkedɪmaa, wɔnkulɪ -a nʊ'a a, -bho -Lagɔ se nyɔ 'ɔ wɔnkuɛ "nyɪ, ɔ se ɪ "kpi -tɛ.

3Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le Zezii 'ye wlu 'mʊ"luo, 'le ɔ na: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a -ɪnmʊ -bodɪ 'mʊ, -bho nyɔ se 'wlʊ -lreeka 'le ɔ 'ke tinɪɛlre 'ye, ɔ se 'bhɛɛ, nyʊ -Lagɔ -kɔ'ɔ ɔ, ɔ 'ke 'le 'wa "klumʊ -nɪ.

4'Le "Nikodɛmʊ na: Nyunyɔzɛgɛ -mnɔɔ-ɔ se'a 'bhɛɛ ɔ 'ke 'le 'ɔ 'lotʊ'a 'limʊ le pa 'le, koo ɔ 'ke 'mʊti'wlʊwlʊ -lreeka'a?

5-6'Le ɔ na: nyɔ"o nyɔ 'nynaakpʊ -ke nyukpasu-u 'wlʊ'a a, ɔ-ɔ 'bhle-e nyunyɔpɔlʊ 'li. -Yɔ 'wlʊ -nɪ'a -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mʊ, -Lagɔ'ɔ -pɔlʊ ɔ-ɔ 'bhle'e 'li. 'Ɛ "lru "yi ɔ na: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a -ɪnmʊ -bodɪ 'mʊ, -bho nyɔ se 'ɔ "nyinynidɪ "yiyibo 'le ɔ 'ke -Lagɔ gbo "bhiti 'le ɔ 'ke ɔ 'ɛ dɪ batizee-ɛ 'le ɔ 'ke 'bho "si ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mʊ 'wlʊ -nɪ, 'le ɔ 'ke ɔ tinɪɛlre "nyɪ, 'ɔ nyɔtu se 'bhɛɛ ɔ 'ke nyʊ -Lagɔ -kɔ'ɔ "klumʊ 'bɪ 'ye.

7-Bho 'ɪn nʊ: A'ba 'wee, a 'wlʊ -lreeka, wɔn'ɔ ma -ɪnmʊ ti -le!

8-A 'ye-e li'a, da"o -da -pʊpɔɔ 'ybha'a, 'bho-o ɛ-ɛ klu nɪ'o. -A 'wɔn-ɔ 'ɛ kluwlu 'bɔ, ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'nɔɔ ɛ-ɛ sɔ nɪ'a 'mʊ-e, 'le 'nɔɔ ɛ-ɛ mu nɪ'a-e, -ɪn se 'le yibo. Nyɔ-ɔ 'wlʊ -nɪ'a Lisaazuzu 'mʊ, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a 'ɔ dɪ -nɪ'e 'mʊ.

9'Le "Nikodɛmʊ 'ye 'bho le mu 'le ɔ na: Kbhoo ɛ 'ke 'mʊtinʊnʊ-ɛ'ɛ?

10'Le ɔ na: -lnmɔ 'ma-a -Lagɔwlu'a -tɔyi, -ɔ "du'a 'ɛ dɪ, -ɔ -ke 'nynɪ -wa'a 'le Izrayɛɛlɪbhlʊkpa "kpi ti, leedɪ -mnaaa'a 'wɔn 'ɪnnɪɪnɪ -nɪɪ 'mʊti'a?

11-Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a -ɪnmʊ -bodɪ 'mʊ, lɪ -a yibo'a a, 'ɪnnɪ -a za'a amʊ -bodɪ 'mʊ. Lɪ -a 'ye'a a, 'ɪnnɪ -a 'tmʊʊ'o amʊ, 'le a'ba 'wɔɔn'ɔ -a'ba wlu.

12-Bho 'ɪn po 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ'a lɪ -Lagɔ'ɔ nɪ "yi, a'ba 'wɪn ɪ 'mʊti. l-bɪ -Lagɔ'ɔ lɪ 'mnɪ, -bho 'ɪn -za 'ya dɪ 'mʊ gbaa, a-a 'ye ɪ 'mʊti'wɔn mʊ 'le a 'ke ɪ "gwlide 'nɪ?

13A -gblee, nyɔ -lue 'tɪn -see yaku 'li mu ke, 'le ɔ 'ke le-e yi. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu -sɔ'ɔ-ɔ 'le 'mʊ, 'le 'ɪn 'ye 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ yi.

14-15A 'ye li-ɔ, nɛtɛsɛn nyʊ bhla'a, 'ɪnnɛ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi Moyiizɪ kɔ'ɔ tu "yri -bɛnyɪ 'le "musa "kpi 'le ɔ 'ye ɛ ti-nyna. -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a nyʊ 'ke 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu 'bho tu "yri kɔ, 'le ʊn 'ke ɛ ti-nyna, 'le, nyɔ"o nyɔ-ɔ de'a 'ɪnmʊ "gwli, tinɪɛzɛgɛ-ɛ

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

se'a "tiinamʊ 'bhle, ɔ 'ke ɛ 'ye. -Ka -a'ba "na "we -gbʊ'a nɛtɛsɛn 'mnɛ ya 'le ʊn 'ye'a 'pʊn, nyɔ-ɔ de'a 'ɪnmʊ "gwli a, -ka -lue 'mnɔ, 'ka-a ɔ 'pʊn'o 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

16A -gblee, -Lagɔ -kma'a-a nyunyu'a dɪ tenyɪ. 'Ɛ dɪ ɔ "luo'o 'ɔ "yu'a 'dɛ -lue 'mʊ, ɔ 'ye ɔ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ lbho, 'le, nyɔ"o nyɔ-ɔ de 'ɔ "gwli, ɔ -kaa 'mɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'le ɔ 'ke "kɔgwlɛtinɪɛ 'ye.

17Ɛ -se -Lagɔ 'ke nyunyu dɪ -kpʊn'a dɪ ɔ lbho 'ɔ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ -ko. Ɔ lbho -ɔ'o 'le 'ɔ 'sana 'mʊ, nyunyu 'ke 'pʊn 'bho 'ɔ "yigbeyi.

18Nyɔ-ɔ de 'ɔ "gwli a, 'ɔ -zigle'a kpʊn ɔ; -yɔ se 'ɔ "gwlide, 'ɪnnɔ 'ɔ -zigle-e kpʊn'o, -ɛkedɪmaa, ɔ -see -Lagɔ'ɔ "yu'a 'dɛ -lue "gwlide.

19Leelɛ -ke "lru "yi -zigle-e kpʊn 'ɔ? -Ɛ -ke "lru "yi ɛ-ɛ kpʊn 'ɔ ɔ, 'ɪnnɛ 'ɪn-ɪ za'a -laa 'mʊ, 'le "yi 'mʊ: -Lagɔ'ɔ "yu Zezii kɔɔ'ɔ zɔ, ɔ 'yi-e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ; ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyunyu'a "nyinynikpli'a dɪ, "nyinynidɪ kɔɔ'ɔ -kuyre, 'ɪnnɛ ʊn 'ybha'o.

20A -gblee, nyɔ"o nyɔ-ɔ 'ma-a "nyinynidɪ'a nʊyi, ɔ -see zɔ 'ybha, 'le 'ɔ 'wɔn'o ɔ 'ke ɛ "yi 'da, 'le 'ɔ -bonyunyu -kaa 'ɔ "nyinynikpli li'ye.

21Nyɔ -yɔ nʊ'a "yisrɛɛdɪ a, ɔ-ɔ 'yi-e 'bho zɔ "yi, 'le, lɪ ɔ-ɔ nʊ'a, -ka ɔ-ɔ nʊ 'ɪ 'le -Lagɔ'ɔ wɔnkuɛ 'mʊ, nyʊ-ʊ yibo 'nɪ gbaa.

22l-bɪ dɪ 'mnɪ zi'a -kaa a, 'le Zezii -ke 'ɔ -namʊ 'ye 'mʊ-sɔ, ʊn 'ye Zideebhlʊkpa "kpi mu. Ɔ -ke ʊn 'nʊ-o 'le 'wɪ -gbɪ 'le ʊn-ʊ batizee'e nyʊ 'ɔ 'nynɪ 'mʊ.

23-Gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Ɛnɔɔ, -ɛ -nɪ'a -gwlɔ -lue -lrɛɛ-ɛ 'ma-a Salimʊ, 'ɛ "troli, 'bho-o 'Zaan-a batizee nɪ'e nyʊ -lrɛɛ. 'Le'a -badɪ -die'e-e "yi 'le nyʊ-ʊ yi 'ɔ gbo "kɔmʊ'a dɪ, ɔ-ɔ batizee nʊ'o.

24(A -gblee, ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, nyʊ -see ɔ -bhla -jie 'mʊ po ke.)

25'Le 'Zuifʊ'a gba 'li, -ka nyɔ-ɔ lre'a 'le ɔ 'ke li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'ɛ "lru "yi, 'Zaan'a -namʊ -ke 'Zuifʊyi -lue depo'o zɔ -lue 'zɔ.

26Ʊn nʊ'a -kaa a, ʊn -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ'ɛ dɪ, ʊn 'ye 'Zaan gbo mu, 'le ʊn na: -A'ba -Tɔyi, nyɔ -ke -ɪn -nɪ'a Zudɛɛn'ɛ 'fɔtɔ -lue gbo, -ɔ -ke dɪ -ɪnmɔ 'Zaan -za'a -laa 'mʊ 'bho nyʊ'a "yigbeyi, -a popo 'ɔ dɪ 'gwlʊti 'nɪ? -Gblee, 'ɔ 'nynɪ 'mʊ 'ɔ -namʊ-ʊ batizee'e nyʊ -lrɛɛ, 'le, 'traamʊ 'tɔ ɔ, ɔ gbo nyʊ'a -dadudu-u mu'o 'le ʊn 'ye -a'a nʊ 'mʊ-zi.

27'Le ɔ na: Lbhʊ -Lagɔ "nyɪ'a nyɔ"o nyɔ, 'ɪnnɛ ɔ 'ke nʊ.

28Wlu 'ɪn -za'a 'mʊ 'bho a'ba "bhi'a "yigbeyi, a 'bhɛɛ'o a 'ke ɛ yibo! 'ln na: 'lnmɔ 'Zaan -se -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ -ko; 'ɪn 'ke 'ɔ -jolʊ po'a dɪ -Lagɔ lbho'o 'ɪnmʊ 'nɔɔ 'ɔ nya.

29A -gblee, lɛ -ke ɛ gʊgɔ'ɔ "yiti, 'ɪnnɛ 'ka-a: 'Nynɔkpayi 'mo-o 'nynaakpʊ'a nyimiɛ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -bho ʊn 'ke kpʊkpa a, ɔ-bɔ 'nynɔkpayi 'mnɔ'ɔ bha -lue-e -nɪ'e 'bho 'wa 'nynɪmʊ. Zɔ -ke ti ʊn "du'a 'nynɔkpagɔ, ɔ-ɔ 'de-e 'bho 'ɔ bha'a "troli ti. Dɪ"o dɪ ɔ-ɔ za'a 'mʊ 'le 'bʊbʊa 'mʊ, 'le ɔ-ɔ 'wɪn 'ɪ 'bɔ. -Bho ɔ -kɪ ɪ 'bʊ-ʊ'wɔn ɔ, ɔ-ɔ 'li-e 'bʊbʊaklagba. -

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ka -lue 'mnɔ 'ka-a Zezii'a dɪ -nɪ'e 'ɪnmʊ -bodɪ. -Bho nyʊ -kɔ ɔ gbo mu 'le nyʊ -lrʊʊ 'ke ɪ 'ɪnmʊ -bodɪ 'mʊ-za, 'an lbhʊ -gwɛ'ɛ-ɛ "yi'a dɪ, 'ɪn-ɪ li'e 'bʊbʊaklagba.

30'Ɛ "lru "yi, 'ɔ 'nynɪ 'ke 'le 'bhlɪkpɪ 'wee "kpi mu, 'le 'mna-a'a nɛ 'ke "yi"pli-ɛ mo'o. 'Ka-a 'Zaan 'lɛ'o.

31A po -lokui, 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, nyɔ-ɔ -sɔ'ɔ -Lagɔ gbo, ɔ 'bhɛ-ɛ "yi ɔ 'ye nyʊ 'wee -zi. Nyɔ -yɔ -nɪ'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ a, ɔ-ɔ 'mo-o ɛ 'mʊ'a nyɔ 'le ɔ-ɔ za'a 'ɛ dɪ 'mʊ. A -gblee, -yɔ -sɔ'ɔ yaku 'li, ɔ 'bhɛ-ɛ "yi, ɔ 'ye nyʊ 'wee -zi.

32-Lagɔ'ɔ dɪ ɔ 'ye'a 'le ɔ 'wɔn'ɔ 'bɔ, 'ɪnnɪ ɔ-ɔ za'a 'mʊ 'le nyʊ'a -dadudu'a 'wɔɔn'ɔ 'ɔ wlu.

33-Yɔ 'wɔɔn 'nɛ ɛ, -ka -Lagɔ "du'a -ziadɪ'a 'mʊzayi, ɔ-ɔ 'wa-a 'ɛ wɔn ti.

34Ɔ-bɔ nyɔ -Lagɔ lbho'a 'mnɔ ɔ, ɔ 'po -ɔ 'ɔ Lisaazuzu 'mʊ -gblokoo'a dɪ, ɔ-ɔ za'a 'ɔ wlu 'mʊ.

35-A'ba -tɪta -Lagɔ -kma'a-a 'ɔ "yu 'mnɔ'ɔ dɪ, 'le ɔ 'ye ɔ wɔnkuɛ "nyɪ 'bho lɪ 'wee "kpi.

36'Ɛ dɪ, nyɔ"o nyɔ-ɔ de 'ɔ "gwli, ɔ-ɔ 'ye'e tinɪɛzɛgɛ-ɛ se'a "tiinamʊ 'bhle. Nyɔ-ɔ -see 'ɔ -lokuipo 'le ɔ 'ke ɔ "gwlide, 'ɔ 'ye ɛ-bɛ tinɪɛzɛgɛ 'mnɛ, 'le -Lagɔ'ɔ -zigle -nɪ 'nɔ "kpi.

'Zaan 4

1-3ɩ zi'a -kaa a, Faliziɛɛn 'wɔn-ɔ 'bɔ na, nyʊ Zezii-i batizee'a 'le ʊn -ke ɔ-ɔ na'a a, ʊn -die'e-e "yi ʊn 'ye 'Zaan'a nʊ 'mʊ-zi. (A -gblee, Zezii'a -namʊ batizee'e nyʊ 'ɔ nynɪ 'mʊ, ɛ -se 'ɔ "bhuo -ko.) -Ka ʊ-bʊ Faliziɛɛn 'mnʊ yibo'a 'ɔ nʊnʊdɪ, ɔ 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ʊn -kɔɔ ɔ dɪ "yikpa'a dɪ, ɔ -sɔ'ɔ Zideebhlʊkpa "kpi 'le ɔ 'ye Galileebhlʊkpa "kpi mu.

4-Bho ɔ 'ke 'bhlʊkpa 'mnɛ "kpi mu, -jolʊ -zi -nɪ'a Samaliibhlʊkpa "kpi, 'ɪnnɛ ɔ 'ke bhlu.

5-6A -gblee, 'le ɔ 'ye -jolʊ 'mnɛ 'mʊ"luo, 'yrʊ -nɪ "duu 'mʊ, 'le, Samalii'a -gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Sisa, ʊn 'ye ɛ 'mʊ nyni. -Kpaa -lue -a'ba "na Zakɔɔpʊ "nyɪ'a 'ɔ "yu 'Zɪzɛɛfʊ, 'ɛ "troli mo'o. Ɛ-bɛ 'bɪ 'mnɛ "yi, "nibhie -lue-e -nɪ'e 'bho. Ɔ-bɔ Zakɔɔpʊ 'mnɔ, 'ɔ lɛ mo'o -bɛnyɪ. -Jolʊ Zezii bhlu'a, ɛ -sɪa -nɪ nɔ-ɔ'o. Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'de-e "nibhie 'mnɛ'ɛ wɔnkpʊ "kpi ti 'le ɔ-ɔ fɔ'o.

7Ɔ -ka 'le -jeyi-i gbʊ, Samaliinynaakpʊ -lue 'yi-e "ni jrinamʊ 'le ɔ na: 'An 'lotʊ'a "yu, a "nyɪ 'ɪnmʊ "ni 'ɪn 'ke 'na!

8(A 'ye li-ɔ, ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, 'ɔ -namʊ 'mu-o lililɪ denamʊ 'le gwlɔ 'mʊ.)

9Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le ʊn na: -lɪn! -lnmɔ 'ma-a 'Zuifʊyi, leedɪ, 'ɪnmɔ 'ma-a Samaliinynaakpʊ, 'le -a 'ybha'a 'ɪnmʊ "ni'a? (A -gblee, -ɛ -ke dɪ ʊn 'lɛ'ɛ -kaa, 'ɪnnɛ 'mo-o 'Zuifʊ -ke Samaliikɔmʊ'a 'yɪye wɔn.)

10'Le ɔ na: 'Jɛ -Lagɔ 'ybha'a ɔ 'ke amʊ "lrulinʊ, -bho a yibo nɛ 'kɪ, nyɔ -yɔ 'ybhaa'a amʊ 'nanani 'le a 'ke ɔ yibo -lrɛɛ ɛ, ɛ-bɛ "ni 'mnɛ, a-bʊ 'ke ɔ 'kɪ 'ybhaa 'le ɔ 'ke amʊ "nilruzɛgɛ "nyɪ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11'Le ʊn na: 'An 'lotʊ'a "yu, "nibhie -nɛɛ -tɛ'ɛ 'mʊ-ɛ, 'le -ɪn se "niplilɛ 'bhle, doo -ɪn 'ke "ni 'mnɛ -za'a?

12-A 'ye-e li'a, -a'ba "na Zakɔɔpʊ -ke dɪ -a 'bhle'a "nibhie -nɛɛ, 'ɔ "bhuo 'na-a 'ɛ "ni. 'Ɔ "yreetɪ -ke 'ɔ -bhlii 'nɛ -ɛ'o -lrɛɛ. -A popo-o 'gwlʊti na -ɪnmɔ 'mo-o nyɔklagba, -ɔ zi'e Zakɔɔpʊ'a?

13'Le ɔ na: "Ni -nɛɛ, nyɔ"o nyɔ-ɔ 'nɛ 'ɛ ɛ, "nitʊ 'ye ɔ -bhla 'lbha mʊ.

14A -gblee, "ni 'mna-a 'ye'a nyɔ "nyɪ mʊ, -bho ɔ 'nɛ ɛ, "nitʊ -see ɔ 'lbha yi "kɔmʊkɔmʊ. 'Le "yi 'mʊ 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ, ɛ-bɛ "nizɛgɛ 'mnɛ, -ka "nilru -see'a -ma yi, 'ka-a ɛ-ɛ 'ye -nɪ mʊ 'le ɔ 'mʊ, 'le, 'ɛ dɪ, tinɪɛzɛgɛ-ɛ se'a "tiinamʊ 'bhle, ɔ 'ke ɛ 'ye.

15'Le ʊn na: 'An 'lotʊ'a "yu, "nyɪ 'ɪnmʊ ɛ-bɛ "ni 'mnɛ, "nitʊ -kaa 'ɪnmʊ 'lbha, 'le 'ɪn -kaa 'nɔɔ "ni "plinamʊ yi 'yrɛlɛɛ!

16Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le ɔ na: A mu a'ba nyimiɛ'ɛ dɪ, a -ke ɔ 'ke yi.

17'Le ʊn na: 'lɪn se nyimiɛ 'bhle. 'Le ɔ na: -Ka a nʊ'a a se nyimiɛ 'bhle, -ziadɪ a -za'a 'mʊ.

18A 'ye li-ɔ, nyimiɛ -muu a kpa'o 'le nyɔ -yɔ -ke a -na'a 'traamʊ, ɔ -se a'ba nyimiɛ -ko. Kɪn, -ziadɪ a -za'a 'ɪnmʊ -bodɪ 'mʊ!

19Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le ʊn na: "Wii! 'An 'lotʊ'a "yu, 'ɪn yibo'o 'tɔ-ɔ na -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi -ɪn "du'o.

20Ɛ-bɛ -gɔgɔ -nɛɛ "kpi, 'bho-o -a'ba "na "we-e bʊbɔ nɪ'e -Lagɔ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, a-bʊ 'Zuifʊ, a-bee -mnʊʊ na, -da nyɔ 'ka -Lagɔ bʊbɔ -nɪ, 'bho-o 'mo-o Zelizalɛɛmʊ. Koo -a popo'o 'ɛ "kpi 'gwlʊti'a?

21'Le ɔ na: 'An 'lotʊ'a "yu, a de "gwli, -nɔɔ -lue -nɪ'e-e nyninamʊ. Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, ɛ -se -a'ba -tɪta -Lagɔ'ɔ bʊbɔɛ 'bho ɛ-bɛ -gɔgɔ -nɛɛ "kpi -ke Zelizalɛɛmʊ, 'ɪnnɛ 'ma-a lɛklagba -ko.

22A-bʊ Samaliikɔmʊ, a-a bʊbɔ-ɔ -Lagɔ 'le a se 'ɔ "kpidɪ yibo. -A-bʊ 'Zuifʊ, -a bʊbɔ nɔ-ɔ'o 'le -a yibo'o 'ɔ "kpidɪ, -ɛkedɪmaa, -abʊ 'mʊ ɔ-ɔ zi nɪ'o, 'le ɔ 'ke nyunyu 'pʊʊn.

23-24A -gblee, -a'ba -tɪta -Lagɔ 'mo-o -zuzu "nyɪ'a nyʊ tinɪɛzɛgɛ. -Nɔɔ -lue -nɪ'e-e nyninamʊ 'le ɛ "du-ɛ'ɛ wɔn -nalo, -ka ɔ -nɪ'a -ziaka, 'le, -ka ɔ 'bɔ'ɔ ti 'le 'ɔ Lisaazuzu'a wɔnkuɛ 'mʊ nyunyu'a -zuzu 'ke ɔ bʊbɔ ɔ, 'bho-o ʊn-ʊ 'ye -kaa -nʊ -nɪ mʊ -ka -zɛgɛka. A 'ye li-ɔ, 'le 'ɔ Lisaazuzu'a wɔnkuɛ'ɛ "sɛ 'mʊ, nyunyu'a -zuzu 'bhɛɛ'o, -ka ɔ -nɪ'a -ziaka, ɪ 'ke ɔ -kaa bʊbɔ.

25'Le ʊn na: 'lɪn yibo'o-o na -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi, Mesii-i 'ye-e -yi -mʊ. (Le Glɛkɪwlu 'mʊ, ʊn-ʊ 'lɔ -ɔ Kliisɪ; 'ɪnnɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ.) -Bho ɔ yi 'nɔɔ -a'ba "klumʊ, ɔ-ɔ 'ye-e 'ya 'wee gbɔzɪza -mʊ, 'le ɔ 'ke -amʊ 'tmʊʊ.

26'Le ɔ na: 'lɪnmɔ -ke a -nɪ'a -wlunamʊ, nyɔ a "si'a 'nynɪ, 'ɪnmɔ mo'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

27Ɔ -ke ʋn -nɪ ɪ 'mʋzanamʋ 'le 'ɔ -namʋ 'ye lililɪ denamʋ -sɔ, ʋn 'ye 'bho nyni. Ʊn nyni'a a, 'nynaakpʋ -ke ɔ-ɔ wlu'a dɪ, wɔn ma'a 'wa 'wee ti. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, 'wa nyɔ -lue 'tɪn'a "bhuo -see ɔ -kaa tidede: Leelɛ -ke dɪ -ɪn -ke ʋn-ʋ za'a 'mʋ'a? 'Le "bhalrɛɛke: Leelɛ -ɪn 'ybha'a ʋn 'ke nʋ'a?

28-Ka Zezii 'lɛ'ɛ ʋ-bʋ 'nynaakpʋ 'mnʋ "yi'a dɪ, ʋn nʋ'a -kaa, ʋn sie'e 'bho 'wa -yakpe 'le ʋn 'ye gwlɔ 'mʋ le mu. Ʊn nyni'a a, 'le ʋn na nyʋ-ʋ -nɪ'a 'bho -bodɪ:

29Dɪ 'wee 'ɪn nʋ'a a, nyɔ-ɔ -zɪ 'ɪ 'ɪnmʋ -bodɪ 'mʋ, a yi a 'ke ɔ 'ye. Ɔ kɔɔ'ɔ-ɔ -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi lɛ!

30Ʊn po'a wlu 'mnɛ ti a, -gwlɔkɔmʋ nʋ'a -kaa, ʋn -sɔ'ɔ 'mʋ-ɛ 'le ʋn 'ye 'le Zezii gbo -vuka kpa.

31Ʊ-bʋ 'nynaakpʋ 'mnʋ -ma 'nɪ 'mʋ, 'le, 'ɔ -namʋ-ʋ bhade 'nɔ li ɔ 'ke lɛ wɔn'ye, 'le ʋn-ʋ nʋ'o: -A'ba -Tɔyi, li lɛtoope gbɛ!

32'Le ɔ na: Lililɛ a se'a yibo, 'ɪnnɛ 'ɪn-ɪ li'o.

33Ʊn nʋ'a -kaa, ʋn 'kpa-a 'bho ʋn-ʋ dede-e -dede -kaa ti: Nyɔ-ɔ "nyɪ 'ɔ lilia-ae?

34'Le ɔ na: Lililɛ 'mna-a "si'a -laa 'nynɪ, 'ɛ 'zɔ 'mo-o, -Lagɔ lbho'a 'ɪnmʋ, 'ɪn 'ke 'ɔ 'gwlʋdɪ nʋ, 'le, lbhʋ ɔ "nyɪ'a 'ɪnmʋ, 'ɪn 'ke ɛ "yigwɛ.

35-A-bʋ 'Zuifʋ-ʋ 'po-o "nna 'le -a nʋ'o: Lɪ'a 'yɔ nyɔ-ɔ po'a a, -bho 'cʋɪ nyiɛ nyni-ɔ 'le ɪ 'ke -cɛ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, 'mna-a 'tmʋʋ-o amʋ 'le "yi 'mʋ, 'le 'ɪn-ɪ nʋ'o: A -gbʋ -kpɪɪ -nɪɪ ya -ziaka, ɪ zaan'o 'le 'ya cɛnamʋ nyni'o.

36A -gblee, nyɔ-ɔ cɛ'ɛ lɪ'a 'yɔ 'mnɪ, -ɔ po 'ɪ -zrʋʋ 'mʋ, 'le -ɔ "du 'ɪ 'srawɔn "yi, ɔ 'bhle-e "pɛleɛ. 'Ɛ 'zɔ 'ka-a: Nyɔ-ɔ za'a -Lagɔ'ɔ "dɪzɪgɪ 'mʋ, lɛzɛgɛ ɔ-ɔ 'ye'a 'le 'bʋbʋa 'mʋ, 'ɪnnɛ 'mo-o, nyʋ-ʋ de'a -Lagɔ "gwli a, ʋn-ʋ 'ye-e tinɪɛzɛgɛ-ɛ se'a "tiinamʋ 'bhle. 'Ɛ "lru "yi, nyɔ-ɔ po'a lɪ 'mnɪ'a 'yɔ -ke 'ya cɛyi-i li nɪ'e 'bʋbʋa -dalue.

37A 'ye li-ɔ, "nna -nɛɛ, -ziadɪ mo'o: Nyɔ -lue-e po'o lɪ, 'le -lue -lrɔɔ-ɔ cɪ ɪ'o.

38-Kpaa -ke 'mʋ a -see'a lbhʋ nʋ, 'le ɛ 'mʋ 'ɪn "du'o a'ba lbholbhoa wɔn 'le 'ɛ cɛnamʋ. Nyʋ -lrʋʋ-ʋ nʋ'o 'ɛ lbhʋ 'le abʋ-ʋ yi 'ɛ 'mʋtilinamʋ.

39Zezii 'lɛ'ɛ -kaa a, ʋ-bʋ 'nynaakpʋ 'mnʋ-ʋ 'tmʋʋ-o nyɔ"o nyɔ: Dɪ 'wee 'ɪn nʋ'a a, ɔ -zɪ 'ɪ-ɪ 'ɪnmʋ -bodɪ 'mʋ. 'Ɛ dɪ ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ 'mʋ'a nyʋ'a -dadudu de 'ɔ "gwli.

40'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, ʋ-bʋ nyʋ 'mnʋ nyni 'ɔ li, 'le ʋn 'ye ɔ -kaa "yi'lɛ: -A'ba 'lotʋ'a "yu, -a'a mu -dalrɔɔ -le, -a 'ybha-o'o -a -ke -ɪn 'ke ti-de! 'Le ɔ 'ye 'wɔn, ɔ -ke ʋn 'ye 'wɪ 'sɔn nʋ.

41A -gblee, wlu 'ɔ "bhuo-o za'a 'mʋ'a dɪ, nyʋ-ʋ de 'ɔ "gwli, ʋn-ʋ 'kpa'a "kpi tenyɪ,

42'le ʋn-ʋ nʋ'o 'nynaakpʋ 'mnʋ -bodɪ: 'Traamʋ 'tɔ ɔ, dɪ a -za'a -amʋ -bodɪ 'mʋ, ɛ -se 'ya "sɛ'ɛ dɪ -a de 'ɔ "gwli 'nɪ -ko. A 'ye li-ɔ, -a'ba "bhi 'po -ɔ -lokui, 'le -a yibo'o -ka ɔ "du'a nyunyu'a 'pʋʋnyi -ziaka.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

43Zezii -ke Sisakɔmʋ nʋ'a 'wɪ 'sɔn, 'le ɔ -ke 'ɔ -namʋ 'ye 'bho lizi, ʋn 'ye Galileebhlʋkpa "kpi mu.

44-45A -gblee, Galileekɔmʋ'a -dadudu 'mu-o Zelizalɛɛmʋ 'Paakɪ'a gɔ "dunamʋ 'kɪ. Ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ 'mʋ, 'bho-o ʋn 'ye -nɪ nɔ'o, ɔ 'ye wɔnkulɪ -ke lɪ -lrɪ'a -dadudu nʋ. -Bho ɔ -de ti, ɔ-ɔ 'nʋ-o: -Lagɔwlu'a 'mʋtizayi, nyʋ'a 'lɔ ɔ lɛ 'bho 'ɔ 'bhlʋkpa "kpi. ɩ-bɪ lɪ ɔ nʋ'a Zelizalɛɛmʋ'a dɪ, ɔ nyni'a 'le Galileebhlʋkpa "kpi, 'bho'a nyʋ kpʋn ɔ'o -gli!

46-47A 'ye li-ɔ, Galilee'a -gwlɔ Kanaa, -ɛ -ke 'mʋ ɔ -zɛ -nɪ'a "ni duvɛɛn 'mʋ, ɔ nʋ'a -kaa a, ɔ 'yi-e 'bho le. A -gblee, Galilee'a -gwlɔ -lrɛɛ ʋn-ʋ 'la'a Kapɛnayiimʋ, 'bho-o nyɔ -lue -nɪ'o. 'Bhlʋkpayowli'a lbhʋnʋyiklagba mo'o 'le "lruklagba-a 'bhati'e 'ɔ "yu. Nyʋ nʋ'a -kaa, ʋn 'tmʋʋ nɔ-o'o -ka Zezii -sɔ'ɔ Zideebhlʋkpa "kpi, 'le ɔ-ɔ mu'a Galileebhlʋkpa "kpi. 'Ɛ dɪ ɔ -sɔ'ɔ 'mʋ 'le ɔ 'ye ɔ -jeyi mu 'le Kanaa. Ʋn 'gbʋʋ'a 'bho ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ 'mʋ, 'le ɔ na Zezii -bodɪ: 'An 'lotʋ'a "yu, 'an "yu'a "lru-u 'bhati'o 'le Kapɛnayiimʋ, 'le ɔ -nɪ'e 'mɛnamʋ. 'lnmɔ bhade -ɪnmʋ li, -a mu 'le, -ɪn 'ke ɔ 'pʋʋn!

48'Le ɔ na: A-bʋ nyʋ-ʋ -nɪ'a -laa, -bho 'ɪn se wɔnkulɪ nʋ, -bho a -see ɪ li'ye, a'ba 'wɔn a 'ke 'ɪnmʋ "gwlide!

49'Le nyɔ 'mnɔ na: 'An 'lotʋ'a "yu, 'ɪnmɔ bhade -ɪnmʋ li, yi -a 'ke 'an "bhli mu. -Bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, 'an "yu 'mɛ-ɛ'o!

50'Le ɔ na: 'ln bha, mu -a'a "bhli, -a'a "yu 'pʋn-o'o! Wlu Zezii -za'a 'mʋ a, ɔ 'de -ɛ "gwli 'le ɔ 'ye 'mʋ-sɔ, ɔ 'ye le mu.

51Ɔ -nɪ munamʋ 'le ɔ -ke 'ɔ lbhʋnʋmʋtɔlʋ 'ye -jeyi 'gbʋʋ, 'le ʋn na: -A'ba -Kɔyi, -a'a "yu 'pʋn-o'o!

52'Le ɔ 'ye ʋ -kaa tidede: Koo ti -nɪ'o 'le ɔ 'ye 'pʋn'a? 'Le ʋn na: -Glaapleyrʋ cɛ'ɛ "du "kpi 'tɪn, 'bho-o 'wɛ "tayi -nɪ 'nɔ "yiti.

53A -gblee, -ka ti -nɪ'a 'le Zezii ye'a "yu'a -tɪta: -A'a "yu 'pʋn-o'o, nʋ a, ɔ popo 'nɛ-ɛ 'gwlʋti. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, ɔ -ke 'ɔ -glɪgbawɔnyi'a nyʋ 'wee de 'ɔ "gwli.

54A 'ye li-ɔ, Zezii -sɔ'ɔ Zidee, ɔ mu'a Galilee, 'ɔ wɔnkulɪ ɔ nʋ'a a, 'ya 'sɔnnɛ 'ka-a!

'Zaan 5

1ɩ-bɪ dɪ 'mnɪ zi'a -kaa, 'le 'Zuifʋ 'ye 'wa gɔklagba -lue "du 'le Zelizalɛɛmʋ. Zezii nʋ'a -kaa, ɔ -sɔ'ɔ 'mʋ-ɛ, 'le ɔ 'ye 'le mu.

2Ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ 'mʋ, -bada -lue-e -nɪ'e 'bho. Gwlɔ'ɔ 'gbewɔn -lue ʋn-ʋ 'la'a 'Bhlabhlɪ'a 'Gbewɔn, 'bho 'ɛ "troli, 'bho-o ɛ -nɪ'o. -Pepe -muu-u -nɪ'e 'bho 'ɛ wɔnli. 'Le 'Zuifʋ'a wlu 'mʋ, -bada 'mnɛ'ɛ 'nynɪ 'mo-o Bɛtɪzataa.

3ɩ-bɪ -pepe 'mnɪ 'zɔ, 'bho-o "lɔmʋ-e, topomʋ-e, -klɔklɔmʋ -lrʋʋ 'pɛ'ɛ ti, ['le ʋn-ʋ fuo "ni wɔn, ɛ 'ke ti'tʋtɔ.

4A -gblee, -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi-i yi-o'o 'le -nɔɔ gbɛ 'li, 'le ɔ-ɔ zukɔ'ɔ "ni 'mnɛ ti. -Bho ɔ nʋ ɛ -kaa, "gwizinyɔ -yɔ "si'a 'le ti -antanyɪ, koo 'ɔ 'wɛ -nɪ, ɔ-ɔ 'pʋn-o'o.]

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5A 'ye li-ɔ, 'le ʋ-bʋ "gwizimʋ 'mnʋ'a "klumʋ, nyɔ -lue-e -nɪ'e 'le. 'Le zʋɪn'a -gwlʋ -lue -zʋɪn -bue, -zʋɪn -mɛɛtan 'li, 'ɔ lɪ'a 'wɔn.

6Zezii nʋ'a -kaa, ɔ 'ye-e ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ li, ɔ 'pɛ-ɛ ti. Ɔ 'ye 'ɔ li a, ɔ yibo'o-o -ka ɔ -gwle'a 'bho 'le ɔ 'ye ɔ tidede 'le ɔ na: -lɪn 'bɔ-ɔ ti, -ɪn 'ke 'pʋn'a?

7'Le ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ na: 'An 'lotʋ'a "yu, -bho "ni zukɔ ti, nyɔ -yɔ 'ka 'ɪnmʋ 'le 'ɛ kɔ ti"sii, 'ɪn se ɔ 'bhle. -Bho 'ɪn nʋ, 'ɪn 'ke 'le 'kpa, nyɔ -lrɔɔ-ɔ 'zi-e 'ɪnmʋ "yi.

8'Le Zezii na: -Sɔ 'mʋ, "luo -a'a "kpitipɛlɛ 'mʋ, -ɪn 'ke -na.

9A -gblee, 'bho -gbaa -lue 'mʋ, ɔ 'pʋn-o'o 'le ɔ 'ye 'ɔ "kpitipɛlɛ 'mʋ"luo 'le ɔ-ɔ na'o. Ɛ-bɛ lɛ 'mnɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, ʋ-bʋ 'Zuifʋ'a lifɔzɔ ɔ nʋ 'ɛ dɪ,

10'wa -klɪgbɪ na nyɔ-ɔ 'pʋʋn'a -bodɪ: -Gbʋ 'nɔɔ! -A'ba lifɔzɔ 'mo-o -zɪan. Ɛ-bɛ zɔ -nɛɛ 'li, nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'ɔ "kpitipɛlɛ 'bhle, -ɛkedɪmaa, ɛ-ɛ 'mo-o lbhʋ'a nʋnʋa.

11'Le ɔ 'ye ʋ -kaa "yi'lɛ: Nyɔ-ɔ 'pʋʋn'a 'ɪnmʋ, 'ɪnnɔ nʋ'o: "Luo -a'a "kpitipɛlɛ 'mʋ, -ɪn 'ke -na.

12'Le ʋn 'ye ɔ 'tɔ tidede: Nyɔ-ɔ nʋ'a na: "Luo -a'a "kpitipɛlɛ 'mʋ, -ɪn 'ke -na, 'ɔ 'nynɪ -mɛ'ɛ?

13Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, Zezii gwɛ'ɛ -kaa 'ɔ 'pʋʋnpʋan "yi a, ɔ "maa 'nɔ-ɔ "yrili 'le nyʋ-ʋ -nɪ'a 'bho'a "klumʋ. 'Ɛ dɪ, nyɔ-ɔ 'pʋʋn 'nɔ, ɔ se 'ɔ 'nynɪ yibo.

14-Nɔɔ gbɛ zi'a a, 'le, ʋn -nɪ 'sɔn, ʋn 'ye 'le -Lagɔ'ɔ bʋbɔbhlegbo 'gbʋʋ, 'le Zezii 'ye ɔ -kaa "yi'lɛ: -Gbʋ 'nɔɔ, -ɪn 'pʋn-ɔ! -Ɛ 'wlʋ'a -laa -zɪan a, 'bhɔ 'tɔ "nyinynidɪ'a nʋnʋdɪ 'le "nyinynilɛklagba -kaa -ɪnmʋ "kpi bhla!

15Ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ nʋ'a -kaa, ɔ -ke Zezii sʋsɔ'ɔ-ɔ li, 'le ɔ 'ye 'mʋ-sɔ, ɔ 'ye 'le 'Zuifʋ'a -klɪgbɪ 'le -yɛ, 'le ɔ na: Nyɔ-ɔ 'pʋʋn'a 'ɪnmʋ, 'ɔ 'nynɪ 'mo-o Zezii.

16Ʊn 'wɔn'ɔ ɛ-bɛ wlu 'mnɛ 'bɔ ɔ, ʋn 'bɔ-ɔ ti, ʋn 'ke ɔ "nyinynidɪ "lrulinʋ, -ɛkedɪmaa, 'wa lifɔzɔ ɔ 'pʋʋn'o ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ.

17Zezii 'ye'a -kaa 'wa kpli li a, 'le ɔ na ʋ -bodɪ: -Ka 'an -tɪta -Lagɔ-ɔ nʋ'a "yrilinmɔdɪ "kɔmʋkɔmʋ a, 'ka-a 'ɪn 'ke nʋ -lrɛɛ.

18A -gblee, 'ɔ wlu 'mnɛ'ɛ dɪ, 'Zuifʋ'a -klɪgbɪ-ɪ 'bɔ'ɔ ti tenyɪ, ʋn 'ke ɔ 'lbha, ɔ 'ke 'mɛ. -Ɛkedɪmaa, ɛ -se 'wa lifɔzɔ "kpi'a gba'a "sɛ, ɔ cɛ 'mʋ 'nɪ -ko. Ɔ na -Lagɔ 'mo-o 'ɔ "yiglɛtɪta; 'ɛ lɛtu -tɔ'o -ka ɔ -ke -Lagɔ 'bhɛɛ'ɛ 'mʋ.

19Ʊ-bʋ 'Zuifʋ 'mnʋ-ʋ 'kpa-a Zezii dɪ "yi'a dɪ, ɔ "luo'o wlu 'mʋ -lrɛɛ 'le ɔ 'ye ʋ -kaa "yi'lɛ: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʋ -bodɪ 'mʋ, 'ɪnmɔ -Lagɔ'ɔ "yu'a -de ti "sɛ ɛ, 'an nʋ lɛ. Lɛ 'an -tɪta-a nʋ'a, 'ɪn 'ye'a li a, 'ɪnnɛ 'ɪn-ɪ nʋ'o. Lɛ"o lɛ 'an -tɪta-a nʋ'a a, 'ɪnnɛ 'ɪn-ɪ nʋ'o -lrɛɛ.

20A -gblee, ɔ -kma'a-a 'an dɪ, 'le ɔ-ɔ tɔ'ɔ 'ɪnmʋ 'ɔ nʋnʋdɪ 'wee. Lɪ -yɪ 'bhɛ'ɛ "yi, -ɪ -zi'a -yɪɪ 'mʋ, 'ɪn 'ka nʋ a, ɔ-ɔ tɔ 'nɪ-ɪ 'ɪnmʋ -lrɛɛ 'le ɪ-ɪ 'ye amʋ wɔnti-ma mʋ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21-Ka 'an -tıta -Lagɔ-ɔ za'a nyʊ glu 'le ʊn-ʊ nı'a ti -lrɛɛ, 'le, -ka nyʊ-ʊ 'mɛ'ɛ 'bho 'ɔ "yigbeyi, ɔ-ɔ "nyı 'ʊ "kɔgwlɛtinıɛzɛgɛ, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a, nyɔ -yɔ 'ın 'ybha'a, 'ın-ı nʊ ı 'ɔ -bodı -lrɛɛ.

22'Bho 'ɛ lemʊ, ɛ -se 'an -tıta 'ke nyɔ dı -kpʊn 'nı -ko. 'ınmɔ 'ɔ "yu ɔ "nyı'e wɔnkuɛ, 'le 'ın 'ke nyʊ dı -kpʊn,

23'le, -ka nyʊ 'wee-e "du'a 'bho 'an -tıta -Lagɔ, ʊn 'ke -kaa 'bho 'ınmʊ "du. Nyɔ -yɔ -see'a ti'bɔ, ɔ 'ke 'bho 'ınmʊ "du a, 'an -tıta -Lagɔ lbho'a 'ınmʊ, 'ınnɔ ɔ -see ti'bɔ ɔ 'ke 'bho "du -lrɛɛ.

24-Ziadı 'ın-ı za'a amʊ -bodı 'mʊ -lrɛɛ, nyɔ"o nyɔ-ɔ po'a 'an wlu -lokui, 'le, 'an -tıta-a lbho'a 'ınmʊ, -ɔ de 'ɔ "gwli a, tinıɛzɛgɛ-ɛ se'a "tiinamʊ 'bhle, 'ınnɛ ɔ-ɔ 'ye'o. 'Le -lebhɔɔnɔɔ 'li, 'an -zigle -see ɔ -kpʊn yi: 'ɔ nyɔtu -see 'tɔ 'mɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Ɔ -nı'e-e ti.

25-Ziadı 'ın-ı za'a amʊ -bodı 'mʊ -lrɛɛ, -nɔɔ -lue-e -nı'e nyninamʊ, 'le ɛ "du-ɛ'ɛ wɔn see, 'le, nyʊ-ʊ 'mɛ'ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ʊn 'ke 'ınmɔ 'ɔ "yu'a wlu 'bʊ'wɔn, 'le, -yʊ po 'ɛ -lokui, ʊn 'ke "kɔgwlɛtinıɛzɛgɛ 'ye.

26A 'ye li-ɔ, 'an -tıta-a 'bhle'e tinıɛ, 'le, 'ınmɔ 'ma-a 'ɔ "yu a, ɔ 'ye ɛ 'ınmʊ "nyı; 'le, -ka ɔ "du'a nyʊ -lrʊʊ'a tinıɛ'ɛ -gbɔtʊ, 'ın 'ke -kaa -nı -lrɛɛ.

27'Bho 'ɛ lemʊ, ɔ "nyı-e 'ınmʊ wɔnkuɛ -lrɛɛ, 'ın 'ke nyʊ -zigle -tu, -ɛkedımaa, 'ınmɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, 'le -ɔ 'lɔ 'ɔ "bhuo Nyunyɔ'ɔ "Yu.

28Dı 'ın-ı za'a -laa amʊ -bodı 'mʊ a, 'ya wɔn'ɔ ma amʊ ti -le! A -gblee, -nɔɔ -lue-e 'ye-e -nyni -mʊ, 'le, nyʊ-ʊ -nı'a 'le zoko 'li, ʊn 'ke 'ınmɔ -Lagɔ'ɔ "yu'a wlu 'bʊ'wɔn.

29-Bho ʊn 'wɛn ɛ -kaa 'bɔ ɔ, 'le ʊn 'ke glu -sɔ. Nyʊ -yʊ nʊ'a "yrilinmɔdı, 'ınnʊ 'ke "kɔgwlɛtinıɛzɛgɛ 'ye, 'le, -yʊ nʊ'a "nyinynidı, 'an -zigle 'ke ʊ kpʊn.

30A -gblee, 'ın se 'bhɛɛ -bho 'ın -de ti "sɛ ɛ, 'le 'ın 'ke lɛ nʊ. -Ka 'an -tıta -Lagɔ-ɔ 'lɛ'ɛ 'ınmʊ "yi 'tın, 'ka-a 'ın-ı tu'o nyɔ -zigle. 'An 'bɔ 'an "bhuo'a 'gwlʊdı ti; -Lagɔ lbho'a 'ınmʊ, 'ɔ -nɛ 'ın-ı 'bɔ'ɔ ti 'ın 'ke nʊ'a dı, 'an -zigle 'srɛɛ'ɛ "yi.

31-Bho 'ın -za 'an "bhuo'a "kpidı 'mʊ, a -see ı lɛ 'la yi.

32Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ, -Lagɔ -za'a-a 'an "kpidı 'mʊ, 'le, dı ɔ -za'a 'mʊ, 'ın yibo'o-o na -ziadı mo'o.

33'Bho 'ɛ "kpi, a 'lbho-o nyʊ 'le 'Zaan Batiisı gbo, 'le ɔ 'ye ʊ -ziadı -bodı 'mʊ-za 'bho 'an "kpi.

34A 'ye li-ɔ, nyɔ -yɔ 'ınmɔ Zezii "du'a a, 'ın -see ti'bɔ nyunyɔ 'ke ı 'mʊ-za. 'ln-ı 'tmʊʊ 'nı amʊ-ɛ, a 'ke 'ınmʊ "gwlide 'le a 'ke 'pʊn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

35'Zaan -mnɔɔ, -ka -bho nyɔ cɛ "napɛ "yi, 'le ɔ-ɔ 'ye nı'a 'ɛ zɔ "yi ti wesaa, 'an "kpidı ɔ -za'a 'mʊ, 'ka-a ı -nı'o, 'le a 'ye ı 'wɔɔn, 'le 'bʊbʊa 'ye amʊ 'lbha, 'wıtoope'a "sɛ ti.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

36Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyɔ -yɔ 'ɪn "du'a, lɪ-ɪ 'ye 'ɪ amʊ -tɔ mʊ, ɪ 'bhɛ-ɛ "yi tenyɪ, ɪ 'ye 'Zaan'a nɪ -zi, -ɛkedɪmaa, 'an -tɪta -Lagɔ "nyɪ-e 'ɪnmʊ wɔnkuɛ 'ɪn 'ke 'ɔ lɪ'a -dadudu nʊ 'le 'ɪn 'ke ɪ "yi-nynia. Nyɔ -yɔ 'ɪn "du'a, 'le -ka ɔ lbho'a 'ɪnmʊ, ɪ-bɪ lɪ 'mnɪ 'ɪn -nɪ'a nʊnamʊ, 'ɪnnɪ tɔ 'nɪ nyʊ -ziaka.

37'Bho 'ɛ lemʊ, ɔ-bɔ 'an -tɪta 'mnɔ'ɔ "bhuo-o -za'a -ziadɪ 'mʊ 'bho 'an "kpi. A -see 'ɔ wlu 'bʊ'wɔn kpɛ -lue. A -see ɔ li'ye kpɛ -lue.

38'Le a'ba de'e 'ɔ wlu 'le a'ba -pɔlʊ 'zɔ ti, -ɛkedɪmaa, 'ɪnmɔ ɔ lbho'a a, a -see 'ɪnmʊ "gwlide.

39A-a popo-o 'gwlʊti na, dɪ -Lagɔwlu'a 'mʊtizamʊ 'cnɪ'a 'le 'ɔ "bɔgʊ 'li see, 'le ɪ 'mʊ, -ka a 'ka "kɔgwlɛtinɪɛ 'ye, 'le-e a 'ke ɪ yibo -nɪ: 'ɛ dɪ a-a ple 'ɪ kli. A -gblee, ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ, 'ɪnnɪ za'a 'an "kpidɪ 'mʊ.

40Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, a -see ti'bɔ, a 'ke 'ɪnmʊ gbo yi, 'le, tinɪɛzɛgɛ-ɛ se'a "tiinamʊ 'bhle, a 'ke ɛ 'ye.

41A -gblee, 'an 'bɔ ti nyunyu 'ke 'an 'nynɪ "yi'bhɛɛ.

42Lɛ 'ɪn 'ye'a amʊ 'mʊ li a, 'ɪnnɛ 'mo-o, a se -Lagɔ'ɔ dɪkmɛɛ 'mʊ'bhle -ziaka.

43'An -tɪta -Lagɔ'ɔ wɔnkuɛ -ke 'ɪn yi'e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ 'le a -see ti'bɔ a 'ke 'ɪnmʊ "gwlide, 'le, -bho ɛ "du nyɔ -yɔ yi nɪ'a 'ɔ "bhuo'a 'nynɪ 'mʊ, a-a kpʊn ɔ'o -gli.

44A-bʊ -see'a ti'bɔ -Lagɔ -nɪ -lue 'tɪn 'ke a'ba 'nynɪ "yi'bhɛɛ, a-bʊ -ke "sɛ-ɛ 'bhɪbhɛɛ'ɛ 'nynɪ "yi, koo a 'ke -nyna 'le a 'ke 'ɪnmʊ "gwlide'a?

45'Bho 'an -tɪta -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, a'ba de "gwli na, 'ɪnmɔ 'ke amʊ dɪ "yikpa -le! Moyiizɪ a-a de'a "gwli a, 'ɪnnɔ -nɪ'e amʊ dɪ "yikpanamʊ.

46A 'ye li-ɔ, 'an "kpidɪ ɔ 'cnɪ'a dɪ, -bho a de ɔ 'kɪ "gwli a, a de 'ko'o 'ɪnmʊ "gwli -lrɛɛ.

47l-bɪ lɪ ɔ 'cnɪ'a, -bho a -see ɪ "gwlide 'le, koo a 'ke 'an wlu lɛ 'la 'le a 'ke ɛ 'wɔɔn'ɔ?

'Zaan 6

1l zi'a -kaa, 'le Zezii -ke 'ɔ -namʊ 'ye Galileebhlʊkpa "kpi le yi. Ʊn nʊ'a -kaa, ʊn -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, 'le, Galilee'a -badaklagba, ʊn-ʊ 'la'a Tibɛliadɪ'a -bada -lrɛɛ, ʊn 'ye ɛ "kpi cɛ.

2A -gblee, ɔ-ɔ 'pʊʊn-o "gwizimʊ'a dɪ, nyʊ'a -dadudu-u mu 'ɔ 'bɪ, ʊn 'ke 'ɔ wɔnkulɪ'a da 'ye.

3Ɔ -ke 'ɔ -namʊ 'mnʊ cɛ'ɛ -kaa "ni, ʊn 'mu-o 'le -gɔgɔ -lue "kpi 'le ɔ 'ye ti-de ɔ 'ke ʊ -Lagɔwlu -tɔ.

4A 'ye li-ɔ, ɛ-bɛ -nɔɔ -ke 'li ɔ-ɔ nʊ'a -kaa lɪ -nɪɪ, 'Zuifʊ'a zʊn 'li'a gɔklagba 'Paakɪ, 'ɛ 'wɪ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Ʊn mu'a -kaa 'le -gɔgɔ 'mnɛ "kpi a, ɔ -ka 'le-e gbʋ, nyunyu'a -dugbadɔnʋ -nɪ'e 'le ɔ gbo yinamʋ, 'le ɔ 'ye Filiipʋ gbo "bhiti 'le ɔ 'ye ɔ -kaa tidede: Filiipʋ, nyunyu'a -gbogboyoko -nɪ'a yinamʋ 'le, doo a 'ke 'wa lililɛ -za'a?

6A -gblee, Zezii 'dɪn -ɔ ti, -bho ɔ de 'ɔ "gwli, ɔ 'ke ɪ yibo, -ɛkedɪmaa, lɛ ɔ 'ka nʋ, Zezii -mnɔɔ yibo nɛ-ɛ'o see.

7'Le ɔ na: Nyʋ-ʋ -die'a -kaa 'mʋ, deniee'a -gwlɪ bue'a "flɛɛ, -bho -a 'gblee nʋ 'ya "ditoope "yriti, ɪ -see 'bho -tɛ yi!

8'Le, Simɔɔ 'Piɛlɪ'a 'lotʋ'a "yu Andree, -ɔ 'ma-a 'ɔ -namʋ'a -lue, ɔ na Zezii -bodɪ:

9Nyukpasudraa -lue-e 'bhle'e -laa "flɛɛ -muu -ke zmi 'sɔn. lbɪ se'a nyʋ -yʋʋ wɔnyi'bhɛɛ 'le!

10'Le ɔ 'ye -kaa 'ɔ -namʋ "yi'lɛ: A 'tmʋʋ nyʋ 'wee, ʋn 'ke ti-de! A -gblee, 'bɪ 'mnɛ "yi, -sukui-i -nɪ'e 'bho. Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le ʋn 'ye ti-de. Nyukpasi -nɪ'a 'le 'wa "klumʋ, ʋn 'bhɛɛ'ɛ-ɛ "dui -bue "dui 'sɔn -gwlɪ -bue.

11Ʊn -de'a ti a, ɔ "luo'o-o ɪ-bɪ "flɛɛ 'mʋ, ɔ 'ye 'ya dɪ -Lagɔ 'sɛɛ po, ɔ 'ye ɪ -jiɛ "yi ticɪcɛ -nɪ, 'le ɔ 'ye ɪ 'ɔ -namʋ "nyɪ, ʋn 'ye ɪ ʋ "yiti'gblee. -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a ɔ nʋ'o zmi 'sɔn 'mnɪ -lrɛɛ, 'le, -ka ʋn 'bɔ'ɔ ti, ʋn 'ye -kaa 'ye.

12'Wa 'wee gwɛ'ɛ lilia "yi a, ʋn lbho-o'o 'le ɔ na 'ɔ -namʋ -bodɪ: "Flɛɛ -ke zmi'a kɔtɪ -sie'a ti, a 'tɪtɛ nɪ ti 'le 'ya lɛ -lue 'tɪn -kaa wɔn-nyni.

13A 'ye li-ɔ, ɪ-bɪ "flɛɛ -muu, ʋn li'a, ʋn 'tɪtɛ'ɛ 'ya kɔtɪ ti a, ɪ "yi-e -cɪcɪ -bue 'yɔ 'sɔn.

14A -gblee, wɔnkulɛ Zezii nʋ'a, nyʋ-ʋ -nɪ'a 'bho, ʋn 'ye 'ɛ li a, ʋn-ʋ 'wa-a wɔnti 'le ʋn-ʋ nʋ'o, na: -Ziadɪ mo'o, -Lagɔwlu'a 'mʋtizayi -ke dɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li see, -ɔ 'ka 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ yi, 'ɪnnɔ 'ka-a!

15A 'ye li-ɔ, Zezii nʋ'a -kaa, -ka ʋn 'ka yi ʋn 'ke ɔ kpʋn -glaka 'le ʋn 'ke ɔ 'wa 'bhlʋkpa'a -yowli 'mʋ nʋ a, ɔ yibo nɪ-o'o, 'le, ɔ -nɪ -lue 'tɪn, ɔ 'ye nyʋ-ʋ -nɪ'a 'bho'a "klumʋ 'wlʋ, 'le ɔ 'ye kpɔ cɛ 'le -gɔgɔ 'mnɛ'ɛ "kpi.

16Zezii'a -namʋ -mnʋʋ a, -kʋtamnɪ -nɪ'a 'mʋtikpenamʋ, 'le ʋn 'ye 'mʋ-sɔ, ʋn 'ye 'bho -badaklagba 'mnɛ'ɛ wɔnli yi.

17Ʊn nʋ'a -kaa, ʋn 'kpa-a 'wa gɔlʋ 'li, ʋn 'ke Kapɛnayiimʋ -bhoga le -yi -nɪ, 'le ʋn 'ye 'bho 'kpa -lrɛɛ ʋn 'ke "ni "kpi cɛ. Glu gwɛ-o'o 'le Zezii -see ʋ "kpi bhla ke.

18Ʊn -nɪ'a -kaa "ni "kpi cɛnamʋ, 'le -bibie-e yi'o, 'le "ni'a "tarili 'ye 'mʋ-sɔ 'bho "ni "yigbeyi.

19Ʊn "lu'a gɔlʋ kplokplokplo, ʋn nyni'a 'bho "ni'a -bhie 'mʋ a, ʋn nʋ'a -kaa, ʋn 'ye-e Zezii li 'bho "ni "yigbeyi. Ɔ-ɔ na-o'o 'le ɔ-ɔ yi 'ʋ "yi. -Sɪanyɪ nʋ'a -kaa, -bhɔɔ! ɛ 'wlʋ -ʋ "kpi ti. A -gblee, -ka ɛ "du'a Zezii, ʋn se ɪ yibo.

20'Le ɔ na: -Sɪanyɪ'a 'lbha amʋ -le! 'lnmɔ Zezii mo'o!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, ʋn 'bɔ-ɔ ti, ʋn 'ke ɔ 'kɪ 'mʋ"luo 'le gɔlʋ 'li, 'le, -da ʋn -nɪ'a munamʋ, ɛ 'ye 'bho'a 'kɪka kpʋn 'bho -gbaa -lue 'mʋ.

22Zɔ zɪ'a a, nyʋ-ʋ -sie'a 'le "nilemʋ, ʋn popo'o-o 'gwlʋti na gɔlʋ -lue 'tɪn-ɪ -nɪ 'ko'o 'bho, 'le, -da Zezii'a -namʋ-ʋ 'kpa'a 'le a, ɔ -ke ʋn se -na.

23A -gblee, 'fɔtɔ -ke "yi -a'ba -Kɔyi Zezii -po -nɪ'a -Lagɔ 'sɛɛ 'le ʋn 'ye'a "flɛɛ li a, gɔlɪ -lrɪ nʋ'a -kaa, Galileebhlʋkpa "kpi'a -gwlɔ -lue ʋn-ʋ 'la'a Tibɛliadɪ, 'le -bhoga ɪ -sɔ -nɪ'e 'mʋ, 'le ɪ 'ye 'bho yi.

24Ʊ-bʋ nyʋ-ʋ -sie'a 'le "ni 'mnɛ'ɛ lemʋ, ʋn yibo'o-o -ka Zezii se'a 'bho 'wa "troli -nɪ, 'le, -ka 'ɔ -namʋ mu'a -lrɛɛ, ʋn 'ye ɪ 'gwlʋtipopo. 'Ɛ "lru "yi ʋn "luo'o ɪ-bɪ gɔlɪ 'mnɪ 'mʋ, 'le ʋn 'ye ɔ tibɔnamʋ mu 'le Kapɛnayiimʋ!

25Ʊn nʋ'a -kaa, ʋn 'ye -ɔ'o, 'le ʋn 'ye ɔ tidede: -A'ba -Tɔyi, -bhlaaka -mnɔɔɔ yi'e 'nɔɔ'ɔ?

26'Le ɔ na: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʋ -bodɪ 'mʋ, 'ɪn "nyɪ-e amʋ lilia 'le a 'ye lbho. 'Ɛ dɪ a-a 'bɔ'ɔ 'ɪnmʋ ti. Wɔnkulɪ 'ɪn nʋ'a, a 'ye'a li, ɛ -se 'ya 'zɔ a 'wɔn 'mʋti'a kamʋ -ko.

27A -gblee, lililɛzɛgɛ-ɛ gwle'a 'mʋ, -ɛ 'ka amʋ lbhʋ 'mʋ nʋ, 'le, tinɪɛzɛgɛ-ɛ se'a "tiinamʋ 'bhle, a 'ke ɛ 'ye, a zi 'ɛ dɪ! -Yɛ 'ka wɔn-nyni, a'ba dɪ'a -nɪ nɛ "kpi -le! Ɛ-bɛ lililɛzɛgɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu-u 'ye amʋ "nyɪ mʋ, -ɛkedɪmaa, 'an -tɪta -Lagɔ-ɔ "nyɪ-e 'ɪnmʋ 'ɔ wɔnkuɛ, 'le, -ka, ɔ -za'a 'an "kpidɪ 'mʋ, ɔ 'ye 'na nyʋ -tɔ.

28'Le ʋn na ɔ -bodɪ: Leelɛ 'ke -Lagɔ'ɔ 'gwlʋdɪ "du, -a 'ke nʋ, 'le -a 'ke "kɔgwlɛtinɪɛ 'ye'a?

29'Le ɔ na: 'lnmɔ ɔ lbho'a 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ, 'an "gwlideɛ, 'ɪnnɛ 'mo-o 'ɔ 'gwlʋdɪ.

30'Le ʋn na: Wɔnkulɛ -yɛ -ɪn 'ka nʋ, -bho -a 'ye'a li, 'le -a 'ka -ɪnmʋ "gwlide a, nʋ ɛ! Leelɛ -ɪn 'bhɛɛ'o -ɪn 'ke nʋ'a?

31-Gblee, wlu-u 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li, -ɛ nʋ'a na: Lililɛ 'wlʋ'a yaku "yi, -Lagɔ -zi -nɪ'e-e 'ɔ wlu'a 'mʋtizayi Moyiizɪ 'mʋ, 'le ɔ 'ye ɛ ʋ "nyɪ 'le ʋn 'ye ɛ li. Ɛ-bɛ lililɛ 'wlʋ'a yaku "yi ʋn-ʋ 'la'a manɪ, -ka zɔ"o zɔ -a'ba "na "we-e li 'ɛ 'le "musa "kpi, ɛ-bɛ wlu 'mnɛ, 'ɪnnɛ popo 'nɪ -amʋ 'gwlʋti. 'Ɛ dɪ lɛ ɔ nʋ'a a, -a'a 'mate nɛ -le, 'le -ɪn 'ke -kaa nʋ -lrɛɛ!

32'Le ɔ na: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʋ -bodɪ 'mʋ, ɛ-bɛ lililɛ 'mnɛ, ɛ -se Moyiizɪ "nyɪ ɛ ʋ 'nɪ -ko -ziaka; 'an -tɪta -Lagɔ mo'o. 'Traamʋ 'tɔ, lililɛzɛgɛ ɔ-ɔ "nyɪ'e amʋ.

33A 'ye li-ɔ, nyɔ-ɔ -sɔ'ɔ 'le yaku 'li, -ɔ yi'a 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ, ɔ 'ke nyɔ "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ "nyɪ, 'ɪnnɔ 'mo-o lililɛzɛgɛ.

34'Le ʋn na ɔ -bodɪ: -A'ba 'lotʋ'a "yu, "nyɪ -amʋ ɛ-bɛ lililɛ 'mnɛ "kɔmʋkɔmʋ.

35'Le ɔ na: Lililɛ nyɔ-ɔ li'a, -ka ɛ-ɛ "nyɪ 'ɔ tinɪɛ, 'ka 'mnɔ 'ka-a 'ɪn -nɪ'o, 'le 'ɪn-ɪ "nyɪ'e nyʋ "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ. Nyɔ -yɔ yi'a 'ɪnmʋ -bodɪ, -ɔ de'a 'ɪnmʋ "gwli, 'ɔ nyɔtu'a 'gwlʋ-ʋ 'gwɛ-ɛ 'bho ti "kɔmʋkɔmʋ.

36'ln -zɪ 'ɪ-ɪ amʋ -bodɪ 'mʋ see: 'ln na: A 'ye-e 'ɪnmʋ li, 'ɪn 'ye wɔnkulɪ'a -dadudu nʋ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, a -see 'ɪnmʋ "gwlide.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

37A -gblee, nyʊ 'an -tɪta -Lagɔ -za'a 'bho, ɔ "nyɪ'a 'ɪnmʊ, 'ɪnnʊ 'ke 'an nyʊ "du. 'Le, -bho ʊn yi 'ɪnmʊ -bodɪ, 'ɪn -see 'wa -lue 'tɪn'a "bhuo -vu yi.

38A 'ye li-ɔ, -Lagɔ lbho'a 'ɪnmʊ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, 'ɪn 'ke 'ɔ 'gwlʊdɪ nʊ'a dɪ 'ɪn -sɔ'ɔ yaku 'li, 'le 'ɪn 'ye yi. Ɛ -se 'an nɛ'ɛ dɪ -ko.

39Ɔ-bɔ lbho'a 'ɪnmʊ, 'ɔ 'gwlʊdɪ 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'mo-o, ʊ-bʊ nyʊ ɔ "nyɪ'a 'ɪnmʊ, 'an "tayi nʊ "yiti 'wa 'mɛ 'tɔ 'bho 'ɔ "yigbeyi -le! Ʊn -nɪ ti, 'le, -bho -lebhɔɔzigle'a -nɔɔ yi, 'ɪn 'ke ʊ glu -za 'le ʊn 'ke ti-nɪ "kɔmʊkɔmʊ.

40Kɪn, 'an -tɪta -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdɪ mo'o; nyɔ"o nyɔ, -ɔ kpʊn'a 'ɪnmʊ -gli, -ɔ de'a 'ɪnmʊ "gwli a, 'ɔ nyɔtu-u 'ye-e "kɔgwlɛtinɪɛ, 'le, -bho ɛ-bɛ -zigle 'mnɛ'ɛ -nɔɔ nyni, 'ɪn-ɪ 'ye ɔ glu -za mʊ 'le ɔ 'ke ti-nɪ "kɔgwlɛka.

41A -gblee, Zezii -nɪ'a -wlunamʊ, ɔ 'nʊ-o: -Ka -Lagɔ -za'a 'le yaku "yi lililɛ 'le ɔ 'ye 'ɛ 'nɔɔ 'zɔ po, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a, ɔ lbho'o 'ɪnmʊ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ 'le 'ɪn 'ye yaku 'li 'wlʊ, 'ɛ "lru "yi ʊ-bʊ 'Zuifʊ'a tɔlʊ-ʊ "wʊwan'o.

42'Le ʊn-ʊ nʊ'o: 'lnnɔɔnɔ -nɔɔ, ɔ -se -kaa 'Zɪzɛɛfʊ'a "yu Zezii? -A yibo'o-o 'ɔ 'lotʊ -ke 'ɔ -tɪta. Koo ɔ-ɔ nʊ'o, ɔ -sɔ'ɔ-ɔ yaku 'li'a?

43'Le ɔ na: A 'bhɔ "wʊwandɪ a'ba "sɛ'ɛ "klumʊ!

44A -gblee, nyɔ"o nyɔ-ɔ yi'a 'ɪnmʊ -bodɪ, ɔ 'ke 'ɪnmʊ "gwlide, 'an -tɪta -Lagɔ lbho'a 'ɪnmʊ, 'ɪnnɔ po 'ɔ 'ɛ 'tʊ "gwli, 'le, 'bho -lebhɔɔzigle'a -nɔɔ "yi, 'ɪn 'ke 'ɔ "ku glu -za, 'le 'ɪn 'ke ɔ 'mɛnynɔɔ 'mʊ -za, ɔ 'ke ti-nɪ "kɔgwlɛka.

45A 'ye li-ɔ, -Lagɔwlu'a 'mʊtizamʊ'a -lue, wlu ɔ 'cnɪ'a 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li see, -ka ɛ 'lɛ'ɛ, 'kla-a 'ka-a: -Lagɔ-ɔ 'ye-e 'ɔ nyʊ 'wee 'ɔ wlu -tɔ -mʊ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyɔ -yɔ po'a 'an -tɪta -Lagɔ'ɔ wlu -lokui, 'le -ɔ "tayi'a 'ɔ "bhuo "yiti, ɔ 'ke ɔ -tɔ ɔ, 'an gboyiɛ'ɛ 'tʊ, 'ɪnnɔ 'bhle 'ɛ "gwli, 'le ɔ-ɔ yi'e 'ɪnmʊ -bodɪ, ɔ 'ke 'ɪnmʊ "gwlide.

46('ln -see na, a'ba nyɔ 'ye-e 'an -tɪta -Lagɔ, nʊ. 'ln -nɪ -lue 'tɪn, 'ɪnmɔ 'wlʊ'a 'le ɔ gbo, -bho ɛ -se 'an "sɛ, 'ɪnmɔ 'ye 'ɔ!)

47-Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, nyɔ -yɔ de'a 'ɪnmʊ "gwli, tinɪɛzɛgɛ-ɛ se'a "tiinamʊ 'bhle, ɔ-ɔ 'ye -ɛ'o.

48A -gblee, lililɛ nyɔ-ɔ li'a, -ka ɛ-ɛ "nyɪ'a nyɔ tinɪɛ, -ka -lue 'mnɔ, 'ka-a 'ɪnmɔ Zezii -nɪ'o, 'le 'ɪn-ɪ "nyɪ'e nyʊ "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ.

49'Le "musa "kpi, a'ba "na "we-e li'a manɪ, 'wa -lue 'tɪn se 'traamʊ ti-nɪ.

50-Ka ɛ-bɛ lililɛ 'mnɛ 'wlʊ'a 'le yaku "yi 'le ɛ 'ye'a 'nɔɔ 'zɔ yi, 'ɪnmɔ -nɪ'a -kaa a, nyɔ-ɔ de'a 'ɪnmʊ "gwli a, 'ɔ nyɔtu -see 'tɔ 'mɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Ɔ -nɪ'e-e ti "kɔmʊkɔmʊ.

51'ln-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, -ka lililɛ, -ɛ sɔ'ɔ yaku "yi, -bho nyɔ li ɛ, le ɛ-ɛ "nyɪ 'ɔ tinɪɛ, 'ka 'mnɔ 'ka-a 'ɪn -nɪ'o. -Bho nyɔ de 'ɪnmʊ "gwli, ɔ-ɔ 'ye-e "kɔgwlɛtinɪɛ. A -gblee, lɛ 'ɪn 'ka nʊ 'le nyunyu "we 'ka "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ 'mnɛ 'ye a, 'ɪnnɛ 'mo-o, 'an "bhuo, 'an "bhuo'a ku, 'ɪn 'ke ɛ nyʊ -lrʊʊ "nyɪ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

52Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, ʋ-bʋ 'Zuifʋ'a tɔlʋ 'mnʋ 'kpa-a 'bho, 'le 'wa "sɛ'ɛ "klumʋ, ʋn-ʋ wlu'o "yikmaka 'le ʋn-ʋ nʋ'o: Kbhoo nyɔ -nɔɔ 'ke -amʋ 'ɔ "bhuo'a ku 'mʋti"nyɪnyɪ -nɪ 'le -a 'ke ɛ li'a?

53'Le ɔ na: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʋ -bodɪ 'mʋ, 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu'a ku, -bho a -see ɛ li, -bho a -see 'an nymɔ 'na a, a -see "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ 'ye yi.

54A -gblee, nyɔ -yɔ nʋ'a -kaa, 'ɔ nyɔtu-u 'ye-e "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ, 'le, 'bho -lebhɔɔzigle'a -nɔɔ "yi, 'ɪn 'ke 'ɔ "ku glu -za, 'le 'ɪn 'ke ɔ 'mɛnynɔɔ 'mʋ -za, ɔ 'ke ti-nɪ "kɔgwlɛka.

55A 'ye li-ɔ, 'an ku-u 'mo-o lililɛzɛgɛ 'le 'an nymɔ "du'o 'nanalɛzɛgɛ.

56Nyɔ -yɔ li'a 'an ku, -ɔ 'na'a 'an nymɔ, 'ɪn -ke ɔ-ɔ "sisri-e "yi "kɔmʋkɔmʋ.

57A -gblee, 'an -tɪta -Lagɔ lbho'a 'ɪnmʋ, ɔ 'bhle-e tinɪɛ. 'lnnɔ "nyɪ 'ɛ 'ɪnmʋ. 'Ɛ kamʋ 'ɪn -nɪ'e ti. -Ka -lue 'mnɔ, nyɔ -yɔ li'a 'an ku, -ɔ 'na'a 'an nymɔ, 'ɪn-ɪ "nyɪ -ɔ tinɪɛ -lrɛɛ. Tinɪɛzɛgɛ 'ɪn-ɪ "nyɪ ɔ'o.

58Lililɛ -yɛ -sɔ'ɔ yaku "yi, a'ba "na "we li'a 'le 'wa nyɔ -lue 'tɪn se'a 'traamʋ ti-nɪ, 'ɪnmɔ -sɔ'ɔ yaku 'li, 'mna se -kaa -nɪ. Nyɔ -yɔ de'a 'ɪnmʋ "gwli, "kɔgwlɛtinɪɛ 'ɔ nyɔtu-u 'ye'o.

59A -gblee, 'le -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu -nɪ'a Kapɛnayiimʋ, 'le-e Zezii-i tɔ'ɔ nyʋ ɪ-bɪ wlu -nɪɪ. Wlu ɔ -za'a 'le 'mʋ, 'ɪnnɪ 'ka-a!

60Nyʋ -ke Zezii-i na'a a, ʋn 'wɔn'ɔ 'ɔ wlu 'mnɪ 'bɔ ɔ, 'wa -dadudu na: 'Ɔ -tɔtɔlɪ 'mnɪ, ɪ -kmu'o-o "yi tenyɪ. Nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ɪ 'wɔɔn.

61A -gblee, -ka 'ɔ -namʋ-ʋ "wʋwan'a 'ɛ "lru "yi, nyɔ -see ɪ ɔ 'tmʋʋ 'le ɔ 'ye ɪ yibo. 'Le 'ɛ kamʋ, ɔ na: Dɪ 'ɪn -za'a amʋ -bodɪ 'mʋ, ɪ 'kpʋn-o amʋ li'a?

62'lnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu, -bho 'ɪn 'mɛ, 'le 'ɪn 'ke glu -sɔ, 'ɪn 'ke ti-nɪ -lrɛɛ, 'le a 'ke 'ɪnmʋ 'ye 'bho 'an -tɪta -Lagɔ'ɔ "troli, -da 'ɪn -nɪ'a -bɛnyɪ, 'ɪn 'ke 'bho le mu, koo a 'ke 'tɔ 'ɛ dɪ 'lɛ'ɛ?

63A 'ye li-ɔ, nyɔ 'bhle-e nyunyɔnaagɪ 'mʋ'a dɪ, ɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'an -tɔtɔlɪ 'mnɪ 'mʋti'wɔn. -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu, 'ɪnnɔ tɔ 'nɪ nyʋ 'le ɔ-ɔ "nyɪ 'ʋ "kɔgwlɛtinɪɛ. Wlu 'ɪn -za'a amʋ -bodɪ 'mʋ a, ɪ 'bhle-e 'zɔ. 'Le 'ya 'mʋ, a 'ke ɛ-bɛ tinɪɛ 'mnɛ 'ye -nɪ.

64Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, a'ba tɔlʋ -see 'ɪnmʋ "gwlide. A -gblee, -nɔɔ -ke 'li Zezii "du -nɪ'a 'ɔ lbhʋ wɔn, nyʋ-ʋ -see'a 'wɔn ʋn 'ke ɔ "gwlide -ke nyɔ-ɔ 'ye 'ɔ 'ɔ tʋ'a nyʋ -jeyi "nyɪ mʋ, ɔ yibo nʋ-o'o see.

65'Le ɔ 'ye 'bho wlu -lrɛɛ "du 'le ɔ na: Lɛ-ɛ 'bhle'a 'nynɪ, -ɛ -ke dɪ 'ɪn nʋ'a: Nyɔ"o nyɔ-ɔ yi'a 'ɪnmʋ gbo, ɔ 'ke 'ɪnmʋ "gwlide, -bho ɛ -se 'an -tɪta -Lagɔ po 'ɔ 'ɛ 'tʋ "gwli, 'ɛ lɛtu se 'bhɛɛ ɛ 'ke -nʋ-ɛ, 'ɪnnɛ 'ka-a.

66Dɪ ɔ-ɔ za'a -laa 'mʋ'a "lru "yi, nyʋ'a -dadudu-u -ke ɔ-ɔ na 'ka a, ʋn 'wlʋ -ɔ "yrili.

67'Ɔ -namʋ -bue 'yɔ 'sɔn-ɔ -nɪ'a 'bho, 'le ɔ na ʋ -bodɪ: A-bee -mnʋʋ 'le, a -see ti'bɔ a 'ke mu -lrɛɛ'ɛ?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

68'Le Simɔɔ 'Piɛlı na: -A'ba -Kɔyi, wlu-u "nyı'a nyɔ "kɔgwlɛtinıɛzɛgɛ, 'ınnɛ -ın 'bhle'e wɔn 'mʊ, yɔɔ -ke gbo -abʊ 'ke 'tɔ mu'a?

69'Traamʊ 'tɔ ɔ, -a 'de-e "gwli 'le -a yibo'o -ka -ın "du'a -Lagɔ'ɔ "yu ɔ -za'a 'bho ɔ lbho'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ.

70'Le ɔ na ɔ -bodı: A -nı -bue 'yɔ 'sɔn, 'ınmɔ -za'a 'bho amʊ 'ın -ke a 'ke -na, 'kla -ko? Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, "nyinynidı'a tiyayi-i zi 'nı-e a'ba nyɔ -lue 'mʊ ɔ 'ke 'ɔ lbhʊ nʊ.

71A -gblee, Simɔɔ Isikaliyoo'a "yu Zidaa, -ɔ 'ma-a 'ɔ -namʊ'a -bue 'yɔ 'sɔn 'mnʊ'a -lue, 'le -ɔ 'ye 'ɔ 'ɔ tʊ'a nyʊ -jeyi "nyı mʊ, 'ɔ dı ɔ-ɔ za'a -laa 'mʊ.

'Zaan 7

1l zi'a -kaa, 'le Zezii 'ye 'mʊ-sɔ, 'le ɔ-ɔ ple'e Galileebhlʊkpa'a gwlɛ "yiti. 'Zuifʊ'a -klıgbı-ı 'bɔ-ɔ ti, ʊn 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ'ɛ dı, ɔ -see 'kı 'ybha ɔ 'ke Zideebhlʊkpa "kpi mu.

2A -gblee, 'Zuifʊ'a zʊn 'li'a gɔklagba, -bho ʊn -kaaa "du 'le ʊn-ʊ 'mʊ'a -pepe 'zɔ ɔ, 'ɛ 'wı "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo,

3'le 'ɔ 'lotʊ'a "nynuu 'ye ɔ -kaa "yi'lɛ: Zezii, Zideebhlʊkpa "kpi, 'nɔɔ nyʊ-ʊ 'ye'a gɔ "du mʊ, -sɔ -laa 'mʊ -ın 'ke 'le mu, 'le, wɔnkulı -a nʊ'a a, -a'a -namʊ "we 'ke ı li'ye!

4Nyɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti 'ɔ -bonyunyu 'ke ɔ yibo a, lɛ 'ɔ nyɔtu-u nʊ'a, 'ɔ "zize nɛ. l-bı wɔnkulı -nıı, -a nʊ -ı'a dı a, -tɔ -a'a "bhuo nyʊ "yi 'le ʊn 'ke 'ya da 'ye.

5A 'ye li-ɔ, Zezii'a 'lotʊ'a "nynuu'a "bhi -see ɔ "gwlide.

6'Le ɔ na: 'Wı -Lagɔ -cɛ'ɛ 'ınmʊ, ı -see -bhla nyni ke! 'Bho a'ba damʊ, zɔ -yɛ a 'ybha'a, a 'bhɛɛ'o a 'ke ɛ ti -mu -nı.

7Nyʊ-ʊ se'a -Lagɔ yibo, ʊn se 'bhɛɛ ʊn 'ke amʊ 'mʊ'nyɛ. Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, "nyinynidı ʊn-ʊ nʊ'a, 'ın-ı zı 'ı 'mʊ-ɛ gbaa'a dı, ʊn 'nyɛ'ɛ 'ınmʊ 'mʊ.

8A-bʊ -yʊʊ, a mu, a 'ke gɔ 'mnɛ "du! 'ln se ɛ 'mʊ yinamʊ -nı 'traamʊ, -ɛkedımaa, 'wı -Lagɔ -cɛ'ɛ 'ınmʊ, ı -see -bhla nyni ke.

9Ɔ 'lʊ 'ʊ -kaa "yi a, 'le ɔ 'ye Galileebhlʊkpa "kpi -sie.

10'Ɔ 'lotʊ'a "nynuu 'mnʊ nʊ'a -kaa, ʊn -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, 'le ʊn 'ye gɔklagba 'mnɛ "dunamʊ mu. Ɔbɔ nʊ'a -kaa -lrɛɛ, ɔ 'mu-o 'le. Ɔ nyni'a 'le a, ɔ -see 'ɔ "bhuo nyʊ "yi-tɔ.

11A -gblee, ɛ-bɛ gɔklagba 'mnɛ'ɛ -nɔɔ "yi, 'Zuifʊ'a -klıgbı-ı 'bɔ -ɔ ti, 'le ʊn-ʊ nʊ'o: Doo ɔ -nı'a?

12Nyʊ'a -dadudu-u -nı'a 'bho, 'ɔ dı ʊn-ʊ za'a 'mʊ 'le ʊn-ʊ ya'a wlu 'zɔ, 'le 'wa tɔlʊ-ʊ nʊ'o: Nyɔ ʊn-ʊ "si'a -laa 'nynı, ɔ 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi, 'le -lrʊʊ-ʊ nʊ'o: -Gba, nyʊ'a "yrabha'a 'mʊlbhayi mo'o!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ-ʊ 'ple-e 'Zuifʊ'a -klɪgbɪ'a -fanʊ'a dɪ, 'wa -lue 'tɪn -see "yi'lbha 'le ɔ 'ke 'ɔ "kpidɪ 'mʊ-za.

14A -gblee, nyʊ-ʊ mu'a gɔ 'mnɛ "dunamʊ, ʊn 'bhɛɛ'ɛ-ɛ 'ɛ 'wɪ 'mʊ, 'le Zezii 'ye 'mʊ-sɔ, ɔ 'ye -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo mu, ɔ 'ye 'bho 'kpa 'le ɔ-ɔ tɔ'ɔ nyʊ -Lagɔwlu.

15Ʊ-bʊ 'Zuifʊ'a -klɪgbɪ 'mnʊ 'ye'a 'ɔ -tɔtɔsʊ li a, wɔn 'mʊ -ʊ ti, 'le ʊn-ʊ nʊ'o: Ɔ-bɔ nyɔ -nɔɔ-ɔ -see'a -Lagɔwlu'a -fukuu pa 'le, kbhoo ɔ -nyna'o, 'le, -yɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, ɔ 'ye ɪ -kaa yibo tenyɪ'a!

16'Le ɔ na ʊ -bodɪ: Lɪ 'ɪn-ɪ tɔ'ɔ nyʊ a, ɪ -see 'ɪnmʊ 'mʊ 'wlʊ; 'an -tɪta -Lagɔ lbho'a 'ɪnmʊ, 'ɪnnɔ ɪ-ɪ 'wlʊ'o 'mʊ.

17Nyɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdɪ nʊ, -bho 'an -tɔtɔlɪ 'wlʊ ɔ-bɔ -Lagɔ 'mʊ, 'le "bhalrɛɛke -bho 'ɪn -ka 'an "bhuo'a wɔnkuɛ 'mʊ-ʊ wlu nɪ, ɔ-ɔ 'ye -ɪ yibo -mʊ.

18Nyɔ-ɔ wlu'a 'le 'ɔ "bhuo'a wɔnkuɛ 'mʊ, 'ɔ "bhuo'a 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ ɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -Lagɔ lbho'a 'ɪnmʊ, 'ɪnnɔ 'ɪn 'bɔ'ɔ ti 'ɔ 'nynɪ 'ke "yi'bhɛ. -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a 'mʊ, 'le, lɛ-ɛ 'ka "yrili-nyni, ɛ se 'ɪn 'mʊ -nɪ.

19-Lagɔ -zi -nɪ'e-e Moyiizɪ 'mʊ, 'le ɔ 'ye -a'ba "na "we 'ɔ gba po, 'kla -ko? Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, a'ba nyɔ -lue 'tɪn'a -kpʊn nɪ "yi. Leedɪ ɪ-bɪ gba 'mnɪ'a 'mʊcɛɛ'ɛ dɪ, a-a 'bɔ'ɔ ti, a 'ke 'ɪnmʊ 'lbha 'ɪn 'ke 'mɛ'ɛ?

20Nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho, 'le 'wa tɔlʊ na: "Nyinynidɪ'a -zuzu -ɪn 'bhle'e 'mʊ. Nyɔ -lue komu -see ti'bɔ ɔ 'ke -ɪnmʊ 'lbha!

21'Le ɔ na: -Ziadɪ -ko! 'Bho -a'ba lifɔzɔ'ɔ zɔ -lue 'li, wɔnkulɛ 'ɪn nʊ'a a, ɛ -ma'a-a amʊ wɔnti. 'Ɛ dɪ a'ba tɔlʊ 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke 'ɪnmʊ 'lbha.

22A popo 'gwlʊti -toope! "Yreetɪnyukpasi'a klɛmʊkpɛɛ'ɛ gba, Moyiizɪ po 'ɛ -a'ba "na "we. ('Le ɛ -se Moyiizɪ -ko -lrɛɛ, -a'ba "na "we'a lɛ mo'o see.) Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -bho ɛ "du -a'ba lifɔzɔ'ɔ zɔ, 'le a-a kpʊ 'ʊ -bhla klɛ 'mʊ.

23Ɛ-bɛ gba 'mnɛ, a -kɛɛ ɛ 'mʊcɛ'ɛ dɪ, 'bho -a'ba lifɔzɔ'ɔ zɔ, -bho a -ka nyʊ klɛ-ɛ 'mʊ kpa 'le, leedɪ, 'ɪnmɔ 'pʊʊn'a nyunyɔbhuo ɛ-bɛ zɔ 'mnɛ 'li, 'le a-a po'o 'ɪnmʊ 'cɛ kwa'a?

24A 'ye li-ɔ, -ka a-a 'ye'a lɛ li, a'ba -za -kaa 'ɛ "kpidɪ 'mʊ -le! -Bho a 'ke ɪ mʊ-za, a 'crɪ ɪ 'mʊti tenyɪ, 'le a 'ke 'ɛ -ziadɪ 'ye.

25Zelizalɛɛmʊkɔmʊ'a tɔlʊ 'ye 'ɔ li a, 'le ʊn-ʊ nʊ'o: Nyɔ ʊn-ʊ 'bɔ'ɔ ti, ʊn 'ke 'lbha, 'ɪnnɔ -see -laa -nɪ?

26A -gblee, 'bho nyʊ 'wee'a "yigbeyi ɔ-ɔ za nɪ'e -Lagɔwlu 'mʊ 'le 'wa 'lɔ 'ɔ ka "yi! -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, 'ɪnnɔ -a'ba -klɪgbɪ -mnʊʊ 'lɔ 'ɔ-e!

27Ɔ-bɔ nyʊ'a 'pʊʊnyi, -bho ɔ yi, -da ɔ -sɔ -nɪ'a 'mʊ, nyɔ -lue komu -see 'bho yibo yi. Nyɔ -yɔɔ, -a yibo'o-o 'ɔ 'mʊsɔnamʊ!

28A 'ye li-ɔ, Zezii -nɪ -kaa nyʊ -tɔnamʊ 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo 'le ɔ 'ye "wɔ 'le 'ɔ "wɔwɔwlu 'mʊ ɔ na: Nyɔ -yɔ 'ɪn "du'a, 'le, -da 'ɪn -sɔ'ɔ 'mʊ, a yibo 'bho 'nɪ -ziaka? Ɛ -se

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'an "bhuo'a 'nynɪ 'mʊ 'ɪn -yi -nɪ -ko. -Lagɔ lbho'a 'ɪnmʊ a, 'ɔ cɛ sɪn. Ɔ -nmɔ'ɔ-ɔ "yiti 'le nyɔ 'ke ɔ "gwlide. A-bee -mnʊʊ, a se ɔ yibo.

29'lnmɔ yibo nɔ'o, -ɛkedɪmaa, 'ɪnnɔ lbho'o 'ɪnmʊ 'le 'ɪn 'ye ɔ gbo 'mʊ-sɔ, 'ɪn 'ye 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ yi.

30A -gblee, 'ɔ wlu 'mnɪ'a dɪ, ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ nʊ'a -kaa, ʊn-ʊ 'bɔ'ɔ 'tɔ ti ʊn 'ke ɔ kpʊn. 'Wɪ -Lagɔ -cɛ 'nɔ, ɛ -see nyni ke'a dɪ, 'wa nyɔ -lue komu -see ɔ li'tʊ.

31Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, ʊ-bʊ nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho, 'wa -dadudu 'de -ɔ "gwli, 'le ʊn-ʊ nʊ'o: -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi, -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ 'ye'a -yi mʊ, wɔnkulɪ nyɔ -nɔɔ nʊ'a 'le, ɔ 'bhɛɛ 'ɔ nɪ 'ke ɪ 'mʊ-zi 'nɪ?

32A -gblee, 'le nyʊ 'mnʊ'a "klumʊ, Zezii'a "kpidɪ 'wa tɔlʊ-ʊ ya'a wlu 'zɔ, ʊn-ʊ za'a 'mʊ, Faliziɛɛntɔlʊ nʊ'a -kaa, ʊn 'wɪn -ɪ 'bɔ. 'Ɛ kamʊ, ʊn -ke -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ -po'o wlu -dalue, 'le ʊn 'ye 'le ɔ gbo 'wa "sroja lbho, ʊn 'ke ɔ kpʊn, 'le ʊn 'ye mu.

33Ʊn nyni'a a, 'le Zezii na: 'Le 'wɪ -gbɪ -nɪɪ 'li, 'ɪn 'ke -bhla -laa a'ba "klumʊ -nɪ mo'o. -Bho ɪ zi'a a, -ɔ lbho'a 'ɪnmʊ, 'le 'ɪn 'ke ɔ gbo le mu!

34-Bho 'ɪn mu 'le a, -da 'ɪn -nɪ'a, a -see 'bho -yi yi'a dɪ, a-a 'ye 'ɪnmʊ ti'bɔ mʊ, 'le a -see 'ɪnmʊ 'ye yi.

35Ʊ-bʊ 'Zuifʊ'a -klɪgbɪ 'wɔn'ɔ 'ɔ wlu 'mnɪ 'bɔ, ʊn-ʊ dede-e -dede ti: Doo ɔ 'ke mu, 'le, -bho a 'bɔ ɔ ti, -a -see ɔ 'ye yi'a? Nyʊ-ʊ -see'a -a-bʊ 'Zuifʊ, -a'ba 'lotʊ'a "nynuu -lrʊʊ, -ʊ bʊba'a 'wa 'bhlɪkpɪ "kpi ti, ɔ 'ke ʊ 'bɪ mu, 'le, ʊ-bʊ nyʊ-ʊ se'a -Lagɔ yibo, ɔ 'ke ʊ -Lagɔwlu -tɔ 'maae?

36-Da 'ɪn mu'a a, a -see 'bho -yi yi'a dɪ, a-a 'ye 'ɪnmʊ ti'bɔ mʊ, 'le a -see 'ɪnmʊ 'ye yi, 'ɔ wlu -nɛɛ 'le, koo 'ɛ 'zɔ 'lɛ'ɛ?

37l zi'a -kaa a, zɔ -ke ti ʊn 'ka 'wa gɔ 'mnɛ "yigwɛ, 'le ɛ 'ye nyni. Ɛ-bɛ zɔ 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'bhle'e 'nynɪ tenyɪ. A -gblee, 'le Zezii 'ye 'mʊ-sɔ, 'le 'bho nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho'a "yigbeyi ɔ 'ye 'bho 'kpa ɔ-ɔ po'o weze, 'le ɔ-ɔ nʊ'o: -Ka, -bho "nitʊ -kaaa nyɔ-ɔ 'lbha, 'le ɔ-ɔ 'na a, -ka -lue 'mnɔ, nyɔ-ɔ 'bhle'a 'an 'tʊ "gwli, 'ka-a ɔ 'ke 'ɪnmʊ gbo yi. 'Ɔ nyɔtu yi ɔ 'ke 'ɪnmʊ "gwlide 'le 'ɔ 'gwlʊ 'ke 'wɔn tenyɪ.

38'Bho 'ɛ "kpi 'le ɔ na: Wlu-u 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, -ka ɛ 'lɛ'ɛ, 'kla-a 'ka-a: -Ka, -bho "ni "yi, 'le ɛ-ɛ zɪza'a 'le 'patɪpatɪ 'mʊti, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a, nyɔ-ɔ de'a 'ɪnmʊ "gwli, tinɪɛzɛgɛ-ɛ se'a "tiinamʊ 'bhle, 'ɪnnɛ ɔ-ɔ 'ye'o. 'Le ɔbɔ-ɔ'ɔ 'sana 'mʊ -lrɛɛ, 'le-e 'ɔ -bonyunyu-u 'ye ɛ-bɛ -Lagɔ'ɔ "nitiwʊnnɛɛ 'ye -nɪ mʊ -gblokoo!

39A 'ye li-ɔ, nyʊ-ʊ de 'ɔ "gwli, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu ʊn-ʊ 'ye'a 'ye mʊ, 'ɪnnɔ ɔ-ɔ "si'e 'nynɪ. Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, 'ɔ -tɪta -Lagɔ'ɔ "troli, -da 'ɔ 'nynɪ 'bhɛ -nɪ'a "yi, ɔ -see -bhla 'mɛ ke 'le ɔ 'ke glu -sɔ, ɔ 'ke 'bho tinɪnamʊ le yi'a dɪ, ɔ -see ʊ ɔ-bɔ -zuzu 'mnɔ -jeyi po ke.

40Nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho, ʊn 'wɔn'ɔ -kaa 'ɔ wlu 'mnɪ 'bɔ ɔ, 'wa tɔlʊ na: -Ziadɪ mo'o, -Lagɔwlu'a 'mʊtizayi -ke dɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li see, -ɔ 'ye'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ -yi mʊ, 'ɪnnɔ 'ka-a!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

41'Le -lrʊʊ na: -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, 'ɩnnɔ mo'o! 'Le 'wa -lrʊʊ na: -Gba, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, ɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke Galileebhlʊkpa "kpi 'wlʊ -nɩ!

42Wlu-u 'cnɩ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, -ka ɛ 'lɛ'ɛ -kaa gbaa, ɛ na -a'ba "na 'bhlʊkpayowli Daviidɩ'a "nayu ɔ 'ke "du, 'le Bɛtɩlɛɛmʊ 'ma-a 'ɔ "bhligwlɔ, 'le-e ɔ 'ke 'wlʊ -nɩ.

43A -gblee, Zezii'a 'mʊdepoɛ'ɛ kamʊ, nyʊ 'gblee-ɛ'ɛ 'mʊ.

44'Wa tɔlʊ 'bɔ-ɔ ti ʊn 'ke ɔ kpʊn. Ɛ -nɩ'a -kaa 'mʊ a, 'wa -lue komu -see ɔ li'tʊ.

45ɩ zi'a -kaa, 'le, "sroja mu 'ɔ kpʊnnamʊ, ʊn nʊ'a -kaa, ʊn 'ye -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɩgbɩ -ke Faliziɛɛn gbo le yi, 'le ʊ-bʊ 'Zuifʊ'a -klɩgbɩ 'mnʊ 'ye ʊ -kaa tidede: Leedɩ a -see ɔ kpʊn, 'le a -ke ɔ 'ke yi'a?

46'Le ʊn na: Wlu ɔ-ɔ za'a 'mʊ, -a -see -bhla 'ɛ -kaabolɛ 'bʊ'wɔn ke!

47'Le Faliziɛɛn -nɩ'a 'le 'wa "klumʊ, na ʊ -bodɩ: 'Le a-bee -mnʊʊ 'le, 'ɔ wlu jri'e 'le amʊ-ɛ -lrɛɛ'ɛ?

48-A-bʊ Faliziɛɛn 'le "bhalrɛɛke -a-bʊ 'Zuifʊ'a -klɩgbɩ, -a'ba nyɔ -lue, a 'ye ɔ, ɔ de Zezii "gwli 'nɩ?

49Ʊ-bʊ nyʊ -yʊʊ, gba -Lagɔ -zi -nɩ'a Moyiizɩ 'mʊ, ɔ po'a -a'ba "na "we, ʊn se ɩ yibo -a'ba ka. Ʊn 'bhle-e -Lagɔ'ɔ tutibhlasʊ "kpi!

50A -gblee, 'wa "klumʊ'a -lue "Nikodɛmʊ, -ɔ mu'a "matʊ -lue 'le Zezii gbo, 'le ɔ 'ye ʊ -kaa "yi'lɛ:

51'Le -a'ba gba 'li 'le, nyɔ-ɔ nʊ'a "nyinynilɛ, -bho -a -see ɔ tidede 'le -a 'ke 'ɔ wɔnmʊwlu 'ye, -a 'bhɛɛ'o -a 'ke ɔ dɩ -kpʊn'a?

52'Le ʊn na: Galileekɔyi -mnɔɔɔ "du'o -lrɛɛ'ɛ? -Gblee, wlu-u 'cnɩ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, zrɩ ɩ -ziaka, -ka -Lagɔwlu'a 'mʊtizayi -see'a Galileebhlʊkpa "kpi 'wlʊ -nɩ yi, -a 'ye -ɩ yibo -mʊ!

53[Ʊn po'a wlu 'mnɛ ti a, nyʊ 'wee nʊ'a -kaa, -nyaku! ʊn -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ 'le nyɔ"o nyɔ 'ye 'ɔ "bhlibhlegbo le mu.

'Zaan 8

1Nyɔ"o nyɔ -nɩ 'ɔ "bhlibhlegbo le munamʊ, 'le Zezii 'ye 'mʊ-sɔ, ɔ 'ye -gɔgɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Oliviee'a -gɔgɔ "kpi mu.

2Zɔ zɩ'a a, 'ɛ -drumasrɩn 'le ɔ 'ye 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo le yi. Nyʊ'a -dadudu nʊ'a -kaa, ʊn 'nyni -ɔ li, 'le ɔ 'ye ti-de, 'le ɔ-ɔ tɔ 'nʊ -Lagɔwlu.

3A -gblee, -Lagɔ'ɔ gbayibomʊ -ke Faliziɛɛn 'ye 'ɔ li a, 'nynaakpʊ -lue ʊn -kpʊn -nɩ'a nyukpasu -lue "kpi, ʊn 'ye ʊ 'bhle, 'le ʊn 'ye ʊ ɔ gbo -ya. Ʊn -ke ʊn yi'a a, 'bho nyʊ 'wee'a "yigbeyi, ʊn -nyna 'nʊ ti,

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4'le ʋn na Zezii -bodɪ: -A'ba -Tɔyi, ʋ-bʋ 'nynaakpʋ -nʋʋ, -a -kpʋn -nɪ 'nʋ-ʋ nyukpasu -lue "kpi!

5-Gblee, -Lagɔ -zi -nɪ'e-e Moyiizɪ 'mʋ 'le ɔ 'ye -a'ba "na "we 'ɔ gba po. Ɔ na -a 'lbha -kaabonynʋkpakpɪ -digbi 'mʋ, ʋn 'ke 'mɛ. 'Le -mnɔɔɔ 'le, kbhoo -a popo'o 'ɛ "kpi 'gwlʋti'a? 'Tmʋʋ -amʋ!

6A 'ye li-ɔ, ʋn 'bɔ-ɔ ti ʋn 'ke ɔ dɪ -kpʋn, 'ɛ dɪ ʋn-ʋ dede 'nɔ dɪ 'mnɪ ti. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, Zezii "jri-e "yiti 'le ɔ-ɔ 'cnɪ nɪ'e 'ɔ -jiɛ 'bho 'bhlʋkpa "yi.

7A -gblee, ʋn-ʋ dede 'nɔ-ɔ ti 'yrɛlɛɛ'ɛ dɪ, ɔ nʋ'a -kaa, ɔ "luo'o "lru "yi 'le ɔ na: 'Bho a'ba "klumʋ, nyɔ -yɔ -kaaa 'wlʋ, -ɔ see'a "nyinynidɪ nʋ ke, 'ɔ nyɔtu 'lbha nʋ -dugba "yi -antanyɪ!

8Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le ɔ 'ye "yiti"jri -lrɛɛ 'le ɔ-ɔ 'cnɪ'e 'bho 'bhlʋkpa "yi.

9A 'ye li-ɔ, wlu ɔ -za'a 'mʋ, ʋn 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, 'wa nyunyuzɪgɪ nʋ'a -kaa -antanyɪ -lue, -lue, -lue, ʋn sʋsɔ'ɔ-ɔ 'zɔ, 'le, nyʋ-ʋ -sie'a 'bho, ʋn 'ye "yicɪcɛ. 'Le, Zezii -ke ʋ-bʋ 'nynaakpʋ-ʋ -nyna'a 'bho 'ɔ "yigbeyi ti -nɪ 'sɔn 'tɪn, 'wa "sɛ 'ye 'bho -sie.

10Ʊn nʋ'a -kaa a, 'le ɔ 'ye "yiglu-sɔ, 'le ɔ na ʋbʋ 'mnʋ -bodɪ: 'An 'lotʋ'a "yu, nyʋ-ʋ kpa'a amʋ dɪ "yi, doo ʋn -nɪ'a? 'Wa nyɔ -see amʋ li'tʋ?

11'Le ʋn na: 'An 'lotʋ'a "yu, -gba, nyɔ -see 'ɪnmʋ li'tʋ. 'Le ɔ na: 'Mna -see amʋ wlu "kpiti-cɛ yi 'le nyʋ 'ke amʋ 'lbha. A mu a'ba "bhli. 'Bho 'ɛ lemʋ a 'bhɔ 'tɔ "nyinynidɪ'a nʋnʋdɪ!]

12Ʊ-bʋ 'nynaakpʋ 'mnʋ mu'a 'wa "bhli a, 'le Zezii 'ye wlu 'mʋ"luo -lrɛɛ 'le ɔ na nyʋ-ʋ -nɪ'a 'bho -bodɪ: -Ka -bho zɔ zɪ'a a, 'le nyɔ-ɔ 'ye'a ti wesaa, 'ka-a 'ɪn -nɪ'o. Nyɔ-ɔ de'a 'ɪnmʋ "gwli, -ɔ "du'a 'bho 'an wlu a, 'ɪn -nɪ 'nɔ-ɔ 'mʋ, 'le, tinɪɛzɛgɛ-ɛ se'a "tiinamʋ 'bhle, 'ɪn-ɪ "nyɪ ɛ ɔ'o, 'le 'ɪn-ɪ po 'ɔ -jolʋ gbo.

13'Le Faliziɛɛn na: -A'a "bhuo-o -nɪ'e -a'a "kpidɪ 'mʋzanamʋ. Nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke -a'a wlu lɛ 'la!

14'Le ɔ na: -Bho 'ɪn -ka 'an "bhuo'a "kpidɪ 'mʋ-ʋza a, -da 'ɪn -sɔ'ɔ 'mʋ, 'le 'ɪn-ɪ 'ye'a 'bho le -mu mʋ, 'ɪn yibo'o-o 'bho 'ɛ dɪ, wlu 'ɪn-ɪ za'a 'mʋ, ɛ 'mo-o -ziadɪ. A-bee -mnʋʋ, -da 'ɪn -sɔ'ɔ 'mʋ, 'le 'ɪn-ɪ 'ye'a 'bho le -mu mʋ, a se 'bho yibo.

15'Le, -ka a-a 'ye'a lɛ li, 'ka-a a-a za'a 'ɛ dɪ 'mʋ. 'lnmɔ -yɔɔ, 'an nʋ -kaa.

16Ɛ -nɪ'a -kaa mʋ a, -bho 'ɪn -tu 'kɪ nyʋ -zigle a, 'an -zigle 'mnɛ-ɛ "du 'ko-o -ziadɪ, -ɛkedɪmaa, 'an -tɪta-a lbho'a 'ɪnmʋ, 'ɪnnɔ -ke 'ɪn-ɪ na'o, 'ɪn -see -lue -nɪ.

17A -gblee, gba -Lagɔ po'a -a'ba "na "we, -ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le 'ɔ "bɔgʋ 'li, koo ɛ 'lɛ'ɛ? Ɛ -see na, -bho nyʋ 'sɔn -za dɪ -lue 'mʋ, ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ -ziadɪ mo'o, nʋ?

18'ln-ɪ 'za-a 'an "bhuo'a "kpidɪ 'mʋ 'le 'an -tɪta-a lbho'a 'ɪnmʋ, ɔ-ɔ zɪ 'ɪ 'mʋ -lrɛɛ.

19'Le ʋn 'ye ɔ -kaa tidede: -lɪn! Doo -a'a -tɪta 'mnɔ -nɪ'a? 'Le ɔ na: A se 'ɪn -ke 'an -tɪta yibo. -Bho a yibo 'kɪ 'ɪnmʋ, a-a yibo 'ko-o 'an -tɪta -lrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20A 'ye li-ɔ, 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a -da -lue nyʊ-ʊ po nɪ'a mɔni lɪ 'li, 'bho-o Zezii -nɪ'o 'le ɔ-ɔ tɔ'ɔ nyʊ -Lagɔwlu 'le ɔ 'ye wlu 'mnɪ 'mʊ-za. 'Wɪ -Lagɔ -cɛ 'nɔ, ɪ -see -bhla nyni ke'a dɪ, nyɔ -lue komu -see ɔ kpʊn.

21'Bho 'ɛ lemʊ, 'le Zezii 'ye 'bho wlu -lrɛɛ kɔ 'le ɔ na: 'ln-ɪ 'ye-e -mu -mʊ 'le a-a 'ye 'ɪnmʊ ti'bɔ mʊ bhubhuyiti, 'le a-a 'ye "nyinynidɪ 'li -nɪ mʊ, 'le a 'ke 'mɛ. -Da 'ɪn-ɪ 'ye'a -mu mʊ a, a se 'bhɛɛ a 'ke 'bho yi.

22'Ɔ wlu 'mnɛ'ɛ dɪ, 'le, 'Zuifʊ'a -klɪgbɪ-ɪ -nɪ'a 'bho nyʊ'a "klumʊ, ʊn-ʊ dede'e -dede ti: Ɔ 'ke 'ɔ "bhuo 'lbha 'maae? -Ɛkedɪmaa, ɔ 'nʊ-o: -Da 'ɪn-ɪ mu'a a, a se 'bhɛɛ a 'ke 'bho yi!

23'Le ɔ na ʊ -bodɪ -lrɛɛ: A-a 'mo-o 'nɔɔ 'bhlʊkpa "yi'a nyʊ. 'lnmɔ -yɔɔ, 'le -Lagɔ gbo 'ɪn -sɔ'ɔ 'mʊ, 'le yaku 'li. A-bee -mnʊʊ, 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ'a nyʊ a "du'o. 'lnmɔ -yɔɔ, 'ɪn -se 'nɔɔ'ɔ nyɔ -ko.

24'Ɛ dɪ 'ɪn nʊ'o: "Nyinynidɪ'a 'limʊ a-a 'ye -nɪ mʊ 'le a 'ke 'mɛ. A -gblee, -bho a se "gwlide 'le -Lagɔ gbo 'ɪn -sɔ'ɔ 'mʊ -ziaka, 'le "nyinynidɪ 'li a-a 'ye -nɪ mʊ 'le a 'ke 'mɛ.

25'Le ʊn 'ye ɔ -kaa tidede: Yɔɔ -mnaaa-a 'la'a -a'a "bhuo'a? 'Le ɔ na: 'Bho 'an lbhʊ'a wɔndunamʊ, -ɛ -sɔ'ɔ 'bho 'mʊ, -ɛ bhla'a -zɪan "kpi, nyɔ 'ɪn-ɪ 'la'a 'an "bhuo 'tɪn, 'ɪnnɔ 'ɪn "du'o.

26'Bho a'ba "kpi, 'ɪn 'bhle-e dɪ'a -dadudu 'ɪn 'ke amʊ -bodɪ 'mʊ-za, 'le 'ɪn 'bhle'e 'gɪ'a -dadudu -lrɛɛ, 'ɪn 'ke amʊ dɪ -kpʊn. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ɪn -see ɛ -nʊ yi, -ɛkedɪmaa, -ɔ lbho'a 'ɪnmʊ a, 'ɔ cɛ sɪn, 'le, lɪ ɔ -tɔ'ɔ 'ɪnmʊ, 'ya "sɛ 'ɪn-ɪ za'a nyʊ -bodɪ 'mʊ.

27A 'ye li-ɔ, 'ɔ -tɪta -Lagɔ'ɔ dɪ ɔ-ɔ zʊ 'ʊ -bodɪ 'mʊ, 'wa 'wɪn ɪ 'mʊti.

28'Le ɔ na ʊ -bodɪ -lrɛɛ: 'lnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu, -da a-a 'ye'a 'ɪnmʊ nyʊyrilbhaatu "yri -kɔ -nɪ mʊ, 'le a 'ke ɛ ti-nyna, 'bho 'mnɔ, 'bho-o a-a 'ye yibo mʊ na 'le -Lagɔ gbo 'ɪn -sɔ'ɔ 'mʊ -ziaka. -Ka 'an -de'a ti "sɛ, 'le 'an nʊ'a lɛ ɛ, a-a 'ye -ɪ yibo -mʊ -lrɛɛ. Lɪ 'an -tɪta-a tɔ'ɔ 'ɪnmʊ, 'ya "sɛ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ.

29A -gblee, 'an -tɪta-a lbho'a 'ɪnmʊ a, 'ɪn-ɪ 'nʊ-o 'ɔ 'gwlʊdɪ "kɔmʊ'a dɪ, 'ɔ "tayi'e 'ɪn -nɪ -lue 'tɪn "yiti, 'an nʊ lɛ, 'ɪn -ke ɔ-ɔ na'o.

30A 'ye li-ɔ, Zezii -nɪ'a dɪ 'mnɪ 'mʊzanamʊ, nyʊ'a -dadudu 'de-e 'ɔ wlu "gwli.

31l zi'a -kaa, ʊ-bʊ 'Zuifʊ de'a ɔ-bɔ Zezii'a wlu "gwli, 'le ɔ na ʊ -bodɪ: Lɪ 'ɪn-ɪ tɔ'ɔ amʊ, -bho a "du ɪ 'bho -ka -zɛgɛka, "lemnɪɪ 'an -namʊ a "du'o -ziaka.

32-Bho a nʊ -kaa a, -Lagɔ'ɔ dɪ-ɪ 'ma-a -ziadɪ, a-a yibo nɪ-o'o 'le a-a 'wlʊ'o 'geyikpaankwla 'zɔ.

33Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le ʊn na: -A 'mo-o -a'ba "naklagba Ablaamʊ'a "nynuu'a "nynuu, 'le, -a -kaaa 'wlʊ, -a -see nyɔ'ɔ 'geyikpaan "du ke, leedɪ -a nʊ'o -a 'ke 'geyikpaankwla 'zɔ 'wlʊ'a?

34'Le ɔ na: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, nyɔ"o nyɔ-ɔ 'ma-a "nyinynidɪ'a nʊyi, ɔ -nɪ'e-e "nyinynidɪ'a 'geyiɛ 'mʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35A -gblee, "yi -lue 'ka-a: "Jɪnɛ -ke "yi 'geyikpaan -nɪ'a a, 'ɔ -sie 'bho "kɔmʊ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, "bhlegbo 'mnɛ'ɛ -yowli'a "yu, ɔ-ɔ 'mo-o 'bho'a nyɔ "kɔmʊkɔmʊ.

36'Ɛ dɪ, 'ɪnmɔ -Lagɔ'ɔ "yu Zezii, "nyinynidɪ kpʊn'a amʊ 'geyiɛ 'mʊ, -bho 'ɪn -zɛ ɛ amʊ "kpi, "lemnɪɪ a-a 'ye-e 'tɔ "yiflɔɛ -ziaka.

37A 'ye li-ɔ, -ka a "du'a Ablaamʊ'a "nynuu'a "nynuu, 'ɪn yibo nɪ-o'o. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, a -see 'an -tɔtɔlɪ 'ybha'a dɪ, a-a 'bɔ'ɔ ti a 'ke 'ɪnmʊ 'lbha 'ɪn 'ke 'mɛ.

38'ln -nɪ'a 'an -tɪta -Lagɔ'ɔ "troli, lɪ 'ɪn 'ye'a 'le ɔ-ɔ 'tmʊʊ'a 'ɪnmʊ, 'ɪnnɪ 'ɪn-ɪ za'a nyʊ -bodɪ 'mʊ. A-bee -mnʊʊ, -ka a'ba -tɪta 'lɛ'ɛ amʊ "yi, 'ka-a a-a nʊ'o.

39'Le ʊn na: Ablaamʊ 'mo-o -a'ba -tɪta. 'Le ɔ na: -Bho Ablaamʊ "du 'kɪ a'ba -tɪta -ziaka, "yrilinmɔkpli ɔ nʊ'a, 'ɪnnɪ a-a 'ye 'ko -nʊ mʊ.

40Dɪ-ɪ 'ma-a -ziadɪ, 'an -tɪta -Lagɔ -tɔ'ɔ 'ɪnmʊ, 'le 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ'a kamʊ, a-a 'bɔ'ɔ ti a 'ke 'ɪnmʊ 'lbha, 'le a'ba "na Ablaamʊ 'mnɔ -see -kaabolɛ nʊ 'ya o!

41A 'ye li-ɔ, lbhʊ a'ba -tɪta-a nʊ'a a, 'ɪnnɛ a-a nʊ'o. 'Le ʊn na ɔ -bodɪ: -A se -tɪta -lrɔɔ 'bhle, ɔ -nɪ'e-e -lue 'tɪn, 'ɪnnɔ 'mo-o -Lagɔ.

42'Le ɔ na: -Lagɔ lbho'a 'ɪnmʊ, 'le 'ɪn 'ye 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ yi, 'ɔ 'nynɪ 'mʊ'a dɪ, -bho a "du 'kɪ 'ɔ "yreetɪ -ziaka, a-a kma 'ko'o 'an dɪ. 'ln 'ka 'nɔɔ yi, ɛ -se 'an "bhuo'a 'nynɪ 'mʊ -ko, 'ɪnnɔ lbho'o 'ɪnmʊ.

43Dɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, a -see 'ybha a 'ke ɪ 'wɔɔn 'le a 'ke ɪ 'bho "du'a kamʊ, a'ba 'wɔn'ɔ 'an wlu'a 'zɔ 'mʊti.

44A -gblee, "nyinynidɪ'a tiyayi 'mo-o a'ba -tɪta, 'le, lɛ ɛ 'ybha'a, a-a 'bɔ'ɔ ti a 'ke ɛ nʊ! -Da -Lagɔ -ya -nɪ'a nyunyu ti a, 'bho-o ɛ-bɛ "nyinynidɪ'a tiyayi 'mnɛ -ya -nɪ'e 'mɛmɛɛ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ. Ɛ se -ziadɪ 'mʊ'bhle'a dɪ, 'ɛ 'wɔɔn'ɔ -ziadɪ. 'lnnɛ 'bhle'e sɪn'a "lru kwa'a dɪ, -bho ɛ -ka sɪn-ɪ cɛ, -ka ɛ -nɪ'a 'tɪn, 'ka-a ɛ-ɛ za'a 'mʊ.

45Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a 'mʊ'a dɪ, a'ba de'e 'ɪnmʊ "gwli!

46'An nʊ "nyinynidɪ. 'Le a'ba "klumʊ, "nyinynilɛ 'ɪn nʊ'a a, a'ba nyɔ"o nyɔ 'ka 'nynɪ "si a, ɛ se -nɪ. 'ln-ɪ 'za-a -ziadɪ 'mʊ 'le, leedɪ a -see 'ɪnmʊ "gwlide'a?

47A -gblee, nyɔ-ɔ 'ma-a -Lagɔ'ɔ "yu -ziaka, 'ɪnnɔ 'wɔɔn'ɔ 'ɔ wlu 'le ɔ-ɔ "du 'ɛ 'bho. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, a -se 'ɔ "yreetɪ -ko'a dɪ, a'ba 'wɔɔn'ɔ 'ɔ wlu.

48Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, ʊ-bʊ 'Zuifʊ 'ke ɔ gbo jɛ'ɛ dɪ 'le ʊn na: -Bho -a nʊ Samaliikɔyi -ɪn "du'o 'le -ɪn 'bhle'e "nyinynidɪ'a -zuzu 'mʊ a, -a -see sɪn cɛ!

49'Le ɔ na: -Gba, ɛ -se "nyinynidɪ'a -zuzu 'ɪn 'bhle 'mʊ 'nɪ -ko. 'An -tɪta -Lagɔ'ɔ 'nynɪ 'ɪn-ɪ 'bhɛɛ'ɛ "yi 'le a -see ti'bɔ a 'ke 'an nɛ "yi'bhɛɛ!

50A -gblee, 'an 'bɔ ti nyʊ 'ke 'an 'nynɪ "yi'bhɛɛ. -Lagɔ -nɪ'e 'bho, 'ɪnnɔ 'bɛ 'ɛ ti 'le ɔ-ɔ gbʊ'o -a -nɪ 'wee'a kpli ya.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

51-Ziadı 'ın-ı za'a amʊ -bodı 'mʊ, nyɔ-ɔ 'wɔɔn'ɔ 'an wlu 'le -ɔ "du 'ɛ 'bho a, tinıɛzɛgɛ-ɛ se'a "tiinamʊ 'bhle, 'ınnɛ 'ɔ nyɔtu-u 'ye'o.

52Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le ʊn na: 'Traamʊ 'tɔ ɔ, -a yibo'o-o na -ın 'bhle-e "nyinynidı'a -zuzu 'mʊ. -A'ba "na Ablaamʊ -ke -Lagɔwlu'a 'mʊtizamʊ -nı'a ti -bɛnyı, ʊn 'mɛ-ɛ'o, 'le -mnaaa-a nʊ'o, nyɔ-ɔ 'wɔɔn'ɔ -a'a wlu 'le -ɔ "du 'ɛ 'bho, ɔ -see 'mɛ yi'a!

53-A'ba "na Ablaamʊ 'mɛ'ɛ ɛ, -ın 'bhɛ-ɛ "yi tenyı -ın 'ye ɔ -zi'a? -Lagɔwlu'a 'mʊtizamʊ -nı'a -bɛnyı, 'wa nyɔ -lue 'tın se ti-nı. Nyɔ yɔɔ -mnɔɔɔ "du'a?

54-55'Le ɔ na: -Bho 'mna-a'a "bhuo -ka 'an 'nynı "yi'bhɛɛ, ɛ-ɛ 'mo-o bhubhuyiti'a lɛ; nyʊ -see ɛ lɛ 'la yi. 'An -tıta -Lagɔ a se'a yibo, a-a 'la'a a'ba -Lagɔ ɔ, 'ınnɔ 'bhɛɛ'ɛ 'an 'nynı "yi. 'lnmɔ Zezii, 'ın yibo nɔ-o'o. -Bho 'ın nʊ: 'ln se ɔ yibo a, -ka a 'bhle'a sın, 'ka-a 'ın -nı'o. 'ln yibo nɔ-o'o 'le 'ın-ı "du'o 'bho 'ɔ wlu.

56A -gblee, -ka 'ın-ı 'ye'a 'wlʊ mʊ a, -a'ba "na Ablaamʊ yibo nı-o'o 'le ɔ 'ye 'ɛ dı 'bʊbʊa li tenyı. Ɔ 'ybha-o'o ɔ 'ke 'an da 'ye, 'le ɔ 'ye 'an dı 'ye 'le 'ɔ "gwlideɛ 'mʊ 'le 'bʊbʊaklagba 'ye ɔ 'lbha.

57Ɔ -za'a wlu 'mnɛ 'mʊ a, 'le ʊn na: -A'a zʊın se -gwlı 'sɔn 'yɔ -bue 'bhɛɛ; kbhoo -ın 'ye 'ɔ?

58'Le ɔ na: -Ziadı 'ın-ı za'a amʊ -bodı 'mʊ, ɔ 'ka 'wlʊ, 'ın -nı'e-e ti see.

59Ɔ -see wlu 'mnɛ tipo klɛ 'le ʊn-ʊ 'tɛ'ɛ -digbi ti ʊn 'ke ɔ 'mʊ'lbha. Ɔ nʊ'a -kaa, -srɔkɔ! ɔ "zize'o, 'le ɔ 'ye -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo 'wlʊ.

'Zaan 9

1Zezii -sɔ'ɔ -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo 'mʊ a, ɔ -ke 'ɔ -namʊ -nı zinamʊ, nyɔ -lue-e 'ka 'wlʊ, -ɔ "lɔ'ɔ ɔ, 'le ʊn 'ye ɔ li'ye,

2'le ʊn 'ye ɔ -kaa tidede: -A'ba -Tɔyi Zezii, nyɔ -nɔɔ 'ka 'wlʊ, ɔ "lɔ-o'o. 'Ɔ 'lotʊ -ke 'ɔ -tıta-a nʊ'o "nyinynidı'a "lru "yi 'maae, -ale 'ɔ "bhuo ma'a?

3'Le ɔ na: Ɛ -se "nyinynidı ɔ-ɔ nʊ'a kamʊ -ko, 'le "bhalrɛɛke ɛ -se 'ɔ 'lotʊ -ke 'ɔ -tıta-a nʊ ı'a dı -ko -lrɛɛ. Ɔ "lɔ-o'o, -ka -Lagɔ ku'a wɔn, 'le nyʊ 'ke ı yibo 'bho 'ɔ "kpi.

4-Bhladı 'ın -ke a -nı'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, -Lagɔ lbho'a 'ınmʊ, -a 'ke 'ɔ lbhʊ nʊ mo'o. -Nɔɔ -ke ti 'ın -see'a 'nɔɔ a'ba "klumʊ -nı yi, ɛ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo. Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ɛ-bɛ lbhʊ 'mnɛ nʊ.

5A -gblee, -nɔɔ -ke ti 'ın -nı'a -bhla 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, -ka zɔ -nı'a, 'le -ka -bho ɛ zı'a a 'le nyɔ-ɔ 'ye'a ti wesaa, 'ka-a 'ın -nı'o.

6Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le ɔ 'ye -tʊtrɔ 'bho 'bhlʊkpa "yi po, ɔ 'ye 'ɛ -plaplı lɛ nʊ, 'le ɔ 'ye ɛ ɔ-bɔ "lɔyi 'mnɔ'ɔ "yri 'mʊ cɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7'Le ɔ na ɔ -bodɪ: Mu 'le Siloye'a -bada kɔ, -ɪn 'ke "yigbeyi 'sra. (Siloye'a 'nynɪ'a 'zɔ-ɔ 'mo-o jrijrini.) Ɔ nʊ'a -kaa, 'le ɔ 'ye 'le mu, ɔ 'ye "yigbeyi 'sra. Ɔ 'ka le yi, 'ɔ "yri nʊ'a -kaa, ngaoo! ɪ kati'o 'le ɔ-ɔ 'ye'e ti.

8Ɔ yi'a le a, ɔ 'mu-o 'ɔ "bhlegbo. -Da ɔ-ɔ zrɔ'ɔ 'bho 'ɔ "lɔlɔnɔɔ "yi, nyʊ-ʊ 'ye 'ɔ ɔ, ʊn -ke 'ɔ "yitutumʊ-ʊ 'nʊ-o 'tɔ na: Nyɔ-ɔ -de 'ka 'le -jeyi ti, -ɔ zrɔ'ɔ, 'ɪnnɔ -see -laa -nɪ?

9'Le nyʊtɔlʊ-ʊ nʊ'o: 'lnnɔ mo'o. 'Le -lrʊʊ-ʊ nʊ'o: -Gba, ɔ -ko. Nyɔ -yɔɔ, ɔ -ke ɔ gʊgɔ'o. 'Le 'ɔ "bhuo na: 'lnmɔ mo'o -ziaka!

10'Le ʊn 'ye ɔ -kaa tidede: Kbhoo -a'a "yri -nyna'o 'le ɪ 'ye kati'a?

11'Le ɔ na: Nyɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Zezii, 'ɪnnɔ nʊ'o -plaplɪ lɛ, -ɔ cɛ 'ɛ 'ɪnmʊ "yri, 'le ɔ na: Mu Siloye kɔ -ɪn 'ke "yigbeyi 'sra. 'Le 'ɪn 'ye 'mʊ-sɔ, 'ɪn 'ye 'le mu, 'ɪn 'ye "yigbeyi 'sra. 'An "yri nʊ'a -kaa, ngaoo! ɪ kati'o.

12'Le ʊn na: Doo ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ -nɪ'a? 'Le ɔ na: 'ln se 'bho yibo!

13Ʊ-bʊ nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho, 'wa tɔlʊ nʊ'a -kaa, nyɔ Zezii 'pʊʊn'a a, ʊn "luo 'nɔ 'mʊ-ɛ 'le ʊn 'ye ɔ 'le Faliziɛɛn gbo kpa.

14A -gblee, zɔ -ke ti Zezii nʊ'a -plaplɪ lɛ, 'le ɔ 'ye 'ɔ "yri kati a, ɛ-ɛ 'mo-o ʊ-bʊ 'Zuifʊ'a lifɔzɔ.

15'Le ʊ-bʊ Faliziɛɛn -mnʊʊ 'ye ɔ -kaa tidede -lrɛɛ: Kbhoo ɔ -nyna'a -a'a "yri 'le ɪ 'ye kati'a? 'Le ɔ na ʊ -bodɪ: -Plaplɪ ɔ cɛ'ɛ 'ɪnmʊ "yri, 'le 'ɪn 'ye "yigbeyi 'sra. l nʊ'a -kaa wesaa! ɪ-ɪ 'ye-e ti.

16Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, Faliziɛɛntɔlʊ na: Ɔ-bɔ nyɔ -nɔɔ, ɔ -see -Lagɔ gbo 'mʊ-sɔ, -ɛkedɪmaa, ɔ-ɔ 'cɛ-ɛ -a'ba lifɔzɔ'ɔ gba 'mʊ. 'Le -lrʊʊ na: Nyɔ-ɔ 'ma-a "nyinynidɪ'a nʊyi, ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke wɔnkulɪ -nɪɪ nʊ'a? A 'ye li-ɔ, ɛ-bɛ depoɛ 'mnɛ'ɛ "lru "yi, 'wa "sɛ 'gble-ɛ'ɛ 'mʊ.

17'Le ʊn 'ye ɔ -kaa tidede -lrɛɛ: Nyɔ-ɔ 'pʊʊn'a -ɪnmʊ, nyɔ yɔɔ -a 'lɔ 'ɔ? 'Tmʊʊ -amʊ! 'Le ɔ na: -Lagɔwlu'a 'mʊtizayi mo'o.

18-21A -gblee, -ka ɔ "lɔ'ɔ -bɛnyɪ, ʊ-bʊ 'Zuifʊ'a -klɪgbɪ -see ɪ "gwlide. 'Ɛ dɪ ʊn 'la'a 'ɔ 'lotʊ -ke -tɪta, 'le ʊn 'ye ʊ -kaa tidede: 'lnnɔɔnɔ -nɔɔ, a'ba "yu ma'a? Ɔ 'ka 'wlʊ, ɔ "lɔ-ɔ'ɔ? 'Le kbhoo ɔ -nyna'a 'traamʊ 'le ɔ-ɔ 'ye'e ti'a? 'Le ʊn na: Kɪn, -a'ba "yu-u mo'o. Ɔ 'ka 'wlʊ, ɔ "lɔ 'ko-o'o. 'ɪnnɔ mo'o. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, -ka ɔ -nyna'a 'le ɔ-ɔ 'ye'a ti, 'le nyɔ-ɔ 'pʊʊn 'nɔ ɔ, -abʊ se 'bho lɛ "yri yibo -lrɛɛ. Ɔ -se "dana -ko. Ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke 'ɔ "bhuo'a "kpidɪ 'mʊ-za. Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa, 'le, -ka ɔ "lɔ'ɔ, ʊ-bʊ 'Zuifʊ'a -klɪgbɪ 'ye ɪ "gwlide.

22A 'ye li-ɔ, 'wa -fanʊ 'ɔ 'lotʊ -ke -tɪta-a ple'a dɪ ʊn -za'a wlu 'mnɛ 'mʊ. -Ɛkedɪmaa, ʊn -po'o-o wlu -dalue na, -bho nyɔ nʊ Zezii 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, ʊn-ʊ 'nu-o 'ɔ nyɔtu ti 'le -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'li.

23A -gblee, lɛ-ɛ 'bhle'a 'nynɪ, -ɛ -ke dɪ 'ɔ 'lotʊ -ke -tɪta nʊ'a: Ɔ -se "dana -ko. A dede 'ɔ "bhuo ti!, 'ɪnnɛ 'ka-a.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24'Le ʋ-bʋ Faliziɛɛn 'ye ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ 'la -lrɛɛ 'le ʋn na ɔ -bodı: 'Bhɛɛ -Lagɔ'ɔ 'nynı "yi 'le -ziadı 'mʋ, -ɛkedımaa, -abʋ yibo'o-o na, ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ, "nyinynidı'a nʋyi ɔ "du'o.

25'Le ɔ na: -Bho ɔ "du "nyinynidı'a nʋyi, 'ın se 'bho lɛ "yri yibo. Lɛ -lue 'tın 'ın yibo'a a, 'ınnɛ 'mo-o 'ın "lɔ-ɔ'o -bɛnyı 'le ɔ 'ye 'traamʋ 'an "yri kati.

26'Le ʋn 'ye ɔ -kaa tidede: -A'a "yri 'ka kati, leelɛ ɔ nʋ'a?

27'Le ɔ na: 'ln -zı 'ı amʋ -bodı 'mʋ-ɛ see 'le a -see ı -lokuipo. Leedı a 'bɔ'ɔ ti a 'ke ı 'bʋ'wɔn -lrɛɛ'ɛ? A 'bɔ-ɔ ti a 'ke 'ɔ -namʋ "du "bhalrɛɛke'a? -lın!

28Ɔ -za'a wlu 'mnɛ 'mʋ a, 'le ʋn 'ye 'bho 'kpa ʋn-ʋ jɔ 'ɔ gbo 'le ʋn-ʋ nʋ'o: -lnmɔ 'nıaa, -ınmɔ 'mo-o 'ɔ -nayi. -A-bʋ -yʋʋ, Moyiizı'a nyʋ -a "du'o,

29'le -a 'de'e "gwli na -Lagɔ lbho ɔ'o. Ɛ -nı'a -kaa 'mʋ, ɔ-bɔ nyɔ -yɔɔ, -a se yibo na -Lagɔ lbho ɔ'o -lrɛɛ.

30Ɔ-bɔ nyɔ Zezii 'pʋʋn'a, 'le ɔ na: Lɛ-ɛ ma'a nyɔ wɔnti, 'ınnɛ 'ka-a: Nyɔ 'ınnɔɔnɔ -nɔɔ "du'a a, a se ɔ yibo 'le ɔ 'ye 'ınmʋ 'pʋʋn!

31A 'ye li-ɔ, nyʋ-ʋ 'ma-a "nyinynidı'a nʋmʋ, -bho ʋn po -Lagɔ wɔn gbo, -a yibo'o-o na 'ɔ kpʋn 'wa bhadewlu. Ɛ -nı'a -kaa 'mʋ a, -bho nyɔ -ka 'bho -Lagɔ-ɔ "du, 'le ɔ -ka 'ɔ 'gwlʋdı nʋ a, -Lagɔ-ɔ 'wɔɔn-ɔ 'ɔ bhadewlu 'mʋ.

32Nyɔ-ɔ 'ka 'wlʋ, -ɔ "lɔ'ɔ ɔ, -a -see -bhla 'bʋ'wɔn ke na 'ɔ "yri nyɔ kati'o.

33Ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ, -bho -Lagɔ -see ɔ 'kı lbho, ɔ se 'kı 'bhɛɛ ɔ 'ke lı 'mnı nʋ.

34'Le ʋn na: -lnmɔ 'wlʋ -nı'a 'le "nyinynidı 'mʋ 'le -ɔ -nı'a 'le "nyinynidı 'mʋ, 'le -ɔ -nı'a 'le "kɔmʋ, -ınmɔ 'bɔ'ɔ ti, -ın 'ke -abʋ -tɔ'ɔ? 'Le ʋn 'ye ɔ "piemʋ po.

35A -gblee, -ka ʋn po 'ɔ "piemʋ, Zezii 'wın -ı 'bɔ. 'Le, -da ɔ -nı'a a, ɔ 'ye ɔ 'bho -yɛ 'le ɔ na: Nyɔ ʋn-ʋ 'la'a Nyunyɔ'ɔ "Yu, -ın de ɔ "gwli 'nı?

36'Le ɔ-bɔ nyukpasu 'mnɔ 'ye ɔ -kaa tidede: 'An 'lotʋ'a "yu, yɔɔ 'ɔ nyɔtu "du-ɔ 'le 'ın 'ke ɔ "gwlide'a?

37'Le ɔ na ɔ -bodı: -A 'ye -ɔ li. 'lnmɔ -ke -ın -nı'a -laa -wlunamʋ, 'ınmɔ mo'o!

38'Le ɔ na: 'An -Kɔyi, 'ın 'de-e -ınmʋ "gwli. 'Le ɔ 'ye ɔ 'kolri wɔnyi glu po 'le ɔ-ɔ bʋbɔ nɔ'o.

39Ɔ nʋ'a -kaa a, Zezii 'ye 'bho wlu -lrɛɛ kɔ 'le ɔ na: 'ln 'yi-e 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ'a dı, -Lagɔ-ɔ tu'o nyʋ -zigle. 'Bho 'an "kpi, nyʋ -yʋ -see'a -Lagɔ'ɔ dı 'mʋti'wɔn, ʋn-ʋ 'wın -ı 'mʋti, 'le ʋn-ʋ 'wɔɔn nı'o. Nyʋ -yʋ 'wɔn'ɔ -Lagɔ'ɔ dıtoope 'mʋti, 'le, -yı 'ma-a 'an "kpidı, ʋ-bʋ'a 'wɔɔn nı'a a, ʋ-bʋ nyʋ 'mnʋ, -ka ʋn -see'a 'ya 'zɔ 'mʋti'wɔn 'le 'wa 'wɔn'ɔ ʋn 'ke ı 'wɔɔn, ʋn-ʋ 'de-e 'le ı 'mʋ ti, 'le 'wa kpli 'mnı-ı 'kpa'a "kpi.

40Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, Faliziɛɛntɔlʋ -nı'a 'bho 'wın -ı 'bɔ 'le ʋn 'ye -kaa tidede: -Abʋ 'le, -a -see 'ya 'zɔ 'mʋti'wɔn -lrɛɛ'ɛ?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

41'Le ɔ na: -Bho a -see 'kɪ 'ya -lue komu 'mʊti'wɔn, 'le a 'ke 'kɪ ti'bɔ a 'ke ɪ 'mʊti'wɔn 'le a 'ke ɪ 'wɔɔn, -Lagɔ'ɔ -zigle -nɪ'a amʊ "kpi, ɛ-ɛ 'wlʊ 'ko-o 'bho. A-a 'nʊ-o 'tɔ na: A-a 'wɪn -ɪ 'mʊti'a dɪ, -Lagɔ'ɔ -zigle 'nɛ'ɛ amʊ "kpi ti.

'Zaan 10

1ɩ-bɪ dɪ 'mnɪ "kpi, 'bho-o ɔ -po -nɪ'e "yi, 'le ɔ na: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, nyɔ -yɔ 'ka 'le 'bhlabhlɪ'a 'gbe 'li pa, -ɔ -see'a 'bho 'ɛ wɔn "yi -zi -nɪ, -ɔ "blu'a 'gbe "lru, 'ɔ nyɔtu, "yriyi mo'o.

2Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ, -yɔ pa nɪ'a 'bho 'gbe'a wɔn "yi, ɔ-ɔ 'mo-o 'bhlabhlɪ'a "yriliduyi.

3-Bho 'gbe'a lifuoyi 'ye ɔ li a, ɔ-ɔ kati 'nɪ-ɪ wɔn "yi, 'le, -yɪ 'ma-a 'ɔ -nɪ a, ɪ-ɪ po 'ɔ -lokui, ɔ-ɔ 'laa 'nɪ 'ya 'nynɪ 'mʊ -lue -lue, 'le ɔ-ɔ kpɪ 'ɪ tilinamʊ.

4ɩ yibo'o-o 'ɔ wlu'a dɪ, -bho ɔ po ɪ "piemʊ, ɔ-ɔ na'a 'le 'ya nya 'le ɪ-ɪ mu 'ɔ kli.

5Nyɔ -yɔ ɪ se'a yibo a, 'ya -ke -mnɔɔ'ɔ -na. ɩ se 'ɔ wlu "yiyibo'a dɪ, ɪ-ɪ ple 'ɔ li tenyɪ!

6A -gblee, Zezii po'a "yi 'mnɪ a, nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho -see 'ya 'zɔ 'mʊti'wɔn.

7A 'ye li-ɔ, 'le Zezii na ʊ -bodɪ -lrɛɛ: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, 'ɪnmɔ kɔkɔɔ'ɔ 'bhlabhlɪ'a 'gbe'a -kpana.

8Nyʊ -yʊ -kɔ'ɔ 'an damʊ nya, 'le ʊn -see'a -Lagɔ'ɔ nyʊ "yrili"du -ka -zɛgɛka a, 'wa nyʊtu kɔɔ'ɔ-ɔ "yrimʊ 'le -Lagɔ'ɔ nyʊzɪgɪ -see ʊ -lokuipo.

9'ɩn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, 'ɪnmɔ kɔɔ'ɔ 'gbe'a wɔn. Nyɔ-ɔ zi nɪ'a 'ɪn 'mʊ, ɔ 'pʊn-o'o 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi; 'le, -ka 'bhlabhlɪ -flɔ'ɔ "yi ɪ 'ke 'ya 'gbe 'li pa, ɪ 'ke 'da 'le ɪ 'ke tili, 'ka-a 'ɔ dɪ -nɪ'o.

10A -gblee, nyʊ'a "yriyria-e, 'wa 'lbhalbhaa -ke 'wa lɪ'a wɔnnyniɛ'ɛ "sɛ'ɛ dɪ "yriyi -mnɔɔ-ɔ mu'o "yrinamʊ. 'ɩnmɔ -yɔɔ ɔ, 'mna 'yi-e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, 'le, tinɪɛzɛgɛ-ɛ se'a "tiinamʊ 'bhle, nyʊ 'ke ɛ 'ye -gblokoo!

11A 'ye li-ɔ, 'ɪn kɔɔ'ɔ-ɔ 'bhlabhlɪ'a "yriliduyizɛgɛ -lrɛɛ. Ɔ 'ke 'ɔ 'bhlabhlɪ zetie'a dɪ, ɔ-ɔ kpʊn'o 'ɔ tinɪɛ -jieimnɪ "yi.

12A -gblee, nyɔ -yɔ se 'ɪ -kɔ, -ɔ -se'a-a 'ya "yriliduyizɛgɛ, -ɔ fuo 'nɪ li ɔ 'ke mɔni 'ye'a dɪ, -bho ɔ 'ye ji "yri 'le ɛ -kɔ ɔ "yi-i yi a, -bho ɔ nʊ -kaa "sɛɛ, ɔ-ɔ sie 'ɪ 'bho, ɔ-ɔ ple'o. -Bho ɛ nʊ -kaa a, -gwlamʊ! ɛ-ɛ 'jra-a tɔlʊ -bluu "yi 'le -lrɪɪ-ɪ bʊba'a 'kwla "yiti.

13Mɔni'a "sɛ'ɛ dɪ ɔ-ɔ nʊ'o lbhʊ 'mnɛ. ɩ-bɪ 'bhlabhlɪ'a 'cnaa nɔ ku "yi, 'ɛ dɪ ɔ-ɔ ple'o.

14-15'ɩn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, 'ɪn kɔɔ'ɔ-ɔ 'bhlabhlɪ'a "yriliduyizɛgɛ. -Ka 'an -tɪta -Lagɔ yibo'a 'ɪnmʊ 'le -ka 'mna yibo 'nɔ -lrɛɛ, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a 'ɪn yibo'o 'an nyʊ 'le ʊ-bee -mnʊʊ yibo'o 'ɪnmʊ -lrɛɛ. 'An nyʊ'a dɪ, 'ɪn-ɪ 'ye 'an "bhuo 'sraga 'mʊ -za mʊ.

16Ʊ-bʊ nyʊ-ʊ -zrɛ'ɛ "klumʊ, -lrʊʊ -nɪ'e-e -bhla 'bho, 'ɪnnʊ -see 'an nyʊ -ko. 'ɩn 'ke ʊbʊ -jolʊ gbo po mo'o -lrɛɛ. -Bho 'ɪn 'lʊ ʊ, ʊn-ʊ 'ye-e 'an wlu -lokui-po -mʊ, 'le ʊn 'ke kpan -lue 'tɪn'a nyʊ "du 'bho 'ɪnmɔ 'wa -kɔyi'a "troli.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17A 'ye li-ɔ, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'an "bhuo 'sraga 'mʊ -za -mʊ'a dɪ, 'an -tɪta -Lagɔ -kma'a 'an dɪ. -Bho 'ɪn 'mɛ ɛ, ɔ-ɔ 'ye-e 'ɪnmʊ glu -za -mʊ 'le 'ɪn 'ke ti-nɪ -lrɛɛ.

18'An "bhuo'a 'gwlʊ-ʊ 'wɔɔn'ɔ dɪ, 'ɪn-ɪ 'ye 'mɛ mʊ. -Bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'ɪnmʊ 'lbha. 'An -tɪta "nyɪ-e 'ɪnmʊ wɔnkuɛ. 'ln 'bhɛɛ'o 'ɪn 'ke 'mɛ 'le ɔ 'ke 'ɪnmʊ glu -za, 'ɪn 'ke ti-nɪ -lrɛɛ. Lɛ 'ɪn 'ka nʊ -ɛ -ke dɪ ɔ 'tmʊʊ'a 'ɪnmʊ, 'ɪnnɛ 'ka-a.

19A -gblee, 'Zuifʊ'a -klɪgbɪ 'wɔn'ɔ 'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ ɔ, ʊn 'gble'e 'mʊ-ɛ -lrɛɛ.

20'Wa -dadudu-u 'nʊ-o: Ɔ 'bhle-e "nyinynidɪ'a -zuzu 'mʊ. -Sabhɛ-ɛ kpʊn ɔ'o. A'ba po ɔ -lokui -le!

21'Le -lrʊʊ-ʊ nʊ'o: 'Nyɔ-ɔ 'bhle'a "nyinynidɪ'a -zuzu 'mʊ, 'ɔ -wlu -kaa! 'Le ɛ-bɛ -zuzu 'mnɛ, ɛ 'bhɛɛ'o ɛ 'ke "lɔyi 'pʊʊn'a?

22A -gblee, -da -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo se'a 'tɔ li'saa 'bho 'ɔ "yigbeyi, -nɔɔ -ke ti 'Zuifʊ nʊ'a ɛ 'ke -kaa -nɪ 'le ʊn 'ke ɔ bʊbɔ -lrɛɛke 'le 'ɛ 'limʊ, -nɔɔ -ke ti ʊn-ʊ popo 'nɛ 'gwlʊti zʊn"o zʊn 'li, 'ɛ 'wɪ 'mnɪ, 'ɪnnɪ nyni'o. -Vʊvɔnɔɔ "yi mo'o 'le ʊn-ʊ "du'o 'ɛ gɔ 'le Zelizalɛɛmʊ.

23'Le ɛ-bɛ -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo 'mnɛ'ɛ 'gbe'a wɔn ʊn "duu'a 'bhlʊkpayowli Salomɔɔ'ɔ 'nynɪ, 'le 'ɛ "yi Zezii-i na'a ti.

24'Zuifʊ'a -klɪgbɪ nʊ'a -kaa, ʊn bi -ɔ'o 'le ʊn na: -Bhlaaka -ɪn 'ke -amʊ -pɔlʊ "kpi zɪza'a? -Bho -ɪn "du -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -zɪ ɪ -amʊ -bodɪ 'mʊ gbaa!

25'Le ɔ na: 'ln -zɪ 'ɪ amʊ -bodɪ 'mʊ-ɛ see 'le a -see 'an wlu 'wɔɔn. 'Le 'an -tɪta -Lagɔ'ɔ wɔnkuɛ 'mʊ, wɔnkulɪ 'ɪn-ɪ nʊ'a a, ɪ-ɪ 'za-a 'an "kpidɪ 'mʊ.

26Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, a -se 'an nyʊ -ko'a dɪ, a -see 'ɪnmʊ "gwlide.

27'An nyʊ-ʊ 'po-o 'ɪnmʊ -lokui. 'ln yibo nʊ-o'o, 'ɪn-ɪ 'po -ʊ -jolʊ gbo 'le 'wa tinɪɛ 'mʊ 'le 'ɪn -ke ʊn-ʊ na'o.

28A 'ye li-ɔ, tinɪɛzɛgɛ-ɛ se'a "tiinamʊ 'bhle, 'ɪnnɛ 'ɪn-ɪ "nyɪ ʊ'o. Ʊn -see 'tɔ 'mɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Ʊn -nɪ'e-e ti. 'Ka-a ɛ-ɛ 'ye 'mʊ-nɪ mʊ "kɔmʊkɔmʊ 'le 'ɪn-ɪ "du 'ʊ "yrili. 'Wa nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'le 'an kwa 'mʊ 'wlʊ.

29'An -tɪta -Lagɔ "nyɪ 'ʊ 'ɪnmʊ, 'lɛ"o lɛ ɔ -ya'a ti, ɔ 'bhɛ-ɛ "yi tenyɪ, ɔ 'ye ɛ -zi. 'Ɛ dɪ 'wa nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'le 'ɔ kwa 'mʊ 'wlʊ. Ʊn -nɪ'e-e ti 'bho 'ɔ "yigbeyi "kɔmʊkɔmʊ 'le ɔ-ɔ "du 'ʊ "yrili.

30A -gblee, 'ɪn -ke -Lagɔ-ɔ "sisri'e-e "yi, 'ɪn -ke ɔ-ɔ na'o, 'le, -ka ɔ -nɪ'a 'tɪn, 'ɪn -nɪ'e -kaa.

31Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'Zuifʊ'a -klɪgbɪ-ɪ 'tɛ-ɛ -digbi ti -lrɛɛ ʊn 'ke ɔ 'mʊ'lbha.

32'Le ɔ na 'tɔ ʊ -bodɪ: 'Le 'an -tɪta -Lagɔ'ɔ wɔnkuɛ 'mʊ, wɔnkulɪ nʊ'a nyʊ "yrilinmɔdɪ "lruli, 'ɪn nʊ ɪ'o 'bho a'ba "yigbeyi. l-bɪ wɔnkulɪ 'mnɪ, 'ya "klumʊ 'le, yɛɛ -ke "bhuo'a dɪ, a-a 'bɔ'ɔ ti a 'ke 'ɪnmʊ 'lbha 'ɪn 'ke 'mɛ'ɛ?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

33'Le ʊn na ɔ -bodɪ: -A 'naa-a -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi'a kamʊ -a 'bɔ'ɔ ti -a 'ke -ɪnmʊ 'lbha. Ɛ -se -a'a wɔnkulɪ'a dɪ -ko. -lɪn 'mo-o nyunyɔkpɪan 'le -a 'la'a -a'a "bhuo -Lagɔ. 'Kla se "yrili-nmɔ!

34'Le ɔ na: Wlu-u 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, -ka ɛ 'lɛ'ɛ, 'kla-a 'ka-a: -Lagɔ na: A-bʊ 'mo-o 'an "yiziziamʊ.

35-A'ba 'wee, -a yibo na, ɪ-bɪ wlu 'mnɪ, ɪ -see 'plʊ 'kpa yi "kɔmʊkɔmʊ, 'le, nyʊ -Lagɔ "nyɪ'a 'ɔ wlu ʊn 'ke 'wa -bonyunyu -zigle -tu a, ɔ 'ye ʊ 'ɔ "yiziziamʊ 'la.

36A -gblee, 'ɪnmɔ -yɔɔ ɔ, -Lagɔ -za'a 'bho 'ɪnmʊ, -ɔ lbho'o 'ɪnmʊ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ. -Bho 'ɪn nʊ, 'ɔ "yu 'ɪn "du'a a, leedɪ a-a nʊ'o, 'ɪn-ɪ 'naa-a 'ɔ 'nynɪ "yi'a?

37-Bho ɛ -se 'an -tɪta -Lagɔ'ɔ wɔnkuɛ 'mʊ 'ɪn-ɪ nʊ wɔnkulɪ a, a'ba de 'ɪnmʊ "gwli -le!

38Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ɪn-ɪ nʊ -ɪ'o 'le a'ba de'e 'tɔ 'ɪnmʊ "gwli'a dɪ, ɪ-bɪ wɔnkulɪ 'mnɪ, a de ɪ "gwli, 'le, -ka 'ɪn -ke -Lagɔ "sisri'a "yi, a 'ke ɪ yibo 'le a 'ke ɪ 'mʊti'wɔn -ka -zɛgɛka.

39Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, ʊ-bʊ 'Zuifʊ'a -klɪgbɪ nʊ'a -kaa -lrɛɛ, ʊn-ʊ 'bɔ-ɔ ti ʊn 'ke ɔ kpʊn, 'le ɔ 'ye 'bho 'wa "klumʊ 'wlʊ.

40l zi'a -kaa a, 'le Zezii 'ye 'mʊ-sɔ, 'le, "nigblʊ Zudɛɛn'ɛ 'fɔtɔ -ke gbo 'Zaan "du -nɪ'a nyʊ'a batizeeɛ wɔn -bɛnyɪ, ɔ 'ye 'le mu. Ɔ 'nʊ-o 'le 'wɪ -glilii!

41Ɔ -nɪ 'le, 'le nyʊ'a -dadudu-u mu 'ɔ gbo 'le ʊn-ʊ nʊ'o: Wɔnkulɛ -lue 'tɪn 'Zaan 'ka nʊ, ɛ se -nɪ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, dɪ 'wee ɔ -za'a 'mʊ 'bho nyɔ -nɔɔ'ɔ "kpi, ɪ-ɪ 'mo-o -ziadɪ.

42'Le, nyʊ-ʊ -yɛ 'nɔ 'le a, 'wa -dadudu 'ye ɔ "gwlide.

'Zaan 11

1'Bho-o nyɔ -lue -nɪ'o. 'Ɔ 'nynɪ-ɪ 'mo-o Lazaa. -Gwlɔ ʊn-ʊ 'la'a Bɛtanii, 'bho'a "yiyi mo'o. Malii -ke 'wa vɛnyɪ Maatɪ, 'wa "bhli mo'o -lrɛɛ.

2A -gblee, 'cna-a po'a ngnɛzɛgɛ, Malii 'wlɛ 'ɛ Zezii "lru, 'le -ʊ "luo'a 'wa "nɪmnɪ 'mʊ, ʊn 'ye 'ɔ bhɪ li'sra, 'ɪnnʊ mo'o. 'Wa 'lotʊ'a "yunyukpasu, Lazaa, 'ɔ "lru-u 'bhati'o.

3A 'ye li-ɔ, ʊ-bʊ 'nynʊkpakpɪ 'sɔn 'mnʊ, ʊn nʊ'a -kaa, ʊn 'lbho-o nyɔ -lue 'le Zezii gbo ɔ 'ke ɔ 'tmʊʊ na 'ɔ bha Lazaa'a "lru-u 'bhati'o.

4Ɔ 'wɪn 'ɪ 'bɔ, ɔ na: "Lru-u 'bhati nɔ-ɔ'o, -ka 'ɪn -ke 'an -tɪta -Lagɔ ku'a wɔn, 'le -a'ba 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi, 'le nyʊ 'ke ɪ yibo 'bho 'ɔ "kpi. Ɛ -se ɔ 'ke 'mɛnynɔɔ 'mʊ -sie'a dɪ -ko.

5A -gblee, Zezii -kma'a-a Maatɪ -ke 'wa 'lotʊ'a "nynuu 'sɔn 'mnʊ'a dɪ.

6-Da ɔ -nɪ'a, ɔ 'wɔn'ɔ -kaa ɔ-bɔ Lazaa'a "lrubhatiwlu 'mnɛ 'bɔ ɔ, ɔ 'nʊ-o 'bho 'ɛ "kpi 'wɪ 'sɔn,

7'le ɔ na 'tɔ 'ɔ -namʊ -bodɪ: -A mu Zideebhlʊkpa "kpi le!

8'Le ʊn na: -A'ba -Tɔyi, 'traamʊ 'wɪ -nɪɪ 'mʊ, -ɪnmɔ 'Zuifʊ'a -klɪgbɪ-ɪ 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke -ɪnmʊ -digbi 'mʊ 'lbha 'le -ɪn 'ke 'mɛ, -ɪnmɔ 'mnɔ, -ɪnmɔ nʊ'o -a 'mu-o 'le le'a?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9-10'Le ɔ na: 'Le zɔ -lue 'li, "lɛlɪ'a kpɛ -bue kpɛ 'sɔn, 'ɪnnɪ -nɪ'e 'le. -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a 'an dɪ -nɪ'o. -A na 'nɪ-e 'le -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdɪ 'mʊ. 'An 'mɛmɛɛnɔɔ ɔ "du'a 'ɪnmʊ, ɛ -see -bhla nyni ke, leedɪ nymɔ 'ke amʊ 'gwlʊ "si'a?

11Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le ɔ na -lrɛɛ: -A'ba bha Lazaa-a 'mʊ-o'o. 'ln-ɪ mu-o'o 'ɪn 'ke ɔ "nynɔɔ 'mʊ -za.

12'Le ʊn na: -A'ba -Tɔyi, -bho ɔ -ka 'mʊ a, "lemnɪɪ ɔ-ɔ 'ye-e 'pʊn -mʊ.

13A 'ye li-ɔ, -ka Lazaa 'mɛ'ɛ ɛ, 'ɪnnɪ ɔ-ɔ zʊ 'ʊ -bodɪ 'mʊ 'le ʊ-bee -mnʊʊ-ʊ popo'o 'gwlʊti na "nynɔɔzɛgɛ ɔ-ɔ "si'e 'nynɪ.

14'Le ɔ 'ye ʊ 'tɔ "yitiwa: Lazaa 'mɛ-ɛ'o!

15A'ba "bhi'a dɪ 'an -pɔlʊ 'wɔn'o, -ɛkedɪmaa, ɔ 'ka 'mɛ, 'ɪn se 'le -nɪ. 'Bho-o a-a 'ye 'wlʊ mʊ 'le a 'ke 'ɪnmʊ "gwlide. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, -a mu 'le!

16Ɔ gwɛ'ɛ -wluwlua "yi, 'le Tomaa ʊn-ʊ 'la'a -boliayu na Zezii'a -namʊ -lrʊʊ -bodɪ: -A mu 'le -lrɛɛ, -a -ke Zezii 'ke -dalue 'mɛ -nɪ! 'Le ʊn 'ye 'mʊ-sɔ, 'le 'wa klɛ 'ye 'le mu.

17Ʊn mu'a a, 'le ʊn 'ye 'bho gwlɔ'ɔ "troli nyni. Nyʊ nʊ'a -kaa, Lazaa -kaaa 'mɛ, ʊn -kɔɔɔ ɔ tinmaze, -ka 'ɛ 'wɪ nyni'a nyiɛ, ʊn 'ye ɔ ɪ 'tmʊʊ.

18A -gblee, Bɛtanii -ke Zelizalɛɛmʊ "kʊkɔɔ'ɔ-ɔ gbo.

19'Ɛ "lru "yi Zideekɔmʊ'a -dadudu yi'e Maatɪ -ke Malii gbo, 'wa 'lotʊ'a "yu'a 'mɛmɛɛ'ɛ dɪ, ʊn 'ke ʊ -pɔlʊ 'li tide.

20-Ka Zezii -nɪ'a yinamʊ, Maatɪ nʊ'a -kaa, ʊn 'wɪn -ɪ 'bɔ, 'le ʊn 'ye ɔ -jeyi mu. Malii -mnʊʊ -de'e-e 'le 'wa -budu 'li ti.

21'Le ʊ-bʊ Maatɪ na: 'An -Kɔyi, Zezii, -bho -ɪn -nɪ 'kɪ -laa, 'an 'lotʊ'a "yu -see 'kɪ 'mɛ yi!

22Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ɪn 'de-e "gwli na, 'traamʊ -bhla, -bho -ɪn 'ybhaa -Lagɔ lɛ, ɔ -see ɛ -ɪnmʊ -bhle yi.

23'Le ɔ na: A'ba 'lotʊ'a "yu-u 'ye-e glu -sɔ -mʊ, 'le ɔ 'ke ti-nɪ -lrɛɛ.

24'Le ʊn na: 'Bho -lebhɔɔzigle'a -nɔɔ "yi, 'ɪn yibo'o-o na ɔ-ɔ 'ye-e glu -sɔ -mʊ 'le ɔ 'ke ti-nɪ "kɔmʊkɔmʊ.

25'Le ɔ na: Nyɔ-ɔ za'a nyʊ 'mɛnynɔɔ 'mʊ 'le ʊn-ʊ nɪ'a ti -lrɛɛ, 'ɪnnɔ 'ɪn "du'o. Tinɪɛzɛgɛ-ɛ se'a "tiinamʊ 'bhle, 'ɪnnɛ 'ɪn-ɪ "nyɪ ɔ'o. Nyɔ -yɔ de'a 'ɪnmʊ "gwli, -bho ɔ 'mɛ, ɔ -nɪ'e-e -bhla ti "kɔmʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

26Nyɔ -yɔ de'a 'ɪnmʊ "gwli, -ɔ 'ye'a ɛ-bɛ "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ 'mnɛ, ɔ -see 'tɔ 'mɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Ɔ -nɪ'e-e ti "kɔmʊkɔmʊ. 'An wlu -nɛɛ, a 'yee nɛ -ziadɪ 'mʊ 'nɪ?

27'Le ʊn na: Kɪn, 'an -Kɔyi, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -Lagɔ'ɔ "yu -ke dɪ 'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ -za'a 'mʊ see, ʊn 'ye'a na ɔ-ɔ 'ye-e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ -yi -mʊ nʊ a, 'ɪn 'de-e "gwli na 'ɪnnɔ -ɪn "du'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28Ʊn po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le ʋn 'ye 'wa 'lotʋ'a "yu Malii 'lanamʋ mu. Ʊn 'ye 'ʋ a, ʋn 'ye ʋ "wʋwan 'le ʋn na: -A'ba -Tɔyi Zezii yi-o'o. Ɔ na a mu!

29Ʊn 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, 'le ʋn 'ye 'mʋ-sɔ, ʋn 'ye 'le ɔ gbo -vuka kpa.

30A -gblee, -da Maatɪ sie 'ɔ ɔ, 'bho-o ɔ -nɪ'e -bhla "kɔmʋ, ɔ -see gwlɔ pa ke.

31-Jiji Malii kpa'a 'le ɔ gbo, Zideekɔmʋ yi 'ʋ -pɔlʋ 'li tidenamʋ, ʋn 'ye 'ɛ li a, ʋn 'mu -ʋ 'bɪ. Ʊbʋ na 'kɪ, ʋn-ʋ mu 'ko-o 'le Lazaa'a zoko "kpi, ʋn 'ke "vi.

32-Da Zezii -nɪ'a, ʋn nʋ'a -kaa, ʋn 'nyni-e 'bho, ʋn 'ye ɔ li'ye, 'le ʋn 'ye ɔ bhɪ 'mʋ bhlu 'le ʋn na: 'An -Kɔyi, -bho -ɪn -nɪ 'kɪ -laa, 'an 'lotʋ'a "yu -see 'kɪ 'mɛ yi!

33A -gblee, Malii -ke Zideekɔmʋ kpʋ 'ʋ kli, ɔ -gbʋ 'nʋ ya, ʋn-ʋ "vi-o'o. 'Gwlʋ nʋ'a -kaa, ɛ -nyni 'nɔ-ɔ li,

34'le ɔ na: Doo a nmaze 'nɔ ti'a? 'Le ʋn na: -A'ba -Kɔyi, yi -ɪn 'ke 'bho 'ye!

35'Le ɔ 'ye 'bho 'kpa, ɔ-ɔ "vi'o.

36Ʊ-bʋ Zideekɔmʋ 'mnʋ 'ye 'ɔ li a, 'le ʋn-ʋ nʋ'o 'tɔ na: -Ka ɔ -kma'a Lazaa'a dɪ, a 'ye -kaa li-ɔ!

37'Le 'wa tɔlʋ-ʋ nʋ'o: Nyɔ-ɔ 'ka 'wlʋ, -ɔ "lɔ'ɔ ɔ, ɔ-bɔ 'pʋʋn 'nɔ, ɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke Lazaa 'mɛmɛɛ'ɛ -jeyi -za?

38Ʊn -za'a wlu 'mnɛ 'mʋ, 'gwlʋ -nyni'e-e Zezii li -lrɛɛ 'le ɔ 'ye 'mʋ-sɔ, ɔ 'ye 'bho Lazaa'a zoko "kpi mu. 'Le trɪ 'li, 'le-e ʋn cɛ ɛ'o 'le ʋn "du'o 'bho 'ɛ wɔn "yi sʋkpʋmua -lue.

39'Le ɔ na nyʋ-ʋ -nɪ'a 'bho -bodɪ: A -za 'bho sʋkpʋmua -nɛɛ! A -gblee, Lazaa 'mɛ'ɛ ɛ, 'ɔ 'lotʋ'a "yunynaakpʋ Maatɪ na: 'An -Kɔyi, ɔ -kaaa 'mɛ 'le ʋn -kɔɔɔ ɔ tinmaze, 'ɛ 'wɪ nyiɛ 'ka-a. Ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke ngnɛ po!

40'Le ɔ na: 'ɪn -see amʋ 'tmʋʋ na, -bho a de 'ɪnmʋ "gwli, -ka -Lagɔ ku'a wɔn 'le 'ɔ 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi, a-a 'ye -ɪ yibo -mʋ, nʋ?

41Ʊn -nɪ 'sɔn, ʋn -nɪ -wlunamʋ, 'le, nyʋ-ʋ -nɪ'a 'bho, ʋn 'ye 'bho ɛ-bɛ sʋkpʋmua 'mnɛ -za. Ʊn -zɛ 'ɛ 'bho a, 'le ɔ 'ye yaku "yi popo, ɔ 'ke -Lagɔ wɔn gbo po, 'le ɔ 'ye 'bho 'kpa ɔ-ɔ nʋ'o: 'An -tɪta -Lagɔ, lɛ 'ɪn 'ybhaa'a -ɪnmʋ, -ka -ɪn -see 'ɛ 'ɪnmʋ -bhle, 'ɪnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ 'ɪn-ɪ po'o -ɪnmʋ 'sɛɛ.

42-Ka -a po'a 'ɪnmʋ -lokui "kɔmʋ, 'ɪn yibo nɪ-o'o. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, ʋ-bʋ nyʋ-ʋ -nɪ'a -laa 'an "troli, 'wa dɪ 'ɪn-ɪ zɪ 'ɪ 'mʋ, 'le, -ka -ɪn lbho'a 'ɪnmʋ, ʋn 'ke ɪ "gwlide.

43Ɔ gwɛ'ɛ -kaa -Lagɔ'ɔ wɔngbopoɛ "yi a, 'le ɔ 'ye "plan 'le ɔ na: Lazaa, -sɔ 'le zoko 'li -ɪn 'ke 'da!

44A -gblee, Lazaa 'mɛ 'ka, ɔ nʋ'a -kaa, -muaa! ɔ 'da-a'o. "Yriifɔtɪ sabo'o-o 'ɔ bhɪ -ke 'ɔ sʋɪ li, 'le "yriɛ-ɛ 'fɪfɪan'a 'ɔ "lru li. 'Le Zezii na: A bɔti nɔ ti ɔ 'ke -na -ka -zɛgɛka!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

45l zi'a -kaa a, ʋ-bʋ 'Zuifʋ yi'a Malii 'yenamʋ, lɛ Zezii nʋ'a, ʋn 'ye 'ɛ li a, 'wa -dadudu 'de -ɔ "gwli.

46'Wa tɔlʋ -yʋ -see 'ɔ "gwlide, 'ɩnnʋ -yɛ'ɛ 'le Faliziɛɛntɔlʋ, 'le, lɛ ɔ nʋ'a a, ʋn 'ye ɩ gbo -pa, ʋn 'ye ɩ ʋ -bodɩ 'mʋ-za.

47Ʊ-bʋ Faliziɛɛn -ke -Lagɔ'ɔ 'sragazamʋklɩgbɩ 'wɩn 'ɩ 'bɔ, ʋn 'la-a 'Zuifʋ'a -zigletumʋ -lrʋʋ 'le ʋn 'ye "lru'gbʋʋ, 'le ʋn na: A -gblee, ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ, ɔ-ɔ 'nʋ-o wɔnkulɩ'a -dadudu. Koo -a 'ke ɔ -nyna'a?

48-Bho -a "tayi nɔ "yiti 'le ɔ -ka 'ɔ lɩ 'mnɩ-ɩ nʋ a, nyʋ 'wee-e 'ye -ɔ "gwli-de -mʋ, 'le, 'Wlomɛɛ -kɔ'ɔ -amʋ "lru 'mʋ, ʋn-ʋ 'ye-e -amʋ 'lbha -mʋ 'wee 'le ʋn 'ke -a'ba -Lagɔ'ɔ bʋbɔbhlegbo ti-za.

49A 'ye li-ɔ, -zʋn -ke ti ɩ-bɩ dɩ -nɩɩ-ɩ zi'a -kaa, ɛ-bɛ zʋn 'mnɛ ti, 'wa "klumʋ'a -lue ʋn-ʋ 'la'a Kayifʋ, 'ɩnnɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba. Ɔbɔ 'mnɔ, 'ɩnnɔ "luo'o wlu 'mʋ, 'le ɔ na: Ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ'ɔ "kpi, a -see 'bho lɛ 'mʋti'wɔn ke.

50A popo 'gwlʋti! -Abʋ -bodɩ ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'le nyɔ -lue 'ke 'mɛ 'bho nyʋ 'wee'a "lru "yi. -Bho ɛ -nɩ -kaa 'mʋ a, "lemnɩɩ -a'ba 'bhlʋkpa -see ti-sɔ yi.

51-52A -gblee, ɛ-bɛ wlu 'mnɛ, ɛ -see Kayifʋ'a "bhuo 'mʋ 'wlʋ. Ɛ-bɛ zʋn 'mnɛ ti, ɔ-bɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba'a dɩ -Lagɔ'ɔ "bhuo po 'ɛ ɔ wɔn 'mʋ. 'Ɛ -nɔɔ -see -bhla nyni ke 'le ɔ 'ye ɛ-bɛ wlu 'mnɛ 'mʋti-za -nalo. 'Le, 'Zuifʋ -ke nyʋ-ʋ -see'a 'Zuifʋ, -ʋ 'ye'a -Lagɔ'ɔ nyʋ "du mʋ a, -ka Zezii 'ka 'mɛ 'wa dɩ 'le ʋn 'ke 'pʋn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'le, ʋ-bʋ 'bhlɩkpɩ 'wee'a nyʋ 'mnʋ, ʋn -ke ɔ 'ke -glɩgba -lue "du, ɔ 'ye ʋ -bodɩ 'mʋ-za.

53'Ɛ dɩ, ɛ-bɛ zɔ 'mnɛ ti, -ɛ 'wlʋ'a 'bho, -ɛ bhla'a 'ɔ 'mɛmɛɛ "kpi, ʋ-bʋ 'Zuifʋ'a -klɩgbɩ 'mnʋ-ʋ 'bɔ'ɔ ti, ʋn 'ke ɔ 'lbha.

54'lnnɛ 'bhle'e 'nynɩ'a dɩ, ɛ-bɛ 'Zuifʋ'a 'bhlʋkpa'a 'fɔtɔ 'mnɛ -ke gbo nyʋ -die'a "yi, ɔ 'ye 'le 'wlʋ, 'le, -gwlɔ -lue-e cɛ'ɛ kpɔ 'le "musa'a "troli ʋn-ʋ 'la'a Eflayimʋ, ɔ -ke 'ɔ -namʋ 'ye 'le mu, 'le ʋn 'ye 'le 'wɩ gbɩ nʋ.

55A -gblee, 'Zuifʋ "we'a zʋn 'li'a gɔklagba ʋn-ʋ 'la'a 'Paakɩ, 'ɛ 'wɩ -nɩ'e-e nyninamʋ. 'Ɛ dɩ nyʋ'a -dadudu-u sɔ'ɔ 'wa "bhli 'le ʋn-ʋ mu'o Zelizalɛɛmʋ, -ka -Lagɔ'ɔ gba 'lɛ'ɛ, ʋn 'ke -kaa nʋ 'le ʋn 'ke li'saa 'bho 'ɔ "yigbeyi, 'le ʋn 'ke gɔ 'mnɛ "du.

56A 'ye li-ɔ, 'le -Lagɔ'ɔ bʋbɔbhlegbo ʋn -nɩ'o 'le ʋn-ʋ 'bɔ'ɔ Zezii ti 'le ʋn-ʋ dede'e -dede ti: Ɔ kɔɔ'ɔ-ɔ nyɔ-ɔ -see gɔ -nɛɛ'ɛ da -yi yi. Koo a-a popo'o 'gwlʋti'a?

57A -gblee, ʋ-bʋ -Lagɔ'ɔ 'sragazamʋklɩgbɩ -ke Faliziɛɛn 'mnʋ, ʋn 'tmʋʋ'o-o nyʋ, -bho 'wa -lue yibo nɔ da, ɔ 'ke ʋ "dɩ -za 'le ʋn 'ke ɔ kpʋn.

'Zaan 12

1l zi'a -kaa a, 'Paakɩ'a gɔ'ɔ 'wɩ -sie'e 'bho-o -mɛɛlo, 'le Zezii 'ye 'mʋ-sɔ, 'le, Lazaa ɔ -za'a glu, 'le ɔ 'ye'a ti-nɩ -lrɛɛ, -da ɔ -nɩ'a Bɛtanii, ɔ 'ye 'bho mu.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2Nyʊ nʊ'a -kaa, ʊn 'pi-e 'ɔ dɪ, 'le, -yʊ -ke ɔ 'ka -dalue -li -nɪ, Maatɪ 'ye ʊ ɛ-bɛ lililɛ 'mnɛ "yiti'gblee. A -gblee, Lazaa -nɪ'e-e ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ'a "klumʊ.

3Ʊn -nɪ linamʊ, 'le Malii 'ye 'bho Zezii -yɛ, 'le, 'cna -ke 'pɛlʊ-ʊ -kmu'a "yi tenyɪ, -ɛ po'a ngnɛzɛgɛ, -ɛ 'ma-a 'naadɪzɛgɛ, -ɛ 'bhɛɛ'ɛ kpana 'mʊ, ʊn 'ye ɛ 'mʊ"luo, 'le ʊn 'ye ɛ 'ɔ bhɪ "lru 'wla. Ʊn nʊ'a -kaa, ʊn "luo'o-o 'wa "nɪmnɪ 'mʊ, 'le ʊn 'ye ɪ li'sra. A -gblee, -budu -ke 'li ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ -nɪ'a, 'cna'a ngnɛzɛgɛ "yi-e 'le.

4'Le, Zezii'a -namʊ'a -lue, Zidaa Isikaliyoo, -ɔ 'ye 'ɔ -laa 'ɔ tʊ'a nyʊ -jeyi "nyɪ mʊ, ɔ na:

5-Bho ɛ-bɛ 'cna -nɛɛ -po-ɛ 'kɪ 'pɛlʊ, ɛ 'bhɛɛ'ɛ-ɛ nyɔ'ɔ zʊn 'li'a "pɛlemɔni 'le ɪ 'ke "pʊanlbhamʊ "yiti'gble-ɛ! Leedɪ ɛ -see -kaa -nʊ-ɛ'ɛ? Ɛ se "yrili-nmɔ!

6A 'ye li-ɔ, ɔbɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ 'mo-o Zezii'a -namʊ'a mɔni'a tideyi, 'le ɔ-ɔ za'a 'bho, ɔ-ɔ li'o. "Yriyi ma'a dɪ ɔ -za'a wlu 'mnɛ 'mʊ, ɛ -se "pʊanlbhamʊ'a dɪ ɔ-ɔ popo 'gwlʊti 'nɪ -ko.

7Zezii 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, 'le ɔ na: -Zʊ ʊ wɔn li! -Bho 'ɪn 'mɛ, 'cna ʊn 'ka 'ɪnmʊ "lru 'wla 'le nyʊ 'ka 'ɪnmʊ tinmaze, 'ɪnnɛ ʊn-ʊ 'wla'a -laa 'ɪnmʊ "lru -nalo.

8-Yʊ 'ma-a "pʊanlbhamʊ, a -ke ʊn -nɪ'e-e -bhla 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ "kɔmʊkɔmʊ. -Bho a 'ybha, a 'bhɛɛ'o a 'ke ʊ -zɛgɛ "lrulinʊ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ɪnmɔ -yɔɔ ɔ, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'le a'ba "klumʊ 'wlʊ -mʊ 'ɪn 'ke 'mɛ.

9A -gblee, 'Zuifʊ'a -dadudu nʊ'a -kaa, -ka Zezii -nɪ'a Bɛtanii, ʊn 'wɪn -ɪ 'bɔ, 'le ʊn-ʊ sɔ'ɔ 'mʊ, ʊn-ʊ mu'o 'le. Ɛ -se Zezii'a "sɛ'ɛ dɪ ʊn-ʊ mu 'le -ko. Lazaa ɔ -za'a glu 'le ɔ 'ye'a ti-nɪ -lrɛɛ, 'ɪnnɔ ʊn-ʊ mu'o liyenamʊ.

10-11Nyʊ-ʊ 'ye 'ɔ ɔ, 'wa -dadudu-u 'sɔ-ɔ -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ'a lemʊ, 'le ʊn-ʊ de'e Zezii "gwli. 'Ɛ kamʊ ʊn -po'o wlu -dalue ʊn 'ke ɔ-bɔ Lazaa 'mnɔ 'lbha, ɔ 'ke 'mɛ -lrɛɛ.

12Zɔ zɪ'a a, Zezii 'kpa-a Zelizalɛɛmʊ'a -jeyi, 'le, -ka ɔ-ɔ mu'a 'le a, nyʊ'a -dadudu-u yi'a 'Paakɪ'a gɔ "dunamʊ, ʊn 'ye ɪ 'bʊ'wɔn.

13'Ɛ dɪ ʊn -sɔ'ɔ 'mʊ, ʊn 'ye ɔ -jeyi mu. Ʊn 'ka mu a, ʊn 'cɛ-ɛ -galɪ'a 'tɪan, 'ɪnnɪ ʊn 'bhle'e kwa, ʊn 'ke 'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ, 'le ʊn-ʊ "wɔ'o, ʊn-ʊ nʊ'o: -Lagɔ'ɔ 'nynɪ 'bhɛ "yi ɔ! -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, 'ɪnnɔ -nɪ'e yinamʊ, -Lagɔ -wʊnna nɔ "niti ɔ! -Lagɔ -wʊnna 'Zuifʊ'a 'bhlʊkpayowli 'mnɔ "niti ɔ!

14-15A 'ye li-ɔ, wlu-u 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li see, -ɛ nʊ'a na: Zelizalɛɛmʊkɔmʊ, -sɪanyɪ'a 'lbha amʊ -le! A -gblee, a'ba 'bhlʊkpayowli de'e 'bho -sokofalegbuda "kpi ti, 'le ɔ-ɔ yi'o, a 'ye li-ɔ, ɔ 'ka yi a, ɔ 'ye-e ɛ-bɛ -sokofale 'mnɛ 'le ɔ 'ye 'ɛ "kpi ti-de, 'le ɛ-bɛ wlu 'mnɛ'ɛ "yri'a 'bɪ 'ye 'wlʊ.

16Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, lɪ-ɪ -nɪ'a zinamʊ, Zezii'a -namʊ'a 'wɔn 'ya -lue komu 'mʊti. -Da ɔ 'mɛ -nɪ'a, 'le ɔ 'ye'a glu -sɔ, ɔ 'ye'a 'le yaku 'li le mu, -ka 'ɔ "kpidɪ 'mnɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li see, 'le ʊn 'ye'a 'ya da 'ye, 'bho-o ʊn popo -nɪ 'nɪ 'gwlʊti.

17A -gblee, -da Lazaa -nɪ'a 'le zoko 'li, ɔ 'kɔ ɔ 'la, 'le ɔ 'ke ɔ glu -za, ɔ 'ka ti-nɪ -lrɛɛ ɛ, nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho, lɪ ʊn 'ye'a a, ʊn-ʊ 'zɪ -ɪ 'wa -bonyunyu -bodɪ 'mʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18A 'ye li-ɔ, ɛ-bɛ wɔnkulɛ ɔ nʋ'a, -ɛ -ke dɪ nyʋ 'wɔn'ɔ 'bɔ, 'ɛ dɪ ʋn "gbu'o ti 'le ʋn-ʋ mu 'ɔ -jeyi.

19'Le Faliziɛɛn 'ye 'tɔ -kaa "yi'lɪlɛ: Nyʋ 'wee 'ple -ɔ 'bɪ. Lɛ -a 'ka nʋ, ɛ se -nɪ!

20A -gblee, nyʋ-ʋ yi'a 'bho Zelizalɛɛmʋ, 'bho gɔ'ɔ "dunamʋ, ʋn 'ke -Lagɔ bʋbɔ, 'le 'wa "klumʋ, nyʋ-ʋ -se'a-a 'Zuifʋ, 'wa tɔlʋ -nɪ'e 'le.

21'Le, Zezii'a -nayi -lue Filiipʋ, -ɔ 'ma-a Bɛsayidaakɔyi, 'le Galileebhlʋkpa "kpi, ʋn 'ye ɔ linyni 'le ʋn na: -A'ba 'lotʋ'a "yu, -a 'bɔ-ɔ ti -a 'ke Zezii 'ye!

22Ɔ nʋ'a -kaa, ɔ -sɔ'ɔ 'mʋ-ɛ, 'le ɔ 'ye ɪ Zezii'a -nayi -lrɔɔ Andree -bodɪ 'mʋzanamʋ mu, 'le, ʋn -nɪ 'sɔn, ʋn 'ye Zezii gbo mu, 'le ʋn 'ye ɪ ɔ 'tmʋʋ.

23'Le ɔ na: 'lnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu, -nɔɔ -Lagɔ "du'a 'ɪnmʋ 'le 'ɪn 'ke 'mɛ, 'ɪn 'ke glu -sɔ, 'ɪn 'ke ti-nɪ -lrɛɛ, 'le 'ɪn 'ke yaku 'li le mu, ɛ nyni-o'o 'tɔ.

24'Le ɔ 'ye "yi -lue po 'le ɔ na: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʋ -bodɪ 'mʋ, -bho nyɔ -see lɛ'ɛ 'yʋɛ glu po a, ɛ -nɪ'e-e -lue 'tɪn "kɔmʋ. -Bho ɛ -po-ɛ glu 'le ɛ 'ke mɛ ɛ, "lemnɪɪ ɛ-ɛ 'po-o 'yɔ'ɔ -dadudu.

25Ɛ-bɛ "yi 'mnɛ, 'ɛ 'zɔ'ɔ -lue 'ka-a: Nyɔ -yɔ zi'a 'ɔ "bhuo'a tinɪɛ'ɛ dɪ, 'le 'kmʋ 'mʋ'a lɪ 'li, 'ɪnnɔ 'ke 'mɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Nyɔ -yɔ'ɔ zi'a 'ɔ "bhuo'a tinɪɛ'ɛ dɪ, 'le -ɔ sɪa'a 'an dɪ, tinɪɛzɛgɛ-ɛ se'a "tiinamʋ 'bhle, 'ɪnnɛ 'ɔ nyɔtu 'ke 'ye.

26Nyɔ -yɔ 'bɔ'ɔ ti 'ɪn 'ke ɔ -kɔ 'le ɔ 'ke 'an lbhʋ nʋ, ɔ yi 'ɪnmʋ gbo 'le 'ɪn -ke ɔ 'ke -na. -Bho ɛ -nɪ -kaa 'mʋ, "lemnɪɪ, -da 'ɪn -nɪ'a a, 'an -nayi 'mnɔ -nɪ'e-e 'bho -lrɛɛ. Nyɔ-ɔ nʋ'a 'an lbhʋ, 'an -tɪta -Lagɔ-ɔ 'nʋ -ɔ -zɛgɛ "lruli "kɔmʋ.

27Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le ɔ 'ye 'bho wlu -lrɛɛ kɔ 'le ɔ na: 'Traamʋ 'tɔ, 'an -pɔlʋ gbuta'o. 'Le koo 'ɪn 'ke 'an -tɪta -Lagɔ "yi'lɛ? 'ln 'ke ɔ 'tmʋʋ, 'le, sɪasɪaa-a -nɪ'a -laa yinamʋ, ɔ 'ke ɛ 'ɪnmʋ wɔnyi-za 'maae? -Gba, 'ɪn 'ke 'kle 'ye'a "lru "yi 'ɪn yi'e 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ.

28'An -tɪta -Lagɔ, -ka -a'a 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi, -tɔ nɛ 'le nyʋ 'ke ɪ yibo. Ɔ gwɛ'ɛ -kaa -Lagɔ'ɔ wɔngbopoɛ "yi a, 'le wlu 'ye 'le yaku 'li 'wlʋ 'le ɛ na: 'ln 'bhɛɛ'ɛ-ɛ 'an 'nynɪ "yi see, 'le 'ɪn-ɪ 'ye ɛ "yi'bhɛɛ mʋ -lrɛɛ.

29Nyʋ-ʋ -nɪ'a 'bho, ʋn nʋ'a -kaa, ʋn 'wɔn-ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ 'le 'wa tɔlʋ-ʋ nʋ'o: "Ni-i "gbu'o! 'Le 'wa -lrʋʋ na: -Gba, -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -zɔ 'ɔ dɪ -bodɪ 'mʋ.

30'Le ɔ na: A'ba "bhi'a dɪ -a 'wɔn'ɔ wlu -nɛɛ 'bɔ, ɛ -se 'an "sɛ'ɛ kamʋ -ko.

31A 'ye li-ɔ, -nɔɔ -ke ti -Lagɔ'ɔ -zigle 'ka 'kmʋ 'mʋ'a nyʋ "kpi -nɪ'a, 'ɛ 'nyaanamʋ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo. -Bho ɛ nyni a, "nyinynidɪ'a tiyayi, -ɔ -po'a nyʋ'a -dadudu -kpɛɛ 'mʋ, ɔ-ɔ 'ye -ɔ tʋ wɔn 'mʋ -lu -mʋ, 'le -bho 'wla ɔ-ɔ 'ye ɔ ti-nu mʋ 'le ɔ 'ke 'le "kɔgwlɛnɛ 'mʋ mu.

32'lnmɔ -yɔɔ ɔ, -da nyʋ-ʋ 'ye'a 'ɪnmʋ 'bho nyʋyrilbhaatu "yri -kɔ mʋ, 'le ʋn 'ke ɛ ti-nyna 'le 'ɪn 'ke 'mɛ, 'bho-o 'ɪn-ɪ 'ye 'bhlɪkpɪ 'wee "kpi'a nyʋ'a -dadudu -jri mʋ 'le ʋn 'ke 'ɪnmʋ gbo yi, ʋn 'ke 'ɪnmʋ "gwlide.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

33A -gblee, -ka nyʋ-ʋ 'ye 'ɔ 'mʋti'lılbha mʋ, 'le ɔ 'ke 'mɛ, 'ınnı ɔ-ɔ za'a mʋ.

34'Le ʋn na ɔ -bodı: 'Le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li, ɛ 'cnı-ɛ'ɛ 'le-ɛ na, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ, ɔ -see 'mɛ yi "kɔmʋkɔmʋ. Leedı -a nʋ'o, -ınmɔ nyunyɔ'ɔ "yu, nyʋ-ʋ 'ye-e -ınmʋ nyʋ'a "yrilbhaatu "yri -kɔ -mʋ, 'le ʋn 'ke ɛ ti-nyna 'le -ın 'ke 'mɛ'ɛ? Nyunyɔ'ɔ "yu yɔɔ -a "si'e 'nynı'a?

35'Le ɔ na: 'lnmɔ kɔɔ'ɔ zɔ, 'ın -see 'nɔɔ a'ba "klumʋ -gwlenamʋ yi. -Bhladı 'ın -see'a mu ke, a bhlu 'an "yisrɛɛjolʋ 'le a'ba tinıɛ 'mʋ, 'le a 'ke 'bho 'ɛ "yi -na "kɔmʋ, 'le, nyʋ-ʋ -nı'a 'le 'wa "nyinynidı 'mʋ, a -ke ʋn -kaa kpli 'mʋ-plɛ. Ɛ-bɛ -jolʋzɛgɛ 'mnɛ, 'wa nyʋtu'a yibo nɛ.

36-Bhladı 'ın -ke a-a na'a a, a de 'ınmʋ "gwli 'le a 'ke 'an nyʋ "du! Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le ɔ 'ye 'bho 'wa "troli 'wlʋ, 'le, "setida cɛ'ɛ kpɔ, ɔ 'ye 'le mu.

37-38A -gblee, Zezii 'nʋ-o wɔnkulı'a -dadudu 'bho ʋ-bʋ 'Zuifʋ 'mnʋ'a "yigbeyi. Ɛ -nı'a -kaa 'mʋ a, ʋn -see ɔ "gwlide, 'le, wlu -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʋtizayi Ezayii 'cnı'a 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li see, -ɛ nʋ'a na: -A'ba -Kɔyi -Lagɔ, -a'a "dı -a -za'a 'mʋ, yɔɔ de 'ı "gwli'a? 'Le -a'a wɔnkulı -a nʋ'a, yɔɔ 'wɔn'ɔ 'ya 'zɔ 'mʋti'a?, ɛ-bɛ wlu 'mnɛ'ɛ "yri'a 'bı 'ye 'wlʋ.

39A 'ye li-ɔ, leedı ʋn -see ɔ "gwlide? -Ɛ -ke "lru "yi ʋn -see 'ɔ "gwlide a, 'ınnɛ Ezayii 'cnı'e -lrɛɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li. -Ka ɛ 'lɛ'ɛ, 'kla-a 'ka-a:

40-Lagɔ 'po-o 'wa "yri kuku "kpi, ʋn -kaa ti'ye; ɔ "kpleku-o 'wa -pɔlʋ 'le ʋn -kaa 'ɔ wlu'a 'zɔ 'mʋti'wɔn. Ɔ nʋ -ı'o 'le ʋn -kaa kpli "yizizia. -Bho ʋn zizia 'kı kpli "yi a, "lemnıı ɔ-ɔ 'pʋʋn nʋ 'ko-o'o 'bho 'ɔ "yigbeyi.

41A 'ye li-ɔ, dı'a kpɛ 'sɔn ɔ -za'a -laa 'mʋ, Zezii ı "si'e 'nynı, -ɛkedımaa, ɔ 'ye-e 'ɔ 'nynı'a "yibhɛɛɛ'ɛ -vlavlı li see.

42Ɛ -nı'a -kaa 'mʋ a, 'le ʋ-bʋ 'Zuifʋ'a -klıgbı'a "klumʋ, 'wa -dadudu 'de -ɔ "gwli. Faliziɛɛn -kʋʋ ʋ tinu 'le -Lagɔwlu'a 'licıaanbudu 'li'a dı, 'wa wɛ 'ɛ wɔnti.

43'Wa -bonyunyu 'ke 'wa "yrilinmɔdı -za, 'ınnɛ ʋn 'bɔ'ɔ ti, ɛ 'ye -Lagɔ'ɔ nɛ -zi.

44A -gblee, zɔ -lue 'zɔ, Zezii 'po-o weze 'le ɔ na: Nyɔ-ɔ de'a 'ınmʋ "gwli, 'an -tıta -Lagɔ lbho'a 'ınmʋ, 'ınnɔ ɔ de'e "gwli -lrɛɛ, ɛ -se 'an "sɛ -ko.

45Nyɔ-ɔ 'ye'a 'ınmʋ, ɔ-bɔ lbho'a 'ınmʋ, 'ınnɔ ɔ 'ye'o -lrɛɛ.

46'lnmɔ -yɔɔ, 'ın 'yi-e 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ -ka zɔ 'le nyɔ-ɔ de'a 'ınmʋ "gwli, ɔ -kaa 'le 'ɔ "nyinynidı 'mʋ ti-de.

47Nyɔ-ɔ 'wɔn'ɔ 'an wlu 'bɔ, -ɔ -see 'ı 'bho "du, ɛ -se 'ınmɔ 'ke ɔ dı -kpʋn -ko, -ɛkedımaa, 'ın 'yi-e 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ 'ın 'ke nyunyu 'pʋʋn, 'ın -see yi 'ın 'ke ʋ dı -kpʋn.

48Nyɔ -yɔ -see'a 'ınmʋ "gwlide, dı 'ın -za'a 'mʋ, -ɔ -see 'ı -lokuipo, ı-bı lı 'ın -tɔ'ɔ, 'ınnı 'ye ɔ dı -kpʋn mʋ 'le -lebhɔɔnɔɔ 'li.

49-Ɛkedımaa, dı 'ın 'ka nyʋ -bodı 'mʋ-za, lı 'ın 'kʋ ʋ -tɔ, 'an -tıta -Lagɔ lbho'a 'ınmʋ, 'ɔ "bhuo-o 'tmʋʋ 'nı 'ınmʋ. Ɛ -se 'le 'an wɔnkuɛ 'mʋ, 'ın-ı nʋ nı 'nı -ko.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

50'Le, -ka nyʊ-ʊ 'ye'a "kɔgwlɛtinɪɛ 'le 'ɔ -tɔtɔwlu 'mʊ, 'ɪn yibo nɪ-ɪ'a dɪ, -ka ɔ-ɔ 'lɛ'ɛ 'ɪnmʊ "yi 'tɪn, 'ka-a 'ɪn-ɪ zɪ 'ɪ 'mʊ.

‘Zaan 13

1'Wɪ -lue-e -sie'e 'bho 'le 'Paakɪ'a gɔ 'ke nyni. -Nɔɔ -Lagɔ "du'a Zezii 'le ɔ 'ke 'nɔɔ 'kmʊ "kpi 'wlʊ 'le ɔ 'ke 'le ɔ gbo le mu, -ka ɛ nyni'a, ɔ yibo nɪ-o'o. 'Ɛ "lru "yi, 'ɔ -namʊ 'ye'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ -sie mʊ, ɔ 'ybha'o, -ka ɔ -kma'a 'wa dɪ "kɔmʊkɔmʊ 'ɔ -pɔlʊ'a klɛ ti, ɔ 'ke ʊ 'na "yi-tɔ.

2A -gblee, zɔ -ke ti ʊn "du'a gɔ 'mnɛ wɔn, 'ɛ "jiazɔ, ɔ -ke 'wa klɛ-ɛ li 'nɪ-e -dalue 'le -budu -lue 'li. "Nyinynidɪ'a tiyayi Sataan nʊ'a -kaa, 'ɛ -naagɪ "yi-e Simɔɔ Isikaliyoo'a "yu Zidaa 'mʊ, ɔ 'ke Zezii 'ɔ tʊ'a nyʊ -jeyi "nyɪ.

3A 'ye li-ɔ, Zezii -mnɔɔ'ɔ "bhuo-o yibo'o 'le -Lagɔ gbo ɔ -sɔ'ɔ 'mʊ, 'ɪnnɔ "nyɪ 'ɔ wɔnkuɛ 'bho lɪ 'wee "kpi 'le ɔ-ɔ 'ye 'le le -mu mʊ.

4Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ɔ 'bhɔ-ɔ lilidɪ, 'le, -banɪ ɔ -pa'a 'mʊ, 'ya -lue-e -nɪ'a 'bho "kpi, ɔ 'ye ɛ 'bho -za, 'mʊlreyriɛ nɪ'a 'bho, ɔ 'ye ɛ 'mʊ"luo, ɔ 'ye ɛ "pli 'mʊ -bhla,

5'le ɔ 'ye 'le "bo 'li "ni po, ɔ 'ye 'bho 'kpa ɔ-ɔ wɔtɔ'ɔ 'wa bhɪ li, 'le, ɛ-bɛ "yriɛ 'mnɛ, ɔ-ɔ 'sra nɪ 'nɪ ɛ li.

6Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'bhla-a Simɔɔ 'Piɛlɪ "kpi 'le ɔ na: 'An -Kɔyi, leedɪ -mnɔɔɔ 'ke 'mna-a'a bhɪ liwɔtɔ'ɔ?

7'Le ɔ na: Lɛ 'ɪn -nɪ'a 'traamʊ nʊnamʊ, -ɪn -see -bhla 'ɛ 'zɔ 'mʊti'wɔn ke. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -bho 'wla, -a 'ye -ɛ 'mʊti'wɔn -mʊ.

8'Le ɔ na: -Gba, -ɪn -see 'an bhɪ li -vlɛɛn -za yi -bi! 'Le ɔ na: -Bho 'ɪn se -ɪnmʊ -vlɛɛn li-za 'le -ɪn 'ke li'saa, "lemnɪɪ -ɪn -se 'an -nayi -ko.

9'Le ɔ na: -Bho ɛ -nɪ -kaa 'mʊ a, "lemnɪɪ -a'a -za 'an bhɪ'a "sɛ -vlɛɛn li -le! -Zɪ ɪ 'an -kʊtɪ -ke 'an "lru li -lrɛɛ!

10Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le ɔ 'ye "yi -lue po 'le ɔ na: -Bho nyɔ 'la 'ɔ -bonyunyɔ, -bho ɔ 'ke 'ɔ "bhli mu, ɔ-ɔ lre-o'o. -Bho ɔ nyni 'le a, 'ɔ ku 'saa'a-a li'a dɪ, 'ɔ 'bɔ'ɔ -lreni ti, bhɪliwɔtɔni'a "sɛ'ɛ dɪ ɔ-ɔ zi'o. A-bʊ -yʊʊ, a 'saa'a-a li 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -bho ɛ -se a'ba "klumʊ'a nyɔ -lue 'tɪn, 'ɪnnɔ se li'saa 'bho 'ɔ "yigbeyi.

11A -gblee, nyɔ-ɔ 'kɔ ɔ 'ɔ tʊ'a nyʊ -jeyi "nyɪ, ɔ yibo nɔ-ɔ'ɔ dɪ, ɔ nʊ'o: A'ba -lue 'tɪn-ɪ se li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

12A 'ye li-ɔ, ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'gwɛ-ɛ 'wa bhɪ'a liwɔtɔɛ "yi, 'le ɔ 'ye 'ɔ -bana 'mʊ le -pa, ɔ 'ye linamʊ le mu, 'le ɔ na: Lɛ 'ɪn nʊ'a amʊ -bodɪ 'traamʊ, a 'wɔn 'ɛ 'zɔ 'mʊti 'nɪ?

13-Bho a -de ti, a-a 'la-a 'ɪnmʊ a'ba -Tɔyi -ke a'ba -Kɔyi, 'le -ziadɪ mo'o, -ɛkedɪmaa, 'ɪnnʊ 'ɪn "du'o -ziaka.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14A -gblee, 'ɪnmɔ 'ma-a a'ba -tɔyi -ke a'ba -kɔyi, 'ɪn wɔtɔ'ɔ-ɔ a'ba bhɪ li'a dɪ, a-bee -mnʊʊ, a kpʊkpa -kpʊkpa!

15Lɛ 'ɪn nʊ'a 'traamʊ, ɛ-ɛ 'mo-o a'ba yagbʊlɛ, 'le, -bho a'ba "sɛ -de ti, a 'ke ɛ -bodɪnʊnʊ.

16-Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, nyɔ'ɔ lbhʊzeyi se "yi'bhɛ, ɔ se 'ɔ -kɔyi -zi, 'le, nyɔ'ɔ -dalbhoyi, ɔ se 'ɔ lbhoyi -zi -lrɛɛ.

17l-bɪ dɪ 'mnɪ, a yibo nɪ-o'o 'le a 'ye ɪ 'mʊti'wɔn. -Bho a po ɪ -lokui 'le a 'ke ɪ 'bho "du, a 'wa-a ti.

18'lɪn -see 'traamʊ a'ba klɛ 'nynɪ "si, -ɛkedɪmaa, a-bʊ 'ɪn 'tɛ'ɛ 'mʊ 'ɪn -ke a 'ke -na, 'ɪn yibo'o-o a'ba kpli -lue -lue. Ɛ -nɪ'e-e -kaa 'mʊ, 'le, wlu-u 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li see, -ɛ nʊ'a na: Nyɔ -ke 'ɪn -nɪ'a -dalue -li -nɪnamʊ, 'ɪnnɔ nʊ'o 'ɪnmʊ "nyinynidɪ "lruli, 'ɛ "yri'a 'bɪ 'ke 'wlʊ.

19-Bhladɪ 'ɛ -nɔɔ -see'a nyni ke, 'ɪn-ɪ 'zɪ -ɪ amʊ -bodɪ 'mʊ -nalo, 'le, -bho ɛ nyni, -ka 'ɪn -sɔ'ɔ -Lagɔ gbo, a 'ke ɪ "gwlide.

20-Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, nyɔ-ɔ kpʊn'a 'an -dalbhoyi -gli, 'ɪnmɔ ɔ kpʊn'o -kaa -lrɛɛ. 'Le, nyɔ -yɔ kpʊn'a 'ɪnmʊ -gli, -Lagɔ lbho'a 'ɪnmʊ, 'ɪnnɔ ɔ kpʊn'o -ka -zɛgɛka.

21Zezii gwɛ'ɛ -wluwlua "yi a, 'ɔ -pɔlʊ gbuta'o tenyɪ 'le ɔ na 'ɔ -namʊ -bodɪ: -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, a'ba -lue-e 'ye-e 'ɪnmʊ 'an tʊ'a nyʊ -jeyi "nyɪ -mʊ.

22Ʊn nʊ'a -kaa, nyɔ ɔ-ɔ "si'a 'nynɪ, ʊn se ɔ yibo'a dɪ, ʊn-ʊ gbʊgbʊ'o -gbʊgbʊ ya.

23A -gblee, 'ɔ -nayi -ke dɪ ɔ -kma'a tenyɪ, 'ɪnnɔ -de'e 'bho 'ɔ "troli ti.

24'Le Simɔɔ 'Piɛlɪ 'ye ɔ 'tmʊʊ 'le "yi 'mʊ, ɔ 'ke ɔ tidede, 'le, nyɔ-ɔ -ke dɪ ɔ-ɔ za'a 'mʊ, ɔ 'ke ɔ 'nynɪ "si.

25'Ɛ dɪ ɔ -yɔ 'ɔ "lru "yi 'le ɔ na: 'An -Kɔyi, dɪ -a za'a -laa 'mʊ 'le, yɔɔ -a "si'e 'nynɪ'a?

26'Le ɔ na: -Bho 'ɪn 'sma 'le -zapʊ kɔ "flɔɔdie, nyɔ 'ɪn-ɪ 'ye 'ɛ "nyɪ mʊ, 'ɪnnɔ mo'o. Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le ɔ 'ye ɛ 'le 'sma 'le ɔ 'ye ɛ Simɔɔ Isikaliyoo'a "yu Zidaa "nyɪ, 'le ɔ 'ye ɛ kpʊn.

27Ɔ kpʊn 'ɛ ɛ, 'le Sataan'a -naagɪ 'ye ɔ "lru 'mʊ kpa, 'le Zezii na: Zidaa, lɛ -ɪn 'ka nʊ, nʊ ɛ -susueyi!

28A 'ye li-ɔ, nyʊ -ke ɔ -nɪ'a linamʊ, lɛ-ɛ -ke "lru "yi ɔ 'lɔ 'ɔ -kaa "yi, ʊn se ɛ yibo.

29Ɔbɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ de'e 'wa mɔni ti'a dɪ 'wa -dadudu-u popo'o 'gwlʊti na Zezii lbho -ɔ'o, 'wa gɔ'ɔ lɪ-ɪ "sri 'ʊ "yi, ɔ 'ke ɪ de, 'le "bhalrɛɛke ɔ 'tmʊʊ nɔ'o ɔ 'ke "pʊanlbhamʊ lɛgbɛ "nyɪ.

30Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ "luo'o-o ɛ-bɛ "flɔɔdie 'mnɛ 'mʊ, 'bho -gbaa -lue 'mʊ, ɔ 'da-a'o. Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, -kuyre kpʊn-o'o.

31Ɔ 'da'a a, 'le Zezii na: 'Traamʊ 'tɔ ɔ, -ka 'ɪnmɔ Nyunyɔ'ɔ "Yu'a 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi, nyʊ-ʊ 'ye -ɪ yibo -mʊ. 'Le, -ka -Lagɔ'ɔ nɛ 'bhɛ'ɛ "yi -lrɛɛ 'le 'ɪn 'mʊ, ʊn-ʊ 'ye -ɪ yibo -mʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32'Le 'ɪn 'mʊ, -bho 'ɔ 'nynɪ 'bhɛ -nɪ 'le "yi, ɔbɔ-ɔ 'ye-e 'an nɛ "yi'bhɛɛ -mʊ -lrɛɛ 'le 'ɔ "bhuo 'mʊ, 'le ɔ-ɔ 'ye ɛ -nʊ mʊ 'le -nɔɔ gbɛ 'li.

33'An dɪkmalotʊ'a "nynuu-a, -nɔɔ-ɔ -sie'a 'bho 'le 'ɪn 'ke amʊ "kpi 'wlʊ se "yi-die. -Ka 'ɪn 'lɛ'ɛ 'Zuifʊ'a -klɪgbɪ "yi, -ka -lue 'mnɔ, 'ka-a 'ɪn-ɪ 'lɛ'ɛ amʊ "yi -lrɛɛ. 'ln na: A-a 'ye-e 'ɪnmʊ ti'bɔ -mʊ, 'le a -see 'ɪnmʊ 'ye yi, -ɛkedɪmaa, -da 'ɪn-ɪ mu'a, a -see 'bho -yi yi.

34'Ɛ "lru "yi 'ɪn-ɪ sie'e 'le a'ba -lokui 'mʊ wlulre -lue. A kɪkma -kɪkma dɪ! -Ka 'ɪn -kma'a a'ba dɪ, a-bee -mnʊʊ, a kɪkma -kɪkma dɪ -lrɛɛ!

35-Bho a -ka -kaa-a nʊ a, "lemnɪɪ, -ka a "du'a 'an -namʊ, nyʊ-ʊ yibo nɪ-o'o.

36Ɔ po'a wlu ti a, 'le Simɔɔ 'Pɪɛlɪ na: 'An -Kɔyi, dbhoo -ɪn 'ke mu'a? 'Le ɔ na: 'Le -nɔɔtoope 'li, -da 'ɪn-ɪ 'ye'a -mu mʊ, -ɪn se 'bhɛɛ 'ɪn -ke -ɪn 'ke 'bho mu. -Bho 'wla, 'le -ɪn 'ke 'ɪnmʊ 'bɪ yi.

37'Le ɔ na -lrɛɛ: 'An -Kɔyi, leedɪ 'ɪn se ɛ 'traamʊ 'bhɛɛ'ɛ? -Bho ɛ "du -a'a 'mɛnamʊ, 'ɪn -ke -ɪn -nɪ 'sɔn, -a 'ke -dalue -pa -nɪ mo'o.

38'Le ɔ na: -Bho ɛ "du 'an 'mɛnamʊ, -ɪn 'bhɛɛ'o 'ɪn -ke -ɪn 'ke -dalue -pa -nɪ'a? -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a -ɪnmʊ -bodɪ 'mʊ, -zɪan'a "matʊ, -bhladɪ -sʊʊn 'ke zro, kpɛ tan -a 'ye 'ɪnmʊ "yidepo -nɪ mʊ.

'Zaan 14

1l zi'a -kaa, 'le Zezii 'ye 'bho 'kpa 'le ɔ-ɔ "du'o 'ɔ -namʊ "dɪ 'mʊ 'le ɔ na: A'ba 'bhɔ 'ɪn -ke -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ'ɛ dɪ -le! Nymɔ 'bhɔ amʊ 'gwlʊ "sidɪ!

2'Nɔɔ 'an -tɪta -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, 'bɪ-ɪ 'wla'a 'le ti. 'ln-ɪ mu'o 'le-ɛ 'le 'ɪn 'ke a'ba -denɪ nmaze. -Bho ɛ -se 'kɪ-ɪ -ziadɪ, 'ɪn -zɪ ɪ 'kɪ amʊ -bodɪ 'mʊ-ɔ see.

3-Bho 'ɪn gwɛ 'ya nmazeɛ "yi, 'le 'ɪn 'ke a'ba dɪ yi, 'le, -da 'ɪn -nɪ'a a, a-bee -mnʊʊ 'ke 'bho -nɪ -lrɛɛ.

4-Jolʊ mu'a 'le, a yibo nɛ-ɛ'o see.

5'Le Tomaa na: 'An -Kɔyi, 'nɔɔ -a 'ye'a -mu mʊ, -a-bʊ se'a 'le yibo 'le, kbhoo -a 'ke 'le'a -jolʊ yibo'a?

6'Le ɔ na: -Bho nyɔ 'ke -Lagɔ yibo, 'le 'an "sɛ 'mʊ ɔ 'ke -zi -nɪ. -Ka -Lagɔ'ɔ dɪ "du'a -ziadɪ, -bho ɔ 'ke ɪ yibo 'le ɔ 'ke "kɔgwlɛtinɪɛ 'ye, 'le 'ɪn 'mʊ 'ɔ nyɔtu 'ke -zi -nɪ -lrɛɛ.

7-Bho a yibo 'kɪ 'ɪnmʊ -ziaka, a-a yibo 'ko-o 'an -tɪta -Lagɔ -lrɛɛ. 'Traamʊ'a "bhuo, a 'ye -ɔ'o 'le a yibo nɔ'o!

8Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le Filiipʊ na: 'An -Kɔyi, -bho -a'ba 'gwlʊ 'ke 'wɔn, -tɔ -amʊ -a'a -tɪta -Lagɔ "yi!

9'Le ɔ na: Filiipʊ, 'ɪn -ke a -gwle'e-e -nanamʊ, leedɪ -ɪn se 'ɪnmʊ yibo'a? Leedɪ -a nʊ'o 'ɪn -tɔ nɔ amʊ "yi'a? Nyɔ -yɔ 'ye'a 'ɪnmʊ a, ɔ 'ye -ɔ'o -lrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10-Ka 'ɪn -ke ɔ "sisri'a "yi, -ɪn -see ɪ "gwlide 'maae? Dɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, ɛ -se 'ɪnmɔ ɪ-ɪ 'wlʊ 'mʊ 'nɪ -ko. 'An -tɪta -Lagɔ -ke 'ɪn "sisri'a "yi, 'ɔ wlu mo'o. 'lnmɔ ɔ-ɔ zi nɪ'e 'mʊ, 'le ɔ-ɔ nʊ'o 'ɔ lbhʊ.

11-Bho 'ɪn nʊ 'ɪn -ke ɔ "sisri'e-e "yi a, a 'lɪ ɪ -ziadɪ, 'le 'ɔ wɔnkulɪ'a "lru "yi, a 'wɔɔn nɪ "bhalrɛɛke!

12-Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, wɔnkulɪ 'ɪn-ɪ nʊ'a, nyɔ-ɔ de'a 'ɪnmʊ "gwli, ɔ-ɔ 'ye -ɪ -nʊ -mʊ -lrɛɛ. 'ln-ɪ 'mu-o 'an -tɪta -Lagɔ gbo'a dɪ, -yɪ ɔ-ɔ 'ye'a -nʊ mʊ, ɪ-ɪ 'ye "yi'bhɛ mʊ 'le ɪ 'ke 'an nɪ 'mʊ-zi.

13'An 'nynɪ a 'bhle'e "kpi'a dɪ, lɛ"o lɛ a 'bɔ'ɔ ti a, 'ɪn-ɪ 'ye ɛ amʊ "lruli-nʊ mʊ, 'le, 'ɪnmɔ -Lagɔ'ɔ "yu, -ka 'ɪn-ɪ 'bhɛɛ'ɛ 'ɔ 'nynɪ "yi, nyʊ 'ke ɪ yibo.

14-Bho a 'bɔ ti, 'le 'an wɔnkuɛ 'mʊ 'ɪn 'ke amʊ lɛ -bodɪ nʊ, 'ɪn-ɪ 'ye -ɛ -nʊ -mʊ.

15Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le ɔ 'ye 'bho wlu -lrɛɛ kɔ 'le ɔ na: -Bho a -kma 'an dɪ -ziaka, dɪ 'wee 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, a-a 'ye -ɪ -lokui-po -mʊ 'le a 'ke ɪ 'bho "du.

16'ln-ɪ 'ye-e 'an -tɪta -Lagɔ 'tmʊʊ -mʊ, ɔ 'ke amʊ a'ba -kpayi -lrɔɔ -jeyi po 'le a -ke ɔ 'ke -na "kɔmʊ. -Ka -Lagɔ'ɔ dɪ "du'a -ziadɪ, 'ɔ -zuzu zɪ 'ɪ 'mʊ, 'ɪnnɔ mo'o.

17Nyʊ -yʊ se'a -Lagɔ yibo, ɔ -see ɔ ʊ "nyɪ yi, -ɛkedɪmaa, ʊn se 'bhɛɛ ʊn 'ke ɔ yibo. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ, a-bee -mnʊʊ yibo nɔ-o'o, -ɛkedɪmaa, ɔ -nɪ'e-e -laa a'ba "troli, 'le ɔ-ɔ 'ye amʊ 'mʊ-nɪ mʊ.

18'ln -see amʊ "kuenynuu 'mʊ sie. 'ln-ɪ 'ye-e amʊ -bodɪ le -yi -mʊ.

19'Le 'wɪ gbɪ 'li, nyʊ-ʊ -see'a 'ɪnmʊ "gwlide, ʊn -see 'ɪnmʊ 'ye yi "kɔmʊ. A'ba "sɛ-ɛ 'ye 'ɪnmʊ 'ye mʊ 'le a 'ke 'ɪnmʊ yibo, -ɛkedɪmaa, tinɪɛzɛgɛ-ɛ se'a "tiinamʊ 'bhle, -ka 'ɪn 'ye 'ɛ ɛ, 'ka-a a -nɪ'o -lrɛɛ.

20-Bho 'ɛ -nɔɔ nyni, -ka 'ɪn -ke 'an -tɪta -Lagɔ "sisri'a "yi, 'le 'ɪn -ke a-bee -mnʊʊ-ʊ 'ye'a "yi"sisri mʊ -lrɛɛ, 'bho-o a-a 'ye ɪ 'mʊti'wɔn -nɪ mʊ.

21Dɪ 'ɪn -za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, nyɔ-ɔ po 'ɪ -lokui, -ɔ "du 'ɪ 'bho, 'ɔ nyɔtu -kma'a 'an dɪ. 'An -tɪta -Lagɔ-ɔ 'ye-e 'ɔ dɪ -kma -mʊ. 'ln-ɪ 'ye-e 'ɔ dɪ -kma -mʊ, 'an "bhuo-o 'ye -ɔ gbo -yi -mʊ 'le ɔ 'ke 'ɪnmʊ yibo.

22A -gblee, Zezii'a -namʊ'a -lue ʊn-ʊ 'la'a Ziidɪ, ('ɪn -see Zidaa Isikaliyoo nʊ) 'le ɔ na: 'An -Kɔyi, leedɪ -ɪn 'ke -a'ba "sɛ gbo yi 'le -ɪn 'ke -amʊ -a'a "bhuo "yi-tɔ 'le -ɪn -see -kaa -a'ba -bonyunyu -lrʊʊ -bodɪ -nʊ yi'a?

23'Le ɔ na: Dɪ 'ɪn-ɪ za'a 'mʊ, nyɔ-ɔ 'ye 'ɪ 'bho "du mʊ, 'ɪnnɔ -kma'a 'an dɪ. -Bho ɛ -nɪ -kaa 'mʊ a, 'an -tɪta -Lagɔ-ɔ 'ye-e 'ɔ dɪ -kma -mʊ, 'le 'ɪn -ke ɔ 'ke ɔ -bodɪ yi, -a 'ke ɔ 'mʊ ti-de.

24Nyɔ-ɔ'ɔ po'a 'an wlu -lokui, 'ɔ nyɔtu se 'an dɪ -kma. Dɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, 'an -tɪta -Lagɔ lbho'a 'ɪnmʊ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, 'ɔ wlu mo'o. Ɛ -se 'an "bhuo'a nɛ -ko.

25-Bhladɪ 'ɪn -ke a-a na'a a, 'ɪn-ɪ 'zɪ -ɪ amʊ -bodɪ 'mʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26A 'ye li-ɔ, 'le 'an wɔnkuɛ 'mʊ, Lisaazuzu 'an -tɪta -Lagɔ-ɔ 'ye'a amʊ -jeyi -po mʊ, -ɔ 'ka a'ba -kpayi "du a, 'ɪnnɔ 'ye amʊ lɪ 'wee -tɔ mʊ, 'le, dɪ 'wee 'ɪn -za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, ɔ 'ke ɪ amʊ 'gwlʊtipopo.

27A -gblee, 'ɪn-ɪ 'sie-e amʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua li. 'An -pɔlʊ'a bhlubhlua 'ɪn-ɪ "nyɪ'e amʊ. Nyʊ-ʊ se'a -Lagɔ yibo, -ka 'wa -pɔlʊ'a bhlubhlua -nɪ'a a, -yɛ 'ɪn-ɪ "nyɪ'a amʊ, ɛ -ke ɛ se "yitigʊgɔ. Nymɔ 'bhɔ amʊ 'gwlʊ "sidɪ! -Sɪanyɪ 'bhɔ amʊ 'lbhadɪ!

28Wlu 'ɪn -za'a amʊ -bodɪ 'mʊ 'traamʊ, a 'wɔn'ɔ 'bɔ, 'ɪnnɛ 'ka-a: 'ln na, 'ɪn-ɪ 'mu-o 'an -tɪta -Lagɔ gbo le, 'le 'ɪn 'ke amʊ -bodɪ le yi. A -gblee, ɔ 'bhɛ-ɛ "yi tenyɪ, ɔ 'ye 'ɪnmʊ -zi. 'Ɛ dɪ, -bho a 'wɔn 'bɔ na 'ɪn-ɪ 'mu -ɔ gbo a, -bho a -kma 'kɪ 'an dɪ -ziaka, a-a li 'ko-o 'bʊbʊa.

29'Ya -nɔɔ "sri 'le nya, 'le 'ɪn-ɪ zɪ 'ɪ amʊ -bodɪ 'mʊ, 'le, -bho ɛ nyni, a 'ke 'an wlu -ziadɪ 'la.

30"Nyinynidɪ'a tiyayi -ɔ -po'a nyʊ'a -dadudu -kpɛɛ 'mʊ, ɔ -nɪ'e-e yinamʊ'a dɪ, 'ɪn -ke a -see 'tɔ -wlu yi tenyɪ. Ɔ se 'ɪnmʊ wɔnyi'bhɛɛ.

31Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'an -tɪta -Lagɔ'ɔ wlu 'ɪn-ɪ 'ye 'wɔɔn mʊ, 'le, -ka 'ɪn -kma'a 'ɔ dɪ, ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ 'ke ɪ yibo. A -gblee, ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le ɔ na 'ɔ -namʊ -bodɪ: A -sɔ 'mʊ, -a 'ke -laa "die cɛ!

'Zaan 15

1Zezii -ke 'ɔ -namʊ cɛ'ɛ 'bho "die a, 'le ɔ na: A -gblee, tu ʊn-ʊ 'la'a lezɛɛn, -ɛ -ke "bhi nyʊ-ʊ nʊ'a duvɛɛn 'mʊ, 'ɪn kɔɔ'ɔ-ɔ 'ɛ tuzɛgɛ. 'An -tɪta -Lagɔ kɔɔ'ɔ-ɔ 'ya -kpaa'a lbhʊnʊyi.

2'An nyʊ -ke 'ɪn-ɪ na'a a, ʊn kɔɔ'ɔ-ɔ 'ɛ "klei. A 'ye li-ɔ, 'ya -yɪ'a -tro'a a, -kpaa 'mnɛ'ɛ lbhʊnʊyi-i cɪ ɪ'o, 'le, -yɪ tro'a, 'ya "bhi 'ke -antanyɪnɪ 'mʊ-zi'a dɪ, ɔ-ɔ zɪ 'ɪ bhubhuyiti'a "klei li.

3A-bʊ -yʊʊ, dɪ 'ɪn -za'a amʊ -bodɪ 'mʊ'a dɪ, a kɔɔ'ɔ "klei -yɪ nyɔ -za'a 'ya -lrɪɪ "troli.

4'Ɛ dɪ a, -ka 'ɪn -ke a "sisri'a "yi, a "du -kaa "yrili "kɔmʊ! -Bho a nʊ -kaa a, 'ɪn-ɪ 'ye-e a'ba "troli -nɪ -mʊ "kɔmʊ. A -gblee, -ka tu'a "klei'a "sɛ se'a 'bhɛɛ, -bho ɪ -ke 'ya tu se "yi"sisri, 'le ɪ 'ke "bhi po a, -bho 'ɪn -ke a se "yi"sisri, -ka -lue 'mnʊ 'ka-a, a se 'bhɛɛ a 'ke 'an 'gwlʊdɪ nʊ.

5'ln-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, 'ɪn kɔɔ'ɔ-ɔ lezɛɛntu 'le abʊ kɔɔ'ɔ 'ɛ "klei. Nyɔ -ke 'ɪn "sisri'a "yi a, 'ɔ nyɔtu kɔɔ'ɔ-ɔ "klei -ɪ tro'a "bhi'a -dadudu. A 'ye li-ɔ, -bho 'ɪn -ke a se "yi"sisri, a se 'bhɛɛ a 'ke 'an 'gwlʊdɪ nʊ.

6Nyɔ -ke 'ɪn se'a "yi"sisri a, ɔ kɔɔ'ɔ-ɔ tu'a "klei nyɔ-ɔ po'a ti. -Bho ɪ -po-ɛ ti a, ɪ-ɪ yɛ-o'o, 'le nyʊ-ʊ po 'ɪ -zrʊʊ 'mʊ, ʊn-ʊ po 'ɪ "yri 'le ɪ-ɪ sin'o.

7Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -bho a se -a'ba "yisriidɪ 'bhɔ ɔ, 'le a se 'an wlu'a 'bhodudɪ 'bhɔ -lrɛɛ, lɛ"o lɛ a 'bɔ'ɔ ti, a 'ybhaa nɛ 'ɪnmʊ 'le 'ɪn 'ke ɛ amʊ "nyɪ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8-Bho a nʊ -kaa a, a kɔɔ'ɔ-ɔ tu'a "klei -ɪ tro'a "bhi'a -dadudu, 'le, -ka 'ɪn -ke a-a na'a a, nyʊ 'ke ɪ yibo, 'le 'an -tɪta -Lagɔ'ɔ 'nynɪ 'ke "yi'bhɛ.

9A -gblee, -ka ɔ -kma'a 'an dɪ a, 'ka-a 'ɪn -kma'a a'ba dɪ -lrɛɛ. 'Ɛ dɪ a 'bhle -a'ba "yisisriɛ kwa "kɔmʊkɔmʊ, 'le a 'ke 'an dɪkmɛɛ 'mnɛ 'mʊ ti-de.

10-Ka 'ɪn-ɪ nʊ'a 'an -tɪta'a 'gwlʊdɪ, 'le 'ɪn -ke ɔ 'ye'a "yi"sisri, 'le 'ɪn 'ke 'ɔ dɪkmɛɛ 'mnɛ 'mʊ ti-de, -ka -lue 'mnɔ, 'ka-a, -bho a nʊ 'an 'gwlʊdɪ -lrɛɛ, 'le a se -a'ba "yisriidɪ 'bhɔ, 'le a 'ke 'an dɪkmɛɛ 'mnɛ 'mʊ ti-de.

11l-bɪ dɪ 'mnɪ, 'ɪn-ɪ 'zɪ -ɪ amʊ -bodɪ 'mʊ, 'le, -ka 'bʊbʊa-a 'lbha'a 'ɪnmʊ, ɛ 'ke -kaa a-bee -mnʊʊ 'lbha, 'le ɛ 'ke amʊ 'mʊ "yi tenyɪ.

12Lɛ 'ɪn 'ybha'a a 'ke nʊ a, 'ɪnnɛ 'ka-a: -Ka 'ɪn -kma'a a'ba dɪ, a kɪkma -kɪkma -kaa dɪ!

13A 'ye li-ɔ, -bho nyɔ 'wɔɔn ɔ 'ke 'mɛ 'ɔ bha'a dɪ, ɔ -kma'a-a 'ɔ dɪ tenyɪ. Lɛ-ɛ 'ka "yi'bhɛ, -ɛ 'ka ɛ-bɛ dɪkmɛɛ 'mnɛ'ɛ lɛtu 'mʊ-zi, ɛ se -nɪ.

14A-bʊ -yʊʊ, -bho a nʊ 'an 'gwlʊdɪ, a-a 'mo-o 'an bha "we.

15A -gblee, lɪ 'an -tɪta -Lagɔ -tɔ'ɔ 'ɪnmʊ, 'ɪn-ɪ zɪ -ɪ amʊ -bodɪ 'mʊ. 'Ɛ dɪ 'ɪn-ɪ 'la'a amʊ 'an bha "we. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, lɛ lbhʊnʊmʊ'a -kɔyi-i nʊ'a, 'ɔ 'tmʊʊ nʊ 'ɛ 'zɔ. 'Ɛ dɪ 'ɪn -see 'tɔ amʊ 'an lbhʊnʊmʊ 'la yi.

16Abʊ -see 'bho 'ɪnmʊ -za, 'ɪn -ke a 'ke -na. -Gba! 'lnmɔ nʊ ɛ'o 'le a 'ke mu 'le a 'ke kplizɪgɪ'a -dadudu nʊ "kɔmʊkɔmʊ 'le nyʊ 'ke ɪ li'ye. -Bho 'ɪn -ke a "sisri "yi a, lɛ"o lɛ a-a 'ye'a 'an -tɪta 'ybhaa mʊ 'le 'an 'nynɪ 'mʊ, ɔ-ɔ "nyɪ 'ɛ amʊ-ɛ.

17A 'ye li-ɔ, lɛ 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'a amʊ a 'ka nʊ a, 'ɪnnɛ 'mo-o, a kɪkma -kɪkma dɪ!

18A po -lokui -lrɛɛ, 'kmʊ 'mʊ'a nyʊ-ʊ se'a -Lagɔ yibo, -bho ʊn 'nyɛ amʊ 'mʊ, a popo 'gwlʊti na, 'ɪnmɔ ʊn 'nyaa'a 'mʊ-ɔ, 'le ɛ 'ye amʊ "kpi bhla.

19Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, -bho a'ba kpli -ke 'wa nɪ gʊgɔ 'kɪ "yiti a, ʊn-ʊ kma 'ko-o a'ba dɪ, -ɛkedɪmaa, nyɔ -lue a "du'o. A -gblee, a'ba kpli -ke 'wa nɪ se 'tɔ "yitigʊgɔ, -ɛkedɪmaa, 'le 'wa "klumʊ 'ɪn -za'a amʊ 'le 'ɪn -ke a-a na'o. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, ʊn-ʊ 'nyɛ'ɛ amʊ 'mʊ.

20Wlu 'ɪn -za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, a popo nɛ 'gwlʊti! 'ln na: Nyɔ'ɔ lbhʊnʊyi se "yi'bhɛ ɔ se 'ɔ -kɔyi -zi. Nyʊ-ʊ 'kla-a 'ɪnmʊ nyanɪ 'mʊ, 'ɛ dɪ ʊn-ʊ 'ye a-bee -mnʊʊ nyanɪ 'mʊ -kla mʊ -lrɛɛ, 'le 'wa -dadudu -see 'an -tɔtɔlɪ -lokuipo. 'Ɛ dɪ ʊn -see a'ba nɪ -lokui-po yi -lrɛɛ.

21A 'ye li-ɔ, 'an nyʊ a "du'a dɪ ʊn-ʊ 'ye lɪ 'mnɪ'a 'wee amʊ "lruli-nʊ mʊ, -ɛkedɪmaa, -Lagɔ lbho'a 'ɪnmʊ, ʊn se ɔ yibo.

22-Bho 'ɪn se 'kɪ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ yi, 'le 'ɪn 'ke ʊ 'an "kpidɪ -bodɪ 'mʊ-za a, 'wa "nyinynidɪ -see 'kɪ "yi-kmu yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, -bho ʊn se kpli "yizizia, ɔ -see 'ya dɪ 'bhɔ yi.

23Nyɔ -yɔ 'nyɛ'ɛ 'ɪnmʊ 'mʊ a, 'an -tɪta -Lagɔ ɔ 'nyɛ'ɛ 'mʊ -lrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24Wɔnkulı nyɔ -see'a nʊ ke, -bho 'ın -see ı 'kı 'nɔɔ 'wa "klumʊ nʊ a, 'wa "nyinynidı -see 'kı "yi-kmu yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. A 'ye li-ɔ, 'ın -nı 'ı nʊnamʊ, ʊn 'ye -ı li. Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, ʊn 'nyɛ-ɛ 'ın -ke 'an -tıta 'mʊ.

25A -gblee, wlu-u 'cnı-ɛ'ɛ 'le -Lagɔbɔgʊ 'li, ɛ na: 'An 'mʊnyɛɛɛ se "lru -ke -gbɔtʊ 'bhle. l-bı dı 'mnı -nʊ-ɛ'ɛ ɛ, 'le 'ɛ wlutu'a "yri'a 'bı 'ye 'wlʊ.

26A 'ye li-ɔ, a'ba -kpayi-i 'ye-e -yi -mʊ. 'An -tıta -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu za'a -ziadı 'mʊ, 'ınnɔ mo'o. 'An -tıta 'mnɔ'ɔ 'nynı 'mʊ 'ın-ı 'ye ɔ amʊ -jeyi -po mʊ, 'le ɔ 'ke amʊ 'an "kpidı -bodı 'mʊ-za.

27A-bee -mnʊʊ-ʊ 'ye-e 'an dı nyʊ -bodı 'mʊ-za -mʊ -lrɛɛ, -ɛkedımaa, 'an lbhʊ'a wɔndunamʊ, 'bho-o 'ın -ke a -za'a -nanaa.

'Zaan 16

1A -gblee, 'ın-ı 'za-a amʊ dı 'mnı -bodı 'mʊ 'le a -kaa -a'ba "yisriiɛ kwa gbo -za.

2-A'ba -Lagɔwlu'a 'licıaanbidi'a -klıgbı-ı 'ye-e amʊ "piemʊ -po -mʊ. -Nɔɔ -lue'a "bhuo -nı'e-e nyninamʊ: nyʊ-ʊ 'ye'a amʊ 'lbha mʊ, a 'ke 'mɛ, 'bho-o ʊn-ʊ 'ye 'ɛ lɛtu -Lagɔ'ɔ bʊbɔɛ 'la -nı mʊ.

3Ʊn -see 'wɔn ʊn 'ke 'ın -ke 'an -tıta -Lagɔ yibo'a dı, ʊn-ʊ 'ye -kaa -nʊ mʊ.

4'ln-ı 'za-a amʊ dı 'mnı -bodı 'mʊ -nalo, 'le, -bho 'ya -nɔɔ nyni a, -ka 'ın 'tmʊʊ 'nı amʊ see, a 'ke -kaa 'gwlʊtipopo. 'ln -ke a-a na'o -bhla'a dı, 'ın -see ı amʊ 'tmʊʊ -susueyi.

5'Traamʊ 'tɔ ɔ, 'an -tıta, -Lagɔ lbho'a 'ınmʊ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, 'le ɔ gbo 'ın-ı mu'o, 'le a'ba nyɔ -lue 'tın'a "bhuo -see 'ınmʊ tidede: Doo -a mu'a?

6Dı 'ın -za'a amʊ -bodı 'mʊ, 'ın yibo'o-o -ka ı -nyni'a amʊ 'gwlʊ li.

7A 'ye li-ɔ, -ziadı 'ın-ı za'a amʊ -bodı 'mʊ, a-bee -mnʊʊ'a damʊ, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'ın 'ke ɔ gbo mu, -ɛkedımaa, -bho 'ın 'wla a, a'ba -kpayi, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu, -see amʊ -bodı -yi yi. 'Bho 'ɛ lemʊ, -bho 'ın mu a, 'ın-ı 'po -ɔ amʊ -jeyi.

8-Bho ɔ yi a, nyʊ-ʊ se'a -Lagɔ yibo, -ka ʊn "maa'a lı tan "yrili, 'ınnɔ 'ye ʊ ı -tɔ mʊ. l-bı lı 'mnı, 'ınnı 'ka-a: 'Wa "nyinynidı-e 'wa "yisrɛɛɛ -ke 'wa -zigle.

9-Yɛ 'ma-a 'wa "nyinynidı, 'ın yi'a 'nɔɔ 'wa "klumʊ, -ka ʊn -see'a 'wɔn ʊn 'ke 'ınmʊ "gwlide, 'ınnɔ 'ye 'bho 'ɛ "kpi 'wa "yri kati -nı mʊ, 'le, -ka ʊn "ma'a 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ʊn 'ke ı yibo.

10Lɛ-ɛ 'ma-a nyɔ'ɔ "yisrɛɛɛ ɛ, -Lagɔ 'srɛɛ'ɛ "yi, 'ınnɔ 'wɔɔn'ɔ 'ınmʊ "kpi 'le 'wa 'ye -nı 'nɛ 'ınmʊ li. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, -ka a-a 'ye'a 'ınmʊ "cıcı 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, a -see 'tɔ -kaa 'ınmʊ 'ye yi, -ɛkedımaa, 'ın-ı 'mu-o 'an -tıta -Lagɔ'ɔ "troli. -Bho 'ın nʊ -kaa, "lemnıı nyunyu 'bhɛɛ'o ʊn 'ke "yisrɛɛmʊ "du 'bho 'ɔ "yigbeyi.

11Nyʊ 'mnʊ, -yɛ 'ma-a 'wa -zigle, "nyinynidı'a tiyayi -po 'nʊ -kpɛɛ 'mʊ, -Lagɔ -kpʊn 'nɛ-ɛ dı see.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12A -gblee, 'ɪn 'bhle-e lɪ'a -dadudu 'ɪn 'ke amʊ 'tmʊʊ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, ɪ 'bhɛ-ɛ "yi ɪ 'ye amʊ -zi, 'le a se 'traamʊ 'bhɛɛ, a 'ke ɪ 'mʊti'wɔn.

13A 'ye li-ɔ, -Lagɔ'ɔ -ziadɪ'a 'mʊzazuzu-u 'ye-e -yi -mʊ. -Bho ɔ yi a, ɔ-ɔ 'ye-e amʊ -ziadɪ'a -jolʊ gbo -po -mʊ. Dɪ -Lagɔ-ɔ zɔ 'ɔ -bodɪ 'mʊ, 'ɪnnɪ ɔ-ɔ 'ye amʊ 'tmʊʊ mʊ. Dɪ -yɪ 'ye'a -zi mʊ ɔ-ɔ tɔ 'nɔ ɔ, ɔ-ɔ 'ye -ɪ amʊ -bodɪ 'mʊ-za -mʊ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, ɛ -se 'ɔ "bhuo'a wɔnkuɛ 'mʊ ɔ 'ke -wlu -nɪ -ko.

14Dɪ 'ɪn 'bhle'a 'li, 'ɪnnɔ 'ɪn-ɪ 'ye ɪ 'tmʊʊ mʊ, 'le ɔ 'ke ɪ amʊ -bodɪ 'mʊ-za, 'ɛ dɪ ɔ-ɔ 'ye 'an 'nynɪ "yi'bhɛɛ mʊ.

15Lɪ 'an -tɪta -Lagɔ 'bhle'a, 'an lɪ mo'o -lrɛɛ. 'Ɛ "lru "yi 'ɪn nʊ'o, dɪ 'ɪn 'bhle'a 'li, 'ɪn-ɪ 'ye -ɪ ɔ-bɔ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'tmʊʊ -mʊ, 'le ɔ 'ke ɪ amʊ -bodɪ 'mʊ-za.

16'ln-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ -lrɛɛ, 'le -nɔɔtoope 'li, -ka a-a 'ye'a 'ɪnmʊ "cɪcɪ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, a -see 'tɔ -kaa 'ɪnmʊ 'ye yi. -Bho -nɔɔ -lrɛɛ gbɛ nyni-ɔ, 'le a 'ke 'ɪnmʊ 'ye mo'o.

17A -gblee, 'ɔ -namʊ'a tɔlʊ nʊ'a -kaa, ʊn-ʊ dede-e -dede -kaa ti: 'Le -a'ba 'tmʊʊwlu 'mʊ, ɔ na 'le -nɔɔtoope 'li, -ka -a 'ye 'ɔ "cɪcɪ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, -a -see ɔ 'tɔ -kaa 'ye yi. -Bho -nɔɔ -lrɛɛ gbɛ nyni-ɔ, 'le -a 'ke ɔ 'ye mo'o. 'Bho 'ɛ "kpi 'le ɔ na ɔ-ɔ 'mu-o 'ɔ -tɪta -Lagɔ'ɔ "troli. 'Ɔ wlu -yɪɪ 'le, koo 'ya 'zɔ 'lɛ'ɛ?

18-Nɔɔtoope -yɛ -ke dɪ ɔ-ɔ za'a 'mʊ 'le, koo 'ɛ 'zɔ 'lɛ'ɛ? Wlu ɔ-ɔ za'a 'mʊ a, -a'ba 'wɔn 'ya 'zɔ 'mʊti.

19Zezii nʊ'a -kaa, -ka ʊn 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke ɔ tidede a, ɔ yibo nɪ-o'o 'le ɔ na: -Ka 'ɪn 'tmʊʊ'a amʊ, 'kla-a 'ka-a: 'ln na: 'Le -nɔɔtoope 'li, -ka a-a 'ye'a 'ɪnmʊ "cɪcɪ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, a -see 'tɔ -kaa 'ɪnmʊ 'ye yi. -Bho -nɔɔ -lrɛɛ gbɛ nyni-ɔ, 'le a 'ke 'ɪnmʊ 'ye mo'o. Ɛ-bɛ wlu -nɛɛ'ɛ dɪ a'ba "sɛ-ɛ dede'e -dede ti'a?

20-Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, a-a 'ye-e "vi -mʊ, 'le, nyʊ-ʊ se'a -Lagɔ yibo, ʊn-ʊ 'ye 'bʊbʊa -li mʊ. 'Gwlʊ-ʊ 'ye-e amʊ li-nyni -mʊ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, ɛ-bɛ 'gwlʊlinyniɛ 'mnɛ-ɛ 'ye-e 'bʊbʊa 'mʊ-yi -mʊ.

21A 'ye li-ɔ, -bho 'nynaakpʊ'a -gbagbanɔɔ "kɔɔ gbo, 'gwlʊ-ʊ nyni 'nʊ-ʊ li, -ɛkedɪmaa, 'wa sɪasɪaanɔɔ nyni-o'o. -Bho ʊn -gba a, ʊn-ʊ 'mate-e 'wa sɪasɪaa, -ɛkedɪmaa, ʊn-ʊ 'li-e 'wa "yu'a 'bʊbʊa.

22-Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a 'gwlʊ -nyni'e 'traamʊ amʊ li. 'Bho 'ɛ lemʊ, -a 'ye-e 'yɪye -mʊ 'le a 'ke 'bʊbʊa li. Ɛ-bɛ 'bʊbʊa 'mnɛ, nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ɛ amʊ 'gwlʊ li-za.

23A -gblee, -nɔɔ -lue-e 'ye-e -nyni -mʊ. -Bho ɛ nyni a, a -see 'tɔ ti'bɔ yi a 'ke 'ɪnmʊ tidede 'bho lɛ"o lɛ "kpi. -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, lɛ"o lɛ a-a 'ye'a 'an -tɪta -Lagɔ 'ybhaa mʊ 'le 'an 'nynɪ 'mʊ, ɔ-ɔ 'ye -ɛ amʊ "nyɪ -mʊ.

24-Ɛ 'wlʊ'a -a'ba -nanamʊ, -ɛ bhla'a -zɪan "kpi a, a -see ɔ -bhla lɛ 'ybhaa ke 'le 'an 'nynɪ 'mʊ. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, a 'ybhaa nɔ lɛ, 'le ɔ 'ke ɛ amʊ "nyɪ, "lemnɪɪ 'bʊbʊa-a "yi'e amʊ 'mʊ-ɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25A 'ye li-ɔ, dı 'wee 'ın-ı za'a -laa amʊ -bodı 'mʊ, 'le "yi 'mʊ 'ın-ı nʊ nı'o. -Nɔɔ -lue-e -nı'e nyninamʊ. -Bho ɛ nyni a, dı 'ın-ı 'ye'a amʊ -bodı 'mʊ-za mʊ, 'ın -see 'tɔ "yi -po yi. Dı 'mnı-ı 'ma-a 'an -tıta -Lagɔ'ɔ dı a, 'ın-ı 'ye -ı 'mʊ-za -mʊ gbaa!

26-Bho ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ nyni a, 'le 'an 'nynı 'mʊ a-a 'ye -ɔ lɛ 'ybhaa -mʊ, 'le 'ın -see na 'ın-ı 'ye ɔ libhade mʊ-ɔ, 'le ɔ 'ke ɛ amʊ "nyı, nʊ,

27-ɛkedımaa, 'ɔ "bhuo -kma'a-a a'ba dı. A -kma'a-a -a -nı 'sɔn'ɔ dı 'le a de'e "gwli na 'le ɔ gbo 'ın -sɔ'ɔ 'mʊ 'le 'ın 'ye 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ yi. 'Ɛ dı ɔ -kma'a a'ba dı.

28A -gblee, 'le ɔ gbo 'ın -sɔ'ɔ 'mʊ 'le 'ın 'ye 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ yi. 'Traamʊ 'tɔ, 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ 'ın-ı 'wlʊ'o 'le 'ın-ı mu 'ɔ gbo.

29'Le 'ɔ -namʊ 'ye ɔ 'tɔ -kaa "yi'lɛ: -ln 'ye li-ɔ, 'traamʊ -ın se 'tɔ "yi -ponamʊ -nı, 'le -a wlu'o gbaa!

30-Ka -ın yibo'a lı 'wee, -a 'wın -ı 'tɔ 'mʊti. Lı nyɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke -ınmʊ tidede, -ın yibo nı-o'o see. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynı'a dı, -a de'e -ınmʊ "gwli na 'le -Lagɔ gbo -ın -sɔ'ɔ 'mʊ 'le -ın 'ye 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ yi!

31'Le ɔ na: A de'e 'tɔ-ɔ 'ınmʊ "gwli'a?

32A po -lokui, -nɔɔ -lue -nı'e-e nyninamʊ 'le ɛ "du-ɛ'ɛ wɔn -nalo. -Bho ɛ nyni a, a-a 'ye-e 'ınmʊ "yiti"tayi -mʊ 'le a 'ke 'kwlı "yi tibʊba. A'ba nyɔ"o nyɔ-ɔ 'ye-e 'ɔ -denamʊ -mu -mʊ. -Gba, 'ın -see -lue -nı yi, -ɛkedımaa, 'ın -ke 'an -tıta -Lagɔ -na'o.

33A -gblee, 'ın-ı 'za-a amʊ dı 'wee -nıı -bodı 'mʊ, 'le a'ba -pɔlʊ 'ke bhlu 'le -a'ba "yisisrinamʊ. 'Nɔɔ nyʊ-ʊ se'a -Lagɔ yibo'a "klumʊ, a-a 'ye-e 'kle 'ye -mʊ tenyı. A po 'le 'kpı 'le a 'ke ti-de! 'ln 'lu-o ʊn -ke 'wa -kɔyi Sataan tʊ wɔn 'mʊ.

'Zaan 17

1Zezii gwɛ'ɛ -kaa -wluwlua "yi a, 'le ɔ 'ye "lru "yi"luo 'le ɔ 'ke -Lagɔ wɔn gbo po, ɔ na: 'An -tıta -Lagɔ, 'an -nɔɔ nyni-o'o 'le 'ın 'ke -ın gbo le yi. -Ka 'ınmɔ, -a'a "yu'a 'nynı 'bhɛ'ɛ "yi, -tɔ nɛ -kaa nyʊ "yi 'le 'ın 'ke -a'a nɛ "yi'bhɛɛ -lrɛɛ.

2-Ɛkedımaa, -ın "nyı-e 'ınmʊ wɔnkuɛ 'bho nyunyu 'wee "kpi, 'le, 'wa -yʊ -ın "nyı'a 'ınmʊ, tinıɛzɛgɛ-ɛ se'a "tiinamʊ 'bhle, ʊn 'ke ɛ 'ye 'bho -a'a "yigbeyi.

3-lnmɔ 'ma-a -Lagɔzɛgɛ -ɔ -ke 'dɛ -nı'a -lue -ke 'ınmɔ Zezii Kliisı, -ın lbho'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, -a'ba 'wa yiboɛ 'mo-o 'wa "kɔgwlɛtinıɛ'ɛ 'yeyea.

4-ln 'ye li-ɔ, 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ'a nyunyu'a "klumʊ, 'ın-ı 'bhɛɛ-ɛ -a'a 'nynı "yi. Lbhʊ -ın "nyı'a 'ınmʊ, 'ın-ı nʊ -ɛ'o, 'ın -nı'e-e ɛ "yigwɛnamʊ.

5'Traamʊ 'tɔ ɔ, 'an -tıta, 'ın-ı 'yi-e -ınmʊ gbo le. -Da -ın 'ka lı 'wee ti-ya a, -ka 'an 'nynı 'bhɛ'ɛ "yi 'bho -a'a "troli, 'bhɛɛ nɛ -kaa "yi -lrɛɛ!

6'An -tıta -Lagɔ, nyʊ -ın jri'a 'le 'kmʊ 'mʊ, -ın "nyı'a 'ınmʊ, 'ın -tɔ 'nʊ -ınmʊ-ɛ. -A'a nyʊ mo'o. 'Ɛ dı -ın "nyı 'ʊ 'ınmʊ, 'le ʊn 'ye -a'a wlu 'wɔɔn.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7-8'Traamʊ 'tɔ ɔ, wlu -ɪn "nyɪ'a 'ɪnmʊ, 'ɪn 'tmʊʊ nʊ-o'o 'le ʊn 'ye ɛ 'wɔɔn. 'Ɛ dɪ, lɪ 'wee 'ɪn-ɪ nʊ'a a, -ka ɪ -sɔ'ɔ 'le -ɪnmʊ gbo, ʊn yibo nɪ-o'o, 'le, -ka 'ɪn -sɔ'ɔ 'le -ɪn gbo -lrɛɛ, 'le -ɪn 'ye'a 'ɪnmʊ lbho, ʊn yibo nɪ-o'o 'tɔ -ziaka, 'le ʊn-ʊ de 'ɪ "gwli.

9Nyʊ -ɪn "nyɪ'a 'ɪnmʊ, 'wa dɪ 'ɪn-ɪ bhade'e -ɪnmʊ li, -ɛkedɪmaa, -a'a -nʊ mo'o. Ɛ -se -yʊ se'a -ɪnmʊ yibo'a "lru "yi 'ɪn-ɪ bhade -ɪnmʊ li 'nɪ -ko.

10-lɪn 'ye li-ɔ, lɛ"o lɛ 'ɪn 'bhle'a a, -a'a lɛ mo'o, 'le, -yɛ -mnɔɔɔ 'bhle'a a, 'an -nɛ mo'o -lrɛɛ. -Ka 'an 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi, 'le 'wa tinɪɛ 'mʊ, 'le-e nyʊ 'ke ɛ li'ye -nɪ.

11'Le -nɔɔtoope 'li, 'ɪn -see 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ -nɪ yi. 'lɪn-ɪ 'yi-e -ɪnmʊ gbo. Ɛ -nɪ'a -kaa a, ʊ-bee -mnʊʊ -sie'e-e 'nɔɔ. 'An -tɪta, -ɪnmɔ -ke 'nynɪ -nɪ'a "yibhɛɛka, -a'a wɔnkuɛ -ɪn "nyɪ'a 'ɪnmʊ, 'le ɛ 'mʊ "du ʊ "yrili, 'le, -ka -a -nɪ 'sɔn "sisri'a "yi, 'le ʊ-bee -mnʊʊ 'ke lɛ -lue "du 'le -a -ke ʊn 'ke "yi"sisri -lrɛɛ.

12'lɪn -ke ʊn -nɪ'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, -a'a wɔnkuɛ -ɪn "nyɪ'a 'ɪnmʊ, 'le ɛ 'mʊ 'ɪn-ɪ "du 'ʊ "yrili. 'lɪn -see 'wa nyɔ "yiti"tayi 'le ɔ 'ke mɛ 'bho -a'a "yigbeyi, -bho ɛ -se -yɔ -ke "sɛ'ɛ dɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -a'a "bɔgʊ 'li see. "Nyinynidɪ ɔ-ɔ nʊ'a 'le ɛ 'ke -kaa 'mʊ-nɪ a, 'bho-o ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ'a "yri'a 'bɪ 'wlʊ -nɪ'o.

13'Traamʊ 'tɔ ɔ, 'ɪn-ɪ 'yi-e 'le -ɪnmʊ gbo. -Nɔɔ -ke ti 'ɪn -nɪ'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ a, 'ɪn-ɪ 'wlu-o -kaa, 'le, -ka 'bʊbʊa-a 'lbha'a 'ɪnmʊ, ɛ 'ke ʊ -kaa 'lbha -lrɛɛ 'le ɛ 'ke ʊ 'mʊ "yi tenyɪ.

14-A 'ye-e li'a, 'an -tɪta, 'ɪn 'tmʊʊ 'nʊ-ʊ -a'a wlu. 'An kpli -ke 'wa nɪ gʊgɔ'ɔ-ɔ "yiti. Nyʊ-ʊ se'a -ɪnmʊ yibo, ʊn -ke ʊn se ɪ-bɪ kpli 'mnɪ 'mʊ-plɛ'ɛ dɪ, ʊn 'nyʊ 'ʊ 'mʊ.

15Ɛ -se -ɪn 'ke ʊ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ -za'a dɪ, 'ɪn-ɪ bhade -ɪnmʊ li 'nɪ -ko. "Nyinynidɪ'a tiyayi'a dɪ, 'ɪn-ɪ nʊ'o -kaa 'le -ɪn 'ke ʊ "yrili"du.

16-A 'ye-e li'a, 'an kpli -ke 'wa nɪ gʊgɔ'ɔ-ɔ "yiti. Nyʊ-ʊ se'a -ɪnmʊ yibo, ʊn -ke ʊn se ɪ-bɪ kpli 'mnɪ 'mʊ-plɛ.

17-A'a wlu-u 'mo-o -ziadɪ. 'Ɛ dɪ -cɛ nʊ kpɔ, 'le, ɛ-bɛ -a'a wluzɛgɛ 'mnɛ 'ɪn -nɪ 'ʊ -tɔnamʊ, ʊn 'ke ɛ tikpʊn 'le ʊn 'ke -a'a lbhʊ nʊ.

18-Ka -ɪn lbho'a 'ɪnmʊ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, 'ka-a 'ɪn-ɪ lbho ʊ'o 'le nyʊ-ʊ se'a -ɪnmʊ yibo gbo.

19'Wa "lru "yi 'ɪn-ɪ "nyɪ'e -ɪnmʊ 'an tinɪɛ -jeyi 'le ʊ-bee -mnʊʊ 'ke -a'a 'gwlʊdɪ'a nʊmʊ "du -lrɛɛ.

20'An -tɪta -Lagɔ, ɛ -se 'wa "sɛ'ɛ dɪ 'ɪn-ɪ bhade -ɪnmʊ li 'nɪ -ko. -Bho ʊn -za 'an "dɪzɪgɪ 'mʊ, nyʊ-ʊ 'ye'a 'ɪnmʊ "gwlide mʊ, 'wa dɪ 'ɪn-ɪ nʊ'o -kaa -lrɛɛ.

21'lɪn-ɪ bhade-e -ɪnmʊ li, 'le, -a -nɪ 'sɔn, -ka -a "sisri'a "yi, ʊn 'ke -kaa -nɪ -lrɛɛ, 'le ʊn -ke -a 'ke "yi"sisri, 'le, nyʊ-ʊ se'a -ɪnmʊ yibo, -ka -ɪn lbho'a 'ɪnmʊ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, ʊn 'ke -kaa "gwlide.

22-Ka -a "sisri'a "yi, 'le -ɪn 'ye'a 'an 'nynɪ "yi'bhɛɛ, ʊn 'ke -kaa -nɪ'a dɪ, 'ɪn-ɪ 'bhɛɛ'ɛ 'wa nɪ "yi -lrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23'Ɛ 'zɔ 'mo-o, -a "sisri'e-e "yi, 'ɪn -ke ʋn-ʋ "sisri'e-e "yi, 'le 'wa "sɛ 'ke "yi"sisri -ziaka, 'le, -ka -ɪn lbho'a 'ɪnmʋ, 'le -ɪn -kma'a 'an nyʋ'a dɪ 'an ka, nyʋ 'ke ɪ yibo.

24-A 'ye-e li'a, 'an -tɪta, -ɪn "nyɪ 'ʋ 'ɪnmʋ-ɛ, 'le 'ɪn 'bɔ'ɔ ti, -da 'ɪn-ɪ 'ye'a -a'a "troli le -yi mʋ, 'ɪn -ke ʋn 'ke 'bho -nɪ, 'le, -ka 'an 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi, ʋn 'ke ɪ yibo. -Ɛkedɪmaa, -da -ɪn 'ka lɪ 'wee ti-ya, -ɪn -kma'a-a 'an dɪ 'le -ɪn 'ye 'ɪnmʋ ɛ-bɛ 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ "nyɪ.

25'An -tɪta, -ɪnmɔ 'srɛɛ'ɛ "yi, nyʋ se -ɪnmʋ yibo. 'Mna yibo'o -ɪnmʋ-ɛ, 'le 'an nyʋ 'mnʋ yibo'o -ka -ɪn lbho'a 'nɔɔ 'ɪnmʋ.

26'ln -tɔ 'nʋ -ɪnmʋ-ɛ 'le 'ɪn-ɪ 'ye ʋ -ɪnmʋ -tɔ mʋ "kɔmʋ; 'le, -ka -ɪn -kma'a 'an dɪ, ʋbʋ 'ke -kaa 'wa -bonyunyu'a dɪ -kma, 'le 'ɪn -ke ʋn 'ke "yi"sisri.

'Zaan 18

1Zezii gwɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ wɔngbopoɛ "yi a, 'le ɔ -ke 'ɔ -namʋ 'ye 'mʋ-sɔ, "nisʋ ʋn-ʋ 'la'a Kedrɔɔ, ʋn 'ye ɛ "kpi cɛ. Ɛ-bɛ "nisʋ 'mnɛ "kpi, -lolotu'a -kpaa -lue-e -nɪ'e 'bho; 'le ɔ -ke ʋn 'ye 'bho mu.

2A -gblee, ɔ -ke ʋn-ʋ 'mu-o 'bho "cɪcɪ. 'Ɛ dɪ, Zidaa "nyɪ'a -laa Zezii 'ɔ tʋ'a nyʋ -jeyi, ɔ yibo'o 'bho -lrɛɛ.

3Zidaa nʋ'a -kaa, 'Wlomɛɛ'ɛ "sroja'a 'plan -ke 'Zuifʋ'a "sroja'a 'plan -Lagɔ'ɔ 'sragazamʋklɪgbɪ -ke Faliziɛɛn lbho'a, ɔ -kɔ'ɔ-ɔ 'wa nya 'le ɔ 'ye ʋ 'le ɛ-bɛ -lolotu'a -kpaa 'mnɛ 'mʋ kpa. Ʊ-bʋ nyʋ 'mnʋ 'bhle-e -dayrui-e "napɪ -ke tʋvɔlɪ.

4A 'ye li-ɔ, lɛ-ɛ 'ka 'bho 'ɔ "kpi zi, Zezii -mnɔɔ yibo nɪ-o'o see; ɔ nʋ'a -kaa, ɔ -sɔ'ɔ 'mʋ-ɛ ɔ 'ye ʋ -jeyi mu 'le ɔ na: Yɔɔ a-a 'bɔ'ɔ ti'a?

5'Le ʋn na: Nazalɛɛtɪkɔyi Zezii mo'o. 'Le ɔ na: 'lnmɔ 'ka-a! A -gblee, Zidaa -yɔ "nyɪ'a Zezii 'ɔ tʋ'a nyʋ -jeyi, ɔ -ke ʋn -na'o.

6A 'ye li-ɔ, Zezii nʋ'a na: 'lnmɔ 'ka-a, ʋn 'mu-o gbɔ, gbligbligbli! 'le ʋn 'ye ti'ga,

7'le ɔ 'ye ʋ tidede -lrɛɛ 'le ɔ na: Yɔɔ a-a 'bɔ'ɔ ti'a? 'Le ʋn na: Nazalɛɛtɪkɔyi Zezii -a 'bɔ'ɔ ti.

8'Le ɔ na ʋ -bodɪ: 'ln 'tmʋʋ'o amʋ-ɛ see na 'ɪnmɔ mo'o. -Bho a -ka 'ɪnmʋ-ʋ ti'bɔ -ziaka a, a "tayi 'an -namʋ -yʋʋ "yiti ʋn 'ke le mu.

9-Da Zezii po'a -Lagɔ wɔn gbo, -ka ɔ 'lɛ'ɛ, 'kla-a 'ka-a: -lnmɔ, 'an -tɪta -Lagɔ, nyʋ -ɪn -za'a 'bho, -ɪn "nyɪ'a 'ɪnmʋ, 'ɪn -ke ʋn 'ke -na, 'ɪn "du-o "yrili 'wee. Ɔ -za'a 'ɔ -namʋ tʋ wɔn 'mʋ, 'le 'ɔ wlu'a "yri'a 'bɪ 'ye 'wlʋ.

10A 'ye li-ɔ, Simɔɔ 'Piɛlɪ 'bhle-e -blajrɛɛ -lue. Ɔ nʋ'a -kaa, ɔ 'jri -ɛ kpla 'mʋ, 'le ɔ 'ye -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba'a lbhʋnʋyi -linaloku "lru cɛ. (Ɔ-bɔ lbhʋnʋyi 'mnɔ'ɔ 'nynɪ 'mo-o Malɪkusɪ.)

11'Le Zezii na: 'Piɛlɪ, "du -a'a -jrɛɛ 'le kpla 'mʋ le. -ln se yibo, 'kleyeɛɛ 'an -tɪta -Lagɔ -ya'a 'ɪnmʋ "kpi, 'ɪn 'ke ɛ 'ye mo'o?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Zezii 'lɛ'ɛ -kaa a, 'Wlomɛɛ'ɛ "sroja'a 'plan-e, 'wa -klagba -ke 'Zuifʋ'a "sroja'a 'plan kpʋn -ɔ'o 'le ʋn 'ye ɔ san.

13Ʊn sɔn'ɔ ɔ, Anɪ 'ma-a -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba -bɛnyɪ, ɔ gbo, ʋn kpɔ ɔ'o -antanyɪ. (Anɪ 'nʋ-o zʋn 'mnɛ ti'a -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba Kayifʋ'a 'nynɔ'ɔ -tɪta.)

14A -gblee, Kayifʋ'a "bhuo-o "du'o -kaa 'Zuifʋ'a -klɪgbɪ "dɪ 'mʋ see: Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'le nyɔ -lue 'ke 'mɛ -a'ba -dadudu'a "lru "yi.

15"Sroja -ke Zezii -nɪ'a Anɪ gbo munamʋ, Simɔɔ 'Piɛlɪ -ke Zezii'a -nayi -lrɔɔ-ɔ na 'nɔ-ɔ 'bɪ. Ɔ-bɔ 'ɔ -nayi -lrɔɔ 'mnɔ, -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba yibo nɔ-ɔ'o. 'Ɛ dɪ ɔ -ke Zezii -pa -nɪ'e -dalue 'le 'ɔ "bhlegbo.

16A -gblee, 'Piɛlɪ -mnɔɔ-ɔ -sie'e 'bho "piemʋ 'bho 'gbewɔn "yi. Zezii'a -nayi -yɔ -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba yibo'a, ɔ nʋ'a -kaa, ɔ 'mu-o 'gbewɔn "yi le 'le ɔ -ke lbhʋnʋnynaakpʋ -lue-e fuo 'nɛ li, ɔ -ke ʋn 'ye -wlu na: 'lnmɔ bhade amʋ li, a "tayi 'an bha "yiti ɔ 'ke pa. -Yrɔzaa! 'le 'Piɛlɪ 'ye pa.

17Ʊ-bʋ 'nynaakpʋ 'mnʋ na 'Piɛlɪ -bodɪ: -lnmɔ -naa, -ɪn -se -kaa Zezii 'nɪaa'a -namʋ'a -lue -ko -lrɛɛ'ɛ? 'Le ɔ na: -Gbaa, 'ɪn -ko.

18A 'ye li-ɔ, -sɪn yi'e ti: 'ɛ dɪ 'Zuifʋ'a "sroja -ke "bhlegbo 'mnɛ'ɛ lbhʋnʋmʋ cɛ'ɛ nɛgbaa "yi 'bho "piemʋ 'le ʋn-ʋ 'wʋta'o. 'Piɛlɪ -ke ʋn bhete'e-e gbo 'le ɔ-ɔ 'wʋta'o -lrɛɛ.

19A -gblee, 'Piɛlɪ "wɛ -nɪ'a -kaa 'wʋtanamʋ 'bho "piemʋ, Anɪ 'ma-a -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba -bɛnyɪ, 'bho-o ɔ dede -nɪ'e Zezii ti 'le "bhlegbo ʋn -nɪ'a, 'ɛ -budu -lue 'li, 'le ɔ-ɔ nʋ'o: Nyʋ yʋʋ 'mo-o -a'a -namʋ'a? 'Le leelɛ -a tɔ'ɔ nyʋ'a?

20'Le ɔ na: Lɛ 'ɪn-ɪ tɔ'ɔ, 'bho nyʋ 'wee'a "yigbeyi 'ɪn -nʋ -nɪ nɛ'o. A 'ye li-ɔ, -a'ba -Lagɔwlu'a 'licɪaanbidi 'li -ke -Lagɔ'ɔ bʋbɔbhlegbo -a-bʋ 'Zuifʋ -die'a "yi, 'le-e 'ɪn-ɪ za nɪ'e -Lagɔ'ɔ wlu 'mʋ. 'ln -see 'kwlɪ "yi nɛ 'le 'ɪn 'ke nyɔ dɪ -bodɪ 'mʋ-ʋza.

21Leedɪ -a dede'e -kaa 'ɪnmʋ ti'a? Nyʋ-ʋ po'a 'ɪnmʋ -lokui a, -a'a "bhuo dede nʋ ti! Dɪ 'ɪn-ɪ zʋ 'ʋ -bodɪ 'mʋ, ʋn yibo nɪ-o'o.

22A -gblee, ɔ -za'a wlu 'mnɛ 'mʋ "sɛɛ, "gbiaan! 'Zuifʋ'a "sroja'a -lue-e -nɪ'a 'bho 'ɔ "troli 'po -ɔ 'kpa wɔn 'mʋ, 'le ɔ na: -Ka 'nɪaa 'ka-a nyɔ 'lɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba "yi'a? 'Kla se "yrili-nmɔ.

23'Le Zezii na: -Bho 'ɪn -za "nyinyniwlu 'mʋ a, -zɪ ɪ 'mʋti 'le nyʋ 'wee 'ke ɪ 'bʋ'wɔn! -Bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, leedɪ -a 'lbha'a 'ɪnmʋ'a?

24Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le Anɪ na: "Sroja, 'ɪnnɔɔnɔ -nɪ'a -laa sanbhlukui wɔn, a kpɔ ɔ 'le -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba, Kayifʋ gbo.

25Dɪ 'mnɪ'a klɛ -nɪ'a -kaa zinamʋ a, Simɔɔ 'Piɛlɪ -mnɔɔ -nɪ'e-e 'bho nɛ "yi "kɔmʋkomʋ, 'le, nyʋtɔlʋ -ke ɔ-ɔ 'wʋta'a, ʋn 'ye ɔ tidede: -lnmɔ -naa, -ɪn -se -kaa Zezii 'nɪaa'a -namʋ'a -lue -ko -lrɛɛ'ɛ? A -gblee, ɔ nʋ'a -kaa, ɔ depo'o-o Zezii "yi 'le ɔ na: -Gbaa, 'ɪn -ko.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26A 'ye li-ɔ, 'bho -Lagɔ'ɔ 'sragazayi 'mnɔ'ɔ "bhlegbo, nyɔ 'Piɛlı cɛ'ɛ -loku "lru a, 'ɔ 'wlʊkayi -nı'a 'bho, 'ınnɔ dede 'nɔ ti, na: -lnmɔ -naa, 'ın 'ye-e -ın -ke Zezii -nı 'sɔn 'le -lolotu'a -kpaa 'mʊ, 'kla -ko?

27'Le ɔ na: -Gba, 'mna -ko. A -gblee, ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'bho -gbaa -lue 'mʊ 'le -sʊʊn 'ye zro.

28Zɔ zı'a a, 'ɛ -drumasrın, 'le 'Zuifʊ'a -klıgbı 'ye "sroja 'tmʊʊ ʊn 'ke Zezii Kayifʊ gbo -za 'le ʊn 'ke ɔ 'le 'Wlomɛɛ'ɛ 'bhlʊkpayowli ʊn-ʊ 'la'a Pilaatı gbo kpa 'le 'ɔ -buduklagba 'li. 'Zuifʊ -ke Pilaatı -se 'bhlʊkpa -lue "kpi'a nyʊ -ko. Ʊn nyni'a 'bho 'ɔ -buduwɔn "yi ti, 'wa "klumʊ'a nyʊ -yʊ 'ma-a 'Zuifʊ, ʊn -kaa 'wa gba 'mʊcɛ'ɛ dı, ʊn -see 'le pa; -bho ɛ -se -mnɛɛ, 'wa zʊn 'li'a gɔklagba ʊn-ʊ 'la'a 'Paakı, ʊn -see 'ɛ lililɛ -li yi.

29'Ɛ "lru "yi 'bhlʊkpayowli Pilaatı 'da'a 'le 'ɔ -budu 'li, 'le ɔ na: Leedı a-a kpa'a nyɔ -nɔɔ "yi'a?

30'Le Zuifʊ'a -klıgbı na: -Bho ɔ -see "nyinynidı'a nʊyi a, -a -see ɔ 'kı -ınmʊ -jeyi "nyı yi!

31'Le ɔ na: A'ba "bhi "luo nɔ 'mʊ, 'le, -ka a'ba gba 'lɛ'ɛ, a 'ke ɔ 'na -zigle -tu! 'Le 'Zuifʊ'a -klıgbı na: A-bʊ 'Wlomɛɛ'ɛ -klıgbı -see na, -bho -a-bʊ 'Zuifʊ'a -zigle kpʊn nyɔ, a-a 'cɔ -ɔ wlu "kpiti ɔ 'ke 'mɛ, nʊ?

32A -gblee, 'Zuifʊ'a -klıgbı 'lɛ'ɛ -kaa a, Zezii'a 'mɛmɛdı 'ɔ "bhuo -za'a 'mʊ, 'le 'ɛ "yri'a 'bı 'ye 'wlʊ.

33Pilaatı nʊ'a -kaa, ɔ 'pa-a 'le -buduklagba 'mnɛ 'li le, 'le ɔ 'ye 'ɔ "sroja lbho, 'le ʊn 'ye 'le ɔ gbo Zezii kpa, 'le ɔ 'ye ɔ tidede 'le ɔ na: -lnmɔ 'mo-o 'Zuifʊ'a 'bhlʊkpayowli'a?

34'Le ɔ na: Wlu -nɛɛ, -a'a "bhuo-o -zɛ 'ɛ 'mʊ-ae -ale nyʊ-ʊ 'tmʊʊ'o -ınmʊ'a?

35'Le Pilaatı na: 'Zuifʊyi 'mna "du'o 'le 'ın-ı yibo'o -a'a "kpidı-ae? -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklıgbı -ke -a'a 'bhlʊkpa "kpi'a nyʊ -lrʊʊ-ʊ yi'e -ınmʊ 'ın -jeyi "nyınamʊ. Leelɛ -ke "bhuo -ın nʊ'a?

36A 'ye li-ɔ, 'le ɔ na: 'An nyʊ'a -kɔkɔɔ -ke 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi'a nɛ se lɛ -lue 'mʊ-nı. -Bho ı "du 'kı lɛ -lue a, 'an nyʊ yi 'ko-o 'ınmʊ gbo 'wlʊnamʊ; 'Zuifʊ'a -klıgbı -see 'kı 'ınmʊ -kpʊn yi. 'Ɛ dı 'ın nʊ'o na: 'An nyʊ'a -kɔkɔɔ -ke 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ'a nɛ se "yitigʊgɔ.

37Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le ɔ 'ye ɔ -kaa tidede: 'Bhlʊkpayowli -ın "du'o 'traamʊ'a? 'Le ɔ na: -Ka -ın -zı 'ı 'mʊ, 'ka-a ı -nı'o. 'Bhlʊkpayowli 'ın "du'o. 'Ɛ dı 'ın 'wlʊ'o, 'ın yi'e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ 'ın 'ke -ziadı 'mʊ-za 'bho -Lagɔ'ɔ "kpi. Nyɔ -yɔ 'ybha'a -ziadı, ɔ-ɔ 'po-o 'ınmʊ -lokui, 'le ɔ-ɔ nʊ'o 'an 'gwlʊdı.

38'Le ɔ na: Leelɛ 'mo-o -ziadı 'le nyɔ 'ke ɛ yibo'a? A 'ye li-ɔ, Pilaatı dede'a -kaa Zezii ti a, 'le ɔ 'ye 'bho "piemʊ 'da, ɔ 'ye 'Zuifʊ'a -klıgbı linyni 'le ɔ na: "Nyinynilɛ -ke "lru "yi 'ın 'kɔ ɔ wlu "kpiticɛ 'le ɔ 'ke 'mɛ, 'ın -see ɛ 'ye.

39Zʊn"o zʊn 'li, a'ba gɔklagba a-a 'la'a 'Paakı, -bho ɛ nyni, -jiekɔyi -lue a-a cɛ'ɛ wɔn "kpiti, 'ın-ı "sii 'nɔ-ɔ ti. Ɛ-bɛ -zʊn -lue -nɛɛ ti, a 'bɔ-ɔ ti, -yɔ a-a 'la'a 'Zuifʊ'a 'bhlʊkpayowli, 'ın 'ke ɔ ti"sii'a?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

40A -gblee, 'le ʋn 'ye 'bho 'kpa ʋn-ʋ "wɔ'o, ʋn-ʋ nʋ'o na: -Gba, ɔbɔ -ko. -A 'bɔ-ɔ ti -ɪn 'ke Balabaasɪ ti"sii! (A 'ye li-ɔ, Balabaasɪ 'mnɔ ɔ, 'gbokobhleyi mo'o.)

‘Zaan 19

1Balabaasɪ, 'wa 'wee cɛ'ɛ wɔn "kpiti'a dɪ 'le Pilaatɪ na "sroja -bodɪ: A "luo Zezii 'mʋ, a -ke ɔ 'ke mu a 'ke ɔ "sɛɛn.

2Ʊn nʋ'a -kaa, ʋn 'lbha-a "wi'a -kwloo, ʋn 'ye ɛ ɔ "lru de, ʋn 'ye ɔ -vilɔbanazana 'mʋ -pa -lrɛɛ, -ka nyɔ-ɔ "du'a ka 'bho 'bhlʋkpayowli,

3'le ʋn 'ye ɔ linyni. -Bho ʋn nyni ɔ li a, 'le ʋn-ʋ nʋ'o: -lɪɪn! 'Zuifʋ'a 'bhlʋkpayowli, -gwle 'mʋ "kɔgwlɛka! 'Le ʋn-ʋ po 'ɔ 'kpɪ wɔn 'mʋ.

4Ʊn -nɪ ɔ -kaa 'cɪsɛnamʋ, 'le Pilaatɪ 'ye 'da -lrɛɛke, 'Zuifʋ'a -dadudu-u -nɪ'a 'bho, ɔ 'ye ʋ -kaa "yi'lɛ: A po -lokui! 'ln-ɪ 'po -ɔ "piemʋ 'le a 'ke yibo na "nyinynilɛ -ke "lru "yi 'ɪn 'kɔ ɔ wlu "kpiticɛ 'le ɔ 'ke 'mɛ, 'ɪn -see ɛ 'ye.

5A 'ye li-ɔ, nyʋ 'de-e Zezii "wi'a -kwloo "lru 'le ʋn 'ye ɔ -vilɔbanazana 'mʋ -pa 'le ɔ 'ye 'da; 'le Pilaatɪ na: 'lnnɔ 'ka-a!

6A -gblee, -Lagɔ'ɔ 'sragazamʋklɪgbɪ -ke 'Zuifʋ'a "sroja 'ye 'ɔ li a, ʋn-ʋ "wʋwɔ-ɔ 'mʋti 'le ʋn-ʋ nʋ'o, na: Ɔ -kɔ-ɛ 'bho nyʋyrilbhaatu "yri ɔ 'ke 'mɛ ɔ! -ɔ -ke -mɛ-ɔ! ɔ 'ke 'mɛ ɔ! 'Le Pilaatɪ na: "Nyinynilɛ -ke "lru "yi 'ɪn 'kɔ ɔ wlu "kpiticɛ, 'ɪn -see ɛ 'ye. 'Ɛ dɪ a'ba "bhi "luo nɔ 'mʋ, a 'ke ɔ nyʋyrilbhaatu "yri kɔ ɔ 'ke 'mɛ.

7'Le ʋn na: -A 'bhle-e gba -lue. Ɛ-bɛ gba 'mnɛ'ɛ "lru "yi Zezii 'ke 'mɛ mo'o. A -gblee, ɔ 'nyni-e -Lagɔ'ɔ 'nynɪ wɔn; ɔ na -Lagɔ'ɔ "yu ɔbɔ "du'o. 'Ɛ dɪ ɔ 'ke 'mɛ mo'o.

8Pilaatɪ 'wɔn'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ ɔ, -sɪanyɪ 'lbhɔ -ɔ'o tenyɪ.

9Ɔ nʋ'a -kaa, ɔ 'pa-a 'le -buduklagba 'li le, 'le ɔ 'ye Zezii tidede: Dbhoo -ɪn -sɔ'ɔ 'mʋ'a? Zezii -de'e-e ti blenyiblenyi!, ɔ -see wɔn -wlu.

10'Le ɔ na: -lɪn! -ln -see 'ybha -ɪn 'ke wɔn -wlu? -ln se yibo na 'ɪn 'bhɛɛ'o 'ɪn 'ke -ɪnmʋ "yiti"tayi 'le 'ɪn 'bhɛɛ'o 'ɪn 'ke -ɪnmʋ 'bho nyʋyrilbhaatu "yri kɔ'ɔ?

11A -gblee, 'le Zezii na: -ln se 'bho 'an "kpi wɔnkuɛ 'bhle, -bho ɛ -se -yɛ -Lagɔ "nyɪ'a -ɪnmʋ. Nyɔ -yɔ "nyɪ'a 'ɪnmʋ -ɪn -jeyi, 'ɛ dɪ 'ɔ "nyinynidɪ 'bhɛ'ɛ "yi 'le ɛ 'ye -a'a nɛ 'mʋ-zi.

12Ɛ -sɔ'ɔ 'bho -nɔɔ 'mnɛ 'li, -ka ɔ 'ka -nyna ɔ 'kɔ ɔ ti"sii, ɔ 'bɔ-ɔ 'na ti; 'le 'Zuifʋ 'ye 'bho 'kpa 'le ʋn-ʋ "wɔ'o, ʋn-ʋ nʋ'o na: -Bho -ɪn "tayi nyɔ-ɔ 'nɪaa "yiti, "lemnɪɪ -ɪn se -a'a 'bhlʋkpayowliklagba'a lemʋ -nɪ. Nyɔ"o nyɔ-ɔ nʋ'a na 'bhlʋkpayowli ɔ "du'o, -a'a 'bhlʋkpayowliklagba'a jɛkayi mo'o.

13A -gblee, 'le Zelizalɛɛmʋ -da -lue-e -nɪ'e 'bho. 'Bho-o ʋn-ʋ 'la'a "Kpa "Kpi. 'Wlomɛɛ'ɛ 'bhlʋkpayowli -kɔ'ɔ gwlɔ 'mnɛ ɛ, -bho ɔ 'ke -zigle tu 'le ɔ 'ke nyɔ wlu "kpiticɛ ɛ, 'bho-o ɔ-ɔ de'e ti. 'Le 'Zuifʋ'a wlu 'mʋ ɛ-bɛ 'bɪ 'mnɛ'ɛ 'nynɪ 'mo-o Gabataa. Pilaatɪ 'wɔn'ɔ 'Zuifʋ'a wlu 'bɔ ɔ, 'le ɔ na "sroja -bodɪ: A -ke Zezii yi! Ʊn -ke ɔ 'da'a 'le ʋn 'ye 'le "kpa 'mnɛ "kpi mu.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Zɔ -ke 'li, -bho 'yrʊ 'ga ti, 'le 'Zuifʊ'a gɔklagba 'Paakɪ'a lifɔzɔ 'ke nyni, 'ɛ 'yrʊ 'kpla-a "duu li; 'le Pilaatɪ na 'Zuifʊ -bodɪ: A'ba 'bhlʊkpayowli 'ka-a!

15A -gblee, 'le ʊn 'ye 'bho 'kpa 'le ʊn-ʊ "plan'o: A 'lbhɔ ɔ o! -A -lbhɔ -ɔ-o! A kɔ ɔ 'bho nyʊyrilbhaatu "yri ɔ 'ke 'mɛ ɔ! 'Le ɔ na: A'ba 'bhlʊkpayowli, 'ɪnnɔ a 'ybha'a 'ɪn 'ke 'bho nyʊyrilbhaatu "yri kɔ'ɔ? 'Le -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ na: Kɪn! -A 'wɔn-o'o. -A se 'bhlʊkpayowli -lrɔɔ 'bhle. -A'a 'bhlʊkpayowliklagba'a "sɛ-ɛ -kɔ'ɔ -amʊ.

16A 'ye li-ɔ, 'le ɔ na: A "luo a'ba Zezii 'mʊ, "sroja -ke ɔ 'ke mu ʊn 'ke ɔ 'bho nyʊyrilbhaatu "yri kɔ.

17"Sroja nʊ'a -kaa, ʊn 'kpʊn-o Zezii kwa 'mʊti, ʊn -ke ɔ 'ye -jeyi 'kpa. -Da -lue-e -nɪ'e 'le. 'Bho-o ʊn-ʊ 'la'a "lrukpaan. ('Le 'Zuifʊ'a wlu 'mʊ 'ɛ 'nynɪ 'mo-o Gɔgɔtaa.) Zezii'a "bhuo-o 'bhle'e 'ɔ nyʊyrilbhaatu 'le ʊn -ke ɔ 'ye 'le mu.

18'Bho 'mnɔ, 'bho-o "sroja -kɔ -nɪ 'nɔ tu "yri. Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, 'gbokobhlemʊ 'sɔn-ɔ -nɪ'a 'bho, ʊ-bʊ "sroja 'mnʊ 'kʊ -ʊ 'bho tui -lrɪ "yri -lrɛɛ. Ʊn "du-o -lue 'le 'ɔ -linasʊ gbo 'le -lrɔɔ -nɪ'e 'le 'ɔ kɪmnasʊ gbo.

19A -gblee, 'le Pilaatɪ 'ye nyʊ 'tmʊʊ, ʊn 'ye wlu -lue 'cnɪ, 'le ʊn 'ye ɛ Zezii'a nyʊyrilbhaatu'a yayi kɔ. Ɛ-bɛ wlu ʊn 'cnɪ'a 'bho, 'ɪnnɛ 'ka-a: Nazalɛɛtɪkɔyi Zezii, 'Zuifʊ'a 'bhlʊkpayowli.

20Ɛ 'cnɪ-ɛ'o 'le 'Zuifʊ'a wlu-e 'Wlomɛɛ'ɛ wlu -ke Glɛkɪ'a wlu 'mʊ. -Da ʊn kɔ 'ɔ tu "yri, 'bho se Zelizalɛɛmʊgwlɔ gbo -tɛ; 'ɛ dɪ 'Zuifʊ'a -dadudu-u zrɛ ɛ'o.

21-Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ 'ye Pilaatɪ gbo mu 'le ʊn na: Wlu-u 'cnɪ-ɛ'ɛ 'bho Zezii'a tu "yri -ɛ nʊ'a na: 'Zuifʊ'a 'bhlʊkpayowli a, -a -see ɛ ti'bɔ; -a 'ybha'a -ɪn 'ke 'bho "du, 'ɪnnɛ 'ka-a: Ɔ na ɔ-bɔ 'mo-o 'Zuifʊ'a 'bhlʊkpayowli.

22'Le ɔ na: -Gba, 'ɪn -see 'wɔn, lɪ-ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ, ɪ 'ke "yiziziɛ.

23"Sroja gwɛ'ɛ Zezii'a tuyrikɔɛ "yi a, ʊn "luo'o-o 'ɔ -banɪ 'mʊ, ʊn 'ye 'ya 'digbi nyiɛ tide, 'le ʊn 'ye ɪ 'gble. 'Ɔ -vilɔbana se'a "kplayri 'bhle, ʊn "luo 'nɛ 'mʊ-ɛ -lrɛɛ

24'le ʊn 'ye -kaa "yi'lɪlɛ: -Bana -ke 'pɛlʊ -kmu'a -laa "yi, -a'ba -cna nɛ -le! -A 'ke ɛ -nɪgbɪ 'mʊ po; -yɔ -ke -nɛ -li'a a, 'le ɔ 'ke ɛ 'mʊ"luo. 'Ka 'mnɔ 'tɪn, 'ka-a "sroja nʊ'o. 'Bho 'mnɔ, 'bho-o wlu-u 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, -ɛ nʊ'a na: Ʊn 'gble-e 'an -banɪ 'le ʊn 'ye 'an -vilɔbana -nɪgbɪ 'mʊ po, 'ɛ "yri'a 'bɪ 'ye 'wlʊ.

25Tu -ke "yri ʊn kɔ'ɔ Zezii, 'bho 'ɛ "troli 'nynʊkpakpɪ nyiɛ -nɪ'o; 'ɔ 'lotʊ Malii-e 'wa 'lotʊ'a "yunynaakpʊ -lue-e nyukpasu -lue ʊn-ʊ 'la'a Klopasɪ, 'ɔ 'nynɔ Malii, ʊn -ke Malii -yʊ -sɔ'ɔ -gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Madalaa 'mʊ.

26A -gblee, Zezii nʊ'a -kaa, ɔ 'ye-e 'ɔ 'lotʊ li. Ɔ -ka 'bho 'wa "troli gbʊ, 'ɔ -nayi -ke dɪ ɔ -kma'a tenyɪ, 'ɪnnɔ -nɪ'e 'bho, 'le ɔ 'ye -kaa 'ɔ 'lotʊ "yi'lɛ: Maii, a'ba "yu 'ɪn-ɪ sie'a amʊ li, 'ɪnnɔ 'ka-a!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

27'Le ɔ 'ye -kaa 'ɔ -nayi "yi'lɛ -lrɛɛ: -A'a 'lotʋ 'ɪn-ɪ sie'a -ɪnmʋ li, 'ɪnnʋ 'ka-a! Ɛ -sɔ'ɔ 'bho -nɔɔ 'mnɛ 'li a, 'le ɔ-bɔ Zezii'a -nayi 'mnɔ 'ye ʋ 'mʋ"luo, ɔ 'ye ʋ 'le 'ɔ "bhlibhlegbo kpa ʋn 'ke 'le ti-de.

28Dɪ'a klɛ zi'a -kaa a, 'le Zezii na: "Nitʋ 'lbha'a 'ɪnmʋ! A -gblee, dɪ 'wee 'kɔ ɔ "kpi zi, -ka ɪ nyni'a "yi 'le 'ya "yri'a 'bɪ'a 'wlʋwlʋa 'ye'a "yi-gwɛ, Zezii yibo'o 'tɔ-ɔ 'na.

29A 'ye li-ɔ, 'bho 'ɔ "troli, -yakpe -lue-e -nɪ'e 'bho, 'ɪnnɛ "yi'e -geponmɔ. Nyʋ-ʋ -nɪ'a 'bho, ʋn 'ye "fuu'a -tuto 'mʋ"luo, ɔ 'ye ɛ 'le -geponmɔ kɔ 'sma 'le ʋn 'ye ɛ tu'a "klɛɛ "yitisɪsan, ʋn 'ye yi 'le ʋn 'ye ɛ ɔ wɔn "yi "du ɔ 'ke ɛ 'mʋ'nyɔ.

30A -gblee, ɔ 'nyɔ'ɔ ɛ-bɛ -fuu'a -tuto 'mnɛ 'mʋ a, 'le ɔ na: Lɪ 'wee 'ka 'bho 'an "kpi zi a, ɪ 'nyni-e "yi. Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, ɔ -ya'a-a "lru 'zɔ, 'le 'ɔ -fɪfɛ 'ye 'bho -cɛ.

31'Zuifʋ'a lifɔzɔ 'ga-a 'Paakɪ'a gɔklagba'a 'wɪ 'li ti'a dɪ, ɛ 'bhle'e 'nynɪ tenyɪ. Ɛ-bɛ lifɔzɔ -nɪ'e-e nyninamʋ'a dɪ, 'Zuifʋ'a -klɪgbɪ -see ti'bɔ Zezii'a "ku 'ke 'bho tu "yri ti-de. 'Ɛ kamʋ ʋn -sɔ'ɔ 'mʋ, ʋn 'ye Pilaatɪ gbo mu 'le ʋn na: -A 'ybha-o'o -ɪn 'ke "sroja 'tmʋʋ, nyʋ-ʋ 'mɛ -nɪ'a 'bho tu "yri, ʋn 'ke 'wa bhɪ'a 'kpɪ jra 'le ʋn 'ke ʋ 'bho 'wa "kui -za.

32'Le ɔ na: -Ao, 'ɪn 'wɪn -ɪ 'bɔ. 'Ɛ 'mʋsɔɛ "sroja -sɔ'ɔ 'mʋ 'le ʋn 'ye ʋ 'le -yɛ. Ʊn mu'a a, nyʋ 'sɔn ʋn 'gbaa'a Zezii 'le ʋn 'ye ʋ tu "yri kɔ, 'wa -yɔ ʋn 'wlʋʋ'a "yi, ʋn 'jra-a 'ɔ bhɪ'a 'kpɪ. -Ka -lue 'mnɔ 'ka-a ʋn nʋ'o -yɔ -sie'a 'bho -lrɛɛ.

33Ʊn bhla'a Zezii "kpi a, ʋn -gbʋ 'nɔ-ɔ ya. Ɔ 'mɛ-ɛ'o see: 'ɛ dɪ ʋn -see ɔbɔ-ɔ'ɔ bhɪ'a 'kpɪ jra.

34"Sroja'a -lue 'da'a 'le 'wa "klumʋ ti a, ɔ 'po-o 'ɔ gbɪzɔ "li. "Ni -ke nymɔ nʋ'a -kaa, -gbloloo! ɪ 'wla-a ti.

35A -gblee, nyɔ-ɔ -za'a dɪ 'mnɪ 'mʋ a, ɔ 'ye-e 'ya -da, 'le, dɪ ɔ -za'a 'mʋ a, ɪ nʋ'o dɪzɪgɪ. Ɔbɔ-ɔ'ɔ "bhuo yibo'o-o na -ziadɪ ɔ-ɔ za'a 'mʋ. Ɔ 'tmʋʋ'o amʋ-ɛ a 'ke 'ɔ wlu "gwlide 'le a 'ke ɛ 'wɔɔn.

36-37"Sroja "we nʋ'a -kaa, 'le, wlu 'sɔn-ɔ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li see, 'ya "yri'a 'bɪ 'ye 'wlʋ. ɩ-bɪ wlu 'mnɪ, 'ya -antanyɪnɛ 'ka-a: Nyɔ -see 'ɔ 'kpa -lue -jra yi. 'Ɛ 'sɔnnɛ 'ka-a: Nyɔ ʋn -po'a "li a, ʋn-ʋ 'ye -ɔ ya-gbʋ -mʋ.

38Dɪ'a klɛ zi'a -kaa a, 'gagayi -lue ʋn-ʋ 'la'a 'Zɪzɛɛfʋ, ɔ 'ye Pilaatɪ gbo mu. -Gwlɔ -lue ʋn-ʋ 'la'a Alimatee, 'le'a "yiyi mo'o, 'le ɔ -ke Zezii-i na'o. Ɔbɔ 'mnɔ, ɔ 'ple-e 'Zuifʋ'a -klɪgbɪ'a -fanʋ'a dɪ, ɔ -see 'ɔ "bhuo nyʋ "yi-tɔ. Ɔ mu'a a, ɔ -yɛ'ɛ-ɛ 'le Pilaatɪ 'le ɔ 'ye ɔ -kaa libhade: 'lnmɔ bhade -ɪnmʋ li, 'ɪn 'ybha-o'o 'ɪn 'ke Zezii'a "ku'a dɪ mu. 'Le ɔ na: -Ao, 'ɪn 'wɔn-o'o. Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le ɔ 'ye mu 'le ɔ 'ye 'ɔ "ku 'mʋ"luo.

39Nyɔ -lue-e -nɪ'e 'bho -lrɛɛ, 'ɪnnɔ 'mo-o "Nikodɛmʋ. Ɔbɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ mu'o Zezii gbo "matʋ -lue -bɛnyɪ. 'Cnɪ 'sɔn-ɔ po'a ngnɛzɛgɛ ʋn-ʋ 'la'a miilɪ -ke aloɛsɪ, 'ɪnnɪ ɔ 'bhle'o. 'Ya gbogbomu -lue -ke ɔ mu'o ɔ 'ke ɪ Zezii'a "ku "lru 'wla ɛ -kaa 'zɔn -susueyi.

40-Ka 'Zuifʋ-ʋ nʋ'a 'wa "ku "cɪcɪ 'le ʋn-ʋ nmaze 'nɛ ti, 'ɛ dɪ 'Zɪzɛɛfʋ -ke "Nikodɛmʋ "luo'o 'ɔ "ku 'mʋ, ʋn 'ye ɛ 'cna "lru 'wla 'le ʋn 'ye "yriɛfɔtɪ 'mʋ"luo, ʋn 'ye ɛ ɔ li'fɪfɪan.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

41'Bı -ke "yi ʋn kɔ 'ɔ tu "yri, -lolotu'a -kpaa-a -nı'e 'bho. Ɛ-bɛ -kpaa 'mnɛ 'mʋ, zokolre ʋn cɛ'ɛ 'le trı 'li, -ka -buduyu, -ɛ -ke 'limʋ ʋn -see'a "ku tinmaze ke, 'ınnɛ -nı'e 'bho.

42-Da ʋn 'lbha -nı'a Zezii, ɛ-bɛ zoko 'mnɛ "kɔɔ'ɔ-ɔ 'bho gbo 'le 'Zuifʋ'a lifɔzɔ -nı'e nyninamʋ'a dı, ʋn "tıtra'a li 'le ʋn 'ye ɔ 'bho tinmazenamʋ mu. Ʊn nmaze 'nɔ ti a, ʋn klikpe'e-e sʋkpʋmuaklagba -lue ti, 'le ʋn 'ye 'bho 'ɛ wɔnyi "du, 'le ʋn 'ye panamʋ mu.

'Zaan 20

1Ɛ-bɛ zɔ-ɔ kɔ'ɔ 'Zuifʋ'a lifɔzɔ "yi, 'ɛ -bhibhi 'mʋ 'le Madalaa'a Malii -ke 'nynʋkpakpı -lrʋʋ 'ye 'le zoko'a da 'yenamʋ mu. Ʊn -ka 'bho-o nyni a, ɛ-bɛ sʋkpʋ 'mnɛ se 'bho zokowɔn "yi -nı.

2'Ɛ "lru "yi ʋn -sɔ'ɔ 'mʋ, 'le Simɔɔ 'Piɛlı -ke Zezii'a -nayi -lrɔɔ, -yɔ -ke dı ɔ -kma'a tenyı, ʋn 'ye ʋ gbo mu 'le ʋn na: Nyʋ -za'a-a -a'ba -Kɔyi Zezii'a "ku 'le zoko 'li. -Da ʋn kpɛ 'ɛ ɛ, -a se 'bho yibo.

3A -gblee, ʋn 'wın 'ı 'bɔ ɔ, ʋn 'kpa-a 'le -vuka.

4Ʊn -nı'a munamʋ, ʋn -nı 'sɔn-ɔ ple-o'o 'le ʋn 'ke 'le nyni. Ʊn 'ka 'le nyni a, ɔ-bɔ Zezii'a -nayi 'mnɔ -sie'e-e 'Piɛlı bhʋ 'mʋti.

5Ɔ nʋ'a -kaa, ɔ -nyna'a-a 'bho zokowɔn "yi ti, ɔ 'ye "yiti"jri, ɔ 'ye 'le popo 'le ɔ 'ye "yriɛfɔtı'a "sɛ li'ye,

6-7'le Simɔɔ 'Piɛlı 'ye ɔ 'bho -yɛ, ɔ 'ye 'le pa, ɔ 'ye "yriɛfɔtı -ke Zezii'a "ku'a wɔnyibhlayriɛfɔtɔ li'ye. Ɛ-bɛ 'ɔ wɔnyibhlayriɛ 'mnɛ -ke 'ɛ -bolı se -da -lue ti-de; ɛ-bɛ 'fıın-ɛ'ɛ 'ɛ "bhuo'a "setida.

8'Bho 'mnɔ, Zezii'a -nayi nyni'a 'le zoko "kpi -antanyı, 'bho-o ɔ -pa -nı'e 'tɔ 'le. Ɔ 'ye-e lı'a klɛ, 'le ɔ 'ye "gwlide na ɔ -sɔ'ɔ-ɔ glu, ɔ 'ye ti-nı -lrɛɛ.

9A 'ye li-ɔ, wlu-u 'cnı-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li see, ɛ nʋ'a, na: Zezii-i 'ye-e 'mɛ -mʋ, ɔ 'ke glu -sɔ 'le ɔ 'ke ti-nı -lrɛɛ, 'ɔ -namʋ -see ɛ 'mʋti'wɔn ke tenyı.

10Ʊn -nı 'sɔn nʋ'a -kaa, -da ʋn -sɔ 'ka 'mʋ, ʋn 'mu-o 'bho le.

11Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, Malii 'mnʋ 'yi-e 'le Zezii'a zoko "troli le, 'le ʋn-ʋ "vi'o. Ʊn -nı "vinamʋ 'le ʋn 'ye "yiti"jri ʋn 'ke 'le zoko 'li popo.

12Ʊn popo'a 'le a, -da 'ɔ "ku 'pɛ 'ka ti, ʋn 'ye-e 'bho -Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ 'sɔn li; ʋn 'bhle-e -banıpli 'mʋ. -Lue -de'e-e 'le 'ɔ "lru gbo ti 'le -lrɔɔ -nı'e 'le 'ɔ bhı gbo,

13'le ʋn 'ye ʋ -kaa tidede: Kbhoo a -nyna'a 'le a-a "vi'a? 'Le ʋn na: Nyʋ -za'a-a 'an -Kɔyi Zezii'a "ku 'le zoko 'li. -Da ʋn "du 'ɛ ɛ, 'ın se 'bho yibo.

14A -gblee, ʋn -nı'a -wlunamʋ a, ʋn 'ye "yiti"bhiti 'le ʋn 'ye nyɔ -lue li'ye. Ʊn 'ye 'ɔ li a, -ka ɛ "du'a Zezii, ʋn se ı yibo,

15'le ɔ 'ye ʋ tidede 'le ɔ na: Kbhoo a -nyna'a 'le a-a "vi'a? Yɔɔ a-a 'bɔ'ɔ ti'a? Ɔ dede 'nʋ ti, ʋn popo'o-o 'gwlʋti, ʋbʋ na 'kı -lolotu'a -kpaa'a lbhʋnʋyi mo'o, 'le ʋn na: 'An 'lotʋ'a

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"yu, -bho ɛ "du -ɩnmɔ -za'a -laa Zezii'a "ku a, -da -ɩn "du 'ɛ ɛ, "si 'bho 'nynɩ 'ɩn 'ke ɛ 'mʊ"luo, 'ɩn 'ke ɛ 'le zoko 'li le kpa.

16'Le ɔ na: Malii! Ʊn 'ye "yiti"bhiti, ʊn 'ye ɔ "yiyibo 'le ʊn na 'le 'Zuifʊ'a wlu 'mʊ: 'Labuni! ('Ɛ 'zɔ 'mo-o: 'An -Tɔyi.)

17'Le Zezii na: A'ba kpʊn 'ɩnmʊ ti -le! -Ɛkedɩmaa 'ɩn -see -bhla 'an -tɩta -Lagɔ gbo mu ke. A mu a 'ke 'an 'lotʊ'a "nynuu 'tmʊʊ na, 'an -tɩta -Lagɔ 'ma-a a'ba -tɩta -lrɛɛ, 'ɩn-ɩ 'mu -ɔ gbo.

18A 'ye li-ɔ, ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le ʊn 'ye 'mʊ-sɔ, ʊn 'ye 'ɔ -namʊ gbo mu 'le ʊn na: 'ln 'ye-e -a'ba -Kɔyi Zezii; 'le, dɩ ɔ -zʊ 'ʊ -bodɩ 'mʊ, ʊn 'ye ʊ 'tmʊʊ.

19Ɛ-bɛ zɔ-ɔ kɔ'ɔ 'Zuifʊ'a lifɔzɔ "yi, 'ɛ "jiazɔ ɔ, Zezii'a -namʊ 'ple-e 'Zuifʊ'a -klɩgbɩ'a dɩ, -budu -lue 'wa "bhi po'a "sapɛ wɔnyi, 'ɛ 'limʊ ʊn -nɩ'o. Ʊn -ka 'bho 'wa "troli-i gbʊ, Zezii -nyna'a-a 'bho ti 'le ɔ na: A 'ye -pɔlʊ'a bhlubhlua!

20Ɔ gwɛ'ɛ -wluwlua "yi a, 'le, "jie'a fanɩ -nɩ'a 'ɔ -kʊtɩgwlʊ -ke 'ɔ gbɩzɔ, ɔ 'ye ɩ ʊ "yi-tɔ. Ʊn 'ye 'ɩ li a, 'bʊbʊaklagba-a 'lbhʊ ʊ'o ɔ-bɔ 'wa -kɔyi'a dɩ.

21'Le ɔ na -lrɛɛ: A 'ye -pɔlʊ'a bhlubhlua! -Ka 'mna-a'a -tɩta -Lagɔ -ya'a 'ɩnmʊ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ a, 'ka 'mnɔ 'ka-a 'ɩn-ɩ lbho'o amʊ 'le 'bhlɩkpɩ "kpi a 'ke -Lagɔ'ɔ "dɩzɩgɩ 'mʊ-za.

22Ɔ gwɛ'ɛ -wluwlua "yi, 'le ɔ 'ye ʊ -pʊpɔɔ 'mʊ po 'le ɔ na: A 'ye -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu!

23-Bho a 'bhɔ nyɔ'ɔ "nyinynidɩ'a dɩ, -Lagɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ 'ya dɩ. -Bho a -see nyɔ'ɔ "nyinynidɩ'a dɩ 'bhɔ ɔ, -Lagɔ -see 'ya dɩ 'bhɔ yi.

24-Da Zezii -tɔ -nɩ'a 'ɔ "bhuo 'ɔ -namʊ "yi a, Tomaa (-ke liduunynɩ 'ma-a -boliayu) ɔ se 'le 'wa "klumʊ -nɩ.

25Ɔ yi'a a, 'ɛ dɩ, 'ɔ -bonyunyu -ke Zezii-i na'a, ʊn 'ye ɔ 'tmʊʊ, 'le ʊn na: -A 'ye-e -a'ba -Kɔyi Zezii. 'Le ɔ na: Lɩ ʊn -kɔ -nɩ 'nɔ 'bho tu "yri, -bho 'ɩn -see 'ya fanɩ 'le 'ɔ -kʊtɩgwlʊ 'yee, -bho 'ɩn -see ɩ -ke 'ɔ gbɩzɔ'ɔ nɛ -jiɛ 'mʊ titri, -ka ɔ -sɔ'ɔ glu 'le ɔ 'ye'a ti-nɩ -lrɛɛ, 'ɩn -see ɩ 'wɔɔn yi "kɔmʊkɔmʊ.

26'Wɩ -mɛɛsɔn zi'a a, 'ɛ -mɛɛtanzɔ kɔ'ɔ 'Zuifʊ'a lifɔzɔ "yi, 'le Zezii'a -namʊ 'ye "lru'gbʊʊ -lrɛɛ 'le -budu -lue 'li. Ɛ-bɛ zɔ 'mnɛ ti, Tomaa -nɩ'e-e 'le 'wa "klumʊ. A -gblee, ʊn pa'a -budu 'li a, 'wa "bhi 'po -ɛ "sapɛ wɔnyi. Ʊn -ka 'bho 'wa "troli-i gbʊ, Zezii -nyna'a-a 'bho ti 'le ɔ na: A 'ye -pɔlʊ'a bhlubhlua!

27'Le ɔ na Tomaa -bodɩ: -Gbʊ 'nɔɔ 'an -kʊtɩgwlʊ, sro sʊ -ɩn 'ke 'ya fanɩ li'tʊ. Sro sʊ -ɩn 'ke 'an gbɩzɔ li'tʊ -lrɛɛ. -Ka 'ɩn -sɔ'ɔ glu 'le 'ɩn 'ye'a ti-nɩ -lrɛɛ, de 'na "gwli! -A'a -pɔlʊ'a -kmu 'tɔ "yi -le!

28'Le ɔ na: 'An -Kɔyi -Lagɔ!

29'Le ɔbɔ na: -ln 'ye-e 'ɩnmʊ li'a dɩ -ɩn de'e 'ɩnmʊ "gwli-ae? Nyɔ -yɔ -see'a 'ɩnmʊ 'ye 'le -ɔ de'a 'ɩnmʊ "gwli a, ɔ 'wa-a ti.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30A -gblee, wɔnkulı -lrıı Zezii nʊ'a 'bho 'ɔ -namʊ'a "yigbeyi, 'ya -dadudu -see 'nɔɔ "bɔgʊ -nɛɛ 'li 'cnı-ɛ.

31Lı 'wee -nı'a 'nɔɔ ɔ, ı 'cnı-ɛ'ɛ-ɛ, 'le, -ka Zezii "du'a -Lagɔ'ɔ "yu, 'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, a 'ke 'na "gwlide a 'ke ɛ 'wɔɔn: 'ɛ dı a -ke ɔ 'ke "yi"sisri 'le a 'ke "kɔgwlɛtinıɛ 'ye.

'Zaan 21

1-Nɔɔtoope zi'a a, Galilee'a -badaklagba ʊn-ʊ 'la'a Tibɛliadı'a -bada -lrɛɛ, 'le Zezii 'ye 'le 'ɛ wɔnli 'ɔ "bhuo 'ɔ -namʊ "yi-tɔ -nı -lrɛɛ. -Ka ɛ zi'a a, 'kla-a 'ka-a:

2Zɔ -lue 'zɔ, Simɔɔ 'Piɛlı-e Tomaa (-ke liduunynı 'ma-a -boliayu), 'le Galileebhlʊkpa "kpi, Kanaakɔyi Natanayɛɛlı-e Zebedee'a "yreetı -ke Zezii'a -namʊ 'sɔn -lrʊʊ, ʊn -nı'e-e -dalue.

3Simɔɔ 'Piɛlı na: 'An 'lotʊ'a "nynuu-a, 'ın-ı 'mu-o -dada -ponamʊ. 'Le ʊn na: -A-bʊ -ke -a mu'o -lrɛɛ. Ʊn nʊ'a -kaa, ʊn "luo'o-o gɔlʊ 'mʊ 'le ʊn -ke ɛ 'ye -badaklagba 'mnɛ'ɛ "yigbeyi mu. Ɛ-bɛ "matʊ -lue 'mnɛ, ʊn 'ze-e "ni 'le ʊn -see zmi'a -lue komu 'lbha.

4Zɔbhibhi 'mʊ, 'le Zezii 'ye ʊ 'zɔ'daa. Ʊn nʊ'a -kaa, ʊn 'ye -ɔ li 'le 'kıka "yi. Ʊn 'ye 'ɔ li a, ʊn -see ɔ "yiyibo.

5'Le ɔ na: -Wooo! 'An 'lotʊ'a "nynuu-a'o-a! A 'lbha-a zmi'a? 'Le ʊn na: -Gba, -a -see lɛ 'ye ke.

6'Le ɔ na: A "vuto a'ba -dada 'le a'ba -linasʊ gbo, a-a 'ye-e zmi 'lbha -mʊ. Ʊn "vuto'o-o 'le 'wa -dada. A -gblee. zmi ɛ kpʊn'a, 'ya "yidieɛ'ɛ dı, ʊn se 'le 'ɛ jrijria 'bhɛɛ.

7Zezii'a -nayi -ke dı ɔ -kma'a tenyı, ɔ 'ye'a 'na li a, ɔ yibo 'nɔ-ɔ "yi 'le ɔ na: 'Piɛlı, -a'ba -Kɔyi mo'o! A 'ye li-ɔ, Simɔɔ 'Piɛlı se -bana 'mʊ'bhle. Ɔ 'wɔn'ɔ wlu-u nʊ'a na: -A'ba -Kɔyi mo'o! 'bɔ ɔ, ɔ -pa'a-a 'ɔ -bana 'mʊ 'le ɔ 'ye 'ɔ "bhuo 'le "nukɔ ti-gle, ɔ 'ke ɔ 'le 'kıka "yi -yɛ -susueyi.

8"Ni'a -da ʊn -nı'a, ɛ -ke 'kıka tıtɛ'ɛ-ɛ gbo -toope. 'Wa tɔlʊ nʊ'a -kaa, zmi ʊn 'lbha'a, ı "sri-e -dada "yi, ʊn 'ye ɛ gɔlʊ ti-mɔ, 'le ʊn-ʊ "lu ɛ'o ʊn 'ke 'kıka "yi mu -lrɛɛ.

9Ʊn mu'a a, ʊn 'nyni-e 'kıka "yi, 'le ʊn 'ye ti"si. Ʊn -ka 'bho 'wa "troli-i gbʊ, nɛgbaa -lue -ke "yi zmi -nı'a, ʊn 'ye -ɛ li. "Flɔɔ -de'e-e 'bho nɛ "troli ti.

10'Le Zezii na: 'An 'lotʊ'a "nynuu-a, zmi a 'lbha'a, a -ya 'ınmʊ 'ya tɔlʊ.

11'Le Simɔɔ 'Piɛlı 'ye 'le gɔlʊ 'li le 'kpa, ɔ 'ye -dada tibɔti, ɔ 'ye ɛ -ke zmi 'bho 'kıka "yi ti'wla 'le ɔ-ɔ jri 'ı ti: ı-bı zmiklıgbı 'mnı -nı'e-e -gwlı -mɛɛsɔn 'yɔ -bue 'yɔ tan. A 'ye li-ɔ, zmi ʊn tri'a -ka "nyni wɔn 'mʊ ti a, 'wa -dada -see -cna.

12'Le Zezii na: A yi a 'ke li. Ʊn 'ybha-o'o ʊn 'ke ɔ tidede: -A'a 'nynı -mɛ'ɛ? 'Wa 'wee yibo 'nɔ-ɔ "yi'a dı, 'wa nyɔ -lue'a "bhuo -see ɛ nʊ.

13Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'nyni -ʊ li, ɔ 'ye "flɔɔ -ke zmi 'mʊ"luo 'le ɔ 'ye ʊ "yiti'gblee.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14A -gblee, Zezii -kaaa glu -sɔ 'le ɔ -kaaa ti-nɪ -lrɛɛ, 'ɔ "bhuo'a 'ɔ -namʊ'a "yitɔɛ'ɛ kpɛ tannɛ 'ka-a!

15Ʊn li'a a, ʊn -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, 'le Zezii na Simɔɔ 'Piɛlɪ -bodɪ: 'Zaan'a "yu, Simɔɔ, -ɪn -kma'a-a 'an dɪ, -ɪn 'ye 'an -namʊ -nʊʊ -zi'a? 'Le ɔ na: Kɪn, 'an -Kɔyi, -ka 'ɪn -kma'a -a'a dɪ, -a'a "bhuo yibo'o-o 'na. 'Le ɔ na: -Ka 'bhlabhlɪ'a lifuoyi "du'a 'ɔ 'bhlabhlɪ "yrili, "du -kaa 'an nyʊ "yrili!

16'Le ɔ 'ye 'bho le mu, 'le ɔ na: 'Zaan'a "yu Simɔɔ, -ɪn -kma 'an dɪ 'nɪ? 'Le ɔ na: Kɪn, 'an -Kɔyi, -ka 'ɪn -kma'a -a'a dɪ, -a'a "bhuo yibo'o-o 'na. 'Le ɔ na: "Du 'an nyʊ "yrili!

17'Ɔ tidedeɛ'ɛ kpɛ tannɛ "yi 'le ɔ na: 'Zaan'a "yu, Simɔɔ, -ɪn -kma 'an dɪ 'nɪ? Ɔ dede 'nɔ-ɔ ti kpɛ tan'a dɪ, ɔ nʊ'a -kaa, ɔ "su'o "yigba 'le ɔ na: 'An -Kɔyi, -a'a "bhuo yibo'o-o lɪ 'wee. -Ka 'ɪn -kma'a -a'a dɪ, -ɪn yibo'o-o 'na. 'Le ɔ na: "Du 'an nyʊ "yrili!

18-Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a -ɪnmʊ -bodɪ 'mʊ, -da -ɪn -nɪ'a 'bhʊanamʊ, -a'a "bhuo-o pa'a -a'a -banɪ 'mʊ, 'le, -da -a'a -pɔlʊ 'ybha'a, -a mu'o 'bho. -Bho -ɪn 'kpa nyunyɔzɛgɛ ɛ, -a 'ye-e sʊɪ beze -mʊ, 'le "sesinyɔ 'ke -ɪnmʊ -banɪ 'mʊ -pa, 'le, 'nɔɔ -a'a -pɔlʊ se'a -nɪ a, ɔ 'ke 'le -ɪnmʊ -kpa -nɪ.

19Ɔ -za'a wlu 'mnɛ 'mʊ a, 'le, -ka 'Piɛlɪ 'ka 'kle 'ye-ɔ 'le ɔ 'ka 'mɛ ɛ, ɔ 'ye ɔ 'tmʊʊ. Ɛ-bɛ ngazemɛmɛɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'ye -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ mʊ. Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le ɔ na: "Srii 'ɪnmʊ, 'ɪn -ke -ɪn 'ke -na!

20'Piɛlɪ nʊ'a -kaa, ɔ "bhiti'e-e "yiti, 'le, Zezii'a -nayi -ke dɪ ɔ -kma'a tenyɪ, ɔ 'ye ɔ 'le 'ɔ lemʊ li'ye. A -gblee, -da Zezii -ke 'ɔ -namʊ li'a 'wa gbɔmʊbhɔɔlililɛ 'le ɔ 'ke 'mɛ ɛ, ɔ-bɔ 'ɔ -nayi 'mnɔ 'kɔ-ɔ ɔ "lru "yi 'le ɔ 'ye ɔ tidede: 'An -Kɔyi, yɔɔ 'ke -ɪnmʊ -a'a tʊ'a nyʊ -jeyi "nyɪ'a?

21'Piɛlɪ 'ye 'ɔ li a, 'le ɔ na Zezii -bodɪ: 'An -Kɔyi, -yɔɔ -mnɔɔ 'le, leelɛ 'ke ɔ -bodɪ yi'a?

22'Le ɔ na: -A'a dɪ se 'bho -nɪ, -bho 'ɪn 'ybha a, ɔ -see 'mɛ yi, 'le 'an leyinɔɔ 'ke nyni. -lnmɔ -yɔɔ, "srii 'ɪnmʊ, 'ɪn -ke -ɪn 'ke -na!

23Dɪ'a klɛ zi'a -kaa a, 'ya fiifi 'kpa-a 'le Zezii'a nyʊ'a "klumʊ na ɔ-bɔ 'ɔ -nayi -ke dɪ ɔ -kma'a tenyɪ -see 'mɛ yi. Ɛ 'ka -kaa 'mʊ-nɪ a, Zezii -mnɔɔ'ɔ "bhuo -see 'Piɛlɪ 'tmʊʊ na: Ɔ -see 'mɛ yi. Ɔ 'nʊ-o na: -A'a dɪ se 'bho -nɪ, -bho 'ɪn 'ybha a, ɔ -see 'mɛ yi, 'le 'an leyinɔɔ 'ke nyni.

24Lɪ 'mnɪ'a klɛ-ɛ zi'a Zezii "kpi a, ɔ-bɔ 'ɔ -nayi 'mnɔ 'ye-e 'ya -da 'le 'ɔ "bhuo 'ye ɪ 'cnɪ. -A-bʊ Zezii'a nyʊ, -a yibo'o-o, dɪ ɔ -za'a 'mʊ, -ziadɪ mo'o.

25A -gblee, lɪ Zezii nʊ'a -lrɛɛ, ɪ -die'e-e "yi. 'Le nyɔ 'ke ɪ 'cnɪ -lue -lue, 'ɪn 'de-e "gwli na, 'ya "bɔgʊɪ se 'bɪ 'bhle 'nɔɔ 'bhlʊkpa -nɛɛ "kpi, 'le ɪ 'ke 'bho ti-de-ɛ 'ya "yidieɛ'ɛ kamʊ!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Nʊnʊkpli

Nʊnʊkpli 1

1-2'lɩn bha Teofilɩ, lɩ'a -dadudu Zezii nʊ'a-e -ke 'ɔ -tɔtɔɔ'ɔ 'nyaanamʊ-e, 'le ɛ 'ye'a 'ɔ yakulimuɛ'ɛ zɔ "kpi bhla a, 'ɩn -zɩ 'ɩ 'mʊ-ɛ 'le 'an -antanyɩbɔgʊ 'li. Ɔ 'ka yaku 'li mu a, 'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a wɔnkuɛ 'mʊ, 'le-e, nyunyu ɔ 'tɛ'ɛ 'mʊ ɔ 'ka 'ɔ -dalbhomʊ 'mʊ nʊ, ɔ -sie -nɩ 'nʊ wlu li.

3Ɔ 'mɛ'ɛ ɛ, 'le ɔ 'ye ʊ 'ɔ "bhuo "yi-tɔ, 'le lɩ'a -dadudu 'mʊ, -ka ɔ -nɩ'a ti -lrɛɛ 'le ʊn 'ke ɩ yibo "gɩɩ. 'Le 'wɩ'a -gwlɩ 'sɔn ti ʊn 'ye -ɔ'o, 'le ɔ 'ye ʊ -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ'ɔ dɩ 'tmʊʊ.

4Zɔ -lue 'zɔ ɔ -ke ʊn -nɩ'a -dalue -li -nɩnamʊ ɔ "du -ʊ "dɩ 'mʊ, ɔ na: A'ba -tɛ Zelizalɛɛmʊ gbo -le! 'Jɛ -a'ba -tɩta -Lagɔ nʊ'a ɔ 'ka amʊ "lrulinʊ, a -fuo nɛ wɔn. Lɛ 'ɩn "du'a amʊ wɔn 'mʊti a, -ɛ -ke dɩ 'ɩn 'tmʊʊ'a amʊ, 'ɩnnɛ mo'o.

5A -gblee, "ni 'Zaan batizee -nɩ'e nyʊ, a-bee -mnʊʊ, 'le 'wɩ 'yɔɔsɩ 'li, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ɩn-ɩ 'ye amʊ 'mʊ -po mʊ, 'le ɔ 'ke amʊ 'mʊ "yi.

6-Gblee, Zezii po'a wlu 'mnɛ ti a, nyʊ-ʊ -nɩ'a 'bho 'ɔ "troli dede 'nɔ-ɔ ti: -A'ba -Kɔyi, "yri -ke "yi -a -nɩ'a -laa, 'bho-o -ɩn 'ke Izrayɛɛlɩkɔmʊ "yiflɔɛ "nyɩ -nɩ'a?

7'Le ɔ 'ye 'wa wlu "kpi "du: -A'ba -tɩta -Lagɔ -see 'ybha a 'ke 'ɔ dɩ'a -nɔɔ yibo. Ɔ -nɩ -lue 'tɩn, 'ɩnnɔ 'bhle'e 'ɔ dɩ.

8Abʊ a, -da -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu-u 'ye'a amʊ 'mʊ 'kpa mʊ, 'bho-o 'ɔ wɔnkuɛ-ɛ 'ye amʊ 'mʊ "yi -nɩ mʊ 'le a 'ke 'an "dɩ'a -zamʊ "du 'le a 'ke 'an wlu Zelizalɛɛmʊgwlɔ 'mʊ kpa. 'Le Zidee -ke Samaliibhlʊkpa "kpi, 'le a 'ke 'bhlɩkpɩ -tɛ'ɛ gbo'a -da 'wee 'an wlu kpa.

9-Gblee, ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'bho 'wa 'wee'a "yigbeyi 'ɔ bhɩ -gwɛ'ɛ-ɛ 'bho 'bhlʊkpa "yi ti pee! Ʊn -nɩ ɔ 'yranamʊ ɔ 'ye ʊ "yri "kpi ti-gwɛ, yaku'a -druku 'ye ɔ "yi-ka 'le ɔ 'ye yaku 'li mu.

10Ʊn "sri 'le yaku "yi 'ɔ kligbo 'yranamʊ, 'bho -gbaa -lue 'mnɛ 'mʊ, nyʊ 'sɔn-ɔ 'bhle'a -vlanvlanbanɩpli 'mʊ, ʊn -nyna'a-a 'bho 'wa "troli ti.

11Nyʊ 'sɔn 'mnʊ na: Galileekɔmʊ-a, leedɩ a-a de'e 'bho ti, a-a 'yra'a 'le yaku "yi'a? Zezii -yɔ a 'ye'a -laa li, -ɔ 'wlʊ'a 'bho a'ba gwia 'mʊ pee! -ɔ mu'a yaku 'li a, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a ɔ-ɔ 'ye le -yi mʊ.

12ɩ zi'a -kaa a, Zezii'a -dalbhomʊ -sɔ'ɔ-ɔ 'bho -gɔgɔ ʊn-ʊ 'la'a Olivieegɔgɔ'ɔ "kpi, 'le ʊn-ʊ mu'o Zelizalɛɛmʊ le. -Gɔgɔ 'mnɛ se gwlɔ gbo-tɛ.

13Ʊn nyni'a Zelizalɛɛmʊ a, yayibudu'a "die -lue -ke 'li ʊn-ʊ 'gbʊʊ'a "lru "cɩcɩ, 'le 'ɛ 'limʊ ʊn pa'o. Nyʊ-ʊ -nɩ'a 'bho, 'wa 'nynɩ 'ka-a: 'Piɛlɩ, 'Zaan, Zaakɩ -ke Andree, Filiipʊ -ke Tomaa, Batelemii -ke Matiee, Alɩfee'a "yu Zaakɩ -ke 'bhlʊkpa'a "kpiticɛyi Simɔɔ -ke Zaakɩ'a "yu Ziidɩ.

14'Wa klɛ -ke Zezii'a 'lotʊ'a "nynuu-e, 'ɔ 'lotʊ Malii -ke 'nynʊkpakpɩ -lrʊʊ-ʊ bhete-e gbo 'le -naagɩ -lue 'mʊ 'le ʊn-ʊ po'o -Lagɔ wɔn gbo -wlɛɛwlɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Ʊ-bʋ 'yee'a Zezii'a dı -ziadı 'mʋ, -ʋ 'gbʋʋ'a "lru zɔ 'mnı 'zɔ, ʋn -nı'e-e -gwlı -mɛɛlo. 'Piɛlı -sɔ'ɔ 'mʋ, ɔ na:

16'An 'lotʋ'a "nynuu-a, lɛ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -za'a 'mʋ 'le -Lagɔbɔgʋ 'li, -ka ı 'ka 'mʋ-nı 'tın, 'ka-a 'ɛ "yri'a 'bı 'ye-ɛ'ɛ -laa. Ɔ -zi -nı'e-e 'ɔ wlu'a 'mʋtizayi Daviidı 'mʋ, Zidaa -tɔ'ɔ Zezii nyʋ da ʋn 'ye 'ɔ kpʋn, 'le ɔ 'ye 'ɔ "kpidı 'mʋ-za see.

17Zidaa 'mnɔ mo 'ko-o -a'ba "klumʋ'a nyɔ -lue 'le -a -ke ɔ -plɛ 'ko'o -Lagɔlbhʋ -lue 'mʋ.

18(-Gblee, mɔni ɔ 'ye -nı'a 'ɔ "nyinynikpli 'mʋ, 'ınnı ɔ de'e -kpaa 'mʋ. 'Bho -kpaa 'mnɛ 'mʋ ɔ 'ga-a ti 'le 'ɔ -nıgblaa 'ye "keke, 'ɔ 'mı 'ye ti'wla 'le ɔ 'ye 'mɛ.

19Zelizalɛɛmʋkɔmʋ 'wee 'wɔn-ɔ ı-bı dı 'mnı 'bɔ, 'le ʋn 'ye -kpaa 'mnɛ Akelıdama "duu. 'Ɛ 'zɔ 'mo-o nymɔkpaa.)

20'Piɛlı 'kpa-a 'ɔ wlu: A -gblee, -ı 'cnı-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ -Wɛɛlizabɔgʋ 'li, 'ınnı 'ka-a: Ʊn 'bhɔ 'ɔ -budu'a dı, nyɔ'ɔ -de 'le -le! 'Ɛ wlu -lrɛɛ 'ka-a: 'Bho lbhʋ'a damʋ nyɔ -lrɔɔ -zi 'bho 'ɔ 'bı 'mʋ.

21-22'Ɛ dı ɛ -nmɔ'ɔ "yrili nyɔ -lue 'ke -amʋ "kpi 'kpa, 'le ɔ 'ke -a'ba -Kɔyi Zezii'a glusɔɛ'ɛ "dı'a -zayi "du -lrɛɛ. -Da 'Zaan batizee -nı'a -a'ba -Kɔyi Zezii, -ɛ 'nyaa'a 'bho, 'le ɛ 'ye'a 'ɔ yaku 'li'a mumunɔɔ "kpi bhla a, 'ɔ nyunyɔtu "du nyʋ -ke -a "sisri'a "klumʋ'a -lue.

23'Le nyʋ-ʋ po 'ɔ -lokui 'ye nyʋ 'sɔn 'nynı "si: 'Zızɛɛfʋ, ʋn-ʋ 'la'a Basabaası, 'ɔ 'nynı -lrɛɛ 'mo-o Zutuusı, ɔ -ke Matiası.

24'Le 'wa 'wee 'ye Zezii wɔn gbo po, na: -A'ba -Kɔyi, -ınmɔ yibo'a nyʋ 'wee'a -pɔlʋ, 'bho nyʋ 'sɔn -nʋʋ'a "klumʋ, -yɔ -ın -za'a 'bho, -tɔ nɔ -amʋ da,

25'le ɔ 'ke 'bho Zidaa'a 'bı 'mʋ -zi, ɔ 'ke -a'a -dalbhoɛ'ɛ lbhʋ "yi kpa. Lbhʋ 'mnɛ, 'ınnɛ Zidaa "tayi'e "yiti 'le ɔ 'ye 'ɔ nʋnʋdı'a -boji gbo mu. 'Le-e ɔ -sie'o.

26'Le ʋn 'ye sapıɛ -jiɛ "yi -tro -nı, ʋn 'ye ɛ ti'yeye, ɛ 'ye 'le Matiası "yi ti'ga 'le ɔ 'ye nyʋ -bue 'yʋɛ -lue 'mnʋ'a "klumʋ 'kpa.

Nʋnʋkpli 2

1ǀ zi'a -kaa a, 'Zuifʋ'a gɔ ʋn-ʋ 'la'a Patıkɔtı nyni-o'o. 'Bho-o Zezii'a -namʋ'a klɛ 'kıkle'e 'le -budu -lue 'li "lruli.

2'Bho -gbaa -lue 'mʋ lɛ -lue 'wlʋ-o 'le yaku 'li, ɛ-ɛ klu-o'o -ka -bibie 'le ɛ 'ye 'le -budu -ke 'li ʋn -nı'a pa. Ɛ pa'a 'le a, nyʋ 'wee 'wın -ı 'bɔ,

3'le, lı -ke nɛ'ɛ -wlewle gʋgɔ'ɔ, ʋn 'ye ı li'ye. ǀ zıza'a-a li -lue -lue, ı 'ye -ka ʋn -die'a 'mʋ'a "lru 'li ti-de "crɛcrɛ!,

4'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ye 'wa 'wee 'mʋ "yi 'le ʋn-ʋ 'kpa'a 'bho ʋn-ʋ po'o "sesiwlu ʋn se'a yibo. -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu po 'ı ʋ wɔn 'mʋ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5-Gblee, 'bho Zelizalɛɛmʋ, 'Zuifʋ'a -dadudu-u -kpʋn'a -Lagɔ'ɔ gba "yi, -ʋ 'wlʋ'a 'bhlɪkpɪ'a -dadudu -lrɪ "kpi ti, 'ɪnnʋ -nɪ'e 'bho.

6Ʊn 'wɔn'ɔ -kaa 'wa -dumnɛ 'mnɛ 'bɔ ɔ, ʋn "gbu-o ti. Zezii'a -namʋ 'mnʋ'a nyɔ"o nyɔ'ɔ wlu -glɛ 'nʋ-ʋ "yi 'le nyʋ-ʋ po 'ʋ -lokui-i 'wɔn'ɔ 'wa "bhi'a "bhliwlu 'bɔ gbaagbaa! 'Ɛ dɪ wɔn mʋ 'ʋ ti tenyɪ.

7Wɔn ma'a 'Zuifʋ 'mnʋ ti, ʋn-ʋ 'yrʋ -ʋ'o 'le ʋn-ʋ nʋ'o: Nyʋ -naa, ʋn -se Galileekɔmʋ?

8-Wooo! Koo ʋn -nyna'a 'le -a'ba nyɔ"o nyɔ-ɔ 'wɔn'ɔ 'wa wlu 'mʋti 'le 'ɔ "bhliwlu 'mʋ'a?

9'Le -a'ba "klumʋ nyʋtɔlʋ 'wlʋ-o Patɪbhlʋkpa "kpi, -lrʋʋ 'wlʋ-o Midi -ke Elaa, -lrʋʋ 'wlʋ-o Mezopotamii, -lrʋʋ 'wlʋ-o Zidee -ke Kapodɔɔsɪ, -lrʋʋ 'wlʋ-o 'Pɔɔn 'le -lrʋʋ 'wlʋ'o Aziibhlʋkpa "kpi.

10-Lrʋʋ 'wlʋ-o Flizii -ke Panfilii, -lrʋʋ 'wlʋ-o Ezipʋtɪ -ke Libii -nɪ'a 'le Silɛɛnɪ'a 'fɔ gbo 'le -lrʋʋ 'wlʋ'o 'Wlɔmʋgwlɔ 'mʋ,

11'le -lrʋʋ "du'o Klɛɛtɪkɔmʋ -ke Alabiikɔmʋ. 'Zuifʋ'a "bhi -nɪ -laa 'le nyʋ -lrʋʋ -ke ʋn -plɛ'ɛ -Lagɔlbhʋ -lue 'mʋ -nɪ'e -laa -lrɛɛ, -a-bʋ -die'a -kaa 'mʋ 'le -a 'ye'a zizia, -Lagɔ'ɔ 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ'ɛ wlu ʋn-ʋ za'a 'mʋ, nyɔ-ɔ 'ka ti-sie -ɔ -see'a 'ɔ "bhuo'a "bhliwlu 'bʋ'wɔn, ɔ se -nɪ.

12Wɔn 'mʋ -ʋ ti 'wee 'le ʋn se 'gwlʋtipopolɛ 'bhle. 'Wa "sɛ-ɛ gbʋgbʋ'o "yrili na:

13Lee 'ka-a'a? Nyʋ -lrʋʋ-ʋ -nɪ'a 'bho-o gɪglɛ-ɛ "yri 'mʋ 'le ʋn-ʋ nʋ'o: A -kɔfna ke! Nmɔ-ɔ 'lbha'a Zezii'a -namʋ 'mnʋ, 'le wa-a 'cɪsɛ nʋ'o.

14Ʊn po'a wlu 'mnɛ ti "gamʋ a, 'Piɛlɪ -ke Zezii'a -namʋ -bue 'yʋɛ -lue -lrʋʋ-ʋ -sie'a 'bho -sɔ'ɔ 'mʋ-ɛ, ʋn 'ye 'bho nyʋ'a "yigbeyi tinyni 'le 'Piɛlɪ 'ye wlu yayi po, ɔ na: 'Zuifʋ "we-a, a-bʋ -nɪ'a -laa Zelizalɛɛmʋ, a 'bhɔ zrɛ! A po dɪ 'ɪn-ɪ 'ye'a 'mʋ-za mʋ -lokui!

15-Ka a-a popo'a 'gwlʋti, 'bho nyʋ -nʋʋ'a damʋ, 'kla -ko. Nmɔ -see ʋ 'lbha, -ɛkedɪmaa, nyɔ'ɔ 'na zɔwɔnyi nmɔ.

16A -gblee, -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʋtizayi ʋn-ʋ 'la'a Zʋɛlɪ'a wlu ɔ -za'a 'mʋ see, 'ɛ "yri'a 'bɪ-ɪ 'wlʋ'o -laa.

17A -gblee, lɪ-ɪ 'ye'a 'le -lebhɔɔnɔɔ 'li -yi mʋ, -ka -Lagɔ 'lɛ'ɛ ɛ, 'kla-a 'ka-a: Ɔ na: 'ln-ɪ 'ye-e 'an Lisaazuzu nyɔ"o nyɔ 'mʋ -po -mʋ. A'ba "klumʋ'a nyukpasi -ke 'nynʋkpakpɪ-ɪ 'ye-e 'an wlu 'mʋti-za -mʋ. "Yritiyeɛɛ-ɛ 'wlʋ'a 'le 'ɪn gbo, a'ba 'bhʋabhʋayreetɪ-ɪ 'ye -ɛ 'ye -mʋ 'le 'ɪn 'ke a'ba nyunyuzɪgɪ yayri "nyɪ. 'Kla-a 'ɪn-ɪ 'ye -nʋ mʋ.

18-Ziadɪ mo'o, -Lagɔ na: 'Bho -nɔɔ 'mnɛ 'li 'ɪn-ɪ 'ye-e 'an lbhʋzenynʋkpakpɪ -ke 'an lbhʋzenyukpasi 'an -zuzu 'mʋ -po -mʋ, 'le ʋn 'ke 'an wlu 'mʋti-za.

19Wɔnkulɪ 'ka -tɔ na, 'an -nɔɔ 'ɪn "du'a see, ɛ-ɛ 'ye-e -nyni -mʋ, 'ɪn-ɪ 'ye -ɪ 'le yaku "yi -ke 'nɔɔ 'bhlʋkpa "kpi -nʋ -mʋ. Nymɔ-e, nɛ -ke 'mʋkudayrʋ a-a 'ye 'ye mʋ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20'Mʊsisrikuyre-e 'ye'a -kpʊn mʊ, nyɔ -see 'yrʊ'a "yigba 'ye yi, 'le 'cʊ 'ke 'mʊtizaan -ka nymɔ ke-ɔ, 'le, -nɔɔklagba -ke -nɔɔ 'wee se'a gʊgɔ 'ɪnmɔ a'ba -Kɔyi "du'a see, ɛ 'ke nyni.

21-Ɛ 'nyaa'a -laa 'le ɛ 'ke -nɔɔ 'mnɛ -yɛ ɛ, nyɔ"o nyɔ -yɔ pa'a 'ɪnmɔ a'ba -Kɔyi li, -mnɔɔ 'pʊn-o'o 'bho 'an "yigbeyi.

22-Gblee, 'Piɛlɪ po'a 'bho 'wa -pɔlʊ, ɔ na -lrɛɛ: Izrayɛɛlɪkɔmʊ-a, a po -lokui! Nazalɛɛtɪkɔyi Zezii -ke wɔnkuɛ -Lagɔ -tɔ'ɔ amʊ "yi, -ɔ -ke 'mʊ -Lagɔ -zi -nɪ'a, ɔ 'ye'a wɔnkulɪ'a -dadudu 'bho a'ba "klumʊ nʊ a, a'ba "bhi yibo'o-o 'ɔ "kpidɪ.

23Ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ, -ka -Lagɔ "du'a 'ɔ dɪ, ɔ 'ye'a 'ɔ "kpidɪ 'mʊ-za see 'le ɪ-ɪ 'ye'a 'na 'mʊ-nɪ a, 'ɪnnɔ ʊn "nyɪ'e amʊ -jeyi 'le a 'ye ɔ "nyinynidɪ'a nʊmʊ 'srʊ -po -nɪ, ʊn 'ye ɔ nyʊyrilbhaatu "yri kɔ,

24'le -Lagɔ 'ye ɔ glu -za, ɔ 'ye ɔ 'mɛmɛɛkle "kpi -za, 'le ɔ 'ye ti-nɪ -lrɛɛ, -ɛkedɪmaa, ɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'mɛmɛɛ'ɛ 'mʊtikukuɛ 'zɔ -sie.

25A -gblee, Daviidɪ -za'a 'ɔ "kpidɪ 'mʊ-ɛ see, ɔ na: 'ln yibo'o-o 'an -Kɔyi -nɪ'e-e 'an "troli "kɔmʊ 'le ɔ-ɔ kpa'a 'ɪnmʊ 'ɪn -kaa litɪtrɛ.

26'Ɛ dɪ 'bʊbʊa "yi'e 'le 'an -pɔlʊ gbo 'le 'ɪn-ɪ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi. -Bho koo 'an ku 'fɪɪn 'mʊ a, 'le -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ 'mʊ 'ɪn 'ke ti-de.

27-Ɛkedɪmaa, -ɪnmɔ -Lagɔ, -ɪn -see 'an -zuzu kwa gbo -za yi 'le 'ɪn 'ke 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ -sie. -A'a 'wɔn, 'ɪnmɔ 'ma-a -a'a -nɔ, 'ɪn 'ke 'zɔnzɔn wɔn'ye.

28-ln -tɔ'ɔ-ɔ 'ɪnmʊ "kɔgwlɛtinɪɛ'ɛ -jolʊ'a "yinɛɛ. -ln -nɪ'e-e 'an "troli'a dɪ, -a "yi'e 'ɪnmʊ 'bʊbʊa 'mʊ kplokplo.

29'Piɛlɪ 'lɛ'ɛ -kaa -lrɛɛ, ɔ na: 'An 'lotʊ'a "nynuu-a, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'ɪn 'ke amʊ -a'ba "na Daviidɪ'a "kpidɪ "yitiwa: 'ɔ "bhuoka 'mɛ'o, ɔ 'ye tinmaze-ɛ, 'ɔ zoko -nɪ'e-e -daa -a'ba 'bhlʊkpa "kpi -zɪan.

30Ɔ -nɪ'a ti a, ɔ "du-o -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi 'le ɔ yibo'o 'ɔ "nynuu'a "nynuu'a "klumʊ 'bhlʊkpayowliklagba -lrɔɔ-ɔ 'ye 'wlʊ mʊ. -Lagɔ 'tri-e 'bho dɪ 'mnɛ "kpi -jiɛ ti tenyɪ, ɔ na 'ka-a ɛ-ɛ 'ye 'mʊ-nɪ mʊ.

31-Ka 'ɛ lɛtu-u 'ye'a -nʊ-ɛ mʊ, Daviidɪ yibo nɪ-o'o see, 'le, -ka -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ-ʊ 'ye'a glu -sɔ mʊ, ɔ-ɔ 'ye'a ti-nɪ mʊ -lrɛɛ, ɔ 'ye ɪ 'mʊ-za, 'le ɔ na ɔ -see 'mɛmʊ'a "klumʊ "yriti-po-ɛ yi 'le 'ɔ ku -see 'zɔnzɔn wɔn'ye yi.

32A -gblee, ɔ-bɔ Zezii -ke dɪ 'ɪn-ɪ za'a 'mʊ, -Lagɔ -zɔ 'ɔ-ɔ glu, ɔ 'ye ti-nɪ -lrɛɛ 'le -a'ba 'wee 'ye 'ɛ da 'ye,

33'le -a'ba -tɪta -Lagɔ 'mnɔ 'ye ɔ 'le yaku 'li 'bho 'ɔ "troli 'la, 'le 'ɔ wɔnkuɛ 'mʊ, ɔ 'ye 'le mu, ɔ 'ke lɪ'a klɛ -kɔ, 'le, 'ɔ Lisaazuzu ɔ "du 'ɔ wɔn 'mʊti, ɔ 'ye ɔ "nyɪ. 'lnnɔ ɔ po'o -amʊ 'mʊ, 'ɪnnɔ a-a 'yee'e -amʊ 'mʊ li, 'ɔ wlu a-a 'wɔn'ɔ 'bɔ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

34'Le ɛ 'mʊ, ɛ -se Daviidɪ'a "bhuo-o mu 'le yaku 'li Zezii'a ka -ko. Ɛ -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mʊ a, ɔ na: 'An -Kɔyi -Lagɔ nʊ'o na 'an -Kɔyi: Zi -laa 'an "troli -ɪn 'ke ti-de

35'le 'ɪn 'ke -a'a tʊ'a nyʊ wɔn -zi.

36'Le 'ya 'wee 'mʊ, a-bʊ Izrayɛɛlɪkɔmʊ, a 'ke ɪ yibo mo'o pepepe!, ɔ-bɔ Zezii a kɔ'ɔ 'bho tu "yri 'mnɔ ɔ, 'ɪnnɔ -Lagɔ nʊ'o nyʊ'a -kɔyi -ke 'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ 'mʊ!

37Ʊn 'wɔn'ɔ wlu 'mnɪ 'bɔ, ɪ 'kpʊn -ʊ 'gwlʊ tenyɪ 'le ʊn-ʊ dede'e 'Piɛlɪ -ke Zezii'a -dalbhomʊ -lrʊʊ ti: 'Lotʊ'a "nynuu-a, koo -a 'ke -nyna'a?

38'Piɛlɪ na: A yibo a'ba "nyinynidɪ "yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le a 'ke ɔ gbo "bhiti 'le a'ba nyɔ"o nyɔ 'ke batizee-ɛ 'le Zezii Kliisɪ'a 'nynɪ 'mʊ 'le -Lagɔ 'ke a'ba "nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ 'bho 'ɔ "yigbeyi 'le ɔ 'ke amʊ 'ɔ Lisaazuzu "nyɪ.

39-Ɛ -ke dɪ 'ɪn 'lɛ'ɛ -kaa a, 'ɪnnɛ 'ka-a: -A'ba -Kɔyi -Lagɔ 'de -ɛ 'bho ti a -ke a'ba "nynuu'a "nynuu'a dɪ, 'le, nyʊ-ʊ -tɛ'ɛ gbo -ke nyʊ -lrʊʊ ɔ-ɔ 'ye'a 'la mʊ, ʊn 'ke 'wɔn 'le ʊn 'ke ɔ -bodɪ yi'a dɪ.

40Wlu'a -dadudu -lrɪɪ-ɪ 'kʊ ʊ -pɔlʊ lipɪpɛ 'le -ɪ 'kʊ ʊ 'kpa "yi po, 'Piɛlɪ -zʊ 'ʊ ɪ -bodɪ 'mʊ 'le ɔ na: A 'wɔn Zezii 'ke amʊ 'pʊʊn 'le a'ba "nyinynidɪ 'mʊ, 'le, nyʊ-ʊ -ke a -plɛ'ɛ -daa, -ʊ -tbhɛ'ɛ -ziadɪ "kpi, sɪasɪaa'a -belu 'ye 'ʊ -bhla mʊ, a 'ke ɛ 'zɔ 'wlʊ -nɪ.

41'Piɛlɪ gwɛ'ɛ -wluwlua "yi, nyʊ'a -dadudu 'wɔɔn'ɔ-ɔ 'ɔ wlu 'le ʊn 'ye batizee-ɛ. Ɛ-bɛ zɔ 'mnɛ 'li, nyunyu'a -dadudu-u 'kpa'a nyʊ-ʊ de'a Zezii "gwli "kpi, ʊn 'bhɛɛ'ɛ-ɛ nyunyu'a "dui -mɛɛsɔn -gwlɪ -bue.

42Ʊn-ʊ 'wɔn-ɔ Zezii'a -dalbhomʊ'a -tɔtɔlɪ 'mʊti 'le ʊn-ʊ kpʊn 'ɪ "yi 'le ʊn-ʊ "dudu'o, 'le ʊn-ʊ bhete'e gbo, ʊn-ʊ li nɪ'e 'wa liliɛ -dalue 'le ʊn-ʊ bhete'e gbo, ʊn-ʊ po'o -Lagɔ wɔn gbo.

43Zezii'a -dalbhomʊ-ʊ 'nʊ-o wɔnkulɪ'a -dadudu. 'Ɛ dɪ -Lagɔ'ɔ 'bhoduɛɛ -ke 'ɔ pleplea 'kpa'a nyɔ"o nyɔ'ɔ -pɔlʊ 'zɔ.

44Nyʊ 'wee 'ma-a Zezii'a "gwlidemʊ a, ʊn-ʊ kpʊkpʊn-o ti 'le ʊn-ʊ plɛ'ɛ 'wa -kɔkɔlɪ 'mʊ.

45-Ka ʊn-ʊ nʊ'a, 'ka-a 'ka-a: Nyʊtɔlʊ-ʊ 'po-o 'wa -kpɪɪ 'pɛlʊ, -lrʊʊ-ʊ 'po-o 'wa -kɔkɔlɪ 'pɛlʊ 'le ʊn-ʊ bhɪbhɛ nʊ'o 'ya mɔni ʊn-ʊ 'ye'a "yi, ʊn-ʊ 'gble ɪ'o 'le ɪ-ɪ nyni 'ʊ "yi -lue -lue.

46-Ka zɔ"o zɔ zɪ'a a, -ka -Lagɔ'ɔ wɔngbopoɛ'ɛ 'yrʊ nyni'a 'bho, 'ka-a ʊn-ʊ 'gbʊʊ'o "lru 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo 'le -naagɪ -lue 'mʊ, 'le ʊn-ʊ ple'e 'wa "bhlegbo "yiti, 'le 'bʊbʊa -ke -pɔlʊ -lue 'mʊ ʊn-ʊ li nɪ'e -dalue.

47Ʊn-ʊ 'bhɛɛ-ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi 'le nyʊ 'wee -ybhɛ 'nʊ 'mʊ, 'le -a'ba -Kɔyi Zezii'a wɔnkuɛ 'mʊ, nyʊ-ʊ 'pʊn'a 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'le ʊn-ʊ 'kpa'a "kpi zɔ"o zɔ.

Nʊnʊkpli 3

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1-Gblee, zɔ -lue 'zɔ "jiazɔyrʊklagba 'mʊ, ('ɛ "yri tan "yi,) 'Piɛlɪ -ke 'Zaan -nɪ 'sɔn-ɔ 'mu-o -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo ʊn 'ke -Lagɔ wɔn gbo po. Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti nyʊ-ʊ po nɪ'e -Lagɔ wɔn gbo "cɪcɪ. 'Ɛ dɪ 'Piɛlɪ -ke 'Zaan-a mu'o 'le.

2-Klɔklɔyi -lue -ɔ -kaaa 'wlʊ -ɔ -see'a -na ke, 'ɪnnɔ nyʊ tete'o ʊn de'e 'bho -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a -panamʊ ti. 'Ka-a ʊn-ʊ nʊ'o zɔ"o zɔ. 'Bho 'ɛ -panamʊ 'mnɔ, 'bho-o ʊn-ʊ 'la'a "Yrilinmɔwɔn, 'bho 'ɛ "yi ʊn-ʊ de 'ɔ ti, nyʊ-ʊ zi nɪ'a 'bho, ʊn-ʊ pa'a 'le "bhlegbo, 'le ɔ 'ke ʊ mɔni 'ybhaa.

3Ɔ -ka 'le-e gbʊ, ɔ 'ye-e 'Piɛlɪ -ke 'Zaan li, ʊn-ʊ 'yi-e -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo panamʊ 'le ɔ 'ye ʊ mɔni 'ybhaa ʊn 'ke ɔ "nyɪ.

4-lɲ 'ye li-ɔ, 'Piɛlɪ -ke 'Zaan 'yrɔ -ɔ'o 'tɪn 'le 'Piɛlɪ na: -Gbʊ -amʊ ya!

5'Le nyukpasu 'mnɔ-ɔ 'yrʊ ʊ'o 'tɪn. Ɔbɔ na, ʊn-ʊ 'ye 'le-e lɛ -za -mʊ ʊn 'ke ɔ "nyɪ.

6'Le 'Piɛlɪ -mnɔɔ 'ye ɔ -kaa "yi'lɛ: 'lɲ se mɔni'a -lue komu 'bhle 'ɪn 'ke -ɪnmʊ "nyɪ. Lɛ 'mna 'bhle'a, 'ɪnnɛ 'ɪn-ɪ "nyɪ'e -ɪnmʊ. 'Le Nazalɛɛtɪkɔyi Zezii Kliisɪ'a 'nynɪ 'mʊ, -sɔ 'mʊ -ɪn 'ke -na.

7'Le 'Piɛlɪ 'ye 'ɔ -linasʊ kpʊn, ɔ 'ye ɔ "yi"luo. 'Bho -gbaa -lue 'mʊ -klɔyi'a bhɪ -ke 'ɔ -bhopʊtiti 'kpa-a le.

8Ɔ "blu-o'o, zenyi! ɔ 'ye ti-nyna, 'le ɔ 'ye 'bho 'kpa ɔ 'ye -na. 'Le ɔ -ke Zezii'a -dalbhomʊ 'mnʊ 'ye 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo pa, ɔ-ɔ na, ɔ-ɔ "bublu 'mʊti 'le ɔ-ɔ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi.

9Nyunyu'a -dadudu'a "yigbeyi ɔ-ɔ na nɪ'o 'le ɔ-ɔ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi.

10Nyʊ 'mnʊ yibo 'nɔ-ɔ "yi. "Gwizinyɔ de'a 'bho -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a "Yrilinmɔwɔn'ɔ -panamʊ ti -ɔ zrɔ'ɔ, 'ɪnnɔ mo'o. 'Ɔ 'pʊnpʊan'a wɔnmamaa kpʊn -ʊ'o tenyɪ.

11-Gblee, ʊn 'ye'a ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ li ɔ "srii'a 'Piɛlɪ -ke 'Zaan a, wɔn 'mʊ -ʊ ti, 'le ʊn-ʊ "gbu'o ti, 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a 'gbewɔn -ke "yi ʊn -nɪ'a, ʊn "duu'a 'bhlʊkpayowli Salomɔɔ'ɔ 'nynɪ a, 'le ʊn 'ye ʊ 'le -yɛ.

12'Piɛlɪ 'ye'a -kaa li, ɔ na ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ -bodɪ: Izrayɛɛlɪkɔmʊ-a, leedɪ nyɔ -nɔɔ'ɔ 'pʊnpʊan 'ma-a amʊ wɔnti'a? Leedɪ a-a 'yra'a -amʊ -zipaa! -ɛ na -abʊ-a'a "bhi'a wɔnkuɛ -ke -a'ba -Lagɔ'ɔ "yisisriɛ 'mʊ ɔ 'pʊn -nɪ'a?

13Ablaamʊ-e, Izaakɪ -ke Zakɔɔpʊ'a -Lagɔ, -ɔ 'ma-a -a'ba "na "we'a -Lagɔ, 'ɪnnɔ po'o 'ɔ lbhʊzeyi Zezii 'nynɪ "kpi. Ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ, 'ɪnnɔ a'ba "bhi "nyɪ'e 'Zuifʊ'a nyʊklɪgbɪ -jeyi 'le a 'ye ɔ kwa gbo -za 'bho 'Wlomɛɛ'ɛ 'bhlʊkpayowli Pilaatɪ'a "yigbeyi. Ɔbɔ 'ybha 'ko-o'o ɔ 'ke ɔ "yiti"tayi.

14-Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'ma-a "yisrɛɛyi, 'ɪnnɔ a cɛ'ɛ wɔn "kpiti 'le a na: Pilaatɪ! -A-bʊ bhade -ɪnmʊ li, "sii "kulbhayi Balabaasɪ ti!

15-Kaa 'ka-a a 'lbha'a tinɪɛzɛgɛ'ɛ tiyayi'a "bhuo ɔ 'ye 'mɛ. -Lagɔ -mnɔɔ -zɔ 'ɔ-ɔ glu ɔ 'ye ti-nɪ -lrɛɛ. -A -nɪ 'sɔn, -a 'mo-o 'ɔ glusɔɛ'ɛ "dɪ'a -dayemʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16Ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ, 'le -a'ba 'ɔ "gwlideɛ 'mʊ -ke 'ɔ wɔnkuɛ 'mʊ, ɔ-bɔ nyukpasu a-a 'ye'a 'bho li, a yibo'a a, ɔ -ke 'kpɪ-ɪ 'kpa'a 'le, a -gblee, 'ɔ "gwlideɛ ɔ "nyɪ'a -amʊ, 'le ɛ 'mʊ Zezii'a "bhuo -nʊ -nɪ'e lbhʊ ɔ 'ye 'pʊn ɔ 'ye 'bho a'ba "yigbeyi ti-nyna.

17l -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'an 'lotʊ'a "nynuu-a, 'ɪn yibo'o-o, a -ke a'ba -klɪgbɪ, "yribhuo 'mʊti a -nʊ -nɪ'e Zezii lɛ "lruli.

18A -gblee, dɪ -Lagɔ -zi -nɪ'a 'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ "we 'mʊ ʊn -za'a 'mʊ see na, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, ɔ 'ke 'kle 'ye mo'o tenyɪ, -kaa ɔ -see ɛ 'mate, 'ɛ "yri'a 'bɪ 'ye-ɛ'ɛ -laa.

19'Ɛ dɪ, a yibo a'ba "nyinynidɪ "yi 'le a 'ke 'le -Lagɔ gbo "bhiti ɔ 'ke a'ba "nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ!

20-Bho a nʊ -kaa, a'ba -Kɔyi -Lagɔ -nɪ'e-e a'ba "klumʊ'a dɪ, -nɔɔ ɔ de'a 'bho ti 'le ɔ 'ke amʊ 'kpɪ "yi po, -bho ɛ nyni, Zezii 'ma-a 'ɔ 'Bhozayi ɔ -za'a 'bho see a'ba dɪ -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, ɔ-ɔ 'ye ɔ le -ya mʊ.

21'Bho 'ɛ lemʊ, -nɔɔ -ke 'li -a -nɪ'a -daa a, Zezii 'ke -bhla 'le yaku 'li ti-de 'le lɪ 'wee'a -lremʊkpanɔɔ 'ke nyni, 'ka-a -Lagɔ'ɔ "bhuo -zi -nɪ'e 'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ 'mʊ, ɔ 'ye ɪ 'mʊ-za -bɛnyɪ.

22A -gblee, -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi Moyiizɪ na: -Ka 'ɪn -nɪ'a a, -a'ba -Kɔyi -Lagɔ-ɔ 'ye-e amʊ 'ɔ wlu'a 'mʊtizayi -lue -ya -mʊ, 'le a'ba "klumʊ ɔ-ɔ 'ye 'wlʊ mʊ: dɪ"o dɪ ɔ-ɔ 'ye'a 'mʊ-za mʊ, 'ɪnnɔ a 'ke -lokuipo.

23Nyɔ"o nyɔ-ɔ -see'a ɔ-bɔ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi 'mnɔ'ɔ wlu -lokuipo, -Lagɔ-ɔ 'ye -ɔ 'le 'ɔ nyʊ'a "klumʊ -za -mʊ 'le ɔ 'ke ɔ ti-za. 'Ka-a Moyiizɪ 'lɛ'o.

24A -gblee, -ɛ 'wlʊ'a 'bho -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi Samiɛlɪ "kpi 'le ɛ 'ye'a -zɪannamʊ nyni a, ʊ-bʊ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ 'wee -za'a ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ'ɛ "kpidɪ 'mʊ-ɛ -lue -lue see.

25Lɪ -Lagɔ -zi -nɪ'a 'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ 'mʊ, ɔ nʊ'a ɔ-ɔ 'ye -ɪ -nʊ -mʊ, a'ba lɪ mo'o, 'le, -ybhɛybhɛtite -Lagɔ -ke -a'ba "na "we bhla'a a, a -ke ʊn -plɛ 'nɛ 'mʊ, -Lagɔ -ke -a'ba "na "we "du-ɛ "lru 'le ɔ na Ablaamʊ -bodɪ: 'Le -a'a "nynuu'a "nynuu'a -lue 'mʊ 'ɪn-ɪ 'ye 'bhlɪkpɪ 'wee "niti-wʊnna mʊ.

26-Antanyɪ a'ba dɪ -Lagɔ -ya'a 'nɔɔ 'ɔ lbhʊzeyi 'le ɔ 'ye amʊ "yi'daa 'le ɔ 'ke amʊ "niti-wʊnna. 'Le 'ɔ a'ba "nitiwʊnnɛɛ 'mʊ, 'le-e ɔ 'ke amʊ lbhʊ 'mʊ -nʊ -nɪ 'le a 'ke a'ba "nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ -lue -lue.

Nʊnʊkpli 4

1-Gblee, 'Piɛlɪ -ke 'Zaan "sri nyʊ dɪ -bodɪ 'mʊzanamʊ 'le -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊ-e, 'Zuifʊ'a "sroja'a -klagba -ke 'Zuifʊ'a 'plan ʊn-ʊ 'la'a Sadiziɛɛn 'ye ʊ "kpiti'wla.

2Nyʊ 'mnʊ -ka 'bho-o nyni a, ʊn-ʊ 'tɔ-ɔ nyʊ na: Zezii -sɔ'ɔ-ɔ glu, ɔ -nɪ'e-e ti -lrɛɛ. 'Ka 'mnɔ, 'ka-a 'mɛmʊ-ʊ 'ye glu -sɔ mʊ -lrɛɛke. 'Ɛ wlutu wa'a ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ'a 'limʊ lɛ wɔn.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3'Bho -yritayi ʋn 'kpʋn-o 'Piɛlɪ -ke 'Zaan kwa 'mʋ ti. 'Yrʋ -nɪ'e-e "yititoponamʋ 'le ʋn 'ye ʋ -jie 'mʋ po ʋn 'ye 'le -gepo.

4l -nɪ'a -bhla -kaa 'mʋ, "dɪ ʋ-bee -za'a 'mʋ, nyʋ'a -dadudu 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ʋn 'de -ɪ "gwli, ʋn 'wɔɔn nɪ-o'o 'le nyʋ-ʋ 'kpʋ 'ʋ "kpi. Ʊn 'kpʋ 'ʋ "kpi a, 'wa 'wee'a "klumʋ'a nyukpasi 'bhɛɛ'ɛ-ɛ nyukpasi'a "dui -bue "dui 'sɔn -gwlɪ -bue.

5Zɔ zɪ'a a, 'Zuifʋ'a -klɪgbɪ-e, -Lagɔ'ɔ gbayibomʋ -ke 'Zuifʋ'a -zigletumʋ -lrʋʋ-ʋ -nɪ'a 'bho 'gbʋʋ'o-o "lru 'le Zelizalɛɛmʋ.

6'Bho 'mnɔ -Lagɔ'ɔ 'sragazayisʋaklagba ʋn-ʋ 'la'a Anɪ-e, -Lagɔ'ɔ 'sragazayilreklagba ʋn-ʋ 'la'a Kayifʋ, 'Zaan -lrɔɔ, Alasaanɪ -ke nyʋ -lrʋʋ-ʋ 'ma-a -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba'a -glɪgbawɔnyi'a nyʋ,

7ʋn "luo'o-o Zezii'a -dalbhomʋ 'sɔn 'mnʋ 'mʋ, ʋn 'ye ʋ 'bho 'wa "yigbeyi ti-nyna, ʋn 'ye ʋ tidede, 'le ʋn na: Yɔɔ "nyɪ'e amʋ wɔnkuɛ 'le a-bee -mnʋʋ 'ye nyɔ -nɔɔ 'pʋʋn'a?

8Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa a, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a -jijri 'yi-e 'Piɛlɪ "kpi 'le ɔ na: A-bʋ 'ma-a -a-bʋ 'Zuifʋ'a -klɪgbɪ -ke -a'ba -zigletumʋ -lrʋʋ,

9a 'ye li-ɔ, a dede'e-e -amʋ ti -zɪan 'bho -zɛgɛ -a nʋ'a -nɪayi -bodɪ, 'le a-a nʋ'o, koo a nyɪnyna 'nɔ 'mʋ ti ɔ 'ye 'pʋn'a dɪ,

10ɛ -nmɔ'ɔ "yrili a 'ke -kaa yibo, 'le Izrayɛɛlɪkɔmʋ'a klɛ 'ke ɪ yibo -lrɛɛ, Nazalɛɛtɪkɔyi, Zezii Kliisɪ, a kɔ'ɔ 'bho nyʋyrilbhaatu "yri, -ɔ 'mɛ'ɛ, -Lagɔ -za'a glu, -ɔ -nɪ'a ti -lrɛɛ, ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ'ɔ 'nynɪ 'mʋ, 'le-e ɔ-bɔ nyukpasu -nyna'a 'bho a'ba "yigbeyi ti 'pʋn -nɪ'o.

11Ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ, ɔ 'mo-o nyɔ -yɔ -ke "kpidɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li see: Sʋkpʋ -budupomʋ -ba'a, ʋn nʋ'a ɛ se "yrili-nmɔ ʋn po'a ti, 'ɛ 'bɪ-ɪ 'ye-ɛ'o na 'ɪnnɛ -nmɔ'ɔ "yrili, -ɛ -zi'e sɪkpɪ 'wee.

12A -gblee, 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ nyɔ -lrɔɔ -Lagɔ 'ka -a-bʋ nyunyu "nyɪ -ɔ -ke 'nynɪ 'mʋ -a 'ka 'pʋn -nɪ, ɔ se -nɪ, -bho ɛ -se Zezii -nɪ -lue 'tɪn'a 'nynɪ 'mʋ.

13'Piɛlɪ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'Zuifʋ'a -zigletumʋ -nɪ'a 'bho -gbʋ'o-o ɔ -ke 'Zaan ya 'le ʋn -see 'wa "yri ple. Ʊn yibo'o-o na ʋn -nɪ 'sɔn se 'nynɪbhlemʋ -ko 'le ʋn -se nyʋ-ʋ 'cɪan'a "bɔgʋ tenyɪ -ko. 'Ɛ dɪ ɪ -ma nʋ'o wɔnti, 'le ʋn 'ye ʋ "yiyibo -ka ʋn "du'a nyʋ-ʋ -ke Zezii -gwle'a -nanamʋ.

14A -gblee, nyukpasu 'pʋn'a a, ʋn 'ye -ɔ li, ɔ -nyna'a-a 'bho 'Piɛlɪ -ke 'Zaan "troli ti, lɛ ʋn 'ka 'bho "du, ɛ se -nɪ.

15'Ɛ dɪ ʋn nʋ'o: 'Piɛlɪ "we 'da 'le "piemʋ! Ʊn 'da'a a, 'le ʋn 'ye 'le 'wa lemʋ "sra pa.

16Ʊn na: koo -a 'ke nyʋ 'sɔn 'mnʋ -nyna'a? A -gblee, -ka nyʋ 'mnʋ nʋ'a "yritikpʋnwɔnkulɛ, Zelizalɛɛmʋkɔmʋ'a -dadudu yibo'o-o 'na. -A se 'bhɛɛ -a 'ke ɛ "yidepo.

17'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ a, -bhladɪ "dɪ 'mnɪ -see'a -bhla ti-wa ke, -a "du ʋ -sɪanyɪ 'le -a 'ke ʋ 'mʋ'kaa. -A nʋ na: Nyɔ'ɔ 'wɔɔn 'tɔ amʋ 'nynɪ -nɛɛ wɔn "yi 'bɔ -le"a!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Ʊn gwɛ'ɛ "srapɛɛ "yi, 'le ʋn 'ye ʋ 'bho -zigle 'mʋ le -ya, 'le ʋn 'ye ʋ -kaa "yi'lɛ: -Bho a mu a, nyɔ'ɔ 'wɔɔn 'tɔ amʋ Zezii'a 'nynɪ wɔn "yi 'bɔ -le! A'ba -tɔ 'tɔ 'ɔ "dɪ nyʋ -le "kɔmʋkɔmʋ-a"a!

19'Le 'Piɛlɪ -ke 'Zaan na: A 'crɛ a'ba "bhi 'mʋti, 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -bho ɛ -nmɔ "yrili -a 'ke amʋ 'bho "du 'le ɛ 'ke -Lagɔ 'mʋ-zi a, 'le a 'ke ɪ 'mʋ-za!

20A 'ye li-ɔ, -a-bʋ -yʋʋ, lɪ -a 'ye'a li, -a'ba -lokui 'wɔn'ɔ 'bɔ, -a se 'bhɛɛ -a 'ke 'ya "dɪ'a -zazadɪ 'bhɔ.

21Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa a, nyʋ-ʋ tu'a 'Piɛlɪ -ke 'Zaan -zigle, ʋn 'mu-o 'bho 'wa da le ʋn 'ke ʋ -fanʋ 'mʋ sie: A'ba mu 'tɔ 'bho Zezii'a 'nynɪ 'mʋ nyʋ -tɔnamʋ le -le"a! Dɪ ʋn 'kʋ ʋ -kpʋn, ʋn se ɛ 'ye. Lɛ ʋn nʋ'a, 'ɛ dɪ nyʋ'a -dadudu-u 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi. 'Ya dɪ ʋn "tayi 'nʋ "yiti.

22-Gblee, ɔ-bɔ nyɔ-ɔ 'pʋn'a 'wɛ wɔn 'mʋ, 'ɔ 'wlʋwlʋzʋɪn -zi'e-e zʋɪn'a -gwlɪ 'sɔn li.

23Ʊn "tayi'a 'Piɛlɪ -ke 'Zaan "yiti, ʋn mu-o'o ʋn 'ye 'le 'wa nyʋ -yɛ. Dɪ -Lagɔ'ɔ 'sragazamʋ'a -klɪgbɪ -ke 'Zuifʋ'a -zigletumʋ -lrʋʋ -za'a 'mʋ, ʋn 'ye 'ya kuna po.

24Ʊn gwɛ'ɛ kunapoɛ "yi a, -ka ʋn -die'a 'mʋ, ʋn 'po-o wlu yayi 'le ʋn 'ye 'le -pɔlʋ -lue 'mʋ -Lagɔ wɔn gbo -po -nɪ: -A'ba -Kɔyi -Lagɔ, -ɪnmɔ -ya'a yaku -ke lɪ-ɪ -nɪ'a 'le 'ɛ "yi ti, -ɪnmɔ -ya'a 'bhlʋkpa -ke lɪ-ɪ -nɪ'a 'nɔɔ 'ɛ "kpi ti, -ɪnmɔ -ya'a "ni -ke lɛ"o lɛ-ɛ -nɪ'a 'le 'ɛ kɔ ti,

25'le -a'a Lisaazuzu 'mʋ, -a'a lbhʋzeyi Daviidɪ 'ma-a -a'ba "na, -ɪnmɔ po 'ɔ wlu wɔn 'mʋ see, ɔ 'ye -kaa 'lɛ, na: Lee -ke dɪ 'bhlɪkpɪ po'o 'cɛ tenyɪ 'le ʋn-ʋ pa'a fɛ bhebhe'a?

26'Bhlɪkpɪyowli "we -nyna'a-a -gbaabhɪ, ʋn 'ye 'mʋpopo, 'le, -ɪnmɔ -a'ba -Kɔyi -Lagɔ -ke -a'a 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ, ʋn 'ye amʋ tʋ gbo -ya. 'Ka-a Daviidɪ 'lɛ'o.

27Kɪn, -ziadɪ mo'o. 'Bhlɪkpɪyowli "we Elɔɔdɪ -ke Pɔnsɪ Pilaatɪ, ʋn -ke nyʋ-ʋ -se'a-a 'Zuifʋ, 'ɪnnʋ -ke Izrayɛɛlɪkɔmʋ popo'o 'mʋ -dagbɛ Zelizalɛɛmʋgwlɔ 'mʋ, -a'a 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ, Zezii, -ɔ 'ma-a -a'a lbhʋzeyi, ʋn 'ye ɔ tʋ gbo -ya.

28'Le -a'a wɔnkuɛ -ke -a'a 'gwlʋdɪ 'mʋ, lɛ -ɪn cɛ'ɛ wɔn "kpiti see, 'ɪnnɛ ʋn -nynia'a "yi.

29'Traamʋ 'tɔ ɔ, -a'ba -Kɔyi, -gbʋ -a'ba jɛkamʋ ya, ʋn 'bɔ-ɔ ti ʋn 'ke -amʋ -fanʋ 'mʋ sie 'le -a 'ke -a'a lbhʋ kwa gbo -za. "Nyɪ -a-bʋ -a'a lbhʋnʋmʋ "yritikuɛ 'le -a 'ke -a'a "dɪzɪgɪ 'mʋ-za.

30-Tɔ -a'a wɔnkuɛ 'le nyʋ 'ke 'pʋn, 'wɔn 'le, -a'a lbhʋzeyi Zezii -ɪn -za'a 'bho, "yritikpʋnwɔnkulɪ 'ke -nʋ-ɛ 'le 'ɔ 'nynɪ 'mʋ.

31-Gblee, ʋn gwɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ wɔngbopoɛ "yi a, -da ʋn 'gbʋʋ'a "lru -gligligli! 'bho'a 'bhlʋkpa -trɛ'o. -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a -jijri 'yi -ʋ "kpi 'wee, 'le ʋn 'ye "yrili-cɛ 'le ʋn 'ye 'bho 'kpa, 'le ʋn-ʋ za'a -Lagɔ'ɔ wlu 'mʋ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32-lɩn 'ye li-ɔ, Zezii'a "gwlidemʋ'a klɛ 'bhɛɛ'ɛ-ɛ -pɔlʋ -ke -naagɩ -lue 'mʋ. 'Le 'wa "klumʋ, nyɔ-ɔ 'ka nʋ: 'lɩn -glɛ'ɛ-ɛ 'an -kɔkɔlɩ "yi, ɔ se -nɩ. Lɩ ʋn 'bhle'a a, ʋn-ʋ plɛ 'nɩ 'mʋ-ɛ.

33-Ka -a'ba -Kɔyi Zezii 'mɛ'ɛ 'le ɔ 'ye'a glu -sɔ ɔ, ɔ 'ye'a ti-nɩ -lrɛɛ, 'ɛ "dɩ 'ɔ -dalbhomʋ-ʋ za'a 'mʋ -ke wɔnkuɛ -na'o, 'le -Lagɔ-ɔ wʋnna'a 'wa 'wee "niti tenyɩ.

34-35'Le 'wa "klumʋ, -yɔ 'ka lɛ 'mʋ-bɔ, ɔ se -nɩ. Nyʋ -yʋ 'bhle'a -kpɩɩ -ke nyʋ-ʋ 'bhle'a -bidi-i 'po-o 'ya tɔlʋ 'pɛlʋ. 'Ya mɔni ɩ 'ye'a a, 'le ʋn-ʋ "nyɩ'e Zezii'a -dalbhomʋ -jeyi 'le ʋn-ʋ bhɩbhɛ nɩ nyʋ "yi, ʋn-ʋ 'gble ɩ'o 'le ɩ-ɩ nyni 'ʋ "yi -lue -lue.

36Dɩ-ɩ zi'a, 'ya 'digbi'a kpɛ -luenɛ 'ka-a: Levii'a -gluuwɔnyi'a "yu -lue ʋn-ʋ 'la'a 'Zɩzɛɛfʋ, -ɔ 'wlʋ -nɩ'a Siplʋbhlʋkpa "kpi, 'ɩnnɔ Zezii'a -dalbhomʋ "we "duu'o Banabaasɩ ('ɛ 'zɔ 'mo-o nyʋ'a 'kpayipoyi).

37Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, ɔ 'bhle-e -kpɩɩ. 'Ya -lue ɔ po'o 'pɛlʋ 'le ɔ 'ye 'ɛ mɔni Zezii'a -dalbhomʋ -ya.

Nʋnʋkpli 5

1Dɩ 'mnɩ'a 'digbi'a kpɛ'ɛ 'sɔnnɛ 'ka-a: Nyukpasu -lue-e -nɩ'e 'bho. Ɔ-bɔ nyukpasu 'mnɔ, 'ɔ 'nynɩ 'mo-o Ananiasɩ, 'le 'ɔ 'nynɔ "du'o Safilaa. 'lɩnnʋ -po'o wlu -dalue, ʋn 'ye 'wa -kpɩɩ'a -lue 'pɛlʋ po.

2ɩ -nɩ'a -kaa 'mʋ a, Ananiasɩ 'gble-e -kpaamɔni 'mʋ, 'le ɔ 'ye mɔnitɔlʋ ti"du, 'le ɔ 'ye 'ya tɔlʋ -sie'a 'bho Zezii'a -dalbhomʋ gbo kpa. 'Ɔ 'nynɔ yibo nɩ-o'o.

3Ɔ kpɩ 'ɩ 'le, 'Piɛlɩ na: Ananiasɩ, leedɩ "nyinynidɩ'a tiyayi Sataan "yi'e 'le -a'a -pɔlʋ gbo 'le -a cɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu sɩn li 'le -a sie'e 'le -kpaamɔnitɔlʋ'a? 'Kla se "yrili-nmɔ!

4-lɩn 'ka -kpaa 'mnɛ 'pɛlʋ po, -a'a "yiglɛlɛ mo'o. -lɩn -po 'nɛ 'pɛlʋ a, 'ɛ mɔni -ɩnmɔ -kɔ -nɩ'o -lrɛɛ, 'kla -ko? Koo -ɩn nyna'a 'le -ɩn 'ye kpli -yɩɩ sɔ 'le -a'a -pɔlʋ gbo'a? 'Kla se "yrili-nmɔ. 'Ka-a ɛ -nɩ'e 'mʋ'a dɩ a, ɛ -se nyunyɔ'ɔ "sɛ -ɩn cɛ'ɛ sɩn li -ko. -Lagɔ -ɩn cɛ'ɛ sɩn li -lrɛɛ.

5-6-Gblee, Ananiasɩ 'wɔn'ɔ wlu 'mnɩ 'bɔ, ɔ 'cɛ-ɛ yayi, ɔ 'ga-a ti -gblayi! ɔ 'mɛ-o'o "gamʋ. Ɔ 'mɛ'ɛ ɛ, 'bhʋabhʋayreetɩ yi-o'o, ʋn 'ye 'ɔ "ku "yriɛ li'fɩfɩan, ʋn -ke ɛ 'ye mu 'le ʋn 'ye ɔ tinmaze. Nyʋ 'wee 'wɩn 'ɩ 'bɔ, ʋn 'gebhɛ-ɛ li -sɩanyɩ'a dɩ.

7-Nɔɔ gbɛ zi'a a, ʋn -ka 'le-e gbʋ, Ananiasɩ'a 'nynɔ yi-o'o. -Da 'Piɛlɩ "we -nɩ'a a, ʋn 'ye 'bho nyni. Lɛ-ɛ zi'a 'bho 'wa nyimiɛ'ɛ "kpi, ʋn se ɛ yibo,

8'le 'Piɛlɩ 'ye ʋ 'la, ɔ 'ye ʋ tidede: A 'tmʋʋ 'ɩnmʋ, -kpaamɔni ɛ 'ye'a 'wee 'ka-a'a? Ʋn na: Kɩn, 'ɩnnɩ mo'o 'wee.

9Ɔ na: Leedɩ a -ke a'ba nyimiɛ -po'o wlu -dalue 'le a-a 'dɩn'e -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu ti'a? A -gblee, nyʋ-ʋ -sɔ'ɔ a'ba nyimiɛ tinmazenamʋ, 'ɩnnʋ -nɩ'e 'bho -buduwɔn "yi, 'ɩnnʋ -ke a-bʋ 'ye -mu mʋ -lrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10-lɩn 'ye li-ɔ, 'bho -gbaa -lue 'mʊ, ʊn 'ga-a 'bho 'ɔ wɔnyi ti, ʊn 'ye 'mɛ. Nyʊ-ʊ 'wlʊ'a sɩa 'mʊ 'ka yi, ʊn 'mɛ-o'o. 'Le ʊn -ke 'wa "ku 'ye mu, ʊn 'ye ɛ 'bho 'wa nyimiɛ'ɛ zoko "troli tinmaze.

11Zezii'a -glɩgbawɔnyi'a nyʊ-ʊ -nɩ'a 'bho -ke nyʊ 'wee 'wɩn 'ɩ 'bɔ, ʊn 'gebhɛ-ɛ li -sɩanyɩ'a dɩ.

12Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, "yritikpʊnwɔnkulɩ'a -dadudu Zezii'a -dalbhomʊ-ʊ nʊ'o 'le nyʊ 'wee'a "klumʊ. -Gblee, 'le -naagɩ -lue 'mʊ 'ɔ "gwlidemʊ-ʊ 'gbʊʊ'o "lru -wlɛɛwlɛɛ 'bho Salomɔɔ'ɔ 'gbewɔn "yi.

13-14Nyʊ'a -dadudu-u 'za-a 'wa "yrilinmɔdɩ, 'le nyukpasi -ke 'nynʊkpakpɩ'a -dadudu-u de'e -a'ba -Kɔyi Zezii "gwli 'le ʊn-ʊ 'wɔɔn nɔ'o, 'le ʊn-ʊ 'kpʊ 'ʊ "kpi 'le ʊn 'ye "yi-diɛ. l -nɩ'a -kaa 'mʊ a, nyʊ-ʊ -see'a 'ɔ "gwlidemʊ, ʊn 'bhle-e -sɩanyɩ ku 'mʊ ti'a dɩ, 'wa nyɔ 'ka nyʊ "yrilikplan, -ɔ 'ka 'le Zezii'a "gwlidemʊ'a "klumʊ 'kpa, ɔ se -nɩ.

15-lɩn 'ye li-ɔ, 'ɔ -dalbhomʊ-ʊ 'nʊ-o "yritikpʊnwɔnkulɩ'a -dadudu 'le nyʊ'a -dadudu-u yʊ 'ʊ 'wa "gwizimʊ 'bho -jolʊwɔnli, ʊn-ʊ de 'ʊ 'bho 'wa "kpitipɛlɩ "kpi ti. Ʊn-ʊ 'nʊ-o -kaa, -bho 'Piɛlɩ -ka zi, 'le 'ɔ -zuzukpɩan 'ke 'wa tɔlʊ "kpi -zi -nɩ, "lemnɩɩ, ʊn-ʊ 'pʊn-o'o.

16Nyʊ'a -dadudu 'bhle-e 'wa "gwizimʊ 'le ʊn -ke ʊn-ʊ yi'o: tɔlʊ 'bhle-e "nyinynidɩ'a -zuzu 'mʊ 'le -lrʊʊ 'bhle'e "sesiwalɩ 'mʊ. -Gwlɛ bi'a Zelizalɛɛmʊ lemʊ ti, 'le 'ya 'mʊ ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ-ʊ 'wlʊ'o, ʊn-ʊ 'gbʊʊ'o 'bho, 'le ʊn -nɩ 'wee-e 'pʊn'o.

17-18-Gblee, -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba -ke 'ɔ -namʊ 'nʊ-o Zezii'a -dalbhomʊ'a "mʊnynɩ tenyɩ 'le ʊn 'ye bhaga ʊn 'ke ʊ kpʊn. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, 'ɩnnʊ kpʊn ʊ'o 'le ʊn 'ye ʊ -jie 'mʊ po. (-lɩn 'ye li-ɔ, -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba -ke nyʊ -ke ɔ-ɔ na'a, ʊn-ʊ 'mo-o -dagbɛ Zelizalɛɛmʊ'a nyʊ'a 'plan ʊn-ʊ 'la'a Sadiziɛɛn'ɛ "klumʊ'a nyʊ.)

19Ʊn po 'ʊ -jie 'mʊ a, 'ɛ "matʊ a, -a'ba -Kɔyi -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -lue yi-o'o, ɔ 'ye -jiebuduwɔn "yi kati, ɔ 'ye ʊ 'daa. Ʊn 'da'a a, 'le ɔ na:

20A mu 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo, 'le, ɛ-bɛ -Lagɔ'ɔ -jeyi'a -nanabhʊlre 'mnɛ, a 'ke 'ɛ "dɩ 'wee nyʊ -bodɩ 'mʊ-za.

21Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, ʊn "du-o 'bho 'ɔ wlu. Zɔwɔnyi, ʊn -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ʊn 'mu-o 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo, 'le ʊn 'ye 'bho 'kpa, ʊn-ʊ tɔ'ɔ nyʊ. 'Bho -nɔɔ -lue 'mnɛ 'li, ɔ-bɔ -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba 'mnɔ -ke 'ɔ -namʊ, -da ʊn -ke 'Zuifʊ'a -zigletumʊ -lrʊʊ-ʊ 'gbʊʊ'a "lru, 'bho-o ʊn mu'o, 'le ʊn 'ye nyʊ lbho, ʊn 'ye 'Zuifʊ'a -zigletumʊ -lrʊʊ 'la ʊn -ke ʊn 'ke "lru'gbʊʊ. Ʊn nʊ'a -kaa a, 'le ʊn 'ye 'wa "bhi'a "sroja lbho ʊn 'ke -jiebudu'a lifuomʊ -kaa "yi'lɛ: Nyʊ -a'ba -klɩgbɩ po'a -jie 'mʊ, a kpʊ ʊ 'le 'wa wɔnyi 'le ʊn 'ke ʊ ti'crɛ.

22Ʊ-bʊ "sroja 'mnʊ nyni'a 'le -jiebudu li, ʊn -see 'le nyʊ 'mnʊ'a nyɔ'ɔ -lue 'tɩn -yɛ. Ʊn 'mu-o le, 'le ʊn 'ye -zigletumʊ 'mnʊ wlu kpa:

23-A mu'a a, -jiebudu -kɛ'o -nmɔzenmɔze! 'Ɛ lifuomʊ -nɩ'e-e 'bho 'ɛ wɔn 'wee "yi. -A kati 'nɩ a, nyʊ 'mnʊ'a nyɔ'ɔ -lue 'tɩn se 'le -nɩ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24'Zuifʊ'a "sroja'a -klagba -ke -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklıgbı 'wın 'ı 'bɔ ɔ, -ka ʊn dıda'a 'mʊti, lɛ ʊn 'kɛ ɛ "kpi "du, ʊn se ɛ 'bhle 'le ʊn-ʊ 'kabha'o: -Wooo! Doo -a 'ke ʊ 'yee 'ya?

25Wlu 'mnɛ "sri 'le 'wa wɔn 'mʊ, nyɔ -lue 'ye yi, ɔ na: A -kɔfna o! Nyʊ a po 'ka -jie 'mʊ, 'ınnʊ -nı'e 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo: ʊn-ʊ 'tɔ-ɔ nyʊ -Lagɔwlu.

26Ʊn 'wɔn'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ ɔ, 'Zuifʊ'a "sroja'a -klagba 'bhle-e 'ɔ nyʊ, ʊn 'ye 'wa dı mu 'le ʊn -ke ʊn 'ye yi. Ʊn yi'a a, ʊn -see ʊ ka -nyna. Nyʊ Zezii'a -dalbhomʊ 'mnʊ-ʊ tɔ'ɔ, 'wa -fanʊ "sroja ple'o ʊn -kʊʊ ʊ -digbi 'mʊ 'lbha. 'Ɛ dı ʊn -see ʊ -glaka kpʊn.

27Ʊn "luo 'nʊ 'mʊ, ʊn -nyna 'nʊ-ʊ 'bho -zigle 'mʊ ti 'le -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba 'ye ʊ ti'crɛ, na:

28-A 'kaa'a amʊ 'mʊ-ɛ na: A'ba Zezii 'mnɔ, a'ba -tɔ 'tɔ 'ɔ dı nyʊ -le "kɔmʊkɔmʊ-a"a! Leedı a nʊ'o -kaa 'le a'ba -tɔtɔlı gwɛ'ɛ -laa Zelizalɛɛmʊ ya 'le a 'bɔ'ɔ ti a 'ke -amʊ 'ɔ 'mɛmɛdı "kpi "duu'a?

29-Gblee, 'le 'Piɛlı 'ye wlu 'mʊ"luo 'le ɔ 'ye Zezii'a -dalbhomʊ 'wee'a "lru "yi -wlu -nı: -Lagɔ -a 'ke 'bho "du 'le ɛ 'ke nyunyu 'mʊ-zi.

30Ɔ-bɔ Zezii a kɔ'ɔ 'bho nyʊyrilbhaatu "yri 'le ɔ 'ye'a 'mɛ, ɔbɔ 'mnɔ, 'ınnɔ, -Lagɔ -ke "bhuo -a'ba "na "we bʊbɔ'ɔ, ɔ -za'a glu 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ, ɔ 'ye ti-nı -lrɛɛ.

31-Lagɔ -zɔ 'ɔ glu a, ɔ 'ye ɔ 'le yaku 'li 'ɔ "troli 'la, 'le 'ɔ wɔnkuɛ 'mʊ ɔ 'ye 'le mu, ɔ 'ke lı'a klɛ -kɔ. Ɔ gwɛ'ɛ "yi a, 'le ɔ 'ye ɔ nyʊpʊʊɛn -ke -klagba'a "dudua 'nynı "kpi po, 'le ɔ 'ke -a-bʊ Izrayɛɛlıkɔmʊ "yiflɔɛ "nyı 'le -a 'ke -a'ba "nyinynidı "yiyibo, 'le -a 'ke 'le -Lagɔ gbo "bhiti 'le ɔ 'ke -a'ba "nyinynidı'a dı 'bhɔ.

32A -gblee, -a-bʊ -yʊʊ, -a 'mo-o ı-bı dı 'mnı'a "dı'a -dayemʊ 'le -a "du'o "dızamʊ, 'le, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu ɔ "nyı'a nyʊ-ʊ "du 'ɔ 'bho, 'ınnɔ "si'e 'bho, -ɔ "du'o ı-bı "dı 'mnı'a -dayeyi -ke "dızayi -lrɛɛ.

33Nyʊ-ʊ tu'a Zezii'a -dalbhomʊ 'mnʊ -zigle 'wɔn'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ, ɛ -tbha 'nʊ-ʊ 'cɛ 'le ʊn-ʊ 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke ʊ 'lbha ʊn 'ke 'mɛ.

34'Le 'wa "klumʊ, Falizıɛɛn -lue-e -nı'e 'le, 'ɔ 'nynı 'mo-o Gamalıɛlı. Nyɔklagba mo'o, 'ınnɔ tɔ'ɔ nyʊ -Lagɔ'ɔ gba 'le nyʊ 'wee "du 'ɔ 'bho tenyı. 'lnnɔ -sɔ'ɔ 'mʊ, -ɔ "luo'o wlu 'mʊ, 'le ɔ na "sroja -bodı: A 'daa Zezii'a nyʊ 'mnʊ "piemʊ -toope!

35Ʊn 'da'a a, 'le ɔ na: Izrayɛɛlıkɔmʊ-a, lɛ a 'ka nyʊ -nʊʊ "lrulinʊ, a "du 'ɛ dı gba 'mʊ.

36A -gblee, 'bho'a -nɔɔ -see -bhla 'mʊ-tɛ ke, nyɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Tedaası, ɔ 'wlʊ-o 'nɔɔ -a'ba 'bhlʊkpa "kpi, ɔ-ɔ 'la-a 'ɔ "bhuo nyɔklagba. Nyʊ -ke ɔ-ɔ na'a 'bhɛɛ'ɛ-ɛ nyunyu'a "du -lue. Nyʊ nʊ'a -kaa, ʊn 'ye ɔ 'lbha, ɔ 'ye 'mɛ. Ɔ 'mɛ'ɛ ɛ, nyʊ -ke ɔ-ɔ na'a a, ʊn bʊba'a-a ti. 'Ɔ kpan ɔ ma'a -see lɛ 'mʊ -zɛ.

37l zi'a -kaa a, 'bho nyʊ'a zrɛzrɛɛnɔɔ "yi, nyɔ -lrɔɔ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ. 'Ɔ 'nynı 'mo-o Zidaa, ɔ 'wlʊ-o Galileebhlʊkpa "kpi. Ɔ 'klu-o nyʊ'a -dadudu ti, 'ınnʊ -ke ɔ-ɔ na'o. Nyʊ 'lbhɔ -ɔ'o -lrɛɛ ɔ 'ye 'mɛ. Ɔ 'mɛ'ɛ ɛ, 'ɔ -namʊ cıcɛ'ɛ-ɛ "yi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

38'Bho 'ɛ "kpi 'tɔ ɔ, 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, ʊ-bʊ nyʊ -ke "kpidɪ -a 'bhle'a -da kwa, lbhʊ ʊn-ʊ nʊ'a, -bho ɛ "du lɛ-ɛ 'wlʊ'a nyunyu 'mʊ, ɛ-ɛ 'ye-e ti-jra -mʊ. 'Ɛ dɪ, a'ba zi 'tɔ 'wa dɪ -le! A "tayi nʊ "yiti 'le ʊn 'ke mu!

39'Le, -bho ɛ "du lɛ-ɛ 'wlʊ'a -Lagɔ'ɔ "bhuo 'mʊ -ziaka, a se 'bhɛɛ a 'ke ɛ ti-za. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, a "du a'ba "bhi "yrili a -ke -Lagɔ -kaa "yidede. Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'wa 'wee 'wɔɔn nɔ-o'o.

40Ʊn nʊ'a -kaa, ʊn 'la-a Zezii'a -dalbhomʊ. Ʊn yi'a a, ʊn 'ye ʊ "sɛɛn 'le ʊn na: Nyɔ'ɔ 'wɔɔn 'tɔ amʊ Zezii'a 'nynɪ wɔn "yi 'bɔ -le "kɔmʊkɔmʊ-a"a! Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa a, ʊn "tayi 'nʊ-ʊ "yiti, ʊn 'ye mu.

41Ʊ-bʊ Zezii'a -dalbhomʊ 'mnʊ, ʊn mu'a a, 'bʊbʊa 'lbhʊ -ʊ'o tenyɪ! Ʊn yibo'o-o -ka nyʊ -zʊ 'ʊ 'nynɪ "kpi 'le ʊn-ʊ klʊ 'ʊ nyanɪ 'mʊ Zezii'a dɪ: -Lagɔ -mnɔɔ -bodɪ, ʊn -nmɔ 'nɔ-ɔ "yri "kpi ti.

42'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, zɔ"o zɔ 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo -ke -bidi -lrɪ 'li ʊn-ʊ tɔ'ɔ nyʊ, 'le, Zezii, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, ʊn-ʊ za'a 'ɔ "dɪzɪgɪ 'mʊ "kɔmʊkɔmʊ.

Nʊnʊkpli 6

1-Gblee, 'bho ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, Zezii'a -namʊ-ʊ 'kpa-a "kpi "kɔmʊ, 'le, "Sesizuifʊ -yʊ po'a glɛkɪwlu a, 'ɪnnʊ "kla'a 'Zuifʊ -yʊ 'ma-a -gwlɔkɔmʊ. Ʊn na Zezii'a -dalbhomʊ -bodɪ: -A 'bhle-e "yidiedɪgbanynʊkpakpɪ. -Bho nyʊ -ka liliɛ-ɛ 'gble zɔ"o zɔ, ʊn-ʊ bhla 'nʊ-ʊ klɛɛ.

2Ʊn 'wɔn'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ ɔ, 'le ʊn 'ye Zezii'a -namʊ 'wee "lru'gbʊʊ 'le ʊn na: Ɛ se "yrili-nmɔ -a 'ke -Lagɔwlu'a 'mʊzɛɛ "kpi-tbhɛ 'le -a 'ke 'le lilia'a 'gblegblea gbo "bhiti.

3'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, 'lotʊ'a "nynuu-a, nyʊ -mɛɛsɔn -ke kpli -nmɔ'ɔ "yrili, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu "yi'a 'mʊ, -ʊ "si'a 'bho -ʊ 'bhle'a -naagɪ tenyɪ, a gbʊgbʊ 'le a'ba "klumʊ ti 'le a 'ke ʊ 'bho -za, -a 'ke ʊ 'bho "du 'le ʊn 'ke 'ɛ lbhʊtu nʊ!

4"Lemnɪɪ, -a-bʊ -yʊʊ -mnʊʊ, -a "du-o -Lagɔ'ɔ wɔngbopoɛ -ke 'ɔ wlu'a 'mʊzɛɛ "yrili.

5-6Ɛ-bɛ wlu 'mnɛ, -ka ʊn -nɪ 'wee -die'a 'mʊ, ʊn 'wɔɔn nɛ-o'o, 'le ʊn 'ye nyʊ -mɛɛsɔn 'bho 'wa "klumʊ -za 'le ʊn 'ye ʊ Zezii'a -dalbhomʊ "yi-tɔ. Ʊ-bʊ nyʊ ʊn -za'a 'bho, 'wa 'nynɪ 'ka-a: Etiɛnɪ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu "yi'a 'mʊ 'le ɔ de'a Zezii "gwli tenyɪ, ɔ -ke Filiipʊ, Plɔkɔlʊ, Nikanɔlʊ, Timɔɔ, Pamɪnaasɪ -ke "Nikolaa -se'a-a 'Zuifʊyi, -ɔ -sɔ'ɔ -gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Atiɔsɪ 'le -ɔ -ke 'Zuifʊ -plɛ 'ka -Lagɔlbhʊ -lue 'mʊ. Ʊn -tɔ 'nʊ "yi a, 'le ʊn 'ye 'wa dɪ -Lagɔ wɔn gbo po 'le ʊn 'ye ʊ -kʊtɪ "lru tide 'le -Lagɔ 'ke 'wa lbhʊ "niti-wʊnna.

7-Gblee, -Lagɔ'ɔ wlu-u 'bhɛɛ-ɛ "yigbeyi ti 'le Zezii'a -namʊ-ʊ 'kpa'a "kpi "kɔmʊ 'bho Zelizalɛɛmʊ 'le -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊ'a -dadudu'a "bhi-i 'wɔɔn'ɔ Zezii'a "dɪzɪgɪ.

8-ln 'ye li-ɔ, Etiɛnɪ 'mnɔ, -Lagɔ'ɔ "nitiwʊnnasʊ -nɪ 'nɔ-ɔ "kpi 'le ɔ 'bhle'e -Lagɔ'ɔ wɔnkuɛ 'mʊ tenyɪ. 'Ɛ dɪ ɔ-ɔ nʊ'o "yritikpʊnwɔnkulɪ 'le nyʊ'a "klumʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'Zuifʊtɔlʊ -ke ɔ dede'e-e wɔnyi. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ 'mo-o 'genynuukpɪun ʊn "tayi'a "yiti, -ʊ pa'a 'wa -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu -lue 'li. Ʊ-bʊ 'genynuukpɪun 'mnʊ -sɔ'ɔ-ɔ Silɛɛnɪ -ke Alasadriigwlɔ 'mʊ. 'Zuifʊ -lrʊʊ -ke ɔ dede'e-e wɔnyi -lrɛɛ, 'ɪnnʊ -sɔ'ɔ Silisii -ke Aziibhlʊkpa "kpi. Ʊ-bʊ nyʊ'a klɛ 'mnʊ 'kpa-a 'bho 'le ʊn -ke ɔ-ɔ depo'o.

10-Naagɪwlu -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu po 'ɔ wɔn 'mʊ ɔ-ɔ za'a 'mʊ'a dɪ, ʊn se ɔ wɔnyi'bhɛɛ.

11'Ɛ dɪ ʊn -pa'a nyʊ mɔni 'zɔ 'le ʊn 'ke nʊ: Ɔbɔ 'mnɔ, -ka ɔ-ɔ nyni'a Moyiizɪ -ke -Lagɔ'ɔ 'nynɪ wɔn ɔ, -a 'wɔn-ɔ 'na 'bɔ.

12-Lagɔ'ɔ gbayibomʊ-e 'Zuifʊ'a -zigletumʊ -lrʊʊ -ke nyʊ -lrʊʊ-ʊ -nɪ'a 'bho, 'ka-a ʊn -tbha 'nʊ 'cɛ Etiɛnɪ'a dɪ, 'le ʊn 'ye yi, ʊn 'ye ɔ kpʊn, 'le ʊn -ke ɔ 'ye 'le 'Zuifʊ'a -zigletumʊ wɔnyi mu.

13-14Nyʊ -lrʊʊ ʊn "duu'a wɔn, ʊn yi'a a, 'ɪnnʊ "duu 'nɔ dɪ "kpi, ʊn na: Ɔbɔ 'mnɔ, -Lagɔ'ɔ gba ɔ "nyɪ'a Moyiizɪ -ke -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo ɔ -za'a 'bho, a -gblee, -a 'wɔɔn 'nɔ-ɔ wɔn "yi 'bɔ, ɔ na, Zezii 'mnɔ-ɔ 'wlʊ'a Nazalɛɛtɪ, ɔ-ɔ 'ye-e -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo 'mnɛ -wa -mʊ, 'le, kpli Moyiizɪ -tɔ'ɔ -a'ba "na "we -bɛnyɪ, -a -de'a 'mʊti, ɔ 'ke ɪ "yida 'mʊ -za. 'Le 'ɔ 'bhɔ'ɔ 'ya lɪtu'a 'mʊzadɪ.

15Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa a, nyʊ 'wee -nɪ'a 'le -zigletubudu 'li "sri-e Etiɛnɪ 'yranamʊ, 'le, 'bho -gbaa -lue 'mnɛ 'mʊ 'ɔ "yigba 'ye "yizizia 'le ɛ-ɛ vlan'o -ka -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi'a nɛ.

Nʊnʊkpli 7

1-ln 'ye li-ɔ, nyʊ 'mnʊ "duu'a -kaa Etiɛnɪ dɪ "kpi, 'le -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba na: Etiɛnɪ, dɪ ʊn-ʊ za'a -laa 'mʊ, 'ka-a ɪ -nɪ'e 'mʊ -ziaka'a?

2'Le ɔ na: 'An -tɪta "we -ke 'lotʊ'a "nynuu-a, a po -lokui! -Nɔɔ -ke ti -a'ba "na Ablaamʊ -nɪ'a -bhla 'le Mezopotamiibhlʊkpa "kpi, ɔ -see'a -bhla Kalaagwlɔ 'mʊ -denamʊ mu ke, 'le -Lagɔ -ke 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi 'ye ɔ -bodɪ yi,

3'le ɔ na: Jra 'nɔɔ -a'a "bhlibhlʊkpa "kpi -ke -a'a -gluuwɔnyi. 'Bhlʊkpa -ke "kpi 'ɪn-ɪ 'ye'a -ɪnmʊ -kpa -nɪ mʊ, 'le -ɪn 'ke 'le mu.

4Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, Ablaamʊ 'wlʊ-o ɛ-bɛ 'bhlʊkpa 'mnɛ "kpi, ɔ 'ye 'le Kalaa mu, ɔ 'ye -de. 'Bho 'mnɔ, 'bho-o 'ɔ -tɪta 'mɛ -nɪ'o. Ɔ 'mɛ'ɛ ɛ, 'le -Lagɔ na: Ablaamʊ, -sɔ 'mʊ -ɪn 'ke 'le 'bhlʊkpa -lrɛɛ "kpi mu. 'Bhlʊkpa -ke "kpi ɔ 'bhɔɔ'ɔ gbɔ 'mʊ a, 'ɪnnɛ a-bʊ Izrayɛɛlɪkɔmʊ -de'e -laa "kpiti, 'traamʊ.

5A -gblee, ɔ nyni'a a, -Lagɔ -see ɔ 'bhlʊkpa'a -datoope'a -lue komu "nyɪ 'le ɔ 'ke ɛ "yi-glɛ. Ɔ -nɪ'a -kaa 'bho, 'le -Lagɔ na: 'Bhlʊkpa -nɛɛ, 'ɪn-ɪ 'ye -ɛ -ɪnmʊ "nyɪ -mʊ 'le -ɪn 'ke ɛ -kɔ. -Bho 'wla a, 'le -a'a "nynuu'a "nynuu 'ke ɛ "kpi -zi. Ɔ 'ka -kaa 'lɛ, Ablaamʊ -see -bhla "yu 'wlʊ ke.

6'Bho 'ɛ "kpi a, -Lagɔ na: 'Le 'laga 'mʊ -a'a "nynuu'a "nynuu-u 'ye-e 'lɪkpʊ "du -mʊ. 'Le 'mnɔ, 'le-e ʊn-ʊ 'ye ʊ 'geyiɛ 'mʊ -kpʊn mʊ, 'le ʊn 'ke ʊ nyanɪ 'mʊ kla 'le zʊɪn'a "du -lue 'li.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7-Bho ʊn -nɪ -kaa 'geyikpaankwla 'zɔ ɔ, nyʊ-ʊ klʊ 'ʊ -kaa nyanɪ 'mʊ, 'ɪnmɔ -Lagɔ-ɔ 'ye -ʊ sʊ 'mʊ -kpa -mʊ. 'Bho 'ɛ lemʊ a, 'le 'ɪn 'ke ʊ 'geyikpaankwla 'zɔ -za, 'le, 'bhlʊkpa 'ɪn "nyɪ'a -ɪnmʊ, ʊn 'ke 'le 'ɛ "kpi le yi, 'le ʊn 'ke 'bho 'ɪnmʊ bʊbɔ -nɪ. 'Ka-a -Lagɔ 'lɛ'o.

8-Nɔɔ gbɛ zi'a a, 'le -Lagɔ 'ye ɔ -kaa "yi'lɛ -lrɛɛ, 'le ɔ na: -Ybhɛybhɛtite 'ɪn -ke -ɪn bhla'a a, 'ɛ 'mʊyibolɛ 'ka-a: -Bho -ɪn 'wlʊ "yu"o "yu, kpɔ ɔ klɛ 'mʊ. 'Ɛ dɪ, Ablaamʊ 'wlʊ'a Izaakɪ, 'ɔ 'wlʊʊwlʊʊwɪ -mɛɛtanzɔ 'le ɔ 'ye ɔ klɛ 'mʊ kpa. Izaakɪ 'bhɛ'ɛ "yi a, ɔbɔ-ɔ'ɔ "yu ɔ 'wlʊ'a, Zakɔɔpʊ, ɔ 'kpɔ -ɔ klɛ 'mʊ. Zakɔɔpʊ -mnɔɔ 'wlʊ-o "yreetɪ -bue 'yɔ 'sɔn -ʊ 'ma-a -a'ba 'cɛ'ɛ -bue 'yɔ 'sɔn'ɔ "na, ɔ 'kpʊ -ʊ klɛ 'mʊ -lrɛɛ.

9"Yreetɪ 'mnʊ'a "klumʊ'a -lue ʊn-ʊ 'la'a 'Zɪzɛɛfʊ, 'ɔ nʊnʊlɪ ɔ-ɔ nʊ'a, 'ya "mʊnynɪ 'ɔ "bhuo'a 'lotʊ'a "nynuu nʊ'o. 'Ɛ dɪ ʊn "du'o, ʊn 'ye ɔ 'mʊ'nyɛ, 'le ʊn 'ye ɔ 'pɛlʊ po, 'le ɔ 'ye 'geyikpaankwla 'zɔ mu 'le Ezipʊtɪbhlʊkpa'a "kpi. Ɔ -nɪ'a 'le a, -Lagɔ -sie 'nɔ-ɔ gbo.

10Ɔ -zɔ 'ɔ-ɔ 'kleyeɛɛ "kpi 'le ɔ 'ye ɔ -naagɪ "nyɪ. 'Ɔ -naagɪ 'mnɛ'ɛ dɪ Ezipʊtɪbhlʊkpa'a -yowliklagba 'ye ɔ -pɔlʊ "kpi ti'wla 'le ɔ 'ye 'ɔ "yikɔyi 'mʊ nʊ 'le ɔ 'ye ɛ-bɛ 'bhlʊkpa 'mnɛ 'wee -kɔ. Lɛ"o lɛ-ɛ -nɪ'a 'le 'ɔ "bhlegbo 'Zɪzɛɛfʊ 'po -ɪ -jolʊ gbo -lrɛɛ.

11-Nɔɔ gbɛ zi'a a, 'mʊ 'yi-e 'le Ezipʊtɪ -ke Kanaabhlʊkpa 'mnɪ "kpi ti, 'kleyeɛɛ 'pa-a -gwlɔ. -A'ba "na "we'a 'ye lɛ, 'wa li ɛ.

12'Wa -tɪta Zakɔɔpʊ 'wɔn-ɔ 'bɔ na, 'le Ezipʊtɪ, 'le-e lililɪ -nɪ'o 'le ɔ 'ye 'le 'ɔ "yreetɪ "yizalbholbhoa lbho.

13'Ɛ kpɛ 'sɔnnɛ ʊn -mu -nɪ'a 'le a, 'Zɪzɛɛfʊ -tɔ'ɔ-ɔ 'ɔ "bhuo ʊ-bʊ 'ɔ 'lotʊ'a "nynuu "yi, 'le, -ka ʊn "du'a 'ɔ nyʊ, Ezipʊtɪ'a 'bhlʊkpayowliklagba 'ye ɪ yibo.

14-15'Bho 'mnɔ, 'bho-o 'Zɪzɛɛfʊ -lbho -nɪ'e nyʊ, ʊn 'ye 'ɔ -tɪta Zakɔɔpʊ -ke 'ɔ -gluuwɔnyi'a nyʊ'a dɪ mu 'le ʊn 'ye Ezipʊtɪ yi, ʊn 'ye -de. Ʊ-bʊ nyʊ-ʊ yi'a a, ʊn bhete gbo ʊn -nɪ'e-e nyʊ'a -gwlɪ tan nyʊ -bue nyʊ -muu. 'Le 'bhlʊkpa 'mnɛ "kpi, 'le-e Zakɔɔpʊ 'mɛ -nɪ'o. 'Ɔ "yreetɪ -ke ɔ mu'a a, 'le-e ʊn 'mɛ -nɪ'o -lrɛɛ.

16Kanaabhlʊkpa "kpi'a -gwlɔ Sisɛmʊ, 'ɛ 'cɛ ʊn-ʊ 'la'a Amɔɔ, zoko Ablaamʊ de'a 'le 'ɛ "yreetɪ'a kwa 'mʊ, 'bho-o ɛ -nɪ'o. 'Le 'mnɔ, 'le-e ʊn -ke nyʊ-ʊ 'mɛ'ɛ "ku mu'o, ʊn 'ye ʊ 'le tinmaze.

17Wlu -Lagɔ "du'a Ablaamʊ wɔn 'mʊti, -nɔɔ -ke ti 'ɛ "yri'a 'bɪ 'ka 'wlʊ -nɪ, ɛ "kɔɔ'ɔ gbo a, 'ɔ "nynuu'a "nynuu -nɪ'a 'le Ezipʊtɪ, ʊn gbʊgba'a-a "kpi ti 'laalo 'le ʊn-ʊ die'e "yi.

18Zʊɪn'a -dadudu zi'a a, 'bhlʊkpayowli "we popo'o 'bɪ 'mʊ-ɛ. -Yɔ 'bhɔɔ'ɔ gbɔ 'mʊ -ɔ 'kpa'a 'bho a, ɔ se 'Zɪzɛɛfʊ yibo, 'ɪnnɔ -kɔ'ɔ Ezipʊtɪbhlʊkpa.

19'Bhlʊkpayowli 'mnɔ, 'ɪnnɔ kla'a -a-bʊ Izrayɛɛlɪkɔmʊ'a "na "we nyanɪ 'mʊ 'le ɔ-ɔ "du 'ʊ 'kle 'le ɔ-ɔ kpʊn 'ʊ -glaka, 'le, 'wa "yreetɪnyukpasi ʊn 'bhle'a "kpi, ʊn-ʊ po 'ʊ ti 'le ʊn-ʊ 'mɛ'o.

20'Bho 'ɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, 'bho-o ʊn 'wlʊ -nɪ'e Moyiizɪ. Ɔ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili tenyɪ 'le 'ɔ -tɪta'a -budu 'li, 'cʊɪ tan ti ʊn "nyɪ -nɪ 'nɔ "zizekwla 'mʊ nyɪtɪɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21Ʊn -gbʋ'a "yu ya, ɔ se'a 'tɔ "zizeka -nɪ a, ʋn 'po -ɔ ti 'le 'bhlʋkpayowli'a "yunynaakpʋ 'ye ɔ 'mʋ"luo, ʋn 'ye ɔ 'wa "yu 'mʋ nʋ 'le ʋn-ʋ "gipo nɔ'o.

22'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ a, ɔ 'cɪan'a Ezipʋtɪkɔmʋ'a lɪ'a -dadudu, ɔ-ɔ ma'a wɔnti 'le 'ɔ wlu-e 'ɔ kpli -ke wɔnkuɛ -na'o.

23'Ɔ 'wlʋwlʋzʋɪn nyni'a -gwlɪ 'sɔn, 'ɔ -pɔlʋ 'kpa-a 'ɔ 'lotʋ'a "nynuu Izrayɛɛlɪkɔmʋ "yi 'le ɔ 'ye 'le 'wa "klumʋ mu.

24Ɔ -ka mu a, Ezipʋtɪkɔyi -lue-e 'lbha-a Izrayɛɛlɪyi 'le Moyiizɪ 'ye 'ɔ 'lotʋ'a "yu gbo'wlʋ, ɔ 'ye Ezipʋtɪyi 'lbha ɔ 'ye 'mɛ.

25(A -gblee, Moyiizɪ -mnɔɔ na 'kɪ, ɔ nʋ'a -kaa a, -ka -Lagɔ 'ye 'ɔ 'mʋ -zi -nɪ mʋ 'le ɔ 'ke 'ɔ 'lotʋ'a "nynuu'a "kpiticɛyi "du ɔ 'ke ʋ 'geyikpaankwla 'zɔ -za, ʋn-ʋ 'ye-e 'na 'mʋti'wɔn -mʋ. l -nɪ'a -kaa 'mʋ a, ʋn -see ɪ 'mʋti'wɔn.)

26Zɔ zɪ'a a, Moyiizɪ -ka le-e yi, ɔ dide'e-e Izrayɛɛlɪkɔmʋ 'sɔn "lru, ʋn-ʋ vɔ-ɔ'o, 'le ɔ 'ye ʋ "yizɪza, ɔ 'ye ʋ 'gate 'le ɔ 'bɔ'ɔ ti ʋn 'ke -ybhɛ, 'le ɔ na: A-bee -mnʋʋ "du'a 'lotʋ'a "nynuu 'le, koo a-a nyna'a 'le a'ba "sɛ-ɛ vɔ'ɔ?

27'Bho ʋn -nɪ 'sɔn'ɔ "klumʋ, -yɔ zi'a 'ɔ -bonyunyɔ lɛ "yi "gbavla'a-a wlu, ɔ na: -Sɔ 'mʋ wɔnyi ke! Yɔɔ -ke "bhuo "du'o 'bho -ɪnmʋ -amʋ "kpi 'le -a tu'o -a'ba -zigle'a?

28-Ka -ɪn 'lbha'a Ezipʋtɪyi -glaape ɔ 'ye'a 'mɛ, 'ka-a -ɪn 'bɔ'ɔ ti -ɪn 'ke 'ɪnmʋ 'lbha'a?

29Moyiizɪ 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ɔ ple-o'o, "sesibhlʋkpa ʋn-ʋ 'la'a Madiyaa, ɔ 'ye 'le 'ɛ "kpi mu, ɔ 'ye 'le -de. 'Le-e ɔ -kpa -nɪ'e 'nynɔ 'le ʋn 'ye "yreetɪnyukpasi 'sɔn 'wlʋ.

30A -gblee, zʋɪn'a -gwlɪ 'sɔn zi'a a, zɔ -lue 'zɔ, 'le "musa "kpi 'bho Sinayitrɪ "troli -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -lue 'yi-e Moyiizɪ -bodɪ. 'Le -gamnɪgɪ 'mʋ, 'le-e nɛgbʋgbʋ -nɪ'o, 'le -dalbhoyi -nɪ'e 'le ɛ 'mʋ.

31-Gamnɪgɪ 'mnɪ wan-o'o, 'ya sin. Ɔ 'ye 'ɛ li a, 'ɪnnɛ -ma 'nɔ wɔnti. 'Ɛ dɪ ɔ-ɔ nyni'e 'bho ti ɔ 'ke ɛ "yrili-gwɛ. Ɔ -nɪ'a 'bho tinyninamʋ a, ɔ 'wɔn-ɔ -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ wlu 'bɔ,

32Ɔ na: 'lnmɔ -Lagɔ -nɪ 'ka a, 'ɪnmɔ mo'o -bhla. 'lnmɔ -a'a "na "we Ablaamʋ-e Izaakɪ -ke Zakɔɔpʋ bʋbɔ'ɔ ɔ, 'ɪnmɔ 'mo'o. Moyiizɪ 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, -sɪanyɪ 'lbhɔ -ɔ'o 'le ɔ-ɔ tɪtrɛ'ɛ li, ɔ 'ye "yiti"jri 'le ɔ -kaa 'le -gbʋ.

33'Le -Lagɔ 'ye 'bho wlu -lrɛɛ kɔ, ɔ na: -Za -a'a -bhopɪmʋpalɪ bhʋ 'mʋ. 'Bhlʋkpa -ɪn -nyna'a "kpi ti, 'ɪn -nɪ'e-e 'bho'a dɪ ɛ cɛ'ɛ kpɔ.

34'An nyʋ'a ngazedɪ ʋn-ʋ nʋ'a 'le Ezipʋtɪ, 'ɪn 'ye -ɛ li -ziaka 'le 'ɪn-ɪ 'wɔn'ɔ 'wa -kplekplewlu 'bɔ. 'Ɛ dɪ 'ɪn 'dre'o 'ɪn 'ke ʋ zetie. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ a, yi 'ɪn 'ke 'le -ɪnmʋ Ezipʋtɪ 'mnɔ lbho!

35Etiɛnɪ 'kpa-a 'ɔ wlu nya, ɔ na: Ɔ-bɔ Moyiizɪ -lue 'mnɔ Izrayɛɛlɪkɔmʋ -see 'ka 'ybha ʋn 'ye'a na: Yɔɔ -ke "bhuo "du'o 'bho -ɪnmʋ -amʋ "kpi 'le -a tu'o -a'ba -zigle'a?, ɔbɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ -Lagɔ lbho'o 'le ɔ 'ke 'wa -klagba "du 'le ɔ 'ke ʋ zetie 'le 'geyikpaankwla 'zɔ, 'le -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi ɔ 'ye'a 'bho -gamnɪgɪ 'mʋ li 'ke ɔ -kpa.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

36Moyiizɪ 'mnɔ, 'ɪnnɔ nʊ'o "yritikpʊnwɔnkulɪ, -ɔ -za'a Izrayɛɛlɪkɔmʊ 'geyikpaankwla 'zɔ 'le ɔ -ke ʊn 'ye Ezipʊtɪbhlʊkpa "kpi 'wlʊ. 'Le 'Tɔnnizana kɔ ɔ -nʊ -nɪ nɪ'o, 'le "musa "kpi ɔ 'ye ɪ 'le zʊɪn'a -gwlɪ 'sɔn ti -nʊ -nɪ.

37Ɔbɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ nʊ'o Izrayɛɛlɪkɔmʊ -bodɪ: -Ka 'ɪn -nɪ'a a, -Lagɔ-ɔ 'ye-e amʊ 'ɔ wlu'a 'mʊtizayi -lue -ya -mʊ. 'Le a'ba "klumʊ ɔ-ɔ 'ye 'wlʊ mʊ.

38Ɔ-bɔ Moyiizɪ -lue 'mnɔ, ɔ -ke -a'ba "na "we Izrayɛɛlɪkɔmʊ ma'a kpan -lue 'le "musa "kpi, 'ɪnnɔ -nɪ'e 'bho 'le ʊn -ke -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi'a 'nynɪmʊ, 'le ɔ -ke ɔ-ɔ wlu'o 'le Sinayi'a trɪ "kpi, 'le, -Lagɔ'ɔ "dɪzɪgɪ-ɪ 'ye'a 'bho -nɪ mʊ "kɔmʊkɔmʊ, ɔ-ɔ yɪ ɪ ʊ'o, 'le ʊn 'ke ɪ 'wa "nynuu'a "nynuu -bodɪ 'mʊ-za "kɔmʊkɔmʊ, 'le ɪ 'ke -amʊ "kpi bhla.

39A -gblee, -a'ba "na "we -see ti'bɔ ʊn 'ke ɔ 'bho "du. 'Ɛ dɪ ʊn -jri-ɛ'ɛ gbɔ 'le ʊn 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke 'le Ezipʊtɪ le mu.

40Ʊn na Moyiizɪ'a vɛnyɪ Alɔɔ -bodɪ: Kɔkui ʊn 'ka 'bhle 'le ʊn 'ka 'le -a'ba -dɔnʊ'a nya -kɔ, mɪ ɪ -a'ba dɪ. Ɔ-bɔ Moyiizɪ 'mnɔ, -ɔ -za'a -amʊ 'geyikpaankwla 'zɔ 'le -a 'ye'a Ezipʊtɪ 'wlʊ, lɛ ɔ -zɛ'ɛ 'mʊ, -a se ɛ yibo.

41Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa a, 'bho -nɔɔ 'mnɛ 'li, 'bho-o ʊn -ma -nɪ'e kɔku -ke -bhliiyu gʊgɔ'ɔ 'le ʊn 'ye ɛ bʊbɔ, lbhʊ 'wa -kʊtɪ nʊ'a, ʊn 'ye 'ɛ 'bʊbʊa li.

42Ʊn nʊ'a -kaa a, -Lagɔ -zʊ 'ʊ-ʊ "yigba li, ɔ 'ye ʊ "yiti"tayi 'le ʊn-ʊ bʊbɔ'ɔ 'yrʊ-e, 'cʊ -ke 'cʊdrɪ. A -gblee, ɛ-bɛ wlu 'mnɛ'ɛ "yitigʊgɔwlu -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi Amɔsɪ 'cnɪ'e 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li see: -Lagɔ na: Izrayɛɛlɪkɔmʊ-a, 'le "musa "kpi zʊɪn'a -gwlɪ 'sɔn ti, 'ɪnmɔ a-a 'lbhaa'a "nalɪ 'mʊ, a 'ye 'ɪnmʊ gba "yri "du 'le a 'ye 'ɪnmʊ bʊbɔ'ɔ?

43Kɔku 'ma-a Mʊlɔkɪ'a koko, 'ɪnnɛ a 'bhle'o 'le a -ke ɛ -na'o, 'le a 'bhle'e 'cʊdrɪɛkɔku 'ma-a Wlefaa -lrɛɛ. l-bɪ kɔkui a ma'a, a-a bʊbɔ'ɔ, 'ɪnnɪ 'ka-a! 'Ya dɪ 'ɪn-ɪ 'ye amʊ kwa gbo -za mʊ 'le a'ba jɛkamʊ 'ke amʊ nya kpa 'le 'geyikpaankwla 'zɔ 'le a 'ke Babilɔɔnʊgwlɔ gbo-tɛ. 'Ka-a -Lagɔ 'lɛ'o.

44'Bho 'ɛ "kpi a, Etɪɛnɪ na: "Yriɛgbedeti -ke 'li -Lagɔ -ke nyunyu-u wlu nɪ'a 'le -klugba 'ɔ gba 'cnɪ-ɛ'ɛ "yri de'a ti, ɛbɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ -a'ba "na "we 'bhle'o 'le "musa "kpi. A -gblee, ɛ-bɛ "yriɛgbedeti 'mnɛ, -ka ɔ -tɔ 'nɛ Moyiizɪ 'tɪn, 'ka-a ɔ nʊ ɛ'o.

45-Nɔɔ gbɛ zi'a a, "yriɛgbedeti 'mnɛ -nɪ'e 'bho-ɛ "kɔmʊkɔmʊ 'le -a'ba "na "we 'ye 'bɪ 'mʊ popo 'le ɛ-ɛ ple 'ʊ "yiti 'le ʊn 'ye ɛ 'bhle, ʊn -ke ɛ 'ye Kanaa mu. -Nɔɔ -ke ti Zozue -kɔ 'nʊ, 'bho-o -Lagɔ -nu -nɪ'e 'wa jɛkamʊ -nɪ'a 'wa nya ti 'le ʊn 'ye 'bhlʊkpa 'mnɛ "kpi-zi, ʊn 'ye -de. Ɛ-bɛ "yriɛgbedeti 'mnɛ, 'bho-o ʊn -ke ɛ -nɪ'o kplokplo 'le ɛ 'ye Daviidɪ'a 'wa -kɔkɔnɔɔ "kpi bhla.

46Daviidɪ 'mnɔ, -Lagɔ'ɔ "nitiwʊnnasʊ -nɪ 'nɔ-ɔ "kpi, 'le ɔ na: 'An -Kɔyi -Lagɔ, -ɪnmɔ -a'ba "na Zakɔɔpʊ bʊbɔ'ɔ, "nyɪ 'ɪnmʊ "yiflɔɛ 'mʊ 'ɪn 'ke -a'a -dena lɛ nʊ.

47Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, -Lagɔ -see ɛ 'wɔɔn. Ɛ-bɛ -dena 'mnɛ, 'ɔ "yu Salomɔɔ nʊ'o ɛ lɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

48A-bee -mnʊʊ, -bho a popo 'gwlʊti 'le, -Lagɔklagba-a -nɪ'a 'le yaku 'li, 'ɪnnɔ 'ke 'le nyunyu'a popobudu 'li ti-de'a? 'Kla 'mnɔ'ɔ dɪ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi Ezayii -zɪ 'ɪ 'mʊ see, ɔ na:

49-A'ba -Kɔyi -Lagɔ na: 'Le yaku 'li 'mo-o 'an -dena 'le 'bhlʊkpa "du'o 'an -kɔkɔlɛ -lrɛɛ. -Dena yɛɛ a 'ke 'ɪnmʊ "nyɪ'a? 'Le 'ɛ doo 'ɪn 'ke ti-de'a?

50Lɪ -nɪɪ 'wee, 'ɪn "bhuo-o -see ɪ ti-ya? -Lagɔ 'lɛ'ɛ -kaa.

51Etiɛnɪ 'kɔ-ɔ 'bho wlu -lrɛɛ: A-bʊ -lokumʊkunyʊ-a! A-bʊ 'ma-a -pɔlʊ'a "yikmumʊ 'le -ɔ -ke -lokui "su'a a, a'ba "du 'bho -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a wlu, 'le a -ke a'ba "na "we-e plɛ'ɛ kpli 'mʊ.

52-Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ -nɪ'a -bɛnyɪ, 'wa "klumʊ'a -yɔ a'ba "na "we -see nyanɪ 'mʊ kla'a? -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'ma-a "Yisrɛɛyi, -Lagɔ'ɔ wlukpamʊ -za'a 'ɔ yiyia'a "kpidɪ 'mʊ see, 'ɪnnʊ a'ba "na "we 'lbha'o. 'Le 'traamʊ 'tɔ ɔ, ɔbɔ 'mnɔ 'yi-e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ. 'lnnɔ abʊ-a'a "bhi po'o 'srɛ li 'le a 'ye ɔ 'lbha ɔ 'ye 'mɛ.

53'Bho 'ɛ "kpi a, a-bʊ -Lagɔ "nyɪ'a ɔ gbo'a -dalbhomʊ 'ɔ gba'a -klugba 'le ʊn 'ye 'ɛ Moyiizɪ "nyɪ, ɔ 'ye 'ɛ amʊ -ya, gba 'mnɛ, a'ba "bhi -see ɛ 'bho "du!

54Etiɛnɪ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'ɛ wlutu 'kpʊn-o ʊ-bʊ 'Zuifʊ'a -zigletumʊ 'mnʊ 'gwlʊ. 'Ɛ dɪ ʊn -po 'nɔ 'cɛ kwa tenyɪ.

55Ɔbɔ "yi-e -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mʊ 'le ɔ-ɔ popo'o 'le yaku 'li. Ɔ -nɪ 'le 'yranamʊ, 'le yaku 'ye wɔn kati, ɔ 'ye -Lagɔ'ɔ 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ'ɛ -vlavlɪ li'ye, 'le Zezii -ke ɔ -kɔ'ɔ lɪ 'wee, ɔ 'ye ɔ li'ye -lrɛɛ. Ɔ -nyna'a-a 'bho 'ɔ "troli ti.

56Ɔ-ɔ 'ye 'ɪ -kaa li a, ɔ na: A -gblee, 'ɪn-ɪ 'ye-e yaku li, ɛ kati'e-e wɔn, 'le Zezii -ke -Lagɔ -kɔ'ɔ lɪ 'wee, -ɔ "duu'a 'ɔ "bhuo Nyunyɔ'ɔ "Yu 'nynɪ, 'ɪnnɔ -nyna'a 'bho 'ɔ "troli ti.

57Nyʊ 'mnʊ 'wɔn'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ ɔ, -ka ʊn -die'a 'mʊ, ʊn "su-o -lokui "yi 'le ʊn-ʊ "wʊwɔ'ɔ 'mʊti, 'le ʊn -kɛɛ ɛ 'bʊ'wɔn, 'le ʊn 'ye ɔ "lru "yi,

58'le ʊn -ke ɔ 'ye "gbe 'da 'le ʊn 'ke ɔ -digbi 'mʊ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ. Nyʊ ʊn po'a 'srʊ ʊn 'ke ɔ -antanyɪdigbi "yi "vuto, ʊn 'wla'a 'wa yayibanɪklɪgbɪ ti, 'bhʊabhʊadraa -lue ʊn-ʊ 'la'a 'Sɔlʊ, 'ɪnnɔ ʊn "nyɪ 'ɪ -jeyi 'le ɔ-ɔ fuo 'nɪ li,

59'le ʊn 'ye Etiɛnɪ'a -digbiyilbhɛɛɛ wɔn"du. Ʊn -nɪ 'nɔ ɪ "yilbhaanamʊ, 'le ɔ-ɔ po'o -kaa Zezii wɔn gbo, na: 'An -Kɔyi, 'an -zuzu 'ye 'bɪ 'bho -ɪn gbo!

60'Le ɔ 'ye 'kolri glu po, ɔ 'ye "wɔ: 'An -Kɔyi, "nyinynidɪ ʊn-ʊ nʊ'a 'ɪnmʊ "lruli, 'bhɔ 'ya dɪ, -a'a kpʊ ʊ ɪ "yi -le! Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'ɔ -fɪfɛ -cɛ'ɛ 'bho-ɛ.

Nʊnʊkpli 8

1-Gblee, 'Sɔlʊ -mnɔɔ, ɔ 'wɔɔn'ɔ-ɔ Etiɛnɪ'a 'mɛmɛɛ "kpi. 'Bho zɔ -lue 'mnɛ 'li, Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʊ-ʊ -nɪ'a Zelizalɛɛmʊ a, 'bho-o ʊn "du -nɪ'e 'wa nyanɪmʊklɛɛ wɔn 'gagwloka 'le ʊn 'ye 'le Zidee -ke Samaliibhlʊkpa "kpi tibʊba, 'le Zezii'a -dalbhomʊ'a "sɛ 'ye 'bho Zelizalɛɛmʊ -sie.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, Etiɛnɪ ʊn 'lbha'a a, nyʊ tɔlʊ-ʊ -kpʊn'a -Lagɔ'ɔ gba "yi 'mu-o 'ɔ "ku'a dɪ, ʊn-ʊ "vi -ɔ'o tenyɪ, 'le ʊn 'ye ɔ Zelizalɛɛmʊ tinmaze.

3-Gblee, -yɛ 'ma-a 'Sɔlʊ -mnɔɔ'ɔ -nɛ ɛ, ɔ 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʊ ti-za klapaa, 'le ɔ-ɔ dede'e -bidi -lue -lue, ɔ-ɔ kpʊn'o nyukpasi -ke 'nynʊkpakpɪ, 'le ɔ-ɔ po 'ʊ -jie 'mʊ.

4Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, Zezii'a nyʊ -yʊ bʊba'a ti, ʊn-ʊ 'ple-e gwlɛ "yiti 'le ʊn-ʊ za'a nyʊ Zezii'a "dɪzɪgɪ -bodɪ 'mʊ,

5'le Filiipʊ -mnɔɔ 'ye Samaliibhlʊkpa "kpi'a -gwlɔ -lue 'mʊ nyni. -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi, Zezii, -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, 'bho-o ɔ-ɔ za nɪ'e 'ɔ "dɪzɪgɪ nyʊ -bodɪ 'mʊ,

6-7'le "nyinynidɪ'a -zuzu-u 'da'a "gwizimʊ'a -dadudu 'mʊ 'le ɪ-ɪ "wɔ'o. -Klɔklɔmʊ -ke topomʊ'a -dadudu-u 'pʊn-o'o -lrɛɛ. Nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho 'wɔn'ɔ wlu 'mnɪ 'bɔ ɔ, 'le, wɔnkulɪ ɔ-ɔ nʊ'a, ʊn 'ye 'ɪ li a, ʊn -nɪ 'wee 'po -ɔ -lokui -ziaka.

8'Ɛ dɪ, nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho gwlɔ 'mnɛ 'mʊ, 'bʊbʊa-a 'lbhʊ ʊ'o tenyɪ.

9-Gblee, nyukpasu -lue ʊn-ʊ 'la'a Simɔɔ -nɪ'e-e 'bho gwlɔ 'mnɛ 'mʊ see, 'le kɔkui 'mʊ ɔ-ɔ zi nɪ'o 'le ɔ-ɔ nʊ'o lɪ -lrɪ, 'le ɪ-ɪ "maa'a Samaliikɔmʊ -tɔɔ "yrili. -Bho ɔ -de ti, ɔ-ɔ zrɛ 'nɪ-e 'ɔ "bhuo kagbaliyi "yi.

10-Ɛ 'nyaa'a 'bho "yreetɪ "kpi 'le ɛ 'ye'a nyunyuzɪgɪ "kpi bhla, 'wa 'wee-e "du -ɔ 'bho tenyɪ 'le ʊn-ʊ nʊ'o: -Lagɔ'ɔ wɔnkuɛ nyukpasu 'mnɔ 'bhle'e 'mʊ. -Lagɔ ɔ "du'o.

11(-Gblee, 'le kɔkui 'mʊ ɔ-ɔ zi nɪ'o 'le ɔ-ɔ ma'a nyʊ wɔnti, 'ka-a ɔ-ɔ nʊ'o see. 'Ɛ dɪ nyʊ 'wee-e "du 'ɔ 'bho -ziaka.)

12"Dɪzɪgɪ Filiipʊ-ʊ za'a 'bho -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ -ke Zezii Kliisɪ'a "kpi, -da ʊn 'wɔn'ɔ 'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ ɔ, 'bho-o ʊn 'wɔɔn -nɪ nɛ'o, 'le nyukpasi -ke 'nynʊkpakpɪ'a 'wee 'ye batizee-ɛ.

13Simɔɔ 'mnɔ'ɔ "bhuo 'wɔɔn nɪ-o'o, 'le ɔ 'ye batizee-ɛ -lrɛɛ. Ɔ batizee-ɛ'ɛ ɛ, ɔ "srii'e-e Filiipʊ. "Yritikpʊnwɔnkulɪ ɔ-ɔ 'ye'a li'a dɪ a, wɔn-ɔ mɔ 'ɔ ti.

14Zezii'a -dalbhomʊ -nɪ 'le Zelizalɛɛmʊ, -ka Samaliikɔmʊ 'wɔɔn'ɔ -Lagɔwlu, 'ya "dɪ 'ye 'le nyni 'le ʊn 'ye 'le 'Piɛlɪ -ke 'Zaan lbho.

15Ʊ-bee nyni'a 'le Samaliibhlʊkpa "kpi, ʊn bhade'e-e Samaliikɔmʊ 'mnʊ'a -Lagɔ li ʊn 'ke 'ɔ Lisaazuzu 'ye.

16-Ka ʊn -die'a 'mʊ, ʊn batizee-ɛ -nɪ'e-e -a'ba -Kɔyi Zezii'a 'nynɪ 'mʊ, 'le, 'wa -lue 'tɪn -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ka "kpi'dree -nɪ, ɔ se -nɪ.

17'Bho 'mnɔ, 'bho-o 'Piɛlɪ -ke 'Zaan -de 'nʊ kwa "lru ti 'le ʊn 'ye -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ye 'wee.

18-Gblee, Zezii'a -dalbhomʊ de'a 'ɔ 'wɔɔnmʊ 'mnʊ kwa "lru ti a, Simɔɔ 'ye 'ʊ li ʊn 'ye-e -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu a, ɔ -tɔ'ɔ-ɔ 'Piɛlɪ -ke 'Zaan mɔni "yi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19Ɔ na: A "nyɪ 'mnamʊ wɔnkuɛ 'mnɛ, -bho 'ɪn de nyʊ kwa "lru ti, 'le ʊn 'ke -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ye.

20'Le 'Piɛlɪ na: -ln -ke -a'a mɔni 'mnɛ -sɔ ti! -Mnaaa-a popo-o "nyinynika 'gwlʊti. Lɛ -Lagɔ-ɔ "nyɪ'a nyʊ, nyɔ'ɔ de ɛ mɔni 'mʊ.

21-ln -see lɛ -lue 'tɪn 'ye yi, -a'a lbhʊ -ko. -A'a -pɔlʊ se "yi'srɛɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

22'Ka-a ɛ -nɪ'a 'mʊ'a dɪ a, "nyinyninaagɪ 'mnɛ, yibo nɛ "yi 'le -ɪn 'ke -a'a -Kɔyi -Lagɔ gbo "bhiti 'le -ɪn 'ke ɔ libhade 'le ɔ 'ke -a'a "nyinynidɪ 'mnɛ'ɛ dɪ 'bhɔ!

23-Gblee, 'ɪn yibo'o-o 'le -a'a -pɔlʊ gbo nyanɪ "yi-e 'le. "Nyinynidɪ kpʊn'o -ɪnmʊ 'geyiɛ 'mʊ.

24'Piɛlɪ 'lɛ'ɛ -kaa a, ɔ na: A'ba "bhi bhade 'an dɪ -a'ba -Kɔyi -Lagɔ li, 'le, wlu a -za'a 'ɪnmʊ -bodɪ 'mʊ, 'ɛ lɛtu -kaa 'ɪnmʊ "kpi bhla.

25'Piɛlɪ -ke 'Zaan -nɪ 'sɔn -za'a -a'ba -Kɔyi Zezii'a "dɪzɪgɪ 'wee ʊn -de'a 'liti 'mʊ, ʊn gwɛ'ɛ "yi a, 'le ʊn 'ye Zelizalɛɛmʊ le mu. Ʊn -nɪ 'le munamʊ, 'le Samalii'a gwlɛ'ɛ -dadudu 'li ʊn -za -nɪ'e Zezii'a "dɪzɪgɪ 'mʊ.

26l zi'a -kaa a, -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -lue -wlu'o-o Filiipʊ -bodɪ, ɔ na: -Sɔ 'mʊ, 'le -jolʊ -sɔ'ɔ Zelizalɛɛmʊ -ɛ mu'a Gaza a, 'le 'zɔti -bhoga -mu -nɪ 'le 'ɛ -jeyi! (-Gblee, "musa "kpi -jolʊ 'mnɛ-ɛ zi nɪ'o).

27Filiipʊ nʊ'a -kaa, ɔ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ 'le ɔ 'ye mu. Ɔ -nɪ -jolʊ 'mnɛ bhlunamʊ, ɔ 'ye 'le 'ɔ nya nyɔ -lue li'ye. Ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ, 'bhlʊkpa -lue ʊn-ʊ 'la'a Etiopii, 'ɛ "yiyi mo'o. 'le ɔ-ɔ "du'o nyɔklagba. 'lnnɔ -ke Etiopii'a 'bhlʊkpayowlinynaakpʊ ʊn-ʊ 'la'a Kandaasɪ nʊ'o lbhʊ, 'ɪnnɔ 'bhle'e 'wa mɔni kwa. Ɔ -sɔ'ɔ-ɔ -Lagɔ bʊbɔnamʊ 'le Zelizalɛɛmʊ; 'le ɔ-ɔ mu'o 'ɔ "bhli le.

28Koko -ɛ 'bhle'a bhɪ 'zɔ, -sieko jri'a ti, 'le 'ɛ 'limʊ, ɔ -de'e ti, 'le, -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'ɔ wlu'a 'mʊtizayi Ezayii 'cnɪ'a, 'ɛ 'limʊ ɔ-ɔ zrɛ'o.

29'Le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu na: Filiipʊ, nyni koko 'mnɛ li!

30Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ ple-o'o, ɔ 'ye ɛ linyni, 'le ɔ-ɔ na 'nɛ li. Ɔ nyni 'ɛ li a, ɔ 'wɔn-ɔ 'ɔ zrɛzrɛɛwlu 'bɔ. 'Le ɔ na: 'An 'lotʊ'a "yu, lɪ -a zrɛ'ɛ, -a 'wɪn ɪ 'mʊti 'nɪ?

31Nyɔ 'mnɔ na: -Bho nyɔ se ɛ gbɔzɪza, koo 'ɪn 'ke -nyna 'ɪn 'ke ɪ 'mʊti'wɔn'ɔ? 'Le ɔ na -lrɛɛ: 'Ya, -de -daa 'an "troli ti, -ɪn 'ke 'ɪnmʊ -tɔ.

32-Gblee, wlu ɔ -nɪ'a zrɛnamʊ, 'ɪnnɛ 'ka-a: Ɔ kɔɔ'ɔ-ɔ 'bhlabhlɛ ʊn-ʊ kpa'a 'lbhanamʊ, ɔ kɔɔ'ɔ-ɔ 'bhlabhlɛyu -ke ku ʊn -nɪ'a ketenamʊ 'le ɛ -see'a "vi. Ɔ -see wɔn 'bhati 'le ɔ 'ke 'ɔ "bhuo 'mʊtʊtɔ.

33Ʊn "pli -ɔ "yi, 'le ʊn 'ye ɔ 'gɪ -za, 'le ʊn 'ye ɔ 'lbha, ɔ 'ye 'mɛ. 'Bho 'mnɔ 'tɔ 'le, ɔ se "nynuu'a "nynuu 'bhle'a dɪ yrɔɔ 'ke 'tɔ 'wa "kpidɪ 'mʊ-za'a?

34Ɔ 'kɔ-ɔ 'bho wlu -lrɛɛ, ɔ na: Yɔɔ -ke "kpidɪ Ezayii-i za'a 'mʊ'a? 'Ɔ "bhuo 'maae -ale nyɔ -lrɔɔ ma'a? Zɪza nɛ gbɔ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35-lɩn 'ye li-ɔ, Filiipʋ "luo'o-o wlu 'mʋ, ɔ -nɩ wlu 'mnɛ gbɔzɩzanamʋ 'le ɔ 'ye ɛ Zezii'a "dɩzɩgɩ "yi"dudu 'le ɔ 'ye ɛ ɔ -tɔ.

36Ʊn -nɩ -jolʋ 'mnɛ bhlunamʋ, 'le ʋn 'ye "nisʋ -lue -yɛ, 'le ɔ na: Filiipʋ, "ni 'ka-a! Leelɛ -sie'e 'bho 'tɔ 'ɩn 'ke nʋ-ɔ 'le 'ɩn 'ke batizee-ɛ'ɛ?

[37'Le ɔ na: -Bho -ɩn de Zezii Kliisɩ "gwli -a'a -pɔlʋ'a klɛ ti, 'ɩn-ɩ batizee'e -ɩnmʋ-ɛ. 'Le ɔ na: 'lɩn 'de -ɔ "gwli -ka ɔ "du'a -Lagɔ'ɔ "yu.]

38Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, ɔ na nyɔ-ɔ tri 'ɔ ɔ: -Nyna ti, 'le ɔ 'ye ti-nyna 'le ʋn -nɩ 'sɔn 'ye 'le "nukɔ ti"si 'le ɔ 'ye ɔ batizee.

39Ʊn -sɔ'ɔ "nukɔ 'tɩn "sɛɛ, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu "luo'o Filiipʋ 'mʋ-ɛ 'le ɔ -ke ɔ 'ye mu. Nyukpasu ɔ batizee'a, 'ɔ "yri -see ɔ 'ye 'bho le. Ɔ nʋ'a -kaa, 'bʋbʋa-a 'lbhɔ ɔ'o, ɔ 'ye mu.

40Filiipʋ -mnɔɔ 'ka 'daa a, ɔ 'daa'a-a -gwlɔ -lue ʋn-ʋ 'la'a Azɔtʋ 'le ɔ-ɔ ple'e -gwlɔ gwlɔ "yiti ɔ-ɔ za'a Zezii'a "dɩzɩgɩ 'mʋ. 'lɩnnɛ ɔ 'bhle'o kplokplo 'le ɔ 'ye -gwlɔ ʋn-ʋ 'la'a Sezalee nyni.

Nʋnʋkpli 9

1Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, 'Sɔlʋ -mnɔɔ -see 'bhɔ, ɔ 'bhle-e -bhla -a'ba -Kɔyi Zezii'a -namʋ'a 'cɛ 'liti, 'le ɔ-ɔ 'bʋ 'ʋ ti ɔ 'ke ʋ 'lbha ʋn 'ke 'mɛ. 'Ɛ dɩ ɔ mu'o, ɔ 'ye -Lagɔ'ɔ 'sragazamʋ 'wee'a -klagba 'ye,

2'le ɔ na: 'lɩn yi-o'o -ɩn 'ke 'ɩnmʋ "bɔgʋɩ "nyɩ, -a'ba -Lagɔwlu'a 'licɩaanbidi 'wee -nɩ'a Damaasɩgwlɔ 'mʋ'a "lrutidemʋ, 'ɩn 'ke ɩ ʋ "nyɩ, nyukpasi -ke 'nynʋkpakpɩ-ɩ 'ma-a Zezii'a -jeyinamʋ, -bho 'ɩn 'yee nʋ 'le, 'le 'ɩn 'ke ʋ kpʋn 'le 'ɩn 'ke ʋ Zelizalɛɛmʋ kpa.

3Ɔ -nɩ 'le -jeyi, ɔ "kɔɔ'ɔ-ɔ Damaasɩ gbo. -Vlaan nʋ'a -kaa, -vaaan! ɛ 'wlʋ-o 'le yaku 'li 'le ɛ 'ye ɔ -die 'li po,

4'le ɔ 'ye ti'ga. Wlu -lue ɔ 'wɔn'ɔ 'bɔ na: 'Sɔlʋ, 'Sɔlʋ'o a! Koo -ɩn -nyna'a 'le -a kla'a -kaa 'ɩnmʋ nyanɩ 'mʋ'a?

5'Le ɔ na: 'An -Kɔyi, -ɩnmɔ wlu'a, -a'a 'nynɩ -mɛ'ɛ? 'Le, nyɔ-ɔ wlu'a a, ɔ na: 'lɩnmɔ, Zezii, -a kla'a nyanɩ 'mʋ, 'ɩnmɔ mo'o.

6'lɩn-ɩ 'tmʋʋ'o -ɩnmʋ-ɛ, -sɔ mʋ, mu 'bho Damaasɩ, lɛ -ɩn 'ka nʋ, 'le nyɔ 'ke ɛ -ɩnmʋ -tɔ!

7-Gblee, nyʋ -ke ɔ-ɔ na'a a, wɔnmamaa kpʋn -ʋ'o. -Ka ʋn 'ka wɔn 'bhati, ʋn 'ka -wlu, ʋn se ɛ 'bhɛɛ. Ʊn-ʋ 'wɔn-ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ 'le 'wa 'ye nyɔ li.

8Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'Sɔlʋ nʋ'a -kaa, ɔ 'bhati'e-e "yri, ɔ 'ye 'mʋ-sɔ. Ɔ 'bhati'a "yri a, 'ɔ 'ye lɛ li, ɔ-ɔ dudua'o -kolukolukolu, 'le ʋn 'ye ɔ -jiɛ "yi kpʋn, ʋn -ke ɔ 'ye Damaasɩ nyni.

9-Gblee, 'le 'wɩ tan 'li ɔ -see ti'ye, ɔ -see li, ɔ -see 'na.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ 'li a, nyɔ -lue-e -nɪ'a 'bho Damaasɪ, 'ɔ 'nynɪ 'mo-o Ananiasɪ. Zezii'a -nayi mo'o. 'lnnɔ -a'ba -Kɔyi Zezii yi'e -bodɪ 'le "yritiyeɛɛ 'mʊ 'le ɔ na: Ananiasɪ! Ɔ na: 'An -Kɔyi, koo -ɪn 'lɛ'ɛ? 'ln 'wɔn-o'o.

11'Le ɔ na: -Sɔ 'mʊ, -mu -nɪ 'bho -gwlɔgwia! -Jolʊ -nɪ'a 'bho ʊn-ʊ 'la'a 'Mʊsrɛɛjolʊ, bhlu ɛ! 'Bho 'ɛ wɔnli, nyɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Zidaa, 'ɔ -budu -nɪ'e 'bho. -Pa -nɪ 'bho, Taasɪyi -lue ʊn-ʊ 'la'a 'Sɔlʊ, -ɪn 'ke ɔ tidede! "Yri -ke "yi -a -nɪ'a -laa ɔ-ɔ 'po-o -Lagɔ wɔn gbo.

12'Le 'ɔ "yritiyeɛɛ 'mʊ -ɪnmɔ Ananiasɪ ɔ 'ye'e li, -ɪn 'ye 'le ɔ gbo pa, 'le -ɪn 'ye ɔ sʊ "lru tide, 'ɔ "yri 'ye kati 'le ɔ-ɔ 'ye'e ti -lrɛɛ.

13Ananiasɪ na: 'An -Kɔyi, nyʊ'a -dadudu 'tmʊʊ'o-o -ɪnmʊ 'ɔ "kpidɪ. Ʊn na, 'le Zelizalɛɛmʊ, "nyinynikpli ɔ nʊ'a -a'a nyʊ "lruli, ɪ -se -sɛ.

14-Gblee, -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ "nyɪ -ɔ 'srʊpobɔgʊɪ. 'lnnɪ "nyɪ 'ɔ wɔnkuɛ, 'le, nyʊ-ʊ po nɪ'a -dagbɛ -a'a 'nynɪ 'mʊ -Lagɔ wɔn gbo, ɔ 'ke ʊ kpʊn -lrɛɛ.

15-A'ba -Kɔyi 'mnɔ na: 'lnmɔ lbho'o -ɪnmʊ, mu! 'Sɔlʊ 'mnɔ, 'ɪn -zɔ 'ɔ 'bho-ɛ 'le 'ɪn 'ke ɔ 'an lbhʊnʊyi 'mʊ nʊ, 'le 'bhlɪkpɪ'a -dadudu -ke 'ya -yowli "sri 'ʊ "kpi 'le Izrayɛɛlɪkɔmʊ 'ke ʊ "kpi 'kpa, ɔ 'ke 'wa 'wee 'an "dɪzɪgɪ kpa.

16-ln 'ye li-ɔ, 'kleyelɪ ɔ 'ka wɔn'kpa 'an dɪ, 'an "bhuo-o 'ye -ɔ ɪ "yi-tɔ -mʊ.

17Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le Ananiasɪ 'ye mu, -budu -ke 'li 'Sɔlʊ -nɪ'a, ɔ 'ye 'le pa, ɔ 'ye ɔ sʊ "lru tide 'le ɔ na: 'An 'lotʊ'a "yu, 'Sɔlʊ, -a'ba -Kɔyi Zezii -ɪn -nɪ'a 'le -jeyi yinamʊ, -ɔ -tɔ'ɔ -ɪnmʊ 'ɔ "bhuo "yi, 'ɪnnɔ lbho'o 'ɪnmʊ 'le -a'a "yri 'ke kati 'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ke -ɪnmʊ 'mʊ "yi.

18Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'bho -gbaa -lue 'mʊ, -ka lɪ'a kʊɪn -nɪ'a, lɪ-ɪ -nɪ'a -kaa, 'ɪnnɪ 'wlʊ'o 'le 'ɔ "yri 'mʊ, 'ɪnnɪ 'ga'a ti 'le ɔ 'ye ti'ye. Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ɔ 'ye mu 'le ɔ 'ye batizee-ɛ.

19'Bho-o ɔ -li -nɪ'o 'le 'ɔ 'kpɪ 'ye 'le le yi. Ɛ zi'a -kaa a, 'Sɔlʊ 'zi-e Zezii'a -namʊ -nɪ'a 'bho Damaasɪ gbo 'wɪ.

20'Bho -gbaa -lue 'mʊ, 'le -Lagɔwlu'a 'licɪaanbidi 'li ɔ 'kpa-a 'bho ɔ-ɔ za'a Zezii'a "dɪzɪgɪ, ɔ-ɔ nʊ'o: Ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ, -Lagɔ'ɔ "yu mo'o.

21Nyʊ-ʊ po 'ɔ -lokui, wɔn 'mʊ -ʊ ti 'le ʊn-ʊ nʊ'o: Nyʊ-ʊ po'a -Lagɔ wɔn gbo Zezii'a 'nynɪ 'mʊ, 'ɪnnɔɔnɔ -see ʊ 'kɪ nyanɪ 'mʊ kla 'le Zelizalɛɛmʊ, 'le, lɪ ʊn de'a "gwli, ɔ 'ke ʊ -pɔlʊ "yi -za? Ɔ -see 'kɪ 'nɔɔgbɛ -kaabonyʊ kpʊnnamʊ yi 'le ɔ 'ke ʊ -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklɪgbɪ gbo kpa?

22'Sɔlʊ 'mnɔ-ɔ 'tɔ-ɔ 'le wɔnkuɛ 'mʊ 'le ɛ-ɛ 'kpa'a "kpi. 'Zuifʊ -nɪ'a 'bho Damaasɪ, ɔ-ɔ 'tbhʊ -ʊ Zezii'a "dɪzɪgɪ "yri, -ka ɔ "du'a -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ. Lɛ ʊn 'kɔ ɔ "kpi "du, ɛ se -nɪ.

23-Nɔɔ gbɛ zi'a a, ʊn bhaga'o ʊn 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24-Ka ʋn -nɪ 'ɔ fɛ 'zɔ -panamʋ, ɔ 'wɪn -ɪ 'bɔ, 'le zɔ -ke "matʋ, 'le ʋn-ʋ fuo'o 'gbewɔɛn'ɛ -jolʋ li 'le ʋn 'ke ɔ 'lbha.

25'Ɛ dɪ "matʋ -lue 'ɔ -namʋ -zi -nɪ 'nɔ-ɔ "bhlukui gbo 'le ʋn 'ye ɔ 'le "gbe'a kplu lemʋ ti"sii.

26l zi'a -kaa a, 'Sɔlʋ 'mu-o Zelizalɛɛmʋ. Ɔ nyni'a a, ɔ 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke 'le Zezii'a -namʋ -nɪ'a 'bho'a "klumʋ kpa ɔ -ke ʋn 'ke gbobhete. -Ka ɔ -yi'a Zezii'a -nayi 'mʋ, ʋbʋ -see ɪ "gwlide. 'Ɛ dɪ ʋn 'bhle'e 'ɔ -sɪanyɪ ku 'mʋti.

27Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, Banabaasɪ -mnɔɔ "luo 'nɔ 'mʋ-ɛ 'le ɔ -ke ɔ 'ye Zezii'a -dalbhomʋ gbo mu. -Ka ɔ 'yeye'a -a'ba -Kɔyi Zezii 'mʋti 'le Damaasɪ -jeyi, 'le ɔ 'ye 'ɔ 'tmʋʋ, 'le ɔ 'ye "yrili-cɛ 'le ɔ 'ye'a 'bho 'ɔ "dɪzɪgɪ 'mʋ-za -nɪ, 'ya kuna ɔ po ʋ'o.

28-Ɛ 'nyaa'a 'bho -nɔɔ 'mnɛ 'li, ɔ -ke ʋn bhete'e-e gbo 'le ɔ -ke ʋn-ʋ ple'e Zelizalɛɛmʋ "yiti, 'le ɔ-ɔ cɛ'ɛ "yrili 'le ɔ-ɔ za'a -a'ba -Kɔyi Zezii'a "dɪzɪgɪ 'mʋ.

29Ɔ "bhiti'e-e 'le 'Zuifʋ po'a glɛkɪwlu gbo, ɔ -ke ʋn-ʋ depo'o. 'Ɛ dɪ ʋn-ʋ 'bɔ'ɔ ti ʋn 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ.

30Ʊn-ʋ nʋ'a -kaa a, 'lotʋ'a "nynuu 'wɪn -ɪ 'bɔ, 'le ʋn 'ye ɔ -bhubho li"du 'le ʋn -ke ɔ 'ye Sezaleegwlɔ 'mʋ mu, 'le ɔ 'ye 'bho -cɛ -nɪ, ɔ 'ye 'ɔ "bhligwlɔ Taasɪ mu.

31Ɔ -yi'a 'tɔ Zezii'a -nayi 'mʋ a, Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʋ-ʋ -nɪ'a 'le Zidee-e, Galilee -ke Samaliibhlʋkpa "kpi 'ye-e "yiflɔɛ, 'le ʋn-ʋ popo'o 'kpa "yi, ʋn-ʋ "du'o -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ wlu 'bho 'le 'ɔ Lisaazuzu-u kpa nʋ'o 'le -glɪgbɪ 'mnɪ-ɪ 'bhɛ'ɛ "yigbeyi ti.

32Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, 'Piɛlɪ -mnɔɔ-ɔ 'ple-e 'bhlʋkpa 'mnɛ'ɛ 'wee "kpi ti. Zɔ -lue 'zɔ ɔ 'mu-o -gwlɔ -lue ʋn-ʋ 'la'a Liidɪ, Zezii'a nyʋ-ʋ -nɪ'a 'bho "yidedenamʋ.

33'Bho 'mnɔ, 'bho-o ɔ -yɛ'ɛ nyukpasu -lue ʋn-ʋ 'la'a Ɛnee. -Zʋɪn -mɛɛtan 'li ɔ -klɔ'o. -Da ɔ 'pɛ'ɛ 'ɔ "kpitipɛlɛ "kpi ti, 'bho-o ɔ -nɪ'o.

34'Le 'Piɛlɪ na: Ɛnee, Zezii Kliisɪ 'pʋʋn'o -ɪnmʋ-ɛ. -Sɔ 'mʋ, 'fɪan -a'a "kpitipɛlɛ! Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'bho -gbaa -lue 'mʋ -vuka! ɔ -sɔ'ɔ 'mʋ-ɛ!

35Liidɪ -ke Salɔɔbhlʋkpa "kpi'a nyʋ-ʋ "kʋkɔɔ'ɔ gbo, lɛ-ɛ zi'a 'bho nyukpasu 'mnɔ "kpi, ʋn 'ye 'ɛ li a, 'wa -dadudu -yi'e -a'ba -Kɔyi Zezii'a -namʋ 'mʋ-ɛ.

36-Gblee, 'bho -gwlɔ -lue -ɛ -nɪ'a 'bho Liidɪ'a "troli ʋn-ʋ 'la'a -Zɔpɛ, Zezii'a -nayi -nɪ'a 'bho, 'wa 'nynɪ 'mo-o Tabitaa. ('Le Glɛkɪwlu 'mʋ ʋn-ʋ 'lʋ -ʋ Dɔlʋkasɪ. 'Ɛ 'zɔ 'mo-o 'lre.) Ʊn -nmɔ'ɔ-ɔ "pʋanmʋ kwa 'mʋ ti 'le ʋn-ʋ nʋ'o kplizɪgɪ -lrɪ nyʋ "lruli "kɔmʋkɔmʋ.

37Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti a, 'wɛ kpʋn -ʋ'o 'le ʋn 'ye 'mɛ, 'le ʋn 'ye 'wa "ku -lre. Ʊn gwɛ'ɛ 'wa "ku'a -lrelrea "yi a, 'le ʋn 'ye ʋ 'le yayibudu'a "yu -lue 'li "du.

38Liidɪ -ke -Zɔpɛ "kʋkɔɔ'ɔ gbo'a dɪ, Zezii'a -namʋ -nɪ'a -Zɔpɛ, ʋn 'wɔn'ɔ 'bɔ 'Piɛlɪ -nɪ'e-e Liidɪ, ʋn lbho'o 'bho nyʋ 'sɔn, ʋn na: -Bho a mu a, a 'tmʋʋ 'Piɛlɪ -a-bʋ bhade 'nɔ li, ɔ yi -vuu!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

39Ʊn 'tmʊʊ 'nɔ ɔ, 'bho -nynayiza a, ʊn -ke ɔ 'kpa-a -jeyi. Ʊn nyni'a a, yayibudu -ke 'li 'wa "ku -nɪ'a, ʊn -ke ɔ 'ye 'le pa. 'Le -dɪgbanynʊkpakpɪtɔlʊ -nɪ'a 'bho 'bhle'e "vivia 'le ʊn 'ye ɔ linyni, -banɪ Dɔlʊkasɪ -nɪ'a ti ʊn-ʊ nʊ'a lɛ, ʊn 'ye ɔ "yi-tɔ.

40Ʊn -tɔ 'nɪ ɔ "yi a, nyʊ-ʊ -nɪ'a 'le -buduyu 'mnɛ 'li 'wee, ɔ na ʊ -bodɪ: A-bee 'da! Ʊn 'da'a a, 'le ɔ 'ye 'kolri glu po, ɔ 'ye -Lagɔ wɔn gbo po, ɔ 'ye 'le "ku gbo -gbʊ, ɔ na: Tabitaa, a -sɔ 'mʊ! Ʊn nʊ'a -kaa, ʊn 'bhati'e-e "yri, ʊn 'ye ɔ li'ye. 'Bho -gbaa -lue 'mʊ 'le ʊn 'ye gbɔ-de,

41ɔ 'ye 'wa sʊ tikpʊn 'le ɔ 'ye ʊ -kpa 'le ʊn 'ye 'mʊ-sɔ, ʊn 'ye ti-nyna. Ʊn -sɔ'ɔ 'mʊ a, 'le ɔ 'ye -dɪgbanynʊkpakpɪ 'mnʊ -ke Zezii'a nyʊ -lrʊʊ 'la 'le ɔ 'ye ʊ Tabitaa'a yaayaanɪ -jeyi "nyɪ.

42l-bɪ "dɪ mnɪ -wa'a-a 'bho -Zɔpɛgwlɔ 'mʊ ti, 'le nyʊ'a -dadudu 'ye -a'ba -Kɔyi Zezii "gwlide.

43Ɛ zi'a -kaa a, 'Piɛlɪ -gwle'e-e 'bho -Zɔpɛ 'bho nmiku'a "tayi -lue ʊn-ʊ 'la'a Simɔɔ gbo.

Nʊnʊkpli 10

1Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, 'bho Sezalee, nyukpasu -lue-e -nɪ'a 'bho, 'ɔ 'nynɪ 'mo-o Kɔlʊnɛyɪ. 'Wlomɛɛ'ɛ "sroja'a 'plan -ɛ -sɔ'ɔ Italiibhlʊkpa "kpi, 'wa -klagba -lue ɔ "du'o.

2Ɔ-ɔ "du-o 'bho -Lagɔ tenyɪ. 'Bho 'ɔ "bhlegbo'a nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho, 'wa klɛ-ɛ "du'o 'bho -Lagɔ. Ɔ-ɔ 'kpa-a 'Zuifʊ'a "pʊanlbhamʊ'a -dadudu 'le ɔ-ɔ po'o -Lagɔ wɔn gbo -wlɛɛwlɛɛ.

3Zɔ -lue 'zɔ'ɔ "jiazɔyrʊklagba 'mʊ, ('ɛ "yri tan "yi), ɔ -nɪ -Lagɔ wɔngboponamʊ, 'le 'ɔ "yritiyeɛɛ 'mʊ, 'le-e ɔ 'ye -nɪ'e -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -lue -gezee! Ɔ 'pa-a 'le 'ɔ -budu 'li, ɔ na: Kɔlʊnɛyɪ!

4Kɔlʊnɛyɪ nʊ'a -kaa, ɔ 'yrɔ -ɔ'o 'le 'ɔ ku 'ye "lri pa 'le ɔ na: 'An -Kɔyi, koo -ɪn 'lɛ'ɛ? Ɔ na: -Lagɔ 'kpʊn-o -a'a wɔngbopowlu, 'le, -zɪgɪ -a nʊ'a "pʊanmʊ -bodɪ, ɔ 'ye 'ɪ li. 'Ɛ dɪ ɔ popo'o -a'a dɪ 'gwlʊti.

5'Traamʊ 'tɔ ɔ, lbho 'le nyʊ -Zɔpɛ, nyɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Simɔɔ ʊn "duu'a 'Piɛlɪ, ʊn -ke ɔ 'ke yi!

6Nmiku'a "tayi -lue ʊn-ʊ 'la'a Simɔɔ, 'le ɔ gbo ɔ -nɪ'o. 'Ɔ -budu -nɪ'e-e 'tɔnni wɔnli.

7-Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -zɔ 'ɔ dɪ -bodɪ 'mʊ, ɔ mu-o'o. Kɔlʊnɛyɪ'a "yiglɛlbhʊzemʊ 'sɔn-ɔ -nɪ'a 'le 'ɔ -budu 'li -ke "srojayi ɔ -ybhɛ'ɛ 'mʊ 'le ɔ "si'a 'bho ɔ-ɔ "du'a 'bho -Lagɔ tenyɪ, 'ɪnnʊ ɔ 'la'o.

8Lɛ-ɛ zi'a, ɔ 'ye ʊ 'ɛ kuna po, 'le ɔ 'ye ʊ -Zɔpɛ lbho.

9Zɔ zɪ'a a, nyʊ-ʊ mu'a -Zɔpɛ -nɪ'a gwlɔ gbo "kɔɔnamʊ, 'yrʊ nyni'a "duu 'mʊ, 'bho-o 'Piɛlɪ 'ya -nɪ'e yayibudu'a -da -lue-e -nɪ'a pɛtɛpɛtɛ ɔ 'ke -Lagɔ wɔn gbo po.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Ɔ-ɔ nʊ'a -kaa, 'mʊ-ʊ 'lbhɔ ɔ'o 'le ɔ na: A pi 'ɪn 'ke li! Ʊn -nɪ 'ɔ lililɛ pinamʊ, 'le 'ɔ "yritiyeɛɛ 'mʊ ɔ 'ye lɛ -lue 'ye.

11-Gblee, ɔ 'ye-e yaku li ɛ 'ye wɔn kati. 'Le-e ɔ 'ye'e lɛ -lue li 'le ɛ-ɛ 'dre'o. Ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ "yriɛklagba. 'Ɛ mnɪ nyiɛ -lrɛ'ɛ 'mʊ-ɛ 'le ɛ-ɛ "si'e 'bhlʊkpa "yi ti.

12Ɔ 'ye-e 'bho 'ɛ "kpi nmi-e nɪkpɪ'a 'digbi'a kpɛ'ɛ -dadudu li. -Lrɪ-ɪ na 'nɪ-e bhɪ nyiɛ "yi 'le -lrɪ-ɪ na nɪ'e 'bɛtɛ.

13Ɔ 'ye'a -kaa li a, wlu -lue 'wlʊ-o yaku 'li, ɛ na: 'Piɛlɪ, -sɔ 'mʊ, 'lbhɪ ɪ -ɪn 'ke li!

14'Le ɔ na: -Wooo! -Gba! 'An -Kɔyi, 'ɪn -see -bhla 'an gbaliliɛ li ke kpɛ -lue!

15'Le wlu 'mnɛ 'ye 'bho le mu, ɛ na: Lɛ -Lagɔ nʊ'a, ɛ -se 'tɔ gbalɛ -ko, -mnaaa'a -zrɛ -nɪ nɛ -a'a gba "yi -le!

16Wlu 'mnɛ -yi -nɪ'e-e 'bho le kpɛ tan. Ɛ zi'a -kaa a, lɛ 'mnɛ nʊ'a -kaa, 'bho -yritayi ɛ 'mu-o 'le yaku 'li le.

17Ɔ 'ye 'ɛ -kaa a, ɔ 'kabha'o na: Lɛ 'ɪn 'ye'a -laa, 'ɛ 'zɔ'ɔ 'nynɪ -mɛ'ɛ? Ɔ-ɔ nʊ'a -bhla -kaa a, nyʊ Kɔlʊnɛyɪ lbho'a a, ʊn-ʊ dede-e nyʊ ti: Doo Simɔɔ'ɔ -budu -nɪ'a? 'Le ʊn 'ye ʊ da -tɔ, 'le ʊn 'ye 'bho 'ɔ "bhlegbo'a 'gbewɔn "yi nyni.

18Ʊn nyni'a 'bho 'gbewɔn "yi a, ʊn-ʊ 'po-o wlu yayi, ʊn na: Simɔɔ ʊn "duu'a 'Piɛlɪ, -daa, 'bho-o ɔ -nɪ'a?

19'Piɛlɪ -mnɔɔ, lɛ ɔ 'ye'a a, ɔ-ɔ popo 'nɛ-ɛ "kpi 'gwlʊti -bhla, 'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ye 'le 'ɔ -pɔlʊ gbo -wlu: -Gbʊ 'nɔɔ! Nyʊ tan-a -nɪ'e -laa: 'ɪnnʊ 'bɔ'ɔ -ɪnmʊ ti.

20-Sɔ 'mʊ, -ɪn 'ke 'dre 'le -ɪn -ke ʊn 'ke mu! 'ln "bhuo-o lbho ʊ'o. -A'a -pɔlʊ'a 'kɔlʊ -le!

21Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ɔ 'ye 'dre. Ɔ 'ye 'ʊ li a, ɔ na: 'lnmɔ a-a 'bɔ'ɔ ti, 'ɪnmɔ 'ka-a! Lee -nɪ'e 'bho'a?

22Ʊn na: 'Wlomɛɛ'ɛ "sroja'a -klagba Kɔlʊnɛyɪ lbho'o -amʊ. Ɔ-ɔ 'mo-o nyɔ-ɔ 'srɛɛ'ɛ "yi, ɔ-ɔ "du-o 'bho -Lagɔ 'le 'Zuifʊ "we-e za'a 'ɔ dɪ'a "yrilinmɔdɪ. Zɔ 'mnɪ 'zɔ, -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi 'yi -ɔ -bodɪ, ɔ na ɔ 'la -ɪnmʊ, -ɪn 'ke 'ɔ "bhli mu. Dɪ -a 'ye'a 'mʊ-za mʊ a, ɔ 'ke ɪ -lokuipo. 'Ɛ dɪ -a yi'e -a'a dɪ -a -ke -ɪn 'ke mu.

23'Piɛlɪ 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ɔ -ke ʊn pa-a'o, ɔ 'ye ʊ 'bɪ "nyɪ. Zɔ zɪ'a a, ɔ 'ye 'mʊ-sɔ 'le ɔ -ke ʊn 'ye -jeyi 'kpa. 'Lotʊ'a "nynuu -lrʊʊ-ʊ -nɪ'a 'bho -Zɔpɛ 'ye ʊ -jeyi kpa.

24Zɔ -yɛ kɔ'ɔ 'bho a, 'bho-o ʊn -nyni -nɪ'e Sezalee. A -gblee, ʊn -see'a -bhla nyni ke, 'le Kɔlʊnɛyɪ 'ye 'ɔ 'wlʊkamʊ -ke 'ɔ bha "we "lru'gbʊʊ 'le 'ɔ "bhli, 'le ʊn-ʊ fuo'o 'Piɛlɪ wɔn.

25Ɔ nyni'a 'bho, ɔ-ɔ mu'a 'bho "bhlegbo bhʊ -de mʊ, Kɔlʊnɛyɪ 'bhle-e -jiji 'le ɔ 'ye ɔ -jeyi yi. Ɔ nyni 'ɔ li, 'le ɔ 'ye ɔ 'kolri wɔnyi glu po,

26'le 'Piɛlɪ 'ye ɔ "yi"luo 'le ɔ na: -Sɔ 'mʊ, 'ɪnmɔ -yɔɔ -a 'ye'a -laa li, nyunyɔ 'mna "du'o -lrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

27Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, ɔ -ke ɔ 'bhle -ɪ wɔn "yi, 'le ʋn 'ye -budu 'li pa. Ʋn -ka 'le-e pa a, nyʋ'a -dadudu-u 'gbʋʋ'a 'le "lru, 'ɪnnʋ ɔ -yɛ'ɛ 'le.

28Ɔ -yɛ 'nʋ 'bho a, -kaa 'ka-a ɔ 'lʋ 'ʋ -kaa "yi: -Ka -a-bʋ 'Zuifʋ'a gba 'lɛ'ɛ ɛ, a'ba "bhi yibo'o-o -kaa. Nyʋ-ʋ -se'a-a 'Zuifʋ, -a se 'bhɛɛ -a -ke ʋn 'ke zizia 'le -a'ba bhɪ 'ke tizi 'le -a 'ke 'le 'wa -budu 'li pa. -A'ba gba -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mʋ a, 'ɪnmɔ a-a 'ye'a -daa li a, -Lagɔ -tɔ 'nɛ-ɛ 'ɪnmʋ -da. -Bho 'ɪn -ka 'ɔ nyɔtu 'mʋ-ʋ'wlaa a, ɛ -se 'tɔ 'ɪnnɛ 'ma-a 'ɔ gba'a 'mʋcɛɛ -ko.

29'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, -ɪn 'la'a 'ɪnmʋ, 'ɪn -see tijijri, 'le 'ɪn 'ye yi. 'ln 'yi-e 'tɔ'ɔ dɪ a, -a 'wɔn 'nɔɔ?

30Kɔlʋnɛyɪ na: Dɪ se 'nɔɔ -nɪ. -Kagbɛ'ɛ ti 'mʋ, 'ɛ "kpi'a 'wɪ tan ka, "jiazɔyrʋklagba 'mʋ, ('ɛ "yri tan "yi), 'ɪn -nɪ 'nɔɔgbɛ -Lagɔ wɔngboponamʋ, 'ɪn mu'a 'bho 'an "yigbeyi -gbʋ mʋ, nyukpasu -lue-e 'bhle'a -vlanvlanbanɪpli 'mʋ -nyna'a-a 'bho ti.

31'Le ɔ na: Kɔlʋnɛyɪ! -Lagɔ 'kpʋn-o -a'a wɔngbopowlu, 'le, -zɪgɪ -a nʋ'a "pʋanmʋ -bodɪ, ɔ 'ye 'ɪ li. 'Ɛ dɪ ɔ popo'o -a'a dɪ 'gwlʋti.

32'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ a, lbho nyʋ 'le -Zɔpɛ! Nyukpasu ʋn-ʋ 'la'a Simɔɔ, ʋn "duu'a 'Piɛlɪ, ʋn -ke ɔ 'ke yi. Nmiku'a "tayi -lue ʋn-ʋ 'la'a Simɔɔ, 'le ɔ gbo ɔ -nɪ'o. 'Ɔ -budu -nɪ'e-e 'tɔnni wɔnli.

33Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'bho -nynayiza, 'ɪn -lbho -nɪ'e nyʋ, ʋn 'ye -a'a dɪ yi. -Ka -ɪn po'a -amʋ 'gwlʋ "yi, 'le -ɪn 'ye'a yi, -a 'po-o -ɪnmʋ 'sɛɛ. 'Traamʋ 'tɔ ɔ, -ka -a -die'a 'mʋ 'wee, -a 'gbʋʋ'o-o -daa -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'le, dɪ ɔ po'a -ɪnmʋ wɔn 'mʋ, -a po -ɪnmʋ -lokui, -ɪn 'ke ɪ 'mʋ-za.

34Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'Piɛlɪ "luo'o-o wlu 'mʋ, ɔ na: 'Traamʋ 'tɔ ɔ, 'ɪn 'wɪn -ɪ 'mʋti -ziaka, -Lagɔ'ɔ 'tɛ nyʋ 'mʋ.

35'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ a, 'bhlɪkpɪ 'wee "kpi'a nyɔ"o nyɔ, -bho ɔ -ka 'bho ɔ-ɔ "du, lɪ-ɪ 'srɛɛ'ɛ "yi, -bho ɔ 'ke ɪ nʋ, -a'a nyunyɔtu -nmɔ 'nɔ-ɔ "yri "kpi ti.

36A -gblee, Zezii Kliisɪ 'mo-o nyʋ 'wee'a -kɔyi. -Ka -Lagɔ -yi -nɪ 'nɔ 'mʋ, 'le nyʋ 'ke -pɔlʋ'a bhlubhlua 'ye, ɪ-bɪ "dɪzɪgɪ 'mnɪ ɔ -ya'a Izrayɛɛlɪkɔmʋ, a yibo'o-o 'na.

37'Bho nyʋ'a batizeeɛ 'Zaan-a tɔ'ɔ "kpi, dɪ-ɪ zi'a 'le 'Zuifʋ'a 'bhlʋkpa "kpi, -ɛ 'nyaa'a Galilee 'le ɛ 'ye'a 'wa 'bhlʋkpa -lrɛɛ "kpi bhla, a yibo nɪ-o'o.

38A -gblee, Nazalɛɛtɪkɔyi Zezii 'mnɔ, -Lagɔ'ɔ "nitiwʋnnasʋ -nɪ 'nɔ-ɔ "kpi'a dɪ, ɔ -zɔ 'ɔ 'bho 'le ɔ 'ye ɔ 'ɔ Lisaazuzu'a wɔnkuɛ 'mʋ po, 'le, -ka ɔ-ɔ ple'a 'bhlʋkpa 'mnɛ "yiti, ɔ-ɔ nʋ'a -zɪgɪ, 'le, "gwizimʋ 'wee -nɪ'a "nyinynidɪ'a tiyayi'a -belu 'zɔ, ɔ-ɔ 'pʋʋn nʋ'o, a yibo'o-o -kaa -lrɛɛ.

39l-bɪ lɪ 'wee ɔ nʋ'a 'le Zelizalɛɛmʋgwlɔ 'mʋ -ke 'Zuifʋ'a 'bhlʋkpa -lrɛɛ "kpiti, -a-bʋ 'ɔ -dalbhomʋ 'mo-o 'ya "dɪ'a -dayemʋ. Ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ, 'ɪnnɔ nyʋ kɔ'ɔ 'bho nyʋyrilbhaatu "yri 'le ɔ 'ye 'mɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

40-41A -gblee, ɔ 'mɛ'ɛ ɛ, 'wɪ 'sɔn, 'ɛ tanzɔ 'le -Lagɔ 'ye ɔ glu -za, ɔ 'ye ti-nɪ -lrɛɛ. -Lagɔ nʊ'a 'ɛ lbhʊtu a, -a-bʊ 'ɔ "bhuo -za'a 'bho see -a 'ke 'ɔ -dayemʊ "du, -a-bʊ ɔ -tɔ 'nɔ "yi. Ɔ -zɔ 'ɔ glu, ɔ -nɪ'a ti -lrɛɛ, 'le -a -ke ɔ 'ye -dalue -li -nɪ. Ɔ -see 'ybha nyʊ 'wee 'ke ɔ 'ye.

42Ɔbɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ sie'e -amʊ wlu li, -a 'ke 'ɔ "dɪ kpa 'le -a 'ke ɪ nyʊ -bodɪ 'mʊ-za, na: 'lnnɔ -Lagɔ -za'a 'bho 'le ɔ 'ke tinɪmʊ -ke 'mɛmʊ'a -zigletuyi "du.

43Ɔbɔ 'mnɔ'ɔ "dɪ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ -nɪ'a ti see'a 'wee -za'a 'mʊ, na: Nyɔ"o nyɔ-ɔ de 'ɔ "gwli, 'ɔ dɪ -Lagɔ-ɔ 'bhɔ'ɔ ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ'ɔ "nyinynidɪ'a dɪ.

44-ln 'ye li-ɔ, 'Piɛlɪ 'bhle -bhla wlu wɔn 'mʊ, 'le, nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho -ʊ po 'ɔ -lokui, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ye ʊ "kpi'dree.

45l zi'a -kaa a, 'Zuifʊ de'a Zezii "gwli, ʊn -ke 'Piɛlɪ yi'a a, nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ, -Lagɔ "nyɪ 'ʊ 'ɔ Lisaazuzu -lrɛɛ, ʊn 'ye'a 'na li a, wɔn 'mʊ -ʊ ti.

46-Gblee, "sesiwlu ʊn se'a yibo ʊn-ʊ po'a, ʊn 'wɪn -ɪ 'bɔ 'le ɛ 'mʊ ʊ-bʊ -se'a-a 'Zuifʊ 'mnʊ-ʊ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi.

47'Piɛlɪ na: Nyʊ -yʊʊ 'ye-e -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -a'ba ka. -Abʊ 'bhɛɛ'o -a 'ke ʊ batizeeɛ -bhle'a?

48'Le ɔ 'ye ʊ wɔn "kpiticɛ, na: Ʊn batizee-ɛ -nɪ Zezii Kliisɪ'a 'nynɪ 'mʊ! 'Wa batizeeɛ gwɛ'ɛ "yi a, ʊn na: 'Piɛlɪ, -de ti! -Bho -a -ke -ɪn zi -laa 'wɪ 'le -ɪn 'ke mu.

Nʊnʊkpli 11

1l zi'a -kaa a, Zezii'a -dalbhomʊ -ke 'lotʊ'a "nynuu -lrʊʊ-ʊ -nɪ'a Zideebhlʊkpa "kpi 'wɔn-ɔ "dɪ 'mnɪ 'bɔ, nyʊtɔlʊ -se'a-a 'Zuifʊ, ʊn 'kpʊn-o -Lagɔwlu -lrɛɛ.

2'Piɛlɪ nʊ'a -kaa, ɔ 'yi-e Zelizalɛɛmʊ le. Ɔ nyni'a a, 'Zuifʊ-ʊ 'pɛɛ'ɛ klɛmʊmuɛ'ɛ gba 'mʊ, ʊn -ke ɔ depo'o.

3Ʊn na: Nyʊ-ʊ'a mu'a klɛ 'mʊ, ʊ "bhli -ɪn mu'o 'le -ɪn -ke ʊn-ʊ li nɪ'e -dalue -lrɛɛ. 'Kla se "yrili-nmɔ.

4'Bho-o ɔ kɔ'o, 'le, -ka ɪ zizia'a 'mʊti 'wee, ɔ 'ye 'ya kuna po. Ɔ na:

5Zɔ -lue 'zɔ 'ɪn -nɪ 'bho -Zɔpɛgwlɔ 'mʊ -Lagɔ wɔngboponamʊ, 'bho-o "yritiyeɛɛ -yi -nɪ'e 'ɪnmʊ -bodɪ. Lɛ 'ɪn 'ye'a 'bho, ɛ -ke "yriɛklagba gʊgɔ'o. Ɛ-ɛ nʊ'a -kaa, ɛ-ɛ 'dre-e 'bho 'an wɔnyi, 'ɛ mnɪ nyiɛ -lrɛ'ɛ 'mʊ-ɛ 'le ɛ-ɛ 'wlʊ'o 'le yaku "yi 'le ɛ-ɛ 'dre'e 'bho 'an "troli 'le ɛ 'ye nyni.

6'ln -gbʊ'a 'bho 'ɛ "kpi, nmi-i na nɪ'a bhɪ nyiɛ "yi-e 'kwla 'zɔ'ɔ nmi-e, -yɪ na nɪ'a 'bɛtɛ -ke nɪkpɪ, 'ɪn 'ye-e 'ya -dadudu li.

7'ln 'wɔn-ɔ wlu 'bɔ -lrɛɛ, ɛ na: 'Piɛlɪ, -sɔ 'mʊ, 'lbhɪ ɪ, -ɪn 'ke li!

8'Le 'ɪn na: -Wooo! -Gba! 'An -Kɔyi, 'ɪn -see -bhla 'an gbaliliɛ li ke kpɛ -lue!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9Wlu-u 'wlʋ'a 'le yaku 'li 'mnɛ 'mu-o 'bho le -lrɛɛke, ɛ na: Lɛ -Lagɔ nʋ'a ɛ -se 'tɔ gbalɛ -ko, -mnaaa'a -zrɛ -nɪ nɛ -a'a gba "yi -le!

10Wlu 'mnɛ -yi -nɪ'e-e 'bho le kpɛ tan. Lɛ 'mnɛ nʋ'a -kaa, ɛ 'mu-o 'le yaku 'li le.

11'Bho -gbaa -lue 'mʋ, nyʋ tan 'Wlomɛɛ'ɛ "sroja'a -klagba -lue ʋn-ʋ 'la'a Kɔlʋnɛyɪ lbho'a 'an dɪ, -ʋ -sɔ'ɔ Sezalee, ʋn 'nyni-e 'bho "bhlegbo -da 'ɪn -nɪ'a.

12'Le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu na: -ln -ke ʋn mu! -A'a -pɔlʋ'a 'kɔlʋ -le! Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'ɪn -ke 'lotʋ'a "nynuu -mɛɛlo -ke 'ɪn -na a, -a -sɔ'ɔ 'mʋ-ɛ 'le -a 'ye 'le mu 'le 'ɪn -ke ʋn 'ye 'bho Kɔlʋnɛyɪ "bhlibhlegbo pa.

13-14-A nyni'a 'le a, -ka -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -lue -yɛ 'nɔ 'le 'ɔ -budu 'li, ɔ 'ye'a na: Lbho nyʋ 'le -Zɔpɛ, ʋn -ke Simɔɔ ʋn "duu'a 'Piɛlɪ 'ke yi. Wlu -ɪn -ke -a'a "bhlegbo'a nyʋ 'ka 'mʋ 'pʋn -nɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'ɪnnɔ 'ke ɪ -ɪnmʋ 'tmʋʋ, 'ya kuna ɔ po'o.

15A -gblee, ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'ɪn -nɪ -wlunamʋ, 'bho Patɪkɔtɪ'a gɔ'ɔ -nɔɔ "yi -ka -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'dree'a -amʋ "kpi 'tɪn, 'ka-a ɔ 'dree 'nʋ "kpi -lrɛɛ.

16Ɛ zi'a -kaa a, dɪ -a'ba -Kɔyi Zezii -za'a 'mʋ, 'bho-o 'ɪn popo 'nɪ 'gwlʋti, ɔ 'ye'a na: A -gblee, "ni 'Zaan batizee -nɪ'e nyʋ, a-bee -mnʋʋ, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ɪn-ɪ 'ye amʋ 'mʋ -po mʋ, 'le ɔ 'ke amʋ 'mʋ "yi.

17'ln-ɪ 'tmʋʋ'a amʋ-ɛ, -a de'a -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ "gwli, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu ɔ "nyɪ'a -amʋ a, ɔ-bɔ Lisaazuzu -lue 'mnɔ, ʋ-bee -mnʋʋ de'a Zezii "gwli, 'ɪnnɔ ɔ "nyɪ ʋ'o -lrɛɛ. l -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mʋ 'le, leelɛ 'mna "du-ɔ 'le 'ɪn -ke -Lagɔ 'ke "yidede'a?

18Ʋn 'wɔn'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ ɔ, -ka ʋn -die'a 'mʋ, 'wa -pɔlʋ pɪpɛ'o 'le ʋn-ʋ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi 'le ʋn-ʋ nʋ'o: -Ziadɪ mo'o! Nyʋ-ʋ -se'a-a 'Zuifʋ, 'ɪnnʋ -Lagɔ "nyɪ'e "yiflɔɛ 'le ʋn 'ke 'wa "nyinynidɪ "yiyibo 'le ʋn 'ke -Lagɔ gbo "bhiti 'le ɔ 'ke ʋ tinɪɛzɛgɛ "nyɪ -lrɛɛ.

19-Gblee, ʋn 'lbha'a Etiɛnɪ, ɔ 'mɛ'ɛ ɛ, nyanɪmʋklɛɛ pa 'kaa Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʋ gbo 'le ʋn 'ye'a tibʋba a, 'ɪnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, 'wa 'plan -mu -nɪ'e Fenisiibhlʋkpa "kpi, tɔlʋ -mu -nɪ'e Siplʋbhlʋkpa "kpi 'le -lrʋʋ -mu -nɪ'e Atiɔsɪgwlɔ 'mʋ. Ʋn mu'a a, 'wa -Bozuifʋ'a "sɛ 'wa -dadudu-u kpa'a Zezii'a "dɪzɪgɪ.

20'Le, 'wa tɔlʋ -yʋ -sɔ'ɔ Siplʋbhlʋkpa "kpi -ke Silɛɛnɪgwlɔ 'mʋ, nyʋ-ʋ -se'a-a 'Zuifʋ -nɪ'a Atiɔsɪ, 'ɪnnʋ ʋn kpa'a -a'ba -Kɔyi Zezii'a "dɪzɪgɪ gbo.

21Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, ʋn -ke -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ wɔnkuɛ -na'o 'le nyʋ'a -dadudu-u de'e -a'ba -Kɔyi Zezii "gwli 'le ʋn 'ye 'le ɔ gbo "bhiti.

22l-bɪ "dɪ 'mnɪ, Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʋ-ʋ -nɪ'a Zelizalɛɛmʋ 'wɪn -ɪ 'bɔ 'le ʋn 'ye 'le Banabaasɪ lbho.

23Ɔ nyni'a 'le a, -Lagɔ'ɔ "nitiwʋnnasʋ -nɪ'a nyʋ 'mnʋ "kpi, ɔ 'ye -ɛ li, 'bʋbʋa-a 'lbhɔ ɔ'o 'le ɔ 'ye ʋ 'kpa "yi po 'le 'wa Zezii'a "gwlideɛ 'ke 'mʋku.

24-Gblee, 'ɔ kpli -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili, ɔ-ɔ 'de-e Zezii "gwli tenyɪ 'le ɔ "yi'e -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mʋ. Ɔ -nɪ'a 'bho a, nyʋ'a -dadudu 'de-e Zezii "gwli 'le ʋn-ʋ 'kpa'a 'ɔ nyʋ "kpi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25'Ɛ dı a, ɔ mu'o Taası 'Sɔlʋ'a dı.

26Ɔ 'ye 'ɔ ɔ, 'le ɔ -ke ɔ 'ye Atiɔsı mu. Ʋn -nı 'sɔn 'nʋ-o 'bho -zʋn -lue, 'le ʋn -ke 'bho'a Zezii'a -glıgbawɔnyi'a nyʋ-ʋ 'gbʋʋ'o "lru, 'le ʋn-ʋ tɔ'ɔ nyʋ'a -dadudu Zezii'a "dızıgı. -Gblee, 'bho Atiɔsı 'mnɔ, 'bho-o ʋn "duu -nı'e Zezii'a -namʋ 'nynı 'le ʋn-ʋ 'lʋ 'ʋ Kletiɛɛn ('ɛ 'zɔ 'mo-o Kliisı'a nyʋ).

27'Bho ɛ-bɛ -nɔɔ -lue 'mnɛ ti, -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʋtizamʋtɔlʋ -sɔ'ɔ-ɔ Zelizalɛɛmʋ, ʋn 'ye Atiɔsı mu.

28Ʋn nyni'a, 'le 'wa "klumʋ'a -lue ʋn-ʋ 'la'a Agabusı -sɔ'ɔ 'mʋ-ɛ, 'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a "bhuo 'ye ɔ 'mʋ -zi -nı, ɔ na: 'Nɔɔ 'Wlomɛɛbhlıkpı'a klɛ "kpi, 'mʋklagba-a 'ye-e 'nɔɔ -yi -mʋ. (-Gblee, -nɔɔ -ke ti 'Wlomɛɛ'ɛ 'bhlʋkpayowliklagba ʋn-ʋ 'la'a Klodı 'bhle -nı'a 'wa 'bhlıkpı, 'bho-o 'mʋ 'mnɛ -yi -nı'e -ziaka).

29Zezii'a -namʋ 'wɔn'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ ɔ, 'bho-o ʋn -gwɛ -nı'e wlu wɔn "yi ti 'le ʋn na: -Ka nyɔ"o nyɔ 'bhɛɛ'ɛ, ɔ "du -kaa 'le -a 'ke ı 'lotʋ'a "nynuu -nı'a Zideebhlʋkpa "kpi -kpa.

30'Ka-a ʋn nʋ'o 'le Banabaası -ke 'Sɔlʋ 'ye 'jɛmɔni 'mnı -jeyi kpa 'le ʋn 'ye ı 'le'a Zezii'a -glıgbawɔnyi'a nyʋ'a "lrutidemʋ -jeyi "nyı.

Nʋnʋkpli 12

1Ɛ-bɛ -nɔɔ -lue 'mnɛ ti, 'bhlʋkpayowli ʋn-ʋ 'la'a Elɔɔdı 'kpa-a 'bho, ɔ-ɔ 'kla-a Zezii'a -glıgbawɔnyi'a nyʋtɔlʋ nyanı 'mʋ,

2'le ɔ 'ye 'Zaan'a vɛnyı Zaakı -jrɛɛyri "yi 'lbha -nı.

3Ɔ nʋ'a -kaa a, ɛ 'nʋ-o 'Zuifʋ 'tʋ. Ɔ 'ye'a 'na li a, ɔ -mu -nı'e-e nyʋ'a nyanı'a 'mʋklɛɛ "lru 'le ɔ 'ye 'Piɛlı kpʋn, ɔ 'ye ɔ -jie 'mʋ po. (-Gblee, "flɔɔ se'a "buubuulɛ gbo'bhle, 'bho 'ɛ gɔ'ɔ -nɔɔ "yi mo'o.)

4Ɔ po 'ɔ -jie 'mʋ a, "sroja nyiɛ'ɛ 'digbi'a kpɛ nyiɛ-ɛ fuo 'nɔ-ɔ li. Ɔ na 'le 'ɔ -pɔlʋ gbo, -bho ɛ-bɛ 'Paakı'a gɔ 'mnɛ zi, 'le ɔ 'ke ɔ -zigle -tu 'bho nyʋ 'wee'a "yigbeyi 'le ʋn 'ke ɔ dı -kpʋn 'le ʋn 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ.

5'Ɛ dı ʋn de 'ɔ 'le -jie 'mʋ ti. Ɛ -nı'a -kaa 'mʋ a, Zezii'a -glıgbawɔnyi'a nyʋ kuku'o-o 'mʋti 'le ʋn-ʋ po'o 'ɔ dı -Lagɔ wɔn gbo.

6-Gblee, 'wı -lue-e -sie'e 'bho 'le Elɔɔdı 'ke 'Piɛlı 'lbha ɔ 'ke 'mɛ. Ɛ-bɛ 'wı -lue 'mnɛ'ɛ "matʋ 'Piɛlı -nı 'mʋnamʋ 'bho "sroja 'sɔn gwia 'mʋ, 'le 'ɔ sʋı 'sɔn 'bhle'e gblokoe 'mʋ, 'le "sroja -nı'e 'bho 'wa 'bı 'mʋ "crɛcrɛ 'bho -jiebuduwɔɛn "yi.

7'Bho -gbaa -lue 'mʋ -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -lue yi-o'o. -Da ɔ -nı'a a, ngaoo! 'bho-o 'ye-e ti, 'le ɔ 'ye 'Piɛlı kwa "kpi de 'le ɔ 'ye ɔ "nynɔɔ 'mʋ -za, 'le ɔ na: -Sɔ 'mʋ -susueyi! 'Bho -yritayi gblokoe 'wla-a ti -wlou!

8'Le -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi na: San -a'a "bɛtʋ "yi. -Pa -a'a -bhopımʋpalı 'mʋ! -Pa -a'a -vilɔbana 'mʋ 'le -ın 'ke 'bho 'an lemʋ kpa. 'Le 'Piɛlı 'ye 'na nʋ 'wee.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9Ɔ-ɔ na 'nɔ kli a, 'ɔ 'limʊ na "yritiyeɛɛ 'yi -ɔ -bodɪ. -Ka lɛ -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -nɪ'a 'ɔ "lrulinʊnamʊ "du'a -zɛgɛ, ɔ se ɛ yibo.

10Ʊn nʊ'a -kaa, ʊn 'cɛ-ɛ -antanyɪsroja 'mʊ 'le ʊn 'ye 'sɔnnʊ lizi, 'le, nɛtɛkplu -ke wɔn, -bho -ɪn zi'a li 'le -a 'da'a 'le -gwlɔpiemʊ, ʊn 'ye 'bho 'ɛ wɔnyi nyni, 'le 'ɛ "bhuo 'ye 'bho 'wa "yigbeyi kati 'le ʊn 'ye 'da, ʊn 'ye 'bho -gwlɔpiemʊ'a -jolʊgblʊ -lue "yi kpa. Ʊn -na'a -daan, ʊn nyni'a 'bho -jolʊta -lue "yi a, foo! -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi nʊ'a -kaa, ɔ se -nɪ. Ɔ 'sie-e 'bho 'Piɛlɪ.

11Ɛ zi'a -kaa a, 'Piɛlɪ 'ye 'ɔ nyunyɔnɪ 'mʊ le, 'le ɔ na: Waa! -Ziadɪ ma'a? 'An -Kɔyi -Lagɔ -ya'a ɔ gbo'a -dalbhoyi, Elɔɔdɪ'a nyanɪ'a -kpɛɛ -ke 'kle 'Zuifʊ 'bɔ'ɔ ti 'ɪn 'ke 'ye, ɔ 'ye 'ɪnmʊ 'ya wɔn 'mʊ -za'a!

12Ɔ popo'a -kaa 'gwlʊti a, 'Zaan ʊn "duu'a Maakɪ, 'ɔ 'lotʊ Malii, 'le 'wa "bhlibhlegbo ɔ mu'o. 'Le-e nyʊ'a -dadudu 'gbʊʊ'o "lru 'le ʊn-ʊ po'o -Lagɔ wɔn gbo.

13Ɔ nyni'a 'bho a, ɔ 'bhla-a 'bho "bhlegbo'a -kpana wɔnyi 'le lbhʊzenyaakpʊ -lue ʊn-ʊ 'la'a Wlɔdɪ 'ye 'bɪ tiyenamʊ yi.

14Wlu ʊn 'wɔn'ɔ 'bɔ, ʊn yibo 'nɛ-ɛ "yi, 'Piɛlɪ'a wlu mo'o. Ɛ 'lbhaa 'nʊ-ʊ 'bʊbʊa "yi. Ʊn 'ke 'tɔ 'bho kati a, ʊn -see ɛ nʊ. -Gblee, ʊn 'bhle-e -jiji ʊn 'ye 'le -budu 'li le 'wlaa, ʊn 'ye nyʊ 'tmʊʊ: 'Piɛlɪ -nɪ'e-e 'bho "piemʊ 'gbe wɔnyi.

15Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa a, nyʊ 'po -ʊ "da, ʊn na: -Sabhɛ 'kpʊn-o amʊ-ae? 'Le ʊn na: 'ln -za'a 'mʊ, -ziadɪ mo'o. 'Piɛlɪ mo'o -ziaka. 'Le nyʊ 'mnʊ na: "Lemnɪɪ 'ɔ -zuzu mo'o.

16Ʊn 'bhle 'ɪ wɔn "yi, 'Piɛlɪ -mnɔɔ-ɔ bhla'a -bhla 'bho-ɛ, 'le ʊn 'ye yi, ʊn 'ye 'bho kati -lreeka. Ʊn 'ye 'ɔ li, -ka ʊn -die'a 'mʊ, wɔn 'mʊ -ʊ ti. Ʊn nʊ'a -kaa, 'bʊbʊa-a 'lbhʊ ʊ'o 'le ʊn-ʊ "wɔ'o.

17'Ɛ dɪ ɔ po 'ʊ -tɛtɛ 'mʊ: A 'bhɔ zrɛ! Ʊn 'bhɔ'ɔ ɔ, 'le, -ka -a'ba -Kɔyi -Lagɔ -nyna 'nɔ ɔ 'ye 'ɔ -jie 'mʊ -za, ɔ 'ye 'na 'mʊ-za. Ɔ na -lrɛɛ: A 'tmʊʊ nɪ Zaakɪ -ke 'lotʊ'a "nynuu -lrʊʊ! Ɔ gwɛ'ɛ kunapoɛ "yi, 'le ɔ 'ye 'da, ɔ 'ye "setida mu.

18Zɔ zɪ'a a, "sroja -nyna'a-a ya, ʊn-ʊ dede-e ti: Koo 'Piɛlɪ nyɪnyna'a 'mʊti'a?

19Elɔɔdɪ -mnɔɔ, ɔ 'bɔ -ɔ ti, ɔ -see ɔ 'ye. 'Ɛ dɪ ɔ 'crɛ'ɛ "sroja wɔn 'mʊti 'le ɔ 'ye ʊ wɔn "kpiticɛ ʊn 'ye ʊ 'lbha ʊn 'ye 'mɛ. Ɔ nʊ'a -kaa a, ɔ -sɔ'ɔ-ɔ Zidee 'le ɔ 'ye Sezalee mu. 'Bho-o ɔ -gwle'o -nɔɔ gbɛ ti.

20-Gblee, ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, 'bho-o Elɔɔdɪ -lue 'mnɔ 'po-o Tiilɪkɔmʊ -ke Sidɔɔkɔmʊ 'cɛ -kwa, 'le ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke ʊ tʊ gbo kpa. Ʊn 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ʊn 'tɪtɛ'ɛ 'mʊ-ɛ, 'le ʊn 'ke ɔ 'yenamʊ mu. Ʊn mu'a a, 'ɔ "bhlegbo'a lbhʊzemʊ'a -klagba ʊn-ʊ 'la'a Blaasɪ, 'ɪnnɔ ʊn 'ye'o 'le ɔ 'ye 'bho 'wa nya -kɔ, 'le ʊn -ke ɔ 'ye Elɔɔdɪ wɔnyi mu 'le ɔ -ke ʊn 'ke ɔ 'gbɛ kwa 'mʊ cɛ, ɔ -ke ʊn 'ke -ybhɛ, -ɛkedɪmaa, 'le Elɔɔdɪ'a 'bhlʊkpa "kpi, 'le-e ʊn-ʊ za'a liliɛ.

21Ʊn -zɛ 'ɛ 'mʊ a, ɔ "du-o 'wɪ. 'Wɪ 'mnɛ nyni'a a, ɔ -pa'a-a 'ɔ 'bhɪɔ'ɔ -banɪ 'mʊ 'le ɔ -de'e 'bho 'ɔ 'nynɪbhlekpe "kpi ti, 'le ɔ-ɔ za'a dɪ 'mʊ 'bho nyʊ 'wee'a "yigbeyi,

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22'le nyʊ 'wee-e "wɔ'o, ʊn-ʊ nʊ'o: -Yɔɔ -mnɔɔ, -Lagɔ mo'o. Ɛ -se nyunyɔ -nɪ -wlunamʊ -ko.

23Nyunyu kpʊkpa 'nɔ -Lagɔ li, ɔ 'wɔɔn 'nɪ'a dɪ a, 'bho -gbaa -lue 'mʊ -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -lue kpɔ 'ɔ sʊ 'mʊ 'le ɔ 'ye -sɔpɪ "yiti"tayi, ɪ 'ye 'ɔ 'mɪ li, ɔ 'ye 'mɛ.

24Dɪ 'mnɪ'a 'wee -nɪ'a -kaa zinamʊ a, -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ wlu-u 'mu-o -da 'wee 'le nyʊ-ʊ de'a Zezii "gwli-i kpʊkpa'a "kpiti.

25l -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'jɛmɔni Banabaasɪ -ke 'Sɔlʊ kpa'a 'le Zelizalɛɛmʊ, ʊn "nyɪ 'ɪ Zezii'a -glɪgba'a "lrutidemʊ -jeyi a, ʊn 'ka 'tɔ Atiɔsɪ le mu a, 'le ʊn -ke 'Zaan ʊn "duu'a Maakɪ 'ye mu.

Nʊnʊkpli 13

1Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti a, Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʊ-ʊ -nɪ'a Atiɔsɪ a, -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ -ke nyʊ'a -Lagɔwlutɔmʊ -nɪ'e-e 'le 'wa "klumʊ. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, 'wa 'nynɪ 'ka-a: Banabaasɪ-e Siminyɔ ʊn-ʊ 'la'a nyɔyre-e, Lusiusɪ 'ma-a Silɛɛnɪkɔyi-e, Manaɛɛ -ɔ -ke 'bhlʊkpayowli Elɔɔdɪ 'bhɛ -nɪ'a -dalue "yi, ʊn -ke 'Sɔlʊ.

2-Gblee, zɔ -lue -ke ti ʊn -nɪ'a -a'ba -Kɔyi -Lagɔ bʊbɔnamʊ 'le ʊn-ʊ pa'a su 'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ye nyɔ 'mʊ -zi -nɪ 'le ɔ na: A -za 'bho Banabaasɪ -ke 'Sɔlʊ, lbhʊ -ke dɪ 'ɪn 'lʊ 'ʊ a, ʊn 'ke ɛ nʊ!

3'Le ʊn 'ye su pa -lrɛɛ, ʊn-ʊ po'o -Lagɔ wɔn gbo, ʊn 'ye ʊ kwa "lru tide 'le -Lagɔ 'ke 'wa lbhʊ "niti-wʊnna, 'le ʊn 'ye ʊ "yiti"tayi ʊn 'ye mu.

4-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu lbho'a Banabaasɪ -ke 'Sɔlʊ, ʊn mu'a a, ʊn 'nyni-e 'bho -gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Selesii ti, 'le ʊn 'ye batoo 'li 'kpa, 'le, -gwlɔ -lue-e -nɪ'a 'bho Siplʊlikpe 'mʊ, ʊn 'ke 'le mu.

5Ʊn 'ka mu a, 'Zaan Maakɪ -ke ʊn -na'o ɔ 'ke ʊ -kpa. Ʊn nyni'a 'bho -gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Salaminɪ, ʊn 'kpa'a 'bho-ɛ, 'le, 'Zuifʊ -nɪ'a 'bho'a -Lagɔwlu'a 'licɪaanbidi 'li ʊn-ʊ za nɪ'e -Lagɔwlu 'mʊ.

6Ʊn gwɛ'ɛ likpe ti, ʊn 'ye -gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Pafɔsɪ nyni. 'Bho-o ʊn -yɛ'ɛ nyukpasu -lue-e zi nɪ'a kɔkui 'mʊ, ɔ-ɔ "maa'a nyʊ -tɔɔ "yrili. 'Zuifʊyi mo'o 'le ɔ-ɔ 'la'a 'ɔ "bhuo -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi. 'Ɔ 'nynɪ 'mo-o Baazezii. 'Le Glɛkɪwlu 'mʊ ʊn-ʊ 'lɔ -ɔ Ɛlimasɪ -lrɛɛ.

7-Gwlɛ -nɪ'a 'bho likpe 'mnɛ 'li'a 'bhlʊkpayowli'a "yriliduyi mo'o. Ɔ-bɔ 'bhlʊkpayowli 'mnɔ'ɔ 'nynɪ 'mo-o Sɛlɪgisɪ'a Pɔlusɪ 'le ɔ 'bhle'e -naagɪ. Ɔ 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke -Lagɔwlu 'bʊ'wɔn. 'Ɛ dɪ ɔ 'la'a Banabaasɪ -ke 'Sɔlʊ.

8Ɔ nʊ'a -kaa a, ɔ-bɔ Ɛlimasɪ 'mnɔ -ke ʊn dede'e-e "yi 'le ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke ɔ -tɔɔ "yrili"maa 'le ɔ -kaa Zezii "gwlide.

9'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, 'Sɔlʊ (-ke 'nynɪ -lrɛɛ 'ma-a 'Pɔlʊ), -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a -jijri yi 'ɔ "kpi 'le ɔ-ɔ 'yrɔ ɔ'o 'tɪn 'le ɔ na:

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10-lnmɔ -ke kpli kɔkɔɔ'ɔ "nyinynidı'a tiyayi'a nı, -ınmɔ "yrabha -ke nyanı "yi'a 'mʊ, -ınmɔ -ke lɛ-ɛ 'srɛɛ'ɛ "yi'a -ybhɛ'ɛ, -ın -see -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ "yisrɛɛnʊnʊdı "yida 'mʊ -zadı 'bhɔ yi?

11Po -lokui! 'Traamʊ 'tɔ ɔ, -Lagɔ'ɔ 'cɛkʊta -nı'e-e -ınmʊ "kpi. -A 'ye-e "lɔ -mʊ. -ln -see ti'ye yi -nɔɔ gbɛ ti. 'Bho -gbaa -lue 'mʊ, Ɛliması'a "yri nʊ'a -kaa, -mnimaa! 'ya 'ye ti. Ɔ dudua'o, ɔ-ɔ 'bɔ-ɔ nyɔ ti ɔ 'ke ɔ -jiɛ "yi kpʊn.

12Lɛ-ɛ zi'a 'bho nyukpasu 'mnɔ "kpi, 'bhlʊkpayowli 'mnɔ 'ye 'ɛ li, -a'ba -Kɔyi Zezii'a wlu ʊn -tɔ 'nɔ, ı -ma 'nɔ-ɔ wɔnti, ɔ 'ye ı "gwlide, ɔ 'ye ı 'wɔɔn.

13Ɛ zi'a -kaa a, 'Pɔlʊ -ke 'ɔ -namʊ 'kpa-a batoo 'li ʊn 'ye Pafɔsı 'wlʊ, 'le, 'bhlʊkpa -lrɛɛ ʊn-ʊ 'la'a Panfilii, 'ɛ "kpi'a -gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Pɛlızı, ʊn 'ye 'le mu. 'Bho-o 'Zaan Maakı -sɔ -nı 'nʊ kli, ɔ 'ye Zelizalɛɛmʊ le mu,

14'le ʊn 'ye 'wa -jolʊ nya kpa, 'bhlʊkpa ʊn-ʊ 'la'a Pisidii, 'le 'ɛ "yri "yi, -gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Atiɔsı, ʊn 'ye 'le nyni. 'Zuifʊ'a lifɔzɔ nyni'a a, ʊn -ke nyʊ bhete'e-e gbo, 'Zuifʊ -nı'a 'bho'a -Lagɔwlu'a 'licıaanbudu 'li, ʊn 'ye 'le pa, ʊn 'ye ti-de.

15Moyiizı -ke -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ -lrʊʊ'a wlu-u 'cnı-ɛ'ɛ 'le -Lagɔbɔgʊ 'li, 'ya "di ʊn-ʊ bhete'e "kpi, 'le nyʊ 'wa -klıgbı-ı za'a 'bho-o zrı ı'o. 'Ya zrɛzrɛɛ -gwɛ'ɛ "yi a, 'le -klıgbı 'mnʊ na nyɔ -lue -bodı ɔ nyni 'Pɔlʊ -ke Banabaası li ɔ 'ke ʊ -kaa "yi'lɛ: 'Lotʊ'a "nynuu-a! -Bho a 'bhle lɛ a 'ke nyʊ 'kpa "yi po, a 'bhɛɛ'o a 'ke ɛ 'mʊ-za.

16Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'Pɔlʊ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ɔ 'ye nyʊ -tɛtɛ 'mʊ po ʊn 'ke zrɛ 'bhɔ. Ʊn 'bhɔ'ɔ zrɛ ɛ, 'le ɔ na: Izrayɛɛlıkɔmʊ -ke a-bʊ nyʊ -lrʊʊ-ʊ -nı'a 'nɔɔ -ɔ "du'a 'bho -Lagɔ, a po 'ınmʊ -lokui!

17-A-bʊ Izrayɛɛlıkɔmʊ, -a'ba -Lagɔ -a bʊbɔ'ɔ, ɔ -za'a-a 'bho -a'ba "na "we 'le ɔ 'ye ʊ -kpa. -Da ʊn -nı'a 'le 'laga 'mʊ 'le Ezipʊtıbhlʊkpa "kpi, 'ınnɔ 'bhle'e 'nynı, ʊn 'ye "kpiti'kpʊkpa. 'Le-e ɔ -za -nı 'nʊ 'geyikpaankwla 'zɔ 'le 'ɔ wɔnkuɛ 'mʊ.

18Ɔ -see ʊ kwa gbo -za zʊın'a -gwlı 'sɔn ti 'le "musa "kpi.

19Ɛ zi'a -kaa a, nyunyu'a -glıgbı -mɛɛsɔn ɔ -za'a ti 'le Kanaabhlʊkpa "kpi 'le ɔ 'ye 'bhlʊkpa 'mnɛ -a'ba "na "we -kɔkɔdı "nyı, ʊn 'ye ɛ 'gble.

20-Ɛ 'nyaa'a 'bho 'wa 'geyikpaankwla 'zɔ'ɔ -nɔɔ "kpi 'le ɛ 'ye'a Kanaabhlʊkpa'a 'gblegblenɔɔ "kpi bhla, ı bhete gbo 'ya zʊın'a "du -lue -gwlı 'sɔn -zʊın -bue. 'Bho-o ɔ -kɔ'o, 'le ɔ 'ye ʊ -zigletumʊ "kpi tide 'le ɛ 'ye -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi Samiɛlı'a -nɔɔ "kpi bhla.

21Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, 'bho-o ʊn -zi -nı 'nɔ 'mʊ 'le ʊn 'ye -Lagɔ 'bhlʊkpayowliklagba 'ybha, 'le ɔ 'ye ʊ Kisı'a "yu Sayulı "nyı. Ɔ-ɔ 'mo-o Bɛzamɛɛ'ɛ -gluuwɔnyiyi. Ɔ -nı 'nʊ-ʊ "kpi zʊın'a -gwlı 'sɔn ti,

22'le -Lagɔ 'ye ɔ sʊ gbo -za, 'le ɔ 'ye ʊ 'bhlʊkpayowliklagba -lrɔɔ "nyı. 'lnnɔ 'mo-o Daviidı. 'Ɔ "dızıgı -Lagɔ -za'a 'mʊ, ɔ na: Izayii'a "yu Daviidı, 'ınnɔ 'mo-o nyɔ 'an -pɔlʊ kpʊn'a ti, -ɔ 'ka 'an 'gwlʊdı nʊ. 'Ka-a ɔ 'lɛ'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23A -gblee, Zezii, 'ɩnnɔ 'mo-o Daviidɩ 'mnɔ'ɔ "nynuu'a "nynuu'a "klumʋ'a -lue, 'ɩnnɔ -Lagɔ "du'o 'bho ɔ 'ke Izrayɛɛlɩkɔmʋ 'pʋʋn. 'Bho 'ɛ lemʋ, 'ɔ yiyia'a -nɔɔ "sri 'le nya see, -Lagɔ 'ye ɛ 'mʋ-za.

24Ɔ -see'a -bhla 'ɔ lbhʋ wɔn"du ke, 'Zaan 'po-o weze, ɔ-ɔ 'tmʋʋ-o Izrayɛɛlɩkɔmʋ ʋn 'ke 'wa "nyinynidɩ "yiyibo, ʋn 'ke -Lagɔ gbo "bhiti 'le ɔ 'ke ʋ batizee.

25'Ɔ 'kmʋsɔnɔɔ -nɩ'a nyninamʋ, ɔ na: -Bho a-bee -mnʋʋ popo 'gwlʋti 'le, yɔɔ 'ɩn "du'a? -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ, a -nɩ'a wɔnfuonamʋ, 'mna -se ɔ -ko. A -gblee, ɔ -nɩ'e-e 'le 'an lemʋ, ɔ-ɔ yi-o'o. 'lnmɔ -yɔɔ a-a 'ye'a -laa li, 'ɩn se 'bhɛɛ 'ɩn 'ke 'ɔ 'geyikpaan'a kpɩan'a "bhuo "du.

26'Lotʋ'a "nynuu-a, a-bʋ 'ma-a Ablaamʋ'a "nynuu'a "nynuu -ke a-bʋ nyʋ -lrʋʋ -yʋ "du'a 'bho -Lagɔ, ɛ-bɛ nyʋ'a 'pʋʋnpʋʋnwlu 'mnɛ, a-bʋ ɛ ge'e "yi.

27A 'ye li-ɔ, Zelizalɛɛmʋkɔmʋ -ke 'wa -klɩgbɩ -see Zezii "yiyibo, -ka ɔ "du'a 'wa 'pʋʋnyi, -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʋtizamʋ -nɩ'a ti see, 'wa wlu nyʋ-ʋ zrɛ'ɛ 'Zuifʋ'a lifɔzɔ'ɔ zɔ "kɔmʋkɔmʋ, ʋn -see ɩ 'mʋti'wɔn. 'Ɛ dɩ ʋn 'lbha'a Zezii. Ʋn 'lbhɔ 'ɔ ɔ, wlu 'mnɩ'a "yri'a 'bɩ 'wlʋ-o'o.

28A -gblee, dɩ-ɩ 'kɔ ɔ kpʋn, 'le ʋn 'kɔ ɔ 'lbha a, ʋn -see ɛ 'ye. Ɛ -nɩ'a -kaa 'mʋ a, ʋn na: Pilaatɩ, 'lbhɔ ɔ, ɔ 'ke 'mɛ.

29'Ɔ "kpidɩ 'cnɩ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔbɔgʋ 'li see, 'ya "yri'a 'bɩ 'wlʋ'a a, 'ɔ -fɩfɛ -cɛ'ɛ 'bho, 'le ʋn 'ye ɔ 'bho nyʋyrilbhaatu "yri -za 'le ʋn 'ye ɔ 'le zoko 'li "du.

30l -nɩ'a -kaa 'mʋ a, -Lagɔ -see ɔ -kaa sie, ɔ -zɔ 'ɔ-ɔ glu 'le ɔ 'ye ti-nɩ -lrɛɛ.

31-Lagɔ nʋ'a -kaa a, 'ɔ -namʋ -ke ɔ -sɔ'ɔ Galilee 'le ʋn 'ye 'ɔ Zelizalɛɛmʋ -jeyi kpa, 'wɩ'a -dadudu ti ɔ -tɔ -nɩ 'nʋ 'ɔ "bhuo "yi. 'lnnʋ 'mo-o 'traamʋ 'ɔ "dɩ'a -dayemʋ, 'le ʋn 'ke 'ɔ "dɩ Izrayɛɛlɩkɔmʋ -bodɩ 'mʋ-za.

32"Dɩzɩgɩ 'mnɩ, 'ɩnnɩ -a'ba "bhi-i ya'a amʋ 'le a 'ke ɛ yibo -lrɛɛ. Lɛ -Lagɔ "du'a -a-bʋ 'Zuifʋ'a "na "we wɔn 'mʋti ɔ 'ka nʋ,

33'ɩnnɛ ɔ nʋ'o -a-bʋ 'wa "bhi'a "nynuu'a "nynuu'a dɩ: 'lnnɛ 'mo-o, -ka ɔ -za'a Zezii glu, ɔ 'ye'a ti-nɩ -lrɛɛ. A -gblee, 'ka-a ɩ 'cnɩ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔwlu'a -Wɛɛlizabɔgʋ'a "yriklɩgbɩ'a 'sɔnnɛ "yi: -Lagɔ na: -lnmɔ 'mo-o 'an "yu. -Zɩannamʋ 'ɩn-ɩ tɔ 'nɛ-ɛ nyʋ "yi 'le ʋn 'ke ɩ yibo.

34-Ka -Lagɔ -zɔ 'ɔ glu 'le ɔ 'ye ti-nɩ -lrɛɛ 'le ɔ -kaa 'zɔnzɔn wɔn'ye, 'ɛ "kpidɩ ɔ -wlu'o 'le ɔ na: "Nitiwʋnnasʋ 'ɩn "du'a Daviidɩ wɔn 'mʋti, 'ɛ kamʋ 'ɩn-ɩ 'ye amʋ "niti-wʋnna mʋ -ziaka.

35'lnnɛ 'bhle'e 'nynɩ'a dɩ Daviidɩ 'mnɔ nʋ'o 'le "bɔgʋ 'mnɛ'ɛ 'fɔ -lrɛɛ gbo: -A'a 'wɔn, -yɔ 'ma-a -a'a -nɔ, ɔ 'ke 'zɔnzɔn wɔn'ye. 'Ka-a ɔ 'lɛ'o.

36A -gblee, Daviidɩ 'mnɔ, 'le -Lagɔ'ɔ 'gwlʋdɩ 'mʋ, -nɔɔ ɔ "du 'ɔ, ɛ gwɛ'ɛ ɛ, ɔ 'mɛ-ɛ'o, ʋn 'ye ɔ 'bho 'ɔ "na "we'a "troli tinmaze, ɔbɔ 'ye-e 'zɔnzɔn wɔn.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

37Zezii -yɔɔ -Lagɔ -za'a -laa glu, ɔ 'ye'a ti-nɪ -lrɛɛ ɛ, 'ɪnnɔ -see 'zɔnzɔn wɔn'ye.

38'Ɛ dɪ, 'lotʋ'a "nynuu-a, a yibo nɪ -ziaka, -ka -Lagɔ-ɔ 'bhɔ'ɔ -a'ba "nyinynidɪ'a dɪ, ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ -a -za'a -laa 'mʋ, Zezii 'mnɔ'ɔ dɪ ɔ-ɔ 'bhɔ'ɔ 'ya dɪ. 'Ya "nyinynidɪtu, gba -Lagɔ "nyɪ'a Moyiizɪ se 'bhɛɛ ɛ 'ke ɪ nyɔ "kpi -za, 'le ɔ 'ke "yisrɛɛyi "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

39l -nɪ'a -kaa 'mʋ, Zezii 'mnɔ, nyʋ-ʋ 'wɔɔn 'nɔ, -ʋ de 'ɔ "gwli, -Lagɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ 'wa "nyinynidɪ'a dɪ 'le ɔ-ɔ nʋ 'ʋ "yisrɛɛnyʋ 'mʋ 'bho 'ɔ "yigbeyi.

40'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ a, a "du a'ba "bhi "yrili, 'le, dɪ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʋtizamʋ -za'a 'mʋ see, 'ya lɛtu -kaa amʋ "kpi bhla.

41Ʊn na: A-bʋ, lɛ -Lagɔ -za'a 'mʋ, -ʋ 'nyɛ 'ɛ 'mʋ a, a po -lokui, wɔn ma amʋ ti -nalo, a 'ke 'ɪnmʋ "yigbeyi ti-gwɛ. A -gblee, a'ba -nɔɔ ti 'traamʋ a, lbhʋ 'ɪn-ɪ nʋ'a -laa, -bho nyɔ -za amʋ 'ya "dɪ, a -see ɪ "gwli-de yi.

42'Pɔlʋ po'a wlu 'mnɛ ti a, ɔ -ke Banabaasɪ 'da-a 'le -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'li. Ʊn -nɪ'a 'danamʋ, 'le nyʋ na: 'Zuifʋ'a lifɔzɔ 'ye'a -yi mʋ, a yi le, 'le a 'ke 'bho dɪ -nɪɪ'a "kpi 'mʋ-za -lrɛɛ.

43"Lrugbʋʋɛ -gwɛ'ɛ "yi, 'Zuifʋ'a -dadudu -ke "sesinyʋ -ke ʋn -plɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ lbhʋ -lue 'mʋ, ʋn-ʋ 'na-a 'Pɔlʋ -ke Banabaasɪ kli, 'le ʋ-bee 'ye ʋ "dɪ 'mʋ "du, ʋn 'ye ʋ 'kpa "yi po, na: -Zɛgɛ -Lagɔ nʋ'a amʋ "lruli, a -de 'le 'ɛ 'limʋ ti.

44-ln 'ye li-ɔ, 'Zuifʋ'a lifɔzɔ -yɛ kɔ'ɔ 'bho, nyʋ -gwɛ'ɛ-ɛ ti, ʋn 'ye -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'li yi ʋn 'ke ɪ -lokuipo.

45'Zuifʋ 'ye'a -kaa nyʋ 'mnʋ li, ʋn 'nʋ-o 'wa "mʋnynɪ tenyɪ. Lɪ 'Pɔlʋ "we -za'a 'mʋ, 'le ʋn-ʋ klapa nɪ'o 'le ʋn-ʋ "jree nʋ'o.

46Ʊn nʋ'a -kaa a, 'Pɔlʋ -ke Banabaasɪ -cɛ'ɛ-ɛ "yrili 'le ʋn-ʋ 'tmʋʋ nʋ'o: A-bʋ -Lagɔ'ɔ wlu 'mnɛ 'ke -bodɪ 'mʋ-zɛ -tanyɪ. A -see ɛ 'wɔɔn'ɔ dɪ a, a se "kɔgwlɛtinɪɛ'ɛ 'yeyekpli ti-nɪ'a dɪ, nyʋ-ʋ -se'a-a 'Zuifʋ gbo -a 'ye -mu -nɪ mʋ.

47A -gblee, lɛ -a'ba -Kɔyi 'mnɔ -za'a -amʋ -bodɪ 'mʋ, 'ɪnnɛ 'ka-a: 'ln "du'o 'bho -ɪnmʋ-ɛ 'le -ɪn 'ke 'le 'bhlɪkpɪ'a nyʋ'a -pɔlʋ 'zɔ zɔ -ya, 'le 'bhlɪkpɪ'a -da 'wee, -ɪn 'ke 'le 'an "dɪzɪgɪ kpa 'le ʋn 'ke 'pʋn 'bho 'an "yigbeyi.

48Nyʋ 'mnʋ-ʋ -se'a-a 'Zuifʋ, ʋn 'wɪn 'ɪ 'bɔ, 'bʋbʋa-a 'lbhʋ ʋ'o 'le ʋn-ʋ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi. Nyʋ -Lagɔ -za'a 'bho ʋn 'ke "kɔgwlɛtinɪɛ 'ye a, 'le ʋn-ʋ de'e Zezii "gwli.

49'Ka-a -a'ba -Kɔyi Zezii'a "dɪzɪgɪ -wa'a 'le 'bhlʋkpa 'mnɛ "kpi ti.

50'Ɛ dɪ, 'nynɪbhlenynʋkpakpɪ, -ʋ "du'a 'bho -Lagɔ, -ke gwlɔ 'mnɛ'ɛ nyʋklɪgbɪ, 'Zuifʋ "duu 'nʋ wɔn, ʋn 'ye 'bho 'kpa ʋn 'ye 'Pɔlʋ -ke Banabaasɪ nyanɪ 'mʋ kla 'le ʋn 'ye ʋ tinu, ʋn 'ye 'bho gwlɔ 'mʋ 'wlʋ.

51-52Ʊn 'ka gwlɔ 'mnɛ 'mʋ 'wlʋ, 'bho'a "piplee-e -nɪ'a 'wa -bhopɪ li, ʋn 'gbɔtɔ nɪ-o'o. Ɛ -tɔ'o na ʋn -ke -Lagɔ 'bhle ɪ'o. Zezii'a -namʋ -yʋ -sie'a 'bho 'mnɔ ɔ, 'bʋbʋa 'lbhʋ -ʋ'o 'le -

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Lagɔ'ɔ Lisaazuzu "yi 'ʋ 'mʋ. 'Pɔlʋ -ke Banabaasɪ 'wlʋ'a 'bho a, ʋn 'mu-o -gwlɔ -lrɛɛ ʋn-ʋ 'la'a Ikɔnɪ.

Nʋnʋkpli 14

1'Pɔlʋ -ke Banabaasɪ nyni'a Ikɔnɪ, -ka ʋn nʋ'a 'bho Atiɔsɪ -nɪ'a Pisidii'a "yri "yi, 'Zuifʋ -nɪ'a 'bho a, 'le 'wa -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'li, 'le-e ʋn mu'o, 'le ʋn 'ye Zezii'a "dɪzɪgɪ 'mʋ-za 'le 'Zuifʋ -ke nyʋ-ʋ -se'a-a 'Zuifʋ'a -dadudu 'ye Zezii "gwlide.

2'Zuifʋ -yʋ -see'a 'wɔn ʋn 'ke ɔ "gwlide nʋ'a -kaa, ʋn "tuu'o-o nyʋ-ʋ -se'a-a 'Zuifʋ nɛ 'le ʋn-ʋ popo'o "nyinynika 'gwlʋti 'bho 'lotʋ'a "nynuu 'mnʋ'a "kpi.

3Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, 'Pɔlʋ -ke Banabaasɪ -gwle'e-e 'bho Ikɔnɪ. Ʊn 'de-e -a'ba -Kɔyi Zezii "gwli'a dɪ, ʋn-ʋ cɛ'ɛ "yrili 'le ʋn-ʋ tɔ'ɔ 'ɔ "dɪzɪgɪ nyʋ, 'le ɔ-ɔ tɔ'ɔ nyʋ 'ɔ 'sana 'mʋ'a "dɪ 'mnɪ, ʋn-ʋ tɔ 'nʋ, 'mo-o -ziadɪ 'le ɔ-ɔ "nyɪ 'ʋ wɔnkuɛ, 'le ʋn-ʋ nʋ'o "yritikpʋnwɔnkulɪ.

4Ʊn-ʋ nʋ'a -kaa a, nyʋ-ʋ -nɪ'a 'bho gwlɔ 'mnɛ 'mʋ 'gble-ɛ'ɛ 'mʋ-ɛ, -lrʋʋ "du 'Zuifʋ'a nyʋ 'le -lrʋʋ -ke Zezii'a -dalbhomʋ, 'Pɔlʋ -ke Banabaasɪ, -na'o.

5Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, 'Zuifʋ-e 'wa -klɪgbɪ -ke nyʋ -lrʋʋ "du-o "dɪ ʋn 'ke ʋ nyanɪ 'mʋ kla 'le ʋn 'ke ʋ -digbi 'mʋ 'lbha ʋn 'ke 'mɛ.

6Fɛ 'mnɛ, ʋn 'yee 'nɛ-ɛ "yribɪ le 'le ʋn 'ye ple, 'bhlʋkpa -lue ʋn-ʋ 'la'a Likaonii, 'ɛ "kpi'a -gwlɛ ʋn-ʋ 'la'a Lisɪtrɪ -ke Dɛlɪbʋ -ke -gwlɛ -lrɪɪ-ɪ -nɪ'a 'ya "troli, ʋn 'ye 'le mu.

7Ʊn nyni'a 'le a, 'le-e ʋn-ʋ za nɪ'e Zezii'a "dɪzɪgɪ nyʋ -bodɪ 'mʋ.

8-Gblee, 'bho Lisɪtrɪgwlɔ 'mʋ -klɔklɔyi -lue-e -nɪ'e 'bho. Ɔ -ke -nɪanɪaa 'wlʋ-o 'lotʋ 'li, ɔ -see -bhla -na ke.

9Ɔ -de'e-e 'bho ti, dɪ 'Pɔlʋ-ʋ za'a 'mʋ, 'le ɔ-ɔ po 'ɪ -lokui. 'Pɔlʋ nʋ'a -kaa, ɔ-ɔ 'ye-e 'le ɔ 'mʋ -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ li ɔ-ɔ 'ye-e 'pʋn -mʋ. 'Ɛ dɪ ɔ-ɔ 'yrɔ ɔ'o,

10'le ɔ 'ye ɔ -bodɪ -wlu "yikmaka: -Sɔ 'mʋ, -ɪn 'ke ti-nyna, -ɪn 'ke -na! -Gblee, nyukpasu 'mnɔ nʋ'a -kaa, -bu! ɔ -sɔ'ɔ 'mʋ-ɛ, ɔ "blu-o'o, ɔ 'kpa-a 'bho ɔ-ɔ na'o.

11Lɛ 'Pɔlʋ nʋ'a, nyʋ-ʋ 'ye 'ɛ li, ʋn "wɔ -nɪ'e-e 'wa "bhli Likaoniiwlu 'mʋ, na: Waa! Kɔkui 'po-o nyunyɔku li, ʋn 'ye -daa -a "bhli pa'a!

12'Ɛ dɪ ʋn "duu'o kɔku ʋn-ʋ 'la'a Zeesɪ Banabaasɪ 'nynɪ. 'Pɔlʋ -mnɔɔ-ɔ za'a 'mʋ-ɛ'ɛ dɪ a, ʋn "duu 'nɔ kɔku -lrɛɛ'ɛ 'nynɪ, ʋn-ʋ 'lɔ 'ɔ Ɛmɛsɪ.

13Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, Zeesɪbʋbɔbudu -nɪ'a 'bho gwlɔ'ɔ -panamʋ, 'ɛ 'sragazayi 'bhle-e -bhliigblɛ -ke ganɪ ʋn 'lɪlbha'a 'mʋti, 'ɪnnɪ -ke ɔ yi'e 'bho, ɔ -ke 'ɔ nyʋ 'bɔ-ɔ ti ʋn 'ke ɪ Zezii'a -dalbhomʋ 'Pɔlʋ -ke Banabaasɪ 'mʋ 'lbhaa, ʋn 'ke 'wa dɪ 'sraga -za.

14Ʊn -nɪ 'sɔn 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ʋn -cna'a-a 'wa -banɪ ʋn 'bhle'a 'mʋ. Ɛ-ɛ tɔ-o'o na ɛ 'cna-a 'wa -pɔlʋ. Ʊn -see -kaa ti'bɔ. 'Ɛ dɪ ʋn 'bhle'e "wɔwɔɔ 'le ʋn 'ye 'le nyʋ'a "klumʋ 'wlaa,

15na: A-bʋ nyʋ -naa, leedɪ a-a nʋ'o -kaa'a? -Ka a "du'a nyunyu, 'kla-a -abʋ -nɪ'o -lrɛɛ. -A yi-o'o -a 'ke amʋ "dɪzɪgɪ -bodɪ 'mʋ-za 'le a 'ke bhebheti'a kɔkui'a dɪ 'bhɔ, Tinɪlagɔ -ɔ

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

-ya'a yaku -ke lı-ı -nı'a 'le 'ɛ "yi ti a, -ɔ -ya'a 'bhlʊkpa -ke lı-ı -nı'a 'bho 'ɛ "kpi ti, -ɔ -ya'a "ni -ke lı-ı -nı'a 'le 'ɛ kɔ ti, 'le a 'ke ɔ gbo "bhiti.

16'Le -nɔɔ ı zi'a 'bho lemʊ ɔ "tayi'e-e a-bʊ -se'a-a 'Zuifʊ "yiti 'le a-a bhlu'o a'ba "bhi'a "yiglɛjolʊ.

17Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, -zɛgɛ ɔ-ɔ nʊ'a, 'le ɛ 'mʊ a, ɔ-ɔ tɔ nı'e 'ɔ "bhuo amʊ da: Ɔ 'lbha -nı'e-e "ni 'ɛ -nɔɔ ti 'le -a 'ye'e lili 'ya -nɔɔ ti 'le -a'ba -pɔlʊ gbo 'bʊbʊa "yi'e 'le.

18Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa a, ʊn -sıa -nı 'nʊ-ʊ 'zɔ 'le ʊn 'ye ʊ 'le "taa -cueyi, ʊn -see 'wa dı 'sraga 'mnɛ -za.

19Ɛ zi'a -kaa a, 'Zuifʊtɔlʊ "du-o ʊ-bee'a dı, Atiɔsı -nı'a Pisidii'a "yri "yi -ke Ikɔnı, ʊn 'ye 'le 'wlʊ 'le ʊn 'ye yi. Ʊn nyni'a a, 'le ʊn -ke nyʊ-ʊ -nı'a 'bho 'ye gbɔ -po 'le ʊn 'ye 'Pɔlʊ -digbi 'mʊ 'lbha 'le ɔ 'ke 'kı 'mɛ. Ʊn 'lbhɔ 'ɔ -digbi 'mʊ a, ʊbʊ na 'kı ɔ 'mɛ-o'o 'le ʊn 'ye ɔ tijri ʊn 'ye ɔ -gwlɔpie 'daa.

20Ʊn 'daa 'nɔ ɔ, 'ɔ -Bozezii'a -namʊ -yi 'nɔ-ɔ li. 'Bho-o ɔ -sɔ -nı'e 'mʊ, ɔ -ke ʊn 'ye 'bho gwlɔ 'mʊ le mu. Zɔ zı'a a, 'le 'Pɔlʊ -ke Banabaası 'ye Dɛlıbʊ mu.

21'Bho-o ʊn -za -nı'e Zezii'a "dızıgı 'le nyʊ'a -dadudu 'ye 'ɔ -namʊ 'mʊ-yi. Ɛ zi'a -kaa a, ʊn -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ ʊn 'ye Lisıtrı-e, Ikɔnı -ke Atiɔsı -nı'a Pisidii'a "yri "yi le mu.

22l-bı -gwlɛ -ke 'mʊ ʊn -zi -nı'a a, -ka -lue ʊn-ʊ nʊ'o: Ʊn-ʊ 'de-e Zezii'a -namʊ -pɔlʊ 'li ti, ʊn-ʊ po 'ʊ 'kpı "yi, ʊn-ʊ "du 'ʊ "dı 'mʊ 'le ʊn 'ke -pɔlʊ ti-ku ʊn 'ke Zezii "gwlide. Ʊn na: Nyɔ-ɔ Zezii -kɔ'ɔ, 'le 'ɔ tinıɛ 'mʊ, 'kleyeɛɛ -nı 'nɔ-ɔ "kpi, 'le ɔ 'ke 'bʊbʊa li 'le -lebhɔɔnɔɔ 'li.

23'Bho 'ɛ "kpi, ı-bı -gwlɔ gwlɔ 'mnı 'mʊ'a Zezii'a -glıgbawɔnyi'a nyʊ'a "klumʊ ʊn-ʊ "du-o 'bho 'wa "lrutidemʊ; ʊn-ʊ gwɛ'ɛ "yi a, ʊn-ʊ 'pa-a -su, ʊn-ʊ 'po-o -Lagɔ wɔn gbo, -a'ba -Kɔyi Zezii ʊn de'a "gwli a, ʊn-ʊ 'de -ʊ 'le 'ɔ -kʊtagwlʊ ti.

24Ɛ zi'a -kaa a, 'Pɔlʊ -ke Banabaası zi-o'o, ʊn 'ye Pisidiibhlʊkpa 'mʊ cɛ, ʊn 'ye Panfilii mu,

25'le ʊn 'ye Pɛlızı Zezii'a "dızıgı 'mʊ-za 'le ʊn 'ye -gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Atalii nyni.

26'Bho-o ʊn 'kpa -nı'e batoo 'li, Atiɔsıgwlɔ -ke 'li ʊn 'wlʊ 'ka a, ʊn 'ye 'bho le yi. -Gblee, lbhʊ ʊn nʊ'a, ʊn 'kɛ ɛ wɔn"du a, ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ 'li, 'bho'a Zezii'a -glıgbawɔnyi'a nyʊ -lrʊʊ-ʊ "nyı -nı 'nʊ -Lagɔ -jeyi 'le 'ɔ "nitiwʊnnasʊ 'ke ʊ "kpi -nı 'le 'ɛ nʊnamʊ.

27Ʊn nyni'a 'bho a, ʊn 'gbʊʊ'o-o Zezii'a -glıgbawɔnyi'a nyʊ 'mnʊ "lru, 'le, lı 'wee -Lagɔ -zi -nı 'nʊ 'mʊ ʊn-ʊ nʊ'a a, 'le, -ka ɔ kati'a nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ'a -jolʊ ʊn 'ke Zezii "gwlide, ʊn 'ye 'ya kuna po.

28'Bho gwlɔ 'mnɛ 'mʊ, 'bho-o ʊn -de'e ti, ʊn -ke Zezii'a -namʊ 'mnʊ 'ye 'bho -gwle.

Nʊnʊkpli 15

1Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, Zezii'a nyʊyɔ -sɔ'ɔ-ɔ Zideebhlʊkpa "kpi, ʊn 'ye Atiɔsı yi 'le ʊn-ʊ tɔ'ɔ 'bho'a -nʊ -lrʊʊ-ʊ -nı'a 'bho na: -Lagɔ'ɔ gba ɔ "nyı'a Moyiizı, ɔ na, -ɔ 'ma-a 'ɔ -nɔ, ɔ mu

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

klɛ 'mʊ. 'Ɛ dɪ, a-bʊ -se'a-a 'Zuifʊ -ʊ "du'a Zezii'a nʊ, -bho a se klɛ 'mʊ mu, a -see 'pʊn yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

2Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa a, 'Pɔlʊ -ke Banabaasɪ -nɪ 'sɔn -za'a-a 'wa wlu 'mnɛ tekli, 'ɛ depoɛ 'kpa-a 'bho 'wa "klumʊ ti. 'Ɛ dɪ gwlɔ 'mnɛ 'mʊ'a Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʊ -po'o wlu -dalue ʊn 'ke 'Pɔlʊ-e, Banabaasɪ -ke 'wa "klumʊ'a nyʊ -lrʊʊ lbho ʊn 'ke Zelizalɛɛmʊ mu, 'le, Zezii'a -dalbhomʊ -ke 'ɔ -glɪgbawɔnyi'a nyʊ'a "lrutidemʊ -lrʊʊ-ʊ -nɪ'a 'bho, ʊn 'ke ʊ 'ɛ dɪ tidede.

3Ʊn -nɪ'a munamʊ a, Fenisii -ke Samaliibhlʊkpa "kpi'a -gwlɛ ʊn-ʊ cɛ'ɛ 'mʊ a, -ka nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ-ʊ de'a Zezii "gwli, 'ya kuna 'wee ʊn-ʊ po'o Zezii'a nyʊ-ʊ -nɪ'a 'le 'ya 'li "crɛcrɛ. Ʊn 'wɪn 'ɪ -kaa 'bɔ ɔ, ɪ 'lbhaa 'nʊ-ʊ 'bʊbʊaklagba "yi.

4Ʊn nyni'a Zelizalɛɛmʊ, Zezii'a -dalbhomʊ-e, 'bho'a Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʊ -ke 'wa "lrutidemʊ kpʊn -ʊ'o -gli, 'le, lɪ 'wee -Lagɔ -zi -nɪ 'nʊ 'mʊ ʊn-ʊ nʊ'a, ʊn 'ye 'ya kuna po 'wee.

5Ʊn po'a wlu 'mnɛ ti a, Faliziɛɛntɔlʊ de'a Zezii "gwli -ʊ -ke ʊn-ʊ na'a -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ 'le ʊn na: Nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ -ʊ de'a Zezii "gwli a, ʊn -ke -a bhete'a gbo, ʊn -kpɛ klɛ 'mʊ, 'le, -Lagɔ'ɔ gba ɔ "nyɪ'a Moyiizɪ, ʊn 'ke ɪ "yi-kpʊn.

6Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa a, Zezii'a -dalbhomʊ -ke 'bho'a Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʊ'a "lrutidemʊ 'gbʊʊ'o-o "lru 'le ʊn 'ke wlu 'mnɛ "yibhaga.

7Ʊn depo 'nɛ 'mʊ kplokplo 'le 'Piɛlɪ 'ye 'mʊ-sɔ, ɔ na: 'Lotʊ'a "nynuu-a, a yibo'o-o, 'bho lbhʊ -nɛɛ'ɛ 'nyaanamʊ see 'le a'ba "klumʊ -Lagɔ -za'a 'le 'ɪnmʊ-ɛ, 'le, nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ, 'ɪn 'ke ʊ Zezii'a "dɪzɪgɪ kpa, -bho ʊn 'wɪn ɪ 'bɔ, 'le ʊn 'ke ɪ "gwlide, ʊn 'ke ɪ 'wɔɔn.

8'Le, -Lagɔ yibo'a nyunyu'a -pɔlʊ, ɔ -tɔ'o -ka ɔ 'wɔɔn'ɔ 'wa dɪ, 'le, -ka ɔ "nyɪ'a -amʊ 'ɔ Lisaazuzu, 'ka-a ɔ "nyɪ ɔ 'ʊ -lrɛɛ.

9Lɛ -a -ke ʊn se'a 'mʊ'bhɛɛ, ɛ se -nɪ. Ʊn 'de-e Zezii "gwli'a dɪ, ɔ 'bhɔ'ɔ 'wa "nyinynidɪ'a dɪ.

10"Traamʊ 'tɔ 'le, leedɪ a-a 'dɪn'e -Lagɔ ti, 'le, -klaabogbɛ -ke "lrudeɛ -a -ke -a'ba "na "we se'a 'bhɛɛ, a-a 'bɔ'ɔ ti a 'ke ɛ Zezii'a -namʊ -se'a-a 'Zuifʊ "lrude'a?

11-Gba! 'Kla -ko. -Yɛ 'ma-a -a-bʊ 'Zuifʊ'a -nɛɛ, -a 'de-e "gwli, -a'ba -Kɔyi Zezii'a 'sana 'mʊ -a 'pʊn -nɪ'e 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'Kla 'mnɔ, 'ka-a ʊbʊ -nɪ'o -lrɛɛ.

12Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, -ka ʊn -die'a 'mʊ, ʊn 'nʊ-o blenyi 'le ʊn-ʊ po'o Banabaasɪ -ke 'Pɔlʊ -lokui, 'le, "yritikpʊnwɔnkulɪ -Lagɔ -zi 'nʊ 'mʊ, ʊn-ʊ nʊ'a 'bho nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ'a "klumʊ, ʊn-ʊ po'o 'ya kuna 'wee.

13Ʊn gwɛ'ɛ -wluwlua "yi 'le Zaakɪ 'ye wlu 'mʊ"luo, ɔ na: 'Lotʊ'a "nynuu-a, a po 'ɪnmʊ -lokui!

14Nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ, 'bho 'nyaanamʊ, -ka -Lagɔ -nmɔ 'nʊ kwa 'mʊ ti 'le 'wa "klumʊ ɔ 'ke 'le nyʊ 'mʊ'tɛ ɔ 'ke ʊ -kɔ 'le ɔ 'ye 'ɛ nʊ, Simɔɔ 'Piɛlɪ -zɪ 'ɪ 'mʊ-ɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15'Le, -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ -nɪ'a see, 'wa wlu -ke wlu 'mnɛ -ybhɛ'o, 'le ɪ 'ye -kaa 'le -Lagɔbɔgʊ 'li 'cnɪ-ɛ:

16-Lagɔ na: 'Bho 'wla 'wla, 'bhlʊkpayowli Daviidɪ'a -gluu 'nynɪ -sɔ'ɔ "kpi, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'ɛ dɪ -zi -mʊ -lrɛɛ. -Ka -budu-u bhlu'a, 'ka-a Daviidɪ'a "nynuu'a "nynuu'a nyʊ'a -kɔkɔɔ bhlu'o ti. -Ka, -bho -budu bhlu'a a, nyɔ-ɔ "luo'a 'ɛ rekelɪ 'mʊ, ɔ-ɔ po 'ɛ -lre 'mʊ, 'kla 'mnɔ, 'ka-a 'ɪn-ɪ 'ye Daviidɪ'a "nynuu'a "nynuu 'nynɪ "kpi -po -mʊ 'le ʊn 'ke 'nynɪ 'bhle -lrɛɛ.

17'ln-ɪ 'ye-e -kaa -nʊ -mʊ, 'le, nyʊ -lrʊʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ 'ɪn 'la'a 'ɪn 'ke ʊ -kɔ, ʊn 'bhɛɛ'o ʊn 'ke 'ɪnmʊ ti'bɔ 'le 'ɪn 'ke ʊ "kpi -nɪ.

18'lnmɔ, a'ba -Kɔyi -Lagɔ -tɔ 'nɪ-ɪ nyʊ see. Lɛ 'ɪn-ɪ za'a 'mʊ, 'ɪnnɛ 'ka-a!

19'Ɛ dɪ, -ka 'ɪnmɔ 'Zaakɪ 'bɔ'ɔ ti -a 'ke nʊ, 'kla-a 'ka-a: Nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ, -ʊ "bhiti'a 'le -Lagɔ gbo, nyɔ'ɔ -sɪa -nɪ nʊ -le!

20'Bho 'ɛ lemʊ a, lɛ-ɛ -nmɔ'ɔ "yrili -a 'ke ʊ -bodɪ nʊ a, -a po ʊ "bɔgʊ -jeyi na: Nmi ʊn-ʊ za nɪ'a 'sraga 'mʊ, a'ba li ɛ -le, a kpʊn "yi, a'ba "wɪlɪ -le, nmi ʊn -lu'a -fukafuka -ɪ -ke nymɔ -see'a ti'wla, a'ba li ɪ -le, a'ba 'na nymɔ -le -lrɛɛ!

21A -gblee, -yɛ 'ma-a gba -Lagɔ "nyɪ'a Moyiizɪ, -ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le 'ɔ "bɔgʊ 'li, nyʊ -gwle 'nɪ-ɪ 'mʊzanamʊ see 'le gwlɔ"o -gwlɔ -ke 'li 'Zuifʊ -nɪ'a, 'le 'wa -Lagɔwlu'a 'licɪaanbidi 'li nyʊ-ʊ zrɪ ɪ'o -a'ba lifɔzɔ 'wee 'li.

22Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, Zezii'a -dalbhomʊ-e, 'bho'a Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʊ -ke 'wa "lrutidemʊ -gwɛ'ɛ-ɛ wlu wɔn "yi ti, 'le, 'wa "klumʊ'a nyʊ ʊn 'ka lbho, ʊn 'ye ʊ 'mʊ'tɛ ʊn -ke Banabaasɪ-e, 'Pɔlʊ 'ke Atɪɔsɪ mu. Ʊn -za'a-a 'bho Ziidɪ ʊn "duu'a Basabaasɪ 'nynɪ, ɔ -ke Silaasɪ. Ʊn-ʊ 'mo-o 'nynɪbhlemʊ 'bho 'wa "klumʊ.

23'Le ʊn 'ye ʊ "bɔgʊ "nyɪ, ʊn 'ye ʊ lbho. Wlu ʊn "du'a 'le, 'ɪnnɛ 'ka-a: -A-bʊ Zezii'a -dalbhomʊ -ke 'ɔ -glɪgba'a "lrutidemʊ -lrʊʊ-ʊ -nɪ'a 'nɔɔ Zelizalɛɛmʊ, -a-bʊ 'ma-a a'ba 'lotʊ'a "nynuu -lrɛɛ, -a-bʊ po'o amʊ "bɔgʊ -nɛɛ -jeyi, a-bʊ -yʊ -se'a-a 'Zuifʊ -ʊ -nɪ'a Atɪɔsɪgwlɔ 'mʊ-e, Silii -ke Silisiibhlʊkpa "kpi, -a-bʊ 'ye'e amʊ -yeyeye!

24-Ka nyʊ 'wlʊ'a 'nɔɔ 'le ʊn 'ye'a 'le a gbo yi, -a 'wɔn'ɔ 'na-a 'bɔ. 'lnnʊ gbuta'a a'ba -pɔlʊ 'le ʊn 'ye amʊ -tɔɔ'ɔ tinɛɛ 'mʊ po 'le 'wa 'mʊzadɪ 'mʊ. 'Bho 'ɛ "kpi -abʊ -see ʊ 'ɛ wlutu "yi"du.

25'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, -a -gwɛ'ɛ wlu wɔn "yi ti, -a 'ye nyʊ 'mʊ'tɛ, -a 'ye ʊ 'le a gbo lbho. 'lnnʊ -ke -a'ba dɪkmabha "we Banabaasɪ -ke 'Pɔlʊ -na'o.

26Ʊn -nɪ 'sɔn, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a 'nynɪ ʊn kpa'a gwlɔ gbo a, ʊn mu 'ko-o 'bho 'ɛ "yriɛ "yi -sie -mʊ.

27'Ɛ dɪ, Ziidɪ -ke Silaasɪ -nɪ 'sɔn, 'ɪnnʊ -a lbho'o 'le a gbo, wlu -ke "bɔgʊ -a "nyɪ 'ʊ a, 'le ʊn 'ke 'ɛ kuna po.

28A -gblee, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'po-o -amʊ wlu -nɛɛ wɔn 'mʊ 'le -a 'ye ɛ 'mʊ-za: -A'ba nyɔ se 'bhɛɛ, 'gbɛ -ke a se'a "yitigʊgɔ, -a 'ke ɛ amʊ "lrude.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29'Bho 'ɛ "kpi a, lɛ -a 'bɔ'ɔ amʊ 'mʊ ti, -ɛ se'a "yrili-nmɔ a -see'a -nʊ yi, 'ɪnnɪ 'ka-a: Nmi ʊn-ʊ za nɪ'a 'sraga 'mʊ, a'ba li ɛ -le, a'ba 'na nymɔ -le, nmi ʊn -lu'a -fukafuka -ɪ -ke nymɔ -see'a ti'wla, a'ba li ɪ -le, a kpʊn "yi, a'ba "wɪlɪ -le -lrɛɛ! -Bho a 'bhɔ 'ya dɪ, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili. -A 'ke 'gbʊʊ 'wla!

30'Wa lbhomʊ 'mnʊ, ʊn "tayi 'nʊ-ʊ "yiti ʊn 'ye mu, ʊn 'ye Atiɔsɪ nyni. Ʊn nyni'a 'le, Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho, ʊn 'ye ʊ "lru'gbʊʊ, 'le, "bɔgʊ -ke ʊn yi'a, ʊn 'ye ɪ ʊ -jeyi "nyɪ.

31Ʊn zrɛ'ɛ "bɔgʊ 'mnɛ, 'kpayipowlu -nɪ'a 'le 'lbhaa'a-a 'wa 'wee 'bʊbʊa "yi.

32-Gblee, Ziidɪ -ke Silaasɪ -mnʊʊ'a "bhi-i 'mo-o -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ -lrɛɛ. 'Ɛ dɪ ʊn zi'e 'wɪ "yi ʊn 'ye 'bho -gwle, ʊn-ʊ 'po -ʊ 'kpɪ "yi -dadudu, 'le, -ka ʊn 'ka 'bho Zezii'a -jeyi -na, ʊn-ʊ de 'ʊ 'na -pɔlʊ 'li ti.

33-Nɔɔ gbɛ zi'a a, 'le 'lotʊ'a "nynuu 'ye ʊ -jolʊ "nyɪ, 'le, -da ʊn -sɔ'ɔ 'mʊ, ʊn 'ke 'bho le mu.

[34Ʊn 'ka mu a, Silaasɪ -mnɔɔ na ɔ 'wla-a'o.]

35'Le 'Pɔlʊ -ke Banabaasɪ -mnʊʊ -lrɛɛ, ʊn -nɪ 'sɔn, 'ye 'bho Atiɔsɪ -sie, 'le ʊn -ke nyʊ'a -dadudu-u za'a -a'ba -Kɔyi Zezii'a "dɪzɪgɪ, 'le ʊn-ʊ tɔ 'nɪ nyʊ.

36l zi'a -kaa a, zɔ -lue 'zɔ, 'Pɔlʊ na: Banabaasɪ! Gwlɔ"o -gwlɔ -ke 'mʊ -a kpa'a -a'ba -Kɔyi Zezii'a "dɪzɪgɪ, -a mu le, -a 'ke 'lotʊ'a "nynuu -nɪ'a 'le 'ye, -ka ʊn nɪnɪ'a 'mʊti, -a 'ke 'na yibo!

37Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, Banabaasɪ 'bɔ-ɔ ti, 'Zaan ʊn "duu'a Maakɪ 'nynɪ, ʊn -ke ɔ 'ke mu.

38'Le 'Pɔlʊ na: -Gba! -A'ba -ke ɔ mu -le! Ɔbɔ 'mnɔ, -zɔtɪzɔ ɔ 'wlʊ-o -amʊ kli 'le Panfilii. Lbhʊ -a mu'a "kpi, ɔ -see 'bho ti-de 'le -a -ke ɔ 'ke ɛ "yigwɛ.

39'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, 'bho ʊn -nɪ 'sɔn'ɔ 'nynɪmʊ wɔnlizɪzɛɛ 'ye 'bho 'kpa 'le ʊn 'ye lisʊsɔ. Ʊn sʊsɔ'ɔ li a, Banabaasɪ "luo'o-o Maakɪ 'mʊ, ʊn 'ye batoo 'li 'kpa, ʊn 'ye Siplʊ mu,

40'le 'Pɔlʊ -mnɔɔ 'ye 'bho Silaasɪ -za 'le ɔ -ke ɔ 'ke mu. Ʊn 'ka mu a, Zezii'a nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho 'de -ʊ 'bho -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ -kʊtagwlʊ ti, 'wa lbhʊ ʊn-ʊ 'ye'a -nʊ mʊ, ɔ 'ke ɛ "niti-wʊnna, 'le ʊn 'ye 'mʊ-sɔ, ʊn 'ye mu.

41Ʊn mu'a a, ʊn -zi -nɪ'e-e Silii -ke Silisiibhlʊkpa "kpi, 'le, Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʊ-ʊ -nɪ'a 'le, -ka ʊn 'ka 'bho 'ɔ -jeyi -na, ʊn-ʊ de 'ʊ 'na -pɔlʊ 'li ti.

Nʊnʊkpli 16

1'Pɔlʊ "we nʊ'a -kaa a, ʊn 'nyni-e Dɛlɪbʊ -ke Lisɪtrɪ. 'Bho-o ʊn -yɛ'ɛ Zezii'a -nayi -lue ʊn-ʊ 'la'a Timotee. 'Zuifʊnynaakpʊ -lue, -ʊ de'a Zezii "gwli a, 'wa "yu mo'o 'le 'ɔ -tɪta "du'o Glɛkɪyi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2'Lotʋ'a "nynuu -nɪ'a 'bho Lisɪtrɪ -ke Ikɔnɪ-ɪ zɔ 'ɔ "dɪzɪgɪ.

3'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ 'Pɔlʋ'a -pɔlʋ 'wlɔ 'ɔ "yiti ɔ -ke ɔ 'ke lbhʋ nʋ -lrɛɛ. 'Bho 'ɛ lemʋ, -ka 'ɔ -tɪta -se'a-a 'Zuifʋyi, 'Zuifʋ -nɪ'a 'le 'fɔ 'mnɛ gbo yibo nɪ-o'o. Ɔ -kʋʋ ʋ 'cɛ -tbha'a dɪ a, ɔ kpɔ 'ɔ klɛ 'mʋ. Ʊn gwɛ'ɛ "yi a, 'le ɔ -ke ʋn 'ye mu ʋn 'ke lbhʋ nʋ.

4-Gwlɛ -ke 'mʋ ʋn-ʋ zi nɪ'a a, Zezii'a -dalbhomʋ -ke 'ɔ -glɪgbawɔnyi'a nyʋ'a "lrutidemʋ -lrʋʋ-ʋ -nɪ'a Zelizalɛɛmʋ, wlu ʋn gwɛ'ɛ wɔn "yi ti Zezii'a nyʋ-ʋ -se'a-a 'Zuifʋ'a damʋ, ʋn 'po -ɪ Zezii'a nyʋ-ʋ -nɪ'a 'le -jeyi "crɛcrɛ, ʋn na ʋn "du ɛ 'bho.

5-Gblee, ʋ-bʋ Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʋ 'mnʋ, ʋn-ʋ 'de -ʋ -pɔlʋ 'li ti 'le ʋn-ʋ po'o 'le 'kpɪ, ʋn-ʋ de'e Zezii "gwli 'le ʋn-ʋ 'kpʋkpa'a "kpiti zɔ"o zɔ 'li.

6'Pɔlʋ "we nʋ'a -kaa a, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'kaa 'nʋ 'mʋ-ɛ 'le ʋn -kaa 'le Aziibhlʋkpa "kpi Zezii'a "dɪzɪgɪ 'mʋ-za -nɪ. 'Ɛ dɪ ʋn cɛ'ɛ 'bhlʋkpa -lue ʋn-ʋ 'la'a Galasii'a Flizii 'mʋ.

7Ʊn nyni'a ɛ -ke 'bhlʋkpa -lue ʋn-ʋ 'la'a Misii, 'ya -banʋwɔnyi ti a, ʋn 'bɔ-ɔ ti, 'bhlʋkpa -lrɛɛ ʋn-ʋ 'la'a Bitinii, ʋn 'ke 'le 'ɛ "kpi nyni 'le Lisaazuzu -mnɔɔ -see 'wɔn.

8'Ɛ dɪ ʋn cɛ'ɛ Misii 'mʋ, 'le, -gwlɔ ʋn-ʋ 'la'a Trʋasɪ -ɛ -nɪ'a 'bho 'tɔnni wɔnli, ʋn 'ye 'bho nyni.

9Ʊn nyni'a a, "yritiyeɛɛ 'yi-e 'Pɔlʋ -bodɪ "matʋ. 'Le ɛ 'mʋ ɔ 'ye-e Masedʋanɪyi -lue li. Ɔ -nyna'a-a 'bho 'ɔ "yigbeyi ti, ɔ na: 'lnmɔ bhade -ɪnmʋ li, -zi -nɪ Masedʋanɪ, -ɪn 'ke -amʋ -kpa.

10Ɔ 'ye'a -kaa 'ɛ lɛtu, 'bho -gbaa -lue 'mʋ ʋn nmaze'e-e lɪ ʋn 'ke 'le mu. 'Mna-a'a "bhuo, Luukɪ, -ke ʋn bhete'e-e gbo -lrɛɛ. 'Bho-o -a yibo nɪ'o -ka -Lagɔ-ɔ lbho'a -amʋ -a 'ke 'le Zezii'a "dɪzɪgɪ kpa.

11'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, 'bho Trʋasɪfɔ 'mʋ -a 'kpa -nɪ'e batoo 'li, -gwlɔ -lue-e -nɪ'a 'bho likpe 'li ʋn-ʋ 'la'a Samotrasɪ, -a 'ye 'le mu "tɪklɪlɪ. 'Bho-o -a 'mʋʋ'o 'le -a 'ye zi, -a 'ye -gwlɔ -lrɛɛ ʋn-ʋ 'la'a Neapolii mu.

12-A "si'a ti a, 'le, Masedʋanɪbhlʋkpa "kpi'a "yigluwlʋgwlɛ'ɛ -lue ʋn-ʋ 'la'a Filiipʋ, -a 'ye 'bho mu. Ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ'ɛ nyʋ, ʋn-ʋ zrɛ 'nʋ-ʋ 'Wlomɛɛ "yi. -A 'nʋ-o 'bho 'wɪyɔ -gbɪ.

13'Zuifʋ'a lifɔzɔ nyni'a a, 'le -a 'ye 'kabha: "Nisʋ -nɪ'a -laa, 'bho 'ɛ wɔnli, ɛ kɔɔ 'bho-o 'Zuifʋ "we-e 'gbʋʋ'o "lru 'le ʋn-ʋ po'o -Lagɔ wɔn gbo. -A mu 'le ka! 'Le -a 'ye "gbe 'da. -A -ka 'le-e mu, -ka -a popo'a 'gwlʋti, 'ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ -ziaka. -A nyni'a 'bho a, 'nynʋkpakpɪ-ɪ 'gbʋʋ'a "lru, 'ɪnnʋ -a -yɛ'ɛ 'bho, 'le -a 'ye ti-de, -a 'ye ʋ Zezii'a "dɪzɪgɪ -bodɪ 'mʋ-za.

14Ʊ-bʋ 'nynʋkpakpɪ 'mnʋ, 'wa "klumʋ'a -lue 'mo-o 'Lidɪ. Ʊn 'wlʋ-o -gwlɔ -lue ʋn-ʋ 'la'a Tiatilɪ, ʋn-ʋ 'po-o 'nynɪbhleyriizanɪ 'pɛlʋ 'le ʋn -ke 'Zuifʋ-ʋ bʋbɔ'ɔ -Lagɔ. 'lnnʋ po'o 'Pɔlʋ -lokui 'tɪn 'le -a'ba -Kɔyi Zezii 'ye ʋ -naagɪ "nyɪ 'le ʋn 'ye ɪ 'wɔɔn.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Ʊn -ke 'wa "bhlegbo'a klɛ 'de-e Zezii "gwli 'le ʋn 'ye batizee-ɛ 'wee. Ɛ zi'a -kaa a, ʋn na: -Ka 'ɪn de'a -a'ba -Kɔyi Zezii "gwli a, a yibo'o-o 'na. 'Ɛ dɪ a yi, a 'ke 'le 'ɪn "bhli gbɔ-po. Ʊn 'craan'a-a 'wa wlu 'mnɛ 'mʋ. 'Ɛ dɪ -a zi'e 'le ʋ gbo.

16l zi'a -kaa a, zɔ -lue 'zɔ, -da 'Zuifʋ-ʋ 'gbʋʋ'a "lru 'le ʋn-ʋ po'a -Lagɔ wɔn gbo, -a -nɪ 'bho munamʋ, 'geyikpaannynaakpʋ -lue -ke -a 'gbʋʋ'o. Ʊn 'bhle-e "nyinynidɪ'a -zuzu 'mʋ. 'lnnɛ "tuu nʋ'o 'le ʋn-ʋ za'a nyakadɪ 'mʋ 'le ʋn-ʋ 'ye nɪ'e mɔni'a -dadudu ti, ʋn-ʋ "nyɪ'e 'wa -yowli.

17Ʊn 'bhle "wɔwɔɔ -a -ke 'Pɔlʋ bhete gbo 'le ʋn-ʋ na'a -amʋ kli. Ʊn na: Nyʋ a-a 'ye'a -laa li, -Lagɔklagba -ɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, ʋn 'mo-o 'ɔ lbhʋnʋmʋ. -Ka a 'ka 'pʋn, 'ya "dɪ ʋn-ʋ za'a amʋ -bodɪ 'mʋ.

18Ʊn-ʋ nʋ 'nɪ-e -kaa 'wɪ ti. 'Ɛ dɪ ɛ "bhlɛ'ɛ 'Pɔlʋ "gwli, ɔ 'ye "yiti"bhiti, ɔ na: 'Le Zezii Kliisɪ'a 'nynɪ 'mʋ, "nyinynidɪ'a -zuzu, 'da 'nynaakpʋ -nʋʋ 'mʋ. 'Bho -gbaa -lue 'mʋ, ɛ 'dʋ -ʋ 'mʋ.

19'Wa -yowli -gbʋ 'nʋ ya, ʋn yibo'a ʋn se 'tɔ 'bhɛɛ ʋn 'ke "wlilɛ 'ye -lreeka, ʋn 'kpʋn-o 'Pɔlʋ -ke Silaasɪ, ʋn 'ye ʋ -zigletumʋ wɔnyi kpa.

20Ʊn kpʋ 'ʋ 'bho ʋ-bʋ 'Wlomɛɛ'ɛ -klɪgbɪ 'mnʋ wɔnyi a, ʋn na: Nyʋ -nʋʋ 'mo-o 'Zuifʋ. 'lnnʋ gba'a -a'ba gwlɔ ya.

21Kpli -a se'a 'ybha, ɪ -ke -a-bʋ 'Wlomɛɛ'ɛ gba -see'a -ybhɛ, 'ɪnnɪ ʋn-ʋ tɔ'ɔ nyʋ. -A-bʋ se 'bhɛɛ -a 'ke ɪ 'wɔɔn, -a 'ke ɪ nʋ.

22Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa a, ʋn -ke nyʋ 'wee -nɪ'a 'bho -po'o-o gbɔ 'le ʋn 'ke ʋ nyanɪ 'mʋ kla, 'le 'Wlomɛɛ'ɛ -klɪgbɪ 'mnʋ na "sroja -bodɪ: A -zʋ ʋ -banɪ 'mʋ 'le a 'ke ʋ "sɛɛn!

23Ʊn 'lbhʋ 'ʋ 'tɔ kplokplo 'wa 'gwlʋ'a ka a, 'le ʋn 'ye ʋ -jie 'mʋ po, 'le 'Wlomɛɛ'ɛ -klɪgbɪ 'mnʋ 'ye 'wa lifuoyi 'tmʋʋ: "Du ʋ "yrili -ka -zɛgɛka 'le ʋn -kaa ple!

24Ʊn 'tmʋʋ 'nɔ -kaa, ɔ "luo 'nʋ-ʋ 'mʋ, ɔ 'po -ʋ 'le -budu -lue 'li 'le -jiebudu'a "tiinamʋ 'le ʋn 'ye ʋ -gbitiɛ bhɪ 'mʋ -po 'le ʋn 'ke 'kle 'ye.

25Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, dodo -nɪ 'mʋcɛnamʋ ʋn-ʋ 'po-o -Lagɔ wɔn gbo 'le ʋn-ʋ bhle'o, ʋn-ʋ 'bhɛɛ'ɛ 'ɔ 'nynɪ "yi 'le -jiemʋ -lrʋʋ-ʋ -nɪ'a 'bho-o po 'ʋ -lokui.

26'Bho -gbaa -lue 'mʋ, 'bhlʋkpa -trɛ'o tenyɪ 'le -jiebudu 'ye 'mʋdigli, 'ɛ -kpanɪ 'ye kati "fɪa 'wee, gblokoe ʋn -po'a -jiekɔmʋ, ɪ 'wla-a ti.

27Ɛ zi'a -kaa a, 'wa lifuoyi -mnɔɔ gbugbluo'o-o "nynɔɔ 'mʋ ti. -Jiebudu'a -kpanɪ kati'a a, ɔ 'ye 'ɪ li a, ɔbɔ na 'kɪ -jiekɔmʋ'a klɛ ple-o'o. 'Ɛ dɪ ɔ "luo'o -jrɛɛ 'mʋ ɔ 'ke 'ɔ "bhuo 'lbha.

28'Pɔlʋ 'ye'a 'na li 'tɪn "sɛɛ, ɔ "wɔ-o'o 'le ɔ na: -A'a 'lbha -a'a "bhuo -le! -A -nɪ'e-e -dagbɛ 'wee.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'wa lifuoyi 'mnɔ 'la-a nyɔ, ɔ -ke "napɛ 'ke yi -susueyi. Ɔ yi'a a, ɔ "luo 'nɛ-ɛ 'mʊ, 'le, -buduyu -ke 'li ʊ-bee -nɪ'a, ɔ 'ye 'le 'wlaa, ɔ 'ke 'le 'bɪ ti'ye 'le ɔ-ɔ tɪtrɛ'ɛ li -sɪanyɪ'a dɪ, ɔ 'ye 'Pɔlʊ -ke Silaasɪ bhɪ gbɔ -gble.

30Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'daa nʊ-o'o 'le ɔ na: A-bee-a, koo 'ɪn 'ke -nyna 'le 'ɪn 'ke 'pʊn'a?

31Ʊn na: -ln -ke -a'a "bhlegbo'a nyʊ'a klɛ, a de -a'ba -Kɔyi Zezii "gwli 'le a 'ke 'pʊn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

32'Le ʊn 'ye ɔ -ke 'ɔ "bhlegbo'a nyʊ'a klɛ -Lagɔ'ɔ wlu -bodɪ 'mʊ-za.

33-Gblee, "matʊ -lue 'mnɛ, ɔ "luo 'nʊ-ʊ 'mʊ, ɔ 'ye 'wa "ji kɔkuni "yitiwɔtɔ -nɪ, 'le ɔ -ke 'ɔ "bhlegbo'a nyʊ'a 'wee 'ye batizee-ɛ.

34Ʊn gwɛ'ɛ "yi a, ɔ "luo 'nʊ 'mʊ-ɛ 'le ʊn -ke 'ɔ nyʊ 'ye gbobhete, 'le ʊn 'ye "bhlegbo mu, ɔ 'ye ʊ lilia "nyɪ. A 'ye li-ɔ, ɔ -ke 'ɔ "bhlegbo'a nyʊ'a klɛ 'de-e -Lagɔ "gwli'a dɪ, 'bʊbʊa-a 'lbhʊ ʊ'o tenyɪ.

35Zɔ zɪ'a a, 'Wlomɛɛ'ɛ nyʊklɪgbɪ 'mnʊ 'lbho-o 'wa "sroja 'le -jiebudu'a lifuoyi gbo, ʊn na: Nyʊ -a po'a -jie 'mʊ -glaape, "tayi nʊ "yiti ʊn 'ke mu!

36Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa a, ʊn -ke ɔ 'pa-a 'le 'Pɔlʊ "we gbo, ɔ 'ye ɔ "dɪ -ya, ɔ na: -A'ba gwlɔ'ɔ -klɪgbɪ 'lbho-o nyʊ 'ɪn gbo, ʊn na 'ɪn "tayi amʊ "yiti. 'Ɛ dɪ, a 'bhɛɛ'o a 'ke 'da a 'ke mu. A -flɔ'ɔ-ɔ "yi, nyɔ -see amʊ "da-po yi -lrɛɛ 'bho le!

37Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'Pɔlʊ -see ɛ 'wɔɔn. Ɔ na "sroja -bodɪ: Koo -a'ba gba 'lɛ'ɛ? Nyɔ ʊn-ʊ zrɛ nɪ'a 'Wlomɛɛ "yi, -bho ʊn kpʊn ɔ, nyɔ'ɔ "sɛɛn nɔ -le, 'le, ɛ -se 'bho nyʊ'a "yigbeyi, 'ɛ lɛtu 'ke -nʊ-ɛ -ko. 'Bho 'ɛ lemʊ a, ʊn-ʊ tu 'nɔ-ɔ -zigle. -Bho ɛ kpʊn ɔ, 'le, -ka ʊn 'kɔ ɔ -nyna a, ʊn-ʊ nyna 'nɔ -kaa. 'Kla-a -abʊ -nɪ'o -lrɛɛ 'le a'ba -klɪgbɪ 'ye -amʊ kpʊn 'le ʊn 'ye -amʊ "sɛɛn bhebhe 'bho nyʊ 'wee'a "yigbeyi. Ʊn -see -a'ba "kpi'a -zigle tu 'le ʊn 'ye -amʊ -jie 'mʊ po. 'Traamʊ 'tɔ, 'le ʊn 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke -amʊ 'le "zizekwla 'mʊ "yiti"tayi -nɪ'a? -Gba! -A -see 'wɔn, 'wa "bhi yi ʊn 'ke -amʊ "yiti"tayi!

38Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le "sroja 'ye 'wa -klɪgbɪ gbo wlu 'mnɛ kpa. Ʊn 'wɔn'ɔ 'bɔ na, nyʊ ʊn po'a -jie 'mʊ, ʊn-ʊ zrɛ 'nʊ-ʊ 'Wlomɛɛ "yi -lrɛɛ, -sɪanyɪ 'lbhʊ -ʊ'o.

39'Ɛ dɪ ʊn yi'o, ʊn 'ye ʊ-bee libhade ʊn 'ke 'wa "nyinynikpli 'mnɛ'ɛ dɪ 'bhɔ. Ʊn 'wɔɔn 'nɪ a, 'le ʊn 'ye ʊ -jie 'mʊ -za, ʊn 'ye 'da 'le ʊn na: -A bhade amʊ li-ɔ, -bho a mu a, a 'wlʊ -dagbɛ gwlɔ 'mʊ!

40Ʊn 'wlʊ'a -jie 'mʊ, ʊn 'mu-o 'le 'Lidɪ "bhli, 'le ʊn 'ye 'lotʊ'a "nynuu -nɪ'a 'bho "lru'gbʊʊ 'le ʊn 'ye ʊ 'kpa "yi po. Ʊn gwɛ'ɛ "yi a, 'le ʊn 'ye 'bho 'wlʊ, ʊn 'ye mu.

Nʊnʊkpli 17

1'Pɔlʊ -ke Silaasɪ mu'a a, -gwlɛ -ke 'mʊ ʊn -zi -nɪ'a a, 'ɪnnɪ 'ka-a: Anfipolii -ke Apolonii, 'le, -gwlɔklagba ʊn-ʊ 'la'a Tesalonikɪ, ʊn 'ye 'le nyni. 'Bho-o 'Zuifʊtɔlʊ -nɪ'a 'bho'a -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu -nɪ'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2-Gblee, -bho 'Pɔlʊ pa 'bho gwlɔ 'mʊ a, 'le -Lagɔwlu'a 'licıaanbudu 'li ɔ-ɔ mu'o -antanyı, 'ka-a ɔ-ɔ nʊ'o "cıcı. 'Ɛ dı ɔ mu'o 'le. 'Zuifʊ'a lifɔzɔ tan dede'a "yi, 'ya ti, -Lagɔwlu 'cnı-ɛ'ɛ 'le 'ɔ "bɔgʊ 'li, ɔ -ke nyʊ-ʊ -nı'a 'bho -za'a-a 'le 'ya sʊı,

3'le ɔ-ɔ zıza 'nɛ gbɔ, ɔ-ɔ tɔ'ɔ nyʊ -ka ɛ 'cnı-ɛ'ɛ see 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li 'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ-ʊ 'ye-e 'kle 'ye -mʊ 'le ɔ 'ke 'mɛ. -Bho ɔ 'mɛ ɛ, 'le ɔ 'ke glu -sɔ 'le ɔ 'ke ti-nı -lrɛɛ. 'Le ɔ na: Ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ -ke dı 'ın-ı za'a -laa amʊ -bodı 'mʊ, 'ınnɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ.

4-Gblee, nyʊ-ʊ po 'ɔ -lokui, 'wa tɔlʊ 'yee'e-e wlu 'mnɛ -ziadı 'mʊ, 'le ʊn -ke 'Pɔlʊ "we 'ye gbobhete. 'lnnʊ 'mo-o Glɛkı'a -dadudu ʊn -ke 'Zuifʊ-ʊ bʊbɔ'ɔ -Lagɔ -lue, 'ınnʊ -ke 'nynıbhlenynʊkpakpı'a -dadudu.

5l zi'a -kaa a, 'Zuifʊ -yʊ -sie'a ti a, ʊ-bee'a lbhʊ ʊn nʊ'a, ʊn 'nʊ-o 'ɛ "mʊnynı, 'ınnʊ mu'o 'le -jeyi, ʊn 'ye bhebheyiti'a nyʊ 'srʊ po, ʊn 'ye gbaagba yayi ti-za 'bho gwlɔ 'mʊ, Zasɔɔ -ke "bhli 'Pɔlʊ -ke Silaası -nı'a, ʊn 'ye 'le 'wlaa, 'le ʊn-ʊ 'bʊ 'ʊ ti, ʊn 'ke ʊ nyʊ wɔnyi kpa.

6Ʊn -gbʊ'a 'le a, ʊn -see ʊ 'ye 'le ʊn 'ye Zasɔɔ -ke 'lotʊ'a "nynuu -lrʊʊ 'bho gwlɔ 'mʊ'a nyʊklıgbı wɔnyi kpa, 'le ʊn-ʊ "wɔ'o: 'Pɔlʊ -ke Silaası gba'a 'bhlʊkpa ya a, nyʊ 'mnʊ, 'ınnʊ yi'e -dagbɛ.

7'lnnʊ Zasɔɔ -mnɔɔ-ɔ po'o -budu 'li. 'Wa 'wee'a "du 'bho -a'ba 'bhlʊkpayowliklagba'a wlu. Ʊn na 'bhlʊkpayowli -lrɔɔ'ɔ wlu ʊn-ʊ "du'o 'bho. 'lnnɔ 'mo-o Zezii.

8Nyʊklıgbı -ke nyʊ -lrʊʊ-ʊ -nı'a 'bho a, wlu 'mnɛ 'kpʊn -ʊ li.

9'Ɛ dı ʊn -za'a Zasɔɔ "we mɔni "lru 'mʊ 'le 'Pɔlʊ -ke Silaası 'ke gwlɔ 'mnɛ 'mʊ 'wlʊ 'le ʊn 'ye ʊ "yiti"tayi.

10Ʊn "tayi 'nʊ "yiti a, glu gwɛ'ɛ ɛ, 'bho -gbaa -lue 'mʊ 'lotʊ'a "nynuu "luo'o-o 'Pɔlʊ -ke Silaası 'mʊ, ʊn 'ye ʊ -jolʊ "nyı, 'le, -gwlɔ ʊn-ʊ 'la'a Belee, ʊn 'ye 'le mu. Ʊn nyni'a a, 'Zuifʊ -nı'a 'bho a, ʊn 'mu-o 'wa -Lagɔwlu'a 'licıaanbudu 'li.

11Ʊ-bee -nmɔ'ɔ-ɔ kpli 'mʊ, ʊn 'ye 'Zuifʊ -nı'a Tesalonikı -zi. -Lagɔwlu 'Pɔlʊ-ʊ tɔ'ɔ, ʊn 'po -ɛ -lokui -pɔlʊzɛgɛ ti. -Ka zɔ zı'a a, lı ɔ-ɔ tɔ'ɔ, 'ka-a ʊn-ʊ 'crı 'ı 'mʊti 'le -Lagɔbɔgʊ 'li -bho ı "du -zɛgɛ.

12'Ɛ dı 'wa -dadudu de'e Zezii "gwli 'le Glɛkınynʊkpakpı-ı 'bhle'a 'nynı -ke Glɛkınyukpasi'a -dadudu de 'ɔ "gwli -lrɛɛ.

13Ɛ zi'a -kaa a, 'Zuifʊ -nı'a Tesalonikı 'wɔn-ɔ 'bɔ 'Pɔlʊ-ʊ 'za-a -Lagɔwlu 'mʊ 'bho Belee a, ʊn 'yi-e 'bho, ʊn 'ye gbaagba yayi ti-za, 'le ʊn-ʊ gba'a nyʊ ya.

14-15'Ɛ dı, 'lotʊ'a "nynuu -nı'a 'bho Belee, 'bho -yritayi ʊn kpa'a 'Pɔlʊ 'le 'tɔnniwɔnli -bhoga -jeyi, ʊn -ke ɔ 'ye mu, 'le, 'bhlʊkpa ʊn-ʊ 'la'a Akayi, 'ɛ -gwlɔ ʊn-ʊ 'la'a Atɛɛnı, ʊn 'ye ɔ 'le -nynia, 'le Silaası -ke Timotee 'ye 'bho -sie. Nyʊ 'mnʊ -nynia 'nɔ Atɛɛnı, ʊn 'ka 'le yi a, ɔ "du -ʊ wlu "yi, ɔ na: -Bho a mu, a 'tmʊʊ Silaası -ke Timotee, ʊn yi -vuu!, 'le nyʊ 'mnʊ 'ye ʊ wlu -ya.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16A -gblee, 'Pɔlʋ -nɪ'a Silaasɪ -ke Timotee wɔnfuonamʋ 'le Atɛɛnɪ, ɔ-ɔ 'na-a gwlɔ 'mnɛ 'mʋ ti, kɔkui'a -dadudu ʋn-ʋ bʋbɔ'ɔ 'bho 'wa gwlɔ 'mnɛ 'mʋ, ɔ 'ye 'ɪ a, 'ya dɪ 'kpʋn -ɔ 'gwlʋ.

17'Zuifʋ -ke nyʋ -lrʋʋ-ʋ bʋbɔ'ɔ -Lagɔ, 'ɪnnʋ -ke 'Pɔlʋ-ʋ 'gbʋʋ'o "lru 'le -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'li 'le ɔ -ke ʋn-ʋ za'a 'le -Lagɔwlu'a sʋɪ, 'le, nyʋ -ke ɔ-ɔ 'gbʋʋ'a 'bho 'pɛlʋ 'mʋ "yi, ɔ-ɔ zɪ 'ɪ ʋ -bodɪ 'mʋ zɔ"o zɔ.

18Dɪ'a 'mʋticrɛmʋ ʋn-ʋ 'la'a Epikiliɛɛ -ke nyʋ -lrʋʋ-ʋ na nɪ'a nyɔ -lue ʋn-ʋ 'la'a Zenʋ'a -tɔtɔwlu 'mʋ ʋn-ʋ 'la'a Stoyisiɛɛn, 'ɪnnʋ -ke 'Pɔlʋ-ʋ wlu'o -lrɛɛ. 'Le 'wa tɔlʋ-ʋ nʋ'o: 'Yrɛlɛɛwluyi 'mnɔ, koo ɔ-ɔ 'lɛ'ɛ? -Lrʋʋ na: Kɔkuilre'a "dɪ ɔ-ɔ za'o. Lɛ -ke dɪ ʋn-ʋ 'lɛ'ɛ -kaa, 'ɪnnɛ 'mo-o 'Pɔlʋ-ʋ 'tɔ-ɔ Zezii'a dɪ -ke -ka ɔ 'mɛ ka 'le ɔ 'ye'a glu -sɔ, ɔ 'ye'a ti-nɪ -lrɛɛ.

19Ʊn nʋ'a -kaa, ʋn "luo 'nɔ-ɔ 'mʋ 'le ʋn -ke ɔ 'ye -da -lue nyʋ-ʋ 'gbʋʋ'a "lru ʋn-ʋ 'la'a Aleopasɪ mu 'le ʋn na: -lɪn 'bhɛɛ'ɛ -ɪn 'ke -amʋ -tɔtɔlɪlre -ke dɪ -a za'a -amʋ -bodɪ 'mʋ gbɔzɪza'a?

20-Ɛkedɪmaa, lɛlre -ɪn -nɪ'a -amʋ 'bʋ'wɔɔn -nɪnamʋ, -a'ba 'wɔn 'ya gbɔ "kpi 'mʋti, zɪza nɪ gbɔ!

21A -gblee, ʋ-bʋ Atɛɛnɪkɔmʋ 'mnʋ -ke 'lɪkpʋ -ke ʋn -de'a 'bho, 'wa nʋ lbhʋ -lrɛɛ -bho ɛ -se "lrugbʋʋɛ 'le ʋn 'ke dɪlre -bodɪmʋzɪza 'le ʋn 'ke ɪ -lokuipo. 'Ka-a ʋn-ʋ nʋ'o 'wa -nɔɔ'ɔ klɛ ti.

22ɪ -nɪ'a kaa 'mʋ a, 'bho 'wa "lrugbʋʋnamʋ 'mnɔ nyʋ'a "yigbeyi 'Pɔlʋ -nyna'a ti 'le ɔ na: Atɛɛnɪkɔmʋ-a, 'ɪn 'ye-e 'na -ka, 'le lɪ 'wee 'mʋ, a "du'a nyʋ -yʋ -kma'a kɔkui'a bʋbɔdɪ.

23-Ɛkedɪmaa, 'ɪn -na'a-a a'ba gwlɔ 'mʋ ti, 'ɪn 'ye-e lɪ -ke 'mʋ a-a bʋbɔ nɪ'a a'ba -lagɔ -lue -lue 'le 'ya "klumʋ -da -lue -lrɔɔ ʋn 'cnɪ-e 'bho lɛ "yri: 'Lagalagɔ. 'Traamʋ 'tɔ ɔ, ɛbɛ 'mnɛ a se'a yibo a-a bʋbɔ'ɔ "yribhuo 'mʋti, 'ɪnnɛ 'ɪn yi'o 'ɪn 'ke amʋ -tɔ.

24-Lagɔ nʋ'a 'kmʋ -ke lɛ"o lɛ a-a 'ye'a 'nɔɔ ɛ 'mʋ li, 'ɪnnɔ 'mo-o 'ya -kɔyi. -Budu -yɛ nyunyu'a -kʋtɪ po'a, ɔ se 'le 'ɛ 'limʋ -nɪ.

25Ɔ -see ti'bɔ nyunyɔ 'ke ɔ lɛ"o lɛ "nyɪ. A -gblee, 'ɪnnɔ "nyɪ'e nyunyu 'wee tinɪɛ-e, -fɪfɛ -ke lɪ 'wee.

26A -gblee, nyunyɔ -lue 'tɪn ɔ -ya'a ti, 'le ɔ 'mʋ, 'le-e nyunyudu 'wlʋ'o ʋn 'ye 'nɔɔ 'bhlʋkpa "kpi "yi, 'le ɔ 'ye 'bhlʋkpabanʋ po 'le ɔ 'ye 'ya -nɔɔ "du see 'le ʋn 'ke "papa 'mʋ ti-de.

27Ɔ 'nʋ-o -kaa 'le nyʋ 'ke dudua ʋn 'ke ɔ ti'bɔ 'le ʋn 'ke ɔ 'mʋtiyibo. -Ziadɪ mo'o, -Lagɔ se nyɔ"o nyɔ gbo-tɛ.

28'Le 'ɪnnɔ "nyɪ'e -amʋ tinɪɛ, 'ɔ dɪ -a na'o 'le -a 'ye ti-nɪ. 'lnnɛ a'ba yakapomʋtɔlʋ 'yee'e -ziadɪ 'mʋ, ʋn na: 'Ɔ gʋgɔmʋ -a "du'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29A -gblee, -Lagɔ'ɔ gʋgɔmʋ -a "du'a dı ɛ se -kaa ti-nmɔ -a 'ke 'gwlʋtipopo, 'nynıbhlenɛtı -ke -babasʋkpʋ nyunyu cɛ'ɛ 'liti ʋn -bɛ'ɛ ʋn-ʋ bʋbɔ'ɔ, ı -ke -Lagɔ gʋgɔ'o, nʋ.

30-Nɔɔ -ke 'li nyunyu se'a -Lagɔ yibo, ʋn-ʋ nʋ'a, -Lagɔ'ɔ zi 'ya dı. 'Traamʋ 'tɔ ɔ, -Lagɔ-ɔ 'la-a nyʋ 'wee -nı'a da"o da ʋn 'ke 'wa "nyinynidı "yiyibo ʋn 'ke ɔ gbo "bhiti.

31A 'ke ı "yiyibo, -ɛkedımaa, -nɔɔ -lue ɔ "du'o. -Bho ɛ nyni, nyɔ -lue ɔ -za'a 'bho 'le ɔ 'ke 'kmʋ -zigle -tu 'le -ziadı 'mʋ. 'Ɛ "yri'a 'bı 'wlʋ-o'o 'le ɔ 'ye nyɔ 'mnɔ glu -za 'le 'mɛmʋ'a "klumʋ 'le ɔ 'ye ti-nı -lrɛɛ.

32-Gblee, 'Pɔlʋ -za'a nyɔ-ɔ -sɔ'ɔ glu 'le 'mɛmʋ'a "klumʋ, -ɔ -nı'a ti -lrɛɛ'ɛ dı 'mʋ, ʋn 'wın 'ı 'bɔ, ʋn -drı 'nɔ-ɔ 'nynı, 'le -lrʋʋ na: -Bho -ın -flɔ "yi 'le -a 'ke yi -a 'ke -ınmʋ -lokuipo 'bho dı 'mnɛ "kpi, -a 'ke 'bho 'mʋti'wɔn.

33'Bho 'mnɔ, 'bho-o 'Pɔlʋ 'wlʋ -nı'e 'bho 'wa "klumʋ.

34Ɛ -nı'a -kaa 'mʋ a, nyʋ'a 'plan 'yee'e-e 'Pɔlʋ'a wlu -ziadı 'mʋ 'le ʋn 'ye -Lagɔwlu 'wɔɔn, 'le 'wa "klumʋ nyɔ -lue ʋn-ʋ 'la'a Denisı -ɔ 'ma-a ʋ-bʋ nyʋ-ʋ 'gbʋʋ'a "lru'a nyɔ -lue-e, 'nynaakpʋ -lue ʋn-ʋ 'la'a Damalisı -ke nyʋ -lrʋʋ.

Nʋnʋkpli 18

1ǀ zi'a -kaa a, 'Pɔlʋ -sɔ'ɔ-ɔ Atɛɛnı, 'le, Akayibhlʋkpa "kpi'a -gwlɔklagba ʋn-ʋ 'la'a Kɔlɛɛtı, ɔ 'ye 'le mu.

2'Bho-o 'Zuifʋyi -lue ʋn-ʋ 'la'a Akilaa -nı'o. Ɔ 'wlʋ -nı'e-e 'bhlʋkpa -lue ʋn-ʋ 'la'a 'Pɔɔn. Ɔ -ke 'ɔ 'nynɔ Plisilı -sɔ'ɔ-ɔ Italiibhlʋkpa "kpi -lreeka, -ɛkedımaa, 'Wlomɛɛ'ɛ 'bhlʋkpayowliklagba ʋn-ʋ 'la'a Klodı na, 'Zuifʋ'a klɛ -sɔ 'bho Italii'a -gwlɔklagba ʋn-ʋ 'la'a 'Wlɔmʋ, 'le ɔ 'ye ʋ 'bho -yɛ, ɔ 'ye ʋ gbo ti-de.

3Ɔ -ke ʋn -plɛ'ɛ lbhʋ -lue 'mʋ-ɛ. 'Ɛ dı ɔ -de'e 'le ʋ gbo ti 'le ɔ -ke ʋn-ʋ nʋ'o lbhʋ -lue 'mnɛ. -Gblee, lbhalbhagbedeti ʋn-ʋ po'o 'le ʋn-ʋ po 'ı 'pɛlʋ.

4'Bho 'ɛ lemʋ a, -bho 'Zuifʋ'a lifɔzɔ nyni a, 'Zuifʋ -nı'a 'bho a, ɔ-ɔ 'mu-o 'le 'wa -Lagɔwlu'a 'licıaanbudu 'li, 'le ɔ -ke ʋn-ʋ za'a 'le -Lagɔwlu'a sʋı, 'le ɔ-ɔ po'o 'Zuifʋ -ke Glɛkı 'kpa "yi ʋn 'ke Zezii "gwlide.

5-Nɔɔ gbɛ zi'a a, 'le Silaası -ke Timotee 'ye Masedʋanı -sɔ 'le ʋn 'ye 'bho yi. Ʊn yi'a a, 'Pɔlʋ "luo'o-o 'ɔ -nɔɔ'ɔ klɛ 'mʋ 'le ɔ-ɔ za'a -Lagɔwlu 'mʋ, ɔ-ɔ 'tɔ-ɔ 'Zuifʋ gbaa -ka Zezii "du'a -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ.

6Ʊn 'wın 'ı 'bɔ ɔ, 'wa -dadudu 'ku-o "yi ʋn -see 'wɔn 'le ʋn-ʋ "jree nɔ'o. 'Ɛ dı ɔ 'gbɔtɔ nʋ'o 'ɔ -banı'a "piplee kwa. 'lnnɛ tɔ'o -ka ʋn-ʋ nʋ'a -laa "nyinynidı, 'le ɔ-ɔ nʋ'o: -Bho a se 'pʋn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi a, a'ba "bhi'a "lruyidı mo'o. ǀ -se 'an dı -ko. 'Traamʋ 'tɔ ɔ, nyʋ-ʋ -se'a-a 'Zuifʋ, 'le ʋ gbo 'ın-ı mu'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Ɔ nʋ'a -kaa, ɔ 'wlʋ'o 'bho-ɛ, nyukpasu -lue ʋn-ʋ 'la'a Titiusɪ Zutuusɪ, ɔ 'ye 'bho ɔ gbo mu. 'lnnɔ -ke 'Zuifʋ-ʋ bʋbɔ'ɔ -Lagɔ 'le 'ɔ -budu -nɪ'e 'bho -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu "troli.

8Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu'a -klagba ʋn-ʋ 'la'a Klisɪpusɪ -ke 'ɔ "bhlegbo'a nyʋ 'de-e -a'ba -Kɔyi Zezii "gwli, 'le, Kɔlɛɛtɪkɔmʋ'a -dadudu-u po'a 'Pɔlʋ -lokui, ʋn 'ye Zezii "gwlide -lrɛɛ, 'le ʋn 'ye batizee-ɛ.

9Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ'ɛ "matʋ -lue 'Pɔlʋ 'ye-e "yritiyeɛɛ 'le -a'ba -Kɔyi Zezii 'ye ɔ gbo -wlu, ɔ na: -Sɪanyɪ'a 'lbha -ɪnmʋ -le! -Za 'an "dɪzɪgɪ 'mʋ! -A'a "mu wɔn -le!

10'ln -ke -ɪn -na'o, nyʋ -see -ɪnmʋ nyanɪ 'mʋ -kla yi. -Gblee, -gwlɔ -nɛɛ 'li, nyʋ-ʋ 'ye'a 'an nyʋ "du mʋ, ʋn -die'e-e -laa "yi.

11'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ a, ɔ zi'e 'bho -zʋn -lue "die 'le ɔ-ɔ tɔ'ɔ nyʋ -Lagɔwlu.

12-Nɔɔ -ke ti 'bho Akayibhlʋkpa "kpi 'Wlomɛɛ 'ka 'bho 'wa nyɔklagba -lue ʋn-ʋ 'la'a Galiyɔɔ tide 'le ɔ 'ye'a 'bhlʋkpa 'mnɛ -kɔ ɔ, 'Zuifʋ 'gbʋʋ'o-o "lru, ʋn 'ye wlu -dalue -po, ʋn 'ye 'Pɔlʋ kpʋn, 'le ʋn 'ye ɔ -zigletumʋ wɔnyi kpa.

13Ʊn 'nʋ-o nyʋ, na: -Ka ɔ 'bɔ'ɔ ti nyʋ 'ke -Lagɔ bʋbɔ -ke -ka -a'ba gba 'lɛ'ɛ nyʋ 'ke nʋ a, ɪ se gʋgɔ.

14'Pɔlʋ mu'a dɪ 'mʋ-za mʋ, 'bho-o 'bhlʋkpayowli Galiyɔɔ kɔ'ɔ wlu, ɔ na: 'Zuifʋ-a, -bho ɛ "du 'kɪ "yikmazagbɪ, "lemnɪɪ, -ziadɪ mo'o, 'ɪn-ɪ po 'kɪ-ɪ amʋ -lokui,

15'le ɛ "du'a 'tɔ a'ba "bhi'a -tɔtɔlɪ, nyʋ'a 'nynɪ'a 'mʋdepodɪ -ke a'ba "bhi'a gba, 'le 'mna -see ti'bɔ 'ɪn 'ke 'ya -zigle tu! A'ba "bhi tu ɪ!

16'Le ɔ 'ye nyʋ 'tmʋʋ: A po ʋ "piemʋ!

17'Bho -ziglebudu wɔnyi, nyʋ-ʋ -nɪ'a 'bho nʋ'a -kaa, ʋn 'kpʋn-o -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu'a -klagba ʋn-ʋ 'la'a Sosɪtɛnɪ kwa 'mʋ ti, ʋn-ʋ bhɔtɔ nɔ-o'o. Galiyɔɔ yibo nɪ-o'o. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, 'ɔ dɪ'a -lue komu se ʋ "kpi -nɪ.

18Ɛ zi'a -kaa a, 'Pɔlʋ -gwle 'bho Kɔlɛɛtɪ-ɔ 'le ɔ 'ye 'lotʋ'a "nynuu wlu po, batoo -nɪ'a Siliibhlʋkpa "kpi munamʋ, ɔbɔ-e Plisilɪ -ke Akilaa 'ye 'le 'ɛ 'limʋ 'kpa. Ʊn 'ka mu a, 'le Kɔlɛɛtɪ'a 'tɔnni wɔnli'a 'fɔ ʋn-ʋ 'la'a Sanklee, 'bho-o 'Pɔlʋ 'wla -nɪ'e "lru ti. 'lnnɛ tɔ'ɔ nyʋ -ka ɔ cɛ'ɛ wlu 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le ɔ 'ye'a 'zʋɪn 'mʋ 'wlʋ.

19-21Ʊn -nɪ'a munamʋ a, -gwlɔklagba ʋn-ʋ 'la'a Efɛɛzɪ, 'le ʋn 'ye 'bho nyni. 'Bho-o batoo -nyna -nɪ'e ti, ʋn 'ye ti"si, 'le, 'Zuifʋ -nɪ'a 'bho a, 'Pɔlʋ 'ye 'le 'wa -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'li mu, ɔ -ke ʋn 'ye -Lagɔwlu'a sʋɪ 'le -za, 'le 'wa tɔlʋ 'ye ɔ -jeyi -za, 'le ɔ na ɔ -see 'wɔn. Ɔ 'ka mu, ɔ na: -Bho -Lagɔ 'wɔn, "lemnɪɪ 'ɪn-ɪ 'yi-e le, 'le ɔ 'ye batoo 'mnɛ 'li le 'kpa ɔ 'ye mu, 'le Akilaa -ke Plisilɪ 'ye 'bho Efɛɛzɪ -sie.

22Ɔ -nɪ'a munamʋ a, ɔ 'nyni-e Sezaleegwlɔ 'mʋ, 'le ɔ 'ye ti"si, ɔ 'ye Zelizalɛɛmʋ mu, ɔ -ke Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʋ-ʋ -nɪ'a 'bho 'ke 'yɪye, 'le ɔ 'ye Atɪɔsɪ mu.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23Ɔ 'nʊ-o 'bho 'wɪ -glilii 'le ɔ 'ye le mu, ɔ 'ye Galasii'a Flizii 'mʊ cɛ, ɔ-ɔ ple'e 'ya gwlɛ "yiti -lue -lue, 'le, Zezii'a -namʊ -nɪ'a 'bho a, ɔ-ɔ po 'ʊ 'kpa "yi.

24Zɔ -lue 'zɔ 'Zuifʊyi -lue ʊn-ʊ 'la'a Apolɔsɪ, 'ɪnnɔ nyni'e 'bho Efɛɛzɪ. Ɔ 'wlʊ-o Alasadriigwlɔ 'mʊ 'le ɔ yibo'o -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ wlu -ka -zɛgɛka. -Bho ɔ -kɛ ɛ 'mʊ-ʊza a, 'ɔ 'kɪkle wlu "yi.

25-Ka -Lagɔ 'bɔ'ɔ ti nyʊ 'ke -na a, ɔ-ɔ 'cɪɪn -ɪ'o. Ɔ-ɔ 'wla-a -pɔlʊ ti, 'le ɔ-ɔ za'a -Lagɔwlu 'mʊ, 'le Zezii'a "dɪ ɔ-ɔ tɔ'ɔ nyʊ 'srɛɛ'ɛ "yi. 'Bho 'ɛ lemʊ, -yɛ 'ma-a nyʊ'a batizeeɛ, 'Zaan'a "sɛ'ɛ -nɛ ɔ yibo'o. 'lnnɛ ɔ -de'e 'liti.

26-Gblee, ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ, 'le 'wa -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'li, ɔ 'cɛ-ɛ "yrili 'le ɔ-ɔ wlu'o. 'Bho-o Plisilɪ -ke Akilaa 'wɔn -nɪ'e 'ɔ wlu 'bɔ 'le ʊn 'ye ɔ 'mʊ"luo, ʊn -ke ɔ 'ye kpɔ cɛ, 'le, -ka -Lagɔ 'bɔ'ɔ ti nyʊ 'ke -na a, ɔ se'a -bhla yibo 'ya damʊ, ʊn-ʊ zɪza 'nɪ gbɔ "sɪkɪsɪkɪ 'le ʊn-ʊ 'tmʊʊ nɔ'o.

27'Bho 'ɛ "kpi, ɔ 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke Akayi mu, 'le 'lotʊ'a "nynuu 'ye ɔ 'kpa "yi po, 'le ʊn 'ye "bɔgʊ 'cnɪ, 'le, 'fɔ 'mnɛ "yi'a Zezii'a -namʊ -nɪ'a 'le, ʊn 'ye ʊ ɛ -jeyi po 'le ʊn 'ke ɔ kpʊn -gli, 'le ɔ 'ye mu. Ɔ nyni'a 'le a, 'lotʊ'a "nynuu -yʊ -nɪ'a 'le 'mnɔ, -ʊ de'a Zezii "gwli 'le -Lagɔ'ɔ 'sana 'mʊ, ɔ 'po -ʊ 'kpa "yi -ka -zɛgɛka.

28-Gblee, 'bho nyʊ 'wee'a "yigbeyi, 'ɔ -tɔtɔlɪ ɔ -tɔ'ɔ, ɪ -flɔ'ɔ-ɔ "yiti, 'le ɔ 'ye 'Zuifʊ "yitiwa na: A "ma-o'o. 'Le, -ka ʊn 'ka 'ɔ wlu "kpi "du, ʊn se 'na 'bhle. 'Le, wlu-u 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔbɔgʊ 'li, 'le ɪ 'mʊ, -ka Zezii "du'a -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, ɔ-ɔ tɔ 'nʊ -kaa.

Nʊnʊkpli 19

1-Nɔɔ -ke ti Apolɔsɪ -nɪ'a Kɔlɛɛtɪgwlɔ 'mʊ, 'bhlʊkpa -ke "kpi trɪ -nɪ'a, 'Pɔlʊ -zi -nɪ'a 'le a, 'le ɔ-ɔ ple'a -gwlɛ gwlɛ "yiti a, 'bho 'mnɔ, 'bho-o ɔ -nyni -nɪ'e Efɛɛzɪgwlɔ 'mʊ, ɔ -yɛ'ɛ-ɛ 'bho Zezii'a -namʊ -gbɪ. Ʊ-bʊ a, lɪ 'Zaan Batiisɪ -tɔ'ɔ, 'ya "sɛ ʊn yibo'o.

2'Le ɔ 'ye ʊ tidede: A de'a Zezii "gwli 'le, a 'ye -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'nɪ? Ʊn na: -Ka -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a "bhuo -nɪ'a ti, -a se ɪ yibo.

3'Le ɔ 'ye ʊ tidede -lrɛɛ, ɔ na: Batizeeɛ -yɛ ʊn batizee'a amʊ, 'ɛ 'zɔ'ɔ 'nynɪ -mɛ'ɛ? Ʊn na: -Ka 'Zaan Batiisɪ 'lɛ'ɛ ɛ, ɛ 'ke -kaa 'mʊ -nɪ, 'ɛ dɪ -a batizee-ɛ'o.

4'Le ɔ 'ye ʊ -kaa "yi'lɛ: Nyʊ-ʊ yibo'a 'wa "nyinynidɪ "yi 'le ʊn 'ye'a -Lagɔ gbo "bhiti, 'wa nyunyutu 'Zaan-a batizee'o, 'le ɔ-ɔ 'lʊ 'ʊ -kaa "yi -lrɛɛ, nyɔ-ɔ -nɪ'a 'le 'ɔ lemʊ, ɔ -nɪ'a yinamʊ, ʊn de ɔ "gwli. 'lnnɔ 'mo-o Zezii.

5Nyʊ 'mnʊ 'wɔn'ɔ 'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ, 'bho -gbaa -lue 'mʊ ʊn batizee-ɛ'ɛ -a'ba -Kɔyi Zezii'a 'nynɪ 'mʊ.

6Ɛ gwɛ'ɛ "yi a, 'le 'Pɔlʊ 'ye ʊ kwa "lru tide 'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ye ʊ "kpi'dree, 'le, wlu ʊn se'a yibo, ʊn-ʊ po ɪ'o 'le ʊn-ʊ za'a -Lagɔ'ɔ wlu 'mʊti.

7Nyʊ 'mnʊ -nɪ'e-e -bue 'yɔ 'sɔn.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, 'Zuifʊ -nɪ'a 'bho 'le 'wa -Lagɔwlu'a 'licɪaanbudu 'li, 'Pɔlʊ-ʊ 'mu-o 'le -wlɛɛwlɛɛ 'le 'cʊɪ tan 'li. Ɔ-ɔ 'cɛ-ɛ "yrili 'le ɔ-ɔ za'a -Lagɔwlu 'mʊ, 'le ɔ -ke ʊn-ʊ za'a 'le 'ya sʊɪ. -Ka -Lagɔ 'ybha'a nyʊ 'ke Zezii "gwlide 'le ɔ-bɔ -Lagɔ 'ke ʊ -kɔ ɔ, 'ɪnnɛ ɔ-ɔ za'a 'mʊ 'le ɔ 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke ɪ 'wɔɔn.

9l -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyʊtɔlʊ 'ku-o -loku 'mʊ, ʊn -see ɪ 'wɔɔn, 'le, 'bho nyʊ 'wee'a "yigbeyi, nyʊ-ʊ 'ma-a Zezii'a -jeyinamʊ, ʊn-ʊ zʊ 'ʊ wlu -bodɪ 'mʊ 'mʊnyɛka. Ʊn nʊ'a -kaa a, 'le 'Pɔlʊ 'ye nyʊ 'mnʊ "yrili'wlʊ, ɔ 'ye Zezii'a -namʊ 'mʊ"luo, 'le ɔ -ke ʊn-ʊ za'a 'le -Lagɔwlu'a sʊɪ 'wɪ 'wee 'li 'le Tilanusɪ'a -fukuubudu 'li.

10Ɔ 'nʊ-o -kaa -zʊɪn 'sɔn ti. 'Ɛ dɪ 'Zuifʊ -ke nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ -ʊ -nɪ'a Aziibhlʊkpa "kpi'a 'wee 'ye -a'ba -Kɔyi Zezii'a "kpidɪ 'bʊ'wɔn.

11-Gblee, "yritikpʊnwɔnkulɪ -Lagɔ-ɔ yi 'nɪ-e 'Pɔlʊ 'mʊ 'le ɔ-ɔ nʊ ɪ'o.

12l -nɪ'a -kaa 'mʊ a, "yriidi ʊn-ʊ sra nɪ'a zu -ke lbhʊ 'mʊ'a -banadi ʊn-ʊ pa'a 'bho "kpi 'mʊ, -ɪ tri'a 'Pɔlʊ'a ku li, ʊn-ʊ "luo 'nɪ 'mʊ-ɛ, ʊn-ʊ kpɪ 'ɪ 'le "gwizimʊ gbo, 'le "nyinynidɪ'a -zuzu-u 'dʊ 'ʊ 'mʊ 'le ʊn-ʊ 'pʊn'o 'wa 'walɪ -lrɪ wɔn 'mʊ.

13'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ dɪ a, 'Zuifʊtɔlʊ ple'a nyʊ "yiti 'le -ʊ nu'a nyʊ 'mʊ "nyinynidɪ'a -zuzu ti 'le ʊn-ʊ 'ye 'nɛ mɔni ti, ʊn 'dɪn-e -a'ba -Kɔyi Zezii'a 'nynɪsiɛɛ ti, ʊn na "nyinynidɪ'a -zuzu -bodɪ: Zezii -ke dɪ 'Pɔlʊ-ʊ za'a nyʊ -bodɪ 'mʊ, 'ɔ 'nynɪ 'mʊ, a 'da!

14-16Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa a, "nyinynidɪ'a -zuzu na: 'ln yibo'o-o Zezii, 'le, yɔɔ 'ma-a 'Pɔlʊ, lɛ ɔ "du'a, 'ɪn yibo nɛ'o. A-bʊ -yʊʊ 'le, yʊʊ a "du'a? -ln 'ye li-ɔ, nyɔ-ɔ 'bhle'a "nyinynidɪ'a -zuzu 'mʊ nʊ'a -kaa, ɔ 'kpʊ -ʊ "kpi, ɔ 'ye ʊ 'lbha kplokplo, ɔ 'ye ʊ tʊ wɔn 'mʊ lu, ɔ 'ye ʊ 'wlʊ cɛ, ɔ 'ye ʊ lɛ "yi -zi, ʊn 'ye ɔ wɔnyi ti'da 'le ʊn 'ye ple. (-Gblee, ʊ-bʊ 'Zuifʊ 'mnʊ, -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba ʊn-ʊ 'la'a Sevaa, 'ɔ "yreetɪ -mɛɛsɔn ʊn "du'o.)

17l-bɪ dɪ 'mnɪ zi'a a, Efɛɛzɪkɔmʊ, 'Zuifʊ-e, nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ-e, 'wa klɛ 'wɔn-ɔ 'ya "dɪ 'bɔ 'le -sɪanyɪ 'ye ʊ kpʊn 'le -a'ba -Kɔyi Zezii'a 'nynɪ-ɪ 'bhɛ'ɛ "yi tenyɪ.

18'Bho 'ɛ "kpi a, nyʊ'a -dadudu-u de'a Zezii "gwli a, ʊn-ʊ yi-o'o 'le ʊn-ʊ za'a 'wa "nyinynidɪ 'mʊ 'bho nyʊ 'wee'a "yigbeyi.

19Nyʊ'a -dadudu -lrʊʊ-ʊ 'bhle'a gu, 'wa gu'a "bɔgʊɪ -ke ʊn-ʊ yi'o, ʊn-ʊ 'kɪkle 'nɪ "lruli 'le ʊn-ʊ po 'ɪ "yri 'bho nyʊ 'wee'a "yigbeyi. 'Wa "bɔgʊɪ 'mnɪ'a 'yeyemɔni -die'e-e "yi tenyɪ.

20l-bɪ wɔnkudɪ 'wee 'mnɪ'a dɪ -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ wlu-u wa'a ti 'le nyʊ'a -dadudu-u 'wɔɔn nɪ'o.

21l zi'a -kaa a, 'Pɔlʊ bhaga'a-a dɪ "yi 'le 'ɔ -pɔlʊ gbo ɔ 'ke Masedʊanɪ -ke Akayi -cɛ -nɪ ɔ 'ke Zelizalɛɛmʊ nyni. -Kagbɛ 'ka-a ɔ-ɔ popo'o 'gwlʊti -lrɛɛ: -Bho 'ɪn -sɔ Zelizalɛɛmʊ, -Lagɔ 'wɔɔn'ɔ dɪ 'ɪn-ɪ 'ye 'bho 'Wlɔmʊ -nyni mʊ 'ɪn 'ke 'bho 'ye.

22'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, nyʊ 'sɔn -ke ɔ bhete'a gbo 'le ʊn-ʊ nʊ'a -Lagɔlbhʊ, Timotee -ke Elaasɪ, ɔ lbho 'ʊ 'le 'ɔ nya Masedʊanɪ, 'le ɔbɔ 'ke 'bho Aziibhlʊkpa "kpi -sie 'le ɔ 'ke 'bho -nɔɔ -lrɛɛ gbɛ zi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23'Ɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, 'bho-o nyʋ -kpa -nɪ'e Zezii'a -jeyinamʋ tʋ gbo.

24Lɪ-ɪ zi'a 'bho, 'ɪnnɪ 'ka-a: -Bɛbɛlɪ -ke 'pɛlʋ -kmu'a "yi, 'ya piyi -lue ʋn-ʋ 'la'a Demetriusɪ, -Lagɔ -lue ʋn-ʋ bʋbɔ'ɔ, ɛ -ke 'nynaakpʋ gʋgɔ'ɔ, ʋn-ʋ 'la'a Atemisɪ, 'ɪnnɔ ma'a 'ɛ bʋbɔbiditoope 'le ɔ-ɔ po 'nɪ 'pɛlʋ. -Lagɔ 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'ɔ "bhlimʋ Efɛɛzɪkɔmʋ bʋbɔ'o, 'le ɔ -ke nyʋ -ke ɔ-ɔ nʋ'a lbhʋ-ʋ 'ye nɪ 'nɛ mɔni'a -dadudu ti.

25Zɔ -lue 'zɔ, ʋ-bʋ nyʋ 'mnʋ -ke nyʋ -lrʋʋ -ke ʋn -plɛ'ɛ lbhʋ -lue 'mʋ, ɔ 'gbʋʋ 'nʋ-ʋ "lru 'le ɔ na: 'An bha "we-a, lbhʋ -a nʋ'a -laa, -ka -a 'ye 'nɛ mɔni'a -dadudu ti, a yibo nɪ-o'o.

26'Le lɛ 'Pɔlʋ 'mnɔ -nɪ'a nʋnamʋ, a yibo nɛ-o'o 'le a-a 'wɪn 'ɪ 'bɔ. Ɔ na: Kɔkui nyunyu-u ma'a -se -Lagɔzɛgɛ -ko, 'le ɔ-ɔ jri'e nyʋ'a -dadudu. Ɛ -se -dagbɛ Efɛɛzɪ'a "sɛ ɔ-ɔ nʋ -kaa -ko. 'Nɔɔgbɛ Aziibhlʋkpa'a -dadudu "kpi mo'o -lrɛɛ. Ɛ se "yrili-nmɔ.

27A -gblee, 'ɛ lɛtu 'bhɛɛ'o ɛ 'ke -a'ba lbhʋ kwa'fɪɪn. 'Bho 'ɛ lemʋ a, -a "bhli'a -Lagɔklagba Atemisɪ -a bʋbɔ'ɔ ɔ, ɛ 'bhɛɛ'o nyʋ 'ke 'tɔ 'ɛ -budu nɛsrɛ 'le ʋn -see ɛ 'tɔ "ku "kpi -po yi -lrɛɛ. A'ba 'mate ti -le! Ɛbɛ 'mnɛ, -a'ba 'wee -nɪ'a 'nɔɔ Aziibhlʋkpa "kpi -ke nyʋ -lrʋʋ-ʋ -nɪ'a 'le 'bhlɪkpɪ -lrɪɪ "kpi, -a bʋbɔ nɛ-o'o. Ɛ 'bhɛɛ'o nyʋ 'ke 'ɛ bʋbɔdɪ 'bhɔ.

28Nyʋ-ʋ po 'ɔ -lokui 'wɔn'ɔ wlu 'mnɪ 'bɔ ɔ, 'cɛ 'kpʋ -ʋ 'li 'le ʋn-ʋ "wɔ'o: -A-bʋ Efɛɛzɪkɔmʋ'a -Lagɔ Atemisɪ'a 'nynɪ 'bhɛ "yi'o!

29-Gblee, -bho -ɪn 'ye gwlɔ'ɔ klɛ, ɛ -nyna'a-a ya. Ʊn nʋ'a -kaa, Masedʋanɪkɔmʋ 'sɔn, Gayusɪ -ke Alisɪtakɪ, -ʋ -ke 'Pɔlʋ-ʋ na'a bhʋ -lue 'mʋ 'le ʋn-ʋ nʋ'a -Lagɔ'ɔ lbhʋ, 'ɪnnʋ ʋn kpʋn'o 'fʋkʋfʋkʋfʋkʋ, 'bho -gwlɔkɔmʋ'a "lrugbʋʋnamʋ, ʋn 'ye ʋ 'bho ti-nyna.

30Ʊn-ʋ nʋ'a -kaa a, 'Pɔlʋ -mnɔɔ, ɔbɔ 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke 'ɔ "bhuo -tɔ 'bho nyʋ 'mnʋ'a "yigbeyi 'le ɔ 'ke ʋ dɪ -bodɪ 'mʋ-za, 'le 'ɔ -namʋ -see ɪ 'wɔɔn.

31'Bho 'ɛ "kpi, Azii'a nyʋklɪgbɪtɔlʋ'a "bhi, -ʋ 'ma-a 'Pɔlʋ'a bhɪ, ʋn 'po -ɔ wlu -jeyi, ʋn na: -A-bʋ bhade -ɪnmʋ li, -a'a mu 'le -gwlɔkɔmʋ'a "lrugbʋʋnamʋ -le!

32'Bho 'mnɔ nyʋ-ʋ 'gbʋʋ'a "lru, 'wa 'wʋwɔn 'mʋti, nyʋtɔlʋ "wɔ 'nɔɔ, -lrʋʋ "wɔ 'lelaa, 'le, lɛ -ke dɪ ʋn "gbu'a ti, 'wa "klumʋ'a -dadudu se 'ɛ -lue komu yibo!

33Nyʋ 'mnʋ 'po-o 'Pɔlʋ'a nyʋ 'cɛ -kwa. 'Ɛ dɪ nyʋyɔ -gbɪ -nɪ'a 'le 'wa "klumʋ 'tmʋʋ 'nɪ-ɪ 'Zuifʋ -lue ʋn-ʋ 'la'a Alasaanɪ, 'le 'ɔ -Bozuifʋ 'ye nyʋ druko ɔ 'ke nyʋ'a "yigbeyi ti-nyna, ɔ 'ye ʋ -tɛtɛ 'mʋ po ʋn 'ke ɔ -lokuipo ɔ 'ke ʋ-bʋ 'Zuifʋ -nɪ'a 'bho'a "kpidɪ lizɪza, -ka ʋn -ke 'Pɔlʋ -see'a -na.

34Ʊn -gbʋ 'nɔ ya, ʋn yibo 'nɔ-ɔ "yi -ka ɔ "du'a 'Zuifʋyi. Ʊn -see 'wɔn ɔ 'ke dɪ 'mʋ-za 'le ʋn 'ye "wɔ kplokplokplo: -A-bʋ Efɛɛzɪkɔmʋ'a -Lagɔ Atemisɪ'a 'nynɪ 'bhɛ "yi'o! 'Ɛ 'nynɪ 'bhɛ "yi'o! -Ɛ -nynɪ 'bhɛ "yi'o! 'Ɛ 'nynɪ 'bhɛ "yi'o!

35'Le 'ɛ "lruyijranamʋ a, nyɔklagba -lue -ɔ kɔ'ɔ 'bho -gwlɔkɔmʋ 'wee'a "yigbeyi, 'ɪnnɔ 'kpa'a 'bho 'le ɔ 'ye ʋ 'gate, 'le ɔ na: Efɛɛzɪkɔmʋ-a, -budu -ke 'li -a bʋbɔ nɪ'a -a'ba -Lagɔklagba Atemisɪ, -ka -abʋ 'bhle'a 'ɛ lbhʋ 'le -a "du 'ɛ "yrili, yɔɔ 'se 'na yibo'a? 'Ɛ kɔku -ɛ 'wlʋ'a 'le yaku "yi, -ka -a 'bhle'a 'ɛ lbhʋ 'le -a "du 'ɛ "yrili, yɔɔ 'se 'na yibo -lrɛɛ'ɛ?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

36Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyɔ -lue 'tɪn -ɔ 'kɛ ɛ "yidepo -nɪ, ɔ se -nɪ. 'Ɛ dɪ, a 'bhɔ a -kaa -nɪadɪ nʊ.

37A -gblee, nyʊ -ke a yi'a -laa, ʊn -see Atemisɪ'a -budu 'li'a lɪ "yri 'le ʊn -see Atemisɪ'a "bhuo 'nynɪ "si "nyinynika.

38'Ɛ dɪ, Demetriusɪ'a nyʊ -ke ɔ yi'a a, -bho ʊn -ke nyɔ 'bhle dɪ -dagbɛ, ɔ yi ɔ 'ke ɔ "kla 'bho -zigletumʊ'a wɔnyi! -Nɔɔ -ke ti nyʊ-ʊ tu'a -zigle, ɛ -nɪ'e-e 'bho, 'le nyʊklɪgbɪ -ʊ 'bhle'a -zigletulbhʊ a -nɪ'e 'bho -lrɛɛ. 'Ɛ dɪ ʊn nʊ -kaa!

39-Bho "yitɔdɪ -lrɪɪ -nɪ 'bho, 'le -a'ba gwlɔ 'mʊ'a nyʊklɪgbɪ 'ke 'bho "lrugbʊʊnamʊ nyʊ 'la a, 'bho-o a 'ke ɪ 'mʊ-za -nɪ.

40A -gblee, lɛ-ɛ zi'a -daa -zɪannamʊ, 'ɛ dɪ 'Wlomɛɛ'ɛ nyʊklɪgbɪ-ɪ -kɔ'ɔ -amʊ 'bhɛɛ'o ʊn 'ke -amʊ dɪ "yikpa na -a 'kpɪkpɪa-a 'wa gba li. 'Ɛ -lue 'tɪn -ke "kpi -a'ba 'gɪ 'ka -nɪ 'le ɪ-bɪ 'mnɪ'a 'limʊ, ɛ se -nɪ.

41Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti 'le ɔ na: A mu, a 'ke yayi! 'Le ʊn 'ye mu.

Nʊnʊkpli 20

1-Gblee, nyʊ 'mnʊ'a yokoyoko cɛ'ɛ, 'Pɔlʊ 'gbʊʊ'o-o Zezii'a -namʊ "lru, ɔ 'ye ʊ 'kpa "yi po 'le ɔ 'ye ʊ wlu po, Glɛkɪbhlʊkpa'a yayi -bhoga, Masedʊanɪ, ɔ 'ye 'le 'ɛ "kpi mu.

2Ɔ-ɔ 'ple-e 'bhlʊkpa 'mnɛ'ɛ -gwlɛ gwlɛ "yiti, 'le, Zezii'a -namʊ -nɪ 'nɪ 'mʊ, ɔ-ɔ zʊ 'ʊ wlu'a -dadudu -bodɪ 'mʊ 'le ɔ-ɔ po 'ʊ 'kpa "yi, 'le ɔ 'ye zi, 'le ɔ 'ye 'le 'ɛ 'zɔtibhoga Akayibhlʊkpa "kpi mu.

3Ɔ nyni'a 'le a, ɔ 'nʊ-o 'le 'cʊɪ tan. Ɛ zi'a -kaa a, ɔ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ ɔ 'ke batoo 'li 'kpa ɔ 'ke Siliibhlʊkpa "kpi mu 'le ɔ 'ye 'bʊ'wɔn na 'Zuifʊ "du-o 'ɔ "dɪ ʊn 'ke ɔ 'lbha. Ɔ 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ɔ na: "Lemnɪɪ, 'bhlʊgbɔjolʊ -ɛ -zi -nɪ'a Masedʊanɪ, 'ɪnnɛ 'ɪn-ɪ 'ye -bhlu mʊ 'ɪn 'ke Silii mu. 'Le ɔ 'ye "yiti"bhiti ɔ 'ye 'le le -mu -nɪ.

4Ɔ -nɪ'a munamʊ, nyʊ -mɛɛsɔn 'kpɔ -ɔ -jeyi. 'Wa 'nynɪ 'ka-a: Sopatɛɛ -ɔ 'ma-a Beleekɔyi, Pilusɪ'a "yu-e, Alisɪtakɪ -ke Sekudusɪ 'ma-a Tesalonikɪkɔmʊ-e, Dɛlɪbʊkɔyi Gayusɪ -ke Timotee, ʊn -ke Aziibhlʊkpa "kpi'a nyʊ 'sɔn Tisikɪ -ke Trofimʊ.

5'Le Masedʊanɪ, ʊn 'nyni-e Filiipʊgwlɔ 'mʊ. 'Bho-o 'Pɔlʊ -yɛ'ɛ 'ɪnmɔ Luukɪ 'le 'ɔ -jeyikpamʊ 'mnʊ 'ye -amʊ 'bho sie 'le ʊn 'ye Trʊasɪgwlɔ 'mʊ mu. 'Bho-o ʊn-ʊ fuo nɪ'e -amʊ.

6Ɛ-bɛ zʊn 'mnɛ 'li'a gɔ -ke ti, "flɔɔ se'a "buubuulɛ gbo'bhle, 'le, 'Zuifʊ-ʊ li 'ɛ ɛ, ɛ zi'a a, 'le -a 'ye Filiipʊ -sɔ 'le -a 'ye batoo 'li 'kpa. -A -nɪ'a munamʊ, -a 'nʊ-o 'bho "ni "yigbeyi 'wɪ -muu 'le -a 'ye -jeyikpamʊ 'mnʊ "kpi bhla 'bho Trʊasɪ. 'Bho-o -a zi'e 'wɪ -mɛɛsɔn.

7'Bho 'mnɔ ɔ, 'Zuifʊ'a lifɔzɔ zi'a a, 'ɛ "jiazɔ ɔ, -a-bʊ 'Zezii'a nyʊ 'gbʊʊ'o-o "lru -a 'ke -dalue -li -nɪ, 'le 'Pɔlʊ-ʊ za'a -Lagɔwlu 'mʊ. -Bho zɔ zɪ, ɔ-ɔ 'ye-e -mu -mʊ'a dɪ a, ɔ -nɪ'e -Lagɔwlu 'mʊzanamʊ 'le dodo 'ye 'mʊ-cɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8-Gblee, -a -nɪ'e-e 'le yayibudu'a tannɛ "yi, 'le, 'ɛ "yu -ke 'li -a -nɪ'a, "napɪ'a -dadudu-u wan'a 'le.

9-ln 'ye li-ɔ, nyukpasudraa -lue ʋn-ʋ 'la'a Etikusɪ, -da 'Pɔlʋ -nɪ'a -kaa "yititɛdɪ 'mnɪ 'mʋzanamʋ, 'bho-o ɔ -de -nɪ'e 'bho -buduyu 'mnɛ'ɛ -fɛnʋwɔn "yi ti 'le ɔ-ɔ zeke'o. "Nynɔɔ zi 'ɔ ɔ, 'ɪnnɔ 'wlʋ'o 'le yayibudu 'mnɛ "yi, ɔ 'ye 'zɔ 'kpa. Ʊn "luo 'nɔ "yi, ʋn -gbʋ 'nɔ ya, ɔ 'mɛ-o'o.

10'Pɔlʋ nʋ'a -kaa, ɔ 'wlʋ-o 'le yayibudu 'mnɛ 'li -lrɛɛ, ɔ 'ye 'dre, ɔ 'ye ɔ "kpi "yitijri, ɔ 'ye ɔ 'bho 'bhlʋkpa "yiti"pli, 'le ɔ na: A'ba "zru -le! Ɔ -sɔ'ɔ-ɔ 'mɛnynɔɔ 'mʋ, ɔ -nɪ'e-e ti -lrɛɛ.

11Ɛ zi'a -kaa a, 'Pɔlʋ -ke ʋn 'ya-a 'le -budu 'mnɛ 'li le 'le ɔ -ke ʋn 'ye -dalue -li -nɪ. Ʊn gwɛ'ɛ "yi a, ɔ 'kpa-a 'bho dɪ'a 'mʋzanamʋ le. Ɔ -nɪ 'nɛ "kpi 'le zɔ 'ye "yriti'wla. -Drumayrʋvlaan 'wlʋ'a "yiglu a, 'le ɔ 'ye mu.

12Ɔ mu'a a, nyʋ 'wee cɪcɛ'ɛ-ɛ "yi 'le nyukpasudraa -mnɔɔ'ɔ nmi -nmɔ'ɔ "yrili, 'le ʋn 'ye ɔ 'mʋ"luo, ʋn 'ye ɔ -jeyi kpa. 'Ɛ dɪ 'bʋbʋa-a 'lbha'a 'wa 'wee tenyɪ.

13l zi'a -kaa a, -a -ke 'Pɔlʋ sʋsɔ'ɔ-ɔ li, -abʋ 'ye batoo 'li 'kpa, ɛ -ke -a 'ye -gwlɔ -lue ʋn-ʋ 'la'a Asɔsɪ mu, 'le 'Pɔlʋ 'ye 'kɪka "yi -zi -nɪ. 'Bho 'mnɔ, 'bho-o -a -ke ɔ 'ke "yi'gbʋʋ 'le ɔ 'ke 'le 'ɛ 'limʋ 'kpa. -Abʋ 'zi -ɔ "yi, -a 'ye -jeyi 'kpa 'le ɔbɔ 'ye gbɔ 'mʋ 'bhɔɔ. 'Ka-a -a -ke ɔ bhaga'o. 'Ɔ "bhuo 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke 'bhlʋgbɔjolʋ bhlu.

14Ɔ bhla'a -amʋ "kpi a, batoo -ke 'li -a -nɪ'a, ɔ 'ye 'le 'kpa, 'le -a -ke ɔ 'ye -gwlɔ -lue ʋn-ʋ 'la'a Mitilɛnɪ mu.

15-A nyni'a a, -a 'zi-e 'bho li, -a 'nʋ-o 'wɪ -lue -jeyi, 'le, likpe -lue ʋn-ʋ 'la'a Kiɔsɪ, -a 'ye 'ɛ wɔnli nyni. Zɔ -lrɛɛ -yɛ kɔ'ɔ 'bho, 'bho-o -a -nyni -nɪ'e likpe -lrɛɛ ʋn-ʋ 'la'a Samɔsɪ, 'wɪ -lrɛɛ'ɛ zɔ 'le -a 'ye -gwlɔ -lue ʋn-ʋ 'la'a Milee nyni. -Gblee, ɛ -ke Efɛɛzɪ se gbotɪtɛ.

16Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, 'Pɔlʋ na ɔ -see ti'bɔ ɔ 'ke 'bho Efɛɛzɪ ti-nyna -nɪ 'le -nɔɔ -kɔɔ ɔ 'le Aziibhlʋkpa "kpi li-zi -nɪ. Ɔ-ɔ "tɪtra-a li, -bho Patɪkɔtɪ'a gɔ'ɔ zɔ -ka nyni 'le ɔ 'ke Zelizalɛɛmʋ nyni -cueyi.

17'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, 'Pɔlʋ po'o Efɛɛzɪ wlu, 'bho'a Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʋ'a "lrutidemʋ 'ke ɔ 'bho Milee -yɛ,

18'le ʋn 'ye 'bho mu. Ʊn nyni'a a, ɔ na: 'Lotʋ'a "nynuu-a, ɛ 'nyaa'a zɔ -ke 'li 'ɪn -yi -nɪ'a 'le Aziibhlʋkpa "kpi 'le ɛ 'ye 'ɪn -ke a'ba "yrilisʋsɔnɔɔ "kpi bhla, -ka 'an kpli 'nɪnɪ'a 'mʋti a'ba "klumʋ, a yibo'o-o 'na.

19-Ka 'ɪn 'wla'a 'an -pɔlʋ ti, 'le 'ɪn-ɪ nʋ'a -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ lbhʋ a'ba "klumʋ, 'le 'ɪn -see'a 'an "bhuo "yi'bhɛɛ, -da 'ɪn 'ye -nɪ'a nyʋ'a "nyinynikpli ʋn-ʋ nʋ'a li, -ka 'wa nʋnʋkpli-i ya'a 'ɪnmʋ "mi "yri, a yibo'o-o 'na. -Ka 'Zuifʋ-ʋ pa'a 'ɪnmʋ fɛ 'zɔ 'le 'ɪn 'ye'a 'kle 'ye, a yibo'o-o 'na -lrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20'Ya 'wee -nɪ'a -kaa 'mʊ a, lɛ-ɛ 'ka amʊ -bodɪ "yrili-nmɔ, -ka 'ɪn wɪ 'ɪ amʊ "yiti 'le 'ɪn -see'a 'bho 'ɛ -lue 'tɪn sie, a yibo nɛ-o'o. 'lɪn ple'a amʊ "yiti 'le a'ba "bhlegbo -lue -lue 'le a'ba "lrugbʊʊnamʊ, 'ka-a 'ɪn-ɪ nʊ'o "kɔmʊkɔmʊ, 'le 'ɪn-ɪ tɔ'ɔ amʊ Zezii'a "dɪzɪgɪ,

21'le, -ka 'ɪn wa'a 'Zuifʊ -ke nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ "yiti, na: A yibo a'ba "nyinynidɪ "yi 'le a 'ke 'le -Lagɔ gbo "bhiti 'le a 'ke -a'ba -Kɔyi Zezii "gwlide, 'ya 'wee, a yibo nɪ'o.

22'Traamʊ 'tɔ ɔ, 'ɪn-ɪ 'mu-o Zelizalɛɛmʊ. 'Bho-o -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu-u tɔ'ɔ 'ɪnmʊ, 'le-e 'ɪn 'ke mu. Lɛ-ɛ 'ka 'ɪnmʊ 'le "kpi -bhla -nɪ, 'ɪn se ɛ yibo.

23Lɛ -lue 'tɪn 'ɪn yibo'a a, 'ɪnnɛ 'mo-o, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu-u tɔ 'nɛ 'ɪnmʊ -da "gɪɪ, 'le gwlɔ"o gwlɔ 'li na nyʊ-ʊ 'ye-e 'ɪnmʊ nyanɪ 'mʊ -kla -mʊ 'le ʊn 'ke 'ɪnmʊ -jie 'mʊ po.

24'lnmɔ 'Pɔlʊ -mnɔɔ, "dɪ 'mnɪ'a 'lbha 'ɪnmʊ -sɪanyɪ "yi. -Bho ʊn 'lbha 'ɪnmʊ o, -bho ʊn -see 'ɪnmʊ 'lbha o, 'mna -see 'ya dɪ zi. Lɛ 'mna-a 'bɔ'ɔ ti, 'ɪnnɛ 'mo-o, lbhʊ 'an -Kɔyi Zezii sie'a 'ɪnmʊ li, 'ɪn 'ke ɛ nʊ 'le 'ɪn 'ke ɛ "yigwɛ. Lbhʊ 'mnɛ 'mo-o, 'ɪn 'ke -Lagɔ'ɔ "dɪzɪgɪ nyunyu "yitiwa, -ka 'ɔ 'limʊ -nmɔ'ɔ wɔn ʊ -bodɪ.

25A -gblee, 'ɪn 'ple-e amʊ "yiti -lue -lue 'le 'ɪn 'ye amʊ -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ'ɔ "kpidɪ 'mʊ-za. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, a'ba "klumʊ'a nyɔ -lue 'tɪn -see 'tɔ 'ɪnmʊ 'ye yi 'bho le.

26'Kla-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, 'ɪn-ɪ wɪ 'ɪ amʊ "yiti -zɪan, -bho a'ba "klumʊ'a nyɔ se 'pʊn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɛ -se 'an "lruyidɪ -ko.

27A -gblee, 'ɪn -tɔ'ɔ-ɔ amʊ -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdɪ 'wee, 'ɪn -see 'bho 'ɛ -lue 'tɪn sie.

28'Bho 'ɛ lemʊ a, a "du a'ba "bhi "yrili! -Lagɔ'ɔ -glɪgbawɔnyi'a nyʊ 'ɔ Lisaazuzu de'a amʊ "lruti, a "du ʊ "yrili -lrɛɛ! 'Ɔ "yu Zezii'a 'mɛmɛɛ 'mʊ ɔ zetie -nɪ 'nʊ 'le 'wa "nyinynidɪ 'mʊ.

29A 'ye li-ɔ, -bho 'ɪn mu, 'ɪn yibo'o-o na, a-bʊ 'ma-a Zezii'a nyʊ, nyʊtɔlʊ-ʊ 'ye-e 'le a'ba "klumʊ -yi -mʊ ʊn 'ke a'ba "gwlideɛ -denɪ 'mʊ -za. -Ka ji-i li'a 'bhlabhlɪ, 'ka-a ʊn-ʊ 'ye -nɪ mʊ.

30'Le a'ba "bhi'a "klumʊ'a nyʊ-ʊ 'ye 'mʊ-sɔ mʊ, ʊn -see amʊ -ziadɪ -tɔ yi 'le ʊn 'ke Zezii'a -namʊ'a "gwlideɛ -denɪ 'mʊ -za -lrɛɛ 'le ʊn -ke ʊn 'ke -na.

31'Ɛ dɪ, a "du a'ba "bhi "yrili! -Zʊɪn tan ti 'ɪn -bhla -nɪ'e amʊ -jiɛ kwa 'mʊ ti, nyʊ-ʊ -nɪ'a 'ɪnmʊ 'kleyeɛɛ "kpi -yanamʊ, 'ka-a 'ɪn 'bhle'e "vivia wɔnyi a'ba dɪ 'le 'ɪn-ɪ wɪ 'ɪ amʊ "yiti -lue -lue 'bho Zezii'a -jeyi'a -nanaa -nɛɛ'ɛ "kpi, a popo nɪ 'gwlʊti!

32'Lotʊ'a "nynuu-a, 'traamʊ 'tɔ ɔ 'ɪn-ɪ 'de-e amʊ 'le -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ kwa 'mʊ ti, 'le, 'ɔ wlu-u -tɔ'ɔ, -ka 'ɔ 'limʊ -nmɔ'ɔ wɔn ɔ, ɛ 'ke amʊ 'kpa "yi po. Ɛ 'bhɛɛ'o ɛ 'ke amʊ -kpa 'le a 'ke Zezii "gwlide "kɔmʊkɔmʊ, 'le, 'bho 'ɛ "kpi 'tɔ ɔ, nyʊ 'wee 'ma-a -Lagɔ'ɔ nyʊ, -zɛgɛ ɔ-ɔ 'ye 'ʊ "lruli-nʊ mʊ a, -bho 'ɛ -nɔɔ nyni, ɔ 'ke ɛ amʊ "lrulinʊ.

33A -gblee, 'ɪnmɔ -yɔɔ, 'ɪn -see nyɔ'ɔ mɔni -ke -banɪ 'ybha.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

34A'ba "bhi yibo'o-o, -da 'ɪn -ke nyʊ -ke 'ɪn-ɪ nʊ'a -Lagɔ'ɔ lbhʊ -bɔ'ɔ lɛ 'mʊ, 'ɪn "bhuo-o nʊ'o lbhʊ 'le 'ɪn-ɪ 'ye ɛ'o.

35'lɪn 'nʊ-o -kaa 'le a 'ke 'ɪnmʊ "sɛlɪ-za, 'le, -ka a 'ka nʊ a, nyʊ-ʊ se'a lɛ 'bhle -ke nyʊ-ʊ 'ma-a "gwizimʊ, a 'ke ʊ -kpa, a 'ke 'na yibo. A popo -a'ba -Kɔyi Zezii'a "bhuo'a wlu 'gwlʊti, ɔ na: Nyɔ-ɔ "nyɪ'a nyɔ, 'ɔ "kpi'a 'jina 'bhɛ-ɛ "yi 'le ɛ 'ye nyɔ -yɔ 'ye 'ɛ 'mʊ-zi.

36'Pɔlʊ po'a wlu 'mnɛ ti, ɔ -ke 'wa 'wee 'po-o 'kolri glu, ʊn 'ye -Lagɔ wɔn gbo po.

37Ʊn gwɛ'ɛ "yi a, -ka ʊn -die'a 'mʊ 'wee, ʊn -ke ɔ-ɔ "dudu-o "gwli, 'le ʊn-ʊ "vi'o, ʊn -ke ɔ-ɔ popo'o wlu.

38-Gblee, 'gwlʊ -nyni 'nʊ-ʊ li, -ɛkedɪmaa, ɔ na ʊn -see ɔ 'tɔ 'ye yi 'bho le. Ʊn nʊ'a -kaa, ʊn 'kpɔ -ɔ -jeyi ɔ 'ke batoo 'li 'kpa.

Nʊnʊkpli 21

1-A -ke ʊn sʊsɔ'ɔ li a, -a 'kpa-a batoo 'li 'le -a 'ye -gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Kɔsɪ mu "tɪklɪlɪ. Zɔ -yɛ kɔ'ɔ 'bho 'le -a 'ye -gwlɔ -lrɛɛ ʊn-ʊ 'la'a Wlodɛsɪ nyni. -A zi'a 'bho li, -a 'mu-o -gwlɔ -lrɛɛ ʊn-ʊ 'la'a Patalaa.

2-A nyni'a a, -a "si-e ti, batoo -ɛ -nɪ'a Fenisiibhlʊkpa "kpi munamʊ, 'bho-o -a -yɛ nɛ'o, -a 'ye 'le 'ɛ 'limʊ 'kpa, -a 'ye mu.

3-A -nɪ'a munamʊ, -a 'ye-e Siplʊlikpe li, 'le -a 'ye 'bho 'ɛ 'zɔti -zi -nɪ, -a 'ye Silii -bhoga -mu -nɪ 'le -a 'ye 'ɛ -gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Tiilɪ mu. 'Bho-o nyʊ 'ke batoo 'mnɛ'ɛ 'limʊ'a lɪtɔlʊ 'dre -nɪ.

4'Bho gwlɔ 'mnɛ 'li -a -yɛ'ɛ Zezii'a -namʊtɔlʊ. 'lnnʊ -za'a -amʊ -jeyi 'le -a 'ye 'bho 'wɪ -mɛɛsɔn zi. 'Bho-o -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -zi -nɪ nʊ 'mʊ 'le ʊn-ʊ 'tmʊʊ nɪ'e 'Pɔlʊ dɪ-ɪ 'ye 'ɔ "kpi -bhla mʊ 'bho Zelizalɛɛmʊ. 'Le ʊn na: 'Pɔlʊ, -a'a mu Zelizalɛɛmʊ -le!

5'Bho 'wɪ -mɛɛsɔn 'mnɪ'a -gwɛnamʊ, 'bho-o -a -sɔ -nɪ'e 'mʊ, -a 'ke -a'ba -jolʊ nya kpa. 'Lotʊ'a "nynuu 'mnʊ'a 'wee, nyukpasi-e, 'nynʊkpakpɪ -ke "yreetɪ nʊ'a -kaa, ʊn 'kpa-a -amʊ -jeyi, 'le -a -ke ʊn 'ye 'tɔnni wɔnli nyni, 'le, -ka -a -die'a 'mʊ 'wee -a 'ye 'kolri glu po, -a 'ye -Lagɔ wɔn gbo po,

6'le -a -ke ʊn 'ye wlu popo -a 'ye batoo 'li 'kpa, 'le ʊ-bee 'ye le mu.

7-A -sɔ'ɔ Tiilɪ, -a 'kpa-a -a'ba -jolʊ nya 'le -a 'ye -gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Tolemayi nyni. 'Bho gwlɔ 'mnɛ 'li -a -yɛ'ɛ 'bho 'lotʊ'a "nynuu -lrʊʊ, -a -ke ʊn 'ye 'yɪye. 'Bho ʊ gbo -a nʊ'o 'wɪ -lue.

8Zɔ zɪ'a a, -a -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, -a 'ye Sezaleegwlɔ 'mʊ mu. -A nyni'a a, 'bho'a Zezii'a "dɪzɪgɪ'a 'mʊzayi Filiipʊ "bhli -a "si -nɪ'e ti. Nyʊ -mɛɛsɔn ʊn 'tɛ'ɛ 'mʊ zɔ 'tɪn 'zɔ 'bho Zelizalɛɛmʊ ʊn 'ke nyʊ'a lɪyitigbleɛɛ'ɛ dɪ zi, 'wa "klumʊ'a -lue mo'o.

9Ɔbɔ 'mnɔ, 'ɔ "yreetɪnynʊkpakpɪ nyiɛ -ke ɔ -nɪ'e 'bho. Ʊn -see -bhla nyimiɛ kpa ke. 'lnnʊ za'a -Lagɔ'ɔ wlu 'mʊti.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10-A 'nʊ-o 'bho 'wɪ'a 'plan 'le -Lagɔwlu'a 'mʊtizayi Agabusɪ 'ye Zideebhlʊkpa "kpi'a -gwlɔ -lrɛɛ 'mʊ-sɔ, ɔ 'ye yi.

11Ɔ -ka yi a, ɔ -yɛ'ɛ 'bho -amʊ-ɛ, 'le ɔ 'ye 'Pɔlʊ'a "bɛtʊ 'mʊ"luo, 'le ɔ 'ye ɛ 'ɔ "bhuo'a bhɪ -ke sʊɪ -san -nɪ, ɔ na: A -gblee, lɛ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu-u za'a 'mʊ, 'ɪnnɛ 'ka-a: Nyukpasu -kɔ'ɔ "bɛtʊ -nɛɛ, 'Zuifʊ-ʊ 'ye -ɔ -kaa -san -mʊ 'bho Zelizalɛɛmʊ, 'le, 'lɪkpʊ -ʊ se'a -Lagɔ yibo, ʊn 'ke ɔ ʊ -jeyi "nyɪ.

12Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'bho'a Zezii'a nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho, -a -ke ʊn bhete'e-e gbo 'le -a na: 'Pɔlʊ, -a bhade -ɪnmʊ li, -a'a mu 'le Zelizalɛɛmʊ -le!

13Ɔ na: Lee -ke "vivia ma'a? Leedɪ a-a cna'a 'an -pɔlʊ'a? A -gblee, -bho nyɔ san 'ɪnmʊ 'le Zelizalɛɛmʊ, ɛ se dɪ 'bhle. -Bho 'ɪn "du -a'ba -Kɔyi Zezii'a dɪ 'le 'ɪn 'ke 'le 'mɛ -nɪ, ɛ se dɪ 'bhle.

14Ɔ -za'a wlu 'mnɛ 'mʊ, lɛ -a 'kɔ ɔ "kpi "du, -a se ɛ 'bhle 'le -a na: Lɛ-ɛ 'ma-a -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdɪ, ɛ -nʊ-ɛ!

15Ɛ zi'a -kaa a, -a nmaze'e-e -a'ba 'bhlebhlelɪ 'le -a 'ke Zelizalɛɛmʊ mu.

16-A -sɔ'ɔ 'mʊ a, Zezii'a -namʊtɔlʊ -nɪ'a 'bho Sezalee 'kpa-a -amʊ -jeyi. -A nyni'a Zelizalɛɛmʊ a, Siplʊyi -lue-e -gwle'a 'bho Zezii'a -jeyi ʊn-ʊ 'la'a Mnasɔɔ, ʊn 'ye -amʊ 'le 'ɔ "bhli kpa, 'ɪnnɔ po'o -amʊ -budu 'li.

17-A nyni'a 'bho gwlɔ 'mnɛ 'mʊ, 'lotʊ'a "nynuu -nɪ'a 'bho kpʊn'o -amʊ-ɛ 'bʊbʊaka.

18Zɔ zɪ'a a, -a -ke 'Pɔlʊ 'mu-o 'le Zaakɪ "bhli -a 'ke ɔ "yidede. 'Le-e 'bho'a Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʊ'a "lrutidemʊ 'gbʊʊ'o.

19-A -ke ʊn 'yɪye'a a, nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ, 'le 'wa "klumʊ lbhʊ 'Pɔlʊ nʊ'a a, lɪ 'wee -Lagɔ -zi -nɪ 'nɔ 'mʊ ɔ nʊ'a a, 'le ɔ 'ye 'ya kuna po -lue -lue.

20Ʊn 'wɔn'ɔ kuna 'mnɛ 'bɔ ɔ, ʊn 'bhɛɛ'ɛ-ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi 'le ʊn na: -A'ba 'lotʊ'a "yu, 'Pɔlʊ, -a 'ye-e li'a, -a yibo'o-o 'Zuifʊ'a -dadudu 'de-e Zezii "gwli, 'le, -Lagɔ'ɔ gba ɔ -zi -nɪ'a 'ɔ wlu'a 'mʊtizayi Moyiizɪ 'mʊ, ɔ 'ye 'ɪ -a'ba "na "we "nyɪ, ʊn -kpʊn 'nɪ-ɪ "yi 'wee.

21'Le nyʊ 'tmʊʊ nʊ'o na -mnaaa-a 'tɔ-ɔ 'Zuifʊ -lrʊʊ-ʊ -nɪ'a 'le 'bhlɪkpɪ -lrɪɪ "kpi ti, -ɪn na ʊn 'bhɔ -Lagɔ'ɔ gba 'mnɪ'a "yikpʊndɪ 'le 'wa kpa 'wa "yreetɪ klɛ 'mʊ -le, 'le, -a'ba "na "we'a kpli-i -sie'a -amʊ kwa 'mʊ, ʊn 'ke 'ya dɪ 'bhɔ.

22Koo -a 'ke -nyna, 'le, -ka ɪ -se'a-a -ziadɪ, nyʊ 'ke ɪ yibo'a? -Bho koo -a nʊ, -ka -ɪn yi'a, ʊn-ʊ 'ye -ɪ 'bʊ'wɔn -mʊ.

23'Ɛ dɪ, lɛ -a 'ye'a -ɪnmʊ -tɔ mʊ, nʊ 'na. -Gblee, -dagbɛ -a'ba "klumʊ, nyʊ nyiɛ-ɛ -nɪ'e 'nɔɔgbɛ. 'lnnʊ cɛ'ɛ wlu 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi ʊn 'ke 'zʊɪn 'mʊ 'wlʊ.

24-ln -ke ʊn mu, -ka -Lagɔ'ɔ gba 'lɛ'ɛ nyʊ 'ke nʊ, -ɪn -ke ʊn nʊ -kaa 'le a 'ke li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. "Nyɪ ʊ 'wa 'sragazalɪ'a mɔni 'le ʊn 'ke "lru ti'wla. 'Ka-a, -ka -a'a "kpidɪ ʊn 'wɔn'ɔ 'bɔ, ɪ -se'a-a -ziadɪ, ʊn 'ke 'na yibo, 'le, -Lagɔ'ɔ gba ɔ -zi -nɪ'a Moyiizɪ 'mʊ 'le ɔ 'ye 'ɪ -a'ba "na "we "nyɪ a, -ka -mnaaa-a kpʊn 'nɪ "yi, ʊn 'ke -kaa yibo -lrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25-Bho ɛ "du nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ, -ʊ de'a Zezii "gwli -bodɪ a, -a 'po -ʊ "bɔgʊ -jeyi see. 'Le ɛ 'mʊ -a -gwɛ'ɛ-ɛ wlu wɔn "yi ti, 'gbɛ -ke ʊn se'a "yitigʊgɔ, -a'ba nyɔ se 'bhɛɛ -a 'ke ɛ ʊ "lrude. 'Bho 'ɛ "kpi a, lɛ -a 'bʊ 'ʊ 'mʊ ti, -ɛ se'a "yrili-nmɔ ʊn -see'a -nʊ yi, 'ɪnnɪ 'ka-a: Nmi ʊn-ʊ za nɪ'a 'sraga 'mʊ, 'wa li ɛ -le, 'wa 'na nymɔ -le, nmi ʊn -lu'a -fukafuka -ɪ -ke nymɔ -see'a ti'wla, 'wa li ɪ -le, ʊn kpʊn "yi, 'wa "wɪlɪ -le -lrɛɛ!

26Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa a, 'Pɔlʊ -ke nyʊ nyiɛ mu-o'o. Zɔ zɪ'a a, 'le, -ka -Lagɔ'ɔ gba 'lɛ'ɛ nyʊ 'ke nʊ 'le ʊn 'ke li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ʊn 'ye 'na nʊ, 'le ɔ 'ye 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo mu, 'le, 'wɪ -ke ti -Lagɔ'ɔ 'sragazayi -lue 'ke na ʊn 'saa'a-a li 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɔ 'ke 'na 'lɛ ɛ, 'le ɛ 'ke nyni, ɔ 'ye ɔ 'ɛ 'nynɪ "si. -Nɔɔ-ɔ kɔ'ɔ ɪ-bɪ 'wɪ 'mnɪ "yi, ɔ -ke nyʊ nyiɛ 'mnʊ 'ke mu 'le -Lagɔ'ɔ 'sragazayi -lue 'ke 'sraga -za nyʊ nyiɛ 'mnʊ'a dɪ -lue -lue.

27'Wɪ -mɛɛsɔn 'mnɪ -nɪ'a -gwɛnamʊ, 'le 'Zuifʊtɔlʊ 'wlʊ'a Aziibhlʊkpa "kpi 'ye ɔ 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo 'yee. Ʊn 'ye 'ɔ li a, ʊn 'po-o nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho 'srʊ 'le ʊn 'ye 'Pɔlʊ kwa 'mʊ tikpʊn,

28'le ʊn-ʊ "wʊwɔ'ɔ 'mʊti: Izrayɛɛlɪkɔmʊ-a, a yi -amʊ li ɔ! Nyɔ-ɔ ple'a -gwlɔ gwlɔ "yiti, -ɔ 'tmʊʊ'a nyʊ -abʊ -se lɛ -ko, -Lagɔ'ɔ gba ɔ -zi -nɪ'a 'ɔ wlu'a 'mʊtizayi Moyiizɪ 'mʊ, ɔ 'ye 'ɪ -a'ba "na "we "nyɪ, ɪ -se lɛ -ko, 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo -nɛɛ, ɛ -se lɛ -ko -lrɛɛ, 'ɪnnɔ 'ka-a! 'Bho 'ɛ "kpi ɔ "luo'o-o nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ 'mʊ, 'nɔɔ -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo -nɛɛ'ɛ -da nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ'a pa'a a, 'le ɔ -ke ʊn pa'o. 'Bho 'mnɔ, 'bho se 'tɔ li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

29(A -gblee, -ɛ -ke dɪ ʊn 'lɛ'ɛ -kaa a, 'ɪnnɛ 'mo-o, zɔ -lue 'zɔ see, Efɛɛzɪyi Trofimʊ, -ɔ -se'a-a 'Zuifʊyi, -ka 'Pɔlʊ -ke ɔ-ɔ na'a ti 'bho Zelizalɛɛmʊgwlɔ 'mʊ, ʊn 'ye-e 'na li 'le ʊbʊ na 'kɪ ɔ -ke ɔ pa'a 'le-e -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a da 'mnɔ.)

30'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, ʊn kpʊn'a 'Pɔlʊ a, 'ɛ zrɛ 'kpʊkpa'a-a "kpiti 'le ɛ 'ye gwlɔ "yi'gɪga 'le 'Zuifʊ-ʊ yi'e 'bho 'bɪ tiyenamʊ. Ʊn nʊ'a -kaa, ʊn 'kpʊn-o 'Pɔlʊ 'le ʊn 'ye ɔ 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a da 'mnɔ 'daa -glaka, ʊn 'ye 'bho ka -nalo,

31'le ʊn-ʊ 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ. Ʊn -nɪ 'nɔ -kaa 'lbhanamʊ 'le "dɪ 'ye 'le 'Wlomɛɛ'ɛ "sroja'a -klɪgbɪ'a 'bhleyi gbo nyni, na: Gwlɔ'ɔ klɛ -nyna'a-a ya.

32'Bho -gbaa -lue 'mʊ, "sroja -ke 'wa -klɪgbɪ ɔ -kɔ'ɔ, ɔ "luo 'nʊ-ʊ 'mʊ, ʊn 'bhle-e pleplea, ʊn 'ye 'nɔɔ zrɛ-ɛ kpa'a mu. Ʊn nyni'a a, nyʊ-ʊ -nɪ'a 'Pɔlʊ 'lbhanamʊ, ʊn 'ye'a "sroja -ke 'wa -klɪgbɪ'a 'bhleyi li, ʊn 'bhɔ-ɔ 'ɔ 'lbhalbhaadɪ.

33"Sroja'a -klagba 'mnɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'nyni-e 'Pɔlʊ li 'le ɔ na: "Sroja! A kpʊn ɔ, a -po nɔ gblokoe 'sɔn sʊɪ 'mʊ -lue -lue. 'Le ɔ 'ye nyʊ tidede: Nyunyɔ yɔɔ ɔ "du'a? Koo ɔ -nyna'a?

34-Gblee, nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho, 'Pɔlʊ'a "kpidɪ ʊn-ʊ za'a 'mʊ, ʊn-ʊ "wɔ'ɔ, ɪ se -lue -nɪ. 'Wa zrɛ ʊn-ʊ po'a yokoyoko'a dɪ, ɔ -see lɛ 'mʊti'wɔn 'le ɔ na: "Sroja! A "luo nɔ 'mʊ, a -ke ɔ 'ke 'le "sroja'a 'gbe 'li mu!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35-36Ʊn -ke ɔ nyni'a 'bho 'yanamʊ, nyʊ-ʊ yi 'nɔ-ɔ sʊ "kpi 'le ʊn-ʊ po 'ɔ da, ʊn-ʊ "gbu-o ti 'le ʊn-ʊ ple 'ɔ kli 'le ʊn-ʊ "pna'o: Ɔ 'ke 'mɛ mo'o! Ɔ 'ke 'mɛ mo'o! Ɔ 'ke mɛ mo'o! 'Ɛ dɪ "sroja "luo 'nɔ "yi, ʊn 'ye ɔ yayi 'bhle -nɪ 'le ʊn -ke ɔ 'ke pa.

37"Sroja -ke 'Pɔlʊ mu'a 'le 'wa 'gbe 'li panamʊ a, ɔ na 'Wlomɛɛ'ɛ "sroja'a -klɪgbɪ'a 'bhleyi 'mnɔ -bodɪ 'le Glɛkɪwlu 'mʊ: 'An -yowli, -kɔfna! 'ln 'bɔ-ɔ ti 'ɪn 'ke -ɪnmʊ dɪ -bodɪ 'mʊ-za. Ɔ na: -lɪn! -A 'po-o Glɛkɪwlu'a?

38Ezipʊtɪyi, 'traamʊ gbɔmʊbhɔɔnamʊ, -ɔ "luo'a tʊvɔmʊ'a "dui bue 'mʊ, 'le ɔ -ke ʊn 'ye'a "musa "kpi mu, 'le ɔ 'ye'a -a-bʊ 'Wlomɛɛ tʊ gbo -ya a, -ɪn -se ɔbɔ 'mnɔ -ko?

39Ɔ na: 'Mna -se ɔ -ko. 'ln-ɪ 'mo-o 'Zuifʊyi, 'ɪn 'wlʊ -nɪ'e-e Taasɪ 'ma-a Silisiibhlʊkpa "kpi'a 'nynɪbhlegwlɔklagba. 'lnmɔ bhade -ɪnmʊ li, -ɪn 'ke 'ɪnmʊ "yiflɔɛ "nyɪ 'ɪn 'ke nyʊ -nʊʊ dɪ -bodɪ 'mʊ-za.

40'Le ɔ 'ye ɛ 'wɔɔn. -Gblee, 'bho "sroja'a 'gbewɔn "yi'a -gbaadie "kpi, 'bho-o ɔ -nyna'a ti, 'le ɔ 'ye nyʊ -tɛtɛ 'mʊ po, ɔ 'ye ʊ 'gate. Ʊn 'bhɔ'ɔ zrɛ, 'le 'wa "bhi'a 'Zuifʊwlu 'mʊ ɔ-ɔ za nɪ'e 'mʊ, ɔ na:

Nʊnʊkpli 22

1'An -tɪta "we-a -ke 'lotʊ'a "nynuu-a, 'an "kpidɪ 'ɪn-ɪ 'ye'a 'traamʊ lizɪza mʊ, a po ɪ -lokui!

2(-Gblee, -ka 'wa "bhi'a 'Zuifʊwlu ɔ-ɔ po'a, ʊn 'wɔn'ɔ 'na 'bɔ ɔ, -ka ʊn -die'a 'mʊ 'wee, ʊn 'bhɔ-ɔ zrɛ blenyi!)

3Ɔ 'kpa-a -bhla 'ɔ wlu nya, 'le ɔ na: 'ln-ɪ 'mo-o 'Zuifʊyi. 'ln 'wlʊ -nɪ'e-e Silisiibhlʊkpa "kpi'a -gwlɔklagba Taasɪ. 'ln 'ka "yi'bhɛ ɛ, -dagbɛ Zelizalɛɛmʊ 'ɪn 'bhɛ -nɪ'e "yi, 'le, -Lagɔ'ɔ gba ɔ "nyɪ'a -a'ba "na "we, ɛ -ke 'wa kpli-i -sie'a -amʊ kwa 'mʊ, 'ya "yikpʊɛn Gamɛlɪɛlɪ-ɪ tɔ'ɔ 'ɪnmʊ "gɪɪ! Gba 'mnɛ'ɛ damʊ, -ka a yaa'a -laa 'mʊti -zɪannamʊ, 'ka-a 'ɪn -nɪ 'ko'o.

4Ɛ -nɪ'a -kaa a, -bɛnyɪ, nyukpasi -ke 'nynʊkpakpɪ'a -dadudu-u 'ma-a Zezii'a -jeyinamʊ, 'ɪn 'klʊ -ʊ nyanɪ 'mʊ -lrɛɛ, 'ɪn-ɪ 'lbha-a 'wa 'plan ʊn 'ye 'mɛ, 'le 'ɪn-ɪ kpʊn'o tɔlʊ, 'ɪn 'ye ʊ -jie 'mʊ po.

5A -gblee, -ka dɪ 'ɪn-ɪ za'a 'mʊ "du'a -ziadɪ, -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba -ke 'Zuifʊ'a -zigletumʊ -lrʊʊ'a "bhi 'bhɛɛ'o ʊn 'ke 'an wlu "kpi'wɔɔn. A 'ye li-ɔ, 'an -Bozuifʊ -nɪ'a Damaasɪ, "bɔgʊɪ ʊn 'kʊ ʊ -jeyi po, ʊn "nyɪ 'ɪ 'ɪnmʊ-ɛ 'le 'ɪn 'ye -jeyi 'kpa, Zezii'a nyʊ-ʊ -nɪ'a 'le a, 'ɪn 'ke ʊ kpʊn, 'ɪn 'ke ʊ 'nɔɔ Zelizalɛɛmʊ -ya, 'le nyʊ 'ke ʊ nyanɪ 'mʊ kla.

6'Pɔlʊ po'a wlu 'mnɛ ti a, ɔ 'kɔ-ɔ 'bho wlu -lrɛɛ, ɔ na: 'Yrʊ mu'a "duu 'mʊ -nyni mʊ, 'ɪn -nɪ 'le -jeyi, 'ɪn "kɔɔ'ɔ-ɔ Damaasɪgwlɔ gbo 'le -vlaan nʊ'a -kaa, -vaaan! ɛ 'wlʊ-o 'le yaku 'li 'le ɛ 'ye 'ɪnmʊ -die 'li po,

7'le 'ɪn 'ye ti'ga. Wlu -lue 'ɪn 'wɔn'ɔ 'bɔ na: 'Sɔlʊ, 'Sɔlʊ'o a! Koo -ɪn -nyna'a 'le -a kla'a -kaa 'ɪnmʊ nyanɪ 'mʊ'a?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8'Le 'ɪn na: 'An -Kɔyi, -ɪnmɔ wlu'a, -a'a 'nynɪ -mɛ'ɛ? 'Le, nyɔ-ɔ wlu'a a, ɔ na: 'lnmɔ, Nazalɛɛtɪkɔyi Zezii, -a kla'a nyanɪ 'mʊ, 'ɪnmɔ mo'o.

9A -gblee, nyʊ -ke 'ɪn-ɪ na'a a, ʊn 'ye-e -vlaan 'mnɛ li, nyɔ -ke wlu 'ɪn 'wɔn'ɔ 'bɔ, ʊn -see ɛ 'bʊ'wɔn.

10Zezii 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le 'ɪn na: 'An -Kɔyi, koo 'ɪn 'ke -nyna'a? 'Le ɔ na: -Sɔ 'mʊ, mu 'bho Damaasɪ, lɛ -Lagɔ 'bɔ'ɔ ti -ɪn 'ke nʊ, 'le nyɔ 'ke ɛ -ɪnmʊ -tɔ.

11-Vlaan kpa'a 'ɪnmʊ "yri, 'ɛ wɔnkuɛ "lɔɔ'ɔ 'ɪnmʊ-ɛ 'bho -yritayi. 'Ɛ dɪ, nyʊ -ke 'ɪn-ɪ na'a a, ʊn kpʊn'o 'ɪnmʊ -jiɛ "yi 'le 'ɪn -ke ʊn 'ye Damaasɪ nyni.

12Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ 'li, nyɔ -lue-e -nɪ'a 'bho Damaasɪ, 'ɔ 'nynɪ 'mo-o Ananiasɪ. -Lagɔ'ɔ gba -ɔ -zi -nɪ'a 'ɔ wlu'a 'mʊtizayi Moyiizɪ 'mʊ 'le -ɔ 'ye 'ɪ -a'ba "na "we "nyɪ, ɔ-ɔ kpʊn 'nɛ-ɛ "yi, 'le 'Zuifʊ -nɪ'a 'bho-o za'a 'ɔ "yrilinmɔdɪ.

13A -gblee, 'ɪnnɔ yi'o ɔ 'ye 'ɪnmʊ 'bho -yɛ, ɔ 'ye 'ɪnmʊ linyni 'le ɔ 'ye -kaa 'ɪnmʊ "yi'lɛ: 'An 'lotʊ'a "yu, 'Sɔlʊ, -a'a "yri kati! 'Bho -yritayi, ngaoo! 'ɪn 'ye-e ti 'le 'ɪn 'ye ɔ li'ye.

14Ɔ na: -Lagɔ -a'ba "na "we bʊbɔ'ɔ, ɔ -za'a-a -ɪnmʊ 'bho see 'le -ɪn 'ke 'ɔ 'gwlʊdɪ yibo. 'lnnɛ -ɪn yibo'o -laa. 'Ɛ lɛtu -nʊ-ɛ'o, 'le, 'ɔ 'Bhozayi Zezii -ɔ 'ma-a "Yisrɛɛyi, -ɪn 'ke ɔ 'ye, 'le -ɪn 'ye ɔ 'ye. 'Ɛ lɛtu -nʊ-ɛ'o -lrɛɛ, 'le, wlu 'ɔ "bhuo 'ka -ɪnmʊ -bodɪ 'mʊ-za a, -ɪn 'ke ɛ 'bʊ'wɔn 'le -ɪn 'ye ɛ 'bʊ'wɔn.

15-ln 'ye 'li-ɔ, -Lagɔ 'nʊ-o -kaa 'le -ɪn 'ke Zezii'a "dɪzɪgɪ kpa 'le 'bhlɪkpɪ'a -dadudu "kpi, 'le, dɪ -ɪn 'wɔn'ɔ 'bɔ -ke dɪ -ɪn 'ye'a li, -ɪn 'ke 'ya "dɪ'a -zayi "du 'le nyunyu -bodɪ.

16'Ɛ dɪ, mu, -ɪn 'ke lbhʊ nʊ. -Sɔ 'mʊ, -ɪn 'ke batizee-ɛ! Pa Zezii li, 'le -Lagɔ 'ke -a'a "nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ 'bho 'ɔ "yigbeyi.

17'Pɔlʊ po'a wlu 'mnɛ ti a, ɔ na: Ɛ zi'a -kaa a, 'ɪn 'mu-o Zelizalɛɛmʊ le. Zɔ -lue 'zɔ, 'ɪn -nɪ -Lagɔ wɔngboponamʊ 'le 'ɔ bʊbɔbhlegbo 'le "yritiyeɛɛ 'ye 'ɪnmʊ -bodɪ yi.

18'Le ɛ 'mʊ 'ɪn 'ye-e -a'ba -Kɔyi li. Ɔ na: Nyʊ-ʊ -nɪ'a -daa Zelizalɛɛmʊgwlɔ -nɛɛ 'mʊ, 'an "dɪ -ɪn -nɪ'a 'mʊzanamʊ, ʊn -see ɪ "gwli-de yi. "Depo, -ɪn 'ke -laa 'wlʊ.

19'Le 'ɪn na: 'An -Kɔyi, nyʊ-ʊ de'a -ɪnmʊ "gwli, -ka 'ɪn "du'a 'wa dɪ, 'ɪn-ɪ ple'a -kaa -Lagɔwlu'a 'licɪaanbidi "yiti, 'ɪn-ɪ kpʊn 'ʊ a, 'ɪn-ɪ po 'ʊ -jie 'mʊ, 'le 'an-a 'lbhʊ 'ʊ -kaa, ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ'a "bhi yibo nɪ-o'o.

20-Gblee, -a'a dɪ'a 'mʊzayi Etiɛnɪ nyʊ 'lbha'a, -ɔ 'mɛ'ɛ ɛ, ʊn 'kɔ ɔ 'lbha a, 'ɪn 'ye-e 'ɛ -da. 'ln -ke ʊn -ybhɛ'o, 'le, 'wa yayibanɪklɪgbɪ ʊn -za'a 'mʊ, 'ɪn 'ye ɪ li-fuo.

21Ɔ na: l se dɪ 'bhle. 'Wlʊ -laa! Nyʊ-ʊ -nɪ'a 'le nya'a "bhuo -ʊ -se'a-a 'Zuifʊ, 'wa "klumʊ 'ɪn-ɪ 'ye -ɪnmʊ -lbho mʊ.

22'Pɔlʊ 'bhle'a wlu 'mnɛ wɔn 'mʊ a, nyʊ'a gbugbuzɛ 'mnʊ-ʊ 'po -ɔ -lokui 'tɪn, 'le 'ɔ wlu 'ye nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ "kpi ti"si. 'Ɔ wlu "si'a 'bho ti a, -ka ʊn -die'a 'mʊ, ɔ 'gbʊ -ʊ ya 'le ʊn-ʊ "wɔ'o: 'Ɔ nyɔtu se 'kmʊ 'mʊ -nɪka -nɪ'ɔ! A -zɔ ɔ ti'ɔ! Ɔ 'mɛ'ɔ!

23Ʊn-ʊ po -dumnɛ, ʊn-ʊ 'wla 'wa -banɪ ya, ʊn-ʊ po -bhukabhu yayi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24'Ɛ dı a, 'Wlomɛɛ'ɛ "sroja'a -klıgbı'a 'bhleyi 'mnɔ na "sroja -bodı: A po ɔ 'gbe 'li a 'ke ɔ "sɛɛn nyanıka, 'ɔ dı -ke dı nyʋ-ʋ "pʋpla'a 'mʋti, ɔ 'ke 'ya kuna po klɛ 'wee.

25-Da ʋn gwɛ'ɛ 'ɔ sansaan "yi 'le ʋn 'ke ɔ "sɛɛn ɛ, 'le ɔ 'ye 'Wlomɛɛ'ɛ "sroja'a -klagba-a -nı'a 'bho -kaa "yi'lɛ: 'Le -a'ba gba 'li, nyɔ ʋn-ʋ zrɛ nı'a 'Wlomɛɛyi "yi, a 'bhɛɛ'o a 'ke ɔ -kaa "sɛɛn'ɛ? 'Ka-a 'ın -nı'o, 'le, 'bho 'ɛ "kpi 'tɔ ɔ, a -see 'ınmʋ -zigle -tu.

26Ɔ 'lɛ'ɛ 'kaa a, "srojayi 'mnɔ 'kpa-a 'ɔ -klagba wlu: Koo -a 'ke -nyna'a? Nyɔ -nı 'ka a, 'Wlomɛɛyi ʋn-ʋ zrɛ nı 'nɔ "yi!

27'Ɔ -klagba 'mnɔ nʋ'a -kaa, ɔ -yɛ'ɛ-ɛ 'bho 'Pɔlʋ 'le ɔ na: -Bho ʋn -ka -ınmʋ 'Wlomɛɛyi "yi-i zrɛ nı, 'tmʋʋ 'ınmʋ! 'Le ɔ na: 'lnnɔ ʋn-ʋ zrɛ nı'e 'ınmʋ "yi -ziaka.

28-Klagba 'mnɔ na: 'ln "du-o mɔni'a -dadudu 'le ʋn-ʋ zrɛ nı'e 'mna 'Wlomɛɛyi "yi. 'Pɔlʋ na: 'lnmɔ -yɔɔ -a 'ye'a -laa li a, 'ın -ke ɛ -sɔ'ɔ-ɔ "yulre 'mʋ. 'Traamʋ'a lɛ -ko.

29Ɔ 'wın 'ı 'bɔ ɔ, -sıanyı 'lbhɔ -ɔ'o, ɔ se ı yibo 'le ɔ 'ye ɔ san, nyʋ 'ke ɔ "sɛɛn, 'le ɔ 'ke dı 'mʋ-za. 'Ɛ dı, 'bho -gbaa -lue 'mʋ nyʋ-ʋ mu 'ɔ "sɛɛn mʋ, ʋn 'wlʋ 'ɔ "yrili, nyaı!

30Zɔ zı'a a, 'Wlomɛɛ'ɛ "sroja'a -klagba 'mnɔ bɔti'e-e 'Pɔlʋ'a gblokoe ti. Ɔ 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke 'Pɔlʋ'a "kpidı 'mʋti'wɔn'ɔ dı, ɔ 'tmʋʋ'o -Lagɔ'ɔ 'sragazamʋklıgbı -ke 'Zuifʋ'a -zigletumʋ -lrʋʋ 'le ʋn 'ye "lru'gbʋʋ. Ʋn 'gbʋʋ'a "lru a, 'le ɔ -ke 'Pɔlʋ 'ye mu, ɔ 'ye ɔ 'bho 'wa "yigbeyi ti-nyna.

Nʋnʋkpli 23

1-Gblee, 'ka-a 'Pɔlʋ 'yra'a nyʋ 'mnʋ "gıın 'le ɔ na: 'Lotʋ'a "nynuu-a, 'an -pɔlʋ 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le ɛ 'ye -zıan "kpi bhla.

2Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba Ananiası na: A-bʋ nyʋ-ʋ -nı'a 'bho 'ɔ "troli, a po ɔ 'kpı -loku 'mʋ. 'Le ʋn 'ye ɔ 'kpı -loku 'mʋ po.

3'Le ɔ na: -Mıɛ 'sɔn'ɔ wɔn 'mʋ 'bhleyi, -Lagɔ-ɔ 'ye-e 'ınmʋ sʋ 'mʋ -kpa -mʋ. -ln -de'e-e 'bho ti, -ın 'ke 'ınmʋ -zigle -tu 'le -ziadı 'mʋ 'le -a tbhɛ 'nɛ "kpi, -a 'tmʋʋ'o nyʋ 'le ʋn-ʋ 'lbha'a 'ınmʋ'a?

4Nyʋ-ʋ -nı'a 'bho 'Pɔlʋ'a "troli na: -Ee! -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba -a "jree'a?

5Ɔ na: Waa! -Ka ɔ "du'a -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba, 'ın se ı yibo"a! -Bho 'ın yibo nı 'kı, 'ın -see 'kı -kaa ɔ "yi'lɛ yi. -Ziadı mo'o. 'Le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li, ɛ 'cnı-ɛ'ɛ na, nyɔ-ɔ 'bhle'a -ınmʋ a, -a'a -zɔ ɔ "nyinyniwlu -bodı 'mʋ -le!

6-Gblee, 'Pɔlʋ yibo'o-o, nyʋ-ʋ -de'a 'bho 'ɔ "yigbeyi ti, 'wa 'digbi'a kpɛ -nı'e-e 'sɔn, -lrʋʋ "du Sadiziɛɛn 'le -lrʋʋ "du Faliziɛɛn. 'Ɛ dı, ɔ po'o wlu yayi 'le ɔ na: 'Lotʋ'a "nynuu-a, Faliziɛɛnyi 'ın "du'o 'le 'an -glıgba "du'o Faliziɛɛn -lrɛɛ. 'ln 'de-e "gwli, -bho nyɔ 'mɛ, ɔ-ɔ 'ye-e glu -sɔ -mʋ 'le ɔ 'ke ti-nı -lrɛɛ. 'Ya dı ʋn -ya'a 'ınmʋ -zigle 'mʋ.

7-ln 'ye li-ɔ, ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, Faliziɛɛn "we -ke Sadiziɛɛn cıcɛ'ɛ 'mʋ-ɛ 'le ʋn-ʋ jɛ'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8(-Gblee, -yʊ 'ma-a Sadiziɛɛn, ʊn na: -Bho nyɔ 'mɛ, 'ɔ -sɔ glu, -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ se ti-nɪ, 'le, -zuzu -lrɪɪ-ɪ se'a ku 'bhle, ɪ se ti-nɪ -lrɛɛ. -Yʊ 'ma-a Faliziɛɛn, ʊbʊ 'de-e 'ya 'wee "gwli).

9'Ka-a zrɛ 'kpʊkpa'a "kpiti 'le Faliziɛɛntɔlʊ 'ma-a -Lagɔ'ɔ gbayibomʊ 'ye 'mʊ-sɔ, ʊn na: -A se 'bhɛɛ -a 'ke amʊ dɪ "yrili"zize. Nyɔ -nɔɔ, -abʊ -see ɔ "nyinynilɛ 'mʊ li'yee. -Bheje -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi, -bheje -zuzu -lrɛɛ-ɛ -zɔ ɔ dɪ -bodɪ 'mʊ maa, nyɔ se yibo. -Bho ɛ -nɪ -kaa a, leedɪ -a 'ke ɔ nyanɪ 'mʊ kla'a?

10'Wa jɛjɛɛ nʊ'a -kaa, ɛ 'ku-o 'kpa "yi'a dɪ a, -sɪanyɪ 'lbha'a 'Wlomɛɛ'ɛ "sroja'a -klagba 'mnɔ 'Pɔlʊ'a dɪ 'le ɔ na "sroja -bodɪ: A -zɔ ɔ 'bho ʊn -kɔɔ ɔ lɛ "yi -zi ngazeka, a kpɔ ɔ 'le 'gbe 'li le!

11Ʊn nʊ'a -kaa a, "matʊ nyni'a a, -a'ba -Kɔyi Zezii 'yi -ɔ -bodɪ 'le ɔ na: -ln -za -nɪ'e-e -dagbɛ Zelizalɛɛmʊgwlɔ 'mʊ 'an "dɪ'a dɪ a, po 'le 'kpɪ 'le -ɪn 'ke ɪ 'le 'Wlɔmʊ -za -nɪ -lrɛɛ.

12Zɔ zɪ'a a, 'Zuifʊ'a 'plan mu-o'o ʊn 'ye 'Pɔlʊ'a dɪ "srɪn "du 'le ʊn 'ye wlu cɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi ʊn -see "ni 'na yi, ʊn -see -li yi 'le ʊn 'ke ɔ 'lbha.

13(-ln 'ye li-ɔ, nyʊ-ʊ "du'a "srɪn 'mnɛ 'zi-e nyunyu'a -gwlɪ 'sɔn li.)

14Ʊn nʊ'a -kaa a, ʊn -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ, ʊn 'ye mu 'le ʊn 'ye 'le 'Zuifʊ'a -klɪgbɪ -ke 'wa -zigletumʊ -lrʊʊ -yɛ 'le ʊn na: -A 'cɛ-ɛ kpɔ -a 'ye wlu cɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi -a -see lililɛ-e "ni wɔn 'mʊ -po yi 'le -a 'ke 'Pɔlʊ 'lbha -kpayɪ.

15A-bee -mnʊʊ 'tɔ ɔ, a-bʊ -zigletumʊ'a klɛ bhete gbo, a 'ke 'le 'Wlomɛɛ'ɛ "sroja'a -klagba -yɛ a 'ke ɔ -kaa 'tmʊʊ: -A 'bɔ-ɔ ti -ɪn -ke 'Pɔlʊ 'ke le yi, 'ɔ dɪ ɔ -za'a 'mʊ, -a 'ke ɪ 'mʊti'crɛ -ka -zɛgɛka, 'le -a 'ke ɪ wlu "kpi "du. -Bho ɔ -ke ɔ -ka yi, 'le -a 'ke ɔ -jeyi 'lbha -nɪ. 'Ɔ "bhuo -see 'tɔ 'le a gbo -nyni yi.

16l -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -yɔ 'ma-a 'Pɔlʊ'a 'lotʊ'a "yunynaakpʊ'a "yunyukpasu 'wɪn -ɪ 'bɔ, 'le ɔ 'ye 'le "sroja'a 'gbe 'li mu ɔ 'ye ɪ 'Pɔlʊ 'tmʊʊ.

17Ɔ 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, ɔ 'la-a "srojayi -lue 'le ɔ na: Kpa 'le 'bhʊabhʊadraa gbɛ 'nɔɔ -a'a -klagba gbo! 'Ɔ wlu -ke ɔ yi'o, ɔ 'ke ɔ 'tmʊʊ.

18"Srojayi 'mnɔ -ke ɔ 'ye 'le 'ɔ -klagba gbo mu, 'le ɔ 'ye ɔ -kaa "yi'lɛ: -Jieyi 'Pɔlʊ 'la'a 'ɪnmʊ, ɔ na: 'ln -ya 'nɔɔ -ɪn gbo 'bhʊabhʊadraa -nɔɔ, -a'a wlu -ke ɔ yi'o, ɔ 'ke -ɪnmʊ 'tmʊʊ.

19'Le "sroja'a -klagba 'mnɔ 'ye 'bhʊabhʊadraa -jiɛ "yi kpʊn 'le ɔ -ke ɔ 'ye gbɔ-jri-ɛ, ɔ na: Lee -ke dɪ -ɪn 'ke 'ɪnmʊ 'tmʊʊ'a?

20-21Ɔ na: 'Zuifʊtɔlʊ -po'o-o wlu -dalue, ʊn 'ye -ɪnmʊ 'bhakʊplʊ le 'gbaa -nɪ. -Gblee, 'wa "klumʊ'a nyʊ-ʊ 'ye-e "gla -cɛ -mʊ 'le ʊn 'ke 'Pɔlʊ -jeyi 'lbha -nɪ. Nyʊ 'mnʊ 'zi-e nyunyu'a -gwlɪ 'sɔn li. Ʊbʊ 'mnʊ 'cɛ-ɛ wlu 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Ʊn "du-o 'ɛ dɪ, ʊn -see "ni -ke lililɛ wɔn 'mʊ -po yi. 'Ɛ dɪ, -bho 'wa -zigletumʊ'a "klumʊ'a nyʊtɔlʊ yi -ɪnmʊ ɔ 'ybhaanamʊ 'le ʊn 'ke na: -Bho zɔzɪbhla -ɪn -ke ɔ yi le 'wa klɛ wɔnyi, 'le ʊn 'ke ɔ

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'mʊti'crɛ -ka -zɛgɛka, ʊn 'ke 'ɔ dɪ wlu "kpi "du, nʊ a, -a'a 'wɔɔn nɛ -le! 'Traamʊ 'tɔ ɔ, 'ɛ bhɪ ʊn -nyna'o. -A'a wlu ʊn-ʊ fuo'o wɔn.

22Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, ɔbɔ 'mnɔ na: -Bho -ɪn mu, -ka -ɪn 'tmʊʊ 'nɪ 'ɪnmʊ a, nyɔ'ɔ 'wɪn ɪ 'bɔ -le! Mu le!

23l zi'a -kaa a, ɔ-bɔ 'Wlomɛɛ'ɛ "sroja'a -klagba 'mnɔ 'la-a 'ɔ "sroja'a "klumʊ'a 'sɔn 'le ɔ na: A 'gbʊʊ "sroja'a "du -lue -gwlɪ tan "sroja bue "lru, a -za 'bho 'wa "klumʊ "liposroja'a -gwlɪ bue 'le a 'ke 'bho 'wa -gwlɪ tan "sroja bue -za 'le -mnʊʊ 'ke -sieko "kpi 'kpa, -yʊ -sie'a 'bho a -ke ʊn bhete gbo, -da nyʊ-ʊ 'ye'a "jɪnɛ "yi ti-de -nɪ mʊ, 'le a 'ke Sezalee -jeyi 'kpa!

24A -za 'bho -siekotɔlʊ, ɪ 'ke 'Pɔlʊ -jeyi kpa! A "du ɔ "yrili 'le a 'ke ɔ 'le 'bhlʊkpayowli Felisɪ gbo -nynia!

25Ʊn 'ka mu a, wlu ɔ 'cnɪ'a 'le "bɔgʊ 'li -ɛ -ke ʊn 'ka mu a, 'ɪnnɛ 'ka-a:

26'Bhlʊkpayowli Felisɪ, 'ɪn-ɪ 'ya-a 'an "bhuo ya 'bho -a'a "yigbeyi. 'ln "bhuo Klodɪ Lisiasɪ po'o -ɪnmʊ "bɔgʊ -jeyi, 'ɪnmɔ 'ye'e -ɪnmʊ -yeye!

27Nyɔ -nɔɔ, -ka ʊn-ʊ zrɛ nɪ 'nɔ 'Wlomɛɛyi "yi, 'ɪn 'wɔn-ɔ 'na 'bɔ. Ɔbɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ 'Zuifʊ kpʊn'o kwa 'mʊti, ʊn mu 'ɔ 'ko-o 'lbha mʊ 'le 'ɪn -ke 'an "sroja 'ye mu, -a 'ye ɔ 'bho -za.

28Dɪ ʊn kpɔ 'ɔ "yi, 'ɪn 'ke ɪ 'mʊti'wɔn'ɔ dɪ, 'ɪn "luo 'nɔ 'mʊ 'ɪn -ke ɔ 'ye 'Zuifʊ'a -zigletumʊ wɔnyi mu.

29-A nyni'a a, ɔ po'a kuna a, lɛ -ke dɪ nyɔ 'kɔ ɔ 'lbha ɔ 'ka 'mɛ 'le "bhalrɛɛke nyɔ 'kɔ ɔ -jie 'mʊ po, 'ɪn -see ɛ 'ye. 'Wa "bhi'a -Lagɔlbhʊ'a nʊnʊsʊ'a gba'a "kpidɪ mo'o. lbɪ se 'bhɛɛ ɪ 'ke ɔ 'ye 'bho -a-bʊ 'Wlomɛɛ'ɛ "yigbeyi.

30-Gblee, -ka 'Zuifʊ "du 'ɔ "srɪn, -da 'ɪn 'wɔn -nɪ 'nɪ 'bɔ ɔ, 'bho -gbaa -lue 'mʊ 'ɪn "du -ɔ nyʊ "kpi, ʊn 'ye ɔ -ɪnmʊ -ya 'le 'ɪn na: 'Ɔ dɪyikpamʊ yi, 'le -ɪn gbo ʊn 'ke ɔ 'le "kla -nɪ!

31Ɔ 'tmʊʊ'a 'ɔ "sroja a, -ka 'ɔ wlu 'lɛ'ɛ 'tɪn, 'ka-a ʊn nʊ'o. Ʊn "luo'o-o 'Pɔlʊ 'mʊ, ʊn 'ye ɔ "matʊ -lue 'mnɔ Atipatri kpa.

32Zɔ zɪ'a a, "sroja -yʊ -na -nɪ'a bhɪ "yi 'ye "tii, ʊn 'ye 'le 'wa 'gbe 'li le mu, 'le -yʊ -nɪ'a -siekoe "kpi -ke 'Pɔlʊ 'ye mu.

33Ʊn nyni'a Sezalee a, "sroja -za'a-a 'le "bɔgʊ, ʊn 'ye ɛ 'le 'bhlʊkpayowli -jeyi "nyɪ 'le ʊn 'ye ɔ 'Pɔlʊ "nyɪ -lrɛɛ.

34Ɔ kpʊn'a "bɔgʊ 'mnɛ, ɔ zrɛ'ɛ ɛ, 'le ɔ 'ye 'Pɔlʊ tidede: Doo -ɪn 'wlʊ'a? Ɔ na: 'ln 'wlʊ-o Silisii.

35'Le ɔ na: -Bho -a'a "klamʊ yi, 'bho 'wa "yigbeyi 'le 'ɪn 'ke -ɪnmʊ tidede, 'le ɔ na "sroja -nɪ'a 'bho -bodɪ: 'Bhlʊkpayowlisʊa Elɔɔdɪ'a -budu 'li 'nɔɔ 'ɪn -nɪ'a a, a kpa 'le 'Pɔlʊ, 'le ɔ 'ke li-fuo-ɛ!

Nʊnʊkpli 24

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1'Wɪ -muu zi'a a, -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba Ananiasɪ, 'ɪnnɔ -ke 'Zuifʊ'a -zigletumʊ -lrʊʊ -ke -zigle'a "yitikɪkayi ʊn-ʊ 'la'a Tɛtulɪ yi'e Sezalee, ʊn 'ke 'Pɔlʊ 'bho 'bhlʊkpayowli Felisɪ wɔnyi "kla -nɪ.

2Ɔ 'la'a 'Pɔlʊ, ʊn 'daa 'nɔ ɔ, 'le Tɛtulɪ 'ye 'bho 'kpa ɔ-ɔ "duu'o 'Pɔlʊ dɪ "kpi, ɔ-ɔ nʊ'o: 'Bhlʊkpayowli, 'ɪn-ɪ 'ya-a 'an "bhuo ya 'bho -a'a "yigbeyi; 'le -a'a 'sana 'mʊ nyʊ 'ye "yiflɔɛ 'ye. -A'a "yrilinmɔlbhʊ -a nʊ'a 'le -a'a -naagɪ 'mʊ, 'ɛ kamʊ 'bhlʊkpa 'ye ti-de.

3'Le -nɔɔ"o -nɔɔ 'li lɪ 'wee -a -nɪ'a 'yenamʊ -a -nmɔ'ɔ-ɔ -a'a "dɪ wɔn "yi 'le -a po'o 'ɪnmʊ 'sɛɛ.

4'Bho 'ɛ lemʊ 'ɪn -see ti'bɔ 'ɪn 'ke -ɪnmʊ 'kpʊ "kpi cɛ, 'le -nɔɔtoope 'li po 'ɪnmʊ -lokui!

5-Gblee, nyɔ -nɔɔ, nyɔ se 'ɔ nyɔtu'a -nynaka yibo: 'le ɔ-ɔ gba'a 'Zuifʊ 'wee -nɪ'a 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi ya. 'lnnɔ 'mo-o Nazalɛɛtɪkɔyi Zezii'a -Lagɔlbhʊlre'a -klagba.

6-Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a -da nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ, 'wa pa'a a, ɔ -ke -kaabonyʊ-ʊ 'mu-o 'le panamʊ. -Bho ɔ -ke ʊn pa 'bho a, 'bho -see 'tɔ li'saa yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'le -a 'ye ɔ kpʊn. -A 'bɔ-ɔ ti -a 'ke ɔ -a'ba "bhi'a gba 'li -zigle -tu.

[7'Le a'ba "sroja'a -klɪgbɪ'a 'bhleyi Lisiasɪ 'ye ɔ -amʊ kwa 'mʊ -za -glaka.]

8Ɔbɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ nʊ'o 'Pɔlʊ'a "klamʊ yi 'nɔɔ -a'a wɔnyi. -Bho -ɪn po ɔ dɪ gbo 'le ɔ 'ke ɪ 'mʊ-za a, lɛ -ke dɪ -a kpɔ 'ɔ dɪ "yi, -bho -ɪn 'crɪ ɪ 'mʊti, -ka -a -za'a -laa 'mʊ "du'a -ziadɪ, -a'a "bhuo-o 'ye-e 'na 'ye -mʊ.

9Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'Zuifʊ -ke ɔ -nɪ'a 'bho zizi'e-e "kpi, ʊn na: Kuna 'mnɛ, -ziadɪ mo'o.

10Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa a, 'bhlʊkpayowli 'po-o 'Pɔlʊ dɪ gbo 'le ɔ na: 'ln yibo'o-o zʊɪn'a -dadudu ti -a tu'o 'nɔɔ 'bhlʊkpa -nɛɛ'ɛ "kpi -zigle. 'Le -a'a "gwlidekamʊ 'ɪn-ɪ 'ye dɪ lizɪza mʊ 'bho -a'a "yigbeyi.

11-ln 'ye li-ɔ, 'ɪn 'yi-e Zelizalɛɛmʊ 'ɪn 'ke -Lagɔ bʊbɔ 'le 'ɔ bʊbɔbhlegbo. 'ln -kaa 'bho-o yi, 'an 'wɪ -bue 'wɪ 'sɔn 'ka-a "klenyɪ, 'le -a'a "bhuo 'ke ɪ 'mʊti'crɛ.

12'ln -nɪ'a 'bho a, 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo, 'ɪn -ke nyɔ -see wɔnlizɪza kpɛ -lue 'le nyɔ 'ke 'ɪnmʊ 'ye. 'Le -Lagɔwlu'a 'licɪaanbidi 'li -ke 'bho -gwlɔpie 'mʊ 'ɪn -ke nyʊ -see ti"gbu 'le 'ɪn -see ʊ 'cɛ -tbha -lrɛɛ.

13'Traamʊ 'tɔ ɔ, dɪ ʊn-ʊ kpa'a 'ɪnmʊ "yi, 'wa "bhi se 'bhɛɛ ʊn 'ke 'ya -ziadɪ 'mʊ-za.

14'Le 'mna -bodɪ a, 'ɪn-ɪ bʊbɔ-ɔ -a'ba "na "we'a -Lagɔ. 'Ɛ bʊbɔɛ'ɛ -jolʊlre Zezii Kliisɪ -tɔ'ɔ nyʊ a, 'ɪnnɛ 'ɪn -nɪ'e "yi, 'le ʊbʊ -see ɛ -zɛgɛ 'la. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, lɛ"o lɛ -Lagɔ -zi -nɪ'a Moyiizɪ -ke -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ -lrʊʊ 'mʊ 'le ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le 'ɔ "bɔgʊ 'li, 'ɪn-ɪ 'de -ɪ "gwli.

15'Bho 'ɛ "kpi a, -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ-ɛ -nɪ'a 'ɪn 'mʊ a, 'ɪnnɛ -nɪ'e 'wa "bhi 'mʊ -lrɛɛ -ka nyʊ 'wee, 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi -ʊ 'ma-a "yisrɛɛmʊ o, -ʊ -se'a-a "yisrɛɛmʊ o, -ʊ 'ye'a glu -sɔ mʊ le ʊn 'ke ti-nɪ -lrɛɛ,

16'ɪn "du-o 'ɛ dɪ 'le 'an -pɔlʊ 'ke "yi'srɛɛ 'bho -Lagɔ -ke nyunyu'a "yigbeyi "kɔmʊkɔmʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17-lɩn 'ye li-ɔ, 'ɩn se 'bho Zelizalɛɛmʋ -nɩ zʋɩn'a -dadudu 'ye zi, 'le 'ɩn 'ye 'bho le yi 'ɩn 'ke mɔnilɛ 'li 'an -Bozuifʋ -kpa 'le 'ɩn 'ke -Lagɔ'ɔ 'sraga -za 'le 'ɔ bʋbɔbhlegbo.

18-Ka -Lagɔ'ɔ gba-a nʋ'a nyɔ nʋ 'le ɔ 'ke li'saa 'bho 'ɔ "yigbeyi, 'ka-a 'ɩn nʋ'o, 'le, 'sraga 'mnɛ, 'ɩn -nɩ 'ɛ -gɔlɩ 'tɛnamʋ 'le Aziibhlʋkpa "kpi'a 'Zuifʋ'a 'yɔ gbɩ 'ye 'ɩnmʋ 'bho -yɛ. Ɛ -se nyʋ-ʋ -ke 'ɩn -nɩ 'bho -ko 'le ɛ se "yidienyʋ -ke 'ɩn -nɩ 'bho 'le wlakaawlaka 'ke 'bho -nɩ.

19-Gblee, 'Zuifʋ-ʋ -yɛ'ɛ 'ɩnmʋ a, ʋ-bee 'mnʋ, -bho 'ɩn -nyna nʋ 'kɩ ka, 'ɩnnʋ 'ke 'kɩ 'ɩnmʋ dɩ "yikpa 'bho -a'a "yigbeyi.

20'Le "bhalrɛɛ lɛ 'ɩn nʋ'a gblenyi! -ɛ -nyni'a "yrili ʋn 'ye'a a, 'bho 'Zuifʋ'a -zigletumʋ wɔnyi, 'Zuifʋ -nʋʋ "si 'ɛ 'nynɩ!

21-Gblee, lɛ se 'bho -nɩ, -bho ɛ -se lɛ 'ɩn -nyna'a 'bho 'wa 'wee'a "yigbeyi ti, 'ɩn po'a wlu yayi 'ɩn -za'a 'mʋ. 'lɩnnɛ 'ka-a: 'lɩn 'de-e "gwli, -bho nyɔ 'mɛ, ɔ-ɔ 'ye-e glu -sɔ -mʋ 'le ɔ 'ke ti-nɩ -lrɛɛ. 'lɩnnɛ 'bhle'e 'nynɩ'a dɩ 'ɩn -nyna'a -daa -zigle 'mʋ ti 'bho -a'a "yigbeyi -zɩan.

22Felisɩ -mnɔɔ yibo'o-o Zezii'a -namʋ'a "kpidɩ'a dɩ, ɔ 'wɔn'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ ɔ, ɔ na 'Zuifʋ -bodɩ: A mu le! -Da "sroja'a -klagba Lisiasɩ 'ye'a -yi -nɩ mʋ 'le 'ɩn 'ke a'ba dɩ wlu "kpi "du.

23-Kaa ɔ 'lɛ'ɛ -kaa -lrɛɛ: "Srojayi, -ɩnmɔ, "du ka 'Pɔlʋ "yrili, -ɩn -ke ɔ mu 'le -jie 'mʋ le, -ɩn 'ke ɔ li-fuo! -Bho -ɩn -ke ɔ mu a, 'le lɩ -lrɩ 'mʋ "nyɩ ɔ "yiflɔɛ gbɛ! -Bho 'ɔ bha "we yi ɔ 'yenamʋ, "nyɩ ʋ "yiflɔɛ, lɛ ɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti, ʋn 'ke ɔ -bodɩ nʋ.

24'Wɩ'a 'plan gbɩ zi'a a, Felisɩ -ke 'ɔ 'nynɔ Drusilɩ 'yi-e 'bho. Ʊn-ʋ 'mo-o 'Zuifʋnynaakpʋ. Ʊn yi'a a, ɔ 'la-a 'Pɔlʋ, -ka nyɔ 'ka Zezii Kliisɩ "gwlide a, ɔ 'ke 'ya "dɩ -za 'le ʋn 'ke ɔ -lokuipo.

25-Gblee, 'Pɔlʋ "luo'o-o wlu 'mʋ, 'le, -ka nyunyɔ 'ka -nyna 'le ɔ 'ka ti-nɩ 'le ɔ 'ke "yi'srɛɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'le ɔ 'ka 'ɔ "bhuo wɔnyi'bhɛɛ, ɛ -ke -Lagɔ'ɔ -zigle 'ye'a -yi mʋ, ɔ-ɔ zɩ 'ɩ 'mʋ. Ɔ -zɩ 'ɩ 'mʋ a, -sɩanyɩ 'lbha-a Felisɩ 'le ɔ na: -lɩn 'bhɛɛ'o -ɩn 'ke -bhla mu. -Da 'ɩn-ɩ 'ye'a "yi-flɔ -nɩ mʋ 'le 'ɩn 'ke -ɩnmʋ 'la -lrɛɛ.

26-lɩn 'ye li-ɔ, ɔ 'bɔ-ɔ ti -lrɛɛ 'Pɔlʋ 'ke ɔ mɔni "nyɩ 'le ɔ 'ke ɔ ti"sii. 'Ɛ dɩ ɔ-ɔ 'lɔ ɔ'o 'le ɔ-ɔ bʋbɔ 'nɔ "zrɔ 'mʋti -wlɛɛwlɛɛ.

27Ɔ nʋ -kaa -zʋɩn 'sɔn 'le 'bhlʋkpayowli -lrɔɔ ʋn-ʋ 'la'a 'Pɔsiusɩ Fɛtuusɩ 'ye Felisɩ "yizizia. Felisɩ 'ke 'Zuifʋ 'bʋbʋa "yi 'lbhaa'a dɩ, ɔ sie'e 'Pɔlʋ 'le -jie 'mʋ.

Nʋnʋkpli 25

1-Gblee, 'bhlʋkpayowlilre Fɛtuusɩ nyni'a a, ɔ 'nʋ-o 'wɩ tan 'le ɔ 'ye Sezaleegwlɔ 'mʋ -sɔ, ɔ 'ye Zelizalɛɛmʋ mu.

2'Bho 'mnɔ, 'bho-o -Lagɔ'ɔ 'sragazamʋklɩgbɩ -ke 'Zuifʋ'a -klɩgbɩtɔlʋ mu 'ɔ 'Pɔlʋ wɔnyi "kla -nɩnamʋ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3'Le ʋn na ɔ -bodɪ: -A-bʋ bhade -ɪnmʋ li, nʋ -amʋ -zɛgɛ "lruli! 'Pɔlʋ yi 'nɔɔ Zelizalɛɛmʋ 'le 'ɔ -zigle 'ke 'nɔɔgbɛ -tu-ɛ -nɪ! A 'ye li-ɔ, ʋn 'ka -kaa 'lɛ ɛ, ʋn 'cɛ-ɛ "gla 'Pɔlʋ'a dɪ ʋn 'ke ɔ -jeyi 'lbha -nɪ ɔ 'ke 'mɛ.

4Fɛtuusɪ 'kɔ-ɔ 'bho wlu, ɔ na: 'Le Sezalee 'Pɔlʋ -nɪ'e -jie 'mʋ, 'le-e 'an "bhuo-o 'ye -mu mʋ 'traamʋ. Ɔ -see -gbaa 'mʋ -sɔ yi.

5A'ba "klumʋ'a -klɪgbɪ yi 'ɪn -ke ʋn 'ke bhʋ 'mʋ -mu. -Bho ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ nʋ "nyinynidɪ 'le a -ke ɔ 'ke -zigle tu.

6-Gblee, ɔ 'ka Sezalee mu, 'wɪ ɔ nʋ'a 'bho 'bhɛɛ'ɛ-ɛ 'wɪ -bue 'le ɔ 'ye mu. Zɔ zɪ'a a, ɔ 'mu-o 'le -ziglebudu 'li, 'le ɔ 'ye nyʋ lbho ʋn 'ye 'Pɔlʋ 'la.

7Ɔ yi'a a, 'Zuifʋ 'wlʋ'a Zelizalɛɛmʋ 'po -ɔ -die 'li 'le ʋn-ʋ "duu 'nɔ dɪklɪgbɪ'a -dadudu "kpi, 'le, 'ya -lue 'tɪn 'ka -ziadɪ 'mʋ'bhle, ʋn -see ɪ "yiti"sii.

8Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa a, ɔ 'cɛ-ɛ 'ɔ "bhuo "kpiti: "Nyinynilɛ 'ɪn nʋ'a a, 'ɪn -see ɛ 'ye. 'ln -see 'Zuifʋ'a gba'a -lue 'tɪn 'mʋcɛ, -Lagɔ'ɔ bʋbɔbhlegbo'a -da nyʋ-ʋ -se'a-a 'Zuifʋ, 'wa pa'a a, 'ɪn -ke nyʋ-ʋ -see'a 'Zuifʋ -see 'le pa 'le ʋn-ʋ nʋ'o 'bho -see 'tɔ li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'le 'ɪn -see -a'ba 'bhlʋkpayowliklagba "nyinynilɛ "lrulinʋ kpɛ -lue.

9Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, Fɛtuusɪ -mnɔɔ 'bɔ-ɔ ti ɔ ke 'Zuifʋ 'bʋbʋa "yi 'lbhaa'a dɪ, ɔ dede'e 'Pɔlʋ ti: -ln 'bɔ-ɔ ti -a 'ke 'le Zelizalɛɛmʋ tinyni 'le 'ɪn 'ke 'le -a'a -zigle -tu -nɪ'a?

10'Le ɔ na: -Gba! -Da 'ɪn -nɪ'a -laa, 'bho -ɪnmɔ -a'ba 'bhlʋkpayowliklagba'a nyɔ'ɔ "yigbeyi 'ɪn -nyna'a ti. 'Bho-o 'ɪn 'ke 'an -zigle -tu -nɪ. -A'a "bhuo yibo'o-o gbaa 'ɪn -see "nyinynilɛ 'Zuifʋ "lrulinʋ.

11-Bho 'ɪn nʋ "nyinynidɪ 'le -zigle 'ke 'ɪnmʋ kpʋn 'le ɛ 'ke 'an 'mɛmɛɛ "kpi bhla a, 'ɪn 'wɔn-o'o 'ɪn 'ke ɪ "yi 'mɛ -nɪ. -Bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, dɪ ʋn-ʋ kpa'a 'ɪnmʋ "yi, -bho ɪ se -ziadɪ 'mʋ'bhle, 'wa 'bʋbʋa'a "yilbhaa'a kamʋ nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ʋ 'ɪnmʋ -jeyi "nyɪ. -Bho ɪ -nɪ -kaa 'mʋ a, "lemnɪɪ, 'bho -a'ba 'bhlʋkpayowliklagba'a wɔnyi 'le 'Wlɔmʋ ɪ 'ke -jra -nɪ.

12Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, Fɛtuusɪ -ke 'ɔ "dɪmʋdumʋ 'ye "sra 'mʋ mu. Ʊn yi'a a, ɔ na: -ln "si-e wlu "yiti -ɪn 'ke -a'ba 'bhlʋkpayowliklagba'a wɔnyi mu'a dɪ, 'le-e -ɪn 'ke mu.

13-Nɔɔ gbɛ zi'a a, 'le 'bhlʋkpayowli -lrɔɔ ʋn-ʋ 'la'a Aglipaa -ke 'ɔ leyinynaakpʋ ʋn-ʋ 'la'a Belenisɪ 'ye Sezalee yi ʋn 'ke Fɛtuusɪ 'ye.

14Ɔ 'nʋ-o 'bho 'wɪ -glilii, 'le Fɛtuusɪ 'ye ɔ 'Pɔlʋ'a dɪ "yi-tɔ, na: Felisɪ 'ka mu a, ɔ 'sie-e -daa -jieyi -lue.

15-Gblee, 'ɪn mu'a Zelizalɛɛmʋ, -Lagɔ'ɔ 'sragazamʋklɪgbɪ -ke 'Zuifʋ'a -zigletumʋ -lrʋʋ "klɔ -ɔ'o 'le ʋn na: -Kpʋn -nɪ nɔ -zigle ɔ 'ke 'mɛ.

16'Le 'mna na: 'Wlomɛɛ'ɛ nʋ -kaa. -Bho ʋn -see nyɔ -zigle -tu, 'wa -kpʋn nɔ -zigle, 'ɔ 'mɛ. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, 'ɪn -ke 'ɔ dɪyikpamʋ 'mnʋ yi'o.

17Zɔ zɪ'a a, 'bho-o 'ɪn -nyna'a ti 'ɪn 'ye 'le -ziglebudu 'li mu, 'ɪn 'ye ɔbɔ 'mnɔ 'la.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18-Gblee, 'mna na 'kɪ, dɪklɪgbɪ ʋn-ʋ 'ye ɔ "yi-kpa mʋ, 'le, dɪ nyʋ 'mnʋ -za'a 'mʋ, ɪ -se dɪ-ɪ 'kɔ ɔ 'ye -ko.

19'Wa "bhi'a -Lagɔ'ɔ bʋbɔsʋ ʋn-ʋ depo nɪ'e "yi, 'le, ɛ -ke nyɔ -lue ʋn-ʋ 'la'a Zezii -ɔ 'mɛ'ɛ ɛ, 'ɪnnɔ 'Pɔlʋ -mnɔɔ nʋ'o ɔ -nɪ'e-e ti, 'ɔ "kpidɪ mo'o.

20Ʋn -zɪ 'ɪ -kaa 'mʋ, -ka 'ɪn 'kɪ ɪ kpʋn, 'ɪn se -kaa 'bhle; 'ɛ dɪ 'ɪn nʋ'o 'Pɔlʋ -bodɪ: -ln 'bɔ-ɔ ti -ɪn 'ke Zelizalɛɛmʋ mu 'le -a'a -zigle 'ke 'le -tu-ɛ -nɪ'a?

21'Bho 'mnɔ ɔ, ɔ na: -Bho ɪ -nɪ -kaa, "lemnɪɪ -a'ba 'bhlʋkpayowliklagba'a wɔnyi 'ɪn 'ke mu ɔ 'ke ɪ tu. 'Ɛ dɪ 'ɪn -de 'ɔ 'le -jie 'mʋ ti. -Bho -nɔɔzɛgɛ nyni 'ɪnmʋ "yi 'le 'ɪn 'ke ɔ nyʋ "kpi "du ʋn 'ke ɔ 'le kpa.

22Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, Aglipaa 'nʋ -ɔ -bodɪ: 'Mna-a'a "bhuo 'bɔ-ɔ ti -lrɛɛ 'ɪn 'ke ɔ dɪmʋzana 'ye 'le 'ɪn 'ke ɔ -lokuipo. Ɔ na: -Bho zɔ zɪ 'le -ɪn 'ke 'ɔ da 'ye.

23-A -ka 'le-e gbʋ -druma a, Aglipaa -ke Belenisɪ -pa'a-a 'wa 'nynɪbhlebanɪ 'mʋ, ʋn -ke "sroja'a -klɪgbɪ-e, 'bho gwlɔ 'mʋ'a -klɪgbɪ -lrʋʋ "du -ɔ -bhubho li, 'le ʋn -ke ɔ -na'a bhʋ 'mʋ, ʋn 'ye 'le -ziglebudu 'li pa. Ʋn -de'a ti 'le Fɛtuusɪ na: "Sroja! A 'la 'Pɔlʋ! 'Le ʋn -ke ɔ 'ye yi.

24Ɔ yi'a a, 'le Fɛtuusɪ 'ye wlu 'mu"luo 'le ɔ na: 'An -Kɔyi, Aglipaa -ke a-bʋ nyʋ-ʋ -nɪ'a -laa 'wee, nyɔ a-a 'ye'a -laa li, 'ɪnnɔ 'Zuifʋ'a -dadudu "kla -nɪ'e 'ɪnmʋ wɔnyi 'le Zelizalɛɛmʋ -ke -dagbɛ 'le ʋn-ʋ gwɛ'ɛ wlu wɔnyi ti ʋn-ʋ "wɔ'o, ʋn na: Ɔ 'mɛ ɔ, -ɔ -mɛ-ɔ, ɔ 'mɛ ɔ!

25'Le 'mna -bodɪ, lɛ -ke dɪ ɔ 'ka 'mɛ, 'ɪn -see ɛ 'ye. l -nɪ'a -kaa 'mʋ a, 'ɔ "bhuo 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke -a'ba 'bhlʋkpayowliklagba'a wɔnyi mu 'le ɔ 'ke 'ɔ -zigle tu'a dɪ, 'ɪn 'wɔn'o 'ɪn 'ke ɔ nyʋ "kpi "du 'le ʋn 'ke ɔ 'le kpa.

26-Gblee, -bho 'ɪn -kɔ ɔ nyʋ "kpi "du 'le ʋn 'ke ɔ 'le -a'ba -klagba gbo kpa, lɛ 'ɪn 'ka 'bho 'ɔ damʋ 'cnɪ, 'ɪn se ɛ 'bhle. 'Ɛ dɪ 'ɪn -yɔ 'ɔ -daa nyʋ'a "yigbeyi. -lnmɔ, 'an -Kɔyi'a "bhuo'a "yigbeyi 'ɪn -yɔ ɔ'o 'le -ɪn 'ke 'ɔ "kpidɪ tidede. -Bho -ɪn nʋ -kaa a, dɪ ʋn-ʋ kpɔ 'ɔ "yi, -bho ɔ 'ke ɪ 'mʋ-za a, 'le 'ɪn 'ke ɪ 'cnɪ 'le ɔ -ke 'ya "bɔgʋ 'ke 'le -a'ba -klagba'a wɔnyi mu.

27-ln 'ye li-ɔ, -bho 'ɪn -ka -jieyi nyʋ "kpi "du 'le ʋn 'ke ɔ 'le 'Wlɔmʋ kpa, 'ɔ "kpidɪ -ke dɪ nyʋ-ʋ kpɔ 'ɔ "yi, -bho 'ɪn se 'mʋ-za a, ɛ se "yrili-nmɔ.

Nʋnʋkpli 26

1Fɛtuusɪ 'lɛ'ɛ -kaa a, Aglipaa na 'Pɔlʋ -bodɪ: 'ln "nyɪ-e -ɪnmʋ wlu, -ɪn 'ke -a'a "kpidɪ lizɪza. 'Le ɔ 'ye wlu 'mʋ"luo,

2ɔ na: 'An -yowli Aglipaa, dɪ 'Zuifʋ-ʋ kpa'a 'ɪnmʋ "yi, -bho 'ɪn -kɪ ɪ lizɪza 'bho -a'a "yigbeyi, 'an -pɔlʋ bhlu-o'o.

3'Le ɛ 'mʋ 'ɪn yibo'o, -ɪnmɔ 'bhlʋkpayowli Aglipaa, -ɪn yibo'o-o 'Zuifʋ'a -gluuzagbɪ -ke 'wa nʋnʋdɪ. 'ln 'cɛ-ɛ -ɪnmʋ 'gbɛ kwa 'mʋ, -ku "gwli -ɪn 'ke 'an wlu -lokuipo!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4'An 'bhʋabhʋanɪ, -ka 'ɪn -nɪ'a 'bho Zelizalɛɛmʋ 'le 'an -kɔmʋ'a "klumʋ, 'Zuifʋ'a klɛ yibo'o-o 'na.

5Ʊn yibo'o 'ɪnmʋ-ɛ see 'le ʋn 'bhɛɛ'ɛ ʋn 'ke ɛ "yi'wɔɔn. 'Wa tɔlʋ -de'a -a'ba -Lagɔlbhʋ 'li ti, 'ɪn -ke ʋn nʋ 'ko-o bhi! 'Le ʋ-bʋ nyʋ 'mnʋ'a "klumʋ 'ɪn -nɪ'o, -a'ba 'wee -see 'bho 'Zuifʋ'a gba -lue 'tɪn sie, -a-bʋ nyʋplan 'mnʋ, -a-bʋ 'mo-o Faliziɛɛn.

6'Le 'traamʋ 'tɔ, -Lagɔ'ɔ wlu ɔ "du'a -a'ba "na "we wɔn 'mʋti see, 'ɪnnɛ 'ɪn-ɪ 'la'a -ziadɪ'a dɪ, ʋn -nyna'a 'ɪnmʋ 'bho -zigle 'mʋ ti.

7-Lagɔ na ɔ-ɔ 'ye-e 'mɛmʋ glu -za -mʋ 'le ʋn 'ke ti-nɪ -lrɛɛ, 'ɪnnɛ -a'ba 'cɛ -bue 'yɔ 'sɔn 'bɔ'ɔ ti ʋn 'ke wlu 'mnɛ'ɛ "yri'a 'bɪ 'ye'a kamʋ, ʋn kuku'o 'mʋti ʋn-ʋ bʋbɔ'ɔ -Lagɔ 'wɪ"o 'wɪ 'li. 'ln de'a "gwli -ɛ -ke dɪ 'Zuifʋ kpa'a 'ɪnmʋ dɪ "yi, 'ɪnnɛ 'ka-a!

8-lɪɪn! A-bʋ 'Zuifʋ, lɛ nyʋ -see amʋ -tɔ, 'ɪnnɛ a-a nʋ'a? A -see "gwlide -Lagɔ-ɔ 'za-a 'mɛmʋ glu 'le ʋn -nɪ'e ti -lrɛɛ'ɛ?

9Nazalɛɛtɪkɔyi Zezii'a 'nynɪ'a 'letaadɪ 'ɪn "du'o 'mna-a'a "bhuo 'kpa'a 'an 'mʋtikukuɛ'ɛ klɛ 'ɪn 'ye lɪ 'wee 'mʋ -zi -nɪ.

10'Le Zelizalɛɛmʋ -Lagɔ'ɔ 'sragazamʋklɪgbɪ 'ye 'ɪnmʋ 'ɔ nyʋ 'mnʋ'a tʋgbokpabɔgʋ "nyɪ, 'ɪnnɛ 'ɪn 'bhle'o 'le 'ɪn 'ye 'wa -dadudu -jie 'mʋ po 'le 'ɪn-ɪ 'wɔn'ɔ nyʋ-ʋ nʋ'a: Ʊn 'mɛ -nɪ 'le'a wlu.

11'Le -nɔɔ -lrɛɛ 'li 'le -Lagɔwlu'a 'licɪaanbidi 'wee 'li 'ɪn-ɪ kla nɪ 'nʋ nyanɪ 'mʋ 'le 'ɪn "susua 'nʋ Zezii'a "yidepoɛ. 'An 'cɛ-ɛ 'kpa-a "kpi 'le 'ɪn-ɪ ple 'ʋ kli 'le 'laga 'mʋ 'ɪn-ɪ klʋ 'ʋ nyanɪ 'mʋ.

12-Ka -lue 'mnɔ 'ka-a -Lagɔ'ɔ 'sragazamʋklɪgbɪ lbho'o 'ɪnmʋ 'le 'ɪn-ɪ mu'o Damaasɪgwlɔ 'mʋ.

13'An -yowli, 'ɪn -nɪ 'le'a -jeyi, 'yrʋ nyni'a "duu 'mʋ, lɛ'ɛ -vlavlɪ 'wlʋ'o 'le yaku "yi, 'ɛ -vlavlɪ 'ku-o wɔn, ɪ 'ye 'yrʋ'a nɪ 'mʋ-zi, 'le ɛ-ɛ vlan'a 'bho 'ɪn -ke nyʋ -ke 'ɪn-ɪ na'a "kpi.

14-Ka -a -die'a 'mʋ -a 'ga-a 'bhlʋgbɔ ti "fɪa 'le 'ɪn 'ye wlu -lue 'bʋ'wɔn. 'An "bhliwlu 'mʋ ɛ 'la -nɪ'e 'ɪnmʋ: 'Sɔlʋ'o a! 'Sɔlʋʋ! Koo -ɪn -nyna'a 'le -a kla'a -kaa 'ɪnmʋ nyanɪ 'mʋ'a? -Bho -ɪn tʋtɔ 'an wlu "kpi, -a'a "bhuo -a cna'a "wi bhʋ 'mʋ.

15'Le 'ɪn 'ye tidede: -lnmɔ wlu'a, -a'a 'nynɪ -mɛ'ɛ? 'Le ɔ na: 'lnmɔ Zezii -a kla'a nyanɪ 'mʋ, 'ɪnmɔ mo'o.

16-Sɔ 'mʋ, -ɪn 'ke ti-nyna. 'ln 'yi-e -ɪnmʋ -bodɪ, -ɪnmɔ 'ɪn -za'a 'bho 'le -ɪn 'ke 'an lbhʋ nʋ. -ln 'mo-o 'an "dɪkpayi, 'le, -ka -ɪn 'yeye'a 'ɪnmʋ ti, -ɪn 'ke -kaa nyʋ -lrʋʋ 'tmʋʋ. 'Le lɪ 'ɪn-ɪ 'ye'a -ɪnmʋ "yi-tɔ mʋ, -ɪn 'ke 'ya "dɪ -za -lrɛɛ.

17'Zuifʋkɔmʋ-e, "sesinyʋ -ke "klumʋ 'ɪn-ɪ 'ye'a -ɪnmʋ -lbho mʋ, -bho ʋn -ka -ɪnmʋ-ʋ 'lbha, 'ɪn-ɪ 'ye-e -ɪnmʋ zetie -mʋ.

18'ln-ɪ lbho'o -ɪnmʋ-ɛ 'le -ɪn 'ke 'wa "yri kati, "nyinynidɪ'a -kuyre -ke 'mʋ ʋn -nɪ'a a, ʋn 'ke ɪ "yrili-gwɛ 'le ʋn 'ke 'ɪnmɔ Zezii'a -ziadɪ 'ma-a zɔ "yi'wɔɔn 'le ʋn 'ke 'wa kpli

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"yizizia 'le ʋn 'ke "nyinynidɪ'a tiyayi Sataan'a "nyinynidɪ'a -belu 'zɔ 'wlʋ 'le -Lagɔ 'ke ʋ -kɔ. -Bho ʋn de 'ɪnmʋ "gwli, -Lagɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ 'wa "nyinynidɪ'a dɪ, "lemnɪɪ ʋn-ʋ 'ye-e 'le -Lagɔ'ɔ nyʋ'a "klumʋ 'bɪ.

19'ln 'wɔn'ɔ ɪ-bɪ wlu 'mnɪ 'bɔ ɔ, 'an -yowli Aglipaa, 'ɪn se 'bhɛɛ 'ɪn 'ke wlu-u 'wlʋ'a yaku "yi -nyni.

20'ln -za'a-a 'Zuifʋ -nɪ'a Damaasɪ -ke Zelizalɛɛmʋ -Lagɔwlu -bodɪ 'mʋ, 'le 'ɪn 'ye -yʋ -nɪ'a Zideebhlʋkpa "kpi -ke 'bhlɪkpɪ -lrɪɪ "kpiti'a nyʋ -Lagɔwlu kpa, 'le 'ɪn-ɪ 'tmʋʋ nʋ'o: A yibo a'ba "nyinynidɪ "yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le a 'ke ɔ gbo "bhiti 'le ɔ 'ke amʋ -kɔ. 'Le, -ka a'ba kpli zizia'a "yi, a 'ke -kaa -tɔ.

21'Ya dɪ 'ɪn -nɪ'e 'le -Lagɔ'ɔ bʋbɔbhlegbo 'le 'Zuifʋ 'ye 'ɪnmʋ kwa 'mʋ tikpʋn. Ʋn 'dɪn-e 'an 'lbhalbhaa ti 'le 'ɪn 'ke 'mɛ.

22'Bho 'mnɔ -Lagɔ'ɔ "bhuo-o "du'o 'ɪnmʋ "yrili 'le ɛ 'ye -zɪan "kpi bhla 'le 'mna-a -nɪ'e -daa a'ba "klumʋ 'le 'ɪn 'ke -Lagɔ'ɔ dɪ nyʋtoope -ke nyʋklɪgbɪ -bodɪ 'mʋ-za. 'ln -see dɪ 'li ticɛ -bho ɛ -se Moyiizɪ -ke -Lagɔwlu'a 'mʋtizamʋ -lrʋʋ'a wlu ʋn -za'a 'mʋ -ɪ -ke "yri'a 'bɪ-ɪ 'ye'a 'wlʋ mʋ, ʋn 'ye'a na:

23-Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ-ʋ 'ye-e 'kle 'ye -mʋ, 'le, -bho ɔ 'mɛ, ɔ 'ke glusɔmʋ'a nyamna "du 'le ɔ 'ke ti-nɪ "kɔmʋkɔmʋ, 'le, nyʋ'a "nyinynidɪ 'mʋ'a 'pʋnpʋan 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɔ 'ke -a'ba "bhlimʋ -ke 'bhlɪkpɪ -lrɪɪ'a nyʋ "dɪzɪgɪ 'mnɪ -bodɪ 'mʋ-za.

24-Gblee, -da 'Pɔlʋ -nɪ'a 'ɔ "kpidɪ lizɪzanamʋ a, 'bhlʋkpayowli Fɛtuusɪ 'lbhaa 'nɔ-ɔ wlu wɔn 'mʋ, ɔ na: 'Pɔlʋ, -ɪn 'bhata'o! "Bɔgʋ -ɪn 'cɪan'a tenyɪ, 'ɪnnɛ 'bhata nɪ'e -ɪnmʋ!

25Ɔ na: 'ln-ɪ 'ya-a 'an "bhuo ya 'bho -a'a "yigbeyi, 'ɪn se 'bhata. Wlu 'ɪn -nɪ'a 'mʋzanamʋ 'bhle-e 'yʋɛ 'li.

26'ln -flɔ'ɔ-ɔ "yi 'ɪn 'ke dɪ -nɪɪ wɔnwa, -a'ba 'bhlʋkpayowli Aglipaa'a -lokui bhlɪ ɪ 'nɪ-ɛ. 'Le 'ɪn de'e "gwli ɔ yibo nɪ-o'o -lue -lue, -ɛkedɪmaa, ɪ -see "zizekwla 'mʋ -zi -nɪ.

27-A'ba 'bhlʋkpayowli Aglipaa, -Lagɔwlu'a 'mʋtizamʋ'a wlu ʋn -za'a 'mʋ 'bho -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ'a damʋ, -ɪn 'de -ɪ "gwli'a? 'ln yibo'o-o -ɪn de'e 'na-a "gwli!

28Ɔ na: ln! -Wooo! 'Pɔlʋ, ɛ -sie'e 'tɔ 'bho-o -toope -mnaaa'a "bhuo 'ke 'tɔ 'ɪnmʋ Zezii'a -nayi po!

29'Le 'Pɔlʋ na: 'ln-ɪ bhade-e -Lagɔ li, 'le nya 'wla, ɛ -se -a'a "sɛ'ɛ dɪ -ko, nyʋ 'wee -nɪ'a 'ɪnmʋ -lokuiponamʋ, -ka 'ɪn "du'a Zezii'a nɔ, a 'ke -kaa -nɪ. 'ln -see a 'ke -jiekɔmʋ "du nʋ"a!

30Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'bhlʋkpayowli "we-e Belenisɪ -ke nyʋ 'wee -nɪ'a 'bho -zigle 'mʋ -sɔ'ɔ 'mʋ-ɛ ʋn 'ye "sra 'mʋ mu.

31Ʋn mu'a 'le 'wa "sɛ-ɛ 'kabha'o: -Ɔɔ! "Nyinynilɛ -ke dɪ ʋn 'ka nyukpasu -nɔɔ -jie 'mʋ po, ɔ 'ka 'mɛ, ɛ se -nɪ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32'Le Aglipaa na Fɛtuusɪ -bodɪ: Nyukpasu 'mnɔ, -bho ɔ se 'kɪ, 'ɔ -zigle 'ke -a'ba 'bhlʊkpayowliklagba -yɛ mo'o, nʊ a, -a "sii nɔ 'ko-o ti.

Nʊnʊkpli 27

1-2l zi'a -kaa a, -nɔɔ -ke ti Fɛtuusɪ 'ka 'Pɔlʊ nyʊ "kpi "du ʊn 'ke ɔ Italiibhlʊkpa'a -gwlɔklagba 'Wlɔmʊ kpa a, ɔ 'ye 'ɛ dɪ "yibhaga 'le ʊn 'ke batoo 'li 'kpa. Ɔ 'gbaa'a-a 'Pɔlʊ -ke -jiemʊ -lrʊʊ, ɔ 'ye ʊ 'Wlomɛɛ'ɛ "sroja'a -klagba -lue -jeyi "nyɪ. 'Ɔ 'nynɪ 'mo-o Zuliusɪ 'le ɔ 'ke ʊ "kpi -nɪ ɔ -ke ʊn 'ke mu. "Sroja'a 'plan -lue ʊn-ʊ 'la'a 'bhlʊkpayowliklagba'a "sroja, 'wa -klagba ɔ "du'o. 'lnmɔ Luukɪ -ke Alisɪtakɪ -ɔ -sɔ'ɔ Masedʊanɪbhlʊkpa "kpi'a -gwlɔ Tesalonikɪ, -a-bʊ -ke ʊn bhete'e-e gbo, -a 'ye batoo 'li 'kpa. Ɛ-bɛ batoo 'mnɛ, -gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Adramiitɪ, 'bho-o ʊn -nʊ -nɪ 'nɛ lɛ, 'ɪnnɛ 'ye Aziibhlʊkpa "kpi'a -gwlɛtɔlʊ 'mʊ -mu mʊ.

3-A 'kpa'a -jeyi a, batoo -nɪ -nanamʊ, zɔ 'ye zɪ 'le -a 'ye Sidɔɔgwlɔ 'mʊ nyni. -A nyni'a a, Zuliusɪ "du'a -jiemʊ "yrili -nmɔ'ɔ-ɔ 'Pɔlʊ kwa 'mʊ ti. 'Ɛ dɪ ɔ "nyɪ 'ɔ "yiflɔɛ, ɔ 'ye 'bho'a Zezii'a nyʊ 'yenamʊ mu 'le ʊn 'ke ɔ -zɛgɛ "lrulinʊ.

4-A zi'a 'bho li a, -a'ba batoo'a -na -ka -zɛgɛka, ɛ -ke -pʊpɔɔ dede'e-e "yi'a dɪ, -a 'ye 'le Siplʊlikpe'a lemʊ -zi -nɪ. 'Le 'mnɔ -pʊpɔɔ 'yɔɔ'ɔ-ɔ wɔn.

5-A zi'a 'bho li a, -a -po'o-o Silisii -ke Panfiliibhlʊkpa -linasʊ gbo 'le -a 'ye 'le 'tɔnni'a -bhie 'mʊ -mu -nɪ, 'le, 'bhlʊkpa -lue ʊn-ʊ 'la'a Lisii, 'ɛ "kpi'a -gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Mila, -a 'ye 'bho nyni.

6-A nyni'a 'bho a, batoo -ke 'limʊ -a -nɪ'a a, -a 'wlʊ'o 'le-ɛ, -a 'ye ti"si. -Abʊ -ka 'bho-o nyni, batoo -lrɪɪ -nyna'a-a 'bho ti. 'Le 'ya "klumʊ batoo -lue -nɪ'e 'le. Ɛ -sɔ'ɔ-ɔ Alasadriigwlɔ 'mʊ 'le ɛ -nɪ'e Italiibhlʊkpa "kpi munamʊ. Ɛ-bɛ batoo 'mnɛ, "srojayi "du'a -jiemʊ "yrili, 'ɪnnɛ ɔ 'ye'o 'le -a -ke ɔ 'ye 'le 'ɛ 'limʊ 'kpa.

7-A 'kpa'a -jeyi a, -a 'nʊ-o 'wɪ, batoo -na'o -wɔɔ -pʊpɔɔ'ɔ dɪ; -a 'ka -gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Kɪnidɪ nyni, yekaayeka mo'o. -A nyni'a 'bho gwlɔ 'mnɛ'ɛ "yribhlanamʊ, pʊpɔɔ'ɔ 'wɔn -amʊ -bodɪ 'le -a 'ke -jolʊ "yige. 'Ɛ dɪ -a -mu -nɪ'e kɪmna gbo, 'le, likpe ʊn-ʊ 'la'a Klɛɛtɪ, 'ɛ 'mna -ke "yi ʊn-ʊ 'la'a Salɪmʊnɪ, -a 'ye 'bho -zi -nɪ. -A -zi -nɪ'a 'bho a, 'le -a 'ye 'le likpe'a lemʊ -zi -nɪ. 'Bho 'mnɔ, -pʊpɔɔ se wɔnkpʊn tenyɪ.

8-A -ke -pʊpɔɔ dede'e-e "yi kplokplo, 'le 'ɛ sɪasɪaa 'mʊ -a -ple -nɪ'e 'ɛ 'kpʊkpʊ wɔnli ti 'le -a 'ye -gwlɔ -lue ʊn-ʊ 'la'a Lazee'a "troli nyni. 'Bho 'mnɔ, 'bho-o ʊn-ʊ 'la'a Batoo'a Kpʊnnazɛgɛ.

9-A sɪa'a kplokplokplo -a -see -dazɛgɛ -nyni -nɪ. -Nɔɔ -ke ti -a -nyni -nɪ'a 'bho a, 'Zuifʊ'a su'a 'wɪ zi-o'o. -Pʊpɔɔ klu-o'o tenyɪ. -Bho batoo nʊ ɛ 'ke -na, ɛ -nyni'e-e "yrili. 'Ɛ dɪ, 'Pɔlʊ "du'o nyʊ "dɪ 'mʊ, ɔ na:

10'An bha "we-a, -jolʊ -a 'ye'a 'tɔ "kpi'kpa mʊ, 'ɪn yibo'o-o ɛ -nyni'e-e "yrili, ɛ -se batoo -ke lɪ-ɪ -nɪ'a 'nɔɔ 'ɛ 'limʊ'a "sɛ 'ke wɔn-nyni -ko. -Bho -a se -a'ba "bhi "yrili"du, ɛ-ɛ 'bhle-e -a'ba 'mɛmɛɛ "yi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11l -nɪ'a -kaa 'mʊ a, "srojayi -mnɔɔ, 'le batoo'a triyi -ke 'ɛ -yowli'a "sɛ ɔ-ɔ po'o -lokui. 'Ɔ dɪ se 'Pɔlʊ "kpi -nɪ.

12-Gblee, 'bho batoo'a -kpʊnnamʊ 'mnɔ se "yrili-nmɔ, 'le, -nɔɔ -ke ti -pʊpɔɔ-ɔ klu'a a, 'ɛ -nɔɔtu 'ke ʊ 'bho li-zi -nɪ. 'Ɛ dɪ nyʊ'a -dadudu-u -nɪ'a 'le 'ɛ 'limʊ na: -A zi -laa li! -Gblee, ʊn 'bɔ-ɔ ti ʊn 'ke Klɛɛtɪ'a -gwlɔ -lrɛɛ ʊn-ʊ 'la'a Fenisɪ -kpʊn -nɪ -cueyi! 'Bho'a batoo'a -kpʊnnamʊ 'kpa-a gbugbu. -Bho -pʊpɔɔ 'wlʊ -nɪ 'le 'zɔti -ke yayi, 'ɛ nyni 'bho. 'Bho 'mnɔ, ʊn 'bhɛɛ'o ʊn 'ke 'bho ti-de 'le ɛ-bɛ -pʊpɔɔ 'mnɛ'ɛ -nɔɔ 'ke ʊ lizi.

13-A -see -bhla mu ke, -pʊpɔɔ'ɔ bhleebhle 'kpa-a 'bho ɛ-ɛ klu-o'o. Ɛ 'wlʊ -nɪ'e-e 'le 'zɔti 'le ɛ -ke batoo nɪnmɔ'ɔ "yiti. Ɛ -nɪ'a -kaa klunamʊ a, nyʊ-ʊ -nɪ'a 'le 'ɛ 'limʊ, ɛ-ɛ 'po -ʊ 'kpa "yi. 'Ɛ dɪ ʊn-ʊ nʊ'o: -A mu! 'Le ʊn 'ye batoo -za ʊn 'ye -jeyi 'kpa. Ʊn -nɪ'a munamʊ a, 'le Klɛɛtɪkokogwlʊli ʊn nyɪnyɪ-ɛ'ɛ-ɛ ti 'le ʊn-ʊ ple'e 'ɛ wɔnli ti.

14-Nɔɔ gbɛ zi'a a, ʊn -ka 'le-e gbʊ, -bibie yi-o'o. 'Ɛ -bibietu, batoo'a trimʊ 'wee-e ple -ɛ'o. 'Ɛ 'nynɪ 'mo-o Elakilɔɔ. Trɪ-ɪ -nɪ'a 'bho likpe 'li, 'ya "lru ɛ -yi -nɪ'o.

15Ɛ-bɛ -bibie 'mnɛ yi'a a, ɛ -ke -a'ba batoo zɪza'a-a "yigbakwla 'mʊ. 'Ɛ trimʊ -ke ɛ "tutu'o 'le ɛ -see 'wɔn. 'Ɛ dɪ -a "bhiti'e "yiti 'le ɛ 'ye -amʊ kpa "bikabika, ɛ 'ye ɛ 'le 'tɔnni'a -bhie 'mʊ kpa,

16'le -a 'ye 'le likpetoope -lue ʊn-ʊ 'la'a Klodaa'a lemʊ -zi. 'Bho 'mnɔ'ɔ -pʊpɔɔ se wɔnkpʊn. -A -sɪa -nɪ'e 'bho-ɛ yrubhɛ!, 'le, -zabhomʊgɔlʊ-ʊ -mɔ-ɛ'ɛ 'le -a'ba batoo'a lemʊ ti, -a 'ye ɛ jri,

17-a 'ye ɛ 'mʊ"luo, -a 'ye ɛ 'le batoo 'mnɛ "kpiti po, 'ɛ 'li'a lbhʊnʊmʊ 'ye ɛ 'bho tisɪsan ɛ -kaa wɔn-nyni. Ʊn nʊ'a -kaa a, 'le ʊn 'ye "bhlukuiklɪgbɪ 'mʊ"luo, ʊn 'ye ɪ batoo'a 'zɔ -zi -nɪ, ʊn 'ye ɛ san, ɛ -kaa wɔn-nyni -lrɛɛ. Ʊn sɛn 'ɛ ɛ, 'le Libiibhlʊkpa'a 'gwlʊli'a -da se'a 'mʊ-tɛ, 'ɛ -sɪanyɪ 'lbha'a -amʊ, -bho -pʊpɔɔ -kpa -nɪ 'le -amʊ, batoo -kaa 'mʊti'sin. 'Ɛ dɪ, -ka 'ɛ 'li'a lbhʊnʊmʊ 'ka -nyna 'le ɛ 'ke -wɔɔ -na, 'ka-a ʊn nʊ'o 'le -pʊpɔɔ-ɔ "tuu 'nɛ -bhla "lru.

18Ʊn nʊ'a -kaa a, -bibie 'mnɛ 'ku-o -bhla 'kpa "yi. 'Ka-a ɛ 'bhle'e -amʊ gbokogboko. Zɔ zɪ'a a, 'ɛ dɪ, lɪtɔlɪ -nɪ'a 'le batoo 'li, 'ɛ 'li'a lbhʊnʊmʊ -zɪ 'ɪ 'le, ʊn 'ye ɪ "nukɔ po 'le ɛ 'ke kwa'fɪn.

19Zɔ -yɛ kɔ'ɔ 'bho a, ʊn -kpʊn -nɪ'e-e "nyanyɪ 'mʊ, 'le, 'bho batoo "kpi'a lɪtɔlɪ -ɪ -na -nɪ 'nɛ ɛ, ʊn 'ye ɪ 'bho -za, 'le ʊn 'ye ɪ "nukɔ po -lrɛɛ.

20-ln 'ye li-ɔ, 'wɪyɔ 'li -bibie'a wɔnkuɛ -see -denɪ 'mʊ -sɔ, yaku "yi -nɪ'e-e -tukuu! -A -see 'yrʊ -ke 'cʊdrɪ'a "yigba 'ye, 'le, -ka -a 'ka batoo -jolʊ gbo po, -a se -kaa yibo. -A -gbʊ 'nɛ ya, 'kpɪ -wa'a-a -amʊ "yiti, 'le, -ka -a 'ka 'pʊn'a 'kpɪ se -amʊ "yi -nɪ.

21Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyʊ-ʊ -nɪ'a 'le batoo 'mnɛ 'li, 'wɪ 'gbaa'a-a -kwa ʊn -see li. 'Le 'Pɔlʊ 'ye 'mʊ-sɔ 'le ɔ na: 'An bha "we-a, 'ɪn -za 'ka 'mʊ, 'ɪnnɛ 'ka-a! -Bho a po 'kɪ 'an wlu -lokui, -a -see 'kɪ Klɛɛtɪ 'wlʊ yi, 'le ngazedɪ -yɛɛ -see -amʊ "kpi -bhla yi bhebhe.

22-Ziadɪ mo'o. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ, 'traamʊ 'tɔ ɔ, a po 'le 'kpɪ, 'le a'ba "klumʊ'a nyɔ -lue 'tɪn -see 'mɛ yi. Batoo'a "sɛ-ɛ 'ye wɔn-nyni mʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23A -gblee, -zɪan "matʋ'a "bhuo, -Lagɔ -kɔ'ɔ 'ɪnmʋ a, -ɔ -ke lbhʋ 'ɪn-ɪ nʋ'a a, ɔ 'lbho-o ɔ gbo'a -dalbhoyi -lue, ɔ 'ye 'ɪnmʋ linyni

24'le ɔ na: 'Pɔlʋ, -sɪanyɪ'a 'lbha -ɪnmʋ -le! -Gblee, -ɪn 'ke 'Wlomɛɛ'ɛ 'bhlʋkpayowliklagba gbo nyni mo'o 'le ɔ 'ke -a'a -zigle tu. 'lnnɛ 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'gwlʋdɪ. 'Ɔ 'limʋ -nmɔ'ɔ-ɔ wɔn 'bho -a'a "kpi'a dɪ, nyʋ 'wee -ke -ɪn -nɪ'a 'nɔɔ batoo 'li, lɛ -see 'wa nyɔ -nʋ yi. 'Ka-a ɔ 'lɛ'o.

25'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ a, 'an bha "we-a, a po 'le 'kpɪ, 'mna 'de-e -Lagɔ "gwli. -Ka ɔ 'lɛ'ɛ 'tɪn, 'ka-a ɪ-ɪ 'ye 'mʋ-nɪ mʋ.

26'Bho batoo -mnɛɛ'ɛ damʋ a, -a -ke ɛ-ɛ 'ye-e -mu -mʋ "yrilinmɔka. 'Bho likpe -lue'a 'kpʋkpʋ "kpi ɛ-ɛ 'ye wɔn-nyni -nɪ mʋ 'le ɛ 'ke 'bho -sie. 'Ka-a 'Pɔlʋ 'lɛ'o.

27-ln 'ye li-ɔ, -a -kaaa Klɛɛtɪ -sɔ ɔ, 'ɛ 'wɪ'a -bue 'yɔ nyiɛ'ɛ zɔ 'ka-a, 'le -bibie-e "tuu'o -amʋ -kaa 'le 'tɔnni'a -da ʋn-ʋ 'la'a Adriatikɪ. Dodogwia batoo 'li'a lbhʋnʋmʋ na: -A-bʋ -naa, -a kɔɔ nyɔ -nɪ 'kpʋkpʋ gbo "kɔɔnamʋ.

28Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa a, "ni'a -ybhabhluku ʋn "du'a kwakulɛ "yi, ʋn 'ye ɛ 'mʋ"luo, ʋn 'ye ɛ "nukɔ po. Ʊn -zɛ 'ɛ "nukɔ ɔ, ʋn 'zrɛ-ɛ sʋɪ'a -pasa'a -gwlʋ -lue. Ʊn nyni'a 'bho nya ti -toope a, ʋn 'po -ɛ "nukɔ -lrɛɛ. Ʊn -zɛ'ɛ 'le a, ʋn zrɛ'ɛ -lrɛɛke a, -bue 'yɔ -muu-u -sie'e 'bho.

29'Bho 'ɛ "kpi a, -ka ʋn -die'a 'mʋ, ʋn 'bhle-e "niglutisɪkpɪ'a -sɪanyɪ ku 'mʋti 'le batoo -kɪɪ ɪ "yi-tbha 'le ɪ -kɛɛ ɛ wɔn-nyni. 'Ɛ dɪ, kwakulɪklɪgbɪ ʋn "sri'a "bhlukui, -ɪ -nyna -nɪ'a batoo ti, ʋn -mɔ'ɔ-ɔ 'ya nyiɛ 'le 'ɛ lemʋ ti, ʋn 'ye ɪ "nukɔ po 'le ɪ 'ke -bɪsɪ 'mʋ nyma. 'Bho-o -a -de'e ti. -A -de'a 'bho ti a, ʋn 'tɪtrɛ'ɛ-ɛ li "fɪa 'le 'wa -pɔlʋ na "dabodɪ zɔ zɪ -susueyi.

30Ɛ-bɛ "matʋ 'mnɛ'ɛ "bhuo, batoo 'li'a lbhʋnʋmʋ nʋ'a -kaa, ʋn "luo'o-o gɔlʋ-ʋ -nɪ'a 'le 'ɛ 'limʋ 'mʋ, ʋn 'ye ɛ "nukɔ po 'le ʋn-ʋ nʋ'o: Kwakunɛtɪ "sri'a "bhlukui, -a 'mu -ɪ 'le 'ɛ 'mna "yi timɔnamʋ 'le -a 'ke ɪ "nukɔ po, ɛ -kaa -gbaa 'mʋ -sɔ. -Zagbaa! Ʊn 'ke ple'a dɪ ʋn-ʋ nʋ'o -kaa!

31Lɪ ʋn nʋ'a, 'Pɔlʋ 'ye 'ɪ li a, ɔ 'tmʋʋ'o-o "sroja -ke 'wa -klagba: -Bho nyʋ -nʋʋ se 'nɔɔ batoo 'li ti-de, "lemnɪɪ, nyɔ -see 'pʋn yi.

32Ɔ 'lʋ 'ʋ -kaa "yi a, ʋn cɛ'ɛ batoo'a gɔlʋ "bhlukui 'mʋ-ɛ, ɛ -ke "ni 'ye zi.

33-Gblee, zɔ -see "yriti'wla ke, 'le 'Pɔlʋ-ʋ po'o nyʋ 'kpa "yi ʋn 'ke li. Ɔ na: 'wɪ -bue 'yɔ nyiɛ -a zi'e 'nɔɔ batoo 'li 'le a -see lɛ li.

34'Traamʋ 'tɔ, 'ɪn-ɪ 'tmʋʋ'o amʋ-ɛ, a li! -Bho a li a, "lemnɪɪ, a 'bhle'e 'kpɪ 'mʋ-ɛ 'le a 'ke -lrelrea 'bhɛɛ 'le a -kaa 'mɛ. 'ln-ɪ 'mu-o 'bho le, lɛtoope gbɛ -see amʋ li"tru yi.

35Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, ɔ "luo'o-o "flɔɔ 'mʋ 'le ɔ 'ye 'ɛ dɪ -Lagɔ 'sɛɛ po 'bho 'wa 'wee'a "yigbeyi, 'le ɔ 'ye 'ɛ "die 'mʋ"luo 'le ɔ-ɔ li'o.

36Ɔ -nɪ'a linamʋ a, 'wa 'wee'a 'kpɪ yi'e 'le-ɛ 'le ʋn 'ye li -lrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

37-lɩn 'ye li-ɔ, -a-bʋ -nɩ'a 'le batoo 'li, -a bhete gbo -a -nɩ'e-e nyunyu'a -gwlɩ -bue -gwlɩ tan nyunyu -bue nyunyu -mɛɛlo.

38Ʊn gwɛ'ɛ lilia "yi a, lilia'a -bhɛcɩ 'wee -sie'a 'le batoo 'li, ʋn "luo 'nɩ-ɩ 'mʋ 'le ʋn 'ye ɩ "nukɔ po. -Bho ɛ -flɔ 'liti 'le ɛ 'ke kwa'fɩn.

39-Gblee, zɔ 'ka -amʋ ti-gba a, 'bho "ni "yigbeyi -a -nɩ'e -bhla. Batoo 'li'a lbhʋnʋmʋ nʋ'a -kaa, ʋn 'ye-e 'kpʋkpʋ -lue li. 'Bhlʋkpa'a -da -yɛ ma'a a, ʋn se 'bho "yiyibo. 'Bho 'mnɔ ɔ, "ni 'kpa-a 'bho gbugbu 'le 'ɛ 'mna "yi -bɩsɩtuyra-a -nɩ'a 'bho 'bhɛɛ'ɛ 'mʋ-ɛ. 'Le ʋn na: -A -mu -nɩ 'bho! -A po 'le 'kpɩ -a 'ke 'bho'a nyninynia ti'dɩn. -Bho batoo -kpʋn -nɩ 'bho, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili.

40Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa a, kwakulɩ kpʋn'a batoo ti 'le ɛ 'ye'a ti-nyna a, ʋn 'cɛ-ɛ 'ya "bhlukui, ɩ 'ye "nukɔ -sie. 'Bho "yriglaagla 'mʋ, tufɔtɩ 'sɔn-ɔ 'pɛ'ɛ 'le batoo'a lemʋ ti, -bho ʋn -kɛ ɛ-ɛ tri, -ɩ 'srɛɛ'ɛ "lru "yi, ʋn-ʋ bɔti'e-e 'ya "bhlukui ti, ʋn 'ye ɩ "nukɔ "nymaa. Tu -nyna'a 'bho batoo'a 'mna "yi ti, 'mʋkuyrɩɛ ʋn "srii 'nɛ ɛ, 'le ʋn 'ye ɛ yayi kpa 'le -pʋpɔɔ 'ke ɛ 'mʋ-de 'le ɛ 'ke ɛ 'bho -bɩsɩ'a da -kpa -nɩ. 'Ka-a ʋn nʋ ɛ'o 'le ɛ 'ye 'bho 'mnɔ -bhoga -mu -nɩ.

41Ʊn -ke ɛ -nɩ 'bho -mu -nɩnamʋ, 'bho "ni'a -gwloo 'sɔn'ɔ 'nynɩmʋ, -da se'a 'mʋ-tɛ ɛ, 'bho-o ɛ ze'o zenyi! 'Ɛ 'mna 'nyma-a -bɩsɩ 'mʋ kekeke! 'Ɛ -sɔ -gbaa 'mʋ, 'le "ni'a "tarili-i po'o 'le 'ɛ lemʋ, ɛ-ɛ nyni 'nɛ-ɛ wɔn.

42Ɛ ze'a 'tɔ ɔ, -jiemʋ -nɩ'a 'le batoo 'mnɛ 'li, -bho 'wa "klumʋ'a tɔlʋ yibo -lreka, ʋn -kaa "nukɔ 'kpa 'le ʋn -kaa ple'a dɩ a, "sroja na: -A 'lbhʋ ʋ ʋn 'ke 'mɛ.

43Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa a, 'wa -klagba -see ti'bɔ 'Pɔlʋ 'ke 'mɛ; 'ɛ dɩ ɔ nʋ'o: A'ba nʋ -kaa -le! A-bʋ -nɩ'a 'nɔɔ batoo 'li, 'le a'ba "klumʋ, nyʋ-ʋ yibo'a -lreka a, a 'kpa 'le "nukɔ -antanyɩ, a 'ke 'le -bɩsɩ "kpi mu!

44'Le, a'ba nyʋ -yʋ se'a 'ɛ ka yibo a, a 'ke 'bho tufɔtɩ "kpi 'kpa. -Bho ɛ "du batoo'a ku 'mʋ'a 'fɔtɩ, a 'kpa 'bho, 'le a 'ke -antanyɩnyʋ kli mu! 'Ka-a -a'ba 'wee nʋ'o. 'Le -a'ba "klumʋ'a nyɔ -lue 'tɩn -see 'mɛ. -A 'pʋn-o'o 'wee, -a 'ye nyni.

Nʋnʋkpli 28

1-A cɛ'ɛ "nukɔ'ɔ 'mɛmɛɛ'ɛ wɔn 'mʋ a, likpe -ke 'nynɩ -a se 'ka yibo, nyʋ -a -yɛ'ɛ 'bho, 'ɩnnʋ "si'e 'ɛ 'nynɩ, ʋn-ʋ 'lɛ -ɛ Malɩtɩlikpe.

2Nyʋ-ʋ -nɩ'a 'bho kpʋn'o -amʋ-ɛ -gli! "Ni -nɩ'e-e lbhanamʋ 'le -sɩn yi'a dɩ a, nɛgbaaklagba ʋn cɛ'ɛ "yi. 'Bho 'ɛ "troli ʋn de'e -amʋ ti 'wee 'le -a 'ke 'wʋta.

3-Gblee, nɛ wan'a, ɛ 'wla'a 'zɔ ɔ, 'le 'Pɔlʋ 'ye 'ɛ -nakanyɩ 'mʋ"luo ɔ 'ke ɩ nɛ 'mʋ po. 'Le -nakanyɩ 'mnɩ'a 'mʋ, 'le-e yɔlʋ -nɩ'o. Nɛ'ɛ -susu tbhɛ'ɛ ɛ, ɛ -nɩ'a 'danamʋ, 'ɔ -kʋta ɔ kpa'a 'bho, 'ɩnnɛ ɛ nmu'o, ɛ "srii'e-e 'ɔ -kʋta wɔn 'le nyʋ 'wee 'ye ɛ li'ye.

4Sɛn-ɛ beze'a 'bho 'ɔ -kʋta wɔn, 'bho likpe 'mnɛ 'li'a nyʋ 'mnʋ 'ye 'ɛ li a, ʋn na: Nyɔ -nɔɔ, "kulbhayi ɔ "du'o -ziaka. Ɔ cɛ'ɛ 'tɔnni wɔn 'mʋ, 'le ɛ -nɩ'a -kaa 'mʋ a, yaku -see ti'bɔ ɔ 'ke 'pʋn.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5'Pɔlʋ -mnɔɔ nʋ'a -kaa, ɔ 'lu-o sʋ "yi 'le sɛn 'ye 'le nɛ 'mʋ 'kpa. 'Ɔ -da ɛ nmu'a a, 'bho -see "vuvlo.

6Nyʋ-ʋ -nɪ'a 'bho, ʋbʋ na: 'Ɔ sʋ-ʋ 'ye-e "bu -mʋ. -Bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, -bho 'ɛ gu 'yaa nɔ 'le ɔ 'ke ti'ga ɔ 'ke 'mɛ. Ʊn -fuo 'nɔ wɔn kplokplo, ʋn -gbʋ 'nɔ ya, li se'a ɔ "vuvlonamʋ -nɪ a, ʋn zizia'a-a wlu "yi, ʋn na, -yɔɔ -mnɔɔ, -Lagɔ mo'o.

7-Gblee, 'bho 'mnɔ "troli, likpe 'mnɛ'ɛ -kɔyi "kɔɔ'ɔ-ɔ 'bho gbo, 'ɔ 'nynɪ 'mo-o Publiusɪ. Ɔbɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ kpʋn'o -amʋ -gli; -a 'nʋ-o 'wɪ tan 'bho 'ɔ "jɪnɛ "yi.

8-Ɔ nʋ'a -kaa -amʋ -zɛgɛ "lruli, 'ɔ -tɪta -nɪ'e-e -budu 'li, yakalɪ 'lbhɔ ɔ'o, 'ɪnnɛ -ke 'limʋjie -na'o, 'le 'Pɔlʋ 'ye ɔ 'yenamʋ mu, ɔ 'ye 'ɔ dɪ -Lagɔ wɔn gbo po, 'le ɔ 'ye ɔ sʋɪ "lru tide 'le ɔ 'ye ɔ 'pʋʋn.

9l -nɪ'a -kaa 'mʋ a, "gwizimʋ -nɪ'a 'bho likpe 'mnɛ 'li 'yi -ɔ -bodɪ 'le ʋn 'ye 'pʋn -lrɛɛ.

10Lbhʋ ɔ nʋ'a 'bho'a dɪ a, -ka ʋn -die'a 'mʋ, ʋn "du'o 'bho -amʋ 'le lɪ 'wee 'mʋ, 'le, -bho -a'ba mumunɔɔ nyni 'wla, -bho -a -ka batoo 'li-i 'kpa, -kɔkɔlɪ'a -dadudu -ɪ -ke -a 'ka mu a, -ɪ 'ka -amʋ -kpa 'le -a 'ke -a'ba -jolʋ bhlu a, ʋn "nyɪ 'ɪ -amʋ -nalo.

11'Cʋɪ tan zi'a a, -a -sɔ'ɔ 'mʋ-ɛ, -a 'ye Alasadriigwlɔ 'mʋ'a batoo 'li 'kpa. 'Bho 'ɛ "yigbeyi 'gbanynuu'a kɔkui ʋn -ba'o, ʋn "du'o 'bho, 'ɪnnɪ ʋn-ʋ bʋbɔ'o. Batoo 'mnɛ, 'ɪnnɛ -de'e 'bho likpe 'li ti 'le -pʋpɔɔ'ɔ -nɔɔ 'ye zi.

12-A mu'a a, 'le -a 'ye -gwlɔ -lue ʋn-ʋ 'la'a Silakusɪ nyni. 'Bho-o -a nʋ'o 'wɪ tan.

13-A 'wlʋ'a 'bho a, -a 'ple-e 'kpʋkpʋ wɔnli ti 'le -a 'ye gwlɔ'ɔ 'sɔnnɛ ʋn-ʋ 'la'a Wlezio nyni. Zɔ zɪ'a a, -pʋpɔɔ 'wlʋ -nɪ'a 'zɔti 'kpa-a klunamʋ 'le -a'ba batoo -na'o, -a 'nʋ-o 'wɪ 'sɔn 'tɪn -jeyi 'le -a 'ye -gwlɔ -lue -lrɛɛ ʋn-ʋ 'la'a Puzɔlʋ nyni. 'Bho-o "nukɔjolʋ "tii'o.

14-A nyni'a 'bho gwlɔ 'mnɛ 'mʋ a, 'bho-o -a -yɛ'ɛ Zezii'a nyʋ -lrʋʋ. 'lnnʋ -za'a -amʋ -jeyi -a 'ke 'bho 'wɪ -mɛɛsɔn nʋ, 'le -a 'ye -kaa nʋ 'le -a 'ye 'Wlomɛɛ'ɛ -gwlɔklagba 'Wlɔmʋ'a -jeyi 'kpa.

15-A 'kpa'a -jeyi a, Zezii'a nyʋ-ʋ -nɪ'a 'le, -ka -a -nɪ'a yinamʋ, ʋn 'wɪn -ɪ 'bɔ, 'le ʋn 'ye 'mʋ-sɔ, ʋn 'ye -amʋ -jeyi yi. 'Wa 'plan -yɛ kɔ'ɔ nya, -a -ke ɛ 'gbʋʋ'o 'bho -gwlɔ -lue ʋn-ʋ 'la'a Apiusɪ'a 'Pɛlʋ 'mʋ, 'le, 'wa 'plan -lrɛɛ -yɛ kɔ'ɔ 'bho, 'bho -gwlɔ -lrɛɛ ʋn-ʋ 'la'a Zikamʋ'a Kpʋnnabidi Tan, -a -ke ɛ 'ye 'bho 'gbʋʋ. 'Pɔlʋ 'ye 'ʋ li, ɛ 'po -ɔ 'kpa "yi 'le ɔ 'ye -Lagɔ 'sɛɛ po.

16-Da -a nyni'a 'Wlɔmʋ a, ʋn 'wɔn-o'o 'Pɔlʋ 'ke -budu -lue 'mʋ"luo ɔ 'ke ɛ "pɛle. Ɔ "luo 'nɛ 'mʋ a, 'le 'ɛ 'limʋ ɔ -de'e ti 'le "srojayi -lue-e "du 'ɔ "yrili.

17-A nyni'a 'Wlɔmʋ a, -a 'nʋ-o 'wɪ tan, 'le, 'Zuifʋ'a -klɪgbɪ-ɪ -nɪ'a 'bho, 'Pɔlʋ 'ye ʋ 'bho "jɪnɛ "yi 'la, 'le ʋn 'ye yi, ʋn 'ye "lru'gbʋʋ 'le ɔ na: 'Lotʋ'a "nynuu-a, a -gblee, 'ɪn -see -a'ba "bhlimʋ "nyinynilɛ "lrulinʋ, 'le, -a'ba "na "we'a kpli-i sisi'a -amʋ kwa 'mʋti, 'ɪn -see ɪ 'mʋcɛ -lrɛɛ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, 'le Zelizalɛɛmʋ ʋn -nyna -nɪ'e 'ɪnmʋ ti 'le 'Wlomɛɛ'ɛ nyʋ 'ye 'bho 'ɪnmʋ -za.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Ʊbʊ 'mnʊ 'crɛ'ɛ 'ɩnmʊ ti, dɩ ʊn 'ka 'ɩnmʊ "yikpa 'le 'ɩn 'ka 'mɛ ɛ, ʊn -see ɛ 'ye. 'Ɛ dɩ ʊn 'bɔ 'ko'o ti ʊn 'ke 'ɩnmʊ ti"sii.

19l -nɩ'a -kaa 'mʊ a, 'Zuifʊ'a -klɩgbɩ -see ɛ 'wɔɔn. 'lnnɛ "gbʊgbla'a 'ɩnmʊ 'le 'ɩn na: -Bho ɩ -nɩ -kaa 'mʊ, "lemnɩɩ, 'bho -a'ba 'bhlʊkpayowliklagba'a wɔnyi 'le 'Wlɔmʊ 'an -zigle 'ke -jra -nɩ ɔ 'ke ɛ tu. 'Mna -see ti'bɔ 'ɩn 'ke 'ɩn -Bozuifʊ 'mnʊ dɩ "yikpa.

20A -gblee, lɛ-ɛ 'bhle'a 'nynɩ -ɛ -ke dɩ 'ɩn 'la'a amʊ 'le 'ɩn 'ka amʊ 'tmʊʊ, 'ɩnnɛ 'ka-a: A 'ye li-ɔ, nyɔ Izrayɛɛlɩkɔmʊ nʊ'a ɔ-ɔ 'ye-e -yi -mʊ 'le ʊn-ʊ fuo 'nɔ wɔn, 'ɩnnɔ 'ɩn de'e "gwli'a dɩ, 'ɩn -nɩ'e gbloko wɔn.

21Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, ʊn na: -A'a "kpidɩ'a "bɔgʊ -lue 'tɩn -see Zideebhlʊkpa "kpi 'wlʊ 'le -a 'ke ɛ 'ye 'le -a -Bozuifʊ-ʊ 'wlʊ'a 'le a, 'wa -lue 'tɩn -see -amʊ -a'a "dɩ -ya 'le ɔ 'ke -a'a "nyinynidɩ -za -lrɛɛ, 'le ɔ 'ke -ɩnmʊ "kla "bhalrɛɛke.

22'Ka-a ɩ -nɩ'e 'mʊ'a dɩ a, -abʊ 'bɔ'ɔ ti -a 'ke -ɩnmʊ -lokuipo -ka -zɛgɛka. Zezii'a -Lagɔlbhʊlre -ɩn "sri'a "yi, da"o -da, -ka nyʊ-ʊ "du'a 'bho 'ɛ da, -a yibo nɩ-o'o. 'Ɛ dɩ, -ka -mnaaa'a "bhuo-o popo'a 'gwlʊti, -za -kaa 'mʊ -a 'ke ɩ 'bʊ'wɔn.

23'Bho 'ɛ "kpi ʊn -ke 'Pɔlʊ "du-o 'wɩ. 'Wɩ 'mnɛ nyni'a a, 'wa -dadudu 'yi-e 'bho 'ɔ "jɩnɛ "yi. -Ɛ 'nyaa'a -druma a 'le ɛ 'ye'a "jiazɔ "kpi bhla a, ɔ zɩza'a-a -Lagɔwlu gbɔ 'le ɔ -ke ʊn-ʊ za'a 'le 'ya sʊɩ 'le ɔ-ɔ tɔ nʊ'o -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ'ɔ "kpidɩ, 'le ɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, Izrayɛɛlɩkɔmʊ nʊ'a ɔ-ɔ 'ye-e -yi -mʊ ʊn-ʊ fuo'a wɔn, -ka Zezii "du 'ɔ ɔ, ʊn 'ke 'na yibo, 'le, ʊn 'ke ɔ "gwlide'a dɩ, lɩ -Lagɔ -zi -nɩ'a Moyiizɩ -ke 'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ -lrʊʊ 'mʊ, -ɩ 'cnɩ-ɛ'ɛ 'le 'ɔ "bɔgʊ 'li, ɔ-ɔ ple 'ɩ 'mʊti.

24'Ɔ -tɔtɔlɩ, ɔ -tɔ 'nʊ a, pa'a 'wa tɔlʊ 'mʊ-ɛ, 'le 'wa -lrʊʊ -see ti'bɔ ʊn 'ke ɩ -ziadɩ 'mʊ 'yee.

25-Gblee, ʊn -nɩ'a -jeyi 'kpanamʊ a, ʊn cɩcɛ'ɛ 'mʊ-ɛ, 'wa wlu se 'mʊ'bhɛɛ, 'le 'Pɔlʊ na: Wlu -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -zi -nɩ'a -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi Ezayii 'mʊ,

26-ɔ wa'a a'ba "na "we "yiti a, -ziadɩ mo'o. -Kaa ɔ 'lɛ'ɛ -kaa: Mu -ɩn 'ke nyʊ -nʊʊ 'tmʊʊ: -Lagɔ na: A-a 'ye-e 'an wlu 'bʊ'wɔn -mʊ -kpɩɩn, 'le a -see ɛ 'mʊti'wɔn yi. A-a 'ye-e 'ɩnmʊ ya-gbʊ -mʊ -kpɩɩn, 'le a -see 'ɩnmʊ "yrili-gwɛ yi.

27Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, 'wa -pɔlʊ "kpleku'o, 'wa -lokui 'bhlu-o -jidɔ 'le ɩ -kaa ti'wɔn. Ʊn 'po-o 'wa "yri kuku "kpi, 'le ɩ -kaa ti'ye. Ʊn nʊ -ɩ'o 'le ʊn -kaa kpli "yizizia. -Bho ʊn zizia 'kɩ kpli "yi a, "lemnɩɩ 'ɩn-ɩ 'pʊʊn nʊ 'ko-o'o 'bho 'an "yigbeyi. 'Ka-a -Lagɔ 'lɛ'o.

28'Bho 'ɛ "kpi a, 'Pɔlʊ 'kɔ-ɔ 'bho wlu -lrɛɛ: 'Ɛ dɩ a yibo nɩ "yi, ɛ 'nyaa'a -daa 'traamʊ, nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ, 'ɩnnʊ -Lagɔ "nyɩ'e "yiflɔɛ 'le ʊn 'ke 'pʊn 'bho 'ɔ "yigbeyi. 'lnnʊ 'ye ɛ -lokui-po mʊ 'le ʊn 'ke ɛ 'wɔɔn.

29[Ɔ gwɛ'ɛ "yi a, 'Zuifʊ -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ ʊn 'ke -jeyi 'kpa, depoɛ 'kpa-a 'le 'wa "klumʊ ti, ʊn 'bhle ɛ wɔnyi 'le ʊn 'ye mu.]

30A -gblee, 'Pɔlʊ 'zi-e 'le 'ɔ "pɛlebudu 'li -zʊɩn 'sɔn, 'le, nyɔ"o nyɔ-ɔ yi 'ɔ -bodɩ, ɔ-ɔ kpʊn 'ɔ -gli.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

31-Bho ʋn yi ɔ -bodı a, ɔ-ɔ 'zʋ -ʋ -Lagɔ'ɔ nyʋ'a -kɔkɔɔ'ɔ dı -bodı 'mʋ 'le ɔ-ɔ tɔ nʋ'o -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisı'a "dızıgı. l-bı "dı 'mnı, ɔ -flɔ'ɔ-ɔ "yi 'le ɔ-ɔ cɛ'ɛ "yrili 'le ɔ-ɔ tɔ nʋ'o.

YBHƐYBHƐTITELRE
© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Wlɔmʊkɔmʊ

Wlɔmʊkɔmʊ 1

1'lnmɔ 'Pɔlʊ 'ma-a Zezii Kliisɪ'a lbhʊnʊyi, a-bʊ -yʊ 'ma-a 'ɔ nyʊ -lrɛɛ -ʊ -nɪ'a 'Wlɔmʊ, 'ɪnmɔ po'o amʊ "bɔgʊ -jeyi. -Lagɔ'ɔ "bhuo-o 'la'a 'ɪnmʊ 'le nyʊ'a "klumʊ 'ɪn 'ke 'ɔ -dalbhoyi "du, 'ɪnnɔ -za'a 'bho 'ɪnmʊ 'le 'ɪn 'ke 'ɔ "dɪzɪgɪ kpa.

2l-bɪ "dɪzɪgɪ 'mnɪ, -Lagɔ -zi -nɪ'e-e 'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ 'mʊ -bɛnyɪ 'le ʊn 'ye ɪ 'ɔ "bɔgʊ 'li 'cnɪ.

3-Ɛ -ke dɪ ɪ-bɪ "dɪzɪgɪ -nɪɪ -zɛ'ɛ 'mʊ a, 'ɪnnɛ 'mo-o 'ɔ "yu Zezii Kliisɪ'a dɪ. 'Ɔ "yu 'mnɔ ɔ, ɔ 'mo-o nyunyɔ'ɔ "yu 'le ɔ "si'e 'bho ɔ "du'o Daviidɪ'a "nayu.

4'Le, -ka ɔ "du'a -Lagɔ'ɔ "yu, ɔ 'saa'a li 'le ɔ 'ye 'ɔ 'ɔ wɔnkuɛ "nyɪ a, -da -Lagɔ -zɔ 'ɔ glu 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ 'le ɔ 'ye'a ti-nɪ -lrɛɛ ɛ, 'bho-o 'ɔ wɔnkuɛ'ɛ "yri'a 'bɪ 'wlʊ -nɪ'o. Ɔ-bɔ Zezii Kliisɪ 'mnɔ, 'ɪnnɔ 'mo-o -a'ba -kɔyi,

5-ɔ nʊ'o 'ɪnmʊ -zɛgɛ "lruli, -ɔ lbho'o 'ɪnmʊ, 'le, nyʊ'a klɛ-ɛ -se'a-a 'Zuifʊ, 'ɪn 'ke ʊ 'ɔ "dɪ -bodɪ 'mʊ-za 'le ʊn 'ke ɔ "gwlide 'le ʊn 'ke ɔ 'bho "du. -Bho ɛ -nɪ -kaa a, 'le 'ɔ 'nynɪ 'ke "yi'bhɛ.

6A-bʊ Zezii Kliisɪ 'la'a 'le 'Wlɔmʊkɔmʊ'a "klumʊ a, ʊ-bʊ nyʊ-ʊ de 'ɔ "gwli, a-bʊ -nɪ'e 'wa "klumʊ -lrɛɛ.

7A-bʊ nyʊ'a klɛ -ke dɪ -Lagɔ -kma'a, 'le ɔ 'la'a a 'ke 'ɔ nyʊ "du, -ʊ -nɪ'a 'le 'Wlɔmʊgwlɔ 'mʊ, a-bʊ 'ɪn-ɪ po'o "bɔgʊ -jeyi. -A'ba -tɪta -Lagɔ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ -nɪ 'sɔn -wʊnna amʊ "niti 'le ʊn 'ke amʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua "nyɪ!

8A -gblee, -antanyɪ, 'ɪn-ɪ 'po-o -Lagɔ 'sɛɛ a'ba dɪ 'wee 'le Zezii Kliisɪ'a 'nynɪ 'mʊ, -ɛkedɪmaa, 'kpa a ku'a "yi 'bho a'ba -Lagɔ'ɔ -jeyi, 'ya 'nynɪ -wa'a-a 'bhlɪkpɪ 'wee "kpi ti.

9-Lagɔ -ke lbhʊ 'ɪn-ɪ nʊ'a 'an -pɔlʊ'a klɛ ti 'le 'ɪn-ɪ za'a 'ɔ "yu'a "dɪzɪgɪ 'mʊ a, -bho 'ɪn -ka a'ba dɪ ɔ wɔn gbo-o po, -ka 'an 'mate'a amʊ gbo -ziaka, ɔ yibo nɪ-o'o. A'ba 'nynɪ'a bɔ 'le 'an -Lagɔ'ɔ wɔngbopowlu 'li "kɔmʊ.

10Lɛ-ɛ 'bhle'a 'nynɪ -ɛ -ke dɪ 'ɪn-ɪ po 'ɔ wɔn gbo, 'ɪnnɛ 'mo-o 'ɔ 'gwlʊ 'ke 'wɔn 'le ɔ 'ke 'ɪnmʊ "yiti"tayi 'le 'wɪ -lrɛɛ 'li 'ɪn 'ke 'le amʊ gbo yi 'le 'ɪn -ke a 'ke 'yɪye.

11A'ba 'tʊ-ʊ 'lbha'a 'ɪnmʊ-ɛ tenyɪ. 'Ɛ dɪ 'ɪn 'bɔ'ɔ ti 'ɪn 'ke 'le a gbo yi 'ɪn -ke a 'ke 'yɪye, 'le, 'mʊtikukuɛ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu "nyɪ'a 'ɪnmʊ a, a 'ke ɛ 'ye -lrɛɛ 'le ɛ 'ke amʊ 'kpɪ 'mʊ po.

12'Bho 'ɛ lemʊ a, 'ɪn 'bɔ-ɔ ti -a 'ke 'kpa "yipopo. A'ba -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ 'ke 'ɪnmʊ 'kpa "yi po 'le 'an -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ 'ke amʊ 'kpa "yi po.

13'An 'lotʊ'a "nynuu-a, -ka 'ɪn-ɪ na'a 'le a gbo'a yiyidɪ -tɔɔ ti 'le 'an 'ye'a "yiflɔɛ, 'ɪn 'ybha-o'o 'le a 'ke 'na yibo. Lɛ-ɛ -ke dɪ 'ɪn 'bɔ'ɔ ti 'ɪn 'ke 'le a gbo yi, 'ɪnnɛ 'mo-o, -ka 'ɪn-ɪ za'a Zezii'a "dɪ 'le 'bhlɪkpɪ -lrɪɪ "kpiti 'le nyʊ de 'ɪ "gwli ʊn 'wɔɔn 'nɪ a, 'ka-a 'ɪn 'ybha'o

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'ɪn 'ke ɪ amʊ -bodɪ 'mʊ-za -lrɛɛ. -Bho ɛ -nɪ -kaa, "lemnɪɪ -Lagɔ'ɔ wlu -see 'plʊ 'kpa yi, ɛ-ɛ 'ye-e lbhʊ -nʊ -mʊ 'le a'ba "klumʊ -lrɛɛ 'le 'ɪn 'ke ɛ 'ye lɛgbɛ.

14A 'ye li-ɔ, ɛ -se a'ba "sɛ 'ɪn 'ke -Lagɔ'ɔ dɪ -bodɪmʊ-za -ko, nyʊ 'wee mo'o: Glɛkɪ o, nyʊ-ʊ -se'a-a Glɛkɪ o, lɛyriyibomʊ o, nyʊ-ʊ -se'a-a lɛyriyibomʊ o, 'ɪnnʊ 'ɪn 'ke Zezii'a "dɪzɪgɪ gbokpa. Lɛ-ɛ "sri'a 'ɪnmʊ "yi 'ɪn 'ka nʊ a, 'ɪnnɛ 'ka-a!

15'Ɛ dɪ, a-bʊ -nɪ'a 'le 'Wlɔmʊ a, 'an -pɔlʊ 'wla'a amʊ "yiti 'ɪn 'ke 'le a gbo yi 'le 'ɪn 'ke amʊ Zezii'a "dɪzɪgɪ -bodɪ 'mʊ-za -lrɛɛ.

16A 'ye li-ɔ, -bho 'ɪn -ka Zezii'a "dɪzɪgɪ 'mʊ-ʊza, 'ɪn -cɛ'ɛ-ɛ "yrili, 'ya dɪn'a 'lbha 'ɪnmʊ, -ɛkedɪmaa, -Lagɔ'ɔ wɔnkuɛ -nɪ'e-e 'le ɛ 'mʊ. Ɛ -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mʊ a, nyɔ"o nyɔ-ɔ de'a Zezii "gwli, ɛ-ɛ 'pʊʊn nɔ-o'o. 'Zuifʊ "we ɛ 'wlʊʊ'o "yi -tanyɪ, 'le, nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ, ɛ 'ye ʊ -yɛ -lrɛɛ.

17A -gblee, -ka -Lagɔ nʊ'a 'le nyɔ 'ke "yisrɛɛyi "du 'bho 'ɔ "yigbeyi a, 'le ɪ-bɪ "dɪzɪgɪ 'mnɪ 'li 'ɛ "yri'a 'bɪ 'wlʊ-o'o nyunyu -bodɪ. Nyɔ-ɔ de'a ɔ-bɔ -Lagɔ "gwli, 'ɪnnɔ "du'o "yisrɛɛyi 'bho 'ɔ "yigbeyi, 'le 'ɔ "yisrɛɛɛ nʊ 'ɔ lbhʊ 'mʊ 'le 'ɔ -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ-ɛ 'kpa'a "kpi -zɔɔ. Wlu-u 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, 'ka-a ɛ 'lɛ'o; ɛ na: Nyɔ -yɔ de'a -Lagɔ "gwli a, 'ɪnnɔ "du'o "yisrɛɛyi 'bho 'ɔ "yigbeyi, 'ɪnnɔ 'ye'e tinɪɛzɛgɛ.

18-19l -nɪ'a -kaa 'mʊ a, dɪ nyʊ 'ka yibo 'bho -Lagɔ'ɔ damʊ, ɪ -nɪ'e-e gbaa! 'Ɔ "bhuo-o tbhɪ 'ɪ nyunyu "yri 'le nyʊ'a ple -Lagɔ. Dɪ ʊn nʊ'a se "yrili-nmɔ. 'Wa "nyinynidɪ -ke 'wa "nyinynikpli ʊn nʊ'a 'le ʊn se'a 'bhɛɛ ʊn 'ke "yisrɛɛmʊ "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi a, 'ɪnnɪ "du'o ʊn -bonyunyu -taniɛ bhʊ 'mʊ 'le ʊn se -ziadɪ yibo. 'Ɛ dɪ, -Lagɔ'ɔ 'cɛ ɔ -po'a nyunyu kwa, ɛ 'wlʊ-o 'le yaku 'li 'le 'ɛ "yri 'ye "piemʊ 'kpa.

20-Ziadɪ mo'o. -Ɛ -sɔ'ɔ 'bho 'kmʊ'a tiyinamʊ 'le ɛ 'ye'a -zɪan "kpi bhla a, -Lagɔ nyɔ'ɔ 'ye'a li a, lɪ 'wee ɔ -ya'a ti-e, 'ɔ wɔnkuɛ-ɛ se'a "tiinamʊ 'bhle-e 'le -ka ɔ nɪnɪ'a 'mʊti, nyɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke ɪ li'ye 'le 'ɔ nʊnʊdɪ 'mʊ 'le ɔ 'ke ɪ -tɔɔ "kpi ti-na. 'Ya 'wee'a dɪ nyɔ -yɔ -ke 'dɛ 'ka 'bho 'wlʊ -ɔ 'ka 'gɪ 'bhle, ɔ se -nɪ.

21-Ka -Lagɔ -nɪ'a ti ʊn yibo nɪ-o'o "yribhuo 'mʊti 'le 'wa 'bhɛɛ 'ɔ 'nynɪ "yi, 'wa po ɔ 'sɛɛ -lrɛɛ. 'Wa -naagɪ'a klɛ "bhiti'e-e 'le bhebhelɪ gbo. 'Ɛ dɪ ʊn se -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdɪ yibo 'le 'wa -pɔlʊ -kpe'o -bliblibli.

22Ʊn-ʊ 'la-a 'wa "bhi lɪ'a yibomʊ, 'le, -ka ʊn "du'a -nɪanɪanyʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ʊn se ɪ yibo.

23"Kɔgwlɛlagɔ -ke 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi, 'wa bʊbɔ nɔ. Nyunyɔ'ɔ -kʊtalɪ, 'ɪnnɪ ʊn -ybhɛ'ɛ 'mʊ, 'ɪnnɪ ʊn-ʊ bʊbɔ'o. 'Wa lɪ 'mnɪ, -ka ɪ -nɪ'a, 'ka 'ka-a: nyunyɔ 'ma-a 'mɛyi, ʊn -ba'a-a 'ɔ gʊgɔbolɪ-e nmi-e nɪkpɪ -ke -yɪ na nɪ'a 'bɛtɛ, 'ya gʊgɔbolɪ 'mnɪ, 'ɪnnɪ ʊn-ʊ bʊbɔ'o.

24'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, -Lagɔ -zʊ 'ʊ kwa gbo 'le ɔ 'ye ʊ 'wa "bhi'a "nyinyninaagɪ 'mʊti'wlaa, 'le, "nyinynidɪ nʊ 'ʊ 'tʊ, ʊn-ʊ nʊ ɪ'o, 'le, lɪ -yɪ ʊn-ʊ nʊ'a 'wa "bhi'a ku "lruli, ɪ se 'mʊzaka -nɪ, ɪ-ɪ 'mo-o dɪndɪ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25A -gblee, -Lagɔ'ɔ -ziadı ʋn zizia -nı'e sın "yi. -Lagɔ -yɔ -ya'a lı 'wee ti, 'wa bʋbɔ nɔ. Ʊn -tbhɛ 'nɔ-ɔ "kpi 'le ʋn-ʋ bʋbɔ'ɔ 'ɔ tiyalı. -Lagɔ -ke 'nynı nyɔ 'ka "yi'bhɛɛ "kɔmʋ, 'ınnɔ nyunyɔ 'ke bʋbɔ. Ɛ -nı -kaa 'mʋ!

26Lı ʋn-ʋ nʋ'a -laa, 'ya dı -Lagɔ -zʋ 'ʋ kwa gbo; 'le, 'wa "nyinyninaagı -ı se'a 'mʋzaka -nı 'le -ı 'ma-a dındı, ɔ 'ye ı ʋ 'mʋti'wlaa. 'Nynʋkpakpı -mnʋʋ, ʋn 'bhɔ-ɔ "yrilinmɔdı'a nʋnʋdı 'le ʋn -ke ʋn -bonynʋkpakpı-ı "du'o "bha. l-bı kpli -nıı, 'ınnı ʋn-ʋ nʋ'o.

27'Ka-a nyukpasi-i nʋ'o -lrɛɛ. Ʊn-ʋ 'bhɔ-ɔ 'nynʋkpakpı'a tibɔdı 'le 'wa "sɛ-ɛ nʋnʋ'o 'nynɔ 'mʋ. Lı-ı se'a nʋka -nı, 'ınnı ʋn-ʋ nʋnʋ'o "lruli. -Klaabodı ʋn-ʋ nʋ'a, 'ınnı 'ye 'wa "bhi -Lagɔ'ɔ -zigle -kpʋn -nı mʋ.

28'Bho 'ɛ lemʋ, -ka ʋn se'a -Lagɔ ti'bɔ ʋn 'ke ɔ yibo a, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a ɔbɔ -zʋ 'ʋ kwa gbo 'le ɔ 'ye ʋ 'wa "nyinyninaagı 'mʋti'wlaa. 'Le, lı-ı se'a nʋka -nı a, ʋn-ʋ mu 'nı "lru.

29'Le ɛ -se bhebhe ʋn-ʋ nʋ ı -ko. 'Ya "nyinyninaagıtu 'mnı-ı -nı'a 'le 'wa -pɔlʋ 'zɔ, ı -die'e-e "yi: Ʊn-ʋ nʋnʋ-o "nyinynidı "lruli, ʋn-ʋ 'mıı-e "yri 'bho ʋn -bonyunyu'a lı "kpi 'le ʋn 'bhle'e 'wa "mʋnynı, ʋn-ʋ 'lbha-a "kui, ʋn -ke nyʋ-ʋ jɛ-o'o 'le ʋn 'bhle'e "yrabha, 'le ʋn-ʋ nyni'e 'mna 'mʋ. 'Ya 'wee "yi-e 'le 'wa -pɔlʋ 'zɔ. Ʊn -nı'a -bhla -kaa, ʋn 'bhle-e wɔnwlu 'bho nyʋ "kpi.

30Ʊn-ʋ 'nyni-e ʋn -bonyunyu'a 'nynı wɔn 'le ʋn -ke -Lagɔ dede'e "yi. Ʊn-ʋ "jree-e nyʋ, 'le ʋn-ʋ 'bhɛɛ'ɛ 'wa "bhi "yi 'le ʋn-ʋ "du'o "plinplinmʋ, 'le 'wa "nyinynidı ʋn-ʋ nʋ'a popo'o 'bı 'mʋ 'le 'wa "du'o 'bho -tıta -ke 'lotʋ.

31-Bho ʋn -ka "nyinynidı nʋ, 'ya 'lbhaa nʋ dın "yi -lrɛɛ, -bho ʋn -za dı 'mʋ, 'wa -de 'wa wlu lemʋ ti, ʋn se dıkmɛɛ 'mʋ'bhle, 'wa 'yıye ngaze.

32A -gblee, nyʋ-ʋ nʋ'a 'ya lıtu a, -ka -Lagɔ'ɔ -zigle 'ye 'ʋ -kpʋn mʋ 'le ʋn 'ke 'mɛ, ʋn yibo nı-o'o. Ɛ -nı'a -kaa 'mʋ a, ʋn-ʋ nʋ -ı'o, 'le ɛ -se 'bho'a "sɛ ʋn -tri -ko. Nyʋ-ʋ nʋ'a ı-bı lı 'mnı, ʋn -ke ʋn-ʋ 'po-o wlu -dalue.

Wlɔmʋkɔmʋ 2

1'lnnı 'bhle'e 'nynı'a dı a, -gwlɔnyunyɔ, -ınmɔ kpa'a -ın -bonyunyɔ dı "yi, -bho koo -ın -nı, -a kpʋn'o -a'a "bhuo -zigle, -ɛkedımaa, lı -ke dı -a kpa'a -ın -bonyunyu dı "yi 'le -ın 'ke ʋ -zigle -kpʋn a, 'ınnı -a'a "bhuo-o nʋ'o. 'Ɛ dı -a'a 'dɛ -see 'bho -bɔ yi.

2-Ziadı mo'o. Nyʋ-ʋ nʋ'a 'ya lıtu, 'le -Lagɔ 'ke ʋ -zigle -kpʋn a, -ka ɔ 'bhle'a 'gı, -a yibo'o-o 'na, -ɛkedımaa, ɔbɔ-ɔ'ɔ nyɔ'ɔ -zigletusʋ 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi.

3Ɛ -nı'a -kaa 'mʋ a, -gwlɔnyunyɔ, -ınmɔ kpʋn'a -ın -bonyunyu -zigle, 'le, lı ʋn-ʋ nʋ'a, -ınmɔ nʋ 'ı a, -ın 'de-e "gwli -ınmɔ 'ke -Lagɔ'ɔ -zigle wɔn 'mʋ cɛ'ɛ?

4-Ale, -Lagɔ'ɔ 'limʋwɔnnmɔɛ-ɛ 'pıple'a ti, -ɛ -ke 'ɔ "yibhɛgwlikuɛ, 'ınnı -a'a 'la'a lɛ'ɛ? -ln se yibo -ka -Lagɔ-ɔ fuo'a -ınmʋ wɔn 'le -ın 'ke -a'a "nyinynidı "yiyibo 'le -ın 'ke 'le ɔ gbo "bhiti?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -a'a -naagɪ'a "yisuɛɛ -ke -a'a -pɔlʊ'a "yikmuɛ'ɛ dɪ -ɪn -see 'wɔn -ɪn 'ke -a'a "nyinynidɪ "yiyibo. 'Ɛ dɪ -a ya'a -a'a "bhuo -Lagɔ'ɔ -zigle "kpi. -Bho -Lagɔ'ɔ "yisrɛɛɛ 'kpa "piemʊ 'ɔ -zigle'a zɔ, 'bho 'mnɔ 'bho-o 'ɔ -zigle 'ke -ɪnmʊ -kpʊn -nɪ,

6-ɛkedɪmaa, lɛ"o lɛ nyʊ-ʊ nʊ'a, 'ɪnnɛ -Lagɔ-ɔ 'ye ya-gbʊ mʊ 'le ɔ 'ke ʊ lɛ "lrulinʊ.

7A 'ye li-ɔ, nyʊ-ʊ ku'a 'kpa "yi -ʊ nʊ'a -zɛgɛ ɛ, -ʊ 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke 'nynɪ 'wlʊ 'le ʊn 'ke -deyideyi 'mʊ ti-de 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le -ʊ 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke "kɔgwlɛtinɪɛ 'ye a, 'wa nyʊtu -Lagɔ-ɔ "nyɪ ɛ'o.

8'Le nyʊ-ʊ 'bɔ'ɔ 'wa "bhi'a -zɛgɛ'ɛ "sɛ ti, 'wa 'wɔn ʊn 'ke -ziadɪ 'bɪ -na a, 'le ʊn-ʊ ple'a "nyinynidɪ kli, -Lagɔ -see 'wa ngaze 'ye yi. 'Ɔ 'cɛkʊta -nɪ 'nʊ-ʊ "kpi.

9Nyʊ 'wee nʊ'a "nyinynidɪ a, ngazeɛ -ke 'kleyeɛɛ 'ke ʊ "kpi bhla mo'o. 'Zuifʊ ɛ 'ke 'mʊ'nyaa -tanyɪ 'le -yʊ -se'a-a 'Zuifʊ 'ke le -kɔ.

10'Le, nyʊ 'wee nʊ'a lɪzɪgɪ'a damʊ, -bho ʊn "du 'Zuifʊ o, -bho ʊn -se 'Zuifʊ o, -Lagɔ 'ke 'wa dɪ zi 'le ɔ 'ke ʊ 'nynɪ "kpi po 'le 'wa -pɔlʊ 'ke bhlu.

11-Ɛkedɪmaa, -Lagɔ'ɔ 'tɛ nyʊ 'mʊ.

12A -gblee, nyʊ 'wee -se'a-a 'Zuifʊ, -Lagɔ'ɔ gba Moyiizɪ "nyɪ'a 'Zuifʊ, -ʊ se'a 'ɛ "bɔgʊ 'bhle, -bho ʊn nʊ "nyinynidɪ, 'wa "nyinynidɪ'a kamʊ ʊn-ʊ 'mɛ'o 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi: ɛ -se gba 'mnɛ'ɛ kamʊ -zigle 'ke ʊ kpʊn -ko. 'Le 'Zuifʊ -mnʊʊ -bodɪ, ʊn yibo'o-o gba 'mnɛ. -Bho ʊn nʊ "nyinynidɪ, gba 'mnɛ, 'ɪnnɛ -Lagɔ 'ye ʊ -zigle -tu -nɪ mʊ.

13-Ɛkedɪmaa, nyɔ-ɔ 'wɔn'ɔ -Lagɔ'ɔ gbawlu 'bɔ, ɛ -se 'ɪnnɔ 'ma-a "yisrɛɛyi -ko. -Ka gba 'mnɛ 'lɛ'ɛ, nyɔ -yɔ nʊ'a -kaa, 'ɪnnɔ -Lagɔ 'la'a "yisrɛɛyi.

14Nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ, gba Moyiizɪ "nyɪ'a 'Zuifʊ, -ʊ se 'ɛ 'bhle, -ka gbawlu 'mnɛ 'lɛ'ɛ nyɔ 'ka nʊ a, -bho ʊn -ka 'ya -yɪ kpʊan'a wɔn 'bho-o "du, ɛ-ɛ tɔ-o'o -ka ɛ -nɪ'a 'le 'wa -pɔlʊ gbo 'le ɛ-ɛ po 'ʊ -jolʊ gbo. -Mnɛɛ -se -yɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le "bɔgʊ 'li -ko.

15A -gblee, lɪ ʊn-ʊ nʊ'a, 'ɪnnɪ tɔ'o -ka -Lagɔ'ɔ gbawlu 'cnɪ-ɛ'ɛ ka 'le 'wa -pɔlʊ 'zɔ. Lɪ ʊn-ʊ nʊ'a, 'le 'wa 'limʊ 'wa "bhi yibo nɪ-o'o, -ɛkedɪmaa, 'le 'wɪ -lrɛɛ 'li, -bho ʊn -na -tɔɔ ti, 'wa "bhi'a 'gwlʊ -zʊ 'ʊ-ʊ 'gɪ 'le zɔ -lrɛɛ 'li ɛ-ɛ tʊtɔ 'nʊ "kpi.

16-Nɔɔ -ke ti -Lagɔ 'ka Zezii Kliisɪ 'mʊ -zi -nɪ, 'le, lɪ 'wee "zize'a 'le nyʊ'a -pɔlʊ 'zɔ, ɔ 'ke 'ɪ "piemʊ po 'le ɔ 'ke ʊ -zigle -tu, 'ɪnnɪ 'ka-a! Zezii'a "dɪzɪgɪ 'ɪn-ɪ za'a 'mʊ a, 'kla-a ɪ 'lɛ'o.

17'Bho 'ɛ lemʊ 'tɔ ɔ, -ɪnmɔ po'a "lru -gbeke, -ɔ 'la'a 'ɔ "bhuo 'Zuifʊyi, -a 'pɛɛ-ɛ -Lagɔ'ɔ gba 'mʊ 'le -a ya'a -a'a "bhuo "yrili -a'a -Lagɔ'ɔ gbayiboɛ'ɛ dɪ.

18l -nɪ'a -kaa a, -ɪn na -ɪn yibo'o-o -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdɪ 'le -a'a -Lagɔ'ɔ gbawlu 'mʊ -ɪn na -ɪn yibo'o-o "nyinynidɪ -ke -zɛgɛ'ɛ lizɪzaka.

19'Le -a'a -pɔlʊ gbo -ɪn 'de-e "gwli -ziaka, nyʊ-ʊ se 'ɪ yibo, -ɪnmɔ 'ke 'wa -jolʊgbopoyi "du 'le -ɪn 'ke ʊ 'bho zɔ "yi -ya ʊn 'ke 'le -kuyre 'mʊ 'wlʊ'a!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20-ln 'de-e "gwli -ziaka, nyʊ-ʊ se'a 'ya lıtu yibo, -ın 'bhɛɛ'o -ın 'ke ʊ -jolʊ gbo po, 'le, nyʊ-ʊ 'kpa'a 'bho -Lagɔwlu'a -jeyi -lreeka, -ın 'ke ʊ -tɔ -lrɛɛ'ɛ! -ln yibo'o-o -Lagɔ'ɔ gbawlu'a dı, -mnaaa'a "bhuo de'e "gwli -ziaka -mnɔɔɔ yibo'o-o lı 'wee'a -zızagbıı 'le -ın 'ke 'ya -ziadı nyʊ -tɔ ma'a?

21-Gblee, -ınmɔ 'la'a -a'a "bhuo nyʊ'a -jolʊgbopoyi, 'le, leedı -a'a 'crɛ'ɛ -a'a "bhuo 'mʊti'a? -lnmɔ 'tmʊʊ'a nyʊ: A'ba "yri -le!, 'le, lee -ke dı -mnaaa-a "yri'e -lrɛɛ'ɛ?

22-lnmɔ 'tmʊʊ'a nyʊ: A'ba 'ye -yranynɔbha -le!, 'le, lee -ke dı -a'a "bhuo-o nʊ 'ı'a? -lnmɔ nʊ'a -ın 'nyɛ-ɛ kɔkui'a bʊbɔɛ 'mʊ, 'le, lee -ke dı -a "yri'e kɔkui'a lı, 'le -a 'ye 'nı "wlilɛ ti'a?

23-lnmɔ 'bhɛɛ'ɛ -a'a "bhuo "yi -a'a -Lagɔ'ɔ gba'a yibokamʊ, lee -ke dı -a 'naa 'nɛ "yi, 'le -a nyni'e 'ɔ nynı wɔn'ɔ?

24A -gblee, -kaa ɛ 'cnı-ɛ'ɛ -kaa 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li na: A-bʊ 'Zuifʊ'a dı, "sesinyʊ-ʊ nyni'e -Lagɔ'ɔ 'nynı wɔn.

25-Ziadı mo'o, a-bʊ 'Zuifʊ, a "du-o klɛmʊmumʊ 'wee; ɛ-ɛ 'tɔ-ɔ nyʊ na, a-a 'mo-o -Lagɔ'ɔ nyʊ. -Bho a -ka 'ɔ gba "yi-ikpʊn, "lemnıı, ɛ-ɛ 'mu-o "yrigbɔ, 'le, -bho a'ba -kpʊn nɛ "yi, a'ba klɛmʊmuɛ-ɛ 'kpa'a 'plʊ. Nyɔ-ɔ -see 'ɛ nʊ, nyɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke ɔ amʊ "yi-zrɛ -nı.

26'Kla 'mnɔ'ɔ dı a, nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ, -ʊ se'a klɛmʊmuɛ yibo, -bho, gba'a -yı 'bhle'a 'kpʊ, ʊn -kpʊn 'nı "yi a, 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi ʊn kɔɔ'ɔ-ɔ nyʊ-ʊ mu'a klɛ 'mʊ.

27A 'ye li-ɔ, a-bʊ 'Zuifʊ, a "du-o klɛmʊmumʊ 'le a 'bhle'e -Lagɔ'ɔ gba. Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, a'ba -kpʊn nɛ "yi. "Sesinyʊ se'a klɛmʊmuɛ yibo, 'le ʊbʊ 'ke ɛ "yi-kpʊn, ʊn 'ke abʊ -zi a, -Lagɔ 'wɔɔn 'nʊ-ʊ "kpi 'le a'ba "bhi-i sie'e 'bho 'ɔ 'cɛkʊta'a -belu 'zɔ.

28'Ɛ dı a, yɔɔ 'ma-a 'Zuifʊyizɛgɛ ɛ, ɛ -se 'bho 'Zuifʊgluuwɔnyi'a 'wlʊwlʊa'a dı -ko. 'Le klɛmʊmuɛzɛgɛ, ɛ -se nyɔ'ɔ ku -yɛ ʊn cɛ'ɛ "yi'a dı -ko -lrɛɛ.

29Ɛ -nı'a -kaa, 'Zuifʊyizɛgɛ-ɛ 'mo-o nyɔ-ɔ -ke -pɔlʊ gbo -Lagɔ nʊ'a lbhʊzɛgɛ. 'Le, 'ɔ nyɔtu'a klɛmʊmuɛ, 'ɛ 'wlʊ 'ɔ "bhuo 'mʊ. 'Ɛ 'mʊyibolɛ -tɔ'ɔ -ka ɔ "du'a -Lagɔ'ɔ nyɔ, -Lagɔ "du 'ɛ 'le 'ɔ -pɔlʊ 'zɔ 'le 'ɔ Lisaazuzu 'mʊ. 'Le 'ɛ lbhʊtu -ke gba -ɛ 'cnı-ɛ'ɛ 'le "bɔgʊ 'li se lɛ -lue 'mʊ-nı. -Lagɔ'ɔ "bhuo-o 'wɔɔn'ɔ 'ɔ nyɔtu "kpi. Ɛ -se nyunyu nʊ ɛ -ko.

Wlɔmʊkɔmʊ 3

1Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, leelɛ -a'a 'Zuifʊ'a "dudua 'ke 'tɔ -ınmʊ "nyı'a? -A'a klɛmʊmuɛ, lee -ke lɛ ɛ 'ke 'tɔ 'mʊ'bhle -ın 'ke 'ye'a?

2A -gblee, 'le 'ɛ 'fɔ 'wee gbo -zıgı'a -dadudu-u -nı'e 'le. 'Ya -antanyınɛ 'ka-a: 'Zuifʊ, 'ınnʊ -Lagɔ -tbha'a 'ɔ wlu.

3Ɛ -nı'a 'tɔ -kaa 'mʊ a, 'wa "klumʊ'a nyʊtɔlʊ -see 'ɔ wlu 'mnɛ 'wɔɔn. -Bho a-bee -mnʊʊ popo 'gwlʊti 'le, -Lagɔ 'ke -ziadı'a dı 'bhɔ ma'a?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4-Gba, 'kla -ko! -Bho koo ɛ -nɪ 'mʊ nyɔ se 'kɪ 'bhɛɛ ɔ 'ke nyʊ'a -dadudu'a wlu 'mʊ'pɛɛ, -bho koo ɛ -nɪ 'mʊ -Lagɔ -mnɔɔ 'bhle-e 'gɪ. -Ka ɔ 'lɛ'ɛ, 'ka-a ɔ 'ke nʊ "kɔmʊ. A 'ye li-ɔ, 'bho 'ya damʊ -kaa ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ -kaa 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li: -lnmɔ -Lagɔ, -bho -ɪn -ka wlu a, -ziadɪ 'wlʊ'o 'le -a'a wɔn 'mʊ, nyʊ 'wee 'ke ɪ yibo mo'o. 'Le, -bho nyɔ kpa 'kɪ -ɪnmʊ dɪ "yi, -a'a "yisrɛɛɛ'ɛ dɪ nyɔ-ɔ -ke -zigle 'ka -ɪnmʊ kpʊn, ɔ se -nɪ. -lnmɔ -naa, -ɪnmɔ lu'o tʊ.

5'Le, -bho nyɔ nʊ, -a'ba "nyinynidɪ -a nʊ'a, ɪ-ɪ 'flɔ-ɔ nyʊ "yrikʊɪ 'mʊ 'le ʊn 'ke ɪ yibo -ka -Lagɔ -mnɔɔ 'srɛɛ'ɛ "yi, 'le 'ɔ nʊ'a "nyinynidɪ, wlu'a yɛɛ -a 'ke ʊ "kpi "du'a? -Mnɪɪ 'le, -a'ba "nyinynidɪ'a dɪ, -bho -Lagɔ -ya -amʊ 'kleyeɛɛ "kpi, -a 'bhɛɛ'o -a 'ke, ɔ se "yi'srɛɛ, nʊ-ae? Koo ma'a? Wlu 'ɪn 'bhle'a -da kwa, nyʊtɔlʊ-ʊ 'za-a 'ya bhebhewlutu 'mʊ-ɛ.

6'ln na: -Gba, 'kla -ko! -Lagɔ 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi. 'Le, -bho ɔbɔ se "yi'srɛɛ 'le, koo -ke kamʊ ɔ 'ke nyʊ -zigle -tu'a? Ɔ se ɛ 'bhɛɛ.

7Nyʊ -lrʊʊ 'bhɛɛ'o ʊn 'ke na, -ka nyɔ se'a 'bhɛɛ ɔ 'ke -a'ba wlu 'mʊ'pɛɛ, 'ɪnnɛ 'ke nyʊ "yrikʊɪ 'mʊ -flɔ 'le ʊn 'ke -Lagɔ'ɔ -ziadɪ "yrili-gwɛ, 'le ʊn 'ke 'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ; ɛ -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mʊ 'le, lee -ke dɪ -Lagɔ'ɔ -zigle -nɪ'e -amʊ "kpi -a'ba "nyinynidɪ'a dɪ'a?

8-Bho ɛ -nɪ -kaa a, lee -ke dɪ -a -see -kaa nyʊ "yi'lɛ: -A nʊ "nyinynidɪ 'le -zɛgɛ 'ke "piemʊ 'kpa 'le nyʊ 'ke ɛ 'ye'a? A -gblee, nyʊ -lrʊʊ-ʊ 'cɛ-ɛ 'ɪnmʊ 'liti. Ʊn na: 'An "bhuo-o -za'a 'ya lɪtu 'mʊ. A 'ye li-ɔ, ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, -Lagɔ'ɔ -zigle -nɪ 'nʊ-ʊ "kpi. -Bho ɛ -nɪ nʊ "kpi, ɛ 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi.

9-Bho 'ɪn 'lɛ -kaa amʊ "yi a, a-bee -mnʊʊ -bodɪ 'le, -a-bʊ 'Zuifʊ, -a "du-o -zɛgɛ -a 'ye "sesinyʊ 'mʊ-zi'a? -Gba! Ɛ se -kaa 'mʊ-nɪ. A -gblee, 'ɪn -zɪ 'ɪ 'mʊ-ɛ see, -a-bʊ 'Zuifʊ -ke "sesinyʊ 'wee -nɪ'a 'kmʊ 'mʊ, "nyinynidɪ -kɔ'ɔ -amʊ "lru 'mʊ 'wee.

10A -gblee, wlu 'mnɛ'ɛ damʊ, -kaa ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ -kaa 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, na: Nyɔ -lue komu -ɔ 'ka "yi'srɛɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɔ se -nɪ.

11Nyɔ-ɔ yibo'a -ziadɪ, ɔ se -nɪ: nyɔ-ɔ 'ybha'a ɔ -ke -Lagɔ 'ke -na, ɔ se -nɪ -lrɛɛ.

12Nyʊ 'wee -tbhɛ 'nɔ-ɔ "kpi, 'le ʊn "maa'a -ziadɪ'a -jolʊ da. Nyɔ -lue komu-u 'ka -zɛgɛ nʊ, ɔ se -nɪ.

13-Bho zoko -flɔ wɔn, ngnɛ-ɛ 'wlʊ'a 'le, -ka ɛ -nyni'a wɔn ɔ, wlu-u 'wlʊ'a 'le 'wa wɔn 'mʊ, 'ka-a ɛ -nɪ'o. 'Le ʊn 'bhle'e -mɪɛsrɛ 'le ʊn "maa'a nyʊ dɪ "yrili; 'le, -ka -bho sɛn nmu'a nyɔ 'le 'ɛ gu-u "vuvlo'a 'le 'ɔ -pɔlʊ 'gwlʊli, 'ka-a 'wa wɔn -nɪ'o 'le nyʊ -bodɪ.

14Wɔn ʊn 'bhle'a, -kmakmawlu -ke tutibhlawlu "yi'e 'le.

15'Wa sʊ 'fɪn'e-e ti 'bho ʊn -bonyunyu'a nymɔ'ɔ tiwlanamʊ.

16Da"o -da ʊn-ʊ zi nɪ'a a, ʊn-ʊ 'nyni-e lɪ wɔn, 'le ʊn-ʊ ya'a nyʊ 'kleyeɛɛ "kpi.

17-Ka ʊn 'ka -nyna 'le ʊn 'ka "yi-flɔ ɔ, ʊn se 'na yibo.

18-Ka ʊn 'ka -nyna 'le ʊn 'ka -Lagɔ ple, 'le ʊn 'ke ɔ 'bho "du, ʊn se 'na 'bhle -lrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19A -gblee, -bho -Lagɔ'ɔ gba -tɔ 'ya lıtu, -a yibo'o-o na, lı 'wee ɛ-ɛ tɔ'ɔ ɔ, nyʋ -Lagɔ "nyı'a gba 'mnɛ, 'ınnʋ ɛ-ɛ tɔ nı'o. -Bho ɛ -nı -kaa 'mʋ a, nyʋ 'mnʋ -see na, wlu-u 'cnı-ɛ'ɛ, "sesinyʋ'a "sɛ ɛ ge'e "yi, -nʋ yi. 'Ɛ wlutu 'wla-a nyʋ 'wee bo 'mʋ ti 'le ɛ 'ye nyɔ"o nyɔ'ɔ -mıɛ lisan 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'lnnɛ -kpʋn'o nyʋ 'wee -zigle, 'le, -yɔ 'ka ti-sie, ɔ se -nı.

20'Ka-a ɛ 'ke 'mʋ-nı; -ɛkedımaa, nyɔ'ɔ "bhuo'a 'mʋtikukuɛ'ɛ 'mʋpɛɛɛ 'le ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ gba "yi-kpʋn'a kamʋ, -ɔ 'ka "yisrɛɛyi "du 'bho 'ɔ "yigbeyi, ɔ se -nı. A -gblee, nyɔ'ɔ "bhuo'a "nyinynidı ɔ-ɔ nʋ'a, gba -mnɛɛ-ɛ tɔ 'nɔ-ɔ -da, 'le ɔ yibo'o -ka ɔ "du'a "nyinynidı'a nʋyi gbaa!

21-22'Traamʋ 'tɔ ɔ, nyɔ"o nyɔ-ɔ de'a Zezii Kliisı "gwli, -Lagɔ'ɔ 'limʋ'a wɔnnmɔkamʋ, -Lagɔ -flɔ'ɔ-ɔ -jolʋ "yiti 'le ɔ 'ke "yisrɛɛyi "du 'bho 'ɔ "yigbeyi. 'Le ɛ -se nyɔ'ɔ "bhuo'a 'mʋtikukuɛ'ɛ 'mʋpɛɛɛ 'le ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ gba "yi-kpʋn'a kamʋ -ko. -Ka -Lagɔ nʋ'a 'le nyʋ 'ke "yisrɛɛmʋ "du 'bho 'ɔ "yigbeyi, 'ɛ "yri'a 'bı-ı 'wlʋ'o. 'Ɔ gba -ke 'ɔ wlu'a 'mʋtizamʋ -za'a dı 'mnı 'mʋ see -lrɛɛ.

23A -gblee, nyunyu 'wee 'nʋ-o "nyinynidı 'bho 'ɔ "yigbeyi. -Ka 'ɔ 'nynı 'bhɛ'ɛ "yi a, 'le "yrilinmɔnynı 'mnɛ ɔ po 'ka -amʋ "kpi, -a 'ye ɛ -a'ba "bhi "kpi -za. Nyɔ -lue 'tın, -Lagɔ 'mnɔ 'ka ɛ-bɛ "yibhɛnynı 'mnɛ wɔn"wʋan a, ɔ se -nı. Ɔ -ke ɛ -tɛ'ɛ-ɛ -amʋ gbo.

24'Ka-a ɛ -nı'e 'mʋ'a dı a, -Lagɔ -tɔ'ɔ nyʋ 'ɔ 'limʋ'a wɔnnmɔɛ, 'le ʋn 'ye "yisrɛɛmʋ "du 'bho 'ɔ "yigbeyi. Ɔ 'nʋ -ɛ -amʋ "lruli bhubhu; -ɛkedımaa, Zezii Kliisı zetie'e -amʋ-ɛ 'le "nyinynidı'a -belu 'zɔ.

25-26'lnnɔ -Lagɔ -za'a 'bho 'le 'ɔ nymɔ 'ye ti'wla, 'le ɔ 'ye 'mɛ. "Nyinynidı'a -belu -ɛ 'ke 'ka nyunyu bhla a, 'ınnɛ 'ga'a Zezii "kpi ti. 'Le, nyʋ-ʋ de'a 'ɔ 'mɛmɛdı "gwli, -ʋ 'wɔɔn 'nı a, ɔ 'ye 'wa 'sraga -za 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le 'wa "nyinynidı 'ye 'ʋ "kpi ti-gwɛ. -Ka -Lagɔ nʋ'a 'le 'ɔ -zigle 'ye'a "nyinynidı lisan a, 'kla-a 'ka-a: "Nyinynidı nyʋ nʋ'a -bɛnyı, ɔ -see nyɔ 'ya dı sʋ 'mʋ kpa, ɔ -ku'o-o "gwli 'le ɛ 'ye -zıan "kpi bhla. 'Le 'ɔ -zigletusʋ -ɛ 'srɛɛ'ɛ "yi a, ɔ -zi -nı'e-e Zezii Kliisı 'mʋ 'le ɛ 'ye "piemʋ 'kpa 'le nyɔ -yɔ 'wɔɔn'ɔ Zezii'a 'mɛmɛdı "yi, 'ınnɔ -Lagɔ 'la'a "yisrɛɛyi 'bho 'ɔ "yigbeyi.

27-Bho ɛ -nı -kaa 'mʋ a, yɛɛ -sie'e 'bho -ɛ -ke dı nyɔ 'ke 'ɔ "bhuo "yi'bhɛɛ'ɛ? -Ɛ -nı'a 'tɔ 'bho, 'ınnɛ 'mo-o ɔ 'ke "yisrɛɛyi "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Ɛ -se 'ɔ "bhuo'a 'mʋtikukuɛ'ɛ 'mʋpɛɛɛ -ko. 'lnnɛ 'mo-o, Zezii 'mɛ'ɛ 'ɔ dı, ɔ 'de -ɔ "gwli'a dı mo'o.

28A -gblee, -bho ɛ -nı -kaa 'mʋ a, -bho nyɔ "du "yisrɛɛyi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, Zezii ɔ de'e "gwli'a dı mo'o. Ɛ -se 'ɔ "bhuo'a 'mʋtikukuɛ'ɛ 'mʋpɛɛɛdı -ko.

29A-bee -mnʋʋ -bodı 'le, 'Zuifʋ'a "sɛ -Lagɔ -kɔ'ɔ? -Gba! Nyʋ 'wee -Lagɔ -kɔ'o. Ɛ -se 'wa "sɛ -ko.

30A 'ye li-ɔ, -Lagɔ -nı -lue 'tın. -Bho nyɔ de Zezii "gwli, 'le -ın 'ke 'Zuifʋyi "du o, -bho -ın -se 'Zuifʋ -ko o, -Lagɔ 'mnɔ, 'ınnɔ po'o nyɔ "yisrɛɛyi 'bho 'ɔ "yigbeyi.

31-Bho ɛ -nı -kaa 'le, Zezii'a "gwlideɛ, 'ınnɛ nʋ'o nyɔ'ɔ -kpʋn 'tɔ -Lagɔ'ɔ gba "yi -le'a? -Gba! Ɛ -se -kaa -ko! -A 'wɔɔn-ɔ -Lagɔ'ɔ gba "kpi 'le -a -ybhɛ 'nɛ 'mʋ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Wlɔmʊkɔmʊ 4

1'Le dɪ -yɪ -nɪ'a -kaa 'mʊ 'le, -a'ba "na Ablaamʊ -a -nɪ 'wee 'wlʊ'a 'mʊ, koo -a 'ke 'ɔ "kpidɪ 'lɛ'ɛ? Leedɪ -Lagɔ 'wɔɔn 'nɔ "kpi'a?

2-Bho ɛ "du 'kɪ Ablaamʊ'a nʊnʊdɪ'a dɪ -Lagɔ nʊ 'ɔ "yisrɛɛyi 'mʊ a, ɔ 'bhɛɛ 'ko-o'o ɔ 'ke 'ɔ "bhuo "yi'bhɛɛ, 'le ɛ -se 'kɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi -ko. A -gblee, ɔ -see 'na nʊ.

3"Lemnɪɪ 'le, wlu -yɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, koo ɛ 'lɛ'ɛ Ablaamʊ'a dɪ'a? Ɛ na: Ablaamʊ 'de-e -Lagɔ "gwli. 'Ɛ dɪ ɔ 'lɔ 'ɔ "yisrɛɛyi 'bho 'ɔ "yigbeyi. 'Ka-a ɛ 'cnɪ-ɛ'o.

4'Bho 'ɛ lemʊ a, -bho nyɔ -ka lbhʊ-ʊ nʊ, ɔ 'ke 'ɛ "pɛlemɔni 'ye mo'o. Nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'ɔ "pɛlemɔni 'mnɛ 'jɛmɔni 'la. Lɛ ɔ 'ka 'ye, 'ɪnnɛ mo'o.

5Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -bho nyɔ se 'ɔ "bhuo'a nʊnʊdɪ 'mʊ'pɛɛ, 'le ɔ 'ke -Lagɔ "gwlide a, ɔ-bɔ -Lagɔ -ke 'limʊ -nmɔ'ɔ wɔn 'bho "nyinynidɪ'a nʊmʊ "kpi, ɔ-ɔ 'la-a nyɔ 'mnɔ "yisrɛɛyi 'bho 'ɔ "yigbeyi. 'Bho 'mnɔ 'tɔ ɔ, -mnɛɛ -ke "pɛlelɛ se 'mʊ'bhɛɛ. -Lagɔ 'nʊ -ɔ 'ɛ 'jɛtu "lruli.

6'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ Daviidɪ nʊ'o -lrɛɛke na: Nyɔ -yɔ de'a -Lagɔ "gwli, -ka 'ɔ gba 'lɛ'ɛ, -ɔ -see'a -kaa nʊ 'le -ɔ se'a 'bhɛɛ ɔ 'ke 'ɔ "bhuo'a 'mʊtikukuɛ 'mʊ 'pɛɛ ɛ, 'ɔ "gwlideɛ'ɛ dɪ 'le -Lagɔ 'ye ɔ "yisrɛɛyi 'la 'bho 'ɔ "yigbeyi a, 'ɔ nyɔtu 'wa-a ti.

7A -gblee, 'ɔ wlu-u 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔbɔgʊ 'li, ɛ na: Nyʊ -yʊ -ke "nyinynidɪ'a dɪ -a'ba -Kɔyi -Lagɔ 'bhɔ'ɔ 'le ɔ 'ye 'ɪ 'mate a, ʊn 'wa-a ti.

8Nyɔ -yɔ -ke "nyinynidɪ -a'ba -Kɔyi 'mnɔ'ɔ -zrɛ -nɪ 'nɔ "yi -ɔ -flɔ'ɔ "yi a, ɔbɔ 'wa-a ti -ziaka.

9'Le tiwɛɛ Daviidɪ "si'a -laa 'nynɪ, 'Zuifʊ'a "sɛ ɛ "sri'e "yi'a? -Ale, nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ, 'wa dɪ -nɪ'e 'bho-ɛ -lrɛɛ'ɛ? -Ɛ -ke dɪ 'ɪn-ɪ dede'a -kaa ti a, -a na 'bho Ablaamʊ'a damʊ a, ɔ 'de-e -Lagɔ "gwli, 'ɛ dɪ ɔ 'lɔ 'ɔ "yisrɛɛyi 'bho 'ɔ "yigbeyi.

10'Bho -nɔɔ 'mnɛ ti 'le, kpli yɛɛ Ablaamʊ -nɪ'e ti-ɔ 'le -Lagɔ 'ye ɔ "yisrɛɛyi 'la'a? Ɔ mu klɛ 'mʊ-ɔ-ae, -ale, ɔ -see -bhla klɛ 'mʊ mu ke ma'a? -Gba! -Da ɔ -see'a -bhla klɛ 'mʊ mu ke tukutuku, 'bho-o ɔ 'la -nɪ nɔ'o.

11A -gblee, ɔ 'lɔ 'ɔ ɔ, 'ɛ -nɔɔ zi-ɔ 'le Ablaamʊ 'ye klɛ 'mʊ mu. Ɛ-bɛ klɛmʊmuɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'mo-o ɔ -ke -Lagɔ -nɪ 'sɔn'ɔ -ybhɛybhɛtite ʊn bhla'a 'mʊyibolɛ. Lɛ -Lagɔ nʊ'a Ablaamʊ "lruli, 'ɪnnɛ 'ka-a! Ɔ 'nʊ-o -kaa, 'le, nyʊ 'wee -ʊ -se'a-a 'Zuifʊ, -ʊ de'a -Lagɔ "gwli, 'le ɔ-ɔ 'lʊ 'ʊ "yisrɛɛmʊ 'bho 'ɔ "yigbeyi, ɔ 'ke 'wa -antanyɪnɔ "du.

12'Bho 'ɛ 'fɔ -lrɛɛ gbo a, -da Ablaamʊ -see'a -bhla klɛ 'mʊ mu ke, ɔ de'a -Lagɔ "gwli a, 'Zuifʊ "we -yʊ -za'a 'ɔ "gwlideɛ "sɛlɪ, ɔ-ɔ 'mo-o 'wa "naklagba. Ɛ -se bhebheti'a 'Zuifʊ 'wee -ʊ mu'a klɛ 'mʊ -ko.

13A -gblee, -Lagɔ'ɔ "bhuo 'cɛ-ɛ Ablaamʊ wlu "kpiti ɔ -ke 'ɔ "nynuu'a "nynuu 'ke 'bhlɪkpɪ'a klɛ -kɔ. Ɔ 'ka -kaa 'lɛ ɛ, ɛ -se Ablaamʊ'a "bhuo'a 'mʊtikukuɛ'ɛ 'mʊpɛɛɛ 'le ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ gba "yi-kpʊn, 'ɪnnɛ -Lagɔ 'ye ɔ 'mʊ li 'ɛ dɪ -ko; ɔ 'de-e -Lagɔ "gwli 'le ɔ 'ye "yisrɛɛyi "du 'bho 'ɔ "yigbeyi. 'Ɛ dɪ -Lagɔ cɔ 'ɔ wlu 'mnɛ "kpiti.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14'Le, nyʊ -yʊ 'pɛɛ'ɛ 'wa "bhi'a 'mʊtikukuɛ 'mʊ 'le ʊn 'ke -Lagɔ 'bho "du, -bho 'wa nyʊtu 'ye 'kɪ -kɔkɔlɪ 'mnɪ, "lemnɪ nyɔ'ɔ -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ "du 'ko-o bhebhelɛ, 'le, wlu -Lagɔ -zɔ 'ɔ -bodɪ 'mʊ, ɛ-ɛ 'kpa'a 'plʊ.

15Ɛ -nɪ'a -kaa a, gba 'mnɛ'ɛ -jolʊ-ʊ 'ya-a nyʊ -Lagɔ'ɔ 'cɛ "kpi. 'Le, -bho ɛ -nɪ da, nyɔ'ɔ -kpʊn nɛ "yi; -bho ɛ se da -nɪ a, nyɔ'ɔ 'ye 'ɛ "yinɛɛɛ li -lrɛɛ.

16A -gblee, nyʊ-ʊ de'a -Lagɔ "gwli, 'ɔ 'limʊ -nmɔ -nɪ 'nʊ "kpi wɔn, ɔ nʊ -ɛ'o 'le ɔ 'ke ɛ ʊ "lrulinʊ bhubhu. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, lɛ -Lagɔ "si -nɪ'a Ablaamʊ kwa 'nynɪ a, 'ɔ "nynuu'a "nynuu 'wee 'ke ɪ 'ye. 'Le, 'Zuifʊ -yʊ -Lagɔ'ɔ gba "sri'a "yi, ɛ -se 'wa "sɛ'ɛ lɪ -ko. Nyʊ 'wee -se'a-a 'Zuifʊ -ʊ de'a -Lagɔ "gwli Ablaamʊ'a ka, 'wa lɪ mo'o -lrɛɛ. Ɛbɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ -tɔ'o -ka nyʊ 'wee-e na'a 'bho -Lagɔ'ɔ -jeyi'a "na "du'a Ablaamʊ.

17'Bho wlu 'mnɛ'ɛ damʊ, -kaa ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ -kaa 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li see, ɛ na, -Lagɔ na: Ablaamʊ, -ɪnmɔ 'ɪn -za'a 'bho 'le -ɪn 'ke 'bhlɪkpɪ'a -dadudu'a "naklagba "du. 'Bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -a "du-o 'ɔ "nynuu'a "nynuu. -Bho -Lagɔ nʊ: Lɛ -nɛɛ, -nɪ ti, ɛ-ɛ 'nɪ-e ti, 'le ɔ-ɔ za'a 'mɛmʊ glu; ɔbɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ Ablaamʊ de'e "gwli.

18A -gblee, -ka -Lagɔ 'kɔ ɔ "yu "nyɪ, ɔ 'de-e 'na "gwli "kɔmʊ. 'Le nyʊ -lrʊʊ na 'kɪ 'ɛ dɪtu -see dɪ 'mʊ-zɛ yi; ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, Ablaamʊ -mnɔɔ-ɔ 'de-e -Lagɔ -pɔlʊ "yi "kɔmʊ. -Ka 'kpɪ -see 'ɔ "yiti-wa, 'ka-a ɔ "du'o 'bhlɪkpɪ'a -dadudu'a "naklagba; -ka -Lagɔ -zɪ 'ɪ ɔ -bodɪ 'mʊ see ɔ 'ye'a na: -Ka 'cʊdrɪ -die'a 'mʊ, 'ka-a -a'a "nynuu'a "nynuu 'ye 'mʊ-die mʊ, nʊ, 'ka-a ɛ -nɪ'o -ziaka.

19A 'ye li-ɔ, ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti a, Ablaamʊ -see'a -bhla "yu 'wlʊ ke, 'ɔ zʊɪn 'bhɛɛ'ɛ-ɛ zʊɪn'a -gwlɪ -muu. 'Le "yuwlʊdɪ'a damʊ ɔ yibo'o 'ɔ "bhuo nɛ-o'o. 'Le, -ka 'ɔ 'nynɔ Salaa jra'a -budu 'zɔ, ɔ yibo nɪ'o -lrɛɛ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ɔ -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ -see -denɪ 'mʊ -sɔ.

20Wlu -Lagɔ -za'a 'mʊ, 'ɪnnɛ "nyɪ'e Ablaamʊ "gwli'a "yikuɛ. 'Ɔ "gwlideɛ 'mnɛ 'po -ɔ 'kpɪ 'mʊ 'le ɔ-ɔ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi.

21Ɔ yibo'o-o -ziaka, -bho -Lagɔ cɛ lɛ wlu "kpiti, ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke ɛ nʊ 'le 'ɛ lɛtu-u nʊ ɛ'o.

22Ablaamʊ'a "gwlideɛ 'mnɛ'ɛ kamʊ -Lagɔ po 'ɔ "yisrɛɛyi. 'Ka-a ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li.

23-Lagɔ 'wɔɔn'ɔ Ablaamʊ "kpi, ɛ 'ka 'nɔɔ "bɔgʊ 'li 'cnɪ-ɛ ɛ, ɛ -se 'ɔ "sɛ'ɛ "dɪ'a -zazakamʊ -ko. Ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ-ɛ -a'ba 'wee'a dɪ -lrɛɛ.

24-Lagɔ -za'a -a'ba -Kɔyi Zezii glu 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ 'le ɔ 'ye'a ti-nɪ -lrɛɛ ɛ, -bho -a de ɔ "gwli, 'ka-a ɔ 'ke -amʊ "kpi'wɔɔn -lrɛɛ.

25-Lagɔ "nyɪ -ɔ nyʊ -jeyi 'le ɔ 'ke 'mɛ -a'ba "nyinynidɪ'a dɪ 'le ɔ 'ye ɔ glu -za 'le -a 'ke "yisrɛɛmʊ "du 'bho 'ɔ "yigbeyi.

Wlɔmʊkɔmʊ 5

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1A -gblee, 'traamʊ 'tɔ ɔ, -a 'de-e -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ "gwli'a dɪ -a "du'o "yisrɛɛmʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi; 'ɪnnɛ 'mo-o -abʊ -ke -Lagɔ wʊnna-a "niti.

2Zezii'a dɪ -a 'bhɛɛ'o -a 'ke -Lagɔ linyni, 'le, -ka 'ɔ 'limʊ -nmɔ'ɔ wɔn -a'ba dɪ, 'le ɔ 'ye'a -amʊ 'wɛnwɛn "nyɪ -a 'ke ɛ yibo, 'le, 'wɛnwɛn 'mnɛ, -a 'ke ɛ -kʊtɪ 'sɔn -kpʊn -nɪ -gli. 'Bho 'mnɔ ɔ, -da -Lagɔ -nɪ'a a, 'bho-o -a 'ke -nɪ. -Ɛ -ke dɪ -a li'a 'bʊbʊa, 'ɪnnɛ 'ka-a, 'le, -ka 'ɔ 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi a, -a'ba nɛ 'ke -kaa -nɪ. Ɛ-bɛ 'jina ɔ 'ka -amʊ "kpi po 'mnɛ ɛ, 'ɪnnɛ -a de'e -pɔlʊ "yi.

3'Le ɛ -se 'ɛ "sɛ -ko. 'Kle -a 'ye'a a, Zezii'a dɪ -a li'e 'ɛ 'bʊbʊa; -ɛkedɪmaa, -bho -a 'ye 'kle, -a yibo'o-o, 'le ɛ 'mʊ, "gwlikuɛ-ɛ -nɪ'e 'le.

4-Bho -a ku "gwli, 'le ɛ 'mʊ -a 'ke -zi -nɪ 'le -a 'ke 'kpayikumʊ "du, 'le ɛ 'mʊ, 'le-e -a'ba -Lagɔ'ɔ -pɔlʊyideɛ -ku -nɪ'e 'kpa "yi.

5'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, ɛ-bɛ -a'ba -Lagɔ'ɔ -pɔlʊyideɛ 'mnɛ se 'bhɛɛ ɛ 'ke -amʊ 'kpɪ "yiti-wa; -ɛkedɪmaa, 'ɔ Lisaazuzu ɔ "nyɪ'a -amʊ a, ɔ -zi -nɪ 'nɔ-ɔ 'mʊ 'le ɔ 'ye 'ɔ nyʊ'a dɪkmɛɛ 'le -a'ba -pɔlʊ "kpi 'pɪple!

6-Ziadɪ mo'o, -da -a se'a 'kpɪ 'mʊ'bhle -a 'ke -a'ba "bhi zetie, -a -nɪ'a 'le "nyinynidɪ'a -bhalɪ 'mʊ a, -nɔɔ -Lagɔ "du'a, ɛ nyni'a 'tɪn, 'bho-o Zezii Kliisɪ 'mɛ -nɪ'o -a-bʊ "nyinynidɪ'a nʊmʊ'a 'bɪ 'mʊ.

7-Yee! Nyɔ yɔɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke 'wɔn, 'le 'ɔ -bonyunyɔ -ɔ -kpʊn'a -Lagɔ'ɔ gba "yi, ɔ 'ke 'bho 'ɔ 'bɪ 'mʊ 'mɛ -nɪ'a? -Bho ɔ 'ke 'ɛ lɛtu 'wɔɔn ɔ, ɛ -kmu'o-o "yi. Nyɔ se yibo, -bheje nyɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke 'wɔn 'le ɔ 'ke 'bho nyɔzɛgɛ'ɛ 'bɪ 'mʊ 'mɛ -nɪ maa'a?

8Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -ka -ke "bhuo -Lagɔ -kma'a -a'ba dɪ 'le ɔ 'ye 'ɛ -tɔ ɔ, 'ɪnnɛ 'mo-o, -da -a -nɪ'a -bhla 'le "nyinynidɪ'a -bhalɪ 'mʊ, 'bho-o Kliisɪ 'mɛ -nɪ'o -a'ba dɪ.

9'Le ɛ-bɛ 'ɔ 'mɛmɛɛ 'mnɛ'ɛ dɪ -a "du'o 'tɔ "yisrɛɛmʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. -A -nɪ'a 'tɔ -kaa 'le, 'bho -Lagɔ'ɔ -zigle'a zɔ, 'ɪnnɔ -see -amʊ -Lagɔ'ɔ 'cɛkʊta "kpi -za yi -lrɛɛ?

10A -gblee, -da -a "du'a -bhla -Lagɔ'ɔ jɛkamʊ, 'le 'ɔ "yu 'mnɔ 'ye 'mɛ -a'ba dɪ; 'le -a -ke ɔ 'ye "nitiwʊnna. -A-bʊ -ke ɔ -ybhɛ'ɛ -laa 'tɔ 'le, 'ɔ "yu -lue 'mnɔ'ɔ tinɪɛ -see -amʊ 'bho ɔ-bɔ -Lagɔ'ɔ 'cɛ'ɛ wɔn 'mʊ -za yi?

11-A 'li-e 'bʊbʊa. -Yɛɛ -mnɛɛ -se -bhla lɛ -ko. Lɛ-ɛ -ke dɪ -a 'ka 'bʊbʊa "li tenyi a", 'ɪnnɛ 'mo-o, -Lagɔ -zi -nɪ'e-e -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ 'mʊ 'le -a -ke ɔ 'ye -ybhɛ. 'Traamʊ 'tɔ -a -se 'ɔ jɛkamʊ -ko.

12A 'ye li-ɔ, lɛ-ɛ zi'a -bɛnyɪ a, 'ɪnnɛ 'mo-o, "nyinynidɪ -see'a -bhla 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ yi ke a, nyɔ -lue 'tɪn ʊn-ʊ 'la'a Adaa, 'ɪnnɔ -yɛ ɛ'o. "Nyinynidɪ 'mnɛ'ɛ 'bɪ 'mɛmɛɛ-ɛ -za'a 'le, ɛ 'ye pa, 'le 'mɛmɛɛ 'mnɛ 'ye nyʊ 'wee "kpi ti'ga, -ɛkedɪmaa, nyʊ 'wee 'nʊ-o "nyinynidɪ.

13A -gblee, -da -Lagɔ -see'a -bhla 'ɔ gba Moyiizɪ "nyɪ ke a, "nyinynidɪ -gwle'e-e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ see, 'le -Lagɔ -see ɪ 'mʊ'cnaa, -ɛkedɪmaa, ɔ -see -bhla 'ɔ gba nyʊ "nyɪ ke 'le ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -ɛ -sɔ'ɔ Adaa'a -nɔɔ ti 'le ɛ 'ye'a Moyiizɪ'a nɛ -yɛ, 'mɛmɛɛ 'ga-a nyʊ 'wee "kpi ti. -Ka Adaa 'naa'a -Lagɔ'ɔ wlu "yi, nyʊ-ʊ -ke "nyinynidɪ -ke 'ɔ nɛ se'a gʊgɔ, ʊn-ʊ 'mɛ-o'o -lrɛɛ. 'Le Adaa -mnɔɔ, nyɔ -Lagɔ "du'a -ɔ 'ka yi, 'ɔ "yitigʊgɔyi mo'o.

15'Le ʊn -se lɛ -lue -ko. "Nyinynidɪ Adaa nʊ'a, nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ɛ -Lagɔ'ɔ 'limʊ'a wɔnnmɔɛ likpʊkpa -nɪ, -ɛkedɪmaa, nyɔ -lue 'tɪn'a "nyinynidɪ'a dɪ nyʊ'a -dadudu-u 'mɛ'o. 'Le -Lagɔ'ɔ 'limʊ'a wɔnnmɔɛ 'bhɛ'ɛ "yi, ɛ 'ye lɪ 'wee -zi. Lɛ nyɔ 'kɛ ɛ likpʊkpa -nɪ, ɛ se -nɪ. Ɛ-bɛ -Lagɔ'ɔ 'limʊ'a wɔnnmɔɛ 'mnɛ, ɛ 'ka yi, ɛ -yi -nɪ'e-e nyɔ -lue 'tɪn 'mʊ. 'lnnɔ 'mo-o Zezii Kliisɪ, -Lagɔ'ɔ 'jɛ.

16'Le, lɛ 'jɛ 'mnɛ nʊ'a nyunyu -bodɪ, ɛ -nɪ'e 'ɛ "bhuo'a -ka. "Nyinynidɪ -ɛ -yi -nɪ'a nyɔ -lue 'tɪn 'mʊ 'le 'ɛ lʊkpa 'ye'a ti-wa, nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ɛ likpʊkpa -nɪ. Nyɔ 'mnɔ'ɔ dɪ -Lagɔ'ɔ -zigle -nɪ'e nyʊ 'wee "kpi. 'Le 'traamʊ a, 'ɔ 'limʊ'a wɔnnmɔɛ ɔ -tɔ'ɔ nyunyu -bodɪ, ɛ 'bhɛ-ɛ "yi 'le ʊ-bee 'mnʊ'a "nyinynidɪ 'kpna'o; 'ɔ 'limʊwɔnnmɔɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ po 'ʊ "yisrɛɛmʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

17-Ka 'mɛmɛɛ "du'a nyɔ -lue 'tɪn'a "nyinynidɪ'a dɪ 'le ɛ 'ye'a nyʊ 'wee "lru 'mʊ -kɔ ɔ, -Lagɔ se 'bhɛɛ, Zezii Kliisɪ 'ma-a -kaa nyɔ -lue 'tɪn -lrɛɛ, ɔ 'ke 'ɔ dɪ "du 'le, nyʊ-ʊ 'ka 'ɔ 'limʊ'a wɔnnmɔɛklagba 'ye 'le ɔ 'kʊ ʊ "yisrɛɛmʊ po, 'le ɔ 'ke ʊ "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ "nyɪ -gblokoo?

18'Bho 'ɛ "lru "yi a, -ka nyɔ -lue 'tɪn'a "nyinynidɪ ɔ nʊ'a dɪ 'le -Lagɔ'ɔ -zigle-e kpʊn'a nyʊ 'wee, 'ka-a nyɔ -lue 'tɪn-ɪ po'o nyʊ 'wee "yisrɛɛmʊ 'le ʊn 'ke "kɔgwlɛtinɪɛ 'ye.

19A -gblee, -ka nyɔ -lue 'tɪn'a -Lagɔ'ɔ wlu'a "yinɛɛɛ'ɛ dɪ nyʊ'a -dadudu 'kpa'a "nyinynidɪ'a nʊmʊ, 'ka-a nyɔ -lue 'tɪn'a -Lagɔ'ɔ wlu'a 'bhoduɛɛ'ɛ dɪ nyʊ'a -dadudu 'ke "yisrɛɛmʊ "du 'bho 'ɔ "yigbeyi.

20Koo -a 'ke 'tɔ -Lagɔ'ɔ gba'a dɪ 'lɛ'ɛ? A 'ye li-ɔ, -da -Lagɔ'ɔ gba -yi -nɪ'a a, 'bho-o "nyinynidɪ -ke 'ɛ wɔnkuɛ 'kpa -nɪ'e "piemʊ 'le 'ɔ gba'a "yinɛɛɛ-ɛ 'kpʊkpa'a "kpiti -zɔɔ. Ɛ -nɪ'a -bhla -kaa 'mʊ a, -da "nyinynidɪ'a -dadudu 'pɪple -nɪ'a nyunyu "kpi a, 'bho-o -Lagɔ'ɔ 'limʊ'a wɔnnmɔɛ 'kpa -nɪ'e "kpi tenyɪ -lrɛɛ 'le ɛ 'ye ɛ 'mʊ-zi,

21'le, -ka "nyinynidɪ -ya'a 'mɛmɛɛ -gwlɔnyunyu "kpi 'le ɛ 'ye 'ʊ "yi'gɪga a, 'ka-a -Lagɔ'ɔ 'limʊ'a wɔnnmɔɛ ɔ -ya'a nyʊ, ɛ 'ke ʊ "kpi 'pɪple 'le ɛ 'ke ʊ "yisrɛɛmʊ po 'le -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ 'mʊ ʊn 'ke "kɔgwlɛtinɪɛ 'ye.

Wlɔmʊkɔmʊ 6

1-Bho ɛ -nɪ -kaa a, 'le koo -a 'ke 'lɛ'ɛ? -A 'ke na: -A nʊ "nyinynidɪ 'le -Lagɔ'ɔ 'limʊ'a wɔnnmɔɛ 'ke "kpi'kpa tenyɪ ma'a?

2-Gba, 'kla -mnɔɔ -ko! -Ɛkedɪmaa, 'bho "nyinynidɪ'a damʊ, -ka nyɔ-ɔ 'mɛ'ɛ ɛ, 'ka-a -a 'ke 'tɔ -nɪ. -Ka -a 'ka "nyinynidɪ'a nʊnʊa "lru-mu -nɪ, 'ka se -nɪ.

3A 'ye li-ɔ, -a'ba batizeeɛ 'le Zezii Kliisɪ'a 'nynɪ 'mʊ, 'ɪnnɛ -tɔ'o -ka -a -ke ɔ "sisri'a "yi. 'Le 'ɛ 'zɔ -tɛ'ɛ 'mʊ-ɛ. -Ka ɛ 'lɛ'ɛ, 'ka-a 'ka-a: -A-bʊ batizee-ɛ'ɛ 'le 'ɔ 'nynɪ 'mʊ, -a 'wɔɔn'o -ka ɔ 'mɛ'ɛ -a'ba dɪ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Batizeeɛ 'mnɛ, ɛ kɔkɔɔ'ɔ-ɔ -ka nyʊ 'gbaa 'nɔ ka -amʊ 'le -a -ke ɔ 'ye'a 'mɛ 'le ʊn 'ye 'ɔ -amʊ 'gbaa 'le ʊn 'ye'a tinmaze. 'Le, -ka 'ɔ -tɪta'a wɔnkuɛ -zɔ 'ɔ glu 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ, 'le ɔ 'ye'a ti-nɪ -lrɛɛ ɛ, 'ka-a -a 'ke -nɪ 'le tinɪɛlre 'li.

5A -gblee, -ka -a -ke ɔ "sisri'a "yi 'le ɔ 'mɛmɛɛ 'mʊ, 'le -a -ke ɔ 'ke "yi"sisri 'le 'ɔ tinɪɛ 'mʊ -lrɛɛ.

6Lɛ -a 'ka yibo a, 'ɪnnɛ 'mo-o, kplisʊa -a -nɪ'a ti -bɛnyɪ, 'ɪnnɪ -ke ɔ 'mɛ'o 'bho nyʊyrilbhaatu "yri 'le -a'ba "nyinynidɪ'a 'yʊɛ -nɪ'a -amʊ 'mʊ'a tinɪɛ 'mɛ'o 'le "nyinynidɪ -see 'tɔ -amʊ 'geyiɛ 'mʊ -kpʊn yi 'bho le.

7A 'ye li-ɔ, nyɔ-ɔ 'mɛ'ɛ ɛ, "nyinynidɪ se 'tɔ 'bhɛɛ ɪ 'ke ɔ "lru 'mʊ -kɔ.

8'Le, -bho -a -ke Kliisɪ 'mɛ, -a yibo'o na, -a -ke ɔ -nɪ'e-e ti -lrɛɛ.

9-Ɛkedɪmaa, Kliisɪ -Lagɔ -za'a glu 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ, ɔ -see 'tɔ 'mɛ yi. 'Mɛmɛɛ se ɔ wɔnyi'bhɛɛ.

10A -gblee, "nyinynidɪ'a dɪ ɔ "du'o 'le ɔ 'ye kpɛ -lue 'tɪn 'mɛ -nɪ. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, ɔ -nɪ'e-e ti -Lagɔ'ɔ kamʊ 'le ɔ 'ke 'ɔ lbhʊ nʊ.

11A-bee -mnʊʊ -lrɛɛ, a -ke Zezii Kliisɪ 'mnɔ "sisri'e-e "yi, nyʊ-ʊ 'mɛ -nɪ'a 'le "nyinynidɪ 'mʊ 'le -ʊ -nɪ'a ti ʊn 'ke -Lagɔ'ɔ lbhʊ nʊ, a -zrɛ -nɪ nʊ a'ba "bhi "yi!

12'Ɛ dɪ a, a'ba "tayi a'ba "bhi "yiti "nyinynidɪ'a kpʊn amʊ 'geyiɛ 'mʊ -le 'le a -kaa 'bhlʊku'a 'gwlʊdɪ nʊ!

13A'ba "tayi a'ba "bhi "yiti a'ba -de 'le "nyinynidɪ'a lbhʊ 'li ti -le! A "nyɪ a'ba tinɪɛ'ɛ klɛ -Lagɔ -jeyi, 'le, nyʊ-ʊ -sɔ'ɔ glu 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ ʊn 'ye'a ti-nɪ -lrɛɛ ɛ, -ka ʊn -nɪ'a a, a 'ke -kaa -nɪ! A "nyɪ a'ba "bhi -Lagɔ -jeyi 'le a 'ke "yisrɛɛlɪ'a nʊnʊa'a 'kpʊ -de, 'le a 'ke ɪ nʊ!

14A -gblee. 'traamʊ 'tɔ ɔ, -Lagɔ'ɔ 'limʊ'a wɔnnmɔɛ-ɛ -kɔ'ɔ amʊ "lru 'mʊ. A'ba "bhi'a 'mʊtikukuɛ'ɛ 'mʊpɛɛɛ -see 'tɔ amʊ "lru 'mʊ -kɔ yi. 'Ɛ "nyinynidɪ'a wɔnkuɛ -see 'tɔ amʊ wɔnyi'bhɛɛ yi.

15Ɛ -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mʊ 'le, koo -a 'ke 'lɛ'ɛ? -Lagɔ'ɔ 'limʊ'a wɔnnmɔɛ-ɛ -kɔ'ɔ -amʊ "lru 'mʊ, 'le ɛ -se -a'ba "bhi'a 'mʊtikukuɛ'ɛ 'mʊpɛɛɛ -see 'tɔ -amʊ "lru 'mʊ -kɔ yi 'bho le'a dɪ a, -a 'bhɛɛ'o -a 'ke "nyinynidɪ nʊ'a? -Gba, ɛ se -kaa 'mʊ-nɪ.

16A 'ye li-ɔ, a'ba "bhi yibo'o-o na, -bho nyɔ cɛ 'ɔ "bhuo wlu "kpiti 'le nyɔ -lrɔɔ kwa 'mʊ, nyɔ 'mnɔ-ɔ kɔ nɔ'o -ka 'ɔ 'geyikpaan 'le 'geyikpaan-a "du'o 'bho 'ɔ -kɔyi. -Bho ɛ "du "nyinynidɪ a 'ke 'bho "du a, "lemnɪ a 'nʊ-o "nyinynidɪ'a 'genynuukpɪɪn 'le a 'mɛ'o 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'le, -bho ɛ "du -Lagɔ a 'ke 'bho "du a, "lemnɪ, 'ɪnnɔ -kɔ'ɔ amʊ 'le a "du'o "yisrɛɛmʊ 'bho 'ɔ "yigbeyi.

17A -gblee, 'ɪn-ɪ po-o -Lagɔ 'sɛɛ, -ɛkedɪmaa, -bɛnyɪ a "du-o "nyinynidɪ'a 'genynuukpɪɪn, 'le, 'traamʊ, -ziadɪ nyʊ -tɔ'ɔ amʊ a, a "du 'ɛ 'bho a'ba -pɔlʊ'a klɛ ti.

18A zetie-ɛ'o 'le "nyinynidɪ'a kwa 'mʊ, a "du-o "yisrɛɛlɪ'a nʊnʊa'a 'genynuukpɪɪn.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19A -gblee, -ɛ -ke dɪ 'ɪn-ɪ kpʊkpa'a a'ba dɪ 'geyiɛ'ɛ dɪ li, 'ɪnnɛ 'mo-o, lɛ 'ɪn-ɪ za'a 'mʊ a, 'ɪn 'ybha-o'o a 'ke ɛ 'mʊti'wɔn -ka -zɛgɛka. -Bho 'ɪn -zɪ ɪ -kaa 'mʊ a, 'ɪnnɛ 'mo-o, -bɛnyɪ, "nyinynidɪ, -ɪ se'a "yrili-nmɔ ɔ, 'ɪnnɪ kpʊn'o a'ba tinɪɛ 'le 'geyiɛ 'mʊ, 'le -Lagɔ -see amʊ "kpi'wɔɔn. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, a "luo a'ba tinɪɛ 'mʊ 'le a 'ke "yisrɛɛlɪ nʊ 'le a 'ke -Lagɔ 'tʊ nʊ 'le ɔ 'ke amʊ "kpi'wɔɔn!

20-Da a "du'a "nyinynidɪ'a 'genynuukpɪɪn a, a'ba dɪ se 'le "yisrɛɛlɪ'a nʊnʊa'a dɪ "kpi -nɪ.

21A-a nʊ'a -kaa "cɪcɪ 'le, leelɛ a 'ye'a? 'Ya kplitu -se -kaaa dɪnyilbhaadɪ? -Ɛkedɪmaa, ɪ 'bhle-e 'mɛmɛɛ kli 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

22'Traamʊ 'tɔ ɔ, a zetie-ɛ'o 'le "nyinynidɪ 'mʊ'a dɪ a, a "du'o -Lagɔ'ɔ nyʊ 'le ɔ -kɔ'ɔ amʊ. Lɛ a 'ye'a 'bho a, 'ɪnnɛ 'mo-o, tinɪɛ-ɛ nʊ'a -Lagɔ 'tʊ, a -ke ɔ 'ke 'le 'ɛ 'li ti-de. Ɛ 'bhle-e "kɔgwlɛtinɪɛ kli.

23A -gblee, "nyinynidɪ nyɔ-ɔ nʊ'a, 'ɪnnɪ yɔ 'ɔ 'mɛmɛɛ -bodɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'Le nyʊ-ʊ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ "sisri'a "yi a, 'jɛ -Lagɔ nʊ 'ʊ "lruli bhubhu, 'ɪnnɛ 'mo-o "kɔgwlɛtinɪɛ.

Wlɔmʊkɔmʊ 7

1'Lotʊ'a "nynuu-a, 'ɪn-ɪ 'po-o "yi, 'le, lɛ 'ɪn-ɪ za'a 'mʊ a, a 'ke ɛ 'mʊti'wɔn. Lɛ 'ɪn 'ka 'mʊ-za a, a yibo nɛ-o'o see, -ɛkedɪmaa, a yibo'o-o -a'ba gba "we. A yibo'o-o na, -bho nyɔ -nɪ ti, -a'ba gba -kɔ nɔ-o'o.

2'Kla-a ɛ -nɪ'e -yranynɔ -bodɪ -lrɛɛ. -Bho 'wa nyimiɛ -see -bhla 'mɛ ke, ʊn se "yi-flɔ. 'Le, -bho 'wa nyimiɛ 'mɛ ɛ, ʊn -flɔ'ɔ-ɔ "yi.

3'Le, -bho 'wa nyimiɛ -nɪ ti, 'le ʊn -ke nyukpasu -lrɔɔ 'ke "bha "du a, nyʊ-ʊ 'lʊ -ʊ dɪwɔnnyninynaakpʊ. 'Le, -bho 'wa nyimiɛ 'mɛ ɛ, "lemnɪɪ ʊn 'bhɛɛ'o ʊn 'ke nyukpasu -lrɔɔ kpa. 'Bho 'mnɔ nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ʊ dɪwɔnnyninynaakpʊ 'la, -ɛkedɪmaa, ʊn -flɔ'ɔ-ɔ "yi. Gba-a -nɪ 'ka 'bho ʊn -ke 'wa nyimiɛ'ɛ 'nynɪmʊ, 'mɛmɛɛ -zɛ 'ɛ 'bho-ɛ.

4'Lotʊ'a "nynuu-a! 'Kla-a a'ba "bhi'a "kpidɪ -nɪ'o -lrɛɛ. -Ka a -ke Kliisɪ "sisri'a "yi, 'ɪnnɛ nʊ ɛ'o 'le a -ke -Lagɔ'ɔ gba'a 'bhlebhlea 'ye "yrilisʊsɔ. 'Bho 'mnɔ ɔ, a "du-o nyɔ -lrɔɔ'ɔ nyʊ. Zezii Kliisɪ -Lagɔ -za'a glu 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ, 'le ɔ 'ye'a ti-nɪ -lrɛɛ ɛ, 'ɪnnɔ "du'o 'tɔ a'ba -kɔyi. 'Ɛ dɪ a, -a 'bhɛɛ'o -a 'ke -Lagɔ 'tʊ nʊ.

5A -gblee, -da -a'ba "bhi'a 'tʊnʊdɪ kpʊn'a -amʊ 'geyiɛ 'mʊ -bɛnyɪ, 'bho-o "nyinyninaagɪ-ɪ -nɪ'a -amʊ 'mʊ po'o -amʊ -jolʊ gbo. 'Ya lɛtu -sɔ'ɔ "yiglu, ɪ 'naa'a-a -Lagɔ'ɔ gba "yi, 'le, lɪ -a nʊ'a a, 'ya dɪ -a 'ye'e 'mɛmɛɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

6'Traamʊ 'tɔ ɔ, -a -ke -Lagɔ'ɔ gba'a "lrumʊkɔɛ sʊsɔ'ɔ-ɔ "yrili; -a 'wlʊ-o 'tɔ 'ɛ 'kleyeɛɛ'ɛ -belu 'zɔ; 'le -a -nɪ'e 'mɛyi'a ka. 'Bho 'ɛ lemʊ, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu po'o -amʊ -jolʊ gbo 'le -a nʊ'o -Lagɔ'ɔ lbhʊ -lreeka. Ɛ se 'tɔ 'ɔ gba -yɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ -bɛnyɪ'a nɛ'ɛ ka -nɪ.

7-Bho ɛ -nɪ 'tɔ -kaa 'mʊ 'le, -a 'bhɛɛ'o -a 'ke na: -Lagɔ'ɔ gba se "yrili-nmɔ, nʊ'a? -Gba, -a se 'bhɛɛ -a 'ke -kaa 'lɛ. -Bho -Lagɔ'ɔ gba se 'kɪ yi a, -ka "nyinynidɪ -nɪ'a a, 'ɪn -see 'kɪ

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

-kaa yibo yi. -Ka "yrimɪɛ "du'a "nyinynidɪ a, -bho -Lagɔ'ɔ gba se 'kɪ -kaa 'lɛ ɛ, 'ɪn -see ɪ 'kɪ -kaa yibo yi -lrɛɛ. A -gblee, ɛ na: -A'a 'mɪɪ "yri 'bho -ɪn -bonyunyɔ'ɔ lɪ "kpi -le!

8Lɛ ɛ-ɛ za'a 'mʊ, 'le ɛ 'mʊ "nyinyninaagɪ-ɪ yi nɪ'o 'le ɛ-ɛ za'a lɪ'a -dadudu "yiglu 'le 'an tinɪɛ 'mʊ 'le "yrimɪɛ 'mnɛ-ɛ 'kpa'a 'bho le. A -gblee, lɪ -Lagɔ'ɔ gba-a tri'a -jiɛ "kpiti a, -bho nyɔ -see ɪ -bhla 'mʊti'wɔn ke, 'bho-o 'ɔ "nyinynidɪ'a 'kpa -nɪ'e "piemʊ.

9-Bɛnyɪ 'kɪ a, lɪ -Lagɔ'ɔ gba tri'a -jiɛ "kpiti, -da 'ɪn -see 'ɪ 'mʊti'wɔn ke -bhla a, 'le 'mna gbo 'ɪn -flɔ'ɔ-ɔ "yi. 'Le, -da 'ɪn 'wɪn 'ɪ 'mʊti a, 'an "nyinyninaagɪ 'ye "piemʊ 'kpa, 'le, -ka 'ɪn cɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ gba 'mʊ 'le 'ɪn "du'a "nyinynidɪ'a nʊyi, 'le, -ka -Lagɔ'ɔ -zigle -nɪ'a 'ɪnmʊ "kpi, 'ɪn 'ye 'na 'mʊti'wɔn.

10A -gblee, gba 'ke 'ka 'ɪnmʊ 'le "kɔgwlɛtinɪɛ'ɛ -jolʊ "yi -kpa -nɪ a, 'le 'mna -bodɪ 'le 'mɛmɛɛ'ɛ nɛ "yi 'ɪn -nɪ 'ko'o 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

11-Ɛkedɪmaa, ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, 'an "nyinyninaagɪ "maa'a-a 'ɪnmʊ dɪ "yrili 'le ɪ 'ye 'ɪnmʊ gba 'mnɛ'ɛ dɪ -kpʊn 'le ɪ 'ye 'ɪnmʊ 'mɛmɛɛ'ɛ -jolʊ "yi -kpa -nɪ.

12Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -Lagɔ'ɔ gba se 'bɪ li'bhle. Ɛ 'saa'a-a li, ɛ 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi, 'le ɛ -nmɔ'ɔ "yrili.

13Lɛ-ɛ -nmɔ'ɔ "yrili, ɛ 'bhɛɛ'o ɛ 'ke 'ɪnmʊ 'mɛmɛɛ -bodɪ -ya 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi'a? -Gba, ɛ -se -kaa -ko. "Nyinynidɪ 'wɔn'o 'ɛ "yri'a 'bɪ 'ye 'wlʊ 'le ɛ 'ye lɛzɛgɛ 'mnɛ 'mʊ -zi -nɪ, 'le ɛ 'ye 'ɪnmʊ 'mɛmɛɛ -bodɪ -ya. Lɛ-ɛ 'ma-a "nyinynidɪ, 'ɪnnɛ 'ka-a: 'Ɛ wɔnkuɛ se "yigbena 'bhle.

14A -gblee, -a yibo'o-o -Lagɔ'ɔ gba 'wlʊ-o 'ɔ "bhuo 'mʊ, nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'ɛ dɪ "yidepo -nɪ; ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyunyɔ 'mna "du'o. Nyunyɔku 'ɪn 'bhle'a li 'mo-o 'mɛmɛlɛ -lrɛɛ; 'le 'ɪn -po-ɛ'ɛ 'le "nyinynidɪ'a kwa 'mʊ 'pɛlʊ, 'le 'ɪn -nɪ 'ɛ 'geyiɛ 'mʊ.

15-Ɛkedɪmaa, lɛ 'ɪn-ɪ nʊ'a, 'an 'wɛn ɛ 'mʊti; lɛ 'ɪn 'bɔ'ɔ ti, 'an nʊ ɛ, lɛ 'ɪn-ɪ ple'a, 'ɪnnɛ 'ɪn-ɪ kpa'a wɔn.

16-Bho 'ɪn nʊ "nyinynidɪ, 'ya nʊ 'ɪnmʊ 'tʊ; 'le, -ka -Lagɔ'ɔ gba -nmɔ'ɔ "yrili a, 'ɪn yibo'o-o 'na.

17A 'ye li-ɔ, lɛ-ɛ -nɪ'a 'le 'ɛ 'limʊ gblenyi, 'ɪnnɛ 'mo-o, -bho 'ɪn -nɪ -bhla "nyinynikpli nʊnamʊ a, ɛ -se 'an "bhuo ɛ-ɛ 'wlʊ 'mʊ 'nɪ -ko. "Nyinynidɪ'a 'yʊɛ -nɪ'a 'le 'an -pɔlʊ 'zɔ, 'ɪnnɛ'ɛ 'wɔn'ɔ 'ɪnmʊ -bodɪ.

18A -gblee, -ka lɛzɛgɛ se'a 'le 'an tinɪɛ 'mʊ -nɪ'a, 'ɪn yibo nɪ-o'o. 'An nyunyɔyʊɛ'ɛ dɪ 'ɪn-ɪ za'a 'mʊ; -ɛkedɪmaa, 'ɪn-ɪ popo-o 'gwlʊti 'ɪn 'ke -zɛgɛ nʊ, 'le ɛ -nɪ'e 'le 'an -pɔlʊ gbo. 'ln 'ke ɛ nʊ 'le 'ɪn se ɛ 'bhɛɛ.

19A 'ye li-ɔ, -zɛgɛ 'ɪn 'ybha'a 'ɪn 'ke nʊ, 'an nʊ ɛ, 'le "nyinynidɪ 'ɪn -see'a 'ybha 'ɪn 'ke nʊ a, 'ɪnnɛ 'an-a nʊ'o "kɔmʊ.

20'Le lɛ 'an-a ple'a, -bho 'ɪn -kɛ ɛ-ɛ nʊ, ɛ -se 'an "bhuo ɛ-ɛ 'wlʊ 'mʊ 'nɪ -ko. "Nyinynidɪ -nɪ'a 'le 'an -pɔlʊ 'zɔ, 'ɪnnɛ nʊ'o -kaa.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21A -gblee, lɛ-ɛ -nɪ'a 'le 'ɪn 'mʊ lbhʊ -nʊnamʊ, 'ɪn-ɪ 'ye'a li a, 'ɪnnɛ 'mo-o, -bho koo 'ɪn 'ybha 'ɪn 'ke -zɛgɛ nʊ, "nyinynidɪ'a 'wɔn 'ɪnmʊ -bodɪ; ɛ 'nɛ-ɛ 'ɪnmʊ "kpiti.

22-Bho koo ɛ -nɪ 'mʊ, 'le 'mna-a'a -pɔlʊ gbo a, -Lagɔ'ɔ gba-a nʊ'o 'ɪnmʊ 'tʊ.

23Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'bhlʊku'a 'tʊnʊdɪ -ke 'an -pɔlʊ'a 'tʊnʊdɪ-ɪ dede-e "yi 'le 'ɪn 'mʊ, 'le 'ya 'an 'bhlebhlesʊ se lɛ -lue 'mʊ-nɪ. 'Le "nyinynidɪ'a nɛ-ɛ kpʊn'o 'ɪnmʊ 'geyiɛ 'mʊ, 'le 'ɪn-ɪ "du 'ɛ 'bho 'le ɛ 'ye 'an -pɔlʊ'a nɛ 'mʊ-zi.

24'Lotʊ'a "nynuu-a, a -gbʊ 'an nyunyɔyʊɛ ya, -ka 'ɪn -nɪ'a 'le ngazeɛ 'mʊ! A -gblee, "nyinynidɪ 'bhle'a 'mɛmɛɛ kli 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'le 'ya 'mʊ, 'an 'bhlʊku-u kpa nɪ'e 'ɪnmʊ 'le 'ɪn-ɪ 'ga'a 'le 'ya 'mʊ ti kplokplo. Yɔɔ 'ke 'tɔ 'ɪnmʊ 'le 'ya 'mʊ zetie'a?

25'lɪn-ɪ 'bhɛɛ-ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi 'le 'ɪn-ɪ po 'ɔ 'sɛɛ, -ka ɔ -zi -nɪ'a -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ 'mʊ 'le ɔ 'ye'a 'ɪnmʊ zetie! Wlu 'ɪn-ɪ za'a 'mʊ, 'ɪnnɛ 'mo-o, 'le 'an -naagɪ 'mʊ 'ɪn 'ybha'o 'ɪn 'ke -Lagɔ'ɔ gba "yi-kpʊn; 'bho 'mnɔ 'tɔ ɔ, 'le 'an 'bhlʊku'a 'mʊfɪɪɛn 'mʊ 'ɪn -de -nɪ'e "nyinynidɪ'a "lrumʊkɔɛ 'li ti.

Wlɔmʊkɔmʊ 8

1'Lotʊ'a "nynuu-a, 'traamʊ 'tɔ ɔ, nyʊ-ʊ -ke Zezii Kliisɪ "sisri'a "yi a, -Lagɔ'ɔ -zigle se ʊ 'tɔ "kpi -nɪ.

2-Ɛkedɪmaa, nyʊ-ʊ -ke Zezii Kliisɪ "sisri'a "yi a, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu-u "nyɪ -ʊ tinɪɛzɛgɛ, 'le ɔ-ɔ zetie 'nʊ 'mɛmɛɛ'ɛ kwa 'mʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Ɛbɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ -tɔ'o -ka -a se'a 'tɔ "nyinynidɪ'a 'geyiɛ 'mʊ -nɪ.

3A -gblee, lɛ -Lagɔ'ɔ gba se'a 'bhɛɛ ɛ 'ke nʊ a, 'ɪnnɛ -Lagɔ nʊ'o. -Ɛ -ke dɪ 'ɔ gba se'a 'bhɛɛ ɛ 'ke -amʊ "yisrɛɛmʊ po, 'ɪnnɛ 'mo-o, -a'ba 'bhlʊku 'fɪɪn'e-e 'mʊ 'le ɛ se 'bhɛɛ ɛ 'ke ɛ "yi-kpʊn. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, 'ɔ "yu "luo'o nyunyɔku 'mʊ 'le ɔ 'ye ɔ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ -ya, 'le ɔ 'ke -a'ba 'sragamʊzalɛ "du. -Ka ɔ 'mɛ -nɪ'a 'bho -a'ba 'bɪ 'mʊ -a'ba "nyinynidɪ'a dɪ 'le ɔ 'ye'a -amʊ zetie 'le ɪ 'mʊ, 'kla-a 'ka-a. 'Ka-a -zigle -kpʊn 'nɔ 'bho -a'ba 'bɪ 'mʊ 'le -Lagɔ 'ye "nyinynidɪ tʊ wɔn 'mʊ lu.

4Ɔ 'nʊ-o -kaa, 'le "yisrɛɛɛ 'ɔ gba "si'a 'nynɪ a, 'le -a 'ke ɛ 'bhɛɛ, -a 'ke ɛ nʊ -ka -zɛgɛka; -ɛkedɪmaa, -a'ba "bhi'a nyunyɔnaagɪ -see 'tɔ -amʊ -jolʊ gbo -po yi, 'le -Lagɔ 'mnɔ'ɔ Lisaazuzu po'o 'tɔ -kaa -amʊ -jolʊ gbo.

5A 'ye li-ɔ, nyʊ-ʊ 'pɛɛ'ɛ 'wa "bhi'a -naagɪ 'mʊ 'le 'wa tinɪɛ 'mʊ a, ʊn-ʊ 'zi-e 'wa "bhi'a 'tʊnʊdɪ'a "sɛ'ɛ dɪ. 'Le, nyʊ-ʊ 'pɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mʊ 'le 'wa tinɪɛ 'mʊ, ɔ-ɔ po 'ʊ -jolʊ gbo, 'le ʊn-ʊ nʊ'o 'ɔ 'gwlʊdɪ.

6'Le, lɪ 'bhlʊku 'ybha'a, nyɔ-ɔ ple 'ɪ kli, ɪ-ɪ po 'ɔ 'mɛyi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'Le, nyʊ-ʊ nʊ'a 'ɔ Lisaazuzu'a 'gwlʊdɪ, 'wa -pɔlʊ-ʊ bhlu'o 'le ʊn-ʊ nɪ'e ti -ka -zɛgɛka.

7A -gblee, nyʊ -yʊ ple'a 'wa nyunyɔnaagɪ kli, ʊn-ʊ 'nʊ-o 'wa "bhi 'ɔ jɛkamʊ 'mʊ, -ɛkedɪmaa, 'wa -ya 'wa "bhi 'zɔ 'bho 'ɔ gba'a damʊ, 'le ʊn se 'ɛ -lue komu 'bhɛɛ.

8Nyʊ -yʊ "du'a 'bho 'wa "bhi'a nyunyɔnaagɪ, ʊn se 'bhɛɛ ʊn 'ke ɔ 'tʊ nʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9A-bʊ -yʊʊ a, a se a'ba "bhi'a nyunyɔnaagɪ 'mʊ 'pɛɛnamʊ -nɪ 'le a'ba tinɪɛ 'mʊ. A -nɪ'e-e ti 'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mʊ. -Ɛkedɪmaa, 'ɔ Lisaazuzu -nɪ'e-e amʊ 'mʊ. 'Le, nyɔ -ke 'mʊ ɔ-bɔ Kliisɪ'a Lisaazuzu 'mnɔ se'a -nɪ a, 'ɔ nyɔtu -se 'ɔ nyɔ -ko.

10'Le, -bho Kliisɪ -mnɔɔ -nɪ amʊ 'mʊ a, a'ba 'bhlʊku 'bhle-e "nyinynidɪ 'mʊ'a dɪ a, 'mɛmɛɛ -nɪ 'nɛ "kpi. 'Le, -yɔ 'ma-a -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu, ɔ -de'e amʊ 'mʊ ti "kɔgwlɛtinɪɛ'ɛ kamʊ, -ɛkedɪmaa, a "du'o 'tɔ-ɔ "yisrɛɛmʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

11A -gblee, -Lagɔ -za'a Zezii glu 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ, 'le ɔ 'ye'a ti-nɪ -lrɛɛ ɛ, -bho 'ɔ Lisaazuzu -nɪ amʊ 'mʊ, a'ba 'bhlʊku 'bhle'a 'mɛmɛɛ "kpi, ɔ-bɔ -za'a Zezii Kliisɪ glu 'le -ɔ "nyɪ 'ɔ tinɪɛ -lrɛɛ, ɔ-ɔ 'ye -ɛ tinɪɛ "nyɪ -mʊ -lrɛɛ, -ɛkedɪmaa, 'ɔ -zuzu -nɪ'e amʊ 'mʊ-ɛ.

12'Ɛ dɪ, -bho ɛ -nɪ -kaa a, 'lotʊ'a "nynuu-a, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ke 'tɔ amʊ -jolʊ gbo po. Ɛ -se -a'ba nyunyɔnaagɪ -ko, -ɛkedɪmaa, 'ɛ wɔnkuɛ -see 'tɔ amʊ "kpi -nɪ yi.

13-Bho ɛ "du a'ba nyunyɔnaagɪ-ɪ po amʊ -jolʊ gbo, -mnɪɪ a-a 'mo-o 'mɛmʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'Le, -bho ɛ "du 'ɔ Lisaazuzu po amʊ -jolʊ gbo a, 'le ɔ-bɔ -zuzu 'mnɔ 'mʊ a 'ke a'ba 'bhlʊku'a "nyinyninaagɪ kwa gbo -za -nɪ; 'le a 'ke ti-nɪ "kɔgwlɛka.

14A 'ye li-ɔ, nyɔ"o nyɔ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu-u po'a -jolʊ gbo, 'ɪnnɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ nyɔ.

15-Ɛkedɪmaa, 'ɔ Lisaazuzu ɔ "nyɪ'a amʊ a, 'ɔ kpʊn nyɔ 'geyiɛ 'mʊ 'le 'ɔ sie nyɔ -sɪanyɪ 'mʊ, 'le, ɔ-bɔ -zuzu 'mnɔ, 'ɪnnɔ po'o amʊ -Lagɔ'ɔ nyʊ 'le a 'bhɛɛ'o a 'ke -Lagɔ a'ba -tɪta 'la.

16-Ka a "du'a -Lagɔ'ɔ nyʊ, 'ɔ -zuzu'a "bhuo-o 'lɛ'ɛ -kaa -a'ba nɛ "yi 'le -a yibo nɪ'o.

17'Le, -bho a "du 'ɔ nyʊ, "nitiwʊnnalɪ -ke wlu ɔ "du'a 'ɔ nyʊ wɔn 'mʊti, -a 'ke -a'ba nɪ 'ye -lrɛɛ mo'o. -Bho -a -ke Kliisɪ 'ye 'kle a, "nitiwʊnnɛɛ -Lagɔ de'a 'bho ti, ɔ -ke -a 'ke 'mʊ-plɛ 'le ɔ -ke -a 'ke 'jina -dalue "kpi-po-ɛ -nɪ.

18A -gblee, lɛ 'mna-a popo'a 'gwlʊti, 'ɪnnɛ 'mo-o, -nɔɔ -yɛ -ke "yi -a -nɪ'a -laa, 'kle -a 'ye'a a, nyɔ se 'bhɛɛ, -Lagɔ'ɔ 'jina ɔ 'ka -amʊ "kpi po ɔ-ɔ fuo nɪ'a -amʊ wɔn, ɔ 'ke ɛ 'kleyeɛɛ 'mnɛ likpʊkpa -nɪ.

19'Le, zɔ -ke ti -Lagɔ 'ka 'ɔ nyʊ 'jina "kpi po, 'le ɔ 'ka 'wa 'nynɪ "piemʊ po a, ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'kmʊ-ʊ fuo'o wɔn 'le ɛ 'ke -fɪfɛ ti'wla.

20-Ɛkedɪmaa, lɪ -Lagɔ -ya'a ti -nɪ'e-e 'mɛmɛɛ'ɛ -kpɛɛ'ɛ wɔn 'mʊ, 'le 'ɛ lɛtu -see 'ya "bhika 'mʊ 'wlʊ. -Lagɔ'ɔ "bhuo-o "tayi 'nɪ "yiti ɪ 'ye 'mɛmɛɛ'ɛ kwa 'mʊ 'kpa! Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -Lagɔ na -bho 'wɪ -lrɛɛ ti 'le ɔ 'ke ɪ 'mɛmɛɛ'ɛ kwa 'mʊ zetie. l-bɪ 'wɪ 'mnɪ, ɪ-ɪ 'de -ɛ -pɔlʊ "yi.

21Lɛ-ɛ -nɪ'a 'bho a, 'ɪnnɛ 'mo-o, zɔ -lue 'zɔ, 'kmʊ-ʊ 'ye-e zetie-ɛ -mʊ 'le 'mɛmɛɛ'ɛ kwa 'mʊ. 'Bho-o lɪ'a klɛ 'ke -lre 'mʊ -po-ɛ -nɪ. 'Le -Lagɔ'ɔ nyʊ'a "yiflɔɛ ʊn 'ye'a a, lɪ 'mnɪ -ke ʊn 'ke ɛ 'mʊ-plɛ, 'le -Lagɔ 'ke ɪ ʊ 'gbaa 'le ɔ 'ke ʊ "niti-wʊnna.

22A 'ye li-ɔ, -a yibo'o-o -ziaka, 'traamʊ 'kmʊ'a klɛ -fie'e-e ti 'le 'klekwa 'mʊ. -Ka, -bho 'nynaakpʊ -kaaa gba, 'gwlʊ-ʊ cɛ 'nʊ li ʊn -fie'a ti, 'le ʊn-ʊ 'ye'a 'kle a, 'ka-a 'kmʊ-ʊ 'ye'e 'kle -lrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23'Bho ɛbɛ-ɛ'ɛ damʋ a, ɛ -se 'kmʋ'a "sɛ -ko. -A-bʋ 'ye'a -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -ka nyɔ-ɔ 'ye'a ka -kpaa'a "yizabhi, 'le -a'ba "bhi 'mʋ -a 'ye-e 'kle. 'Le lɛ -a fuo'a wɔn, 'ɩnnɛ 'mo-o, zɔ -ke ti, -Lagɔ 'ka, -a-bʋ, 'ɔ nyʋ 'jina "kpi po 'le ɔ 'ka -a'ba 'nynɩ "piemʋ po 'le ɔ 'ke 'bho "si ɔ 'ke -amʋ kulre "nyɩ.

24'Bho 'ɛ lemʋ a, -a 'pʋn-o'o -kpɩn, ɛ-bɛ 'pʋnpʋan -yɛɛ ɛ, -nɔɔ -ke ti 'ɛ tinɩɛtu 'ye'a -amʋ 'mʋ "yi mʋ 'le ɛ 'ka ti'pɩple, 'ɩnnɛ -a de'e -pɔlʋ "yi. A -gblee, -bho lɛ 'kpa 'le -a'a kwa 'mʋ, ɛ -se -pɔlʋ'a "yidelɛ -ko. Lɛ-ɛ 'kpa'a 'le nyɔ'ɔ kwa 'mʋ, -bho ɔ -kɛ ɛ-ɛ li'ye, 'ɔ de ɛ -pɔlʋ "yi -lreeka.

25A 'ye li-ɔ, lɛ -ɩn -see'a 'ye ke, -bho -ɩn -kɛ ɛ-ɛ -pɔlʋ "yi de a, -a 'ku-o "gwli, -a fuo 'nɛ wɔn 'le ɛ-ɛ nyni'o.

26A -gblee, -a-bʋ 'fɩn'a 'mʋ a, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu kpa'a -amʋ, -ɛkedɩmaa, -ka -a 'ka -Lagɔ'ɔ wɔngbopowlu -nyna 'le -Lagɔ 'ke ɛ kpʋn, -a se -kaa yibo, 'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a "bhuo-o bhade'e -Lagɔ li -a'ba dɩ. Lisaazuzu'a wlu ɔ-ɔ po'a -ke -abʋ-a'a nɛ se gʋgɔ. -Ka nyɔ 'kɛ ɛ -wlu, -ɩn se 'na yibo.

27'Le, -Lagɔ 'ye'a nyunyu'a -pɔlʋ gbo ti a, lɛ 'ɔ Lisaazuzu 'ybha'a a, -bho ɔ -zɩ ɩ 'mʋ, 'ɩnnɔ 'wɩn 'ɩ 'mʋti. Nyʋ -yʋ 'ma-a -Lagɔ'ɔ nyʋ, 'wa dɩ 'ɔ Lisaazuzu-u bhade 'nɔ li. -Ka -Lagɔ 'ybha'a, 'le ɩ -nɩ'e -kaa.

28'Bho 'ɛ le a, -a yibo'o-o na, nyʋ-ʋ -kma'a -Lagɔ'ɔ dɩ, lɩ 'wee yi 'ʋ "kpi, ɔ-ɔ nʋ -ɩ'o 'le ɩ 'ke ʋ -zɛgɛ "lrulinʋ. 'Le, 'ɔ nyʋ-ʋ -kma'a 'ɔ dɩ 'mnʋ, ɔ 'lʋ ʋ'o 'le 'ɔ 'gwlʋdɩ 'mʋ 'le ʋn 'ke 'ɔ nyʋ "du.

29A 'ye li-ɔ, nyʋ -yʋ -Lagɔ -za'a 'bho see, 'le, -ka ʋn -ke 'ɔ "yu 'ka lɛ -lue "du, 'ɔ "bhuo-o cʋ 'ʋ 'ɛ wlu "kpiti see 'le 'ɔ "yu 'ke ʋ-bʋ nyʋ'a -dadudu 'mnʋ'a nyamna'a -kɔyi "du.

30Nyʋ -Lagɔ cɛ'ɛ wlu "kpiti see, ɔ 'cʋ -ʋ kpɔ, 'le, ʋ-bʋ kpɔcɛmʋ 'mnʋ, ɔ 'ye ʋ "yisrɛɛmʋ po 'bho 'ɔ "yigbeyi. Ʊ-bʋ 'ɔ "yisrɛɛmʋ 'mnʋ, 'le ɔ 'ye ʋ 'bɩ "nyɩ 'le nyʋ ɔ -kɔ'ɔ "klumʋ, -bho 'wla ɔ-ɔ 'ye -ʋ 'jina "kpi -po -mʋ -ka -zɛgɛka.

31'Lotʋ'a "nynuu-a, koo -a 'ke wlu -yɛɛ'ɛ dɩ 'lɛ'ɛ? -Bho -Lagɔ -nɩ 'le -a'ba lemʋ, leelɛ nyʋ 'ke -amʋ li-za'a?

32A -gblee, -Lagɔ -see'a 'ɔ "bhuo'a "yu "kpitʋtɔ, -ɔ "nyɩ 'ɔ nyʋ -jeyi 'le ɔ 'ye'a 'mɛ -a'ba 'wee'a dɩ, 'ɔ 'limʋ-ʋ -see -amʋ "kpi wɔn-nmɔ -nɩ yi 'le ɔ 'ke 'ɔ "yu 'mnɔ'ɔ dɩ lɩ -lrɩ 'bho po'a?

33Nyʋ -yʋ -Lagɔ -za'a 'bho a, nyɔ -lrɔɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ʋ dɩ "yikpa, -ɛkedɩmaa, -Lagɔ'ɔ "bhuo-o zʋ 'ʋ dɩ "kpi 'le ʋn-ʋ "du'o "yisrɛɛmʋ 'bho 'ɔ "yigbeyi.

34Yɔɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke ʋ dɩ "kpi po 'le ɔ 'ke ʋ dɩ -kpʋn'a? Zezii Kliisɩ 'mɛ-o'o, 'le ɛ -see 'bho "tii. Ɔ -sɔ'ɔ-ɔ glu, ɔ 'ye ti-nɩ -lrɛɛ 'le ɔ -nɩ'e 'bho -Lagɔ'ɔ "troli 'le ɔ -ke ɔ -kɔ'ɔ lɩ'a klɛ 'le ɔ-ɔ bhade'e -Lagɔ li -a'ba dɩ -lrɛɛ. 'Ɔ "bhuo-o nʋ'o -a se -zigle "kpi'bhle.

35Ɔ -kma'a-a -a'ba dɩ. 'Bho -a -ke 'ɔ 'nynɩmʋ, yɔɔ 'ke 'bho pa 'le ɔ 'ke -amʋ ɔ lizɩza'a? 'Kleyeɛɛ 'maae, -ale lɩ -lrɩ'a -fanʋ ma'a? Nyʋ-ʋ kla'a -amʋ nyanɩ 'mʋ'a dɩ-ae? 'Mʋ -ke

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"pʋan'a 'lbhalbha'a dɪ-ae? Lɛ-ɛ zi'e -amʋ "yi -ale 'mɛmɛɛ'ɛ "yriyʋɛ "yinɪdɪ-ae? -Ale -a'ba nyʋ'a gwlɔmʋtilbhadɪ?

36-Ɛ -ke dɪ 'ɪn 'lɛ'ɛ -kaa a, 'ɪnnɛ 'mo-o wlu 'mnɛ -wɛ 'ɛ-ɛ "yiti 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li na: -A'a dɪ -a -nɪ'e 'mɛmɛɛ'ɛ -kʋtagwlʋ zɔ"o zɔ 'li. -Ka nyʋ kpʋn'a 'bhlabhlɪ ʋn 'ka "lru "yicɛ, 'ka-a -a -nɪ'o 'bho nyunyu'a "yigbeyi.

37Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ, 'le lɪ 'wee 'mʋ, -a 'lu-o tʋ kpɛ -bue. Zezii -kma'a -a'ba dɪ, 'ɪnnɔ kpa'a -amʋ 'le -a 'yɛ 'ɛ "kpi.

38-39A -gblee, 'ɪn yibo'o-o -ziaka: 'Mɛmɛɛ o, tinɪɛ o, -Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ o, "nyinynidɪ'a -zuzu "we o, lɪ-ɪ -nɪ'a -laa -zɪan -ke -yɪ 'ye'a 'le nyaka -yi mʋ o, wɔnkulɪ -nɪ'a yaku 'li 'le -yɪ -nɪ'a 'le glu o, lɪ -lrɪɪ -Lagɔ -ya'a ti o, lɛ -see -a -ke -Lagɔ'ɔ 'nynɪmʋ -pa yi, 'le ɛ 'ke -amʋ 'ɔ -a'ba dɪkmɛɛ lizɪza. 'Ɔ nyʋ'a dɪkmɛɛ 'mnɛ, 'le -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ 'mʋ, 'le-e ɛ 'kpa -nɪ'e zɔ "yi.

Wlɔmʋkɔmʋ 9

1A 'ye li-ɔ, lɛ 'ɪn-ɪ yi'a 'mʋzanamʋ a, -ziadɪ mo'o. -Bho 'ɪn cɛ sɪn a, Kliisɪ'a "bhuo yibo nɪ-ɪ'o. 'Le, -ka 'ɪn -see'a sɪn cɛ ɛ, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -ɔ po'a 'an -pɔlʋ -jolʋ gbo a, 'le 'ɪn 'mʋ 'ɪnnɔ 'wɔɔn'ɔ 'an wlu 'mnɛ "kpi.

2Dɪ 'mnɪ, 'ɪnnɪ 'ka-a: 'ln -kma'a-a "yigbeyi 'le 'an -pɔlʋ gbo -ziaka. -Bho 'ɪn po 'an 'bhlʋkpa Izrayɛɛlɪ'a nyʋ 'gwlʋ "yi a, 'an -pɔlʋ-ʋ sinsin-e 'le 'an 'limʋ ti zɔ"o zɔ 'li.

3'Le 'an -pɔlʋ'a 'limʋtififieɛ 'mʋ, 'ɪn 'bhɛɛ'o 'ɪn 'ke na: -Bho -Lagɔ'ɔ tutibhlasʋ kpʋn 'kɪ 'ɪnmʋ 'le 'ɪn -ke Kliisɪ 'ke "yrilisʋsɔ ɔ, 'le 'an 'lotʋ'a "nynuu 'Zuifʋ 'ke 'pʋn 'bho 'ɔ "yigbeyi, -mnɛɛ -nmɔ 'ko-o "yrili.

4-Lagɔ nʋ'a -kaa, 'ɪnnʋ ɔ -za'a 'bho nyʋ'a "klumʋ, 'le ɔ-ɔ 'lʋ 'ʋ 'ɔ nyʋ, ɔ cʋ 'ʋ wlu "kpiti 'le ɔ 'ye ʋ 'ɔ "bhuo -ke 'ɔ 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ "yi-tɔ. 'lnnʋ -ke ɔ bhla'a -ybhɛybhɛtite'a -dadudu, 'ɪnnʋ ɔ "nyɪ'e 'ɔ gba 'le ɔ 'ye ʋ 'ɔ bʋbɔdɪ 'cɪan 'le 'ɔ bʋbɔbhlegbo.

5A -gblee, -tanyɪnyʋ -ke -Lagɔ bhla'a -ybhɛybhɛtite, 'wa "nynuu'a "nynuu ʋn "du'o, 'le 'wa "klumʋ Kliisɪ 'wlʋ -nɪ'o, 'le ɔ "si'e 'bho, ɔ "du'o -Lagɔ, 'ɪnnɔ -nɪ'e lɪ 'wee "kpi, 'ɔ 'nynɪ -nɪ'e-e "yibhɛɛka "kɔmʋ. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ!

6-Ka 'ɪn 'lɛ'ɛ -laa, 'ɪn -see, -Lagɔ'ɔ wlu ɔ cʋ 'ʋ "kpiti, ɪ 'wla-a "nukɔ, nʋ. -Gba! 'ln -see 'na 'lɛ. Lɛ -Lagɔ cɛ'ɛ wlu "kpiti, ɛ -nʋ-ɛ'o. A -gblee, nyʋ 'wee 'ma-a Izrayɛɛlɪkɔmʋ, 'wa 'wee'a "du -kaa -Lagɔ'ɔ nyʋzɪgɪ.

7'Le nyʋ 'wee 'bhle'a Ablaamʋ'a "nynuu'a "nynuunynɪ "kpi, ɛ -se 'ka-a ʋn "du 'ɔ "nynuu'a "nynuuzɪgɪ 'nɪ -ko. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ -Lagɔ nʋ'o Ablaamʋ -bodɪ: -A'a "yu Izaakɪ 'mʋ, -a'a "nynuu'a "nynuu 'ɪn cɛ'ɛ wlu "kpiti, 'le-e ʋn-ʋ 'ye 'wlʋ -nɪ mʋ.

8'lnnɛ 'mo-o, Ablaamʋ'a "nynuu'a "nynuu'a klɛ -se -Lagɔ'ɔ nyʋ -ko. "Nitiwʋnnawlu -Lagɔ -cɛ -nɪ'a Ablaamʋ wɔn "kpiti, nyʋ-ʋ 'wɔɔn 'nɛ ɛ, 'wa "sɛ ɔ-ɔ 'la'a Ablaamʋ'a "nynuu'a "nynuuzɪgɪ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9A -gblee, -nɔɔ -lrɛɛ 'li, wlu -Lagɔ wa'a Ablaamʊ "yiti, 'ɩnnɛ 'ka-a: Ɔ na: -Zʊn -yɛ 'ye'a -yi mʊ a, 'ɩn-ɩ 'ye-e le -yi -mʊ. -Bho 'ɩn -ka yi a, 'bho-o -a'a 'nynɔ Salaa-a 'ye "yunyukpasu 'wlʊ -nɩ mʊ.

10-Yɛ zi'a -laa a, ɛ -se 'bho 'wa "sɛ'ɛ "kpi 'ɛ lɛtu "tii -ko. A -gblee, Rebekaa -ke -a'ba "na Izaakɩ, ʊn -see'a -bhla 'wa nyukpasiyreetɩ 'sɔn 'wlʊ ke a, 'ka-a ɛ -nʊ-ɛ'ɛ ʊ -bodɩ -lrɛɛ.

11-12"Yreetɩ 'mnʊ -see'a -bhla 'wlʊ ke 'le ʊn -see'a -bhla -zɛgɛ -ke "nyinynidɩ yibo ke a, 'bho-o -Lagɔ "sra -nɩ'e 'wa -lue -jiɛ 'le ɔ 'ye Rebekaa 'tmʊʊ, ɔ na: A'ba 'mʊcɩaanyu 'ke 'ɔ leyi'a lbhʊnʊyi "du. -Lagɔ 'nʊ-o -kaa 'le ɔ 'ke -tɔ -ka 'ɔ -gbʊ'a nyunyu'a kpli ya, nyɔ ɔbɔ 'ybha'a, 'ɩnnɔ ɔ-ɔ za'a 'bho. 'Ɔ nʊnʊdɩ 'wlʊ-o 'ɔ "bhuo 'mʊ.

13'Ka-a ɩ -nɩ'e 'mʊ'a dɩ, wlu -nɛɛ 'cnɩ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, ɛ na: 'ln -za'a-a 'bho Zakɔɔpʊ 'le 'ɩn 'ye Ezayu tipo.

14-Bho ɛ -nɩ -kaa 'mʊ 'le, nyɔ 'ke na -Lagɔ se "yi'srɛɛ, nʊ ma'a? -Gba! Nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'na 'lɛ,

15-ɛkedɩmaa, ɔ 'tmʊʊ'o-o Moyiizɩ na: Nyɔ 'ɩn 'ybha'a a, 'ɔ "kpi 'an 'limʊ 'ke wɔn-nmɔ -nɩ, 'le nyɔ 'ɩn 'ybha'a -lrɛɛ, 'ɔ ngaze 'ɩn-ɩ 'ye'o.

16-Bho ɛ -nɩ -kaa a, 'le ɛ -se nyunyɔ'ɔ 'tʊnʊdɩ-e 'ɔ "bhuo'a 'mʊtikukuɛ'ɛ 'mʊpɛɛɛ'ɛ dɩ -Lagɔ-ɔ wʊnna nɔ "niti 'nɩ -ko. 'Ɔ "bhuo-o 'bhle'e ngaze.

17A -gblee, zɔ -lue 'zɔ -Lagɔ 'tmʊʊ'o-o Ezipʊtɩ'a 'bhlʊkpayowliklagba, ɩ 'cnɩ-ɛ'ɛ-ɛ 'le 'ɔ "bɔgʊ 'li, na: 'ln "du'o -ɩnmʊ 'bhlʊkpayowli 'mʊ-ɛ, 'le, -bho -ɩn 'naa 'an wlu "yi, lɛ 'ɩn 'ka 'bho -ɩn -ke -a'a nyʊ "kpi -nʊ -nɩ, ɛ 'ke 'an wɔnkuɛ -tɔ, 'le nyʊ 'wee 'ke 'an 'nynɩ yibo.

18Lɛ -a 'ka 'mʊti'wɔn 'le wlu 'mnɛ'ɛ 'limʊ, 'ɩnnɛ 'mo-o, nyɔ -Lagɔ 'ybha'a, 'ɔ "kpi ɔ-ɔ nmɔ nɩ'e 'limʊ wɔn. 'Le nyɔ -Lagɔ 'ybha'a, 'ɔ -pɔlʊ ɔ-ɔ kmu'o "yi, 'le ɛ nɩ'e -kaa -ziaka.

19'Le nyɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke 'ɩnmʊ tidede, na: -Bho ɛ -nɩ -kaa 'mʊ 'le, leedɩ -Lagɔ-ɔ kpa'a nyunyu dɩ "yi'a? Nyɔ se 'ɔ 'gwlʊdɩ wɔnyi'bhɛɛ.

20-Wooo! Nyunyɔ'ɔ yɔɔ -ɩn "du'o 'le -ɩn -ke -Lagɔ-ɔ dede'e "yi'a? Mɛ se 'bhɛɛ ɛ 'ke 'ɛ mayi "yrili-gbʊ, na: Leedɩ -ɩn ma'a -kaa 'ɩnmʊ'a?

21Lɛ mayi 'bɔ'ɔ ti, 'ɩnnɛ ɔ-ɔ nʊ'o 'ɔ mɛ 'mʊ. Ɛ-bɛ mɛ -lue 'mnɛ, ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke ɛ -diegblʊʊ 'mʊ ma 'le ɔ 'ke ɛ -kpɛklɛ 'mʊ ma -lrɛɛ.

22'Ka-a -Lagɔ'ɔ dɩ -nɩ'e 'mʊ -lrɛɛ. Ɔ "du-o nyunyu'a tiyayi. -Bho ɔ 'wɔn ɔ 'ke 'ɔ wɔnkuɛ -ke 'ɔ 'cɛ nyʊ -lrʊʊ "yi-tɔ, ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke ɛ nʊ. 'Le nyʊ 'ɔ 'cɛkʊta -nɩ'a "kpi, ɔ 'kʊ ʊ ti-za, -ʊ -nɩ'a 'ɛ kpli ti, -bho ɔ 'wɔn ɔ 'ke "gwli-ku 'wa dɩ, ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke ɛ nʊ. Nyɔ-ɔ 'kɔ ɔ dɩ "yikpa, ɔ se -nɩ.

23'Le, -bho ɔ 'wɔn, -ka 'ɔ 'nynɩ 'bhɛ'ɛ "yi tenyɩ, ɔ 'ke 'na nyʊ -lrʊʊ -tɔ 'le ɔ 'ke 'wa ngaze 'ye a, ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke ɛ nʊ. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, ɔ -zʊ 'ʊ-ʊ 'bho see 'le ɔ 'ke ʊ 'nynɩ "kpi po.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24-Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a ɔ 'la'a -amʋ -lrɛɛ 'le -a 'ke 'ɔ nyʋ "du. 'Le ɛ -se 'Zuifʋ'a "sɛ'ɛ "klumʋ ɔ 'la nyʋ -ko. Ɔ 'la-a nyʋ-ʋ -se'a-a 'Zuifʋ'a 'nynıgbo'a nyʋ -lrɛɛ.

25'Ɛ dı -Lagɔ -zi -nı'e 'ɔ wlu'a 'mʋtizayi Ozee 'mʋ. Wlu ɔ 'cnı'a 'le 'ɔ "bɔgʋ 'li, 'ınnɛ 'ka-a: Nyʋ -yʋ -se'a-a 'an nyʋ, 'ınnʋ 'ın 'ybha'o 'ın 'ke ʋ 'an nyʋ 'la. 'lnnɛ 'mo-o, -yʋ -ke dı 'ın se'a -kma, nyʋ-ʋ nʋ'a ʋn -se 'an nyʋ -ko a, 'ınnʋ 'ın 'ybha'o 'ın 'ke ʋ 'an nyʋ 'la. Nyʋ -ke dı ʋn-ʋ nʋ'a ʋn se dıkmayi 'bhle, 'ınnʋ 'ın 'ybha'o 'ın 'ke 'an dıkmanyʋ 'la.

26-Da ʋn -nı'a 'le nyʋ-ʋ za'a 'wa dı 'mʋ 'le ʋn-ʋ nʋ'a: Ʊn -se -Lagɔ'ɔ nyʋ -ko, 'bho 'mnɔ, 'bho-o ʋn 'ke -nı 'le nyʋ 'ke ʋ Tinılagɔ'ɔ nyʋ 'la.

27'Le, Izrayɛɛlıkɔmʋ'a damʋ, -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʋtizayi Ezayii 'lɛ'ɛ -kaa, na: -Bho koo Izrayɛɛlıkɔmʋ -die "yi 'tɔnnibısı'a ka, 'wa 'plan'a "sɛ 'ke 'pʋn.

28-Ɛkedımaa, lɛ -a'ba -Kɔyi -zʋ 'ʋ -bodı 'mʋ, ɔ na: Ɛ -see 'mʋ-gwle yi, 'le 'ɛ "yri'a 'bı 'ke 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ 'wlʋ.

29'Le lɛ Ezayii -za'a 'mʋ see ɛ 'ke -nʋ-ɛ, 'ınnɛ 'ka-a: Ɔ na: -A'ba -Kɔyi 'bhle'a wɔnkuɛ'ɛ klɛ kwa, -bho ɔ -see 'kı 'bho -a'ba "nynuu'a "nynuutɔlʋ sie, "lemnıı, -ka Sodɔɔmʋ -ke Gomɔɔgwlɛ -nı'a 'le nyɔ se'a 'bho 'ya 'mʋ -sie, 'ka-a -abʋ 'ke 'kı -nı -lrɛɛ.

30'Ɛ dı a, koo -a 'ke 'traamʋ 'lɛ'ɛ? -A 'ke nʋ, na: Nyʋ -yʋ -se'a-a 'Zuifʋ -ʋ -see'a ti'bɔ'ɔ "bhuo ʋn 'ke "yisrɛɛmʋ "du, 'ınnʋ "du ɛ'o. Ʊn 'de-e -Lagɔ "gwli'a dı, ʋn "du'o "yisrɛɛmʋ 'bho 'ɔ "yigbeyi.

31Ɛ -nı'a -kaa 'mʋ a, 'bho -Lagɔ'ɔ gba'a "yikpʋnnamʋ, Izrayɛɛlıkɔmʋ 'kpa-a 'wa "bhi'a 'mʋtikukuɛ 'le ʋn 'ke "yisrɛɛmʋ "du 'bho 'ɔ "yigbeyi, 'le ʋn 'ye -kaa nʋ kplokplo 'le ʋn -see ɛ "du.

32Leelɛ 'bhle'e 'nynı 'le ʋn -see "yisrɛɛmʋ "du'a? Ʊn -see 'wɔn ʋn 'ke -Lagɔ 'tʋ nʋ 'wa 'ɔ "gwlideɛ'ɛ kamʋ. 'Le ʋn 'ybha'o 'wa "bhi'a 'mʋtikukuɛ'ɛ 'mʋpɛɛɛ 'mʋ, ʋn 'ke "yisrɛɛmʋ "du. Ʊn 'ybha-o'o 'le 'wa nʋnʋkpli 'mʋ, ʋn 'ke ɛ "du. -Bho sʋkpʋ -nı -jeyi, -ka nyɔ-ɔ dide 'nɛ, 'le ɛ-ɛ "du 'ɔ -taniɛbhʋ 'mʋ, -ka -lue 'mnɔ, 'ka-a 'wa nʋnʋkpli 'mnı-ı ka'a 'wa -Lagɔ'ɔ "gwlideɛjolʋ. Sʋkpʋ 'ın "si'a -laa 'nynı a, ɛ 'bhle-e "yitigʋgɔlɛ. 'lnnɛ 'mo-o Zezii Kliisı.

33Ɔbɔ 'mnɔ, 'ɔ dı Ezayii -za'a 'mʋ see 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li, ɔ 'ye'a -Lagɔ na: A 'ye li-ɔ, 'le Siɔn ('ma-a Zelizalɛɛmʋ), 'le-e 'ın-ı po'o sʋkpʋklagba glu 'le nyʋ 'ke ɛ dide ʋn 'ke ɛ "yriti'ga. Nyɔ -yɔ de 'ɔ "gwli, 'kpı -see ɔ "yiti-wa yi -lrɛɛ.

Wlɔmʋkɔmʋ 10

1'An 'lotʋ'a "nynuu-a, lɛ 'ın 'ybha'a 'an -pɔlʋ 'zɔ, 'ınnɛ 'mo-o, 'an -Bozuifʋ'a dı 'ın-ı bhade'e -Lagɔ li 'le ʋn 'ke 'pʋn 'bho 'ɔ "yigbeyi.

2Lɛ 'ın "duu'a "yriti 'bho 'wa "kpi -ɛ -ke "dı 'ın 'ka -za, 'ınnɛ 'mo-o 'bho -Lagɔ'ɔ gba'a "yikpʋnnamʋ, nyɔ-ɔ 'kʋ ʋ 'mʋ-zi, ɔ se -nı, ʋn yaa'a-a 'mʋti 'ɛ damʋ. 'Le 'wa 'mʋtiyɛɛɛ 'mnɛ se -Lagɔ'ɔ yiboɛzɛgɛ kli'bhle.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3-Ka ɔ po'a nyʊ "yisrɛɛmʊ, ʊn se ɪ yibo, 'le ʊn 'ye 'wa "bhi'a nʊnʊdɪ gbo -vuo ʊn 'ke "yisrɛɛmʊ "du, 'le ʊn-ʊ mu'o 'wa "bhi'a 'mʊtikukuɛ'ɛ 'mʊpɛɛɛ "lru. -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a ʊn -see 'ybha, -Lagɔ -yɔ po'a nyʊ "yisrɛɛmʊ 'bho 'ɔ "yigbeyi, ɔ -bodɪ ʊn 'ke 'wa "bhi ya-ya, 'le ʊn -see Kliisɪ "gwlide.

4'Traamʊ 'tɔ ɔ, gba -Lagɔ "nyɪ'a Moyiizɪ -bɛnyɪ, Kliisɪ 'mo-o 'ɛ -jolʊ'a "yitiflɔyi. 'Le nyɔ"o nyɔ-ɔ de 'ɔ "gwli, 'ɪnnɔ "du'o "yisrɛɛyi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

5A -gblee, lɪ -Lagɔ'ɔ gba "si'a 'nynɪ, -bho Moyiizɪ 'cnɪ ɪ see a, 'le ɔ 'ke na: Nyɔ -yɔ -kpʊn'a -Lagɔ'ɔ gba "yi -ziaka, ɔ -kpʊn 'nɪ-ɪ "yi'a dɪ, ɔ-ɔ 'ye'e tinɪɛzɛgɛ, 'le, "yisrɛɛɛ-ɛ 'wlʊ'a -Lagɔ'ɔ gba'a "yikpʊɛn 'mʊ, 'ɪnnɛ ɔ-ɔ za'a 'mʊ.

6Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ, nyɔ -ke -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ'ɛ dɪ -Lagɔ 'wɔɔn'ɔ "kpi, wlu -ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'ɔ dɪ, ɛ na: -A'a nʊ 'le -a'a -pɔlʊ gbo -le, na: Yɔɔ 'ke 'le yaku 'li Kliisɪ kli 'yaa 'le -ɪn 'ke ɔ 'le -za'a? Ɔ 'dre-o'o see.

7Ɛ -se 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ ɔ -nɪ -ko -lrɛɛ. -A'a nʊ na -le -lrɛɛ: Yɔɔ 'ke 'le glu ti"si 'le ɔ 'ke 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ Kliisɪ -za'a? Ɔ -sɔ'ɔ-ɔ glu see.

8Lɛ-ɛ se'a 'bhɛɛ ɛ 'ke -ɪnmʊ 'pʊʊn, -a'a popo 'ɛ dɪ 'gwlʊti -le! Wlu -ɪn 'ka 'mʊ-za a, wlu 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'mo-o, -Lagɔ'ɔ wlu se -ɪnmʊ gbo-tɛ, ɛ -nɪ'e-e 'le -a'a wɔn 'mʊ, 'le ɛ -nɪ'e 'le -a'a -pɔlʊ 'zɔ. Wlu Moyiizɪ "si'a -laa 'nynɪ a, -Lagɔ'ɔ "gwlidewlu -a za'a 'mʊ, 'ɪnnɛ mo'o.

9'Ɛ dɪ, -ka -Lagɔ -za'a Zezii glu 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ 'le ɔ 'ye'a ti-nɪ -lrɛɛ ɛ, -bho -ɪn 'wɔɔn nɛ 'le -a'a -pɔlʊ 'zɔ, 'le, -ka Zezii "du'a -a'ba -Kɔyi, -bho ɛ 'wlʊ 'le -a'a wɔn 'mʊ, -ɪn 'pʊn-o'o 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

10'Le nyɔ'ɔ -pɔlʊ 'zɔ, -bho ɔ de Zezii "gwli, 'le -Lagɔ-ɔ po 'ɔ "yisrɛɛyi 'bho 'ɔ "yigbeyi. 'Le, -ka nyɔ'ɔ "bhuo de'a -Lagɔ "gwli, -bho ɛ 'wlʊ 'le 'ɔ wɔn 'mʊ, 'le ɔ-ɔ 'pʊʊn 'nɔ 'bho 'ɔ "yigbeyi.

11A -gblee, -Lagɔ'ɔ wlu-u 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le 'ɔ "bɔgʊ 'li, ɛ na: Nyɔ"o nyɔ-ɔ de'a 'ɪnmʊ "gwli a, 'kpɪ -see ɔ "yiti-wa yi.

12-Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li -lrɛɛke, ɛ na: -Bho -ɪn "du 'Zuifʊyi o, -bho -ɪn -se 'Zuifʊyi -ko o, -Lagɔ 'mo-o 'kmʊ'a klɛ'ɛ -kɔyi. 'Ɔ 'tɛ nyʊ 'mʊ, ɔ-ɔ 'pʊʊn nʊ-o'o 'bho 'ɔ "yigbeyi. Nyʊ 'wee pɔ 'ɔ li, 'ɪnnʊ 'ɔ 'limʊ-ʊ nmɔ nɪ'e "kpi wɔn -ziaka.

13'Bho 'ɛ lemʊ wlu -lrɛɛ-ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, ɛ na: Nyɔ"o nyɔ-ɔ pa'a 'ɪnmɔ a'ba -Kɔyi li, -mnɔɔ 'pʊn-o'o 'bho 'an "yigbeyi.

14'Le, -Lagɔ ʊn -see'a "gwlide, koo ʊn 'ke ɔ lipa'a? 'Le -yɔ -ke dɪ ʊn -see'a 'bʊ'wɔn ke kpɛ -lue 'le, koo ʊn 'ke ɔ "gwlide'a? 'Le, -bho nyɔ -see ʊ 'ɔ wlu -bodɪ 'mʊ-za a, koo ʊn 'ke ɛ 'bʊ'wɔn'ɔ?

15'Le, -bho nyʊ -see 'le ʊ gbo -lbho-ɛ ɛ, koo ʊbʊ 'bhɛɛ'ɛ ʊn 'ke ʊ -Lagɔ'ɔ wlu kpa ʊn 'ke ʊ ɛ -bodɪ 'mʊ-za'a? A -gblee, -Lagɔ 'lbho-o 'ɔ wlu'a 'mʊzamʊ -ziaka. Wlu -ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li-i tɔ nɛ'o. Ɛ-bɛ wlu 'mnɛ na: Nyʊ-ʊ za'a -Lagɔ'ɔ "dɪzɪgɪ 'mʊ a, ʊn-ʊ 'nʊ-o lbhʊzɛgɛ, 'le 'wa yiyia-a 'lbhaa'a nyʊ 'bʊbʊa "yi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16A -gblee, Izrayɛɛlıkɔmʋ 'wee -see -kaa "dızıgı 'mnı 'bho "du, 'ɛ dı -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʋtizayi Ezayii -za'a wlu -nɛɛ 'mʋ 'bho 'wa "kpi, ɔ na: 'An -Kɔyi, wlu -a -za'a 'mʋ a, nyʋyɔ -gbı de 'ɛ "gwli.

17A 'ye li-ɔ, -bho nyɔ po -Lagɔ'ɔ wlu -lokui, 'le ɛ 'mʋ, 'le-e 'ɔ -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ-ɛ 'wlʋ'o. 'Le, -bho nyɔ -za -Lagɔwlu 'mʋ, ɛ-bɛ wlu 'mnɛ "du Kliisı'a "dı'a 'mʋzɛɛ.

18Lɛ 'ın-ı dede'a 'an "bhuo ti a, 'ınnɛ 'ka-a: 'ln na, wlu-u -zɛ'ɛ 'mʋ a, ʋn -see ɛ 'mʋti'wɔn-ae -ale ʋn 'wɛn -ɛ 'mʋti'a? Ʋn 'wɛn -ɛ 'mʋti -ka -zɛgɛka. 'Bho wlu 'mnɛ'ɛ damʋ -ɛ 'cnı-ɛ'ɛ, ɛ na: Nyʋ-ʋ -za'a -Lagɔ'ɔ dı 'mʋ a, 'wa wlu -wa'a-a 'bhlıkpı 'wee "kpi ti ɛ 'ye mu, ɛ 'ye 'bhlʋkpa "yi'gıga.

19'Le, lɛ 'ın-ı dede'a 'an "bhuo ti -lrɛɛ ɛ, 'ınnɛ 'mo-o: Wlu-u -zɛ'ɛ -laa 'mʋ a, Izrayɛɛlıkɔmʋ 'wɛn -ɛ 'mʋti'a? Wlu 'mnɛ'ɛ 'zɔ -zanamʋ, lɛ -Lagɔ wa'a Moyiizı "yiti see, 'ınnɛ 'ka-a: Nyʋ-ʋ -se'a-a 'an nyʋ, 'le -ʋ se'a 'ınmʋ yibo, lɛ 'ın-ı 'ye 'ʋ -bodı -nʋ mʋ a, 'ınnɛ 'ye a'ba "mʋnynı "yiglu-za mʋ 'le a 'ke 'cɛ po.

20A -gblee, Ezayii -mnɔɔ -lrɛɛ, ɔ -cɛ'ɛ-ɛ "yrili 'le ɔ 'ye -kaa 'lɛ: -Lagɔ na: Nyʋ-ʋ -see'a 'ınmʋ ti'bɔ, 'ınnʋ 'ye'e 'ınmʋ. 'Le nyʋ-ʋ se'a 'an dı 'le 'wa -pɔlʋ gbo 'bhle tukutuku, 'ınnʋ 'ın -tɔ'ɔ 'an "bhuo "yi.

21Lɛ -Lagɔ -tɔ'ɔ Ezayii "yi -lrɛɛ Izrayɛɛlıkɔmʋ'a damʋ, 'ınnɛ 'ka-a: 'ln-ı tɔ 'nʋ-ʋ sʋı "yi zɔ 'wee 'li, 'ın 'ybha-o'o 'ın 'ke ʋ kpʋn -gli. 'Le ʋn ku'o -loku 'mʋ, ʋn-ʋ 'nyɛ'ɛ 'an wlu 'mʋ, ʋn na ʋn -see ɛ -lokui-po yi.

Wlɔmʋkɔmʋ 11

1'ln-ı dede-e amʋ ti, -bho ɛ -nı -kaa a, 'le -Lagɔ "tayi'e 'ɔ nyʋ "yiti'a? -Gba, ɛ -se -kaa -ko. 'ln "bhuo "du-o Izrayɛɛlıkɔyi, Ablaamʋ'a -gluuwɔnyi'a "yu 'ın "du'o 'bho Bɛzamɛɛ'ɛ "yreeyıbhli.

2-Lagɔ'ɔ nyʋ ɔ -za'a 'bho see, ɔ -see ʋ "yiti"tayi. -Ale, wlu -ɛ 'cnı-ɛ'ɛ 'le 'ɔ "bɔgʋ 'li 'bho 'ɔ wlu'a 'mʋtizayi Elii'a damʋ, a se ɛ yibo? Ɔ "kla-a Izrayɛɛlıkɔmʋ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, na:

3'An -Kɔyi, ʋn 'lbha-a -a'a wlu'a 'mʋtizamʋ, ʋn 'ye 'mɛ. -Gbagbı -ke -da nyʋ-ʋ za nı'a -ınmɔ -Lagɔ'ɔ 'sraga a, ʋn -nyni 'nı-ı wɔn. 'An "sɛ-ɛ -sie'e 'bho 'le ʋn-ʋ 'bɔ'ɔ ti ʋn 'ke 'ınmʋ 'lbha 'ın 'ke 'mɛ.

4'Le koo -Lagɔ 'lɔ 'ɔ "yi'a? Ɔ na: -Gba, ɛ -se -a'a "sɛ -ko. Nyunyu'a "dui -bue "dui -mɛɛsɔn -gwlı -bue, -ʋ -see'a Baalıkɔku 'kolri wɔnyi glu po 'le -ʋ -see 'ɛ bʋbɔ ɔ, 'ınnʋ 'ın -za'a 'bho, 'ın -cɛ'ɛ kpɔ, -ʋ -de'e 'bho ti 'an dı.

5"Yri -ke "yi -a -nı'a -laa -lrɛɛ, 'kla-a -Lagɔ -cɛ'ɛ Izrayɛɛlıkɔmʋ'a 'plan kpɔ 'le 'ɔ 'limʋ'a wɔnnmɔɛ 'mʋ.

6'Le 'ɔ 'limʋ'a wɔnnmɔɛ 'mʋ ɔ -cɛ -nı 'nʋ kpɔ ɔ, ɛ -se 'wa nʋnʋkpli'a dı -ko. -Bho ɛ "du 'kı 'wa nʋnʋkpli'a dı 'ɔ 'limʋ-ʋ -nmɔ 'nʋ "kpi wɔn, "lemnıı -Lagɔ -see ʋ 'kı -zɛgɛ "lruli-nʋ yi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7'Le koo ɛ nɪnɪ'e 'mʊti'a? "Yisrɛɛɛ Izrayɛɛlɪkɔmʊ 'bɔ'ɔ ti 'le 'wa -Lagɔ'ɔ gba'a "yikpʊɛn 'mʊ, 'wa 'wee -see ɛ 'ye -lrɛɛ, 'le "bhalrɛɛ, nyʊ -Lagɔ -cɛ'ɛ kpɔ 'le 'wa "klumʊ, 'ɪnnʊ 'ye ɛ'o -Lagɔ'ɔ 'limʊ'a wɔnnmɔɛ'ɛ dɪ. Nyʊ-ʊ -sie'a 'bho -mnʊʊ 'ku-o -loku 'mʊ, 'le 'wa 'wɔn lɛ 'mʊti.

8Wlu -ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ see 'wa damʊ, ɛ na: -Zuzu -ɛ "kpleku'a nyʊ'a -pɔlʊ, 'ɪnnɛ -Lagɔ "nyɪ ʊ'o 'le 'wa "yri -see lɛ "yrili-gwɛ 'le 'wa -lokui -see lɛ 'mʊti'wɔn 'le ɛ 'ye -zɪan -yɛ.

9Ʊ-bʊ nyʊ -lue 'mnʊ'a damʊ -lrɛɛ, 'ɔ lbhʊnʊyi Daviidɪ na: 'Wa -Lagɔ'ɔ bʊbɔsʊ 'naa'a-a 'ɔ wlu "yi'a dɪ 'wa gɔ "du ʊ 'bhakʊplʊ -bodɪ 'le 'ɔ -zigle 'ke ʊ kpʊn.

10'Le ɔ 'ke ʊ sʊ "yigbeyi "jri ʊn -kaa lɛ "yrili-gwɛ 'le ʊn 'ke 'wa "nyinynikpli'a 'geyiɛ 'mʊ -nɪ "kɔmʊ.

11'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, lɛ 'ɪn-ɪ dede'a ti, 'ɪnnɛ 'ka-a: -Bho 'Zuifʊ ku -loku 'mʊ 'le ʊn 'ke -Lagɔ "yrili'wlʊ, ɛbɛ-ɛ'ɛ dɪ ʊn -ke -Lagɔ 'ke lisʊsɔ "kɔmʊ'a? -Gba, ɛ -se -klaa -ko. Ɛbɛ 'mnɛ'ɛ kamʊ, nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ, ʊn-ʊ 'ye'e 'pʊnpʊan 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi -zɪan. -Lagɔ kati'e-e 'pʊnpʊanjolʊ 'mnɛ 'bho ʊ -bodɪ 'le ɛ 'ke 'Zuifʊ "we'a "mʊnynɪ "yiglu-za.

12A -gblee, 'Zuifʊ'a -lokumʊkudɪ 'bhle-e 'nynɪ -zɪan. -Bho, 'wa -lokumʊkuɛ'ɛ kamʊ, 'kmʊ'a klɛ 'ye "nitiwʊnnɛɛ, 'le, -bho, 'ɛ kamʊ -lrɛɛ, -Lagɔ nʊ -zɛgɛ nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ -bodɪ, 'le, -bho 'Zuifʊ "bhiti "yiti 'le ʊn 'ke ɔ -bodɪ le yi, 'le 'ɔ "nitiwʊnnasʊ -see nyʊ "kpi -nɪ yi, ɛ 'ke -zɪan'a nɛ -zi'a?

13A 'ye li-ɔ, a-bʊ -se'a-a 'Zuifʊ, a-bʊ 'ɪn 'ke 'tɔ 'tmʊʊ. -Lagɔ lbho'o 'ɪnmʊ 'le a'ba "klumʊ 'ɪn 'ke amʊ 'ɔ "dɪzɪgɪ -bodɪ 'mʊ-za. 'lnnɛ 'lbhaa'a 'ɪnmʊ 'bʊbʊa "yi.

14'Le 'ɪn na 'kɪ, -bho 'ɪn nʊ -kaa, 'le 'ɪn 'ke 'an nyʊ-ʊ 'ma-a 'Zuifʊ'a "mʊnynɪ "yiglu-za, 'le 'wa "klumʊ'a tɔlʊ 'ke 'pʊnpʊan 'ye -cueyi.

15A -gblee. -da -Lagɔ -za -nɪ'a 'Zuifʊ kwa gbo, 'bho-o a-bʊ -se'a-a 'Zuifʊ -ke ɔ wʊnna -nɪ'e "niti. 'Le zɔ -ke ti 'Zuifʊ-ʊ 'ye'a 'le ɔ gbo "bhiti mʊ 'le ɔ 'ke ʊ kpʊn -gli a, 'bho 'mnɔ ɔ, -ka 'mɛmʊ -sɔ'ɔ glu, 'le -ʊ -nɪ'a ti -lrɛɛ ɛ, 'ɪnnɛ -ke ɛ 'ke "yitigʊgɔ.

16A 'ye li-ɔ, -bho nyɔ -za 'le -lololɪ'a "yizabhi 'le ɔ 'ke ɪ -Lagɔ "nyɪ a, 'ya -yɪ -sie'a 'bho, -Lagɔ'ɔ lɪ ɪ "du'o -lrɛɛ. 'Le, -bho tu'a 'sɪsɪanyɪ -tbhɛ -Lagɔ ɔ, 'ɛ "klei "du'o 'ɔ lɪ -lrɛɛ.

17-Lolotu ʊn-ʊ 'la'a oliviee, -bho nyɔ -lo nɛ 'le -kpaa 'mʊ 'le ɔ 'ke 'ɛ "kleitɔlʊ cɛ ɛ, 'ka-a Izrayɛɛlɪkɔmʊ -nɪ'o, 'le a-bʊ -se'a-a 'Zuifʊ kɔɔ'ɔ 'kwlaoliviee. -Bho nyɔ "luo 'kwlazɔtu 'mnɛ'ɛ "klei 'mʊ, 'le, -lolotu'a "klei -cɛ'ɛ "yi, -ɪn 'ke ɪ 'bho 'ya 'bɪ 'mʊ 'nɛɛ, "lemnɪɪ -lolotu 'mnɛ'ɛ 'sɪsɪanyɪ-ɪ "nyɪ 'ɪ "ni 'le ɪ-ɪ 'bhʊa'o.

18'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, -mnɔɔɔ kɔɔ'ɔ 'kwlazɔtu'a "klɛɛ nyɔ "du'a 'bho -lolotuzɛgɛ'ɛ "klɛɛ'ɛ 'bɪ 'mʊ, -a'a 'bhɛɛ -a'a "bhuo "yi, -lolotu'a "klɛɛ -ke 'bɪ 'mʊ -ɪn -nɪ'a, -a'a 'nyɛ ɛ 'mʊ -le! -Bho -ɪn nʊ -kaa a, -ka "klɛɛ -see'a 'ɛ 'sɪsɪanyɪ kwa'bhle, -a'a 'mate nɪ -le! 'Sɪsɪanyɪ 'bhle'e "klɛɛ kwa!

19-ln 'bhɛɛ'o -ɪn 'ke na: -Bheje "klɛɛ -nɛɛ, ɛ -cɛ'o 'le 'mna 'ke 'ɛ 'bɪ 'mʊ -zi maa.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20-Ziadɪ mo'o. 'Zuifʊ -mnʊʊ kɔɔ'ɔ-ɔ tu'a "klei nyɔ cɛ'ɛ "yi, -ɛkedɪmaa, Zezii Kliisɪ'a "gwlideɛ se ʊ 'mʊ -nɪ, 'le -mnɔɔɔ 'ye 'ya 'bɪ 'mʊ yi, 'le -a'a 'ɔ "gwlideɛ'ɛ kamʊ. 'Ɛ dɪ, -a'a 'bhɛɛ -a'a "bhuo "yi -le! -A'a kpli -nɪɪ'a fanʊ -nɪ -ɪnmʊ ku 'mʊti!

21A 'ye li-ɔ, 'Zuifʊ kɔɔ'ɔ -lolotuzɛgɛ'ɛ "klei, -bho -Lagɔ -see ʊ ya-gbʊ, koo ɔ 'ke -ɪnmʊ ya-gbʊ'a?

22'Ɛ dɪ, -ka -Lagɔ'ɔ 'limʊ -nmɔ'ɔ wɔn, 'le, -ka ɔ-ɔ 'cna'a dɪ 'mʊ, -ɪn 'ke 'ya dɪ 'gwlʊtipopo. Nyʊ -yʊ -tbhɛ 'nɔ "kpi, -ʊ -za'a "lru -jeyi, 'le ʊ -bodɪ ɔ 'cna -nɪ 'nɪ 'mʊ 'le 'ɔ 'limʊ 'ye -ɪnmʊ "kpi wɔn-nmɔ -nɪ. 'Ɛ dɪ a, -mnɔɔɔ -de 'le 'ɔ 'limʊ'a wɔnnmɔɛ 'mnɛ'ɛ 'mʊti, -a'a -za "lru -jeyi -le! -Bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, ɔ-ɔ 'kpate'e 'bho -ɪnmʊ-ɛ 'le -ɪn -ke ɔ 'ke "yicɪcɛ -lrɛɛ.

23'Le, -bho 'Zuifʊ -see 'le 'wa -lokumʊkuɛ 'mʊ "lru-mu -nɪnamʊ -nɪ a, 'le, -bho ʊn "bhiti 'le -Lagɔ gbo, ɔ 'ke ʊ 'wa 'bɪ 'mʊ le -ya a, -Lagɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke ɛ nʊ kpɛ -bue.

24-Gblee, -ɪnmɔ -se'a-a 'Zuifʊyi, -ɪn kɔɔ'ɔ-ɔ 'kwla 'zɔ'ɔ olivieetu. -Bho -Lagɔ "luo 'ɛ "yicɛklɛɛ 'mʊ, 'le, olivieetuzɛgɛ-ɛ -nɪ'a 'le -kpaa 'mʊ, ɔ 'ke ɛ 'le 'ɛ "klɛɛ "yi"dudu a, ɛ-ɛ 'ku-o wɔn. -Lagɔ nʊ'a wɔnkulɪ'a -dadudu, 'ɪnnɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke olivieetuzɛgɛ'ɛ "klei 'mʊ"luo 'le ɔ 'ke ɪ 'ya 'bɪ 'mʊ le -ya -lrɛɛ?

25'Lotʊ'a "nynuu-a, -ziadɪ "zize'a "yi 'le ɛ 'ye'a -zɪan "kpi bhla a, 'ɪn 'ybha-o'o 'ɪn 'ke ɪ "piemʊ po 'le a -kaa a'ba "bhi "yi'bhɛɛ. -Zɪannamʊ, -bho Izrayɛɛlɪkɔmʊtɔlʊ ku -loku 'mʊ 'le 'wa -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtiwɔɛɛn 'ke cokocokocoko -nɪ a, ɛ -se "sɛ -ko. 'Ɛ lɛtu 'ke -nʊ-ɛ, 'le, nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ, -Lagɔ cɛ'ɛ wɔn "kpiti, -ʊ 'ka 'le 'ɔ nyʊ'a "klumʊ 'kpa, ʊn 'ke "yinyni.

26A -gblee, 'bho 'Zuifʊ'a 'pʊnpʊan'a damʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -ka ɛ-ɛ 'ye'a -zi mʊ a, 'ɪnnɛ 'mo-o, 'Izrayɛɛlɪkɔmʊ "we-e 'ye-e 'pʊn -mʊ. Wlu-u -wɛ 'ɛ "yiti -ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li see 'wa dɪ, ɛ na: 'Bho Siɔn ('ma-a Zelizalɛɛmʊ), 'bho-o nyʊ'a 'pʊʊnyi 'ke 'wlʊ 'le ɔ 'ke Zakɔɔpʊ'a "nynuu'a "nynuu'a gbugbuzɛ zetie 'le 'wa "nyinynidɪ 'mʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

27Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'wa "nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ -mʊ, -ybhɛybhɛtite 'ɪn -ke ʊ 'ye'a -bhla mʊ a, 'ɪnnɛ mo'o.

28'Le "yri -ke "yi -a -nɪ'a -laa, -bho 'Zuifʊ "du -Lagɔ'ɔ jekamʊ a, ʊn -see Zezii 'wɔɔn'ɔ dɪ mo'o. 'Le, -bho ʊn -nɪ -kaa, a'ba -zɛgɛ mo'o -lrɛɛ. 'Le, -bho nyɔ 'crɪ ɪ 'mʊti a, ʊn "du-o -Lagɔ'ɔ nyʊ. 'lnnɔ -cɛ'ɛ 'wa "na "we kpɔ 'le ʊn 'ke 'ɔ nyʊ "du, 'ɪnnɛ nʊ'o ɔ -kma'a-a -bhla 'wa dɪ.

29A 'ye li-ɔ, -bho -Lagɔ 'la nyʊ, ɔ-ɔ 'nʊ -ʊ 'jɛ "lruli, 'le 'ɔ 'limʊ'a wɔnnmɔɛ 'mʊ. 'Ɔ zizia wlu "yi "kɔmʊ.

30A-bʊ -yʊʊ, a -see -Lagɔ 'bho "du -tanyɪ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -Lagɔ 'nʊ-o amʊ -zɛgɛ "lruli. 'Zuifʊ 'naa'a-a 'ɔ wlu "yi'a dɪ, 'le 'ɔ 'limʊ 'ye amʊ "kpi wɔn-nmɔ -nɪ -zɪan.

31Ʊ-bʊ 'naa'a 'ɔ wlu "yi -zɪan a, 'ɔ 'limʊ-ʊ 'ye-e wɔn-nmɔ -mʊ 'bho ʊ "kpi -lrɛɛ. -Ka ɔ 'ye'a a'ba ngaze a, 'ka-a ɔ 'ke 'wa ngaze 'ye -lrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32A -gblee, 'ɔ wlu'a "yinɛɛɛ'ɛ kamʋ ɔ "tayi'e nyʋ 'wee "yiti 'le ʋn 'ke 'wa "nyinynidɪ 'mnɪ'a nʋnʋa "lru-mu. Ɔ nʋ -ɛ'o 'le ʋn 'ke ɪ "yiyibo 'bho 'ɔ "yigbeyi, 'le 'ɔ 'limʋ 'ke ʋn -nɪ 'wee -dalue "kpi wɔn-nmɔ -nɪ.

33Oo! 'Lotʋ'a "nynuu-a, -Lagɔ'ɔ -naagɪ -tɛ -kaa 'mʋ 'ya! 'Le 'ɔ lɛyriyiboɛ 'bhɛ -kaa "yigbeyi ti 'ya! Nyɔ yɔɔ 'bhɛɛ'ɛ ɔ 'ke ɪ 'mʋti'crɛ 'le ɔ 'ke ɪ 'mʋti'wɔn 'ya! 'Le ɔbɔ-ɔ'ɔ nʋnʋkpli ɔ-ɔ nʋ'a a, 'le, lɛ -ke dɪ ɔ-ɔ nʋ 'ɪ a, nyɔ yɔɔ 'bhɛɛ'ɛ ɔ 'ke ɪ gbɔzɪza 'ya!

34A -gblee, wlu -ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li, ɛ na: Yɔɔ yibo'o -a'ba -Kɔyi'a 'gwlʋtipopodɪ'a? Yɔɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke ɔ "dɪ 'mʋ "du'a?

35Yɔɔ "nyɪ 'ɔ lɛ -tanyɪ -ɔ -ke -bodɪ ɔ 'ke ɛ 'kwla-za -lrɛɛke'a?

36'Le ɔ 'mʋ lɪ 'wee 'wlʋ'o; 'ɪnnɔ -ya'a lɪ 'wee -nɪ'a 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ ti. 'lnnɔ -kɔ'ɔ 'ya 'wee. 'Ɔ 'nynɪ nyɔ 'ke "yi'bhɛɛ -nɔɔ 'wee 'li. Ɛ -nɪ -kaa 'mʋ!

Wlɔmʋkɔmʋ 12

1'Lotʋ'a "nynuu-a, 'bho 'ɛ lemʋ a, -Lagɔ -tɔ'ɔ-ɔ -amʋ 'ɔ 'limʋ'a wɔnnmɔɛ'ɛ dɪ a, lɛ 'ɪn-ɪ 'bɔ'ɔ amʋ 'mʋ ti a, 'ɪnnɛ 'mo-o, a -gwɛ ti, a "nyɪ a'ba "bhi -Lagɔ -jeyi -ka 'sragalɛ ya'a a 'le a 'ke 'bho 'ɔ kamʋ ti-de a 'ke ɔ 'tʋ nʋ! -Ɛ 'ma-a -Lagɔ'ɔ bʋbɔsʋzɛgɛ, 'ɪnnɛ 'ka-a!

2'Traamʋ'a nyʋ-ʋ -nɪ'a 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ a, a'ba 'kpa 'wa nʋnʋdɪ kli -le! A "tayi -Lagɔ "yiti ɔ 'ke a'ba tinɪɛ -ke a'ba 'gwlʋtipoposʋ "yizizia! -Bho ɛ -nɪ -kaa 'mʋ a, a 'bhɛɛ'o a 'ke -Lagɔ'ɔ 'gwlʋdɪ 'mʋti'wɔn. 'lnnɛ 'mo-o, lɛ-ɛ -nmɔ'ɔ "yrili, -ɛ nʋ'a -Lagɔ 'tʋ 'le -ɛ se'a 'bɪ li'bhle, a ke ɛ yibo.

3Lɛ-ɛ 'bhle'a 'nynɪ -Lagɔ'ɔ "bhuo'a 'sana 'mʋ ɔ 'ye'a 'ɪnmʋ 'ɔ lbhʋ -tbha a, ɪ-bɪ 'kpɪ -ke wɔnkuɛ ɔ "nyɪ'a 'ɪnmʋ'a dɪ 'ɪn-ɪ za'a amʋ wlu -nɛɛ -bodɪ 'mʋ. -Ka a se'a -nɪ a, a'ba "klumʋ'a nyɔ'ɔ -tɔ -kaa 'ɔ "bhuo -le! -Lagɔ'ɔ "gwlidesʋ ɔ 'gblee'a amʋ "yiti -lue -lue, 'ɪnnɛ a 'ke "yi-kpʋn, 'le, lɛ a "du'a 'tɪn, a 'ke 'ɛ bhʋ -na 'le -ziadɪ 'mʋ.

4A -gblee, -ka nyunyɔ'ɔ 'gblʋ -nɪ'a -lue 'tɪn 'le 'ɛ ku li'a lɪ -die'a "yi 'le ɪ se'a lbhʋ -lue 'bhle a, 'ka-a -a -nɪ'o -lrɛɛ.

5A 'ye li-ɔ, -a-bʋ nyʋ-ʋ -ke Kliisɪ "sisri'a "yi, -a -die'e-e "yi 'le -a ma'a kpan -lue. -Bho koo -a se lbhʋ 'mʋ-plɛ, -a kpʋkpʋn'o-o ti -lue -lue. -A -ke nyunyɔ'ɔ ku li'a lɪ gʋgɔ'ɔ-ɔ "yiti.

6-Lagɔ'ɔ lɛ'ɛ nyɔnyɪnyɪsʋ -ke 'mʋ ɔ-ɔ "nyɪ nɪ'a -amʋ 'ɔ Lisaazuzu'a 'kpɪ 'le -a 'ke 'ɔ lbhʋ nʋ, 'ɪnnɛ nʋ ɛ'o 'le -a se lbhʋ -lue 'bhle, nyɔ -lue 'bhle-e 'ɔ lbhʋ 'le -lue -lrɔɔ 'bhle'e 'ɔ nɛ'ɛ ka. 'Ɛ dɪ a, -bho -Lagɔ -tbha -a'ba nyɔ -lue 'ɔ wlu'a 'mʋtizɛɛ 'le ɔ 'ke ɔ 'ɔ Lisaazuzu'a 'kpɪ "nyɪ ɔ 'ke ɛ nʋ a, -ka ɔ "si'a 'nynɪ 'tɪn, ɔ -zɛ ɛ -kaa 'mʋti 'le 'ɔ -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ 'mʋ, -bho koo ɛ "kɔ 'mʋ 'le ɛ 'ke 'mʋ-tɛ.

7'Le, -bho -Lagɔ "nyɪ -lrɔɔ 'kpɪ 'le ɔ 'ke Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʋ -kpa, ɔ nʋ ɛ 'le ɔ 'ke ɛ "lru-mu! -Bho ɔ "nyɪ -lue -lrɔɔ 'ɔ wlu'a -tɔtɔɔ'ɔ 'kpɪ, ɔ nʋ lbhʋ 'mnɛ ɔ 'ke ɛ nya kpa.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8'Le, -bho -Lagɔ "nyɪ nyɔ -lrɔɔ 'kpɪ 'le ɔ 'ke nyʊ 'kpɪ "yi po, ɔ nʊ ɛ 'le ɔ 'ke ɛ nya kpa -lrɛɛ! 'Le, -bho -Lagɔ "nyɪ nyɔ -lrɔɔ 'kpɪ 'le ɔ 'ke kwa 'mʊ ti'yɔɔ, ɔ nʊ ɛ 'le 'ɔ -pɔlʊ'a klɛ ti! Nyɔ -yɔ -Lagɔ-ɔ "nyɪ'a 'kpɪ ɔ 'ke nyʊ -jolʊ gbo po, ɔ yaa 'mʊti 'le ɔ 'ke ɛ nʊ! 'Le, nyɔ -yɔ -Lagɔ po'a nyʊ'a ngaze -pɔlʊ gbo, -bho ɔ -ka nyʊ'a ngaze-e 'ye, ɔ nʊ ɛ 'le -pɔlʊplu ti!

9'Bho 'ɛ lemʊ a, -a'ba dɪkɪkmɛɛ'ɛ 'bhle "yrabha 'zɔ -le! A 'nyɛ "nyinynidɪ 'mʊ, a zi -zɛgɛ'ɛ nʊnʊa'a dɪ!

10A kɪkma -kɪkma dɪ 'le a'ba -pɔlʊ'a klɛ ti! A "dudu 'bho, a'ba 'nyɪnyɛ 'mʊ -le!

11-A'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu po'o amʊ 'kpɪ "yi. 'Le 'ɔ lbhʊ'a nʊnamʊ a ku 'kpa "yi! A yaa 'mʊti! A'ba 'bhle 'plʊ -le!

12-Zɛgɛ -Lagɔ-ɔ 'ye'a amʊ "lruli-nʊ mʊ 'le yaku 'li, a 'de -ɛ -pɔlʊ "yi'a dɪ, a li 'bʊbʊa! -Bho a -nɪ 'kle 'yenamʊ, a -ku "gwli! A'ba sɪa -Lagɔ'ɔ wɔngbopoɛ 'mʊ -le!

13A -Bozezii'a nyʊ "pʊan-a 'lbha'a a, a -kpa nʊ! A 'bhɛɛ 'lɪkpʊ'a -glikpʊɛn wɔnyi!

14Nyʊ-ʊ kla'a amʊ nyanɪ 'mʊ, a zi 'wa -zɛgɛ'ɛ dɪ! A po 'wa dɪ -Lagɔ wɔn gbo ɔ 'ke ʊ "niti-wʊnna, a'ba -bhla nʊ tu ti -le!

15Nyʊ-ʊ -nɪ'a 'le 'bʊbʊa 'mʊ a, a -ke ʊn li 'bʊbʊa! Nyʊ dɪ 'wlʊ'a 'mʊ a, -bho ʊn -ka "vi, a -ke ʊn "vi!

16A'ba "bhi yɪybhɛ 'mʊ. A'ba 'bhɛɛ a'ba "bhi "yi -le! 'Bho nyʊ -lrʊʊ'a damʊ, a -ya a'ba "bhi 'zɔ, 'le, -bho koo nyɔ -nɪ, a -ke ɔ -na! Nyʊ-ʊ se'a 'nynɪ 'bhle, a zi 'wa dɪ -lrɛɛ! A'ba -zrɛ -nɪ a'ba "bhi lɛyriyibomʊ "yi -le!

17A'ba nʊ nyɔ "nyinynidɪ "lruli -le! 'Le, -bho nyɔ nʊ amʊ "nyinynidɪ "lruli, a'ba -za 'ɛ kpa -le! Lɪ-ɪ 'ma-a -zɪgɪ 'bho nyʊ 'wee'a "yigbeyi a, 'ya nʊnʊa a 'ke 'gwlʊtipopo 'le a 'ke 'ɛ bhʊ -na.

18'Le, -bho ɛ "du lɛ-ɛ ge'a a'ba "bhi "yi a, lɛ a 'bhɛɛ'ɛ kwa li, a nʊ ɛ 'le -pɔlʊ'a bhlubhlua 'ke 'bho a -ke nyʊ 'wee'a 'nynɪmʊ -nɪ!

19'An dɪkmalotʊ'a "nynuu-a, a'ba -za a'ba "bhi'a kpa nyʊ "kpi -le! A "tayi -Lagɔ "yiti 'ɔ 'cɛkʊta 'ke a'ba "kpi'a tʊ vɔ, -ɛkedɪmaa, ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ-ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li: -A'ba -Kɔyi -Lagɔ na: 'lnmɔ 'ke kpa -za, 'ɪnmɔ 'ye 'an nyʊ'a kpa nyʊ "kpi -za -nɪ mʊ.

20-Bho koo ɛ -nɪ 'mʊ a, -ka -Lagɔ'ɔ wlu "si'a 'nynɪ, a nʊ -kaa: Nyɔ -yɔ 'ma-a -a'a jɛkayi, -bho 'mʊ -kɔ ɔ-ɔ 'lbha a, "nyɪ ɔ lilia! -Bho "nitʊ -kɔ ɔ-ɔ 'lbha a, "nyɪ ɔ 'nanani ɔ 'ke 'na! -Bho -ɪn nʊ -kaa a, "lemnɪɪ dɪn-ɪ 'lbhɔ -ɔ'o 'le ɔ 'ke 'gwlʊtipopo 'le 'ɔ -pɔlʊ gbo; 'le -ɪn -bodɪ 'ɔ nʊnʊkpli-i zizia-a "yi.

21-ln 'ye li-ɔ, -a'a "tayi -a'a "bhuo "yiti "nyinynidɪ'a "jri -ɪnmʊ "kpi -le! -Mnaaa'a -zɛgɛ'ɛ nʊnʊa, 'ɪnnɛ 'ke "nyinynidɪ tʊ wɔn 'mʊ lu.

Wlɔmʊkɔmʊ 13

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1Nyʊ-ʊ "du-ɛ'ɛ 'bho -ʊ po'a nyʊ -jolʊ gbo 'bhlʊkpayowli'a 'bɪ 'mʊ, 'bho ʊ -bodɪ nyɔ"o nyɔ 'ke 'ɔ "bhuo 'zɔ -ya mo'o, -ɛkedɪmaa, nyɔ -yɔ 'ka nyʊ "kpi -nɪ, 'ɛ lɛtu 'ka -nʊ-ɛ -ɛ -see'a -Lagɔ 'mʊ 'wlʊ, ɛ se -nɪ. Nyʊ-ʊ "du-ɛ'ɛ 'bho -ʊ -nɪ'a 'bhlɪkpɪ 'wee "kpi, -ʊ po 'ɪ -jolʊ gbo, -Lagɔ "du 'ʊ 'bho.

2'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, nyɔ -yɔ nʊ'a 'bho 'bhlʊkpa'a "lrutidemʊ 'mnʊ'a nyɔ'ɔ "yigbeyi ɔ -see 'ɔ "bhuo 'zɔ -ya yi a, -mnaaa'a nyɔtu, ʊ-bʊ nyʊ -Lagɔ "du'a 'bho, 'ɪnnʊ -ke ɔ-ɔ dede'e "yi. Nyʊ -yʊ -see'a ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ'a wlu 'bho "du, ʊn-ʊ 'ya-a 'wa "bhi 'kleyeɛɛ "kpi.

3A -gblee, 'bhlʊkpa'a "lrutidemʊ "du-ɛ'ɛ 'bho, nyʊ-ʊ nʊ'a -zɛgɛ, ɛ -se 'ɪnnʊ 'wa -fanʊ 'ke 'lbha -ko. Nyʊ-ʊ nʊ'a "nyinynidɪ, 'ɪnnʊ 'wa -fanʊ-ʊ 'lbha'o. -Bho -mnɔɔɔ -see ti'bɔ 'bhlʊkpa'a "lrutidemʊ'a dɪ 'ke -ɪnmʊ -sɪanyɪ 'mʊ 'wla a, "lemnɪɪ nʊ "yrilinmɔdɪ 'le ʊn 'ke -a'a "dɪ -za!

4-lɪn 'ye li-ɔ, ʊn -nɪ'e-e -Lagɔ'ɔ lbhʊ "yi -a'a -zɛgɛ'ɛ dɪ. 'Le, -bho -ɪn nʊ "nyinynidɪ, -a 'tɪtrɛ'ɛ li -sɪanyɪ'a dɪ, -ɛkedɪmaa, nyʊ 'mnʊ'a -zigle 'bhɛɛ'o ɛ 'ke -ɪnmʊ 'kleyeɛɛ "kpi -ya 'le ɛ 'ke -a'a 'mɛnamʊ nyni. Ʊn -nɪ'e-e -Lagɔ'ɔ lbhʊ "yi 'le ʊn -nɪ'e 'bho 'ɔ 'bɪ 'mʊ, 'le, nyɔ-ɔ nʊ'a "nyinynidɪ, ʊn 'ke ɔ 'ɔ 'cɛ "kpi -ya.

5'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, 'bho nyʊ 'mnʊ -bodɪ -ɪn 'ke -a'a "bhuo 'zɔ -ya mo'o. Ɛ -se ʊn -ka -ɪnmʊ -zigle -kpʊn'a "sɛ'ɛ dɪ -ɪn 'ke ʊ ple -ko. Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili -ɪn 'ke ʊ 'bho "du 'le -a'a -pɔlʊ -kaa 'mʊ'gba -lrɛɛ.

6-Ka -lue 'mnɛ'ɛ kamʊ, a 'ke lapoo "pɛle. Nyʊ-ʊ -nɪ'a -kaa 'ya lbhʊtu "yi, -Lagɔ'ɔ lbhʊ ʊn-ʊ nʊ'o -lrɛɛ'ɛ dɪ, -ka -zɛgɛka ʊn 'ke ɛ nʊ.

7'Bho 'ɛ lemʊ a, lɛ a 'ka nyʊ -bodɪ nʊ a, a nʊ ɛ, 'le a 'ke nyɔ'ɔ kpa 'bhle, a -zɛ ɛ! -Bho a 'bhle nyɔ'ɔ lapoomɔni "kpi, a -zɛ ɛ -lrɛɛ! 'Le, nyɔ -yɔ -ɪn 'ka 'bho "du, "du ɔ 'bho!

8A -gblee, nyɔ'ɔ kpa'a -nɪ amʊ "kpi -le, -bho ɛ -se dɪkɪkmɛɛ 'ka 'bho a'ba "klumʊ -nɪ "kɔmʊkɔmʊ! A -gblee, nyɔ -yɔ 'bhle'a 'ɔ -bonyunyɔ'ɔ 'tʊ 'mʊ -ɔ -kma'a 'ɔ dɪ, lɛ -Lagɔ'ɔ gba "si'a 'nynɪ, 'ɛ 'yʊɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ ɔ -kpʊn'o "yi.

9A 'ye li-ɔ, -ziadɪ mo'o, -Lagɔ'ɔ gba-a 'lɛ'ɛ -kaa na: -A'a 'ye -yranynɔbha -le! -A'a 'lbha "ku -le! -A'a "yri -le! -A'a 'mɪɪ "yri 'bho -ɪn -bonyunyɔ'ɔ lɪ "kpi -le! 'lnnɪɪnɪ -ke -lrɪɪ-ɪ -sie'a 'bho a, gba -yɛ 'ka 'ya 'wee wɔnka, 'ɪnnɛ 'mo-o: -Ka -ɪn -kma'a -a'a "bhuo'a dɪ, -kma -kaa -ɪn -bonyunyɔ'ɔ dɪ!

10l -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyɔ -yɔ -kma'a ɔ -bonyunyɔ'ɔ dɪ, 'ɔ nʊ ɔ "nyinynidɪ "lruli. Lɛ -yɛ 'ma-a dɪkmɛɛ, 'ɪnnɛ 'mo-o -Lagɔ'ɔ gba'a "yikpʊɛn. Nyɔ -yɔ -kma'a ɔ -bonyunyɔ'ɔ dɪ, ɔ -kpʊn'o-o -Lagɔ'ɔ gba 'wee "yi. -Lagɔ'ɔ gba'a klɛ'ɛ 'zɔ 'ka-a!

11'Lotʊ'a "nynuu-a, a kɪkma -kɪkma dɪ, -ɛkedɪmaa, -nɔɔ -ke ti -a -nɪ'a -laa, a yibo'o-o 'ɛ -nɔɔtu. "Nynɔɔmʊsɔnɔɔ mo'o 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. A -gblee, 'pʊnpʊan a 'ye'a a, ɛ 'ke "piemʊ 'kpa "fɪa 'wee, 'ɛ -nɔɔ "kɔɔ'ɔ-ɔ 'tɔ amʊ gbo, 'le, -a'ba "yizazɔ -ke ti -a de'a -Lagɔ "gwli 'tɪn, ɛ "kɔɔ'ɔ gbo, ɛ 'ye ɛ 'mʊ-zi.

YBHƐYBHƐTITELRE
© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12A -gblee. -a'ba -Kɔyi Zezii'a leyinɔɔ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo. -Da -a -see 'ɔ -bhla yibo ke, -a -nɪ'a 'le "nyinynidɪ'a -kuyre 'mʊ -bɛnyɪ, lɪ -a nʊ'a ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, -a "tayi nɪ "yiti! -A yibo'a 'traamʊ 'ɔ wlu 'tɔ ɔ, -ka ɛ 'lɛ'ɛ, -a nʊ -kaa! -A -kpʊn nɪ "yi 'le -a 'ke "nyinynidɪ tʊ gbo vɔ!

13Zɔ Zezii -ya'a 'le -a'ba -pɔlʊ 'zɔ -lue -lue, 'le -a 'ke "yrilinmɔdɪ nʊ, -a -de 'le ɛ 'mʊ ti -ka -zɛgɛka! -A'ba -de 'tɔ "nyinynidɪ'a nʊnʊkpli 'li ti -le! Lilia'a zi -amʊ -le, nmɔnɛɛɛ'ɛ zi -amʊ -le! -A'ba "wɪlɪ -le! -A'ba "tayi jɛjɛɛ -ke "mʊnynɪ "yiti, 'ya jri 'le -amʊ -le!

14A -gblee, lɛ -a 'ka nʊ a, 'ɪnnɛ 'mo-o -a'ba -Kɔyi Zezii'a nʊnʊkplizɪgɪ. A'ba "tayi a'ba "bhi "yiti a'ba nyunyɔnaagɪ -ke 'ya 'tʊnʊdɪ'a po amʊ -jolʊ gbo -le!

Wlɔmʊkɔmʊ 14

1'Lotʊ'a "nynuu-a, nyɔ-ɔ -ke -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ-ɛ 'fɪɪn'a 'mʊ, a'ba -ke 'ɔ dede wɔnyi -le! A yibo 'ɔ kpʊnka!

2A -gblee, 'ɛ dɪ'a kpɛ -lue 'ka-a: -Bheje a'ba "klumʊ'a nyɔ -lue-e nʊ: 'ln 'de-e -Lagɔ "gwli 'ɪn 'bhɛɛ'o 'ɪn 'ke lililɪ 'wee li, maa, 'le a'ba nyɔ -lrɔɔ-ɔ -ke -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ-ɛ 'fɪɪn'a 'mʊ, ɔbɔ 'ke nʊ: 'ln se ɛ 'bhɛɛ, lililɪsʊɛ 'ɪn-ɪ 'ye -li mʊ, maa, a -zɔ ɔ "yrili.

3Nyɔ -yɔ li'a lililɪ 'wee a, ɔ -Bozezii'a nyɔ -yɔ 'tɛ'ɛ lililɪ 'mʊ -ɔ li 'ɪ, -mnɔɔ'ɔ 'nyɛ ɔ 'mʊ -le! 'Le nyɔ -yɔ 'tɪ 'ɪ 'mʊ -ɔ li 'ɪ a, ɔ -Bozezii'a nyɔ -yɔ li'a 'ya 'wee, -mnɔɔ'ɔ "du 'bho 'ɔ da -le! -Ɛkedɪmaa, -Lagɔ-ɔ 'kpʊn-o ɔbɔ -gli -lrɛɛ.

4-Gblee, -ɪnmɔ -yɔ -tu'a nyɔ -lrɔɔ'ɔ lbhʊnʊyi -zigle a, -mnaaa'a 'nynɪ -mɛ'ɛ? -Bho ɔ kpʊn "yi o, -bho ɔ 'ga ti o, 'ɔ -kɔyi'a "sɛ-ɛ 'bhle'e 'ɔ dɪ. A -gblee, a -nɪ 'sɔn'ɔ -kɔyi 'mo-o -a'ba -Kɔyi Zezii. 'Ɛ dɪ ɔ 'ke "yikpʊn, ɔ -see 'tɔ ti'ga yi, -ɛkedɪmaa, 'ɔ -Kɔyi 'mnɔ, 'ɪnnɔ 'bhɛɛ'o -ɔ 'ke ɔ "yikmukpɪ 'mʊ po.

5'Le "bhalrɛɛke a, a'ba "klumʊ'a nyɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke na: 'Wɪ -nɛɛ 'bhle-e 'nynɪ, 'le ɛ 'ye 'wɪ -lrɛɛ -zi, 'le -lrɔɔ 'bhɛɛ'o, ɔ 'ke nʊ na 'wɪ 'wee 'bhɛɛ'ɛ 'mʊ-ɛ. 'Wɪ -lue-e 'ka 'ɛ -bowɪ 'mʊ-zi, ɛ se -nɪ. Lɛ a 'ka nʊ a, 'ɪnnɛ 'mo-o a 'ke ɪ yibo -ka -zɛgɛka 'le a'ba "bhi'a -pɔlʊ gbo.

6A 'ye li-ɔ, nyɔ -yɔ za'a 'le 'wɪ -lrɪɪ 'le 'wɪ'a "klumʊ, -ɔ nʊ'a ɪ 'bhle-e 'nynɪ a, ɔ-ɔ 'nʊ-o -kaa 'le -a'ba -Kɔyi Zezii'a 'nynɪ 'mʊ. 'Le, nyɔ -yɔ li'a lililɪ 'wee a, ɔ-ɔ nʊ ɛ'o 'le -a'ba -Kɔyi Zezii'a 'nynɪ 'mʊ -lrɛɛ, -ɛkedɪmaa, -bho ɔ -ka 'ya lililɪtu li, ɔ-ɔ 'po-o 'ya dɪ -Lagɔ 'sɛɛ. 'Le, nyɔ -yɔ 'tɪ 'ɪ 'mʊ -ɔ li'a, ɔ-ɔ nʊ ɛ'o 'le -a'ba -Kɔyi Zezii'a 'nynɪ 'mʊ 'le ɔ-ɔ po'o 'ya dɪ -Lagɔ 'sɛɛ -lrɛɛ.

7A 'ye li-ɔ, -a'ba nyɔ -lue 'tɪn-ɪ 'ka ti-nɪ 'ɔ "bhuo'a dɪ, ɔ se -nɪ. 'Le, -a'ba nyɔ -lue 'tɪn-ɪ 'ka 'ɔ "bhuo'a dɪ 'mɛ, ɔ se -nɪ -lrɛɛ.

8'Le, -bho -a -nɪ ti a, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a dɪ -a -nɪ'e ti, 'le, -bho -a 'mɛ ɛ, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a dɪ -a 'mɛ'o -lrɛɛ. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, -bho -a -nɪ ti o, 'le -a 'ke 'mɛ o, -a'ba -Kɔyi 'mnɔ'ɔ nyʊ -a "du'o "kɔmʊ.

9A -gblee, -kaabodɪ'a dɪ 'ɔ "bhuo 'mɛ'o ɔ 'ye glu -sɔ, ɔ 'ye ti-nɪ -lrɛɛ 'le ɔ 'ke 'mɛmʊ -ke tinɪmʊ'a -Kɔyi "du.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10'Lotʋ'a "nynuu-a, ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ 'le, leedɪ a-a tu'o a -Bozezii'a nyɔ -zigle'a? 'Le leedɪ a-a 'nyɛ'ɛ a -Bozezii'a nyɔ 'mʋ'a? -Ka -a'ba 'wee 'ka 'bho -Lagɔ'ɔ wɔnyi ti-nyna 'le ɔ 'ke -amʋ -zigle -tu a, a se ɪ yibo?

11A -gblee, -kaa ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ -kaa 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li, na: -A'ba -Kɔyi -Lagɔ na: 'ln -nɪ'e-e ti "kɔgwlɛka, 'le nyʋ 'wee 'ke 'ɪnmʋ 'kolri wɔnyi glu po 'le ʋn 'ke 'ɪnmʋ -Lagɔ 'la 'le ʋn 'ke 'an 'nynɪ "yi'bhɛɛ.

12'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, 'le -a'ba tinɪɛ 'mʋ -a'ba 'gwlʋtipopoɛ'ɛ klɛ -ke nʋnʋkpli'a klɛ -a nʋ'a, -a'ba 'wee 'ke 'ya kuna po -lue -lue 'bho ɔ-bɔ -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

13'Ɛ dɪ a, 'lotʋ'a "nynuu-a, -a'ba tutu 'tɔ -zigle -le! Lɛ a'ba -pɔlʋ 'ka ti-gwɛ a 'ka a -Bozezii'a nyɔ -bodɪ nʋ a, 'ɪnnɛ 'mo-o lɛ-ɛ -see 'ɔ "nyinynidɪ 'mʋ -po yi.

14A -gblee, -ka 'ɪn lɛ'ɛ -laa amʋ "yi a, 'ka-a -a'ba -Kɔyi Zezii 'wɔɔn 'nɛ "kpi -lrɛɛ. 'ln yibo'o-o 'na -ziaka, na lɛ"o lɛ-ɛ 'ka gbalɛ "du 'le 'ɛ "bhuo 'mʋ, ɛ se -nɪ, 'le, ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, -bho nyɔ -gbʋ lɛ ya 'le ɔ 'ke ɛ gbalɛ 'la a, 'ɔ -pɔlʋ 'kpʋn -ɛ ti'a dɪ, gbalɛ ɛ "du'o ɔ -bodɪ.

15-A'a lililɪ -a li'a, -bho -ɪn "du 'ya dɪ 'le -ɪn 'ke -ɪn -Bozezii'a nyɔ "yigbeyi -kma -nɪ a, -mnɛɛ -see 'tɔ dɪkmɛɛ 'mʋ 'wlʋ. Lililɪkpɪan'a dɪ -ɪn 'ke "du, 'le, -a'a -bonyunyɔ -ke dɪ Zezii Kliisɪ "du'a ɔ 'ye'a 'mɛ'ɛ ɛ, -ɪn 'ke ɔ "maa'a?

16Lɛ-ɛ -nmɔ'ɔ "yrili 'le a-bee -mnʋʋ -bodɪ a, a "du a'ba "bhi "yrili, 'le nyʋ -kɛɛ ɛ 'mʋnyɛlɛ 'la.

17-Ɛkedɪmaa, -Lagɔ'ɔ nyʋ'a -kɔkɔɔ se lili -ke nmɔ'ɔ dɪ kli'bhle. l -nɪ'a -kaa 'mʋ a, "yisrɛɛɛ-e -pɔlʋ'a bhlubhlua -ke 'bʋbʋa -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu-u po'a 'le nyʋ'a -pɔlʋ 'zɔ, 'ya dɪ ɛ-ɛ za'a 'mʋ.

18'Le, nyɔ-ɔ 'srɛɛ'ɛ "yi, -ɔ -ke -pɔlʋ-ʋ bhlu'a 'le -ɔ li'a 'bʋbʋa, 'le -ɔ "si'a 'bho, -ɔ nʋ'a Kliisɪ'a lbhʋ, 'ɪnnɔ nʋ'o -Lagɔ 'tʋ 'le nyʋ-ʋ 'wɔɔn 'nɔ "kpi.

19'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ a, lɪ-ɪ bhlu'a nyʋ'a -pɔlʋ, 'le lɪ -ke 'mʋ -a 'ka 'kpa "yipopo a, 'ya nʋnʋa -a 'ke ti'bɔ.

20-A'a "du lilidɪ -a'a -nyni -Lagɔ'ɔ lbhʋ wɔn -le! -Ziadɪ mo'o, lililɪ 'wee -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili, nyʋ 'bhɛɛ'o ʋn 'ke ɪ li. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, lɛ, -bho nyɔ li a, -ɛ 'ka -ɪn -Bozezii'a nyɔ "nyinynidɪ 'mʋ po a, 'ɛ lililɛtu se lilika -nɪ.

21-Bho -ɪn se 'sraganmi li, -bho -ɪn se nmɔ 'na, -bho -ɪn -za lɪtɔlɪ kwa gbo 'le -ɪn -Bozezii'a nyɔ'ɔ dɪ a, -mnɛɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili.

22-ln 'ye li-ɔ, 'le dɪ -nɪɪ 'mʋ, -yɛ -ɪn 'yee'a -ziadɪ 'mʋ, -de nɛ -pɔlʋ ti, -ɪn -ke -a'a -Lagɔ -nɪ 'sɔn 'nynɪmʋ'a dɪ mo'o. Lɛ-ɛ nʋ'a -ɪnmʋ 'tʋ a, -bho ɛ se -ɪnmʋ nymɔ 'gwlʋ "sii 'le -ɪn 'ke ɛ nʋ a, -ɪn 'wa-a ti.

23A -gblee, 'le nyɔ'ɔ -pɔlʋ 'ke 'bho lililɛ'ɛ "kpi 'kɔlʋ -nɪ a, 'le ɔ 'ke 'ɛ lililɛtu li a, 'gwlʋ-ʋ 'zɔ -ɔ 'gɪ, -ɛkedɪmaa, lɛ ɔ 'yee'a -ziadɪ 'mʋ a, -ka ɛ 'lɛ'ɛ ɛ, ɔ -see -kaa nʋ. A -gblee, 'le nyɔ 'ke lɛ"o lɛ nʋ, -bho 'ɔ -pɔlʋ -see bhlubhlua 'ye a, "nyinynidɪ ɔ nʋ'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Wlɔmʋkɔmʋ 15

1A 'ye li-ɔ, -a-bʋ -ke -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ-ɛ ku'a 'mʋ, nyʋ-ʋ -ke -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ-ɛ 'fɪɪn'a 'mʋ a, -a -kpa nʋ! -Bho ʋn se 'bho -Lagɔ'ɔ -jeyi 'mʋtikuku a, 'le ʋ -bodɪ -a -ku "gwli. -A'ba nʋ -a'ba "bhi'a 'tʋnʋdɪ -le!

2Lɪ-ɪ nʋ'a -a -Bozezii'a nyɔ 'tʋ, 'ɪnnɪ -a 'ke -bodɪnʋnʋ -zɛgɛ'ɛ kamʋ 'le -a'ba -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ 'mʋ -a 'ke 'kpa "yipopo.

3-Ɛkedɪmaa, Zezii Kliisɪ -mnɔɔ -lrɛɛ, ɔ -see 'ɔ "bhuo'a 'tʋnʋdɪ nʋ, 'le, wlu -ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔbɔgʋ 'li 'ɔ dɪ, -ka ɛ 'lɛ'ɛ ɛ, 'ka-a ɔ nʋ'o. Ɛ-bɛ wlu 'mnɛ na: 'Cɪsɛɛ ʋn 'cɪsɛ'ɛ -ɪnmɔ -Lagɔ ɔ, 'ɪnmɔ ɛ 'ga'a "kpiti.

4A -gblee, wlu"o wlu -ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li, ɪ 'cnɪ-ɛ'o see, 'le ɪ 'ke -amʋ lɛ -tɔ 'le -a 'ke -pɔlʋyidelɛ 'bhle, -ɛkedɪmaa, wlu -ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le, 'ɪnnɪ "nyɪ'e -amʋ "gwlikuɛ 'le ɪ-ɪ po'o -amʋ 'kpa "yi.

5-Lagɔ "nyɪ'a nyʋ "gwlikuɛ 'le ɔ-ɔ po'a nyʋ 'kpa "yi, ɔ nʋ ɛ amʋ -bodɪ, 'le a 'ke -naagɪ -lue 'bhle, 'le, -ka Zezii Kliisɪ 'ybha'a, 'le, kpli ɔ -nɪ'a ti a, a 'ke -kaa -nɪ.

6'Le a 'ke wlu -lue -ke -naagɪ -lue 'mʋ-plɛ, 'le, -Lagɔ 'ma-a -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a -tɪta, a 'ke 'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ.

7'Ɛ dɪ a, -ka Zezii Kliisɪ kpʋn'a -amʋ -gli, a kpʋkpʋn -kaa ti -gli 'le -Lagɔ'ɔ 'nynɪ 'ke "yi'bhɛ-ɛ!

8A 'ye li-ɔ, -ka Zezii Kliisɪ "du'a 'Zuifʋ'a lbhʋnʋyi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'ɪnnɛ tɔ'ɔ -ka -Lagɔ'ɔ zizia'a wlu "yi. Lɪ ɔ "du'a -a'ba "na "we wɔn 'mʋti -bɛnyɪ, 'le ɔ 'ye ʋ wlu "kpiticɛ ɛ, 'bho ɔ-bɔ Kliisɪ "kpi 'ya "yri'a 'bɪ 'wlʋ -nɪ'o.

9'Le nyʋ-ʋ -se'a-a 'Zuifʋ -mnʋʋ 'ke -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ -lrɛɛ, -ɛkedɪmaa, ɔ 'ye-e 'wa ngaze. 'Ka-a ɛ 'cnɪ-ɛ'o 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li see. -Ka ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ, 'ka-a 'ka-a: 'Ɛ dɪ 'ɪn 'ke -a'a "dɪ -za 'le nyʋ-ʋ -se'a-a 'Zuifʋ'a "klumʋ, 'le 'ɪn 'ke -a'a 'nynɪ "yi'bhɛɛ 'le bhlewlu 'mʋ.

10'Le wlu -lrɛɛ-ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le, -ka ɛ 'lɛ'ɛ, 'ka-a 'ka-a -lrɛɛ: A-bʋ -se'a-a 'Zuifʋ, a -ke 'Zuifʋ bhete gbo 'le a 'ke 'bʋbʋa li!

11'Le 'ɛ 'fɔ -lrɛɛ gbo a, ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ-ɛ 'le -lrɛɛ na: A-bʋ 'bhlɪkpɪ 'wee'a nyʋ 'bhɛɛ -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi!

12-Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʋtizayi Ezayii 'lɛ'ɛ -kaa -lrɛɛ, ɔ na: Nyɔ -lue-e 'ke Izayii'a "nynuu'a "nynuu'a "klumʋ 'wlʋ 'le ɔ 'ke 'bhlɪkpɪ 'wee'a -kɔyi "du 'le ʋn 'ke ɔ -pɔlʋ "yi -de.

13'Lotʋ'a "nynuu-a, -Lagɔ -tɔ'ɔ 'ɔ "bhuo nyʋ 'le ʋn 'ke ɔ -pɔlʋ "yi -de a, ɔ "yi amʋ 'bʋbʋa -ke -pɔlʋ'a bhlubhlua 'mʋ 'le a'ba 'ɔ "gwlideɛ 'mʋ! -Bho ɛ -nɪ -kaa a, 'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a wɔnkuɛ 'mʋ, -ka a de'a -Lagɔ -pɔlʋ "yi ɔ 'ke -amʋ "niti-wʋnna 'le ɛ 'ke -amʋ 'mʋ "yi, ɛ 'ke ti'pɪple 'le yaku 'li, a 'ke 'na tikpʋn -ka -zɛgɛka 'le a 'ke -kaa a'ba tinɪɛ -tɔ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14'Lotʊ'a "nynuu-a, -bho ɛ "du abʊ a, 'ɪn yibo'o-o na a'ba 'limʊ -nmɔ'ɔ-ɔ wɔn. -Ka a yibo'a -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdɪ 'le a 'bhɛɛ'ɛ a 'ke "dɪ 'mʊ"dudu a, 'ɪn yibo'o-o 'na -lrɛɛ.

15Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ɪn 'ybha-o'o 'ɪn 'ke amʊ dɪ 'gwlʊtipopo. 'Ɛ dɪ 'ɪn -see ple 'le 'ɪn 'ye amʊ wlutɔlʊ -bodɪ 'mʊ-za. Wɔnkuɛ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu "nyɪ'a 'ɪnmʊ 'le 'ɪn 'ke 'ɔ lbhʊ nʊ'a dɪ, 'ɪn-ɪ nʊ'o -kaa.

16A -gblee, -Lagɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'la'a 'ɪnmʊ-ɛ 'le 'ɪn 'ke nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ gbo Zezii Kliisɪ'a wlu kpa. l-bɪ "dɪzɪgɪ 'mnɪ, 'ɪn-ɪ 'zɪ -ɪ ʊ -bodɪ 'mʊ, 'le, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a 'sana 'mʊ ʊn 'ke -Lagɔ gbo "bhiti 'le ɔ-bɔ Lisaazuzu 'mnɔ 'ke ʊ 'mʊ 'kpnɪ 'le ʊn 'ke ɔ 'tʊ nʊ. 'Le ʊn 'ke -kaa -nɪ, 'ɪn 'ke ʊ -Lagɔ "yi-tɔ. -Bho 'ɪn nʊ -kaa a, 'sragalɛ se'a 'bɪ li'bhle, -ɛ nʊ'a -Lagɔ 'tʊ, -ka 'ɔ 'sragazayi-i zɛ 'ɛ 'sraga 'mʊ, 'le ɔ-ɔ "nyɪ 'ɔ 'ɛ 'sragatu, 'kla 'mnɔ 'ka-a 'ɪn -nɪ'o.

17Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ɪn -ke Zezii Kliisɪ "sisri'a "yi'a dɪ 'ɪn 'bhɛɛ'o 'ɪn 'ke ɛ wɔntiwa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

18-Ɛkedɪmaa, -bho Kliisɪ se lbhʊ nʊ 'le 'an tinɪɛ 'mʊ, 'ɪn se 'bhɛɛ 'ɪn 'ke wlu 'mʊ"luo 'le 'ɪn 'ke ɪ 'mʊ-za. 'lnnɔ zi nɪ'e 'an wlu -ke 'an nʊnʊkpli 'mʊ 'le nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ 'ye ɔ 'bho "du, 'le ɛ -se 'ɛ "sɛ -ko.

19Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ -zi -nɪ'e-e "yritikpʊnwɔnkulɪ 'mʊ -lrɛɛ 'le ɔ-ɔ "nyɪ'e 'ɪnmʊ wɔnkuɛ 'le 'ɪn-ɪ nʊ ɪ'o 'le ɔ-ɔ "nyɪ'e 'ɪnmʊ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a wɔnkuɛ. 'Ɛ dɪ 'ɪn 'kpa'a 'bho 'ɪn 'ye 'ɔ "dɪzɪgɪ 'mʊ-za, -ɛ 'wlʊ'a 'le Zelizalɛɛmʊ 'le 'ɪn 'ye Iliibhlʊkpa "kpi nyni, 'le, 'an dɪ, 'bhlɪkpɪ 'wee -ɪ -ke 'mʊ 'ɪn -zi -nɪ'a a, 'ya nyʊ 'ye 'ɔ "dɪzɪgɪ 'bʊ'wɔn.

20Lɛ-ɛ -nɪ'a 'le 'an -pɔlʊ gbo 'ɪn-ɪ 'bɔ'ɔ ti 'ɪn 'ke nʊ a, 'ɪnnɛ 'mo-o, -da nyʊ -see'a -bhla 'ɔ "dɪzɪgɪ kpa ke tukutuku, 'bho-o 'ɪn-ɪ kpa'a 'ɔ wlu 'le ɛ -kaa "yigɔ -ka nyɔ -po -nɪ'a ka 'ɔ -bonyunyɔ'ɔ -budu'a -gbɔtʊ "kpi 'ɔ nɛ. -Bho ɛ -nɪ -kaa a, "lemnɪ, wlu 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'ɪn-ɪ za'a "sɛlɪ.

21'Le, -ka wlu -ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi Ezayii'a "bɔgʊ 'li, 'ka-a 'ɪn nʊ'o. Ɛ-bɛ wlu 'mnɛ na: Nyʊ -ke -bodɪ nyɔ -see'a 'ɔ "dɪzɪgɪ kpa tukutuku, ʊn-ʊ 'ye -ɪ 'ye -mʊ. 'Le, nyʊ-ʊ -see'a 'ɔ "dɪ 'bʊ'wɔn ke tukutuku, ʊn 'ke ɪ 'mʊti'wɔn.

22A -gblee, 'ka-a 'ɪn -nɪ'e "dɪzɪgɪ 'mnɪ -zanamʊ 'le -dalrɔɔ: 'ɛ dɪ 'ɪn -see -bhla 'le a gbo yi ke.

23"Yri -ke "yi 'ɪn -nɪ'a 'traamʊ 'tɔ ɔ, 'an lbhʊ -gwɛ'ɛ-ɛ 'nɔɔ "yi. 'Le zʊɪn'a -dadudu ti'a "bhuo 'an -pɔlʊ 'wla-a 'le a gbo ti 'ɪn 'ke amʊ "yidede.

24'Traamʊ 'tɔ ɔ, -bho 'ɪn -ka Ɛsɪpanyɪbhlʊkpa "kpi-i mu a, 'le 'ɪn 'ke 'bho a gbo -zi -nɪ, 'le 'wɪ gbɪ 'li -a 'ke 'tʊ zɪza 'le 'bʊbʊa 'mʊ. 'Le, -bho 'an zinɔɔ nyni a, 'le a 'ke 'ɪnmʊ -bhubho li"du 'le 'ɪn 'ke 'le mu.

25Bhʊ 'ɪn 'bhle'a -laa kwa 'tɔ ɔ, 'ɪn-ɪ 'mu-o Zelizalɛɛmʊ -tanyɪ, 'le, Zezii'a nyʊ-ʊ -nɪ'a 'le a, 'ɪn 'ke ʊ -kpa.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26A -gblee, Zezii'a nyʊ-ʊ -nɪ'a Glɛkɪbhlʊkpa "kpi, 'ɛ "gbi 'sɔn Masedʊanɪ -ke Akayi'a nyʊ "du-o mɔni. Ʊn 'ybha-o'o, Zezii'a nyʊ -yʊ -nɪ'a Zelizalɛɛmʊ, 'wa "klumʊ'a -yʊ "pʊan 'lbha'a a, ʊn 'ke ɪ ʊ -jeyi po.

27Ʊn 'ybha-o'o ʊn 'ke lɛ 'mnɛ nʊ -pɔlʊ'a klɛ ti, -ɛkedɪmaa, 'Zuifʊ 'ma-a Zezii'a nyʊ 'bho Zelizalɛɛmʊ, 'wa dɪ nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ-ʊ de'e Zezii "gwli -lrɛɛ. 'Ɛ dɪ 'Zuifʊ'a kpa -nɪ'e nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ "kpi. Ɛ-bɛ dɪ 'mnɛ'ɛ dɪ, -bho nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ "luo 'wa lɪzɪgɪ 'mʊ 'le ʊn 'ke 'Zuifʊ 'jɛ "lrulinʊ a, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili.

28'Jɛmɔni 'mnɪ, -nɔɔ -ke ti 'ya dɪ-ɪ 'ye'a "yi-gwɛ mʊ a, -bho 'ɪn "nyɪ ʊ ɪ -jeyi a, "lemnɪɪ 'ɪn-ɪ zi 'nɪ-e 'le a gbo 'le 'ɪn 'ke Ɛsɪpanyɪbhlʊkpa "kpi mu.

29'ln yibo'o-o na, -bho 'ɪn -ka 'le a gbo-o yi a, Kliisɪ'a "nitiwʊnnasʊ -nɪ'e 'ɪnmʊ "kpi -gblokoo 'le 'ɪn 'ke nyni.

30'Lotʊ'a "nynuu-a, -ka -a -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ "sisri'a "yi 'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu-u po'a dɪkɪkmɛɛ 'le -a'ba -pɔlʊ 'zɔ ɔ, 'ɛ dɪ 'ɪn-ɪ po'o amʊ 'srʊ 'le 'ɪn -ke a 'ke 'an "kpi'a tʊ vɔ 'le -Lagɔ'ɔ wɔngboponamʊ.

31A bhade -Lagɔ li 'an dɪ, 'le, nyʊ-ʊ -see'a 'wɔn ʊn 'ke Zezii'a "gwlidemʊ "du -ʊ -nɪ'a Zideebhlʊkpa "kpi, 'ɪn 'ke ʊ wɔn 'mʊ cɛ, 'le, 'jɛlɪ 'ɪn-ɪ kpa'a 'le Zelizalɛɛmʊ, 'le'a Zezii'a nyʊ 'ke ɪ kpʊn 'le 'bʊbʊa 'mʊ!

32A bhade -Lagɔ li, -bho ɪ "du 'ɔ 'gwlʊdɪ, 'ɪn 'ke 'le a gbo nyni 'le 'bʊbʊa 'mʊ 'le 'ɪn 'ke 'wɪ gbɪ nʊ 'le a'ba "klumʊ 'le 'kpɪ 'ke 'ɪnmʊ "yi le yi!

33-Lagɔ "nyɪ'a nyʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua, ɔ -sie a'ba 'wee gbo! Ɛ -nɪ -kaa 'mʊ!

Wlɔmʊkɔmʊ 16

1A -gblee, -a'ba 'lotʊ'a "yu, Febe-e 'yi-e 'le a gbo. 'Ɛ dɪ 'ɪn-ɪ "nyɪ 'ʊ amʊ -jeyi. Zezii'a -glɪgba-a -nɪ'a 'le Sanklee, ʊn-ʊ 'mo-o 'ɛ kwagbɔlitidenynaakpʊ.

2A -kpʊn nʊ -kʊtɪ 'sɔn 'le -a'ba -Kɔyi Zezii'a 'nynɪ 'mʊ! -Ka nyɔ-ɔ kpʊn'a Zezii'a nyɔ ɔ, a kpʊn ʊ -kaa 'le ʊn -kaa lɛ 'mʊ-bɔ, -ɛkedɪmaa, ʊn -kpa'a 'ɪnmʊ-ɛ 'le ʊn 'ye nyʊ'a -dadudu -kpa -lrɛɛke!

3Plisilɪ -ke Akilaa, -ʊ -ke 'ɪn-ɪ nʊ'a Zezii Kliisɪ'a lbhʊ a, 'ɪnmɔ 'ye 'ʊ!

4Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, 'an dɪ ʊn mu 'ko 'mɛ mʊ. 'Wa -zɛgɛ'ɛ dɪ, ɛ -se 'an "sɛ-ɛ po ʊ 'sɛɛ -ko. Zezii'a -glɪgbɪ 'wee -nɪ'a 'le nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ'a 'bhlɪkpɪ "kpi a, ʊn-ʊ 'po -ʊ 'sɛɛ -lrɛɛ.

5Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʊ-ʊ 'gbʊʊ'a "lru 'le ʊ-bee'a "bhlibhlegbo, 'ɪn-ɪ 'ye -ʊ'o -lrɛɛ. 'lnmɔ 'ye'e 'an dɪkmalotʊ'a "yu Ɛpayinɛtɪ! Nyʊ-ʊ de'a Zezii "gwli 'le Aziibhlʊkpa "kpi, 'ɪnnɔ 'mo-o 'wa -antanyɪnyɔ.

6A -nynia 'an 'yewlu 'le Malii gbo! Ʊ-bʊ Malii 'mnʊ, ʊn 'sɪa-a a'ba dɪ tenyɪ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7'lnmɔ 'ye'e 'an "bhlimʊ Adronikusɪ -ke Zuniasɪ! 'ln -ke ʊn 'pa-a -jie. "Yri 'kpʊn -ʊ ti 'le nyʊ-ʊ "du 'ʊ 'bho 'le Zezii'a -dalbhomʊ'a "klumʊ. 'Bho 'mna-a'a damʊ 'ɪnnʊ de'e Zezii Kliisɪ "gwli -antanyɪ.

8'An bha, Apliatusɪ -ke 'ɪn "sisri'a 'bho -a'ba -Kɔyi Zezii'a -jeyi, -ɔ -ke dɪ 'ɪn -kma'a a, a -nynia 'le ɔ gbo 'an 'yewlu!

9Yilɪbɛn -ke -a nʊ'a Kliisɪ'a lbhʊ, 'ɪnmɔ 'ye'e ɔ -ke 'an dɪkmalotʊ'a "yu Sɪtakisɪ!

10'lnmɔ 'ye'e Apelɛsɪ! Ɔbɔ 'mnɔ, ɔ 'de-e Kliisɪ "gwli. 'Ɛ dɪ ʊn 'dɪn 'ɔ ti kplokplo, ɔ -see wlu "yida 'mʊ -za. Nyʊ 'wee -nɪ'a 'le Alisɪtobulɪ'a "bhlegbo, 'ɪnmɔ 'ye 'ʊ!

11'lnmɔ 'ye'e 'an "bhliyi Elodiyɔɔ! Nyʊ-ʊ de'a -a'ba -Kɔyi Zezii "gwli -ʊ -nɪ'a 'bho Nasisɪ'a "bhlegbo a, 'ɪnmɔ 'ye 'ʊ!

12'An 'lotʊ'a "nynuu Trifɛnɪ -ke Trifozɪ nʊ'a -a'ba -Kɔyi Zezii'a lbhʊ, 'ɪnmɔ 'ye 'ʊ! 'lnmɔ 'ye'e 'an dɪkmalotʊ'a "yu Pɛsidɪ! Ʊn sɪa-o'o tenyɪ -a'ba -Kɔyi Zezii'a dɪ.

13'lnmɔ 'ye'e Wlufiisɪ -ke 'ɔ 'lotʊ. 'Ɔ kpli ɔ -nɪ'a ti 'le -a'ba -Kɔyi Zezii'a -jeyi -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'le "yri kpʊn 'ɔ ti. 'Ɔ 'lotʊ 'mnʊ, -ka 'an 'lotʊ -nɪ'a a, 'ka-a ʊn -nɪ'e 'ɪnmʊ -bodɪ -lrɛɛ.

14'lnmɔ 'ye'e 'an 'lotʊ'a "nynuu, Asɛnklitɪ-e Flegɔɔ-e Ɛmɛsɪ-e Patrobasɪ -ke Ɛmasɪ, 'ɪnmɔ 'ye'e 'lotʊ'a "nynuu -lrʊʊ -ke ʊn -nɪ'a 'bho 'wee!

15'lnmɔ 'ye'e 'an 'lotʊ'a "nynuu, Filolɔgɪ -ke Zulii! 'lnmɔ 'ye'e Nelee -ke 'ɔ 'lotʊ'a "yunynaakpʊ! 'lnmɔ 'ye'e Olipasɪ-e Zezii'a nyʊ -lrʊʊ -ke ʊn -nɪ'a 'bho!

16'Lotʊ'a "nynuu-a, -ka a -die'a 'mʊ, 'ɪnmɔ 'ye'e amʊ 'wee! -Bho a 'wɔn 'an 'yewlu 'bɔ, a gbɪgble 'wee 'le a 'ke 'yɪye 'le dɪkɪkmɛɛ 'mʊ! Zezii Kliisɪ'a -glɪgbawɔnyi'a nyʊ 'wee na, ʊ-bʊ 'ye'e amʊ!

17'Lotʊ'a "nynuu-a, lɛ -ke "dɪ 'ɪn-ɪ "du'a amʊ 'mʊ, 'ɪnnɛ 'mo-o, nyʊ-ʊ "dudu'a nyʊ "yi 'le ʊn-ʊ cɪcɛ'ɛ "yi a, 'bho 'wa damʊ a "du a'ba "bhi "yrili! Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ-ʊ "maa-a nyʊ, 'le 'wa -tɔtɔlɪ -ke -yɪ a-bee -de'a 'liti se gʊgɔ. A po -klaabonyʊ le!

18-Ɛkedɪmaa, ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ -se -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a lbhʊnʊmʊ -ko. 'Wa "bhi'a 'tʊnʊdɪ ʊn-ʊ nʊ'o, 'le ʊn 'bhle'e -mɪɛsrɛ: wlu -ɪ nʊ'a nyʊ 'tʊ a, ʊn-ʊ zɪ 'ɪ 'mʊ. Nyʊ-ʊ -ke Zezii'a "gwlideɛ-ɛ 'fɪɪn'a 'mʊ a, 'ka-a ʊn-ʊ nʊ'o, 'le ʊn-ʊ "maa 'nʊ dɪ "yrili.

19A-bee -mnʊʊ, nyʊ 'wee yibo'o amʊ-ɛ -ka a-a "du'a 'bho Zezii. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, 'le amʊ -bodɪ 'ɪn-ɪ li'e 'bʊbʊa. 'ln 'ybha-o'o a 'ke -naagɪ 'bhle 'le a 'ke -zɛgɛ yibo a 'ke ɛ nʊ, 'le "nyinyninaagɪ -kaa amʊ 'mʊ -nɪ.

20A 'ye li-ɔ, -Lagɔ "nyɪ'a nyʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua a, -nɔɔ-ɔ -sie'a 'bho, 'le, -ka a 'ka "nyinynidɪ'a tiyayi Sataan wɔn-zi, nyʊ 'kɛ ɛ li'ye a, 'ɪnnɔ nʊ ɛ'o 'le ɛ se gbo-tɛ. -A'ba -Kɔyi Zezii -wʊnna amʊ "niti!

21Timotee -ke 'ɪn -plɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ lbhʊ -lue 'mʊ 'le -a na'a a, ɔ na ɔ-bɔ 'ye'e amʊ! Lusiusɪ-e Zasɔɔ -ke Sosipatɛɛ -ʊ 'ma-a 'an "bhlimʊ, ʊn na ʊ-bʊ 'ye'e amʊ!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22'Le -a'ba -Kɔyi Zezii'a 'nynɪ 'mʊ, 'ɪnmɔ Tɛtiusɪ 'ye'e amʊ! "Bɔgʊ 'Pɔlʊ-ʊ po'a -laa amʊ -jeyi a, 'ɪnmɔ 'cnɪ ɛ'o.

23Gayusɪ, -ɔ kpʊn'a 'ɪnmɔ 'Pɔlʊ'a 'lɪkpʊ a, ɔ -ke Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʊ -lrʊʊ-ʊ -nɪ'a -daa, ʊn na ʊ-bʊ 'ye'e amʊ! Elaasɪ, -ɔ 'ma-a -gwlɔmɔni'a tikpʊnyi, ɔ -ke -a'ba 'lotʊ'a "yu Katusɪ na ʊ-bʊ 'ye'e amʊ!

24[-A'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ -wʊnna amʊ "niti 'wee! Ɛ -nɪ -kaa 'mʊ!]

25-26-A 'bhɛɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi! 'lnnɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke amʊ 'kpa "yi po 'le a 'ke ɔ "gwlide -ka -zɛgɛka. "Dɪzɪgɪ 'ɪn-ɪ za'a 'mʊ, 'ka-a ɪ-ɪ 'lɛ'o. l-bɪ "dɪzɪgɪ 'mnɪ-ɪ 'za-a Zezii Kliisɪ'a dɪ 'mʊ 'le nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ -bodɪ. -Tanyɪ 'kɪ a, ɪ "zize'o, 'le, "bɔgʊɪ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ 'cnɪ'a, 'ya 'limʊ ɪ 'kpa -nɪ'e "piemʊ 'traamʊ 'tɔ. 'lnnɛ "Kɔgwlɛlagɔ 'wɔɔn'o. 'lnnɪ nyʊ-ʊ za'a nyʊ 'wee -bodɪ 'mʊ -zɪan 'le ʊn 'ke Zezii Kliisɪ "gwlide 'le ʊn 'ke ɔ 'bho "du.

27-Lagɔ'ɔ "sɛ-ɛ 'bhle'e -naagɪ. -A 'bhɛɛ 'ɔ 'nynɪ "yi 'le Zezii Kliisɪ 'mʊ! Ɛ -nɪ -kaa 'mʊ "kɔmʊ!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Kɔlɛɛtɪkɔmʊ

1 Kɔlɛɛtɪkɔmʊ 1

1-2'lnmɔ 'Pɔlʊ -Lagɔ 'la'a 'le 'ɔ 'gwlʊdɪ 'mʊ 'le 'ɪn 'ke Zezii Kliisɪ'a -dalbhoyi "du, a-bʊ nyʊ-ʊ 'ma-a -Lagɔ'ɔ -glɪgba-a -nɪ'a Kɔlɛɛtɪgwlɔ 'mʊ, -ʊ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ 'mnɔ "sisri'a "yi, -Lagɔ -cɛ'ɛ kpɔ 'le a 'ke 'ɔ nʊ "du, 'ɪn -ke -a'ba 'lotʊ'a "yu Sɔsɪtɛnɪ -nɪ 'sɔn, -a-bʊ 'ye'e amʊ. "Bɔgʊ -nɛɛ 'ɪn "bhuo-o po 'ɛ amʊ -jeyi. A -ke nyʊ -lrʊʊ-ʊ pa'a -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ 'mnɔ li 'le -gwlɛ gwlɛ "kpiti "crɛcrɛ, 'ɪn-ɪ 'po -ɛ amʊ -jeyi -lrɛɛ. A -gblee, ɔbɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ 'mo-o -a -nɪ 'wee'a -Kɔyi.

3-A'ba -tɪta -Lagɔ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ -nɪ 'sɔn -wʊnna amʊ "niti 'le ʊn 'ke amʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua "nyɪ!

4A -gblee, -Lagɔ -zi -nɪ'a Zezii Kliisɪ 'mʊ, -zɪgɪ ɔ nʊ'a amʊ "lruli, 'ya dɪ 'ɪn-ɪ po 'ɔ 'sɛɛ "kɔmʊ.

5A 'ye li-ɔ, 'le a -ke Zezii'a "yisisriɛ 'mʊ -Lagɔ nʊ'o amʊ -zɪgɪ "lruli 'bho 'ɔ -jeyi 'le a yibo'o 'ɔ -ziadɪ 'le ɔ 'ye amʊ 'ɔ wɔnkuɛ "nyɪ 'le a-a za'a 'ɔ "dɪzɪgɪ.

6-Ɛ -ke dɪ ɪ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ɪnnɛ 'mo-o, -a -za'a amʊ -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a dɪ -bodɪ 'mʊ a, a 'kpʊn -ɪ ti 'le a'ba -pɔlʊ 'zɔ -ka -zɛgɛka,

7'le a -nɪ'e 'ɔ leyinɔɔ wɔnfuonamʊ 'le 'bʊbʊa 'mʊ. A 'kpʊn -ɪ ti'a dɪ a, 'kpɪ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu-u "nyɪ'a Zezii Kliisɪ'a nyʊ 'le ʊn 'ke -Lagɔ'ɔ lbhʊ nʊ, a -see ɪ-bɪ -zɪgɪ 'mnɪ'a -lue 'tɪn 'mʊ-bɔ.

8A -gblee, -Lagɔ'ɔ "bhuo-o 'ye amʊ 'kpɪ "yi -po mʊ kplokplo 'le a 'ke ɛ "lru-mu 'le a 'ke nyni. 'Le, -bho -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ -ka le-e yi a, 'bho 'mnɔ ɔ, a -see dɪ "yi-kpɛ yi.

9-Ziadɪ mo'o, -Lagɔ'ɔ "bhuo-o 'la'a amʊ 'le 'ɔ "yu Zezii Kliisɪ 'ma-a -a'ba -Kɔyi 'mnɔ, a -ke ɔ 'ke "yi"sisri, 'ɔ cɛ sɪn. Lɛ ɔ-ɔ "si'a 'nynɪ 'tɪn, 'ɪnnɛ ɔ-ɔ nʊ'o.

10'An 'lotʊ'a "nynuu-a, 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ 'le -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a 'nynɪ 'mʊ, a yɪybhɛ 'mʊ 'le 'mʊcɪcɛɛ -kaa 'bho a'ba 'nynɪmʊ tikpa! 'Le -pɔlʊ -lue -ke -naagɪ -lue 'tɪn 'mʊ a'ba wlu -nɪ -lue!

11A -gblee, -ɛ -ke dɪ 'ɪn-ɪ zɪ 'ɪ 'mʊ a, 'lotʊ'a "nynuu-a, 'ɪnnɛ 'mo-o, 'bho Kloe'a "jɪnɛ "yi nyʊ 'wlʊ'o, 'ɪnnʊ -ya'a 'ɪnmʊ wlu, ʊn na, jɛjɛɛ -nɪ'e-e 'le a'ba "klumʊ.

12A 'ye li-ɔ, wlu 'ɪn -za'a 'mʊ, 'ɛ 'zɔ 'ka-a: A 'gble-ɛ'ɛ 'mʊ-ɛ -dadudu, nyʊtɔlʊ na 'ɪnmɔ 'Pɔlʊ'a nyʊ ʊn "du'o. -Lrʊʊ na, Apolɔsɪ ʊn "sri'e "yi, 'le nyʊplan -lrɛɛ na 'Piɛlɪ'a nyʊ ʊn "du'o. -Yʊ -sie'a 'bho na, Zezii Kliisɪ ʊ-bee -mnʊʊ "sri'e "yi.

13Kpli a -nɪ'a -laa ti, -bho nyɔ -gbʊ nɛ ya, ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ -ka Zezii Kliisɪ 'gble-ɛ'ɛ 'mʊ 'le ɔ 'ye'a ka "yi-die. Ɔ 'gble-ɛ'ɛ 'mʊ-ɛ'ɛ? 'Le 'ɪnmɔ -yɔɔ 'le, 'ɪn 'mɛ-ɛ'o 'bho nyʊyrilbhaatu "yri a'ba dɪ'a? 'Le 'an 'nynɪ 'mʊ ʊn batizee -nɪ'e amʊ'a? -Gba!

14'ln-ɪ 'po-o -Lagɔ 'sɛɛ -ka 'ɪn -see'a 'le a'ba "klumʊ nyɔ batizee, -bho ɛ -se Klisɪpusɪ -ke Gayusɪ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15A -gblee, 'mna yibo'o-o nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke na, 'an 'nynɪ 'mʊ ɔ batizee -nɪ'o, nʊ. Nyɔ-ɔ 'ka 'na 'lɛ ɛ, ɔ se -nɪ.

16-Aaa, 'ɪn 'mate 'ko-o a! 'ln batizee'e-e Sɪtɪfanɪ -ke 'ɔ "bhlegbo'a nyʊ. 'Bho nyʊ 'mnʊ'a "kpi, -bho 'ɪn po 'bho nyɔ -lrɔɔ, 'ɪn se ɪ 'tɔ yibo.

17A 'ye li-ɔ, ɛ -se nyʊ'a batizeedɪ Zezii Kliisɪ lbho 'ɪnmʊ -ko. 'ln yi-o'o 'ɪn 'ke 'ɔ "dɪzɪgɪ 'mʊ-za. -Bho 'ɪn -kɪ ɪ 'mʊ-ʊza a, 'an -za nyʊ'a wɔntinmɔdɪ 'mʊ, 'le, -ka ɔ 'mɛ -nɪ'a 'bho nyʊyrilbhaatu "yri, 'ɛ "kpidɪ -kaa 'plʊ 'kpa.

18A -gblee, 'le nyʊ-ʊ 'mɛ'ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi -mnʊʊ gbo a, Zezii'a 'mɛmɛɛ 'bho nyʊyrilbhaatu "yri a, 'ɛ "kpi'a "dɪzɪgɪ 'mo-o dɪ-ɪ se'a 'kpʊ 'bhle. 'Le -a-bʊ 'pʊn'a 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi -bodɪ a, ɪ 'bhle-e 'ɔ wɔnkuɛ 'mʊ.

19-Kaa 'ka-a ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li see: -Lagɔ na: 'ln-ɪ 'ye-e dɪlikpʊnmʊ'a dɪlikpʊɛn ti-za -mʊ, 'le 'ɪn 'ke -naagɪbhlemʊ'a -naagɪ trukpa.

20'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, leelɛ dɪlikpʊnyi'a dɪlikpʊɛn "du'o 'tɔ'ɔ? 'Le leelɛ -Lagɔ'ɔ gba'a yiboyi'a yiboɛ "du'o 'tɔ'ɔ? 'Le, -nɔɔ -nɛɛ 'li'a dɪ'a wɔntinmɔyi, leelɛ 'ɔ wɔntinmɔɛ "du'o 'tɔ'ɔ? -Ka 'kmʊ'a dɪlikpʊɛn "du'a bhubhuyiti'a lɛ, -Lagɔ -see ɪ -kaa -tɔ'ɔ?

21A -gblee, 'kmʊ 'mʊ'a nyʊ -ke 'wa dɪlikpʊɛn, lɪ -Lagɔ -nʊ -nɪ'a 'le 'ɔ dɪlikpʊɛn 'mʊ lɛ, ʊn 'ye -ɪ'o 'le ʊn se ɔ yibo. Ʊn se ɔ yibo'a dɪ, 'ɔ "bhuo-o po'o -a'ba wlu -jolʊ gbo 'le -a -za'a 'ɔ "dɪzɪgɪ. 'Ɔ -pɔlʊ -gwɛ'ɛ-ɛ ti 'le 'ɔ 'gwlʊdɪ 'mʊ, ɔ-ɔ 'pʊʊn-o nyʊ-ʊ de 'ɔ "gwli, 'le, -yʊ -see 'ɔ "gwlide, "dɪzɪgɪ 'mnɪ, ʊn-ʊ 'lɪ -ɪ bhebhedɪ.

22A 'ye li-ɔ, kpli ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ -nɪ'a ti, 'ɪnnɪ 'ka-a: -Yʊ 'ma-a 'Zuifʊ, wɔnkulɪ'a dɪ ʊn-ʊ zi'o, 'le, -yʊ 'ma-a "sesinyʊ, ʊbʊ-ʊ 'bɔ'ɔ ti 'le 'wa "bhi'a dɪlikpʊɛn 'mʊ ʊn 'ke lɪ 'mʊti'wɔn.

23Ɛ -nɪ'a -kaa a, Zezii Kliisɪ nyʊ 'lbha -nɪ'a 'bho nyʊyrilbhaatu "yri, 'ɔ "dɪ -a za'a 'mʊ. -Bho -a -kɪ ɪ 'mʊ-ʊza, 'le 'Zuifʊ 'ke ɪ 'bʊ'wɔn ɔ, ʊn-ʊ 'po-o 'cɛ, 'le, nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ, ʊ-bee -mnʊʊ -bodɪ a, bhebhelɪ mo'o.

24A -gblee, nyʊ -Lagɔ 'la'a ʊn 'ke 'ɔ nʊ "du, -ʊ 'wɔɔn 'nɪ a, ʊn 'bhɛɛ'o ʊn 'ke 'Zuifʊ "du 'le ʊn 'bhɛɛ'o ʊn 'ke "sesinyʊ "du, 'le ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ -bodɪ a, "dɪzɪgɪ 'mnɪ -se bhebhelɪ -ko, 'le ʊbʊ yibo'o Zezii Kliisɪ -tɔ'ɔ -Lagɔ'ɔ wɔnkuɛ 'le ɔ 'ye 'ɔ dɪlikpʊɛn -tɔ -lrɛɛ.

25A 'ye li-ɔ, lɛ -bho nyunyu popo'a 'gwlʊti -Lagɔ -bodɪ ʊn-ʊ 'la'a bhebhelɛ, ɛbɛ 'zi-e nyunyu'a dɪlikpʊɛn wɔn 'mʊti. 'Le, -bho ʊn nʊ -Lagɔ 'fɪɪn'e 'mʊ-ɛ, 'ɔ 'mʊfɪɪɛn zi'e nyunyu'a 'mʊtikukuɛ 'mʊ.

26A 'crɛ a'ba "bhi 'mʊti, 'lotʊ'a "nynuu-a, a-bʊ -Lagɔ 'la'a a 'ke 'ɔ nyʊ "du, 'le a'ba "klumʊ, nyʊ-ʊ kpʊn'a dɪ li 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ'a nyʊ'a "yigbeyi, ʊn se "yi-die. 'Le, nyʊ-ʊ ku'a wɔn, ʊn se 'le "yi-die, 'le nyʊklɪgbɪ-ɪ 'wlʊ'a 'bho 'nynɪmugluuwɔnyi se 'le a'ba "klumʊ "yi-die -lrɛɛ.

27A -gblee, nyʊ 'kmʊ 'mʊ'a nyʊ -po'a "yriti 'wa 'la'a lɛ, 'ɪnnʊ -Lagɔ-ɔ "luo'o 'mʊ ɔ-ɔ 'la'a 'ɔ nyʊ, 'le, nyʊ-ʊ kpʊn'a dɪ li 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ'a nyʊ'a "yigbeyi, ɔ 'ke ʊ dɪn "yi 'lbhaa. 'Nɔɔ

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'kmʋ 'mʋ'a nyʋ-ʋ se'a wɔnku, 'ɪnnʋ -Lagɔ 'tɛ'ɛ 'mʋ, 'le, nyʋ-ʋ ku'a wɔn, ɔ 'ke ʋ dɪn "yi 'lbhaa.

28A -gblee, nyʋ-ʋ se'a 'nynɪ 'bhle 'kmʋ 'mʋ'a nyʋ'a 'la'a lɛ, 'ɪnnʋ -Lagɔ -za'a 'bho, ɔ-ɔ po'o 'nynɪ "kpi, 'le nyʋ-ʋ 'la'a 'wa "bhi -klɪgbɪ-ɪ 'kpa'a 'plʋ.

29'Kla'a kamʋ'a dɪ a, 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi nyɔ-ɔ 'ka 'ɔ "bhuo "yi'bhɛɛ, ɔ se -nɪ.

30A 'ye li-ɔ, -Lagɔ nʋ -ɛ'o 'le -a -ke Zezii Kliisɪ 'ye "yi"sisri. Ɔ nʋ -ɛ'o -lrɛɛ 'le Zezii 'ye -amʋ dɪlikpʋɛn -tɔ, 'le ɔ 'ye -amʋ zetie 'le -a'ba "nyinynidɪ 'mʋ. Zezii -lue 'mnɔ'ɔ kamʋ -a "du'o "yisrɛɛmʋ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'Le -Lagɔ 'mnɔ'ɔ 'gwlʋdɪ 'mʋ ɔ -nʋ -nɪ'e -amʋ 'ɔ nyʋ 'mʋ.

31'lnnɪ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li na: -Bho nyɔ 'bɔ ti ɔ 'ke "plin, lɪzɪgɪ -a'ba -Kɔyi nʋ 'ɔ "lruli, ɔ "plin 'ya "sɛ'ɛ dɪ!

1 Kɔlɛɛtɪkɔmʋ 2

1A -gblee, 'ɪn yi'a 'le amʋ gbo -tanyɪ a, 'lotʋ'a "nynuu-a, 'le 'ɪn -nɪ'a amʋ Zezii Kliisɪ'a "kpidɪ'a "dɪzɪgɪ -bodɪ 'mʋzanamʋ, 'ɪn -see 'an "bhuo'a wɔntinmɔɛ -ke 'an "bhuo'a dɪlikpʋɛn 'mʋ -zi -nɪ 'le 'ɪn 'ke amʋ dɪ -bodɪ 'mʋ-za 'le 'ɪn 'ke amʋ dɪ -kpʋn.

2A 'ye li-ɔ, -da 'ɪn yi'a 'le amʋ gbo a, 'ɪn -see lɛ -lrɛɛ'ɛ dɪ zi, -bho ɛ -se Zezii Kliisɪ'a "dɪzɪgɪ'a "sɛ'ɛ "kpi 'an -pɔlʋ -gwɛ'ɛ ti 'le 'ɪn 'ye ɪ amʋ -tɔ. 'Ɔ 'mɛmɛɛ 'bho nyʋyrilbhaatu "yri'a "kpidɪ 'ɪn tri'e -jiɛ 'mʋti.

3-Da 'ɪn -nɪ'a 'le a'ba "klumʋ, 'ɪn se 'kpɪ 'mʋ'bhle 'le -sɪanyɪ 'lbha'a 'ɪnmʋ tenyɪ 'le 'ɪn-ɪ tɪtrɛ'ɛ li.

4'Bho 'mnɔ -lrɛɛke a, 'ɪn 'ka amʋ -Lagɔ'ɔ wlu -tɔ ɔ, ɛ -se 'kmʋ 'mʋ'a nyʋ'a dɪlɪkpʋɛn 'mʋ, 'ɪn -tɔ nɪ amʋ -ko 'le 'ɪn 'ke amʋ dɪ -kpʋn. -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a wɔnkuɛ'ɛ "yri'a 'bɪ-ɪ 'wlʋ'a, 'ɪnnɛ -tɔ'ɔ amʋ, lɪ 'ɪn -tɔ'ɔ amʋ, ɪ 'nʋ-o -ziadɪ.

5'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ a, a de'e Zezii "gwli: ɛ -se nyunyɔnaagɪ-ɪ nʋ 'ɛ lbhʋtu -ko. -Lagɔ'ɔ wɔnkuɛ mo'o.

6A -gblee, -bho 'ɪn -ka wlu a, a-bʋ nyʋ-ʋ ku'a "yriti 'bho -Lagɔ'ɔ -jeyi, -ka ɛ "du'a dɪlikpʋnwlu, a-bʋ yibo nɛ'o. Ɛ -se 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ'a dɪlikpʋɛn 'ɛ nyʋklɪgbɪ 'pɛɛ'ɛ 'mʋ -yɛ'ɛ -gwle'a gbɔsɔnamʋ -mnɛɛ -ko.

7A 'ye li-ɔ, dɪlɪkpʋɛn -ke 'mʋ 'mna-a za nɪ'a dɪ 'mʋ, ɛ-ɛ 'mo-o -yɛ 'wlʋ'a 'le -Lagɔ gbo, 'le, -ka 'ɔ 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi 'le yaku 'li 'le -abʋ 'ke 'le 'ɔ "troli -nɪ, -a'ba 'nynɪ 'ke "yi'bhɛ -lrɛɛ. -Da 'kmʋ -see'a tiyi ke see, ɔ 'nʋ-o ɛ 'ke -kaa 'mʋ-nɪ, 'le, 'ɔ "yu'a "kpidɪ nyʋ se 'ka yibo 'le -nɔɔ 'mnɛ ti, ɔ 'ye ɪ -amʋ -tɔ 'traamʋ.

8Kɪn, -ziadɪ mo'o. 'Nɔɔ 'kmʋ 'mʋ'a 'bhlɪkpɪyowli "we -see ɪ 'mʋti'wɔn. 'Ɛ dɪ, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ -ke 'nynɪ-ɪ 'bhɛ'ɛ "yi, ʋn 'lbha -nɪ 'nɔ 'bho nyʋyrilbhaatu "yri 'le ɔ 'ye 'mɛ. -Bho ʋn yibo nɪ 'kɪ, ʋn -see ɪ -nʋ yi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9A 'ye li-ɔ, lɛ -Lagɔ nʊ'a, -ɛ -ke wlu-u 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li gʊgɔ'o. Ɛ na: Nyʊ-ʊ -kma'a -Lagɔ'ɔ dɪ, "yrilinmɔlɪ ɔ de'a 'bho ti 'wa dɪ, lɛ "yri -see'a 'ye, -lokui -see'a 'bʊ'wɔn, nyɔ -lue 'tɪn'a -naagɪ -see'a "kpi'kpa, ɪ -zi'e-e 'ya 'wee.

10A -gblee, -a-bʊ de'a Zezii "gwli, ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ, -Lagɔ -yi -nɪ'e-e 'ɔ Lisaazuzu 'mʊ 'le ɔ 'ye ɪ -amʊ -tɔ. -Ziaka a, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu-u 'nyma-a lɪ 'wee 'mʊ, 'le, -Lagɔ'ɔ "bhuo'a -pɔlʊ'a gugluzɔti, ɔ nyni 'ɛ 'mʊ.

11A 'ye li-ɔ, 'le nyunyu gbo a, -ka nyɔ se 'ɔ -bonyunyɔ'ɔ 'limʊdɪ yibo -bho ɛ -se 'ɔ "bhuo -nɪ -lue 'tɪn, 'ka-a ɛ -nɪ'o -Lagɔ -bodɪ -lrɛɛ. 'Ɔ Lisaazuzu'a "sɛ-ɛ yibo'o 'ɔ dɪ.

12A -gblee, -a-bʊ -yʊ de'a Zezii "gwli, -Zuzu -yɛ -abʊ 'bhle'a, ɛ -se 'kmʊ 'mʊ'a nɛ -ko. -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'wlʊ 'ɔ gbo, 'ɪnnɔ mo'o. 'Ɔ "bhuo-o "nyɪ 'ɔ -amʊ, 'le, "nitiwʊnnalɪ ɔ-ɔ "nyɪ'a -amʊ, -a 'ke ɪ 'mʊti'wɔn.

13A 'ye li-ɔ, ɪ-bɪ dɪ -a za'a 'mʊ, -bho -a -ka nyʊ Zezii'a "dɪzɪgɪ 'mnɪ -bodɪ 'mʊ-ʊza, ɛ -see nyunyu'a -naagɪ 'mʊ 'wlʊ. Wlu -a za'a 'mʊ a, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mʊ ɪ-ɪ 'wlʊ'o, 'le, nyʊ-ʊ 'bhle'a 'ɔ Lisaazuzu 'mnɔ 'mʊ, ɪ-bɪ -ziadɪ 'mnɪ-ɪ -sɔ'ɔ -Lagɔ gbo, -a zɪza 'nɪ gbɔ ʊ -bodɪ.

14A -gblee, nyɔ-ɔ se'a -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mʊ'bhle, -Lagɔ'ɔ -ziadɪ 'wlʊ'a ɔ-bɔ -Zuzu 'mnɔ 'mʊ, 'ɔ 'wɔɔn nɪ. Ɔ-ɔ 'lɪ -ɪ bhebhelɪ se'a 'kpʊ 'bhle 'le ɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ɪ 'mʊti'wɔn, -ɛkedɪmaa, -bho Lisaazuzu se -ɪnmʊ -kpa a, -a'a 'wɪn ɪ 'mʊti.

15'Le nyɔ-ɔ 'bhle'a -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mʊ, ɔ yibo'o-o "nyinynilɛ -ke "yrilinmɔlɛ'ɛ -zɪzagbɪɪ, nyɔ-ɔ se 'ɔ 'mʊ'bhle, ɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ɔbɔ-ɔ'ɔ nyɔtu 'mnɔ 'mʊti'wɔn 'le ɔ 'ke ɔ 'mʊti'crɛ.

16'Ka-a ɪ wɛ 'ɛ "yiti 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li: Yɔɔ yibo'o -a'ba -Kɔyi'a 'gwlʊdɪ 'le ɔ 'ke ɔ "dɪ 'mʊ "du'a? A -gblee, -a-bʊ 'bhle'a -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mʊ, -ka Zezii Kliisɪ popo'a 'gwlʊti, 'ka-a -abʊ popo'o 'gwlʊti -lrɛɛ.

1 Kɔlɛɛtɪkɔmʊ 3

1'Le 'mna -bodɪ a, 'lotʊ'a "nynuu-a, -da 'ɪn -nɪ'a amʊ dɪ -bodɪ 'mʊzanamʊ, 'ɪn 'bɔ 'ko-o ti, nyʊ-ʊ ku'a "yriti 'bho -Lagɔjeyi, 'ɪn 'ke amʊ 'wa nyʊ'a ka kpʊn, 'le 'ɛ lɛtu se 'bhɛɛ ɛ 'ke -nʊ-ɛ. Nyʊ-ʊ 'kpa'a 'bho Zezii'a -jeyi -lreeka nyunyɔnaagɪ "yi'a 'mʊ, 'wa ka 'ɪn kpʊn'o amʊ.

2A 'ye li-ɔ, nyunyɔnaagɪ 'mnɛ -nɪ'e-e amʊ 'mʊ. 'Ɛ dɪ, 'an -tɔtɔwlu 'mʊ lɪ 'ɪn -za'a 'mʊ, ɪ kɔkɔɔ'ɔ "yubluu'a lililɛ, 'le, wlu -yɛ -ke nyunyɔzɛgɛ'ɛ lililɛ gʊgɔ'ɔ "yiti, 'ɪn -see amʊ ɪ -bodɪ 'mʊ-za. 'Le, -bho 'ɪn -za 'kɪ amʊ 'ya wlutu -bodɪ 'mʊ a, a -see ɪ wɔnyi'bhɛɛ yi. A 'bhle'e -bhla nyunyɔnaagɪ 'mnɪ 'mʊ-ɛ, "yri -ke "yi a -nɪ'a -laa, a -see ɪ 'bhɛɛ ke.

3-Ɛkedɪmaa, a'ba "bhi'a nyunyɔnaagɪ-ɪ 'pɪple-e amʊ "kpi. 'lnnɛ -ya'a "mʊnynɪ 'bho a'ba "klumʊ, 'le a-a jɛ'o. Nyunyɔnaagɪ "yi-e amʊ 'mʊ -ziaka. Kpli a -nɪ'a ti, ɪ -ke nyʊ-ʊ se'a -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mʊ'bhle'a nɪ gʊgɔ'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4A -gblee, -bho a'ba nyɔ -ka, 'Pɔlʊ'a nyɔ 'ɪn "du'o, 'le, -bho -lrɔɔ -ka, Apolɔsɪ 'ɪn "sri'e "yi, nʊ a, "nyinyninaagɪ a-a po'o.

5Leelɛ 'mo-o Apolɔsɪ'a? Leelɛ 'mna "du'a? -Lagɔ'ɔ lbhʊzemʊ -a -nɪ 'sɔn "du'o. -Bho a 'ye -amʊ li, -a'ba lbhʊ se gʊgɔ. 'Kpɪ ɔ "nyɪ'a -amʊ -a -nʊ -nɪ'a 'ɔ lbhʊ ti -lue -lue, 'le ɛ 'mʊ a -de -nɪ'e Zezii "gwli.

6A -gblee, -ka 'ɪn -za'a -Lagɔ'ɔ wlu amʊ -bodɪ 'mʊ, lɛ -ke ɛ gʊgɔ'ɔ "yiti, ɛ kɔkɔɔ'ɔ-ɔ -ka lɪloyi gba'a ka lɪ'a 'yɔ. 'An "yizalbhʊ 'ɪn nʊ'a 'le a'ba "klumʊ, 'ka-a ɛ -nɪ'o. 'Le, -yɛ Apolɔsɪ nʊ'a -lrɛɛ 'le a'ba "klumʊ, ɛ kɔkɔɔ'ɔ -ka nyɔ-ɔ yi 'ɪ "ni "kpiponamʊ. -Lagɔ'ɔ "bhuo-o nynia 'nɛ "yi, 'le, -ka lɪ'a 'yɔ mɛ'ɛ 'le ɪ-ɪ 'bhɛ'ɛ "yi, 'ka-a a -nɪ'e 'bhʊanamʊ 'le a 'ke "yritiku 'bho 'ɔ -jeyi.

7Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ-ɔ, nyɔ-ɔ gba'a lɪ -ke nyɔ-ɔ po 'ɪ "ni "kpi 'bhɛɛ'o. -Lagɔ -yɔ nʊ 'ɛ 'le ɪ-ɪ mɛ'ɛ ɛ, 'ɪnnɔ 'bhɛ'ɛ "yi, -ɔ -zi nʊ'o.

8A 'ye li-ɔ, lɪgbayi -ke 'ya "nikpipoyi -nɪ 'sɔn 'bhɛɛ'o, -lrɔɔ se 'ɔ -bonyunyɔ -zi. 'Ka-a ɛ -nɪ'o 'bho -Lagɔ'ɔ lbhʊ'a damʊ -lrɛɛ. 'ln -ke Apolɔsɪ 'bhɛɛ'o, 'le, -Lagɔ 'bhɛ'ɛ "yi, ɔ -zi'e -amʊ 'mʊ. 'Bho 'ɛ lemʊ, lbhʊ nyɔ"o nyɔ-ɔ nʊ'a 'bho 'ɔ -jeyi, ɔ -nɪ -lue 'tɪn, 'ɪnnɔ 'bhle'e 'ya -zɪzagbɪɪ, 'le ɔ 'ke ʊ -zɛgɛ "lrulinʊ.

9A -gblee, -abʊ 'mo-o -Lagɔ'ɔ lbhʊzemʊ "sisri'a "yi 'le -a -ke ɔ-ɔ bhete'e lbhʊzesʊ -lue gbo. A-bee -mnʊʊ kɔkɔɔ'ɔ-ɔ nyɔ'ɔ -kpaa ɔ-ɔ nʊ'a lbhʊ 'mʊ. 'Ka-a -Lagɔ-ɔ nʊ'o amʊ lbhʊ 'mʊ. A -ke nyɔ'ɔ -budu ɔ -nɪ'a ponamʊ gʊgɔ'ɔ-ɔ "yiti -lrɛɛ. 'Ka-a -Lagɔ-ɔ nʊ'o amʊ lbhʊ 'mʊ "bhalrɛɛ.

10A 'ye li-ɔ, -Lagɔ "nyɪ-e 'ɪnmʊ wɔnkuɛ 'le 'ɪn 'ye 'ɔ lbhʊ wɔn"du 'le amʊ gbo. Lbhʊ 'mnɛ, 'ɪn-ɪ nʊ 'ɛ ɛ, 'ɪn kɔkɔɔ'ɔ-ɔ -budupoyi'a -zɛgɛnɔ yibo'a 'ɛ 'kpʊ'a glupoka. 'ln nʊ -ɛ'o -ka -zɛgɛka 'le -lrɔɔ 'ye yi ɔ 'ye ɛ "yi-nynia. Nyʊ-ʊ kpa'a 'ɛ "yinynialbhʊ "yi a, ʊn "du 'wa "bhi'a dɪ gba 'mʊ, 'le ʊn 'ke ɛ nʊ -ka -zɛgɛka.

11A -gblee, -ka nyɔ-ɔ po'a -budu'a 'kpʊ glu, 'ka-a -Lagɔ nʊ'o Zezii Kliisɪ 'ɔ lbhʊ'a 'kpʊ 'mʊ. Ɔbɔ 'mnɔ -nɪ -lue 'tɪn, 'ɪnnɔ -a'ba "gwlideɛ -de'e "yi.

12A 'ye li-ɔ, 'bho -budu'a 'kpʊ 'mnɛ "kpi nyʊ'a -dadudu-u "du'o 'bho. -Lrʊʊ-ʊ "du-o 'bho 'nynɪbhlenɛtɪ, 'le -lrʊʊ-ʊ "du'o 'bho 'nynɪbhlesɪkpɪ, -lrʊʊ-ʊ "du'o 'bho tu, 'le -lrʊʊ-ʊ "du'o 'bho -sukui. 'Ka-a ɛ -nɪ'o 'bho -Lagɔ'ɔ -jeyi -lrɛɛ.

13A -gblee, 'bho -a'ba -Kɔyi Zezii'a leyinɔɔ "yi a, lbhʊ nyɔ"o nyɔ nʊ'a a, 'bho-o ɛ-ɛ 'ye "piemʊ 'kpa -nɪ mʊ. -Ɛkedɪmaa, -ka nɛ-ɛ sin'a lɛ, 'le, lɛ-ɛ -sɔ'ɔ ti -ke lɛ-ɛ -see'a ti-sɔ, nyɔ-ɔ 'ye 'ɪ li a, 'ka-a -Lagɔ-ɔ 'ye nyɔ'ɔ "yiglɛlbhʊ -nʊ mʊ, 'le, -bho ɛ "du "yrilinmɔlbhʊ, -bho ɛ "du "nyinynilbhʊ, ɔ 'ke ɛ "piemʊ po.

14A 'ye li-ɔ, lbhʊ nyunyɔ-ɔ nʊ'a 'bho -Lagɔ'ɔ -jeyi, -bho ɛ -see gbɔ-sɔ ɔ, ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ -ka nyɔ'ɔ popobudu -see'a sin. 'Ɔ nyɔtu -Lagɔ-ɔ nʊ'o -zɛgɛ "lruli.

15'Le nyɔ'ɔ nʊnʊlbhʊ 'ke gbɔ-sɔ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi a, ɔ-ɔ 'bɔ-ɔ -zɛgɛ 'mnɛ 'mʊ. 'Ɔ "bhuo-o 'ke 'pʊn. -Ka nyɔ cɛ'ɛ nɛ wɔn 'mʊ 'le ɔ -see'a 'mɛ, 'ɔ lɪ 'wee 'ye'a sin a, 'ka-a 'ɔ 'pʊnpʊan 'mnɛ -nɪ'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16A-bee -mnʊʊ se yibo -Lagɔ'ɔ -dena a "du'o 'le 'ɔ Lisaazuzu -nɪ'e amʊ 'mʊ?

17A -gblee, nyɔ-ɔ gba'a -Lagɔ'ɔ -dena ya, -Lagɔ-ɔ 'yɔ -ɔ 'kleyeɛɛ "kpi, -ɛkedɪmaa, 'ɔ "yiglɛdena mo'o, 'le abʊ "du ɛ'o.

18A 'ye li-ɔ, 'le a'ba "klumʊ, nyɔ'ɔ "maa 'ɔ "bhuo dɪ "yrili -le! -Bho ɔ na ɔ 'kpʊn-o dɪ li 'kmʊ 'mʊ'a nyʊ'a ka, ɛ-bɛ dɪlikpʊɛn 'mnɛ, ɔ "tayi nɛ "yiti, 'le, dɪlikpʊɛnzɛgɛ 'kmʊ 'mʊ'a nyʊ 'mnʊ 'la'a bhebhelɪ se'a 'kpʊ 'bhle, ɔ kpʊn 'ɛ "kpa ti 'le ɔ 'ke dɪlikpʊnyizɛgɛ "du.

19-Ɛkedɪmaa, 'nɔɔ 'kmʊ'a dɪlikpʊɛn se 'kpʊ 'bhle 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'Ɛ dɪ ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le 'ɔ "bɔgʊ 'li na: 'Le dɪlikpʊnmʊ'a "bhi'a 'srɛwlu 'mʊ, 'le-e ɔ-ɔ kpʊn nʊ'o.

20'Le ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le 'ɔ "bɔgʊ'a 'fɔtɔ -lrɛɛ gbo na: Dɪlikpʊnmʊ'a 'gwlʊtipopolɪ, -ka ɪ "du'a bhebhelɪ, -a'ba -Kɔyi -Lagɔ yibo nɪ-o'o.

21'Lotʊ'a "nynuu-a, 'ka-a ɪ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, nyɔ'ɔ "plin, 'ɔ po 'ɔ -bonyunyɔ 'mʊ -le! 'Ɔ nʊ, 'ɪnnɔ 'bhle'e 'ɪnmʊ, -le! A de "gwli na a 'bhle-e lɪ 'wee.

22-23-Ɛ -ke dɪ 'ɪn 'lɛ'ɛ -kaa, 'ɪnnɛ 'mo-o, Zezii Kliisɪ 'ma-a lɪ 'wee'a -Kɔyi, -Lagɔ 'bhle ɔ'o, 'le abʊ -ke ɔbɔ 'mnɔ "sisri'e "yi. 'Ɛ dɪ, 'ɪnmɔ 'Pɔlʊ-e, Apolɔsɪ -ke 'Piɛlɪ, abʊ 'bhle'e -amʊ -lrɛɛ. 'Le 'kmʊ'a "bhuoka o, -nɔɔ -ke 'li -a -nɪ'a, 'ɛ lɪ o, -yɪ 'ye'a 'le nyaka -yi mʊ o, tinɪɛ -ke 'mɛmɛɛ, 'ya 'wee-e 'mo-o a'ba lɪ -lrɛɛ.

1 Kɔlɛɛtɪkɔmʊ 4

1'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, -a-bʊ 'ma-a Zezii Kliisɪ'a -dalbhomʊ, nyʊ yibo'o na 'ɔ lbhʊzemʊ -a "du'o. -Lagɔ'ɔ "yu'a -ziadɪ "zize'a "yi -tanyɪ, ɔ po'a "piemʊ 'traamʊ, ɔ -tbha 'nɪ-ɪ -amʊ -a 'ke ɪ-bɪ "dɪzɪgɪ 'mnɪ nyʊ -tɔ.

2'Ɔ "dɪzɪgɪ'a -zazalbhʊ 'mnɛ ɔ -tbha'a -amʊ, lɛ-ɛ -sie'a 'bho ɔ-ɔ 'bɔ'ɔ -amʊ 'mʊ ti, 'ɪnnɛ 'mo-o, -a "du nyʊ-ʊ 'srɛɛ'ɛ "yi, "yri kpʊn'a ti 'bho 'ɔ -jeyi.

3'Le 'mna gbo a, a-bee 'ke 'ɪnmʊ dɪ "yikpa 'le -lrʊʊ 'ke 'ɪnmʊ -zigle -tu, 'ya -fanʊ'a 'lbha 'ɪnmʊ. 'Le 'gwlʊ -see 'ɪnmʊ 'gɪ -za, 'le ɛ -se 'ɪn "bhuo 'ke 'an "yisrɛɛdɪ -za -ko -lrɛɛ.

4A -gblee, "nyinynilɛ -sie'a 'ɪn 'mʊ, 'an 'ye ɛ li. -Mnɛɛ -see na 'ɪnmɔ 'srɛɛ'ɛ "yi nʊ. -A'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ -nɪ -lue, 'ɪnnɔ 'ke 'an -zigle tu. Ɛ -se 'an -bonyunyɔ -ko.

5'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, 'ɪn-ɪ nʊ'o a'ba "tɪtra li, a'ba kpa a -bonyunyɔ dɪ "yi -le! A -de ti, -nɔɔ -Lagɔ "du'a a, a 'ke ɛ wɔn-fuo! 'Bho 'mnɔ, 'bho-o -a'ba -Kɔyi Zezii-i 'ye le -yi -nɪ mʊ, 'le, lɪ-ɪ "zize'a "yi, ɔ 'ke ɪ "piemʊ tipo. 'Ya lɪtu -nɪ'e-e 'traamʊ 'le -kuyre 'mʊ. Nyunyu'a 'gwlʊtipopodɪ -nɪ'a 'le 'wa -pɔlʊ gbo, ɔ-ɔ 'ye -ɪ "piemʊ ti-po -mʊ -lrɛɛ. 'Bho 'mnɔ ɔ, nyɔ'ɔ "bhuo'a "yiglɛlbhʊ ɔ nʊ'a dɪ ɔ-ɔ 'ye ɔ -zɛgɛ "lruli -nʊ mʊ -lue -lue. -Ka -ɪn nʊ'a a, 'ka-a ɔ 'ke -bha.

6'Lotʊ'a "nynuu-a, a'ba "bhi'a dɪ 'ɪn -za'a 'ɪn -ke Apolɔsɪ'a "kpidɪ 'mʊ 'le a 'ke 'le 'ya 'mʊ lɛ 'cɪan -nɪ. 'Le amʊ -bodɪ, lɛ 'mna-a 'bɔ'ɔ ti a, 'ɪnnɛ 'mo-o, -ka ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, a 'ke -kaa -jolʊzɛgɛ "yi -na. -Bho a nʊ -kaa, "lemnɪ a -see nyɔ -lue 'mʊ'tɛ yi, a -see -mnɔɔ lɛ 'la yi 'le a 'ke -lrɔɔ "yi"pli.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7-lnmɔ nʊ'a -ɪn 'bhɛ-ɛ "yi -ɪn -zi'e-e nyʊ -lrʊʊ, leelɛ -ɪn "du'a? Leelɛ -ɪn 'bhle'e 'le -Lagɔ -see -ɪnmʊ "nyɪ'a? 'lnnɔ "nyɪ 'ɪ 'tɔ -ɪnmʊ'a dɪ a, -a'a "du 'ya dɪ, -a'a "plin -le! -ln -see ɪ -a'a "bhuo'a 'mʊtikukuɛ 'mʊ 'ye -nɪ.

8lɪn! -Ooo! A-bee -mnʊʊ na 'kɪ a se lɛ 'mʊ-bɔ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi o, 'bho 'ɔ -jeyi a na 'kɪ 'ɔ "nitiwʊnnasʊ -nɪ'e-e amʊ "kpi tenyɪ, abʊ na 'kɪ nyʊklɪgbɪ a "du 'ko'a! -Waaa, -a-bʊ -yʊʊ a, -a -se -klɪgbɪ -ko. -Bho abʊ "du -klɪgbɪ -ziaka a, ɛ -nmɔ'ɔ 'ko-o "yrili 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'Le, a 'ke 'kɪ -kaa -nɪ a, "lemnɪɪ, -a-bʊ 'ɔ -dalbhomʊ-ʊ "du 'ko-o -klɪgbɪ -lrɛɛ.

9A -gblee, -a-bʊ 'ma-a Zezii Kliisɪ'a -dalbhomʊ a, 'le 'mna-a'a -naagɪ 'mʊ, -Lagɔ "luo'o -amʊ 'mʊ-ɛ, 'le, 'bɪ-ɪ se'a 'nynɪ 'bhle -ɛ -zi'a 'bɪ 'wee a, ɔ 'ye -amʊ 'bho "du. 'Ɛ dɪ -a kɔɔ'ɔ -jiekɔmʊ ʊn 'ka nyʊ 'wee'a "yigbeyi 'lbha -nɪ. 'lnnɛ 'mo-o, nyʊ-ʊ -de'a sɪasɪaa'a -kpɛɛ wɔn 'mʊ ti 'le -ʊ "du'a 'yrayralɛ 'bho nyunyu -ke -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ'a "yigbeyi, 'wa nyʊtu -a "du'o.

10A 'ye li-ɔ, Zezii Kliisɪ'a 'nynɪ -a 'bhle'e "kpi'a dɪ, nyʊ'a 'la'a -amʊ lɛ. A-bee -mnʊʊ gbo a, a na 'kɪ a-bʊ 'mo-o dɪlikpʊnmʊ 'bho 'ɔ -jeyi. -Abʊ a, nyʊ na 'kɪ -abʊ se wɔnku. 'Le a-bee -mnʊʊ na 'kɪ abʊ 'ku-o wɔn, 'le a se -kaa -nɪ. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ'a 'la -abʊ lɛ, 'le a-bee -mnʊʊ-ʊ nʊ'o ʊn-ʊ "du'o 'bho amʊ-ɛ.

11A -gblee, "yri -ke "yi -a -nɪ'a -laa, -abʊ-ʊ sɪa 'nɪ-e 'mʊ -ke "nitʊ wɔn 'mʊ, 'le -a se lɛ ku li 'bhle. Ʊn-ʊ 'kla-a -amʊ nyanɪ 'mʊ 'le -a 'yeye'e ti.

12A 'ye li-ɔ, -a 'nʊ-o lbhʊ 'mɛmɛka 'le -a li'o. -Bho nyʊ po -amʊ "jreenynɪ 'mʊ, -a 'po-o 'wa dɪ -Lagɔ wɔn gbo 'le ɔ 'ke ʊ "niti-wʊnna. -Bho nyʊ kla -amʊ nyanɪ 'mʊ, -a'ba -nyna nʊ ka.

13-Bho nyʊ "si -amʊ 'nynɪ "nyinynika, -abʊ-ʊ 'pɛ-ɛ wlu ti 'le ʊ -bodɪ. -Ka -nyanɪ -nɪ'a a, 'ka-a -a -nɪ'o 'bho 'wa "yigbeyi. -A kɔɔ'ɔ-ɔ -jiemʊsiemʊ, -bho -ʊ 'mɛ 'le ʊn se'a dɪ "kpi'bhle -lrɛɛ. 'Ka-a -a -nɪ'o 'bho 'wa "yigbeyi.

14'An dɪkmayreetɪ-a, a -gblee, lɪ 'ɪn-ɪ 'cnɪ'a -daa a, ɛ -se 'ɪn 'ke amʊ dɪn "yi 'lbhaa'a dɪ -ko. 'ln 'ke amʊ "dɪ 'mʊ "du mo'o.

15'ln-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, -bho koo a 'bhle -tɔmʊ'a gbugbuzɛ ɛ, 'le ʊn -ka amʊ Zezii Kliisɪ'a -jolʊ gbo-o po a, a'ba -tɪta -mnɔɔ 'ke -lue 'tɪn -nɪ mo'o. 'lnmɔ 'mo-o a'ba -tɪta, -ɛkedɪmaa, 'ɪnmɔ -za'a amʊ Zezii Kliisɪ'a "dɪzɪgɪ -bodɪ 'mʊ -tanyɪ 'le a 'ye ɔ "gwlide 'le a 'ye 'bho 'ɔ -jeyi 'kpa.

16A'ba -tɪta 'ɪn "du'a dɪ a, 'ɪn-ɪ bhade'e amʊ li, a -za 'an kpli "sɛlɪ.

17'Ka-a 'ɪn-ɪ 'bɔ'ɔ ti a 'ke nʊ'a dɪ a, 'ɪn-ɪ 'ye Timotee 'le amʊ gbo -lbho mʊ, 'le, kpli 'ɪn -nɪ'a ti 'bho Zezii Kliisɪ'a -jeyi, ɔ 'ke ɪ amʊ -tɔ "bhalrɛɛ. 'An -tɔtɔlɪ 'mnɪ, 'ɪnnɪ 'ɪn-ɪ tɔ'ɔ Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʊ-ʊ -nɪ'a -da 'wee. Timotee -mnɔɔ, ɔ-ɔ 'mo-o 'an Dɪkmalagɔjeyi'a "yu 'le "yri kpʊn 'ɔ ti 'bho -Lagɔ'ɔ -jeyi.

18A -gblee, 'ɪn yibo'o-o na 'le a'ba "klumʊ'a nyʊtɔlʊ-ʊ 'bhɛɛ-ɛ 'wa "bhi "yi, -ɛkedɪmaa, ʊbʊ na 'ɪn -see 'tɔ 'le amʊ gbo ti"si yi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19'lɩn-ɩ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, 'ɩn-ɩ yi'e 'le-ɛ, 'le, -bho ɩ "du -a'ba -Kɔyi'a 'gwlʊdɩ a, 'an yiyinɔɔ -see 'mʊ-tɛ yi. 'Le, -bho 'ɩn nyni 'le a, nyʊ-ʊ 'bhɛɛ'ɛ 'wa "bhi "yi, -bho -Lagɔ'ɔ wɔnkuɛ -nɩ nʊ 'mʊ -ziaka, 'ɩn 'ke ɩ 'ye 'le 'ɩn 'ke ɩ "yrili-gwɛ. 'lɩn -see 'wa wɔnyiti'a wlu 'nynɩ "si'a!

20-Ɛ -ke dɩ 'ɩn-ɩ zɩ 'ɩ 'mʊ a, 'ɩnnɛ 'mo-o -Lagɔ'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ -ke wɔnkuɛ -na'o. Ɛ -se wɔnmʊwlu'a "sɛ -ko.

21-Bho 'ɩn yi a, leelɛ a 'bɔ'ɔ ti 'ɩn 'ke amʊ -bodɩ nʊ'a? 'lɩn yi 'le 'ɩn 'ke amʊ -glaka kpʊn a'ba kplisasʊɩ'a dɩ-ae -ale 'le 'an nyunyu'a dɩkmɛɛ -ke -pɔlʊpɩpɛɛ 'mʊ 'ɩn yi, 'ɩn 'ke amʊ "dɩ 'mʊ "du? Leelɛ a 'bɔ'ɔ ti 'ɩn 'ke amʊ -bodɩ nʊ'a?

1 Kɔlɛɛtɩkɔmʊ 5

1A -gblee, nyʊ na 'le a'ba "klumʊ a-a 'lɩla-a "bhɩ 'mʊ "bhlɛcɛ. Lɛ, nyʊ-ʊ se'a -Lagɔ yibo, 'wa nʊ a, 'ɩnnɛ a-a nʊ'o. 'lɩnnɛ 'mo-o, 'ɩn 'wɔn-ɔ 'bɔ 'le a'ba "klumʊ'a -lue -ke 'ɔ -tɩta'a 'nynɔ-ɔ "du-o "bha.

2"Nyinynidɩ -ke 'mʊ a -nɩ'a a, ɛ -nmɔ 'ko-o "yrili a 'ke 'ya dɩ "vi 'le ɛ se -kaa 'mʊ-nɩ 'le a-a li'e 'ya 'bʊbʊa! Nyɔ-ɔ nʊ'a 'ɛ "nyinynidɩtu, a -zɔ ɔ 'le a'ba "klumʊ 'le a -ke ɔ -kaa 'tɔ "sra -lue 'mʊ-plɛ.

3A 'ye li-ɔ, 'le 'mna gbo a, 'ɩn -tɛ'ɛ-ɛ amʊ gbo. Ɛ -nɩ'a -kaa 'mʊ a, 'an -pɔlʊ 'wla-a amʊ "yi ti, 'le, nyɔ-ɔ nʊ'a "nyinynidɩ, 'ɩn cɔ 'ɔ wɔn "kpiti see. -Ka -bho 'ɩn -nɩ 'ka 'bho, -ka 'ɩn 'ke 'ka amʊ -bodɩ 'mʊ-za, 'ka-a 'ɩn nʊ'o.

4-5'lɩn-ɩ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, a 'gbʊʊ "lru 'le 'an -pɔlʊ 'ke amʊ "yiti'wla 'le -a'ba -Kɔyi Zezii'a "bhuo'a wɔnkuɛ 'ke 'bho -a'ba "klumʊ -nɩ. 'Bho 'mnɔ ɔ, 'le 'ɔ 'nynɩ 'mʊ, 'bho-o a 'ke 'ɔ nyɔtu kwa gbo -za -nɩ 'le "nyinynidɩ'a tiyayi Sataan'a kwa 'mʊ 'le ɔ 'ke 'ɔ 'bhlʊku 'kle "du, 'le, 'bho -a'ba -Kɔyi Zezii'a leyinɔɔ "yi, 'ɔ "bhuo 'ke 'pʊn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

6A -gblee, leedɩ a-a 'bhɛɛ'ɛ a'ba "bhi "yi'a? 'Kla se "yrili-nmɔ! "Nna -nɛɛ -ɛ na: "Flɔɔ'ɔ "buubuulɛtoope-e "buu nɩ'e lɩ tenyɩ, a se 'na yibo? A 'ye li-ɔ, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a "nyinynidɩ'a -toope gbɛ 'bhɛɛ'o ɛ 'ke nyʊ'a -dadudu gbugbluo 'bho -Lagɔ'ɔ -jeyi.

7'lɩnnɛ 'bhle'e 'nynɩ'a dɩ a -za 'bho a'ba 'nynɩmʊ "nyinynidɩ 'le a 'ke pepe -nɩ -ka faliinɩlre se'a "flɔɔ'ɔ "buubuulɛ gbo'bhle. -Ziaka -Lagɔ zetie'e amʊ 'mʊ-ɛ 'le a'ba "nyinynidɩ 'mʊ see 'le a -nɩ'e pepe, -ɛkedɩmaa, Zezii Kliisɩ 'mɛ-o'o -a'ba dɩ. A -gblee, 'bhlabhlɛgbuda -a-bʊ 'Zuifʊ-ʊ za'a 'sraga 'mʊ 'le -a "du'a 'Paakɩ'a gɔ, 'ɔ "yitigʊgɔlɛ ɛ "du'o.

8'Ka-a ɛ -nɩ'e 'mʊ'a dɩ -a'ba tinɩɛ'ɛ klɛ nʊ -Lagɔ 'tʊ 'le -a 'ke 'bʊbʊa li "kɔmʊ, -a 'ke "yisrɛɛmʊ "du 'le -a 'ke "nyinynidɩ "we kwa gbo -za -ka, -bho 'Zuifʊ "we -ka 'wa 'Paakɩ'a gɔ-ɔ "du, 'wa li'a "flɔɔ 'bhle'a "buubuulɛ gbo.

9'An "bɔgʊ 'ɩn po'a amʊ -jeyi -tanyɩ, 'ɩn na: Nyʊ-ʊ 'la'a "bhɩ "bhlɛcɛ, a'ba -ke 'wa zizi 'mʊ -le!

10A -gblee, dɩ 'ɩn -za'a -laa 'mʊ, 'ɩn -see nyʊ-ʊ se'a -Lagɔ yibo 'nynɩ "si. Nyʊ-ʊ 'la'a "bhɩ "bhlɛcɛ o, -yʊ kpʊn'a satɛ'ɛ "kpa ti 'le ʊn-ʊ "yri'a o, nyʊ-ʊ -ke -pɔlʊ-ʊ kpʊn'a lɩ -lrɩ ti 'le ɛ-ɛ zi'a -Lagɔ 'mʊ 'le ɩ-ɩ "luo'a 'ɔ 'bɩ 'mʊ o, ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, 'ɩnnʊ -die'e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ "yi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

-Bho ɛ "du nyɔ 'ke 'wa 'wee "lrugbe 'le ɔ -ke ʋn -see 'mʋzizi yi a, "lemnıı a'ba "bhi 'ke 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ jra mo'o!

11Dı 'ın -za'a 'mʋ, Zezii'a nyʋ 'ın "si'e 'nynı. -Bho nyɔ 'bhle Zezii'a -glıgbanynı "kpi, 'le "bhılɛɛɛ "bhlɛcɛ 'ke ɔ zi o, ɔ 'ke satɛ'ɛ "kpa ti ku o, 'le bhubhulı -lrıı 'mnı 'ke 'bı 'mʋ"luo 'le 'ɔ -pɔlʋ gbo 'le ı 'ke -Lagɔ 'mʋ-zi o, 'le ɔ -ka nyʋ 'nynı-ı "si "nyinynika o, nmɔ -kɔ ɔ bla -zi o, 'le ɔ -ka "yri o, a'ba -ke 'ɔ zizi 'mʋ -le! A'ba -ke 'ɔ nyɔtu'a "bhuo'a -li -nı -dalue -le -lrɛɛ!

12-13A 'ye li-ɔ, nyʋ-ʋ -se'a-a Zezii'a -glıgbawɔnyi'a nyʋ, 'mna 'ke ʋ -zigle -tu a, ɛ -se 'an lbhʋ -ko. -Lagɔ 'ke ɛ nʋ 'le ɔ 'ke ʋ dı -kpʋn. Lɛ 'mna 'ka amʋ -bodı 'mʋ-za a, 'ınnɛ 'mo-o, a -tu Zezii'a nyʋ -zigle, a 'crʋ ʋ 'mʋti 'le ʋn 'ke 'le "nyinynidı 'mʋ -nı a, a po ʋ "da! -Ka -Lagɔ'ɔ wlu 'lɛ'ɛ ɛ, a nʋ -kaa! Nyɔ-ɔ nʋ'a "nyinynidı 'le a'ba "klumʋ, a -zɔ ɔ 'le!

1 Kɔlɛɛtıkɔmʋ 6

1A -gblee, a-bʋ 'ma-a Zezii'a nyʋ, 'le a'ba "klumʋ'a nyʋ 'sɔn 'ke dı 'nynımʋ 'bhle 'le, nyʋ-ʋ se'a -Lagɔ yibo, leedı 'wa -lue-e "kla nı'e 'ɔ -Bozezii'a nyɔ 'bho 'wa "yigbeyi 'le ʋn-ʋ tu ı'a? 'Kla se "yrili-nmɔ. Lɛ a 'ka nʋ, 'ınnɛ 'mo-o a'ba "bhi'a -lue tu ı 'le ɔ 'ke ı jra.

2-A-bʋ 'ma-a Zezii'a -nʋ, -ka -a 'ye'a 'kmʋ -zigle -tu mʋ, a se ı yibo? 'Le ɛ -nı'a -kaa 'mʋ 'le, 'plʋplʋzigle 'kpa'a 'le a'ba "klumʋ ti, leedı a se 'ya tutua 'bhɛɛ'ɛ?

3'Le "bhalrɛɛ, nyʋ-ʋ 'bhle'a wɔnkuɛ 'le yaku "yi -ke 'le yaku 'li, -ka -a-bʋ 'ye 'ʋ -zigle -tu mʋ, a'ba "bhi se ı yibo? 'Le, ɛ -nı'a -kaa 'mʋ 'le, 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ'a lı-ı zi'a a, leedı abʋ se 'bhɛɛ a 'ke ı tu'a?

4A -gblee, 'bho Zezii'a -glıgbawɔnyi, "sesinyʋ se 'bho 'nynı 'bhle. -Bho a'ba "klumʋ'a nyʋ 'bhle dı 'nynımʋ 'le, ʋ-bʋ nyʋ 'mnʋ, 'ınnʋ 'ke ı tu'a?

5'ln-ı 'tmʋʋ'o amʋ-ɛ, ı 'mo-o dındı! 'Le a'ba "klumʋ, -naagıbhleyi 'ka a'ba -zigle tu, ɔ se 'le -nı?

6Ɛ se -klaa ti-nmɔ 'le nyɔ 'ke 'ɔ -Bozezii'a nyɔ "kla 'le ɔ 'ke "sesinyʋ'a "bhuo'a "yigbeyi-i "kla -nı -lrɛɛ.

7A 'ye li-ɔ, a-bʋ Zezii'a nyʋ 'ke dı 'nynımʋ 'bhle, 'le ɛ 'ke a'ba 'lotʋ'a "yu'a 'bho "sesinyʋ "yigbeyi'a "klanıɛ "kpi bhla, -mnɛɛ -nyni'e-e "yrili. -Bho nyɔ "yri amʋ, 'le "bhalrɛɛ, -bho ɔ nʋ amʋ "nyinynilɛ -lrɛɛ "lruli, a se 'bhɛɛ a 'ke "gwli-ku 'le a 'ke 'ɔ dı "yriti-po?

8'Le a'ba nʋ 'ɛ! A 'ye li-ɔ, 'bho 'ɛ lemʋ a, a'ba "bhi-i 'nʋ-o nyʋ "nyinynidı "lruli 'le a-a "yri ʋ'o. 'Le ʋ-bʋ nyʋ 'mnʋ "du'o a -Bozezii'a nyʋ -lrɛɛ 'le a -ke ʋn -plɛ'ɛ 'bho -jolʋ -lue "yi!

9A'ba "bhi -bodı 'le, 'le -Lagɔ'ɔ nyʋ'a "klumʋ, -ka "nyinynidı'a nʋmʋ se'a 'le 'bı 'bhle 'le ɔ -see 'ʋ -zɛgɛ "lruli-nʋ yi, a se ı yibo 'maae? A'ba "maa a'ba "bhi dı "yrili -le! A yibo na, nyʋ "bhılɛɛɛ zi'a-e, kɔkuibhlemʋ-e nyʋ-ʋ 'ye'a -yranynɔbha -ke nyukpasi-i nʋnʋ'a 'nynɔ 'mʋ a, 'le -Lagɔ'ɔ nyʋ ɔ -kɔ'ɔ "klumʋ, 'wa nyʋtu se 'le 'bı 'bhle 'le ɔ -see ʋ -zɛgɛ "lruli-nʋ yi -lrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Nyʊ-ʊ 'mɪɪ'a "yri 'bho ʊn -bonyunyu'a lɪ "kpi-e, -yʊ "yri'a-e, -yʊ "luo'a nyʊ'a lɪ 'mʊ -glaka-e, nyʊ nmɔ -zi'a bla -ke nyʊ-ʊ "si'a ʊn -bonyunyu 'nynɪ "nyinynika, nyʊ -Lagɔ -kɔ'ɔ "klumʊ, 'wa nyʊtu se 'le 'bɪ 'bhle 'le ɔ -see ʊ -zɛgɛ "lruli-nʊ yi -lrɛɛ.

11A -gblee, 'kla-a a'ba "klumʊ'a nyʊtɔlʊ -nɪ'o -bɛnyɪ 'le ʊn-ʊ nʊ'o "nyinynikpli 'mnɪ -zɔɔ. 'Le 'traamʊ 'tɔ ɔ, -Lagɔ -a bʊbɔ'ɔ, ɔ zetie'e amʊ-ɛ 'le a'ba "nyinynidɪ 'mʊ 'le ɪ 'ye 'bho 'ɔ "yigbeyi ti-gwɛ, 'le ɔ 'ye amʊ "yisrɛɛmʊ 'mʊ nʊ 'bho 'ɔ "yigbeyi, 'le ɔ 'ye amʊ kpɔ -cɛ 'ɔ nyʊ'a kamʊ. 'Ya lbhʊtu -nʊ-ɛ'o 'le -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a 'nynɪ 'mʊ, -ɛkedɪmaa, a -ke ɔ "sisri'e-e "yi 'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -nɪ'e amʊ 'mʊ.

12A -gblee, a'ba "klumʊ'a nyʊtɔlʊ na: 'lɪn 'bhɛɛ'o 'ɪn 'ke lɪ 'wee nʊ. Kɪn, -ziadɪ mo'o. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ya 'wee se nʊnʊa "yiti-nmɔ. 'lɪn 'bhɛɛ'o 'ɪn 'ke lɪ 'wee nʊ -kpɪɪn-ɔ, -yɪ 'ka 'ɪnmʊ 'geyiɛ 'mʊ kpʊn, 'ɪn-ɪ 'ple -ɪ li.

13A-a 'nʊ-o na -lrɛɛ, -Lagɔ 'nʊ-o lililɪ lɛ 'le ɪ 'ke 'le -nɪgblaa 'limʊ mu. Ɔ -ya'a-a nyunyɔ ti 'le 'ɔ -nɪgblaa 'ke lililɛ 'ye -lrɛɛ. Kɪn, -ziadɪ mo'o. 'Le 'wɪ -lrɛɛ 'li -Lagɔ-ɔ 'ye-e 'ya 'wee ti-za -mʊ. -Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -yɛ 'ma-a nyunyɔ'ɔ ku a, -a'ba -Kɔyi 'mnɔ -see ɛ ti-ya "bhɪlɛɛɛ "bhlɛcɛ'ɛ dɪ. Ɛ -nɪ'e-e ti -a'ba -Kɔyi 'mnɔ'ɔ 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ'ɛ dɪ 'le ɔ-ɔ "du 'ɛ "yrili.

14A 'ye li-ɔ, -Lagɔ'ɔ wɔnkuɛ 'mʊ ɔ -za'a -a'ba -Kɔyi Zezii glu 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ 'le ɔ 'ye ti-nɪ -lrɛɛ. 'Le ɛ-bɛ wɔnkuɛ -lue 'mnɛ 'mʊ, -a -ke -a'ba 'bhlʊku 'mɛ'ɛ ɛ, ɔ-ɔ 'ye -amʊ glu -za mʊ -lrɛɛ 'le ɔ 'ke -amʊ tinɪɛlre "nyɪ.

15A -gblee, -ka a'ba "bhi -ke Zezii Kliisɪ "sisri'a "yi 'le, a se ɪ yibo 'maae? Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ -kaa ti, 'le, nyɔ'ɔ ku-u 'ma-a 'ɔ lɛ, nyɔ 'mnɔ 'ke ɛ 'mʊ"luo 'le ɔ 'ke ɛ "wɪlɪku 'mʊ-yi'a? -Gbaan! 'Ɛ lɛtu se nʊka -nɪ!

16Nyɔ-ɔ -ke "wɪlɪnynaakpʊ-ʊ zizi'a 'mʊ, ʊn -nɪ 'sɔn "du-o nyɔ -lue, a se ɪ yibo? A -gblee, ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ-ɛ 'le -Lagɔbɔgʊ 'li na nyʊ-ʊ nʊ'a -kaa a, ʊn "du-o nyɔ -lue 'bho 'ɔ "yigbeyi.

17Nyɔ -yɔ "tayi'a 'ɔ "bhuo "yiti 'le ɔ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii 'ke "yi"sisri a, ɔ -ke ɔ -nɪ 'sɔn kpʊkpʊn'o-o ti 'le -pɔlʊ -lue 'mʊ.

18'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, 'lotʊ'a "nynuu-a, a ple "bhɪlɛɛɛ "bhlɛcɛ li! -ɛkedɪmaa, "nyinynidɪ -lrɪ nyunyɔ-ɔ nʊ'a a, ɪbɪ-ɪ 'tɛ-ɛ 'ɔ ku gbo. -Yɪ 'ma-a "bhɪyeɛɛ, nyunyɔ'ɔ "bhuo'a ku 'ɛ lɛtu-u nʊ 'ɛ "lruli.

19Abʊ-a'a "bhi -bodɪ 'le, -ka a'ba ku "du'a -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a -dena 'le ɔ -nɪ'a amʊ 'mʊ, a se ɪ yibo 'maae? 'lɪnnɔ -Lagɔ -see amʊ "nyɪ? -Ka a se'a a'ba "bhi 'bhle, 'le -Lagɔ "du'a a'ba 'bhleyi, a se ɪ yibo 'maae?

20-Ka nyɔ-ɔ de'a "yikmupɛlʊ'a 'bhlebhlelɛ, 'ka-a 'ɔ "yu Zezii'a 'mɛmɛɛ zetie'e amʊ 'le a'ba "nyinynidɪ 'mʊ, 'le, -Lagɔ -bodɪ, ɛ-bɛ "yikmupɛlʊ'a 'bhlebhlelɛ'ɛ -ka a -nɪ'o. 'Ɛ dɪ 'tɔ ɔ, a "nyɪ ɔ a'ba "bhi -jeyi 'le a'ba nʊnʊdɪ 'ke 'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ, a -kaa "bhɪlɛɛɛ "bhlɛcɛ wɔn'kpa.

1 Kɔlɛɛtɪkɔmʊ 7

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1A -gblee, 'lotʊ'a "nynuu-a, a'ba "bɔgʊ a po'a 'ɪnmʊ -jeyi, dɪ a dede'a 'ɪnmʊ ti 'le 'ɛ 'li 'bho 'nynɔ -ke nyimiɛ'ɛ kpʊkpɛɛ'ɛ "kpi a, 'traamʊ 'ɪn-ɪ "du 'ɪ wlu "kpi: 'ln na ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili nyɔ 'ke nyɪfa 'mʊ-sie 'le ɔ 'ke "yikpʊn.

2l -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mʊ-ɔ, "bhɪlɛɛɛ "bhlɛcɛ 'kpna-o'o. 'Ɛ dɪ, lɛ nyɔ -nmɔ'ɔ "yiti, 'ɪnnɛ 'mo-o nyɔ"o nyɔ 'ke 'ɔ "bhuo'a 'nynɔ "yi-glɛ 'le 'nynaakpʊ 'ke 'wa "bhuo'a nyimiɛ "yi-glɛ -lrɛɛ, 'le 'wa nyʊtu'a -pɔlʊ -kaa "bhɪyeɛɛ "yi'kpa.

3Lɛ nyukpasu 'ka 'ɔ 'nynɔ -bodɪ nʊ, ɔ nʊ ɛ! 'Ɛ 'kpʊ 'mo-o, nyukpasu pa 'ɔ 'nynɔ gbo. 'Le 'nynaakpʊ gbo a, -ka -lue 'mnɔ ɔ, 'ka-a ʊn 'ke 'wa nyimiɛ -bodɪ nʊ -lrɛɛ. 'Wa "jni 'wa nyimiɛ -le!

4A 'ye li-ɔ, 'nynaakpʊ se wlu 'bhle 'bho 'wa "bhuo "kpi. 'Wa nyimiɛ 'bhle ʊ'o; 'le nyukpasu se wlu 'bhle 'bho 'ɔ "bhuo "kpi -lrɛɛ, 'ɔ 'nynɔ-ɔ -kɔ nɔ'o.

5'ln-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, nyukpasu -ke 'ɔ 'nynɔ -nɪ 'sɔn, 'mʊtiwʊnwɔɛɛn -nɪ 'le 'wa -budu 'zɔ. -Bho a 'ke 'bho 'wɪ -za 'le a 'ke -Lagɔ wɔn gbo po a, "lemnɪɪ a -nɪ 'sɔn 'bhɛɛ wlu 'mʊ, ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti 'le a -kaa -dalue ti-de, a 'ke "yikpʊn. -Lagɔwɔngboponɔɔ a -za'a 'bho, 'le ɛ 'ke zi a, -ka a -nɪ 'sɔn nɪnɪ -kaa "yrili, a yi -kaa le! -Bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, 'le a 'bhɛɛ'o a 'ke a'ba "bhi'a wɔnyibhɛɛɛ "yi"dɛdrɛ 'le a 'ke "nyinynidɪ'a tiyayi Sataan'a tidɪnlɪ wɔn'kpa.

6Dɪ 'ɪn-ɪ za'a -laa 'mʊ, ɛ -se 'ɪnmɔ kpʊn amʊ -ko, 'ɪn-ɪ 'de -ɛ amʊ "yigbeyi ti.

7'Le 'mna gbo -ziaka a, 'ɪn 'bɔ-ɔ ti -ka 'ɪn ku'a nyɪfa'a 'kpa "yi, nyʊ 'wee 'ke -kaa -nɪ. 'Le 'ɛ lɛtu -see 'bhɛɛ yi, -ɛkedɪmaa, nyɔ"o nyɔ'ɔ "yiglɛkpɪ -Lagɔ-ɔ "nyɪ'a -amʊ, ɪ -nɪ'e-e 'ya ga "yi -lue -lue.

8A 'ye li-ɔ, nyɪfamʊ -ke -dɪgbanynʊkpakpɪ -bodɪ 'ɪn-ɪ wɪ 'ɪ "yiti, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili a 'ke tawɔn -cɛ 'le a 'ke ti-de 'an ka.

9Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -bho a se a'ba "bhi wɔnyi'bhɛɛ, "lemnɪɪ, nyukpasu kpa 'nynɔ 'le 'nynaakpʊ 'ke nyimiɛ kpa. -Ɛkedɪmaa, kpʊkpɛɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili, 'le ɛ 'ye -pɔlʊ'a 'litisisiɛn -zi.

10Wlu -yɛ 'ɪn-ɪ kɔ'ɔ 'bho 'traamʊ 'tɔ ɔ, 'bho Zezii'a nyʊ-ʊ kpʊkpa'a "kpi 'ɪn-ɪ "du ɛ'o. Wlu 'mnɛ -see 'an "bhuo 'mʊ 'wlʊ, -a'ba -Kɔyi'a wlu mo'o. Ɛ se -kaa ti-nmɔ 'le 'nynaakpʊ -ke 'wa nyimiɛ 'ke "yrilisʊsɔ.

11'Le 'wa "bhuo'a 'gwlʊdɪ 'mʊ ʊn 'ke ɔ li-sɔ ɔ, "lemnɪɪ, ʊn -sie 'tɔ -kaa, 'wa "ti nynalre -le! -Bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, ʊn 'bɔ ti ʊn -ke ɔ 'ke -ybhɛ -lreeka. 'Le nyukpasu gbo, ɛ se -kaa ti-nmɔ 'le ɔ 'ke 'ɔ 'nynɔ 'kwla-za -lrɛɛ.

12'Le kpʊkpamʊ -lrʊʊ -bodɪ a, 'ɪn 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ -lrɛɛ. 'An "bhuo'a wlu mo'o, ɛ -se -a'ba -Kɔyi'a nɛ -ko. 'ln na: 'Le Zezii Kliisɪ 'mnɔ'ɔ nyɔ 'ke 'nynɔ 'bhle, -bho ʊn -see Zezii 'mnɔ "gwlide a, -bho ʊn 'ybha ɔ -ke ʊn 'ke ti-de "kɔmʊ a, ɔ -ke ʊn -de ti! 'Ɔ -zʊ ʊ 'kwla -le!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13-Ka -lue 'mnɔ, nyɔ-ɔ se'a Zezii "gwlide, -bho Zezii 'mnɔ'ɔ -glıgbawɔnyi'a "yunynaakpʋ 'ke 'ɔ nyɔtu kpa a, -bho ɔ 'bɔ ti ɔ -ke ʋn 'ke ti-de "kɔmʋ a, ʋbʋ-a'a -sɔ nɔ li -le -lrɛɛ!

14A -gblee, Zezii'a -glıgbawɔnyi'a "yunynaakpʋ'a kamʋ 'wa nyimiɛ 'mnɔ-ɔ "kɔɔ'ɔ -Lagɔ gbo. 'Le, nyukpasu 'ma-a Zezii'a -nɔ, 'ɔ kamʋ, 'ɔ 'nynɔ-ɔ -see'a Zezii "gwlide, ʋn-ʋ "kɔɔ'ɔ -Lagɔ gbo -lrɛɛ. 'Wa -lue "du-o Zezii'a nyɔ'ɔ dı, "yreetı ʋn 'wlʋ'a a, ʋn se -Lagɔ gbo-tɛ. -Bho ɛ -se 'kı -mnɛɛ ɛ, nyʋ-ʋ se'a -Lagɔ yibo, -ka ʋn -nı'a a, 'ka-a 'wa "yreetı -nı 'ko'o.

15A 'ye li-ɔ, -Lagɔ 'la'a amʋ-ɛ, 'le a 'ke 'le -pɔlʋ'a bhlubhlua 'li ti-de. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynı'a dı, nyɔ-ɔ -see'a Zezii "gwlide, 'le ɛ 'ke nyukpasu "du 'le ɛ 'ke 'nynaakpʋ "du, -bho ʋn na, ʋbʋ-ʋ 'ya-a "yrilisʋsɔɛ, nʋ a, ɛ -nʋ-ɛ! A'ba 'lotʋ'a "nynuu'a -lue -yɔ ɛ "sri'a "yi, ɔ -flɔ'ɔ-ɔ "yi, ɔ 'ke ı 'wɔɔn.

16A -gblee, lɛ-ɛ 'bhle'a 'nynı -ɛ -ke dı a'ba nyɔ -see'a "yrilisʋsɔɛ 'wɔɔn yi a, 'ınnɛ 'mo-o, 'le abʋ 'mʋ a'ba nyimiɛ 'ke -yi -nı 'le ɔ 'ke 'pʋn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi maa? A se yibo. 'Le -ınmʋ 'mʋ, 'le-e -a'a 'nynɔ 'ke -yi -nı 'le ʋn 'ke 'pʋn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi maa? -ln se yibo.

17Dı 'ın -za'a -laa 'mʋ, -bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, lɛ 'ın-ı tɔ'ɔ Zezii'a -glıgbıwɔnyi'a nyʋ-ʋ -nı'a -da 'wee, a nʋ -kaa! 'ln-ı 'nʋ-o na: Nyɔ -a'ba -Kɔyi 'la'a, 'le ɔ 'ke 'ɔ nɔ "du, -da ɔ 'la -nı 'nɔ ɔ, kpli ɔ -nı'a ti, 'ɔ nyɔtu -sie -kaa! -A'ba -Kɔyi 'mnɔ, 'ınnɔ nʋ 'ɛ ɔ -bodı.

18A 'ye li-ɔ, nyɔ-ɔ mu'a klɛ 'mʋ 'le -Lagɔ 'ye 'ɔ 'la a, -mnɔɔ -de -kaa ti! 'Le nyɔ -lrɔɔ -yɔ'ɔ mu'a klɛ 'mʋ 'le -Lagɔ 'ye 'ɔ 'la a, -mnɔɔ -de 'na ti -lrɛɛ!

19A -gblee, -bho nyɔ mu klɛ 'mʋ o, -bho ɔ -see klɛ 'mʋ mu o, 'ɛ -nyna nyɔ ka. Lɛ-ɛ 'ma-a -zɛgɛ, 'ınnɛ 'mo-o, nyɔ -kpʋn -Lagɔ'ɔ gba "yi.

20'ln-ı 'tmʋʋ'o amʋ-ɛ, -ka nyɔ -nı'a 'le -Lagɔ 'ye 'ɔ 'la a, ɔ -de -kaa ti!

21-Da -Lagɔ 'ka -mnɔɔɔ 'la a, 'geyikpaan -ın "du'a? -A'a "du 'ɛ dı -a'a -na -tɔɔ ti -le! 'Le, -bho "yiflɔjolʋ kati wɔn 'le -ın 'ke "kpiti-flɔ ɔ, nʋ ɛ!

22A 'ye li-ɔ, nyɔ-ɔ 'ma-a 'geyikpaan 'le -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisı 'ke -ınmʋ 'la 'le -ın 'ke 'ɔ nɔ "du a, ɔ 'nʋ-o -ınmʋ "yiflɔyi 'mʋ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'Bho 'mnɔ -lrɛɛ ɛ, -yɔ -flɔ'ɔ "kpiti 'le ɔ 'ke ɔ 'la a, -mnɔɔ "du-o 'ɔ 'geyikpaan, ɔ -ke ɔ 'ke "yi"sisri.

23A -gblee, -ka nyɔ-ɔ de'a "yikmupɛlʋ'a 'bhlebhlelɛ, 'ka-a -Lagɔ'ɔ "yu Zezii 'mnɔ'ɔ 'mɛmɛɛ zetie'e amʋ 'le a'ba "nyinynidı 'mʋ, 'le, -Lagɔ -bodı, ɛ-bɛ "yikmupɛlʋ'a 'bhlebhlelɛ'ɛ -ka a -nı'o. 'Ɔ nyʋ a "du'o. 'Ɛ dı a -bonyunyu'a -zi amʋ wɔn -le!

24Lotʋ'a "nynuu-a, 'ın-ı 'tmʋʋ'o amʋ-ɛ, kpli nyɔ"o nyɔ -nı'a ti 'le -Lagɔ 'ye 'ɔ 'la, ɔ -de 'le ɛ 'mʋ ti. -Lagɔ -nı'e 'bho-ɛ ɔ 'ke ɔ -kpa.

25A 'ye li-ɔ, nyukpasi -see'a -bhla 'nynɔ kpa ke -ke 'nynʋkpakpı-ı -see'a -bhla nyna "ti ke, 'bho 'wa "kpi a, -a'ba -Kɔyi Zezii'a wlu 'ın 'ka amʋ -bodı 'mʋ-za, 'ın -see ɛ 'ye, 'le

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'mna-a "du'o 'bho 'an wlu. 'An wlu 'mnɛ, a po ɪ -lokui, -ɛkedɪmaa, 'ɔ 'sana 'mʊ 'ɪn "du'o "yisrɛɛyi!

26"Yikmunɔɔ -a -nɪ'a 'li'a dɪ, 'ɪn na: Nyʊ-ʊ ku'a nyɪfa'a 'kpa "yi, ʊn -de nɛ 'li ti!

27-Mnɔɔɔ 'bhle-e 'nynɔ'ɔ? -ln -ke 'wa cɪcɛ "yi -le! Nyɪfayi -ɪn "du'a? -Sie -kaa! -A'a kpa 'nynɔ -le!

28l -nɪ'a -kaa 'mʊ-ɔ, -bho nyukpasudraa kpa 'nynɔ, ɔ -see "nyinynidɪ nʊ. 'Le 'nynaakpʊdraa 'ke nyna "ti a, ʊn -see "nyinynidɪ nʊ -lrɛɛ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, a yibo na nyʊ-ʊ kpʊkpa'a a, -gluuwɔnyi'a sɪasɪaalɪ'a -dadudu-u 'bhlʊ -ʊ wɔn "kɔmʊ. 'Mna -see ti'bɔ a 'ke ɪ wɔn'kpa'a dɪ 'ɪn nʊ'o a -sie nyɪfa 'mʊ.

29'Lotʊ'a "nynuu-a, 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, -a'ba -nɔɔ-ɔ -sie'a 'bho, ɛ se "yiti-tɛ. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, -ɛ 'nyaa'a -zɪan, nyɔ-ɔ 'bhle'a 'nynɔ, 'ɔ "tayi 'ɔ "bhuo "yiti, 'ɔ -vuo 'le 'wa "yisridɪ'a "sɛ gbo -le! Ɔ zi -Lagɔlbhʊ'a dɪ -lrɛɛ!

30Lɛ 'ɪn-ɪ tɔ'ɔ amʊ da -lrɛɛ, 'ɪnnɛ 'mo-o, nyʊ-ʊ -nɪ'a "vinamʊ, 'wa po 'ɛ "lru -gbeke -le! Ʊn kuku 'mʊti, ʊn 'ke -Lagɔlbhʊ nʊ -ka nyɔ se'a ka "vinamʊ -nɪ. Nyʊ-ʊ -nɪ'a 'le 'bʊbʊa 'li, 'wa "tayi 'wa "bhi "yiti, 'ɛ 'pɪple nʊ "kpi -le! Ʊn nʊ -Lagɔlbhʊ! Nyʊ-ʊ 'bhle'a lɪ, 'wa "du 'wa dedelɪ'a dɪ, 'wa -tbhɛ -Lagɔlbhʊ "kpi -le! Ʊn nʊ ɛ!

31A 'ye li-ɔ, 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, 'kmʊ a-a 'ye'a -laa li, ɛ -nɪ'e-e tigwɛnamʊ. Nyʊ-ʊ nʊ nɪ'a 'ɛ lɪ lbhʊ -ʊ 'ye 'nɪ "wlilɪ ti, 'wa -pɔlʊ'a kpʊn ɪ ti -le!

32'Le 'mna gbo a, 'ɪn -see ti'bɔ 'le a 'ke 'le 'gwlʊtipopoɛ'ɛ -kpɛɛ'ɛ wɔn 'mʊ -nɪ. Nyɔ -yɔ 'ma-a nyɪfayi a, ɔ-ɔ 'zi-e -a'ba -Kɔyi'a lbhʊ'a dɪ 'le ɔ-ɔ nʊ ɛ'o, 'le ɔ 'bɔ'ɔ ti 'ɔ dɪ 'ke ɔ 'tʊ nʊ.

33'Le -yɔ 'ma-a 'nynɔbhleyi a, 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ'a lɪ ɔ-ɔ zi'e gbo; 'le 'ya 'mʊ ɔ-ɔ 'bɔ nɪ'e 'ɔ 'nynɔ'ɔ 'tʊnʊdɪ ti. 'Le ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke -Lagɔ 'tʊ nʊ -lrɛɛ.

34'Ɛ dɪ 'ɔ -pɔlʊ 'gble-ɛ'ɛ 'mʊ! -Ka -lue 'mnɔ 'ka-a, 'nynaakpʊ-ʊ "ti'a nyna -ke -yʊ se'a nyɔ "yi -tbhɛ'ɛ nʊnʊdɪ se lɛ -lue 'mʊ-nɪ. -Yʊ se'a nyimiɛ 'bhle a, -a'ba -Kɔyi'a 'tʊnʊdɪ 'wa -pɔlʊ 'wla'a "yiti, 'le ʊn 'ke 'ɔ nyʊ "du "fɪa 'wee. 'Le -yʊ "ti'a nyna a, 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ'a lɪ, 'ɪnnɪ 'wa -pɔlʊ 'wla'a "yiti. 'Le 'ya 'mʊ ʊn-ʊ 'bɔ nɪ'e 'wa nyimiɛ'ɛ 'tʊnʊdɪ ti.

35'Le 'mna gbo a, ɛ -se 'ɪn 'ke amʊ -pɔlʊ li'kpɪkple'a dɪ 'ɪn-ɪ wlu 'na -ko, a'ba "bhi'a -zɛgɛ'ɛ dɪ mo'o. Lɛ 'ɪn-ɪ 'bɔ'ɔ amʊ 'mʊ ti, 'ɪnnɛ 'mo-o, 'le a'ba -pɔlʊ'a klɛ ti, a 'ke 'bho -a'ba -Kɔyi'a -jeyi -na -ka -zɛgɛka.

36A -gblee, 'bho wɔnkpipobha'a "kpi 'ɪn-ɪ "du'o wlu. -Bho nyukpasudraa -ke 'ɔ "bha 'bhɛɛ wlu 'mʊ 'le ʊn 'ke "yicɪcɛ, ʊn -se 'tɔ-ɔ "bhɪ -ko. 'Le nyukpasu 'ke 'gwlʊtipopo -lrɛɛ na, -bho ɔ -see 'ɔ "bha kpa, -ka ɛ se 'ʊ -bodɪ "yrili-nmɔ, ɔ yibo nɪ-o'o, 'le -bho ɔ "si 'bho, 'le ɔ 'ke yibo -bho ʊn -see kpʊkpa, -zʊɪn 'nynaakpʊ-ʊ 'bhle'a 'le ʊn-ʊ "ti'a nyna, -bho ʊn zi ɪ li, ɛ se "yrili-nmɔ'ɔ dɪ, -bho ʊn kpʊkpa a, 'ka -nmɔ'ɔ "yrili. -Bho ɔ popo -kaa 'gwlʊti, 'ɛ dɪ, -ka ɔ 'bɔ'ɔ ti, ʊn kpʊkpa -kaa! -Mnɛɛ -se "nyinynidɪ -ko.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

37'Le "bhalrɛɛke a, -bho nyukpasudraa cɛ 'ɔ "bha wɔn "kpiti na ʋn -see kpʋkpa yi, 'le, -bho 'ɔ -pɔlʋ -see 'kɔlʋ 'le 'ɛ "kpi, 'le, -bho nyɔ -see nʋ na 'wa kpʋkpa -le, nʋ a, 'le, -bho ɔ 'bhɛɛ ɔ 'ke 'ɔ "bhuo wɔnyi'bhɛɛ 'le ɔ -see wlu -gbaa 'mʋ -za a, ɔ "du 'ɛ dɪ, -bho ʋn cɪcɛ "yi a, -zɛgɛ ɔbɔ nʋ'o -lrɛɛ.

38'Ɛ dɪ, 'ɪn-ɪ 'tmʋʋ'o amʋ-ɛ, -bho nyɔ -ke 'ɔ "bha kpʋkpa a, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili, 'le, -bho ɔ -see ʋ kpa a, ɔ nʋ'o -zɛgɛ tenyɪ.

39A 'ye li-ɔ, gbɔmʋbhɔɔwlu 'ɪn-ɪ sie'a 'bho, 'ɪnnɛ 'ka-a: -Bho 'nynaakpʋ'a nyimiɛ -nɪ ti a, ʋn se "yi-flɔ ʋn 'ke nyimiɛ -lrɔɔ kpa. -Bho 'wa nyimiɛ 'mɛ 'ya a, "lemnɪ, ʋn -flɔ'ɔ-ɔ "yi! Nyɔ 'wa -pɔlʋ 'bɔ'ɔ ti, ʋn kpɔ ɔ! Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, nyimiɛlre ʋn-ʋ 'ye'a -kpa mʋ a, ɔ "du Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyɔ.

40'Le, -ka ʋn -nɪ'a, ʋn 'ke -kaa -sie, -bho ʋn -see nyimiɛlre kpa a, ʋn-ʋ 'ye-e ti-wa -mʋ -ka -zɛgɛka, 'le ɛ 'ke 'wa nynatiɛɛ 'mʋ-zi. Wlu 'ɪn -za'a -laa amʋ -bodɪ 'mʋ a, 'ka-a 'ɪn-ɪ popo'o 'gwlʋti 'le 'ɪn yibo'o na 'ɪn 'bhle-e -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mʋ -lrɛɛ! 'Ɛ dɪ a po 'an wlu -lokui!

1 Kɔlɛɛtɪkɔmʋ 8

1A -gblee, dɪ a dede'a 'ɪnmʋ ti -lrɛɛ 'bho kɔkui'a 'sraganmi'a damʋ, 'ɪnnɪ 'ɪn-ɪ "du'o "kpi. A na: Nyɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke ɛ li'a? 'Ya damʋ 'ɪn na: A-a 'la-a a'ba "bhi lɛyriyibomʋ 'bho -Lagɔ'ɔ -ziadɪ'a damʋ, 'le a-a nʋ'o na, -ka a 'ka nʋ 'bho 'ɔ -jeyi a, a yibo nɛ-o'o. -Ziadɪ mo'o. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, -bho nyʋ'a dɪkmɛɛ se amʋ 'mʋ -nɪ, lɛ a-a yibo'a, ɛ-ɛ 'po-o amʋ "jɛ'ɛ "yibhɛɛɛ -pɔlʋ gbo. Nyʋ'a dɪkmɛɛ, 'ɪnnɛ nʋ ɛ'o 'le Zezii'a nyʋ-ʋ mu'o nya 'bho -Lagɔjeyi.

2A 'ye li-ɔ, nyɔ-ɔ nʋ'a ɔbɔ yibo'o-o -Lagɔ'ɔ -ziadɪ 'le ɔ 'ye nyʋ -lrʋʋ -zi a, 'ɔ nyɔtu -see -bhla -Lagɔ yibo ke -ka -zɛgɛka.

3Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, nyɔ-ɔ'ɔ 'bhɛɛ'ɛ 'ɔ "bhuo "yi, 'le ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ dɪ -kma a, -Lagɔ na 'ɔ nyɔ ɔ "du'o.

4-Yɛ 'ma-a kɔkui'a 'sraganmi'a lilia'a "kpidɪ a, 'ɪn na: -A'ba "bhi yibo'o-o na, kɔku 'ka nyɔ'ɔ 'wɪ 'bhle, ɛ se -nɪ. Bhebhelɛ mo'o. -Bho ɛ -se -Lagɔ -nɪ -lue 'tɪn, 'ɪnnɔ 'bhle'e nyɔ'ɔ 'wɪ.

5-Ziadɪ mo'o, lɪ'a -dadudu-u -nɪ'e 'le yaku "yi -ke 'nɔɔ 'bhlʋkpa "kpi, 'ɪnnɪ nyʋ-ʋ 'la'a 'wa -lagɔ, ʋn-ʋ bʋbɔ'o, 'le ɪ 'bhle'e wɔnkuɛ 'bho 'ʋ "kpi.

6Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, -a-bʋ tbha'a Zezii gbɔ, -a yibo'o-o 'wee na, -a'ba -tɪta -Lagɔ -nɪ'e-e -lue, 'ɪnnɔ -ya'a lɪ 'wee ti. Ɔbɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ -ya'a -amʋ ti -a 'ke 'ɔ nyʋ "du. A yibo'o-o -lrɛɛ Zezii Kliisɪ 'mʋ -Lagɔ -zi -nɪ'o 'le ɔ 'ye lɪ 'wee ti-ya 'le ɔ 'ye -amʋ tinɪɛlre "nyɪ. Ɔ -nɪ -lue 'tɪn, 'ɪnnɔ 'mo-o -a'ba -kɔyi.

7'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ-ɔ, Zezii'a nyʋtɔlʋ -see -bhla 'ya lɪtu'a "kpidɪ 'mʋti'wɔn ke. Ʋn -see "yritiku ke 'bho 'ɔ -jeyi'a dɪ a, -bho ʋn -ka kɔkui'a 'sraganmi-i li a, 'le ʋ gbo ɛ kɔkɔɔ'ɔ -ka ʋn-ʋ bʋbɔ'ɔ -bhla ɪ-bɪ kɔkuisʋa 'mnɪ, 'le 'wa -pɔlʋ gbo ʋn-ʋ nʋ'o, -bho ʋn li ɛ, ʋn-ʋ 'nʋ-o "nyinynidɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8A -gblee, -Lagɔ'ɔ "du liliɛ'ɛ dɪ, nyɔ'ɔ dɪ'a -nya nɔ li, 'le 'ɛ nʊ 'ɔ 'tʊ -lrɛɛ. -Bho -ɪn li ɛ o, 'ɛ -nyni lɛ wɔn. -Bho -ɪn -see ɛ li o, 'ɛ nmaze lɛ -lrɛɛ.

9'Ɛ dɪ a 'bhɛɛ'o a 'ke lɛ"o lɛ li. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, a "du a'ba "bhi'a dɪ gba 'mʊ, nyʊ-ʊ -ke a'ba "gwlideɛ se'a 'mʊ'bhɛɛ -ʊ -ke -nɛ 'fɪɪn'a 'mʊ, ʊn -kaa a'ba dɪ "du ʊn -kaa "nyinynidɪ 'mʊ 'kpa.

10-11'Ɛ dɪ'a kpɛ -lue 'ka-a: Nyɔ-ɔ -ke "gwlideɛ 'fɪɪn'a 'mʊ, 'le -ɔ -ke -pɔlʊ gbo nʊ'a, -bho nyɔ li kɔkui'a 'sraganmi, ɔ 'nʊ-o "nyinynidɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'le, -ɪnmɔ nʊ'a -ɪn yibo'o-o -Lagɔ -ziaka, "lemnɪɪ, -bho -ɪn mu 'le kɔkui'a bʊbɔbudu 'li 'le -ɪn 'ke 'ya 'sraganmi li a, 'ɛ -nyna -ɪnmʊ ka, -bho -a'a -pɔlʊ gbo nʊ -kaa, 'le ɔ 'ke ɛ -ɪnmʊ wɔn "yi 'yee 'le kɔkui'a bʊbɔbudu 'mnɛ 'li a, 'ɛ lɛtu 'bhɛɛ'ɛ ɛ 'ke ɔ "maa, 'le, lɛ-ɛ 'ma-a "nyinynidɪ ɔ -bodɪ a, ɔ 'ke ɛ nʊ 'le -a'a dɪ ɔbɔ 'ke li -lrɛɛ. -A'a 'lotʊ'a "yu -ke dɪ Zezii Kliisɪ 'mɛ'ɛ ɛ, -bho -a'a nʊnʊdɪ 'mnɪ "maa nɔ ɔ, ɛ se "yrili-nmɔ.

12A 'ye li-ɔ, 'lotʊ'a "nynuu -ke "gwlideɛ 'fɪɪn'a 'mʊ, -bho -ɪn -see 'wa dɪ gba 'mʊ "du 'le -a'a nʊnʊdɪ 'ke 'wa -pɔlʊ gbidiwlu -za a, 'ɛ "nyinynidɪtu, Zezii Kliisɪ -ɪn nʊ 'ɛ "lruli -lrɛɛ.

13'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, -bho ɛ "du liliɛfɔfʊ'a dɪ 'an 'lotʊ'a "yu 'ke "nyinynidɪ 'mʊ 'kpa a, "lemnɪɪ, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'ɪn 'ke 'ɛ liliɛtu'a dɪ 'bhɔ 'le 'ɪn -kɔɔ ɔ "nyinynidɪ 'mʊ po.

1 Kɔlɛɛtɪkɔmʊ 9

1'Lotʊ'a "nynuu-a, -ka nyʊ 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke 'an nʊnʊlbhʊ "tɪ li"du a, 'ɪn 'wɪn -ɪ 'bɔ. 'Ɛ dɪ 'ɪn-ɪ "du 'ɪ "kpi. -Mnɪɪ 'le, 'ɪn se 'bhɛɛ 'ɪn 'ke lɪ 'wee nʊ? A -na nɪ -tɔɔ ti! 'lnmɔ 'Pɔlʊ -see -a'ba -Kɔyi Zezii 'ye 'le 'ɪn -see 'ɔ -dalbhoyi "du 'maae? 'Le, 'an lbhʊ 'ɪn nʊ'a, ɛ -se 'ɛ dɪ a "du 'ɔ nyʊ -ko?

2-Ka 'ɪn "du'a Zezii'a -dalbhoyi, -bho nyʊ -lrʊʊ -see 'wɔn ʊn 'ke ɪ "yiyibo, a-bee -mnʊʊ yibo nɪ-o'o, -ɛkedɪmaa, lbhʊ 'ɪn nʊ'a 'le a'ba "klumʊ 'le a 'ye'a Zezii "gwlide, a 'ye'a 'ɔ nyʊ "du a, 'ɪnnɛ -tɔ nɛ'o.

3A -gblee, nyʊ-ʊ 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke 'an nʊnʊlbhʊ "tɪ li"du, dɪ 'ɪn-ɪ zʊ 'ʊ -bodɪ 'mʊ, 'ɪnnɪ mo'o.

4-A'ba -Kɔyi Zezii'a -dalbhomʊ -lrʊʊ, -ʊ nʊ'a 'ɔ lbhʊ, -ka ʊn-ʊ nʊ'a, 'ɪn 'bhɛɛ 'ko-o'o 'ɪn 'ke -kaa nʊ -kɛ! 'Le 'an nʊ ɛ'o. -Bho 'ɪn -ka 'ɔ lbhʊ 'le a'ba "klumʊ-ʊ nʊ a, 'mna se lililɪ'a 'yeka -nɪ -lrɛɛ?

5'Piɛlɪ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii'a -dalbhomʊ -lrʊʊ, ʊn -ke Zezii 'mnɔ'ɔ "bhuo'a lenynuubʊ "we, -da ʊn-ʊ kpa'a Zezii'a "dɪzɪgɪ gwlɔ "kpiti, ʊn 'bhle-e 'nynɔ kli -lue -lue. -Bho 'mna 'bɔ 'kɪ -kaa ti, 'ɪn se 'bhɛɛ 'ɪn 'ke -kaa 'lotʊ'a "yu -lue kpa 'le 'mna -ke ʊn 'ke gwlɛ "yitiple -lrɛɛ?

6"Lemnɪɪ 'le, 'mna -ke Banabaasɪ -nɪ 'sɔn, -abʊ-a'a "sɛ ɛ -cɛ'ɛ li 'le, -bho -a -ka Zezii'a lbhʊ-ʊ nʊ 'le a'ba "klumʊ 'le -a 'ke ku cɛ 'le -a 'ke li'a?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7A 'wɔn-ɔ -bhla kpɛ -lue 'bɔ na nyɔ-ɔ 'mu-o "sroja 'mʊ 'le ɔ 'ye 'le -nɪ 'ɔ "bhuo'a sʊɪ 'mʊ'a? Nɔ-ɔ -ke yi "du'o -kpaa 'le, -ɔ'ɔ -za'a 'bho, -ɔ'ɔ li'a? Nɔ-ɔ -ke yi 'bhle'e -bhliigbʊn 'le -ɔ'ɔ 'na 'ya nyɪtani'a?

8Dɪ 'ɪn-ɪ za'a -laa 'mʊ, ɪ -see 'an "sɛ 'mʊ 'wlʊ. l 'cnɪ-ɛ'ɛ-ɛ 'le -Lagɔ'ɔ gbawlu'a "bɔgʊ 'li -lrɛɛ.

9A -gblee, ɪ-bɪ gba -Lagɔ "nyɪ'a Moyiizɪ 'ɔ nyʊ'a dɪ, -kaa 'ka-a ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le 'ya "bɔgʊ 'li: -Bhlii-i sʊsɔ'ɔ lililɪ, nyɔ'ɔ -po nɛ kpɔn wɔnyi -le! -Bho -Lagɔ po 'ɛ gbawlutu 'le, "lemnɪu, nmi'a "sɛ ɔ 'ke "yrili"du, 'ɛ dɪ ma'a? -Gba!

10-Ale, -a-bʊ 'ma-a 'ɔ lbhʊnʊmʊ, ɔ 'ke -amʊ "yrili"du -lrɛɛ'ɛ dɪ ma'a? Kɪn! -A'ba -zɛgɛ'ɛ dɪ ɔ 'lɛ'ɛ 'na. 'Ɛ dɪ 'ɪn-ɪ nʊ'o: Nyɔ-ɔ "du'a -kpaalbhʊ wɔn-e, -yɔ gwɛ 'ɛ "yi-e, -bho ʊn de "gwli ʊn-ʊ 'ye-e lililɛ, 'ka-a -nmɔ'ɔ "yrili.

11A 'ye li-ɔ, Zezii Kliisɪ'a "dɪzɪgɪ -a za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, ɪ kɔkɔɔ'ɔ-ɔ -ka nyɔ -lo'a lɪ 'bho -kpaa 'mʊ. -Ka nyɔ-ɔ za'a 'bho -kpaa 'mʊ 'le ɔ-ɔ li'a, -ka -lue 'mnɔ ɔ, lbhʊ -a nʊ'a 'le a'ba "klumʊ 'le a 'ye'a -zɛgɛ 'ye, -bho -a yi amʊ -bodɪ 'le -a 'ke nʊ na a "nyɪ -amʊ lilia, nʊ 'le, "nyinynilɛ -a nʊ'a?

12A -gblee, Zezii Kliisɪ'a "dɪzɪgɪ'a -zamʊ -lrʊʊ-ʊ 'nʊ-o 'le a'ba "klumʊ lbhʊ, 'le ʊn na a "nyɪ ʊ lilia 'le a 'ye 'ɪ 'wɔɔn. Ɛ -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mʊ 'le, -a-bʊ -zɪ 'ɪ amʊ -bodɪ 'mʊ -tanyɪ, leelɛ 'bhle'e 'nynɪ 'le -abʊ -see ɛ -nʊ yi'a? 'Le -a -see ɛ nʊ. -Bho -a -ka ɪ-bɪ Zezii'a "dɪzɪgɪ 'mnɪ 'mʊ-ʊza 'le a'ba "klumʊ, -a sɪa-o'o tenyɪ 'le -a cɛ'ɛ ku -a 'ke li. Nyʊ -kaa nʊ na -a 'bɔ nɪ 'nɛ-ɛ mɔni ti'a dɪ -a nʊ'o -kaa, 'le 'ɔ wlu -kaa 'plʊ 'kpa.

13A 'ye li-ɔ, a'ba "bhi yibo'o-o -ziaka, -da nyɔ-ɔ nʊ'a lbhʊ, 'bho-o 'ɔ lililɛ-ɛ 'wlʊ'o. 'Ɛ dɪ, -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo -nɪ'a Zelizalɛɛmʊ, nyʊ-ʊ nʊ'a 'le lbhʊ, 'le-e ʊn-ʊ li'o. -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊ -lrɛɛ, lɪ nyʊ-ʊ yʊ 'ʊ ʊn 'ke 'sraga -za, 'ya nmi'a -da ʊn-ʊ za'a 'wa lililɪ.

14-Ka -lue 'mnɔ'ɔ dɪ, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ nʊ'o na, nyʊ-ʊ 'kpa'a 'ɔ "dɪzɪgɪ'a -zazalbhʊ "yi, nyʊ ʊn-ʊ tɔ'ɔ, 'wa lililɛ 'wlʊ ʊ 'mʊ!

15'Le 'mna gbo a, ɛ -se a 'ke 'traamʊ 'ɪnmʊ lɛ "nyɪ'a dɪ 'ɪn-ɪ zɪ ɪ 'mʊ -ko. 'Bho -Lagɔlbhʊ'a da 'ɪn -see ti'bɔ 'ɪn 'ke nʊ na, nyɔ "nyɪ 'ɪnmʊ lɛ 'mʊ, nʊ. -Bho 'ɪn nʊ 'kɪ -kaa, lɛ-ɛ -nmɔ 'ka "yrili, 'ɪnnɛ 'mo-o 'ɪn 'ke Zezii'a "dɪzɪgɪ 'mʊzɛɛ'ɛ dɪ 'bhɔ 'le 'ɪn 'ke 'mɛ, 'le, -bho 'ɪn nʊ nyɔ "nyɪ 'ɪnmʊ lɛ 'an lbhʊ 'mnɛ'ɛ dɪ, 'le, 'ɛ kamʊ nyɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke 'an 'nynɪ wɔn-nyni, 'mɛmɛɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili, -ɛ -zi nɛ'o.

16A 'ye li-ɔ, -bho 'ɪn -ka Zezii Kliisɪ'a "dɪzɪgɪ-ɪ za a, ɛ -se 'ɪn 'ke 'nynɪ 'wlʊ'a kamʊ -ko. A -gblee, -Lagɔ'ɔ "bhuo-o nʊ'o 'ɪn nʊ ɛ. 'Le, -bho 'ɪn -see 'ɛ lbhʊtu nʊ a, 'ɪn-ɪ 'kpa-a 'yɛbhɛ.

17'Le, -bho lbhʊ 'mnɛ "du 'kɪ 'an "bhuoka 'ybha 'ɪn 'ke ɛ nʊ a, "lemnɪu 'ɪn 'bhɛɛ'o 'ɪn 'ke lɛ'ɛ 'yeyedɪ zi. 'Le ɛ se 'tɔ -kaa 'mʊ-nɪ. -Lagɔ -tbha 'nɛ-ɛ 'ɪnmʊ'a dɪ, 'ɪn-ɪ nʊ ɛ'o.

18Ɛ -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mʊ 'le, leelɛ 'ɪn-ɪ 'ye'e 'bho'a? 'Mna-a'a -nɛ 'mo-o 'ɪn 'ke "dɪzɪgɪ 'mʊ-za bhubhu, 'ɪn -see lɛ ti'bɔ. Ɛ-bɛ lbhʊ 'ɪn nʊ'a kamʊ 'ɪn 'bhɛɛ'o 'ɪn 'ke nyʊ lɛ 'ybhaa 'le 'an po ɪ "da.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19A -gblee, 'ɪn -flɔ'ɔ-ɔ "yi, 'ɪn se nyɔ'ɔ "lru 'zɔ -nɪ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ-ɔ, 'le 'ɪn-ɪ ya'a 'an "bhuo 'zɔ nyʊ 'wee -bodɪ 'le 'ɪn-ɪ zʊ 'ʊ -Lagɔ'ɔ wlu -bodɪ 'mʊ 'le 'ɪn 'ke nyʊ'a -dadudu 'bho Zezii'a -jeyi -ya.

20A 'ye li-ɔ, -da 'ɪn-ɪ nʊ'a 'le 'Zuifʊ'a "klumʊ lbhʊ a, 'mna-a'a "bhuo'a nʊnʊkpli kɔɔ'ɔ-ɔ 'Zuifʊyi. 'lɪn-ɪ 'nʊ-o -kaa 'le 'ɪn 'ke ʊ jri. Zezii'a dɪ 'wa gba'a "yikpʊɛn -see 'tɔ 'ɪnmʊ "yi"sri. Nyʊ-ʊ kpʊn 'nɛ "yi, -bho 'ɪn -ka 'le 'wa "klumʊ lbhʊ-ʊ nʊ a, 'ɛ "yikpʊnyi'a -ka 'ɪn-ɪ nʊ'o 'le 'ɪn 'ke ʊ jri -lrɛɛ.

21-Ka -lue 'mnɔ, nyʊ 'wa gba se'a -kɔ ɔ, -bho 'ɪn -nɪ 'le 'wa "klumʊ, -ka ʊn-ʊ nʊ'a, 'ka-a 'ɪn-ɪ nʊ'o 'le 'ɪn 'ke ʊ jri. A 'ye li-ɔ, -yɪ -nɪɪ'a dɪ 'an -kpʊn'o -Lagɔ'ɔ gba "yi'a? -Gba! 'Le lɛ"o lɛ 'mʊ, -ka Zezii Kliisɪ 'bɔ'ɔ ti 'ɪn 'ke nʊ, 'ka-a 'ɪn-ɪ nʊ'o!

22Nyʊ-ʊ -see'a -bhla "yritiku ke 'bho -Lagɔjeyi, 'le ʊ -bodɪ lɪ-ɪ 'ma-a "nyinynidɪ, 'an nʊ ɪ 'le 'ɪn 'ke ʊ jri. 'Kla 'mnɔ 'ka-a, da"o -da 'ɪn-ɪ mu'a a, -bho koo ɛ -nɪ 'mʊ, nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho, 'ɪn -ke ʊn-ʊ yibo-o -yibo ku 'mʊti 'le nyʊ'a -dadudu 'ke 'pʊn -kpayɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

23A 'ye li-ɔ, ɪ-bɪ lɪ 'wee 'ɪn-ɪ nʊ'a, 'ɪn-ɪ nʊ -ɪ'o 'le Zezii'a "dɪzɪgɪ 'ke ba, 'le, nyʊ-ʊ 'wɔɔn 'nɪ, -Lagɔ 'ke ʊ 'ɪnmʊ 'gbaa 'le ɔ 'ke -amʊ "niti-wʊnna.

24A-bee -mnʊʊ se yibo na, plemʊ mumu'a li-i 'po-o 'le 'kpɪ 'wee 'le ʊn-ʊ ple'o, 'le 'wa "klumʊ'a -lue-e 'wlʊ'o 'nynɪ? 'Ɛ dɪ 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ, plemʊ -yʊ 'kɛ ɛ 'ye -kpayɪ, a "du 'wa -kaabonyʊ! A po 'le 'kpɪ 'le a 'ke 'nynɪwlʊɛɛ 'ye 'bho -Lagɔ'ɔ "troli!

25A -gblee, -bho nyɔ 'bɔ ti ɔ -ke nyʊ 'ke limumu 'le ɔ 'ke 'nynɪ 'wlʊ, nyʊ 'wee 'kɛ ɛ nʊ, ʊn-ʊ 'za-a lɪ'a -dadudu kwa gbo 'le 'wa ku 'ke 'mʊtikuku. Nyɔ-ɔ 'ye'a nyʊ 'wee'a nyamna "du mʊ, 'le ʊn 'ke ɔ 'nynɪwlʊlɛ "nyɪ, -bho ɔ 'ye ɛ, 'ɛ lɛtu'a -gwle 'mʊ. -A-bʊ Zezii'a nyʊ a, -bho -a -za lɪ'a -dadudu kwa gbo, -a nʊ -ɛ'o 'le -a 'ke 'nynɪ 'wlʊ "kɔgwlɛka 'bho -Lagɔ'ɔ "troli.

26'lɪnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, 'bho 'mna-a'a damʊ, -da 'an -pɔlʊ 'wla'a ti, 'bho-o 'ɪn-ɪ mu'o -kpayɪ. -Bho 'ɪn -ka mu a, 'an -gbʊ le. -Bho nyɔ -ke nyɔ -lrɔɔ -ka -kɔtrɪ vɔ ɔ, -ka 'ɔ "bɔtɔ'ɔ 'ɔ popolɪ, 'ka-a 'ɪn -nɪ'o.

27A -gblee, 'an 'bhlʊku -see'a ti'bɔ ɛ 'ke -Lagɔ 'bho "du, 'ɪnnɛ 'ɪn 'ke wɔnyi'bhɛɛ. 'Ɛ dɪ 'ɪn-ɪ za'a lɪ'a -dadudu kwa gbo, 'le 'ɪn 'ke ɛ wɔnyi'bhɛɛ 'le 'ɪn 'ke -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdɪ nʊ, 'le 'ɪnmɔ -ke "bhuo-o za'a nyʊ Zezii'a "dɪzɪgɪ -bodɪ 'mʊ, 'le ʊn 'ke 'nynɪwlʊɛɛ 'ye 'bho 'ɔ "troli, 'le 'mna-a'a "bhuo -kɛɛ ɛ 'mʊ-bɔ.

1 Kɔlɛɛtɪkɔmʊ 10

1A 'ye li-ɔ, 'lotʊ'a "nynuu-a, lɛ-ɛ zi'a 'bho -a'ba "na "we -bodɪ -bɛnyɪ, 'ɪnnɛ 'ɪn 'bɔ'ɔ ti, 'ɪn 'ke amʊ 'gwlʊtipopo: -Da -Lagɔ zʊ 'ʊ 'geyikpaankwla 'zɔ ɔ, 'bhlʊkpa ʊn-ʊ 'la'a Kanaa, ʊn -nɪ'a 'le munamʊ ʊn 'ke -de a, lɛ -lue -ke -dayrʊ gʊgɔ ɔ, 'le ɛ 'mʊ -Lagɔ'ɔ "bhuo -nɪ'o, -ka ʊn -die'a 'mʊ 'wee 'le ɔ-ɔ "du 'ʊ "yrili, 'le ʊn 'ye 'Tɔnnizana cɛ.

2-Ka nyɔ batizee-ɛ'ɛ 'le ɔ -ke Zezii Kliisɪ-ɪ "sisri'a "yi, 'ka-a 'le -dayrʊ 'mʊ -Lagɔ -nɪ 'nʊ "kpi ʊn 'ye 'Tɔnnizana cɛ ʊn 'ye 'pʊn, 'le ʊn 'ye 'wa -jolʊgbopoyi Moyiizɪ "yi"sri.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3A -gblee, lililı -Lagɔ-ɔ "nyı 'ʋ -ı 'wlʋ'a 'le yaku 'li a, -ka ʋn -die'a 'mʋ 'wee, ʋn li -ı'o.

4'Le ʋn-ʋ 'na'a 'ɔ "ni -lrɛɛ. 'Ɔ 'sana 'mʋ ɛ-bɛ "ni 'mnɛ -sɔ'ɔ sʋkpʋ 'li. Ʊn-ʋ nʋ'a -kaa a, ʋn -ke "-apliapomʋ" -na'o 'le ɔ -kɔ'o 'bho 'wa nya. 'lnnɔ "nyı 'ʋ 'nanani. -Ka sʋkpʋ -nı'a, 'ka-a ɔ -nı'o. Ɔ-bɔ 'wa 'mʋpɛɛyi 'mnɔ, 'ınnɔ 'mo-o Zezii Kliisı.

5A 'ye li-ɔ, -ka ʋn -die'a 'mʋ 'wee, 'wa nyɔ -see ɛ-bɛ -zɛgɛ 'mnɛ 'mʋ-bɔ. l -nı'a -kaa 'mʋ a, 'wa "klumʋ'a nyʋ'a -dadudu -see ti'bɔ ʋn 'ke -Lagɔ "yi"sri, 'le 'wa kpli'a nʋ 'ɔ 'tʋ -lrɛɛ. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynı'a dı ʋn 'mɛ -nı'e 'le "musa "kpi.

6A -gblee, 'ya lıtu zi'o 'le ı 'ke amʋ -tɔɔ "gwli po, 'le "nyinyninaagı'a -jolʋ ʋn kpa'a a, -abʋ -kaa 'wa ka nʋ.

7-Ka 'wa "klumʋ'a nyʋtɔlʋ bʋbɔ'ɔ kɔkui a, a-bee -mnʋʋ'a nʋ -kaa -le! -Kaabolı'a dı, ı 'cnı-ɛ'ɛ-ɛ 'le -Lagɔbɔgʋ 'li na -Lagɔ'ɔ nyʋ 'ma-a -kʋtalagɔ, ʋn 'ye ɛ gɔ "yi "du. Ʊn-ʋ li, ʋn-ʋ 'na nmɛ 'le ʋn 'ye ɛ 'mʋ lete -nı.

8'ln-ı 'tmʋʋ'o amʋ-ɛ, -ka -a'ba "na "we'a "klumʋ'a tɔlʋ 'wlaa'a "bhılɛɛɛ "bhlɛcɛ wɔnti, ʋ-bʋ nyʋ-ʋ nʋ'a -kaa 'bhɛɛ'ɛ nyunyu'a "du'a -gwlı 'sɔn nyunyu'a "dui -bue "dui -mɛɛsɔn -gwlı -bue 'le ʋn 'ye'a 'bho 'ɛ "yri "yi -sie zɔ -lue 'tın 'zɔ, a'ba "du 'wa nyʋtu -le!

9A -gblee, 'le 'wa "klumʋ'a nyʋ -lrʋʋ po'a -a'ba -Kɔyi -Lagɔ nmɔ 'mʋ 'le ɔ 'ye'a sanı 'nynı wɔn 'mʋ po, ı 'ye 'ʋ nmu 'le ʋn 'ye'a 'mɛ ɛ, a'ba nʋ -kaa -le -lrɛɛ!

10'Le "bhalrɛɛ, -ka 'wa tɔlʋ -lrʋʋ "du'a 'bho -Lagɔ'ɔ da "nyinynika 'le 'ɔ lbhoyi Moyiizı -bodı 'le -Lagɔ 'mnɔ gbo'a -dalbhoyi 'ye'a yi, ɔ 'ye 'ʋ ti-za a, a'ba nʋ -kaa -le -lrɛɛke!

11A 'ye li-ɔ, nʋnʋdı 'wee -nıı -nʋ-ɛ'o, ı 'cnı-ɛ'o, 'le, -a-bʋ 'wlʋ -nı'a -lebhɔɔnɔɔ 'li, ı 'ke -amʋ "dı 'mʋ "du, -a 'ke -naagı 'bhle.

12'lnnɛ 'bhle'e 'nynı'a dı a, 'ın-ı nʋ'o: -lnmɔ nʋ'a, -ka Izrayɛɛlıkɔmʋ nʋ'a a, -bho ɛ "du -ınmʋ, -ın se 'bhɛɛ -ın 'ke -kaa nʋ a, "du -a'a "bhuo "yrili 'le -ın -kaa -Lagɔ'ɔ -jolʋ "yrili"saka -lrɛɛ.

13A -gblee, tidınlı 'wee yi'a amʋ -bodı 'le ı 'ye'a -zıan "kpi bhla, 'ya lıtu-u 'yi-e nyunyu 'wee -bodı 'le ʋn 'bhɛɛ'o ʋn 'ke ı wɔnyi'bhɛɛ, -ɛkedımaa, -Lagɔ'ɔ "bhuo 'nʋ-o na ɔ -ke -a 'ke -na "kɔmʋ. 'Ka-a ɔ 'ke nʋ 'le tidınlı -ke 'mʋ ɔ 'ka -amʋ kwa gbo -za -nı, ı se -nı. 'Ɛ dı tidınlı 'ye'a amʋ "kpi -bhla mʋ -bhla a, -yı a se'a wɔnyi'bhɛɛ yi a, 'ya -kaabolı -see -nʋ-ɛ yi, 'le 'ya 'mʋ 'ɔ "bhuo-o 'ye amʋ 'kpı 'mʋ -po mʋ 'le a 'ke ı wɔnyi'bhɛɛ. 'Ka-a ɛ -nı'e 'mʋ'a dı, -da 'ya lıtu-u 'ye'a amʋ "kpi -bhla -nı mʋ, -ka a 'ka -nyna 'le a 'ke ı wɔn 'mʋ cɛ ɛ, 'le a 'ke 'na yibo.

14-Bho ɛ -nı -kaa 'mʋ 'ya a, dıkmalotʋ'a "nynuu-a, "lemnıı, a ple kɔkui'a bʋbɔɛ li!

15A 'ye li-ɔ, -ka nyɔ-ɔ za ka -naagıbhlemʋ dı -bodı 'mʋ, dı 'ın-ı za'a -laa 'mʋ, 'ka-a ı -nı'e amʋ -bodı. Dı 'ın-ı 'ye'a 'mʋ-za mʋ a, a -na nı -tɔɔ ti!

16-Bho -a -ka -Lagɔ'ɔ kpɔcɛlililɛ-ɛ li -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisı'a 'nynı 'mʋ, -a 'po-o -Lagɔ 'sɛɛ -a 'na'a 'ɛ duvɛɛn, ɔ-bɔ Zezii -ke nymɔ-ɔ 'wla'a ti 'le ɔ 'ye'a 'mɛ -a'ba dı, ɛ-bɛ duvɛɛn 'mnɛ'ɛ 'nanaa-a nʋ'o -amʋ 'ɔ "yisisrimʋ 'mʋ. 'Le, "flɔɔ -a cıcɛ'ɛ ti -a bhete'a gbo,

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

-a po'a -Lagɔ 'sɛɛ, -a li'a -lrɛɛ, ɔ-bɔ Zezii Kliisɪ 'mɛ -nɪ'a 'bho nyʊyrilbhaatu "yri -a'ba dɪ, 'ɛ lilia-a "sisri 'nɔ -amʊ "yi -lrɛɛ.

17'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, -a -nɪ 'wee, -a-bʊ "du'a 'ɔ nyʊ, -bho koo -a -die 'mʊ, nyɔ -lue 'tɪn -a "du'o. -Ɛkedɪmaa, "flɔɔ -lue 'tɪn -a'ba 'wee cɪcɛ'ɛ ti, -a 'gble'e 'mʊ, 'le nyɔ"o nyɔ-ɔ kpa'a 'ɔ nɛ.

18A'ba "bhi popo Izrayɛɛlɪkɔmʊ'a dɪ 'gwlʊti! Ʊn-ʊ 'lbha-a nmi 'le ʊn-ʊ za 'nɪ 'sraga 'mʊ -Lagɔ -bodɪ. -Yʊ li'a ɪ-bɪ 'sraganmi 'mnɪ -mnʊʊ -ke -Lagɔ "sisri'e-e "yi.

19-20'Mna-a dede'e-e amʊ ti, 'sraganmi nyunyɔ-ɔ za'a kɔkui'a dɪ 'le, koo ɛ -za'a 'zɔ'ɔ? -Ka 'mna nʊ'a: Kɔku 'ka nyɔ'ɔ 'wɪ 'bhle, ɛ se -nɪ. Bhubhuyiti'a lɛ mo'o. -Ziadɪ mo'o. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'sraganmi nyɔ-ɔ zɪ 'ɪ -bodɪ, "nyinynidɪ'a -zuzu -bodɪ ɔ-ɔ nʊ ɪ'o. -Bho ɔ -ka -kaa-a nʊ a, ɔ -ke ɪ "sisri'e-e "yi. 'Le 'mna gbo a 'ɪn -see ti'bɔ a -ke ɪ 'ke "yi"sisri.

21'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ 'mna-a nʊ'o: -Bho nyɔ -za nmi 'sraga 'mʊ 'ɔ kɔkui'a dɪ, 'le, -bho ɔ -kɛ ɛ-ɛ li 'le kɔkui 'mnɪ'a -budu 'li, -ɪn -ke 'ɔ li ɛ -le! -Ɛkedɪmaa, -ɪn se 'bhɛɛ -ɪn 'ke "nyinynidɪ'a -zuzu'a lililɛ li-ɔ, 'le, -a'ba -Kɔyi Zezii'a -nɛ -abʊ-ʊ li'a, -ɪn 'ke ɛ li -lrɛɛ. -Ka -lue 'mnɔ 'ka-a -ɪn se 'bhɛɛ -ɪn 'ke "nyinynidɪ'a -zuzu'a nmɔ 'na-ɔ, 'le, -a'ba -Kɔyi'a -nɛ -a bhete'a gbo -a 'na'a a, -ɪn 'ke ɛ 'nanamʊ yi -lrɛɛ.

22'Lotʊ'a "nynuu-a, -a'ba -ke kɔkui'a "sisri "yi -le 'le -a -kaa -Lagɔ 'cɛ -tbha! -Ale, a-bee -mnʊʊ -bodɪ 'le, nyunyu 'bhɛɛ'ɛ-ɛ -Lagɔ wɔnyi'a?

23A -gblee, a'ba "klumʊ'a nyʊtɔlʊ na ʊn 'bhɛɛ'o ʊn 'ke lɪ 'wee nʊ. Kɪn, -ziadɪ mo'o. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ya 'wee se nʊnʊa "yiti-nmɔ. A 'bhɛɛ'o a 'ke lɪ 'wee nʊ -kpɪɪn-ɔ, -yɪ -see'a a -Bozezii'a nyɔ nya -kpa yi 'bho -Lagɔjeyi, a ple ɪ li!

24-Bho ɛ -nɪ -kaa 'mʊ a, nyɔ"o nyɔ'ɔ zi 'ɔ "sɛ'ɛ -zɛgɛ'ɛ dɪ -le, ɔ zi 'ɔ -bonyunyu'a dɪ -lrɛɛ!

25A -gblee, -yɛ 'ma-a 'pɛlʊnmi'a "kpidɪ a, -bho ɛ "du 'sraganmi 'le a -see ɛ -li yi o, -bho ɛ -se ɛ -ko o, a'ba 'crɪ ɪ 'mʊti, a'ba -pɔlʊ'a zegbe 'mʊ 'bho 'ɛ "kpi -le! A -flɔ'ɔ-ɔ "yi, a de ɪ a 'ke li.

26A 'ye li-ɔ, 'bhlʊkpa -ke lɛ"o lɛ-ɛ -nɪ'a 'bho 'ɛ 'kpi, -ɛ -see'a -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ lɛ, ɛ se -nɪ.

27Nyɔ-ɔ -se'a-a Zezii'a nyɔ, -bho ɔ 'la amʊ lilidɪ 'bho 'ɔ "bhli 'le a 'ke mu a, nmi a-a 'ye'a -li mʊ, -bho ɛ "du kɔkui'a 'sraganmi 'le a -see ɛ -li yi o, -bho ɛ -se ɛ -ko o, a'ba 'crɪ ɪ 'mʊti, a'ba -pɔlʊ'a 'kɔlʊ 'bho 'ɛ "kpi -le -lrɛɛ! Lɛ"o lɛ ɔ-ɔ 'ye'a amʊ "yi-tɔ mʊ, a li ɛ!

28'Le, -bho a -Bozezii'a nyɔ 'tmʊʊ amʊ, ɔ 'ke na: Nmi -nɛɛ, 'sraganmi mo'o. Ʊn bʊbɔ -nɪ 'nɛ-ɛ kɔkui 'mʊ, nʊ a, ɔ-bɔ -ke "bhuo-o "duu 'nɛ "yriti, lɛ-ɛ 'ma-a "nyinynidɪ ɔbɔ -bodɪ, a -kɛɛ ɛ nʊ'a dɪ a'ba li ɛ -le!

29A -gblee, -bho koo 'ɛ lilidɪ se "nyinynidɪ kli'bhle a -bodɪ -dɪ, -yɔ 'tmʊʊ'a amʊ, -ka ɔ popo 'nɛ 'gwlʊti "nyinynika'a dɪ a'ba li ɛ -le! 'Le a 'bhɛɛ'o a 'ke na: Lɛ-ɛ "sri'a 'ɪnmʊ "yi,

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'ɪn 'ke nʊ, 'ɪn na, -bho 'ɪn se 'ɛ -jolʊ 'bhle, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili'a? Leedɪ a-a nʊ'o 'ɪnmʊ -bodɪ, 'ɪn -Bozezii'a nyɔ -kaa "nyinynika 'gwlʊtipopo, 'an li ɛ -le'a?

30Lililɛ -ke dɪ 'mna po'a -Lagɔ 'sɛɛ 'ɪn li'a 'le, leedɪ nyɔ 'ke 'ɪnmʊ 'ɛ dɪ "yikpa'a?

31-Bho a'ba -tɔɔ -nɪ -kaa, a 'bhle-e 'gɪ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'mna-a 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, lɛ-ɛ 'bhle'a 'nynɪ, 'ɪnnɛ 'mo-o, -bho a 'ke li o, -bho a 'ke lɛ 'na o, lɛ"o lɛ a 'ka nʊ, lɛ-ɛ 'ka -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ, 'ɛ "sɛ a 'ke nʊ!

32A 'ye li-ɔ, -bho koo ɛ "du 'Zuifʊyi o, 'le ɔ -se 'Zuifʊyi o, 'le ɛ 'ke Zezii'a -glɪgba -Lagɔ -kɔ'ɔ "du o, a'ba "tuu 'le 'wa nyɔ "nyinynidɪ'a nʊnamʊ -le -lrɛɛ!

33-Ka -lue 'mnɔ, 'mna-a'a "bhuoka -lrɛɛke a, 'ɪn-ɪ 'po-o 'le 'kpɪ, 'le, da"o -da 'ɪn-ɪ mu'a a, -bho koo ɛ -nɪ 'mʊ, nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho, 'ɪn -ke ʊn 'ke ku 'mʊti yibo -yibo. 'ln-ɪ nʊ -ɛ'o -tɔ, ɛ -se 'an "sɛ'ɛ -zɛgɛ'ɛ dɪ -ko 'nɪ, nyʊ'a -dadudu'a -zɛgɛ dɪ mo'o -lrɛɛ 'le ʊn 'ke 'pʊn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'Ɛ dɪ a -za 'an kpli "sɛlɪ!

1 Kɔlɛɛtɪkɔmʊ 11

1-Ka 'mna-a za'a Zezii Kliisɪ'a nʊnʊdɪ "sɛlɪ, a nʊ 'an ka 'le a 'ke 'le 'an 'bɪ -za!

2A -gblee, 'an 'lotʊ'a "nynuu-a, 'le 'ɪn -bodɪ, kpli a -nɪ'a ti, ɪ-ɪ 'nʊ-o 'ɪnmʊ 'tʊ. A-a 'zi-e 'an dɪ 'le lɪ 'wee 'mʊ, 'le, lɪ nyʊ -tɔ'ɔ 'ɪnmʊ 'le 'ɪn 'ye 'ɪ amʊ -tɔ ɔ, a-a "du 'ɪ 'bho -ziaka.

3A 'ye li-ɔ, 'traamʊ 'tɔ, dɪ -lrɪɪ 'ɪn 'ke amʊ -bodɪ 'mʊ-za. Nyɔ -yɔ 'ma-a Zezii Kliisɪ'a 'bhleyi, 'ɪnnɔ 'mo-o -Lagɔ. Nyukpasu'a "lrugayʊɛ 'mo-o Zezii Kliisɪ. 'Le 'nynaakpʊ gbo a, 'wa nyimiɛ 'mo-o 'wa -klagba.

4A -gblee, -bho nyukpasu"o nyukpasu -ka -Lagɔ wɔn gbo-o po 'le ɔ -ka 'ɔ wlu 'mʊti-iza, 'le ɔ 'ke lɛ "lru "kpi 'bhle a, Zezii Kliisɪ 'ma-a 'ɔ -klagba, 'ɪnnɔ ɔ -see 'bho "du.

5'Le, -bho 'nynaakpʊ -ka -Lagɔ wɔn gbo-o po 'le ʊn -ka 'ɔ wlu 'mʊti-iza 'le ʊn -see lɛ "lru "kpi -bhla a, 'wa "bhuo'a nyimiɛ 'ma-a 'wa -klagba, 'ɪnnɔ ʊn -see 'bho "du. -Bho nyʊ 'wla 'nynaakpʊ'a "nɪmnɪ ti, -ka ɪ "du'a dɪndɪ, 'ka-a nyɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke ɪ ʊ "yi-zrɛ -nɪ.

6'Le, -bho 'nynaakpʊ -see 'wɔn ʊn 'ke lɛ "lru "kpi -bhla, ʊn cɛ 'wa "nɪmnɪ, 'ɪnnɛ -nmɔ 'nʊ 'tɔ "yiti o! -Bho 'nynaakpʊ'a "nɪmnɪcɛɛ -ke 'wa "lru'a tiwlɛɛɛ 'bhle dɪn 'mʊ 'ya a, "lemnɪɪ ʊn "jri lɛ "lru!

7A -gblee, -Lagɔ -ya'a-a nyukpasu ti 'ɔ gʊgɔboyi 'mʊ, 'le ɔ "du 'ɔ 'ɔ "kpi'a 'jina "kpi. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, 'bho -Lagɔ'ɔ wɔngboponamʊ ɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke lɛ "lru "kpi -bhla. 'Le 'nynaakpʊ -mnʊʊ gbo a, 'wa nɛ se -kaa -nɪ. Ʊbʊ-ʊ 'mo-o 'wa nyimiɛ'ɛ "kpi'a 'jina.

8-9A 'ye li-ɔ, a'ba "bhi yibo'o-o, -ka, 'bho nyunyu'a tiyinamʊ, ɛ -se 'nynaakpʊ -Lagɔ -ya'a ti -tanyɪ-ɔ 'le ɛ -se ʊ 'mʊ ɔ -za'a nyukpasu, 'le ɔ 'ye 'ɔ ti-ya 'nynaakpʊ'a dɪ -ko. -Gba! Nyukpasu ɔ -ya'a ti -tanyɪ-ɔ, 'le ɔ 'mʊ ɔ -za'a 'nynaakpʊ, ɔ -yʊ 'ʊ-ʊ ti nyukpasu'a dɪ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ 'ɪn nʊ'o 'nynaakpʊ -bhla lɛ "lru "kpi, 'le, 'wa nyimiɛ 'ma-a 'wa -klagba, -ka ʊn-ʊ "du 'ɔ 'bho, nyʊ 'ke -kaa yibo, 'le -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ 'ke ɪ yibo -lrɛɛ 'le ɪ -kʊʊ ʊ likpʊn.

11l -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -a-bʊ -ke -a'ba -Kɔyi "sisri'a "yi, -a yibo'o-o na, -ka 'nynaakpʊ'a "sɛ -se'a-a lɛ -bho ɛ -se nyukpasu'a dɪ, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a nyukpasu'a "sɛ -se lɛ -ko, -bho ɛ -se 'nynaakpʊ'a dɪ,

12-ɛkedɪmaa, -ka -Lagɔ "luo'a -antanyɪnyukpasu'a -gbɪyʊɛ 'mʊ 'le ɔ 'ye'a -antanyɪnynaakpʊ ti-ya a, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a, nyukpasi 'wee 'wlʊ'a a, ʊn-ʊ yi nɪ'e 'nynaakpʊ 'mʊ 'le ʊn-ʊ nɪ'e ti. -Lagɔ -ya'a lɪ 'wee ti, 'ya 'wee 'mo-o 'ɔ lbhʊ.

13A-bee -mnʊʊ -bodɪ 'le, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'bho -Lagɔ'ɔ wɔngboponamʊ 'nynaakpʊ 'ke "lru wɔn-flɔ'ɔ?

14A -gblee, -gwlɔka "cɪcɪ nyukpasu se "lruvlan "yiti-nmɔ. -Bho ɔ 'bhle ɛ "yi 'le, ɛ -se -kaa-a dɪndɪ?

15-Bho ɛ "du 'nynaakpʊ-ʊ 'bhle 'ɛ "lruli, ɛ-ɛ 'po -ʊ 'jina "kpi. -Lagɔ-ɔ "nyɪ -ʊ "nɪmnɪdɔndrɪ 'le ɪ 'ke 'wa "lru "yi-ka.

16'Lotʊ'a "nynuu-a, dɪ 'ɪn -za'a -laa 'mʊ, -bho nyɔ -lrɔɔ nʊ ɔ 'ke 'bho 'ya "kpi depo -nɪ a, 'ɪn na, -bho -abʊ -ke Zezii'a -glɪgbɪ 'gbʊʊ "lru, 'ka-a -a nʊ'o.

17A -gblee, lɛ -lrɛɛ 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ. Ɛbɛ 'mnɛ 'mʊ, a'ba kpli se "kpiwɔɔnka -nɪ. -Bho a 'gbʊʊ "lru, a 'ke -Lagɔ bʊbɔ ɔ, kpli -ke 'mʊ a-a nʊ nɪ 'nɛ ɛ, 'ya nʊ a'ba "bhi -zɛgɛ "lruli. 'Kla-a a-a nʊ'a dɪ 'ɪn-ɪ kpa'a amʊ dɪ "yi.

18A 'ye li-ɔ, nyʊ na, -bho a 'gbʊʊ "lru 'le a -ka -Lagɔ-ɔ bʊbɔ ɔ, a'ba 'nynɪmʊ a 'gble-ɛ'ɛ 'mʊ-ɛ. -Bho 'ɪn popo nɪ 'gwlʊti, 'le 'mna gbo ɛ 'bhɛɛ'o ɛ 'ke -ziadɪ "du. A'ba "klumʊ'a nyʊtɔlʊ 'bhɛɛ'o ʊn 'ke ɛ nʊ.

19Kɪn, 'mʊcɪcɛɛ 'ke 'bho a'ba 'nynɪmʊ -nɪ, 'le, a'ba "klumʊ'a nyʊzɪgɪ -Lagɔ-ɔ 'wɔɔn'ɔ "kpi, nyʊ 'ke ʊ yibo -ko?

20-Bho a 'gbʊʊ "lru 'le a 'ke "kpibhetelililɪ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a kpɔcɛliliɛ -dalue -li -nɪ, -ka -a'ba -Kɔyi 'mnɔ "si'a 'nynɪ a 'ke ɛ nʊ, a -tbhɛ 'nɛ-ɛ "kpi.

21A -gblee, ʊn na, 'le a 'ke 'bho linamʊ ti"si a, a'ba fufuo. A'ba "bhi'a "yiglɛlililɪ -ke a yi'a a, a-a 'de-e 'ya -nynanyna 'mʊ. -Bho a gwɛ lilia "yi a, 'ka-a a'ba tɔlʊ zi'e lililɪ -ke nmɔ'ɔ "kalɛ "yi 'le a -nɪ'e -cɪlɔɔ, 'le a'ba -lrʊʊ 'bhle'e 'mʊ 'li.

22A-a "tɪtra'a -kaa li 'le, a se "bhlegbo 'bhle? A se 'bhɛɛ a 'ke 'le -li -nɪ ke-ɔ, 'le a 'ke yi? A se yibo na, -bho a -ka -kaa-a nʊ a, a -bonyunyu -Lagɔ nʊ'a Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʊ 'mʊ, a-a 'nyʊ 'ʊ 'mʊ-ɛ? A'ba "klumʊ -yʊ se'a lɛ 'bhle, a 'bɔ-ɔ ti a 'ke ʊ dɪn "yi 'lbhaa'a? Koo 'ɪn 'ke amʊ "yi'lɛ'ɛ? 'ln 'ke amʊ -bha ma'a? -Gba! 'Mna 'ke amʊ dɪ "yikpa mo'o!

23A 'ye li-ɔ, -a'ba -Kɔyi Zezii'a kpɔcɛliliɛ'ɛ "kpidɪ'a -tɔtɔlɪ, 'ɔ "bhuo-o nʊ ɛ'o -ɔ sie 'ɪ -amʊ li. 'Le, -ka ɔ sie 'ɪ -amʊ li 'tɪn, 'ka-a 'mna -tɔ 'nɪ amʊ. 'lnnɪ 'mo-o, glu -yɛ gwɛ-ɔ, 'le

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

-a'ba -Kɔyi Zezii 'ye'a 'ɔ tʋ'a nyʋ -jeyi "nyɪ-ɛ 'le ʋn 'ke ɔ 'lbha ɔ 'ke 'mɛ ɛ, ɛ-bɛ "matʋ -lue 'mnɛ ɛ, ɔ -ke 'ɔ -namʋ -nɪ linamʋ 'le ɔ 'ye "flɔɔ 'mʋ"luo,

24ɔ 'ye 'ɛ dɪ -Lagɔ 'sɛɛ po, ɔ 'ye ɛ -jiɛ "yi ticɪcɛ -nɪ, ɔ 'ye ɛ 'ɔ -namʋ "nyɪ 'le ʋn 'ke ɪ li, 'le ɔ na: Ɛ-bɛ "flɔɔ -nɛɛ, 'ɪnmɔ 'ye'a a'ba dɪ 'mɛ mʋ a, 'ɪnmɔ mo'o, 'an ku mo'o. A nʋ 'ɛ lɛtu "kɔmʋkɔmʋ! 'lnnɛ 'ke amʋ 'an dɪ 'gwlʋtipopo.

25A -gblee, ʋn gwɛ'ɛ lilia "yi a, ɔ "luo'o-o duvɛɛn'ɛ "kɔpʋ 'mʋ, ɔ 'ye ʋ ɛ -jeyi "nyɪ 'le ɔ na: Nmɔ-ɔ -nɪ'a ɛ-bɛ "kɔpʋ -nɛɛ'ɛ 'limʋ a, -ybhɛybhɛtitelre -Lagɔ -ke nyunyu bhla'a a, 'ɛ 'mʋyibolɛ mo'o. Ɛ-bɛ nmɔ 'mnɛ, 'an nymɔ mo'o. -Ka 'ɪn-ɪ "nyɪ'a amʋ nmɔ -nɛɛ, a nʋ -kaa "kɔmʋkɔmʋ! -Bho a -ka 'ɛ nmɔtu-u 'na a, -ka 'ɪn-ɪ 'ye'a 'mɛ mʋ a'ba dɪ, ɛ 'ke 'na amʋ 'gwlʋtipopo.

26A -gblee, -a'ba -Kɔyi'a wlu ɔ sie'a -amʋ li, 'ɪnnɪ 'ka-a! 'Ɛ dɪ, -bho a -ka "lru-u'gbʋʋ 'le a 'ke 'ɛ lililɛtu li, a 'ke 'ɛ nmɔtu 'na a, a popo 'ɔ 'mɛmɛdɪ'a 'zɔ 'gwlʋti "kɔmʋ, 'le a 'ke -kaa nʋ 'le ɛ 'ke 'ɔ leyinɔɔ "kpi bhla.

27'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, nyɔ-ɔ li'a 'ɔ "flɔɔ, 'le -ɔ 'na'a 'ɔ nmɔ 'mnɛ, 'le, -ɔ nʋ'a -kaa, ɔ -see 'ɔ 'bho "du, -a'ba -Kɔyi 'mnɔ-ɔ 'mɛ -nɪ'a 'bho nyʋyrilbhaatu "yri, -ɔ -ke nymɔ-ɔ 'wla'a ti, 'ɪnnɔ ɔ -see lɛ 'la'a dɪ ɔ-ɔ kpʋn nɪ'e 'ɔ "bhuo -zigle.

28'Ɛ dɪ, nyɔ-ɔ 'ka ɛ-bɛ "flɔɔ 'mnɛ li 'le -ɔ 'ka nmɔ 'mnɛ 'na a, ɔ "du nyɔ-ɔ 'crɛ'ɛ 'ɔ "bhuo 'mʋti -ka -zɛgɛka!

29A 'ye li-ɔ, nyɔ -yɔ li'a -a'ba -Kɔyi Zezii'a "flɔɔ 'le ɔ 'ke 'ɔ nmɔ 'na "yribhuo 'mʋti a, 'le ɔ-ɔ zrɛ 'nɪ lililɛ"o lililɛ "yi, 'le, Zezii'a 'mɛmɛɛ -ke 'ɔ nymɔ-ɔ 'wla'a ti, -ɪ 'ma-a 'ya 'mʋyibolɪ, -bho 'ɔ -pɔlʋ -see dɪ lezɪza 'bho 'ya "kpi a, -zigle ɔ-ɔ ya'a 'ɔ "bhuo "kpi.

30'Ka-a a-a nʋ'ɪ'a dɪ a, "gwizimʋ'a -dadudu -nɪ'e 'le a'ba "klumʋ, 'le nyʋplan 'ye amʋ "yi'wlʋ ʋn 'ye 'mɛ.

31-Bho -a 'crɛ 'kɪ -a'ba "bhi 'mʋti -ka -zɛgɛka a, a -see 'kɪ -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ -zigle wɔn'kpa yi.

32A -gblee, -bho ɔ -ya -amʋ 'kleyeɛɛ "kpi, ɔ-ɔ "du-o -amʋ "lru "yi, -a -ke nyʋ-ʋ se'a -Lagɔ yibo -kaa gbobhete 'le 'ɔ -zigle -kaa -amʋ kpʋn.

33'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, 'lotʋ'a "nynuu-a, -bho a 'gbʋʋ "lru 'le a -ka "kpibhetelililɪ -ke -a'ba -Kɔyi'a kpɔcɛlililɛ-ɛ li a, a'ba sisie -le! A fufuo 'le a 'ke ɛ -dalue -li -nɪ.

34-Bho nyɔ -nyni 'mʋ li a, ɔ li 'le 'ɔ "bhli ke-ɔ, 'le ɔ 'ke yi 'le 'bho a'ba "lrugbʋʋnamʋ a'ba -naagɪ -kaa 'le lililɛ'ɛ dɪ gbo-vuo. -Bho a nʋ -kaa a, "lemnɪɪ a'ba "lrugbʋʋɛ 'mnɛ-ɛ 'ya-a a'ba "bhi -Lagɔ'ɔ -zigle "kpi. Dɪ 'ɪn-ɪ za'a -laa 'mʋ, 'ɪn 'gwɛ-ɛ "yi. -Da 'ɪn-ɪ 'ye'a 'le a'ba "klumʋ -nɪ -nɪ mʋ a, 'le, lɪ -lrɪɪ -yɪ -sie'a 'bho, 'ɪn 'ke ɪ "lru"du.

1 Kɔlɛɛtɪkɔmʋ 12

1A -gblee, 'lotʋ'a "nynuu-a, 'kpɪ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu-u "nyɪ'a nyʋ 'le ʋn 'ke -Lagɔ'ɔ lbhʋ nʋ, 'bho 'ya damʋ, 'ɪn 'bɔ-ɔ ti 'ɪn 'ke 'tɔ ɪ amʋ -bodɪ gbɔzɪza 'le a 'ke ɪ 'mʋti'wɔn.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2A'ba "bhi yibo'o-o, -da a -see'a -bhla Zezii yibo ke a, "nyinynidɪ'a -zuzu -kɔ'ɔ amʊ "lru 'mʊ 'le ɪ-ɪ "tuu'o amʊ, 'le, kɔkui -yɪ'a -fɔ'ɔ ɔ, -yɪ'a wlu'a wɔn, a-a 'wla'a 'ya bʊbɔɛ wɔnti.

3'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, 'ɪn-ɪ wɪ 'ɪ amʊ "yiti 'le a 'ke -zuzu 'mʊti'crɛ, 'le, -bho ɛ "du -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -ziaka, a 'ke 'na yibo. 'ln na, nyɔ-ɔ wlu nɪ'a -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a wɔnkuɛ 'mʊ, ɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke Zezii tuti-bhla! 'Le nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke Zezii 'ɔ -Kɔyi 'la, -bho ɛ -se -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -nɪ nɔ 'mʊ.

4A 'ye li-ɔ, 'kpɪ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mnɔ-ɔ "nyɪ'a -Lagɔ'ɔ nyʊ ʊn 'ke 'ɔ lbhʊ ti-nʊ -nɪ, ɪ -die'e-e "yi, 'le 'ɔ Lisaazuzu 'mnɔ'ɔ "bhuo -nɪ'e -lue 'tɪn.

5A -gblee, lbhʊ "we -a'ba -Kɔyi Zezii-i "nyɪ'a 'ɔ nyʊ 'mnʊ, ɪ -se -sɛ, 'le ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ'ɔ "bhuo -nɪ'e -lue 'tɪn.

6Lbhʊ "we 'mnɪ'a nʊnʊsʊ -die'e-e "yi -lrɛɛ, 'le -Lagɔ -lue 'tɪn 'mnɔ -nɪ 'nʊ 'mʊ 'wee 'le ʊn-ʊ nʊ ɪ'o.

7A -gblee, 'ɔ nyɔ"o nyɔ 'ɔ Lisaazuzu-u po'o 'kpɪ 'mʊ 'le ɔ-ɔ "nyɪ ʊ ɪ'o 'le ʊn 'ke ʊn -Bozezii'a nyʊ 'kpa "yi po.

8A 'ye li-ɔ, -ka ɔ-ɔ 'gble 'ɪ -lue -lue, 'kla-a 'ka-a: Lɪ nyɔ -lue se'a yibo, ɔ-ɔ "nyɪ -ɔ 'ya yiboɛ 'le ɔ-ɔ zɪ 'ɪ 'mʊ 'le ɔ-ɔ "nyɪ'e -lrɔɔ -naagɪzɛgɛ 'le ɔ yibo'o lɪ'a nʊka -ke dɪ'a 'mʊzaka. -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mnɔ -nɪ -lue 'tɪn, 'ɪnnɔ nʊ'o 'ya lɪtu.

9'Le Lisaazuzu -lue 'tɪn 'mnɔ-ɔ "nyɪ'e -lrɔɔ "gwlideɛ'ɛ 'kpɪ, 'le -Lagɔ-ɔ zi nɪ'e 'le ɪ 'mʊ ɔ-ɔ nʊ'o wɔnkulɪ. Ɔ-bɔ -lue 'mnɔ-ɔ "nyɪ-e -lrɔɔ nyʊgipokpɪ.

10Ɔ-ɔ "nyɪ-e -lrɔɔ wɔnkulɪ'a nʊnʊa'a 'kpɪ, ɔ-ɔ "nyɪ-e -lrɔɔ -Lagɔwlu'a 'mʊtizalbhʊ'a 'kpɪ, ɔ-ɔ "nyɪ-e -lrɔɔ -zuzu'a 'mʊticrɛkpɪ, 'le, -bho ɛ "du -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -ziaka, ɔ 'ke ɪ yibo, "sesiwlu nyɔ se'a yibo, ɔ-ɔ "nyɪ-e -lrɔɔ 'ya 'kpɪ 'le ɔ-ɔ po ɪ'o, 'le ɔ-ɔ "nyɪ'e -lrɔɔ 'kpɪ 'le ɔ-ɔ za'a wlu 'mnɪ 'zɔ.

11Ɔ-bɔ Lisaazuzu -lue 'tɪn 'mnɔ, 'ɪnnɔ nʊ'o lɪ 'wee 'mnɪ. -Ka 'ɔ -pɔlʊ 'ybha'a a, 'ka-a ɔ-ɔ 'gblee 'nɪ nyɔ"o nyɔ "yiti.

12A -gblee, a'ba "bhi yibo'o-o na nyunyɔ'ɔ ku -nɪ'e-e -lue 'tɪn. 'Ɛ li'a lɪ -die'e-e "yi 'le ɪ kpʊkpʊn'o ti 'wee. -Ka -lue 'mnɔ 'ka-a, -a-bʊ -ke Zezii Kliisɪ "sisri'a "yi, -a "du'o nyɔ -lue.

13A 'ye li-ɔ, -a-bʊ 'ma-a 'ɔ nyʊ 'mnʊ, -bho -a "du 'Zuifʊ o, -bho -a -se 'Zuifʊ -ko o, -bho -a "du 'geyikpaan o, -bho -a se ʊ "du o, -a'ba 'wee -Lagɔ po'o 'ɔ Lisaazuzu 'mʊ 'le ɔ 'ke -amʊ 'mʊ "yi. 'Ɔ Lisaazuzu 'mnɔ, 'ɪnnɔ nʊ ɛ'o 'le -a 'ye nyɔ -lue 'tɪn "du. -Zɪgɪ ɔ-ɔ "nyɪ'a -amʊ, 'ɪnnɪ -Lagɔ 'mnɔ nʊ'o -amʊ "lruli 'wee, 'le ɪ-ɪ 'pɪple'e -amʊ "kpi.

14'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ nyɔ 'se 'bhɛɛ ɔ 'ke ku li'a lɛ ku 'la. Lɪ-ɪ "sri 'ɛ "yi, ɪ -die'e-e "yi.

15'Le, -bho bhʊ nʊ 'kɪ, na: 'Mna -se -kʊta -ko'a dɪ 'ɪn se ku "yi"sri, nʊ, 'le, ɛ 'lɛ'ɛ -kaa'a dɪ ɛ se ɛ 'tɔ "yi"sri'a?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16'Le, -bho -loku na 'kɪ: 'Mna -se "yri -ko'a dɪ 'ɪn se ku "yi"sri, nʊ, 'le, ɛ 'lɛ'ɛ -kaa'a dɪ ɛ se ɛ 'tɔ "yi"sri'a?

17'Le, -bho ku li'a lɪ'a klɛ "du 'kɪ "yri 'le, koo -loku'a lbhʊ 'ke -nʊ-ɛ'ɛ? 'Le, -bho 'ɛ 'wee "du 'kɪ -loku 'le, 'mna -mnɛɛ'ɛ lbhʊ 'le'a?

18'Le ɛ -se -klaa -ko! -Lagɔ -ya'a nyunyɔ ti, ɔ "du-o 'ɔ ku li'a lɪ li. -Ka ɔ 'ybha'a 'tɪn, 'ka-a ɔ "du 'ɪ li -lue -lue.

19'Le, -bho 'ɛ 'wee "du 'kɪ ku li'a lɛ 'le, nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ɛ ku 'la.

20'Le ɛ -se -klaa -ko. Ku li'a lɪ -die'e-e "yi, 'le ku -yɛ 'bhle 'ɪ kwa -nɪ'e -lue 'tɪn.

21l -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mʊ a, "yri se 'bhɛɛ ɛ 'ke -kʊta "yrili-gbʊ na: 'ln -see -ɪnmʊ ti'bɔ, nʊ. 'Le "lru se 'bhɛɛ ɛ 'ke -bhopʊ "yrili-gbʊ na: 'ln -see -ɪnmʊ ti'bɔ, nʊ -lrɛɛ.

22Ɛ -se -klaa -ko. A -gblee, 'le nyunyɔ -bodɪ ku li'a lɪtoope "yri -bhla'a a, -bho ɪ "sete, nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ti-nɪ.

23-Yɪ 'ma-a ɛ 'mʊ'a lɪ "yri -see'a tikpʊn 'bho nyunyɔ -bodɪ, -a -nmɔ 'nɪ-ɪ kwa 'mʊti. 'Le, -yɪ "yri se'a "kpiti-nmɔ ɔ, -a -nmɔ 'nɪ-ɪ kwa 'mʊti -lrɛɛ 'le -a "du'o 'ya dɪ gba 'mʊ.

24A 'ye li-ɔ, -yɪ -nmɔ'ɔ "yrili, -a'ba "zize nɪ. -Lagɔ 'de-e 'bho nyunyɔ ti 'le -Lagɔ 'mnɔ 'ke 'ɔ ku'a dɪ zi 'wee. -Yɪ "yri -see'a tikpʊn, ɔ 'bɔ-ɔ ti ɪ 'ke 'bho "du-ɛ -lrɛɛ.

25Ɔ 'nʊ-o -kaa, 'le, 'bho ku'a damʊ 'ɛ 'fɔ -lue -kaa 'bho "du-ɛ 'le ɛ 'ke -lrɛɛ 'mʊ-zi, 'le, -ka ɪ -die'a 'mʊ, ɪ 'ke kwa 'mʊti-nmɔ-ɛ.

26'Ɛ dɪ, -bho li -ka nyɔ-ɔ "vuvlo a, 'ɔ ku'a klɛ-ɛ sɪa'o, 'le, -bho nyɔ -nmɔ 'ɔ ku li'a lɛ -lue kwa 'mʊ ti a, ɛ-ɛ 'nʊ-o -zɛgɛ 'ɔ ku'a klɛ "lruli.

27A-bee -mnʊʊ a, -ka nyunyɔ'ɔ ku -nɪ'a -lue 'tɪn 'le 'ɛ 'mʊ'a lɪ -die'a "yi, -ka a -die'a 'mʊ, 'ka-a a "du'o Zezii Kliisɪ'a -glɪgba 'le a'ba nyɔ"o nyɔ 'bhle'e 'bɪ -lue -lue.

28'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ -Lagɔ de'e 'ɔ -glɪgba 'mnɛ nyʊ "lruti -lue -lue ʊn 'ke 'ɔ lbhʊ nʊ. "Yizanyʊ-ʊ 'mo-o -yʊ 'bhle'a Zezii'a -dalbhomʊ'a lbhʊ, 'sɔnnʊ 'mo-o -Lagɔ 'mnɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ, tannʊ 'mo-o Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʊ'a -Lagɔwlu'a -tɔmʊ. 'Bho ʊbʊ-a'a lemʊ, 'bho-o wɔnkulɪ'a nʊmʊ -nɪ'o, ɔ-ɔ "nyɪ-e nyʊ -lrʊʊ 'kpɪ 'le ʊn-ʊ "gipo'o nyʊ, 'le -lrʊʊ "du'o ngazengazemʊ'a -kpamʊ. Ɔ-ɔ 'po-o nyʊ -lrʊʊ 'kpɪ 'mʊ 'le ʊn-ʊ po'o 'wa -Bozezii'a nyʊ -jolʊ gbo. 'Le ɔ-ɔ "nyɪ'e nyʊ -lrʊʊ 'kpɪ, 'le, "sesiwlu ʊn se'a yibo a, ʊn-ʊ po ɪ'o.

29'Bho 'mnɔ 'tɔ 'le, -ka ʊn -die'a 'mʊ 'wee, Zezii'a -dalbhomʊ ʊn "du'a? -Ka ʊn -die'a 'mʊ 'wee, -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ ʊn "du'a? -Ka ʊn -die'a 'mʊ 'wee, Zezii'a -glɪgba'a -Lagɔwlu'a -tɔmʊ ʊn "du'a? -Ka ʊn -die'a 'mʊ 'wee, ʊn 'bhle-e 'kpɪ ʊn 'ke wɔnkulɪ nʊ'a?

30-Ka ʊn -die'a 'mʊ 'wee, ʊn 'bhle-e nyʊ'a "gipokpɪ 'mʊ'a? -Ka ʊn -die'a 'mʊ 'wee, "sesiwlu ʊn se'a yibo, ʊn-ʊ po ɪ'a? -Ka ʊn -die'a 'mʊ 'wee, ʊn-ʊ 'za-a wlu 'mnɪ 'zɔ'ɔ? A -gblee, -Lagɔ-ɔ "nyɪ-e nyɔ"o nyɔ 'ɔ "yiglɛlbhʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

31'Lotʋ'a "nynuu-a, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a 'kpɪ -yɪ 'bhle'a 'nynɪ, a zi 'ya dɪ! 'Bho -yɛɛ'ɛ "kpi 'ɪn 'ye'a 'bho, 'ɪnnɪ 'ka-a! 'Le a 'ke 'na nʋ a, -ka -nmɔ'ɔ "yrili tenyɪ, 'ɪn-ɪ 'ye 'tɔ-ɔ amʋ 'na -tɔ -mʋ 'le a 'ke -kaa -na.

1 Kɔlɛɛtɪkɔmʋ 13

1A -gblee, nyʋ'a dɪkmɛɛ-ɛ 'wlʋ'a -Lagɔ 'mʋ, 'ɪnnɛ nyɔ 'ke ti'bɔ. "Sesiwlu nyʋ se'a yibo, -bho ɪ "du nyunyu'a wlu o, -bho ɪ "du -Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ'a wlu o, -bho nyɔ -kɪ ɪ-ɪ po a, -bho ɔ se ɔ -bonyunyu'a dɪkmɛɛ 'mʋ'bhle a, 'ɔ nyunyɔtu kɔɔ'ɔ-ɔ -klemagbalu-u wlu bhebhe. 'Ɔ wlu'a kpʋn 'le nyʋ'a -loku 'mʋ ti. -Ka nyɔ-ɔ tbha'a ka bhebhenɛtɛ "yi, 'le 'ɛ wlu-u "lrɛɛ'ɛ ka, 'kla-a ɔ -nɪ'o.

2'Le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'bhɛɛ'o ɔ 'ke -ɪnmʋ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʋtizɛɛ'ɛ 'kpɪ "nyɪ, 'le -ɪn 'ke lɪ 'wee yibo, 'le, -Lagɔ'ɔ "sra-a "zize'a "yi'a "bhi, -ɪn 'ke ɪ yibo, 'le -ɪn 'ke -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ'ɛ 'kpɪ 'bhle, lɪ-ɪ -kmu'a "yi 'bho nyʋ'a "yigbeyi, 'le ɪ 'ke -ɪnmʋ 'mʋ'wɔɔn ɔ, -bho -ɪn se -ɪn -bonyunyɔ'ɔ dɪkmɛɛ 'mʋ'bhle a, bhebhelɛ -ɪn nʋ'o.

3-ln 'bhɛɛ'o -ɪn 'ke -Lagɔ'ɔ dɪ "du, lɪ 'wee -ɪn 'bhle'a a, -ɪn 'ke ɪ "pʋanmʋ "yiti'gblee "fɪa, 'le -ɪn 'ke 'ɔ dɪ "du -ɪn 'ke sin, -ɪn 'ke 'mɛ ɛ, -bho -ɪn se -ɪn -bonyunyɔ'ɔ dɪkmɛɛ 'mʋ'bhle a, -ɪn -see 'bho lɛ 'yee yi.

4A -gblee, nyɔ -yɔ -Lagɔ po'a dɪkmɛɛ -pɔlʋ 'zɔ ɔ, ɔ-ɔ 'ku-o "gwli 'le ɔ-ɔ nmɔ'ɔ 'limʋ wɔn. -Yɪ ɔ -see'a ti-nɪ yi, -mnɪ 'ka-a: 'Ɔ 'bhle 'ɔ -bonyunyu'a "mʋnynɪ 'li, 'ɔ "plin 'le 'ɔ 'bhɛɛ'ɛ 'ɔ "bhuo "yi.

5Nyɔ-ɔ 'bhle'a dɪkmɛɛ 'mʋ, 'ɔ 'lbhaa nyɔ dɪn "yi, 'ɔ zi 'ɔ "bhuo'a "sɛ'ɛ dɪ, 'ɔ 'bhle 'cɛ 'mna "yi, 'ɔ 'bhlee nyɔ 'liti.

6Nyɔ-ɔ 'bhle'a dɪkmɛɛ 'mʋ, -bho 'ɔ -bonyunyɔ 'ye dɪ 'le ɔ 'ke "nyinynidɪ nʋ o, 'ya 'lbhaa nɔ 'bʋbʋa "yi. Lɪ-ɪ nʋ'a ɔ -bonyunyɔ -zɛgɛ "lruli 'le -ɪ 'kɔ ɔ -kpa ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ 'gwlʋdɪ nʋ, 'ya 'bʋbʋa ɔ-ɔ li'o.

7-Bho koo dɪ -nɪ 'le ɪ 'ke ɔ -bodɪ yi, ɔ-ɔ 'bhɛɛ 'nɪ-ɪ wɔnyi, ɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ dɪ'a dɪ. -Bho koo 'ɔ -bonyunyɔ nʋ ɔ dɪ "lruli, 'ɔ -zɔ ɔ kwa gbo, 'le ɔ -bodɪ ɔ-ɔ ku'o 'liti. -Bho nyɔ -zɔ ɔ dɪ -bodɪ 'mʋ, 'kpɪ'a -wa nɔ "yiti, 'le ɔ-ɔ ku'o 'kpa "yi.

8A 'ye li-ɔ, dɪkmɛɛ-ɛ 'wlʋ'a -Lagɔ 'mʋ, 'ɛ -sɔ gbɔ. -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʋtizɛɛ'ɛ dɪ-ɪ 'ye-e 'bhɔ-ɛ -mʋ. "Sesiwlu nyʋ se'a yibo ʋn-ʋ po'a, 'ya dɪ-ɪ 'ye-e 'bhɔ-ɛ -mʋ -lrɛɛ. -Bho -a mu 'le -Lagɔ gbo 'le yaku 'li, 'bho-o ɪ-ɪ 'ye -nʋ-ɛ -nɪ mʋ. 'Bho 'mnɔ ɔ, -Lagɔ'ɔ dɪ'a yiboɛ, -a -see ɪ ti'bɔ yi -lrɛɛ.

9A -gblee, 'traamʋ 'tɔ ɔ, -a se -bhla 'ɔ dɪ 'wee yibo ke -ka -zɛgɛka. Wlu -yɪ -a za'a 'mʋti, ɪ-ɪ 'ple-e "kpiti.

10l -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mʋ a, -bho -a mu ɔ gbo 'le yaku 'li, 'le ɔ 'ke -amʋ 'ɔ dɪ 'wee -tɔ, -a 'ye-e -nʋ -mʋ na: Dɪ 'wee -a yibo'a 'le 'bhlʋkpa "kpi, ɪ se lɛ 'mʋ'bhle.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11A 'ye li-ɔ, 'lotʋ'a "nynuu-a, a'ba "bhi yibo'o-o "dana'a kpli ɔ -nɪ'a ti. -Bho nyɔ "du "dana a, 'ɔ -wluwlusʋ o, -ka ɔ-ɔ popo'a 'gwlʋti o, 'le ɔ-ɔ 'wɔn'ɔ lɪ 'mʋti o, "dana'a nʋnʋdɪ mo'o. -Bho ɔ 'kpa 'tɔ nyunyɔ ɔ, ɔ 'wlʋ-o "yreeyɪdɪ 'mʋ.

12-Ka -lue 'mnɔ ɔ, 'bho -Lagɔ'ɔ yibonamʋ "dana -a "du'o -bhla. 'Bho -Lagɔ'ɔ damʋ lɪ -a yibo'a a, -a -see ɪ 'mʋ-gwɛ. l kɔɔ'ɔ-ɔ -ka nyɔ-ɔ popo'a 'le kpɔtiyena 'li. 'Traamʋ 'tɔ, -a'ba -gwɛ 'ɔ dɪ 'mʋ -ziaka. -Bho zɔ -lue 'zɔ -a 'ye ɔ li'ye mʋ -gezee! 'ɔ -nɔɔ -yɛɛ 'li'a yiboɛ -mnɛɛ ɛ, -a -see ɔ "kpi-gwɛ ke -bhla. -Ka ɔbɔ yibo'a -amʋ pepe, 'ka-a -abʋ-ʋ 'ye ɔ yibo mʋ -lrɛɛ ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti.

13'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ a, 'lotʋ'a "nynuu-a, -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ-e, 'ɔ 'gwlʋyikuɛ -pɔlʋ kpʋn'a ti, -ɛ -ke "yri'a 'bɪ-ɪ 'ye'a 'wlʋ mʋ a, ɪbɪ -ke nyʋ'a dɪkmɛɛ-ɛ 'wlʋ 'ɔ 'mʋ, ɪ -nɪ tan 'mnɪ, 'ɪnnɪ 'bhle'e 'nynɪ, -ɪ se'a "tiinamʋ 'bhle. 'Le 'ya "klumʋ -yɛ -zi'a 'bho wɔn 'mʋti, 'ɪnnɛ 'mo-o dɪkmɛɛ.

1 Kɔlɛɛtɪkɔmʋ 14

1A -gblee, 'lotʋ'a "nynuu-a, a 'bɔ ti 'le -Lagɔ 'ke 'ɔ nyʋ'a dɪkmɛɛ 'le a'ba -pɔlʋ 'zɔ po "kɔmʋ! 'Kpɪ 'ɔ Lisaazuzu-u "nyɪ'a nyʋ, ʋn-ʋ nʋ nɪ'a -Lagɔ'ɔ lbhʋ ti, a 'bɪ ɪ ti -lrɛɛ! 'Le -yɛ -ke dɪ a 'ka zi tenyɪ, 'ɪnnɛ 'mo-o 'ɔ wlu'a 'mʋtizɛɛ'ɛ 'kpɪ.

2A 'ye li-ɔ, "sesiwlu nyɔ se'a yibo, -bho -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu "nyɪ ɔ 'ya 'kpɪ, -bho ɔ -kɪ ɪ 'mʋ-ʋ wlu nɪ a, -Lagɔ -bodɪ ɔ-ɔ zɪ 'ɪ 'mʋ. Ɛ -se nyunyu -bodɪ -ko. -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu "tuu nɔ'o, 'le, -kaabowlutu nyɔ'ɔ 'wɔn'ɔ 'mʋti, ɔ-ɔ zɪ 'ɪ 'mʋ.

3'Le, nyɔ -yɔ za'a -Lagɔ'ɔ wlu 'mʋti, nyunyu -bodɪ ɔ-ɔ zɪ 'ɪ 'mʋ, ɔ 'ke ʋ "dɪ 'mʋ "du 'le ɔ 'ke ʋ 'kpɪ "yi po, ʋn 'ke 'mʋtikuku 'bho -Lagɔ'ɔ -jeyi.

4A -gblee, "sesiwlu nyɔ se'a yibo, nyɔ -yɔ wlu nɪ 'nɪ 'mʋ, 'ɔ "bhuo'a 'kpɪ-ɪ 'kpa'a "kpi 'le ɛ-ɛ nʋ 'ɔ -zɛgɛ "lruli. 'Le, -yɔ za'a -Lagɔ'ɔ wlu 'mʋti, ɔ -bodɪ a, ɔbɔ-ɔ 'po-o Zezii'a -glɪgba 'kpa "yi 'wee.

5'Le 'mna -bodɪ a, 'ɪn 'bɔ-ɔ ti, "sesiwlu nyʋ se'a yibo, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ke amʋ 'ya popoa'a 'kpɪ "nyɪ "fɪa 'wee. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, lɛ -ke "bhuo 'ɪn 'bɔ'ɔ ti -lrɛɛ, 'ɪnnɛ 'mo-o, a 'ke -Lagɔ'ɔ wlu 'mʋti-za. A -gblee, "sesiwlu nyɔ se'a yibo, nyɔ-ɔ wlu nɪ 'nɪ 'mʋ, -yɔ za'a -Lagɔ'ɔ wlu 'mʋti a, ɔ 'bhɛ-ɛ "yi ɔ 'ye ɔ -zi. -Bho ʋn 'ke 'mʋ'bhɛɛ 'ya a, "lemnɪu, 'ɔ wlu ɔ-ɔ po'a a, ɔ -zɪ ɪ 'zɔ 'le ɔ 'ke Zezii'a -glɪgba 'kpa "yi po -lrɛɛ.

6A 'ye li-ɔ, 'lotʋ'a "nynuu-a, 'le 'ɪn 'ke amʋ -bodɪ yi, -bho 'ɪn -see amʋ -Lagɔwlu'a -tɔtɔlɪzɪgɪ -tɔ ɔ, 'le, lɪ a se'a yibo, -bho 'ɪn -see ɪ gbɔzɪza 'le 'ɪn 'ke ɪ amʋ -tɔ ɔ, lɪ -Lagɔ -tɔ'ɔ 'ɪnmʋ da, -bho 'ɪn -see ɪ amʋ -tɔ ɔ, 'le 'ɪn 'ke amʋ -bodɪ -Lagɔ'ɔ wlu 'mʋti-za -lrɛɛ ɛ, 'le, -bho, "sesiwlu -a se'a yibo, 'ɪn -po -nɪ nɪ amʋ "lruli 'le, leelɛ 'ɪn nʋ'o 'tɔ amʋ -bodɪ'a?

7A -gblee, 'ɪn 'ke amʋ 'ɛ "yi -lue -po. Tu nyʋ-ʋ bhle nɪ'a 'mʋ'a wlu, 'ya lɪtu, -bho ɛ "du -gbakɔbheyi o, 'le ɛ 'ke -dɔdɔ "du o, -bho nyʋ-ʋ bhle nɪ 'mʋ'a wlu "cakpa 'mʋ 'le, nyɔ-ɔ 'ye -ɪ 'mʋti'wɔn -mʋ'a? 'Le 'lʋ -yɛ ʋn bhle'a, ɛ-ɛ 'ye-e yibo-ɛ -mʋ'a?

8'Le, lɛglɛ -bho -ɛ wlu'a 'le nyʋ-ʋ mu'a tʋ 'mʋ 'le, -bho 'ɛ wlu -ka gbɛn, lɛ ɛ-ɛ "si'a 'nynɪ, -bho nyʋ'a 'wɪn ɪ 'mʋti 'le, ʋn-ʋ 'ye-e tʋ 'mʋ -mu -mʋ'a?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9'Ka-a a'ba dɪ -nɪ'e 'mʊ -lrɛɛ. "Sesiwlu a se'a yibo, -bho a -kɪ ɪ-ɪ po, -bho nyʊ se ɪ 'mʊti'wɔn ɔ, bhebhelɛ mo'o. Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili, wlu nyʊ-ʊ 'wɔn'ɔ 'mʊti, a 'ke ɪ po.

10A -gblee, wlu-u -nɪ'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, ɪ -se -sɛ. -Ka ɪ -die'a 'mʊ, ɪ 'bhle-e 'kpʊ "fɪa.

11l -nɪ'a -kaa 'mʊ, -bho nyɔ -ke nyɔ'ɔ 'wʊwɔn wlu 'mʊti, leelɛ ɛ-ɛ nʊ'o 'wa nyɔtu -bodɪ'a? -Bho ɔ -kɪ ɪ-ɪ po a, ʊn-ʊ 'lɪla-a "sesinyʊ. -Bho a -ka 'mʊti'wʊwɔn, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili.

12'Ka-a a'ba dɪ -nɪ'e 'mʊ -lrɛɛ. -Ka a -die'a 'mʊ a -smua'a-a 'mʊti, 'le a 'bɔ'ɔ ti, 'kpɪ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu-u "nyɪ'a nyʊ, ʊn 'ke -Lagɔ'ɔ lbhʊ nʊ, a 'ke 'ya -dadudu 'ye. 'Ɛ dɪ, -yɪ 'ka Zezii'a -glɪgba 'kpɪ "yi -po -nɪ, a 'bɔ -mnɪɪ'a "bhi ti -lrɛɛ!

13'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, "sesiwlu nyɔ se'a yibo, nyɔ-ɔ 'ye'a 'ya 'kpɪ -ɔ po 'ɪ a, ɔ 'ybhaa -Lagɔ 'ya 'mʊzɛɛ'ɛ 'kpɪ!

14Lɛ -ke dɪ 'ɪn 'lɛ'ɛ -kaa, 'ɪnnɛ 'mo-o, -bho -ɪn -ka wlu 'mnɪ-ɪ po, -a'a -zuzu ɛ-ɛ nʊ'o -zɛgɛ "lruli, -yɛ 'ma-a -a'a -naagɪ -mnɛɛ -nɪ'e-e 'tɪn.

15'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, leelɛ -ɪn 'ke nʊ'a? -lɪn 'ke 'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a wlu 'mnɪ 'mʊ -Lagɔ wɔn gbo -po -nɪ, 'le -a'a -naagɪ 'mʊ -ɪn 'ke ɔ wɔn gbo po -lrɛɛ. -lɪn 'ke 'ɔ Lisaazuzu'a wlu 'mnɪ 'mʊ -bhle -nɪ 'le -ɪn 'ke -a'a "bhuo'a wlu 'mʊ -bhle -nɪ -lrɛɛ.

16-Bho ɛ se -kaa 'mʊ-nɪ a, -bho -ɪn po -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a wlu 'mnɪ 'le -ɪn 'ke -Lagɔ 'sɛɛ po 'le, nyɔ-ɔ se'a 'ɛ lɛtu "yri yibo ke, 'le -ɔ -nɪ'a 'bho a'ba "klumʊ, ɔ-ɔ 'ye -ɪ 'bʊ'wɔn -mʊ 'le ɔ 'ke: l -nɪ -kaa 'mʊ, nʊ'a? Ɔ se 'bhɛɛ, dɪ -ɪn -za'a 'mʊ, ɔ 'ke ɪ 'mʊti'wɔn.

17Kɪn, -a'a 'sɛɛpowlu -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili -kpɪɪn -mnɛɛ-ɔ, 'ɛ -kpa -ɪn -bonyunyɔ.

18A -gblee, "sesiwlu 'ɪn se'a yibo, 'ɪn-ɪ po -ɪ'o, 'le 'ɪn 'ye a -nɪ 'wee 'mʊ-zi. 'Ɛ dɪ 'ɪn-ɪ po'o -Lagɔ 'sɛɛ.

19Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -bho Zezii'a -glɪgba 'gbʊʊ "lru a, wlu-u se'a "yiti-tɛ ʊn-ʊ 'wɔn'ɔ 'mʊti, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'ɪn 'ke ɪ po, 'le, 'ɪn 'ke ʊ -Lagɔwlu'a -tɔtɔlɪzɪgɪ -tɔ, 'le, "sesiwlu 'ɪn se'a yibo, 'ɪn 'ke ɪ po, ɛ 'ye 'ya -gbogboyoko -zi.

20'Lotʊ'a "nynuu-a, a'ba 'gwlʊtipopoɛ'ɛ -nɪ "dana'a nɛ'ɛ ka -le! A popo nyunyɔka 'gwlʊti! -Bho ɛ "du "nyinynidɪ'a nʊnamʊ a, "yreetɪ-ɪ se'a lɛ "yri yibo, a -nɪ 'wa ka, 'le a -kaa "nyinynidɪ nʊ!

21A -gblee, -kaa 'ka-a ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li na: -A'ba -Kɔyi -Lagɔ na: 'Lɪkpʊ po'a "sesiwlu, 'ɪnnʊ 'ɪn-ɪ 'ye -ya mʊ 'le ʊn 'ke 'an nyʊ wlu -bodɪ 'mʊ-za. 'Le, -bho koo 'ɪn -zi -nɪ "sesinyʊ 'mʊ 'le ʊn 'ke ʊ wlu kpa a, ʊn -see 'ɪnmʊ -lokui-po yi. 'Kla-a -Lagɔ 'lɛ'o.

22'Lotʊ'a "nynuu-a, 'ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, "sesiwlu nyʊ se'a yibo, 'ya 'mʊwlunɪɛ, -Lagɔ-ɔ "nyɪ 'ɛ nyɔ, 'le, nyʊ-ʊ se'a Zezii Kliisɪ "gwlide, ɛ 'ke ʊ lɛ -tɔ, 'le, -ka ɔ se'a 'wa "klumʊ -nɪ, 'ɔ 'cɛkʊta -nɪ 'nʊ "kpi, ʊn 'ke ɪ yibo. Ɛ -se nyʊ-ʊ de'a Zezii "gwli see'a dɪ, ɔ-ɔ "nyɪ ɛ nyɔ 'nɪ -ko. Nyʊ-ʊ de'a Zezii "gwli see, 'wa dɪ ɔ-ɔ "nyɪ'e nyʊ 'ɔ wlu'a 'mʊtizɛɛ,

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'le, -ka ɔ -nɪ'a 'bho 'wa "klumʊ, ʊn 'ke ɪ yibo. 'Ɔ "nyɪ ɛ nyɔ, nyʊ-ʊ se'a Zezii "gwlide'a dɪ.

23l -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mʊ 'le, -bho Zezii'a -glɪgba 'gbʊʊ "lru, 'le, "sesiwlu ʊn se'a yibo, nyʊ 'wee 'ke ɪ -ponamʊ -nɪ, nyɔ-ɔ se'a 'ya lɛtu "yri yibo ke 'le ɔ 'ke ɪ ti'bɔ, 'le "bhalrɛɛke nyɔ -lrɔɔ-ɔ se'a Zezii "gwlide, -bho ɔ pa 'le a'ba "klumʊ 'le ɔ 'ke ɔ -kaa li'ye 'le, ɔ -see amʊ -sabhɛ 'mʊ 'ye yi?

24'Le, -bho a -nɪ -Lagɔ'ɔ wlu 'mʊtizanamʊ, 'le 'ɔ nyɔtu 'ke a'ba "klumʊ yi a, lɪ ɔ -nɪ'a 'mʊ, ʊn-ʊ 'za-a 'ɔ "sra gbɔ, 'le ɔ-ɔ yibo'o 'ɔ "bhuo'a "nyinynidɪ "yi. l-bɪ wlu 'mnɪ "sii 'nɔ-ɔ lɛ 'mʊ.

25A -gblee, 'le 'ɔ -pɔlʊ 'zɔ'ɔ "sra 'ke "piemʊ 'kpa a, "lemnɪɪ ɔ-ɔ 'po-o -Lagɔ 'kolri wɔnyi glu, ɔ-ɔ bʊbɔ nɔ-ɔ'o 'le ɔ-ɔ wa'a wɔnti gbaa na ɔ -nɪ'e-e 'le a'ba "klumʊ -ziaka.

26'Ɛ dɪ a, 'lotʊ'a "nynuu-a, lɛ a 'ka 'tɔ nʊ a, 'ɪnnɛ 'mo-o, 'le a'ba "lrugbʊʊnamʊ, 'le a'ba "klumʊ'a -lue-e -lue 'ke -Lagɔ'ɔ 'nynɪ'a "yibhɛɛlɛ -pɔlʊ "kpi 'bhle, 'lʊ o, -tɔtɔwlu o, -Lagɔ'ɔ datɔlɛ o, "sesiwlu ɔ se'a yibo, 'ɛ popoa o, 'ɛ 'zɔzɛɛ o. Lɪ 'wee a-a 'ye'a -kaa -nʊ mʊ, ɪ "du lɪ-ɪ 'ka Zezii'a nyʊ 'kpa "yi po!

27"Sesiwlu nyʊ se'a yibo, 'ya pomʊ -nɪ 'le a'ba "klumʊ 'nɪ? Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'le nyʊ 'sɔn -ke tan 'ke -wlu -lue -lue, 'le nyɔ 'ke wlu 'mnɪ 'zɔ-za 'le ɛ 'ke 'bho -tri.

28-Bho ɛ -nɪ -kaa 'mʊ, -bho wlu'a 'mʊzayi se 'le a'ba "klumʊ -nɪ a, "lemnɪɪ, -klaabonyʊ 'mnʊ "mu wɔn, 'wa wlu -nɪ nyʊ "yigbeyi -le! -Bho ʊn cɛ kpɔ 'le ʊn 'ke ɪ po 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

29'Le, nyʊ-ʊ za'a -Lagɔ'ɔ wlu 'mʊti -bodɪ -lrɛɛ ɛ, 'wa 'sɔn -ke tan -wlu, 'le nyʊ -lrʊʊ 'ke ɪ 'mʊti'crɛ, -bho ɛ "du -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -ziaka 'le ʊn 'ke ɪ yibo.

30l -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -bho nyɔ -ka -Lagɔ'ɔ wlu 'mʊti-iza, 'le, -lrɔɔ-ɔ -de'a ti 'bho a'ba "klumʊ, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ke ɔ lɛ da -tɔ -lrɛɛ, -antanyɪnɔ "kɔɔ wlu "yiti 'le ɔbɔ 'ke -wlu!

31A 'ye li-ɔ, -jolʊ -flɔ'ɔ-ɔ wɔn 'le a 'ke wlu 'mʊti-za -lue -lue, ɪ 'ke nyʊ -tɔ 'le ɪ 'ke ʊ 'kpa "yi po.

32Nyɔ -yɔ 'bhle'a -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizɛɛ'ɛ 'kpɪ, ɔ 'bhɛɛ 'nɛ-ɛ wɔnyi!

33-Ɛkedɪmaa, -Lagɔ-ɔ 'mo-o Dɪlikpʊnlagɔ. Ɔ -see wlakaawlaka ti'bɔ.

34'Le 'nynʊkpakpɪ -mnʊʊ -bodɪ a, 'le Zezii'a nyʊ-ʊ 'gbʊʊ'a "lru, ʊ-bʊ -nɪ'a 'le 'wa "klumʊ, -ka 'nynʊkpakpɪ 'wee -lrʊʊ-ʊ nʊ'a 'le Zezii'a -glɪgbɪ 'wee -lrɪɪ wɔnyi, ʊn kpʊn -kaa dɪ li! 'Wa po zrɛ -le! Ɛ se -kaa ti-nmɔ 'le ʊn 'ke -wlu. Ʊn -ya 'wa "bhi 'zɔ 'bho nyukpasi'a "yigbeyi! 'Wa "du -klagba 'bho ʊ-bee'a damʊ -le! 'Ka-a -Lagɔ'ɔ wlu 'lɛ'o.

35-Bho ʊn 'bɔ ti ʊn 'ke lɛ 'mʊti'wɔn ɔ, -bho ʊn -ke 'wa nyimiɛ nyni 'le "bhlegbo ti, 'le ʊn 'ke ɔ tidede. Ɛ se "yrili-nmɔ 'le 'nynaakpʊ 'ke 'wa -klagba lizi 'le ʊn 'ke 'bho Zezii'a nyʊ'a "yigbeyi -wlu -nɪ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

36'Le a-bee -mnʊʊ 'le, a-bʊ -Lagɔ'ɔ wlu 'wlʊ'o 'mʊ-ae? -Ale, a-bee'a "sɛ ɛ 'wlʊʊ'o "yi'a?

37'ln-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, -bho nyɔ nʊ, ɔ 'bhle-e -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizɛɛ'ɛ 'kpɪ 'le ɔ 'ke na, 'kpɪ 'ɔ Lisaazuzu-u "nyɪ'a nyʊ ʊn 'ke -Lagɔ 'mnɔ'ɔ lbhʊ nʊ, ɔ 'bhle-e 'ya -lrɪɪ, ɔ de "gwli na, lɪ 'ɪn-ɪ 'cnɪ'a, 'ɪn-ɪ po'a -laa amʊ -jeyi, -a'ba -Kɔyi'a wlu mo'o!

38'Le, -bho nyɔ 'ybha ɔ 'ke ɪ "yriti-po a, a -po nɔ "yriti -lrɛɛ!

39l-bɪ dɪ 'wee -nɪɪ'a damʊ a, 'an 'lotʊ'a "nynuu-a, a 'bɔ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizɛɛ'ɛ 'kpɪ ti, 'le, "sesiwlu nyʊ se'a yibo, nyʊ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu-u "nyɪ'a 'ya 'kpɪ 'le ʊn-ʊ po 'ɪ a, a'ba 'kaa nʊ 'mʊ -le!

40Lɛ"o lɛ a-a nʊ'a 'le a'ba "lrugbʊʊnamʊ, a nʊ ɛ -ka -zɛgɛka 'le dɪlikpʊɛn 'mʊ!

1 Kɔlɛɛtɪkɔmʊ 15

1'Lotʊ'a "nynuu-a, Zezii'a "dɪzɪgɪ 'ɪn -ya'a amʊ -bɛnyɪ, 'ɪnnɪ 'ɪn 'bɔ'ɔ ti 'ɪn 'ke ɪ "yiglu-za 'le a'ba -pɔlʊ gbo -lrɛɛ. l-bɪ "dɪzɪgɪ 'mnɪ, a kpʊn -ɪ'o -gli 'le a 'ye ɪ 'li ti-de.

2A -gblee, -ka 'ɪn -zɪ 'ɪ amʊ -bodɪ 'mʊ, -ka 'ɪn "si'a 'nynɪ, -bho a kpʊn nɪ -kaa "yi, 'le ɪ 'mʊ a 'pʊn-o'o 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. -Bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, "lemnɪɪ a'ba Zezii'a "gwlideɛ 'mnɛ, bhebhelɛ mo'o.

3-4A 'ye li-ɔ, lɪ 'ɪn 'cɪan'a, 'ya -antanyɪlɪ 'ɪn -tɔ'ɔ amʊ, -yɪ 'bhle'a 'nynɪ tenyɪ, 'ɪnnɪ 'mo-o, Zezii Kliisɪ 'mɛ-o'o -a'ba "nyinynidɪ'a dɪ. Ɔ 'mɛ'ɛ ɛ, nyʊ nmaze 'nɔ-ɔ ti, 'le 'ɔ 'mɛwɪ 'sɔn, 'ɛ tanzɔ, ɔ -sɔ'ɔ-ɔ glu 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ 'le ɔ 'ye ti-nɪ -lrɛɛ. 'Ka-a 'ya 'wee 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔbɔgʊ 'li see.

5A -gblee, ɔ -sɔ'ɔ glu -lreeka, ɔ -tɔ'ɔ-ɔ 'ɔ "bhuo 'Piɛlɪ "yi -antanyɪ ke-ɔ, 'le, ɔ-bɔ 'Piɛlɪ 'mnɔ -ke ɔ -Bozezii'a -dalbhomʊ -yʊ -sie'a 'bho, ɔ 'ye ʊ 'ɔ "bhuo "yi-tɔ.

6Ʊ-bee'a nɛ zi'a a, 'lotʊ'a "nynuu'a -dadudu -lrʊʊ-ʊ 'bhɛɛ'ɛ ʊn 'ke nyʊ'a "du -lue -gwlɪ -muu lizi, 'ɪnnʊ ɔ -tɔ'ɔ 'ɔ "bhuo "yi 'bho -gbaa -lue 'mʊ. Ʊbʊ 'mnʊ, 'wa tɔlʊ 'mɛ-o'o 'le 'wa -dadudu -nɪ'e ti -zɪan.

7l zi'a -kaa a, 'ɔ -dalbhoyi Zaakɪ ɔ -tɔ'ɔ 'ɔ "bhuo "yi 'le ɔ 'ye 'ɔ -dalbhomʊ'a 'wee 'ɔ "bhuo "yi-tɔ.

8'Wa 'wee -gwɛ'ɛ "yiti a, 'le ɔ 'ye 'mna gbɔ 'mʊ 'bhɔɔ. 'Ɛ zɔ 'mnɛ ti, 'ɪn kɔɔ'ɔ-ɔ "yu-u -see ku -ɔ 'wlʊ. 'Ɛ lɛtu 'gete'e-e 'ɪnmʊ ti.

9A -gblee, 'le 'ɔ -dalbhomʊ 'wee'a "klumʊ, 'ɔ -dalbhoyi'a 'nynɪ'a "cokonu -gbɛ 'ɪn 'bhle'e "kpi. 'ln se "yiti-nmɔ ʊn 'ke 'ɪnmʊ ɛ-bɛ 'nynɪ 'mnɛ'ɛ "bhuo 'mʊ 'la -nɪ, -ɛkedɪmaa, nyʊ -Lagɔ -kɔ'ɔ -ʊ 'ma-a Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʊ, 'ɪnnʊ 'ɪn kla'a nyanɪ 'mʊ.

10A 'ye li-ɔ, kpli 'ɪn -nɪ'a -laa ti, -Lagɔ'ɔ 'sana 'mʊ 'ɪn -nɪ'e -kaa, 'le, -zɛgɛ ɔ nʊ'a 'ɪnmʊ "lruli, ɛ -se bhebhelɛ -ko -ziaka. A -gblee, 'ɪn 'nʊ-o lbhʊ tenyɪ 'le 'ɪn 'ye 'ɪn -Bozezii'a -dalbhomʊ 'wee 'mʊ-zi. Ɛ -se 'mna-a'a "bhuo'a 'mʊtikukuɛ 'mʊ -ko 'nɪ, -Lagɔ'ɔ 'sana 'mʊ 'ɪn -nʊ -nɪ nɛ'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11l-bɪ dɪ 'wee 'mnɪ, 'ka-a ɪ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, -bho ɛ "du ʊ-bee-e kpa'a Zezii'a "dɪzɪgɪ o, 'le ɛ 'ke 'mna "du o, ɛ se dɪ 'bhle. Wlu -lue -a'ba 'wee-e za'a 'mʊ, 'ɪnnɪ a de'e "gwli.

12A -gblee, -ka -Lagɔ -za'a Zezii Kliisɪ 'mɛmʊ'a "klumʊ 'le ɔ 'ye'a ti-nɪ -lrɛɛ, -a -zɪ 'ɪ-ɪ amʊ -bodɪ 'mʊ, 'le, leedɪ a'ba "klumʊ'a nyʊtɔlʊ nʊ'o nyʊ-ʊ 'mɛ'ɛ -see glu -sɔ yi'a?

13-Ka nyʊtɔlʊ 'mnʊ 'lɛ'ɛ -laa, -bho 'mɛmʊ -see 'kɪ glu -sɔ yi -ziaka, "lemnɪɪ, -Lagɔ -see 'kɪ Zezii Kliisɪ'a "bhuo glu -za yi 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ.

14A -gblee, 'le, -bho ɔ -see 'kɪ glu -sɔ ɔ, 'ɔ "dɪzɪgɪ -a -ya'a amʊ se 'kɪ lɛ 'mʊ'bhle, 'ɔ "gwlideɛ a 'bhle'a -pɔlʊ gbo se 'kɪ lɛ 'mʊ'bhle, 'ya 'wee mo 'ko-o bhebhelɪ.

15A 'ye li-ɔ, 'le, -bho ɪ -nɪ 'kɪ -kaa 'mʊ a, "lemnɪɪ 'bho -Lagɔ'ɔ damʊ -abʊ cɛ 'ko-o sɪn, -ɛkedɪmaa, -a 'tmʊʊ'o-o nyʊ na, ɔ -zɔ 'ɔ-ɔ glu 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ 'le ɔ 'ye ti-nɪ -lrɛɛ.

16A -gblee, -ziadɪ mo'o. -Bho -Lagɔ -see 'kɪ 'mɛmʊ glu -za yi a, -mnɪɪ, Zezii Kliisɪ -mnɔɔ -lrɛɛ, ɔ -see ɔ 'kɪ 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ -za yi.

17'Le 'mɛmʊ'a "klumʊ, -bho ɔ se 'kɪ glu -sɔ ɔ, "lemnɪɪ bhebheti'a dɪ a de ɔ 'ko'o "gwli, 'le a'ba "nyinynidɪ -nɪ 'ko'o amʊ "kpi "kɔmʊ.

18A -gblee, -bho ɛ -nɪ 'kɪ -kaa 'mʊ a, nyʊ-ʊ de 'ɔ "gwli, -ʊ 'mɛ'ɛ ɛ, ʊn 'mɛ 'ko-o'o -bhla 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

19A 'ye li-ɔ, -bho -a de Zezii Kliisɪ -pɔlʊ "yi 'le ɔ 'ke 'kɪ -amʊ -kpa 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi'a "sɛ 'le -a -see 'kɪ yaku 'li -mu yi a, "lemnɪɪ, 'le nyʊ 'wee'a damʊ -a'ba ngazedɪ kpʊn 'ko-o wɔn.

20'Le ɪ se -kaa 'mʊ-nɪ. -Lagɔ -zɔ 'ɔ-ɔ glu 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ -ziaka 'le ɔ -nɪ'e ti "kɔgwlɛka. Ɔ-bɔ 'mo-o glusɔmʊ'a nyamna. 'Ɔ glusɔɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ tɔ'ɔ nyʊ, nyʊ -lrʊʊ-ʊ 'mɛ'ɛ ɛ, ʊn-ʊ 'ye-e glu -sɔ -mʊ -lrɛɛ, 'le ʊn 'ke ti-nɪ "kɔgwlɛka.

21A -gblee, Adaa -ya'a 'mɛmɛɛ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ. Ɛ 'yi-e 'tɔ 'le nyɔ 'ke ɛ tʊ wɔn 'mʊ lu'a dɪ a, Zezii Kliisɪ 'nʊ-o -kaa'a kamʊ, nyʊ-ʊ de 'ɔ "gwli -ʊ 'mɛ'ɛ ɛ, ʊn-ʊ 'ye glu -sɔ mʊ 'le ʊn 'ke ti-nɪ "kɔgwlɛka.

22A 'ye li-ɔ, nyʊ'a klɛ "du-o Adaa'a "nynuu'a "nynuu. Ɔ 'mɛ-ɛ'ɛ dɪ a, ʊn-ʊ 'mɛ'o 'wee. -Ka -lue 'mnɔ, nyʊ-ʊ -ke Zezii Kliisɪ "sisri'a "yi, ɔ -nɪ'e-e ti "kɔgwlɛka'a dɪ ʊbʊ-ʊ 'ye ti-nɪ mʊ "kɔgwlɛka -lrɛɛ.

23'Le 'ɔ glusɔɛ'ɛ dɪ -ke 'wa glusɔɛ'ɛ dɪ 'ke kpɔkpɔ 'mʊ -nɪ mo'o. Zezii -mnɔɔ, ɔbɔ -sɔ'ɔ-ɔ glu 'le ɔ -nɪ'e ti "kɔgwlɛka, ɔ-ɔ 'mo-o glusɔmʊ'a nyamna, 'le, zɔ -ke ti ɔ-ɔ 'ye'a le -yi mʊ a, nyʊ-ʊ 'ma-a 'ɔ -nʊ, -Lagɔ-ɔ 'ye -ʊ glu -za -mʊ 'le ʊbʊ 'ke ti-nɪ "kɔgwlɛka -lrɛɛ.

24A -gblee, -bho ɛbɛ 'mnɛ -gwɛ "yi a, -yɛ kɔ'ɔ 'tɔ 'bho, 'ɪnnɛ 'mo-o, nyʊ-ʊ 'bhle'a wɔnkuɛ 'le yaku "yi, Zezii Kliisɪ-ɪ 'ye-e 'ya 'wee wɔn'lbha -mʊ 'le ɔ 'ke ɪ "kpi -nɪ. -Bho nyɔ 'ye 'ɛ lɛtu li a, 'kmʊ-ʊ "tii-e "yi, 'le ɔ 'ke 'wa nyʊ'a -kɔkɔɔ 'ɔ -tɪta -Lagɔ -tbha.

25A 'ye li-ɔ, -nɔɔ -ke ti Zezii Kliisɪ-ɪ 'ye'a le -yi mʊ a, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili ɔ 'ke 'wa nyʊ 'mnʊ -kɔ 'le 'ɔ -tɪta -Lagɔ 'mnɔ 'ke 'ɔ tʊ'a nyʊ 'wee wɔn-zi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26A -gblee, -lebhɔɔtʋ'a nyɔ -ke 'mʋtikukuɛ ɔ-ɔ 'ye'a wɔn'lbha mʋ, 'ɪnnɛ 'mo-o 'mɛmɛɛ.

27A 'ye li-ɔ, 'ka-a ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔbɔgʋ 'li see na, ɔ -zi'e-e lɪ 'wee wɔn 'le ɔ 'ye ɪ 'ɔ "yu -jeyi "nyɪ. -Bho wlu 'mnɛ 'lɛ na: "Lɪ 'wee" -Lagɔ -zi'e wɔn 'le ɔ 'ye ɪ ɔ -jeyi "nyɪ, -Lagɔ nʋ'a -kaa, ɔbɔ-ɔ'ɔ 'dɛ 'wlʋ'o 'bho-ɛ. 'Ɔ "yu -see ɔ "kpi -nɪ yi, -ɛkedɪmaa, 'ɪnnɔ -zi'e lɪ 'wee wɔn 'le ɔ 'ye ɪ ɔ -jeyi "nyɪ.

28-Bho ɔ nʋ -kaa, "lemnɪɪ 'ɔ "yu'a "bhuo-o 'yi-e 'zɔ 'bho 'ɔ -tɪta 'mnɔ'ɔ wɔnyi 'le ɔ 'ke lɪ'a klɛ'ɛ -kɔkɔɔ'ɔ nya -kɔ.

29A -gblee, 'lotʋ'a "nynuu-a, -bho 'mɛmʋ -see 'kɪ glu -sɔ yi a, nyʋ-ʋ batizee-ɛ'ɛ 'wa 'bɪ 'mʋ, leedɪ ʋn-ʋ nʋ'o -kaa'a?

30'Le, -bho 'mɛmʋ -see 'kɪ glu -sɔ yi 'le, leelɛ 'bhle'e 'nynɪ 'le -abʋ-ʋ nɪ'e 'kle -ke 'mɛmɛɛ'ɛ wɔn 'mʋ -zɔɔ'ɔ?

31A 'ye li-ɔ, 'lotʋ'a "nynuu-a, zɔ"o zɔ 'ɪn-ɪ "taflɛ-ɛ 'mɛmɛɛ. -Ziadɪ mo'o. -Ka 'ɪn-ɪ wa'a 'bɛtɛ a'ba dɪ, -ka abʋ-e -abʋ wa'a 'bɛtɛ 'le 'ɪn -ke a bhete'a gbo 'le -a -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ "sisri'a "yi a, -ka ɛ "du'a -ziadɪ, 'ka-a ɛbɛ 'mnɛ "du'o -ziadɪ -lrɛɛ.

32A -gblee, 'nɔɔgbɛ Efɛɛzɪgwlɔ 'mʋ, nyʋ'a -dadudu "du-o 'ɪnmʋ 'kle tenyɪ 'le ʋn -see 'ɪnmʋ lɛ "yi -za. -Bho ɛ "du 'kɪ 'kmʋ 'mʋ'a 'nynɪwlʋɛɛ'ɛ dɪ, 'le, -bho nyʋ -see 'kɪ glu -sɔ yi 'le 'mɛmʋ'a "klumʋ 'le, leelɛ -ke dɪ 'ɪn 'ke 'tɔ -kaa sɪa'a? -Bho ɛ -nɪ 'kɪ -kaa a, "nna nyʋ 'wee-e po'a a, ɛ -nmɔ 'ko-o "yrili 'ɪn 'ke ɛ po na: -Za nymɔ 'gwlʋ, li lɛ"o lɛ, 'na nmɔ"o nmɔ. -Bho 'mɛmɛɛ yi a, lɪ 'wee -gwɛ'ɛ 'tɔ-ɔ "yi.

33'ln-ɪ 'tmʋʋ'o amʋ-ɛ, 'bho 'ɛ lɛtu'a damʋ, a'ba "maa a'ba "bhi dɪ "yrili -le! -Ka "nna -lue 'lɛ'ɛ, -ziadɪ mo'o. Ɛ na: -Bho -ɪn -ke "nyinynikpli'a nʋyi -ka na, -a 'kpa-a "nyinynidɪ gbo.

34'Ɛ dɪ, a 'srɛɛ a'ba 'gwlʋtipoposʋ "yi! A 'bhɔ "nyinynidɪ'a nʋnʋdɪ! A 'ye li-ɔ, -ka a'ba "klumʋ'a nyʋtɔlʋ se'a -bhla -Lagɔ yibo ke, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'na li. Dɪndɪ mo'o. 'ln-ɪ zɪ 'ɪ 'mʋ-ɛ 'le ɪ 'ke amʋ dɪn "yi 'lbhaa.

35A -gblee, nyɔ 'bhɛɛ'o ɔ ke na: -Lagɔ-ɔ 'ye-e 'mɛmʋ glu -za -mʋ, nʋ, koo ma'a? 'Le, -bho ʋn -sɔ glu 'le, ku'a yɛɛ ʋn 'ke li'bhle'a?

36A 'ye li-ɔ, 'le nyɔ 'ke -kaa tidede a, 'ɔ nyɔtu'a -naagɪ se "yi-die! -lnmɔ 'lɛ'ɛ -kaa, popo 'gwlʋti! Lɪ'a 'yɔ -a po'a a, ɪ 'mɛ -kpɪɪn-ɔ, 'le ɪ-ɪ mɛ'o.

37'Le -ɪn 'ke lɪyɔ po, -bho ɛ "du -kɔbʋ o, 'le ɛ 'ke lɛ -lrɛɛ "du o, 'ya 'yɔkpɪan 'mnɪ, 'ɪnnɪ -a po'o glu. Ɛ -se -kɔni -ko.

38-Bho -mnɔɔɔ po 'ya 'yɔ 'mnɪ glu a, -Lagɔ'ɔ "bhuo-o nʋ'o lbhʋ, 'le ɪ-ɪ mɛ'o, ɪ-ɪ 'bhɛ'ɛ "yi. -Ka -Lagɔ 'bɔ'ɔ ti, 'ka-a 'ya -kɔni-i -nɪ'o. Lɛ"o lɛ nyunyɔ-ɔ lo'a a, ɪ -nɪ'e-e 'ya "bhi'a ga "yi. l se gʋgɔ.

39'Le -Lagɔ'ɔ tiyalɪ -lrɪɪ'a bo 'li, a'ba "bhi popo 'gwlʋti! A -gblee, nmi 'wee se gʋgɔ. Nyunyɔnmi -nɪ'e-e 'ɛ -ka, -yɪ 'ma-a nmi, ɪ 'bhle-e 'ya nɛ'ɛ -ka, 'le nɪkpɪ 'bhle'e 'ya nmi'a ka, 'le zmi 'bhle'e 'ya zienyɪ'a ka -lrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

40A popo 'gwlʊti -lrɛɛ! Yaku "yi'a lɪ-ɪ vlan'a a, ɪ -nɪ'e-e 'ya -ka 'le -daa 'bhlʊkpa "kpi'a nɪ -nɪ'e 'ya ka, 'le yaku "yi'a nɪ'a "yrilinmɔɛ -ke -daa 'bhlʊkpa "kpi'a nɪ'a nɛ se gʊgɔ.

41A -gbʊ yaku "yi'a lɪ ya! 'Yrʊ'a -vlanvlan -nɪ'e-e 'ɛ -ka, 'cʊ 'bhle-e 'ɛ nɛ'ɛ -ka, 'le 'cʊdrɪ 'bhle'e 'ya nɪ'a ka, 'cʊdrɪ'a "bhi'a "klumʊ'a "bhuo'a -vlanvlan se gʊgɔ 'le ɪ -nɪ'e 'ya ga "yi -lue -lue.

42A -gblee, 'mɛmʊ 'ye'a glu -sɔ mʊ a, 'ka-a ɛ-ɛ 'ye 'mʊ-nɪ mʊ 'bho 'wa damʊ -lrɛɛ. -Bho nyɔ 'mɛ 'le ʊn 'ke ɔ tinmaze a, 'ɔ "ku-u 'zɔn-o'o. -Bho -Lagɔ 'ke ɔ glu -za a, ku -yɛ'ɛ 'mɛ 'le -ɛ -see'a 'zɔn yi a, 'ɪnnɛ ɔ-ɔ 'bhle'e li 'le ɔ-ɔ zɔ 'ɔ glu.

43A'ba "bhi yibo'o-o "ku se "yigbeyi ti-nmɔ, 'le ɔ 'ke 'mʊtikukuɛ 'mʊ-ʊ'bhle. 'Bho 'ɔ glusɔnamʊ a, ɔ-ɔ 'nmɔ-ɔ "yrili tenyɪ 'le ɔ-ɔ 'bhle'e 'kpɪ 'mʊ.

44Nyunyɔ'ɔ 'bhlʊku ʊn-ʊ nmaze'e ti. -Bho ɔ 'ke glu -sɔ ɔ, -Lagɔ-ɔ "nyɪ -ɔ kulre -yɛ'ɛ 'mɛ. A 'ye li-ɔ, 'bhlʊku -a 'bhle'e li 'tɔ, 'kla -ko? 'lnnɛ tɔ'ɔ -amʊ na -a 'ye-e "kɔgwlɛku li'bhle -mʊ -lrɛɛ.

45'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔbɔgʊ 'li see, na: Adaa 'ma-a -antanyɪnyunyɔ, -Lagɔ -yɔ 'ɔ ti a, ɔ 'po -ɔ tinɪfɪfɛ 'mʊ 'le ɔ 'ye ti-nɪ. A -gblee, Zezii Kliisɪ -mnɔɔ, 'ɪnnɔ 'ɪn-ɪ 'la'a Gbɔmʊbhɔɔadaa. Ɔbɔ-ɔ 'mo-o -zuzu 'le ɔ-ɔ "nyɪ'e nyɔ "kɔgwlɛtinɪɛ.

46A 'ye li-ɔ, -yɛ 'ma-a -a'ba "kɔgwlɛku, ɛ -se 'ɪnnɛ 'ke nya -kɔ -ko. 'Bhlʊku -a 'bhle'e li -tanyɪ 'le "kɔgwlɛnɛ-ɛ 'ye gbɔ 'mʊ 'bhɔɔ mʊ.

47A -gblee, 'bhlʊ -Lagɔ "luo'o 'mʊ ɔ 'ye Adaa ma, 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ'a nyɔ ɔ "du'o. Zezii Kliisɪ -mnɔɔ 'wlʊ-o -Lagɔ gbo 'le yaku 'li.

48'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, nyʊ-ʊ 'bhle'a -bhla 'wa 'bhlʊku li, ʊn -ke Adaa gʊgɔ'o, 'le, nyʊ -yʊ 'ye'a 'le yaku 'li -nɪ mʊ, ʊbʊ -ke Zezii Kliisɪ-ɪ 'ye gʊgɔ mʊ.

49Kɪn, -ziadɪ mo'o. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, -a -ke 'bhlʊku'a libhleyi Adaa gʊgɔ'o. -Bho 'wla, Zezii Kliisɪ 'wlʊ'a -Lagɔ gbo 'le yaku 'li, -a -ke ɔ-ɔ 'ye-e gʊgɔ -mʊ -lrɛɛ.

50'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, 'lotʊ'a "nynuu-a, 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, nyʊ-ʊ 'bhle'a -bhla 'wa 'bhlʊku li, -da -Lagɔ-ɔ 'ye'a lɪ 'wee -kɔ -nɪ mʊ a, 'wa nyʊtu -see 'le yaku 'li -nɪ yi. A 'ye li-ɔ, 'mɛmɛku se 'bhɛɛ ɛ -ke "kɔgwlɛku 'ke gbobhete 'le ɪ 'ke -dalue -nɪ.

51A -gblee, "kɔgwlɛku 'mnɛ'ɛ "kpi'a "sra 'ɪn 'ke amʊ 'tmʊʊ. 'ɪnnɛ 'ka-a: -Ka -a -die'a 'mʊ, -a -see -kaa 'mɛ yi 'wee. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -a'ba 'wee'a 'bhlʊku-u 'ye-e "yizizia -mʊ 'le -a 'ke "kɔgwlɛku li'bhle.

52'Bho 'kmʊ'a "yitiinamʊ, -da lɛglɛ-ɛ 'ye'a -wlu -nɪ mʊ, 'bho-o ɛ-ɛ 'ye -nʊ-ɛ -nɪ mʊ, 'le, -ka "ni-i 'wla'a "yri ya a, 'ka-a 'ɛ lɛtu 'ke zi -dra! A 'ye li-ɔ, lɛglɛ-ɛ 'ye-e -wlu -mʊ, 'le Zezii'a nyʊ-ʊ 'mɛ'ɛ 'ke glu -sɔ. -Bho ʊn -ka glu-u sɔ ɔ, "kɔgwlɛku ʊn-ʊ 'ye li'bhle mʊ. 'Le -a-bʊ Zezii'a nyʊ-ʊ -nɪ'a ti, -a'ba ku 'ke "kɔgwlɛku 'mʊ-yi.

53'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ -ziaka'a dɪ a, -a'ba "kɔgwlɛku 'ke 'bho 'bhlʊku'a 'bɪ 'mʊ -zi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

54A 'ye li-ɔ, -bho -a'ba 'bhlʋku -yi "kɔgwlɛku 'mʋ a, "lemnɩɩ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'digbi 'sɔn-ɔ 'cnɩ-ɛ'ɛ 'le 'ɔ "bɔgʋ 'li'a "yri'a 'bɩ-ɩ 'wlʋ-o'o. Wlu 'mnɩ na: -Lagɔ -za'a-a 'mɛmɛɛ ti "fɩa 'wee. Ɛ se 'tɔ 'mʋtikukuɛ 'mʋ'bhle.

55Ɛ se 'tɔ wɔnkuɛ 'bhle 'bho nyunyu "kpi, 'le ɛ 'ke ʋ 'lbha.

56A -gblee, 'lotʋ'a "nynuu-a, 'traamʋ -bhla a, 'mɛmɛɛ 'ku-o wɔn 'le ɛ-ɛ 'lbha'a nyʋ, -ɛkedɩmaa, ʋn-ʋ 'nʋ-o "nyinynidɩ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'le "nyinynidɩ 'bhle'e wɔnkuɛ 'bho nyunyu "kpi, -ɛkedɩmaa, -ka ʋn-ʋ nʋ 'ɩ, -Lagɔ'ɔ gba-a tɔ 'nʋ-ʋ 'na 'le ʋn se 'bhɛɛ ʋn 'ke 'ya nʋnʋa'a dɩ 'bhɔ ʋn 'ke 'ɔ gba 'mnɩ "yi-kpʋn.

57'Ka-a ɩ -nɩ'e 'mʋ'a dɩ a, -a 'bhɛɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɩ "yi! 'lnnɔ lbho'o -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɩ 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ 'le ɔ 'ye 'mɛ -a'ba "nyinynidɩ 'mnɩ'a dɩ. 'Le ɔ 'mʋ -a lu 'nɩ tʋ wɔn 'mʋ.

58'Ka-a ɩ -nɩ'e 'mʋ 'wee'a dɩ a, dɩkmalotʋ'a "nynuu-a, a -de 'le a'ba -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ 'li ti! 'Ɛ -sɔ -denɩ 'mʋ -le! A po 'le 'kpɩ tenyɩ, -a'ba -Kɔyi Zezii'a lbhʋ a-a nʋ'a a, 'le a 'ke ɛ "lru-mu -nɩ "kɔmʋ, -ɛkedɩmaa, a'ba "bhi yibo'o-o, a -ke ɔ "sisri'e-e "yi'a dɩ, lbhʋ a-a nʋ'a -laa, ɛ -see "nukɔ 'wla yi.

1 Kɔlɛɛtɩkɔmʋ 16

1'Lotʋ'a "nynuu-a, Zezii'a nyʋ-ʋ -nɩ'a Zideebhlʋkpa "kpi "pʋan-a 'lbha'a a, 'jɛmɔni a 'kʋ ʋ -kpa -nɩ a, 'ya dɩ 'ɩn 'ke 'tɔ amʋ -bodɩ 'mʋ-za. -Yɛ 'ma-a 'ya "kpidɩ a, -a'ba -Kɔyi Zezii'a -glɩgbɩ-ɩ -nɩ'a 'nɔɔ Galasiibhlʋkpa "kpi, -ka 'ɩn 'lɛ'ɛ ʋn 'ke nʋ a, a nʋ -kaa -lrɛɛ! 'lnnɛ 'mo-o,

2'le a'ba "klumʋ'a nyɔ"o nyɔ, zɔ -ke ti -a fɔ nɩ'a li, -a bʋbɔ'ɔ -a'ba -Kɔyi 'mnɔ ɔ, -ka ɔ 'bhɛɛ'ɛ kwa li, ɔ "du -kaa 'ɔ nɛ -nalo, 'le ɔ 'ke ɩ 'bho tide. Nyɔ'ɔ -fuo 'an yiyia-ɔ 'le ɔ 'ke mɔni 'mnɩ "du -le!

3-Bho 'mna yi 'le a, lɛ a 'ka nʋ, 'ɩnnɛ 'mo-o, nyʋ a'ba "bhi -gwɛ'ɛ "kpi, a 'ke ʋ 'bho "du, 'le a 'ke ʋ 'jɛmɔni 'mnɩ -jeyi "nyɩ. -Bho 'ɩn "du ʋ "bɔgʋ "kpi 'le ʋn 'ke ɩ -jeyi kpa 'le Zelizalɛɛmʋ.

4'Le, -bho ɛ "sri 'an "bhuo "yi a, "lemnɩɩ, 'ɩn 'bhɛɛ'o 'ɩn -ke ʋn 'ke mu 'nɩ-ɛ.

5'Lotʋ'a "nynuu-a, 'ɩn-ɩ 'ye-e Masedʋanɩbhlʋkpa "kpi -mu -mʋ 'le 'ɩn 'ke ɛ "kpi cɛ. 'Ka-a dɩ -nɩɩ -nɩ'e 'mʋ'a dɩ a, 'ɩn -see 'le -gwle yi. -Bho 'ɩn cɛ ɛ "kpi-ɔ, 'le 'ɩn 'ke 'le amʋ gbo nyni.

6-Bheje, -bho 'ɩn nyni 'bho amʋ gbo a, 'ɩn-ɩ 'ye-e 'bho -gwle -mʋ 'le -vʋvɔ'ɔ "bhuo 'ke 'bho 'ɩnmʋ li-zi -nɩ maa'a? 'ln se -bhla yibo. -Bho 'an mumunɔɔ nyni a, 'le a 'ke 'ɩnmʋ -kpa, -da 'ɩn-ɩ 'ye'a -mu mʋ a, 'ɩn 'ke 'bho nyni.

7A -gblee, bhʋ -yɛɛ 'ɩn 'bhle'a -laa kwa, 'ɩn -see 'ybha 'ɩn 'ke amʋ zikabhɩ ya 'ye -nɩ. -Bho ɛ "du -a'ba -Kɔyi'a 'gwlʋdɩ 'le ɔ 'ke ɛ 'wɔɔn ɔ, "lemnɩɩ, 'ɩn-ɩ 'zi-e 'bho amʋ gbo 'wɩ.

8Ɛ -nɩ'a -kaa 'mʋ a, 'ɩn 'bɔ-ɔ ti 'ɩn 'ke -bhla -dagbɛ Efɛɛzɩgwlɔ 'mʋ ti-de 'le Patɩkɔtɩ'a gɔ 'ke nyni.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9-Ɛkedɪmaa, 'ɪn -bodɪ -Lagɔ'ɔ lbhʊ'a -jolʊ -flɔ'ɔ-ɔ "yiti vao! 'Le, nyʊ-ʊ'a 'wɔɔn nɛ tukutuku, ʊn -die'e "yi.

10'Lotʊ'a "nynuu-a, -bho Timotee yi 'le amʊ gbo a, a kpʊn ɔ -gli 'le 'bʊbʊa 'ke ɔ 'lbha. Ɔ-ɔ 'nʊ-o -a'ba -Kɔyi'a lbhʊ, 'mna-a'a ka -lrɛɛ.

11Nyɔ'ɔ -bhla -nɪ nɔ "yri 'ɔ "dana'a kamʊ -le! -Bho ɔ -ka 'nɔɔ 'ɪn gbo le-e yi a, a -kpa nɔ, a 'ke ɔ -jeyi -ya 'le -pɔlʊ'a bhlubhlua 'mʊ! 'ln -ke 'nɔɔ'ɔ 'lotʊ'a "nynuu -lrʊʊ-ʊ fuo 'nɔ-ɔ wɔn.

12-A'ba 'lotʊ'a "yu Apolɔsɪ -mnɔɔ -bodɪ a, 'ɪn 'po -ɔ 'kpa "yi -popo 'le ɔ -ke 'lotʊ'a "nynuu -lrʊʊ 'ke 'le amʊ gbo yi. Ɔ-ɔ 'ye ɛ nʊ mʊ 'nɪ-ɛ. Ɛ -se 'traamʊ -ko. -Da sʊ-ʊ 'ye 'ɔ li-nyni -nɪ mʊ, 'bho-o ɔ 'ke ɛ -nʊ -nɪ.

13'Lotʊ'a "nynuu-a, 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, a yaa 'mʊti, 'le a 'ke 'le a'ba -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ 'li ti-de! A kuku 'mʊti 'le a 'ke 'kpɪ "yi'bhle.

14Lɛ"o lɛ a-a nʊ'a a, a nʊ ɛ a -bonyunyu -bodɪ 'le dɪkmɛɛ 'mʊ.

15'Lotʊ'a "nynuu-a, -ka Sitɪfanɪ -ke 'ɔ "bhlegbo'a nyʊ-ʊ 'kpa'a 'bho -Lagɔ'ɔ -jeyi -tanyɪ 'bho Akayibhlʊkpa "kpi, 'le ʊn 'ye'a 'bho Zezii'a nyʊkpalbhʊ "yi 'kpa, a yibo'o-o 'na. 'Ɛ dɪ 'ɪn-ɪ po'o amʊ 'kpa "yi,

16a 'yɔɔ -nɪ 'wa -kaabonyʊ kwa 'le ʊn 'ke amʊ -jolʊ gbo po! 'Le nyɔ"o nyɔ-ɔ -ke ʊn -plɛ'ɛ lbhʊ 'mnɛ 'mʊ, ɔ-ɔ nʊ 'ɛ, 'bho ɔ -bodɪ a nʊ -kaa -lrɛɛ!

17A -gblee, Sitɪfanɪ 'mnɔ-e Fotunatusɪ -ke Akayikusɪ, -ka ʊn yi'a 'nɔɔ 'ɪn gbo, 'ɛ 'bʊbʊa-a 'lbha'a 'ɪnmʊ. -Da a-bee se'a 'bho -nɪ, -bho 'ɪn -gbʊ nʊ ya, 'mna na a'ba 'wee -nɪ'e 'bho 'an "troli.

18A 'ye li-ɔ, -ka a lbho 'ʊ, ʊn 'ye'a 'ɪnmʊ gbo yi, -ka ɛ -bhlua'a a'ba -pɔlʊ, 'ka-a ʊn -bhlua'a 'mna-a'a nɛ -lrɛɛ. A yibo -kaabonyʊ'a -bhaka!

19'Lotʊ'a "nynuu-a, Zezii'a -glɪgbɪwɔnyi'a nyʊ-ʊ -nɪ'a 'nɔɔ Aziibhlʊkpa "kpi na ʊ-bʊ 'ye'e amʊ! Akilaa-e Plisilɪ -ke Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʊ-ʊ -ke ʊn-ʊ 'gbʊʊ'a 'bho 'wa "bhlibhlegbo "lru, 'wa 'wee na, ʊ-bʊ 'ye'e amʊ -yeyeye 'le -a'ba -Kɔyi 'mnɔ'ɔ 'nynɪ 'mʊ!

20'Nɔɔ'ɔ 'lotʊ'a "nynuu -lrʊʊ na ʊ-bʊ 'ye'e amʊ! -Bho a 'wɔn -a'ba 'yewlu -nɪɪ 'bɔ ɔ, a gbɪgble 'wee 'le a 'ke 'yɪye 'le dɪkɪkmɛɛ 'mʊ!

21'Lotʊ'a "nynuu-a, 'ɪnmɔ 'ye'e amʊ "bhalrɛɛ! 'An 'yewlu -nɛɛ, 'ɪnmɔ 'Pɔlʊ'a "bhuo'a 'cnɪyri mo'o.

22'ln-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ -lrɛɛ, -bho nyɔ se -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a dɪkmɛɛ 'mʊ'bhle a, 'bho -Lagɔ'ɔ 'cɛ ɔ -po'a 'ɔ nyɔtu kwa, ɔ -see 'bho 'ɛ 'zɔ sɔkɔ yi, 'le ɔ -ke ɔ 'ke "yicɪcɛ "kɔgwlɛka. Wlu -yɛ 'ɪn-ɪ kɔ'ɔ 'bho a, 'ɪn na: -A'ba -Kɔyi Zezii, yi le!

23Ɔ -wʊnna amʊ "niti!

24A-bʊ 'ɔ nyʊ'a klɛ, 'an -pɔlʊ 'kpʊn-o amʊ ti 'wee, -ɛkedɪmaa, -a'ba klɛ -ke ɔ "sisri'e-e "yi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Kɔlɛɛtɪkɔmʊ

2 Kɔlɛɛtɪkɔmʊ 1

1'lnmɔ 'Pɔlʊ -Lagɔ -za'a 'le nyʊ'a "klumʊ 'ɪn 'ke Zezii Kliisɪ'a -dalbhoyi "du, a-bʊ 'ɔ -glɪgbawɔnyi'a nyʊ -Lagɔ -kɔ'ɔ, -ʊ -nɪ'a 'le Kɔlɛɛtɪgwlɔ 'mʊ -ke a-bʊ 'ɔ nyʊ -lrʊʊ-ʊ -nɪ'a Akayibhlʊkpa "kpi, 'ɪnmɔ po'o amʊ "bɔgʊ -nɛɛ -jeyi. 'ln -ke -a'ba 'lotʊ'a "yu Timotee -nɪ 'sɔn, -a-bʊ 'ye'e amʊ!

2-A'ba -tɪta -Lagɔ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ -wʊnna amʊ "niti 'le ʊn 'ke amʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua "nyɪ!

3-Lagɔ 'ma-a -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a -tɪta, -ɔ 'bhle'a ngaze, -bho nyɔ -nɪ -vɔyiɛ wɔn, -ɔ po 'ɔ 'kpɪ 'mʊ, 'ɔ 'nynɪ 'bhɛ "yi!

4-Bho -a -ka 'kle-e 'ye, ɔ-ɔ 'po-o -amʊ 'kpɪ 'mʊ, 'le, -bho nyʊ -lrʊʊ -ka 'kle-e 'ye, -abʊ 'ke ʊ 'kpɪ "yi po -lrɛɛ.

5A -gblee, -ka Zezii Kliisɪ 'mnɔ 'ye'a 'kle tenyɪ, 'ka-a -a-bʊ 'ɔ nyʊ -nɪ'e 'kle 'yenamʊ tenyɪ -lrɛɛ. -A -ke ɔ "sisri'e-e "yi'a dɪ -Lagɔ-ɔ po'o -amʊ 'kpɪ 'mʊ tenyɪ -lrɛɛ 'le sɪasɪaalɪ 'wee 'mʊ.

6Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -bho -a -ka 'kle-e 'ye a, ɛ-ɛ 'mo-o a'ba -zɛgɛ'ɛ dɪ. -A-bʊ -Lagɔ 'ke 'mʊ-zi -nɪ 'le ɔ 'ke amʊ 'kpɪ 'mʊ po, 'le, 'pʊnpʊan'a -jolʊ -a -nɪ'a "yi, a 'ke 'bho 'ɛ "yi ti-de -ka -zɛgɛka. 'Bho 'ɛ lemʊ, -bho -Lagɔ -kpa -amʊ, ɛ-ɛ 'mo-o lɛ-ɛ 'ka amʊ 'kpɪ 'mʊ po, 'le, 'kleyeɛɛ nyʊ-ʊ ya'a amʊ "kpi, a-bee -mnʊʊ 'ke "gwli-ku 'le ɪ -kaa amʊ lɛ "yi -za "bhalrɛɛke.

7'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ -a de'e "gwli na, a'ba "gwlideɛ -see -denɪ 'mʊ -sɔ yi. -Bho -a -ke a -plɛ 'kleyeɛɛ 'mʊ, -a 'de-e "gwli -lrɛɛke na, -ka -Lagɔ-ɔ kpa'a -amʊ, 'ka-a ɛ "du'o a'ba lɛ -lrɛɛ.

8A -gblee, 'lotʊ'a "nynuu-a, -ka -a'ba 'kleyeɛɛ ku'a wɔn tenyɪ 'le Aziibhlʊkpa "kpi, -a 'bɔ-ɔ ti a 'ke ɪ yibo. 'Ɛ wɔnkuɛ 'zi-e "kalɛ "yi. -A popo 'ko-o 'gwlʊti na, -a 'ye 'ko-o 'mɛ -mʊ.

9Kɪn, -ziadɪ mo'o. -A popo 'ko-o 'gwlʊti na, -a'ba 'mɛwɪ nyni 'ko-o'o. 'Ɛ lɛtu -nʊ-ɛ'o 'le -a -kaa -a'ba "bhi'a 'mʊtikukuɛ 'mʊ 'pɛɛ, 'le, -Lagɔ za'a nyʊ glu 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ 'le ʊn-ʊ nɪ'a ti -lrɛɛ, -a 'ke 'ɔ "sɛ 'mʊ 'pɛɛ.

10Ɔbɔ 'mnɔ'ɔ 'sana 'mʊ -a 'pʊn'o. -Bho 'kleyeɛɛ -lrɛɛ yi -amʊ -bodɪ, 'ɪnnɔ 'ye -amʊ 'le 'ɛ wɔn 'mʊ -za mʊ -lrɛɛ. -A 'de-e "gwli na ɔ-ɔ 'ye-e -kaa -nʊ -mʊ.

11-A-bʊ bhade'e amʊ li, a po ɔ wɔn gbo -a'ba dɪ. -Bho ɛ -nɪ -kaa 'mʊ a, "lemnɪɪ, 'ɔ wɔngbopolbhʊ a -ke nyʊ'a -dadudu-u nʊ'a -amʊ -bodɪ, ɔ-ɔ zi nɪ 'nɛ-ɛ 'mʊ, ɔ-ɔ nʊ'o -amʊ -zɛgɛ "lruli. Ɛ-bɛ -zɛgɛ 'mnɛ ɛ, 'ɪnnɛ a'ba -dadudu-u 'ye'e li 'le a-a po 'ɔ 'sɛɛ -a'ba dɪ -lrɛɛ.

YBHƐYBHƐTITELRE
© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12A -gblee, 'lotʋ'a "nynuu-a, lɛ -ke 'bɛtɛ -a -nɪ'a wanamʋ, 'ɪnnɛ 'mo-o, 'le -a'ba -pɔlʋ gbo, -a'ba kpli 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi 'le -a -bonyunyu'a "klumʋ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. A-bee -mnʋʋ'a "bhi'a damʋ -lrɛɛ, 'ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ. ɩ-bɪ kpli 'mnɪ-ɪ 'nʋ -ɔ 'tʋ 'le -a nʋ ɪ'o 'le -pɔlʋzɛgɛ 'mʋ 'bho 'ɔ "yigbeyi. 'Ɛ lɛtu 'ka -kaa 'mʋ-nɪ a, ɛ -se nyunyɔnaagɪ -a 'pɛɛ 'mʋ 'nɪ -ko. Ɔ-bɔ -Lagɔ -ke 'limʋ-ʋ -nmɔ'ɔ wɔn, 'ɪnnɔ kpa'a -amʋ.

13-14A-a 'ye-e li'a, 'lotʋ'a "nynuu-a, -a'ba "bɔgʋɪ -a po'a -jeyi, -a -see 'le 'ya 'limʋ lɛ flʋ "yisie. -A 'za-a dɪ 'wee 'mʋ gbaa. -A -see lɛ "yi"zize, 'le -a yibo'o na, a 'wɔn-ɔ -amʋ 'mʋti -toope. 'ɩn 'de-e "gwli na, a-a 'ye -ɪ 'mʋti'wɔn -mʋ -ka -zɛgɛka. 'Ɛ dɪ, -ka -a wa'a 'bɛtɛ a'ba dɪ 'le ɛ 'ke -a'ba -Kɔyi Zezii'a leyinɔɔ "kpi bhla, -ka -lue 'mnɔ, 'ka-a a-a 'ye 'bɛtɛ -wa mʋ -lrɛɛ -a'ba dɪ.

15-16Dɪ 'ɪn -za'a -laa 'mʋ, 'ɪn 'de -ɪ "gwli'a dɪ, 'ɪn 'bɔ 'ko'o ti 'ɪn 'ke 'kɪ 'le amʋ gbo -zi -nɪ 'le 'ɪn 'ke Masedʋanɪbhlʋkpa "kpi mu. -Bho 'ɪn -ka 'le-e 'wlʋ, 'ɪn -ka Zideebhlʋkpa "kpi le-e mu, 'ɪn 'bɔ 'ko-o ti -lrɛɛ 'ɪn 'ke 'le le -yi -nɪ, 'le a 'ke 'kɪ 'ɪnmʋ -kpa 'ɪn 'ke 'an -jolʋ nya kpa. -Bho 'ɪn nʋ 'kɪ -kaa a, "lemnɪɪ ɛ-ɛ nʋ 'ko-o amʋ -zɛgɛ "lruli kpɛ 'sɔn, 'le 'ɪn -see 'tɔ 'le -zi -nɪ.

17'Lotʋ'a "nynuu-a, 'ɪn-ɪ 'tmʋʋ'o amʋ-ɛ, 'ɪn 'ka wlu "yizizia a, ɛ -se bhubhuyiti -ko. Nyʋ-ʋ se'a -Lagɔ yibo, lɛ ʋn-ʋ 'ye'a -nʋ mʋ, -ka ʋn-ʋ za'a 'ɛ dɪ 'mʋ, 'an nʋ -kaa. 'An nyunyɔtu'a nʋ 'ɪn-ɪ 'ye-e 'ɪnnɛɛnɛ -nʋ -mʋ-ɔ, 'an -za wlu "yida 'mʋ -lrɛɛ.

18-Lagɔ se'a sɪn wɔn 'mʋ 'bhle, 'bho 'ɔ "yigbeyi 'ɪn-ɪ 'tmʋʋ nɪ'e amʋ na, dɪ -a za'a amʋ -bodɪ 'mʋ a, ɪ-ɪ 'mo-o -ziadɪ, -a -see sɪn cɛ.

19A 'ye li-ɔ, 'ɪnmɔ 'Pɔlʋ-e Silɪvɛɛ -ke Timotee, -Lagɔ'ɔ "yu Zezii Kliisɪ -ke "kpidɪ -a za'a amʋ -bodɪ 'mʋ, ɔ se wlu 'sɔn wɔn 'mʋ 'bhle. Ɔ-ɔ 'mo-o -ziadɪ'a 'mʋzayi "kɔmʋ.

20A -gblee, lɪ 'wee -Lagɔ "du'a -amʋ wɔn 'mʋti, 'ɔ dɪ -a de'e "gwli na, ɔ-ɔ 'ye -ɪ -nʋ -mʋ. Ɔ-bɔ Zezii Kliisɪ 'mnɔ'ɔ dɪ -lrɛɛ -a 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi 'le -a nʋ'o: -Ziadɪ mo'o, 'ka-a ɪ -nɪ'e 'mʋ!

21'Bho 'ɛ lemʋ, -Lagɔ'ɔ "bhuo-o -za'a 'bho -abʋ -ke a-bee, -a 'ke 'ɔ nyʋ "du, -a 'ke 'ɔ lbhʋ nʋ 'le ɔ-ɔ po'o -amʋ 'kpɪ 'mʋ 'bho Zezii Kliisɪ'a -jeyi.

22Ɔ-bɔ -Lagɔ 'mnɔ, -ka ɔ -kɔ'ɔ -amʋ, nyʋ 'ke ɪ yibo'a dɪ, ɔ "du'o 'ɔ Lisaazuzu 'le -a'ba -pɔlʋ 'zɔ. -Zɪgɪ ɔ 'ka -amʋ "lrulinʋ, 'ɪnnɔ 'mo-o 'ya 'mna'a "yitisabhlelɛ.

23A -gblee, 'lotʋ'a "nynuu-a, 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'ɪn-ɪ zrɛ nɪ'o. 'ɩn -kaa amʋ "lruli-wlu'a dɪ 'ɪn -see 'le Kɔlɛɛtɪgwlɔ 'mʋ -zi -nɪ.

24Ɛ -se na 'nɪ ɛ, -a-bʋ -zi amʋ wɔn 'nɪ -ko 'bho a'ba "gwlideɛ'ɛ "kpi. -Ka a po'a bhɪ glu -ka -zɛgɛka see 'bho Zezii'a -jeyi, -a yibo nɪ-o'o. -A 'ybha-o'o -a 'ke tikpʋkpʋn, -a 'ke amʋ -kpa 'le a 'ke 'le 'bʋbʋa 'mʋ -nɪ.

2 Kɔlɛɛtɪkɔmʋ 2

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1'Lotʋ'a "nynuu-a, 'ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ 'ɪn bhaga'o 'le 'an -pɔlʋ gbo na, ɛ se "yrili-nmɔ 'ɪn 'ke 'le amʋ gbo le yi. -Ɛkedɪmaa, -bho 'ɪn yi 'kɪ 'le le a, 'ɪn-ɪ kma nɪ 'ko-o amʋ "yigbeyi -lrɛɛ.

2-Bho 'ɪn -kma -nɪ nɪ 'kɪ amʋ "yigbeyi, 'gwlʋ-ʋ 'ye 'kɪ-ɪ 'mna-a'a "bhuo li-nyni -mʋ -lrɛɛ. Nyɔ-ɔ 'ka 'ɪnmʋ 'kpa "yi po, ɔ -see -nɪ yi, -ɛkedɪmaa, a'ba klɛ-ɛ 'ye-e "yigbeyi -kma -mʋ.

3'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ 'ɪn -see 'le le yi 'le 'ɪn 'ye amʋ 'ɛ "bɔgʋ -jeyi po. 'ln 'bɔ-ɔ ti a 'ke a'ba "nyinynidɪ "yiyibo 'le a 'ke -Lagɔ gbo "bhiti, 'le, -bho 'ɪn yi 'le amʋ gbo le 'wla, 'gwlʋ 'ke 'ɪnmʋ li-nmɔ, -ɛkedɪmaa, a-bʋ 'ke 'ɛ lɛtu nʋ. A -gblee, 'ɪn yibo'o-o a -nɪ 'wee'a kpli. 'ln 'de-e "gwli na, -bho 'bʋbʋa -ka 'ɪnmʋ-ʋ 'lbha, 'bʋbʋa-a 'ye-e amʋ 'lbha -mʋ -lrɛɛ.

4A -gblee, 'lotʋ'a "nynuu-a, ɛ-bɛ "bɔgʋ 'ɪn po'a amʋ -jeyi, 'ɪn -nɪ 'ɛ 'cnɪnamʋ, 'ɪn popo'a a'ba dɪ 'gwlʋti, 'an ku 'cna-o'o tenyɪ 'le 'ɪn 'ye "vi ngazeka. Ɛ -se 'ɪn 'ke amʋ "yigbeyi -kma -nɪ'a dɪ 'ɪn po amʋ "bɔgʋ 'mnɛ -jeyi -ko. 'ln 'po -ɛ amʋ -jeyi, 'le, -ka 'ɪn -kma'a a'ba dɪ tenyɪ, a 'ke ɪ yibo.

5A-a 'ye-e li'a, 'lotʋ'a "nynuu-a, 'le a'ba "klumʋ, nyɔ-ɔ -kma -nɪ 'ka nyʋ "yigbeyi a, ɛ -se 'an "sɛ ɔ nʋ ɛ "lruli -ko. A'ba klɛ mo'o. 'Le 'ɪn -kɛɛ ɛ "ni-zi, a'ba "bhi'a nyʋtɔlʋ ɔ nʋ 'ɛ "lruli -lrɛɛ.

6'Le a'ba -dadudu 'ye wlu -lue -dalue -po, a 'ye ɔ dɪ -kpʋn 'le a -ke ɔ 'se "sra -lue 'mʋ-plɛ, 'le, "nyinynikpli ɔ 'bhle'a kwa 'mʋti, ɔ 'ke ɪ kwa gbo -za. Lɛ a nʋ'a 'bho ɔ "kpi a, ɛ -sie 'tɔ -kaa!

7'Traamʋ 'tɔ ɔ, ɔ yibo'o-o 'ɔ "nyinynidɪ "yi 'le ɔ 'ye -Lagɔ gbo "bhiti'a dɪ, a 'bhɔ 'ɔ "nyinynidɪ'a dɪ 'le a 'ke ɔ 'kpa "yi po! -Bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, 'kpɪ-ɪ wa 'nɔ-ɔ "yiti tenyɪ.

8'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ, 'ɪn-ɪ 'tmʋʋ'o amʋ, a 'bhɔ 'ɔ "nyinynidɪ'a dɪ -ka -zɛgɛka, 'le, -ka a -kma'a 'ɔ dɪ, ɔ 'ke ɪ yibo!

9A -gblee, 'lotʋ'a "nynuu-a, -bho a -ka 'an wlu 'mʋti-i'wɔn -ka -zɛgɛka, 'ɪn 'ke ɪ yibo'a dɪ 'ɪn po'o amʋ "bɔgʋ 'mnɛ -jeyi.

10'Le 'ɪn-ɪ 'tmʋʋ'o amʋ na, nyɔ -ke "nyinynidɪ'a dɪ a 'bhɔ'ɔ ɔ, 'mna-a 'bhɔ-ɔ 'ya dɪ -lrɛɛ. A -gblee, nyɔ-ɔ nʋ 'ka 'ɪnmʋ "nyinynidɪ "lruli, 'ɪn 'bhɔ-ɔ 'ya dɪ see. A'ba -zɛgɛ'ɛ dɪ 'ɪn 'bhɔ'ɔ 'ya dɪ, 'le, lɛ 'ɪn nʋ'a a, Zezii Kliisɪ-ɪ 'ye 'ɛ li.

11'ɪn -see ti'bɔ "nyinynidɪ'a tiyayi Sataan 'ke -a'ba -flɔna 'ye. -Ɛkedɪmaa, -ka ɛ-ɛ popo'a 'gwlʋti ɛ 'ke nʋ 'le ɛ 'ke -amʋ tʋ wɔn 'mʋ lu, -a yibo'o-o 'na see.

12A -gblee, 'lotʋ'a "nynuu-a, 'bho 'ɛ lemʋ, 'ɪn-ɪ 'tmʋʋ'o amʋ-ɛ na 'ɪn 'mu-o Trʋasɪ 'ɪn 'ke 'bho'a nyʋ Zezii Kliisɪ'a "dɪzɪgɪ -bodɪ 'mʋ-za. 'ln nyni'a 'bho a, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a "dɪzɪgɪ'a 'mʋzɛɛ'ɛ -jolʋ -flɔ'ɔ-ɔ wɔn 'le 'ɪn 'ye ɛ nʋ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ɪn -see -a'ba 'lotʊ'a "yu Tiitɪ 'bho -yɛ'ɛ dɪ, 'gwlʊ -nyni'e 'ɪnmʊ li. 'Ɛ kamʊ, -a -Bozezii'a nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bho, 'ɪn po 'ʊ wlu 'le 'ɪn 'ye Masedʊanɪbhlʊkpa "kpi mu. 'ln -yɛ 'nɔ 'le a, kunazɛgɛ ɔ po'o 'ɪnmʊ a'ba dɪ.

14'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, -a po -Lagɔ 'sɛɛ! 'Ɔ 'bɪ -a za'a 'le, -ɛkedɪmaa, -a -ke Zezii Kliisɪ "sisri'e-e "yi. Ɔ-bɔ -Lagɔ 'mnɔ 'lu-o tʊ 'le lɪ 'wee 'mʊ, 'le 'ɔ dɪ -a -plɛ'ɛ 'ɔ tʊluɛ 'mnɛ 'mʊ. 'lnnɔ lbho'o -amʊ da"o da 'le -a 'ke Zezii Kliisɪ 'mnɔ'ɔ "kpidɪ 'mʊ-za 'le nyʊ 'ke ɔ yibo. 'Cna-a po'a ngnɛ tenyɪ, -bho nyɔ 'wlɛ ɛ ti, -ka 'ɛ ngnɛ 'mnɛ-ɛ wa'a ti, 'ɔ "kpidɪ -a za'a 'mʊ, 'ka-a ɪ -nɪ'o.

15-16A -gblee, -bho ngnɛzɛgɛ -wa ti, -ka ɛ-ɛ nʊ'a nyʊ 'tʊ, 'ka-a -a wa'a 'ɔ "dɪzɪgɪ ti 'le -a'ba kpli 'mnɪ-ɪ nʊ'o -Lagɔ 'tʊ. Dɪ -a -za'a nyʊ -bodɪ 'mʊ a, 'wa tɔlʊ-ʊ 'wɔɔn nɪ-o'o 'le ʊn-ʊ 'pʊn'o 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'Le 'wa -lrʊʊ'a 'wɔɔn 'nɪ, 'le ʊn-ʊ sie'e 'bho 'mɛmɛɛ'ɛ -jeyi 'bho 'ɔ "yigbeyi. 'Le ɛ-bɛ Zezii'a "dɪzɪgɪ'a 'mʊzalbhʊ 'mnɛ -nyni'e-e wɔn tenyɪ -a-bʊ 'ɔ -dalbhomʊ -bodɪ!

17-Abʊ 'bhɛɛ 'nɛ-ɛ wɔnyi, -ɛkedɪmaa, -Lagɔ lbho'o -amʊ 'le -a 'ke 'ɔ lbhʊ nʊ. A -gblee, nyʊ'a -dadudu 'ke mɔni 'ye'a dɪ, ʊn-ʊ za'a 'ɔ wlu "yida 'mʊ. -Abʊ-a'a nʊ 'wa ka. -Ka 'ɔ wlu 'lɛ'ɛ 'tɪn, 'ka-a -a zɪ 'ɪ nyʊ -bodɪ 'mʊ, 'le ɔ-ɔ 'ye'e -amʊ li. -Ɛkedɪmaa, -a -ke Zezii Kliisɪ "sisri'e-e "yi.

2 Kɔlɛɛtɪkɔmʊ 3

1A 'ye li-ɔ, 'lotʊ'a "nynuu-a, dɪ 'ɪn -za'a -laa 'mʊ a, ɪ -se "plinwlu -ko. -Ka -a "du'a -dalbhomʊzɪgɪ, "bɔgʊ za'a nyɔ "kpidɪ 'mʊ, ɛ -se 'ɪnnɛ -a 'ke amʊ "yi-tɔ ke-ɔ 'le a 'ke ɪ yibo 'nɪ -ko, 'kla -ko? -Bho -a -ka nyʊ -lrʊʊ gbo-o mu, "bɔgʊ a 'ka -amʊ "nyɪ, -a 'kʊ ʊ "yi-tɔ, 'ɛ dɪ se -amʊ "yi"sri -lrɛɛ. 'Ka-a -a'ba nɛ -nɪ'e 'mʊ, 'kla -ko? Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyʊ -lrʊʊ'a nɛ se -kaa 'mʊ-nɪ.

2A'ba "bhi-i -nɪ'e 'bho -a'ba "bɔgʊ'a 'bɪ 'mʊ. -A yibo'o-o 'le -a'ba -pɔlʊ gbo na, Zezii Kliisɪ'a "bhuo-o nʊ'o lbhʊ 'le a'ba -pɔlʊ 'zɔ, 'le ɛ-ɛ tɔ'ɔ nyʊ na, lbhʊzɛgɛ -a nʊ'o 'le a'ba "klumʊ.

3Kɪn, -ziadɪ mo'o. 'Le -amʊ 'mʊ ɔ-ɔ zi nɪ'o 'le ɔ-ɔ nʊ ɛ'o. "Ni ʊn-ʊ 'cnɪ nɪ'a 'bho "bɔgʊ "kpi 'le ʊn-ʊ zrɛ'ɛ ɪ-bɪ 'cnɪyri 'mnɪ, ɛ -se -kaa -ko. 'Le ɪ -see 'bho sɪkpɪ'a -klugbɪ "yri 'cnɪ-ɛ -lrɛɛ. -Lagɔ 'bhle'a nyɔ"o nyɔ'ɔ tinɪɛ, 'le 'ɔ Lisaazuzu 'mʊ ɔ -zi -nɪ'o 'le ɔ 'ye lbhʊ 'mnɛ nʊ 'le nyunyu'a -pɔlʊ 'zɔ.

4l-bɪ dɪ -nɪɪ, -a 'bhɛɛ'o -a 'ke ɪ 'mʊ-za gbaa, -ɛkedɪmaa, -a 'de-e -Lagɔ "gwli 'le Zezii Kliisɪ 'mʊ.

5Ɛ-bɛ lbhʊ 'mnɛ ɛ, 'kpɪ 'wee -a 'bhle'a 'mʊ 'le -a nʊ 'ɛ ɛ, -Lagɔ'ɔ "bhuo-o "nyɪ 'ɪ -amʊ. -A se 'bhɛɛ -a 'ke na 'le -a'ba "bhi'a 'mʊtikukuɛ 'mʊ -a nʊ nɪ nɛ'o, nʊ. -A'ba "bhi'a 'mʊtikukuɛ se 'bho -tɛ.

6-Ybhɛybhɛtitelre ɔ -ke nyunyu bhla'a, 'ɪnnɔ po'o -amʊ 'kpɪ 'mʊ, -a 'ke 'ɔ lbhʊnʊmʊ "du 'le -a 'ke 'ɛ dɪ nyʊ -bodɪ 'mʊ-za. -Lagɔ'ɔ gba-a 'cnɪ-ɛ'ɛ -bɛnyɪ 'bho sɪkpɪ'a -klugbɪ "yri, nyʊ-ʊ se'a 'kpɪ 'mʊ'bhle, ʊn 'ke ɪ "yi-kpʊn, ɛ-bɛ titelre 'mnɛ se ɪ "yi"sri. Nyɔ -yɔ 'pɛɛ'ɛ 'ɔ

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"bhuo'a 'mʊtikukuɛ 'mʊ, 'le ɔ 'ke ɪ "yi-kpʊn a, ɔ-ɔ sie'e 'bho-o 'mɛmɛɛ'ɛ -jeyi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyɔ -yɔ -ke -pɔlʊ 'zɔ -Lagɔ po'a 'ɔ Lisaazuzu a, ɔ-ɔ 'pʊn-o'o 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'lnnɛ 'mo-o ɛ-bɛ titelre 'mnɛ'ɛ 'kpʊ.

7-Benyɪ a, -da -Lagɔ'ɔ gba 'cnɪ-ɛ'ɛ 'bho sɪkpɪ'a -klugbɪ "yri, nyʊ 'ye-e 'ɔ 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ'ɛ -vlavlɪ li. Moyiizɪ ɔ "nyɪ 'ɪ, ɔ 'ke ɪ Izrayɛɛlɪkɔmʊ po, 'ɛ dɪ 'ɔ "yigba -vlan'o -lrɛɛ. l-bɪ -vlavlɪ 'mnɪ -see 'mʊ-gwle. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ya wɔnkuɛ'ɛ dɪ ʊ-bʊ Izrayɛɛlɪkɔmʊ 'mnʊ se 'bhɛɛ ʊn 'ke 'ɔ "yigbeyi popo. l-bɪ gba 'mnɪ, -bho nyɔ 'bɔ ti ɔ 'ke ɪ kli ple, ɔ se 'ya "yikpʊɛn'ɛ 'kpɪ 'mʊ'bhle'a dɪ, ɔ-ɔ sie'e 'bho 'mɛmɛɛ'ɛ -jeyi.

8l-bɪ'a -za'a nyɔ 'bho 'mɛmɛɛ'ɛ -jeyi, -bho nyʊ 'ye 'ɔ 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ'ɛ -vlavlɪ li, 'bho 'ya damʊ 'le, 'ɔ Lisaazuzu po'a nyʊ 'kpɪ 'mʊ 'le ʊn-ʊ 'pʊn'a 'bho 'ɔ "yigbeyi, -bho ɔ -ka 'tɔ lbhʊ-ʊ nʊ 'le nyunyu'a -pɔlʊ 'zɔ 'le, 'ɔ 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ'ɛ -vlavlɪ 'mnɪ, ɪ -see -kaa -antanyɪnɪ 'mʊ-zi yi?

9l-bɪ gba 'mnɪ, -a-bʊ nyunyu se 'ya "yikpʊɛn 'bhɛɛ'ɛ dɪ -a 'bhle'e -Lagɔ'ɔ -zigle "kpi. l-bɪ -ke "lru "yi ɔ-ɔ 'ye'a -amʊ -zigle -tu -nɪ mʊ, ɪ -tɔ'ɔ-ɔ -amʊ 'ɔ 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ'ɛ -vlavlɪ "yi, 'le, titelre -a -ke ɔ bhla'a, -ɛ -ke dɪ -a "du'a "yisrɛɛmʊ 'bho 'ɔ "yigbeyi, 'ɛ nɪ-ɪ 'ye -zigle'a nɪ wɔn 'mʊti-zi mʊ.

10-Ka -Lagɔ'ɔ 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi, titesʊa -tɔ 'nɛ -amʊ -bɛnyɪ, nyɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke, 'ɛ lɛtu'a -nʊ-ɛ 'traamʊ -kaa, nʊ. -Ɛkedɪmaa, 'ɔ 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ-ɛ -zi'a ɛ-bɛ -antanyɪnɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ kpa'a 'bho 'ɛ 'bɪ 'mʊ.

11A -gblee, tite -Lagɔ -ke nyunyu bhla'a -bɛnyɪ, -ɛ -see'a 'mʊ-gwle a, -ka -Lagɔ'ɔ 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi, ɛ -tɔ 'nɛ -amʊ-ɛ. -Bho ɛ -nɪ 'tɔ -kaa 'mʊ 'le, 'ɔ titelre 'ye'a 'bho -nɪ mʊ "kɔgwlɛka, 'ɛ nɛ -see -kaa 'bho -antanyɪnɛ'ɛ damʊ "kpi-cɛ yi 'ya?

12Dɪ -a za'a 'mʊ, -ka ɪ "du'a -ziadɪ, -a 'de -ɪ "gwli'a dɪ, -a'ba sie'e -a'ba wlu flʊ "yi.

13A -gblee, -Lagɔ'ɔ 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ'ɛ -vlavlɪ -nɪ'a Moyiizɪ'a "yigbeyi -bɛnyɪ, 'le Moyiizɪ "du'a ɛ-bɛ -vlavlɪ 'mnɛ'ɛ "kpicɛɛ'ɛ dɪ, -ɔ "jri'a "yriɛ "lru 'le ɔ -Boizrayɛɛlɪkɔmʊ -kɪɪ ɪ yibo, -a se 'ɔ ka -nɪ. -A -see lɛ "yi"zize.

14Ʊ-bʊ Izrayɛɛlɪkɔmʊ 'mnʊ -see 'ɛ 'zɔ 'mʊti'wɔn. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'traamʊ 'mʊ -lrɛɛke 'bho 'wa "nynuu'a "nynuu'a damʊ. -Bho ʊn zrɛ titesʊa'a "bɔgʊɪ, 'wa 'wɪn ɪ 'mʊti. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -bho nyɔ -ke Zezii Kliisɪ "sisri "yi, ɔ-ɔ 'wɪn -ɪ 'mʊti gbaa!

15Kɪn, -ziadɪ mo'o. 'Traamʊ -bhla a, "bɔgʊɪ Moyiizɪ 'cnɪ'a 'le ɛ-bɛ titesʊa'a "bɔgʊɪ'a "klumʊ, -bho ʊn zrɪ ɪ, 'wa 'wɪn ɪ 'mʊti. -Ɛkedɪmaa, 'wa -pɔlʊ "kpleku'o.

16'Bho 'ɛ lemʊ a, -bho nyɔ yibo -a'ba -Kɔyi Zezii 'le ɔ -ke ɔ 'ke "yi"sisri, ɔ-ɔ 'wɔn-ɔ -Lagɔ'ɔ wlu 'mʊti -ka -zɛgɛka.

17-A'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ 'mnɔ -ke -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu "sisri'e-e "yi'a dɪ ɪ -nɪ'e -kaa 'mʊ. A -gblee, nyʊ -ke 'mʊ ɔ-bɔ -zuzu 'mnɔ -nɪ'a a, ʊn-ʊ 'ye-e "yiflɔɛ, 'le ʊn -nɪ'e tinɪɛlre 'li.

18A 'ye li-ɔ, 'lotʊ'a "nynuu-a, Moyiizɪ "jri'a "yriɛ "lru -bɛnyɪ, -abʊ se 'tɔ 'ɔ ka -nɪ. -A -ke -a'ba -Kɔyi Zezii "sisri'e-e "yi, 'le, -ka 'ɔ 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi, -a yibo nɪ'o, 'le 'ɛ dɪ, -ka ɔ -nɪ'a

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

a, -a -nɪ'e -kaa -nɪnamʊ, 'le a'ba nɛ-ɛ 'kpa'a "kpi "kɔmʊ. A -gblee, lbhʊ -a'ba -Kɔyi 'mnɔ-ɔ nʊ'a 'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mʊ a, 'ɪnnɛ 'ka-a!

2 Kɔlɛɛtɪkɔmʊ 4

1'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, 'kpɪ'a -wa'a -amʊ "yiti. -A yibo'o-o na 'le -Lagɔ'ɔ 'limʊ'a wɔnnmɔɛ 'mʊ ɔ "nyɪ -nɪ'e -amʊ ɛ-bɛ lbhʊ 'mnɛ.

2'Ɛ dɪ, lɪ-ɪ 'bhle'a dɪn 'mʊ, -a'ba sri 'ɪ sʊ 'mʊ. Lɛ"o lɛ -a nʊ'a a, -a'ba "zize nɛ "yi. -A'ba 'lbha nyɔ "yrabha 'mʊ. -A'ba -za -Lagɔwlu "yida 'mʊ. -A 'zɛ -ɛ 'mʊ gbaa, 'le, -ka ɛ "du'a -ziadɪ, nyʊ 'ke ɪ yibo.

3Zezii'a "dɪzɪgɪ -a za'a nyʊ -bodɪ 'mʊ a, 'wa tɔlʊ'a 'wɪn ɪ 'mʊti. Nyʊ -yʊ -nɪ'a 'bho 'mɛmɛɛ'ɛ -jeyi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'wa dɪ-ɪ -nɪ'e -kaa 'mʊ.

4'Wa 'wɪn ɪ 'mʊti, -ɛkedɪmaa, nyʊ-ʊ se'a Zezii "gwlide, "nyinynidɪ'a tiyayi Sataan 'ma-a 'wa -kɔyi, 'ɪnnɛ "kpleku'o 'wa -pɔlʊ 'le ʊn -kɪɪ ɪ -ziadɪ 'la 'le ʊn -kɪɪ ɪ 'wɔɔn. -Ka Zezii Kliisɪ 'mnɔ'ɔ 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi, ɪ-bɪ 'ɛ "dɪzɪgɪ 'mnɪ-ɪ 'ka 'le 'wa -pɔlʊ 'zɔ zɔ -ya, ɛ -see ti'bɔ ʊn 'ke ɪ 'mʊti'wɔn. Ɔ-bɔ Zezii Kliisɪ 'mnɔ ɔ, ɔ -ke -Lagɔ -plɛ'ɛ-ɛ -dedekpli 'mʊ.

5-Ka ɔ "du'a nyʊ 'wee'a -kɔyi, 'ɪnnɪ -a za'a 'mʊ. -A'ba wɔn'ɔ bhla -a'ba "bhi "yi. -Ka -a "du'a 'ɔ dɪ 'le -a nʊ'a amʊ lbhʊ -bodɪ, 'ya "sɛ -a za'a nyʊ -bodɪ 'mʊ.

6A -gblee, 'bho 'kmʊ'a tiyanamʊ, -Lagɔ nʊ'a -kuyre 'wlʊ 'bho -jeyi 'le zɔ 'ke zɪ, 'le ɛ 'ye'a zɪ a, ɔ-bɔ -Lagɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ -ya'a zɔ 'le -a'ba -pɔlʊ 'zɔ, 'le, -ka 'ɔ 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi, -a 'ye 'ɛ -vlavlɪ li'ye 'le Zezii Kliisɪ'a "yigbeyi.

7A 'ye li-ɔ, 'lotʊ'a "nynuu-a, -ka -yakpe 'bhle'a -ganɪ 'mʊ, 'ka-a -a 'fɪɪn'e 'mʊ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, ɛ-bɛ -zɛgɛ 'mnɛ -nɪ'e-e -amʊ 'mʊ. Ɛ-ɛ tɔ-o'o na, wɔnkuɛklagba -a 'bhle'a 'mʊ 'le -a 'ke -Lagɔ'ɔ lbhʊ nʊ, 'ɔ "bhuo ɛ 'wlʊ'o 'mʊ. Ɛ -se -a'ba lɛ -ko.

8Lɛ"o lɛ-ɛ 'ka -amʊ 'kleyeɛɛ "kpi -ya, nyʊ-ʊ nʊ 'ɛ -amʊ "lruli, ʊn -see -amʊ tʊ wɔn 'mʊ -lu yi. -Ka -a 'ka -nyna -nɔɔ -lrɛɛ 'li, -a se -kaa yibo. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'kpɪ -see -amʊ "yiti-wa yi.

9Ʊn-ʊ 'kla-a -amʊ nyanɪ 'mʊ, 'le -Lagɔ-ɔ kpa'a -amʊ. Ʊn-ʊ popo 'ko-o 'gwlʊti na, ʊn-ʊ 'ye 'ko-o -amʊ tʊ wɔn 'mʊ -lu -mʊ -ziaka, 'le ʊn 'ye -amʊ "yisɪa.

10-Ka ʊn -ya'a Zezii Kliisɪ 'kleyeɛɛ "kpi kplokplokplo 'le ʊn 'ye 'ɔ 'lbha, ɔ 'ye'a 'mɛ, 'ka-a ʊn-ʊ ya'a -amʊ 'kleyeɛɛ "kpi 'gagwloka, 'le, -ka ɔ -sɔ'ɔ glu 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ, ɔ 'ye'a ti-nɪ -lrɛɛ, -a 'ke -kaa 'le 'ɔ tinɪɛlre 'li ti-de.

11'Nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, nyʊ "sri'e -amʊ-ɛ ʊn 'ke -amʊ 'lbha, -a 'ke 'mɛ Zezii'a dɪ. l -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -a'ba 'bhlʊku se'a 'mʊtikukuɛ 'mʊ'bhle, 'wa -zɛ ɛ lɛ li. 'lnnɛ tɔ'ɔ nyʊ na ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ'ɔ tinɪɛ -nɪ'e-e -amʊ 'mʊ.

12'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, 'ɔ "dɪzɪgɪ-ɪ "nyɪ'a amʊ "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ, -bho -a -kɪ ɪ 'mʊ-ʊza, 'mɛmɛɛ "sri'e -amʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13A -gblee, 'lotʋ'a "nynuu-a, ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ-ɛ 'le -Lagɔ'ɔ -Wɛɛlizabɔgʋ 'li, na: 'ln -za'a-a -Lagɔ'ɔ wlu 'mʋ, -ɛkedɪmaa, 'ɪn 'de -ɔ "gwli. -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a -abʋ de 'ɔ "gwli -lrɛɛ. 'Ɛ dɪ -a za'a 'ɔ wlu 'mʋ -lrɛɛ.

14'lnnɔ -za'a -a'ba -Kɔyi Zezii glu 'le 'mɛmʋ'a "klumʋ 'le ɔ 'ye ti-nɪ -lrɛɛ. -A -ke ɔ "sisri'e-e "yi'a dɪ, -a de'e "gwli -lrɛɛke na, ɔ-ɔ 'ye-e -amʋ glu -za -mʋ 'le 'mɛmʋ'a "klumʋ, 'le, tinɪɛlre ɔ "nyɪ'a -amʋ a, ɛ 'ke -amʋ 'mʋ "yi 'le ɛ 'ke ti'pɪple. 'Bho 'mnɔ ɔ, 'bho-o, -abʋ-e a-bee-e, ɔ-ɔ 'ye -a'ba 'wee ɔ "yi-tɔ -nɪ mʋ.

15A 'ye li-ɔ, ɪ-bɪ lɪ -nɪɪ, ɪ-ɪ nʋɛ-o'o a'ba -zɛgɛ'ɛ dɪ 'le -Lagɔ 'ke nyʋ'a -dadudu 'pʋʋn 'le 'ɔ 'limʋ'a wɔnnmɔɛ 'mʋ. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ, nyʋ-ʋ 'ye 'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ mʋ 'le ʋn 'ke ɔ 'sɛɛ po, ʋn-ʋ 'ye "yi-die mʋ.

16'lnnɛɛnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, 'kpɪ'a -wa'a -amʋ "yiti. -Ka -a'ba 'bhlʋku 'bhle'a 'kpɪ 'mʋ -bɛnyɪ, -bho ɛ se 'traamʋ -kaa -nɪ -dɪ, -a yibo'o-o na -Lagɔ-ɔ 'po-o -a'ba -zuzu 'kpɪ 'mʋ zɔ"o zɔ 'li.

17A -gblee, 'kle -a -nɪ'a 'traamʋ 'yenamʋ, ɪ-ɪ 'ye-e "yi"tii -mʋ 'wla. 'Le -a 'ke 'ya dɪ 'nynɪ 'wlʋ. Ɛ-bɛ 'nynɪwlʋɛɛ 'mnɛ ɛ, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili tenyɪ 'le ɛ-ɛ gwle'e 'mʋ "kɔgwlɛka. -Bho -a popo 'ɛ dɪ 'gwlʋti, -ka -a'ba 'kleyeɛɛ ku'a wɔn, -a se ɪ yibo.

18-Ɛkedɪmaa, lɪ nyɔ'ɔ 'ye'a li, 'ɪnnɪ -a de'e -pɔlʋ "yi. Lɪ -yɪ nyɔ-ɔ 'ye'a li, -a'ba de ɪ -pɔlʋ "yi, -ɛkedɪmaa, 'ya -gwle 'mʋ. Lɪ -yɪ nyɔ'ɔ 'ye'a li, 'ɪnnɪ 'mo-o lɪ-ɪ -nɪ'a ti "kɔgwlɛka.

2 Kɔlɛɛtɪkɔmʋ 5

1A -gblee, 'lotʋ'a "nynuu-a, -a'ba 'bhlʋku -a 'bhle'a li 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ, -bho ɛ -sɔ ti a, -a 'de-e "gwli na, -Lagɔ-ɔ 'ye-e -amʋ kulre "nyɪ -mʋ 'le yaku 'li 'le ɛ 'ke -amʋ li-nɪ "kɔgwlɛka. Ɛ -se nyunyɔ 'ke 'ɛ lɛtu nʋ 'nɪ -ko.

2'Nɔɔ 'kmʋ 'mʋ, -a'ba -pɔlʋ-ʋ 'cna-o'o. -Ɛkedɪmaa, -ka nyɔ-ɔ zizia'a -bana "yi, 'ka-a -a 'ybha'o -a 'ke -a'ba 'bhlʋku 'mnɛ tide, 'le, ku-u -see'a ti-sɔ yi, -a 'ke ɛ 'mʋ"luo.

3-Bho -Lagɔ "nyɪ ɛ -amʋ, -a 'ye -ɛ li'bhle -mʋ "kɔmʋkɔmʋ. -A'ba -zuzu -see "yi-nyɛ yi.

4Kɪn, -ziadɪ mo'o. -Nɔɔ -ke ti -a 'bhle'a ɛ-bɛ 'bhlʋku 'mnɛ li, -a 'ye-e 'kle 'ye -mʋ 'le -a'ba -pɔlʋ 'ke 'cna. Ɛ-bɛ ku 'mnɛ, -a -see, -Lagɔ -zɛ ɛ -amʋ li, nʋ. -A 'ybha-o'o ɔ 'ke -amʋ kulre li"du. -Bho ɛ -nɪ -kaa 'mʋ a, "lemnɪɪ -a'ba tinɪɛ zizia'a-a "yi. -A -see 'tɔ 'mɛ yi "kɔmʋkɔmʋ.

5-Lagɔ'ɔ "bhuo-o nʋ'o 'ɛ lɛtu 'le ɔ 'ke -amʋ kulre 'mnɛ "nyɪ, 'le ɔ 'ye 'ɔ Lisaazuzu 'le -a'ba -pɔlʋ 'zɔ "du. l-bɪ -zɪgɪ ɔ 'ka -amʋ "lrulinʋ, 'ɪnnɔ 'mo-o 'ya 'mna'a "yitisabhlelɛ.

6-Bho -a 'bhle ɛ-bɛ ku 'mnɛ li "kɔmʋ, -a yibo'o-o na -a -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ-ɪ tɪtɛ-ɛ gbo. Ɛ -nɪ'a -kaa -amʋ -bodɪ a, 'kpɪ'a -wa -amʋ "yiti.

7-Bho 'ɪn nʋ, -a -ke ɔ tɪtɛ-ɛ gbo a, 'ɛ 'zɔ 'mo-o -a -see ɔ -bhla "yri 'mʋ 'ye ke. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, 'le 'ɔ "gwlideɛ 'mʋ 'ɛ lɛtu -nʋ-ɛ -nɪ'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Kɪn, -ziadɪ mo'o. -A 'bhle-e 'kpɪ 'mʊ "kɔmʊ 'le -a 'ybha'o -a 'ke -a'ba 'bhlʊku "yiti"tayi, -a 'ke kulre lipo, 'le, -a'ba -denazɛgɛ-ɛ -nɪ'a 'le yaku 'li, -a 'ke 'le mu 'le -a -ke -a'ba -kɔyi 'mnɔ 'ke -dalue -nɪ.

9'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, -bho -a -ke ɔ -nɪ -dalue o, -bho -a -ke ɔ se -dalue -nɪ o, -a 'bɔ'ɔ ti -a 'ke 'ɔ 'gwlʊdɪ nʊ.

10-Ɛkedɪmaa, -a'ba 'wee 'ye 'bho-o 'ɔ wɔnyi ti-nyna -mʊ 'le ɔ 'ke -amʊ -zigle -tu. -A'ba kpli -a nʊ'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, 'ɪnnɪ ɔ-ɔ 'ye ya-gbʊ mʊ 'le ɔ 'ke -amʊ lɛ "lrulinʊ. -Bho -a nʊ -zɛgɛ, "lemnɪɪ ɔ-ɔ 'po-o -amʊ 'sɛɛ. -Bho ɛ se -kaa 'mʊ-nɪ, ɔ -see -amʊ 'sɛɛ -po yi.

11A -gblee, 'lotʊ'a "nynuu-a, -a'ba -Kɔyi Zezii 'mnɔ, -ka ɔ 'ka -amʊ -zigle -tu, -a yibo nɪ-ɪ'a dɪ, -a "du 'ɔ 'bho "kɔmʊ. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ -lrɛɛ'ɛ dɪ -a 'bɔ'ɔ ti, dɪ -a za'a 'mʊ, -ka ɪ "du'a -ziadɪ, nyʊ 'ke ɪ yibo 'le ʊn 'ke ɪ 'wɔɔn. -Lagɔ -mnɔɔ, -ka -a'ba tinɪɛ -nɪ'a a, ɔ yibo'o-o -kaa, 'le 'ɪn de'e "gwli -lrɛɛke na, 'le a'ba -pɔlʊ'a gugluti, a yibo'o nyɔ -yɔ 'ɪn "du'a, 'kla -ko?

12Dɪ -a -nɪ'a -laa 'mʊzanamʊ, abʊ na "plinplinwlu ma'a? -Gba! -A se "plinnamʊ -nɪ. -Ka -a 'ka -nyna 'le a 'ka -a'ba dɪ 'bɛtɛ wa, -bho nyʊ -ka 'bho -a'ba da-a "du 'le a 'ke ʊ wlu wɔn 'mʊ-za, 'kla-a mo'o. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, kpli ʊn-ʊ nʊ'a, nyʊ-ʊ 'ye'a li, 'ɪnnɪ ʊn-ʊ gbʊ'o ya 'le ʊn-ʊ "plin'o. Dɪ -yɪ "yi'a 'le 'wa -pɔlʊ gbo, 'wa zi -mnɪʊ'a dɪ.

13l-bɪ kpli -a nʊ'a a, -bho a -ka 'gwlʊti-ipopo na, -a 'zi-e 'ya "kalɛ "yi 'le, -a 'bhata'a? -Bho a nʊ kɪn a, -Lagɔ'ɔ 'nynɪ 'ke "yi'bhɛ mo'o. 'Le, -ka -a se'a 'bhata, -bho a yibo nɪ a, a de "gwli na, -a 'bɔ-ɔ ti -a 'ke amʊ -kpa.

14A -gblee, lbhʊ -a -nɪ'a nʊnamʊ, -a nʊ -ɛ'o, -ɛkedɪmaa, Zezii Kliisɪ -kma'a-a -a'ba dɪ tenyɪ. -A yibo'o-o na, -a-bʊ 'ke 'ka 'mɛ 'wee 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -a'ba "lru "yi ɔ 'mɛ -nɪ'o 'le -a 'ke 'pʊn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

15Ɔ 'mɛ -nɪ'e 'bho-o nyunyu 'wee'a 'bɪ 'mʊ, 'le, -yʊ -nɪ'a ti, ʊn -kaa 'tɔ 'wa "bhi'a 'gwlʊdɪ ti'bɔ, 'le, kpli-i 'kɔ ɔ 'tʊ nʊ, ʊn 'ke ɪ ti'bɔ 'le ʊn 'ke ɪ nʊ. -Ɛkedɪmaa, 'wa dɪ ɔ 'mɛ'o 'le -Lagɔ 'ye ɔ glu -za 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ, 'le ɔ 'ye ti-nɪ -lrɛɛ.

16'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, -bho -a 'ke 'traamʊ nyɔ ya-gbʊ, -a'ba -gbʊ'o 'ɔ kpli'a "sɛ ya. Kɪn, -ziadɪ mo'o. -Bɛnyɪ a, 'ka-a -a nʊ'o 'bho Zezii Kliisɪ'a damʊ. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, -a'ba nʊ -kaa.

17A -gblee, -bho nyɔ -ke Zezii Kliisɪ "sisri "yi, ɔ-ɔ mo 'tɔ-ɔ nyɔlre. -Ɛkedɪmaa, kpli ɔ-ɔ nʊ 'ka -bɛnyɪ, ɔ-ɔ "tayi 'nɪ-ɪ "yiti 'le ɔ-ɔ "luo'o -lreenɪ 'mʊ.

18A -gblee, 'lotʊ'a "nynuu-a, dɪ -a za'a -laa 'mʊ a, ɪ-ɪ 'mo-o -Lagɔ'ɔ "bhuo'a nʊnʊdɪ. -Ɛkedɪmaa, ɔ -ya'a-a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ Zezii Kliisɪ 'le 'ɔ 'sana 'mʊ -a -ke ɔ 'ke -ybhɛ. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, -a 'ke nyʊ -lrʊʊ 'tmʊʊ, ʊn 'ke ɔ gbo yi, 'le ɔ -ke ʊn 'ke -ybhɛ'ɛ lbhʊ ɔ "nyɪ'e -amʊ.

19-Ka -Lagɔ -ya'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ Zezii Kliisɪ, 'le 'ɔ 'sana 'mʊ, ɔ -ke nyʊ-ʊ -ybhɛ'ɛ ɛ, 'ɪnnɪ -a za'a nyʊ -bodɪ 'mʊ. "Nyinynidɪ ʊn nʊ'a 'bho 'ɔ "yigbeyi, ɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ 'ya 'wee'a dɪ, 'le ɔ 'ye -amʊ lbho 'le nyʊ gbo, -a 'ke ʊ 'tmʊʊ na, ɔ 'bɔ-ɔ ti ɔ -ke ʊn 'ke -ybhɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20'Ɛ lbhʋ -a 'bhle'e 'tɔ'ɔ dɪ, -bho nyɔ lbho nyɔ da a, -ka ɔ-ɔ za'a 'ɔ wlu 'mʋ, 'ka-a -a za'a Zezii Kliisɪ'a dɪ 'mʋ. Wlu -a za'a 'mʋ, 'le ɪ 'mʋ -Lagɔ-ɔ zi nɪ'o 'le ɔ-ɔ 'la'a nyʋ, ʋn 'ke ɔ gbo yi. Ʊ-bʋ nyʋ 'mnʋ, 'le ɔ-bɔ Zezii Kliisɪ'a 'nynɪ 'mʋ -a bhade 'nʋ li 'le -a nʋ'o: A "tayi a'ba "bhi "yiti a -ke -Lagɔ 'ke -ybhɛ!

21A -gblee, ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ ɔ, ɔ -see "nyinynidɪ -lue 'tɪn nʋ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, -yɪ -abʋ nʋ'a a, 'ya 'gbɛ ɔ de 'ɔ "lru 'le ɔ 'ye 'mɛ 'bho -a'ba 'bɪ 'mʋ, 'le, -a -ke ɔ "sisri'e-e "yi'a dɪ, -a 'ke "yisrɛɛmʋ "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

2 Kɔlɛɛtɪkɔmʋ 6

1A 'ye li-ɔ, 'lotʋ'a "nynuu-a, -abʋ -ke -Lagɔ-ɔ nʋ'o 'tɔ-ɔ lbhʋ'a dɪ, -a "du'o amʋ "dɪ 'mʋ na: -Lagɔ -wʋnna'a-a amʋ "niti. 'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ, ɛ-bɛ -zɛgɛ ɔ nʋ'a amʋ "lruli, 'ɛ "du bhubhuyiti'a lɛ -le!

2'Le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li, -kaa ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ -kaa 'le, na: Ɔ na: -Nɔɔ 'ɪn "du'a amʋ 'le 'ɪn 'ke amʋ -zɛgɛ "lrulinʋ, -bho ɛ nyni a, -ka 'ɪn kpʋn'a a'ba bhadewlu, nyʋ-ʋ 'ye -ɪ yibo -mʋ. Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, -da 'ɪn-ɪ 'ye'a a'ba 'pʋnpʋan -jolʋ wɔn-flɔ -nɪ mʋ, 'le a 'ke 'pʋn, 'ɪn-ɪ 'ye-e amʋ -kpa -mʋ. A -gblee, 'lotʋ'a "nynuu-a, -zɛgɛ -Lagɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke amʋ "lrulinʋ, 'ɛ -kʋtɪ 'sɔn'ɔ -kpʋnnɪnamʋ 'ka-a! Ɔ 'bɔ-ɔ ti 'traamʋ -a 'ke 'pʋn 'bho 'ɔ "yigbeyi.

3Lbhʋ -a -nɪ'a nʋnamʋ, -a -see 'ybha, nyʋ 'ke 'bho 'ɛ da "du. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, lɛ"o lɛ-ɛ 'ka nyɔ -zicɛ 'mʋ "du 'le ɔ -kaa Zezii'a "dɪzɪgɪ 'wɔɔn, -a'ba nʋ ɛ'o.

4Lɛ"o lɛ -a nʋ'a a, ɛ-ɛ tɔ'o na, -Lagɔ'ɔ lbhʋnʋmʋ -a "du'o. A 'ye li-ɔ, sɪasɪaalɪ -a 'ka wɔn 'mʋ cɛ 'le -a 'ka -Lagɔwlu 'mʋ-za o, -ka -a 'ka -nyna 'le -a 'ka 'kleyeɛɛ 'li 'wlʋ o, sɪasɪaalɪ -lrɪɪ o, -a 'ku-o "gwli, 'le 'ya -za'a -amʋ lɛ "yi.

5'Le 'wɪtɔlʋ -ke 'wɪ -lrɪɪ 'li, ʋn-ʋ 'lbha'a -amʋ-ɛ, ʋn-ʋ 'po-o -amʋ -jie 'mʋ, ʋn-ʋ "gbu-o ti 'le ʋn-ʋ yi'e -amʋ zrɛ 'mʋ tibɔnamʋ, -a 'mɛ-ɛ lbhʋ "we wɔn 'mʋ, -a 'de-e yra 'le 'mʋ-ʋ 'lbha'a -amʋ.

6Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, -a'ba kpli 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. -Ka ɔ 'ybha'a -a 'ke nʋ, -a yibo'o-o -kaa 'le -a nʋ ɪ'o. -A 'bhle-e "gwlikuɛ 'mʋ. -A'ba 'limʋ -nmɔ'ɔ-ɔ wɔn. -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -nɪ'e-e -amʋ 'mʋ. -A -kma'a-a -a -bonyunyu'a dɪ -ka -zɛgɛka.

7-Lagɔ'ɔ wlu-u 'ma-a -ziadɪ, 'ɪnnɪ -a za'a nyʋ -bodɪ 'mʋ. -Lagɔ'ɔ "bhuo "nyɪ-e -amʋ 'ɔ wɔnkuɛ. l-bɪ "yisrɛɛkpli nyʋ-ʋ 'ye'a -amʋ 'mʋ li, 'le, -ka -a "du'a 'ɔ lbhʋnʋmʋzɪgɪ, ʋn-ʋ yibo nɪ'a a, 'ɪnnɪ 'ka-a! Ɛ-bɛ 'jɛ -Lagɔ nʋ'a -amʋ "lruli 'le "nyinynidɪ'a tiyayi Sataan -kaa -amʋ tʋ wɔn 'mʋ lu, -a -de 'nɛ-ɛ 'li ti -ka -zɛgɛka. l-bɪ "yisrɛɛkpli 'mnɪ'a dɪ -Lagɔ-ɔ "du'o -amʋ "yrili 'le 'ya dɪ -lrɛɛ -a 'bhɛɛ'o -a -ke -a'ba "yidedeyi 'mnɔ 'ke "yigege 'le -a 'ke ɔ wɔn-zi.

8-Ɛkedɪmaa, nyʋtɔlʋ-ʋ "du'o 'bho -amʋ-ɛ 'le -lrʋʋ'a 'la'a -amʋ lɛ. Nyʋtɔlʋ-ʋ 'za-a -a'ba "dɪzɪgɪ 'le -lrʋʋ-ʋ za'a -a'ba "nyinynidɪ. -Bho nyʋ -gbʋ -amʋ ya, ʋn na, nyʋ'a "yrabhamʋlbhamʋ -a "du'o. -Bho nyɔ 'crɪ ɪ 'mʋti, -a 'mo-o -ziadɪ'a 'mʋzamʋ.

9-Bho ʋn -gbʋ -amʋ ya, ʋn-ʋ popo-o 'gwlʋti na, bhubhuyiti'a nyʋ -a "du'o, nyɔ se -amʋ yibo. -Bho nyɔ "bhlu ɪ 'mʋti, -a yibo-ɛ'o. -Bho nyʋ -gbʋ -amʋ ya, ʋn-ʋ popo-o 'gwlʋti

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

na, -a -see 'mʊ-gwle yi. A -gblee, ʊn-ʊ popo-o -kaa 'gwlʊti 'le -abʊ -nɪ'e -bhla ti "kɔmʊ! Sɪasɪaalɪ'a -dadudu 'bhla-a -amʊ "kpi. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, ɪ -see -amʊ 'lbha -a -see 'mɛ.

10Lɛ ʊn 'ka -amʊ "lrulinʊ 'le 'gwlʊ 'ke -amʊ li-nyni, 'ɪnnɛ ʊn-ʊ nʊ'o. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -a'ba 'bhɔ 'bʊbʊa'a lilidɪ. -Bho nyʊ -de ti, ʊn-ʊ popo-o 'gwlʊti na, "pʊanlbhamʊ -a "du'o. -Bho nyɔ "bhlu ɪ 'mʊti, lɪ-ɪ 'bhle'a 'nynɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -a-bʊ 'mo-o 'ya -kɔmʊ. -Bho nyʊ -gbʊ -amʊ ya, ʊn na, -a se lɛ 'bhle. -Bho nyɔ "bhlu ɪ 'mʊti, -a-bʊ -kɔ'ɔ lɛ"o lɛ.

11A-bʊ 'an dɪkmalotʊ'a "nynuu -nɪ'a 'bho Kɔlɛɛtɪgwlɔ 'mʊ, a 'ye li-ɔ, -a -za'a-a amʊ lɛ"o lɛ -bodɪ 'mʊ gbaa! -A -see lɛ flʊ "yisie. 'Le -abʊ -bodɪ, -a'ba -pɔlʊ 'kpʊn-o amʊ ti tenyɪ.

12-A -kma'a-a a'ba dɪ -ziaka. A-bee se -a'ba dɪ -kma -ka -zɛgɛka.

13A -gblee, -ka -tɪta-a "du'a "yu "dɪ 'mʊ, 'ka-a 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ. 'ln na: -Ka -a'ba -pɔlʊ kpʊn'a amʊ ti tenyɪ, a-bee -mnʊʊ'a nɛ kpʊn -kaa -amʊ ti tenyɪ -lrɛɛ!

14'Lotʊ'a "nynuu-a, nyʊ-ʊ se'a Zezii "gwlide, a'ba -ke 'wa -plɛ -pɔlʊ -ke kpli 'mʊ -le! A -gblee, nyɔ -ke kpli-i 'srɛɛ'ɛ "yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, koo -yɔ -ke -nɪ -nyni'a "yrili 'bho 'ɔ "yigbeyi 'ke -dalue ti-de'a? A 'ye li-ɔ, zɔ -ke -kuyre -nɪ 'sɔn, ɪ 'bhɛɛ ɪ 'ke 'mʊ'wʊwla, 'le ɪ 'ke lɛ -lue "du 'nɪ?

15Zezii Kliisɪ -ke Sataan -nɪ 'sɔn, ʊn 'bhɛɛ ʊn 'ke -ybhɛ 'nɪ? Nyɔ-ɔ de'a Zezii "gwli -ke nyɔ-ɔ se 'ɔ "gwlide, ʊn -nɪ 'sɔn -lrɛɛ, ʊn 'bhɛɛ ʊn 'ke -pɔlʊ 'mʊ-plɛ 'nɪ?

16-Lagɔ 'bhle'a nyɔ"o nyɔ'ɔ tinɪɛ, nyɔ 'bhɛɛ ɔ 'ke 'ɔ bʊbɔbhlegbo kɔkui tide 'nɪ? A -gblee, -a-bʊ 'mo-o 'ɔ -denazɛgɛ. 'Ka-a ɪ 'cnɪ-ɛ'o 'le 'ɔ "bɔgʊ 'li na: Ɔ na: 'ln -ke 'an nyʊ-ʊ 'ye-e -na -mʊ "kɔmʊ. 'Wa -kɔyi 'ɪnmɔ -Lagɔ-ɔ 'ye "du mʊ 'le ʊn 'ke 'an nyʊ "du.

17'Ɛ kamʊ, ɔ 'tmʊʊ'o -kaa 'ɔ nyʊ 'mnʊ 'le ɔ na: Nyʊ-ʊ 'ma-a "nyinynidɪ'a nʊmʊ, a 'wlʊ 'le 'wa "klumʊ, a 'ke kpɔ cɛ. Lɪ-ɪ 'ka amʊ "nyinynidɪ'a nʊmʊ po 'bho 'an "yigbeyi, a'ba nʊ ɪ -le, 'le 'ɪn 'ke amʊ -kʊtɪ 'sɔn -kpʊn -nɪ.

18-Bho ɛ -nɪ -kaa 'mʊ a, "lemnɪɪ 'ɪn-ɪ "du-o a'ba -tɪta 'le a 'ke 'an "yreetɪnynʊkpakpɪ -ke 'an "yreetɪnyukpasi "du. 'lnmɔ -Lagɔ -kɔ'ɔ lɛ"o lɛ, 'ɪnmɔ 'lɛ'ɛ -kaa!

2 Kɔlɛɛtɪkɔmʊ 7

1'An dɪkmalotʊ'a "nynuu-a, ɪ-bɪ lɪ -nɪɪ, -Lagɔ "du -ɪ -amʊ wɔn 'mʊti'a dɪ, "nyinynidɪ 'kɛ ɛ nʊ 'le -a'ba ku -ke -a'ba -pɔlʊ -see'a li'saa yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -a po ɪ le! -A'ba kpli 'srɛɛ "yi 'bho 'ɔ "yigbeyi 'le -a -kaa 'bɪ li'bhle! -A "du ɔ 'bho -ka -zɛgɛka!

2'Bho 'ɛ lemʊ, 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ -lrɛɛke na a -kma -a'ba dɪ tenyɪ! -Ɛkedɪmaa, -a -see 'le a'ba "klumʊ nyɔ "nyinynidɪ "lrulinʊ. -A -see nyɔ'ɔ "gwlideɛ -denɪ 'mʊ -za. -A -see nyɔ lɛ "lru 'mʊ li -lrɛɛ.

3Ɛ -se 'ɪn 'ke a'ba da "du'a dɪ, 'ɪn-ɪ zɪ ɪ amʊ -bodɪ 'mʊ 'nɪ -ko. -Gba, 'ɪn -zɪ 'ɪ-ɪ amʊ -bodɪ 'mʊ see. 'ln na, a-a 'mo-o nyʊ -a'ba -pɔlʊ kpʊn'a ti tenyɪ. -Bho ɛ "du tinɪlɛ o, -bho ɛ "du 'mɛmɛlɛ o, -a 'po-o amʊ 'limʊ "kɔmʊ!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4'ln de'e 'tɔ-ɔ amʊ "gwli tenyɪ, 'le a'ba kplizɪgɪ 'mnɪ'a "lru "yi, 'ɪn-ɪ wa'a 'bɛtɛ a'ba dɪ. -A 'ye-e 'kle. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'kpɪ'a -wa 'ɪnmʊ "yiti a'ba dɪ 'le 'bʊbʊa-a 'lbha'a 'ɪnmʊ tenyɪ.

5Kɪn, -ziadɪ mo'o. -A -nɪ'e-e sɪanamʊ. -A -kaa 'nɔɔ Masedʊanɪbhlʊkpa "kpi-i nyni, -a -see -bhla li-fɔ ke. Sɪasɪaalɪ'a -dadudu 'bhla-a -amʊ "kpi. Nyʊ-ʊ 'za-a -amʊ zrɛ 'mʊ ti 'le -a'ba -pɔlʊ-ʊ 'yeye'e ti, 'ɛ 'ye bhlubhlua.

6Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -bho 'kpɪ -wa nyɔ "yiti, -Lagɔ po 'ɔ 'kpɪ 'mʊ -lrɛɛke, 'ɪnnɔ po'o -amʊ 'kpɪ 'mʊ 'bho Tiitɪ'a yinamʊ.

7Ɛ -se 'ɛ "sɛ -ko. Kuna ɔ po'a a, 'ɪnnɛ ɔ -po -nɪ -nɪ'e -amʊ 'kpɪ "yi -lrɛɛ. Ɔ na, a 'po -ɔ 'kpɪ "yi tenyɪ. Ɔ na, a 'bɔ-ɔ ti a 'ke 'ɪnmʊ 'ye -lrɛɛke, 'ɪnnɛ "sri'e amʊ "yi tenyɪ. "Nyinynidɪ a nʊ'a, ɔ na 'ya nymɔ-ɔ "si'e amʊ 'gwlʊ, 'le a 'bɔ'ɔ ti a -ke 'ɪn 'ke -na -ka -zɛgɛka 'le 'gwlʊ -kaa 'tɔ 'ɪnmʊ li-nyni a'ba dɪ. Ɔ po'a -kaa 'ya kuna, 'ɪn 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, 'an 'bʊbʊa 'kpa-a "kpi.

8A -gblee, "bɔgʊ 'ɪn po'a amʊ -jeyi -bɛnyɪ, 'ɪn 'de-e "gwli na, ɛ -nyni'e-e amʊ 'gwlʊ li. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ɛ nymɔ -see 'ɪnmʊ 'gwlʊ "si. -Antanyɪ, 'ɛ nymɔ "si 'kɪ-ɪ 'ɪnmʊ 'gwlʊ. -Ɛkedɪmaa, 'ɪn yibo'o-o na, 'ɛ 'gwlʊ -nyni'e-e amʊ li. A'ba 'gwlʊlinyniɛ 'mnɛ, 'le ɛ -see 'mʊ-gwle.

9'Traamʊ 'tɔ ɔ, 'ɛ 'bʊbʊa-a 'lbha'a 'ɪnmʊ-ɛ. "Yigba -yɛ 'ɪn -kma -nɪ -nɪ'a amʊ "yi, ɛ -se 'ɛ dɪ 'ɪn-ɪ li 'bʊbʊa 'nɪ -ko. 'ln-ɪ 'li-e 'bʊbʊa, -ɛkedɪmaa, a yibo'o-o a'ba "nyinynidɪ "yi 'le a 'ye -Lagɔ gbo "bhiti. A'ba 'gwlʊlinyniɛ 'mnɛ 'nʊ-o -Lagɔ 'tʊ'a dɪ ɔ -kpa'a amʊ 'le a 'ye a'ba "nyinynidɪ "yiyibo, a 'ye ɔ gbo "bhiti. 'Ɛ dɪ 'ɪn-ɪ nʊ'o -a'ba "bɔgʊ -see amʊ "nyinynilɛ "lrulinʊ.

10A 'ye li-ɔ, -bho nyɔ'ɔ 'gwlʊlinyniɛ nʊ -Lagɔ 'tʊ, ɛ-bɛ 'gwlʊlinyniɛ 'mnɛ-ɛ nʊ -ɛ'o 'le ɔ-ɔ yibo'o 'ɔ "nyinynidɪ "yi, ɔ-ɔ "bhiti'e 'le -Lagɔ gbo. -Bho ɔ nʊ -kaa, "lemnɪɪ -Lagɔ 'mnɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ 'ya dɪ 'le ɔ-ɔ 'pʊn'o 'bho 'ɔ "yigbeyi. Ɛ-bɛ 'gwlʊlinyniɛ 'mnɛ se "yrili-nyni. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyʊ-ʊ se'a -Lagɔ yibo, -bho 'gwlʊ -nyni nʊ li, 'wa "du 'ɛ dɪ 'wa yibo 'wa "nyinynidɪ "yi, 'wa "bhiti 'le ɔ gbo, 'le ʊn-ʊ "du'o 'mɛmʊ 'bho 'ɔ "yigbeyi.

11A'ba 'gwlʊlinyniɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ -Lagɔ -zi -nɪ'e 'mʊ 'le ɔ 'ye amʊ lbhʊ 'mʊ nʊ. -Ka a'ba kpli zizia "yi, a 'ye 'tɔ -kaa li-ɔ! 'Traamʊ 'tɔ ɔ, a-a popo-o 'gwlʊti -ka -zɛgɛka, 'le, dɪ-ɪ zi'a, a -see ɪ wɔn "muu. l-bɪ dɪ 'mnɪ, -ka a'ba "lru se'a 'le -nɪ, 'traamʊ a-a "tɪtra'a 'tɔ li 'le a-a zɪ 'ɪ 'mʊ. l-bɪ dɪ 'mnɪ -lrɛɛ, -ka ɪ se'a "yrili-nmɔ 'le ɪ 'ye'a zi, 'ya kamʊ a-a kpa'a a'ba "bhi dɪ "yi. 'Le, ɪbɪ 'mnɪ'a kamʊ -lrɛɛ, lɛ-ɛ 'ka amʊ "kpi bhla, 'ɛ -sɪanyɪ-ɪ 'lbha'a amʊ. Nyɔ-ɔ nʊ 'ka "nyinynidɪ, -ka a "du 'ɔ "lru "yi 'le -pɔlʊzɛgɛ 'mʊ, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili! -A'ba 'yɪyeɛ o, -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdɪ'a nʊnʊa o, -ka a 'bɔ'ɔ ti a 'ke ɪ nʊ, a 'ye -kaa li-ɔ! l-bɪ dɪ-ɪ zi'a, -ka a'ba "lru se'a 'le -nɪ, 'ɪnnɪ a -tɔ'ɔ -amʊ "yi -ka -zɛgɛka.

12'Le, "bɔgʊ 'ɪn po'a amʊ -jeyi, nyɔ-ɔ nʊ 'ka "nyinynilɛ, ɛ -se 'ɔ "sɛ'ɛ dɪ 'ɪn 'cnɪ ɛ 'nɪ -ko. Ɛ-bɛ "nyinynilɛ 'mnɛ, nyɔ -yɔ ɔ nʊ 'ɛ "lruli, ɛ -se 'ɔ "sɛ'ɛ dɪ -ko -lrɛɛ. -Ka a po'a -amʊ 'limʊ, 'ɪn 'ybha-o'o a 'ke ɪ "yrili-gwɛ -ka -zɛgɛka 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a'ba kpli po'o -amʊ 'kpɪ "yi. Kɪn, -ziadɪ mo'o. 'Le ɛ -se 'ɛ "sɛ -ko. 'Kpɪ a po'a Tiitɪ "yi, 'ya 'bʊbʊa-a 'lbhɔ ɔ'o. -A 'ye 'ɔ -kaa li a, 'le -a'ba 'bʊbʊa 'ye "kpi'kpa.

14'ln 'kɔ ɔ 'le amʊ gbo lbho, 'ɪn "plin-o'o 'ɪn 'ye amʊ 'mʊ po, 'le a -see 'ɪnmʊ dɪn "yi 'lbhaa. Dɪ -a za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, -ka ɪ "du'a -ziadɪ, a'ba "kpidɪ 'ɪn -za'a Tiitɪ -bodɪ 'mʊ, 'ka-a ɪ -yi'e -ziadɪ 'mʊ -lrɛɛ.

15Ɔ yi'a 'le amʊ gbo, a kpʊn -ɔ'o -gli. 'Le, a 'ke 'ɔ "dɪmʊduwlu 'wɔɔn'ɔ dɪ, a 'bhle'e 'ɛ -sɪanyɪ ku 'mʊti, a-a "du 'ɔ 'bho. -Bho ɔ popo nɪ 'gwlʊti, a'ba dɪkmɛɛ ɔ 'bhle'a 'mʊ, ɛ-ɛ 'kpa-a "kpi "kɔmʊ.

16A 'ye li-ɔ, -ka 'ɪn 'bhɛɛ'ɛ 'tɔ, 'ɪn 'ke "plin, 'ɪn 'ke amʊ 'mʊ po, 'ɛ dɪ 'bʊbʊa 'lbha'a 'ɪnmʊ!

2 Kɔlɛɛtɪkɔmʊ 8

1'Lotʊ'a "nynuu-a, 'traamʊ 'tɔ ɔ, Zezii'a -glɪgbɪ-ɪ -nɪ'a 'nɔɔ Masedʊanɪbhlʊkpa "kpi, -zɛgɛ ʊn-ʊ nʊ'a a, 'ɪnnɛ -a 'bɔ'ɔ ti -a 'ke amʊ 'tmʊʊ. -Lagɔ'ɔ "bhuo-o nʊ'o 'ɛ lɛtu 'le 'ɔ 'limʊ'a wɔnnmɔɛ 'mʊ.

2Sɪasɪaalɪ'a -dadudu 'bhlʊ -ʊ "kpi, 'le "pʊan-a 'lbhʊ ʊ'o. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'bʊbʊa-a 'lbhʊ -ʊ'o "kɔmʊ, 'le ʊn-ʊ "du'o mɔni'a -dadudu -Lagɔ'ɔ lbhʊ'a dɪ.

3-4l-bɪ mɔni 'mnɪ, -ka ʊn 'kɪ ɪ "du, -a -see ɪ ʊ -bodɪ 'mʊ-za. 'Wa "bhi-i yi'o, ʊn 'ye -amʊ libhade, -a 'ke ʊ wɔn "kpiticɛ, ʊn -ke ʊn -Bozezii'a nyʊ -lrʊʊ 'ke gbobhete, 'le, Zezii'a nyʊ-ʊ -nɪ'a Zideebhlʊkpa "kpi, ʊn 'ke ʊ -kpa. 'Ɛ dɪ 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ na, -ka ʊn 'bhle'a, 'ka-a ʊn-ʊ ya'o. Mɔni -a de 'ka "gwli ʊn 'ke "du, -yɪ ʊn -ya'a a, ɪ zi'e 'bho-o li.

5-Ziadɪ mo'o. -Ka -a popo'a 'bho 'wa "kpi 'gwlʊti, -yɪ ʊn nʊ'a a, ɪ -zi 'nɪ-ɪ wɔn 'mʊti. A -gblee, dɪ -a -zʊ 'ʊ -bodɪ 'mʊ ʊn 'kɪ ɪ nʊ, ʊn 'wɔɔn nɪ-o'o. Ʊn 'kɪ ɪ nʊ a, ʊn "nyɪ-e -antanyɪ 'wa "bhi -a'ba -Kɔyi Zezii -jeyi. -Lagɔ'ɔ "bhuo'a 'gwlʊdɪ mo'o.

6'Bho a-bee -mnʊʊ'a damʊ, 'ɛ kamʊ -a 'tmʊʊ'o Tiitɪ ɔ 'ke 'le amʊ gbo le yi, 'le, lbhʊzɛgɛ a -ke ɔ "du'a wɔn, a 'ke ɛ "yigwɛ.

7-Lagɔ -wʊnna'a-a amʊ "niti tenyɪ. 'Ɔ Lisaazuzu "nyɪ-e a'ba tɔlʊ "gwlideɛ'ɛ 'kpɪ 'le -Lagɔ 'mnɔ-ɔ zi nɪ 'nɪ 'mʊ, ʊn-ʊ nʊ'o wɔnkulɪ. Ɔ-bɔ Lisaazuzu 'mnɔ, lɪ a'ba -lrʊʊ-ʊ se'a yibo, ɔ-ɔ "nyɪ -ʊ 'ya yiboɛ. Ɔ-bɔ -zuzu 'mnɔ, ɔ-ɔ "nyɪ-e -lrʊʊ 'kpɪ, 'le, wlu -Lagɔ'ɔ "bhuo-o po 'ʊ wɔn 'mʊ, ʊn-ʊ zɪ 'ɪ 'mʊ. A "nyɪ-e a'ba "bhi -Lagɔ -jeyi "fɪa 'wee. A -kma'a-a -a'ba dɪ tenyɪ. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, ɪ-bɪ mɔni 'mnɪ, a "du ɪ a'ba -pɔlʊ'a klɛ ti 'le ɪ 'ke a -Bozezii'a nyʊ -lrʊʊ'a nɪ 'mʊ-zi!

8A 'ye li-ɔ, dɪ 'ɪn-ɪ za'a -laa amʊ -bodɪ 'mʊ, ɛ -se -glaka 'ɪn kpʊn amʊ 'nɪ -ko. Kplizɪgɪ a -bonyunyu nʊ'a, a 'ka ya-gbʊ, 'ya dɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, 'le, -ka a 'bhle'a nyʊ -lrʊʊ'a dɪkmɛɛ 'mʊ, a 'ke ɪ "yrili-gwɛ.

9A -gblee, -ka -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ -kma'a a'ba dɪ, a'ba "bhi yibo'o-o -kaa: -Lagɔ -ke 'nynɪ-ɪ 'bhɛ'ɛ "yi, 'bho 'ɔ "troli ɔ 'wlʊ'o 'le yaku 'li, 'le ɔ 'ye nyunyɔku 'mʊ"luo, ɔ 'ye

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ yi 'le nyʋ 'ye ɔ 'lbha, ɔ 'ye 'mɛ a'ba dɪ. Ɔ 'wɔɔn'o ʋn 'ye ɔ kpli 'mnɪ "lrulinʋ, 'le a -ke ɔ 'ke 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ 'mʋ-plɛ.

10'Bho ɪ-bɪ mɔni 'mnɪ "kpi, lɛ 'ɪn-ɪ popo'a 'gwlʋti a, 'ɪnnɛ 'mo-o, -zʋn zi'a -laa, a-bʋ 'wɔn'o -antanyɪ mɔni 'mnɪ 'ke "du-ɛ 'le a 'ye 'ya "dudua wɔn"du.

11'Traamʋ 'tɔ ɔ, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili a 'ke lbhʋ 'mnɛ "yigwɛ. 'Bho 'ɛ 'nyaanamʋ, 'kpɪ a po 'ka 'le, a po ɪ -kaa 'le "kɔmʋ 'le a 'ke ɛ -nynia. -Ka a 'bhle'a, a -ya -kaa!

12A -gblee, -ka a 'bhle'a, -bho a'ba -pɔlʋ -wa ti 'le a 'ke -kaa a -Bozezii'a nyʋ "nyɪ, ɛ-ɛ 'nʋ-o -Lagɔ 'tʋ. Lɛ a 'bhle'a, 'ɪnnɛ ɔ 'bɔ'ɔ ti a 'ke a -bonyunyu "nyɪ. Lɛ a se'a 'bhle, ɔ -see, a "nyɪ ɛ a -bonyunyu, nʋ, katii!

13Kɪn, -ziadɪ mo'o. 'ln -see ti'bɔ nyɔ 'ke ɔ -bonyunyɔ'ɔ -kpakpadɪ "du 'le ɔ 'ke sɪasɪaa wɔn'kpa! 'ln 'bɔ-ɔ ti, a -nɪ 'wee, a 'ke 'mʋ'bhɛɛ!

14'Traamʋ a, a 'bhle-e lɪ'a -dadudu. Nyʋ-ʋ se 'ɪ 'bhle, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili a 'ke ʋ -kpa. -Nɔɔ -lrɛɛ ti, -bho a-bee -mnʋʋ -bɔ lɛ 'mʋ, 'le ʋbʋ 'ke lɪ 'bhle -gblokoo, 'le ʋn 'ke amʋ -kpa. -Bho ɛ -nɪ -kaa 'mʋ, "lemnɪɪ a-a 'bhɛɛ'ɛ 'mʋ-ɛ.

15'Ɛ "yitigʋgɔwlu 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li, na: Lililɪ -Lagɔ po'a 'zɔ, nyʋ-ʋ 'tɛ'ɛ 'ya -dadudu ti, ʋn li 'ɪ a, lɛ se 'bho -sie. Nyʋ-ʋ 'tɛ'ɛ -toope ti, ʋn li 'ɪ a, ʋn lbho-o'o tenyɪ.

16A -gblee, 'lotʋ'a "nynuu-a, -ka 'ɪn 'bɔ'ɔ ti 'ɪn 'ke amʋ -kpa, 'ka-a Tiitɪ 'ybha'o -lrɛɛ ɔ 'ke amʋ -kpa. -Lagɔ'ɔ "bhuo-o "nyɪ 'ɔ "yrilinmɔpɔlʋ 'mnɛ'ɛ kamʋ, 'ɪn-ɪ po 'ɔ 'ɛ dɪ 'sɛɛ.

17Ɔ-bɔ Tiitɪ 'mnɔ, 'ɪn 'tmʋʋ nɔ-o'o ɔ 'ke 'le amʋ gbo le yi. 'ln 'lɔ 'ɔ -kaa "yi, ɔ 'wɔɔn'o, ɔ -see 'bho wlu "du. 'ln -see 'ɔ -bhla 'tmʋʋ ke, 'ɔ "bhuo 'bɔ-ɔ ti see 'ɔ -pɔlʋ'a klɛ ti, ɔ 'ke 'le amʋ gbo yi 'le ɔ 'ke amʋ -kpa.

18'Nɔɔ Zezii'a -glɪgbɪ 'wee'a wɔnyi, -a'ba 'lotʋ'a "yu -lue "yri kpʋn'a ti 'bho -Lagɔjeyi, 'ɪnnɔ -ke ɔ-ɔ 'ye 'le -yi mʋ. "Yri 'kpʋn -ɔ ti, -ɛkedɪmaa, ɔ-ɔ 'za-a Zezii'a "dɪzɪgɪ nyʋ -bodɪ 'mʋ -ka -zɛgɛka.

19Ɛ -se 'ɛ "sɛ'ɛ dɪ ɔ-ɔ 'ye 'le amʋ gbo -yi mʋ 'nɪ -ko. Zezii'a -glɪgbɪwɔnyi'a nyʋ-ʋ -nɪ'a 'nɔɔ, 'ɪnnʋ -zɔ 'ɔ 'bho 'le -a -ke ɔ 'ke -na, 'le, mɔni -a 'ye'a -za mʋ, -a -ke ɔ 'ke ɪ "yrili"du. 'Ɛ lɛtu-u 'ye-e -a'ba -Kɔyi Zezii'a 'nynɪ "yi'bhɛɛ -mʋ, 'le, -ka -a 'bɔ'ɔ ti -a 'ke -a -bonyunyu -kpa, ɛ 'ke 'na nyʋ -tɔ.

20l-bɪ mɔni-i "du-ɛ'ɛ ɛ, ɪ -die'e-e "yi. 'Ɛ dɪ -a "du'o -a'ba "bhi'a dɪ gba 'mʋ 'le nyʋ -kaa -a'ba da "du.

21Lɛ-ɛ 'ma-a -zɛgɛ, -a 'bɔ-ɔ ti -a 'ke ɛ nʋ, 'le -a -see ti'bɔ -a 'ke ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "sɛ'ɛ "yigbeyi nʋ. -A 'bɔ-ɔ ti -a 'ke ɛ nʋ 'bho nyunyu'a "yigbeyi -lrɛɛ.

22A -gblee, 'lotʋ'a "nynuu-a, ʋ-bʋ nyʋ 'sɔn-ɔ 'ye'a 'le -yi mʋ, -a 'gbaa 'nʋ-ʋ -a'ba 'lotʋ'a "yu -lue -lrɔɔ. Ɔ-bɔ 'lotʋ'a "yu 'mnɔ, -a 'crɔ -ɔ 'mʋti tenyɪ, 'le, -ka ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke ɔ -Bozezii'a nyʋ -kpa -ka -zɛgɛka, -a 'ye ɪ yibo. 'Traamʋ 'tɔ ɔ, ɔ 'de-e amʋ "gwli tenyɪ'a dɪ, 'ɔ 'kpɪ ɔ 'bhle'a 'mʋ, ɪ-ɪ 'kpa'a "kpi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23Tiitɪ -mnɔɔ ɔ, ɔ-ɔ 'mo-o 'an -nayi 'le ɔ "si'e 'bho, 'ɪn -ke ɔ -plɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ lbhʊ -lue 'mʊ, 'le -a 'ke amʊ -kpa. Nyʊ 'sɔn -ke ɔ -nɪ'a 'le yinamʊ, Zezii'a -glɪgbɪwɔnyi'a nyʊ-ʊ lbho 'ʊ 'le amʊ gbo. 'Wa lbhʊ ʊn-ʊ nʊ'a, -bho nyʊ 'ye ɛ li, ʊn-ʊ 'bhɛɛ-ɛ -a'ba -Kɔyi Zezii'a 'nynɪ "yi.

24'Ɛ dɪ, -bho ʊn yi 'le amʊ gbo, -ka a -kma'a 'wa dɪ -ka -zɛgɛka, a -tɔ nɛ ʊ "yi! 'Le, nyʊ-ʊ lbho 'ʊ, -bho ʊn 'wɪn ɪ 'bɔ, ʊn 'ke yibo na, -a 'bhle-e 'gɪ, -a 'ke "plin, -a 'ke amʊ 'mʊ po.

2 Kɔlɛɛtɪkɔmʊ 9

1A -gblee, 'lotʊ'a "nynuu-a, Zezii'a nyʊ-ʊ -nɪ'a Zideebhlʊkpa "kpi, mɔni a 'kʊ ʊ -jeyi po, -bho ɛ "du 'ya dɪ, ɪ se 'kɪ "yi-kma, 'ɪn 'ke amʊ 'ya dɪ -bodɪ 'mʊ-za kplokplokplo.

2-Ɛkedɪmaa, -ka a 'ybha'a a 'ke ʊ -kpa, 'ɪn yibo nɪ-o'o see. 'Nɔɔ Masedʊanɪkɔmʊ'a "yigbeyi, 'ɪn "plin-o'o 'le 'ɪn 'ye amʊ 'mʊ po, na: -Zʊn zi'a -laa, -a -Bozezii'a nyʊ-ʊ -nɪ'a Akayibhlʊkpa "kpi, ʊn 'bɔ-ɔ ti, -a'ba -lrʊʊ-ʊ -nɪ'a Zideebhlʊkpa "kpi, ʊn 'ke ʊ -kpa, 'le ʊn -nɪ'e 'ɛ mɔni "dunamʊ. A'ba "kpidɪ 'ɪn -zʊ 'ʊ -kaa -bodɪ 'mʊ a, 'ɪnnɪ "tuu nʊ'o 'le ʊn 'ye ti'bɔ ʊn 'ke ʊ -kpa -lrɛɛ 'le ʊn 'ye 'ɛ mɔni "du.

3'Bho 'ɛ lemʊ, 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ na, 'ɪn-ɪ 'gbaa-a Tiitɪ -a'ba 'lotʊ'a "nynuu 'sɔn, 'le 'ɪn 'ke ʊ 'le amʊ gbo lbho, -bho 'ɪn -ka 'le-e yi, a 'ke mɔni "du 'le a 'ke ɪ 'ɪnmʊ wɔn-fuo -nɪ. 'ln 'tmʊʊ'o-o nyʊtɔlʊ see na, a-a 'ye -ɛ -nʊ -mʊ, 'le, ɪ-bɪ dɪ 'ɪn -za'a 'mʊ 'bho amʊ "kpi, 'ɪn-ɪ popo-o 'gwlʊti na, 'ɪn -see sɪn cɛ.

4-Bho 'ɪn -ke Masedʊanɪkɔmʊ -ka 'le-e yi, -bho mɔni 'mnɪ se "du-ɛ ɛ, 'ɪn "plin-o'o, 'ɪn 'ye amʊ 'mʊ po'a dɪ, dɪn-ɪ 'ye 'ɪnmʊ 'lbha mʊ. A-bee -mnʊʊ, dɪn-ɪ 'ye-e amʊ 'lbha -mʊ -lrɛɛ.

5'ln popo'a dɪ 'mnɪ 'gwlʊti a, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'ɪnmʊ -bodɪ, nyʊ tan-a 'ye'a 'le -yi mʊ, 'ɪn 'ke ʊ 'tmʊʊ ʊn 'ke 'an nya -kɔ. -Bhladɪ 'ɪn 'ke 'le yi a, 'ɪn 'ybha-o'o 'jɛmɔni'a -dadudu -ke dɪ a'ba "bhi -za'a 'mʊ, a 'ke ɪ "du see, 'le, ʊ-bʊ nyʊ tan 'mnʊ, a -ke ʊn 'ke ɪ tide. -Bho a nʊ -kaa, -ka a -za'a mɔni 'mnɪ a'ba -pɔlʊ'a klɛ ti 'le nyɔ -see amʊ -glaka kpʊn, "lemnɪ nyʊ-ʊ yibo nɪ-o'o.

6'Ɛ dɪ 'ɪn-ɪ po'o amʊ "nna, na: -Bho nyɔ po -kpaatoope a, lililɛ ɔ-ɔ za'a 'bho ɛ 'mʊ, 'ɛ -die "yi. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -bho nyɔ po -kpaaklagba, 'ɔ lililɛ-ɛ 'die-e "yi.

7l-bɪ mɔni 'mnɪ, -ka a nʊ'a 'le a'ba -pɔlʊ gbo a 'ke "du -lue -lue, a -ya -kaa! -Ka nyɔ se'a 'bhle, a'ba nʊ, ɔ "du -kaa, -le, 'le -pɔlʊ -kɔɔ ɔ 'li mɔ. -Ɛkedɪmaa, nyɔ-ɔ "nyɪ'a 'ɔ -bonyunyɔ lɛ 'ɔ -pɔlʊ'a klɛ ti, 'ɪnnɔ -Lagɔ 'ybha'o.

8Ɔ-bɔ -Lagɔ 'mnɔ ɔ, ɔ 'ku-o wɔn. Ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke amʊ "niti-wʊnna tenyɪ 'le a -kaa 'tɔ lɛ"o lɛ 'mʊ-bɔ. -Bho ɛ -nɪ -kaa 'mʊ, "lemnɪ a 'bhɛɛ'o ɛ 'ke nyɔ"o nyɔ -zɛgɛ "lrulinʊ -lrɛɛ.

9'Ka-a ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ -Wɛɛlizabɔgʊ 'li na: Nyɔ-ɔ za'a lɛ 'gwlʊ gbo, 'ɔ -bonyunyu -bɔ'ɔ lɛ 'mʊ, -ɔ "nyɪ ɛ 'ʊ a, 'ɔ "yisrɛɛkpli 'mnɪ'a dɪ -Lagɔ-ɔ wʊnna 'nɔ "niti "kɔmʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10A -gblee, 'lotʋ'a "nynuu-a, lɪ'a 'yɔ nyʋ-ʋ po'a 'le 'wa -kpɪɪ 'mʋ, ɪ -ke 'wa lililɪ "we, -Lagɔ "nyɪ ɪ ʋ'o. Ɔ-bɔ -Lagɔ 'mnɔ-ɔ 'ye-e amʋ lɪ'a -dadudu "nyɪ -mʋ -lrɛɛ. Ɔ-ɔ 'ye-e amʋ "niti-wʋnna -mʋ 'le ɪ 'ke "kpi'kpa -zɔɔ. -Bho ɛ -nɪ -kaa 'mʋ a, "lemnɪɪ a 'bhɛɛ'o a 'ke a -bonyunyu -zɛgɛ "lrulinʋ "kɔmʋ.

11Ɔ-ɔ 'ye amʋ "niti-wʋnna -mʋ tenyɪ 'le a 'ke a -bonyunyu "nyɪ -yoboo! Ʊ-bʋ nyʋ a-a 'ye'a -amʋ 'mʋ -zi -nɪ mʋ 'le a 'ke ʋ kplizɪgɪ 'mnɪ "lrulinʋ, ʋn-ʋ 'ye-e a'ba dɪ -Lagɔ 'sɛɛ -po -mʋ.

12A -gblee, 'lotʋ'a "nynuu-a, mɔni a-a 'ye'a "du mʋ, ɛ -se a -Bozezii'a nyʋ'a -kpakpaa'a "sɛ'ɛ dɪ -ko. -Bho a "du ɪ -ziaka 'le nyʋ 'ke ɪ li'ye, ʋn-ʋ 'ye-e 'ɛ dɪ -Lagɔ 'sɛɛ -po -mʋ.

13Ɛ-bɛ 'jɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'ke nyʋ -tɔ na a'ba 'limʋ -nmɔ'ɔ-ɔ wɔn. 'Le ɛ 'ke ɛ nʋ, 'le, Zezii'a "dɪzɪgɪ a-a za'a 'mʋ, -ka a -de 'nɪ 'li ti 'le a-a "du'a 'bho -Lagɔ, -bho ʋn 'ye a'ba "yisrɛɛkpli 'mnɪ li, ʋn 'ke 'ya dɪ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ. Ʊn -ke nyʋ -lrʋʋ'a -dadudu, a "nyɪ -ʋ mɔni -yoboo'a dɪ, ʋn-ʋ 'ye 'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ mʋ -lrɛɛ.

14Ɛ-bɛ -zɛgɛ a-a 'ye 'ʋ "lruli-nʋ mʋ, 'ɪnnɛ 'ye ʋ -tɔ mʋ na, -Lagɔ'ɔ "nitiwʋnnasʋ -nɪ'e-e amʋ "kpi -ziaka. Ɛ-bɛ 'jɛ 'mnɛ, -bho ʋn 'ye ɛ li a, ʋn-ʋ 'ye-e a'ba dɪ -kma -mʋ tenyɪ 'le ʋn 'ke a'ba dɪ -Lagɔ wɔn gbo po.

15-A'ba "nyinynidɪ'a dɪ, Zezii Kliisɪ 'mɛ -nɪ'a 'bho -a'ba 'bɪ 'mʋ, -a po 'ɔ -tɪta -Lagɔ 'sɛɛ! 'Jɛ ɔ nʋ'a -amʋ "lruli, ɛ 'bhle-e 'nynɪ tenyɪ, ɛ 'ye lɛ"o lɛ -zi. Nyunyɔ'ɔ "bhuo se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'ɔ wɔnmʋwlu 'mʋ"luo 'le ɔ 'ke ɛ -bha!

2 Kɔlɛɛtɪkɔmʋ 10

1A'ba tɔlʋ nʋ'a, -bho 'ɪnmɔ 'Pɔlʋ -nɪ 'le a'ba "klumʋ, 'ɪn-ɪ 'ya-a 'an "bhuo 'zɔ, 'ɪn-ɪ 'ple-e "yri, -bho 'ɪn -tɛ gbo 'le 'ɪn-ɪ kma'a "yi a, 'traamʋ 'tɔ ɔ, ʋ-bʋ nyʋ 'mnʋ, 'ɪnnʋ 'ɪn-ɪ "du'o "kpi. 'Le Zezii Kliisɪ'a 'limʋ'a wɔnnmɔɛ -ke 'ɔ kplimʋnmɔɛ 'mʋ, 'ɪn-ɪ "du nɪ 'nʋ "dɪ 'mʋ, na:

2Ʊn zizia 'wa kpli "yi, -bho 'ɪn yi 'le amʋ gbo le, 'le 'ɪn -kaa 'wa da -wlu. -Bho ʋn -de ti, ʋn-ʋ 'cɛ-ɛ sɪn 'le ʋn-ʋ nʋ'o, nyʋ-ʋ se'a -Lagɔ yibo, 'ɪnnʋ -ke 'ɪn -plɛ'ɛ kpli 'mʋ. Ʊ-bʋ nyʋ-ʋ 'lɛ'ɛ -kaa, -bho ɪ "sri 'ɪnmʋ "yi, -ka 'ɪn -kma'a "yi, 'ɪnnʋ 'ɪn-ɪ 'ye -kaa "yi-tɔ mʋ.

3A -gblee, nyunyu -a "du'o 'le -a'ba "yidedeyi "du'o Sataan. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ, ɛ -se -a'ba nyunyɔkpɪ -a 'ke 'le po, 'le -a 'ke ɛ tʋ wɔn 'mʋ lu 'nɪ -ko.

4-Bho -a -ke ɛ -ka "yi-idede, -a'ba po 'le -a'ba "bhi'a 'kpɪ. -Lagɔ "nyɪ'e -amʋ 'ɔ wɔnkuɛ, 'le, lɪ Sataan 'mnɛ-ɛ "du nɪ'a nyʋ -zicɛ 'mʋ, 'le ʋn -kaa -Lagɔ 'mnɔ yibo, -a zɪ 'ɪ 'bho -jeyi, 'ɛ -jolʋ-ʋ flɔ'ɔ wɔn, 'le, sɪndɪ nyʋ-ʋ za'a 'mʋ, -a zʋ 'ʋ ɪ wɔn 'mʋ.

5Nyʋ-ʋ 'bhɛɛ'ɛ 'wa "bhi "yi, wlu ʋn-ʋ za'a 'mʋ, -ɪ "du'a nyʋ -zicɛ 'mʋ, ʋn -kaa -Lagɔ yibo, -a 'zɪ -ɪ 'bho -jeyi -lrɛɛ. Nyʋ -ke -naagɪ-ɪ -nyni'a "yrili, -a kpa nʋ-o'o 'le ʋn-ʋ de 'ɪ 'bho Zezii Kliisɪ'a "yigbeyi ti ɔ 'ke ɪ "yizizia, 'le ɔ-ɔ po 'ʋ 'kpɪ 'mʋ 'le ʋn-ʋ "du 'ɔ 'bho.

6A-bʋ Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʋ-ʋ nɪ'a 'le Kɔlɛɛtɪgwlɔ 'mʋ, -ka a-a "du'a 'bho 'ɪnmʋ, nyʋ-ʋ yibo 'nɪ-ɔ, 'le, a'ba tɔlʋ'a "du'a 'bho 'ɪnmʋ, 'le 'ɪn 'ke ʋ "lru "yi "du.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Lı-ı -nı'a 'bho, -ı se'a "yi"zize, 'wa "bhi -gbʊ nı ya! -Bho ʊn -ka, Zezii Kliisı lbho 'ʊ, nʊ, ʊn yibo na, 'ɔ -dalbhoyi 'mna "du'o -lrɛɛke.

8-Ɛkedımaa, ɔ "nyı-e 'ınmʊ wɔnkuɛ. Ɔ "nyı -ɛ 'ınmʊ 'bho amʊ "kpi, 'ın 'ke amʊ 'kpı "yi po, 'le 'kpı -kaa amʊ "yiti-wa. -Bho 'ın "du 'kı 'ɛ dı, -bho 'ın -ka 'kı-ı "plin tenyı -dı, 'ın yibo'o-o na, dın -see 'ınmʊ 'lbha yi.

9-10-Bho ʊn -de ti, ʊn-ʊ 'nʊ-o: "Bɔgʊı 'Pɔlʊ-ʊ po'a -amʊ -jeyi, lı-ı -kmu'a "yi -ke wlu-u ku'a wɔn, 'ınnı ɔ-ɔ "du'o 'le 'ya 'limʊ! -Bho ɔ -nı 'nɔɔ -a'ba "klumʊ, ɔ-ɔ 'ya-a 'ɔ "bhuo 'zɔ, ɔ-ɔ 'ple-e "yri 'le 'ɔ wlu 'bhle'e 'plʊ 'mʊ! A -gblee, 'ın-ı zı 'ı -ʊ -bodı 'mʊ 'le ʊn -kaa 'gwlʊtipopo na, -bho lɛ'ɛ dı "sri 'ınmʊ "yi, 'le 'an "bɔgʊı'a "sɛ 'li 'ın-ı "du 'ı, nʊ.

11Ʊ-bʊ nyʊ-ʊ za'a -kaa 'an "kpidı 'mʊ, 'ın-ı 'tmʊʊ nʊ-o'o na: Wlu 'ın-ı za'a 'mʊ 'le 'an "bɔgʊı 'li, -bho 'ın yi 'le amʊ gbo, -ka 'ın 'lɛ'ɛ 'tın, 'ka-a 'ın-ı 'ye -nʊ mʊ.

12Ʊ-bee -mnʊʊ, ʊn-ʊ 'la-a 'wa "bhi -klıgbı, 'le 'mna se 'bhɛɛ 'ın 'ke na, 'ın -ke ʊn 'bhɛɛ'ɛ 'mʊ-ɛ, nʊ! 'ln se 'bhɛɛ 'ın 'ke 'an "bhuo ʊ-bee likpʊkpa! 'Wa "bhi'a kpli ʊn-ʊ 'la'a kplizıgı, 'le ʊn-ʊ ple 'ı kli, ʊn-ʊ "plin'o. Ʊn se dılikpʊɛn 'mʊ'bhle!

13'Bho 'mna-a'a damʊ, Zezii Kliisı'a -dalbhoyi'a lbhʊ -Lagɔ "nyı'a 'ınmʊ, 'ɛ "sɛ'ɛ dı 'ın 'ke "plin, ɛ -se lɛ -lrɛɛ'ɛ dı -ko. Ɛ-bɛ lbhʊ 'mnɛ, 'ınnɛ 'mo-o 'ın 'ke 'le a-bee -mnʊʊ'a "bhi gbo yi -lrɛɛ.

14'Bhlıkpı -Lagɔ "nyı'a 'ınmʊ, -ı -ke nyʊ-ʊ -see'a -bhla Zezii Kliisı'a "dızıgı 'bʊ'wɔn ke, -ı -ke "kpi 'ın 'ka mu, 'ın 'ke ʊ ı -bodı 'mʊ-za a, a-a 'mo-o 'ya nyʊ -lrɛɛ. 'ln yi'a 'le amʊ gbo, lı -Lagɔ "nyı'a 'ınmʊ 'ın 'ke nʊ, 'ın nʊ 'ı a, 'ın -see ı "kpicɛ.

15'Ka-a ɛ -nı'e 'mʊ'a dı, lbhʊ 'an -bonyunyu nʊ'a a, 'an "plin'o 'ɛ dı. Lbhʊ -Lagɔ -zi -nı'a 'ın 'mʊ, ɔ nʊ'a a, 'ɛ dı 'ın 'bhɛɛ'o 'ın 'ke "plin. 'Le 'ın de'e "gwli na, a-a 'ye-e Zezii'a "gwlideɛ 'li ti-de -mʊ, 'le a 'ke 'ınmʊ -kpa 'le 'ın 'ke 'an lbhʊ nya kpa -ka -zɛgɛka, 'le, -da -Lagɔ "si'a 'nynı, 'ın 'ke 'bho nyni.

16-Bho ɛ -nı -kaa 'mʊ a, 'bhlıkpı -lrıı -ke "kpi nyʊ -see'a -bhla Zezii'a "dızıgı 'bʊ'wɔn ke, -ı -tɛ'ɛ a'ba "bhligwlɔ gbo, "lemnıı 'ın 'bhɛɛ'o 'ın 'ke 'le mu, 'le 'ın 'ke 'le'a nyʊ 'ɔ "dızıgı 'mnı -bodı 'mʊ-za. A 'ye li-ɔ, 'ın -see ti'bɔ, lbhʊ nyʊ -lrʊʊ nʊ'a, 'ın 'ke 'ɛ dı "plin. Lbhʊ -a'ba -Kɔyi-i zi nı'a 'ın 'mʊ, ɔ-ɔ nʊ'a a, 'ɛ dı 'ın 'bhɛɛ'o 'ın 'ke "plin.

17A -gblee, 'ɛ "kpidı 'cnı-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li see, ı na: -Bho nyɔ 'bɔ ti ɔ 'ke "plin, lızıgı -a'ba -Kɔyi nʊ 'ɔ "lruli, ɔ "plin 'ya "sɛ'ɛ dı.

18Kın, 'lotʊ'a "nynuu-a, -ziadı mo'o. Nyʊ-ʊ 'bhɛɛ'ɛ 'wa "bhi'a 'nynı "yi, -a'ba -Kɔyi 'mnɔ -see ʊ ti'bɔ. Nyʊ 'ɔ "bhuo-o 'wɔɔn'ɔ "kpi a, 'ınnʊ ɔ 'ybha'o.

2 Kɔlɛɛtıkɔmʊ 11

1A -gblee, 'traamʊ 'tɔ ɔ, nyɔ-ɔ se'a -naagı 'bhle, 'ɔ -ka 'ın-ı 'ye -wlu mʊ. -Bho 'ın -ka -kaa wlu, 'ınmɔ bhade amʊ li, a "tayi 'ınmʊ "yiti!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2-Ɛ -ke dı 'ın 'lɛ'ɛ -kaa, 'ınnɛ 'mo-o, -ka -Lagɔ'ɔ ku-u 'cna'a amʊ "yi, 'ka-a 'an ku-u 'cna'a amʊ "yi -lrɛɛ. -Bho 'nynaakpʊ -see -bhla nyna "ti ke, -ka ʊn kpʊn'a "yi 'le ʊn-ʊ kpa'a nyimiɛ, 'ka-a 'ın 'bɔ'ɔ ti a 'ke Zezii Kliisı "yi-kpʊn, 'le 'ın 'ke amʊ -kaa ɔ "yi-tɔ 'bho 'ɔ leyinɔɔ ti.

3A'ba nymɔ-ɔ "si'e 'ınmʊ 'gwlʊ. -Bho 'ın -de ti, 'mna na, nyʊ-ʊ 'ye-e amʊ "yrabha 'mʊ 'lbha -mʊ 'le ʊn 'ke a'ba -pɔlʊ "yizizia a -ke Zezii Kliisı 'mnɔ -kaa 'tɔ -na 'le -pɔlʊzɛgɛ 'mʊ 'le a 'ke 'bho 'ɔ -jeyi 'wlʊ. -Ka sɛn 'lbha'a Ɛvʊ "yrabha 'mʊ, 'le ʊn 'ye'a "nyinynidı nʊ, a popo -kaa 'gwlʊti!

4A 'ye li-ɔ, 'ın-ı 'zı -ı amʊ -bodı 'mʊ, -ɛkedımaa, nyʊ-ʊ -se'a-a -Lagɔwlu'a -tɔmʊzıgı, -bho ʊn yi 'le amʊ gbo, a-a "tayi 'nʊ-ʊ "yiti 'le ʊn-ʊ tɔ'ɔ amʊ. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, dı ʊn-ʊ za'a 'mʊ 'bho Zezii Kliisı "kpi, ı -ke -a'ba nı se gʊgɔ. -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu a 'bhle'a 'mʊ, ɛ -ke -zuzu -ke dı ʊn-ʊ za'a 'mʊ se lɛ -lue 'mʊ-nı. Zezii Kliisı'a "dızıgı -a -za'a amʊ -bodı 'mʊ 'le a 'ye 'ı 'wɔɔn, 'wa -za -mnıı 'mʊ. Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, a-a 'po-o 'wa wlu -lokui.

5Ʊ-bʊ nyʊ a-a 'la'a Zezii'a -dalbhomʊklıgbı, 'ın 'de-e "gwli na, 'le lɛ"o lɛ 'mʊ, ʊn se 'ınmʊ -zi.

6Kın, -ziadı mo'o, 'ın -se wɔntinmɔyi -ko. Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, lɛ -ke dı 'ın-ı za'a 'mʊ, 'ın yibo nɛ-o'o. -Da 'ın -nı'a 'le a'ba "klumʊ, 'le lı'a -dadudu 'mʊ, 'ın -tɔ'ɔ-ɔ amʊ 'ɛ lɛtu "yi gbaa!

7-Bɛnyı a, 'ın -za'a amʊ -Lagɔ'ɔ "dızıgı -bodı 'mʊ, 'ın -see amʊ mɔni 'ybhaa. 'ln -ya'a-a 'an "bhuo 'zɔ 'le 'ın 'ke amʊ -kpa 'bho -Lagɔjeyi. Ɛ-bɛ lɛ 'ın nʊ'a 'le, "nyinynilɛ ma'a?

8A -gblee, 'ın -nı'a 'le amʊ gbo, Zezii'a -glıgbı -lrıı'a wɔnyi'a nyʊ-ʊ "nyı'e 'ınmʊ mɔni. Ɛ -se a-bee -ko. l-bı 'jɛ ʊn nʊ'a -kaa 'ınmʊ "lruli, 'ınnı 'ın 'bhle'o 'le 'ın-ı nʊ'o lbhʊ 'le amʊ gbo.

9'Le, ı-bı mɔni -gwɛ'ɛ 'ınmʊ kwa 'mʊ ti, 'ın -bɔ'ɔ-ɔ lı'a -dadudu 'mʊ. Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, 'ın -see amʊ lɛ -lue 'tın 'ybhaa. Zezii'a nyʊ-ʊ -nı'a Masedʊanıbhlʊkpa "kpi, lı 'ın -bɔ'ɔ 'mʊ, 'ınnʊ po 'ı 'ınmʊ -jeyi, 'ın -see amʊ lɛ 'ybhaa -lrɛɛ 'le 'ın de'e "gwli na, 'ın -see 'ɛ lɛtu -nʊ yi.

10-Ka 'an kpʊn'a a'ba mɔni, ɛ-ɛ 'lbhaa-a 'ınmʊ 'bʊbʊa "yi. Da"o -da 'ın-ı 'ye'a -mu mʊ 'le Akayibhlʊkpa "kpi, 'ın-ı 'ye-e 'ɛ dı "plin -mʊ. 'ln-ı 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ na, Zezii Kliisı -nı'a 'ın 'mʊ, 'le 'ɔ 'nynı 'mʊ, dı 'ın-ı za'a 'mʊ, ı-ı 'mo-o -ziadı.

11Leelɛ -ke dı 'ın 'ke -kaa nʊ'a? 'ln se a'ba dı -kma'a "lru "yi ma'a? -Gba! -Lagɔ'ɔ "bhuo yibo'o-o -ka 'ın -kma'a a'ba dı!

12Ɛ-bɛ kpli 'ın 'bhle'a -laa, 'ınnɛ 'ın-ı 'ye -nʊ mʊ "kɔmʊ 'le ʊ-bʊ -se'a-a Zezii'a -dalbhomʊzıgı -kaa 'bı 'ye 'le ʊn -kaa "plin 'le ʊn -kaa, -ka -lue -a -nı 'wee nʊ'o lbhʊ, nʊ.

13A -gblee, ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ a, ʊn-ʊ 'mo-o Sataan'a -dalbhomʊ, ʊn -se Zezii Kliisı'a nʊ -ko. Lbhʊ ʊn-ʊ nʊ'a a, 'wa -za -ziadı 'mʊ 'bho 'ɛ "kpi. Ʊn-ʊ 'nʊ-o nyʊ "yrabha "lruli 'le ʊn 'ke "gwlide na, Zezii'a -dalbhomʊ ʊn "du'o, nʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Dı 'ın -za'a -laa 'mʊ 'le, ı -ma'a-a amʊ wɔnti'a? Sataan'a "bhuo 'bhɛɛ'o ɛ 'ke ɛ nʊ 'le nyʊ 'ke "gwlide na, -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi ɛ "du'o.

15'Ka-a ɛ -nı'e 'mʊ'a dı, -bho 'ɛ lbhʊnʊmʊ -ka nyʊ "yrabha 'mʊ-ʊ 'lbha, 'le ʊn 'ke "gwlide na, "yisrɛɛkpli'a nʊmʊ ʊn "du'a a, 'ɛ wɔn'ɔ ma amʊ ti -le! 'Bho -Lagɔ'ɔ -zigle'a zɔ, "nyinynidı ʊn-ʊ nʊ'a a, -Lagɔ-ɔ 'ye-e 'ya "lrumʊ "pɛle -mʊ.

16A 'ye li-ɔ, 'ın-ı mu'o 'bho-o le: A'ba popo 'gwlʊti na, 'ın se -naagı 'bhle, -le! Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, -bho a popo -kaa 'gwlʊti, ʊ-bʊ nyʊ-ʊ se'a -naagı 'bhle, -ka a-a "tayi 'nʊ "yiti 'le ʊn-ʊ "plin'a, "lemnıı a "tayi -kaa 'mna "yiti 'ın 'ke "plin -toope -lrɛɛ!

17A -gblee, lı -ke dı 'ın 'ka "plin a, ı -die'e-e "yi. Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, -bho 'ın -kɛ ɛ-ɛ nʊ a, ɛ -se -a'ba -Kɔyi ɛ 'wlʊ 'mʊ 'nı -ko. Nyɔ-ɔ se'a lɛ "lru 'mʊ 'bhle, 'ɔ -ka 'ın-ı yi'e 'tɔ -wlunamʊ.

18A -gblee, 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, lı nyʊ-ʊ nʊ'a, 'wa -bonyunyu-u 'ye'a li a, 'ya "sɛ'ɛ dı nyʊ'a -dadudu-u "plin'o. 'Ka-a ɛ -nı'e 'mʊ'a dı, 'mna-a 'ye "plin mʊ -lrɛɛ.

19A-a 'la-a a'ba "bhi -naagıbhlemʊ, 'le, nyʊ-ʊ se'a -naagı 'bhle, -bho a 'ye ʊ a, 'bʊbʊa-a 'lbha'a amʊ 'le a-a "tayi 'nʊ "yiti, ʊn-ʊ tɔ'ɔ amʊ!

20A-a "tayi 'nʊ-ʊ "yiti 'le ʊn-ʊ ya'a amʊ "kpi, ʊn-ʊ li'e amʊ lɛ "lru 'mʊ, ʊn-ʊ 'lbha'a amʊ "yrabha 'mʊ, ʊn-ʊ 'bhɛɛ'ɛ 'wa "bhi "yi 'le ʊn-ʊ nyni'e amʊ kwa 'mʊti.

21-Bho 'ın -see ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ'a ka nʊ, a 'bhɔ 'an "nyinynidı'a dı, -ɛkedımaa, nyunyɔkpı 'ın 'bhle'e 'mʊ! 'Traamʊ 'tɔ ɔ, nyɔ-ɔ se'a lɛ "lru 'mʊ 'bhle, 'ɔ -ka 'ın-ı 'ye -wlu mʊ. Lı -ke dı 'an -bonyunyu-u "plin'a, ıbı 'mnı'a "lru "yi, 'mna-a 'ye "plin mʊ -lrɛɛ.

22-Bho ʊn -de ti, ʊn na, ʊn-ʊ 'mo-o 'Zuifʊwlu'a pomʊ. 'Mna -lrɛɛ, 'ɛ poyi 'ın "du'o. -Bho ʊn -de ti -lrɛɛ, ʊn na, ʊn-ʊ 'mo-o -Lagɔ'ɔ nyʊ Izrayɛɛlıkɔmʊ. 'Mna -lrɛɛ, 'ın-ı 'mo-o ɛ-bɛ 'bhlʊkpa 'mnɛ'ɛ "kpi'a nyɔ. Ʊn-ʊ 'nʊ-o -lrɛɛke na, ʊn-ʊ 'mo-o Ablaamʊ'a "nynuu'a "nynuu. 'Mna-a'a "bhuo -lrɛɛ, 'ın-ı 'mo-o 'ɔ "nayu.

23Ʊn-ʊ 'nʊ-o -lrɛɛke na, ʊn-ʊ 'mo-o Zezii Kliisı'a lbhʊnʊmʊ. 'Mna -lrɛɛ, 'ɔ lbhʊ 'ın-ı nʊ'o, 'le 'ın-ı nʊ ɛ'o 'ın 'ye ʊ -zi. -Ziaka, nyɔ-ɔ se'a lɛ "lru 'mʊ 'bhle, 'ɔ -ka 'ın -nı'e -laa -wlunamʊ. Kın, 'ın-ı 'nʊ-o lbhʊ 'ın 'ye ʊ -zi. 'An -jiemʊpoɛ -zi'e-e 'wa -nı. 'An 'lbhalbhaa -zi'e-e 'wa -nı. Lı -ke 'mʊ 'ın "taflɛ -nı'a 'mɛmɛɛ, ı -die'e-e "yi tenyı, ı 'ye 'wa nı -zi -lrɛɛ.

24Kpɛ -muu 'Zuifʊ'a -klıgbı "sɛɛn -nı'e 'ınmʊ. l-bı kpɛ -muu 'mnı, 'ya kpɛ"o kpɛ -lue 'li, sısıɛn'ɛ -gwlʊ -lue sısıɛn -bue sısıɛn -mɛɛnyiɛ-ɛ kpʊn'o 'ınmʊ.

25Kpɛ tan 'Wlomɛɛ'ɛ -klıgbı 'lbha -nı'e 'ınmʊ. Nyʊ "vuto'o-o 'ınmʊ -digbi "yi kpɛ -lue, ʊn 'ke 'kı 'ınmʊ 'lbha, 'ın 'ke 'mɛ. Batoo "we 'ın 'kpa'a 'li -bɛnyı, 'ya tan "mna-a "nidu, 'le 'ın 'ye 'ɛ dı "du kpɛ -lue, 'ın 'ye 'le "nukɔ 'wı -lue nʊ.

26'ln-ı 'mu-o 'laga 'mʊ -zɔɔ. -Bho 'ın -kı ı 'mʊ-ʊ mu a, 'ın-ı 'ye-e 'kle: "yiyini o, "kuilbhamʊ o, nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ o, -ʊ 'ma-a 'ın -Bozuifʊ'a "bhi o; 'ın 'ye-e 'kle da"o -

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

da -lrɛɛ: gwlɛ 'mʊ o, 'nɔɔ gwlɛ se'a -nɪ o, 'tɔnni "yigbeyi o: nyʊ-ʊ -se'a-a Zezii'a nyʊzɪgɪ, ʊn -ya'a-a 'ɪnmʊ 'kleyeɛɛ "kpi -lrɛɛ.

27'ln 'mɛ-ɛ lbhʊ wɔn 'mʊ tenyɪ. 'Wɪ -lrɪɪ 'li, 'ɪn -see 'mʊ. 'Wɪ -lrɪɪ 'li, "nitʊ -ke 'mʊ 'lbha'a 'ɪnmʊ-ɛ tenyɪ. 'Wɪ -lrɪɪ 'li, 'ɪn -bɔ'ɔ -banɪ 'mʊ-ɛ 'le -sɪn 'ye 'ɪnmʊ 'lbha.

28'Bho 'ya lemʊ, 'ɪn 'ye-e 'kle kplokplokplo -lrɛɛke. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ɪn -see 'tɔ -mnɪɪ'a dɪ 'mʊ-za yi. 'Le 'an 'kleyeɛɛ "we 'mnɪ 'li, -yɛ -kma'a "yi, 'ɪnnɛ 'mo-o Zezii'a -glɪgbɪ'a dɪ'a 'gwlʊtipopoɛ. Zɔ"o zɔ 'li, 'ya nymɔ-ɔ "si-e 'ɪnmʊ 'gwlʊ.

29-Bho nyɔ se 'kpɪ 'mʊ'bhle 'bho -Lagɔjeyi, 'an ku-u 'cna-o'o -ka 'mna-a'a "bhuo -nɪ'a 'bho 'ɔ 'bɪ 'mʊ. -Bho nyɔ 'ga 'le "nyinynidɪ 'mʊ ti 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'an -pɔlʊ-ʊ 'fie-e 'le 'an 'limʊ ti.

30A 'ybha-o'o 'ɪn 'ke 'tɔ "plin'a dɪ, 'kleyelɪ "tuu'a 'ɪnmʊ, 'le 'ɪn-ɪ 'pɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ wɔnkuɛ 'mʊ, 'ya dɪ 'ɪn-ɪ 'ye "plin mʊ.

31-A'ba -Kɔyi Zezii'a -tɪta -Lagɔ yibo'o-o na, -ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a 'mʊ. Nyʊ 'bhɛɛ 'ɔ 'nynɪ "yi "kɔmʊ!

32A -gblee, zɔ -lue 'zɔ, -da 'ɪn mu'a Damaasɪgwlɔ 'mʊ -bɛnyɪ, 'wa 'bhlʊkpayowli ʊn-ʊ 'la'a Aletasɪ, 'bho 'ɔ 'zɔ, -lue -yɔ -nɪ'a 'bho a, ɔ de'e 'bho-o 'gbe'a wɔɛn "yi nyʊ ti, ʊn 'ke 'ɪnmʊ kpʊn.

33Zezii'a nyʊ -lrʊʊ 'ye'a 'na li a, 'le ʊn 'ye -cɪcɛ -lue "bhlukui "srii 'le ʊn 'ye 'ɪnmʊ 'le 'ɛ 'li tide 'le ʊn 'ye 'ɪnmʊ 'gbe 'mnɛ'ɛ wɔntoope -lue "yi -zi -nɪ 'le ʊn 'ye 'le 'ɪnmʊ "piemʊ ti"sii, 'le 'ɪn 'ye ʊ wɔn 'mʊ cɛ.

2 Kɔlɛɛtɪkɔmʊ 12

1A -gblee, 'lotʊ'a "nynuu-a, 'ɪn 'ke "plin mo'o -bhla "kɔmʊ! -Ka ɛ "du'a bhebhelɛ, 'ɪn yibo nɪ-o'o. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'an "yritiyeɛɛ -ke lɪ -lrɪɪ -a'ba -Kɔyi Zezii -za'a "duku "yrili, ɔ -tɔ'ɔ 'ɪnmʊ "yi, 'ɪn 'ke 'ya dɪ 'mʊ-za mo'o.

2'ln yibo'o-o Zezii Kliisɪ'a nyɔ -lue. 'lnnɔ -Lagɔ "luo'o 'mʊ, -ɔ -ke ɔ mu'o 'le yaku 'li, 'bho 'ɔ "troli, 'le ɔ 'ye le yi. l-bɪ dɪ 'mnɪ -kaa zi, 'ya -zʊɪn -bue, -zʊɪn nyiɛ 'ka-a. -Bheje "yritiyeɛɛ 'mʊ maa, -bheje -ziadɪ maa, 'ɪn se 'bho lɛ'ɛ "yri yibo. -Lagɔ -nɪ -lue 'tɪn, 'ɔ "sɛ-ɛ yibo nɪ'o.

3Kɪn, -Lagɔ "luo 'nɔ 'mʊ-ɛ 'le ɔ -ke ɔ 'ye 'bho 'ɔ "troli mu 'le yaku 'li. -Bheje "yritiyeɛɛ 'mʊ maa, -bheje -ziadɪ maa, 'ɪn se 'bho lɛ'ɛ "yri yibo. -Lagɔ -nɪ -lue 'tɪn, 'ɔ "sɛ-ɛ yibo nɪ'o.

4'Bho 'ɔ "troli 'mnɔ, ɔ -nɪ'a 'bho, dɪ ɔ 'wɔn'ɔ 'bɔ, nyunyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke wɔnmʊwlu 'mʊ"luo, ɔ 'ke ɪ 'mʊ-za. Wlu -see ɔ "kpiti-cɛ -lrɛɛ ɔ 'ke ɪ 'mʊ-za.

5A -gblee, ɔ-bɔ Zezii'a nyɔ -ke dɪ 'ɪn-ɪ za'a 'mʊ, 'ɪnmɔ 'Pɔlʊ'a "bhuo mo'o. Lɛ-ɛ -yɛ'ɛ 'ɪnmʊ, 'ɛ dɪ 'ɪn-ɪ 'ye "plin mʊ. Lɪ -lrɪɪ-ɪ "sri'a 'ɪnmʊ "yi, 'ya -yɪ "tuu'a 'ɪnmʊ 'le 'ɪn-ɪ 'pɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ wɔnkuɛ 'mʊ, 'ya "sɛ'ɛ dɪ 'ɪn-ɪ 'ye "plin mʊ. Ɛ -se 'an "bhuo'a dɪ -ko.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6-Bho 'ɪn nʊ 'kɪ na, 'ɪn-ɪ "plin'a a, lɪ -ke dɪ 'ɪn 'ka 'mʊ-za, ɪ -se 'kɪ-ɪ -sɛ. Nyʊ-ʊ se'a lɛ "lru 'mʊ 'bhle, -ka ʊn-ʊ "plin'a bhubhuyiti, 'an nɛ -see 'kɪ -kaa 'mʊ-nɪ yi. l-ɪ mo 'ko-o -ziadɪ. 'Bho 'ɛ lemʊ a, 'ɪn -see "plin yi, -ɛkedɪmaa, 'ɪn -see ti'bɔ nyʊ 'ke 'ɪnmʊ -klagba 'la. -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a 'mʊ, ʊn-ʊ 'wɔn'ɔ 'bɔ, ɪ -ke 'an kplizɪgɪ'a "sɛ'ɛ dɪ 'ɪn bɔ'ɔ ti ʊn 'ke 'bho 'ɪnmʊ "du.

7A 'ye li-ɔ, 'an "yritiyeɛɛ -ke lɪklɪgbɪklɪgbɪ -lrɪɪ ɔ -za'a "duku "yrili, ɔ -tɔ'ɔ 'ɪnmʊ "yi, 'ɪn 'bhɛɛ 'ko-o'o 'ya dɪ, 'ɪn 'ke 'kɪ 'an "bhuo "yi'bhɛɛ. 'ln -kaa 'ɛ lɛtu nʊ'a dɪ, -Lagɔ "nyɪ'e Sataan "yiflɔɛ 'le ɔ 'ye 'ɪnmʊ sɪasɪaa "kpi -ya.

8Ɛ-bɛ sɪasɪaa 'mnɛ'ɛ "lru "yi 'ɪn bhade'e -a'ba -Kɔyi Zezii li kpɛ tan 'le ɔ 'ke ɛ 'ɪnmʊ "kpi -za.

9'Le ɔ na 'ɪnmʊ -bodɪ: 'ln -ke -ɪn -na'o, nyɔ -lrɔɔ'ɔ dɪ se -ɪnmʊ "yi"sri! -Ɛkedɪmaa, -bho nyɔ se lɛ "kpi-tɛ, 'ɪn-ɪ 'po -ɔ 'kpɪ 'mʊ tenyɪ! Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa 'ɪnmʊ "yi, 'bʊbʊa 'lbha'a 'ɪnmʊ-ɛ. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, lɪ-ɪ -zi'a 'ɪnmʊ wɔn 'mʊti, 'ɪn-ɪ "plin'o 'ya dɪ, 'le Zezii Kliisɪ'a wɔnkuɛ 'ke lbhʊ nʊ tenyɪ 'le 'ɪn 'mʊ.

10'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, -bho 'ɪn se lɛ "kpi-tɛ, 'le 'bʊbʊa-a 'lbha'a 'ɪnmʊ. -Bho koo ʊn -ka 'ɪnmʊ-ʊ "jree -dɪ o, ʊn -ka 'ɪnmʊ nyanɪ 'mʊ-ʊ kla o, sɪasɪaalɪ nyɔ 'ka wɔn 'mʊ cɛ 'le ɔ 'ka -Lagɔwlu 'mʊ-za, -bho ɪ bhla 'ɪnmʊ "kpi o, 'le "bhalrɛɛke, 'ya -lrɪɪ -ke -nynaka nyɔ se'a 'bhle 'le ɔ 'ke ɪ 'li 'wlʊ, -bho ɪ bhla 'ɪnmʊ "kpi o, 'ɪn yibo'o-o na Zezii Kliisɪ'a dɪ 'ɪn-ɪ 'ye'e 'kle, 'le 'kpɪ'a -wa'a 'ɪnmʊ "yiti. -Ɛkedɪmaa, -bho 'ɪn 'pɛɛ nɔ 'mʊ a, "lemnɪɪ ɔ-ɔ 'po-o 'ɪnmʊ 'kpɪ 'mʊ tenyɪ.

11A -gblee, nyɔ-ɔ se'a lɛ "lru 'mʊ 'bhle, 'ɔ -ka 'ɪn -wlu'o -laa. A'ba "bhi-i nʊ ɛ'o: 'ɛ dɪ mo'o. 'ln-ɪ "plin-o'o, -ɛkedɪmaa, a'ba -za 'an dɪzɪgɪ 'mʊ. A-bʊ 'ke 'kɪ 'an "kpidɪ 'mʊ-za. -Bho 'mna-a'a "bhuo -se nyɔklagba -dɪ, nyʊ a-a 'la'a Zezii'a -dalbhomʊklɪgbɪ, ʊn se 'ɪnmʊ -zi.

12A 'ke ɪ yibo mo'o, -ɛkedɪmaa, 'ɪn yi'a 'le amʊ gbo, 'ɪn 'ku-o "gwli, 'ɪn 'ye lbhʊ nʊ, 'le -Lagɔ 'ye 'ɪn 'mʊ -zi -nɪ, ɔ 'ye wɔnkulɪklɪgbɪ nʊ. -Ka 'ɪn "du'a Zezii'a -dalbhoyi, ɪ-bɪ wɔnkulɪ 'mnɪ, 'ɪnnɪ -tɔ nɪ'o.

13-Zɛgɛ yɛɛ 'ɪn nʊ'o a -Bozezii'a nyʊ -lrʊʊ "lruli 'le 'ɪn 'ye 'bho amʊ sie'a? Lɛ -lue 'tɪn 'ɪn -see'a 'le amʊ gbo nʊ, 'ɪnnɛ 'mo-o, 'ɪn -see amʊ lɛ 'ybhaa. A-a popo-o 'gwlʊti na, 'an kpli 'mnɪ se "yrili-nmɔ'ɔ dɪ, a 'bhɔ 'ya dɪ!

14'Traamʊ 'tɔ ɔ, ɛ -see 'mʊ-gwle yi 'le 'ɪn 'ke 'le amʊ gbo le yi. 'lnnɛ 'ye 'ɛ kpɛ tannɛ "du mʊ. -Bho 'ɪn yi 'le le a, 'ɪn -see 'le a'ba kwa 'mʊ'a lɛ -kpʊn yi. A'ba "bhi 'ɪn 'bɔ'ɔ ti, 'ɪn -see a'ba lɪ 'ybha. A -gblee, ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ "yreetɪ -ke 'wa 'lotʊ -ke 'wa -tɪta "we'a dɪ. Ɛ -se "yreetɪ-ɪ 'bɔ'ɔ ti 'wa 'lotʊ -ke 'wa -tɪta'a dɪ 'nɪ -ko. -Gba! Ʊ-bʊ "nyɪ'e 'wa "yreetɪ.

15-Bho 'ɪn "du a'ba -kpakpaa'a dɪ, lɛ"o lɛ 'ɪn 'bhle'a, 'le 'ɪn 'ke ɛ wɔn-nyni, 'le 'ɪn 'ke sɪanamʊ -nɪ, 'ya -nyna 'ɪnmʊ ka. l-ɪ 'lbha-a 'ɪnmʊ 'bʊbʊa "yi. -Ka 'ɪn -kma'a a'ba dɪ tenyɪ, a 'ye -kaa li-ɔ! A-bee -mnʊʊ 'le, a -see 'an dɪ -kma yi -lrɛɛ'ɛ?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16-Ka 'ɪn -see'a amʊ lɛ 'ybhaa, a yibo nɪ-o'o, 'le a'ba tɔlʊ-ʊ "du'o 'bho 'an -da, na, 'ɪn-ɪ 'nʊ-o amʊ "yrabha "lruli, 'le 'ɪn-ɪ li'e a'ba mɔni.

17Koo 'ɪn-ɪ 'lbha'a amʊ "yrabha 'mʊ'a? Nyʊ 'ɪn-ɪ lbho'a 'le amʊ gbo, 'ɪnnʊ -ke 'ɪn zizi'e 'mʊ'a? A popo 'gwlʊti!

18Tiitɪ 'ɪn lbho'o 'le amʊ gbo. Ɔ 'ka 'le yi a, -a'ba 'lotʊ'a "yu -lue a'ba "bhi yibo'a, 'ɪnnɔ 'ɪn 'gbaa nɔ'o. Ɔ-bɔ Tiitɪ 'mnɔ 'le, ɔ 'lbha-a amʊ "yrabha 'mʊ, ɔ 'ye amʊ mɔni "lru 'mʊ li'a? Ɔ yi'a 'le, kpli ɔ nʊ'a a, ɪ -ke 'an nɪ 'nʊ-o lɛ -lue. -A -nɪ 'sɔn, -a -plɛ'ɛ-ɛ -pɔlʊ 'mʊ.

19A -gblee, dɪkmalotʊ'a "nynuu-a, 'nɔɔ "bɔgʊ -nɛɛ 'li, dɪ 'wee 'ɪn -za'a 'mʊ, a-a popo-o 'gwlʊti na, 'ɪn 'ke 'an "bhuo "kpiticɛ'ɛ dɪ ma'a? -Gba, 'kla -ko. 'Bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'ɪn-ɪ za nɪ 'nɪ 'mʊ, -ɛkedɪmaa, 'ɪn-ɪ 'mo-o Zezii Kliisɪ'a nyɔ. 'ln 'ke amʊ -kpa'a kamʊ, 'ɪn-ɪ za'a amʊ dɪ 'mnɪ -bodɪ 'mʊ, 'le a 'ke -na -ka -zɛgɛka 'bho -Lagɔjeyi.

20A'ba nymɔ-ɔ -nɪ'e 'ɪnmʊ 'gwlʊ "sinamʊ. -Bho 'ɪn -ka 'le amʊ gbo le-e yi, 'ɪn -see 'ybha, kpli-i 'ka 'ɪnmʊ li-nya, a 'ke ɪ 'mʊ-nɪ. -Bho ɪ -nɪ -kaa 'mʊ a, 'ɪn-ɪ 'ye-e amʊ dɪ "yi-kpa -mʊ 'le 'an kpli -see amʊ 'tʊ -nʊ yi -lrɛɛ. A 'ye li-ɔ, "nyinynidɪ "yi'a 'le nyunyɔ'ɔ -pɔlʊ gbo: jɛjɛɛ o, "mʊnynɪ o, 'cɛmnayibhleɛɛ o, limumuɛ o, -bonyunyu'a "nyinyniwlu'a -bodɪ 'mʊzɛɛ o, -bonyunyɔ'ɔ cɛcɛɛ o, "jɛ'ɛ "yibhɛɛɛ o, -bho 'ɪn -ka 'le-e yi, ɪ-bɪ "nyinynikpli 'mnɪ, a -kɪɪ ɪ 'li -nɪ'a dɪ nymɔ-ɔ "si'e 'ɪnmʊ 'gwlʊ.

21-Bho 'ɪn -ka 'le le-e yi, -a'ba -Kɔyi -Lagɔ -kɛɛ ɛ nʊ 'le a'ba kamʊ dɪn -kaa 'ɪnmʊ 'lbha'a dɪ nymɔ-ɔ "si'e 'ɪnmʊ 'gwlʊ. Nyʊ-ʊ popo'a 'gwlʊti "nyinynika o, -ʊ "wɪlɪ'a o, -ʊ nʊ'a -ganɪlbhakpli o, ɪ-bɪ "nyinynikpli 'mnɪ, nyʊ-ʊ -nɪ 'nɪ 'li, -ʊ -see 'ɪ "yiyibo, 'le ʊn 'ke -Lagɔ gbo "bhiti ɔ 'ke 'ya dɪ 'bhɔ 'le ʊn 'ke ɪ "yiti"tayi, 'ɪn -kaa 'wa -dadudu 'le a'ba "klumʊ -yɛ'ɛ nymɔ-ɔ "si'e 'ɪnmʊ 'gwlʊ -lrɛɛ. -Bho ɪ -nɪ 'kɪ -kaa 'mʊ a, 'gwlʊ-ʊ nyni 'ko-o 'ɪnmʊ li 'wa dɪ.

2 Kɔlɛɛtɪkɔmʊ 13

1A -gblee, 'lotʊ'a "nynuu-a, 'ɪn -zɪ 'ɪ-ɪ amʊ -bodɪ 'mʊ see na, 'an kpɛ tannɛ 'ɪn -nɪ'e 'le amʊ gbo le -yinamʊ. Nyʊ-ʊ nʊ'a "nyinynidɪ, -ka ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, 'ka-a 'ɪn-ɪ 'ye ʊ -zigle -tu mʊ. l 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le-ɛ, na: -Bho nyɔ -za ɔ -bonyunyɔ'ɔ "kpidɪ 'mʊ, 'le nyʊ 'sɔn 'le "bhalrɛɛke nyʊ tan 'ke ɪ "kpi'wɔɔn, ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ, "lemnɪɪ -ziadɪ mo'o, ɪ-ɪ zɛ 'ɛ 'mʊ-ɛ.

2-Da 'ɪn -yi -nɪ'a 'le amʊ gbo 'an kpɛ 'sɔnnɛ ɛ, nyʊ-ʊ nʊ'a "nyinynidɪ, 'ɪn 'tmʊʊ nʊ-o'o. 'ln -see -bhla 'le le yi ke'a dɪ, 'ɪn-ɪ 'gbaa 'nʊ nyʊ -lrʊʊ 'le 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ 'nʊ -lrɛɛke na: -Bho 'ɪn yi 'le le a, 'ɪn -see nyɔ'ɔ ngaze 'ye yi.

3-Ka Zezii Kliisɪ-ɪ zi nɪ'a 'ɪn 'mʊ 'le ɔ-ɔ za'a amʊ dɪ -bodɪ 'mʊ, a 'ybha-o'o a 'ke ɪ yibo, 'kla -ko? A -de 'bho ti, a-a 'ye -ɪ yibo -mʊ! -Bho ɔ -ka 'le a'ba "klumʊ lbhʊ-ʊ nʊ, 'ɔ 'kpɪ'a 'mɛ li. -Ka ɔ ku'a wɔn, nyʊ-ʊ 'ye -ɪ li.

4Ʊn 'lbha -nɪ 'nɔ-ɔ 'bho nyʊyrilbhaatu "yri, -ɛkedɪmaa, nyunyɔku ɔ 'bhle'e li. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, ɔ -sɔ'ɔ-ɔ glu 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ, ɔ -nɪ'e-e ti -lrɛɛke 'le -Lagɔ'ɔ wɔnkuɛ 'mʊ. 'Bho -abʊ-a'a damʊ, -a -ke ɔ "sisri'e-e "yi'a dɪ, -abʊ 'se 'kpɪ 'mʊ'bhle -lrɛɛ. 'Le -Lagɔ'ɔ wɔnkuɛ

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'mʊ, -ka ɔ 'ye'a tinɪɛ -lrɛɛ, 'ka-a -abʊ 'ye'e tinɪɛlre 'le -a 'ke amʊ -kpa. -Bho -a yi 'le amʊ gbo, a-a 'ye -ɪ yibo -mʊ 'le -a'ba kpli 'mʊ.

5'lɩn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, a 'crɛ a'ba "bhi 'mʊti, -bho a de Zezii Kliisɪ "gwli -ka -zɛgɛka 'le a 'ke ɪ yibo! -Ka ɔ -nɪ'a amʊ 'mʊ, a'ba "bhi yibo nɪ-o'o. -Bho a de ɔ "gwli -ziaka a, ɔ -nɪ'e-e amʊ 'mʊ!

6-Ka -abʊ "du'a Zezii'a -dalbhomʊ, 'le -a 'bhɛɛ'ɛ -a 'ke ɪ nyʊ "yi-tɔ, 'ɪn 'de-e "gwli na, a yibo nɪ-o'o -lrɛɛ.

7Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -ka -a "du'a Zezii'a -dalbhomʊ, -a -see ti'bɔ -a 'ke ɪ amʊ "yi-tɔ. -A 'po-o a'ba dɪ -Lagɔ wɔn gbo "kɔmʊ 'le a -kaa 'tɔ "nyinynidɪ nʊ. -Ka -a "du'a 'ɔ -dalbhomʊ -ziaka, lɪ-ɪ 'kɪ ɪ -tɔ, -bho a'ba -gwɛ nɪ "yrili -dɪ, lɛ -a 'bɔ'ɔ amʊ 'mʊ ti, 'ɪnnɛ 'mo-o, a 'ke -zɛgɛ nʊ.

8A -gblee, -a 'zɪ -ɪ 'mʊ, -ɛkedɪmaa, -a se 'bhɛɛ -a 'ke -Lagɔ'ɔ -ziadɪ -zicɛ 'mʊ "du. 'Ɔ -ziadɪ 'mnɛ'ɛ "sɛ'ɛ -zɛgɛ'ɛ dɪ -a 'bhɛɛ'o -a 'ke -a'ba wɔnkuɛ lbhʊ -nʊ -nɪ.

9Wɔnkuɛ -a 'bhle'a 'bho -Lagɔjeyi, -bho ɪ -see -amʊ "yi"sri, -a 'ke ɪ amʊ "yi-tɔ 'le a-bee -mnʊʊ 'ke 'bho 'kpɪ 'mʊ'bhle, ɛ-ɛ 'lbhaa-a -amʊ 'bʊbʊa "yi. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ -a po'o a'ba dɪ -Lagɔ wɔn gbo, 'le a 'ke "yritiku 'bho 'ɔ -jeyi.

10A -gblee, 'lotʊ'a "nynuu-a, 'ɪn-ɪ 'kɔ-ɔ 'an "bɔgʊ -nɛɛ nya, 'le, -bho 'ɪn -ka 'le le-e yi, a 'ke a'ba "nyinynidɪ "yiyibo, a 'ke -Lagɔ gbo "bhiti, 'le 'ɪn -kaa a'ba da -wlu. A 'ye li-ɔ, -a'ba -Kɔyi Zezii "nyɪ-e 'ɪnmʊ wɔnkuɛ, 'ɪn 'ke amʊ 'kpɪ "yi po. Ɔ -see ɛ 'ɪnmʊ "nyɪ 'le 'ɪn 'ke amʊ 'kpɪ "yiti-wa.

11'Traamʊ 'tɔ ɔ, 'lotʊ'a "nynuu-a, -a 'ke 'gbʊʊ! A ku "yriti 'bho -Lagɔ'ɔ -jeyi! A popo 'kpɪ "yi! A -plɛ -naagɪ -lue 'mʊ! A kpʊkpʊn ti! -Bho a nʊ kpli 'mnɪ, -Lagɔ -kma'a -a'ba dɪ 'le -ɔ "nyɪ'a -amʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua, "lemnɪɪ ɔ-ɔ 'sie-e amʊ gbo.

12'lnmɔ 'ye'e amʊ 'wee! -Bho a 'wɔn 'an 'yewlu 'bɔ, a gbɪgble 'wee 'le a 'ke 'yɪye 'le dɪkɪkmɛɛ 'mʊ! Zezii'a nyʊ -ke 'ɪn -nɪ'a 'nɔɔ, ʊn na ʊ-bʊ 'ye'e amʊ!

13-A'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ 'mnɔ'ɔ "nitiwʊnnasʊ -nɪ amʊ "kpi "kɔmʊ! -Lagɔ'ɔ nyʊ'a dɪkmɛɛ -nɪ amʊ 'mʊ "kɔmʊ! A -ke 'ɔ Lisaazuzu "sisri "yi "kɔmʊ "bhalrɛɛke!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Galasiikɔmʋ

Galasiikɔmʋ 1

1'lnmɔ 'Pɔlʋ 'ma-a Zezii'a -dalbhoyi, 'ɪnmɔ po'o amʋ "bɔgʋ -jeyi. -A'ba -tɪta, -Lagɔ -za'a Zezii Kliisɪ glu 'le 'mɛmʋ'a "klumʋ 'le ɔ 'ye'a ti-nɪ -lrɛɛ, ɔ -ke Zezii'a "bhuo-o lbho'o 'ɪnmʋ 'ɪn 'ke lbhʋ 'mnɛ nʋ. Ɛ -se nyunyɔ lbho 'ɪnmʋ -ko 'le ɛ -se nyunyɔ'ɔ 'nynɪ 'ɪn 'bhle "kpi -ko -lrɛɛ.

2'lnmɔ 'Pɔlʋ -ke 'lotʋ'a "nynuu -ke 'ɪn -plɛ'ɛ "gwlideɛ -lue 'mʋ, -ʋ -ke 'ɪn -nɪ'a 'nɔɔgbɛ ɛ, -a-bʋ 'ye'e a-bʋ 'lotʋ'a "nynuu 'ma-a Zezii'a -glɪgbɪ 'wee -nɪ'a 'le Galasiibhlʋkpa "kpi!

3-A'ba -tɪta -Lagɔ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ -nɪ 'sɔn -wʋnna amʋ "niti 'le ʋn 'ke amʋ -pɔlʋ'a bhlubhlua "nyɪ!

4Zezii Kliisɪ "tayi'e-e 'ɔ "bhuo "yiti ɔ 'ye 'mɛ 'le ɔ 'ke -amʋ -a'ba "nyinynidɪ "kpi -za, 'le, "nyinynilɪ -nɪ'a 'nɔɔ 'kmʋ mʋ, -ɪ -ke "klumʋ -a -nɪ'a 'traamʋ, ɔ 'ke -amʋ 'ya wɔnkuɛ "kpi -za. 'Le -a'ba -tɪta -Lagɔ'ɔ 'gwlʋdɪ 'mʋ, 'le-e 'ɛ lɛtu -nʋ-ɛ -nɪ'o.

5Nyunyu 'bhɛɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi "kɔmʋ, -nɔɔ"o -nɔɔ ti! l -nɪ -kaa 'mʋ!

6A -gblee, kpli -yɛ a-a nʋ'a -laa, ɛ "maa'a 'ɪnmʋ-ɛ, -Lagɔ 'la'a amʋ-ɛ 'le Zezii Kliisɪ'a 'sana 'mʋ ɔ 'ke amʋ -kɔ, 'le a-a tbhɛ 'nɔ "kpi -susueyi, 'le a-a po'o nyʋ -lrʋʋ'a -tɔtɔlɪ -lokui 'le a-a 'lɪ 'ɪ "dɪzɪgɪ.

7'ln-ɪ 'tmʋʋ'o amʋ-ɛ, "dɪgɪzɪ 'ɪn -tɔ'ɔ amʋ, 'ya "sɛ-ɛ mo'o -ziaka. "Dɪ -lrɪɪ-ɪ 'ka -zɪgɪ "du, -ɪ 'kɪ ɪ 'mʋ -zi, ɪ se -nɪ. 'ln-ɪ zɪ 'ɪ 'mʋ-ɛ, -ɛkedɪmaa, nyʋ -lrʋʋ 'gble-e a'ba -pɔlʋ 'mʋ 'le ʋn 'bɔ'ɔ ti, 'bho -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi Zezii Kliisɪ'a "dɪzɪgɪ'a damʋ, ʋn 'ke ɪ "yida 'mʋ -za.

8A "du a'ba "bhi "yrili, -bho nyɔ -lrɔɔ yi, 'le ɔ 'ke amʋ -tɔ, -bho ɛ "du 'kɪ -a'ba "bhi o, 'le ɛ 'ke 'kɪ -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi'a "bhuo "du o, lɪ 'ɪn -tɔ'ɔ amʋ, -bho ɪ -ke ɪ se gʋgɔ ɔ, -Lagɔ'ɔ tutibhlasʋ -nɪ nɔ "kpi!

9'ln -zɪ 'ɪ-ɪ amʋ -bodɪ 'mʋ see 'le 'ɪn-ɪ mu'o 'bho le -lrɛɛ 'traamʋ: -Bho nyɔ -tɔ amʋ -tɔtɔlɪ -lrɪɪ, 'an -nɪ a 'wɔn'ɔ 'bɔ ɔ, -bho ɪ -ke ɪ se gʋgɔ ɔ, -Lagɔ'ɔ tutibhlasʋ -nɪ nɔ "kpi!

10-Bho 'ɪn -zɪ ɪ 'mʋ 'traamʋ, nyunyu'a 'mʋybhɛɛ 'ɪn-ɪ 'bɔ'ɔ ti'a? -Gba! -Lagɔ'ɔ -nɛ 'ɪn-ɪ 'bɔ'ɔ ti. Nyunyu'a 'tʋnʋdɪ 'ɪn-ɪ 'bɔ'ɔ ti'a? -Gba! -Lagɔ'ɔ 'tʋnʋdɪ 'mna-a 'bɔ'ɔ ti; 'le, -bho 'ɪn -ka 'kɪ nyunyu'a 'tʋnʋdɪ ti'bɔ -bhla a, 'ɪn se 'kɪ 'bhɛɛ 'ɪn 'ke Zezii Kliisɪ'a lbhʋnʋyizɛgɛ "du.

11'An 'lotʋ'a "nynuu-a, 'ɪn-ɪ 'wɪ -ɪ amʋ "yiti, 'le 'ɪn 'bɔ'ɔ ti a 'ke ɪ yibo, "dɪzɪgɪ 'ɪn -za'a 'mʋ see 'le 'ɪn -nɪ'a -bhla "kpi a, ɪ -se nyunyu'a 'limʋticɛdɪ -ko.

12Zezii Kliisɪ'a "bhuo-o po'o 'ɛ -naagɪtu 'le 'an -pɔlʋ 'zɔ. Ɛ -se nyɔ -zɪ ɪ 'ɪnmʋ -bodɪ 'mʋ -ko, 'le ɛ -se nyɔ -tɔ nɪ 'ɪnmʋ -ko -lrɛɛ.

13l -nɪ'a -kaa 'mʋ, a yibo'o-o 'an -dedekpli 'ɪn -nɪ'a ti 'kɪ -tanyɪ, 'ɪn -nɪ'e-e 'Zuifʋ'a -Lagɔlbhʋ 'li 'le 'ɪn-ɪ kla'a Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʋ nyanɪ 'mʋ tenyɪ, 'le, lɪ ʋn de'a "gwli, 'ɪn 'bɔ'ɔ ti 'ɪn 'ke ʋ ɪ -pɔlʋ "yi -za.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14'ln -nɪ'a -kaa 'le 'Zuifʊ'a -Lagɔlbhʊ 'li a, 'ɪn -boyreetɪ -ke 'ɪn 'bhɛɛ'ɛ 'mʊ 'le ʊn -ke 'ɪn -plɛ'ɛ lbhʊ -lue 'mnɛ 'mʊ, 'ɪn -zi nʊ-o'o 'wee. 'Bho 'ɛ "kpi a, 'ɪnmɔ -smua'a 'mʊti tenyɪ, -ɔ -de'e 'le -a'ba "na "we'a kpli 'li ti.

15A -gblee, ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'le -Lagɔ -mnɔɔ'ɔ 'sana 'mʊ ɔ 'la'a 'ɪnmʊ-ɛ 'ɪn 'ke 'ɔ lbhʊ nʊ. 'Ɛ dɪ, 'ɪn -see -bhla 'wlʊ ke see, ɔ 'ye 'ɪnmʊ 'bho -za.

16'Le, -nɔɔ-ɔ nʊ'a -Lagɔ 'tʊ, ɔ "du'a see 'le ɔ 'ke 'ɪnmʊ 'ɔ "yu "yi-tɔ, ɛ nyni'a a, ɔ -tɔ 'nɔ 'ɪnmʊ "yi 'le 'ɪn 'ye ɔ yibo. 'Bho 'mnɔ, 'bho-o ɔ -za -nɪ'e 'ɔ "kpidɪ -druku "yrili, ɔ 'ye ɪ 'ɪnmʊ -tɔ, 'le, nyʊ -lrʊʊ -se'a-a 'Zuifʊ, 'ɪn 'ke ʊ 'ɔ "kpidɪzɪgɪ -bodɪ 'mʊ-za. Ɛ zi'a -kaa a, 'ɪn -see nyɔ gbo mu, 'le ɔ 'ke 'ɪnmʊ 'bho Zezii'a damʊ "dɪ 'mʊ-ʊ "du.

17'ln -see Zelizalɛɛmʊ mu -lrɛɛ, 'le, nyʊ-ʊ "du'a Zezii'a -dalbhomʊ -tanyɪ 'an damʊ, 'ɪn 'ke ʊ 'ye. 'ln -sɔ'ɔ 'mʊ -nalo, 'ɪn 'kpa-a Alabiibhlʊkpa "kpi'a -jeyi. 'ln nyni'a 'le a, 'le 'ɪn 'ye Damaasɪgwlɔ 'mʊ le yi.

18-Zʊɪn tan zi -kpayɪ-ɔ 'le 'ɪn 'ye Zelizalɛɛmʊ mu, 'le 'ɪn -ke 'Piɛlɪ 'ke yibo -yibo. 'ln -ke ɔ 'nʊ-o 'bho 'wɪ -bue 'wɪ -muu "klenyɪ!

19'ln -see Zezii'a -dalbhomʊ -lrʊʊ 'ye, -bho ɛ -se Zaakɪ 'ma-a -a'ba -Kɔyi Zezii'a leyi.

20A -gblee, dɪ 'ɪn-ɪ za'a -laa 'mʊ, -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'ɪn-ɪ za nɪ 'nɪ 'mʊ. -Ziadɪ mo'o, 'ɪn -see sɪn cɛ.

21l zi'a -kaa a, 'ɪn -sɔ'ɔ 'mʊ-ɛ 'ɪn 'ye Silii -ke Silisiibhlʊkpa "kpi mu.

22'Le Zideebhlʊkpa "kpi'a Zezii'a -glɪgbɪwɔnyi'a nyʊ -see -bhla 'ɪnmʊ "yri 'mʊ 'ye ke tukutuku.

23'An "dɪfɔfʊ'a "sɛ ʊn-ʊ 'wɔn'ɔ 'bɔ, nyʊ na: Nyɔ-ɔ kla 'ka -amʊ nyanɪ 'mʊ -bɛnyɪ, ɔ 'bhɔ-ɔ -kaa'a dɪ. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, Zezii'a "dɪzɪgɪ -ke dɪ ɔ 'bɔ 'ka ti, nyʊ-ʊ de'a Zezii "gwli, ɔ 'ke ʊ ɪ -pɔlʊ "yi -za a, 'ɪnnɪ 'ɔ "bhuo-o tɔ'ɔ nyʊ.

24A -gblee, ʊn 'wɔn'ɔ 'ya "dɪtu 'mnɪ 'bɔ ɔ, ʊn-ʊ 'bhɛɛ-ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi 'an dɪ.

Galasiikɔmʊ 2

1A -gblee, -zʊɪn -bue -zʊɪn nyiɛ zi'a a, zɔ -lue 'zɔ 'ɪn -ke Banabaasɪ -nɪ Zelizalɛɛmʊ le munamʊ 'le -a 'ye Tiitɪ 'mʊ"luo 'le -a -ke ɔ 'ye mu.

2'ln 'ka 'le mu a, -Lagɔ'ɔ "bhuo-o nʊ'o 'ɪn mu. 'Ɛ dɪ, 'ɪn mu'o 'le. -A nyni'a 'le a, 'ɪn -ke Zezii'a -glɪgbɪ'a -jolʊgbopomʊklɪgbɪ Zaakɪ-e 'Piɛlɪ -ke 'Zaan 'cɛ-ɛ kpɔ 'le 'ɪn -ke ʊn 'ye "lru'gbʊʊ, 'le Zezii'a "dɪzɪgɪ 'ɪn-ɪ tɔ'ɔ nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ, 'ɪn 'ye ʊ ɪ -bodɪ gbɔzɪza. -Ɛ -ke dɪ 'ɪn -zɪ 'ɪ 'mʊ a, 'mna -see ti'bɔ, 'an lbhʊ 'ɪn "du'a wɔn see 'le 'ɪn -nɪ'a -bhla "kpi 'ke "nukɔ 'wla.

3l -nɪ'a -kaa 'mʊ, Tiitɪ -ke 'ɪn -na'a a, ɔ -se 'Zuifʊyi -ko. Glɛkɪyi mo'o 'le ʊn -see ɔ dɪ "yikpa, -ka ɔ -see'a klɛ 'mʊ mu'a dɪ. Ʊn -see nʊ, ɔ mu klɛ 'mʊ 'le ɔ -ke 'Zuifʊ "we 'ke kpli 'mʊtigʊgɔ, nʊ -lrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4'Traamʊ 'tɔ ɔ, -bho klɛmʊmudɪ -sɔ "yiglu, "lemnɪɪ, nyʊ-ʊ nɪ'a 'nɔɔ -a'ba 'nynɪgbo -ʊ 'la'a 'wa "bhi -a -bogwlidemʊ, 'ɪnnʊ 'bɔ'ɔ ti nyʊ 'ke klɛ 'mʊ -kpɛ 'le ʊn 'ke "yisrɛɛmʊ "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ 'yi-e 'nɔɔgbɛ -a'ba "klumʊ "dɪ tibɔnamʊ 'le ʊn-ʊ 'ma'a 'mʊti, 'le, -ka -a 'ye'a "yiflɔɛ 'le -a -ke Zezii 'ye'a "yi"sisri, ʊn 'ke ɛ "yrili-gwɛ. Ʊn 'bɔ-ɔ ti 'le 'Zuifʊ'a gba 'ke -amʊ 'geyiɛ 'mʊ kpʊn 'le -a 'ke 'le 'ya 'mʊ "yisrɛɛmʊ "du.

5A -gblee, Zezii'a "dɪzɪgɪ-ɪ 'ma-a -ziadɪ, -a 'bɔ-ɔ ti, -ka ɛ -nɪ'a, ɛ 'ke -kaa -nɪ, 'le a 'ke ɛ -kaa yibo "gɪɪ. 'Ɛ dɪ -a -see ɪ 'wɔɔn -bi.

6l zi'a -kaa a, 'ɪn -ke ʊ-bʊ Zezii'a -glɪgbɪ'a -jolʊgbopomʊ 'mnʊ -zɪ 'ɪ 'mʊ, ʊn -see 'ɪnmʊ lɛ -lrɛɛ "kpi "du. A -gblee, 'bho nyakɔmʊ 'mnʊ'a damʊ, -bho ʊn "du -klɪgbɪ o, 'le -bho ʊn -se -klɪgbɪ o, 'mna -see 'wa -klagba ya-gbʊ. -Lagɔ'ɔ 'tɛ nyunyu 'mʊ 'wa -klagba'a dɪ.

7A 'ye li-ɔ, ʊ-bʊ nyakɔmʊ 'mnʊ'a "bhi -gwɛ'ɛ-ɛ 'ɪnmʊ "kpi 'le ʊn yibo'o -ka -Lagɔ -tbha'a 'ɪnmʊ 'ɔ lbhʊ 'le ɔ na 'ɪn 'ke Zezii'a "dɪzɪgɪ 'bhlɪkpɪ -lrɪɪ "kpi kpa 'le nyʊ -lrʊʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ gbo. 'Kla 'mnɔ, 'ka-a -Lagɔ lbho'o 'Piɛlɪ -antanyɪ ɔ 'ke ɛ 'le 'Zuifʊ gbo kpa.

8A -gblee, -Lagɔ -lue-e "nyɪ'a 'Piɛlɪ wɔnkuɛ 'le ɔ 'ye'a 'Zuifʊ Zezii'a "dɪzɪgɪ kpa a, ɔbɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ "nyɪ'e 'ɪnmʊ wɔnkuɛ, 'le, nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ, 'ɪn 'ke ʊ ɪ-bɪ "dɪ 'mnɪ kpa -lrɛɛ.

9-Lagɔ 'nʊ-o 'ɪnmʊ -zɛgɛ "lruli 'le ɔ 'ye 'ɪnmʊ 'ɔ lbhʊ "nyɪ. Zaakɪ "we 'mnʊ yibo nɪ-o'o. 'Ɛ dɪ 'ɪn -ke Banabaasɪ -ke ʊn bhʊbhla'a -jiɛ "yi, 'ɪnnɛ -tɔ'o -ka -a'ba lbhʊ -nɪ'a -lue 'tɪn 'le -a 'bhɛɛ'ɛ wlu 'mʊ; 'le, -bho -abʊ -ka 'le nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ-ʊ gbo mu nɪ, ʊ-bee 'ke 'le 'Zuifʊ gbo -mu -nɪ.

10'Bho 'ɛ "kpi 'tɔ ɔ, lɛ ʊn 'bɔ'ɔ 'ɪnmʊ ti, 'ɪnnɛ 'mo-o, "pʊanlbhamʊ -nɪ'a 'le Zelizalɛɛmʊ'a Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʊ'a "klumʊ, -a -kpa nʊ. 'Ɛ lɛtu, 'mna-a'a "bhuo 'bɔ-ɔ ti 'ɪn 'ke ɛ nʊ see.

11Zɔ -lue 'zɔ -a -nɪ 'bho Atiɔsɪgwlɔ 'mʊ, 'Piɛlɪ 'ye 'bho -amʊ -yɛ. -A -ke ɔ 'zi-e 'bho 'wɪ. A -gblee, lɛ ɔ-ɔ nʊ'a 'bho, ɛ se "yrili-nmɔ. 'Ɛ dɪ 'ɪn -wa 'nɔ glɛ 'bɛtɛ "yi ti 'bho Zezii'a nyʊ 'wee'a "yigbeyi. Ɛ-bɛ lɛ ɔ-ɔ nʊ'a, 'ɪnnɛ 'ka-a:

12Nyʊ 'wlʊ-o 'le Zaakɪ gbo, ʊn 'ye -amʊ "kpi ti'wla. Ʊn na: Zezii'a nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ, ʊn mu klɛ 'mʊ 'le ʊn 'ke "yisrɛɛmʊ "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Nyʊ 'mnʊ -see'a -bhla yi ke, 'lotʊ'a "nynuu -se'a-a 'Zuifʊ, 'Piɛlɪ -ke ʊn-ʊ li nɪ 'ko-o -dalue. Nyʊ 'mnʊ -nɪ'a 'bho a, 'Piɛlɪ "gɪbhɛ-ɛ li; ɔ -ke ʊn-ʊ 'bhɔ-ɔ -dalue -linɪdɪ.

13Ɔ nʊ'a -kaa a, 'lotʊ'a "nynuu 'Zuifʊtɔlʊ 'kpa-a 'ɔ nʊnʊdɪ "yi 'le Banabaasɪ -mnɔɔ'ɔ "bhuo kpʊ 'ʊ kli -lrɛɛ.

14A -gblee, -ka 'wa -nabhʊ se'a "yi'srɛɛ ɛ, -ziadɪ -nɪ'a 'le Zezii'a "dɪzɪgɪ 'mʊ, -ka ʊn -tɛ 'nɛ gbo, 'ɪn 'ye'a 'na li a, 'bho 'lotʊ'a "nynuu 'wee'a "yigbeyi 'le 'ɪn 'ye 'mʊ-sɔ 'le 'ɪn 'ye 'Piɛlɪ wlu "yri tbha 'le 'ɪn na: 'Piɛlɪ, -ɪnmɔ "du'a 'Zuifʊyi, -ɪn -nɪ'a nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ'a "klumʊ, -ɪn -ke ʊn-ʊ li nɪ 'ko-o -dalue. -Ka 'Zuifʊ'a gba 'lɛ'ɛ, -a'a nʊ -kaa. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, -a 'jri-e 'le manɪ. -A'a kpli -a nʊ'a, 'ɪnnɛ tɔ'ɔ nyʊ -ka, nyʊ-ʊ na 'lotʊ'a "nynuu -se'a-a

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'Zuifʋ 'wee -kpʋn 'Zuifʋ'a gba "yi 'le ʋn 'ke "yisrɛɛmʋ "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -ɪn -ke ʋn 'bhɛɛ'ɛ wlu 'mʋ. Leedɪ -a nʋ'o -kaa'a? 'Ka se "yrili-nmɔ.

15'ln-ɪ 'tmʋʋ'o amʋ-ɛ, -abʋ-a'a "bhi 'nʋ-o 'Zuifʋ -ziaka, 'le nyʋ-ʋ 'wlʋ'a -amʋ "du'o 'Zuifʋ -lrɛɛ, 'le -a -se "sesibhlʋkpa "kpi'a nyʋ -a-bʋ 'Zuifʋ-ʋ zrɛ nɪ'a "nyinynikpli'a nʋmʋ "yi -ko -lrɛɛ.

16Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, -a-bʋ yibo'o na, -bho nyɔ "du "yisrɛɛyi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɔ-ɔ 'de-e Zezii Kliisɪ "gwli'a dɪ mo'o. Ɛ -se nyɔ'ɔ "bhuo'a 'mʋtikukuɛ'ɛ 'mʋpɛɛɛ 'mʋ -ko. 'Ɛ dɪ -abʋ de 'ɔ "gwli -lrɛɛ 'le -a 'ke "yisrɛɛmʋ "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -a 'de -ɔ "gwli'a dɪ. Ɛ -se nyɔ'ɔ "bhuo'a 'mʋtikukuɛ'ɛ 'mʋpɛɛɛ 'mʋ -ko, -ɛkedɪmaa, nyɔ-ɔ 'ka 'ɔ "bhuo'a 'mʋtikukuɛ 'mʋ 'pɛɛ 'le -ɔ 'ka "yisrɛɛyi "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɔ se -nɪ.

17A -gblee, -a-bʋ 'ma-a 'Zuifʋ, -bho -a de Zezii Kliisɪ "gwli, 'le -a -ka -kaa-a nʋ a, -a 'bɔ-ɔ ti -a 'ke "yisrɛɛmʋ "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi; "lemnɪɪ -a'ba nʋnʋkpli-i 'tɔ-ɔ nyʋ, -ka nyʋ-ʋ -se'a-a 'Zuifʋ-ʋ nʋ'a, 'ka-a -a nʋ'o. -A "du-o "nyinynidɪ'a nʋmʋ -lrɛɛ. -Bho ɛ -nɪ -kaa 'le, "lemnɪɪ Zezii Kliisɪ-ɪ 'po-o nyʋ 'kpa "yi 'le ʋn 'ke "nyinynidɪ nʋ'a? -Gba! 'Kla -ko.

18-Bho 'ɪn na, -bho nyɔ 'pɛɛ 'ɔ "bhuo'a 'mʋtikukuɛ 'mʋ, ɛ -se 'ɪnnɛ 'ke ɔ "yisrɛɛyi po 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi -ko, 'le 'ɪn 'ke na -lrɛɛke, -bho nyɔ 'pɛɛ 'ɔ "bhuo'a 'mʋtikukuɛ 'mʋ, ɛ 'bhɛɛ'o ɛ 'ke ɔ "yisrɛɛyi po 'bho 'ɔ "yigbeyi, nʋ a, "lemnɪɪ 'ɪn-ɪ 'nʋ-o "nyinynidɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi -ziaka.

19A -gblee, dɪ -Lagɔ'ɔ gba-a za'a 'mʋ, 'ɛ dɪ 'ɪn -see 'tɔ 'an "bhuo'a 'mʋtikukuɛ 'mʋ 'pɛɛ yi 'le 'ɪn 'ke "yisrɛɛyi "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'ln 'bhɔ-ɔ 'ɛ lɛtu'a nʋnʋdɪ 'le 'ɪn 'ke -Lagɔ'ɔ 'gwlʋdɪ nʋ 'le 'an tinɪɛ 'mʋ.

20-Ka nyʋ kɔ'ɔ Zezii Kliisɪ 'bho nyʋyrilbhaatu "yri, ɔ 'ye'a 'mɛ, 'kla 'mnɔ 'ka-a ɛ kɔkɔɔ'ɔ -ka nyʋ 'gbaa 'nɔ ka 'ɪnmʋ 'le ʋn 'ye -amʋ 'bho tu "yri kɔ 'ɪn -ke ɔ 'ye'a 'mɛ. 'Ɛ 'zɔ 'mo-o 'ɪn 'bhɔ-ɔ 'an "bhuo'a 'mʋtikukuɛ'ɛ 'mʋpɛɛɛ'ɛ dɪ. 'Traamʋ 'tɔ ɔ, 'ɪn -ke Zezii Kliisɪ "sisri'e-e "yi; ɔ 'mɛ-ɛ'o 'an dɪ. 'Ɛ dɪ 'tɔ ɔ, -bho 'ɪn -yi "yisrɛɛyi 'mʋ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, Zezii Kliisɪ'a 'mʋtikukuɛ 'mʋ 'ɪn -nɪ -nɪ'e ti. 'ln se 'tɔ ti-nɪ 'an "bhuo'a 'mʋtikukuɛ 'mʋ. "Yri -ke "yi 'ɪn -nɪ'a ti 'nɔɔ 'bhlʋkpa "kpi 'traamʋ a, 'le 'an -Lagɔ'ɔ "yu, Zezii Kliisɪ'a "gwlideɛ 'mʋ, 'le-e 'ɪn -nɪ -nɪ'e ti. Zezii Kliisɪ, 'ɪnnɔ "du'o 'an dɪkmɛɛ'ɛ dɪ 'le ɔ 'ye 'ɔ "bhuo "yiti"tayi ɔ 'ye 'mɛ.

21A 'ye li-ɔ, -zɛgɛ -Lagɔ nʋ'a 'ɪnmʋ "lruli, 'ɪn se 'bhɛɛ 'ɪn 'ke ɛ gbo'mate. -Bho nyɔ -ka 'kɪ 'ɔ "bhuo'a 'mʋtikukuɛ 'mʋ-ʋ 'pɛɛ 'le ɔ 'ke "yisrɛɛyi "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi a, "lemnɪɪ bhebhe Zezii Kliisɪ 'mɛ 'ko'o.

Galasiikɔmʋ 3

1-Woo! Galasiikɔmʋ-a, a se -bhla -naagɪ 'bhle 'maae -ale nyɔ-ɔ "crɔkɔ'ɔ amʋ'a? -Ka Zezii Kliisɪ 'mɛ'ɛ 'bho nyʋyrilbhaatu "yri, 'bho 'ya dɪ'a damʋ -a zɪza'a gbɔ "fɪa 'wee a 'wɔn'ɔ 'bɔ ɔ, a 'mate nɪ-a'a?

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2A po -lokui, 'ɪn 'ke amʊ lɛ -lue -nɛɛ tidede. Lɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'ka-a: A 'ka -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ye 'le, a'ba "bhi'a 'mʊtikukuɛ a 'pɛɛ'ɛ 'mʊ, 'ɪnnɛ "nyɪ 'ɛ amʊ-ae -ale Zezii'a "dɪzɪgɪ a 'wɔn'ɔ 'bɔ 'le a 'ye 'ɔ "gwlide, 'ɪnnɛ nʊ 'ɛ?

3A -gblee, Galasiikɔmʊ-a, a se -naagɪ 'bhle -ziaka! A "du'a -Lagɔjeyinɛɛ wɔn see, a 'de-e -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu "gwli. Leelɛ nʊ'o amʊ 'le a 'ye 'bhɔ 'le a 'bɔ'ɔ ti 'le a'ba "bhi'a 'mʊtikukuɛ 'mʊ a 'ke "yisrɛɛmʊ "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi'a?

4Wɔnkulɪ -nʊ-ɛ'o 'bho a'ba 'nynɪmʊ a 'ye'a a, bhebhelɪ a 'lɪ ɪ'a? 'Mna-a 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, -bho koo ɪ -nɪ 'mʊ, ɪ -se bhebhelɪ -ko.

5'Bho 'ɛ "kpi a, -Lagɔ'ɔ "bhuo "nyɪ-e amʊ 'ɔ Lisaazuzu 'le ɔ-ɔ nʊ'o wɔnkulɪ 'le a'ba "klumʊ. -Bho ɔ -ka -kaa-a nʊ a, a'ba "bhi'a 'mʊtikukuɛ a 'bɔ'ɔ ti a 'ke 'mʊ'pɛɛ'ɛ? -Gba! -Ale, -ka a 'wɔn'ɔ Zezii Kliisɪ'a "dɪzɪgɪ 'bɔ 'le a 'ye 'ɔ "gwlide, 'ɪnnɛ nʊ 'ɛ?

6A -gblee, -a-bʊ 'Zuifʊ'a "na Ablaamʊ -nɪ'a ti -bɛnyɪ, a popo 'gwlʊti 'bho 'ɔ damʊ! 'Ɔ "dɪ-ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, ɪ na: Ablaamʊ 'de-e -Lagɔ "gwli'a dɪ, ɔ "du'o "yisrɛɛyi 'bho 'ɔ "yigbeyi.

7A 'ye li-ɔ, nyʊ -yʊ de'a -Lagɔ "gwli a, 'ɪnnʊ 'mo-o Ablaamʊ'a "nynuu'a "nynuuzɪgɪ. Ʊn -plɛ'ɛ-ɛ "gwlideɛ -lue 'mʊ'a dɪ mo'o.

8Wlu -ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li -tanyɪ, ɛ na: -Bho 'wla, 'Zuifʊ-e nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ, ʊn -nɪ 'wee, ʊn 'de-e -Lagɔ "gwli'a dɪ, ɔ-ɔ 'ye ʊ "yisrɛɛmʊ -po mʊ 'bho 'ɔ "yigbeyi. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, ɪ-bɪ "dɪzɪgɪ 'mnɪ, -da Ablaamʊ 'wɪn 'ɪ 'bɔ, 'ya "yri'a 'bɪ -see -bhla 'wlʊ ke, 'le -Lagɔ na: 'Le -ɪn 'mʊ 'ɪn-ɪ 'ye -zi -nɪ mʊ 'le 'ɪn 'ke 'bhlɪkpɪ 'wee "niti-wʊnna.

9Ɛ -nɪ'e-e -kaa'a dɪ a, -ka Ablaamʊ de'a -Lagɔ "gwli see, 'le ɔ 'ye 'ɔ "niti-wʊnna a, 'ka 'mnɔ, 'ka-a, nyɔ"o nyɔ-ɔ de 'ɔ "gwli, ɔ-ɔ -wʊnna 'nɔ "niti -lrɛɛ.

10A 'ye li-ɔ, -bho ɛ "du nyʊ 'wee 'pɛɛ'ɛ 'wa "bhi'a 'mʊtikukuɛ 'mʊ 'le ʊn na 'ɪnnɛ po 'ʊ "yisrɛɛmʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, -Lagɔ'ɔ -zigle -nɪ 'nʊ-ʊ "kpi. A -gblee, 'ɛ "kpidɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔbɔgʊ 'li, na: Lɪ 'wee ʊn 'cnɪ'a 'le -Lagɔbɔgʊ 'li, nyɔ -yɔ -see 'ɪ 'wɔɔn, 'ɔ nyɔtu, -Lagɔ'ɔ -zigle -nɪ 'nɔ-ɔ "kpi.

11-A yibo'o-o na ɛ se 'bhɛɛ, nyɔ'ɔ "bhuo'a 'mʊtikukuɛ'ɛ 'mʊpɛɛɛ 'mʊ ɔ 'ke "yisrɛɛyi "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. A -gblee, 'ɛ "kpidɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔbɔgʊ'a 'fɔ -lrɛɛ gbo, 'ɪnnɛ 'ka-a: Nyɔ -yɔ de'a -Lagɔ "gwli a, 'ɪnnɔ "du'o "yisrɛɛyi 'bho 'ɔ "yigbeyi, 'ɪnnɔ 'ye'e tinɪɛzɛgɛ.

12l -nɪ'a -kaa 'mʊ, -bho nyɔ 'pɛɛ 'ɔ "bhuo'a 'mʊtikukuɛ 'mʊ 'le ɔ 'ke "yisrɛɛyi "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɔ -see ɔ "gwlide, 'ɔ "bhuo'a 'mʊtikukuɛ ɔ-ɔ de'e "gwli. Ɛbɛ -ke -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ -se lɛ -lue -ko. Ɔbɔ 'mnɔ, -bho ɔ nʊ -kaa a, wlu-u 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li see, 'ɔ 'wɔn 'ɛ 'zɔ 'mʊti. Wlu 'mnɛ, -ɛ nʊ'a na: Nyɔ-ɔ -kpʊn'a -Lagɔ'ɔ gba "yi -ziaka, ɔ -kpʊn 'nɪ-ɪ "yi'a dɪ ɔ-ɔ 'ye'e tinɪɛzɛgɛ.

13A -gblee, -a -see -Lagɔ'ɔ gba "yi-kpʊn, 'ɛ dɪ 'ɔ tutibhlasʊ -nɪ'e -amʊ "kpi, 'le Zezii Kliisɪ 'ye 'bho -a'ba 'bɪ 'mʊ -zi 'le ɔ 'ye tuti-bhlɛ -a'ba dɪ. Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ zetie'e -amʊ-ɛ

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'bho tutibhlasʊ 'mnɛ 'zɔ. 'Le -Lagɔbɔgʊ 'li 'ɛ "kpidɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le, 'ɪnnɛ 'ka-a: Nyɔ-ɔ nʊ'a "nyinynidɪ, ʊn 'lbha -nɪ'a tu "yri, -Lagɔ'ɔ tutibhlasʊ -nɪ 'nɔ-ɔ "kpi.

14A 'ye li-ɔ, Zezii Kliisɪ 'nʊ-o 'ɛ lɛtu, 'le, nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ, -ʊ de 'ɔ "gwli, -ʊ -ke ɔ "sisri'a "yi, -Lagɔ'ɔ "nitiwʊnnakʊta ɔ "du'a Ablaamʊ wɔn 'mʊti, ʊn 'ke ɛ 'ye -lrɛɛ; 'le, -a 'de-e Zezii Kliisɪ "gwli'a dɪ, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu ɔ nʊ'a ɔ 'ka -amʊ "nyɪ, ɔ 'ke ɔ -amʊ "nyɪ -lrɛɛ.

15'An 'lotʊ'a "nynuu-a, 'ɪn-ɪ 'po-o amʊ "yi -lue 'le a 'ke ɪ 'mʊti'wɔn. -Bho nyʊ 'sɔn bhla tite, ʊn 'tri -ɛ -jiɛ "kpi ti, "lemnɪɪ nyɔ -see 'bho 'wa "klumʊ 'kpa yi 'le ɔ 'ke 'wa dɪ wɔn-nyni; nyɔ'ɔ -lue komu -see 'bho wɔn -po yi -lrɛɛ.

16-Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a ɛ -nɪ'e 'bho -Lagɔ'ɔ damʊ -lrɛɛ. 'Le Ablaamʊ'a "yreetɪ'a "klumʊ "yu -lue 'tɪn -Lagɔ -za'a 'bho, 'le, ɔ-bɔ "yu 'mnɔ'ɔ "nynuu'a "nynuu, ɔ 'tʊ 'ʊ "kpi ti -lue -lue. A -gblee, sese Ablaamʊ -Lagɔ "du'o wlu wɔn 'mʊti. Ɛ-bɛ wlu -lue 'mnɛ, 'ɪnnɛ bhla'a 'ɔ "nynuu'a "nynuu'a -dɔnʊ 'mnɛ "kpi. 'Le -Lagɔbɔgʊ 'li, ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le ɪ -see 'ɔ "nynuu'a "nynuu'a -dɔnɪ'a -dadudu 'nynɪ "si. Ɛ 'nʊ-o 'ɔ "nynuu'a "nynuu'a -dɔnɪ'a "klumʊ'a -dɔnʊ -lue. 'Le ɛ-bɛ -dɔnʊ 'mnɛ 'mʊ, 'le-e Zezii Kliisɪ 'wlʊ -nɪ -nɪ'o. 'lnnɔ ɛ "si'e 'nynɪ.

17A 'ye li-ɔ, lɛ 'ɪn 'ka 'mʊ-za, 'ɪnnɛ 'ka-a: -Lagɔ -ke Ablaamʊ 'bhla-a -ybhɛybhɛtite see 'le zʊɪn'a "du -lue -gwlʊ -lue -zʊɪn bue 'ye zi ke-ɔ -yrɔzaa, 'le -Lagɔ 'ye 'Zuifʊ 'ɔ gba po. 'Bho 'mnɔ 'tɔ ɔ, gba 'mnɛ se 'bhɛɛ, -Lagɔ'ɔ -ybhɛybhɛtite ɔ -ke Ablaamʊ bhla'a see, ɛ 'ke ɛ wɔn-nyni. Lɪ 'wee -Lagɔ nʊ'a ɔ 'ke nʊ, ɛ se 'bhɛɛ ɛ 'ke ɪ 'le "taa -lrɛɛ.

18'Ka 'mnɔ, lɛzɛgɛ -Lagɔ "du'a Ablaamʊ wɔn 'mʊti, -bho ɔ "nyɪ ɛ 'kɪ nyʊ 'ɔ gba'a "yikpʊɛn'ɛ kamʊ, "lemnɪɪ wlu -yɛ ɔ "du'a nyʊ wɔn 'mʊti -see ɛ 'kɪ "yi-tbhɛ yi. l -nɪ'a -kaa 'mʊ -Lagɔ 'nʊ-o -zɛgɛ Ablaamʊ -bodɪ. -Zɛgɛ 'mnɛ -Lagɔ'ɔ "bhuo na ɔ-ɔ 'ye -ɛ -nʊ -mʊ. 'Ɛ dɪ ɔ nʊ ɛ'o.

19-Bho ɪ -nɪ -kaa 'mʊ, lee -ke dɪ -Lagɔ po'o 'Zuifʊ 'ɔ gba'a? Ɔ "nyɪ ɛ -ʊ'o 'le nyʊ 'ke yibo -ka, "nyinynidɪ ʊn-ʊ nʊ'a, ɪ-ɪ 'naa'a -Lagɔ'ɔ gba "yi. Gba -mnɛɛ, popolɛ mo'o 'le ɛ 'ke nyʊ -jolʊ gbo po 'le Zezii Kliisɪ, Ablaamʊ'a "yu'a "yu 'mnɔ 'ke yi -kpayɪke. Wlu -Lagɔ "du'a Ablaamʊ wɔn 'mʊti, ɔ-bɔ "yu 'mnɔ, 'ɪnnɔ ɛ "si'e 'nynɪ. Gba 'mnɛ'ɛ -klugba, -Lagɔ "nyɪ -ɛ ɔ gbo'a -dalbhomʊ, ʊn 'ye ɛ -ya, 'le, Moyiizɪ -yɔ -nɪ'a 'bho -Lagɔ -ke nyunyu'a 'nynɪmʊ, ʊn 'ye ɔ ɛ "nyɪ.

20A -gblee, -a -nɪ'a "cɪcɪ a, -da dɪ'a 'nynɪmʊnɪyi -nɪ'a a, nyʊ'a -zapɪ 'sɔn-ɔ -nɪ'e 'bho. -Lagɔ 'ka Ablaamʊ wlu "kpiticɛ, dɪ'a 'nynɪmʊnɪyi se 'bho -nɪ, 'ɔ "bhuo-o -ya'a "dɪ.

21'Lotʊ'a "nynuu-a, -bho 'ɪn -ka -kaa-a wlu a, 'ɪn 'nʊ-o -Lagɔ'ɔ wlu ɔ-ɔ "du'a nyʊ wɔn 'mʊti, ɛ -ke 'ɔ gba tɪtbhɛ'ɛ-ɛ "kpi'a? -Gba! Ɛ se -kaa 'mʊ-nɪ. -Bho nyʊ 'bhɛɛ 'kɪ ʊn 'ke -Lagɔ'ɔ gba 'wee "yi-kpʊn, -Lagɔ-ɔ nʊ ʊ 'ko-o "yisrɛɛmʊ 'mʊ 'bho 'ɔ "yigbeyi 'le ʊn 'ke tinɪɛzɛgɛ 'ye, 'le ʊn se 'bhɛɛ ʊn 'ke -Lagɔ'ɔ gba 'wee "yi-kpʊn'a dɪ, ɛ se -kaa 'mʊ-nɪ.

22A -gblee, ɛbɛ 'mnɛ-ɛ 'tɔ-ɔ nyʊ -ka wlu-u 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔbɔgʊ 'li "du'a -ziadɪ. Wlu 'mnɛ na nyʊ 'wee 'cɛ-ɛ -Lagɔ'ɔ gba 'mʊ, 'le "nyinynidɪ kpʊn 'ʊ 'geyiɛ 'mʊ. 'Bho 'ɛ le a, lɪ

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

-Lagɔ cɛ'ɛ wlu "kpiti, nyʊ-ʊ de'a Zezii Kliisɪ "gwli, 'wa "sɛ-ɛ 'ke ɪ 'ye. 'lnnʊ de'e Zezii Kliisɪ "gwli'a dɪ mo'o.

23-Tanyɪ 'kɪ -da nyʊ se'a Zezii Kliisɪ'a "gwlidejolʊ yibo a, -Lagɔ'ɔ gba-a kpʊn'o -amʊ 'geyiɛ 'mʊ, gba 'mnɪ'a 'limʊ -a -de'e ti kplokplo 'le -Lagɔ 'ye Zezii Kliisɪ'a "gwlidejolʊ kati.

24-Ka nyɔ-ɔ "du'a "yu "yrili 'le ɔ-ɔ tɔ 'nɔ -jolʊ 'le ɔ 'ke "yi'bhɛ, 'ka 'mnɔ, 'ka-a -Lagɔ'ɔ gba-a tɔ'ɔ -amʊ -jolʊ 'le ɛ 'ye Zezii Kliisɪ'a yinɔɔ "kpi bhla. Ɛ -nɪ'e-e -kaa, 'le, -abʊ 'de-e Zezii Kliisɪ "gwli'a dɪ, -a 'ke "yisrɛɛmʊ "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

25'Traamʊ 'tɔ ɔ, Zezii Kliisɪ'a "gwlidejolʊ kati'o. 'Ɛ dɪ -a 'ye'e "yifɩɔɛ, -Lagɔ'ɔ gba'a 'mʊtikukuɛ se -amʊ "kpi -nɪ.

26A 'ye li-ɔ, a'ba 'wee "du-o -Lagɔ'ɔ "yreetɪ, -ɛkedɪmaa, a 'de-e Zezii Kliisɪ "gwli. 'lnnɛ tɔ'ɔ na a -ke Zezii Kliisɪ "sisri'e-e "yi.

27A -gblee, a batizee-ɛ'o 'le a -ke Zezii Kliisɪ "sisri'e "yi: 'traamʊ 'tɔ ɔ, a 'bhle-e Zezii Kliisɪ'a -pɔlʊ 'li.

28'Ɛ dɪ 'tɔ ɔ, -bho -ɪn "du 'Zuifʊyi, -bho -ɪn se 'Zuifʊyi, -bho -ɪn -nɪ nyɔ'ɔ "lru 'zɔ, -bho -ɪn -flɔ "yi, -bho -ɪn "du nyukpasu, -bho -ɪn "du 'nynaakpʊ, 'ɛ -nyna nyɔ ka, 'le, -abʊ-e abʊ-e, -a'ba 'wee -ke Zezii Kliisɪ "sisri'e "yi 'le -pɔlʊ -lue 'mʊ.

29A-a 'ye-e li'a, a-bʊ -se'a-a 'Zuifʊ a, Zezii Kliisɪ'a nyʊ a "du'o 'tɔ'ɔ dɪ a nʊ'o Ablaamʊ'a "nynuu'a "nynuu -lrɛɛ. Nyʊ-ʊ "du'a -kaa Ablaamʊ'a "nynuu'a "nynuu, lɪzɪgɪ -Lagɔ cɛ'ɛ wlu "kpiti ɔ 'ke Ablaamʊ -ke 'ɔ "nynuu'a "nynuu "nyɪ, 'ɪnnʊ 'ke ɪ 'ye.

Galasiikɔmʊ 4

1'ln-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, dɪ -lrɪɪ 'ɪn 'bɔ'ɔ ti 'ɪn 'ke amʊ -bodɪ 'mʊ-za a, 'ɪnnɪ 'ka-a: -Ka "danakɔnu 'le nya 'wla zi'a 'ɔ -tɪta'a tisielɪ "kpi, -bho ɔ -see lɛ -gwɛ ke a, nyɔ "lru "yi ɔ -nɪ'o, 'ɪnnɔ "du 'ɔ "yrili -bho ɔ 'ke -kɔkɔlɪ'a klɛ 'mʊ"luo bhebhedɪ.

2-Nɔɔ -ke 'li ɔ "du'a -bhla "dana a, nyʊ-ʊ "du -ɔ "yrili 'le ʊn-ʊ zi'e 'ɔ nʊnʊlɪ'a dɪ -lrɛɛ, 'le, 'ɔ lɛgwɛnɔɔ 'ɔ -tɪta "si'a 'nynɪ, ɛ 'ke ɛ "kpi bhla.

3'Bho -a'ba damʊ 'ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ -lrɛɛ. -Da -a se'a -bhla Zezii Kliisɪ yibo, -a'ba "na "we'a kpli -kɔ'ɔ-ɔ -amʊ "lru 'mʊ.

4-5A -gblee, -nɔɔ -Lagɔ "du'a, ɛ nyni'a a, ɔ 'po-o 'ɔ "yu, Zezii, 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ -jeyi, 'le, nyʊ-ʊ 'pɛɛ'ɛ 'wa "bhi'a 'mʊtikukuɛ 'mʊ 'le ʊn 'ke "yisrɛɛmʊ "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɔ 'ke ʊ ɪ 'mʊ zetie, 'le ɔ 'ye 'nynaakpʊ 'mʊ -zi -nɪ, ʊn 'ye ɔ 'wlʊ. -Ka nyunyu 'wee-e 'wlʊ'a, 'ka-a ɔ 'wlʊ'o. Ɔ yi'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ a, gba -Lagɔ po'a 'Zuifʊ, ɔ 'cɪan-a 'ya "yikpʊɛn -lrɛɛ. Ɔ-bɔ -Lagɔ -zi -nɪ'e 'mʊ 'le ɔ 'ye -amʊ 'ɔ "yreetɪ 'mʊ nʊ.

6A -gblee, a "du-o -Lagɔ'ɔ "yreetɪ. -A "du-o 'ɔ "yreetɪ'a dɪ, ɔ po'o -amʊ 'ɔ Lisaazuzu 'mʊ. Lisaazuzu -nɪ'a 'ɔ "yu Zezii Kliisɪ 'mʊ, 'ɪnnɔ mo'o. 'lnnɛ -nʊ-ɛ'o 'le a-a 'la'a -Lagɔ a'ba -tɪta.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7l -nɪ'a -kaa 'mʊ a, lɛ -see 'tɔ amʊ "lru 'mʊ -kɔ. A "du-o 'ɔ "yreetɪ 'tɔ. -Ka a "du'a 'traamʊ 'ɔ "yreetɪ a, lɛ ɔ de'a 'bho ti 'ɔ "yreetɪ'a dɪ, a-a 'ye -ɛ'o -lrɛɛ.

8Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ, -bɛnyɪ a, -da a se'a -bhla -Lagɔ yibo a, 'bho 'mnɔ ɔ, "sesilɪ -se'a-a -lagɔzɪgɪ, 'ɪnnɪ a-a bʊbɔ'o, -ɪ -kɔ'ɔ amʊ "lru 'mʊ.

9'Traamʊ a, a yibo'o-o -Lagɔ -ziaka. Nyɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke nʊ, -Lagɔ yibo'o amʊ -ziaka. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ, leedɪ a "bhiti'e "yiti 'le a 'ye 'le a'ba "na "we'a kpli 'mʊ le mu'a? Lɪ-ɪ se'a wɔnku, -ɪ se'a -Lagɔ 'mʊ-zi, 'ɪnnɪ a-a ple'e kli'a? Bhebhelɪ mo'o. Leedɪ a mu'o 'le 'ya gbo le, a 'bɔ'ɔ ti ɪ 'ke amʊ "lru 'mʊ -kɔ -lrɛɛ'ɛ?

10Leedɪ a-a 'pɛɛ'ɛ 'wɪ-e 'cʊɪ -ke zʊɪn 'mʊ 'le a-a nʊ'o nyʊ "du ɪ 'bho 'le ʊn 'ke "yisrɛɛmʊ "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi'a?

11Lɪ a-a nʊ'a dɪ, 'an -pɔlʊ -see bhlu 'bho amʊ "kpi. 'Le Zezii Kliisɪ'a dɪ 'ɪn -za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, -bheje, 'an lbhʊ 'mnɛ 'ɪn nʊ'a 'le a'ba "klumʊ a -bodɪ, bhebhelɛ ma'a?

12'Lotʊ'a "nynuu-a, 'ɪn-ɪ bhade amʊ li, 'ɪn -ke a "du-o 'tɔ nyɔ -lue'a dɪ, a'ba 'pɛɛ a'ba "bhi'a 'mʊtikukuɛ 'mʊ -le 'le a 'ke "yisrɛɛmʊ "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi! 'Mna-a'a 'pɛɛ 'an "bhuo'a 'mʊtikukuɛ 'mʊ, a -za 'le 'an 'bɪ! A -see 'ɪnmʊ "nyinynidɪ'a -lue komu "lrulinʊ.

13A-a popo 'gwlʊti 'nɪ? 'An 'le amʊ gbo'a "yizanɔɔ "yi 'ɪn 'ka amʊ Zezii'a "dɪzɪgɪ -tɔ ɔ, "lemnɪɪ yakalɪ -nɪ'e 'ɪnmʊ "kpi. 'Ɛ dɪ 'ɪn zi'e 'bho a gbo 'wɪ -dudu.

14'Bho -dagbɛ 'mnɔ, yakalɪ kpʊn'a 'ɪnmʊ a, a -sɪa -nɪ'e-e 'ɪnmʊ 'zɔ. 'Wɛ'ɛ dɪ a -see 'ɪnmʊ liple 'le a -see 'ɪnmʊ "jni. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ, -ka a 'ke 'ka -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi kpʊn, 'ka-a a kpʊn'o 'ɪnmʊ -gli. -Ka a kpʊn'a 'ɪnmʊ, 'mna-a'a "bhuo kɔkɔɔ'ɔ-ɔ Zezii Kliisɪ'a "bhuo.

15-16'Bʊbʊa-a -nɪ'a 'le a'ba -pɔlʊ gbo ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, doo ɛ mu'a? -Tanyɪ 'kɪ 'ɪn yibo'o-o a-a cɛ 'ko-o ku 'le a 'ke 'ɪnmʊ -kpa 'le lɛ"o lɛ 'mʊ. -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, 'ɛ dɪ a-a kpʊn'o 'ɪnmʊ a'ba jɛkayi'a ka 'traamʊ 'tɔ'ɔ?

17Ʊ-bʊ nyʊ -yʊ za'a dɪ "yida 'mʊ, -ʊ 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke amʊ dɪ'a -tɔɔ "yrili"maa, 'wa -naagɪ se "yrili-nmɔ. Ʊn 'bɔ-ɔ ti ʊn 'ke amʊ 'mʊ"luo, a -ke ʊn 'ke gbɔ-po, 'le 'ɪn -ke a 'ke "yicɪcɛ, 'le ʊn-ʊ yaa'a 'mʊti tenyɪ 'ya nʊnamʊ.

18-Bho nyɔ yaa 'mʊti 'le ɔ 'ke -zɛgɛ nʊ, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili. Ʊ-bee -mnʊʊ'a 'mʊtiyɛɛɛ -naa, ɛ se "yrili-nmɔ. A-bee -mnʊʊ, -bho 'ɪn -nɪ 'bho a'ba "troli o, -bho 'ɪn se 'bho a'ba "troli -nɪ o, 'ɪn 'ybha-o'o a 'ke 'mʊtiyaa 'le a 'ke -zɛgɛ nʊ "kɔmʊ.

19-20'An dɪkmayreetɪ-a, 'ɪn-ɪ 'po-o "yi -lue: 'Bho -nɪgblaanynɔ'ɔ -gbanamʊ, -ka ʊn-ʊ sɪa nɪ'a 'gwlʊlicɛɛ'ɛ wɔn 'mʊ 'le ʊn-ʊ gba'a a, 'ka-a 'ɪn-ɪ sɪa'a a'ba dɪ -lrɛɛ, 'le, -nɔɔ -ke ti a'ba bhɪ 'ka 'le Zezii Kliisɪ 'mʊ glu 'kpa -ka -zɛgɛka, ɛ 'ke nyni. -Yeee! Galasiikɔmʊ-a, 'an -pɔlʊ'a klɛ ti 'ɪn 'bɔ'ɔ ti 'ɪn 'ke 'le a'ba "klumʊ yi -a 'ke "yigbeyi tidede 'le 'ɪn 'ke amʊ dɪ -bodɪ 'mʊ-za 'le 'ɪn 'ke 'an dɪ'a 'mʊzasʊ "yizizia. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, ɛ -ma'a-a 'ɪnmʊ wɔnti, lɛ 'ɪn 'ka 'bho a'ba damʊ 'mʊ-za a, 'ɪn se ɛ 'bhle!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21A-bʊ nyʊ-ʊ 'pɛɛ'ɛ a'ba "bhi'a 'mʊtikukuɛ 'mʊ 'le a 'ke "yisrɛɛmʊ "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, a 'tmʊʊ 'ɪnmʊ, -ka 'ɔ gba -lue 'mnɛ 'lɛ'ɛ, a'ba 'wɪn ɪ 'bɔ'ɔ?

22l 'cnɪ-ɛ'ɛ-ɛ 'le 'ɔ "bɔgʊ 'li, ɪ na: Ablaamʊ 'bhle-e 'nynʊkpakpɪ 'sɔn. Ɔ -ke 'ɔ 'geyiɛnynaakpʊ Agaa 'wlʊ-o "yunyukpasu 'le ɔ -ke 'ɔ "yiglɛnynɔ Salaa 'wlʊ'o "yunyukpasu -lrɛɛ.

23"Yu 'ɔ 'geyiɛnynaakpʊ 'wlʊ'a a, 'wa "bhi'a -tɔɔcɛyu mo'o. Ɛ -se -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdɪ -ko. "Yu 'ɔ "yiglɛnynɔ 'wlʊ'a a, -da ɔ -see'a 'wlʊ ke a, -ka -Lagɔ'ɔ "bhuo -za'a 'ɔ "kpidɪ Ablaamʊ -bodɪ 'mʊ 'tɪn, 'ka-a ɔ 'wlʊ'o.

24-25A -gblee, Ablaamʊ'a 'nynʊkpakpɪ 'sɔn'ɔ dɪ -nɪɪ -tɛ'ɛ 'mʊ-ɛ: -Bho nyɔ 'ke ɪ 'mʊti'wɔn, "lemnɪɪ nyɔ 'ke ɪ lɪ likpʊkpa mo'o. Ʊ-bʊ 'nynʊkpakpɪ 'mnʊ, 'wa "kpidɪ kɔɔ'ɔ-ɔ -ybhɛybhɛtite'a kpɛ 'sɔn. Trɪ ʊn-ʊ 'la'a Sinayi -ɛ -nɪ'a 'le Alabiibhlʊkpa "kpi, 'le 'ɛ "kpi, -ybhɛybhɛtite -Lagɔ -ke Moyiizɪ bhla'a 'le ɔ 'ye Moyiizɪ 'ɔ gba'a -klugba "nyɪ, tite 'mnɛ -ke Agaa, 'ɔ 'geyiɛnynaakpʊ 'mnʊ'a dɪ gʊgɔ'ɔ "yiti. Ʊn kɔɔ'ɔ-ɔ 'traamʊ'a 'Zuifʊ "we'a 'mʊybhɛgwlɔ Zelizalɛɛmʊ -lrɛɛ. Ʊ-bʊ 'Zuifʊ'a -dadudu-u 'pɛɛ-ɛ 'wa "bhi'a 'mʊtikukuɛ 'mʊ 'le ʊn 'ke "yisrɛɛmʊ "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Nyʊ-ʊ nʊ'a -kaa a, ʊn kɔkɔɔ'ɔ-ɔ Agaa'a "yu. -Ka ʊn 'wlʊ -nɪ 'nɔ 'le 'geyikpaankwla 'zɔ 'le ɔ 'ye'a 'geyiɛyu "du a, 'ka 'mnɔ, nyʊ 'mnʊ, -Lagɔ'ɔ gba-a kɔ 'nʊ "lru 'mʊ 'le ɛ-ɛ kpʊn 'ʊ 'geyiɛ 'mʊ.

26Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ, Ablaamʊ'a "yiglɛnynɔ Salaa'a "kpidɪ kɔɔ'ɔ-ɔ -Lagɔ'ɔ "yiflɔnyʊ'a -gwlɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, ʊn-ʊ 'la'a yaku'a Zelizalɛɛmʊ. 'lnnɛ 'mo-o -abʊ-a'a 'mʊybhɛgwlɔ. Ɛ se "lru 'mʊ -kɔ-ɛ.

27A -gblee, 'ɛ "kpidɪ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi Ezayii 'cnɪ'a 'le -Lagɔbɔgʊ 'li, 'ɪnnɛ 'ka-a: Zelizalɛɛmʊ kɔɔ'ɔ -ka 'nynaakpʊ-ʊ -see'a "yu 'wlʊ 'le -ʊ -see'a -nɪgblaa'a 'gwlʊlicɛɛ wɔn'ye, 'bho'a nyʊ li 'bʊbʊa tenyɪ! A -gblee, ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ 'nynaakpʊ 'wa nyimiɛ po'a ti 'le -nɔɔ -lrɛɛ 'li 'le nyaka 'wa "yreetɪ-ɪ 'ye dɪkmanynɔ'ɔ nʊ 'mʊ-zi mʊ.

28A-a 'ye-e li'a, 'an 'lotʊ'a "nynuu-a, -ka -Lagɔ'ɔ "bhuo "du'a Ablaamʊ wlu wɔn 'mʊti ɔ -ke Salaa-a 'ye'a "yunyukpasu Izaakɪ 'wlʊ mʊ 'le 'ya "yri'a 'bɪ 'ye'a 'wlʊ a, 'ka 'mnɔ 'ka-a a -nɪ'o. 'Ɛ dɪ a "du'o -Lagɔ'ɔ "yreetɪzɪgɪ.

29'Le -lrɛɛke, -ka Ablaamʊ -ke Agaa 'wlʊ'a 'wa -tɔɔcɛyu, 'le, "yu ɔ -ke Salaa 'wlʊ'a 'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a 'gwlʊdɪ 'mʊ, 'le Agaa'a "yu 'ye'a Salaa'a nɔ nyanɪ 'mʊ kla a, -ka -lue 'mnɔ, 'ka-a 'ɛ lɛtu -nɪ'e 'traamʊ. Nyʊ-ʊ 'pɛɛ'ɛ 'wa "bhi'a 'mʊtikukuɛ 'mʊ, 'ɪnnʊ kla'a nyʊ-ʊ 'pɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a wɔnkuɛ 'mʊ nyanɪ 'mʊ.

30'Bho 'ɛ "kpi a, ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ-ɛ 'le -Lagɔbɔgʊ 'li: Ablaamʊ, -za 'geyiɛnynɔ -ke 'wa "yu 'kwla, -ɛkedɪmaa, 'geyiɛyu se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'ɔ -tɪta'a lɪ "kpi -zi, 'le ɔ -ke "yiglɛnynɔ'ɔ "yu -see lɪ 'gble yi -lrɛɛ! Ɔ-bɔ "yuzɛgɛ 'mnɔ, 'ɪnnɔ zi 'nɪ "kpi.

31'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, 'an 'lotʊ'a "nynuu-a, -abʊ kɔɔ'ɔ "yiglɛnynaakpʊ'a "yu. -A se kɔɔ 'geyiɛnynaakpʊ'a "yu.

Galasiikɔmʊ 5

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1A -gblee, -a 'ke "yiflɔmʋ "du mo'o. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ Zezii Kliisɪ zetie'e -amʋ 'le -a'ba "bhi'a 'mʋtikukuɛ'ɛ 'mʋpɛɛɛ 'mʋ 'le -a 'ke "yisrɛɛmʋ "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. -A po 'le 'kpɪ 'le -a 'ke 'le "yiflɔɛ 'mnɛ 'li ti-de. A'ba 'wɔn nyɔ'ɔ -kɔ amʋ "lru 'mʋ -le -lrɛɛ 'le lɛ"o lɛ 'mʋ.

2'lnmɔ 'Pɔlʋ, 'ɪn-ɪ 'tmʋʋ'o amʋ-ɛ, na: -Bho a -ka klɛmʋmuɛ 'mʋ-ʋ 'pɛɛ 'le a 'ke "yisrɛɛmʋ "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi a, "lemnɪɪ, lbhʋ Zezii Kliisɪ nʋ'a amʋ -bodɪ, ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ lɛ-ɛ se 'kɪ 'bhɛɛ ɛ 'ke -nʋ-ɛ.

3A "du a'ba "bhi "yrili -lrɛɛ, nyɔ"o nyɔ-ɔ 'pɛɛ'ɛ klɛmʋmuɛ 'mʋ 'le ɔ 'ke "yisrɛɛyi "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'ɔ nyɔtu nʋ'a -kaa a, ɔ-ɔ 'yi-e 'le -Lagɔ'ɔ gba'a "yikpʋɛn'ɛ -belu 'zɔ le'a dɪ, "lemnɪɪ ɔ -kpʋn -Lagɔ'ɔ gba "yi 'wee!

4A-a 'ye-e li'a, a-bʋ nyʋ-ʋ popo'a 'gwlʋti, -bho a 'pɛɛ a'ba "bhi'a 'mʋtikukuɛ 'mʋ, "lemnɪɪ a-a "du 'ko-o "yisrɛɛmʋ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, a -ke Zezii Kliisɪ se 'tɔ "yi"sisri, lbhʋ ɔ nʋ'a amʋ -bodɪ, a -tbhɛ 'nɛ-ɛ "kpi 'le ɛ se 'tɔ 'bhɛɛ ɛ 'ke amʋ -kpa.

5Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, -a-bʋ -yʋ de'a Zezii Kliisɪ "gwli, 'ɛ dɪ -a -de 'nɔ -pɔlʋ "yi 'le 'bʋbʋa 'mʋ 'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu-u kpa'a -amʋ 'le -a 'ke "yisrɛɛmʋ "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

6A -gblee, -bho nyɔ -ke Zezii Kliisɪ "sisri "yi, -bho ɔ mu klɛ 'mʋ, -bho ɔ se klɛ 'mʋ mu, 'ɛ -nyna nyɔ ka. Lɛ-ɛ 'ma-a -zɛgɛ, 'ɪnnɛ 'mo-o -a 'de -ɔ "gwli. -Ka -a de 'ɔ "gwli, -a'ba -bonyunyu'a dɪkmɛɛ-ɛ tɔ'ɔ 'na 'le -a kɪkma'a -kɪkma dɪ.

7-Tanyɪ 'kɪ, a'ba kpli 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi 'bho -Lagɔ'ɔ -jeyi. Yɔɔ "maa'a amʋ 'le a 'ye -ziadɪ'a -jolʋ "yrili"saka'a?

8-Lagɔ 'la'a amʋ 'le a 'ye'a 'ɔ nyʋ "du, ɔbɔ -see amʋ -kaa nʋ.

9A-a 'ye-e li'a, -ka "flɔɔ'ɔ "buubuulɛtoope-e "bu nɪ'a lɪ tenyɪ a, 'ka-a "nyinynitɔtɔlɪ'a -toope gbɛ 'bhɛɛ'o ɛ 'ke nyʋ'a -dadudu 'bho -Lagɔ'ɔ -jeyi -za.

10Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, a-bee -mnʋʋ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii "sisri'e-e "yi'a dɪ, 'an -pɔlʋ se 'bhɛɛ ɛ 'ke 'sɔn 'mʋ 'wlʋʋ 'bho amʋ "kpi. 'ln yibo'o-o -ka 'ɪn-ɪ popo'a 'gwlʋti, 'ka-a abʋ 'ke 'gwlʋtipopo -lrɛɛ, 'le, nyɔ -yɔ "maa'a amʋ, -bho koo ɔ -nɪ, -Lagɔ'ɔ -zigle-e 'ye ɔ -kpʋn mʋ.

11'An 'lotʋ'a "nynuu-a, -bho 'ɪn nʋ 'kɪ nyʋ mu klɛ 'mʋ 'le ʋn 'ke "yisrɛɛmʋ "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi a, "lemnɪɪ koo -ke dɪ nyʋ-ʋ kla'a 'tɔ 'ɪnmʋ nyanɪ 'mʋ 'bho ɛbɛ-ɛ'ɛ "kpi'a? -Bho 'an wlu -ke 'wa nɛ 'bhɛɛ 'kɪ, ʋn -see 'kɪ 'ɪnmʋ 'cɛ kwa -po yi. -Ka Zezii Kliisɪ 'mɛ -nɪ'a 'bho nyʋyrilbhaatu "yri, 'ɔ 'mɛmɛɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'ke nyʋ "yisrɛɛmʋ po 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'lnnɛ 'ɪn-ɪ tɔ'ɔ nyʋ: -ɛ -ke dɪ ʋn-ʋ po'a 'ɪnmʋ 'cɛ kwa, 'ɪnnɛ 'ka-a!

12Nyʋ 'mnʋ -yʋ "maa'a amʋ, -bho ʋn nʋ a mu klɛ 'mʋ 'le a 'ke "yisrɛɛmʋ "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi a, 'le 'mna gbo, -bho ʋn 'bɔ ti, ʋn wʋwa, klɛ -se lɛ -ko!

13A-bee -mnʋʋ a, 'lotʋ'a "nynuu-a, -Lagɔ 'la'a amʋ-ɛ 'le a 'ke "yiflɔnyʋ "du. A'ba "yiflɔɛ 'mnɛ, a -de 'le ɛ 'li ti, a'ba 'nɛ ɛ "yi 'le a'ba nʋ "nyinynidɪ -le! 'Bho 'ɛ lemʋ, a kɪkma dɪ 'le a 'ke kpʋkpa!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14A -gblee, lɛ-ɛ 'bhle'a -Lagɔ'ɔ gba "lru kwa, 'ɪnnɛ 'mo-o, -ka -ɪn -kma'a -a'a "bhuo'a dɪ, -kma -kaa -a'a -bonyunyɔ'ɔ dɪ!

15A "du a'ba "bhi "yrili! Nmi-i vɔ'ɔ 'le ɪ-ɪ ninmu'a a, -bho a'ba kpli -ke 'ya kpli gʊgɔ ɔ, "lemnɪ a-a 'ye-e 'kpɪ "yitiwʊwa -mʊ.

16'Ɛ dɪ, 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, a "tayi -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu "yiti 'le ɔ 'ke amʊ -jolʊ gbo po 'le a'ba tinɪɛ 'mʊ! -Bho ɛ -nɪ -kaa a, "lemnɪ "nyinynilɪ a -ybhɛ'ɛ 'mʊ, a -see ɪ -nʊ yi.

17A -gblee, "nyinynilɪ nyunyɔ -ybhɛ'ɛ 'mʊ -ke lɪzɪgɪ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -ybhɛ'ɛ 'mʊ, ɪ-ɪ 'vɔ-ɔ tʊ, 'le, lɪzɪgɪ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -ybhɛ'ɛ 'mʊ -ke "nyinynilɪ nyunyɔ -ybhɛ'ɛ 'mʊ, ɪ -se lɛ -lue -ko. l -nɪ 'sɔn'ɔ wlu sʊsɔ'ɔ-ɔ li. Ɛbɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ nʊ ɛ'o, 'le, lɪ 'wee a'ba 'gwlʊ -nɪ'a "yi, a se 'ya nʊnʊa 'bhɛɛ.

18A 'ye li-ɔ, -bho -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -ka amʊ -jolʊ gbo-o po, "lemnɪ, -ka a 'pɛɛ'ɛ a'ba "bhi'a 'mʊtikukuɛ 'mʊ 'le a 'ke "yisrɛɛmʊ "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɛ -see 'tɔ amʊ "lru 'mʊ -kɔ yi.

19"Nyinynilɪ -nɪ'a 'le nyunyɔ'ɔ -pɔlʊ gbo, ɪ-ɪ "tuu nɔ-o'o 'le 'ɔ "nyinynikpli-i 'kpa'a "piemʊ. l-bɪ "nyinynilɪ 'mnɪ, 'ɪnnɪ 'ka-a: Nyʊ-ʊ popo-o "nyinynika 'gwlʊti 'le ʊn-ʊ "wɪlɪ'o, ʊn-ʊ nʊ'o -ganɪlbhakpli.

20Ʊn-ʊ bʊbɔ-ɔ kɔkui 'le ʊn-ʊ de'e 'le gupoɛ 'li ti, 'wa nyɔtu-u 'nyɪnyɛ'ɛ 'mʊ 'le ʊn-ʊ jɛ'o, ʊn 'bhle-e "mʊnynɪ, tɔlʊ 'bhle-e 'cɛ 'mna "yi 'le -lrʊʊ-ʊ po'o 'cɛ; ʊn-ʊ mumu-o li 'le ʊn 'ke lɛ 'mʊ -zɛ, ʊn 'bhle-e cɛklɪcɛ, ʊn se -ybhɛ.

21Ʊn-ʊ 'mɪɪ-e "yri 'bho ʊn -bonyunyu'a lɪ "kpi, nmɔ-ɔ 'kpʊn -ʊ 'geyiɛ 'mʊ, 'le lilia-a zi ʊ'o, ʊn-ʊ 'nʊ-o -klaabolɪ -lrɪɪ. 'ln 'wɪ -ɪ amʊ "yiti -tanyɪ, 'le 'traamʊ 'tɔ 'ɪn-ɪ 'mu-o 'bho le; nyʊ-ʊ nʊ'a -kaa a, ʊn -see -Lagɔ "yiti"tayi ɔ 'ke ʊ -kɔ.

22'Bho 'ɛ lemʊ, "yrilinmɔlɪzɪgɪ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu-u po'a 'le nyunyɔ'ɔ -pɔlʊ gbo, ɪ-ɪ "tuu nɔ-o'o 'le 'ɔ kplizɪgɪ-ɪ 'kpa'a "piemʊ, ɪ kɔkɔɔ'ɔ-ɔ 'mɪɪmɪtu'a "bhuo. "Yrilinmɔlɪzɪgɪ 'mnɪ, 'ɪnnɪ 'ka-a: -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu-u 'ya-a dɪkmɛɛ 'le nyunyɔ'ɔ -pɔlʊ gbo, ʊn-ʊ 'li-e 'bʊbʊa 'le 'wa -pɔlʊ-ʊ bhlu'o. Ʊn 'ku-o "gwli 'le 'wa 'limʊ -nmɔ'ɔ wɔn 'le ʊn -nmɔ'ɔ 'gwlʊti 'le 'wa -cna dɪ li.

23Ʊn -nmɔ'ɔ-ɔ kpli 'mʊ 'le ʊn-ʊ 'bhɛɛ'ɛ wa "bhi wɔnyi. Nyʊ-ʊ nʊ'a 'ya lɪtu, ʊn -ke -Lagɔ'ɔ gba -ybhɛ'o.

24Nyʊ-ʊ 'ma-a Zezii Kliisɪ'a nyʊ, "nyinyninaagɪ ʊn-ʊ po'a -ke "nyinynikpli ʊn-ʊ nʊ'a -tanyɪ, ʊn 'bhɔ-ɔ 'ya dɪ. l kɔɔ'ɔ-ɔ -ka ʊn 'gbaa'a ka "nyinynilɪ 'mnɪ Zezii 'le ʊn 'ye ɔ 'bho nyʊyrilbhaatu "yri kɔ, 'le ɔ -ke ɪ 'ye'a 'mɛ.

25-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu, 'ɪnnɔ "nyɪ'e -amʊ tinɪɛzɛgɛ. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, -a "tayi nɔ "yiti ɔ 'ke -amʊ -jolʊ gbo po 'le -a'ba tinɪɛ 'mʊ!

26-A'ba 'bhɛɛ -a'ba "bhi "yi -le, -a'ba tɪtbha -tɪtbha 'cɛ -le, -a'ba nʊnʊ "mʊnynɪ -bodɪ -le!

Galasiikɔmʊ 6

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1'Lotʋ'a "nynuu-a, -bho nyɔ -ka "nyinynidɪ-ɪ nʋ 'le a 'ke ɔ "kpi 'daa, a-bʋ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu-u po'a -jolʋ gbo a, a "du ɔ "dɪ 'mʋ 'le ɔ 'ke 'bho -jolʋzɛgɛ "yi le yi! -Bho a 'ke 'ɛ lɛtu nʋ a, a -nʋ -nɪ nɛ 'le 'limʋ'a wɔnnmɔɛ 'mʋ! A'ba nyɔ"o nyɔ 'ɪn-ɪ 'tmʋʋ'o, a "du a'ba "bhi "yrili 'le a'ba "bhi -kaa "nyinynidɪ nʋ -lrɛɛ!

2-Bho nyɔ -ka sɪa -ka kwakugbɛ pa'a nyɔ, a -kpa nɔ! 'lnnɛ 'mo-o, a kpʋkpa 'le a 'ke sɪasɪaa'a 'gbɛ "lru zɪza! -Bho a nʋ -kaa, "lemnɪɪ a-a "du-o 'bho Zezii Kliisɪ'a wlu.

3'Le 'bho 'ɛ "kpi, -bho nyɔ -ka 'ɔ "bhuo -klagba-a 'la, -bho ɔ se -kaa -nɪ a, ɔ-ɔ 'po-o 'ɔ "bhuo -dugba li.

4Nyɔ"o nyɔ 'crɛ 'ɔ "bhuo 'mʋti, -bho 'ɔ kpli "du -zɛgɛ 'le ɔ 'ke ɪ yibo! -Bho ɔ 'ye -zɛgɛ 'ɔ "bhuo 'mʋ li 'le ɔ 'ke 'bʋbʋa li 'ɔ kplizɪgɪ'a dɪ. Ɛ -se 'ɔ -bonyunyɔ ɔ -zi 'mʋ'a 'bʋbʋa ɔ 'ke li -ko.

5Lbhʋ -Lagɔ "nyɪ'a -amʋ, nyɔ"o nyɔ-ɔ 'ye-e 'ɛ kuna -po -mʋ.

6A -gblee, nyɔ -yɔ 'cɪan'a -Lagɔwlu, nyɔ-ɔ tɔ 'nɔ ɔ, 'ɔ lɪzɪgɪ ɔ 'bhle'a, ɔ -ke ɔ 'gble ɪ 'mʋ!

7'Bho 'ɛ le a, a'ba "du a'ba "bhi 'gwlʋ'a "yikuna -le! Nyɔ'ɔ 'cɪsɛ -Lagɔ -le! 'lnmɔ 'lɛ'ɛ 'na a, lɛ 'ɪn 'ka 'bho "du, 'ɪnnɛ 'ka-a: Lɛ nyɔ-ɔ lo'a, 'ɛ "bhi ɔ-ɔ za'o.

8'Ɛ 'zɔ 'ka-a: Nyɔ -yɔ "luo'a 'ɔ tinɪɛ 'wee 'mʋ, 'le, "nyinynidɪ 'ɔ 'gwlʋ -nɪ'a "yi, ɔ 'ke ɪ nʋ a, lɛ ɔ 'ka 'ye, 'ɪnnɛ 'mo-o 'mɛmɛɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'Bho 'ɛ lemʋ, -bho nyɔ "luo 'ɔ tinɪɛ 'wee 'mʋ 'le ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a 'gwlʋdɪ nʋ a, "kɔgwlɛtinɪɛ ɔ-ɔ "nyɪ ɔ'o.

9'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ, -a'ba sɪa -zɛgɛ'ɛ nʋnʋa 'mʋ -le! 'Le, -bho 'kpɪ -see -amʋ "yiti-wa a, 'le -a 'ke 'kpa "yi ku, -a 'ke -zɛgɛ nʋ a, "lemnɪɪ, -nɔɔ -Lagɔ "du'a a, 'bho ɛ ti -a 'ye-e -zɛgɛ 'ye -mʋ.

10'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, -da -a 'bhle -nɪ'a "yiflɔnɔɔ, -a nʋ nyʋ 'wee -zɛgɛ -bodɪ! Nyʋ -ke -a plɛ'ɛ 'bho Zezii'a -glɪgba -lue wɔnyi, -a'ba -sie ʋ ti -le -lrɛɛ!

11A 'ye li-ɔ, 'traamʋ 'ɪn-ɪ 'cnɪ'e a'ba -jeyipobɔgʋ. -Ka 'ɪn-ɪ 'bhɛɛ'ɛ 'an 'cnɪyri "yi, a -gbʋ -kaa ya! 'An "bhuo'a "yiglɛkʋta 'cnɪ ɪ'o.

12A -gblee, nyʋ-ʋ kpʋn'a amʋ -glaka ʋn-ʋ nʋ'a a mu klɛ 'mʋ ke-ɔ 'le a 'ke "yisrɛɛmʋ "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi a, nyunyu'a 'tʋnʋdɪ ʋn-ʋ 'bɔ'ɔ ti. 'Le, -bho ʋn na 'kɪ, Zezii Kliisɪ'a 'mɛmɛɛ-ɛ po'o nyɔ "yisrɛɛyi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi a, "lemnɪɪ nyʋ-ʋ klʋ ʋ 'ko-o nyanɪ 'mʋ, 'ɛ -fanʋ ʋn 'bhle'e ku 'mʋti 'le 'wa 'wɔɔn nɪ'o.

13Ʊ-bʋ nyʋ-ʋ 'bɔ'ɔ ti a 'ke klɛ 'mʋ -kpɛ ɛ, ʋ-bee -mnʋʋ'a "bhi'a -kpʋn -Lagɔ'ɔ gba "yi, 'le ʋn 'bɔ'ɔ ti a 'ke klɛ 'mʋ mu, 'le, -ka ʋn 'ka amʋ -jrɛɛ ku li kpa 'kɪ 'le 'ɛ fanɪ 'ka amʋ 'li -nɪ, ʋn 'ke 'wa "bhi "yi'bhɛɛ 'ɛ dɪ.

14'Le 'mna -bodɪ a, 'an "plin, 'an po lɛ -lrɛɛ 'mʋ, -bho ɛ -se Zezii Kliisɪ 'mɛ -nɪ'a 'bho nyʋyrilbhaatu "yri'a "sɛ. 'Ɔ 'mɛmɛɛ'ɛ dɪ a, -bho 'ɪn -gbʋ 'kmʋ 'mʋ'a lɪ ya, 'le 'mna gbo ɪ kɔɔ'ɔ bhebhelɪ. -Bho ɪ 'bɔ ti ɪ 'ke 'ɪnmʋ -bodɪ yi, 'le ɪbɪ -bodɪ 'ɪn kɔɔ'ɔ-ɔ 'mɛmɛyi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15'lɲ-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ 'tɔ, -bho nyɔ mu klɛ 'mʊ o, -bho nyɔ -see klɛ 'mʊ mu o, 'ɛ -nyna nyɔ ka. Lɛklagba-a 'ma-a -zɛgɛ, 'ɪnnɛ 'mo-o nyunyɔ'ɔ tinɪɛ 'ke -lre 'mʊ le yi.

16Nyʊ 'wee na'a 'bho -jolʊlre 'mnɛ "yi a, ʊn-ʊ 'mo-o -Lagɔ'ɔ nyʊzɪgɪ 'le ʊn "du'o Izrayɛɛlɪkɔmʊzɪgɪ. -Lagɔ'ɔ "bhuo "nyɪ ʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua 'le ɔ 'ke ʊ -zɛgɛ -bodɪ nʊ!

17-Ɛ 'wlʊ'a -daa -zɪannamʊ, nyɔ'ɔ -sɪa -nɪ 'ɪnmʊ -le, -ɛkedɪmaa, -ka 'ɪn "du'a Zezii'a nyɔ, 'lbhalbhafanɪ 'ɪn 'bhle'a ku li a, 'ɪnnɪ tɔ'ɔ 'na!

18'An 'lotʊ'a "nynuu-a, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ -wʊnna amʊ "niti! l -nɪ -kaa 'mʊ!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Efɛɛzɪkɔmʊ

Efɛɛzɪkɔmʊ 1

1'lnmɔ, 'Pɔlʊ, 'ma-a Zezii Kliisɪ'a -dalbhoyi 'le -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdɪ 'mʊ a, a-bʊ 'ma-a Zezii Kliisɪ -lue 'mnɔ'ɔ nyʊ-ʊ de 'ɔ "gwli, 'le -ʊ -ke ɔ "sisri'a "yi, -ʊ -nɪ'a 'le Efɛɛzɪgwlɔ 'mʊ, a-bʊ 'ɪn-ɪ po'o "bɔgʊ -jeyi.

2-A'ba -tɪta -Lagɔ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ -nɪ 'sɔn -wʊnna amʊ "niti 'le ʊn 'ke amʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua "nyɪ!

3-A 'bhɛɛ -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a -tɪta -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi! -A -ke Zezii Kliisɪ -lue 'mnɔ "sisri'e-e "yi'a kamʊ, -zɛgɛ 'wlʊ'o 'le yaku 'li, ɔ 'ye ɛ -amʊ "lrulinʊ.

4A -gblee, -Lagɔ -see -bhla 'kmʊ ti-ya ke see, 'le ɔ 'ye 'ɛ lɛtu'a -gɔlɪ 'tɛ, ɔ 'ye -amʊ 'mʊ'tɛ -a 'ke 'ɔ nʊ "du 'le -a 'ke pepe -nɪ 'bho 'ɔ "yigbeyi.

5A 'ye li-ɔ, ɔ -kma'a-a -a'ba dɪ'a dɪ ɔ 'tɛ'ɛ -amʊ 'mʊ see 'le -a 'ke 'ɔ "yreetɪ "du. Ɔ -zi -nɪ'e-e Zezii Kliisɪ 'mʊ 'le ɔ 'ye 'ɛ lɛtu nʊ. Ɔ nʊ'a -kaa a, ɛ 'nʊ -ɔ 'tʊ.

6Ɔ 'nʊ-o 'na 'le -a 'ke 'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ 'ɔ 'limʊ'a wɔnnmɔɛklagba'a dɪ. -A -ke 'ɔ dɪkmayu "sisri'e-e "yi'a dɪ, ɔ nʊ 'ɛ -amʊ "lruli bhubhu.

7A -gblee, ɔ 'bɔ-ɔ ti -a -ke 'ɔ "yisisriɛ 'mnɛ 'ke -nʊ-ɛ'ɛ dɪ ɔ zetie -nɪ'e -amʊ 'le -a'ba "nyinynidɪ 'mʊ 'bho 'ɔ "yigbeyi 'le ɔbɔ 'mnɔ'ɔ 'mɛmɛɛ 'mʊ. 'Ɔ nymɔ-ɔ 'wla'a ti, ɛ-ɛ tɔ-o'o na -Lagɔ 'bhɔ-ɔ -a'ba "nyinynidɪ'a dɪ 'bho 'ɔ "yigbeyi. 'Bho 'mnɔ ɔ, 'bho-o ɔ -za -nɪ'e 'ɔ 'limʊ'a wɔnnmɔɛklagba 'mnɛ -druku "yrili 'le ɔ 'ye ɛ -amʊ "yi-tɔ -ka ɛ -nmɔ'ɔ "yrili.

8Ɔ 'nʊ-o -amʊ -zɛgɛ "lruli tenyɪtenyɪ. 'Le ɛ 'mʊ ɔ "nyɪ -nɪ'e -amʊ -naagɪ 'le -a 'ke 'ɔ 'gwlʊdɪ 'mʊti'wɔn.

9A -gblee, ɔ 'bɔ-ɔ ti -a 'ke 'ɔ 'gwlʊdɪ yibo. 'Ɛ dɪ, 'ɛ "sra-a "zize'a "yi -tanyɪ, ɔ -tɔ 'nɛ -amʊ. 'Le Zezii Kliisɪ 'mʊ, 'le-e 'ɔ "bhuo -de -nɪ'e 'ɛ duo see.

10'Ɛ "sra-a "zize'a, lɛ-ɛ -ke "kpi ɛ 'ka "lru "yi -jra -nɪ, 'ɪnnɛ 'mo-o, -nɔɔ -Lagɔ "du'a, ɛ-ɛ 'ye-e -nyni -mʊ 'le ɔ 'ke ɛ nʊ, 'le, yaku 'li -ke 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi'a lɪ 'wee, Zezii Kliisɪ 'ke 'ya "lrugayʊɛ "du.

11-Ka -Lagɔ 'bɔ'ɔ ti, 'ka-a ɔ-ɔ nʊ'o 'ɔ lɪ. -Ka ɛ nʊ 'ɔ 'tʊ, 'ka-a ɔ 'tɛ'ɛ -amʊ 'mʊ see 'le -a 'ke 'ɔ nʊ "du. -A 'mo-o nyʊ -ke Zezii Kliisɪ 'mnɔ "sisri'a "yi'a dɪ -a -see 'ɔ -zɛgɛ 'mʊ-bɔ yi.

12A -gblee, ɔ 'tɛ'ɛ -amʊ 'mʊ-ɛ, 'le, -a-bʊ 'Zuifʊ 'ma-a nyʊ-ʊ de'a Zezii Kliisɪ 'mnɔ "gwli'a nyamna, -a'ba dɪ nyʊ 'ke yibo -ka 'ɔ 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi 'le ʊn 'ke ɛ "yi'bhɛɛ.

13A-bʊ nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ, -ka -lue 'mnɔ ɔ, 'ka-a ɛ -nɪ'e amʊ -bodɪ -lrɛɛ. -Lagɔ'ɔ "dɪzɪgɪ -yɪ -ke 'mʊ ɔ 'pʊʊn -nɪ'a amʊ 'le a'ba "nyinynidɪ 'mʊ, a 'wɪn -ɪ 'bɔ, 'le a 'ye Zezii Kliisɪ 'mnɔ "gwlide. 'Ɛ lɛtu -nʊ-ɛ'ɛ ɛ, a -ke ɔ "sisri'e-e 'tɔ "yi'a dɪ ɔ po'o amʊ 'ɛ 'mʊyibolɛ 'mʊ. 'lnnɛ 'mo-o 'ɔ Lisaazuzu ɔ "du'a -amʊ wɔn 'mʊti see ɔ 'ye 'ɔ -amʊ "nyɪ. Ɛbɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ tɔ'ɔ -ka -a "du'a 'ɔ nʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14A 'ye li-ɔ, 'ɔ Lisaazuzu ɔ-ɔ "nyɪ'a -amʊ, -zɪgɪ ɔ 'ka -amʊ "lrulinʊ, 'ɪnnɔ 'mo-o 'ya 'mna'a "yitisabhlelɛ. Ɛ-bɛ -lue 'mnɛ-ɛ tɔ-o'o -ka -a'ba 'pʊnpʊan -a 'ye'a 'bho 'ɔ "yigbeyi 'ka -amʊ 'mʊ "yi 'le ɛ 'ka ti'pɪple. -Bho ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ yi a, "lemnɪɪ ɔ-ɔ 'ye-e -amʊ -zɪgɪ 'mnɪ "lruli-nʊ -mʊ "fɪa 'wee. A-ba 'bhɛɛ 'ɔ 'nynɪ "yi, ɔbɔ-ɔ'ɔ "bhuo 'bhɛ-ɛ "yi!

15'lnnɪ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, kpli a -nɪ'a ti 'bho -Lagɔjeyi, ɛ 'nʊ-o 'ɪnmʊ 'tʊ'a dɪ 'ɪn-ɪ po'o -Lagɔ 'sɛɛ a'ba dɪ "kɔmʊ. 'ln-ɪ 'wɔn-ɔ 'bɔ na, -a'ba -Kɔyi Zezii'a "gwlideɛ 'kpa-a "kpi 'le amʊ 'mʊ "kɔmʊ. 'ln-ɪ 'wɔn-ɔ 'bɔ -lrɛɛ a -kma'a-a Zezii'a nyʊ'a dɪ 'le a-a nmɔ 'nʊ kwa 'mʊti.

16'ln 'wɪn 'ɪ -kaa 'bɔ ɔ, 'le 'an -Lagɔ'ɔ wɔngboponamʊ a'ba 'nynɪ'a bɔ 'le 'an wɔn 'mʊ 'le 'ɪn-ɪ po'o a'ba dɪ -Lagɔ 'sɛɛ.

17A 'ye li-ɔ, -Lagɔ -ke 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ-ɪ bʊbɔ'ɔ, 'ɪn-ɪ bhade 'nɔ-ɔ li 'le ɔ 'ke amʊ -naagɪ "nyɪ 'le ɔ 'ke amʊ "yrikʊɪ 'mʊ -flɔ a 'ke ɔ yibo -ka -zɛgɛka.

18'ln-ɪ 'po -ɔ wɔn gbo ɔ 'ke a'ba -pɔlʊ "kpi'a "yri kati 'le ɔ 'ke 'le a'ba -pɔlʊ gbo zɔ -ya, 'le, lɛ -ke dɪ ɔ 'la'a amʊ, a'ba -pɔlʊ -de'a "yi, a 'ke ɛ yibo 'le a 'ke ɛ 'ye. -Zɛgɛ ɔ-ɔ 'ye'a amʊ "lruli-nʊ mʊ, -ka ɛ -nmɔ'ɔ "yrili tenyɪ, 'ɪn-ɪ 'po -ɔ wɔn gbo -lrɛɛ a 'ke ɛ yibo. -Zɛgɛ 'mnɛ, ɔ 'de -ɛ 'bho ti nyʊ -lrʊʊ-ʊ 'ma-a 'ɔ -nʊ -lrɛɛ -ke a-bee'a dɪ.

19'ln-ɪ bhade 'nɔ-ɔ li -lrɛɛ, -ka 'ɔ wɔnkuɛ 'bhɛ'ɛ "yi, ɛ -zi'a lɪ 'wee 'mʊ, 'le, -a-bʊ de 'ɔ "gwli, ɛ-ɛ nʊ'a -amʊ lbhʊ 'mʊ, a 'ke 'na yibo.

20Ɛ-bɛ wɔnkuɛklagba 'mnɛ'ɛ 'mʊtikukuɛ nʊ -ɛ'o 'le Zezii Kliisɪ 'ye glu -sɔ 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ 'le ɔ 'ye ti-nɪ -lrɛɛ. Ɔ -sɔ'ɔ glu a, 'le ɛ-bɛ wɔnkuɛ 'mnɛ 'mʊ -a'ba -tɪta -Lagɔ "nyɪ -nɪ 'nɔ -denɪ 'bho 'ɔ "troli 'le yaku 'li. 'Bho-o ɔ -de'e ti, 'le ɔ -ke ɔ 'ke lɪ 'wee -kɔ.

21A -gblee, 'bho 'mnɔ ɔ, -Lagɔ "luo 'nɔ-ɔ "yi ɔ 'ye ɔ 'nynɪklagba "kpi po, nyʊ 'wee -Lagɔ 'mnɔ -ya'a ti 'le yaku 'li o, lɛ"o lɛ-ɛ 'bhle'a wɔnkuɛ, ɔ 'ke ɪ "kpi -nɪ, 'le, -nɔɔ"o -nɔɔ 'li'a nyʊ 'wee, 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ'a nʊ-e, -yɛ 'ye'a -yi mʊ -lrɛɛ, 'ɛ nyʊ, ɔ 'ke 'wa 'wee -kɔ.

22-23A 'ye li-ɔ, 'ka-a -Lagɔ "nyɪ 'ɔ lɪ 'wee'a -kɔkɔɔ -jeyi -ziaka. Ɔ -nɪ'a -kaa lɪ 'wee "kpi a, -ka nyɔ'ɔ "lru-u 'bhle'a 'ɔ 'gblʊ kwa, -ka -lue 'mnɔ, 'ka-a ɔ "du 'ɔ 'ɔ -glɪgba'a "lrugayʊɛ 'mʊ. Ɔbɔ 'mnɔ, -ɔ 'ma-a lɪ 'wee'a -kɔyi, ɔ -nɪ'e-e -da 'wee, 'le, 'ɔ wɔnkuɛ 'mnɛ, ɔ-ɔ "nyɪ 'ɛ 'ɔ -glɪgba 'mnɛ -jeyi 'le ɛ-ɛ "yi 'ɛ 'mʊ, ɛ-ɛ 'pɪple 'nɛ "kpi "fɪa 'wee.

Efɛɛzɪkɔmʊ 2

1A -gblee, -tanyɪ 'kɪ a, a 'mɛ 'ko-o'o 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi a'ba "nyinynikpli -ke a'ba "nyinynidɪ'a dɪ.

2'Nɔɔ 'kmʊ 'mʊ'a nyʊ, kpli ʊn -nɪ'a ti, -yɪ'a nʊ'a -Lagɔ 'tʊ, 'le a-a ple 'ɪ kli, -bho a -kɪ ɪ-ɪ nʊ a, "nyinynidɪ'a tiyayi -ke wɔnkuɛ-ɛ -nɪ'a -daa 'bhlʊkpa -ke yaku'a 'nynɪmʊ, 'ɔ wlu a-a "duʊ'o 'bho. Nyʊ'a -dadudu-u 'naa-a -Lagɔ'ɔ wlu "yi, 'ɛ -zuzutu nʊ 'ʊ lbhʊ 'mʊ 'le ʊn 'ye -lokumʊkumʊ "du.

3-A'ba 'wee, -ka ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ -nɪ'a a, 'ka-a -abʊ -nɪ 'ko'o, 'le -a 'wlaa'a -a'ba 'gwlʊdɪ'a lɪ wɔn ti. -A'ba "bhi'a 'mʊwlʊdɪ -a zi'e gbo. -Ka -lue 'mnɔ 'ka-a, -a -nɪ 'ko'a dɪ, nyʊ -

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Lagɔ'ɔ 'cɛkʋta -nɪ'a "kpi 'le ʋn-ʋ 'ye'a 'kle 'ye mʋ 'bho 'ɔ "yigbeyi, -a -ke ʋn 'ke ɛ 'kɪ 'mʋ-plɛ.

4-5l -nɪ'a -kaa 'mʋ a, -a'ba "nyinynidɪ'a dɪ -a-bʋ 'mɛ 'ka 'bho 'ɔ "yigbeyi, ɔ -kma'a-a -a'ba dɪ tenyɪ'a dɪ, 'ɔ 'limʋ'a wɔnnmɔpɔlʋ 'bhɛ'ɛ "yi 'bho -a'ba "kpi, 'le -a -see 'tɔ 'mɛ. Ɔ "nyɪ-e -amʋ Zezii Kliisɪ. 'Le ɔ 'mʋ -a 'ye -nɪ'e tinɪɛlre bhubhu 'le -a 'ye 'pʋn.

6'Le -a -ke 'ɔ "yisisriɛ 'mnɛ 'mʋ, -ka -Lagɔ -zɔ 'ɔ glu 'le 'mɛmʋ'a "klumʋ 'le ɔ 'ye'a ti-nɪ -lrɛɛ 'le ɔ 'ye'a 'bho 'ɔ "troli mu ɔ -ke ɔ 'ke lɪ 'wee -kɔ ɔ, 'ka-a -Lagɔ bhete 'nɔ -amʋ gbo 'le -a 'ye tinɪɛlre 'mnɛ -ke 'ɔ wɔnkuɛ 'ye.

7A 'ye li-ɔ, 'ka-a -Lagɔ -zi -nɪ 'nɔ 'mʋ 'le ɔ 'ye -amʋ -zɛgɛklagba -bodɪ nʋ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ, "yrilinmɔlɪzɪgɪ 'mnɪ, ɔ 'bɔ-ɔ ti, -bho 'wla, -a'ba 'wee 'ye'a 'bho 'ɔ "troli -nɪ mʋ, ɔ 'ke ɪ -amʋ "yi-tɔ.

8A -gblee, a 'de-e Zezii Kliisɪ "gwli'a dɪ, -Lagɔ 'pʋʋn'o amʋ 'bho 'ɔ "yigbeyi. Ɔ 'nʋ-o amʋ ɛ-bɛ 'jɛ 'mnɛ "lruli bhubhu 'le ɛ -ke a'ba 'pʋnpʋan 'mnɛ -na'o.

9Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, ɛ -se nyɔ'ɔ "bhuo'a 'mʋtikukuɛ'ɛ 'mʋpɛɛɛ 'mʋ 'le ɔ 'ke ɔ -zɛgɛ "lruli-nʋ -nɪ -ko. Ɔ nʋ -ɛ'o 'le nyɔ -kaa 'ɛ dɪ "du ɔ -kaa 'ɔ "bhuo "yi'bhɛɛ.

10'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ, ɔ-bɔ -ya'a -amʋ ti, ɔ "nyɪ'e -amʋ tinɪɛlre Zezii Kliisɪ'a dɪ, 'le -a -ke Zezii Kliisɪ 'mnɔ "sisri'e "yi, 'le -a 'ke "yrilinmɔlɪ'a nʋnʋa wɔnyi'bhɛɛ. Ɛ-bɛ "yrilinmɔlɪ'a nʋnʋa 'mnɛ, -Lagɔ 'de -ɛ 'bho ti see 'le -a 'ke 'le ɛ 'mʋ ti-de.

11'Ɛ dɪ 'tɔ ɔ, -ka a -nɪ'a, 'ɪn-ɪ popo-o amʋ -kaa 'gwlʋti: A -se 'Zuifʋ -ko'a dɪ, 'Zuifʋ "we-e 'ma-a nyʋ-ʋ 'la'a 'wa "bhi nyʋ-ʋ mu'a klɛ 'mʋ, ʋn-ʋ 'la'a amʋ nyʋ-ʋ -see'a klɛ 'mʋ mu. (A -gblee, -bho ʋn -ka -kaa klɛmʋmuɛ 'nynɪ-ɪ "si a, ɛ-ɛ 'mo-o ku li'a lɛ nyʋ-ʋ nʋ'a, 'ɛ "sɛ.)

12'ln-ɪ 'tmʋʋ'o amʋ-ɛ, ʋn-ʋ nʋ'a -kaa -tanyɪ, -ka a -ke Zezii Kliisɪ -see'a -bhla "yi"sisri ke, a popo 'na 'gwlʋti, nyʋ-ʋ 'ma-a -Lagɔ'ɔ -nʋ, 'lɪkpʋ a "du'o 'bho 'wa damʋ! Ʊ-bee -ke -Lagɔ 'bhla-a tite. Tite 'mnɛ 'mʋ, 'le-e ɔ "du -nɪ 'nʋ lɛ wɔn 'mʋti. 'Bho 'mnɔ ɔ, a-bee se 'le 'ɛ lɛtu'a 'limʋ -nɪ, a "du 'ko-o 'lɪkpʋ. Lɛ a 'ka 'gwlʋ "yi -ku, ɛ se -nɪ. 'Kmʋ 'mʋ'a nyʋ a "du 'ko'o. A se -Lagɔ yibo.

13'Le 'traamʋ 'tɔ ɔ, a-bʋ se 'ɔ -kaa yibo, a -ke Zezii Kliisɪ "sisri'e-e "yi. Ɔbɔ 'mnɔ, 'ɔ nymɔ-ɔ 'wla'a ti 'le ɔ 'ye 'mɛ a'ba dɪ. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ, 'le a 'ye -Lagɔ yibo.

14A -gblee, -a'ba 'wee "sri-e Zezii Kliisɪ "yi'a dɪ -a 'ye'e -pɔlʋ'a bhlubhlua. -Ybhɛybhɛɛ se 'bho 'Zuifʋ -ke nyʋ-ʋ -se'a-a 'Zuifʋ'a 'nynɪmʋ -nɪ. Ɔ-bɔ nʋ ɛ'o 'le -a 'ye nyɔ -lue "du. -A'ba 'mʋnyɪnyɛɛ-ɛ "du'o 'bho -a'ba 'nynɪmʋ kplu. 'Ɔ 'mɛmɛɛ-ɛ -za'a 'bho kplu 'mnɛ.

15A 'ye li-ɔ, ɛ-bɛ 'ɔ 'mɛmɛɛ 'mnɛ 'mʋ ɔ -po -nɪ'e 'Zuifʋ'a gba 'li'a -tɔtɔlɪ 'plʋ 'mʋti. Ɔ 'nʋ-o -kaa 'le ɔ 'ye 'Zuifʋ -ke nyʋ-ʋ -se'a-a 'Zuifʋ gbobhete. Ɔ bhete 'nʋ gbo a, ʋn -se 'tɔ-ɔ nyʋ'a 'digbi 'sɔn -ko. Nyɔ -lue ʋn "du'o. 'Bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi ʋn -yi'e-e nyʋlre 'mʋ. -Pɔlʋ'a bhlubhlua-a -nɪ'e 'bho 'wa 'nynɪmʋ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16'Bho nyʊyrilbhaatu "yri ɔ 'mɛ -nɪ'a dɪ, ɔ -za'a 'bho 'mʊnyɪnyɛɛ 'bho 'wa 'nynɪmʊ. 'lnnɔ nʊ ɛ'o 'ɔ 'sana 'mʊ, 'le ʊn -ke -Lagɔ 'ye -ybhɛ 'le ʊn 'ye nyɔ -lue "du.

17A -gblee, ɔ-bɔ -lue 'mnɔ, ɔ yi'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, "dɪzɪgɪ ɔ -za'o. 'Ya dɪ, a-bʊ nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ -ʊ se'a -Lagɔ yibo, 'traamʊ 'tɔ ɔ, a 'ye'e -pɔlʊ'a bhlubhlua, 'le, -a-bʊ 'Zuifʊ a, -ʊ nʊ'a na ʊn yibo'o-o -Lagɔ, 'ya dɪ -abʊ 'ye'e -pɔlʊ'a bhlubhlua -lrɛɛ.

18'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, 'ɔ 'sana 'mʊ -a -nɪ 'wee 'bhɛɛ'o -a -ke -Lagɔ 'ke "yi"sisri. 'Ɔ Lisaazuzu -kpa'a -amʊ.

19A-bee -mnʊʊ 'tɔ ɔ, -Lagɔ'ɔ nyʊ a "du'o a -Bolagɔ'ɔ nyʊ'a ka. A -se 'tɔ-ɔ 'lɪkpʊ -ko, 'le a -se 'tɔ zikamʊ -ko -lrɛɛ. 'Le, a "si'e 'bho, a "du'o 'ɔ -glɪgba'a nyʊ.

20A -gblee, -ka, -bho -budupomʊ -ka -budu-u po, -babasɪkpɪ ʊn-ʊ "luo'a 'mʊ, ʊn-ʊ "du'a 'bho 'ɛ ku 'mʊ, 'ɪnnɪ -ke -a gʊgɔ'ɔ "yiti -lrɛɛ. 'Le Zezii'a -dalbhomʊ -ke -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ kɔɔ'ɔ -budu'a 'kpʊ, 'le -a'ba -Kɔyi Zezii'a "bhuo kɔɔ'ɔ 'ɛ sʊkpʊ -ɛ -zi'a 'ya 'wee.

21'Ɔ 'sana 'mʊ -a -ke ɔ "sisri'e-e "yi -budu kuku'a 'mʊti'a ka. 'Le, -a-bʊ 'ma-a 'ɔ -glɪgba, -a'ba 'ɔ "gwlideɛ-ɛ ku'o 'mʊ 'le -a 'kpa'a "kpi 'le -a "du'o -Lagɔ'ɔ -dena. -Ka 'ɔ bʊbɔbhlegbo'a lisaabudu "du'a 'ɔ -dena, 'ka-a ɛ -nɪ'o -amʊ -bodɪ.

22A -gblee, a -ke Zezii Kliisɪ 'mnɔ "sisri'e-e "yi'a dɪ, 'ka-a a'ba dɪ -nɪ'e 'mʊ -ziaka. l-bɪ dɪ 'mnɪ "sri-e amʊ "yi -lrɛɛ. -Ziaka, -Lagɔ'ɔ -dena a "du'o, 'le 'ɔ Lisaazuzu -nɪ'e amʊ 'mʊ.

Efɛɛzɪkɔmʊ 3

1'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, 'ɪn-ɪ po'o a'ba dɪ -Lagɔ wɔn gbo. A'ba nyʊtu 'ɪn-ɪ za'a Zezii Kliisɪ'a "dɪzɪgɪ -bodɪ 'mʊ'a dɪ 'ɪn -po-ɛ'ɛ -jie 'mʊ.

2'Le 'mna gbo, a'ba "bhi yibo'o-o -ka -Lagɔ "du'a 'bho 'ɪnmʊ 'le 'ɪn 'ke amʊ lbhʊ 'mnɛ -bodɪ nʊ. 'Le 'ɔ 'sana 'mʊ ɔ -nʊ -nɪ'e 'ɛ lɛtu.

3A 'ye li-ɔ, 'ɔ "dɪzɪgɪ'a "kpidɪ ɔ "zize'a nyʊ -lrʊʊ "yrili, ɔ -tɔ 'nɪ 'ɪnmʊ-ɛ 'le 'ɪn 'ke ɪ yibo. l-bɪ dɪ 'mnɪ, 'ɪn "si -ɪ "kpi ti see 'le ɛ-bɛ "bɔgʊ 'mnɛ 'li 'le 'ɪn -see ɪ "yiti-tɛ.

4A -gblee, -bho a -kɪ ɪ-ɪ zrɛ, ɪ-bɪ Zezii Kliisɪ'a "kpidɪ "zize'a "yi -tanyɪ, -ka 'ɪn yibo 'nɪ 'tɔ ɔ, 'bho-o a 'ye ɪ 'mʊti'wɔn -nɪ mʊ.

5'Le -bɛnyɪ'a -nɔɔ 'li 'kɪ a, -Lagɔ -see ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ nyunyu -tɔ. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, ɔ nʊ -ɛ'o 'le ɔ 'ye 'ɔ Lisaazuzu -ya, 'le, Zezii'a -dalbhomʊ -ke -Lagɔ 'mnɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ -ʊ 'ma-a 'ɔ -nʊ, ɔ 'ke ʊ ɛ -tɔ.

6A 'ye li-ɔ, 'ɔ "kpidɪ -ke "yri'a 'bɪ-ɪ 'wlʊ'a a, 'ɪnnɪ 'ka-a: -Zɪgɪ -Lagɔ nʊ'a 'Zuifʊ "lruli, a-bʊ -se'a-a 'Zuifʊ, a-bee -mnʊʊ -see ɛ 'mʊ-bɔ yi -lrɛɛ. A-bee -ke 'Zuifʊ 'pa-a kpan -lue 'li. -Zɛgɛ ɔ de'a 'bho ti, nyʊ-ʊ -ke Zezii Kliisɪ "sisri'a "yi, ɔ nʊ'a ɔ 'ke ʊ "nyɪ, 'le abʊ 'ke a'ba nɛ 'ye -lrɛɛ. 'Le Zezii 'mnɔ'ɔ "dɪzɪgɪ 'mʊ, 'le-e ɛbɛ 'mnɛ 'wlʊ'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7A -gblee, -Lagɔ po'o 'ɪnmʋ 'ɔ lbhʋ "yi, 'le 'ɔ 'sana 'mʋ 'le 'ɪn 'ke Zezii'a "dɪzɪgɪ 'mnɪ nyʋ -bodɪ 'mʋ-za. Ɔ 'nʋ-o 'ɛ lɛtu 'le 'ɔ wɔnkuɛ 'mʋ.

8A 'ye li-ɔ, 'le Zezii Kliisɪ'a nyʋ 'wee'a "klumʋ 'ɪnmɔ -see-e lɛ. l -nɪ'a -kaa 'mʋ-ɔ, -Lagɔ nʋ'o 'ɪnmʋ -zɪgɪ "lruli, 'le, "yrilinmɔdɪ "we Kliisɪ-ɪ nʋ'a nyʋ "lruli, nyʋ-ʋ -se'a-a 'Zuifʋ, 'mna 'ke ʋ 'ya "kpidɪ -bodɪ 'mʋ-za. 'Ɔ "yrilinmɔdɪ 'mnɪ 'bhɛ-ɛ "yi tenyɪ, ɪ 'ye nyunyu'a -naagɪ wɔn 'mʋti-zi.

9'Ɔ "kpidɪ nyʋ se'a yibo, -ɪ "zize'a "yi 'le ɛ 'ye'a -nɔɔ -nɛɛ "kpi bhla a, -Lagɔ -ya'a lɪ 'wee ti, -ɔ po 'ɪ 'bho zɔ "yi, -ɔ cɛ'ɛ 'ɔ "kpidɪ 'mnɪ wɔn "kpiti, ɔ 'ke ɪ "piemʋ po, 'ɪnnɔ nʋ'o 'ɪnmʋ -zɪgɪ "lruli -lrɛɛ, 'le, 'ɔ "kpidɪ 'mnɪ, 'ɪn 'ke ɪ gbɔzɪza nyʋ -bodɪ,

10'le, -ka 'ɔ -naagɪ -tɛ'ɛ 'mʋ 'le ɛ se'a "tiinamʋ 'bhle, Zezii'a -glɪgba 'ke 'na -tɔ, 'le ɛ 'ke 'ya kpli ti-nɪ, 'le, nyʋ 'wee 'bhle'a wɔnkuɛ 'le yaku "yi -ke 'le ɛ 'li, ʋn 'ke ɪ yibo.

11A 'ye li-ɔ, -da 'kmʋ -see'a -bhla tiyi ke, -ka 'ɔ "bhuo de'a 'ya duo, 'ka-a ɔ -zi -nɪ'e -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ 'mʋ ɔ 'ye ɪ nʋ.

12-A 'de-e Zezii Kliisɪ 'mnɔ "gwli 'le -a -ke ɔ "sisri'e-e "yi'a dɪ -a 'ye'e "yiflɔɛ 'le -a'ba -pɔlʋ -gwɛ'ɛ ti 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

13'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ a, 'ɪn-ɪ bhade'e amʋ li, sɪasɪaa-a -nɪ'a 'ɪnmʋ "kpi a'ba dɪ, -bho a popo nɪ 'gwlʋti, 'ya 'kpɪ'a -wa amʋ "yiti -le! 'Ya sɪasɪaatu-u 'mo-o lɛ -yɛ -ke dɪ a'ba 'nynɪ-ɪ 'ye'a "yi'bhɛ-ɛ mʋ 'le yaku 'li ɔ-bɔ -Lagɔ'ɔ nɛ'ɛ ka.

14"Yrilinmɔdɪklɪgbɪ -a'ba -tɪta -Lagɔ nʋ'a -a'ba dɪ'a dɪ 'ɪn-ɪ po'o 'kolri glu 'bho 'ɔ "yigbeyi 'le 'ɪn-ɪ bhade 'nɔ li a'ba dɪ.

15A 'ye li-ɔ, 'le yaku 'li'a nyʋ -ke 'ɔ nyʋ-ʋ -nɪ'a 'nɔɔ 'bhlʋkpa "kpi, 'ɪnnʋ 'mo-o 'ɔ -glɪgba.

16A -gblee, 'ɔ 'nynɪ 'bhɛ-ɛ "yi -ziaka 'le ɔ 'bhle'e lɪ 'wee'a dɪ a, 'ɪn-ɪ po 'ɔ wɔn gbo 'le 'ɔ Lisaazuzu 'ke amʋ 'kpɪ -ke wɔnkuɛ "nyɪ. l-bɪ 'kpɪ -ke wɔnkuɛ 'mnɪ 'ke amʋ 'mʋ -nɪ 'le ɪ 'ke a'ba -pɔlʋ ti-ku a 'ke 'bho 'ɔ -jeyi -na -ka -zɛgɛka.

17'ln-ɪ 'po -ɔ wɔn gbo -lrɛɛ, a 'de-e Zezii Kliisɪ "gwli'a dɪ, 'le ɔ 'ke 'le a'ba -pɔlʋ 'zɔ -nɪ "kɔmʋ. 'ln-ɪ 'po -ɔ wɔn gbo -lrɛɛ, -ka tu-u bhla'a gbɔ ti 'le 'ɛ 'sɪsɪanyɪ-ɪ nyma'a 'bhlʋkpa 'mʋ "klaklakla, 'ka-a 'ɔ dɪkmɛɛ 'ke amʋ 'mʋ -nɪ 'le a 'ke dɪ kɪkma, 'le, -budu -ke 'kpʋ ʋn po'a glu, ɛ -ke ɛ 'ke "yitigʋgɔ -lrɛɛ.

18-Bho ɛ -nɪ -kaa a, a-bʋ -ke nyʋ -lrʋʋ bhete'a gbo, a 'ye'a Zezii Kliisɪ'a nyʋ "du, -ka ɔ -kma'a -a'ba dɪ tenyɪ, 'le a 'ke -kaa 'mʋti'wɔn. A yibo'o-o 'ɔ dɪkmapɔlʋ -tɛ'ɛ 'mʋ-ɛ, ɛ 'bhɛ-ɛ "yi tenyɪ 'le ɛ se "tiinamʋ 'bhle.

19'ln-ɪ 'po -ɔ wɔn gbo -lrɛɛ, 'ɔ dɪkmɛɛ-ɛ -tɛ'ɛ 'mʋ 'mnɛ, nyunyɔ'ɔ 'wɔn'ɔ 'mʋti, a 'ke ɛ yibo, 'le, -bho a yibo nɛ -kaa a, -Lagɔ'ɔ "bhuo'a tinɪɛ'ɛ klɛ 'ke 'le a'ba -pɔlʋ gbo "yi -lrɛɛ.

20Ɔ-bɔ -Lagɔ 'bhle'e wɔnkuɛ 'wee. Lɛ -abʋ 'ybhaa 'nɔ ɔ, ɛ-ɛ zi 'nɛ-ɛ wɔn 'mʋti, -da -a'ba 'gwlʋtipopoɛ -see'a nyni, 'bho-o ɛ-ɛ nyni'o, 'le ɛ-ɛ nʋ'o -amʋ lbhʋ 'mʋ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21Ɔ-bɔ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ 'bhɛ "yi! Zezii Kliisɪ -ke 'ɔ -glɪgba'a kamʊ 'ɔ 'nynɪ 'mnɛ 'ke "yi'bhɛ-ɛ "kɔmʊkɔmʊ! Ɛ -nɪ -kaa 'mʊ!

Efɛɛzɪkɔmʊ 4

1l -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mʊ-ɔ, 'ɪnmɔ -yɔɔ ɔ, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a "dɪzɪgɪ 'ɪn-ɪ za'a ʊn "du 'ɛ dɪ ʊn po'a 'ɪnmʊ -jie 'mʊ, a-bee -mnʊʊ, 'ɪn-ɪ 'po-o amʊ 'kpa "yi. -Lagɔ 'la'a amʊ 'le a 'ye'a 'bho 'ɔ -jeyi 'kpa, kpli-i 'kɔ ɔ 'tʊ nʊ, a nʊ ɪ!

2'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, a -ya a'ba "bhi 'zɔ 'le lɛ"o lɛ 'mʊ 'le a 'ke kpli 'mʊ -nmɔ, a 'ke "gwli-ku 'le a 'ke dɪ kɪkma 'le a 'ke wɔnyi'bhɪbhɛ.

3A po 'le 'kpɪ, 'le, tikpʊkpʊɛn -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu "nyɪ'a amʊ, -ɛ -ke 'li a -de'a ti, a 'ke ɛ "lru-mu "kɔmʊ! 'Ɛ lɛtu 'ke -nʊ-ɛ, -ɛkedɪmaa, -pɔlʊ'a bhlubhlua -Lagɔ "nyɪ'a amʊ'a dɪ a-a ybhɛ'o 'le a-a "sisri'e "yi.

4A -gblee, 'ɪn -zɪ 'ɪ 'mʊ-ɛ, -ɛkedɪmaa, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -nɪ'e-e -lue 'tɪn, 'ɪnnɔ -nɪ'e 'le amʊ 'mʊ, 'ɔ dɪ a "du'o nyɔ -lue. -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a "kɔgwlɛtinɪɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "troli a -de'a -pɔlʊ "yi -nɪ'e -lue 'tɪn. A 'ke ɛ 'ye'a dɪ -Lagɔ 'la'a amʊ.

5A 'ye li-ɔ, 'ɪn-ɪ 'kpa-a 'an wlu nya. -A'ba -Kɔyi -nɪ'e-e -lue 'tɪn. 'lnnɔ -a'ba 'wee de'e "gwli, 'le 'ɔ 'nynɪ 'mʊ -a'ba 'wee batizee-ɛ -nɪ'o.

6'Bho 'ɛ lemʊ a, -Lagɔ -nɪ'e-e -lue 'tɪn, 'ɪnnɔ 'mo-o 'ɔ nyʊ 'wee'a -tɪta. Ɔ -nɪ'e-e nyʊ 'wee "kpi, ɔ -nɪ'e-e 'ɔ nyʊ 'wee'a "klumʊ 'le ɔ -nɪ'e 'ɔ nyʊ 'wee 'mnʊ 'mʊ -lrɛɛ.

7Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ɔ Lisaazuzu-u 'po-o 'ɔ nyɔ"o nyɔ 'kpɪ 'mʊ 'le -a 'ke 'ɔ lbhʊ nʊ. l-bɪ lɪzɪgɪ 'mnɪ, -ka Zezii Kliisɪ 'gblee nɪ'a -amʊ "yiti, 'ka-a -a 'ye ɪ'o 'le ɪ se gʊgɔ.

8A 'ye li-ɔ, -kaa 'ka-a ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li see 'bho Zezii Kliisɪ 'mnɔ'ɔ "kpi na: -Da ɔ lu'a 'ɔ tʊ'a nyʊ tʊ wɔn 'mʊ a, ɔ 'mu-o 'bho -Lagɔ'ɔ "troli le. Ɔ 'ka mu a, ɔ 'bhle-e -jiemʊ 'mnʊ, 'ɪnnʊ -ke ɔ mu'o, 'le, 'ɔ nyʊ-ʊ -nɪ'a 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi, ɔ 'ye ʊ lɪzɪgɪ "nyɪ.

9('Le, -bho ɛ-bɛ wlu -nɛɛ nʊ: Ɔ 'mu-o 'bho -Lagɔ'ɔ "troli le 'le, -mnɪɪ 'ɪnnɛ -se 'tɔ-ɔ ɔ 'yi-e 'nɔɔ 'bhlʊkpa -nɛɛ "kpi-ɔ 'le ɔ 'ye le mu 'ya?

10A -gblee, ɔ-bɔ -ke "bhuo yi'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, ɔ-bɔ -lue 'mnɔ'ɔ "bhuo-o mu'o yaku 'li, 'le ɔ 'ke lɪ 'wee -kɔ 'le 'ɔ wɔnkuɛ 'ke ɪ "kpi 'pɪple.)

11A 'ye li-ɔ, 'ɔ -glɪgbawɔnyi'a nyʊ 'ye'a 'kpɪ 'le ʊn 'ke -Lagɔ'ɔ lbhʊ nʊ, 'ɔ "bhuo-o 'gblee 'nʊ lbhʊ 'mnɛ "yiti! Ɔ "nyɪ nyʊ -lrʊʊ 'ɔ -dalbhomʊ'a lbhʊ, ɔ "nyɪ tɔlʊ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizalbhʊ, 'ɔ "dɪzɪgɪ'a nyʊbodɪmʊzɛɛ, nyʊ -lrʊʊ 'bhle-e 'ɛ lbhʊ, 'le -lrʊʊ -nɪ'e 'bho, ʊn "du'o 'ɔ -glɪgba'a "yrilidumʊ, 'le -lrʊʊ "du'o 'ɛ nyʊ'a -Lagɔwlu'a -tɔmʊ.

12A -gblee, ɔ 'nʊ-o 'ɛ lɛtu 'le 'ɔ -glɪgbawɔnyi'a nyʊ 'ke -Lagɔ'ɔ lbhʊ wɔnyi'bhɛɛ, 'le ʊn 'ke 'kpa "yipopo 'le 'wa 'ɔ "gwlideɛ 'ke 'mʊku.

13A 'ye li-ɔ, 'ka-a ʊn 'ke nʊnamʊ -nɪ, 'le, -a -nɪ 'wee, -a-bʊ de 'ɔ "gwli, -a 'ke "yi"sisri -ka -zɛgɛka, 'le -a 'ke ɔ yibo -ziaka. 'Le, -a 'ke -kaa -nɪ a, 'bho -a'ba -Lagɔjeyi'a -nanamʊ

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

-a 'ke "yritiku, 'le Zezii Kliisı 'mnɔ'ɔ -dedekpli'a klɛ-ɛ -nı 'nɔ 'mʊ, nyʊ 'ke ı -amʊ 'mʊ li'yee.

14'Le -a 'ke -kaa -nı a, "lemnıı -a -see ti"toto yi "yreetı'a ka. 'Le nyʊ-ʊ "maa'a nyʊ dı "yrili, 'wa sınsındı-e "yrabhadı 'mnı 'mʊ ʊn se 'bhɛɛ 'wa -tɔtɔlı 'ke -amʊ -tɔtɔlızıgı'a -jolʊ "yrili"maa. -Mnıı, -ka "ni -ke -pʊpɔɔ po'a gɔlʊ -gboko, -a -see -kaa -nı yi.

15Lɛ -a 'ka nʊ a, 'ınnɛ 'mo-o, -a 'ke dı kıkma, 'le -a 'ke -ziadı -bodımʊzıza. 'Le ɛ 'mʊ -a -ke Zezii Kliisı "sisri -nı'e "yi. Ɔ-bɔ 'ma-a 'ɔ -glıgba'a "lrugayʊɛ, 'ɔ nʊnʊdı -a 'ke "sɛlı-za 'le -a'ba nʊnʊdı -ke 'ɔ nı 'ke "yitigʊgɔ.

16A -gblee, -ka nyunyɔ'ɔ "lru -ke 'ɔ 'gblʊ "sisri'a "yi, -ka -lue 'mnɔ ɔ, 'ka-a Zezii Kliisı nʊ ɛ'o 'le ɔ -ke 'ɔ -glıgbawɔnyi'a nyʊ "sisri'e "yi. 'Ɛ lɛtu kɔkɔɔ'ɔ-ɔ nyɔ'ɔ kuku 'zɔ'ɔ -tani. Lı 'wee "sri'a 'gblʊ "yi, -bho ı -ka 'ya lbhʊ-ʊ nʊ -lue -lue a, -mnıı 'ɔ ku-u tɔpɔ'o -ka -zɛgɛka. Ɛbɛ 'mnɛ, 'ınnɛ -ke 'ɔ nyʊ-ʊ ma'a kpan gʊgɔ'ɔ "yiti. -Bho nyʊ 'mnʊ kıkma -kıkma dı a, 'bho 'wa -Lagɔjeyinanamʊ ʊn-ʊ 'ku-o "yriti 'le 'ɛ kpantu-u mu'o "yrigbɔ 'le lı 'wee 'mʊ.

17'Ka-a ı -nı'e 'mʊ'a dı a, 'le -a'ba -Kɔyi'a 'nynı 'mʊ 'ın-ı 'tmʊʊ'o amʊ, nyʊ-ʊ se'a -Lagɔ yibo a, a'ba 'kpa 'wa nʊnʊkpli kli -le! 'Wa -naagı'a klɛ "bhiti'e-e 'le bhebhelı "kpi.

18'Wa nyʊtu'a 'limʊ -kpe'e-e ti. Tinıɛlre -Lagɔ-ɔ "nyı'a nyʊ, 'wa -lokumʊkudı ʊn -bɔ 'nɛ 'mʊ, 'le ʊn se -Lagɔ'ɔ -jolʊ yibo.

19A -gblee, 'wa nyʊtu se dındı yibo, 'le ʊn-ʊ 'wlaa'a "nyinynidı wɔn ti, ʊn-ʊ nʊ ı'o 'le 'wa "tii'o.

20A-bʊ 'bɔ'ɔ ti a -ke Zezii Kliisı 'ke -na, 'le a-bee -mnʊʊ -bodı a, ɛ -se -klaabokpli 'ɔ nyʊ -tɔ amʊ -ko.

21'Le 'mna yibo'o, a -ke ɔ "sisri'e-e "yi'a dı, -ziadı ɔ po'a "piemʊ 'le -amʊ -bodı, 'ınnı nyʊ -tɔ'ɔ amʊ 'le a 'ye ı 'mʊti'wɔn 'le a-a "du 'ɔ 'bho.

22-Bho ɛ -nı -kaa, a "tayi a'ba kplisʊa "yiti! lbı-ı 'nyni-e amʊ wɔn, -ɛkedımaa, a'ba "nyinynidı'a 'tʊnʊdı-ı "maa-a amʊ dı "yrili.

23'Traamʊ 'tɔ ɔ, a "tayi -Lagɔ "yiti ɔ 'ke amʊ "yizizia 'le a 'ke nyʊlre "du!

24A -mu kplilre'a nʊnʊa'a "lru. lbı 'mnı, 'ınnı -Lagɔ -ya'a ti, 'ınnı -ke 'ɔ "yisrɛɛdı gʊgɔ'ɔ "yiti. 'Le ɛ 'mʊ, 'le-e -ziadı -nı'o. 'lnnɛ nʊ'o -Lagɔ 'tʊ.

25'lnnı 'bhle'e 'nynı'a dı a, a 'bhɔ sın'a dı 'le a 'ke -ziadı -bodımʊzıza, -ɛkedımaa, -a'ba 'wee "sisri'e-e "yi!

26A -gblee, -bho a po 'cɛ ɛ, a'ba kpa "nyinynidı wɔn -le! A'ba 'cɛ'ɛ kpʊn -kuyre -le!

27A'ba "nyı "nyinynidı'a tiyayi -flɔna -le!

28Nyʊ-ʊ "yri'a, ʊn 'bhɔ "yriyridı! Ʊn nʊ lbhʊ! -Bho ʊn 'bhle lɛ, 'le, nyʊ-ʊ se 'ɛ 'bhle, ʊn 'ke ʊ -kpa -lrɛɛ. 'Kla 'mnɔ, 'kla-a -nmɔ'ɔ "yrili.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29'lɩn-ɩ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ -lrɛɛ, "nyinyniwlu'a 'wlʊ 'le a'ba wɔn 'mʊ -le! Wlu-u 'ka a -bonyunyu 'kpa "yi po 'le ʊn 'ka 'kpɩ 'mʊ'bhle 'bho -Lagɔ'ɔ -jeyi, a -zɩ ɩ 'mʊ! -Da ɩ -nmɔ'ɔ ti, -bho a -za nɩ 'bho 'mʊ, 'le, nyʊ-ʊ po'a amʊ -lokui, ɩ 'ke ʊ -zɛgɛ "lrulinʊ -ka -zɛgɛka.

30-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -nɩ'a amʊ 'mʊ, 'ɔ "du, a'ba kpli a -nɩ'a ti'a dɩ, 'ɔ -kma "yigbeyi -le! Ɔbɔ 'mnɔ 'mo-o 'mʊyibolɛ -Lagɔ "du'a amʊ "kpi, 'le, -ka -a "du'a 'ɔ nʊ, ɩ 'ke yibo-ɛ. 'Le lɛ ɛ-ɛ tɔ'ɔ -lrɛɛ, 'ɩnnɛ 'mo-o, -ka Zezii zetie'a amʊ 'le a'ba "nyinynidɩ 'mʊ 'le a 'ye'a 'pʊn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'bho 'ɔ leyinɔɔ 'li ɛ-bɛ 'pʊnpʊan 'mnɛ 'ke amʊ 'mʊ "yi 'le ɛ 'ke ti'pɩple.

31A -za 'le a'ba -pɔlʊ gbo 'gagwlo -ke 'cɛ, a'ba jɛ -le, a'ba zɩza "nyinyniwlu -bodɩ 'mʊ -le, a 'bhɔ 'limʊwɔnnynidɩ 'wee!

32'Bho 'ɛ lemʊ, lɛ a 'ka nʊ a, 'ɩnnɛ 'mo-o, a'ba 'limʊ nɩnmɔ -nɩ "kpi wɔn 'le a 'ke -zɩgɩ "lrulinʊnʊ -lrɛɛ! -Ka -Lagɔ 'bhɔ'ɔ a'ba "nyinynidɩ'a dɩ, abʊ 'bhɔ -kaa a -bonyunyu'a nɩ'a dɩ, -ɛkedɩmaa, Zezii Kliisɩ 'nʊ-o amʊ -zɛgɛ "lruli! Ɔ 'mɛ-ɛ'o a'ba "nyinynidɩ'a dɩ.

Efɛɛzɩkɔmʊ 5

1A -gblee, a-a 'mo-o -Lagɔ'ɔ dɩkmayreetɩ'a dɩ a, a -za 'ɔ kpli "sɛlɩ 'le a'ba -pɔlʊ 'ke 'ɔ nɛ'ɛ ka -nɩ.

2'Ka-a ɛ -nɩ'e 'mʊ'a dɩ a, 'le a'ba nʊnʊkpli 'wee 'mʊ a -kma a -bonyunyu'a dɩ -ka Zezii Kliisɩ -kma'a -a'ba dɩ 'le ɔ 'ye'a 'ɔ "bhuo "yiti"tayi ɔ 'ye'a 'mɛ -a'ba dɩ! 'Ɔ 'mɛmɛɛ 'mnɛ kɔɔ'ɔ-ɔ 'sraganmi ʊn-ʊ "nyɩ'a -Lagɔ -ɛ nʊ 'ɔ 'tʊ.

3A "du'o 'tɔ-ɔ Zezii'a nyʊ'a dɩ a, "bhɩlɛɛɛ "bhlɛcɛ-e 'ya -kaabolɩ -lrɩ -ke satɛbhleɛɛ, nyɔ'ɔ "waan nɩ nyɔ wɔn 'le a'ba 'nynɩgbo -le"a!

4-Vlɛvlɛwlu-e "nyinyniwlu se'a wɔnmʊyika -nɩ nyʊ-ʊ po nɩ'a "zrɔ 'mʊ -ke bhebhewlu se'a 'le -loku 'mʊ ti-nmɔ, nyɔ'ɔ 'wɔɔn nɩ amʊ wɔn "yi 'bɔ -le -lrɛɛ! Lɛ-ɛ -nmɔ'ɔ "yrili a 'ka nʊ a, 'ɩnnɛ 'mo-o, -zɩgɩ -Lagɔ nʊ'a amʊ "lruli, a po ɔ 'sɛɛ 'ya dɩ!

5'lɩn-ɩ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ 'le a 'ke ɩ yibo, nyɔ-ɔ "bhɩlɛɛɛ zi'a a, 'le -ɔ kpʊn'a 'ya -kaabolɩ -lrɩ ti, 'le -ɔ kpʊn'a satɛ'ɛ "kpa ti, nyʊ -Lagɔ -ke Zezii Kliisɩ -kɔ'ɔ ɔ, 'le 'wa "klumʊ, 'ɔ nyɔtu -see 'le 'bɩ 'ye yi, 'le, -zɛgɛ ʊn-ʊ nʊ 'ʊ "lruli, ʊn -see ɛ 'ye yi -lrɛɛ. A -gblee, ɔ-bɔ satɛbhleyi 'mnɔ'ɔ nyɔtu'a -pɔlʊ 'kpʊn-o -kaabolɩ ti, ɛ 'ye -Lagɔ 'mʊ-zi. l-ɩ "luo-o -Lagɔ'ɔ 'bɩ 'mʊ 'le 'ɔ -pɔlʊ 'zɔ.

6Nyʊ'a bhebhewlu se'a lɛ 'mʊ'bhle, 'ya "maa amʊ dɩ "yrili -le! 'Ya "nyinynidɩtu'a dɩ, nyʊ-ʊ -see'a ti'bɔ ʊn 'ke -Lagɔ 'bho "du a, 'ɔ 'cɛkʊta -nɩ 'nʊ "kpi, 'le ɔ 'ke ʊ dɩ -kpʊn.

7'Ɛ dɩ a'ba -ke -klaabonyʊ'a zizi 'mʊ -le!

8-Tanyɩ 'kɩ a, -klaabokplisasʊɩ a-a nʊ'o 'le -kuyre 'mʊ. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, a -ke -a'ba -Kɔyi Zezii "sisri'e-e "yi'a dɩ, a -nɩ'e 'bho zɔ "yi 'le a'ba tinɩɛ 'srɛɛ'ɛ "yi. Nyʊ-ʊ -nɩ'a 'bho zɔ "yi, -ka ʊn -nɩ'a a, a-bee'a nʊnʊkpli -nɩ -kaa!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9-Ɛkedɪmaa, nyɔ-ɔ -nɪ'a 'le kplilre 'li, 'ɔ 'limʋ -nmɔ'ɔ-ɔ wɔn 'le ɔ 'srɛɛ'ɛ "yi 'le ɔ -nɪ'e 'le -ziadɪ 'mʋ.

10A po 'le 'kpɪ -lrɛɛ, lɪ-ɪ nʋ'a -a'ba -Kɔyi 'tʋ, 'le a 'ke ɪ yibo!

11Nyʋ-ʋ -nɪ'a 'le kplisʋa 'li, 'wa bhebhelbhʋ ʋn-ʋ nʋ'a, a'ba -ke 'wa bhete 'ɛ sʋ gbo -le! A po 'wa nʋnʋdɪ 'bho "piemʋ ti 'le ɪ 'ke 'bho zɔ "yi 'da.

12(A -gblee, lɪ ʋn-ʋ nʋ'a 'le "zizekwla 'mʋ, ɪ se "yigbeyi ti-nmɔ, ɪ 'bhle-e dɪn 'mʋ.)

13-14A 'ye li-ɔ, 'le 'wa nʋnʋdɪ 'mnɪ 'ke "piemʋ 'kpa a, -ka ɪ -nɪ'a 'mʋ -ziaka, ʋn 'bhɛɛ'o ʋn 'ke 'na 'mʋti'wɔn 'le ʋn 'ke tinɪɛlre 'ye. -Ɛkedɪmaa, ɪ se 'tɔ "zizekwla 'mʋ -nɪ. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, nyʋ'a bhlewlu nʋ'o na: Nyʋ-ʋ 'mɛ'ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -ɪnmɔ 'mʋ nɪ'a 'le 'wa "klumʋ, -sɔ "nynɔɔ 'mʋ 'le Zezii Kliisɪ 'ke 'le -a'a -pɔlʋ gbo zɔ -ya!

15'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a "du a'ba "bhi'a dɪ gba 'mʋ a'ba -nanabhʋ'a -nɪ badiibadii nyʋ-ʋ se'a -naagɪ 'bhle'a ka -le! Abʋ "du -naagɪbhlemʋ!

16A -gblee, -nɔɔ -ke "yi -a -nɪ'a -laa, nyʋ-ʋ 'nʋ-o "nyinynilɪ'a -dadudu. 'Ɛ dɪ a -mu -zɪgɪ'a nʋnʋa'a "lru. A'ba 'bhɔ 'ya nʋnʋdɪ -le!

17'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ a, nyʋ-ʋ'a 'crɛ'ɛ -a'ba -Kɔyi'a 'gwlʋdɪ 'mʋti, a'ba -nɪ 'wa ka -le! A po 'le 'kpɪ, lɪ ɔ 'bɔ'ɔ ti a 'ke nʋ a, 'le a 'ke ɪ 'mʋti'wɔn!

18A -gblee, nyɔ nmɔ -zi'a bla, kpli ɔ-ɔ nɪ'a ti a, a-bee -mnʋʋ'a -nɪ nɛ ti -le! Lɪ'a wɔnnyniyi'a kpli mo'o. -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a -jijri yi amʋ "kpi 'le ɔ 'ke amʋ 'mʋ "yi!

19-Bho a 'gbʋʋ "lru 'le a 'ke -Lagɔ bʋbɔ, a -zɔ ɔ -wɛɛ li 'le a 'ke 'ya 'lʋ ɔ -bodɪ bhle! l -ke 'lʋɪ -lrɪɪ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu-u po'a amʋ wɔn 'mʋ, a 'bhɛɛ -nɪ nɪ -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a 'nynɪ "yi 'le a'ba -pɔlʋ 'wee ti!

20A po -a'ba -tɪta -Lagɔ 'sɛɛ "kɔmʋ 'le lɪ 'wee 'mʋ, 'le -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ 'mnɔ'ɔ 'nynɪ 'mʋ!

21A -gblee, a-bʋ -yʋ "du'a 'bho Zezii Kliisɪ, a 'yʋyɔɔ -nɪ kwa 'le a 'ke 'bho "dudu!

22'Le 'nynʋkpakpɪ -bodɪ a, ʋn 'yɔɔ -nɪ 'wa nyimiɛ kwa ʋn 'ke ɔ 'bho "du! 'Nynʋkpakpɪ-ɪ na'a 'bho -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a -jeyi, kpli ʋn 'ka ti-nɪ 'le ʋn 'ke ɔ 'tʋ nʋ, 'ɪnnɪ mo'o.

23-Ɛkedɪmaa, -ka Zezii Kliisɪ "du'a -klagba 'bho 'ɔ -glɪgbawɔnyi, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a nyukpasu -mnɔɔ "du'o 'ɔ 'nynɔ'ɔ -klagba. Zezii Kliisɪ -mnɔɔ ɔ, ɔ -se 'ɔ -glɪgba'a -klagba'a "sɛ -ko. Ɔ 'nʋ-o 'ɔ -glɪgba 'mnɛ'ɛ 'pʋʋnyi -lrɛɛ.

24'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ a, -ka 'ɔ -glɪgba 'mnɛ-ɛ 'yɔɔ -nɪ 'nɔ kwa 'le ɛ-ɛ "du 'ɔ 'bho, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a 'nynʋkpakpɪ 'ke 'wa nyimiɛ kwa'yɔɔ -nɪ -lue -lue 'le ʋn 'ke ɔ 'bho "du 'le lɛ"o lɛ 'mʋ.

25'Le nyukpasi -bodɪ a, -ka Zezii Kliisɪ -kma'a 'ɔ -glɪgba'a dɪ 'le ɔ 'ye 'ɛ dɪ "du 'le ɔ 'ye'a 'mɛ ɛ, 'ka-a nyɔ"o nyɔ 'ke 'ɔ 'nynɔ'ɔ dɪ -kma.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26Zezii Kliisı 'mnɔ 'nʊ-o -kaa, 'le 'ɔ -glıgba 'mnɛ 'ke -Lagɔ'ɔ "yiglɛlɛ "du. 'Ɔ "dızıgı-ı za'a 'ɔ 'mɛmɛɛ 'mnɛ'ɛ "dı, -ka ɔ nʊ 'ɛ ɛ, 'ınnɛ nʊ ɛ'o 'le ɛ 'ye li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le 'ɛ nyʊ'a batizeeɛ "du'o 'ɛ lɛtu'a 'mʊyibolɛ.

27A -gblee, ɔ 'nʊ-o -kaa, 'le ɛ -kaa "tı li'bhle 'bho 'ɔ "yigbeyi 'le 'ɔ 'nynı'a "yibhɛnynı 'ke ɛ "kpi -nı 'le ɛ 'ke "yrili-nmɔ 'le ɛ -kaa 'bı li'bhle 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

28'Ka-a 'ɛ lɛtu 'ke 'nynɔbhlemʊ -bodı -nı -lrɛɛ. -Ka ʊn -kma'a 'wa "bhi'a dı, nyɔ"o nyɔ -kma -kaa 'ɔ 'nynɔ'ɔ dı! Nyɔ"o nyɔ-ɔ -kma'a 'ɔ 'nynɔ'ɔ dı, ɔ -kma'a-a 'ɔ "bhuo'a dı -ziaka.

29A -gblee, nyɔ'ɔ 'nyɛ 'ɔ "bhuo 'mʊ! -Ka Zezii Kliisı "du'a 'ɔ -glıgba "yrili 'le ɔ -kma'a 'ɛ dı a, 'ka-a nyunyɔ-ɔ nʊ'o 'ɔ ku'a dı.

30Zezii Kliisı 'mnɔ-ɔ 'zi-e -a'ba dı, -ɛkedımaa, -a -nı 'wee "du-o 'ɔ -glıgbawɔnyi'a nyʊ.

31'Ɛ dı -Lagɔ'ɔ wlu nʊ'o: Nyukpasu 'ke 'ɔ -tıta -ke 'ɔ 'lotʊ "yi'wlʊ 'le ɔ -ke 'ɔ 'nynɔ 'ke 'wa "bhi'a da pa 'le ʊn -nı 'sɔn 'ke nyɔ -lue 'tın "du.

32A 'ye li-ɔ, 'ɛ lɛtu -tɛ'ɛ 'mʊ-ɛ. -Tanyı 'kı a, nyʊ'a 'wın ı 'mʊti. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, 'ɛ -ziadı 'kpa-a "piemʊ. 'ln-ı 'lɛ-ɛ 'na Zezii Kliisı -ke 'ɔ -glıgba'a dı.

33'Ka-a a'ba dı -nı'o -lrɛɛ. 'Ɛ dı a'ba nyɔ"o nyɔ -kma 'ɔ 'nynɔ'ɔ dı -ka 'ɔ "bhuo, 'le 'nynʊkpakpı -mnʊʊ 'ke 'bho 'wa nyimiɛ "du -lue -lue -lrɛɛ!

Efɛɛzıkɔmʊ 6

1'Le a-bee -mnʊʊ -bodı a, "yreetı-a, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'le a 'ke 'bho a'ba 'bhlemʊ "du. 'lnnɛ nʊ'o -a'ba -Kɔyi 'tʊ.

2A -gblee, -Lagɔ'ɔ gbawlu -lue na: "Yu, "du 'bho -a'a -tıta -ke -a'a 'lotʊ'a wlu! 'Ɛ gbawlutu-u 'mo-o -yɛ kɔ'ɔ nya -ɛ -ke lemʊ "nitiwʊnnawlu -nı'a.

3Ɛ-bɛ "nitiwʊnnawlu 'mnɛ na: -Bho -ın -kʊ ʊ 'bho-o "du a, -a 'wa-a ti 'le -a -gwle'e 'kmʊ 'mʊ.

4A-bʊ -yʊ 'ma-a "yreetı'a 'bhlemʊ, a'ba -tbha "yreetı 'cɛ -le! Lɛ a 'kʊ ʊ -bodı nʊ, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisı'a -jolʊ -ke "yi a -nı'a, 'ınnɛ a 'ke ʊ -tɔ.

5A-bʊ 'ma-a nyʊ'a lbhʊnʊmʊ, 'ın-ı 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, a'ba -klıgbı -ke lbhʊ a-a nʊ'a a, a "du ʊ 'bho -pɔlʊ'a klɛ ti! A 'bhle 'wa -sıanyı ku 'mʊti 'le a 'ke ʊ lbhʊzɛgɛ -bodı nʊ! -Bho a nʊ -kaa, Zezii Kliisı a-a "du'o 'bho "bhalrɛɛ.

6'ln-ı 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, -bho ʊn -nı 'bho a'ba "troli, ʊn 'ke a'ba "dı -za'a dı, a'ba "du -nı nʊ 'bho'a "sɛ -le! -Bho ʊn "nyı amʊ lbhʊ, a nʊ ı a'ba -pɔlʊ'a klɛ ti, 'ınnɛ nʊ'o -Lagɔ 'tʊ! A po 'le 'kpı a 'ke a'ba -pɔlʊ ti'wla 'le a 'ke 'ɔ 'gwlʊdı nʊ "kɔmʊ, -ɛkedımaa, Zezii Kliisı'a lbhʊnʊmʊ a "du'o!

7Kın, a nʊ 'wa lbhʊ -pɔlʊzɛgɛ 'mʊ! -Bho a -ka 'ɛ lbhʊtu-u nʊ a, a popo 'gwlʊti na ɛ -se nyunyu'a "sɛ'ɛ lbhʊ -ko! -A'ba -Kɔyi 'mnɔ'ɔ lɛ mo'o -lrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8A 'ye li-ɔ, -bho nyɔ "du nyɔ'ɔ lbhʊnʊyi 'le -bho ɔ -se ɛ -ko, -zɛgɛ nyɔ"o nyɔ-ɔ nʊ'a a, -
a'ba -Kɔyi 'mnɔ -see ɛ gbo'mate yi, ɔ-ɔ 'ye -ɔ -zɛgɛ "lruli-nʊ -mʊ 'ɔ -zɪgɪ 'mnɪ'a dɪ.

9A-bʊ 'bhle'a lbhʊnʊmʊ, a-bee -mnʊʊ nʊ ʊ -zɪgɪ "lruli -lrɛɛ! A'ba -nyni nʊ kwa 'mʊti -
le! A de "gwli na, a -ke a'ba lbhʊnʊmʊ bhete gbo, a'ba 'wee'a -klagba -nɪ'e-e 'le yaku
'li! 'lnnɔ a "sri'e "yi. Ɔbɔ-ɔ'ɔ 'tɛ nyɔ 'mʊ.

10-Yɛ -sie'a 'bho 'ɪn 'ka amʊ 'tmʊʊ a, 'ɪnnɛ 'mo-o, a-bʊ -ke -a'ba -Kɔyi "sisri'a "yi, a
"tayi 'ɔ wɔnkuɛklagba "yiti ɛ 'ke amʊ 'kpɪ "nyɪ 'le a 'ke 'mʊtikuku!

11-Ka, -bho "srojayi 'ka tʊ 'mʊ mu, -ka ɔ "du'a 'ɔ tʊvɔlɪ'a klɛ ku li 'le ɔ 'ke tʊ lu a, 'ka-a,
'jɛ -Lagɔ nʊ'a amʊ "lruli 'le a 'ke "nyinynidɪ'a tiyayi Sataan'a 'srɛ wɔnyi'bhɛɛ, a -de 'le ɛ
'li ti -ka -zɛgɛka 'le a 'ke ɛ wɔn-zi -ziaka!

12A -gblee, ɛ -se nyunyu -a kpa tʊ gbo -ko. Nyʊ-ʊ -ke -a vɔ'ɔ tʊ a, nyɔ'ɔ 'ye ʊ li. 'Wa
nyʊtu-u 'mo-o "nyinynidɪ'a -zuzu 'bhle'a wɔnkuɛ 'le yaku "yi, 'le, nyʊ-ʊ -nɪ'a 'le
"nyinynidɪ'a -kuyre 'mʊ, ɪ-ɪ kɔ 'nʊ "lru 'mʊ. 'lnnɪ -ke -a vɔ'ɔ tʊ.

13'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, 'jɛ'ɛ klɛ -Lagɔ-ɔ nʊ'a amʊ "lruli, 'le a 'ke Sataan wɔnyi'bhɛɛ,
a -kpʊn nɪ -kʊtɪ 'sɔn -gli, 'le, -da tʊ-ʊ 'ye'a "lru kwa-ku -nɪ mʊ a, 'le ɛ -kaa amʊ "yi pa
'le a 'ke 'ga "yi tiku!

14'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, a san "yi! A -de -ziadɪ 'li ti! l-bɪ -ziadɪ 'mnɪ kɔkɔɔ'ɔ-ɔ "bɛtʊ
"srojayi -bhla'a "pli 'mʊ 'le 'ɔ 'mʊpalɪ -nɪ'a 'bho 'ɔ ku li 'ke 'tɪn -nɪ 'le ɔ 'ke ple -ka -
zɛgɛka. A -de "yisrɛɛkpli'a nʊnʊa 'li ti -lrɛɛ! l-bɪ "yisrɛɛkpli 'mnɪ kɔkɔɔ'ɔ-ɔ nɛtɛ ɔ-bɔ
"srojayi 'mnɔ bha'a 'ɔ 'bɛtɛ "yi.

15'Lotʊ'a "nynuu-a, a yaa 'mʊti 'le a 'ke Zezii'a "dɪzɪgɪ kpa! l-bɪ "dɪzɪgɪ 'mnɪ'a dɪ, -pɔlʊ'a
bhlubhlua -Lagɔ-ɔ "nyɪ'a 'ɔ nyʊ a, nyʊ-ʊ 'ye ɛ'o. 'Ɛ lɛtu kɔɔ'ɔ-ɔ -ka -bho "srojayi pa'a 'ɔ
-bhopɪmʊpalɪ 'mʊ 'le ɔ 'ke -na -ka -zɛgɛka.

16'Bho 'ɛ lemʊ a, a de -a'ba -Kɔyi Zezii "gwli "kɔmʊ! 'Ɔ "gwlideɛ 'mnɛ, "nyinynidɪ'a
tiyayi Sataan'a nʊnʊdɪ vɔ'ɔ amʊ tʊ gbo, 'ɪnnɛ nʊ ɛ'o 'le ɪ -see amʊ "yi -pa yi. "Gwlideɛ
'mnɛ kɔkɔɔ'ɔ-ɔ "srojayi'a "yikalɛ ɔ 'bhle'a sʊ 'mʊ, 'le, sɪn-ɪ 'bhle'a nɛ "yi a, -bho 'ɔ
"yidedeyi "vuto nɛ ɔ "yi 'le ɔ-ɔ zɪ 'ɪ -jeyi, ɪ-ɪ 'mʊ'o 'le 'ya tbhɔ ɔ'o.

17'Le "bhalrɛɛke a, 'lotʊ'a "nynuu-a, a'ba 'pʊnpʊan a 'ye'a a, a -de nɛ 'li ti! Ɛbɛ 'mnɛ
kɔɔ'ɔ-ɔ "srojayi'a nɛtɛkwloo ɔ-ɔ "jri'a "lru. A -gblee, -Lagɔ'ɔ wlu 'ɔ Lisaazuzu-u "nyɪ'a
amʊ a, a -de nɛ 'li ti -lrɛɛ! Ɛbɛ kɔɔ'ɔ-ɔ "srojayi'a -blajrɛɛ ɔ-ɔ 'bhle'a kwa 'le ɔ-ɔ mu'a 'ɔ
"yidedeyi "yi; -ka -lue 'mnɔ ɔ, a 'bhle -kaa -Lagɔ'ɔ wlu wɔn 'mʊ!

18'ln-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, 'le ɪ-bɪ lɪ 'wee 'mnɪ, 'ya nʊnamʊ, a po -Lagɔ wɔn gbo 'le a 'ke ɔ 'la
ɔ 'ke amʊ -kpa! A po ɔ wɔn gbo "kɔmʊ! -Bho a -ka -kaa-a nʊ a, 'ɔ Lisaazuzu po amʊ -
jolʊ gbo! 'Ɛ dɪ a de yra, a 'ke 'kpa "yi ku 'le a 'ke Zezii Kliisɪ'a nyʊ 'wee'a dɪ -Lagɔ wɔn
gbo po!

19A'ba 'mate 'mna-a'a dɪ ti -le -lrɛɛke! A po ɔ wɔn gbo, 'le, Zezii Kliisɪ'a "dɪzɪgɪ'a
'mʊzanamʊ, -bho 'ɪn "si 'bho ti a, 'ɪn -kaa wlu "yi'kɪkle, 'le 'ɔ "bhuo 'ke 'ɪnmʊ "yisrɛɛwlu

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

wɔn 'mʊ po 'le 'ɪn 'ke "yrili-cɛ. 'Le, ɪ-bɪ 'ɔ "dɪzɪgɪ-ɪ 'kpa'a "piemʊ, 'ɪn 'ke ʊ ɪ -tɔ ʊn 'ke ɪ yibo.

20A -gblee, Zezii Kliisɪ'a -dalbhoyi 'ɪn "du'o 'le 'ɪn-ɪ za'a 'ɔ "dɪ 'mnɪ'a dɪ, 'ɪn -po-ɛ'ɛ -jie 'mʊ. 'Ɛ dɪ 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ, a 'ke 'an dɪ -Lagɔ wɔn gbo po, -ka ɛ "sri'a 'ɪnmʊ "yi 'ɪn 'ke nʊ "cɪcɪ, 'ɪn 'ke 'na "yrili-cɛ 'ɪn 'ke -wlu.

21A 'ye li-ɔ, -a'ba dɪkmalotʊ'a "yu Tisikɪ "yri kpʊn'a ti 'bho -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ -jeyi, -ɔ -ke 'ɪn-ɪ nʊ'a 'ɔ lbhʊ, 'ɪnnɔ 'ye amʊ 'an "kpidɪ -bodɪ 'mʊ-za mʊ.

22Lɛ-ɛ 'bhle'a 'nynɪ -ɛ -ke dɪ 'ɪn-ɪ lbho 'ɔ 'le amʊ gbo a, 'ɪnnɛ 'ka-a! A -gblee, 'ɪn-ɪ lbho -ɔ'o, 'le, dɪ-ɪ -nɪ'a 'nɔɔ -amʊ gbo zinamʊ, ɔ 'ke amʊ 'ya kuna po 'le ɔ 'ke amʊ 'kpɪ "yi po -lrɛɛ.

23-A'ba -tɪta -Lagɔ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ -nɪ 'sɔn "nyɪ 'lotʊ'a "nynuu -pɔlʊ'a bhlubhlua-e dɪkɪkmɛɛ -ke 'wa "gwlideɛ "kɔmʊ!

24Nyʊ 'wee -ke -pɔlʊ gbo -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a dɪkmɛɛ'ɛ 'wlʊ'a "kɔmʊ a, -Lagɔ -wʊnna nʊ "niti!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Filiipʊkɔmʊ

Filiipʊkɔmʊ 1

1A-bʊ nyʊ-ʊ 'ma-a Zezii Kliisɪ'a nyʊ-ʊ -nɪ'a Filiipʊgwlɔ 'mʊ 'le -ʊ -ke ɔ "sisri'a "yi a, -lrʊʊ "du'a 'ɔ -glɪgba'a kwagbɔlitidemʊ 'le -lrʊʊ 'ye'a 'ɛ "lrutidemʊ -lrʊʊ "du a, 'ɪnmɔ 'Pɔlʊ -ke Timotee -nɪ 'sɔn, -a-bʊ 'ma-a Zezii Kliisɪ'a lbhʊzemʊ, a'ba 'wee bhete gbo, -a-bʊ 'ye'e amʊ! 'Bho 'ɛ lemʊ a, 'ɪnmɔ po'o amʊ wlu -nɛɛ -jeyi.

2-A'ba -tɪta -Lagɔ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ -nɪ 'sɔn -wʊnna amʊ "niti 'le ʊn 'ke amʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua "nyɪ!

3A -gblee, -bho 'ɪn -ka 'gwlʊti-ipopo 'le 'an -pɔlʊ 'ke amʊ "yi kpa a, 'ɪn-ɪ 'po-o a'ba dɪ -Lagɔ 'sɛɛ "kɔmʊ.

4'Le 'an -Lagɔ'ɔ wɔngbopowlu 'wee 'mʊ, a -nɪ klɛ'ɛ 'nynɪ'a bɔ 'le. 'ln-ɪ nʊ -ɛ'o "kɔmʊ 'le 'bʊbʊa 'mʊ.

5Lɛ-ɛ 'bhle'a 'nynɪ -ɛ -ke dɪ 'ɪn-ɪ nʊ'a 'na a, 'ɪnnɛ 'mo-o, -ɛ 'nyaa'a -nɔɔ -ke ti a -de -nɪ'a Zezii Kliisɪ "gwli 'le ɛ 'ye'a -zɪan "kpi bhla, a-bʊ -kpa'a 'ɪnmʊ 'le 'ɪn 'ye 'ɔ "dɪzɪgɪ kpa.

6A 'ye li-ɔ, 'ɪn yibo'o-o na, -ka a -de'a 'le 'ɔ "dɪzɪgɪ 'mnɪ 'li ti, ɛ-bɛ lbhʊzɛgɛ -Lagɔ "du'a wɔn 'le a'ba -pɔlʊ 'zɔ, ɔ-ɔ 'ye -ɛ "yi-gwɛ -mʊ -tanyɪke-ɔ 'le 'ɔ -zigle'a -nɔɔ 'ke nyni.

7A -gblee, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili, -ka a -die'a 'mʊ, 'ɪn 'ke -kaa a'ba dɪ -kma, -ɛkedɪmaa, a -nmɔ'ɔ-ɔ 'le 'an 'lɪmʊ ti 'wee. A 'ye li-ɔ, -Lagɔ 'nʊ-o 'ɪnmʊ -zɛgɛ "lruli 'le ɔ 'ye ɛ a-bee -bodɪ nʊ -lrɛɛ. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, 'ɪn -ke a 'bhɛɛ'ɛ-ɛ 'ɔ "nitiwʊnnasʊ -lue 'mnɛ 'mʊ, -bho koo ɛ -nɪ, 'ɔ "dɪzɪgɪ'a kpanamʊ 'le a 'ke 'ɪnmʊ -kpa. -Bho ɛ "du "yri -ke "yi 'ɪn -nɪ'a -jie 'mʊ 'traamʊ'a "bhuo a, 'le, -bho ɛ "du 'an -zigle'a -nɔɔ -ke ti -da 'ɪn-ɪ za nɪ'a Zezii'a dɪ 'mʊ 'bho nyʊ'a "yigbeyi na ɪ-ɪ 'mo-o -ziadɪ, a 'ke -kaa nʊ.

8-Ka 'an -pɔlʊ'a klɛ ti 'ɪn -kma'a a'ba dɪ tenyɪ "fɪa 'wee, 'le, -ka ɛ-bɛ dɪkmɛɛ 'mnɛ 'wlʊ'a Zezii Kliisɪ 'mʊ, -Lagɔ yibo'o -ziadɪ mo'o.

9A -gblee, bhadewlu 'ɪn-ɪ de'a 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi ti a'ba dɪ, 'ɪnnɛ 'ka-a: 'ln na, a -bonyunyu'a 'tʊ a 'bhle'a 'mʊ, ɛ 'kpa "kpi 'le a 'ke dɪ kɪkma tenyɪ! 'Le, -bho a -ka -kaa-a nʊ a, a 'ke -ziadɪ'a -zɛgɛnɛ yibo, ɛ -ke "nyinynilɪ-e -zɪgɪ'a 'mʊticrɛka yibo -lrɛɛ.

10-Bho ɛ -nɪ -kaa a, 'lotʊ'a "nynuu-a, "lemnɪɪ, lɛ-ɛ -nmɔ'ɔ "yrili 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, a-a yibo nɛ-o'o. 'Le, 'bho Kliisɪ'a -zigle'a -nɔɔ "yi, a'ba -pɔlʊ 'ke pepe -nɪ 'le nyɔ -see 'bhɛɛ yi ɔ 'ke amʊ dɪ "yikpa.

11'Le, 'bho 'ɛ lemʊ, a'ba kpli 'ke "yrili-nmɔ. 'Ɛ kplitu, Zezii Kliisɪ'a "bhuo 'ke amʊ 'ɔ wɔnkuɛ 'mʊ po 'le a 'ke ɛ nʊ. 'Le nyʊ 'ke -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ tenyɪ.

12A -gblee, 'lotʊ'a "nynuu-a, -ka ʊn po'a 'ɪnmʊ -jie 'mʊ 'le ʊn 'ye'a 'ɪnmʊ -zigle -tu, a yibo nɪ-o'o. 'Bho 'ɛ lemʊ, 'ɪn 'ybha-o'o a 'ke yibo -lrɛɛke na nyʊtɔlʊ 'bɔ 'ko-o ti, Zezii Kliisɪ'a "dɪzɪgɪ'a kpakpalbhʊ 'ɪn-ɪ nʊ'a a, ɛ 'ke 'kɪ ti-nyna 'le 'an -jiemʊpoɛ 'mnɛ 'mʊ, 'le ɛ -see ti-nyna, ɛ-ɛ 'kpa'a "kpi "kɔmʊkɔmʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13'Ɛ dı 'bhlʊkpayowli'a "sroja'a klɛ -ke nyʊ -lrʊʊ yibo'o 'ın-ı 'nʊ-o Kliisı'a lbhʊ'a dı 'ın -nı'e -jie 'mʊ.

14'Bho 'ɛ lemʊ, 'lotʊ'a "nynuu'a -dadudu -ke -a -nı'a -a'ba -Kɔyi Zezii 'mʊ, 'an -jiepadı -see ʊ 'kpı "yiti-wa, ʊn -cɛ'ɛ-ɛ "yrili, -sıanyı'a 'lbhʊ ʊ 'tɔ 'le ʊn-ʊ kpa'a -Lagɔ'ɔ "dızıgı -pɔlʊ'a klɛ ti.

15-17A 'ye li-ɔ, nyʊtɔlʊ-ʊ 'za-a Kliisı'a "dızıgı 'mnı 'le -pɔlʊzɛgɛ 'mʊ. 'Wa nyʊtu-u 'nʊ-o -kaa 'le ʊn -kma'a 'an dı. Ʊn yibo'o-o -lrɛɛ -ka 'ın -nı'a 'bho, 'le, -ka -Lagɔ'ɔ "dızıgı "du'a -ziadı, 'ın 'ke 'na nyʊ -tɔ. Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, nyʊ -lrʊʊ-ʊ 'za-a ı-bı "dızıgı 'mnı 'an "mʊnynınʊkamʊ 'le ı 'bhle'e depoɛ kli. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ gbo a, 'wa "bhi'a dı ʊn-ʊ zi'o, -naagı ʊn 'bhle'a, ı se "yrili-nmɔ, 'le, 'nɔɔ 'ın -nı'a -jie 'mʊ, ʊn 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke 'ınmʊ "wibhʊ 'mʊ 'cnaa.

18'Mna gbo, 'ya 'wee'a -nyna 'ınmʊ ka. -Bho 'wa -naagı -nmɔ "yrili o, -bho ı se "yrili-nmɔ o, 'le 'mna gbo, Kliisı'a "dı ba-o'o. 'Ɛ dı 'ın-ı li'e 'bʊbʊa 'le 'ın-ı 'ye ɛ -li mʊ -lrɛɛ.

19'Le 'ya 'wee 'mʊ a, a-a 'po-o 'an dı -Lagɔ wɔn gbo "kɔmʊ, 'le 'ɔ Lisaazuzu-u kpa'a 'ınmʊ 'le lɛ"o lɛ 'mʊ'a dı, 'ın yibo'o 'le ı-bı sıasıaalı 'mnı'a 'wee 'mʊ 'ın-ı 'ye-e "yiflɔɛ 'ye -mʊ.

20A -gblee, lɛ 'ın -nı'a wɔnfuonamʊ 'le 'ın de'a -pɔlʊ "yi, 'ınnɛ 'mo-o, lɛ -ke dın 'ka 'ınmʊ 'lbha 'bho Kliisı'a -jolʊ -ke "yi 'ın -nı'a a, ɛ -see -nı yi. 'ln-ı 'ye-e "yrili-cɛ -mʊ 'le 'ın 'ke 'ɔ dı 'mʊ-za 'bho nyʊ'a "yigbeyi, 'le, -bho 'ın -nı ti o, -bho 'ın se ti-nı o, 'an kpli 'ın -nı'a ti 'bho -jolʊ 'mnɛ "yi, ı 'ke 'ɔ 'nynı "yi'bhɛɛ "kɔmʊ.

21'Le 'mna gbo a, -bho 'ın -nı ti, ɔ 'ke 'an tinıɛ 'mnɛ "kpi 'pıple'a dı mo'o. 'Le, -bho 'ın 'mɛ ɛ, -mnɛɛ'ɛ "bhuo -nmɔ'ɔ "yrili, ɛ 'ye 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ'a tinıɛ -zi. Tinıɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "troli, 'ınnɛ 'ın 'ke 'mʊ-nı "kɔgwlɛka.

22'Ɛ dı 'ın 'ybha'o 'ın 'ke 'mɛ 'le 'ın 'ybha'o -lrɛɛ 'ın 'ke ti-nı -bhla. -Bho 'ın -nı -bhla ti a, lbhʊ-ʊ 'ka nyʊ -kpa, 'ınnɛ 'ın 'ke nʊ. -Bho ɛ -nı -kaa, 'bho ı-bı dı 'sɔn 'mnı'a damʊ, -bho ɛ "du 'kı 'ınmɔ 'ke 'kı 'bho -lue -za a, -yɛ 'ın 'ke 'ka 'bho -za, 'ın se ɛ yibo.

23A 'ye li-ɔ, 'bho ı-bı dı'a "yrikpı 'sɔn'ɔ "kpi 'an -pɔlʊ jijri'e-e 'mʊ. l -nı'a -kaa 'mʊ-ɔ, -yɛ nʊ'a 'ınmʊ 'tʊ tenyı, 'ınnɛ 'mo-o, 'ın 'ke 'mɛ 'le 'ın -ke Kliisı 'ke -dalue -nı. -Mnɛɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'le ɛ 'ye 'nɔɔgbɛ'ɛ tinıɛ -zi.

24A -gblee, 'le -Lagɔ 'ke 'wɔn 'le ɔ 'ke 'an 'wı "kpi po a, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili -lrɛɛ a'ba dı 'le 'ın 'ke amʊ -kpa.

25Kın! 'ln yibo'o-o 'le 'an -pɔlʊ gbo 'ın -see -bhla 'mɛ yi, 'le 'ın 'ke 'le a'ba "klumʊ -nı 'le 'ın 'ke amʊ 'kpa "yi po, 'le, Zezii Kliisı'a -jolʊ -ke "yi a-a na'a, a 'ke ɛ "lru-mu, a'ba "gwlideɛ 'ke 'mʊku 'le ɔ 'mʊ 'le 'ɛ 'bʊbʊa 'ke amʊ 'lbha.

26-Bho ɛ -nı -kaa a, -bho 'ın 'wlʊ -jie 'mʊ, -da 'ın -ke a-a 'ye'a -dalue ti-de mʊ -lreeka, 'an dı a 'ke 'ɔ 'nynı "yi'bhɛɛ tenyı.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

27A -gblee, lɛ 'ɪn 'ka amʊ -bodɪ 'mʊ-za, 'ɪnnɛ 'mo-o, Kliisɪ'a "dɪzɪgɪ a 'wɔn'ɔ 'bɔ ɔ, -ka ɛ 'lɛ'ɛ, a -na -kaa! -Mnɪɪ, -bho 'ɪn yi 'le amʊ gbo 'le 'ɪn -ke a 'ke 'yɪye o, -bho 'ɪn se 'le a'ba "klumʊ -nɪ 'le 'ɪn 'ke a'ba "dɪzɪgɪ 'bʊ'wɔn o, -ka a kpʊkpʊn'a ti, 'le, -pɔlʊ -lue 'tɪn 'mʊ, a-a kpa'a 'ɔ "dɪzɪgɪ 'le nyʊ-ʊ 'wɔɔn'ɔ ɪ-bɪ -tɔtɔlɪ 'mnɪ, 'ɪn 'ke ɪ yibo.

28'Le, a'ba jɛkamʊ -mnʊʊ -bodɪ a, -bho koo ʊn -ka nʊ, 'wa -sɪanyɪ'a 'lbha amʊ -le tukutuku! -Bho ʊn -ke 'ɔ "dɪzɪgɪ 'mnɪ -ka -kaa "yidede a, -bho 'wa -sɪanyɪ'a 'lbha amʊ a, 'ɪnnɛ tɔ'o -ka ʊn -nɪ'a 'le "mamajolʊ "yi, 'le, a-bee -mnʊʊ -bodɪ, ɛ-ɛ tɔ'ɔ -ka a -nɪ'a 'bho 'pʊnpʊan'a -jɛyi. Ɛ-bɛ 'mʊyibolɛ 'mnɛ 'wlʊ-o -Lagɔ 'mʊ.

29A 'ye li-ɔ, a'ba Kliisɪ'a "gwlideɛ, -Lagɔ'ɔ "bhuo-o nʊ 'ɛ amʊ -bodɪ. 'Le, 'kle -yɛ a-a 'ye'a 'ɔ dɪ -lrɛɛ ɛ, 'ɔ "bhuo-o nʊ ɪ'o "fɪa 'wee, ɪ-ɪ 'mo-o a'ba -zɛgɛ.

30-Ziaka, 'ka-a a'ba dɪ -nɪ'o. A -gblee, 'kleyeɛɛ 'ɪn 'kpa'a wɔn 'ɔ dɪ, a 'ye -ɛ'o, 'le, ɛ-bɛ 'kleyeɛɛ -lue 'mnɛ, -ka 'ɪn-ɪ 'kpɛ 'ɛ wɔn -bhla, a 'ye 'na 'bʊ'wɔn. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, 'ɪnnɛ a-bee -mnʊʊ'a "bhi 'kpa'a wɔn -lrɛɛ.

Filiipʊkɔmʊ 2

1A -gblee, -bho a -ke Kliisɪ'a "yisisrɪɛ po amʊ 'kpa "yi, -ka ɔ -kma'a a'ba dɪ 'le a-bee -mnʊʊ kɪkma'a -kɪkma dɪ, -bho ɛ po amʊ 'kpa "yi -lrɛɛ, 'le, -bho a -ke -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a "yisisrɪɛ -ke a'ba "bhi'a tikpʊkpʊɛn po amʊ 'kpa "yi "bhalrɛɛke, -bho a'ba 'limʊ nɪnmɔ "kpi wɔn, -bho a -ka ngaze-e 'yɪye a,

2"lemnɪɪ, a kɪkma -kɪkma dɪ "kɔmʊ, 'le a 'ke -naagɪ -ke -pɔlʊ -lue 'bhle "kɔmʊ! 'Le, 'bʊbʊa 'ɪn-ɪ li'a a'ba dɪ, ɛ 'ke 'tɔ "yi'bhɛ tenyɪ.

3'Le a'ba nʊnʊkpli 'mʊ, a'ba zi a'ba "bhi'a "sɛ'ɛ dɪ -le, a'ba 'bhɛɛ a'ba "bhi "yi -le! Lɛ a 'ka nʊ a, 'ɪnnɛ 'mo-o, a -ya a'ba "bhi 'zɔ, 'le a 'ke a -bonyunyu "yi'bhɛɛ, ɛ 'ke a'ba "bhi -zi.

4Nyɔ'ɔ zi 'ɔ "sɛ'ɛ -zɛgɛ'ɛ dɪ -le, ɔ zi 'ɔ -bonyunyu'a dɪ -lrɛɛ!

5Zezii Kliisɪ'a -pɔlʊ ɔ 'bhle'a a, 'ɛ -pɔlʊtu a'ba 'wee 'ke 'bhle:

6A -gblee, -ka -Lagɔ 'bhɛ'ɛ "yi 'le ɔ -kɔ'ɔ lɪ 'wee, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a ɔ -nɪ'o -lrɛɛ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, ɔ -see ti'bɔ ɔ 'ke 'bɪklagba 'mnɛ "srii klapaa,

7'le ɔ 'ye ɛ "yiti"tayi, ɔ 'ye 'ɔ "bhuo 'zɔ -ya -plɛɛɛn!, ɔ 'ye 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ yi 'le ɔ 'ye nyunyɔku 'mʊ"luo. -Ka nyɔ-ɔ 'wlʊ'a, 'ka-a ɔ 'wlʊ'o -lrɛɛ 'le ɔ 'ye 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ -a-bʊ nyunyu'a "klumʊ -nɪ.

8Ɔ -ya'a 'ɔ "bhuo 'zɔ ɔ, ɔ "du-o 'bho -Lagɔ. 'Ɔ -Lagɔ'ɔ 'bhoduɛɛ 'mnɛ mu-o'o ɛ 'ye 'ɔ 'mɛmɛɛ "kpi bhla, -ka, -bho 'gbokobhleyi 'mɛ 'bho nyʊyrilbhaatu "yri ngazeka, 'wa 'lɔ 'ɔ lɛ, 'ɛ "nyinynimɛmɛɛtu ɔ 'wɔɔn'o.

9'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, -Lagɔ 'bhɛɛ 'nɔ "yi, ɔ 'ye ɔ 'nynɪklagba "kpi po, 'le ɔ 'ye ɔ 'bɪklagba "nyɪ 'le ɔ 'ke lɪ 'wee -kɔ. 'Nynɪ-ɪ 'bhɛ'ɛ "yi -ɛ zi'a 'nynɪ 'wee, 'ɛ 'nynɪtu ɔ "nyɪ ɔ'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, nyʊ 'wee -Lagɔ -ya'a ti 'le yaku 'li o, -daa 'bhlʊkpa "kpi o -ke 'mɛmʊ -ke "bhi-i -nɪ'a 'le glu o, 'le ʊn 'ke Zezii'a 'nynɪ 'bʊ'wɔn ɔ, 'wa 'wee, ʊn 'ke 'wlɛ 'mʊ yi 'bho 'ɔ "yigbeyi 'le ʊn 'ke ɔ bʊbɔ,

11'le ʊn 'ke 'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ 'le ʊn 'ke na, Zezii Kliisɪ, 'ɪnnɔ 'mo-o lɪ 'wee'a -Kɔyi, nʊ. -Bho ʊn nʊ -kaa a, "lemnɪɪ -a'ba -tɪta -Lagɔ'ɔ 'nynɪ-ɪ 'ye-e "yi'bhɛ-ɛ -mʊ -lrɛɛ. 'Bho Zezii'a leyinɔɔ ti, 'bho-o 'ya lɪtu 'ke -nʊ-ɛ -nɪ.

12'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, 'an dɪkmalotʊ'a "nynuu-a, -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊzayi 'ɪn "du'a dɪ a "du 'bho 'ɪnmʊ! -Da 'ɪn -nɪ'a 'le a'ba "klumʊ a -nɪ'e-e 'ɛ kpli ti 'le a-a "du'o 'bho 'ɪnmʊ. "Yri -ke "yi 'ɪn se'a 'bho -nɪ a, a nʊ -kaa "kɔmʊ! 'ln na, a 'pʊn-o'o 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'Ɛ dɪ a kuku 'mʊti, 'le, kplizɪgɪ nyɔ-ɔ 'pʊn'a 'ka nʊ a, a 'ke ɪ nʊ! -Bho a -kɪ ɪ-ɪ nʊ a, a "du 'bho -Lagɔ 'le a 'ke 'ɔ -sɪanyɪ ku 'mʊti 'bhle, a 'ke a'ba "bhi "yrili"du 'le a -kaa 'ɔ lbhʊ 'mnɛ nɛsrɛ -nɪ.

13A -gblee, 'ɔ "bhuo-o nʊ ɛ'o 'le a'ba -pɔlʊ gbo a 'ke ɛ 'bhɛɛ. 'lnnɛ 'mo-o, ɔ-ɔ nʊ -ɛ'o 'le a-a 'wɔn'o, a-a nʊ'o 'ɔ 'gwlʊdɪ.

14'ln-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, a "du a'ba "bhi "yrili, ɪ-bɪ 'ɔ lbhʊ 'wee a-a nʊ'a a, 'le a -kaa 'ɛ dɪ 'zɔtiwluwlu. A nʊ ɪ! A'ba -pɔlʊ'a 'gble-ɛ 'mʊ -le 'le a 'ke ɪ nʊ -susueyi!

15'Le a'ba -pɔlʊ 'ke -kaa 'ɔ "sɛ "kpi -nɪ a, a -see 'bɪ li'bhle yi 'le a'ba dɪ 'ke "yrili-nmɔ, a 'ke 'ɔ "yreetɪzɪgɪ "du. 'Le 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ'a nyʊ -ke "klumʊ a -nɪ'a a, ʊn se "yi'srɛɛ 'le 'wa kpli -nyni'e "yrili. 'Ɛ dɪ a, -ka 'cʊdrɪ-ɪ fan'a 'le yaku "yi 'le ɪ-ɪ po'a nyʊ -jolʊ gbo a, 'ka-a a 'ke -nɪ ʊ -bodɪ 'le a 'ke ʊ Zezii Kliisɪ'a "dɪzɪgɪ kpa,

16'le ʊn 'ke "kɔgwlɛtinɪɛ 'ye -lrɛɛ. -Bho a nʊ -kaa a, 'bho Kliisɪ'a leyinɔɔ "yi, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'bɛtɛ -wa -mʊ 'ɪn 'ke 'bʊbʊa li a'ba dɪ, ɛbɛ 'mnɛ'ɛ kamʊ: -ka 'ɪn -see'a bhebhelbhʊ nʊ, 'bho-o 'ɛ "yri'a 'bɪ-ɪ 'ye 'wlʊ -nɪ mʊ.

17A -gblee, -ka a de'a Zezii Kliisɪ "gwli, 'le a-a "du'a 'bho -Lagɔ'ɔ wlu 'le ɛ-ɛ bhla'a a'ba sɪasɪaa "kpi a, ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ -ka nyɔ-ɔ za'a 'sraga ɔ -bodɪ. -Ka nyɔ-ɔ 'wla'a nmɔ 'bho 'sragamʊzanmi'a "kpi ti -tanyɪke-ɔ 'le ɔ-ɔ zɛ 'ɛ 'sraga 'mʊ 'le ɔ-ɔ nynia 'nɛ -kaa "yi, 'le a 'ke Zezii "gwlide'a dɪ 'ɪn sɪa'o tenyɪ, -bho 'ɪn 'mɛ 'tɔ 'ɛ -kaabolbhʊtu'a dɪ, 'ka-a ɛ 'ke 'kɪ 'mʊ-nɪ. 'Ɛ dɪ, -bho ɛ -nɪ -kaa a, 'bʊbʊa 'ke 'ɪnmʊ 'lbha 'le a'ba 'wee'a dɪ 'ɪn 'ke amʊ "kpi'kpa 'le 'ɪn -ke a 'ke 'bʊbʊa -dalue -li -nɪ.

18'Le abʊ gbo 'ya a, 'lotʊ'a "nynuu-a, a li 'bʊbʊa -lrɛɛ 'le a 'ke 'ɪnmʊ "kpi'kpa 'an dɪ, 'le 'ɪn -ke a 'ke 'bʊbʊa li!

19'Bho 'ɛ lemʊ a, 'lotʊ'a "nynuu-a, 'ɪn 'de-e "gwli na ɛ -see 'mʊ-gwle yi 'le -a'ba -Kɔyi Zezii 'ke 'wɔn 'le 'ɪn 'ke Timotee lbho 'le a gbo. -Bho ɔ mu, 'le, a'ba "dɪ -ke ɔ-ɔ 'ye'a le -yi mʊ, ɪ 'ke 'ɪnmʊ 'bʊbʊa "yi 'lbhaa.

20A -gblee, nyɔ -yɔ 'ka 'ɔ ka -nɪ, 'ɪn 'ka 'le a gbo lbho a, ɔ se -laa 'an "troli -nɪ, -bho ɛ -se ɔ -nɪ -lue 'tɪn, 'ɔ "sɛ-ɛ popo'o a'ba dɪ 'gwlʊti 'le ɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke amʊ -kpa.

21Nyʊ -yʊ 'wla'a 'bho ti, 'wa "bhi'a -zɛgɛ'ɛ dɪ ʊn-ʊ zi'o. -Bho ɛ "du Zezii Kliisɪ'a dɪ, 'wa dɪ se ɛ "kpi -nɪ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22-Yɔ 'ma-a Timotee a, a yibo'o-o, nyɔzɛgɛ ɔ "du'o. 'ln -ke ɔ -nɪ 'sɔn, -a 'ye gbobhete 'le -a 'ye Zezii'a "dɪzɪgɪ'a kpalbhʊ nʊ. 'Le ɛ-bɛ lbhʊ 'mnɛ nʊnamʊ, -ka "yu-u kpa ka 'ɔ -tɪta, 'ka-a 'ɪn -ke ɔ "sisri'o.

23A 'ye li-ɔ, -da 'ɪn-ɪ 'ye'a 'an "kpidɪ 'mʊti'wɔn -nɪ mʊ "sɪkɪsɪkɪ, 'bho-o 'ɪn-ɪ 'ye ɔ 'le amʊ gbo -lbho -nɪ mʊ.

24'Le 'ɪn de'e "gwli -lrɛɛ ɛ -see 'mʊ-gwle yi 'le -a'ba -Kɔyi Zezii 'ke 'wɔn 'le 'mna-a'a "bhuo 'ke 'le a gbo yi 'le 'ɪn -ke a 'ke 'yɪye.

25'Le "yri -ke "yi -a -nɪ'a -laa, -a'ba 'lotʊ'a "yu Epafloditɪ -mnɔɔ -bodɪ a, 'ɪn 'de-e "gwli ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili ɔ 'ke 'le a gbo le yi. 'Ɛ dɪ 'ɪn-ɪ "nyɪ 'ɔ -jolʊ. Ɔbɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ a "nyɪ'e 'jɛmɔni, 'le a 'ye ɔ 'nɔɔ 'ɪn gbo lbho 'an -kpakpakamʊ 'le lɪ -lrɪ 'mʊ ɔbɔ-ɔ'ɔ "bhuo 'ke 'ɪnmʊ -kpa -lrɛɛ. Ɔ yi'a a, -ziaka ɔ 'ye 'ɪnmʊ -kpa 'le 'ɪn -ke ɔ 'ye gbobhete -a 'ye -Lagɔ'ɔ lbhʊ nʊ, 'le -a 'ye "gwli-ku -a 'ye Zezii'a "dɪzɪgɪ nyʊ -bodɪ 'mʊ-za.

26A -gblee, -nɔɔ -lrɛɛ gbɛ 'li a 'wɔn-ɔ 'bɔ na 'ɔ "lru 'bhati'o tenyɪ. -Ka 'ɔ "lrubhatiwlu nyni'a 'le amʊ gbo, ɔbɔ-ɔ'ɔ "bhuo yibo'o-o 'na'a dɪ, ɔ -kaaa 'traamʊ "lrubhatibhlʊkpa "yi-i 'wlʊ a, 'ɔ -pɔlʊ -see bhlu ke. Ɔ-ɔ 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke 'le a gbo le yi ɔ 'ke amʊ -pɔlʊ "kpi zɪza.

27Kɪn! 'Wɛ 'kpʊn -ɔ'o -ziaka. Ɔ "taflɛ'ɛ-ɛ 'mɛmɛɛ 'le -Lagɔ 'ye ɔ ngaze 'ye 'le ɔ 'ye 'pʊn. Ɛ -se 'ɔ "sɛ'ɛ dɪ -ko. -Bho ɔ -see 'mɛ, 'mna-a'a ngaze -Lagɔ 'ye'o -lrɛɛ, 'le 'ɔ 'mɛmɛɛ -kaa 'an 'kleyeɛɛ "kpi po.

28'Ɛ kamʊ 'ɪn-ɪ "tɪtra'a li 'ɪn 'ke ɔ -jolʊ "nyɪ, 'le, -bho ɔ nyni 'le a gbo 'le a 'ke ɔ 'ye a, 'bʊbʊa 'ke amʊ 'lbha 'le a'ba -pɔlʊ 'ke bhlu. -Bho ɛ -nɪ -kaa a, 'mna-a'a 'gwlʊtipopoɛ 'bho a'ba "kpi, ɛ 'ke "kpi-cɛ -lrɛɛ.

29-Bho ɔ yi 'le a gbo a, -ka nyɔ 'ka -a'ba -Kɔyi Zezii'a nyɔ kpʊn, a kpʊn ɔ -kaa 'le a 'ke ɛ nʊ 'le 'bʊbʊa 'mʊ, -ɛkedɪmaa, ɔ 'mo-o 'bho -a'ba -Kɔyi 'mnɔ'ɔ -jolʊ "yi'a 'lotʊ'a "yuzɛgɛ. -Kaabonyʊ -nɪ'a -kaa, 'ɪnnʊ a 'ke 'bho "du.

30A 'ye li-ɔ, Zezii Kliisɪ'a lbhʊ 'bhle-e 'nynɪ'a dɪ ɔ "taflɛ'ɛ 'mɛmɛɛ. A'ba "bhi se 'bhɛɛ a 'ke 'bho 'ɪn gbo yi a 'ke 'ɪnmʊ -kpa'a dɪ, ɔbɔ 'mnɔ, ɔ -see 'ɔ "bhuo'a tinɪɛ'ɛ dɪ zi 'le ɔ 'ye 'bho 'ɪn gbo yi, ɔ 'ye 'ɪnmʊ -kpa 'bho a'ba 'bɪ 'mʊ.

Filiipʊkɔmʊ 3

1A -gblee, 'lotʊ'a "nynuu-a, wlu 'ɪn 'ka 'le a'ba -loku 'mʊ sie a, 'ɪnnɛ 'mo-o, -ka a -ke -a'ba -Kɔyi Zezii "sisri'a "yi, a li 'na 'ɛ 'bʊbʊa. 'Bho 'ɛ "kpi a, wlu 'ɪn -za 'ka 'mʊ, -bho 'ɪn -ka 'bho 'ɛ "kpi le-e mu a, 'bho 'mna-a'a damʊ, ɛ -se lɛ-ɛ -sɪa -nɪ 'ɪnmʊ -ko, 'le, 'bho a'ba damʊ, -mnɛɛ'ɛ "bhuo-o -nmɔ'ɔ "yrili, 'le ɛ 'ke amʊ 'kpa "yi po a 'ke 'ɛ "kpi 'gwlʊtipopo 'le a 'ke a'ba "bhi'a dɪ gba 'mʊ "du.

2A 'ye li-ɔ, nyʊ-ʊ -nɪ'a 'le a'ba "klumʊ, -ʊ nyni'a -Lagɔ'ɔ lbhʊ wɔn, -ʊ 'pɛɛ'ɛ klɛmʊmuɛ 'mʊ -ʊ nʊ'a 'ka-a nyɔ 'ke nʊ 'le ɔ 'ke "yisrɛɛyi "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'bho 'wa damʊ a "du a'ba "bhi "yrili! Sɪn ʊn-ʊ cɛ'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3A -gblee, -a-bʊ "du'o -Lagɔ'ɔ nyʊzɪgɪ, -ɛkedɪmaa, 'ɔ Lisaazuzu -a 'bhle'e 'mʊ 'le -a bʊbɔ 'nɔ -ka -zɛgɛka. ɩ-bɪ bhebhelɪ ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ-ʊ 'pɛɛ'ɛ 'mʊ, 'le ʊn-ʊ mu'a 'nynɪ, ɪbɪ 'mnɪ -abʊ se 'bhɛɛ -a 'ke ɪ 'mʊ'pɛɛ. Zezii Kliisɪ -Lagɔ -zi -nɪ'a 'mʊ 'le ɔ 'ye'a -amʊ "yisrɛɛmʊ po 'bho 'ɔ "yigbeyi, Zezii 'mnɔ'ɔ 'nynɪ -a 'bhɛɛ'ɛ "yi tenyɪ. 'Ɛ dɪ, -a-bʊ "du'o -Lagɔ'ɔ nyʊzɪgɪ.

4'lnmɔ -yɔɔ, -bho ɛ "du ɪ-bɪ bhebhelɪ 'mnɪ, -bho 'ɪn 'bɔ 'kɪ ti, 'ɪn 'bhɛɛ 'ko-o'o 'ɪn 'ke ɪ 'mʊ 'pɛɛ 'ɪn 'ke 'nynɪ 'bhle 'ya dɪ -lrɛɛ. 'Le, -bho nyɔ na 'kɪ ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke ɪ 'mʊ 'pɛɛ ɔ 'ke 'nynɪ 'bhle 'ya dɪ, 'mna -flɔ 'ko-o "yi 'ɪn 'ke ɛ nʊ 'le 'ɪn 'ke ɔ 'mʊ-zi.

5Ɛ -nɪ 'ko-o -kaa, -ɛkedɪmaa, 'nɔɔ Izrayɛɛlɪbhlʊkpa "kpi'a -gluu -lue-e 'bhle'a 'nynɪ ʊn-ʊ 'la'a Bɛzamɛɛgluu, 'ɛ wɔnyi 'ɪn 'wlʊ -nɪ'o. 'ln 'wlʊ'a, 'ɛ 'wɪ -mɛɛtanzɔ, 'le 'ɪn 'ye klɛ 'mʊ -kpɛ. Nyʊ-ʊ 'wlʊ'a 'ɪnmʊ, -ka ʊn -die'a 'mʊ, 'Zuifʊ'a "sɛ ʊn "du'o, 'wa wlu 'ɪn-ɪ po'o. 'Bho 'ɛ lemʊ, -bho ɛ "du -a'ba gba'a "yikpʊɛn'ɛ dɪ, Faliziɛɛn -kpʊn 'nɪ "yi 'tɪn, 'wa nyʊplan'a "klumʊ 'ɪn -nɪ 'ko'o.

6A -gblee, 'le 'ya -kaabolɪ'a damʊ 'ɪn 'yaa'a-a 'mʊti 'le 'ɪn 'ye Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʊ nyanɪ 'mʊ kla. 'Le, -bho ɛ "du -a'ba gba'a "yikpʊɛn'ɛ dɪ, nyɔ -yɔ ʊn 'ka 'ɪnmʊ likpʊkpa -nɪ, ɔ se -nɪ. 'Ɛ dɪ, 'wa nyɔ -lue 'tɪn se 'kɪ 'bhɛɛ ɔ 'ke 'bho 'an da "du 'le 'ya damʊ.

7-Tanyɪ 'kɪ a, 'le 'mna -bodɪ a, ɪ-bɪ lɪ 'mnɪ'a 'wee 'bhle 'ko-o 'nynɪ, 'le 'traamʊ 'tɔ ɔ, Zezii Kliisɪ 'ɪn yibo'a dɪ a, 'bho 'an "yigbeyi 'ya 'wee "du'o bhebhelɪ.

8'Kla-a mo'o -ziaka. ɩ-bɪ tinɪɛ'ɛ lɪ 'wee -ke dɪ nyɔ-ɔ 'bhle'a 'nynɪ, -bho 'ɪn -gbʊ nɪ 'tɔ ya, bhubhulɪ ɪ "du'o. -Ka 'ɪn yibo'a Zezii Kliisɪ 'le ɔ 'ye'a 'an -kɔyi "du, 'ɪnnɛ 'bhle'e 'nynɪ tenyɪ, ɛ 'ye ɪ-bɪ lɪ 'wee -zi. 'Ya 'wee, 'bho 'an damʊ, ɪ se 'tɔ 'nynɪ 'bhle. -Bho 'ɪn -gbʊ nɪ ya, ɪ kɔkɔɔ'ɔ-ɔ -yrukodu. 'Ɛ dɪ 'ɪn -zi 'ɪ kwa gbo 'le 'ɪn 'ke ɔ-bɔ Zezii Kliisɪ yibo -ka -zɛgɛka 'le 'ɪn 'ke ɔ "srii "kɔmʊ.

9Kɪn, -ziadɪ mo'o. 'ln 'bɔ-ɔ ti 'an -pɔlʊ'a klɛ ti, 'le 'ɪn -ke ɔ 'ke "yi"sisri "kɔmʊ. A 'ye li-ɔ, -tanyɪ 'kɪ a, 'an "bhuo'a 'mʊtikukuɛ'ɛ 'mʊpɛɛnamʊ 'le 'ɪn 'ke -a'ba gba "yi-kpʊn -nɪ, 'mna na 'kɪ 'ɪnnɛ 'ke 'ɪnmʊ "yisrɛɛyi po 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'Le, 'traamʊ 'tɔ ɔ, 'ɪn yibo'o na, lɛ-ɛ po'a 'ɪnmʊ "yisrɛɛyi 'bho 'ɔ "yigbeyi, 'ɪnnɛ 'mo-o 'ɪn 'de-e Zezii Kliisɪ "gwli'a dɪ. -Lagɔ'ɔ "bhuo-o nʊ ɛ'o ɛ-bɛ 'ɔ "gwlideɛ 'mnɛ'ɛ dɪ.

10'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, 'ɪn 'bɔ'ɔ ti 'ɪn 'ke Zezii Kliisɪ yibo -ka -zɛgɛka. Ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ -Lagɔ -za'a glu 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ, ɔ 'ye'a ti-nɪ -lrɛɛ ɛ, 'ɛ wɔnkuɛ-ɛ 'wlʊ 'ɔ 'mʊ, -ka ɛ -nɪ'a, 'ɪn-ɪ 'bɔ-ɔ ti 'ɪn 'ke -kaa yibo -lrɛɛ 'le 'an tinɪɛ 'mʊ. 'Le 'ɪn-ɪ 'bɔ'ɔ ti -lrɛɛ, -ka ɔ 'ye'a 'kle, 'ɪn 'ke -kaa -nɪ -lrɛɛ. 'Le, -ka ɔ 'mɛ'ɛ, 'ɛ -kaabolɛtu 'ke -nʊ-ɛ 'le 'an tinɪɛ 'mʊ 'le 'ɪn 'ke 'tɔ "nyinynidɪ'a nʊnʊdɪ 'bhɔ. 'Ya 'wee'a 'zɔ 'ɪn-ɪ 'bɔ'ɔ ti 'ɪn 'ke ɪ 'mʊti'wɔn 'le 'ɪn 'ke ɪ 'li ti-de.

11'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, 'mna 'bɔ'ɔ ti 'an -pɔlʊ'a klɛ ti, -Lagɔ 'ke 'ɪnmʊ glu -za 'le Zezii'a leyinɔɔ ti, 'ɪn 'ke ti-nɪ "kɔgwlɛka 'bho 'ɔ "troli.

12-Bho 'ɪn 'lɛ -kaa, ɪ-bɪ dɪ 'ɪn 'ybha'a 'ɪn 'ke 'liti-de, -ka 'ɪn 'ye 'ɪ ka see "fɪa 'wee, ɛ -se -kaa -ko. 'Le, lɛ -Lagɔ 'ybha'a -a 'ke "du, 'ɪn -see ɛ -bhla "du ke -ka -zɛgɛka. 'Le, -ka

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zezii Kliisɪ "luo'a 'ɪnmʊ 'mʊ 'le ɔ 'ye'a 'ɪnmʊ 'ɔ nyɔ 'mʊ nʊ a, 'ɛ dɪ 'ɪn-ɪ po'o 'le 'kpɪ, 'le, -zɪgɪ 'wee ɔ 'ybha'a ɔ 'ke 'ɪnmʊ -bodɪ nʊ a, 'ɪn 'ke ɪ 'ye.

13-14'Lotʊ'a "nynuu-a, 'ɪn na, -bho ɛ "du 'mna-a'a "bhuo, -ka 'ɪn 'ye'a ka ɪ-bɪ -zɪgɪ 'mnɪ "fɪa 'wee, 'ɪn -see -kaa 'lɛ. Lɛ 'ɪn yibo'a, 'ɪnnɛ 'mo-o, -ka pleyi -ke 'ɔ -boplemʊ-ʊ mumu'a li-i nʊ'a 'le ɔ-ɔ po'a 'le 'kpɪ ɔ 'ke nyni -tanyɪ 'le ɔ 'ke 'nynɪ 'wlʊ a, 'ka-a 'ɪn-ɪ nʊ'o. 'Ɛ 'zɔ 'mo-o, -da 'an -pɔlʊ-ʊ 'wla'a ti, 'bho-o 'ɪn-ɪ mu'o -kpayɪ. -Bho 'ɪn -ka mu a, 'an -gbʊ le. -Bho 'ɪn -ka -kaa-a nʊ a, lɛ -Lagɔ -zi -nɪ'a Zezii Kliisɪ 'mʊ, ɔ de'a 'bho ti 'an dɪ, 'ɪn-ɪ po'o 'tɔ 'le-e 'kpɪ 'le 'ɪn 'ke ɛ 'ye 'le yaku 'li, 'bho 'ɔ "troli.

15'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, -a-bʊ -yʊ ku'a "yriti 'bho Zezii'a -jeyi, ɛ -nmɔ'ɔ "yrili 'bho dɪ -nɪɪ'a "kpi -a 'ke -pɔlʊ -lue 'tɪn 'mʊ'bhɛɛ. 'Le, -bho a -ka -ka -lrɔɔ-ɔ 'gwlʊtipopo 'bho ɪ "kpi a, 'le -Lagɔ'ɔ "bhuo 'ke amʊ "yrikʊɪ 'mʊ -flɔ 'bho 'ya "kpi 'le a 'ke ɪ 'wɔɔn -lrɛɛ.

16A -gblee, -bho ɛ -nɪ -kaa o, -bho ɛ se -kaa -nɪ o, lɛ-ɛ -nmɔ'ɔ "yrili -a 'ka nʊ, 'ɪnnɛ 'mo-o, lɪ -a 'cɪan'a -a 'wɔn'ɔ 'mʊti -ka -zɛgɛka 'le -a -de'a 'liti, 'le -pɔlʊ -lue 'mʊ -a kpa 'ya -jolʊ 'le -a'ba -nabhʊ 'ke -lue 'tɪn -nɪ!

17Kɪn, 'lotʊ'a "nynuu-a, kpli 'ɪn -nɪ'a ti 'bho -Lagɔ'ɔ -jeyi a yibo'a a, -ka a -die'a 'mʊ 'wee a nʊ -kaa, 'le a 'ke 'le 'an 'bɪ -za! Lɪ -a -tɔ'ɔ amʊ -ɪ -ke kpli -a -nɪ'a ti, nyʊ-ʊ -nɪ'a 'ya kplitu ti -ʊ na'a -kaa, a -gbʊ nʊ ya 'le a 'ke 'wa ka -na.

18Ɛ -se bhubhuyiti 'ɪn 'lɛ'ɛ -kaa -ko. Nyʊ'a -dadudu -nɪ'e 'bho-ɛ: -ka ʊn-ʊ nʊ'a, 'ka se "yrili-nmɔ. 'ln -za'a 'wa "kpidɪ 'mʊ-ɛ kpɛ'ɛ -dadudu, 'le 'traamʊ, -bho 'ɪn -ka 'bho 'ɛ "kpi le-e yi a, ɛ-ɛ ya'a 'ɪnmʊ "mi "yri. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ'a -nabhʊ ʊn-ʊ na'a a, 'ɪnnɛ nʊ'o nyʊ -bodɪ na: -Ka Zezii 'mɛ -nɪ'a 'bho nyʊyrilbhaatu "yri, lɛ ɛ-ɛ za'a 'zɔ, 'wa 'wɔɔn nɛ tukutuku 'le ʊn 'ke ɛ 'li ti-de.

19A 'ye li-ɔ, 'wa "nyinynikpli ʊn-ʊ nʊ'a, ɪ -nɪ 'nʊ-ʊ "kpi "kɔgwlɛka. 'Bho 'kmʊ'a "tiinamʊ 'ya dɪ -Lagɔ-ɔ 'ye ʊ -zigle -tu mʊ, 'le ɔ 'ke ʊ dɪ -kpʊn. A -gblee, 'le ʊ-bee -mnʊʊ gbo a, 'wa 'bhlʊku'a 'tʊnʊdɪ 'ke ʊ 'bʊbʊa "yi 'lbhaa'a "sɛ'ɛ dɪ ʊn -nɪ'e ti. "Nyinynidɪ 'ke 'kʊ ʊ dɪn "yi 'lbhaa, 'ya dɪ ʊn-ʊ 'bhɛɛ'ɛ 'wa "bhi "yi. 'Nɔɔ 'kmʊ 'mʊ'a lɪ'a "sɛ, 'ɪnnɪ ʊn zi'e gbo.

20'Le -a-bʊ -yʊʊ, 'le yaku 'li 'mo-o -a'ba "bhli. -A'ba 'Pʊʊnyi, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ, 'le-e ɔ-ɔ 'ye 'wlʊ mʊ 'le ɔ 'ke le yi -a'ba dɪ. 'lnnɔ -a -nɪ'e wɔnfuonamʊ 'le 'bʊbʊa 'mʊ.

21-Bho ɔ yi le a, -a'ba 'bhlʊku -ɛ -ke dɪ -a 'fɪɪn'a 'mʊ a, ɔ-ɔ 'ye -ɛ "yizizia -mʊ. 'lnnɛ 'mo-o, Zezii 'mnɔ, -da -Lagɔ -zɔ 'ɔ glu a, lɛ 'ɔ ku -yi'a 'mʊ 'le 'ɛ 'mɛ'ɛ ɛ, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a -a'ba nɛ-ɛ 'ye -nɪ mʊ. Ɛ -se bhubhuyiti ɔ 'bhɛɛ nɛ -ko. -Lagɔ "nyɪ 'ɔ wɔnkuɛ 'le ɔ 'ke lɪ 'wee -kɔ. 'Ɛ dɪ ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke -kaa nʊ.

Filiipʊkɔmʊ 4

1'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, 'an dɪkmalotʊ'a "nynuu-a, a-bʊ -ke 'tʊ-ʊ 'lbha'a 'ɪnmʊ tenyɪ 'le 'an -pɔlʊ-ʊ 'wla'a "yiti 'ɪn 'ke 'ye a, -ziadɪ mo'o, a'ba dɪ-ɪ 'lbhaa'a 'ɪnmʊ 'bʊbʊa "yi. A-bee'a dɪ 'ɪn 'ke 'nynɪ 'wlʊ -lrɛɛ. 'Ɛ dɪ a, 'an dɪkmalotʊ'a "nynuu-a, a kuku 'mʊti 'le a -ke -a'ba -Kɔyi Zezii 'ke "yi"sisri -ka -zɛgɛka "kɔmʊ!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2'Le -a'ba 'lotʊ'a "nynuunynʊkpakpɪ -bodɪ a, Evodii -ke Sɛntisɪ 'bhle'a jɛjɛɛ 'nynɪmʊ, 'ɪn-ɪ bhade 'nʊ-ʊ li tenyɪ ʊn -ybhɛ! -A'ba -Kɔyi Zezii'a nyʊ ʊn "du'o.

3'Le -mnaaa'a "bhuo -lrɛɛ, Sisigɪ, -ɪnmɔ -ke 'ɪn -na'a tenyɪ, 'mna-a 'po-o -ɪnmʊ 'srʊ: Ʊ-bʊ 'nynʊkpakpɪ 'mnʊ, pa 'wa dɪ 'mʊ 'le ʊn 'ke -ybhɛ! -Gblee, ʊn -nɪ 'sɔn, Klemaa 'kpʊ 'ʊ "kpi, ʊn -ke nyʊ -lrʊʊ -ke 'ɪn nʊ'a -Lagɔlbhʊ, 'wa 'wee, 'mʊtikukuɛ 'mʊ ʊn -kpa'a 'ɪnmʊ 'le -a 'ye Zezii'a "dɪzɪgɪ kpa. -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ -ke 'li, nyʊ-ʊ -nɪ'a ti 'bho 'ɔ "yigbeyi, 'wa 'nynɪ-ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ, nyʊ 'wee 'mnʊ'a 'nynɪ, 'le-e ɪ 'cnɪ-ɛ'o.

4-Ka a -ke -a'ba -Kɔyi Zezii "sisri'a "yi, a li 'na 'ɛ 'bʊbʊa "kɔmʊ! 'lɪn-ɪ 'mu-o 'bho le, 'ɪn na: A li 'bʊbʊa "kɔmʊ!

5A "du nyʊ-ʊ -nmɔ'ɔ kpli 'mʊ 'le nyʊ 'wee 'ke 'na li'ye. A -gblee, -a'ba -Kɔyi 'mnɔ'ɔ leyinɔɔ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo.

6'lnnɛɛnɛ'ɛ dɪ a, -bho koo dɪ bhla amʊ "kpi, nymɔ'ɔ "si amʊ 'gwlʊ -le! 'Le ɪ-bɪ lɪ 'wee 'mnɪ 'mʊ, a po -Lagɔ wɔn gbo "kɔmʊ! 'Le, -bho a -kɔ ɔ-ɔ libhade, a po ɔ 'sɛɛ -lrɛɛ!

7-Bho a nʊ -kaa, -pɔlʊ'a bhlubhlua-a 'wlʊ'a -Lagɔ 'mʊ, 'le a 'ke ɛ 'ye. Ɛ-bɛ -pɔlʊ'a bhlubhlua 'mnɛ, lɛ nyɔ 'kɛ ɛ likpʊkpa -nɪ, ɛ se -nɪ. Ɛ-ɛ 'pɪple-e nyʊ 'wee'a -naagɪ "kpi. Ɛ -nɪ'e-e -kaa, 'le, a-bʊ -ke Zezii Kliisɪ "sisri'a "yi, ɛ 'ke a'ba -pɔlʊ gbo "yi.

8'Lotʊ'a "nynuu-a, lɛ 'ɪn 'ka amʊ 'tmʊʊ a, 'ɪn na, lɪ -ke dɪ a 'ka zi, 'ɪnnɪ 'ka-a: Lɪ-ɪ 'ma-a -ziadɪ, -ɪ -ke dɪlɪkpʊɛn-ɛ na'a a, -ɪ 'srɛɛ'ɛ "yi, -ɪ -nmɔ'ɔ "yrili, -yɪ, -bho a nʊ a, 'le nyʊ -see'a 'bho a'ba da "du yi, 'le -ɪ -see'a a'ba 'nynɪ wɔn-nyni yi, 'ɪnnɪ 'mo-o, lɛ"o lɛ-ɛ 'ma-a -zɛgɛ, -ɪ -nmɔ'ɔ "yrili tenyɪ. 'Ya dɪ a 'ke zi 'le a 'ke ɪ nʊ.

9A 'ye li-ɔ, -Lagɔ'ɔ wlu 'ɪn -tɔ'ɔ amʊ, a 'wɔɔn'ɔ, a "du ɪ 'bho, 'le, -ka ɪ 'lɛ'ɛ, a 'ke -kaa -na! 'lnnɛ 'mo-o, -ka 'mna-a'a "bhuo-o "du 'ɪ 'bho, 'le a 'ye 'ɪ 'bʊ'wɔn ɔ, 'ya kpli a 'ye'a 'ɪnmʊ li, a nʊ ɪ! -Bho a nʊ -kaa a, -Lagɔ "nyɪ'a nyʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua, 'le ɔ 'ke amʊ gbo -sie "kɔmʊ.

10A -gblee, 'ɪn -ke -a'ba -Kɔyi Zezii "sisri'e-e "yi'a dɪ 'bʊbʊa 'lbha'a 'ɪnmʊ tenyɪ. 'Le ɛ -se bhebhe ɛ -nɪ -kaa -ko, 'le, -ka a kuku'a 'mʊti 'le a 'ye'a 'tɔ 'an dɪ 'gwlʊtipopo -lrɛɛ, 'le a 'ye'a 'ɪnmʊ 'jɛmɔni -ya 'le 'ɔ 'nynɪ 'mʊ, 'ɛ dɪ mo'o. 'Le 'ɪn yibo'o na a 'bɔ 'ko-o ti see a 'ke ɛ nʊ, 'le, -ka a 'kɛ ɛ -nyna, a se -ka 'bhle.

11-Bho 'ɪn 'lɛ -kaa a, ɛ -se lɛ 'ɪn se'a 'bhle, 'ɛ 'tʊ-ʊ 'lbha'a 'ɪnmʊ, 'ɛ dɪ -ko. A -gblee, 'bho 'mna-a'a damʊ, -ka -a'ba -Kɔyi -tɔ'ɔ 'ɪnmʊ, 'ka-a 'ka-a: -Bho koo ɛ -nɪ 'mʊ, lɛ ɔ 'ka 'ɪnmʊ "nyɪ, -bho koo ɛ -die 'mʊ, ɛ-ɛ 'nyni-e 'ɪnmʊ "yi.

12-Bho "pʊan'a "bhuo 'lbha 'ɪnmʊ, -ka 'ɪn 'ka nʊ a, 'ɪn yibo'o-o 'na. 'Le, -bho ɛ se 'ɪnmʊ 'lbhanamʊ -nɪ, -ka 'ɪn 'ka nʊ a, 'ɪn yibo'o-o 'na -lrɛɛ. -Bho koo ɛ -nɪ 'mʊ, -bho 'ɪn 'ye lililɛ o, -bho 'ɪn se ɛ 'ye o, -bho 'ɪn 'ye lɪ'a -dadudu o, -bho 'ɪn -see lɛ 'ye o, -Lagɔ -tɔ'ɔ 'na 'ɪnmʊ-ɛ'ɛ dɪ, 'an -pɔlʊ bhlu'o 'le 'ya 'wee 'mʊ.

13A -gblee, Zezii Kliisɪ "nyɪ'e 'ɪnmʊ 'mʊtikukuɛ, 'ɪnnɔ nʊ ɛ'o 'le 'ɪn 'ke ɪ-bɪ sɪasɪaalɪ 'wee wɔnyi'bhɛɛ 'ɪn 'ke ɪ "kpi 'ya.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'le 'an sɪasɪaa 'mʊ, -ka a -see'a 'ɪnmʊ "yriti-po 'le a 'ye'a 'ɪnmʊ -kpa a, lɛzɛgɛ a nʊ'o.

15Filiipʊkɔmʊ-a, a'ba "bhi yibo'o-o na, -da a kpa'a Zezii'a -jeyi -lreeka, -da 'ɪn 'wlʊ'a 'le a'ba 'fɔ gbo Masedʊanɪbhlʊkpa "kpi 'le 'ɪn 'ke -Lagɔ'ɔ "dɪzɪgɪ kpa a, -gwlɔ -lrɛɛ 'mʊ'a Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʊ-ʊ 'ka 'ɪnmʊ 'jɛmɔni "nyɪ, 'wa nyɔ se -nɪ, -bho ɛ -se -yɪ a'ba "sɛ "nyɪ'a 'ɪnmʊ, 'ɪnnɪ 'ɪn 'ye'e.

16'Le, 'ɪn 'wlʊ'a 'le a "bhlifɔ gbo, ɛ se'a 'mʊ-gwle ke a, 'le 'ɪn -nɪ'a -bhla Tesalonikɪgwlɔ 'mʊ a, mɔni'a dɪ "sri'a 'ɪnmʊ "yi, kpɛ 'sɔn "bhuoka a -po -nɪ'e 'ɪnmʊ 'jɛmɔni -jeyi 'ɪn 'ke li.

17A -gblee, ɛ -se -zɪgɪ -yɪ a nʊ'a 'ɪnmʊ "lruli'a 'tʊ-ʊ -zi 'ɪnmʊ -ko. A'ba "bhi'a dɪ 'ɪn-ɪ zi'o. 'ln 'ybha-o'o a -ke Zezii 'ke -na "kɔmʊ, -zɪgɪ ɔ 'ybha'a, 'le a 'ke ɪ nʊ. 'Le, -bho a nʊ -kaa, -Lagɔ 'ke amʊ "niti-wʊnna "kɔmʊ.

18A 'ye li-ɔ, a'ba 'jɛmɔni-i 'bhɔɔ'ɔ gbɔ 'mʊ a po'a 'ɪnmʊ -jeyi, 'ɪn 'ye -ɪ'o -lrɛɛ. l -die'e-e "yi tenyɪ, ɪ 'nyni-e 'ɪnmʊ "yi -ka -zɛgɛka. Epafloditɪ -ke ɪ yi'a, 'ya dɪ 'ɪn 'bhle'e 'tɔ lɛ kwa 'mʊ. 'Le, ɪbɪ 'mnɪ a "nyɪ -nɪ'a 'ɪnmʊ 'le -pɔlʊzɛgɛ 'mʊ, ɪ kɔɔ'ɔ -Lagɔ'ɔ 'sragalɪ -ɪ po'a ngnɛzɛgɛ. 'Ɛ 'zɔ 'mo-o, 'jɛmɔni 'mnɪ, -Lagɔ a "nyɪ ɪ'o. 'Le, lɪ 'wee a-a "nyɪ'a -Lagɔ, ɪ-ɪ nʊ 'ɔ 'tʊ.

19'Ka-a a nʊ'o 'ɪnmʊ -zɛgɛ -bodɪ. -A'ba -tɪta -Lagɔ -ke lbhʊ 'ɪn-ɪ nʊ'a a, 'ɪnnɔ 'bhɛ'ɛ "yi 'le ɔ -kɔ'ɔ lɪ 'wee'a dɪ, ɔbɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ 'ye amʊ -kpa mʊ -lrɛɛ, 'le, lɪ-ɪ "sri'a amʊ "yi, ɔ 'ke ɪ amʊ -bodɪ nʊ 'wee. Lɪ ɔ-ɔ "nyɪ'a -amʊ -a'ba Zezii Kliisɪ'a "gwlidekamʊ, 'ɪnnɪ 'ɪn-ɪ "si'e 'nynɪ.

20'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, 'ɔ 'nynɪ 'bhɛ "yi "kɔmʊkɔmʊ 'le -nɔɔ"o -nɔɔ 'li! Ɛ -nɪ -kaa 'mʊ!

21'Lotʊ'a "nynuu-a, 'le'a Zezii Kliisɪ'a nyʊ 'wee, 'ɪnmɔ 'ye 'ʊ! 'Lotʊ'a "nynuu -nɪ'a 'nɔɔ 'an "troli na, ʊ-bʊ 'ye 'ʊ -lrɛɛ!

22'Le 'ɔ -nʊ -ke 'ɪn -nɪ'a 'nɔɔ, -ʊ nʊ'a 'bhlʊkpayowliklagba'a lbhʊ, ʊn -ke 'ɔ nyʊ -lrʊʊ-ʊ -nɪ'a 'nɔɔ, ʊn na ʊ-bʊ 'ye'e amʊ -lrɛɛ!

23-A'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ 'mnɔ -wʊnna amʊ "niti!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kolɔsʊkɔmʊ

Kolɔsʊkɔmʊ 1

1-2A-bʊ Kolɔsʊkɔmʊ 'ma-a -a -Bozezii Kliisɪ'a nyʊ, a-bʊ de 'ɔ "gwli 'le a -ke ɔ 'ye'a "yi"sisri, a-bʊ -ke ɔ-ɔ na'a a'ba -pɔlʊ'a klɛ ti, 'ɪnmɔ 'Pɔlʊ -Lagɔ'ɔ "bhuo -za'a 'bho 'ɪn 'ke Zezii Kliisɪ 'mnɔ'ɔ -dalbhoyi "du, 'ɪn -ke -a'ba 'lotʊ'a "yu Timotee -nɪ 'sɔn, -a-bʊ 'ye'e amʊ, 'le 'ɪn-ɪ po'o amʊ "bɔgʊ -jeyi! -A'ba -tɪta -Lagɔ nʊ amʊ -zɛgɛ "lruli 'le ɔ 'ke amʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua "nyɪ!

3-A 'po-o -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a -tɪta -Lagɔ wɔn gbo -wlɛɛwlɛɛ a'ba dɪ. -Bho -a -kɔ ɔ -kaa wɔn gbo-o po, -a 'po -ɔ 'sɛɛ "kɔmʊ a'ba dɪ.

4-Ɛkedɪmaa, -a 'wɔn-ɔ 'bɔ na, a 'de-e Zezii Kliisɪ "gwli 'le a -kma'a a -Bozezii'a nyʊ'a dɪ -lrɛɛ.

5A -gblee, lɛ -ke "lru "yi a-a nʊ'a -kaa, 'ɪnnɛ 'mo-o, "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ-ɛ 'ye'a amʊ 'mʊ "yi mʊ 'le ɛ 'ka ti'pɪple 'le yaku 'li 'bho -Lagɔ'ɔ "troli, a -de 'nɛ-ɛ -pɔlʊ "yi. -Lagɔ'ɔ "dɪzɪgɪ -za'a-a 'ɛ "kpidɪ 'mʊ 'le a 'ye ɪ 'bʊ'wɔn.

6l-bɪ "dɪzɪgɪ 'mnɪ, ɪ-ɪ wa'a 'le-e 'bhlɪkpɪ'a -dadudu "kpi ti. Nyʊ-ʊ 'lɪ 'ɪ -ziadɪ, ʊn-ʊ 'kpa-a "kpi 'yrɛlɛɛ 'le ʊn-ʊ 'srɛɛ'ɛ 'wa kpli "yi. Wlu-u 'ma-a -ziadɪ, -ka -Lagɔ'ɔ 'limʊ -nmɔ'ɔ wɔn, -ɛ -zɪ 'ɪ 'mʊ, a -kɛɛ ɛ-ɛ 'bʊ-ʊ'wɔn, -ka -lue 'mnɔ, 'ka-a ɛ -nɪ'e a-bee -mnʊʊ -bodɪ -lrɛɛ.

7A -gblee, Epaflasɪ 'ma-a -a -Bozezii Kliisɪ'a lbhʊnʊyi, -ɔ -ke dɪ -a -kma'a tenyɪ, 'ɪnnɔ -tɔ 'nɪ amʊ. 'Bho -a'ba 'bɪ 'mʊ ɔ nʊ ɛ'o 'ɔ -pɔlʊ'a klɛ ti 'le amʊ gbo.

8Ɔbɔ 'mnɔ, -ka -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu po'a amʊ 'kpɪ 'mʊ 'le a 'ye'a a -bonyunyu'a dɪ -kma, 'ɪnnɔ -zɪ 'ɪ -amʊ -bodɪ 'mʊ.

9'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, -a -kaaa wlu 'mnɛ 'bʊ-ʊ'wɔn, -a po'o -Lagɔ wɔn gbo -wlɛɛwlɛɛ a'ba dɪ. -A 'po -ɔ wɔn gbo 'le ɔ 'ke amʊ 'ɔ 'gwlʊdɪ -tɔ, a 'ke ɛ yibo -ka -zɛgɛka 'le a 'ke ɛ nʊ, 'le 'ɔ Lisaazuzu 'ke amʊ -naagɪ "nyɪ 'le a 'ke ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ 'mʊti'wɔn.

10-Bho ɛ -nɪ -kaa 'mʊ a, "lemnɪɪ, kpli-i nʊ'a -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ 'tʊ, a 'bhle -ɪ'o, 'le a 'ke 'ɔ 'gwlʊdɪ nʊ. Lɛ"o lɛ-ɛ 'ma-a -zɛgɛ, a-a 'ye -ɛ -nʊ -mʊ 'le a'ba -Lagɔ'ɔ yiboɛ 'ke "kpi'kpa.

11Ɔ-bɔ -Lagɔ -ke 'nynɪ-ɪ 'bhɛ'ɛ "yi, -a 'po -ɔ wɔn gbo, 'le 'ɔ wɔnkuɛ 'mʊ, ɔ 'ke amʊ 'kpɪ 'mʊ po tenyɪ, 'le, -bho 'kleyeɛɛ bhla amʊ "kpi, a 'ke 'kpa "yi ku 'le a 'ke "gwli-ku -lrɛɛ, a 'ke ɛ wɔnyi'bhɛɛ 'le ɛ 'ke 'le 'bʊbʊa 'mʊ "du.

12A -gblee, 'nɔɔ -a'ba -tɪta -Lagɔ -nɪ'a yaku 'li, "nyinynidɪ'a -lue komu se 'le -nɪ. 'Le 'mnɔ, 'le-e ɔ-ɔ fuo nɪ'e 'ɔ nyʊ wɔn ɔ 'ke ʊ -zɛgɛ "lrulinʊ. A-bʊ -ke -jolʊ ɔ kati'a "yi, a 'ke ɔ 'le -yɛ 'le a 'ke -zɛgɛ 'mnɛ 'ye, a po ɔ 'sɛɛ!

13A 'ye li-ɔ, 'le "nyinynidɪ'a -kuyre 'mʊ ɔ -za'a -amʊ 'le -a 'ye Sataan'a "lru 'zɔ 'wlʊ, 'le nyʊ 'ɔ dɪkmayu Zezii Kliisɪ -kɔ'ɔ, ɔ 'ye -amʊ 'le 'wa "klumʊ po.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14'Ɔ "yu Zezii 'mnɔ, 'ɪnnɔ zetie'e -amʊ 'le -a'ba "nyinynidɪ 'mʊ 'le -Lagɔ'ɔ "bhuo 'ye 'ya dɪ 'bhɔ.

15-Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li nyɔ'ɔ 'ye'a li, -ka 'ɔ -dedekpli -nɪ'a a, 'le Zezii Kliisɪ 'mʊ ɔ -po 'nɛ "piemʊ 'le nyʊ 'ye ɛ li'ye. Lɛ"o lɛ -Lagɔ -ya'a ti, 'ɪnnɔ 'mo-o 'ya -klagba.

16-Ɛkedɪmaa, 'ɪnnɔ ɔ -zi -nɪ'e 'mʊ, 'le, lɪ-ɪ -nɪ'a 'le yaku 'li -ke yaku "yi o, -yɪ -nɪ'a 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi o, -yɪ nyɔ'ɔ 'ye'a li o, -yɪ nyɔ-ɔ 'ye'a li o, nyɔ"o nyɔ-ɔ 'bhle'a wɔnkuɛ 'le yaku "yi -ke yaku 'li, ɔ 'ye ɪ ti-ya. Ɔ -zi -nɪ 'nɔ 'mʊ-ɛ 'le ɔ 'ye ɪ ti-ya 'le 'ɔ 'nynɪ 'ke "yi'bhɛ.

17-Da ɔ -see 'ɪ ti-ya ke, 'ɔ nyɔtu -nɪ'e-e ti see. 'lnnɔ 'bhle 'ɪ kwa 'le ɪ 'ye ti-nɪ 'ɔ 'sana 'mʊ.

18-Ka nyɔ'ɔ "lru 'bhle'a 'ɔ 'gblʊ kwa, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a ɔ "du'o 'ɔ -glɪgba'a "lrugayʊɛ. 'lnnɔ "nyɪ'e nyʊ tinɪɛlre. 'lnnɔ 'mo-o lɪ 'wee'a 'bhleyi. Nyʊ -Lagɔ -za'a glu 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ, -ʊ -nɪ'a ti -lrɛɛ, 'ɪnnɔ 'mo-o 'wa nyamna. Ɛ-ɛ tɔ-o'o na, 'ɪnnɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ tiyalɪ 'wee'a -klagba 'le ɔ-ɔ "nyɪ'e nyʊ tinɪɛlre.

19-Ɛkedɪmaa, -Lagɔ'ɔ "bhuo-o 'ybha'a 'ɔ -dedekpli'a klɛ 'ke 'le 'ɔ -pɔlʊ 'zɔ -nɪ.

20-Ka -lue 'mnɔ 'ka-a ɔ 'ybha'o -lrɛɛ ɔ 'ke 'ɔ "yu 'mnɔ 'mʊ -zi -nɪ, 'le, 'ɔ tiyamʊ -nɪ'a 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi-e, 'le yaku "yi -ke yaku 'li, ɔ -ke ʊn 'ke -ybhɛ. Ɔ-bɔ 'ɔ "yu-u 'mɛ -nɪ'a 'bho nyʊyrilbhaatu "yri, 'ɔ nymɔ-ɔ 'wla'a ti, 'ɪnnɛ -ya'a 'bho 'wa 'nynɪmʊ -pɔlʊ'a lipɪpɛɛ.

21A -gblee, 'an 'lotʊ'a "nynuu-a, "nyinynidɪ a-a nʊ 'ka, a-a popo 'ka 'gwlʊti -bɛnyɪ'a dɪ, a -se 'kɪ-ɪ -Lagɔ'ɔ nyʊ -ko.

22'Traamʊ 'tɔ ɔ, 'mɛmɛɛ 'ɔ "yu 'mnɔ 'mɛ -nɪ'a 'bho ɛ-bɛ nyʊyrilbhaatu "yri, 'ɔ nymɔ-ɔ 'wla'a ti, 'ɪnnɛ -ybhɛ -nɪ'e amʊ, 'le, -bho ɔ -ka le-e yi, a -kaa 'bɪ li'bhle 'bho 'ɔ "yigbeyi.

23Lɪ a 'ka nʊ 'le ɪ 'ka -kaa 'mʊ-nɪ a, 'ɪnnɛ 'mo-o, -Lagɔ'ɔ "dɪzɪgɪ nyʊ-ʊ tɔ'ɔ amʊ, a -de nɪ 'li ti "kɔmʊ! A'ba 'ɔ "gwlideɛ'ɛ -sɔ -denɪ 'mʊ -le! A -kaaa ɪ-bɪ "dɪzɪgɪ 'mnɪ 'bʊ-ʊ'wɔn, "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ-ɛ 'ye'a amʊ 'mʊ "yi mʊ 'le ɛ 'ka ti'pɪple 'le yaku 'li, a -de'a -pɔlʊ "yi, a'ba -pɔlʊ'a 'wlʊ ɛ "yi -le! l-bɪ "dɪzɪgɪ 'mnɪ -lrɛɛ, 'ɪnmɔ 'Pɔlʊ pa'a 'ya 'mʊzalbhʊ 'le nyʊ 'ye ɪ 'bʊ'wɔn 'le 'bhlɪkpɪ'a -dadudu "kpi.

24'Traamʊ 'tɔ ɔ, 'an 'lotʊ'a "nynuu-a, ɛ-bɛ lbhʊ 'ɪn-ɪ nʊ'a a'ba -zɛgɛ'ɛ dɪ, 'ɛ kamʊ nyʊ-ʊ ya'a 'ɪnmʊ 'kleyeɛɛ "kpi, 'le, ɛ-bɛ 'an 'kleyeɛɛ 'mnɛ, ɛ-ɛ 'lbhaa'a 'ɪnmʊ 'bʊbʊa "yi. -Ɛkedɪmaa, -ka nyɔ'ɔ "lru 'bhle'a 'ɔ 'gblʊ kwa, Zezii Kliisɪ 'ma-a -kaa 'ɔ -glɪgba'a "lrugayʊɛ, ɔ 'ye-e 'kle -bɛnyɪ, 'le -a 'ye 'pʊn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. -Ka -lue 'mnɔ ɔ, 'ka-a 'mna-a'a ku-u 'nɪnɛ'o -lrɛɛ 'le 'ɔ lbhʊ 'ke "yrigbɔ mu. Ɛ-bɛ 'an 'kleyeɛɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ -nynia'a 'ɔ nɛ "yi.

25A -gblee, -Lagɔ'ɔ "bhuo-o -za'a 'bho 'ɪnmʊ, nyʊ-ʊ 'ma-a 'ɔ -glɪgbawɔnyi'a nyʊ, 'ɪn 'ke ʊ -kpa. Ɔ 'bɔ-ɔ ti, 'ɪn 'ke nyʊ 'wee 'ɔ "dɪzɪgɪ -bodɪ 'mʊ-za.

26-Tanyɪ a, 'ɔ "dɪzɪgɪ 'mnɪ, ɔ "zize 'ko-o 'ya "kpidɪ nyunyu 'wee "yrili. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, ɔ 'po -ɪ "piemʊ, nyʊ ɔ -kɔ'ɔ, ʊn 'ye ɪ 'bʊ'wɔn.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

27-Ɛkedɪmaa, lɛ ɔ 'ybha'a ɔ 'ke nʊ, -ka ɛ 'bhɛ'ɛ "yi ɛ -zi'a lɪ 'wee, ɔ 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke ɛ ʊ -tɔ, 'le ɔ 'ke 'bhlɪkpɪ 'wee'a nyʊ -kpa. l-bɪ "dɪzɪgɪ -ke "kpidɪ 'kpa'a "piemʊ, 'ɪnnɪ 'mo-o, a-bʊ -se'a-a 'Zuifʊ, Zezii Kliisɪ -nɪ'e-e amʊ 'mʊ. 'Ɛ "lru "yi, -ka 'ɔ 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi, a'ba nɛ-ɛ 'ye -kaa 'mʊ-nɪ mʊ.

28'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, -a za'a 'ɔ dɪ nyʊ 'wee -bodɪ 'mʊ, -a "du 'ʊ "dɪ 'mʊ, 'le, -naagɪ -Lagɔ "nyɪ'a -amʊ, -a "luo 'nɛ 'mʊ, -a tɔ nʊ'o. -A 'bɔ-ɔ ti, nyɔ"o nyɔ-ɔ -ke Zezii Kliisɪ "sisri'a "yi, -ka -Lagɔ'ɔ -dedekpli -nɪ'a a, 'ɔ nɛ 'ke -kaa -nɪ.

29'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, wɔnkukpɪ Zezii Kliisɪ po'a 'ɪn 'mʊ, 'ɪn-ɪ nʊ 'nɪ lbhʊ.

Kolɔsʊkɔmʊ 2

1A -gblee, a-bʊ Kolɔsʊkɔmʊ-e, Laodiseekɔmʊ -ke nyʊ -lrʊʊ-ʊ -see'a 'ɪnmʊ 'ye ke, -ka 'ɪn -nɪ'a sɪanamʊ a'ba dɪ, 'ɪn 'bɔ-ɔ ti a 'ke ɪ yibo.

2'ln-ɪ 'nʊ-o -kaa 'le a 'ke 'kpɪ "yipopo, a 'ke dɪ kɪkma 'le a 'ke tikpʊkpʊn. Zezii Kliisɪ'a "dɪzɪgɪ'a "kpidɪ -Lagɔ po'a "piemʊ, 'ɪn 'bɔ-ɔ ti a 'ke ɪ 'mʊti'wɔn tenyɪ, a 'ke ɪ 'li ti-de 'le -Lagɔ 'ke amʊ 'ya dɪ "niti-wʊnna. l-bɪ 'ɔ "dɪzɪgɪ 'mnɪ, Zezii Kliisɪ'a "kpidɪ ɪ -za'a 'mʊ.

3Ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ, 'ɪnnɔ "nyɪ'e -amʊ -naagɪ 'le -a 'wɔn'ɔ lɪ 'mʊti. 'lnnɔ 'bhle'e -naagɪ'a "lru kwa 'le 'ɛ lɛtu 'bhle'e 'nynɪ tenyɪ. 'lnnɛ nʊ ɛ'o 'le nyɔ-ɔ 'wɔn'ɔ lɪ 'mʊti -lrɛɛ.

4A 'ye li-ɔ, 'an 'lotʊ'a "nynuu-a, 'ɪn-ɪ 'za-a amʊ ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ -bodɪ 'mʊ, 'le nyʊ-ʊ 'bhle'a -mɪɛsrɛ, ʊn -kaa amʊ "yrabha 'mʊ 'lbha, 'le a'ba "gwlideɛ -kaa -denɪ 'mʊ -sɔ.

5-Bho koo 'ɪn -tɛ gbo -dɪ, a de "gwli na, 'an -pɔlʊ 'wla-a amʊ "yi ti. -Ka a'ba Zezii Kliisɪ'a "gwlideɛ ku'a 'mʊ 'le a kpʊkpʊn'a ti, ɛ-ɛ 'lbhaa-a 'ɪnmʊ 'bʊbʊa "yi.

6'An 'lotʊ'a "nynuu-a, -ka Zezii Kliisɪ "du'a a'ba -Kɔyi, nyʊ 'tmʊʊ 'nɪ amʊ-ɛ 'le a 'ye ɪ 'wɔɔn. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, -ka ɔ 'bɔ'ɔ ti 'tɪn, a -na -kaa!

7-Ka tu-u po'a bhɪ glu 'le ɛ-ɛ ku'a glu ti a, -ka -lue 'mnɔ, a de Zezii Kliisɪ "gwli, 'le, "dɪzɪgɪ nyʊ-ʊ tɔ'ɔ amʊ, a 'ke ɛ 'li ti-de! 'lnnɔ "nyɪ'e nyʊ tinɪɛzɛgɛ 'le ɔ-ɔ po 'ʊ 'kpɪ 'mʊ. Nyʊ-ʊ tɔ'ɔ amʊ, -ka ʊn-ʊ nʊ'a, a "nyɪ ɔ a'ba "bhi -jeyi a'ba -pɔlʊ'a klɛ ti, a nʊ -kaa! -Zɛgɛ -Lagɔ-ɔ nʊ'a amʊ "lruli'a dɪ, a po ɔ 'sɛɛ -wlɛɛwlɛɛ!

8'Bho 'ɛ lemʊ, a "du a'ba "bhi "yrili, 'le, bhubhuyiti'a lɪ nyʊ-ʊ popo'a 'gwlʊti, ʊn -kɪɪ ɪ 'mʊ"luo 'le ʊn -kaa a'ba "gwlideɛ -denɪ 'mʊ -za! l-bɪ 'gwlʊtipopolɪ 'mnɪ, "nyinynidɪ'a -zuzu 'bhle'a wɔnkuɛ 'le yaku "yi -ke nyunyɔ'ɔ -naagɪ 'mʊ ɪ-ɪ 'wlʊ'o. 'Ya 'wlʊ Zezii Kliisɪ 'mʊ.

9'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, a'ba po ʊ -lokui -le! -Ɛkedɪmaa, ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ, 'ɪnnɔ -Lagɔ "nyɪ'e 'ɔ -dedekpli'a klɛ 'le ɔ -ke ɔ 'ye ɛ 'mʊ-plɛ.

10A -gblee, a -ke Zezii Kliisɪ 'mnɔ "sisri'e-e 'tɔ "yi'a dɪ, -Lagɔ'ɔ -dedekpli'a klɛ -nɪ'e 'le a'ba -pɔlʊ 'zɔ. Nyɔ"o nyɔ-ɔ 'bhle'a wɔnkuɛ 'le yaku "yi -ke yaku 'li, Zezii Kliisɪ 'mnɔ, 'ɪnnɔ 'mo-o 'ɔ 'bhleyi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11'An 'lotʋ'a "nynuu-a, a -ke ɔ "sisri'e-e "yi "kɔmʋ'a dɪ, 'mʋyibolɛ tɔ'ɔ nyʋ -ka a "du'a 'ɔ nyʋ, 'ɪnnɛ ɔ "du'o amʋ li. -Bɛnyɪ -Lagɔ na 'Zuifʋ mu klɛ 'mʋ. 'Le a-bee -mnʋʋ -bodɪ, 'mʋyibolɛ Kliisɪ "du'a amʋ li, ɛ -se nyunyu nʋ ɛ -ko. Ɔ-bɔ Zezii Kliisɪ 'mnɔ, 'ɪnnɔ ɛ-ɛ 'wlʋ'o 'mʋ. Ɛbɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'mo-o, a'ba "nyinynikpli a 'bhle'a -bɛnyɪ, ɔ -zɪ 'ɪ-ɪ amʋ kwa 'mʋ ti.

12A -gblee, 'bho a'ba batizeenamʋ, ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ -ka nyʋ 'gbaa 'nɔ ka amʋ 'le a -ke ɔ 'ye'a 'mɛ 'le ʋn 'ye 'ɔ amʋ 'gbaa -lrɛɛ, ʋn 'ye'a amʋ tinmaze. 'Bho -gbaa -lue 'mnɛ 'mʋ, a -sɔ'ɔ "nukɔ, 'ɛ lɛtu kɔɔ'ɔ-ɔ nyʋ-ʋ 'gbaa 'nɔ amʋ, 'le, -ka ɔ -sɔ'ɔ glu 'le 'mɛmʋ'a "klumʋ 'le ɔ 'ye'a ti-nɪ -lrɛɛ, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a -Lagɔ "nyɪ'e amʋ tinɪɛlre. 'Ɛ lɛtu -nʋ-ɛ'o, -ɛkedɪmaa, ɔ-bɔ -Lagɔ 'mnɔ-ɔ -zɔ 'ɔ glu 'le 'mɛmʋ'a "klumʋ, 'le ɔ 'ye'a ti-nɪ -lrɛɛ, a 'de-e "gwli na ɔ 'bhle-e wɔnkuɛ, 'le ɔ 'ke a-bee -mnʋʋ tinɪɛlre "nyɪ.

13-Tanyɪ a, -da a "du -nɪ 'ka nyʋ -yʋ se 'ɔ yibo, 'le, 'ɔ 'mʋyibolɛ 'mnɛ, -ɛ tɔ'ɔ -ka a "du'a 'ɔ nyʋ, a -see 'ɛ -bhla 'ye ke, "nyinynidɪ a-a nʋ 'ka'a dɪ, a 'mɛ 'ko'o 'bho 'ɔ "yigbeyi. 'Traamʋ 'tɔ ɔ, ɔ 'gbaa'a-a amʋ Zezii Kliisɪ, 'le, -ka ɔ -zɔ 'ɔ glu 'le 'mɛmʋ'a "klumʋ 'le ɔ 'ye'a ti-nɪ -lrɛɛ, 'ka-a ɔ "nyɪ'e amʋ tinɪɛlre, 'le, -ka ɔ 'bhɔ'ɔ -a'ba "nyinynidɪ'a dɪ, ɔ 'ye -kaa a'ba nɪ'a dɪ 'bhɔ -lrɛɛ.

14A -gblee, -tanyɪ a, -a 'naa-a -Lagɔ'ɔ gba "yi'a dɪ, 'ɔ 'cɛkʋta -nɪ'e -amʋ "kpi. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, -a'ba "nyinynidɪ'a kpa-a -nɪ'a -amʋ "kpi, -a 'ke 'ka -za, -ɛ 'ma-a 'mɛmɛɛ 'bho 'ɔ "yigbeyi, ɔ -zi -nɪ'e-e Zezii Kliisɪ 'mʋ 'le ɔ 'ye 'mɛ 'bho -a'ba 'bɪ 'mʋ, -a'ba "nyinynidɪ'a dɪ. 'Ka-a -a'ba kpa 'mnɛ'ɛ dɪ 'bhɔ-ɛ'o. 'Ɛ lɛtu kɔɔ'ɔ-ɔ -ka ɔ kɔ'ɔ ɛ-bɛ kpa 'mnɛ 'bho Zezii'a nyʋyrilbhaatu "yri 'le ɛ -ke ɔ 'ye'a 'mɛ.

15Ɔ-bɔ Zezii Kliisɪ 'mnɔ'ɔ 'mɛmɛɛ'ɛ dɪ, "nyinynidɪ'a -zuzu 'bhle'a wɔnkuɛ 'le yaku "yi, ɔ lu 'ɪ tʋ wɔn 'mʋ, 'le, -ka ɔ nʋ'a 'ɛ lɛtu, 'ɔ 'mɛmɛɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ -tɔ 'nɛ nyʋ gbaa. Ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ -ka tʋluyi 'wla'a 'ɔ -jiekɔmʋ 'le 'ɔ lemʋ ti 'le ɔ-ɔ tɔ 'nʋ nyʋ "yi, 'le, -ka ɔ "du'a 'wa wɔnziyi, ʋn 'ke ɪ yibo.

16'An 'lotʋ'a "nynuu-a, 'ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ, lililɪ a-a li'a, 'nanalɪ a-a 'na'a, 'le "bhalrɛɛke 'cʋlre'a gɔ -ke 'Zuifʋ'a gɔɛ -lrɪɪ, 'le "bhalrɛɛke 'Zuifʋ'a lifɔzɔ, 'bho 'ya klɛ'ɛ damʋ, nyɔ'ɔ "du 'bho a'ba da -le!

17l-bɪ gba 'mnɪ, Zezii Kliisɪ 'ye'a -yi mʋ, ɪ-ɪ 'mo-o 'ɔ "yitigʋgɔlɛ. 'Le ɔ yi'a, 'le ɪ 'ye 'tɔ 'plʋ 'kpa. -Ɛkedɪmaa, 'ya -ziadɪ'a "bhuo-o 'mo-o ɔ-bɔ Zezii Kliisɪ 'mnɔ.

18'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ, nyɔ"o nyɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke 'ɔ "bhuo 'zɔ -ya 'le nyʋ 'ke ɔ 'yra, -ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke -Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ bʋbɔ, "yri ɔ-ɔ 'ye'a ti, -ɔ 'lɛ 'ɛ lɛ, a'ba "tayi nɔ "yiti, 'ɔ "du 'bho a'ba da -le! 'Ɔ nyɔtu-u 'bhɛɛ-ɛ 'ɔ "bhuo "yi bhubhuyiti. Nyunyɔnaagɪ'a "sɛ ɔ-ɔ po'o.

19-Ka nyɔ'ɔ "lru 'bhle'a 'ɔ 'gblʋ kwa, Zezii Kliisɪ 'ma-a -kaa 'ɔ -klagba, ɔ -ke ɔ se "yi"sisri. Nyunyɔ'ɔ lɪ 'wee "sri'a 'gblʋ "yi, -ka kuku 'zɔ'ɔ -tani kpʋn 'ɪ ti, nyʋ Zezii Kliisɪ -kɔ'ɔ, 'ka-a ɔ -ke ʋn "sisri'e "yi. 'lnnɔ po 'ʋ 'kpɪ 'mʋ, 'le, -ka -Lagɔ 'ybha'a 'tɪn ʋn 'ke -na, ʋn-ʋ na'a -kaa.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20-21A'ba "bhi yibo'o-o na, a -ke Zezii Kliisɪ bhete'e-e gbo 'le a -ke ɔ 'ye 'mɛ. 'Bho a-bee'a damʊ, 'ɛ 'zɔ 'mo-o, "nyinynikpli a 'bhle'a -bɛnyɪ, ɔ -zɪ 'ɪ-ɪ amʊ kwa 'mʊ ti. 'Ɛ dɪ, "nyinynidɪ'a -zuzu 'bhle'a wɔnkuɛ 'le yaku "yi, a se 'tɔ 'ya "lru 'zɔ -nɪ. Ɛ -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mʊ 'le, nyʊ-ʊ -see'a -bhla Zezii Kliisɪ yibo ke, leedɪ a-a na'a 'wa ka'a? Gba 'wee nʊ'a: A'ba li 'ɪnnɛɛnɛ -le, a'ba 'tʊ 'ɪnnɛɛnɛ li -le, leedɪ a-a kpʊn 'nɪ "yi'a?

22l-bɪ gba 'mnɪ, nyunyu po 'ɪ 'wa -bonyunyu. 'Wa -tɔtɔlɪ 'mʊ ɪ-ɪ 'wlʊ'o. 'Ya 'wlʊ -Lagɔ 'mʊ. 'Ɛ dɪ, ɪ-bɪ lɪ-ɪ -kɔ'ɔ gba 'mnɪ, -Lagɔ nʊ'a nyʊ li, 'le ʊn 'ke ɪ li, ɪ-ɪ 'sɔ-ɔ ti.

23l-bɪ gba 'mnɪ, -bho nyʊ -gbʊ nɪ ya "yribhuo 'mʊti, ʊn-ʊ popo-o 'gwlʊti na, ɪ-ɪ "nyɪ-e nyɔ dɪlikpʊɛn. -Ɛkedɪmaa, nyʊ-ʊ 'po-o 'wa "bhi gba 'le ʊn-ʊ nʊ'o, ʊn bʊbɔ -kaa -Lagɔ, ʊn 'ke 'wa "bhi 'zɔ -ya, ʊn 'ke 'wa "bhi 'kleyeɛɛ "kpi -ya -lrɛɛ. 'ln -gbʊ'a 'ɛ lɛtu ya a, ɪ-bɪ gba 'mnɪ-ɪ 'mo-o bhubhuyiti'a lɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. l se 'bhɛɛ ɪ 'ke nyɔ wɔnkuɛ "nyɪ, 'le, lɪ 'ɔ nyunyɔnaagɪ -nɪ'a "yi, ɔ 'ke ɪ wɔn 'mʊ cɛ.

Kolɔsʊkɔmʊ 3

1A -gblee, 'an 'lotʊ'a "nynuu-a, a'ba "bhi yibo'o-o -ka -Lagɔ 'gbaa'a amʊ Zezii Kliisɪ, 'le, -ka ɔ -zɔ 'ɔ glu 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ, 'le ɔ 'ye'a ti-nɪ -lrɛɛ, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a ɔ "nyɪ'e amʊ tinɪɛlre. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, ɔ-bɔ Zezii Kliisɪ 'mnɔ, 'nɔɔ ɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, 'bho 'ɔ -tɪta -Lagɔ'ɔ "troli 'le ɔ -kɔ'ɔ lɪ 'wee, -zɪgɪ-ɪ 'wlʊ 'ɔ 'mʊ, a 'bɪ ɪ ti!

2l-bɪ -zɪgɪ-ɪ 'wlʊ'a 'le yaku 'mnɛ 'li, a zi 'ya dɪ! -Yɪ 'ma-a 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi'a lɪ, a'ba zi 'ya dɪ -le!

3-Ɛkedɪmaa, a'ba tinɪɛsʊa zi-o'o 'le Zezii Kliisɪ 'ye amʊ tinɪɛlre "nyɪ. Ɔbɔ 'mnɔ, -ɔ -ke -Lagɔ "sisri'a "yi, 'ɪnnɔ 'bhle'e a'ba tinɪɛlre 'mnɛ kwa, 'le, nyʊ -yʊ se 'ɔ yibo, ʊn se 'bhɛɛ ʊn 'ke ɪ 'mʊti'wɔn.

4Ɛ-bɛ tinɪɛlre 'mnɛ, -bho 'ɛ "nyɪyi yi le 'le 'ɔ 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ 'mʊ, -ka ɛ 'bhɛ'ɛ "yi, a-bee -mnʊʊ -lrɛɛ, 'ka-a a'ba nɛ 'ke "yi'bhɛ -lrɛɛ, 'le nyʊ 'ke ɛ li'ye.

5'An 'lotʊ'a "nynuu-a, 'ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, ɪ-bɪ lɪ-ɪ'a nʊ'a -laa -Lagɔ 'tʊ: "bhɪlɛɛɛ "bhlɛcɛ-e, 'ya -kaabolɪ -lrɪɪ-e, "nyinyninaagɪ'a 'tʊnʊlɪ -lrɪɪ -ke satɛbhleɛɛ, a -zɪ ɪ kwa gbo! (A -gblee, nyɔ-ɔ 'bhle'a satɛ, lɪ-ɪ "luo'a -Lagɔ'ɔ 'bɪ 'mʊ, 'ɪnnɪ 'ɔ -pɔlʊ-ʊ kpʊn'o ti.)

6l-bɪ kplisasʊɪ 'mnɪ'a "lru "yi, nyʊ-ʊ'a "du'a 'bho -Lagɔ, ɔ-ɔ 'ye ʊ 'ɔ 'cɛkʊta "kpi -ya mʊ.

7A -gblee, ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, -da a -nɪ'a 'le 'wa "klumʊ -bɛnyɪ, 'ka-a a'ba kpli -nɪ ko'o.

8'Traamʊ 'tɔ ɔ, 'cɛ-e, nyanɪ -ke a -bonyunyu'a 'nynɪsiɛɛ "nyinynika, a 'bhɔ 'ya dɪ! Wlu-u se'a 'mʊzaka -nɪ, 'ɛ 'wlʊ 'le a'ba wɔn 'mʊ -le!

9A 'bhɔ sɪnlicɪcɛdɪ! -Ɛkedɪmaa, "nyinynikpli a 'bhle'a kwa 'mʊti -bɛnyɪ -ke "nyinynidɪ a-a nʊ'a -lrɛɛ, a -zɪ 'ɪ-ɪ kwa gbo.

10Kplilre a "luo'o 'tɔ 'mʊ. -Lagɔ "nyɪ 'ɪ amʊ. Ɔ-ɔ 'po -ɪ kpan 'mʊ "kɔmʊ, 'le, -ka 'ɔ -dedekpli -nɪ'a a, a'ba nɪ 'ke -kaa -nɪ, 'le a 'ke ɔ yibo -ka -zɛgɛka.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, nyʊ-ʊ 'ma-a 'Zuifʊ o, -ʊ -se'a-a 'Zuifʊ o, nyʊ-ʊ mu'a klɛ 'mʊ o, -ʊ -see'a klɛ 'mʊ mu o, lɛ'ɛ "yriyibomʊ o, nyʊ-ʊ se'a lɛ'ɛ "yri yibo o, nyʊ-ʊ 'ma-a 'genynuukpɪun o, -ʊ -se'a-a 'genynuukpɪun o, 'wa klɛ 'bhɛɛ'ɛ 'mʊ-ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. -Ɛkedɪmaa, Zezii Kliisɪ -nɪ -lue 'tɪn, 'ɪnnɔ 'mo-o 'wa 'bhleyi, 'le, nyʊ ɔ -kɔ'ɔ, ɔ -nɪ'e 'le 'wa -pɔlʊ 'zɔ.

12A -gblee, 'an 'lotʊ'a "nynuu-a, a popo 'gwlʊti na -Lagɔ -za'a 'bho amʊ-ɛ a 'ke 'ɔ nyʊ "du! Ɔ -kma'a-a a'ba dɪ -lrɛɛ. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, a 'ye nyʊ'a ngaze, a'ba 'limʊ -nmɔ wɔn, a -ya a'ba "bhi 'zɔ, a -nmɔ kpli 'mʊ 'le a 'ke "gwli-ku!

13A 'bhɪbhɛ wɔnyi! -Bho nyɔ nʊ amʊ "nyinynidɪ "lruli, a 'bhɔ 'ya dɪ! -Ka -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ 'bhɔ'ɔ a'ba "nyinynidɪ'a dɪ, abʊ 'bhɔ -kaa a -bonyunyu'a nɪ'a dɪ -lrɛɛ!

14'Bho 'ya lemʊ, lɛ-ɛ 'bhle'a 'nynɪ tenyɪ, 'ɪnnɛ 'mo-o a'ba dɪkɪkmɛɛ. -Ɛkedɪmaa, -bho a kɪkma -kɪkma dɪ, "lemnɪɪ a-a 'plɛ-ɛ -pɔlʊ 'mʊ 'le a-a kpʊkpʊn'o ti.

15A -gblee, -pɔlʊ'a bhlubhlua Zezii Kliisɪ "nyɪ'a amʊ, a "tayi nɛ "yiti, ɛ 'ke 'le a'ba -pɔlʊ 'zɔ "yi, -ɛkedɪmaa, -Lagɔ 'la'a amʊ-ɛ 'le -pɔlʊ'a bhlubhlua 'ke a'ba 'nynɪmʊ -nɪ 'le a 'ke nyɔ -lue "du! Ɛ-bɛ -zɛgɛ ɔ nʊ'a amʊ "lruli'a dɪ, a po ɔ 'sɛɛ -wlɛɛwlɛɛ!

16Dɪ Zezii Kliisɪ -za'a 'mʊ, a de ɪ 'le a'ba -pɔlʊ 'zɔ ti 'tɪn! A popo nɪ 'gwlʊti "kɔmʊ! -Naagɪ -Lagɔ "nyɪ'a amʊ, a "luo nɪ 'mʊ 'le a 'ke ɪ tʊtɔ, 'le a 'ke "dɪ 'mʊ "dudu! 'Lʊɪ nyʊ-ʊ za nɪ'a -Lagɔ'ɔ -wɛɛ -ke 'lʊɪ -lrɪɪ 'ɔ Lisaazuzu-u po'a nyʊ'a wɔn 'mʊ 'le ʊn-ʊ bhle 'ɪ a, a bhle ɪ -Lagɔ -bodɪ 'le a 'ke ɔ 'sɛɛ po! 'Le 'ya 'wee 'mʊ a 'bhɛɛ 'ɔ 'nynɪ "yi a'ba -pɔlʊ'a klɛ ti! -Bho a -ka -kaa nʊ a, Zezii Kliisɪ'a 'mʊzadɪ 'mnɪ, a popo nɪ 'gwlʊti "kɔmʊ!

17'An 'lotʊ'a "nynuu-a, lɛ"o lɛ a-a nʊ'a, a-a za'a 'mʊ, a -ke -a'ba -Kɔyi Zezii 'bhɛɛ wlu 'mʊ 'le a 'ke 'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ! 'Le 'ɔ 'nynɪ 'mʊ, a po -a'ba -tɪta -Lagɔ 'sɛɛ!

18A-bʊ 'nynʊkpakpɪ-ɪ "ti'a nyna, a-bʊ 'ɪn-ɪ "si'e 'nynɪ. A'ba nyɔ"o nyɔ 'yɔɔ -nɪ 'wa nyimiɛ kwa 'le ʊn 'ke ɔ 'bho "du, -ɛkedɪmaa, 'ɪnnɛ -nmɔ'ɔ "yrili 'bho -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a "yigbeyi!

19Nyɔ-ɔ 'ma-a 'nynɔbhleyi, 'ɪnnɔ 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o -lrɛɛ. Ɔ -kma 'ɔ 'nynɔ'ɔ dɪ! 'Ɔ -pɔlʊ'a 'bhɛ "yi -le 'bho ʊ "kpi!

20"Yreetɪ-a, a "du 'bho a'ba 'bhlemʊ 'le lɛ"o lɛ 'mʊ, -ɛkedɪmaa, 'ɛ lɛtu nʊ'o -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ 'tʊ.

21'Bho 'ɛ lemʊ, nyʊ -yʊ 'ma-a "yreetɪ'a 'bhlemʊ, 'wa -pɔlʊ'a 'bhɛ "yi -le 'bho ʊ "kpi 'le 'kpɪ -kʊʊ ʊ "yiti-wa!

22A-bʊ 'ma-a nyʊ'a lbhʊnʊmʊ, 'ɪn-ɪ "du-o amʊ "dɪ 'mʊ -lrɛɛ. A'ba -klɪgbɪ -ke lbhʊ a-a nʊ'a a, a "du ʊ 'bho 'le lɛ"o lɛ 'mʊ! -Bho ʊn -nɪ 'bho a'ba "troli, ʊn 'ke a'ba "dɪ -za'a dɪ, a'ba "du -nɪ nʊ 'bho'a "sɛ -le! -Bho ʊn "nyɪ amʊ lbhʊ, a nʊ ɛ a'ba -pɔlʊ'a klɛ ti! -Ɛkedɪmaa, a-a "du'o 'bho-o -a'ba -Kɔyi.

23-Bho ʊn "nyɪ amʊ lbhʊ"o lbhʊ, a nʊ ɛ a'ba -pɔlʊ'a klɛ ti, -ɛkedɪmaa, ɛ -se nyunyu'a "sɛ'ɛ lbhʊ -ko! -A'ba -Kɔyi'a lɛ mo'o -lrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24A popo 'gwlʋti na, ɔ-bɔ -a'ba -Kɔyi 'mnɔ-ɔ 'ye-e amʋ -zɛgɛ "lruli-nʋ -mʋ. Nyʋ ɔ -kɔ'ɔ ɔ, -zɛgɛ ɔ de'a 'le yaku 'li ti 'wa dɪ, 'ɪnnɛ ɔ-ɔ 'ye amʋ "lruli-nʋ mʋ. -Ɛkedɪmaa, a'ba -klagba -ke lbhʋ a-a nʋ'a a, 'ɔ "bhuo 'mo-o Zezii Kliisɪ.

25Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, dɪ-ɪ se'a "yi'srɛɛ, nyɔ-ɔ nʋ 'ɪ a, -Lagɔ-ɔ 'ye -ɔ 'kleyeɛɛ "kpi -ya -mʋ 'ɔ "nyinynidɪ 'mnɪ'a dɪ. -Ɛkedɪmaa, -Lagɔ'ɔ ple nyɔ'ɔ "yri.

Kolɔsʋkɔmʋ 4

1'An 'lotʋ'a "nynuu-a, a-bʋ 'bhle'a lbhʋnʋmʋ, a-bʋ 'ɪn-ɪ "du'o 'tɔ "dɪ 'mʋ. A nʋ ʋ "yisrɛɛdɪ "lruli! A popo 'gwlʋti -lrɛɛke na, a-bee -mnʋʋ, a 'bhle-e -kɔyi 'le yaku 'li!

2'An 'lotʋ'a "nynuu-a, -zɛgɛ -Lagɔ nʋ'a amʋ "lruli'a dɪ, a yaa 'mʋti 'le a 'ke ɔ wɔn gbo po! A'ba 'bhle 'plʋ -le! A po ɔ 'sɛɛ "kɔmʋ!

3-4Nyʋ-ʋ -nɪ'a 'ɪnmʋ -kpanamʋ 'bho -Lagɔ'ɔ lbhʋ'a nʋnamʋ, a po ɔ wɔn gbo -lrɛɛ 'ɪn -ke 'wa dɪ, 'le, 'ɔ wlu -a za'a nyʋ -bodɪ 'mʋ, ɔ 'ke 'ɛ -jolʋ wɔn-flɔ, 'le, Zezii Kliisɪ'a "dɪzɪgɪ'a dɪ-ɪ 'kpa'a 'tɔ "piemʋ a, -a 'ke 'ya "kpidɪ gbɔzɪza, -a 'ke ɪ ʋ 'tmʋʋ! A po ɔ wɔn gbo 'an dɪ, 'le, -ka 'ɔ wlu 'lɛ'ɛ 'tɪn, 'ɪn 'ke ɛ -kaa nyʋ -bodɪ 'mʋ-za gbaa! A -gblee, 'ɔ wlu'a 'mʋzɛɛ 'mnɛ'ɛ dɪ, 'ɪn -nɪ'e 'nɔɔ -jie 'mʋ.

5'An 'lotʋ'a "nynuu-a, nyʋ-ʋ se'a Zezii Kliisɪ yibo, a 'srɛɛ a'ba kpli "yi 'bho ʋ "kpi! -Nɔɔ -ke 'li a -nɪ'a a, a'ba "tayi nɛ "yiti 'ɛ zi -le bhubhuyiti! A -kpa nʋ -nalo!

6A -gblee, -bho nyɔ po 'tɔn 'le -zapʋ kɔ, -ka ɛ-ɛ nmɔ'ɔ wɔn, a'ba wɔnmʋwlu -nɪ -kaa! -Bho nyɔ dede amʋ lɛ'ɛ "kpidɪ ti, -ka a 'kɛ ɛ gbɔzɪza -yɔkɔɔ, 'le ɔ 'kɪ ɪ 'mʋti'wɔn -ka -zɛgɛka, a yibo -kaa -lrɛɛ!

7A -gblee, -a'ba dɪkmalotʋ'a "yu Tisikɪ "yri kpʋn'a ti 'bho -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ -jeyi, -ɔ -ke 'ɪn-ɪ nʋ'a 'ɔ lbhʋ, 'ɪnnɔ 'ye amʋ 'an "kpidɪ -bodɪ 'mʋ-za mʋ.

8Lɛ-ɛ -ke "lru "yi 'ɪn-ɪ lbho 'ɔ 'le amʋ gbo a, 'ɪnnɛ 'ka-a: A 'ye li-ɔ, 'ɪn-ɪ lbho -ɔ'o, 'le, dɪ-ɪ -nɪ'a zinamʋ 'nɔɔ -amʋ gbo, ɔ 'ke amʋ 'ya kuna po 'le ɔ 'ke amʋ 'kpɪ "yi po -lrɛɛ.

9A'ba "bhi'a "bhliyi Onesimʋ "yri kpʋn'a 'nɔɔ ti 'bho -Lagɔ'ɔ -jeyi, -ɔ -ke dɪ -a -kma'a -lrɛɛ, 'ɪnnɔ -ke ɔ -na'o. Dɪ-ɪ -nɪ'a 'nɔɔ zinamʋ, ʋn -nɪ 'sɔn-ɔ 'ye ɪ amʋ 'tmʋʋ mʋ.

10Alisɪtakɪ -ke 'ɪn -nɪ'a 'nɔɔ -jie 'mʋ na, ɔ-bɔ 'ye'e amʋ! Banabaasɪ'a 'lotʋ'a "yu Maakɪ na, ɔ-bɔ 'ye'e amʋ -lrɛɛ! (Ɔ-bɔ Maakɪ 'mnɔ ɔ, 'ɪn -za'a 'ɔ dɪ amʋ -bodɪ 'mʋ-ɛ see: -Bho ɔ yi 'le amʋ gbo, a kpʋn 'ɔ 'lɪkpʋ -gli!)

11Zezii -ke liduunynɪ 'ma-a Zutuusɪ na, ɔ-bɔ 'ye'e amʋ -lrɛɛ! 'Le 'Zuifʋ "we'a "klumʋ, ʋ-bʋ nyʋ tan 'mnʋ, 'wa "sɛ-ɛ kpa'a 'ɪnmʋ 'le -Lagɔlbhʋ'a nʋnamʋ, 'le nyʋ ɔ -kɔ'ɔ ɔ, nyʋ -lrʋʋ 'ke 'bɪ 'ye 'le 'wa "klumʋ. Ʊn-ʋ 'po-o 'nɔɔ 'ɪnmʋ 'kpɪ "yi tenyɪ.

12A'ba "bhliyi Epaflasɪ na, ɔ-bɔ 'ye'e amʋ! Ɔ-ɔ 'mo-o Zezii Kliisɪ'a lbhʋnʋyi. Ɔ-ɔ 'po-o -Lagɔ wɔn gbo -wlɛɛwlɛɛ a'ba dɪ, 'ɔ -pɔlʋ'a klɛ ti. Ɔ-ɔ 'po -ɔ wɔn gbo, 'le a'ba "gwlideɛ -kaa -denɪ 'mʋ -sɔ, a 'ke "yritiku 'bho a'ba -Lagɔjeyinanamʋ, 'le a 'ke 'ɔ 'gwlʋdɪ yibo -ka -zɛgɛka 'le a 'ke ɛ nʋ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13-Ziadı mo'o. A-bʊ Kolɔsʊkɔmʊ-e, Laodiseekɔmʊ -ke Yielapolisıkɔmʊ'a dı ɔ-ɔ sıa'o tenyı.

14Luukı 'ma-a -dɔtrɔɔ, -ɔ -ke dı -a -kma'a tenyı, ɔ -ke Deması -nı 'sɔn na, ʊ-bʊ 'ye'e amʊ!

15Zezii'a -glıgbawɔnyi'a nyʊ-ʊ -nı'a 'bho Laodisee, 'ınmɔ 'ye 'ʊ! -A'ba 'lotʊ'a "yunynaakpʊ Nɛfaa -nı'a 'le 'wa "klumʊ, ʊn -ke -a -Bozezii'a nyʊ-ʊ 'gbʊʊ'a "lru 'le ʊ "bhlibhlegbo, 'ınmɔ 'ye 'ʊ -lrɛɛ!

16Ɛ-bɛ "bɔgʊ 'ın-ı po'a -laa amʊ -jeyi, -bho a gwɛ 'ɛ 'lizrɛɛ "yi, a -Bozezii'a nyʊ-ʊ -nı'a 'bho Laodisee, a kpɛ ɛ 'le ʊ gbo, ʊn 'ke ɛ 'li zrɛ -lrɛɛ! Ʊ-bee -mnʊʊ'a -nɛ 'ın po 'ʊ -jeyi, -bho ɛ 'wlʊ 'le ʊ gbo, 'le ɛ 'ke amʊ gbo nyni, a zrɛ ɛ 'li -lrɛɛ!

17A 'tmʊʊ Asipʊ, lbhʊ -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisı "nyı 'ɔ ɔ, ɔ 'ke ɛ "yrili"du -ka -zɛgɛka!

18'An 'lotʊ'a "nynuu-a, 'ınmɔ 'Pɔlʊ 'ye'e amʊ! 'An 'yewlu -nɛɛ, 'mna-a'a "bhuo-o 'cnı ɛ'o. -Ka 'ın -nı'a -jie 'mʊ, a'ba 'mate nı -le! -Lagɔ -wʊnna amʊ "niti!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Tesalonikɩkɔmʋ

1 Tesalonikɩkɔmʋ 1

1'lnmɔ 'Pɔlʋ-e Silɩvɛɛ -ke Timotee, a-bʋ Tesalonikɩkɔmʋ 'ma-a Zezii'a -glɩgbawɔnyi'a nyʋ, -a-bʋ 'ye'e amʋ! 'Bho 'ɛ lemʋ, 'ɩn-ɩ 'po-o amʋ wlu -jeyi. A-bʋ 'ma-a -a'ba -tɩta -Lagɔ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɩ'a nyʋ, -Lagɔ'ɔ "nitiwʋnnakʋta -nɩ amʋ "kpi 'le ɔ 'ke amʋ -pɔlʋ'a bhlubhlua "nyɩ!

2A 'ye li-ɔ, -bho -a -ka -Lagɔ wɔn gbo-o po, -a popo-o a'ba 'wee'a dɩ 'gwlʋti "kɔmʋ 'le -a po 'ɔ 'sɛɛ a'ba dɩ.

3A -gblee, -ka a "du'a -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɩ'a "gwlideɛ'ɛ dɩ 'le a-a nʋ'a lbhʋ, 'le a-a sɩa'a tenyɩ 'ɔ dɩkmɛɛ'ɛ dɩ a, 'le a-a de 'nɔ -pɔlʋ "yi'a dɩ, a-a ku'o 'kpa "yi, 'ya 'wee -a -see ɩ 'mate 'bho -a'ba -tɩta -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

4'Lotʋ'a "nynuu-a, -ka -Lagɔ -kma'a a'ba dɩ 'le ɔ 'ye'a 'bho amʋ -za 'le a 'ke 'ɔ nyʋ "du, -abʋ yibo'o-o 'na.

5A 'ye li-ɔ, 'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a wɔnkuɛ 'mʋ -a -ya'a amʋ Zezii'a "dɩzɩgɩ. -A yibo'o-o "dɩ 'mnɩ 'mo-o -ziadɩ. l -se wlufɔfʋ -ko. -A -nɩ'a 'le a'ba "klumʋ, kpli -yɩ -a -tɔ'ɔ, -ka ɩ 'ka amʋ -zɩgɩ -bodɩ nʋ 'le a 'ke 'pʋn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, a yibo'o-o 'na.

6A-bee -mnʋʋ a, -a nʋ'a -kaa a, a -za'a-a -abʋ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɩ'a kpli "sɛlɩ. A 'wɔɔn'ɔ Zezii'a "dɩzɩgɩ, 'le, 'bʋbʋa -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu po'a amʋ 'mʋ, 'ɛ dɩ, sɩasɩaa'a lɩ'a -dadudu -ke 'mʋ a -zi -nɩ'a ɩ-bɩ wlu 'mnɩ'a dɩ, a 'bhɛɛ 'nɩ wɔnyi.

7'Ka-a a'ba kpli -nɩ'a dɩ a, 'bho a'ba "kpi a, Masedʋanɩbhlʋkpa -ke "kpi a -nɩ'a-e, Akayibhlʋkpa "kpi'a Zezii'a "gwlidemʋ 'wee 'bhɛɛ'o ʋn 'ke amʋ "yikpi -za 'le ʋn 'ke a'ba ka nʋ.

8A -gblee, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɩ'a "dɩzɩgɩ-ɩ 'wlʋ'a 'le -Lagɔ gbo, -ɩ 'kpa'a 'bho a "bhli glu, a -see ɩ 'plʋ -kpʋn. A'ba -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ'ɛ "dɩ -wa'a-a 'bhlɩkpɩ -lrɩ'a -dadudu "kpi ti. Ɛ -se Masedʋanɩ -ke Akayibhlʋkpa "kpi'a "sɛ -ko. 'Ɛ dɩ a, -abʋ se 'tɔ 'bhɛɛ -a 'ke a'ba "dɩ -za -lreeka.

9A 'ye li-ɔ, -a yi'a 'bho a'ba gwlɔ 'mʋ, -ka a kpʋn'a -amʋ -gli, 'le a 'ye'a a'ba kɔkui'a bʋbɔdɩ 'bhɔ ɔ, 'le a 'ye'a Tinɩlagɔzɛgɛ gbo "bhiti 'le ɔ 'ye'a amʋ -kɔ, 'le a-a bʋbɔ 'nɔ ɔ, nyʋ 'mnʋ-ʋ zɩ 'ɩ 'mʋ-ɛ.

10Lɩ ʋn-ʋ za'a 'mʋ -lrɛɛ, 'ɩnnɩ 'mo-o, 'ɔ "yu-u 'ye'a 'le yaku 'li 'wlʋ mʋ, -ɔ 'ka 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ le yi, 'ɔ leyinɔɔ 'mnɛ, 'ɩnnɛ a-a fuo'o wɔn 'le 'bʋbʋa 'mʋ. Ɔbɔ 'mnɔ, 'ɩnnɔ 'mo-o Zezii. -Lagɔ -zɔ 'ɔ-ɔ glu 'le 'mɛmʋ'a "klumʋ 'le ɔ 'ye ti-nɩ -lrɛɛ. Zezii 'mnɔ, -Lagɔ'ɔ 'cɛkʋta 'ye'a -yi mʋ, 'ɩnnɔ -zɛ 'ɛ -amʋ "kpi.

1 Tesalonikɩkɔmʋ 2

1'Bho 'ɛ lemʋ a, 'lotʋ'a "nynuu-a, a'ba "bhi yibo'o-o ɛ -se bhubhuyiti -a yi 'bho a "bhli -zɔtɩzɔ -ko.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2Zezii'a "dızıgı-ı 'wlʊ'a 'le -Lagɔ gbo -a -ya'a amʊ'a dı, -ka nyʊ "jree'a -amʊ 'le ʊn 'ye'a -amʊ nyanı 'mʊ kla 'gagwloka 'bho Filiipʊgwlɔ 'mʊ, a yibo'o-o 'na. l -nı'a -kaa 'mʊ a, -Lagɔ "nyı-e -amʊ 'kpı, 'le, -a'ba 'mʊnyɛmʊ 'mnʊ'a -dadudu-u 'kaa'a -amʊ 'mʊ, -a 'ye ʊ 'mʊ cɛ; 'le, Zezii'a "dızıgı-ı 'wlʊ'a ɔ-bɔ -Lagɔ gbo, -a 'ye ı amʊ -bodı 'mʊ-za.

3A -gblee, ɛ -se bhebhe -a 'la nyʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "yisrɛɛjolʊ "yi -ko. 'Le -pɔlʊ'a "yisrɛɛɛ 'mʊ -a nʊ nı'e 'ɛ lbhʊtu.

4A 'ye li-ɔ, -Lagɔ'ɔ "bhuo 'crɛ-ɛ -amʊ 'mʊti, 'le ɔ 'ye -amʊ "kpi-gwɛ 'ɔ lbhʊ -nɛɛ'ɛ damʊ, 'le ɔ 'ye -amʊ 'ɔ "yu'a "dızıgı'a nyʊbodımʊzalbhʊ "nyı 'le -a nʊ ɛ'o. Ɛ -se nyunyu'a 'tʊnʊdı -a za 'mʊ -ko. -Lagɔ'ɔ -nɛ -abʊ-ʊ za'a 'mʊ. Ɔbɔ, lɛ-ɛ -nı'a 'le nyɔ'ɔ -pɔlʊ "kpi, 'ınnɔ 'ye 'ɛ li.

5'Ka-a ı -nı'e 'mʊ'a dı a, a'ba "bhi yibo'o, dı -a -za'a 'mʊ, ı se -mıɛsrɛ gbɔ'bhle. 'Le ɛ -se a 'ke -amʊ lɛ "nyı'a kamʊ -a -zı ı 'mʊ -ko. Lı 'ın-ı 'cnı'a -laa, -ka ı "du'a -ziadı, -Lagɔ yibo nı-o'o.

6'Le "bhalrɛɛke a, -bho a-bee -mnʊʊ popo 'gwlʊti 'le, a 'ke -a'ba "dı -za, 'ınnɛ -a 'bɔ'ɔ ti'a? -Ale nyʊ -lrʊʊ'a -nɛ? -Gba! -A -see ɛ ti'bɔ. Leelɛ -a 'ke nyʊ'a 'nynıkpipoɛ -nʊ?

7l -nı'a -kaa 'mʊ a, Zezii Kliisı'a -dalbhomʊ -a "du'a dı a, -a 'bhɛɛ 'ko'o -a 'ke amʊ -klagbakpli "lrulinʊ 'le -abʊ -see 'ɛ lɛtu nʊ. -Da -a -nı'a 'bho a "bhli, -ka 'lotʊ 'bhle'a 'wa 'limʊzayreetı, 'ka-a -a 'yɔɔ -nı'e amʊ kwa.

8A -gblee, lɛ -ke dı -a -kma'a a'ba dı tenyı, 'ınnɛ 'mo-o, Zezii'a "dızıgı-ı 'wlʊ'a 'le -Lagɔ gbo, -a -zı 'ı-ı amʊ -bodı 'mʊ: ɛ -se 'ɛ "sɛ'ɛ dı -ko 'nı, a'ba 'tʊ -nı'e-e -amʊ 'mʊ tenyı'a dı -abʊ san'a "yi -a 'ke -a'ba tinıɛ "yiti"tayi 'le -a 'ke 'bho a'ba 'bı 'mʊ 'mɛ -nı!

9'Bho 'ɛ lemʊ a, 'lotʊ'a "nynuu-a, -abʊ yibo'o-o, "yikmulbhʊ -a nʊ'a 'bho a "bhli, a -see 'ɛ dı 'mate. 'Le zɔ 'mʊ -a 'nʊ-o lbhʊ 'le glu-u gwɛ'ɛ -amʊ 'le -a -kaa amʊ -taniɛ bhʊ 'mʊ "du 'le lı -lrıı 'mʊ'a dı, 'le, Zezii'a "dızıgı-ı 'wlʊ'a 'le -Lagɔ gbo, -a 'ye ı gbo"dudu, -a 'ye ı amʊ -bodı 'mʊ-za.

10Lɛ -a nʊ'a 'bho, a'ba "bhi yibo nɛ-o'o 'le -Lagɔ yibo nɛ'o -lrɛɛ. A-bʊ 'ma-a Zezii'a "gwlidemʊ, kpli -a -nı'a ti 'bho a'ba "yigbeyi, ı -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili. Lɛ-ɛ 'ka 'le 'ya "klumʊ "yrili-nyni, ɛ se -nı. 'Ɛ dı, nyɔ -see 'bho -a'ba da "du.

11'Le a'ba 'wee -bodı, -ka -a nʊ'a amʊ -zıgı "lruli, a yibo'o-o 'na. Ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ -ka "yreetı'a -tıta 'bhle'a ka 'ɔ "yreetı.

12-A 'po-o amʊ 'kpa "yi, 'le, -Lagɔ 'la'a amʊ, a 'ye'a 'le 'ɔ -kɔmʊ'a "klumʊ 'kpa 'le a -ke ɔ 'ke 'ɔ nyʊ'a -kɔkɔɔ'ɔ 'nynı'a "yibhɛɛɛ 'li -plɛ, a'ba -nanabhʊ 'ke ɔ 'tʊ nʊ.

13-A 'po-o a'ba dı -Lagɔ 'sɛɛ -wlɛɛwlɛɛ, Zezii'a "dızıgı-ı 'wlʊ'a 'le -Lagɔ gbo -a -za'a amʊ -bodı 'mʊ, a 'wın 'ı 'bɔ ɔ, a 'wɔɔn nı-o'o. 'Ɛ dı a de'e "gwli "dızıgı 'mnı 'wlʊ-o -Lagɔ gbo -ziaka 'le a -see ɛ nyunyu'a wlu "yi-zrɛ -nı. 'Ɛ wɔnkuɛ -ke ɛ -na'a a, ɛ-ɛ 'nʊ-o a-bʊ Zezii'a "gwlidemʊ lbhʊ 'mʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14A -gblee, 'lotʋ'a "nynuu-a, a-bʋ -nɪ'a Tesalonikɪ, Zezii Kliisɪ'a -glɪgbawɔnyi'a nyʋ -Lagɔ -kɔ'ɔ -ʋ -nɪ'a Zidee, lɛ-ɛ zi 'ʋ -bodɪ, 'ɪnnɛ zi'e amʋ -bodɪ -lrɛɛ. 'Wa -Bozuifʋ-ʋ 'klʋ -ʋ nyanɪ 'mʋ. -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a a'ba "bhi'a -gwlɔkɔmʋ nʋ'o amʋ -lrɛɛ.

15Ʊ-bʋ 'Zuifʋ 'mnʋ'a tɔlʋ 'lbha-a -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʋtizamʋ -bɛnyɪ ʋn 'ye 'mɛ, 'le -lrʋʋ 'ye -a'ba -Kɔyi Zezii 'lbha ɔ 'ye 'mɛ -lrɛɛ, 'le -abʋ-a'a -nɔɔ "yi'a 'Zuifʋtɔlʋ 'ye -amʋ nyanɪ 'mʋ kla. Lɪ ʋn-ʋ nʋ'a 'bho, 'ya -lue komu'a nʋ -Lagɔ 'tʋ. Ʊn-ʋ 'mo-o nyʋ 'wee'a jɛkamʋ.

16A 'ye li-ɔ, ʋn-ʋ kɪka-a -amʋ "yiti, 'le, nyʋ-ʋ -se'a-a 'Zuifʋ, -a -kʋʋ ʋ Zezii'a "dɪzɪgɪ -bodɪ 'mʋ-za 'le ʋn 'ke 'pʋn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'le ʋn se ɛ wɔnyi'bhɛɛ. 'Traamʋ 'tɔ ɔ, "nyinynidɪ ʋn nʋ'a 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɪ 'pɪple 'nʋ-ʋ "kpi. 'Le, -Lagɔ'ɔ 'cɛ ɔ -po 'nʋ kwa, ʋn -see 'ɛ 'zɔ sɔkɔ yi.

17A -gblee, 'lotʋ'a "nynuu-a, -a tɪtɛ'ɛ-ɛ gbo mo'o -nɔɔtoope ti: 'an -pɔlʋ 'wla-a 'le a gbo ti. 'Ɛ dɪ a'ba 'tʋ 'lbha'a -amʋ tenyɪ 'le -a 'bɔ'ɔ ti -a 'ke 'le le yi -a -ke a 'ke 'yɪye.

18'Mna-a'a "bhuo 'ke 'le a gbo yi, 'ɪn 'bhle-e 'ɛ dɪ wɔnyi. 'ln 'dɪn-e 'le a gbo'a yiyia ti kpɛ'ɛ -dadudu 'le "nyinynidɪ'a tiyayi Sataan'a 'wɔn 'ɪnmʋ -bodɪ.

19'Le ɛ 'mʋ a, 'lotʋ'a "nynuu-a, -a 'bɔ-ɔ ti -a 'ke amʋ "yidede, -ɛkedɪmaa, a-bee 'mo-o -a'ba 'gwlʋ'a "yikumʋ 'le a 'ke 'le -Lagɔ'ɔ wlu 'li bhɪ glu po -ka -zɛgɛka, 'le, 'bho 'ɛ "kpi a, a'ba dɪ 'bʋbʋa-a 'lbha'a -amʋ. 'Le, 'bho 'ɛ "kpi -lrɛɛ, lbhʋ -a nʋ'a 'le a -ke Zezii 'ye'a -na -ka -zɛgɛka, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili'a dɪ, -a 'ye 'nynɪ 'wlʋ mʋ a'ba dɪ. Ɛ -se "sesinyʋ'a "sɛ'ɛ dɪ -ko. A'ba "bhi'a dɪ mo'o -lrɛɛ. Zɔ -ke ti, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ-ɪ 'ye'a 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ le -yi mʋ 'bho 'ɔ "yigbeyi, 'bho-o 'ɛ lɛtu 'ke -nʋ-ɛ -nɪ 'le -gasɪ 'ke -amʋ li-sɔ a'ba dɪ.

20-Ziadɪ mo'o, a'ba dɪ -gasɪ -sɔ'ɔ -amʋ li 'le 'bʋbʋa-a 'lbha'a -amʋ.

1 Tesalonikɪkɔmʋ 3

1A -gblee, -a -gwle'a 'mʋ, wlu -see'a 'le a gbo 'wlʋ ke, -a -see 'ɛ 'bʋ'wɔn ɔ, -a'ba -pɔlʋ -see bhlu. 'Ɛ dɪ -a lbho'o 'le a gbo Timotee 'le -a'ba "sɛ 'ye -bhla 'le Atɛɛnɪgwlɔ 'mʋ -sie.

2Timotee -a lbho'a 'le a gbo a, ɔ-ɔ 'mo-o -a'ba Zezii'a -jeyi'a 'lotʋ'a "yu, -a -ke ɔ-ɔ bhete-e gbo 'le -a -ke ɔ-ɔ nʋ'o -Lagɔlbhʋ -lue, 'le -a za'a Zezii Kliisɪ'a "dɪzɪgɪ 'mʋ. -A 'lbho -ɔ 'le amʋ gbo 'le ɔ 'ke amʋ 'kpa "yi po 'le a'ba "gwlideɛ 'ke 'mʋku 'le Zezii Kliisɪ 'mʋ.

3-Bho ɛ -nɪ -kaa 'mʋ a, "lemnɪɪ, sɪasɪaalɪ -ke 'li -a -nɪ'a a'ba "bhi-i 'ye'a li, a se 'bhɛɛ a 'ke 'ya dɪ "du 'le a 'ke Zezii'a -jeyi'a -nabhʋ "yizizia. -A-bʋ 'ma-a Zezii'a nyʋ, 'ya -kaabolɪ 'ke -amʋ "kpi bhla mo'o. A'ba "bhi 'wɪn -ɪ 'bɔ, a yibo nɪ-o'o see.

4'lnnɪ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, -da -a -nɪ'a 'le a'ba "klumʋ see, -a'ba nyɔ -see amʋ 'ya lɛ'ɛ -lue komu "yrili"zize. 'Le, -ka 'kle yiyi'a amʋ "kpi, a'ba "bhi yibo'o 'na.

5'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ a, 'ɪn se 'bhɛɛ a 'ke sɪanamʋ -nɪ 'le 'ɪn 'ke amʋ "yrili-za'a dɪ, 'ɪn lbho'o Timotee 'le a gbo 'le 'ɪn 'ke 'le 'mʋti'wɔn; -ka a de'a Zezii "gwli -tanyɪ, -bho ɛ -

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

see -denɪ 'mʊ -sɔ, Sataan -kaa amʊ ti'dɪn 'le ɔ -kaa amʊ tibhla'a -sɪanyɪ 'lbha'a 'ɪnmʊ, 'le lbhʊ -a nʊ'a 'le a'ba "klumʊ -kaa bhubhulɛ "du.

6'Traamʊ 'tɔ -a mu'a 'le -gbʊ mʊ -vɪa! Timotee 'wlʊ'o 'le a gbo, ɔ -ke a'ba "yrilinmɔdɪ 'ye le yi. Ɔ na: A 'de-e Zezii "gwli "kɔmʊ 'le a kɪkma'a dɪ -lrɛɛ. 'Bho 'ɛ lemʊ ɔ na a'ba -pɔlʊ 'wla-a 'nɔɔ -a gbo ti 'le a 'bɔ'ɔ ti a 'ke -amʊ "yri 'mʊ 'ye, 'ka-a ɛ -nɪ'e 'le -a'ba -pɔlʊ gbo -lrɛɛ.

7A -gblee, 'lotʊ'a "nynuu-a, -a -nɪ'e-e 'le 'kle 'li, -da Timotee yi'a le, ɔ 'tmʊʊ'a -amʊ a'ba "kpidɪ, -a 'wɪn 'ɪ 'bɔ ɔ, -ka a kuku'a 'mʊti 'bho Zezii'a -jeyi, ɪ 'po-o -amʊ 'kpa "yi.

8A 'ye li-ɔ, a -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ "sisri'e-e "yi -ka -zɛgɛka: 'ɛ dɪ -abʊ li'e 'bʊbʊa a'ba dɪ.

9'Bʊbʊa a 'lbhaa'a -amʊ "yi tenyɪ, ɛ 'bhɛ-ɛ "yi. -Ka -a 'ka -Lagɔ 'sɛɛ po, -a se 'na yibo!

10'Bho 'ɛ lemʊ a, -a 'po -ɔ wɔn gbo -wlɛɛwlɛɛ 'le ɔ 'ke 'le a gbo'a -jolʊ kati 'le -a 'ke amʊ "yidede, lɪ a se'a -bhla 'bho Zezii'a -jeyi yibo 'le -a 'ke ɪ amʊ -tɔ.

11-A'ba -tɪta -Lagɔ'ɔ "bhuo -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ -kpa -amʊ 'le -a 'ke amʊ "yidedenamʊ yi.

12-A'ba -Kɔyi Zezii nʊ ɛ 'le dɪkɪkmɛɛ-ɛ -nɪ'a amʊ 'mʊ 'ke "yi'bhɛ 'le ɛ 'ke amʊ "kpi 'pɪple 'le a 'ke ɛ nyʊ 'wee -bodɪ nʊ. 'Kla 'mnɔ, 'ka-a -abʊ nʊ'o a'ba dɪ -lrɛɛ.

13-Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a 'kpa 'ke amʊ "yi -nɪ, 'le, -nɔɔ -ke ti -a'ba -Kɔyi Zezii -ke 'ɔ "yiglɛnyʊ-ʊ 'ye'a le -yi mʊ, a 'ke "yisrɛɛmʊ "du 'bho -a'ba -tɪta -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'le ɔ 'ke a'ba nyɔ"o nyɔ -kɔ "fɪa 'wee.

1 Tesalonikɪkɔmʊ 4

1'Bho 'ɛ lemʊ a, 'lotʊ'a "nynuu-a, kpli a 'ka 'mʊ-na -nɪ 'le ɪ 'ka -Lagɔ 'tʊ nʊ, -a -tɔ 'nɪ amʊ-ɛ -zɔtɪzɔ. -A'ba -tɔtɔlɪ 'mnɪ, -a 'de-e "gwli a -de 'nɪ-ɪ 'mʊ ti -ziaka. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, -a'ba -Kɔyi Zezii'a 'nynɪ 'mʊ -a cɛ'ɛ amʊ 'gbɛ kwa 'mʊ, ɪ-bɪ kplizɪgɪ a-a nʊ'a, a 'ke ɪ "lru-mu 'le ɪ 'ke "kpi'kpa.

2Kpli a 'ka 'mʊ-na -nɪ -a -tɔ'ɔ amʊ, a yibo nɪ-o'o. lbɪ 'mnɪ, 'ɪnnɪ -a'ba -Kɔyi Zezii nʊ'o nyʊ nʊ.

3A -gblee, -Lagɔ 'bɔ-ɔ ti a 'ke "yisrɛɛmʊ "du 'bho 'ɔ "yigbeyi 'le ɔ 'ke a'ba nyɔ"o nyɔ -kɔ "fɪa 'wee. 'Ɛ dɪ a'ba 'la "bhɪ "bhlɛcɛ -le!

4'ln-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, -bho a'ba nyɔ"o nyɔ 'ke 'nynɔ kpa a, ɔ -kpa nʊ 'le dɪlikpʊɛn 'mʊ 'le ɔ 'ke ʊ "yi-kpʊn nyʊ -kaa 'bho a'ba da "du 'le ɛ 'ke -Lagɔ 'tʊ nʊ.

5A'ba "tayi a'ba "bhi "yiti a'ba 'wlaa "wɪlɪɛ wɔnti -le! Nyʊ-ʊ se'a -Lagɔ yibo a, ʊn-ʊ 'nʊ-o -kaa a, a-bee -mnʊʊ se ɛ nʊka -nɪ.

6Nyɔ'ɔ nʊ 'ɔ -bonyunyɔ "nyinynidɪ "lruli -le 'le 'nynʊkpakpɪ'a bo 'li! A'ba -ke a -bonyunyɔ'ɔ 'nynɔ'ɔ "du "bha -le! -A 'wɪ -ɪ amʊ "yiti see, -a'ba -Kɔyi Zezii -see "nyinynidɪ ti'bɔ. Nyɔ-ɔ nʊ 'ɪ a, ɔ-ɔ 'yɔ -ɔ 'kleyeɛɛ "kpi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7A -gblee, -Lagɔ -see -amʋ 'la 'ɔ "yreetɪ'a kamʋ 'le -a 'ke "wɪlɪ. Ɔ 'la'a -amʋ-ɛ 'le -a 'ke "yisrɛɛmʋ "du 'bho 'ɔ "yigbeyi 'le ɔ 'ke -a'ba nyɔ"o nyɔ -kɔ "fɪa 'wee.

8'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ, nyɔ -yɔ -see'a wlu -nɪɪ -lokuipo, ɛ -se nyunyu'a wlu ɔ -see 'bho "du -ko. -Lagɔ po'a -ɪnmʋ 'ɔ Lisaazuzu 'mʋ, 'ɪnnɔ -ɪn 'kpɪkpɪa'a li.

9A 'ye li-ɔ, 'lotʋ'a "nynuu-a, 'bho dɪkɪkmɛɛ'ɛ "kpi a, 'ɪn se lɛ 'bhle 'ɪn 'ke amʋ -bodɪ 'mʋ-za -lrɛɛ, -ɛkedɪmaa, -Lagɔ -mnɔɔ'ɔ "bhuo-o -tɔ'ɔ amʋ 'ɛ -jolʋ.

10Zezii'a nyʋ -ke a -plɛ'ɛ 'bho Masedʋanɪbhlʋkpa "kpi, a -kma'a-a 'wa dɪ "fɪa 'wee -ziaka. 'Bho 'ɛ lemʋ a, -a 'po-o amʋ 'kpa "yi: A kuku 'mʋti a'ba dɪkɪkmɛɛ 'ke "kpi'kpa.

11-12'Kla 'mnɔ, 'ka-a -a -zɪ 'ɪ amʋ -bodɪ 'mʋ see, a po a'ba "bhi -zuzu 'mʋ 'le a -kaa nyʋ zɛ 'mʋ ti'bɔ! A'ba -bonyunyu'a dɪ-ɪ se'a amʋ "yi"tuu, a'ba zi 'ya dɪ -le! A'ba "bhi nʋ lbhʋ, a'ba 'pɛɛ a'ba -bonyunyu 'mʋ, 'wa "nyɪ amʋ lilia -le! A -gblee, -bho a -ka -kaa-a nʋ a, nyʋ-ʋ -se'a-a Zezii'a nyʋ, ʋn-ʋ "du'o 'bho amʋ-ɛ.

13'Bho 'ɛ lemʋ a, 'lotʋ'a "nynuu-a, -a 'bɔ-ɔ ti, Zezii'a nyʋ-ʋ 'mɛ'ɛ ɛ, a 'ke 'wa "kpidɪ yibo, 'le, nyʋ-ʋ se'a Zezii yibo 'le -ʋ -see 'ɔ 'gwlʋ "yi -ku, -bho 'wa nyɔ 'mɛ, kpli ʋn-ʋ nʋ'a a, a -kaa -kaa nʋ.

14-A 'de-e "gwli 'wee Zezii 'mɛ-ɛ'o 'le ɔ 'ye glu -sɔ 'le ɔ 'ye ti-nɪ -lrɛɛ; -ka -lue 'mnɔ'ɔ dɪ a, nyʋ-ʋ de 'ɔ "gwli, -ʋ 'mɛ'ɛ ɛ, a de "gwli -Lagɔ-ɔ 'ye -ʋ Zezii 'gbaa -mʋ 'le ʋn 'ke ti-nɪ -lrɛɛ!

15A -gblee, zɔ -ke ti -a'ba -Kɔyi Zezii-i 'ye'a 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ le -yi mʋ a, -a-bʋ -yʋ -see'a 'mɛ 'bho 'ɛ -nɔɔ "yi a, ɛ -se -a-bʋ 'ke 'mɛmʋ'a nya -kɔ -ko. Dɪ -ke dɪ -a wa'a -laa amʋ "yiti, 'ɪnnɪ -a'ba -Kɔyi Zezii -tɔ'ɔ -amʋ.

16-Bho 'ɛ zɔtu nyni a, -bho -Lagɔ 'la ɔ gbo'a -dalbhomʋ, nyʋ-ʋ -nɪ'a ti-i 'ye -ɪ 'bʋ'wɔn -mʋ, 'wa -klagba-a "sri 'ʋ "yi-i 'ye-e wlu yayi -po -mʋ vevlele! 'le ʋn 'ke -Lagɔ'ɔ lɛglɪ bhla, 'le -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a "bhuo 'ke 'le yaku 'li 'wlʋ. Nyʋ-ʋ de 'ɔ "gwli -ʋ 'mɛ'ɛ ɛ, 'le ʋn 'ke glusɔmʋ'a nyamna "du.

17-A-bʋ -nɪ'a ti-e nyʋ-ʋ 'mɛ'ɛ-e 'le -Lagɔ 'ke -amʋ gbobhete 'le yaku'a -druku 'li. "Lemnɪɪ -a'ba 'wee-e 'mu-o -a'ba -Kɔyi Zezii -jeyi 'le -a -ke ɔ 'ke 'yɪye 'le yakutrubo. "Lemnɪɪ 'tɔ ɔ, -da ɔ -nɪ'a a, 'bho-o -a'ba 'wee -ke ɔ-ɔ 'ye -nɪ mʋ "kɔmʋ.

18'lnnɪ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, 'lotʋ'a "nynuu-a, a kpʋkpa wlu 'mʋti 'le a 'ke 'kpa "yipopo!

1 Tesalonikɪkɔmʋ 5

1A -gblee, 'lotʋ'a "nynuu-a, ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ, -nɔɔ -ke ti ɪ-ɪ 'ye'a -zi mʋ, 'bho 'ɛ damʋ, 'ɪn se lɛ 'bhle 'ɪn 'ke amʋ -bodɪ 'mʋ-za -lrɛɛ,

2-ɛkedɪmaa, a'ba "bhi yibo nɪ-o'o "gɪɪ! -Ka, -bho nyɔ -see'a "yriyi "gwlide 'le ɔ-ɔ 'daa 'nɔ 'zɔ "matʋ a, -ka -lue 'mnɔ, 'ka-a -a'ba -Kɔyi Zezii'a leyinɔɔ-ɔ 'ye nyʋ ti'gete mʋ -lrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3A 'ye li-ɔ, nyʊ-ʊ -se'a-a 'ɔ nyʊ, -da ʊn-ʊ 'ye'a na, 'bhlʊkpa -de'e ti, nymɔ'ɔ "si ʊ 'gwlʊ, -nʊ mʊ a, 'bho 'mnɔ 'bho-o 'kleyeɛɛ-ɛ 'ye ʊ ti'gete -nɪ mʊ -gblukutu! 'Wa -lue 'tɪn -see 'ɛ wɔn 'mʊ -cɛ yi. -Ka -nɪgblaanynɔ'ɔ 'gwlʊlicɛɛ -nɪ'a a, 'ka-a ɛ-ɛ 'ye -nɪ mʊ.

4A-bʊ -yʊʊ a, 'lotʊ'a "nynuu-a, nyʊ-ʊ -se'a-a 'ɔ nyʊ, a -se ʊ -ko. Ɔ -see amʊ 'zɔ'daa yi "yriyi'a ka.

5A -gblee, a "du-o 'ɔ nyʊ "fɪa 'wee.

6'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, -a san "yi, -a 'ke yra de 'le -a 'ke ɔ wɔn-fuo, -a kpʊn dɪ li! -Ka nyʊ-ʊ -se'a-a 'ɔ nyʊ, 'wa de'a yra, -a'ba nʊ -kaa -le!

7A -gblee, nyʊ-ʊ 'mʊ-o "nynɔɔ, 'le, 'wa tɔlʊ, nmɛ-ɛ zi ʊ'o "matʊ. 'Wa nyʊtu'a san "yi, 'wa yaa 'mʊti.

8A 'ye li-ɔ, 'ɔ nyʊ -a "du'a dɪ, -a yaa 'mʊti 'le -a 'ke dɪ likpʊn, -ka "srojayi -nɪ'a ka 'le ɔ-ɔ 'bhaa'a 'ɔ 'bɛtɛ "yi 'le ɔ 'ke 'ɔ "bhuo "yi-ka a, 'ka-a Zezii'a "gwlideɛ -ke dɪkɪkmɛɛ kpʊkpa 'le -amʊ 'mʊ "kpiti 'le ɪ 'ke -amʊ 'mʊ -nɪ "kɔmʊ, 'le, -ka "srojayi-i pa'a nɛtɛkwloo "lru 'mʊ 'le ɔ 'ke ɛ "yi-ka, lɛ -kɛɛ ɛ kpʊn a, 'ka-a -a de -a'ba -pɔlʊ Zezii "yi "kɔmʊ! 'Ɔ dɪ -a 'pʊn'o 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'le, ɛ-bɛ 'pʊnpʊan -yɛɛ ɛ, -nɔɔ -ke ti 'ɛ tinɪɛtu-u 'ye'a -amʊ 'mʊ "yi mʊ 'le ɛ 'ka ti'pɪple, 'ɪnnɛ -a de'e -pɔlʊ "yi.

9A -gblee, -Lagɔ -za'a 'bho -amʊ-ɛ ɔ 'ke -amʊ 'pʊʊn 'bho 'ɔ "yigbeyi 'le -a 'ke 'le 'pʊnpʊan 'mnɛ 'li ti-de "kɔmʊ. -A'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ ɔ -zi -nɪ'e 'mʊ 'le ɔ 'ye ɛ nʊ. Ɔ -see -amʊ 'bho -za 'le ɔ 'ke -amʊ -zigle -kpʊn.

10-A'ba 'pʊnpʊan 'mnɛ'ɛ dɪ Zezii 'mɛ'o. 'Le, -bho ɔ yi le, -bho -a 'mɛ see o, -bho -a -nɪ -bhla ti o, -a -ke ɔ 'ke -dalue -de "kɔmʊ.

11'Ɛ dɪ a, -ka a 'bhle'a -laa kwa a, a popo 'kpɪ "yi 'le a 'ke kpʊkpa, 'le a 'ke Zezii'a -jeyi -na -ka -zɛgɛka!

12'Lotʊ'a "nynuu-a, 'bho 'ɛ lemʊ -lrɛɛke a, 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, a "du 'bho nyʊ-ʊ nʊ'a -Lagɔlbhʊ 'le a'ba "klumʊ. Ʊbʊ 'mnʊ, 'ɪnnʊ -a'ba -Kɔyi Zezii de'e amʊ "lru ti 'le ʊn 'ke amʊ -tɔ, ʊn 'ke amʊ "srɪn 'mʊ "du; 'ɪnnɛ 'mo-o a'ba -jolʊgbopoɛ.

13Ʊn-ʊ 'nʊ-o lbhʊ 'le a'ba "klumʊ'a dɪ a, a 'bhɛɛ nʊ "yi 'le a 'ke 'wa dɪ -kma tenyɪ! -Ka a -die'a 'mʊ 'wee, a 'wʊwla -pɔlʊ "kpi ti.

14-Yɛ kɔ'ɔ 'bho -lrɛɛ ɛ, 'le Zezii'a nyʊ'a "klumʊ nyʊ-ʊ vlan'a a, -a 'po-o amʊ 'kpa "yi a 'ke ʊ "srɪn 'mʊ "du. Nyʊ-ʊ 'bhle'a -sɪanyɪ ku 'mʊti, a de ʊ -pɔlʊ 'li ti; nyʊ-ʊ se'a 'mʊtikuku 'bho -Lagɔjeyi a, a -kpa nʊ, a -ku "gwli 'le nyʊ 'wee -bodɪ!

15A "du a'ba "bhi "yrili, 'le, -bho nyɔ nʊ amʊ "nyinynidɪ "lruli, a -kaa 'ɛ kpa -za! 'Le a'ba "klumʊ o, 'le nyʊ 'wee -bodɪ o, a nʊ -zɛgɛ'ɛ "sɛ 'le -nɔɔ"o nɔɔ 'li!

16A 'bhle 'bʊbʊa 'li "kɔmʊ,

17a'ba -kpʊn -Lagɔ'ɔ wɔngbopoɛ 'plʊ -le, 'le a -ke Zezii Kliisɪ 'ke "yi"sisri "kɔmʊ,

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18'le, lɛ"o lɛ-ɛ 'ye'a amʊ -bodɪ -yi mʊ, -bho koo ɛ -nɪ 'mʊ o, a po 'ɛ dɪ -Lagɔ 'sɛɛ! A -gblee, a-bʊ -ke Zezii Kliisɪ "sisri'a "yi, -kaabodɪ 'mnɪ, 'ɪnnɪ -Lagɔ-ɔ 'bɔ'ɔ amʊ 'mʊ ti.

19Lbhʊ 'ɔ Lisaazuzu 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke nʊ 'le a'ba "bhi 'mʊ o, 'le nyʊ -lrʊʊ 'mʊ o, a "nyɪ ɔ "yiflɔɛ,

20'le, -bho nyɔ -za -Lagɔ'ɔ wlu 'mʊti a, a'ba -tri nɪ -lokui ti -le!

21Lbhʊ'a -dadudu-u nʊɛ'ɛ -kaa, a 'crɪ ɪ 'mʊti 'le a 'ke 'ya -ziadɪ 'ye 'le a 'ke ɪ 'wɔɔn!

22'Bho 'ɛ lemʊ a, 'lotʊ'a "nynuu-a, lɛ"o lɛ-ɛ 'ma-a "nyinynidɪ, a ple ɛ li!

23-Lagɔ -ke "bhuo-o "nyɪ'a nyʊ -pɔlʊ'a lipɪpɛɛ ɛ, ɔ nʊ ɛ 'le ɔ 'ke amʊ "yisrɛɛmʊ po 'bho 'ɔ "yigbeyi 'le ɔ 'ke a'ba nyɔ"o nyɔ -kɔ "fɪa 'wee 'le a'ba tɪnɪɛ'ɛ 'wee 'li, 'le a 'ke pepepe -nɪ, 'le, -bho -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a leyinɔɔ 'ke nyni a, a -kaa "nyinynidɪ li'bhle!

24A -gblee, -Lagɔ 'la'a amʊ a 'ke 'ɔ nyʊ "du, ɔ 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi. A de ɔ "gwli, lɛ ɔ "du'a wɔn 'le amʊ 'mʊ, ɔ-ɔ 'ye -ɛ -nʊ -mʊ 'le ɔ 'ke ɛ "yigwɛ 'le nyʊ 'ke 'ɛ "yri'a 'bɪ 'ye! 'Ɔ cɛ sɪn.

25'Lotʊ'a "nynuu-a, a po ɔ -a'ba dɪ wɔn gbo!

26'Bho -a'ba 'bɪ 'mʊ a, a -ke 'lotʊ'a "nynuu 'wee gbɪgble 'le a -ke ʊn 'ke 'yɪye 'le dɪkɪkmɛɛ 'mʊ!

27'Le -a'ba -Kɔyi Zezii'a 'nynɪ 'mʊ, 'ɪn-ɪ 'tri -ɛ -jiɛ "kpi ti, a -zrɛ -nɪ "bɔgʊ -nɛɛ 'bho 'wa 'wee'a "yigbeyi!

28-A'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ 'mnɔ'ɔ "nitiwʊnnasʊ -nɪ amʊ "kpi 'wee!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Tesalonikɩkɔmʋ

2 Tesalonikɩkɔmʋ 1

1'lnmɔ 'Pɔlʋ-e Silɩvɛɛ -ke Timotee, a-bʋ Tesalonikɩkɔmʋ 'ma-a Zezii'a -glɩgbawɔnyi'a nyʋ, -a-bʋ 'ye'e amʋ! 'Bho 'ɛ lemʋ 'ɩn-ɩ 'po-o amʋ wlu -jeyi. A-bʋ 'ma-a -a'ba -tɩta -Lagɔ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɩ'a nyʋ,

2'wa "nitiwʋnnakʋta -nɩ amʋ "kpi 'le ʋn 'ke amʋ -pɔlʋ'a bhlubhlua "nyɩ!

3'Lotʋ'a "nynuu-a, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'le -a 'ke a'ba dɩ -Lagɔ 'sɛɛ po -wlɛɛwlɛɛ. 'Ka -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili, -ɛkedɩmaa, a'ba Zezii'a "gwlideɛ -ke dɩkɩkmɛɛ-ɛ 'kpa-a "kpi.

4'Ka-a ɛ -nɩ'e 'mʋ'a dɩ a, Zezii'a -glɩgbɩwɔnyi'a nyʋ -Lagɔ -kɔ'ɔ, -ʋ -nɩ'a -dalrɔɔ, -bho -a -nɩ 'le 'wa "klumʋ a, -a za'a a'ba "yrilinmɔdɩ 'mnɩ 'le 'bʋbʋa 'mʋ. -Ka nyʋ-ʋ ya'a amʋ 'kleyeɛɛ "kpi 'le ʋn-ʋ kla'a amʋ nyanɩ 'mʋ 'le a-a ku'a 'kpa "yi 'le a'ba 'bhɔ Zezii'a "gwlideɛ'ɛ dɩ, -a 'zʋ -ʋ 'na -bodɩ 'mʋ.

5'Ɛ lɛtu-u 'tɔ-ɔ -amʋ gbaa na -Lagɔ-ɔ 'ye-e nyʋ -zigle -tu -mʋ 'le "yisrɛɛɛ 'mʋ. -Lagɔ'ɔ nyʋ'a kamʋ a-a 'ye-e 'kle'a dɩ ɔ-ɔ 'ye amʋ "yiti-wa mʋ, 'bɩ a 'bhle'a 'le 'ɔ -kɔmʋ'a "klumʋ, a -ke ɛ nɩnmɔ'ɔ-ɔ "yiti 'le a -ke ɔ 'ke -dalue -nɩ "kɔmʋ.

6Kɩn, -ziadɩ mo'o, ɔ-ɔ 'ye-e nyʋ -zigle -tu -mʋ 'le "yisrɛɛɛ 'mʋ. Nyʋ-ʋ ya'a amʋ 'kleyeɛɛ "kpi a, ɔ-ɔ 'ye -ʋ 'kleyeɛɛ "kpi -ya -mʋ -lrɛɛ,

7'le, a-bʋ 'ye'a 'kle 'traamʋ a, ɔ-ɔ 'ye amʋ "yiflɔɛ "nyɩ mʋ, 'le, -abʋ a, ɔ-ɔ 'ye ɛ -amʋ "nyɩ mʋ -lrɛɛ. -Nɔɔ -ke ti -a'ba -Kɔyi Zezii-i 'ye'a 'le yaku 'li 'wlʋ mʋ 'le ɔ 'ke 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ le yi a, 'bho 'mnɔ, 'bho-o ɔ 'ke ɩ -nʋ -nɩ. -Bho ɔ -ka yi a, ɔ -ke ɔ gbo'a -dalbhomʋ ku'a 'wɔn-ɔ 'ye-e -yi -mʋ. 'Le nɛ'ɛ -gbʋgbʋ 'mʋ ɔ-ɔ 'ye -yi -nɩ mʋ 'le ɛ 'ke 'ɔ 'nynɩ "yi'bhɛɛ.

8Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, nyʋ-ʋ -see'a 'wɔn ʋn 'ke -Lagɔ yibo 'le -ʋ "si'a 'bho -ʋ -see'a 'wɔn ʋn 'ke -a'ba -Kɔyi Zezii'a "dɩzɩgɩ 'wɔɔn, ɔ-ɔ 'ye -ʋ 'kle 'ye -nɩ -mʋ,

9'le ɛ 'ke ʋ "kpi -gwle "kɔgwlɛka. -Ka ɛ-ɛ 'ye'a 'mʋtinɩnɩ mʋ, 'kla-a 'ka-a: -Da -a'ba -Kɔyi Zezii -nɩ'a a, ʋn -see 'bho ti"si yi "kɔmʋ, 'le, -ka ɔ ku'a wɔn 'le 'ɔ 'nynɩ 'bhɛ'ɛ "yi a, ʋn -see 'na 'ye yi "kɔmʋ.

10l-bɩ dɩ 'mnɩ, -nɔɔ -ke ti ɔ-ɔ 'ye'a le -yi mʋ a, 'bho-o ɩ-ɩ 'ye -zi -nɩ mʋ. Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, ɔ-ɔ 'ye-e -yi -mʋ, 'le, nyʋ-ʋ de 'ɔ "gwli 'le ɔ 'ye 'ʋ -kɔ ɔ, ʋn 'ke 'ɔ 'nynɩ "yi'bhɛɛ. A-bee -mnʋʋ, Zezii'a "dɩzɩgɩ -a -za'a amʋ -bodɩ 'mʋ a, a 'wɔɔn nɩ-ɩ'a dɩ a, a-a 'ye 'le 'wa "klumʋ -nɩ mʋ -lrɛɛ.

11'Ka-a ɛ -nɩ'e 'mʋ'a dɩ a, -Lagɔ -a -ke a-a bʋbɔ'ɔ, -a po 'ɔ wɔn gbo a'ba dɩ -wlɛɛwlɛɛ. -A bhade 'nɔ-ɔ li 'le ɔ 'ke amʋ 'mʋ lbhʋ nʋ "kɔmʋ 'le a'ba nʋnʋkpli 'ke ɔ 'tʋ nʋ -ka -zɛgɛka, 'le, -ka ɔ 'la'a amʋ, a -ke ɔ 'ke -dalue -nɩ 'le ɔ 'ke amʋ -kɔ 'le a 'ke 'ɔ 'nynɩ "yi'bhɛɛ "kɔmʋ, ɔ 'ke amʋ "yitiwa, a -nmɔ'ɔ-ɔ 'na "yiti. -A bhade 'nɔ-ɔ li -lrɛɛ, 'le 'ɔ wɔnkuɛ 'mʋ ɔ 'ke amʋ -kpa, 'le, lɩzɩgɩ 'wee a 'ybha'a a 'ke nʋ a, 'le lbhʋ a-a nʋ'a a de 'ɔ "gwli'a dɩ, a 'ke ɩ nʋ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12'Ka 'mnɔ, 'ka-a nyʋ-ʋ 'ye -a'ba -Kɔyi Zezii'a 'nynɪ "yi'bhɛɛ mʋ a'ba dɪ 'le ʋn 'ke a'ba 'nynɪ "yi'bhɛɛ 'ɔ dɪ. -Lagɔ -a -ke a-a bʋbɔ'ɔ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ, 'wa 'limʋ -nmɔ -nɪ'e-e amʋ "kpi wɔn. 'Ɛ dɪ ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ 'ke -nʋ-ɛ.

2 Tesalonikɪkɔmʋ 2

1'Lotʋ'a "nynuu-a, -yɛ 'ma-a -nɔɔ -ke ti -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ-ɪ 'ye'a 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ le -yi mʋ a, 'le -a -ke ɔ 'ke 'yɪye 'le yakutrubo a, 'ɪn 'bɔ-ɔ ti 'ɪn 'ke amʋ 'ɛ dɪ 'tmʋʋ -lrɛɛke. -A bhade-e amʋ li,

2nyʋtɔlʋ -yʋ nʋ'a, -nɔɔ -ke ti ɔ-ɔ 'ye'a le -yi mʋ a, ɛ nyni-o'o see, a'ba "tayi nʋ "yiti 'le 'wa 'mʋzadɪ 'mʋ 'wa "maa amʋ dɪ "yrili, 'wa -za a'ba -naagɪ -denɪ 'mʋ -le! -Bho koo ɛ "du -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʋtizayi -lue-e -zɪ 'ɪ -kaa 'mʋ o, -bho koo ɛ "du -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʋzayi -lue-e -zɪ 'ɪ -kaa 'mʋ o 'le -bho koo nyʋ na 'mna-a'a "bhuo-o -zɪ 'ɪ -kaa 'mʋ 'le "bɔgʋ -lue 'li o, -bho 'ya dɪtu bhla amʋ "kpi a, nymɔ'ɔ "si amʋ 'gwlʋ -le!

3A'ba 'yee -kaabodɪ'a -lue 'tɪn -ziadɪ 'mʋ -le! A -gblee, dɪ-ɪ 'ka zi 'le 'ɔ leyinɔɔ 'ka nyni, 'ɪnnɪ 'ka-a: Nyʋ'a -dadudu-u 'ye-e "kpleku -mʋ -lokumʋkudɪ 'le ʋn -see -Lagɔ lɛ 'la yi, 'le nyɔ ʋn-ʋ 'la'a -lokumʋkuyiklagba -Lagɔ'ɔ -zigle 'ka kpʋn, ɔ 'ke 'ɔ "bhuo nyʋ "yi-tɔ. -Bho ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ zi a, 'le 'ɔ leyinɔɔ 'ke nyni.

4A 'ye li-ɔ, -bho nyʋ 'mnʋ'a 'la -Lagɔ lɛ 'le ʋn 'ke -kaa "kpleku -lokumʋkudɪ, -lokumʋkuyiklagba 'mnɔ-ɔ 'ye-e -Lagɔ'ɔ "yidedeyiklagba "du -mʋ 'le ɔ 'ke nyʋ 'tmʋʋ na, bʋbɔlɪ 'wee ʋn-ʋ bʋbɔ'ɔ, 'le ɛ 'ke -Lagɔ "du o, 'le ɛ 'ke lɪ -lrɪ "du o, ʋn 'bhɔ 'ya dɪ, ɔbɔ-ɔ'ɔ "bhuo 'bhɛ-ɛ "yi 'le ɔ 'ye 'ya 'wee -zi! Ɔbɔ 'mnɔ, ɔ-ɔ 'ye-e "kpleku -mʋ 'ɔ "bhuo'a "yibhɛɛɛ'ɛ dɪ, 'le ɔ 'ke 'le -Lagɔ'ɔ bʋbɔbhlegbo'a lisaabudu 'li pa 'le ɔ 'ke ti-de 'le ɔ 'ke 'ɔ "bhuo -Lagɔ 'la.

5-Da 'ɪn -nɪ'a 'le a'ba "klumʋ, -ka 'ɪn-ɪ za'a amʋ dɪ 'mnɪ -bodɪ 'mʋ, a 'mate nɪ-a'a?

6'Traamʋ 'tɔ ɔ, lɛ -lue-e -nɪ'e 'bho, 'ɪnnɛ "taa 'nɔ 'le. Lɛ ɛ "du'a a, a yibo nɛ-o'o. -Nɔɔ -Lagɔ "du'a a, -bho ɛ nyni a, 'bho-o ɔ-ɔ 'ye 'ɔ "bhuo nyʋ "yi-tɔ -nɪ mʋ.

7A -gblee, -ziaka, nyʋ'a -dadudu "kpleku'o see -lokumʋkudɪ 'le 'wa 'la'a -Lagɔ lɛ, 'le, -Lagɔ -tɔ'ɔ-ɔ -amʋ -lokumʋkudɪ 'mnɪ'a 'zɔ'ɔ dɪ a, -a 'bhɛɛ'o -a 'ke ɪ 'mʋti'wɔn. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, -lokumʋkuyiklagba 'mnɔ -see -bhla 'ɔ "bhuo nyʋ "yi-tɔ ke. Nyɔ -yɔ "taa 'nɔ 'le a, -Lagɔ 'ke ɔ -jeyi -za -tanyɪ.

8-Bho ɔ nʋ -kaa a, 'bho 'mnɔ, 'bho-o ɔ-ɔ 'ye 'ɔ "bhuo nyʋ "yi-tɔ -nɪ mʋ. -Bho -a'ba -Kɔyi Zezii yi le 'le 'ɔ wɔnkuɛ 'mʋ a, ɔ-ɔ 'ye-e nyɔ 'mnɔ'ɔ wɔnkuɛ wɔn'lbha -mʋ. -Da ɔ-ɔ 'ye ɔ wɔn "kpiti-cɛ -nɪ mʋ, 'bho-o ɔ-ɔ 'ye ɔ ti-za -nɪ mʋ.

9-Da ɔ-ɔ 'ye'a 'ɔ "bhuo nyʋ "yi-tɔ -nɪ mʋ, 'ɔ 'mɛmɛɛnɔɔ -see'a -bhla nyni ke a, 'le "nyinynidɪ'a tiyayi Sataan'a wɔnkuɛ ɔ-ɔ 'ye 'mʋ'bhle mʋ 'le ɔ 'ke "yritikpʋnwɔnkulɪ nʋ. 'Le 'ya 'mʋ ɔ-ɔ 'ye nyʋ "yrabha 'mʋ 'lbha mʋ.

10"nyinynidɪ'a -dadudu ɔ-ɔ 'ye -nʋ mʋ, 'le, nyʋ -Lagɔ'ɔ -zigle 'ka kpʋn, ɔ 'ke ʋ -dugba li-po. Ʋbʋ 'mnʋ, -Lagɔ'ɔ -zigle-e 'ye -ʋ -kpʋn -mʋ, -ɛkedɪmaa, ʋn "jni-e -ziadɪ 'le ʋn -see ɪ lɛ 'la. -Bho ʋn 'wɔɔn nɪ 'kɪ a, -Lagɔ-ɔ 'pʋʋn nʋ 'ko-o'o 'bho 'ɔ "yigbeyi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11Ʊn -see -Lagɔ 'wɔɔn'ɔ dı a, ɔ-ɔ 'ye-e dı -gble -mʊ 'le ɔ 'ke ʊ dı "yrili"maa 'le ʊn 'ke ɔ-bɔ -lokumʊkuyiklagba 'mnɔ'ɔ sındı "gwlide.

12Ɔ-ɔ 'ye-e -kaa -nʊ -mʊ, 'le, nyʊ 'wee -yʊ -tbhɛ'ɛ -ziadı "kpi, "nyinynidı'a nʊnʊa 'lbhaa'a 'bʊbʊa "yi a, ɔ 'ke ʊ -zigle -kpʊn.

13A-bee -mnʊʊ -bodı a, 'lotʊ'a "nynuu-a, a-bʊ -ke dı -a'ba -Kɔyi Zezii -kma'a, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ -kaa ti -abʊ 'ke a'ba dı -Lagɔ 'sɛɛ po -wlɛɛwlɛɛ. A -gblee, -Lagɔ -see'a -bhla 'kmʊ ti-ya ke a, ɔ -za'a 'bho amʊ-ɛ 'le ɔ 'ke amʊ 'pʊʊn 'bho 'ɔ "yigbeyi. 'Ɔ Lisaazuzu nʊ'a amʊ 'ɔ nyʊ 'mʊ, 'le 'ɔ wɔnkuɛ 'mʊ ɔ -nʊ -nı'e 'ɛ lɛtu, 'le, a 'wɔɔn'ɔ-ɔ -ziadı'a dı, ɔ nʊ'o -kaa -lrɛɛ.

14A 'ke 'ɔ nyʊ "du'a dı ɔ 'la'a amʊ. -A'ba -Kɔyi Zezii Kliisı'a "dızıgı -a -za'a amʊ -bodı 'mʊ a, ɔ -zi -nı'e-e 'le ı 'mʊ 'le ɔ 'ye -kaa nʊ. Ɔ 'ybha-o'o a -ke ɔ 'ke -dalue -nı "kɔmʊ, 'le, -ka 'ɔ 'nynı 'bhɛ'ɛ "yi a, a'ba 'nynı 'ke 'na "yi'bhɛ -lrɛɛ.

15'Lotʊ'a "nynuu-a, 'ka-a ɛ -nı'e 'mʊ'a dı a, a'ba 'bhɔ a'ba Zezii'a "gwlideɛ'ɛ dı -le, 'le, lı -a tɔ'ɔ amʊ, -yı -a -ke a dede'a "yigbeyi ti o, 'le -yı 'ma-a -jeyipowlu -a "du'a 'le "bɔgʊ 'li o, a'ba 'bhɔ 'ya 'litideɛ'ɛ dı -le!

16-17-A'ba -Kɔyi Zezii Kliisı'a "bhuo -ke -a'ba -tıta -Lagɔ -kma'a -a'ba dı, ʊn po amʊ 'kpa "yi 'le ʊn 'ke amʊ 'mʊtikukuɛ 'mʊ po 'le a -kaa kplizıgı'a nʊnʊdı 'bhɔ 'le a -kaa wluzıgı'a 'mʊzadı 'bhɔ -lrɛɛke! -Lagɔ'ɔ 'limʊ -nmɔ'ɔ-ɔ wɔn -a'ba dı'a dı, ɔ-ɔ po'o amʊ 'kpa "yi "kɔmʊ 'le ɔ-ɔ kpa'a -amʊ 'le -a 'ke ɔ -pɔlʊ "yi -de 'le ɔ 'ke -amʊ -zɛgɛ "lrulinʊ 'bho 'ɔ leyinɔɔ ti.

2 Tesalonikıkɔmʊ 3

1'Bho 'ɛ lemʊ a, 'lotʊ'a "nynuu-a, a po -a'ba dı -Lagɔ wɔn gbo, 'le -a'ba -Kɔyi Zezii'a "dızıgı 'ke ti-wa 'le ı 'ke nya mu 'le nyʊ 'ke ı 'wɔɔn 'le ʊn 'ke ı 'bho "du! -Ka a-bee -see 'ı 'plʊ -kpʊn, 'le ı 'ke -kaa -nı 'le -da 'wee.

2A po ɔ wɔn gbo -a'ba dı -lrɛɛ 'le ɔ 'ke -amʊ "yrili"du, lı nyanıbhlemʊ 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke -amʊ -bodı nʊ, ı -kaa -amʊ "yi pa! A -gblee, ɛ -se nyʊ 'wee 'wɔɔn ı-bı "dızıgı 'mnı -ko.

3A 'ye li-ɔ, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisı 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi, lɛ -ke dı -a de 'ɔ "gwli, ɔ-ɔ nʊ -ɛ'o. 'Ɛ dı -a yibo'o ɔ-ɔ 'ye-e amʊ 'kpı 'mʊ -po -mʊ, 'le ɔ 'ke amʊ "yrili"du, lı "nyinynidı'a tiyayi Sataan-a 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke amʊ -bodı nʊ, ı -kaa amʊ "yi pa.

4Zezii-i 'kpa-a -amʊ, 'le, a-bee -bodı, -a yibo'o, lı -a -za'a amʊ -bodı 'mʊ a, a-a nʊ -ı'o 'le a 'ke ı nya kpa -lrɛɛ.

5Ɔ -kpa amʊ, 'le, -ka -Lagɔ -kma'a nyʊ'a dı tenyı, a 'ke -kaa yibo -ziaka 'le Zezii'a 'kpayikuɛ 'ke amʊ 'mʊ -nı -ka -zɛgɛka!

6'Lotʊ'a "nynuu-a, -a 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ 'le -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisı'a 'nynı 'mʊ, Zezii'a nyʊ-ʊ vlan'a a, a'ba -ke 'wa 'wʊwla 'mʊ -le! Ʊbʊ 'mnʊ, lı -a -tɔ'ɔ amʊ a, 'wa 'wɔn ʊn 'ke ı 'bho "du.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7A 'ye li-ɔ, -a -nɪ'a a'ba "klumʊ, kpli -a -tɔ'ɔ ɔ, -ka -a -see'a vlan a, a 'ye-e 'na li, 'le a'ba "bhi yibo'o -ka ɛ -nmɔ'ɔ "yrili a 'ke -amʊ "sɛlɪ-za.

8A -gblee, 'le zɔ 'mʊ -a 'nʊ-o "yikmulbhʊ, 'le glu-u gwɛ'ɛ -amʊ, 'le -a -kaa amʊ -taniɛ bhʊ 'mʊ "du 'le lililɪ 'mʊ. 'Bho 'ya damʊ, a -see nyʊ 'mʊ 'pɛɛ.

9-A 'ka -kaa nʊ a, ɛ -se "sɛ -ko. -A 'ke amʊ lɛ -tɔ 'le a 'ke -amʊ "sɛlɪ-za, 'ɛ dɪ mo'o. -A 'bhɛɛ 'ko-o'o -a 'ke amʊ lɪ 'ybhaa.

10A 'ye li-ɔ, -nɔɔ -ke ti -a -nɪ'a 'le a'ba "klumʊ a, -a 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, -bho nyɔ -see 'wɔn ɔ 'ke lbhʊ nʊ, nyɔ'ɔ "nyɪ ɔ lilia -le!

11Dɪ-ɪ 'wlʊ'a 'le a gbo, -a 'wɔn -ɪ 'bɔ. 'Ɛ dɪ -a po'o amʊ wlu -nɛɛ -jeyi. Ɛbɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'mo-o, a'ba "klumʊ'a nyʊtɔlʊ-ʊ vlan-o'o 'le ʊn -see ti'bɔ ʊn 'ke lbhʊ -lue 'tɪn nʊ, 'le, lbhʊ ʊn-ʊ nʊ'a, 'ɪnnɛ 'mo-o, 'wa -bonyunyu'a dɪ-ɪ se 'ʊ "yi"tuu, ʊn-ʊ 'zi-e 'ya dɪ.

12-Kaabonyʊ -nɪ'a 'le a'ba "klumʊ a, 'ɪnnʊ -a 'tmʊʊ'o 'le -a po 'ʊ 'kpa "yi -lrɛɛ, -a'ba 'wee -plɛ'ɛ-ɛ -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a "gwlideɛ 'mʊ'a dɪ a, ʊn de -pɔlʊ ti 'tɪn ʊn 'ke lbhʊ nʊ, ʊn -kaa ʊn -bonyunyu 'mʊ 'pɛɛ!

13A-bee -mnʊʊ a, 'lotʊ'a "nynuu-a, a'ba sɪa -zɛgɛ'ɛ nʊnʊa 'mʊ -le!

14'Le, nyʊ -a "sraa'a -jiɛ ɛ, 'le 'wa "klumʊ, lɪ -a -za'a -laa 'mʊ, -bho 'wa nyɔ -see ɪ 'bho "du a, a -tɔ nɔ nyʊ 'wee "yi, a'ba -ke 'ɔ 'wʊwla 'mʊ -le, 'le, -ka lɛ ɔ-ɔ nʊ'a se'a "yrili-nmɔ, 'ɔ "bhuo 'ke ɪ "yiyibo!

15'Bho 'mnɔ 'tɔ ɔ, ɔ "du-o a -Bozezii'a nyɔ'ɔ dɪ, a "du ɔ "srɪn 'mʊ! A'ba 'nyɔ ɔ 'mʊ -le -ka a'ba jɛkayi!

16-A'ba -Kɔyi Zezii'a "bhuo-o "nyɪ'a nyʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua, ɔ "nyɪ amʊ -pɔlʊ'a lipɪpɛɛ -nɔɔ 'wee ti: 'le lɛ"o lɛ 'mʊ 'le ɔ 'ke ɛ amʊ "nyɪ! Ɔ -sie amʊ gbo 'wee!

17'lnmɔ 'Pɔlʊ 'ye'e amʊ. l-bɪ wlu 'mnɪ, 'an "bhuo-o 'cnɪ ɪ'o. 'Ka-a 'an-a nʊ'o 'le 'an "bɔgʊɪ 'wee 'li, 'le, -ka 'an "bhuo-o 'cnɪ'a "bɔgʊ -nɛɛ, a 'ke -kaa yibo. 'An 'cnɪcnɪyri 'ka-a!

18-A'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a "nitiwʊnnasʊ -nɪ amʊ "kpi 'wee!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Timotee

1 Timotee 1

1Timotee, 'ɩnmɔ 'Pɔlʋ 'ma-a Zezii Kliisɪ'a -dalbhoyi a, 'le -ɔ "du'a -a'ba 'pʋʋnyi -Lagɔ -ke -a'ba -pɔlʋ'a "yikuyi Zezii Kliisɪ'a lbhʋnʋyi a, 'ɩnmɔ po'o -ɩnmʋ "bɔgʋ -jeyi.

2'An -Lagɔjeyi'a "yu Timotee, -ɩnmɔ -ke 'ɩn -plɛ'ɛ "gwlideɛ -lue 'mʋ, -a'ba -tɩta -Lagɔ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ -sie -ɩnmʋ gbo, ʋn 'ke -ɩnmʋ -zɛgɛ "lrulinʋ 'le ʋn 'ke -ɩnmʋ -pɔlʋ'a bhlubhlua "nyɪ!

3'ln 'ka Masedʋanɪbhlʋkpa "kpi mu a, 'ɩn 'tmʋʋ'o -ɩnmʋ-ɛ, 'ɩn na, -sie 'bho Efɛɛzɪ! 'Bho 'mnɔ ɔ, nyʋ-ʋ -nɪ'a 'bho a, lɪ-ɪ se'a 'kpʋ 'bhle 'le -Lagɔwlu 'li, 'ɩnnɪ ʋn-ʋ tɔ'ɔ nyʋ. Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili -ɩn 'ke ʋ 'le "taa 'le ʋn 'ke 'ya -tɔtɔdɪ 'bhɔ.

4'Tmʋʋ nʋ, sabhladɪ -ke "nabhli'a lɪ ʋn-ʋ tɔ'ɔ, ʋn -kɩɩ ɪ -lokuipo! 'Ya lɪtu'a 'bhɛɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi, ɪ -ke 'ɔ 'gwlʋdɪ se "yitigʋgɔ. l-ɪ 'po-o depoɛ "kpi. -Gblee, ɛ-bɛ 'gwlʋdɪ 'bhle'a 'nynɪ 'le -a 'ke 'pʋn a, -a 'de -ɔ "gwli'a dɪ, -a yibo nɛ'o.

5Lɛ-ɛ 'bhle'a 'nynɪ 'le 'ɩn-ɪ zɪ 'ɪ ʋ -bodɪ 'mʋ, 'ɩnnɛ 'mo-o, ʋn 'ke ʋn -bonyunyu'a dɪ -kma 'le dɪkmɛɛ 'mnɛ "du lɛ -yɛ 'wlʋ'a 'le -pɔlɔplu 'mʋ, 'ɔ nyɔtu de -Lagɔ "gwli -ka -zɛgɛka!

6-ln 'ye li-ɔ, nyʋtɔlʋ "maa'a-a ɪ-bɪ -tɔtɔlɪzɪgɪ 'mnɪ "yrili 'le ʋn 'ye bhebhelɪ kli 'kpa.

7Ʊ-bʋ nyʋ 'mnʋ 'bɔ-ɔ ti ʋn 'ke -Lagɔ'ɔ gba'a -tɔmʋklɪgbɪ "du, 'le ʋn-ʋ kuku'o 'mʋti ʋn-ʋ tɔ'o, 'le, lɪ 'wa "bhi-i tɔ'ɔ nyʋ -ke lɪ ʋn-ʋ za'a 'mʋ, 'wa 'wɪn 'ɪ 'mʋti.

8-Gblee, -ka -Lagɔ'ɔ gba 'lɛ'ɛ ɛ, -bho nyɔ -ka 'ɛ -jolʋ-ʋ bhlu 'le ɛ 'ke ɔ lbhʋ 'mʋ nʋ a, -a yibo'o-o ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili.

9Dɪ 'ɩn-ɪ za'a 'mʋ, -a 'wɪn ɪ 'mʋti: -Lagɔ'ɔ gba -see 'bho ti-de "yisrɛɛmʋ'a dɪ: 'ɛ gbatu -nɪ'e 'bho-ɛ nyʋ'a "du'a 'bho -Lagɔ -ʋ ku'a -loku 'mʋ'a dɪ. Ɔ 'de -ɛ 'bho ti "nyinynidɪ'a nʋmʋ -ke nyʋ-ʋ -see'a 'ɔ wlu ti'bɔ'ɔ dɪ. Ɔ 'de -ɛ 'bho ti, nyʋ-ʋ 'bhɛɛ'ɛ ʋn 'ke 'wa 'lotʋ -ke -tɩta'a -lue -ke "kui -lrɩɩ 'lbha a, 'wa dɪ.

10'Le -lrʋʋ -nɪ'e 'bho ʋn-ʋ 'ye'e "bhɪ "bhlɛcɛ; 'le -lrʋʋ -ke ʋn -bonyukpasi-i "du'o "bha; 'le -lrʋʋ po'o ʋn -bonyunyu 'pɛlʋ 'le -lrʋʋ-ʋ cɛ'ɛ sɩn, -lrʋʋ-ʋ "duu'o nyʋ dɪ "kpi. 'Ya "nyinynidɪtu'a dɪ -Lagɔ de'e 'bho 'ɔ gba ti. l-ɪ 'vɔ-ɔ -tɔtɔlɪzɪgɪ tʋ gbo.

11-Gblee, wlu 'ɩn-ɪ za'a -laa 'mʋ a, -ka ɛ 'lɛ'ɛ ɛ, 'ka-a -Lagɔ'ɔ "dɪzɪgɪ-ɪ tɔ'o. l-bɪ "dɪzɪgɪ 'mnɪ, -Lagɔ -ke dɪ -nmɔ'ɔ "yrili, ɪ-ɪ 'bhɛɛ-ɛ 'ɔ 'nynɪ "yi. Ɔbɔ 'mnɔ, 'ɩnnɔ -tbha 'nɪ 'ɩnmʋ.

12'Bho 'ɛ lemʋ a, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ -ɔ po'a 'ɩnmʋ wɔnkuɛ 'mʋ 'le 'ɩn 'ke 'ɔ lbhʋ nʋ a, 'ɩn po -ɔ 'sɛɛ, -ɛkedɩmaa, ɔ 'de-e 'ɩnmʋ "gwli 'le ɔ 'ye 'ɩnmʋ 'mʋ"luo 'ɩn 'ke 'ɔ lbhʋ nʋ.

13-Gblee, 'ɩnmɔ -nyni'e 'ɔ 'nynɪ wɔn -tanyɪ 'le 'ɩn-ɪ kla'a 'ɔ nyʋ nyanɪ 'mʋ 'le 'ɩn-ɪ zi 'nʋ 'zʋɩn. l -nɪ'a -kaa 'mʋ 'le Zezii -mnɔɔ -bodɪ ɔ 'ye-e 'an ngaze; 'le ɔbɔ gbo a, lɛ 'ɩn-ɪ nʋ'a a, 'ɩn se ɛ yibo, -ɛkedɩmaa, 'ɩn -see ɔ -bhla "gwlide ke.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14-Zɛgɛ -ke 'mʊ -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ 'mnɔ -wʊnna -nɪ'a 'ɪnmʊ "niti, ɛ 'bhɛ-ɛ "yi tenyɪ. 'Ɛ dɪ 'ɪn -ke ɔ "sisri'e "yi 'le 'ɪn-ɪ de 'ɔ "gwli 'le 'ɔ nyʊ'a dɪkmɛɛ -nɪ'e 'le 'ɪn 'mʊ.

15Wlu-u 'ma-a -ziadɪ nyʊ 'wee 'ka 'wɔɔn, 'ɪnnɛ 'ka-a: Zezii Kliisɪ 'yi-e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ 'le ɔ 'ke "nyinynidɪ'a nʊmʊ 'pʊʊn, 'le 'mna-a'a nɪ -zi'e-e nyʊ 'wee'a nɪ wɔn 'mʊti.

16l -nɪ'a -kaa 'mʊ-ɔ, 'ɪnmɔ -ke "nyinynidɪ "kpleku'a a, Zezii Kliisɪ 'ye-e 'an ngaze, 'le, nyʊ-ʊ 'ye 'ɔ "gwli-de mʊ 'le ʊn 'ke "kɔgwlɛtinɪɛ 'ye, ɔ 'ke ʊ -tɔ -ka ɔ "du'a "gwlikuyi.

17Ooo! "Kɔgwlɛyi, -ɪnmɔ -kɔ'ɔ lɪ 'wee a, -ɪnmɔ "yri'a 'ye'a li, -ɪn -nɪ -lue 'tɪn, -ɪnmɔ 'mo-o -Lagɔ, -a'a 'nynɪ 'bhɛ "yi "kɔmʊ! l -nɪ -kaa 'mʊ!

18'An -Lagɔjeyi'a "yu Timotee, wlu 'ɪn sie'a -ɪnmʊ li, "du ɛ 'bho. -A'a "kpidɪ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ -za'a 'mʊ, ɛ -ke ɛ gʊgɔ'ɔ-ɔ "yiti. Popo nɪ 'gwlʊti 'le ɪ 'ke -ɪnmʊ 'kpa "yi po, 'le, -ka nyɔ 'bhle'a popolɛ, ɪ 'ke -kaa -ɪnmʊ -bodɪ -nɪ, 'le -ɪn 'ke -Lagɔ'ɔ lbhʊ'a -zɛgɛnɛ nʊ!

19-Bho -ɪn -kɛ ɛ-ɛ nʊ a, -kpʊn -a'a -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ "yi 'le -ɪn 'ke 'ɔ wlu 'li ti-de 'le -a'a -pɔlʊ 'ke "plu. -Gblee, nyʊtɔlʊ "tayi'e-e -jolʊzɛgɛ 'mnɛ "yiti 'le ʊn-ʊ ple'e sɪnsɪndɪ kli.

20'Wa -klaabonyʊ'a "klumʊ Iminee -ke Alasaanɪ -nɪ'o 'le 'ɪn 'ye ʊ kwa gbo -za 'le "nyinynidɪ'a tiyayi Sataan'a kwa 'mʊ, 'le ʊn 'ke 'wa "bhi'a "nyinynidɪ "yiyibo 'le ʊn -kaa -Lagɔ'ɔ 'nynɪ wɔn-nyni.

1 Timotee 2

1-Gblee, lɛ-ɛ 'bhle'a 'nynɪ 'ɪn-ɪ 'bɔ'ɔ ti 'traamʊ 'tɔ ɔ, 'ɪnnɛ 'mo-o, a 'ke nyʊ 'wee'a dɪ -Lagɔ wɔn gbo po, a 'ke ɔ libhade, 'le a 'ke ɔ 'sɛɛ po.

2'Bhlɪkpɪyowli -ke nyʊklɪgbɪ'a dɪ a bhade -Lagɔ li, 'bhlʊkpa -ke "lru ʊn -nɪ'a, ɛ 'ke ti-de 'le -a 'ke -pɔlʊ'a bhlubhlua 'ye 'le -a'ba kplizɪgɪ 'mʊ -a 'ke 'bho -Lagɔ "du!

3Nyɔ 'ke nyʊ'a dɪ -Lagɔ wɔn gbo po, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'le ɛ-ɛ nʊ'o -a'ba 'Pʊʊnyi -Lagɔ 'tʊ.

4Ɔ 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke nyʊ 'wee 'pʊʊn'a dɪ 'ɛ lɛtu nʊ 'ɔ 'tʊ, 'le ʊn 'ke -ziadɪ yibo 'wee ʊn 'ke ɛ 'mʊ -na -nɪ.

5Wlu -nɛɛ ɛ, nyʊ 'wee ɛ ge'e "yi, -ɛkedɪmaa, -Lagɔ -nɪ'e-e -lue 'tɪn. 'Le dɪ'a 'nynɪmʊnɪyi -nɪ'a 'bho -Lagɔ -ke nyunyu'a 'nynɪmʊ, ɔ -nɪ'e-e -lue 'tɪn -lrɛɛ. 'lnnɔ 'mo-o Zezii Kliisɪ "du'a nyunyɔ.

6-Gblee, ɔ yi-o'o 'le ɔ 'ke 'ɔ "bhuo "yiti"tayi 'le ɔ 'ke nyʊ 'wee'a "lru "yi 'mɛ -nɪ 'le ɔ 'ke ʊ zetie 'le 'wa "nyinynidɪ 'mʊ. Ɔ 'ka 'ɛ lɛtu nʊ a, -nɔɔ -ke "bhuo -Lagɔ "du'a 'tɪn, 'bho-o ɔ -nʊ -nɪ nɛ'o. -Ka -Lagɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke nyʊ "we 'pʊʊn, 'ɪnnɛ -tɔ nɛ'o.

7-ln 'ye li-ɔ, 'ɛ kamʊ -Lagɔ nʊ'o 'ɪnmʊ 'ɔ -dalbhoyi 'mʊ 'le ɔ 'ye 'ɪnmʊ lbho 'le 'ɪn 'ke 'ɔ "dɪ -za. Ɔ lbho'a -kaa 'ɪnmʊ a, ɔ na 'ɪn -tɔ 'ɔ "dɪzɪgɪ nyʊ-ʊ -se'a-a 'Zuifʊ 'le ʊn 'ke ɪ "gwlide 'le ʊn 'ke 'ɔ -ziadɪ 'mnɪ 'wɔɔn. 'ln -see sɪn cɛ. -Ziadɪ 'ɪn-ɪ za'a 'mʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8'Bho 'ɛ lemʋ a, 'ɪn 'bɔ-ɔ ti, -da 'wee nyukpasi-i bʋbɔ'ɔ -Lagɔ ɔ, ʋn 'ke -kʋtɪ yayi -tɔ 'le ʋn 'ke -Lagɔ wɔn gbo po 'le ʋn 'ke ɛ nʋ 'le -pɔlɔplu 'mʋ. 'Wa nyʋtu'a 'bhle 'cɛ 'li -le, 'wa jɛ -le!

9-Gblee, 'le 'nynʋkpakpɪ -mnʋʋ -bodɪ 'ɪn 'bɔ-ɔ ti, ɛ 'ke -kaa 'mʋ-nɪ -lrɛɛ. 'Bho 'ɛ lemʋ a, ʋn -pa lɪ 'mʋ dɪlikpʋnka! 'Le 'wa -bɛbɛlɪ'a zi "kalɛ "yi -le, 'le ʋn 'ke dɪ likpʋn 'le 'wa nʋnʋkpli 'mʋ 'le ʋn 'ke 'wa "bhi wɔnyi'bhɛɛ! "Nɪmnɪ'a timɔɛ -ke 'ya lbhalbhaa -yɪ ya'a nyʋ "yrili, 'wa nʋ 'ya lɛtu -le, 'mʋpalɪ -ke -bɛbɛlɪ -ke 'pɛlʋ-ʋ -kmu'a "yi, 'wa tri 'ya "lru ti -le!

10Lɛ-ɛ 'kʋ ʋ "yrili-nmɔ ɔ, ɛ "du 'wa kplizɪgɪ! 'Nynʋkpakpɪ-ɪ 'bɔ'ɔ ti ʋn 'ke 'bho -Lagɔ "du, 'ɪnnɛ -nmɔ 'nʋ "yiti.

11-Tɔtɔlɪ nyʋ-ʋ tɔ'ɔ 'le -Lagɔbidi 'li, 'nynʋkpakpɪ kpʋn dɪ li, ʋn 'ke ɪ -lokuipo, 'le ʋn 'ke 'wa "bhi 'zɔ -ya 'bho -Lagɔwlu'a -tɔmʋ'a "yigbeyi.

12'lɪn -see 'nynʋkpakpɪ "yiflɔɛ "nyɪ 'le ʋn 'ke nyukpasi "kpi -nɪ 'le ʋn 'ke 'wa -Lagɔwlu'a -tɔmʋ "du. 'wa "du -klɪgbɪ 'bho ʋ-bee'a damʋ -le! Ʊn ma 'mʋti!

13-Gblee, -Lagɔ -ya'a-a Adaa ti -tanyɪ 'le Ɛvʋ 'ye gbɔ 'mʋ 'bhɔɔ.

14'Le ɛ -se Adaa "tayi 'ɔ "bhuo "yiti "nyinynidɪ'a tiyayi 'ye ɔ "maa -ko, 'nynaakpʋ-ʋ "tayi'e 'wa "bhuo "yiti 'le ɛ 'ye ʋ "maa 'le ʋn 'ye -Lagɔ'ɔ wlu "yi'naa.

15Ɛ -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mʋ a, 'wa "yreetɪ ʋn-ʋ 'wlʋ'a ʋn 'ka "gipo, -ɛ -ke lbhʋ ʋn 'bhle'a 'le -a'ba -Kɔyi'a 'nynɪ 'mʋ, 'le ɛ 'mʋ, 'pʋnpʋan ʋn 'ye'a a, ʋn 'ke ɛ 'mʋ -na -nɪ. Ɛ -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mʋ-ɔ, 'wa -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ -ke nyʋ'a dɪkmɛɛ ʋn -de'a 'li ti, ʋn -mu nɪ "lru 'le 'wa tinɪɛ 'ke "yi'srɛɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi "kɔmʋ 'le ʋn 'ke dɪ likpʋn 'le ɪ-bɪ lɪ 'mnɪ 'mʋ!

1 Timotee 3

1-Gblee, wlu 'ɪn-ɪ 'ye'a 'mʋ-za mʋ a, ɛ-ɛ 'mo-o -ziadɪ. -Bho nyɔ 'bɔ ti ɔ 'ke Zezii'a -glɪgba'a "lrutideyi "du, lbhʋzɛgɛ mo'o.

2'Ɔ nyɔtu'a 'bhle 'bɪ li -le, ɔ "du 'nynɔ -lue'a 'bhleyi 'le ɔ 'ke ʋ "yi-kpʋn; ɔ "du nyɔ-ɔ yibo'a 'ɔ "bhuo'a kpʋnka, nmɔnɛɛɛ'ɛ zi ɔ -le! Ɔ "du kpli'a 'mʋnmɔyi 'le nyʋ 'ke ɔ 'bho "du, ɔ "du 'lɪkpʋ'a -glikpʋnyi 'le ɔ 'ke -Lagɔwlu'a nyʋ'a -tɔtɔɔ wɔnyi'bhɛɛ!

3'Ɔ "du nmɔ'ɔ "kalɛyiziyi -le, 'ɔ "du -gbaatibɔyi -le! Ɔ -nmɔ 'limʋ wɔn 'le ɔ 'ke nyʋ 'wee 'mʋ-ybhɛ! Mɔni'a 'tʋ'a kpʋn ɔ 'geyiɛ 'mʋ -le!

4Ɔ "du nyɔ -yɔ 'ka 'ɔ -glɪgba wɔnyi'bhɛɛ 'le 'ɔ "yreetɪ 'ke ɔ 'bho "du "yrilinmɔka!

5'Le -mnɔɔɔ -bodɪ 'le, -bho nyɔ se 'tɔ 'ɔ "bhuo'a -glɪgba wɔnyi'bhɛɛ 'le, koo 'ɔ nyɔtu 'ke Zezii'a -glɪgba wɔnyi'bhɛɛ 'le ɔ 'ke ɛ -jolʋ gbo po'a?

6Nyɔ-ɔ 'ka Zezii'a -glɪgba'a "lrutideyi "du a, 'ɔ "du nyɔ-ɔ 'kpa'a 'bho -Lagɔjeyi -lreeka -le! -Bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke 'ɔ "bhuo "yi'bhɛɛ 'le -Lagɔ 'ke ɔ dɪ -kpʋn. 'Ka-a "nyinynidɪ'a tiyayi Sataan'a dɪ -nɪ'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7-Gblee, 'ɔ nyɔtu "du nyɔ "yri kpʋn'a ti 'le nyʋ -se'a-a Zezii'a nyʋ 'ke ɔ 'bho "du! -Bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, ʋn -see ɔ lɛ 'la yi, dɪn 'ke ɔ 'lbha 'le "nyinynidɪ'a tiyayi 'ke ɔ -dide "kpi -po.

8-ln 'ye li-ɔ, nyʋ-ʋ 'ma-a Zezii'a -glɪgba'a kwagbɔlitidemʋ -mnʋʋ -bodɪ a, 'ka-a ɛ 'ke 'mʋ-nɪ -lrɛɛ. Ʊn kpʋn dɪ li 'le nyʋ 'ke ʋ 'bho "du! 'Wa 'bhle 'bɪ li -le! 'Wa "du nmɔ'ɔ "kalɛyizimʋ -le! Mɔni'a 'tʋ'a zi ʋ -le!

9Ʊ-bee -mnʋʋ -lrɛɛ ɛ, -Lagɔ'ɔ -ziadɪ 'kpa'a "piemʋ, ʋn de ɛ "gwli 'le ʋn 'ke ɛ 'wɔɔn 'le 'wa -pɔlʋ 'ke "yi'srɛɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi!

10'Le, -bho nyɔ 'ke 'bho Zezii'a -glɪgba'a kwagbɔlitideyi "du a, -ka ɔ 'ka nʋ -lrɛɛ 'bho 'ɛ "lrutidemʋ'a damʋ, ɔ 'crɔ ɔ 'mʋti -tanyɪke-ɔ, -bho ɔ se 'bɪ li'bhle 'le nyɔ 'ke ɔ wɔn "kpiticɛ ɔ 'ke lbhʋ nʋ!

11'Le 'nynʋkpakpɪ -mnʋʋ -bodɪ a, 'wa -yʋ 'bɔ'ɔ ti ʋn 'ke 'ya 'bɪtu 'bhle a, ʋn kpʋn dɪ li 'le nyʋ 'ke ʋ 'bho "du -lrɛɛ, 'le 'wa wɔnmʋwlu 'ke 'bho nyʋ "kpi "yrili-nmɔ -nɪ; ʋn "du nyʋ-ʋ yibo'a 'wa "bhi'a kpʋnka, nmɔnɛɛɛ'ɛ zi ʋ -le! Ʊn "du "yisrɛɛnynʋkpakpɪ 'le lɪ 'wee 'mʋ!

12Nyukpasi -yʋ -nɪ'a 'ɛ 'bɪtu "yi, 'le ʋ -bodɪ, ʋn "du 'nynɔ -lue 'tɪn'a nyimiɛ 'le ʋn 'ke ʋ "yi-kpʋn, ɔ 'bhɛɛ 'ɔ "yreetɪ -ke 'ɔ -glɪgba wɔnyi 'le ɔ 'ke ʋ -jolʋ gbo po!

13-Gblee, Zezii'a -glɪgba'a kwagbɔlitidemʋ nʋ'a lbhʋzɛgɛ, nyʋ-ʋ "du 'ʋ 'bho-ɛ -ka -zɛgɛka, 'le, ʋn 'de-e Zezii Kliisɪ "gwli'a dɪ, ʋn -cɛ'ɛ "yrili ʋn-ʋ za'a 'ɔ wlu 'mʋ,

14'ln 'bɔ-ɔ ti 'ɪn 'ke 'le -ɪn gbo yi -susueyi. -Bho koo ɛ -nɪ 'mʋ a, 'an 'ye 'le nya ti, 'le 'ɛ dɪ 'ɪn-ɪ po'o -ɪnmʋ wlu -jeyi.

15-Gblee, 'ɪn na: -Bho 'ɪn -see 'le -ɪn gbo yi -susueyi a, -ka nyʋ 'ka 'bho Zezii'a -glɪgba'a wɔnyi -na a, -ɪn 'ke 'na yibo. -Glɪgba 'mnɛ 'mo-o nyʋ-ʋ 'ma-a Tinɪlagɔ'ɔ nyʋ. Ʊ-bʋ nyʋ 'mnʋ, -ka -budu -de'a ka 'ɛ "tikpe "lru ti, -ka -lue 'mnɔ, 'ka-a -Lagɔ'ɔ -tɔtɔlɪzɪgɪ -de 'nʋ "lru ti.

16l-bɪ -ziadɪ 'mnɪ, -Lagɔ'ɔ "bhuo 'po -ɪ "piemʋ ti, 'le, -ka nyɔ 'ka 'bho -Lagɔjeyi -na, ɪ-ɪ tɔ'ɔ -amʋ -kaa. -ln 'ye li-ɔ, 'ɛ wlutu -tɛ'ɛ 'mʋ-ɛ 'le nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ɛ "yidepo -nɪ. Ɛ-bɛ wlu 'mnɛ, Kliisɪ'a "kpidɪ ɛ-ɛ za'a 'mʋ, 'le ɛ na: Ɔ -yi'e-e nyunyɔ 'mʋ; -ka ɔ 'srɛɛ'ɛ "yi, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -tɔ nɛ'o. -Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ 'ye -ɔ'o 'le -Lagɔ 'ye ɔ 'le yaku 'li 'la 'bho 'ɔ "troli 'le 'ɔ 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ 'mʋ. 'Bho 'ɛ lemʋ, 'bhlɪkpɪ 'wee 'wɔn-ɔ 'ɔ "dɪzɪgɪ 'bɔ 'le 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ'a nyʋtɔlʋ 'ye ɔ "gwlide.

1 Timotee 4

1-Gblee, ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu-u 'wɪ-ɪ -amʋ "yiti gbaa, ɔ na: 'Le nyaka 'wla nyʋtɔlʋ'a "gwlideɛ-ɛ 'ye-e -denɪ 'mʋ -sɔ -mʋ. Nyʋ sɪnzuzu-u "maa'a, 'le ʋn 'ke 'wa -tɔtɔlɪ kli ple.

2Ʊ-bʋ nyʋ 'mnʋ, ʋn-ʋ 'mo-o "yrabhabhlemʋ 'le ʋn-ʋ cɛ'ɛ sɪn, 'le ʋn 'ke ʋ dɪ "yrili"maa. -ln 'ye li-ɔ, -ka -bho nɛ "wlaa'a tu 'le ɛ-ɛ "kpakwlu'a "yi a, 'ka-a ʋ-bʋ nyʋ 'mnʋ'a -pɔlʋ "kpakwlu'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3-Gblee, ʋbʋ 'mnʋ, -bho ʋn -ka tɔ ɔ, ʋn na: Nyɔ'ɔ kpa 'nynɔ -le! Ʊn "si-e lililı 'nynı 'le lililı'a "klumʋ, ʋn na: Nyɔ'ɔ li ı -le! 'Le -Lagɔ -mnɔɔ gbo ɔ -ya'a-a lililı ti 'le nyʋ 'ke ɔ 'sɛɛ po 'ya dı, ʋn 'ke ı li. Nyʋ-ʋ 'ma-a 'ɔ "gwlidemʋ -ʋ yibo'a -ziadı, ʋn -kpʋn nı sʋı 'sɔn 'le ʋn 'ke -Lagɔ 'sɛɛ po 'ya dı!

4-ln 'ye li-ɔ, lı -Lagɔ -ya'a ti, 'ya 'wee -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili. -Bho nyɔ 'wlı ı -pɔlʋ "yi ti 'le -ın 'ke 'ya dı -Lagɔ 'sɛɛ po, -yɛ nyɔ 'ka 'le 'ya "klumʋ 'mʋ'nyɛ, ɛ se -nı.

5-Gblee, -Lagɔ'ɔ wlu -ke -a'ba 'sɛɛpowlu'a dı, 'ya 'wee -nmɔ'ɔ "yrili.

6-ln 'ye li-ɔ, dı 'ın -za'a -laa 'mʋ a, -tɔ nı Zezii'a nyʋ! -Bho -ın nʋ -kaa a, -Lagɔ'ɔ wlu -ın 'cıan'a -ka -zɛgɛka -ın de'a "gwli 'le -ın -de'a 'li ti, ʋn-ʋ 'yee nı 'nɛ-ɛ -ınmʋ 'mʋ li, "lemnıı, Zezii Kliisı'a lbhʋzeyizɛgɛ -ın "du'o.

7'Ɛ dı, sabhladı -ke -Lagɔ'ɔ wlu se'a "yitigʋgɔ, -a'a po ı -lokui -le! Po 'le 'kpı -ın -ke -Lagɔ 'ke "yi"sisri "kɔmʋ, 'le, -ka 'ɔ wlu 'lɛ'ɛ 'tın, -a'a -dedekpli 'ke -kaa -nı.

8-ln 'ye li-ɔ, -bho nyɔ -ka ple -zɔɔ, 'ɔ nmi-i yibo-o 'bho ti 'le ɛ-ɛ nmɔ'ɔ "yrili. Ɛ -nı'a 'tɔ -kaa 'mʋ-ɔ, -ka -Lagɔ'ɔ wlu 'lɛ'ɛ 'tın, nyɔ-ɔ -ke -dedekpli -nı'a -kaa, ɛ-ɛ kpa nɔ-o'o tenyı 'le 'ɔ tinıɛ'ɛ klɛ ti 'le lɛ"o lɛ 'mʋ. 'Le, tinıɛzɛgɛ-ɛ se'a "tiinamʋ 'bhle, -ka ɔ 'ye 'ɛ ɛ, 'ɔ "bhuo yibo'o 'na.

9-Gblee, wlu -nɛɛ ɛ, ɛ-ɛ 'mo-o -ziadı, 'le ɛ "du'o wlu nyʋ 'wee 'ka 'wɔɔn.

10'lnnɛ 'bhle'e 'nynı'a dı a, -abʋ-ʋ nʋ'o lbhʋ 'mɛmɛka 'le -a -mu 'nɛ "lru, -ɛkedımaa, -a -ku'o-o Tinılagɔ 'gwlʋ "yi. Ɔbɔ 'mnɔ, 'ınnɔ 'mo-o nyʋ 'wee'a 'pʋʋnyi, 'le, nyʋ-ʋ de'a Zezii "gwli, ʋn 'wɔɔn'ɔ ɛ-bɛ 'pʋnpʋan 'mnɛ 'le ʋn -de'e 'le 'ɛ 'li ti.

11Timotee, 'cnaa 'ya lıtu 'mʋ 'le -ın 'ke ı nyʋ -tɔ, -ın 'ke ʋ 'kpa "yi po!

12"Du -a'a "bhuo'a dı gba 'mʋ 'le nyʋ -kaa -ınmʋ "yri-bhla -nı, "dana -ın "du'o. Lɛ -ın 'ka nʋ, 'ınnɛ 'mo-o, yibo -wluka, 'le -ın 'ke kplizıgı nʋ, 'le -ın 'ke nyʋ'a dı -kma, -ın 'ke -a'a -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ "lru-mu, 'le -ın 'ke ɔ "yi-kpʋn, 'le -ın 'ke -kaa Zezii'a nyʋ -tɔ 'le -ın 'ke ʋ -jolʋ gbo po!

13-Bhladı 'ın -see'a 'le yi ke, po 'le 'kpı -ın 'ke -Lagɔwlu zrɛ 'bho nyʋ'a "yigbeyi, -ın 'ke ı ʋ -tɔ 'le -ın 'ke ʋ 'kpa "yi po, 'le, zɔ -ke ti 'ın-ı 'ye'a 'le -yi mʋ, ɛ 'ke ɛ "kpi bhla!

14Timotee, 'ın-ı 'tmʋʋ'o -ınmʋ-ɛ, -a'a dı, -Lagɔ -zi -nı'a 'ɔ wlu'a 'mʋtizamʋ wlu 'mʋ 'le Zezii'a -glıgba'a "lrutidemʋ 'ye'a -ınmʋ kwa "lru tide, 'kpı ɔ "nyı'a -ınmʋ 'le -ın 'ke 'ɔ lbhʋ nʋ, -a'a nɛsrɛ nɛ -le!

15-Gblee, lbhʋ -nɛɛ, -bho -ın 'wlɛ ɛ -pɔlʋ "kpi ti 'le -ın -kɛ ɛ-ɛ nʋ a, "lemnıı, -a'a lbhʋ-ʋ 'mu-o "yrigbɔ, 'le nyʋ 'wee'a "yri-i 'ye 'ɛ li.

16"Du -a'a "bhuo'a dı gba 'mʋ 'le -ın 'ke -a'a -tɔtɔlı "yrili"du! -De 'le lı 'wee -nıı 'li ti 'le -ın 'ke ı "lru-mu! -Bho -ın nʋ -kaa a, -a'a "bhuo, -ın 'pʋn-o'o 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'le, nyʋ-ʋ po'a -ınmʋ -lokui, ʋn 'ke 'pʋn 'bho 'ɔ "yigbeyi -lrɛɛ.

1 Timotee 5

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1'Bho 'ɛ lemʊ a, -bho ɛ "du nyunyɔzɛgɛ-ɛ nʊ "nyinynidɪ, yibo 'ɔ dɪ "yikpaka 'le -ɪn 'ke ɔ -a'a "yiglɛtɪta'a ka kpʊn, 'le -ɪn 'ke ɔ kwa'yɔɔ -nɪ! 'Bhʊabhʊayreetɪ -mnʊʊ a, kpʊn ʊ -a'a 'lotʊ'a "nynuu'a ka, 'le -ɪn 'ke ʊ kwa'yɔɔ -nɪ -lrɛɛ!

2'Nynʊkpakpɪ -yʊ 'kplaka'a "yriti, -zrɛ -nɪ nʊ -a'a 'lotʊ "we "yi 'le -ɪn 'ke ʊ kwa'yɔɔ -nɪ! -Ka -lue 'mnɔ ɔ, -nɪ -kaa 'bhʊabhʊanynʊkpakpɪ -bodɪ 'le -ɪn 'ke ʊ -a'a 'lotʊ'a "nynuu "yi-zrɛ -nɪ -lrɛɛ 'le -a'a -pɔlʊ 'ke ʊ "kpi "yrili-nmɔ -nɪ!

3-Dɪgbanynʊkpakpɪ -yʊ se'a "yitbhɛyi 'bhle, "du ʊ 'bho 'le -ɪn 'ke ʊ kwa 'mʊ ti-nmɔ!

4'Le, -bho -dɪgbanynaakpʊ 'bhle "yu 'le ɔ 'ke 'wa "yu'a "yu "du bhebhedɪ, ɔ 'cɪan kplizɪgɪ'a nʊnʊa -tanyɪ, 'le, nyʊ -ke ɔ -nɪ'a 'bho -glɪgba -lue wɔnyi, ɔ 'ke ʊ 'bho "du 'le ɔ 'ke ʊ kwa 'mʊ ti-nmɔ! -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a, ʊ-bʊ 'ɔ -kɔkɔmʊ -ʊ "gipo 'nɔ ɔ, ʊn "du 'ɔ "yrili -bɛnyɪ. 'lnnɛ nʊ'o -Lagɔ 'tʊ.

5-Gblee, -dɪgbanynaakpʊ-ʊ se'a nyɔ 'bhle ɔ 'ke 'wa dɪ zi a, ʊn-ʊ 'de-e 'wa -pɔlʊ -Lagɔ "yi 'le ʊn-ʊ po 'ɔ wɔn gbo "kɔmʊ 'le ɔ 'ke ʊ -kpa.

6'Le, -dɪgbanynaakpʊ 'kmʊ 'mʊ'a 'mɪumɪulɪ zi'a -bodɪ a, ʊbʊ -nɪ'e-e ti -kpɪun, 'le ʊn 'mɛ'o 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

7-Tɔ 'ya lɪtu nyʊ 'le ʊn 'ke 'wa -kɔkɔmʊ kwa 'mʊ ti-nmɔ 'le nyʊ -kaa 'bho 'wa da "du "nyinynika!

8-Gblee, -bho nyɔ se 'ɔ -kɔkɔmʊ kwa 'mʊ ti-nmɔ ɔ, 'le ɛ 'ke nyʊ -ke ɔ-ɔ plɛ'ɛ "jɪnɛ "yi "du -lrɛɛ, 'ɔ nyɔtu, Zezii'a lɪ ɔ 'yee'a -ziadɪ 'mʊ, ɔ se 'ya -jolʊ bhlunamʊ -nɪ 'le 'ɔ -pɔlʊ nyni'e "yrili 'le ɛ 'ye nyɔ-ɔ se'a Zezii yibo'a nɛ 'mʊ-zi.

9-ln 'ye li-ɔ, -dɪgbanynʊkpakpɪ -yʊ Zezii'a -glɪgba 'ka -kpa a, ʊn "du -yʊ 'kplaka'a "yriti -ʊ 'ka zʊɪn'a -gwlɪ tan 'bhle, 'le -ʊ 'kɛ ɛ lizi "bhalrɛɛ, 'wa 'nynʊkpakpɪtu "du -yʊ -kpʊn'a nyimiɛ -lue 'tɪn "yi! -Ka 'ɪn "si'a 'nynɪ, -bho ʊn -nɪ -kaa a, "lemnɪu 'tʊ ʊ 'mʊ 'le -ɪn 'ke 'wa 'nynɪ 'le "bɔgʊ 'li 'cnɪ!

10Kpli ʊn 'ka ti-nɪ -lrɛɛ, 'ɪnnɪ 'ka-a: Nyʊ 'wɔɔn 'wa nʊnʊlbhʊzɛgɛ "kpi, ʊn "du -yʊ -nmɔ'ɔ "yreetɪ kwa 'mʊ ti, ʊn "du 'lɪkpʊ'a -glikpʊnnynʊkpakpɪ! Ʊn "du 'nynʊkpakpɪ-ɪ -ybhɛ'ɛ Zezii'a nyʊ 'mʊ -ʊ kpʊn 'ʊ -gli, 'le -ʊ "si'a 'bho -ʊ -kpa'a nyʊ-ʊ -nɪ'a 'kle 'yenamʊ! -Gblee, 'nynʊkpakpɪ-ɪ -ke -pɔlʊ -nmɔ'ɔ "yrili ʊn 'ke -zɪgɪ nʊ, 'ɪnnʊ ʊn 'ke "du! -Bho ʊn -nɪ -kaa a, 'cnɪ 'wa 'nynɪ!

11'Le, -dɪgbanynʊkpakpɪ -yʊ -nɪ'a 'bhʊanamʊ -bodɪ a, -a'a 'cnɪ 'wa 'nynɪ 'le "bɔgʊ 'li -le! 'Wa 'bhʊabhʊapɔlʊ 'bhɛɛ'o ɛ 'ke "yiglu-sɔ 'le ɛ 'ke nyimiɛ "yi kpa ʊn 'ke ɔ kpa, 'le ɛ 'bhɛɛ'o ɛ 'ke Kliisɪ "yi'wlʊ, 'le, dɪ ʊn nʊ 'ka ʊn 'ke 'bho 'ɔ -jeyi nʊ, ʊn 'bhɛɛ'o ʊn 'ke ɪ "yiti"tayi.

12'Le ʊn 'ke -kaa nʊ a, ʊn 'bhɛɛ'o ʊn 'ke dɪ wɔn'kpa 'le ʊn 'ke -tɔɔ ti-na, -ɛkedɪmaa, wlu ʊn -za 'ka 'mʊ 'bho nyʊ'a "yigbeyi, ʊn 'ye'a nʊ ʊn -see nyimiɛ -kpa yi 'le ʊn 'ke -Lagɔ'ɔ lbhʊ nʊ a, ʊn -see ɛ lemʊ ti-de.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13'Le 'ɛ 'fɔ -lrɛɛ gbo, lɛ-ɛ 'bhle'a 'nynɪ -ɛ -ke dɪ 'ɪn nʊ'a: -A'a 'cnɪ 'wa 'nynɪ -le, 'ɪnnɛ 'mo-o, lbhʊzɛgɛ ʊn 'ka nʊ, 'wa nʊ ɛ, 'le ʊn-ʊ 'cɪan'a vlanvlan 'le ʊn-ʊ de'e 'bho -gwlɔbayi ti, -ɛkedɪmaa, nynalre'a "tidɪ -nɪ'e 'le 'wa -naagɪ 'mʊ, ʊn-ʊ ple'e "jɪnɛ "yi ti, 'le, ʊn "si'e 'bho, ʊn-ʊ wlu'o 'yrɛlɛɛ. Ɛ -se vlanvlan'a "sɛ -ko: dɪ-ɪ se 'ʊ "yi"tuu, 'ɪnnɪ ʊn-ʊ po'o wɔn "kpi, -yɪ se'a 'mʊzaka -nɪ, 'le ʊn-ʊ zɪ 'ɪ 'mʊ.

14'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, 'ɪn 'bɔ'ɔ ti -dɪgbanynʊkpakpɪ-ɪ 'bhʊa'a 'ke nyna "ti -lrɛɛ, 'le ʊn 'ke -gba 'le ʊn 'ke 'wa "jɪnɛ "yi'a nyʊ "yrili"du. -Bho ʊn nʊ -kaa a, -a'ba jɛkamʊ se 'bhɛɛ ʊn 'ke -a'ba da "du "nyinynika.

15'Le, "yri -ke "yi -a -nɪ'a -laa, -dɪgbanynʊkpakpɪ-ɪ 'bhʊa'a a, 'wa tɔlʊ 'wlʊ'o -Lagɔjeyi 'le ʊn 'ye "nyinynidɪ'a tiyayi Sataan kli 'kpa.

16-Gblee, 'nynaakpʊ-ʊ de'a Zezii "gwli, -bho -dɪgbanynaakpʊ -nɪ 'bho 'wa "jɪnɛ "yi a, ʊn -kpa nʊ 'le ʊn -kaa Zezii'a -glɪgba 'gbɛ "nyɪ 'le ɛ 'ke -yʊ -cɛ'ɛ tawɔn'ɔ dɪ zi!

17'Le Zezii'a -glɪgba'a "lrutidemʊ -mnʊʊ -bodɪ a, -yʊ po'a 'ɔ nyʊ -jolʊ gbo -ka -zɛgɛka a, a "du ʊ 'bho, 'le 'wa "pɛlenamʊ a 'yɔɔ kwa 'mʊ ti! -Yʊ tɔ'ɔ 'le -yʊ za'a -Lagɔwlu 'mʊ, 'ɪnnʊ a 'ke ɪ -bodɪ nʊ tenyɪ.

18-Gblee, -Lagɔ'ɔ wlu-u 'wɛ -ɛ "yiti gbaa, ɛ na: -Bhlii-i sʊsɔ'ɔ lililɪ, nyɔ'ɔ -po nɛ kpɔn wɔn "yi -le!, 'le ɛ na -lrɛɛ: Lbhʊnʊyi -ke 'ɔ "pɛlemɔni nɪnmɔ'ɔ-ɔ "yiti.

19'ln-ɪ 'tmʊʊ'o -ɪnmʊ-ɛ -lrɛɛ, -bho nyɔ kpa Zezii'a -glɪgba'a "lrutideyi dɪ "yi, -a'a po 'ɔ wlu -lokui -le! -Bho a 'ke ɔ -lokuipo a, ɛ "du "dɪ'a -dayemʊ 'sɔn -ke tan'a wlu -lrɛɛ!

20Ʊ-bʊ "lrutidemʊ 'mnʊ, -bho 'wa nyʊtu nʊ "nyinynidɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -wa 'nʊ 'gba 'mʊti 'le -sɪanyɪ 'ke 'ɔ -glɪgba'a "lrutidemʊ -lrʊʊ 'lbha ʊn -kaa "nyinynidɪ nʊ!

21'Bho -Lagɔ-e Zezii Kliisɪ -ke -Lagɔ gbo'a dalbhomʊ ɔ -za'a 'bho'a "yigbeyi, 'ɪn-ɪ cɛ'ɛ -ɪnmʊ 'gbɛ kwa 'mʊ, 'ɪn-ɪ bhade'e -ɪnmʊ li, 'ɪn -za'a -laa 'mʊ, "du ɪ 'bho! -Bho -ɪn -ka -kaa-a nʊ, dɪ -ɪn -see'a "kpiti'ye, -a'a kpɪ ɪ nyɔ "yi, 'ɔ -a'a bhakamʊ -a'a -po nɔ "yriti -le!

22-Yɛ 'ma-a nyʊ -ɪn 'ka 'nynɪ "kpipo 'le ʊn 'ke Zezii'a -glɪgba "lruti-de a, -a'a "tɪtra 'wa kwalrutidedɪ li -le, 'crʊ ʊ 'mʊti -tanyɪ! -Bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, 'le 'wa -lue 'ke "nyinynidɪ nʊ a, -a'a "lruyidɪ mo'o. 'Bho 'ɛ lemʊ, -a'a "bhuo'a nʊ "nyinynidɪ -le -lrɛɛ!

23-ln 'ye li-ɔ, lɛtoope 'ɪn-ɪ popo'o -ɪnmʊ "kpi 'gwlʊti 'ɪn 'ke -ɪnmʊ -bodɪ 'mʊ-za. -ln se ku 'mʊti-flɔ, -a'a 'limʊ'a 'wɔn'ɔ dɪ a, -a'a 'na "nisʊɛ -le, 'na duvɛɛn -toope!

24-Gblee, -ɛ -ke dɪ 'ɪn nʊ'a: -A'a "tɪtra Zezii'a -glɪgba'a "lrutidemʊ'a kwalrutidedɪ li -le a, 'ɛ -lrɛɛ-ɛ 'mo-o, nyʊtɔlʊ'a "nyinynidɪ ʊn-ʊ nʊ'a a, ɪ 'da-a "piemʊ see, 'le, nyɔ-ɔ tu 'nʊ -zigle, ɔ-ɔ 'ye 'ɪ li. Nyʊ -lrʊʊ -nɪ'e-e -srʊpɛɛ, nyʊ se 'wa nɪ yibo, ɪ-ɪ gwle 'mʊ-ɔ 'le ɪ-ɪ 'da'o.

25-Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a "yrilinmɔlbhʊtɔlʊ -nɪ'o, ɪ -nɪ'e-e -gezee! 'Ya -yɪ se'a -kaa -nɪ a, ɪ se 'bhɛɛ ɪ 'ke "zizekwla 'mʊ -sie.

1 Timotee 6

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1-Gblee, Zezii'a nyʊ-ʊ 'ma-a 'genynuukpɪɪn -mnʊʊ -bodɪ a, ʊn "du 'bho 'wa -kɔmʊ -ka -zɛgɛka 'le nyʊ -kaa -Lagɔ'ɔ 'nynɪ wɔn-nyni 'le ʊn -kaa -a'ba -tɔtɔlɪ kwa'fɪɪn!

2'Le, 'genynuukpɪɪn -ke -kɔmʊ 'ma-a Zezii'a nyʊ -lrɛɛ ɛ, ʊn -ke ʊn "du'o 'lotʊ'a "nynuu 'le Zezii Kliisɪ 'mʊ; ɛ -se 'ɛ dɪ ʊn 'ke "du 'le ʊn 'ke ʊ -flɛflɛ -kpʊn -ko, ʊn 'ke ʊ 'bho "du mo'o. 'Le ʊ-bee -mnʊʊ gbo a, ʊn nʊ 'wa lbhʊ -ka -zɛgɛka, -ɛkedɪmaa, 'wa -kɔmʊ ʊn "sri'a "yi, ʊn-ʊ 'mo-o Zezii'a nyʊ, -Lagɔ -kma'a-a 'wa dɪ! Timotee, lɪ-ɪ 'kʊ ʊ 'kpa "yi po -ɪn 'kʊ ʊ -tɔ ɔ, 'ɪnnɪ 'ka-a!

3l -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mʊ-ɔ, -bho nyɔ'ɔ -tɔtɔlɪ -ke ɪ se gʊgɔ ɔ, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a wluzɛgɛ, 'le ɔ se ɛ 'wɔɔn ɔ, 'le, lɪ -abʊ-ʊ tɔ'ɔ, ɪ na, -ka -Lagɔ'ɔ wlu 'lɛ'ɛ 'tɪn, nyɔ'ɔ -dedekpli 'ke -kaa -nɪ 'bho -Lagɔjeyi, -bho ɔ -tbhɛ 'nɪ "kpi a,

4"lemnɪɪ, 'ɔ nyɔtu-u 'bhɛɛ-ɛ 'ɔ "bhuo "yi 'le ɔ se lɛ -lue 'tɪn yibo. Lɛ ɔ-ɔ 'pɛɛ'ɛ 'mʊ, 'ɪnnɛ 'mo-o depowlu. Ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ 'wɛ 'le ɔ 'mʊ 'le ɔ-ɔ jɛ'o. 'Ya lɪtu -die'e-e "yi, 'le, 'ya dɪ, nyʊ-ʊ po 'ɔ wlu -lokui, ɔ-ɔ za'a "mʊnynɪ "yiglu 'le 'wa -pɔlʊ 'zɔ, ʊn-ʊ vɔ'ɔ, ʊn-ʊ "jree'e nyʊ, ʊn-ʊ popo'o 'wa -bonyunyu "kpi "nyinynika 'gwlʊti,

5ʊn-ʊ depo'o 'yrɛlɛɛ, 'wa 'bhɔ, -ɛkedɪmaa, ʊn 'bhle-e "nyinyninaagɪ 'mʊ 'le ʊn se -ziadɪ yibo. Ʊbʊ na, -bho ʊn -ka "yribhuo 'mʊti -Lagɔjeyi-i na a, ʊn-ʊ 'ye-e mɔni.

6Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -ka -Lagɔ'ɔ wlu 'lɛ'ɛ 'tɪn, nyɔ'ɔ -dedekpli 'ke -kaa -nɪ 'bho -Lagɔjeyi, 'le, -bho ɔ -ka -kaa-a na a, 'le ɛ 'ke 'bʊbʊa kli'bhle a, ɛ "du'o "yrilinmɔlɛzɛgɛ.

7-Gblee, -a 'ka 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ yi a, nyɔ -ke -kɔkɔlɛ -see yi. -Ka -lue 'mnɔ ɔ, 'ka-a nyɔ -ke lɛ -see le -mu yi.

8-ln 'ye li-ɔ, -bho -a se lililɛ -ke -bana 'mʊ-bɔ ɔ, -mnɛɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili.

9Ɛ -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mʊ a, nyʊ-ʊ 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke 'ga a, ʊn-ʊ 'ga-a tidɪnlɪ'a -dadudu 'mʊ ti, 'le, bhebhelɪ -ɪ'a nʊ'a nyʊ -zɛgɛ "lruli'a 'tʊ, ʊn -nɪ'e 'ya -vɔyiɛ wɔn: 'ya lɪtu-u 'nyni-e nyʊ wɔn 'le ʊn-ʊ bhlu'o 'gbou!

10-Gblee, nyɔ -yɔ mɔni'a 'tʊ zi'a a, "nyinynilɪ'a -dadudu-u yi 'ɔ -bodɪ. Ɛ-bɛ mɔni'a 'tʊ 'mnɛ, nyʊtɔlʊ 'kpɛ -ɛ kli 'le ʊn 'ye "ma, ʊn 'ye -Lagɔjolʊ gbo-tɛ 'le 'wa -pɔlʊ-ʊ fifie'e 'le 'wa 'limʊ ti.

11Timotee, 'le -mnɔɔɔ gbo a, -ɪn 'mo-o -Lagɔ'ɔ nyɔ, 'ya "nyinynidɪtu 'mnɪ, ple ɪ li! Po 'le 'kpɪ 'le -a'a -pɔlʊ 'ke "yi'srɛɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le -a'a -nabhʊ 'ke ɔ 'tʊ nʊ, de "gwli "kɔmʊ, -kma -a'a -bonyunyɔ'ɔ dɪ, lɪ -lrɪɪ-ɪ yi'a -ɪnmʊ -bodɪ, 'bhɛɛ nɪ wɔnyi 'le -a'a 'limʊ 'ke wɔn-nmɔ!

12-Gblee, -bho -ɪn -nɪ -kaa a, -ka nyɔ-ɔ ple'a 'le ɔ 'ke 'nynɪ 'wlʊ a, -ka -lue 'mnɔ ɔ, 'ka-a -ɪn 'ke 'le 'kpɪ po 'le -ɪn 'ke lbhʊzɛgɛ nʊ 'bho -Lagɔjeyi, 'le -ɪn 'ke -a'a 'ɔ "gwlideɛ 'li ti-de -ka -zɛgɛka. Yibo "kɔgwlɛtinɪɛ 'le -ɪn 'ke 'le 'ɛ -ziadɪ 'li ti-de -lrɛɛ! 'lnnɪ -ɪn 'ke nʊ'a dɪ -Lagɔ 'la'a -ɪnmʊ. l-bɪ -zɪgɪ 'mnɪ, 'ɪnnɪ -ɪn -za'a 'mʊ 'bho nyʊ'a -dadudu'a "yigbeyi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13-lɩn 'ye li-ɔ, Timotee, 'bho -Lagɔ -ke Zezii Kliisɪ'a "yigbeyi 'ɩn-ɩ 'tmʊʊ nɪ'e -ɩnmʊ. -Lagɔ 'mnɔ, 'ɩnnɔ "nyɪ'e lɪ"o lɪ tinɪɛ, 'le, ɔ-bɔ Zezii Kliisɪ 'mnɔ, 'ɩnnɔ -za'a -ziadɪ 'mʊ 'bho 'bhlʊkpayowli Pɔnsɪ Pilaatɪ'a "yigbeyi.

14-Gblee, lɛ 'ɩn-ɩ 'tmʊʊ'a -ɩnmʊ a, 'ɩnnɛ 'mo-o, lɪ 'wee 'ɩn-ɩ za'a -ɩnmʊ -bodɪ 'mʊ, "du ɪ 'bho -ka -zɛgɛka, 'le ɪ -kaa 'bɪ li'bhle! "Du ɪ "yrili kplokplokplo 'le ɛ 'ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a leyinɔɔ "kpi bhla!

15-Bho ɔ 'ke le yi a, -nɔɔ -Lagɔ "du'a a, 'ɛ ti ɔ 'ke le -yi -nɪ. Ɔ-bɔ -Lagɔ, 'ɩnnɔ 'bhle'e wɔnkuɛ'ɛ 'wee kwa, ɔ -nɪ -lue 'tɩn, 'ɩnnɔ 'mo-o -Lagɔ, 'ɔ dɪ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili. 'lnnɔ 'mo-o 'bhlɪkpɪyowli 'wee'a -kɔyi 'le ɔ "du'o nyʊ'a -kɔmʊ 'wee'a "lrugayʊɛ.

16Ɔ -nɪ -lue 'tɩn, 'ɩnnɔ 'mo-o "Kɔgwlɛyi. -Gblee, -ka zɔ -nɪ'a a, 'ka-a 'ɔ -denamʊ -nɪ'o. 'Ɛ zɔtu-u vlan-o'o tenyɪ. Nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ɛ linyni. Nyɔ -lue 'tɩn -see ɔ 'ye ke 'le nyɔ se 'bhɛɛ -bhla ɔ 'ke ɔ 'ye. 'Ɔ 'nynɪ 'bhɛ-ɛ "yi 'le 'ɔ wɔnkuɛ-ɛ gwle'e 'mʊ "kɔgwlɛka. Ɛ -nɪ -kaa 'mʊ!

17'Le nyʊ-ʊ 'ma-a 'kmʊ 'mʊ'a "wlilɪbhlemʊ -mnʊʊ -bodɪ a, 'tmʊʊ nʊ 'wa 'bhɛɛ 'wa "bhi "yi -le! 'Wa 'bhlebhlelɪ -ɪ'a -gwle'a 'mʊ, 'wa -ku nɪ 'gwlʊ "yi -le! Ʊn -de -Lagɔ -pɔlʊ "yi! Ɔ gbo'a lɪ-ɪ gwle'e 'mʊ "kɔgwlɛka, 'le ɔ-ɔ "nyɪ 'ɪ -amʊ -gblokoo 'le -a 'ke 'ya 'bʊbʊa li.

18'Tmʊʊ nʊ -lrɛɛ ʊn nʊ lɪzɪgɪ, 'le 'wa "yrilinmɔlɪ ʊn-ʊ nʊ'a a, ɪ 'ke "kpiti'kpʊkpa, ɪ 'ke "yi-die, 'le ʊn 'ke kwa 'mʊ ti'yɔɔ 'le -pɔlʊzɛgɛ 'mʊ, 'le ʊn -ke nyʊ-ʊ se 'ɛ 'bhle 'ke lɪ 'mʊ'gble!

19-Bho ʊn nʊ -kaa a, "lemnɪɪ, -ka nyɔ "luo'a ka 'ɔ 'gagalɪ 'mʊ 'le ɔ-ɔ de 'ɛ -dalrɔɔ ti 'le nyaka'a dɪ a, 'ka-a nyʊ 'ke -Lagɔ -bodɪ nʊ 'ɔ nyʊ'a "nitiwʊnnɛɛ'ɛ damʊ 'le ʊn 'ke "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ 'ye 'le ʊn 'ke 'le 'ɛ 'li ti-de. 'Ɛ lɛtu kɔɔ'ɔ-ɔ -ka -budu nyɔ 'ka po 'wla, 'le ɔ po'a ka 'ɛ 'kpʊ glu.

20Timotee, Zezii Kliisɪ'a "dɪzɪgɪ-ɪ 'ma-a -ziadɪ, -ɩn 'ka nyʊ -tɔ ɔ, -Lagɔ -tbha'a -ɩnmʊ, "du 'ɛ dɪ gba 'mʊ! -Gblee, -tɔtɔlɪ se'a 'kpʊ 'bhle, -ɪ -see'a -Lagɔ 'mʊ 'wlʊ, 'ya "kpidɪ ʊn-ʊ depo nɪ'a "yi a, -a'a po ɪ wɔn "kpi -le! 'Le, dɪ nyʊ-ʊ 'la'a lɛyriyibolɪ, 'le -ɪ se'a -kaa -nɪ a, 'ya "kpidɪ ʊn-ʊ depo nɪ'a "yi a, -a'a po ɪ wɔn "kpi -le -lrɛɛ! Bhebhelɪ mo'o.

21Lɛ-ɛ 'bhle'a 'nynɪ -ɛ -ke dɪ 'ɩn 'lɛ'ɛ -kaa a, nyʊtɔlʊ zrɛ nɪ'a 'wa "bhi lɛyriyibomʊ "yi, ʊn "maa'a-a -Lagɔ'ɔ -tɔtɔlɪzɪgɪ'a -jolʊ -da. -Lagɔ -wʊnna amʊ "niti!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Timotee

2 Timotee 1

1Timotee, 'ɪnmɔ 'Pɔlʊ po'o -ɪnmʊ "bɔgʊ -jeyi. 'ln "du-o Zezii Kliisɪ'a -dalbhoyi 'le -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdɪ 'mʊ. 'Ɛ lbhʊ "yi 'ɪn -nɪ'o, "kɔgwlɛtinɪɛ ɔ "du'a -a-bʊ nyʊ -ke Zezii Kliisɪ "sisri'a "yi wɔn 'mʊti, 'le 'ɪn 'ke ʊ 'ɛ "kpidɪ -bodɪ 'mʊ-za.

2'An Dɪkmalagɔjeyi'a "yu Timotee, -a'ba -tɪta -Lagɔ -ke -a'ba -Kɔyi, Zezii Kliisɪ, -sie -ɪnmʊ gbo, ʊn 'ke -ɪnmʊ -zɛgɛ "lrulinʊ 'le ʊn 'ke -ɪnmʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua "nyɪ!

3-Lagɔ, 'an "na "we bʊbɔ'ɔ -bɛnyɪ, -ka -lue 'mnɔ, 'ka-a 'mna-a bʊbɔ nɔ'o 'traamʊ 'le -pɔlʊ'a "yisrɛɛɛ 'mʊ, 'ɪnmɔ po 'ɔ 'sɛɛ. 'ln-ɪ 'po -ɔ 'sɛɛ -a'a dɪ, -ɛkedɪmaa, -ka 'ɪn-ɪ po'a -Lagɔ wɔn gbo "kɔmʊ, 'ka-a 'ɪn-ɪ popo'o -a'a dɪ 'gwlʊti.

4'Bho 'ɛ lemʊ -lrɛɛke a, zɔ 'tɪn 'zɔ, 'ɪn sie'a 'bho -ɪnmʊ Efɛɛzɪ, 'ɪn 'ka mu a, "vivisʊ -ɪn "vi'a a, 'ɪn -see 'ɛ dɪ 'mate ke'a dɪ, 'ɪn 'bɔ'ɔ ti 'ɪn 'ke -ɪnmʊ "yri 'mʊ 'ye -lrɛɛ 'le 'bʊbʊa 'ke 'ɪnmʊ 'lbha.

5-Gblee, "gwlideɛ-ɛ -nɪ'a pepe -a'a "nanynaakpʊ Loyiisɪ -ke -a'a 'lotʊ Eniisɪ 'bhle'a 'mʊ 'tɪn, ɛ-bɛ "gwlideɛ -lue 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'ɪn 'yee'e -ɪnmʊ 'mʊ li, 'le 'ɪn yibo'o -ka ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ -ziaka, 'le 'ɪn-ɪ po'o -Lagɔ 'sɛɛ 'ɛ dɪ.

6'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ a, 'ɪn de'a -ɪnmʊ kwa "lru ti, 'kpɪ -Lagɔ "nyɪ -nɪ'a 'bho -ɪnmʊ, -ɪn 'ke 'ɔ lbhʊ nʊ, 'ɪn-ɪ popo'o -ɪnmʊ 'gwlʊti, "luo nɪ 'mʊ -ɪn 'ke ɛ lbhʊ ti -nʊ -nɪ 'le -pɔlʊzɛgɛ 'mʊ!

7-Gblee, -a'a "nnɪ li -le! -Ɛkedɪmaa, -Zuzu -Lagɔ "nyɪ'a -amʊ, ɔ-ɔ 'mo-o 'Mʊtiyaazuzu, ɔ -se -Tumaazuzu -ko. Lɛ ɔbɔ-ɔ nʊ'a -amʊ -bodɪ a, 'ɪnnɛ 'mo-o, ɔ-ɔ "nyɪ-e -amʊ wɔnkuɛ 'le -a 'ke -Lagɔ'ɔ lbhʊ nʊ. 'lnnɔ "si'e 'bho -ɔ po'o -amʊ -a -bonyunyu'a 'tʊ 'mʊ 'le -a kɪkma'a -kɪkma dɪ, 'le ɔ-ɔ "nyɪ'e -amʊ 'kpɪ -a 'bhɛɛ'ɛ -a'ba "bhi wɔnyi.

8'Bho 'ɛ lemʊ a, Timotee, po 'le 'kpɪ -ɪn 'ke -a'ba -Kɔyi'a "dɪzɪgɪ -za. Dɪn'a 'lbha -ɪnmʊ -le! 'lnmɔ nyʊ po'a -jie 'mʊ 'ɔ dɪ, 'mna-a'a dɪn'a 'lbha -ɪnmʊ -le -lrɛɛ! 'Le -mnɔɔɔ gbo a, 'wɔn 'ɪn -ke -ɪn 'ke sɪasɪaa -lue 'mʊ'bhɛɛ -lrɛɛke ɪ-bɪ Zezii'a "dɪzɪgɪ'a dɪ! Wɔnkuɛ -Lagɔ-ɔ "nyɪ'a -ɪnmʊ a, 'le ɛ 'mʊ -nʊ -nɪ 'ɛ lɛtu!

9-ln 'ye li-ɔ, -Lagɔ'ɔ "bhuo-o 'pʊʊn'o -amʊ 'le ɔ 'ye -amʊ 'mʊ'tɛ -a 'ke 'ɔ nyʊ "du sese ke-ɔ, 'le 'kmʊ 'ye tiyi. -Abʊ se 'kɪ ɛ 'yeka -nɪ, 'le ɔbɔ -bodɪ -zɛgɛ ɔ de'a 'bho ti ɔ 'ke -amʊ -bodɪ nʊ 'le Zezii Kliisɪ 'mʊ, 'ɛ "yri'a 'bɪ 'wlʊ -nɪ'o.

10'Traamʊ 'tɔ ɔ, 'gɛglɛlɛɛ! ɛ-bɛ -zɛgɛ 'mnɛ 'kpa-a "piemʊ, -ɛkedɪmaa, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ 'yi-e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ. Ɔbɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ 'lbha'a 'mɛmɛɛ'ɛ 'mʊtikukuɛ wɔn. 'lnnɔ -tɔ'ɔ -amʊ na, -bho nyɔ 'wɔɔn 'ɔ "dɪzɪgɪ, ɔ-ɔ 'ye-e "kɔgwlɛtinɪɛ.

11-Gblee, 'le 'mna gbo a, -Lagɔ "du'o 'bho 'ɪnmʊ-ɛ 'le ɔ-ɔ lbho'o 'ɪnmʊ 'le 'ɪn 'ke nyʊ "dɪzɪgɪ 'mnɪ -bodɪ 'mʊ-za 'le 'ɪn 'ke 'bho "si 'ɪn 'ke ʊ ɪ -tɔ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12'kle 'ɪn-ɪ 'ye'a 'nɔɔ -jie 'mʊ, 'ɛ 'kpʊ'a "bhuo mo'o. 'Le 'mna se 'ɛ dɪn 'bhle, -ɛkedɪmaa, 'ɪn yibo'o-o Zezii Kliisɪ -yɔ 'mna de'a "gwli, 'le 'ɪn yibo'o 'an -pɔlʊ'a klɛ ti -ka ɔbɔ 'mnɔ 'bhle'a wɔnkuɛ, 'ɔ "dɪzɪgɪ'a lbhʊ ɔ -tbha'a 'ɪnmʊ, ɔ 'ke ɛ "yrili"du 'le ɛ 'ke 'ɔ leyinɔɔ "kpi bhla.

13Timotee, "dɪzɪgɪ 'ɪn -za'a -laa -ɪnmʊ -bodɪ 'mʊ -ɪn 'wɔn'ɔ 'bɔ, -zɪ ɪ -ɪn -bonyunyu -bodɪ 'mʊ! -A'a -cɛ nɪ "kpi -le"a! -Bho -ɪn -kɪ ɪ 'mʊ-ʊza a, -ɪn -ke Zezii Kliisɪ "sisri'e-e "yi'a dɪ, de ɔ "gwli 'le -ɪn 'ke -Lagɔ -ke nyʊ'a dɪkmɛɛ 'mʊ'bhle 'le -ɪn 'ke 'le ɪ 'mʊ ti-de.

14'Bho 'ɛ "kpi a, Zezii'a "dɪzɪgɪ -Lagɔ -tbha'a -ɪnmʊ, "du 'ya dɪ gba 'mʊ, 'le, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -nɪ'a -amʊ 'mʊ, 'le 'ɔ 'kpɪ 'mʊ, nyɔ -kɪɪ ɪ "yida 'mʊ -za.

15-Mnaaa'a "bhuo yibo'o-o -ka Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʊ-ʊ -nɪ'a 'le Aziibhlʊkpa "kpi, ʊn -za'a-a 'ɪnmʊ kwa gbo. Fizɛlɪ -ke Ɛmozɛnɪ "sri -ʊ "kpi -lrɛɛ.

16'Le, -yɔ 'ma-a Onezifɔɔ ɔ, ɔbɔ-ɔ po'o 'ɪnmʊ 'kpa "yi. -Ka 'ɪn pa'a -jie, 'ɛ 'lbhaa nɔ dɪn "yi 'bho nyʊ'a "yigbeyi. 'Ɛ dɪ, -a'ba -Kɔyi -wʊnna 'ɔ "bhlegbo "niti!

17-Gblee, -da ɔ yi'a 'nɔɔ 'Wlɔmʊ a, ɔ 'bɔ-ɔ 'ɪnmʊ ti kplokplokplo -kpayɪ!, -da 'ɪn -nɪ'a, ɔ 'ye 'bho 'ye, 'le 'ɪn -ke ɔ 'ye 'yɪye.

18-A'ba -Kɔyi nʊ ɔ -zɪgɪ "lruli 'le -lebhɔɔnɔɔ 'li! Ɔ-bɔ -lue 'mnɔ, -da 'ɪn -nɪ'a Efɛɛzɪ, -ka ɔ -kpa'a 'ɪnmʊ tenyɪ, -mnaaa'a "bhuo yibo nɪ-o'o -lrɛɛke.

2 Timotee 2

1-ln 'ye li-ɔ, Timotee, -ɪnmɔ 'ma-a 'an -Lagɔjeyi'a "yu, "srii Zezii Kliisɪ 'le 'ɔ "bhuo 'ke -ɪnmʊ 'mʊtikukuɛ "nyɪ 'le 'ɔ 'limʊ'a wɔnnmɔɛ 'mʊ -ɪn 'ke 'le 'ɛ 'li ti-de.

2-Gblee, Zezii Kliisɪ'a "dɪzɪgɪ-ɪ 'ma-a -ziadɪ 'ɪn-ɪ tɔ'ɔ nyʊ'a -dadudu 'le ʊn 'ye 'ɪ 'wɔɔn, ʊn 'ye 'ɪ 'mʊ-za -lrɛɛ, -ɪn 'wɔn-ɔ 'ya 'wee 'bɔ "bhalrɛɛke'a dɪ, ɪbɪ 'mnɪ, nyʊzɪgɪ -ʊ 'bhɛɛ'ɛ -ʊ 'ke 'ɪ ʊn -bonyunyu -tɔ ɔ, mu 'le -ɪn 'ke ɪ 'wa nyunyutu -tɔ, 'le -ɪn 'ke ʊ 'ya -tɔtɔlɪ 'mnɪ -tbha!

3-ln 'ye li-ɔ, -bho -ɪn "du Zezii Kliisɪ'a dɪ 'le 'kleyeɛɛ 'ke -ɪnmʊ "kpi bhla, kuku 'mʊti, -a'a ple -le! 'Le, "srojayi'a -zɛgɛnɔ sɪasɪaa bhla'a wɔn kplokplo -ɔ 'wlʊ'a 'nynɪ, -ɪn 'ke 'ɔ ka -nɪ!

4-Gblee, -bho nyɔ pa "sroja 'le ɔ 'ke tʊ 'mʊ -nɪ a, 'ɔ dɪ se "piemʊ'a dɪ "kpi -nɪ 'le ɔ 'bɔ'ɔ ti 'ɔ dɪ 'ke 'ɔ 'bhleyi 'tʊ nʊ. -Ka -lue 'mnɔ ɔ, -mnɔɔɔ -nɪ -kaa -lrɛɛ!

5Popo 'gwlʊti, -ka, nyɔ-ɔ ple'a, ɔ -ke 'ɔ -bonyunyu-u mumu'a li 'le ɔ 'ke 'nynɪ 'wlʊ a, 'ya "tibheli ʊn tri'a ti, -bho ɔ -see ɪ 'bho "du, 'ɔ 'ye lɛ! -Ka -ɔ 'wlʊ'a 'nynɪ -nɪ'a a, -mnɔɔɔ -nɪ -kaa -lrɛɛ!

6-Gblee, 'ka-a nyɔ-ɔ 'ma-a -kpaaduyi'a dɪ -nɪ'o -lrɛɛ. -Bho ɔ "du 'ɔ -yowli'a -kpaa 'le ɔ 'ke ɛ 'zɔ -sɪa -nɪ kplokplo -lrɛɛ, 'le ɛ 'ke zaan a, ɔbɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ li'e 'ɛ "yizayɔ. -Ka -lue 'mnɔ ɔ, po 'le 'kpɪ, -mnɔɔɔ 'ke -kaa -nɪ!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Dı 'ın-ı za'a -laa -ınmʊ -bodı 'mʊ'a damʊ, -na nı -tɔɔ ti! -Bho -ın nʊ -kaa a, "lemnıı -a'ba -Kɔyi-i 'ye-e -ınmʊ -naagı "nyı -mʊ 'le -ın 'ke ı 'mʊti'wɔn 'wee.

8'ln-ı 'tmʊʊ'o -ınmʊ-ɛ, Zezii Kliisı 'ma-a 'bhlʊkpayowli Daviidı'a "nayu, popo 'ɔ dı 'gwlʊti! Ɔ 'mɛ-o'o 'le ɔ 'ye glu -sɔ, ɔ 'ye ti-nı -lrɛɛ. -Gblee, "dızıgı-ı 'ma-a -ziadı 'ın-ı tɔ'ɔ nyʊ, 'ınnı 'ka-a!

9'lnnıını 'bhle'e 'nynı'a dı 'ın-ı sıa'o 'le ʊn 'ye 'ınmʊ gbloko -po 'le -jie 'mʊ. Nyɔ-ɔ nʊ'a "nyinynidı, -ka ʊn-ʊ nʊ 'ɔ ɔ, 'ɔ -ka ʊn nʊ'o 'ınmʊ. Kın, 'le 'mna gbo a, 'ınmɔ ʊn po'o -jie 'mʊ. -Lagɔ'ɔ wlu -mnɛɛ ɛ, ʊn -see ɛ -jie 'mʊ po. Ɛbɛ-ɛ mumu-o "kpiti.

10'Ka-a ı -nı'e 'mʊ'a dı a, 'ın 'wɔn'o 'ın 'ke ɛ wɔnyi'bhɛɛ. Sıasıaa 'wee 'ın -nı'a wɔnyenamʊ, nyʊ -Lagɔ 'tɛ'ɛ 'mʊ ɔ 'ke -kɔ ɔ, 'wa dı mo'o, 'le, nyʊ-ʊ de'a Zezii Kliisı "gwli 'le ʊn -ke ɔ-ɔ "sisri'a "yi, 'pʊnpʊan 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɔ de'a 'bho ti 'wa dı, ʊ-bee -mnʊʊ 'ke ɛ 'ye 'le ɛ 'ke ʊ 'mʊ "yi ɛ 'ke ti'pıple 'bho 'ɔ "troli, 'le 'ɔ 'nynı'a "yibhɛɛɛ'ɛ -vlavlı 'mʊ ʊn -ke Zezii 'ke -dalue -nı "kɔgwlɛka.

11'Bho 'ɛ lemʊ a, 'bhɛɛ nı wɔnyi, -ɛkedımaa, wlu 'ın-ı 'ye'a 'mʊ-za mʊ a, ɛ-ɛ 'mo-o -ziadı! 'ln na: -Bho -a -ke Kliisı 'mɛ, -a -ke ɔ -nı'e ti -lrɛɛ.

12-Bho -a ku 'kpa "yi, -a -ke ɔ-ɔ 'ye-e lı "kpi -nı -mʊ -lrɛɛ. 'Le, 'bho nyʊ'a "yigbeyi, -bho -a nʊ na -a se ɔ yibo a, 'bho -a'ba -tıta -Lagɔ'ɔ "yigbeyi ɔ-ɔ 'ye -amʊ "yidepo mʊ -lrɛɛ, 'le ɔ 'ke na: 'ln se ʊ yibo, nʊ.

13-Bho -a -see ɔ "gwlide, ɔbɔ -nmɔ'ɔ-ɔ "yiti nyɔ 'ke ɔ "gwlide "kɔmʊ, -ɛkedımaa, ɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke wlu "yida 'mʊ -za.

14-ln 'ye li-ɔ, Timotee, lı 'ın -za'a -laa -ınmʊ -bodı 'mʊ, popo nı nyʊ 'gwlʊti, 'le -ın 'ke ı ʊ 'tmʊʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le ʊn -kaa -nʊkpʊdı "yidepo -nı! 'Ya lıtu-u 'mo-o bhebhedı, 'le, nyʊ-ʊ po 'ʊ -lokui, ı-ı nʊ ɛ'o 'le ı-ı zʊ 'ʊ -ziadı'a "gwlideɛ -pɔlʊ 'zɔ.

15Po 'le 'kpı, nyɔ sıasıaalı bhla'a wɔn, -ɔ -ke "gwlideɛ -see'a -denı 'mʊ -sɔ, -ɔ -ke nʊnʊlbhʊ 'ka -Lagɔ 'tʊ nʊ, -ın 'ke 'ɔ nyɔtu "du! -Ka lbhʊnʊyi -ke lbhʊ -nmɔ'ɔ "yrili 'le 'ɛ dın'a 'lbhɔ 'ɔ ɔ, po 'le 'kpı -ın 'ke -kaa -nı! 'lnnɛ 'mo-o, -Lagɔ'ɔ "dızıgı-ı 'ma-a -ziadı, -zı ı nyʊ -bodı 'mʊ 'le "yisrɛɛɛ 'mʊ! -A'a -zı ı "yida 'mʊ -le!

16-Yı 'ma-a bhebhedı nyʊ-ʊ depo nı'a "yi, -yı'a nʊ'a -Lagɔ 'tʊ a, -a'a po ı wɔn "kpi -le! -Ɛkedımaa, nyʊ-ʊ 'kpa'a 'ya wlutu kli, ʊn-ʊ "maa-a -Lagɔ'ɔ -ziadı'a -jolʊ "yrili.

17-Gblee, 'ya nyʊtu'a wlu-u ba-o'o 'le nyunyu'a "klumʊ 'le ı kɔɔ'ɔ -zʊnjie'a -cıanyı gle'a ti 'le "jie-e 'bhɛɛ'ɛ "yigbeyi ti, 'le 'wa -klaabonyʊ'a "klumʊ Iminee -ke Filɛtı -nı'o.

18Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ "tayi'e-e -ziadı'a -jolʊ "yiti, 'le ʊn-ʊ tɔ'ɔ nyʊ bhebhelı, na: Zezii Kliisı'a nyʊ-ʊ 'mɛ'ɛ ɛ, 'wa ku'a glusɔdı ʊn-ʊ "si'a 'nynı, ɛ -see -nʊ-ɛ yi 'le -lebhɔɔnɔɔ ti. 'Le ʊn-ʊ nʊ'o -lrɛɛ: -Lagɔ 'nʊ -ɛ -amʊ "lruli see, ɔ -za'a-a 'mɛmʊ glu. -Bho nyʊ "tayi kplisʊa "yiti 'le Zezii 'ke ʊ tinıɛlre "nyı, -ın -ke ɔ 'ke 'mɛ 'le -ın -ke ɔ 'ke glu -sɔ, 'ınnɛ -ke ɛ gʊgɔ'ɔ "yiti. 'Ɛ "sɛ mo'o. Glusɔɛ -lrɛɛ se -nı. 'Wa wlu 'mnı'a dı nyʊtɔlʊ "maa'a -Lagɔ'ɔ -ziadı "yrili.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19'Bho 'mnɔ ɔ, 'ɔ -glıgba ı-bı -tɔtɔlızıgı 'mnı de'a "lruti, -bho 'ɛ nyʊ -kpʊn nı "yi, ɛ -nı'e-e gege. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynı'a dı a, 'ɛ wlu'a 'mʊyibolɛ 'cnı-ɛ'ɛ 'le 'ɔ "bɔgʊ 'li, ɛ na: -A'ba -Kɔyi yibo'o-o nyʊ-ʊ 'ma-a 'ɔ -nʊ, 'le ɛ na -lrɛɛ: Nyɔ"o nyɔ-ɔ pa'a -a'ba -Kɔyi li, 'ɔ nyɔtu ple "nyinynidı li!

20-ln 'ye li-ɔ, 'le 'gagayi'a -budu 'li ɛ -se 'nynımukɔkɔlı'a "sɛ -nı 'le -ko. Tɔlı 'bhɛɛ'o ı 'ke 'pɛlʊbhlenɛtɛ "du, 'le -lrıı "du'o tu -ke mɛ. 'Ya lıtu se nʊnʊdı 'mʊ gʊgɔ.

21-Ka -lue 'mnɔ 'ka-a -abʊ -nı'o -lrɛɛ. -Bho nyɔ ple "nyinynidı li 'le ɔ 'ke li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'ɔ nyɔtu, ɔ-ɔ po 'nɔ-ɔ kpɔ "yi 'le ɔ-ɔ "du'o -zɛgɛ 'ɔ -yowli 'mnɔ -bodı. Lɛ"o lɛ-ɛ 'ma-a -zɛgɛ, 'ɛ -jeyi ɔ-ɔ de 'ɔ ti.

22'Le -mnɔɔɔ gbo a, Timotee, "nyinyninaagı-ı "tuu'a 'bhʊabhʊayreetı 'le ʊn-ʊ nʊ'a "nyinynidı a, ple ı li! Po 'le 'kpı 'le -a'a -pɔlʊ 'ke "yi'srɛɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le -a'a -nabhʊ 'ke ɔ 'tʊ nʊ, de ɔ "gwli "kɔmʊ, -kma -a'a -bonyunyɔ'ɔ dı, nyʊ-ʊ pa'a -a'ba -Kɔyi Zezii li, ʊn-ʊ po 'ɔ wɔn gbo 'le -pɔlʊplu 'mʊ, 'le -a'a 'limʊ 'ke ʊ "kpi wɔn-nmɔ -nı!

23-ln 'ye li-ɔ, nyʊ'a bhebhedı ʊn-ʊ depo nı'a "yi a, -a'a po ı wɔn "kpi -le! -Gblee, 'bhatadı 'mnı, 'ınnı ya'a jɛjɛɛ nyʊ -bodı.

24Nyɔ-ɔ 'ma-a -a'ba -Kɔyi Zezii'a lbhʊnʊyi a, 'ɔ "du -gbaatibɔyi -le! Ɔ "du nyɔ -ke 'limʊ -nmɔ'ɔ wɔn 'bho nyʊ 'wee'a "kpi, 'le ɔ 'ke nyʊ'a -tɔtɔɔ wɔnyi'bhɛɛ! Ɔ "du 'limʊtikuyi 'le ɔ 'ke nyʊ wɔnyi'bhɛɛ!

25Ɔ -nmɔ kpli 'mʊ, 'le, nyʊ -ke ɔ-ɔ dede'a "yi, ɔ 'ke ʊ -ziadı -tɔ! -Bho ɔ nʊ -kaa a, ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, -Lagɔ 'bhɛɛ'o 'kı ɔ 'ke ɛ nʊ 'le ʊn 'ke 'wa "nyinynidı "yiyibo 'nı-ɛ 'le ʊn 'ke ɔ gbo "bhiti 'le ʊn 'ke 'ɔ -ziadı yibo.

26-Bho ʊn nʊ -kaa a, "nyinynidı'a tiyayi Sataan -po 'nʊ -kpɛɛ 'mʊ 'le ʊn-ʊ "du'a 'bho 'ɛ wlu, ʊn 'bhɛɛ 'ko-o'o ʊn 'ke 'ɛ -gbitiɛ 'mʊ 'wlʊ 'le ʊn 'ke -Lagɔ'ɔ -jolʊzɛgɛ bhlu.

2 Timotee 3

1'ln-ı 'tmʊʊ'o -ınmʊ-ɛ -lrɛɛ, 'le -lebhɔɔnɔɔ 'li sıasıaa-a 'ye-e nyunyu -bodı -yi -mʊ. Ɛ-ɛ 'ye-e "yi-kmu -mʊ.

2'Bho 'mnɔ ɔ, nyunyu'a -dedekpli ʊn 'ye'a ti-nı mʊ, 'ınnı 'ka-a: Ʊn-ʊ 'ye-e 'wa "bhi'a nʊnʊdı'a dı -zi -mʊ, ʊn 'ke mɔni'a 'tʊ 'gwlʊ li 'bhle, ʊn 'ke 'wa "bhi "yi'bhɛɛ 'le ʊn 'ke "plinmʊ "du. -Gblee, 'wa nyunyutu-u 'ye-e -Lagɔ'ɔ da "duu -mʊ, 'le, lɛ"o lɛ-ɛ 'bhle'a -Lagɔ'ɔ 'nynı "kpi, ʊn 'ke ɛ 'mʊ'nyɛ. Ʊn -see 'wa "bhi'a "yiglɛnyʊ 'bho "du yi 'le ʊn -see ʊn -bonyunyɔ'ɔ -zɛgɛ yibo yi -lrɛɛ.

3-ln 'ye li-ɔ, 'wa nyanı -see 'mʊ'tɛ yi, ʊn -see nyʊ'a ngaze 'ye yi, 'le ʊn 'ke ʊn -bonyunyu'a da 'mʊ-za "nyinynika 'le ʊn 'ke ʊ dı "kpi "duu -lrɛɛ. Ʊn-ʊ 'ye-e nyʊ nyanı 'mʊ -kla -mʊ 'le ı -see ʊ ka -nyna yi, 'le ʊn 'ke -zɛgɛ 'mʊ'nyɛ 'le ʊn -see 'wa "bhi wɔnyi'bhɛɛ yi.

4Ʊn-ʊ 'ye-e nyʊ -lrʊʊ dı "yrili"maa -mʊ 'le ʊn 'ke -nıadı nʊ, ʊn 'ke 'wa "bhi "yi'bhɛɛ ɛ 'ke "kalɛ "yi zi 'le ʊn 'ke 'wa "bhi'a 'tʊnʊdı gbo zi 'le ʊn 'ke -Lagɔ "kpi-tbhɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5'Bho 'ɛ lemʋ, nyʋ -see -Lagɔ'ɔ nyʋzɪgɪ "du yi 'le ʋn 'ke 'bho 'ɔ -jeyi -na bhebhe. Ʊ-bʋ nyʋ 'mnʋ -see 'ɔ Lisaazuzu'a wɔnkuɛ 'wɔɔn yi 'le ʋn 'ke 'ɔ nyʋzɪgɪ "du -lrɛɛ 'le 'wa kpli 'ke 'tɔ ɔ 'tʋ nʋ. Nyʋ-ʋ nʋ'a 'ya -kaabolɪ 'mnɪ, po ʋ le!

6-ln 'ye li-ɔ, "yri -ke "yi -a -nɪ'a -laa, 'le 'wa nyʋtu'a "klumʋ'a nyʋtɔlʋ-ʋ pa'a nyʋ "bhlibhlegbo -fɔɔ. 'Wa 'nynʋkpakpɪ -ke -naagɪ-ɪ 'fɪɪn'a 'mʋ, 'le ʋn-ʋ "maa 'nʋ dɪ "yrili 'le ʋn-ʋ 'wɔɔn'ɔ 'wa wlu. -Gblee, ʋ-bʋ 'nynʋkpakpɪ 'mnʋ, "nyinynidɪ ʋn-ʋ nʋ'a 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi'a dɪ, 'wa -pɔlʋ -see bhlu, 'le "nyinynidɪ'a -dadudu -ɪ 'ma-a ʋ-bee 'mnʋ'a 'tʋnʋdɪ, 'ɪnnɪ ʋn-ʋ "tayi'e "yiti ɪ 'ke ʋ -jolʋ gbo po 'le ʋn-ʋ nʋ ɪ'o.

7Ʊn 'bɔ-ɔ ti, -ziadɪ -ke 'tʋ-ʋ -nɪ 'nʋ "gwli, ʋn 'ke ɪ 'cɪan, 'le, ɪ-bɪ "nyinyninaagɪ 'mnɪ, ʋn-ʋ "tayi 'nɪ "yiti ɪ 'ke ʋ -jolʋ gbo po'a dɪ ʋn 'se 'bhɛɛ ʋn 'ke ɪ yibo.

8Nyukpasi "maa'a ʋ-bʋ 'nynʋkpakpɪ -mnʋʋ -bodɪ a, -ka Ezipʋtɪkɔmʋ 'sɔn Zanɛsɪ-e Zaanblɛsɪ -ke -Lagɔ'ɔ lbhʋnʋyi Moyiizɪ dede'a "yi -bɛnyɪ, -ka -lue 'mnɔ ɔ, 'ka-a 'wa "nyinynidɪ'a dɪ ʋn -see -Lagɔ'ɔ "dɪzɪgɪ 'wɔɔn yi. 'Wa popo "yisrɛɛka 'gwlʋti'a dɪ, 'wa -tɔtɔlɪ ʋn-ʋ tɔ'ɔ nyʋ -Lagɔ'ɔ damʋ ʋn-ʋ 'la'a -ziadɪ, ɪ se 'kpʋ 'bhle.

9-Gblee, 'wa nyʋtu -see nya -mu yi, 'le, -ka nyʋ 'yee'a Zaanblɛsɪ -ke Zanɛsɪ "yri 'bɪ le -bɛnyɪ, -ka ʋn -see'a lɛ yibo, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a nyʋ 'wee 'ke 'ya 'bɪ 'yee -lrɛɛ.

10-ln 'ye li-ɔ, 'le -mnɔɔɔ gbo a, kpli 'ɪn -nɪ'a ti 'bho -Lagɔjeyi, -ɪn yibo nɪ-o'o "pɛcɛɛ: Lɪ 'ɪn-ɪ tɔ'ɔ nyʋ o, 'an kpli o, 'le lɛ 'an nʋnʋlbhʋ 'mnɛ-ɛ 'kpa'a "lru "yi, -ɪn yibo nɛ-o'o "pɛcɛɛ. 'Le, -ka 'ɪn de'a -Lagɔ "gwli, -ka 'ɪn -ku'a "gwli 'le 'ɪn "si'a 'bho 'ɪn -kma'a nyʋ'a dɪ 'le 'ɪn 'ye'a 'kpa "yi ku, 'le, ɛ-bɛ lbhʋ 'mnɛ, 'ɪn 'ye 'ɛ "yi-kpʋn, -ɪn yibo'o-o 'na "pɛcɛɛ -lrɛɛ.

11'Bho 'ɛ lemʋ, lbhʋ 'mnɛ, 'ɪn -nɪ 'nɛ nʋnamʋ, -ka nyʋ kla'a 'ɪnmʋ nyanɪ 'mʋ, -ɪn yibo'o-o 'na "pɛcɛɛ, 'le, sɪasɪaa-a bhla'a 'ɪnmʋ "kpi 'le Atiɔsɪ-e Ikɔnɪ -ke Lisɪtrɪ, -ɪn yibo'o 'na "pɛcɛɛ -lrɛɛ. Kɪn, 'ɪn sɪa-o'o. 'ln -nɪ'a -kaa 'ɛ 'limʋ, -a'ba -Kɔyi -see 'ɪnmʋ gbo'mate, 'le da"o -da ɔ zetie'e 'ɪnmʋ-ɛ.

12-ln 'ye li-ɔ, nyɔ"o nyɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ -ke Zezii Kliisɪ 'ke "yi"sisri, 'le, -ka -Lagɔ'ɔ wlu 'lɛ'ɛ 'tɪn, 'ɔ -dedekpli 'ke -kaa -nɪ 'bho -Lagɔ'ɔ -jeyi a, nyʋ-ʋ 'kla-a 'ɔ nyɔtu nyanɪ 'mʋ "kɔmʋ.

13'Le, nyʋ-ʋ "maa'a nyʋ dɪ "yrili -ke dɪ'a "nyinynimʋ -lrʋʋ -mnʋʋ a, 'wa "nyinynidɪ-ɪ 'ye-e "kpi'kpa -mʋ "kɔmʋ. -Ka ʋn-ʋ "maa'a ʋn -bonyunyu 'le 'wa "bhi 'ke -kaa "ma.

14'ln-ɪ 'tmʋʋ'o -ɪnmʋ-ɛ, Timotee, lɪ -ɪn 'cɪan'a 'le -a'a -pɔlʋ 'wla'a "yiti -ka -zɛgɛka, -de nɪ 'mʋ ti! -ln 'ye li-ɔ, nyʋ-ʋ -tɔ 'nɪ -ɪnmʋ, -tɔtɔlɪzɪgɪ-ɪ 'bhle'a 'kpʋ, -ka ʋn-ʋ tɔ 'nɪ -ɪnmʋ, -ɪn yibo'o-o 'na.

15-Gblee, 'bho 'ɛ lemʋ, -ɛ 'nyaa'a -a'a "danabhla a, -ɪn yibo'o-o wlu-u 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li. Ɛ-bɛ wlu 'mnɛ, ɛ 'bhle-e wɔnkuɛ ɛ 'ke nyɔ -naagɪ "nyɪ 'le ɔ 'ke Zezii Kliisɪ "gwlide, 'le ɛ 'mʋ, 'le-e ɔ 'ke 'pʋn -nɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

16-ln 'ye li-ɔ, ɪ-bɪ wlu 'mnɪ 'wee 'cnɪ-ɛ'ɛ ɛ, ɪ-ɪ 'wlʋ-o 'ɔ Lisaazuzu 'mʋ 'le ɔ na nyʋ 'cnɪ ɪ 'le 'ɔ "bɔgʋ 'li. 'Ɛ dɪ ɪ -nmɔ'ɔ "yrili, -ziadɪ 'mnɪ, nyɔ 'ke ɪ nyʋ -tɔ. l -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili -lrɛɛ,

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'le, "nyinynidı -nı'a 'le -a'ba tinıɛ 'mʊ, ı 'ke ı -amʊ -tɔ 'le -a 'ke ı "yiyibo, -a 'ke -Lagɔ gbo "bhiti, 'le ı 'ke -amʊ 'ɔ "yisrɛɛjolʊ "yi le -ya, 'le ı -nmɔ'ɔ "yrili -lrɛɛ ı 'ke -amʊ -zıgı da -tɔ, 'le -a 'ke ı nʊ.

17-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'nʊ-o 'na 'le ɔ 'ke 'ɔ lbhʊnʊyi 'mʊ "yi ɔ 'ke 'kpı 'mʊ'bhle ɔ 'ke lbhʊ'a -zɛgɛnɛ nʊ.

2 Timotee 4

1-Gblee, Timotee, Zezii Kliisı -ɔ 'ka le yi, ɔ 'ke 'mɛmʊ -ke tinımʊ -zigle -tu 'le ɔ 'ke 'ɔ nyʊ -kɔ ɔ, ɔ -ke -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'ın-ı 'tmʊʊ nı'e -ınmʊ.

2'Wla -pɔlʊ ti -ın 'ke 'ɔ "dızıgı 'mʊ-za! -Bho -ın -kı ı 'mʊ-ʊza a, 'le zɔ 'ke 'mʊ-nmɔ o, 'le ɛ 'ke 'mʊ-nyni o, -a'a kpʊn 'ɛ lbhʊtu -kebhlele -le! "Du nyʊ "dı 'mʊ! -Yʊ -nı'a dıyikpaka, kpʊ ʊ dı "yi, 'le, "nyinynidı -nı'a 'le 'wa tinıɛ 'mʊ, -tɔ nʊ ı 'le ʊn 'ke ı "yiyibo ʊn 'ke -Lagɔ gbo "bhiti, 'le -ın 'ke nyʊ 'wee 'kpa "yi po! -Ku "gwli "kɔmʊ 'le -ın 'ke ʊ-bʊ nyʊ 'wee -tɔ -ka -zɛgɛka!

3-ln 'ye li-ɔ, -nɔɔ -lrɛɛ-ɛ 'ye-e -nyni -mʊ 'le nyunyu'a -loku 'mʊ -ziadı 'ke 'le bhlɛɛ, 'le, nyʊ-ʊ tɔ'ɔ 'ya lıtu, ʊn -see ʊ -lokui-po yi. -Tɔtɔlı -yı se'a 'kpʊ 'bhle, 'le ʊn 'ke ı 'wɔɔn. -Gblee, 'wa -klaabotɔmʊ 'mnʊ-ʊ 'ye-e 'kpna -mʊ 'le ʊn 'ke ʊ 'wa 'tʊnʊdı -tɔ.

4Ʊn -see 'tɔ -ziadı'a -lue komu -lokui-po yi 'le ʊn 'ke 'le bhebhelı gbo "bhiti.

5'Le -mnɔɔɔ gbo a, Timotee, kpʊn dı li 'le lı 'wee 'mʊ! -Ku "gwli, 'le, sıasıaalı yi'a -ınmʊ -bodı, -ın 'ke ı wɔnyi'bhɛɛ! Lbhʊ -Lagɔ -tbha'a -ınmʊ 'le -ın 'ke 'ɔ "dızıgı kpa, kpʊn ɛ ti -ın 'ke ɛ nʊ -ka -zɛgɛka "kɔmʊ!

6-Gblee, 'le 'mna gbo a, 'ın 'tmʊʊ'o-o -ınmʊ ı-bı dı 'mnı, -ɛkedımaa, 'ın-ı 'ye-e 'mɛ -mʊ Zezii Kliisı'a dı 'le 'ɛ -nɔɔ "kɔɔ'ɔ gbo. Nmɔ nyɔ-ɔ 'wla'a 'bho 'sraganmi'a "kpi ti -tanyı 'le ɔ-ɔ zɛ'ɛ ɛ, 'ɛ -ka 'ın -nı'o.

7-ln 'ye li-ɔ, -ka pleyi -ke 'ɔ -boplemʊ-ʊ mumu'a li 'le ɔ-ɔ kuku'a 'mʊti, ɔ-ɔ 'wlʊ'a 'nynı a, 'ka-a 'ın -nı'o. Lbhʊ -Lagɔ -tbha'a 'ınmʊ 'ın 'ke ɔ -bodı nʊ a, 'ın nʊ -ɛ'o kplokplokplo 'le -pɔlʊzɛgɛ 'mʊ, 'ın 'gwɛ-ɛ "yi 'ın 'ye 'le 'ɛ "lruti -ponamʊ nyni. 'ln -nı'a -kaa a, 'ın -kpʊn'o-o 'ɔ wlu "yi. 'An "gwlideɛ -see -denı 'mʊ -sɔ.

8'Traamʊ 'tɔ ɔ, 'nynıwlʊɛɛ 'bho -a'ba -Kɔyi Zezii'a "troli, ɔ-ɔ 'ye'a 'ınmʊ "nyı mʊ, 'ınnɛ ɔ-ɔ fuo nı'e 'ınmʊ wɔn. Ɛ-bɛ 'nynıwlʊɛɛ 'mnɛ, nyʊ-ʊ 'srɛɛ'ɛ "yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'ınnʊ ɔ 'ke ɛ "nyı. Ɔ-bɔ -a'ba -Kɔyi 'mnɔ ɔ, -nɔɔ -ke ti ɔ-ɔ 'ye'a le -yi mʊ, 'bho-o ɔ-ɔ 'ye ɛ 'ınmʊ "nyı -nı mʊ, -ɛkedımaa, "yisrɛɛka ɔ 'ke nyʊ -zigle -tu. Ɛ -se 'an "sɛ ɔ 'ke ɛ "nyı -ko. Nyʊ 'wee -nı'a 'ɔ leyiɛ 'mnɛ wɔnfuonamʊ 'le 'bʊbʊa 'mʊ, 'ınnʊ ɔ-ɔ 'ye ɛ "nyı mʊ -lrɛɛ.

9-Gblee, Timotee, 'le 'an wlu 'ke 'le -ın gbo nyni a, 'kpa 'bho -ın 'ke yi -vuu!

10'ln-ı 'tmʊʊ'o -ınmʊ-ɛ, Deması -nı 'ka 'nɔɔ ɔ, 'nɔɔgbɛ 'kmʊ 'mʊ'a tinıɛ-ɛ 'nʊ -ɔ 'tʊ. Ɔ 'wlʊ-o 'ınmʊ "yrili ɔ 'ye Tesalonikı mu. -Yɔ 'ma-a Klesaası a, ɔbɔ 'mu-o lbhʊ "kpi 'le Galasiibhlʊkpa "kpi 'le Tiitı -mnɔɔ 'ye Dalıması mu lbhʊdamʊ -lrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11Luukı -nı -lue, 'ɔ "sɛ -ke 'ın -sie'e 'nɔɔ. -Bho -ın -ka yi a, -ın -ke Maakı yi! Ɔbɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke 'ınmʊ -kpa.

12Tisikı -mnɔɔ, 'ın 'lbho -ɔ 'le Efɛɛzı "bhalrɛɛ.

13-Bho -ın -ka yi a, Timotee, 'an -sınbana 'ın sie'a 'bho Trʊası Kapusı gbo a, -sie nɛ 'ınmʊ! -Yı 'ma-a 'an 'nynıbhlebɔgʊı, -sie nı 'ınmʊ -lrɛɛ, ı -ke 'an "bɔgʊı -lrıı!

14-Yɔ 'ma-a nɛtɛbhlayi Alasaanı -mnɔɔ ɔ, 'ɔ 'mʊzadı 'vɔ-ɔ 'ınmʊ tʊ gbo. Lı ɔ nʊ'a a, -a'ba -Kɔyi-i 'ye-e 'ya "lru 'mʊ "pɛle -mʊ.

15"Du -a'a "bhuo "yrili 'bho 'ɔ "kpi! Ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke -ınmʊ tʊ gbo -ya -lrɛɛ, -ɛkedımaa, -a'ba -tɔtɔlı ɔ 'wɔn'ɔ 'bɔ, ɔ 'vɔ -ı tʊ gbo.

16-Gblee, "yizazigle ʊn -tu'a 'ınmʊ, nyɔ -see 'ınmʊ -kpanamʊ yi. -Ka ʊn -die'a 'mʊ, ʊn 'wlʊ-o 'ınmʊ "yrili. -Lagɔ'ɔ kpʊ ʊ 'ya dı "yi -le!

17l -nı'a -kaa 'mʊ, -a'ba -Kɔyi Zezii -mnɔɔ -bodı a, ɔ -see 'ınmʊ kwa gbo -za, ɔ 'po-o 'ınmʊ 'kpa "yi 'le 'ın 'ye 'ɔ "dızıgı -za 'le nyʊ'a -dadudu-u -se'a-a 'Zuifʊ 'ye ı 'bʊ'wɔn. 'Bho-o 'ın "taflɛ nı'e 'mɛmɛɛ.

18"Nyinynilı 'ye'a 'ınmʊ "lruli-nʊ-ɛ mʊ a, ɔ-ɔ 'ye-e 'le 'ya 'mʊ 'ınmʊ zetie -mʊ "kɔmʊ, 'le, nyʊ ɔ -kɔ'ɔ, -ʊ -nı'a 'le yaku 'li, 'ın 'ke 'le 'wa "klumʊ 'bı 'ye. Nyʊ 'bhɛɛ 'ɔ 'nynı "yi "kɔmʊ -nɔɔ"o -nɔɔ ti! l -nı -kaa 'mʊ!

19'lnmɔ 'ye'e Plisilı -ke Akilaa! 'lnmɔ 'ye'e Onezifɔɔ'ɔ "bhlegbo'a nyʊ -lrɛɛ!

20'Lotʊ'a "nynuu 'sɔn -yʊ -sie'a 'bho, -ɛ -ke dı ʊn -see'a -ınmʊ 'yewlu -jeyi po a, 'ınnɛ 'mo-o ʊn se -laa -nı. Elaası -mnɔɔ, ɔ -sie'e-e Kɔlɛɛtıgwlɔ 'mʊ. -Yɔ 'ma-a Trofimʊ a, 'ɔ "lru-u 'bhati'a dı 'ın sie 'ɔ 'le Mileegwlɔ 'mʊ.

21Timotee, yi -susueyi 'le -ın 'ke "guda le sie! Ebulusı-e Pudɛɛn -ke Linusı, Klodia -ke 'lotʊ'a "nynuu -lrʊʊ na ʊ-bʊ 'ye'e -ınmʊ!

22'An "yu, Timotee, -a'ba -Kɔyi -sie -ınmʊ gbo 'le ɔ 'ke -ın -ke 'lotʊ'a "nynuu 'wee "niti-wʊnna!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tiitɩ

Tiitɩ 1

1Tiitɩ, 'ɩnmɔ 'Pɔlʊ 'ma-a -Lagɔ'ɔ lbhʊnʊyi 'le -ɔ "du'a Zezii Kliisɩ'a -dalbhoyi a, 'ɩnmɔ po'o -ɩnmʊ wlu -jeyi. -Lagɔ -tbha'a-a 'ɩnmʊ 'ɔ lbhʊ 'ɩn 'ke ɛ nʊ. -A'ba 'Pʊʊnyi -Lagɔ tbha 'nɛ 'ɩnmʊ-ɛ, 'le, nyʊ -Lagɔ 'tɛ'ɛ 'mʊ ʊn 'ke 'ɔ -glɩgbawɔnyi'a nyʊ "du, 'ɩn 'ke ʊ -kpa ʊn 'ke -Lagɔ "gwlide 'le 'ɩn 'ke ʊ -tɔ ʊn 'ke 'ya 'wee yibo 'le ʊn 'ke lɩzɩgɩ nʊ 'le ɩ 'ke -Lagɔ 'tʊ nʊ.

2'ln-ɩ nʊ -ɛ'o 'le nyʊ 'ke ɛ yibo, 'le, tinɩɛzɛgɛ-ɛ se'a "tiinamʊ 'bhle, -Lagɔ 'ke ɛ ʊ "nyɩ. Ɔ -see -bhla 'kmʊ ti-ya ke see 'le ɔ 'ye nyunyu 'gwlʊtipopo ɔ 'ke ʊ "kɔgwlɛtinɩɛ "nyɩ. 'Ɔ cɛ sɩn. Lɛ ɔ-ɔ cɛ'ɛ wlu "kpiti, ɔ-ɔ nʊ -ɛ'o.

3'Traamʊ 'tɔ ɔ, "yrilinmɔnɔɔ 'mnɛ nyni-o'o. -A'ba 'Pʊʊnyi -Lagɔ 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke "dɩ 'mnɩ "piemʊ po 'le nyunyu 'ke ɩ yibo. 'Ɛ dɩ ɔ "du'o 'ɩnmʊ wlu "yi 'le 'ɩn 'ke nyunyu wlu -ya.

4'An -Lagɔjeyi'a "yu Tiitɩ, -ɩnmɔ -ke 'ɩn -plɛ'ɛ "gwlideɛ -lue 'mʊ, -a'ba -tɩta -Lagɔ -ke -a'ba 'Pʊʊnyi Zezii Kliisɩ -sie -ɩnmʊ gbo, ʊn 'ke -ɩnmʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua "nyɩ!

5Lɛ -ke dɩ 'ɩn sie'a -ɩnmʊ 'bho Klɛɛtɩbhlʊkpa "kpi, 'ɩnnɛ 'ka-a: Lbhʊ 'ɩn nʊ'a 'bho -ɛ sie'a "lruvlan "yi, -ɩn 'ke ɛ "yigwɛ. 'Ɛ 'mʊnyaanɛ 'mo-o -ɩn 'ke -Lagɔ'ɔ -glɩgba glu po. 'Le, nyʊ -a 'ye'a 'bho "du mʊ a, ʊn 'ke -glɩgba 'mnɛ "lru ti-de -lue -lue. -Ka 'ɩn -tɔ'ɔ -ɩnmʊ, nʊ -kaa 'le -gwlɔ gwlɔ 'mʊ!

6-Bho nyɔ 'ke -Lagɔ'ɔ -glɩgba'a "lrutideyi "du, ɔ "du nyɔ-ɔ se'a 'bɩ li'bhle; ɔ "du 'nynɔ -lue'a 'bhleyi 'le ɔ 'ke ʊ "yi-kpʊn; ɔ "du nyɔ -ke "yreetɩ-ɩ de'a Zezii Kliisɩ "gwli 'le ʊn 'ke dɩ likpʊn; 'le nyʊ -kaa 'bho 'wa da "du "nyinynika 'le 'ɔ "yreetɩ 'ke 'bho nyʊ "du!

7Nyɔ-ɔ -kɔ'ɔ -Lagɔ'ɔ -glɩgba'a -dɔnʊ'a nya a, ɔ-ɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ lbhʊ'a kwabhleyi'a dɩ, 'ɔ 'bhle 'bɩ li -le! Lɩ ɔ 'ka gbo-tɛ, 'ɩnnɩ 'ka-a: 'Ɔ "du nyɔ-ɔ 'bhɛɛ'ɛ 'ɔ "bhuo "yi -le! 'Ɔ "du nyɔ-ɔ 'bhle'a 'cɛ 'mna "yi -le! 'Ɔ "du nmɔ'ɔ "kalɛyiziyi -le! 'Ɔ "du -gbaatibɔyi -le! 'Ɔ "du nyʊ'a lɩ'a wɔnkaliyi -le!

8A -gblee, 'ɔ nyɔtu'a -dedekplizɩgɩ 'ka-a: Ɔ "du 'lɩkpʊ'a -glikpʊnyi; ɔ "du "yrilinmɔkplizɩgɩ'a nyʊ'a bha; ɔ "du kpli'a 'mʊnmɔyi; ɔ "du dɩlikpʊnyi; ɔ "du nyɔ -ke nʊnʊdɩ -nɩ'a pepe 'le ɔ 'ke 'ɔ "bhuo wɔnyi'bhɛɛ! Ɔ "du nyɔ-ɔ "du'a 'bho -Lagɔ 'le ɔ -kaa 'ɔ "bhuo -tɔ!

9-Tɔtɔlɩzɩgɩ -a -tɔ'ɔ nyʊ a, nyʊ'a -jolʊgbopoyi 'mnɔ -de nɩ 'mʊ ti, "lemnɩ ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke -tɔtɔlɩzɩgɩ 'mʊ nyʊ 'kpɩ "yi -po -nɩ 'le ɔ 'ke lɩ'a "yidamʊzamʊ 'gɩ -za, ɔ 'ke depomʊ le -zi -nɩ ɔ 'ke ʊ 'le "taa!

10De -kaa 'bho nyʊ ti, -ɛkedɩmaa, nyʊ'a -dadudu 'ku-o -loku 'mʊ, 'le, dɩ-ɩ se'a 'kpʊ 'bhle, ʊn-ʊ tɔ 'nɩ nyʊ, ʊn-ʊ po'o nyʊ 'srɛ li! 'Wa -dadudu'a "klumʊ'a nyʊ-ʊ 'mo-o 'Zuifʊ.

11Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, 'ɩnnʊ nyʊ 'ke 'le "taa 'le ʊn 'ke wɔn "mu. -Bho ɛ -se -mnɛɛ ɛ, ʊn-ʊ "maa-a 'bho -glɩgbawɔnyi'a nyʊ 'wee 'le ʊn-ʊ "maa'a nyʊ -tɔɔ "yrili. Lɩ-ɩ se'a -tɔka -nɩ, 'ɩnnɩ ʊn-ʊ tɔ'o 'le 'srɛ 'mʊ 'le ʊn-ʊ 'yee'e nɩ mɔni ti.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12A -gblee, Klɛɛtɪ'a 'ybhayi -lue na: Klɛɛtɪyi-i 'mo-o sɪnbhleyi, 'le ɔ kɔkɔɔ'ɔ 'mnamʊnyninmi: lilia'a "sɛ'ɛ dɪ ɔ-ɔ popo'o 'gwlʊti. Ɔ vlan-o'o, lilia'a "sɛ'ɛ dɪ ɔ-ɔ zi'o.

13Wlu 'mnɛ-ɛ 'mo-o -ziadɪ. Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili, -ɪn 'ke ʊ "dɪ 'mʊ "du 'le ʊn 'ke -Lagɔ'ɔ -jolʊ tikpʊn.

14"Du ʊ "dɪ 'mʊ -ka -zɛgɛka tenyɪ 'le ʊn -kaa 'Zuifʊ'a sabhladɪ -lokuipo, 'le ʊn -kaa nyʊ-ʊ -tbhɛ'ɛ -ziadɪ "kpi'a gba "yi-kpʊn! ɩ-bɪ dɪ 'mnɪ, -bho ʊn -kɪ ɪ nyʊ-ʊ tɔ, 'wa po ɪ -lokui -le! 'Wa -kpʊn 'ya gbatu "yi -le, -ɛkedɪmaa, ɪ 'mo-o bhebhedɪ!

15-Bho nyunyɔ'ɔ -pɔlʊ 'saa li 'le ɔ 'ke li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɔ -bodɪ lɛ"o lɛ 'saa'a-a li -lrɛɛ. Nyʊ-ʊ se'a -Lagɔ "gwlide -ʊ -ke 'limʊ -nyni'a wɔn, lɛ"o lɛ-ɛ -nɪ'a 'le 'wa -pɔlʊ 'zɔ se "yi'srɛɛ, ʊn-ʊ popo-o "nyinynidɪ 'gwlʊti "kɔmʊ. -Bho ʊn nʊ "nyinynidɪ, 'ya 'lbhaa nʊ dɪn "yi; ʊn se "nyinynidɪ -ke -zɪgɪ yibo.

16Nyʊ 'mnʊ'a "bhi na, ʊn yibo'o-o -Lagɔ 'le 'wa "nyinynikpli-i zʊ 'ʊ gbɔ, -ka ʊn se'a -Lagɔ yibo -ziaka. 'Wa "du 'bho -Lagɔ, lɪ-ɪ nya 'nɔ li, 'ɪnnɪ ʊn-ʊ nʊ'o 'le ʊn se -zɪgɪ'a nʊnʊa 'bhɛɛ.

Tiitɪ 2

1Tiitɪ, lɪ-ɪ 'bhle'a 'kpʊ 'le -ɪ 'ka nyʊ -kpa a, -tɔ nɪ!

2'Tmʊʊ nyunyuzɪgɪ, ʊn yibo 'wa "bhi'a kpʊnka, nmɔnɛɛɛ'ɛ zi ʊ -le! Ʊn kpʊn dɪ li 'le nyʊ 'ke ʊ 'bho "du! Ʊn kpʊn dɪ li 'le 'wa -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ-e dɪkmɛɛ -ke 'kpayikuɛ 'ke "yrigbɔ mu!

3-Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a ɛ 'ke nyunyuzɪgɪnynʊkpakpɪ -bodɪ -nɪ -lrɛɛ! "Du ʊ "dɪ 'mʊ, ʊn kpʊn dɪ li, ʊn 'ke nyʊ-ʊ ple'a -Lagɔ'ɔ kpli "sɛlɪ-za! 'Wa "du ʊn -bonyunyu nyʊ wɔn 'mʊ ti -le! Nmɔ'ɔ kpʊn ʊ 'geyiɛ 'mʊ -le! Lɪ-ɪ -nmɔ'ɔ "yrili, ʊn -tɔ nɪ ʊn -bonyunyu!

4-Bho ʊn -ka -kaa-a nʊ a, "lemnɪ 'bhʊabhʊayranynʊ-ʊ 'po -ʊ -lokui 'le ʊn-ʊ gbʊ 'nʊ ya, ʊn-ʊ kma'a 'wa nyimiɛ "we -ke "yreetɪ'a dɪ.

5Ʊn kpʊn dɪ li, 'wa 'bhle "nyinyninynɪ "kpi -le! 'Le ʊn 'ke "bhlegbo'a 'nynʊkpakpɪzɪgɪ "du, 'le ʊn 'ke -yranynʊlbhʊ nʊ -ka -zɛgɛka, 'le ʊn 'ke 'bho 'wa nyimiɛ -bodɪ 'wa "bhi ya -ya! -Bho ʊn nʊ -kaa a, nyʊ -see -Lagɔ'ɔ wlu kwa'fɪn yi.

6'Tmʊʊ 'bhʊabhʊayreetɪnyukpasi, -ka -lue 'mnɔ -lrɛɛ 'tmʊʊ nʊ ʊn kpʊn dɪ li!

7-Mnaaa'a "bhuoka -lrɛɛ, 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o -ɪnmʊ-ɛ, 'ɪn na, 'le lɪ 'wee 'mʊ, nʊ lɪzɪgɪ 'le -ɪn -boyreetɪ 'ke -ɪnmʊ li'ye, 'le ʊn 'ke -ɪnmʊ "kpi 'cɪaan -nɪ 'le ʊn 'ke -ɪnmʊ "yi "kpi -za! -Bho -ɪn -kʊ ʊ lɛ-ɛ tɔ ɔ, 'wla -pɔlʊ ti! Lɪ-ɪ 'bhle'a 'kpʊ, -tɔ nɪ 'le nyʊ 'ke 'bho -ɪnmʊ "du!

8-Tɔ nʊ wlu -ɪ 'ma-a -ziadɪ, nyʊ -see'a -feyi 'zɔ -za yi! "Lemnɪ, nyʊ-ʊ 'ke 'ka -a'ba da "du se 'tɔ 'bhɛɛ ʊn 'ke -amʊ "nyinynilɛ "kpi "duu, -ɛkedɪmaa, 'wa wɔn "mu-ɛ'o.

9Nyʊ-ʊ 'ma-a nyʊzɔlbhʊnʊmʊ, 'tmʊʊ nʊ, ʊn "du 'bho 'wa -kɔmʊ'a wlu 'le lɛ"o lɛ 'mʊ! Lɪ-ɪ -nmɔ'ɔ "yrili, ʊn nʊ ɪ 'wa -kɔmʊ -bodɪ; 'le ʊn -ke ʊn -kaa jɛ!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10'Wa "yri ʋ -le -lrɛɛ, ʋn nʋ ʋ -zɪgɪ "lruli, 'le 'wa -kɔmʋ 'ke 'wa dɩlikpʋndɪ -za! "Lemnɪɪ -a'ba 'Pʋʋnyi -Lagɔ'ɔ wlu -a tɔ'ɔ nyʋ, ʋn-ʋ bha nɛ-o'o.

11Nyʋ-ʋ 'ma-a -Lagɔ'ɔ -nʋ, dɪ 'ɪn-ɪ za'a -daa 'mʋ, ʋn nʋ ɪ! -Ɛkedɪmaa, ɔ-bɔ -Lagɔ-ɔ 'tɔ-ɔ nyunyu, -ka 'ɔ 'limʋ -nmɔ'ɔ wɔn "gɪɪ 'bho nyunyu 'wee "kpi 'le ɔ 'ke ʋ 'pʋʋn.

12-Zɪgɪ -Lagɔ nʋ'a -amʋ "lruli, -a yibo 'nɪ-ɪ "yi'a dɪ, -a 'bhɔ "nyinynidɪ'a dɪ! -A'ba ple 'kmʋ 'mʋ'a "nyinynidɪ kli -le 'le -a 'ke 'ɔ 'tʋnʋdɪ nʋ! -Nɔɔ -ke ti -a -nɪ'a -bhla 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili -a 'ke dɪ likpʋn, 'le, lɪ-ɪ 'srɛɛ'ɛ "yi, -ɪ nʋ'a -Lagɔ 'tʋ, -a 'ke ɪ nʋ!

13-Nɔɔ -ke ti -a -nɪ'a -bhla 'bʋbʋa'a zɔ wɔnfuonamʋ, -a nʋ -kaa, -ɛkedɪmaa, -a yibo'o-o -a'ba 'Pʋʋnyi Zezii Kliisɪ 'mo-o -a'ba -Lagɔklagba. 'lnnɔ 'ye le -yi mʋ 'le 'ɔ 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ 'mʋ.

14A -gblee, ɔbɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ "tayi'e 'ɔ "bhuo "yiti ɔ 'ye 'bho -a'ba 'bɪ 'mʋ 'mɛ -nɪ 'le ɔ 'ke -amʋ "nyinynidɪ "kpi -za, ɔ 'ke -amʋ li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'le ɔ 'ke -amʋ -kɔ 'le -a 'ke "yrilinmɔlɪ'a nʋnʋa wɔnyi'bhɛɛ.

15Tiitɪ, lɪ 'ɪn 'cnɪ'a -daa a, -tɔ nɪ nyʋ, po ʋ 'kpɪ "yi! Nyʋ-ʋ -see'a -ɪnmʋ -lokuipo, "du ʋ "srɪn 'mʋ! Wɔnkuɛ -Lagɔ "nyɪ'a -ɪnmʋ, -wlu -nɪ nɛ 'mʋ! -A'a 'wɔn nyʋ'a 'fɪɪn -ɪnmʋ kwa -le!

Tiitɪ 3

1-Za Zezii'a nyʋ'a -pɔlʋ "yiglu, ʋn "du 'bho 'bhlɪkpɪyowli -ke 'wa nyʋlrutidemʋ! Lɛ ʋn "si'a 'nynɪ, ʋn nʋ ɛ! Ʊn -kma "yrilinmɔlɪ'a nʋdɪ!

2'Tmʋʋ nʋ, 'wa -za nyʋ "nyinynidɪ -bodɪ 'mʋ -le! Ʊn -ke nyʋ'a jɛ -le! Ʊn -nmɔ 'limʋ wɔn 'le ʋn 'ke nyʋ 'wee -bodɪ 'yɔɔ -nɪ!

3'Tmʋʋ nʋ -kaa, -ɛkedɪmaa, nyigbeyikpli -abʋ-a'a "bhi-i nʋ 'ko -tanyɪ! -A'ba "du 'kɪ 'bho nyʋ, -a "maa'a-a -jolʋzɛgɛ "yrili, 'le 'kmʋ'a lɪ'a 'tʋ -ke lɪ'a -bhabha kpʋn'o -amʋ 'geyiɛ 'mʋ. -Klaabolɪ'a "sɛ -a'ba -naagɪ -nɪ 'ko'o "kpi. -A 'mɪɪ'e-e "yri 'bho -a -bonyunyu'a lɪ "kpi. Nyʋ-ʋ 'nyɛ-ɛ -amʋ 'mʋ 'le -abʋ 'nyʋ 'ʋ 'mʋ.

4'Le ɪ -nɪ'a -kaa 'mʋ, -nɔɔ -lue ti -a'ba 'Pʋʋnyi -Lagɔ -tɔ'ɔ-ɔ -a-bʋ nyunyu -ka 'ɔ 'limʋ -nmɔ'ɔ wɔn 'bho -amʋ "kpi, -ka ɔ -kma'a -a'ba dɪ tenyɪ, 'le ɔ 'ye -amʋ "nyinynidɪ "kpi -za.

5Ɔ -see -amʋ 'pʋʋn -a'ba -zɪgɪ'a nʋnʋkamʋ. Ɔ 'pʋʋn'o -amʋ-ɛ 'le 'ɔ ngazepɔlʋ 'mʋ. Ɔ 'saa'a-a -amʋ li 'le -a'ba "nyinynidɪ 'mʋ. -A 'wlʋ-o'o -lreeka, -a 'ye-e tinɪɛlre. Ɔ-bɔ -Lagɔ 'nʋ-o 'ɛ lɛtu 'le 'ɔ Lisaazuzu'a wɔnkuɛ 'mʋ.

6Ɔ -zi -nɪ'e-e -a'ba 'Pʋʋnyi Zezii Kliisɪ 'mʋ 'le ɔ 'ye -amʋ 'ɔ Lisaazuzu "kpi -ya -gblokoo!

7A -gblee, -ka -Lagɔ nʋ'a -amʋ -zɛgɛ "lruli 'le -a -ke ɔ 'ye'a -ybhɛ 'le -Lagɔ 'mnɔ'ɔ 'sana 'mʋ, -a yibo'o, -a 'ye-e "kɔgwlɛtinɪɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Wlu 'ɪn -za'a -laa 'mʊ 'mo-o -ziadɪ. -Bho -ɪn -kɛ ɛ 'mʊ-ʊza a, 'ɪn 'bɔ-ɔ ti -ɪn 'ke ɛ -jiɛ "kpi titri. "Lemnɪɪ, nyʊ-ʊ de'a -Lagɔ "gwli, ʊn-ʊ 'ye-e 'wa "bhi "yrili"du -mʊ "kɔmʊ 'le ʊn 'ke lɪzɪgɪ nʊ. l-bɪ wlu -a tɔ'ɔ nyʊ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'le ɪ-ɪ kpa'a nyʊ.

9'Bho 'ɛ "kpi -lrɛɛ, -bho koo nyʊ -ka -nʊkpʊdɪ "yi-idepo nɪ, -a'a po ɪ wɔn "kpi -le! -ln -ke 'wa jɛ -le! -A'a -ke nyʊ'a -jɛ -nɪ 'Zuifʊ'a gba'a dɪ "yi -le! 'Ya lɪtu 'mo-o bhebhelɪ.

10Nyɔ -yɔ ya'a "yicɪcɛɛ 'le -Lagɔ'ɔ nyʊ'a "klumʊ, po ɔ "da! -Bho ɔ -see 'bhɔ ɔ, po ɔ "da -lrɛɛ! -Bho ɔ -see -ɪnmʊ -lokuipo a, jrɔ ɔ "yrili!

11-ln yibo'o-o 'ɔ nyunyɔtu "maa'a-a -Lagɔ'ɔ -jolʊzɛgɛ "yrili, ɔ-ɔ 'mo-o "nyinynidɪ'a nʊyi. Ɔ -see 'ybha ɔ 'ke nyɔ -lokuipo 'le ɔ -kaa 'ɔ "nyinynidɪ "yiyibo 'le ɔ -kaa 'le -Lagɔ gbo "bhiti; 'le 'ɔ "nyinynidɪ-ɪ 'kpa'a "piemʊ 'le dɪ-ɪ kpʊn ɔ'o.

12'ln-ɪ 'tmʊʊ'o -ɪnmʊ-ɛ -lrɛɛ, 'ɪn na 'nɪ ɛ, Tisikɪ -ke Atemaasɪ'a -lue 'ɪn-ɪ 'ye 'le -ɪn gbo -lbho mʊ. -Bho ɔ yi 'le -ɪn gbo a, po 'le 'kpɪ -ɪn 'ke yi 'le -ɪn 'ke 'le 'ɪnmʊ Nikopoliigwlɔ 'mʊ -yɛ. -Vʊvɔ'ɔ bhla a, 'le-e 'ɪn 'bɔ'ɔ ti 'ɪn 'ke li-fɔ -nɪ. 'ln-ɪ 'ye-e 'le ti-de -mʊ 'le -vʊvɔ'ɔ -nɔɔ 'ke zi.

13Dɪ'a nmazeyi Zenaasɪ -ke Apolɔsɪ 'ye'a -yi mʊ, kuku 'mʊti, -ɪn 'ke ʊ -kpa! Lɛ ʊn 'bɔ'ɔ ti, "nyɪ ɛ ʊ 'le ʊn 'ke 'wa -jolʊ bhlu 'le ʊn -kaa lɛ 'mʊ-bɔ.

14'Tmʊʊ 'lotʊ'a "nynuu 'wee 'le a 'ke ʊ -kpa! 'Ɛ "du -ɪn -nɪ -lue'a 'mʊwlʊlɛ -le! Nyɔ'ɔ -nɪ 'bho -Lagɔ'ɔ -jeyi bhebhe. -Zɪgɪ-ɪ 'ka -Lagɔ'ɔ nyʊ "lruli-nʊ-ɛ, 'ɪnnɪ 'ka-a!

15Nyʊ 'wee -ke 'ɪn-ɪ na'a a, ʊn na ʊ-bʊ 'ye'e -ɪnmʊ! -A-bʊ 'ye'e -a'ba 'lotʊ'a "nynuu 'wee -ke -a -plɛ'ɛ -pɔlʊ -lue 'mʊ! -Lagɔ -wʊnna amʊ "niti "fɪa 'wee!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Filemɔɔ

Filemɔɔ 1

1'lnmɔ 'Pɔlʊ nyʊ po'a -jie 'mʊ Zezii Kliisɪ'a lbhʊ'a dɪ, 'ɪn -ke -a'ba 'lotʊ'a "yu Timotee -nɪ 'sɔn, -ɪnmɔ Filemɔɔ -ke dɪ -a kma'a, -ɪnmɔ -ke -a nʊ'a -Lagɔ'ɔ lbhʊ, -a-bʊ 'ye'e -ɪnmʊ!

2-A'ba 'lotʊ'a "yunynaakpʊ Apia-e, Asipʊ -ke -a -po'a gbɔ, 'le, -bho koo ɛ "du sɪasɪaalɪ, -a za'a Zezii'a "dɪzɪgɪ 'mʊ, ʊn -ke Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʊ 'wee 'gbʊʊ'a "lru 'le -a'a "bhlegbo, -a-bʊ 'ye 'ʊ -lrɛɛ!

3-A'ba -tɪta -Lagɔ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ nʊ amʊ -zɛgɛ "lruli, 'le ʊn 'ke amʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua "nyɪ!

4-5-Gblee, 'an 'lotʊ'a "yu Filemɔɔ, -ka -ɪn de'a -a'ba -Kɔyi Zezii "gwli 'le -ɪn -kma'a 'ɔ nyʊ'a dɪ, 'ɪn 'wɪn -ɪ 'bɔ; 'ɪnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, -bho 'ɪnmɔ 'Pɔlʊ -ka -Lagɔ wɔn gbo-o po, 'ɪn-ɪ popo'o -a'a dɪ 'gwlʊti 'le 'ɪn-ɪ po 'ɔ 'sɛɛ.

6'ln-ɪ bhade-e -Lagɔ li -lrɛɛ, 'le, Zezii'a "gwlideɛ -a -plɛ'ɛ 'mʊ, ɛ 'ke lbhʊ nʊ 'le -ɪn 'mʊ, 'le, "yrilinmɔkpli 'bhɛɛ'ɛ Zezii Kliisɪ'a 'nynɪ "yi, -ɪ 'ma-a -a'ba lɪ, -ɪn 'ke ɪ yibo 'le -ɪn 'ke ɪ nʊ -ka -zɛgɛka.

7'An 'lotʊ'a "yu, -ɪn 'ye li-ɔ, -a'a nyʊ'a dɪkmɛɛ 'po-o 'ɪnmʊ 'bʊbʊaklagba -pɔlʊ 'zɔ 'le ɛ-ɛ po'o 'ɪnmʊ 'kpa "yi tenyɪ, -ɛkedɪmaa, -a "nyɪ-e Zezii'a nyʊ'a -dadudu 'mʊtikukuɛ.

8l-bɪ dɪ 'mnɪ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ɪn-ɪ 'yi-e -ɪnmʊ libhadenamʊ lɛ -lue'a dɪ. -ln 'ye li-ɔ, 'ɪn-ɪ 'mo-o Zezii Kliisɪ'a lbhʊnʊyi. 'Ɛ dɪ 'ɪn 'bhle'e "yiflɔɛ, 'le, lbhʊ -ɪn 'ka nʊ, 'ɪn 'ke ɛ -ɪnmʊ "nyɪ.

9Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ɪn -see 'ɛ lɛtu -nʊ yi, -ɛkedɪmaa, -ɪn -kma'a-a Zezii'a nyʊ'a dɪ. Lɛ 'ɪn 'ka nʊ a, 'ɪnnɛ 'mo-o 'ɪn 'ke -ɪnmʊ libhade. 'lnmɔ 'Pɔlʊ bhade'a -kaa -ɪnmʊ li, nyunyɔzɛgɛ 'ɪn "du'o 'le 'ɪn "si'e 'bho 'ɪn -nɪ'e 'nɔɔ -jie 'mʊ Zezii Kliisɪ'a lbhʊ'a dɪ.

10'ln -nɪ'a 'nɔɔ -jie 'mʊ, nyɔ -lue 'ɪn -ya'a 'bho Zezii'a -jeyi, 'ɔ "lru "yi 'ɪn-ɪ po'o -ɪnmʊ "bɔgʊ -nɛɛ -jeyi. 'Ɔ 'nynɪ 'mo-o -a'a 'geyikpaan Onezimʊ.

11-Bɛnyɪ a, ɔbɔ 'mnɔ, -ɔ -ke 'nynɪ'a 'zɔ 'ma-a "ɔ -se bhubhunyɔ -ko", 'le -mnɔɔɔ -bodɪ ɔ-ɔ mo 'ko-o bhubhuyiti'a nyɔ. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, -a -nɪ 'sɔn -bodɪ, ɔ se 'tɔ -kaa -nɪ.

12'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, ɔ-bɔ 'ma-a 'traamʊ 'an -pɔlʊ'a "die a, 'ɪn-ɪ yɔ 'ɔ 'le -ɪnmʊ gbo le.

13-Nɔɔ -ke ti 'ɪn -nɪ'a -bhla -jie 'mʊ Zezii'a "dɪzɪgɪ'a dɪ, 'ɪn 'bɔ 'ko-o ti, 'ɪn 'ke ɔ 'bho 'an "troli tide, 'le -a'a 'nynɪ 'mʊ ɔ 'ke 'an lbhʊ nʊ.

14Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ɪn -see ti'bɔ 'ɪn 'ke lɛ nʊ -bho 'ɪn -see -a'a wɔnmʊwlu 'ye. 'ln -see ti'bɔ 'ɪn 'ke -ɪnmʊ -glaka kpʊn 'le -ɪn 'ke 'ɪnmʊ "yrilinmɔdɪ "lrulinʊ. 'ln 'ybha-o'o -a'a "bhuo'a -pɔlʊ 'ke 'wɔn 'le -ɪn 'ke lɛ nʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15-Gblee, ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ -Lagɔ'ɔ "bhuo-o "tayi 'nɔ "yiti 'le ɔ 'ke -ɪnmʊ le po -nɔɔtoope 'li, 'le, -bho ɔ -ka le-e yi, ɔ 'ke -ɪn -Bozezii'a nyɔ "du 'le a 'ke "yi"sisri "kɔgwlɛka.

16-ln 'ye li-ɔ, 'traamʊ 'tɔ ɔ, ɔ -se 'tɔ-ɔ bhebheti'a 'geyikpaan -ko. Ɔ 'bhɛ-ɛ "yi ɔ 'ye 'geyikpaan -zi, -ɛkedɪmaa, 'an dɪkmalotʊ'a "yu mo'o. 'Le -mnɔɔɔ -bodɪ, ɔ 'ke "yi'bhɛ 'le ɔ 'ke lbhʊnʊyi -zi, -ɛkedɪmaa, -ɪn -bonyunyɔ mo'o 'le ɔ 'ye 'bho "si, ɔ 'ye -a'a 'lotʊ'a "yu "du 'le -a'ba -Kɔyi Zezii 'mʊ; 'ɛ kamʊ -ɪn 'ke 'ɔ dɪ -kma 'le ɛ 'ke 'an nɛ 'mʊ-zi.

17l-bɪ dɪ 'mnɪ'a "lru "yi, 'le, -ka -a -nɪ 'sɔn -a "du'a lbhʊ -lue'a nʊmʊ, -ɪn yibo nɪ-ɪ'a dɪ a, -ka, -bho 'ɪn yi'a -ɪnmʊ "bhli, -ɪn 'ka 'ɪnmʊ kpʊn -gli, kpʊn ɔ -kaa!

18-Bho ɔ nʊ -ɪnmʊ "nyinynidɪ "lruli, 'le ɔ 'ke -a'a kpa 'bhle, 'an "lruyidɪ mo'o.

19'lnmɔ 'Pɔlʊ'a "bhuo-o 'cnɪ'e "bɔgʊ -nɛɛ. 'ln-ɪ 'ye-e -a'a kpa 'mnɛ -za -mʊ. -Gblee, 'ɪn -see ti'bɔ 'ɪn 'ke -ɪnmʊ 'gwlʊtipopo na, -ɪn 'bhle-e 'mna-a'a kpa -lrɛɛ. 'lnnɛ 'mo-o, 'an 'sana 'mʊ -ɪn yi'e 'bho Zezii'a -jeyi.

20'An 'lotʊ'a "yu, 'le -a'ba -Kɔyi Zezii'a 'nynɪ 'mʊ, 'ɪnmɔ bhade -ɪnmʊ li, -zɛgɛ 'ɪn-ɪ 'bɔ'ɔ -ɪn 'mʊ ti, nʊ ɛ 'ɪnmʊ "lruli! -Ka, -a -nɪ 'sɔn, -a "du'a Zezii Kliisɪ'a lbhʊnʊmʊ, popo 'na 'gwlʊti 'le -ɪn 'ke 'ɪnmʊ -pɔlʊ 'li tide!

21-ln 'ye li-ɔ, 'ɪn 'de-e "gwli na, lɛ -ke dɪ 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'a -ɪnmʊ, -a 'ye -ɛ -nʊ -mʊ, 'le 'ɪn yibo'o na ɛ-ɛ 'ye-e "yi'bhɛ -mʊ, 'le, -zɛgɛ 'ɪn-ɪ 'bɔ'ɔ ti -ɪn 'ke ɔ "lrulinʊ, ɛ 'ke ɛ 'mʊ-zi. 'Ɛ dɪ 'ɪn-ɪ po'o -ɪnmʊ "bɔgʊ -nɛɛ -jeyi.

22A-a 'po-o -Lagɔ wɔn gbo 'an dɪ: 'ɛ kamʊ 'ɪn de'e "gwli na 'ɪn-ɪ 'ye-e "yiti"tayi-ɛ -mʊ. 'Ɛ dɪ, -bho -ɪn kpʊn Onezimʊ, nmaze 'an 'bɪ, -ɪn 'ke ɛ 'ɪnmʊ wɔn-fuo!

23-24-A -Bolagɔlbhʊ'a nʊmʊ Maakɪ-e, Alisɪtakɪ-e, Demasɪ -ke Luukɪ na ʊ-bʊ 'ye'e amʊ! Zezii Kliisɪ'a lbhʊ'a dɪ Epaflasɪ ʊn po'a -jie 'mʊ -lrɛɛ, ɔ na ɔ-bɔ 'ye'e amʊ!

25-A'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ -sie amʊ gbo!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Eblee

Eblee 1

1'Lotʋ'a "nynuu-a, -bɛnyɪ a, -Lagɔ -zi -nɪ'e-e 'ɔ wlu'a 'mʋtizamʋ 'mʋ 'le ɔ 'ye -a'ba "na "we 'tmʋʋ kplokplokplo. Ɔ 'kʋ ʋ -kaa 'tmʋʋ, lɪ'a -dadudu 'mʋ ɔ -zi -nɪ'o.

2'Bho 'ɛ "kpi 'tɔ ɔ, -lebhɔɔnɔɔ -ke 'li -a -nɪ'a 'traamʋ, 'ɔ "yu Zezii Kliisɪ ɔ -zi -nɪ'e 'mʋ, 'le ɔ 'ye -amʋ 'tmʋʋ. 'lnnɔ ɔ -zi -nɪ'e 'mʋ -lrɛɛ 'le ɔ 'ye 'kmʋ ti-ya. Ɔ-bɔ -lue 'mnɔ, 'ɪnnɔ ɔ -za'a 'bho -lrɛɛ, ɔ -ke ɔ 'ke lɪ 'wee -kɔ.

3-Ka -Lagɔ'ɔ 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi, 'le ɔ 'mʋ nyɔ-ɔ 'ye -nɪ 'nɛ li, 'le ʋn -nɪ 'sɔn -plɛ'ɛ -dedekpli 'mʋ. 'Ɔ wlu 'ku-o wɔn. Lɪ -Lagɔ -ya'a ti, ɛ-bɛ 'ɔ wɔnkuwlu 'mnɛ, 'ɪnnɛ ɔ -kpʋn -nɪ 'nɪ ti. "Nyinynidɪ nyʋ nʋ'a 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'ɪnnɔ zetie'e 'wa -dadudu 'le ɪ 'mʋ 'le ʋn 'ke li'saa. Ɔ nʋ'a -kaa a, 'le, -Lagɔ ku'a wɔn, -ɔ zi'a lɪ 'wee, ɔ 'ye 'bho 'ɔ "troli mu 'le yaku 'li, 'le ɔ -ke ɔ -kɔ'ɔ lɪ.

4'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ, -Lagɔ'ɔ "yu Zezii 'mnɔ 'bhɛ'ɛ "yi ɔ 'ye -Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ -zi. -Ka ɔ 'bhɛ'ɛ "yi ɔ 'ye 'ʋ -zi, 'nynɪ -Lagɔ "duu 'nɔ, 'ka-a ɛ 'bhɛ'ɛ "yi -lrɛɛ ɛ 'ye 'wa nɛ -zi: ɔ-ɔ 'lɔ -ɔ 'ɔ "yu.

5A -gblee, -Lagɔ'ɔ "bhuo-o 'tmʋʋ nɔ'o na: -lnmɔ 'mo-o 'an "yu. -Zɪannamʋ, 'ɪn-ɪ tɔ 'nɛ-ɛ nyʋ "yi, 'le ʋn 'ke ɪ yibo. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, ɔ gbo'a -dalbhoyi -lue 'tɪn ɔ 'ka -kaa "yi'lɛ, ɔ se -nɪ. Ɔ -see 'wa -lue'a "kpidɪ 'mʋ-za ke -lrɛɛ 'le ɔ 'ke-e nʋ, na: 'ln-ɪ 'ye-e 'ɔ -tɪta "du -mʋ 'le ɔ 'ke 'an "yu "du. Zezii'a "sɛ'ɛ "kpidɪ ɔ -za'a 'mʋ 'le ɔ 'ye -kaa 'lɛ.

6'Bho 'ɛ lemʋ, ɔ-bɔ 'ɔ "yu-u 'ma-a lɪ 'wee'a 'bhleyi, -da ɔ -nɪ 'ɔ 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ -yanamʋ, 'le ɔ 'ye dɪ -lrɪɪ 'mʋ-za 'bho 'ɔ "kpi 'le ɔ na: A-bʋ 'ma-a 'an gbo'a -dalbhomʋ, a'ba klɛ, a bʋbɔ nɔ!

7-Yʋ 'ma-a ɔ gbo'a -dalbhomʋ, ɔ -za'a-a dɪ 'mʋ -lrɛɛ 'bho ʋ "kpi. Ɔ na ʋn-ʋ 'mo-o 'ɔ lbhʋnʋmʋ. -Ka -pʋpɔɔ -nɪ'a, 'ka-a ʋn -nɪ'o, 'le, -ka nɛ'ɛ "dradrɪ -nɪ'a, 'ka-a ʋn -nɪ'o -lrɛɛ.

8A -gblee, -yɛ 'ma-a 'ɔ "yu'a damʋ, ɪ 'cnɪ-ɛ'o na: -lnmɔ 'mo-o -Lagɔ. -A'a lɪ'a -kɔkɔɔ -see "tiinamʋ 'bhle yi. -A'a nyʋ'a -kɔkɔɔ 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi.

9Dɪ-ɪ 'srɛɛ'ɛ "yi a, 'ɪnnɪ nʋ'o -ɪnmʋ 'tʋ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ, -yɪ se'a "yi'srɛɛ, ɪ-ɪ 'nya-a -ɪnmʋ li. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ -a'a -tɪta -Lagɔ -za'a 'bho -ɪnmʋ 'le -a'a 'mʋbhɛɛmʋ'a "klumʋ 'le ɔ 'ye -ɪnmʋ 'nynɪ "kpi po, 'le ɛ-ɛ 'lbhaa'a -ɪnmʋ 'bʋbʋa "yi.

10'Bho 'ɛ lemʋ, dɪ -lrɪɪ 'cnɪ-ɛ'o 'bho 'ɔ "yu 'mnɔ "kpi, na: 'An -Kɔyi, -da -ɪn 'ka lɪ 'wee ti-ya a, -ɪnmɔ sro'o 'bhlʋkpa ti. -A'a "bhuo-o sro'o yaku ti -lrɛɛ.

11-Gblee, lɪ'a klɛ -ɪn -ya'a ti a, ɪ-ɪ 'ye-e ti-sɔ -mʋ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, -a'a "bhuo-o 'ye-e ti-nɪ -mʋ "kɔgwlɛka. -Bho -bana -gwle 'mʋ, -ka ɛ-ɛ 'kpa'a 'sʋa a, 'ka-a ɪ-ɪ 'ye -nɪ mʋ.

12-Bho "yriɛ 'kpa 'sʋa, -ka nyɔ-ɔ popo 'nɛ 'mʋ, ɔ-ɔ de 'ɛ ti 'le ɔ 'ke ɛ "yizizia, 'ka-a -a 'ye 'bhlʋkpa -ke yaku 'fɪan mʋ 'le -ɪn 'ke ɪ -da -lue tide, 'le -ɪn 'ke ɪ "yizizia -lrɛɛ. -Bho -

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

bana 'kpa 'sʋa, -ka nyɔ-ɔ de 'ɛ 'tɔ ti, 'le ɔ-ɔ zizia 'nɛ "yi, 'ka-a -a 'ye ɪ -nʋ mʋ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, -a 'ye-e ti-nɪ -mʋ "kɔgwlɛka. 'Ka-a ɪ 'cnɪ-ɛ'o 'bho Zezii "kpi.

13A -gblee, -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi ɔ 'ka: -Zi -laa 'an "troli -ɪn 'ke ti-de 'le 'ɪn 'ke -a'a tʋ'a nyʋ wɔn-zi, nʋ, ɔ se -nɪ. 'Ɔ "yu Zezii'a "sɛ ɔ 'lɛ'ɛ -kaa "yi.

14Ɛ -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mʋ 'le, koo a 'ke ɔ gbo'a -dalbhomʋ 'mnʋ 'la'a? Ʊn-ʋ 'mo-o 'ɔ -zuzu. Nyʋ-ʋ 'ye'a 'pʋn mʋ 'bho 'ɔ "yigbeyi 'le ʋ gbo ɔ-ɔ lbho ʋ'o, ʋn 'ke ʋ -kpa.

Eblee 2

1'An 'lotʋ'a "nynuu-a, -Lagɔ -zi -nɪ'e-e 'ɔ "yu Zezii 'mʋ 'le ɔ 'ye -amʋ 'tmʋʋ'a dɪ a, dɪ ɔ-ɔ za'a -amʋ -bodɪ 'mʋ, -a'ba -tri nɪ -lokui ti -le, 'le -a -kaa 'pʋnpʋan'a -jolʋ "yi'wlʋ!

2A -gblee, -bɛnyɪ a, -Lagɔ 'lbho-o ɔ gbo'a -dalbhomʋ 'nɔɔ Moyiizɪ gbo, ʋn 'ke ɔ 'ɔ gba "we "nyɪ -a-bʋ nyunyu'a dɪ. l-bɪ wlu 'mnɪ 'bhɛ-ɛ "yi, 'ɛ dɪ, nyʋ-ʋ -see 'ɪ 'bho "du, -ʋ cɪ 'ɪ 'mʋ, ɔ -yʋ 'ʋ 'kleyeɛɛ "kpi: lɛ ʋn 'bɔ'ɔ ti, 'ɪnnɛ ʋn 'ye'o.

3-Ka nyʋ 'ka -nyna 'le ʋn 'ka 'pʋn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'ɛ -jolʋ ɔ -tɔ'ɔ -amʋ, -nɔɔ -ke 'li -a -nɪ'a a, 'ɛ "kpidɪ'a wlu 'bhɛ-ɛ "yi, ɪ 'ye -bɛnyɪ'a wlu 'mnɪ -zi. Ɛ -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mʋ 'le, -bho -a -see ɛ-bɛ -jolʋ 'mnɛ bhlu, a-a popo 'gwlʋti na, ɔ-ɔ 'ye-e -a'ba dɪ "yriti-tri -mʋ'a? -Gba, -bho -a se ɛ tikpʋn, -a -see 'ɔ 'cɛkʋta 'zɔ 'wlʋ yi. A -gblee, ɛ-bɛ 'pʋnpʋan 'mnɛ, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ -za'a 'ɛ "kpidɪ 'mʋ -antanyɪ, 'le, nyʋ-ʋ 'wɪn 'ɪ 'bɔ, ʋn 'ye -amʋ 'tmʋʋ na -ziadɪ mo'o.

4Ʊ-bʋ nyʋ 'mnʋ, -Lagɔ'ɔ "bhuo-o "nyɪ 'ʋ wɔnkuɛ 'le ʋn-ʋ nʋ'o "yritikpʋnwɔnkulɪ. 'Le, 'kpɪ 'ɔ Lisaazuzu-u "nyɪ'a nyʋ, ʋn 'ke 'ɔ lbhʋ nʋ, ɔ 'ye ʋ "yiti'gblee -lue -lue. -Ka ɔ 'ybha'a, 'ka-a ɔ nʋ ɛ'o. l-bɪ lɪ 'wee 'mnɪ, 'ɪnnɪ tɔ'ɔ -ka ɔ 'wɔɔn'ɔ 'wa wlu "kpi.

5A -gblee, 'lotʋ'a "nynuu-a, 'kmʋlre -Lagɔ-ɔ 'ye'a ti-ya mʋ, 'ɛ dɪ -a -nɪ'e -laa 'mʋzanamʋ. -Bho ɔ -yɛ ɛ ti a, ɔ gbo'a -dalbhomʋ -see ɛ -kɔ yi.

6Nyunyu 'ye ɛ -kɔ mʋ. Ɛ -se bhubhuyiti 'ɪn-ɪ 'lɛ'ɛ -kaa -ko, -ɛkedɪmaa, ɪ 'cnɪ-ɛ'o 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li see, na: -A'ba -tɪta -Lagɔ, leelɛ -ke "bhuo nyunyɔ "du'o 'le -mnaaa-a popo'o 'ɔ dɪ 'gwlʋti'a? Leelɛ nyunyɔ'ɔ "yu "du'o 'le -a zi'e 'ɔ dɪ'a?

7'Bho -a'a -dalbhomʋ'a damʋ, -ɪn -yɔ 'ɔ-ɔ 'zɔ 'le -nɔɔ gbɛ 'li. Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ zi'a a, 'le -ɪn 'ye ɔ 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ "nyɪ.

8Lɛ"o lɛ -ɪn -ya'a ti, 'ɪnnɔ -ɪn "nyɪ ɛ'o ɔ 'ke ɛ -kɔ. A -gblee, -bho nyɔ nʋ -Lagɔ "nyɪ -ɔ lɪ 'wee ɔ 'ke ɪ -kɔ ɔ, 'ɛ 'zɔ 'mo-o na, lɛ -ke 'bhleyi ɔ se'a "du, ɛ se -nɪ. Kɪn, -ziadɪ mo'o. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, -ka ɔ -kɔ'ɔ lɪ'a klɛ -ziaka, nyɔ se -bhla 'ɛ lɛtu liyenamʋ -nɪ.

9A 'ye li-ɔ, Zezii Kliisɪ 'mo-o lɪ 'wee'a -kɔyi. 'lnnɔ -a yibo'o. A -gblee, -bɛnyɪ a, 'bho -Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ'a damʋ, -Lagɔ -yɔ 'ɔ-ɔ 'zɔ 'le -nɔɔ gbɛ 'li, 'le 'ɔ 'limʋ'a wɔnnmɔɛ'ɛ kamʋ, ɔ 'ke 'mɛ 'bho nyunyu 'wee'a 'bɪ 'mʋ. Ɔ 'ka 'mɛ ɛ, ɔ 'ye-e 'kle tenyɪ. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ -Lagɔ "nyɪ 'ɔ 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ.

10A -gblee, ɔ-bɔ -Lagɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ -ya'a lɪ 'wee ti, 'le 'ɔ 'nynɪ 'ke "yi'bhɛ'ɛ dɪ ɔ nʋ ɛ'o. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ, Zezii Kliisɪ 'ma-a nyʋ'a 'pʋʋnyizɛgɛ, ɔ 'ye ɔ "yiti"tayi 'le ɔ 'ye 'kle

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'ye, 'le, -ka ɔ 'bɔ'ɔ ti, ɔ 'ke -kaa -nɪ, 'le nyʊ'a -dadudu 'ke 'ɔ "yreetɪ "du, ʋn 'ke 'bho 'ɔ "troli ti-de, 'le, -ka 'ɔ 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi, 'wa nɪ 'ke -kaa -nɪ.

11A 'ye li-ɔ, ɔ-bɔ Zezii Kliisɪ 'mnɔ -lrɛɛ, 'ɪnnɔ nʊ ɛ'o 'le nyʊ'a "nyinynidɪ-ɪ gwɛ'ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi ti 'le ɔ -ke ʋn-ʋ na'o, 'le, ʋ-bʊ nyʊ ɔ-ɔ zetie'a 'le 'wa "nyinynidɪ 'mnɪ 'mʊ, ʋn -ke ɔ -plɛ'ɛ -tɪta 'mʊ: 'ɪnnɔ 'mo-o -Lagɔ. A -gblee, -bho Zezii Kliisɪ -kʊ ʋ 'ɔ 'lotʊ'a "nynuu-u 'la, 'ɛ kamʊ dɪn'a 'lbhɔ ɔ'o.

12A 'ye li-ɔ, ɪ 'cnɪ-ɛ'o 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li see, na: 'An -tɪta -Lagɔ, 'ɪn-ɪ 'ye-e -a'a dɪ 'an 'lotʊ'a "nynuu -bodɪ 'mʊ-za -mʊ. Nyʊ -ɪn -kɔ'ɔ ɔ, 'bho 'wa klɛ'ɛ "yigbeyi 'ɪn-ɪ 'ye -a'a 'nynɪ "yi'bhɛɛ -nɪ mʊ 'le 'lʊ 'mʊ.

13l 'cnɪ-ɛ'o -lrɛɛke na: -Lagɔ 'ɪn-ɪ 'ye "gwli-de mʊ 'an -pɔlʊ'a klɛ ti. 'Le ɪ 'ye 'cnɪ-ɛ -lrɛɛ na: Nyʊ -Lagɔ "nyɪ'a 'ɪnmʊ 'ɪn 'ke 'pʊʋn, 'ɪnnʊ -ke 'ɪn -na'a -laa.

14A -gblee, ʋ-bʊ nyʊ ɔ "si'a 'nynɪ, ʋn-ʋ 'mo-o nyunyu'a dɪ, ɔ "luo'o nyunyɔku 'mʊ -lrɛɛ. Ɔ nʊ -ɛ'o, -bho ɔ 'mɛ, 'le, "nyinynidɪ'a tiyayi Sataan 'bhle'a wɔnkuɛ 'bho 'mɛmɛɛ "kpi, ɔ 'ke ɔ tʊ wɔn 'mʊ lu.

15A -gblee, -ka 'geyikpaan-a ple'a 'ɔ 'bhleyi, 'ka-a nyɔ"o nyɔ-ɔ ple'e 'mɛmɛɛ. 'Ɛ lɛtu 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ Zezii Kliisɪ 'mɛ'o, 'le, 'ɛ -fanʊ nyʊ 'bhle'a kuku 'zɔ, ɔ 'ke ɛ 'le -za.

16A 'ye li-ɔ, a yibo'o-o na ɔ -see 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ yi, ɔ 'ke -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ -kpa. Ɔ yi-o'o 'le ɔ 'ke nyunyu 'pʊʋn. -Yʊ ɔ 'pʊʋn'a, 'ɪnnʊ 'mo-o -a'ba "na Ablaamʊ'a "yreetɪzɪgɪ.

17'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ ɔ 'wɔn'o 'le ɔ 'ye nyunyɔku 'mʊ"luo. -Bho ɔ -see 'kɪ -kaa nʊ a, ɔ se 'kɪ 'bhɛɛ ɔ 'ke ʋ 'pʊʋn. Ɔ nʊ'a -kaa 'le ɔ 'ye 'mɛ -a'ba "nyinynidɪ'a dɪ, 'le, 'ya -belu 'ke 'ka -amʊ bhla, ɛ 'ye ɔ "kpi ti'ga 'bho -a'ba 'bɪ 'mʊ. 'Ɔ nymɔ 'wla-a ti 'le -a'ba 'sraga ɔ -za'a -kaa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɛ 'ye -amʊ zetie 'le -a'ba "nyinynidɪ 'mnɪ 'mʊ 'le -a -ke -Lagɔ 'ye -ybhɛ. Ɔ-bɔ 'Sragazayi 'mnɔ ɔ, ɔ-ɔ 'nʊ-o nyʊ -zɛgɛ "lruli 'le ɔ -nmɔ'ɔ "yiti nyʊ 'ke ɔ "gwlide.

18-Da 'ɔ "bhuo -nɪ'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, tidɪnlɪ 'bhlɔ -ɔ "kpi kplokplokplo 'le ɔ 'ye 'kle 'ye tenyɪ 'le ɔ 'ye ɪ wɔn 'mʊ cɛ. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, -bho tidɪnlɪ bhla -amʊ "kpi, ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke -amʊ -kpa 'le -a 'ke ɪ wɔnyi'bhɛɛ -lrɛɛ.

Eblee 3

1'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, 'an 'lotʊ'a "nynuu-a, 'le -Lagɔ 'ye amʊ 'bho -za, a 'ke 'ɔ nyʊ "du. Zezii ɔ lbho'a 'nɔɔ -amʊ gbo ɔ 'ke -amʊ 'ɔ "dɪzɪgɪ -ya, -ɔ "si'a 'bho -ɔ "du'a 'ɔ 'sragazayiklagba, a "du ɔ "yrili! Lɪ -a de'a "gwli, -a za'a nyʊ -bodɪ 'mʊ, ɔ-bɔ Zezii -ke "kpidɪ ɪ-ɪ za'a 'mʊ, 'ɔ nymɔ 'wla-a ti 'le ɔ 'ye 'mɛ. -A'ba 'sraga ɔ -za'a -kaa, 'ɪnnɛ zetie'e -amʊ 'le -a'ba "nyinynidɪ 'mʊ 'le -a -ke -Lagɔ 'ye -ybhɛ.

2A -gblee, -bɛnyɪ a, -Lagɔ "nyɪ-e 'ɔ -glɪgba -a'ba "na Moyiizɪ, ɔ 'ke ɛ -jolʊ gbo po 'le ɔ 'ye lbhʊ 'mnɛ nʊ -ka -zɛgɛka. Lbhʊ -ke dɪ ɔ-bɔ -Lagɔ lbho'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ Zezii Kliisɪ, -ka -lue 'mnɔ, 'ka-a ɔ nʊ ɛ'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'bho Moyiizɪ'a damʊ, Zezii Kliisɪ 'mo-o -klagba. 'Ɛ dɪ -a 'ke 'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ. -Ɛkedɪmaa, nyɔ-ɔ po'a "yrilinmɔbudu, 'ɔ 'nynɪ-ɪ mu'o tenyɪ, ɛ 'ye -budu 'mnɛ'ɛ "bhuo -zi. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ 'ma-a -Lagɔ'ɔ nyʊ'a 'bhleyi, ɔ "du'o -klagba 'bho Moyiizɪ -ke -Lagɔ'ɔ nyʊ -lrʊʊ'a damʊ.

4A -gblee, -Lagɔ'ɔ -glɪgba 'ɪn-ɪ po'o -budu "yi. -A'ba klɛ yibo'o-o na, 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi, -budu"o -budu 'bhle-e poyi. -Ka -lue 'mnɔ 'ka-a lɪ 'wee'a tiyayi "du'o -Lagɔ 'le ɔ -kɔ nɪ'o.

5-6A 'ye li-ɔ, Zezii Kliisɪ 'mo-o 'ɔ "yu'a 'dɛ -lue. 'lnnɔ 'mo-o 'ɔ tiyalɪ 'mnɪ'a -kɔyi -lrɛɛ. 'Ɛ dɪ Zezii Kliisɪ "du'o -klagba 'bho Moyiizɪ'a damʊ. -Lagɔ'ɔ lbhʊ Moyiizɪ nʊ'a -ka -zɛgɛka 'le ɔ 'ye 'ɛ "yigwɛ, ɔ-ɔ 'mo-o 'ɛ nʊyi. Ɔ -se 'ɛ -kɔyi -ko. 'Le, dɪ-ɪ 'ye'a -zi mʊ 'wla, ɔ-ɔ 'tmʊʊ 'nɪ nyʊ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ, -yɔ 'ma-a -Lagɔ'ɔ "yu Zezii Kliisɪ a, ɔ-ɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ -glɪgba'a -kɔyi. Ɛ-bɛ -glɪgba 'mnɛ, -a-bʊ 'mo-o 'ɛ wɔnyi'a nyʊ. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, -bho -a de ɔ "gwli "kɔmʊkɔmʊ, 'le, -a'ba "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ-ɛ 'ka -amʊ 'mʊ "yi 'le ɛ 'ka ti'pɪple 'le yaku 'li, -ka -a -de 'nɛ -pɔlʊ "yi, -bho -a kpʊn ɛ -kaa ti "kɔmʊ -lrɛɛ -a'ba -pɔlʊ'a klɛ ti, "lemnɪɪ, -a "du-o 'ɔ nyʊ -ziaka.

7'An 'lotʊ'a "nynuu-a, 'ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ a, -ka -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'lɛ'ɛ, a nʊ -kaa! Ɔ na: -Bho a 'wɔn -zɪan'a "bhuo -Lagɔ'ɔ wlu 'bɔ ɔ,

8-9a'ba -kmu -pɔlʊ "yi -le! A 'wɔɔn nɛ! -Da a'ba "na "we se'a -dena 'bhle -bɛnyɪ 'le ʊn-ʊ 'yeye'a ti 'le "musa "kpi 'le zʊɪn'a -gwlɪ 'sɔn 'li, kpli ʊn nʊ'a a, a'ba nʊ ɪ -le! -Lagɔ na: l-bɪ zʊɪn 'mnɪ 'li, ʊn-ʊ 'naa-a 'an wlu "yi zɔ"o zɔ. Kplizɪgɪ 'ɪn nʊ 'ʊ "lruli, ʊn 'ye -ɪ li. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, ʊn na 'ɪn -tɔ nʊ 'an wɔnkuɛ "yi, 'le, -bho 'ɪn -ke ʊn -na -ziaka, ʊn 'ke ɪ yibo.

10'Ka-a ʊn nʊ'o kplokplo 'le ʊn 'ye 'ɪnmʊ 'cɛ 'gwlʊ li -ya. 'Ɛ dɪ 'ɪn nʊ'o na: -Ka ʊn-ʊ popo'a 'gwlʊti, 'ka se "yrili-nmɔ. -Jolʊ 'ɪn-ɪ tɔ 'nʊ ʊn 'ke bhlu 'le 'wa tinɪɛ 'mʊ, 'wa 'ye ɛ.

11'Wa lɛ -fla'a 'ɪnmʊ 'mʊ'a dɪ 'ɪn po'o 'cɛ, 'ɪn 'ye -zrɛ 'le 'ɪn na: 'Bhlʊkpa 'ɪn-ɪ "nyɪ'a 'an nyʊ, 'nɔɔ "yiflɔɛzɛgɛ -nɪ'a, ʊn -see 'le 'ɛ "kpi ti"si yi.

12'An 'lotʊ'a "nynuu-a, a "du a'ba "bhi "yrili 'le nyɔ -kaa 'le a'ba "klumʊ 'wlʊ, ɔ -kaa 'ɔ -pɔlʊ'a "yikmuɛ'ɛ dɪ "du, -Lagɔ 'bhle'a tinɪɛ, ɔ -kɔɔ ɔ "kpi-tbhɛ 'le 'ɔ "nyinynidɪ 'mnɪ 'mʊ.

13Zɔ -ke 'li -a -nɪ'a -zɪan, -Lagɔ 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke -amʊ 'tmʊʊ. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, zɔ"o zɔ 'li, a popo 'kpɪ "yi 'le a 'ke 'ɔ wlu -lokuipo, 'le "nyinynidɪ'a tiyayi Sataan -kaa amʊ "yrabha 'mʊ 'lbha 'le ɔ -kaa amʊ "nyinynidɪ wɔnpo 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le a -kaa 'ɔ wlu 'mʊcɛ 'le a'ba -pɔlʊ -kaa "kpleku!

14A -gblee, -da -a 'kpa -nɪ'a 'bho -Lagɔjeyi -lreeka, -ka -a de'a Zezii Kliisɪ "gwli -a'ba -pɔlʊ'a klɛ ti, -bho -a de ɔ -kaa "gwli "kɔmʊ, "lemnɪɪ 'ɔ nyʊ -a "du'o -ziaka.

15A 'ye li-ɔ, 'ɪn na 'traamʊ, ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ-ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, na: -Zɪan'a "bhuo, -bho nyɔ 'wɔn -Lagɔ'ɔ wlu 'bɔ ɔ, ɔ 'wɔɔn nɛ! 'Ɔ -kmu 'ɔ -pɔlʊ "yi -le! -Ka a'ba "na "we 'wɔn'ɔ 'ɔ wlu 'bɔ -bɛnyɪ 'le ʊn -see 'ɛ 'bho "du, a'ba nʊ -kaa -le!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16'ln na, nyʊ yʊʊ 'wɔn'ɔ -Lagɔ'ɔ wlu 'bɔ, -ʊ -see ɛ 'bho "du'a? Nyʊ Moyiizɪ -za'a 'geyikpaankwla 'zɔ 'le Ezipʊtɪbhlʊkpa "kpi, 'ɪnnʊ mo'o.

17Nyʊ yʊʊ ɔ -po'o 'cɛ kwa 'le zʊɪn'a -gwlɪ 'sɔn 'li'a? Ʊ-bʊ Moyiizɪ'a nyʊ-ʊ nʊ'a "nyinynidɪ, -ɛ -ke "lru "yi -Lagɔ 'kpʊ 'ʊ 'le "musa "kpi, ʊn 'ye'a ti'yeye zʊɪn'a -gwlɪ 'sɔn 'li, 'le ʊn 'ye'a 'le 'mɛ -nɪ 'wee, 'ɪnnʊ mo'o.

18Nyʊ yʊʊ -ke dɪ ɔ -zrɛ'o 'le ɔ 'ye: 'Bhlʊkpa 'ɪn-ɪ "nyɪ'a 'an nyʊ, 'nɔɔ "yiflɔɛzɛgɛ -nɪ'a, ʊn -see 'le 'ɛ "kpi ti"si yi, nʊ'a? Ʊ-bʊ nyʊ-ʊ -see'a 'bho 'ɔ wlu "du, 'ɪnnʊ mo'o.

19A -gblee, 'lotʊ'a "nynuu-a, 'bhlʊkpa -Lagɔ'ɔ "nyɪ'a 'ɔ nyʊ, 'nɔɔ "yiflɔɛzɛgɛ -nɪ'a, ʊn -see ɔ "gwlide 'le ʊn -see 'ɔ wlu 'bho "du -lrɛɛ'ɛ dɪ ʊn -see 'le 'ɛ "kpi ti"si.

Eblee 4

1'An 'lotʊ'a "nynuu-a, 'ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, "yiflɔɛzɛgɛ -Lagɔ-ɔ "nyɪ'a nyʊ, ɔ 'ye ɛ -amʊ wɔn 'mʊ ti"du -bɛnyɪ. 'Ɔ wlu 'mnɛ, -a -de 'nɛ-ɛ lemʊ ti "kɔmʊ. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, -a "du -a'ba "bhi "yrili, -bho ɔ -kɛ ɛ nyʊ-ʊ "nyɪ, 'le -a'ba "klumʊ'a nyɔ -kaa le -sie!

2A -gblee, -ka -a'ba "na "we 'wɔn'ɔ -Lagɔ'ɔ "dɪzɪgɪ 'bɔ -bɛnyɪ, 'ka-a -abʊ-ʊ 'wɪn 'ɪ 'bɔ 'traamʊ -lrɛɛ, 'le ɛ-bɛ wlu 'mnɛ -see ʊ -kpa ʊn 'ke "yiflɔɛzɛgɛ 'mnɛ 'ye, -ɛkedɪmaa, ʊn -see ɛ lɛ 'la.

3'Ɔ wlu 'mnɛ, -a-bʊ 'wɔɔn 'nɛ, "yiflɔɛzɛgɛ 'mnɛ, -a-bʊ 'ye ɛ 'ye mʊ. 'Ɛ wlu ɔ -za'a 'mʊ -bɛnyɪ 'le nyʊ-ʊ -see 'ɔ "gwlide, ɔ 'ye 'wa "kpidɪ 'mʊ-za, na: 'Wa lɛ-ɛ -fla'a 'ɪnmʊ 'mʊ'a dɪ 'ɪn po'o 'cɛ, 'ɪn 'ye -zrɛ 'le 'ɪn na: 'Bhlʊkpa 'ɪn-ɪ "nyɪ'a 'an nyʊ, 'nɔɔ "yiflɔɛzɛgɛ -nɪ'a, ʊn -see 'le 'ɛ "kpi ti"si yi. -Bho ɔ -za wlu -nɛɛ 'mʊ, ɛ-bɛ "yiflɔɛzɛgɛ 'mnɛ, ɛ -se 'ɪnnɛ se 'bho 'ɔ "troli -nɪ -ko! Ɔ -ya'a lɪ 'wee ti 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, -da ɔ -gwɛ -nɪ 'nɪ "yi a, 'bho-o ɛ -nɪ -nɪ'e 'bho 'ɔ "troli see.

4A -gblee, ɪ 'cnɪ-ɛ'o 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li see, na: Lɛ"o lɛ-ɛ -nɪ'a ti 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, 'le 'wɪ -mɛɛlo 'li -Lagɔ -ya -nɪ 'nɛ ti, 'le ɔ 'ye li-fɔ 'wɪ -mɛɛsɔn'ɔ zɔ.

5Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, ɪ 'cnɪ-ɛ'o -lrɛɛke 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, na: 'ln 'po-o 'cɛ, 'ɪn 'ye -zrɛ 'le 'ɪn na: 'Bhlʊkpa 'ɪn-ɪ "nyɪ'a 'an nyʊ, 'nɔɔ "yiflɔɛzɛgɛ -nɪ'a, ʊn -see 'le 'ɛ "kpi ti"si yi.

6A -gblee, 'lotʊ'a "nynuu-a, -a'ba "na "we-e 'wɔn'ɔ 'ɔ "dɪzɪgɪ 'bɔ -bɛnyɪ, 'wa dɪ ɔ -zrɛ'o, -ɛkedɪmaa, ʊn -see ɔ "gwlide 'le ʊn -see 'ɔ wlu 'mnɛ 'bho "du -lrɛɛ. 'Ɛ dɪ, -bho -Lagɔ nʊ na ʊn -see 'le 'bhlʊkpa 'mnɛ'ɛ "kpi ti"si yi, 'ɛ 'zɔ 'mo-o nyʊ -lrʊʊ-ʊ 'ye-e 'ɔ "yiflɔɛzɛgɛ 'ye -mʊ.

7-8-A'ba "na "we 'mnʊ, -ʊ 'mɛ -nɪ'a 'le "musa "kpi, -Lagɔ'ɔ lbhʊnʊyi Zozue-e po'o 'wa "yreetɪ -jolʊ gbo 'le ʊn 'ye 'le Kanaabhlʊkpa "kpi mu. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, ɔ -see ʊ "yiflɔɛzɛgɛ "nyɪ, -ɛkedɪmaa, ʊn -gwle 'le-ɔ, 'le, -a'ba "na Daviidɪ 'ma-a 'bhlʊkpayowli, -Lagɔ 'ye ɔ 'mʊ -zi -nɪ, ɔ 'ye -wlu 'le ɔ na: -Bho a 'wɔn -zɪan'a "bhuo -Lagɔ'ɔ wlu 'bɔ ɔ, a'ba -kmu -pɔlʊ "yi -le! A 'wɔɔn nɛ! A -gblee, -bho -Lagɔ 'lɛ -kaa, ɛ-ɛ tɔ-o'o na ʊn -see -bhla "yiflɔɛzɛgɛ 'ye ke. 'Ɛ kamʊ ɔ-ɔ "nyɪ 'ʊ "yiflɔɛ "kɔmʊ, ʊn 'ke 'ɔ wlu 'bʊ'wɔn, ʊn 'ke ɛ 'bho "du 'le ɔ 'ke ʊ "yiflɔɛzɛgɛ 'mnɛ "nyɪ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9'Ɛ dı 'ın nʊ'o, -ka -Lagɔ -nı'a lifɔnamʊ 'le 'wı -mɛɛsɔn'ɔ zɔ, nyʊ-ʊ 'ma-a 'ɔ -nʊ, 'ka-a ʊn-ʊ 'ye "yiflɔɛzɛgɛ 'ye mʊ.

10A -gblee, -Lagɔ gwɛ'ɛ 'ɔ lbhʊ "yi, ɔ -flɔ'ɔ-ɔ 'tɔ "yi. -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a ɛ -nı'e 'mʊ -lrɛɛ 'bho -a'ba damʊ. Nyɔ -Lagɔ "nyı'a "yiflɔɛzɛgɛ, 'ɔ lbhʊ -gwɛ'ɛ-ɛ "yi. 'Ɔ nʊ 'tɔ lbhʊ.

11'Ka-a ɛ -nı'e 'mʊ'a dı, -a po 'le 'kpı, 'le -a 'ke "yiflɔɛzɛgɛ 'mnɛ 'ye! -A "du -a'ba "bhi "yrili, -bho -Lagɔ -kɛ ɛ nyʊ-ʊ "nyı, 'le -a'ba "klumʊ'a nyɔ -kaa 'ɔ wlu "yi'naa 'le ɔ -kaa le -sie -a'ba "na "we'a ka!

12A -gblee, 'an 'lotʊ'a "nynuu-a, 'ɔ wlu 'ku-o wɔn 'le ɛ-ɛ "nyı'e nyʊ tinıɛzɛgɛ. 'Ɛ "nmanmaa -zi'e-e -blajrɛɛ-ɛ 'bhle'a "yri 'sɔn. -Bho ʊn -zɛ ɛ nyɔ -bodı 'mʊ, ɛ-ɛ 'nyma-a 'ɔ -pɔlʊ 'mʊ 'le ɛ-ɛ nyni'e 'le 'ɛ gugluti. Dı nyɔ-ɔ popo'a 'gwlʊti ɔ 'ke nʊ, 'ınnı ɛ-ɛ ya'a 'bho zɔ "yi 'le ɔ-ɔ 'crı 'ı 'mʊti, -bho ı "du -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdı, 'le ɔ-ɔ yibo nı'o.

13Lɛ -lue 'tın-ı 'ka "yi"zize 'bho 'ɔ "yigbeyi, ɛ se -nı. Lɛ"o lɛ ɔ -ya'a ti, ɔ yibo nɛ-o'o gbaa! Dı 'wee -a nʊ'a, 'bho 'ɔ "yigbeyi -a 'ye 'ya kuna -po -nı mʊ.

14'An 'lotʊ'a "nynuu-a, 'ın 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ see na, -Lagɔ'ɔ "yu Zezii'a nymɔ 'wla-a ti 'le ɔ 'ye 'mɛ -a-bʊ nyunyu'a "nyinynidı'a dı. Ɛ-bɛ 'sraga ɔ -za'a -kaa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'ınnɛ zetie'e -amʊ 'le ı-bı "nyinynidı 'mnı 'mʊ 'le -a -ke ɔ 'ye -ybhɛ. Ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ, ɔ -nı'e-e 'bho 'ɔ "troli 'le yaku 'li. 'Ɛ dı, -a de ɔ "gwli 'le -a -ke ɔ 'ke -na "kɔmʊ 'le nyʊ 'ke ı yibo.

15A -gblee, -bho lɛ ku wɔn tenyı 'bho -a'ba "yigbeyi, ɔ-ɔ 'ye-e -a'ba ngaze 'le ɔ-ɔ kpa'a -amʊ. -Ka tidınlı-ı bhla'a -amʊ "kpi, 'ka-a 'ya -dadudu bhlɔ 'ɔ "kpi. Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, ɔ -see "nyinynidı -lue 'tın nʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

16Ka-a ɛ -nı'e 'mʊ'a dı, 'lotʊ'a "nynuu-a, -Lagɔ -kɔ'ɔ lı'a klɛ 'le -ɔ nʊ'a nyʊ -zɛgɛ "lruli, -a'ba -pɔlʊ -gwɛ ti 'le -a 'ke ɔ "srii, 'le ɔ 'ke -a'ba "nyinynidı'a dı 'bhɔ 'le ɔ 'ke -amʊ -zɛgɛ "lrulinʊ. -Bho -a nʊ -kaa, lɛ-ɛ 'ka -amʊ "nyinynidı wɔnpo 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -bho ɛ bhla -amʊ "kpi, "lemnıı ɔ-ɔ kpa'a -amʊ-ɛ 'le -a 'ke ɛ wɔnyi'bhɛɛ.

Eblee 5

1A -gblee, 'lotʊ'a "nynuu-a, nyɔ-ɔ 'ma-a -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba, -Lagɔ'ɔ "bhuo-o zɔ 'ɔ 'bho 'le 'ɔ -bonyunyu'a "klumʊ. Kın, -Lagɔ-ɔ cɛ 'nɔ-ɔ kpɔ, 'le 'ɔ nyɔtu 'ke nyunyu 'mnʊ'a 'nynımʊ -nı, 'le ɔ 'ke 'sraga -za ʊn -nı 'wee'a "nyinynidı'a dı.

2Nyunyɔ ɔbɔ-ɔ'ɔ "bhuo "du'o -lrɛɛ'ɛ dı, lı-ı se'a "yi'srɛɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -bho nyʊ -lrʊʊ -see dı gble 'le ʊn 'ke ı nʊ, ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke 'wa "kpidı 'mʊti'wɔn 'le ɔ 'ke ʊ -kpa. -Ɛkedımaa, tidınlı-ı 'bhla-a 'wa klɛ "kpi 'le ı-ı po 'ʊ "nyinynidı wɔn.

3'lnnɛ 'bhle'e 'nynı'a dı, nyʊ -lrʊʊ-ʊ nʊ'a "nyinynidı, 'ɔ -za'a 'wa "sɛ'ɛ 'sraga. l "sri -ɔ "yi -lrɛɛ 'le ɔ 'ke 'ɔ "bhuo'a nɛ -za, 'le ɔ-ɔ zɛ ɛ'o.

4'Bho 'ɛ lemʊ, -bho nyɔ 'ybha ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba "du, ɔ se 'bhɛɛ 'le ɔ 'ke 'ɔ "bhuo 'ɛ lbhʊtu "nyı. -Lagɔ zɔ 'ɔ 'le 'ɔ -bonyunyu'a "klumʊ 'le ɔ-ɔ cɛ 'nɔ kpɔ 'ɔ lbhʊ

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'mnɛ'ɛ dɪ. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, -a'ba "na Alɔɔ -nɪ'a ti -bɛnyɪ, ɔ 'ye ɔ 'bho -za 'le 'ɔ -bonyunyu'a "klumʊ 'le ɔ 'ye 'ɔ 'sragazayiklagba "du.

5-Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a Zezii Kliisɪ'a dɪ -nɪ'e 'mʊ -lrɛɛ. Ɔ -see 'ɔ "bhuo -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba'a lbhʊ "nyɪ. -Lagɔ'ɔ "bhuo-o -zɔ 'ɔ 'bho 'le ɔ 'ye ɔ 'tmʊʊ 'le ɔ na: -lnmɔ 'mo-o 'an "yu. -Zɪannamʊ, 'ɪn-ɪ tɔ 'nɛ-ɛ nyʊ "yi, 'le ʊn 'ke ɪ yibo.

6'Ɔ "bɔgʊ'a 'fɔtɔ -lrɛɛ gbo, 'le 'ɔ "kpidɪ -lrɪɪ 'ye 'le 'cnɪ-ɛ na: -A'ba -Kɔyi -Lagɔ na: -lnmɔ 'mo-o 'an 'sragazayi 'le -ɪn 'ke ɛ "du "kɔgwlɛka. -Ka 'an 'sragazayi Mɛkisedɛkɪ -nɪ'a a, 'ka-a -ɪn -nɪ'o.

7A -gblee, 'lotʊ'a "nynuu-a, -da Zezii -nɪ'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, ɔ -see 'ɔ "bhuo "yi'bhɛɛ. Ɔ 'wɔn-o'o ɔ 'ke 'bho -Lagɔ "du "kɔmʊ 'le ɛ 'ke 'ɔ 'mɛmɛɛ'ɛ "bhuo "kpi bhla. -Ka ɔ 'bhɛɛ'ɛ ɔ 'ke ɔ 'mɛmɛɛ'ɛ wɔn 'mʊ -za, ɔ yibo nɪ-o'o. 'Ɛ dɪ, ɔ 'ka 'mɛ ɛ, ɔ bhade 'nɔ li tenyɪ 'le ɔ 'ke ɔ 'mɛmɛɛ'ɛ wɔn 'mʊ -za 'le ɔ-ɔ "vi'o 'gagwloka. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, ɔ 'wɔn-o'o ɔ 'ye ɔ 'bho "du 'le ɔ 'ye 'mɛ. Ɔ "du -ɔ 'bho'a dɪ, ɔ nʊ'a -kaa a, ɔ kpʊn'o 'ɔ bhadewlu. Ɔ -see ɔ 'mɛmɛɛ'ɛ wɔn 'mʊ sie 'le ɔ 'ye ɔ glu -za 'le ɔ 'ye ti-nɪ -lrɛɛ.

8Ɔ-ɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ "yu -ziaka. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, lɛ-ɛ 'ma-a 'kleyeɛɛ, ɔ 'ye -ɛ wɔn, 'le, -ka ɔ "du 'ɔ 'bho 'le lɪ 'wee 'mʊ, nyʊ 'ke ɪ yibo.

9A -gblee, ɔ "du 'ɔ -kaa 'bho 'le lɪ 'wee 'mʊ, 'le, -ka ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke -nɪ, ɔ -nɪ'e 'tɔ -kaa'a dɪ, ɔ "du'o nyʊ'a 'pʊʊnyizɛgɛ. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, nyɔ"o nyɔ-ɔ 'wɔɔn 'nɔ 'le -ɔ "du 'ɔ 'bho, ɔ-ɔ 'pʊʊn nɔ'o 'le ɔ-ɔ "nyɪ 'ɔ "kɔgwlɛtinɪɛ.

10A 'ye li-ɔ, ɔ-ɔ 'bɔ-ɔ -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdɪ ti 'le ɔ-ɔ nʊ 'ɛ kamʊ -Lagɔ nʊ 'ɔ 'ɔ 'sragazayiklagba 'mʊ. -Ka 'ɔ 'sragazayi Mɛkisedɛkɪ -nɪ'a a, 'ka-a ɔ -nɪ'o.

11A -gblee, 'lotʊ'a "nynuu-a, 'ɪn 'bhle 'ko-o 'traamʊ dɪ'a -dadudu 'ɪn 'ke 'kɪ gbɔzɪza 'le 'ɪn 'ke amʊ 'tmʊʊ 'bho Mɛkisedɛkɪ 'mnɔ'ɔ "kpi. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ɛ lɛtu -kmu'o-o "yi, -ɛkedɪmaa, a'ba -lokui -kmu'o-o "yi.

12A-bʊ 'ke 'ka 'tɔ nyʊ -Lagɔwlu -tɔ, abʊ 'mnʊ, -bho nyɔ yi 'bho -Lagɔjeyi -lreeka, lɪ ɔ-ɔ 'cɪan'a 'le -Lagɔwlu 'mnɛ 'li, a-bʊ se ɪ -bhla yibo -ka -zɛgɛka! A -gblee, lililɛ -kmu'a "yi, nyunyuzɪgɪ-ɪ li'a, -ka "yulre se'a 'bhɛɛ, ɔ 'ke ɛ li 'le 'nyanya'a "sɛ 'ye'a 'ɔ lɛ "du, 'ka-a a'ba dɪ -nɪ'e 'mʊ 'bho -Lagɔjeyi.

13Ʊ-bʊ "yreetɪ 'mnʊ, 'ɪnnʊ nʊ'o nyɪtani'a "sɛ 'wa lililɛ 'mʊ. Ʊbʊ 'mnʊ -lrɛɛ, -ka nyɔ-ɔ zɪza'a "nyinynilɛ -ke "yrilinmɔlɛ'ɛ -gbaa li, 'ɪnnʊ se -kaa yibo.

14Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ, -bho "yu ku 'tɔ "yriti, lililɛ -kmu'a "yi nyunyuzɪgɪ-ɪ li'a, 'ɪnnɛ nyɔ-ɔ "nyɪ ɔ'o. 'Ka-a ɛ -nɪ'e -lrɛɛ 'bho -Lagɔjeyi. Nyɔ-ɔ ku'a "yriti 'bho 'ɛ "yi, -ɔ yibo'a "yisrɛɛlɛ -ke lɛ-ɛ se'a "yi'srɛɛ, ɔ-ɔ 'mo-o nyɔ-ɔ 'ka -Lagɔ'ɔ wlu 'mʊti'wɔn -ka -zɛgɛka. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, nyɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke ɛ 'ɔ nyɔtu -tɔ.

Eblee 6

1'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, 'lotʊ'a "nynuu-a, Zezii Kliisɪ'a "kpidɪ -kmu'a "yi tenyɪ, -a 'cɪɪn ɪ 'le nyʊ-ʊ ku'a "yriti 'bho -Lagɔjeyi, lɪ ʊn yibo'a, -abʊ 'ke ɪ yibo -lrɛɛ! -Da -a yi'a 'bho -

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Lagɔ'ɔ -jolʋ 'mnɛ "yi -lreeka, lɪ -a 'cɪan'a 'bho Zezii Kliisɪ "kpi, -a zi 'tɔ -mnɪɪ li, -a yibo nɪ-o'o see. A -gblee, -bho nyɔ po -budu'a 'kpʋ glu, ɔ-ɔ "du-o 'bho 'ɛ -da 'le ɛ-ɛ gwɛ'ɛ "yi -susueyi, 'ɔ 'nɛ 'bho 'ɛ ponamʋ ti. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ, "nyinynidɪ -ke dɪ nyɔ-ɔ 'mɛ'ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -ka nyɔ-ɔ yibo 'nɪ "yi-e 'le ɔ-ɔ "bhiti'a 'le ɔ gbo-e 'le ɔ 'ke ɔ "gwlide-e, ɪ-bɪ wlu 'mnɪ, 'ɪn se 'tɔ 'bhɛɛ 'ɪn 'ke 'bho 'ya da le mu.

2'An 'lotʋ'a "nynuu-a, lɛ-ɛ 'ma-a batizeeɛ o, -ka nyɔ 'ka nyɔ kwa "lru tide o, -ka -Lagɔ 'ka nyʋ glu -za 'le 'mɛmʋ'a "klumʋ 'le ʋn 'ke ti-nɪ -lrɛɛ 'le -lebhɔɔnɔɔ 'li 'le ɔ 'ke ʋ -zigle -tu "kɔgwlɛka o, a 'wɔn-ɔ 'ya "kpidɪ'a -tɔtɔlɪ 'bɔ see, 'ɪn se 'bhɛɛ 'ɪn 'ke 'bho 'ya "kpi le mu -lrɛɛ.

3A yibo nɪ-o'o see. A zi ɪ 'tɔ li! 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, 'ɪn-ɪ 'ye 'tɔ amʋ -Lagɔ'ɔ wlu -lrɪ -tɔ mʋ. 'Le 'ɔ wɔnkuɛ 'mʋ, ɔ-ɔ 'ye-e -amʋ -kpa -mʋ 'le 'ɪn 'ke ɪ -tɔ -ka -zɛgɛka 'le a 'ke ɪ 'mʋti'wɔn, a 'ke ɪ "lru-mu -nɪ.

4-6Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, -bho nyɔ 'wɔn -Lagɔwlu 'bɔ, -bho ɔ kpʋn ɛ ti -daan, 'le ɔ 'ke ɛ "yiti"tayi, ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ'ɔ -zigle 'ku-o wɔn tenyɪ. -Ɛkedɪmaa, -Lagɔ ya'a zɔ 'le nyunyu'a -pɔlʋ 'zɔ, ɔ yibo nɔ-o'o. Ɔ "nyɪ -ɔ 'ɔ Lisaazuzu. Ɔ -wʋnna 'nɔ-ɔ "niti 'le lɪ'a -dadudu 'mʋ. -Ka -Lagɔwlu "du'a lɛzɛgɛ, 'ɔ nyɔtu yibo nɪ-o'o, 'le, -ka Zezii Kliisɪ ku'a wɔn 'le ɔ-ɔ "nyɪ'a nyʋ "kɔgwlɛtinɪɛ, ɔ "du'o 'ya yiboɛ wɔn -lrɛɛ. l-bɪ lɪ 'mnɪ, ɔ yibo nɪ -kaa-ɔ, 'le ɔ 'ye -Lagɔwlu kwa gbo -za. -Bho nyɔ nʋ -kaa, ɛ kɔkɔɔ'ɔ-ɔ -ka ɔ 'lbha -nɪ'a -Lagɔ'ɔ "yu Zezii 'bho 'ɔ tu "yri -lrɛɛke 'le ɔ-ɔ "pli 'ɔ "yi 'bho nyʋ'a "yigbeyi. -Bho nyɔ 'wlʋ 'kɪ -kaa 'bho -Lagɔ'ɔ -jeyi, ɔ se 'tɔ 'bhɛɛ 'le ɔ 'ke "yiflɔɛ 'ye 'le ɔ 'ke 'ɔ "nyinynidɪ "yiyibo 'le ɔ 'ke ɔ gbo "bhiti -lrɛɛ.

7A -gblee, 'ɛ kamʋ 'ɪn-ɪ po'o "yi -lue. 'ln na: -Bho nyɔ -lo lililɛ 'le 'ɔ -kpaa 'mʋ, -bho "ni -kɛ ɛ 'mʋ-ʋ lbha a, ɛ-bɛ lililɛ 'mnɛ, -bho ɛ 'pʋn, ɛ-ɛ 'tɔ-ɔ na, -Lagɔ'ɔ "nitiwʋnnasʋ -nɪ'e-e ɛ-bɛ -kpaa 'mnɛ'ɛ "kpi.

8Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, -bho -sukui -ke "wi "we 'lbhɛ ɛ, ɛ-ɛ 'mo-o 'tɔ bhubhuyiti'a lɛ. -Lagɔ-ɔ 'zɛ -ɛ kwa gbo 'le ɛ-ɛ sɔ'ɔ ti.

9'An dɪkmalotʋ'a "nynuu-a, 'ɪn-ɪ 'zɪ -ɪ amʋ -bodɪ 'mʋ -mnɛɛ. 'Bho abʋ-a'a damʋ, 'ɪn 'de-e "gwli na, a -nɪ'e-e 'bho 'pʋnpʋan'a -jeyi 'le a -see ɛ "yiti"tayi yi.

10A -gblee, -Lagɔ 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi nyunyu -bodɪ. -Ka a-a kpa'a a -Bozezii'a nyʋ "kɔmʋ, ɔ-ɔ popo 'nɪ-ɪ 'gwlʋti. Ɛ-ɛ tɔ-o'o na, a -kma'a-a 'ɔ dɪ -lrɛɛ.

11'Ɛ dɪ 'ɪn-ɪ "du'o amʋ "dɪ 'mʋ: A po 'le 'kpɪ, 'le, kpli -ke 'li a -nɪ'a a, a 'ke ɪ "lru-mu -nɪ, a 'ke nyni, 'le, dɪ -Lagɔ -za'a 'mʋ, a -de'a -pɔlʋ "yi, a 'ke 'ya "yri'a 'bɪ 'ye.

12Nyʋ 'kpɪ-ɪ wa'a "yiti -susueyi, a'ba -nɪ 'wa ka -le! Nyʋ-ʋ de'a -Lagɔ "gwli, -ʋ -ku'a "gwli 'bho 'ɔ -jeyi, a 'bhle 'wa kpli. -Ɛkedɪmaa, lɪ -Lagɔ "du 'ʋ wɔn 'mʋti, 'ɪnnʋ 'ye ɪ'o.

13-14'Lotʋ'a "nynuu-a, 'ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ -a'ba "na Ablaamʋ de'e -Lagɔ "gwli. Zɔ -lue 'zɔ -Lagɔ 'tmʋʋ nɔ-o'o na, ɔ-ɔ 'ye -ɔ "niti-wʋnna -mʋ 'le ɔ-ɔ 'ye ɛ -nʋ mʋ 'le 'ɔ "nynuu'a "nynuu 'ke "kpiti'kpʋkpa. Ɔ -za'a wlu 'mnɛ 'mʋ 'le ɔ 'ye 'ɔ "bhuo 'mʋ -zrɛ -nɪ na, 'ɔ

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

wlu'a "yri'a 'bɪ-ɪ 'ye-e 'wlʊ -mʊ. Nyɔ -yɔ 'ka 'tɔ "yi'bhɛ ɛ, -ɔ 'kɔ ɔ -zi, -ɔ -ke 'nynɪ 'mʊ ɔ 'ka -zrɛ -nɪ, ɔ se -nɪ. 'Ɛ dɪ ɔ -nʊ 'nɛ 'ɔ "bhuo'a 'nynɪ 'mʊ.

15Ɔ 'wɔn'ɔ -kaa -Lagɔ'ɔ wlu 'mnɛ 'bɔ, ɔ 'de -ɛ "gwli. Ɔ 'ku-o "gwli, 'le, lɪ ɔ "du 'ɔ wɔn 'mʊti, ɔ 'ye 'ya "yri'a 'bɪ 'ye.

16A -gblee, -a'ba "bhi yibo'o-o na, nyɔ-ɔ 'bhɛ'ɛ "yi -ɔ -zi'a -ɪnmʊ, 'ɪnnɔ -a zrɛ nɪ'e 'mʊ, -bho ɛ "du deponamʊ 'le -a "tii 'nɛ "yi, -ɛkedɪmaa, 'ɪnnɛ tɔ'ɔ na -ziadɪ -ɪn -nɪ'e 'mʊzanamʊ.

17'Ɛ dɪ -Lagɔ -zrɛ'o, 'le, nyʊ ɔ "du'a lɪ wɔn 'mʊti, ʊn 'ke "gwlide na, ɔ -see wlu "yizizia yi "kɔmʊ. -Ɛ -ke "lru "yi ɔ 'tmʊʊ nʊ'a-ɔ, 'le ɔ 'ye'a 'bho "si, ɔ 'ye'a -zrɛ, 'ɪnnɛ 'ka-a!

18A -gblee, 'lotʊ'a "nynuu-a, -a-bʊ pa'a -Lagɔ li, ɪ-bɪ wlu 'sɔn ɔ -za'a 'mʊ, ɔ -see'a "yizizia yi, 'ɪnnɪ 'ke -amʊ 'kpɪ "yi po -ka -zɛgɛka, 'le, -zɛgɛ ɔ-ɔ 'ye'a -amʊ "lruli-nʊ mʊ, -a -de'a -pɔlʊ "yi, -a -nɪ'a wɔnfuonamʊ, -a 'ke ɛ 'ye. -Ɛkedɪmaa, 'ɔ cɛ sɪn.

19-A'ba -pɔlʊ'a "yidelɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ -a kpʊn'o ti -gli. 'Ɛ dɪ -a'ba "gwlideɛ'ɛ -sɔ'ɔ -denɪ 'mʊ. -Ɛkedɪmaa, -a -ke -Lagɔ'ɔ "bhuo "sisri'e-e "yi 'le -a 'ye 'bho 'ɔ "troli -nɪ mʊ "kɔgwlɛka.

20A 'ye li-ɔ, -a'ba -Kɔyi Zezii -Lagɔ nʊ'a 'ɔ 'sragazayiklagba 'mʊ, 'ɔ 'sragazayi Mɛkisedɛkɪ'a ka, 'le ɔ 'ke ɛ "du "kɔgwlɛka, 'ɪnnɔ -kɔ'ɔ 'le -a'ba nya 'le ɔ 'ke 'le -amʊ wɔn-fuo -nɪ. 'lnnɔ nʊ ɛ'o 'le -a 'ye 'le ti-de mʊ.

Eblee 7

1A -gblee, ɔ-bɔ Mɛkisedɛkɪ 'ɪn-ɪ "si'a 'nynɪ, ɔ-ɔ 'mo-o Salɛmʊgwlɔ'ɔ -kɔyi -bɛnyɪ, 'le ɔ "si'e 'bho, -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, -ɔ -kɔ'ɔ lɪ 'wee, ɔ "du'o 'ɔ 'sragazayi. Zɔ -lue 'zɔ, Ablaamʊ -ke 'ɔ nyʊ 'kpa-a tʊ, ʊn 'ye 'bhlʊkpayowli'a -dadudu 'lbha, ʊn 'ye 'mɛ, 'le ʊn 'ye 'wa -kɔkɔlɪ 'mʊ"luo. Ʊn lu'a -kaa tʊ a, ʊn -nɪ le -yinamʊ 'le ɔ-bɔ Mɛkisedɛkɪ 'mnɔ 'ye ʊ -jeyi mu 'le ɔ 'ye Ablaamʊ "niti-wʊnna.

2l zi'a -kaa, 'le, ɪ-bɪ -kɔkɔlɪ 'mnɪ, Ablaamʊ 'ye 'ya -buenɛ 'le -za, ɔ 'ye ɛ Mɛkisedɛkɪ 'mnɔ "nyɪ. Ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ 'le, a yibo 'ɔ "kpidɪ 'nɪ? A po -lokui! 'Ɔ 'nynɪ Mɛkisedɛkɪ ɔ 'bhle'a, 'ɪnnɛ 'mo-o: "Yisrɛɛbhlʊkpayowli. 'Bho 'ɛ lemʊ, 'le ʊn-ʊ 'lɔ 'ɔ Salɛmʊgwlɔ'ɔ -kɔyi. 'Ɛ 'zɔ 'mo-o, -kɔyi "nyɪ'a nyʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua.

3A -gblee, ɔ-bɔ Mɛkisedɛkɪ 'mnɔ, nyɔ"o nyɔ -see 'ɔ 'lotʊ-e, 'ɔ -tɪta -ke 'ɔ "na "we'a 'nynɪ 'bʊ'wɔn. -Ka ɔ 'wʊwlʊ'a 'mʊti-e, -ka ɔ 'mɪmɛ'ɛ 'mʊti-e, nyɔ -lue komu se 'bho lɛ'ɛ "yri yibo. Ɔ-ɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ "yu Zezii'a "yitigʊgɔyi. -Ɛkedɪmaa, 'ɔ 'sragazalbhʊ se "tiinamʊ 'bhle.

4Ablaamʊ 'ma-a Izrayɛɛlɪkɔmʊ 'wee'a -tɪta, 'ɪnnɔ -za'a 'le 'ɔ -kɔkɔlɪ'a -buenɛ 'le ɔ 'ye ɛ ɔ "nyɪ. -Ka ɔ 'bhɛ'ɛ "yi ɔ 'ye'a Ablaamʊ -zi, a 'ye -kaa li-ɔ!

5Gba -Lagɔ "nyɪ'a Moyiizɪ ɔ po'a Izrayɛɛlɪkɔmʊ, 'ɪnnɛ nʊ'o, na: Ablaamʊ'a "nayu Levii, 'ɔ -gluuwɔnyi'a nyʊ-ʊ 'ke -Lagɔ'ɔ 'sraga -za. 'Wa lbhʊ ma'a dɪ, 'ɪnnʊ Izrayɛɛlɪkɔmʊ 'ke 'wa -kɔkɔlɪ'a -buenɛ "nyɪ. Ɛ-bɛ gba 'mnɛ, 'wa 'lotʊ'a "nynuu -lrʊʊ, -

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

bho koo ʋn "du 'wa 'wlʋkamʋ -dı Ablaamʋ'a kamʋ, 'ınnʋ ɛ ge'e "yi, 'ınnʋ 'ke ʋ 'wa -kɔkɔlı'a -buenɛ "nyı.

6Mɛkisedɛkı -mnɔɔ ɔ, ɔ -se Levii'a -gluuwɔnyi'a nyɔ -ko. Ɛ -nı'a -kaa 'mʋ a, Ablaamʋ "nyı -ɔ 'ɔ -kɔkɔlı'a -buenɛ 'le ɔ-bɔ Mɛkisedɛkı 'mnɔ 'ye ɔ "niti-wʋnna. A 'ye li-ɔ, ɔ-bɔ Ablaamʋ -Lagɔ -wʋnna'a "niti 'le ɔ "du'a lı wɔn 'mʋti, 'ınnɔ Mɛkisedɛkı 'mnɔ -wʋnna'a "niti.

7'Le -a'ba "bhi yibo'o na nyɔ-ɔ -wʋnna'a ɔ -bonyunyɔ "niti, ʋn -nı 'sɔn'ɔ damʋ, 'ınnɔ 'mo-o -klagba. 'Ɛ dı Mɛkisedɛkı "du'o Ablaamʋ'a damʋ -klagba.

8A -gblee, Levii'a -gluuwɔnyi'a nyʋ, Izrayɛɛlıkɔmʋ -lrʋʋ-ʋ "nyı'a 'wa -kɔkɔlı'a -buenɛ, ʋn-ʋ 'nʋ-o 'mɛmɛmʋ -ka nyɔ"o nyɔ, 'le ʋn-ʋ popo'o 'bı 'mʋ 'le 'wa 'sragazalbhʋ 'li. Ɛ -nı'a -kaa 'mʋ a, ɔ-bɔ Mɛkisedɛkı Ablaamʋ "nyı'a 'ɔ nı'a -buenɛ, 'ɔ 'sragazalbhʋ se "tiinamʋ 'bhle. 'Ka-a ı 'cnı-ɛ'o 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li.

9'Bho 'ɛ lemʋ nyɔ 'bhɛɛ'ɛ ɔ 'ke na, Levii'a -gluuwɔnyi'a nyʋ nyʋ-ʋ "nyı'a 'wa -kɔkɔlı'a -buenɛ, 'wa "na Levii'a "bhuo -zi -nı'e-e 'ɔ "na Ablaamʋ 'mʋ 'le ɔ 'ye 'ɔ nı'a -buenɛ Mɛkisedɛkı "nyı -lrɛɛ.

10Ɛ -se bhubhuyiti 'ın 'lɛ -kaa -ko. 'Ɛ 'zɔ -tɛ'ɛ 'mʋ-ɛ. -Da Mɛkisedɛkı -mu -nı'a Ablaamʋ -jeyi, Levii -see -bhla 'wlʋ ke. Ɛ -nı'a -kaa 'mʋ a, -bho nyɔ "bhlu ı 'mʋti, ɔ "nyı-e Mɛkisedɛkı 'ɔ -kɔkɔlı'a -buenɛ. -Ɛkedımaa, ɔ -nı 'ko-o -bhla 'ɔ "na Ablaamʋ'a kuku 'zɔ. 'lnnɛ -tɔ'ɔ -lrɛɛke na, Mɛkisedɛkı 'bhɛ-ɛ "yi ɔ 'ye Levii -zi.

11A -gblee, gba -Lagɔ "nyı'a Moyiizı, ɔ po'a Izrayɛɛlıkɔmʋ -bɛnyı, 'ınnɛ 'mo-o, Alɔɔ 'ma-a Levii'a -gluuwɔnyi'a nyɔ, 'ɔ nyʋ-ʋ 'ke -Lagɔ'ɔ 'sraga -za 'le nyʋ 'wee 'ke li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le 'ya lıtu "du'o ı-bı gba 'mnı'a 'kpʋ. Ɛ -nı'a -kaa 'mʋ a, ɛ-bɛ 'sraga 'mnɛ, ɛ se 'bhɛɛ ɛ 'ke 'ɛ lɛtu nʋ -ka -zɛgɛka. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynı'a dı -Lagɔ'ɔ 'sragazayi -lrɔɔ 'wlʋ'o. Ɔbɔ -se Alɔɔ'ɔ -gluuwɔnyi'a nyɔ -ko -lrɛɛ. Ɔ-ɔ 'mo-o Mɛkisedɛkı'a "yitigʋgɔyi.

12-14-A'ba -Kɔyi Zezii Kliisı mo'o. Ɔ -sɔ'ɔ-ɔ Zidaa'a -gluuwɔnyi. A'ba 'wee yibo nı-o'o. -Da Moyiizı 'ka -Lagɔ'ɔ 'sragazamʋ'a dı 'mʋ-za, ɛ-bɛ Zidaa'a -gluu 'mnɛ, 'ɔ wɔn -see ɛ "yibhla. -Lagɔ'ɔ "bhuo-o "nyı'e Zezii 'ɛ lbhʋtu. 'Ɛ kamʋ, wlu -lrıı-ı 'bhle'a 'nynı, -ı -zi'a Moyiizı'a gba, ɔ "nyı 'ı -amʋ.

15A -gblee, Moyiizı 'po-o Levii'a -gluuwɔnyi'a nyʋ gba, ʋn 'ke -Lagɔ'ɔ 'sragazamʋ "du. 'Wa 'sragazalbhʋ 'mnɛ, ɛ -see nyʋ 'pʋnpʋan "nyı 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynı'a dı, -ka Mɛkisedɛkı -nı'a a, Zezii Kliisı -nı'a -kaa, 'le -Lagɔ 'ye ɔ 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ lbho, ɔ 'ke 'ɔ 'sraga -za, 'le ɛ 'ke nyʋ 'pʋnpʋan "nyı.

16'Ɔ "bhuo-o -zɔ 'ɔ 'bho, ɔ 'ye ɔ glu -za, 'le ɔ 'ye ɔ "kɔgwlɛtinıɛlre "nyı 'le ɛ -ke wɔnkuɛ-ɛ na'o. Gba-a nʋ'a 'ka-a nyɔ'ɔ -gluu'a "kpidı 'ke 'mʋ-nı 'le ɔ 'ke ɛ-bɛ lbhʋ 'mnɛ nʋ, ɛ -se 'ya dı ɔ "du-ɛ 'bho 'nı -ko.

17'Ɔ "kpidı -lrıı-ı 'cnı-ɛ'ɛ, ı na: -A'ba -Kɔyi -Lagɔ na: -lnmɔ 'mo-o 'an 'sragazayi 'le -ın 'ke ɛ "du "kɔgwlɛka. -Ka 'an 'sragazayi Mɛkisedɛkı -nı'a a, 'ka-a -ın -nı'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, -ka ʊn-ʊ popo 'ka 'bɪ 'mʊ -bɛnyɪ 'le 'wa 'sragazalbhʊ 'li, ɛ 'ye 'plʊ 'kpa, -ɛkedɪmaa, 'wa lbhʊ 'mnɛ se wɔnkuɛ 'mʊ'bhle 'le ɛ 'ke nyɔ 'pʊʊn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

19A 'ye li-ɔ, gba 'wee Moyiizɪ po'a nyʊ, ɪ -see ʊ 'pʊnpʊan "nyɪ -ka -zɛgɛka. 'Ɛ dɪ ɔ -ya'a -amʊ Zezii. 'lnnɔ 'mo-o 'traamʊ 'tɔ -a'ba -pɔlʊ'a "yideyi. 'Ɔ 'sraga'a dɪ -a -ke -Lagɔ "sisri'e "yi.

20-21A -gblee, ɔ-bɔ -Lagɔ 'mnɔ ɔ, 'ɔ wlu-u 'mo-o lɛ nyɔ 'ka "gwlide. Ɔ 'ka Zezii lbhʊ 'mnɛ "nyɪ, ɔ -zrɛ'o 'le ɔ na: 'lnmɔ -Lagɔ 'ma-a lɪ 'wee'a -kɔyi, 'ɪn-ɪ zrɛ-o'o na, 'an 'sragazayi -a 'ye "du mʊ "kɔgwlɛka. 'ln -see wlu -nɪɪ "yizizia yi "kɔmʊ! 'Ka-a -Lagɔ 'lɛ'o 'bho Zezii'a damʊ. A 'ye li-ɔ, Levii'a -gluuwɔnyi'a nyʊ 'ka 'ɔ 'sragazalbhʊ 'ye, ɔ -see -zrɛ.

22'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, -ybhɛybhɛtite -abʊ -ke ɔ bhla'a Zezii Kliisɪ'a 'sana 'mʊ, "ni'a -zi -nɪ'e 'bho 'ɛ 'nynɪmʊ. -A'ba tikpʊkpʊɛn -zi'e-e -bɛnyɪnɛ.

23'Bho 'ɛ lemʊ, Levii'a -gluuwɔnyi'a nyʊ -lrʊʊ-ʊ 'ma-a -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊ, ʊn popo'o-o 'bɪ 'mʊ 'le ʊn 'ye "yi-die, -ɛkedɪmaa, ʊn-ʊ 'mɛ-ɛ'o.

24Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, Zezii -mnɔɔ -nɪ'e-e ti "kɔgwlɛka. 'Ɛ dɪ 'ɔ 'sragazalbhʊ 'se "tiinamʊ 'bhle.

25Ɔ -nɪ'e 'bho-o -Lagɔ'ɔ "troli "kɔgwlɛka, 'le, nyʊ-ʊ 'yee'a 'ɔ 'sragazalbhʊ 'mnɛ'ɛ dɪ -ziadɪ 'mʊ 'le ʊn-ʊ "bhiti'a 'le -Lagɔ gbo, ɔ-ɔ bhade 'nɔ li -zɔɔ 'wa "lru "yi. 'Ɛ kamʊ ɔ "du'o 'wa 'pʊʊnyizɛgɛ 'le ʊn-ʊ 'ye'e 'pʊnpʊan 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

26A -gblee, ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ, -ɔ 'ma-a -kaa -a'ba 'pʊʊnyi, 'ɪnnɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke -a-bʊ nyunyu -ke -Lagɔ'ɔ 'nynɪmʊ -nɪ, -ɛkedɪmaa, ɔ 'saa'a-a li 'bho 'ɔ "yigbeyi. Ɔ se dɪ "kpi'bhle. Ɔ se 'bɪ li'bhle. -A-bʊ 'ma-a "nyinynidɪ'a nʊmʊ, ɔ se -a'ba ka -nɪ. -Lagɔ -cɛ 'nɔ-ɔ kpɔ. 'Bho 'ɔ "troli, 'bho-o ɔ -nɪ'o.

27Ʊ-bʊ Levii'a -gluuwɔnyi'a nyʊ 'mnʊ, -bho ʊn 'ke 'sraga -za, -ka ɪ "sri 'ʊ "yi, ʊn 'ke 'wa "bhi'a nɛ -za -antanyɪke-ɔ 'le ʊn 'ke nyʊ -lrʊʊ'a nɛ -za a, 'le ʊn-ʊ zɛ 'ɛ zɔ"o zɔ ɔ, ɔ se -kaa -nɪ. Ɔ "tayi'e-e 'ɔ "bhuo "yiti -a'ba "nyinynidɪ'a dɪ 'le ʊn 'ye ɔ 'lbha, 'ɔ nymɔ 'ye ti'wla 'le ɔ 'ye 'mɛ. 'Ɔ 'mɛmɛɛ 'mnɛ, ɛ-ɛ 'mo-o kpɛ -lue 'tɪn'a lɛ. 'Ɛ 'sragatu -see -zɛ yi kpɛ 'sɔn.

28A -gblee, gba Moyiizɪ po'a, nyʊ ɛ-ɛ "nyɪ'a -Lagɔ'ɔ 'sragazalbhʊ, ʊn-ʊ 'mo-o nyunyu. Ʊn se li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, wlu -Lagɔ'ɔ "bhuo zizia -nɪ'a ɪ-bɪ gba 'mnɪ "yi, -ɪ nʊ'a na: 'lnmɔ -Lagɔ 'ma-a lɪ 'wee'a -kɔyi, 'ɪn-ɪ zrɛ-o'o na, -ɪnmɔ 'ke 'an 'sragazayi "du "kɔgwlɛka, 'ɔ "yu Zezii se'a 'bɪ li'bhle, 'ɪnnɔ ɪ "si'e 'nynɪ. 'lnnɔ 'mo-o 'traamʊ 'tɔ -a'ba 'pʊʊnyizɛgɛ 'le ɔ 'ke ɛ "du "kɔgwlɛka.

Eblee 8

1'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, wlu 'ɪn -nɪ'a -laa amʊ -jeyi ponamʊ, 'ɛ -yɛ 'bhle'a 'nynɪ tenyɪ, 'ɪnnɛ 'ka-a: -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, -ɔ -kɔ'ɔ lɪ 'wee, 'bho 'ɔ "troli, 'bho-o -a'ba 'pʊʊnyizɛgɛ Zezii -nɪ'o 'le ɔ -ke ɔ -kɔ'ɔ lɪ 'mnɪ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2-3-Lagɔ'ɔ 'sragazamʊklıgbı-ı -nı'a 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi, -ka ʊn-ʊ "luo'a nmi "we -ke lı -lrıı 'mʊ, 'le ʊn-ʊ nʊ'a 'wa lbhʊ a, -a'ba "bhi yibo nı-o'o. -Bho ʊn 'ke ı -kaa -za a, 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a lisaabudu'a -da ʊn-ʊ nı'o 'le ʊn-ʊ zı ı'o. 'Bho Zezii -mnɔɔ'ɔ damʊ, 'ɔ "bhuo ɔ "nyı'e -Lagɔ -ka 'sragalɛ 'le ɔ -nı'e -a -ke 'ɔ 'nynımʊ. 'Bho 'ɛ lemʊ, -Lagɔ'ɔ -dena nyunyɔ po'a a, ɛ -se 'le-e ɔ-ɔ nʊ nı 'ɔ 'sragazalbhʊ 'mnɛ 'nı -ko. 'Ɛ -yɛ -nı'a 'le yaku 'li, -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ "bhuo po'a, 'le-e ɔ-ɔ nʊ nı'e 'ɔ lbhʊ 'mnɛ.

4-Lagɔ'ɔ 'sragazamʊ -nı'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, 'ınnɛ 'bhle'e 'nynı'a dı, 'ɔ 'bı se 'le 'wa "klumʊ -nı. 'Le, -bho ɔ -nı 'kı 'traamʊ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, ɔ -see 'kı 'ɔ 'sragazayi'a "bhuo "du yi. -Ɛkedımaa, 'ɔ -nʊ -nı'a 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi, gba ɔ "nyı'a Moyiizı, ɔ po'a Izrayɛɛlıkɔmʊ, nyʊ-ʊ -ke -gluu ı "si'a 'nynı 'le ʊn 'ke -Lagɔ'ɔ 'sragazalbhʊ nʊ, 'ɛ nyʊ ʊbʊ "du'o 'le ɔbɔ 'bhle'e 'ɔ "bhuo'a nɛ.

5Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a lisaabudu, -ɛ -ke -da ʊn-ʊ nʊ nı'a 'wa 'sragazalbhʊ 'mnɛ, 'ɔ -dena -nı'a 'le yaku 'li, 'ɛ "yitigʊgɔlɛ'ɛ "sɛ ɛ "du'o. A -gblee, -da Moyiizı 'ka gbedeti po 'le ɛ 'ke -Lagɔ'ɔ -dena "du, 'ɛ wlu -Lagɔ -zɔ 'ɔ -bodı 'mʊ 'le ɔ 'ye nʊ na: Moyiizı, 'srɛɛ "yi 'tın, 'le 'an -dena'a gbedeti 'ın -tɔ'ɔ -ınmʊ "yi 'le trı "kpi, -ın 'ke 'ɛ gʊgɔbolɛ po!

6'lnnıını'a "lru "yi, lbhʊ Zezii-i nʊ'a 'le yaku 'li, 'ın-ı nʊ'o na ɛ 'bhle-e 'nynı tenyı, ɛ 'ye -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊ -nı'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ'a nɛ -zi. -A-bʊ nyunyu'a "nyinynidı'a kamʊ ɔ "tayi'e 'ɔ "bhuo "yiti, nyʊ 'ye ɔ 'lbha, 'ɔ nymɔ 'ye ti'wla 'le ɔ 'ye 'mɛ, 'le -a -ke -Lagɔ 'ye -ybhɛ. Ɛ-bɛ -ybhɛybhɛɛ 'mnɛ, ɛ 'wɔn-o'o tenyı 'le ɛ 'ye -antanyınɛ -zi -lrɛɛ. -Ɛkedımaa, lı ɔ "du'a 'traamʊ -amʊ wɔn 'mʊti, ı 'bhle-e 'nynı tenyı, 'le, -yı -a 'ye'a -bɛnyı, ı 'ye ı -zi.

7A -gblee, -ybhɛybhɛtite ɔ -ke -a'ba "na "we bhla'a -bɛnyı, -bho ɛ "du 'kı -ybhɛybhɛtitezɛgɛ, ɔ 'bhɛɛ ɔ 'ke ɛ "yizizia 'nı?

8-9-Gba! -Bho nyɔ -gbʊ nɛ ya a, ɛ -see "yinyni, 'le ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ-ʊ nʊ'o -bhla "nyinynidı "kɔmʊ. 'Ɛ "lru "yi ɔ-ɔ kpʊ 'ʊ dı "yi 'le ɔ-ɔ nʊ'o: A -gblee, Zidaa'a -gluuwɔnyi'a nyʊ -ke Izrayɛɛlıkɔmʊ -lrʊʊ, -ybhɛybhɛtite 'ın -ke ʊn bhla'a, ʊn -see ɛ 'bho "du. 'Ɛ dı 'ın -zʊ 'ʊ kwa gbo. Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, -nɔɔ -lrɛɛ-ɛ 'ye-e -nyni -mʊ 'le 'ın -ke ʊn 'ke -ybhɛybhɛtitelre bhla. -Da 'ın "luo'a 'wa "na "we 'mʊ 'le 'ın 'ye 'ʊ 'geyikpaankwla 'zɔ -za 'le Ezipʊtıbhlʊkpa "kpi, -yɛ 'ın -ke ʊn bhla'a ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, ɛ -ke titelre 'mnɛ -see gʊgɔ yi. -Ybhɛybhɛtitelre 'ın -ke ʊn-ʊ 'ye -bhla mʊ. 'lnmɔ 'wa -Kɔyi -Lagɔ, 'ınmɔ lɛ'ɛ -kaa! -Ziaka a, ʊn -see 'an wlu 'bho "du 'le 'ın 'ye ʊ kwa gbo -za.

10Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, -bho 'ın -ke ʊn bhla ɛ-bɛ -ybhɛybhɛtitelre 'mnɛ, lɛ 'ın-ı 'ye'a -nʊ mʊ a, 'ınnɛ 'ka-a: 'An "bhuo-o 'ye-e 'an wlu 'le 'wa -pɔlʊ 'zɔ -po -mʊ. 'Ɛ dı ʊn -see ı 'mate yi. 'Ka-a 'ın-ı 'ye 'wa -kɔyi "du mʊ -ziaka 'le ʊn 'ke 'an nyʊ "du -ka -zɛgɛka.

11Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, 'wa nyɔ -lue -see 'ɔ -bonyunyɔ -tɔ yi, na: Yibo -a'ba -Kɔyi -Lagɔ! -Ɛkedımaa, "yreetı-e, nyunyuzıgı-e, 'wa 'wee-e 'ye-e 'ınmʊ yibo -mʊ -ka -zɛgɛka.

12-Ziaka a, ʊn -see 'bho 'an wlu "du. Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, 'ın-ı 'ye-e 'wa ngaze 'ye -mʊ 'le 'ın 'ke 'wa "nyinynidı'a dı 'bhɔ 'le 'ın 'ke 'ya dı 'mate.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13A -gblee, wlu -Lagɔ -za'a 'mʊ 'bho -ybhɛybhɛtitelre "kpi, 'ɩnnɛ 'ka-a! -Bho ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'ɛ 'zɔ 'mo-o -antanyɪtite se 'tɔ 'nynɪ 'bhle. -Bho lɛlre zizia lɛsʊa "yi, -ka lɛsʊa 'mnɛ-ɛ "du'a 'ɛ dɪ, ɛ-ɛ 'kpa'a 'plʊ 'le ɛ-ɛ sɔ'ɔ ti 'wla, -a yibo nɪ-o'o.

Eblee 9

1Ɛ-bɛ -ybhɛybhɛtite-e -bhlɛ'ɛ -antanyɪ, nyunyu po 'ko'o gbedeti 'le ʊn-ʊ bʊbɔ nɪ'e 'bho -Lagɔ. Gba ɔ "nyɪ'a Moyiizɪ, ɔ po 'ʊ, 'ɩnnɛ 'tmʊʊ nʊ'o -ka ʊn 'ka 'bɪ 'mnɪ nmaze 'le ʊn 'ke ɔ 'bho bʊbɔ -nɪ.

2A -gblee, ɛ-bɛ -Lagɔ'ɔ -dena 'mnɛ, ɛ 'bhle-e "yreetɪ 'sɔn 'li. 'Ɛ -antanyɪyu ʊn-ʊ 'la'a lisaada. 'Bho 'mnɔ, 'bho-o, "napɪ'a "kpitidelɛ -ke "flɛɛ ʊn-ʊ "nyɪ'a -Lagɔ, 'ya -klugba -nɪ'o.

3'Bho 'ɛ "yreetɪ'a 'sɔnnɛ'ɛ wɔnyi, ʊn "du-o 'bho "yriɛklagba -lue. Ɛ-bɛ -buduyu 'mnɛ, ʊn-ʊ 'lɛ -ɛ lisaadaklagba.

4'Pʊn -lue-e po'a ngnɛzɛgɛ ʊn-ʊ 'la'a lasaasɪ, -gbagbʊ -nʊ-ɛ'ɛ sanu 'mʊ, -ɛ -ke "kpi ʊn-ʊ po nɪ 'nɛ "yri, 'ɩnnɛ -nɪ'e 'bho 'ɛ wɔnyi. 'Le 'ɛ 'limʊ, -ybhɛybhɛtite -Lagɔ -ke nyunyu bhla'a -bɛnyɪ, 'ɛ "bɔgʊ'a koko-o -tri-ɛ'ɛ sanu li, 'ɩnnɛ -nɪ'e 'le. -Gblʊʊ-ʊ -nʊ-ɛ'ɛ sanu 'mʊ, lililɛ -lue-e 'wlʊ'a -Lagɔ gbo 'le yaku 'li, -ɛ -ke 'li ʊn-ʊ po 'ɛ 'le ʊn-ʊ de 'ɛ ti-e, Alɔɔ'ɔ -kɔɔtu po'a "bowle -ke sɪkpɪ'a -klugbɪ -ke "kpi titesʊa 'mnɛ'ɛ wlu 'cnɪ-ɛ'ɛ, 'ɩnnɪ -nɪ'e 'le ɛ-bɛ koko 'mnɛ'ɛ 'limʊ.

5'Bho 'ɛ "kpi, 'bho-o ʊn -nyna'a lɪ 'sɔn ti. l -ke -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ gʊgɔ'o, 'le ɪ-ɪ tɔ'ɔ nyʊ na -Lagɔ'ɔ -dena mo'o. l -nɪ 'sɔn, ɪ 'bhle-e -kpakpɪ 'sɔn, -lue -lue. l-bɪ -kpakpɪ 'mnɪ, koko -ke "kpi ʊn-ʊ za nɪ'a -Lagɔ'ɔ 'sraga nyunyu'a "nyinynidɪ'a dɪ, 'ɩnnɪ "jri 'ɛ "lru. Kɪn, -ziadɪ mo'o. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ya gbɔzɪzanamʊ -see -bhla nyni ke.

6l-bɪ lɪ 'wee 'ɪn "si'a 'nynɪ, -bho 'ya nmazeɛ -gwɛ "yi, 'le -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊ-ʊ pa'a lisaada zɔ"o zɔ 'le ʊn-ʊ nʊ'o 'wa 'sragazalbhʊ 'mnɛ.

7-Buduyu -yɛ 'saa'a li tenyɪ, 'bho -mnɛɛ'ɛ damʊ, -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba'a "sɛ-ɛ pa'a 'le. 'Le zʊn 'li, kpɛ -lue 'tɪn ɔ-ɔ pa nɪ'e 'le. Lɪ-ɪ se'a "yi'srɛɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, nyʊ -lrʊʊ -see'a dɪ gble, ʊn nʊ'a, ɪ -ke 'ɔ "bhuo'a "nyinynidɪ, -Lagɔ 'ke 'ya dɪ 'bhɔ'ɔ kamʊ, ɔ -ke nmi'a nymɔ-ɔ pa'a 'le, 'le ɔ-ɔ za'a 'sraga.

8A -gblee, ɛ-bɛ gbedeti 'mnɛ, "di 'sɔn ʊn "du'a 'le 'ɛ 'limʊ, ɪ 'bhle-e 'zɔ. -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -tɔ 'nɛ -amʊ. 'lnnɛ 'mo-o, -ka nyʊ-ʊ bʊbɔ'ɔ -Lagɔ 'le 'ɔ -dena 'mnɛ, ɛ -se 'ɩnnɛ 'ke ɛ nʊ 'le ɔ -ke ʊn 'ke "yi"sisri -ko -ka -zɛgɛka.

9A -gblee, ɛ-bɛ bʊbɔsʊ 'mnɛ, 'sraga -a'ba -Kɔyi Zezii -za'a a, 'ɛ "yitigʊgɔlɛ mo'o. Nmi "we -ke lɪ -lrɪɪ ʊn-ʊ za'a -Lagɔ'ɔ 'sraga 'mʊ 'le gbedeti 'mnɛ 'li, ɪ se 'tɔ lɛ wɔn 'bhle -ka -zɛgɛka. -Ɛkedɪmaa, ʊ-bʊ nyʊ-ʊ bʊbɔ 'nɔ -kaa, ɪ se 'bhɛɛ, ɪ 'ke ɛ nʊ 'le 'wa -pɔlʊ 'ke "yi'srɛɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

10A 'ye li-ɔ, -ka nyɔ 'ka kwa -lre, -ka ɔ 'ka 'ɔ "bhuo "ni 'mʊ gba, -ka ɔ 'ka 'ɔ lɪ liwɔtɔ 'le ɔ -ke ɪ 'ka li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi-e, lililɪ -ke nmɛ'ɛ gba'a "sɛ ʊn-ʊ kpʊn'o "yi, 'le ɪ 'se 'bhɛɛ ɪ 'ke ɛ nʊ 'le nyɔ'ɔ -pɔlʊ 'ke "yi'srɛɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Zezii Kliisɪ "tayi'a

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'ɔ "bhuo "yiti 'le nyʊ 'ye 'ɔ 'lbha, 'ɔ nymɔ 'ye'a ti'wla 'le ɔ 'ye'a 'mɛ, 'ɪnnɔ 'bhɛɛ nɛ'o. 'Ɛ dɪ ɪ-bɪ 'sraga -ke gba 'mnɪ 'kpa'a 'plʊ.

11Ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ, 'ɪnnɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba -ziaka. 'Ɔ 'sana 'mʊ -a -ke ɔ -ybhɛ'o -ka -zɛgɛka. Ɛ -se 'ɔ -dena nyunyɔ po'a, 'le-e ɔ-ɔ nʊ nɪ 'ɔ lbhʊ 'mnɛ 'nɪ -ko. 'Ɛ -yɛ -nɪ'a 'le yaku 'li -Lagɔ'ɔ "bhuo po'a, 'ɪnnɛ 'ɪn-ɪ "si'e 'nynɪ. Ɛ se likpʊkpalɛ 'bhle, 'ɛ "yrilinmɔɛ'ɛ dɪ.

12A -gblee, 'Zuifʊ -yʊ 'ma-a -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊ, -ka 'wa 'sragazayiklagba-a pa'a 'le lisaadaklagba kpɛ -lue 'le zʊn 'li 'le ɔ-ɔ za'a 'sraga a, 'ka-a Zezii'a "bhuo mu'o 'le -Lagɔ gbo 'le yaku 'li 'le ɔ 'ke ɔ libhade ɔ 'ke -a-bʊ nyunyu'a "nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ. Kpɛ -lue 'tɪn ɔ -mu -nɪ'e 'le. 'Le-e ɔ -nɪ'e -bhla, ɔ -see le yi ke. Ʊ-bʊ 'sragazamʊ 'mnʊ, -ka ʊn-ʊ "luo'a -vaka -ke -bhliiyreetɪ "we'a nymɔ 'mʊ 'le ʊn-ʊ za'a 'sraga a, ɔbɔ -see -kaa nʊ. -Ɛkedɪmaa, 'ɔ nymɔ 'wla-a ti 'le ɔ 'ye 'ɔ "bhuo -Lagɔ "nyɪ -ka 'sragalɛ. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ "kɔgwlɛka. 'Ɛ dɪ "nyinynidɪ nyunyu-u nʊ'a 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɔ-ɔ 'bhɔ'ɔ 'ya dɪ "fɪa.

13A 'ye li-ɔ, -bɛnyɪ a, ʊn-ʊ 'lbha-a -vakɪ -ke -bhliigblɔ "we 'le ʊn-ʊ zɪ 'ɪ nymɔ 'mʊ, 'le, nyʊ-ʊ cɛ'ɛ 'wa gba 'mʊ, ʊn-ʊ gbɛ 'ɛ ʊ 'mʊ. Ʊn 'lbha-a -bhliinynɔ -lrɛɛ 'le ʊn-ʊ po 'ɛ "yri, ʊn-ʊ "luo'o 'ɛ "susu 'mʊ, ʊn-ʊ zizia 'nɛ "ni, 'le, nyʊ-ʊ se'a li'saa 'le 'wa gba 'li, ʊn-ʊ gbɛ 'ɛ ʊ 'mʊ. -Bho ʊn nʊ -kaa a, -ka 'wa gba 'lɛ'ɛ, ʊ-bʊ nyʊ-ʊ -see'a -kaa -na, "lemnɪɪ ʊn-ʊ 'saa'a li 'le 'wa gba 'mnɪ 'li. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -bho nyɔ "bhlu ɪ 'mʊti a, ɪ-ɪ 'mo-o bhubhuyiti'a lɛ. 'Ya 'saa nyunyɔ'ɔ -pɔlʊ li 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

14Zezii Kliisɪ -mnɔɔ ɔ, ɔ se 'bɪ li'bhle. -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu ɔ 'bhle'a 'mʊ, 'ɪnnɔ -kpa nɔ'o 'le ɔ 'ye 'ɔ "bhuo "yiti"tayi, nyʊ 'ye ɔ 'lbha, 'ɔ nymɔ 'ye ti'wla 'le ɔ 'ye 'mɛ, 'le ɔ 'ye 'ɔ "bhuo -Lagɔ "nyɪ -ka 'sragalɛ. Ɛ-bɛ nymɔ 'mnɛ, 'ɪnnɛ nʊ ɛ'o 'le -a'ba -pɔlʊ "we-e 'srɛɛ'ɛ "yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'le, "nyinynidɪ -ke dɪ nyɔ-ɔ 'mɛ'ɛ 'bho 'ɔ "yigbeyi, -a -kɪɪ ɪ 'tɔ nʊ, 'le, ɔ-bɔ -Lagɔ 'bhle'a tinɪɛ'ɛ "lru kwa, -a 'ke ɔ bʊbɔ -ka -zɛgɛka.

15'Ka-a ɔ-bɔ Zezii Kliisɪ nʊ'a dɪ 'ɪn-ɪ nʊ'o, 'ɔ 'sana 'mʊ nyunyu -ke -Lagɔ 'ye -ybhɛ 'le ʊn 'ye titelre bhla. 'Bho titesʊa'a -nɔɔ "yi, ʊn 'naa 'ko-o 'ɔ wlu "yi tenyɪ. 'Ɛ dɪ Zezii 'mɛ'o, 'le, nyʊ -yʊ ɔ 'la'a ʊn 'ke 'ɔ nʊ "du, ɔ 'ke ʊ zetie 'le 'wa "nyinynidɪ 'mʊ, 'le, "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ -Lagɔ "du 'ʊ wɔn 'mʊti, ʊn 'ke ɛ 'ye.

16A -gblee, -bho nyɔ -nɪ 'kmʊ 'mʊ, -bho ɔ 'mɛ 'wla, -ka 'ɔ 'wlʊkamʊ 'ka 'ɔ -kɔkɔlɪ 'mʊti'gbɪgble, -bho ɔ "si -kaa 'nynɪ, ɔ-ɔ 'mɛ-ɔ, 'le, -ka ɔ 'lɛ'ɛ 'tɪn, ʊn-ʊ 'gble 'ɪ -kaa. 'Kla -ko?

17-Bho ɔ -see 'mɛ ke a, ʊn se 'bhɛɛ ʊn 'ke ɪ 'gble. -Bho ɔ 'mɛ-ɔ ɔ, "lemnɪɪ, ʊn 'bhɛɛ'o ʊn 'ke ɪ li'tʊ.

18-A yibo'o-o -lrɛɛ na, -bho nyʊ -ka tite-e bhla, nymɔ-ɔ 'wlɛɛ'ɛ ti -kpayɪ. 'Ɛ dɪ, -da -Lagɔ -ke Izrayɛɛlɪkɔmʊ 'ka -antanyɪtite bhla, nmi'a nymɔ 'ye ti'wlɛ-ɛ 'le ɛ 'ke titezɛgɛ "du.

19A -gblee, gba -Lagɔ "nyɪ'a Moyiizɪ -bɛnyɪ, ɔ 'ke Izrayɛɛlɪkɔmʊ po, ɔ zɪza 'nɪ-ɪ gbɔ 'wee 'bho 'wa "yigbeyi 'le ɔ 'ye ʊ 'tmʊʊ. Ɔ nʊ'a -kaa a, 'le, -bhliiyreetɪ -ke -vakɪ ʊn 'lbha'a, 'ya nymɔ -ke "ni, ɔ 'ye ɪ 'mʊ"luo, ɔ 'ye ɪ zizia. -Lolotu ʊn-ʊ 'la'a isɔpʊ, ɔ 'ye 'le 'ɛ

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'mnɪ "yi wli "we'a nanizanɪ tisɪsan 'le ɔ 'ye ɛ 'le nymɔni 'mnɛ kɔ 'sma, 'le ɔ 'ye ɛ nyunyu -ke -Lagɔ'ɔ gba'a "bɔgʊ 'mʊ gba.

20Ɔ -nɪ'a -kaa nʊnamʊ, 'le ɔ na: -Ybhɛybhɛtite a -ke -Lagɔ bhla'a a, 'ɛ nymɔ-ɔ 'wlɛ-ɛ'ɛ ti, 'ɪnnɛ 'ka-a! Ɛ-bɛ tite 'mnɛ, a "du ɛ "yrili!

21-Ka nymɔ 'wlɛ-ɛ'ɛ ti 'le ɛ-bɛ tite 'mnɛ 'ye'a -bhlɛ, 'ka-a ɔ "luo'o nymɔ 'mʊ -nɔɔ -lrɛɛ ti, 'le, lɪ ʊn-ʊ bʊbɔ nɪ'a -Lagɔ, ɪ -ke 'ɔ -dena, ɔ 'ye ɪ ɛ 'mʊ gba -lrɛɛ.

22Ʊ-bʊ Izrayɛɛlɪkɔmʊ 'mnʊ, 'le 'wa gba 'li, lɪ nyɔ'ɔ 'saa -nɪ -nɪ'a nymɔ li 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɪ se "yi-die. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, -bho ɔ 'ke nyɔ'ɔ "nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ, nymɔ-ɔ 'wlɛɛ'ɛ ti -antanyɪ ke-ɔ 'le ɔ-ɔ 'bhɔ'o.

23A 'ye li-ɔ, 'lotʊ'a "nynuu-a, -ka -bɛnyɪ'a -Lagɔ'ɔ bʊbɔsʊ 'mnɛ "du'a 'ɔ bʊbɔsʊzɛgɛ'ɛ "yitigʊgɔlɛ, a'ba "bhi yibo nɪ-o'o. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ɛ bʊbɔsʊtu 'mnɛ -se -bhla 'ɛ -zɛgɛnɛ -ko. -Lagɔ'ɔ gba Moyiizɪ po'a nyʊ -bɛnyɪ, -ka ɪ 'lɛ'ɛ, 'ka-a ʊn-ʊ 'saa nɪ nɪ'e 'wa lɪ li. -Yɛ 'ma-a 'ɔ bʊbɔɛzɛgɛ, 'sraga "we ʊn-ʊ za'a -bɛnyɪ, ɪ se lɛ wɔn 'bhle 'ɛ damʊ. 'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, Zezii Kliisɪ nʊ'o 'ɔ "bhuo 'sragalɛ 'mʊ.

24A -gblee, gbedeti nyunyu-u po'a, -ɛ -ke -Lagɔ'ɔ -dena -nɪ'a 'le yaku 'li gʊgɔ'ɔ "yiti, 'le 'ɛ 'limʊ -Lagɔ'ɔ 'sragazamʊ -lrʊʊ-ʊ pa'o 'le ʊn-ʊ nʊ'o 'wa lbhʊ. Zezii Kliisɪ -mnɔɔ ɔ, 'nɔɔ -Lagɔ'ɔ "bhuo -nɪ'a yaku 'li 'tɪn, 'le-e ɔ -yɛ nɔ'o 'le ɔ-ɔ bhade 'nɔ li -zɔɔ -a'ba dɪ.

25'Le zʊn"o zʊn 'li, -Lagɔ'ɔ -dena'a -da 'saa'a li tenyɪ, -ka -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba-a pa'a 'le kpɛ -lue 'le ɔ-ɔ za'a nmi'a nymɔ -Lagɔ'ɔ 'sraga 'mʊ a, Zezii Kliisɪ -see -kaa nʊ. Ɔ 'ka -Lagɔ gbo mu 'le yaku 'li a, kpɛ -lue 'tɪn'a "sɛ 'ɔ nymɔ 'wla -nɪ'e ti 'le ɔ 'ye 'mɛ -a'ba 'sragalɛ'ɛ kamʊ. Ɔ-bɔ -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba 'mnɔ, ɔ-ɔ 'za-a -Lagɔ'ɔ 'sraga -zɔɔ. 'Bho Zezii -mnɔɔ'ɔ damʊ, ɔ -see 'ɔ "bhuo "yiti"tayi ɔ 'ke 'mɛ kpɛ'ɛ -dadudu.

26-Bho ɔ nʊ 'kɪ -kaa a, -ɛ 'wlʊ'a 'bho 'kmʊ'a tiyanamʊ, -ɛ bhla'a -zɪan "kpi, ɔ-ɔ 'ye 'kɪ-ɪ 'kle 'ye -mʊ 'yrɛlɛɛ! Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, kpɛ -lue 'tɪn'a "sɛ ɔ 'mɛ -nɪ'o -a'ba 'sragalɛ'ɛ kamʊ. A -gblee, -lebhɔɔnɔɔ -ke 'li -a -nɪ'a 'traamʊ, 'bho-o ɔ -yi -nɪ'e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, ɔ 'ye 'ɔ "bhuo "yiti"tayi, nyʊ 'ye ɔ 'lbha, 'ɔ nymɔ 'ye ti'wla 'le ɔ 'ye 'mɛ, 'le, "nyinynidɪ -a-bʊ nyunyu-u nʊ'a 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɔ 'ke 'ya dɪ 'bhɔ.

27-28-Ka nyɔ-ɔ 'mɛ nɪ'a kpɛ -lue 'le -Lagɔ'ɔ -zigle-e fuo 'nɔ wɔn, 'ka-a Zezii Kliisɪ "du'o nyunyu'a "nyinynidɪ'a dɪ 'le ɔ 'ye 'mɛ kpɛ -lue. Ɔ-ɔ 'ye-e le -yi -mʊ. -Bho ɔ yi le a, ɛ -se 'tɔ ɔ 'ke nyʊ zetie 'le 'wa "nyinynidɪ 'mʊ -ko. Ɔ-ɔ yi-o'o, 'le, nyʊ ɔ zetie'a 'le ɪ mʊ, -ʊ "du 'ɛ dɪ -ʊ fuo 'nɔ wɔn 'le 'bʊbʊa 'mʊ, "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ ɔ "nyɪ 'ʊ a, ɛ 'ke ʊ 'mʊ "yi 'le ɛ 'ke ti'pɪple.

Eblee 10

1A -gblee, 'lotʊ'a "nynuu-a, gba -Lagɔ -zi -nɪ'a Moyiizɪ 'mʊ -bɛnyɪ, 'le ɔ 'ye 'ɪ nyunyu po, -zɛgɛ ɔ -nɪ'a 'traamʊ -amʊ "lrulinʊnamʊ 'le Zezii 'mʊ, 'ya "yitigʊgɔlɛ mo'o. 'Ɔ "bhuo -see ɪ-bɪ gba 'mnɪ 'mʊ -zi -nɪ 'le ɔ 'ke ɛ-ɛ nʊ. l-bɪ 'mnɪ, ɪ-ɪ 'tmʊʊ-o nyʊ, ʊn 'ke 'sraga -za zʊn"o zʊn 'li 'le -Lagɔ 'ke 'wa "nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ. Ʊ-bʊ nyʊ-ʊ 'bɔ'ɔ ti, ʊn -ke ɔ 'ke -kaa "yi"sisri, 'ɔ bʊbɔsʊ 'mnɛ ɛ, ɛ 'bhɛɛ ɛ 'ke ʊ li'saa 'nɪ 'bho 'ɔ "yigbeyi? -Gba!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2-Bho ɛ 'bhɛɛ 'kɪ lɛ ɛ, 'wa "nyinynidɪ-ɪ gwɛ 'ko-o 'bho 'ɔ "yigbeyi ti "fɪa, 'le, -ka 'wa -pɔlʊ 'srɛɛ'ɛ "yi 'bho 'ɔ "yigbeyi, ʊn-ʊ yibo 'nɪ 'ko. 'Ɛ dɪ ʊn 'ke 'kɪ ɪ-bɪ 'sraga 'mnɪ'a -zazadɪ 'bhɔ.

3-4A -gblee, -bho nyɔ "bhlu ɪ 'mʊti a, -bhliigblɔ "we -ke -vakɪ ʊn-ʊ za'a 'sraga 'mʊ, 'ya nymɔ se 'bhɛɛ, ɛ 'ke nyʊ zetie 'le 'wa "nyinynidɪ 'mʊ. 'Wa "nyinynidɪ ʊn-ʊ nʊ'a a, 'wa 'ɔ bʊbɔsʊ 'mnɛ, 'ɪnnɛ popo 'nɪ ʊ 'gwlʊti zʊn"o zʊn 'li.

5l-bɪ 'sraga 'mnɪ, ɪ se lɛ wɔn 'bhle tenyɪ'a dɪ, Zezii Kliisɪ 'ka 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ yi, 'ɛ kamʊ ɔ nʊ'o -Lagɔ -bodɪ: -ln -see ti'bɔ, 'ɪn 'ke nmi -ke lɪ -lrɪɪ 'sraga 'mʊ -za, -a'a dɪ. 'Mna-a'a "bhuo -ɪn -nɪ'e lbhonamʊ 'le 'ɪn 'ke -ɪnmʊ 'an "bhuo -jeyi "nyɪ.

6Nmi ʊn-ʊ za nɪ'a -a'a 'sraga a, ʊn-ʊ po'a "yri 'le ɪ-ɪ gwɛ'ɛ -kʊn, 'ya nʊ -ɪnmʊ 'tʊ. -ln 'ke nyunyu'a "nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ'ɔ dɪ, nmi -yɪ ʊn-ʊ za nɪ nɪ'a -a'a 'sraga, 'ya nʊ -ɪnmʊ 'tʊ -lrɛɛ. -ln 'bɔ-ɔ ti nyʊ 'ke -ɪnmʊ 'bho "du.

7'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, 'ɪn nʊ'o: 'An -tɪta -Lagɔ, 'ɪnmɔ 'ka-a! 'ln-ɪ yi-o'o 'ɪn 'ke -a'a 'gwlʊdɪ nʊ. 'Ka-a 'an "kpidɪ 'cnɪ-ɛ'o 'le -a'a "bɔgʊ 'li.

8A -gblee, -ka -Lagɔ -see'a 'sraga"o 'sraga ti'bɔ, Zezii -zɪ 'ɪ -kaa 'mʊ. -Lagɔ'ɔ gba ɔ "nyɪ'a Moyiizɪ, -ka ɪ nʊ'a nyʊ -za 'sraga 'mnɪ, a yibo nɪ-o'o. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -ka ɪ-bɪ 'sraga 'mnɪ'a nʊ'a -Lagɔ 'tʊ, Zezii -zɪ 'ɪ-ɪ 'mʊ. Ɔ gwɛ'ɛ 'ya 'mʊzɛɛ "yi 'le ɔ 'ye 'bho wlu -lrɛɛ kɔ.

9'Le ɔ na ɔ-ɔ yi-o'o 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdɪ nʊ, 'ɪnnɛ 'mo-o, ɔ 'ke 'ɔ "bhuo ɔ -jeyi "nyɪ -ka 'sragamʊzalɛ. 'Ɔ wlu ɔ -za'a -laa 'mʊ, 'ɪnnɛ -tɔ'o na, 'sraga ʊn-ʊ za'a -bɛnyɪ, -Lagɔ na 'ya lɪtu 'kpa-a 'plʊ. Zezii Kliisɪ'a nymɔ-ɔ 'wla'a ti 'bho 'ɔ 'mɛnamʊ, 'ɛ 'sragatu zizia 'nɪ "yi.

10-Ka Zezii Kliisɪ 'mnɔ "nyɪ'a 'ɔ "bhuo -Lagɔ -jeyi kpɛ -lue 'tɪn -ka 'sragamʊzalɛ, 'le ɔ -see'a 'tɔ 'bho le -mu yi, 'ɔ 'gwlʊdɪ ma'a dɪ, -a'ba "nyinynidɪ -gwɛ'ɛ 'bho 'ɔ "yigbeyi ti 'le -a 'saa'a li. 'Sraga -lrɪɪ'a dɪ se 'tɔ -amʊ "yi"sri.

11A -gblee, 'lotʊ'a "nynuu-a, nyɔ"o nyɔ-ɔ 'ma-a -Lagɔ'ɔ 'sragazayi, ɔ-ɔ 'nyna-a lisaada yayi ti zɔ"o zɔ 'le ɔ-ɔ nʊ'o 'ɔ lbhʊ. l-bɪ 'sraga 'mnɪ, 'ɪnnɪ ɔ-ɔ za'a 'yrɛlɛɛ 'le ɪ se 'bhɛɛ, ɪ 'ke nyɔ zetie 'le 'ɔ "nyinynidɪ 'mʊ.

12-13Zezii Kliisɪ -mnɔɔ ɔ, -Lagɔ 'ke nyʊ'a "nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ'ɔ kamʊ, ɔ "nyɪ -nɪ 'nɔ 'ɔ "bhuo -jeyi kpɛ -lue 'tɪn -ka 'sragamʊzalɛ. Ɔ nʊ'a -kaa a, 'le ɔ 'ye 'bho -Lagɔ'ɔ "troli mu 'le yaku 'li. 'Ɔ 'sraga 'mnɛ, 'ɛ wɔnkuɛ -see "tiinamʊ 'bhle yi. Ɛ-ɛ 'ye-e nyʊ -kpa -mʊ "kɔmʊ. 'Traamʊ -bhla a, 'le yaku 'mnɛ 'li, 'le-e ɔ -nɪ'o 'le ɔ -ke -Lagɔ -kɔ'ɔ lɪ 'wee, 'le, -da -Lagɔ 'kɔ ɔ 'ɔ tʊ'a nyʊ wɔn-zi -nɪ, 'le 'ɛ "yri'a 'bɪ 'ka 'wlʊ, ɔ-ɔ fuo 'nɛ wɔn.

14A -gblee, 'ɔ 'sraga -lue 'tɪn 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'saa'a 'ɔ nyʊ li 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le ɛ 'ye ʊ kpɔ -cɛ 'ɔ nyʊ'a kamʊ, 'le, 'ɛ dɪ, ʊn -ke -Lagɔ "sisri'e "yi -ka -zɛgɛka 'le ɛ 'ke "kɔgwlɛka -nɪ.

15-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a "bhuo-o 'wɔɔn-ɔ ɪ-bɪ wlu 'mnɪ "kpi. 'Ɛ dɪ ɔ nʊ'o:

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16-A'ba -Kɔyi -Lagɔ na: 'An nyʋ 'naa'a-a 'an wlu "yi. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, 'ɪn -ke ʋn-ʋ 'ye-e titelre -bhla -mʋ. -Bho 'ɪn -ke ʋn bhlɛ ɛ, lɛ 'ɪn-ɪ 'ye'a -nʋ mʋ, 'ɪnnɛ 'ka-a: 'An "bhuo-o 'ye-e 'an wlu 'le 'wa -pɔlʋ 'zɔ -po -mʋ. 'Ɛ dɪ ʋn -see ɪ 'mate yi.

17Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le ɔ 'ye 'bho wlu -lrɛɛ kɔ 'le ɔ na: 'ln-ɪ 'ye-e 'wa "nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ -mʋ 'le 'ɪn 'ke 'ya dɪ 'mate.

18A -gblee, 'lotʋ'a "nynuu-a, -bho -a'ba "nyinynidɪ -gwɛ 'tɔ -kaa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi ti 'le, 'sraga -lrɛɛ'ɛ dɪ "sri -amʋ "yi 'nɪ?

19'An 'lotʋ'a "nynuu-a, -a'ba "nyinynidɪ'a "lru "yi Zezii'a nymɔ 'wla'a ti 'le ɔ 'ye 'mɛ'ɛ dɪ, -a'ba -pɔlʋ 'bhɛɛ'o ɛ 'ke 'tɔ ti-gwɛ 'le -a -ke -Lagɔ 'ke "yi"sisri.

20A -gblee, zɔ -ke ti Zezii 'mɛ -nɪ'a 'bho nyʋyrilbhaatu "yri, "yriɛ "zize'a -Lagɔ'ɔ lisaadaklagba "yi, ɛ -ge-ɛ'ɛ-ɛ 'fɔtɪ 'sɔn 'mʋ. 'lnnɛ tɔ'o -ka -a'ba 'wee 'bhɛɛ'ɛ 'tɔ -a 'ke -Lagɔ gbo yi 'le -a -ke ɔ 'ke "yi"sisri. Zezii Kliisɪ'a "bhuo 'mʋ -a 'bhɛɛ -nɪ nɛ'o.

21-A-bʋ 'ma-a -Lagɔ'ɔ -glɪgbawɔnyi'a nyʋ, 'ɪnnɔ 'mo-o -a'ba 'sragazayiklagba. 'lnnɔ bhade'e -Lagɔ li -a'ba dɪ.

22-Lagɔ'ɔ 'sragazamʋ -nɪ'a -bɛnyɪ, 'le 'wa gba 'li, -ka ʋn-ʋ gbʋ 'ʋ nmi'a nymɔ 'mʋ 'le ʋn-ʋ lre'a "nizɛgɛ 'le ʋn 'ke li'saa 'bho 'ɔ "yigbeyi, Zezii'a nymɔ-ɔ 'wla'a ti 'le ɔ 'ye'a 'mɛ, 'ka-a ɛ zetie'e -amʋ 'le -a'ba "nyinynidɪ 'mʋ 'le -a 'ye batizee-ɛ. 'Le, -ka -a'ba -pɔlʋ 'srɛɛ'ɛ "yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -a yibo nɪ'o. 'Ɛ dɪ, -a'ba -pɔlʋ'a 'gble-ɛ 'tɔ 'mʋ -le! -A de ɔ "gwli -a'ba -pɔlʋ'a klɛ ti, 'le -a 'ke ɔ "srii "kɔmʋ.

23Lɛ"o lɛ ɔ "du'a -amʋ wɔn 'mʋti, -a 'de-e "gwli na, ɔ-ɔ 'ye -ɛ -amʋ "nyɪ -mʋ. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ, -a'ba -pɔlʋ'a 'kɔlʋ -le 'bho ɔ "kpi! -Bho -a -ka nyʋ-ʋ 'tmʋʋ na 'ɪnnɔ 'mo-o -a'ba -pɔlʋ'a "yideyi a, 'kpɪ'a -wa -amʋ "yiti -le!

24-A "dudu "yrili -a 'ke 'kpɪ "yipopo 'le -a 'ke dɪ kɪkma "kɔmʋ 'le -a 'ke -zɛgɛ'ɛ nʋnʋa'a 'kpa "yi ku.

25-Ka -a gbʋʋ'a "lru "kɔmʋ, -a'ba 'bhɔ 'ɛ dɪ -le! Nyʋ-ʋ'a 'wɔn ʋn 'ke yi, -a'ba nʋ 'wa ka -le! -A yi -zɔɔ 'le -a 'ke 'kpɪ "yipopo 'bho -Lagɔjeyi! 'Ka-a -nmɔ'ɔ "yrili. -Ka -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a leyinɔɔ "kɔɔ'ɔ gbo, a'ba "bhi yibo nɪ-o'o. 'Ɛ dɪ 'ɪn-ɪ po'o -kaa amʋ 'kpɪ "yi -lrɛɛ.

26A -gblee, 'lotʋ'a "nynuu-a, -abʋ-ʋ 'mo-o -Lagɔ'ɔ -ziadɪ'a yibomʋ. Ɛ -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mʋ, -bho -a'ba "klumʋ'a nyɔ -lue -tbhɛ nɔ 'kɪ "kpi, lɛ-ɛ 'ma-a "nyinynilɛ ɔ yibo 'ka see, -bho ɔ -ka 'kɪ ɛ-ɛ nʋ dɪgbleka, 'sraga -ɛ 'ka 'tɔ -zɛ 'le -Lagɔ 'ka 'ɔ "nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ, ɛ se -nɪ.

27-Bho nyɔ nʋ 'kɪ -kaa a, -sɪanyɪ 'ke ɔ 'kɪ 'lbha mo'o, -ɛkedɪmaa, -Lagɔ-ɔ 'ye ɔ 'kɪ-ɪ dɪ -kpʋn -mʋ. -Ka nɛgbaaklagba'a -sisia ku'a wɔn tenyɪ, nyʋ-ʋ 'ma-a 'ɔ wlu'a "yinaamʋ, 'ka-a 'ɔ -zigle-e 'ye wɔn-ku mʋ 'bho 'wa "kpi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28A'ba "bhi yibo'o-o na, gba -Lagɔ -zi -nɪ'a Moyiizɪ 'mʊ, ɔ po'a Izrayɛɛlɪkɔmʊ, -bho 'wa nyɔ cɛ 'ya tɔlʊ 'mʊ, 'le nyʊ 'sɔn, nyʊ tan 'ke ɔ 'ye, dɪ ɔ nʊ'a 'le ʊn 'ke ɪ 'mʊ-za 'bho -zigletumʊ wɔnyi a, 'wa 'ye 'tɔ 'ɔ ngaze, ʊn-ʊ 'lbhɔ -ɔ'o katii, ɔ-ɔ 'mɛ'o.

29Nyɔ -yɔ cɛ'ɛ Moyiizɪ'a gba 'mʊ, -bho ɔbɔ-ɔ'ɔ nɛ -nɪ -kaa 'mʊ 'le, -bho -a'ba nyɔ -see 'kɪ -Lagɔ'ɔ "yu lɛ 'la 'le ɔ 'ke ɔ "kpi-tbhɛ 'kɪ 'le, 'ɔ nymɔ-ɔ 'wla'a ti -ɛ -ke "lru "yi nyʊ -ke -Lagɔ -ybhɛ'ɛ, ɛ-bɛ nymɔ-ɔ zetie 'nɔ 'le 'ɔ "nyinynidɪ 'mʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -bho ɔ -see ɛ 'kɪ lɛ 'la 'le, 'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu nʊ 'ɔ -zɛgɛ "lruli, -bho ɔ -see ɔ 'kɪ lɛ 'la -lrɛɛ 'le, 'kle 'ɔ nyɔtu-u yi 'ka 'ye mʊ, a-a popo-o 'gwlʊti na, ɛ-ɛ 'ye 'kɪ-ɪ wɔn'yɔɔ -mʊ'a? Ɛ -see Moyiizɪ'a gba'a 'mʊcɛmʊ'a nɛ wɔn 'mʊti-zi yi 'kɪ?

30A -gblee, ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ-ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li na: -A'ba -Kɔyi -Lagɔ na: 'lnmɔ 'ke kpa -za, 'ɪnmɔ 'ye 'an nyʊ'a kpa nyʊ "kpi -za -nɪ mʊ. 'Ka-a ɔ 'lɛ'o. 'Le dɪ ɔ -za'a 'mʊ, -abʊ 'de-e "gwli na, ɔ-ɔ 'ye -ɪ -nʊ -mʊ. 'Le ɔ 'ye wlu'a 'sɔnnɛ 'mʊ-za 'le ɔ na: 'lnmɔ nyʊ'a -Kɔyi -Lagɔ-ɔ 'ye-e 'an nyʊ -zigle -tu -mʊ.

31'ln-ɪ 'wɪ -ɪ amʊ "yiti, -Lagɔ 'bhle'a wɔnkuɛ 'bho lɛ"o lɛ "kpi, -bho ɔ -kpʊn nyɔ dɪ 'le, ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ'ɔ 'kleyeɛɛ -see -kaa "ka "yi -zi yi? 'Ɛ dɪ a'ba -tbhɛ a'ba 'Pʊʊnyi Zezii "kpi -le!

32'An 'lotʊ'a "nynuu-a, -da a 'wɔn -nɪ'a -Lagɔwlu 'mʊti -tanyɪ, a popo 'bho'a dɪ 'gwlʊti! Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, a 'ye-e 'ɛ dɪ 'kle tenyɪ 'le a 'ye "gwli-ku, 'le 'kleyeɛɛ 'mnɛ -see amʊ lɛ "yi -za.

33'Le a'ba "klumʊ a, ʊn 'lbhaa'a-a tɔlʊ dɪ "yi 'bho nyʊ "we'a "yigbeyi, 'le ʊn 'ye ʊ 'kleyeɛɛ "kpi -ya. Nyʊ -lrʊʊ -yʊ ʊn nʊ'a -kaa, a -see 'le 'wa lemʊ 'wlʊ.

34Nyʊ ʊn po'a -jie 'mʊ Zezii'a dɪ, a 'ye-e 'wa ngaze. -Da ʊn "luo'a a'ba -kɔkɔlɪ 'mʊ -glaka, a "tayi 'nɪ-ɪ "yiti 'le 'bʊbʊa 'mʊ. -Ɛkedɪmaa, "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ a 'ye'a a, ɛ 'bhle-e 'nynɪ tenyɪ 'le ɛ 'ye lɛ"o lɛ -zi.

35'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ -ke 'li a -de'a ti, a "du ɛ "yrili "kɔmʊ! 'Ɛ dɪ ɔ-ɔ 'ye amʊ -zɛgɛ "lruli-nʊ mʊ.

36Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'le a 'ke 'kpa "yi ku, a 'ke ɛ -nynia. 'lnnɛ nʊ'o -Lagɔ 'tʊ. -Bho a nʊ -kaa a, "lemnɪɪ lɪ ɔ "du'a amʊ wɔn 'mʊti, ɔ-ɔ "nyɪ 'ɪ amʊ-ɛ.

37A -gblee, 'ɛ dɪ ɔ nʊ'o: 'Le -nɔɔ gbɛ 'li, 'an 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ 'ka yi, a -nɪ'a wɔnfuonamʊ, ɔ-ɔ 'ye-e -yi -mʊ. 'Ɔ yiyia -see 'mʊ-gwle yi.

38Nyɔ -yɔ de'a 'ɪnmɔ -Lagɔ "gwli, 'ɪnnɔ 'mo-o "yisrɛɛyi 'bho 'an "yigbeyi 'le ɔ-ɔ 'ye'e "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyɔ -yɔ 'bhɔ'ɔ 'an "gwlideɛ'ɛ dɪ 'ɔ nyɔtu'a nʊ 'ɪnmʊ 'tʊ. 'Ka-a -Lagɔ 'lɛ'o.

39'An 'lotʊ'a "nynuu-a, nyʊ -yʊ 'bhɔ'ɔ -Lagɔ'ɔ "gwlidedɪ, -ʊ "du 'ɛ dɪ -ʊ 'ye'a 'mɛ mʊ 'bho 'ɔ "yigbeyi, 'ɪn yibo'o-o na, -abʊ -see 'le 'wa "klumʊ -nɪ yi. -Abʊ-ʊ 'ye -ɔ "gwli-de -mʊ "kɔmʊ, 'le, 'pʊnpʊan -a 'ye'a a, ɛ 'ke -amʊ 'mʊ "yi 'le ɛ 'ke ti'pɪple.

Eblee 11

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1Leelɛ nyɔ 'ke "gwlideɛ 'la'a? A 'ye li-ɔ, lɛ nyɔ -see'a 'ye, -bho ɔ -de nɛ -pɔlʊ "yi, -bho ɔ yibo na, ɛ -nɪ'e-e ti, ɔ-ɔ 'ye -ɛ 'ye -mʊ 'wla, ɔ 'de-e "gwli.

2-Lagɔ'ɔ nyʊ-ʊ -nɪ'a ti -bɛnyɪ, 'wa 'ɔ "gwlideɛ'ɛ dɪ ɔ 'wɔɔn 'nʊ "kpi.

3-A 'de -ɔ "gwli'a dɪ, -a yibo'o gbaa, 'ɔ wɔnmʊwlu nʊ'o 'bhlʊkpa -ke yaku -nɪ ti, 'le 'ɛ lɛtu 'ye -nʊ-ɛ. Lɪ -a -nɪ'a 'traamʊ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ liyenamʊ, ɛ-ɛ tɔ-o'o na, lɪ-ɪ se'a ti-nɪ, nyɔ'ɔ 'ye'a li, 'le 'ɔ wlu 'mʊ ɔ -ya -nɪ 'nɪ ti.

4A -gblee, nyɔ -Lagɔ -ya'a ti -antanyɪ, 'ɔ "yu Abɛlɪ 'de-e ɔ-bɔ -Lagɔ "gwli'a dɪ, lɪ ɔ -za'a 'sraga 'mʊ ɔ -bodɪ, ɪ nʊ 'ɔ 'tʊ 'le ɪ 'ye 'ɔ 'lotʊ'a "yu Kayinɪ'a nɪ -zi. Ɔ 'de -ɔ "gwli'a kamʊ ɔ nʊ'o, ɔ 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi 'bho 'ɔ "yigbeyi. 'Bho 'ɛ lemʊ, ɔ -see 'ɔ 'sraga "jni. 'lnnɛ tɔ'o -lrɛɛke na, ɔ 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi 'bho 'ɔ "yigbeyi. Ɔ-bɔ Abɛlɪ 'mnɔ, -ka ɔ 'mɛ'ɛ see, -a yibo nɪ-o'o. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -ka ɔ de'a -Lagɔ "gwli, ɛ-ɛ tɔ'ɔ -amʊ-ɛ na, -abʊ 'ke ɔ -kaa "gwlide mo'o -lrɛɛ.

5-Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a Enɔkɪ de'e -Lagɔ "gwli. -Da 'ɔ 'wɪ nyni'a 'le ɔ 'ke 'bhlʊkpa -nɛɛ "kpi 'wlʊ, ɔ -see 'mɛ. Ɔ 'de -ɔ "gwli'a dɪ ɔ "luo 'nɔ 'mʊ, 'le, 'nɔɔ ɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, ɔ 'ye ɔ 'le tide. -Ɛ 'wlʊ'a 'bho -nɔɔ 'mnɛ 'li, nyɔ -see ɔ 'ye 'tɔ 'bho le. A -gblee, 'ɔ "kpidɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ-ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li na, 'ɔ kpli 'nʊ-o -Lagɔ 'tʊ. 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, 'ɛ kamʊ ɔ "luo 'nɔ 'mʊ.

6Kɪn, -ziadɪ mo'o. -Bho nyɔ -see -Lagɔ "gwlide, 'ɔ kpli se 'bhɛɛ, ɪ 'ke ɔ 'tʊ nʊ. A -gblee, nyɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke -Lagɔ wɔn gbo po, ɔ 'wɔn na, ɔ -nɪ'e-e ti -ziaka, 'le, nyʊ-ʊ 'bɔ'ɔ ti ʊn -ke ɔ 'ke "yi"sisri, ɔ-ɔ nʊ 'ʊ -zɛgɛ "lruli.

7'Ka-a Nʊe de 'ɔ "gwli -lrɛɛ'ɛ dɪ, dɪ-ɪ 'ye'a -zi mʊ 'wla, ɔ 'tmʊʊ 'nɪ 'nɔ ɔ, ɔ "du'o 'bho 'ɔ wlu, 'le ɔ 'ye batooklagba -lue kɔ. 'Le 'ɛ 'li ɔ -ke 'ɔ nyʊ -mɛɛsɔn 'kpa'o, 'le, "ni-i -zi'a lɪ 'wee "kpi, ɛ -see ʊ li'tʊ 'le ʊn 'ye 'pʊn. Dɪ ɔ nʊ'a -laa, nyʊ "ni 'lbha'a, -ʊ 'mɛ'ɛ, 'ɪnnɪ -tɔ'ɔ na, 'wa kpli -nyni'e-e "yrili. 'Ɔ "gwlideɛ 'mnɛ'ɛ dɪ ɔ "du'o "yisrɛɛyi 'bho 'ɔ "yigbeyi.

8'Ka-a -a'ba "na Ablaamʊ'a dɪ -nɪ'e 'mʊ -lrɛɛ. Ɔ 'de-e -Lagɔ "gwli'a dɪ, 'bhlʊkpa ɔ "du 'ɔ wɔn 'mʊti, ɔ lbho 'ɔ 'le 'ɛ "kpi, ɔ -see 'bho 'ɔ wlu -za. Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ "tayi'e-e 'ɔ "bhlibhlʊkpa "yiti, 'le, 'nɔɔ ɔ se'a yibo, ɔ 'ye 'le'a -jeyi 'kpa.

9Ɔ nyni'a 'le 'bhlʊkpa 'mnɛ "kpi, ɔ -see 'ɔ "bhuo 'ɛ -yowli 'mʊ nʊ. Ɔ kɔɔ'ɔ-ɔ 'lɪkpayi 'le 'bɪ 'mnɪ "yi. Gbedeti'a 'zɔ-ɔ 'mo-o 'ɔ -dena 'le ɔ -ke ɛ-ɛ 'yeye'e ti. 'Ɔ "yu Izaakɪ -ke 'ɔ "yu 'mnɔ'ɔ "yu Zakɔɔpʊ, -Lagɔ "du'a 'bhlʊkpa 'mnɛ wɔn 'mʊti -lrɛɛ, ɪ-bɪ gbedeti 'mnɪ'a 'zɔ-ɔ 'mo-o 'wa -dena -lrɛɛ.

10A -gblee, Ablaamʊ 'ka -kaa nʊ a, ɛ -se bhubhuyiti -ko. "Kɔgwlɛgwlɔklagba -Lagɔ'ɔ "bhuo po'a, -ɛ -ke 'li ɔ-ɔ 'ye'a -de mʊ, 'ɪnnɛ 'ɔ "yri -nɪ'e li.

11'Ka-a ɔ de'e "gwli'a dɪ ɔ 'wlʊ'o "yu. -Lagɔ 'ka, ɔ-ɔ 'ye-e "yu 'wlʊ -mʊ, nʊ a, ɔ nɛ-o'o see. 'Ɔ nynɔ Salaa'a "bhuo 'jra-a -budu 'zɔ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, ɔ 'de-e "gwli na, dɪ -Lagɔ -za'a 'mʊ, ɔ-ɔ 'ye -ɪ -nʊ -mʊ. Ʊn -nɪ 'sɔn, 'wa "gwlideɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ po 'ʊ 'kpɪ 'mʊ 'le ʊn 'ye "yu 'mnɔ 'wlʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ, 'le Ablaamʊ nɛ'ɛ ɛ, -ɔ jra'a -budu 'zɔ, 'le ɔ 'ye nyunyu'a -gbogboyoko'a "na "du. -Lagɔ'ɔ "bhuo-o 'tmʊʊ nɔ'o na, -ka 'cʊdrɪ -ke 'tɔnniwɔnli'a -bɪsɪ -die'a 'mʊ, 'ka-a 'ɔ "nynuu'a "nynuu-u 'ye 'mʊ-die mʊ, 'le 'ɔ wlu 'mnɛ'ɛ "yri'a 'bɪ 'ye 'ye-ɛ.

13Ablaamʊ-e 'ɔ "yu Izaakɪ -ke 'ɔ "yu'a "yu Zakɔɔpʊ 'mnʊ, ʊn 'de-e -Lagɔ "gwli "kɔmʊ 'le 'wa 'mɛnamʊ 'ye nyni. Lɪ ɔ "du 'ʊ wɔn 'mʊti, ʊn -see ɪ 'ye -ka -zɛgɛka. Ʊn yibo'o-o na ɔ-ɔ 'ye -ɪ ʊ "nyɪ -mʊ 'wla 'le ʊn 'ye 'ya 'bʊbʊa li. Ʊn yibo'o-o na 'lɪkpamʊ ʊn "du'o 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ.

14-Bho ʊn 'lɛ -kaa, ɛ-ɛ tɔ-o'o gbaa na, 'wa "bhlizɛgɛ'ɛ dɪ ʊn-ʊ zi'o.

15'Bhlʊkpa -yɛ -ke "kpi ʊn-ʊ 'wlʊ'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, ɛ -se -mnɛɛ'ɛ dɪ ʊn-ʊ popo 'gwlʊti 'nɪ -ko. -Bho ʊn -ka 'kɪ 'ɛ dɪ 'gwlʊti-ipopo a, ʊn 'bhɛɛ 'ko-o'o ʊn 'ke 'kɪ 'nɔɔ 'ɛ "kpi le yi.

16-Ziadɪ mo'o! -Bho nyɔ -gbʊ nɛ ya a, 'wa -dena -nɪ'a 'le yaku 'li, -ɛ -nmɔ'ɔ "yrili, -ɛ -zi'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ'a nɛ, 'le-e ʊn 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke mu. 'Ɛ kamʊ -Lagɔ'ɔ "bhuo -ke ʊn -na'o, 'le, -ka ɔ "du'a 'wa -kɔyi, ɔ-ɔ wɛ 'ɛ wɔnti. Ɔbɔ 'mnɔ, -da ʊn 'ka -de "kɔgwlɛka, 'ɪnnɔ 'ye ʊ 'bho "nyɪ mʊ 'bho 'ɔ "troli 'le yaku 'li.

17-18-Da -Lagɔ 'dɪn'a Ablaamʊ ti, -bho 'ɔ "gwlideɛ ku 'mʊ, ɔ 'ke ɪ yibo, 'le ɔ 'ye 'ɔ 'tmʊʊ ɔ 'ke 'ɔ "yu'a 'dɛ -lue 'sraga 'mʊ -za a, 'ɔ "gwlideɛ -see -denɪ 'mʊ -sɔ. 'Ɛ dɪ ɔ 'wɔɔn'ɔ 'ɔ wlu. A -gblee, -Lagɔ'ɔ "bhuo-o 'tmʊʊ nɔ 'ko'o see na: -A'a "yu Izaakɪ 'mʊ, -a'a "nynuu'a "nynuu-u 'ye "kpiti'kpʊkpa -nɪ mʊ. 'Bho 'ɛ lemʊ ɔ nʊ'a, ɔ -zɔ ɔ 'sraga 'mʊ, ɔ -see 'bho 'ɔ wlu -za. Ɔ 'de -ɔ "gwli'a dɪ, ɔ 'wɔɔn nɛ'o.

19-Bho Izaakɪ 'mɛ 'kɪ, ɔ 'de-e "gwli na -Lagɔ-ɔ 'ye ɔ 'kɪ-ɪ glu -za -mʊ 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ 'le ɔ 'ke ti-nɪ -lrɛɛ. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ ɔ 'wɔn'o. A -gblee, -da Ablaamʊ -za 'ɔ "yu 'gwlʊ gbo, ɔ 'ke ɔ 'sraga 'mʊ -za a, -Lagɔ -za'a-a 'ɔ "yu 'mnɔ 'mɛmɛɛ'ɛ "yriɛ "yi. Ɔ -zɔ 'ɔ 'tɔ -kaa 'bho a, 'le 'ɔ -tɪta -bodɪ, ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ nyɔ-ɔ 'mɛ 'le ɔ 'ye glu -sɔ 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ 'le ɔ 'ye ti-nɪ -lrɛɛ.

20Ɔ-bɔ Izaakɪ 'mnɔ ɔ, ɔ 'de-e -Lagɔ "gwli -lrɛɛ. 'Ɛ dɪ ɔ -wʊnna'a 'ɔ "yreetɪ 'sɔn Zakɔɔpʊ -ke Ezayu "niti. Ɔ 'ka -kaa nʊ a, ɔ 'de-e "gwli na, dɪ ɔ -za'a 'mʊ, -Lagɔ-ɔ 'ye -ɪ -nʊ -mʊ 'le ʊn 'ke 'ya "yri'a 'bɪ 'ye 'wla.

21'Ka-a Zakɔɔpʊ de'e -Lagɔ "gwli, 'le, -da 'ɔ 'mɛwɪ "kɔɔ'ɔ gbo, ɔ 'ye 'Zɪzɛɛfʊ'a "yreetɪ 'sɔn "niti-wʊnna. Ɔ 'de-e -Lagɔ "gwli "kɔmʊ'a dɪ, ɔ-bɔ -Lagɔ 'mnɔ'ɔ wlu na ɔ 'ka 'mɛ ɛ, ɔ 'pɛɛ'ɛ 'ɔ -kɔɔtu 'mʊ 'le ɔ 'ye 'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ.

22'Ka-a 'Zɪzɛɛfʊ de 'ɔ "gwli -lrɛɛ. 'Ɛ dɪ, ɔ 'ka 'mɛ, 'le ɔ 'ye 'ɔ "yreetɪ 'tmʊʊ, na, -Lagɔ-ɔ 'ye-e ʊ-bʊ Izrayɛɛlɪkɔmʊ -kpa -mʊ zɔ -lue 'zɔ, 'le ʊn 'ke Ezipʊtɪbhlʊkpa "kpi 'wlʊ 'le ʊn 'ke 'wa "bhlibhlʊkpa "kpi mu. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ, 'ɛ kamʊ ɔ 'tmʊʊ nʊ'o -lrɛɛ na, -bho ʊn -ka 'le-e mu a, ʊn -za 'ɔ "ku glu 'le ʊn 'ke ɔ 'le tinmaze.

23-Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a Moyiizɪ'a 'lotʊ -ke 'ɔ -tɪta de'e -Lagɔ "gwli -lrɛɛ. Ɔ 'wlʊ'a a, ʊn -gbʊ 'nɔ ya, ɔ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili. 'Ɛ dɪ ʊn "zize nɔ'o 'le ɔ 'ye 'cʊɪ tan nʊ. Gba Ezipʊtɪkɔmʊ'a 'bhlʊkpayowli po'a, ɔ 'ye'a, nyukpasiyreetɪ 'wee 'Zuifʊ-ʊ 'wlʊ'a, nyʊ 'lbhʊ 'ʊ, ʊn 'ke 'mɛ,

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nʊ a, ɛ -see ʊ -sıanyı "yi 'lbhaa. -Ɛkedımaa, ʊn 'de-e "gwli na, -Lagɔ-ɔ 'ye-e 'wa "yu 'pʊʊn -mʊ. 'Ɛ dı ʊn "zize nɔ'o.

24Moyiizı -mnɔɔ ɔ, 'ka-a ɔbɔ-ɔ'ɔ "bhuo de 'ɔ "gwli -lrɛɛ. Ɔ 'bhɛ'ɛ "yi a, ɔ -see 'ybha, Ezipʊtı'a 'bhlʊkpayowli'a "yu-u "gipo 'nɔ ɔ, ʊn 'ke ɔ 'wa "yu 'la.

25-Bho nyɔ -nı 'le "nyinynidı 'mʊ, 'bʊbʊa ɔ-ɔ li'a, ɔ yibo'o-o na, 'ɛ -gwle 'mʊ. 'Ɛ dı ɔ -see ti'bɔ, ɔ 'ke 'bhlʊkpayowli 'mnɔ'ɔ "bhlegbo ti-de, 'le, ɔ -ke 'ɔ nyʊ-ʊ -se'a-a -Lagɔ'ɔ nyʊ, ɔ -ke ʊn 'ke -na, 'le ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ nyʊ "kpi-tbhɛ. -Ka -Lagɔ'ɔ nyʊ -lrʊʊ-ʊ 'ye'a 'kle a, 'ka-a ɔ 'ybha'o ɔ 'ke 'kle 'ye -lrɛɛ.

26-Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ka ɔ 'ye'a 'kle kplokplokplo, ɔbɔ -bodı, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili ɔ 'ke -kaa 'kle 'ye. Ɔ -see ti'bɔ ɔ 'ke Ezipʊtıbhlʊkpa "kpi'a "wlilı -zrʊʊ 'mʊ po. Ɔ popo'o-o -kaa 'gwlʊti, -ɛkedımaa, ɔ 'de-e "gwli na, -Lagɔ-ɔ 'ye -ɔ -zɛgɛ "lruli-nʊ -mʊ.

27Ɔ -ke Izrayɛɛlıkɔmʊ -lrʊʊ 'ka 'le Ezipʊtıbhlʊkpa "kpi 'wlʊ, ʊn 'ka 'wa "bhi'a nɛ "kpi mu, Ezipʊtı'a 'bhlʊkpayowliklagba 'po-o 'cɛ tenyı. Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, ɔ 'de-e -Lagɔ "gwli'a dı, ɛ-bɛ 'bhlʊkpa 'mnɛ'ɛ -yowli 'mnɔ'ɔ -sıanyı -see ɔ 'lbha 'le ʊn 'ye 'bhlʊkpa 'mnɛ "kpi 'wlʊ. A -gblee, 'bho Moyiizı -mnɔɔ'ɔ damʊ, -Lagɔ nyɔ'ɔ 'ye'a li, ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ -ka ɔ-ɔ 'ye 'ɔ li 'bho 'ɔ "troli. 'Ɛ dı ɔ 'bhle'e 'kpı 'mʊ 'le ɔ 'ye kpli 'mnı nʊ.

28-Da ʊn -see'a -bhla 'wa "bhli mu ke a, -Lagɔ 'tmʊʊ nɔ'o, ɔ 'ke ɔ -Boizrayɛɛlıkɔmʊ 'tmʊʊ -lrɛɛ, ʊn 'ke 'bho 'wa -bidi'a -kpanı "yri nmi'a nymɔ titri, 'le, -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi 'ye'a Ezipʊtıkɔmʊ'a 'mʊcıaanyreetı 'lbha mʊ, ɔ -kaa 'wa nʊ li'tʊ. Ɔ-bɔ Moyiizı 'mnɔ 'de-e -Lagɔ "gwli'a dı, -ka ɔ 'lɔ 'ɔ "yi 'tın 'le ɔ 'ye -kaa nʊ. Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, 'bho-o ɔ "du -nı'e 'Paakı'a gɔ'ɔ "dudua wɔn.

29Ɔ -ke 'ɔ 'lotʊ'a "nynuu 'mnʊ, 'ka-a ʊn de 'ɔ "gwli'a dı, ʊn 'ka 'wa "bhli mu, ʊn -yɛ'ɛ 'Tɔnnizana 'le ɔ 'ye ɛ wɔn wa 'le ʊn 'ye 'ɛ -bısı "kpi -na, ʊn 'ye ɛ cɛ. Ʊn zi'a a, Ezipʊtıkɔmʊ -nı 'nʊ 'bı -plenamʊ, -ʊ 'ybha'a ʊn 'ke ʊ "bhle-za, 'le "ni 'ye 'mʊwʊwla, ɛ 'ye ʊ 'lbha, ʊn 'ye 'mɛ "fıa 'wee.

30Ʊ-bʊ Izrayɛɛlıkɔmʊ 'mnʊ, "sesinyʊ -nı'a 'le Zelikoogwlɔ 'mʊ, ʊn 'kʊ ʊ tʊ wɔn 'mʊ lu 'le ʊn 'ka gwlɔ 'mnɛ 'mʊ"luo, -Lagɔ 'tmʊʊ nʊ'o, komi-i -po 'nɛ "yrili, ʊn 'ke ɛ bi 'wı -mɛɛsɔn ti 'le ɛ 'ke ti'wla. Ɔ 'lʊ 'ʊ -kaa "yi a, ʊn 'de -ɔ "gwli, 'le, -ka ɔ 'lɛ'ɛ 'tın, ʊn 'ye -kaa nʊ 'le ɛ 'ye ti'wla -ziaka.

31Ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ 'mʊ, 'ka-a "wılınynaakpʊ ʊn-ʊ 'la'a Raabʊ de'e -Lagɔ "gwli -lrɛɛ. 'Ɛ kamʊ, 'Zuifʊtɔlʊ 'wa -lrʊʊ lbho'a, ʊn 'ye ʊ kpʊn -gli -Lagɔ'ɔ nyʊ'a "lru "yi 'le ʊn 'ye ʊ -kpa, ʊn 'ye ʊ -jolʊ -lrɛɛ -tɔ. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynı'a dı, 'wa "bhlimʊ -see'a 'wɔn ʊn 'ke ɔ 'bho "du, -ka ʊn 'mımɛ'ɛ 'mʊti, ʊbʊ -see -kaa 'mɛ, ʊn 'pʊn'o.

32A -gblee, 'lotʊ'a "nynuu-a, nyʊ -lrʊʊ-ʊ -sie'a 'bho, ʊn -se -sɛ. -Bho 'ın nʊ 'ın-ı 'za-a Zedeɔn-e, Balaakı-e Samʊsɔɔ-e, 'Zɛfʊtee-e, Daviidı-e, Samıɛlı -ke -Lagɔwlu'a 'mʊtizamʊ -lrʊʊ'a dı 'mʊ a, 'an "lru-u 'nɛ-ɛ "bɔgʊ -nɛɛ'ɛ 'cnınamʊ ti, 'ın -see ɛ "yi-gwɛ yi -susueyi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

33Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ 'de-e -Lagɔ "gwli. 'Ɛ kamʊ, dɪ-ɪ bhlʊ 'ʊ "kpi, ʊn nʊ ɪ'o -lue -lue: Ʊn 'lu-o 'bhlɪkpɪyowli "we tʊ wɔn 'mʊ, 'le ʊn 'ye 'wa 'bhlɪkpɪ "kpi-zi. Ʊn -kɔ'ɔ-ɔ nyʊ "yisrɛɛka. Lɪ -Lagɔ "du 'ʊ wɔn 'mʊti, ʊn 'ye-e 'ya "yri'a 'bɪ. 'Nɔɔ -blakpɪ -nɪ'a a, ʊn -ke ɪ -plɛ'ɛ 'le ɪ -see ʊ li'tʊ.

34Ʊn "vuto 'nʊ 'le-e nɛgbaa 'mʊ 'le ɛ -see ʊ lɛ li-za -lrɛɛ. 'Wa tʊ'a nyʊ-ʊ 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke ʊ 'lbha, ʊn 'ke 'mɛ, 'le 'wa kwa 'mʊ -Lagɔ zetie nʊ'o. Ʊn se 'kpɪ 'mʊ'bhle 'le ɔ 'ye ɪ ʊ 'mʊ po. Tʊvɔmʊklɪgbɪ ʊn "du'o 'tɔ, 'le, 'wa "yidedemʊ'a 'plan "we-e -sɔ'ɔ 'bhlɪkpɪ'a -dadudu -lrɪɪ "kpi, ʊn 'ye ɪ tʊ wɔn 'mʊ lu -lue -lue, 'le ʊn 'ye ɪ tinu "fɪa 'wee.

35'Nynʊkpakpɪtɔlʊ -mnʊʊ, ʊn 'de-e -Lagɔ "gwli'a dɪ, 'wa "bhlegbo "we'a nyʊ-ʊ 'mɛ'ɛ ɛ, ɔ -zʊ 'ʊ glu 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ 'le ʊn 'ye ti-nɪ -lrɛɛ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'kleyeɛɛ 'yi-e nyʊ'a -dadudu "kpi 'gagwloka 'le ʊn 'ye 'mɛ. -Bho ʊn nʊ 'kɪ na, ʊn -se 'kɪ-ɪ -Lagɔ'ɔ nyʊ -ko a, ʊn-ʊ "tayi nʊ 'ko-o "yiti. 'Le ʊ-bee -mnʊʊ -see ɪ 'wɔɔn. Ʊn 'de-e "gwli na, -bho ʊn 'mɛ, ɔ-ɔ 'ye -ʊ glu -za -mʊ 'le ʊn 'ke tinɪɛlre 'ye.

36Nyʊtɔlʊ a, ʊn -drɪ 'nʊ-ʊ 'nynɪ, 'le ʊn 'ye ʊ "sɛɛn kplokplokplo, ʊn 'ye -lrʊʊ gblokoebhlukui -po 'le ʊn 'ye ʊ -jie 'mʊ po. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -Lagɔ'ɔ nyʊ ʊn "du'a dɪ, ʊn -see ɔ "yidepo.

37Ʊn 'lbha-a nyʊ -lrʊʊ -digbi 'mʊ, ʊn 'ye 'mɛ. Ʊn 'cɛ-ɛ nyʊtɔlʊ "di 'sɔn 'mʊ 'le ʊn 'ye nyʊ -lrʊʊ -blajrɛɛ 'mʊ 'lbha ʊn 'ye 'mɛ. Nyʊtɔlʊ a, "pʊan-a 'lbhʊ ʊ'o 'le ʊn 'se -dena 'bhle. Wli "we'a kui ʊn-ʊ pa'a 'mʊ 'le ʊn-ʊ 'yeye'e ti. Nyʊ 'nyʊ -ʊ 'mʊ 'le ʊn-ʊ klʊ 'ʊ nyanɪ 'mʊ.

38Ʊn 'nu -ʊ ti 'le ʊn 'ye "zizenamʊ mu 'le "musa -ke trɪ "kpi, 'le ʊn-ʊ 'yeye'e 'le ti. l-bɪ trɪ 'mnɪ, 'le 'ya 'limʊ -ke "bhi -lrɪɪ 'li ʊn-ʊ 'mʊʊ'o. Nyʊ-ʊ -yʊ 'ʊ -kaa 'kleyeɛɛ "kpi, ʊn se "yiti-nmɔ, ʊn -ke ʊn 'ke -dalue -plɛ. -Ɛkedɪmaa, ʊ-bʊ -Lagɔ'ɔ "gwlidemʊ 'mnʊ'a kpli -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'bho 'ɔ "yigbeyi.

39Ʊ-bʊ nyʊ 'wee -ke dɪ 'ɪn -za'a 'mʊ, ʊn 'de -ɔ "gwli'a dɪ ɔ 'wɔɔn 'nʊ "kpi. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, lɪ ɔ "du 'ʊ wɔn 'mʊti, ʊn -see ɪ 'ye 'wee.

40-Ɛkedɪmaa, ɔ 'kʊ ʊ ɪ-bɪ lɪ 'mnɪ wɔn 'mʊti"du, ɛ -se 'wa "sɛ'ɛ dɪ ɔ popo 'gwlʊti 'nɪ -ko. -A-bʊ -nɪ'a 'traamʊ ti, ɔ popo'o-o -a'ba dɪ 'gwlʊti -lrɛɛ 'le ɔ 'ybha'o ʊn 'ke -amʊ wɔn-fuo 'le -a -ke ʊn 'ke gbobhete 'le ɔ 'ke -amʊ -zɛgɛ -dalue "lruli-nʊ -nɪ, 'le, -a'ba 'pʊnpʊan -a 'ye'a 'bho 'ɔ "yigbeyi a, ɛ 'ke -amʊ 'mʊ "yi 'le ɛ 'ke ti'pɪple.

Eblee 12

1'Lotʊ'a "nynuu-a, ʊ-bʊ "yidienyʊ -a 'ka 'tɔ ya-gbʊ, -a 'bhle -ʊ'o, -ka ʊn de'a -Lagɔ "gwli, -a 'ke ɔ -kaa "gwlide'a dɪ, -a ku 'kpa "yi 'bho 'ɔ -jeyi'a -nanamʊ 'le -a 'ke 'ɛ "tiinamʊ nyni! "Nyinynidɪ -a nʊ'a -zɔɔ, ɪ -ke bhubhuyiti'a lɪ -lrɪɪ-ɪ 'bɔ'ɔ ti, ɪ 'ke -amʊ 'bho 'ɔ -jeyi -za a, -a "tayi nɪ "yiti!

2-Bho -a de -Lagɔ "gwli 'le -a 'ke ɛ -nynia a, -a'ba -Kɔyi Zezii'a 'sana 'mʊ mo'o. Ɔ 'wɔn-o'o 'le nyʊ 'ye ɔ 'lbha 'bho nyʊyrilbhaatu "yri -ka 'gbokobhleyi. Ɛ -see ɔ dɪn "yi 'lbhaa. -Ɛkedɪmaa, ɔ yibo'o-o na ɔ-ɔ 'ye-e 'bʊbʊa -li -mʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'Traamʊ

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'tɔ ɔ, 'bho 'ɔ "troli ɔ -de'e ti 'le ʋn -nɪ 'sɔn -kɔ'ɔ lɪ. 'Ɛ dɪ -a de ɔ -pɔlʋ "yi "kɔmʋ 'le -a 'ke ɔ 'bɪ -na!

3Kɪn, -ziadɪ mo'o. -Ka "nyinynidɪ'a nʋmʋ -yɔ 'ɔ 'kleyeɛɛ "kpi, 'le ɔ 'ye'a "gwli-ku, 'le 'kleyeɛɛ 'mnɛ -see 'ɔ lɛ "yi -za, a popo -kaa 'gwlʋti! A "luo 'ɔ -pɔlʋ 'mʋ 'le 'kpɪ -kaa amʋ "yiti-wa 'le a -kaa 'bho -Lagɔjeyi 'wlʋ!

4Zezii'a nyʋ a "du'a dɪ, a -za'a "nyinynidɪ kwa gbo. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, Zezii'a "yidedemʋ -see -bhla a'ba "klumʋ'a nyɔ -lue 'lbha ɔ -see 'mɛ ke 'ɛ dɪ. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ, 'kpɪ'a -wa amʋ "yiti -le!

5-Ka -Lagɔ-ɔ "du'a 'ɔ "yreetɪ "lru "yi, 'ɛ "dɪmʋduwlu -lue-e 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le 'ɔ "bɔgʋ 'li, -ka ɛ 'lɛ'ɛ, a 'mate 'nɪ-aae? Ɛ-bɛ wlu 'mnɛ na: 'An "yu, -bho -a'a -Kɔyi -Lagɔ "du -ɪnmʋ "lru "yi, de 'bho 'gwlʋ, 'kpɪ'a -wa -ɪnmʋ "yiti -le!

6-Ɛkedɪmaa, nyʋ 'ɔ -pɔlʋ kpʋn'a ti, ɔ-ɔ 'la'a 'ɔ "yreetɪ, 'ɪnnʋ ɔ-ɔ "du'o "lru "yi. 'Ka-a ɪ 'cnɪ-ɛ'o.

7A -gblee, 'lotʋ'a "nynuu-a, a'ba "bhi yibo'o-o na, "yu 'ɔ -tɪta -see'a "lru "yi "du, ɔ se -nɪ 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ, -bho a -ka 'kle-e 'ye a, a yibo na -Lagɔ-ɔ 'mo-o a'ba -tɪta -ziaka! 'Ɛ kamʋ ɔ-ɔ "du'o amʋ "lru "yi. -Bho 'kleyeɛɛ bhla amʋ "kpi, a yibo na, ɛ yi-o'o ɛ 'ke a'ba "lru "yi'srɛɛ!

8'Ka-a -Lagɔ-ɔ "du'o 'ɔ "yreetɪ 'wee "lru "yi. -Bho ɔ -see -kaa amʋ nʋ a, "lemnɪɪ a -see 'ɔ "yreetɪzɪgɪ -ko.

9A -gblee, 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ a, -bho -a nʋ "nyinynilɛ 'le -a'ba -tɪta "we 'ke -amʋ "lru "yi "du 'ɛ dɪ, -a 'wɔn nɛ-o'o 'le -a "du 'ʋ 'bho. Ʊ-bʋ -nɪ'a 'nɔɔ 'bhlɪkpɪ "kpi, -bho -a -ka -kaa nʋ 'wa dɪ 'le, -a'ba -tɪta -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, -bho ɔ nʋ ɔ 'ke -amʋ "lru "yi "du, -a 'bhɛɛ -a 'ke 'bho 'ɔ wlu -za 'nɪ? -Gba! -A 'ke ɔ 'bho "du mo'o "kɔmʋ, 'le, "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ -a 'ye'a, ɛ 'ke -amʋ 'mʋ "yi 'le ɛ 'ke ti'pɪple 'bho 'ɔ "troli 'le yaku 'li.

10-A'ba -tɪta "we -ke -a -nɪ'a 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ, -a'ba "danabhla ʋn-ʋ "du'o -amʋ "lru "yi, 'le, -ka -nmɔ'ɔ "yrili, ʋn 'bɔ'ɔ ti, ʋn-ʋ nʋ'o -kaa -amʋ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, -a'ba -tɪta -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, -a'ba -zɛgɛ'ɛ dɪ ɔ-ɔ 'srɛɛ'ɛ -a'ba "lru "yi, -a -ke ɔ 'ke -dedekpli 'mʋ-plɛ, 'le ɪ 'ke ɔ 'tʋ nʋ.

11A -gblee, -bho ɔ -ka -ɪnmʋ "lru "yi-i "du, 'ɛ lɛ -lue 'tɪn se wɔn-nmɔ. 'Bho 'ɛ lemʋ, -a 'ye-e 'ɛ "yri'a 'bɪ: -a'a kpli-i 'nʋ -ɔ 'tʋ 'le -a'a -pɔlʋ-ʋ 'srɛɛ'ɛ "yi 'bho 'ɔ "yigbeyi.

12'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ, 'lotʋ'a "nynuu-a, 'kpɪ'a -wa -amʋ "yiti -le! A kuku 'mʋti!

13'Le a'ba "klumʋ, nyʋtɔlʋ'a -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ se 'mʋku. 'Ka-a ɛ nɪ'e 'mʋ'a dɪ, a kuku 'mʋti 'le a'ba nʋnʋkpli 'ke "yi'srɛɛ 'le ʋn -kaa 'bho 'ɔ -jeyi 'wlʋ, 'le ʋn 'ke ɔ "yrili"du, ʋn -ke ɔ 'ke -na -ka -zɛgɛka!

14'Bho a -ke nyʋ'a 'nynɪmʋ, a 'bɔ ti "kɔmʋ -pɔlʋ'a bhlubhlua 'ke 'bho -nɪ! A 'bɔ ti -lrɛɛ 'le a'ba -nabhʋ 'ke ɔ 'tʋ nʋ! A -gblee, -bho nyɔ se li'saa 'bho 'ɔ "yigbeyi, ɔ -see 'bho 'ɔ "troli -mu yi 'le ɔ -see ɔ 'ye yi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15A "du a'ba "bhi "yrili, 'le, -zɪgɪ ɔ-ɔ nʊ'a nyʊ "lruli, a'ba "klumʊ'a nyɔ -kɪɪ ɪ 'mʊ-bɔ! A "du a'ba "bhi "yrili -lrɛɛ, 'le, nyɔ-ɔ -bɔ 'nɪ 'mʊ a, -ka "nicɛ-ɛ pa'a -yakpe, 'ɔ "nyinynikpli -kaa 'le amʊ jri 'le a-bee -mnʊʊ -kaa -zɪgɪ 'mnɪ 'mʊ-bɔ "bhalrɛɛ!

16-17Nyʊ-ʊ 'la'a "bhɪ "bhlɛcɛ ɛ, a'ba -nɪ 'wa ka -le! -Lagɔ'ɔ lɪ-ɪ 'saa'a li, Ezayu -see 'ɪ lɛ 'la, a'ba -nɪ 'ɔ ka -le -lrɛɛ! A'ba "bhi yibo'o-o 'ɔ "kpidɪ: 'ɪnnɔ 'mo-o 'ɔ -tɪta'a 'mʊcɪaanyu'a dɪ, 'ɪnnɔ ɔ 'ke "niti-wʊnna. 'Ɔ leyi 'ke ɔ lililɛkpɪan "nyɪ'a dɪ, 'ɪnnɔ ɔ nʊ'o vɛnyɪ 'mʊ. Ɔbɔ 'mnɔ 'tɔ, 'ɪnnɔ 'wa -tɪta -wʊnna'a "niti. l zi'a -kaa, Ezayu -mnɔɔ 'ybha-o'o 'wa -tɪta 'ke ɔ "niti-wʊnna -lrɛɛ, 'le ɔ -see 'wɔn, 'le ɔ 'ye 'ɛ dɪ "vi. 'Ɔ leyi 'kɔ ɔ lililɛ "nyɪ, ɔ 'kɛ ɛ li, dɪ ɔ -za'a 'mʊ, ɔ 'ybha-o'o ɪ 'ke "nukɔ 'wla. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, ɛ -see 'tɔ -jolʊ 'ye.

18A -gblee, 'lotʊ'a "nynuu-a, -bho ɛ "du a -ke -Lagɔ 'ke "yi"sisri 'le a 'ke ɔ bʊbɔ, Izrayɛɛlɪkɔmʊ -nɪ'a -bɛnyɪ, a yibo'o-o na, a'ba dɪ -ke 'wa nɪ se lɛ -lue -ko. -Da -Lagɔ -nɪ 'ʊ 'tmʊʊnamʊ, lɪ-ɪ -nɪ'a 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi, 'ya "sɛ ʊn 'ye'e li. 'Bho Sinayitrɪ'a 'zɔ ʊn -nɪ'o, 'le, -dayrʊ-ʊ -nɪ'a -ka -bliblibli -ke nɛ'ɛ -gbʊgbʊ, ʊn-ʊ 'ye 'ɪ li 'le 'ɛ "lrugwia. Yaku "yi -nɪ'e-e tii, 'le -bibie-e klu'o.

19Lɛglɛ nʊ'a -kaa, ɛ 'wlu-o wɔn. 'Bho 'ɛ lemʊ 'le ʊn 'ye "sesiwlu -lrɛɛ 'bʊ'wɔn -ka dɛ-ɛ "ga'a ka, 'ka-a ɛ-bɛ wlu 'mnɛ -nɪ'o. 'Ɛ -sɪanyɪ kpʊn ʊ'o 'le ʊn-ʊ nʊ'o: "Wii, -Lagɔ -mnɔɔ'ɔ "mu 'tɔ wɔn 'ya!

20-Ɛ -ke dɪ ʊn 'lɛ'ɛ -kaa -lrɛɛ ɛ, 'ɪnnɛ 'mo-o, ɛ-bɛ wlu 'mnɛ-ɛ 'nʊ-o, lɛ"o lɛ-ɛ 'ye'a trɪ 'mnɛ li'tʊ mʊ, -bho ɛ "du nyunyɔ o, -bho ɛ "du nmi o, ʊn 'lbhɛ ɛ sɪkpɪ 'mʊ, ɛ 'ke 'mɛ!

21Lɪ ʊn 'ye'a 'bho li a, ɪ 'lbhaa 'nʊ-ʊ -sɪanyɪ "yi tenyɪ. 'Ɛ dɪ Moyiizɪ nʊ'o: -Sɪanyɪ 'lbha'a 'ɪnmʊ tenyɪ 'le -gbagbɪ-ɪ za'a 'ɪnmʊ!

22A -gblee, nyʊ-ʊ -nɪ'a ti -bɛnyɪ, 'wa dɪ 'ka-a! 'Bho a-bee -mnʊʊ'a damʊ, ɛ se -kaa 'mʊ-nɪ. -Lagɔ -nɪ'a 'le 'ɔ -denamʊ 'le yaku 'li, -ɔ 'bhle'a nyɔ"o nyɔ'ɔ 'wɪ, -ka a -ke ɔ "sisri'a "yi 'le a-a 'ye'a 'bho 'ɔ "troli -nɪ mʊ, a'ba "bhi yibo nɪ-o'o. Ɛ-bɛ -gwlɔ -ke 'mʊ ɔ -de'a 'le yaku 'li, 'ɛ 'nynɪ-ɪ 'mo-o yaku "yi'a Zelizalɛɛmʊ. 'Ɔ -dena 'mnɛ, nyʊ-ʊ 'la'a 'bho-o Siɔntrɪzɛgɛ -lrɛɛke. 'Le 'mnɔ, 'le-e -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ'a -gbogboyoko-o 'bhɛɛ nɪ'e 'ɔ 'nynɪ "yi, 'le 'bʊbʊa 'mʊ.

23Nyʊ ɔ -kɔ'ɔ ɔ, a-a 'mo-o 'wa tɔlʊ. 'Ɔ "yreetɪ -ke 'nynɪ-ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le 'ɔ "bɔgʊ 'li, -zɪgɪ ɔ 'bhle'a, -ʊ -ke "lru "yi ɪ -de'a 'bho ti, 'ɪnnʊ a "du'o. -Lagɔ 'ka nyʊ 'wee -zigle -tu, a -ke ɔ "sisri'e-e "yi. Nyʊ-ʊ 'ma-a 'ɔ -nʊ -ʊ 'mɛ'ɛ ɛ, -ʊ -ke -nabhʊ nʊ 'ɔ 'tʊ, -ka 'wa "nyinynidɪ -gwɛ 'nʊ "kpi ti 'le ʊn 'ye'a 'bho 'ɔ "troli -nɪ, 'ka-a a'ba dɪ 'ke 'mʊ-nɪ -lrɛɛ.

24A-bee -mnʊʊ -lrɛɛ, Zezii -ke 'sana 'mʊ nyunyu -ke -Lagɔ 'ye'a -ybhɛybhɛtitelre bhla, a-a 'mo-o 'ɔ nyʊ. Ɔ 'ka 'mɛ, 'ɔ nymɔ-ɔ 'wla'a ti, -ɛ -ke kpazayi'a dɪ-ɪ -see 'ɛ "yi"sri Abɛlɪ'a nɛ'ɛ ka, -ɛ -ke "lru "yi -Lagɔ -ke nyunyu -ybhɛ'ɛ, 'ɪnnɛ zetie'e amʊ 'le a'ba "nyinynidɪ 'mʊ 'bho 'ɔ "yigbeyi.

25'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, a "du a'ba "bhi "yrili! -Bho -Lagɔ -ka amʊ-ʊ 'tmʊʊ, a'ba -tri 'ɔ wlu -lokui ti -le! A -gblee, dɪ ɔ -zi -nɪ'a Moyiizɪ 'mʊ, ɔ -za'a nyʊ -bodɪ 'mʊ 'le Sinayitrɪ "kpi, ʊn -see ti'bɔ ʊn 'ke ɪ -lokuipo'a dɪ, ɔ -see ʊ 'mʊ"suu. Ʊn-ʊ 'naa-a 'ɔ wlu "yi'a dɪ ɔ -

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

yʊ 'ʊ 'kleyeɛɛ "kpi. -Bho ɔ -yʊ ʊ -kaa 'kleyeɛɛ "kpi 'le, -a-bʊ ɔ-ɔ zi nɪ'a Zezii'a "bhuo 'mʊ, ɔ-ɔ 'tmʊʊ'a, -bho -a -see 'ɔ wlu lɛ 'la 'le, ɔ 'bhɛɛ ɔ 'ke -amʊ "yrili-za 'nɪ? -Gba!

26'Le ɛ-bɛ trɪ 'mnɛ "kpi, ɔ -nɪ'a -wlunamʊ, 'bhlʊkpa-a trɛ-o'o, 'le, -a'ba -nɔɔ "yi, ɔ 'ye dɪ 'mʊ-za 'le ɔ na ɔ-ɔ 'ye-e -wlu -mʊ 'le 'bhlʊkpa 'ke -trɛ kpɛ -lue -lrɛɛ. -Bho ɛ 'ke -trɛ ɛ, ɛ -se 'tɔ-ɔ 'bhlʊkpa'a "sɛ -ko, yaku'a "bhuo-o 'ye-e -trɛ -mʊ -lrɛɛ.

27A 'ye li-ɔ, -bho ɔ nʊ kpɛ -lue -lrɛɛ-ɛ -sie'e 'bho a, ɛ-ɛ tɔ-o'o na, ɛ-bɛ zɔ 'mnɛ 'li, lɛ"o lɛ ɔ -ya'a ti 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, ɔ-ɔ 'ye -ɪ ti-za -mʊ, -ɛkedɪmaa, tisɔlɪ ɪ "du'o, 'le, lɪ-ɪ 'ka ti-nɪ "kɔgwlɛka, ɔ 'ke ɪ 'bɪ 'mʊ -po -nɪ.

28'Lotʊ'a "nynuu-a, -a 'ye 'tɔ-ɔ 'le yaku 'li -nɪ -mʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "troli 'le ɔ 'ke -amʊ -kɔ "kɔgwlɛka'a dɪ, -a po ɔ 'sɛɛ "kɔmʊ! -A "du ɔ 'bho -zɔɔ! -Ka nʊ 'ɔ 'tʊ, -a bʊbɔ nɔ -kaa!

29A -gblee, -ka nɛ-ɛ sin'a lɪ 'le ɪ-ɪ sɔ'ɔ ti, 'ka-a -a'ba -tɪta -Lagɔ -nɪ'o. Nyʊ-ʊ'a "du'a 'bho 'ɔ wlu, ɔ-ɔ 'zʊ -ʊ ti.

Eblee 13

1'An 'lotʊ'a "nynuu-a, nyʊ-ʊ 'ma-a a -Bozezii'a nyʊ, a'ba 'bhɔ 'wa dɪkmadɪ -le!

2-Bho 'lɪkpayi yi amʊ "bhli, a kpʊn ɔ -gli! 'Ka-a nyʊtɔlʊ nʊ'o -bɛnyɪ, 'le, -ka ɛ "du'a -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ, ʊn se ɪ yibo 'le ʊn 'ye 'wa 'lɪkpʊ kpʊn -ka -zɛgɛka.

3A -Bozezii'a nyʊ-ʊ "du'a 'ɔ lbhʊ'a dɪ, ʊn-ʊ ya'a 'kleyeɛɛ "kpi, -ʊ -ke -lrʊʊ ʊn-ʊ po'a -jie 'mʊ, a popo 'wa dɪ 'gwlʊti! -Bho a -nɪ 'kɪ 'le 'wa "klumʊ, -zɛgɛ a 'bɔ'ɔ ti nyʊ 'ke 'kɪ amʊ "lrulinʊ, a nʊ ɛ ʊ "lruli!

4'Bho 'nynɔ -ke nyimiɛ'ɛ kpʊkpɛɛ'ɛ "kpi, dɪ -Lagɔ -za'a 'mʊ, a "du ɪ 'bho! A'ba nyɔ'ɔ 'ye -yranynɔbha -le! A yibo na, 'nynʊkpakpɪ -ke nyukpasi 'ye'a -yranynɔbha -ke "bhɪ -lrɪɪ "bhlɛcɛ ɛ, ɔ-ɔ 'ye -ʊ -zigle -tu -mʊ!

5Mɔni'a 'tʊ'a zi amʊ -le! Lɛ"o lɛ -Lagɔ-ɔ "nyɪ'a amʊ, -bho koo ɛ -die 'mʊ, a li 'ɛ 'bʊbʊa! -Ɛkedɪmaa, 'ɔ "bhuo na: A-bʊ 'ma-a 'an nyʊ, 'ɪn -see amʊ 'plʊ -kpʊn yi 'le 'ɪn -see a'ba dɪ 'bhɔ yi "kɔmʊkɔmʊ.

6'Ka-a ɔ 'lɛ'ɛ dɪ, -a'ba nyɔ"o nyɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke wɔntiwa 'le ɔ 'ke na: -A'ba -Kɔyi -Lagɔ 'mo-o 'an -kpayi. 'Ɛ dɪ lɛ"o lɛ'ɛ -sɪanyɪ'a 'lbha'a 'ɪnmʊ. -Bho ɔ -nɪ 'le 'an lemʊ, leelɛ nyʊ 'bhɛɛ'o ʊn 'ke 'ɪnmʊ li-za'a?

7'Lotʊ'a "nynuu-a, a 'ka 'bho -Lagɔjeyi 'kpa, a'ba -klɪgbɪ-ɪ -za'a amʊ -Lagɔwlu -bodɪ 'mʊ -antanyɪ, a popo 'wa dɪ 'gwlʊti! -Ka ʊn de'a -Lagɔ "gwli "kɔmʊkɔmʊ 'le ɛ 'ye'a 'wa 'mɛmɛɛ "kpi bhla, a yibo nɪ-o'o. A-bee -mnʊʊ -lrɛɛ ɛ, a -zʊ ʊ "sɛlɪ!

8A -gblee, -ka -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ "du'a nyʊ'a 'pʊʊnyi -bɛnyɪ, 'ka-a ɔ -nɪ'e 'traamʊ -bhla 'le ɔ-ɔ 'ye -kaa -nɪ mʊ "kɔgwlɛka. Ɔ -see "yizizia yi.

9'Ɛ dɪ a "du a'ba "bhi "yrili, -ɛkedɪmaa, nyʊtɔlʊ-ʊ 'za-a 'ɔ wlu "yida 'mʊ 'le lɪ'a -dadudu 'mʊ 'le ʊn-ʊ 'gbaa 'nɪ lɪlre ʊn-ʊ tɔ 'nɪ nyʊ! 'Wa -tɔtɔlɪ 'mnɪ, a'ba po ɪ -lokui -le 'le a -kaa 'bho -Lagɔjeyi 'wlʊ! Wlu "we-e nʊ'a Zezii Kliisɪ'a 'sana 'mʊ -Lagɔ'ɔ 'limʊ -nmɔ'ɔ wɔn

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'bho nyunyu "kpi, ɪ-bɪ wlu 'mnɪ 'tɪn, 'ɪnnɪ -nmɔ'ɔ "yrili, ɪ 'bhɛɛ'o ɪ 'ke nyɔ 'kpɪ 'mʊ po. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ, -bho nyɔ -ka: Lililɪ -nɪɪ, a 'ke ɪ li mo'o, nʊ a, ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ'ɔ wlu-u 'kpa-a 'plʊ. Nyʊ-ʊ po 'ɪ -lokui, -zɛgɛ -yɛ ɪ-ɪ nʊ 'ʊ "lruli, nyɔ'ɔ 'ye ɛ li.

10A 'ye li-ɔ, -a'ba -Kɔyi Zezii "du'a -a-bʊ nyunyu'a "nyinynidɪ'a dɪ, -ɔ "tayi'a 'ɔ "bhuo "yiti, nyʊ 'lbha -nɪ'a 'bho tu "yri -a'ba 'sragalɛ'ɛ kamʊ, a-bʊ de 'ɔ "gwli a, a-bʊ 'pʊn'o 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyʊ-ʊ ple'a 'Zuifʊ 'mnʊ'a gba "we kli, -ʊ kpʊn 'nɪ "yi a, 'wa 'ye 'pʊnpʊan 'mnɛ 'bho 'ɔ "yigbeyi.

11A -gblee, nmi -ke nymɔ -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba-a "luo'a 'mʊ 'le ɔ -ke ɛ-ɛ pa'a 'le lisaadaklagba, ɔ-ɔ za'a -Lagɔ'ɔ 'sraga 'le ɔ 'ke nyunyu'a "nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ, ɪ-bɪ nmi ʊn-ʊ 'lbha'a a, 'ya "kui -ke ʊn-ʊ po'o 'gbe le, 'le ʊn-ʊ po 'ɪ "yri.

12Zezii-i 'wɔn'ɔ ɔ 'ke 'sragamʊzalɛ "du 'le -a-bʊ 'ɔ nyʊ'a "nyinynidɪ 'ke -amʊ "kpi ti-gwɛ 'le -a 'ke li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'ka-a ʊn -ke ɔ po'o Zelizalɛɛmʊgwlɔ le 'le ʊn 'ye ɔ 'bho nyʊyrilbhaatu "yri 'lbha -nɪ 'le 'ɔ nymɔ 'ye ti'wla.

13Ʊn -see ɔ 'bho "du 'le ʊn 'ye ɔ -kaa 'lbha'a dɪ, 'Zuifʊ'a gba "we-e se'a 'tɔ lɛ wɔn 'bhle, -a "tayi 'ya "yikpʊɛn "yiti! -Ka ʊn -see 'ɔ 'bho "du, -bho ʊn -see -kaa 'bho -amʊ "du -lrɛɛ, -a 'wɔn -a -ke ɔ 'ke tikpʊkpʊn "kɔmʊ!

14-Ɛkedɪmaa, -a se 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi -denazɛgɛ 'bhle. -A -see 'nɔɔgbɛ -gwlenamʊ yi "kɔgwlɛka. -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, 'bho 'ɔ "troli-i 'mo-o -a'ba -denazɛgɛ. 'Le yaku 'mnɛ "yi, 'le-e -a'ba "yri -nɪ'o.

15'Ɔ bʊbɔsʊzɛgɛ 'ka-a: -A -zi -nɪ Zezii Kliisɪ 'mʊ 'le -a 'ke ɔ 'sɛɛ po "kɔmʊ -a'ba tinɪɛ'ɛ klɛ ti! 'Bho nyʊ "we'a "yigbeyi, -a 'bhɛɛ 'ɔ 'nynɪ "yi "kɔmʊ!

16'Bho 'ɛ lemʊ, a'ba sɪa -zɛgɛ'ɛ nʊnʊa 'mʊ -le! A 'yɔɔ kwa 'mʊti a -bonyunyu -bodɪ! 'Ɛ 'kpɪ'a -wa amʊ "yiti -le -lrɛɛ! 'Ya lɪtu nʊ'o -Lagɔ 'tʊ, -ɪ -zi'e 'sraga"o 'sraga.

17A "du 'bho a'ba -klɪgbɪ! A 'wɔn 'wa 'tmʊʊwlu 'mʊti! A'ba "bhi yibo'o-o na, 'ɪnnʊ "du'o amʊ "yrili 'le a -kaa 'bho -Lagɔjeyi 'wlʊ. -Ka ʊn nʊnʊ'a 'wa lbhʊ 'mʊti, ʊn-ʊ 'ye-e 'ɛ kuna -po -mʊ zɔ -lue 'zɔ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. -Bho a -kʊ ʊ 'bho-o "du, ʊn-ʊ 'nʊ-o 'wa lbhʊ 'le 'bʊbʊa 'mʊ. -Bho ɛ -se -mnɛɛ, -bho a -kʊ ʊ-ʊ sɪa nɪ, 'le ku'a 'cnanamʊ ʊn-ʊ 'ye ɛ -nʊ -nɪ mʊ. -Bho ɛ -nɪ -kaa 'mʊ a, 'ɛ lɛtu -see amʊ -zɛgɛ "lruli-nʊ yi.

18'Lotʊ'a "nynuu-a, 'bho 'mna-a'a damʊ, lbhʊ -Lagɔ "nyɪ'a 'ɪnmʊ, 'ɪn 'de-e "gwli na, 'ɪn-ɪ nʊ -ɛ'o -ka -zɛgɛka. 'ln 'ybha-o'o 'ɪn 'ke 'ɔ 'gwlʊdɪ nʊ "kɔmʊ 'le lɛ"o lɛ 'mʊ. 'Ɛ dɪ a po ɔ wɔn gbo -zɔɔ 'an dɪ!

19'ln-ɪ bhade-e amʊ li tenyɪ a 'ke ɛ nʊ 'le ɔ 'ke -jolʊ kati 'le ɛ -kaa 'mʊ-gwle 'le 'ɪn 'ke 'le amʊ gbo yi.

20-Lagɔ "nyɪ'a nyʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua, 'ɪnnɔ 'mna-a po'o wɔn gbo -lrɛɛ a'ba dɪ. 'lnnɔ -za'a -a'ba -Kɔyi Zezii glu 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ 'le ɔ 'ye ti-nɪ -lrɛɛ. Ɔ 'ka 'mɛ, 'ɔ nymɔ-ɔ 'wla'a ti a, 'ɛ dɪ -a -ke -Lagɔ -ybhɛ'o "kɔgwlɛka. 'Le, -ka 'bhlabhlɪ'a "yriliduyi-i "du 'ɪ "yrili a, ɔ-ɔ "du'o -kaa -amʊ "yrili.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21Lɛ-ɛ -ke dɪ 'ɪn-ɪ po 'ɔ wɔn gbo a'ba dɪ, 'ɪnnɛ 'mo-o, ɔ 'ke amʊ 'kpɪ 'mʊ po, 'le, lɪzɪgɪ 'wee ɔ 'ybha'a, a 'ke ɪ nʊ. 'ln 'de-e "gwli na, 'ɔ "bhuo-o 'ye -ɛ -nʊ -mʊ 'le a 'ke 'ɔ 'gwlʊdɪ nʊ. Zezii Kliisɪ-ɪ 'po-o amʊ 'kpɪ 'mʊ'a dɪ 'ɛ lɛtu 'ke -nʊ-ɛ. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, Zezii Kliisɪ 'mnɔ'ɔ 'nynɪ 'bhɛ "yi "kɔmʊ! Kɪn, wlu 'ɪn -za'a 'mʊ, ɪ -nɪ -kaa 'mʊ!

22'An 'lotʊ'a "nynuu-a, 'kpayipowlu 'ɪn-ɪ po'a amʊ -jeyi a, ɛ se "yiti-tɛ. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, a -de nɪ -pɔlʊ ti -gli!

23'ln-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ na, -a'ba 'lotʊ'a "yu Timotee -nɪ'a -jie 'mʊ, ʊn "sii 'nɔ-ɔ ti. -Bho ɔ nyni 'nɔɔ 'ɪnmʊ gbo -susueyi, "lemnɪɪ 'ɪn -ke ɔ-ɔ 'yi-e 'le amʊ gbo.

24A-bʊ 'ma-a Zezii'a nyʊ, a -ke a'ba -klɪgbɪ, 'ɪnmɔ 'ye'e amʊ! A -Bozezii'a nyʊ-ʊ -sɔ'ɔ Italiibhlʊkpa "kpi na, ʊ-bʊ 'ye'e amʊ!

25-Lagɔ -wʊnna amʊ "niti "fɪa 'wee!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zaakı

Zaakı 1

1A-bʊ 'ma-a -Lagɔ'ɔ nyʊ, -ʊ -nı'a 'bhlıkpı'a -dadudu "kpi, 'ınmɔ Zaakı 'ma-a ɔ-bɔ -Lagɔ 'mnɔ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisı'a lbhʊnʊyi, 'ınmɔ po'o amʊ "bɔgʊ -nɛɛ -jeyi. 'lnmɔ 'ye'e amʊ -yeye!

2'An 'lotʊ'a "nynuu-a, lɛ"o lɛ-ɛ ya'a nyɔ 'kleyeɛɛ -bodı, -bho ɛ bhla amʊ "kpi a, a li 'bʊbʊa!

3-Ɛkedımaa, -bho a de -Lagɔ -ke Zezii "gwli "kɔmʊ, 'le a 'ke lɛ 'mnɛ wɔn 'mʊ cɛ, 'ɛ lɛtu-u nʊ -ɛ'o 'le a'ba "gwlikuɛ-ɛ 'kpa'a "kpi.

4'Bho 'ɛ lemʊ, a "du a'ba "bhi "yrili 'le a'ba "gwlikuɛ 'mnɛ 'ke 'mʊku -ka -zɛgɛka, 'le, -ka -Lagɔ 'bɔ'ɔ ti a 'ke -nı, a 'ke -kaa -nı -lrɛɛ, 'le "nyinynidı -kaa amʊ -kɔ! -Bho ɛ -nı -kaa a, "lemnıı a -see 'bı li'bhle yi, a -see lɛ 'mʊ-bɔ yi.

5'Le a 'ke -kaa -nı a, -bho nyɔ se 'le a'ba "klumʊ -naagı 'bhle 'bho lɛ'ɛ "kpi, ɔ 'ybhaa nɛ -Lagɔ! 'lnnɔ 'ye ɛ ɔ "nyı mʊ. -Ɛkedımaa, ɔ-ɔ "nyı-e nyɔ"o nyɔ lɛ 'ɔ -pɔlʊ'a klɛ ti, 'le, -bho ɔ -ka -kaa nyɔ-ɔ "nyı a, ɔ-ɔ "nyı -ɔ'o -yoboo.

6Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, -bho a'ba "klumʊ'a nyɔ 'ybhaa -Lagɔ lɛ, ɔ de "gwli na ɔ-ɔ 'ye -ɔ ɛ "nyı -mʊ! 'Ɔ 'kɔlʊ -le! A yibo "ni'a "tarili 'nı? -Bho -bibie -ka yi, -bho ɛ cɛ 'ya 'plan, 'nɔɔ ɛ 'ybha'a 'tın, 'le-e ɛ-ɛ "vuto nı'o. Nyɔ -ke -pɔlʊ 'kɔlʊ'a a, -ka -lue 'mnɔ, 'ka-a 'ɔ dı -nı'o -lrɛɛ.

7-8Nyɔ-ɔ -nı'a -kaa a, 'ɔ nyɔtu -see 'le 'ɔ -pɔlʊ'a klɛ -za 'le ɔ 'ke ɛ -Lagɔ -jeyi "nyı. 'Ɔ -pɔlʊ 'mnɛ 'gble-ɛ'ɛ 'mʊ-ɛ'ɛ dı, 'ɔ popo 'gwlʊti -le na -Lagɔ-ɔ 'ye -ɔ -zɛgɛ "lruli-nʊ -mʊ!

9A -gblee, nyɔ-ɔ 'ma-a Zezii'a nyɔ, -ɔ "lrɛ'ɛ 'bho ɔ -bonyunyu'a "yigbeyi, ɔ li 'bʊbʊa, -ɛkedımaa, nyʊ -lrʊʊ -Lagɔ -kɔ'ɔ ɔ, ɔ "nyı -ɔ 'bı 'le 'wa "klumʊ!

10Nyɔ-ɔ 'ma-a Zezii'a nyɔ, -ɔ 'bhle'a 'nynı tenyı, ɔ li 'bʊbʊa -lrɛɛ, -ɛkedımaa, -Lagɔ -yɔ 'ɔ-ɔ 'zɔ 'le ɔ 'ke ɔ -kɔ! -Ka -sukui'a "bowle'a -gwle'a 'mʊ 'le ı-ı sɔ'ɔ ti, 'ɔ "bhuo yibo'o-o 'ka-a 'ɔ tinıɛ -nı'o.

11A -gblee, -bho 'yrʊ fan tenyı, -sukui-i "zrɛ-ɛ li, 'ya "bowle-e yɛ-o'o 'le ı-ı cɛ'ɛ tawɔn, ı-ı 'ga'a ti, 'le ı -ke 'ya "yrilinmɔɛ-ɛ sɔ'ɔ ti. -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a "wlilɛbhleyi-i sie'e 'ɔ -kɔkɔlı ti.

12A -gblee, nyɔ 'kleyelı bhla'a "kpi, -ɔ -ku'a 'liti, -ɔ cı 'ı wɔn 'mʊ a, ɔ 'wa-a ti, -ɛkedımaa, ɔ 'bhle-e -Lagɔ -ke Zezii'a "gwlideɛ 'mʊ. 'Bho 'ɛ lemʊ, -Lagɔ-ɔ 'nʊ -ɔ -zɛgɛ "lruli. Ɔ-ɔ "nyı -ɔ "kɔgwlɛtinıɛzɛgɛ 'le ɛ-ɛ "yi 'ɔ 'mʊ, ɛ-ɛ 'pıple'e ti 'bho 'ɔ "troli. Nyʊ-ʊ -kma'a -Lagɔ'ɔ dı, 'ınnʊ ɔ "du 'ɛ wɔn 'mʊti see.

13Lɛ-ɛ 'ka nyɔ "nyinynidı wɔnpo 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -bho ɛ bhla a'ba "klumʊ'a nyɔ "kpi, 'ɔ nʊ na: -Lagɔ -nı'e 'ınmʊ tidınnamʊ, -le! -Ɛkedımaa, lɛ"o lɛ se 'bhɛɛ ɛ 'ke ɔ 'le "nyinynidı'a nʊnʊa 'mʊ po 'le ɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke nyɔ ti'dın ɔ 'ke ı nʊ -lrɛɛ.

YBHƐYBHƐTITELRE
© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14A 'ye li-ɔ, nyunyɔ'ɔ "nyinyninaagı ɔ 'bhle'a 'mʊ, 'ınnı jri 'ɔ 'le, 'le ı-ı "tuu nɔ'o, ɔ-ɔ nʊ'o "nyinynidı 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

15Kın, ı-bı "nyinyninaagı 'mnı, -bho nyɔ kpı ı, 'le ɔ-ɔ 'ga'a 'le "nyinynidı 'mʊ ti. A -gblee, ı-bı "nyinynidı 'mnı, 'mɛmɛɛ ı po'o "lru "kpi ti 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

16'An dıkmalotʊ'a "nynuu-a, a'ba "maa a'ba "bhi dı "yrili -le!

17Lɛ"o lɛ-ɛ 'ma-a -zɛgɛ, nyɔ-ɔ 'ye'a a, -Lagɔ -ya'a 'yrʊ-e, 'cʊ -ke 'cʊdrı ti, 'le ɔ 'mʊ ɛ-ɛ 'wlʊ'o. 'Ɔ zizia "yi. -Bho ı -nı tan -ka fan, -ka ı-ı ya'a -zuzu 'le 'fɔtı -lrıı gbo 'le ɛ 'bhɛɛ'o ɛ 'ke "yizizia a, ɔ se -kaa -nı.

18'Ɔ wlu-u 'ma-a -ziadı, a 'wɔn'ɔ 'bɔ, 'le ɛ 'mʊ a 'ye -nı'e "kɔgwlɛtinıɛzɛgɛ. 'Le 'ɔ 'gwlʊdı 'mʊ ɔ nʊ'o -kaa, 'le, 'bho lɛ"o lɛ ɔ -ya'a ti'a damʊ, -abʊ 'ke kpɔ cɛ 'ɔ dı, -ka lı'a "yizabhi nyɔ-ɔ "nyı'a -Lagɔ, 'ya ka.

19'An dıkmalotʊ'a "nynuu-a, wlu-u nʊ'a: -Bho ɛ "du dı'a -lokuiponamʊ, a "tıtra li! -Bho ɛ "du -wlunamʊ, a'ba wɔn'ɔ 'fıın ti -le! Dı-ı 'ka amʊ 'cɛ "yi 'lbhaa, -bho ı -yɛ amʊ, a'ba "bɔ -le!, ɛ-bɛ wlu 'mnɛ, a popo 'ɛ dı 'gwlʊti!

20A -gblee, -bho nyɔ po 'cɛ, lɛ"o lɛ ɔ-ɔ nʊ'a a, ɛ se "yi'srɛɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

21'Ɛ dı, lɛ"o lɛ-ɛ 'ma-a "nyinynidı 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, a ple ɛ li! A -nmɔ kpli 'mʊ, 'le, -Lagɔ'ɔ wlu a 'wɔn'ɔ 'bɔ, -ɛ po'a 'kpʊ glu 'le amʊ 'mʊ, a "du ɛ 'bho! Ɛ-bɛ wlu 'mnɛ 'bhle-e wɔnkuɛ 'mʊ, a'ba 'pʊnpʊan a 'ye'a 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'le ɛ 'ke ɛ nʊ a 'ke ɛ 'li ti-de "kɔmʊ.

22A -gblee, -bho a -ka 'ɔ wlu -lokui-ipo, -ka ɔ 'lɛ'ɛ 'tın, -bho a'ba nʊ -kaa a, a-a "maa-a a'ba "bhi dı "yrili. 'Ɛ dı a "du 'bho 'ɔ wlu!

23A 'ye li-ɔ, nyɔ-ɔ po 'ɔ -lokui, -ɔ'ɔ "du'a 'bho 'ɔ wlu a, ɔ kɔɔ'ɔ-ɔ -ka nyɔ -lue-e "luo'a ka "yena 'mʊ, ɔ 'ye 'ɛ 'li popo 'le ɔ 'ye'a lɛ -lue li'ye 'le 'ɔ "yigbeyi. Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ "tayi 'nɛ-ɛ "yiti.

24-Nɔɔ gbɛ zi'a a, -ka 'ɔ "yigba -nı'a, ɔ 'mate'e-e -kaa. Ɔ -see ɛ nmaze.

25Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ, -Lagɔwlu "nyı'a nyɔ "yiflɔɛ, nyɔ-ɔ 'crɛ 'ɛ 'mʊti, 'le, -ka ɛ 'lɛ'ɛ 'tın, -ɔ -na'a -kaa, -Lagɔ-ɔ 'nʊ -ɔ 'ɛ dı -zɛgɛ "lruli. 'Ɔ nyɔtu'a po -lokui bhubhuyiti. Ɔ-ɔ "du -ɛ 'bho. -Bho ɔ nʊ -kaa, "lemnıı ɔ-ɔ wʊnna 'nɔ-ɔ "niti, -ɛkedımaa, 'ɛ lɛtu-u 'mo-o wluzɛgɛ.

26-Bho nyɔ nʊ Zezii'a nyɔ ɔ "du'o, -bho ɔ -ka dı 'mʊ-ʊza -flafla a, ɔ-ɔ "maa-a 'ɔ "bhuo. Bhʊ ɔ-ɔ na'a 'bho -a'ba -tıta -Lagɔ'ɔ -jeyi, ɛ-ɛ 'mo-o bhubhulɛ.

27-Dıgbanynʊkpakpı -ke "kuenynuu -nı'a sıanamʊ, nyɔ-ɔ zi'a 'wa dı 'le ɔ "si'a 'bho, -ɔ ple'a "nyinynidı li, 'ɔ nyɔtu'a -nanabhʊ nʊ 'ɔ 'tʊ 'bho 'ɔ -jeyi.

Zaakı 2

1'An 'lotʊ'a "nynuu-a, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisı -ke 'nynı-ı 'bhɛ'ɛ "yi, a-bʊ de 'ɔ "gwli, a'ba 'tɛ nyɔ 'mʊ -le!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2A -gblee, 'ɪn-ɪ yi-o'o 'ɪn 'ke 'ɛ dɪ'a kpɛ de 'le a 'ke 'an wlu 'mnɛ'ɛ 'zɔ 'mʊti'wɔn: Zɔ -lue 'zɔ, a 'gbʊʊ'o-o "lru 'le -budu -lue 'li. Nyʊ 'sɔn nʊ'a -kaa, ʊn -pa'a-a amʊ 'bɪ. -Lue -pa'a-a "yrilinmɔbanɪ 'mʊ, 'le, -jiɛmʊpolɛ -nʊ-ɛ'ɛ sanu 'mʊ, ɔ -po 'nɛ -jiɛ 'mʊ. "Pʊan-a 'lbha'a -lrɔɔ. Ɔ -pa'a-a "sazʊzʊɪn 'mʊ.

3A 'ye 'ʊ "yri a, nyɔ-ɔ -pa'a "yrilinmɔbanɪ 'mʊ, 'ɪnnɔ a "du'o 'bho tenyɪ 'le a-a nʊ 'ɔ -bodɪ: -A'ba -klagba, kpezɛgɛ 'ka-a! -Zi 'bho -ɪn 'ke ti-de. 'Le a-a nʊ'o "pʊanlbhayi -bodɪ: -lnmɔ -yɔɔ, -nyna yayi ti, 'le "bhalrɛɛke: -Zi -laa 'bhlʊgbɔ, -a'ba bhɪ'a "troli -ɪn 'ke ti-de!

4-Bho a -ka -kaa-a nʊ a, a-a popo-o 'gwlʊti "nyinynika 'le a-a 'tɛ'ɛ nyʊ 'mʊ.

5'An dɪkmalotʊ'a "nynuu-a, a po -lokui! Nyʊ'a -dadudu-u "lrɛ'ɛ 'bho 'wa -bonyunyu'a "yigbeyi a, -Lagɔ -zʊ 'ʊ 'bho -lrɛɛ ʊn 'ke ɔ "gwlide ʊn 'ke 'ɔ nyʊ "du, 'le 'ɔ "nitiwʊnnasʊ 'ke ʊ "kpi 'pɪple. Nyʊ-ʊ -kma'a 'ɔ dɪ, ɔ na 'ka-a ɔ 'ke ʊ -bodɪ nʊ.

6Ɛ -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mʊ 'le, leedɪ a'ba "du 'ʊ 'bho'a? A -gblee, nyʊ-ʊ 'ma-a 'nynɪbhlemʊ, 'wa "klumʊ'a nyʊ-ʊ ya'a amʊ 'kleyeɛɛ "kpi. Ʊbʊ 'mnʊ, 'ɪnnʊ kpa'a amʊ -zigletumʊ wɔnyi.

7Ʊbʊ 'mnʊ -lrɛɛ, Zezii Kliisɪ'a 'nynɪ a 'bhle'a "kpi, 'ɪnnʊ nyni 'nɛ wɔn.

8A -gblee, wlu-u 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, -ɛ nʊ'a: -Ka -ɪn -kma'a -a'a "bhuo'a dɪ, -kma -kaa -a'a -bonyunyɔ'ɔ dɪ, ɛ-bɛ wlu 'mnɛ, nyɔ-ɔ "du 'ɛ 'bho, ɔ-ɔ 'nʊ-o "yrilinmɔlɛ.

9Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -bho a 'tɛ nyɔ 'mʊ, a 'nʊ-o "nyinynidɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. A 'cɛ-ɛ 'ɔ wlu 'mʊ, -ɛkedɪmaa, a -see ɛ 'bho "du.

10A 'ye li-ɔ, -bho nyɔ -ka 'kɪ -Lagɔ'ɔ gba 'wee "yi-ikpʊn, 'le ɔ 'ke 'ɛ -lue 'tɪn 'mʊcɛ ɛ, 'ɔ nyɔtu kɔɔ'ɔ-ɔ nyɔ -yɔ cɛ'ɛ 'ya klɛ 'mʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

11-Ɛkedɪmaa, -Lagɔ nʊ'a: Nyɔ'ɔ 'ye -yranynɔbha -le, 'ɪnnɔ nʊ'o na: Nyɔ'ɔ 'lbha "ku -le, -lrɛɛ. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, -bho nyɔ -see -yranynɔbha 'ye 'le ɔ 'ke "ku 'lbha a, ɔ 'cɛ-ɛ 'ɔ gba 'mʊ.

12'Ɛ dɪ 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ, 'bho -Lagɔ'ɔ -zigle'a zɔ, 'ɔ wlu-u "nyɪ'a nyɔ "yiflɔɛ -ɛ -ke 'li a de'a ti a, -bho ɔ 'ke ɛ amʊ "kpi cɛ, a'ba 'mʊzadɪ -ke a'ba kpli ɔ-ɔ 'ye ya-gbʊ mʊ. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, a 'bhle a -bonyunyɔ'ɔ ngaze 'le ɪ-bɪ a'ba 'mʊzadɪ -ke a'ba kpli 'mnɪ 'mʊ!

13A 'ye li-ɔ, nyɔ-ɔ se'a ɔ -bonyunyɔ'ɔ ngaze 'bhle, -Lagɔ -see 'ɔ ngaze 'ye yi -lrɛɛ. Nyɔ-ɔ 'bhle'a ngaze a, ɔ se -Lagɔ'ɔ -zigle'a -sɪanyɪ ku 'mʊti 'bhle.

14'An 'lotʊ'a "nynuu-a, -bho nyɔ nʊ ɔ 'de-e -Lagɔ "gwli, -bho ɔ se 'ɛ kpli -tɔ 'le, ɛ -se -laa bhubhuyiti'a lɛ? Ɔ 'de-e -Lagɔ "gwli'a "sɛ'ɛ kamʊ, ɔ 'bhɛɛ ɔ 'ke 'pʊn 'nɪ 'bho 'ɔ "yigbeyi?

15A -gblee, 'ɪn-ɪ 'de-e 'ɛ dɪ'a kpɛ -lrɛɛ 'le a 'ke 'an wlu 'mnɛ'ɛ 'zɔ 'mʊti'wɔn. Zɔ -lue 'zɔ, nyukpasu 'le "bhalrɛɛke 'nynaakpʊ -ke a "du'a Zezii'a nyʊ, -bho a'ba nyɔ -lue -ke 'wa -lue 'gbʊʊ -dalue "yi, -ka ɔ se'a lililɛ -ke -bana 'bhle 'le ɔ 'ke ɪ ɔ -bodɪ 'mʊ-za,

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16-bho ɔ nʊ na: 'ln-ɪ 'mu-o le. -Lagɔ -sie -ɪnmʊ gbo! Ɔ "nyɪ -ɪnmʊ -banɪ -ke lililɪ!, -bho ɔ se ɔ -kpa 'le ɔ 'ke -kaa 'lɛ 'le, ɛ -se -laa bhubhuyiti'a lɛ?

17-Ka -lue 'mnɔ 'ka-a -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ'ɛ dɪ -nɪ'e 'mʊ. -Bho nyɔ nʊ ɔ 'de-e -Lagɔ "gwli, -ka 'ɔ wlu 'lɛ'ɛ, -bho ɔ -see -kaa -na, 'ɔ "gwlideɛ 'mnɛ-ɛ 'mo-o bhubhuyiti'a lɛ.

18A -gblee, nyɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke nʊ, na: -lnmɔ -yɔɔ, -ɪn 'bhle-e -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ 'mʊ, 'le -ɪn se kplizɪgɪ nʊnamʊ -nɪ, 'le 'mna-a nʊ ɪ'o. -Ka -mnɔɔɔ se 'ɪ nʊnamʊ -nɪ, 'le -ɪn 'ye'a na, -ɪn 'de-e -Lagɔ "gwli, nʊ, -tɔ -kaa 'ɪnmʊ, 'le, 'an -nɪ nʊ'a na 'ɪn 'de-e -Lagɔ "gwli, 'ɪn 'ke ɪ -ɪnmʊ "yi-tɔ.

19-Ka -Lagɔ -nɪ'a -lue 'tɪn, -ɪn 'de-e -kaa "gwli, 'kla -ko? Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili. -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a "nyinynidɪ'a -zuzu "we de'e "gwli 'le 'ɛ -sɪanyɪ-ɪ 'lbhɪ ɪ'o.

20-Naagɪ'a "yisuyi! Nyɔ-ɔ de'a -Lagɔ "gwli, -bho 'ɔ nʊ kplizɪgɪ, -ka 'ɔ "gwlideɛ 'mnɛ "du'a bhubhuyiti'a lɛ, -ɪn 'bɔ-ɔ ti, 'ɪn 'ke ɪ gbɔzɪza 'le -ɪn 'ke ɪ 'mʊti'wɔn?

21-Gblee, popo -a'ba "na Ablaamʊ'a dɪ 'gwlʊti! 'Ɔ kplizɪgɪ ɔ nʊ'a kamʊ -Lagɔ po 'ɔ "yisrɛɛyi 'bho 'ɔ "yigbeyi. -Gbagbʊ -ke "kpi nyʊ-ʊ za nɪ'a -Lagɔ'ɔ 'sraga a, 'bho-o ɔ -ke 'ɔ "yu Izaakɪ mu'o, ɔ 'ke ɔ -Lagɔ'ɔ 'sraga 'mʊ -za -nɪ.

22-ln 'ye li-ɔ, 'bho 'ɔ -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ "kpi ɔ po'o kplizɪgɪ. 'Ɛ lɛtu -nynia'a 'ɔ -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ "yi.

23l zi'a -kaa a, 'le, wlu-u 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li -ɛ nʊ'a na: Ablaamʊ 'de-e -Lagɔ "gwli. 'Ɛ dɪ ɔ "du'o "yisrɛɛyi 'bho 'ɔ "yigbeyi, 'le 'ɛ -lrɛɛ-ɛ tɔ'ɔ na ɔ 'mo-o 'ɔ bha, ɪ-bɪ wlu 'mnɪ 'ye "yinyni.

24A -gblee, kplizɪgɪ nyɔ-ɔ nʊ'a a, 'ɪnnɪ po 'ɔ "yisrɛɛyi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɛ -se 'ɔ "gwlideɛ'ɛ "sɛ'ɛ dɪ -ko.

25Raabʊ 'ma-a "wɪlɪnynaakpʊ, a popo 'wa dɪ 'gwlʊti -lrɛɛ! 'Zuifʊtɔlʊ 'wa -lrʊʊ lbho'a, ʊn 'ye 'ʊ a, ʊn -kpa nʊ-o'o 'le ʊn 'ye ʊ -jolʊ -lrɛɛ -tɔ. 'lnnɛ -zʊ 'ʊ 'mɛmɛɛ'ɛ wɔn 'mʊ. A -gblee, 'wa kplizɪgɪ 'mnɪ'a dɪ 'ɛ lɛtu -nʊ-ɛ'o. Ɛ -se 'wa "gwlideɛ'ɛ "sɛ'ɛ dɪ -ko.

26A 'ye li-ɔ, nyɔ-ɔ se'a -zuzu 'mʊ'bhle, -ka ɔ "du'a "ku a, 'ka-a -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ'ɛ dɪ -nɪ'e 'mʊ -lrɛɛ. Nyɔ-ɔ de'a -Lagɔ "gwli, -bho 'ɔ nʊ kplizɪgɪ, 'ɔ "gwlideɛ 'mnɛ-ɛ 'mo-o bhubhuyiti'a lɛ.

Zaakɪ 3

1'An 'lotʊ'a "nynuu-a, a'ba -dadudu'a "tɪtra li ʊn 'ke nyʊ'a -Lagɔwlu'a -tɔmʊ "du -le! -Ɛkedɪmaa, -a-bʊ 'ma-a nyʊ'a -tɔmʊ, -a'ba -zigle-e 'ye-e wɔn-ku -mʊ tenyɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le ɛ 'ke nyʊ -lrʊʊ'a nɛ -zi.

2A -gblee, wlu-u 'wlʊ'a 'le -a'ba wɔn 'mʊ, -ɪ se'a "yrili-nmɔ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -a -gwle 'nɪ-ɪ 'mʊzanamʊ. -Bho nyɔ -ka wlu, -bho wlu -see ɔ "yizi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɔ -se 'bɪlibhleyi -ko. Ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke 'ɔ "bhuo wɔnyi'bhɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3A yibo -sieko 'nɪ? 'Le 'ɛ wɔn 'mʊ -a "du'o nɛtɛdie 'le -a sɛn ɛ'o 'le ɛ-bɛ -siekobhuo 'ke -a'ba wlu 'bho "du. -Bho -a nʊ ɛ -kaa, "lemnɪı, -jolʊ -a 'ybha'a, ɛ-ɛ bhlu -ɛ'o.

4A yibo batooklıgbı 'nı -lrɛɛ'ɛ? 'Ya lɛtu 'bhɛ-ɛ "yi tenyı 'le wɔnkupʊpɔɔ-ɔ "tuu nı'o 'le ı-ı na'o. Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, tufɔtı 'sɔn-ɔ se'a "yi'bhɛ, -ı 'pɛ'ɛ 'le 'ya lemʊ ti, -bho ʊn -kı ı-ı tri, 'ınnı 'srɛɛ'ɛ 'ya "lru "yi, 'le, -da 'ya trimʊ'a -pɔlʊ -nı'a a, ı-ı mu nı'e 'bho.

5A -gblee, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a nyunyɔ'ɔ -mıɛ -nı'o. Ɛ-ɛ 'mo-o lɛtoope. Ɛ-bɛ ma 'ka-a lɛtoope a, ɛ-ɛ 'nʊ-o "nyinynilı'a -dadudu. A popo -naklaatoope'a dı 'gwlʊti! 'Kwla-a 'bhɛ'ɛ "yigbeyi ti, ɛ 'bhɛɛ'o ɛ 'ke ɛ "yri po.

6-Ka nɛ-ɛ sin'a lı, 'ka-a nyunyɔ'ɔ wlu -nı'o -lrɛɛ. Lɛ"o lɛ-ɛ 'ma-a "nyinynidı 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'le -mıɛ 'mʊ ɛ-ɛ 'wlʊ'o. Ɛ-bɛ -mıɛtoope 'mnɛ, 'le nyɔ'ɔ wɔn 'mʊ ɛ "sri'o, 'le ɛ-ɛ po'o nyunyɔbhuo "nyinyninyɔ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. -Ɛ -sɔ'ɔ 'bho -a'ba 'wlʊnamʊ 'mʊ, -ɛ nyni'a -a'ba 'mɛnamʊ, ɛ-ɛ 'nʊ-o "nyinynidı. l-bı "nyinynidı 'mnı, 'le "nyinynidı'a tiyayi 'mʊ ı-ı 'wlʊ'o.

7A -gblee, nmi-i na nı'a bhı o, -ı na nı'a 'bɛtɛ o, zmi o, nıkpı o, nyɔ-ɔ 'kpʊn-o 'ya tɔlʊ 'le ɔ-ɔ "sıan nı'o, ɔ-ɔ 'bhɛɛ 'nı wɔnyi 'le ı-ı "du 'ɔ 'bho. Ɛ-bɛ wɔnkuɛ 'mnɛ, 'ınnɛ nyɔ 'bhle'o.

8'Le nyɔ-ɔ nʊ'a -kaa 'mnɔ ɔ, ɔ se 'ɔ "bhuo'a -mıɛ wɔnyi'bhɛɛ. Ɛ-ɛ 'mo-o "nyinynilɛ. 'Ɛ lɛtu'a -de ti 'tın. -Bho sɛn nmu nyɔ, -ka 'ɛ gu-u 'wlʊ'a 'le 'ɛ wɔn 'mʊ 'le ɛ 'bhɛɛ'o ɛ 'ke ɔ 'lbha, 'ka-a nyɔ'ɔ -mıɛ-ɛ nʊ'o "nyinynidı'a -dadudu nyʊ "lruli.

9A -gblee, -a'ba -tıta -Lagɔ -kɔ'ɔ -amʊ, wlu -a "luo'a 'mʊ 'le -a 'bhɛɛ'ɛ 'ɔ 'nynı "yi, ɛ-bɛ wlu -lue 'mnɛ, nyunyu ɔ -ya'a ti, -ka ɔ -nı'a, -ʊ -nı'a -kaa, 'le -a "bhiti'e "yiti, -a zɛ 'ɛ ʊ -bodı 'mʊ "nyinynika.

10'An 'lotʊ'a "nynuu-a, a 'ye -ka "yrilinmɔwlu -ke "nyinyniwlu-u 'wlʊ'a 'le -a'ba wɔn 'mʊ li-ɔ! 'Ɛ lɛtu se "yrili-nmɔ. -A'ba nʊ ɛ -le!

11A -gblee, "ni-i -nmɔ'ɔ wɔn -ke "ni-i 'bhle'a 'tɔn wɔn, ı se 'bhɛɛ ı 'ke "nilru -lue kɔ 'wlʊ.

12Tu-u tro'a 'mıumıbhi, ɛ se 'bhɛɛ ɛ 'ke -kmakmabhi po -lrɛɛ. -Ka -lue 'mnɔ 'ka-a ɛ -nı'e 'mʊ -lrɛɛ 'bho "ni'a damʊ. "Nilru 'bhle'a 'tɔn wɔn, nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'le 'ɛ kɔ wɔnnmɔni "pli.

13'An 'lotʊ'a "nynuu-a, -bho nyɔ -nı 'le a'ba "klumʊ 'le ɔ 'ke -naagı 'bhle ɔ 'ke lɛ "yri yibo a, 'le 'ɔ "yrilinmɔkpli 'mʊ, ɔ -tɔ 'na! -Bho ɔ -kı ı-ı nʊ, ɔ -nmɔ kpli 'mʊ! 'Ka-a -naagızɛgɛ'ɛ 'bhleyi -nı'o.

14A -gblee, -bho a'ba 'limʊ -nyni wɔn 'le a 'ke a'ba -bonyunyu -lrʊʊ'a "mʊnynı 'bhle, -bho a -ka a'ba "bhi'a "sɛ'ɛ dı-ı zi, "lemnıı a'ba "plin -le bhubhuyiti! Dı-ı 'ma-a -ziadı, a'ba "bhiti nı "yiti -le!

15Nyʊ-ʊ nʊ'a -kaa, -naagı ʊn 'bhle'a, 'ɛ lɛtu -see -Lagɔ 'mʊ 'wlʊ. Ɛ-ɛ 'mo-o nyunyu -ke 'kmʊ -nɛɛ 'mʊ'a lɛ. "Nyinynidı'a tiyayi 'mʊ ɛ-ɛ 'wlʊ'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16A -gblee, nyʊ-ʊ zi'a 'wa "sɛ'ɛ dɪ, -ʊ 'bhle'a 'wa -bonyunyu -lrʊʊ'a "mʊnynɪ 'li, -bho ʊn -nɪ -dalue, 'mʊtiwʊnwɔɛɛn'ɛ -nɪ 'le 'wa "klumʊ, "nyinynikpli'a "sɛ nyɔ-ɔ 'ye'e 'le li.

17Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -naagɪ -yɛ 'wlʊ'a -Lagɔ 'mʊ, ɛ -ke ɛ se lɛ -lue 'mʊ-nɪ. Nyɔ-ɔ 'bhle'a -naagɪ 'mnɛ, 'ɔ 'bhle 'bɪ li 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Ɔ-ɔ "nyɪ-e nyʊ wɔnlipɪpɛɛ. 'Ɔ -wlu wɔn. Ɔ-ɔ 'wɔn-ɔ 'ɔ -bonyunyu'a -naagɪ 'mʊti -susueyi. Ɔ 'bhle-e ngaze. Ɔ-ɔ 'nʊ-o kplizɪgɪ. 'Ɔ 'tɛ nyʊ 'mʊ 'le ɔ 'se "yrabha 'bhle.

18A -gblee, nyʊ -ke -pɔlʊ -nmɔ'ɔ "yrili, -ʊ "nyɪ'a 'wa -bonyunyu -lrʊʊ wɔnlipɪpɛɛ, lɛ"o lɛ ʊn-ʊ nʊ'a a, ɛ-ɛ 'wɔn-o'o. Ʊn-ʊ 'nʊ-o "yisrɛɛkpli 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le 'wa dɪ 'wa -bonyunyu -lrʊʊ 'ke ɪ-bɪ kplizɪgɪ 'mnɪ nʊ -lrɛɛ. -Bho nyɔ -lo tu, 'le ɛ 'ke -tro, -ka ɔ -ke nyʊ -lrʊʊ-ʊ li 'ɛ "bhi, 'ɪnnɛ -ke 'ɛ lɛtu gʊgɔ'ɔ "yiti.

Zaakɪ 4

1'An 'lotʊ'a "nynuu-a, jɛjɛɛ -ke tʊvɔɛ-ɛ -nɪ'a 'le a'ba "klumʊ, doo ɪ-ɪ 'wlʊ'a? A-a nʊ -ɪ'o, -ɛkedɪmaa, lɪ-ɪ'a 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi, a'ba -pɔlʊ -nɪ'a "yi, ɪ -ke 'ɔ 'gwlʊdɪ'a nʊnʊa'a 'tʊ-ʊ dede-e "yi 'le a'ba -pɔlʊ gbo.

2Nyʊ'a lɪ-ɪ nʊ'a amʊ 'tʊ, a-a 'ye'a li, -bho ʊn se ɪ amʊ "nyɪ 'le 'ya 'gwlʊ-ʊ nyni'e amʊ li. -Bho 'ya 'tʊ -nɪ amʊ "gwli, -bho a -see ɪ 'ye 'le a-a "du'o 'ɛ dɪ a-a jɛ'o 'le a-a vɔ'ɔ tʊ. l-bɪ lɪ a-a 'bɔ'ɔ ti, a'ba 'ye ɪ, -ɛkedɪmaa, a'ba 'ybhaa nɪ -Lagɔ.

3-Bho a 'ybhaa nɔ, 'ɔ "nyɪ ɪ amʊ, -ɛkedɪmaa, a'ba 'gwlʊtipopoɛ se "yrili-nmɔ. Dɪ-ɪ'a 'bhɛɛ'ɛ 'ɔ 'nynɪ "yi, -ɪ 'ma-a a'ba "bhi'a 'tʊnʊdɪ, 'ya "lru "yi a-a 'bɪ 'ɪ ti.

4A-a 'mo-o nyʊ-ʊ -see 'ɔ "yi-kpʊn. Lɪ-ɪ'a 'bhɛɛ'ɛ 'ɔ 'nynɪ "yi, -bho a -kɪ ɪ kli-i ple, a se yibo na a-a 'mo-o 'ɔ "yidedemʊ? Nyɔ"o nyɔ-ɔ ple 'ɪ kli a, ɔ-ɔ 'mo-o 'ɔ "yidedeyi.

5A'ba popo 'gwlʊti -le na, wlu-u 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le 'ɔ "bɔgʊ 'li, ɛ-ɛ 'mo-o bhubhuyiti'a lɛ! Ɛ na -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke -a'ba -pɔlʊ'a klɛ 'mʊ"luo 'le ɔ 'ke amʊ 'mʊ -nɪ.

6'Bho 'ɛ lemʊ, ɔ-ɔ 'po-o -amʊ 'kpɪ 'mʊ tenyɪ 'le -a -kaa ɪ-bɪ "nyinynilɪ 'mnɪ 'wɔɔn 'le -a -kɪɪ ɪ kli ple. 'Ɛ "kpi'a wlu-u 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le 'ɔ "bɔgʊ 'li -lrɛɛ 'le ɛ na: Nyʊ-ʊ 'bhɛɛ'ɛ 'wa "bhi "yi, -Lagɔ'ɔ -gbʊ nʊ ya. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyʊ-ʊ ya'a 'wa "bhi 'zɔ 'bho 'ɔ "yigbeyi, ɔ-ɔ kpa nʊ-o'o.

7'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, a "nyɪ ɔ a'ba "bhi -jeyi "fɪa 'wee, 'le a 'ke ɔ 'bho "du! A'ba 'wɔɔn "nyinynidɪ'a tiyayi'a -naagɪ -le, 'le ɔ 'ke amʊ liple!

8A "srii -a'ba -Kɔyi -Lagɔ 'le ɔ 'ke amʊ "srii -lrɛɛ! A-bʊ 'ma-a "nyinynidɪ'a nʊmʊ, a yibo nɪ "yi 'le a 'ke ɔ gbo "bhiti 'le a 'ke kplizɪgɪ nʊ! A-bʊ -ke -pɔlʊ 'gble-ɛ'ɛ 'mʊ, a zizia nɪ "yi, 'le ɪ 'ke 'ɔ "sɛ "yi-de!

9A'ba "nyinynidɪ'a "lru "yi, 'gwlʊ -nyni amʊ li! -Ka nyɔ -nɪ'a gu 'zɔ, 'le ɔ-ɔ "vi'a a, a "vi -kaa a'ba "nyinynidɪ'a dɪ 'le a 'ke ɪ "yiyibo a 'ke ɔ gbo "bhiti! A'ba 'cɪsɛ -le, 'gwlʊ -nyni amʊ li, 'le a 'ke "vi 'ya dɪ!

10A -ya a'ba "bhi 'zɔ 'bho 'ɔ "yigbeyi 'le ɔ 'ke amʊ -zɛgɛ "lrulinʊ!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11'An 'lotʋ'a "nynuu-a, a'ba "sisi 'nynɪ "nyinynika -le! -Bho nyɔ "du 'bho ɔ -Bozezii'a nyɔ'ɔ da "nyinynika 'le "bhalrɛɛke ɔ cɔ ɔ, ɔ 'cɛ-ɛ -Lagɔ'ɔ wlu 'mʋ. Ɔ "du-o 'bho 'ɛ -da -lrɛɛ. A -gblee, nyɔ-ɔ "du'a 'bho -Lagɔwlu'a da, -ka ɛ 'lɛ'ɛ, 'ɔ nʋ -kaa. Ɔ-ɔ "du-o 'bho 'ɛ -da "kɔmʋ.

12A 'ye li-ɔ, -Lagɔ'ɔ "sɛ-ɛ po'o nyunyu 'ɔ gba. Ɔ -nɪ -lue 'tɪn, 'ɪnnɔ 'ke nyʋ -zigle -tu, -ɛkedɪmaa, ɔ -nɪ -lue 'tɪn, 'ɪnnɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke nyɔ 'pʋʋn 'bho 'ɔ "yigbeyi, 'le ɔ 'bhɛɛ'o -lrɛɛ ɔ 'ke ɔ dɪ -kpʋn. -lnmɔ tu'a -laa -a'a -Bozezii'a nyʋ -zigle 'le, kbhoo -a "luo'o -a'a "bhuo 'mʋ'a?

13A po -lokui, a-bʋ -bho -ʋ de'a ti, -ʋ nʋ'a: -Zɪan 'le "bhalrɛɛke -bho zɔzɪbhla -a 'ye-e -dagbɛ -nɔɔ -mu -mʋ, -a 'ye 'bho-o -zʋn -lue -nʋ -mʋ, -a 'ye 'bho-o 'pɛlʋ -po -nɪ -mʋ 'le -a 'ke mɔni'a -dadudu 'ye.

14A-bʋ nyʋ-ʋ wlu'a -kaa, -bho zɔ -ka zɪ, lɛ-ɛ 'ye'a -zi mʋ 'bho amʋ "kpi, a yibo nɛ 'nɪ? A -gblee, -bho jru -ka 'dre, 'le 'yrʋ 'ke glu 'wlʋ, -ka ɪ-ɪ gwɛ'ɛ 'le yaku "yi ti -susueyi, 'ka-a a'ba tinɪɛ -nɪ'o.

15'Ɛ dɪ, -bho a -de ti, a nʋ: -Bho ɛ "du -Lagɔ'ɔ 'gwlʋdɪ 'le ɔ 'ke 'wɔn, -a 'ke ti-nɪ, -a 'ye-e lɛ -nɛɛ -nʋ -mʋ.

16-Bho ɛ -se -mnɛɛ, a-a 'bhɛɛ-ɛ a'ba "bhi "yi 'le a-a "plin'o. A'ba "bhi'a "yibhɛɛɛ 'mnɛ se "yrili-nmɔ.

17A 'ye li-ɔ, lɛ-ɛ 'ma-a -zɛgɛ nyɔ 'ka nʋ, nyɔ-ɔ yibo 'nɛ, -ɔ -see 'ɛ nʋ, ɔ 'nʋ-o "nyinynidɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

Zaakɪ 5

1'Traamʋ 'tɔ ɔ, a-bʋ 'ma-a "wlilɪbhlemʋ, a po -lokui! A "vi ngazeka, -ɛkedɪmaa, a-a 'ye-e 'kle 'ye -mʋ tenyɪ!

2A'ba -kɔkɔlɪ-ɪ 'ye-e wɔn-nyni -mʋ, 'le kokoyrele "we 'ke a'ba lidulɪ li.

3"Glɪ-ɪ 'ye-e a'ba mɔni -kpʋn -mʋ 'le ɪ 'ke wɔn-nyni. 'Ya wɔnnyniɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'ye a'ba 'nynɪ wɔn-nyni mʋ, 'le, -ka nɛ-ɛ za'a lɪ ti, ɪ 'ke -kaa amʋ ti-za. -Ka -a -nɪ'a -lebhɔɔnɔɔ 'li, a se ɪ yibo 'le a-a po'o "wlilɪ -zrʋʋ 'mʋ'a?

4A -gblee, nyʋ-ʋ nʋ'a lbhʋ 'le a'ba -kpɪɪ 'mʋ, a -see ʋ "pɛle. A po 'wa wlu -lokui, 'ɪnnʋ "vi'o, -a'ba -Kɔyi -Lagɔ 'bhle'a wɔnkuɛ 'bho lɛ"o lɛ "kpi, 'ɪnnʋ 'lɔ ɔ'o ɔ 'ke ʋ -kpa! Ɔ 'wɔn-ɔ 'wa wlu 'bɔ.

5A 'ye li-ɔ, 'kmʋ -ke 'mʋ a -nɪ'a a, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ wɔn tenyɪ 'le a 'bhle'e "wlilɪ a 'ye 'ya "kalɛ "yizi. Lɛ"o lɛ-ɛ 'ma-a a'ba 'tʋnʋlɛ, a-a nʋ -ɛ'o 'le a 'ye ɛ "kalɛ "yizi -lrɛɛ. -Bho nyʋ 'ke -bhlii 'lbha, -bho 'ɛ 'wɪ -sie 'bho "yigbeyi, -ka ʋn-ʋ "nyɪ 'ɛ lilia tenyɪ 'le ɛ-ɛ 'bhɛɛ'ɛ "yi, ɛ-ɛ pa'a 'cna, 'ka-a a -nɪ'o, 'le -Lagɔ'ɔ -zigle-e 'ye amʋ -kpʋn mʋ.

6A -gblee, nyʋ-ʋ 'srɛɛ'ɛ "yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, a nʋ -ɛ'o 'le -zigle 'ye ʋ kpʋn. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, ʋn -see 'wa "bhi "kpi'tʋtɔ 'le a 'ye ʋ kpʋn, a 'ye ʋ 'lbha.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7'An 'lotʋ'a "nynuu-a, 'ka-a ɛ -nɪ'e 'mʋ'a dɪ 'ɪn-ɪ 'tmʋʋ'o amʋ, a -ku "gwli 'le -a'ba -Kɔyi Zezii'a leyinɔɔ 'ke nyni. Nyɔ-ɔ lo'a lililɪ, a -gbʋ 'ɔ kpli ya! -Da -antanyɪni-i lbha nɪ'a, 'bho-o ɔ-ɔ lo nɪ'o, 'le ɔ-ɔ ku'o "gwli, 'le, -da gbɔmʋbhɔɔni-i lbha nɪ'a, ɪ-ɪ zaan nɪ'e 'bho, 'le ɔ-ɔ cɪ ɪ'o.

8A-bee -mnʋʋ a, 'lotʋ'a "nynuu-a, a -ku -kaa "gwli -lrɛɛ! A -ku -pɔlʋ ti, -ɛkedɪmaa, -a'ba -Kɔyi Zezii'a leyinɔɔ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo!

9A'ba kpʋkpa dɪ "yi -le 'le -Lagɔ -kaa amʋ dɪ -kpʋn! A -gblee, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ 'ka -amʋ -zigle -tu, 'ɔ leyinɔɔ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo.

10'An 'lotʋ'a "nynuu-a, -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʋtizamʋ -nɪ'a -bɛnyɪ, a popo 'wa dɪ 'gwlʋti! Ʊn 'nʋ-o ngazedɪ 'le ʋn 'ye "gwli-ku. -Ka -lue 'mnɔ, a-bee -mnʋʋ -nɪ -kaa -lrɛɛ!

11Ʊ-bʋ nyʋ 'mnʋ, ʋn 'wa-a ti, -ɛkedɪmaa, ʋn 'ku-o "gwli, 'le, 'kleyeɛɛ-ɛ bhlʋ 'ʋ "kpi, ʋn 'ye ɪ wɔn 'mʋ cɛ. -Ka 'Zɔbʋ nʋ'a ngazedɪ 'le ɔ 'ye'a "gwli-ku, a 'wɪn -ɪ 'bɔ see. -Zɛgɛ -Lagɔ nʋ 'ɔ "lruli, a 'wɪn -ɪ 'bɔ -lrɛɛ. A -gblee, -a'ba -Kɔyi -Lagɔ 'bhle-e ngaze 'le 'ɔ 'limʋ -nmɔ'ɔ wɔn 'bho nyʋ 'wee "kpi.

12'An 'lotʋ'a "nynuu-a, 'ɪn bhle-e dɪklagba -lue 'ɪn 'ke amʋ -bodɪ 'mʋ-za -lrɛɛ: A'ba -zrɛ -le! A'ba -zrɛ -nɪ 'bhlʋkpa -ke yaku 'mʋ -le! A'ba -zrɛ -le'a "bhuo tukutuku! -Bho dɪ "du -ziadɪ, a na: Kɪn. -Bho ɪ "du sɪndɪ, a nʋ: -Gba. A -wlu -kaa 'le -Lagɔ'ɔ -zigle -kaa amʋ kpʋn.

13'An 'lotʋ'a "nynuu-a, -bho nyɔ -nɪ 'le a'ba "klumʋ, -bho ɔ -ka 'kle-e 'ye, ɔ po -Lagɔ wɔn gbo! -Bho ɔ -nɪ 'le, 'le ɔ 'ke tiwa, ɔ bhle, ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ!

14-Bho nyɔ -nɪ 'le a'ba "klumʋ, -bho 'ɔ lɪ'a 'wɔn, ɔ 'la -a'ba -Kɔyi Zezii'a -glɪgba'a "lrutidemʋ, ʋn 'ke yi, 'le 'ɔ 'nynɪ 'mʋ ʋn 'ke ɔ 'cna "lru 'li -po 'le ʋn 'ke ɔ wɔn gbo po!

15'Wa klɛ 'de -ɔ "gwli 'le ʋn 'ye ɔ wɔn gbo po'a dɪ, ɔ-ɔ 'ye nyɔ 'mnɔ 'pʋʋn mʋ. -Bho ɔ nʋ "nyinynidɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ 'ya dɪ.

16'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, a-bʋ 'ma-a Zezii'a nyʋ, "nyinynidɪ a-a nʋ'a a, a zɪza nɪ -bodɪmʋ 'le a 'ke a'ba dɪ -Lagɔ wɔn gbo popo! "Lemnɪɪ a-a 'pʋn-o'o. A 'ye li-ɔ, nyɔ-ɔ 'srɛɛ'ɛ "yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -bho ɔ po ɔ wɔn gbo lɛ'ɛ dɪ, 'ɔ wɔngbopowlu-u 'ku-o wɔn 'le nyɔ-ɔ 'ye'e 'ɛ "yri'a 'bɪ.

17Elii -nɪ'a -bɛnyɪ, a popo 'ɔ dɪ 'gwlʋti! -Ka -a "du'a nyunyu, 'ka-a ɔ -nɪ'o. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, 'ɔ -pɔlʋ'a klɛ ti ɔ -po -nɪ'e -Lagɔ wɔn gbo 'le "ni -kaa lbha 'le 'bhlʋkpa 'mnɛ "kpi. Ɔ nʋ'a -kaa 'ɛ lɛtu, "ni -see 'zɔ "too 'le ɛ 'ye -zʋɪn tan "die nʋ.

18l zi'a -kaa, 'le ɔ 'ye ɔ wɔn gbo po -lrɛɛ "ni 'ke 'tɔ lbha. -Yrɔzaa! 'le "ni 'ye lbha, 'le lililɪ 'ye 'pʋn.

19'An 'lotʋ'a "nynuu-a, -jolʋzɛgɛ-ɛ 'ma-a -Lagɔ'ɔ -nɛ, -bho a'ba nyɔ -lue 'wlʋ 'bho 'ɛ "yi, -bho ɔ 'bhɔ 'ɔ "gwlidedɪ 'le ɔ -Bozezii'a nyɔ -lrɔɔ 'ke ɔ 'bho le -ya a, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20Nyɔ-ɔ -yɔ 'ɔ 'bho le, 'pʊnpʊan ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ 'ye'a 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi a, a yibo na ɔ 'yi-e 'bho 'ɛ -jeyi le. -Bho 'ɔ "nyinynidɪ -die 'kɪ "yi, -Lagɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ 'ya dɪ 'le ɔ-ɔ zetie nɔ'o 'le ɪ 'mʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 ʻPiɛlɪ

1 ʻPiɛlɪ 1

[1]A-bʊ -a'ba -tɪta -Lagɔ -za'a 'bho a 'ke 'ɔ nyʊ "du, -ʊ "du'a 'ɛ dɪ, -ʊ 'ma-a 'lɪkpamʊ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ 'le -ʊ "si'a 'bho -ʊ bʊba'a ti 'le 'Pɔɔn-e, Galasii-e, Kapadɔɔsɪ-e, Azii -ke Bitinii'a 'bhlɪkpɪ "kpi, 'ɪnmɔ 'Piɛlɪ 'ma-a Zezii Kliisɪ'a -dalbhoyi, 'ɪnmɔ po'o amʊ "bɔgʊ -nɛɛ -jeyi.

[2]'An 'lotʊ'a "nynuu-a, -ka a'ba tinɪɛ-ɛ 'ye'a 'mʊtinɪnɪ mʊ 'le nyaka, ɔ yibo nɪ-o'o see 'le ɔ 'ye 'bho amʊ -za a 'ke 'ɔ nyʊ "du. Ɔ -za'a 'le-e amʊ nyʊ'a "klumʊ, 'le ɔ 'ye 'bho amʊ tide, 'le, -ka 'ɔ -pɔlʊ 'ybha'a 'tɪn, 'ɔ Lisaazuzu -nɪ'a amʊ 'mʊ 'le -ɔ "nyɪ'a amʊ wɔnkuɛ, ɔ 'ke -kaa amʊ -jolʊ gbo po 'le a 'ke Zezii Kliisɪ 'bho "du, 'le, 'ɔ nymɔ-ɔ 'wla'a ti 'bho 'ɔ 'mɛnamʊ, ɛ 'ke amʊ zetie 'le a'ba "nyinynidɪ 'mʊ 'le a 'ke li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Ɔ nʊ amʊ -zɛgɛ "lruli 'le ɔ 'ke amʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua "nyɪ 'le ɪ -nɪ 'sɔn 'ke "kpi'kpa tenyɪ!

[3]'An 'lotʊ'a "nynuu-a, -Lagɔ 'ma-a -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a -tɪta, -a 'bhɛɛ 'ɔ 'nynɪ "yi! -Ɛkedɪmaa, 'ɔ 'limʊ -nmɔ'ɔ-ɔ wɔn tenyɪ 'bho -amʊ "kpi. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, -ka ɔ -za'a Zezii Kliisɪ glu, ɔ 'ye -kaa -amʊ 'wlʊ -lrɛɛke, 'le, -ka ɔ "nyɪ 'ɔ tinɪɛlre, ɔ 'ye -kaa -a'ba nɛ "nyɪ -lrɛɛ. 'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ ɔ "nyɪ'a -amʊ, -ɛ 'ye'a -amʊ 'mʊ "yi mʊ, 'le ɛ 'ke ti'pɪple 'le yaku 'li, -a de 'ɛ -pɔlʊ "yi.

[4]A -gblee, ɛ-bɛ -zɛgɛ ɔ-ɔ 'ye'a -amʊ "lruli-nʊ mʊ, ɛ-ɛ 'mo-o "kɔgwlɛlɛ. 'Ɛ -nyni wɔn, 'ɛ kpʊn -vlɛɛn. A'ba dɪ ɔ de 'ɛ 'le yaku 'li ti.

[5]A-bʊ de 'ɔ "gwli, ɔ-ɔ "du-o amʊ "yrili 'le 'ɔ wɔnkuɛ 'mʊ, 'le, 'pʊnpʊan a 'ye'a, -ɛ 'ye'a amʊ 'mʊ "yi mʊ 'le ɛ 'ka ti'pɪple 'bho 'ɔ "troli 'le yaku 'li, a 'ke ɛ 'li ti-de "kɔgwlɛka. Ɛ-bɛ 'pʊnpʊan 'mnɛ, 'ɪnnɛ -nɪ'e 'le amʊ wɔnfuonamʊ, 'le, -bho -lebhɔɔnɔɔ -nɛɛ zi, a 'ke 'le 'ɛ 'li ti-de.

[6]Ɛbɛ 'mnɛ, ɛ-ɛ 'lbhaa-a amʊ 'bʊbʊa "yi. -Nɔɔ -gbɛ -sie'a 'bho 'le 'ɛ da 'ke nyni, -bho a -kɛ ɛ-ɛ ti sɪa nɪ tenyɪ, 'ɛ 'bʊbʊa 'lbha'a amʊ-ɛ "kɔmʊ.

[7]Lɛ -ke "lru "yi a-a sɪa'a -kaa, a yibo nɛ 'nɪ? -Bho a'ba -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ ku 'mʊ, 'ɪnnɛ 'ɛ lɛtu-u tɔ'ɔ nyʊ. A -gblee, sanu-u 'ma-a tisɔlɛ, nyʊ-ʊ lele nɛ-o'o, -bho ɛ -nmɔ "yrili 'le ʊn-ʊ yibo nɪ'o. 'Ka-a a'ba "gwlideɛ'ɛ dɪ -nɪ'e 'mʊ -lrɛɛ. "Gwlideɛ-ɛ ku'a 'mʊ "kɔmʊ 'le sɪasɪaalɪ 'mʊ, 'ɪnnɛ 'bhle'e 'nynɪ tenyɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -ɛ zi'e lelesanuzɛgɛ. 'Ɛ lɛtu -nɪ'e-e -kaa, 'le, -da Zezii Kliisɪ-ɪ 'ye'a le -yi -nɪ mʊ, a 'ke 'nynɪ 'wlʊ.

[8]A -gblee, ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ, a -see ɔ 'ye. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, a -kma'a-a 'ɔ dɪ. 'Le 'traamʊ -bhla a, a -see ɔ 'ye ke. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ, a 'de -ɔ "gwli 'le a "du'o 'ɛ dɪ, a-a li'e 'bʊbʊa. Ɛ-bɛ 'bʊbʊa 'mnɛ, ɛ 'bhɛ-ɛ "yi, ɛ 'ye 'bʊbʊa 'wee -zi'a dɪ, wlu -yɛ nyɔ 'ka 'mʊ"luo 'le ɔ 'kɛ ɛ -bha, ɛ se -nɪ. Yaku 'li'a -nɛ -ke ɛ gʊgɔ'ɔ "yiti.

[9]-Ɛkedɪmaa, 'pʊnpʊan a 'ye'a, -ɛ 'ye'a amʊ 'mʊ "yi mʊ 'le ɛ 'ke ti'pɪple 'bho 'ɔ "troli, -ɛ -ke 'li a-a 'ye'a ti-de mʊ, 'ɪnnɛ 'mo-o lɛ a -de'a -pɔlʊ "yi 'le ɛ "du'o lɛ a'ba 'ɔ "gwlideɛ po'a "lru "kpi ti -lrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10-Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ -nɪ'a -bɛnyɪ, -ka ɔ 'ka nyʊ 'mʊti'pʊnpʊn, ʊn 'crɪ -ɪ 'mʊti tenyɪ, 'le, -ka 'ɔ 'limʊ-ʊ 'ye'a wɔn-nmɔ mʊ 'bho amʊ "kpi, ʊn 'ye ɪ 'mʊ-za.

11'Ɔ Lisaazuzu ʊn 'bhle'a 'mʊ, 'ɪnnɔ 'tmʊʊ nʊ'o see, -ka, 'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, ɔ-ɔ 'ye'a 'kle 'ye mʊ tenyɪ. -Bho ɛ-bɛ 'kleyeɛɛ 'mnɛ zi, 'le 'ɔ 'nynɪ 'ke "yi'bhɛ-ɛ. -Nɔɔ -ke ti ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ 'ka zi, 'le ʊ-bʊ -Lagɔwlu'a 'mʊtizamʊ 'ye ɛ ti'bɔ tenyɪ ʊn 'ke ɛ yibo. -Ka ɪ 'ka 'mʊtizizi, 'le ʊn 'ye ɪ ti'bɔ tenyɪ ʊn 'ke ɪ yibo -lrɛɛ.

12-Lagɔ'ɔ "bhuo-o 'tmʊʊ nʊ'o na, ɛ -se 'bho 'wa -nɔɔ "yi ɪ 'ke -nʊ-ɛ -nɪ -ko. 'Bho a'ba -nɔɔ "yi ɪ-ɪ 'ye -zi -nɪ mʊ. 'Traamʊ -bhla a, nyʊ-ʊ 'ma-a Zezii'a "dɪzɪgɪ'a -zamʊ, ʊn-ʊ 'zɪ -ɪ amʊ -bodɪ 'mʊ. A -gblee, -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, 'ɔ Lisaazuzu ɔ po 'ʊ -jeyi, 'ɪnnɔ zi nɪ 'nʊ 'mʊ 'le ʊn-ʊ wlu'o. 'Le, ɪ-bɪ "dɪzɪgɪ 'mnɪ, ɔ gbo'a -dalbhomʊ'a "bhi-i 'bɔ'ɔ ti tenyɪ -lrɛɛ, ʊn 'ke ɪ 'mʊti'wɔn.

13ɩ-bɪ "yrilinmɔdɪ -Lagɔ nʊ'a amʊ "lruli'a kamʊ, a yaa 'mʊti 'le a 'ke 'ɔ lbhʊ nʊ. A kpʊn dɪ li! 'Bho Zezii Kliisɪ'a leyinɔɔ "yi, -zɛgɛ -Lagɔ-ɔ 'ye'a amʊ "lruli-nʊ mʊ, a -de 'ɛ "sɛ'ɛ dɪ -pɔlʊ "yi!

14-Ka "yu-u "du'a 'bho 'ɔ -tɪta'a wlu, a "du -kaa 'bho -Lagɔ'ɔ wlu! -Da a -see'a -bhla Zezii'a "dɪzɪgɪ 'bʊ'wɔn ke -tanyɪ, kpli-i se'a "yrili-nmɔ, 'ɪnnɪ a-a nʊ'o. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, a "tayi nɪ "yiti!

15-Ɛkedɪmaa, -Lagɔ -za'a 'bho amʊ a 'ke 'ɔ nyʊ "du, ɔ 'saa'a-a li. A-bee -mnʊʊ -lrɛɛ ɛ, 'le a'ba nʊnʊkpli 'wee 'mʊ, a 'saa li 'ɔ ka!

16-Bɛnyɪ, 'ɔ "bhuo-o nʊ'o na: A 'saa li, -ɛkedɪmaa, 'ɪn 'saa'a-a li, 'le, 'ɔ wlu 'mnɛ 'ye 'cnɪ-ɛ 'le 'ɔ "bɔgʊ 'li.

17-Bho a pa -Lagɔ li, -bho a -kɔ ɔ wɔn gbo-o po, a-a 'lɔ -ɔ a'ba -tɪta. 'Ɛ dɪ, -bhladɪ a "du'a 'lɪkpamʊ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, a "du ɔ 'bho 'le a 'ke kplizɪgɪ nʊ, -ɛkedɪmaa, 'ɔ 'tɛ nyɔ 'mʊ! Lɛ"o lɛ nyɔ-ɔ nʊ'a a, 'ɪnnɛ ɔ-ɔ gbʊ'o ya 'le ɔ-ɔ tu 'nɔ -zigle.

18'An 'lotʊ'a "nynuu-a, a'ba "bhi yibo'o-o na Zezii Kliisɪ zetie'e amʊ 'le a'ba "nyinynidɪ 'mʊ. 'Ɛ kamʊ, bhubhuyiti'a lɪ a'ba "na "we -tɔ'ɔ amʊ, a 'ye ɪ kwa gbo -za. Ɔ 'ka 'ɛ lɛtu nʊ a, mɔni-i nyni'a wɔn, ɛ -se 'ɪnnɛ ɔ -nʊ -nɪ nɛ -ko.

19A -gblee, ɔ-bɔ Zezii Kliisɪ 'ka 'mɛ, 'ɔ nymɔ-ɔ 'bhle'a 'nynɪ tenyɪ, -ɛ -zi'a lɛ"o lɛ, -ɛ 'wla'a ti, 'ɪnnɛ zetie'e amʊ 'le a'ba "nyinynidɪ 'mʊ. 'Bhlabhlɛgbuda ʊn-ʊ za'a 'sraga 'mʊ nyʊ'a "nyinynidɪ'a dɪ, -ka ɛ se'a 'bɪ li'bhle, 'ka-a ɔ -nɪ'o.

20-Da -Lagɔ 'ka lɪ 'wee ti-ya, ɔ -nɪ'e-e ti 'le ɔ 'ye ɔ 'bho -za see, ɔ 'ye ɔ kpɔ -cɛ 'ɔ lbhʊ'a dɪ. Ɔ 'ke amʊ 'pʊʊn'a "lru "yi ɔ "tayi 'nɔ "yiti 'traamʊ 'tɔ, 'le -lebhɔɔnɔɔ 'li, 'le ɔ 'ye 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ yi,

21'le -Lagɔ 'ye ɔ glu -za 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ, ɔ 'ye ɔ tinɪɛlre -ke 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ "nyɪ, 'le 'ɔ dɪ a 'ye -Lagɔ 'mnɔ "gwlide. ɩ-bɪ 'ɔ kpli 'mnɪ'a kamʊ a de 'ɔ "gwli 'le a "si'e 'bho a de 'ɔ -pɔlʊ "yi -lrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22'Ɔ wlu-u 'ma-a -ziadɪ, a-a "du -ɛ 'bho'a dɪ, a 'saa'a li 'bho 'ɔ "yigbeyi, 'le a 'bhɛɛ'o a 'ke a -Bozezii'a nyʊ'a dɪ -kma -ka -zɛgɛka. 'Ɛ kamʊ, 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ, a -kma 'wa dɪ, 'le a'ba -pɔlʊ'a klɛ ti!

23'An 'lotʊ'a "nynuu-a, a'ba "bhi yibo'o-o na, 'ɔ wlu-u -see'a 'plʊ 'kpa yi "kɔmʊkɔmʊ, -ɛ "nyɪ'a 'ɔ nyʊ "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ, 'le 'ɛ wɔnkuɛ 'mʊ a 'wlʊ -nɪ'o -lreeka 'le a 'ye tinɪɛlre 'ye. Ɔ-bɔ "Kɔgwlɛlagɔ 'mnɔ'ɔ "yreetɪ a "du'o. Ɛ-bɛ tinɪɛ 'mnɛ, nyunyɔ 'ye'a 'mɛ mʊ, ɛ -se 'ɔ nyɔtu "nyɪ ɛ amʊ 'nɪ -ko.

24A -gblee, 'ɛ dɪ'a kpɛ-ɛ -de-ɛ'o -bɛnyɪ 'le -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizayi Ezayii 'ye ɪ 'cnɪ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li. Ɛ-bɛ wlu 'mnɛ na: -Bho 'yrʊ fan tenyɪ, -sukui-i yɛ-o'o 'le ɪ-ɪ sɔ'ɔ ti. -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a nyunyɔ'ɔ tinɪɛ -nɪ'o. -Bho -sukui yɛ, -ka 'ya "bowle-e cɛ'ɛ tawɔn, 'le ɪ-ɪ 'ga'a ti a, 'ka-a nyunyu-u sie'e 'wa 'nynɪwlʊɛɛ ti.

25Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ wlu-u 'mo-o -ziadɪ, ɛ -see 'plʊ 'kpa yi "kɔmʊ. 'Ka-a Ezayii 'lɛ'o. A -gblee, ɛ-bɛ -Lagɔ'ɔ wlu ɔ "si'a 'nynɪ, ɛ-ɛ 'mo-o Zezii'a "dɪzɪgɪ a 'wɔn'ɔ 'bɔ see.

1 'Piɛlɪ 2

1-Lagɔ "nyɪ-e 'tɔ amʊ tinɪɛlre'a dɪ, sɪn o, -mɪɛ 'sɔn o, "mʊnynɪ o, nyʊ'a "nyinynika'a 'nynɪsiɛɛ o, lɛ"o lɛ-ɛ 'ma-a "nyinynilɛ, a -zɛ ɛ kwa gbo!

2A -gblee, -bho "yu 'wlʊ -lreeka, ɔ-ɔ 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke 'nya 'le ɔ-ɔ 'nya'o, ɔ-ɔ 'bhʊa'o. -Ka -lue 'mnɔ, a-bʊ 'ye'a ɛ-bɛ tinɪɛzɛgɛ 'mnɛ, a 'bɔ ti a 'ke -Lagɔwlu 'mʊti'crɛ, 'le a 'ke ɛ 'mʊti'crɛ zɔ"o zɔ 'le ɛ 'ke amʊ 'kpɪ 'mʊ po 'le a 'ke ɛ-bɛ tinɪɛlre 'mnɛ 'li ti-de -ka -zɛgɛka, 'le, -nɔɔ -ke ti a-a 'ye'a 'bho -Lagɔ'ɔ "troli -nɪ mʊ 'le yaku 'li, ɛ 'ke ɛ "kpi bhla!

3'Ɛ dɪ ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ -kaa 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li: A'ba "bhi yibo-o'o -ka -a'ba -Kɔyi'a 'limʊ -nmɔ'ɔ wɔn.

4'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, a "srii -a'ba -Kɔyi Zezii! 'Ɔ nyɔtu kɔɔ'ɔ-ɔ sʊkpʊ 'le ɔ-ɔ "nyɪ'e nyʊ "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyunyu'a -dadudu -see ɔ 'ybha. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ -lrɛɛ, -Lagɔ -cɛ 'nɔ-ɔ kpɔ 'ɔ lbhʊ'a dɪ, 'le, sʊkpʊ-ʊ 'bhle'a 'pɛlʊ, ɔ -nɪ'e 'ɛ ka.

5A -gblee, ɛ-bɛ "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ 'mnɛ, a 'ye -ɛ'o -lrɛɛ. 'Ɛ dɪ, a "srii nɔ 'le a -ke ɔ 'ke "yi"sisri 'le a-bee -mnʊʊ 'ke "yi"sisri -lrɛɛ 'le a 'ke a'ba "bhi -a'ba -Kɔyi -Lagɔ -jeyi "nyɪ 'wee 'le a 'ke 'ɔ bʊbɔmʊ "du, 'le, Zezii Kliisɪ 'mɛ'ɛ -a'ba "nyinynidɪ'a dɪ, 'ɔ kamʊ a'ba bʊbɔɛ 'mnɛ 'ke -Lagɔ 'mnɔ 'tʊ nʊ!

6A 'ye li-ɔ, 'lotʊ'a "nynuu-a, ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ-ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li 'ɔ damʊ na: A -gblee, Siɔn ('ma-a Zelizalɛɛmʊ), sʊkpʊ-ʊ 'ma-a sʊkpʊzɛgɛ, -ɛ 'bhle'a 'nynɪ, -ɛ -zi'a -budu'a sɪkpɪ 'wee, 'ɪnnɛ 'ɪn-ɪ po'o 'le glu. Nyɔ-ɔ de -ɔ "gwli, 'kpɪ -see ɔ "yiti-wa yi.

7A 'ye li-ɔ, a-bʊ de 'ɔ "gwli, ɔ-ɔ 'mo-o a'ba damʊ nyɔklagba. 'Bho nyʊ -yʊ -see 'ɔ "gwlide'a damʊ, ɔ-ɔ 'mo-o: Sʊkpʊ -budupomʊ -ba'a, ʊn nʊ'a ɛ se "yrili-nmɔ, ʊn po'a ti, -ɛ -ke 'bɪ-ɪ 'ye-ɛ'ɛ na 'ɪnnɛ -nmɔ'ɔ "yrili -ɛ -zi'e sɪkpɪ 'wee.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Le ɛ-bɛ -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ -lue 'mnɛ 'li, wludie 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le -lrɛɛ 'ɔ damʋ, ɛ na: Nyʋ-ʋ dide-e sʋkpʋklagba 'le ʋn-ʋ 'gɛ 'ɛ "yriti. A -gblee, ʋ-bʋ nyʋ 'mnʋ -see ɔ 'ybha, -ɛkedɪmaa, ʋn -see ti'bɔ ʋn 'ke -Lagɔ'ɔ wlu 'bho "du. Ɛ-bɛ "mamajolʋ ʋn-ʋ bhlu'a, -Lagɔ -za'a-a 'ɛ dɪ 'mʋ see na 'ka-a 'wa dɪ-ɪ 'ye 'mʋ-nɪ mʋ.

9Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, a-bee -mnʋʋ 'mo-o nyʋ -a'ba -Kɔyi -Lagɔ -cɛ'ɛ kpɔ ɔ 'ke -kɔ, 'le a 'ke 'ɔ bʋbɔmʋ "du. Ɔ -za'a-a amʋ 'le "nyinynidɪ'a -kuyre 'mʋ 'le ɔ 'ye zɔ -ya 'le a'ba -pɔlʋ 'zɔ 'le a 'ye 'ɔ "dɪzɪgɪ 'wɔɔn, ɔ 'ye amʋ tinɪɛlre "nyɪ, 'le, lɪklɪgbɪ ɔ-ɔ nʋ'a, a 'ke ɪ nyʋ -bodɪ 'mʋ-za.

10-Bɛnyɪ a, a -se 'kɪ-ɪ 'ɔ nyʋ -ko. 'Traamʋ a "du'o 'ɔ nyʋ. -Bɛnyɪ a, -ka -Lagɔ 'ye'a a'ba ngaze, a se ɪ 'kɪ yibo. 'Traamʋ 'tɔ ɔ, 'ɛ lɛtu -tɔ-ɛ'ɛ-ɛ amʋ "yi 'le a 'ye ɪ yibo.

11'An dɪkmalotʋ'a "nynuu-a, a popo 'gwlʋti na, a-a 'mo-o 'lɪkpamʋ 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ! A -see 'nɔɔ -gwlenamʋ yi. 'Ɛ "lru "yi 'ɪn-ɪ 'tmʋʋ'o amʋ, lɪ a'ba "nyinyninaagɪ-ɪ "tuu'a amʋ 'mʋ 'le a 'bɔ'ɔ ti a 'ke ɪ nʋ, a "du a'ba "bhi "yrili 'ya damʋ! l-bɪ lɪ 'mnɪ, ɪ-ɪ "du-o amʋ -zicɛ 'mʋ, 'le, kpli-i nʋ'a -Lagɔ 'tʋ, a -kɪɪ ɪ nʋ.

12Nyʋ-ʋ se 'ɔ yibo, 'nɔɔ a -nɪ'a 'le 'wa "klumʋ, a nʋ 'le kplizɪgɪ! Ʊ-bʋ nyʋ 'mnʋ, -bho ʋn -ka amʋ dɪ "yi-ikpa, a nʋ "yrilinmɔkpli "kɔmʋ, ʋn 'ke ɪ "yrili-gwɛ, 'le, -da Zezii-i 'ye'a 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ le -yi -nɪ mʋ, ɔ 'ke ʋ -zigle -tu, 'le ʋn 'ke 'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ!

13'An 'lotʋ'a "nynuu-a, 'bhlɪkpɪ -ke "kpi a -nɪ'a a, nyɔ"o nyɔ-ɔ 'ma-a 'le'a nyʋ'a -jolʋgbopoyi, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a nyʋ a "du'a kamʋ, a "du ɔ 'bho! 'Bhlʋkpayowliklagba-a -kɔ'ɔ nyʋ 'wee, a "du ɔ 'bho!

14Ɔ-bɔ 'bhlʋkpayowliklagba 'mnɔ, 'bhlʋkpayowli ɔbɔ "du'a 'bho -lrɛɛ, a "du ɔ 'bho -lrɛɛ! Ɔ "du -ʋ 'bho, 'le, nyʋ-ʋ nʋ'a "nyinynidɪ, ɔ 'ke ʋ 'kleyeɛɛ "kpi -ya, 'le, -yʋ nʋ'a -zɛgɛ, ɔ 'ke 'wa "yrilinmɔdɪ -za.

15A -gblee, Zezii'a "dɪzɪgɪ a-a za'a 'mʋ, nyʋ-ʋ'a 'wɪn 'ɪ 'mʋti, -ʋ "du 'ɛ dɪ -ʋ cɛ'ɛ amʋ, -Lagɔ 'bɔ-ɔ ti a 'ke kplizɪgɪ nʋ "kɔmʋ, -bho ʋn -gbʋ nɪ ya 'le ʋn 'ke wɔn "mu.

16A-bʋ 'ma-a "yiflɔmʋ, -ʋ zetie-ɛ'ɛ 'le "nyinynidɪ 'mʋ, kpli a 'ka nʋ a, a nʋ ɪ! 'Bho 'ɛ lemʋ, a'ba "yiflɔɛ 'mnɛ, a'ba 'nɛ ɛ "yi, a'ba nʋ "nyinynidɪ -le! A-bʋ 'ma-a -Lagɔ'ɔ lbhʋnʋmʋ, kpli a 'ka 'bhle a, a 'bhle ɪ 'le a 'ke ɔ 'bho "du!

17'An 'lotʋ'a "nynuu-a, a "du 'bho nyʋ 'wee! A -kma a -Bozezii'a nyʋ'a dɪ! A "du 'bho -Lagɔ! A "du 'bho 'bhlʋkpayowliklagba -lrɛɛ!

18A-bʋ 'ma-a nyʋ'a lbhʋnʋmʋ, 'ɪn-ɪ 'tmʋʋ'o amʋ-ɛ, a'ba -klɪgbɪ -ke lbhʋ a-a nʋ'a a, a "du ʋ 'bho! 'Wa -yʋ -nmɔ'ɔ amʋ kwa 'mʋti, a'ba "du 'bho 'wa "sɛ -le! -Yʋ -nyni'a amʋ kwa 'mʋti, a "du ʋ 'bho -lrɛɛ!

19A -gblee, nyɔ-ɔ -see'a "nyinynilɛ nʋ, -bho ʋn -kɔ ɔ 'kleyeɛɛ "kpi-i ya, -bho ɔ popo -Lagɔ 'gwlʋti 'le ɔ 'ke "gwli-ku, ɔ 'ke ɪ wɔn 'mʋ cɛ, 'ɛ lɛtu nʋ'o -Lagɔ 'tʋ.

20'Bho 'ɛ lemʋ, -bho a'ba kpli se "yrili-nmɔ, -bho ʋn "du 'ɛ dɪ, -bho ʋn -ka amʋ-ʋ sɪa nɪ, 'le a 'ke "gwli-ku, a 'ke ɪ wɔn 'mʋ cɛ, leedɪ a-a fuo 'nɔ wɔn a'ba -zɛgɛ'ɛ dɪ'a? Ɛ -nɪ'a -kaa

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'mʊ a, -bho a -ka kplizɪgɪ-ɪ nʊ, -bho ʊn "du 'ɛ dɪ, -bho ʊn -ka amʊ 'kleyeɛɛ "kpi-i ya, 'le a 'ke "gwli-ku, a 'ke ɪ wɔn 'mʊ cɛ, 'ɛ lɛtu nʊ 'ɔ 'tʊ.

21A 'ye li-ɔ, a 'ke 'kle 'ye 'le a 'ke "gwli-ku, a 'ke ɪ wɔn 'mʊ cɛ, 'ɪnnɛ ɔ 'ybha'o a 'ke 'mʊ-zi -nɪ 'le lɪ -lrɪ 'mʊ, -ɛkedɪmaa, 'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, 'ka-a ɔ 'ye'e 'kle a'ba dɪ, 'le ɔ 'ye amʊ 'ɛ yagbʊlɛ lisie 'le a'ba kpli 'ke 'ɔ nɪ "sɛlɪ-za.

22Lɛ-ɛ 'ma-a "nyinynilɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɔ -see 'ɛ -lue 'tɪn nʊ, 'le, lɛ-ɛ 'ma-a sɪn, ɛ -see 'le 'ɔ wɔn 'mʊ 'wlʊ.

23Ɔ -nɪ'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, nyʊ'a -dadudu "jree nɔ-o'o. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, ɔ -see 'wa nyɔ -lue 'tɪn "jree. Ʊn -yɔ 'ɔ-ɔ 'kleyeɛɛ "kpi -lrɛɛ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, ɔ -see "yiti"bhiti 'le ɔ 'ke ʊ -kaa "yi-i'lɛ na, ɔ-ɔ 'ye -ʊ 'kleyeɛɛ "kpi -ya -mʊ, nʊ. -Lagɔ -ke -zigle 'srɛɛ'ɛ "yi, 'le 'ɔ kwa 'mʊ ɔ-ɔ de 'ɪ ti.

24Ɔ-bɔ -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi 'mnɔ, -a'ba "nyinynidɪ'a "lru "yi ʊn 'lbha -nɪ 'nɔ 'bho nyʊyrilbhaatu "yri, 'le 'ɔ 'mɛmɛɛ 'mnɛ'ɛ dɪ ɔ 'ye -amʊ zetie 'le ɪ 'mʊ, 'le, 'ya -belu 'ka -amʊ bhla, ɪ 'ye ɔ "kpi ti'ga. 'Ka-a ɔ 'mɛ'o -a'ba dɪ 'le "nyinynidɪ -kaa 'tɔ -amʊ "lru 'mʊ -kɔ 'le -a 'ke 'ya nʊnʊdɪ 'bhɔ, 'le, kpli-i 'srɛɛ'ɛ "yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -a 'ke ɪ 'li ti-de 'le -a'ba tinɪɛ 'mʊ. Kɪn, 'an 'lotʊ'a "nynuu-a, ɛ-bɛ 'kle ɔ 'ye'a dɪ, a 'pʊn'o.

25A -gblee, -bɛnyɪ a, -da a se 'ɔ -bhla yibo ke, lɛ a 'ybha'a, 'ɪnnɛ a-a nʊ'o 'le a-a bhlu'o "mamajolʊ -ka 'bhlabhlɪ-ɪ se'a "yriliduyi 'bhle, 'le ɪ-ɪ na'a ti badiibadii. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, -ka, -bho ɪ 'ye'a -jolʊ 'le ɪ-ɪ mu'a 'ya "yriliduyi gbo, ɔ-bɔ Zezii Kliisɪ "du'a amʊ "yrili, -ɔ po'a amʊ -jolʊzɛgɛ gbo, 'ka-a a "bhiti 'nɔ gbo 'le ɔ 'ke amʊ -kɔ.

1 'Piɛlɪ 3

1A-bʊ 'nynʊkpakpɪ-ɪ "ti'a nyna, a-bʊ 'ɪn-ɪ "si'e 'nynɪ -lrɛɛ. A'ba nyɔ"o nyɔ "du 'bho 'wa nyimiɛ, 'le, -yʊ -ke -nɔ -see'a ti'bɔ ɔ 'ke -Lagɔwlu -lokuipo 'le ɔ 'ke ɛ 'bho "du, -bho ʊn se ɔ ɛ -bodɪ 'mʊ-za -dɪ, -bho ɔ -gbʊ 'wa kplizɪgɪ ya, ɔ 'bhɛɛ'o 'le ɔ 'ke -pɔlʊ "yizizia, ɔ 'ke ɛ 'wɔɔn, 'le ɔ 'ke ɛ 'bho "du!

2-Ka a-a "du'a 'bho -Lagɔ 'le a'ba kpli 'srɛɛ'ɛ "yi 'bho 'ɔ "yigbeyi, 'wa "bhi-i 'ye -ɪ yibo -mʊ.

3Lɪ-ɪ 'ka amʊ "yrili-nmɔ -nɪ: "nɪmnɪ'a timɔɛ -ke 'ya lbhalbhaa o, 'mʊpalɪ -ke -bɛbɛlɪ -ke 'pɛlʊ-ʊ -kmu'a "yi o, a'ba tri 'ya "lru ti -le!

4Lɛ-ɛ 'ka amʊ "yrili-nmɔ -nɪ -ziaka, -ɛ -ke dɪ a 'ka zi, 'ɪnnɛ 'mo-o, nʊnʊkplizɪgɪ-ɪ 'wlʊ'a 'le a'ba "yrilinmɔpɔlʊ gbo. A'ba 'bhle 'cɛ 'mna "yi -le, a -nmɔ kpli 'mʊ, -ɛkedɪmaa, 'ya lɪtu gwle'e 'mʊ "kɔgwlɛka, 'le ɪ 'bhle'e 'nynɪ -lrɛɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi!

5A -gblee, 'nynʊkpakpɪ-ɪ -cɛ'ɛ kpɔ -bɛnyɪ 'ɔ lbhʊ'a dɪ, -ʊ -de 'nɔ -pɔlʊ "yi, kplizɪgɪ 'mnɪ, 'ɪnnɪ ʊn-ʊ nʊ'o, 'le ʊn-ʊ "du'o 'bho 'wa nyimiɛ "we.

6Ablaamʊ'a 'nynɔ Salaa -nɪ'a -bɛnyɪ, a popo 'wa dɪ 'gwlʊti! 'Ka-a ʊn-ʊ "du'o 'bho 'wa nyimiɛ 'le ʊn-ʊ 'lɔ 'ɔ 'wa -kɔyi. -Bho a se nyɔ'ɔ -fanʊ ku 'mʊti 'bhle, 'le a 'ke kplizɪgɪ nʊ a, a-a 'zʊ -ʊ "sɛlɪ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7-lnmɔ 'ma-a 'nynɔbhleyi, -ɪnmɔ 'ɪn-ɪ "si'e 'nynɪ -lrɛɛ. Nʊ -zɛgɛ -a'a 'nynɔ "lruli! De "gwli na, ʊn se 'mʊtikuku 'le ʊn se 'liti-ku -lrɛɛ! "Du ʊ 'bho, -ɛkedɪmaa, -ka, a -nɪ 'sɔn, a "du'a nyʊ-ʊ 'ye'a "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ, -Lagɔ 'bɔ-ɔ ti a 'ke 'le 'ɛ 'li ti-de "kɔmʊ! -Bho -ɪn -ka ɪ-bɪ kplizɪgɪ -nɪɪ-ɪ nʊ a, "lemnɪɪ lɛ -see a'ba wɔngbopowlu -zicɛ 'mʊ "du yi, ɔ-ɔ kpʊn -ɪ'o.

8A -gblee, 'an 'lotʊ'a "nynuu-a, a -plɛ -pɔlʊ 'mʊ 'wee! A -Bozezii'a nyɔ 'cnaa amʊ ku "yi! A -kma 'ɔ dɪ! A'ba 'limʊ -nmɔ wɔn 'bho ɔ "kpi! A -ya a'ba "bhi 'zɔ!

9-Bho nyɔ nʊ amʊ "nyinynidɪ "lruli, a'ba -za 'ɛ kpa -le! -Bho nyɔ "jree amʊ, a'ba "jree nɔ -le -lrɛɛ! A po 'ɔ dɪ -Lagɔ wɔn gbo 'le ɔ 'ke ɔ "niti-wʊnna, -ɛkedɪmaa, ɔ 'la'a amʊ-ɛ a 'ke 'ɔ nyʊ "du 'le ɔ 'ke amʊ "niti-wʊnna.

10A -gblee, 'ya wludie 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le 'ɔ "bɔgʊ 'li see, ɛ na: Nyɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke tinɪɛzɛgɛ 'ye, 'ɔ 'bhle "nyinyniwlu wɔn 'mʊ -le! 'Ɔ 'lbha nyɔ "yrabha 'mʊ -le!

11Ɔ -za "nyinynilɪ kwa gbo, 'le ɔ 'ke -zɛgɛ nʊ! -Da ɔ -nɪ'a a, ɔ 'bɔ ti wɔnlipɪpɛɛ 'ke 'bho -nɪ, 'le ɔ 'ke 'le 'kpɪ po ɔ 'ke ɛ tikpʊn "kɔmʊ!

12-Ɛkedɪmaa, nyʊ-ʊ 'ma-a "yisrɛɛmʊ, -a'ba -Kɔyi -Lagɔ-ɔ 'nʊ -ʊ -zɛgɛ "lruli 'le ɔ-ɔ kpʊn'o 'wa bhadewlu -lrɛɛ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ, nyʊ-ʊ 'ma-a "nyinynidɪ'a nʊmʊ, 'ɔ -kpa nʊ.

13A 'ye li-ɔ, 'lotʊ'a "nynuu-a, -bho a 'bɔ ti a'ba -pɔlʊ'a klɛ ti, a 'ke "yisrɛɛmʊ "du 'bho 'ɔ "yigbeyi, yɔɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke amʊ 'kleyeɛɛ "kpi -ya 'le ɔ 'ke amʊ lɛ li-za'a?

14-Bho a -ka -zɛgɛ-ɛ nʊ, -bho ʊn "du 'ɛ dɪ, -bho ʊn -ka amʊ-ʊ sɪa nɪ, a 'wa-a ti. A'ba 'bhle 'wa -fanʊ ku 'mʊti -le! Nymɔ'ɔ "si amʊ 'gwlʊ -le -lrɛɛ!

15A "nyɪ Zezii Kliisɪ a'ba "bhi -jeyi 'wee 'le a 'ke ɔ -nɪ -lue 'tɪn 'bho "du 'le ɔ 'ke a'ba -kɔyi "du. -Bho nyɔ dede amʊ ti, na: Leedɪ a -de 'nɔ -pɔlʊ "yi'a?, a 'srɛɛ "yi 'tɪn 'le a 'ke ɪ gbɔzɪza, a 'ke ɪ ɔ 'tmʊʊ!

16-Bho a -ka -kaa ɪ gbɔ-ɔzɪza, a -nʊ nɪ 'le -pɔlʊzɛgɛ 'mʊ 'le a 'ke ɔ 'bho "du -lrɛɛ! A'ba -pɔlʊ 'srɛɛ "yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'le, kplizɪgɪ a-a nʊ'a Zezii Kliisɪ'a nyʊ'a kamʊ, -bho ʊn -ka amʊ 'ya dɪ "yi-ikpa, ʊn -ka amʊ "nyinyniwlu -bodɪ 'mʊ-ʊza, 'le 'wa "bhi'a 'mʊzadɪ 'ke ʊ dɪn "yi 'lbhaa!

17A 'ye li-ɔ, nyɔ-ɔ nʊ'a -zɛgɛ, -bho ʊn -kɔ ɔ 'kleyeɛɛ "kpi-i ya, -bho ɛ "du -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdɪ, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili, ɛ 'ye "nyinynidɪ'a nʊyi'a nɛ -zi.

18A -gblee, -a-bʊ nyunyu'a "nyinynidɪ'a "lru "yi Zezii Kliisɪ 'mɛ'o 'bho nyʊyrilbhaatu "yri 'le ɔ 'ke -amʊ zetie 'le ɪ 'mʊ. 'Ɔ 'mɛmɛɛ 'mnɛ, 'ɛ lɛtu -see -zi yi kpɛ 'sɔn. Ɛ-ɛ 'mo-o kpɛ -lue 'tɪn'a lɛ. Ɔ-bɔ 'ma-a "yisrɛɛyi, 'ɪnnɔ 'mɛ'o "nyinynikpli'a nʊmʊ'a dɪ, 'le nyunyu -ke -Lagɔ 'ke "yi"sisri. Ʊn -za'a-a 'ɔ 'bhlʊku ti, ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ɔ -zuzu -nɪ'e-e ti "kɔgwlɛka.

19'Ɔ -zuzu 'mnɛ, 'ɪnnɛ -yɛ'ɛ 'mɛmʊ 'le 'wa -denɪ 'mʊ, -ɛ 'tmʊʊ nʊ'o na ɔ 'lu-o "nyinynidɪ tʊ wɔn 'mʊ. 'Ɛ dɪ ʊn yibo'o -ka -Lagɔ 'kʊ ʊ dɪ -kpʊn.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20A 'ye li-ɔ, -da ʋ-bʋ 'mɛmʋ 'mnʋ -nɪ'a ti -bɛnyɪ, 'le -Lagɔ'ɔ lbhʋnʋyi Nʋe-e kɔ'ɔ batoo, -Lagɔ -ku'o-o "gwli ɔ 'ye ʋ "yiflɔɛ "nyɪ ʋn 'ke 'wa "nyinynidɪ "yiyibo, ʋn 'ke ɔ gbo "bhiti, 'le ʋn -see 'wɔn ʋn 'ke ɛ nʋ. 'Ɛ dɪ a, 'ɛ kɔkɔɔ -gwɛ'ɛ "yi a, nyʋ -mɛɛtan 'tɪn, 'wa "sɛ-ɛ 'kpɛ 'ɛ 'li 'le ʋn 'ye 'pʋn "niklagba wɔn 'mʋ.

21Ɛ-bɛ "ni 'mnɛ, 'ɛ "yitigʋgɔlɛ 'mo-o nyʋ'a batizeeɛ-ɛ tɔ'ɔ nyʋ -ka -a 'pʋn'a 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Ɛ-bɛ batizeeɛ 'mnɛ, ɛ -se -lrelrea -ko. Ɛ-ɛ 'mo-o lɛ-ɛ tɔ'ɔ nyʋ na, -ka -a'ba -pɔlʋ 'srɛɛ'ɛ "yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -a 'bɔ-ɔ ti ɛ 'ke -kaa -nɪ "kɔmʋ. Ɛ-ɛ 'tɔ-ɔ -ka -a 'pʋn'a 'bho 'ɔ "yigbeyi, -ɛkedɪmaa, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ -sɔ'ɔ-ɔ glu, 'le ɔ 'ye ti-nɪ -lrɛɛke.

22Ɔ-bɔ Zezii Kliisɪ 'mnɔ ɔ, ɔ 'mu-o yaku 'li le 'bho -Lagɔ'ɔ "troli, 'le, ʋn -nɪ 'sɔn, ʋn -kɔ'ɔ ɔ gbo'a -dalbhomʋ -ke wɔnkulɪ -lrɪ.

1 'Piɛlɪ 4

1Ɔ-bɔ Zezii 'ma-a -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ, -ɔ "luo'a nyunyɔku 'mʋ, -ɔ yi'a 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ a, ɔ 'ye-e 'kle. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, a-bee -mnʋʋ -lrɛɛ, a po 'le 'kpɪ a -ke ɔ 'ke -naagɪ -lue 'mʋ-plɛ 'le a'ba kpli 'ke 'ɔ nɪ "sɛlɪ-za. -Ɛkedɪmaa, nyɔ-ɔ 'ye'a 'kle a, ɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ "nyinynidɪ'a nʋnʋdɪ.

2A -gblee, -ɛ 'wlʋ'a -laa -zɪan, -ɛ nyni'a a'ba zʋɪn'a -gwɛnamʋ, kpli-i nʋ'a -Lagɔ 'tʋ, a nʋ ɪ! A'ba 'bɔ a'ba "bhi'a 'gwlʋdɪ ti -le!

3-Ziadɪ mo'o, nyʋ-ʋ se'a -Lagɔ yibo, dɪ -ke nʋnʋdɪ ʋn -kma'a, 'ɪnnɪ a-a nʋ 'ko'o -bɛnyɪ 'yrɛlɛɛ: A-a "du 'ko-o gɔɛ, a-a de 'ko-o ti -biɔɔ, 'le a-a 'na'a nmɛ, lɪ-ɪ "luo'a -Lagɔ'ɔ 'bɪ 'mʋ, 'ɪnnɪ a-a bʋbɔ 'ko'o, "nyinyninaagɪ'a 'tʋnʋlɪ -ke dɪ -lrɪ-ɪ se'a nʋka -nɪ, 'ɪnnɪ a-a nʋ 'ko'o.

4'Traamʋ 'tɔ ɔ, ʋ-bʋ nyʋ-ʋ se'a -Lagɔ yibo, -bho ʋn -ka ɪ-bɪ "nyinynikpli 'mnɪ-ɪ nʋ, a -ke ʋn se -na. -Bho ʋn 'ye 'ɛ lɛtu li a, wɔn-ɔ 'mʋ -ʋ ti 'le ʋn-ʋ "si'e amʋ 'nynɪ "nyinynika.

5Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, -Lagɔ -nɪ'e-e -jeyi, ɔ-ɔ yi-o'o ɔ 'ke tinɪmʋ -ke 'mɛmʋ -zigle -tu, 'le, -bho ɔ yi a, ʋ-bʋ nyʋ 'mnʋ, ɔ-ɔ 'ye-e 'wa "nyinynikpli ya-gbʋ -mʋ 'le ʋn 'ke 'ya kuna po.

6A -gblee, -Lagɔ 'ke -kaa nʋ'a dɪ, nyʋ-ʋ 'mɛ'ɛ ɛ, ʋn -nɪ 'ka ti a, 'ɔ "dɪzɪgɪ -zʋ 'ʋ -bodɪ 'mʋ -lrɛɛ, 'le -ɛ 'wlʋ'a 'bho, -bho 'wa 'bhlʋku -sɔ ti -dɪ nyunyu 'wee'a ka, "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ-ɛ 'wlʋ'a -Lagɔ 'mʋ, 'wa -zuzu "we 'ke ɛ 'ye 'bho 'ɔ "yigbeyi.

7'An 'lotʋ'a "nynuu-a, lɛ"o lɛ -Lagɔ -ya'a ti, 'ɛ tisɔnɔɔ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo. 'Ɛ dɪ, a kpʋn dɪ li 'le a 'ke 'mʋtiyaa a 'ke ɔ wɔn gbo po!

8A -gblee, lɛ-ɛ 'bhle'a 'nynɪ tenyɪ, 'ɪnnɛ 'mo-o, a 'ke dɪ kɪkma a'ba -pɔlʋ'a klɛ ti. -Ɛkedɪmaa, -bho nyɔ -kma ɔ -bonyunyɔ'ɔ dɪ, 'le, 'ɔ -bonyunyɔ 'mnɔ, -bho ɔ -kɔ ɔ "nyinynidɪ "lruli-inʋ, ɔ-ɔ 'bhɔ'ɔ 'ya dɪ 'le ɔ-ɔ kma'a 'ɔ dɪ "kɔmʋ.

9-Bho nyɔ yi amʋ "bhli, a -kpʋn -nɪ nɔ -kʋtɪ 'sɔn -gli! A'ba wluwlu 'zɔti -le!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10A 'ye li-ɔ, -zɛgɛ -Lagɔ nʊ'a amʊ "lruli -lue -lue, ɪ se gʊgɔ. Nyɔ"o nyɔ 'ye-e 'ɔ "bhuo'a wɔnkuɛ. 'Ɛ dɪ nyɔ"o nyɔ 'ke "yi'srɛɛ, 'le, ɪ-bɪ 'kpɪ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu "nyɪ 'ɔ, ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ lbhʊ nʊ, ɔ 'ke ɪ 'le po 'le ɔ 'ke nyʊ -lrʊʊ -kpa.

11A -gblee, nyɔ -Lagɔ "nyɪ'a 'ɔ wlu'a 'mʊzalbhʊ, dɪ-ɪ 'ma-a 'ɔ 'mʊzawlu, ɔ 'tmʊʊ nɪ nyʊ! Nyɔ -yɔ ɔ "nyɪ'a nyʊ'a kwagbɔlitideɛ'ɛ lbhʊ, 'mʊtikukuɛ ɔ-ɔ "nyɪ 'ɔ, ɔ -kpa nʊ 'le ɛ 'mʊ! A nʊ 'ya lɪtu 'le lɛ"o lɛ 'mʊ, 'le, -bho nyʊ -lrʊʊ 'ye ɪ li, ʊn 'ke -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ Zezii Kliisɪ'a dɪ! Ɔbɔ 'mnɔ ɔ, 'ɪnnɔ 'bhle'e 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ -ke wɔnkuɛ "kɔgwlɛka. l-bɪ dɪ -nɪɪ 'wee, ɪ -nɪ -kaa 'mʊ!

12'An dɪkmalotʊ'a "nynuu-a, wɔnkusɪasɪaa-a 'kpa'a ti, -ɪ bhla'a amʊ "kpi ɪ 'ke amʊ ti'dɪn, 'ya wɔn'ɔ ma amʊ ti -le! l 'ke -nʊ-ɛ mo'o, 'le, -bho a'ba -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ ku 'mʊ, ɔ 'ke ɪ yibo.

13-Bho a -ka 'kle-e 'ye a, a 'wa-a ti, -ɛkedɪmaa, Zezii Kliisɪ'a sɪasɪaa-a -nɪ 'ka, 'ɪnnɛ a -ke ɔ-ɔ 'gble'e 'mʊ. -Bho a nʊ -kaa a, "lemnɪɪ, -nɔɔ -ke ti nyʊ-ʊ 'ye'a 'ɔ 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ li'ye mʊ, a-a 'li-e 'bʊbʊaklagba.

14'Ɔ 'nynɪ a 'bhle'a "kpi, -bho nyʊ "du 'ɛ dɪ, -bho ʊn -ka amʊ 'nynɪ-ɪ "si "nyinynika, a 'wa-a ti. -Ɛkedɪmaa, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -ke 'nynɪ-ɪ 'bhɛ'ɛ "yi tenyɪ, 'ɪnnɔ -nɪ'e amʊ 'mʊ.

15-Bho nyɔ -nɪ 'le a'ba "klumʊ 'le ɔ 'ke "nyinynilɛ nʊ, -bho ɔ "du 'ɛ dɪ, -bho ɔ -ka 'kle-e 'ye, "kulbhɛɛɛ o, "yriyria o, 'le "bhalrɛɛke, 'ɔ -bonyunyɔ'ɔ dɪ-ɪ se 'ɔ "yi"tuu, 'ya "yimɛnɪɛ o, 'ya 'kleyeɛɛ'ɛ lɛtu se "yrili-nmɔ.

16'Le, -bho ɛ "du, -bho ɔ -ka 'kle-e 'ye Zezii Kliisɪ'a nyɔ'ɔ kamʊ, 'ɛ dɪn'a 'lbhɔ ɔ -le! Ɔ 'bhɛɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi, -ɛkedɪmaa, 'ɔ nyɔ ɔ "du'o.

17'An 'lotʊ'a "nynuu-a, -nɔɔ -Lagɔ "du'a 'le ɔ 'ke yi, ɔ 'ke nyʊ -zigle -tu, ɛ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo. -Bho ɔ yi a, -a-bʊ 'ma-a 'ɔ "bhuo'a -glɪgbawɔnyi'a nyʊ, -a-bʊ ɔ-ɔ 'ye 'mʊ'nyaa mʊ. "Wii! -Bho ɔ 'nyaa 'tɔ -abʊ 'mʊ 'le, nyʊ-ʊ -see'a 'wɔn ʊn 'ke 'ɔ "dɪzɪgɪ 'bho "du, koo 'wa -zigle 'ke 'tɔ 'mʊtinɪnɪ'a?

18A -gblee, -kaa ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ -kaa 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, na: Nyʊ-ʊ 'ma-a "yisrɛɛmʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -bho 'wa 'pʊnpʊan -kmu 'tɔ -kaa "yi 'le, "nyinynidɪ'a nʊmʊ-ʊ 'ye -kaa 'pʊn mʊ 'nɪ?

19'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, -Lagɔ 'ma-a lɪ 'wee'a tiyayi, -ɔ'ɔ cɛ'ɛ sɪn, -ɔ "du'a 'ɔ nyʊ "yrili "kɔmʊ, -bho ɔ 'wɔn 'le a'ba "klumʊ'a nyɔ 'ke 'le 'kle 'yenamʊ -nɪ a, -zɛgɛ ɔ -nɪ'a nʊnamʊ, ɔ "du ɛ "yrili, 'le ɔ 'ke 'ɔ "bhuo'a tinɪɛ 'mʊ"luo, ɔ 'ke ɛ 'le ɔ-bɔ -Lagɔ'ɔ kwa 'mʊ tide!

1 'Piɛlɪ 5

1'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, nyʊ-ʊ -nɪ'a 'le a'ba "klumʊ, -ʊ 'ma-a Zezii Kliisɪ'a -glɪgba'a "lrutidemʊ, 'ɪnnʊ 'ɪn-ɪ "si'e -laa 'nynɪ. 'Ɔ -glɪgba'a "lrutideyi 'mna-a'a "bhuo "du'o -lrɛɛ. Ɔ -nɪ'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, 'kle ɔ 'ye'a a, 'ɪn-ɪ 'mo-o 'ya -dayeyi. -Da ɔ-ɔ 'ye'a le -yi -nɪ mʊ 'le 'ɔ 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ 'mʊ, -ka a'ba 'nynɪ 'ka "yi'bhɛ 'le 'an nɛ 'ke -kaa -nɪ -lrɛɛ. A -gblee, 'ɪn-ɪ "du-o amʊ "srɪn 'mʊ na:

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2Zezii Kliisɪ'a nyʊ ɔ "nyɪ'a amʊ, a "du ʊ "yrili! A "du ʊ "yrili a'ba -pɔlʊ'a klɛ ti! 'lnnɛ 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdɪ. A'ba -nʊ -nɪ nɛ 'le a'ba "nyinynipɔlʊ 'mʊ -le! A 'wla a'ba lbhʊ 'mnɛ -pɔlʊ "kpi ti! Mɔni a-a 'ye nɪ'a 'bho, 'ya 'tʊ'a -zi a'ba lbhʊ 'mnɛ'ɛ nɛ 'mʊ -le!

3A'ba 'bɔ ti a 'ke ʊ "lru 'mʊ -kɔ -le! A "du -tɔmʊzɪgɪ-ɪ -ke kpli-i -nmɔ'ɔ "yrili ʊ -bodɪ!

4"Lemnɪɪ Zezii Kliisɪ 'ma-a 'ɔ -glɪgba'a "lrutidemʊ 'wee'a -kɔyi, -bho ɔ yi le a, ɔ-ɔ 'nʊ-o amʊ -zɛgɛ "lruli, 'le, -ka 'ɔ 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi, ɔ 'ke -kaa amʊ 'nynɪ "kpi po 'le a -ke ɔ 'ke 'le ɪ 'mʊ ti-de "kɔgwlɛka.

5-Ka -lue 'mnɔ ɔ, 'bhʊabhʊayreetɪ-a, a "du -kaa 'bho a'ba -klɪgbɪ! A -ke ʊn bhete gbo, a 'ke a'ba "bhi 'zɔ -ya 'le a 'ke kpʊkpa! A -gblee, ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ-ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, na: Nyʊ-ʊ 'bhɛɛ'ɛ 'wa "bhi "yi, -Lagɔ'ɔ -gbʊ nʊ ya. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyʊ-ʊ ya'a 'wa "bhi 'zɔ 'bho 'ɔ "yigbeyi, ɔ-ɔ kpa nʊ-o'o.

6'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, Wɔnkulagɔ -kɔ'ɔ lɪ 'wee, a -ya a'ba "bhi 'zɔ 'bho 'ɔ "yigbeyi, 'le, -nɔɔ ɔ "du'a, -bho ɛ nyni, ɔ 'ke amʊ "yi"luo!

7A -gblee, -bho nyɔ 'bhle 'gbɛ, -ka ɔ-ɔ zɛ 'ɛ "lru, 'le ɔ-ɔ de 'ɛ nyɔ -lrɔɔ "lru, -ka -lue 'mnɔ, lɛ"o lɛ-ɛ -kmu'a "yi, -ɛ 'ka amʊ -sɪa -nɪ, a "luo nɛ 'mʊ a 'ke ɛ 'le 'ɔ kwa 'mʊ tide, -ɛkedɪmaa, 'ɪnnɔ 'mo-o a'ba "yriliduyi!

8'An 'lotʊ'a "nynuu-a, a yaa 'mʊti 'le a 'ke dɪ likpʊn -lrɛɛ! -Ɛkedɪmaa, -bho -bhlakpa -ka 'ɛ lilinmi-i ti'bɔ, -ka ɛ-ɛ klu'a, "nyinynidɪ'a tiyayi Sataan 'ma-a a'ba "yidedeyi, 'ka-a ɛ-ɛ 'bɔ'ɔ ti ɛ 'ke amʊ lɛ "lrulinʊ 'le a 'ke Zezii'a "gwlidedɪ 'bhɔ.

9-Bho ɛ -ka 'ɛ lɛtu-u nʊ a, a'ba 'ɔ "gwlideɛ'ɛ -sɔ -denɪ 'mʊ -le! 'Ɛ 'ye a'ba -flɔna -le! -Ɛkedɪmaa, a -Bozezii'a nyʊ-ʊ -nɪ'a da"o da, a'ba "bhi yibo'o-o -ka ʊn -nɪ'a ɪ-bɪ 'kleyeɛɛ 'mnɪ wɔn 'mʊ -lrɛɛ.

10-Bho a 'ye -kaa 'kle -daan, lɛ"o lɛ-ɛ 'ma-a -zɛgɛ, -Lagɔ -ke 'mʊ ɛ-ɛ 'wlʊ'a, -ɔ 'la'a amʊ, 'le, -ka 'ɔ 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi, a 'ke -kaa 'nynɪ 'wlʊ -lrɛɛ, 'le a 'ke 'bho 'ɔ "troli -nɪ "kɔgwlɛka, a -ke Kliisɪ 'ke "yi"sisri, ɔ-bɔ -Lagɔ 'mnɔ, ɔ-ɔ 'ye -ɛ -nʊ -mʊ 'le a 'ke pepe -nɪ 'bho 'ɔ "yigbeyi, ɔ-ɔ 'ye-e amʊ 'kpɪ 'mʊ -po -mʊ tenyɪ 'le a'ba "gwlideɛ -see -denɪ 'mʊ -sɔ yi.

11Wɔnkuɛ 'mo-o 'ɔ lɛ "kɔmʊ! Dɪ 'wee 'ɪn -za'a 'mʊ, ɪ -nɪ -kaa 'mʊ!

12A -gblee, wludie 'ɪn-ɪ po'a -laa amʊ -jeyi, -a'ba 'lotʊ'a "yu Silɪvɛɛ "yri kpʊn'a ti 'bho -Lagɔjeyi, 'le 'ɪn de'a "gwli na 'ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ a, 'ɪnnɔ 'cnɪ'e 'ya "bɔgʊ. 'ln 'ybha-o'o 'ɪn 'ke amʊ 'kpɪ "yi po 'le 'ɪn 'ke amʊ 'tmʊʊ gbaa na, 'ka-a -Lagɔ'ɔ 'limʊ'a wɔnnmɔɛ -nɪ'o. A -de 'le 'ɛ 'limʊ ti! A'ba 'wlʊ ɛ "yrili -le!

13A -Bozezii'a nyʊ -Lagɔ -za'a 'bho -lrɛɛ a'ba ka, -ʊ -nɪ'a Babilɔɔnʊgwlɔ 'mʊ, ʊn na ʊ-bʊ 'ye'e amʊ! 'An -Lagɔjeyi'a "yu Maakɪ na ɔ-bɔ 'ye'e amʊ -lrɛɛ!

14'lnmɔ 'ye'e amʊ 'wee! -Bho a 'wɔn 'an 'yewlu 'bɔ, a gbɪgble 'wee 'le a 'ke 'yɪye 'le dɪkɪkmɛɛ 'mʊ! A-bʊ -ke Kliisɪ "sisri'a "yi, a'ba klɛ, a 'ye -pɔlʊ'a bhlubhlua!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 ʻPiɛlɩ

2 ʻPiɛlɩ 1

1Zezii Kliisɩ 'ma-a -a'ba -Lagɔ -ke -a'ba 'pʊʊnyi, -ka -a de 'ɔ "gwli, a-bʊ de 'ɔ -kaa "gwli -lrɛɛ, 'ɩnmɔ Simɔɔ 'Piɛlɩ 'ma-a 'ɔ lbhʊnʊyi -ke 'ɔ -dalbhoyi, a-bʊ 'ɩn-ɩ po'o "bɔgʊ -nɛɛ -jeyi. A'ba "gwlideɛ 'mnɛ, -ka -a'ba nɛ 'bhle'a 'nynɩ tenyɩ -amʊ -bodɩ, 'ka-a ɛ -nɩ'o 'bho a'ba damʊ -lrɛɛ. Ɔ 'nʊ-o 'ɛ lɛtu a -nɩ 'wee "lruli, -ɛkedɩmaa, 'ɔ 'tɛ nyɔ 'mʊ.

2-Lagɔ nʊ amʊ -zɛgɛ "lruli 'le ɔ 'ke amʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua "nyɩ 'le ɩ -nɩ 'sɔn 'ke "kpi'kpa tenyɩ! Ɔ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɩ -nɩ 'sɔn, 'le a 'ke ʊ yibo -ka -zɛgɛka!

3A -gblee, -a'ba -Kɔyi Zezii 'mnɔ, 'ɩnnɔ nʊ ɛ'o, 'le, -Lagɔ -za'a 'bho -amʊ -a 'ke 'ɔ nyʊ "du, -a 'ye ɔ yibo, 'le, -ka 'ɔ 'nynɩ 'bhɛ'ɛ "yi 'le ɔ ku'a wɔn, ɔ 'ke -kaa -amʊ 'nynɩ "kpi po. -A yibo nɔ-ɔ'o 'tɔ'ɔ dɩ, wɔnkuɛ -Lagɔ 'mnɔ "nyɩ 'ɔ, 'le ɛ 'mʊ ɔ -zi -nɩ'o, lɛ"o lɛ -ke dɩ-ɩ "sri'a -amʊ "yi, 'le ɔ 'ye ɛ -amʊ "nyɩ, -a 'ke tinɩɛlre 'ye 'le -a'ba kpli 'ke -Lagɔ 'tʊ nʊ.

4'Le 'ɔ 'nynɩ'a "yibhɛɛɛ -ke 'ɔ wɔnkuɛ 'mʊ, "yrilinmɔdɩklɩgbɩ ɔ "du'a -amʊ wɔn 'mʊti -bɛnyɩ, ɔ 'nʊ -ɩ -amʊ "lruli. l-bɩ dɩ 'mnɩ 'bhle-e 'nynɩ tenyɩ. Ɔ nʊ -ɩ'o, 'le, -bho a -gbʊ nɩ ya a, a 'ke 'ɔ kpli 'mʊ"luo, 'le, 'kmʊ 'mʊ'a lɩ-ɩ sɔ'ɔ ti, -ɩ nya 'nɔ li, 'ya 'tʊ -kaa 'le amʊ jri.

5l-bɩ wlu -nɩɩ'a dɩ 'ɩn-ɩ 'tmʊʊ'o amʊ, a de'e 'tɔ-ɔ Zezii Kliisɩ "gwli'a dɩ, a po 'le 'kpɩ 'le a'ba kpli 'ke "yrili-nmɔ -lrɛɛ! -Bho ɩ -nmɔ "yrili, a "du nyʊ-ʊ yibo'a lɛ "yri -lrɛɛ 'bho ɩ-bɩ -Lagɔ'ɔ "yrilinmɔlɩ 'mnɩ "kpi!

6'Bho lɛ'ɛ "yriyiboɛ'ɛ lemʊ, a 'bhɛɛ a'ba "bhi wɔnyi! -Bho a 'bhɛɛ a'ba "bhi wɔnyi, a ku 'kpa "yi! 'Bho 'kpayikuɛ'ɛ lemʊ, a 'bɔ ti a'ba -nabhʊ 'ke -Lagɔ 'tʊ nʊ!

7-Bho a -kɛ ɛ-ɛ ti'bɔ ɔ, a -kma a -Bozezii'a nyʊ'a dɩ! 'Bho 'ɛ lemʊ 'le a 'ke nyʊ 'wee'a dɩ -kma -lrɛɛ!

8-Bho a 'bhle kplizɩgɩ -nɩɩ, 'le ɩ 'ke amʊ "kpi 'pɩple, a-a 'ye-e -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɩ yibo -mʊ -ka -zɛgɛka, 'le, 'ɔ yiboɛ 'mnɛ, ɛ 'ke lbhʊ nʊ 'le a'ba tinɩɛ 'mʊ 'le a 'ke -zɛgɛ'ɛ nʊnʊa "lru-mu -nɩ.

9Ɛ -nɩ'a -kaa 'mʊ a, nyɔ-ɔ -ke kpli-i se'a -kaa -nɩ, ɔ kɔɔ'ɔ-ɔ "yri'a "vuvloyi -ke "lɔyi. 'Wa "nyinynidɩ ʊn nʊ'a -bɛnyɩ, -ka -Lagɔ 'bhɔ'ɔ 'ya dɩ, ʊn 'mate nɩ-o'o.

10'An 'lotʊ'a "nynuu-a, -Lagɔ 'tɛ-ɛ amʊ 'mʊ 'le ɔ 'ye amʊ 'la 'le a 'ke ɩ-bɩ kplizɩgɩ 'mnɩ 'li ti-de. 'Ɛ dɩ a po 'le 'kpɩ 'le a 'ke ɩ nʊ! -Bho a -de nɩ 'li ti, "lemnɩɩ a -see 'le "nyinynidɩ 'mʊ ti'ga yi "kɔmʊ.

11'Bho 'ɛ lemʊ, nyʊ -a'ba -Kɔyi -ke 'Pʊʊnyi Zezii Kliisɩ -kɔ'ɔ ɔ, -a-bʊ -nɩ'a 'le 'wa "klumʊ, 'pʊnpʊan -a 'ye'a a, -Lagɔ-ɔ 'ye -ɛ -nʊ -mʊ 'le a 'ke 'bho 'ɔ "troli -nɩ "kɔgwlɛka 'le ɛ 'ke amʊ 'mʊ "yi 'le ɛ 'ke ti'pɩple.

12l-bɩ -ziadɩ a 'wɔn'ɔ 'bɔ see, a -de'a 'liti, 'ɩnnɩɩnɩ'a dɩ 'ɩn-ɩ za'a amʊ -pɔlʊ "yiglu 'bho ɩ "kpi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13-Bhladı 'ın -nı'a 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ, 'ın -see'a 'mɛ ke a, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'ınmʋ -bodı 'ın 'ke amʋ 'gwlʋtipopo 'yrɛlɛɛ 'le a 'ke 'mʋtiyaa.

14-Nɔɔ-ɔ -sie'a 'bho 'le 'ın 'ke 'mɛ, 'ın yibo'o-o na ɛ se 'tɔ "yi-die. -A'ba -Kɔyi Zezii Kliisı'a "bhuo -zı 'ı-ı 'ınmʋ -bodı 'mʋ see.

15Lɛ 'mna 'bhɛɛ'ɛ ɛ, 'ın-ı 'ye -ɛ -nʋ -mʋ. -Bho 'ın 'mɛ 'wla, 'le, dı 'ın -za'a amʋ -bodı 'mʋ, a 'ke ı 'gwlʋtipopo.

16-Bɛnyı a, -ka -a'ba -Kɔyi Zezii ku'a wɔn 'le -ka ɔ-ɔ 'ye'a le -yi mʋ, -a "bhlu -ı'o 'le -a 'ye ı amʋ -bodı 'mʋ-za. l-bı dı 'mnı, ı -se sabhladı -ko. -Ka 'ɔ 'nynı 'bhɛ'ɛ "yi tenyı, -a'ba "bhi 'ye-e 'na li "pɛcɛɛ!

17-18Trı -ke "kpi -Lagɔ -tɔ -nı'a 'ɛ lɛtu -bɛnyı, -a -ke ɔ -nı 'le, 'le, ɔ-bɔ -Lagɔ 'ma-a 'ɔ -tıta, -ɔ -ke 'nynı'a "yibhɛɛɛ -zi'a lı 'wee, ɔ 'ye ɔ 'nynı'a "yibhɛɛɛ "nyı 'le wlu 'ye 'le yaku 'li 'mʋ-sɔ -nı, -a 'ye ɛ 'bʋ'wɔn 'le ɛ na: 'An "yu'a 'dɛ -lue -ke dı 'ın -kma'a, 'ınnɔ 'ka-a! Ɔ 'mʋ 'ın-ı po'o 'an 'bʋbʋa'a klɛ. 'lnnɔ 'mo-o Zezii.

19A -gblee, -a 'ye-e 'ɛ lɛtu li'a dı, dı -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʋtizamʋ -za'a 'mʋ a, -a'ba "gwlideɛ 'kpa'a "kpi 'bho 'ya damʋ. Ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'le a 'ke ı -lokuipo -lrɛɛ, -ɛkedımaa, ı-bı wlu 'mnı kɔɔ'ɔ-ɔ "napɛ-ɛ vlan'a 'le -kuyre 'mʋ. A po ı -lokui "kɔmʋ 'le ɛ 'ke Zezii Kliisı'a leyinɔɔ "kpi bhla 'le 'ɔ "bhuo 'ke le yi. 'Ɔ leyinɔɔ 'mnɛ kɔɔ'ɔ-ɔ -ka zɔ -nı'a "yri tiwlanamʋ 'le 'ɔ "bhuo kɔɔ'ɔ 'ɛ 'cʋdrıɛ fan -ɛ tɔ'ɔ nyʋ na zɔ-ɔ zı-o'o. A 'ye li-ɔ, -bho ɔ yi le a, 'bho-o a-a 'ye lı 'wee "yrili-gwɛ -nı mʋ.

20A -gblee, wludie a 'ka 'gwlʋ "yi sie tenyı, 'ınnɛ 'mo-o, dı -Lagɔwlu'a 'mʋtizamʋ "we -za'a 'mʋ -bɛnyı 'le -ı 'cnı-ɛ'ɛ 'le 'ɔ "bɔgʋ 'li, -bho 'ɔ Lisaazuzu se nyɔ -kpa 'le ɔ 'ke ı 'mʋti'wɔn, 'ɔ "bhuo'a -naagı se 'bho -tɛ.

21Wlu 'wee ʋn -za'a 'mʋti, ı -see 'wa "bhi 'mʋ 'wlʋ. -Lagɔ ı 'wlʋ'o 'mʋ, 'le 'ɔ Lisaazuzu 'ye ʋ "tuu 'le ʋn 'ye ı 'mʋ-za.

2 'Pıɛlı 2

1-Bɛnyı a, nyʋ-ʋ -se'a-a -Lagɔwlu'a 'mʋtizamʋzıgı, ʋn yi-o'o -lɔɔ 'le nyʋ -Lagɔ -kɔ'ɔ, ʋn 'ye 'le 'wa "klumʋ 'kpa. Nyʋ-ʋ -se'a-a 'ɔ wlu'a -tɔmʋzıgı, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a ʋn-ʋ 'ye -yi mʋ 'le a'ba "klumʋ, 'le, lı-ı 'ka amʋ 'mɛmɛɛ'ɛ -jolʋ "yi kpa 'le a 'ke ɛ bhlu, ʋn-ʋ 'ye ı amʋ -tɔ mʋ. -A'ba 'Bhleyi Zezii Kliisı 'mɛ'ɛ ɔ 'ke ʋ zetie 'le 'wa "nyinynidı 'mʋ, -tɔtɔlı -ke kpli-i'a nʋ 'ɔ 'tʋ, ʋn-ʋ 'ye -ı 'li ti-de -mʋ. l-bı 'wa "nyinynikpli 'mnı'a dı, 'mɛmɛɛ'ɛ -jolʋ ʋn-ʋ bhlu'o 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'le ɛ -see 'mʋ-gwle yi 'le ɔ 'ke ʋ dı -kpʋn.

2A -gblee, nyʋ'a -dadudu-u 'ye -ʋ kli 'kpa -mʋ. l-bı lı 'mnı, -ı se'a nʋka -nı, -bho nyʋ -lrʋʋ 'ye ı li a, Zezii 'ma-a -ziadı'a 'mʋzayi, -a-bʋ -nı'a 'bho 'ɔ -jeyi -nanamʋ, 'le ʋn 'ke -amʋ 'nynı "si "nyinynika.

3Ʊn 'bhle-e a'ba mɔni'a 'tʋ "gwli'a dı, ʋn-ʋ 'ye amʋ -mıɛsrɛ li-po mʋ 'le a 'ke ı ʋ "nyı. 'Ɛ dı, -Lagɔ 'ka nyʋ 'wee -zigle -tu, ɔ -nı 'nʋ wɔnfuonamʋ see 'le ɔ 'ke ʋ dı -kpʋn.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4A -gblee, ɔ gbo'a -dalbhomʊ nʊ'a "nyinynidɪ -bɛnyɪ, ɔ -see ʊ 'mʊ"suu. Ɔ kpʊn -ʊ'o, 'le, -dogwigbaaklagba-a 'bhle'a -kuyre 'li dii, ɔ 'ye ʊ 'le "vuto. 'Le-e ʊn-ʊ 'ye ti-de mʊ 'le 'ɔ -zigle'a zɔ 'ke nyni, ɔ 'ke ʊ dɪ -kpʊn.

5A -gblee, nyʊ-ʊ nʊ'a "nyinynidɪ -bɛnyɪ, ɔ -see 'wa ngaze 'ye -lrɛɛ. Ɔ nʊ -ɛ'o 'le "ni 'ye lbha kplokplokplo, ɛ 'ye 'bhlʊkpa "kpi-zi, 'le ɛ 'ye 'wa klɛ ti-za. Nʊe 'tmʊʊ'a nyʊ, ʊn 'ke "yrilinmɔdɪ nʊ, ɔ -ke nyʊ -mɛɛsɔn -lrʊʊ, 'wa "sɛ-ɛ 'pʊn'o.

6A popo Sodɔɔmʊ -ke Gomɔɔ'ɔ nyʊ'a dɪ 'gwlʊti -lrɛɛ! Ɔ 'po-o nɛ 'zɔ 'le ɛ 'ye ʊ 'lbha "fɪa 'wee, ʊn 'ye -kʊn-gwɛ. A 'ye li-ɔ, ɔ 'nʊ-o 'ɛ lɛtu, nyʊ-ʊ'a nʊ'a 'ɔ 'gwlʊdɪ, -bho ʊn -gbʊ nɛ ya, 'le ɛ 'ke ʊ "dɪ 'mʊ "du.

7l-bɪ Sodɔɔmʊ -ke Gomɔɔgwlɛ 'mʊ, 'Lɔɔtʊ -nɪ -lue 'tɪn, 'ɔ "sɛ-ɛ -nɪ'e Sodɔɔmʊ, -ɔ 'srɛɛ'ɛ "yi. Lɪ-ɪ se'a nʊka -nɪ -ke "nyinynidɪ -lrɪ 'ɔ -bonyunyu-u nʊ'a a, ɪ-ɪ 'cna-a 'ɔ ku. Ɔ -nɪ -lue 'tɪn, 'ɔ "sɛ -Lagɔ 'pʊʊn'o.

8-Ɛkedɪmaa, ɔ-bɔ "yisrɛɛyi 'mnɔ, ɔ -ke ʊn -nɪ'e-e -gwlɔ -lue 'mʊ, 'le, kpli ʊn-ʊ nʊ'a, ɔ-ɔ 'ye 'ɪ li, dɪ ʊn-ʊ za'a 'mʊ, ɔ-ɔ 'wɪn 'ɪ 'bɔ, 'le ɪ-bɪ kplisasʊɪ 'mnɪ-ɪ 'cna'a 'ɔ ku.

9'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, -a'ba -Kɔyi -Lagɔ yibo'o -ka ɔ 'ka -nyna, nyʊ-ʊ 'bɔ'ɔ ti 'wa -nabhʊ 'ke ɔ 'tʊ nʊ, 'le, ʊ-bʊ 'ma-a 'ɔ nyʊ, ɔ 'ke ʊ 'kleyeɛɛ wɔn 'mʊ -za. 'Ɛ lɛtu-u tɔ-o'o -lrɛɛ na, ɔ yibo'o-o -ka ɔ 'ka -nyna, 'le, -yʊ 'ma-a "nyinynidɪ'a nʊmʊ, ɔ 'ke ʊ 'kleyeɛɛ "kpi -ya 'bho 'ɔ -zigle'a zɔ.

10'Le, nyʊ-ʊ -see'a ti'bɔ ʊn 'ke -kɔyi 'bhle, -ʊ 'bɔ'ɔ 'wa "sɛ'ɛ "nyinyninaagɪ'a 'tʊnʊlɪ ti, 'wa "bhi ɔ-ɔ 'ye dɪ -kpʊn -nɪ mʊ. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, -ʊ -se'a-a -Lagɔwlu'a -tɔmʊzɪgɪ, 'wa dɪ se 'wa -bonyunyu'a dɪ "kpi -nɪ. Ʊn-ʊ 'bhɛɛ-ɛ 'wa "bhi "yi. Ɔ gbo'a -dalbhomʊ -ke 'nynɪ-ɪ 'bhɛ'ɛ "yi, 'wa "du ʊ 'bho, 'le ʊn-ʊ za'a "nyinyniwlu 'mʊ 'bho ʊ "kpi.

11Ʊ-bʊ ɔ gbo'a -dalbhomʊ ku'a wɔn tenyɪ, -ʊ -zi'a ʊ-bʊ nyʊ-ʊ -se'a-a 'ɔ wlu'a -tɔmʊzɪgɪ, ʊn -see ʊ "jreewlu -bodɪ 'mʊ-za kpɛ -lue 'bho 'ɔ "yigbeyi.

12Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, nmi-i se'a lɛ "lru 'mʊ 'bhle, nyʊ-ʊ 'lbha'a, ʊn-ʊ li'a, lɛ ɛ 'ybha'a, -ka ɛ-ɛ nʊ 'ɛ ɛ, 'ka-a ʊn -nɪ'o. Lɪ ʊn se'a 'bhɛɛ ʊn 'ke 'mʊti'wɔn, 'bho 'ya "kpi ʊn-ʊ za'a "nyinyniwlu 'mʊ. Kɪn, -ziadɪ mo'o, -ka ɪ-bɪ nmi 'mnɪ-ɪ 'mɛ'ɛ ɛ, 'ka-a ʊn-ʊ bhlu'o "mamajolʊ 'le ʊn-ʊ 'ye nɪ 'nɛ "yi 'kle.

13-Ka ʊn -ya'a 'wa -bonyunyu 'kleyeɛɛ "kpi, 'ka-a -Lagɔ-ɔ 'ye ʊ 'kleyeɛɛ "kpi -ya mʊ -lrɛɛ. "Nyinynidɪ nʊ 'ʊ 'tʊ, ɪ gbo ʊn zi'o tenyɪ. -Bho ʊn -kɪ ɪ-ɪ 'yrʊgbagbʊ'a "bhuo-o nʊ, ɪ-ɪ 'lbhaa 'nʊ-ʊ 'bʊbʊa "yi. -Bho a -ka li, ʊn -nɪ'e-e 'le a'ba "klumʊ, 'le, -ka 'zanu-u nyni'a "yrɪɛplu wɔn, 'ka-a ʊn-ʊ nyni'e a'ba 'nynɪ wɔn. 'Wa kpli 'bhle-e dɪn 'mʊ. Ʊn-ʊ 'lbha-a amʊ -mɪɛsrɛ 'mʊ 'le ɪ-ɪ 'lbhaa 'nʊ 'bʊbʊa "yi.

14"Wɪlɪnynʊkpakpɪ'a "sɛ'ɛ dɪ ʊn-ʊ popo'o 'gwlʊti, ʊn -ke ʊn 'ke "bha "du. 'Wa sɪa "nyinynidɪ'a nʊnʊa 'mʊ. Nyʊ-ʊ -ke -Lagɔ'ɔ "gwlideɛ-ɛ se'a 'mʊku, ʊn-ʊ 'lbhʊ -ʊ "yrabha 'mʊ 'le ʊn-ʊ nʊ'o "nyinynidɪ -lrɛɛ. "Wlilɪ'a 'yeyea'a 'tʊ-ʊ -nɪ 'nʊ "gwli. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ 'bhle-e -Lagɔ'ɔ 'cɛkʊta "kpi!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Ʊn "tayi'e-e -Lagɔ'ɔ -jolʊ "yiti 'le ʊn-ʊ bhlu'o "mamajolʊ. Balaamʊ 'ma-a Bosɔɔ'ɔ "yu, -ɔ "du'a mɔni'a dɪ, -ɔ 'bɔ 'ka 'ti ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ wlu "yida 'mʊ -za, 'ɔ kpli ʊn "luo'o 'mʊ.

16Ɔ-bɔ -Lagɔwlu'a 'mʊtizayi 'mnɔ, ɔ -see 'bho -Lagɔ "du'a kamʊ, ɔ kpɔ 'ɔ dɪ "yi: A -gblee, -sokofale -ke wlu nyunyɔ'ɔ 'wɔn'ɔ 'mʊti, 'ɪnnɛ ɔ -zi -nɪ'e 'mʊ 'le ɛ 'ye nyunyɔwlu po, 'le, -nɪadɪ ɔ-ɔ mu 'ka -nʊ mʊ, ɔ 'ye ɪ -jolʊ 'mʊ cɛ.

17-Bho nyɔ mu "ni "plinamʊ, 'le "nilru 'ke ma, -ka 'kpɪ-ɪ wa 'nɔ "yiti a, ʊ-bʊ nyʊ-ʊ -se'a-a -Lagɔwlu'a -tɔmʊzɪgɪ, 'ka-a 'wa dɪ -nɪ'o. -Bho "ni yi ti -tututu, -bho -pʊpɔɔ yi, ɛ-ɛ 'zi-e yaku'a -druku 'le "ni 'mnɛ-ɛ cɛ'ɛ 'le yayi ti "zanyɪ! l-bɪ -druku-u -see'a "ni 'mʊ-cɛ, ɪ 'ke lbha, 'ɪnnɪ -ke ʊn gʊgɔ'ɔ "yiti. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, -da -lue-e -nɪ'a -ka tii, 'ɛ 'bɪtu -Lagɔ -za'a 'bho 'le ɔ 'ke ʊ 'bho tide.

18A -gblee, -bho ʊn -de ti -lrɛɛ, "nyinynidɪ ʊn-ʊ nʊ'a a, ʊn-ʊ "plin-o'o 'ya dɪ. Nyʊ-ʊ se'a -Lagɔ yibo, nyʊtɔlʊ 'wlʊ'a 'le 'wa "klumʊ -lreeka, ʊn-ʊ 'lbha-a 'wa -dadudu "yrabha 'mʊ, ʊn-ʊ nʊ'o: Lɪ-ɪ se'a nʊka -nɪ, a'ba 'gwlʊ -nɪ'a "yi, a nʊ ɪ! -Bho ʊn nʊ ɪ, 'le ʊn-ʊ yi'e 'wa -antanyɪkpli 'li le, "nyinynidɪ ʊn-ʊ nʊ'a a, ʊn 'bɔ-ɔ ti ʊn -ke ʊn 'ke ɪ nʊ -lrɛɛ.

19"Yiflɔɛ ʊn-ʊ "du 'ʊ wɔn 'mʊti. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ, ʊ-bʊ nyʊ-ʊ 'lʊ 'ʊ -kaa "yi, "nyinynidɪ 'wa "bhi-i nʊ'a, ʊn -nɪ'e-e 'ya "lru 'zɔ, ʊn se "yi-flɔ. l-bɪ "nyinynidɪ 'mnɪ, ɪ-ɪ 'kpʊ -ʊ 'bho 'mɛmɛɛ'ɛ -jeyi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le ʊn-ʊ bhlu ɛ'o. A -gblee, lɛ-ɛ kpʊn'a nyɔ 'geyiɛ 'mʊ, ɛ-bɛ lɛ 'mnɛ'ɛ "lru 'zɔ ɔ-ɔ nɪ'o.

20A 'ye li-ɔ, nyʊ-ʊ yibo'a -a'ba -Kɔyi -ke -a'ba 'Pʊʊnyi Zezii Kliisɪ, -ʊ "du'a 'ɛ dɪ, "nyinynidɪ po'a nyɔ 'mɛyi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -ʊ 'bhɔ'ɔ 'ya nʊnʊdɪ, 'le ʊn 'ke 'wa "bhi "yiti"tayi 'le ʊn 'ke ɪ 'mʊ le yi a, ɪ 'ke ʊ "lru 'mʊ -kɔ ɔ, ɪ-bɪ "nyinynidɪ ʊn nʊ 'ka -antanyɪ, 'wa gbɔmʊbhɔɔnɪ 'ku-o wɔn tenyɪ, ɪ 'ye ɪ -zi.

21-Bho ɛ -nɪ -kaa 'mʊ, ɛ -nmɔ 'ko-o "yrili 'le ʊn -kaa ɛ-bɛ "yisrɛɛjolʊ 'mnɛ bhlu 'le ʊn 'ke ɛ-ɛ bhlu -daan-ɔ, 'le ʊn 'ke ɛ-ɛ "yiti"tayi! 'Le 'wa "du 'tɔ 'bho -Lagɔ'ɔ wlu!

22A -gblee, -bho nyɔ popo 'wa dɪ 'gwlʊti, "nna nyʊ-ʊ po'a -laa, ɛ-ɛ 'mo-o -ziadɪ. Ɛ na: Lɪ gbe gwla 'ka a, 'ɪnnɪ ɛ-ɛ mu'o linamʊ le. 'Le ʊn-ʊ nʊ'o -lrɛɛke na: -Gwlɔbhee nyʊ -lre 'ka a, 'ɪnnɪ mu'o 'le -plaplɪ 'mʊ le tiklakpanamʊ.

2 'Piɛlɪ 3

1'An dɪkmalotʊ'a "nynuu-a, "bɔgʊ 'ɪn po'a amʊ -jeyi, 'ɛ 'sɔnnɛ 'ka-a! 'Le 'ya 'limʊ, lɪ a yibo'a see, 'bho 'ya "kpi 'ɪn-ɪ za'a amʊ -pɔlʊ "yiglu 'le a 'ke 'ya dɪ 'gwlʊtipopo -pɔlʊzɛgɛ ti.

2A -gblee, -Lagɔwlu'a 'mʊtizamʊ -nɪ'a -bɛnyɪ, dɪ ʊn -za'a 'mʊ, 'ɪn 'bɔ-ɔ ti a 'ke ɪ 'gwlʊtipopo. Zezii Kliisɪ 'ma-a -a'ba -Kɔyi -ke -a'ba 'Pʊʊnyi, 'ɔ -dalbhomʊ -tɔ'ɔ amʊ -ziadɪ, dɪ ɔ 'tmʊʊ nʊ'a ʊn 'ke amʊ -bodɪ 'mʊ-za, a 'ke nʊ, a popo 'ya dɪ 'gwlʊti -lrɛɛ!

3A de "gwli na, 'le -lebhɔɔnɔɔ 'li, nyʊ'a -dadudu-u ple'a 'wa "bhi'a "nyinyninaagɪ'a 'tʊnʊlɪ kli, ʊn-ʊ 'ye-e -yi -mʊ, ʊn 'ke amʊ 'nynɪ -drɪ,

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4'le ʋn 'ke na: Zezii Kliisɪ na ɔ-ɔ 'ye-e le -yi -mʋ, 'kla -ko? Doo a-a 'ye nɪ 'nɔ li 'traamʋ'a? -Bɛnyɪnyʋ ɔ -kɔ'ɔ, 'wa -dadudu 'mɛ-ɛ'o 'le ɔ -see -bhla le yi ke. -Lagɔ sro'a 'bhlʋkpa ti, lɪ ɔ -ya'a ti, -ka ɪ -nɪ'a 'tɪn, 'ka-a ɪ -nɪ'o. Lɛ -lue 'tɪn -see "yiziziɛ ke!

5Ʊ-bʋ nyʋ-ʋ -see'a 'ɔ leyiɛ "gwlide, lɛ ʋn -see'a 'wɔn ʋn 'ke 'mʋti'wɔn, 'ɪnnɛ 'mo-o, -bɛnyɪ, -Lagɔ -wlu'o-o wɔn 'le ɔ na yaku -ke 'bhlʋkpa -nɪ ti, 'le 'ɛ lɛtu 'ye -nʋ-ɛ. Ɔ 'ka 'bhlʋkpa ti-ya, "ni ɔ -ma -nɪ'e 'bhlʋ. Ɛ-bɛ 'bhlʋ 'mnɛ, ɛ 'wlʋ-o 'le "nukɔ -lrɛɛ.

6A -gblee, nyʋ-ʋ -nɪ 'ka ti -bɛnyɪ, -da ʋn 'ka 'mɛ, -Lagɔ nʋ'o "ni lbha, 'le ɛ 'ye lbha, ɛ 'ye 'bhlʋkpa "kpi-zi.

7Ɔ-bɔ -Lagɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ nʋ'o -lrɛɛ na: 'Bhlʋkpa -ke yaku -nɪ'a 'traamʋ ti, ɔ 'de -ɪ -bhla 'bho ti, 'le, -nɔɔ ɔ "du 'ɪ, -bho ɛ nyni, ɔ 'ke ɪ nɛ ti-za -nɪ. Zɔ -ke ti ɔ-ɔ 'ye'a nyunyu 'wee -zigle -tu -nɪ mʋ 'le ɔ 'ke "nyinynidɪ'a nʋmʋ dɪ -kpʋn, 'bho-o ɔ-ɔ 'ye 'ɛ lɛtu -nʋ -nɪ mʋ.

8'An dɪkmalotʋ'a "nynuu-a, lɛ-ɛ ku'a wɔn tenyɪ, a -see'a 'mate yi, 'ɪnnɛ 'mo-o, 'bho -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'wɪ -lue -ke zʋɪn'a "dui 'sɔn -gwlɪ bue 'bhɛɛ'ɛ 'mʋ-ɛ.

9A -gblee, -bho nyʋtɔlʋ -de ti, ʋn-ʋ popo-o 'gwlʋti na, ɔ-bɔ -a'ba -Kɔyi 'mnɔ, -bho ɔ "si lɛ 'nynɪ, 'ɔ nʋ ɛ -susueyi. -Gba, ɛ -se -kaa -ko. Ɔ-ɔ 'ku-o "gwli -amʋ -bodɪ. Ɔ -see ti'bɔ nyɔ 'ke 'mɛ 'bho 'ɔ "yigbeyi. Ɔ 'ybha-o'o nyʋ 'wee 'ke 'wa "nyinynidɪ "yiyibo 'le ʋn 'ke ɔ gbo "bhiti.

10Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ-ɪ 'ye-e le -yi -mʋ 'le ɔ 'ke nyʋ 'zɔ'daa. -Bho nyɔ -see "yriyi "gwlide, -ka ɔ-ɔ 'daa 'nɔ 'zɔ, 'ka-a 'ɔ leyinɔɔ-ɔ 'ye nyʋ ti'gete mʋ. Ɛ-bɛ zɔ 'mnɛ ti, lɛ'ɛ wlu-u 'ka nyɔ -loku "lru"suu, 'ɪnnɛ -a 'ye 'bʋ'wɔn mʋ 'le yaku "yi 'le yaku 'mnɛ'ɛ "bhuo 'ke ti-sɔ, 'le, lɪ-ɪ -nɪ'a 'le 'ɛ "yi, ɪ 'ke sin "fɪa 'wee. 'Bho -gbaa -lue 'mnɛ 'mʋ, 'bhlʋkpa -ke 'ɛ lɪ 'wee-e 'ye-e ti-sɔ -mʋ -lrɛɛ.

11Lɛ"o lɛ -a -nɪ'a liyenamʋ, -ka ɛ-ɛ 'ye'a ti-sɔ mʋ, -a yibo nɪ-ɪ'a dɪ, koo a'ba kpli 'ke 'tɔ 'mʋ-nɪ'a? A "nyɪ a'ba "bhi -Lagɔ -jeyi "fɪa 'wee 'le a'ba -nabhʋ 'ke ɔ 'tʋ nʋ!

12Ɛ-bɛ zɔ ɔ "du'a 'le Zezii 'ke le yi, a san "yi a 'ke ɛ wɔn-fuo! Lɛ a 'bhɛɛ'ɛ, a nʋ ɛ 'le ɔ 'ke le yi -susueyi! A'ba 'mate -le na, ɛ-bɛ zɔ 'mnɛ ti, yaku-u 'ye-e -sin -mʋ, 'le, lɪ 'wee -nɪ'a 'le 'ɛ "yi, ɪ 'ke lele 'le ɪ 'ke ti-sɔ!

13Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, -a'ba -Kɔyi -Lagɔ na, ɔ-ɔ 'ye-e 'bhlʋkpalre -ke yakulre ti-ya -mʋ. -Bho ɔ -yɪ ɪ ti a, lɪzɪgɪ -ke 'bho 'ɔ "yigbeyi'a "yisrɛɛmʋ'a "sɛ-ɛ 'ye ɪ "kpi -nɪ mʋ. 'Ɛ lɛtu -a -nɪ'e wɔnfuonamʋ.

14'An dɪkmalotʋ'a "nynuu-a, 'ɛ dɪ 'ɪn-ɪ 'tmʋʋ'o amʋ, -bho a -ka ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ wɔn-ɔfuo, a po 'le 'kpɪ, 'le, -bho ɛ nyni a, a -kaa 'bɪ li'bhle 'bho 'ɔ "yigbeyi 'le a'ba -pɔlʋ 'ke bhlu 'bho 'ɔ "yigbeyi -lrɛɛ.

15-Bho -a'ba -Kɔyi Zezii -ku "gwli, -bho ɔ -see -bhla le yi ke a, a yibo na, ɔ-ɔ "nyɪ-e nyʋ "yiflɔɛ 'le ʋn 'ke 'pʋn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi! -A'ba dɪkmalotʋ'a "yu 'Pɔlʋ, "bɔgʋɪ ɔ po'a amʋ -jeyi, ɪ-bɪ -kaabodɪ 'mnɪ, 'ɪnnɪ ɔ -za'a 'mʋ. -Lagɔ "nyɪ 'ɔ -naagɪ 'le ɔ 'ye ɪ 'mʋ-za.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16'Ɔ "bɔgʋı 'wee ɔ po'a -jeyi, -bho ɔ -ka dı -nıı'a "kpi 'mʋ-ʋza, -ka -lue -nɔɔ, 'ka-a ɔ-ɔ 'lɛ'o. 'Le 'ɔ "bɔgʋı 'mnı 'li, wlu -lrıı-ı -nı'e 'le, 'ya 'zɔ -tɛ'ɛ-ɛ 'mʋ tenyı. Nyʋ-ʋ se'a -naagı 'bhle, -ʋ -ke "gwlideɛ-ɛ se'a 'mʋku, ʋn-ʋ 'zı -ı "yida 'mʋ. -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a, wlu-u 'cnı-ɛ'ɛ 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʋ 'li -bɛnyı, ʋn-ʋ nʋ'o 'ya tɔlʋ. -Bho ʋn -ka -kaa nʋ, 'ɔ 'cɛkʋta -nı 'nʋ-ʋ "kpi.

17'An dıkmalotʋ'a "nynuu-a, 'bho a-bee -mnʋʋ'a damʋ, -ka 'ya lıtu 'ye'a -nʋ-ɛ mʋ, -a 'tmʋʋ 'nı amʋ-ɛ see. 'Ɛ dı, a "du a'ba "bhi "yrili, 'le, ʋ-bʋ nyʋ-ʋ'a "du'a 'bho -Lagɔ, ʋn -kaa amʋ 'le 'wa -tɔtɔlı -ke 'wa "nyinynidı 'mʋ jri 'le a'ba "gwlideɛ -kaa -denı 'mʋ -sɔ, 'le a -kʋʋ ʋ kli 'kpa.

18Zezii Kliisı 'ma-a -a'ba -Kɔyi -ke -a'ba 'Pʋʋnyi, a "du ɔ "yrili, a 'ke ɔ yibo -ka -zɛgɛka 'le a 'ke ɛ "lru-mu -nı, 'le, -zɛgɛ ɔ-ɔ nʋ'a amʋ "lruli, ɛ 'ke "kpi'kpa "kɔmʋ. 'Nynı'a "yibhɛɛɛ "du 'ɔ lɛ "kɔgwlɛka! (Dı 'wee 'ın -za'a 'mʋ, ı -nı -kaa 'mʋ!)

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 ʻZaan

1 ʻZaan 1

1Zezii 'ma-a -Lagɔ'ɔ wlu-u "nyɪ'a nyɔ "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ, 'ɔ dɪ -a po'o amʊ "bɔgʊ -jeyi. -Da -Lagɔ 'ka lɪ 'wee ti-ya -bɛnyɪ, ɔ -nɪ'e-e ti see. -A'ba "bhi'a pɛyri 'sɔn 'ye -ɔ'o. -A 'ye-e 'ɔ -wluna 'le -a 'ye ɔ li'tʊ -lrɛɛ.

2A -gblee, ɔ-bɔ Zezii "nyɪ'a nyɔ tinɪɛzɛgɛ 'mnɛ, ɔ 'yi-e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, 'le -a 'ye ɔ 'ye. 'Bho -a'ba -tɪta -Lagɔ'ɔ "troli ɔ -nɪ'o 'le ɔ 'ye 'bho 'wlʊ, ɔ 'ye 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ yi. 'Ɛ kamʊ -a za'a amʊ 'ɔ dɪ -bodɪ 'mʊ 'le -a 'tmʊʊ'o amʊ -lrɛɛ -ka ɔ-ɔ "nyɪ'a nyɔ "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ.

3A-a 'ye-e li'a, ɔ-bɔ Zezii -a 'ye'a li, 'ɔ wlu -a 'wɔn'ɔ 'bɔ, -a 'po-o amʊ 'ya wlu -jeyi -lrɛɛ, 'le, -ka -a -ke -a'ba -tɪta -Lagɔ -ke 'ɔ "yu Zezii Kliisɪ 'mnɔ "sisri'a "yi, -a -ke abʊ 'ke ɛ 'mʊ-plɛ -lrɛɛ.

4l-bɪ dɪ -nɪɪ, -a 'po-o amʊ 'ya "bɔgʊ -jeyi, 'le, 'bʊbʊa-a 'lbha'a -a -nɪ 'wee, ɛ 'ke -amʊ 'mʊ "yi tenyɪ.

5-Lagɔ'ɔ "dɪzɪgɪ Zezii Kliisɪ -za'a -amʊ -bodɪ 'mʊ, -a 'wɔn'ɔ 'bɔ, -ɛ -ke dɪ -a -nɪ'a amʊ wlu -jeyi -ponamʊ, 'ɪnnɛ 'ka-a: Ɔ na: -Ka zɔ-ɔ 'ye'a ti wesaa, 'ka-a -Lagɔ 'saa'a li, 'le "nyinynidɪ'a -kuyre se ɔ 'mʊ -nɪ.

6A 'ye li-ɔ, -bho -a'ba nyɔ nʊ, ɔ -ke -Lagɔ "sisri'e-e "yi, 'le ɔ 'ke "nyinynidɪ'a nʊnʊa 'li ti-de a, 'ɔ nyɔtu-u 'cɛ-ɛ sɪn 'le 'ɔ wɔnmʊwlu 'mʊ -ke 'ɔ nʊnʊkpli 'mʊ.

7Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -ka -Lagɔ 'saa'a li, -bho -a'ba nʊnʊkpli 'saa -kaa li 'bho 'ɔ "yigbeyi, "lemnɪɪ -ka -a -die'a 'mʊ 'wee, -a kpʊkpʊn'o-o ti, 'le, 'ɔ "yu Zezii 'mɛ'ɛ -a'ba "nyinynidɪ'a dɪ, -ɔ -ke nymɔ-ɔ 'wla'a ti, ɔ-ɔ zetie'e -amʊ 'le ɪ-bɪ "nyinynidɪ 'mnɪ 'mʊ.

8-Bho -a'ba nyɔ nʊ, ɔ -se 'tɔ-ɔ "nyinynidɪ'a nʊyi -ko a, ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ, -ziadɪ se 'le 'ɔ -pɔlʊ 'zɔ -nɪ. Ɔ-ɔ "maa-a 'ɔ "bhuo.

9Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -bho -a nʊ "nyinynidɪ, 'le -a 'ke ɪ "yiyibo, -a 'ke ɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi tide a, ɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ 'ya dɪ 'le ɔ-ɔ zetie'e -amʊ 'le ɪ 'mʊ. -Ɛkedɪmaa, ɔ 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi 'le ɔ -nmɔ'ɔ "yiti nyɔ 'ke ɔ "gwlide.

10'Le -a'ba "klumʊ, -bho nyɔ nʊ ɔ -see "nyinynidɪ nʊ a, ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ-ɔ "luo-o -Lagɔ 'mʊ -ka sɪncɛyi, 'le -Lagɔ'ɔ wlu -lue 'tɪn se ɔ 'mʊ -nɪ.

1 ʻZaan 2

1'An dɪkmayreetɪ-a, dɪ 'ɪn-ɪ za'a -laa 'mʊ'a kamʊ 'ɪn-ɪ po'o amʊ wlu -jeyi 'le a 'ke "nyinynidɪ'a nʊnʊdɪ 'bhɔ. 'Le a'ba "klumʊ, -bho nyɔ nʊ 'le "nyinynidɪ, -a 'bhle-e -kpayi -lue 'bho -a'ba -tɪta -Lagɔ'ɔ "troli: 'ɪnnɔ 'mo-o "Yisrɛɛyi Zezii Kliisɪ.

2A -gblee, ɔ-bɔ Zezii Kliisɪ 'mnɔ, -Lagɔ'ɔ "bhuo-o -zɔ 'ɔ 'bho 'le 'ɔ nymɔ 'ye ti'wla, 'le ɔ 'ye 'mɛ. A 'ye li-ɔ, ɛ -se -a'ba "sɛ'ɛ "nyinynidɪ'a kamʊ ɔ 'mɛ 'nɪ -ko. Ɔ 'mɛ-o'o nyunyu 'wee'a "nyinynidɪ'a dɪ 'le 'ya -belu 'ke ʊ 'ka bhla, ɛ 'ye ɔ "kpi ti'ga 'bho nyunyu 'wee'a 'bɪ 'mʊ. 'Wa 'sraga ɔ -za'o 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le 'wa "nyinynidɪ 'ke ʊ "kpi ti-gwɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3-Bho -a po -Lagɔ'ɔ wlu -lokui 'le -a 'ke ɪ 'bho "du a, "lemnɪɪ, -ka -a yibo 'nɔ -ziaka, -a 'de -ɪ "gwli.

4-Bho -a'ba nyɔ -lue nʊ ɔ yibo nɔ-o'o, -bho 'ɔ "du 'bho 'ɔ wlu a, ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ 'nʊ-o sɪncɛyi, -ziadɪ se 'le 'ɔ -pɔlʊ 'zɔ -nɪ.

5Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyɔ-ɔ "du'a 'bho 'ɔ wlu, ɔ-ɔ 'mo-o nyɔ-ɔ -kma'a -Lagɔ 'mnɔ'ɔ dɪ tenyɪ. A -gblee, -ka nyɔ 'ka yibo na ɔ -ke ɔ "sisri'e-e "yi a, 'kla-a 'ka-a!

6-Bho nyɔ nʊ ɔ -ke -Lagɔ "sisri'e-e "yi, -ka Zezii'a -dedekpli -nɪ'a a, 'ɔ -dedekpli -nɪ -kaa!

7'An dɪkmalotʊ'a "nynuu-a, wlu 'ɪn -nɪ'a -laa amʊ -jeyi ponamʊ, ɛ se wlulre -ko. A 'wɛn -ɛ 'bɔ see 'le a yibo nɛ'o.

8'Bho 'ɛ lemʊ, ɛ-bɛ wlu -ke dɪ 'ɪn -nɪ'a amʊ -bodɪ 'mʊzanamʊ a, ɛ-ɛ 'mo-o wlulre -lrɛɛ. A -ke Zezii'a nʊnʊkplizɪgɪ 'mʊ, 'le-e nyʊ yibo -nɪ 'nɛ "yi 'le -a yibo'o -ka ɛ "du'a lɛlre. -Ɛkedɪmaa, "nyinynidɪ'a -kuyre-e 'wlʊ-o 'bho -jeyi, 'le, Zezii'a "yrilinmɔdɪ kɔɔ'ɔ zɔ, ɪ-ɪ zi'e 'bho 'ya 'bɪ 'mʊ.

9'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, nyɔ-ɔ 'nyɛ'ɛ ɔ -Bozezii'a nyɔ 'mʊ, -ka -Lagɔ 'saa'a li, -bho ɔ nʊ 'ka-a 'ɔ nʊnʊkpli -nɪ'o 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi a, 'ɔ nyɔtu-u 'nʊ-o -bhla "nyinynidɪ "kɔmʊ.

10Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -bho nyɔ -kma ɔ -Bozezii'a nyɔ'ɔ dɪ, 'ɔ nyɔtu -de'e-e 'le -zɛgɛ 'li ti. Lɛ -see ɔ "nyinynidɪ wɔn-po yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

11A -gblee, nyɔ-ɔ 'nyɛ'ɛ ɔ -Bozezii'a nyɔ 'mʊ, ɔ -nɪ'e-e -bhla 'le "nyinynidɪ 'li "kɔmʊ. 'Le "nyinynidɪ'a nʊnʊa 'li ɔ -de'e ti "kɔmʊ. l-bɪ "nyinynidɪ 'mnɪ -ka'a 'tɔ-ɔ 'ɔ "yri'a dɪ, ɔ se 'ɔ "yisrɛɛjolʊ yibo.

12'An dɪkmayreetɪ-a, 'ɪn-ɪ 'po-o amʊ dɪ -nɪɪ'a "bɔgʊ -jeyi, -ɛkedɪmaa, a'ba "nyinynidɪ -gwɛ'ɛ-ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi ti Zezii Kliisɪ'a 'sana 'mʊ.

13A-bʊ 'ma-a nyunyuzɪgɪ a, 'ɪn-ɪ 'po-o amʊ "bɔgʊ -nɛɛ -jeyi, -ɛkedɪmaa, -da -Lagɔ 'ka lɪ 'wee ti-ya -bɛnyɪ, Zezii -nɪ'a ti see, a yibo nɔ-o'o. A-bʊ 'ma-a 'bhʊabhʊayreetɪ, 'ɪn-ɪ 'zɪ -ɪ amʊ -bodɪ 'mʊ -lrɛɛ, -ɛkedɪmaa, a 'lu-o tʊ 'bho "nyinynidɪ'a tiyayi Sataan "kpi.

14'An dɪkmayreetɪ-a, a yibo'o-o -a'ba -tɪta -Lagɔ'ɔ dɪ 'ɪn-ɪ po'o amʊ "bɔgʊ -nɛɛ -jeyi. A-bʊ 'ma-a nyunyuzɪgɪ, 'ɪn-ɪ 'zɪ -ɪ amʊ -bodɪ 'mʊ, -ɛkedɪmaa, -da -Lagɔ 'ka lɪ 'wee ti-ya, Zezii -nɪ'a ti see, a yibo nɔ-o'o. A-bʊ 'ma-a 'bhʊabhʊayreetɪ, 'ɪn-ɪ 'po-o amʊ "bɔgʊ -nɛɛ -jeyi -lrɛɛ, -ɛkedɪmaa, a 'bhle-e 'kpɪ 'mʊ 'bho -Lagɔjeyi. A -de'e-e 'le 'ɔ wlu 'li ti 'le a 'ye tʊ lu 'bho "nyinynidɪ'a tiyayi Sataan "kpi.

15A -gblee, lɪ-ɪ -nɪ'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, -yɪ'a 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi a, a'ba -kma 'ya dɪ -le! -Bho nyɔ -kma 'ya dɪ a, ɔ se -Lagɔ'ɔ dɪkmɛɛ 'mʊ'bhle.

16Lɛ"o lɛ-ɛ -se'a-a -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdɪ: "nyinyninaagɪ'a 'tʊnʊlɪ o, nyɔ'ɔ lɛ'ɛ -pɔlʊ'a "yicnɛɛɛ o, "jɛ'ɛ "yibhɛɛɛ o, ɪ-ɪ 'mo-o 'kmʊ 'mʊ'a lɪ, ɪ -se -a'ba -tɪta -Lagɔ'ɔ nɪ -ko.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17A -gblee, 'kmʊ -nɛɛ -nɪ'e-e "yitibhitinamʊ. 'Ɛ lɪ-ɪ nʊ'a nyʊ 'tʊ, -yɪ'a nʊ'a -Lagɔ 'tʊ a, 'ka-a ɛ -ke ɪ-ɪ mu'o -lrɛɛ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyɔ-ɔ nʊ'a -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdɪ a, ɔ-ɔ 'nɪ-e ti "kɔgwlɛka.

18'An dɪkmayreetɪ-a, -a -nɪ'e 'tɔ-ɔ -lebhɔɔnɔɔ 'li. 'Le a 'wɔn'ɔ 'bɔ see -ka -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ'a "yidedeyi-i 'ye'a -yi mʊ. A -gblee, -nɔɔ -ke 'li -a -nɪ'a 'traamʊ a, 'wa -dadudu yi-o'o, 'le, -ka -lebhɔɔnɔɔ nyni'a a, -a yibo nɪ'o.

19Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ a, -a -ke ʊn bhete'e-e gbo -bɛnyɪ. 'Traamʊ 'tɔ ɔ, -a -ke ʊn se -pɔlʊ 'mʊ-plɛ. 'Ɛ dɪ ʊn 'wlʊ'o -amʊ "yrili. -Bho -a -ke ʊn -plɛ 'kɪ -pɔlʊ 'mʊ, -a -ke ʊn-ʊ de 'ko-o ti "kɔmʊ. 'Ɛ lɛtu -nʊ-ɛ'o, 'le, -ka -a -ke ʊn se'a -pɔlʊ 'mʊ-plɛ ɛ, 'le nyʊ 'ye ɪ yibo.

20'Bho a-bee -mnʊʊ'a damʊ a, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ "nyɪ-e amʊ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -lue -lue, 'le a -nɪ 'wee yibo'o -ziadɪ.

21Ɛ -se a se -ziadɪ yibo'a "lru "yi 'ɪn-ɪ po amʊ wlu -jeyi 'nɪ -ko. A yibo nɪ-ɪ'a dɪ 'ɪn-ɪ zɪ 'ɪ 'mʊ. 'Ɛ dɪ, -ka sɪn se'a 'bhɛɛ ɪ 'ke 'le -ziadɪ 'mʊ 'wlʊ a, a yibo nɪ'o.

22Yɔɔ mo'o 'tɔ-ɔ sɪncɛyi'a? A -gblee, nyɔ-ɔ nʊ'a Zezii -se -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ -ko a, 'ɪnnɔ 'mo-o sɪn'a nyɔ. Ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ, ɔ-ɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ'a "yidedeyi, -ɛkedɪmaa, ɔ -see 'wɔn ɔ 'ke -a'ba -tɪta -Lagɔ -ke 'ɔ "yu "gwlide.

23A 'ye li-ɔ, nyɔ-ɔ nʊ'a Zezii -se -Lagɔ'ɔ "yu -ko, ɔ -see 'ɔ -tɪta -Lagɔ "gwlide -lrɛɛ, 'le ɔ -ke ɔ -see tikpʊkpʊn. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyɔ-ɔ nʊ'a 'bho nyʊ'a "yigbeyi, Zezii 'mo-o -Lagɔ'ɔ "yu, 'ɔ nyɔtu -ke -Lagɔ "sisri'e-e "yi.

24'Ɛ kamʊ a, -da a -yi -nɪ'a 'bho -Lagɔjeyi -lreeka, -Lagɔwlu a 'wɔn'ɔ 'bɔ, a -de nɪ 'li ti! l-bɪ wlu 'mnɪ, -bho a -de nɪ 'li ti a, "lemnɪɪ a -ke -a'ba -tɪta -Lagɔ -ke 'ɔ "yu Zezii "sisri'e-e "yi.

25A -gblee, "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ Zezii "du'o -amʊ wɔn 'mʊti.

26A 'ye li-ɔ, nyʊ-ʊ nʊ'a ʊn 'ke amʊ dɪ "yrili"maa, 'wa kamʊ 'ɪn-ɪ po'o amʊ dɪ -nɪɪ'a "bɔgʊ -jeyi.

27A-bee -mnʊʊ a, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu Zezii "nyɪ'a amʊ, ɔ -nɪ'e-e amʊ 'mʊ. -Lagɔwlu'a -tɔyi -ɔ 'ka amʊ -tɔ ɔ, 'ɛ dɪ a se 'bhɛɛ a 'ke ɔ 'mʊ 'pɛɛ tenyɪ. -Ɛkedɪmaa, ɔ-bɔ -Zuzu 'mnɔ-ɔ 'tɔ-ɔ amʊ lɪ 'wee, 'le 'ɔ -tɔtɔlɪ 'mnɪ-ɪ 'mo-o -ziadɪ. l se sɪn 'mʊ'bhle. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, a -ke Zezii "sisri "yi 'le a 'ke -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a -tɔtɔlɪ 'li ti-de!

28'An dɪkmayreetɪ-a, 'ɪn-ɪ 'mu-o 'bho le -lrɛɛ, a -ke Zezii "sisri "yi, 'le, -bho ɔ yi le a, 'ɔ -sɪanyɪ -ke 'ɔ dɪn -kaa amʊ 'lbha!

29A -gblee, -ka -a'ba -Kɔyi 'srɛɛ'ɛ "yi, a yibo nɪ-o'o see'a dɪ, a yibo'o -lrɛɛke na, nyɔ"o nyɔ-ɔ nʊ'a "yisrɛɛdɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɔ-ɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ "yu.

1 'Zaan 3

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1-Ka -a'ba -tıta -Lagɔ -kma'a -a'ba dı tenyı, a 'ye -kaa li-ɔ! Ɔ-ɔ 'la-a -amʊ 'ɔ "yreetı. Kın, -ziadı mo'o, 'ɔ "yreetı -a "du'o -ziaka. -Ka -a "du 'ʊ a, nyʊ-ʊ -see 'ɔ "gwlide, ʊn se 'bhɛɛ ʊn 'ke ı 'mʊti'wɔn, -ɛkedımaa, ʊn se ɔ yibo.

2'An dıkmalotʊ'a "nynuu-a, 'traamʊ 'tɔ ɔ, -a 'mo-o 'ɔ "yreetı. Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, lɛ -a 'ka "du 'wla, -a se ɛ -bhla yibo. Lɛ -a yibo'a, 'ɛ "sɛ 'mo-o, -bho Zezii Kliisı -ka le-e yi 'le 'ɔ 'nynı'a "yibhɛɛɛ 'mʊ, -a -ke ɔ-ɔ 'ye-e gʊgɔ -mʊ, -ɛkedımaa, -ka ɔ -nı'a a, 'ka-a -a 'ye ɔ 'ye mʊ "gıı!

3'Ɔ -glıgbawɔnyi'a nyɔ-ɔ de 'ɔ -kaa -pɔlʊ "yi a, ɔ-ɔ "du-o 'ɔ "bhuo "yrili, 'le, -ka ɔ-bɔ Zezii Kliisı 'saa'a li, ɔ-ɔ nı'e -kaa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

4A -gblee, nyɔ-ɔ nʊ'a "nyinynidı 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -Lagɔ'ɔ gba ɔ-ɔ cɛ'ɛ 'mʊ. -Ɛkedımaa, "nyinynidı'a nʊnʊa-a 'mo-o 'ɔ gba'a 'mʊcɛɛ.

5'Bho 'ɛ lemʊ, a yibo'o-o -ka Zezii Kliisı yi'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ 'le ɔ 'ke -amʊ zetie 'le -a'ba "nyinynidı 'mʊ. A 'ye li-ɔ, ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ'ɔ "bhuo -see "nyinynidı -lue 'tın nʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

6'Ka-a ɛ -nı'e 'mʊ'a dı, nyɔ"o nyɔ-ɔ -ke ɔ "sisri'a "yi, ɔ-ɔ 'bhɔ'ɔ "nyinynidı'a nʊnʊdı. Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, nyɔ-ɔ mu 'nı "lru, ɔ se ɔ yibo 'le ɔ -see 'ɔ "kpidı 'mʊti'wɔn.

7'An dıkmayreetı-a, a'ba "tayi nyɔ "yiti, 'ɔ "maa amʊ dı "yrili -le! Nyɔ-ɔ nʊ'a "yisrɛɛdı 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -ka Zezii Kliisı 'srɛɛ'ɛ "yi, 'ka-a 'ɔ nyɔtu -nı'o.

8Nyɔ-ɔ nʊ'a "nyinynidı "cıcı a, ɔ-ɔ 'mo-o "nyinynidı'a tiyayi'a nyɔ, -ɛkedımaa, -da -Lagɔ -ya -nı'a lı 'wee ti a, 'bho-o ɛ -za'a ı-bı "nyinynidı 'mnı'a nʊnʊa. A -gblee, ɛ-bɛ "nyinynidı'a tiyayi'a kplisasʊı 'mnı'a tizɛɛ'ɛ "lru "yi -Lagɔ'ɔ "yu Zezii yi'e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ.

9A 'ye li-ɔ, nyɔ"o nyɔ-ɔ 'ma-a -Lagɔ'ɔ "yu, ɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ "nyinynidı'a nʊnʊdı, -ɛkedımaa, ɔ 'bhle-e 'ɔ -tıta'a "yrilinmɔpɔlʊ 'li. 'Ɔ -tıta mo'o 'tɔ-ɔ -Lagɔ'ɔ dı, ɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke "nyinynidı nʊ 'yrɛlɛɛ.

10Leelɛ nyɔ 'ke -Lagɔ'ɔ "yreetı -ke "nyinynidı'a tiyayi'a nʊ 'mʊyibo -nı'a? A 'ye li-ɔ, nyɔ"o nyɔ-ɔ'ɔ nʊ'a "yisrɛɛdı 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'le "bhalrɛɛke nyɔ-ɔ se'a 'ɔ -bonyunyɔ'ɔ dı -kma, ɔ -se -Lagɔ'ɔ "yu -ko. "Nyinynidı'a tiyayi'a -nɔ ɔ "du'o.

11'An dıkmalotʊ'a "nynuu-a, -da a -yi -nı'a 'bho -Lagɔjeyi -lreeka, -ɛ 'wlʊ'a 'bho, -ɛ bhla'a -zıan "kpi a, a 'wɔn-ɔ wlu -lue 'bɔ. Ɛ-bɛ wlu 'mnɛ, 'ınnɛ 'mo-o, -a kıkma -kıkma dı!

12Kayinı -nı'a ti -bɛnyı, -a'ba -nı 'ɔ ka -le! Ɔ-bɔ Kayinı 'mnɔ, ɔ-ɔ 'mo-o "nyinynidı'a tiyayi Sataan'a nyɔ 'le ɔ 'ye 'ɔ "bhuo'a 'bıtbhaleyi 'lbha, ɔ 'ye 'mɛ. Lɛ-ɛ -ke "lru "yi ɔ 'lbhɔ 'ɔ ɔ, a yibo nɛ 'nı? A -gblee, kpli ɔ-ɔ nʊ'a a, ı se "yi'srɛɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, -yı 'ma-a 'ɔ leyi'a -nı, ı-ı 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdı.

13'An dıkmalotʊ'a "nynuu-a, Kayinı se'a -Lagɔ yibo, nyʊ-ʊ -nı'a 'ɔ ka, -bho ʊn 'nyɛ amʊ 'mʊ a, -tɔɔ'ɔ "maa -amʊ -le!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14-Ka -a -see'a 'tɔ 'mɛ 'le -a -nɪ'a ti 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -a yibo nɪ-o'o, -ɛkedɪmaa, -a -kma'a-a -a'ba -bonyunyu'a dɪ. Nyɔ-ɔ se'a 'ɔ -bonyunyɔ'ɔ dɪkmɛɛ 'mʊ'bhle, 'ɔ nyɔtu 'bhle-e 'mɛmɛɛ "kpi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

15Nyɔ-ɔ 'nyɛ'ɛ 'ɔ -bonyunyɔ 'mʊ a, ɔ-ɔ 'mo-o "kulbhayi. 'Le, nyɔ"o nyɔ-ɔ 'ma-a "kulbhayi, -ka ɔ -see'a "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ 'ye, a'ba "bhi yibo nɪ'o.

16A -gblee, Zezii Kliisɪ -kma'a-a -a'ba dɪ. 'Ɛ kamʊ ɔ yi'e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ 'le ɔ 'ye 'mɛ 'bho -a'ba 'bɪ 'mʊ. l-bɪ dɪ 'mnɪ, -bho -a 'wɪn ɪ 'mʊti, "lemnɪɪ -a yibo'o-o lɛ-ɛ 'ma-a nyɔ'ɔ dɪkmɛɛ. -Ka ɔ -kma'a -a'ba dɪ, -ka -lue 'mnɔ, -a -kma -kaa -a'ba -bonyunyu'a dɪ!

17A 'ye li-ɔ, -bho nyɔ -lue 'bhle lɪ'a -dadudu, 'le "pʊan 'ke 'ɔ -bonyunyɔ -lrɔɔ 'lbhanamʊ -nɪ, 'le ɔ 'ke ɪ yibo, -bho 'ɔ ngaze -see ɔ 'lbha 'le ɔ 'ke ɔ -kpa, ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke na, ɔ -kma'a-a -Lagɔ'ɔ dɪ, nʊ'a?

18'An dɪkmayreetɪ-a, -a'ba nʊ wɔnmʊwlu'a "sɛ, -a'ba -kma -a'ba -bonyunyu'a dɪ -le! -A -kma 'wa dɪ -ka -zɛgɛka 'le -a 'ke 'ya kpli -tɔ!

19-20-Bho -a nʊ -kaa a, -Lagɔ 'ma-a -ziadɪ, -ka ɔ -kɔ'ɔ -amʊ, -a yibo nɪ-o'o, 'le -a'ba -pɔlʊ-ʊ 'wla'a ti 'bho 'ɔ "yigbeyi. -Bho -a'ba -pɔlʊ 'mnɛ -ka -amʊ dɪ "yi-ikpa a, lɛ -a 'ka "gwlide 'le ɛ 'ka ti-de, 'ɪnnɛ 'mo-o, -Lagɔ 'bhɛ-ɛ "yi, ɔ -zi'e-e -a'ba -pɔlʊ 'mnɛ 'le ɔ yibo'o lɪ 'wee.

21'An dɪkmalotʊ'a "nynuu-a, -bho -a'ba -pɔlʊ 'srɛɛ "yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -bho ɛ -see -amʊ dɪ "yikpa a, "lemnɪɪ dɪn -see -amʊ 'lbha yi 'bho 'ɔ "yigbeyi.

22A -gblee, -bho -a'ba -pɔlʊ -nɪ -kaa a, lɛ"o lɛ-ɛ -a 'ybhaa 'nɔ ɔ, ɔ-ɔ "nyɪ 'ɛ -amʊ-ɛ, -ɛkedɪmaa, -a "du-o 'bho 'ɔ wlu 'le -a nʊ'o 'ɔ 'gwlʊdɪ.

23Lɛ ɔ 'bɔ'ɔ ti, -a 'ke nʊ, a yibo nɛ 'nɪ? Ɔ na: -A de 'ɔ "yu Zezii Kliisɪ "gwli, 'le, -ka ɔ 'lɛ'ɛ -amʊ "yi, -a 'ke -kaa dɪ kɪkma!

24-A-bʊ "du'a 'bho -Lagɔ'ɔ wlu a, -a -ke ɔ "sisri'e-e "yi, 'le, -ka ɔ -nɪ'a -amʊ 'mʊ, -a yibo nɪ-o'o, -ɛkedɪmaa, 'ɔ Lisaazuzu ɔ "nyɪ'a -amʊ, 'ɪnnɔ tɔ 'nɪ -amʊ.

1 'Zaan 4

1'An dɪkmalotʊ'a "nynuu-a, nyʊ-ʊ -se'a-a -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊzɪgɪ, ʊn bʊba'a-a 'nɔɔ 'bhlɪkpɪ "kpi ti. 'Ɛ dɪ, nyʊ-ʊ nʊ'a ʊn 'bhle-e -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mʊ, a'ba de ʊ "gwli -le! A 'crʊ ʊ 'mʊti -antanyɪ, 'le, -bho ɛ "du -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -ziaka 'le a 'ke ɪ yibo.

2-Bho ɛ "du -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu, -ka a 'kɪ ɪ yibo, 'kla-a 'ka-a: 'Bho nyʊ 'wee'a "yigbeyi, nyɔ"o nyɔ-ɔ nʊ'a Zezii 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, 'le ɔ 'ka 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ yi, nyunyɔku ɔ "luo'o 'mʊ a, ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ 'bhle-e -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mʊ.

3Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, ɪ-bɪ Zezii'a dɪ 'mnɪ, nyɔ"o nyɔ-ɔ -see 'ɪ -ziadɪ 'la, ɔ se -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mʊ'bhle. -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ'a "yidedeyi -ke 'nynɪ a 'wɔn'ɔ 'bɔ, -ɔ 'ka 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ yi, ɔbɔ 'mnɔ, 'ɔ -zuzu ɔ 'bhle'e 'mʊ, 'le ɛ-bɛ -zuzu 'mnɛ -nɪ'e lbhʊ -nʊnamʊ see 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4A-bee -mnʊʊ a, 'an dɪkmayreetɪ-a, -Lagɔ'ɔ nyʊ a "du'o. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, -ʊ -se'a-a 'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊzɪgɪ, 'le a 'ye ʊ tʊ wɔn 'mʊ lu, -ɛkedɪmaa, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu a 'bhle'a 'mʊ a, ɔ 'ku-o wɔn, 'le, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ'a "yidedeyi'a -nɛ ʊn 'bhle'a 'mʊ, ɔ 'ye ɛ -zi.

5Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, ʊn se -Lagɔ yibo. 'Ɛ kamʊ, dɪ-ɪ'a 'bhɛɛ'ɛ 'ɔ 'nynɪ "yi, ʊn-ʊ zɪ 'ɪ 'mʊ 'le "nyinynidɪ'a nʊmʊ -lrʊʊ-ʊ po'o 'wa wlu -lokui 'le ʊn-ʊ "du 'ɪ 'bho.

6-A-bʊ -yʊʊ, -a 'mo-o -Lagɔ'ɔ "yreetɪ. Nyɔ-ɔ yibo 'nɔ ɔ, ɔ-ɔ 'po-o -amʊ -lokui 'le ɔ-ɔ "du'o 'bho -a'ba wlu. Nyɔ-ɔ se 'ɔ yibo a, 'ɔ "du 'bho -a'ba wlu. A -gblee, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu po'a nyʊ -jolʊzɛgɛ gbo-e, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ'a "yidedeyi'a -nɔ "maa'a nyʊ -ziadɪ "yrili-e, -ka a 'kʊ ʊ 'mʊyibo 'le a 'ka 'wa -gbɪɪ lizɪza a, 'kla-a 'ka-a!

7-8'An dɪkmalotʊ'a "nynuu-a, -a kɪkma -kɪkma dɪ, -ɛkedɪmaa, 'le -Lagɔ 'mʊ, 'le-e dɪkɪkmɛɛ-ɛ 'wlʊ'o! 'lnnɔ 'bhle'e dɪkɪkmɛɛ'ɛ "lru kwa. Nyɔ-ɔ -kma'a ɔ -bonyunyɔ'ɔ dɪ, ɔ-ɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ "yu 'le ɔ yibo nɔ'o. Nyɔ-ɔ se 'ɔ -bonyunyɔ'ɔ dɪ -kma a, 'ɔ nyɔtu se -Lagɔ yibo.

9-Ka ɔ -kma'a -a'ba dɪ, a -gbʊ -kaa ya! Zezii Kliisɪ 'ma-a 'ɔ "yu'a 'dɛ -lue, 'ɪnnɔ ɔ -ya'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ 'le 'ɔ dɪ -a 'ke "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ 'ye.

10A -gblee, nyɔ'ɔ dɪkmɛɛ 'ka-a: -Lagɔ -kma'a -a'ba dɪ -antanyɪ. Ɔ -ya'a-a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ 'ɔ "yu'a 'dɛ -lue, 'le ɔ 'ye 'mɛ -a'ba "nyinynidɪ'a dɪ, 'le, 'ya -belu 'ke 'ka -amʊ bhla, ɛ 'ye ɔ "kpi ti'ga 'bho -a'ba 'bɪ 'mʊ. 'Ɔ nymɔ 'wla-a ti, 'le, -a'ba 'sraga ɔ -za'a -kaa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɛ 'ye -amʊ zetie 'le -a'ba "nyinynidɪ 'mnɪ 'mʊ. A 'ye li-ɔ, ɛ -se -a-bʊ -kma -Lagɔ'ɔ dɪ -antanyɪ 'nɪ -ko.

11'An dɪkmalotʊ'a "nynuu-a, 'ka-a -Lagɔ -kma'a -a'ba dɪ'a dɪ, -abʊ kɪkma -kɪkma dɪ -lrɛɛ!

12Nyɔ-ɔ 'ka -Lagɔ 'ye, ɔ se -nɪ. -Bho -a kɪkma -kɪkma dɪ, "lemnɪɪ -a -ke ɔ "sisri'e-e "yi, 'le, 'ɔ nyunyɔ'ɔ dɪkmɛɛ-ɛ -nɪ'a -amʊ 'mʊ, ɛ-ɛ 'wlʊ'o "yiglu -ka -zɛgɛka.

13Ɔ "nyɪ-e -amʊ 'ɔ Lisaazuzu'a dɪ, -a yibo'o -ka -a -ke ɔ "sisri'a "yi.

14-Da 'ɔ "yu Zezii -nɪ'a 'nɔɔ -a'ba "klumʊ, -a-bʊ 'ma-a 'ɔ -dalbhomʊ, -a 'ye -ɔ li 'le -a de'e "gwli -ka -a'ba -tɪta -Lagɔ 'mnɔ lbho 'ɔ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ 'le ɔ 'ke nyʊ'a 'pʊʊnyi "du. l-bɪ dɪ 'mnɪ, -a 'zɪ -ɪ nyʊ -bodɪ 'mʊ gbaa, -ɛkedɪmaa, ɪ-ɪ 'mo-o -ziadɪ.

15'Bho nyʊ'a "yigbeyi, nyɔ-ɔ wa'a wɔnti, -ɔ nʊ'a Zezii 'mo-o -Lagɔ'ɔ "yu, ɔ -ke -Lagɔ "sisri'e-e "yi.

16-A-bʊ Zezii'a nyʊ, -ka -Lagɔ -kma'a -a'ba dɪ, -a yibo nɪ-o'o, -a 'ye ɪ 'wɔɔn 'le -a 'ye ɪ 'li ti-de. -Lagɔ 'bhle'e dɪkɪkmɛɛ'ɛ "lru kwa. Nyɔ-ɔ -de'a 'le ɔ -bonyunyɔ'ɔ dɪkmɛɛ 'mʊ ti a, ɔ -ke -Lagɔ "sisri'e-e "yi.

17Dɪkɪkmɛɛ-ɛ -nɪ'a -amʊ 'mʊ, -bho ɛ -se -sɛ 'le ɛ 'ke "yi-die tenyɪ 'le ɛ 'ke "yiglu 'wlʊ -ka -zɛgɛka, -ka -Lagɔ'ɔ -zigle -see'a -amʊ -kpʊn yi, "lemnɪɪ -a 'de -ɪ "gwli, -ɛkedɪmaa, -a'ba tinɪɛ -ke Zezii Kliisɪ'a nɛ gʊgɔ'ɔ-ɔ "yiti 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Nyɔ-ɔ -kma'a ɔ -bonyunyɔ -ke -Lagɔ'ɔ dɪ, -Lagɔ'ɔ -zigle'a -sɪanyɪ'a 'lbhɔ ɔ. -Bho 'wa dɪkmɛɛ -die nyɔ 'mʊ "yi a, lɛ'ɛ nymɔ'ɔ "si ɔ 'gwlʊ. -Bho ɛ se ɔ 'mʊ "yi-die a, ɔ-ɔ 'bhle-e -sɪanyɪ kuku 'zɔti, -ɛkedɪmaa, ɛ-bɛ -sɪanyɪ 'mnɛ 'bhle-e -Lagɔ'ɔ nyɔ'ɔ 'kleyeɛɛ'ɛ -sɪanyɪ kli.

19-A-bʊ -yʊʊ, -Lagɔ -kma'a -a'ba dɪ -antanyɪ'a dɪ -a -kma'a ɔ -ke nyʊ -lrʊʊ'a dɪ.

20A -gblee, -bho nyɔ nʊ ɔ -kma'a-a -Lagɔ'ɔ dɪ 'le ɔ 'ke ɔ -Bozezii'a nyɔ 'mʊ'nyɛ ɛ, ɔ-ɔ 'mo-o sɪnbhleyi. A 'ye li-ɔ, ɔ -Bozezii'a nyɔ ɔ-ɔ 'ye'a li, -bho ɔ se 'ɔ dɪ -kma, -Lagɔ 'ɔ 'ye'a li, ɔ 'bhɛɛ ɔ 'ke 'ɔ dɪ -kma 'nɪ? -Gba!

21'Bho 'ɛ lemʊ, -Lagɔ'ɔ "bhuo na, nyɔ-ɔ -kma'a 'ɔ dɪ, ɔ -kma ɔ -bonyunyɔ'ɔ dɪ -lrɛɛ!

1 'Zaan 5

1Nyɔ"o nyɔ-ɔ de'a "gwli na Zezii 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ a, ɔ-ɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ "yu. 'Le, nyɔ-ɔ -kma'a -Lagɔ'ɔ dɪ a, ɔ -kma'a 'ɔ "yreetɪ'a dɪ -lrɛɛ.

2A -gblee, -bho -a -kma -Lagɔ'ɔ dɪ 'le -a 'ke 'ɔ wlu -lokuipo, -a 'ke ɪ 'bho "du a, -mnɪɪ -a yibo'o -ka -a -kma'a 'ɔ "yreetɪ -lrʊʊ'a dɪ.

3A yibo -Lagɔ'ɔ dɪ'a -kmakmaa 'nɪ? Nyɔ-ɔ "du'a 'bho 'ɔ wlu, 'ɪnnɔ -kma'a 'ɔ dɪ. 'Bho -amʊ -bodɪ, 'ɔ wlu'a 'bhoduɛɛ se "yi-kmu,

4-ɛkedɪmaa, nyɔ"o nyɔ-ɔ 'ma-a 'ɔ "yu, nyʊ-ʊ -se'a-a 'ɔ -nʊ, ɔ-ɔ 'lu-o, ʊn -ke 'wa -kɔyi, Sataan, tʊ wɔn 'mʊ. A -gblee, 'le -a'ba Zezii'a "gwlidɛɛ 'mʊ -a lu nɪ'e tʊ.

5Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ 'le, yɔɔ lu 'ʊ tʊ wɔn 'mʊ'a? A -gblee, nyɔ-ɔ de'a "gwli na Zezii 'mo-o -Lagɔ'ɔ "yu a, 'ɪnnɔ nʊ ɛ'o.

6A -gblee, Zezii Kliisɪ 'mo-o nyɔ -yɔ yi'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ. Ɔ yi'a a, ʊn batizee -nɪ 'nɔ-ɔ 'le "nukɔ, 'le, ɔ 'ka 'mɛ, 'ɔ nymɔ 'ye ti'wla. Ʊn batizee -nɪ 'nɔ "nukɔ, ɛ -see 'bho "tii, 'ɔ nymɔ 'wla-a ti -lrɛɛ. 'Le, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ma-a -ziadɪ'a 'mʊzayi, ɔ na ɪ -se sɪn -ko.

7-8A 'ye li-ɔ, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu-e, 'ɔ batizeeni -ke 'ɔ nymɔ-ɔ 'wla'a ti, 'ɪnnɪ -tɔ'ɔ nyʊ -ka ɔ "du'a -Lagɔ'ɔ "yu. l-bɪ lɪ'a 'digbi tan 'mnɪ, lɛ -lue ɪ-ɪ za'a 'zɔ.

9Lɪ -ke -da nyʊ 'ye'a, -bho ʊn -za 'ya "kpidɪ 'mʊ, a-a 'lɪ -ɪ -ziadɪ, 'le -Lagɔ'ɔ 'mʊzadɪ 'bhle-e 'nynɪ, ɛ 'ye nyunyu'a nɛ -zi, 'le ɪ-bɪ dɪ 'mnɪ, -Lagɔ'ɔ "bhuo-o -zɪ 'ɪ 'mʊ 'bho 'ɔ "yu "kpi.

10Nyɔ-ɔ de'a 'ɔ "yu 'mnɔ "gwli, 'ɛ dɪ 'ɔ 'mʊzadɪ 'mnɪ -nɪ'e -ɪnmʊ 'mʊ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyɔ-ɔ se'a -Lagɔ "gwlide, ɔ-ɔ "luo-o -Lagɔ 'mʊ -ka sɪncɛyi. -Ɛkedɪmaa, dɪ ɔ -za'a 'mʊ 'bho 'ɔ "yu "kpi, 'ɔ nyɔtu -see ɪ -ziadɪ 'la.

11l-bɪ 'ɔ 'mʊzadɪ 'mnɪ, 'ɪnnɪ 'ka-a: Ɔ "nyɪ-e -amʊ "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ. 'Le, ɛ-bɛ tinɪɛ 'mnɛ ɛ, 'ɔ "yu-u 'bhle'e 'ɛ "lru kwa.

12Ɛ-bɛ "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ 'mnɛ, nyɔ-ɔ -ke 'ɔ "yu 'mnɔ "sisri'a "yi, ɔ-ɔ 'ye -ɛ'o. Nyɔ -yɔ -ke ɔ se'a tikpʊkpʊn, ɔ-ɔ bɔ 'nɛ 'mʊ-ɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13A-bʊ de'a -Lagɔ'ɔ "yu, Zezii, "gwli, 'ɪn-ɪ 'po-o amʊ "bɔgʊ -nɛɛ -jeyi, 'le, -ka a 'ye'a "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ, a 'ke ɪ yibo.

14-Bho -a -ka -Lagɔ'ɔ 'gwlʊdɪ-ɪ nʊ, 'le -a 'ke ɔ lɛ 'ybhaa, -a 'de-e "gwli na ɔ 'kpʊn-o -a'ba bhadewlu. 'Ɛ dɪ, -bho -a -nɪ'e 'bho 'ɔ "yigbeyi, 'le -sɪanyɪ'a 'lbha'a -amʊ.

15-Bho -a 'ybhaa nɔ lɛ, -a de 'tɔ-ɔ "gwli na ɔ 'kpʊn-o -a'ba bhadewlu'a dɪ, -a de'e "gwli -lrɛɛke na ɔ-ɔ "nyɪ 'ɛ -amʊ-ɛ.

16A -gblee, "nyinynidɪ -ke "lru "yi nyɔ -see'a 'mɛ yi katii 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -bho a 'ye a -Bozezii'a nyɔ li, -bho ɔ -kɪ ɪ-ɪ nʊ a, a po -Lagɔ wɔn gbo 'le ɔ 'ke 'ya dɪ 'bhɔ, ɔ 'ke ɔ 'bho 'ɔ "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ'ɛ -jeyi le -ya! "Nyinynidɪ -ke "lru "yi nyɔ -see'a 'mɛ yi katii 'bho 'ɔ "yigbeyi, nyʊ-ʊ nʊ 'ɪ a, 'wa "sɛ 'ɪn "si'e 'nynɪ. A -gblee, "nyinynidɪ -lue-e -nɪ'e 'bho: 'ɛ dɪ nyɔ-ɔ 'ye 'mɛ mʊ katii 'bho 'ɔ "yigbeyi. -Bho ɛ "du ɛ-bɛ "nyinynidɪ 'mnɛ, a'ba po ɔ wɔn gbo -le 'ɔ nyɔtu'a dɪ!

17Lɛ"o lɛ-ɛ se'a "yi'srɛɛ 'bho 'ɔ "yigbeyi, ɛ-ɛ 'mo-o "nyinynidɪ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, "nyinynidɪ -lrɪɪ-ɪ -nɪ'e 'bho, 'ya dɪ nyɔ -see 'mɛ yi katii 'bho 'ɔ "yigbeyi.

18Nyɔ-ɔ 'ma-a 'ɔ -nɔ ɔ, -a 'de-e "gwli na ɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ "nyinynidɪ'a nʊnʊdɪ, -ɛkedɪmaa, 'ɔ "yu Zezii-i "du -ɔ "yrili 'le "nyinynidɪ'a tiyayi se ɔ wɔnyi'bhɛɛ.

19-Abʊ 'de-e "gwli na -Lagɔ'ɔ "yreetɪ -a "du'o, 'le nyʊ -lrʊʊ -nɪ'e "nyinynidɪ'a tiyayi'a -kpɛɛ wɔn 'mʊ.

20-A yibo'o-o -lrɛɛke na -Lagɔ'ɔ "yu Zezii Kliisɪ 'yi-e 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ 'le ɔ 'ye -amʊ -naagɪ "nyɪ -a 'ke -Lagɔzɛgɛ yibo. -A -ke -Lagɔzɛgɛ 'mnɔ'ɔ "bhuo "sisri'e-e "yi 'le -a -ke 'ɔ "yu, Zezii, kpʊkpʊn'o ti -lrɛɛ, -ɛkedɪmaa, Zezii-i 'mo-o -Lagɔzɛgɛ 'le ɔ 'bhle'e "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ'ɛ "lru kwa.

21A -gblee, 'an dɪkmayreetɪ-a, lɛ"o lɛ-ɛ 'ka -Lagɔ'ɔ 'bɪ 'mʊ"luo 'le a'ba -pɔlʊ 'zɔ, a "du a'ba "bhi "yrili 'ɛ dɪ!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 ʻZaan

2 ʻZaan 1

1'lnmɔ nyunyɔzɛgɛ 'Zaan 'ma-a Zezii'a -glıgba'a "lrutideyi, a-bʊ -Lagɔ -za'a 'bho 'ɔ lbhʊ'a dı, a-bʊ -ke dı 'ın -kma'a -ziaka, 'ınmɔ po'o amʊ "bɔgʊ -nɛɛ -jeyi. Ɛ -se 'ın -nı -lue 'tın'a "sɛ-ɛ -kma a'ba dı 'nı -ko. -Ka Zezii Kliisı'a dı "du'a -ziadı, nyɔ"o nyɔ-ɔ yibo nı'a a, ɔ -kma'a-a a'ba dı -lrɛɛ.

2-Ɛkedımaa, ɛ-bɛ -ziadı 'mnɛ -nı'e-e 'le -a'ba -pɔlʊ 'zɔ "kɔmʊ.

3-A-bʊ -ke Zezii Kliisı "sisri'a "yi 'le -ziadı -ke dıkmɛɛ 'mʊ, -a'ba -tıta -Lagɔ -ke 'ɔ "yu Zezii Kliisı 'mnɔ -sie -amʊ gbo! Ʊn nʊ -amʊ -zɛgɛ "lruli 'le ʊn 'ke -amʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua "nyı!

4-Ka -a'ba -tıta 'mnɔ 'bɔ'ɔ ti -a 'ke -na 'bho 'ɔ -jeyi 'le -a 'ke 'le 'ɔ -ziadı 'li ti-de, 'ın 'ye-e li na 'ka-a a'ba tɔlʊ-ʊ na'o. 'ln 'ye'a -kaa 'ɛ lɛtu li a, 'bʊbʊa 'lbha'a 'ınmʊ-ɛ tenyı.

5'Traamʊ 'tɔ ɔ, 'ın-ı 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, -a kıkma -kıkma dı! Ɛ-bɛ wlu 'ın-ı po'a -laa amʊ -jeyi a, ɛ -se wlulre -ko. 'Bho -a'ba -Lagɔjeyi'a yinamʊ, -ɛ 'wlʊ'a 'bho, -ɛ bhla'a -zıan "kpi, -a 'wɛn -ɛ 'bɔ 'le -a yibo nɛ'o -lrɛɛ.

6A yibo -Lagɔ'ɔ dı'a -kmakmaa 'nı? A -gblee, nyɔ-ɔ "du'a 'bho 'ɔ wlu, 'ınnɔ -kma'a 'ɔ dı. 'Le 'ɔ wlu -a 'wɔn'ɔ 'bɔ see, 'ınnɛ 'mo-o, a kıkma -kıkma dı!

7A 'ye li-ɔ, 'ın-ı 'zı -ı amʊ -bodı 'mʊ, -ɛkedımaa, nyʊ'a -dadudu-u "maa'a nyʊ dı "yrili, ʊn bʊba'a-a 'nɔɔ 'bhlıkpı "kpi ti. -Ka Zezii Kliisı "luo'a nyunyɔku 'mʊ 'le ɔ 'ye'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ yi, ʊn -see ı -ziadı 'la. 'Wa nyʊtu-u 'mo-o nyʊ'a dıyrilimaamʊ. -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ'a "yidedemʊ mo'o -lrɛɛ.

8A "du a'ba "bhi "yrili, -Lagɔ'ɔ lbhʊ a-a nʊ'a, ɛ -kaa "nukɔ 'wla 'le ɔ 'ke amʊ -zɛgɛ "lrulinʊ!

9A -gblee, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, lı ɔ-ɔ tɔ'ɔ -amʊ, nyɔ-ɔ cı 'ı "kpi a, ɔ -ke -Lagɔ se -na. Nyɔ-ɔ -de 'nı 'mʊti a, 'ınnɔ -ke -a'ba -tıta -Lagɔ -ke 'ɔ "yu Zezii "sisri'e "yi.

10'Ɛ dı 'ın-ı 'tmʊʊ'o amʊ, -bho -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊzayi yi 'le amʊ gbo, -bho 'ɔ -tɔtɔlı -ke nyʊ'a 'pʊʊnyi Zezii'a nı se gʊgɔ ɔ, a'ba bhubhlu nɔ 'mʊti -le!

11-Ɛkedımaa, nyɔ-ɔ kpʊn 'ɔ 'lıkpʊ -ka -zɛgɛka a, ʊn -nı 'sɔn, ʊn -nı'e-e "nyinynikpli 'mnı'a bo 'li.

12A -gblee, 'ın 'bhle 'ko-o dı'a -dadudu 'ın 'ke amʊ 'tmʊʊ. Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, 'ın -see ti'bɔ 'ın 'ke ı 'le "bɔgʊ 'li "du. 'ln 'ybha-o'o 'ın 'ke 'le amʊ gbo yi -a 'ke -dalue ti-de 'le 'ın -ke a 'ke -wlu. 'Le, 'bʊbʊa-a 'lbha'a -a -nı 'wee, ɛ 'ke -amʊ 'mʊ "yi tenyı.

13Nyʊ -Lagɔ -za'a 'bho -lrɛɛ 'ɔ lbhʊ'a dı, ʊn na ʊ-bʊ 'ye'e amʊ!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 ʻZaan

3 ʻZaan 1

1'lnmɔ nyunyɔzɛgɛ 'Zaan 'ma-a Zezii'a -glıgba'a "lrutideyi, -ınmɔ Gayusı -ke dı 'ın -kma'a -ziaka, -ınmɔ 'ın-ı po'o "bɔgʊ -nɛɛ -jeyi.

2'An dıkmalotʊ'a "yu, 'ın-ı bhade-e -Lagɔ li, lɛ"o lɛ-ɛ -a nʊ'a, ɛ 'ke 'wɔn, -a'a nmi 'ke kwa-nmɔ, 'le, -ka -a'a -Lagɔjeyi'a -nanabhʊ -nmɔ'ɔ "yrili, ı -nı 'sɔn 'ke -kaa 'wɔn -lrɛɛ!

3-ln 'ye li-ɔ, Zezii'a -glıgbawɔnyi'a nyʊ -ke 'ın -nı'a 'nɔɔ, 'wa tɔlʊ yi'a 'le -ınmʊ gbo, ʊn 'wlʊ'a 'le a, -ka -ın kpʊn'a Zezii'a "dızıgı ti "klaklakla, ʊn -zı 'ı-ı 'ınmʊ -bodı 'mʊ 'le 'ın 'ye 'ɛ 'bʊbʊa li tenyı. 'ln yibo'o-o na -a'a kpli mo'o.

4-Gblee, -bho nyɔ yi 'ınmʊ -bodı 'le ɔ 'ke 'ınmʊ 'tmʊʊ na, 'an -Bozezii'a nyʊ, -ka 'ın -gwle'a -Lagɔjeyi, -ʊ -see'a -kaa 'bho -gwle ke, ʊn 'kpʊn-o Zezii'a "dızıgı ti "klaklakla, 'ɔ wlu 'mnɛ-ɛ 'lbhaa-a 'ınmʊ 'bʊbʊa "yi, 'le ɛ 'ye lɛ"o lɛ'ɛ 'bʊbʊa 'mʊ-zi.

5'An dıkmalotʊ'a "yu, nyʊ-ʊ 'ma-a -a -Bozezii'a nyʊ, nyʊ -ke "bhi-i -sɔ'ɔ 'laga 'mʊ o, dı -a nʊ 'ʊ "lruli a, ı -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili.

6-Ka -ın -kma'a 'wa dı 'le -ın 'ye 'ʊ -zɛgɛ "lrulinʊ, ʊn -zı 'ı-ı Zezii'a -glıgbawɔnyi'a nyʊ -lrʊʊ-ʊ -nı'a 'nɔɔ -bodı 'mʊ. -Bho ʊn yi 'le le a, 'ınmɔ bhade -ınmʊ li, -kpa nʊ 'le ʊn 'ke 'wa -jolʊ nya kpa! 'Ɛ lɛtu nʊ'o -Lagɔ 'tʊ.

7-Gblee, ʊn 'ke Zezii'a "dızıgı 'mʊ-za'a kamʊ ʊn-ʊ yi'e -kaa 'le. 'Le ʊn -see 'ybha, nyʊ-ʊ se'a -Lagɔ yibo, ʊn 'ke 'wa kwa 'mʊ'a lɛ kpʊn.

8'lnnɛ 'bhle'e 'nynı'a dı, -a-bʊ ma 'tɔ-ɔ Zezii'a -glıgbawɔnyi'a nyʊ -lrɛɛ, -abʊ 'ke 'wa nyʊtu kpʊn -gli, 'le -a 'ke 'le 'wa "klumʊ -nı 'le 'wa -ziadı'a -tɔnamʊ.

9-Gblee, Zezii'a -glıgba -ke "lrutidemʊ'a -lue -ın "du'a a, a-bʊ 'ma-a 'ɛ nyʊ, 'ın 'po-o amʊ "bɔgʊtoope -lue -jeyi. Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, Diotrɛɛfʊ 'bɔ'ɔ ti "kɔmʊ, ɔ 'ke a'ba -klagba "du, ɔ -see 'ybha, dı 'ın -za'a 'mʊ, ɔ 'ke ı -lokuipo.

10'Ɛ dı 'ın-ı 'ye 'le amʊ gbo -yi mʊ. "Nyinynidı ɔ-ɔ nʊ'a -ke "yrilinyniwlu ɔ-ɔ za'a 'bho 'an "kpi 'mʊ, -bho 'ın yi 'le a, 'le 'ın 'ke ɔ tidede. Ɔ-ɔ nʊ'a -kaa, ı -see ɔ 'gwlʊ kpʊn. -A -Bozezii'a nyʊ-ʊ yi'a 'le, ɔ -see ti'bɔ ɔ 'ke 'wa 'lıkpʊ kpʊn. Nyʊ-ʊ 'ybha'a ʊn 'ke ʊ -kʊtı 'sɔn -kpʊn -nı, 'ɔ 'wɔn ʊn 'ke -kaa nʊ. -Bho ʊn cɛ 'ɔ wlu 'mʊ, ɔ-ɔ 'po -ʊ "piemʊ.

11'An dıkmalotʊ'a "yu, -bho nyɔ -ka "nyinynidı-ı nʊ, -a'a 'kpa 'ɔ kpli gbo -le! Nyɔ-ɔ nʊ'a "yrilinmɔkpli, -gbʊ 'ɔ "sɛ ya! -Gblee, nyɔ-ɔ nʊ'a "yrilinmɔdı, ɔ-ɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ "yu. Nyɔ-ɔ nʊ'a "nyinynidı, ɔ se -Lagɔ yibo.

12-ln 'ye li-ɔ, "yrilinmɔdı Demetriusı-ı nʊ'a a, nyɔ"o nyɔ-ɔ 'za-a 'ya "dı. 'Le 'ɔ kpli-i tɔ'ɔ nyʊ na -ziadı mo'o. -Abʊ-ʊ 'za-a 'ɔ "dı -lrɛɛ, 'le -ın yibo'o na -a'ba 'mʊzadı-ı 'mo-o -ziadı.

13-Gblee, 'ın 'bhle 'ko-o dı'a -dadudu 'ın 'ke -ınmʊ 'tmʊʊ. Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, 'ın -see ti'bɔ 'ın 'ke ı 'le "bɔgʊ 'li "du.

YBHƐYBHƐTITELRE
© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14'ln 'ybha-o'o 'ɪn 'ke 'le -ɪnmʊ gbo yi 'wɪ -nɪɪ 'mʊ 'le -a 'ke -dalue ti-de 'ɪn -ke -ɪn 'ke -wlu.

15-A'ba -Kɔyi Zezii "nyɪ -ɪnmʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua! -A -Bozezii'a nyʊ -lrʊʊ-ʊ -nɪ'a 'nɔɔ ɔ, ʊn na ʊ-bʊ 'ye'e amʊ! -A'ba dɪkmalotʊ'a "nynuu -nɪ'a 'le -ɪnmʊ gbo, -a-bʊ 'ye 'ʊ -lue -lue!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ziidı

Ziidı 1

1'lnmɔ Zaakı'a leyi Ziidı, 'ınmɔ po'o amʊ "bɔgʊ -nɛɛ -jeyi. 'ln-ı 'mo-o Zezii Kliisı'a lbhʊnʊyi -lrɛɛ. A-bʊ -a'ba -tıta -Lagɔ 'la'a a 'ke 'ɔ nyʊ "du 'le a 'ye'a 'wɔn, a-bʊ ɔ -cɛ'ɛ kpɔ, ɔ-ɔ "du'a "yrili Zezii Kliisı'a dı, a-bʊ 'ın-ı po'o wlu -jeyi.

2Ɔ nʊ amʊ -zɛgɛ "lruli! Ɔ "nyı amʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua 'le a'ba dıkmɛɛ-ɛ -nı 'nɔ 'mʊ -lrɛɛ, 'ya 'wee 'ke 'le a'ba -pɔlʊ 'zɔ "yi!

3'An dıkmalotʊ'a "nynuu-a, 'pʊnpʊan -a -nı 'wee -a 'ye'a 'bho -Lagɔ'ɔ "troli, 'ɛ kamʊ 'ın 'bɔ 'ko'o ti 'an -pɔlʊ'a klɛ ti 'ın 'ke amʊ wlu -jeyi po. Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, dı -lrıı-ı 'kpa'a 'bho 'an -pɔlʊ "kpi'a dı 'ın popo'o 'gwlʊti na, ɛ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'le 'ın 'ke amʊ "bɔgʊ -jeyi po 'le 'ın 'ke amʊ 'kpı "yi po, 'le, Zezii Kliisı'a "dızıgı-ı 'ma-a -ziadı, -Lagɔ "nyı'a 'ɔ nyʊ, a 'ke 'le 'ya 'limʊ ti-de -ka -zɛgɛka 'le a 'ke 'ya gbɔzızaka yibo. l-bı "dızıgı 'mnı -see "yida 'mʊ -sɔ yi "kɔmʊ.

4A -gblee, 'ın-ı 'zı -ı amʊ -bodı 'mʊ, -ɛkedımaa, nyʊ-ʊ'a "du'a 'bho -Lagɔ, ʊn yi-o'o -lɔɔ, ʊn 'ye a'ba "klumʊ 'kpa. -Ka 'ɔ 'limʊ -nmɔ'ɔ wɔn 'bho -amʊ "kpi, 'ɛ wlu ʊn-ʊ za'a "yida 'mʊ 'le ʊn-ʊ nʊ'o 'ɔ "bhuo-o "nyı 'ʊ "yiflɔɛ, lɛ"o lɛ-ɛ -nyni'a "yrili, ʊn 'ke ɛ nʊ. 'Wa "nyinynikpli ʊn-ʊ nʊ'a -kaa, 'ınnı tɔ'ɔ na Zezii Kliisı 'ma-a -a'ba 'bhleyi, ɔ se ʊ -kɔ. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, 'wa "kpidı 'cnı-ɛ'o see 'le -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ 'li, na ɔ-ɔ 'ye -ʊ dı -kpʊn -mʊ.

5'An 'lotʊ'a "nynuu-a, dı 'ın 'ka amʊ -bodı 'mʊ-za, a yibo nı-o'o see. Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, 'ın-ı popo-o amʊ 'ya tɔlʊ 'gwlʊti: -Bɛnyı a, -a'ba -Kɔyi -Lagɔ -kpa'a-a Izrayɛɛlıkɔmʊ 'le ʊn 'ye 'le Ezipʊtıbhlʊkpa "kpi 'wlʊ. l zi'a -kaa, nyʊtɔlʊ -see'a 'ybha ʊn 'ke ɔ "gwlide, ɔ -zʊ 'ʊ-ʊ ti.

6A popo ɔ gbo'a -dalbhomʊtɔlʊ'a dı 'gwlʊti -lrɛɛ! Ɔ "nyı -ʊ wɔnkuɛ. Ʊn -gbʊ 'nɛ ya, ɛ se "yi'bhɛ, 'le, yaku -ke 'li ɔ de ʊ 'ka ti, ʊn 'ye 'le 'wlʊ, ʊn 'ye 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi yi. 'lnnɛ 'bhle'e 'nynı'a dı ɔ kpʊn ʊ'o, ɔ 'ye ʊ gblokobhlukui -san -nı, 'le, -da -lue -ke -kuyre -nı'a dii, ɔ 'ye ʊ 'le "vuto. 'Le-e ʊn-ʊ 'ye -nı mʊ, 'le, zɔ-ɔ 'bhle'a 'nynı, -ɛ -ke ti ɔ 'ka nyʊ -zigle -tu, ɛ 'ke nyni, 'le ɔ 'ke ʊ dı -kpʊn "kɔgwlɛka.

7Sodɔɔmʊ-e Gomɔɔ -ke -gwlɛ -lrıı-ı -nı'a 'bho 'ya "troli, a popo 'ya nyʊ'a dı 'gwlʊti -lrɛɛ! Ʊ-bʊ -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ'a -ka ʊn-ʊ "wılı'o. Lɛ"o lɛ nyunyɔ se'a 'bhɛɛ ɔ 'ke nʊ, 'ınnɛ ʊn-ʊ nʊ'o. 'Ɛ kamʊ -Lagɔ po'o nɛ 'zɔ 'le ɔ 'ye ʊn -ke 'wa gwlɛ ti-za "fıa 'wee. l-bı "nyinynikpli 'mnı, -a-bʊ nyunyu 'ke ı kwa gbo -za'a dı ɔ nʊ'o 'ɛ lɛtu, 'le, -bho -a -gbʊ nɛ ya, ɛ 'ke -amʊ "dı 'mʊ "du, 'le ɔ -kaa -amʊ 'kleyeɛɛ "kpi -ya 'le -a -kaa "kɔgwlɛnɛ 'mʊ mu.

8A -gblee, 'an 'lotʊ'a "nynuu-a, ʊ-bʊ nyʊ-ʊ -se'a-a -Lagɔwlu'a -tɔmʊzıgı, 'ka-a ʊn-ʊ nʊ'o ı-bı "nyinynikpli 'mnı -lrɛɛ. Yaflı "we ʊn-ʊ ya'a a, 'ya dı ʊn-ʊ "wılı'o. Ʊn -see ti'bɔ -Lagɔ 'ke ʊ -kɔ, 'le, ɔ gbo'a -dalbhomʊ -ke 'nynı-ı 'bhɛ'ɛ "yi, ʊn-ʊ za'a "nyinyniwlu 'mʊ 'bho ʊ "kpi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9A -gblee, Misɛlı 'ma-a ɔ gbo'a -dalbhomʋ'a -klagba, ɔ -ke "nyinynidı'a tiyayi Sataan jɛ'o -bɛnyı Moyiizı'a "ku'a dı. Ɔ -ke ɛ-ɛ jɛ'ɛ -kaa a, ɔ "du-o 'ɔ "bhuo "yrili 'le "jreewlu -lue 'tın -see 'le 'ɔ wɔn 'mʋ 'wlʋ 'le ɔ 'ke ɛ -bodı 'mʋ-za. Ɔ-ɔ 'nʋ-o: -A'ba -Kɔyi -Lagɔ -ya -ınmʋ 'kleyeɛɛ "kpi!

10Ʊ-bʋ nyʋ 'mnʋ, lı ʋn se'a 'bhɛɛ ʋn 'ke 'mʋti'wɔn, 'ya "kpi ʋn-ʋ za'a "nyinyniwlu 'mʋ. Nmi-i se'a lɛ "lru 'mʋ 'bhle, lɛ ɛ 'ybha'a, -ka ɛ-ɛ nʋ 'ɛ ɛ, 'ka-a ʋn-ʋ nʋ'o. 'Le, ı-bı 'wa "bhi'a 'gwlʋdı se'a "yrili-nmɔ, ı-ı yʋ 'ʋ 'kleyeɛɛ "kpi 'le nyaka.

11-Yeee, ngazedı! Ʊn-ʋ 'ye-e 'kle 'ye -mʋ tenyı "sɛ! -Ɛkedımaa, Adaa'a "yu Kayinı nʋ'a 'ɔ leyi'a "mʋnynı, -ɔ 'lbhɔ 'ɔ ɔ, 'ɔ -ka ʋn-ʋ popo'o 'gwlʋti. Balaamʋ "du'a mɔni'a dı, -ɔ 'bɔ 'ka ti ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ wlu "yida 'mʋ -za, 'ɔ kpli ʋn "luo'o 'mʋ. -Kɔlɛ-ɛ -see'a 'bho -Lagɔ "du, 'ɔ -ka ʋn nʋ'o, 'le, -ka ɔ 'mɛ'ɛ, ʋ-bee -mnʋʋ 'ye -kaa "mamajolʋ bhlu -lrɛɛ.

12A-bʋ Zezii'a -glıgbawɔnyi'a nyʋ'a "sɛ, -bho a 'gbʋʋ -da -lue "lru, -bho a -ka li a, ʋn -nı'e-e 'le a'ba "klumʋ 'le ʋn 'bhɛɛ'o ʋn 'ke a'ba nyʋtɔlʋ dı "yrili"maa, 'le, -jolʋzɛgɛ-ɛ 'ma-a -Lagɔ'ɔ -nɛ, ʋn 'ke ɛ "yi 'wlʋ. -Ka 'wa 'gwlʋ 'ybha'a, 'ka-a ʋn-ʋ li'o 'le ʋn-ʋ 'na'a nmɛ. Ʊn se dın 'bhle. -Bho "ni yi ti -tututu, -bho -pʋpɔɔ yi, ɛ-ɛ 'zi-e yaku'a -druku 'le "ni 'mnɛ-ɛ cɛ'ɛ 'le yayi ti "zanyı! l-bı -druku-u -see'a "ni 'mʋ-cɛ, ı 'ke lbha, 'ınnı -ke ʋn gʋgɔ'ɔ "yiti. -Bho tui'a "bhiponamʋ nyni, tu-u -see'a -tro, 'ɛ -ka ʋn -nı'o. -Bho nyɔ "tru tu, -ka ɛ-ɛ 'mɛ'ɛ "kɔmʋkɔmʋ, 'ka-a ʋn -nı'o.

13A -gblee, -bho 'tɔnni "vuto 'ɛ "tarili 'le 'kpʋkpʋ "kpi, ı-ı sie'e 'le-e -vlɛɛnvlɛɛnlı. -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a nyɔ-ɔ 'ye'e 'wa "nyinynidı li. -Bho 'cʋdrı -ka fan "matʋ, 'cʋdrı -lrıı-ı 'wlʋ-o 'le 'ya "klumʋ, ı-ı 'cɛ-ɛ nɛ "yi -doo, 'le ı-ı "ma'o -lrɛɛ 'le yaku "yi. Ʊ-bʋ nyʋ 'mnʋ, ʋn kɔɔ'ɔ-ɔ 'cʋdrı 'mnı. -Da -lue-e -nı'a -ka tii, 'ɛ 'bıtu -Lagɔ -za'a 'bho 'le ɔ 'ke ʋ 'bho tide "kɔgwlɛka.

14A -gblee, Enɔkı 'ma-a Adaa'a "nynuu'a "nynuu'a kpɛ -mɛɛsɔnnɔ, ɔ -za'a-a -Lagɔ'ɔ wlu 'mʋti see 'bho 'wa "kpi. Ɔ na: A-a 'ye-e li'a! -A'ba -Kɔyi -ke ɔ gbo'a -dalbhomʋ'a -gbogboyoko-o 'ye-e -yi -mʋ,

15ɔ 'ke nyunyu -zigle -tu, 'le, nyʋ-ʋ se 'ɔ yibo, "nyinynidı ʋn-ʋ nʋ'a 'bho 'ɔ "yigbeyi, ı -ke "nyinyniwlu ʋn-ʋ za'a 'mʋ 'bho 'ɔ "kpi, ɔ 'ke ʋ 'ya dı -kpʋn.

16Ʊ-bʋ nyʋ 'mnʋ, 'gwlʋ-ʋ nyni 'nʋ-ʋ 'li 'yrɛlɛɛ, 'le ʋn-ʋ kpa'a 'wa -bonyunyu -lrʋʋ dı "yi. "Nyinyninaagı ʋn 'bhle'a -pɔlʋ 'zɔ, 'ınnı "tuu nʋ'o 'le ʋn-ʋ nʋ ı'o. 'Wa "bhi'a "yibhɛɛwlu'a "sɛ-ɛ 'wlʋ'o 'le 'wa wɔn 'mʋ 'le ʋn-ʋ 'lbha'a nyʋ "yrabha 'mʋ, ʋn 'ke ʋ lɛ "lru 'mʋ -za.

17A -gblee, 'an dıkmalotʋ'a "nynuu-a, a-bee -mnʋʋ, dı -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisı'a -dalbhomʋ 'tmʋʋ'a amʋ -bɛnyı, -ı 'ye'a -zi mʋ, a popo nı 'gwlʋti!

18Ʊn na, 'le -lebhɔɔnɔɔ 'li, nyʋ'a -dadudu-u 'ye-e -yi -mʋ 'le ʋn 'ke amʋ 'nynı -drı. Ʊ-bʋ nyʋ 'mnʋ se -Lagɔ yibo. "Nyinynilɛ ʋn 'ybha'a, 'ınnɛ ʋn-ʋ nʋ'o.

19A -gblee, ʋ-bʋ nyʋ 'mnʋ, 'ınnʋ zıza'a nyʋ 'li. Ʊn se -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mʋ'bhle. "Nyinyninaagı ʋn 'bhle'a -pɔlʋ 'zɔ, 'ınnı -po 'nʋ -dide "kpi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20'An dɪkmalotʋ'a "nynuu-a, a-bee -mnʋʋ, Zezii Kliisɪ'a "dɪzɪgɪ, -ɪ 'ma-a -ziadɪ, -ɪ 'wlʋ'a 'le -Lagɔ gbo, a kuku 'mʋti, a 'ke 'le ɪ 'mʋ 'kpɪ "yipopo -nɪ! A po -Lagɔ wɔn gbo -zɔɔ, 'le 'ɔ Lisaazuzu'a wɔnkuɛ 'mʋ!

21A'ba dɪkmɛɛ-ɛ -nɪ'a 'le -Lagɔ'ɔ -pɔlʋ 'zɔ, a -de 'le ɛ 'mʋ ti! -Ka -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a 'limʋ -nmɔ'ɔ wɔn, 'le ɔ-ɔ 'ye'a -a'ba dɪ le -yi mʋ, -a -ke ɔ 'ke -dalue -nɪ "kɔgwlɛka, -a popo 'ɛ -nɔɔ'ɔ dɪ 'gwlʋti 'le -a 'ke ɛ wɔn-fuo!

22'An 'lotʋ'a "nynuu-a, nyʋ -ke -pɔlʋ 'wlʋ-ɛ'ɛ 'sɔn 'mʋ, a 'bhle ʋ -bhɛbhɛ 'le a 'ke ʋ 'bho -Lagɔ'ɔ -jeyi -ya!

23-Jolʋ -se'a-a -Lagɔ'ɔ -jolʋ, 'wa tɔlʋ "du'a 'bho 'ɛ "yi'a -nanaa wɔn, -bho "dana 'kpa nɛ 'mʋ, -ka nyɔ-ɔ "flɔ 'ɔ 'le, a nʋ ʋ -kaa 'le ʋn 'ke -Lagɔ'ɔ -jolʋ bhlu! Ɛ-bɛ "sesijolʋ 'mnɛ, 'wa -lrʋʋ-ʋ -nɪ 'ɛ bhlunamʋ, a 'bhle ʋ -bhɛbhɛ -lrɛɛ 'le ʋn 'ke ɛ "yi 'wlʋ! -Bho a -ka -kaa-a nʋ a, a "du a'ba "bhi "yrili, 'le, "nyinynidɪ ʋn-ʋ nʋ'a a, a-bee -mnʋʋ -kɪɪ ɪ 'mʋ ti'ga -lrɛɛ! Nyɔ-ɔ 'ma-a 'wɛlibhleyi, -bho nyɔ se 'ɔ -bana liple, -ka 'wɛ 'mnɛ-ɛ 'kpɔ 'ɔ 'mʋ, 'ka-a 'wa "nyinynidɪ -nɪ'o. A ple ɪ li 'le a -kɪɪ ɪ nʋ!

24'An 'lotʋ'a "nynuu-a, -Lagɔ 'bhle'a wɔnkuɛ ɔ 'ke amʋ "yrili"du 'le a -kaa 'bho 'ɔ -jeyi 'wlʋ, -ɔ 'bhle'a wɔnkuɛ ɔ 'ke amʋ a'ba "nyinynidɪ "kpi -za -lrɛɛ, a 'bhɛɛ 'ɔ 'nynɪ "yi! A-bʋ -see'a 'bɪ li'bhle yi, 'ɔ 'nynɪ 'mnɛ'ɛ "yibhɛɛɛ'ɛ -vlavlɪ 'mʋ a-a 'ye ti-de mʋ 'bho 'ɔ "troli 'le a 'ke 'bʋbʋa li.

25-A 'bhɛɛ ɔ -nɪ -lue 'tɪn'a 'nynɪ "yi! -A 'ke 'pʋn 'bho 'ɔ "yigbeyi'a dɪ ɔ -ya'a 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ. 'Nynɪ'a "yibhɛɛɛ -ke wɔnkuɛ "du 'ɔ lɪ "kɔgwlɛka! Dɪ 'ɪn -za'a -laa amʋ -bodɪ 'mʋ, ɪ -nɪ -kaa 'mʋ "kɔmʋ!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Dukuyrilizadı

Dukuyrilizadı 1

1Lı -Lagɔ "zize'a nyʊ "yrili, 'le Zezii Kliisı 'ye 'ı "duku "yrili-za, ɔ 'ye 'ı -Lagɔ'ɔ lbhʊnʊmʊ 'tmʊʊ, 'ya dı ɛ-bɛ "bɔgʊ -nɛɛ -za'a 'mʊ. Lɛ -Lagɔ "si'a 'nynı -ɛ 'ka -nʊ-ɛ 'wla, ʊn 'ke ı yibo'a dı, 'ɔ "bhuo-o 'lɔ 'ɔ -kaa "yi. A -gblee, 'ɛ "lru "yi Zezii Kliisı lbho'o ɔ gbo'a -dalbhoyi, 'le, 'ınmɔ, 'ɔ lbhʊnʊyi 'Zaan gbo, ɔ 'ke 'ınmʊ lı 'mnı -tɔ.

2l zi'a -kaa a, 'le, lɛ"o lɛ -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -tɔ'ɔ 'ınmʊ "yi, 'ın 'ye ı 'cnı 'le "bɔgʊ -nɛɛ 'li 'le nyʊ 'ke ı yibo. 'ln na: -Lagɔ'ɔ wlu mo'o -ziaka 'le Zezii Kliisı 'ye ı "kpi'wɔɔn.

3Wlu-u 'wlʊ'a 'le -Lagɔ'ɔ wɔn 'mʊ, 'ınmɔ 'ɔ lbhʊnʊyi 'Zaan 'cnı'a, nyɔ-ɔ zrɛ'ɛ 'ɛ "bɔgʊtu 'bho nyʊ 'wee'a "yigbeyi a, ɔ 'wa-a ti. l-bı wlu 'mnı, nyʊ-ʊ po 'ı -lokui 'le -ʊ "du 'ı 'bho a, -Lagɔ-ɔ wʊnna 'nʊ-ʊ "niti, -ɛkedımaa, -nɔɔ -ke ti lı 'mnı 'ka yi, ɛ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo.

4Ɛ-bɛ "bɔgʊ -nɛɛ, 'ınmɔ 'Zaan 'cnı ɛ'o. A-bʊ Zezii'a -glıgbı -mɛɛsɔn-ɔ -nı'a Aziibhlʊkpa "kpi, 'ınmɔ 'ye'e amʊ. "Kɔgwlɛlagɔ -kɔ'ɔ lı 'wee, ɔ -wʊnna amʊ "niti, 'le ɔ 'ke amʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua "nyı! 'Ɔ -zuzu 'saa'a li kpɛ -mɛɛsɔn, ɔ nʊ amʊ -zɛgɛ "lruli, 'le a 'ke -pɔlʊ'a bhlubhlua 'ye -lrɛɛ!

5Zezii Kliisı 'ma-a -ziadı'a 'mʊzayi, ɔ nʊ amʊ -zɛgɛ "lruli, 'le ɔ 'ke amʊ -pɔlʊ'a bhlubhlua "nyı! A -gblee, tinıɛzɛgɛ-ɛ se'a "tiinamʊ 'bhle, nyʊ -Lagɔ-ɔ "nyı 'ɛ 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ, 'ınnɔ 'mo-o 'wa nyamna, 'le ɔ -kɔ'ɔ 'bhlıkpıyowli. Ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ ɔ, ɔ -kma'a-a -a'ba dı. Ʊn 'lbhɔ -ɔ'o, 'ɔ nymɔ 'ye ti'wla 'le ɔ 'ye 'mɛ -a'ba "nyinynidı'a dı 'le ɔ 'ye -amʊ zetie 'le ı 'mʊ,

6'le ɔ 'ye 'le -amʊ -za, nyʊ ɔ -kɔ'ɔ ɔ, ɔ 'ye 'le -amʊ 'wa "klumʊ po, -a -ke ɔ 'ke lı 'wee -kɔ, 'le -a 'ye 'ɔ -tıta -Lagɔ'ɔ bʊbɔmʊ "du. 'Nynı'a "yibhɛɛɛ -ke wɔnkuɛ "du Zezii'a lı "kɔmʊ! Dı -nıı, 'ya lɛtu -nı -kaa 'mʊ "kɔmʊ!

7A -gblee, 'le yaku'a -druku 'mʊ, 'le-e Zezii-i 'ye le -yi -nı mʊ. Nyɔ"o nyɔ-ɔ 'ye -ɔ li'ye -mʊ. Nyʊ-ʊ -see 'ɔ 'wɔɔn, ʊn-ʊ 'ye -ɔ li'ye -mʊ -lrɛɛ. 'Le 'bhlıkpı 'wee "kpi, nyʊ-ʊ -see 'ɔ "gwlide, ʊn-ʊ 'ye-e 'ɔ dı "vi -mʊ. 'ln-ı zı 'ı amʊ -bodı 'mʊ, 'ɛ lɛtu-u 'ye-e -nʊ-ɛ -mʊ. l-bı dı -nıı, ı -nı -kaa 'mʊ "kɔmʊ!

8'Le -a'ba -Kɔyi -Lagɔ na: 'lnmɔ 'mo-o "Kɔgwlɛlagɔ -ɔ -kɔ'ɔ lı 'wee 'le 'an wɔnkuɛ 'bhɛ'ɛ "yi ɛ -zi'e lɛ"o lɛ. 'lnmɔ -ya'a lɛ"o lɛ ti, 'ınmɔ 'bhle'e 'ɛ tisɔɛ'ɛ 'kpʊ kwa.

9'lnmɔ a'ba 'lotʊ'a "yu 'Zaan -ke a bhete'a gbo, 'le -a -ke Zezii 'ye'a "yi"sisri a, 'ınmɔ 'mnɔ, 'ınmɔ po'o amʊ "bɔgʊ -nɛɛ -jeyi. 'Ka-a ɛ -nı'e 'mʊ'a dı, 'ın -ke a -plɛ'ɛ 'kleyeɛɛ 'mʊ, 'le -a 'ye "gwli-ku, -ɛkedımaa, -a-bʊ ɔ -kɔ'ɔ 'wee 'le 'ɔ -kɔkɔɔ 'mnɛ -see "tiinamʊ 'bhle yi. A -gblee, "dızıgı-ı 'wlʊ'a 'le -Lagɔ gbo, 'ın-ı za'a 'mʊ, 'le 'ın-ı nʊ'a, -da Zezii -nı'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, ɔ -tɔ 'nı-ı nyʊ, ı-bı -ziadı 'mnı, 'ya kamʊ ʊn kpʊn'o 'ınmʊ, 'le ʊn 'ye 'ınmʊ likpe -lue ʊn-ʊ 'la'a Patımɔsı 'li kpa.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10A -gblee, 'ɪn -nɪ 'bho likpe 'mnɛ 'li, 'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a -jijri 'ye 'ɪnmʊ "kpi yi. Zɔ -ke 'li -a fɔ nɪ'a li, 'le -a bʊbɔ'ɔ -a'ba -Kɔyi Zezii, 'ɪnnɛ mo'o. 'ln nʊ'a -kaa, 'ɪn 'wɔn-ɔ wlu -lue 'bɔ 'le 'an lemʊ. Ɛ -nɪ'e-e vevlele -ka nyɔ-ɔ bhla'a lɛglɛ,

11'le ɛ na 'ɪnmʊ -bodɪ: "Luo "bɔgʊ 'mʊ, lɛ-ɛ -a 'ye'a li, 'cnɪ ɛ! Zezii'a -glɪgbɪ-ɪ -nɪ'a Efɛɛzɪ-e, Sɪminɪ-e, Pɛgamʊ-e, Tiatilɪ-e, Saadɪ-e, Filadɛlɪfii -ke Laodisee, ɪ -nɪ -mɛɛsɔn, po ɛ ʊ -jeyi!

12-Wluwlu -gwɛ'ɛ 'le 'an -loku 'mʊ ti a, 'le 'ɪn 'ye 'le popo, nyɔ-ɔ za'a 'ɪnmʊ dɪ -bodɪ 'mʊ, 'ɪn 'ke ɔ li'ye. 'ln nʊ'a -kaa, 'ɪn 'ye-e "napɪ -mɛɛsɔn li 'bho 'ya "kpitidelɪ -mɛɛsɔn "kpi. l-bɪ "kpitidelɪ 'mnɪ, ɪ -nʊ-ɛ'ɛ-ɛ sanu 'mʊ.

13'Bho ɪ-bɪ "napɪ'a "kpitidelɪ 'mnɪ'a gwia 'mʊ, nyɔ -lue -ke nyunyɔ'ɔ "yu gʊgɔ'ɔ, 'ɪnnɔ 'ɪn 'ye'e li. Ɔ -pa'a-a -vilɔbana 'mʊ, 'le ɔ bhla'a 'bho 'ɛ "kpi sanu'a "bɛtʊ.

14'Ɔ "lru -nɪ'e-e "buu! 'Ɔ "yri-i vlan-o'o -ka nɛ.

15-Bho nyɔ "du nɛtɛ "yri, -ka ɛ-ɛ vlan'a tenyɪ, 'ka-a 'ɔ bhɪ -nɪ'o. -Ka 'bho "dɪklagba 'mʊ'a "ni'a wlu ku'a ti, 'ka-a 'ɔ wlu 'bhɛɛ'ɛ "yi -lrɛɛ.

16'Le ɔ 'bhle'e 'cʊdrɪ -mɛɛsɔn kwa 'le 'ɔ -linasʊ 'mʊ, 'le, -blajrɛɛ-ɛ 'bhle'a "yri 'sɔn, ɛ-ɛ 'wlʊ'o 'le 'ɔ wɔn 'mʊ. -Bho 'yrʊ -nɪ "duu 'mʊ, -ka 'ɛ -vlavlɪ ku'a wɔn, 'ka-a 'ɔ "yigba-a vlan'o -lrɛɛ.

17A -gblee, 'ɪn 'ye 'ɔ li a, 'ɪn 'ga-a ti 'le 'ɪn 'ye 'gwlʊ'kpa 'bho 'ɔ wɔnyi. Ɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'de-e 'ɪnmʊ -linasʊ "kpi 'le ɔ na: -Sɪanyɪ'a 'lbha -ɪnmʊ -le! 'lnmɔ "Kɔgwlɛyi Zezii mo'o. 'lnmɔ -ya'a lɛ"o lɛ ti. 'lnmɔ 'bhle'e 'ɛ tisɔɛ'ɛ 'kpʊ kwa.

18'lnmɔ 'mo-o "Kɔgwlɛyi. 'ln 'mɛ 'ko-o'o 'le -Lagɔ 'ye 'ɪnmʊ glu -za, 'ɪn 'ye ti-nɪ -lrɛɛ. Ɛ-bɛ 'an tinɪɛ 'mnɛ -see "tiinamʊ 'bhle yi. 'Mɛmɛɛ -ke -da -yɔ, nyʊ-ʊ 'mɛ'ɛ, ʊn -nɪ'a, 'ɪn 'bhle-e wɔnkuɛ 'bho 'ya "kpi.

19'Ɛ dɪ, lɛ"o lɛ -ɪn -nɪ'a liyenamʊ, 'cnɪ ɛ! Lɪ-ɪ -nɪ'a 'traamʊ zinamʊ -ke -yɪ 'ye'a -yi mʊ 'wla, 'cnɪ ɪ 'wee!

20-ln 'ye li-ɔ, 'cʊdrɪ -mɛɛsɔn 'ɪn 'bhle'a kwa 'le 'an -linasʊ 'mʊ -ke sanu'a "napɪ'a "kpitidelɪ -mɛɛsɔn, 'ɪn-ɪ yi-o'o 'ɪn 'ke -ɪnmʊ 'ya 'zɔ -tɔ: 'Cʊdrɪ -mɛɛsɔn 'mo-o Zezii'a -glɪgbɪ -mɛɛsɔn'ɔ "lrutidemʊ. "Napɪ'a "kpitidelɪ -mɛɛsɔn 'mo-o Zezii'a -glɪgbɪ -mɛɛsɔn.

Dukuyrilizadɪ 2

1l zi'a -kaa, 'le ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ na 'ɪnmʊ -bodɪ -lrɛɛ: 'Cnɪ "bɔgʊ -lue, 'an -glɪgba'a "lrutideyi -nɪ'a 'bho Efɛɛzɪ, -ɪn 'ke ɔ ɛ -jeyi po! 'Tmʊʊ nɔ na: 'lnmɔ -yɔ 'bhle'a 'cʊdrɪ -mɛɛsɔn kwa 'le 'an -linasʊ 'mʊ, 'le "napɪ'a "kpitidelɪ -mɛɛsɔn-ɔ -nʊ-ɛ'ɛ sanu 'mʊ, 'ɪnmɔ na'a 'le 'ya 'nynɪmʊ,

2'an wlu 'ka-a ɔ -bodɪ: Lɛ"o lɛ a-bʊ 'ɪnmɔ Zezii'a nyʊ-ʊ nʊ'a a, 'ɪn yibo nɛ-o'o. -Ka a-a 'mɛ'ɛ 'an lbhʊ wɔn 'mʊ, 'le a-a ku'a 'kpa "yi, 'ɪn yibo nɪ-o'o -lrɛɛ. 'Le 'ɪn de'e "gwli na

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

a'ba "tayi nyanıbhlemʊ "yiti, 'wa -sie 'le a'ba "klumʊ. Nyʊ -yʊ 'la'a 'wa "bhi 'an -dalbhomʊ, 'le ʊn -see 'ʊ -ko a, a 'crʊ -ʊ 'mʊti 'le a 'ye ʊ "yrili-gwɛ.

3'An nyʊ a "du'a dı, a-a 'ye'e 'kle, 'le a 'ye 'kpa "yi ku, 'le 'kpı -see amʊ "yiti-wa.

4Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, a'ba lɛ -lue-e -nı'e 'bho, 'ınnɛ'ɛ nʊ'o 'ınmʊ 'tʊ: 'Ɛ lɛtu 'mo-o, -ka a -kma'a 'an dı -bɛnyı, a se 'traamʊ -kaa -nı.

5'Ɛ dı, -da a yibo -nı'a 'ınmʊ -lreeka, -ka a'ba kpli -nı'a, a popo -kaa 'gwlʊti! -Ka a -yi'a gbɔ, a 'ye -kaa li-ɔ! A yibo a'ba "nyinynidı "yi 'le a 'ke 'ınmʊ gbo "bhiti! A "luo a'ba -bɛnyıkpli 'mʊ! -Bho ɛ -se -mnɛɛ, 'ın-ı yi-o'o 'ın 'ke amʊ a'ba "napɛ'ɛ "kpitidelɛ kwa 'mʊ -za.

6'Bho 'ɛ lemʊ, a'ba lɛ -lue -gbɛ nʊ'o 'ınmʊ 'tʊ. 'lnnɛ 'mo-o, "Nikolaa'a nyʊ'a -tɔtɔlı, -ka 'ın -see 'ı 'ybha, 'ka-a a -nı'o -lrɛɛ.

7A -gblee, dı -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -za'a 'an -glıgbıwɔnyi'a nyʊ -bodı 'mʊ, nyɔ -yɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke ı 'mʊti'wɔn, ɔ -na nı -tɔɔ ti! Nyɔ -yɔ 'wɔn'ɔ 'an wlu 'bɔ, -ɔ nʊ'a 'an 'gwlʊdı, 'le -ɔ ku'a 'kpa "yi "kɔmʊ, 'ın-ı 'ye -ɔ -jolʊ "nyı -mʊ, 'le tu'a "bhuo-o -nı'a 'le -Lagɔ'ɔ 'bhozagwlɔ 'mʊ, -ɛ "nyı'a nyɔ "kɔgwlɛtinıɛzɛgɛ, ɔ 'ke ɛ -za 'le ɔ 'ke ɛ li.

8l zi'a -kaa, 'le ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ na 'ınmʊ -bodı: 'Cnı "bɔgʊ -lue -lrɛɛ, 'an -glıgba'a "lrutideyi -nı'a 'bho Sıminı, -ın 'ke ɔ ɛ -jeyi po! 'Tmʊʊ nɔ na: 'lnmɔ -yɔ 'ma-a "Kɔgwlɛyi, 'ınmɔ -ya'a lɛ"o lɛ ti, 'ınmɔ 'bhle'a 'ɛ tisɔɛ'ɛ 'kpʊ kwa, 'ınmɔ 'mɛ'ɛ 'le 'ın 'ye'a glu -sɔ, 'ın 'ye'a ti-nı -lrɛɛ, 'ın na ɔ -bodı:

9'ln yibo'o-o -ka a-bʊ Zezii'a nyʊ-ʊ 'ye'a 'kle, 'le "pʊan-a 'lbha'a amʊ. Ɛ -nı'a -kaa 'mʊ a, -bho 'ın -gbʊ amʊ ya, a -see lɛ 'mʊ-bɔ. A'ba "nyinynidı 'Zuifʊ-ʊ za'a a, 'ın yibo nı-o'o -lrɛɛ. Ʊ-bʊ 'Zuifʊ "du'a amʊ dı "kpi, ʊn na ʊn-ʊ 'mo-o -Lagɔ'ɔ -glıgbawɔnyi'a nyʊ. -Bho 'ın -gbʊ nʊ ya, ʊn-ʊ 'mo-o "nyinynidı'a tiyayi Sataan'a -nʊ.

10A 'ye li-ɔ, a-a 'mu-o 'kle 'ye -mʊ. -Bho ɛ -nı -kaa 'mʊ a, -sıanyı'a 'lbha amʊ -le! A -gblee, ɛ-bɛ "nyinynidı'a tiyayi 'mnɛ-ɛ 'ye-e a'ba -dadudu ti'dın -mʊ, 'le ɛ 'ke ʊ -jie 'mʊ po. A-a 'ye-e 'kle 'ye -mʊ 'le 'wı -lrıı 'li. -Bho nyɔ'ɔ "bhuo nʊ, ɔ 'ke amʊ 'lbha a 'ke 'mɛ ɛ, a'ba depo 'ınmʊ "yi -le! -Bho ɛ -nı -kaa 'mʊ a, "lemnıı 'ın-ı 'ye-e amʊ "kɔgwlɛtinıɛzɛgɛ "nyı -mʊ.

11A -gblee, wlu -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -za'a 'an -glıgbıwɔnyi'a nyʊ -bodı 'mʊ, nyɔ -yɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke ɛ 'mʊti'wɔn, ɔ -na nı -tɔɔ ti! Nyɔ -yɔ 'wɔn'ɔ 'an wlu 'bɔ, -ɔ nʊ'a 'an 'gwlʊdı, 'le -ɔ ku'a 'kpa "yi "kɔmʊ, 'ɔ nyɔtu -ke -Lagɔ-ɔ 'ye-e "yi"sisri -mʊ "kɔgwlɛka. "Kɔgwlɛmɛmɛɛ -see ɔ -yɛ yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

12l zi'a -kaa, 'le ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ 'ye 'bho wlu -lrɛɛ kɔ, 'le ɔ na: 'Cnı "bɔgʊ -lrɛɛ, 'an -glıgba'a "lrutideyi -nı'a 'bho Pɛgamʊ, -ın 'ke ɛ ɔ -jeyi po! 'Tmʊʊ nɔ na, 'ınmɔ 'bhle'a -blajrɛɛ-ɛ 'bhle'a "yri 'sɔn, wlu-u 'wlʊ'a 'le 'an wɔn 'mʊ, 'ınnɛ 'ka-a:

13A-bʊ 'ma-a 'an nyʊ, -gwlɔ -ke 'mʊ a -de'a ti, 'ın yibo nɛ-o'o. A -gblee, ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ, "nyinynidı'a tiyayi Sataan -kɔ nɛ'o. A 'ye li-ɔ, 'an -ziadı'a 'mʊzalbhʊnʊyi Atipası, -ɔ -see'a 'ınmʊ "yidepo, Sataan'a nyʊ 'lbhɔ -ɔ'o, ɔ 'ye 'mɛ. Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti a, a -see

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'ɪnmʊ "yiti"tayi, a 'de-e 'ɪnmʊ "gwli, 'le 'ɪn -ke a 'ye "yi"sisri "kɔmʊ. A -gblee, -gwlɔ -ke 'mʊ a -ke Sataan 'mnɛ -nɪ'a a, 'bho-o ʊn -za -nɪ 'nɔ 'le a'ba "klumʊ, ʊn 'ye ɔ 'lbha, ɔ 'ye 'mɛ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -ka 'ɪn -kɔ'ɔ amʊ, a-a 'zɪ -ɪ nyʊ -bodɪ 'mʊ gbaa!

14'Bho 'ɛ lemʊ, 'ɪn 'bhle-e dɪtɔlʊ 'ɪn 'ke amʊ "yikpa. 'Ya lɛtu 'mo-o, Balaamʊ -nɪ'a -bɛnyɪ, a'ba tɔlʊ 'ybha-a 'traamʊ 'ɔ -tɔtɔlɪ. -Ka Balaakɪ 'ka -nyna 'le ɔ 'ka Izrayɛɛlɪkɔmʊ "yrabha 'mʊ 'lbha, 'le, nmi nyʊ-ʊ za'a 'sraga 'mʊ kɔkui'a dɪ, ʊn 'ke ɪ li, 'le ʊn 'ke "wɪlɪ -lrɛɛ, 'ɪnnɛ ɔ -tɔ nɔ'o.

15-Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a a'ba "klumʊ'a nyʊtɔlʊ -nɪ'o. Ʊ-bee -mnʊʊ 'ybha-a "Nikolaa'a -tɔtɔlɪ -lrɛɛ.

16'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, a yibo a'ba "nyinynidɪ "yi 'le a 'ke 'ɪnmʊ gbo "bhiti! -Bho ɛ -se -mnɛɛ, 'an -blajrɛɛ-ɛ 'bhle'a "yri 'sɔn, -ɛ 'wlʊ'a 'le 'an wɔn 'mʊ, 'ɪn-ɪ "luo 'nɛ 'mʊ-ɛ, 'ɪn -ke ɛ-ɛ yi-o'o 'le -a 'ke tʊ vɔ.

17A -gblee, dɪ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -za'a 'an -glɪgbɪwɔnyi'a nyʊ -bodɪ 'mʊ, nyɔ -yɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke ɪ 'mʊti'wɔn, ɔ -na nɪ -tɔɔ ti! Nyɔ-ɔ 'wɔn'ɔ 'an wlu 'bɔ, -ɔ nʊ'a 'an 'gwlʊdɪ, 'le -ɔ ku'a 'kpa "yi "kɔmʊ, lililɛ -lue-e -nɪ'a -Lagɔ gbo 'nɔɔ yaku 'li, 'ɪn-ɪ "nyɪ -ɔ ɛ'o. 'Bho 'ɛ lemʊ, 'le 'ɪn 'ke ɔ sʊkpʊplu -lue "nyɪ. Ɛ-bɛ sʊkpʊ 'mnɛ'ɛ "kpi, 'nynɪlre -lue 'ke 'bho 'cnɪ-ɛ. Ɛ-bɛ 'nynɪ 'mnɛ, nyɔ -lue 'tɪn -see ɛ yibo yi, -bho ɛ -se nyɔ-ɔ 'ye 'ɛ 'ye mʊ.

18l zi'a -kaa, 'le ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ na 'ɪnmʊ -bodɪ: 'Cnɪ "bɔgʊ -lue -lrɛɛ, 'an -glɪgba'a "lrutideyi -nɪ'a 'bho Tiatilɪ, -ɪn 'ke ɔ ɛ -jeyi po! 'Tmʊʊ nɔ na, 'ɪnmɔ -Lagɔ'ɔ "yu -ke "yri-i vlan'a -ka nɛ, 'le, -bho nyɔ "du'a nɛtɛ "yri, -ka ɛ-ɛ vlan'a tenyɪ, 'ɪnmɔ -ke bhɪ-ɪ -nɪ'a -kaa, -ka 'ɪn 'lɛ'ɛ, 'ka-a 'ka-a:

19A-bʊ 'ma-a 'an nyʊ, lɛ"o lɛ a-a nʊ'a, 'ɪn yibo nɛ-o'o. -Ka nyɔ'ɔ dɪkmɛɛ -nɪ'a 'le a'ba -pɔlʊ gbo -lue -lue, -ka a de'a 'ɪnmʊ "gwli "kɔmʊ, -ka a ku'a 'kpa "yi, -ka a 'bhɛɛ'ɛ a'ba -Lagɔlbhʊ wɔnyi, 'le, -ka a -see'a gbɔ -yi, a-a mu nɪ'a "lru, 'ɪn yibo nɪ'o -lrɛɛ.

20Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, a'ba lɛ -lue-e -nɪ'e 'bho, 'ɪnnɛ'ɛ nʊ'o 'ɪnmʊ 'tʊ: A -gblee, 'le a'ba "klumʊ, Zezabɛlɪ -nɪ'a ti -bɛnyɪ, 'wa kpliyitigʊgɔnynaakpʊ -lue-e -nɪ'e 'le. 'lnnʊ "maa'a amʊ, -ʊ nʊ'o -Lagɔwlu'a 'mʊtizayi ʊn "du'o 'le a-a 'wɔɔn nɪ'o. A-bʊ 'ma-a 'an lbhʊnʊmʊ, sɪndɪ ʊn-ʊ tɔ'ɔ amʊ, a 'ke "wɪlɪ, 'le, nmi nyʊ-ʊ za'a 'sraga 'mʊ kɔkui'a dɪ, a 'ke ɪ li.

21'Ɛ kamʊ 'ɪn "nyɪ 'ʊ "yiflɔɛ, ʊn 'ke 'wa "nyinynidɪ "yiyibo 'le ʊn 'ke 'ɪnmʊ gbo "bhiti. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, ʊn -see ɛ 'wɔɔn, 'le ʊn 'ybha'o ʊn 'ke "wɪlɪɛ "srii.

22'Ɛ "lru "yi, 'ɪn-ɪ 'ye ʊ 'wɛ "kpi -ya mʊ, 'le, -ka ʊn -ke nyukpasi-i 'pɛ nɪ'a 'bho 'wa "kpitipɛlɛ "kpi ti, ʊn 'ke -kaa 'bho ti'pɛ. Ʊ-bʊ nyʊ -ke ʊn -plɛ'ɛ nʊnʊdɪ 'mʊ, -bho ʊn se ʊ "yrili'wlʊ, 'le ʊn 'ke 'wa "nyinynidɪ "yiyibo, ʊn 'ke 'ɪnmʊ gbo "bhiti, 'ɪn-ɪ 'ye -ʊ 'kleyeɛɛ "kpi -ya -mʊ tenyɪ.

23'Bho 'ɛ lemʊ, nyʊ-ʊ 'wɔɔn'ɔ 'wa -tɔtɔlɪ, 'ɪn-ɪ 'ye -ʊ ti-za -mʊ, 'le 'an -glɪgbawɔnyi'a nyʊ 'ke "gwlide -ka 'ɪn yibo'a nyɔ"o nyɔ'ɔ -pɔlʊ. A -gblee, -bho 'ɪn 'ke amʊ lɛ "lrulinʊ, a'ba lbhʊ a nʊ'a -lue -lue, 'ɪnnɛ 'ɪn-ɪ 'ye ya-gbʊ mʊ!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24A-bʊ 'an nyʊ -lrʊʊ-ʊ -nɪ'a Tiatilɪ, a -see ʊ-bʊ 'nynaakpʊ 'mnʊ -lokuipo. Nyʊ-ʊ 'la'a 'wa "bhi "lɪ'a yibomʊ" 'le ɪ 'ye'a Sataan'a nɪ "du, ɪ-bɪ 'wa lɪ 'mnɪ, a se ɪ yibo. A-bee -mnʊʊ, 'ɪn se lɛ 'bhle 'ɪn 'ke amʊ -bodɪ 'mʊ-za,

25-bho ɛ -se lɛ -lue -nɛɛ'ɛ "sɛ: 'ln na: -Bho 'ɪn -ka 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ le-e yi a, a kpʊn 'an -tɔtɔlɪ ti "kɔmʊ!

26A -gblee, nyɔ-ɔ 'wɔn'ɔ 'an wlu 'bɔ, -ɔ nʊ'a 'an 'gwlʊdɪ, 'le -ɔ ku'a 'kpa "yi "kɔmʊ, 'ɪn-ɪ 'nʊ -ɔ 'bhlɪkpɪ 'wee'a -yowli 'mʊ.

27Wɔnkuɛ 'an -tɪta -Lagɔ "nyɪ'a 'ɪnmʊ, 'ɛ lɛtu 'ɪn-ɪ 'ye ɔ "nyɪ mʊ -lrɛɛ. Ɔ-ɔ 'ye-e wɔn-ku -mʊ tenyɪ, 'le, -ka nyɔ-ɔ wa'a mɛ'ɛ -yakpe, ɔ 'ke -kaa "nyinynikpli'a nʊmʊ ti-za.

28'Le, -bho zɔ -ka "yri ti'wla, 'ɪnmɔ kɔɔ'ɔ 'ɛ 'cʊdrɪɛ fan'a a, 'ɪn -ke a 'ke -na.

29Dɪ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -za'a 'an -glɪgbɪwɔnyi'a nyʊ -bodɪ 'mʊ, 'ɪnnɪ 'ka-a! Nyɔ -yɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke ɪ 'mʊti'wɔn, ɔ -na nɪ -tɔɔ ti!

Dukuyrilizadɪ 3

1Ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ'ɔ -glɪgba-a -nɪ'a Tiatilɪ, ɔ gwɛ'ɛ 'ɛ "kpidɪ'a 'mʊzɛɛ "yi, 'le ɔ na 'ɪnmʊ -bodɪ: 'Cnɪ 'an "bɔgʊ -lue, 'an -glɪgba'a "lrutideyi -nɪ'a 'bho Saadɪ, -ɪn 'ke ɔ ɛ -jeyi po! -Lagɔ'ɔ -zuzu 'saa'a li kpɛ -mɛɛsɔn, 'ɪnmɔ ɔ -nɪ'a 'mʊ, 'le -ɔ "si'a 'bho, -ɔ 'bhle'a 'cʊdrɪ -mɛɛsɔn kwa, 'ɪn na ɔ -bodɪ: A-bʊ 'ma-a 'ɪnmɔ Zezii'a nyʊ, lɛ"o lɛ a-a nʊ'a, 'ɪn yibo nɛ-o'o. A -gblee, -bho nyʊ -de ti, ʊn na a yaa'a-a 'mʊti. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -bho 'ɪn -gbʊ amʊ ya, a-a 'mʊ-o'o 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

2A yaa 'mʊti, -bhladɪ a -see'a plɪplɪplɪ -nɪ ke a, 'le a 'ke 'kpɪ "yipopo! -Ɛkedɪmaa, a'ba kpli 'ɪn "duu'a "yriti, ɪ se "yi'srɛɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

3A -gblee, a 'ka -Lagɔ'ɔ -glɪgbawɔnyi'a nyʊ "du, wlu ʊn -za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, -ka ʊn -zɛ 'ɛ 'mʊ 'le a 'ye 'ɛ -lokuipo a, a popo -kaa 'gwlʊti! A yibo a'ba "nyinynidɪ "yi 'le a 'ke 'ɪnmʊ gbo "bhiti, 'le a 'ke ɪ-bɪ -tɔtɔlɪ 'mnɪ 'bho "du. 'Ɛ dɪ, -bho a -see 'mʊtiyaa a, 'ɪn-ɪ 'ye-e amʊ 'zɔ'daa -mʊ -ka "yriyi. -Nɔɔ -ke ti 'ɪn-ɪ 'ye'a -yi mʊ, a -see ɛ "gwlide yi.

4Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -da a -de'a 'bho Saadɪ ti, nyʊtɔlʊ -nɪ'e 'le a'ba "klumʊ, 'ɪnnʊ yibo'o 'an dɪ "yri. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, -banɪpli 'ɪn-ɪ 'ye ʊ "nyɪ mʊ, ʊn 'ke 'mʊ-pa, 'le 'ɪn -ke ʊn 'ke -na, -ɛkedɪmaa, 'ɛ lɛtu ʊn -nmɔ'ɔ "yiti.

5A -gblee, nyɔ-ɔ 'wɔn'ɔ 'an wlu 'bɔ, -ɔ nʊ'a 'an 'gwlʊdɪ 'le -ɔ ku'a 'kpa "yi "kɔmʊ, -banɪpli 'ɪn-ɪ 'ye ɔ "nyɪ mʊ ɔ 'ke 'mʊ-pa, 'le, -Lagɔ'ɔ "bɔgʊ -lue -ke 'li, nyʊ-ʊ -nɪ'a ti 'bho 'ɔ "yigbeyi, 'wa 'nynɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ ɛ, 'ɪn -see 'le ɔbɔ-ɔ'ɔ 'nynɪ -za yi. 'Bho 'an -tɪta -Lagɔ -ke ɔ gbo'a -dalbhomʊ'a "yigbeyi, -ka ɔ "du'a 'an nyɔ, 'bho-o 'ɪn-ɪ 'ye ɪ 'mʊ-za -nɪ mʊ gbaa.

6Dɪ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -za'a 'an -glɪgbɪwɔnyi'a nyʊ -bodɪ 'mʊ, nyɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke ɪ 'mʊti'wɔn, ɔ -na nɪ -tɔɔ ti!

7A -gblee, 'ɔ -glɪgba-a -nɪ'a 'bho Saadɪ, 'ɪn gwɛ'ɛ 'ɛ "bɔgʊ "yi, 'le ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ na 'ɪnmʊ -bodɪ: "Luo "bɔgʊ -lrɛɛ 'mʊ, 'an -glɪgba'a "lrutideyi -nɪ'a 'bho Filadɛlɪfii, -ɪn 'ke ɛ

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'cnɪ 'le -ɪn 'ke ɛ ɔ -jeyi po. 'lnmɔ -sɔ'ɔ -Lagɔ gbo, 'ɪnmɔ 'ma-a -ziadɪ'a 'mʊzayi "kɔmʊ, 'ɪnmɔ ku'a wɔn, Zelizalɛɛmʊlre, -ɛ 'wlʊ'a 'le -Lagɔ gbo yaku 'li, 'ɪnmɔ, -bho -ɔ kati'a nyɔ 'ɛ -jolʊ wɔnyi, 'le nyʊ -Lagɔ-ɔ 'ye'a -kɔ mʊ 'le 'ɛ 'limʊ, ɔ 'ke 'wa "klumʊ -nɪ, 'le nyɔ -lrɔɔ se'a 'bhɛɛ, ɔ 'ke 'bho ka, 'ɪnmɔ, -bho -ɔ -ka'a nyɔ 'ɛ -jolʊ le, 'le ɔ -kaa ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ'a "klumʊ -nɪ, 'le nyɔ -lrɔɔ se'a 'bhɛɛ, ɔ 'ke ɔ wɔnyi kati, 'ɪnmɔ nʊ'o na:

8A-bʊ, 'ɪnmɔ Zezii'a nyʊ, lɛ"o lɛ a-a nʊ'a a, 'ɪn yibo nɛ-o'o. -Ka a se'a 'mʊtikuku tenyɪ a, 'ɪn yibo nɪ-o'o -lrɛɛ. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ, a "du'o 'bho-o 'an wlu, 'le a -see 'ɪnmʊ "yidepo. A -gblee, 'ɛ dɪ 'le a'ba nya a, -ka -Lagɔ 'ka amʊ -kɔ "kɔgwlɛka, 'ɪn -flɔ'ɔ-ɔ 'ɛ -jolʊ wɔn. Nyɔ -lrɔɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ɛ -ka.

9'Zuifʊ -yʊ 'ma-a Sataan'a nyʊ, lɛ 'ɪn-ɪ 'ye 'ʊ "lruli-nʊ mʊ, a 'ye ɛ li-ɔ, ʊn na, ʊn-ʊ 'mo-o -Lagɔ'ɔ -glɪgbawɔnyi'a nyʊ. -Bho 'ɪn 'crʊ ʊ 'mʊti, ʊn-ʊ 'mo-o "nyinynidɪ'a tiyayi Sataan'a -nʊ. Ʊ-bʊ 'Zuifʊ 'mnʊ, 'ɪn 'ye -ʊ -kpʊn -mʊ -glaka 'le ʊn 'ke yi, ʊn 'ke amʊ 'kolri wɔnyi glu po, ʊn 'ke amʊ 'bho "du, 'le, -ka 'ɪn -kma'a a'ba dɪ, ʊn 'ke -kaa yibo.

10'Bho a'ba "bhi'a damʊ, -ka a 'ka 'kpa "yi ku, 'ɛ wlu 'ɪn -za'a amʊ -bodɪ 'mʊ, a "du -ɛ 'bho. 'Ɛ "lru "yi 'ɪn-ɪ 'ye amʊ "yrili"du mʊ, 'le, 'kleyeɛɛklagba-a 'ye'a nyɔ"o nyɔ "kpi -yi mʊ 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, ɛ 'ke ɔ ti'dɪn ɛ -kaa amʊ "kpi bhla.

11"Yisrɛɛlɪ 'ɪn -tɔ'ɔ amʊ a -de'a 'liti, a kpʊn ɪ ti -gli, 'le, lɪ 'ɪn-ɪ 'ye'a nyɔ"o nyɔ 'sɛɛ -po -nɪ mʊ, nyʊ -lrʊʊ'a "sɛ -kɪɪ ɪ 'ye! 'ln-ɪ 'ye-e le -yi -mʊ -susueyi"a!

12Nyɔ-ɔ 'wɔn'ɔ 'an wlu 'bɔ, -ɔ nʊ'a 'an 'gwlʊdɪ, 'le -ɔ ku'a 'kpa "yi "kɔmʊ, "tibhe -ɛ -nʊ-ɛ'ɛ sʊkpʊ 'mʊ, -ka 'ɛ -lue -nyna'a 'le 'an -tɪta -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a lisaabudu 'li ti, 'ka-a 'ɪn-ɪ wɔ 'ɔ "yiti 'le ɔ 'ke "gwlide na -Lagɔ 'mnɔ -ke ɔ-ɔ 'ye-e "yi"sisri -mʊ "kɔgwlɛka. Ɔ-bɔ -Lagɔ 'mnɔ'ɔ 'nynɪ -ke 'ɔ gwlɔ'ɔ 'nynɪ 'ɪn-ɪ 'ye ɔ "duu mʊ. Ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'mo-o Zelizalɛɛmʊlre -ɛ 'wlʊ'a 'le -Lagɔ gbo yaku 'li. 'ln-ɪ 'ye -ɔ 'an 'nynɪlre "duu -mʊ -lrɛɛ.

13Dɪ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -za'a 'an -glɪgbɪwɔnyi'a nyʊ -bodɪ 'mʊ, 'ɪnnɪ 'ka-a! Nyɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti, ɔ 'ke ɪ 'mʊti'wɔn, ɔ -na nɪ -tɔɔ ti!

14Ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ'ɔ nyʊ-ʊ -nɪ'a Filadɛlɪfii, 'ɪn gwɛ'ɛ 'wa "bɔgʊ "yi a, 'le ɔ na 'ɪnmʊ -bodɪ: "Luo "bɔgʊ -lue -lrɛɛ 'mʊ, 'an -glɪgba'a "lrutideyi -nɪ'a 'bho Laodisee, -ɪn 'ke ɛ ɔ -jeyi po! 'lnmɔ -Lagɔ lbho'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ 'ɪn 'ke 'ɔ lbhʊ "yi-nynia, 'ɪnmɔ 'ma-a -ziadɪ'a 'mʊzayi, 'ɪnmɔ se'a sɪn wɔn 'mʊ 'bhle, lɛ"o lɛ -Lagɔ -ya'a ti, 'ɪnmɔ 'ye 'ɛ da, 'ɪnmɔ nʊ'o, na:

15Lɛ"o lɛ a-a nʊ'a a, 'ɪn yibo nɛ-o'o. -Ka "nipɪpɛ -ke "nismuanu "du'a lɛzɛgɛ, a-bʊ 'ma-a 'ɪnmɔ Zezii'a nyʊ 'bho Laodisee, 'ɪn yibo'o-o na, a se -kaa -nɪ. -Ka a -nɪ'a 'bho 'ya 'nynɪmʊ, 'ɛ nʊ 'ɪnmʊ 'tʊ.

16"Ni-i -nɪ'a -bhogee, 'ɛ -ka a -nɪ'a dɪ, -bho nyɔ 'nɛ ɛ, -ka ɔ-ɔ zɛ 'ɛ wɔn, 'ka-a 'ɪn-ɪ 'ye amʊ -nʊ mʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17A -gblee, -bho a -de ti, a-a 'nʋ-o: -A 'bhle-e mɔni'a -dadudu, -a 'ga-o'o, -a -see lɛ -lue 'tɩn 'mʋ-bɔ. A-a 'lɛ'ɛ -kaa 'le, -ka a'ba dɩ 'bhle'a ngaze 'mʋ tenyɩ, a se ɩ yibo? -Bho 'ɩn -gbʋ amʋ ya, a-a 'mo-o "pʋanlbhamʋ, a -cɛ'ɛ-ɛ -patɩ 'le a "lɔ'o.

18'Ɛ "lru "yi 'ɩn-ɩ "du'o amʋ "dɩ 'mʋ 'le "yi 'mʋ, 'le a 'ke yi, sanu 'ɩn lele'a a, a 'ke ɛ de, 'le a 'ke "wlilɛbhlemʋ "du. A yi, a 'ke -banɩpli de, 'le, a'ba -patɩ-ɩ 'bhle'a dɩn 'mʋ, a 'ke ɛ "yi"zize, 'le a 'ke a'ba "yri'a kɔku -lue de -lrɛɛ, 'le a 'ke ti'ye wesaa!

19A -gblee, nyʋ -ke dɩ 'ɩn -kma'a a, 'ɩnnʋ 'ɩn-ɩ "du'o "lru "yi. 'Ɛ dɩ, a yibo a'ba "nyinynidɩ "yi, a 'ke 'ɩnmʋ gbo "bhiti, 'le a 'ke 'tɔ 'mʋtiyaa!

20A 'ye li-ɔ, "yi -lue -lrɛɛ 'ɩn-ɩ po'o amʋ: 'Bho nyɔ"o nyɔ'ɔ -buduwɔn "yi 'ɩn-ɩ nyna'a ti 'le 'ɩn-ɩ 'lɔ ɔ'o. -Bho ɔ 'wɔn 'an wlu 'bɔ, 'le ɔ 'ke 'bho kati, 'ɩn-ɩ 'pa-a 'le ɔ gbo 'le 'ɩn -ke ɔ-ɔ sisri'e sʋ gbo.

21-Ka 'ɩn ku'a 'kpa "yi "kɔmʋ, 'le 'ɩn 'ye'a 'an -tɩta -Lagɔ'ɔ 'gwlʋdɩ nʋ, 'le 'ɩn -ke ɔ -kɔ'ɔ lɩ 'wee, nyɔ -yɔ 'wɔn'ɔ 'an wlu 'bɔ, -ɔ nʋ'a 'an 'gwlʋdɩ, 'le -ɔ ku'a 'kpa "yi "kɔmʋ, 'ɩn-ɩ "nyɩ -ɔ "yiflɔɛ, 'le 'ɩn -ke ɔbɔ 'ke lɩ 'wee -kɔ -lrɛɛ.

22Dɩ -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -za'a 'an -glɩgbɩwɔnyi'a nyʋ -bodɩ 'mʋ, 'ɩnnɩ 'ka-a! Nyɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti, ɔ 'ke ɩ 'mʋti'wɔn, ɔ -na nɩ -tɔɔ ti!

Dukuyrilizadɩ 4

1A -gblee, 'ɩn gwɛ'ɛ ɩ-bɩ "bɔgʋɩ 'mnɩ'a 'cnɩcnɩa "yi, 'le 'ɩn 'ye yayi popo -lrɛɛ. 'ln nʋ'a -kaa, 'ɩn 'ye-e yaku li, ɛ 'ye wɔn kati, 'le nyɔ -ke wlu kɔɔ'ɔ lɛglɛ, -ɔ 'tmʋʋ 'ka 'ɩnmʋ, 'ɩn 'ye 'ɔ wlu -lrɛɛ 'bʋ'wɔn, 'le ɔ na 'ɩnmʋ -bodɩ: Yi 'ɩnmʋ gbo 'nɔɔ yaku 'li, 'le, lɩ -Lagɔ "si'a 'nynɩ -ɩ 'ka -nʋ-ɛ 'wla, 'ɩn 'ke ɩ -ɩnmʋ "yi-tɔ!

2'Bho -gbaa -lue 'mnɛ 'mʋ, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a -jijri 'yi-e 'ɩnmʋ "kpi -lrɛɛ. 'Bho-o 'ɩn 'ye -nɩ'e 'nynɩbhlekpe -lue li, 'le nyɔ -lue -de'e 'bho 'ɛ "kpi ti.

3"Yrilinmɔsɩkpɩ 'sɔn-ɔ 'bhle'a 'pɛlʋ ʋn-ʋ 'la'a zasɩpʋ -ke sadʋanɩ, -ka ɩ-ɩ vlan'a, 'ka-a 'ɔ "yigba -nɩ'o, 'le "ni'a -bhlii bi'e 'ɔ 'nynɩbhlekpe 'mnɛ. "yrilinmɔsʋkpʋ -lue -lrɛɛ-ɛ 'bhle'a 'pɛlʋ, ʋn-ʋ 'la'a emelodɩ, -ka ɛ-ɛ nʋ'a "wleewle, 'ka-a ɛ-bɛ "ni'a -bhlii 'mnɛ -nɩ'o.

4A -gblee, 'nynɩbhlekpi'a -gwlʋ -lue 'yɔ nyiɛ -lrɩɩ, 'ɩnnɩ bi'e ɛ-bɛ 'nynɩbhlekpe 'mnɛ. Nyʋklɩgbɩ'a -gwlʋ -lue nyʋ nyiɛ, 'ɩnnʋ -de 'nɩ "kpi. 'Wa -banɩ ʋn -pa'a 'mʋ, ɩ "plu-o'o "buu, 'le ʋn de'e sanu'a -kwloo "lru.

5Ɛ-bɛ 'nynɩbhlekpe 'mnɛ, -da ɛ -nɩ'a, nɛ'ɛ "dradrɩ-ɩ 'wlʋ'o 'bho, 'le "ni-i "gbu'o 'bho, 'le, -dayru'a -pupo -mɛɛsɔn-ɔ 'ma-a -Lagɔ'ɔ -zuzu 'saa'a li kpɛ -mɛɛsɔn, 'ɛ 'mʋyibolɩ, ɩ-ɩ wan'a 'bho ɛ-bɛ kpe 'mnɛ'ɛ wɔnyi.

6A 'ye li-ɔ, 'bho ɛ-bɛ kpe 'mnɛ'ɛ wɔnyi -lrɛɛ, lɛ-ɛ kɔɔ'ɔ "niklagba, 'ɩnnɛ -nɩ'e 'bho. Ɛ -nɩ'e-e "wlelaa -ka "yena. Ɛ-bɛ kpe 'mnɛ -lrɛɛ, lɩ nyiɛ-ɛ bi ɛ'o. l -nɩ'e-e ti 'le "yri -tro nɩ'o -nyakaa 'le nya -ke lemʋ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7'Ya -antanyɪnɛ -ke -blakpa gʊgɔ'o. 'Ya 'sɔnnɛ kɔɔ'ɔ-ɔ -bhliigbuda, 'ya tannɛ 'bhle-e "yigba -ka nyunyɔ; -bho jisi -ka 'le yayi zi nɪ, -ka ɛ -nɪ'a, 'ka-a 'ya nyiɛnɛ -nɪ'o.

8-Kpakpɪ -mɛɛlo ɪ-bɪ lɪ 'mnɪ 'bhle'o -lue -lue, 'le ɪ -tro'o "yri; tɔlɪ -nɪ 'bho 'ya ku 'mʊ, 'le -lrɪɪ -nɪ'e 'le 'ya 'limʊ. -Nɔɔ"o -nɔɔ ti, 'ya wɔn -nɪ'e-e "tonamʊ 'le ɪ-ɪ nʊ'o: -A'ba -Kɔyi -Lagɔ 'saa'a-a li kpɛ -mɛɛsɔn, ɔ 'ku-o wɔn ɔ 'ye lɪ 'wee -zi 'le ɔ -nɪ'e ti "kɔgwlɛka.

9-10Ɔ-bɔ nyɔ-ɔ -de'a 'bho ɛ-bɛ 'nynɪbhlekpe "kpi ti, -ɔ -ke tinɪɛ-ɛ se'a "tiinamʊ 'bhle, -bho ɪ-bɪ lɪ nyiɛ'ɛ wɔn -ka "to ɪ 'ke 'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ, 'le ɪ 'ke ɔ 'sɛɛ po a, ʊ-bʊ nyʊklɪgbɪ'a -gwlʊ -lue nyʊ nyiɛ 'mnʊ-ʊ 'za-a 'wa 'nynɪbhlekwloo "lru, ʊn-ʊ de 'ɪ 'bho 'ɔ wɔnyi ti 'le ʊn-ʊ po 'ɔ 'kolri wɔnyi glu 'le ʊn-ʊ bʊbɔ nɔ'o, ʊn-ʊ nʊ'o:

11-A'ba -Kɔyi -Lagɔ, -ka -ɪn ku'a wɔn 'le -a'a 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi, -ɪn -nmɔ 'nɪ-ɪ "yiti, -ɛkedɪmaa, -ɪnmɔ -ya'a lɛ"o lɛ ti, 'le -a'a 'gwlʊdɪ 'mʊ, ɪ 'ye ti-nɪ.

Dukuyrilizadɪ 5

1A -gblee, 'ɪn nʊ'a -kaa -lrɛɛ ɛ, ɔ-bɔ nyɔ-ɔ -de'a 'bho 'nynɪbhlekpe 'mnɛ "kpi ti, 'ɪn 'ye -ɔ li. Ɔ 'bhle-e "bɔgʊ -lue kwa 'le 'ɔ -linasʊ 'mʊ. Ɛ-bɛ "bɔgʊ 'mnɛ, 'ɛ 'fɔtɪ 'sɔn gbo-o 'cnɪ-ɛ'o, 'le ʊn 'ye ɛ 'fɪan. Nyɔ -kɛɛ ɛ "yikati'a dɪ, lɪ -mɛɛsɔn, 'ɪnnɪ ʊn -ka -nɪ 'nɛ wɔnyi.

2'ln nʊ'a -kaa -lrɛɛ, -Lagɔ gbo'a wɔnkudalbhoyi -lue, 'ɪn 'ye -ɔ li, 'le ɔ-ɔ po'o weze, ɔ-ɔ nʊ'o: Nyɔ yɔɔ ku'o wɔn, -ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke "bɔgʊ -nɛɛ'ɛ wɔnyikalɪ 'bho -za 'le ɔ 'ke ɛ "yikati'a?

3Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le yaku 'li-e, 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi -ke 'nɔɔ 'mɛmʊ -nɪ'a glu, nyɔ -lue 'tɪn, -ɔ 'ka 'bhɛɛ ɔ 'ke "bɔgʊ 'mnɛ "yikati 'le ɔ 'ke ɛ 'li zrɛ, 'ɔ nyɔtu se -nɪ.

4Nyɔ-ɔ 'kɛ ɛ "yikati 'le ɔ 'ke ɛ 'li zrɛ, ɔ -see 'ɔ 'ye'a "lru "yi 'le 'ɪn 'ye "vi.

5'Le nyʊklɪgbɪ-ɪ -nɪ'a 'bho'a -lue na 'ɪnmʊ -bodɪ: 'Bhɔ "vidɪ! -Gblee, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ kɔɔ'ɔ -blakpa, -ɔ 'ma-a Zidaa'a -gluuwɔnyi'a "yu, 'bhlʊkpayowli Daviidɪ'a "nayu, ɔ 'lu-o "nyinynidɪ'a tiyayi tʊ wɔn 'mʊ. Ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke "bɔgʊ 'mnɛ'ɛ wɔnyikalɪ -mɛɛsɔn 'bho -za 'le ɔ 'ke ɛ "yikati.

6Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'ɪn nʊ'a -kaa -lrɛɛ, nyɔ -lue-e kɔɔ'ɔ 'sragamʊzabhlabhlɛgbuda, 'ɪn 'ye -ɔ li 'bho 'nynɪbhlekpe "kpi. Ɔ 'bhle-e 'gbɪn -mɛɛsɔn -ke "yri -mɛɛsɔn. Lɪ nyiɛ -ke nyʊklɪgbɪ'a -gwlʊ -lue nyʊ nyiɛ-ɛ bi ɔ'o. A -gblee, 'bhlabhlɛgbuda nyʊ 'lbha'a, ʊn 'ye'a 'sraga -za, -ka ɛ 'bhle'a -jrɛɛ'ɛ 'bɪ li, 'mɛmɛɛ ɔ 'mɛ 'ka, 'ka-a ɔ 'bhle'e 'ɛ fanɪ li. A -gblee, ɪ-bɪ "yri -mɛɛsɔn 'mnɪ, -Lagɔ'ɔ -zuzu 'saa'a li kpɛ -mɛɛsɔn ɔ -ya'a 'nɔɔ 'bhlɪkpɪ 'wee "kpi, 'ɔ 'mʊyibolɛ mo'o.

7A 'ye li-ɔ, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʊzabhlabhlɛgbuda, ɔ nʊ'a -kaa, nyɔ-ɔ -de'a 'bho 'nynɪbhlekpe "kpi ti, ɔ 'mu -ɔ "yi, 'le "bɔgʊ ɔ 'bhle'a 'le 'ɔ -linasʊ 'mʊ, ɔ 'ye ɛ kpʊn.

8A -gblee, ɔ nʊ'a -di, ɔ kpʊn 'ɛ ɛ, ɪ-bɪ lɪ nyiɛ -ke nyʊ'a -gwlʊ -lue nyʊ nyiɛ 'mnʊ nʊ'a -kaa, ʊn 'po-o 'kolri glu 'bho 'ɔ wɔnyi. 'Wa nyɔ"o nyɔ 'bhle-e -dɔdɔ -ke sanu'a "kɔpʊ -

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

kwa. Lɛ -lue -ke "wle gʊgɔ'ɔ nyɔ-ɔ po'a "yri ʊn 'ke -Lagɔ bʊbɔ ɔ, ʊn-ʊ 'la'a lasaasɪ, 'ɪnnɛ "yi'e ɪ-bɪ "kɔpɪ 'mnɪ: -Lagɔ'ɔ nyʊ'a wɔngbopowlu'a 'mʊyibolɛ mo'o.

9Ʊn nʊ'a -kaa, ʊn "du-o 'bho 'lʊlre -lue 'le ʊn-ʊ bhle'o, ʊn-ʊ nʊ'o: -lnmɔ 'bhɛɛ'o -ɪn 'ke "bɔgʊ -nɛɛ kpʊn 'le -ɪn 'ke ɛ "yikati. -Ɛkedɪmaa, 'cɛ"o 'cɛ'ɛ nyʊ, wlu"o wlu'a nyʊ, 'bhlʊkpa"o 'bhlʊkpa "kpi'a nyʊ, "nyinynidɪ kpʊn'a 'geyiɛ 'mʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'wa dɪ -ɪn 'mɛ'o, 'le, -yʊ 'wɔɔn'ɔ -ɪnmʊ, -ɪn 'ye ʊ zetie 'le ɪ 'mʊ, 'le ʊn 'ke -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ nyʊ "du,

10'le -ɪn 'ye ʊ 'mʊ"luo, nyʊ ɔ -kɔ'ɔ, -ɪn 'ye ʊ 'le 'wa "klumʊ po, ɔ -ke ʊn 'ke lɪ 'wee -kɔ, 'le -ɪn 'ke ʊ 'ɔ bʊbɔmʊ 'mʊ nʊ, 'le ʊn 'ke 'kmʊ -kɔ.

11'ln nʊ'a -kaa -lrɛɛ, 'ɪn 'ye-e -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ'a -gbogboyoko li. Lɪ nyiɛ 'mnɪ -ke nyʊklɪgbɪ'a -gwlʊ -lue nyʊ nyiɛ-ɛ bi'a 'nynɪbhlekpe 'mnɛ, ʊn 'po -ɪ "gbele 'li,

12'le ʊn-ʊ po'o wlu yayi, ʊn-ʊ nʊ'o: -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʊzabhlabhlɛgbuda nyʊ 'lbha'a, 'ɪnnɔ 'bhle'e wɔnkuɛ-e, -Lagɔ'ɔ -bonyaa 'wee-e, -naagɪ-e, 'mʊtikukuɛ -ke 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ.

13'ln nʊ'a -kaa -lrɛɛ ɛ, lɛ"o lɛ-ɛ -nɪ'a yaku 'li, -ɛ -nɪ'a 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi, -ɛ -nɪ'a 'le 'tɔnni kɔ, -ɛ -nɪ'a 'le glu, lɛ"o lɛ -Lagɔ -ya'a ti, 'ɪn 'wɔn-ɔ 'ɛ wlu 'bɔ, 'le ɛ-ɛ nʊ'o: -Lagɔ -de'a 'bho 'ɔ 'nynɪbhlekpe "kpi ti -ke 'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʊzabhlabhlɛgbuda, 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ -ke wɔnkuɛ "du 'wa lɪ "kɔmʊ!

14l 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le ɪ-bɪ lɪ nyiɛ 'mnɪ-ɪ nʊ'o, na: -Ka a 'lɛ'ɛ 'tɪn, ɪ -nɪ -kaa 'mʊ! 'Le nyʊklɪgbɪ'a -gwlʊ -lue nyʊ nyiɛ 'mnʊ nʊ'a -kaa, ʊn 'po -ʊ 'kolri wɔnyi glu 'le ʊn-ʊ bʊbɔ nʊ'o.

Dukuyrilizadɪ 6

1Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ gwɛ'ɛ 'wa bʊbɔɛ "yi, 'le 'ɪn 'ye 'le popo -lrɛɛ. 'ln nʊ'a -kaa, ɔ-bɔ -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʊzabhlabhlɛgbuda, 'ɪn 'ye -ɔ li. "Bɔgʊ ʊn -ka -nɪ'a lɪ -mɛɛsɔn wɔnyi, ɔ 'kpa-a 'bho ɔ 'ke ɛ wɔnyi kati. l-bɪ lɪ -mɛɛsɔn 'mnɪ, ɔ nʊ'a -kaa, ɔ -za'a 'bho-o 'ya -lue. Ɔ -zɛ 'ɛ 'bho a, 'le, ɪ-bɪ lɪ nyiɛ-ɛ -nɪ'a 'bho, 'ɪn 'ye 'ya -lue'a wlu 'bʊ'wɔn 'le ɛ na: 'Da, -ɪn 'ke yi! 'Ɔ wlu 'mnɛ kɔɔ'ɔ-ɔ "ni-i "gbu.

2'ln -ka 'le-e gbʊ, -siekoplu 'da'o. Nyɔ -lue-e -de'e 'bho 'ɛ "kpi ti. Ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ 'bhle-e plʊ -kwa. Nyɔ-ɔ lu'a tʊ, -kwloo ʊn-ʊ "nyɪ 'ɔ ɔ, 'ɪnnɛ ʊn "nyɪ ɔ'o, ɔ de'e "lru. Ɔ-ɔ mu-o'o ɔ 'ke tʊ'a -dadudu vɔ 'le ɔ 'ke ɪ "kpi 'ya -lrɛɛ.

3Ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ 'wlʊ'a 'bho -jeyi a, 'le ɔ-bɔ -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi 'mnɔ 'ye 'bho 'kpa -lrɛɛ, ɪ-bɪ lɪ -mɛɛsɔn 'mnɪ, ɔ 'ye 'bho 'ya 'sɔnnɛ -za. l-bɪ lɪ nyiɛ 'mnɪ 'le 'ɪn 'ye 'ya -lue -lrɛɛ'ɛ wlu 'bʊ'wɔn 'le ɛ na: 'Da -ɪn 'ke yi!

4-Sieko -lrɛɛ nʊ'a -kaa, ɛ 'da-a'o. 'Ɛ ku -nɪ'e-e zoo -ka nymɔ. Nyɔ-ɔ -de 'nɛ "kpi ti, ʊn "nyɪ -ɔ "yiflɔɛ ɔ 'ke tʊ "yiglu-za 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ 'le nyʊ 'ke 'lɪlbha, ʊn 'ke 'mɛ. 'Ɛ kamʊ ʊn "nyɪ 'ɔ -blajrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5'Le, ɔ-bɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʊzabhlabhlɛgbuda, ɪ-bɪ lɪ -mɛɛsɔn 'mnɪ, ɔ 'ye 'bho 'ya tannɛ 'bho -za, 'le ɪ-bɪ lɪ nyiɛ'ɛ -lue -lrɛɛ na: 'Da -ɪn 'ke yi! -Sieko -nɪ'a -ka -blibli nʊ'a -kaa, "bɔyɪ! ɛ 'da-a'o. Nyɔ -lue-e -de'e 'bho 'ɛ "kpi ti. Ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ 'bhle-e kilo -kwa.

6ɩ-bɪ lɪ nyiɛ 'mnɪ'a "klumʊ 'le 'ɪn 'ye lɛ -lue 'bʊ'wɔn. Ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ nyunyɔ'ɔ wlu, 'le ɛ na nyɔ-ɔ -nɪ'a 'bho -sieko "kpi -bodɪ: Zɔ -lue 'li'a mɔni lbhʊnʊyi-i 'ye'a, 'ɪnnɛ 'ke "cɪmnɪselɛ'ɛ kilo -lue 'tɪn de, 'le, -bho ɛ "du -pʊsa, 'ɛ kilo tan 'tɪn ɛ 'ke de. 'Bho nmɔ -ke 'cna'a damʊ, -a'a po 'ya mɔni "kpi -le!

7-Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʊzabhlabhlɛgbuda, ɔ nʊ'a -kaa -lrɛɛ, ɪ-bɪ lɪ -mɛɛsɔn 'mnɪ, ɔ -za'a 'bho-o 'ya nyiɛnɛ. 'Le ɪ-bɪ lɪ nyiɛ-ɛ -nɪ'a 'bho'a -lue -lrɛɛ 'ye -wlu 'le ɛ na: 'Da, -ɪn 'ke yi!

8'ln -ka 'le-e gbʊ, -sieko -ke ku-u "plu'a 'mʊti -ka "lrubhatiyi, 'ɪnnɛ 'da'o. Nyɔ-ɔ -nɪ 'nɛ "kpi, ʊn-ʊ 'lɔ -ɔ 'Mɛmɛɛ. Nyɔ -lrɔɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'bhla-a 'bho 'ɔ lemʊ. 'Ɔ 'nynɪ 'mo-o 'Mɛmʊ'a -nɪnamʊ. A -gblee, nyunyu 'wee -nɪ'a 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi, -bho nyɔ de 'wa 'digbi nyiɛ ti, ʊ-bʊ nyʊ 'sɔn 'mnʊ, -Lagɔ "nyɪ -ʊ wɔnkuɛ 'le ʊn 'ke tʊ-e, 'mʊ-e, "lrubhatiɛ -ke 'mnamʊnyninmi 'mʊ -zi -nɪ 'le ʊn 'ke 'ya -lue'a nyʊ 'lbha ʊn 'ke 'mɛ.

9Ɔ-bɔ nyʊ'a 'pʊʊnyi 'mnɔ nʊ'a -kaa -lrɛɛ, ɪ-bɪ lɪ -mɛɛsɔn 'mnɪ, ɔ -za'a 'bho-o 'ya -muunɛ. -Gbagbʊ -ke "kpi ʊn-ʊ za nɪ'a -Lagɔ'ɔ 'sraga, 'ɪn popo'a 'le 'ɛ 'zɔ, nyʊ-ʊ 'wɔɔn'ɔ -Lagɔwlu, -ʊ "du 'ɛ 'bho -ka -zɛgɛka, 'le ʊn 'ye ɪ 'mʊ-za gbaa, 'le 'ɛ kamʊ, nyʊ 'ye 'ʊ 'lbha, ʊn 'ye'a 'mɛ, 'ɪn 'ye -ʊ li,

10'le ʊn-ʊ "wɔ'ɔ, ʊn-ʊ nʊ'o: -A'ba -Kɔyiklagba, -ɪn 'mo-o -ziadɪ'a 'mʊzayi. Nyʊ-ʊ -nɪ'a 'le 'kmʊ 'mʊ, -ʊ 'lbha'a -amʊ, -a 'ye'a 'mɛ, -bhlaaka -ɪn 'ke ʊ dɪ -kpʊn'a? -Bhlaaka -ɪn 'ke ʊ 'kleyeɛɛ "kpi -ya'a?

11Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le, -banɪpli -nɪ'a "buu, ʊn 'ye ɪ 'le -za, ʊn 'ye ɪ ʊ "nyɪ -lue -lue, 'le ʊn na: A -fɔ -bhla 'bho "yi -toope! A -gblee, a'ba -bonyunyu -nɪ'a -Lagɔ'ɔ lbhʊ nʊnamʊ, -ka ʊn 'lbha'a amʊ, -bho ʊn 'lbhʊ ʊ -kaa -lrɛɛ, -ka -Lagɔ'ɔ "bhuo 'lɛ'ɛ, -bho ɛ zi -kaa a, "lemnɪɪ ɔ-ɔ kpʊn 'nʊ-ʊ dɪ.

12ɩ-bɪ lɪ -yɪɪ 'wlʊ'a 'bho -jeyi, 'le, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi kɔɔ'ɔ 'sragamʊzabhlabhlɛgbuda, ɪ-bɪ lɪ -mɛɛsɔn 'mnɪ, ɔ 'ye 'bho 'ya -mɛɛlonɛ 'bho -za. 'Bhlʊkpa nʊ'a -kaa, ɛ -trɛ'o tenyɪ. -Ka 'zʊɪnyriɛ -nɪ'a -blibli, 'ka-a 'yrʊ -nɪ'o. 'Bho 'cʊ -mnɛɛ'ɛ damʊ ɛ -ke nymɔ -plɛ'ɛ-ɛ zaanzaan 'mʊ.

13-Bho sakɔ -ka -bada-a za 'le -pʊpɔɔ 'ke yi, -ka ɛ-ɛ 'wla'a "bhi 'zɔ, 'ka-a 'cʊdrɪ 'ga'a ti.

14-Ka nyɔ-ɔ 'fɪan'a -cakpa, 'ka-a yaku nʊ'o 'le ɛ 'ye "ma 'le yayi. Trɪ -ke likpe "we nʊ'a -kaa, ɪ -sɔ'ɔ-ɔ -denɪ 'mʊ.

15A -gblee, 'le nyɔ"o nyɔ-ɔ -nɪ'a 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi, -ɔ -see'a -Lagɔwlu 'wɔɔn, -bho ɔ "du 'bhlʊkpayowli o, -bho ɔ "du nyɔklagba o, -bho ɔ "du "srojayiklagba o, -bho ɔ "du 'gagayi o, -bho ɔ "du wɔnkuyi o, -bho ɔ "du 'geyikpaan o, -bho ɔ se ɔ "du o, ɔ 'ye 'le trɪ'a "bhi 'li -ke 'ya 'nynɪmʊ "zize.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16'Le ʋn-ʋ 'lɪ ɪ'o, ʋn-ʋ nʋ'o: A 'wla -amʋ "kpi ti, a 'ke -amʋ "yi-ka, 'le, -Lagɔ -kɔ'ɔ lɪ 'wee, ɔ -kaa -amʋ li'ye, 'le, 'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʋzabhlabhlɛ, ɔ -kaa -amʋ dɪ -kpʋn.

17-Ɛkedɪmaa, -da ʋn "du'a 'le ʋn 'ke nyʋ dɪ -kpʋn, 'bho nyni-o'o. -A'ba nyɔ -lue 'tɪn -see 'wa 'cɛkʋta wɔn 'mʋ -cɛ yi ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ 'li.

Dukuyrilizadɪ 7

1l-bɪ lɪ 'mnɪ nʋ'a -kaa, ɪ 'gwɛ-ɛ 'bho ti, 'le 'ɪn 'ye -Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ nyiɛ li'ye. 'Le 'bhlʋkpa'a "kete nyiɛ "yi, 'le-e ʋn -nyna'a ti, 'le ʋn-ʋ kpʋn'o -pʋpɔɔ'ɔ 'digbi nyiɛ ti, ɪ -kaa 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ yi, 'le 'ya -lue 'tɪn'a "bhuo -kaa 'nɔɔ 'bhlʋkpa "yi -ke 'tɔnni "kpi yi 'le ɛ -kaa tu -lue 'tɪn 'mʋ wlaa.

2'ɪn -ka 'le-e gbʋ, 'ɪn 'ye-e -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -lue -lrɔɔ li. 'Le 'yrʋ'a 'wlʋnamʋ ɔ -sɔ -nɪ'e 'mʋ. Lɛ -lue ʋn-ʋ "du'a nyɔ'ɔ ku li 'le "Kɔgwlɛlagɔ-ɔ yibo 'nɔ "yi 'ɔ nyɔ'ɔ kamʋ, 'ɪnnɛ ɔ 'bhle'e kwa. 'Le ʋ-bʋ -Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ nyiɛ, -ʋ 'ye'a wɔnkuɛ ʋn 'ke 'bhlʋkpa -ke 'tɔnni wɔn-nyni, ɔ nʋ'a -kaa, ɔ 'kpa-a 'bho 'le ɔ-ɔ po'o wlu yayi, ɔ-ɔ 'tmʋʋ 'nʋ -kaa:

3A'ba 'tʋ -bhla 'bhlʋkpa-e, 'tɔnni -ke tui li -le, 'le, nyʋ-ʋ 'ma-a -Lagɔ'ɔ lbhʋnʋmʋ, -nɔɔ -ke ti -a 'ye'a 'ɔ 'mʋyibolɛ 'wa "yigbeyi'a "dudua "yi -gwɛ -nɪ mʋ a, ɛ 'ke nyni!

4A -gblee, 'le, ʋ-bʋ nyʋ 'mnʋ, ʋn 'ye ʋ 'nynɪ "si: nyʋ'a -gwlɪ -mɛɛsɔn nyʋ nyiɛ'ɛ kpɛ'ɛ "dui 'sɔn -gwlɪ -bue, ʋn -nɪ'o. A -gblee, ʋ-bʋ nyʋ 'mnʋ, Izrayɛɛlɪkɔmʋ'a 'cɛ -bue 'cɛ 'sɔn 'mʋ ʋn 'wlʋ'o.

5Nyʋ-ʋ 'ma-a Zidaa'a -gluuwɔnyi'a nyʋ, ʋn -nɪ "du'a -gwlʋ -lue "dui -bue. Wlubɛnɪ'a nɛ'ɛ nyʋ -nɪ "du'a -gwlʋ -lue "dui -bue. Gaadɪ'a nɛ'ɛ nyʋ -nɪ "du'a -gwlʋ -lue "dui -bue.

6Asɛlɪ'a nɛ'ɛ nyʋ -nɪ "du'a -gwlʋ -lue "dui -bue. Nɛfʋtalii'a nɛ'ɛ nyʋ -nɪ "du'a -gwlʋ -lue "dui -bue. Manasee'a nɛ'ɛ nyʋ -nɪ "du'a -gwlʋ -lue "dui -bue.

7Siminyɔ'ɔ nɛ'ɛ nyʋ -nɪ "du'a -gwlʋ -lue "dui -bue. Levii'a nɛ'ɛ nyʋ -nɪ "du'a -gwlʋ -lue "dui -bue. Isakaa'a nɛ'ɛ nyʋ -nɪ "du'a -gwlʋ -lue "dui -bue.

8Zabilɔɔ'ɔ nɛ'ɛ nyʋ -nɪ "du'a -gwlʋ -lue "dui -bue. 'Zɪzɛɛfʋ'a nɛ'ɛ nyʋ -nɪ "du'a -gwlʋ -lue "dui -bue. Bɛzamɛɛ'ɛ nɛ'ɛ nyʋ -nɪ "du'a -gwlʋ -lue "dui -bue. Nyʋ-ʋ -ke "yigbeyi ʋn "du'a -Lagɔ'ɔ 'mʋyibolɛ, 'ɪnnʋ 'ka-a!

9Ʊ-bʋ nyʋ -yʋʋ 'wlʋ'a 'bho -jeyi, 'le 'ɪn 'ye 'le popo -lrɛɛ. 'ln nʋ'a -kaa, 'ɪn 'ye-e nyʋ'a -gbogboyoko li. Nyɔ se 'tɔ -mnʋʋ'a zrɛzrɛɛ 'bhɛɛ. Ʊn-ʋ 'mo-o 'bhlʋkpa"o 'bhlʋkpa'a nyʋ, 'cɛ"o 'cɛ'ɛ nyʋ, wlu"o wlu'a nyʋ. Ʊn nʋ'a -kaa, -da "Kɔgwlɛlagɔ -nɪ'a 'bho 'ɔ 'nynɪbhlekpe "kpi, 'le, 'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʋzabhlabhlɛgbuda, -da ɔ -nɪ'a 'bho 'ɔ "troli, ʋn 'yi-e 'bho. -Vilɔbanɪ -nɪ'a "buu, 'ɪnnɪ ʋn -pa'a 'mʋ, 'le, ʋn 'ke 'ɔ 'nynɪ "yibhɛɛɛ'ɛ dɪ, ʋn 'bhle'e -galɪ'a 'tɪan kwa,

10'le ʋn-ʋ "wɔ'o, ʋn-ʋ nʋ'o: -A'ba -Kɔyi -Lagɔ -nɪ'a 'bho 'ɔ 'nynɪbhlekpe "kpi -ke 'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʋzabhlabhlɛ, 'ɪnnʋ 'pʋʋn'o -amʋ ɔ!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11A -gblee, -Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ 'wee nʋ'a -kaa, ʋn 'bi-e -Lagɔ'ɔ 'nynıbhlekpe 'bho nyʋklıgbı -ke lı nyiɛ'ɛ "troli, 'le ʋn-ʋ po 'ɔ 'kolri wɔnyi glu, ʋn-ʋ "jri'e "yiti 'bho ɛ-bɛ kpe 'mnɛ'ɛ wɔnyi 'le ʋn-ʋ bʋbɔ nɔ'o,

12ʋn-ʋ nʋ'o: 'Nynı'a "yibhɛɛɛ-e, -naagı-e, nyɔ'ɔ dı'a "yriyiboɛ-e, wɔnkuɛ -ke 'mʋtikukuɛ "du -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ lɛ! Dı -a -za'a -laa 'mʋ, ı -nı -kaa 'mʋ "kɔmʋ!

13Ʊn gwɛ'ɛ -wluwlua "yi a, 'le nyʋklıgbı-ı -nı'a 'bho'a -lue na 'ınmʋ -bodı: Nyʋ-ʋ -pa'a -laa -vilɔbanıpli 'mʋ, -ın yibo nʋ 'nı? 'Le, -da ʋn 'wlʋ'a, -ın yibo 'bho 'nı?

14'Le 'ın na: -Gba, 'an -Kɔyi, -ınmɔ yibo nʋ'o. 'Le ɔ na: 'Bho 'kleyeɛɛklagba'a -nɔɔ "yi, nyʋ-ʋ -see'a 'bho 'wa -Lagɔjeyi 'wlʋ, 'ınnʋ mo'o. 'Wa "nyinynidı'a dı -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi 'mɛ'o 'bho 'wa 'bı 'mʋ 'le ɔ 'ye ʋ ı 'mʋ zetie, 'le ʋn 'ye "yisrɛɛmʋ "du 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'Ɛ dı ʋn -pa'a -vilɔbanıpli 'mʋ.

15-Gblee, 'ɛ "lru "yi ʋn-ʋ yi'e 'bho 'ɔ 'nynıbhlekpe'a wɔnyi -zɔɔ 'le ʋn-ʋ bʋbɔ nɔ'o. -ln 'ye li-ɔ, ɔ-bɔ -nı'a 'bho kpe 'mnɛ "kpi, -ɔ -ke "yigbeyi ʋn -nı'a a, ɔ-ɔ "du -ʋ "yrili.

16'Mʋ-e, "nitʋ-e, 'yrʋ -ke wɔnkusisia, 'ya -lue 'tın -see ʋ 'tɔ 'lbha yi.

17-Ɛkedımaa, -bho 'bhlabhlı li ti, -ka 'ya "yriliduyi-i kpı 'ı 'le "nizɛgɛ kɔ 'le ı-ı 'na'a a, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -nı'a 'bho 'nynıbhlekpe "kpi, 'ka-a ɔ-ɔ nʋ ʋ'o 'le 'wa 'gwlʋ-ʋ 'wɔn'o tenyı 'bho -Lagɔ'ɔ "troli, 'le ɔ-ɔ 'srʋ 'ʋ "mi "yri.

Dukuyrilizadı 8

1l-bı lı 'mnı zi'a -kaa, 'le -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʋzabhlabhlɛ, ɔ 'ye 'bho 'kpa -lrɛɛ, 'le, ı-bı lı -mɛɛsɔn 'mnı, ɔ 'ye 'bho 'ya gbɔmʋbhɔɔnɛ -za. Ɔ nʋ'a -kaa, 'le yaku 'li -nı'e-e blenyi! Nyɔ -see lɛ'ɛ wlu 'bʋ'wɔn 'le -nɔɔ gbɛ 'ye zi.

2Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ zi'a -kaa, 'le 'ın 'ye -Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ -mɛɛsɔn li'ye. Ʊn -nyna'a-a 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi ti 'ɔ lbhʋ'a dı. Nyʋ nʋ'a -kaa, ʋn "nyı -ʋ lɛglı -mɛɛsɔn -jeyi.

3A -gblee, -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -lue -lrɔɔ nʋ'a -kaa, -gbagbʋ -nʋ-ɛ'ɛ sanu 'mʋ 'le -ɛ -de'a 'bho -Lagɔ'ɔ 'nynıbhlekpe'a wɔnyi ti, -ɛ -ke "kpi ʋn-ʋ za nı'a 'ɔ 'sraga, ɔ 'yi-e 'bho 'ɛ "troli. 'Cna -lue-e po'a ngnɛzɛgɛ ʋn-ʋ po'a "yri, ʋn-ʋ 'la'a lasaası, sanu'a "kɔpı -ke 'li nyʋ-ʋ po 'ı a, 'ınnɛ ɔ 'bhle'e kwa. 'Ɛ kamʋ ʋn "nyı 'ɔ ɛ-bɛ 'cna 'mnɛ'ɛ -dadudu ɔ 'ke ı -Lagɔ'ɔ nyʋ 'wee'a wɔngbopowlu 'gbaa, 'le ɔ 'ke ı 'bho -Lagɔ "nyı -nı.

4Ɛ-bɛ lasaası ɔ po'a "yri'a ngnɛ nʋ'a -kaa, ɛ-ɛ 'sɔ-ɔ -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi'a kwa 'mʋ sueyi, 'le ɛ -ke -Lagɔ'ɔ nyʋ'a wɔngbopowlu-u 'ya'o 'bho 'ɔ "yigbeyi. 'lnnɛ -tɔ'ɔ na ɔ 'kpʋn-o 'wa wɔngbopowlu.

5A -gblee, -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi nʋ'a -kaa, nɛ-ɛ -nı'a 'bho 'sragagbagbʋ'a da, ɔ "luo 'nı 'mʋ-ɛ, ɔ 'ye ı "kɔpı "yii, 'le ɔ 'ye ı 'zɔ 'wla. 'Bho -gbaa -lue 'mʋ, "ni'a -wlewle-e 'cɛ-ɛ yaku -kpoo "kpi 'le dɛ-ɛ "ga'o, 'le 'bhlʋkpa 'ye -trɛ.

6A 'ye li-ɔ, ʋ-bʋ -Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ -mɛɛsɔn ʋn "nyı'a lɛglı -mɛɛsɔn, ʋn nʋ'a -kaa, ʋn san'a 'tɔ-ɔ "yi, ʋn 'ke ı bhla -lue -lue.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7'Wa -lue nʊ'a -kaa, ɔ 'kpa-a 'bho 'le ɔ 'ye 'ɔ nɛ bhla. -Sɩnkplo "ni ma'a-e, nɛ -ke nymɔ, ɩ bhete'e-e gbo 'le ʊn 'ye ɩ 'zɔ 'wla. 'Bhlʊkpa nʊ'a -kaa, ɛ 'gble-ɛ'ɛ-ɛ 'fɔtɩ tan 'mʊ, 'le 'ɛ 'fɔtɔ -lue -ke 'ɛ tui-e, 'ɛ -sukui 'wee 'ye sin.

8'Le ʊ-bʊ ɔ gbo'a -dalbhomʊ 'mnʊ, 'wa 'sɔnnɔ 'ye 'ɔ nɛ bhla. Lɛ -lue-e kɔɔ'ɔ trɩklagba, 'le -ɛ wan'a, ɛ nʊ'a -kaa, ʊn "vuto 'nɛ-ɛ 'le 'tɔnni kɔ. 'Bho -gbaa -lue 'mʊ, "ni 'gble-ɛ'ɛ-ɛ 'fɔtɩ tan 'mʊ, 'le 'fɔtɔ -lue 'ye nymɔ 'mʊ -zɛ.

9Lɛ"o lɛ-ɛ -nɩ'a ɛ-bɛ "ni 'mnɛ kɔ, ɩ nʊ'a -kaa, ɩ 'mɛ-o'o 'wee, 'le ɛ-bɛ 'fɔtɔ 'mnɛ "yi'a batoo 'wee 'ye -wa -lrɛɛ.

10-Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ'a tannɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'bhla-a lɛglɛ -lrɛɛ, 'le "nigblʊ -ke "nilru "we 'ye 'fɔtɩ tan 'mʊ'gble-ɛ, 'le 'cʊdrɩɛklagba -lue-e wan'a -ka -dayru 'ye 'le yayi -cɛ, ɛ 'ye 'ya 'fɔtɩ tan'a -lue kɔ 'kpa, 'le ɛ 'ye ɛ wɔn-nyni.

11A -gblee, ɛ-bɛ 'cʊdrɩɛ 'mnɛ'ɛ 'nynɩ 'mo-o -kmakmalɛ. l-bɩ "ni'a 'fɔtɩ tan 'mnɩ, 'ya -lue -ke kɔ ɛ 'ga'a ti, 'le ɛ 'ye -kma. Nyʊ-ʊ 'nɛ 'ɛ ɛ, 'ɛ -kmakma'a dɩ ʊn 'mɛ'o.

12-Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ'a nyiɛnɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'bhla-a lɛglɛ -lrɛɛ, 'yrʊ -ke 'cʊ -nɩ 'sɔn, -ka nyɔ 'gble 'ɩ 'fɔtɩ tan 'mʊ, 'ka-a ɩ -nɩ'o. 'Ya -lue'a 'fɔtɔ -lue gbo -nɩ'e-e -bliblibli! -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a 'cʊdrɩ 'gble-ɛ'ɛ 'plan tan 'mʊ, 'le 'ya 'plan -lue 'ye -kpe -lrɛɛ. -Ka ɩ-ɩ fan 'ka "cɩcɩ, 'ɛ "lru "yi ɩ -see -kaa nʊ. A -gblee, zɔ -ke -kuyre 'gble-ɛ'ɛ-ɛ "di'a kpɛ tan 'mʊ. Zɔ zɩ'a a, 'yrʊ -see fan 'le zɔ'ɔ 'fɔ -lue 'li. -Ka -lue 'mnɔ 'ka-a 'cʊ -see fan 'le "matʊ'a 'fɔ -lue 'li -lrɛɛ.

13l-bɩ lɩ -yɩɩ zi'a -kaa, 'le 'ɩn 'ye 'le popo -lrɛɛ. 'ln nʊ'a -kaa, 'ɩn 'ye-e jisi -lue li 'le yakutrubo 'le ɛ-ɛ "wɔ'o, ɛ-ɛ nʊ'o: -Yeee, ngazedɩ! -Yeee, ngazedɩ! -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ tan-a -sie'a 'bho, -da ʊn-ʊ 'ye'a 'wa lɛglɩ -bhla -nɩ mʊ, "nyinynidɩ'a nʊmʊ-ʊ 'ye-e 'kle 'ye -mʊ tenyɩ "sɛ!

Dukuyrilizadɩ 9

1Ɛ-bɛ jisi po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ'a -muunɔ 'ye lɛglɛ bhla. 'ln -ka 'le-e gbʊ, 'cʊdrɩɛ -lue -sɔ'ɔ-ɔ 'le yaku "yi, 'le ɛ 'ye 'zɔ 'kpa. A -gblee, -dogwigbaa -lue-e -nɩ'e 'bho, 'ɛ "sapɛ ʊn "nyɩ ɛ'o.

2Ɛ nʊ'a -kaa, ɛ kati 'nɛ-ɛ wɔnyi. -Bho nyɔ cɛ nɛgbaaklagba "yi, -ka 'ɛ -dayrʊ -die'a "yi, -dayrʊ-ʊ 'wlʊ'a 'le 'ɛ 'limʊ, 'ka-a ɛ -nɩ'o. 'lnnɛ -kpe'e -pʊpɔɔ -ke 'yrʊ, 'le -kuyre 'ye kpʊn.

3Ɛ-bɛ -dayrʊ 'mnɛ -nɩ'a -kaa 'le ɛ-bɛ -dogwigbaa 'mnɛ'ɛ 'li 'mʊsɔnamʊ, 'le -gagɩ 'ye 'le ɛ 'mʊ 'wlʊ 'le ɩ 'ye 'bhlʊkpa "kpi tibʊba. 'Ya lɛtu 'ye-e wɔnkuɛ, 'le, "gwɩangwɩan -nɩ'a 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi, -ka, -bho ɩ nmu'a nyɔ 'le 'ya gu-u "vuvlo'o a, ɩbɩ-a'a nɛ 'ke -kaa -nɩ -lrɛɛ.

4l 'ka yi a, ʊn 'tmʊʊ nɩ-ɩ'o, ɩ -kaa -sukui -ke tu"o tu "lru li. Ɛ -nɩ'a -kaa 'mʊ a, nyʊ-ʊ se'a -Lagɔ'ɔ 'mʊyibolɛ "yigbeyi 'bhle, 'le ɩ 'ke 'wa "sɛ nmu.

5Ʊn 'kɩ ɩ 'tmʊʊ a, ʊn na 'ya 'lbha nyɔ, 'ɔ 'mɛ -le, ɩ kla ʊ-bʊ "nyinynidɩ'a nʊmʊ 'mnʊ'a "sɛ nyanɩ 'mʊ, 'le 'cʊɩ -muu ɩ-ɩ nʊ'a-ɔ, 'le ɩ-ɩ 'mɛ'ɛ, ɩ 'ke nyni. A -gblee, -bho "gwɩangwɩan nmu nyɔ, -ka ɛ-ɛ "vuvlo'a tenyɩ, -bho ɩbɩ nmu nyɔ -lrɛɛ, 'ka-a ɛ-ɛ "vuvlo'o tenyɩ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6A 'ye li-ɔ, ɪ-bɪ 'cʊɪ -muu 'mnɪ 'li, ʊ-bʊ "nyinynidɪ'a nʊmʊ-ʊ 'ye-e 'mɛmɛɛ ti'bɔ -mʊ, 'le ʊn -see 'mɛ yi. Ʊn 'ye-e 'ybha -mʊ ʊn 'ke 'mɛ, 'le lɛ"o lɛ -see ʊ 'lbha yi.

7A -gblee, -bho nyɔ -ke 'ɔ -sieko -ka tʊ kpanamʊ-ʊ mu, -ka ɛ -nɪ'a 'tɪn, 'ka-a ɪ-bɪ -gagɪ 'mnɪ -nɪ'o -lrɛɛ. Lɛ -lue -ke sanu'a 'nynɪbhlekwloo gʊgɔ'ɔ, 'ɪnnɛ ɪ 'bhle'e "lru 'le 'ya "yigba -ke nyunyɔ'ɔ "yigba gʊgɔ'o.

8-Ka 'nynʊkpakpɪ'a "nɪmnɪ -tɛ'ɛ ti, 'ka-a 'ya "nɪmnɪ -nɪ'o 'le 'ya 'nynɪ kɔɔ'ɔ -blakpa'a 'nynɪ.

9Nɛtɛklugba, ʊn-ʊ "du'a 'bɛtɛ "yi 'bho tʊvɔnɔɔ "yi, 'le 'wa jɛkamʊ'a popolɪ -kʊʊ ʊ kpʊn a, -ka ɛ ku'a 'mʊ 'le ɛ -kmu'a "yi, 'kʊɪn ɪ 'bhle'a 'bɛtɛ "yi, 'ka-a ɪ -nɪ'o. Koko -ɪ 'bhle'a bhɪ 'zɔ -sieko-o jri'a ti, nyʊ-ʊ 'kpa'a 'li 'le ʊn-ʊ 'bhle'a -jiji, ʊn-ʊ mu'a tʊvɔnamʊ, -bho ɪ -tbhɛ -dɔnʊ 'le -sieko -kɪ ɪ-ɪ tijri, -ka 'ya wlu-u "su'a nyɔ -loku "lru, -bho ɪ "gbu a, 'ka-a 'ya -kpakpɪ'a wlu -nɪ'o.

10-Ka "gwɪangwɪan 'bhle'a 'gʊn -ke 'gɛn, 'ka-a ɪbɪ 'bhle ɪ'o -lrɛɛ, 'le 'ya nyʊ'a nmunmua gʊgɔ'o. l-bɪ 'ya 'gʊɪn 'mnɪ 'li, 'le-e 'ya wɔnkuɛ -nɪ'o 'le ɪ-ɪ 'ye nɪ'e nyʊ 'kle 'le 'cʊɪ -muu ti.

11A -gblee, ɪ 'bhle-e -kɔyi -lue, 'ɪnnɛ 'mo-o "nyinynidɪ'a tiyayi'a -dalbhoyi -ɛ "du'a -dogwigbaa 'mnɛ "yrili. Ɛ-bɛ 'ya -klagba 'mnɛ, 'le 'Zuifʊwlu 'mʊ, ʊn-ʊ 'lɛ -ɛ Abadɔɔ, 'le Glɛkɪwlu 'mʊ, 'ɛ 'nynɪ 'mo-o Apoliyɔɔ. ('Ɛ 'zɔ 'mo-o lɪ'a tizayi.)

12A 'ye li-ɔ, ɛ-bɛ -antanyɪkleyeɛɛ 'mnɛ nʊ'a -kaa, ɛ zi-o'o. 'ln -ka 'le 'ɛ lemʊ gbʊ, 'ya 'sɔn -lrɪɪ-ɪ -sie'a 'bho ɪ 'ke yi 'wla, 'le 'ɪn 'ye ɪ li'ye.

13'ln 'ye 'ɪ li a, 'le -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ'a -mɛɛlonɔ 'ye 'ɔ lɛglɛ bhla. A -gblee, -gbagbʊ -ke "kpi ʊn-ʊ za nɪ'a -Lagɔ'ɔ 'sraga, -ɛ -nʊ-ɛ'ɛ sanu 'mʊ, -ɛ -nɪ'a 'bho -Lagɔ'ɔ wɔnyi, -ɛ 'bhle'a 'gbɪn -lue -lue 'le 'ɛ "kete nyiɛ "yi, wlu -lue nʊ'a -kaa, ɛ 'wlʊ-o 'le, 'ɪn 'ye ɛ 'bʊ'wɔn.

14-Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ'a -mɛɛlonɔ 'bhle'a lɛglɛ kwa, 'le ɛ na ɔ -bodɪ: 'Bho "nigblʊ Eflatɪ'a wɔnli, "nyinynidɪ'a tiyayi'a -dalbhomʊ nyiɛ-ɛ -mɔ-ɛ'ɛ 'bho ti, bɔti nɪ ti!

15Wlu 'mnɛ -gwɛ'ɛ 'le -loku 'mʊ ti a, 'le ɔ 'ye 'bho mu, ɔ 'ye ɪ tibɔti. A 'ye li-ɔ, ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ɛ, -Lagɔ'ɔ "bhuo-o -zɛ 'ɛ 'bho, 'le ɔ 'ye ɪ-bɪ -dalbhomʊ nyiɛ 'mnɪ 'bho -za -lrɛɛ, ɔ 'ye ɪ 'bho tide, 'le nyunyu -nɪ'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, -bho nyɔ de 'wa 'plan'a kpɛ tan ti, 'le ɪ 'ke 'ya -lue'a nyʊ 'lbha, ʊn 'ke 'mɛ.

16l-bɪ "nyinynidɪ'a tiyayi'a -dalbhomʊ nyiɛ 'mnɪ 'bhle-e "sroja, 'ɪnnʊ -de'e 'bho 'wa -siekoe "kpi ti, 'le, -ka ʊn -die'a 'mʊ, nyʊ 'ye -kaa 'nynɪ "si, 'ɪn 'ye ɪ 'bʊ'wɔn. Ʊn na, ʊn -nɪ'e-e "du'a -gwlʊ -lue "dui -muu'a kpɛ'ɛ "du'a -gwlʊ -lue "dui -muu, 'ya 'wee'a kpɛ 'sɔn (10.000 x 10.000 x 2 = 200.000.000).

17-18A -gblee, 'le 'an "yritiyeɛɛ 'mʊ, 'bho 'an wɔnyi, 'bho-o ɪ-bɪ -siekoe 'mnɪ -zi -nɪ'o. Nɛtɛklugba nyʊ-ʊ bha'a 'wa 'bɛtɛ "yi 'bho tʊ'a -nɔɔ "yi 'le 'wa jɛkamʊ'a popolɪ -kʊʊ ʊ kpʊn a, 'ya -yɪ zaan'a-e, -yɪ -kpe'a -ke -yɪ 'fa'a 'sɔ, 'ɪnnɪ 'ya -kɔmʊ 'bhle'e 'bɛtɛ "yi 'le 'ɪn 'ye ʊ li'ye. l-bɪ -siekoe 'mnɪ'a "lru kɔɔ'ɔ-ɔ -blakpa'a "lru, 'le nɛ-e, -dayrʊ -ke

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

wɔnnyningnɛ -lue-e 'wlʊ'o 'le 'ya wɔn 'mʊ. l-bɪ lɪ'a 'digbi tan 'mnɪ, 'ɪnnɪ 'lbha'a nyʊ, ʊn 'ye 'mɛ. Ʊ-bʊ 'mɛmʊ 'mnʊ, nyʊ 'wee -nɪ'a 'bhlʊkpa "kpi, -bho 'wa 'plan tan -de-ɛ 'kɪ ti, ʊn-ʊ 'mo-o 'wa 'plan -lue.

19A -gblee, ɪ-bɪ -siekoe 'mnɪ'a wɔn 'mʊ -ke 'ya 'gʊɪn 'li, 'le-e 'ya wɔnkuɛ -nɪ'o. 'Ya 'gʊɪn 'mnɪ kɔɔ'ɔ-ɔ sɛn 'le ɪ 'bhle'e "lru "yi -lue -lue. 'lnnɪ ɪ-ɪ 'ye nɪ'e nyʊ 'kle.

20A 'ye li-ɔ, ɪ-bɪ lɪ tan 'mnɪ zi'a a, nyʊtɔlʊ -see'a 'mɛ, ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ, ʊn -see 'wa "nyinynidɪ "yiyibo 'le ʊn 'ke -Lagɔ gbo "bhiti. "Nyinynidɪ'a -zuzu -ke lɪ 'wa "bhi nʊ'a lɛ, 'ya bʊbɔɛ'ɛ "lru ʊn-ʊ mu nɪ'o. Sanu o, nɛtɛ o, sʊkpʊ o, tu o, 'ɪnnɪ ʊn-ʊ nʊ nɪ 'ɪ lɛ, 'le 'ya lɛtu'a 'ye'e ti, 'ya 'wɔn'ɔ ti, 'ya -na'o.

21Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, "kui ʊn-ʊ 'lbha'a-e, gu ʊn-ʊ po'a-e, "wɪlɪɛ -ke "yriyria, ɪ-bɪ 'wa "nyinynikpli 'mnɪ, ʊn -see ɪ "yiyibo, ʊn -see ɪ kwa gbo -za, 'le ʊn 'ke -Lagɔ gbo "bhiti.

Dukuyrilizadɪ 10

1l zi'a -kaa a, 'le 'ɪn 'ye -Lagɔ gbo'a wɔnkudalbhoyi -lue -lrɔɔ li'ye, ɔ 'ye yaku "yi 'wlʊ 'le ɔ 'ye 'nɔɔ 'bhlʊkpa "yi ti"si. Ɔ 'ka ti"si a, 'le yaku'a -druku 'mʊ ɔ -yi -nɪ'o 'le "ni'a -bhlii bi 'ɔ "lru. 'Ɔ "yigba-a vlan-o'o -ka 'yrʊ 'le 'ɔ bhɪ kɔɔ'ɔ nɛ'ɛ -mɪɪ.

2"Bɔgʊ -lue-e kati-ɛ'ɛ "yi, 'ɪnnɛ ɔ 'bhle'e kwa. A -gblee, ɔ nʊ'a -kaa, ɔ "si-e 'ɔ -linabhʊ 'le 'tɔnni kɔ ti 'le ɔ 'ye 'ɔ kɪmnabhʊ 'mʊ"luo, ɔ 'ye ɛ 'kɪka "yi ti"sii,

3'le ɔ 'ye "wɔ. 'Ɔ "wɔwlu 'mnɛ kɔɔ'ɔ-ɔ -blakpa'a kluwlu. 'Ɔ wlu 'mnɛ -gwɛ'ɛ 'le -loku 'mʊ ti a, 'le -dɛ -mɛɛsɔn 'ye -dalue "ga -nɪ.

4'Ya wlu -cɛ'ɛ "yi a, 'ɪn-ɪ 'kpa 'ko 'bho-ɛ, dɪ ɪ -za'a 'mʊ, 'ɪn 'ke ɪ 'kɪ 'cnɪ, 'le wlu -lue 'ye 'le yaku "yi 'mʊ-sɔ -nɪ, 'ɪn 'ye ɛ 'bʊ'wɔn 'le ɛ na: -Dɛ -mɛɛsɔn'ɔ wlu -ɪn wɔn'ɔ 'bɔ, de ɪ 'le -a'a -pɔlʊ gbo ti, -a'a 'cnɪ ɪ -le!

5-6Ɛ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le -Lagɔ gbo'a wɔnkudalbhoyi 'mnɔ 'ye 'ɔ sʊ yayi -tɔ, 'le, "Kɔgwlɛlagɔ -ya'a yaku -ke lɪ-ɪ -nɪ'a 'le 'ɛ "yi ti, -ɔ -ya'a 'bhlʊkpa -ke lɪ-ɪ -nɪ'a 'le 'ɛ "kpi ti, -ɔ -ya'a 'tɔnni -ke lɪ-ɪ -nɪ'a 'le 'ɛ kɔ ti, ɔ 'ye 'le 'ɔ 'nynɪ 'mʊ -zrɛ -nɪ 'le ɔ na: Ɛ -gwɛ'ɛ 'tɔ-ɔ "yi, -nɔɔ -lrɛɛ se 'bho le -sie!

7-Da -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ'a -mɛɛsɔnnɔ-ɔ 'ye'a 'tɔ 'ɔ lɛglɛ -bhla -nɪ mʊ, dɪ -Lagɔ -see'a -bhla "piemʊ po ke 'le 'ya "yri'a 'bɪ 'ke 'wlʊ, 'bho-o ɔ-ɔ 'ye ɪ "yi-nynia -nɪ mʊ. 'Ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ 'ma-a 'ɔ lbhʊnʊmʊ -lrɛɛ, 'ka-a ɔ 'lʊ 'ʊ "yi -bɛnyɪ.

8A 'ye li-ɔ, wlu -lue-e -sɔ -nɪ 'ka 'le yaku "yi 'mʊ 'ɪn 'wɔn 'ka 'bɔ, 'le ɛ 'ye 'bho le mu 'le ɛ na: -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -nyna'a 'le 'tɔnni kɔ -ke 'bhlʊkpa "yi ti, "bɔgʊ -ɛ kati-ɛ'ɛ "yi, ɔ 'bhle'a kwa, mu 'le ɔ gbo, ɔ 'ke ɛ -ɪnmʊ "nyɪ.

9Ɛ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le 'ɪn 'ye 'mʊ-sɔ, 'ɪn 'ye 'le mu, 'ɪn 'ye ɛ ɔ 'ybhaa. 'le ɔ na 'ɪnmʊ -bodɪ: Kpʊn ɛ, -ɪn 'ke li! -Bho -ɪn -kɛ ɛ-ɛ li a, -ka lʊ 'mɪɪ'a, 'ka-a ɛ-ɛ 'ye -nɪ mʊ 'le -a'a wɔn 'mʊ. -Bho ɛ nyni 'le -a'a 'limʊ 'le ɛ 'ke -kma.

10Ɛ-bɛ -wluwlu 'mnɛ -gwɛ'ɛ "yi 'le 'ɪn 'ye "bɔgʊ 'mnɛ 'mʊ"luo 'le 'ɪn 'ye ɛ li. 'Le 'an wɔn 'mʊ -ziaka, ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ lʊ. Ɛ "si'a 'tɔ 'le 'an 'limʊ ti a, ɛ -nɪ'e-e "kɪkɪkɪ!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11'Bho 'ɛ "kpi, 'bho-o nyʊ 'lɛ -nɪ'e 'tɔ 'ɪnmʊ -kaa "yi: 'Bhlʊkpa'a -dadudu'a nyʊ -ke 'wa -yowli-e, nyʊ'a -dadudu-u po'a "sesiwlu-e, -ɪn 'ke -Lagɔwlu 'mʊti-za mo'o -lrɛɛ 'wa damʊ.

Dukuyrilizadɪ 11

1Ʊn 'tmʊʊ'a -kaa 'ɪnmʊ a, 'le 'ɪn 'ye "yri ti'ye -lrɛɛ, 'le, tu'a "klɛɛ kɔɔ'ɔ -kɔɔtu, ʊn-ʊ ybha nɪ'a lɪ, ʊn 'ye ɛ 'ɪnmʊ -jeyi "nyɪ 'le ʊn na 'ɪnmʊ -bodɪ: -Sɔ 'mʊ, -ɪn 'ke mu, -ɪn 'ke -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a lisaabudu -ke 'ɔ 'sragagbagbʊ -ybha, 'le, nyʊ-ʊ bʊbɔ 'nɔ 'bho, -ɪn 'ke ʊ zrɛ!

2-Bho -ɪn -kɪ ɪ-ɪ ybha a, nyʊ -yʊ -se'a-a 'Zuifʊ, 'ɛ -da ʊn-ʊ pa'a, sie 'bho, -ɛkedɪmaa, ʊ-bʊ se'a -Lagɔ yibo, 'ɪnnʊ ʊn "nyɪ'e 'bho, 'le, -Lagɔ'ɔ -gwlɔ ɔ -za'a 'bho, ʊn 'ke 'bho nyanɪ -kla -nɪ 'le 'cʊɪ'a -gwlɪ 'sɔn 'yɔ 'sɔn 'li!

3'Le, nyɔ-ɔ -nɪ'a -wlunamʊ, ɔ 'ye -kaa 'ɪnmʊ "yi'lɛ -lrɛɛ: 'Bho gwlɔ 'mnɛ 'mʊ, 'ɪn-ɪ 'ye 'bho-o 'an dɪ'a 'mʊzamʊ 'sɔn -ya -mʊ. -Bhɛcɪzʊɪn ʊn-ʊ 'ye -crɛ mʊ, 'le ɪ-bɪ 'wɪ'a "dui tan -gwlɪ tan 'li, ʊn 'ke -Lagɔ'ɔ wlu 'mʊti-za. -Bhɛcɪzʊɪn ʊn-ʊ 'ye'a -crɛ mʊ a, 'ɪnnɛ 'ke nyʊ -tɔ -ka ʊn 'ka 'wa "nyinynidɪ "yiyibo 'le ʊn 'ka -Lagɔ gbo "bhiti.

4-Gblee, -Lagɔ -kɔ'ɔ nyunyu 'wee -nɪ'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, 'an dɪ'a 'mʊzamʊ 'ɪn-ɪ "si'a 'nynɪ, ʊn kɔɔ'ɔ-ɔ olivieetui 'sɔn -ke "napɪ'a "kpitidelɪ 'sɔn-ɔ -nɪ'a 'bho 'ɔ wɔnyi.

5Nyʊ-ʊ 'nyʊ 'ʊ 'mʊ, -bho ʊn 'bɔ ti ʊn 'ke ʊ "nyinynidɪ "lrulinʊ, nɛ-ɛ 'ye-e 'le 'wa wɔn 'mʊ 'wlʊ -mʊ 'le ɛ 'ke ʊ ti-za. Nyɔ"o nyɔ-ɔ 'ye'a ti'bɔ mʊ ɔ 'ke ʊ "nyinynidɪ "lrulinʊ, -ka ɔ-ɔ 'ye'a 'mɛ mʊ, 'kla-a 'ka-a!

6-Bho ʊn -ka -Lagɔ'ɔ wlu 'mʊti-iza, "ni -kaa -nɔɔ 'mnɛ ti lbha'a dɪ, ʊn-ʊ 'ye wɔnkuɛ 'mʊ'bhle mʊ 'le ʊn 'ke ɛ kpʊn. Ɛ-bɛ wɔnkuɛ -lue 'mnɛ, 'ɪnnɛ ʊn-ʊ 'ye 'mʊ'bhle mʊ 'le ʊn 'ke "ni nymɔ 'mʊ -zɛ. Ʊn-ʊ 'ye-e wɔnkuɛ 'mʊ'bhle -mʊ -lrɛɛ, 'le, nyʊ 'wee -nɪ'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ, ʊn 'ke ʊ 'kleyeɛɛ"o 'kleyeɛɛ "kpi -ya -nɔɔ"o -nɔɔ ti.

7-ln 'ye li-ɔ, -bho ʊn gwɛ -Lagɔwlu'a 'mʊtizɛɛ "yi a, nmi -lue-e 'ye-e 'le -dogwigbaa 'li 'wlʊ -mʊ, 'le ɛ -ke ʊn 'ke tʊ vɔ, ɛ 'ke ɛ-bɛ tʊ 'mnɛ lu, 'le ɛ 'ke ʊ 'lbha, ʊn 'ke 'mɛ.

8Ɛ-bɛ -gwlɔklagba -ke 'mʊ nyʊ -kɔ -nɪ'a 'wa -Kɔyi Zezii tu "yri 'le ɔ 'ye'a 'mɛ, 'bho'a -jolʊgblʊ -lue "yi, 'wa "kui-i 'ye ti'pɛ mʊ. 'Ɛ kamʊ ʊn-ʊ 'ye ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ Sodɔɔmʊ -ke Ezipʊtɪbhlʊkpa 'la mʊ.

9'Bhlʊkpa"o 'bhlʊkpa "kpi'a nyʊ, 'cɛ"o 'cɛ'ɛ nyʊ, wlu"o wlu'a nyʊ-ʊ 'ye-e 'wa "kui ya-gbʊ -mʊ 'le 'wɪ tan "die 'li, 'le ʊn -see 'wɔn yi nyʊ 'ke ʊ tinmaze.

10Ʊ-bʊ nyʊ 'sɔn 'mnʊ, -bho ʊn 'mɛ, nyʊ-ʊ -nɪ'a 'bhlɪkpɪ 'wee "kpi, 'wa 'gwlʊ-ʊ 'ye-e 'wɔn -mʊ. Ʊn-ʊ 'ye-e 'bʊbʊa -li -mʊ 'le ʊn 'ke -bonyaa -jeyi popo, -ɛkedɪmaa, ʊ-bʊ -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ 'sɔn 'mnʊ, ʊn -sɪa -nɪ nʊ-ʊ'o tenyɪ.

11-Bho ɪ-bɪ 'wɪ tan "die 'mnɪ zi a, -Lagɔ-ɔ 'ye -ʊ 'ɔ tinɪpʊpɔɔ 'mʊ -po -mʊ, 'le ʊn 'ke 'mʊ-sɔ, ʊn 'ke ti-nɪ -lrɛɛ. Nyʊ-ʊ 'ye 'ʊ li'ye mʊ, -sɪanyɪ-ɪ 'ye -ʊ 'lbha -mʊ tenyɪ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12-Bho ʋn -sɔ 'tɔ -kaa 'mɛnynɔɔ 'mʋ, 'le wluklagba -lue 'ke 'le yaku 'li 'mʋ-sɔ -nɪ, ʋn 'ke ɛ 'bʋ'wɔn 'le ɛ 'ke ʋ -kaa "yi'lɛ: A 'ya 'nɔɔ yaku 'li! -Bho "wɔwlu 'mnɛ -gwɛ 'le 'wa -loku 'mʋ ti, 'le yaku'a -druku 'mʋ, ʋn 'ke yaku 'li mu 'bho 'wa jekamʋ'a "yigbeyi.

13-Bho ʋn -nɪ nʋ 'yranamʋ, 'bho -gbaa -lue 'mnɛ 'mʋ, 'le 'bhlʋkpa 'ke -trɛ tenyɪ. -Bho ɛ-bɛ -gwlɔklagba 'mnɛ 'gble-ɛ 'kɪ 'fɔtɪ bue 'mʋ, -ɛ 'ye'a -wa mʋ, ɛ-ɛ 'mo-o 'fɔtɔ -lue, 'le ɛ 'ke nyʋ'a "dui -bue "dui -mɛɛsɔn -gwlɪ bue 'lbha, ʋn 'ke 'mɛ. Nyʋ-ʋ 'ye'a 'pʋn mʋ, -bho ʋn 'ye 'ɛ lɛtu li, -sɪanyɪ-ɪ 'ye -ʋ 'lbha -mʋ, 'le, -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, ʋn 'ke 'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ.

14A 'ye li-ɔ, ɛ-bɛ 'kleyeɛɛ'ɛ 'sɔnnɛ -yɛɛ nʋ'a -kaa, ɛ zi-o'o. 'ln -ka 'le 'ɛ lemʋ-ʋ gbʋ, -lue -lrɛɛ-ɛ -sie'a 'bho -ɛ 'ka yi -susueyi, 'le 'ɪn 'ye ɛ li'ye.

15l zi'a -kaa, 'le -Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ'a -mɛɛsɔnnɔ 'ye lɛglɛ bhla, 'le wluklɪgbɪ 'ye 'le yaku 'li 'mʋ-sɔ -nɪ, 'le ɪ na: -A'ba -Kɔyi -Lagɔ -ke 'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ, 'ɪnnʋ 'bhle'e wɔnkuɛ 'bho nyunyu 'wee "kpi, 'le 'wa nyʋ'a -kɔkɔɔ -see "tiinamʋ 'bhle yi!

16A -gblee, wlu 'mnɪ -gwɛ'ɛ 'le -loku 'mʋ ti a, ʋ-bʋ nyʋklɪgbɪ'a -gwlʋ -lue nyʋ nyiɛ-ɛ -de'a 'bho -Lagɔ'ɔ wɔnyi 'wa 'nynɪbhlekpi "kpi ti, ʋn nʋ'a -kaa, ʋn-ʋ 'po -ɔ 'kolri wɔnyi glu, ʋn-ʋ bʋbɔ nɔ'o,

17'le ʋn-ʋ nʋ'o: -A'ba -Kɔyi "Kɔgwlɛlagɔ, -ɪnmɔ -kɔ'ɔ lɪ 'wee a, -a 'po-o -ɪnmʋ 'sɛɛ, -ɛkedɪmaa, -ɪn 'ku-o wɔn -ɪn 'ye lɛ"o lɛ -zi, 'le ɛ-bɛ -a'a wɔnkuɛklagba 'mnɛ 'mʋ, 'le-e -ɪn "du -nɪ'e nyʋ'a -kɔkɔɔ wɔn.

18Nyʋ-ʋ se'a -ɪnmʋ yibo 'le 'bhlɪkpɪ "kpi, ʋn -ya'a-a -a'a nyʋ'a -dadudu tʋ gbo -bɛnyɪ. 'Traamʋ 'tɔ ɔ, -a'a -nɔɔ-ɔ nyni'o 'le -ɪn 'ke ʋ -a'a 'cɛkʋta "kpi -ya, 'le -ɪn 'ke 'mɛmʋ -zigle -tu. -A'a -nɔɔ-ɔ nyni'o -lrɛɛ, 'le, -a'a lbhʋnʋmʋ za'a -a'a wlu 'mʋti, ʋn -ke -a'a nyʋ -lrʋʋ-ʋ "du'a 'bho -a'a wlu, -bho ʋn "du nyʋklɪgbɪ o, -bho ʋn "du nyʋtoope o, -ɪn 'ke ʋ -zɛgɛ "lrulinʋ, 'le, nyʋ-ʋ nʋ'a "nyinynidɪ, -ʋ lokwla'a 'bhlʋkpa ti, -ɪn 'ke ʋ ti-za "fɪa.

19Ʊn gwɛ'ɛ -wluwlua "yi a, 'le 'ɪn 'ye 'le popo -lrɛɛ. 'ln -ka 'le-e gbʋ, -Lagɔ'ɔ bʋbɔbhlegbo'a lisaabudu kati'e-e wɔn 'le yaku 'li, 'le 'ɪn 'ye ɛ li'ye. Ɛ-bɛ -budu 'mnɛ 'li, koko -lue-e -nɪ'e 'le, 'le 'ɪn 'ye ɛ li'ye -lrɛɛ. -Ybhɛybhɛtite -Lagɔ -ke nyunyu bhla'a -bɛnyɪ, 'ɛ "bɔgʋ'a koko mo'o. 'ln 'ye 'ɛ -kaa li a, 'le -wlewle 'ye yaku -kpoo "kpi cɛ, dɛ 'ye "ga, 'bhlʋkpa 'ye -trɛ, 'le "ni'a -sɪnkplo 'ye ti'ga kplokplokplo.

Dukuyrilizadɪ 12

1l-bɪ lɪ 'mnɪ zi'a -kaa, 'le 'ɪn 'ye 'le yaku "yi popo -lrɛɛ, 'ɪn 'ye wɔnkulɛklagba -lue li'ye: 'Nynaakpʋ -lue-e -pa'a 'yrʋ'a -vlavlɪ 'mʋ -ka -bana, 'ɪnnʋ 'ɪn 'ye'e li, 'le ʋn -nyna'a 'cʋ "kpi ti. 'Nynɪbhlekwloo -lue -ke "kpi 'cʋdrɪ -bue 'yɔ 'sɔn -nɪ'a a, 'ɪnnɛ ʋn de'e "lru.

2Ʊn 'bhle-e -nɪgblaa 'le 'wa -gbagbanɔɔ nyni'o, 'le 'gwlʋ-ʋ cɛ 'nʋ li'a dɪ, ʋn-ʋ "plan'o.

3'ln nʋ'a -kaa -lrɛɛ, 'ɪn 'ye-e wɔnkulɛklagba -lue -lrɛɛ li 'le yaku "yi. 'Ɛ lɛtu-u 'mo-o -zreezana -lue. Ɛ-bɛ -zree 'mnɛ 'bhle-e "lrui -mɛɛsɔn -ke 'gbɪn -bue. l-bɪ 'ɛ "lrui 'mnɪ, 'nynɪbhlekwloo ɪ 'bhle'e "lru -lue -lue.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Ɛ-bɛ -zree 'mnɛ -lrɛɛ, ɛ 'bhle-e 'gʋn -lue, 'le ɛ-bɛ 'ɛ 'gʋn 'mnɛ 'ye 'cʋdrɪ tijri, 'le ɛ 'ye ɪ 'zɔ 'wla. 'Cʋdrɪ -nɪ'a 'le yaku "yi, -bho ɪ 'gble-ɛ 'kɪ 'mʋ 'digbi tan, -yɪ 'wla'a 'zɔ, ɪ 'nʋ-o 'ya 'digbi'a kpɛ -lue. Ɛ nʋ'a -kaa, ɛ 'nyni-e ʋ-bʋ 'nynaakpʋ 'mnʋ li, 'le ɛ-ɛ fuo 'nʋ li, -bho ʋn -gba a, 'le ɛ 'ke 'wa "yu li,

5'le ʋn 'ye "yunyukpasu 'wlʋ. 'Wa "yu 'mnɔ'ɔ wɔnkuɛ-ɛ 'ye-e 'bhlʋkpayowli 'wee'a wɔnkuɛ 'mʋ-zi -mʋ 'le ɔ 'ke 'bhlɪkpɪ 'wee -kɔ. -Zree-e fuo 'nɔ-ɔ wɔn'ɔ dɪ, ɔ 'wlʋ'a a, 'le, -Lagɔ -nɪ'a 'bho 'ɔ 'nynɪbhlekpe "kpi 'le yaku 'li, ɔ 'ye ɔ 'la, 'le ɔ 'ye 'bho 'ɔ "troli mu.

6'Ɔ 'lotʋ -mnʋʋ nʋ'a -kaa, ʋn-ʋ ple-o'o ʋn 'ke 'le "musa "kpi mu. A -gblee, -Lagɔ'ɔ "bhuo-o -za'a 'bho 'bɪ 'mnɪ, 'le ʋn 'ke 'le mu, ɔ 'ke ʋ "yrili"du 'le ɔ 'ke ʋ lilia "nyɪ 'le 'wɪ'a "dui tan -gwlɪ tan 'li.

7Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, 'le tʋ 'ye 'le yaku 'li 'kpa. 'Le -Lagɔ gbo'a -dalbhoyiklagba -lue ʋn-ʋ 'la'a Misɛlɪ, ɔ -ke -Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ -lrʋʋ-ʋ bhete'e gbo 'le ʋn -ke "nyinynidɪ'a tiyayi -ke 'ɛ nɪ-ɪ vɔ'o.

8A -gblee, Misɛlɪ -ke 'ɔ nyʋ nʋ'a -kaa, ʋn 'lbha-a "nyinynidɪ'a tiyayi -ke 'ɛ -nɪ, 'le ʋn -see 'tɔ 'wɔn ʋn -ke ɪ 'ke 'le yayi -plɛ.

9A 'ye li-ɔ, 'ɪnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, ɛ-bɛ -zreeklagba 'mnɛ, -ɛ 'ma-a ɛ-bɛ sɛn -nɪ 'ka -bɛnyɪ, -ɛ 'lbha'a nyʋ "yrabha 'mʋ, ʋn-ʋ 'la'a "nyinynidɪ'a tiyayi, -ɛ -ke 'nynɪ -lrɛɛ-ɛ 'ma-a Sataan, ɛ -ke 'ɛ -namʋ 'ye 'nɔɔ 'zɔ "vuto-ɛ.

10ɩ 'kpa'a 'zɔ ɔ, 'le 'ɪn 'ye wluklagba 'bʋ'wɔn, ɛ 'ye 'le yaku 'li 'mʋ-sɔ -nɪ 'le ɛ-ɛ nʋ'o: -Nɔɔ -ke ti -a'ba -Kɔyi -Lagɔ 'ka nyʋ -kɔ -ziaka, 'traamʋ ɛ nyni'o. -Ka ɔ ku'a wɔn tenyɪ, 'le ɔ 'ye'a Sataan tʋ wɔn 'mʋ lu "fɪa 'wee 'le ɔ 'ke nyʋ zetie 'le 'ɔ wɔnkuɛ 'mnɛ 'mʋ, 'traamʋ ɔ -tɔ 'nɪ nyʋ "yi. 'Ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ, wɔnkuɛ-ɛ 'ma-a 'ɔ lɛ, 'traamʋ ɔ -tɔ 'nɛ nyʋ "yi. A -gblee, Sataan -nɪ 'ka 'bho -Lagɔ'ɔ wɔnyi, -ɛ "du 'ɔ 'ɔ nyʋ wɔn 'mʋ ti -zɔɔ, ɛ "vuto-ɛ'ɛ-ɛ 'le 'zɔ.

11A 'ye li-ɔ, nyʋ -Lagɔ -kɔ'ɔ, -ʋ 'ma-a -a'ba 'lotʋ'a "nynuu, ʋn 'lu-o ɛ-bɛ Sataan 'mnɛ tʋ wɔn 'mʋ. -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʋzabhlabhlɛ, -Lagɔ'ɔ wlu-u 'ma-a -ziadɪ -ɛ -ke 'li ʋn -de'a ti, ɛ -ke 'ɔ 'mɛmɛɛ, 'ɪnnɪ -lu -nɪ 'nʋ tʋ. 'Le ʋn -see tinɪɛ'ɛ dɪ "du, ʋn -see 'mɛmɛɛ ple.

12'Ɛ dɪ, a-bʋ -nɪ'a 'nɔɔ yaku 'li, a li 'bʋbʋa! -Yeee, ngazedɪ! 'Kmʋ 'mʋ'a nyʋ-ʋ 'ma-a "nyinynidɪ'a nʋmʋ, ʋn-ʋ 'ye-e 'kle 'ye -mʋ tenyɪ "sɛ! -Ɛkedɪmaa, 'le ʋ gbo, 'le-e ɛ "vuto-ɛ'o. -Nɔɔ-ɔ sie'a 'bho 'ɛ "yigbeyi 'le ɛ 'ke nyʋ -sɪa -nɪ, ɛ yibo'o-o na 'ɛ "yigwɛnamʋ-ʋ nyni'a dɪ, ɛ 'bhle'e 'cɛ 'li tenyɪ.

13Ɛ-bɛ "nyinynidɪ'a tiyayi 'mnɛ, -ka ʋn "vuto 'nɛ 'zɔ, ɛ 'ye'a -kaa li a, 'le ɛ 'ye "yu'a 'lotʋ kli "soto.

14Ɛ -nɪ 'ʋ kli -munamʋ, 'le ʋn 'ye ʋ jisiklagba'a -kpakpɪ 'sɔn "nyɪ, 'le ʋn 'ye "blu, 'le 'bɪ -ke "yi ʋn 'ka mu 'le "musa "kpi, ʋn 'ye 'le mu, ʋn 'ke 'le ti-de 'le ɪ-bɪ -zʋɪn tan "die 'mnɪ 'li, 'le -Lagɔ 'ke ʋ lilia "nyɪ. -Bho ʋn -de -kaa 'le ti a, ɛ-bɛ "nyinynidɪ'a tiyayi se 'bhɛɛ, ɛ 'ke ʋ -sɪa -nɪ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15A -gblee, ʋn 'ke "blunamʋ mu a, ɛ 'gwla-a "nigblʋ -lue, 'le ɛ 'ke ʋ 'mʋ"luo, ɛ -ke ʋn 'ke zi.

16'Bhlʋkpa nʋ'a -kaa, ɛ -kpa nʋ-ʋ'o: 'Bho -gbaa -lue 'mʋ, ɛ kati'e-e wɔn 'le ɛ 'ye "ni 'mnɛ mna.

17Ɛ 'ye'a 'na li a, 'ɛ 'limʋ -gba'a-a ya 'le 'wa "yreetɪ -lrʋʋ-ʋ 'ma-a Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʋ, -Lagɔ'ɔ wlu-u 'ma-a -ziadɪ, Zezii 'wɔɔn'ɔ "kpi, -ɪ -ke 'li ʋn -de'a ti, -ʋ "du 'ɪ 'bho, 'le ɛ-ɛ mu'o ɛ -ke ʋn 'ke tʋ vɔ.

18Ɛ nʋ'a -kaa, ɛ 'mu-o 'tɔnni wɔnli, 'le ɛ 'ye 'bho ti-nyna.

Dukuyrilizadɪ 13

1l zi'a -kaa, 'le 'ɪn 'ye 'le 'tɔnni kɔ popo. 'ln -ka 'le-e gbʋ, nmi -lue-e 'sɔ-ɔ 'le 'ɛ kɔ 'mʋ, ɛ 'ke 'kɪka "yi mu. Ɛ 'bhle-e "lrui -mɛɛsɔn -ke 'gbɪn -bue, 'le 'nynɪbhlekwloo -bue -nɪ'e 'le 'ɛ 'gbɪn -bue "yi -lue -lue, 'le wlu-u 'ka -Lagɔ'ɔ 'nynɪ wɔn-nyni, ɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'bho 'ɛ "lru 'mnɪ "kpi.

2A -gblee, ɛ-bɛ nmi 'mnɛ kɔɔ'ɔ-ɔ ji, 'le 'ɛ bhɪ -ke sʋɪ -ke 'sruku'a nɪ gʋgɔ'o. -Bho a 'ye 'ɛ wɔn, ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ -bhlakpa'a wɔn. Sataan nʋ'a -kaa, ɛ "nyɪ -ɛ 'ɛ wɔnkuɛklagba, 'le, ɪ -nɪ 'sɔn, ɪ 'ke nyʋ -kɔ.

3A 'ye li-ɔ, 'ɪn -gbʋ'a 'ɛ "lru -lue ya, -ka nyɔ po 'ɛ 'lbhalɛ "lru, 'le 'ɛ "jie 'ye'a -gwɛ, 'ka-a ɛ -nɪ'o. Nyʋ-ʋ -nɪ'a 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ, ʋn 'ye 'ɛ li a, wɔn 'mʋ -ʋ ti, 'le ʋn -ke ɛ-ɛ na'o.

4'Le ʋn-ʋ bʋbɔ'ɔ Sataan, -ɛkedɪmaa, 'ɪnnɛ "nyɪ'e 'ɛ wɔnkuɛ ɛ-bɛ nmi 'mnɛ. -Bho ʋn -kɛ ɛ-ɛ bʋbɔ, 'le ʋn-ʋ nʋ'o: Nyɔ yɔɔ -nɪ'e 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ, -ɔ -ke nmi -nɛɛ 'bhɛɛ'ɛ 'mʋ 'bho wɔnkunamʋ'a? Yɔɔ 'bhɛɛ'o ɔ -ke ɛ 'ke vɔ 'le ɔ 'ke ɛ tʋ wɔn 'mʋ lu'a?

5Ɛ-bɛ nmi 'mnɛ nʋ'a -kaa, ɛ 'ye-e "yiflɔɛ, 'le, wlu-u 'ka 'ɛ "bhuo "yi'bhɛɛ -ke -Lagɔ'ɔ 'nynɪ'a wɔnnyniwlu, ɛ-ɛ zɪ 'ɪ 'mʋ. Ʊn "nyɪ -ɛ wɔnkuɛ 'le ɛ 'ke "nyinynikpli 'mnɪ nʋ 'le 'cʋɪ'a -gwlɪ 'sɔn 'cʋɪ 'sɔn 'li.

6'lnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, ɛ-ɛ vlɛ'ɛ -Lagɔ 'le ɛ-ɛ nyni'e ɔ -ke 'ɔ nyʋ'a 'nynɪ wɔn, 'le, yaku 'ma-a 'wa -dena, ɛ-ɛ nyni'e 'le'a 'nynɪ wɔn -lrɛɛ.

7Ɛ 'ye-e "yiflɔɛ -lrɛɛ 'le ɛ 'ke -Lagɔ'ɔ nyʋ tʋ gbo -ya, 'le ɛ 'ke tʋ 'mnɛ lu. Ʊn "nyɪ -ɛ wɔnkuɛ, 'le, 'cɛ"o 'cɛ'ɛ nyʋ, 'bhlʋkpa"o 'bhlʋkpa "kpi'a nyʋ, wlu"o wlu'a nyʋ, ɛ 'ke ʋ -kɔ.

8'kmʋ 'mʋ'a nyʋ-ʋ 'ma-a "nyinynidɪ'a nʋmʋ, ʋn-ʋ 'ye -ɛ bʋbɔ -mʋ. Ʊ-bʋ nyʋ 'mnʋ, nyʋ-ʋ -nɪ'a ti 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'ɔ "bɔgʋ -ke 'li 'wa 'nynɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ, ʋn-ʋ 'mo-o -yʋ -ke 'nynɪ-ɪ -see'a 'le 'ɛ 'limʋ 'cnɪ-ɛ. A -gblee, ɪ-bɪ 'nynɪ 'mnɪ, -da -Lagɔ -see'a -bhla 'kmʋ ti-ya ke, 'bho-o ɪ 'cnɪ-ɛ -nɪ'o see. A 'ye li-ɔ, ɛ-bɛ "bɔgʋ 'mnɛ, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʋzabhlabhlɛ, nyʋ 'lbha'a -bɛnyɪ, ɔ 'ye'a 'mɛ, 'ɪnnɔ -kɔ nɛ'o -lrɛɛ.

9l-bɪ dɪ -nɪɪ, nyɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke ɪ 'mʋti'wɔn, ɔ popo nɪ 'gwlʋti -ka -zɛgɛka!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Nyɔ -Lagɔ nʊ'a ɔ 'ke -jiekɔyi "du, ɔ-ɔ "du -ɛ'o katii. Nyɔ -yɔ ʋn 'ka -blajrɛɛ 'mʋ 'lbha, ʋn-ʋ 'lbhɔ -ɔ ɛ 'mʋ katii. A -gblee, 'ɪnnɛɛnɛ'ɛ dɪ, nyʋ -Lagɔ -kɔ'ɔ, ʋn 'ke "gwli-ku 'le ʋn 'ke ɔ "gwlide.

11A -gblee, 'ɪn -ka 'le-e gbʋ -lrɛɛ, 'ɪn 'ye-e nmi -lue -lrɛɛ li. Ɛ-ɛ 'sɔ-ɔ glu. Ɛ 'bhle-e 'gbɪn 'sɔn 'le ɪ -ke 'bhlabhlɛgbuda'a 'gbɪn gʋgɔ'o, 'le, -ka Sataan-a wlu'a a, ɛ-ɛ wlu'o -kaa.

12-Antanyɪnmi'a wɔnkuɛ ɛ 'bhle'o -lrɛɛ, 'le ɛ-ɛ nʊ'o 'ɛ lbhʋ 'le 'ɛ 'nynɪ 'mʋ, nyʋ-ʋ se'a -Lagɔ yibo 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ, ɛ-ɛ kpʋn ʋ'o -glaka 'le ɛ-bɛ nmi-i kɔɔ'ɔ nyɔ-ɔ po ɛ 'lbhalɛ "lru, 'le 'ɛ "jie 'ye'a -gwɛ, ʋn 'ke ɛ bʋbɔ.

13A -gblee, ɛ-bɛ nmi'a 'sɔnnɛ 'mnɛ, ɛ-ɛ 'nʊ-o wɔnkulɪklɪgbɪ. 'Ɛ dɪ'a kpɛ -lue 'ka-a: 'Bho nyʋ 'wee'a "yigbeyi ɛ-ɛ za'a nɛ 'le yaku "yi 'le ɛ-ɛ po 'ɛ 'zɔ.

14"Yiflɔɛ ɛ 'ye'a 'le ɛ-ɛ nʊ'a wɔnkulɪ 'bho 'ɛ -antanyɪnɛ'ɛ 'nynɪ 'mʋ, nyʋ-ʋ -nɪ'a 'nɔɔ 'kmʋ 'mʋ, -ʋ 'ma-a "nyinynidɪ'a nʋmʋ, 'ɪnnɛ ɛ-ɛ 'lbha nɪ 'nʋ "yrabha 'mʋ 'le ɛ-ɛ "maa 'nʋ dɪ "yrili. Ʊ-bʋ nyʋ-ʋ se'a -Lagɔ yibo, ɛ-ɛ 'tmʋʋ nʊ-o'o, nmi-i -po-ɛ 'ka -jrɛɛ "lru 'le ɛ 'ye'a ti-nɪ "kɔmʋ, ʋn 'ke 'ɛ gʋgɔbolɛ lɛ nʊ, 'le ʋn 'ke ɛ bʋbɔ.

15A 'ye li-ɔ, ɛ-bɛ nmi'a 'sɔnnɛ 'mnɛ, ɛ 'ye-e wɔnkuɛ 'le ɛ 'ke -antanyɪnɛ'ɛ gʋgɔbolɛ 'mnɛ tinɪpʋpɔɔ 'mʋ po, 'le ɛ 'ke -wlu'a "bhuo, 'le, nyʋ-ʋ -see 'ɛ bʋbɔdɪ 'wɔɔn, ɛ 'ke nyʋ 'tmʋʋ ʋn 'ke ʋ 'lbha ʋn 'ke 'mɛ.

16Nyɔ"o nyɔ, -bho ɔ "du nyɔtoope o, -bho ɔ "du nyɔklagba o, -bho ɔ "du "wlilɛbhleyi o, -bho ɔ "du "pʋanlbhayi o, -bho ɔ "du "yiflɔyi o, -bho ɔ "du 'geyikpaan o, ɛ-bɛ nmi'a 'sɔnnɛ -ke 'ɛ nyʋ-ʋ 'ye -ɔ -glaka -kpʋn -mʋ 'le ʋn 'ke ɔ -antanyɪnmi'a 'mʋyibolɛ li"du, 'le, -bho ʋn -see ɛ 'ɔ -linasʋ li"du 'le ʋn 'ke ɛ 'le 'ɔ "yigbeyi "du.

17A 'ye li-ɔ, ɛ-bɛ 'mʋyibolɛ 'mnɛ, nyʋ-ʋ 'bhle 'ɛ li, 'wa "sɛ-ɛ 'bhɛɛ'o ʋn 'ke lɛ de 'le "bhalrɛɛke ʋn 'ke lɛ 'pɛlʋ -po. Ɛ-bɛ 'mʋyibolɛ 'mnɛ, ɛ-bɛ nmi 'mnɛ'ɛ 'nynɪ mo'o, 'le 'ɛ 'nynɪ "du'o lɛ'ɛ 'cnɪyri'a "yri.

18A -gblee, -naagɪ'a 'bhlenamʋ 'ka-a! Nyɔ-ɔ 'bhle'a -naagɪ tenyɪ, ɔ zrɛ ɛ-bɛ nmi 'mnɛ'ɛ 'cnɪyri'a "yri, -ɛkedɪmaa, nyunyɔ'ɔ 'nynɪ mo'o. 'Ɛ 'cnɪyri'a "yri-i 'mo-o -mɛɛlo'a "yikʋkɔlɪ tan (666).

Dukuyrilizadɪ 14

1Ɛ-bɛ nmi'a 'sɔnnɛ 'wlʋ'a 'bho -jeyi 'le 'ɪn 'ye 'le popo -lrɛɛ. 'ln nʊ'a -kaa, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʋzabhlabhlɛ, 'ɪn 'ye -ɔ li. Trɪ ʋn-ʋ 'la'a Siɔn, 'le 'ɛ "kpi ɔ -nyna'a ti. Nyʋ -ke "yigbeyi ɔ -ke 'ɔ -tɪta -Lagɔ'ɔ 'nynɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ, 'ɪnnʋ -ke ɔ -nɪ'e 'le. Ʊ-bʋ nyʋ 'mnʋ'a gwlɪ -nɪ -mɛɛsɔn nyʋ nyiɛ'ɛ kpɛ'ɛ "dui 'sɔn -gwlɪ -bue (144.000).

2Wlu -lue nʊ'a -kaa -lrɛɛ, ɛ -sɔ -nɪ'e-e 'le yaku 'li 'mʋ, 'ɪn 'ye ɛ 'bʋ'wɔn. -Ka "dɪklagba 'mʋ'a "ni'a wlu ku'a ti, 'ka-a ɛ -nɪ'o. Ɛ-bɛ wlu 'mnɛ kɔɔ'ɔ-ɔ -dɛ "ga. -Bho nyɔ -ka -dɔdɔ-ɔ bhla, -ka 'ɛ wlu -nmɔ'ɔ 'le -loku 'mʋ ti, 'ka 'mnɔ 'ka-a ɛ-bɛ wlu -lue 'mnɛ -nɪ'o -lrɛɛ.

3Ʊ-bʋ nyʋ'a -gbogboyoko 'mnʋ, -Lagɔ -nɪ'a 'bho 'ɔ 'nynɪbhlekpe "kpi-e, lɪ nyiɛ-ɛ -nɪ'a ti -ke nyʋklɪgbɪ'a "yigbeyi ʋn -nyna'a ti 'le ʋn-ʋ bhle'e 'lʋlre -lue. 'Wa 'lʋ 'mnɛ ɛ, nyɔ -

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lrɔɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke ɛ yibo. Ʊ-bʊ nyʊ'a -gwlɪ -mɛɛsɔn nyʊ nyiɛ'ɛ kpɛ'ɛ "dui 'sɔn -gwlɪ -bue -Lagɔ zetie'a 'le 'wa "nyinynidɪ 'mʊ 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi'a nyʊ'a "klumʊ, 'wa "sɛ-ɛ yibo nɛ'o.

4Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ -kpʊn'o-o -Lagɔ "yi 'le ʊn 'saa'a li 'bho 'ɔ "yigbeyi. -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʊzabhlabhlɛ, 'le ʊn -ke ɔ-ɔ na'o 'wa tinɪɛ'ɛ klɛ ti. A -gblee, -Lagɔ zetie nʊ-o'o 'le 'wa "nyinynidɪ 'mʊ, 'le 'wa -bonyunyu'a "klumʊ, 'le 'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʊzabhlabhlɛ, -ka nyʊ-ʊ "luo'a 'wa -lololɪ'a 'nyaanyaabhi 'mʊ 'le ʊn-ʊ "nyɪ 'ɪ -Lagɔ, 'le ɪ 'ke 'ɔ lɪ "du, 'ka-a ʊn 'ke 'le 'wa "bhi'a tinɪɛ 'le -za 'wee, ʊn 'ke ɛ ʊn -nɪ 'sɔn -jeyi "nyɪ.

5Ʊn se sɪn 'bhle, 'le, lɛ-ɛ -ke dɪ nyʊ 'kʊ ʊ dɪ "yikpa, ɛ se -nɪ.

6A -gblee, 'ɪn nʊ'a -kaa, 'le 'ɪn 'ye 'le popo -lrɛɛ, 'le 'ɪn 'ye -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -lue li'ye, 'le ɔ-ɔ zi nɪ'e yakutrubo. 'Bhlʊkpa"o 'bhlʊkpa'a nyʊ, 'cɛ"o 'cɛ'ɛ nyʊ, wlu"o wlu'a nyʊ, nyʊ"o nyʊ-ʊ -nɪ'a 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi, -Lagɔ'ɔ "dɪzɪgɪ-ɪ -see'a 'plʊ 'kpa yi, 'ɪnnʊ ɔ yi 'ɪ -bodɪmʊzanamʊ.

7'le ɔ-ɔ po'o weze, ɔ-ɔ nʊ'o: A "du 'bho -Lagɔ 'le a 'ke 'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ! -Ɛkedɪmaa, -nɔɔ -ke ti ɔ 'ka nyʊ -zigle -tu, ɛ nyni-o'o. Ɔ-bɔ -Lagɔ -ya'a yaku-e, 'bhlʊkpa-e, 'tɔnni -ke "ni -lrɪɪ ti a, a bʊbɔ nɔ!

8A 'ye li-ɔ, -Lagɔ gbo'a -antanyɪdalbhoyi 'mnɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'wlʊ-o 'bho -jeyi 'le 'ɔ 'sɔnnɔ 'ye 'bho -zi 'le ɔ-ɔ nʊ'o: Babilɔɔnʊgwlɔklagba'a tisɔnɔɔ nyni-ɔ! 'Ɛ tisɔnɔɔ nyni-ɔ! 'Ɛ nyʊ-ʊ 'naa-a -Lagɔ'ɔ wlu "yi 'le 'wa dɪ 'ɔ wlu'a "yinɛɛɛ 'mnɛ 'ye 'le ɛ-bɛ 'bhlʊkpa 'mnɛ "kpi ti-wa, 'le -Lagɔ-ɔ 'ye ʊ 'ɔ 'cɛklagba "kpi -ya mʊ.

9-11A -gblee, -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ'a 'sɔnnɔ 'wlʊ'a 'bho -jeyi, 'le 'wa tannɔ 'ye 'bho 'kpa 'le ɔ-ɔ po'o weze, ɔ-ɔ nʊ'o: Nmi-i -sɔ'ɔ "nukɔ -ke 'ɛ gʊgɔbolɛ ʊn nʊ'a lɛ, nyʊ-ʊ -ke "yigbeyi 'le "bhalrɛɛke nyʊ-ʊ -ke kwa 'mʊ ʊn-ʊ 'ye'a 'ya 'nynɪ'a 'mʊyibolɛ "du mʊ a, 'le wɔnkpʊnnmɔ 'ke 'le "kɔpʊ 'li -nɪ, -bho nyɔ -see ɛ "ni "kpi po 'le ɛ 'ke wɔn 'yɔɔ, -ka ɛ ku'a wɔn, nyʊ-ʊ 'ye'a ɛ-bɛ nmi 'mnɛ -ke 'ɛ gʊgɔbolɛ bʊbɔ mʊ a, 'ka-a -Lagɔ-ɔ 'ye 'wa nyʊtu 'ɔ 'cɛklagba "kpi -ya mʊ, 'le, wɔnnyningnɛ -lue-e 'wlʊ'a 'le nɛ 'mʊ, ɛ -ke nɛ'ɛ "bhuo -nɪ 'sɔn 'mʊ, 'le-e ʊn-ʊ 'ye 'kle 'ye -nɪ mʊ. -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ -ke 'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʊzabhlabhlɛ, 'bho 'wa "yigbeyi, 'bho-o ɛ-ɛ 'ye -nʊ-ɛ -nɪ mʊ. A -gblee, -dayrʊ -ke 'mʊ ʊn-ʊ 'ye nɪ'a 'kle, ɛ -see ti-sɔ yi "kɔmʊkɔmʊ, 'le ʊn -see "yiflɔɛ 'ye yi 'le -nɔɔ"o -nɔɔ ti.

12A 'ye li-ɔ, nyʊ-ʊ 'ma-a -Lagɔ'ɔ -nʊ, -ʊ "du'a 'bho 'ɔ wlu 'le -ʊ de'a Zezii "gwli, lɛ-ɛ -ke "lru "yi ʊn 'ka "gwli-ku, 'ɪnnɛ 'ka-a!

13Ɔ gwɛ'ɛ wezepoɛ "yi a, 'le 'ɪn 'ye wlu -lue -lrɛɛ 'bʊ'wɔn, ɛ 'ye 'le yaku 'li 'mʊ-sɔ -nɪ 'le ɛ na 'ɪnmʊ -bodɪ: Dɪ 'ɪn-ɪ 'ye'a -ɪnmʊ -bodɪ 'mʊ-za mʊ, 'cnɪ ɪ! l-bɪ dɪ 'mnɪ, 'ɪnnɪ 'ka-a: -Ɛ 'wlʊ'a -laa -zɪan, -bho nyɔ -ke -a'ba -Kɔyi Zezii "sisri "yi 'le ɔ 'ke 'mɛ, ɔ 'wa-a ti tenyɪ. Kɪn, -ziadɪ mo'o, 'ka-a -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'lɛ'o. 'Wa sɪasɪaa -gwɛ 'nʊ-ʊ "kpi ti. Ʊn -flɔ'ɔ 'tɔ-ɔ "yi, -ɛkedɪmaa, -ka ʊn nʊ'a "yrilinmɔlɛ 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi, 'wa lbhʊ'a "yri'a 'bɪ-ɪ 'ye-ɛ'ɛ, 'ɪnnɛ -tɔ nɛ'o, 'le, ɛ-bɛ lbhʊnʊnynɪzɛgɛ ʊn 'bhle'a "kpi, ʊn -ke ɛ -na'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14A -gblee, ʋ-bʋ -Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ 'mnʋ 'wlʋ'a 'bho -jeyi a, 'le 'ɪn 'ye 'le popo -lrɛɛ. 'ln nʋ'a -kaa, 'ɪn 'ye-e yaku'a -druku li. Nyɔ -lue -ke nyunyɔ'ɔ "yu gʋgɔ'ɔ, 'ɪnnɔ -nɪ'e 'le ɛ 'mʋ. 'Nynɪbhlekwloo -ɛ -nʋ-ɛ'ɛ sanu 'mʋ, 'ɪnnɛ ɔ de'e "lru, 'le, -jrɛɛ-ɛ "nma'a, -ɛ "kwlɛɛ'ɛ 'mʋ, ɔ 'bhle 'ɛ kwa.

15'ln -ka 'le-e gbʋ -lrɛɛ, -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -lue -lrɔɔ -sɔ'ɔ-ɔ -Lagɔ'ɔ bʋbɔbhlegbo'a lisaabudu 'li, 'le ɔ 'ye -wlu vevlele, 'le ɔ na nyɔ-ɔ -nɪ'a yaku'a -druku 'mʋ -bodɪ: -Jrɛɛ -ɪn 'bhle'a 'bho kwa, -ka nyɔ-ɔ cɛ nɪ 'nɛ lɪ'a 'yɔzanɪ, 'ya cɛcɛnɔɔ ti, -ka -lue 'mnɔ, mu, nyʋ-ʋ -nɪ'a 'le 'bhlɪkpɪ "kpi, -ɪn 'ke ʋ tapi 'mʋti-za, -ɪn 'ke ʋ -dalue tide, -ɛkedɪmaa, 'wa -zigle'a -nɔɔ nyni-o'o.

16Nyɔ-ɔ -nɪ 'ka 'le yaku'a -druku 'mʋ, -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi 'tmʋʋ 'nɔ -kaa, 'le ɔ 'ye 'mʋ-sɔ, ɔ 'ye mu, 'le, -ka ɔ 'lɔ 'ɔ "yi 'tɪn, ɔ 'ye -kaa nʋ.

17A 'ye li-ɔ, ɔ de 'ʋ -kaa -dalue ti a, 'le -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -lue -lrɔɔ 'ye 'bho 'ɔ lemʋ bhla. Ɔ -sɔ'ɔ-ɔ yaku 'li. -Lagɔ'ɔ bʋbɔbhlegbo'a lisaabudu 'li ɔ 'wlʋ'o. 'Mʋkwlɛɛjrɛɛ-ɛ "nma'a, 'ɪnnɛ ɔ 'bhle'e kwa -lrɛɛ.

18-Lagɔ gbo'a -dalbhoyi 'mnɔ -nɪ 'bho, 'le -lue -lrɔɔ 'ye 'da. -Gbagbʋ -nɪ'a 'le -Lagɔ'ɔ bʋbɔblegbo'a lisaabudu 'li, -ɛ -ke "kpi ʋn-ʋ za nɪ'a -Lagɔ'ɔ 'sraga, 'bho-o ɔ 'wlʋ'o. Ɔ-bɔ ɔ, ɔ 'bhle-e wɔnkuɛ 'bho nɛ "kpi, 'le 'ɔ -Bolagɔ gbo'a -dalbhoyi 'bhle'a -jrɛɛ kwa, ɔ 'ye wlu yayi po, ɔ 'ye ɔ 'la, 'le ɔ na: -Gbʋ 'nɔɔ! -Bho lezɛɛntu'a "bhi zaan, -ka nyɔ-ɔ "luo'a -jrɛɛ 'mʋ 'le ɔ-ɔ zɪ 'ɪ, ɔ-ɔ po 'ɪ -zrʋʋ 'mʋ a, -ka -lue 'mnɔ, mu -kaa 'le 'bhlɪkpɪ "kpi, -ɪn 'ke "nyinynidɪ'a nʋmʋ tapi 'mʋti-za, -ɪn 'ke ʋ -dalue tide 'le -ɪn 'ke ʋ ti-za.

19A -gblee, -ka nyɔ-ɔ "luo'a -jrɛɛ 'mʋ 'le ɔ-ɔ za'a lezɛɛntu'a "bhi, ɔ-ɔ po 'ɪ -zrʋʋ 'mʋ 'le -dedeyibhie -ke 'li ʋn-ʋ "pli nɪ nɪ'a 'ya "ni 'mʋ, ʋn-ʋ 'kpɪ 'ɪ 'le, 'ka-a -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi nʋ ʋ'o. l-bɪ dɪ-ɪ zi'a -laa, 'ɪnnɪ -tɔ'ɔ -ka -Lagɔ'ɔ 'cɛklagba'a -kʋta -nɪ 'nʋ "kpi.

20A 'ye li-ɔ, ʋ-bʋ nyʋ 'mnʋ, 'wa "kpidɪ -ke lezɛɛn'ɛ "bhi'a dɪ gʋgɔ'ɔ-ɔ "yiti -lrɛɛ. -Ka nyɔ-ɔ vlɔtɔ 'nɪ a, 'le 'ya "ni-i zi'a ti, 'ka-a -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi nʋ'o ʋ-bʋ nyʋ 'mnʋ. A -gblee, ɔ 'kʋ ʋ -kaa nʋ a, ɔ -ke ʋn 'da-a "gbe, 'le 'wa nymɔ 'ye tizi -ka "nigblʋ. 'Ɛ titɛɛ 'bhɛɛ'ɛ-ɛ kilo'a -gwlɪ -bue -gwlɪ nyiɛ. -Ka -yɔ ɛ -tɛ'ɛ 'mʋ a, -gba, -bho nyɔ "sii 'kɪ 'le 'ɛ kɔ -sieko ti, 'ɛ "lru'a "sɛ nyɔ 'ke 'kɪ li'ye.

Dukuyrilizadɪ 15

1l zi'a -kaa, 'le 'ɪn 'ye yaku "yi popo -lrɛɛ. 'ln nʋ'a -kaa, wɔnkulɛklagba -lue-e ma'a nyɔ wɔnti, 'ɪn 'ye -ɛ li. Ɛ-ɛ 'mo-o -Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ -mɛɛsɔn-ɔ 'bhle'a nyʋ'a 'klekpiyalɪ -mɛɛsɔn kwa. Nyʋ-ʋ se'a -Lagɔ yibo, 'cɛ ɔ -po 'nʋ kwa 'le ʋn 'ke 'wa "nyinynidɪ "yiyibo, ʋn 'ke ɔ gbo "bhiti, 'ya gbɔmʋbhɔɔlɪ mo'o.

2A -gblee, 'ɪn nʋ'a -kaa, 'ɪn 'ye-e lɛ -lue li. Ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ "niklagba 'le ɛ -nɪ'e "wlelaa, -ka "yena, 'le nɛ -nɪ'e 'le ɛ kɔ. A 'ye li-ɔ, 'bho -antanyɪnmi-e, 'ɛ gʋgɔbolɛ -ke 'ɛ 'nynɪ'a 'cnɪyri'a "yri "kpi nyʋ-ʋ ku'a 'kpa "yi, -ʋ nʋ'a -Lagɔ'ɔ 'gwlʋdɪ, 'ɪn 'ye -ʋ li -lrɛɛ. Ɛ-bɛ "niklagba 'mnɛ'ɛ "yigbeyi ʋn -nyna'a ti, 'le, -dɔdɔ ʋn 'ye'a ʋn 'ke -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ -nɪ, ʋn 'bhle 'ɪ kwa.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Moyiizı 'ma-a -Lagɔ'ɔ lbhʊnʊyi, 'lʊ ɔ -ke Izrayɛɛlıkɔmʊ 'bhle'a -bɛnyı -Lagɔ'ɔ 'nynı'a "yibhɛɛɛ'ɛ kamʊ, 'le, 'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʊzabhlabhlɛ, ɛ-bɛ 'lʊ -lue ʊn 'bhle'a 'ɔ dı -lrɛɛ, ʊn 'ye ɛ 'bho "du 'le ʊn-ʊ nʊ'o: -A'ba -Kɔyi -Lagɔ, -ınmɔ ku'a wɔn, -ɔ zi'a lɛ"o lɛ, -a'a nʊnʊdı-ı 'bhɛɛ-ɛ "yi 'le nyɔ se ı wɔnyi'bhɛɛ. -lnmɔ -kɔ'ɔ 'bhlıkpıyowli 'wee, -a'a nʊnʊdı-ı 'mo-o -ziadı 'le ı 'srɛɛ'ɛ "yi.

4-A'ba -Kɔyi, nyɔ yɔɔ -see 'bho -ınmʊ "du yi'a? Nyɔ yɔɔ -see 'wɔn yi, ɔ 'ke -a'a 'nynı "yi'bhɛɛ'ɛ? -ln -nı -lue 'tın, nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke -ınmʊ linyni. Nyɔ"o nyɔ-ɔ -nı'a 'bhlıkpı "kpi, ɔ-ɔ 'ye-e -yi -mʊ, ɔ 'ke -ınmʊ 'kolri wɔnyi glu po, ɔ 'ke -ınmʊ bʊbɔ, -ɛkedımaa, ɔ -gwɛ'ɛ-ɛ -a'a "yrilinmɔkpli "yrili.

5Ʊn gwɛ'ɛ -kaa bhlebhlea "yi, 'le 'ın 'ye 'le popo -lrɛɛ. 'ln -ka 'le-e gbʊ, -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a lisaabudu kati'e-e wɔn 'le yaku 'li, 'le 'ın 'ye ɛ li'ye. 'lnnɛ nyʊ-ʊ 'la'a -Lagɔ'ɔ -dena'a gbedeti -lrɛɛ.

6Ɛ kati'a -kaa wɔn ɔ, 'le, -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ -mɛɛsɔn-ɔ 'bhle'a nyʊ'a 'klekpiyalı -mɛɛsɔn kwa -lue -lue, ʊn 'ye 'le 'ɛ 'limʊ 'da, 'ın 'ye ʊ li'ye. -Banıpli nʊ'a "wleewle, 'ınnı ʊn -pa'a 'mʊ, 'le ʊn -bhla'a 'bho 'ya "kpi sanu'a "bɛtʊ.

7'Le, lı nyiɛ-ɛ -nı'a ti, 'ya -lue 'ye sanu'a "kɔpı -mɛɛsɔn 'mʊ"luo, ɔ 'ye ı -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ -mɛɛsɔn 'mnʊ -jeyi "nyı. l-bı "kɔpı 'mnı, -a'ba -Kɔyi "Kɔgwlɛlagɔ'ɔ 'cɛ ɔ-ɔ 'ye'a nyʊ "kpi -ya mʊ, 'ınnı "yi'e 'le 'ya 'limʊ -lue -lue.

8Ɛ-bɛ -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a lisaabudu 'mnɛ nʊ'a -kaa, ɛ "yi-e -dayrʊ. -Ka -Lagɔ ku'a wɔn, 'ɔ 'nynı 'bhɛ'ɛ "yi 'le ɔ -nı'a 'le, ɛ-bɛ -dayrʊ 'mnɛ, 'ınnɛ -tɔ nı'o, 'le nyʊ'a 'klekpiyalı -mɛɛsɔn -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ 'bhle'a kwa, -bho ı -see 'bho ti-gwɛ, nyɔ se 'bhɛɛ ɔ 'ke 'le pa.

Dukuyrilizadı 16

1A -gblee, ʊ-bʊ -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ 'mnʊ 'bhle 'ı -kaa kwa, 'le 'ın 'ye wluklagba -lue 'bʊ'wɔn. Ɛ -sɔ'ɔ-ɔ 'le -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo'a lisaabudu 'li 'le ɛ na ʊ -bodı: "Kɔpı a 'bhle'a, 'cɛ -Lagɔ-ɔ 'ye'a nyʊ "kpi -ya mʊ, -ı "yi'a 'le 'ya 'limʊ -lue -lue, a 'wlı ı ti 'le 'bhlʊkpa "yi!

2Wlu 'mnɛ -gwɛ'ɛ 'le -loku 'mʊ ti, 'le -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ'a -antanyınɔ 'ye 'mʊ-sɔ, ɔ 'ye mu 'le ɔ 'ye 'ɔ nɛ ti'wla. Ɔ 'wlɛ 'ɛ ti, nyʊ-ʊ 'bhle'a -antanyınmi'a 'mʊyibolɛ li, 'le 'ɛ gʊgɔbolɛ ʊn nʊ'a lɛ, -ʊ bʊbɔ 'nɛ ɛ, 'le, "jiklıgbı-ı "vuvlo'a, ı 'ye ʊ "lru'wla.

3'Le -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ'a 'sɔnnɔ 'ye 'ɔ nɛ ti'wla 'le 'tɔnni kɔ. Ɛ nʊ'a -kaa, ɛ klɔn-o'o -ka 'mɛyi'a nymɔ, 'le, tinılı 'wee ɛ 'bhle'a kɔ, ı 'ye 'mɛ.

4A -gblee, -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ'a tannɔ nʊ'a -kaa, ɔ 'wla-a 'ɔ nɛ 'le "nigblı -ke "nilru "we kɔ ti, 'le ı 'ye nymɔ 'mʊ -zɛ.

5l -zɛ'ɛ nymɔ 'mʊ a, 'le, -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi "du'a "ni "we "yrili, 'ın 'ye 'ɔ wlu 'bʊ'wɔn 'le ɔ na: -ln -nı -lue 'tın, -ınmɔ 'ma-a "Kɔgwlɛyi, -ınmɔ -kɔ'ɔ lı 'wee, nyʊ-ʊ se'a -ınmʊ yibo, -ka -ın -nı 'ʊ 'kleyeɛɛ "kpi -yanamʊ, 'ka 'srɛɛ'ɛ "yi.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6-Ɛkedɪmaa, ʋn 'lbha-a -a'a wlu'a 'mʋtizamʋ -ke -a'a nyʋ -lrʋʋ, ʋn 'ye 'mɛ, 'le 'wa nymɔ 'ye tizi, 'le -mnaaa-a "nyɪ 'ʋ 'traamʋ nymɔ, ʋn 'ke 'na. Lɛ ʋn 'bɔ'ɔ ti, 'ɪnnɛ ʋn 'ye'o!

7Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le 'ɪn 'ye wlu -lue -lrɛɛ 'bʋ'wɔn. -Lagɔ'ɔ 'sragazagbagbʋ'a -da ɛ -sɔ -nɪ'e 'mʋ 'le ɛ na: -A'ba -Kɔyi -Lagɔ, -ɪnmɔ ku'a wɔn, -ɔ -zi'a lɛ"o lɛ, -a'a 'mʋzadɪ-ɪ 'mo-o -ziadɪ 'le -a'a nyʋ'a -zigle'a tutusʋ-ʋ 'srɛɛ'ɛ "yi!

8Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le -Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ'a nyiɛnɔ 'ye 'ɔ nɛ 'mʋ"luo, ɔ 'ye ɛ 'yrʋ "yri 'wla. 'Bho-o ɛ 'ye -nɪ'e "yiflɔɛ, ɛ 'ke fan tenyɪ, 'le, -ka nɛ-ɛ sin'a nyʋ, ɛ 'ke ʋ -kaa -sin -lrɛɛ.

9Ɛ-bɛ 'yrʋ 'mnɛ nʋ'a -kaa -ziaka, ɛ 'kpa-a 'bho 'le ɛ-ɛ sin nʋ'o tenyɪ, 'le, -Lagɔ "tayi'a ɪ-bɪ 'klekpiyalɪ 'mnɪ "yiti 'le ɪ 'ye 'ʋ "kpi yi a, ʋn-ʋ vlɛ nɔ'o, ʋn-ʋ nyni'e 'ɔ 'nynɪ wɔn. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, ʋn -see ti'bɔ ʋn 'ke 'wa "nyinynidɪ "yiyibo, ʋn 'ke ɔ gbo "bhiti, 'le ʋn 'ke 'ɔ 'nynɪ "yi'bhɛɛ.

10-11l zi'a -kaa, 'bhlɪkpɪ -ke nyʋ-ʋ bʋbɔ'ɔ ɛ-bɛ -antanyɪnmi 'mnɛ, 'le -Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ'a -muunɔ 'ye 'ɔ nɛ ɪ "kpi ti'wla, 'le -kuyre 'ye 'le ɪ "kpi kpʋn. A 'ye li-ɔ, sɪasɪaa -die 'nʋ-ʋ "kpi "yi'a dɪ, ʋn-ʋ li'e 'nynɪ "yi, 'le, -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, ʋn-ʋ vlɛ nɔ'o, ʋn-ʋ nyni'e 'ɔ 'nynɪ wɔn. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, ʋn -see 'wa "nyinynidɪ "yiyibo, ʋn -see ɪ kwa gbo -za 'le ʋn 'ke ɔ gbo "bhiti.

12A -gblee, -Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ'a -mɛɛlonɔ nʋ'a -kaa, ɔ "luo'o-o 'ɔ "kɔpʋ 'mʋ, 'le, -Lagɔ'ɔ 'cɛ-ɛ -nɪ'a 'le 'ɛ 'limʋ, ɔ 'ye ɛ 'le "nigblʋ ʋn-ʋ 'la'a Eflatɪ kɔ ti'wla. 'Bho -gbaa -lue 'mʋ, ɛ-bɛ "ni 'mnɛ ma-o'o, 'le, 'bhlɪkpɪyowli "we-e -nɪ'a 'le 'yrʋ'a 'wlʋnamʋ, ʋn 'ye 'ɛ -bɪsɪ "kpi -na, 'le ʋn 'ye ɛ cɛ, ʋn 'ye tʋvɔnamʋ yi.

13Ɛ-bɛ -nɔɔ 'mnɛ ti, 'le 'ɪn 'ye "nyinynidɪ'a -zuzui tan li'ye, l -ke -gbɛdɪ gʋgɔ'o: -Lue 'wlʋ 'le Sataan'a wɔn 'mʋ, 'le 'ya 'sɔn-ɔ -sie'a 'bho, ɪ -sɔ'ɔ -antanyɪnmi -ke Sataan'a wlu'a 'mʋtizayi'a wɔn 'mʋ -lue -lue.

14A 'ye li-ɔ, "nyinynidɪ'a tiyayi'a -zuzui mo'o 'le ɪ-ɪ nʋ'o wɔnkulɪ. l-bɪ -zuzui tan 'mnɪ nʋ'a -kaa, ɪ-ɪ 'mu-o 'bhlɪkpɪyowli 'wee tapi 'mʋtizanamʋ, 'le, -ka -Lagɔ ku'a wɔn, ɔ 'ye'a lɛ"o lɛ -zi, zɔ -ke ti ɔ-ɔ 'ye 'ɛ nyʋ "yi-tɔ -nɪ mʋ a, ɪ 'ke ʋ "lru'gbʋʋ, 'le ɪ -ke ʋn 'ke ɔ tʋ gbo kpa.

15'Le -a'ba -Kɔyi Zezii 'ye -kaa 'lɛ: A "du a'ba "bhi "yrili! -Bho nyɔ -see "yriyi "gwlide, -ka ɔ-ɔ 'daa 'nɔ 'zɔ, -ka -lue 'mnɔ, 'ka-a 'an leyinɔɔ-ɔ 'ye nyʋ ti'gete mʋ -lrɛɛ. -Ka "srojayi-i pa'a 'ɔ -banɪ 'mʋ 'le ɔ-ɔ de'a ti, -bho ʋn bhla lɛglɛ 'le ɔ -kaa -patɪ 'mʋ-sie, 'le ɔ -kaa tʋ 'mʋ mu a, -ka -lue 'mnɔ 'ka-a, 'bho 'an leyinɔɔ "yi, nyɔ-ɔ 'ye'a 'mʋtiyaa mʋ, 'ɪn -see'a 'zɔ'daa yi a, 'ɔ nyɔtu wa'a ti!

16A -gblee, ɪ-bɪ "nyinynidɪ'a -zuzui nʋ'a -kaa, ɪ -za'a-a 'bhlɪkpɪyowli "we tapi 'mʋti, 'le ɪ 'ye ʋ -dalue "lru'gbʋʋ ɪ -ke ʋn 'ke -Lagɔ tʋ gbo kpa. 'Le 'Zuifʋwlu 'mʋ, 'bho-o ʋn-ʋ 'la'a Amagedɔɔ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17l zi'a -kaa, 'le -Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ'a -mɛɛsɔnnɔ 'ye 'ɔ nɛ 'le yaku "yi ti'wla. 'ln nʋ'a -kaa, 'ɪn 'wɔn-ɔ wluklagba -lue 'bɔ. Ɛ -sɔ'ɔ-ɔ -Lagɔ'ɔ bʋbɔbhlegbo'a lisaabudu 'li. 'Ɔ 'nynɪbhlekpe -ke "kpi ɔ -nɪ'a a, 'bho-o ɛ -sɔ -nɪ'e 'mʋ 'le ɛ na: Ɛ -gwɛ "yi-ɔ!

18Ɛ-bɛ wlu 'mnɛ -gwɛ'ɛ 'le -loku 'mʋ ti a, 'le -wlewle 'ye yaku -kpoo "kpi cɛ, dɛ 'ye "ga 'le 'bhlʋkpa 'ye -trɛ tenyɪ. -Lagɔ -kaaa nyunyu tiya a, ɛ-bɛ 'bhlʋkpa'a -trɛtrɛɛ 'mnɛ, 'ɛ wɔnkuɛ'ɛ kamʋ, 'ɪn -see 'ɛ 'sɔnnɛ 'ye ke.

19A 'ye li-ɔ, 'ɛ wɔnkuɛ 'mnɛ'ɛ dɪ ɛ -za'a -gwlɔklagba ti 'le ɛ 'ye ɛ 'mʋ -dogwigbɪʋklɪgbɪ tan cɛ, 'le, -gwlɛklɪgbɪ -lrɪɪ-ɪ -nɪ'a 'le 'bhlɪkpɪ "kpi, ɪ 'ye ti-sɔ -lrɛɛ. l-bɪ lɪ 'mnɪ, 'ya lɛtu-u zi'a -kaa a, -Lagɔ -see Babilɔɔnʋgwlɔklagba gbo'mate: -Bho -kmakmanmɔ -nɪ 'le "kɔpʋ 'li, -ka nyɔ 'bhɛɛ'o, ɔ 'ke 'ɔ -bonyunyɔ -glaka kpʋn 'le ɔ 'ke ɛ 'na a, 'ka-a -Lagɔ -yɛ 'ɛ 'ɔ 'cɛklagba "kpi.

20'Le "ni 'ye likpe 'wee "kpi-zi, 'le trɪ 'ye ti-sɔ -lrɛɛ.

21'Le, "ni'a -sɪnkplo, -ɪ -ke -lue'a kwakuɛ-ɛ 'bhɛɛ'ɛ kilo'a -gwlɪ 'sɔn, ɪ-ɪ 'wlʋ'o yaku "yi, 'le ɪ-ɪ 'ga'a nyʋ "kpi ti. Ʊ-bʋ nyʋ ɪ-ɪ 'ga'a "kpi ti a, 'kleyeɛɛ ɪ-ɪ yʋ 'ʋ "kpi a, ɪ 'ku-o wɔn tenyɪ'a dɪ, 'le ʋn-ʋ vlɛ'ɛ -Lagɔ, ʋn-ʋ nyni'e 'ɔ 'nynɪ wɔn.

Dukuyrilizadɪ 17

1l zi'a -kaa, 'le "kɔpɪ -mɛɛsɔn-ɔ "yi 'ka -Lagɔ'ɔ 'cɛ, -Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ -mɛɛsɔn-ɔ 'bhle 'ɪ 'ka kwa, 'wa -lue 'ye 'ɪnmʋ -bodɪ yi 'le "yritiyeɛɛ 'mʋ -lrɛɛ 'le ɔ na: Yi, -ka -Lagɔ-ɔ 'ye'a "wɪlɪnynaakpʋklagba 'kleyeɛɛ "kpi -ya mʋ, 'ɪn 'ke -kaa -ɪnmʋ "yi-tɔ! -Gblee, "wɪlɪnynaakpʋ 'ɪn-ɪ "si'a 'nynɪ, 'le "nisʋɪ'a -dadudu wɔnli ʋn -de'e ti.

2-ln 'ye li-ɔ, ʋ-bʋ 'nynaakpʋ 'mnʋ -ke 'bhlɪkpɪyowli "we "du-o "bha. Nyʋ 'wee -nɪ'a 'bhlɪkpɪ "kpi, -ʋ 'ma-a "nyinynidɪ'a nʋmʋ, nyɔ-ɔ zi'a nmɔ "kalɛ "yi, -ka ɛ-ɛ kpʋn'a 'geyiɛ 'mʋ, 'le ɔ se'a 'bhɛɛ ɔ 'ke ɛ "yiti"tayi, 'ka-a ʋ-bʋ "wɪlɪnynaakpʋ 'mnʋ'a kplisasʋɪ 'jri -ʋ 'le, 'le ʋn-ʋ nʋ ɪ'o -lrɛɛ.

3Ɔ-bɔ -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi 'mnɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a -jijri 'ye 'ɪnmʋ "kpi yi, 'le ɔ 'ye 'ɪnmʋ 'mʋ"luo 'le ɔ 'ye 'le 'ɪnmʋ "musa "kpi kpa. 'ln -nɪ 'le 'bɪ 'mnɪ "yi, 'le 'ɪn 'ye 'nynaakpʋ -lue li'ye. Nmi -lue-e zaan'a -ka 'zoo, 'bho 'ɛ "kpi ʋn -de'e ti. Wlu-u 'ka -Lagɔ'ɔ 'nynɪ wɔn-nyni, 'le ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'bho 'ɛ ku li. Ɛ-bɛ nmi 'mnɛ 'bhle-e "lrui -mɛɛsɔn -ke 'gbɪn -bue.

4Ʊ-bʋ 'nynaakpʋ 'mnʋ, -banɪ ʋn -pa'a 'mʋ, ɪ zaan'o, ɪ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'le ɪ 'bhle'e 'pɛlʋ. Sanu -ke sɪkpɪ -lrɪɪ-ɪ nʋ'a "wleewle, -ɪ -ke 'pɛlʋ-ʋ -kmu'a "yi tenyɪ, 'ɪnnɪ ʋn "du'o li, 'le ʋn 'bhle'e sanu'a "kɔpʋ kwa. "Nyinynidɪ ʋn-ʋ nʋ'a 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'ɪnnɪ "yi'e 'le ɛ-bɛ "kɔpʋ 'mnɛ'ɛ 'limʋ.

5A -gblee, wlu -lue-e 'bhle'a 'zɔ, 'ɪnnɛ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'bho 'wa "yigbeyi. Ɛ-bɛ wlu 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'ka-a: 'lnmɔ 'mo-o Babilɔɔnʋgwlɔklagba! 'lnmɔ 'mo-o "wɪlɪnynʋkpakpɪ 'wee'a 'lotʋ! "Nyinynidɪ 'wee -nɪ'a 'nɔɔ 'bhlɪkpɪ "kpi, 'ɪnmɔ 'bhle'e 'ya "lru kwa!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6'lɩn -gbʋ 'nʋ ya a, nyʋ-ʋ 'ma-a -Lagɔ'ɔ -nʋ, -ʋ "du'a 'bho Zezii'a wlu, ʋn 'lbha-a 'wa -dadudu 'le 'wa nymɔ 'ye tizi 'le 'wa "bhuo'a 'gwlʋ 'ye 'wɔn, ɛ 'ye "kalɛ "yi zi, 'le, -ka nmɔ-ɔ 'lbha'a ka nyɔ, ʋn -nɪ'e -kaa. 'lɩn 'ye 'ʋ -kaa li, wɔn 'ma-a 'ɪnmʋ ti tenyɪ.

7'Le -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -lue 'mnɔ 'ye -kaa 'ɪnmʋ "yi'lɛ: Leelɛ -ke wɔn-ɔ ma'a -ɪnmʋ ti'a? -lɩn 'ye li-ɔ, ʋ-bʋ 'nynaakpʋ 'mnʋ, lɛ ʋn "du'a, ɛ 'bhle-e 'zɔ. Nmi-i 'bhle'a "lrui -mɛɛsɔn -ke 'gbɪn -bue, -ɛ -ke "kpi ʋn -de'a ti, 'ka-a ɛ 'bhle'e 'zɔ -lrɛɛ.

8Ɛ-bɛ nmi -ɪn 'ye'a li, ɛ -nɪ 'ko-o ti -bɛnyɪ. 'Traamʋ 'tɔ ɔ, ɛ 'mɛ-o'o. Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ, ɛ-ɛ 'ye-e 'mɛnynɔɔ 'mʋ -sɔ -mʋ, 'le ɛ 'ke -dogwigbaa 'li 'wlʋ, ɛ 'ke "piemʋ 'da. -Bho ɛ 'da -kaa a, 'le -Lagɔ 'ke ɛ ti-za. -Gblee, -da -Lagɔ -see'a -bhla 'kmʋ ti-ya ke, nyʋ-ʋ -nɪ'a ti 'bho 'ɔ "yigbeyi, ɔ 'cnɪ-e 'wa 'nynɪ 'le 'ɔ "bɔgʋ 'li. Nyʋtɔlʋ -ke -nɪ -see'a 'le 'ɛ 'limʋ 'cnɪ-ɛ, -bho ʋn 'ye ɛ-bɛ nmi 'mnɛ li, wɔn-ɔ 'ye -ʋ ti-ma -mʋ. -Ɛkedɪmaa, ɛ -nɪ 'ko-o ti -bɛnyɪ 'le ɛ 'ye 'traamʋ 'mɛ 'le ɛ-ɛ 'ye glu -sɔ mʋ 'wla 'le ɛ 'ke 'kmʋ 'mʋ le yi.

9Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti, 'le ɔ 'ye -kaa 'ɪnmʋ "yi'lɛ -lrɛɛ: -Gblee, -da nyɔ 'ka -naagɪ 'bhle -nɪ 'le ɔ 'ka dɪ 'mnɪ 'mʋti'wɔn, 'bho-o 'ka-a! "Lrui -mɛɛsɔn ɛ-bɛ nmi 'mnɛ 'bhle'a, ɪ-ɪ 'mo-o trɪ -mɛɛsɔn -ke "kpi ʋ-bʋ 'nynaakpʋ -de'a ti. l-ɪ 'mo-o 'bhlɪkpɪyowli -mɛɛsɔn -lrɛɛ!

10'Wa -muu 'mɛ-o'o see. 'Wa -lue -kɔ'ɔ nyʋ 'traamʋ. 'Wa -mɛɛsɔnnɔ'ɔ -nɔɔ -see -bhla nyni ke. -Bho ɛ nyni a, 'ɔ nyʋ'a -kɔkɔɔ -see 'mʋ-gwle yi.

11Nmi-i -nɪ 'ka ti -bɛnyɪ, -ɛ 'mɛ'ɛ ɛ, 'ɪnnɛ 'mo-o ʋ-bʋ 'bhlɪkpɪyowli 'mnʋ, 'wa -mɛɛtannɔ. -Da ɛ -see'a 'mɛ ke, ɛ-ɛ ma 'ko-o 'wa -lue. -Bho ɛ yi le a, -Lagɔ-ɔ 'ye -ɛ ti-za -mʋ.

12Nmi'a 'gbɪn -ɪn 'ye'a li, 'bhlɪkpɪyowli -bue -see'a -bhla nyʋ'a -kɔkɔɔ wɔn"du ke, 'ɪnnʋ ɪ "du'o. Ʊbʋ 'mnʋ a, ʋn-ʋ 'ye-e wɔnkuɛ 'ye -mʋ 'le ʋn -ke ɛ-bɛ nmi 'mnɛ 'ke nyʋ -kɔ -kaa -daan.

13Ʊn -nɪ -bue, ʋn-ʋ 'ye-e -pɔlʋ 'mʋ-plɛ -mʋ, 'le ʋn 'ke 'wa wɔnkuɛ 'mʋ"luo, ʋn 'ke 'ɛ lbhʋ nʋ.

14-Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʋzabhlabhlɛ, ʋn-ʋ 'ye -ɔ tʋ gbo -ya -mʋ, 'le ɔ 'ke ʋ tʋ wɔn 'mʋ lu, -ɛkedɪmaa, 'ɪnnɔ 'mo-o nyʋkɔmʋ 'wee'a -kɔyi, 'le ɔ "du'o 'bhlɪkpɪyowli 'wee'a "lrugayʋɛ -lrɛɛ. Nyʋ ɔ -za'a 'bho, ɔ 'la'a ɔ -ke ʋn 'ke -na, -ʋ "du'a 'bho 'ɔ wlu, 'ɪnnʋ -ke ɔ-ɔ 'ye gbobhete mʋ 'le ʋn 'ke ʋ tʋ wɔn 'mʋ lu.

15Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le ɔ 'ye 'bho 'ɛ lemʋ wlu -lrɛɛ kɔ 'le ɔ na: "Ni "we -ɪn 'ye'a li, -ɪ -ke wɔnli ʋ-bʋ "wɪlɪnynaakpʋ -de'a ti, ɪ-ɪ 'mo-o 'bhlɪkpɪ"o 'bhlɪkpɪ "kpi'a nyʋ, wlu"o wlu'a nyʋ.

16Nmi'a 'gbɪn -bue -ɪn 'ye'a li, ɪ -ke ɛ-bɛ nmi'a "bhuo-o 'ye-e gbɔ-po -mʋ 'le ɪ -ke ʋ-bʋ 'nynaakpʋ 'mnʋ 'ke "yidede. l-ɪ 'ye -ʋ lɛ"o lɛ ku li-za -mʋ 'le ʋn 'ke -patɪ -cɛ. l-ɪ 'ye -ʋ -kpʋn -mʋ, 'le ɪ 'ke ʋ 'lbha, ɪ 'ke ʋ li. -Bho ɪ li ʋ, 'le 'wa nmitɔlʋ 'ke 'bho -sie a, ɪ-ɪ 'ye -ɪ "yri-po -mʋ 'le ɪ 'ke -kʋn -gwɛ.

17A -gblee, -Lagɔ'ɔ "bhuo-o 'ye 'ɔ 'gwlʋdɪ 'mnɪ 'le 'ya -pɔlʋ 'zɔ -po mʋ 'le ɪ 'ke ɪ nʋ. l-ɪ 'ye-e -pɔlʋ 'mʋ-plɛ -mʋ 'le ɪ 'ke 'ya wɔnkuɛ 'mʋ"luo, ɪ 'ke ɛ-bɛ nmi 'mnɛ'ɛ lbhʋ nʋ, ɛ 'ke

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nyʊ -kɔ. -Lagɔ'ɔ "bhuo-o nʊ ɛ'o 'le ɪ 'ke 'ɔ 'gwlʊdɪ nʊ. Ɛ-bɛ nmi 'mnɛ, ɛ-ɛ 'ye-e nyʊ -kɔ -mʊ, 'le, dɪ -Lagɔ -za'a 'mʊ, 'ya "yri'a 'bɪ 'ke 'wlʊ.

18'Bho 'ɛ lemʊ, 'nynaakpʊ -ɪn 'ye'a li a, ʊn kɔɔ'ɔ-ɔ -gwlɔklagba. 'Bhlɪkpɪyowli'a klɛ-ɛ -nɪ'a 'nɔɔ 'bhlɪkpɪ "kpi, 'ɪnnɛ 'bhle'e wɔnkuɛ 'bho 'wa "kpi.

Dukuyrilizadɪ 18

1ɩ zi'a -kaa, 'le 'ɪn 'ye -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -lrɔɔ li'ye. 'Le yaku 'li ɔ 'wlʊ'o. Ɔ 'bhle-e wɔnkuɛklagba -lue, 'le, 'ɔ -vlavlɪ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi, ɪ -wa'a 'bhlɪkpɪ "kpi ti.

2'Le ɔ-ɔ po'o weze, ɔ-ɔ nʊ'o: Babilɔɔnʊgwlɔklagba'a tisɔnɔɔ nyni-ɔ! 'Ɛ tisɔnɔɔ nyni-ɔ! 'Ɛ lɛtu-u 'ye 'tɔ-ɔ "nyinynidɪ'a -zuzu 'wee'a gwlɔ "du -mʊ, 'le ɪ 'ke 'bho -de. Nɪkpɪ nyʊ-ʊ nʊ'a ɪ se li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -ɪ 'lbha'a nyʊ -sɪanyɪ "yi, ʊn-ʊ ple'a, 'bho-o ɪ-ɪ 'ye -nɪ mʊ -lrɛɛ.

3-Lagɔ-ɔ 'ye-e 'ɛ -gwlɔtu 'ɔ 'cɛklagba "kpi -ya -mʊ 'le ɛ 'ke ti-sɔ, -ɛkedɪmaa, 'ɛ nyʊ-ʊ 'naa-a 'ɔ wlu "yi, 'le, 'wa dɪ, 'ɔ wlu'a "yinɛɛɛ 'mnɛ 'ye 'le 'bhlɪkpɪ 'wee "kpi ti-wa. 'Wa kplisasʊɪ 'mnɪ nʊ'a -kaa, ɪ 'jri-e 'bhlɪkpɪyowli "we 'le, 'le ʊn-ʊ nʊ ɪ'o. A -gblee, ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ'ɛ nyʊ 'bhle-e "wlilɛ, ʊn 'ye 'ɛ "kalɛ "yizi. Nyʊ-ʊ -po 'nʊ 'wa 'tʊnʊlɪ kwa 'mʊ 'pɛlʊ, ʊbʊ 'ga-o'o -lrɛɛ.

4Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le 'ɪn 'ye wlu -lrɛɛ 'bʊ'wɔn. Ɛ -sɔ'ɔ-ɔ 'le yaku 'li 'le ɛ na: A-bʊ 'ma-a 'an nyʊ, a 'wlʊ 'bho ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ 'mʊ, 'le, -ka 'ɛ nyʊ nʊ'a "nyinynidɪ, a -kaa -ka -lue 'mnɔ nʊ, 'le, 'cɛ 'ɪn-ɪ 'ye 'ʊ "kpi -ya mʊ, a 'ke ɛ wɔn 'mʊ cɛ.

5A -gblee, 'ɪnmɔ -nɪ'a 'nɔɔ yaku 'li, 'wa "nyinynidɪ -die'e-e "yi tenyɪ 'bho 'an "yigbeyi. 'ɩn -see 'ya -lue 'tɪn 'mate.

6'Ɛ dɪ, -ka ʊn kla'a nyʊ nyanɪ 'mʊ -bɛnyɪ, ʊ -nʊ-ɛ -kaa! -Yɪ 'ye 'ʊ "lruli-nʊ-ɛ mʊ, ɪ -zi 'wa nɪ wɔn 'mʊti! Nmɔ-ɔ kpʊn'a wɔn, -ɛ zi'a "kalɛ "yi, -ka nyɔ-ɔ "nyɪ 'ɛ 'ɔ -bonyunyɔ -glaka, -ka -lue 'mnɔ, ʊn 'ye -kaa 'kle, 'le, 'kleyeɛɛ ʊn -ya'a nyʊ "kpi a, ɛ 'ke ɛ 'mʊ-zi.

7-Ka ʊn "du'a "wlilɪbhlemʊklɪgbɪ 'le 'wa 'nynɪ-ɪ mu'a a, ʊn 'ye -kaa 'kle 'le 'wa dɪ 'ke ngaze 'mʊ'bhle. A -gblee, -bho ʊn -de ti, -ka ʊn-ʊ popo'a 'gwlʊti, 'kla-a 'ka-a: -A-bʊ 'mo-o nyʊklɪgbɪ. -A'ba dɪ se ngaze 'mʊ'bhle -ka -dɪgbalbhamʊ. Lɛ-ɛ 'ka -amʊ ngaze "yi 'lbhaa, 'le -a 'ka "vi, 'ɛ lɛtu -see -amʊ -bodɪ -yi yi "kɔmʊ.

8A 'ye li-ɔ, 'mʊ-e, "lrubhatiɛ -ke 'mɛmɛɛ 'ɪn de'a 'bho ti 'wa dɪ 'le -ɪ -nɪ 'ʊ wɔnfuonamʊ, 'ɪnnɛɛnɛ'ɛ "lru "yi, 'ɪn-ɪ 'ye ɪ ʊ "kpi -ya mʊ 'le zɔ -lue 'tɪn 'li. 'ɩn-ɪ 'ye-e 'wa gwlɔ "yri-po -mʊ -lrɛɛ 'le ʊn -ke ɛ 'ke sin, -ɛkedɪmaa, 'ɪnmɔ nyʊ'a -Kɔyi -Lagɔ 'ye 'ʊ -zigle -tu mʊ, 'ɪn 'ku-o wɔn.

9A -gblee, 'bhlɪkpɪyowli "we 'wa kplisasʊɪ 'mnɪ jri'a 'le, -ʊ nʊ 'ɪ a, -bho ɛ -ka sin 'le ʊn 'ke 'ɛ -dayrʊ li'ye a, ʊn-ʊ 'ye-e "vi -mʊ ngazeka, -ɛkedɪmaa, 'bho-o 'wa lɛmʊzɛɛ 'wlʊ'o.

10Ʊn-ʊ 'ye-e 'kleyeɛɛ -ple -mʊ 'le ʊn 'ke gbɔ"tɔɔ 'le ʊn 'ke -kaa 'lɛ: -Yeee, ngazedɪ! -Yeee, ngazedɪ! Babilɔɔnʊgwlɔklagba, -ɛ ku'a wɔn tenyɪ, 'ɪnnɛ -gwɛ'ɛ -ka kʊn 'le -nɔɔtoope 'li'a!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11-13A 'ye li-ɔ, 'pɛlʊpomʊ -nɪ'a 'bhlɪkpɪ "kpi, ʊn-ʊ 'ye-e "vi -mʊ ngazeka, -ɛkedɪmaa, 'wa lɪ'a deyi -see 'tɔ -nɪ yi. l-bɪ lɪ 'mnɪ, 'ya 'nynɪ 'ka-a: "yrilinmɔnɛtɪ -ke 'pɛlʊ-ʊ -kmu'a "yi-e, sanu-e, sɪkpɪ -lrɪɪ-ɪ nʊ'a "wleewle, -ɪ 'bhle'a 'pɛlʊ-e, "yrilinmɔyrii, -ɪ -ke 'pɛlʊ-ʊ -kmu'a "yi tenyɪ -lrɛɛ, 'le -ɪ -ke tɔlʊ zaan'a-e, tui-i po'a ngnɛzɛgɛ 'le -ɪ -ke 'pɛlʊ-ʊ -kmu'a "yi-e, lɪ ʊn -ba'a lʊɛnynɪ 'mʊ-e, 'cnɪ-ɪ po'a ngnɛzɛgɛ 'le -ɪ -ke 'pɛlʊ-ʊ -kmu'a "yi-e nmɔ-e, lilicna-e, lililɪ'a 'yɔ ʊn-ʊ 'la'a 'blee, ɪ -ke 'ya 'pʊnzɪgɪ-e, -bhlii-e, 'bhlabhlɪ-e, -siekoe -ke "yrilinmɔkoko nyʊ "du'a bhɪ nyiɛ 'zɔ -siekoe-e jri'a ti, 'le 'wa 'pɛlʊpoɛ 'ye mu 'le ɛ 'ye 'genynuukpɪɪn'a 'pɛlʊpoɛ "kpi bhla.

14-Bho ɛ -nɪ 'tɔ -kaa 'mʊ a, 'le ʊ-bʊ 'pɛlʊpomʊ 'mnʊ 'ke 'wa lɪ'a demʊ'a dɪ "vi 'le ʊn 'ke -kaa 'lɛ: Lɪ-ɪ nʊ 'ʊ 'ka 'tʊ, ʊn 'bɔ'ɔ ti ʊn 'ke 'kɪ 'bhle "kɔmʊkɔmʊ, ɪ -ke 'wa "wlilɪ -nyni'e-e wɔn. -Yeee! Un -see 'tɔ 'ya lɛtu 'ye yi "sɛ!

15'Le, ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ 'mʊ, ʊ-bʊ nyʊ-ʊ -po -nɪ 'ka 'bho 'pɛlʊ 'le ʊn 'ye'a lɛ 'mʊ -zɛ, ʊn-ʊ 'ye-e 'ɛ 'kleyeɛɛ -ple -mʊ 'le ʊn 'ke gbɔ"tɔɔ 'le ʊn 'ke "vi ngazeka.

16-Bho ʊn -ka "vi, 'le ʊn 'ke -kaa 'lɛ: -Yeee, ngazedɪ! -Yeee! Babilɔɔnʊgwlɔklagba'a nyʊ'a dɪ 'bhle-e ngaze 'mʊ "sɛ! -Banɪ ʊn-ʊ pa 'ka 'mʊ, ɪ -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili, ɪ 'bhle-e 'pɛlʊ 'le 'ya tɔlʊ zaan'o. Sanu -ke sɪkpɪ -lrɪɪ-ɪ nʊ'a "wleewle, -ɪ -ke 'pɛlʊ-ʊ -kmu'a "yi tenyɪ, 'ɪnnɪ ʊn-ʊ "du 'ko li.

17-18l-bɪ 'wa -kɔkɔlɪ 'mnɪ, 'ɪnnɪ -nyni'e -kaa wɔn 'le -nɔɔtoope 'li'a! A -gblee, nyʊklɪgbɪ-ɪ tri'a batoo-e, 'wa lbhʊnʊmʊ -ke nyʊ -lrʊʊ-ʊ -nɪ'a 'le 'ɛ 'limʊ, -bho ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ -ka sin 'le ʊn 'ke 'ɛ -dayrʊ li'ye a, ʊn-ʊ 'ye-e gbɔ"tɔɔ -mʊ 'le ʊn 'ke "wɔ 'le ʊn 'ke -kaa 'lɛ: -Yeee, ɛ-bɛ -gwlɔklagba -nɛɛ, ɛ se 'kɪ 'sɔnnɛ 'bhle 'nɔɔ 'bhlʊkpa "kpi "sɛ!

19-Bho ʊn 'ye ɛ -kaa li a, ʊn-ʊ 'ye-e -bɪsɪ "lru'wla -mʊ 'le ʊn 'ke "vi ngazeka 'le ʊn 'ke -kaa 'lɛ -lrɛɛ: -Yeee, ngazedɪ! -Yeee! Babilɔɔnʊgwlɔklagba'a dɪ 'bhle-e ngaze 'mʊ "sɛ! Nyʊ-ʊ 'bhle'a batoo, 'ɛ nyʊ'a "wlilɛbhleɛɛ'ɛ kamʊ, ʊn -zɛ'ɛ-ɛ lɛ 'mʊ 'wee. l-bɪ "wlilɪ 'mnɪ, 'ɪnnɪ -nyni'e -kaa wɔn 'le -nɔɔtoope 'li'a! A -gblee, ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ'a "vivia'a "yigwɛnamʊ 'ka-a!

20-Lagɔ'ɔ nyʊ-ʊ -nɪ'a 'le yaku 'li, -da ʊn-ʊ 'ye'a gwlɔ 'mnɛ'ɛ tisɔdɪ 'bʊ'wɔn -nɪ mʊ a, -kaa wlu -lue-e 'ye ʊ -kaa "yi'lɛ mʊ: A-bʊ Zezii'a -dalbhomʊ-e, -Lagɔ'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ -ke 'ɔ nyʊ -lrʊʊ, a-bʊ -nɪ'a 'le yaku 'li, a li 'bʊbʊa 'ɛ tisɔdɪ, -ɛkedɪmaa, a'ba kpa -Lagɔ -za'o!

21A -gblee, -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -lue-e ku'a wɔn tenyɪ nʊ'a -kaa, sʊkpʊmua -ke "kpi ʊn-ʊ su nɪ'a lɪ'a 'yɔ, 'ɛ -kaabolɛ ku'a kwa, ɔ "luo 'nɛ-ɛ 'mʊ 'le ɔ 'ye ɛ 'le 'tɔnni kɔ "vuto 'le ɔ na: -Ka 'ɪn kuku'a 'mʊti 'le 'ɪn 'ye'a sʊkpʊ -nɛɛ "nukɔ po, 'ka-a -Lagɔ-ɔ 'ye Babilɔɔnʊgwlɔ ti-za mʊ 'bho -gbaa -lue 'mʊ. -Bho ɔ nʊ -kaa a, 'le ɛ 'ke wɔn-nyni 'wee, ɛ 'ke ti-sɔ "kɔgwlɛka. Nyɔ -see 'ɛ -budukpɪ 'ye yi.

22-Bho ɔ -zɛ ɛ -kaa ti a, nyʊ-ʊ bhla'a -dɔdɔ-e, lɛglɛ-e, -gbakɔbheyi -ke bhlemʊ -lrʊʊ, nyɔ -see 'wa wlu -lue komu 'bʊ'wɔn yi. Nyɔ -see 'bho lbhʊnʊyi -lue 'tɪn 'ye yi. Nyɔ -see 'bho "su'a wlu 'bʊ'wɔn yi -lrɛɛ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23Nyɔ -see 'bho "napɛ'ɛ -vlavlı li'ye yi. -Ka nyʊ-ʊ kpa'a 'nynʊkpakpı 'le ʊn-ʊ li'a 'ya 'bʊbʊa, 'ya lɛtu -see 'bho -nʊ-ɛ -nı yi. Nyʊ-ʊ po nı 'ka 'bho 'pɛlʊ -bɛnyı, 'wa 'nynı-ı mu 'ko-o'o ɛ 'ye -gwlɛ -lrıı 'mʊ'a 'pɛlʊpomʊ -zi, 'le ʊn-ʊ 'bhɛɛ'ɛ 'wa "bhi "yi, 'le "nyinynikpli -ke 'tʊ-ʊ -nı'a 'le 'wa -pɔlʊ 'zɔ, -ı -ke 'li ʊn -de'a ti, 'le 'ya 'mʊ ʊn-ʊ "maa nı'e 'bhlıkpı 'wee'a nyʊ dı "yrili. 'Ya dı -Lagɔ-ɔ 'ye ɛ ti-za mʊ.

24-Lagɔwlu'a 'mʊtizamʊ -ke 'ɔ nyʊ -lrʊʊ nyʊ 'lbha'a 'le 'bhlıkpı -lrıı "kpi, -ʊ 'mɛ'ɛ ɛ, ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ 'mʊ'a nyʊklıgbı'a "lrudı mo'o. 'Ɛ kamʊ ɔ-ɔ 'ye ɛ ti-za mʊ -lrɛɛ.

Dukuyrilizadı 19

1ǀ zi'a -kaa, 'le 'ın 'ye nyʊ'a -gbogboyoko'a wlu 'bʊ'wɔn 'le yaku 'li, 'le ʊn-ʊ wlu'o vevlele, 'le ʊn-ʊ nʊ'o: A 'bhɛɛ -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ 'nynı "yi! Nyunyu'a 'pʊnpʊan-e, 'nynı'a "yibhɛɛɛ -ke wɔnkuɛ, 'ınnɔ 'bhle ı'o.

2-Ɛkedımaa, 'ɔ 'mʊzadı-ı 'mo-o -ziadı 'le 'ɔ nyʊ'a -zigle'a tutusʊ 'srɛɛ'ɛ "yi. A -gblee, "wılınynaakpʊklagba -nyni'a 'bhlıkpı wɔn 'le 'wa kplisasʊı 'mʊ, 'ɛ kamʊ ɔ -yʊ 'ʊ 'kleyeɛɛ "kpi. Ʊ-bʊ 'nynaakpʊ 'mnʊ 'lbha-a 'ɔ lbhʊnʊmʊ, ʊn 'ye 'mɛ, 'ınnɛ 'bhle'e 'nynı'a dı ʊn 'ye'e -kaa 'kle.

3Ʊn 'lɛ'ɛ -kaa, 'le ʊn 'ye 'bho wlu -lrɛɛ kɔ 'le ʊn na: A 'bhɛɛ -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ 'nynı "yi! A -gblee, ɛ-bɛ -gwlɔ -nı'a sinnamʊ, 'ɛ -dayrʊ -see -cɛ yi, 'ka-a ɛ-ɛ 'ye 'ya mʊ "kɔmʊ.

4Ʊn po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le, -Lagɔ -de'a 'bho 'ɔ 'nynıbhlekpe "kpi ti a, nyʊklıgbı'a -gwlʊ -lue nyʊ nyiɛ -ke lı nyiɛ-ɛ -nı'a ti, ʊn -ke ı 'ye ɔ 'kolri wɔnyi glu po 'le ʊn -ke ı-ı bʊbɔ nɔ'o 'le ʊn -ke ı-ı nʊ'o: -Ka a 'lɛ'ɛ 'tın, ı -nı -kaa 'mʊ! -A'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ 'nynı 'bhɛ-ɛ "yi!

5Wlu 'mnɛ -gwɛ'ɛ 'le -loku 'mʊ ti a, 'le 'ın 'ye wlu -lue -lrɛɛ 'bʊ'wɔn. Ɛ -sɔ -nı'e-e 'le -Lagɔ'ɔ 'nynıbhlekpe'a "troli 'mʊ 'le ɛ na: A'ba 'wee, a-bʊ 'ma-a -a'ba -Kɔyi -Lagɔ'ɔ lbhʊnʊmʊ, a-bʊ 'nynıbhlemʊ -ke nyʊ-ʊ se'a 'nynı 'bhle, a-bʊ "du'a 'bho 'ɔ wlu, a 'bhɛɛ 'ɔ 'nynı "yi!

6A 'ye li-ɔ, 'ın nʊ'a -kaa, 'ın 'wɔn-ɔ wlu -lue -lrɛɛ 'bɔ. Nyʊ'a -dadudu'a wlu mo'o. -Ka "dıklagba 'mʊ'a "ni'a wlu ku'a ti, 'ka-a ɛ -nı'o, 'le ɛ kɔɔ'ɔ -dɛ "ga -lrɛɛ, 'le ɛ-ɛ 'lɛ'ɛ -kaa: A 'bhɛɛ -Lagɔ'ɔ 'nynı "yi, -ɛkedımaa, -a'ba -Kɔyi 'mnɔ 'ku-o wɔn ɔ 'ye lɛ"o lɛ -zi, 'le ɔ 'ye nyʊ'a -kɔkɔɔ wɔn"du!

7-A li 'bʊbʊa tenyı 'le -a 'ke 'ɔ 'nynı "yi'bhɛɛ! -Ɛkedımaa, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi, -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʊzabhlabhlɛ, 'ɔ 'nynɔkpagɔ'ɔ -nɔɔ nyni-o'o 'le 'ɔ 'nynɔ 'ye 'mʊ-pa.

8Ʊn "nyı -ʊ "yiflɔɛ, 'le, 'wa -banı 'fıın'a 'mʊ, -ı nʊ'a "wleewle, -ı 'saa'a li, ʊn 'ke ı 'mʊ-pa. (A -gblee, ɛ-bɛ "yrilinmɔbana 'mnɛ'ɛ 'zɔ 'mo-o kplizıgı -Lagɔ'ɔ nyʊ-ʊ nʊ'a.)

9Ʊn gwɛ'ɛ -wluwlua "yi a, 'le -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi na 'ınmʊ -bodı: 'Cnı 'an wlu -nɛɛ: -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi, -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʊzabhlabhlɛ, 'ɔ 'nynɔkpagɔ'ɔ -nɔɔ "yi, nyʊ ʊn 'la'a lilidı, ʊn 'wa-a ti. 'Bho 'ɛ lemʊ 'le ɔ 'ye 'bho wlu -lrɛɛ kɔ 'le ɔ na: Dı 'ın -za'a -laa 'mʊ a, ı-ı 'mo-o -ziadı, -ɛkedımaa, -Lagɔ'ɔ wɔnmʊwlu mo'o.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le 'ɪn 'ye ɔ 'kolri wɔnyi glu po 'ɪn 'ke ɔ bʊbɔ, 'le ɔ na: -Gba, -a'a nʊ -kaa -le! -Lagɔ'ɔ wlu-u 'ma-a -ziadɪ, Zezii 'wɔɔn'ɔ "kpi, -a'a 'lotʊ'a "nynuu -ke -ɪn -de 'nɪ 'mʊ ti a, -ka a "du'a -Lagɔ'ɔ lbhʊnʊmʊ, 'ka-a 'ɪn -nɪ'o -lrɛɛ. -Gblee, ɛ-bɛ -ziadɪ 'mnɛ, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mʊ ɔ-ɔ zi nɪ'o 'le 'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ-ʊ za'a ɪ-bɪ Zezii'a "kpidɪ 'mnɪ nyʊ -bodɪ 'mʊ. -lɪn 'ye li-ɔ, -Lagɔ -ɪn 'ke bʊbɔ.

11l zi'a -kaa, 'le 'ɪn 'ye yaku li'ye, ɛ 'ye wɔn kati, 'le -siekoplu -lue 'ye 'da. Nyɔ -lue-e -de'e 'bho 'ɛ "kpi ti. Ʊn-ʊ 'lɔ -ɔ -Ziadɪ'a 'mʊzayi -ke "Yisrɛɛyi, -ɛkedɪmaa, 'ɔ -zigle'a tutusʊ -ke 'ɔ nyɔ'ɔ 'klekpiyɛɛɛ 'srɛɛ'ɛ-ɛ "yi.

12'Ɔ "yri-i vlan-o'o -ka nɛ 'le ɔ de'e 'nynɪbhlekwloo'a -dadudu "lru. 'Bho 'ɔ ku li, 'nynɪ -lue-e 'cnɪ-ɛ'ɛ 'bho. "Sesinyɔ se ɛ yibo -bho ɛ -se 'ɔ "sɛ.

13Ɔ -pa'a-a -vilɔbana 'mʊ 'le ɛ -lre'e nymɔ. Ʊn-ʊ 'lɔ -ɔ -Lagɔwlu.

14"Sroja -nɪ'a 'le yaku 'li, ʊn -pa'a-a 'mʊfɪɪnbanɪpli 'mʊ, 'le ɪ-ɪ nʊ'o "wleewle. Ʊn -de'e-e 'bho 'wa -siekoepli "kpi ti, 'le ʊn-ʊ na 'nɔ kli.

15A -gblee, -blajrɛɛ-ɛ "nma'a tenyɪ, 'ɔ "yidedemʊ -nɪ'a 'bhlɪkpɪ 'wee "kpi, ɔ 'kʊ ʊ tʊ wɔn 'mʊ -lu -nɪ a, 'ɪnnɛ 'wlʊ'o 'le 'ɔ wɔn 'mʊ. 'Ɔ wɔnkuɛ-ɛ 'ye-e 'bhlɪkpɪyowli 'wee'a wɔnkuɛ 'mʊ-zi -mʊ 'le ɔ 'ke 'bhlɪkpɪ 'wee -kɔ, 'le, -ka nyɔ-ɔ za'a lezɛɛn'ɛ "bhi, ɔ-ɔ po 'ɪ -zrʊʊ 'mʊ 'le -dedeyibhie -lue 'li, 'le ɔ-ɔ "pli nɪ nɪ'a 'le 'ya "ni 'mʊ a, 'ka-a, -a'ba -Kɔyi -Lagɔ ku'a wɔn, -ɔ zi'a lɛ"o lɛ, ɔ-ɔ 'ye ʊ 'ɔ 'cɛklagba "kpi -ya mʊ.

16A -gblee, 'ɔ -bana -ke 'ɔ bhʊ li, wlu-u 'cnɪ-ɛ'ɛ 'bho, 'ɪnnɛ 'ka-a: 'lnmɔ 'mo-o nyʊkɔmʊ 'wee'a -Kɔyi, 'le 'ɪn "du'o 'bhlɪkpɪyowli 'wee'a "lrugayʊɛ -lrɛɛ.

17A 'ye li-ɔ, 'ɪn nʊ'a -kaa 'le 'ɪn 'ye yaku "yi popo. 'ln -ka 'le-e gbʊ, -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -lue -nyna'a-a 'le 'yrʊ "yi ti, 'le ɔ-ɔ po'o weze, nɪkpɪ 'wee zi'a 'le yakutrubo, ɔ-ɔ nʊ 'ɪ -bodɪ: -Lagɔ'ɔ gɔklagba'a dɪ, a yi 'wee, a 'ke "lru'gbʊʊ!

18Nyʊ-ʊ 'ma-a 'bhlɪkpɪyowli-e, "sroja'a -klɪgbɪ-e, nyʊklɪgbɪ -lrʊʊ-e, -siekoe -ke 'ya "kpitidemʊ-e, nyɔ"o nyɔ, -bho ɔ "du 'geyikpaan o, -bho ɔ -se 'geyikpaan o, -bho ɔ "du 'nynɪbhleyi o, -bho ɔ -se 'nynɪbhleyi o, a yi 'wee, a 'ke 'ɔ zienyɪ li! p

19Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le 'ɪn 'ye 'le popo -lrɛɛ. 'ln nʊ'a -kaa, ɛ-bɛ nmi -nɪ 'ka-e, 'bhlɪkpɪyowli "we -ke 'wa "sroja, -ʊ 'gbʊʊ'a "lru, ʊn -ke -sieko'a "kpitideyi -ke 'ɔ nʊ 'ke tʊ vɔ, 'ɪn 'ye -ʊ li.

20A -gblee, ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ nʊ'a -kaa, ʊn 'kpʊn-o ɛ-bɛ nmi 'mnɛ -ke Sataan'a wlu'a 'mʊtizayi nʊ'a wɔnkulɪ 'le ɛ-bɛ nmi 'mnɛ'ɛ 'nynɪ 'mʊ. A 'ye li-ɔ, nyʊ-ʊ 'bhle'a 'ɛ 'mʊyibolɛ ku li, -ʊ bʊbɔ'ɔ 'ɛ gʊgɔbolɛ, 'le ɪ-bɪ wɔnkulɪ 'mnɪ 'mʊ ɔ "ma -nɪ 'nʊ dɪ "yrili. Ʊn kpʊn 'ʊ -kaa a, 'le, "kɔgwlɛnɛ -ke 'mʊ wɔnnyningnɛ-ɛ 'wlʊ'a a, ʊn 'ye 'le 'wa yalɪ "vuto.

21A -gblee, ɔ-bɔ -nɪ'a 'bho -sieko "kpi, -blajrɛɛ-ɛ 'wlʊ'a 'le 'ɔ wɔn 'mʊ, 'ɪnnɛ 'lbha'a 'wa nyʊ -yʊ -sie'a 'bho, 'le nɪkpɪ 'ye yi, ɪ 'ye ʊ li, ɪ 'ye lbho.

Dukuyrilizadɪ 20

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1ɩ-bɪ nɪkpɪ gwɛ'ɛ 'wa lilia "yi a, 'le 'ɪn 'ye 'le popo -lrɛɛ. 'ɩn nʊ'a -kaa, 'ɪn 'ye-e -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi li. Ɔ-ɔ 'sɔ-ɔ yaku 'li, 'le ɔ-ɔ "si'e ti. Gblokobhlukuklagba -lue -ke -dogwiklagba'a "sapɛ ɔ 'bhle'e kwa.

2Ɔ "si'a ti a, -zree-e 'ma-a ɛ-bɛ sɛn -nɪ 'ka -bɛnyɪ, ʊn-ʊ 'la'a "nyinynidɪ'a tiyayi 'le "bhalrɛɛke ʊn-ʊ 'la'a Sataan, 'le ɔ 'ye ɛ kwa 'mʊ tikpʊn, ɔ 'ye ɛ san, 'le ɛ 'ke "bhlukui wɔn zʊɪn'a "dui 'sɔn -gwlɪ bue nʊ.

3Ɔ sɛn 'ɛ ɛ, 'le ɔ 'ye ɛ 'le -dogwigbaaklagba 'li "vuto, ɔ 'ye ɛ wɔnyika 'le ɔ 'ye ɛ wɔnyi'gba, 'le ɛ-bɛ "nyinynidɪ'a tiyayi 'mnɛ -kaa nyʊ "maa, 'le, ɪ-bɪ -zʊɪn -Lagɔ -cɛ 'nɛ, ɪ 'ke nyni. -Bho ɪ nyni a, 'le ɛ 'ke wɔnyikati-ɛ, ɛ 'ke tibɔti-ɛ 'le -nɔɔtoope 'li.

4Ɔ gwɛ'ɛ Sataan 'mnɛ'ɛ wɔnyigbɛɛɛ "yi a, 'le 'ɪn 'ye 'le popo -lrɛɛ, 'le 'ɪn 'ye 'nynɪbhlekpi li'ye. Nyʊ-ʊ -de 'nɪ "kpi. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, -Lagɔ "nyɪ -ʊ wɔnkuɛ 'le ʊn 'ke nyɔ"o nyɔ -zigle -tu. -Lagɔ'ɔ wlu-u 'ma-a -ziadɪ, Zezii 'wɔɔn'ɔ "kpi, nyʊ-ʊ "du'a 'ya 'mʊzɛɛ'ɛ dɪ nyʊ 'lbha'a, 'le ʊn 'ye'a 'mɛ, 'ɪn 'ye -ʊ li. Ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ, ʊn -see nmi -nɪ 'ka -ke 'ɛ gʊgɔbolɛ bʊbɔ. Ʊn -see 'ɛ 'mʊyibolɛ 'wa "yigbeyi "du, 'le "bhalrɛɛke ʊn -see ɛ 'wa sʊ li"du. A -gblee, 'ɪn 'ye 'ʊ li a, 'le ʊn 'ye glu -sɔ, ʊn 'ye ti-nɪ -lrɛɛ 'le ʊn -ke -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ -kɔ'ɔ lɛ"o lɛ 'le zʊɪn'a "dui 'sɔn -gwlɪ bue 'li.

5A -gblee, nyʊ-ʊ 'ka glu -sɔ -antanyɪ, -ʊ 'ka ti-nɪ -lrɛɛ, 'wa -nɛ 'ka-a! 'Mɛmʊtɔlʊ -sie'a 'bho, ʊbʊ -see glu -sɔ yi, 'le ɪ-bɪ zʊɪn 'mnɪ 'ke -gwɛ.

6Ʊ-bʊ nyʊ-ʊ 'ye'a -kaa glu -sɔ mʊ, -ʊ 'ye'a ti-nɪ mʊ -lrɛɛ ɛ, ʊn 'wa-a ti 'le ʊn -cɛ'ɛ kpɔ -Lagɔ'ɔ nyʊ'a kamʊ. "Kɔgwlɛmɛmɛɛ se ʊ wɔnyi'bhɛɛ. -Lagɔ -ke 'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, 'wa bʊbɔmʊ ʊn-ʊ 'ye "du mʊ, 'le, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi 'mnɔ ɔ, ʊn -ke ɔ 'ke lɪ -kɔ, zʊɪn 'mnɪ 'li.

7-Bho ɪ-bɪ zʊɪn 'mnɪ zi'a a, -Lagɔ-ɔ 'ye-e Sataan wɔnyikati -mʊ.

8-Bho ɛ -sɔ -kaa -jie 'mʊ a, ɛ-ɛ 'ye-e 'bhlɪkpɪ'a "kete nyiɛ 'mʊ -mu -mʊ, 'le, nyʊ-ʊ -ke -Lagɔ 'ka "yidede a, -ʊ 'ma-a 'Gɔgɪ -ke Magɔgɪ, ɛ 'ke ʊ "maa. -Ka 'tɔnni kɔ'ɔ -bɪsɪ -die'a "yi, 'ka-a ʊn-ʊ 'ye 'mʊ-die mʊ, 'le ɛ 'ke ʊ "lru'gbʊʊ, ʊn -ke -Lagɔ 'ke "yidede.

9A -gblee, ʊn-ʊ 'ye-e 'bhlɪkpɪ 'wee "kpi tibʊba -mʊ 'le ʊn 'ke -Lagɔ'ɔ nyʊ'a "lrugbʊʊnamʊ -ke 'ɔ dɪkmagwlɔ "gbele "yrili-po. -Bho ʊn nʊ -kaa, 'le nɛ 'ke 'le yaku "yi 'wlʊ, ɛ 'ke ʊ "lru'wla 'le ɛ 'ke ʊ ti-za.

10"Nyinynidɪ'a tiyayi "maa 'ka nyʊ, "kɔgwlɛnɛ -ke 'mʊ wɔnnyningnɛ-ɛ 'wlʊ'a -ɛ -ke 'mʊ, nmi -ke Sataan'a wlu'a 'mʊtizayi -nɪ 'ka, ʊn -nɪ'a a, 'le -Lagɔ 'ke ɛ 'le "vuto, 'le ɛ -ke ʊn 'ke 'kle 'ye -nɔɔ"o -nɔɔ ti.

11ɩ zi'a -kaa a, 'le 'ɪn 'ye 'le popo -lrɛɛ. 'ɩn nʊ'a -kaa, 'ɪn 'ye-e 'nynɪbhlekpeklagba -lue li. Ɛ -nɪ'e-e "buu, 'le nyɔ -lue -de 'nɛ "kpi. Yaku -ke 'bhlʊkpa nʊ'a -kaa, ɪ "ma-o'o 'bho 'ɔ "yigbeyi. Nyɔ'ɔ 'ye ɪ li.

12'ɩn nʊ'a -kaa -lrɛɛ, 'mɛmʊ 'bhle 'ka 'nynɪ-e, 'mɛmʊ se 'ka 'nynɪ 'bhle-e, 'ɪn 'ye -ʊ li, 'le ʊn -nyna'a ti 'bho ɛ-bɛ kpe 'mnɛ'ɛ wɔnyi, 'le nyɔ -lue 'ye "bɔgʊɪ "yikati. Nyʊ-ʊ -nɪ'a ti 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'ɔ "bɔgʊ -ke 'li 'wa 'nynɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ ɛ, ɔ kati 'nɛ-ɛ "yi -lrɛɛ. ɩ kati-ɛ'ɛ

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

-kaa "yi a, 'le -Lagɔ 'ye 'bho 'kpa 'le ɔ-ɔ tu'o ʋ-bʋ 'mɛmʋ -zigle. Kpli ʋn nʋ'a 'tɪn, -ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le "bɔgʋɪ 'mnɪ 'li, 'ɪnnɪ ɔ-ɔ gbʋ'o ya 'le ɔ-ɔ tu 'nʋ -zigle.

13Nyʋ 'tɔnni 'lbha'a, -ʋ -nɪ'a 'le ɛ kɔ ɔ, 'wa 'wee 'wlʋ'o 'le-ɛ. Nyʋ-ʋ -nɪ'a 'mɛmʋ'a -denamʋ, 'wa 'wee -sɔ'ɔ 'le 'mʋ-ɛ, 'le 'wa kpli ʋn nʋ'a a, -Lagɔ 'ye ɪ ya-gbʋ, 'le ɔ 'ye ʋ -zigle -tu.

14A -gblee, -Lagɔ nʋ'a -kaa, ɔ -za'a-a 'mɛmɛɛ -ke 'mɛmʋ'a -dena ti 'le "kɔgwlɛnɛ 'mʋ. A 'ye li-ɔ, ɛ-bɛ 'ya tʋwɔnmʋluɛ 'le "kɔgwlɛnɛ 'mnɛ 'mʋ, 'ɪnnɛ 'mo-o "kɔgwlɛmɛmɛɛ.

15Nyʋ-ʋ -nɪ'a ti 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'ɔ "bɔgʋ -ke 'li 'wa 'nynɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ ɛ, 'ɛ kamʋ -yʋ -ke -nɪ se'a 'le -nɪ, ɔ 'ye ʋ ɛ-bɛ nɛ 'mnɛ 'mʋ "vuto.

Dukuyrilizadɪ 21

1ɪ zi'a -kaa, 'le 'ɪn 'ye 'le popo -lrɛɛ. 'ɪn nʋ'a -kaa, 'ɪn 'ye-e 'bhlʋkpalre -ke yakulre li. -Ɛkedɪmaa, 'bhlʋkpa -ke yaku -Lagɔ -ya 'ka ti -antanyɪ, ɪ -ke 'tɔnni -sɔ'ɔ-ɔ ti.

2A -gblee, 'ɪn nʋ'a -kaa -lrɛɛ ɛ, -gwlɔ -Lagɔ -za'a 'bho, -ɛ 'ma-a Zelizalɛɛmʋlre, 'ɪn 'ye -ɛ li. 'Le -Lagɔ gbo ɛ-ɛ 'wlʋ'o 'le ɛ-bɛ "si'e ti. -Bho nyʋ -ka 'nynɔkpagɔ-ɔ "du, 'nynaakpʋ-ʋ "ti'a nyna, -ka ʋn-ʋ pa'a 'wa "yrilinmɔbanɪ 'mʋ 'le ʋn-ʋ nmɔ'ɔ 'le "yrilemʋ ti a, 'ka-a 'ɛ -gwlɔtu -nɪ'o.

3A -gblee, 'ɪn 'ye 'ɛ -kaa li a, 'bho -gbaa -lue 'mʋ, 'le 'ɪn 'ye wluklagba -lue 'bʋ'wɔn. -Da -Lagɔ -nɪ'a 'bho 'ɔ 'nynɪbhlekpe "kpi, 'bho-o ɛ-ɛ sɔ nɪ'e 'mʋ 'le ɛ-ɛ nʋ'o: A-a 'ye-e li'a, 'traamʋ 'tɔ ɔ, -dalue -Lagɔ -ke nyunyu -nɪ'o. Ɔ -ke ʋn-ʋ 'ye-e -de -mʋ 'le ʋn 'ke 'ɔ nyʋ "du. 'ɪnnɔ 'ye 'wa -tɪta "du mʋ, 'le ɔ -ke ʋn 'ke ti-de.

4Ɔ-ɔ 'ye -ʋ "mi "yri 'sra -mʋ. 'Mɛmɛɛ-e, ngazeɛ-e, "vivia -ke ku'a 'cnacnaa -see ti-nɪ yi. Lɪ-ɪ -nɪ 'ka ti -bɛnyɪ, nyɔ -see 'ya -lue 'tɪn'a wlu 'bʋ'wɔn yi.

5Ɛ-bɛ wlu 'mnɛ -gwɛ'ɛ 'le -loku 'mʋ ti a, 'le -Lagɔ -nɪ'a 'bho 'ɔ 'nynɪbhlekpe "kpi na: A -gblee, 'ɪn -ya lɛ"o lɛ -lre 'mʋ 'le-ɔ! 'Bho 'ɛ lemʋ 'le ɔ 'ye 'bho wlu -lrɛɛ kɔ 'le ɔ na 'ɪnmɔ 'Zaan -bodɪ: 'Le -a'a "yritiyeɛɛ 'mʋ, lɛ"o lɛ -a 'ye'a li, 'cnɪ ɛ! -Ɛkedɪmaa, 'an wlu-u 'mo-o -ziadɪ 'le ɛ "du'o lɛ nyɔ 'ka "gwlide.

6Ɔ -zɪ 'ɪ -kaa 'mʋ a, 'le ɔ 'ye 'bho wlu -lrɛɛ "du 'le ɔ na: Ɛ -gwɛ "yi-ɔ! 'ɪnmɔ 'mo-o "Kɔgwlɛlagɔ. 'ɪnmɔ -ya'a lɛ"o lɛ ti, 'ɪnmɔ 'bhle'e 'ɛ tisɔɛ'ɛ 'kpʋ kwa. Nyɔ-ɔ 'bɔ'ɔ 'ɪnmʋ ti 'ɔ -pɔlʋ'a klɛ ti, tinɪɛzɛgɛ-ɛ se'a "tiinamʋ 'bhle, 'ɪnnɛ 'ɪn-ɪ 'ye ɔ "nyɪ mʋ -gblokoo, 'le 'ɔ 'gwlʋ 'ke 'wɔn.

7Nyɔ-ɔ 'wɔn'ɔ 'an wlu 'bɔ, -ɔ "du 'ɛ 'bho, -ɔ ku'a 'kpa "yi 'le -ɔ nʋ'a 'an 'gwlʋdɪ a, ɛ-bɛ 'jɛ 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'ɪn-ɪ 'ye ɔ "lruli-nʋ mʋ. 'ɪn-ɪ 'ye-e 'ɔ -tɪta "du -mʋ 'le ɔbɔ 'ke 'an "yu "du.

8Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʋ a, nyʋ-ʋ ple'a "yri o, nyʋ-ʋ -see'a -Lagɔ "gwlide o, nyʋ-ʋ 'ma-a "wɪlɪmʋ o, 'limʋ'a wɔnnynimʋ o, "kulbhamʋ o, gunyʋ o, kɔkuibhlemʋ o, sɪncɛmʋ o, "kɔgwlɛnɛ -ke 'mʋ wɔnnyningnɛ-ɛ 'wlʋ'a a, -ɛ -ke 'mʋ -bho nyɔ mu'a 'le ɔ-ɔ 'mɛ'ɛ "kɔgwlɛka, 'le-e ʋn-ʋ 'ye "vuto-ɛ mʋ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, nyʋ'a 'klekpiyalı -mɛɛsɔn -Lagɔ 'bhɔɔ'ɔ gbɔ 'mʋ, "kɔpı -mɛɛsɔn ı "yi'a 'li, -Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ -mɛɛsɔn-ɔ 'bhle 'ı kwa, 'le 'wa -lue na 'ınmʋ -bodı: -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʋzabhlabhlɛ, yi, 'ın 'ke -ınmʋ 'ɔ 'nynɔ "yi-tɔ!

10-11Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu'a -jijri nʋ'a -kaa, ɛ 'yi-e 'ınmʋ "kpi 'le -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi 'ye 'ınmʋ 'mʋ"luo, 'le, trı -lue-e -tɛ'ɛ ya tenyı, ɔ 'ye 'ınmʋ 'le 'ɛ "lrugamʋ kpa. Zelizalɛɛmʋgwlɔ -Lagɔ -za'a 'bho, 'bho-o ɔ -tɔ -nı 'nɛ 'ınmʋ "yi, 'le -Lagɔ gbo ɛ-ɛ sɔ'ɔ mʋ 'le ɛ-ɛ "si'e ti, 'le 'ɛ -vlavlı-ı 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynı "yi. "Yrilinmɔsʋkpʋ -lue-e 'bhle'a 'pɛlʋ, -ɛ -ke 'nynı 'ma-a zasıpʋ, -ka ɛ-ɛ vlan'a "yena'a ka a, 'ka-a ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ -nı'o.

12A -gblee, komi ʋn -po 'nɛ "yrili a, ɛ -tɛ'ɛ-ɛ ya tenyı 'le ɛ 'bhle'e wɔn -bue wɔn 'sɔn. 'Le -Lagɔ gbo'a -dalbhomʋ -bue 'yɔ 'sɔn-ɔ "du 'ı "yrili. 'Bho ı-bı wɔn 'mnı'a -kpana "yri, Izrayɛɛlıkɔmʋ'a 'cɛ -bue 'yɔ 'sɔn'ɔ 'nynı-ı 'cnı-ɛ'ɛ 'bho.

13Ɛ-bɛ komi 'mnɛ, 'le 'ɛ 'fɔ -lue gbo, -kpanı tan -nı'e-e 'le: tan -nı 'le 'yrʋ'a 'wlʋnamʋ, tan -nı 'le 'yrʋ'a -bhlunamʋ, tan -nı 'le yayi 'le tan -lrıı -nı'e 'le 'zɔti.

14Sıkpı -bue 'yɔ 'sɔn, 'ınnı ʋn -kɔ'ɔ 'le 'ɛ 'zɔ, 'le, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʋʋn'a nyʋ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʋzabhlabhlɛ, 'ɔ -dalbhomʋ -bue 'yɔ 'sɔn'ɔ 'nynı 'cnı-ɛ'ɛ 'bho ı "kpi.

15A -gblee, -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -za'a 'ınmʋ dı 'mnı -bodı 'mʋ, lı'a -ybhalɛ -lue-e -nʋ-ɛ'ɛ sanu 'mʋ, 'ınnɛ ɔ 'bhle'e kwa, 'le ɔ 'ke gwlɔ-e, 'ɛ komi -ke 'ɛ -kpanı -ybha.

16Ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ 'bhle-e "kete nyiɛ, 'le ı 'bhɛɛ'ɛ 'mʋ 'wee. Ɔ-bɔ -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi nʋ'a -kaa, ɔ -ybha nɛ-o'o: 'Ɛ titɛɛ 'bhɛɛ'ɛ-ɛ kilo'a -gwlı bue'a kpɛ'ɛ -bue 'yɔ 'sɔn. 'Ɛ -dɔdʋn 'mʋ-e, 'ɛ -kpoo 'mʋ -ke 'ɛ yatɛɛ 'bhɛɛ'ɛ 'mʋ-ɛ.

17-Ka nyʋ-ʋ ybha'a ka lı "cıcı, 'le -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi 'ye -kaa ɛ-bɛ komi 'mnɛ -ybha. Ɛ 'bhɛɛ'ɛ-ɛ sʋ'a -patʋı -bue 'yɔ 'sɔn'ɔ kpɛ -bue 'yɔ 'sɔn.

18A -gblee, zasıpʋ 'ma-a "yrilinmɔsʋkpʋ-ʋ 'bhle'a 'pɛlʋ, 'ınnɛ ʋn -po -nı nɛ'o. -Bho a 'ye gwlɔ 'mnɛ ɛ, -gba, sanu -yı ʋn -po -nı 'nɛ ɛ, ı -nı'e-e "wlelaa, -ka "yena!

19Ɛ-bɛ komi 'mnɛ ɛ, "yrilinnmɔsıkpı-ı -ke 'pɛlʋ-ʋ -kmu'a "yi tenyı, 'ınnı ʋn -po -nı nı'e 'ɛ 'kpʋ glu, 'le ʋn 'ye ɛ ı -bɛ -nı. l-bı sıkpı -bue 'yɔ 'sɔn 'mnı, -ka ʋn-ʋ 'lı 'ı a, 'kla-a 'ka-a: -Antanyınɛ 'mo-o zasıpʋ, 'sɔnnɛ 'mo-o safilı, tannɛ 'mo-o agatı 'le nyiɛnɛ "du'o emelodı.

20-Muunɛ ʋn-ʋ 'la'a onisı, -mɛɛlonɛ ʋn-ʋ 'la'a sadʋanı, -mɛɛsɔnnɛ ʋn-ʋ 'la'a klisolitı 'le -mɛɛtannɛ ʋn-ʋ 'la'a belilı. -Mɛɛnyiɛnɛ 'mo-o topası, -buenɛ 'mo-o klisopası, -bue 'yʋɛ -luenɛ 'mo-o tuikʋası 'le 'ya -bue 'yɔ 'sɔnnɛ "du'o ametisıtı.

21A 'ye li-ɔ, sıkpı-ı nʋ'a "wleewle, -ı -ke 'pɛlʋ-ʋ -kmu'a "yi tenyı -lrɛɛ, 'ınnı ʋn nʋ'o 'ɛ -kpanı -bue 'yɔ 'sɔn 'mʋ: Sʋkpʋ -lue-e 'mo-o 'ɛ -kpana -lue. -Bho a -gbʋ gwlɔ 'mnɛ'ɛ -jolʋgblʋ ya a, -gba, ɛ -nʋ-ɛ'ɛ-ɛ sanu 'mʋ 'le ɛ -nı'e ngaa, -ka "yena!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22A -gblee, ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ 'mʊ a, 'ɪn -see 'bho -Lagɔ'ɔ bʊbɔbhlegbo li'ye. -Ɛkedɪmaa, -a'ba -Kɔyi -Lagɔ ku'a wɔn tenyɪ, -ɔ -zi'a lɛ"o lɛ, ɔ -ke 'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʊzabhlabhlɛ, 'ɪnnʊ -zi'e 'bho 'ɛ 'bɪ 'mʊ.

23Ɛ -see 'yrʊ -ke 'cʊ'a fanfaan -gwlɔkɔmʊ-ʊ fuo-ɔ 'le ʊn-ʊ 'ye ti 'nɪ -ko. A -gblee, -vlavlɪ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi, 'ɪnnɪ ʊn-ʊ 'ye nɪ'e "yiti, 'le, -Lagɔ'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, 'ɪnnɔ kɔɔ'ɔ 'wa "napɛ -lrɛɛ.

24'Kmʊ 'mʊ'a nyʊ -Lagɔ zetie'a 'le 'wa "nyinynidɪ 'mʊ, ɛ-bɛ zɔ 'mnɛ, 'ɪnnɛ ʊn-ʊ 'ye 'le "yiti'ye -nɪ mʊ, 'le ʊn 'ke ti-na. -Bho ɛ -nɪ 'tɔ -kaa 'mʊ a, 'le 'wa "klumʊ'a 'bhlɪkpɪyowli "we -ke 'wa 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ 'ke 'le mu.

25A -gblee, koo ti -nɪ, ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ'ɛ komi-i 'ye-e wɔn-flɔ -mʊ. Nyʊ -see ɪ wɔnyi-ka yi, -ɛkedɪmaa, -kuyre -see 'le -kpʊn yi.

26-Bho ɛ -nɪ -kaa 'mʊ a, 'le ʊ-bʊ 'bhlɪkpɪyowli "we -ke 'wa 'nynɪ'a "yibhɛɛɛ 'ke 'le mu.

27Ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, lɛ"o lɛ-ɛ -nyni'a "yrili 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɛ -see 'bho -pa yi. Nyʊ-ʊ 'ma-a sɪncɛmʊ -ke "nyinynidɪ'a nʊmʊ -lrʊʊ, 'ka-a 'wa dɪ -nɪ'o -lrɛɛ. Nyʊ-ʊ -nɪ'a ti 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɔ -ke 'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʊzabhlabhlɛ, 'wa "bɔgʊ -ke 'li ʊ-bʊ nyʊ 'mnʊ'a 'nynɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ, -yʊ -ke -nɪ -nɪ'a 'le 'ɛ 'limʊ, 'wa "sɛ-ɛ 'ke 'le pa.

Dukuyrilizadɪ 22

1A -gblee, 'ɪn -nɪ gwlɔ 'mnɛ 'yranamʊ, 'le, "nigblʊ "nyɪ'a nyʊ "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ, ɔ-bɔ -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi 'mnɔ 'ye ɛ 'ɪnmʊ "yi-tɔ. Sʊkpʊ -lue -ke 'pɛlʊ-ʊ -kmu'a "yi tenyɪ, ʊn-ʊ 'la'a klisɪtalɪ, -ka ɛ-ɛ 'ye'a ti, 'ka-a ɛ-ɛ 'ye'e ti 'le ɛ-ɛ sɔ'ɔ 'le -Lagɔ -ke 'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ'a 'nynɪbhlekpe'a "troli,

2'le ɛ-ɛ ple'e -jolʊgblʊ wɔnli ti. Ɛ-bɛ "kɔgwlɛtinɪɛ 'mnɛ, tui-i "nyɪ 'ɛ nyɔ, 'ya tɔlʊ'a 'nynɪmʊ ɛ-ɛ zi nɪ'o. l-bɪ tui 'mnɪ, kpɛ -bue kpɛ 'sɔn ɪ-ɪ tro nɪ'o 'le zʊn 'li. 'Le 'cʊ -lue 'li, kpɛ -lue ɪ-ɪ tro nɪ'o, 'le 'ya wʊɪn-ɪ 'pʊʊn'o 'bhlɪkpɪ 'wee'a nyʊ.

3Ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ 'mʊ, lɛ"o lɛ-ɛ 'bhle'a -Lagɔ'ɔ tutibhlasʊ "kpi, ɛ -see 'bho -pa yi. -Lagɔ -ke 'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pʊʊn'a nyʊ, -ɔ kɔɔ'ɔ 'sragamʊzabhlabhlɛ, 'wa 'nynɪbhlekpe 'ye 'bho -nɪ mʊ 'le -Lagɔ'ɔ lbhʊnʊmʊ 'ke ɔ 'bho bʊbɔ -nɪ.

4'Ɔ 'nynɪ-ɪ 'ye-e 'bho 'wa "yigbeyi 'cnɪ-ɛ -mʊ, 'le ʊn 'ke ɔ li'ye. Ʊn-ʊ 'ye-e 'ɔ "yigba 'ye -mʊ -lrɛɛ.

5-Kuyre -see 'bho -kpʊn yi. 'Le ʊn -see "napɛ -ke 'yrʊ'a dɪ -zi yi, -ɛkedɪmaa, -vlavlɪ 'bhɛɛ'ɛ -Lagɔ'ɔ 'nynɪ "yi, 'ɪnnɪ ʊn-ʊ 'ye "yiti'ye -nɪ mʊ, 'le ʊn -ke ɔ 'ke lɪ 'wee -kɔ "kɔgwlɛka.

6'Le ɔ-bɔ -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi 'mnɔ na: 'An 'mʊzadɪ 'wee -ɪn 'cnɪ'a a, ɪ-ɪ 'mo-o -ziadɪ 'le ɪ "du'o wlu -yɪ nyɔ 'ka "gwlide -lrɛɛ. -A'ba -Kɔyi -Lagɔ "nyɪ'a 'ɔ Lisaazuzu 'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ, ɔ 'lbho-o 'le 'ɔ lbhʊnʊmʊ gbo ɔ gbo'a -dalbhoyi -lue, 'le, lɛ"o lɛ-ɛ -nɪ'a yinamʊ, ɔ 'ke ɛ ʊ 'tmʊʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7-Lagɔ gbo'a -dalbhoyi po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le Zezii na: A po -lokui, 'an leyinɔɔ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo. A -gblee, wlu -Lagɔ -za'a 'mʊ, -ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ 'le "bɔgʊ -nɛɛ 'li, nyɔ-ɔ 'wɔɔn'ɔ wlu 'mnɪ, -ɔ "du 'ɪ 'bho, ɔ 'wa-a ti, -ɛkedɪmaa, -Lagɔ-ɔ 'ye -ɔ "niti-wʊnna -mʊ.

8A 'ye li-ɔ, wlu 'wee nyʊ -za'a 'ɪnmɔ 'Zaan -bodɪ 'mʊ, 'ɪn 'wɪn -ɪ 'bɔ, lɛ"o lɛ-ɛ 'ye'a -zi mʊ, 'le 'ɪn 'ye ɛ li'ye. 'lɪn gwɛ'ɛ 'ya 'bʊwɔɛɛn -ke 'ya liyeɛɛ "yi a, -Lagɔ gbo'a -dalbhoyi -tɔ 'nɪ 'ɪnmʊ "yi, 'le 'ɪn 'ye ɔ 'kolri wɔnyi glu po, 'ɪn 'ke ɔ bʊbɔ.

9'Le ɔ na 'ɪnmʊ -bodɪ: -A'a nʊ -kaa -le! -Gblee, -a'a "bhuo-e, -a'a -Lagɔjeyi'a 'lotʊ'a "nynuu 'ma-a 'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ -ke, wlu-u 'cnɪ-ɛ'ɛ 'nɔɔ "bɔgʊ -nɛɛ 'li, nyʊ -lrʊʊ-ʊ "du 'ɪ 'bho, -ka a "du'a -Lagɔ'ɔ lbhʊnʊmʊ, 'ka-a 'ɪn -nɪ'o -lrɛɛ. -lɪn 'ye li-ɔ, -Lagɔ -ɪn 'ke bʊbɔ!

10'Le ɔ 'ye 'bho 'ɛ lemʊ wlu -lrɛɛ kɔ 'le ɔ na: Wlu-u 'wlʊ'a 'le -Lagɔ'ɔ wɔn 'mʊ, -ɪn 'cnɪ'a a, -a'a "muu nɪ wɔn -le! -Ɛkedɪmaa, -nɔɔ -Lagɔ "du 'ɪ 'le ɪ 'ke yi, ɪ 'ke -nʊ-ɛ, ɛ "kɔɔ'ɔ-ɔ gbo.

11Nyɔ-ɔ nʊ'a ɔ -see "nyinynidɪ'a nʊnʊdɪ 'bhɔ, ɔ ku 'ɛ "kpa ti"a! Nyɔ-ɔ nʊ'a ɔ -see kpli "yizizia 'le ɔ 'ke li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi a, ɔ -de 'le 'ɔ -vlɛɛn 'mʊ ti"a! Nyɔ-ɔ 'ma-a "yrilinmɔdɪ'a nʊyi a, 'ɔ 'bhɔ 'ɛ dɪ -le! Nyɔ -yɔ "du'a 'bho -Lagɔ, ɔ "du ɛ "yrili "kɔmʊ!

12Ɔ po'a wlu 'mnɛ ti a, 'le Zezii na: A po -lokui, 'ɪn -nɪ'e-e -jeyi, 'ɪn-ɪ 'yi-e le. -Bho 'ɪn yi a, dɪ nyɔ"o nyɔ nʊ'a a, 'ɪnnɛ 'ɪn-ɪ 'ye ya-gbʊ mʊ 'le 'ɪn 'ke ɔ lɛ "lrulinʊ.

13'Bho 'ɛ "kpi ɔ kɔ'ɔ wlu -lrɛɛ 'le ɔ na: 'lɪnmɔ 'mo-o "Kɔgwlɛyi. 'lɪnmɔ -ya'a lɛ"o lɛ ti 'le 'ɪn 'bhle'e 'ɛ tisɔɛ'ɛ 'kpʊ kwa.

14Nyʊ-ʊ 'ma-a "yisrɛɛmʊ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ʊn 'wa-a ti 'le ʊn 'bhle'e "yiflɔɛ, ʊn 'ke 'bho gwlɔ'ɔ 'gbewɔn "yi -zi -nɪ, ʊn 'ke pa. Ubʊ 'mnʊ, tu-u "nyɪ'a nyʊ "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ, ʊn -flɔ'ɔ-ɔ "yi -lrɛɛ 'le ʊn 'ke 'ɛ "bhi li.

15Nyʊ-ʊ 'ma-a "nyinynidɪ'a nʊmʊ, -ʊ -see'a 'wɔn -Lagɔ 'ke ʊ -kɔ, gunyʊ o, "wɪlɪmʊ o, "kuilbhamʊ o, kɔkuibhlemʊ o, sɪncɛmʊ o, ʊ-bee -mnʊʊ-ʊ 'ye-e "piemʊ -sie -mʊ.

16'lɪnmɔ Zezii, 'ɪn -za'a-a 'le 'ɪnmʊ gbo 'an -dalbhoyi -lue, 'le 'ɪn 'ye ɔ lbho, 'le, dɪ -nɪɪ'a 'wee, ɔ 'ke ɪ 'an -glɪgbɪwɔnyi'a nyʊ 'tmʊʊ. 'Bhlʊkpayowli Daviidɪ'a "nayu 'ɪn "du'o. -Bho zɔ -ka "yri ti-i'wla, 'ɛ 'cʊdrɪɛ fan'a a, -ka ɛ-ɛ tɔ'ɔ nyʊ na zɔ-ɔ zɪ'a a, 'ka-a 'ɪn -nɪ'o -lrɛɛ.

17Ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'le -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'ye Zezii'a -glɪgbawɔnyi'a nyʊ "tuu 'le ʊn 'ye "wɔ 'le ʊn na: Yi! A-bʊ nyʊ-ʊ 'wɔn'ɔ wlu -nɛɛ 'bɔ, a-bee -mnʊʊ na -lrɛɛ: Yi! -Ka "nitʊ-ʊ 'lbha'a nyɔ 'le ɔ-ɔ 'bɔ'ɔ "ni ti ɔ 'ke 'na a, nyɔ-ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke 'ɪnmʊ gbo yi 'le 'ɪn -ke ɔ 'ke -na, ɔ yi, 'le 'ɔ 'gwlʊ 'ke 'wɔn!

18Wlu-u 'wlʊ'a 'le -Lagɔ'ɔ wɔn 'mʊ, 'ɪnmɔ 'Zaan 'cnɪ'a 'le "bɔgʊ -nɛɛ 'li, a-bʊ 'wɪn 'ɪ 'bɔ, 'ɪn-ɪ 'tmʊʊ'o amʊ-ɛ, a "du a'ba "bhi "yrili, -bho nyɔ po ɪ "kpi, nyʊ'a 'klekpiyalɪ -ke dɪ -Lagɔ -za'a 'mʊ 'le "bɔgʊ -nɛɛ 'li, 'ɪnnɪ ɔ-ɔ 'ye ɔ "kpi -ya mʊ.

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19-Bho nyɔ -zɪ ɪ "kpi, tu'a "bhi-i "nyɪ'a nyʊ "kɔgwlɛtinɪɛzɛgɛ, -Lagɔ -see ɔ 'tɔ 'ɛ "bhuo -lue 'tɪn "nyɪ yi. -Lagɔ'ɔ -gwlɔ ɔ -za'a 'bho, 'ɔ nyɔtu -see 'tɔ 'bɪ 'ye yi 'le ɔ 'ke 'le pa. A 'ye li-ɔ, ɛ-bɛ tu 'mnɛ -ke ɛ-bɛ gwlɔ 'mnɛ, 'ɪn -za'a-a 'ya dɪ 'mʊ 'le "bɔgʊ -nɛɛ 'li.

20A -gblee, Zezii 'wɔɔn'ɔ wlu 'wee 'mnɪ "kpi, ɔ na: -Ziadɪ mo'o, 'ɪn -nɪ'e-e -jeyi, 'ɪn-ɪ 'yi-e le! Kɪn, ɪ -nɪ -kaa 'mʊ -ziaka! -A'ba -Kɔyi Zezii, yi le!

21-A'ba -Kɔyi Zezii'a "nitiwʊnnasʊ -nɪ amʊ "kpi 'wee!

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer "não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR" (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: "e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações" (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira

2021, Vitória/ES - Brasil

Capa: Floresta em Região Tropical. Trata-se de imagem disponibilizada na internet, dentre as que não informam haver restrição ao uso.